8° L. g. sept. 77 Kilian

Digitized by Google

Digitized by Google

got.
Belg. 47.

Ling. Belg.
Lex.
Pg. 1242.

Digitized by Google

ETYMOLOGICVM
TEVTONICÆ LINGVÆ:
SIVE
DICTIONARIVM
TEVTONICO-LATINVM,

PRÆCIPVAS TEVTONICÆ LINGVÆ DICTIONES ET PHRASES Latinè interpretatas, & cum aliis nonnullis linguis obiter collatas complectens:

Studio & Opera

CORNELII KILIANI DVFFLÆI.

Opus Germanis tam superioribus quàm inferioribus, Gallis, Anglis siue Anglosaxonibus, Italis, Hispanis, & aliis lectu pertutile.

Quid hîc præstitum sit, Præfatio ad Lectorem docebit.

Editio tertia, prioribus auctior & correctior.

ANTVERPIÆ
EX OFFICINA PLANTINIANA,
Apud Ioannem Moretum.
M. D. XCIX.

Digitized by Google

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

Digitized by Google

NOBILIBVS ET MAGNIFICIS

CONSVLIBVS

SENATVI POPVLOQ. ANTVERPIENSI

CORNELIVS KILIANVS DVFFLÆVS

HOC LINGVAE TEVTONICAE

ETYMOLOGICVM

SVI IN PATRIO SERMONE EXCOLENDO

STVDII, ITEMQVE

SINGVLARIS ERGA EOS AFFECTVS

TESTANDI CAVSSA

M. L. DEDICAT CONSECRATQVE.

Digitized by Google

CORNELIVS KILIANVS DVFFLÆVS

Candido Lectori S. D. P.

VM AB hinc annos aliquot Chriſtophorus Plantinus Dictionarium Teutonico-latinum typis edere decreuiſſet, me id temporis, vt pro mei ingenij modulo aliquid in patriæ linguæ ornatum ac ſplendorem meditarer atque tentarem, inſtigauit. Cogitanti autem mihi & deliberanti qua potiſſimùm ratione viro optimè de me merito gratificari, de patrio ſermone bene mereri, & multorum ſtudiis conſulere poſſem : operæpretium tandem viſum eſt, Teutonicas ſiue Teudiſcas dictiones, quibus Germania inferior præcipuè nunc vtitur, aut olim vſa eſt, in ordinem alphabeticum redigere, Latina interpretatione adiuncta, idque via maximè compendioſa, ſatis tamen, ni fallor, moderata : ne obſcuritatem breuitas, nauſeam prolixitas ſtudioſis moueat.

Voces itaque Brabantis in primis vſitatas ; plurimas inſuper Flandris, Selandis, Hollandis, Friſijs, & Sicambris (Gheldris nēpe, Cliuiis & Iuliacis,) Saxonibus quoque & Alamanis ſiue Germanis ſuperioribus vſitatiſſimas, nobis autem nunc minus tritas ; imò quaſdam ferè incognitas; ex vnaquaque lingua (vt non Brabantiæ ſolùm, ſed & aliis Germaniæ, præcipuè inferioris, regionibus, noſter hic labor vſui eſſe poſſet) ſtudiosè collegi ac digeſſi : & ſingulis ; cuiuſcunque proſapiæ ; ſuam interpretationem Latinam, ſynonymis largè copioſeque ex probatiſſimorum auctorum meſſe depromptis, attribui: dictiones autem parum Latinas & barbaras, tanquam *vulgo* vſitatas, annotaui.

Communem Brabantici ſermonis dialectum, & orthographiam typographis maximè tritam, ſedulò obſeruaui, neque temerè quicquam mutaui.

Dictio-

Digitized by Google

Dictiones compoſitas;vt rudioribus & in Teutonica lingua minus exercitatis cognitu inuentuque faciliores eſſe queant; ordine continuo collocatas, diaſtole ſiue diſtinctione deſignaui. Deriuatiua quoque ſuis primitiuis apta conuenientique ſerie ſubieci.

Etymologias ſiue origines ſi non omnes veras, ſaltem veriſimiles, multis vocabulis obiter addidi: quæ ſi philoglotto nimis curioſè ſcrutanti, longiùs, rationeque minus exacta, petitæ videbũtur; is ne Varronis quidem, Iſidori, aliorumque veterum coniecturas omnibus probari ſciat. Scribit Varro, *Obſcura multa eſſe: quod neque omnis impoſitio verborum exſtat, quòd vetuſtas quædam deleuit: nec quæ exſtat, ſine mendo omnis impoſita: nec quæ rectè eſt impoſita, certa manet: neque omnis origo eſt noſtræ linguæ è vernaculis verbis: & multa verba aliud nunc oſtendunt, aliud antè ſignificabant*, &c. Et Iſidorus: *Omnis rei inſpectio, etymologiâ cognitâ planior eſt. Non autem omnia nomina à veteribus ſecundùm naturam impoſita ſunt, ſed quædam & ſecundum placitum. Hinc eſt quòd omnium nominum etymologiæ non reperiuntur: quia quædam nõ ſecundum qualitatem qua genita ſunt, ſed iuxta arbitrium humanæ voluntatis vocabula acceperunt. Sunt autem etymologiæ nominum, aut ex cauſa datæ: aut ex origine, aut ex contrariis: quædam etiam facta ſunt ex nominum deriuatione: quædam etiam ex vocibus: multa etiam ex diuerſarum gentium ſermone vocantur: vnde & origo eorum vix cernitur*, &c. Hæc Varronis & Iſidori verba de Latinis, quis Teutonicæ linguæ peritus, de Teutonicis quoque etymis dici poſſe neget?

Vocabula quàm plurima non tantum cum Germanicis ſuperioribus, Saxonicis, veteribus Anglicis ſiue Anglo-ſaxonicis; (quæ cũ Germanicis inferioribus ſiue Teutonicis, licet dialectis nonnihil mutatis, prorſus eadem ſunt,) verùm etiam cũ Gallicis, Italicis, Hiſpanicis,

Digitized by Google

Latinis quoque & Græcis, paſſim, vbi Ortographia, Etymologia, vocis ſimilitudo, aut alia ratio poſtulare videbatur, contuli: vt mutua linguarum collatione, illuſtriora fiant, quæ alioqui obſcura manerent. Quam quidem opellam linguarum ſtudioſis non parum profuturam, idque expertos facilè ex vſu & fructu iudicaturos, haud quaquam dubito: erit enim ad linguas faciliùs perfectiuſque intelligendas & addiſcendas apta imprimis & cõpendioſa iſagoge ſiue introductio: maximè ſi frequẽtiſſimæ per proſtheſin, aphereſin, epentheſin, ſyncopen; paragogen, apocopen; antitheſin, metatheſin, aliaſque metaplaſmi ſpecies mutandarũ & variandarũ literarum, ſyllabarum ac vocum rationes atque conſuetudines diligenter obſeruentur, iudicioque acri perpendantur. Ingentem autem dictionum Gallicarum, Italicarum & Hiſpanicarum cateruam cum Germanicis ſuperioribus & inferioribus, cum Saxonicis quoq; & Angloſaxonicis communem eſſe, hiſtoriarum veterum ſtudioſo Lectori ſatis conſtat: quandoquidem Germani, magna Galliarum parte ipſis tradita à Gothis, in Gallia regnarint; & Franci, veteres Germani dicti fuerint: imò eandem cum Germanis linguam, vt multi aſſerunt, habuerint: Gothi ex Cimmeriis orti, & lingua inferiori Germanica vſi, Italiam armis ſubegerint, vaſtarint atque occuparint: in Hiſpania quoque vt in Gallia regnarint: & Hiſpani antiqui Teutonica lingua vſi ſint, vt teſtantur Lucius Marineus, Iornãdes, Paulus Oroſius, Rodericus Toletanus, S. Iſidorus, Paulus Æmilius, Io. Goropius Becanus, & alij non pauci. Et has quidem linguarũ, cum vicinis Gallicis, Italicis, Hiſpanicis; Latinis quoque & Græcis; collationes curſim annotaſſe ſufficiat. Earundem autem & aliarum propinquiores origines affinitateſque excutere, atque Babylonicum omne chaos perſcrutãdo diſcutere, cuiuis, in his & aliis linguis exercitato atq; verſato, liberum

rum eſto: ego me intra meos limites; ne ſutor vltra crepidam; contineo.

Peregrinarum, abſurdarum, adulterinarumque aliquot vocum Appendicem ad calcem libri adiunxi, earum maximè quas primò Pragmatici, & Rabulæ forenſes; deinde Rhetores rhythmici, naſutuli, ſcioli; poſtremò exterorum militū colluuies hac belli inteſtini, nimis (proh dolor) diuturni tempeſtate, inuexerunt: vt ſingulis exactè cognitis, legitimis rectè vti, adulterinis autem nō abuti diſcant purioris linguæ Teutonicæ curioſi.

Nomenclaturam præterea Teutonico-Latinam Regionum, Populorum, Oppidorum, Marium, Sinuum, Paludum, Fluuiorum, Montium, Siluarum, veteres & recentes appellationes complectentem, ex diuerſis ſcriptoribus excerpſi, collegi, & tertiæ huic editioni addidi.

Denique Colophonis loco acceſſerūt propria quædam hominum, præcipuè Gothorum, Vandalorum, Germanorum, Teutonum, Saxonum, & Angloſaxonum nomina, à viris doctis variè explicata, à me verò vndique conquiſita, & in ordinem alphabeticum digeſta: è quorum plurimis, continua ſerie diſpoſitis, cōuenienterque interpretatis, multarum dictionū veterum veræ genuinæque ſignificationes & origines elici poterunt.

Breuiter quicquid ad vernaculæ noſtræ linguæ cognitionem, Latinam interpretationē, & cùm aliis nonnullis linguis collationem requiri poſſet, ſedulò & compendiariò congeſſi atque digeſſi: ita vt noſtrum hoc opus noſtratibus ad Latinam linguā ex Teutonica; extraneis autem qui Latinè ſciunt, ad Teutonicam ex Latina perfectè addiſcendam, vſui imprimis futurum ſperem.

Vale, candide Lector, & noſtro labore vtere ac fruere. Antuerpiæ ex anagnoſterio Plantiniano. M. D XCVIII.

CONRADI GESNERI IN MITHRIDATE, DE LINGVÆ BRABANTICAE EXCELLENTIA PRAESTANTIAQVE TESTIMONIVM.

BRABANTICA *lingua inter cæteras Belgicas ſiue inferiores Germanicas circa Rhenum & ad Oceani litora ſitarum regionum, elegantior hodie habetur, propter Louanium metropolim, in qua literarum ſtudia florent, & Bruxellas primariam Imperatoris aulam, [& Antuerpiam, celeberrimum emporium.]*

Friſij quondam planè peculiari, dura, & multum à vicinis diſtante dialecto vſi ſunt, qua contractus omnes & negotia tranſigere & deſcribere ſolebant. Hodie autem Occidentales Friſij, in ciuitatibus præcipuè, ad Brabanticum & Hollandicum ſermonem proximè accedunt: cùm propter Hollandorum negotiatorum commercia, tum quòd Cæſar ibi principatum obtinens in ſumma eorum Curia Brabantos plerunque conſtituit: qui ſua lingua & ius dicunt, & res controuerſas contractuſque omnes plebi conſcribunt.

INDEX

IN CORNELII KILIANI ERVDITI VIRI ETYMOLOGICON.

Quiſquis Belgica amare, Belga, verba
Audes; hunc quoque amare KILIANVM
Aude. qui egregio ſuo labore
Sermonem tibi patrium propinat
Iam purum nitidumq́; ; qui fuiſſet
Aut aui aut proaui tui, meiq́.
Non hic Galle tuas, tuas ſibere,
Tuas Itale nunc repoſce voces:
Noſtra hæc fabula, ſcæna tota noſtra eſt.
Ite exotica verba: KILIANVS
Dat pura & puta Belgica. & quid vltra?
Et pura & puta dat ſimul Latina.
Duplex gloria. gratia eſto duplex,
Et Belga hunc amet, atque amet Latinus.

I. Lipſius ἐσχεδίασε.

AD DICTIONARIVM ETYMOLOGICON

Cornelij Kiliani Dufflæi.

QVIS putet in medio nos ſolem ſole latere?
Sol tamen in medio nos quoque ſole latet.
Lux in luce, latex in flumine, in arbore poma,
Sic nos Tantalidas copia ludificat.
Quid magis eſt noſtrũ, quã verni idiomatis vſus?
Nos tamen hoc vernum penè idioma fugit
Neſcio an ignaros, pertæſos an mage noſtri,
Semper vt in propriis nauſea rebus ineſt.
Non ita germani vindex ſermonis, & æui
Seu Cicero aut Varro poſthumus ille ſui
Interpres KILIANVS, ab ipſis fontibus omnes
Qui Belgarum vnus rite recludit opes.
DVFFLIA quo tanto modò clarior exit alumno,
Et propè par Grudiis tollit in aſtra caput.
Ille nouum cornu reſerans CORNELIVS, ille
Diuite inexhauſti gurgitis amne fluens
Indigenas latè latices natiuaque pandit
Flumina, quæſitam prompta leuare ſitim.
Inde domi pleno ſe TEVTO ingurgitet ore:
Nil hîc quod vitio verterit exter habet.
Quin mage Belgarũ ſemel ille nouo ebri° hauſtu,
Non alio poſthac fonte madere velit.

Max Æmylianus de Vriendt
Senatui Gand. à ſecretis.

CORNELIO KILIANO LINGVÆ TEVTONICÆ ASSERTORI, Epigramma.

Aurea Cecropiæ miramur flumina linguæ,
Miramur linguæ delicias Latiæ:
Dementes: patrij in patriâ ſermonis egentes
Lucem in luce, & aquas quærimus inter aquas.
Ergóne Belgarum, quæ quondam floruit, ibit
Peſſum armis tellus, linguaque barbarie?
Fallor. adeſt vindex, rediuiua vocabula Belgis
Qui reddat, patriæ reſtituens patriam.
Te Kiliane dij dederunt: tu fortiter auſus
Perfice: ſiſte, tene iam fugientem aciem
Verborum veterum: quorum pars maxima ſparſim
Depoſita ah denſis nupta erat à tenebris!
Tu ſiſte: & linguæ tu Stator habebere noſtræ;
Sic Statorem habuit Romula terra Iouem.

Fr. Raphelengius. FF.

IN

IN CORNELII KILIANI DVFFLÆI ETYMOLOGICVM BELGICÆ LINGVÆ,

Ad ipſam Belgicam Carmen.

Belgica iamdudum vario labefacta tumultu
Ciuilis inter arma belli, viribus
In peius collapſa tuis; ah, perdita tandem
Sapiſcis? an necdum vides miſerrima,
Ingens quò veteris ceſſit tibi gloria famæ,
Dum mutuis perire gaudes cædibus,
Fortunis inimica tuis? experta malorum,
Quæ dira Martis ſuſcitauit factio,
Plus ſatis. *Heu!* toto quid reſtat corpore ſanum?
Vox ipſa fari patrios neſcit ſonos.
Sæua peregrinas miſces in prælia voces,
Oblita priſcum nominis tui decus.
Crede, haud obueniant grauioris ſigna ruinæ,
Quàm perdidiſſe propriæ linguæ ſonum.
An neſcis? Iudæa potens & Græcia bellis,
Atque ipſa Roma totius mundi caput,
Imperij ac linguæ ſimul amiſere decorem.
Damnis alîus ſi ſapis, rectè ſapis.
En tibi, qui tantæ minuat diſcrimina cladis,
Vindex adeſt Dufflæus; inter cæteros

Sidere

Sidere quos fauſto peperiſti Belgica natos,
Tuam tueri curat ille gloriam.
Vocibus inſomnes noctesque dieſque legendis
Tranſegit, arte ſeu labore maximus:
Priſtina queis rurſum conſtet tibi gratia linguæ,
Nec exterorum ſerua mendices ſonos.
Aſt docto proprios diffundas ore lepores,
Quos hoc libro te Kilianus edocet,
Dignus amore tuo, atque æterno dignus honore:
Etſi hunc ſibi non quærit, at magis tibi.

Balthaſar Moretus I. F.

INDEX

INDEX
EORVM QVORVM NOMINA
COMPENDIO IN HOC ETYMOLOGICO
appellantur, & quorum opera vſi ſumus.

Abrahamus Ortelius
Adrianus Iunius
Adrianus Turnebus
Alfricus Saxo
Amſterodam. Rhet. Rhyth. Teuton. Colleg.
Andreas Alciatus
Andreas Althamerus
Andreas Velleius
Antonius Nebriſſenſis
Antonius Poſſeuinus.
Baptiſta Fauolius
Beatus Rhenanus
Bonauentura Vulcanius
Burckhardus Mangelfeldius
Carolus Bouillus
Carolus Stephanus
Chriſtophorus Vladeraccus
Conradus Geſnerus
Cornelius Kempius
Eckardus de Rebkavv, Speculi Saxonici interpres
Emanuel Sà
Eraſmus Roterodamus
Flaccus Illyricus
Franciſcus Hottomannus
Franciſcus Brugenſis
Franciſcus Phœbus
Gabriel Palcotus
Georgius Agricola
Georgius Coluenerius
Gerardus Mercator Rupelmondanus
Gilbertus Cognatus
Guilielmus Budæus
Guilielmus Durandus
Guilielmus Camdenus
Guilielmus Lambardus
Guilielmus Rondeletius
Henricus Stephanus
Henricus Friſius
Hermannus Comes Nuenarius
Hubertus Thomas Leodius
Iacobus Marchantius
Ioachimus Hopperus
Ioachimus Perionius
Ioannes Auentinus
Ioannes Bocatius
Ioannes Bodinus
Ioannes Brodeus
Ioannes Claius
Ioannes Cuſtos Brechtanus
Ioannes Friſius
Ioannes Goropius Becanus
Ioannes Heroldus
Ioannes Murmellius
Ioannes Paludanus

Ioan-

Ioannes Rauiſius Textor
Ioannes Trithemius Spanheimenſis abb.
Iodocus Badius, Aſcenſius
Iodocus VVillichius
Iornãdes Epiſcopus Rauẽnas
Ioſephus Scaliger
Iuſtus Lipſius
Lambertus Lambardus
Lazarus Bayfius
Leuinus Lemnius
Lilius Greg. Gyraldus
Ludouicus Cælius Rhodiginus
Ludouicus Guicciardinus
Ludouicus Viues.
Martinus Iſlebius
Mathias Lobelius
Mathias Schenckius
Michael Angelus Blondus
Michael Beuterus
Nathan Chytræus
Otfridus Monachus S. Galli
Pancratius Caſtricomius
Paulus Diaconus
Paulus Merula.
Petrus Andreas Matthiolus
Petrus Apherdianus
Petrus Bellonius.
Petrus Diuæus.
Petrus Hanſius Edãmenſis
Petrus Nannius
Philippus Malerius.
Rembertus Dodoneus
Robertus Conſtantinus
Robertus Stephanus
Salicæ legis Francorum Scriptor
Sebaſtianus Munſterus
Simon Pelegromius
Simon Verepæus
Stephanus Pigius
Theodorus Clutius
Thomas Cantipratanus
Thomas Thomaſius
Vitus Amerpachius
VVilleramus Abbas
VVolfgangus Hungerus.

HORATIVS IN ARTE POETICA.

Multa renaſcentur quæ iam cecidere; cadentque,
Quæ nunc ſunt in honore vocabula, ſi volet vſus,
Quem penes arbitrium eſt, & ius & norma loquendi.

ETYMOLOGICVM
TEVTONICÆ LINGVÆ:
SIVE
DICTIONARIVM
TEVTONICO-LATINVM.

A

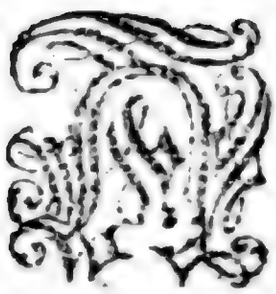

In compoſitione priuatiua eſt particula, vt Amachtich/ Impotens: aewijs/ Amens, ἄφρων. *&c. Græcis quidem frequens, Latinis verò in hac ſignificatione rara.*

A. Articulus olim vſitatus ante ſubſtantiuas voces, cuius loco inoleuit een: *angl. a. Adr. Iun.*

A B

Abaſt/ alabaſt. Alabaſtrites, onyx, genus marmoris cãdidi. *gal. albaſtre: ital. & hiſp. alabaſtro: angl. alabaſter.*

abaſten buſſe. Alabaſter, alabaſtrus, alabaſtrum: vas ex alabaſtrite.

Abberdaen. Aſellus ſalitus. *gal. abordean: angl. habberdyne.*

Abd/ abt. Abbas, archimandrita, cœnobiarcha, antiſtes. Abba *Hebraicè vel potiùs Syriacè*, pater *dicitur. ger. abt: gal. abbé. ital abate: hiſp. abad: angl. abot.*

abdije. Abbatia.

abdiſſe. Abbatiſſa, antiſtita, ſacerdos prima, ſacerdos maxima.

Abe/ abece. Abecedariũ, alphabetum, elementa, elementa prima.

abe-berdeken. Tabella abecedaria, tabella alphabetaria.

abe-meeſter. Magiſter pedaneus: qui prima elementa docet: magiſter literarius, literator.

Abeel abeel-boom/ alb-boom. Populus alba.

Abel. Habilis, aptus, concinnus, idoneus: & Ingenioſus, artificioſus, ſolers. *gal. abil, habil: ital. habile: hiſp. habil.*

abelaert. Homo bellus, concinnus.

abeljendt. Habilitas, concinnitas, condecentia, conuenientia, aptitudo: & Artificium, ars, ſcientia, ſolertia.

abelick. Habiliter, aptè, cõcinnè, idoneè, condecenter: & Artificioſè, ingenioſè, ſolerter.

Aboighe. j. ou-boighe.

A C

Acht. Octo. *ger. acht. ital. otto: hiſp. ocho: ang. eyght.*

acht hondert. Octingenti.

acht-mael. Octies.

acht-thien. Octodecim, duodeviginti.

acht thiende. Decimus octauus.

achtentigh/ *per proſtheſin* **t achtentigh.** Octoginta.

achtſte. Octauus.

Achte/ achtinghe. Aeſtimatio, exiſtimatio.

achte/ toeſicht. Reſpectus, circũſpectio, obſeruatio, conſideratio, ratio.

achte hebben/ nemen oft ſlaen op eenigh dinck. Videre, curare, procurare, curæ habere rem aliquam: curam rei alicui impendere vel interdere: rationem habere alicuius rei: obſeruare, aduertere, conſpicere rem aliquam attentum eſſe, animum attendere: cauere, cautionem adhibere.

achte, echte. *ger. ſax. ſic.* Sententia Imperialis, proſcriptio, deliberatũ iudiciũ. annotatio Rei abſentis requirendi vt copiam ſui præſtet intra annum ad ſe purgandum. **In d'achte doen.** Annotare, notare exquirendum reum, proſcribere, & hoſtem iudicare Romani Imperij.

achte-loos.j.onachtſaem. Negligens.
acht-ſaem. Obſeruans, ſollicitus, curam rerum gerens. & Aeſtimabilis, æſtimandus, ſpectabilis obſeruandus.
acht-ſaemheyd. Obſeruantia, cura, ſollicitudo. & Aeſtimatio, reputatio.
Achten/ſchatten. Aeſtimare, facere, cenſere, appretiare, penſi eſſe, péſi habere.
achten. Curare, curam habere.
achten/meynen. Putare, arbitrari, ſentire, exiſtimare, opinari, ducere, reputare, iudicare
achten/in weerden houden. In pretio habere, magnificare.
achten/echten. Proſcribere.
achtinghe.j.achte.
acht-baer. Aeſtimabilis, ſpectabilis.
acht-baerheydt. Auctoritas, dignitas.
Achter. Retro, poſt, pone, à tergo. ten achter zijn. Reliquari.
Achter ſtraten. Per plateas.
Achter-bande.j.achter-tocht.
Achter-blijuen. Remanere, relinqui. & Non venire, abeſſe, non comparare.
Achter-booghe.j. ſlaeghel. Suſtrago: flexura in poſterioribus quadrupedũ cruribus.
Achter-darm.j.aers-darm.
Achter deel. Incommodum, damnum, fraus, detrimentum, diſpendium, nocumentum, iactura, captio, præiudicium: & Obtrectatio, detractio.
achter-deel van yemanden ſeggben. Detrahere alicui.
achter-deel yemanden doen. Damno vel detrimento eſſe alicui, præiudicare alicui.
achter-deelich. Incõmodus damnoſus.
Achter-dencken. Futura meditari, habere rationem futuri. Suſpicari, diffidere.
Achter dencklgh. Scrupuloſus, anxius, ſollicitus: & Suſpicioſus.
achter-dencklnghe. Suſpicio, ſcrupulus, ſolicitudo, futuri meditatio.
Achter deure. Poſticum, poſtica, pſeudothyrum.
Achter-docht/ *holl.* j.achterdencklnge.
Achter-een.j.achter-volghens.
Achter-eynde van t'ſchip. Puppis.
Achter-eer-ghiſteren. Nudiuſquartus.
Achter-ganckx. *ſland.* Conſequenter.
Achter-gherepde. Poſtilena.
Achter-ghetuygh. Poſtilena.
Achter-haelen. Aſſequi, conſequi, adipiſci. & Deprehendere.
Achter-haem. Poſtilena.
Achter-hoede. *vet ſland.* Subſidiũ, tertia acies, poſtrema acies. *gal. arriere garde.*
Achter-hals.j.neck. Cerúix.
Achter-hooft. Occiput, occipitium.
Achter-houden. Detinere, remorari.
Achter-huys. Vltimæ ædes, ædes poſteriores.
Achter-iaer. Anni poſtrema pars.
achter-iaerigh/achter iaerſch. Cornus, ſerotinus.
Achter kaſteel van t'ſchip. Puppis.
Achter-klap. Obtrectatio, detractio, diffamatio, morſus clancularius.
achter-klappen. Obtrectare, detrahere, diffamare, mordere clanculum, dictis abſentum rodere famam.
achter-klapper. Obtrectator, detractor, delator, ſycophanta.
Achter kop. Occiput.
Achter-kroppier Poſtilena.
Achter-laeten. Omittere, prætermittere, relinquere.
Achter-leen. Prædium ſubclientelare, ſubclientela
Achtermaeyt.j.nae-weyde.
Achter-maendagh *vet* j.dingſt-dach.
Achter-malcanderen.j achtervolgẽs. Conſequenter, continuò.
Achter nae. Tandem, poſtremò, demũ.
achter-nae volghen. Ponè ſubire, ſubſequi.
Achter noen. Poſt prandium, à meridie: tempus pomeridianum.
achter-noen eten. Sumere merendam.
Yet achter-noen eten. Antecœnium, merenda.
Achter-ouer-morghen. Ab hinc dies quartus.
Achter-pand. Lacinia poſterior veſtimenti.
achter-pãd vãde koetſe. Extrema ſpõda
Achter poorte. Poſticum.
Achter-raed. Poſterius conſilium.
Achter-reppel. Poſtilena.
Achter-riem. Poſtilena.
Achter rugghe. *metaphor.* Subſidium, refugium.
Achter-ſprake.j.achter-klap.
Achter-ſtel.j.hinder. Remora.

achter-

achter-ſtel. Reliqua, reliquatio, reliquum non ſolutum.
achter ſtellen. Poſtponere. & Remorari, impedire.
Achter-ſteue. Puppis.
Achter-ſtijl. Poſtis.
Achter tacie. *holl.* j. achter-klap.
Achter tanden. j. hoeck tanden.
Achter tocht. Acies poſtrema, acies tertia. Vragi, tergiductores, *luſt. Lipſ.*
Achter-volgh. Continuatio, continua ſeries, conſequentia, ſucceſſio.
achter-volghen. Conſequi, continuare, ſuccedere.
achter volgens. Conſequẽter, continuè, deinceps, ex ordine, ſine intermiſſione.
Achter-waeren. Conſeruare, reſeruare, cuſtodire. achter waeren de vraem-vrouwe. Curare puerperam.
achter-waerder. Conſeruator, curator, cuſtos.
achter-waerſter. Curatrix puerperæ.
achter-waerts. Retrorſum, retrorſus.
achter-waerts gaen. Retrogredi, gradum referre, ceſſim ire, receſſim ire, in tergum retrocedere.
achter-waerts houden. Supprimere, premere, detinere, retinere.
achter waerts leeren. Dediſcere.
achter-waerts waſſen. Decreſcere.
achter-waerts wijcken. Repedare, pedem referre.
Achter-wijn. Vinacea, orum.
Achter-wt-ſlaẽ. Calcitrare, recalcitrare.
achter-wt-ſlaẽde. Calcitro, calcitroſus.
achter-wt-vaeren. Poſtico diſcedere. j. vanckertoete ſpelen.
Achterhend. j. achterſtel. Reliquatio.
Achterſte. Poſterior, poſtremus.
Ach/eck. Pus, ſanies.
Achel/echel. *germ. ſax. ficamb.* j. walghe. Nauſea, faſtidium.
Achelen. *vetus.* j. ſchroomen. Horrere.
achelick. *vetus* Horribilis.
Acher. Ager, aruum acherken. Agellus.
acheren. Arare, exarare.
acker baer. Arabilis.
acker bedde. j. bedde. Porca.
acker-bouw. j. land winninghe.
ackerman. j. land-man.
acker miſt. Lætamen, fimus.
acker-ſchaede. Calamitas.
acker-ſieck. *vetus ſland.* j. land-ſieck.

acker-trappe. j. trap-gans.
acker-vore. Lira, ſulcus.
acker-werck. Agricultura.
Ackſe/axe. j. aeckſe. Aſcia.

A D

Adebaer. j. opebaer. Ciconia.
Adder. Vipera, excetra. *ger. nater: angl. adder.*
Adebe. *vet.* j. pekel. Salſugo, muria.
Adel. j. edel. Nobilis. & Nobilitas.
adel-voyſt. Miles generoſus, egregius, primarius.
adel vroeder. *vet.* Adelphus
adeler. *ger. ſax.* j. arent. Aquila, aquila nobilis.
Adem/aeſſem. Anhelitus, ſpiritus, halitus, flatus, anima. ἄθμος. i. vapor, exhalatio ἄθμεν. ſpiratio.
adem-ader. j. poſs-ader.
adem voyſtich. Aſthmaticus, anhelator
adem gat. Spiramen, ſpiraculum.
adem-kele. Trachea.
adem loos. Halitus ſiue ſpiritus expers.
adem-tocht. Reſpiratio, ſpiraculum.
adem-tonghe ſken. Epiglottis.
ademen/aeſſemen. Spirare, halare.
Ader. j. adder. Vipera, excetra.
Adere. Vena, arteria. aderken. Fibra.
ader laeten. j. laeten.
Adere. j. are. Spica.
Adick/hadick. Ebulus, pumila ſambucus, chamæacte. *ger. attich.*

A E

Aecke naecke. *ger. ficamb.* Cymba.
Aecker. j. aker. Ahenum.
Aecker. *holl.* j. eeckel. Glans *angl. acorne.*
aecker-boom. *holl.* j. eeckel-boõ. Quercus. *ang. okeiree.*
aeckerigh. *vet.* Querceus, quernus.
Aeckſe/timmer-bijle. Aſcia, dolabra. *axim. germ. axt: gal. hache: biſp. hachas ang. axe.*
Aeck ſteen. j. baeck ſteen. Succinum.
Aeckſter. *holl.* j. exter. Pica.
Aefſch. Auerſus, inuerſus, præpoſterus, contrarius.
aefſche hand. Manus inuerſa.
aefſchelick. Præpoſterè, abſurdè.
Aeghe. *fri/* j. ooghe. Inſula
Aepſſel. *ſland* j. unſter/unſel.
Ael/eel. *angl.* Ceruſia muſtea.
Ael. *germ ſax.* j. aelſene/elſene. Subula. *ang. ale, aule: gal aleſne.*

Ael. Anguilla minuta. *ger. aal: angl. eale.*
ael-gheer/el gheer/ael schere/ael-sperre. Fuscina, eridens, instrumẽtum dentibus mucronatum quo anguillæ collecte figuntur & capiuntur.
ael-karre. j. ael-korf. Nassa.
ael-mule. *sicamb* j. aelquabbe.
ael-puyt. Mustela piscis.
ael-quabbe. j. lompe. Borbocha.
Ael. Extremus, vltimus
ael-eynde. Extremus finis, extremitas.
ael-besie besiken ouer; ee. Acinus ribis, acinus vltramarinus.
ael-besie-strupek. Ribes, ribes Arabũ.
ael-machtich. j. amachtich. Impotens.
ael-weerdich. Indignus. & Indignans, indignabundus, stomachosus.
ael-weerich. Impotens animi, impos rationis, incontinens animi, qui appetitus suos vincere non potest: proteruus, petulans, lasciuus, lasciuiens, ineptiens.
ael-witte/ ael-wete. Mulier insipiens, inscia, ignaua, inepta.
ael-wittigh/ ael wetigh. Insanus, insipiens.
Ael ding/ ael-dinger/ haeling. haeldingh. *fland.* Hæres.
Aelke. *sax. sic.* Graculus, monedula.
Aemis. *sicamb.* Formica.
Aelmoesse/ aelmisse. Eleëmosyna, stips collatitia, pia benignitas: agape, es. agapa, æ. *ger almuse: gal. aulmosne: ang. almesse.*
Aelmoesse/ aelmisse. *sax. sicamb. vet.* j. brood-tailloor. Orbis, discus, orbis crusti. *Virgil.* quadra patula. *Virgil.* orbis mensarius, mensa. *Virgil. Est autem propriè* orbis cerealis, *siue* mensa panitia, quæ prandio & cœna absolutis, pauperibus eleemosynæ loco dari solet à ditioribus.
aelmoessenier. Præfectus eleemosynis, collector & distributor eleëmosynarum, sacræ vel piæ stipis erogator: *vulgo* eleemosynarius.
Aelsene. j. elsene. Subula.
Aembeld/ aemboord/ *&c.* j. aen-beld/ aen boord/ *&c.*
Aen. Ad. & Apud.
Aen-ademen/ aen-aessemen. Adspirare, adhalare.
Aen-baeren. j. aen-boorden. Appellere.
Aen-bassen. Allatrare.
Aen-beld. *vet.* Effigies.
aen-beld: Incus, acmon.
aen beldt stock. Acmotheton: lignum in quo firmatur incus.
Aen-be steden. j. besteden. Locare opus faciendum.
Aen-bergh. Cliuus.
Aen-bidden. Adorare.
Aen bieden. Offerre.
Aen bijt. *vet.* Esca.
aenbijt. j. in bijt. Ientaculum.
aen-bijten. Admordere.
aen bijten in bijten. Ientare.
Aenbilckt. *fland* Incus.
Aen-binden. Alligare.
Aen-blasen. Affiare, adspirare.
Aen-blick. *vet.* Aspectus, intuitus.
aen-blicken. *vet.* Aspicere.
Aen-bold. *sax. fris sic.* j. aen-beld. Incus.
Aen boord/ aem boord. *zeland.* j. calengieringhe/ naederschap.
aen boord trecken/ ont-aen boorden. *zeland.* j. kalengieren/ vernaerderen. Retrahere emptionẽ iure proximitatis
Aen boorden. *holl* Appellere.
aen-boordinghe. Appulsus, appulsio.
Aen-branden. Adurere.
Aen-brenghen. Adferre, deferre, referre: & Deferre, indicare, nunciare, accusare.
aen brengher. Delator, index: & Accusator, quadruplator.
Aen-dacht. Meditatio, memoria, recordatio, attentio, diligentia, studium: & Religio, deuotio *apud. Eccles.*
aen dachtich. Attentus, intentus, memor: & Religiosus, deuotus *vulgò apud Eccles.*
aen dachtighlick. Attentè, intentè: & Religiosè, deuotè.
Aen-deel. Rata portio: & Sors, sortitio in diuisione bonorum.
Aen dienen. Administrare.
Aen-doen. Addere, admouere.
aen doen/ cleeden. Induere, vestire.
aen doen. Afficere. Jemanden eere aen doen. Afficere aliquem honore, honorem alicui impendere. Pijne aen doen. Afficere dolore.
Aen-draeghen. Adferre, apportare.
aen-draegen/ aen bieden. Offerre.
aen-draeghen. Arrogare, assumere, attribuere, vendicare. Jck draghe my

dat

dat aen. Id mihi aſſumo, adſcribo, vẽdico, ad me attinere volo.

Aen-dryuen. Impellere, appellere, adigere, incitare

Aen-druckten. Apprimere.

Aen-een. Simul, vnà, coniunctim.

aen-een hanghen. Cohærere

aen-een pappen oft lijmen. Conglutinare.

Aen eynden. Confinem eſſe, contermi-num eſſe.

aen-eyndinghe. Confinium.

Aen-gaen. Adire, aggredi, attingere: inire, incipere

aen-gaen voort gaen. Progredi.

aen gaen. Subire, ſuſcipere negotium, munus, onus. Aen-gaé een verbond. Inire fœdus.

aen-gaen. Attinere, pertinere. Het gaet v aen. Ad te attinet, tua intereſt, tua refert, tuum eſt, tua res agitur.

aen gaende den vader. Circa patrem, quoad patrem.

aen gaende dat ghy ſchrijft/ &c. Quod ſcribis, &c.

aen ganck. Acceſſus, aditus · ten aen-ganck comen. Superuenire, ex inſperato aduenire.

Aen-ghebrande ſpijſe. Cibus aduſtus.

Aen-gheborẽ. Genuinus, natiuus, innatus, ingenitus, inſitus, inditus à natura.

Aen-ghelandigh. Confinis.

aen-ghelandighept. Confinium.

Aen-ghenaem. Acceptus, gratus, placẽs.

aen-ghenaem-heyd. j. danck. Gratia.

aen-ghenaemlick. Gratè, grato animo.

Aen-ghenomen. Receptus, aſſumptus.

aen-ghenomen kind. Filius adoptiuus.

aen-ghenomen werck. Opus conductum, opus redemptum.

Aen-gheſicht aen ſicht. Aſpectus, conſpectus, us: & Facies, os.

Aen-geſien. Aſpectus, conſpectus. a, um.

aen gheſien dat. Cùm, quũ, quia, quandoquidem.

aen gheſien den tijdt. Vt dici tẽpus eſt.

Aen-gheſtoruen goedt. j. ver-ſtoruen.

Aen-gheven. Porrigere, exhibere, tradere, deferre, indicare, edere: & Proponere.

aen-ghevinghe. Exhibitio, traditio.

aen-ghevinghe der menſchen. Traditione, hominum.

aen-gheuer. Index: & Auctor.

Aengrijp. Comprehenſio: & Aggreſſio, congreſſus, inſultus.

aen grijpen. Apprehendere, comprehendere. arripere.

aen grijpen. Adoriri, aggredi, inuadere, impreſſionem facere.

Aen-haelen. Adferre, adducere.

aen haelen/ aen locken. Allicere.

aen haelen het ſeyl. Stringere vela.

Aen-hanck. Appendix, adhæſio: & Societas, ſocij: & Secta, ſequela, factio.

aen-hanghen. Adhærere, appendẽre & Appẽndere, ſuſpẽndere

aen hanghen. Sectari, conſectari.

aen-hanghende. Appendens.

aen hanghende ſiecktte. Contagium, & Morbus ſonticus.

aen-hanghet. Adhærens. & Socius, & Sectator, conſectator, aſſectator.

aen hanghigh. Adhærens. & Deditus, addictus.

aen-hanghſel. Appendix, appendicula.

Aen-herhten aen-heften. Figere, affigere, alligare.

Aen-heffen. Alleuare: & Erigere: & Incipere, ordiri, exordiri.

Aenhiſſen. Inſtigare.

Aen-hooren. Auſcultare, exaudire.

Aen-hoorn. j. ahoorn. Platanus.

Aen-houden. Adhærere, attinere.

aen-houden de hand. Manum admouere, adhibere, iniicere.

aen-houden volherdichlijck. Perſeuerare, inſiſtere, inſtare

aen houden met iemanden. Stare cum vel ab aliquo. j. houden.

aen houden. Detinere aliquem officiis, beneficiis, blanditiis.

aen-houden de dieven/ moorderaeren/ &c. Recipere, occultare fures, latrones, &c.

aen-houder van dieven ende moorderaeren. Receptor, receptator: qui fures, latrones eorumque ſurrepta recipit & occultat.

Aen-iaeghen. Adigere. Vreeſe iemanden aen-iaegen. Incutere metũ alicui.

Aen-karre. Semiapertus.

aen-karre ſtaen. j. aen-ſtaen.

Aen keeren. Aduertere, conferre, applicare.

Aen klaeghe. Accuſatio; dica.

aen-klaeghen. Accusare, incusare, accersere crimine.
aen-klaghte/ aen-klaeghe. Accusatio, incusatio.
aen-klaegher. Accusator.
Aen klauwe. *flā. holl sic.* j. enckel. Talus.
Aen-kleuen/aen-klijuen. Agglutinare, affigere, defigere. & Agglutinari, affigi, adhærere. & Agere contagia, afflatu vel contactu nocere.
aen kleuende sieckte. j. haelende.
Aen-komen. Aduenire, aduentare, appropinquare, accedere, appellere: & Crescere, augescere, adolescere.
aen komen te schepe. Appellere nauem, appellere naue.
aen-komelinck. Aduentitius, nouitius: proselytus & Adolescens.
aen-komste. Aduentus.
aen-komste der kortsen. Paroxismus, accessus, accessio, exacerbatio febris.
Aen-kouten. Alloqui, colloqui.
Aen lacchen. Arridere.
Aen-laeghe. *vetus*. Impensæ, sumptus.
Aen-laet. *vetus* j. oor-saecke.
Aen landen, Confinem esse, conterminum esse.
aen landen, Terram attingere, appellere, ad portū venire, ad littus appellere.
Aen-langhen. Porrigere.
Aen lappen Affigere, assuere, addere.
Aen-legghe. *vetus*. Actio, accusatio.
Aen-legghen. Apponere. Vier aen-legghen. Struere ignem.
aen-legghen. Nauim aduertere, ripæq; propinquare.
aen-legghen/ besteden. Sumere *vel* insumere in re aliqua, impendere, conferre, locare, collocare pecunias emendis libris, *&c.*
aen-legghen. Applicare.
aen-legghen syn kracht ende macht. Adhibere vires, applicare vires.
aen-legghen syn saecken. Instituere res suas, aggredi.
aen-legghen in rechte. Agere, agere litem, intendere actionem, ius suum persequi iudicio, dicam scribere.
aen-leggher. Auctor, primus motor.
aen leggher in recht. Actor, accusator.
Aen leyden. Adducere, deducere: & attrahere, allicere, inducere.
Aen-lenen. Inniti, incumbere, inclinare.
Aen-ligghen. Adiacere. & Confinē esse.
aen ligghen. Pertinere. Wat light u daer aen? Quid tua id refert? quid tua interest? quid ad te attinet?
Aen-lijck. Assimilis.
aen-lijcken. Similem esse.
Aen-lijmen. Agglutinare.
Aen locken. Allicere, allectare, illicere, illectare, pellicere.
aen-lockigh. Illecebrosus, illex.
aen-lockinghe. Illecebra.
Aen-loop. Accursus, incursus, incursio, procursus, assultus.
aen-loopen. Accurrere, incurrere.
Aen-mael. Macula, nęuus. *ger. ammaal.*
Aen-mennen. Adigere, impellere, incitare. & Incitare ad opus, vrgere opus.
aen-menner. Monitor, qui opus vrget, & cessatores increpat.
Aen-mercken, Considerare, notare, attendere, obseruare, animaduertere, perpendere.
aen-mercker. Cōsiderator, obseruator.
aen-merckinge. Consideratio, animaduersio, obseruatio.
Aen-moedinge. Affectus, affectio, animi motus, animi passio, perturbatio.
Aen-naepen. Assuere.
Aen-nemen. Accipere, acceptare, excipere, recipere, suscipere, adsciscere, sumere, assumere, comprehendere.
aen-nemen veur syn kind. Adoptare.
aen nemen/leeren. Discere, addiscere, comprehendere intellectu.
aen-nemen/toe-nemen. Accrescere, augeri.
aen-nemen/ hueren. Conducere, pretio vtendum accipere, mercede alicuius operam emere.
aen nemen eenich werck. Redimere, condicere opus, suscipere opus certo pretio faciendum, accipere pretium pro re aliqua facienda: recipere in se opus stata pecuniæ summa, locare alicui operam suam.
aen-nemen knechtē oft crijghs-volck, Scribere, conscribere exercitum, contrahere copias, colligere milites, cogere exercitum, milites conquirere, centuriare, cogere copias, facere agmen,
aen-nemen de reyse. Suscipere iter, profectionem aggredi, incipere, instituere.
aen-nemende. Discens: & Docilis.

aen-ne-

aen-nemelinck. Diſcipulus & Adoptiuus.
Aen-paert.j.aen-beel.
Aen-paelen. Confinem cõterminũ eſſe.
Aen placken. Agglutinare, affigere glutine.
Aen porren. Inſtigare, exhortari, cogere.
Aen pzeke. Perſuadere & Cõmendare.
Aen-pzijen. Commendare
Aen-randē. Aggredi, innadere, impetere.
Aen-rechte/aen-recht tafel. Abacus, repoſitorium.
aen-rechten. Apparare, inſtruere, aptare, promere, depromere.
aen-rechten ſijn leuen. Inſtituere vitam.
aen-rechten iet nieuws. Inducere vel introducere aliquid noui.
aen-rechten iet quaeds. Moliri aliquid mali, machinari, conari, ſtruere.
aen-rechter. Inſtructor, machinator, auctor.
aen recht-tafel/recht-banche. Abacus.
Aen-reden. Alloqui, affari.
Aen reeſen. *vel ſtand.* Apprehendere, inuadere cum impetu.
Aen repcken. Attingere. & Porrigere, ſuppeditare.
Aen-rijtſen.j.rijtſen.
Aen-roepen. Inuocare, in vota vocare, appellare, implorare & obteſtari
Aen-roeren. Tangere leuiter, attingere, attrectare, contrectare, lambere.
Aen-rucken. Impreſſionem facere.
aen-ruckinghe. Impetus.
Aen-rupſchen. Atterere.
Aen-ſchieten, Adijcere.
aen-ſchieten den rock. Feſtinanter induere veſtem.
Aen-ſchijn. Aſpectus, conſpectus. & Facies, vultus, os.
aen-ſchijnen. Affulgere, allucere.
Aen ſchouw. Aſpectus, aſpectio, conſpectus: reſpectus, obſeruatio.
aen ſchouw nemē. Obſeruare, reſpicere
aen-ſchouwen. Aſpicere, cõſpicere, contemplari, intui, intueri.
aen-ſchouwinghe. Aſpectus, aſpectio, conſpectus, contuitus, intuitus.
Aen-ſchueren. Atterere.
Aen-ſchijnen, Adſcribere.
Aen-ſeggben. Imputare: & Denuntiare, indicare, nunciare.
Aen ſetten. Apponere, adducere.
aen-ſetten inbaerē. Impreſſionē facere.
aen-ſettē t'ſeyl. Obliquare ſinus velorũ.
aen ſetten te lãde. Exponere in terram.
aen-ſettinghe. Appoſitio, & Alluuio.
Aen-ſicht/aen-ghe-ſicht. Aſpectus: & Facies, os, frons, pars anterior capitis humani. aen-ſichtich. Spectabilis.
Aen-ſien. Aſpicere, conſpicere, intueri. Ijet aen-ſien. Aſpectus conſpectus, reſpectus: & Cauſa, ratio. & Dignitas, poteſtas, authoritas.
Aen-ſlaen. Affigere ictu.
aen ſlaen de boeyen. Cõpedes inijcere.
aen ſlaen de hand. Admouere manum. & Apprehendere, inijcere manum.
aen-ſlaen iemandts goedt. Inuadere, occupare alicuius bona, manus inijcere alicuius facultatibus.
aen ſlaen. Incipere, aggredi, inceptare: & Inire conſilium: machinari.
aen ſlagh. Cœptum, inceptum, res inchoata, ſuſceptio, operis inſtitutio, conſilium, ratio, conatus, machinatio.
Aen-ſoecken. Requirere, poſtulare, ſollicitare, ambire, petere.
Aen-ſpannen met iemanden. Addere ſe ſocium alicui, partes alicuius fouere.
Aen-ſpoelen. Alluere.
aen-ſpoelinghe. Alluuio.
Aen-ſpraecke. Alloquutio, alloquium.
aen-ſpraecke beur recht. Poſtulatio, iuridica actio, dica, accuſatio.
aen-ſpraecke/aen-ſpreker in recht.j. aenleggher. Actor.
Aen-ſpreken. Alloqui, affari, appellare, compellare, conuenire aliquem.
aen ſpreke in recht. Arceſſere, arceſſere iudicio, accuſare, agere, actionē intẽdere
aen-ſpreken vanden lijue. Arceſſere capitis, iudicio capitis arceſſere.
aen-ſpreken van onghelijck. Agere iniuriarum, poſtulare aliquem pro acceptis iniuriis.
Aen ſprenghen. Aſpergere.
Aen-ſpringhen. Aſſilire.
aen ſpronck. Aſſultus. & Impreſſio.
Aen-ſtaen. Adſtare. aen ſtaen.j.naecken. Inſtare, imminere. aen-ſtaendē tijd. Inſtans, imminens tempus.
aen ſtaen/aen-karre ſtaen. Conniuere, non plenè clauſum eſſe. De deure ſtaet aen. Conniuet oſtium: ſtat ſemiapertum.

aen-ſtaen/ behaeghen. Placere, ſedere, ſedere animo.

aen-ſtaen.j.goedt doen. Luere, perſoluere, præſtare.

aen-ſtand. *germ.ſax.ſic.* Procraſtinatio, perendinatio & Induciæ.

Aen-ſteken. Affigere. aen ſteken het vleeſch / aen den ſpet ſteken. Figere carnes veru.

aen-ſteken/ontſteken met vier. Incendere, accendere, ſuccēdere, inflammare.

aen-ſteken een huys. Inferre faces tectis, facere incendium.

Aen-ſtellen. Inſtituere. & Applicare. & Incipere.

Aen-ſterven. Obuenire morte alicuius.

Aen ſtoot. Impulſus, illiſus, offenſio, offenſatio, occurſus, aggreſſura, aggreſſio, aggreſſus.

aen-ſtooten. Impellere, illidere, offendere, offenſare, incurrere.

aen ſtooten/ by-ligghen. Attingere, adiacere, confinem eſſe, contiguum eſſe.

aen-ſtootende, Contiguus. aen ſtoottende landen. Contiguæ terræ.

Aen ſtouwen. Adigere, ſtimulare.

Aen ſtrauden. Appellere littori.

aenſtrandinghe Maris eiectamentum: quidquid mare in littus expellit.

Aen ſtrijcken. Allinere.

Aen-tacle.j.aenſpraecke.

aen-tacken.j.aenſpreken.

Aen taſt. Tactus, tactio: & Apprehenſio.

aen-taſten. Tangere, attingere, attrectare, contrectare.

aen taſten met ghewelt. Inuadere, apprehendere, impreſſionem facere, cum impetu aggredi.

Aen teecknen. Annotare.

Aen tijen. Prodere, indicare. & Imputare, incuſare, inſimulare.

Aen tijghen. Demonſtrare, indicare: & Accuſare, prodere: & Imputare, incuſare.

aen-tijgher. Index, demonſtrator: & Imputator, delator.

Aen-trecken. Attrahere: & Attrectare.

aen trecken/aen doen. Induere.

aen-trecken. Aſſumere. Sich eenighe ſaecke aen-trecken. Aſſumere ſibi rem aliquam, attribuere, arrogare ſibi.

aen-trecken oogen. Oculi illices.

aen-trecker/ ſchoener. Calcipes. *vulgo* attractorium.

Aen treden. Incedere, ingredi, progredi.

Aen-vaen.j. aen vanghen.

Aen-val. Aggreſſus, impreſſio, impetus.

aen vallen. Aggredi, adoriri: & Impetere, inuadere: & Impreſſionē facere, irruere.

Aen-vanck. *germ.ſax.holl.ſic.*j. beghinſel,

aen-vanghen.j. beghinnen. Incipere.

Aen-vatten. Arripere.

Aen vechten. Oppugnare, impugnare, tentare.

aen-vechtinghe. Oppugnatio, tentatio.

Aen veerden. Accipere, acceptare, capeſſere.

aen-veerden/aen taſten. Arripere, apprehendere, aggredi.

Aen voeren. Adducere, adferre, aduehere: & Introducere.

aen voeren om te vechten. Educere in aciem.

aen-voerder. Adductor, ductor. ſtrategus, dux.

Aen-waeyen. Afflare, adſpirare.

Aen-wald. *ger.ſax.ſicamb.* Legatus, orator: & Procurator litis, cauſidicus.

Aen-was aen waſſinghe. Accretio, accrementum, incrementum.

aen-was aen woxp. Alluuio, alluuies: tacitum incrementum, quod paulatim à flumine acceſſionem præbet.

aen-waſſen. Accreſcere, increſcere, ſupercreſcere, adnaſci, ſubnaſci.

Aen-wenden.j.aen keeren.

Aen-wijſen. Demonſtrare, adnotare, aſſignare, deſignare, indicare.

aen-wijſen toe-wijſen met recht. Adiudicare, addicere.

aen-wijſinge. Demōſtratio, annotatio.

aen-wijſer. Index.

Aen woxp. Appendix, adiectio, adiectus, us: & Alluuio.

aen woxpen. Adiicere.

Aen-wrijuen. Atterere.

Aene/ aen heere. *ger. ſax.ſicamb.* Proauus, aui pater.

aen bjouwe. *ger.ſax.ſic.* Proauia.

Aerckel/erckel. Proiecta, podium.

Aerd. Indoles, natura, ingenium, genius.

aerden. Indolem ſiue naturam ſequi.

aerden nae den vader. Patrillare: inge-

ingenium sine indolem patris referre, sequi: respondere moribus patris.
aerdigh. Ingeniosus, solers, argutus, venustus, elegans.
aerdigheyd. Venustas, elegantia, genius, gratia, lepos
aerdighlijck. Ingeniose, venustè, eleganter, affabrè lepidè.
aerdsoen. Indoles, natura.
Aerde/eerde. Terra, tellus, humus, solum: arida, *apud Eccles. sic dicta, quòd aretur. teste Ioanne Bocatio.* Artham, *id est*, terram matrem, *veteres Germani coluerunt. Iust Lips.*
aerde. *stand gand* Forum. Koren aerde. *flandr.* j. koren-merckt. Forum frumentarium.
aerd-aecker. *holl.* j. aerd-not. Bulbocastanum
aerd-appel. j. verckens brood. Cyclaminus, rapum terræ.
aerd-besie. Fragum, morum in herbis humi repentibus nascens.
aerd-beuinghe. Terræ motus, terræ quassatio.
aerd-bodem. Solum: & Orbi terrarum.
aerd-kuyl. Hypogeum, locus subterraneus
aerd-muys Mus agrestis, nitedula, mus subterraneus.
aerd-not. Bulbocastanum.
aerd-rijck. Tellus, terra.
aerd-roock. Fumus terræ, fumaria.
aerd-slanghe. Chersydrus.
aerd-steen. Later non probè coctus.
aerd-spinne. Stellio. *vulgo* tarantula.
aerd-vochtigh. Vliginosus.
aerd-veyle. Hedera.
aerd-veylen-torschen. Corymbi.
aerd-worm. Intestinum terræ, lumbricus, vermis terrestris.
aerde-werck. Vas fictile, figlinum, luteum, testaceum, samium, aretinum, tuscum.
aerden. Terreus.
aerden kruycke. Serea.
aerden pot. Poculum fictile, figlinum, luteum.
aerdtsch. Terrenus, terreus.
aerdtissie. j. hegdisse. Lacerta.
Aere. j. ere nere. Area, pauimentum.
Aerē/eren eeren. Aes, æris. *gal. erain.*
aeren-werck/eren-werck. Aeramētum, ærificium, opus æreum, vasa ærea, ænea, ahenea.
aere-pot/ere-pot. Aeneum poculum, olla ænea, ærea.
Aere van coren. Spica.
aeren angel. Arista.
aeren-blieme. Arista.
aerene/erene. Aruum, ager aruus.
Aeren/eeren/eren/errien. Arare, exarare, inarare, colere agrum, terram vertere aratro, proscindere aruum, exercere campos, terra moliri, ἀρουν.
Aerpel/erpel. *stand* Anas mas.
Aers/eers. Anus, podex, ἄρχος.
aers-billen. Nates, clunes.
aers bleyne. Marsica, ficus, tuberculum in ano.
aers-darm/schijt darm. Intestinum rectum, longanon.
aers-darm/eynde/lijf. Anus, sedes.
aers-gat. Podex, circulus ani, foramen posticum, sedes.
aers-kerf. j. aers-gat. Podex.
aers-kiele. j. broeck kiele.
aers-voet. Mergulus *auis teut. dicta à pedibus podici adiunctis,* πυροσκελὶς
aers wisch. Spongia tergendo podici. *vulgo* anitergium.
aers-wormken. Ascaris.
aerselen/aerselinghen/erselen. Retrogredi, retrocedere, tergiuersari, repedare, remeare, cessim ire, iter retro vertere. *q.d.* culum versus ire. *ita quoque gal. reculer.*
aerssel maend. *vet. flan.* October. *sic dictus, quòd annus tunc præcipuè retrogrediatur.*
aerselincks. Retrogradè.
Aerue. j. erue.
Aerwete. j. erwete. Pisum.
Aes/aesken/een ooge op t'spel. Canis, canicula, monas. *vulgo* hasarda. *ger. eß: gal. au: ital. aso: hisp. as*
aes int ghewicht. Monas, momētum.
Aes. Esca, alimentum.
aesen/ésen. Escam in os ingerere, obescare, cibare.
aes-sack/knap sack. Pera, ascopera, mantica, pera viatoria.
Aessem. j. adem. Anhelitus.
aessemen. j. ademen. Spirare.
Aet. *vet. flan.* Esca, cibus, esculēta, cibaria.
aet-mael. j. ét-mael.

act-ſchaere. *vet.* Edulia, res edules.
aetterlinck. *holl* j. baſtaerd. Nothus, illegitimus, inceſtus.
Aette. *ger. vet.* j. tepte. Tata, pater.
Aeye/Aeyter. j. aetkſe/ aetkſter.

A F

Af. Ab, abs, de. *ger. ab: angl. of.*
Af-beelden. Depingere, effigiem reddere.
af beeldinghe. Effigies.
Af-betaelen. Perſoluere.
Af-bidden. Deprecari.
Af-byten. Demordere.
Af-binden. Diſſoluere.
Af-blaeſen. Deflare.
af-blaeſen. j. af-trompen.
Af-blyuen. Abeſſe, deeſſe.
af-blyuinghe. Abſentia.
af blyuigh. Abſens.
Af-branden/ af-barnen. Deurere, exurere, incendio delere: & Deuri, exuri. conflagrare.
Af-breke/ af-breucke. Abruptio: & Abſtinentia: & Defectio.
af breken. Defringere, abrumpere, conuellere, refigere.
af-breken / af-worpen. Demoliri, deſtruere, diruere, proſternere.
af breken de brugghe. Interrumpere pontem.
af-breken de ghewoonte. Conſuetudinem abolere, abrogare.
af-breken/ af-wycken. Deſciſcere, deficere.
af breken/ ont-houden. Abſtinere, continere ſe.
Af brenghen. Deducere: & Auocare, remouere à propoſito.
Af-danck Miſſio, dimiſſio, cõmeatus.
af-dancken. Dimittere cum gratiarum actione.
af-dancken de krieghslieden. Miſſionẽ dare militibus, milites dimittere, miſſum facere exercitum, exauctorare militem, ſacramento abſoluere.
Af dedingh en. Tranſigere, controuerſiam dirimere.
Af deelen. Departiri, partes facere, ſecernere, diuidere.
Af-dienen / de tafel opnemen. Auferre menſam, auferre epulas menſa, tollere menſam, ſuſtollere menſam.
Af doen. Deponere, demittere, demere, adimere, auferre, ſemouere, tollere.

af-doen den hoed. Aperire caput.
af doen. j. billen. Glubere, deglubere.
Af-draeghen. Deferre, deportare.
af-draeghen. Sarcire, compenſare. af-draeghen den cooper de ſchaede. Emptori damnum præſtare, ſarcire damnum.
af-draeghenthept. *vet ſland.* Obtrectatio, detractio, contemptus, ignominia.
Af dryuen. Depellere, repellere, propellere, arcere, abigere.
Af dringen. Deprimere. & Extorquere, extundere, vi elicere vel eripere.
Af-droogen Detergere.
Af-drucken. Exprimere, imprimere.
Af-drupen / af-druppen. Deſtillare diſtillare
Af-dwaen. Abſtergere, eluere.
Af dwinghen. j. afdringhen. Extorquere.
Af eten. Depaſcere.
Af-gaen. Deſcendere: & Abſcedere, decedere, recedere diſcedere.
af-gaen. Deficere, deſtituere, derelinquere.
af-gaen. Negare, inficias ire, inficiari, defugere, renunciare, abdicare.
af-gaen/ den dienſt verlaeten. Abire magiſtratu, conſulatu, ſenatu, &c. Abdicare ſe magiſtratu, deponere magiſtratum.
af-gaen/ af-nemen. Decreſcere, exoleſcere, obſolere, obſoleſcere, deficere, rareſcere, attenuari. af-gaende ouder. Vergens ætas, præcipitata, grandior.
af-gaen als de wyn. Fugere, annis cedere. af-gaende wyn. Vinum fugiẽs, exoleſcens, dubium, in vitium inclinans, quod ætati cedit, nec diutiùs ſeruari poteſt, ætatem non ferens.
af gaende man. Vir defectæ ſenectutis, exactæ ætatis, defectus ſenio.
af gaende mane. Luna decreſcens.
af-gaende verwe. Color defluens, caducus, euanidus.
af-ganck. Deſcenſus, occaſus, diſceſſus, receſſus, obitus: & Extremitas, ſeniũ: & Deflexus, deliquium: & Intertrimentum, intertritura.
Af ghedreuen eſel. Ruptus aſellus, ſtrigoſus, curſu exhauſtus.
Af ghelaeten. Demiſſus.
af ghelaeten wyn. Vinum defœcatum.

Af ghe-

Af-ghenomen. Ademptus, ablatus.
af-ghenomen van ſieckte. Confectus, adiectus, fractus, debilitatus morbo.
Af-ghereden perd. Equus ſtrigoſus, ruptus, curſu exhauſtus, detritus multa equitatione.
Af ghereurt. Abruptus.
Af-gheſchepdē. Separatus, diremptus.
Af gheſchoren. Abraſus
Af-ghe ſchrift. j. af ſchrift. Exemplū.
Af-ghe-ſchut. Intercluſus.
Af gheſet. Depoſitus.
af-gheſet van ſijn ampt. Amotus, reiectus ex inita dignitate.
af-gheſet van de ſtraet-ſchenders. Spoliatus à graſſatoribus, exutus à latronibus.
af-gheſet gheld. Abrogata pecunia, æs abolitum.
af-gheſette brieuen. Literæ in via interceptæ.
Af-ghe-ſneden. Deciſus.
af-gheſneden kouſſen. Tibialia.
Af-ghe-ſtorue. Demortuus, defunctus.
Af gheſtroopte huyd. Exuuiæ.
Af-ghe-wendt. Auerſus.
Af-ghieten. Defundere. & Fundere, effigiem arte fuſoria exprimere, fundendo, ſiue conflando formare.
Af-ghijlen. Eblandiri, expalpare.
Af-god. Idolum. af-goddinne. Idolum, dea.
af-godē dienaer/af-goderer. Idololatra
af-goderije. Idololatria, Idolorū cultus.
Af-gryſen. Horrere, exectari.
af-gryſelick. Horribilis, deteſtabilis, execrabilis.
af-gryſelickheyd. Horror, abominatio.
Af grond. Abyſſus, barathrum, locus immenſæ altitudinis, fundo carens.
af grondigh. Immenſè profundus
Af-gunſte/ af gunſtigheyt. Inuidia, maleuolentia.
af gunſtigh. Inuidus, maleuolus, infenſus, malignus.
Af-hangh aen den timmer. Proiectū, proiectura, appendix ædificij, tectum in vnam partem deuexum habens: & Podium.
af hanghen. Dependere, propendere.
Af-hepmen. Interſepire.
Af hendigh/ oft af handigh maecken. Eripere è manibus, extorquere.
Af houden. Inhibere, depellere, arcere.
af houden. Abſtinere, deſiſtere.
Af houwen. Amputare, abſcindere, reſecare, demetere, ſuccidere.
af houwer. *boll. gorck* j. breul. Decollator, carnifex.
Af ionſte. *ſland* j. af-gunſte.
Af-keer. Auerſatio. & Diuerticulum.
af-keer hebben. Auerſari, auerti, vultum auertere odij vel abominationis cauſa.
af keeren. Auertere, abducere, deflectere, arcere, decedere.
Af-kladden. j. kladden / kladderen. Abſtergere ſordes.
Af-klaere. Abſoluere, perficere af-klaeren de rekeninghe. Putare rationes: puram, putam & abſolutam conficere rationem. *vulgò* claram facere rationē.
Af-klimmen. Deſcendere.
Af-komen. Deſcendere.
af komē. Defungi, expedire ſe re aliqua.
af komelingh. Oriundus.
af komelinghen. Nepotes, poſteri.
af komſtigh. Progenitus, prognatus, oriundus, ortus
af komſte. Deſcenſus.
af-komſte/ geſlachyt. Progenies, poſteri, nepotes.
Af-koop. Redemptio. af-coop doen. Redimere.
af koopen. Emere ab aliquo: & Redimere.
Af-korten. Decurtare, abbreuiare, præcidere, reſecare.
af-korten/ af-rekenen. De ſumma detrahere, deducere, reputare, decidere, demere ſummæ.
af koorſel. j. af ſuyrſel.
Af-laet. Ceſſatio.
af laet. Abſolutio, remiſſio, condonatio.
af-laet des Paus. Indulgentiæ pontificiæ, largitiones veniales, donatiuū veniale, donatiuum pontificium.
af-laet brief. Diploma veniale.
af-laeten. Demittere, dimittere, deducere & Abſoluere.
af laeten den wijn. Elutriare, defecare.
af laeten/ ophouden. Ceſſare, deſinere, quieſcere, finem facere, omittere, ſiſtere, abſiſtere, abſtinere.
af laeten ontſpannen. Retendere, detendere, relaxare.
Af langhen. Attingere atque proferre.

Af leenen. j. ont-leenen.
Af-legghen. Ponere, deponere.
af legghen den rouw. Elugere, deponere luctum ſiue veſtitu n lugubrem.
af-legghen de renten. Reditus perſoluere, redimere, luere, ſe prorſus liberare à reditibus.
af-leggen/ kalueu. Fœtare, fœtũ ed re.
Af leyden. Deducere, abducere.
af leyden het water. Deriuare.
Af-leken. Deſtillare.
Af leſen de appelen. Decerpere, legere poma.
af leſen ter puuen. Denuntiare ſiue promulgare publicè.
Af lijuugh. Mortuus.
af-lijuugh maecken Occidere.
af-lijuugh worden Mori.
af-lijuugheyd. Mors, obitus.
Af loop. Decurſus.
af-looyen. Decurrere, deorſum currere: & Delabi, defluere.
af-looyen het plat land. Depopulari agros, deſtruere, deprædari, diripere, vaſtare.
Af loſſen. Abſoluere, diſſoluere.
Af luncken. Secludere, ſepire.
af-lunckſel. Secluſorium, ſepimentum.
Af maecken. Conficere, perficere, effectum reddere, abſoluere, expedire.
Af maeyen. Demetere.
Af-maelen. Molere: & Depingere.
Af maenen. Dehortari, diſſuadere, auocare.
Af meemen de breeſtẽ. Fatigare iumẽta.
af meemen een ſaecke. Peragere, abſoluere, expedire rem.
Af meten. Dimetiri.
Af-neyghen. Proclinare.
af neyghigh Proclivis, acclivis.
Af nemen. Demere, tollere, auferre, adimere, eripere.
af nemen. Accipere, excipere.
af-nemen den eed. Iuſiurandum accipere, excipere
af nemen wel oft quaedlijck. Accipere in bonam vel malam partem: amicè aut ægrè accipere.
af nemen. Decreſcere, rareſcere, deficere, macreſcere, extenuari.
Af-nipen. Decerpere.
Af palen. Determinare, limitibus diſtinguere.
Af-panden. Pignora capere, exequi.
Af pellen. Decorticare.
Af-pitſen. Decerpere.
Af-plucken. Decerpere, carpere, delibare.
Af-pieken. Diſſuadere longa oratione.
Af-raeden: j. ontraeden.
Af rede. Epilogus.
af reden. Perorare.
Af rekenen/ af-tellen. Dinumerare.
af rekenen/ af-kortẽ. De ſumma deducere, detrahere, reputare.
af retenen. Diſpungere, expungere rationes, putare rationem, ſubducere calculum.
Af-rijden een peerd. Exhaurire curſu equum, eneruare equitando.
Af-rijſen. Delabi.
Af-rijten. Deuellere, auellere.
Af-roepen. Auocare.
af-roepen. j. wt-roepen. Proclamare.
Af-rollen. Deuoluere, deuolui.
Af-rotten. Putredine, perire.
Af-rucken. Auellere.
Af-rupen/ af-roopen. Detrahere, auellere, decerpere, deſtringere.
Af-ſaeghen. Deſecare ſerra.
Af-ſaet af hanck/ ouer-ſpronck. Podium, proiecta, antes, ium.
Af ſchaeuẽ. Dedolare, dolabra abradere.
af-ſchaefſel. Ramentum.
Af-ſchelfferen. Deſquamare.
Af-ſcheren. Abradere, detundere.
Af-ſchermen. Ictum auertere, propulſare, repellere more gladiatorio.
Af-ſcheuren. Abrumpere, derumpere.
Af-ſchend. Abitus, deceſſus, diſceſſus, diſceſſio, abſceſſus, receſſus, digreſſus, digreſſio: & Miſſio, dimiſſio.
af-ſchend des houwelijcks. Diuortiũ.
af-ſcheyden. Segregare, diſcernere, ſecernere, ſeiungere
af-ſcheyden/ weeh gaen. Digredi, abire, diſcedere, abſcedere.
Af-ſchieten. Eiaculari, emittere ſagittas, exonerare arcum: diſplodere, explodere ænea tormenta.
Af-ſchrabben. Abradere, deſtringere.
af-ſchrabſel. Ramentum, deſtrigmentum.
Af-ſchrift j. wt-ſchrift Apographum,
Af-ſchudden. Decutere.
Af-ſchuymen. Despumare.
Af-ſcheuten. Secludere, ſeparare ſepimento,

mento, aſſeribus, pariete: interſepire: opere interſtitio veſtire parietes.

af-ſchutſel. Corſeptum, ſeptum, ſepimentum, interſeptum, diaphragma; paries.

Af-ſeggẖen/ out-ſeggẖen. Abnegare, renegare, recuſare, renuntiare.

Af-ſetten. Deponere, mouere loco: amouere, tollere, abolere, abrogare.

af-ſetten van ſijn ampt. Dimouere officio, deponere imperio: abrogare alicui imperiũ, abolere alicui magiſtratum, amouere aliquem magiſtratu, remouere è ſenatu, mouere ſenatu: poteſtatem abrogare alicui.

af-ſetten ẖet gẖeld. Numiſmatis æſtimationem remittere, abrogare.

af-ſetten/ roouen/ ſtraet-ſchendẽ Spoliare, graſſari, latrocinari.

af-ſetten een lid. Recidere membrum, demere artus.

af-ſetten/ ver-lichten met verwen. Depingere variis coloribus, ornare coloribus.

af-ſetter/ ſtraet-ſchender. Graſſator, latro, ſpoliator.

af-ſetter/ ver-lichter. Depictor, ornator imaginum, pictor variorum colorum.

af-ſetſel. Vmbra, tomus, ſplẽdor picturæ.

Af-ſicht. Deformitas: deſpectus, us, deſpectio, deſpicientia, auerſio.

af-ſichtigh. Deformis, horridus aſpectu & Deſpectus, abominandus, horribilis.

af-ſien. Deſpicere, deorſum aſpicere. & Deſpicere, deſpicari, auerſari.

af-ſien. Collimare, defigere penitus oculos in rem aliquam.

Af-ſijpen. Defluere.

Af-ſinnich. *ſicamb.* Amens, demens.

Af-ſitten vanden peerde/ wagẖen. Deſcendere equo, curru, &c.

Af-ſlach. Minutio, diminutio, imminutio: & Remiſſio.

af-ſlach/ weygẖeringẖe. Repulſa, recuſatio.

af-ſlach maecken. Vilitatem inferre.

af-ſlach maecken int koren. Leuare annonam, laxare annonam, facere vt frumenta minùs cara ſint, & minoris vendantur.

Af-ſlaen/ af-ſmijten. Decutere.

af-ſlaen ẖet hooft./. ontẖoofden. Decutere enſe caput.

af-ſlaen. Repellere.

af-ſlaen den ſlach/ af-keeren. Excipere ictum gladio, repellere, auertere ictũ.

af-ſlaen de vijanden. Pellere, repellere, depellere, propulſare hoſtes mœnibus, muris, &c.

af-ſlaen/ weygẖeren. Abnegare, denegare, recuſare, abnuere.

af-ſlaen. Diminuere, imminuere, detrahere.

af-ſlaen ſijn water./. piſſen.

af-ſlaen ./. af-trecken van de ſomme. De ſumma detrahere.

Af-ſlaen. Laxare. **ẖet coren ſlaet af**. Frumentum laxat, annona laxat, pretio diminuitur, annonæ pretium ſe remittit.

Af-ſlijten. Deterere.

Af-ſlooten. Stringere, diſtringere, deſtringere: & Soluere, explicare.

Af-ſluyten. Secludere, diſcludere: & Intercludere, præcludere.

af-ſluytſel. Secluſorium, conſeptum.

Af-ſmacken. Decutere.

Af-ſmeecken. Eblandiri, expalpare.

Af-ſnijden. Abſcindere, reſecare, demetere, ſuccidere.

af-ſnydſel/ af-ſnijdelinck. Segmen; præſegmen, reſegmen, putamen, ramentum.

Af-ſonderen. Separare, ſegregare, ſecernere.

Af-ſpannen. Detendere, retẽdere, laxare.

Af-ſpenen. Ablactare.

Af-ſpinnen. Pernẽre, plenas exonerare colos.

Af-ſpoelen. Abluere, eluere, proluere.

Af-ſpreken. Reſpondere, fideiubere.

Af-ſpringẖen. Deſilire.

Af-ſtaen. Abſiſtere.

af-ſtaen/ opẖouden. Abſiſtere, deſiſtere, abſtinere, ſupерſedere, ceſſare, deſinere.

af-ſtand. Conceſſatio, vacatio, abſtinentia.

af-ſtand doen. Deſiſtere, cedere alicui re aliqua.

Af-ſtoten. Detrudere.

af-ſtoten ẖet ſchip van lande. Soluere, ſoluere ora vel oram, ſoluere nauem, ſolutis anchoris nauigationi ſe committere, à portu diſcedere, nauem à portu ducere, ſoluere è portu, linquere portum.

af-

af-ſteken de kele. Iugulare, in iugulum enſe deſcendere, defigere cultrum in iugulo, iugulum confodere.
Af-ſtellen. j af-ſetten. Deponere.
Af-ſteruen. Demori.
Af-ſtijghen. Deſcendere.
Af-ſtompen. Detruncare, diſtruncare, demutilare.
Af-ſtooten. Detrudere, deturbare.
Af-ſtormen. Diſturbare, deturbare.
Af-ſtrijcken. Abſtergere, detergere, diſtringere
af-ſtrijckſel. j. afſchrabſel.
Af-ſtroopen. Stringere, diſtringere, deſtringere.
af-ſtroopſel. Deſtrigmentum.
Af-ſwéren, Sacramento negare.
Af-taelen. Sermone ſiue eloquentia ſuperare, vincere dicendo.
Af-teeckenen. Deſignare, denotare: & Lineare, delineare, deformare.
Af-tellē. Dinumerare, perſequi numero.
Af-terren/ out-terren Diſſuere.
Af-tocht/ ver-treck. Receptus, receſſus, diſceſſus, us.
Af-treck. Detractio, ablatio, amotio, auocatio: & Auerſatio.
af-trecken. Detrahere, abſtrahere, retrahere, auellere, abducere, auocare.
af-trecken. j. vertrecken. Diſcedere
af-trecken van de ſomme. Deducere, detrahere, demere de ſumma.
af-trecken den wijn van de moeper. Elutriare, defœcare vinum.
Af-treden. Deſcendere: & Abſcedere, ſecedere, digredi.
af-tredinghe. Deſcenſus: & Abſceſſio, digreſſio, receſſus.
Af-trennen. Abſcindere, abrumpere, diſſuere.
Af-troetelen. j. af-vlepden. Eblandiri.
Af-trompen. Proclamare, publicare ſono tubæ.
af-trompen. Eblandiri fallaciis.
Af-tronck aue-tronck. *vetus ſtan.* j. baſtaerd. Nothus, ſpurius.
Af-troncken. Detruncare.
Af-tuymelen. Deuoluere, deuolui.
Af-vaeghen. Detergere.
Af-vaerdighen. Expedire, perficere, conficere, abſoluere.
Af-varen/ af-ſticken. Linquere oram, ſoluere nauem.
Af-val. Caſus: & Excrementum.
af-val. Poma cadiua, caduca.
af-val. j. laeckagie. Diminutio.
af-val van gheſlaghen beeſten. Exteriora, trunculi, extremitates truncatæ.
af-val/ gheroof/ krooſt van de gans. Acrocolia anſeris, trunculi: extremitates membrorum truncatæ
af-val tot de vijanden. Transfugium, tranſitio, ad hoſtes, apoſtaſis, defectio.
af-vallen. Decidere, labi.
af-vallen van t'verbond. Deciſcere.
af-vallen van ſijnen veld-heere. Deſciſcere ab Imperatore, deficere à principe, duce.
af-vallich. Deciduus, caducus, cadiuus.
af-vallich/ af-vallighet. Defector, transfuga, perfuga, deſertor, apoſtata.
Af-vellen. Proſternere, diruere.
Af-vijlen. Delimare, elimare.
af-vijlſel. Limatura, ſcobs.
Af-villen. Excoriare
Af-vlepden. Eblandiri.
Af-vlieten. Defluere.
Af-vaeter. Alueus lateralis.
af-vaeterken. Riuus ſiue amniculus lateralis.
Af-waſſchen. Abluere, eluere.
Af-wegh. Deuium, deflexus, iter auium, diuerticulum.
af-weghigh. Auius, deuius.
Af-wepden. Depaſcere, tondere herbas.
Af-weldighen. Vi eripere.
Af-wenden/ af-keeren. Auertere, deflectere, decedere.
af-wendich. Auertens, amouens, deflectens: & Auerſus, abalienatus.
af-wendich maecken. Auertere, abducere, abſtrahere, abalienare.
af-wendinghe. Auerſio.
Af-wenſchen. Deprecari.
Af-wentelen. Deuoluere, deuolui.
Af-weerck. *ger ſax. ſic.* Stupa.
Af-wéren. Auertere, arcere.
Af-werpen. Deiicere, ſternere, diruere, demoliri, deturbare.
af-werpen/ af-ſetten. Spoliare.
af-werpen de brieue. Intercipere literas
Af-weſen. Abeſſe.
af-weſigh. Abſens.
Af-weuen. Pertexere.
Af-winden. Deuoluere: & Demittere trochlea.

Af-winnen. Euincere, vincendo extorquere.
Af-wiſſchen. Abſtergere, detergere.
Af-wijcken. Deflectere, declinare.
af-wijcken af-valle. Deſciſcere, deficere
Af-wijſen met rechte. Abiudicare.
Af-woꝛpen. j. af-werpen.
Af-wꝛijuen. Defricare, deterere, detergere.
Affel naffel. *ſland.* j. nauel.
Affodille. Aſphodelus, haſtula regia; albucum. *vulgò* aſſodillus. *ger affodilwurtz: gal. aſphodille: ital. amphodillo: angl affodil.*
Aſter. *holl. campin. angl.* j. achter. Retro.

A G

Agghet. j. eggher. Terebra.
Agheram. Scarabeus cornutus.
Aghet. j. ghet.
Aghetucht. *ſax. ſic.* Cloaca.
Agrimonie. Eupatorium, inuolucrum maius. *officin.* agrimonia. *ger agrimonien: gal. aigrimoine: ital. agrimonia: hiſp. agrimonia ang. aigremonie.*

A H

Ahoꝛn/aen-hoꝛn. *ger. ſax. ſic.* Platanus.

A I

Aiuꝛn/oiuꝛn. Cæpa, cæpe: vnio, onis. *gal. oignon: ang. onyon.*
aiuꝛn-bedde. Cepetum, cepitiũ, cepina.

A K

Ake/aecke/naecke. *ſicamb. colon.* Cymba, hippago.
Akelepe. Aquilegia, aquilia, aquilina, columbina. *germ. akeley: gal. ancolie: ital. aquilera.*
Aker. Vas aquarium, vas aquale, ahenum aquarium.
Aker. *holl.* j. aecker. Glans.
Akerliſſe. *ſland.* j. haegghdiſſe. Lacerta.

A L

Al/alle. Omnis, cũctus, totus, vniuerſus.
al/gheheel. Totus.
al/ghegeerlijck. Prorſus omnino.
al iſt dat. Licet, quamuis, quantumuis, quanquam, etſi, etiamſi, tametſi.
al gaende/al ſtaende/al ſittende/al ſpꝛinghende/al lachende. Eundo, ſtando, ſedendo, ſaltando, ridendo.
al willens. Volens, ſponte.
al hier/al daer/al waer. Hac, illac, quâ.
al om. Circum. al om ende om. Circumcirca.
al reed. Omnino promptus.
al reed. In promptu.
al reed. Iamiam, iam.
al te ſeer. Nimis, nimis quàm, perquàm.
Al-be-dille. *bol.* j. al-be-dꝛijf.
Al-bedꝛijf/al-be-ſchick/al-be-wand/al-be-ſtier. πολυπράγμων, Ardelio, homo inquies: omnibus ſe negotiis ingerens: qui rerum omnium ſatagit, nihilque rectè fieri putat, niſi cui ipſemet præfuerit, manumq; admouerit.
Al-deur. Aſſiduè, continenter, cõtinuè.
Al-dus. Hoc omnino modo, ſic prorſus
al-duſ-danigh. Huiuſmodi prorſus.
Al-een. j. alleen. Solus.
Al-en-een. Continenter, aſſiduò.
Al-eer. Antè, priùs.
Al-ghemeyn. Vniuerſus, vniuerſalis, generalis, omnino communis.
Al-machtigh. Omnipotens.
Al-moghende. Omnipotens.
Al-mutſe/amutſe/mutſe/al-muys. Amiculum pelliceũ, amictus, tutulus, noëgaum: pallium pellicum quo ſacrificus caput humeroſque tegit: veſtis ſacerdotum, maximè canonicorum (*inquit Geſnerus cap. de Mure Ponticо*) ex pellibus murium Ponticorum, ſiue variorum aut Venetorum, cum caudis ad imum dependentibus marginem. *vulgo* amuſia, amicia, aumicia, amucius, almuchium, almutium, almucherium, beſſa, byrrus. *gal. amuche: hiſp. muceta: dicitur quoque teut.* Boozhoed/& Booz-kappe/& Beſſe.
Al-noch. Adhuc.
Al-ſo. Sic omnino, ſic, taliter, ita.
al-ſo haeſt. Tam citò.
al-ſo ſeer. Vſque adeò.
al-ſo vele. Tantum, tot.
al-ſo daenich. Talis omnino.
Al-ſolck/al-ſulck. Omnino talis.
Al-ſus. j. aldus. Hoc modo.
Al-te groot/al-te ſeer. Nimius, & Nimis quàm, perquam.
al-te gader. Simul omnes.
al-te hands. *holl.* Statim, continuò.
al-te-mael/al-teene-mael. Simul & ſemel, prorſus, omnino.
al-te-met. Subinde, aliquãdo, aliquoties
al-te ſaemen. Omnes ſimul, omnes ad vnum, ad vnum omnes,
al-te ſeer. Nimis,

al-te-veel. Nimium prorſus.

al-te-veel. *vetus.* Hermaphroditus: *qui nimium habet, quia vtrunque ſexum.*

Al-thenen allen-thenen. Vbique.

Al-tijd. Semper, perpetuùm, perpetuò, omni tempore.

Al-toos. j. altijd. Semper.

Al-vraet. Pamphagus, omniuorus.

Al-weerdigh. Pretioſus, multi pretij, quantiuis pretij.

Alle. Omnis, omnes.

alle beyde. Ambo, vterque.

alle dagh. Quotidie, ſingulis diebus, in ſingulos dies: indies, per ſingulos dies.

alle die. Omnes qui, quotquot, quicunque.

alle iaere. Quotannis, ſingulis annis.

alle-man. Quilibet, quiſque, omnis homo.

alle-wege/ aller-wege. Vbique locorũ.

Alleen/ al-een. Solus, ſolitarius, vnicus: & Seorſum. *ger allein: angl alone*

alleen ſpreken met iemanden. Amotis arbitris, ſine arbitris loqui.

alleenheyd. Solitudo.

alleenlick. Solùm, modò, tantùm, ſolummodo, tantummodo, dumtaxat.

alleenſkens/ al-een-ſkens. Singulatim, vnumquodque ſeorſum & per ſe.

alleenſkens. j. allengſkens. Senſim, ductim, paulatim.

alleleens/ al-een-eens. Par, idem: ſimiliter, perinde, omnino idem.

allengſkens/ allangſkens/ allenſkens allenſens/ allinſelinghen/ allinſkens/ allijnſkens allendſkens. Longiuſculè: omnino lentè, prorſus lentè: ſenſim, ductim, paulatim, pedetentim, gradatim, minutatim, minutim, minutè. *Variè à variis hæc dictio ſcribitur, pronuntiatur & explicatur.*

allenthalven/ allenthenen. j. aller-wegh. Vbique.

Aller. Omnium. *Superlatiuis pulchrè præponitur, eorumq; ſignificationem adaugeat hæc dictio. vt,* aller beſte/ aller kleinſte aller meeſte. Omnium optimus, minimus, maximus.

aller-hande. j. allerley.

aller-ley. Omnigenus. aller-ley volck. Omne genus homines, cuiuſuis generis homines.

aller-malcx. *holl.* Omnis, cunctus.

aller-meeſt. Cùm maximè, omnium maximè, præcipuè, potiſſimùm, potiſſimè.

aller-tier. *ve ſtã* j. allerley. Omnigenus.

aller-weghe/ alle-weghe. Vbique viarum, vbique locorũ, vbique, quoquouerſum, quaquauerſum: ſemper & vbique.

Alleſ-ins. Omni ſenſu, omni modo: & Omni loco, vbi que perpetuò, prorſum. *ger. allvveg: ang alvvaye*

Allick/ allinghe/ allichen. *ſtand. holl.* j. al ghelijcklijck. Prorſus, omnino.

Al-lijcke-wel. Nihilominus, attamen.

Alabaſt. j. abaſt.

Alaem/ alem. Vtenſilia, inſtrumenta artificum, inſtrumenta mechanica.

Aland-wortel. Helenium, inula, terminalium. *vulgo* Enula campana. *germ. alantvvurtz gal. aulnee. biſp. ala.*

Alb-boom/ alber-boom. *germ. ſax.* j. abeel-boom. Populus alba.

Albe/ alue. Alba veſtis ſacrificii dalmatica, poderis.

albe. *ſicamb.* j. wit-penninck.

Ald. j. out. Antiquus.

Ale. j. acl.

Alem. j. alaem. Vtenſilia.

Alf/ alue. Incubus, ephialtes, faunus: ſatyrus, ſyluanus: dæmon inſultor hominum. *reliqua vide in* alue.

alf-pape. Bryonia, vitis alba.

alf-rancke. Amara dulcis, dulci-amara, ciclaminos altera, ſiliquaſtrum, Circea: *à Circe nempe veneſica quod & Teutonica dictio videtur innuere.*

Alhozen-boom/ el-hozen. *ſicamb.* Sambucus.

Allende. j. ellende.

Almanack. Calendarium. *q. d.* almaen-achte. j. omnium lunarum totius anni cõſideratio ſiue obſeruatio. Almanack numerus ſiue numeratio *Arabibus, Chaldæis & Hebræis, ſecundùm quoſdam dicitur.* Almanack *(inquit Joſephus Scaliger in notis in Ætnam Virgilij) dixerunt Arabes* Calendarium, *addito ſcilicet articulo ſuo: non enim, quod quibuſdam perſuaſum audio, mera vox Arabica eſt, ſed tantùm in Arabicarum vocum familiam recepta.*

Almaris. j. ammaris. Armarium. *ger. almerge, armerge*

Almeye/

Almpe / almen-bom . j . hammepe. Clathrus, clathrum.

Alpe. Ala tympani molæ aquariæ.

Alrunne alrune. *ger. sax. sic.* mādragora.

Als Cùm, quando.

als ghelijck als. Vt, vti, ſicut, ſicuti, ceu, tanquam, velut, veluti, vtpote, quaſi, quemadmodū, inſtar, adinſtar, quaſi.

als hachis / hachemick. Quaſi, quaſi verò, ſimulatè, non verè nec ex animo, dicis gratia, luſoriè, in ſpeciem, diſſimulanter.

als oft . Quaſi, ac ſi, ita vt, perinde ac.

Alſſen. Abſinthium. *gal. aluyne: it. aſſenzo: hiſp. a'oſna.*

alſſen-wijn . Abſinthites.

Alſene. j. elſene . Subula.

Alſtarck / alſtrack. j. eſtrick. *ſax.* Pauimentum.

Altaer. j. outaer.

Alue. j. albe . Alba veſtis ſacrificij.

Alue. j. alf. Incubus, faunus, *&c. ger. alb: angl. elfe. ſax. alf: alpe.*

aluen *inquit Becanus, dicūtur*, wit-bꝛouwen . j . albæ mulieres, *nempe* albæ nymphæ diabolicæ: Oreades, montium deæ.

aluinne. Lamia, larua, empuſa, ſtrix: ſpectrum albo habitu viduæ lugētis ruri obambulans. *vulgò* elua. *ang. elfe.*

aluen. Laruam agere, induere perſonam lamiæ: *&* Ludere, nugari, iocari: *&* Inſanire.

aluerije. Præſtigiæ, deluſiones: *&* Ludus, luſus, iocus: *&* Inſania, ſtultitia.

Alupn. Alumen. *ger. alaun. gal alum: ital. alume. hiſp. alumbre: ang. alūme.*

alupnen. Intingere in alumen.

Am / amme / ham. Paſcuum, locus paſcuus: *&* Pars eſculenta.

am. *vetus.* Nutritius; præfectus, dominus, patronus: qui paſcit & regit: amo *Hiſpanis dicitur: hinc coniectio etymologiam petendam harum dictionum,* am-bacht / am-man / ammaris: *& harū ſimiliter peregrinarum,* am-baſſaet / am-miraet, *&c.*

Amacht / on-macht. Impotentia, impotentia animi, *dictio compoſita ex a & macht.*

amachtich / on-machtich . Impotens, impotens animi, imbecillus, laſſus, debilis.

amachtigheyd . Impotentia, debilitas, imbecillitas.

Amandel. Amygdala, amygdalum, nux Græca, nux Thaſia. *germ. mandel: gal. amande: Ital. mandola: hiſp. almendra: ang. almonde.*

amandelkens. Tonſillæ, glandulæ colli. *vulgò* amygdalæ.

Amarelle. *ger. ſax. ſicamb.* Ceraſum apronianum, ceraſum amari ſiue aridi ſaporis. *vulgò* amarinum.

amarelle / Armeniacum malum, præcox. j. pꝛuym-perſe.

Ambacht am-bacht. Artificium, opificium, ars manuaria, ars mechanica, ars lucroſa, ars alma, ars nutrix: *vulgò* ars de pane lucrando . *quidam ſcribunt* hand-bacht.

ambacht / gulde. Collegium artificum.

ambacht. *vetus.* Officium, munus, munus publicum, iuriſdictio, præfecturæ & Territorium ciuitatis.

ambachten (*ait Ioan. Goropius Becanus*) eiuſmodi in ciuitatibus corpora dicuntur, quæ vnum ſibi legunt, cuius auctoritatem perinde atque capitis ſui venerantur. *Hinc apud Flandros quatuor pagi ſunt, aut potius vnus pagus in quatuor regiones diuiſus, cuius ſingulæ partes* ambachten *vocanturi quod diligēter notandum, ne quis opinetur hoc vocabulo mechanicam artem ſignificari, quod quidam ſermonis ſui nimis rudes opinantur.*

Ambachten (*repetit idem Becanus*) ſunt collegia artificum in ciuitatibus. *Sed quia Ambactorum nomen artificum maximè corporibus in opidis eſt tributum, omnes artes ad quas ad collegia illa peruenitur, abuſu quodam per ambitionem irrepente, cæperunt* Ambachten *nominari voce non propria.*

ambachts-heeren . Ambacti: illuſtres viri, penes quos eſt ſumma rerum, & dominatus in coloniis, municipiis & territoriis. *Leuin. Lemnius.*

ambachts-lieden . Opifices mechanici.

ambachts-man. Opifex manuarius, artifex mechanicus, cerdo, manibus victum quæritans.

am'bachter. Præfectus. *vulgò* Officiarius.

Ambaſſaed / ambaſſaet / ambaſſa-

deur. Legatus, orator, apostolus, legationi præfectus. *vulgò* ambasiator, ambasciator. *gal. ambassadeur: ital. imbasciatore: hisp. embaxador: ang. ambassadour.*

ambassaete/ambassaet-schap. Legatio

Amborstich. *holl.* j. engh-borstigh. Asthmaticus.

Ambre. j. emmer. Succinum.

Ame. Cadus: hama, (*cui nostras vox* ame *consona est*) aquarium est vas rotundioris formæ & ventris globosioris, *teste Turnebo.* Ame *antvverp.* i. 50. ghelten.

Ameyde. j. almeyboom / hammeyde. Clathrus.

Amel-donck / amel-bloeme / amel-meel / stijfsel. Amylum: farina sine mola facta. *vulgò* amidum.

amel-koren. Olyra, far candidum.

Amer/amer-stad. Acta, æ.

Amer. Fauilla.

ameringhē. Stricturæ, scintillæ, fauillæ.

Ameril. j. smerghel. Smiris.

Amman/ am-man. Prætor, præfectus: causarum ciuilium prætor. *vulgò* ammannus. Amman. *germ.* Consul. Amman *Petro Nannio* alt-mannus, out-mannus & olt-mānus *dicitur. q. d.* senex vir. *Becano* ampt-mā. *vide* Am.

ammanschap. Præfectura.

Ammare/ammaris/ almaris/schap-raede. Armarium, promptuarium, theca escaria: aumarium. i. arca *Lips. ger almerge, armergen: gal. armaire: ital. armaio: hisp. almario: ang. almery.*

Amme. *ger. sax. fris. sicamb* Alumna, alma mater, nutrix.

amme/am. *fland.* j. ham. Pascuum.

ammen. *ger sax fris. sic.* Pascere, nutrire, alere.

amme-laecken. Mappa. *vox Brabantis vsitatissima, pro qua alij* tafel-laecken.

Ammirael. Archithalassus, præfectus maris, classis: imperator rerum maritimarum. *vulgò* ammiralius, ammirandus. ammir *Arabicè* rex *siue* imperator *dicitur. gal. ammiral: ital. ammiraglio. ang admiral.*

ammirael-schip. Nauis prætoria.

Ammer. j. emmer. Succinum.

Amper. Acerbus, immaturus, austerus, asper, amarus.

amperlick. Acerbè, austerè, asperè, amarè

Ampt. *ger sax sicamb.* Munus, officium: & Munus publicum, magistratus.

ampt-bedelen. Ambire.

ampt-bedelrye. Ambitio.

ampt-ghenoot. Collega.

ampt-man. j. amman. Præfectus.

Ampulle/ pulle. Simpulum. *vulgò* ampulla: & Amula. *siue* hamula.

Amsel. *ger. sax. sic.* j. meerle. Merula.

Amutse. j. al-mutse.

A N

An. *vetus holl fris* j. on. Sine.

Ancke. *ger* .j. boter. Butyrum.

Ancken. *vetus* Figere.

Ancker. Anchora, vncus. *ger. ancker: gal. ancre: ital. ancora: hisp. ancla: ang anker.*

ancker in den timmer. Subscus.

anckeren. Figere anchoram, dēte tenaci ancoræ fundare nauem, anchora fundare nauem.

anckeren nae eenich dinck. j. haecken.

ancker grond. Fundus anchoris iaciendis siue figendis aptus, fundus anchorarius.

ancker hout. j. kruys-hout. Crux lignea anchoræ.

ancker-pael. Tonsilla, palus de quo religatur nauis.

ancker-hand ancker-haeck. Anchoræ dens, vncus.

ancker-vlot. j. boeye. Suber anchoræ. index anchoræ.

Ander. Alter, alius, secundus.

ander-half. Sesqui, *vulgò* sesquimedius.

ander-half iaer. Sesquiannus.

ander-half maend. Sesquimensis.

ander-half pond. Sesquilibra.

ander-half ure. Sesquihora.

ander-haluen voet. Sesquipes.

ander-linck. j. ander-sweer/

ander-mael. j. ander-werf.

ander-sweer. *fland.* Consanguineus in secundo gradu. Ander-sweeren. Patruelium, consobrinorum & amitinorum filij.

anderwerf. Iterum, secundò, altera vice.

anderde. *holl.* j. secundus.

Anders. Aliter, secus.

anders/sonder dat. Alioqui, alioquin.

anders dan. Aliter quā, contrà ac, aliter ac, aliter atque, secus atq;, secus quàm.

anders-sins. Alio modo, aliàs, alio sēsu.

And-

And-woordt. Reſponſio, reſponſum. *dictio compoſita ex* ander .i. alius & woord .i. verbū, ſermo. *ger. antwort: ang. anſwere.*

and-woordē in rechte. Exceptio.

and-woordē. Reſpondere.

anderen. *vetus* Mutare.

Andoren. Marrubium.

Anghel hanghel hengel biſch-haeck. Hamus, vncus piſcatorius: *dicitur* anghel *ſiue* hangel / *quòd piſces ſuſpendat & anguſtiis premat, inquit Becanus. ger. angel. hiſp. anzuelo.*

angel der bien. Aculeus, ſpiculum.

anghel. *ſland.* j. hanghel. Climacter.

anghel van de aeren. Ariſta.

anghel. *ger. ſax.* Cardo.

anghelen. *vetus*. Pungere.

angelē. Piſcari hamo. *ſax. angelē. an. angle*

anghel-ſnoer / anghel-roede. Linea, ſeta, funis hami, tragus, piſcatoria linea, hamat⁹ piſcatoris funiculus, calamus.

angheler / anghel-biffcher. Hamiota, qui piſciculos hamo venatur: *ſax. angheler. ang. angler.*

Angheliere / angiere. *hol.* j. ghenoffel.

Angier. *vet.* Anguſtia, periculum. *gal. dangier.*

Angſt. Anxietas, anguſtia, angor.

angſtelick. Anxiè.

Anijs / anijſ-ſaed. Aniſum. *germ. aniß: eniß: gal. anis: ital. aniſo: hiſp. anis: ang. aneſe, aniſe.*

A P

Ape. *ſax. fri. ſic. holl.* Simi⁹. *ger. affe. ang. ape*

apinne. Simia.

Apoteke / apteke / apteker ij-winckel. Myropolium, pharmacopolium. *vulgò* apotheca. ſ repoſitoriū, recōditorium.

apoteker / apteker. Pharmacopola, myropola, medicamentarius. *vulgo* apothecarius.

apotekerije. Aromata, ſpecies, pharmaca, medicamenta.

apotekerije / apoteke. Myropolium, pharmacopolium.

Appel. Malū, pomū. *ger. apffel. ang. apple.*

appel van de wanghe. Mala, gena: *pars faciei, rotundam mali ſpeciem referens.*

appel der ooghen. Pupula, pupilla.

appel van den ſweerde. Caput manubrij. *vulgo* pomum capuli.

appelken appeelken. ſ hoepeelken.

appel-boom. Malus, pomus.

appel-dranck. Sicera, ſiſera: potus è pomis factitius.

appel-grauw verwe. Scutulatus color. *vulgo* pomaceus, pomulatus, *qui mali cydonei pallorem imitatur. gal. pommelé: ital. pomellato.*

appel-merckt. Forum pomarium.

appel-groen. Color melinus.

appel-hack. *vetus.* j. appel-man.

appel-man. Pomarius.

appel-moes. Pomatium.

appel-peere. Melapia, *q. d.* mala & pira.

appel-ſap. j. appel-dranck.

appel-ſolder. Oporotheca, pomarium.

appel-ſteele. Petiolus, pediculus.

appel-teere / *vetus.* j. appel-boom.

appel-verkooper. Pomarius.

appel-verkoopſter. Pomaria.

appel-wijf / Pomaria.

appeler. j. appel-boom. Malus, pomus.

Apteker. j. apoteker. Pharmacopola.

A R

Aranje-appel. Malum aurantium, aureum, Chryſomelum, Medicum. *gal. pomme d'orange, orenge: ital. arancio: hiſp. naranja: ang. orenge.*

aranje-appel-boom. Malus Aſſyria, Medica, citrus, malus citria.

aranje-verwe. Color aurantius, aureus.

Arbeyd. Labor, opera, ſudor.

arbeyd. Nixus, partus, labor parturientium. In den arbeyd ſitten. Parturire, in pariendo laborare.

arbeyds loon. Merces, præmium, manupretium, manus pretium, merces quæ laboris nomine datur, æs manuariū, pretium manuarium, ſalarium.

arbeyden. Laborare, opus facere, operari, operam dare, moliri, niti, ſudare.

arbeyder. Operator, operarius, opera, opifex, mercenarius.

arbeyder ſack-draegher. Baiulus, doſſuarius, gerulus.

arbeydigh. Laborioſus.

arbeyd-ſaem. Laborioſus, durus, patiens laboris.

arbeyd-ſaem dier. Armentū, iumentū.

Arcimael. *ger. ſax. ſic.* Naualia: locus in quo naues ſtant vel fiunt.

Arcke. Arca. & Cadurcum, vmbe la.

Arckel arckener / erckel. Podiū, proiecta

Arduyn. j. oſduyn.

Are.j.aerſe. Ariſta, ſpica.

Arend/arend-voghel. Aquila.

arend-ſteen. Aëtites: lapis qui in aquilarum nidis reperiri ſolet: *ſic dictus vel à colore auis, vel à virtute, quia abſque eo aquila parere non poteſt.*

Argh. Argutus, callidus, & Malitioſus, malus, doloſus, fraudulentus, verſutus, fallax.

arghe-liſt. Dolus, dolus malus, malitia mala, fallacia, ſtropha, techna, ars, calumnia, fraus.

arghelijſtich. Doloſus, fraudulentus, ſubdolus, aſtutus, veterator.

argh-waen. Suſpicio

arghwaenigh. Suſpicioſus, ſuſpicax.

arghend. Argutia, calliditas: & Malitia, malignitas, dolus malus.

argher. Peior, peius: deterior, deterius.

arghеren/verarghеren. Deterius facere, deterere, ingrauare: & Deterius fieri, in peius ruere, ad peius tranſire, recrudeſcere, ingraueſcere.

arghеren. Offendere, offendiculum obiicere, vulgò ſcandalizare.

arghernisſe / Offenſio, offendiculum, ſcandalum.

Arm. Pauper, egenus, inops, tenuis fortunæ, tenuis, miſer.

arm-hertich. Puſillanimis.

armoede. Pauperies, paupertas, inopia, egeſtas, penu ia, indigẽtia, inedia, miſeria, anguſtia.

armoedich. Pauper, inops, miſer.

armelick. Tenuiter, miſerè.

Arm. Brachium, vlna. *dictionis Teutonicæ* arm/ *Latina* armus *affinis eſt, qua veteres humeros cum brachijs denotabant. ger. arm: ang. arme.*

arm der zee. Aeſtuarium, brachium maris ſinus, ſinuoſus flexus maris.

arm-band. Mitella, & Manica.

arm-boghe. *vetus.* j. ellen-boghe.

arm-boſſt. *ger. ſax. ſicamb.* Baliſta, catapulta, ſcorpio, arcus chalybeus. *vulgò* arcubaliſta, manubaliſta.

arm-cieraet. Brachiale, armilla.

arm-ghe-ſimde. j. arm-cieraet.

arm-pijpe / arm-ſpille. Pechys, vlna, maius os lacerti. Arm-pijpken. Radius, minus os brachij.

arm-ruick. Armilla, brachiale.

arm-wachtel. j. ſtuper. Mitella.

Armaris. j. ammaris. Armarium.

Armijne/armelijne/hermijne. Muſtela alba, Alpina: mus Alpinus, Ponticus, Armenius, *vulgò* armelina, harmela, mus armelinus.

armijnen. Pelles Alpinæ. *vulgò* armelinæ: & hermelinæ. *ger. hermele. gal. hermine: hiſp. armiños: ang hermin.*

Arne/erne *ger ſax. friſ.* Meſſis.

arnen/ernen. *ger ſax fr. ſic.* Metere ſegetẽ

arn-maendt/*ſax.* Auguſtus.

Aronde/*vet ſland.* Hirundo. *gal. arõdelle.*

Arſelen. j. aerſelen.

Arſte. j. artſe Medicus.

Artſch-biſſchop. Archiepiſcopus.

artſch-boeue. Peſſimus nebulo.

artſch-dief Trifur.

artſch-enghel. Archangelus.

artſch-hertoghe. Archidux.

artſch-ketter. Hæreſiarcha.

artſch-roouer. Archipirata.

artſch-vader. Patriarcha.

artſch-vijand. Hoſtis capitalis, acerbiſſimus.

Artſe/artſet/arſte/*ger. ſax. ſicamb. holl.* Medicus.

artſenen/*vetus.* Mederi.

artſenije/arſtedije/*vetus.* Medecina.

A S

Aſche. Cinis.

aſch-dach/aſſchen-woenſ-dach. Cineralia, orum.

aſch-grauw. Cinereus, cineraceus, leucophæus.

aſch-koeck. Panis ſubcinericius.

aſch-krupd. Cineraria, chryſanthemũ, artemiſia marina: *herba cinereis comis.*

aſch-ſout/aſſchen ſout. Sal adulteratum, friabile.

aſch-vijſter. Ciniſlo, cinerarius.

aſcheracye. Lixiuus cinis, lixiuium cum cineribus, lixiuium non excolatum.

Aſijn. Acetum. *germ. eſſich: ital. aceto.*

aſijnachtich. Acetoſus, acidus.

Aſſe van den waghen. Axis.

aſ-ijſers. Auræ ferramenta quæ axi immiſſa attritum eius prohibent.

Aſſijſe. Oblatio, indictio, canon, cenſus, tributũ. *vulgò* excenſus, aſſiſium: *aſſeſſe anglicè* taxare, cẽſere, indicere *ſignificat.*

aſſijſ-meeſter/aſſijſeuer. Publicanus, redemptor canonum, oblationum & tributorum, manceps.

Aſt/

Ast/est. *ger.* Ramus.
ast/oest. *holl. sax. sicamb.* Nodus, tuber arboris.
Ast/est. Vstrina, concameratus fornax, κυρίβια, focus frumento torrendo siue exsiccando idoneus. *vulgò* tostrinum, focarium.
ast van t'vercken. *fland* j. harst.
asterlinck. *holl.* j. huys-brood.

A T

Ate. j aet. Esca &c.
Atsel *ger. sicamb* Pica.

A V

Au *in compositione vide* aue & ou.
Au-bolligh. j. ou-bolligh.
Aud. *fland.* j. oud. Antiquus, senex.
Aue. *vet. fland.* j. af. Ab, de. *Hinc.* aue-gaen/aue/hanghen. j. af-gaen/ af-hanghen &c.
Aue/laue Mulier fatua, delira, ignaua.
aue-saeghe. *vetus.* Absurda narratio, sermo absonus, absurdus, fabula anilis.
aue-saegen. Absurda & inepta narrare.
aue-spraecke. Absurdus sermo.
aue-tronck/ aftronck *vetus fland.* Nothus, spurius.
Auegher. j. euegher Terebra.
Auen/ *vetus* Abire, deficere.
auend. Vesper, vespera, tempus vespertinum, tempus serotinum, occubitus solis, abitus solis, occasus, tempus occiduum, sol occiduus. *germ. abend: ang. euening.* Heyligh-auend. Feriæ præcidaneæ, ferię quæ solennes ferias præcedunt: vigiliæ: & dies vigiliarum *apud Eccles. ita* Kerst-auend. Jaers-auēd/ Paesch-auend/ &c
auend-brood. Merenda, antecœnium.
auend-mael. Cæna, *vulgò* vesperna.
auend-spel. Lusus vespertinus.
auend-sterre. Vesperus, hesperus, vesperugo, stella vespertina.
auend-stond. Vesper, vespera, suprema tempestas, diei nouissimum tempus.
auend-stondigh. Vespertinus.
auend-ure. Hora vespertina, tempus vespertinum.
auend-ure. Euentus, exitus, fors, fortuna, casus, alea, sors, *vulgò* auentura, *dicitur autem* auend-ure. *dictione merè teutonica, q d.* hora vespertina, auspiciū vespertinum: *vulgò* auentura. *germ. abentheur: gal. auanture: ital. auentura: hisp. auentura.*
auend-ure. *vet. sax.* Heminaria venditio, minutaria negotiatio.
auend-uren. Audere, audaciam adhibere, tentare fortunā, exponere fortunæ, cōmittere fortunæ. By auend-ure. Casu, fortè, forsan, forsitan, fortasse.
auend-urier/ auend-urer. Audax, audaculus, temerarius: & Miles gregarius, miles voluntarius, miles leuis armaturæ, veles: & Circulator, histrio, ventilator, præstigiator: & Parabolarius: parabolanus: qui se periculo exponit frequenti ægrorum contactu.
auend-urs mensch. Audax, audaculus, temerarius.
auend-urlick. Fortè, fortuna, casu fortuito.
auenden. Vesperascere, aduesperascere.
Auer. *sax. fris.* j. ouer. Super, præter, vltra.
auer-gheloove/ ouer-gheloove. Superstitio, nimia religio: vanus & inanis Dei cultus.
auer-gheloouigh. Superstitiosus.
auer-hands/ouer-hands. Manu auersa, manu præpostera.
auer recht/ouer-recht. Contrarius recto, præter rectū: præposterus, sinister.
auer-rechte hand. Auersa manus.
auer wijs, *vetus.* Insipiens.
auer-wittigh. *vetus.* Delirus, delirans, insipiens, amens.
Auerije. j. hauerije.
Auerrone/auer-kruyd. Abrotonū mas.
Auoor. j. iuoor. Ebur.
Autaer/outaer. Altare. *germ. altar: gal. autel: ital. altare: hisp. altar: ang. aultare.*
Auwe. j. ouwe. Ager, pratum, locus pascuus.
Auweerd. j. aweerd. Indignus.
Aweerd/au-weerd/ ou-weerd. Indignus, vilis. *dictio composita à priuatiua particulâ* a *siue* au & ou *pro* aue *siue* oue/ *id est.* à, ab, de: *sicut* awegh/ a-wijs/ auwijs/ouwijs/ &c.
aweerdigh/auweerdigh/ouweerdigh. Indignabundus, indignans, stomachosus, morosus.
aweerdigheyd/auweerdigheyd/ ou-weerdigheyd. Indignatio, stomachus, morositas.
Awegh/af-wegh. *vetus.* Locus auius, deuius.

awegghigh af-wegghigh. *vetus.* Auius, deuius.

Awept/awert. *vetus. ſtand.* Excubiæ, vigiliæ, vigiliæ nocturnæ. *gal. guet:* & Præſidium, militare præſidiū. & Certamen, cōcertatio, velitatio. & Inſidiæ.

awept. j. lawept. Ludus matutinus.

Awijs/auwijs/ouwijs/awijſigh. Abſonus, diſſonus, auius auribus. *ab* a & wijſe.

awijs auwijs/ouwijs. Amens, inſipiens *ab* a & wijs.

awijſe/auwijſe. Diſſonantia.

awijſe/auwijſe. Amentia.

awijſe. *ſax. ſicamb.* Iocus.

awijſigh/auwijſigh/ouwijſigh. Abſonus, diſſonus, abſurdus, inconditus.

awijſighe ſtemme. Abſona vox.

awijſigh. *ſax. ſicamb.* Iocoſus.

A X

Axe. j. ackſe. Axis.

Axe. j. ackſe. Aſcia.

Axel. j. acliſel. Axilla.

B A

Babbaerd/babbaerdecken. Pupus, pupulus, pupa: infans. *ital. bambo, bamba, bambolino, bambolina: gal. poupart: angl. baby.*

Babbelen barbelen. Præſepiola, alueoli, cauitates oſſium in quibus dentes firmantur.

babbelen. Mandere præſepiolis ſiue acie gingiuarum, edentulorum more.

Babben. *ſtand* Garrire, nugari, cauillare, *gal. bauer: ang babble.*

Babel/bebel. Loquacitas confuſa & inepta, garrulitas.

babelen/bebelen. Confundere verba, inarticulatè loqui, confuſè loqui, blaterare, garrire, loquacitare, βαβάζειν. j. confuſe loqui. *gal. babiler. ang. babble.*

babeler. Blatero, garrulus, ineptè loquax Babylo, *vel forte* Babyla, βαβύλας, *dicitur* futilis. *Anton. Muretus in Adelph. Terent. gal. babillard.*

Bachten. *ſtan.* j. achter. Retro. *an. backe.*

Back/backe. j. baecke. *vetus.* Porcus.

Back/troch. Linter, alueus, mactra.

Back. *ger. ſax. ſicamb* j. becke. Torrens.

Back/beker. Poculum, vas potorium.

Back/ſchupte. Scapha, ponto. *gal. bac, bachot.*

backſken. Alueolus. & Lembus, phaſeolus, faſelus.

Back/backe. Bucca, maxilla, mala.

back-hups. Bucca, os, rictus, roſtrum.

back-ſlach. Alapa.

back-tand. Dens maxillaris, molaris, genuinus, columellaris.

Back/ghebacke. Cibus piſtus, cibus coctus, coctum piſtum.

back-buer. j. ouen-buer.

back boord. Nauigij ſiniſtra pars: pars nauigij quæ furnum & focū continet.

back-hups. Piſtrinum: locus vbi panis coquitur.

back krupd. *ſtand.* Holus, herba eſculenta.

back-ouen. Furnus, clibanus.

back-panne. Teſtus.

back-ſteen. Later coctus, later coctilis.

back-troch. j. moelie. Mactra.

backen inden ouē. Coquere in clibano.

backen/brood backen. Pinſere, panem coquere, panem facere.

backen in de panne. j. frijten.

backer. Piſtor, artocopus, panifex.

backerije. Piſtrinū, artopteum, coquendi panis officina: & Piſtura, artopeia, furnaria, panis coctura, panificium.

backerije houden. Furnariam exercere.

backerſſe. Piſtrix, panifica, artopta, fornacaria.

backſel. Coctura panis.

Bad. Balneæ, balneum, balineum, laconicum: ſudatorium, *Senec.* tepentes fontibus Baiæ, *lul. Flor.* thermæ. *vulgò* baia. *ger. bad: gal. bain: ital. bagno: hiſ. baño: angl. bath.*

bad-doeck/bad kleed. Caſtula, præcinctorium.

bad kuppe/bad-tonne. Soliū, labrum.

bad merſter. Balneator.

bad-ſteen. Pumex.

bad-ſtoue. j. bad. Balneum, thermæ.

bad-ſtouer. Balneator.

bad-ſtoſſter. Balneatrix.

baden. Perfundere, madidare, madefacere, lauare, rigare. *germ. baden: gal. baigner: it. baguare: hiſ. bagñar: ang. bathe.*

Bade. *ſax.* j. bode. Nuncius.

Bademoeme. *ſax.* Obſtetrix.

Badupt. *vetus.* j. uperken. Cheopina.

Baeck.j. beuch. Truncus corporis.

Baecke backe.*vetus* j.berckē. Porcus.

baecke/baeckē-vleesch baeck-vleesch. *fland.* Caro porcina,caro ſuilla,lardū, ſuccidia,perna.*gal.bacon* : *ang.bacon.*

baecke-ſmeer. *fland.* Adeps porcinus, aruina.

baecke-ſpeck. *flandr.* Caro porcina, lardum.

baecke vleeſch.*fland.* Caro porcina.

baeckelen/ baggelē.j. biggen. Fœtare.

Baecke/ vier-boete. Specula, pharus, ſignum ſiue vas litorale.

Baecke.*ſtramb.*j.keerne. Nucleus.

Baeckelaer laetwer beſie. Bacca lauri.

Baeckelaris. Tyro bonis artib⁹ imbutus qui è tyronibus initiatus exceſſit.

baeckelaris in de rechten. Lita, qui tyrocinū iuris fecit baccalaurius,bacca laureatus. Batalarius dicitur is miles qui iam ſemel prœlio ſiue bataliæ interfuit collatis ſignis, & manum cum hoſte conſeruit: ita in palæſtra literaria,batalarius vocatur is qui publicè de arte quapiam diſputauit. *Lud. Viues. gal.bachilier: ital.bacalario:hiſp. bachillier: ang bachiler. Bachiler quoque angl. dicitur*, Ephebus, veſticeps, iuuenis.

Baeckeren. Curare corpus,curare cutē.

baeckeren. Satis ſuperque calefacere, excalfacere,fouere,nutrire.

baeckeren een kint eñ op houden by t'vier. Fouere infantē ad ignem, puerum faſciis exemptū ad ignē pandere.

baeckeren in de ſonne. Apricari,capta-reſólem, percoqui in ſole.

baecker-koif. Corbis nutritia: in qua nutrix infantem ad ignem fouet.

Baep. Leuidenſa: pannus vilis raro & tenui textu. Baepken.*fland.* Leuis veſtis,theriſtrum.

Baeye/baey-verwe/baeyaert. Badius ſiue baius color, ſpadiceus. *gal.bay: it. baio:heſp.vayo.*

baeyaerd. Badius. Ros baeyaerd. Equus badius,balius, ſpadiceus.

Baeye/beye.*ſtā.holl fri.* j.beſie. Acinus.

baeye/ beye. *vetus fland.* j. baeckelaer. Bacca lauri.*gal. baye.* Olie vā baeyen, Oleum laurinum, oleū ex baccis lauri,

baey-not. *fland.* Bacca lauri.

baey tere. *vet.* Laurus.*ang. baytree.*

Baeye.*holl* Sinus maris,ſtatio nauium. *hiſp. baia.*

baye ſout. Sal æquoreus, marinus.

Baeſ.*vet. fland.*j.Præfectus,adminiſtrator: & Tutela, adminiſtratio tutelæ. *gal.vet. bail.*j. tutela. *balio. ital.* altor, nutritius: quem nos **voght** vocamus: ſicut **am man** teutonicè à paſcendo ſiue nutriendo dici videtur.

baeſ-monden.j. balmonden.

baeliu / baelliu/ baillin. *fland. hol Zeland.* Nomarcha, diocetes, præpoſitus, prætor, prætor peregrinus, qui ius dicit inter peregrinos,& ruri cauſas audit. *vulgò* baliuus, balliuus. *gal. bailli,baillif. Bailife angl.* ſatelles,ſtator, & villicus,villæ gubernator *dicitur.*

baeliuſchap.Præfectura,prætura. *vulgò* ballia,ballionatus.

Baeſ-not. Balan⁹,& nux muſcata ſelecta

Baene .j, bane.

Baenſt.*fland.* j.boncke.

Baer.j.bere. Vrſus.

Baer. Paratus,promptus,apparens,præſens: nudus, apertus, planus.*ger.bar: angl.baer.*

baer gheld. Præſens pecunia,numerata, præſentaria.

baer gheld ghetuen. Repræſentare præſentem pecuniam. ¶Met baer gheld coopen. Mercari Græca fide.i. numerata pecunia.

baer-hoofts. *vetus* j. bloots hoofts. Aperto,nudo capite.

baer blijckende/baer-blijckelijck. Manifeſtus euidens.

baer-ſchuldich.Manifeſtè reus.

baer-voet/baer-voets/ baerſcher-beē. Nudipes, planipes.

baer-voet-broeder.j. minder broeder.

baere/baerē-ſpel. Gymnas,ludus gymnicus,exercitium gymnaſticum, palæſtra,certamē currendi. De baere iaeghen. Curſu ad metas contendere, curſu certare.

Baere. Repagulum, vectis, longurius, obex.*gal barre:hiſp.barra: ang.barre.*

Baere.*ſtramb.*j.bere. Feretrum.

baere. Cenotaphium, vacuum ſepulchrum, tumulus honorarius, inanis. *ger.baar: gal.biere: angl beare.*

Baere/water baere. Fluctus,vnda.

baer wijs. Vndatim.

baere/dood-baere. Feretrum, capulum, sandapila, libitina, orciniana sponda, Stygius lectus. *ital. bara.* βαρὶς, baris, cymba qua Aegyptij cadauera ad sepulturam vectabant.

baeren. Ostendere, manifestare.

baeren/beren/ghebaeren. Gestire, vultum simulare, vultu, gestu & sermone aliquid præ se ferre.

baeren/beren/ghebaeren. Baritum edere, sublatè & ferociter clamare more vrsorum: *vnde & fluctibus marinis apud vos nomen. Iust. Lips.*

baeren/beren/boren, *vetus.* Vti.

baeren. Párere, edere, gignere, procreare, edere in lucem, eniti.

baer-moeder. Loci, orum, vulua, vter, vterus, matrix.

baer-waeter. Secundæ, arum.

baeringhe. Nixus, genitura, enixus.

baerlick. Manifestus, euidens.

Baerd. Barba, vestis, barbitium. *Apul. ger bart: gal barbe: ital. barba: hisp. barba ang. bearde.*

baerd/aere/ Arista.

baerd-doeck. Velum menti sine barbæ.

baerd-loos. Imberbis, inuestis, impubes

baerd-man. Barbatus.

baerd-manneken. Barbatulus.

baerd-maecken, *fland. vetus* j. **baerd-scheren.**

baerd-maecker. *fland. vet.* Tonsor.

baerd-scheren. j. **barbieren.**

baerd-scherer. j. **barbier.**

baerden. Barbam emittere, pubescere.

baerdende. Pubescens.

Baerg/barg. Maialis, porcus castratus.

baerghen-smeer. Aruina, adeps suillus.

Baerm/barm/berm. Agger.

baerm. *vet* Fluctus, globus aquæ, vnda.

baerm hoys. *sic.* Meta fœni, congeries.

Baerm. j. **berm.** Fæx.

Baers. Perca, piscis.

Baerscher-voets. j. **baer-voets.**

Baersen/baersten. *pā.* j. **baeren.** Párere.

Baersie. j. **barsie.**

Baes. Amicus. & Herus, paterfamiliâs. *q. d.* **bie-aes.** j. præbēs nutrimentum. *Becan. Sicambri regem suum* Basan *siue* Basanum *solēt appellare, anno, vt scribit Tritemius, ante Christum natum* 284. **Basan-goth.** j. Deus Dominus, & Deus amicus, θεόφασαν.

baesinne. Amica: & Hera, mater familiâs.

baesinneken. Amicula.

baesken. Amiculus.

Baesen. *sax. fris.* Delirare, errare, oberrare, vagari.

Baet. j. **bat.** Melius.

baete. Vtilitas, commodum, fructus, lucrum, profectus emolumentum: & Medela, remedium: & Emendatio, correctio.

baet-soecken. Querere proprium lucrū.

baet-soecker. Sui studiosus, cupidus priuati commodi siue lucri: lucrio: quæstuosus.

baet-soeckigh. j. **baet soecker.**

baeten. Prodesse, vtile esse, conferre.

Baffen. *holl* j. **bassen.** Latrare.

Baffusen/ghisarmen/ *&c.* Armorum veterum genera.

Bagagie. Sarcina. *vulgo* bagagia.

bagagie tros. Impedimenta, sarcinæ, clitellaria iumēta, asseclæ exercitus, *&c. gal. bagagie: ital. bagaglie: hisp. bagajes: ang. baggage.*

Bagghe. Bacca, gemma, lapis pretiosus: & Bulla, monile. *vulgo* bagga.

bagghen ende iuweelen. Cimelium, cimelia, orum.

Bagghele. *holl.* j. **bigghe.** Porcellus.

bagghelen. j. **bigghen.**

Baghyne. j. **beghyne.**

Bay. j. **baey.**

Baillin. j. **baellin.**

Bake. j. **baecke.**

Bal/kaets-bal. Pila, pila lusoria, follis. *germ. ball: ital. balla, palla: hisp. bala, bola: angl. bal.*

bal van de hand, j. **bergh.** Metacarpiū.

bal der ooghen. *vetus.* Pupilla.

bal des voets. Planta pedis, inferior pars pedis, callus pedis.

bal-net. Rete rotundum, pansum.

Bal/bale/balle. Fascis, fascis mercium, sarcina conuoluta. *gal. balle, bale: ital. balle, vulgo* balla, & bala.

Bal. *vet holl.* Malus, inutilis.

bal-daed. *vet.* Malefactum, maleficium.

bal-daedigh. *vet holl fland.* j. **boos.** Malus, maleficus.

bal-daedigh. *rectius* **bald-daedigh.** Audax.

bal-monden/bael-monden. j. **verbael-monden,**

monden. Malè tuerirem pupilli. & Prohibere siue adimere tutori tutelā, rei; cere tutorem tanquam suspectum, *Specul. Sax.*

bal-last. Saburra, inutilis sarcina, inutile onus: sabulū vili⁹, quo nauis oneratur, vt stabilior sit. *sax. ballast. ang. ballesse.*

bal-lasten. Saburrare.

bal-oorigh/ bal hoorigh. Defessus audiendo. sæpè & grauiter eadē audiens.

Balance/ Libra, trutina. *vulgò* bilanx, *gal balance: ital. balancia: hisp. balança: ang. balaunce.*

Balck. Trabs, tignus, tignum.

balck-ghewicht. Trutina, statera.

balck-band. Subscus, fibula.

balck-steen/ not/ not-steen. Mutulus.

balck-waeghe. Trutina, statera.

Bald. *ger. sic.* Citò, breui, propediem.

Bald. *vet.* j. boude. Audax.

bald-daedigh. Audax, temerarius, præceps.

Bale. j. bal. Fascis.

Balgh. Scortum, pellis, cutis.

balgh. j. quabbel. Scirrhus.

balgh. *ger. heluet.* Pellex, pallaca.

balgh. Venter, aluus stomachus. *germ. balgh: ang. beally, belly.* Den balgh bullen. Curare cuticulam, curare pelliculam.

balgh. Corpus truncum.

balgh. Puer *Per contemptum dicitur.*

Balghen. *vetus.* j. belghen. Irasci.

balghen. Decertare, pugnare, altercari, conserere manus, confligere.

Balie. *sax. fris. sicamb. holl.* j. kuppe.

balie. Conseptum, vallum, septum.

balie. Repagulum, repagulum versatile, obex versatilis.

balie. j. parck. Arena: locus in quo pugnant gladiatores.

balie/ wind-boom. Ergata.

balie/ egghe/ heck. Cataracta.

balie/ léue. Podium.

balie. Hippodromus, equorum curriculum: & Xystum: ambulacrū subdiale.

balien. Concludere, consepire.

balie-boom/ balie. Repagulum.

Balinck. *hol.* j. trachter. Infundibulum.

Balieu. j. baelieu.

Ballinck. j banlinck. Exul.

Ballouter. Testis, testiculus, coleus. *ang. ballocke.*

Ban. *ger. sax. vetus.* Iurisdictio, auctoritas iudicialis: iudicium, ius: & Territorium. *vulgò* bannus, bannum.

ban. *vetus.* j. ghebannen vierschaere.

ban-mijle. Lapis primus, miliare circūscriptum territorio siue iurisdictione.

ban-molen. Mola publica intra terminos iurisdictionis.

ban-ouen. Furnus iurisdictionis.

Ban. Dira proscriptio, execrabile programma, anathema. Inden ban doē/ verwaeten. Anathemate ferire, interdicere ecclesia, ecclesiæ, & ecclesiam: abdicare à matre ecclesia, à cœtu collegioque abigere.

Ban. Denunciatio publica, proclamatio, edictum publicum.

Ban. *inquit Ioachimus Perionius, ad milites cùm deliguntur. & ad ineunda coniugia, & ad molas pistrinas, & ad furnos accommodatur, ἀπὸ τοῦ παντος: π quidem in β mediam sæpè transfertur: itaq; πᾶν .i. omne, totum, vniuersale, generale, ban appellare Gallos existimo: vt si ad coniugium transferatur*, generalis denuntiatio, prima, secunda & tertia: *si ad pistrinam molam*, mola communis *itemque* furnus communis: *si ad milites*, extremus delectus generalis, atque omnium, *intelligatur.*

ban-foreest/ ban-woud. Lucus. nemus regium siue imperiale: *in quo nemo sine graui mulcta venari, aut feras capere potest.*

Ban. Exilium, proscriptio, relegatio, exterminatio. *vulgò* bannum, bannus. *gal ban: ital. bando.*

banlinck / & euphoniæ gratia ballinck. Exul, extorris, apolis, relegatus.

banlinck zijn. Exulare.

banlinckschap. Exilium relegatio.

Bannen. *vetus.* Edicere, denuntiare. & Obligare. *vulgo* bannire.

bannen oft banden de vierschare. Tribunal denuntiare, senatum siue prætorium cogere, edicere senatum, edicere conuentum senatorum, dare senatoribus diebus iuridicis dicendi iuris auctoritatem, tribunal denunciare: *hinc* banniti in *Specul. Sax. dicuntur* scabini, *siue* senatores, & eorum nati atque posteri: *eorumque sedes* bannitorum sedes *vocatur.*

bannen/wt-bannen. Exilio afficere, in exiliũ agere, in exilium mittere, multare exilio, relegare, exterminare, proscribere. *vulgò* bannire. *gal. bannir: ital. bandire sbanire: angl bannishe.*

bannen/vloecken ende schenden. Sinistra imprecari, diris deuouere, execrari, detestari, deuouere. *vulgò* anathematizare. **Het bannen ende schenden.** Diræ, sinistra imprecatio, detestatio, execratio.

Bancke. Scamnum. *vulgò* banca. *germ. banck: gal. banc: ital. banco, banca: hisp. banco: ang. benche.*

bancke/pijn-bancke. Equuleus, fidiculæ. **Ter bancken brenghen.** Quæstioni siue torturæ subijcere.

bancke van recht. Tribunal, consessus iudicũ, senaculum, sedes iudicũ, sedes iudicij, subsellia: & Iurisdictio, forũ.

bancke.j.plaete. Puluinus. *ang. bancke.*

banckigh. Scopulosus.

bancke. Mensa, trapeza, taberna argentaria.

bancken.j.roeder-bancken. Iuga, transtra.

banck-houder.j.banckier.

bancke-rote. Argentaria dissoluta, *vulgò* banca rupta. *gal. banqueroutte: ital. bancorotto: hisp. bancarota: ang. banckroute.*

bancke-roten/bancke-rote spelen. Argentariam dissoluere, cedere foro, tabernæ numulariæ exercitium deserere, conturbare, rationes conturbare dissipare pecuniam, fraudare creditores. *vulgò* Facere bancam ruptam, rumpere bancam.

banckerotier. Decoctor, conturbator.

banckier/banck-houder.j.wisselaer. Mensarius, argentarius, *gal. bancquier: ital. bãchiero: hisp. banquero: an bãqueter.*

bancken/bancketeren. Comessari. *gal. banqueter: angl. banqueten.*

banck-arm-borst. *vetus* Catapulta, balista maior, tormentum bellicum in scamno collocari solitum.

banck boeue. Potator assiduus, comessator, epulo, barathro, lurco, calicum remex, decoctor.

banck broeder. Epulo, compotor.

banck gheselle. Compotor, comessator.

banck-laecken. *sicamb.* Tapes, opus plumariũ. *vulgò* scamnale. *ang. benchclote.*

banck-kussen. *holl.* Puluinar plumariũ.

banck-werck. *sax fris sic.* Tapes, tapetũ, opus polymitum, opus plumarium, peristromata. *vulgò* bancalia, scamnalia. *bancal hisp.* subsellij stragulum.

banckaerdt. *germ. sax. sicamb* Spurius, nothus, illegitimus. *vulgò* banchardus: non in lecto geniali, sed quouis scamno fortuitò à matre conceptus. *VVolfgang: Hunger.*

bancker. Comessator, epulo.

bancket. Conuiuium, comessatio, concœnatio, epulum, symposium, compotatio. *vulgò* banquetum. *gal. banquet: ang banquet.*

bancketken/slaep dronck. Pocœnium, comessatio à cœna.

bancketéren. Agitare conuiuium, comessari, epulari.

Band/ Ligamen, ligamentum, ligatura, vinculum, copula, lorum loramentum.

band/wendel. Fascia, fasciola,

band-hond. Canis vinculis assuetus: & Canis pecuarius, pastoralis.

band-hout. Lignum viminale, lignum vietorium.

band-naghel. Confibula.

band roede Vimen maius.

band roeden. Vitiha, vimina lenta, virgæ viminales, retinacula.

bandeken/snoer. Tænia, vitta, fasciola.

bandelen. Deuincire, obligare, astringere, vinctum tenere.

bandigh. Vinctus: cicur, domitus.

bandighen/bandigh maecken. Ligare, vincire, domare, refrænare.

Bande/bende. Sodalitium, caterua, conuentus, classis, grex hominum, copia, copiæ, arum, cohors, turma. *vulgò* banda. *gal. bande: ital. banda: hisp. banda: angl. bande, bende.* Banda & bandum *dicitur* vexillum siue signum militare. & Bãdophorus, qui ducis gerit signũ.

bande ruyters. Turma equitum.

bande van ordinantie. Turma equitum equis publicis merentium.

banden/rotten. Coire in vnum, colligi in turmas, cohortes, classes.

banden/bannen. *vetus.* Obligare. *vulgò* bannire

banden de vier schaere.j.bannen.

bander-heer/baner-heer. Baro, dynasta, dynastes, satrapes: bãdophorus *Becano*

cano dicitur, id eſt, dominus bandæ ſiue præcipui ſigni. *gal.* barõ: *ital.* barone. *hiſ.* varon: *ang* barõ. Baro *autem vulgo vocatur*, qui inter nobiles opibus & potentia antecellit: homo generoſus & inſignis, merum miſtumque imperium in aliquo caſtro aut opido conſenſu principis habens, *quem* Satrapem *Perſæ appellabant*. Baro *item Gallis dicitur* mas, vir, maritus.

banderotſe banrotſe/ bãrotſ heer. *flã.* .j. baner-heer.

banderije/ banerije. *vulgò* Baronia, barionatus, banderia, bandophori diuio.

Bane. Via, platea, planities, callis, via trita, via aperta. bane. *vet.* Campus, ager.

bane/ kloſ-bane/ tuyſch-bane. Area, locus vbi luditur.

bane-boeck / baen-boeck. Cerotum ſiue ceratum, malagma viatorium.

banen den wegh. Viam munire, viam planam reddere.

Baner-heer. j. bander-heer.

Banghe/ banghigh. Anxius, anguſtus, oppreſſus, afflictus. & Languidus.

banghen. *vet. q. d.* be-anghen/ be-enghen. Angere, anguſtiare.

banghicheyd. Auguſtia, preſſura, angor, ægritudo premens.

Baniere. Signum militare, ſignum, vexillum. *vulgò* bandera & banda. *germ.* paner: *gal.* baniere: *ital* bandera, bandiere: *hiſp.* bandera *ang.* banner, bander.

Bannen. *vide* Ban.

bannigh. j. verwaeten.

Barbelẽ. j. babbelẽ. Præſepiola, alueoli.

barbelen-beken. Minutal frixum, protrimenta, *carnes minutim tritæ aut fruſtulatim conciſæ, ita vt etiam gingiuis ſiue dentium alueolis mandi poſſint.*

Barbeel. Barbus, mullus barbatus. piſcis genus. *ger.* barbel: *ſax.* barbe, barble: *ital.* barbone.

Baerbier/ baerd-ſcherer. Tonſor. *vulgò* barberius. *gal.* barbier: *ital:* barbiero: *hiſp.* barbero: *angl.* barboure.

barbiers winckel. Tonſtrina.

barbieren/ baerd ſcherẽ. Radere barbã.

Barch/ bargh. j. bergh. Maialis.

Barcke. j. bercke.

Barde. *vet.* Dolabra, aſcia: & Bipennis. *germ.* barte.

bard-acxſe. *vet.* Bipennis.

Barde van myrre. *vetus ſland.* Faſciculus myrrhæ.

barde van peerden. Phaleræ. *gal.* bardes.

bardéren. Phalerare, phaleris ornare. *gal* barder.

Bardſe. j. barde/ bijle.

Bare. j. baere.

Barentéren.. *vetus ſland.* Perterrere.

Bargh. j. bergh.

Barm. j. baerm.

Barmen. *vetus q. d.* be-armen. Commiſereri, commiſereſcere

barm-hertigh. Miſericors, pius.

barm-hertichheyd. Miſericordia, eleemoſyna: alienæ miſeriæ in noſtro corde compaſſio.

Barmer/ bermer. j. barbeel.

Barnen. j. branden/ bernen. Ardere.

barninghe. j. berninghe.

barninghe/ plate. Breuia, vadoſa maris loca, *vbi mare arenarum æſtu feruet.*

barn-ſteen. *germ. ſax. ſic.* Succinum. *q. d.* lapis ardens: *nam ſuccinum accenſum tedæ & reſinæ modo deflagrat.*

barnineck-hout. *holl.* j. ber-hout.

Barre. j. baere. Repagulum.

Barret/ birret. *germ. ſax. ſicamb.* Pileus. *vulgò* biretrum, birretum, birrum, birrus. *ital.* berretta.

Bars/ barſch. Perca. *piſcis genus.*

Barſe. Nauis vectoria, nauis actuaria, nauigium actuarium. *angl.* barge.

Barſte. j. borſte.

Barſte. j. berſt.

Barſten / borſten / berſten. Crepare, rumpi, frangi, dirumpi.

barſten. *ſland.* j. baeren. Párere.

Barteeren. j. calengieren. Exigere mulctam, irrogare mulctam.

Bas. Vox depreſſa, inclinata, grauis infima: & Cantilenæ pars infima: harmonia grauiore voce concinenda. *gall.* baſſe contre. j. imus ſonus. *angl.* baſe.

baſ-contre. Succentor, cantor infimæ vocis, barritonans: *vulgo* baſſus: & baſis *ſiue fundamentum muſices.*

baſe neder-kouſſe. Tibiale, caliga inferior. *gal.* bas.

baſe. Baſis columnæ, ſpira: & Baſis ædificij, ſtereobata, fundamentum. *gal.* baſement: *ital.* baſemento.

Bas/ ghebas. Latratus.

baſſen. Latrare. *βαύζειν.*

Baſt.

Baſt. Cortex. & Scheda, liber, membrana. & Funis, reſtis. & Laqueus.

baſt/ booſte/ ſlupme. Siliqua.

Baſt. j. ſom-ſadel. Clitellæ. Σάγμα. gal. baſt.

Baſtaerd. Nothus, ſpurius, illegitimus, proles naturalis: *dicitur* baſtaerd. *q. d.* beſt-aerd. *i.* optima indoles ſiue natura: *illegitimo enim & furtiuo concubitu procreati, animo plerunque ſunt alacri & elato, ingenio ſagaci, & iudicio exacto. Huc quoque facit quod Columel. lib. 8. cap. 2. 10. ait, Nothos pullos ex peregrinis maribus cõceptus optimos eſſe. Euripides in Andromache indicans ſpurios legitimis eſſe meliores, inquit* πολλάκις δ' ἐν ξηρᾷ βαθεῖαν ἠρόσω, ἢ νικᾷ σπορά, νόθοι τε πόλλοι γνησίων ἀμείνονες. *id eſt, Sepè arida ſeminatio vicit profundam aut pinguem terram: & multi nothi ingenuis meliores. Aut fortè* baſtaerd *ſiue* beſtaerd *per antiphraſin dici poſſe conijcio; quaſi* minimæ bonæ indolis: *ſunt enim nothi ſiue ſpurij legitimis nequiores, prauiores & ſalaciores. Pro ſpuriorum vituperatione & defenſione multa congeſſit Palcotus in libro de ſpuriis & nothis filiis, à cap.* §§ *vſque ad libri finem Rhetores rhythmici Amſterod. vocem* baſtaerd *deriuant à* baſt & aerd. *j.* die niet nae het pit/ maer nae den baſt aerdt. *Vulgo* baſtardus. *germ. baſthart. gal baſtard. ital. & hiſp. baſtardo. ang. baſtarde.*

baſtaerd. Adulterinus, degenerans, *vel* alterius naturam non ſatis æmulans.

baſtaerd-peper. Piper adulteratum, non ſincerum.

baſtaerd-wind. Canis hybris, *vel* hybrida: ex venatico & gregario natus.

baſtaerdwijn. Vinum paſſum, vinum dulce & generoſum ex uuis paſſis & ſole ſiccatis expreſſum.

baſtaerdije. Stemma illegitimum, thorus illegitimus, natales illegitimi.

Baſune/ baſoene/ baſupne. *ſax. ſic. holl. ſland.* Buccina. *gal. buiſine. hiſp boſina.*

baſunen. Buccinari, canere buccina.

baſuner. Buccinator.

Bat. j. bad. Thermæ, balneum.

Bat/ bet. Potius, melius, rectius, magis, amplius, plus.

bate/ baten. j. bacte/ baeten.

Batalie. Dimicatio, cõflictus, certamen, prœlium: batualia, *à verbo* batuo, is. Batualia, *inquit Iuſt. Lipſ. ſunt* exercitationes gladiatorum vel militum. *gal. bataille ital. battaglia. hiſp. batalla. ang. battayle.*

batalie. Secunda acies.

batalien. Prœliari, conflictari.

Batſch. Aſtutus, argutus, cautus, callidus, verſutus.

batſchepd. Aſtutia, ſtropha. *gal. baſle.*

Baude. j. boude.

Bauiaen/ bauiaenken. Cynocephalus, arctopithecus, ſphinx. *vulgo* papio. *ital. babuino. angl. babion.*

B E *in compoſit.*

Be. *præpoſitio inſeparabilis plerunque exponitur Latinè per* con *ſiue* com. *vt* begrijpen/ be-wegen/ be-droeuen: Cõprehendere, commouere, contriſtare. *& per* de: *vt* be-drieghen/ be-leyden/ be weenen. Decipere, deducere, deplorare, *&c.*

Be-ademen/ be-aeſſemen. Adſpirare, afflare.

Be-aerden. j. begrauen.

Be-and-woorden. Reſpondere.

Be-angſt. Coangustatus, anxius, ſollicitus.

be-angſten. Coangustare, angere.

Be-arbeyden. Elaborare, adniti.

Be-bloeden. Cruentare, cruore inficere, ſanguine maculare.

be-bloedt. Cruentus, ſanguinolentus, ſanguine cõſperſus, cruore maculatus.

Be-bolwerckē. Aggere ſiue vallo munire

Be-drieuen. Literis mandare, inſtrumentis inſcribere.

Be-droedt. Fotus.

be-droedt ey. Ouum pulleſcens.

Be dacht. Meditatus, deliberatus, conſideratus.

be-dachtigh. Meditatus.

be-dachtighlick. Meditatè, conſideratè, cogitatè, cogitatò, cogitatim, conſultò.

Be-daegh. Prouectæ ætatis, ſenex dierum, maturus æui, maturus dierum, dies debitos aſſequutus. bedaeghden ouder. Actas prouecta, integra

be-daeghde maegh. Virgo plenis nubilis annis.

be-daeghtheyd. Prouecta ætas, ætatis maturitas, matura ætas, maturitas æui.

Bedammen, Aggere, munire.

Be-dampelen. *ſtand.* Pedibus terere, conculcare.

Be-danckē.j.danckē. Agere gratias, habere grates.

bedanckē.j.beloue. Contentum eſſe, gaudere.

Be-darren. *holl. frif.* Reualeſcere.j. bekomen.

Be-dauwen. Irrorare, rore aſpergere.

be-dauwt. Roſcidus, rorulentus.

Be-decken. Tegere, contegere, obtegere, velare, operire.

be-decken. *holl.* j. bꝛoeden.

be-deckſel. Obtexus: prætextus, velamē.

be-deckt elick. Tectè, abſconditè, latēter.

Be-deelen. Partiri.

Be-deemē/be-deemſterē. *flā.* Obſcurare

Be-degen. *vetus ſtand.* Factus. & Auctus, re auctus, re vel liberis auctus, promotus.

Bedelf. Defoſſus, us foſſa, agger cū foſſa

be-delue. Terræ infodere, terra obruere, defodere, ſepelire: & Vallo ac foſſa munire.

Be-dencken. Meditari, cogitare, animo verſare, deliberare, conſiderare, ponderare, mente pertractare.

be-denckinghe. Meditatio, deliberatio, cogitatio.

be-denck-dach. Inducię deliberatoriæ.

Bederuc. *vetus.* j. behoef. Neceſſitas, egeſtas.

be-deruen. *vetus* j. derue. Carere, egere.

be-deruen. j. verderuen. Corrumpere, perdere, deperdere.

be-deruelinck. j. ver-deruelinck.

be-deruenisſe. j. ver-deruenisſe.

Be-died. Significatio, interpretatio, declaratio, argumentum.

be-dieden bedupden. Significare, denotare, deſignare & Exponere, declarare, explicare, interpretari. Niet te bedieden hebben. Eſſe parui momenti. *adag.*

be-diedenisſe. Significatio, ſignificatus: & Interpretatio, declaratio, expoſitio.

be-diedſel. Significatio: & Interpretatio.

be-dieder. Interpres, explicator, declarator.

be-diedelick. Apertè, ſignificanter, expreſsè.

Be-dienen. Adminiſtrare, tractare, gerere, obire, curare munus, officium, prouinciam: fungi officio, munere, prouincia.

Bedijden. *vet.* Fieri, euadere, peruadere.

be-dijden be-dijghen. Augeſcere, augeri, bene prouenire, rectè prouenire, creſcere, proficere, rem multā coacernare, rem facere, promouere, rem augere, diteſcere, venire in diuitias.

Be-dillen. *holl.* Actitare, factitare, adminiſtrare, regere, imperitare.

Be-dingh. Condictio, condictum, conditio, pactum. & Diſceptatio.

be-dinghen. Diſceptare, condicere, paciſci. & Conducere, redimere.

Be-dodden. j. be-dꝛieghen. Impoſiere alicui.

Be-dompen. Fumigare, vaporare.

Bedꝛof. *vetus* Egeſtas.

be dꝛoue/be-deruen. *vetus* Egēre.

Be-dꝛaeghen. Referre, reportare, conferre: & Deferre, accuſare, criminari.

be-dꝛaeghen. Referre, in cōſultationem alterius ponere, referre ad alterius iudicium ſiue arbitrium, committere iudicio alicuius, referre ad arbitros, permittere arbitris rem omnem, reijcere cauſam ad arbitros.

be-dꝛaeghen. Conferre, conficere. De ſomme be-dꝛaeght hondert guldēs. Summa centum florenorum rem tenet. Het be-dꝛaeght oft beloopt veel. Ratio in magnam excreſcit ſummam, abit in magnam ſummam.

be-dꝛaeghen. Conteſtari.

be-dꝛaeghē. Sanie ſiue pure cōtaminare.

be-dꝛagh. Relatio, reportatio. & Accuſatio.

Be-dꝛaepen. Inuoluere, perplexum reddere.

be-dꝛaept. Perplexus.

be-dꝛaepthepd. Perplexitas, difficultas.

Be-dꝛaepen. *holl* j. betrapen.

Be-dꝛeuen. Commiſſus, admiſſus. Een bedꝛeuen feyt. Facinus commiſſum.

be dꝛeuen in den handel. Exercitus, exercitatus, doctus experientia, aſſuetus, tritus, expertus.

be-dꝛeuen zijn. *vet.* j. begaen. be-noodight. Angi, anxium eſſe.

be-dꝛeuen wegh. Via trita.

Be-dꝛieghen. Decipere, capere, defraudare, ludificari, circumuenire, illudere, eludere, verba dare, fraudare, fallere, cir-

circumſcribere, imponere, fucum facere, fruſtra habere, fruſtrare.

be-drieger. Deceptor, impoſtor, illuſor, ludificator, fraudator, planus, captioſus.

be-drieghelick. Fallax, doloſus, fraudulentus.

be-drieghelicken. Fraudulenter, dolosè, inſidiosè.

Bedrijf. Exercitium, exercitatio, actio, actus, geſtio, adminiſtratio, opera, officium: & Admiſſum, commiſſum. & Molimen.

be-drijuen. Exercere, agere, edere: & Perpetrare, committere. & Moliri.

Be-drijten. j. **be-ſchijten.**

Be-droeft. Turbatus, contriſtatus, mœſtus, triſtis, afflictus.

be-droefthepd. Triſtitia, mœror, ægritudo.

be-droefuelick. Mœstè

be droeuen. Turbare, perturbare, commouere.

be-droeuen. Contriſtare, ſollicitare, turbare, afficere mœrore, triſtitia, ſollicitudine.

be-droeuen ſy ſeluen/ bedroeft worde/ bedroeft zijn. Concipere dolorem, mœrorem, triſtitiam: ſuſtinere, pati, ferre dolorem: angi dolore, triſtitia, mœrore: dolere, contriſtari, mœrere.

Be-drogh. Fraus, ſallacia, impoſtura, pellacia, ludificatio, dolus, techna, ars, artificium, fucus, aſtutia, ſtrophi.

be-droghen. Deceptus, fraudatus, ludificatus, circumſcriptus, captus dolis, falſus.

Be drucken. Premere, vrgere anguſtiis, premere doloribus.

be-druckt zijn. Premi anguſtiis, doloribus, malis.

be-druckt zijn van herten. Premere altum corde dolorem.

be-druckthepd. Anguſtia, mœror, mœſtitia, mœſtitudo.

be-druktelick. Mœstè, dolenter.

Be-druppen/ be-druppen. Guttis maculare, guttis aſpergere.

Beducht. Solicitus, anxius.

be-ducht zijn. Metuere.

be-duchte. Reuerentia, obſeruantia.

be-duchten. Vereri, metuere, timere.

Bedupden. j. **bedieden.**

Be-dupuelt. j. **verdupuelt.**

Beduncken. *holl.* Opinio.

be-duncken. Opinari.

Be-dwanck. Coactio, coactus, us: & Vis, violentia. *vulgo* angaria.

be-dwanck. *ſland.* j. **braecke.** Lupatum.

Be-dwelmē. *vet.* Opprimere, aggrauare

be-dwelmen. Concidere animo, deficere animo, exanimari, vertigine corripi.

be dwelmt. Semianimis, exanimis, defectus animo.

be-dwelmthepd. Defectus animi, mentis caligo, ſcotoma, exanimatio: & Vertigo: vertigines & tenebræ oculorū

Be-dwinghen. Cogere, compellere, adigere, comprimere, reprimere, coërcere, cohibere, reſtringere. *vulgo* angariare.

Be-eeden/ be-eedighen. Iurare, iuramento confirmare, coniurare.

be-eedt/ be eedight. Iuratus, iuramento confirmatus.

be-eedde. Coniurati, conſpirati.

be eedde kriechſ-lieden. Authorati milites.

Be-eruen. Hæreditatem acquirere, hæreditate frui

Be-faemen. Diffamare, infamiæ nota aſpergere.

be-faemt. Famoſus, diffamatus.

Be-gaeden. Decorare, ornare, colere, deformare, conformare, formare, figurarere. **Leelick begaeden.** Dedecorare, deturpare.

be-gaedē de wonde. *vet.* Curare vulnus

Be-gaeft. Donatus, præditus,

Be-gaen. Adire, aggredi, accedere, inire, obire, circumire: & Celebrare, concelebrare.

be-gaen. Obire, agere, facere, committere, admittere.

be-gaen een quaed feyt. Incurrere in crimen, admittere facinus, obire, committere flagitium.

be-gaen zijn met eenige saecke. Premi cura alicuius rei: laborare, ſolicitum eſſe, anxium eſſe.

be-ganckeniſſe. Aditus, acceſſio, congreſſus, frequens conuentus, frequentia, celebritas: & Exequiæ.

be-ganckeniſſe houden. Celebrare, concelebrare.

Be-gapen. Aperto ore intueri, oſcitando aſpicere, contueri hiantibus oculis.

Be-garen. Donare, dare, dotare.

Be-ghecken, be-ſpotten. Deridere.
Be-gheeren. Petere, expetere, appetere, cupere, poſcere, depoſcere, deſiderare, auere, ſtudere.
be-gheerigh. Cupidus, auidus: & Deſiderabilis, deſideratus.
be-gheerlick. j. begheerigh.
be-gheerlickheyd. Cupiditas.
be-gheerlicken. Cupidè, auidè.
be-gheerte. Cupido, cupiditas, deſiderium, appetitio, affectus, animus, voluntas: animi ſententia. & Appetitus, orexis.
be-gheerte/bede. Petitio.
Be-gheuen. Cõferre, applicare, dedere, dare, tradere, addicere, adiungere.
be-gheuen. j. wt-gheuen. Erogare.
be-gheuen. *germ. ſax. fic.* Euenire accidere.
be-gheuen/verlaeten. Deſtituere, deſerere, relinquere, derelinquere, deficere.
Be beenen begheuen nip. Genua ſuccidunt, labant.
Be-gieten. Aſpergere, conſpergere, perfundere, offundere, rigare.
Be-ghiften. Donare, munere donare ſiue ornare aliquem, donis honeſtis ornare, munerare.
be-ghiftinghe. Donatio.
Be-ghylen. *ſland.* j. be-duyghen. Decipere. *angl. begyle.*
Be-ghijne/be-ghijne. Virgo ſacra, virgo veſtalis, mulier monaſtica, monacha: *vulgo* beguina. *Sunt autem* beguinæ *mulieres religioſæ nulli voto adſtrictæ, in ſacro muliebri contubernio viuentes quãdiu illi gratum eſt. Ioach. Hopperus à* be-ghinnen .i. incipere *deducit: quòd principium ſiue initium quoddam rei monaſticæ ponant.*
be-ghijne. Bos pulli ſiue cinerei coloris: *quo ſcilicet beghinæ ſiue virgines ſacræ plerumque veſtiuntur.*
be-ghijne Vitta puerilis, vitta puellaris, *gal. beguin.*
Be-ghin. j. be-ghinſel. Principium.
be-ghinnen. Incipere, inceptare, inchoare, ordiri, exordiri, oriri, aggredi, auſpicari, inſtituere.
be-ghinſel. Principium, initiũ, cœptum, exorſus, primordium, exordium.
Be-ghipſen. Gypſare.
Be-ghipſpelen. Illudere.
Be-gordighen. Mitigare, pacare.
Be-gonſt. Inceptus, orſus, a, um.
Be-gorden. Cingere, accingere.
be-gorden. Grauidam reddere fœminã, grauidare. *vulgò* incingere.
be-gord. Cinctus, accinctus.
be-gorde vrouwe. j be-bruchte. Prægnans, grauida mulier. *vulgò* incincta.
Be-graſde boter. *bol.* j. graf-boter.
Be-grauen. Defodere, infodere, terra obruere.
be-grauen. Sepelire, humo, mandare, humare, inhumare, funerare, condere terra, tumulare, mandare tumulo.
be-grauen be-ſchantſen. Munire foſſa, vallo.
be-grauinghe, be-grauenijſſe. Sepultura, humatio: & Funus, exequiæ miſeriæ.
Be-gremen be-griemen be-gremelẽ. *flandr:* Denigrare, maculis inficere, maculare. *angl. grime.*
Be-grijp. Comprehenſio, captus. Cort begrijp des inhoudts. Argumentum, periocha,
be-grijp. Reprehenſio.
be-grijpen. Comprehendere, capere: complecti, continere, concipere. & Occupare.
be-grijpen/be-riſpen. Reprehendere, carpere, taxare, perſtringere, redarguere, vituperare.
be-grijpelick. Comprehenſibilis.
be-grijpelick/be-grijpachtich. Vitupero, vituperator, reprehenſor; facilè aliquem reprehendens ſiue vituperãs: & Captioſus, fallax.
be-grijper. Comprehenſor.
be-grijper/berijper. Reprehenſor, carptor, vituperator, vitupero.
be-grijpigh. Capax.
Be-gryſen iemanden. Frendere in aliquem, fremere ore in aliquem: & Subſannare.
Be-grooten. *vetus* Compenſare.
be-grooten. Augere. & In magnos ſumptus aſcendere, magno conſtare.
Be-gunghen. *holl.* Illudere.
Be-haegen. Placere, cordi eſſe, arridere, adlubeſcere, ſedere animo.
be-haeghinghe. Lubentia, libentia, voluptas.
be-haeghelijck. Gratioſus, gratus.
be-haeghſel. Lubentia, voluptas.

Be-hae-

Be-haelen. Acquirere, nanciſci, contrahere, adipiſci, obtinere.

Be haelen danck. Inire gratiam ab aliquo, beneuolẽtiam alicuius demereri.

Be-haelen de ſieckte. Cotrahere morbũ.

Be-haelende ſieckte. j. haelende.

Be-haeren. Crinibus aſpergere, pilis obducere.

Be-haeren. Gelido vento affiare ſiue adhalare, vrente aura aſpirare.

Be-haeten. Odio habere, odio perſequi.

Be-haluen. j. wtghenomen. Præter, abſque, extra.

Be-handen / behandighen. j. be-hendighen.

be-handſaem. j behendigh.

Be-hanghen. Obhærere, adhærere.

be-hanghen met doecken / &c. Velare, præuelare, conuelare, obtendere.

be-hangen tuſſchen de beenen. Mutoniatus, vaſatus, teſticulatus, mẽtulatus.

be-hanghen zijn met ſorghen. Implicari, conſtringi curis.

be-hanghen met gierighedt. Implicitus ſiue implicatus, irretitus, illaqueatus auaritia, deditus auaritiæ.

be-hangſel. Velum, obtendiculum, ſiparium.

be-hanghſel / beur-hanck van kameren oft beddẽ. Peritromata, velamina, peripetaſmata, ornatus penſilis.

be-hanghſel der peerden. Phaleræ.

Be-harmen. j. be-hermen.

Be-harren. *germ. ſax.* Manere.

Be-heet. *vetus.* j. ghebiedt.

Be-hepmen. Sepire, cõſepire, obuallare.

be-hepmſel. Sepes, ſeps, ſeptũ, ſepimẽtũ,

Be-help / be-hulp. Auxilium.

be-helpen / behulpen. Auxiliari, opitulari: & Vti, frui. & Fouere, nutrire.

be-helper. Auxiliator, opitulator.

be-helpigh / be-hulpigh. Auxiliaris, auxiliarius: & Munificus.

be-helpigh zijn. Auxiliari, ſuffragari.

be-helpelick. Auxiliaris.

be-helpelickheyd. Auxilij promptitudo. & Munificentia.

be-help-ſaem. Auxiliaris.

Be-helſen. Amplecti.

Be-hend / be-hendigh / be-handigh / be-hand-ſaem. Dexter, manu promptus, agilis, citatus, pernix, ſagax, induſtrius, ſolers, nauus,

be-hendigheyt / be-hend ſaemheyt. Dexteritas, agilitas, ſagacitas, ars, ſolertia.

be-hendighlick. Dexterè, rapidè, properè, ſagaciter, fabrè, affabrè.

be-henden / be handen / be-handigen. Tradere, tradere in manus, dare, offerre, reddere.

be-hend-ſaem. j. behend.

be-hendſen / behandſen. Comitari. & Congredi, conſerere manus.

Be-hermen / be-harmen. Defendere, tueri, ſeruare, conſeruare à damno & malo.

Be-herten / be-hertighen. Cordi eſſe, placere: & Adamare.

be-hertight. Amicus ex animo, amicus, charus, intimus.

Be-hinderen. Cohibere, impedire, obeſſe, interpellare.

Be-hoed. Conſeruatio, cuſtodia, protectio.

be-hoeden. Conſeruare, cuſtodire, protergere.

be-hoeder. Conſeruator, protector, cuſtos.

be-hoed-ſaem. Sibi cauens, cautus, præcautus.

be-hoed-ſaemlick. Cautè.

Be-hoef. Egeſtas, neceſſitas, indigentia, vſus.

be-hoeftigh. Egens, indigens.

be-hoeftighedt. j. behoef.

Be-hoeuen. Egere, indigere, carere, opus habere.

be-hoeuigh / be-hoeftigh. Egens, egenus, indigens, indigus.

be-hoevelickheyd. Neceſſitas.

Be-hoozen. Pertinere, attinere.

be-hoozen. Debere.

be-hoozen / be-taemen. Decere, condecere, conuenire.

be-hoozlick. Decens, condecens, conſentaneus, cõueniens, proprius, honeſtus.

be-hoozlickheyd. Condecentia, conuenientia, decor, decentia.

be-hoozlicken. Decenter, condecenter, conuenienter.

be-hoozte. Condecentia, proprietas.

be-hoozte. Vice, vicem. ſ Met behoozte ict doen. Per vices aliquid agere, per vices & condecenter, alternatim.

Be-houden. Seruare, conſeruare, tenere, retinere, continere.

be-houden. Seruatus, ſaluus, incolumis.
be-houdeniſſe. Conſeruatio: & Salus.
be-houder. Seruator, cõſeruator, cuſtos.
Be-houden. Matrimonio nanciſci: & Coniugio iungere vel iungi.
be-houdt bzoeder. j. ſchoon-bzoeder.
be-houdt maeghe/ be-houdt bziendt. Affinis.
be-houdt maeghſchap. Affinitas.
be-houdt vader. Socer.
be-houdt ſone. Gener.
be-houde moeder. Socrus.
be-houde dochter. Nurus.
be-hulpen. j. behelpen.
Be-iaen. Affirmare.
Be-iaerd. Maior annis, maturus annis, maturus æui, ætatis maturę, *nempe* 25. annorum.
Be-iagh. Aucupium, venatio.
beiaghen. Aucupari, venari, nanciſci venando.
Be-iammeren. Miſereri & Miſerari.
Be-ieghenen. *ſtand.* j. be-teghenen.
Be-kacken. Commerdare, permerdare.
Be-kaem. j. bequaem. Conueniens.
Be-kaemen/ be-kaenen. Incaneſcere ſitu, muceſcere.
be-kaemt. Canus ſitu, mucidus.
be-kaemtheyd. Canus ſitus, mucor.
Be-kallen. j. be-kouten.
Be-keeren. Conuertere, reducere, reuocare in rectam viam, reducere ad frugẽ.
be-keeren. Cõuerti, reſipiſcere, redire in viam, emendari & corrigi, recipere ſe ad bonam frugem.
Be-kekẽ. Inclamare, clamore obiurgare
Be-kennen. Noſcere, cognoſcere, agnoſcere, recognoſcere.
be-kennen. j. bekijden. Fateri.
be-kennen. Coire, concumbere: cognoſcere, *apud Eccleſ.*
be-kenſaem. Cognoſcens, recognoſcẽs: & Gratus, memor beneficij accepti.
be-ken-ſaemheydt. Gratitudo.
be-kent. Notus, cognitus.
be-kent maecken. Notum reddere, palàm facere.
be-kent worden. Noteſcere, innoteſcere.
be-kentenisſe. Confeſſio.
Be-kermen. Lamentari.
Be ketenen. Catenare.
Be-keuſelen. j. bekoſelen.
Be-kijcken. Inſpicere, intueri, aſpicere, obſeruare, intendere, inſpectare, luſtrare, circumſpicere.
Be-kijven. Obiurgare, increpare.
Be-kladden. Luto aſpergere, commaculare, inficere maculis, interlinere.
Be-klagh. Querela, queſtus, cõqueſtus, querimonia, lamentatio: & Poſtulatio, expoſtulatio: & Accuſatio.
be-klagh doen. j. be-klaghen.
be-klaghen. Queri, conqueri, iactare querimonias, iacere ore querelas, querimoniã habere, querelã interponere.
be-klaghen/ aen-klaghen. Accuſare.
be-klaghen van outrecht. Expoſtulare.
be-klaghen ofi iammeren. Lamentari: & miſerari, plangere, deplangere.
Be-klappen. Infamare, diffamare, deferre aliquem, accuſare.
Be-kleeden. j. kleeden. Conueſtire, amicire.
Be-kleemen. *ſtand.* j. beleemen.
Be-kleppen/ be-klippen. Deprehendere, decipere ſiue capere tranſenna aut laqueo, illaqueare, irretire, excipere incautum.
Be-klicken. j. be-klippen. Deprehendere. *& holl.* Accuſare, deferre.
Be-klijven. Coaleſcere, concreſcere, adhærere, cohærere. & Coagmentare. & Proficere, rem facere.
Be-klimmen. Conſcendere, adſcendere, inſcendere.
be-klimmen een ſtadt. Scalis muros aſcendere.
Be-klippen. j. bekleppen.
Be-knabbelen. Arrodere, corrodere.
Be knijppen. *holl.* Coarctare, cõprimere.
Be-komen. Conuenire, congruere.
be-komen. Cedere, ſuccedere, euenire. Wel be-komen. Bono eſſe, fœlix & fauſtum eſſe, prodeſſe.
be-komen. Aſſequi, conſequi, acquirere, recuperare, nanciſci.
be-komen. In veterem ſtatum redire, reualeſcere, ad ſanitatem redire, colligere ſe, recolligere ſe ab ægritudine, vires reſumere, recipere: Emergere ex morbo, calamitate, malis.
be-komte. *vetus.* Conuenientia, congruentia, ſucceſſus.
Be-kommeren. Impedire, detinere, diſtinere, retinere, cõprimere, ſubſiſtere, remorari, occupare, moleſtia afficere,

angere, cõtriſtare, infeſtare, inquietare, moleſtare, vrgere, vexare, ſollicitare, obruere negotiis, moleſtiis. & Diſtringere, diſtrahere negotiis, difficultatibus. & Retentare, manus iniicere *vulgo* arreſtare *gal encombrer: angl. encombre.*

Be-kommeringhe. Angor, impedimentum, occupatio, negotium.

Be-kommerniſſe. Angor, ægritudo, incommoditas, impedimentum, mora, remora, occupatio.

Be koopen Satisfacere, ſoluere, luere: & Multari, pœnas dare.

Be-kozen. Tentare, experiri.

Be-kozinghe. Tentatio, experientia.

Be-kozſten. Cruſtare, incruſtare.

Be-koſelen/ be-keuſelen. Squalore ſiue ſordibus maculare.

Be-koſelt. Squalidus, ſordidus.

Be-koſten/ be-koſtigen. Sumptus ſiue impenſas ſoluere, impendere.

Be kouten. Alloqui, colloqui. & Blandè dicere, mulcere verbis. & Perſuadere, inducere verbis.

Be-krabbelen. Vnguibus arare, radere.

Be-krachtighen. Vires dare. & Vi ſuperare. & Niti, moliri, conari pro viribus.

Be-kraepen iemanden. Comicari in aliquem, calumniari aliquem.

Be-krijten. j. **beſchzepen.**

Be kronen / be-kreunen. Conqueri.

Be-kroſelen. j. **be-krupſen.**

Be-krotten. *ſland.* .j. **be-kladden.**

Be-kruppen. Adrepere, irrepere, obrepere: & Occultè inuadere, ſuggredi, latenter aggredi.

Be-kruppen een maeght. Imprægnare virginem: ſubagitare.

Be-krupſen/ be-krupſelen. Oblinere fuligine, denigrare.

Be-krunſen/ be-kroeſen. Vrgere culullis ſiue ſcyphis, obruere poculis.

Be-labberen j. **be lammeren.**

Be-lacchen. Ridere, arridere: riſu & ioco proſequi.

Be-lacchelick. Iocularis, iocularius, ioco riſuque dignus.

Be-lacken. Lactare, illectare, ineſcare, captare, decipere, fallere illecebris.

Be laeden / be-ſwaeren. Degrauare, onerare, onus imponere, premere.

Be-laeden/ be ſwaert. Grauatus, oneratus, onuſtus.

Be-laeden met een pack. Suffarcinatus, ſarcina oneratus.

Be-laeden zijn met eenighe ſaecke. Laborare, angi, ſolicitum eſſe.

Be-laeghen. Inſidiari, inſidias ponere.

Be-laeghinghe. Inſidiæ.

Be lammeren. Impedire, intricare, diſturbare, præpedire, interturbare, inquinare, polluere.

Be-landen. Potiri terra.

Be-langh. j. **ber-langh.** Res momentoſa, neceſſaria.

Be-langh. *verus.* Propinquus, proximus, vicinus, affinis.

Be-langhen/ aen gaen. Attingere, attinere, pertinere, peruenire.

Be langhenb. *ver.* Propinquitas, neceſſitudo.

Be-langhende. j. **aengaende.**

Be laſten. Onerare, grauare, onus imponere: & Munus imponere, prouinciam tradere, dare negotium, mandare negotium, in mandatis dare.

Be-laſten/ ber-ſetten te pande. Oppignerare,

Be-leedighen/ leed doen. Nocere.

Beleeft/ beleert. Humanus, ciuilis, comis, vrbanus.

Be-leeſthenb. Humanitas, ciuilitas, comitas, vrbanitas.

Be-leefdelick. Humaniter, humanè, ciuiliter, comiter, vrbanè.

Be-leemen. Linere argilla.

Be-leenen. Pignerare, pignerari, ponere pignori vel in pignus, opponere pignori.

Be leent. Pigneratitius, pignori oppoſitus.

Belegh. Appoſitio, appoſitus, diſpoſitio, diſpoſitus.

Be-legh/ be leghſel. Inſtita.

Be-legh. j. **be-leghetinghe.** Obſidio.

Be-legghen. Apponere, diſponere, componere, ordinare.

Be-legghen. Prætexere, inſtita cingere.

Be-legghen ſijn woozden. Ornare verba: appoſitè, ornatè, eleganter loqui.

Be-legghen/ be-legheren. Obſidere, circumuallare, obſidione cingere vrbem, claudere muros obſidione, obſidionem facere.

Be-leghſel/ ſoom. Inſtita, fimbria, prætextus, prætextum, lumbus.

Be-legheren.j.belegghen. Obſidere.
be-legheringhe. Obſidio, obſidium, obſeſſio.
be legherer. Obſeſſor.
Be-leyd. Deductio. & Adminiſtratio.
be-leyd doen op den pand oft grond. Poſtulare addici ſibi fundum. ſMet be-leyd op de goeden volghen. Fundos ſibi obligatos perſequi, iudicem q. in rem præſentem deducere: curare fundum ſibi addici & necti.
be-leyden. Deducere.
be leyden de erue. Iudicem ad fundum nectendum in rem præſentem ducere.
be-leyden int goed. Mittere in poſſeſſionem fundi.
be-leyden. Regere, dirigere.
be-leyden ſijn leuen. Vitam inſtituere.
be-leyden eenen handel. Adminiſtrare, regere, exercere.
be-leyden het ghedinghe tot t'vonniſſe. Curſum litis ad ſententiam perducere.
be-leyden de oꝛloge. Ducere bellum, gerere bellum.
Be-lemmeren.j.be-lammeren.
Be-lenden. *ſtand.* j. ber-epnden. Euadere, peruadere.
Be-leſen. Lectione adiurare, exorcizare, coniurare, incantare.
be-leſinghe. Incantatio, incantamentum, exorciſmus.
be-leſer. Exorciſta.
Be-let. Impedimentum, impeditio.
be-letſel. Impedimentum, impeditio, obſtaculum, remora.
be-letten. Impedire, præpedire, obſtare, obſiſtere, obeſſe, cauere, interpellare, remorari, officere.
Be-leuen. Viuere, ſuperſtitem vitam agere.
be-leuen. Exercere vita, præſtare viuẽdo.
be-leuet.j.be-leeft.
Be-lieghen. Criminari, falſo culpare.
Be lieuen. Placere, libere, collibere.
be-liefte. Placitum, voluntas, conſenſus, votum.
Be-lyd. Confeſſio.
be-lyden/ be-kennen. Fateri, confiteri. agnoſcere.
Be-lyuen. *vetus.* Manere.
Be locken.j.be lacken. Illicere.
Be loeren. Obducta fronte adſpicere.

Be-lofte/belouinghe. Promiſſum, promiſſio, pollicitatio, fides.
be-loſteniſſe.j.belofte. Promiſſum.
Be-loken. Clauſus, concluſus.
be-loken paeſſchen. Paſcha concluſum, paſcha abſolutũ, octaua paſchæ, quaſi modo, dominica in albis: vltimus dies clauſi temporis *apud Eccleſ.*
Be-lomberen. Opacare, obnubilare, obumbrare.
Be-loncken. Limis adſpicere.
Be-loonen. Mercedem perſoluere, præmio afficere.
Be loop. Concurſus, diſcurſus.
be-loop ban de rekeninghe. Collectio, numerus, ſumma.
be-loopen. Concurrere, percurrere.
be-loopen. Incurſare.
be-loopen oft be-rennen ten ſtad. Explorare locum commodum expugnationi, luſtrare equis muros. & Oppugnare.
be loopen renighe ſaecke. Obire legationem, exſequi munus legationis, obire negotium.
be-loopen.j.be-draeghen. Conferre.
Be-loſt.j.be luſt. Appetens.
be-loſten/ be-loſtighen/ be-luſtighen. Delectare, oblectare.
be-loſtheyd. Appetentia, appetitio: & Delectatio, oblectatio.
be-loſtheyd der bedruchter drouwen. Malacia, pica, appetentia abſurda prægnantium.
Be-louen/ghe-louen. Polliceri, promittere, fide ſpondere, fidem dare, recipere.
be-louen. Laudare, probare, approbare.
be-louen/ be-dancken. Laudes & gratias agere. Sich belouen. Contentum eſſe, gaudere empto, facto, &c. Sich quaelick belouen. Dolere empto, facto, &c.
Be-lupck. Clauſum, ſeptum, locus concluſus ſiue ſeptus.
be-lupcken. Claudere, concludere.
Be-luſt.j. be-loſt. Appetens.
Be-machtighen. Poteſtatem dare, authoritatem dare.
Be-maenen. Admonere.
be-maenen. Adiurare, coniurare, exorcizare.
Be-maenen. *vet. ſax. ficamb.* Nubere viro.

Be-mantelen. Amicire penula. & Palliare, celare.

Be-maſchelen / bemaſchyeren. Maculare, commaculare, contaminare.

Be merck. Conſid. ratio, conſpectus, inſpectio, ratio.

be-mercken. j. aen-mercken.

Be-minnen. Diligere.

be-mindt. Dilectus.

Be-moed. j. ber-moed. Suſpicio.

be-moeden j. bermoeden. Suſpicari.

be-moeden. j. moeden / onderwinden.

Be-moꝛē / be-mooꝛē. *ſtā* Maculare luto.

Be moꝛghen-gauen. Dotare.

Be-moſrlē. Maculare luto, aut ſordibus.

Be-moſen. j. be-ſlijcken.

Be-moſſen. Obduci ſitu.

be-moſthepd. Situs.

Be-mueren. Cingere ſiue munire muro

Be-mullen. *ſtand.* Aſpergere pulueꝛe.

be-mult. *ſtand.* Pulueꝛulentus.

Be-nachten. j. bernachten.

Be-naemen. Nominare, cognominare. & Famoſum reddere.

Be-nauwen. Arctare, coarctare, comprimere, premere, opprimere, anguſtiis premere, angere, adducere in anguſtias, arctè vrgere, arctè premere, opprimere.

be-nauwt. Anguſtus, anxius, arctus, anguſtiis oppreſſus.

be-nauwthepd. Anguſtia, angor, anxietas.

be nauwthepd van herten. Contractio cordis.

be nauwthepd van adem. Difficultas ſpirandi, anguſtia ſpiritus.

be nauwthepd des tijds. Anguſtia temporis.

be-nauwdelijck. Arctè, anguſtè, ſtrictè.

Be-neden. Infrà, inferiùs, ſubter, ſubtus. *ger. daniden: angl. beneth.*

Be-neen / be-neemen. Negare, inficiari.

Be neerſt. Solicitus, diligens.

be neerſten be neerſtighen. Procurare, accurare, ſtudiosè & diligenter curare: operam dare, conferre, nauare, ponere: adniti ſummo ſtudio: diligentiam adhibere, conferre, ponere: contendere & eniti: ſatagere.

Be-neffens. j. bij-neuen. Iuxta.

Be-nemen. Adimere, auferre, eripere, in. ercipere.

be-nemen het licht. Officere luminibus, obſtruere luminibus, ædificando officere luci domus vicini.

be-nemen de victalie. Intercludere commeatum.

be-nemen den wegh. Iter claudere, intercludere, præcludere.

be nemen iemanden ſijn eere. Detrahere famæ, honori, gloriæ alicuius.

Be-neuen / bij-neuen. Iuxta.

Be-nijden. Inuidere, æmulari.

be-nijder. Inuidus, æmulus, zoilus.

be-nijdinghe. Inuidia, inuidentia, liuor.

Be-noeghen. j. ghenoeghen. Placere. & Satisfacere.

Be-noemen. Nominare: & Conſtituere, deſignare.

Be-noodighen / be-nooden. Neceſſitare premere, neceſſitate compellere.

Be-nooſen. Nocere.

Be-noodſten. j. benauwen / be-noodighen.

Be-ooghen. Aſpicere, obſeruare.

Be-ooꝛ-ſaecken. j. ber-ooꝛ-ſaecken.

Be-paelen. Determinare, termino diſtinguere, definire.

Be-panden. Oppignerare. Be-panden de renten. Conſtituere reditus in hypotheca, ſtatuere cenſibus hypothecam, obligare hypothecam reditibus.

Be-pecken. Picare, impicare, pice oblinere.

Be-pepnſen. Meditari, deliberare, mente pertractare.

Be-piſſen. Commingere, permingere.

Be placken / be plecken. Maculare, commaculare.

be-placken. Cruſtare.

be-plackſel. Opus tectorium.

Be-planten. Plantare, conſerere, plantis opplere.

Be-proeuen. Probare, tentare, experiri reipſa, periculum facere.

be proeuinghe. Experientia.

Be-quaem. Cõueniens, idoneus, aptus, habilis, commodus, accommodus, congruens.

be-quaem maecken. Aptare, adaptare, accommodare, concinnare.

be quaem zijn. Conuenire, quadrare, congruere.

be-quaemheyd. Conuenientia, aptitudo, commoditas, congruentia.

be-quaem-

be-quaemelick. Conuenienter, aptè, commodè, appositè. q d. becomelijck.
Be-quelen. Elanguere, oblanguere.
Be-quicken/ber-quicken. Refocillare, reficere.
Be-quijlen. *ſland.* j. be-ſeeueren.
Be-raed. Deliberatio, deliberatum consilium, consultatio.
be-raed-dagh. Inducię deliberatorię.
be-raeden. Deliberare, consultare, consulere.
be raeden. *ſax. friſ holl.* Connubij fœdus inire. & Elocare, viro tradere.
be raedigh. Consultus, pollens cõsilio.
be-raed-ſaem/raed-ſaem. Frugi, frugalis.
be-raed-ſaemheyd. Frugalitas.
be-raed-ſaemlick. Frugaliter.
Be-raed-ſlaghen. j. raed-ſlaghen.
Be-raepen. Colligere, acquirere.
be-raepen. j. be haelen.
Be-raeſt. Furore percitus, furiatus, furioſus.
Be-recht/be-rechtinghe. Doctrina, institutio, instructio, rectio, gubernatio.
be-recht. Doctus, instructus, institutus.
be-rechten. Docere, instituere, instruere. & Regere, gubernare.
be-rechten. Decernere.
be-rechten. Administrare ius, iure agere, iudicare.
be rechten. Sacramenta Ecclesiæ administrare.
Be-reden. Persuadere, inducere.
be-redent. *vetus* Eloquens, facundus.
be-redenheyd. Eloquentia, facundia, persuadendi facultas.
Be-reed/be-reyd. Paratus, promptus, expeditus.
be-reeden/be-reydē. Parare, præparare, apparare, ornare, adornare: aptare, adaptare: instruere.
be-reeder/be-reyder. Præparator, parator, instructor.
be-reeder/ laecken-bereeder/ bloogh-ſcheerer. Fullo.
be-reedſel. Apparatus, us.
Be-reghenen. Compluere.
Be-repcken. Pertingere, attingere.
Be-reyden. j. be-reeden.
Be-reiknen. Pernumerare, enumerare.
Be-reinen. j. be-loopen. Incursare, equis percurrere.
be-reinen een ſtad. Lustrare equo muros.
Be-reſpen. *ſland.* j. berijſpen.
Be-richten. j. be rechten.
Be-riecken. Subolere, persentiscere: & Examinare, explorare, sagaciter inquirere.
Be-rijden. Perequitare.
be-rijden een peerd. Conscendere equũ, insidere, residere equo: inuehi, prouehi equo: equitare, inequitare.
be rijden/ be-ſpringhen. Inire, salire feminam.
be-rijdſel. Equitatus. & Admissura.
Be-ringhen Circũdare, cingere circulo
Be-riſpen. Reprehendere, redarguere, arguere, improbare, vituperare.
be-riſpelick. Improperabilis, vituperabilis
be-riſper. Reprehensor, vituperator, momus.
Be-rocken. Vestire tunica.
be-rockē met blaſch. Lino vestire colũ.
be-rocken ict quaedts. Moliri, machinari, concitare aliquid mali.
be-rocker van t'quaed. Molitor, machinator, auctor mali.
Be-roemen. Celebrare, prædicare, illustrare. & Iactare, iactitare, arrogare, ostentare, gloriari, magna loqui, iactare ampullas, mieras spirare glorias.
be-roeminghe. Celebratio. & Iactatio, iactitatio, iactantia, arrogantia, ostentatio, præsumptio.
be-roemer. Iactator, arrogans, ostentator, magniloquus, glorioſus.
be-roemigh. Iactabundus.
be-roemelick. Iactanter, arroganter, gloriosè.
be-roemt. Celebris, clarus, inclytus.
Be-roep/beroepinghe. Prouocatio.
be-roepen. Prouocare, ciere, citare, vocare, aduocare, appellare: in certamen vocare.
Be-roeren. Contingere, attingere.
be-roeren. Commouere, turbare, perturbare, agitare.
be-roeringhe. Commotio, agitatio.
be-roerlick. Mobilis.
be-roermiſſe. *friſ ſic* j. ghe-raeckt heyd. Apoplexia, paralysis.
be-roert. Commotus, pereitus, turbatus, motus, concitus.

be-roert. *frif. ſic.* j. gheraeckt. Apoplecticus, attonitus.

be-roerte. Commotio, tumultus, turba, turbatio. & Seditio.

Be-roeſt. Rubiginoſus, æruginoſus.

be-roeſten. Rubiginem ſiue æruginem contrahere.

Be-ropt. j. beroofft. Depauperatus.

Be rooken. Fumigare, infumare, ſuffumigare, ſuffire, fumo denigrare.

be-roockinghe. Fumigatio, ſuffumigatio, ſuffitus, ſuffitio, ſuffimentum.

Be-rooft. Spoliatus, priuatus, orbus, orbatus, exutus, deſtitutus.

be-rooft van ſinnen. Mente captus, demens, amens.

be-roouen. Spoliare, deprædari, priuare, expilare, orbare.

be-roouinghe. Spoliatio, priuatio, compilatio, expilatio, direptio.

be-roouer. j. roouer. Spoliator.

Be-rouw. Pœnitentia, pœnitudo.

be-rouwen. Pœnitere, pœnitudine duci.

be-rouweniſſe. Pœnitentia.

be rouwigh. Pœnitẽs facti vel de facto.

Be-ruchtighen / be-ruchtẽ. Diffamare, infamare.

be-rucht. Famoſus.

Be-rueren j. beroeren.

Be-ſabberen. Maculare, coinquinare.

Be-ſaepen. Serere, conſerere, obſerere.

be-ſaept land. Seges, terra ſubacta & ſata.

Be-ſalben. Vngere, inungere.

Be-ſchaedighen / beſchaeden. Damnum dare, facere damno afficere: nocere, officere.

Be-ſchaedtwen. Obumbrare.

Be-ſchaemen. Confundere, pudefacere, pudorem incutere.

be-ſchaemt. Pudefactus, pudibundus.

be-ſchaemt aẽ-ſicht. Verecũdus vultus.

be-ſchaemt worden. Pudefieri, pudore ſuffiundi, verecundari, pudore affici, erubeſcere.

be-ſchaemthept. Pudor, verecundia.

be-ſchaemdelick. Pudenter, verecundè.

Be-ſchaffen. Conficere, perficere.

Be-ſchampen. j. beſchimpen. Subſannare.

Be-ſchantſen. Vallo munire, vallo cingere, vallo & foſſa circundare, vallare, obuallare: munire gerris.

be-ſchantſinghe. Vallus, vallum, munimentum.

Be-ſchatten. Taxare, adærare.

Be-ſcheed / be-ſcheyd. Diſtinctio, diſcretio, diſcrimen, definitio. Int beſcheed gaen. Intercedere, conciliandi gratia interuenire.

be-ſcheed. Decretum, conditio, ratio: & Argumentum.

be-ſcheed. Reſponſio, reſponſum.

be-ſcheed / be-ſcheed-brief. Libellus, pictacium.

be-ſcheed gheuen. Decernere, certum facere.

be-ſcheed hebben. Certum habere.

be-ſcheed doen. Aequum, iuſtumque præſtare.

be-ſcheed doen int drincken. Aequali hauſtu reſpondere: præſcriptam & præbibitam poculi menſuram ebibere. *vulgò* æquum facere, rationem facere.

be-ſcheeden / beſcheyden. Definire, præfinire, determinare, conſtituere, præſtituere, decernere.

be-ſcheeden. Diſcernere, diſtinguere.

be-ſcheeden. *vetus.* Reſpondere.

be-ſcheeden. Condicere.

be-ſcheeden. Diſtinctus, diſcretus, definitus, conſtitutus, præſtitutus: & Modeſtus, moderatus, temperatus.

be-ſcheedenheyd. Diſcretio, diſcrimen.

be-ſcheedenheyd. Modeſtia, moderatio, temperantia.

be-ſcheedelick. Diſtinctè, diſcretè, manifeſtè, liquidè, apertè, expreſsè, euidẽter.

Be-ſchelden. j. be-kijuen.

Be-ſchemen / be-ſchemeren. Obumbrare, adumbrare. & Perſtringere oculos.

Be-ſchencken. Donare, munerare.

Be-ſcheren. *germ. ſax. ſicamb.* Præfinire, præſtituere, deſtinare, ordinare, diſponere, proponere. & Concedere.

be-ſcheringhe / be-ſchere. Ordinatio, diſpoſitio. & Fatum, fatalis neceſſitas.

Be-ſchermen. Defendere, tueri, tutari, patrocinari, adeſſe alicui, protegere. *stal. ſchermire.*

be-ſchermer. Defenſor, protector, patronus.

be-ſcherminghe. Defenſio, protectio, tuitio, clientela.

be-ſchermſel. Defenſio, munimen, munimen-

nimentum, munitio, tutamen, tutamentum, præsidium.

Be-schick. Dispositio. & Gubernatio, regimen.

be-schicken. Disponere, destinare, curare, procurare, administrare, præstare, constituere, gubernare, regere, moderari.

be-schicken/wt-rechten. Expedire, exequi, obire, curare, conficere, transigere.

be schicker. Curator.

Be-schieten. Iaculis impetere.

be-schieten een stad. Tormentis concutere oppidum, muros contundere machinis bellicis, quatere mœnia tormentis æneis, verberare bombardis.

be-schieten met wagē-schot j. be-settē

Be-schijnen. Affulgere.

Be-schijten/be-kacken. Commerdare, permerdare, cōforire, stercore liquido fœdare, siue inquinare.

be-schijten/be-drieghen. Decipere, defraudare.

Be-schimmelen. Mucere, mucescere.

be-schimmelt. Mucidus.

Be-schimpen. Subsannare, carpere, irridere, conuitiari, insultare.

be-schimper. Subsannator, irrisor, conuitiator.

Be-schobben/be-schoppen. *flandr.* j. bespotten. Irridere.

Be-schoft. Compositus, decens.

Be-schot. Interstitium, intercapedo.

be-schot. Contignatio intermedia, coassatio, contabulatio.

be-schot. Paries medianus.

be-schot/ge-schot. Prouentus, incremētum, accrementum, accretio, augmentum, momentum, pondus. *ger. beschuß.*

be-schot. j. schot. Pollen.

Be-schouwen. Contemplari, intueri, lustrare, speculari,

be-schouwenisse. Visio, contemplatio, intuitus.

be-schouwinghe. Visio, contemplatio, speculatio.

Be-schrepen. j. be-weenen.

Be-schrijden. Passu attingere.

be-schrijden een peerd. Conscendere equum.

Be-schrijuen. Describere, conscribere, perscribere: & Annotare.

be-schrijuen. Libello citare, scripto in iudicium vocare.

be-schrijuen te houe. Citare in curiam.

be-schrijf-brief. Libellus, scriptum quo quis in ius vocatur

be-schrijuinghe. Descriptio.

Be-schroden. Amputare, resecare, circumcidere.

Be-schudden. j. beschutten. Protegere, defendere.

Be-schuymen. Spuma adspergere.

be-schuymt. Spuma adspersus.

Be-schuldighen. Accusare, incusare, culpare, reum agere, reum postulare, insimulare, arcessere.

be-schuldigh. Accusatorius.

be-schuldighlick. Accusatorie.

Be-schut. j. be-schermsel.

be schut der schepen. Nauium tuta statio.

be-schutten j. be-schermen.

be-schutsel j. be-schermsel.

Be-seeuerē. Saliuare, saliua madefacere.

Be-seeuwen. Madefieri aqua marina.

be-seeuwt goed. Merces salo infectæ, siue madefactæ

Be-seffen. *stand.* Comprehendere, percipere.

Be-seghelen. Consignare, obsignare sigillo, signare signo.

Be-sepcken. j. be-pissen.

Be-seylde schepen. Naues veliferæ, veliuolæ.

be-seplen. Nauigare naue velifera, nauigare æquor velo.

be-sepligh. Nauigabilis velo, siue naue veliuola.

Be-senghen. Adurere, suburere.

Be-seten. Possessus, occupatus: & Obsessus.

be-seten mensch. Lymphatus, lymphaticus, fanaticus, furiosus, arreptitius, abreptitius, numine afflatus, bacchabundus, infatuatus, spiritu correptus: pythonicus, spiritu fatidico correptus, energumenus, qui actionem diaboli in se patitur, laruatus, ceritus. *vulgò* Obsessus à dæmone, dæmoniacus.

Be-set. Compositus, appositus: & Decens, aptus: & Consertus, intextus, intercinctus.

be-set. *versus* Hypotheca.

be-set/be-setsel. Detentio, sequestratio, euictio.

be-set van goede. Detentio bonorum per prætorem, sequestratio, retentio.

Be-ſette goeden. Bona ſequeſtrata & retenta.

be-ſethenb. Decentia, condecentia.

be-ſettelick. Compoſitè, decenter, condecenter, aptè.

be-ſetten. Componere.

be-ſetten. Conſtituere, inſtituere.

be-ſetten. j. be-planten. Conſerere.

be-ſetten ende beſlaen den pand. Percludere pignus: bona auctoritate iudicis poſſidere ſiue detinere, euincere, conuincere.

be-ſetten den pand / doen belenden eñ wt-winnen. Pignora perſequi, & eorum addictionem poſtulare.

be-ſetten tot een teſtament. Legare.

be-ſetten met kalck/leem. Cruſtare, incruſtare, exornare tectoriis, tectorium inducere, contegere calce, albarium parieti illinere.

be-ſetten met berd. Contabulare, coaſſare. & Opere inteſtino munire parietem, murum.

be-ſetten/ plaeuen. Sternere locum ſaxis, aream conſternere ſilicibus, pauimentare.

be-ſetten-rond-om. Circumdare.

be-ſetten met coſtelick gheſteente. Conſerere, intexere gemmis.

be-ſetten met krieghſ-volck. Munire præſidio militum, firmare præſidiis, fulcire, communire, ſepire præſidiis.

be-ſetten de weghen. Itinera obſidere, occupare.

be-ſetſel. Conſtitutio.

be-ſetſel van mueren ende wanden. Cruſta, incruſtatio, tectorium, albariũ.

be-ſetſel. Detentio, ſequeſtratio.

be-ſetter. Cruſtarius, tector, dealbator.

be-ſetter. Teſtator legati.

be-ſettinghe van krieghſ-volck. Præſidium: præſidia milites qui tutelæ & defenſioni locorum imponuntur. *vulgò* garniſonium.

be-ſettinghe. Legatum.

Be-ſeuen. j. be-ſeffen.

Be-ſeuluwen. *ſtand.* j. be-kladden.

Be-ſeuren. Fallere, decipere

Be-ſibbe. j. gheſibbe. Cognatio.

Be-ſichtighen. Inſpicere, conſpicere, luſtrare, colluſtrare.

Be-ſiecht. Affectus morbo. contaminatus morbo, morbidus. & Comitialis.

Be-ſien. Intueri, inſpicere, videre. Beſien ſi ſelven. Cõtemplari ſe. & Circumſpicere ſe magnificè, gloriari & ſeipſum admirari.

Be-ſigh. j. beſigh.

Be-ſijden/ beſijdes. A latere: & ſeorſum.

be-ſijden ſetten. Seponere.

be-ſijden gaen. Secedere.

Be-ſilueren. Obducere argento, cælare argento.

Be-ſinnen Meditari, animaduertere.

Be-ſit. Poſſeſſio. Oudt beſit. Vſucapio.

be-ſit/be-ſitte. *vet. holl.* Obſidio.

be-ſitten. Poſſidere, occupare, tenere.

be-ſitten een ſtadt. *vet. holl.* Obſidere ciuitatem.

be-ſitter. Poſſeſſor, dominus.

be-ſittinghe. Poſſeſſio.

Be-ſlabben. Lambendo inquinare, cibo liquido commaculare.

Be-ſlach. Occupatio, negotium.

be-ſlach. Detentio, retentio.

be-ſlach met vochtichheyd. Maceratio.

be-ſlach. Intritum, arenatum.

be-ſlach/ vulſel. Fartura, fartum, intritũ.

be-ſlach. Fibula.

be-ſlach van den voeck. Vmbilicus, lamella libro extrinſecus exhibita.

be-ſlach van den riem. Bulla.

be-ſlach van het rad. Canthus, ferrum quo ablis munitur,

be-ſlach maecker. Fibularius.

Be-ſlaen. Circumcludere.

be-ſlaen de plaetſe. Occupare locum.

be-ſlaen. Retinere, retentare, manus inijcere. *vulgò* arreſtare.

be-ſlaen den pand. Percludere pignus, bona detinere iure, ne pateant amotioni, vſui, aut diſpoſitioni debitoris: ſequeſtrare.

be-ſlaen. Macerare aqua, vino, oleo: temperare, miſcere conuenienter.

be-ſlaen het kalck. Calcem harenato linere, interere.

be-ſlaen met naeghelen. Figere ſiue affigere clauis.

be-ſlaen het peerd. Equum calceare, calceum ferreum equi vngulæ inducere, induere ſoleam equo.

beſlaen met yſer. Cludere ferro. beſlaeghen met yſer. Ferratus.

beſlaen met goud. Cludere vel claudere auro, auro tegere, celare, aurare. be-

ſlae-

slaeghen met goud. Clusus vel clausus auro, auro tectus, auratus.
be-slaen met siluer. Argento tegere, cludere, claudere. be-slaegen met siluer. Argentatus, argento tectus.
Be-slaepen. Concumbere, condormire.
be-slaepen eens anders wijf. Temerare alterius cubile.
Be-slagh. j. beslach.
Be-slichten. Explanare, æquare.
be-slichten. Conficere, componere negotium, componere lites, dirimere controuersiam.
Beslijcken. Lutare, luto linere, luto maculare, inquinare, inficere.
Be-slissen. j. be-slichten.
Be-slommerē. Occupare rebus friuolis.
Be-sloten. Conclusus, occlusus, clausus.
be-sloten brief. Diploma: principum literæ.
be-sloten stadt. Vrbs mœnita, muris siue mœnibus cincta.
be-sloten dagen. *vet. sax. sicamb.* j. ghebonden daghen. Dies nefasti.
be-sloten tijd. Tempus clausum: *tempus quo solennitates nuptiarum prohibentur, nempe à feria quarta cinerum vsque in octauam Paschatis inclusiuè: à prima quoque Dominica Aduentus vsque in diem Epiphaniæ.*
Be-sluyt. Conclusio, clausula.
be-sluyt des raeds. Senatusconsultum, statutum, placitum, decretum. *vulgò* arrestum.
be-sluyt-rede. Epilogus, peroratio, clausula orationis, conclusio.
be-sluyten. Concludere, claudere: intercludere, includere, secludere, discludere.
be-sluyten/vastelijck veur-nemē. Cōstituere, deliberare, statuere, decernere.
be-sluytsel. Clausura, conclusio.
Be-smeeren. Inungere, oblinere, illinere, obducere.
Be-smet. Commaculatus, maculatus: & Epilepticus, morbo comitiali laborans, comitialis.
be-smetten. Commaculare, maculare, contaminare, inficere, inquinare, conquinare, polluere.
be-smetheyd. Epilepsia, morbus comitialis, morbus sacer.
be-smettelicke sieckte. j. haelēde. Morbus contagiosus.
be-smetsel. Contaminatio, maculæ.
Be-smeuren. j. besmeeren.
Be-smockelen. *fland.* Maculare, inquinare.
Be-smuysteren. Oblinere, perungere, inquinare re pingui
Be-snarren. Reprehendere, obiurgare.
Be-snauwen/be-snabben. Latrare in aliquem, allatrare alicui.
Be-sneden. Circumcisus, præcisus.
be-sneden als een Jode. Verpus, apella, recutitus, cui pellis virilis membri decorticata est.
be-sneden. Contractus, attenuatus.
be-sneden van aen-sicht. Gracilis & exilis facie.
be-snedenlick. Præcisè.
be-snijden. Circumcidere, amputare, præcidere, attenuare. & Minuere, diminuere. & Comprime e se, coarctare, abstinere.
be-snijdinghe/besnijdenisse. Circumcisio.
be-snijdsel. Segmen, resegmen. & Præputium.
Be-snoeyen. Concidere, præsecare.
be-snoeyer. Ferramentum concisorium, quo vngulæ iumentorū conciduntur.
Be-snot. Mucosus.
be-snottē. Muco maculare, muco vngere.
Be-snuffelen. Sagaci naso perscrutari: indagare canum more.
Be-soeck. Visitatio: & Tentamē, examē.
be-soecken/heym-soecken. Visere, inuisere, visitare.
be-soecken dick-wils. Frequentare.
be-soecken/ver-soecken. Experiri, tentare, examinare. & Exercere.
Be-soeren. j. be-sueren. Acerba pati.
Be-soetelen. Inquinare, coinquinare, fœdare fuligine, contaminare, conspurcare, maculare, polluere.
be-soetelt. Inquinatus, sordidus, squalid⁹
Be-soeuen. j. besorghen.
Be-solden. Soluere stipendium.
be-soldinghe/soud. Stipendium, æs militare.
Be-solderen. Contabulare, assare, coassare.
Be-solfferen. Sulphure, imbuere, aspergere, linere.
be-solffert. Sulphuratus.
Be-soluwen. *fland.* Maculare. *gal. souiller.*

Be-ſolffert. Sulphuratus.
Be-ſomeren. j. ber ſomerrn.
Be-ſonder/be-ſunder. Singularis, peculiaris, exquiſitus, proprius, priuatus.
be-ſonder/ be-ſonderlick. Singulatim, ſigillatim, ſingillatim, ſeorſum, peculiariter, propriè, ſpeciatim, ſpecialiter, ſeparatim, priuatim, priuatè. *germ. beſunder; ang. a ſonder.*
be-ſonderen. Diſtinguere, ſeparare, ſeligere.
Be-ſondighen. Peccato inquinare.
Be-ſorghen. Vereri, timere.
be-ſorghen. Procurare, accurare, curare, proſpicere. & Satagere.
be-ſorgher. Curator.
be-ſorght. Sollicitus, cura affectus, metu affectus.
be-ſorght zijn. Angi, laborare, ſolicitum eſſe.
be-ſorghtheyd. Solicitudo.
be-ſorgh-ſaem. Sollicitus.
Be-ſoudinghe. j. be-ſoldinghe.
Be-ſpaeren. Comparcere.
Be-ſparſen. *ſtand.* Aſpergere.
Be-ſpeuren. j. be-ſpozen.
Be-ſpieden/be-ſpien/ſpien. Explorare, ſpeculari, diſpicere, obſeruare, inſidiari, inſidere.
be-ſpieder/ſpie. Explorator, ſpeculator, cataſcopus.
be-ſpie-ſchip. Nauis epiſcopia, nauis exploratoria, cataſcopium.
be-ſpie-tozn. Specula.
Be-ſpijen. j. beſpouwen.
Be-ſpozen/beſpeuren. Indagare, inueſtigare, perueſtigare.
be-ſpozer. Indagator, inueſtigator.
Be-ſpotten. j. ſpotten. Subſannare, naſo ſuſpendere adunco.
be-ſpotter. j. ſpotter.
be-ſpottinghe. j. ſpot.
Be-ſpouwen. Conſpuere, ſputo defædare. & Conuomere.
Be-ſpzaepen/be-ſpzepen. Cõſternere.
Be-ſpzek/ be-ſpzeck. Conditio, condictio, condictum, pactio, pactum.
be-ſpzeck. *vetus ſtand.* Legatum, donatio teſtamento relicta.
be-ſpzek. *holl.* Conſultatio, deliberatio.
be-ſpzeken. Condicere, prædicere conditionem, paciſci, præfinire, præfigere conditionem.
be-ſpzeken. *vetus ſtand.* Legare, decernere & teſtamento relinquere.
be-ſpzeken. *vet. holl.* j. be-raeden. Conſulere, conſultare, deliberare.
Be-ſpzenckelen. j. be-ſpzenghen.
Be-ſpzenghen. Aſpergere, conſpergere, inſpergere, reſpergere.
Be-ſpzingen. Aſſilire, inſultare, adoriri, inuadere, impetere. & Salire, inire feminam, aſſilire.
Be-ſpzoepen. Aſpergere.
Be-ſpuyten. Aſpergere.
be-ſpuyten. Siphone conſpuere.
be-ſpuyt-kruycke. Harpagium, clepſydra: vas foraminoſum quo hortorum herbæ & puluilli irrigantur.
Be-ſtaen. Conſtare, conſiſtere, ſubſiſtere, manere, perſiſtere.
be-ſtaen. Incipere, inceptare, attentare, experiri, conari, audere, aggredi, inſtituere, inire, ſubire.
be-ſtaen/aen-gaen. Attinere, attingere.
be-ſtaen van bloede. Conſanguineum ſiue cognatum eſſe, connecti ſanguine, contingere ſanguine, cognatione: iungi ſanguine, teneri cognatione.
be-ſtaen. Affectus. be-ſtaẽ van ſieckte. Affectus morbo.
be-ſtaen / beſeten. Numine afflatus, lymphaticus, fanaticus.
be-ſtaende. Cognatus, agnatus, neceſſarius, affinis.
Be-ſtand/ be-ſtandighept. Firmitas, immutabilitas.
be-ſtand. Inducia, pax ſequeſtra, ceſſatio pugnæ pactitia, belli feriæ.
be-ſtandigh. Stabilis, firmus, durabilis, conſtans.
be-ſtantighept. Conſtantia.
Be-ſteck. Septum, ſepimentum.
be-ſteck. Cœptum, incœptum, molimen, machinatio, dolus.
be-ſteck/ be wozp. Delineatio ſiue adumbratio operis conficiendi.
be-ſteckẽ. Figere clauis ligneis: & Sepire.
Be-ſteden. Locare, elocare, collocare, ablocare, oblocare, impendere.
be-ſteden ter aerden. *vetus ſtand.* Sepelire, inhumare.
be-ſteden/ wt-gheuen. Inſumere, erogare, impendere, expendere, collocare.
be-ſteden een werck. Addicere opus, locare alicui opus faciendum, mercedem

dem alicui cõſtituere pro opere faciẽdo
be ſteden te houwelyck. Locare, vel elocare in matrimonium, nuptum dare, nuptui dare, nuptui collocare, maritare, iungere coniugio.
be-ſtedſter. Commendatrix ancillarũ.
Be-ſteken. Configere, affigere, circumfigere: & Circumſepire: & Moliri, machinari: & Informare, delineare opus conficiendum.
be-ſteken het garen. Tendere retia, tendere plagas: ſepire plagis nexilibus: tendere inſidias, ſtruere tallaciam.
be ſteken met bloemẽ. Ornare floribus.
Be-ſtellen. Diſponere, conſtituere, collocare, ſtatuere, ſuppeditare: & Procurare, curare, expedire, exequi conficere.
be-ſtellen. *vetus*. Conducere.
be-ſtellen. *ſland*. Curare equum, alere, paſcere.
be-ſtellinghe. Diſpoſitio, conſtitutio, ſuppeditatio: & Conductio. & Redemptio. & Expeditio, apparatus bellicus.
Be-ſtemmen/ be-ſpreken. Condicere, prædicere conditionem: & Conſtituere, ſtatuere: & Comprobare.
Be-ſterven. Mori, emori.
Be-ſtier. Regimen, rectio, directio, gubernatio.
be-ſtierren. Regere dirigere: moderari, & Domare. & Fallere.
Be-ſtieven. j. ber-roeſten. Squalere.
Be-ſtoken. *ſland*. .j. be-ſtoꝛmen.
Be-ſtolpen. *bol*. j. be-decken.
Be-ſtompen. Fallere incautum, imponere incauto.
Be-ſtooten. Impetere, inuadere, aggredi, incurſare, incurrere, irruere, impetum facere, impugnare, oppugnare, adoriri.
Be-ſtoppen. Obthurare: & Fallere.
Be-ſtoꝛmen. Oppugnare, impugnare, impetere.
be-ſtoꝛminghe. j. ſtoꝛm.
Be-ſtoꝛten. j. be-ghieten. Perfundere.
Be-ſtouen. Puluereus, puluerulentus, reſperſus puluere, puluere ſorditatus, obductus ſitu puluereo, afflatus puluere.
be-ſtouen. j. be-waept. Afflatus ſpiritu, fanaticus.
Be-ſtraelen. Affulgere radiis.
Be-ſtranghen. j. benauwen.
Be-ſtrecken. Extendere. & Erogare.
Be-ſtricken. Illaqueare, intricare, irretire, implicare, perplexum reddere.
Be-ſtrijcken. Illinere, oblinere, inungere.
be-ſtrijcken. j. we-ſtrijcken. Fucum facere alicui, os alicui ſublinere, circumſcribere.
Be-ſtrijden. Oppugnare, debellare, impugnare.
be-ſtrijden. *vet. ſland*. Obiurgare.
Be-ſtringhen. Vinculis coërcere.
Be-ſtroyen. Conſpergere, conſternere, inſternere.
Be-ſtueren. j. be-ſtieren.
Be-ſtupuen. Reſpergere ſiue aſpergere puluere, ſordidare puluere, obducere ſitu puluereo, afflare puluere.
Be-ſuecken. j. be-ſoecken.
Be-ſuieren. Acerba pati, dura perpeti, perferre: acerbos labores ſiue dolores exanclare: elaborare.
be-ſuieren de doot. Acerbam pati mortem, duram ſubire mortem, perferre mortem.
Be-ſunder. j. beſonder.
Be-ſwaercken. j. be-ſwercken.
Be-ſwaeren. j. belaeden.
Be-ſweeten. Sudãdo niti, ſudare multo labore.
be-ſweet. Sudabundus.
Be-ſwecken. Langueſcens, viribus deſtitutus.
Be-ſwelten. *ſland*. Deficere, langueſcere animo, linqui animo.
Be-ſwercken/ be-ſwoꝛcken. *ſax. friſ. ficamb*. Caligare, nubilum fieri.
Be-ſwerẽ. Iurare, iuraméto cõfirmare.
be-ſweren. Adiurare, coniurare, incantare, imprecari: & Exorcizare.
be-ſweren. j. be-eeden. Iurare in leges alterius.
be-ſweringhe. Adiuratio, incantatio, imprecatio, carmen: exorciſmus.
be-ſwerer. Adiurator, exorciſta, exorciſator, incantator.
Be ſwijcken. Fatiſcere, peſſum ire. & Deficere, deſerere, linquere.
be-ſwijcken. j. beſwijmen.
be-ſwijmen. Animo deficere, intermori, animo linqui, exanimari, deliquiũ pati.
be-ſwijminghe/ be-ſwijmtyepd. j. onmacht. Deliquium animi.

Be ſwijmt. Lypopſychus, lypothymicus, intermortuus.

Be-ſwoycken. j. be-ſwercken.

Be-taelen. Soluere, perſoluere, reſoluere, exoluere, ſatisfacere, luere, pendere, penſitare, dependere.

be-taelen ten vollen. Satisfacere in aſſem, in ſolidum.

be-taelinghe. Solutio, numeratio, pēſio.

Be-taemen. Decere, condecere. Het betaemt. Decet, condecet, conuenit, par eſt, æquum eſt.

be-taemelick. Decens, conueniens.

be-taemelickheyd. Decentia, conuenientia.

be-taemelicken. Decenter, conuenienter.

Be-tacteren. *ſtand.* Fœdare, maculare, inquinare.

Be-taſten. Scrutari tactu.

Be-teeckenen. Significare, indicare, notare.

be-teeckeniſſe. Significatio.

Be-teghenen. Obuiare, occurrere, aduerſum ire, adire contra, fieri obuiam. offendere, incidere in cuntem, cōtra ire.

be-teghenen. *germ. ſax. ſicamb.* Accidere, euenire.

be-teghenheyd. Occurſus, offenſio.

Be-terden. j. be-treden.

Be-tichten. Accuſare, agere contra aliquem.

be-tichtinghe. Accuſatio, actio contra aliquem.

be-tichter. Accuſator.

Be tijen. Pergere, tendere vlterius.

be-tijen. *vetus.* Agere, iure agere.

Be tijghen. Accuſare, imputare.

Be timmeren. Inædificare, inſtruere ædificio. Be-timmeren iemandts licht. Officere luminibus alicuius, obſtruere luminibus, propiore aut altiore ſtructura alicuius lumen tollere, & luci officere.

Be-tochte goedē. Bona vſufructuaria.

Be-toogh *ſtand.* j. be-toon.

be-tooghen. *ſtand* j. betoonen.

Be-toomen. Refrenare.

Be-toon. j. be-wijs.

be-toonen j. be-wijſen.

Be-tooueren. Incantare, excantare, faſcinare, effaſcinare.

be-tooueringhe. j. tooverije.

Be-toteren / be totelen Commouere, turbare animo, difficultate afficere, incutere metum

Be-trachten. Meditari, excogitare, perpendere, deliberare, ſubtiliter excogitare.

Be-tracmen. Lachrymis rigare.

Be trapen/be-trappen. Siſtere curſum aufugientis. & Deprehendere aliquē in delicto, interuenire, ex inſidiis ſuperuenire, opprimere in actu. *gall. attrapper.*

Be-treck. Attractio, pertractio.

be treck. j. be-woyp. Delineatio.

be treck van vonniſſe. *ſtand.* Appellatio, prouocatio.

be-trecken. Attrahere, pertrahere, allicere, ducere, inducere.

Be trecken. j. be-woypen. Delineare, ruditer depingere.

be-trecken in recht. In ius vocare, prouocare.

be-trecken het ghewijſde. *ſtand.* Appellare, prouocare.

be-treckelick in recht. Qui in ius vocari potelt.

Be-treden/be-terdē. Conculcare, terere pedibus. Be-treden wech. Via trita.

Be-trepelen / be trippelen. Tripudio conculcare, tripudiando calcare.

Be-trompen. j. trompen. Fallere.

Be-trouwen. Fidere, confidere, fidem habere, credere: & Committere, committere fidei, mandare, commendare fidei.

be trouwt gheld. Pecunia depoſita, ad cuſtodiendum tradita.

be-trouwinghe. Fiducia, confidentia.

Be tunghen. j. ghetuyghen. Teſtari, teſtificari.

be-tuyghinghe. Teſtatio, teſtificatio.

Be-tuynen. Sepire, conſepire, præſepire, circumſepire.

Be twijfelt. Dubius, dubitans.

Be-vaen/be-vanghen. Capere.

be vaen/be vanghen. Captus.

Be-vaeren. j. bervaeren. Expertus.

Be-vallen. Accidere.

be-vallen. Euenire caſu vel ſorte: & Obuenire ſorte, accidere ſorte, obtingere ſortito.

be-vallen. Placere, cedere cordi vel animo, arridere, capere, obuenire: cadere,

apud

apud Eccleſiaſt. *Hierem.* 42,2. *Cadat oratio noſtra in conſpectu tuo, id eſt*, placeat, accepta ſit.

Be-vallick Venuſtus, lepidus, feſtiuus, gratioſus, gratus.

Be-vallicken. Venuſtè, lepidè, feſtiuè.

Be-vallicheyd. Venuſtas, lepor, feſtiuitas, gratia.

Be vangh. j. **bij-vangh.** Confinium.

Be-vangh be-vanck. Conſeptum: locus clauſus ſiue munitus, ambitus.

Be vanghen. Capere, comprehendere, implicare, irretire, corripere, occupare.

Be-vangen. Captus, implicitus, irretitus.

Be-vangē met ſlaep. Correptus ſomno.

Be-vechten. j. **be-ſtryden.**

Be-verden. Hoſtili animo nocere.

Be vel. Mandatum, commendatum, commiſſum, delegatio, munus. & Imperium, præceptum, iuſſum.

Be-vel-hebber. Diſceptator, recuperator, delegatus.

Be-vel-man. Mandator, imperator.

Be-velen. Mandare, commendare, demandare, committere, munus iniungere, prouinciam tradere, negotium legare, dare curationem deferre, in tutelam tradere, mandare ſiue committere alicuius fidei.

Be-velen. Imperare, indicere, iubere.

Be-veſten be-veſtighen. Confirmare, corroborare, firmare, fortificare, munire, communire. & Mœnire, cingere mœnibus, muris, vallo, foſſa. & Sepire preſidiis, mœnibus. & Sãcire, ſtabilire, ratum facere, inuiolabiliter & ſanctè conſtituere. & Affirmare, aſſercre, aſſeuerare.

Be-veur-monden. Tueri pupillum, agere tutorem.

Be-veur-waerdē j. **be-ſpreken.** Condicere, preſcribere: & Pacisci, depacisci.

Be-vinden. Comperire, reperire, deprehendere, ſentire, præſentire, perſpicere, experiri re ipſa.

Be-vlecken. j. **be-ſmetten.**

Be-vlyten be-vlytighen. Diligentiam adhibere.

Be-vloten melck. *Zeland.* j. **ghe-vloten.**

Be-vochtighen. Humectare, rigare.

Be-voelen. j. **ghe-voelen.** Sentire.

Be-voghden. Tutorem pupillo conſtituere. & Tutari pupillum.

be-voghdinghe. Tutela.

Be-volckt. Populis frequens, populi multitudine munitus, copioſus populi frequentia

Be-volen. Cõmendatus. & Præceptus, iuſſus. **Ick ben bevolen te gaen.** Iuſſus ſum ire.

Be-vonden. Compertus, inuentus.

be vonden dieuerije. Conceptum furtum, cùm apud aliquem teſtibus præſentibus furtiua res quæſita & inuenta eſt.

Be-vrachten. Vecturam imponere.

be-vrachten een ſchip. Nauicularíam facere.

Be-vraeghen. Interrogare: & Conſultare, deliberare.

Be-vredighen be-vreden. Pacare, pacificare, placare, complacare.

Be-vreſen. Vereri, timere.

be-vreſt. Anxius, perterritus timore, trepidus, pauidus, timens.

be-vreſt maecken. Incutere metum.

Be-vrienden. j. **ver-maeghſchappen.**

Be-vrieſen ver-vrieſen. Gelaſcere, gelari, congelaſcere, durari glacie, glacie cõſtringi, aſtringi, glaciari, frigore dẽtari: congelare, congelari.

Be-vrijen. Munire, tutum reddere.

Be-vrijen. Dare immunitatem, dare vacationem. & Aſſerere, liberare, vindicare in libertatem.

be-vrijnghe. Manumiſſio, vindicta.

Be-vroeden. Animaduertere, conſiderare, perpendere, ſapienter ſecum putare.

be-vroedſaem. Conſideratus homo.

Be-vroſen. Gelatus, congelatus.

Be-vrucht. Grauidus, fœtus.

be-vruchte vrouwe. Mulier fœta, grauida, prægnans, vterum ferens, vtero grauis.

be-vruchtſijn. Vterum ferre.

be-vruchtwoꝛden. Concipere vtero.

be vruchten. Implere vterum, grauidam ſiue prægnantem reddere.

Be-wachſen. Incerare.

Be-waepen. Afflare, inſpirare.

be-waept. Afflatus aura, vento.

be-waept be-ſtouten. Afflatus ſpiritu, fanaticus, infatuatus.

Be-waen. *vetus ſtand* Suſpicio.

be-waenen. *verbum.* Suſpicari, putare.

be-waent. Putatus, existimatus, credit⁹.
be-waent vader. Pater creditus. *vulgo* putatiuus.
Be-waeren. Custodire, seruare, reseruare, conseruare, asseruare, tueri. & Condere, reponere. & Munire. & Probare, approbare. **Te be-waeren geuen.** Deponere, fidei alicuius committere, dare seruandum, concredere.
be-waerder. Custos, seruator.
be-waerder hand. Manus sequestra, sequester. **In bewaerder hand stellen.** Sequestrare, sequestrò deponere, apud sequestrum deponere.
be-waeringhe. Custodia, seruatio, conseruatio. & Munimen, munimentum.
be-waernisse. Custodia.
Be-waerighen. Ratum facere. & Probare. & Approbare.
Be waeteren. Munire aquis: & Adaquare humectare, irrigare.
Be-wallen. Cingere aut munire vallo.
Be-wandelen. Perambulare.
be-wandelt. Tritus itinere.
be-wandelde weghen. Viæ tritæ, itinera trita.
be-wandelt man. Expertus multis itineribus: qui mores hominum multorum vidit & vrbes.
Be-weenen/be-schreyden. Deflere, deplorare, complorare, lugere, plorando lamentari, fletu prosequi.
be-weeninghe Deploratio, comploratus, comploratio.
Be-weghen. In viam dirigere.
be-weghen. Mouere, commouere, permouere, ciere, conciere, concitare.
be-weghelick. Mobilis.
be-weldighen. Vi superare.
be-weren. Defendere: & Probare, approbare: & Asserere.
Be-werp/be-werpen. j. **be-worp/be-worpen.**
Be-weruen. Acquirere
Be-wettighen. Lege affirmare, lege probare. & Cognitionem rei ad iudicem deferre.
Be-wichtighen. Ponderare, perpẽdere.
Be-wieren. j. **be-kycken.**
Be-wijs. Demonstratio, constitutio, argumentum, documentum. & Ratio.
be-wijsen. Demonstrare, probare, arguere.
be-wijsen. Præstare, præbere, perhibere, exhibere, constituere, assignare, attribuere.
be-wijsen met redenen. Probare rationibus, demonstrare argumentis.
be-wijsen met ghetuyghen. Testatum relinquere, testimoniis comprobare, testari, testificari.
Be-willighen. j. **verwillighen.**
Be-wind Inuolucrum.
be-wind. Administratio, curatio, prouincia, officium.
be-wind hebben. Administrare, curare.
be-wind-hebber. Administrator curator.
be-winden. Inuoluere, conuoluere, obuoluere, implicare, circumplicare, intricare.
be-winden. j. **be-dienen.** Administrare, tractare.
Be-wimpelen. Velare, palliare, tegere, celare, implicare, inuoluere. & Tegere, simulare.
Be-winteren. Hibernare, hiemare.
Be-wist. *fris.* Certus.
be-wisten. *holl frif.* j. **versekeren.**
Be-witten. Dealbare.
Be-wolckt. Nubilus.
Be-wompelen. *fland.* j. **be-wimpelen.**
Be-woonen. Habitare, inhabitare, colere domum, ædes: incolere vel tenere locum.
be-woonde steden. Vrbes habitatæ.
be-woonlick. Habitabilis.
Be-worp/be-werp. Lineamentum, linearis pictura, monogrammus.
be-worp/be-werp. Summarium, breuiarium.
be worp/be-worp-boeck. Protocolũ: breuiter & succinctè notata à tabellione, vt deinde extendi & absolui possint: protocolorum liber.
be-worp der schilderijen. Adumbratio: pictura rudibus lineamentis constans: graphis, ichnographia, delineatio futuræ picturæ.
be-worp vã een huys. j. **platte forme.**
be-worpen/be-werpen int kort. Summatim comprehendere.
be-worpen. Informare, rem aliquam inchoare, & principium operi quodammodo informe & impolitũ dare.
be worpen in schrifte. Breuiter & succinctè

cinctè notare, *vt deinde extendatur & abſoluatur.*

be-woꝛpẽ met de kole oft anders. Delineare, lineamentũ ducere, deſignare, primas lineas ducere, deformare, adumbrare.

be-woꝛp-boeck. j. **be-woꝛp.** Protocolorum liber.

be-woꝛpſel j. **be-woꝛp.** Limeamẽtum, adumbratio.

B E *extra compoſitionem.*

Beck. Roſtrum *vulgo* beccus. *Suetonius in Vitellio*, beccum *vocat* roſtrum. *gal. becq: ital. becco: hiſp. pico. beço hiſp.* labiũ *ſignificat. ang. beake.*

becken/picken. Roſtro ictum facere.

beckſken. Roſtellum.

Becken. Peluis. *vulgo* bacinum. *ger. beckin: gal. baſſin: ital. bacino: hiſp. bacin: angl. baſyn.*

Beckeneel/helm. Galea, caſſis.

beckeneel/hooft-ſchotel. Calua, caluaria, cranium.

beckeneel-hupd. Pericranium, cutis capillum gignens.

beckeneel-naed. Commiſſura ſiue ſutura cranij, *vtpote* Coronalis, lambdoides, & ſagittalis, *ſiue* veruculata.

beckeneel-maecker. Buccularius.

Bedde. Lectus, torus, lectus cubicularis, ſtratum, cubile. *germ. bett: angl. bedde.*

bedde. Torus cõiugalis, matrimonium. **Met vollen bedde.** Conſtante matrimonio.

bedde. Puluinus, puluini torus, torus, areola, eminentior in hortis terra in qua ſemina depanguntur. & Porca, terra inter ſulcos duos elata.

bedde-gheliick depen. Aequaliter per ſtirpes cuiuſque tori diuidere.

bedde-ghenoot. Coniux, maritus, vxor: ſocius & ſocia lecti, ſiue torirconſors thalami.

bedde-kleed. Lodix, ſtragulũ, lecti operimentum, lecti faſcia.

bedde-laeckẽ. *ſax. holl. friſ. ſicamb.* j. **ſlaepe-laecken.** Toral.

bed lupe. j. **wand lupe.**

bedde-maecker. Culcitrarius.

bed-panne. Bacillus cubicularius: ignitabulum: inſtrumentum æneum, in quod coniectis prunis ardentibus excalefiunt lecti.

bed-plancke. Sponda.

bed-ſchyaraghe. Fulcrũ, fulcimentũ lecti.

bed-ſyde. Sponda.

bed-ſponde. Sponda, fulcrum lecti.

bed ſpreeder. *friſ. holl.* j. **bedde-laecken.** Toral.

bed-ſtroo. Stramenta lecti.

bed-ſtede. Sponda, fulcrum lecti.

bed-ſtoue. j. **bed-panne.**

bedde bulſel. Tomentum, farturalectorum ſiue culcitarum.

bedden. In lecto collocare & curare puerperam.

bedder. Clinicus: ita morbo affectus, vt ſurgere è lecto non poſſit.

bedderick. *vetus.* Maritus, conſors thalami.

Bede. Precatio, petitio, preces, rogatio, poſtulatio, poſtulatum.

bede/bede-gheld. Oblatio, ſubſidia, orũ: indictio, collatio, collecta: exactio, cenſus, vectigal. & Exactiones principũ: rogationes ſiue petitiones *primo dictæ: nam fiebant rogato, & conſentiente populo in proborum principum ſubſidium: nunc etiam acerbiſſimæ exactiones vetus nomẽ retinens: vrgent enim principum preces: Cogit rogando qui rogat potentior. Eſt erare Ducum ſpecies violendi iubendi, Et quaſi nudato ſupplicat eſſe potens.*

bede-ſetter. Cenſor.

bede-vaert. Peregrinatio religionis ergo. *q d.* iter precationum gratia.

bedelen. Mendicare, emendicare, victum precibus expoſcere, quæritare victum, ſtipem cogere.

bedel-armoede. Mendicitas.

bedel-ſack. Mantica mendici: & Mendicitas, mendicabulum.

bedel-werck. Mendicabulum, mendicatio.

bedeler. Mendicus, medicabulum, rogator *apud Plautum.*

bedelerſſe. Mendicans mulier.

bedelrije. Mendicitas, mendicatio, mendicabulum.

Bedelle. Apparitor, viator: apparitor academiæ, rhabduchus academiæ, accenſus, miniſter ſcholæ: clauarius, *quòd clauam argenteam gerat, Ludouic. Viues. vulgò* bedellus, petellus. *germ. buttel: ſax. petel: gall. bedeau: ital. bedello: ang. bedle.*

Be-dillen. Regere ſiue adminiſtrare. actitare, factitare.
Bee/ bee. Vox eſt ouium. *Varro.*
been / been. Balare.
Beeld/ beld. Imago, ſimulachrum, ſculptura, ſignum, icon, effigies, ſtatua.
beeldeken. Imaguncula.
beeld-ſnijder/ beeld-houwer. Statuarius, anaglyptes, hermoglyphus.
beeld-ſteker. Sculptor.
beeld-ſtormer. Iconomachus.
beeld-ſtormerije. Iconomachia.
beeld-wever. *ger. ſax. ſicamb.* Barbaricarius, phrigio, textor barbaricæ veſtis.
beelden. Effingere: effigiem ſiue imaginẽ fingere, pingere, ſculpere, formare, cudere, imaginare, effigiare.
beeldinge. Imago, ſignum, imaginatio.
beeldeniſſe. Imago, ſimulachrum, imaginatio.
beeldener. Typus, figura, proplaſma, architypus, exemplar, exemplum.
Beemd. Pratum.
Been. Os, oſſis. Beenken. Oſſiculum.
been. Crus, tibia.
been-berghe. Tibialia, ocreæ. arma quibus teguntur crura. *vulgò* beinberga. *in legibus Ripuariis Francorum.*
been-herd. Oſſeus.
been-hout. Liguſtrum.
been-houwer. j. vleeſch-houwer.
been-huys der dooden. Oſſuaria, æ.
been-loos. Exos, exoſſis.
been-pijpe. j. pijp-been.
been-ſchene. *vet.* Tibiale.
beenlinck. *vetus.* Tibiale.
beenẽ. Oſſeus. beenẽ ham. Oſſeus pectẽ.
beente. j. ghebeente.
Beenen. *ſland.* j. ſchimpen. Cauillari.
Beer/ euer-ſwijn. Aper. *ger. aber: an. boare*
Beer/ beer-bercken. Verres, porcus non caſtratus: *Becanus* beer à baeren *dicitur, quòd plurimos fœtus gignat. ger. eber: an. boare. ſax. beher: gal. verrat: it. verro: hiſ. barraco.* Een beere gaen. Subare.
beer Vinea: inſtrumentum bellicum.
beeren-vleeſch. Caro aprugna.
beer-woztel. Libanotis, *officin.* fœniculus porcinus.
Beere/ bere. *ger. ſax. ſic.* j. beſie. Acinus, bacca. *ang. bery.*
Beeſte. Beſtia, animal ferũ, animal brutum, brutum, pecus, belua. *gal. beſte: ital. beſtia: hiſp. beſtia: angl. beaſte.*
beeſt-kamper/ Beſtiarius.
beeſten-boeder. Pabulum.
beeſtelick. Brutus, beluinus.
beeſtachtigh/ beeſtigh. Brutꝰ, beluinus
beeſtalie. *ſland.* Pecus. *gal. beſtiail.*
Beete. Beta. *ital. beta: ang bete.*
beet-koole. *ſland.* Beta.
Beete. *ſland.* j. reeke. Sedile auium, pertica gallinaria.
beeten. *ſland. holl.* Deſcendere, ſidere, conſidere, ſedere.
Beeten. *ger. ſax. ſicamb* Inficere, officere.
beeten het leder. j. betten. Præparare coria, *vulgo* frunire, tannare. *ger. beitzen.*
beet-water. Nautea, aqua coriariorum.
Beffe. j. almutſe. Amiculum pelliceum. *vulgò* beffa.
beffe. *hol* j. kraghe. Collare.
beffe. Nuge, irriſio. *vulgò* beffa. *ital. beffa.*
beffe. Mulier garrula, nugatrix.
beffen. *vetus* Gannire, latrare: & Nugari, nugas effutire: illudere *ital. beffare: gal. bauer.*
Beghijne. j. be-ghijne.
Bepaerd. j. bapaerd Badius.
Bepaerd. Frequentamentum tintinnabulorum.
bepaerden. Reſonare, modulari tintinnabulis, in numeros pulſare tintinnabula.
bepaerder. Nolæ curator, æramenti curator.
Bepde. Ambo, vterque.
bepde-gaders. Ambo ſimul. *ger. albeid: angl. bothe.*
Bepden. Expectare, manere, morari, cunctari, operiri, præſtolari. *vulgò* badare, *ital. badare*
Bepe. *holl.* j. bape. Acinus.
Bepr. j. bere. Vrſus.
Bepligh weder. Cælum æſtuoſum.
Beptel/ klief-beptel. Cuneus.
beptel/ ſtek-beptel Cælum.
beptel/ kloſ-beptel. Vola.
beptel. Priſtis: nauigium oblongum & anguſtum.
Bepteler/ bupteler. *holl.* Ludius, hiſtrio. *gal. baſteleur.*
Beke. Torrens: riuus: amnis. βεκ. i. fons.
beke-boom. *holl.* Cepea, anagallis aquatica. *vulgò* becabunga.
Beker. Calix, cyathus, ſcaphium, capis, ſcyphus,

ſcyphus, crater, poculum. *ital. bichiero.*

bekerken. Caliculus, acetabulū, cyathus.

Belcken/ bulcken. *ſicamb.* Mugire, boare.

Beld. j. **beeld.** Imago.

Bele-witte. *ſicamb.* Lamia, ſtryx.

Belghen. Indignari, ægrè ferre, grauiter accipere, ſtomachari, irasci: offendi. & offendere.

belghen. j. **balghen.** Pugnare.

Belle/ ſchelle. Nola, tintinnabulum. *vulgò* bella. *ang. bel.*

belle. j. **bobbel.** Bulla.

bellen/ ſchellen. Pulſare tintinnabulum, concutere nolam.

bellen iemanden. *ſtand.* j. ſtadt-kindt maecken.

bellen. *ger. ſax. friſ.* j. **baſſen.** Latrare.

bel-hamel. Veruex ſectarius, dux gregis & *per metaph.* coryphæus. *gal. mouton à la ſonnette.*

belle-man. Præco feralis: qui funus præuia nola edicit.

belle-man. j. **bel-hamel.**

Belue. *vetus.* Belua.

Bemd / beemd. Pratum, ager ex quo fœnum percipitur.

Ben/ bin. Sum. **Ick ben.** Ego ſum. **Ghy beut oft bint.** *ſax. friſ. ſicamb. pro quo nos dicimus,* **Ghy zyt.** Tu es.

Bende. j. **bande.** Turma.

Bende. *ſtand.* j. **wendel.** Faſcia.

bendel/ wendel. Faſcia, faſciola, tænia.

Beneden. j. **be-neden.**

Benghel. Fuſtis, ſtipes, baculus, ſparus, ſparum.

benghel. Ruſticus: & Homo ſtupidus, truncus, cauder.

benghel-krupd. Mercurialis.

benghelen. Cædere fuſtibus, *vulgò* fuſtigare.

Benne. Ciſta plana, corbis planus: & Mactra, arca panaria. *gal. banne: angl. bynne.* Benna *teſte Feſto, lingua Gallica & Belgica,* vehiculū *ſiue* carrus *dicitur.*

benneken. Ciſtula plana, corbula plana, ſiſcella.

Berbele. j. **barbele.**

Berbelen. j. **barbelen.**

Berch. j. **bergh.** Mons.

Berck/ berckem-boom/ berckeler. Betula, ſiue betulla. *ger. birck. angl. byrche.*

berckem. Betula. eus. **berckem roeden.** Virgæ betulaceæ.

berckem mes. Ramus betulaceus. & Culullus betulaceus, ſiue faginus. Fabricata fago pocula, quæ caua ſunt flauentibus illita ceris. *Ouid. Metam. 8.* Pocula fagina, cælatum diuini opus Alcimedontis: Lenta quibus torno facili ſuperaddita vitis, Diffuſos hedera veſtit pallente corymbos, *&c. Virgil. Eclog. 3. Solent auiẽ ex fago fieri pocula, quæ nunc ex betula fiunt.*

berck-hoen. Etychrotaon, tetrao, tetrix, vrogallus. *vulgò* gallus betulæ.

Berck/ bercke/ barck/ barcke/ bozck. *ger. ſax. ſicamb.* Cortex *ang barcke.*

bercken/ barcken. Arbores decorticare, delibrare, deſquamare. & Emuſcare ſiue purgare cortices.

Bercke/ barcke. Nauigium actuarium. *vulgò* barca. *gal. barque: ital. & hiſp. barca: ang. barke.*

berck-hout/ gozden van t'ſchip. Cinctus, ſubligaculum, zona nauis.

Berd. Aſſer, aſſis, tabula, planca. *germ. bred: ang. bourd.*

berd. j. **ſpel-berd.** Magis.

berdeken. Aſſerculus, aſſiculus, aſſula.

berderen. Coaſſare, contignare.

berderen aenſicht. Atticus aſpectus, os impudens: frons proterua, frons ſiue facies perfricta. *q. d.* facies lignea: quæ perſonis aut laruis ex ligno aut aſſere factis non habet opus. **Een berderen aenſicht hebben.** Sine perſona laſciuire: impudentiam ipſam loco laruæ aut perſonæ habere.

berderinghe. Aſſamenta, aſſeres, tabulæ ſectiles, coaſſatio, contignatio.

Bere/ beer/ baer. Vrſus. *germ. baer: angl. bere.* **berken.** Vrſulus.

Bere. Nauis genus.

Bere. Vinea: inſtrumentum bellicum.

beren-vleeſch. Caro vrſina.

berinne. Vrſa.

beren-klauw. Acanthus, herpacantha, topiaria. *officin.* branca vrſina, mamoraria.

bere-legghet. *ſtand.* j. **beer-cooper.** Propola, dardanarius.

Beren/ baeren/ bozen. *vetus.* Vri, in vſu habere. *hinc* **ozberen/ ozbaren/ ozberen/ outberen/ &c.**

beren. j. **baeren/ ghe-beren.** Geſtire. & Barritum edere.

Beren. *flan.* j. kneden. Depſere, ſubigere.

Berf/ berue. *ſax. ſicamb.* j. berie.

Bergh/ bargh. Maialis, porcus exſectus ſiue caſtratus. *ger bargh. ang barrouue.*

Bergh. Mons, berghſken. Monticulus, collis.

bergh. *holl. fran.* Promptuarium, pabulatorium, fœnile, horreum.

bergh. *vetus.* Portus: & Statio nauium.

bergh-blauw. Cæruleus, cyaneus color.

bergh-bellinghe. Conuallis.

bergh-ganck. Arrugia, cuniculus ſubterraneus ex quo aurum effoditur.

bergh-gheel. Ochra, ſil.

bergh-ghepte. Ioex.

bergh-groen. Chryſocolla, auri gluten, terra viridis, viror mõtanus ſeu ſaxoſus

bergh-knaep/ bergh-man. Metallarius, metallicus, foſſor ſiue artifex metallicus: qui metallis effodiendis & purgandis dat operam.

bergh-hoen bergh-haen. Lagopus.

b rgh-rood. Sandyx, ſandaraca factitia.

bergh-ſout. Nitrum, niter, ſalniter, ſal lucidus, ſal petroſus, ſal foſſilis, natiu°.

b rgh-top. Iugũ montis, vertex montis.

bergh-wachs. *ſax.* Bitumen.

bergh-werck. Metallum. & Fodina. & Res metallica.

berghachtich. Montoſus.

Berghen/ borghen. Condere, abſcondere, abdere, occultare, celare: & Seruare, cuſtodire, tueri, ſaluare.

berghen ſijn lijf ende goed. Conſulere vitæ & rebus ſuis, prouidere, proſpicere.

bergh-loon. Merces pro re ſeruata.

Berie/ berrie. Feretrum. *gal biere: angl. heare.*

berie heplighdom-berie. Thenſa.

Berm. j. baerm. *ſland.* Agger.

Berm/ berme/ barme. *ſax. ſicamb* Fæx, craſſamen, ſanies. *berm, barme, angl.* Spuma cereuiſiæ.

Berme. j. barbeel.

Berm-hertigh. j barm-hertigh.

Bern/ berne/ brenn. *vetus* Stercus. *gallis tranſpoſita l: tera r, bren dicunt.*

bern-ſteken. Tollere ſtercora, latrinas purgare.

bern-ſteker. Coprophorus: ſcarabæus opifex, ſoricarius, purgator latrinarum.

Bernagie. Borago, bugloſſũ, euphroſy-

non. *gal. borraches. hiſ. borraienes, borraies.*

Bernen/ barnen/ branden. Ardere, vri, *ger brinnen: ang. bren, burn.*

bern-hout. Ligna igni ſtruendo accommoda, ligna foco apta.

bern-ijſer. Cauterium.

bern-mape. Cicindela, lampyris.

bern-oogen. Oculis ardentibus intueri, lumina immota & ardentia tenere, ſcintillantibus & flammæ inſtar ſubſilientibus oculis intueri.

bern-outen. Clibanus.

bernende kole. Pruna.

bernende hitte. Febris.

berninghe/ berninghe/ bern-hout. Materia foco apta.

bern-ſteen. j. barn-ſteen.

Bers/ bozs. *holl.* Vrſus.

Berſch. Properatio, properantia, acceleratio. & Colluuio, colluuies, concurſus ſordium.

berſchen. Properare, accelerare, & Confluere.

Berſt. *ſland.* Crepitus, fragor.

berſten. j. barſten. Frangi, rumpi, crepare. *ang braſten.*

Berſt. *vetus.* j. ghebreck. Penuria, defectus *germ. breſt. ghebreſt.*

Berte. *vetus.* j. nipte. Obba.

Bertram. *ger ſax ſic. ang.* Pyretrum, ſaliuaris.

Berue. *ſax friſ.* Quietus, tranquillus, placidus, bonus, modeſtus, probus.

Berue/ berf. *ſax friſ* j. berie.

Beſane. Epidromus, epidromon: velum ad puppim ſiue in parte poſteriori nauis extentum. *ital. & hiſp. mezana.*

Beſe/ beſie. Acinus, bacca, ſemen.

beſeken ouer zee. j. ael-beſie. Acinus ribis. *q d.* acinus vltramarinus.

Beſem/ beſſem. Scopæ. *ger. baeſen: angl. beſome.*

Beſigh/ on-ledigh. Occupatus, impeditus, intetus operi, actuoſus, operoſus. *gal. embeſogné ang. buſy.*

beſigh zijn. Satagere, vacare alicui operi: operari.

beſigheyd. Opus, operoſitas: occupatio, negotium.

beſighen. Vti, frui, vſurpare.

Beſſem. j. beſem. Scopæ.

Beſt. Melius, potius.

beste. Optimus, perbonus, potissimus. *ger. best angl best.*
beste vander stad. Optimates, primates summates.
beste-vader. *sic. fris. holl.* j. groot vader. Auus.
beste moeder. j. groot-moeder. Auia.
beste. Optimum, potissimum. Sijn beste doen. Sedulò operam dare, niti, conniti. Ten besten gheuen. Dare in sumptum, largiri in commune: dare in symbolum. *vulgò* in antipodium dare. Ten besten spreken. Intercedere, deprecatorem agere, interuenire conciliandi gratia.
Besten. *fris. sicamb.* j. drieghen. Leuiter consuere.
Besuyne. Pedule, calceus laneus.
Bete. Morsus, bolus, buccea. Betken. Morsiuncula, buccella.
bete/mond vol. Bolus, buccea, buccella.
betigh. j. ghe betigh.
Beten. j. beeten.
Bet beth. *sax. fris hol sicam* j. tot. Vsque. *ger. biß.*
Bet. *holl fland* j. bat. Melius, amplius.
bet-voorts. *holl. fland.* Vlterius, longius, præterea.
beter. Melior, melius: potior, potius, satior satius. *ger. besser ang better.*
beter/bat/bet. Meliùs, potiùs, satiùs.
beteren beter maecken. Meliorare, melius reddere, corrigere, emendare.
beteren / beter worden. Meliorescere. Sich beteren. Animum ad frugem applicare, recipere se, siue redire ad frugem bonam.
beteringhe/beternisse. Emendatio, correctio.
Betonie. Betonica, vettonica, serratula.
Betten. *fland.* j. stouen. Fouere, fomentis foris applicatis tepefacere.
Beuck. *vetus.* j. buyck Venter, aluus.
beuck van de kercke. Aluus templi, medium templi, gremium templi, mediana basilicæ pars: basilicæ concauitas. *vulgò* capsum.
beuck van t'schip. Carina: *pars nauis quam* aluum, vterum, *aut* ventrem *vocant*: nauis concauitas.
beuck/ baeck. Truncus corporis, truncum corpus.
beuck. Tunica siue indusium siue manicis & collari: colobium, exomis: thorax.
Beuckeler. j. bockeler. Clypeus.
Beudel. j. beul. Carnifex.
Beuen. j. beven.
Beughel. j. boghel.
Beughen. j. booghen. Flectere.
Beul beule/bole beudel. Carnifex, tortor, lictor. *ital. boia.*
beulije/beulerije. *sax. sicamb.* Carcer. & Carnificina. & Cruciatus, supplicium, tormentum.
Beulinck. Intestinum, intestinum fartum. Farcimen, hila. *q.d.* vullinck. *vulgò* bodellus. *germ. fulle. gal. boudin. ital. bodello: ang. boding.*
beulinck-deyl. Visceratio, distributio farcimium vel carnium, cum mactantur sues.
Beur/bore. Eleuatio, acceptio.
beuren boren. Leuare, tollere, eleuare & Portare, gerere, ferre. & Accipere in promptu, recipere. *ang. beare.*
Beurte. j. behoorte/ghebeurte. Vice, vicem.
beurtigh. Alternus.
Beusel. Nugæ, tricæ, gerræ, nugamenta, friuola *ital bugia.*
beuselen. Nugari, tricari, nugas agere.
beuseler. Nugator, friuolarius, gerro, nugigerulus. & Impostor.
beuselinghe. Nugæ.
beuselrije. Nugæ, futilia, tricę, gerrę, logi.
beusel merckt. Causa futilis, friuola, tricæ, res nugatoriæ, nugamenta.
Beven. Tremere, contremere, tremiscere, tremore concuti.
bevende. Tremulus, tremebundus.
bevinghe. Tremor.
Bever beuer-swijn. Fiber, castor, canis ponticus. *germ. biber: gal. bieure: ital. biuaro: hisp biuerio: angl. beuer.*
bevers kullen. Castoreum.
Beuernelle/beuernaert. j. pimpernelle

B I

Bibbelen. *fland* j. babbelen. Acie gingiuarum mandere.
Biberen. *vet.* Bibere, potare. *ital. bere, beuere: hisp. beuer.*
biberer. *vet* Bibaculus. *angl. bibber.*
Bichten. j. biechten.
Bick-bere. *sicamb.* Vaccinium.

Bickel/pickel. Talus ouillus. & Talus, taxillus, talus luſorius.

bickel. *vetus*. Cælum, inſtrumentum ſculpendi.

bickel bickel-ſteenken. *vetus*. Petræ mica, petræ fragmẽtum quod ſcalpendo deſilit, aſſula, ſegmen, ſegmentum.

bickelen pickelen. Ludere talis.

bickelen bicken. *holl.* Sculpere, ſcalpere, frangere: frendere, mandere.

bickelen. *vetus*. Deſilire, exſilire. We tranen bickelen wt de oogben Exſiliũt oculis lachrymæ.

bickeler bicker. *holl.* j. ſteen-houwer.

bickeler. Aleator, luſor talorum.

bicken. *holl.* j. ſteen-houwen.

bickeiken. Scrupus, ſcrupulus.

Bicken. *g. d.* backen. Roſtro pungere.

Bidden. Rogare, precari, orare, poſtulare, obſecrare, obteſtari: & Petere.

bidden. j. nooden. Inuitare.

bid-brief. Libellus, libellus ſupplex.

biddinghe. j. bede. Rogatio.

Bider. *ger ſax. ſic*. Probus.

bider-man. Vir probus.

Bie/bpe. Apes, apis. bieken. Apicula: *dicitur* bie/ *inquit Becanus. q d.* biede: *quòd multa nobis offerat. hiſp.* abeia: *ang.* bye, bee.

bie-bancke. *vetus*. Apiarium.

bie-bock/bie-bupck. *vetus*. Apiarium, aluearium.

bie-gaerder. Apiarius.

bie-hof. Apiarium.

bie-harre. *vetus*. j. bie-kozf.

bie-kozf. Aluearĩu, aluearc, alueus, aluus, apiarium, cærea caſtra.

bie-moeder bie-koningh. Dux apum, rex apum, dux examinis.

bie-man. Apiarius.

bie-ſtock. *vetus*. Aluearium.

bie-ſwerm. Examen.

bie wolf. Merops, apiaſter.

Biechte. Confeſſio delictorum coram ſacerdote: exomologeſis.

biechten. Confiteri, fateri, exomologeſin conſcientiæ facere: animi ſui pondus exponere. *D. Cyprian.*

biechter. j. biecht-bader.

biecht-bader. Presbyter à ſacris confeſſionibus, auditor confeſſionis, presbyter auricularius. *vulgò* confeſſarius.

Bieden. Offerre, præbere, præſtare.

bieden ghelick. Gratulari, bene precari.

bieden/repcken. Porrigere.

bieden om te koopen. Licitari, offerre. *angl.* bye.

Bieghen. Pandare, incuruare, flectere. & Pandari, incuruari, flecti.

bieghende. Pandus, incuruus.

Bier. Cereuiſia, ceruiſia, cereale poculũ, potus cerealis, zythum. βύρα. *gal.* biere: *ang.* biere. *vulgò* bera & biria.

bier bancke. Sedile potorium.

bier-bups/bier-bupck. Bibax, bibulus, potor cereuiſiæ.

bier-brouwer. Cereuiſiarius.

bier-ſteker. j. bier-tapper.

bier-pappe. Puls cereuiſiaria.

bier-in-brood. Sorbitiuncula cereuiſiaria. *Eraſ.*

bier-tap. Zythopolium, taberna cereuiſiaria.

bier-tapper. Zythopola.

bier-vliege. *holl.* j. brouckaerts pupſte.

Bieſe/ biendſe. Iuncus, ſcirpus. *Sicut* iuncus *Latinè à iungendo, ſic* bieſe *ſive* biendſe *Teutonicè à ligando dicitur. ger.* bintz, binz.

bieſ-loock. Scœnopraſſum: *ſic dictum Teut. à iuncis qui illis vice foliorum ſunt. germ.* binzlauch.

bieſen. Scirpeus. bieſen kozfken. Scirpiculum, ſcirpiculus, ſportula ſcirpea.

Bieſaerd/ bieſarre. Bellus, elegans, bullatus. & Vagus, inconſtans, cerebroſus, moroſus, phantaſticus, veſanus: & ingenioſus, euporus, εὐφαντασιωτὸς, felix & dexter in imaginando. *ital.* byzarro. *vulgò* byzarrus. *Dignum relatu, (inquit Cæl. Rhodigin.) imaginoſos id genus homines dici paſſim* byzaros, *credo, ab inconditis moribus populorum qui in Ponto dicuntur Byzares.*

Bieſen. j. bijſen. Aeſtu exagitari.

bieſ-bout. Scarabeus alis ſtrepitans, & cum maximo impetu ac ſtridore volans. *q. d.* ſtridulum telum.

bieſ-bouten. Diſcurrere cum impetu & ſtrepitu.

Bieſt. Area, platea ſpatioſa, forum, vicus ruſticus, viculus.

Bieſt/ bieſt-melck/ bienſt. Coloſtrum, coloſtra, lac nouum, lac fœtantis enixæque bouis *ger.* bienſt.

bieſtighe boter. Butyrum è coloſtro.

Bieten.

Bieten. ſ. bijten. Mordere.
bierebau'w bijtebauw. Manducus, larua, ſpectrum.
Bigghe. *ſax. friſ. boll* ſ. bigge. Porcellus.
Bij. Ad, apud, penes, iuxta, prope, propter, ſecus: & Circa, circiter. Bij de deure. Ad portam.
bij. Per. Bp God ſweren. Per Deum iurare. bp uwen raed. Tuo conſilio. bp daghe ende bp nachte. Nocte dieque, de die, de nocte. bp gheual. Fortè, forſan, fortè fortuna, caſu fortuito.
Bij-blijuen. Permanere, aſſiduum eſſe, perſiſtere.
bij-blijuende coꝛtſe. Febris aſſidua.
Bij-bꝛenghen. Adducere, aſſerre, apportare. & Allegare. & Adferre ætatem, ægritudinem, occupationes, id eſt, in cauſam vel excuſationem adducere. & Circumuenire, ludere, fallere, circumducere dolis.
Bij-doen. Addere.
Bij-gaen. Adire, accedere.
Bij-ghe-looue. Superſtitio.
bn-ghe-loouigh. Superſtitioſus.
Bij-goꝛdel. Zona, paſceolus.
Bij-hanck. Appendix.
bij-hanghen. Appendere.
Bij-kants. Propè, ferè, fermè, propemodum, penè.
Bij-land. Vicina terra.
bij-landigh. Conterminus.
Bij-leggheu. Apponere.
Bij-leuen. Conniuere.
bij-leuinghe. Vſus fructus: & Dos, dotalis fructus. *vulgo* vitalia.
Bij-liggheu. Adiacere, accubare. & Concumbere.
bij-liggheude landen. Terræ adiacẽtes, confines, conterminæ.
bij liggher. *vetus.* Concubinus.
Bij-moeder. ſ. baer-waeter. Secundæ, ſecundinæ.
Bij-nae / bij-naeſt. Propè, proximè. & Ferè, fermè.
Bij-naem. Cognomen, cognomentum, agnomen.
bij-naemen. Agnominare, cognominare
Bij-nemen. Aſſumere.
Bij-neuen / be-neuẽ / bij-neffens. Secus, iuxta, apud, propè.
Bij-ooꝛdeel / bij-bonniſſe. Decretum iudicis interpoſitum, interloquutio decretoria, ſententia diſceptationis interpoſita, ſententia interloquutoria.
Bij-ſcheute. ſ. rieffe. Palmes foraneus.
Bij-ſchicken. Adiungere, adaptare, accommodare.
Bij-ſchien. *vet* ſ. mach-ſchien. Fortè.
Bij-ſetten. Apponere.
bij-ſetten int wedden / oft ſpelen. Ponere, deponere, apponere in ludum.
Bij-ſien. Propiùs videre.
bij-ſiende / bp-ſienigh. Luſcioſus, luciioſus: & Myops, qui niſi propius admota non videt.
Bij-ſijn. Adeſſe.
Bij-ſinnigh. *bol.* Prudens, conſideratus.
bij-ſinnigh / bijſinnigh. *ſicamb.* Amens, demens.
Bij-ſitten. Aſſidere. & Concumbere, illegitimè cohabitare.
bij-ſitte / bij-ſitſter. *ſlandr.* Concubina. & Rellex.
bp-ſitter / raed-gheuer. Aſſeſſor.
Bij-ſlach ſ. beur-beꝛd.
bij ſlach. *friſ.* ſ. ſtoepe. Exedra.
Bij-ſlaep. Concubitus.
bij-ſlaepen. Concumbere, concubare.
bij ſlaeper. Concubinus.
bij-ſlaepſter. Concubina.
Bij-ſonder. ſ. beſonder.
Bp-ſpel. Exemplum, parabola, ſimilitudo, prouerbium, apologus.
Bij-ſpꝛaecke. *boll.* Parabola, prouerbiũ.
Bij-ſtaen. Aſtare, aſſiſtere: & Adeſſe.
bij-ſtaen. Adeſſe, præſto eſſe alicui, ſtare pro aliquo, opitulari alicui.
bij-ſtand. Aſſeſſio, ſuffragium, ſubſidium, ſuppetiæ.
bij-ſtand. *vet.* ſ. be-ſtand. Induciæ.
bij-ſtand doen. Adeſſe, opitulari, ferre ſuppetias.
bij-ſtandigh. Auxiliaris, fautor.
bij-ſtandighend. Auxilium. *vulgò* aſſiſtentia.
Bij-ſtier / bijſter. Immanis, ferus, nocẽs.
bij-ſtier / bijſter. Ad extremum redactus: exhauſtus bonis. exinanitus: inops.
bij-ſtier ſijner ſinnen. *vet.* Mẽtis inops, demens.
bij-ſtier arm maecken. Ad extremam paupertatem redigere, exinanire, vaſtare. Be ſtad bp-ſtier maecke i

met den sweerde. Vrbem ferro vastam facere.
bij-stier groot / bijster groot. Vastus, immensus, enormis.
bij-stierheyd. Vastitas, vastities. & Miseria, angustia, inopia.
bij-stierlick. Vastè: extremè, summè.
Bij-teecken. *sax. fris. sicamb.* Exemplum, exemplar.
Bij-vangh. Comprehensio: & Septum, locus conclusus.
bij-vangh. Confinium.
bij-vangh der stad. Territorium, districtus, & suburbia, regio suburbana, ager, circumiectum territorium vrbis vel prouinciæ.
bij-vanghen. Comprehendere.
Bij voeghen. Adiungere, applicare, adaptare, accommodare, admouere, addere, subijcere.
Bij-voet. Artemisia: *vulgo* herba sancti Ioannis. *dicitur* bij voet/ *vt interpretatur Becanus quod pedibus euntium adsit & opituletur.*
Bij-vonnisse. j. bij-ordeel.
Bij-wegh. Diuerticulum, diuortium.
Bij-werpen. Adijcere.
Bij-wesen. Adesse. Het bij-wesen. Præsentia.
Bij wijf. Pellex, pallaca, succuba.
Bij-wijlen. Quandoque, subinde.
Bij-woord. Prouerbium.
Bij-worpen. Adiicere.
Bijle. Securis, ascia. bijlken. Securicula.
Bijle. j. nol/ tote. Epomis.
Bijse. *vetus* Boreas, Septentrio.
bijse. Tempestas horrida, furens impetus aëris.
bijse. *sicamb. colon.* Pestis.
bijsen/biesen. Aestuare, exæstuare, æstu exagitari: & Furente ac violento impetu agitari, insano more discurrere: & Morsicatim ludere, lasciuire. *germ. bijssen.* i. mordere, siue morsicatim luludere. *Gesnerus.*
Bijster. j. bij-stier.
Bijt/bijte. *hol* j. loeme. Apertura glaciei.
bijten het ijs. *holland.* Glaciem rumpere, siue aperire.
Bijten. Mordere, dentibus lædere. *germ. beyssen: angl. byte.*
bijten. Mordere, mordicare, pungere, dolore afficere.
bijten op de tonghe. Vrere, vellicare linguam.
bijten. j. ioocken. Prurire.
bijten/etsen. Erodere aqua forti, insculpere æri aut ferro, aspersa aqua erodente siue caustica: encaustica arte pingere in laminis æreis: incidere in æs.
bijt-tanden. Dentes incisorij.
bijtachtigh. Mordax.
bijtigh/ghebetigh. Mordax.
bijtebauw. j bietebauw.
bijter. Mordax.
bijters. Dentes primores, incisores.
Bilck. *fland.* Pascuum.
Bild. j. beld.
Bille. Natis, clunis, pygis. billen. Nates. clunes, sedes.
billen / op de billen slaen. Cædere nates.
Bille. *vetus.* Securicula, instrumentum lapicidæ. *vulgo* billa.
billen den molen-steen. Acuere lapidem molarem, lapidis molaris sulcos excudere, cudendo exasperare. *vulgò* billare *ger byllen.*
Billet/ bullet. Inscriptum, symbolum, syngraphum. *gal. bulette: angl. byl. ital. bolletino.*
Billigh. Aequus, a, um.
billigheyd. Aequitas, æquum.
billighen. *germ sic. sicamb.* Approbare, comprobare.
billighlick. Iure, iustè, merito.
billighs. Iure, iustè, licitè, meritò.
Billion. Aes: & Aes confusaneum. & Moneta adulterina, improba. *gal. billon: hisp billon.*
Bilsen. j. mal-kruyd. Hyoscyamus, altercum.
Binck/binghel. Rusticus.
Binden. Ligare, nectere, vincire. binden de boecken. Compingere libros, compaginare libros. *germ. binden: ang. bynde.*
bind-ijsers/slotelen. Ansæ ferreæ.
bind-seel. Ligamen, camus, vinculum.
bindel. Ligamen. & Fascia, fasciola.
binder. Ligator.
binder. *sicamb* j. kuyper. Victor.
binder / boeck-binder. Bibliopegus, compactor librorum.
bindsel. Alligatura.
Binghel. j. benghel. Fustis, &c.

bin-

binghel-kruyd. Mercurialis, linozostis.
Binnen. Intra, intus, in.
binnen een iaer. Ad annum, intra annum.
binnen een ure. Ad horam, hinc ad horam, intra horam. Binnen twintich daghen. Intra viginti dies.
binnen die daghen/binnen die iaeren. Per dies illos, per annos illos.
binnen-dijck. j. in-ham. Sinus.
binnen-kamer. Conclaue, conclauium: locus secretior in penetralibus domus.
binnen-landtsch. j. in-landtsch.
binnen plegn/ enighel der stadt. Pomerium.
binnen-waerts. Intro, introrsum.
binnenste. Interior, intimus. Het binnenste des huys. Penetrale, interior pars domus.
Birret. j. barret.
Bischop. Episcopus, antistes, antistes sacrorum, mysta infulatus, protomysta. *ger. bisschoff gal. euesque: ital. vescouo: hisp obispo: ang. byssope, byssop.*
bischop-dom/ *per syncopen.* bischdom. Episcopatus, munus episcopale
bischop-dom/bisch-dom/sticht. Diœcesis, tractus in quem episcopus ius exercet.
Biesen. j. bieſen.
Biten. j. byten.
Bitter. Amarus, acerbus. *ger. bitter: ang. byter.*
bitter van t'kaf koorn. *stand.* j. soet. Fuligo, *q. d.* amarum.
bitterheyd/ bitterniſſe. Amaritudo.
bitterlick. Amarè.

B L

Black/ black. Aequus, planus: & Aequor, planities.
blatk. *vetus.* Glaber.
Black. *sax. sic. angl.* Ater, niger.
blatk. *sax. sicamb. angl.* Atramentum.
black-hozen. j. enckt-hozen.
black-papier. Papyrus nigra.
black-visch. *ger. sax sicamb.* Lolligo, sepia, felis marina: *piscis cuius sanguis atramentum est.*
Blad. Folium: frons, frondis. blat. *inquit Beranus, dicitur à* plat. i. lætus, planus.
blad papiers. Philyra, philura, scheda, membrana papyri.
blad oft ſijde des boecks. Pagina.
blad van metael folie. Bractea.
blad/ plancke. Asser, tabula, sectilis, πλαξ.
blad van de riemen. Palmula, tonsa, extrema & latior pars remi.
blad. *sax. sram.* j. weuers kam. Pecten.
blad van de saghe. Lamina.
blad/ blade. *stand. holl.* j. bladinghe. Vsusfructus. bladum *vulgò* i. fruges.
Blader. *vetus.* j. blad. Folium. Bladeren. Folia, frondes.
bladeren. Frondere.
blader looſe. Vermicularis herba, crassula minor.
blader-bobbel. Bulla. *germ. blader: ang. bladder.*
blader/ blaere/ pimpſte. Pustula, vesicula: tuber, tuberculum. *ger. blaeterle: ang. bladder.*
blader. j. blupſter aen het hoofd. Hecta, hetta.
bladerachtigh. Pustulosus.
bladinghe. Vsusfructus bonorum, prouentus, fructus agrorum, fruges. *vulgò* bladum. *ital. biada.*
blaecken. Flammare, flagrare.
Blaecker. Lychnuchus pensilis vel pendens: candelabrum laquearibus, aut parietibus affixum.
blaecker/ vier-panne. Trulla ferrea.
blaecker/ *siue* blacker/ *Berano.* flammæ vibratio, & incendij maior vis *dicitur.*
Blaepen. Pandare, curuare.
blaepen oft waepen een ſwaerd. *stand.* Vibrare, ventilare gladium,
Blaeme. j. blame. Vituperium.
Blaere. j. blader. Pustula.
Blaeren. Boare, mugire.
blaeren. *sax.* Vagire. & Balare.
blaere. Vacca nigra, sed fronte alba.
Blaes/ blaesinghe. Flatus. *germ. blaſt: ang. blaste.*
blaese. Vesica. blaesken. Vesicula.
blaese. *sax sicamb* j. hobbele. Bulla.
blaesen. Flare, sufflare, spirare,
blaesen het vier. Excitare ignem bucca, folle, flatu: excitare crebris languentem flatibus ignem: suscitare ignem flatu.
blaeser. Sufflator: & Follis.
blaes-balgh. Follis.
blaes-hozen. Buccina.
blaes-kaecke. Buccinator: & Blatero, iactator, gloriosus, magniloquus, tumidus

midus fastu, ventosus, inflatus, logodædalus.

blaes-kaecke. Bucco, qui tumidiores habet buccas.

blaes-kaecken. Buccas inflare: iactare, iactitare: proflare fastum.

blaeser. Sufflator. & Follis.

blaesoen. Buccina, tuba: & Præconium, laus. *gal. blason. forte à* **blaesen**/ *inquit VVolfgangus Hungerus.* i flare, & nimiis vanisque laudibus rem efferre, ac inani flatu infarcire.

blaesoen. Spinter, armilla: clypeus, pictura scuti. & Descriptio ac declaratio clypeariorũ armorum. & Symbolum clypei, clypeus pictus armis & symbolis. & Symbolum heroicum, emblema. *vulgo* blasonium.

blaesoen. Buccinator.

blaesoe. Thraso, gloriosus, magniloquus

blaesoenen. Publicare, diuulgare.

Blaet. Blatero, inaniloquus, vaniloquus, ventosus, bardus; blax: & Gloriosus, magniloquus.

blaet. *vetus fland.* Accipitris genus.

blaeten / blaeteren. Blaterare, stultè loqui: & Proflare fastum.

blaeterije. Iactantia: vaniloquentia.

blaetachtich. Inaniloquus, magniloqu⁹

Blaeuw/ blauw. Cæruleus, cærulus, cæsius, glastinus, glaucus. *vulgò* blauius. *germ. blavv: gal. bleu: ital. biauo: angl. blevve* **Licht blauw.** Venetus, thalassinus, cymatilis color.

blaeuwen hemel. Apertum celum. **Onder den blaeuwen hemel.** Sub dio, sub Ioue, sub cælo aperto, sub diuo, sub æthra. *q.d.* sub cælo cæruleo.

blaeuwe ooghe. Suggillatio: liuor sub oculis ex percussu: oculus suggillatus: oculus sanguine perfusus & liuidus: liuor.

blaeuw-schupt. j. **scheur-bunck.**

blaeuw-voet. *sax.* Accipiter stellaris, aquila stellaris, circus, *vulgò* blauipes.

blaeuwen. Inficere cæruleo colore.

blaeuwen/ blauwen. *vetus.* Lacessere, vexare.

blaeuwen. j. **blouwen.** Percutere.

blaeuwigheyd van slaegen. Insignita.

Blaf. Planus, æquus & amplus: superficie plana, nõ rotunda. **Blaf aensicht.** Facies plana, & ampla.

blaf van voor-hooft. Fronto.

blaffaert. Facie planus: & Luridus, pallidus, suppallidus, subcæruleus. *gal. blaffard.*

blaffaert. Nummus superficie plana, nũmus nulla signatus nota: & Nummus argenteus *idem serè qui* **blancke.**

blaffaert. Charta ampla: & Catalogus: & Commentarius, commentarium.

blaffetuere. Speculare chartaceum, fenestra papyracea vel membranacea: tympanum.

Blaf. Latratus.

blaffaert. Balatro, blatero, blaterator, iactator.

blaffen. *sax. sicamb. fris. holl.* j. **bassen.** Latrare: & Inepta effundere verba: reddere sine mente sonum, gannire.

Blaken. j. **blaecken.**

Blame/ blaemte. j. **laster.** Blasphemia, vituperium. *gal. blasme: ital. biasimò: angl. blame.*

blamen/ blameren, j. **lasteren.** Blasphemare. *gal. blasmer, ital. biasimare: biastemare: angl. blame.*

Blanck/ blinckende wit. Candidus. *gal. blanche: ital. bianco: hisp. blanco: ang. bleache.*

blanck. j. **blancketsel.** Fucus.

blanck oft wit papier. Charta pura, non descripta.

blanck/ rolle. Album: dealbata tabella edictorum & interdictorum.

blancke. Dipondius, dupondius, *vulgò* blanca. *hisp. blanca* i. as, bessis.

blancketten. Fucare coloribus, tingere, pingere, inficere, linire fuco.

blancketsel. Fucus, cerussa, pigmentum.

blancketsel/ roosetsel. Purpurissum.

Blanden. *fland.* j. **smeecken.** Blandiri.

Blansen. *fland.* j. **storten.**

Blasoen. j. **blaesoen.**

Blauw. j. **blaeuw.**

Bleck/ blick. Bractea tenuis: lamina: & Plumbi lamina, charta plumbea.

bleck-slaegher. Bractearius, laminarius.

blecken. *vet.* j. **blickẽ.** Coruscare, fulgere.

blecken. Decorticare, corticem detrahere, delibrare, desquamare. & Excoriare.

bleck-aers/ blick-aers. Intertrigo, attritus, intertrimẽtum in feminibus: pellis attrita circa nates. *q. d.* podex decorticatus. **eenen bleck-aers rijden.**

den. Adurere fœmina equitatu.
bleck-hout Lignum decorticatum.
Bleeke. *vetus.* j. bleeke. Pagus, vicus.
Bleeck. Pallidus. bleeckē verwe. Color pallidus: & Color dilutus, minus intenſus.
bleeck worden. Palleſcere, expalleſcere, exalbeſcere.
bleeck-gheel. Luteus color, & Flauus, buxeus.
bleeck-rood. j. vael. Heluus, giluus.
bleeck ſteert. j. quick-ſteert. Motacilla.
bleeck-verwigh. Pallidus, ſubalbidus.
bleeckachtigh. Suppallidus, pallidulus,
bleeckheyd. Pallor.
bleecken. Pallere, palleſcere.
bleecken. *holl. ſland.* j. blepcken. Excandefacere
Bleffen. j. blaffen. Gannire.
Bleyck. *vetus.* j. bleeck. Pallidus.
bleyck. Inſolatio, & Linteorum dealbatio. & Solarium.
bleyckē. Dealbare, candidare. *ang bleache*
bleycken. Albeſcere, inalbeſcere.
bleycken. *ger.* Fullonicam artē exercere.
bleycken bleecken in de ſonne. Excandefacere inſolando. bleyckē het lijnwaet. Candificare linea, candidare, candifacere, inſolare. *gal. blanchir. ital. biancheggiare, embiancare: hiſp. blanquear: ang bleache.*
bleyckerije. Solarium; locus vbi linea ad ſolem candeſcunt.
bleyck-pleyn / bleyck-velt. Solarium, planicies graminoſa candificandis lineis apta.
bleycker. *ger.* Fullo.
Bleye. Alburnus. *piſciculus. ang. bleye.*
Bleyne / blaere. Pultula, puſula. *angl. blayne.*
Bleken. *ſax.* Latrare
Blencke. Macula emicans.
blencke / blincke. *holl.* Tenia maris, crepido cautium longo tractu excurrēs: *dicitur* blencke à ſplendore.
blencken. *hol.* j. blincken. Micare, ſplendere.
Blend. *ſland.* j. blind. Cæcus.
Bles / kael. Caluus, recaluaſter, recaluus.
bleſſe. *vet.* Synciput.
bleſſe / veur-bleſſe. Frons relicina, frons refugo capillo nuda.
bleſſe. Antiæ, rectiùs breſſe.
bleſſe. Macula alba frontis.
bleſſe. Nigram medio frontem diſtinctus ab albo: albus maculâ in fronte: phalius: dicitur de equis vaccis, &c.
Bleſſchen / leſſchen. Extinguere.
Bleten. Balare. *ang. bleate.*
Bleuelinch. Reliquus.
bleuelinghen / ouerblijſſel. Reliquiæ.
Blick. j. bleck. Bractea.
blick. *vetus.* j. blanck. Candidus.
blick. *holl.* j. ſiluer-crupd. Argemone, argentina.
blick. *ger. ſax. ſicamb.* j. bleye / blije. Alburnus. *piſciculi genus.*
blick. Lux micans, ſplendor coruſcans, vibratio luminis.
blick. *ſax. ſicamb* Vmbra.
blick / ooghen-wit. Album oculi.
blick. Nictus, nictatio.
blick-ooghen. Micare oculis, nictare, nictitare pupillis.
blicken. Coruſcare, reſplendere, micare, nitere, fulgere.
blickende. Coruſcus, nitidus.
blick-aers. j. bleck-aers. Intertrigo.
blick-ſpel ſpelen j hock ouer haghe. Micare digitis.
blick-tand / rupte-mupl. Broncus, brochus: qui dentes habet prominulos & os productum. *q. d.* micans ſiue coruſcans dentibus.
blick-tand. Aglaodos: canis nitidis admodum dentibus.
blick-tanden. Dentes renudare, vt canes & equi mordere volentes.
blickſem. Fulmen, telum triſulcum, ignis triſulcus, ſulphur ſacrum.
blickſem / weder-licht. Fulgetrū, fulgur.
blickſemen. Fulgurare, fulminare. het blickſemt. Fulgurat, fulminat, abrūpitur ignibus æther.
blickſem-ſteen. j. donder-ſteen.
Blij / bley. *ger. ſax ſicam.* j. loot. Plumbū.
blij-waeghe. j. richt-loot. Amuſſis.
blij wit. j. loot-wit. Ceruſſa.
Blijcken. Patere, liquidò conſtare, compertum eſſe. het blijckt. Liquet, palam eſt, liquidò conſtat. Voor blijcken. Palam facere, pateſacere, oſtendere, manifeſtare, docere.
blijckelick. Manifeſtus, euidens, conſpicuus. & Palam.

Blijde. Lætus, hilaris.
blijd-gheeſtigh. Hilaris.
blijd-rood. Flammeus.
blijd-ſchap. Lætitia, hilaritas. (ſtire.
blijd-ſchap roomen. Ouare, iubilare, ge-
blijde-macndt. *ſax. ſic.* Februarius *q.d.* Hilaris mẽſis *ob Bacchanaliũ petulanciã.*
blijdelick. Lætè, hilarè.
Blije. *vetus.* Trutina, ſtatera.
blije *vetus* Balliſta: organum petrobolicum, baliſta lithobolica, petraria. *vulgò* Biblia, biblia petraria, balea, baleſtrũ: Ego trutinam bellicam, *ſiue* ſtateram petrariã *interpretari poſſe puto. Machina bellica inſtar trutinæ, quæ ſaxa maximi ponderis proijci olim ſolent.* Balliſtam, *inquit Blondus, dixerunt maiores priſci* trabem validam, ita libratam, vt cùm pars denſior ponderibus attracta deſcenderet, eleuata proceritas ſua funiculis quos habebat alligatos, funda ſaxũ maximi põderis longè emitteret
Blijuen. Manere, morari, hærere. *q. d.* be-lijuen.
blijuen. Cadere, interſici, perire.
blijuen hanghen Hærere.
blijuen ſtaen. Subſiſtere, conſiſtere: reſtitare, ſiſtere gradum.
Blincken. Splendere, fulgere, nitere, micare, candere, coruſcare, rutilare.
blinckende. Fulgidus, coruſcus, nitidus, candidus ſplendidus.
blinckſel. Candor, fulgor, ſplendor.
Blind. Cæcus, oculus captus. *ger. blind. angl. blijnde.*
blinde. *ſax. ſicamb.* j. focke. Dolon.
blinde muer. Paries cæcus, *Virgil.* qui feneſtras nõ habet: murus ſine feneſtris
blinde venſter. j. maſter-gat. Riſcus.
blinden hooft-ſweer. Vertigo: capitis grauedo & rotatio cum tenebris & caligine oculis obuerſantibus.
blindheyd. Cæcitas.
blindẽ/ver-blinden. Cæcare, obcæcare, excæcare, priuare oculis.
blindelick/blindelinghs Clauſis oculis
blind-hocken. *holl ſicamb.* Collocare in obſcuro ſtabulo, collocare in tenebris, obſcurare: velare oculos.
blind-ſlecker. *ger. ſax.* Cæcilia, cæcula. ſerpentis genus cæci.
blind-ſpel. Myinda: puerilis ludus obſtructis oculis.
blindſelen. Cæcutire, cæcultare.
Block. Trũcus, caudex. *gal. bloq. an. blot.*
blockt. Homo ſtupidus, ignauus
blockt lands. Ager, foſſa, aggere aut ſepe clauſus. ſeptum, ager ſeptus. *q.d.* beslock/ à lupcken. i. claudere.
block / ſtock der gheuanghenen. Numella, cippus.
block-hout. *bruxel.* j. hol-block.
block-huys. Propugnaculum: arx, turris, moles turrita.
block-werck. j. hol-werck.
block-wijck. Curia.
block meeſter. j. wijck-meeſter.
block-veld. Statua.
block-ſlemper. Antecambulo.
blocken. *zeland.* Truncare, mutilare.
Blocken. Aſſiduum eſſe in ſtudio, in opere, in ergaſtulo. (ſtudiis.
blocker. Aſſiduus in ſtudio, immerſus
Bloed. Sãguis, cruor. bloed-ader. Vena.
bloed-ganck. Fluxus ſanguinis: dyſenteria, tormina.
bloed-gierigh Sanguinarius.
bloed-hond Canis ſagax.
bloed-lauw Tepidulus, ſubtepidus.
bloed-loop. Profluuiũ ſanguinis, cruẽta alui deiectio. bloed-loos. Exſanguis.
bloed-rood. Sanguineus, rubicundus.
bloed-ſchande. Inceſtus.
bloed-ſchandigh/bloed-ſchender. Inceſtus, inceſtuoſus.
bloed-raſten. Suggillare
bloed-raſtinghe. Suggillatio.
bloed-repſen/bloed-riſſen. *vet.* Effundere ſanguinem, infligere cruentum vulnus.
bloed-ſteen. Hæmatites.
bloed-ſuyghet. *vetus.* j. eechel. Sanguiſuga. *angl bloud ſucker*
bloed-ſuyper. Exactor ſanguinarius: ſanguiſuga.
bloed-ſweer. Carbunculus.
bloed-veder. j. ſtoppel-veder. Penna tenerior, ſanguinea: caulis.
bloed-vincke loof-vincke. Rubicilla, pyrrhula, frigilla ſanguinea. *auicula rubra collo, pectore & ventre.*
bloed-verwigh. Sanguineus.
bloed-ver-wantt. Conſanguineus.
bloed-vendel. Cohors prima in acie.
bloed-vinne. *vet.* Vlcus.
bloed vriend. Cognatus, conſanguineus

bloed=

bloed-waeckel. j. bloed sweer.
bloed-wortel. Hæmathodes.
bloed-voght bloed-richter. *sicamb.* Latrunculator.
bloed-worst. Apexabo, botulus.
bloeden. Sanguinem reddere, sanguinem emittere, sanguinare.
bloeden bloeyen bloemen. Florere.
bloedachtigh. Subcruentus.
bloedigh. Cruentus, cruentatus, sanguinolentus, cruore respersus.
bloedighe saecke. Causa criminalis, capitalis.
bloedsel/bloemsel. Flos, flores.
Bloeme. Flos. bloemken. Flosculus.
bloeme. Vacca maculosa.
bloeme. *vet fland.* Antrax, vlceris genus.
bloeme. Menstruum, fluxus menstrui.
bloem-biese. Iuncus floridus.
bloem-gaerd. Viridarium, hortus floribus consitus.
bloem-krans. Sertũ, corolla è floribus.
bloem-potten / bloem-teylen. Horti imaginarij.
bloeme/bloemen-meel. Flos, pollen: & Similago, simila.
bloem-koole. Brassica Pompeiana, Cypria, florida.
bloem-maend. *vetus.* Maius.
bloem-werck / fruytagie / vinietten. Encarpa: implexus florum frondiumve zophoro insculptarum, frondes fructuariæ.
bloemaerd/bloem-gaerd. Viridarium, hortus floribus consitus.
bloemen/bloeyen. Florere, florescere, frondere, frondescere.
bloemigh. Floridus, florens.
bloemsel/bloedsel. Fos, flores, flosculi. & Nucamenta, iuli.
Blont. Flauus, subflauus, auricomus. *vulgò* blondus. *gal. blond: ital. biondo.*
blont/vlasch-verwigh. Xerampelinus, subflauus.
Bloode. Ignauus, timidus, imbellis, ceruinus, formidolosus.
bloodheyd. Ignauia, formido.
bloodelick. Ignauè, timidè.
Bloot. Nudus. & Implumis.
bloot hooft. Caput nudum, apertum.
bloots hoofts. Capite nudo, aperto.
bloot sweerd. Ensis nudus, strictus.
bloot-gat. Podex nudus. *epithetum simiæ.* Simmeken bloot gat. Simia cluna. *ab attritu clunibus.*
bloote. Pellis ouilla cui lana detonsa est.
bloothеyd. Nuditas.
blootelick. Nudè.
blooten. Nudare, denudare.
blooten de vellen. Decerpere lanam velleribus, nudare vellera lanis.
bloot-wolle. Lana velleribus decerpta.
blooter. Vellerum siue lanarum tonsor.
Blose/blosken. Rubor, purpurissum.
blosen. Rubescere, irrubere, erubescere genis. *ang. blushe.*
blosende verwe. Purpurissum, purpureus color.
blosende wanghen. Purpureæ, rubescentes, roseæ, rubentes genæ.
blosem. j. bloemsel. Flos, floris.
blosaerd. Ruber facie.
blosaerd. Malum sanguineũ, rubellum, purpureum.
Blouw. j. blauw.
Blauwe. *vetus.* Alapa *ang. blouvve.*
blouwen. Alapas impingere: batuere & Punire.
blouwen. *holl.* Brachia quatere calefaciendi causa.
blouwen het vlasch. j. swingen. Flagellare, mollire linum: *ger. pluvven.*
blouwel. Malleus ligneus planus, malleus lotorius.
Bluyster. Pustula. *angl. blister.*
Bluyster/bluysteringe op het brood. Hecta, hetta, pusula, pustula in panis crusto assurgens. *ang. blister.*
bluysteren. Adurere, retorrere.
blusschen/blesschen. Extinguere.
blusch-pot. Olla carbonaria: in qua prunæ extinguuntur.
Blutse butse. Contusio, illisio.
blutsen/butsen. Quassare, contundere, illidere.
Blutten. Homo stolidus, obtusus, incautus, inanis.

B O

Bo. Satur, oppletus, obrutus cibo, potu.
bo. Talus ab vna tantùm parte punctos habens: *vulgò* talus cæcus.
bo / rouw-kapprupn. Cucullus lugubris oculos faciemque obstruens.
Bobbel/bobbert. Iuncus leuis, mariscus.
Bobbel. Bulla, vesicula aquæ supernatans,

tans. *gall. bouillon: angl. buble.*
bobbelen. Bullare, bullire, ebullire.
bobbelinge. Ebullitio, scatebræ aquarũ.
Bocael. Baucalium, caucalium, vasculum augusti oris. *vulgo* bocalium *gal. bocal: ital bocale.*
Bocht/bucht. Septum, septa, orum; interseptum, sepimentum clausum.
Bock. Hircus, hirquus, caper, vir gregis. *ger. bock: gal bouc: ital becco.*
bock ouer haghe spelen/bockẽ spelen/ bocken setten / bock-horen spelen. Micare digitis
bocken-leer/bocken leder. Pellis hœdina, hircina.
bocken leer/ bokeler. Pelta, ancile, parma, cauus orbis, clypeus, scutum, vmbo pelliceus. ægis; clypeus Palladis Amaltheæ capræ corio factus. *q d.* bocken-leder. j. coriũ siue pellis hirci: *quod clypei coriis bestiarum & iumentorum, præcipuè verò hœdorum, vestiantur.* Scutum *quoque* ἀπὸ τοῦ σκύτος *i. à corio siue pelle deriuãt Latini: Simili etiam ratione Græci* rhinon *pellem vocant & scutum. gal. bouclier: ital. brocchiere: hisp. broquel: ang buckler.*
bocken-stal. Hœdile.
bocken-vel. Hœdina pellis. & Vter.
bocks-horinck/ bocks-harinck / buckingh/bocking. Halex infumata, fumo durata, passa *q.d.* halex hircina. *à fœdo nempe odore.*
bockingh. *holl.* j. buckingh.
bocksken. Hœdus, hœdillus, hœdulus.
Bockel. *sax. sic.* j. boeckel. Bulla.
Bockerael. Tela cãnabina leuigata. *gal. bougrain: ital bucherani.*
Bocken. *holl.* j. bucken. Inclinare se.
Bockse. Campestre, bracca.
bocksen/ wijde koussen. Caligæ follicantes.
Bod. *vetus.* j. ghe-bod.
Bodde. j. botte. Corbis dossuaria, orca, vas. *angl. butte.*
boddeker. *sicamb.* j. kupper.
Bode. *sax.* j. boede/boepe. Domuncula.
Bode. Nuncius: & Tabellarius.
bode van macht. Legatus, orator.
bode/dienst-bode. Famulus, seruus: famula, serua. boden/dienst-boden. Famuli, famulitium: seruitia, orum.
boden-brood boden-loon. Euãgelium.
bode-schap/bod-schap. Nuncius, nuncium. & Legatio.
bode-schappen/ bod-schappen. Nuntiare, nuntium adferre.
Bodel. *vetus. sax. sicamb.* Apparitor. & Carnifer.
Bodem. j. grond. Fundum. & Fundus, solum. *germ bodem: ang bottome.*
bodem van t'schip. Carina.
bodemrije j. boomerije.
Bodsigh land. *holl.* Palus.
Boech/bocht/ boecht van t'schip. Nauigij latus vtrunque ad proram.
boech-lijne. Funis bolidis.
boech-seerden/ boecht-seerden. Vtrinque inire. & Remulco trahere: remigãdo trahere nauem grandẽ è scapha.
boech-spriet. Antenna anterioris veli.
Boeck. Liber. boecksken. Libellus.
boeck papiers. Volumen papyraceum, 25. membranæ papyri.
boeck-binder. Bibliopegus, compaginator, compactor librorum.
boeck-drucker/ boeck-printer. Typographus, librarius.
boeck-houder / reken-boeck. Codex accepti & expensi, tabulæ accepti & expensi.
boeck-houder/rekening-schrijuer. Aerarius scriba, librarius.
boeck-houder/in-blaeser int spel. Monitor, posticus admonitor.
boeck-kasse. Pluteus, armarium librorum, librarium, foruli.
boeck-laepe. Pluteus, foruli.
boeck-mangher. *vetus.* Bibliopola.
boeck-printer. j. boeck-drucker. Typographus.
boeck-staf/boeck-staue. *ger. sax sicamb.* Character, litera.
boeck-stauen. j. spellen.
boeck-vercooper. Bibliopola, librarius.
boeck-voerder. Bibliopola.
boeck-winckel. Taberna libraria, bibliopolium.
boeck-worm. Blatta.
Boecke/buecke. Fagus: & Glãs faginea.
boeck-wept. Fagopyrum, fagotriticum, faginum, frumentũ. *q.d.* bueck-wept.
boecken boom / buecken-boom. Fagus. Arbor, *inquit Becanus,* quæ libris materiam suppeditare consueuit. *q.d.* librorum arbor.

boeckel.

boeckel/boeckel. Anſa, fibula. & Bulla, *gal. boucle: angl. buckle.*

Boechel/ *holl.* j. bult. Gibbus.

boechelen buechelen. Niti, conari ſub onere.

Boede/bode j. boepe. *ſax ſicamb.* Domuncula, caſa.

Boedel. j. boel. *holl.* Facultates à defuncto relictæ. & Dos.

Boef/boeue. Nebulo, tenebrio.

boef. Puer, adoleſcens. *ang. boye.*

boef ken. Puellus, puerulus.

Boeget/boegiet/boegie. Bulga, hippopera. *gal. bougette: ital. bolgia: hiſp. bolſa: angl. bowget.*

Boepe/boede. Tugurium, domuncula, caſa, caſula. & Promptuarium mercium, horreum, ceſtarium.

Boepe. Compes, pedica, vinculum pedis: boia *apud Plaut.*

Boepe. Anchoralis tabula, anchoræ index in ſuperficie aquæ natans.

boep ancker-touwe. Anchoralia, vrgentes, camelus.

boepſſel van t'ſchip. j. op-boepſſel.

boepen. Compedire.

boeper/ karreuel. Dromas, dromon: genus nauis.

Boel/boedel/inboel. *friſ holl.* Supellex, & Dos. & Bona à defuncto relicta: pars hæreditaria, hæredias, facultates.

boel-goed/boel-gaue. *friſ holl.* Dos.

boel-huys. *friſ. holl.* j. ſterf-huys. Domus feralis.

Boel/boelken. Concubinus, concubina: amaſius, amaſia, glycerium.

boel. *vetus.* Ancilla, ſocaria.

boelen. Amare.

boeler/boeléret. Procus, amator, amaſius: & Scortator, homo venereus.

boeléren. Amare, operam dare amori, ſcortari.

boelinne. *vetus.* Amica, amaſia.

boel-ſchap/boeleringhe. Venerea res, venerea voluptas, amor venereus, amor.

boel-ſchap/boel. Concubinus, cõcubina

boel-gheld. Mulcta pecuniaria concubinatus.

boel-krupd. j. krupdeken loopt mp nae.

boel-dranck. Philtrum, poculum amatorium.

Boen. *ſax.* Palatum oris.

Boene/bieene. *ger. ſax. ſicamb* Tabulata.

Boenen *ſtand.* Inquinare colore, aut maculis.

boenſel. *ſtand.* Macula, inquinamenta.

Boer. Agricola, colonus, ruricola, agricultor. *dicitur* boer / *per ſyncopen pro* bouwer. *ſax. buer. ger. baur.*

boeren. *vetus ſtand.* j. bouwen. Rurari, ruſticari, ruri agere.

boeren-huys. Villa.

boeren kermiſſe. Paganalia.

boer-maet. *vet. ſax* Ius pagi, ius ruſticũ.

boerachtigh. Ruſticus, agreſtis, ſubruſticus, ruſticulus.

boerachtighyd. Ruſticitas.

boerinne. Ruſtica, villica.

boerſch. Ruſticus, ruſticanus, agreſtis.

Boerde/iock. Nugæ, iocus, ioci, ioca. *gal. bourdes: ang. bourde.*

boerdigh. Nugax, iucundus, facetus.

boerdigylick. Iocoſe, ioculariter.

boerden. Nugari, triçari, iocari. *gal. bourder. ang. bourden.*

Boerdinck. *ſax.* Carabus, genus nauis.

Boeſem. Sinus. *ger. buſen: ang. boſome.*

boeſem/ſlab-boeck. Faſcia pituitaria, rica, ricula.

boeſem der zee. Sinus maris.

Boeſem-weeſe. Poſthumus.

Boeſen. Impetuoſe pulſare.

boeſman. *friſ.* j. biete-bauw.

Boeſen. *vet.* Baſiare, oſculari. *gal. baiſer: ital. baſciare: hiſp. beſare.*

boeſen het duymken. Baſiare pollicem alterius.

Boeſt. j. bolſter. Gluma. & Muſcarium herbæ.

Boete. Pœnitentia.

boet-baerdigh. Pœnitens.

boet-baerdighyedt. Pœnitentia.

boete/baete. Emendatio, correctio: & Remedium: & adiumentum. Boete *Beranus* naturale adiumentum *vocat.*

boete/bieten. Mulcta, multa, pœna: & Satisfactio, luitio.

boeten. Mulctare, multare, multam irrogare. & Piare, expiare.

boeten. Mulctari, multari: pœnas dependere, pœnam aut multam ſubire, luere delictum, redimere.

boeten. Remedium adhibere, mederi.

boeten den dorſt. Sedare, ſiſtere, leuare ſitim.

boeten den luſt. Explere animum voluptate, explere libidinem, ſatiari.

boeten het vier. *friſ. ſic.* Struere ignem. admouere titiones. *gal. bouter.*

boeten. Emendare.

boeten de netten. *holl.* Retia reficere, reſarcire.

boetſel. j. baete/beteringhe. Emendatio.

Boetſe j. buitſe. Tuber.

Boetſe/ bootſe. Cauillum, cauillatio, facetiæ, ludicrum, res ludicra, geſticulatio, ludibrium.

boetſe. j. bootſe. Adumbratio picturæ.

boetſen-maecker / boetſer. Atellanus, ſcenicus, geſticulator, hiſtrio, pantomimus, mimus, ludio.

boetſen/bootſen. Iocari, geſticulari.

boetſeren. j. bootſeren.

boetſigh. Iocoſus, facetus, venuſtus, feſtiuus.

Boetſen. j. lappen. *ger. ſax. ſicamb.* Interpolare, ornare. *angl. bodge, botche.*

boetſer. Interpolator. *angl. bodger.*

Boetſen. *germ. ſax. ſic.* j. ſmutten.

boetſel. j. ſmutſel

Boeue/ boef. Nebulo, nequam, impoſtor, tenebrio, ſemiſſis homo, vatinio, vappa, frugiperda: homo improbus: & Homo impurus, impudicus. & Famulus, ſeruus, fur *apud Virgil* & Scortator, adulter. & Hiſtrio, mimus, ſcurra. *vulgo* bouinus, bufo. *ital bufone.*

boeue/boef ken. Puer, ephebus.

boeuen-net. Tranſenna, funis extentus: textũ è funibus ſupra foros nauium, ſupra quod itur. *vulgo* bouenetum: *quod nebulones, fures & piratas arceat.*

boeuen-ſtuck. Scelus, flagitium.

boeuerije. Nequitia, impoſtura, ſtropha, verſutia, probrum: & Impudicitia.

boeuerijachtigh/boefſch. Nequam, flagitioſus, ſcurrilis, impurus, impudens.

Bof. j. bou. Celeuſma.

Bof/boffe/pof. *vetus.* Bucca, buccarum inflatio, *&c.*

boffen. Inflare buccas: & Iactare.

boffen. *holl. friſ.* A contractu reſilire: pœnitere contractus.

Bogaerd. *rectius* boom-gaerd. Pomarium.

Boggher. j. pot-appel.

Boghe/ boogh̃e. Arcus, cornu, *à* bogen/ *ſiue* boogh̃en. i. flectere. *germ. boghen: ang. bowe.*

boghe/ welfſel. Arcus, concameratio, fornix, teſtudo.

boghe-koker. Corytus.

boghe-ſcheut. Teli iactus.

boghe-maecker Arcuarius.

boghe-ſaghe/ boghel-ſaghe. Serrula arcuara

boghe-ſchutter. Sagittarius, arcitenens.

boghe-wijs. Arcuatim.

boghe wijs ghemaeckt. Arcuatus, curuatus in modum arcus.

boghel/ beughel. Hemicyclus: ſemicirculus, curuatura ſemicircularis.

boghel/beughel. Numella, & Annulus.

boghel/kloſpoorte. Annulus, porta, annulus terreus ſphæriſterij.

boghel bane. Area, ſphæriſterium locus, in quo globis luditur per annulum adactis.

boghel-ſaghe. j. boghe-ſaghe.

boghelen. Ludere ſphæra per anulum.

boghelen. j. booghen. Arcuare.

boghen. j. booghen. Arcuare.

Boget. j. boeget.

Bokael. j. bocael.

Boke. j. baecke beuelt.

Bokel. *vet. ſland.* Vmbo. & Fibula *gal. boucle*

Bokeleer. j. bocken-leer. Pelta

Boken. j. booken. Batuere.

Bokene. *vetus.* Phantaſma, ſpectrum.

Bokeracl. j. bockeracl.

Boket. Sertum, faſciculus florum. *gal. bouquet.*

Bol. Tumidus, turgidus, fungoſus, ſpõgioſus, cauernoſus, fiſtuloſus, multicauus. & Paluſtris.

bol hooft. Hydrocephalon, caput aqueo humore turgidum.

bol-koorſtigh brood. Panis ruptus: cuius cruſta à medulla ſeparata eſt.

Bol/bolle. Globus, ſphæra. *gal. boule: ital. balla: hiſp. bola: ang. boule.*

bol/bolle. Caput. *per metaphoram, à ſphærica figura.* bolleken. Capitulum, capitellum.

bol-aerſen. In caput deuolui, clunibus in altum ſublatis: præcipitare, præcipitari: inuertere, inuerti, ſubuerti.

bol/ bolleken van looch. Caput allij, bulbus.

bol. *holl.* Panis rotundus.

bol des booms. *ſland.* Caudex, truncus.

bollen.

bollen. Voluere, rotare. *hisp boluer.*
bollen. Voluere globum, iactare globũ.
boller. *vet.* j. **donder-busse** Balista.
Bol. Garrulitas, loquacitas.
bollen/klappen. Fabulari, nugari, effutire.
bollaerd. Homo futilis, fabulator.
bol-bane/ rol-bane. Sphæristerium.
bol-werck/block-werck. Propugnaculum, agger, vallus, vallũ. *vulgo* balloartus. *gal. bouleuert, boulevvard, bouleuer: ital. bellouardo, baluardo: hisp. baluarte: ang bulvvarke.*
bol-wercken. Emunire, munire propugnaculo, aggere, vallo, vallare, circumuallare, aggerem iacere.
Bolck/bolgh. Asellus piscis.
Bolcken. *sax. fris sicamb.* Mugire: rudere.
Bolderen/ bulderen. Blaterare, debacchari, intonare, minari.
bolder-gheesten/ bulder-gheesten. Lemures nocturni, nigri.
Bole/beul. Carnifex. *ital. boia.*
Bolghe/bulghe. *sax. fris.* Fluctus maris, vnda, procella.
Bolghenschap. *vetus* Offensa, culpa.
Bolingh. j. **beulingh.** Intestinum. Farcimen, botulus, botellus. *gal. boudin: ital budelle: ang boding.*
Bolle. j. **bol.** Globus.
bolle/bulle/bollen. Taurus non castratus. *gor. bollen: ang. bulle.*
bolle-gheld. Merces pro admissura tauri. & Mulcta pecuniaria illegitimi concubitus, siue concubinatus. *quæ & boel-gheld dicitur.*
Bollinck/bolck. Asellus piscis.
Bolster. Peripsema, limatura, ramentũ, & Tomentum. & Furfures.
bolster/sloester. Culleola.
bolster/booste. Siliqua, gluma, folliculus grani.
bolster. Stramenta.
bolster. Culcita, siue culcitra, culcitra stramentitia, culcitra lanea, tomẽtitia. *bolster ang.* Ceruical.
bolster/gelijuigh. Pinguis corpore, habitior. & Bucculentus, malis pleniori. bus & inflatis.
bolsterken. Tomix, *siue* tomice.
bolsteren de not j. **sloesteren.**
Bolt. j. **bout.** Sagitta capitata.
bolten-boom. *sicamb.* Sambucus.

Bombammen. j. **bepaerden.** Pulsare campanas, tinnire, *ital. ribombare.* i. resonare.
Bombasijn/boombasijn/ boõ-wolle. Gossipium, xylum, gossipium linum, xylinum, lana xylina, siue de arbore, aut ligno, βάμβαξ, βαμβάκιον. *vulgo* bombasiũ: & bambasium. *q d.* **boomsije.** i. sericum arboreum, *gal. bombasin: ital. bambagia. bambace.*
bombasijnen kleed. Vestis gossipina, xylina, bambacina.
Bomme. j. **trommel.** Tympanum.
bomme oft bonde van t'vat. Operculum vasis, obthuramentum dolij. *gal. bondon.*
bomme-gat. Gula siue os dolij.
bommen het vat. Vas operculare, operculo operire.
bommen. Resonare: & Tympanum pulsare.
bommele. *fland* j. **hommele.** Bombilius, fucus.
bommeler/ bommel-necker. Neptunus, dæmon aquaticus: larua, lamia, spectrum: manducus.
Bommerije. j. **boomerije.** Fœnus nauticum.
Bonck/ *sax. fris* j. **been.** Os, ossis.
boncket. Globulus osseus, sphærula eburnea.
Bond. *vetus.* Vinculum: Ligatura. & Fascis. & Fœdus. *ger. bund: ang bond.*
bondelken. Fasciculus.
bond-ghenoot. Fœderatus, socius.
bond-brekigh. Fœdifragus.
bonde. j. **bomme.** Operculum dolij.
bondel/ bundel. Fascis, sarcina.
bondel. *fland.* Spicarum fascis.
bondel-loos. Non ligatus, solutus vinculis. & Irritus.
bondelen/bundelen. Colligare.
bonder/bunder. Iugerum.
bondigh. Firmus, ligatus, & Ratus.
bondsel. *fland.* Cunabula, fasciæ.
bondselen. *fland* Fasciare, fasciis ligare.
bond-schoen. Pero, gallica. & Ocrea.
Bonet. Pileus, pileum. *vulgo* bonetum. *ger. baret: gall. bonnet: ital. beretta. hisp. bonete: angl. bonnet.*
bonet. Orthiax, appendix quæ infimæ veli parti adijcitur.
bonet-maecker. Pileo.

Bon-

Bonghe/bunge. *ſax. friſ ſicamb. j.* bomme. Tympanum.

Bomme/bumme. *ger. ſax. ſicamb.* Coaſſatio, tabulatum. & Forinauium.

Bomme. *holl. j.* wijck. Vicus, regio vrbis.

bomme-meeſter. *holl. j.* wijck-meeſter. Vici prefect⁹, magiſter regionis in vrbe.

bomme-gheſeten. Vicũ vrbis inhabitans.

Bonſinck/ bontſinck/ buntſinck. *ſicã. holl. friſ. j.* biſſe. Putorius.

Bont. Varius, maculoſus.

bont kleed. Veſtis pellita, pellicea, diſcolor, maculoſa.

bonte mutſe. Pileus pellitus, pelliceus.

bonte kraeye. Cornix varia, cinerea.

bonten os. Bos maculoſus, varius.

bont-werck. Pelles variæ, maculoſæ: Babylonicæ, diuerſorum colorum.

bont-wercker. Pellio, maculoſarum pellium concinnator.

Boocken/ boken. Tudere, pulſare, batuere. *gal. buquer.*

boocken ỹet vlaſch. Demulcere linum malleo: contundere linum. (parius.

boock-hamer. Tudes. & Malleus ſtu-

Booghe. *j.* boghe. Arcus.

booghen/ bogen/ bungen/ buegen. Flectere, curuare, ſinuare, pandare, arcuare.

boogh-ſaem. Flexilis, flexibilis.

Boom. Arbor, arbos: boſſé. Arbuſcula.

boom. Vectis. & Repagulum. & Trabs & Perica.

boom. *j.* ſchip-boom. Contus.

boom. *j.* dyck-boom. Repagulum.

boom. *j.* dyaegh-boom. Phalanga.

boom. *j.* weuers boom. Iugum.

boombaſyn. *j.* bombaſyn/ boom-ſyde/ boom-wolle. Goſſipium. *q. d* ſericum arborcum.

boom-gaerd. Arbuſtum, arbuſtinus locus, arboretum, locus arboribus conſitus, amœnitatis vtilitatiſque gratia.

boom-gaerd/ ooſt-gaerd. Pomarium, locus fructuum gratia conſitus.

boom-gans. Anſer arboreus, concha anatifera.

boom-gheld/ hauen-geld. Portorium.

boom-leere. *j.* ſchoor-leere.

boom-meeſter/ boom-ſlupter. *hol.* Portitor, limenarcha.

boom-not. Iuglans, nux baſilica.

boom olie. *ger. ſax. ſicam. j.* olie van olyuen. Oliuum.

boom-planter/ boom-ſetter. Conſitor, plantator.

boom-ruyter. Elurus ſilueſtris. *q. d.* eques arborum.

boom-ſchip/ boom-kaen. *ſax. fic.* Monoxylon: nauigiolum ex vno ligno.

boom-ſlupter. *j.* boom-meeſter.

boom-ſterck. Robuſtus, validus.

boom-ſwamme. Panus, tuber, tumor fungoſus in arboribus.

boom-varen. *j.* epcken-varen. Polypodium, filicula.

boom wachs. *vetus.* Reſina.

boom-wolle. *germ. ſax. ſicamb. ſland. j.* boom-baſyn. Goſſipium, xylon, lana xylina, lana lignea. *Vlpian.*

boom-woꝛm. *vetus germ.* Cantharis: vermis in ſummitate ramorum fraxini & oliuæ naſcens.

boom-vrucht. Pomum.

boomigh ghewas. Arboreus fœtus.

boomighe tanden. Dentes ſtupidi. *q. d.* arborei: *prouenit enim dentium ſtupor eſu fructuum immaturorũ & acerborum.*

boomighend der tanden. Stupor dentium, torpor dentium.

boomerije/ *rectius* bodemrije. Fœnus nauticum, vſura maritima, nautica, traiectitia, reditus ex nauibus. *ſax.* bodmerije: *à* bodem. *i* carina nauis.

Boone. Faba. *Remberto Dodonæo* bona *dicitur.*

boon-houde. Siliqua.

boon-lapken. Hilum.

boon-meel. Lomentum, farina fabacea.

boon-ſtroo. Fabalia, ſtipulæ fabales.

boon-woꝛm. Midas, vermis fabas exedens.

boonken. Fabula, fabulum.

boonken. Cruſtulum

boonken. *metaphor.* Nanus, pumilio.

boonkens hol-woꝛtel. Capnos fabacea radice.

Booꝛ/ booꝛer. Terebra. *biſp. barrena.*

booꝛken. Terebellum.

booꝛen. Forare, fodere, infodere, perforare, fodicare, foramen facere. *gal. forer: ang. bore.*

booꝛen met ỹet booꝛ. Terebrare. *biſp. barrenar.*

booꝛ-ỹſer. Terebra.

Booꝛd. Margo, ora, extremitas.

booꝛd/ ſoom. Inſtita, limbus, ora veſtis, fimbriæ

fimbria: *gal. bord: hiſpan. borde.*

boozd oft rand van de ſchotel. Crepido lancis aut catini, extremus margo.

boozd oft rand van den pot. Labrum, corona, margo, ora poculi.

boozd van t'ſchip / auer-loop. Fori, orum.

boozd-vol. Ad marginem plenus, à ſummo plenus, coronatus.

boozd-vol ſchencken. Craterem inducere corona, vina coronare, cereuiſiam coronare: ad ſummum vſque marginem implere poculum, calicem.

boozden. Prætexere, præſuere fimbrias. *gal. border.*

boozdinghe. j. krupſeninghe. Limbus, impages. *Adr. Iun.*

boozdueren / boozduer-werken. Pingere acu, plumare, variare acu. *gal. broder: hiſp. bordar: ang. embroder.*

boozdueret / boozduer-werker. Acupictor, phrygio, plumarius, limbolarius, barbaricarius, ſegmentarius. *gal. bordeur, broddeur: hiſp. bordador.*

boozduerſel / boozduer-werck. Limbus veſtimenti, peniculamentum, fimbria, opus phrygium. *gal. bordure, hiſp. bordadura.*

boozdſel. Limbus, inſtita.

Boozen. *vide* **booz.**

Boos. Malus, prauus, peruerſus, malignus.

boos-baerdigh. Ad malum pronus.

boos-wee. *ſax. ſic.* Morbus fonticus, caducus.

boos-wicht. Sceleroſus: telluris inutile pondus, terræ onus: homo prauus & inutilis, terram ſuo pondere grauans.

boos-willigh. Maleuolus.

boos heyd. Malicia, malignitas.

boosliek. Malitiosè, malignè, malè.

Booſte / booſtele. j. pelle. Siliqua, folliculus, *boiſte. gal.* ciſtula.

booſten / booſtelen. j. pellen. Glabere, deglabrare, decorticare.

Boot. Acacium, nauigium actuarium, ſcapha, lembus, cymba *vulgò* bota. *ſax. both: ang bote, boate.*

boot. *vetus. j.* tonne. Cadus.

bootſ-gheſelle. Nauta, nauita, nauicularius: & Remex, ſocius nauali.

bootſ-man / boot-baerder. Nauta, nauita, nauicularius, epibata, vir nauticus: Nauclerus, nauarchus.

Booten. *ſland.* Malleo contundere, pinſere.

boot-hamer. *ſland.* Malleus.

Bootſe. j. boetſe. Cauillatio.

Bootſe. j. bewozp. Adumbratio, delineatio.

Bootſéren. *ſland. holl. j.* **be-wozpen.** Delineare, deformare.

Boz. *holl.* Cholera, felliflua paſſio.

Bozage / bzupnagie / Bugloſſa. *vulgò* borago, borrago.

Bozat. Multitia, orum. *ital buratto.*

Bozbelen. Scaturire, ſcatere.

Bozcke. j. barcke. Cortex, cruſta.

Bozckel. *vetus. j.* gheere / ſlippe.

Bozcht. j. bozght.

Bozd. *holl friſ. ſland. j.* **berd.** Aſſer, tabula: & Orbis ligneus, orbis menſarius. *ang. bourde.*

bozd-decks / bozd-deckſe. *ſlandr. j.* **looue.** Proiectum ligneum: vmbraculum. *& bruxell.* **beur-berd.** Appendix tabernaria.

Bozde / burde. Onus, faſcis, ſarcina, pondus, *φορτ&. ger. burde: ang. burden.*

bozd-eſel. Burdo, mulus ex equo & aſina natus: aſinus clitellarius, doſſuarius, ſarcinarius: Burdo, *inquit Conrard. Geſnerus, dictum videtur, ἀπὸ τῶν φορτῶν .i. ab oneribus: nam & Græcè apud quoſdam recentiores ὁ φόρτων legitur.*

Bozdeel. Ganea, ganeum, proſtibulum, lupanar. *vulgo* bordellum. *gal. bordeau: ital. bordello: hiſp. burdel ang. brotelhouſe.*

bozdeel-bzocker / bozdeel-bzocke. Ganeo, ſcortator.

bozdeel-hoere. Proſtibulum, abiectiſſimum ſcortum. *ang. brothel.*

bozdeel-houder. Leno.

bozdeel-houdſter. Lena.

Bozdelen. j. bozrelen. Aeſtuare.

Bozdene / bozde / holl. Onus.

bozdenen. Onerare.

Bozdeſſche. *ſland. j.* **bozd-decks.**

Bozdueren. j. boozdueren.

Bozen. j. boozen. Forare.

Bozen. j. beuren. Leuare.

Bozen. j. baeren / beren. Vti.

Bozg / bozght. Arx, caſtrum, caſtellum. *à* **bozghen** *ſiue* **berghen, i.** *in tutum recipere, ſeruare: eſt enim* locus editus & munitus ad ſalutem hominum. *vulgò*

burgum. *Dicitur &* vrbs, oppidum, ciuitas, *apud veteres tã inferiores quàm ſuperiores Germanos.* Græcis πυργος, turris eſt. *gal. bourg: ital. borgo.*

bozgh-eſel. j. **bozd-eſel.**

bozg-graue. Burgi comes, arcis comes, vici comes, vicecomes, præfectus arcis, præfectus caſtri. *vulgò* burg-grauius, comes caſtrenſis.

bozgh-meeſter bozgher-meeſter. Conſul, tribunus plebis. *vulgò* burgimagiſter. *q.d* arcis, opidi, ciuium plebiſque magiſter, præfectus, & defenſor.

bozgh-recht/bozger-recht. Ius ciuium, ciuitas.

bozgh-ſaet. Incola arcis, habitator caſtri

bozghen/berghen. Abſcondere.

bozgh-ſpel. Apodidraſcinda. *Pueritiæ ludus, quo obſtructis ei qui in medio ſedet oculis, cæteri in latebras ſeſe abdunt. mox dato ſigno, dum ille latentes veſtigat, hi ad ſedem eius tanquam ad metam recipientes ſe, præuertere illum ſatagunt.*

bozghen/berghen. In tutum recipere, ſeruare, dare ſalutem.

bozgher poozter. Ciuis, municeps. *vulgò* burgus & burgenſis. *gal. bourgeois: ang. burges.*

bozgher-mael. *vet. ſax.* Ius ciuium.

bozgher-meeſter. j. **bozgh-meeſter.** Conſul.

bozgher-ſchap. j. **bozgherije.**

bozgherije. Ciuitas: ciuium ius & prærogatiua.

bozgherlick. Ciuilis, ciuicus, politicus.

bozgherlick recht. Ius ciuile, municipale.

Bozghe. Fideiuſſor, ſponſor, compromiſſor, appromiſſor, vas, præs, author credendi. *ger. burg: ang. borowe.*

bozghe blijuen. Vadari, ſpondere, fideiubere pro aliquo, præſtare, recipere in ſe alterius promiſſum, promittere ſe præſtiturum quod alter, pro quo ſe interponit, tenebatur: ſe debitorem fideiuſſoremque conſtituere: expromittere: dato fideiuſſore creditorem ſecurum reddere.

bozghe ſtellen. Vadari, ſatisdare, cauere.

bozgh-man. Creditor.

bozgh-ſchap. Vadimonium.

bozgh-toght. Fideiuſſio, vadimonium, fideiuſſor.

bozghen/vertrouwen. Credere, credere debitum, dare mutuum.

Bozght. j. **bozgh.**

Bozlen. *ſland.* Clamare, vociferare.

Bozne. Fons, puteus: & Aqua fontana, aqua puteana: **Bozn** *Becano* aquæ exortus *ſiue* aqua naſcens *dicitur, qualis eſt fontium & puteorum perennes venas habentium.*

bozn-kanne. Hydria.

bozn-put. Puteus.

bozn-put water. Aqua putealis, puteana.

bozmen. *friſ.* j. **bzencken.** Aquare.

Bozmen. *hol.* j. **bermen.** Ardere.

bozn-ſteen. *ger. ſax.* Succinum, electrum, gleſſum. *q. d.* petra ardens. *electrum enim acceſſum tedæ more ac nidore ardet.*

Bozs. *holland.* j. **bere.** Vrſus.

Bozs *germ. ſax. ſicamb.* j. **rot.** Contubernium, manipulus.

bozſ-gheſel *ger. ſax. ſicamb.* j. **rot-gheſel.** Contubernalis.

bozſ-meeſter. j. **rot-meeſter.** Decurio.

Bozſe. Crumena, marſupium, vidulus, ſacculus, loculus, loculi, mãtica, burſa. βύρσα. i. corium. *gal. bourſe: ital. borſa: hiſp. bolſa: ang. purſe.*

bozſe der koop-lieden. Baſilica, Ianimedium, conuentus mercatorum. *vulgò* burſa: *ab ampla domo, burſe ſiue crumenæ ſigno inſignita Brugis Flandrorum ſic primo dicta.*

bozſen-ſnijder. Saccularius, manticularius, zonarius ſector, crumeniſeca.

Bozſt. Pectus, thorax. *germ. bruſt: angl. breaſt.*

bozſte/mamme. Mamma, mammilla, vber.

bozſt-been. Os pectoris, os ſternon.

bozſt-boghe. *vetus.* Antilena.

bozſt-gheſlagh. Planctus.

bozſt-ghetuygh. Antilena.

bozſt-gheſweer. Emphyema.

bozſt-gheweer. Thorax, pectoralis armatura.

bozſt-harnas. Thorax ferreus, ſiue æneus, pectorale.

bozſt-lap. Pectorale, & Mammillare, ſtrophium, faſcia pectoralis.

bozſt-plate. Thorax ferreus.

bozſt-riem. Antilena.

bozſt-tepel. Papilla.

bozſt-weer/bozſt-weeringe/ſchantſe.

Lorica

Lorica castrorum: sepimentum muri: sepimentum militare: propugnaculũ: structura in muris, pectus vt lorica muniens.

borstigh. *holl.* Asthmaticus, anhelator.

Borstel. Seta. *ger. bursthaar: ang. bristle, brusche.*

borstel/kladder. Peniculus, penicillus.

borstelken. Echinus.

borstel-draet. Cheleuma, canabinum filum setis præpilatum, filum sutorium.

borstelachtigh. Setosus, hispidus.

Borsten. j. **bersten.** Rumpi, frangi: crepare.

Bortelen/ Tumultuari, æstuare: & Fluctuare, agitari, tumultuare: & Bullire, ebullire.

Bosch. Silua, nemus, lucus, saltus, *vulgò* boscum, buscum. *gal bois: ital. bosco: hisp. bosque ang. busse.* βοσκειν i. pascere.

bosch-besie. *hol.* j. **kraecke-besie.**

bosch-duyue. Palumbus.

bosch van haer. j. **haer-bosch.**

bosch van wijn-besien. *vetus.* Vua, racemus, botrus.

bosch-goden. Fauni, satyri, dij siluestres.

bosch-hoeder. Saltuarius, saltuum custos.

bosch-kolen. Ligna acapna, carbones acapni: carbones syluatici *vulgò dicti, quòd in siluis vrantur & præparentur.*

bosch-man. Siluicola.

bosch-not. *fland.* Nux detumana, prægrandis.

bosch-os. Bubalus.

bosch-roouer. Latro, grassator.

bosch-slanghe. Coluber.

bosch wachter. Saltuarius.

boschagie. Arboretum. *gal. boscage.*

boschachtigh. Siluester: siluestris.

boscher. j. **snoeyer.** Frondator.

Bosele. j. **beusele.**

Bosemer. j. **wssel.**

Bosse. *fland* j. **busse.**

Bosse. j. **bokeler.** Vmbo.

Bosse-boom. Buxus *ital. bosso: hisp. box.*

Bossen/botsen. Pulsare, tundere, quassare. *ital. bussare.*

Boste. j. **booste.**

Bot. *vide post dictionem* **Boter.**

Bote/ boten-schoen. *holl. sicamb.* Pero, calceus rusticus è crudo corio. *ital. bottes: hisp. botes: ang. & gal. bottes.* i. ocreæ.

bot-aersen leersen/bridse slaen. Xylegogio castigare: ocrea, assere vel rudente ferire nates.

Boter. Butyrum. *ger. butter. ang. butter.*

boter-am/ boter-ham. Panis butyratus, panis butyro illitus.

boter bloeme. Ranunculus, polyanthemum: *herba floribus aureis, quæ à vaccis depasta butyri colorem commendare creditur.*

boter brugge. *fris. fland. sic.* j. **boter am.**

boter-melck. Lac serosum, lac agitatum, lac secundarium, lac pressum, lac ex quo butyrum confectum est.

boter-schete/boter schijte/boter-schitte/boter-vliege. *fland.* j. **pepel.** Papilio.

boter stande/kerne. Vas in quo lac agitatur, & butyrum cogitur.

boter-tanden. Dentes primores, incisores, tomici, gelasini, ctenes anteriores.

boter-vlaeye. *leod.* j. **boter-am.**

boter-vlieghe. *fland.* j. **pepel.** Papilio.

boter-voghel. *sax.* j. **boter vlieghe.**

boteren. Linere siue condire butyro.

boteren/kernen. Butyrum coagulare, cogere, conficere, lac in butyrum densare, spissare, cogere: lac agitando extundere butyrum.

Bot. *holl. fris. sicamb* j. **been** Os, ossis.

Bot/bot-visch. Passer, piscis, rhombus: piscis planus, latus & extensus.

Bot/plomp. Bœoticus, bœotus, stolidus, stupidus, hebes, obtusus, rudis. *hisp boto.*

bot maecken. Retundere, obtundere, hebetare.

bot-bijle. Imperitus & obtusus faber lignarius.

bot-muyl. Homo obtusus, stolidus, obesæ naris.

bot-oore. Auris bœotica, auris bataua, auris pinguis. & crassa: homo stolidus & pingui iudicio.

bot-aerd. Homo obtusus.

botheyd/bottigheyd. Obtusio, hebetutu, stupiditas.

botterick. Bœoticus, obtusus homo.

bottelick plompelick. Obtusè, stolidè.

Bot/botte. Impulsus, ictus: & Resultus. *gal. boutee.*

bottelinck. Subitaneus, subitus, repentinus:

nus: & Subitò, repentè, ilicò. *it. di botto.*

Botte. Gemma germen, oculus. *gal. bouton: hiſp. boton.*

botte. Papula.

botte. *zeland.* Hydrops ac tumor ſtrumoſus ouium.

Bottel/ buttel. *ſicãb.* Arbutum, vnedo.

bottel. *ſicamb vet.* j. **cornoelie.** Cornum.

bottel-boom. *ſicamb. vetus.* j. **cornoelie-boom.** Cornus.

bottel bozen. *vetus.* Rubus.

Botten. *ſland.* j. **ſtooten.** Trudere. *gal. bouter.*

botten/ wt-botten. Gemmare, gemmaſcere, fruticare, pullulare, trudere gemgas, *Virgil.* Vernare.

botten als een gheſwil. Caput facere. *gal. aboutir.*

botten op-botten. Reſultare, reſilire. *ital buttare: hiſp. botar.* i. repellere, expulſare

botten op d'water. j. **ſlingheren.**

botten. Edere, exponere, eiicere, ſternere, pellere propellere, impellere. *gal. bouter: ital butare. hiſp botar.*

botten. *holl ſland.* j. **bedrieghen.** Fallere, imponere.

botten. Fraudulenter extrudere aleas, componere aleas, taxillos mittere cõpoſitos. *Lud. Viues.*

botter. Deceptor, impoſtor, circumſcriptor, qui quauis ratione per fraudem priuat & emungit aliquem rebus ſuis. & Aleator improbus & præuaricator, aleator famoſus, planus, deceptor.

Botſe butſe. Pulſus, concuſſus.

botſen/ butſen. Pulſare, concutere, pellere, impellere. *gal. pouſſer: ang. puſh.*

Botte/ butte/ bodde/ hotte. Corbis doſſuaria, orca, cophinus.

bot-dragher/ bod-dragher. Baiulus corbis doſſuariæ, ciſtifer.

bot-dragher/ bod-dragher. *louan.* j. **tupterſche blancke.** Dipondius.

Botte/ butte. Dolium, orca, cupa. *vulgò* butta, *germ. butten: ital. botte. hiſp. bota. ang. butte.*

bottelrije. Promptuarium, penarium, cella promptuaria, cella penaria, cella vinaria. *vulgò* botteleria. *gal. bouteillerie: ital. boteleria: hiſp. botilleria: ang. butterie, buttry: Bouteille gal.* lagena, *ſiue* ampulla *dicitur.*

bottelier. Promus, condus, præfectus cellæ penariæ, cellarius, œnophylax. *gall. bouteillier: ital. bottigliere. hiſp. botiller. ang. butler.*

Boude. Audax, confidens, *ital. baldo; baldanzoſo: ang. bould.*

boudelick Audacter.

boudelinck. Audaculus.

Bouen. Super, ſupra, ſupernè, ſurſum, deſuper. **Te bouengaen.** Superare, antecellere, præſtare, præire, anteire, excedere, exuperare, præcellere, vincere.

bouen-dorpel Hyperthyrum, ſuperliminare, limen ſuperum.

bouen camer. Cœnaculum.

bouen maeten. Præter modum, ſupra modum, vltra modum, impendio, plus ſatis.

bouen-kouſſen. j. **bjoecke.** Fœmoralia.

bouen-leder. j. **ouer-leder.**

bouen-lyſt. Tænia.

bouen-net. j. **boeuen-net.** Tranſenna.

bouen-ſanck. Vox ſuperior in muſica. *vulgo* cantus, diſcantus, ſuperius, ſuperior: *vox quæ arcem ſeu apicem harmoniæ obtinet, & in ſublime præcipuè fertur.*

bouen-waerts. Surſum.

bouenſte. Supremus.

Bought. j. **bocht.**

Bout. Obex, peſſulus, repages, repagulum, clauus teres. *ang bolte.*

bout van het ſchouder blad. Caput ſcapulæ, ſummus humerus.

bout van t'been. Femur, coxa clunis. **hamelen bout.** Femur veruecinum. **Ganſen bout.** Femur anſerinum.

bout/ bout-pijl. Sagitta capitata, pilum catapultarium, ſiue catapulticum. *ger. boltz: ang. bolte.*

bout gaten/ bout-aerſen. Præcipitari. & Ire in defectionem, tranſitionem facere, rebellionẽ facere, deſciſcere. *ſumpta metaphora a ſagitta inuersè reuolante.*

Bouw/ bouwe. *friſ. ſicamb. holl.* Meſſis: & Aruum: & Agricultura: & Aedificatio. & Agger.

bouwen. Arare, colere agrum, agricolari, exercere ſolum, vertere agrum: & Aedificare, ſtruere, architectari.

bouwer *& per ſyncopen,* **boer.** Agricola.

bouwer. Aedificator.

bouwſel. Agricultura: & Aedificatio, conſtructio, ſtructura.

bouw-heer. j. bouw-meester.
bouw-maend. *sax. friſ. ſicam.* Auguſtus.
bouw-man/ bouwer. Colonus.
bouw-meester. Architectus, architectō: & Aedilis, fabricenſis.
bouw-valligh. Ruinoſus. & Valetudinarius
bouw valligheu muer. Parietina, paries vetus & ſemirutus.
bouwigh. Sartus tectus.
bouwigh maecken. Inſtaurare.
Bouwen. Cyclas, veſtis longa, ſpatioſa.
Bosse. j. bockſe.

B R

Brabbelen. Confundere, miſcere, turbare, & Tricari, nugari, nugas agere. & Rixari, altercari *gal. brouiller: angl. braule, brauvle.*
brabbeler. Turbator: & Nugator, & Altercator
brabbelinghe. Turba, turbatio, turbamentū, confuſio, tricæ, nugæ, res nugatoriæ. & Rixa, iurgium. *ang. brauvling.*
Brack. Salſus: aquæ marinæ ſaporem quodam modo referens.
brack goed. Merces ſubmerſæ: ſalo ſiue aqua marina corruptæ.
brack *ſax.* j. wrack. Reijculus.
brack. *ſax.* Cineres mediæ probitatis.
brackſ-brack. *ſax* Cineres viliſſimi.
Brack / brack-hond. Plaudus canis, odorus, ſagax; canis venaticus. *vulgò* bracchus. *gal. braque: ital. bracco.*
brack-neuſigh. Reſimus.
Bradde. *ſland.* Teſticulus.
brad-not. *ſland. vvaſ.* j. hupſt-not. Nux decumana.
Bradſe/ bredſe. *ſland.* Teſticulus.
bradſe/ bredſe j. beur-broecke.
Braecke. Fractura, effractura. braecke doen. Vincula carceris rumpere, effringere carcerem.
braecke. Nauſea, vomitus, diſſolutio ſtomachi.
braecke. *ſland.* Lupatum, lupus, murex, poſtomis. *ang. brake.*
braecke. *vet.* j. ghebreck. Defectus, carentia
braecke. Malleus ſtuparius. *vulgò* linifrangibula.
braeck. Sterilis: ſemen non accipiens. *Ioan. Becan.*
braeck ligghen. Iacere incultum, ceſſare, requieſcere: *dicitur proprie de aruis alternis annu ceſſantibus.*
braeck-liggende landt. j. braeck-land. Veruactum.
braeck-ligghende brouwe. Mulier vacans, vacua, vidua.
braeck/ braeck-land. Veruactum, nouale, incultum ſolum.
braecken. *vetus* j. breken. Frāgere, rumpere. *ang. breake.*
braecken braeckelen. Frangere membra laboribus vigiliis.
braecken/ ouer-gheuen. Vomere, prorumpere in vomitum.
braecken dē acker. Proſcindere agrum, arare, terram moliri, nouare agrum, repaſtinare, aratris & ligonibus arua frangere.
braecken het blaſch. Comminuere linum.
braecker. j. braeck-land. Nouale.
braeck-land/ braeck acker. Nouale, noualis ager, veruactum, requietus ager, aruum quod ſterile iacet, ager quieſcens, requieſcens: ſolum incultum.
braeck-maend. Iunius menſis. *quo agri repaſtinantur, aruaque & vineta aratris & ligonibus paſſim franguntur.*
braeckemaer. Enſis falcatus. *gal. braquemar.*
braeck-raept. Rapum maius.
braeck-voghel. Arquata, numenius, ortygometra, phæopus: *aues diuerſæ ſic dictæ teutonicè quòd in noualibus & quieſcentibus agris morari ſoleant: ſiue quòd quedam illarum Iunio menſe aduentent.*
Braed. j. ghebraed.
braeden/ braepen. Aſſare, torrere flammis.
braeder / braederij-houder. Popinarius, cupedinarius.
braederie. Popina, thermopolium, popina ſellariola.
braed-haerinck. Halex macerata.
braed-yſer. Crateuterium: ferrum in quo veru vertitur.
braed-panne. Sartago, frixorium, patella pinguiaria.
braed-ſout. *Zeland.* Sal torridus *qui exigua infuſa aqua marina, diutiùs torretur atque aduritur ſal ſplendidus, lucidus.*
braed-ſpit. Veru.
braed-verckien. Porcellus, porculus, nefrens;

frens: & Porcellus Troianus, fartilis.

Braede. *ſicamb.* Pulpa petaſonis, pulpamentum. *germ. brate.*

Braede/braepe/kuyte des beens. Sura, gaſtrocnemium, venter cruris.

Braed-woyſt j. met-woyſt. Lucanica.

Braeme/bzeme. Rubus, ſentis, vepres, morus vaticana.

braeme. *ſax. ſicamb.* j. bzemme. Aſilus, tabanus.

braem-beſie. Morum rubi, morum ſentis, vaccinium.

Braeſſem. Cyprinus latus. *vulgò* praſemus.

Braeuwe. j. brauwe.

Braeuwen. j. kallefaten.

Braggaert. Homo bullatus, elegans. *gal. brag gard.*

bzagghéren. Lenociniis ſuperbire. & Specioſe ingredi, ſuperbè incedere, oſtẽtare ſe. *ger. branghen ang. brag ge.*

Brancke. *ſland.* j. rancke. *gal. branche: ang. braunche.*

Brand. Incendium, vſtio, aduſtio, inflammatio.

brand. Torris: & Titio. *gal. brandon.*

brand. Vredo, fungus, clauus, patella: *arborum morbus è ſolis exuſtione:* & Robigo, rubigo, vredo, carbunculus, vſtilago: *vitium frumenti, auenæ & tritici, cùm ſpicæ quodam modo aduruntur.*

brand-braeſſem. Melanurus.

brand-bzief. Literæ incendiariæ, litteræ indictionis incendij.

brand-deure. Ianua incendiaria: ianua in tabulatis per quam incendij & neceſſitatis tẽpore ſupellex demittitur.

brand-eemer. Situla incendiaria, hama.

brand-gans. *holl.* Anſer anthracino pectore, alis piceis, extremis candens.

brand-haeck. Hama, harpago.

brand-hert. Tragelaphus: ceruus villis nigricantibus: *ſic dictus germ. à ſemiuſti* ligni colore.

brand-ijſer. Cauterium. ferrum quo notæ inuruntur: & membra morbida aduruntur.

brand-ijſer/ wend-ijſer. Crateuterium.

brand-ijſer. Fulcrum focarium, dalopus; odis: inſtrumentum ferreũ quod in foco ligna ſuſtinet.

brand-klocke. Tintinnabulum incendiarium.

brand-lactouwe. j. hoef blaederé. Tuſſilago, populago. *vulgo* vngula caballi: *herba cuius folia ex melle trita ſacro ignis & omnibus inflammationibus illius medentur.*

brand-leeder. Scalæ incendiariæ.

brand-mael. Stigma.

brand-meeſe. Parus ater, carbonarius.

brand-meeſter. Præfectus incendiis extinguendis.

brand-merck. Stigma.

brand-nieuw. j. bier nieuw.

brand-offer. holocauſtum.

brand-ouen. Fornax.

brand-poppe. j. poppe. Malleolus.

brand-roede. *friſ. ſicamb. ſland. louan* ſ. brand-ijſer. Fulcrum, focarium. *vulgò* alarium.

brand-roouen. j. brand-ſchatten.

brand-roouer. j. brand-ſchatter.

brand-ſchappen. Incendia moliri.

brand-ſchapper. Incendiarius.

brand-ſchatten. Exactionem incendiariam extorquere, cogere ad conflagrationis redemptionem: & Redimere incendium violentorum.

brand-ſchatter. Incendiarius.

brand-ſchattinghe. Exactio incẽdiaria. & Redemptio incendiaria.

brand-ſieckte. Febris ardens.

brand ſiluer. j. ghe-brandt ſiluer. Argentum excoctum.

brand-ſlange. Vipera, vipera atra. *Horat.*

brand-ſpieghel. Speculum vrens, ſpeculum metallicum.

brand-ſpupte. Siplo incendiarius.

brand-ſtichten. Incendium violentum facere, incendia moli, tectis facem ſubdere, ignem inferre.

brand-ſtichter. Incendiarius, clandeſtinus incendiarius.

brand-ſtocke. Fax: & Torris.

brand ſtorm-wind. Præſter.

brand-treckẽ. Stigma, victurum in cute punctum, nota publica, nota inuſta.

brand-treckẽ van de peerden. Triſippium.

brand-trecken. Stigmate inurere, notam inurere, notis compungere.

brand-voghel. Larus niger, fulica, & Ibis.

brand-voſch. Vulpes nigricans.

brand-wijn/ brandende wijn. Aqua ardens.

ardens, aqua vitæ, vinũ igne liquatum, vinum ardens, cauticum, liquor ſtillatitius ex vino *dicitur* brand-wijn: & brandende wijn. i. ardens, *quia facile ardet flammamq; concipit.*

brandeler / brander. *ſtand.* j. brand-ijſer. Fulcrum focarium.

branden / bernen. Vrere, adurere, perurere, deurere: & Vri, cõburi. & Ardere, exardere, inardere, flagrare, deflagrare, conflagrare.

brander. j. brandeler. Fulcrũ focarium.

brandende hitte. Cauſus, febris ardens.

brandigh. Flagrans, vrens.

Brandertel. Adis, tragula: glans reuocabilis: plumbum in glandis modum formatum, quod loro alligatum in hoſtem torquere & ad ſe retrahere ſolent antiqui, telum reciprocum: librillum, *brandir. gal.* i. librare.

Braſe. *ſtand.* Pruna, carbo ignitus. *gal. braſe, braſier: ital. bragia: hiſp. braſa. βρέω.* i. feruere.

Bras. Mixtio, commixtio, confuſio, commixtum chaos: & Conditus, conditura, compoſitio. & Comeſſatio, epulatio.

brasſen. Miſcere, cõmiſcere, permiſcere, confundere, turbare. *gal. braſſer.*

brasſen ende brouwen. Confundere & miſcere, commiſcere aquas frugibus, coquere ceruiſiam.

Brasſen. Epulari, pergræcari, helluari, popinari, bacchari, comeſſari.

bras-dagen. Bacchanalia.

bras-penninck. Treſſis, nummus tribus aſſibus æſtimatus. *vulgò* braſdenarius. *q.d.* nummus epularis. *ſolet enim eſſe commune cõuiuij ſymbolum ſine pretium: ſicut placito Caroli V. Imp. anno* 1544. *j. Iunij ſtatuũ eſt militi pretium menſæ in diuerſorijs ciuitatum vnus braſdenarius, hoc eſt, duo groſſi cum medio ſtand. ruri autem & in pago ſtuferus, id eſt, groſſi duo: excepto potus pretio.*

brasſer. Barathro, lurco, edo, manduco, helluo, popino, commeſſator, epulo.

brasſerije. Epulatio, popinatio, helluatio

Brauwe / braue. Comptus, bellus, ornatus. *gal. braue.*

brauwe. Ora, extremus ambitus. & Limbus pelliceus, ora pellicea veſtis, ora è pelle lanata.

brauwe. Area in hortis.

brauwe / brouwe. Cilium. & Supercilium

brauwe. *vet ſicamb.* j. braede. Sura.

brauwen. Ornare, comere.

brauwen. j. kalfaten. Commiſſuras nauium ferruminare muſci coma.

Bred. *ger. ſax. ſicamb.* j. berd. Aſſer.

Bred. brade. *ſax. ſicamb.* j. ghe-braed.

Bredſe. j. bradſe. Coleus, teſticulus.

Breds riecken. Olere hircum.

Breed / brepd. Latus, laxus, largus, amplus.

breed-bijſle. *holl.* Aſcia.

breeden raed. Generale concilium ciuitatis vniuerſum populum repræſentans, publicum concilium: ſenatus prætorianus, cõſilium prætorianum, aulicum, publicum.

breed-borſtigh. Pectoroſus.

breed-voet. Panſa, latipes, palmipes, ſolidipes.

breedde / brepdde, Latitudo.

breeden. j. brepden. Dilatare

Breemſtigh. *ſtand.* Luxurioſus, ardens in Venerem, Veneri deditus.

Breghe / breghen, *ſax. ſicamb.* Cerebrũ.

Brepd. j. breed. Latus.

Brepdel. Habena, retinaculum, frenum: capiſtrum: à brepden. quòd in reticuli modum contexi ſoleat. *gal. bride: ital. briglia. angl. bridle.*

brepdelen. Frenare, refrenare, infrenare. *gall. brider. angl. bridle.*

Brepden. Dilatare, amplificare, extendere.

brepden. Nectere telam, contexere rete, vittam, *&c.*

brepd-naet. Sutura nexilis, reticulata.

Brepne / brijne. *holl.* Cerebrum.

Breke. Fractura, infractio, ruptura.

breke / breſſe. Labefactatio muri.

breke. *vetus.* j. ghebreck. Egeſtas.

Breken. Frangere, rumpere, quaſſare, diffringere, deſtruere.

breken in huys by nachte. Nocte irruere in ædes.

breken de wet. Infringere legem.

breken de riemen. Detergere remos, defringere remos, in concurſu nauium, remos comminuere.

breken den ſanck. *vulgò* Colorare, diminuere.

breken. *vet.* j. ghe-breken. Deficere.

bziek-ijſer. Aries ferreus, vectis.
bziek-ſpel. Interruptor vel interpellator luſus.
bziek-ſteen. j. ſtop-ſteen.
bziekelick. Fragilis.
Bziem. Geniſta: & Sparrum.
Bzieme. j. bziaeme. Rubus. & Paſtomis.
Bzieme bziemel. *vetus.* Fimbria, inſtita, limbus.
Bziemme bziemſe. Oeſtrum, aſilus, tabanus. & Repagulũ poſticum cataſtæ.
Bziemmen. Sonitum edere. βρέμειν.
bziemmen. Hinnire, rugire: & Mugire. *hiſp. bramar.*
Bziemẽ. *vet.* Ardere deſiderio. *it. bramare*
bziemſtigh. Ardens deſiderio.
Bziemſe. *ſicamb.* bziemme. Oeſtrum.
bziemſe bziemer. *ger. ſax. ſicam* Paſtomis.
Bzien. *cimbr.* Galea exploratoria, cornuta, criſtata. *Adr. Iun.*
Bzienghen. Ferre, adferre, deferre, proferre, apportare.
bzienghen eenen bzonck. Propinare, præbibere.
Bzieſſe. *holl.* Antiæ, caprone, anteuentuli.
Bzieſſe / bzeſche. Labefactatio muri, ruina muri. *gal. breche.*
Bzete bzette. *ſicamb.* j. bzitte. Fruſtum ſiue pars ceſpitis.
Bzeuck. j. bzoke.
Bzeuſelen. j. bzijſelen.
Bzicke / bzijcke. *ſtand.* Later, laterculus. *gal. brique.*
bzicke. *ſax. ſicamb.* Orbis, orbiculus. j. ſchijue / & taliooze.
Bzidſe. j. bzedſe / bzadſe. Coleus.
bzidſe ſlaen. j pan aerſen.
Bzidſel. *ſicam.* j. bzijſelinck.
Bzieden. *vetus.* j. bzouwen.
Bzief. Literæ, tabellæ, ſcheda, epiſtola, epiſtolium. *ſax. breue: ital. breue. vulgò* breue, breuis. Breue (*inquit Vitus Amerpachius in ſuis Annotationibus in Cõſtitutiones Caroli Magni*) *quo vocabulo adhuc vtuntur Pontifices Romani, puto Germanicum eſſe, ac ſignificare literas.*
bzief ende ſeghel. Inſtrumentum, monumentum ſcripturarum.
bzief-bzaegher. Grammatophorus, tabellarius.
bzief-kamer. Grammatophylacium.
bzieuen. Literis ſiue epiſtolis ſignificare, denuntiare.
Bzieſchen Rugire: & Hinnire.
Bzij. Puls, pulmentum.
Bzijcke. *ſtand.* j. bzicke. Later.
Bzijn. *ſtand.* j. pekel. Muria. *ang bryne.*
Bzijne. *holl. frſ.* bzepne. Cerebrum.
Bzijſel bzijſelken. Mica.
bzijſen bzijſelen. Friare, conterere, obterere, in micas frangere, confringere, comminuere, in minimas partes confringere. *gal briſer: angl. bruſe.*
bzijſelingh. *ſicamb.* j. kraeckelinck. Spira.
bzijſelinghen. j. mozſelinghen.
Bzil. Specillum, ocularium ſpecillum, perſpicillum, conſpicillum: oculi vitrei.
bzil. Clauicula, κλαυδίον: oſſiculum circa pectus, *à ſpecilli ſimilitudine dictum.*
bzil. Sedes latrinæ perforata: foramen ſellæ familiaris.
bzillen verhoopen. *adag.* Facere fucum, dare verba, farcire centones.
bzil-hupſken. Theca ocularia.
bzil-maecker. Faber ocularius.
bzillen. Admouere ſpecilla oculis.
bzillen iemanden. j. bzeydelen. Comprimere, refrenare aliquem. *vulgò* brigliare. *Briglia, ital.* i. habena, frenum.
Bzinſſen. *holl.* j. bzieſchen. Hinnire.
Bzitte / bzutte. *holl. ſicamb.* Ceſpes, fruſtum ceſpitis.
Bzobuſe / bzoburre. *ſicamb.* Buteo.
Bzocke. Bolus, buccella, fruſtulum, fruſtum eſculentum, mica.
bzocken. j. bzijſelen. Interere.
bzocke / krop-aes. Turunda, offa.
bzocke. *ſtan.* Bolus venenatus, venenum.
Bzodde. *vetus.* Fœdus, indecorus, turpis. & Sordes, turpitudo
bzodden. Reſarcire, interpolare, ſarcinare res veteres & obſoletas. & Ineptè operari.
bzodder. Interpolator.
bzodder / bzoddeler. Ineptus operator.
bzoddier. Podex turpis, anus ſtercore fœdatus.
Bzoeck. Palus.
bzoeck-land. Palus.
bzoeckachtigh. Paluſtris.
Bzoecke. Bracha, brachæ: campeſtre, ſubligar, ſuoligaculum, fœmoralia, fœminalia, perizoma. *ital. braca, braga: hiſp. bragas: ang. breache.*

broeckille. Subligar, subligaculum.
broeckman. Brachatus, bracha indutus.
broeck-snijder. j. steen-snijder.
Broeden/brueden. Fouere: & Incubare ouis vel pullis, sedere in ouis, oua fouere, refouere, nidulari. *ang. broude*.
broed-ey. Ouum vrinum, cynosurum, generationi ineptum.
broed hinne. Gallina matrix, gallina incubans, gallina oua & pullos fouens.
broed-ganse. Anser oua fouens.
broedinghe. Incubatio, incubatus, fotio, fotus, fomentum, pullatio.
broedsel. Pullatio, pullities, genimen, genitura, fœtura. & Pullus.
Broeder. Frater, germanus, frater germanus. *ger. bruder angl. brother*.
broeders kinderen. Patrueles.
broeders sone. Nepos.
broeders wijf. Fratria.
broederken. Fraterculus.
broederlick. Fraternus.
broederlicken. Fraternè, germanè.
broederschap. Fraternitas, germanitas: & Collegium, phratria, cœtus fratrũ, sodalitium sacrũ *vulgò* confraternitas.
Broepe. j. brue. Ius, iusculum.
Broepen. *holl fris* j. schouden. Calida perfundere: feruente aqua aspergere.
broepen een vercken. j. schouden.
Broem/brom. *fland* j. brem. Genista
Broem. Spuma, sordes seu strigmenta rerum decoctarum.
broemen. Despumare.
broemẽ. Parasitari. **broemer**. Parasitus.
broemsel/broem. Spuma.
Broesen. Tempestuosum ventum flare, furentem ventum spirare.
Broke/bruyck/breuck. Consuetudo, vsus. **Koren eñ broken**. Leges & consuetudines. *à* **bruycken**/vti, frui.
broke/breucke. Fractura, ruptio, *à* **breken**. frangere.
broke/breucke. *flandr. sicamb.* j. **ghescheurtheyd**. Hernia.
broke/breucke/boete. Mulcta, multa, pœna pecuniaria, pecunia multatitia: & Peccatum, culpa. **Broke betaelen**. Culpam redimere.
brok-gheld. Pecunia mulctatitia.
broke/broocke. Curuatura.
broke/broocke/breucke. Bulla, torques, monile, ornamentum colli, quale gestant equites Ordinis: *à* **breucken/broken** *siue* **broocken**. Pandare, incuruare. *ang. brouche*.
brokel. *vetus*. Friabilis, fragilis. *ang. broukle, brikle*.
broken/breucken. Frangere legem, infringere ius, perfringere legem, committere multam.
broken/broocken. Incuruare, pandare, flectere.
brokigh/brokel. Fragilis, friabilis.
brokigh. Delinquens, legem infringens, multam committens.
brok-saem. Lentus, flexilis.
Brom/flan. j. brem. Genista. *ang. brome*.
Brom. j. broem. Spuma.
Broncken. j. proncken
Broocken j. broken. Incuruare.
Brood. Panis. *βρωτὺς*. j. cibus *germ. brot. ang. bread*.
brood. j. koeck van metael. Pastillus.
brood backen. Pinsere, coquere panem.
brood-backer. Pistor.
brood bidden. Mendicare.
brood-droncken. Proteruus, petulans, lasciuus, arrogãs, fortuna dulci ebrius, elatus rebus secundis.
brood-dronckenschap. Proteruia, petulantia, lasciuia, arrogantia, insolentia, panis saturitas, licentia morum rebus secundis, panaria ebrietas.
brood-kiste/brood-spinde. Mactra.
brood-koren. Frumentum.
brood-korf. Canistrum, panarium, panariolum, corbis, sporta, qualus.
brood-loos. Carens pane.
brood-loose kõste. Ars, sterilis, ars nihil ad farinam faciens.
brood-mes. Culter escarius.
brood-taillioore. j. aelmisse. Panicia mensa, solum cereale.
brood-winner. Operarius.
broodlinck. *vet*. Domesticus, conuictor.
Broosch/breusch. Fragilis: & Debilis fluxus, caducus: & Præceps, ferox.
broosche plaetse. Locus præruptus, abruptus: abruptum.
brooschelick. Fragiliter. & Debiliter.
broscheyd. Fragilitas.
Brootse. *fland*. Bipalium, pastinum.
Broseken brosken. Cothurnus, soccus, ocrea. *gal. brodequin: ital. borzachino: hisp. bolzequin*.

Broſelen/breuſelen.j. brijſelen. In minimas micas frangere.

Broſeme. *vet. ger. ſax. ſic.* j. brocke.

broſemen.j. brocken.

Brouwe.j. brauwe. Cilium, ſupercilium, palpebra. *germ. brauve: angl. brouve.*

Brouwieren. Speculari, contemplari.

Brouwen/braſſen/mienghen. Miſcere, confundere

brouwen. Coquere ceruiſiam. *angl. brewwe.*

brouwen ict quaeds. Coquere malum, dolum, bellum. *Liu.* i. parare & moliri clanculum, conflare occultè.

brouwer. Ceruiſiarius, ceruiſiæ coctor, zythepſa.

brouw-huys. Officina ceruiſiaria.

brouw ketel. Cortina ceruiſiaria.

brouwerije. Officina ceruiſiaria.

brouwſſel. Ceruiſiæ coctura.

Brouwe/brouwet/broeye. Ius, iuſculum, liquamen, ſorbitio. *vulgo* brodium. *ger. brue: ſax. brue. gal. bruet, brouet: ital. brotte, brodo, brodetto: angl. broth:*

Brueden.j. broeden.

Brugghe. Pons. *ger. bruck: angl bridge.*

brugghe. *ſtand. holl. ſic. friſ.* j. boter-nin.

brug-ſtock. *ſtand.* j. bondele. Ponticulus, planca pontis.

brugghe ſken. Ponticulus.

brugghe ſken van de lupte.j. lupten-brugghe ſken. Magas.

bruick/ghebruick. Conſuetudo, mos.

bruick-baer. Vtilis, vtibilis, vſui aptus.

bruycken/ghebruycken. Vti, frui.

Bruyd. Sponſa, nympha virgo deſponſa, noua nupta. *germ. braut: ſax. brut: ang bride.*

bruyd-gom/bruydegom. Sponſus, nymphus. *q.d.* ſpõſæ cuſtos. *ger. brautgam, breutgam: ſax. brudegam: angl. bridegrome: brutigomo* dicitur antiquiſſimo ſcriptori Germanico, Otfrido, monacho S. Galli.

bruyd-gaue. Paraphema.

bruyd loft. Nuptiæ. *à* lofte *ſiue* gelofte .i promiſſio: *ſicut* ſponſalia *à ſpondẽdo.*

bruyd-loft. Conuiuium nuptiale.

bruyd-loft houden. Facere nuptias, exhibere conuiuium nuptiale.

bruyd-loft-lied. Epithalamium, hymenæus.

bruyd-loft-toght. Antipherna.

bruyd-lepder. Paranymphus, ductor ſponſæ.

bruyd-lepdſter. Promuba, comes ſpõſæ.

bruyd-ſchat. Dos.

bruyd-ſtuck. Sponſale munus.

Bruyd. *holland.* Colluuio, colluuies: colluuies ex vaſis quæ porcis datur: & Stercora liquida. *ital. brodo, brodetto.*

bruyd-lepder. *hol.* j. bern-ſteker. Coprophorus.

Bruyn. Fuſcus, aquilus, ſubniger, nigricans, *vulgo* brunus. *gal. brun: ital. bruno: hiſp. bruno: ſax bruyne: ang. brawn.*

Bruyne/*ſax.* Angina, ſynanche.

bruyne. Eriſypelas cerebri, *quibuſdam* oris vitium, cum linguæ tumore, exaſperatione, ficcitate & nigredine: *unde & nomẽ teutonicè habet, vulgò* brunellæ: *quo nomine & herba vocatur quæ huic morbo medetur.*

bruyn brood. Panis ater, acetoſus, cibarius, ſecundarius.

bruyn-heplige. Mentha vulgata. *vulgo* fuſca ſacra.

bruyn-rood. Puniceus, ſpadiceus, badius, balius.

bruyn-viſch. Turſio, tyrſio, phocæna.

bruynagie.j. bozagie. Borago.

bruynachtigh. Subaquilus ſubfuſcus.

bruynelle/bruynken. Fuſca, nigella.

bruynelle. Brunella, ſiue prunella herba: conſolidæ ſpecies.

bruynéren. Infuſcare, offuſcare: polire, expolire metalla. *gal brunir: ital. imbrunire.*

bruyneerſel. Politura.

bruynet. Subaquilus. *gal. brunet: ital. brunetto.*

bruynette. Fuſca, nigella, ſubnigra.

bruynetteken / bruynet-bloemken. Eranthemum, flos Adonis.

Bruys. *holl.* j. ſchuym. Spuma.

bruyſen. *holl.* j. ſchuymen. Spumare.

bruyſen. *ſax. ſicamb.* Fremere, rugire, ſtrepere.

Bruyſtigh. j. bruyſtigh.

Bullen. Mugire, boare, rudere.

Brummelen/brummen. *ſax. ſicamb.* Rugire, mugire.

Brumſe/bremſe. Oeſtrum.

Brumſen. j. bieſen/bijſen.

Brumſtigh. *ſax. ſic.* j. bruyſtigh.

Bzunſt. *germ ſax. ſic.* Ardor, ſeruor, & Subatio, catulitio.

bzunſtigh. *germ. ſax.* Ardens, ſeruens. & Laſciuus.

Bzunſtigh zijn. Ardere in Venerem, ſubare, catulire.

Bzuntſen. *ger ſax.* j. piſſen.

Bzuſtigh. j. bzunſtigh.

Bzuwe. j. bzue.

B V

Buchelen. j. boechelen.

Bucht/ bochyt. Septum, ſepta, orum: & Aruum concluſum. & Stabulum.

Buck. *ſland.* j. bock.

bucking. j. bockſ-hozinck.

Bucken. Pandare, curuare, incuruare.

Buecke/ bueck-not. Glans fagea, *ſiue* faginea. *ger. buch: ang. beche.*

buecke-boom. Fagus.

bueck-wept. j. boeck-wept. Fagopyrum, fagotriticum.

Buegbel. j. boghel.

Buelinck. j. bolinck.

Buene/ boene. *ſax. ſicamb.* Tabulata, contignatio.

Buer. *ſax ſicamb.* Caſa, tugurium. & Appendix domus, ædificium alteri adiunctum *hinc* ouen-buer.

Buer. *friſ holl.* j. ghebuer. Vicinus.

buer-lieden. *holl.* Vicini.

buer-man. *holl.* Vicinus, accola.

buer-wijf. *holl.* Vicina.

Buer. *ſax.* j. boer. Ruſticus.

buer-bzouwe. *ſax.* Ruſtica.

Buet/ bunt. Spolium, exuuiæ: & Manubiæ. *vulgò* butinum. *gal. butin: ital. butino: hiſp. botin.*

buet-gheld. Manubiæ, pecunia manubialis, prædacea.

buet-penninck. Pecunia prædacea, manubialis. & Arrha militaris.

bueten/ bunten. Prædari, prædam facere. *gal butiner.*

bueten/ manghelen. Permutare, commutare.

bueter. Prædo. bzij-bueter. Præmiator.

Buffel. Bubalus, bos ſilueſtris. *gal. buſle: ital. bufalo: hiſ. bufalo: ang. buffe.*

buffelſch. Bubalinus.

Buffet. Abacus, repoſitorium: & Vaſarium, argyrotheca. *vulgò* buffetum. *gal. buffet: ital. buffetto.*

Bupck. Venter, aluus: & Vterus.

bupck der bien. j bie-bupck.

bupck van de kercke. j. beuck.

bupck-bienaer. Paraſitus.

bupck-herdighepd. Tenaſmus.

bupck-loop. Diarrhœa, alui profluuiũ.

bupck-loopigh. Foriolus.

bupck-pijne. Dolor ventris: verminatio, vermina: tormina alui, inteſtinorum circa vmbilicum torſio. & Cholera, felliflua paſſio.

bupck-ſieck/ bupck-ſichtigh. Aeger ventre, aluinus, lientericus.

bupck-ſiecke oft bupckſichtige pepre. *ſland.* j. platte. Pirum fracidum.

bupck-ſiechte. j. bupck-pijne.

bupck-ſpaetigh. Fraudans genium.

bupck-baſt wooncn. Fixam ſedem tenere, domiciliũ habere fixum & ſtabile

bupck-bet. Abdomen.

bupck-wee. j. bupck-pijne.

bupck-wozm. Lumbricus: colubra cæcæ vermis aluum humanam infeſtans.

bupckachtigh/ bupckigh. Ventricoſus, ventrioſus, ventroſus.

Bupcken. Lintea lixiuio purgare ſiue lauare.

bupckſter. Lotrix.

bupckſel. Lixiuium: lauatio lixiuio. *gal. buee: ital. boccata.*

Bupde. j. bupe.

Bupdel. Bulga, crumena, ſaccus.

bupdel/ bupdel-ſack. Cribrum, polliſnarium, cribrum farinarium, ſubcerniculum. *gal. bluteau: ang. bultre*

bupdel-dzaegher. Saccarius, baiulus, gerulus, doſſuarius.

bupdelen. Cribro incernere vel ſubcernere.

bupdel-troch. Arca pollinaria.

Bupe/ bupde. Nymbus, tempeſtas, horrida tempeſtas, procella, turbo.

bupe/ bupde. *friſ. holl.* j. peſt-kole. Anthrax, carbunculus peſtilens.

bupachtigh/ oft bupigh weder. Inconſtans & improuiſa procella.

Bupghen. j. booghen. Flectere.

Buple. Tuber, tuberculum, tumor rotundus. *ger. buhel: ang. byle.*

buple. *ger.* Peſtis, peſtilentia.

buplen. j. puplen. Extuberare.

Buplen. j. bupdelen. Cribro incernere.

Bups. Ebrius, potus.

Bups/ bupſ ken. *holl.* Amicus, ſodalis.

Bups/

Buys/ghernepthen. *holl.* Sagum, ſagulum.

Buyſe. Canalis, tubus, fiſtula, fipho. *gal. buiſino: ital buſo* foramen *dicitur.*

buyſe. Amphitheton: poculum vtrinque anſatum, quod ob magnitudinem ambabus tollitur ac reponitur manibus: *id Hollandi nautæ vocant* buſam, *inquit Eraſ. in Adag. Ex Amphitheto bibiſti.*

buyſe kraem. Sipho.

buyſken. Canaliculus, tubulus, fiſtula.

buyſen. Cothoniſſare, largiter potare, bibere ex amphitheto: poculis indulgere, cõfertim ingerere potum, à βύζειν. i. cumulatè, confertim, *inquit Ad. Iun.*

Buyſaerd/ buyſaerd/ buyſ-hard / buyſnick. Buteo: accipitris genus. *vulgò* buſ harda. *gal. buſard. angl buſ harde.*

Buyſe. Nauis piſcatoria: nauigium rotundum, aluo pãda, obtuſa prora, qua haleces capiuntur. *vulgò* buſa. *gal. buſe.*

Buyſtel. j. booſte/ booſtel. Siliquæ.

Buyſtuick/ buyſtuick. Pyrum volemũ, *quod volam manus implet.* ſementinum, muſteum.

Buyſſchen. *ſtand.* Pulſare, tundere.

Buyt. j. buet. Prædi, ſpolium.

buyten. j. bueten. Prædari.

Buyten. Extra, foras, foris. Van buytẽ leerẽ. Ediſcere memoriter. Van buyten ſeggben. Memoriter dicere, ſiue recitare.

buyten-deure Fores.

buyten lander. j. wt-lander.

buyten landſch. Extraneus, peregrinus.

buyten-ſaet. *vet.* Peregrinus, extraneus.

buyten-man. Hoſpes, aduena, peregrinus, exterus, extrarius, extraneus, externus.

buyten-tier/ buyter-tier. *ſtand.* Immoderatus, inconueniens, indecens, petulans. & Immodeſtè, indecenter, petulanter, præter modum & rationem.

buyten-waerts. Foras.

buytenſſe/ buyten-ſtadt. Suburbia, orũ: territorium.

Buycke. *vetus.* Thorax.

Buycken. Inclinare ſe.

Buyckt. j. buikt. Culcita ſtramentitia.

Buyderen. j. boyderen.

Buyghe. j. boyghe. Fluctus.

Buyget. j. boyget. Bulga.

Buyſſe. j. boſſe. Taurus non caſtratus. *ang. bull.*

Buyſſe-man. *holl.* j. bietebaw.

Buyſſe. Diploma: literæ principum. *vulgò* bulla. *gal. bulle ital. bolla: hiſp. bolla, bula.* Bullæ *autem ſunt literæ Pontificiæ plumbeo ſigno notatæ, Pontificum decreta continentes. dictæ à βούλη. i. conſilium, &c. Polid. Virgil.*

buyſſet. j. biſſet. Inſcriptum.

Buyſſen. Pulſare. & Tuſſire.

Buyſter. j. boyſter.

Buyt. Gibbus. & Tuber. & Bubo, panus inguinis.

buyte. Culcita ſtramentitia: & *holl* Segeſtria: pelles nauticæ, quibus indormiunt.

buyt-kuſſenken. Analectis.

buytachtigh. Gibboſus, gibber.

buytenaer. Gibboſus.

Buyt. j. boyt/ bayt.

Buytel. j. boytel. Sarcina.

Buytſel. j. boytſel. Cunabula.

Buytel. j. boyter. Iugerum.

Buyghe j. boyghe. Tympanum.

Buytſnick. j. boytſnick.

Buyrlen. j. byullen.

Buyrn / boyrn Fons.

Buyſſe. Pyxis. Buyſken. Pyxidicula. *ger. buchs: gal. boiſte: ang boxe.*

buyſſe/ laet-buyſſe. Cucurbitula.

buyſſe. j. buyſe. Fiſtula.

buyſſe/ ſtadt-wapen. Spinther, monile quod in humeris tabellarij & caduceatores ferunt.

buyſſe/ boyſſe. Vmbo, media clypei pars eminentior. *gal. boſſe.*

buyſſe. Bulla, ornamentum rotundum & concauum ex auro, argento aut ære, quod equi cingulo, ephippio & pectorali additur.

buyſſe/ ſchiet-buyſſe. Bombarda: tormentum æneum ſiue ferreum: fiſtula ænea ſiue ferrea bellica: catapulta igniaria, machina igniuoma, tormentum igniuomum, baliſta: & Sclopus.

buy-boom boſſe boom. Buxus. arbor vnde pixides & tibiæ fiunt. *ger. buchſbaum: it boſſo, buxo: hiſ. box, boxo: an. boxe*

buy-gat. Scutula, foramen baliſtæ.

buy-huys. j. tuygh huys. Armamentarium.

buy-gieter Fuſor æramentarius.

buy-

buſ-kloot / buſſ-loot. Globus tormentarius, plumbum tormẽtarium, ſphæra plumbea, glans.

buſ-kruyd, buſ-poeder. Puluis nitratus, nitroſus, tormentarius, ſulphureus, pyrinus, igneus.

buſ-meeſter. Machinarius, machinarum bellicarum præfectus, rei machinariæ præfectus: & Baliſtarius, tormentarius.

buſ-poeder. j. buſ-kruyd.

buſ-ſchutter buſ-ſchieter. Baliſtarius, tormentarius, bombardarius, ſclopetarius.

Buſtel. *ſtramb.* j. bupſtel.

Bolſter. Siliquæ.

Buſſel. Faſcis. Buſſelken. Faſciculus.

buſſel hout. j. mutſaert.

Buten. j. bucten. Prædari.

Butoor / putoor. Ardea ſtellaris.

Butſe / botſe. Pulſatio, pulſus, colliſus, contuſio, ictus.

butſe blutſe bupſe. Tuber, tumor è lapſu ſiue ictu. *gal. boſſe.*

butſe. *vet. ſtand.* Vlcus peſtilens, anthrax.

butſeel. Vter vas vinarium.

butſen / botſen. Pulſare, quaſſare, allidere, incurſare, contundere, arietare.

Butſen boetſen Sarcire.

Butte / botte. Corbis doſſuaria.

Buttel / buttel-boom. j. bottel / bottel-boom.

Butter. j. boter.

C A

CA *incipientia, per literam k ſcribenda veteri more duximus, Græcâ ortographiâ potiùs quàm Latinâ.*

C E

Cebolle cibol. *ſtand.* Cæpula, cæpa. *ger.* Zwibel: *gall.* ciuol: *ital.* cipolla: *hiſp.* cibolla: *ang* chybboll.

Cedel / cedule / ſchedel. Scheda, ſchedula, pyctacium, exigua tabella. *gal.* cedule: *hiſp.* cedule.

Ceder-boom. Cedrus.

Ceſer. *ſax.* Bruchus.

Ceghe. *ſax.* Capra.

Celle, Cella, cubiculum. *gal.* celle: *ital.* cella: *hiſp.* celda.

celle / klooſter-celle. Cella monaſtica.

celle-broeder. Cellita, frater Alexianus, veſpillo, ſandapilarius, necrophorus, libitinarius.

Cenderen. *ſtand.* j. ſenghelen. Stricturæ.

Cepier. j. cippier. Cippi cuſtos, carcerarius.

Ceſſe. *q. d* Ceſſatio, ſacriſtitium. *gal. ces: ang. ceaſing.* De kercke is in ceſſe. Prophanatum eſt templum: *cùm ſcilicet à rebus ſacris ceſſatur, ob enormem aliquam cauſam.*

Ceter. Mentagra, lichen.

Ceteren. *ſax.* j. beuen. Tremere.

C I

Cibolle. j. cebolle.

Ciboire. Ciborium, cibotium, hierotheca: arcula rei ſacræ.

Cicoreye. Cichorium, intubum. *gal. cicoree. it. cicorea: hiſp cicoriæ ang. ſuccherey.*

Ciere. *vetus ſtand.* Facies, vultus: & Venuſtas, vultus venuſtus, ornatus. *gal. chere: ital cera: ang. chere.* Goedertiere maeckten. Curare cutem, genio carpere dulcia, indulgere genio, pergręcari. χαῖρειν i. lætitia.

cieraet. Ornatus, comptus, cultus, us: nitor, exornatio, coſmus.

cieren / becieren. Ornare, exornare, adornare, decorare, comere.

cieren. *ſtand* j. braſſen. Pergręcari, popinari, curare cutem.

cieringhe. Ornatus, us.

cierſel / cieraet. Ornatus, us, nitor.

cierlick. Elegans, concinnus, ſcitus, comptus, venuſtus, ornatus: & Eleganter, concinnè, ſcitè, venuſtè, ornatè.

cier-haer. Coma adoptiua, adſcititia, galericulum, ſutile capillamentum.

Cier-pruyme. *holl.* Prunum decumanum, maius.

cier-ſtroom. *Zeland* j. ſprinck-vloet. Exundatio, æſtus marinus maior.

Cijfer. Numerus arithmeticus, notula numeraria. *vulgò* cifra & ziphera. Sephyra. *hebr.* i. numerus.

cijfer-ſchrift. Latebra ſcribendi, ſcriptura occulta, ſcriptum furtiuum, literæ ſecretiores per notas numerarias ſcriptæ: furtiuæ literarum notæ.

cijfer-konſte. Arithmetica.

cijfer-meeſter. Arithmeticus.

Cijns / cijs. Cenſus, vectigal, penſio, tributum. Grond-cijns. Solarium, vectigal ſolarium.

Cijnſ-

tijnſ-baer. Vectigalis, tributarius, ſtipendiarius, cenſui obnoxius, cenſitus, cenſibus aſcriptus vel annotatus.

Cijſken/ſijſken. Acanthis, ſpinus, liguriuus. *germ. zeyſel. angl. ſiſ kin.*

Cijpel. j. tibolle.

Cimbel. Cymbalum.

Cincke. Buccina.

Cinck int ſpel. Pentas.

Cinckſen/ſinckſen. Pẽtecoſte. *q. d.* quinquageſima. *gal. fland. cinquieſme: hiſp. cinqueſma:* quinquageſimus *nempe* dies à Paſchate. *D. Auguſtin. in Homil. Numero Pentecoſtes, ſeptenario numero ſepties multiplicato, quo fiunt quadraginta nouem, quaſi octauus addatur, vt quinquaginta compleantur. Et D. Gregor. in Hymn. Solennis vrgebat dies, Quo myſtico ſeptemplici Orbis volutus ſepties Signat beata tempora.*

Cingh-roer. j. ſengh-roer.

Cingh el. j. ſenghel. Strictura.

Cinghel/buyck-riem. Cingula, æ: lorũ canabinum ventrem equi ſubcingens: hypozoma. *gal. cingle: ital. cinta: hiſp. cinchs.*

cinghelen het peerd. Ventrem equi ſubcingere. *gal. cengler.*

cinghel. Pomerium.

cinghel. Litus ſaburratum.

Cip/cippe. *fland.* Cippus, numella. *gal. cep: ital. ceppo.*

cippier. *fland.* Cippi cuſtos, carceris cuſtos, phylaciſta, carcerarius. *gal. cepier.*

Cipreſſe/cipreſſe-boom. Cupreſſus, cyparriſſus. *germ. zipres: gal. cipres: ital. cipreſſo: ang. cypres.*

cipreſ-not. Galbulus, globulus, pilula ſiue nux cypreſſi.

Circkel. Circulus, circinus, orbis, ciclus, corona. *germ. circkel: gal. cercle: ital. cerchio: hiſp. circulo: ang. cyrcle.*

circkelen. Circinare.

Circken als een muſſche. Titiſſare, minurire, pipilare.

Cirurgijn. Chirurgus, vulnerarius.

Ciſterne Ciſterna, lacus compluuius.

Cither / citerre. Citharæ ſiue liræ genus. *ital. cetera: hiſp. guitarra.*

Citroen. Citreum, Heſperium, Medicum, Aſſyrium malum. *gal. citron: ital. citrone, cedro: hiſp cidra.*

citroen-verwe. Citreus color.

Citterē. j. hupverē. Tremere. *an chytter.*

Ciuet. Cibeta, ciueta, zibettum, animal odoriferum. *gal. ciuette. angl. ciuet.*

ciuet. Zibethum, odoramentum muſco aſſimile odore.

CL. CN. CO. CR. CV. *in litera* K. *ſunt ſuo ordine collocata.*

D A

Dabben/ dabbelen. Subigere, ſuffodere, fodicare: & Puluerem ſiue lutum verſare manibus aut pedibus. *Becanus.*

Dabbe-gat. Charonea ſcrobs, ſpiraculum Ditis, Orci culus, ima ſedes Erebi, barathrum, antrum Plutonium.

Dach. j. dagh. Dies.

Dacht. *ſax. ſicam.* j. lemmet. Elychnium.

Dachten. *fland.* j. dencken. Cogitare.

Dack. Tectum. *germ. tach: gal, toict: ital. tetto: hiſ. techo, teiado.*

dack-balck. j. haen balck.

dack-berderkens. Scandulæ, laminæ tecti.

dack-dicht ende wand-dicht. Sartum tectumque, domus ſarta tecta.

dack-drup. Stillicidium.

dack-gat. Impluuium.

dack-gote. Imbrex, canalis tecti, colliquiæ, colliciæ.

dack-ooſen. Proiectura tecti, ſuggrunda, æ: ſuggrundia, orum: ſtillicidia.

dack-panne. Imbrex. & Tegula.

dack-raue. Canterius.

dack-ribbe. Canterius.

dack-ſpatre Canterius.

dack ſchoote. Stramen tecti, culmen.

dack-venſter. Impluuium.

Dade/dadel. Dactylus, palmula, caryota. *germ. dattel, datteikern: gal. date: ital. dattole: hiſp. datile: angl. date.*

dadel-boom. Palma.

Daeck/dake. *ſax. friſ.* j. neuel. Nebula.

daecken. j. neuelen.

daeckerigh. j. neuelachtigh.

Daeckeren. *vet. fland.* Volitare, motari, mobilitari. & Vibrare, coruſcare

Daed. Factum, actus, actum. *germ. thaet: angl. dede.*

daed-loos. Expers operis ſiue facti.

daeden. *vetus* Facere, agere.

daeder. Actor, factor.

daedigh.

daedigh. Faciens, agens, actuoſus.
daedelick. Re ipſa, ipſo effectu, ipſo facto, reapſe.
Daedinghen. j. dedinghen.
Dael. j. dal. Vallis.
Daele. j. dole. Monedula.
Daenken/ depnken. Dama.
Daer. Ibi, illic, iſtic: & Eò, illuc, iſtò. *ger. da: ang. there.*
daer-binnen. Intro, intus.
daer deur Illac, illinc, iſtinc.
daer-en-bouen. Adhæc, præterea, inſuper, quin etiam.
daer-henen. j. daer waerts.
daer-nae. Poſtea, poſt illa, deinceps, inde, deinde, exinde.
daer om. Ob id, ideo, idcirco, igitur, ergo, propterea, ex hoc, propter eam cauſam, ea de cauſa.
daer-om-dat/ om dat/ want. Propterea quòd, quoniam, quia, quòd, quippe.
daer tegben. Contra id: & Contrà, è contrario. & Viciſſim.
daer toe. Ad hæc, ad hoc.
daer-tuſſchen/ daer-en-tuſſchen. Interea, interim: interea loci, interea temporis: tantiſper.
daer wt. Ex eo, inde.
daer-waerts. Eò, iſtò: Illuc, iſtuc.
Daes. *vetus.* j. dwaes. Delirus.
daeſaerd. *ſland.* Delirus: inſanus, excors, ſecors. & Phantaſticus, phantaſmate perterritus.
daeſe. Terriculum, terriculamentum, phantaſma, ſpectrum terrorem incutiens. & Inſania.
daeſen. Delirare, inſanire, phantaſmate turbari.
daeſer. j. daeſaerd. Delirus.
daeſerije. *ſland.* j. Delirium, ſtultitia, amentia, inſania.
Daeſe/ daeſele/ daeſme. *ſcamb* Aſilus, tabanus.
Daeſ-boenken. Gallina pumila.
Dagghe. Sica, pugio, clunabulum, clunaculum. *ital. daga: hiſp. daga: angl. dagger. vulgo* daga, diga.
Dagh. Dies, lux, tempus diurnum, lumen ſolis, ſoles, ium. i. dies, erum. Bn daghe. Die, interdiu, luce, luci, de die, per diem. *Becanus ait* dagh *dici quaſi* de acht / *quod plurimi eſtimetur:* & nacht / *quaſi* nie acht *quod nihili ducatur ſiue eſtimetur. ger. tag: ang daye.*
dagh. Inducie.
dagh bā beraed. Inducie deliberatoriæ.
dagh maecken j daghen. Citare.
dagh-boeck. Ephemeris, diarium, diurnum.
dagh-domelick. *vetus.* Iugis, perpetuus. j. domelick e daghe.
dagh-domelickheyd. *vet.* Perpetuitas.
dagh-huere. Diarium.
dagh-licht. Lux
dagh-loon. Diarium, diurnum, diurnæ operæ pretium, merces diurna, merces vnius diei.
dagh-looner. Mercenarius.
dagh-mael dagh-want. Modius agri, actus, verſus, quadrans iugeri, quarta pars iugeri.
dagh-moes. *vetus.* Ientaculum, prandium.
dagh-ſchouwigh. Lucifuga.
dagh-ſlaeper. j. nacht-rauc. Lucifugus.
dagh-reyſe. Iter vnius diei.
dagh-ſterre, morgben-ſterre. Iubar, lucifer, heſperus, Veneris ſtella.
dagh-vaerd. Iter vnius diei.
dagh-vaerd/ landſ-dagh. Comitia, orum. Dagh-vaerd houden. Conuentum agere.
dagh-vaerd. Diei certi conſtitutio ſiue denuntiatio, præfinitio diei.
dagh-vaerden. Diem dicere, cõſtituere, præfinire alicui.
dagh-vaerdinghe. Citatio, diei certi conſtitutio.
dagh-wachte. Statio, excubiæ diurnæ.
dagh-wand. j. dagh-mael. Modius agri, verſus. id quod vno die arari aut verti poteſt: *à* dagh & wenden.
dagh-wenne. *vetus.* Penſum.
dagh-werck. Penſum, iuſta, orum; plena opera.
dagh-werckers. Operarius, mercenarius.
daghlick, daghelick. Diurnus: & Quotidianus.
daghlick gaſt. Conuictor, quotidianus conuiua: qui qui nobiſcum familiariter viuit in ſingulos dies.
daghlickſche koorſe. Febris diaria, ephemera.
daghlicks/ daghelicks. Quotidie, ſingulis diebus, in dies ſingulos, per dies ſingulos.

daghe-raed. Aurora, diluculum, crepusculum matutinum: aurora rosea, rosida, rubens, rubra, aurea. *q.d.* daghe-rood. j. rubrum diei: *eadem ratione qua* morghen-rood.

daghen dagh worden. Diescere, lucescere, illucescere. Het daeght. Diescit, lucescit

daghen/dagh setten. Diem alicui dicere, condicere, finire, denunciare, constituere.

daghen veur recht. Citare, in ius vocare, iubere adesse, constituere iudicium, citare libello, diem dicere, certũ diem constituere, impingere siue scribere dicam. *Plaut.*

daghen. *vet. sax.* j. daghe-dinghen. Prorogare in alium diem.

dagh-brief. Libellus, dica.

daghement. Citatio, libellus, dica.

daghinghe daeghsel. Citatio.

dagher. Citator.

daghe-dinghen *vet sax. sicamb.* Citare, in ius vocare. & Inducias litis dare, prorogare in alium diem.

Daye. j. dade. Dactylus.

Dayncken *holl.* j. dedinghen. Componere, pacisci, transigere.

Daynken. j. deynken.

Dal. Vallis, valles. *ger tal. ang. dale.*

dalen. Descendere, demittere se.

dalinghe. Descensus.

daler. Numus vncialis argenteus. *vulgò* dalerus, thalerus: *quod ex vallibus materia eius argentea defodiatur.*

Dallinck. *sax. sicamb.* j. heden. Hodie.

Dam. Agger obliquus, agger fluminibus obiectus: *dicitur* dam *Becano, à* tammen *siue* temmen: *quòd impetus fluctuum inundantis maris aggere domentur.*

dam. Emissarium, cataractæ claustrum, quo mare vel excluditur vel admittitur: hinc nomina locorum, Amster-dam/ Rotter-dam/ Schie-dam/ Spaer-dam/ *&c Adr. Iun.*

dammen. Aggerare, obstruere fluctus aggello.

dam-looper/barsie. Pristis, nauigium oblongum & angustum.

Dam-beere/ *fris. holl.* j. ieneuer besie. Bacca iuniperi.

dam-besie, *hol sicamb.* Bacca iuniperi.

dam-besie-boom. Iuniperus. *dicitur etiam* dan-besie.

Dam/dammel/dãmen/dam-spel/ *&c.* Damasck/damast. *&c. vide in Appendice*

Damp. *fland.* j. morwe. Mollis.

damp. *holl.* j. vochtigh. Humidus.

dampen. *fland.* j. morwen. Mollire: & Molliri, mollescere.

damp/demp. j. domp. Vapor.

dampen/dompen. Vaporare. & Mollire. & Mollescere ex vaporibus.

dampigh/dompigh. Vapidus.

dampigh/dempigh. Suspiriosus.

Dampelen. *fland.* Conculcare.

Dan. Tunc, tum. *germ. dan, den, do: ang. than, then.*

Dan. Igitur, ergo: & Ac, quam, atque. & Nisi, præterquam. & Inde, postea, tum. *gal. doncques: ital. dunque.*

Danck. Gratia. Met uwen danck. Te volente, ex tua sententia, tua voluntate. In danck nemen. Recipere æquo animo, boni consulere. Danck weten/ danck segghen. Gratias habere, gratias agere.

danck be-haelen. *vide* be-haelen.

danck-baer. Gratus.

danck-baerheyd. Gratitudo.

danck-baerlick. Gratè, grato animo.

danck-segghinghe. Gratiarum actio.

dancken. Gratias agere, persoluere grates, gratiam habere, grates habere, gratari.

danckinghe. Gratiarum actio, grates.

Dan-besie. *sicamb.* j. dam-besie.

Dans. Saltatio, tripudium, chorea. *vulgò* dansa. *gal. danze: ital. danza: hisp. dança: angl. daunce.*

danssen. Saltare, tripudiare, choreas ducere, alterno terram pede quatere, pedibus plaudere choreas, agitare choreas. *vulgò* dansare. *gal. danser: ital. danzare: hisp. dançar: ang. daunce.*

dans-lied. Choreuma, cantiuncula saltatoria.

dans-leyder. Præsultor: qui saltantium choream ducit.

dans-pijper. Choraules.

dans-schole. Ludus saltatorius.

dans-meester. Choragus.

dansser. Saltator.

dansserse. Saltatrix.

Dante/

Dante/dantinne/dantelorie. Ambubaia, mulier ignaua.
danten/dantinnē. Ineptire *gal dandiner.*
Dapper. Strenuus, animosus, fortis, acer, gnauus, masculus, agilis Toper i citò, celeriter, *apud veteres Latinos.*
dapperheyd. Strenuitas, fortitudo, vis, virtus, mascula virtus.
dapperlick. Strenuè, fortiter, animosè, viriliter
Dare. *sax. fris* **ast.** Vstrina.
daren/ darren. *germ.* j. **dorren.** Arefieri, arescere. & Arefacere *gal tarir.*
darinck/ dary/darie/ dari-torf. *fland. zeland. holl* Cespes bituminosus, gleba bituminosa, salsuginosa: cespes fossitius: nigra quædā & viscosa gleba qua ignis fouetur apud Flādros Septētrionales & Zelādos. *vulgò* daria, darinca.
darnste. j. **dornste.** Hypocaustum.
Darm/derm. Intestinum, ile.
darm buyck. Aluus.
darm-ghichte. j. **lanck euel.**
darm-net. Omentum.
darm-scheydsel. Mesenterium.
Darschen. j. **derschen.**
Darren. j. **derren.** Audere.
Daruen. j. **deruen** Carere.
Dasse. Melis, taxus, taxo, *vulgò* daxus. *ger dachß. gal. taisson: it. tasso: hisp. texon.*
das-loock. Allium, vrsinum.
dassen-smout. Axungia melis.
Dat. Id, hoc, illud.
dat. Quod. **Dat ghy seght/** *&c.* Quod dicis, *&c.*
dat. Quòd. **Ick belijde dat ickt ghedaen hebbe.** Confiteor quòd fecerim, fateor me fecisse.
dat. Vt, vti. **Hy bidt dat ghi wilt komen.** Rogat vt venias.
dat. Ne. **dat ghy niet quaeds en doet.** Ne aliquid mali feceris vel facias.
dat/als. Cùm quando. **Den tijd sal komen dat.** Tempus veniet cùm, dies erit cùm.
Dauen. *sax.* Furere. insanire.
Dauen. j. **daueren.** Nutare.
daueren. Nutare, vacillare, tremere, contremere, contremiscere: & Vibrare, coruscare: micare *ang quauer, vvauer.*
Dauw dauwe. Ros. *ger. davve, dovv: angl. devve*
dauwē. Rorare **dauwachtigh.** Roscid⁹

dauw-distel. Sonchus, cicerbita.

D E

De. *Articulus tam singularis quàm pluralis numeri* **De Sonne.** Sol. **De menschen.** Homines.
Decke. j. **decksel.** Operimentum.
decke. j. **bedde-kleedt.** Lodix
decken. Tegere, contegere, integere, operire, cooperire, insternere, velare, nubere, obnubere, obducere, vestire.
decken de tafel. Sternere mensam.
decken. *vetus.* Inire, salire, assilire fœminam *gal couurir: ang couer q d* tegere.
deck mantel. Pallium quo aliquid tegitur: & Prætextus.
deck-riet. Culmus, calamus.
decksel. Operimentum, opertorium, tegumen, tegumentum, integumentum, tegmen. & Lodix, stragulum.
decksel/ stopsel. Operculum, cooperculum orbis.
decksel oft schijnsel van deughd. Species, vmbra, prætextus virtutis
Dedinghe. Lis, litigium. & Fœdus, pactum, pactio.
dedinghen/daedinghen/dedighen. *ger. sax. holl fris fland.* Litigare, disceptare: & Componere, pacisci, transigere.
dedings-lieden. Arbitri, disceptatores.
dedings-man. j. **scheyd-man.** Arbiter.
Deegh. Massa, massula, offa, farina subacta: & Massa escæ in modum pultis redacta. **Deegh** *inquit Becanus,* quoduis genus incrementi & promotionis in melius, *dicitur, à* **dijghen** *siue* **dijen.**
deegh brood. Panis nō probè excoctus.
deeghsem. j. **deessem.** Fermentum.
Deel/deyl. Pars, portio.
deel des boecks. Tomus, pars operis: sectio.
deel. *vetus sax.* Iudicium. *hinc* **oor-deel/ achter-deel/** *&c.*
deel. Maritus, vxor, coniux: pars, *Plaut.*
deel-ghenoot. *fland.* Hæres, particeps hereditatis.
deelachtigh. Particeps, consors, socius.
deelachtigh maecken. Impertiri, participare, communicare
deele. j. **dele.** Asser, sectilis tabula.
deelen. j. **deyle.** Partire, partiri, diuidere.
deelen. *vetus. sax.* Iudicare, diuidere sententiam, discernere. *vide* **oor deelen.**
deel-saem/dey.-baer. Diuiduus.

Deemſter/ demſter/ dimſter/ depmſter. *bol. friſ. ſland.* j. dupſter. Obſcurus.

Deeren. j. deren. Nocere.

Deerne. Miniſtra, famula, puella, ancilla *q. d.* dienerinne/ *à* dienen. i. miniſtrare. ghemeyn deerne. j. hoere. Meretrix.

Deeſſel. Aſcia.

Deeſſem/ heue. Fermentum. *q. d* deeghſem *ſiue* deegh-ſaem/ *confert enim ad farinam facilius miſcẽdam, ſubigendam, atque in maſſam redigendam: aut* deedſem *ſiue* dijdſem *à* dijden. i. creſcere: *quòd feruẽdo creſcat. vide* dijden/ dijen.

deeſſemen. Fermentare.

Deeghe. Salus, ſanitas: *&* Virtus, probitas: *&* Proſperitas, vigor, augmentum. Te deeghe Integrè, probè, rectè, inſigniter, decẽter, eximiè, ſedulò, honeſtè.

deeghelick. Eximius, præſtans, inſignis, integer, probus, auguſtus, honeſtus.

deeghelicken. Eximiè, inſigniter, probè, honeſtè.

deeghelickheyd. Præſtantia, integritas, probitas, honeſtas.

Deeghen deeghen-man. *vetus. germ. ſax. friſ hol. ſicamb.* Athleta, pugil: Vir præſtans, ſtrenuus, fortis.

Deeghen / dargheu. Machera, gladius breuis & largus. *ger. taeghen.*

Deeghel. *ſax. ſicamb.* Lebes.

deeghel van de perſſe. Lamina præli.

Deeygh. j. deegh.

Deel. j. deel. Pars.

deel deelinghe. Partitio, diſtributio.

deel/ deel-brood. Panis gradilis: qui eleëmoſynæ loco egenis diſtribuitur.

deele. j. dele. Aſſer.

deelen/ derlen. Partire, partiri, diuidere, diſtribuere, partes facere, diſpertire, diſpertiri, impertire, impertiri. *&* Iudicare.

deel-baer. j. deel-baer. Diuiduus.

deel-ſaem. Diuiduus.

deeligh. Diuiduus.

deelinghe. Partitio.

Deemſter. j. deemſter.

Deen. Dama. deenken. Damula. *gal. dain: ital. daino.*

deen. Euclio, homo auarus, ſordidus.

deen. *ſlan.* j. houten-bijter. Dardanarius.

deenachtigh. Auarus, ſordidus.

Deencken. j. dancken.

Deeninghe. Fluctus decumanus, decimus, magnus & inuſitatus. *&* Tumulus arenarius.

Deenſen/ deenſen. Retrocedere, pedem referre, tergiuerſari, inclinari, retrocedere in pedes. Al deenſende. Ceſſim, receſſim.

Deele. j. decke. Tegumen.

deken. j. decken. Tegere.

deken-dicht. j. dack-dicht.

Deken. Caput contubernij, decurio. *vulgò* Decanus.

deken van d'ambacht. Præfectus opificum, tribunus opificum.

deken der gheeſtelicheyd. Cenſor eccleſiaſticus, caput ſacerdotum, archipresbyter. *vulgò* decanus.

Deele/ deele. Aſſer, aſſamentum, tabula ſectilis, planca.

dele. *ſax. friſ. ſicamb.* j. vloer. Pauimentum, area.

delen. *holl.* j. deylen. Partiri.

Delghen. j. dilghen. Delere.

Delle/ dal. Vallis, lacuna, lacus.

dellen. *vetus.* j. dalen. Deſcendere.

dellinghe. Vallis.

delte. Meta.

Delue/ dilue. *zeland. hol.* j. gracht/ ſloot. Fouea.

deluen. Fodere, defodere, infodere. *&* Inhumare, humo tegere, humo obruere, ſepelire. *&* Viuũ defodere. *ang delue.*

Deluwe/ eluwe. Decolor, liuidus, luridus, muſtelinus, plumbeus, aquilus, cineraceus, vepallidus, ſubliuidus, ſubpallidus.

deluwen. Liueſcere.

deluwheyd. Pallor luridus, color plumbeus.

Deme. Vber, huber, rumen.

Demoed. *ger. ſax. ſicamb.* j. oud-moed.

Demp. *vet.* j. domp. Vapor.

demp. Helluatio, prodigalitas, voracitas.

dempen. j. dompen. Vaporare.

dempen/ ſmooren. Coquere in olla operta, fouere foculo feruente.

dempen. Helluari, prodigere, vorare, vertere in fumum & cinerem, pergræcari.

dempen. *ger. ſax. ſicamb.* Proterere, obterere, conterere, conculcare, opprimere, in nihilum redigere, extinguere, ſuffocare.

demp-houten. j. domp-houten.

demp-

demp-kuyl .j. bluſch-pot.
demper. Gluto, manduco, mando.
dempigh.j. dompigh. Vaporoſus.
dempigh.j. koyt-boyſtigh. Suſpirioſus, anhelus, aſthmaticus, dyſpnœicus.
denpighepd. Aſtma, dyſpnœa.
Demſtigh. *friſ.* j. deemſter.
Dencken. Cogitare, meditari, ducere animo, agitare animo. *ger. dencken: angl. thincke.*
Dene. *ſax. fic.* Aſſer, planca, tabula.
Denne. Area: & Pauimentum: & Tabulatum: & Antrum, cauerna.
denne vã t'ſchip. Fori, tabulata nauiũ.
Denne.j. dennen-boom.
dennen-boom. Teda, pinus, arbor coniſera. Wit dennen-boom. Abies. Rood dennen-boom. Picea.
dennen-appel. Conus.
dennen-berd. Aſſer abiegnus, leuigatus.
dennen not .j. pyn-not. Conus, nux pinea.
dennen-ſwam. Agaricum.
Derch. *holl.* j. dyjuende landt.
Derde/ dyde. Tertius. *ger. dritte: angl. thirde.*
derde-daghſche koytſe. Febris tertiana
derde-deel. Triens.
derdelinck/ derde-ſweer. *flandr.* Conſanguineus in tertio gradu.
der-thien/dyj-thien. Tredecim.
der-thien-dagh. Epiphania, regalia: *decimus tertius dies à natali Chriſti.*
dertigh. Triginta.
dertigh-mael. Tricies, triginta vicibus.
dertighſte. Trigeſimus.
Dere/ depze. Nocumentum, offenſa, noxa, diſplicentia. *dyn.* i pugna, rixa.
deren/depzen. Nocere, officere, obeſſe, vrgere.
Deren. Miſerari, miſereri, commiſerari, miſereſcere, commiſereſcere. Dyp deert my. Miſeret me tui.
derelick. Miſer. & Miſerè.
derelickhepd. Miſeria.
dereniſſe. Miſeratio, commiſeratio, miſericordia, miſeria. Dereniſſe hebbẽ. Miſereri, miſerari.
Derf-byood. Panis azymus, non fermentatus.
Derm.j. darm. Inteſtinum.
Derre.j. aſt.
derren.j. daren/ darren. Areſieri.
Derren. Audere. *ger. darffen: ang. dare.*
Derſchen.j. doyſchen. Batuere.
Dertel. Proteruus, petulans, laſciuus, procax, inſolens. & Molliculus, tenellus, delicatus.
dertel zijn. Proteruire, laſciuire, inſoleſcere.
dertel-moedigh .j. toytel-moedigh. Moroſus.
dertelhepd. Proteruia, petulantia, laſciuia, inſolentia.
dertelick. Proteruè, petulanter.
Derthien/dertigh. *vide* derde.
Deruen/be-deruen/ doyuen. Carere, egere, opus habere.
Deruen/doyuen/ derren. Audere, audaciam adhibere.
Deſe. Hic, hæc: iſte, iſta: hi, hæ: iſti, iſtæ. *germ diſer: angl. this.*
deſ-ghelijck/deſeſ-ghelijck. Eiuſmodi, iſtiuſmodi, huiuſmodi.
deſ-ghelijcks. Similiter, pariter, item, itemque, itidem.
deſ-halven. Illius ergo, eius ergo, propterea, ideo, idcirco.
Deſſel.j. dieſſel. Dolabra.
Deughd. Virtus, valor, probitas: & Beneficium.
deughdelick. Virtute præditus, compos virtutum, probus.
deughdelicke ſchuld. Iuſtum debitum
deughdelicken. Probè.
deughdelickhepd. Probitas.
deughd-ſaem.j. deughdelick. Compos virtutum.
deughen/doghen/doogen. Valere, probum eſſe, vtilem eſſe, in pretio eſſe.
deugh-niet. Nequam, furcifer, homo ſemiſſis, trioboli, treſſis, nullius valoris, nullius frugis, profligatus, perditus.
Deunen.j. donen.
Deur. Per, trans, vltra. *germ. durch: angl. thor.* Deur *verbu præpoſitum exponitur per præpoſitiones* per, trãs, *&c. vt* Deur-backen / deur-booyen / deur-bzenghen/deur-gaen/deur-ſchijnen *&c. Præpoſitum autem adiectiuu, redditur cũ* per, præ *ſiue* valde: vt deur-argh / deur-blijde/deur-wijs *&c.*
Deur-argh. Perinîquus, valde iniquus, valde malus.
Deur-backen. Percoquere, probè coquere.

Deur-bijten. Penetrare morsu.
Deur-blaesen. Perflare.
Deur-blijde. Prælætus.
Deur boozen. Perforare, perterebrare.
Deur-branden. Perurere. & Peruri.
Deur-brecken. Perrumpere, perfringere.
Deur-brengen. Transigere: & Prodigere, profundere de oque e, absumere.
Deur brenghet. Decoctor.
Deur-dicht. Præ densus, valdè densus.
Deur-dick. Præcrassus
Deur-doen. Transigere, transmittere: & Exprimere per linteum, cribrum, siue colum: percolare, excolare.
Deur-dolven. Traijcere premendo. & Penetrare.
Deur-drijuen. Exprimere. & Transadigere, traijcere, penetrare.
Deur-dringhen. Penetrare: & Impressionem facere: prouere, prorumpere.
Deur-dronken Potu obrutus. & *fland.* Imbutus. & Assuetus
Deur-droogde. Peraridus.
Deur-enghe. Perangustus.
Deur-eten. Peredere.
Deur-eygh. Fastidiosus, satur, pertæsus: & Perduratus, induratus longo vsu.
Deur-eygh zijn. Pertædere, percallere, occallere. & Indurescere vsu, obducere callum labori, dolori, &c. assuefactione æquius pati, deuorare tædium, concoquere molestiam longa consuetudine non sentire laboris vel doloris molestiam. Consuetudo diuturnum callum iam obduxit stomacho. *Cicero.*
Deur-eygheyd. Fastidium, nausæa, tædium.
Deur-gaen. Transire, pertranfire, permeare.
Deur-gaen/deur-sluppen. Proripere se.
Deur-gaende. Peruius.
Deur gaende. Perpetuus, continuus, cõtinuatus, non interruptus, aut vllo tẽporis spatio intermissus. Deur-gaende tweejaren. Perpetuum biennium.
Deur-gaens. Continuè, continenter, iugiter, assiduè, assiduò, perseueranter, vsque.
Deur-ganck. Transitus, transitio, meatus. & Fluxus ventris.
Deur-ganghigh. Peruius.
Deur-graben. Perforare, perfodere, transfodere.
Deur-ghe-daen. Percolatus: expressus per colum, cribrum, siue linteum.
Deur-gheraecken. Peruadere.
Deur-goed. Perbonus.
Deur-groen. Peruiridis.
Deur-grauen. Perfodere.
Deur-hacken. Incidere, transcindere.
Deur-hael. Traiectus: & Haustus.
Deur-haelen. Transferre, traijcere.
Deur-haelen. Glutire, deuorare, haurire.
Deur-haelen deur-nemen. Perstringere, reprehendere.
Deur haelen. Delere, *vulgò* cancellare.
Deur hastigh. Præproperus, præceps.
Deur-heet. Præferuidus
Deur-helpen/om-bringhen. Tollere de medio, interimere. & Absumere, prodigere.
Deur-hitigh. Præferuidus.
Deur houwen. Transcindere, transuerberare.
Deur-iaeghen. Transadigere.
Deur-iarghen. Decoquere, profundere prodigere.
Deur-iaegher. Decoctor, dilapidator, profusor, prodigus gurges, vorago.
Deur iaegher/magher-hepn. Lucerna pinguior, pinguior lecytho: homo edax, nihilo tamen habitior.
Deur-kemen. Pernoscere.
Deur-keruen. Transcindere crenis.
Deur-kijcken. Perspicere, perspeculari.
Deur-kleyn. Perminutus, perparuus, perparuulus.
Deur-knaghen. Perrodere.
Deur-koken. Percoquere
Deur-komen. Peruadere, euadere, peruenire.
Deur-koud Præfrigidus.
Deur-krabben. Perfricare.
Deur kruppen. Perrepere, erepere.
Deur-laeten. Transmittere, dare viam, transitum præbere.
Deur-lanck. Prælongus, perlongus.
Deur-leelick. Perturpis.
Deur-leeren. Perdiscere: & Perdocere.
deur leert. Perdoctus, pereruditus.
Deur-lesen. Perlegere.
Deur-lijd. Transitus.
Deur-lijden. Transire, pertranfire, transgredi: & Perpeti.
Deur-loop. Transcursus.
deur-loop des buycks. Profluuium alui

alui, fluxiones alui.
deur-loopen. Percurrere, peragrare.
deur loopen deur-vloeden. Perfluere, transfluere.
deur-loopen iemandē met een lancie. Transadigere aliquem lancea: transadigere aliquem contento cursu.
deur loopende papier. *Stand.j.* deur-ſlaende. Charta perfluens.
Deur-loos. Peraſtutus.
Deur-luchtigh. Illuſtris, perilluſtris, præclarus: translucidus, pellucidus, omni vento peruius.
Deur-luttel. Perpaucus.
Deur maecken. Perficere, perfectè & exactè facere.
deur-maeckt. Perfectus, exactè factus.
Deur-margher. Strigoſus.
Deur-moedelick. Permoleſtus.
Deur-nachtigh. Pernox.
Deur-nat, Permadidus, perfuſus liquore,
deur-nat zijn oft worden. Permadere, permadeſcere.
Deur-nemen. Percipere.
deur nemen. Perſtringere, reprehēdere, carpere, tractare, conuitio accipere & Caſtigare, punire, multare, plectere, exercere, duriter tractare.
Deur raepdt.j. deur-ſtraelt.
Deur regben van ſpeck. Conſertus pinguedine.
Deur reghenen. Perpluere.
Deur-repſen. Peragrare.
Deur-rijck. Perdiues, prædiues.
Deur-rijp. Permaturus, permitis, perfectè maturus.
deur-rijpen. Permaturescere.
Deur-rouw. Percrudus.
Deur-ſchalck. Peraſtutus.
Deur ſcheedigh ſweerd. Gladius vaginam vlterius penetrans.
Deur ſchepen. Permanigare.
Deur ſcherp. Peracutus.
Deur-ſchieten. Traijcere, transfigere telo, configere ſagitta, confodere telo.
Deur-ſchijnen. Translucere, perlucere.
deur ſchijnigh. Perlucidus, perlucens, pellucidus, transluciduſ.
Deur-ſchoon. Perpulcher, perbellus, perelegans.
Deur-ſchrabben het geſchrift. Transuerſo calamo iugulare, obliterare, diſpungere, inducere interlinere. *vulgò* cancellare.
Deur-ſichtigh. Perſpicax. & Perſpicuus, perlucidus pellucidus.
Deur-ſieck. Perinfirmus.
Deur-ſieden. Percoquere.
Deur-ſien. Perſpicere, peruidere, perluſtrare, tranſpicere.
deur-ſienigh. Perſpicax.
Deur ſlaych. Cribrū, incerniculū, colum
deur-ſlaen. Tranſuerberare, percutiendo penetrare, transadigere, pertundere.
deur-ſlaen. *j* deur-laeghen. Prodigere, abligurire.
deur-ſlaen. Exprimere, eliquare, percolare.
deur-ſlaen. Contrahere aquam, tranſmitte eliquorem perfluere.
deur-ſlaende papier. Charta bibula, perfluens, tranſmittens literas, tranſmittens ſiue abſorbens atramentum.
deur-ſlaeghet. Profuſus, prodigus.
Deur-ſlepen. Extritus.
deur-ſlepen boeue. *j.* deur-trocken.
Deur-ſluppen. Perrepere. & Proripere ſe, ſubducere, ſubtrahere.
Deur ſnijden. Perſcindere, trāſcindere.
Deur-ſnoode. Perulis.
Deur-ſoecken. Perſcrutari, perquirere, inueſtigare, indagare, diſquirere.
Deur-ſpeten. Transfigere veru.
deur-ſpeten / deur ſteken. Traijcere, transadigere, transfigere.
Deur ſporien. Proluere
deur-ſporinghe. Proluuies.
deur-ſporinghe leur-wijn. Dilutum vinaceorum, lora.
Deur-ſteken Perfodere, cōfodere configere, transfigere, pertundere, transadigere, traijcere.
Deur-ſtooten. Pertundere. & Transadigere.
Deur-ſtracken. Radiis penetrare.
Deur-ſtreken. *j.* deur-ſchrabben.
Deur-ſtrycken. Peragrare, pertranſire. & Di pungere, iugulare tranſuerſo calamo.
Deur-ſwaer. Prægrauis.
Deur ſwert Perniger.
Deur-togbt. Tranſitus, traiectus, us.
deur-toghen. Traiectus, a, um
deur reghen boeue *j* deur-trocken.
Deur-trapt. *j.* deur-trocken.

Deur-trecken. Pertrahere, traiicere.
Deur-trocken. Pertractus, traiectus.
Deur-trocken boeue. Veterator, ſubdolus impoſtor, aſtutia vetere extritus, callidus, induratus & tritus in aſtutia, vafer, verſutus, verſipellis.
Deur-trocken woorden. Sermo perplexus, intricatus, obſcurus.
Deur-vaeren. Traiicere, permeare, peragrare, perlabi, tranſire.
Deur-vaert. Meatus, tranſitus.
Deur-vallen. Perlabi.
Deur-vele. Permultus.
Deur-vlieghen. Peruolare, tranſuolare.
Deur-vlieten. Perfluere, transfluere.
Deur-vloeden. Perfluere.
Deur-vloeden. j. Deur-ſlaen. Contrahere, aquam.
Deur-waecken. Peruigilare.
Deur-waepen. Perflare.
Deur-wandelen. Perambulare, peruagari, peragrare.
Deur-waſſchen. Perluere.
Deur-was. Perforata herba: cuius ramuli folia creſcendo penetrant.
Deur-waſſen. Creſcendo penetrare.
Deur-weeren. Perdurare. & Occallere.
Deur-weghen. Perpendere.
Deur-weghen. Peruadere, tranſire.
Deur-wegh. Tranſitus.
Deur-wegigh. Peruius.
Deur-wien. Perluſtrare, perſcrutari.
Deur-windigh. Perflabilis.
Deur-wijs. Perſapiens.
Deur-wit. Percandidus.
Deur-wonden. Infligere multa vulnera, onerare vulneribus.
Deur-wrijuen. Perfricare, perterere.
Deure. Ianua, oſtium, porta, fores, θύρα. *germ. thur: ang. dore.* Deurken. Foricula, oſtiolum, portula.
Deur-anghel Deur-hangel. Cardo oſtij.
Deur-hamer/klepel. Marculus oſtij.
Deur-hanghel. Cardo.
Deur-naeghel. j. trugh-naghel.
Deurpel. Limen, hypothyrum, lapis liminalis. *q. d.* Deur-pael. i. oſtij limes.
Deur-rinck. j. Deur-hamer. Annulus oſtij.
Deur-ſlot. Sera.
Deur-ſtijl. Poſtis. Deur-ſtijlen. Antæ: latera oſtiorum: arrectaria vtrumque oſtij latus munientia.

Deur-waerder/deur-wachter. Ianitor, atrienſis, portarius, ad limina cuſtos, oſtiarius, accenſus, admiſſionalis, ianicularius, ſtator, apparitor, præco. *q. d.* oſtij cuſtos.
Deurne. Spina, ſentis, vepres. *dicitur* deurne/ dozene/ doozne/ *à* deur *ſiue* doze: *quòd ſpina omnia motu celerrimo penetret. Becanus.*
Deurne van de gheſpe. Acicula fibulæ.
Deurn boom. j. haegh-dozen.
Deurn boſch/deurn-haghe. Spinetum, dumetum.
Deurn haghe. Dumetum, ſenticetum, ſpinetum: & Vepretum, hirtæ ſepes.
Deurn-kroone. Spinea corona.
Deurn-ſwijn. Hiſtrix, *q. d.* porcus ſpinoſus.
Deurn-achtigh. Spinoſus, ſenticoſus, dumoſus.
Deuſigh/dupſigh. Stupidus, exanimis, perturbatus mente, ſocors, vertigine laborans, attonitus.

D I

Dicht. Denſus, ſpiſſus, ſolidus, compreſſus, firmus, compactus, confertus: & Confertim.
Dicht-by. j. vaſt-by.
Dichte. j. ghedichte.
Dichten. j. dichtighen. Denſare.
Dichten. Dictare: & Fingere, commiſciſci, commentari. dichten een lied. Condere, componere, pangere carmẽ.
Dichter. Poëta, commentor, auctor inuentor, excogitator.
Dichtigh. j. dicht. Denſus.
Dichtighen. Solidare, ſolidum & firmum reddere, denſare, ſpiſſare.
Dichtigheyd. Denſitas.
Dick. Craſſus, ſpiſſus, denſus, concretus: & Latus, amplus. & Creber. *ger. dicke: ang. thicke.*
Dick. j. vele. Frequens.
Dick. j. dick-mael. Sæpè.
Dick van lijue. Corpulentus, craſſus, plenus corpore.
Dick melck. Lac coagulatum, concretum, coactum, denſatum.
Dick-bunck/ kaf-ſack. Venter collatiuus, homo ventricoſus, ventrioſus, ventroſus, gaſtrimargus.
Dick-lippe. Labeo, labroſus, chilo: qui tumida aut proeminula habet labra.

Dick-

dick-mael. Sæpè, ſæpiùs, identidem, crebrò, frequenter.
dick-maelſch. Frequens, creber.
dick-werf. Sæpe, crebrò.
dick-ooze. Auris Bœotica: homo pingui iudicio.
dick-wijle. Sæpè, frequenter.
dick-wijlſch. Frequens creber.
dicken. Craſſeſcere, ſpiſſeſcere: & Denſare, addenſare, condenſare, cogere, ſpiſſare, conſpiſſare.
dickent. *ſland.* Sæpè.
dickte. Spiſſitas, denſitas, craſſamen, craſſitudo, craſſamentum: & Latitudo, amplitudo.
dickte van lijue. Corpulentia, craſſitudo, plenitudo corporis.
dickteniſſe. j. dickte.
Die. Hic, hæc. iſte, iſta, ille, illa, *in ſingulari:* & Hi, hæ, hæc. iſti, iſtæ, iſta. illi, ille, illa, *in plurali. germ. die: ang. they.*
Die/diede. j. diege/dpe. Femur, femen.
dielingh. *vetus.* Femorale.
Dieden. j. dijden. Coalere, coaleſcere, augeſcere.
Dieden/duyden. Nuere, innuere, ſignificare, notare.
Dief. Fur, lauernio, trium literarum homo. *germ. dieb: ang. theefe.*
dief. Medulla pennæ ſiue calami ſcriptorij: *q. d.* fur atramenti. *vulgò* nihilum.
dief-hals. Fur.
dief-hanghet / dief-hencker, Tortor, carnifex, furum ſuſpenſor.
dief-keller. j. dief-put.
dief lepder. Lictor, prætorianus miniſter. *q. d.* furum deductor.
dief-put. Robur, theſaurus, domicilium in carcere ſubterraneum: tullianum, barathrum: ancon.
dief-ſack. Funda, ſacculus ſub veſte conſutus.
dief-ſtal. Furtum.
dief-ſtock. j. ſtock. Cippus.
diefachtigh. Furax, pronus in furta, rapax
diefachtigheyd. Furacitas, rapacitas.
diefegghe. Fur fœm.
dieflick. Furaciter, furtim, furtiuè.
dieffch. Furax, procliuus ad furandum.
dieſte. Furtum.
dieſtigh. Furtiuus, furto ablatus.
dieſuerije. j. dieuerije. Furtum.
Dieghe. j. diede. Femur. *germ. dieg ang. thyge.*
Dienen. Seruire, miniſtrare, deſeruire, inſeruire, famulari, ancillari.
dienen/ſold winnen. Merere, merere ſtipendium, æra merere, facere ſtipendia, militare.
dienen / te paſſe komen. Conuenire, conueniens & decens eſſe, ad rem pertinere, ad rem facere.
diener/dienaer. Miniſter, miniſtrator, famulus, puer. & Lictor, miniſter prætorianus: & Apparitor, ſtator.
dienaers te houe. Officia palatina *vulgò* officiales.
dienerſſe. Miniſtra, miniſtratrix.
dienlick. Commodus, accommodus, aptus, vtilis.
dienlinck. *vet ſland.* Miniſter, famulus.
dienſt. Seruitium, famulatus, miniſterium, obſequium, officium, cultus.
dienſt in de kercke. Sacrum, res diuina.
dienſt iemanden doen. Commodare alicui in re aliqua: beneficium alicui impertire: fidem, fauorem, obſequiũ, officium præſtare: gratificari: facere rem gratam.
dienſt-baer. Officioſus: & Seruilis, ſeruituti obnoxius.
dienſt-baerheyd. Seruitium, ſeruitus, famulatus, famulitium.
dienſt-bedieninge. Cultus, obſequium.
dienſt-bode. j. bode. Miniſter.
dienſt-boden. Seruitia, orum.
dienſt-dagh. *vetus ſax.* j. dinghſ-dagh. Dies Martis.
dienſt-deerne. Ancilla.
dienſt-ionck-vrouwe. Ancilla nobilis.
dienſt-knecht. Seruus, famulus.
dienſt-loon. Merces, ſtipendium.
dienſt-maeght. Ancilla.
dienſt-maerte. Ancilla, miniſtra, famula
dienſt-man, *vetus.* Seruus. & Cliens, vaſallus. (tela.
dienſt-mãſchap. *vet.* Seruitus. & Clien-
Dienſt-ſchap. Seruitus.
dienſt-wijf. Ancilla.
dienſt-willigh. Officioſus, promptus ad præſtandum officium.
dienſtelick/dienlick. Aptus, cõmodus.
dienſtelick/ gedienſtigh dienſtachtigh. Officioſus.
dienſtigh. j. ghedienſtigh, Officioſus.

Diep. Profundus, altus. *germ. tieff: ang. deape.*

diep in. Penitus.

diep in gaen. Penetrare.

diepe wonde. Altè adactum vulnus.

diep-loot. j. grond loot.

diepen. Profundum facere.

diepte. Profunditas, altitudo, profundum, altum.

diepte der zee. Pelagus, altum maris.

Dier. Animal, animans, bestia, fera. *Sup.*

dierken. Animalculum, bestiola.

dier-gaerd. Leporarium, roborarium.

dier-hond. Canis venaticus, plaudus aquaticus.

dier-wolf. Lynx, lupus ceruarius.

dieriaeckel dziaeckel. Theriaca, antidotum cõtra venenum, aduersus theria, id est, feras veneno imbutas præstantissimum remedium. *ger. triack: gal. thriacle: ital triaca: hisp. atriaca: angl. triacle.*

dierlsch. Animalis, bestialis, ferinus.

Dier/duyr. Carus, pretiosus. *ger. theur: angl. deare.*

dieren eed. Deiurium, sanctum iusiurandum.

dier-baer. Pretiosus.

dier-koopigh. Carè vendens.

dierte. Caritas *germ. theure: ang derth.*

dierte dieren tijd. Annonæ caritas, difficultas, grauitas, sæuitia, incendium: annona compressa.

dierte maecken. Pretia rerum accẽdere.

Dieſſel/diechsel. Dolabra: & Ascia: Securis.

Dieſſel. j. dijſſel. Temo.

Dieſtel. j. dijstel. Carduus.

Diet. *vetus.* j. volck. Populus.

Dieuel j. dupuel/duuel. Diabolus.

Dieuerije. j. dieſte. Fu tum.

Dighen *ger sax. sic.* Aridus, torridus.

dighen vleesch. Caro infumata.

Dij. Tu, tibi, te. *gal. ts, toy: dictio hæc Germanis, saxonibus, frisiis, hollandis frequẽs, nobis tantum in casu nominatiuo in fine verborũ vt:* Wat doet dy? wat seghtdy? *&c.* Quid agis? quid dicis? *&c.*

Dijck. Agger: & Fouea, alueus, fossa. *apud Flandros Occidentales & Hollandos. gal. argue: ang. ditche.*

dijck. j. dijuer. Piscina, stagnum *ger teich*

dijck. *vetus.* j. dick. Densus, crassus.

dijcken. Aggerare, exaggerare, aggerem iacere: & Fodere.

dijck-graue. Chomarchus: aggerum comes: præfectus aggerum qui præest conficiendis aggeribus.

dijck-meester. Præfectus aggerum.

dijck schouwen. Lustrare aggeres, curare aggeres conficiendos.

dijcker. Aggerator, coactor: & Fossor.

Dijden/dijen. Coalere, coalescere, augescere, accrescere, intumescere, gliscere, augeri, promoueri, increscere, coagmentari, sumere incrementum: & Promoueri in maius siue melius, augeri motu quodam interiore. De pappe dijdt. Puls attollitur, & maius corpus incremento quodam interiore sumit. Het broodt dijdt. Panis fermenti vi augetur, & molem sumit maiorem. *Ioan. Becan.*

dijen te niete. *vetus* j. vergaen. Perire.

Dije/dieghe. Femur, femen.

dijeling. *vetus.* Femorale.

Dijghen. j. dijden. Coalere.

Dijn. Tuus. *ger. dijn: gal. tien: ang. thy, thyne.*

Dijnck/dijncken. *vetus.* j. dinck/dincken/dencken.

Dijninghe j. depninghe.

Dijnsdagh dijssẽdagh. dingsdagh. Dies Martis. *germ. tingstag, zinstag, zinstag: ang. tewesdaye, twesdaye.*

Dijssel/dieſſel. Temo, gubernaculum currus.

Dijstel. j. dieſtel. Carduus.

Dilghen/delghen. Delere.

Dille/dilleken. j. klappepe/dillen. j. klappen/klappepen.

Dille. Anethum. *ang. dill.*

Dim. *sland.* j. dun.

Dinck. j. dingh. Res.

Dinckel. *sax sicamb* j. spelte.

Dinckel-kozen. *sax. sic.* Ador, far adoreum.

Dincken. *sland.* j. dencke. Reri, cogitare.

Dingh/dinck. Res, causa. *ger. ding. angl. thing.*

dingh. Res, peculium: veretrum. *honesta rei fœdæ circumlocutio.*

dingh/ghedingh. Res forensis, causa, lis, iudicium. Res *autem apud l. C. pro lite accipitur: sicut apud nos* dingh. *siue* ghe-dingh: *ita* rem amittere, *est*

litem

litem amittere, litem perdere, cauſa cadere, t'ghedingh verlieſen.

dinghen. Diſceptare, contendere, certare, cauſas agere, lites agere, litigare, iudicio concertare *& fax* Iudicare, cognoſcere cauſas *vulgo* bannire.

dinghen. Liceri, licitari, diſceptare de pretio: *&* Condicere.

dingh-bancke. Forum, forum iudiciale vel iudiciarium, tribunal, conſeſſus iudicum

dingh-dagh. Dies iuridicus, dies vtilis, dies faſtus, dies ſeſſionis.

dingſ-dagh. Dies Martis. *q d.* dies litigiis dicata: *litibus enim & bellu praeſt Mars. vide* **dijſt-dagh.**

dingh graue. *vet. ſax. ſic.* Iudex iuriſdictionis.

dingh-plicht. Iudicatus, us.

dingh plichtigh. Iuriſdictioni, iudicio & tribunali obligatus ſiue obnoxius.

dingh-ſack. *j.* **plept-ſack.** Sacculus litium

dingh-ſtade. *ſax* Terminus iudicialis.

dingh-ſtoel. Tribunal.

dingh-tacle. Lis, litigium, diſceptatio.

dingh-vluchtigh. Fugitans litium, tribunal ſubterfugiens.

Diſch. Menſa, menſa rotunda. *vulgò* diſcus. *ger tiſch: ang. deſke.*

diſch. Abacus *ital. deſco.*

diſch. *vetus.* Diſcus, lanx, patina, patella. *angl. diſhe.*

diſch-doeck. *germ. ſax. ſicamb.* Mappa.

diſch-ghenoot. Conuictor.

diſch-ghеſelle. Conuictor. *vulgò* commenſalis.

diſch-laecken. Mappa.

Diſen-dagh. *vet. ſland. j.* **dingſ-dagh.**

Diſſel. *j.* **dieſſel.**

Diſtel. Carduus *germ. diſtel: angl. thiſtle.*

diſtel-yſer. *j.* **minck-yſer.**

diſtel-bloeme. Pappus cardui. (this

diſtel-vincke. Carduelis, acãthis, acalã-

Dit. Iſtud. *germ. diß: ang. this.*

D O

Dobbe *j.* **tobbe.** Labrum.

Dobbel. Duplex, geminus. *&* Duplum. *&* Exemplar tranſcriptum, apographum. *gal double. ital. doppio. hiſ doble: angl. double.*

dobbel dief. Bifur, trifur, plus quàm fur.

dobbel menſch. Homo duplex, verſipellis, verſutus, aliud loquens & aliud ſentiens.

dobbel ſoldenaer. Duplicarius, dupla ſtipendia merens.

dobbel-tongigh. Balbus, *&* Bilinguis, ambiloquus.

dobbel-verſtandigh. Ambiguus.

dobbel-wercker. *ſland.* **j. tapiſſier.** Tapetopœus.

dobbelèren. Duplicare, adduplicare, geminare, ingeminare.

dobbelen. Duplicare.

dobbelen. Ludere aleis: iacere talos, aleas, teſſeras; duplo ludere.

dobbeler. Aleator, aleo.

dobbel-ſpel. Alea, ludus aleæ.

dobbel-ſteen. Alea, teſſera, talus, taxillus.

dobbelierken. *louan.* Scutella, acetabulum, oxybaphum. *q d.* **doppelierken** *à* **doppen.** *i.* intingere.

Dobber. *hol.* Calamus hamiotæ: calamus qui ſuſpendit hamum ne fundum petat.

dobber. *j.* **boeye.** Tabula anchoralis.

dobber. Ratis ſcirpea: congeries ſcirporum in oblongum faſciculum colligatorum, cui pro fulcimento puerilia, quæ natare diſcit, innititur. *&* Cortex ſubereus lineæ piſcatoriæ.

Doch-toch. Saltem, tandem, denique, tamen: *&* Sodes, obſecro, age: *&* Sed, verùm.

Dochten. Tranſtra, iuga, remigum ſedilia.

Dochter. Filia, nata. *germ. tochter: ang. doughter.* **Dochterken.** Filiola.

dochterſ-man. Gener, filiæ maritus.

Docke. *ger.* **j. poppe.**

docken-kraemer. *j.* **poppen-craemer.**

Docke. *ſland* **j. kruie-renne.**

docke. *vetus.* Nauale. *ang. docke.*

docke blaederen. Petaſites.

Docken. Dare, citò dare, promere. *&* Dare pugnos, ingerere verbera.

docken/ dockelen. *j.* **dupcken/ dupckelen.**

Dockſael. *j.* **hoogh-ſael.**

Dodde. Veruculum, obelus: caulis, fuſtis: epiſtomium: paxillus quo aliquid continetur aut obſtruitur.

dodde/ liſch-dodde. Typha. ſceptrum, ſiue cæſtus aut clava morionis: caulis & ſpica typhæ paluſtris.

Dooer van d'eye. Vitellus, luteum oui. *germ. dutter.*

dooer-gheel. Luteus, citrinus.

Dooeſche oft dooeſche vyghe. Mariſca. *angl. fig ge dote: gal. figue folle. q.d.* inſipida.

Doe doen Tum, tunc.

Doeck laecken. Pannus.

doeck lijnwaet. Tela, linteum.

doeck hooft-doeck. Peplum, rica, flammeum, piagula, calyptra, velamen. *à* Decken. j. tegere. *hiſp toca, tocado.*

doecken huyue. j. hooft-doeck.

doeckſ-kien. Linteolum.

doeck-ſcheret. j. droogh-ſcherer.

Doeffer. *holl* j. duyuerick Columbus.

Doel. Agger, aggeſta terra, in quam ſagittarij iaculantur ſagittas.

doel-pinne. Scopus.

Doeme. *vetus ſax.* Iudicium. *angl. dome.*

doemen. Damnare, cõdemnare, iudicare, cenſere, reum peragere.

doemeſ-dagh/ doemſ-dagh. *vet.* Dies iudicij.

doemeniſſe. Iudicium, damnatio.

doemlick. Damnatorius.

doemer. *vetus.* Iudex. (*adonc.*

Doen doe. Tunc, tũ. & Cùm *ger. do: gal.*

Doen. Facere, agere, efficere, conficere. *germ. thun: ang. doo.*

doen doen. Impellere, cogere aliquem vt faciat.

doen doen/doen maecken. Curare fieri, efficere vt fiat, iubere fieri, effectũ reddere, curare faciendum. De brieuen doen ſeghelen. Curare literas ſigillo obſignandas. Te doen hebben. Negotium habere. Te doen hebben met iemanden. Commercium ſiue negotium habere cum aliquo. Van doen hebben. Opus habere, indigere.

doen met yemanden. Facere cum aliquo, ſtare cum aliquo, fouere partes alicuius.

doen den eedt. j. ſweren.

doen-niet. Deſidioſus, piger, ignauus, inutilis.

doende. Faciens, agens: & Operoſus, operi intentus.

doender. Actor, factor.

doenlick. Facilis.

Doeſen. Pullare cum impetu & fragore.

Doeſt. j. donſt. Simila, pollen.

Doghen. j. deughen. Valere.

Dogghe. Canis moloſſus, canis magnus. *gal. dogue: ang. dogge.*

Dogghe-boot. Cimba maior.

Dogghen/ doggheren. Surripere.

Doggher. *holl.* j. dot-ſchip/ haerinck-ſchip.

Dogger-ſand. Arena alba puluini, puluinus albus.

Doggher. Funda, ſacculus, reticulum.

doggheren. Conuaſare, ſacco furtim indere, ſupprimere, ſurripere.

Doghen/ doghed. j. deughen/ deughd.

Dover. j. doder. Vitellus.

Dol/ dolch/ dolck. Pugio, ſica, dolo. *hiſp dalle.*

Dol/ dole. *ger. ſax. ſicamb.* j. kauwe. Monedula, graculus.

Dol. j. dolle. Scalmus.

Dolck/ dolch. Pugio, dolo, onis.

Dolck. *ſland.* Lolium, gith.

Dol. *ſicamb. holl. ſland* j. dul. Inſanus, mente captus, furioſus.

dol-huys/ dul-huys. Gyrgathus.

dollaerd/ dullaerd. Furioſus.

dollen. *vetus ſax.* Inſanire.

dolen. Errare, aberrare, deuiare, delirare, deflectere à via, exorbitare.

dol-hof. Labyrinthus.

dolinghe. Error, aberratio.

Dolfyn. Delphinus, delphin. *gal. daulphin: ital. delphino: hiſp. delfin: angl. dolphine.*

Dolfijn. j. timp Focale.

Dolle. j. dol/ dolch. Pugio, ſica.

dolle. *ſax. ſicamb. holl.* Scalmus, lignum teres, cui ſtruppis alligantur remi. & Obex remi.

Dolle/ dole j dol. Monedula.

Dolmetſch/ dolmetſcher. j. tolmetſch.

Doluen. j. deluen. Fodere.

Dom. *ſicamb.* j. duym. Pollex.

Dom. Obtuſus, ſtupidus, ſtolidus.

Dom. Surdus. Dom en blind. Auribus & oculis captus.

dom. Mente captus, temerarius.

dom-sinnigh. *holl.* Inſanus, mẽte captus.

dommelick. Stolidè, temerariè.

Dom. Dominium. *hinc* pauſ-dom/ biſdom/ hertogh-dom/ rijck-dom/ maerghdom/ *&c.*

Dom dom-kercke. Cathedralis eccleſia,

ſia, epiſcopalis eccleſia, baſilica, *vulgò* domnum: *&* dominicum. ædes ſacra vni omniũ Deo, & vniuerſarũ rerum, domino dicata cõſecrataque. *In Chriſtianiſmi principio (inquit B. Rhenanus) templa* Dominica *ſunt appellata: vnde in hodiernum vſque diem vulgari nomine dicimus* domme. *germ. thum: ital. duomo.*

dom-heere. Canonicus cathedralis, ſacerdos dominici templi, dominus de domo Saluatoris. **dom-heeren.** *(inquit Sebaſtianus Munſterus.* domini de domo Saluatoris, *primò dicti Canonici VVitteburgenſes: quod nomen Canonici aliarum cathedralium eccleſiarum Germaniæ poſtea vſurparunt.*

dom-hof. Campus eccleſiaſticus.

dom-kercke j. **dom.** Cathedralis eccleſia: principale antiſtitum templum.

dom-proſt. Præpoſitus domni, præfectus cathedralis eccleſiæ.

dom-ſtift. Collegium canonicorum cathedralium.

domelicke-dagh j. **dagh-domelick.** Iugis, perpetuus. *&* Perpetuò, quotidie, in ſingulos dies, ſingulis diebus.

Dom. *vetus.* Vapor.

domen. *vetus.* j. **dompen.** Vaporare.

Dommelen. Bombum edere, bombilare, ſtrepere.

dommelinghe/ghedommel. Bombus, murmur, ſtrepitus.

Domp / damp. Vapor, exhalatio, halitus, afflatus.

domp-gat. Vaporarium, æſtuarium, ſpiramentum, ſpiraculum.

domp-horen/demp-hoꝛẽ. Cornu quo candela extinguitur vaporque obſtruitur: *&* Naſus, naris: *&* Naſus aquilinus. *&* Naſus fumans.

domp horen. j. **butoor.** Ardea ſtellaris: *ſic dicta à prolixitate roſtri.*

dompen. Vaporare, fumare.

dompen/dempẽ. Suffocare, extinguere.

dompigh/ domp-achtigh. Vaporiferus, vapidus.

Doncken. j. **duncken.**

Doncker. Obſcurus, tenebricus, tenebroſus, tenebricoſus, caliginoſus, cæcus, ater, niger, furuus.

doncker-blauw. Cyaneus.

doncker-gheel. Rufus, è fuſco flauus.

doncker-groen. Luridus.

doncker mettenen. Matutinæ tenebrarum *vulgò.*

doncker-rood. Fuluus, muſtelinus, color obſcurior ruſſo.

doncker-ſwert. Subniger.

donckeren. Caligare: *&* Obtenebrare, obſcurare: *&* Tenebreſcere.

donckerachtigh. Subobſcurus, ſubnubilus.

donckerheyd. Obſcuritas, caligo, tenebræ

donckerniſſe. Obſcuritas.

donckerlick. Obſcurè.

Donder. Tonitrus, tonitruum, tonitru, cæli ruina.

donder-baerd/dõder-bladers. Sedum maius, vitalis, ſemper viuum, hypogeſſon, ſeſuuium, caulis Iouis. *officin.* barba Iouis. *q. d.* barba tonantis.

donder-buſſe. Bombarda, tormentum igniuomum, tormentum æneum. *à tonitru ſiue fulmine quod tartareæ bombardæ & horrendæ machinæ imitantur.*

donder-dagh. Dies Iouis. *q. d.* dies tonantis.

donder-kloot. Fulmen, telum Iouis.

donder-ſchoꝛe. Fulgur, vis tonitrui.

donder-ſlagh. Tonitrus, ictus tonitrui. *&* Fulmen, ictus, fulminis.

donder ſteen/blickſem-ſteen. Ceraunia, ceraunius lapis, lapis fulmineus: *gemma quæ cum imbribus & fulminibus cadere dicitur.*

donder-ſtraele. Fulmen.

donderen. Tonare, intonare. *germ: tonderen: gal. tonner: ital. tonare: hiſ. tronar: angl. thundre.*

Done/deune. Tonus, modulus, ſonus. *&* Actus, geſtus. *&* Ludus, facetiæ, nugæ. *&* Tremor, coruſcatio. *&* Strepitus. *&* Crepitus. *gal. ton: ang. tune.*

donen. Tonare, ſonare, reſonare. *&* Geſticulari. *&* Ludere, iocari, nugari. *&* Tremere, tremiſcere, coruſcare, vibrare, micare. *&* Strepere. *&* Crepitare.

doninghe. j. **done.**

Donſe. j. **donſt.** Lanugo.

donſe. j. **dodde.** Typha, claua typhæ, ſceptrum morionis.

donſen. Pugno ſiue typhæ claua in dorſo percutere.

Donſt/donſe. Lanugo, lanugo plumarum, plumulæ ſubalares, molliores. *&*

Lanu-

Lanugo siue pappus typhæ, quo plumarum vice infimæ sortis homines grabata farciunt.

donst. scobs, scobis: & Similago, simila, medulla tritici: & Flos, pollen.

donst. Lanugo lintei.

donst. *vet. ger sax sicamb.* Vapor, nebula.

Dood/de dood. Mors, letum, interitus, obitus, excessus, occasus, nox, fatum, discessus animæ à corpore. *germ. tod: angl. death. dicitur* **dood** *q.d.* **de ood/** *siue* **d'ood**. *reddit enim corpus vacuum & cassum anima. hinc An. Seneca: Post mortem nihil est, ipsaque mors nihil.*

dood/ghestoruen. Mortuus, vita functus, silēs, lumine cassus, anima cassus.

dood lichaem. Cadauer, corpus anima cassum.

dood ende vergeten. Obliteratus: cuius nulla amplius est memoria. ventis & auræ traditus.

dood drincken alle vijandschap. Philotesium craterem bibere, conciliari poculis. Apud Germanos acceptus à propinante cyathus adimit omne ius agendi iniuriarū ita vt post acceptum philotesium poculum, veterum iniuriarum meminisse sit turpissimum. *Erasm. in Chiliad.*

doode hand. Manus mortua siue emortua, aut immortalis: ius mancipij siue dominij morticini: ius emortui mancipij. *vulgò dicitur de ijs qui numquam habere hæredem desinunt: vt collegia, cœnobia, ciuitates, &c quæ quasi immortalia sunt: videtur autem* **doode hand** *propriè dici de monachis, cū monachi iure pro mortuis habeantur. vulgò* amortisario. **In dooder hand stellē het goed.** Humano cōmercio eximere prædia: demortuæ manus ius concedere, *vulgo* amortisare.

doode oft dooue kole. Carbo, pruna extincta.

doode oft dooue netel. Vrtica labeo.

dooden begraeuer. Libitinarius, bustuarius.

dooden draegher. Vespillo.

dood-baere. j. **baere.** Feretrum.

dood-braecken. Agere animam, ad finem mortalitatis accedere, luctari cū morte.

dood-dagh. j. **sterf-dagh.**

dood-keersse. *vetus stand* j. **stal-licht.** Ignus fatuus.

dood-kiste. Capulus, vrna feralis: sandapila: capsula cadaueris.

dood-kist-maecker. Sandapilarius, sandapilarum faber

dood-kleed. Amiculum ferale, inuolucrum lineum cadauerale.

dood-laeghe/ *rectius* **dood laeck.** Vorago paludosa, abyssus limosa, gurges palustris, gurges limosus: tellus palustris ad pedum pulsum vacillans: pratum tremulum: terra ad ingressum tremens

dood-maele Liuor, macula liuida.

dood-nepe. Liuor siue macula lurida: liuor vltro proueniens, absque contusione aut dolore in corporis humani aliqua parte: qua mortem consanguines coniectat vulgus.

dood-schuldigh. Reus mortis.

dood-schrijne. j. **dood-kiste.**

dood-sieck. Aeger morbo graui & exitiali.

dood-sieck zijn. Aegrotare mortiferè.

dood sieckte. Morbus pernitialis, exitialis.

dood-slaen. Cædere, occidere, necare, interficere, mactare.

dood-slagh. Homicidium, cædes, parricidium, internecio, interemptio, occisio.

dood-slagher. Homicida parricida, percussor.

dood-sonde. Peccatum mortale, criminale, capitale, piaculare: offensa animæ capitalis & exitialis.

dood-steken. Confodere, punctim occidere.

dood-strijd. Agon, certamen mortis.

dood-sweet. j. **reeuw-sweet.** Sudor lethalis.

dood-verwe. Color liuidus, luridus.

dood verwigh. Luridus, liuidus

dood-verwigh eñ ingeuallen aensicht. Facies cadauerosa.

dood-vijand. Hostis capitalis, hostis acerbissimus, inimicus atrocis vindictę cupidus, aduersarius capitalis, qui caput & mortem alterius petit.

dood-vleesch/ moord-mael. Gangræna, caro emortua ex vulnere vel inflamatione.

dood-wonde. Vulnus letale.

doods-been. Os defuncti siue mortui: **doods-beenderen.** Ossa & reliquiæ mortuorum.

doods-been-huysken. Ossuaria: locus in quo defunctorum ossa reponuntur.

doods hooft. Cranium depile cadaueris

doods-hoofdeken. Gallina Meleagris, Numidica guttata: auis Pharaonis: cuius caput depile cadauerum craniis simile.

dooden. Occidere, interficere, interimere, perimere, trucidare, necare, enecare, mortē inferre, animam adimere, vitam adimere, priuare vita, extinguere. *Sdin. gal tuer.*

dooden. j. **ontdooden.** Regelare, gelu resoluere: & Resoluere glaciem. & Resolui calore **Het doodt.** Soluitur acris hiems

doodē. Liquescere, liquefieri. *ang. thauwe:*

doodlick. Mortifer, mortiferus, lethifer, lethalis, peremptorius, funestus: & internecinus, exitiosus, exitialis.

doodlicken. Lethaliter.

Doof/ dooue. Surdus. *germ. taub: angl. deaffe* **Doof hout.** Lignū cariosum. **Doof zijn.** Surdere, obsurdere. **Doof worden.** Surdescere, obsurdescere.

doof van sinnen. j. **dom.** Amens, delirus. *ger. taub*

doofachtigh/ doouerick. Surdaster, grauiter audiens, subsurdus.

Dooghd. j. **deughd.** Virtus.

dooghen. j. **deughen.** Valere.

dooghen. j. **ghedooghen.** Pati.

Doolen. j **dolen.** Errare.

Doom. *fland* j. **domp.** Vapor.

doomen. *fland* j. **dompen.** Vaporare.

Doon. *vetus campin.* Cito, statim: & Prope, iuxta

Doop. Baptisma, baptismus, baptismū, immersio, intinctio, tinctio, lauacrum regenerationis.

doopen. Baptizare, mergere, immergere, tingere, intingere: tingere aqua salutari: purifico rore perfundere: in lustrali piscina mergere. *ger. tauffen. ang dippe.*

doop naem. j. **deur naem.** Prænomen, nomen in baptismo inditum.

doopsel-dagh/ doop-dagh. Dies lustricus: dies quo puer lustralibus vndis tinctus nomen accipit.

dooper. Baptista.

doopsel/ doop. Baptismus.

doop-steen. Baptisterium.

doop bonte Baptisterium.

Door j. **deur.** Per, trans.

Door. *ger. sax sicam. hol. fris. campin.* Stuldus, stolidus, sorors.

doorinne. j. **sottinne.** Stulta.

door-schap/ doorheyd. j. **sotheyd.** Stultitia.

doorisch/ *vet.* j. **door.** Stultus.

Doorne. j. **deurne.** Spina.

Doose doosken. Capsa, capsella, capsula, cistella, pyxis, pyxidicula.

Dooue. j. **doof.** Surdus.

dooue. *hol* j. **donse.** Typha: superior pars typhæ palustris, sic dicta quòd eius lanugo surditatem adferat, si in aurem incidat: vnde & Italis *mazza sorda* dicitur.

dooue kole. j. **doode.** Carbo.

dooue netel/ doode netel. Vrtica labeo, lamium, vrtica mortua vel iners, non mordax.

dooue not. j. **loose not.** Nux vitiosa.

doouen steck. Stipes cariosus.

dooue oft doncker verwe. Color surdus, lentus, austerus.

doouerick. Surdaster, surdus.

Doouen. *vetus.* Insanire, delirare. *germ. tauben.*

Dop/ doppe/ top/ toppe. Turbo, turben, trochus.

dop doppe/ eyer-dop/ eyer-schaele. Oui testa, putamen, cortex, ouum exinanitum.

doppe van de not. *hollā. fris.* j. **not schelpe.** Putamen.

doppe/ *holl.* j. **bast.** Siliqua. **doppen.** j. **basten** Siliquæ vinacea, folliculi expressarum vuarum.

doppe/ *ger. sax. sic.* Patella, olla, aula.

doppe. j. **beslagh des boecks.** Vmbilicus, lamella extrinsecus libris adhibita. *Adr. Iun.*

doppe/ blader-spanne. Bulla.

doppe-maecker. *holl. fris. sicamb.* Barathro, decoctor, lurco, popino. *à testis ouorum frangendis & exhauriendis.*

doppen/ toppen. Ludere trocho, versare turbinem, flagello circumagere trochum.

doppen de eyeren. Oua è testis patellæ infundere.

doppen

doppen ende wt-kloppen het ſilver. Argentum in aſpredines excindere, & celare.

Doppen. *ſland.* j. doopen. Intingere.

Dorck/durck. Sentina.

dorck-water. Aqua ſentinæ.

Dorckel. *germ. ſax, ſicamb.* Torcular, torculum. *ital. torcolo.*

Dore. j. deure.

Dorffuen/durffen/doruen. Egere.

dorſt/durſt. *vetus.* Egeſtas. *dicitur etiam* droſt & druſt. *litera r enim ſæpè tranſponitur: vt* dorn/dron/fons: vruchte/dorchten/timere: perſſe/preſſe/prælum: ors/ros/equus: dorſt/vroſt/frigus, *&c.*

dorſtigh/durſtigh. Egenus, indigus.

Dorne. j. deurne. Spina.

Dornſſe/dornſte. *ſax. friſ.* j. ſtoue. Hypocauſtum, thermæ.

dornſten. *vetus ſax. friſ.* j. dorren. Torrere, torrefacere.

Dorp. Pagus, vicus ruſticus.

dorp-kermiſſe. Paganalia.

dorp-lieden. Ruſtici.

dorp-man. Ruſticus, villicus, paganus.

dorp-vrouwe/dorp-wijf. Ruſtica, villica.

dorpachtigh. Ruſticus.

dorpachtichepd. Ruſticitas.

dorper. *ſland.* Ruſticus, inurbanus, inciuilis: *&* Obſcœnus, turpis, impudicus.

dorperhepd. *ſland.* Ruſticitas, inciuilitas: *&* Obſcœnitas, turpitudo.

dorperlick. *ſland.* Ruſticè, inciuiliter, obſcœnè, turpiter.

dorpſch. Ruſticus.

dorpſchepd. Ruſticitas.

Dorpel. j. deurpel. Limen.

Dorre. Torridus, aridus, ſiccus, exuccus. *ger. durr: angl. drye.*

dorre-maend. *cimbr.* Martius. *q. d.* aridus mẽſis: *ob victus in quadrageſimali tempore aſperitatẽ ac tenuitatem. Adr. Iun.*

dorren. Arere, areſcere, torreſcere: *&* Torrere, torrefacere, arefacere.

Dorſchen/derſchen. Verberare, batuere, quatere. *ang. threſſe.*

dorſchen het koren. Pertica flagellare frumentum, frumenta ſpicis excutere, excutere grana. *germ. troeſchen: angl. threſſe.*

dorſch-nere. Area.

dorſch-vleghel. Flagellum frumentarium.

dorſch-vloer. Area.

dorſch-waghen. Tribulum.

dorſcher. Areator.

Dorſt. Sitis. *dicitur à* dorre: *vnde & arida, arens, ſicca ſitis, aptiſſimis epithetis Ouidio dicitur. ger. durſt ang. thirſte.*

dorſten. Sitire.

dorſtigh. Sitiens, ſiticuloſus.

Doruen. j. deruen. Audere.

doruen. j. deruen. Opus habere, indigere.

doruende/dorſtigh. Indigus.

Dos. Veſtis pellicia: veſtimentum duplex: amictus duplex: veſtis fuffulta: diplois, veſtis duplicata: abolla.

doſſen. Munire veſtibus ſuffultis, veſtire duplicibus.

Doſſenaer. *ſland.* j. ſom-peerd. Iumentum doſſuarium: equus clitellarius.

Doſten. j. dochten. Tranſtra.

Doteloze. Delirium, mẽtis error, inſania.

doten / dutten. Delirare, deſipere. *gal. radoter: ang. dote.*

Douw/douwe. *holl. ſicamb.* j dauw/dauwe. Ros.

Douw/douwe. Preſſura, preſſio, preſſus

douwen. Premere, preſſare.

douwen j. ber-douwen. Concoquere.

douw-ſwenghel. j. wiaddel. Palear.

D R

Draabbe. Fex.

draabbigh. Feculentus.

draabben. Curſitare, itare.

draabbers. j. ſchoenen.

Draacht. j. draaght.

Draade. *ſax. friſ. ſicamb. holl.* Statim, ſubitò, citò, celeriter. *gal. rade.*

Draeck. Draco. *ger. track: gal. dragon: ital. dracone: hiſpan. dragon: angl. dragon.*

Draeckſken. Dracunculus.

draecken-bloed. Lapathum ſanguineũ. *vulgò* ſanguis draconis.

draecken-woortel. j. ſpere woortel. Anguina, ſerpentaria, colubrina, dracũtia.

draeckinne. Dracena,

Draed. Filum *ger. drat: angl. tread.*

draed. Annulus purus, lunula, annulus ſine gemma aut ſymbolo.

draeden een naelde. *ſland. hol.* j. veſſemen. Acum filo traiicere.

Draet-

Draeghen.j.draghen.
Draey.j drade. Citò.
Draeyen. Torquere: & Vertere, voluere, rotare, circumagere.
draeyen. Tornare, detornare, torno radere, siue cælare & polire.
draey-beytel.j.draey-ijser. Tornus.
draey-hout. Mymphur, mamphur: lignum quod circumagitur in tornandis operibus.
draey-boom/balie. Repagulum, repagulum versatile, obex versatilis.
draey-boom wind-boom. Ergata.
draey-hals/draey-halsken. Torquilla, iynx, turbo: auicula à colli obtorsione dicta.
draey-ijser. Tornus: instrumentum quo ebur & ligna in orbem acta poliũtur.
draey-koppen/draey-toppen. Vertigine laborare.
draey-koppigh. Vertiginosus.
draey-werck. Diatretum, opus tornatile
draeyeler/draeyer. Tornio, toreuta, diatretarius.
draeyende. Torquens, vertens.
draeyende wind. Turbo, vortex, vertex: ventus contortus & rotatus: typhon, ventus verticosus.
draeyende wiel / draeyende water. Vortex, vertex, gurges, contorta in se aqua.
draeyinghe int hooft. Vertigo capitis, scotoma.
Draelen. Cunctari, morari, cessare, tardare: trahere moram, nectere moram.
drael-gast. Vmbra, cænipeta.
draeler/draelaerd. Cunctator, cunctabundus, cessator.
draeligh. Cunctabundus, deses, ignauus, lentus, tardus.
draeligheyd. Desidia, cunctatio.
draelinghe. Cunctatio, dilatio, mora.
draelighlick. Cunctanter, lentè, tardè.
Draeue.j.draue/draf. Succussus, us.
Draf/draue Succussus, concussus, concussura.
draf/drauinghe der peerden. Succussatio, succussus.
draf. Siliquæ excoctæ, glumæ grani decocti, excussum sedimentum.
draf-sack.j. kaf-sack.
Draghe.j. sijghe. Colum, qualus.
Draghen. Portare, ferre, gerere, gestare, baiulare. Kindt dragẽ. Ferre vterum, ferre ventrem, prægnantem esse, grauidam esse. Sich eerlick dragen. Honestè se gerere, honestè viuere, honestè vitam instituere.
draghen/etteren. Pus emittere, purulentum esse.
dragher. Dossuarius, baiulus, gerulus.
draghende. Gerens, ferens.
draghende vrouwe. Mulier grauida, fœta, prægnans.
draghende wonde. Vulnus purulentum, pus emittens.
draegh-boom Phalanga, palãga, vectis.
draegh-loon. Comistrum, merces quæ baiulo datur.
draegh-moeder. Matrix.
draegh-stoel draegh-setel. Sella gestatoria, gestatorium.
draght. Gestus, gestio: & Gestamen, id quod geritur vel portatur. & Gesticulatio. & Monstrifica soboles, larua. & Præstigiæ.
draght-draghen sicamb.j. drocht-draghen/guychelen.
draght-dragher/droght-dragher. sicamb. vet. Gesticulator. & Præstigiator.
draght. Fœtus, partus, fructus.
draght/etter. Pus, sanies. ang. dregges.
Draght der ooghen. Delacrymatio, gramiæ, lema.
draghtigh/ghedraghtigh Fertilis.
Drayen j.draeyen. Torquere, vertere.
Dranck. Potus, poculum. Dranck van medecijne. Potio, medica potio, medicata potio.
drancker. Potor, potator.
Drangh.j.ghedrangh. Pressura.
drangher. Homo corpore compacto, quadrato.
drangher. Decipulum columbarium, à dringhen.j. vrgere, cogere.
Drapen. hollãd. fris.j. passen. Cõuenire.
Drapier/drapenier. Lanarius, lanifex, lanificus gal. drapier: hisp. trapero: ang. draper.
drapenieren/drapieren. Exercere lanificium.
draperije. Lanitium, lanificium, pannificium, pannorum opificium. vulgò draperia.
Draselen. Oberrare, circũerrare, vagari.
draseler. Oberrans, erro, errabundus.

draseler,

Draſeler/ draepeler. Tornio, toreuta.

Drauant drabant. *vet. ſicamb* j. trouwant. Satelles.

Draue draf. Curſus, ſuccuſſus, ſuccuſſatio.

drauen/ trotten/ſchocken. Succutere, ſuccuſſare.

drauende/ oft drauigh peerd. Succuſſator, ſuccuſſor, ſuccuſſarius equus.

drauer trotter. Succuſſator.

Drauick. Feſtuca, teſtucago, ægilops, vitium ſecalis.

Draut j. druut.

Drecht. Oppidum, forum aut municipium mercatu celebre, *vt exiſtimat Adr. Iun. atq. hinc* Wurdrecht/ Moerendrecht/ Papen-drecht/ Swindrecht/ *aliaque loca dicti.*

Dreck. Cœnum, lutum & Stercus, merda, excrementum: & Sordes, illuuies, ſqualor.

dreck-gote. Canalis.

dreck-huys. *vetus* Latrina.

dreck-torre. *friſ.* Scarabeus. *q. d.* vermis ſtercorarius.

dreckigh. Cœnoſus, lutoſus, ſordidus.

Dreeghen. *ſland.* j. drepghen.

Dreel. *ſland* j. boel.

dreelen. *ſland.* j. trottelen.

Dreet. j drete. *friſ. ſicamb.* Crepitus.

Dregghe. Harpago, lupus, manus: & Verriculum, euerriculum. *ang dragge.*

dregh-net. Verriculum, euerriculum.

Drepgh brood. *friſ.* Panis vetus, vnde minus perit aut in micas redigitur.

Drepghen. Minari, comminari, minitari, intentare, minas iactare. *ang threaten.*

drepghementen. Minæ, minaciæ.

Drepl-gaſt. j. drael-gaſt.

Drempel. *friſ. holl.* j. doppel. Limen.

Drencke. Aquarium.

drencken. Aquare, adaquare, aquari, dare potum: & Appellere ad aquam: agere potum.

drenck-troch. Aquarium.

drenckelinck. Res ſubmerſa.

Drengher j. drangher.

Drenten. Turgere.

Dres/dref-land. *holl.* j. dries.

Dretſel. *vetus.* Dolabra.

Dreſchen/ derſchen/ dorſchen. Verberare, quatere.

Dreſſeler. *germ. ſax. ſicamb.* j draepeler. Tornio.

Dreſſoor. j. tritſoor.

Drete/ dreete. *holl. friſ. ſicamb.* Crepitus. & Merda.

Dreue. Pulſus, ictus.

dreue. Alapa, colaphus.

dreue. Iter, tritum: & Actus.

dreue/ rije van boomen. Series longa arborum.

Dreuel. Mediaſtinus. & Seruus. *an. drisil*

dreuelen. Itare, frequenter ire.

Dreuigh. j. drijuigh. Catuliens.

Dreunen/ dronen *holl.* j. daueren.

Dreutel. drotel. j. keutel. Pilula ſtercoraria.

dreutelen. Pumilionis paſſus facere, gradi inſtar nani.

dreuteleerken. Homuncio globoſus; myſcelus, nanis cruribus.

Dreuwen. *vetus* Minari. *ger. trauwen.*

Driaeckel. j. dieriaeckel.

Drief. j. druf.

Drieghen. *ger ſax ſicamb.* j. bedrieghen. Fallere, decipere.

drieghen. Leuiter conſuere, longa futura adaptare *q. d* falsè luere.

driegh-draed. Filum leuis futuræ, quo veſti conſuenda leuiter adaptatur.

Driele/ drille/ trille. Tornus, *&c.*

drielen j. drillen.

Dries/ drieſch/ drief-land/ dres/ dref-land. Ager noualis, nouale veruactũ: ager paſcuus. & *ſland* Paſcuum publicum, pratum non concluſum.

Drieſt/ drijſt. *ſax friſ* j. drieſtigh.

drieſten/ drijſten. *ſax friſ* j. drepghen.

drieſtigh. *ſax friſ.* Audax, inuerecundus, effrons.

Druf/ drief. *Z-land.* Solum ſterile, ager ieiunus & aridus.

Druft/ druf-ſand/ drijf-ſand. Glarea, arena mobilis: arena æſtuans. & Breuia, locus vadoſus.

drift-ſandigh. Glareoſus.

driftigh ſand. Glarea.

drifte. Appulſus, appulſio *ang. drift.*

drifte/ drift-goed. j. zee-drifte

drifte. Armentum, grex armentorum.

Drij/ drije. Tres, tria *germ. drey: ital. tre: ang three.*

drijde. *vetus.* j. derde. Tertius.

drijf-

Dzij-buyck .j. trijp-buyck. Venter collinus, gluto.
Dzij-dobbel. Triplex, triplus.
Dzij-eenigheyd. *vet.* j. Dzij-vuldigheyd. Trinitas.
Dzij-hoeck. Triangulus, triquetrum.
Dzij-hoeck dzij-wegh. Triuium.
Dzij-hoeckigh. Triangularis, triquetrus.
Dzij-hoofdigh. Triceps, tricephalus
Dzij iaerigh Trimus, trimu'us, triennis.
Dzij-iaerigheu tijd. Triennium.
Dzij-mael. Ter.
Dzij-mael grooter. Triplo maior.
Dzij-maendigh. Trimestris.
Dzij-pickel. Tripus, chytropus: tripoda: lebes vel cacabus tribus pedibus innixus.
Dzij-pondigh. Tripondius.
Dzij-puntigh. Tricuſpis.
Dzij-ſlagh. Inceſſus equi tripedarij ſiue trepidarij.
Dzij-ſpaltigh. Trifidus.
Dzij-ſpitſigh. Tricuſpis.
Dzij-ſpletigh. Trifidus.
Dzij-ſprongh. *holl.* Triuium.
Dzij-ſtoel. *ſicamb. holl.* j. Dzij-voet.
Dzij-tandigh. Tridens.
Dzij-thien *vet.* j. Derthien. Tredecim.
Dzijtigh. *vetus.* j. Dertigh. Triginta.
Dzij-voet Tripes, tripus, ſella tripes.
Dzij-voet. *ſicamb* j treeft. Chytropus.
Dzij-voetigh tafel. Menſa tripedanea.
Dzij-voud. Triplum.
Dzij-voudigh/ dzij vuldigh. Triplex, triplus, ter geminus.
Dzij-voudighlick / dzij-vuldighlick. Tripliciter.
Dzij-voudigheyd / dzij-vuldigheyd. Trias: trinitas *apud Eccleſ.*
Dzij-weghe. Triuium.
Dzij-weruen. Ter, tribus vicibus.
Dzijelinghen. Tergemini.
Dzijerley. Triplex.
Dzijerley wijſe. Tri ariam.
Dzijffen. j. Dzijuen.
Dzijf oop. *louan.* Trochus obtuſior, turbo qui ſcutica agitatur.
Dzijf hamer. Marculus, erariorū malleus
Dzijf-land. Inſulæ fluctuantes.
Dzijf-punt. Cælum, cælandi inſtrumentum
Dzijf-ſand j. Dzijf-ſand. Glarea.
Dzijf-wegh. Actus, us.
Dzijfuen. j. Dzijuen.
Dzijſten. j. Dzijten.
Dzijt. Stercus, ſordes. *ang dyrt.*
Dzijten *fri. ſicamb. ſland.* Pedere: & Cacare, forire.
Dzijuen. Agere, facere, exercere. *ger. treyben: ang. driue.*
Dzijuen. Adigere, vi aut feriendo impellere cogere, vrgere. & Hortari, incitare.
Dzijuen verdzijuen. Pellere, repellere.
Dzijuen. Agi, agitari, pelli: & Fluitare, fluctuare, ſupernatare.
Dzijuen. *ſland* Garrire: ſecreta effutire.
Dzijuen/voppen. Cælare.
Dzijuen. *ſax. ſicamb.* Stipare, ferruminare nauem.
Dzijuen *vet.* Catulire.
Dzijuer. Actor: & Agitator: & *ſland.* Garrulus, futilis.
Dzijuinghe. Actio, agitatio: & Cælamen, cælatura.
Dzijuigh/dzeuigh. *ger. ſax. ſicamb.* Catuliens, in Venerem pruriens
Dzil/tril. Nutatio, vagatio, curſus, gyrus
Dzil/drille/ trille. Tornus.
Dzil/dzille. Verticulum, verticillum. & Trepanum, terebrum *vulgo* triuellum. *ital. triuello.*
Dzille/dzilleken/ dzil-not. *flandr.* Mola nucea: mola ex nuce caua, quam pueri fili traiecto verſant. *q.d.* nux verſatilis, nux terebrata.
Dzille. Mulier vaga, leuis. & Meretrix.
Dzille/trille. j. molen-ſpille. *vulgo* trilla.
Dzille/trille. *fri.* j. ſpoel-wiel. Rhombus quo fila deducuntur
Dzille/trille. Genus telæ.
Dzille. *vet.* Foramen. *ang. trille.*
Dzillen trillen. Mottare, nutare, vacillare, vltro citroque curſitare, vagari, & tremere, motitari
Dzillen/trillen. Gyros agere, in orbem, vel orbiculatim verſari gyrare, rotare, volucre.
Dzillen/trillen. Tornare, terebrare. *ital. triuellare.*
Dzillen/trillen. *fri.* j. veuen. Tremere, motitari.
Dzillen/trillen. *fri.* j. ſpoelen. Tramam rhombo glomerare. & Duplicare fila, conglomerare fila.
Dzincken. Bibere, potare. *ger. trincken: ang. drincke.*

Drinckelick. Potulentus, poculentus, potui idoneus.

Drincker/ drancker. Potor, potator.

Drinckachtigh. Bibulus, bibax, biboſus

Drinck-broeder. Compotor, combibo.

Drinck-feeſte. Compotatio.

Drinck-gheſelle. Compotor, combibo.

Drinck-geld. j. drinck-penninck.

Drinck-glas. Calix vitreus, potorium vitreum.

Drinck-horenken / boghel-horenken. Potiſtris: vaſculum potorium quod auiculis cauea incluſis apponitur.

Drinck-kop. Trulla.

Drinck-penninck/drinck-geld. Donatiuum potorium: donum epulare. *pecunia potioni inſumenda, quæ datur muneris loco ſedulam operam nauanti.* & Euangelium: *quod læta nuncianti datur.*

Drinck-pot. Poculum, vas potorium.

Drinck ſchaele. Scyphus, patera.

Drinck ſuchtigh. Bibax.

Drinck-ſuſter. Compotrix.

Dringhen. Vrgere, angere, premere, preſſare. & Sollicitare, inſtare, perſequi, contendere.

Dringhigh. Vrgens.

Drinten. *vetus. ſland.* Turgere, tumere, tumeſcere.

Drintigh. *vetus.* Turgidus.

Droch. j. drogh.

Droef/droeue. droeuigh. Triſtis, mœrens, mœſtus, dolens.

Droef. Turbidus, turbulentus, feculentus.

Droef weder. Cælum tenebroſum, nubilum, turbidum.

Droef-ſchap. j. droef heyd.

Droefachtigh. Subtriſtis.

Droef heyd / droeuigheyd. Triſtitia, mœror, mœſtitia, luctus, animi ægritudo.

Droeffeniſſe. Triſtitia.

Droeflick. Mœſtè, dolenter.

Droes. j. droeſſem. Fex.

Droes/droeſe. *ſland. ſicamb. ſax.* Panus, phlegmone: apoſtema, hulcus, bubo.

Droes. Gigas, homo valés, homo membris & mole valens, fortis bellator. *fortè nomen ſumptum à Druſo Tiberij fratre, Germanorum & Saxonum domitore acerrimo.*

Droeſſel/droeſtel. *germ. ſax. ſicamb. friſ.* Turdela, turdus minor.

Droeſſem. Fæx. Droeſſem van wijn. Floces, fæx vini. Droeſſem van olie. Amurca, ſordes olei, ſanies oleæ.

Droeſtigh / druſtigh. Violentus, impetuoſus.

Droeue. j. droef Triſtis. Droeue wijn/ on-claere wijn. Fæcatum vinum, fœculentum, turbidum, turbulentum.

Droeué. *vet.* Dolere, triſtari. & Turbare.

Droeuigh/droef. Triſtis.

Droeuigheyd/droef heyd. Triſtitia.

Drogh/ ghe-drogh. Fraus, impoſtura, phantaſma. & Præſtigiæ.

Drogh-licht/drugh-licht. *ſicā.* j. dwaeflicht. Ignis fatuus. *q.d.* ignis doloſus.

Droghener. *vet. ſax.* j. bedrieghер.

Drol. j. groven draed. Filum rude.

Drol. *vetus.* j. dop. Turbo.

Drol. Res conuoluta, teres, & rotunda: & Stercus duriuſculum, teres: pila ſtercoraria.

Drol. Trullus, drollus. *vulgò dicitur* dæminum genus quod in omni laborum genere ſe videtur exercere, cum tamen nihil agat: *alio nomine* Kabouter-manneken. Trolus *Cimbrica lingua Gothicæ affini*, cacodæmon ruber *dicitur. Adr. Iun.*

Drol. Homo facetus, feſtiuus, lepidus.

Drol. Geſticulator. *gal. drol.*

Drolle. Geſticulatio.

Drollen. Voluere, volutare. & Conglobare. *ger. trolen: ang trole.* & Stercus duriuſculum egerere. & Fila rudia & dura nere.

Drollen. Geſticulari, facetum & lætum ſe exhibere. *gal. droler.*

Drolligh. Lepidus, feſtiuus.

Dromm. *germ.* Trabs.

Drom/ghe-drom. Preſſura.

Drom/drom-gaeren. Licium: & Tiriuillitium: licij reſegmen: filum quod vtrinque ſtamina ligat, & reciditur à ſtamine cùm ab vltimum ventum eſt.

Drommel. Res ſimul compactæ, & denſæ res compactiles.

Drommel van huyſen. Viculus, domus aliquot contiguæ, congeries domorū.

Drommeler. Strigo: homo corpore quadrato, compactoque.

Drommeler. Genus nauis.

Dzommen. *ſtand.* j. Dzinghen. Premere, preſſare, protrudere, obterere, ſtipare

Dzomedaris. Dromas: cameli genus. *vulgò* dromedarius.

Dzompt. *ſax. ſicamb.* Trimodius.

Dzonck. Hauſtus, potus.

Dzoncken. Potus, vuidus, madidus: maduſa, maduſa, temulentus.

Dzoncken Dzincken. Inebriari.

Dzonckaerd. Bibax, bibaculus, potor, potator, ebrioſus, multibibus.

Dzonckaerd. Lolium, zizaniæ, zizaniũ, *gal. yuraye, ab inebriando: parit enim eſitantibus vertigines, ſtupiditatem, & velut temulentiam quandam.*

Dzonckaerds hooft-ſweer. Crapula.

Dzonckaerds pupſtkens. j. ſteē-pupſtkens. Papulæ rubentes: vari, puſtulæ in facie ebrioſorum efflorescentes.

Dzonckenheyd. Ebrietas.

Dzonckenſchap. Ebrietas, ebrioſitas, crapula, temulentia

Dzonckerſſe. Multibiba, ebrioſa.

Dzonen/Dzeunen. *holl.* j. Dauteren.

Dzoogh. Torridus, aridus, ſiccus, exſuccus. *ger. trocken: ang drye.*

Dzooghe. j. Dzoogherſje.

Dzoogh krauſſel. Petigo, impetigo.

Dzooghen haringk. *ſtand.* j. Bockſ-horinck. Halex inf mata.

Dzooghen muer. Maceria.

Dzoogen. Siccare, deſiccare: & Sicceſcere. & Abſtergere humorem.

Dzooghend. Siccitas.

Dzooghelick. Siccè.

Dzooghte. Siccitas.

Dzoogh-doeck. Mantile, peniculus, penicillus.

Dzoogh-doeck/ ſweet-doeck. Sudarium, linteum.

Dzoogh-gaſt. j. Dzael-gaſt. Vmbra.

Dzoogh-koꝛſte. μονοκαρδος ſiccè ac durè viuens: homo perparcus, ſordidus, cumini ſector. *q. d* cruſtum aridum edēs.

Dzoogh-kleed. Penicillus, peniculus, penicillum, peniculum: linteum quo vaſa terguntur.

Dzooghe miſſe. Sacrum abſtemium.

Dzooghen hoeſt. Sicca ſitis, quæ nihil emolitur.

Dzoogh-ſcheren. Tondere pannum, tondere pannum ſiccum: panni villos laneos bene ſiccos detondere.

Dzoogh-ſcherer. Pannitonſor, fullo.

Dzooghertje. Siccitas. & Auaritia

Dzooghertje/ Dzooghe waerte/ Dzoogh krupd. Pharmaca, aromata. *vulgò* droga. *q. d.* arida, exiccantia. *Pharmaca enim violenter corpus exiccant & extergunt, alimenti verò adferunt nihil.*

Dzooghertj-winckel. Pharmacopolium.

Dzooghiſt/ Dzoogertj verkooper. Pharmacopola, ſeplaſiarius.

Dzooghte. Siccitas.

Dzooghte. j. ſand-plaetſe. Breuia, puluinus, locus arenoſus in mari.

Dzooghaerd. Homo aridus, *Terent.* Valde auarus.

Dzooghs becks/ Dzooghs monds. Siccus, ſicco ſiue ieiuno ore.

Dzoom. Somnium, inſomnium, viſum, viſio. *ger traum: ang. dreame.*

Dzoom-be-dieder/ Dzoom-dieder. Cõiector, interpres ſomniorum.

Dzoomen. Somniare, in ſomno videre, inſomnia videre

Dzoomer. Somnioſus, inſomnioſus, dormitator, oſcitator.

Dzoomachtigh. Somnioſus.

Dzoomelick. Somiculosè, oſcitanter.

Dzoomigh. Somnioſus, ſomniculoſus.

Dzoop j. Dzop/ Dzup. Stilla.

Dzoopen/ Dzuppen/ Dzuppen. Stillare.

Dzoopen met bet. Conſpergere pingui liquore, adipe, butyro, &c. Perungere pinguedine, inſtillare.

Dzoopſel. Liquamē: pinguedo ad ignem liquata.

Dzooſen. Dormitare, dormiſcere.

Dzooſer. Dormitator, ſomnolentus.

Dzop/ Dzoppe. *ſicamb. ſax* Paralyſis. *ger. tropff. vide* Goete.

Dzoppe/ Dzoppele/ Dzuppe/ Dzuppele. Gutta, ſtilla, gutta deſtillans.

Dzoppelken. Guttula.

Dzoppen/ Dzuppen/ Dzuppelen/ Dzuppen. Stillare, deſtillare, manare, liquere. *ger. tropffen: ang. droppe, drippe.*

Dzoppel-piſſe. Stranguria, vrinæ ſtillicidium, vrinæ per guttas excretio.

Dzop-wijn/ Dzoppel-wijn j. leck-wijn. Vappa.

Dzopighheyd. *ſtand.* j. water-ſuchte. Hydrops. *ang. dropſie.*

Dzoſſaet/ Dzoſſaert. Ferculariꝰ, dapifer, œconomus: architriclinus. & Satrapa,

trapa, ſatrapes. & Præfectus prouinciæ. & Prætor, iudex criminum. *germ. truckſeſs: iax droſte.*

Drosſaert-ſchap. Satrapia, præfectura prouinciæ, prætura.

Drosſel/drostel. j. drorſſel.

Drotel. j. dreutel.

Droten. *vetus.* j. drepghen. Minari.

Drouwen *iax. ſicamb.* Minari. *germ. traven: ang threaten.*

Druck. Preſſura, preſſus, us, compreſſio, oppreſſio.

Druck prinse. Impreſſio, character.

Druck ende droef heyd. Mœror, triſtitia.

Druck ſaligh. *vetus.* Mœſtus, triſtis, afflictus, miſer.

Druckigh. Mœſtus, dolens.

Druckelick. Mœſtus, dolens.

Druckelicken. Mœſtè, dolenter.

Drucken bouwen. Premere, preſſare.

Drucken printen. Imprimere, incudere, excudere.

Druck-boom. Prælum.

Druck preſſe. Prælum.

Drucker boeck-drucker. Impreſſor, excuſor, typographus, chalcographus.

Druckerije. Typographia, chalcographia

Druckſel. Impreſſio.

Drugh *ſicamb.* j. drogh.

Drupf. j. drupue. Vua.

Drupf kruyd. Botrys, ambroſia. *officin.* quercula.

Drupf-ſtele. Scapus.

Drupf-tack / drupf-toſch. Racemus, botrus, vua.

Druyl. j. drol.

Druplen. Suggredi, latenter, ſiue clàm ire. **Dach druplen.** Proripere ſe, ſubducere ſe. *ger. trollen.*

Druppen. j. droppen. Stillare.

Drupp-neuſe. Naſus ſtillans.

Drupp ooghe. j. leep-ooghe.

Drumper. Fœdum ab inguine ſtillicidiũ, veretri ſtillantis vitium.

Drupſch. Strepitus, impetus, fremitus, murmur, ſuſurrus.

Drupſſchen. Strepere, impetere, ſtridere, fremere, ſuſurrare.

Drupt. *vet ſland.* Fidus. *vide* **Drut.**

Druyue. j. drupf. Vua, racemus, botrus.

Drum. j. drom. Licium.

Drummen. j. drommen. Premere.

Drumpel. j. drempel. *friſ.* Limen.

Druppe/druppele/druppen. j. droppe/droppele/droppen.

Druſtigh/droeſtigh. Violentus.

Drut/draut/drupt. j. trouw/getrouw. Fidelis, fidus. **Drupt ende drient.** *vet. ſland.* Fidelis & amicus. *true, ang.* verus. *truten, angl.* veritas.

Druttin/truttin. Deus. *q. d.* fidelis. *Hinc* Druidas, *diuinos viros ſiue Dei miniſtros dictos putat M. Flac. Ill. Et Geſnerus* Druidas *à* treuw. i. fides, *dici ait: nempe quòd ſint homines fide digni. Iſlandi quoque* truttin Deum *vocant.*

D V

Du. Tu. *Hæc vox* du *cum indignatione profertur: niſi fiat ſermo ad ter maximũ, aut ſupremam aliquem, nempe ad Deum, Regem, Principem, &c. Non tamen autem apud Teutones ignominioſum eſt quenquam* du *appellare verum etiam apud Italos, Hiſpanos, Gallos, &c. Anglum quoque tuiſſare, periculoſum eſſe, lepidè refert Eraſ. in Adag. Virum improbum vel mus mordeat. Veteres tamen Teutones,* du *non* ghy *in ſingulari numero vſurpaſſe, certiſſimum eſt. germ. du: gal. tu: ital. tu: hiſp. tu: ang. thou.*

Dubbel. j. dobbel Duplex.

Dubben. Dubitare, ſubdubitare.

Dubbinghe. Dubitatio.

Dubben onder de aerde. Subdere ſub ſolum, ſuperiecta humo operire.

Duch-ſteen. j. duf-ſteen.

Duchte. Timor: & Reuerentia.

Duchten. Vereri: & Reuereri.

Duchtigh. Reuerendus.

Ducken/ducken. Submiſsè latitare, ſubmittere ſeſe.

Duenen. j. deunen.

Dueren. Durare, perſiſtere, conſiſtere, perſeuerare, perennare. *gal. durer: ital. durar: hiſp. durar: ang. dure.*

Duerigh. Durabilis, durans, perſiſtens, conſiſtens.

Duf-ſteen/ruf-ſteen. Tophus.

Dupcken. Verticem capitis demittere: caput demittere, inclinare.

dupcken. Submittere ſe, ſuggredi, ſubſidere, abſcondere ſe, latere ſubmiſsè.

dupcken int water. Mergere, immergere, demergere: & Vrinare.

dupckelen. Vrinare, inurinare.

dupckeler, dupcker. Vrinator.

duycker. Vrinator.
duycker. Vrinatrix auis: & Mergus.
duyckerken. Mergulus.
Duyden / dieden. Signare, significare, notare, nuere, innuere
duydelick. Expresè, significanter.
duydschen. *fris.* Fingere, comminisci.
Duyf / duyue. Columbus, columba.
duyfken. Columbus, pipio.
duyf-huys / duyuen-kot. Columbarium, peristerotrophium, peristereon.
Duynghe. Docus, asser dolij, asserculus vasis. *vulgò* doga *gal. douue: ital. doga.*
duynghe. Epistomium: obturamentum quod ori dolij inseritur, illudque obstruit. *Adr. Iun.*
Duym. Pollex. *ger. daum: ang. thombe.*
duym.j. spene. Cnodax.
duym-yseren. Manicæ, vincula quibus pollices & manus illaqueantur.
duym-yseren. Innectere manicas, inijcere, connectere.
duymelinck. Tegmen siue munimen pollicis, theca pollicis.
duymelinck.j. winter-koninckskẽ. Troglodytes: auicula à pollicari magnitudine dicta.
duym-kruyd. *adag.* Numi, pecunia.
Duyne sand-duyne. Tumulus arenarius, mons arenarius, sabuletum: cippus marinus, agger marinus, collis litoralis arenæ, meta arenarum, mons ammonius. Duynen *inquit Beganus, vocantur* sabulosi montes Oceano in Hollandia & Flandria obiecti. *gal. dune. i.* agger *Sic Gre n dicitur* cumulus arenæ, locus arenosus in littoribus aut ripis.
duyn-goud. Vertagus.
duyn-roosken. Rosæ species humillima, per quam exigua, candida & suauiter odorata. *vulgò* Rosa dunensis, à collibus arenosis in marino littore.
duyn-kaese. Meta lactis.
duyninghe.j. depninghe. Fluctus decumanus.
duyninghe des haofts.j. dunninghe. Tempora.
duynen. *fris.* Tumere, tumescere.
Duynst. *stand.* j. douist.
Duyp. *vetus* j. diep. Profundus.
duypen. Verticem capitis dimittere, suggredi, latenter proripere.
duypen/duypper. Homo submissus, submissè se gerens, prono capite spectans terram, obstipo capite defigens lumina terræ.
Duyr.j. dier. Carus.
Duyse. *vetus.* Concubina.
duyse-gheerken / duysen-gheerken / duysel-gheerken. Libi genus ex ouis & pane comminuto siue friato. *q d.* cupediæ meretricum.
Duyselen. Vertigine laborare, obstupere, mente & animo perturbari, attonitum fieri.
duyselinghe / duysighend. Vertigo capitis: & Stupor, animi perturbatio.
duysich.j. deusigh. Attonitus.
Duysluck. Monile, bulla.
Duysent. Mille *ger. tausent: ang thousand*
Duysent menschen. Mille homines, mille hominum. Thien duysent. Myrias.
duysent-mael/duysent-werf. Millies.
duysent-schoone Pneumonanche, viola calathiana: gentianæ genus.
Duyst/ Mille. twee/ drij/ vier duyst. Duo, tria, quatuor millia.
duyst.j. donst. dust. Pollen.
Duyster/ doncker. Obscurus.
duysteren. Caligare.
duysterheyd. Obscuritas, caligo.
duysterniſſe. Obscuritas, caligo, tenebræ
duysterlick. Obscurè.
Duyt / duytken. *holl. fris.* j. neghenmanneken. Triens, *vulgò* deuta.
Duyue. Columbus, columba. duyfkẽ. Pipio, columbæ pullus, columbulus.
duyuer. Columbus.
duyuerick. Columbus.
duyuinne. Columba.
duyuen-becken.j. kreck-becken.
duyuen-gat.j. duyuen-nest.
duyuen-huys.j. duyf-huys.
duyuen-kaker. *holl.* Libi genus, quod strenæ loco datur: missile libum: libum quod natalitiis Christi datur.
duyuen-keruel. Fumus terræ, fumaria, capnos.
duyuen kot. Columbariũ, loculamentũ
duyuen-melcker. Allector columbarum: qui alit & curat columbas. *dicitur* duyuen-melcker. *q d.* mulgẽs columbas: *eo quòd id genus hominum in re non multæ frugis operam*

ferè perdat: & hircos quodã modo mulgeat.

Duuen miſt. Stercus colũbare, fimus columbinus.

Duuen-neſt. Columbarium, columbarum loculamentum.

Duuen-ſlagh. *ſax.* Columbarium.

Duuel duuel dieuel. Diabolus, dæmon, cacodæmon, genius malus, genius vltor, ſathan, ſathanas, leuiathan. *dicitur* d'uuel. *&* dieuel. *q.d* de uuel *ſiue* die euel. i. malus: *ſicut &* de quade *&* deboose *dicitur ſine ſubſtantiui adiectione: eſt enim diabolus malitiæ & vitiorum radix, auctor, atque princeps. ger. teuffel: ang. deuill, deuel*

Duuels brood. Fungus, boletus.

Duuels dreck. Laſer Medicum, vel Syriacum *vulgo* aſa fœtida.

Duuels kaeſe. Fungus.

Duuels melck. Peplus. *officin.* eſula rotunda.

Duuel ſuchtigh j. beſeten.

Duuelſch. Diabolicus, dæmonicus, ſathanicus. (ſtigiæ.

Duuelrije. Impoſturæ diabolicæ, præ-

Dul/dol. Inſanus, furioſus, mente captus, maniacus. & Rabidus.

dul van hoofde. Phreneticus.

dul-huys. Gyrgathus: locus in quo mẽte emoti vincti aut incluſi tenẽtur.

dul-kop. Phreneticus.

dul-koppigh. Cerebroſus.

dul-krupd/dullebeſſen. Solanum mortale, letale. **dulle-kruuel.** Cicuta.

dulheyt. Inſania, furor.

dulheyd van hoofde. Phreneſis.

dullaerd. Phreneticus, furioſus, inſanus.

Dulle. j. donſſe Typha.

Dulden. *vetus.* Ferre, pati.

Dun. Tenuis, exilis, iunceus, rarus. & Liquidus, fluidus *ger. dün: angl. thin.*

dun gheſaeyt. Rarus, inuentu rarus. *q.d.* rarò ſiue non denſe ſeminatus. *gal. cler ſemé.*

dun-haerigh. Raripilus.

dun ſlaepigh. Leuiſomnus.

Dunne. *ſicamb.* Inguen. **dunnen-kliere. j. klap-doze.** Bubo, hulcus inguinarium.

Dunne/dunninghe *ſax. ſicamb. holl* j. ſlaep oft ſlagh des hoofts. Tẽpora. *ſic dicta, quòd cauentur & attenuentur ſen. a temporis diuturnitate.*

Dunne-ſchijt. Foria, alui profluuium: venter liquidus, fluidus, laxus.

Dunne ſchijter. Foriolus.

Dunnen. Tenuare, attenuare, extenuare, macerare, rarefacere. & Liquare. & Liqueſcere.

Dunnighend. Tenuitas, raritas. & Liquor: humor liquidus.

Dunachtigh. Subtenuis.

Dunckel-kozen. Far, ador. (fio.

Dunck. Viſio, opinio, phantaſia, perſua-

duncken. Videri, apparere: & Opinari, arbitrari. **Ick laet my duncken.** Mihi videre videor, mihi perſuadeo. **Wat dunckt d?** Quid tibi videtur? **Wat dunckt d van my?** Qualis tibi videor? **Dy dunckt dat ghy/ &c.** Tu mihi videris doctus, probus. **Dy dunckt dat ick ghehoort hebbe.** Audire viſus ſum.

Duncker. *ſax.* j. **doncker.** Obſcurus.

Dunghe. *vetus* Fimus, letamen, ſtercus. *ang dunghe.*

dunghen. *vetus.* j. **meſten.** Sercorare. *ger. tunghen, dungen ang dunge*

Dunninghe j. **dunne.** Tempora.

Dunſt. j. **donſt.**

Duppe. j. **doppe.** Olla.

Durck. j **dozck.** Sentina.

Duren j. **dueren.** Durare.

Dus. Sic, ita, hoc modo, iſto modo.

duſ-daenigh. Huiuſmodi.

Duſent. j. **dunſt.**

Duſt. *ſax.* j. **donſt.** Scobs, lanugo. & Pollen, *&c. ang. duſt.*

Dut. *holl. ſicamb.* Delirium.

dutten. j. **doten.** Deliare.

Dutte. *ger. ſax ſicamb.* j. **tote.** Papilla.

Dutſe/duſſe duſſel. Glans, tonſilla, tuber, tuberculum.

Duuel. j. **dupuel.** Diabolus.

Duuiere. *ſland.* Spelunca.

D VV

Dwaele/dwele. *ſland.* Mappa. *vulgò* tobalia. *ital touaglia hiſp. touaia.*

dwaele Mantile, mantelium, mantelum, mantele, is. *germ.* zwuahel: *gal. touaille: ang touuuelle.*

Dwaelen. *holl* j. **dolen.** Errare.

dwael-grond Breuia dubia.

dwaelinghe Error.

dwaelinghe int waeter. j. **kolck.** Vortex, vertex.

Dwaen/

Dwaen dwaeden/dwaegē. *holl. fri. flā.* Tergere, abſtergere, lauare, madefacere.
Dwaep/ dweep. Fatuus.
dwaepen/dwepen. Fatuari, ineptire, deſipere, delirare.
dwaeperije. Fatuitas.
Dwaers. j. dweers. Obliquus.
Dwaes. j. ſot. Stultus, inſanus.
dwaeſ-voghel. *vetus.* Nycticorax.
dwaeſelachtigh. Phantaſticus.
dwaeſheyd. Stultitia, inſania, inſipientia, mentis alienatio.
dwaeſlick. Stultè.
dwaeſen. j. dwaepen. Deſipere.
dwaeſ-licht. *ſicamb.* j. ſtal-licht. Ignis fatuus, ignis erraticus: viatorem à via recta abducens in errationem.
Dwanck. j. be-dwanck. Coactio, vis.
dwanck-naghel. *ſicamb. holl.* j. nijd-naghel. Rediuia.
dwargh. j. dwergh. Nanus.
Dwep. j. dwaep. Fatuus (uerſus.
Dweers/dweerſch. Obliquus, tranſ.
dweers hout. Lignum tranſuerſum. & Patibulum.
dweers-ſchot. Septum tranſuerſum.
dweerſe balcken. Trāſuerſaria, tranſtra.
dweerſe byle. *vet.* Aſcia. & Bipennis.
dweerſ-nacht. *vet.* j. ouer-ander-nacht/ ouer-ander dagh/derden dagh.
dweerſelick. Obliquè, in obliquum, ex tranſuerſo.
Dwepl. *ſlan.* j. ſchotel-doeck/opneem-doeck. Peniculus.
dweplen. *ſland.* Tergere.
Dwenghen. j. dwinghen. Cogere.
dwengher. *ſax ſicamb.* Pomerium. & Propugnaculum.
Dwergh. Nanus, pumilio, pumilus, pumilius, pygmeus, homuncio. *germ.* zwaergh: *ang.* dwarfe.
dwergh-peerd. Muſimon: equus pumilio, nanus.
Dwijnen. j. ſwijnen. Attenuare, extenuare: & Perire, deficere.
Dwinghen. Cogere, vrgere, domare, compellere, impellere: & Arctare.
dwing-dienſt. Angaria, ſeruitus coacta.
dwingher. j. dwengher.
dwinghland. Domitor, monitor ſeuerus, caſtigator. *vetus participium. q. d.* domans. *ita quoque* heyland.

E B

Ebbe. Abitus maris, receſſus maris, reciprocatio maris: refluxus, defluxus, æſtus, refuſio maris: mare refugum vel refluum, recedens, decreſcens. *angl. ebbing.*
ebbē. Abire, refluere, remeare, decreſcere. *dicitur tantùm de æſtu maris.*
Eber. *ſax. ſicamb.* j. ope-baer. Ciconia.

E C

Echel/aechel. Hirudo, ſanguiſuga.
echel. Inflāmatio iecoris, internorumque viſcerum eroſio, & exulceratio, præcipuè in ouibus herba nimis feruente & ſicca paſtis.
echel-aerde. *vetus.* j. klep-aerde. Terra argilloſa.
echel-kroolen. Flammula, flammeus ranunculus, ſanguinaria: hirudinis braſſica, *vulgò.* Ranunculi genus minimum & frequentiſſimum, quod comeſtum ſanguinē ouibus educit perinde atque hirudines. *Io. Gorop. Becan.*
Echt. Legitimus, iuſtus. & Similis.
echte. *vetus.* Lex.
echte/achte. Proſcriptio hoſtilis. ἐχθρα. i. odium, inimicitia.
echte/echten ſtaet. Matrimonium, cōiugium, connubium. *ſland.* hechten ſtaet.
echte man. Maritus.
echte kinderen. Legitimi filij.
echte vrouwe. Vxor, marita, iuſta vxor.
echten ſtaet. Matrimonium.
echtelick ghebooren. Legitimo matrimonio natus.
echt-breker. Adulter. & Tranſgreſſor legis.
echt-ſchap. Matrimonium, legitimum coniugium.
echt-ſcheydinghe. Diuortium.
echt-ſtand. Matrimonium.
echte-loos. Cælebs: & Qui matrimonium contrahere non poteſt: & Illegitimus, nothus.
echten. *ſland.* j. hechten. Figere, nectere. alligare.
echten. *ſax. ſicamb.* j. achten. Proſcribere.
Echter. *ſax. ſicamb. holl.* Iterum, denuo. & Præterea.
echter. *vetus ſland.* j. achter. Retro.
echteren. *vet* j. laſteren.

Echtisse/eghdisse/heghdisse. Lacertus, lacerta.
Eck. j. egghe. Angulus.
eck-steen. j. hoeck-steen.
eckachtigh. Angulosus.
Eck. *sax. sicamb.* j. ack. Pus, sanies.
ecken. *sax.* Exulcerare.
Ecker. *sax* j. aecker. Glans.
Ecksel/hecksel. *fland.* Monile bulla.
Eckster. j. aeckster exter. Pica.

E D

Edder. *sax. fris. cimbr.* j. oft. Aut. *germ. oder: ang. ether, or.*
Edel. Nobilis, generosus, nobili genere natus, natalibus, clarus, illustris, præclarus: illustri loco natus.
edel fijn. Tenuis, exilis, subtilis. Edel/oft fijn lijn-waet Sindon, tela exilis, byssus, nebula linea.
edel. Pretiosus. Edel ghesteente. Lapides pretiosi, gemmæ.
edel-dom. Nobilitas.
edel-hond. j. brack/spiglioen.
edel-kind. Cæso puer ex vtero matris exectus *q.d.* nobilis puer. *hos enim auspicatiùs nasci dicit Plinius lib 7. cap. 9.*
edel-man. Vir illustris, heros.
edel-brouwe. Heroi, heroina, femina illustris.
edelen/ver-edelen. Nobilitare.
edellinck/edel ionghelinck. Adolescens nobilis, iuuenis generosi sanguinis. *vulgò* adelingus.
edelheyd. Nobilitas.
Edericken. j. ericken. Ruminare.
Edick/etick. Acetum
edickachtigh. Acetosus, acidus, acidulus
edicken. Acescere.

E E

Ee/eewe/ewe. *vetus. holl.* Lex.
ee-setter. *vetus* Legislator.
Ee. Matrimonium, legitimum coniugium.
ee breken. Mœchari, adulterari.
ee breker. Mœchus, adulter.
ee-breke Adulterium.
ee dom/eydom *sicamb.* Gener.
ee-gaede. *vetus.* Coniux.
ee-ghe-mael. Coniux.
ee-loos. Cœlebs. ee-loosen staet. Cœlibatus.
ee-loos/wet-loos. j. verwaeten. Exlex.
ee-man. Coniux, maritus, legitimus coniux.
ee-wijf. Coniux, vxor, socia thori.
ee-scheyd. Diuortium.
ee-stand. Matrimonium.
ee-stuyr. *vetus* Arra sponsalitia.
Eechenen j. eyghenen. Dedicare.
Eecke. *fland.* j. eycke. Quercus.
eeck-appel/eyck-appel. Galla.
eeck loof. j. eyck-loof. Hedera.
eeck-horen eeck-horenken eyck-horē. Sciurus, mustela, quercuum.
Eeckel. Glans ἀκόλος *ang akorne.*
eeckel der mālickheyd Glans, balanus, corone: penis suprema pars, glandi similis.
eeckel-boom. j. eycke. Quercus.
eeckel-schaele/eeckel-schelpe. Calyx glandis, putamen glandis. *offic* cupula.
eeckelen op de pijpe. j. eenckelen.
Eecken-aen. *zeland.* j. aen-karre.
Eed. Iusiurandum, iuramentum, deiurium, sacramentum. *germ. eid: ang. othe.*
eed doen. Sacramentum dicere, sacramento dicere, sacramēto teneri, iurare in verba, iusiurandum præstare, dare: iuramentum facere.
eed-breken. Periurare, peierare, iuramentum infringere.
eed-breker/eed-brekigh/meyn-eedigh. Periurus.
eed-ghenoot. Fœderatus.
eeden. Iurare.
Eeffrouwe. *flandr.* j. ionck-brouwe.
Eeghde. j. egghe. Rastrum.
Eeghel. j. eechel.
Eeghen j. eyghen. Proprius.
Eeghenisse. j. enghenisse. Inguen.
Eel. j. edel. Nobilis,
Eel-bot heyl-bot. Passer piscis: *angl. helbut. nomen germanicè integrum scribitur* heyligh-bot. *q.d.* passer sacer. *Gesner.*
eel-kind. j. edel-kind. Cæso.
Eelickē staet. j. ee-stand. Matrimoniū.
Eel-land j. ellend. Alce.
Eelt. *holl.* j. weer. Callus.
Eemer. Hydria, fitula, modiolus, haustrum, vrna, craterra, mergus. & Cymba, schapha.
Een. Vnus. *ger. ein: gal. vn: ital. vno: hisp. vno. ang. one.*
een van beyden. Alter.

een-

een. Quidam. & Singularis.
een-blad. Vnifolium, monophyllon. *genus lilij vno & singulari folio.*
een-draght. Concordia.
een-draghtigh. Concors, vnanimis.
een-draghtighepd Concordia, vnanimitas, concordantia, consentiens voluntas, vnus consensus.
een-draghtighlick. Vnanimi consensu, vna mente, vno ore, vno animo, vna voce.
een-herrigh. Vnanimis.
een horen. Vnicornis monoceros.
een-iaerigh. Anniculus, hornus.
een-ieghlick. Vnusquisque, quisque, quilibet.
een-handigh. Vnanimus. & Mancus.
een-ieder. j een-ieghelick.
een-kallen *q.d.* alleen-kallen. Sibi vni loqui, solus secum loqui, *sicut phantastici, senes, mente alienati, ebrij, somniantes, &c.* & Delirare, deliramẽta loqui: aliena loqui.
een-kallinghe. Soliloquium: & Deliratio, delirium.
een-klippigh. *stand. brug.* Cælebs.
een-koren. Frumentum monococcon.
een-loopigh. Soliuagus, solus currens.
een-loopigh gheselle. Iuuenis cœlebs, *qui neque vxorem, neque prolem, neque familiam alit, sed solus quocunque lubet vagatur.*
een-mael. Semel, vna vice.
t'eenen-mael. Simul, vnà, pariter.
een-moedigh. Vnanimis.
een-oode. *germ. sax.* Solitudo, eremus, secessus.
een-ooghe/een-ooghig. Cocles, luscus, vnoculus, monophthalmus, defioculus.
een-paer. Vnitus.
een-paerigh *stand.* Continuus, assiduus.
een-paerlick. Continuo ordine: & Pariter, simul, vnà, vniter, concorditer, coniunctè & Assiduò.
een-paerhepd. Continuatio, cõtinuitas.
een-poot / een-pootigh. Vnimanus, mancus.
een-saem. Solus, solitarius. & Concors.
een-saemlick. Simul, vnà, pariter.
een saeter/een-sidler. Eremita.
een sedel. j. een-sidel. Anachoreta.
een-selligh. Solus, soliuagus, solitarius, monachus, solus agens, sine alterius consortio: homo perpaucorum hominum: qui paucis vtitur. *Donat.* & Suæ solius sententiæ nimis tenax. & Morosus.
een-selligheyd. Solitudo.
een-seligh. Vnus idemque.
een-sidel/een-sidler/ een-sedel. *ger. sax. sicamb.* Anachoreta, eremita, solitarius.
een-sinnigh. Vnanimis.
een-spannugher. j. inspannigher Miles gregarius.
een-stemmigh. Consonus, consonans.
een-stemmigheyd. Consonantia, symphonia, vocum concordantia.
een-tijdigh. Coæuus, æquæuus, coætaneus, eiusdem ætatis.
een-vaerdigh. Vniformis.
een-vaerdighlick. Vniformiter.
een-verwigh. Concolor. & Vnicolor.
een voudigh/ een-vuldigh. Simplex.
een-voudigheyd. Simplicitas.
een-voudighlick. Simpliciter, candidè.
een-werf. Semel, vna vice.
een-willigh. *vetus.* j. eyghen willigh. Pertinax.
een-willigh. Concors.
een-winter/ enter dier. Hornum animal, vnius hyemis, vnius anni.
eenckel. Simplex, simplus. & Merus.
eenckelheyd. Simplicitas.
eenckelick. Simpliciter. & Tantum.
eenckelen den sanck. Ornare cantum symphonia: vnam notam longam in multas breuiores musica arte redigere: cantum dispertire in varias voces, ac interim vnum eundemque tonum exprimere: modos cõcidere & frangere, minuritionem citare, minuonem citare: voce remittente canere. *vulgò* diminuere: *quòd vna cantus nota in plures minuatur siue redigatur.*
eenckel-gaetkens van de pijpe. Foramina tibiæ siue fistulæ. een pijpe met luttel eenckel-gaetkens. Tibia quæ tenuis, simplexque foramine paruo *siue* pauco.
eenckelinghe Chroma, modulatio crebritate & solertia modulorum oblectans.
eener-hande. Vniusmodi, singularis, vniformis, non varius.
eenerley. j. eenerhande.

eenerley verwigh Concolor.
eenheyd. j. eenigheyd. Vnitas.
eenigh. Vnicus: & Singularis: & Solus, ſolitarius.
eenigh. Vnus, nõ nemo, quis, quiſquam, aliquis.
eenighe. Quidam, aliqui, nonnulli.
eenigh-mael. Vnquam, aliquando, aliqua vice.
eenighſ-ſins. Aliquo modo, aliquo ſenſu: vtcunque, quadantenus.
eenigheyd. Vnio, vnitas, monas, ſingularitas: & Solitudo: & Vnio, concordia, vnanimitas.
eenigher-hande. Alicuiuſmodi.
eenigher-tier. *vetus.* j. eenigher-hande.
eenken. j. acs. Monas.
eenlick. Solùm, ſolummodo, tantùm, tantummodo.
eenlick. Singularis.
eenlick. Solitarius: & Terribilis, horribilis.
eenlicke plaetſe. Solitudo, locus ſolitarius, deſertus, & proinde terribilis.
eens. Concors, vnanimis. Eens zijn met malcanderen. Concordare, conuenire, conſentire.
eens worden. Conuenire, in concordiam venire.
eens/een-mael. Semel, vna vice.
eens/eenigh-mael. Quondam, olim, quadam vice, aliquando.
eens-deels/ Partim, ex parte, pro parte.
eens-gaders. Simul, vnà, pariter.
eens-ganghs. Eadem via, confeſtim, ſtatim, protinus.
eens-ghelijck. Similiter.
eens-ghe-sint. Vnanimis. Eens-ge-sintheyd. Vnanimitas.
eens-maels. *q d.* een des maels. Singulatim, ſigillatim.
eens-maels/ t'eene-mael. Vnà, ſimul, pariter, ſemel ſimulque.
eens-sins. Vno eodemque ſenſu, vno eodemque modo.
eens-weghs. Eadem via, eueſtigio, protinus.
Eer. Priùs, antè. & Potiùs.
eer dan/eer dat. Antequam, priuſquam.
eer-ghiſteren. Nudiuſtertius.
eer-langh. Breui, propediem.
eer-tijdts. Olim, quondam, pridem.
eer-tydigh. Priſtinus.

Eerde. j. aerde. Terra.
Eere/ere. j. aere. Aes, æris.
Eere. Honor, decus.
eer-baer. Honeſtus, probus, honorabilis.
eer baerheyd. Honeſtas, probitas.
eer-baerlick. Honeſtè, probè.
eer-be-wijſinghe. Obſeruantia.
eer-bieden. Reuereri.
eer-biedinghe. Reuerentia, obſeruantia.
eer-biedighlick. Reuerenter.
eer-ghierigh. Ambitioſus, cupidus gloriæ, honoripeta, cupidus honoris: laudis amore tumens: laudis cupidus: ſitiens honoris & gloriæ.
eer-ghierigheyd. Ambitio, honoris cupiditas.
eer-ghierighlick. Ambitioſe.
eer-ionck-vrouwe. j. ſtaet-dochter.
eer-loos. Inglorius, infamis, inhoneſtus, ignominioſus, notatus infamia: qui honoris damnum fecit ex iudicum animaduerſione. & Excommunicatus. *vide* eer-waeten.
eer-rijck. Glorioſus.
eer-ſaem. j. eer-baer. Honeſtus.
eer-ſuchte. Ambitio.
eer-ſuchtigh. Ambitioſus.
eer-weerdigh. Honorabilis, honorificus, magnificus, venerabilis, dignus honore.
eer-weerdigheyd. Dignitas honoris.
eer-weerdighlick. Honorificè, honoratè
eeren-graf. Cenotaphium, tumulus honorarius.
eeren-naem. Titulus.
eeren-prijs. Elatine, betonica. *herbæ genus.*
eeren-ſchenck. Honorarium.
eeren-wijn. Vinum honorarium.
eeren. Honorare, honeſtare, honorem tribuere: venerari, vereri, obſeruare, ſuſpicere, colere: decorare, honore afficere, honorem exhibere, deferre: decorare honore.
eeren. j. aeren. Arare, colere terram, agrũ.
eerlick. Honeſtus, probus, caſtus, pudicus.
eerlicke briefuen. Literæ honorariæ, ſacræ: quibus honores alicui deferuntur.
eerlick/eerlicken. Honeſtè, honorificè, reuerèter, honoratè, magnificè. & Probè, caſtè, pudicè.
eerlicheyd. Honeſtas.

Eernſt.

Eernſt. j. ernſt. Serius.
Eers. j. aers. Anus.
Eerſt/eerſte. Primus. Ten eerſten. Primò, primùm.
eerſt. Modò, nunc demum. Nu eerſt. Nunc demum,
eerſt-ganghs. Statim, confeſtim.
eerſt-ghebozen. Primogenitus, primæuus, primogenius.
eerſt-ghebooꝛte. Primogenitura. & Protococia: primatus natalitius.
eerſt-mael. Primò.
eerſt werf. Primò, prima vice.
eerſtelinck. Primitiuus.
eerſtelinghen. Primitiæ: primi fructus qui Deo offeruntur.
Eeſt. *holland.* j. aſt.
Eeſter/eſter/heerſter. Frutex, talea, arbuſcula.
eeſter/heerſter. *ſland. brug.* Hortus, pomarium.
eeſter-boſch. Frutetum, frut. ctum: ſeminarium, plantarium.
eeſter-boſch van eycken. Querretum.
Eeten/eten. Edere, comedere, manducare, veſci, cibum capere vel carpere. *germ. eſſen: angl. eate.*
eet-baer. Edulus, veſcus, eſui aptus.
eet-groen/nae-wepde. Fœnum cordum & ſerotinum.
eet-kamer. Cœnatio, cœnaculum, diæta
eet-ghemack. Dieta, victus ratio.
eet-maele/et-maele/ at-maele. *hol friſ. ſicamb.* Dies naturalis: 24. horarum ſpatium: *ab* eten. j. edere, prandere: *quia aſtrologi incipiunt diem à meridie: nempe cùm ſol ingreditur circulum meridianum, quo tempore vulgò prandetur.*
eet-maet. j. ſchoft. Paſtio diurna quatuor vicibus.
eet-mes. Culter eſcarius.
eet-ſaele. j. eet-kamer. Cœnatio.
eet-waere. Merces eſculentæ, edulia, penus eſculenta, res eſculentæ.
eet-werck. Res cibaria, eduliuni, eſca, cibus, res eſculentæ.
eet-achtigh. Edulis, veſcus.
eetelick. j. eet-baer. Edulis.
eeter/eter. Eſtor, comeſtor, edo.
eeter/eozen-bijter. Edo, dardanarius.
Eeuwe/ewe/ee. *vetus. holl ſiramb.* j. wet. Lex. & Coniugium, matrimonium,
eeuwe. Aeuum, æternitas, ſeculum, ætas longa ſiue perpetua,
eeuwigh/eewigh Aeternus, iugis, ſempiternus, perpetuus: æuiternus *apud veteres.*
eewighend. Aeternitas, ſempiternitas, perpetuitas.
eeuwighlick. Aeternum, æternè, in æternum, iugiter, perpetim, perpetuò, ſempiternè. *germ. eeuwichlich: ang. euer.*

E F

Effen/euen. Aequus, planus. *ger. eben: ang. euen.*
effen ende glat. Planus, politus.
effen/gheliick. Par, æqualis.
effen/ende on-effen ſpelen. Ludere par impar. *Ouid de Nuce: Eſt etiam, par ſit numerus qui dicat, an impar, Vt diuinatis auferat augur opes.*
effen rekeninghe. Pura, puta, abſoluta-que ratio.
effen op rekenen. Putare rationem; puram, putam & abſolutam rationem conficere, parem rationem facere, paria facere.
effen op betaelen. In aſſem, ſiue in ſolidum ſatisfacere: rationibus redditis reliqua ſoluere.
effen veld. Planities, campus, æquor campi, æquor apertum
effen. Iuxta. Effen als oft. Perinde ac ſi, quaſi, æquè atque.
effen daer. Ibidem, eodem loci.
effen die. Idem, iſce,
effen te paſſe. Commodùm, commodè.
effen wel. j. euen wel. Aequè bene.
effenen/euenen. Aequare, exæquare, planare, complanare, læuigare.
effenaer/euenaer. Iugũ, ſcapus bilancis.
effenheyd. Aequalitas.
effeninghe. Aequario, exæquatio.
effentlick. Aequaliter, pariter, planè.
effens. Planè, æqualiter. T effens. Simul, vnà, pariter.
Eft. *friſ.* j. oft. Aut, ſi, an.
Efter. *holl. friſ.* Iterum.

E G

Egh/egghe. j. eck. Angulus, &c.
egh-ſteen. j. eck-ſteen.
egh-balie. j. egghe. Cataracta.
Eghdiſſe. j. heghdiſſe. Lacerta.
Egghe/eeghde. Raitrum, pecten, occa, crates occatoria.

egghe-

egghe tanden. *sax. sicamb* j. egghighe. Dentes stupidi.
egghen de tanden. Dentes hebetare vel stupefacere. *ang. edge.*
Egghe/egh-balie/eck/heck/schof. Cataracta, vectes portarum, cancellatæ portarum fores, cratis portarum, hercius, ἔρκιος.
egghe/eck. Angulus, extremitas, ora. *ger eck: angl. edge.*
egghe. j. self-egghe/self-eynde.
egghen. Occare, comminuere glebas: pectine humum verrere. & Sarrire, sarculare.
eggher. Occator.
eggher euegher. Terebra, terebellum.
eggherigh. j. scherp. Acutus.
eggherigh. j suer. Acer, acerbus.
egghighe tandē. *holl.* j. boomighe. Dentes stupidi
Egheen. j. gheen. Nullus.
Eghel. j. ecchel. Sanguisuga *germ. aegel.*
eghel. Echinus, erinaceus. *vulgò* hericius, ericius. *germ. igel.*
eghel-koolen. j. ecchel-koolen.
eghel-kruyd. j. penninck-kruyd.
Eghelentier. Cynosbaton, rubus caninus, sentis canis, rosa siluestris odorata; *vulgò* eglenterius: *quòd eius caulis & rami aculeis & spinis horreant instar echini. q.d.* arbor echinorum.
eghelentier-bloeme. Rosa canina, syluestris.
Eghenen. j. eyghenen. Dicare.
Eghenen. j. heghenen. Ornare.
Eghster. j. exter. Pica.

E I siue E Y

Ey. *vetus cimbr.* j. eyl. Insula.
ey-land. Insula.
ey lendigh. j. el-lendigh. In insulam relegatus.
ey-loof. *fris.* j. eyck loof. Hedera.
Ey-eye. Ouum. *germ. ey: ang. egge.*
Eyeren. Oua. Eyken. Ouulum.
ey-dop. j. eyer dop.
ey-koeck. j. eyer-koeck.
ey-rond. Ouatus, a, um.
ey schaele. j. eyer-schaele.
Eyber eber. *sax.* j. oyebaer. Ciconia.
Eycke/eecke/eycken-boom. Quercus, Iouis arbor, arbor glandifera, *ger eych: ang oke.*
eyck appel/eeck-appel. Galla.
eyck horenken. j. eeck-horenken.
eyck-loof. j. eeck-loof. Hedera.
eyckel. j. eeckel. Glans.
eycken. Quernus, querneus, querceus, quercicus, querculanus.
eycken-boom/eycke. Quercus.
eycken-bosch. Quercetum.
eycken-herd. Robustus.
eycken-hout. Lignum querceum.
eycken-baeren. j. boom baeren. Polypodium, filicula, dryopteris, querna filix.
Eye. *sicamb.* Socer, pater vxoris.
eydom/eydhem/eedom/eedum. *sicam.* Gener.
Eye. j. ey Ouum.
eyeren. Oua.
eyer-brood. Panis crocatus: oui luteo & croco infectus atque imbutus.
eyer-doder. Vitellus.
eyer-dop. j. eyer-schaele.
eyer man. Ouorum negotiator.
eyer-melck. Oogala, puls ex ouis & lacte.
eyer-koeck. j. ey-koeck.
eyer-schaele/ey-schaele. Oui testa, putamen, cortex.
Eyghen. Proprius, peculiaris, priuatus, priuus. *ger. eigen: angl. ovvne.*
eyghen/sijns selfs. Suus, sui iuris.
eyghen goed. Priuata bona, bona propria, priuatæ possessiones: & Peculium.
eyghen hand-schrift. Autographum, scriptum manu propria.
eyghen knecht. j. slaeue. Seruus.
eyghen man. Seruus, mancipium.
eyghen-dom. Proprium, proprium dominium, possessio, mācipium, res mancipi. *vulgò* proprietas.
eyghen rechtigh Sui siue proprij iuris: & Obstinatus, pertinax, refractarius.
eyghen schuld. Propria culpa. Meapte, tuapte, suapte culpa
eyghen-sinnigh. Refractarius: nimis suę sententiæ tenax, peruicax, pertinax, morosus, capitosus.
eyghen-sinnigheyd. Peruicacia, morositas.
eyghen schap. j. eyghen-dom.
eyghen-soeckigh. Sua & propria quærens, sui studiosus.
eyghen-wijs. Sibi sapiens, autosophos.

eyghen-

eyghen-willigh. Spōtaneus, vltroneus. & Obstinatus, morosus.
eyghen-willighlick. Vltro, sponte. & Obstinatè.
eyghenaer. Proprietarius, dominus, possessor.
eyghenen. Dicare, proprium dicare, tribuere, trāscribere, vendicare, addicere, tradere vt proprium.
eygheninghe. Vendicatio.
eyghenheyd. Proprietas.
eyghentlick. Propriè, peculiariter: aptè, concinnè.
Eyle. *vetus*. j. eyl-land. Insula. *gal. isle: hisp. isla. ang yle.*
eyl-land ey-land. Insula, terra salo aut aquis inclusa. *ab* ey/ *cimbrica dictione.* .i. insula, & land *q. d.* terra insularis.
eyl-lander. Insularis.
Eyn. *germ.* j. een. Vnus.
eynckel. j. eenckel. Simplex.
Eynde. j. ende. Finis.
Eynse. *fland.* j. heynse. Ansa.
Eydsel. *fland* j. vnsel. Statera.
Eys. *ger. sax. sicamb.* Hulcus, pus, puris.
eysen-kruyd/ eysen-hart. Verbenaca: sagmen, herba putrida vlcera cohibēs, & mitigans. *ger eysen-kraut, eysenhart: sax. isenkrut.*
Eysch/heysch. Postulatio, petitio, postulatus, us: stipulatio, stipulatus.
eyschen/heyschen. Postulare, depostulare, exigere, petere, poscere, deposcere, requirere, stipulari. *ger. heyschen, houschen: angl. aske.*
eyscher/heyscher. Postulator, petitor, stipulator, actor.
eyschinghe. j. eysch. Postulatio.
Eyse/eys. *ger. sax.* j. ijs. Glacies.
eysen / *quibusdam* ijsen. Horrere, horrescere metu aut pauore: metum concipere: & Abominari, exhorrescere, perfundi horrore.
eyselick/eysigh/ijselick. Horridus, abominabilis, abominandus.
eyselickheyd/ ijselickheyd. Horror, frigidus horror, gelidus terror, gelidus timor.
Eyst. *sicamb.* j. ast. Vstrina.
Eyter. j. etter. Sanies, pus.
Eyuer. j. ijuer. Zelus.

E L

El. *vetus*. j. ael. Anguilla.
el-gher. j. ael-gheer. Fuscina.
El. Alius, aliud *hisp al.* Iemand el. Alter quispiam, alius quispiam. Niemand el. Nemo alius.
el/ellers. Alibi. Nergēs el. Nusquā alibi
el-lende. Exilium: & Miseria, calamitas. *dicitur* el lende. *q. d* alia terra, *siue* alius orbis. *ab* el .i. alius. & land .i. regio terra: *solum enim exules vertunt & in aliam terram migrant: sicut apud Latinos* extorris, *extra terram vel extra terminos:* & exsul .i. *extra solum dicitur. Quidam* al-lende *scribunt, vt* al/ *idem sit quod* el/ *& referat originem Latinæ dictionis, alius a, um: est enim summa apud nos affinitas literarum* a & e.
el-lend/ellend-dier/ elland. Alce, tragelaphus, hircoceruus: animal Septentrionalis regionis, ex caprarum genere: *ita dictum a miseria, vt quidam tradunt: miserrimum enim animal frequentissimè caduco laborat morbo.*
el-lendigh. Exul, exulans, extorris: & Miser, miserabilis, calamitosus, ærumnosus, infelix.
el-lendigheyd Exilium: & Miseria, calamitas.
el-lendighlick. Miserè, calamitosè.
el-lendighen. *vetus*. j. bannen. In exilium relegare.
el-waerts. Aliorsum, aliouersum.
ellers. Alibi, aliubi & Aliò, aliunde, aliorsum: *gal. ailleurs.*
ellers-waerts. Aliò, aliorsum.
Elck/ellick/ieghelick. Quisque, vnusquisque. t'elcken. Quauis vice.
elck besonder/elck alleen. Singuli.
elck besonderlick. Singulatim.
elckerlick. *fland.* Quisque, vnusquisque.
elck anderen. *flan. holl. fris* j. malck-anderen. Alius alium, inuicem.
elck-een. Vnusquisque.
elcker-malck. *vet.* Quisq;, vnusquisque.
elcker-iaerlick. *vet.* Singulis annis, in singulos annos.
Elder. Vber ouilli pecoris.
Elefant/olefant. Elephas, elephantus.
elefen-been/ elffen-been/ elpen-been. *sax. fris. holl.* j. inoor. Ebur, dens elephanti, os elephanti, elephantus, cornua elephanti.
Element. Elementum. Element des diers. Aether ignis. Elementen. Elementa,

menta, genitalia corpora, radices & fontes rerum

Elf. j. alf Incubus.

Elf/elue. Vndecim. *ger. eylf: ang. eleuen.*

elf-mael. Vndecies.

elf-penninck, *holl* j. ruyterſche blăcke. Numus vndecim chalcorum.

elf-ruybe. Longurio: homo enormiter procerus *q.d.* vndecim coſtarum.

elfſte. Vndecimus.

Elft. Aloſa, clupea. *genus piſcis.*

Elgh. Biſon. Aſini filueſtris genus in regionibus ſeptentrionalibus.

Elle/elne. Vlna, cubitum, ſeſquipes, interuallũ à flexu brachij ad digiti medij ſupremam vſque partem *ger. eln: gal. aulne: ital. alna angl. elle, elne.*

elle. Brachium, ſiue brachij menſura *Becano dicitur.*

elle-boghe. Cubitus, gibber brachij, ancon: brachij curuatura, ſiue arcus. *ger. ellenboghen angl. elbowe.*

elle bogh-kuſſen. Cubital: puluinus cui cubito inniti ſolent.

El hoȝen/al-hoȝen. j. vlier. Sambucus

Elpen-been. j. elefen-been. Ebur.

Elps/elpſch. *germ. beluet. ſax. ſicamb.* j. ſwaen. Cygnus.

Elſchouwe / elſchoude. *Zeland.* Vrtica marina, ſpongia marina

Elſ-waeter. Fluxiones ſiue aquæ laterales parturientium.

Elſe/elſt/elſen-boom. Alnus.

elſen ſtaeck. Palus alneus.

Elſſene. Subula. *gal. aleſne: hiſp: aleſna.*

Elſt. j. elſe. Alnus.

Elſter. *ſicamb.* j. exter. Pica.

Elue. j. elf. Vndecim

Eluwe. j. deluwe. Liuidus, luridus.

eluwen. Liueſcere.

E M

Emde. *ger. ſicamb.* Fœnum cordum, ſerotinum.

Emmer/ emmers. j. ie-mer. Imò, maximè.

emmertocs. j. al-reed. Tam citò

Emmer / ember/ ammer / amber. j. barn-ſteen. Succinũ, electrũ, gleſſum, glaſtũ, Lyncuriũ, Solis filiarũ lachrymæ. *vulgò* ambra *ger amber: gal. ambre: ital. ambro: hiſp. ambar angl. ambre.*

Emmerinck/ emmerlinck. Emberiza: paſſeris ſpermologi genus.

Emſich. *ger ſax. ſicamb.* Aſſiduus, iugis.

emſichheyd. Aſſiduitas, ſtudium aſſiduum.

Emſter *ſax. ſicamb.* Empetra: mus montanus.

Emte *ſax. friſ ſicamb.* j. miere. Formica.

E N

En. Ne, non. En vreeſt niet. Ne metuas. En dēckt hy niet wat hy ſept? Num cogitat quæ dicat? Ick en gae niet. Non eo. Ick en wille niet. Non volo, nolo

Enckel. *melius* eenckel. Simplex.

Enckel. *alias* aen-klauwe. Talus. *ſax. enckel: ang. ankle.*

enckel-been. Malleolus

Enckel. *ger. ſax ſicamb holl.* Nepos.

enckel enckle. *ſicamb. ſuliac.* Iuuenis arator.

Enckt/inckt. Atramentum: atramentũ ſcriptorium, librarium: encauſtũ *apud* I. C. *germ. dinten: gal. encre: ital. inchioſtro: hiſp. tinta: ang. ynche.*

enckt-pot/enckt-hoȝen. Atramẽtarium.

Ende/vnde. Et, ac, atque. *germ. vnd: angl. and.*

ende oock. Atque etiam, quin etiam.

Ende/eynde. Finis, calx, extremum, terminus, coronis, cataſtrophe. *germ end: ang. ende.* Ten ende dat. Vt tandem.

T'ende/t'endē Ad finem, ad calcem.

ende. Cauda ſalax, mentula.

ende. Anus, ſedes, aluus.

end-darm. Aluus, fundulus.

endel-darm/entel-darm. Aluus, aluus inferior, inteſtinum cæcum, fundulus.

endelick. Poſtremus, extremus. & Peremptorius.

endelick/endelinck/endelingh. Tãdem, demum, denique, nunc, iam, poſtremò, nouiſſimè.

enden/eynden. Finire, terminare.

end-oordeel/end-vonniſſe. Sententia litis decretoria. *vulgò* diffinitiua ſententia.

Endiuie. Intybus, intybum, intubus ſatiuus, hortenſis: intubum ſatiuum, latifolium. *vulgò* endiuia, ſcariola. *gal. endiue. ital. endiuia: hiſp. endibia. angl. endyue.*

Endte/endt-boghel. Anas. *ger. ente: ſax. anthe gal. anette ital. anatte: hiſp. anade.*

endt-groen, endten-groen. Lens paluſtris,

stris. *q d.* anatum viride: *quod anates eo pascantur.*

endt-poel. Natatile.

endten-stal/endten-weyde. Nessotrophium

endteren. Tetrinire, vociferari siue garrire instar anatis: ineptè & odiosè garrire.

endterer. Garrulus instar anatis.

endteringhe. Anatum vociferatio, molestus garritus anatũ: nimia dicacitas.

endtrick. Anas mas.

Enghe. Angustus, arctus: contractus, strictus.

enghe. Angustè.

engh-borstigh Suspiriosus, anhelator, anhelus, asthmaticus *q. d.* angustus pectore.

engh-borstigheyd. Asthma: anhelitus anxietas.

enghde. Angustia, angustiæ, arum.

enghde der dalen. Fauces.

enghde der zee. Fretum, angustia maris.

enghde tusschen twee zeen. Isthmus: terra angusta inter duo maria.

enghen. Angustare, angustũ seu arctum reddere, arctare, coarctare, contrahere, constringere.

enghenisse/inghenisse/ eeghenisse. Inguen, pars corporis cõcaua, pubi vtrinque vicina. *gal. aines.*

engher/ ingher. Angaria, seruitus coacta: compulsio iniqua, exactio.

enghster/ klock-glas. Bombylius: vasculum angusti oris, inter bibendum bombum sonitumque edens.

Enghel. Angelus, spiritus æthereus, genius sanctus, mens ætherea. *ger. engel: gal. ange: ital. angelo: hisp. angel: ang. aungel.* Goeden enghel. Genius bonus. Quaeden enghel. Genius malus, genius vltor, diabolus, cacodæmõ.

enghel-soet. *fland.* j. boom-vaeren. Fidicula.

enghellot. Aureus anglicus, angelatus; nummus aureus angeli effigie.

enghelsch. Angelicus.

enghelsche. j. tweeendertich asen.

enghelsche. j. twelf myten brab. acht vlaems.

Enster/ ensser/ entster/ vnster. *fris.* j. vnsel. Statera.

Ente/inte. Insitum, surculus, calamus, calamus nouellus qui inspicatur ad inserendum. *gal. ente: ital. ento.*

enten/inten. Inserere, pangere, emplastrare, inoculare, admittere.

Entel. *fris. vetus.* Fimus, stercus.

entel-darm. j. endel-darm.

Enter/enter-dier. *holl. fris.* Horna bestia, hornotinum animal. *q. d.* eenwinter. i. vnius hiemis.

E P

Eppe. Apium.

E R

Er. *fland. holl.* j. her. *brabant.* re *Latinis & Gallis, vtriusque literæ inuersione. flãd. & hollandi dicũt* ermaeckẽ/*brabanti* hermaecken. *Latini* reficere, *Galli refaire.*

Er. *ger.* j. ver. Er-vaeren/ver-vaeren: er-klaeren/ver-claeren: er-dichten/ ver-dichten. *&c.*

Er-barmen. j. ontfarmen.

Er-dencken. j. ver-dencken.

Ercke. j. spuye/ sluyse.

Erckel. j. arckel. Podium.

Erckenaer. *sax.* Menianum.

Erde. j. aerde. Terra.

Ere/aere. Area: & Pauimentum. & Officina, taberna. *gal. aire: hisp. ere.*

Ere/eren-werck. j. aere/ aere-werck. Aes, æris. *&c.*

Eren. j. aeren. Arare.

erene. j. aerene. Aruum.

Erf/erf-goed/erue. Hereditas, hereditũ, prædium: & Fundus, res soli: ædes, agri, fundi, & cæteræ res immobiles solo coniunctæ: *mobiles autem* haue *dicuntur.*

erf-brief. Literæ hæreditariæ.

erf-cyns. Solarium, vectigal solarium, census hæreditarius, census perpetuus.

erf-deel. Hæredium, hæreditas.

erf-dom. Hæreditas: dominium siue possessio hæreditatis.

erf-ghenaem/ erf-naemer. Hæres, cohæres: hæreditatem aut partem eius accipiens.

erf-ghenoot. Hæres, hæredij particeps.

erf-ghe-rechte. j. neder-ghe-rechte. Iudicium causarum ciuilium, & possessionum: iudicium municipale.

erf-goed. Hæredium, res hæreditaria, bona hæreditaria.

erf-goed van des vaders weghen. Patrimonium.

erf-

erf ghierigh. Hæredipeta.
erf-graf. Sepulchrum hæreditarium: quod ſibi hæredibuſque quis conſtituit.
erf-grond. Hæreditas, terra hereditaria, fundus.
erf-houder. Poſſeſſor hæreditatis.
erf-kind. Hæres, proles.
erf-knecht. Perenniſeruus. *Plaut.* qui perpetuò ſeruit vni domino.
erf-koninck. Regni hæres rex.
erf-koninck-rijck. Regnum hæreditarium.
erf-land. Terra hæreditaria.
erf-loos erue-loos. Exhæres, hæreditate carens, hæreditate priuatus: & Hærede carens, hæredem non habens.
erf man. Proprietarius fundi.
erf-naemer. *vet.* j. erf-genaem. Hæres.
erf pachte. Emphiteuſis, hæreditaria locatio, perpetua locatio, præſtatio ſoli, penſitatio prædij, emphiteutica præſtatio.
erf pacht-goed. Ager emphyteuticus, vectigalis.
erf pachter. Colonus perpetuarius: qui perpetuò agrum conduxit, aut certa penſione in vitam ſuam: conductor perpetuarius.
erf-recht. Hæreditas, ius hæreditarium.
erf-rechter. *vetus.* Iudex cauſarum ciuilium.
erf-rente. Reditus perpetuus, reditus hæreditarius.
erf-ſchap. Hæreditas.
erf-ſchepder. Aedilis, decempedator.
erf-ſiecte. Malum hæreditarium: morbus aut vitium à parentibus in liberos tranſiens. & Contages, contagio, contagium.
erf-ſonde. Originale peccatum, primogenia noxa.
erf-tochte. Hæreditarius vſusfructus.
erf-tochtener. Hæreditarius vſufructuarius, vſufructuarias fundi proprij.
erf-vyand. Hoſtis perpetuus, inimicus aſſiduus, inimicus hæreditarius.
erfachtigh. Hæreditarius.
erfachtighepd. Hæreditas.
erffelick. Hæreditarius.
erffelicken. Hæreditariè.
erffelickheyd. Hæreditas, bona hæreditaria, fundus.

erffen. j. eruen.
erffeniſſe. Hæreditas, ſucceſſio hæreditaria: & Inueſtitura.
erffeniſſe doen. j. goedeniſſe doen.
Erf. j. erue/nerf. Superficies corij, &c.
erf-grind Achor, ſcabies capitis: achores, vlcera capitis.
Ergh. j. argh. Malus.
Erghens/ ierghens. Vſpiam, vſquam, alicubi, aliquo loco.
erghens henen. Quopiam, quoquam, ad aliquem locum.
Eremijt. j. heremijt.
Ericken. Ruminare, remandere.
Er-kauwen/ er-kouwen. Ruminare.
Erien. *vetus.* j. eeren. Arare
Er-inneren. *ger ſax ficam.* Commonefacere, reuocare in memoriam. & Reminiſci, recordari.
Erm. j. arm.
Ermijne. j. armijne.
Erne. j. arne. Meſſis, &c.
Erne. Extremitas attenuata aſſeris ſiue tigni, quę alteri iniuncta accommodatur firmaturque clauo ligneo.
Ernſt. Serium, res ſeria. *ger ernſt: angl. erneſt.* In ernſt. Seriò, ſeduló, extra iocum.
ernſtachtigh. Serius. & Sedulus.
ernſtigh. Serius.
ernſtighepd. Sedulitas.
ernſtighlick. Sedulò, ſeriò.
ernſten. *vetus.* Studere, niti.
Erpel/ aerpel. *ſland.* Anas mas.
Erre-dom/ er-dom. *vetus ſax. friſ ſicam.* Error, *gal. erreur: angl errour.*
erren. *vetus.* Errare. *ger. irren: gal. errer: ang. erre.*
Erre *vetus.* Ira: & Iratus.
er-ſchap. *vetus.* j. gram-ſchap.
Ers. j. aers. Anus.
erſelen. j. aerſelen.
Erte. j. erwete. Piſum.
ertinghe. *vetus ſland.* Legumina: piſa, fabæ, cicer, lendes, ſimiliaque quæ in ſiliquis naſcuntur.
Ertſch-biſſchop / ertſch-enghel / &c. j. artſch-biſſchop artſch-enghel. &c.
Erue. j. erf. Porrigo, achor.
Erue/erf/ nerf/ nerue Superficies cutis aut pellis, pilo adempto, præparatæ: grana in coriis, ſquamæ.
Erue/boeder/bitje. Eruum.

erue.

erue. Orobus. *hiſp. yeruo.*
Erue j. erf/ erf goed. Hæreditas, hæreditum. & Hæres.
erue-loos/erf-loos. Exhæres.
eruen. Tranſcribere alicui hæreditatem, tranſmittere vel tradere alteri hæreditatem: & Accipere hæreditatem, adire hæreditatē, hæreditate accipere bona, ſuccedere in opes hæreditarias.
eruelinck. *vetus.* j erfghenaem.
Erwtte/erwte/erte Piſum.
erwttinghe. j. ertinghe. Legumina: piſa, fabæ, cicéres, lentes & ſimilia.
erwt-houde. Piſa in ſiliquis, piſa cum folliculis. & Folliculus piſorum.
erwt-ſuncker. Tragemata ex ſaccaro in piſorum formam confecta: bellaria.

E S

Eſch. Fraxinus. *ger. eſch: ang. aſhe.* Wilden eſch. Ornus, fraxinus ſilueſtris.
eſchen boom. Fraxinus.
eſchen-hout. Fraxinum ſiue fraxineum lignum.
Eſe. j. eſt/ aſt. Vſtrina.
Eſel Aſinus. *ger. eſel: gal. aſne: ital. aſino: hiſp aſno: ang. aſſe* Eſelken. Aſellus. Eſelinne. Aſina Eſelinneken. Aſella.
eſel/eſel-wozm. Aſellus, millepeda, multipeda, oniſcus.
eſel/ knaep der ſchilders. Plureus, tripedaneum lignum cui tabula, cum pingitur, innititur.
eſel-dzijuer. Agaſo, aſinarius, agitator aſelli.
eſel-grauw. Color murinus.
eſel-meulen. Mola aſinaria.
eſel-ſchzeper. Onocrotalus. *auis vocem aſininæ ſimilem edens.*
eſel-ſtouwer j eſel-dzijuer.
eſel-wozm. j eſel. Oniſcus.
eſel-beulen. Pullus aſininus.
eſels/eſelſch. Aſininus.
eſels oozen. Aſininæ aures
eſels oozen ſetten. Auriculas aſini imitari: ſubſannare, irridere.
eſels ſadel/ ſcheen-ſadel. Clitellæ.
eſels dyghen. Fimus aſininus.
Eſen. j. aeſen. Eſcam ingerere, nutrire.
Eſpe/eſpen-boom. *ſtand. ſicamb.* Populus Libyca, populus nigra: tremulus. *ger. aſpenbaum. gal. meſpe. ſax. eſpe: ang. aſpe.*

Eſpinck j. pinck. Cymba.
Eſt. j. aſt. Vſtrina.
Eſter. j. eeſter Frutex.
Eſtere. j. leme. Feſtuca cánabina: ſcapus.
Eſtertck. *ger. ſax. ſicamb* Pauimentum.
Eſwel. Callum aprugnum: caro aprior, ſolidior, calloſiorque.

E T

Et-wat. *ver.* j. iet-wat/ e-wat. Aliquid. *ger. etwas.*
Eten. j. eeten. Edere.
Etick. j. edick. Acetum.
Etſen. *ger.* Depaſcere, erodere.
etſen/ dijten in coper. Inſcribere, ſiue incidere in æs aqua forti.
Ettelicke/ etlicke. Aliqui, quidam, nonnulli.
Etten. *ſtand.* Paſcere pecus in aruis aut pratis. Ettinghe. Paſcua.
Etter. Sanies: & Tabum: & Pus.
etter-ſtock. Pus, puris.
etterachtigh/ etterigh. Sanioſus, tabidus, purulentus.
etteren/ der-etteren. Suppurare.
Ettick. *ſicamb* j. edick.

E V

Euckel. Frontis ruga ſupra palpebras.
euckelen. Caperare frontem, frontem rugis contrahere.
Euder/uder/hupder. Vber.
Eueghet/eggher. Terebra.
Euel. Malus, nocens, prauus, peruerſus. *ger. ubel. ſax. uuel, ouel: ang. euill, euell.*
euel/ramp. Malum, infortunium. Sint Jans euel/ vallende euel. Morbus caducus, morbus comitialis, morbus maior, morbus Herculeus, morbus ſacer, morbus ſonticus, epilepſia, lues deifica, lues ſacra. Lanck-euel/ lancken euel. Ileus, voluulus, torméntum, chordapſon, morbus interioris inteſtini. *q. d.* morbus iliuin. *vulgò* Miſerere mei.
euel-daed. Malefactum, ſcelus
euel-daedigh. Facinoroſus, ſceleratus.
euelen moed. Malus animus, infeſtus animus.
euel-moedigh. Malitioſus.
euelen/euel doen. Nocere.
Euen. j. effen. Aequus. & Par, &c.
euen als. j. effen als. Aequè atque.
euen-beeld. Exemplar.

euen-boztigh. Aequalis progenie ſeu generatione.
euen-eens. Prorſus idem, perſimilis.
euen-gheleerd. Aequè doctus.
euen-gheliick. Conſimilis, compar, æqualis, æquabilis, peræqualis.
euen gheliick als. Perinde, velut.
euen-groot. Aequè magnus, par magnitudine.
euen hãdigh. Ambidexter, æquimanus.
euen-klepn. Aequè paruus. (lens.
euen-krachtigh. Aequipollens, æquiua-
euen-nacht. Aequinoctium.
euen-naeſte. Proximus.
euen-oud. Aequæuus, æqualis, eiuſdem ætatis, par ætate.
euen-tijdigh. Contemporaneus, ſynchronos.
euen-verre. Aequè longè.
euen-verre. *ſtand.* Dunmodò.
euen-wichtigh. Aequalis pondere.
euen-wichtigheyd. Aequipondium, ponderis æqualitas, ſacoma.
euen-wijdigh. Parallelus, æqualiter diſtans.
euen-wel. Aequè benè.
euenen. j. effenen. Aequare.
euenaer/effenaer. Aequator.
euenaer/effenaer in de waghe. Iugum, ſcapus bilancis. de quo lances vtrinque pendent: *ita teutonicè dictus ab æquationis argumento, obuerſante in anſe meditullio lingula.*
Euene. Auena, bromos. Gheваerde euene. Aegylops, feſtuca.
euen-veſten. *ſicamb.* j. hauer-veſten.
euen-maend. *ſicamb.* j. gerſt-maend. September.
Euer/ euer-ſwijn. j. veer. Aper, verres ſilueſtris *Becano. ger. eber.*
euer-ſpit/euer-ſpriet. j. ſwijn-ſpriet.
euer-woztel. Chameleon, carlina.
Eul. j. heul. Papauer.
Euooz. j. iuooz. Ebur.
Euwen. Paſcere, cibum in os indere, ingerere cibum in os alterius.
euwſſel. Paſtio, paſtus: & Paſcuum, ager paſcuus.

E VV

Ewat. *ſtand.* j. wat/etwat. Aliquid.
Ewe. j. eeuwe. Lex: & Aeuum.
Ewegh gaen. j. wegh gaen. Abire.

E X

Exeyſe. j. affijſe. Vectigal. *vulgo* excẽſus.

F A

Exel. *ſtand.* j. heckſel. Monile.
Exter/aeckſter. Pica. *ſax. hegeſter: germ. aegerſten: gal. agache.*
exter-ooghe/aeckſter-ooghe. Clauus, tuberculum in cute extãs rotundum, calloſum. *dicitur* exter-ooge. *q. d.* oculus picæ: *à ſimilitudine.* & kraepen ooghe.
exter-ooghe in de kele. Angina potoria, vinaria.
exter-oogh-ſalue. Medicamentũ ecbyloticum: quo claui & calli exteruntur.
Exter-eer-ghiſteren / achter-eer-ghiſteren/echter-eer-ghiſteren. Nudiuſquartus.
exter-ouer-morgen/achter-ouer-morghen. Ab hinc dies quartus.

F A

Fabel. Fabula, apologus.
Fabelken. Fabella.
fabelachtigh. Fabuloſus, fabularis.
fabelen. Fabulari, fabulas narrare.
fabeler. Fabulator.
fabel-werck. Fabuloſitas: fabularum vanitas.
fabel-wijs. Fabulosè, falsè & per fabulas.
Facelen. j. faſelen.
Fackie. *germ.* Ala.
Fackeel. Pars.
fackeel/ back/ backeel. Contignatio, pars ſtructuræ.
Fackel. Fax, tæda, funale, facula. *germ. fackel: hiſp. hacha.*
Facken. *ſtand.* j. grijpen. Apprehendere.
Facteur. Inſtitor, negotiator, procurator negotiorũ, negotiationi præpoſitus, opera: *vulgo* actor: qui domini res curat: *gal. facteur: ital. fattore.*
facteur van t'ſpel. Comicus, comœdiæ ſcriptor, auctor comœdiæ.
facteurije/ facteur-ſchap. Exercitium inſtitorium.
Facl. Erratum, error, mendum, menda, vitium, defectus. *dicitur* facl *q. d.* val .i. lapſus. *gal faulte: ital fallo: hiſp. falta.*
faelen/feylen/ faclieeren. Falli, labi, errare, delinquere, deficere, deeſſe: & Labi facultatibus, redigi ad inopiam, deſinere eſſe ſoluendo, fieri nõ ſoluendo.

dici-

dicitur faelen/*q. d* vallen.i. labi, cadere, *inquit Becanus.ger. & sax. felen.gal. faillir: ital fallire: hisp. faltar: angl. faile.*

faelie-kant. Angulus non æqualis, non quadratus aut rectus.

falie-kantigh. Non quadratus, angulos rectos aut æquales non habens.

Falleren.j. falen. Falli, *&c.*

Faesen.j. fasen.

Falie. Palla, cyclas, vestis muliebris spatiosa, totum corpus circundans: calyptra, rica. *gal. falie.*

falie-slepper. *holl.* j. block-slepper. Anteambulo.

Fame. Fama.

fame-schender. Suggillator.

Fantaseren. Imaginari. & Animo peregrinari.

fantasije. Phantasia, phantasma, visio, imaginatio: figmentum.

fantast/fantastijck. Phantasticus, imaginatiuus. & Cerebrosus. & Fanaticus. & Morosus. *gal. fantastique: ital. fantastico: hisp. fantastico.*

Fardeel. Fascis, onus. *gal. fardeau: ital. fardello: hisp. fardaye. ang. fardel.*

Farwel. *sax. sicamb.* j. ramp. Malum, infortunium.

Fas/vas/vasch. Cartilago.

Fasan/fasant. Phasianus, Phasidis auis. *germ. fasan, fassan: gal. faisant: ital. fasano, fasiano: hisp. faisan: ang. phesan.*

Fasceel. Fascis, fasciculus. *φάκελος. gal. faisseau.*

fasceel-hout. Fascis lignorum: & Ligna quernea.

fasceel-mes. Falx arboraria, siluatica.

fasceelen. Fasciare, fascia ligare, colligare.

Fasel/vasel. Fœtus in vtero, embryon. *& ger. sicamb.* Soboles.

fasel-borse. Amnium, fœtus inuolucrũ, secundæ, arum, secundinæ, hystera.

faselen. Agitare, factitare. & Patrare, liberis operam dare.

Fasen. *fland.* j. vullen. Farcire, implere condimentis.

Fáteren Nugari, friuola agere.

faterer. Nugator, friuolarius.

faterachtigh. Nugax.

fateringhe. Nugæ, gerræ, friuola.

Fatsoen. Factura, figuratio, forma, habitus, modus. *gal. façon: ital. faccia. ang. fashion.*

fatsonéren. Formare, figurare.

Faute. Erratum, vitium, mendum, delictum: & Defectus. & Culpa. *gal. faulte.*

faut/fout.j. speck/spin. Alburnum: materia inutilis in arbore aut ligno, facillimè cariem sentiens.

fauten.j. faelen. Falli, *&c.*

F E

Feeste. Festum, festiuitas, festus dies, feriæ, dies feriatus, solennitas: & Voluptas, gaudium: & Epulum, cœna dapalis, pollucibilis. *gal. feste, festin: ital. festa: hisp. fiesta: ang feeste.*

feeste houden. Feriari, festum diem agere, celebrare.

feest-dagh. Dies festus, feriæ, dies feriatus.

feestelick. Festus, solennis. & Festiuè, festiuiter, solenniter.

feestéren iemanden. Festiuè excipere aliquem, curare vel tractare aliquem opiparè, splendidè: prolixè aliquem accipere: celebrare. *gal. festoyer.*

Feyl/feylen. j. fael/faelen.

Feyt.j. daed. Factum, facinus.

Fel. Atrox, crudelis, immisericors, truculentus. *gal. felon: ital. fello: angl. fell. gal. fel.* i. iracundus.

felheyd. Fel, animi amaritudo, atrocitas, crudelitas, immisericordia.

fellick. Atrociter, crudeliter, immisericorditer.

Felen.j. faelen. Errare.

Femele.j. fimele.

Fenijn.j. venijn. Venenum.

Ferneele.j. keele. Tegula deliciaris.

Feuselen. Festucas frustra carpere, floccos legere.

Ferret.j. foret. Viuerra.

Fesse. *ger. sax. sicam.* Struma.

F I

Fick.j. fijck.

Ficken/fickelen. Ferire, leuiter virgis percutere.

ficken. *ger. sax.* Fricare, defricare, perfricare.

Fickfacken. Factitare, agitare.

fickfacker/al-bedrijf. Ardelio *sax. fickfacker.*

Fiecken. Figere. & Pungere. *gal. ficher: ital ficare.*

fiecken. *zeland.* Iácere, iactare.

Fiel/fielt. Vilis homo, nebulo, tenebrio, flagrio, mastigia. & Homo fœdus, turpis,

pis, ſpurcus, ignauus, vappa, ſordidus, pannoſus. Filico, *teſte Feſto*, malus, inutilis, & nullius vſus: & Phelus φηλός malus, deceptor, impoſtor, improbus, *dicitur*. *ang.* *filte* i. ſordes, illuuies, obſcœnitas, & *filthy*: fœdus, ſordidus, obſcœnus.

fielterije. Nequitia, ſpurcitia.

Fier. Ferus, ferox, aſper, atrox, faſtoſus, ſuperbus. *gal.* *fier*. Fier ende mop. Bellus. Fier gelaet. Vultus faſtoſus: & Vultus ſerenus, bellus. Fieren ganck. Inceſſus ſublimior & faſtum præ ſe ferens. Fier *Becano dicitur* pulchritudinem iactans oſtentanſque.

Fierte. *ſland* Feretrum, ferculum. & Capulus. *gal.* *fierte*: *ital* *feretro*.

Fiffel. *vetus.* j. pijpe/ fluyte.

Fijck/ fupck. Pulſus, ictus.

fijck. j. buyle.

fijck/ fick/ bijg-wratte. Ficus morbus: therioma, mariſca. *gal.* *fic.* & *hol.* Furunculus: tuberculum acutum cum dolore & inflammatione. & Vlcus digitale.

fijcken/ fiecken. Figere.

fijcken ficken. Ferire.

fijcken/ fupcken. Trudere, pulſare.

fijcken. *holl.* Cindaliſmus, luſus genus quo paxillos in terrā vliginoſam molleque adigunt pueri, & ſtantes proſternere ſtudent.

Fije-kruyd. Thalictrū. *officin.* Sophia.

Fijghe. *ſland* j. bijghe. Ficus.

Fijmelen. j. fimelen.

Fijn/ fijne. Finis. *gal.* *fin*: *ital.* *fin*: *hiſp.* *fino*: *angl.* *fine*. Ten fijne dat. j. ten eynde dat/ &c. Vt tandem.

fijn. Perfectus, abſolutus, exactus.

fijn. *Becano dicitur* id quod inſigniter perfectum, omnibuſque venuſtatis numeris eſt abſolutum.

fijn man. Homo probus, frugi, ſcitus.

fijn louter. Concinnus, purus putus. Fijn louter gout. Aurum obryzum, purum putum, excoctum, recoctum. Fijn ſiluer. Purum argentum, argentum excoctum.

fijn/ dun. Tenuis, exilis, ſubtilis. Fijn papier. Charta tenuis, auguſta. Fijn lijn-waet. Tela exilis, tenue linum, nebula linea, byſſus, multitia, ſindon. Fijn gaeren. Fila ſubtilia, tenuia.

Fijn terwen bzoot. Panis ſimilagineus, ſimilaceus. fijnen koeck i. liefkoeck.

fijn. Callidus, vafer, verſutus, cautus, ſagax.

fijnaerd. *ſland* Homo callidus.

fijnigheyd. Concinnitas: & Tenuitas, exilitas: & Calliditas, aſtutia.

fijnlicns. Perfectè, exactè, ad vnguem, cōcinnè, belle. & Callidè, cautè, aſtutè.

fijnancie. Facultates, pecuniæ, gaza. & Summa rei quæſtoriæ: pecunia publica. & Verſura.

fijnancie-meeſter. Præfectus ærarius: tribunus ærarij, quæſtor.

fijnéren. Acquirere, parare, comparare pecunias, diuitias.

fijnéren. Igne excoquere, purgare, præparare, defæcare.

fijt. j. bijt. Hulcus digitale.

Fijue. j. bijle/ bijuer. Cyclᵒ, verminatio.

Fimel. Cannabis breuior, diſcerpta, cōuulſa; linum carptum, vulſum.

fimelen. j. teeſen. Vellere, carpere linum, cannabim, lanam.

fimelen/ femelen. Motare, mobilitare; motari, mobilitari: laſciuire, ſubſultare, geſticulari digitis; actitare, agitare. & Nugas agere, fruſtra factitare rem friuolam.

fimeler / femeler. Ardelio, laſciuus: & Friuolus, nugator.

Firſten. j. birſten/ friſten.

Fiſceel. *ſland* j. faſceel/ biſſeel.

Fiſck. Fiſcus, principis ærarium, pecunia publica.

fiſck. Fiſcus, procurator fiſci, procurator iuſtitiæ.

fiſckael. Præfectus fiſcalis, præfectus fiſci

Fiſelmije. Phiſionomia.

Fiſionomije. j. biſionomije. Simulacrū.

Fiſſe. j. biſſe. Putorius.

Fiſtel. Fiſtula. Fiſtel in d'oogye. Aegylops.

Fix. Fixus, firmus. & Ratus.

F L

Flabbe. Vulnus in faciem incuſſum. & Alapa, colaphus.

flabbe. Muſcarium. *ang* *flappe*.

flabbe / flabbeken / flebbe/ flebbeken. Vitta puellaris.

Flágghyeren. *vetus.* Flaccere, laxari.

flagghyerende. Flaccidus, laxus.

Flam-

Flambeel. j. tortse. Fax, funale gal. flambeau.
Flattéren. j. fletteren. Adulari.
Flauw. Semianimis, semianimus, defectus animo, fractus, animo, debilis, imbecillis remissus, languidus, languidulus, affectus, defectus, a, um; syntecticus
flauw-hertigh. j. flauw. Corde debilis.
flauw-hertigheyd. j. flauwigheyd. Defectio animi.
flauwaerd. *fland.* Timidus, imbellis, ignauus.
flauwheyd/ flauwigheyd Animi defectus, animi deliquium, languor, lipopsychia, lipothymia, syntexis, defectio.
flauwelick. Languidè, tepidè, remissè, negligenter.
flauwen, j. ver flauwen. Deficere, languescere, concidere animo, frangi animo, debilitari, dissolui: frigere, languidum & remissum esse.
Flebbe. j. flabbe.
Flederen/ fledderen/ vledderen. Volitare, plaudere alis. & Vagari.
fleder-boom. *sax.* Sambucus.
fleder muys. j. vleder muys.
fledercijn/ vledercijn/ flercijn. Morbus articularis vel articularius, arthritis.
Fledercijn in de handen, Chiragra.
Fledercijn in de voeten, Podagra. *dicitur* fledercijn: *quòd per omnes artus volitet, vageturque inter cutem & carnem. vulgò* gutta.
fledercijnachtigh. Arthreticus, articularius: podagricus, podagrosus: chiragric⁹.
Fleeuwen, *vetus. flan.* j. vleyen. Blādiri.
Flere. Alapa, colaphus: & *fland.* Ignaua & deformis puella.
Flesche. Lagena. *vulgò* flasca. *gal. flaccon: ital fiasco: hisp. flascon.*
flesche *sicamb.* j. concommer. Cucumis.
flesch kauwoorde. Cucurbita lagenaria: tumido cucurbita ventre. *Propert.*
fleschken. Laguncula.
Fletse. *louan.* j. struyue.
Fletsen. j. vleyden. Adulari.
fletser. Adulator.
fletteren. Adulari *gal flatter: ang flatter.*
Flicken. *germ. sax. sicamb.* Suere, consuere, sarcire.
fliggherē. Volitare. & Tolutim incedere
Flisse. *sicamb.* j. teue. Canis fem.
Flitse. *holl.* j. pijl. Sagitta. *gal. fleche: ital. flizza.*
flits-boghe. Arcubalista. & *sax.* Arcus.
flitsen. Auolare, euolare, fugere.
Flocke. j. vlocke.
Flome. j. vlieme.
Flore. Homo futilis & nihili: vilis. φλαῦρος.
Flouwijne. j. fluwijne.
Flughs/ vlughs. Velox. & Velociter, Festinanter.
flughs man, Viragilis, impiger, celer, gnauus.
Fluyme. Phlegma, pituita. *gal. flegme, fleume. ital flegma: hisp. flema: ang fleame.*
fluymachtigh. Flegmaticus, pituitosus.
fluymen. Spuere phlegmata, excreare.
Fluyse. Aquagium, aquæductus.
fluysen. Fluere, meare cum impetu.
Fluys. Chartæ lusoriæ tres eiusdē notę
fluysen. *fland.* Ludere chartulis.
fluys-spel. *fland.* j. kaert spel.
Fluyte. Fistula, tibia, buxus. *gal. fleute: ital. flauta: hisp. flauto, fiuta.*
fluyte. *adag* Fallacia, mendacium blandū
fluyte. Poppysmus, poppysma.
fluyte/ loote. Talea, surculus, malleolus.
fluyten. Fistula canere, tibiis canere. & *metaphor.* Mentiri, blandè dicere.
fluyten. Poppysmo & vocis blandimento demulcere equum.
fluyter. Fistulator, auletes, aulædus, tibicen.
fluytinghe. Sibilus, sibilatio. & Poppismus.
Fluweel. Holosericum, sericum heteromallum, holouerum. *vulgò* fluetum, villutum. *gal. velour: ital. velluto: hisp. velludo.*
fluweelen kleed. Vestis holoserica, serica, heteromalla, vestis holouera, *apud Iurisc.*
Fluwijne. *q. d.* pul-wijne. Puluini theca
Fluwijne/ flouwijne/ fouwijne. Mustela fœnaria, domestica: martes domestica, felis siue mustelæ genus. *vulgò.* fouina, fouinus: foina, foinus. *gal. foine: ital foina.*

F O

Focke/ fock-seyl. Dolon, minimum velum ad proram. Breede focke lulle. Siparum.
focke. *vetus* Superior tunica.

focken. *vetus.* Velificare, velificari, vela dare: & Fugere.

focken/fockéren. Accommodare, adaptare. & Decere, conuenire. *ital. foggia* .i. forma, modus ritus, fimilitudo.

focken/fupcken. Trudere: & Conuaſare, furtim colligere.

Focker. Monopola, pantopola. *vulgo* fuggerus, fuccardus.

fockerije. Monopolium.

Foep. Fœdus: & Væh, vah. *interiectio execrantis. hiſp. feo.*

Foeragie. j. **voederinghe.** *gal. fourrage.*

Fope. j. **bope.**

Fopne. j. **fluiwijne.**

Folie. *q. d* Folium.

folie/ Bractea, bracteola, metalli lamella tenuis: *á folij ſimilitudine dicta.*

folie-ſlaegher. Bractearius.

folie bzeed ſwaerd. Spatha.

folie/ muſckaet bloeme. Macer, macis, inuolucrum nucis myriſticæ, flos nucis muſcatæ.

Fólteren. *germ. fax.* j. **pijninghen.**

folter-ſeel. Fidiculæ, tormentum.

Fonck. *vetus ſtand.* Turba, turbatio, perturbatio, tumultus, tumultuatio. **In de fonck zijn.** Turbari, tumultuare, tumultuari, in perturbatione eſſe.

fonck-bzincken / wt bzincken ſonder ſnoeuen. Amyſtin vel amyſtide bibere, ducere, educere: affatim bibere ſine reſpiratione, ſtrenuè epotare.

fonck-bzonck. Amyſtus: potio qua affatim hauritur abſque reſpiratione.

foncke. j. **boncke.** Scintilla.

Fondament. j. **fondeerſel.** Fundamentum, foſſa vbi fit ſubſtructio.

fondament. Anus, podex, ſedes.

fondateur. Conditor, creator.

fondéren. Fundare, ſubſtruere, ſtabilire; fundamenta iacere; locare, ordiri, ſubſtituere, ponere, agere.

fondérſel. Fundamentum, fundamen, ſubſtructio, ſolum.

Fonte. j. **bonte.** Fons, fons ſacer.

fontepne. Fons. *gal. fonteine. ital. fontana: hiſp fuente. ang. fountaine.*

fontepnken. Fonticulus.

fontepn-ader. Vena fontis, ſcaturigo, ſcatebra.

fontepn-back Crater.

fontepn-becken. Labrum.

fontepn-bedde. Crater, conceptaculum aquæ ſalientis in fonte. *q. d.* fontis lectulus, fontis alueus,

fontepn-bupſe. Tubulus.

fontepn-kraene. Salientes, ſiphunculus.

fontepn-kruyd. Potagometon, fontinalis, fontalis: herba in aquis & paludibus naſcens.

fontepn-meeſter. Aquilex, aquarum indagator.

fontepn pijpe. Tubus, tubulus.

fontepn-ſchotel. Caſtellum: aquæ fontis receptaculum, è quo fiſtulis aqua redditur.

fontepn-ſteen. Lapis manalis: vnde fons emanat.

fontepn-tap. Salientes.

fontepn-tote. Salientes, ſiphunculus, papillæ, vbera, caput tubuli ſiue ſcaturiginis, vbi aqua exprimitur.

fontepn-water. Aqua fontalis, fontana, viua: aqua quam fontes effundunt,

Foolen. *vetus ſtand.* Illudere, attrectare. *ang. fele.*

Fozagie. Pabulum *gal. forrage: hiſp. forrage: angl. forage.*

Foreſt. Saltus, *vulgò* foreſta. *gal. foreſt: ital. foreſta: ang foreſt.*

fozeſtier / fozeſt-wachter. Saltuarius, ſaltuum cuſtos, ſyluæ præfectus. *vulgò* foreſtarius: *quãquam* **fozeſtier / fozſter/** *ſiue* **vozſter/** præfectus *dici poſſet.*

Fozet. j. **boozken.** Terebellum *á forando. gal. foret.*

fozet/ furet. fret. Viuerra, ictis, muſtela ſilueſtris. *vulgò* furus, furunculus, furo, foretta. *gal. furet: ital. foretta: hiſp. huron: angl. ferrette.*

Fozier. Menſor, deſignator hoſpitiorũ ſiue diuerſoriorum. *vulgò* forierius. *gal. fourier: ital. foriero: hiſp. forerio.*

fozieren. Collocare apud hoſpitem, deſignare hoſpitium.

Fozmaet. Formatura, forma. *dicitur* **fozmaet** *q. d.* **beur-maet.** i. prima menſura, *teſte Becano.*

fozmaet-houten. Aſſulæ formulares.

fozme/ vozme. Forma, figura.

fozmen. j. **vozmen.** Formare.

fozmooz. j. **groef-ijſer.** Cælum, inſtrumentum ſcalpendi.

Fozneys Fornax. *gal. fournaiſe: ital. fornace: hiſp. hornaza: ang. fornace.*

fornepp/ werm-ketel. Cucuma, caldarium: vas æneum calefaciendæ aquæ idoneum.

Fornieren. Administrare, subministrare, suppeditare, instruere, munire, ornare. *gal. furnir. ital. fornire angl. furnish.*

Forst/ *vetus.* j. foreſt. Saltus, nemus.

forſter/ boſter. Saltuarius, custos nemoris: & Præfectus ruralis, prætor rusticus. *gal. foreſtier.*

Fort. Arx, propugnaculum.

fortreſſe. Arx, propugnaculum, *vulgò* fortalitium. *gal. forteresſe: it. fortezza: hisp. fortaleza: ang. fortreſſe.*

fortſe. Fortitudo, vis, robur: & vis, violentia. *gal. force: ital. forza: hisp. fuerça: ang. force.*

fortſeren/ ver-fortſen. Vim inferre, vim adhibere, vim facere, vi agere, vi cogere. *gal. forcer: ital sforzare.*

fortſigh/ forts. Violentus. *& friſ.* audax, acer, trux.

fortſeringhe. Violentia, violatio.

fortſier. *ſland.* Cista ferro munita, arcula camerata. *ital. forziero* i. arca, scriniū.

Fortune. Fortuna, fors fortuna. *gal. fortune: ital. fortuna: hisp. fortuna.*

fortune-leſer/ fortune-ſeggher. Sortilegus, qui per sortes futura prædicit.

Foſſe. Fossa, fouea, scrobs. *gal. foſſe: ital. foſſe.*

Foute. j. faute.

Fotſe. *ger. ſax.* Villus.

Fotte. *vet.* Cunnus.

Fouwijne. j. fluwijne. Mustela fœnaria.

F R

Fradde. Puer, puerulus.

Fraet. j. braet. Edo, mando, heluo.

fraetigh. j. gulſigh. Gulosus.

Fraey. Bellus, scitus, comptus, lepidus, venustus, pulcher, elegans, lautus. *ang. fayre.*

fraey ende gheſondt. Incolumis, sanus, saluus

fraeyaerd/ moyaerd. Homo elegans, splendidus, bullatus, bellus, lautus.

fraeyheyd. Elegantia, lepor, venustas.

fraeyelick. Bellè, lepidè, venustè, pulchrè, elegantèr, lautè.

fraeykens. Bellè.

Franck. j. blanck. Liber.

Francijn. Membrana Francica siue Gallica, Pergamena: membrana veruecina siue vitulina.

Frangie. j. frengie. Fimbria.

Fraſe. *ſland.* j. lobbe. *gal. fraſe.*

fraſe. Vituli lactentis fissa intestina: intestina vitulina.

Frepſſel. Spuma lethalis.

Frept. j. fruyt. Fructus, poma.

Frengie/ frangie/ frenie. Fimbria, lacinia, segmenta, peniculamenta, fasciolæ assutæ extremis vestium oris. *vulgo* fronsia, frangia. *gal. frange: ital. fregi, frangia: hisp. franza: angl. fringe.*

Fret. j. foret. Viuerra.

Fret/ fraet. Edo, helluo.

fret/ frette. Vsura, lucrum.

freten. *ſax. friſ. ſicamb.* Heluari, auidè comedere.

freter. j. braet. Heluo.

Freuel/ wreuel. *ger. ſax. friſ. ſicam.* Friuolus, vanus, temerarius, audax, malus. & Vanitas, temeritas, audacia, malitia. & Stomachus, iracundia.

freuel-moedigh. Temerarius, audax. & Stomachosus, morosus, rebellis arrogans, contentiosus, cupidus vindictæ.

freueligh. j. freuel-moedigh.

freuelen/ wreuelé. *ger. ſax. friſ.* Malefacere delinquere, perturbare. & Stomachari.

freueler. Maleficus. & Contentiosus, perturbator. & Vanus, temerarius, friuolus, audax.

Fricaſſéren. Frigere, torrere *gal. fricaſſer*

Frijt. Frictum, cibus frictus.

frijten/ rooſten. Frigere, torrere. *gal. frire: ital. frigere: hisp. freir.*

frijt-hof. j. bruyd hof. Hortus.

frijt-panne. Frixorium, frictorium, sartago.

Friſch/ verſch. Recens, nouus, iuuenis: & Viuidus, vegetus, alacer, alacris, vigorosus, firmus, integer, sanus: & Ornatus, pulcher: & Frigidulus, subfrigidus. *gal. frez: ang freſh. vide* verſch.

friſcheyd. Vigor, robur: & Integritas corporis.

Friſe/ bloem-werck. Zophorus, encarpa.

friſe. j. boye van de koetſe. Frons, anterior pars lecti.

friſe/ friſeer-laecken/ ghefriſeert laecken/ bruyſe. Pannus crispatus, pannus villosus, amphimalla. *vide* bruys.

friſéren/ vrieſeren. Refricare, criſpare. induce e pannis villos, *vulgò* friſare. *gal friſer: hiſp. friſar: ang. friſell.*

Friſt/ virſt/ vorſt. *germ. ſax. friſ ſicamb.* Tempus, oportunitas. & Terminus, temporis ſpatium. & Inducię litis: ampliatio.

friſten virſten vorſten. Seruare, conſeruare: & Differre, procraſtinare, prorogare, ſuperſedere, intermittere: ampliare.

friſten oft vorſten het oordeel. j. vtſtellen. *vulgò* Actionem induciare.

friſtinghe. Inducię, ampliatio.

Frock. *vetus ſtand.* Læna, ſuprema veſtis. *gal. froc.*

Fron/ vron. *vet. germ. ſax.* Sacer. & Summus, præcipuus. Froniſge *apud Otfridum dicitur* honorandus, obſeruandus, reuerendus.

fron-bode. *vetus ſax.* Preco, miniſter publicus, ſtator, apparitor, accenſus *q. d.* ſacer nuntius.

fron-autaer. Summum ſiue precipuum altare.

fron-dienſt. Seruitium.

fron-ghewaldt. Iudiciaria poteſtas.

fron-recht. Ius ſacrum, ius diuinum.

fron-vaſten. Sacrum ieiuniũ, ieiunium quadrageſimale. & Ieiunium quatuor temporum.

frone/ vrone/ vroone. i. heeren-tijns. Portorium, vectigal publicum, tributum, vectigal fundi: cenſus ſoli, qui principi penditur.

frone. j. fron-bode. Accenſus.

frone. j. vrunte/ ghevanghenisſe. Cuſtodia.

fron ghewald. j. ghevanghenisſe.

Fronckele. *vet. lovan.* j. fronſſe. Ruga.

fronckelen j. fronſſen. Rugare.

Fronſſe/ fronſſele. Ruga, plica, cutis contractio. *germ. runtzel.*

fronſſen/ fronſſelen. Rugare, corrugare, ſtriare, plicare: *gal. fronſer.*

fronſſen het veur-hooft. Contrahere ſupercilium, conſulcare frontem.

Frontieren des lands. j. paelen. Limites, termini, fines, oræ, *vulgò* frontes regionis. *gal. frontieres.*

frontier garniſoen. Milites limitanei.

frontier-landen. Agri limitanei, in limitibus prouinciæ liti.

Froone j. frone.

Fruyt. Fructus, fructus autumnalis, fructus arborum: pomum, arboreus fœtus *gal. fruict: ital. frutto hiſp. fruta, fruto: ang. fruite.*

fruyt/ nae-diſch. Bellaria, tragemata, ſecundæ menſæ.

fruyt-boom. Pomus, arbor frugifera, fructifera.

fruyt-merckt. Forum pomarium.

fruyt-ſoller. Oporotheca.

fruytagie. j. fruyt. Fructus.

fruytagie. j. loof-werck. Encarpa.

fruytenier. Pomarius. *gal. fruitier: ital. frutaruolo: hiſp. frutero: ang. fruter*

fruytenieren. Poma emere: & Poma vendere.

Fruyten. j. frijten. Frigere.

F V

Fuer. j. vier. Ignis.

Fupcki. Pulius.

Fupcke j. vuncke. Excipulus.

Fupcken. Pellere, trudere, protrudere, quatere, pulſare

Furet. j. foret Viuerra.

Furnieren. j foznieren.

Fuſſet. Panni ſerici genus. *vulgò* fuſſetta

Fuſte. Nauis ſpeculatoria, exploratoria: cataſcopiũ, myoparo, biremis, liburnũ, liburna, liburnica. *vulgò* fuſta. nauis fuſa. *gal. fuſte: ital. fuſta. hiſp. fueſta, fuſta.*

fuſte/ fupſte j. vijf amen. Genus vaſis vinarij.

Fuſteyn. Goſſypiũ, xylum. *vulgò* fuſtanum: & Pannus goſſypinus, xylinus, *vulgò* fuſtaneus: *qua voce Eraſmus vtitur in Colloquio*: & fuſtanicus *Lud. Viues. gal fuſtaine: ital. fuſtagno: hiſp. fuſtan: ang. fuſtyan.*

fuſteynen wambeys. Thorax goſſypinus, xylinus, fuſtaneus.

Fut/ futte. *ſax ſicamb.* Cunnus. *ger. futh.*

Futſel/ vutſel. Panniculus.

futſelen. Conſarcinare.

futſelen. Agitare, factitare: ſubagitare, attrectare. manticulari: & Nugari, nugas agere, friuola agere, tricari, muginari.

futſeler. Friuolus, friuolarius, nugator. & ger. Vxorius.

futſelinghe. Agitatio: & Gerræ, res friuolæ, nugæ, friuola.

futſel-

fulſel-boeck ſoecken. Fingere cauſas, nectere cauſas, moras quærere, differendi occaſionem quæritare, elabēdi anſam quærere.

G A

GAbbe/gabbeken. *vet.* Galerus: pileolus rotundus.

Gabbe. *ſland.* j. ſchyamme. Inciſura

Gábberen. Nugari, iocari. *gal. gaber ital. gabare.*

gabberdarie. Nugæ, iocus.

Gacheien *ger. ſicamb.* Cachinnari.

Gack/gacken. j. gheck / ghecken.

Gacke. *ger ſax. ſicamb* Monedula.

Gadde *friſ.* j. wijtingh. Apua

Gadder *ſicamb. ſax* j. tralie. Clathri, clathra, cancelli. *germ. gatter*

Gade. Cura, cuſtodia. *gal. garde.*

gade ſlaen. Obſeruare aduertere, curare: habere rationem, curam: animum aduertere.

gade-loos. *ſland.* Negligens.

gade-looſ hend. *ſland* Negligentia.

gade-looſelick. *ſland.* Negligenter.

Gade j. gadinghe. Forma, &c.

Gade gaepe/ gaepken. Socius, ſocia: compar, coniux, *de auibus dicitur.*

gade *ſiue* gaep *id ſignificat (inquit Becanus)* quod ita placet, vt eo potiri velimus.

gadelick/ gaeplick. *holl.* Aptus, conueniens, decens. & Conuenienter, aptè.

gaden/gaepen. Placere, collubere: & Conuenire, congruere: & Iungere ſiue coniungere par pari, coniugare paria: & Coniūgi, congregari ad generādum. Coniugari: & Commodare, accommodare: & Formare, deformare.

gadinghe. Forma, figura, qualitas, genus: *ger. gattung.* & Lubentia, voluptas: & Facilitas, commoditas, commodum, vtilitas. & Cōuenientia, congruentia. & Res ſpecie vel ſtatura inter ſe conuenientes.

Gadelen, Garrire more auium.

Gader/te gader, Simul, vnà pariter. Al te gader Simul omnes.

gaderen/ gaeren. Aggregare, colligere, congregare. *ἀγειρω. angl. gather.*

gader-bloed. Confluens, confluentes.

Garp. j. gap.

Gaele. Callus, ſcabies, macula, impetigo. *gal. galle.*

gaeligh/ghellig. Scabioſus. *gal. galleux.*

Gaelſch. Ingratus, inſuauis ſapore aut odore: hircoſus: ferinum ſaporem referens: inſipidus.

gaelſchepd. Virus ſaporis, ſapor ferinus, ingratus.

Gaen. Ire, gradi, vadere: tendere viam, iter, greſſum: conferre ſe: iter facere: incedere, ingredi. *germ. gon: ang. goe.* Gaen doen/gaen beſchicken. Faceſſere, ire ad faciendum. Gaen loopen. Dare ſe in pedes, conijcere ſe in pedes, conijcere ſe in fugam: fugere. Gaen te voete. Pedes ire, pedibus iter conficere pedibus proficiſci. Gaen beſien. Viſere, inuiſere, viſitare. Gaen. Fermenteſcere, creſcere fermento addito. Gaen in ſijn thien iaeren. Agere annum decimum. Gaen oft baeren wel oft qualick. Succedere, valere, bene aut malè, &c.

gaen-eruen. *vet. ſax.* Hæredes acceleranteſ: heredes cognati eius qui neque fratres neque ſorores poſt ſe relinquit moriens. & Hæredes in recta progenie deſcendē:es, qui lateralibus præfe- (runtur.

gaende-man. Viator.

Gaepen. Oſcitare, hiare, hiſcere. & Aperto ore ſpectare, auidè ſpectare, inhiare ſpectaculo, inhiare loquenti. pendere ab ore loquentis. & Fatiſcere, aperiri. *ger geinen, gauuen: ang. gape.*

gaeper. Oſcitator.

gaepaerdt. Oſcitator, auidus ſpectator: intentus ſpectator,

gaepende. Oſcitans, hians. & Hiulcus.

gaep-ſpel. Spectaculum.

gaep-ſtock. Auidus ſpectator, ſpectaculo inhians, ſtupidus ſpectator, qui hiās & ſtupidus aliquid ſpectat: agenti vel loquenti inhians: obtutu hærens defixus in vno. *Virg.*

gaepinghe. Oſcitatio. & Hiatus.

Gaer/gar. Prorſus, omnino.

Gaer. Coctus, percoctus, maturus *ger. gar.*

gaer maecken. Apparare, perficere: & Percoquere, perfectè coquere.

gaer byer. *friſ ſicamb* j. kabaret.

Gaer-kock. *ſax. ſic.* j. kabaretier.

Gaerand. j. waerand. Aſſertor.

friſéren/ vzieſeren. Refricare, criſpare. induce e pannis villos, *vulgò* friſare. *gal friſer: hiſp. friſar: ang. friſell.*

Friſt/ virſt vozſt. *germ. ſax. friſ ſicamb.* Tempus, oportunitas. & Terminus, temporis ſpatium. & Inducię litis: ampliatio.

friſten virſten vozſten. Seruare, conſeruare: & Differre, procraſtinare, prorogare, ſuperſedere, intermittere: ampliare.

friſten oft vozſten het oozdeel. j. vtſtellen. *vulgò* Actionem induciare.

friſtinghe. Inducię, ampliatio.

Frock. *vetus ſland.* Læna, ſuprema veſtis. *gal. froc.*

Fron/ vzon. *vet. germ. ſax.* Sacer. & Summus, præcipuus. Froniſge *apud Otfridum dicitur* honorandus, obſeruandus, reuerendus.

fron-bode. *vetus ſax.* Preco, miniſter publicus, ſtator, apparitor, accenſus *q. d.* ſacer nuntius.

fron-autaer. Summum ſiue precipuum altare.

fron-dienſt. Seruitium.

fron-ghewaldt. Iudiciaria poteſtas.

fron-recht. Ius ſacrum, ius diuinum.

fron-vaſten. Sacrum ieiuniũ, ieiunium quadrageſimale & Ieiunium quatuor temporum.

frone vzone/ vzoone. j. yeeren-tijns. Portorium, vectigal publicum, tributum, vectigal fundi: cenſus ſoli, qui principi penditur.

frone. j. fron-bode. Accenſus.

frone. j. vzunte/ gheuanghenisſe. Cuſtodia.

fron ghewald. j. gheuanghenisſe.

Fronckele. *vet. louan.* j. fronſſe. Ruga.

fronckelen j. fronſſen. Rugare.

Fronſſe/ fronſſele. Ruga, plica, cutis contractio. *germ. runtzel.*

fronſſen/ fronſſelen. Rugare, corrugare, ſtriare, plicare: *gal. fronjer.*

fronſſen het veur-hooft. Contrahere ſupercilium, conſulcare frontem.

Frontieren des lands. j. parlen. Limites, termini, fines, oræ, *vulgò* frontes regionis. *gal. frontieres.*

frontier garniſon. Milites limitanei.

frontier-landen. Agri limitanei, in limitibus prouinciæ ſiti.

Froone j. frone.

Fruyt. Fructus, fructus autumnalis, fructus arborum: pomum, arboreus fœtus *gal. fruict: ital. frutto hiſp. fruta, fruto: ang. fruite.*

fruyt/ nae-diſch. Bellaria, tragemata, ſecundæ menſæ.

fruyt-boom. Pomus, arbor frugifera, fructifera.

fruyt-merckt. Forum pomarium.

fruyt-ſoller. Oporotheca.

fruytagie. j. fruyt. Fructus.

fruytagie. j. loof-werck. Encarpa.

fruytenier. Pomarius. *gal. fruitier: ital. frutaruolo: hiſp. frutero: ang. fruter*

fruytenieren. Poma emere: & Poma vendere.

Fruyten. j. frijten. Frigere.

F V

Fuer. j. vier. Ignis.

Fupck. Pulius.

Fupcke j. vupcke. Excipulus.

Fupcken. Pellere, trudere, protrudere, quatere, pulſare

Furet. j. fozet Viuerra.

Furnieren. j fozmieren.

Fuſſet. Panni ſerici genus. *vulgò* fuſſetta

Fuſte. Nauis ſpeculatoria, exploratoria: cataſcopiũ, myoparo, biremis, liburnũ, liburna, liburnica, *vulgò* fuſta. nauis fuſa. *gal. fuſte: ital. fuſta. hiſp. fueſta, fuſta.*

fuſte/ fupſte j. vzij amen. Genus vaſis vinarij.

Fuſteyn. Goſſypiũ, xylum. *vulgò* fuſtanum: & Pannus goſſypinus, xylinus, *vulgò* fuſtaneus: *qua voce Eraſmus vtitur in Colloquiis*: & fuſtanicus *Lud. Viues. gal fuſtaine: ital. fuſtagno: hiſp. fuſtan: ang. fuſtyan.*

fuſteynen wambeys. Thorax goſſypinus, xylinus, fuſtaneus.

Fut/ futte. *ſax ſicamb.* Cunnus. *ger. futh.*

Futſel/ vutſel. Panniculus.

futſelen. Conſarcinare.

futſelen. Agitare, factitare: ſubagitare, attrectare: manticulari: & Nugari, nugas agere, friuola agere, tricari, muginari.

futſeler. Friuolus, friuolarius, nugator. & ger. Vxorius.

futſelinghe. Agitatio: & Geſtæ, res friuolæ, nugæ, friuola.

futſel-

Fuſel-boeck ſoecken. Fingere cauſas, nectere cauſas, moras quærere, differendi occaſionem quæritare, elabēdi anſam quærere.

G A

Gabbe/gabbeken. *vet.* Galerus: pileolus rotundus.

Gabbe. *ſland.* j. ſchramme. Inciſura

Gábberen. Nugari, iocari. *gal. gaber ital. gabare.*

gabberdarie. Nugæ, iocus.

Gacheien *ger. ſicamb.* Cachinnari.

Gack/gacken. j. gheck / ghecken.

Gacke. *ger ſax. ſicamb* Monedula.

Gadde *friſ.* j. wijtingh. Apua

Gadder *ſicamb. ſax* j. tralie. Clathri, clathra, cancelli. *germ. gatter*

Gade. Cura, cuſtodia. *gal. garde.*

gade ſlaen. Obſeruare aduertere, curare: habere rationem, curam: animum aduertere.

gade-loos. *ſland.* Negligens.

gade-looſ heyd. *ſland* Negligentia.

gade-looſelick. *ſland.* Negligenter.

Gade j. **gadinghe.** Forma, &c.

Gade gaepe/ gaepken. Socius, ſocia: compar, coniux, *de auibus dicitur.*

gade *ſiue* **gaep** *id ſignificat* (*inquit Becanus*) quod ita placet, vt eo potiri velimus.

gadelick/ gaeplick. *holl.* Aptus, conueniens, decens. & Conuenienter, aptè.

gaden/gaepen. Placere, collubere: & Conuenire, congruere: & Iungere ſiue coniungere par pari, coniugare paria: & Coniūgi, congregari ad generādum. Coniugari: & Commodare, accommodare: & Formare, deformare.

gadinghe. Forma, figura, qualitas, genus: *ger. gattung.* & Lubentia, voluptas: & Facilitas, commoditas, commodum, vtilitas. & Cōuenientia, congruentia. & Res ſpecie vel ſtatura inter ſe conuenientes.

Gadelen. Garrire more auium.

Gader te gader. Simul, vnà pariter. **Al te gader** Simul omnes.

gaderen/ gaeren. Aggregare, colligere, congregare. *Lyra. angl. gather.*

gader-bloed. Confluens, confluentes.

Gaep. j. gap.

Gaele. Callus, ſcabies, macula, impetigo. *gal. galle.*

gaeligh/ ghellig. Scabioſus. *gal. galleux.*

Gaelſch. Ingratus, inſuauis ſapore aut odore: hircoſus: ferinum ſaporem referens: inſipidus.

gaelſchepd. Virus ſaporis, ſapor ferinus, ingratus.

Gaen. Ire, gradi, vadere: tendere viam, iter, greſſum: conferre ſe: iter facere: incedere, ingredi. *germ. gon: ang. goe.* **Gaen doen/gaen beſchicken.** Faceſſere, ire ad faciendum. **Gaen loopen.** Dare ſe in pedes, conijcere ſe in pedes, conijcere ſe in fugam: fugere. **Gaen te voete.** Pedes ire, pedibus iter conficere pedibus proficiſci. **Gaen beſien.** Viſere, inuiſere, viſitare. **Gaen.** Fermenteſcere, creſcere fermento addito. **Gaen in ſijn thien iaeren.** Agere annum decimum. **Gaen oft vaeren wel oft qualick.** Succedere, valere, bene aut malè, &c.

gaen-eruen. *vet. ſax.* Hæredes acceleranteſ: heredes cognati eius qui neque fratres neque ſorores poſt ſe relinquit moriens. & Hæredes in recta progenie deſcendē:es, qui lateralibus præfe- (runtur.

gaende-man. Viator.

Gaepen. Oſcitare, hiare, hiſcere. & Aperto ore ſpectare, auidè ſpectare, inhiare ſpectaculo, inhiare loquenti. pendere ab ore loquentis. & Fatiſcere, aperiri. *ger geinen, gauuen: ang. gape.*

gaeper. Oſcitator.

gaepaerdt. Oſcitator, auidus ſpectator: intentus ſpectator,

gaepende. Oſcitans, hians. & Hiulcus.

gaep-ſpel. Spectaculum.

gaep-ſtock. Auidus ſpectator, ſpectaculo inhians, ſtupidus ſpectator, qui hiās & ſtupidus aliquid ſpectat: agenti vel loquenti inhians: obtutu hærens defixus in vno. *Virg.*

gaepinghe. Oſcitatio. & Hiatus.

Gaer/gar Prorſus, omnino.

Gaer. Coctus, percoctus, maturus *ger. gar.*

gaer maecken. Apparare, perficere: & Percoquere, perfectè coquere.

gaer byer. *friſ. ſicamb* j. kabaret.

Gaer-koek. *ſax. ſic.* j. kabarettier.

Gaerand. j. waerand. Aſſertor.

gaerandéren.j. waeranderen.
gaerand-schap.j. waerand-schap.
Gaerbel. Brasma, abortus aromatum siue seminum, aromata siue semina abortiua, nutrimento desecta, cassa, inania, minimique ponderis.
gaerbeleuren. Seligere siue secernere aromata, herbas, semina, & similia, eaque cribrare & purgare. *Garbal arabice* cribrare *dicitur.*
Gaerde.j.gheerde. Virga, flagrum.
Gaerde. Pes, funis quo transfertur velũ.
Gaerde/gaerd. *ger. sax. fris. sicamb.* Hortus, pomarium: *Brabantis hæc vox vsitatior in compositis, quàm in simplici: vt* boom-gaerd/ roose-gaerd/ &c. *gal. iardin: ital. iardino: hisp. iardin: ang. gardayne.* Op de gaerde loopen. Viuere ex stipe à rusticis extorta: hortos, pomaria, agros & villas populari atque deprædari.
gaerden het land. *vetus holl.* Populari agros.
gaerdenier. *sax. fris. sic. holl.* Hortulanus, horti custos. *gal. iardinier: ang gardyner.*
Gaerde/waerde/ gewarde. Custodia: & Prætoria cohors, satellites. & Præsidium. *vulgò* guardia. *gal. garde: ital. guardia: hisp. guarda.*
gaerde-knecht. Stipator, satelles.
gaerdiaen. *vetus.* Custos. Gaerdiaen van de minder-broeders. Præpositus Minoritarum. *vulgò* gardianus. *gal gardiẽ: ital guardiano: his. guardador.*
gaernisoen. Præmunitio. Gaernisoen van krieghs-volck. Præsidium, milites præsidiarij, milites qui custodiæ, tutelæ, ac defensioni locorum imponuntur: milites stationarij.
garnisoen op de frontieren. Milites limitanei.
Gaeren.j.gaderẽ. Aggregare, colligere.
Gaeren. Filum *angl. yarne.*
gaeren/gaeren-net. Euerriculum, sagena, cassis: & Plagæ, retia. & Indago, reticulata indago, carbaseum septum: series plagarum saltus cingentium & feras includentium.
gaeren-boom.j. weue-boom. Liciatorium.
gaeren-huyue. Reticulum.
gaeren-klopper.j. vlas hamer. Malleus stuparius.
gaeren-kroone.j. haspel. Harpedone.
gaeren-molen. Rhombus, harpedone.
gaeren-net j. gaeren. Euerriculum. Indago. &c.
gaeren-stock. Ames, pertica aucupalis, tendiculum sustentans.
gaeren-veder.j. gaeren-winde.
gaeren-wiel. Rhombus, girgillus.
gaeren-winde.j. gaeren-kroone. Harpedone, rhombus.
Gaerghel. Compago, commissura. & Ora, margo.
Gaersel.j.ver gaersel.
Gaerner.j.garnaerd.
Gaerwe/garwe/garbe/garue. Stratiotes, millefolium, militaris. *vulgò* supercilium Veneris.
Gaerwe/garwe/garbe/ coren-garwe. Merges, manipulus spicarum, fascis spicarum. *gal. gerbe.*
Gaerwen/gerwen. Præparare adornare, conficere.
gaerwen oft touwen het leder. Pelles conficere, perficere, macerare, depsere, subigere.
gaerwer. Coriarius, concinnator coriorum.
gaerw-kamer Sacrarium: locus in templo vbi sacerdos se præparat, & sacris vestibus adornat: & Sacrarium, adytum, cella, pars templi secretior. *vulgò* vestibulum.
Gaeue/gaue. Donum, munus.
gaue Gods. Donum Dei: & Pestis vel alia lues à Deo immissa.
Gaeue.j.gheue. Integer.
Gaffel. Furca, bidens, merga: furcilla, furcula.
gaffel-tanghe/gaffel-langh. *sax. sicamb.* .j. oor-worm. Fullo: vermis cuius cauda in bifurcum mucronem exit.
Gaffreye. *brux. louan.* j. af-val van de gans. Acrocolia anseris.
gaffreye/ gaffreyde. *fland.* Libum. *gal. gaufre, goufre.*
Ga[illegible]el. Pseudomyrtus, eleagnos.
Gaghel. *sicamb.* Palatum, cælum oris.
gaghelen/gaghen. Gingrire, glocitare instar anseris. *ang. gaggle.*
Gagie. Merces, præmium, stipendium, *gal gage: ital. gage: ang. gage.*
gagiéren. Persoluere, stipendium.
Gay. *vetus.* Pica glandaria, graculus, mone-

monedula. & Pfittacus. *gal. gay, geay.*

gap. Alacer, alacris. & Celer, ſubitus, præceps, repentinus. *ger. gehe: gal. gay: ital. gaio.*

gap veder. j. gaeren-veder. Rhombus, giugillus.

Gapch/gapchlick. *ger. ſax. ſicamb.* Præceps, ſubitus, ſubitaneus, repentinus.

gapchlick oft gapelick ſterven. Subitò mori: & Alacriter mori.

gapchlicke dood. Subita mors: & Mors deliberata, decreta.

Gape dood. j. gapchlicke dood.

Gape. j. gade. Cuſtodia: & Socius, ſocia, &c.

Gape. *vet. ang.* Venuſtus, politus.

Gapen. j. gaden. Placere, &c.

Gapoole. j. ghioole.

Gal-not/gal-appel/eyck-appel. Galla. *gal. noix de galle. ital. galla: hiſp. galha, agalla: ang. gallenutte.*

Galant-woztel. j. alant-woztel.

Gale. j. gaele. Callus, ſcabies.

Galeye. Nauis longa, nauis actuaria, triremis, quadriremis, quinqueremis, &c. *vulgò* galea, nauis galeata, galeatia, galeo. *gal. galee, gallere: ital. galea, galera: hiſp. galera: ang. galye.* Op de galeye ſetten. Ad remum dare, remo publicæ triremis affigere: ergaſtulo nautico mancipare: ad triremes relegare.

galey-voeum. Inſularij, ad remos damnati, ergaſtularij remiges, noxij ad triremes damnati. *vulgò* galiotæ. *galiote, hiſp. & galeotto ital.* i. remex.

Galeote. Galea, biremis. *vulgò* galeota. *gal galeote. hiſp. galeota.*

Galeon. *vide in Appendice.*

Galepſen. j. glepſen.

Galerije. Pergula: & Ambulatio, ambulacrum; hipetra ambulatio, ſubdialis inambulatio, paradromis. & Xyſtus, porticus tecta, hybernis exercitiis dedicata: & Periſtylium. & Lorica. *gal. gallerie: ital galeria. dicitur* gaelerije/ q. d gaenerije. *n. in l. mutato, ab eundo, ſicut Latinis* ambulacrum, & *Gallis pourmenoir, ab ambulando.*

Galghe. Gabalus, crux, patibulum, furca, arbor infelix, lignum infelix, infame: patibulum crucis.

galgh-aerd. Furcifer.

galghen-aes. Furcifer, cruciarius, patibulatus, ſuſpendioſus, dignus qui in cruce paſcat coruos.

galghen-knepel. Furcifer.

galghen-lap. Furcifer.

galghen-ſtrop/ galghen-ſtrick. Furcifer, verbero, magiſtia. *q. d.* laqueus patibuli, laqueus nexilis ſuſpendioſi.

galghen-veld. Carnificina: locus publicus, in quo iuſſu magiſtratus homines ſontes à carnificibus occiduntur.

Galghen-voghel. Furcifer.

Galigaen. Cyperus Babylonius: galanga vulgaris. Wilde galigaen. Cyperus, iuncus quadratus, iuncus anguloſus, triangulus. *gal. galingal: ital. galega.*

Galle. Bilis, fel. χολὴ. *quaſi* geale *ſiue* gheele. i. flauus. *ita Becanus germ gall: ang. gall.*

gallen-blaeſ ken. Veſicula fellis.

gallen den viſch. Exenterare piſcem, fel extrahere.

Galliſſen hout. j. kaliſſen-hout.

Galm. Echo, reflexio ſoni: ſonus reſultans.

galmen. Reſonare, retonare, remugire.

galm-gat. Specula ſine feneſtra tintinnabularis.

Galpen. Gannire inſtar vulpis.

Galueren. *ſland. holl.* Nugari, iocari, gannire.

Gamanderlijn / gamander-kruyd. Chamedrys, triſſago, quercula, ſerratula *germ. gamanderle gal. garmandree.*

Ganck gangh. Greſſus, gradus, inceſſus, ingreſſus, itio, meatus.

ganck/gangh. Angiportus, angiportũ: vicus anguſtus exitum non habens.

ganck/galerije. Pergula, ambulacrum.

ganck onder de aerde. Cuniculus; via ſubterranea. & Vena rei metallicæ.

ganck in de ſchepen. Pergula, agea, fori.

ganck-baer. Meabilis; facilè per omnia means. & Peruius: per quod iri poteſt.

ganck-baere waere. Merx vendibilis.

ganck-baer gheld. Proba moneta, bonus nummus, nũmus probatus, nummus vſualis, qui eſt in vſu, vſitatus.

ganghen. j. gam. Ire.

ganghet. Viator.

Gans/ganſe. Anſer: ganza *vox veterum Gallorum ſiue Germanorum, apud Plinũ. ger. ganß. hiſp. ganſo: ang. goſe, geeſe.*

ganſen-

ganſen-bout. Femur anſerinum.
ganſen-bloemen. Chryſanthemum, chamæmelum luteum.
ganſen-diſtel. Sonchus.
ganſen-gheroof. j. af-val. Aerocolia.
ganſen-kiecken. Pullus anſerinus.
ganſen-panne. *vetus.* Sartago.
ganſen-poel. Natatile.
ganſen ſmout. Adeps anſerinus.
ganſen-voet. Atriplex ſilueſtris, pes anſerinus *herbæ genus.*
ganſen-weidt/ganſen-wepde. Chenoboſcium, chenotrophium.
ganſer/ganſerick. Anſer mas. *ang.* gãder.
Gant. *germ. ſax. ſuã.* Auctio. *gal.* encant.
Gants/gantſch. Integer, totus, ſolidus, perfectus: & Cunctus, omnis. Gants ende gaer. Prorſus, omnino.
gantſchendt. Integritas, ſoliditas.
gantſchelick. Integrè, omnino, prorſus, penitus, ſolidè.
gantſchen j. geneſen. Integrare, ſanare.
Gapen. j. gaepen. Oſcitare.
Gaps/gaſpe. *friſ.* j. hand-vol. Manipulus.
Gar. j. gaer. Prorſus.
Garand. j. gaerand.
Garbei. j. gaerbel.
Garde. j. gaerde.
Gardijne. j. gordijne. Cortina.
Gareel. j. gareel. Helcium.
Garen. j. gaeren. Filum.
Garnaerd/garner. Gãmarus: & Squilla gibba, *piſciculi genus. gal.* guernette.
Garniſoen j. gaerniſoen. Præſidium.
Garoffel-bloeme. j. genoffel.
Gariete/gheriete. *ſland.* Speculæ, minæ, pinnæ, eminentiæ murorum. *gall.* carneaux, crenceaux.
Garreel. j. gareel. Helcium.
Gars. j. gras. Gramen.
garſe. *zeland.* Pratum viridans nullo cinctum aggere: herbida planities alluuione adiecta.
garſigh. Gramineus, herbidus.
garſinghe. *ſland.* Paſcua herboſa, viridantia.
Garſte. j gherſte. Hordeum.
Garſt/garſtigh. Rancidus, fracidus. garſtigh ſpeck. Rancidum lardum.
garſtigh zijn. Rancere. garſtigh worden. Ranceſcere.
garſtachtigh. Subrancidus.
garſtighheyd/garſthept. Rancor.
Garwe. j. gaerwe.
Gaſp/gaps. *friſ.* j. hand-vol.
Gaſpe. *ſland.* j. ghieſpe. Fibula.
Gaſt. Conuiua, hoſpes, qui hoſpitio excipitur, diuerſor. *ger.* gaſt. *ang.* geſt.
gaſt. *vetus. ſax. ſicam. hol. friſ.* Extraneus, peregrinus: qui longius decem milliaribus extra ditionem habitat. & Habitator oppidi, qui ciuis nõ eſt. Wilt gaſt. Qui quotidie, quauis ſeptimana de vrbe in vrbem, de regione in regionem proficiſcitur: neque in vlla ciuitate annum & diem habitat. *Queſt. Magdeburg.*
gaſt-baer. Hoſpitalis.
gaſt-baerheyd. Hoſpitalitas.
gaſt-bodt. *ſax. ſic.* Conuiuium.
gaſt-gaue. Xenium.
gaſt-houder. Hoſpes, conuiuator.
gaſt-huys. Xenodochium, hoſpitium publicum, hoſpitium ſacrum. *vulgò* hoſpitale.
gaſt-huys der ſiecken. Noſocomium, valetudinarium, hoſpitium languentium.
gaſt-huys der bedelaers. Ptochodochium, hoſpitium mendicorum.
gaſt-kamer. Triclinium, conclaue, diſcubitorium, hoſpitale cubiculum.
gaſt-mael. Conuiuium.
gaſt-meeſter. Architriclinus, hoſpes, hoſpitator, cõuiuator, ſympoſiarchus, ſympoſiarcha, magiſter conuiuij.
gaſt recht. *vetus.* Ius peregrinorum.
gaſt-vriend j. gaſt. Hoſpes.
gaſt-vrij. Hoſpitialis.
gaſt-vrijheyd. Hoſpitalitas.
gaſt-vrijlick. Hoſpitaliter.
gaſt-weerd/gaſt-weerder. Architriclinus, ſympoſiarcha, hoſpes, conuiuator.
gaſterije. Conuiuium, epulum, epulatio: & Hoſpitium.
gaſterij-houder. Conuiuator, hoſpes.
Gat. Foramen, foramentum.
gat. *vetus.* Ianua, porta. *ang.* gate, yate.
gat. *adag.* Anguſtia, res arctæ. Int gat zijn. In arcto verſari, rebus in arctis eſſe & Timere.
gat/aerſ-gat. Podex, anus.
gaten. Forare, perforare.
gatigh. Foraminoſus.

Gatte. *vetus.* Vicus, platea. *ger.* gaß. *ital.* chiaſſo

Gaud. *ſland.* j. goud. Aurum.

Gaue. j. gaeue. Donum. *&c.*

Gauelote. *ſland.* j. iauelijne. Tragula.

Gauw. Cautus, catus, ſollers, acutus, agilis, alacer, acer, attentus ad rem. *gal.* gay.

gauwe-loos. *ſland.* Negligens, ſocors.

gauwe-looſ heyd. *ſland.* Negligentia, ſocordia.

gauwe-looſlick. *ſland.* Negligenter.

gauwigheyd. Alacritas, vigilantia, diligentia.

gauwighlick. Alacriter, attentè, acriter, diligenter.

G H E *præpoſitiuum & ſeparabile.*

Ghe *particula præponitur verbis & participijs præteriti temporis: vt*, Ghe-acht/ ghe-bozen / ghe-broken / ghe-vanghen/ *&c. Item verbalibus: vt*, Ghe-back/ghebod/ghehoor/geſicht/ *&c. Exponitur aliquando Latine per* con: *vt*, Ghenaem/ gheſelle/ ghe-ſpele/ *&c. Quandoque etiam pluraliter: vt*, Ghebeente / ghe-boefte / ghe-berghte/ ghe-darmte/ *&c.* Ghe (*inquit Becanus*) *vocibus præpoſita, perfectionem indicat.*

Ghe-acht. Aeſtimatus.

Ghe-back. Piſtura, coctura, coctio: & Opus piſtorium, panis dulciarius, placenta.

ghe-backen. Piſtus, coctus: & Coctilis.

Ghe-baenden wegh. Callis, via trita.

Ghe-baer. Partus, paritura.

ghe-baer/ghe-beer. Geſtus.

ghe-baer-dienſten. Ceremoniæ.

ghe-baer. Tumultus, tumultuatio, turba: & Baritus *ſine* barritus; clamor militum, cùm acies vtrinque iunguntur.

ghe-baeren/baeren. Párere, edere partum: & Edere geſtus, geſticulari gerere ſe: & Tumultuare, tumultuari, turbare: & Barritum edere, clamorem edere, barrire. & Furore ſiue clamore incondito ſæuire, more vrſorum.

Ghebaerd. Barbatus.

Ghe-bannen. Exul, in exilium actus, deportatus, relegatus. *vulgò* bannitus.

Ghe-bannē zijn. Exulare. Ghe-bannen woꝛden. Relegari.

Ghe-bandelt. Deuinctus, obligatus, mancipatus.

Ghe-banné vier-ſchaere. Senatus legitimè coactus ſiue conuocatus.

Ghe-bas. Latratus, us.

Ghe-beckt. Roſtratus.

Ghe-bed. Precatio, comprecatio, preces: rogatus, us: oratio.

ghe-beden. Rogatus, oratus.

Ghe-bedt/ghe-beddet. Decumbens ex partus dolore.

Ghe-beelde. Pictus, picturatus.

Ghe-beente. Oſſa, compages oſſium.

Ghe-belt/ghe-bellet. *ſlan* j. ſtad-kind. Prodigentiæ condemnatus: cui bonis interdictum eſt tintinnabuli ſonitu.

Ghe-benedijden. Bene precari, bona dicere, bona precari: benedicere *apud Eccl.*

ghe-benedijdinghe. Bona precatio: benedictio, eulogia.

Ghe-berdert. Coaſſatus.

ghe-berdert aenſicht. j. berderen aenſicht.

Ghe-beren. j. ghebaeren.

Ghe-berghte. Montes. *vulgò* montana, orum.

Ghebet. j. ghe-bit. Morſus, us: & Frœnum.

ghe-beten. Morſus, a, um.

ghe-betigh. Mordax, dentatus, infeſtus.

ghe-betighe woꝛden. Verba dentata, aculeata.

ghe-betighheyd. Mordacitas.

ghe-betighlick. Mordicus, mordicitus.

Ghe-beuren. Contingere, accidere, euenire, obuenire, obtingere, fieri, vſu venire.

ghe-beurte/ghebooꝛte. Accidentia, euētus: & Vice, vicem. Met ghe-beurten oft be-hooꝛten iet doen. Per vices, viciſſim, alternatim aliquid agere. Tis nu mijn ghe-beurte. Nunc ad me redit ordo.

Ghe-bied. Iuſſum, mandatum, præceptum: & Ditio, imperium, iuriſdictio: & Territorium. & Regio.

ghe-bieden. Iubere, edicere, præcipere, indicere, imperare, mandare, denunciare: & Offerre: & Commendare.

ghe-biedet. Mandator, iuſſor, præceptor, imperator.

ghe-biedeniſſe. Commendatio.

Ghe-bindte. j. ghe-bondte.

Ghe-

Ghe-bit. Morſus: & Dentes. & Orea, frenum, poſtomis: & Lupatum, lupus murex. *ger.* gebyß: *ang.* byt, *bytte.*

Ghe-blacs. Flatus.

Ghe blepckt. Inſolatus.

Ghe-bladert. Frondoſus, folioſus.

Ghe-blancket. Ceruſſatus.

Ghe-blick. j. blick. Nictus.

Ghe-bloemt / ghe-beeld kleed. Veſtis picta, pictura.

ghe-bloemde tafel. Menſa vndulata, vndatim criſpata.

Ghe-bod. Iuſſum, mandatum, præceptum, edictum, edictio, imperium.

ghe-bod. j. kerck-ghe-bod. Promulgatio in eccleſia.

ghebod. Licitatio, oblatum: oblatio pretij: conditio lata.

ghe-boden. Iuſſus, indictus.

ghe-boden dier-dagh. Indictæ feriæ, feriæ imperatiuæ. Ghe-bodē baſten-dagh. Indicta ieiunia, imperatiua ieiunia.

Ghe-boefte. Nebulones, caterua nebulonum, colluuies, fæx.

Ghe-bonden. Ligatus, vinctus.

ghe-bonden dagben. *vetus.* Feriæ, dies feriati. *q. d.* dies ligati.

ghe-bondte / ghebundte. Colligatio, faſcis. & Contignatio, lacunar, laquearium, tabulatum, contabulatio, coaxatio, coaſſatio.

Ghe-boogh-ſaem. Flexibilis, flexilis: & Obediens, obſequens, humilis.

Ghe-boomte. Frutex: frutices, arbores.

Ghe-booſdt / gheſoomt / gheſtickt. Fimbriatus, prætextus, acu pictus: *a* booſden.

Ghe-booſt / gheboozet. Foratus, perforatus: *a* booſen. Gheboozt gat. Foramen, foramentum.

Gheboſen. Natus, prognatus, editus, genitus: & Oriundus.

Gheboſen woſdē. Naſci, enaſci, exoriri, prouenire in vitam, ſuſcipi in lucem.

Ghe-boſſt. Mammoſus, pectoroſus.

ghe-boſte. Natiuitas, ortus, exortus, geneſis. Gheboſt-dagh. Natalis, natale, dies natalis, natalitius. Gheboſt-feeſte. Natalitia.

ghe-boſtigh. Natalis, natalitius: & Oriundus, ortus, prognatus.

Ghe-boſſtelt. Setoſus, ſetiger.

Ghe-bouw. Aedificium, ſtructura, ædificatio, fabrica.

ghe-bouwet. Aedificatus.

Ghebraed. Aſſum, daps aſſaria, aſſata, aſſa.

ghe-braeden. Aſſus, toſtus. ghebraeden vleeſch. Caro aſſa, toſta.

Ghe-brandt. Vſtus, aduſtus, toſtus.

ghe-brand-teeckent. Stigmatias, literatus, inſcriptus, ſtigmaticus, ſtigmoſus, notis compunctus: cui inuſta eſt nota.

ghe-branden wijn. j. brand-wijn. Vinum igne liquatum.

Ghe-breck. Defectus, deliquium, penuria, egeſtas, inopia, indigentia, vitium, morbus.

ghe-breck van gheldē. Difficultas numaria, difficultas rei numariæ, inopia argentaria.

ghe-breck hebben. Carere, egere, indigere, opus habere.

ghe-breckelick / kranck. Morbidus, morboſus.

ghe-breckigh. Egens, indigens, indigus: & Defectiuus, deficiens, mancus.

ghe-breke / ghe-breck. Defectus, deliquium, vitium. In ghebreke zijn. Deficere, deeſſe.

ghe-brekē. Deficere, deeſſe, defieri, abeſſe.

ghe-brekigh. j. ghe-breckigh.

Ghe-brepdt. Dilatatus.

ghe-brepdt gheliick huyuen. Reticulatus.

Ghe-brockt. Friatus, tritus, intritus.

ghe-brockte ſpijſe. Intritum, intrita.

Ghe-broeders. Fratres, ſymphratores. *vulgo* confratres.

ghe-broeders huyſ-brouwen. Ianitrices, duorum fratrum vxores.

ghe-broeders kinderen / ghe-broeder-linghen. Patrueles, fratrum filij: fratres patrueles, ſorores patrueles.

Ghe-broedt. Fotus, incubatus, a, um.

ghe broedſel. j. broedſel.

Ghe-brought. Latus, allatus, apportatus.

Ghe-broken. Fractus, ruptus.

ghe-broken ſtuck. Fragmentum.

ghe-broken. j. ghe-ſcheurt. Hernioſus.

ghe-brokenheyd. Fractura. & Hernia, ramex.

Ghe-broock-ſaem. Lentus, flexibilis.

Ghe-bruyck. Vſus, vſio.

ghe-bruyck-neminghe. Vſucapio, onis.

Ghe-

ghebruyckelick. Vſualis, vſuarius: & Vſitatè.
ghe-bruycken. Vti, vſurpare, frui, vſitare.
ghe-bruyckigh. Vſitatus.
ghe-bruyckinghe. Vſus, vſio, vſurpatio.
ghe-bruyckt. Vſitatus.
ghe-bruyckt worden. In vſu eſſe, vſurpari.
Ghe-bucht. j. bocht/ bucht.
Ghe-buer. Vicinus, confinis, accola, finitimus, conterminus.
ghe-buer man. Vicinus.
ghe-buer-wijf. Vicina.
ghe-buere. Vicina.
ghe-buerlick. Vicinus: & Familiaris, comis, humanus.
ghe-buer-ſaem. Comis erga vicinos, ciuilis.
ghe-buerſaemheyd. Vicinia, vicinitas, comitas.
ghe-buerte. Vicinia, vicini.
Ghe-bueren. j. ghe-beuren. Contingere, euenire.
Ghe-buerſt oeft. *holl.* Pomum vietum.
Ghe-bult. Gibbus, gibboſus.
Ghe-bundte. j. ghe-bondte.
Ghe bacht. Cogitatus, a, um.
ghe-bacht-weerdigh. Memoratu dignus, memorabilis.
ghe-bachte. Cogitatus, cogitatio, mens, meditatio.
ghe-bachten. *ſland.* j. ghebencken. Meminiſſe, cogitare.
ghe-bachteniſſe. Memoria. & Meditatio, cogitatio, mens.
ghe-bachtigh. Memor.
Ghe-baen. Factus, diſpoſitus: & Forma, facie ſiue vultu præditus, figuratus.
ghe-baente. Facies, figura, forma, ſpecies.
ghe baente des aenlichts. Vultus, us.
Ghe-banck. *ger. ſax. ſicamb.* j. ghebenck. Meditatio.
Ghe-danck. j. danck. Gratiarum actio.
ghe dancken. j. dancken. Agere gratias.
Ghe-darmte. Inteſtina.
Ghe-deckt. Opertus, tectus.
Ghe-deelt. Partitus, diuiſus in partes.
ghe-deelte. Partitio, diuiſio, pars.
Ghe-dreſſemt. Fermentatus.
Ghe-dreghen. *vetus.* Formoſus.
Ghe-denck. Cogitatum, cogitatio.
ghe-denck teecken. Monumentum, ſignum memoriale.
ghe-dencken. Meminiſſe, recordari, recolere, memorari, meminiſſe, reminiſci.
ghe-denckeniſſe. Memoria. & Monumentum, mnemoſynon.
ghe-deplt. j. ghe-deelt. Diuiſus.
Ghe-deum. j. deun. Tremor.
Ghe-deurnt. Spinis ſeptus, vepribus munitus
ghe-deurnte. Dumetum, dumus.
Ghe-dichte/ ghedichtſel. Commẽtum, figmentum. & Poëma, poëſis, carmen, epigramma, rhytmus.
ghe-dichte des meeſters. Dictata magiſtri.
ghe-dichtſel. j. ghedichte.
ghe-dichtigh. Compoſitus.
ghe dichtighlick. Compoſitè, aptè. ghedichtighlick ſpreken oft ſchryuen. Compoſitè loqui aut ſcribere.
Ghe-dienſtigh/ dienſtigh. Obſequioſus, officioſus.
ghe-dienſtigheyd. Obſequium, officiũ.
ghe-dienſtighlick. Obſequioſè, officioſè.
Ghe-dierte. Animal, pecus, animans.
Ghe dyden/ ghe-dyen. Fieri, confieri.
ghe-dyden/ be-dyden. Proficere, ſuccedere: peruadere, procedere, euadere.
Ghe-dinghe. Cõditio, pactum, lex, ius, iudicium, res: & Diſceptatio, controuerſia, lis, dica, forenſis cauſa, cauſa iudicialis, iudicium.
Ghe-docht. j. ghedacht.
Ghe-doen. Agendo perficere, proficere. Wel ghe-doen. Rem facere.
Ghe-doluen. Foſſus.
ghe-doluen ſout. Sal foſſilis, foſſitius, è terræ viſceribus effoſſus.
Ghe-dommel. j. dommelinghe.
Ghedoodt. Occiſus, lethatus.
Ghe-dooghe. Patientia. & Venia, licentia, permiſſio.
ghe-dooghen. Pati, permittere, ſinere, indulgere.
ghe-dooghenisſe. Patientia, permiſſio, licentia.
ghe-doogh-ſaem. Patiens, tolerans, indulgens.
ghe-doogh-ſaemheyd. Patientia, licentia, tolerantia, indulgentia.
Ghe-dooznt j. ghe-deurnt.
Ghe-dopt. j. ghedzeuen ſilver. Argentum puſtulatum.
Ghe-dopt ep. Ouum frixum.

Ghe-doſt.

Ghe-doſt. Veſtibus munitus.
Ghe-dzaeghen.ſ.be-dzaeghen.
Ghe-dzaep.ſ.dzaep. Citò.
Ghe-dzaept. Tortus,tortilis,tornatilis.
ghe-dzaept werck.ſ.ghedzeuen.
Ghe-dzaght .ſ. dzaght.
ghe-dzaghtigh. Fertilis, ferax, fecundus.
ghe-dzaghtighepd. Fertilitas.
Ghe-dzangh. Stipatio, preſſus, preſſura.
Ghe-dzeuen Actus, agitatus, pulſus, impulſus.
ghe-dzeuen werck. Toreuma: opus cælatum tornoque factum. & Opus malleo ductum: tenuatum in laminas.
ghe-dzeuen ſiluer ghe-dopt ſiluer. Argentum puſulatum, puſtulatum, cælatū: cruſta & emblemata argenti cælati.
Ghe-dzogh/ ghe-dzoght. Ludificatio, impoſtura, præſtigiæ, ſpectrum, phantaſma. & Animalcula monſtroſa. à dzieghen.i. fallere.
Ghe-dzom.*ſtand.* Preſſura; preſſus, us.
Ghe-dzoncken. Potus.
Ghe-dzonghen. Preſſus; impulſus. & Tumidus, turgidus. Ghe-dzonghen ſitten. Sedere arctè, anguſtè.
Ghe-dzupſch. Impetus, vis, violentia, inualio.
ghe-dzupſch/ge-rupſch. Strepitus, ſtridor, fremitus, ſonor, tragor, murmur.
Ghe-dueren.ſ.dueren. Durare, perennare, conſiſtere. ghe-duerende dien tijd. Per id tẽpus, per eos annos, dies.
ghe-duerigh. Durabilis, perpetuus, perennis, aſſiduus, continuus, perpes, durans, conſiſtens.
ghe-duerighepd. Aſſiduitas.
ghe-duerighlick. Aſſiduè, perennè, continenter, iugiter, perſeueranter, inſtãter.
Ghe-dught. Verendus: & Venerandus: obſeruandus, reuerendus.
ghe-dughte. Reuerentia, obſeruantia, obſeruatio.
ghe-dughtigh. Venerandus, reuerẽdus.
Ghe-duld. Patientia.
ghe-duldigh.ſ.ber duldigh. Patiens.
ghe-duldighepd. Patientia.
ghe-duldighlick. Patienter.
Ghe dwee / ghe-dwaey / dwee / ghe-dweegh-ſaem. Mollis, mitis, manſuetus, trãquillus, lenis, lætus, placidus.
Ghe-dwoghen. Lotus, abſterſus.
Ghe-dwonghen. Coactus.
Ghe-echt. Legitimo matrimonio iunctus.
Ghe-eedt.ſ.be eedt. Iuratus.
ghe eedde. Coniurati.
Ghe-erft.ſ.ghe-goedt.
ghe-erue. Hæres.
Ghe-fondeert. Fundatus. Wel ge-fondeert zijn op goedt recht. Niti æquo & bono, niti firmo ſolidoque iure.
Ghe frijt vleeſch. Caro frixa, *vel potiùs* fricta.
Ghe-friſeert laecken. Pannus villoſus.
ghe-friſeerde mantel. Penula gaulapina, gauſape, veſtis villoſa.
Ghe-fronſſelt/ghe-fronſt. Rugatus, rugoſus.
ghe-fronſſelt oft ge-frõſt voor-hooft. Frons rugoſa, corrugata, caperata, contracta, ſtriata.
Ghe-gaet. Perforatus.
ghe-gaetten kaeſe. Caſeus fiſtuloſus, foraminibus plenus, parum preſſus.
Ghe-ghieten. Effuſus.
Ghe-ghieuen. Datus, donatus. Ghe-ghieuen den eerſtẽ dagh van Meye. Datum calendas Maij.
Ghe-ghijſelde mannen. Obſides.
Ghe-goedt ende ghe-erft. Poſſeſſor factus, in bonorum poſſeſſione miſſus, inueſtitus in bona. Wel ghe goedt/ rijck van erue. Prædiatus.
Ghe-gordt. Cinctus.
Ghe-goten. Fuſus.
ghe-goten beeld. Fuſilis ſtatua, conflatile idolum.
Ghe-grauen. Foſſus, foſſitius.
Ghe-greffit. Inſitus.
Ghe-grepen. Apprehenſus.
Ghegroet. Salutatus Weeſt ghegroet. Salue, ſis ſaluus, ſaluere te iubeo, aue.
Ghe hack/ ghe-kap. Conciſio.
ghe hackelt. Conciſus, diſciſſus.
ghe-hackt ghe-kapt. Conciſus. (tal.
ghe-hackte oft ge-kapte ſpijſe. Minu-
Ghe-haerdt/ghe-hapzdt. Crinitus, comatus, capillatus.
Ghe-haet. Inuidioſus.
ghe haeten.ſ. haeten. Odiſſe.
Ghe-handſaem.ſ.be-hend.
Ghe-haenghen. Sulpenſus. & Suſpendioſus, laqueo nexili ſtrangulatus.
Ghe-hanteert. Frequentatus, verſatus.
Ghe-hauent. Cultus, ornatus.

ghe-

ghe-hauenecrt. Ornatus & inſtructus ſupellectile.

Ghe-hecht. Firmus, fixus, deuinctus, alligatus.

ghe-hecht. *vetus. ger* Ager, pratum: lignetum ſepibus circumſcriptum, ab vſu publico ſeparatum, & cuſtoditum.

ghe-hechte bancke/ghe-hechte dingh/ghe hecht ghe-richt. *ſax.* j. ghe-bannen dier-ſchaere. Tribunal, ſacer circulus, conſiſtorium.

Ghe-heel. Totus, ſolidus, integer.

ghe heelick. Omninò, prorſus, integrè, ſolidè.

Ghe-heet. j. ghe-bod. Iuſſum.

ghe-heeten. Iuſſus, a, um.

ghe-heeten/ghenoemt. Nominatus, vocatus.

ghe-heeten worden. Iuberi. & Nominari, vocari, dici.

Ghe-hepin. *ger. ſax.* Secretus. & Familiaris.

ghe-hepmeniſſe. Myſterium, arcanum.

Ghe-hepmt. Septus.

ghe-hepmte. Septum.

Ghe-heldt. Inclinatus, procliuis.

Ghehemelt. Conuexus, a, um.

ghe-hemelte. Conuexitas. & Teſtudo.

ghe-hemelte des mondts. Palatum, cælum oris: οὐρανὸς,

Ghe-henghen/ghe-hinghen. Sinere, admittere, permittere, indulgere, conſentire, dare veniam vel licentiam, concedere.

ghe-henghenisſe. Permiſſio, indulgẽtia, licentia, conſenſus.

Ghe-herdt/ghe-hardt. Duratus.

Ghe-hermen. j. be-hermen/ghermen. Mouere.

Ghe-hert. Animatus, corde ſiue animo præditus, animo aut voluntate affectus.

Ghe-heuelt brood. Panis fermentatus.

Ghe-heughen/ghehoghen. Commemorare, memminiſſe, celebrare memoriam, memoria tenere.

ghe-heughenisſe. Commemoratio, memoria, celebritas, memoria læta, memoria celebris, celebratio, recordatio.

Ghe hinghe. j. herre. Cardo.

ghe hinghen. j. ghe-henghen.

Ghe-hoeckt. Angulatus.

Ghe hoghen. j. gheheughen.

Ghe-holt. Cauatus, excauatus.

Ghe holte/ghe-heulte. Cauum, concauum, foſſa, ſolum foſſæ: ima pars foſſæ.

Ghe-honight. Mellitus, melle conditus.

Ghe-hoont. Deceptus.

Ghe hoopt. Cumulatus, accumulatus.

Ghehoor. Auditio, auditus, us: & Audientia.

ghe-hoor der viſſchen. Branchiæ.

ghe-hoor gheuen. Fauere linguis, benignè & attentè audire, attentè bonaque cum venia audire verba alicuius: dare aures alicui.

ghe-hoor-loos. Surdus.

ghe-hoorſaem. Dicto audiens, obediẽs, obſequens, morigerus.

ghe-hoorſaem ;ijn/ghe-hoorſaemen. Obedire, obtemperare, parêre, obſecundare, morigerari, morem gerere.

ghe-hoorſaemheyd. Obedientia, morigeratio, obtemperatio,

ghe-hoorſaemlick. Obedienter.

Ghe-hoornt. Cornutus, corniger.

Ghe-houden. Tentus, retentus, deinctus. & Obligatus. & Obnoxius.

ghe-houden ;ijn. Debere, teneri. Ick bẽ inv ghehouden. Sum tibi deuinctus, obſtrictus, obnoxius beneficiis: plurimum tibi debeo, in ære tuo ſum

ghehouden ;ijn veur be-loſte. Teneri promiſſo.

Ghe-houd. j. houd/hold. Fidus, fidelis.

ghe-houd man. Maritus, fidus coniux: dominus.

ghe-houde vrouwe. Vxor, matrona, marita, mulier nupta, fida coniux: domina, ſocia thori.

Ghe-hucht. Vicus, vicus paganus ſiue ruſticus.

ghe-huchtken. Viculus.

Ghe-huert. Conductus, conductitius.

Ghe-hupl. Vlulatus, eiulatus, eiulatio.

ghe-hupl. Leſſus, lugubris eiulatio.

Ghe-hupſe. *vetus.* Coniux, maritus, marita.

ghe hupſene. *vetus.* Coniuges.

Ghe-huldt/ghehuldet. Inauguratus.

ghe-huldigh. Fauens, fidelis.

Ghe-hult ghe-hullet. Redimitus, vittatus.

Ghe iaegh/ghe-iagh. Venatus, us.

Ghe-iaick. Gannitus.

Ghe-ydelt. Vacuatus, euacuatus, inanitus.

Ghe-yſt be-yſt. Glaciatus, gelatus.

Ghe iuyt. j. iuyt. Iubilus.

Ghe-kaft. Paleatus.

ghe-kaften moyter. Arenatum paleatum, lutum paleatum.

Ghe-kamert. Cubiculo incluſus.

Ghe-kamt. Criſtatus.

ghe-kambe haenen. Criſtati galli.

Ghe-kap ghe-hack. Conciſio.

ghe-kapt. j. ghe-hackt. Minutim conciſus, minutatim conſectus.

Ghe-keert. Verſus, conuerſus.

Ghe-keret. Purgatus ſcopis.

Ghe-kemt. Pexus, pectitus.

Ghe-kerft. Crenatus, pinnatus.

Ghe kerm/ kermingh e. Lamentum, lamentatio, eiulatio.

Ghe keurt. Legitimus, probus, lege approbatus.

Ghe-kijf. Lis, altercatio, diſceptatio.

Ghe-klanck. Clangor, ſonus, ſonitus, tinnitus, tinnimentum.

Ghe-klinck. Tinnitus.

Ghe-klont. In maſſas redactus: & Gleboſus.

Ghe-klontert. Conglobatus, coagulatus, concretus.

ghe-klopt. Tuſus. ghe-kloptē boeckt. Liber malleatus, malleo complanatus.

Ghe-klotert. Conglobatus, coagulatus.

Ghe-knabbelt. Roſus.

ghe-knabbelde minne. Iræ amantium.

Ghe-knaeght. Roſus.

Ghe-knauwt. Manſus.

Ghe kned. Subactus, depſiticus.

Ghe knobbelt. Nodoſus, geniculatus.

Ghe-knoopt. Nodatus, in nodos ligatus, nexus in nodum.

Ghe-kocht. Emptus, emptitius.

Ghe-koppelt. Copulatus.

Ghe-koren. Electus, coopratus.

Ghe-koyſt. Cruſtatus, cruſtoſus.

Ghe-kouuen, Entoma, inſecta: animalcula exanguia, tenui quadam fiſtula cohærentia, & circa medium inciſa. *à* keruen i. incidere, *quòd holl. & zeland.* kouuen *dicitur.*

Ghe-koſen/ghe-kozen. Electus.

Ghe-kouſt. Caligatus.

ghe kouſte dupue. Daſypus: columbus pedibus plumeis: columbus plumipes. *q.d.* caligatus.

Ghe-kraeck. Fragor.

Ghe-kraep. Cantus gallorum.

Ghe-krijghen j. krijghen. Acquirere.

Ghe-krijſch. Conclamatio, clamor, vociferatio, exclamatio, barritus.

Ghe-krijt. Ploratus, eiulatus, planctus.

Ghe-krolt. Criſpus.

ghe-krolt met dē pziem. Calamiſtratus

ghe krolt hayr/ krups hayr. Capillus criſpus, intortus, crines vibrati.

Ghe-krompen. Contractus.

Ghe-kromt. Curuatus.

Ghe-kronckelt/ghe-krolt. Criſpus, intortus, tortuoſus, ſinuoſus.

Ghe-kroont. Coronatus.

Ghe-kruydt. Aromatibus ſiue herbis conditus.

Ghe-lach. Riſus. *à* lacchen. i. ridere.

Ghe-laden. Onuſtus, oneratus.

Ghe-laegh/ ghe-laeghe. Symbolum, ſymbola, collecta, collatio in cœnę apparatum, ſympoſium, compotatio. *dicitur* ghe-lag *ſiue* ghe-laegh/ *à* legghen. i. ponere: *quòd quiſque ſuam partem apponat & conferat.*

ghe-laegh-vry. Aſymbolus, immunis à ſymbolo.

ghe-laeghſ-man. Symboli ſocius, ſympotes, compotor.

Ghe-laegh-ſaem. *ſland.* j. wel ghe-leeghen. Commodè ſitus.

Ghe-laeght. *vetus.* j. ghe-leght. Poſitus.

ghe-laeghde laeghen. *vetus.* Inſidiæ ſtructæ, inſidiæ compoſitæ.

Ghe-laet. Geſtus, habitus, vultus, apparitio, oſtenſio: ſtatus, ſpecies.

ghe-laet des aen-ſichts. Vultus, os, habitus, frons, animi affectus qui ex fronte perſpicitur. Valſch ghe-laet. Falſus & ſimulatus vultus. Blyd ghe-laet. Frons hilaris, vultus hilaris.

ghe-laeten/laeten. Apparere.

ghe-laeten. Simulare vultum, fingere vultum, præ ſe ferre. Sich ſot ghelaetē. Bardum ſe facere, *Plaut.* Oſtendere ſe fatuum, ineptire, ſtolidum ſe aſſimilare.

ghe-laetigh. Vultu venuſto & modeſto: vulto hilari.

Ghe-lagh. j. ghe-laeghe.

Ghe-lande. Conſors terræ, agri, prati: poſſeſ-

poſſeſſor agri aut fundi: & Confinis, conterminus.

ghe-lande. Portio, pars, proportio rata, proportio contingens & æquipollēs. Nae ghe-lande. Pro rata, pro parte rata, habita ratione proportionis. *vulgò* ad æquipollentiam. Betaelen nae ghe-lande van den koop. Pro rata proportione emptionis ſoluere pretium: pro ratione, modo & quantitate emptionis.

Ghe-langht. Porrectus, promptus.

Ghe-lapt. Reſarcitus, ſarcinatus. & Compactus, compactilis.

ghe-lapt kleed. Veſtis pannoſa.

Ghe-lat. j. glat. Lubricus.

Ghe-led ghe-lid. Membrum, articulus, iunctura: compages membrorum.

ghe-led/ ghelid van de ſlagh-oꝛden. Acies exercitus, ordo, phalanx.

ghe-led-maet. j. lid-maet. Artus.

ghe-led-werf/ ghe-led-knoop. Vertebra.

ghe-led-water. j. lid-water.

Ghe-leden. Paſſus.

ghe-leden. Præteritus. ghe-leden dꝛy iaeren. Ab hinc triennium, ab hinc annos tres, ab hinc annis tribus.

Ghe-leent. Commodatus.

ghe leent oft ont leent goed. Mutuum, commodatum.

ghe-leent gheld. Pecunia mutuatitia, mutuo data, mutua.

Ghe leert. Doctus, eruditus, bonus arte: & Literatus, peritus legendi & ſcribendi.

ghe-leertheyd. Doctrina, eruditio, ſcientia.

ghe-leerdelick. Doctè, eruditè.

ghe-leerigh. Docilis, docibilis.

ghe-leerigheyd. Docilitas.

Ghe-leerſt. Ocreatus.

Ghe-leerſten. j. ghe-lepſten.

Ghe-legge. j. ſchoof. Merges, faſcis ſpicarum.

Ghe-leghe. Poſitus, ſitus, us.

ghe-leghe. Villa, domus ruſtica, magalia, domicilium, habitatio.

ghe-leghen. Situs, poſitus, a, um Wel ghe-leghen. Oportunus, commodus, aptus.

ghe-leghen ſyn. Situm eſſe.

ghe-leghen zyn. Iacere.

ghe-leghen ſyn. Reſidere. Te windt is ghe-leghen. Ventus reſedit, concidit, conſopitus eſt.

ghe-leghen/ in-gheleghen van kinde. Puerpera, ex dolore partus decūbens.

ghe-leghenthеyd. Situs, us: poſitus, us: poſitura, ſtatus.

ghe leghenthеyd des landſchaps. Situs, natura & regio prouinciæ poſitio: *vulgò* ſitu atio.

ghe-leghenthеyd. Commoditas, opportunitas, occaſio, tempus idoneum, commodum, oportunum. & Conditio, ſtatus, locus, circumſtantia.

Ghe-legghen. j. legghen. Ponere.

ghe-leght. Poſitus,

Ghe lepde. Deductio, ductus. *vulgò* conductus. & Commeatus, miſſio, dimiſſio, permiſſus, venia. Dꝛy ghelepde. Fides publica, commeatus tutus & liber, commeatus publicus: ſecuritas. *vulgò* ſaluus conductus. Dꝛy ghelepde gheuen. Tuti itineris literas concedere, ſecuritatem in itinere præſtare. *vulgò* ſaluum conductum dare.

ghe-lepd-bꝛief. Symbolum: diploma tuti & liberi commeatus, literæ publicæ fidei, libellus.

ghe-lepden. Deducere, conducere, comitari.

ghe-lepdſ-man. j. lepdſ-man.

Ghe lepſigh. Aſſuetus.

ghe-lepſigh zyn. Conſueſſe, aſſuetum eſſe.

ghe-lepſer/ kalland. Commercia exercens: qui conſueuit merces commutare cum aliquo.

ghe-lepſer/ kallepſer. Concubinus, qui conſueuit ſiue conſuetudinem habet cum muliere.

Ghe-lepſten. *vetus*. Carere.

Ghe-lepſten. j. leerſten. Facere, præſtare.

Ghe leken. Similatus, aſſimilatus.

Ghe-lenght. Prolongatus, productus.

Ghe-lente/ ghe-linte/ glente. Sepes, lutamentum, maceria, maceries, ſepimētum fabrile, ſepes ſtructilis, ſepimentum, paries concratitius.

Ghe lenſteren. j. ghelinſteren/ glinſteren. Fulgere, micare.

Ghe-leſen. Lectus.

Ghe-leuen. Peruiuere, vita frui.

Ghe-licken/ glicken. Nitere, fulgere,

ſplendere, rutilare: & Polire, complanare.

ghe-lick-ſteen. Pumex.

Ghe-lid. j. ghe-led. Membrum.

Ghe-lieft. Amatus, dilectus, charus.

ghe-lieue. Amicus, amica.

ghe-liefken / ghe-lieuecken. Amicus, amica: amaſius, amaſia.

ghe-lieuen. Amare.

ghe-lieuen. j. be lieuen. Placere, complacere, lubere.

Ghe-ligghen. Decumbere, iacere. & Párere: decumbere ex partus dolore.

Ghe-lijck / lijck. Similis, æquus, æqualis, coæqualis, par, compar.

ghelijck / effen. Aequalis, compar.

ghe-lijck. Aequum, æquitas.

ghe-lijck als. j. als. Quaſi, ſicut.

ghe-lijck oft / ghe-lijck als oft. Ac ſi, quaſi, iuxta ac.

ghe-lijcke-veel / lijcke-veel. Aequè multum.

ghe-lijcke veel iſt. Non multum intereſt, parum refert, perinde eſt.

ghe-lijcke wel / lijcke-wel. Aequè benè, nihilominus, ita quoque.

ghe-lijcken / ghelijck maecken. Comparare, aſſimilare, æquiparare, adæquare.

ghe-lijcken / lijcken / ghelijck zijn. Similem eſſe, ſimilitudinē referre, accedere.

ghe-lijcken. Conuenire, congruere.

ghe-lijckheyd. Similitudo. & Aequalitas.

ghe lijckelick. Similiter: & Aequaliter, æquè, pariter.

ghe-lijckelick deylen. Aequaliter diuidere, ex æquo partiri.

ghe-lijcker / ſtrijcker der maeten. Aequator.

ghe-lijcker hand. Simul, vnà, pariter.

ghe-lijck-dagh. Aequinoctium.

ghe-lijck-formigh. Conformis.

ghe-lijck-formigheyd. Analogia, proportio.

ghe lijck-maetigh. Conformis, conueniens menſuræ.

ghe-lijck-moedigh. Aequanimus.

ghe-lijck-moedigheyd. Aequanimitas.

ghe-lijck-moedighlick. Aequanimiter, æquo animo.

ghe-lijck-wichtigh. Aequilibris.

ghe-lijcker-wijs. Similiter, perinde, ſicut, ſicuti, velut, veluti.

ghe-lijckheyd. Similitudo.

ghe-lijckheyd / effenheyd. Paritas, equalitas.

ghe-lijckeniſſe. Similitudo, comparatio, ſimulacrum.

ghe-lijckſem / ghelijckſaem. Similis.

ghe-lijckſemen / ghe-lijckſaemen. Similare, aſſimilare, rei alicuius ſimilitudinem referre, ſimilem eſſe.

ghe-lijckſenen. Fingere, ſimulare.

ghe-lijckſener / gleyſener. Simulator, hypocrita, ſanctitatis ſimia, ſanctitatis ſimulator. *ger. gleychßner.*

Ghelijden. j. lijden.

Ghe-lijuigh / lijuigh. Corpulentus, habitior, viuax, viuidus, floridus.

ghe-lijuighe verwe / lijf-verwe. Color ruſſus: floridus, validus hominis color.

Ghe-lincken. j. ghe-lickē. Nitere, ſplendere.

Ghe-lingen. Contingere, attingere, pertingere. & Secundare, ſuccedere.

Ghe-linſteren. j. glinſteren.

Ghe-lute. j. ghe-lente.

Ghe-lochten. j. ghe-luchten.

Ghe-loedigh. j. gloedigh.

Ghe-loſte. Promiſſum.

Ghe-loghen. Falſus, mentitus, emēritus.

Ghe-loof ghe-looue. Fides.

ghe-loofachtigh. Credulus, facilè credens.

ghe-loof-brekigh. Perfidus.

ghe-loof-gheuer. Creditor.

ghe-loof-weerdigh. Fide dignus,

ghe-loof-weerdigh gheruſpghe. Teſtis claſſicus, locuples, grauis.

ghe-looffelick. Credibilis.

ghe-looflicken. Credibiliter.

ghe-looue. Fides.

ghe-looue gheuen. j. ghe-loouen.

ghe-looue-loos. Infidus, cui non eſt fidendum aut credendum.

ghe-looue-loos / on-ghe-loouigh. Incredulus.

ghe-loouen. Credere, fidem habere.

ghe-loouigh. Credulus, fidelis.

ghe-loouigheyd. Credulitas.

Ghe-louen. j. belouen. Polliceri.

ghe-louen Gode. Vouere, vouere votum, ſanctè promittere.

ghe-louet / be-louet. Promiſſus.

ghe-louet / ghe-danckt. Laudatus cum gratiarum actione.

Ghe-lubt.

Ghe-lubt. Euiratus, caſtratus, eunuchus, ſemiuir.

Ghe-luchten/luchten. Aſpicere, intueri: & Acquis oculis aſpicere, ferre.

Ghe-luck. Fortuna, ſors, caſus.

ghe-luck/beur-ſpoed. Felicitas, proſperitas, fors fortuna, fortuna, fortunatus ſucceſſus. *ger. gluck: angl. lucke.*

ghe-luck toe. Sit fœlix & fauſtum, res bene vertat.

ghe-lucken. Succedere, proſperè cedere, feliciter euenire, proſperè cadere. & proſperare, ſecundare.

ghe-luckigh. Fortunatus, fauſtus, felix, proſper, ſecundus, auſpicatus, beatus.

ghe-luckighlick. Fortunatè, fauſtè, fœliciter, proſperè, ſecundis auibus.

ghe-luck-ſaeligh. Fauſtus, fortunatus, beatus, felix.

ghe-luck-ſaligheyd. Proſperitas, beatitudo, felicitas.

ghe-luck-ſaem. Proſper, fortunatus.

ghe-luck-ſaemheyd. Proſperitas.

ghe-luck-val. Fortuitus caſus, fortunæ caſus.

ghe-luck-wenſch. Congratulatio, gratulatio. (tulari.

ghe-luck wenſchen. Congratulari, gra-

Ghe-lupd. Sonus, ſonitus.

ghe-lupd der trompetten. Clangor.

ghe-lupden van de ozgelen/regiſters. Pleuritides regulæ, regulæ laterales quæ impelluntur & reducuntur ad obturanda vel aperienda foramina.

Ghe-luſten. j. luſten.

Ghe macht. Vires, potentia.

ghe-macht. *vetus.* Mandatum, procuratio.

ghe-machte. Virilia, partes viriles, genitale, partes pudendæ, inguen. Gheſcheurtheyd des ghe-machts. Hernia, ramex.

ghe-machtight. Auctoritate donatus, poteſtate præditus, in poteſtate conſtitutus: & Procurator, cognitor.

Ghe-mack/ ghe-maeck/ ghe-mackelickheyd. Commoditas, facilitas, facultas.

ghe-mack. Locus, commodus.

ghe-mack. j. ge-boegh. Excremẽtũ alui

ghe-mack. *germ. ſax ſicamb.* j. kamer. Cõclaue. Heymelick gemack/ waerdinnibbe. Latrina.

ghe-mackigh/ ghemackelick. Commodus, facilis, lentus lenis.

ghe-mackelick menſch. Homo lentus, ſegnis, tardus, piger, negligens, frigidus. & Homo indifferens, non difficilis aut moroſus, tractabilis, facilis.

ghe-mackelick/ghe-mackighlick. Facilè, expeditè, cõmodè, ſine difficultate, nullo negotio: & Lentè, tardè, cunctanter.

ghe-mack-ſaem. Lentus, tardus, cunctabundus.

ghe-mack-ſaemlick. Commodè & Lentè, cunctanter, tardè, ſegniter, negligenter.

Ghe-maeck. j. ghe-mack.

Ghe-maeckt. Factus, factitius.

ghe-maeckt. Fictus, ſimulatus, ſpecie tantùm & ſimulatione factus, non verè aut ex animo.

ghe-maeckt worden. Fieri, confieri, confici.

ghe-maeckte dinghen. Compoſito facta: res ex compoſito dolo factæ: compacto factum, de compacto geſtum.

ghe-maeckten wijn. Vinum factitiũ, arte factum, non naturale.

Ghe-maegh-tacide. *vetus.* Affinis, affinitate iunctus.

Ghe-mael. *germ.* Coniunx, conſors.

Ghe-mael. *vetus.* j. ſchilderije.

ghemaelt. j ghe ſchildert.

ghe-maeleerdt. Pictus encauſto.

Ghe-maent. Monitus, admonitus.

Ghe-maent/ ghe-tromt gheliyck de maene. Lunatus.

ghe-maent gheliyck een peerd. Iubatus

Ghe-maet. j. maet. Socius.

Ghe-maniert. Moratus.

Ghe-mant. Maritatus. & Inſtructus ſiue munitus viris.

Ghe-mãtelt. Penulatus, chlamydatus.

Ghe-maetight. Tẽperatus, moderatus.

Ghe-med-ſaem/med-ſaem. Familiaris, comis, affabilis.

Ghe-med-ſaemheyd. Familiaritas, comitas.

ghe-med-ſaemlick. Familiariter, comiter.

Ghe-meen *ſland. holl.* j. ghe-meyn.

ghe-meen toght. *vetus ſland.* Genus: & Vniuerſum, vniuerſitas.

Ghe-meerdert. Auctus.

ghe-meeſtert. Medica arte curatus.
Ghe-meyn. Communis, vulgaris, publicus. & Triuialis, minimè exquiſitus.
ghemeyn beſte. Reſpublica.
ghemeyn houden. Habere comitia, agere conuentus.
ghe-meyn man. Homo priuatus, in nulla dignitate conſtitutus.
ghe-meyn ſoldaet Gregarius miles.
ghe-meyn volck. Vulgus.
ghe-meyn vrouwe. *vetus.* Meretrix, proſtibulum: mulier vulgaris, *Sueton. Vlpian.*
ghe-meyn houden. Habere comitia, agere conuentus.
ghe-meyn maecken. Vulgare.
ghe-meynſaem. Familiaris.
ghe-meynſaemheyd. Familiaritas.
ghe-meynſaemlick. Familiariter.
ghe-meynlick. Communiter, vulgariter, vulgò.
ghe-meynſchap. Communitas, communio, commercium, conſortium, conuictus: familiaritas, conſuetudo, vſus.
ghe-meynte. Commune, communis reſpublica, cõmunitas, ciuitas, eccleſia.
ghe-meynte, ghe-meente. Paſcuũ commune.
ghe meyntenaer. Publicola, populum colens & obſeruans: plebicola, plebi fauens.
Ghe-merck. Nota, notatio, argumentum: & Coniectura, coniectatio, veſtigium. & Conſideratio.
ghe-merck nemen. Obſeruare, conſiderare.
ghe-mercht Notatus.
ghe-mercht. i. aenghetien. Cùm.
ghe meſt. Saginatus, altilis, fartilis.
ghe-meſt land. Ager ſtercoratus.
Ghe-met. *vetus.* Modus, menſura.
ghe-met landts. Triens: tertia pars iugeri, *brabant.* & tres quadrantes iugeri, *ſland.*
ghe-meten. Demenſus.
Ghemick. Collimatio.
ghe-mick nemen. Collimare.
ghemickt. Collimatus.
Ghe mindert. Minutus.
Ghe-minſaem. Amabilis.
Ghe-miſſen. Deficere, deſiderari. & Deſiderare.
ghe-miſſen/ont-beren. Carere, ſentire abſentiam ſiue defectum, deſiderare.
ghe-miſſen miſſen. Errare, delinquere.
Ghe-moed. Animus, mens, affectus, cor.
ghe-moedigh. Trãquillus, facilis, lenis, mollis, lentus, tractabilis, cicur, manſues, mitis, moderabilis. *ang. meeke.*
Ghe-moedigh leder. Conum ſequax.
ghe moedt/ ghemoedet. Affectus animo, præditus animo, animatus
Ghe-moedt/ ghe-moept. Moleſtatus.
Ghe moet. Occurſus, occurſatio: & Reſiſtentia, impugnatio. Te ghe-moette komen. Obuiam venire, obuiare: & Occurſare
ghe-moeten/ teghen-komen. Obuiare, obuiam venire. *ang. meete.*
ghe-moetende. Obuius.
Ghe-monſtert krieghs-man. Miles auctoratus, delectus.
Ghe-morſelt Friatus, tritus.
ghe-morſelde ſpyſe. Intrita, cibus intritus.
Ghe-mot/motachtigh. Tineoſus.
Ghe-muert. Muratus.
Ghe-mul. Puluis & Rudus, rudera.
Ghe-munt ſilver. Argẽtum ſignatum.
Ghe-nachte/ ghe-nacht-dagh/ ghenechte/nachte/nechte. Cõſtitutum, dies ad ius experiendum conductus & conſtitutus, dies faſtus, dies iudicialis, dies iuridicus, dies vtilis, dies ſeſſionũ. conciliũ nocturnũ. *dicitur* ge-nachte/ ghe-nechte. nachte/nechte/ *q.d.* nox: *veteres enim Germani & Galli tẽpus per noctes cõputarunt, noctiumq; non dierum tẽpus nominarunt, & numerarũt, teſte Iulio Ceſare lib. 6. de Bello Gallico: teſte etiã Cornelio Tacito de Morib. Germa. Idem quoque obſeruant Britanni, vt ſcribit G. Camdenus: quod enim Latini* ſeptimanam *& duas* ſeptimanas *dicunt, illi* wytnos. i octo noctes, & petthefnos .i. ſedecim noctes *appellant. Diurnum autem tempus ab occaſu inceptum, liquet Geneſ. cap. 1. Et factum eſt veſpere & mane dies vnus, dies ſecundus, dies tertius, &c. nox enim diem quaſi ducere videtur.*
ghe-nachte ten vier-thien dagẽ. Actio iuridica poſt decimam quartã noctem.
ghe nacht houden. Ius dicere, forum agere.

Ghe-naecken. Appropinquare, imminere, inſtare.
Ghe-naede. j. ghenaede.
Ghe-naept. Sutilis, ſutus.
Ghe naem / ghe-naemigh / aenghenaem. Acceptus, gratus.
Ghe-naem. Cognominis, ὁμώνυμος.
ghe-naemt. Cognominatus.
Ghe-nauw, j. nauw.
Ghe-neerm/ neeren. Fouere, a'ere: & Quæſtum facere, exercere ſumptum, lucrari: & Victum quæritare: tolerare ſe, tolerare vitam.
ghe-neerigh. Quæſtuoſus, alm·us, a, um.
Gheneerighe ſtadt. Alma vrbs.
Ghe-neghen. Inclinatus, procliuis, propenſus.
ghe-neghenthepd. Inclinatio, procliuitas, propenſio.
Ghe-nenght. j. ghe-neghen.
Gheneſen. Sanare, conſanare, ſanum facere, mederi, medicari, curare: & Sanari, conſaneſcere, conualere, cõualeſcere, reualere, reualeſcere, inualere, ſanum fieri, confirmare ſe, meliùs habere.
ghe-neſen van kinde. Eniti, pár:e.
ghe-neeſ-baer. Medicabilis.
ghe-neeſ-dranck. Potio medica.
gheneſelick. Medicabilis, ſanabilis.
ghe-neſinghe. Medicatio, ſanatio.
Ghe-neuen. Patrueles, conſobrini.
Ghe-nick, *germ.* j. neck. Ceruix.
Gheniet. Vſus, vſura, vtilitas, fructus, perceptio, vſus fructus. *q.d.* ghenut.
ghe-nieten. Vti, frui, fruiſci, perfrui, percipere, vſum capere, vtilitatem capere. *q.d.* ghe-nutten/ *ſiue* nutten.
ghe-nieten *ſtand.* Permittere, conſentire.
ghe-nieter. Vſurpator, vſufructuarius.
ghe-nietinghe. Vſurpatio, fruitio, perceptio.
Ghe-noegh. Sat, ſatis. *germ.* gnug *ang.* ynouge.
ghe-noegh doen. Satisfacere, ſatisfdare.
ghe-noegh-doeninghe. Satisfactio.
ghe-noegh zijn. Sufficere, ſatis eſſe, ſuppetere.
ghe-noegh-ſaem. Sufficiens, idoneus. & Contentus.
ghe-noegh-ſaemhept. Sufficientia.
ghe-noegh-ſaemlick. Sufficienter, affatim, ſat, ſatis.
ghe-noeghe. Satias: & Sufficientia.
ghe-noeghen. Placere, cordi eſſe.
ghe-noeghen. Contentum eſſe.
ghe-noeghen. j. ver-noeghe. Satisfacere
ghe-noeghlick. Iucundus, ſuauis, feſtiuus, amœnus, animũ gaudio explens, animo ſatisfaciens.
ghe-noeghlickhepd. Iucunditas, ſuauitas,
ghe-noeghlicken. Iucũdè, feſtiuè, amœnè, ſuauiter.
ghe-noeghte. Iucunditas, oblectamentum, oblectatio, amœnitas, feſtiuitas, lepor, voluptas, ludus, ludicrum.
ghe-noeghte hebben oft raepen. Delectare ſe, oblectare ſe, voluptatẽ capere.
Ghe-nomen. Captus, ſumptus.
ghe-nomen dattet ſo zije. Concede ita eſſe, pone, ſtatue, finge ita eſſe, fac ita eſſe.
Ghe-noodight. Coactus, adactus, impulſus.
Ghe-noot. Conſors, compar, compos, ſocius. *q.d.* ſimul vtens: *à verbo* ghenieten. *hinc* bedde-ghenoot. paet-genoot/ mede-ghenoot/ eed-ghenoot.
ghenooten van Branck rijck. Pares ſiue compares Franciæ: patricij Franciæ: *ita teut. dicti, quòd eadem poteſtate & dignitate vterentur.*
ghe-nooten. *vetus.* Simul vti.
ghe-nooten. *vet. ſtand.* Coire, concũbere.
Ghe-nueghen / ghe-nueghte. j. ghenoeghen/ghenoeghte.
Ghe-oeffent. Exercitus, exercitatus.
Ghe-offert. Oblatus: & Immolatus.
Ghe-olit. Oleo vnctus.
Ghe ooghde kaeſe. Caſeus ocellatus: plenus cauernulis & foraminibus.
Ghe-oort. Auritus.
Ghe-orloft. Licitus. Het is gheorloft. Licitum eſt, licet, fas eſt.
Ghe-paſt. Adaptatus, accommodatus, demenſus, commodus, accommodus, oportunus, aptus, idoneus, appoſitus.
ghe-paſtelick. Commodè, accommodè, accõmodatè, oportunè, aptè appoſitè.
Ghe pauepd/ ghe-plaucpdt. Stratus lapidibus.
ghe-pauepden bloer. Pauimentum lithoſtrotum, lapidibus ſtratum.
Ghe-peckt. Picatus, impicatus, pice illitus.
Ghe-pepns. Cogitatio, mens.

Ghe-pekelt. Muria ſiue ſalſugine conditus.

ghe-pekelde waere. Salgama.

Ghepelſt. Pellitus, pellibus tectus.

Ghe-pepert. Piperatus, pipere cõditus.

Ghe-perlet. Margaritis ornatus.

Ghe-pijnight/ ghe-pijnt. Tortus, excruciatus.

ghe-pijnden honigh. Mel preſſum.

ghe-pijnight worden. Torqueri, eſſe in tormentis.

Ghe-plackt/ be-plackt. Maculatus, maculoſus.

ghe-plackt/ ghe-plaeſtert. Incruſtatus.

Ghe-plaeſtert. Emplaſtro, ſiue malagmate fotus.

ghe plaeſtert/ ghe-plackt. Gypſatus, incruſtatus.

Ghe-plet. Conculcatus.

Ghe-ploghē. Aſſuetus, vſitatus, ſolitus.

Ghe-plopt. Plicatus, ſtriatus, ſinuoſus, laciniatus, lacinioſus, rugoſus, plicis inuolutus.

Ghe-pluymt. Plumatus, pennatus.

Ghe popel. Murmur ſummiſſum, ſuſurrus: & Popellus.

Ghe-polkereert ſot. i. pol/ pollekin. Morio capitellum geſtans: ſtultus baculo ridiculo inſignis.

Ghe-praemt. Preſſus, compulſus.

Ghe-pranght. Strictus, preſſus.

Ghe-preſen. Laudatus.

Ghe prient. Acuminatus, cuſpidatus, ſpiculatus.

Ghe-print/ ge-prent. Impreſſus, preſſus

Ghe-proeft/ be-proeft. Probatus.

Ghe-puffel/ ghe-popel. Popellus, fæx plebis, plebecula.

Ghe-quel. Moleſtia, moleſtatio, vexatio, afflictio.

ghe-quelt. Moleſtatus, vexat⁹, afflictus.

Ghe-queten. Remiſſus, ſolutus.

Ghe-quetſt. Læſus, ſaucius, ſauciatus.

Ghe-rack. i ghe-reck.

Ghe-raecken. Tangere, attingere, contingere, pertingere.

ghe-raecken tot eenighe plaetſe. Peruenire ad aliquem locum. ghe-raecken wt het perijckel. Euadere, effugere periculum.

ghe-raecken. Prouenire, ſuccedere.

ghe-raeckt. Tactus, ictus.

ghe-raeckt wordē / in ghe-raeckthepd vallen. Siderari, ſidere vexari.

ghe-raeckt van de hand Gods. Apoplecticus, ſyderatus, attonitus, paralyticus.

ghe-raeckthepd/ popelrije. Apoplexia, ſideratio, paralyſis, neruorum reſolutio, neruorum ſideratio, ſtupor mentis & corporis, ſtupor attonitus, ictus ſanguinis. In ge-raeckthepd vallen. Siderari, ſidere vexari vel lædi.

ghe-raeckelick. Attingibilis.

ghe-raeckelicken wegh. Veſtigabilis, inueſtigabilis via.

Ghe-raed. *ſicamb.* Citus. & Citò.

Ghe raed/ raed/ ghe-reed. *vet. ſax. ſic.* .i. hupſ-raed. Supellex, vtenſilia.

Ghe-raed. *ger. ſax ſicamb.* i. effen/ gelijckt. Par, rectus, directus, æquus.

Ghe-raeden/ raeden. Coniectare, coniecturam facere, diuinare, explicare quæſtionem, reſpondere quæſtioni, ſoluere ænigma: coniectura aſſequi, conſequi.

ghe-raeden. *ſicamb. holl.* Succedere, feliciter euenire,

ghe-raeden duncken. Conſultum & vtile videri.

ghe-raedinghe. Coniectura, coniectatio, diuinatio.

ghe-raeder. Vaticinator, expoſitor ænigmatis.

ghe-raedſel/ raedſel. Cõiectura, ænigma

Ghe-raedſaem. Conſultus.

ghe-raedſaem binden. Conſultum exiſtimare.

Ghe-raeden. *ger. ſax. ſicam. holl.* i. ghe-raeden. Euenire, contingere, ſuccedere.

Ghe-raemte/ ghe-remte. Compages. & Sepimentum.

ghe-raemte der beenderen. Sceleton: humani corporis oſſiũ cohærentium compactio. *gerem vel garmo, Syris & Chaldæis* os *dicitur.*

ghe-raemte. Oſſa arida.

Ghe-raept. Collectus, collectitius.

Ghe-raes. Furor, rabies.

Ghe-raemmel. Strepitus.

Ghe raſch. Celer, velox.

Ghe-recht/ tafel-ghe-recht. Ferculum, miſſus, us.

Ghe-recht. Erectus, directus.

Ghe-recht. Iuſtus.

ghe-recht zijn. Ius habere.

ghe-recht/ ghe-rechtighepd. Iuſtitia, æquitas. & Tribunal.
ghe recht. Iudicium, ſententia.
ghe-recht. Adminiſtratio iuris.
ghe-recht Supplicium, crux.
ghe-recht/galghen-belt. Carnificina.
ghe-recht-ſchrijuer. Scriba curiæ. *vulgò* ſecretarius.
ghe-rechtigh. Iuſtus, æquus.
ghe-rechtigh. *holl. fri* Rex apum.
ghe-rechtighepd. Iuſtitia, æquitas. & ius: id quod cuique iure debetur.
ghe-rechtighlick. Iuſtè, æquè.
ghe-rechtight zijn in eenige ſaecke. Iure poſſe, æquo & bono niti, firmo ſolidoque iure niti.
Ghe-reck. Extenſio, diſtenſio,
Ghe-reck/ ghe-rick. Viſcera, exta, interanea.
Ghe reck/ghe-reke. Ornatus, apparatus, cultus, us: & Inſtrumentum, armatura, arma.
Ghe-reckelick. Decens, cultus, ornatus, a, um: & Probus, ſerius, grauis, ſeuerus.
ghe-reckelickhepd. Decentia: & Probitas, grauitas, ſeueritas.
ghe reckelicken. Decenter, ſeriò, ſeuerè
Ghe-reckt. Extenſus, tenſus.
Ghe-reed. Paratus, promptus, præ manibus, in promptu.
ghe-reed gheld. j. baer gheld.
ghe-reeden/ ghe-repden. j. be-repden. Parare, apparare.
ghe-reedſchap. Præparatio, apparatus: & Arma, inſtrumentum, machina. ghe-reed-ſchap der ſchepen. Armamenta nauium.
Ghe-reeſſent. Racematus, racemoſus.
Ghe-reghelt. Lineatus.
ghe-reghelt. Temperans, temperatus, modeſtus, moderatus.
ghe-reghelthept. Temperantia, temperamentum, modeſtia, moderatio.
Ghe-reghen van ſpeck. Adipatus.
ghe-reghen vercke-vleeſch. Caro porcina quibuſdum veluti virgulis pinguibus diſtincta: lardum virgatum.
Ghe-repden. j. ghe-reeden. Parare.
Ghe-repen. j. greten. Placere.
Ghe-reke/ reke. Ordo. & Ornatus, apparatus, us. Wel te ghereke. Pulchrè ornatus, adornatus, benè inſtructus.
ghe-rekt/ghe-reket. Inſtructus, ornatus: & Reſtauratus.
Ghe-rekent. Computatus.
Ghe-remte. j. ghe-raemte.
Ghe-reſen. Exortus: lapſus, delapſus.
Ghe-reten. Fiſſus.
Ghe-reuck. j. reuck. Odor.
ghe-reuckigh. Sagax.
Ghe-richt. j. ghe-recht.
Ghe-rick. j. ghe-reck.
Ghe-rief. Commodum, commoditas, copia, facultas, officium: vtilitas.
ghe-rieffelick. Commodus, facilis, officioſus, aptus, vtilis. (ciolus.
ghe-rief-ſaem. Commodus, facilis, offi-
ghe-rienen. Commodare, accõmodare, ſuppeditare, officium præſtare, commoditatem preſtare, commoditati alicuius inſeruire.
Ghe-rijckt. Auctus, diuitiis auctus.
Ghe-rijd. Equitatus.
Ghe-rijpt. Maturatus, maturus factus.
Ghe-rijt. *vetus*. Rima, fiſſura.
Ghe-rijte. j. gariete.
Ghe-rimpel. j. grimpel. Scruta.
Ghe-ringh/ringh. Leuis, facilis, agilis, velox, citus, ocyor. & Vilis, parui valoris ſiue pretij.
ghe-ringh. Citò, properè, velociter, ocyus, ſtatim.
Ghe-ringhelt. Circundatus, intortus, circumcluſus, circumſeptus.
Ghe-ringht. Anulatus, anulo ornatus, indutus, munitus.
Ghe-rid. j. gherijdt. Equitatus.
Ghe roep. Conclamatio, clamor, vociferatio.
ghe-roepen. Clamatus, vocatus.
Ghe-roert. Motus.
Ghe-roeſt. Rubiginoſus.
Ghe-roke/ghe-reuck. Odor.
Ghe rolt. Volutatus, rotatus.
Ghe-romen/romende. Manans, fluẽs.
ghe-romen. Coagulatus, denſatus, gelatus, concretus.
ghe-romen bloed. Sãguis conglobatus
Ghe roockt. Infumatus.
ghe-roockt vleeſch. Caro infumata, fumo durata ſiue ſiccata.
Ghe-roof. Præda: & Prædatio, direptio, raptus.
ghe-roof van de gans. j. af-val.
ghe-roofft. Direptus, raptus.

Ghe-rooſt. Toſtus, frictus.
ghe-rooſt gherſten meel. Polenta
ghe-rooſt oft ghe-harſt broodt. Panis eſcharites, ſuper craticula coctus.
ghe-rooſt oft ghe-bopt epe. Ouum frixum.
ghe-rooſt vleeſch. Caro fricta vel frixa.
Ghe-rot. j. ver-rot. Putrefactus.
ghe-rot vlaſch. Linum in aqua maceratum, fluuiatum: cannabis fluuiata.
Ghe-rouwen. j. rouwen. Pœnitere.
Ghe-rucht. Fama, populi clamor. & Tumultus, ſtrepitus, murmur, turba, turbatio, turbamentum.
ghe-ruchtigh. Tumultuoſus, turbidus.
ghe-ruchtigh. Famoſus, celebris.
Ghe-ruſt. *holl.* j. ghe-rucht.
Ghe-ruyſch. j. ghe-druyſch.
Ghe-runnen. j. gheronnen.
Ghe-ruſt/toe-ghe-ruſt. Inſtructus, exornatus, expeditus.
ghe-ruſt/ſtille. Quietus, tranquillus, placidus, ſecurus.
ghe-ruſt zijn. Acquieſcere: conſiſtere in re aliqua cum animi tranquillitate & quiete
ghe-ruſtheyd/ ruſte. Quies, quietudo, tranquillitas, ſecuritas.
ghe-ruſtheyd van herten. Euthymia, animi tranquillitas.
ghe-ruſtelick. Quietè, placidè, tranquillè, ſecurè
Ghe-ſadelt. Ephippio ſtratus, ephippiatus.
Ghe-ſadight. Saturatus, ſatiatus.
Ghe-ſaeght. Serratus.
Ghe-ſaept. Satus, ſeminatus.
Ghe-ſaemt / ghe-ſamelt. Collectus, congregatus.
ghe-ſaemelder hãd. Simul, vnà, pariter.
ghe-ſaemtelick/ ghe-ſaementlick. Simul, vnà, pariter.
Ghe-ſaent melck. Lac cremore concretum.
Ghe-ſagh. j. gheſegh.
Ghe-ſact / ghe-ſaetigh. *holl.* j. gheſedigh. Modeſtus, tranquillus, placidus.
Ghe-ſalft. Vnctus.
Ghe-ſandte/ ge-ſandt-bode. Legatus, apoſtolus, orator, miſſus nuntius. *vulgò* miſſus.
ghe-ſand-ſchap. Legatio.
Ghe-ſangh. Cantus, cantio, canticum, carmen.
ghe-ſangh-ſpel. Organum, muſicum inſtrumentum.
Ghe-ſchach. Cachinnus frequens.
Ghe-ſchaeckiert. Alternus, variegatus, diſcolor, bicolor.
Ghe-ſchaeft. Raſus, raſilis, leuigatus.
Ghe-ſchaepen. Creatus. & Conſtitutus.
Ghe-ſchaerd. Serratus.
Ghe-ſchaf. Negotium, actio.
Ghe-ſchal. Clangor, tinnitus, ſonus, ſonor, ſonitus.
Ghe-ſcheyden. Separatus, diuiſus.
Ghe-ſchelt. Decorticatus.
Ghe-ſchenck. Donum, munus, donatio
Ghe-ſchendt. Vitiatus, corruptus.
Ghe-ſcherft. Conciſus minuratim.
ghe-ſcherfde ſoppe. Minutal.
Ghe-ſcherm. Gladiatura
Ghe-ſcherpt. Acutus, acuminatus.
Ghe-ſcheurt/ghe-ſchoyet. Ruptus.
ghe-ſcheurt kleed. Veſtis lacera.
ghe-ſcheurt van ghe-machte. Ramicoſus, hernioſus.
ghe-ſcheurtheyd. Ramex, hernia, tumor ſcroti, enterocele.
Ghe-ſchicht. Iaculum.
Ghe-ſchickt/gheſonden. Miſſus.
ghe-ſchickt. Compoſitus, inſtructus, ornatus, appoſitus, commodus, aptus, idoneus, habilis, accommodatus.
ghe-ſchickt maecken. Formare, inſtituere, erudire.
ghe-ſchicktheyd. Aptitudo, habilitas.
ghe-ſchicktelick. Compoſitè, conuenienter, aptè, idoneè, decenter, commodè, appoſitè.
Ghe-ſchieden. Fieri, euenire, cadere, incidere, accidere, contingere, vſu venire, geri.
ghe-ſchiedeniſſe. Euentus, euenta, orũ actus, acta, res geſtæ: actum, factum.
ghe-ſchiedeniſ-boeck. Chronica, annales, hiſtoriæ.
Ghe-ſchier. *ger. ſax. ſicamb.* Vas, vaſculum: & Apparatus: & Armamenta.
Ghe-ſchil. Differentia, diſcrepantia, diſſidium, controuerſia, contentiõ.
ghe-ſchilligh. Differens, controuerſus, contentioſus.
Ghe-ſchildert. Pictus.
Ghe-ſchimmelt. j. verſchimmelt.
Ghe-ſchock. Quaſſus, us.

ghe-

ghe ſchockt. Quaſſatus, quaſſus, concuſſus, a, um.
Ghe-ſchoept/ ghe-ſchoent. Calceatus.
ghe-ſchoente Calceamentum.
Ghe-ſchoffiert. Violatus.
Ghe-ſchoncken. Gratuitus, gratis datus, donatus.
Ghe ſchoozt. Fulcitus, nixus.
Ghe-ſchop. *ſtand.* i. paruus/ poozſtael.
Ghe-ſchozen. Raſus, tonſus.
Ghe-ſchozſt. Succinctus.
ghe-ſchozſt werck. Opus ſuſpenſum.
Ghe-ſchot ghe-ſchut Iaculum, telum.
ghe-ſchot in de ſijde. Telum: lateris morbus immanis, ſubito dolore corpus gladij inſtar tranſuerberans.
ghe ſchot/ſchot/ſchattinghe. Exactio, contributio.
ghe-ſchot/ be-ſchot. Prouentus, augmẽtum, incrementum.
ghe-ſchot. Palmes, germen.
Ghe-ſchzabt. Raſus, ſcalprus.
Ghe-ſchzacpt. Collectus, contractus.
Ghe-ſchzeeuw. Vociferatio.
Ghe-ſchzey. Conclamatio, clamor, rumor, fama, & Fletus, vlulatus, lamentum, ploratus.
Ghe-ſchzeuen. Scriptus.
ghe ſchzift. Scriptura, ſcriptum, ſcriptus, us; ſcriptio. literatura, literæ.
Ghe-ſchzopt. Reſectus, amputatus, mutilatus, mutilus.
ghe-ſchzopt gheld. Moneta acciſa, arroſa.
Ghe-ſchudt/ghe-ſchuddet. Succuſſus, quaſſatus, agitatus. *á* ſchudden.
Ghe-ſchupmt. Deſpumatus.
ghe-ſchupmde dichte. Cento; carmen coagmentatum ex variis ſenſibus, linguis aut vocibus hinc inde accerſitis.
Gheſchut/gheſchuttet. Depulſus, propulſus, repulſus: & Incluſus, occluſus, ſepto clauſus, intercluſus *á* ſchutten.
Ghe-ſchut. Telum, iaculum, ſagitta, *á* ſchieten.
ghe ſchut. Miſſilia, tormenta miſſilia, tela miſſilia, nubes belli.
ghe-ſchut/donder-buſſe. Tormentum æneum, catapulta igniaria, machina igniuoma, tormentum igniuomum, bombarda. Gzoot oft grof geſchut. Tormentum murale.
Gheſedigh. j. ſedigh. Modeſtus.
Ghe-ſeemt. Mellitus.
Ghe-ſeghelt. Signatus ſigillo.
Ghe ſegh ghe ſagh. Dictio, dictum, ſermo, loquutio: & Edictum, edictio, iuſſus, us. & Imperium, auctoritas.
ghe-ſegghen. Edicere, iubere. Sich laeten gheſegghen. Acquieſcere monitis alicuius: obedire iuſſis alicuius.
ghe-ſeght/ghe-ſent. Dictus.
Ghe ſekert. Certior factus.
ghe-ſekerde maeght. Virgo deſponſa.
Ghe-ſelen. *vet.* Confligere.
Gheſelle. Socius, ſodalis.
ghe-ſelle van een ampt Collega.
ghe-ſellen. Sociare: & Comitari.
ghe-ſelligh. Socialis, ſociabilis.
ghe-ſelligheyt. Societas.
ghe-ſelligheyt. Sociare.
ghe-ſellinne/ gheſel-nede *ſtand. vetus.* Socia thalami, conſors, vxor.
ghe-ſelſchap. Societas, ſodalitium, ſocialitas, ſodalitas, conſociatio, cõſortium, contubernium, comitatus: collegium, cœtus, coitio ſodalium.
ghe-ſelſchap houden. Comitari, aſſectari, ſocium eſſe.
Ghe-ſende. *vetus. ſtand.* Munus.
Gheſet. Poſitus, diſpoſitus, ſitus. Gheſette vier-dagen. Feriæ anniuerſariæ, feriæ ſtatæ vel ſtatiuæ. Ten ghe-ſetten daghe. Ad diem, ad diem conſtitutum, ad diem præſtitutum.
gheſet. *germ. ſax. fic. boll.* Lex, conſtitutio.
ghe-ſetten loon. Certum & ſtatutum pretium.
Ghe-ſete. Sedes, anus. & Nates: caro conglobata ſedendi officio aptiſſima.
ghe ſete. *ger. ſax.* Femorale, ſubligaculũ.
ghe-ſeten zijn. Sedere.
ghe-ſeten wijn. Vinum defæcatum.
Ghe-ſibbe/ſibbe *vet. ger. ſax. ſicam. ſtan.* Fœtura, genimen: & Neceſſitas, neceſſitudo. & Affinitas, conſanguinitas. & Affinis, neceſſarius. & Cõſanguineus.
ghe-ſib-ſchap. *vetus.* Affinitas, neceſſitudo.
ghe-ſibben. Iungi ſanguine.
Gheſicht. Viſus, viſum, viſio, aſpectus, conſpectus, intuitus, contuitus, & Facies, vultus. & Proſpectus.
ghe-ſicht-ender. Horizon.
Ghe-ſien. Viſus.
ghe-ſien zijn. Videri.

ghe-

ghe-ſien zijn/ghe-acht worden. Magnifieri, gratia & auctoritate pollere apud, &c. grátia plurimum valere apud aliquem.

Ghe-ſijn.j. ſijn. Eſſe.

ghe-ſijn. *vetus ſtand* j. gheweeſt.

Ghe-ſinde.j. huyſ-ghe-ſinde.

Ghe-ſint. Animatus, animo ſine voluntate affectus.

ghe-ſint zijn. Ea mente eſſe, eo animo eſſe. Qualick gheſint teghen iemanden. Malè animatus ſiue malè affectus erga aliquem.

ghe-ſinthepd. Affectus, animus, ſtudium, mens.

Ghe-ſipte.j. ghe-ſibbe.

Ghe-ſlacht. Progenies, propago, propages, proſapia, genus, origo, familia, ſanguis, ſoboles, ſtirps, natales, ſtemma, origo.

ghe-ſlacht/kunne. Sexus.

ghe-ſlacht-taele. Genealogia.

ghe-ſlachten. Generare.

ghe-ſlachten.j. ſlachten. Similem eſſe.

ghe-ſlachtenaer/ge-ſlachter. Patricius.

ghe-ſlachtenaers. Patritij. & Gentiles: eiuſdem familiæ & cognominis.

Ghe-ſlaeghen. Percuſſus, pulſatus, verberatus, ictus.

ghe-ſlaegen worde. Vapulare, percuti.

Ghe-ſlapt. Laxatus, remiſſus.

Ghe-ſlecht.j. ghe-ſlicht. Aequatus, planatus, complanatus.

Ghe-ſlepen Exacutus.

gheſlepen. *adag.* Veterator, callidus, tritus & exercitatus in dolis.

Ghe-ſleten. Tritus.

ghe-ſleten.j. ghe-ſcheurt. Ramicoſus, hernioſus.

Ghe-ſlicht.j. ghe-ſlecht. Aequatus.

Ghe-ſlipt. Laciniatus.

ghe-ſlipt. Lacer.

ghe-ſlipte ooren. Laceræ aures.

Ghe-ſloef. Exuuiæ.

Ghe-ſloten. Clauſus.

Ghe-ſmalt. Extenuatus, contractus.

Ghe-ſmeert. Vnctus, linitus, delibutus.

Ghe-ſmet. Maculatus.

Ghe-ſmeten. Percuſſus.

Ghe-ſmijd. Emollitus, emollidus, molliculus: & Lenis, mollis.

ghe-ſmijde. Monilia, ornamenta, bullæ, cælaturæ ex auro vel argento.

ghe-ſmijde. Apparatus. & Machina, inſtrumentum.

ghe-ſmijde. Loramentum fundamenti: ligamenta infima ædificij.

ghe-ſmijde der peerden. Phaleræ, monilia equorum.

ghe-ſmijdigh. Mollis. ghe-ſmijdigh kopet. Aes ductile, quod faciſè ducitur & extenuatur in laminas. Het yſer ghe-ſmijdigh maecken. Mulcere ferrum.

Ghe-ſmijs. *ſax.* Inſecta, orum.

Ghe-ſmolten. Liquatus, liquefactus.

Ghe-ſmout. Vnctus.

Ghe-ſnaeckt. Roſtratus.

Ghe-ſneden. Sciſſus. & Caſtratus.

ghe-ſneden ſchoenen. Calcei feneſtrati.

Ghe-ſnoept. Putatus, amputatus.

Ghe-ſnorre. Turba ſiue multitudo vilioris populi, vilis plebecula, fæx ciuitatis. & Bombylus, apes bombylantes.

Ghe-ſoden. Lixus, elixus, decoctus, aqua coctus,

ghe-ſoden vleeſch. Caro lixa, elixa: iurulenta, iuſſulenta.

ghe-ſoden op de helft. Decoctus ad dimidias.

Ghe-ſoecht. Quæſitus.

Ghe-ſoffraent. Crocatus, croco infectus, croco conditus.

Ghe-ſolfert. Sulphuratus.

Ghe-ſoncken. Demerſus, ſubmerſus.

Ghe-ſond. Sanus, ſaluus, incolumis, integer, firmus corpore, bene valens.

ghe-ſond.j. heyl-ſaem. Saluber.

ghe-ſond maecken.j. heylen.

ghe-ſond zijn Valere, bene habere.

ghe-ſond worden. Conualere, conualeſcere, conſaneſcere.

ghe-ſonde. *vetus.* j. ghe-ſondheyd. Sanitas, ſalus.

ghe-ſonde. *vet. ſax.* Corpus & membra hominis.

ghe-ſondheyd. Sanitas, ſalus, ſalubritas, bona valetudo, integritas corporis, integra valetudo.

ghe-ſondelick. Salubriter.

Ghe-ſooght. Lactatus.

ghe-ſooghelinck. Collactaneus.

Ghe-ſoomt. Prætextus.

Ghe-ſoort. Fœtura, genimen.

Ghe-ſouten. Salſus.

ghe-ſouten viſch. Salſamenta, piſces muria conditi ſiue durati.

ghe-ſouten vleeſch. Caro ſalita, muriatica, condicanea: carnes ſalſugine conditæ, muria duratæ.

ghe-ſouten ſpijſ-ver-kooper. Salſamẽtarius, ſalarius.

Ghe-ſpaerigh. Parcus.

ghe-ſpaerighend. Parcimonia parcitas.

ghe-ſpaerighlick. Parcè, frugaliter.

Ghe-ſpan. Tenſio.

ghe-ſpan oft welfſel van den ſolder. Lacunar, laquear.

ghe-ſpan. Iugalis ſocius, ſocius laboris, compar.

ghe-ſpan-j.kepers. Tigna coniuncta.

ghe-ſpannen. Tentus, tenſus, intenſus.

ghe-ſpannen gaeren.j. gaeren.

ghe-ſpannen vier-ſchaer.j. ge-vanné.

Ghe-ſpeent Ablactatus.

Ghe-ſpekelt. *ſland.* j. ghe-ſpickelt. Guttatus, variegatus.

Ghe-ſpele. Sodalis, ſocius, ſocia.

ghe-ſpelinne/ ghe ſpelene. Socia, ſocia luſus.

Ghe-ſpens. *germ. ſic.* j. ghe-ſpuys.

Ghe-ſpickelt. Guttatus, variegatus, diſtinctus maculis, aſperſus paſſim punctis.

ghe-ſpin/gheſpinſel. Lana neta.

ghe-ſpinne. Proxima cognata mulieris à latere feminino. *vide* ſpille-maege.

Ghe-ſpitſt. Acuminatus, mucronatus.

Ghe-ſpit. Paſtinatus.

Ghe-ſpleten. Fiſſus, ſciſſus, hiulcus.

ghe-ſpleten leen. Feudum non integrũ.

Ghe-ſponnen. Netus.

Ghe-ſpoock.j.ſpoock. Larua.

Ghe-ſpoze. Inueſtigatio, inquiſitio, indago, veſtigium.

ghe-ſpozet. Veſtigatus, inueſtigatus.

Ghe-ſpot. *ſland.* Maculatus, maculis aſperſus, maculoſus. & Irriſio.

Ghe-ſpraeck. Colloquium, dialogus.

ghe-ſpraeck-ſaem. Affabilis.

ghe-ſpraeck-ſaemheyd. Affabilitas.

ghe-ſpraeck-ſaemlick. Affabiliter.

ghe ſpraeckigh. Affabilis.

Ghe-ſprend. Sparſus, ſtratus.

Ghe-ſprenckelt. Aſperſus, guttatus.

Ghe-ſprenght. Sparſus, aſperſus.

ghe-ſprenght vleeſch. Carnes ſale aſperſæ: ſale, ſalſugine, muria conditæ: caro conditanea, ſalita, muriatica, ſalſamentum.

Ghe-ſproken. Dictus.

Ghe-ſproten. Germine ortus, frutice natus.

ghe-ſproten van eerlijcke ouders. Oriundus honeſtis parentibus.

Ghe-ſpuys/ ghe-ſpens. Spectrum, viſum, lemures, laruæ, ſimulachra inania.

ghe-ſpuys, Turba miſcellanea, colluuies, fæx hominum, fæx plebis, ſordes ciuitatis.

Ghe-ſtaede. *ger. ſax. ficam.* Litus, ripa.

Ghe-ſtaeden toe-laten. Permittere, indulgere, ferre, tolerare.

Ghe-ſtaedighen. Firmare, confirmare.

ghe-ſtaedigh. Conſtans, fixu, firmus, aſſiduus, iugis, continuus, frequens. & Conſtans, grauis, ſeuerus.

ghe-ſtaedigheyd. Cõſtantia, aſſiduitas.

ghe ſtaedighlick. Conſtanter, aſſiduè.

Ghe-ſtaedt. In ſtatu collocatus. *vulgò* qualificatus.

Ghe-ſtaeft. Fixus, defixus.

ghe-ſtaeft. Baculo munitus.

ghe-ſtaefden eed. Iuſiurandum adactum, iuramentum conceptis verbis præſtitum, iuramentum dictatum, iuramentum verbis ab alio conceptis, & dictatis iuratum. *vide* ſtaetuen.

ghe-ſtaefden eed doen. Iurare cõceptis verbis: iuramẽtum præſtare certa quadam verborum formula, ab eo, qui iuramentum defert, propoſita ſiue dictata.

Ghe-ſtaen. Conſtare, conſiſtere, perſiſtere.

ghe-ſtaen. Deſiſtere.

ghe-ſtaen *ſland.* Fateri.

ghe ſtaen ende voldoen. Satisfacere, liberare ſe.

ghe-ſtaen ende ghe-legen. Situs, a, um.

Ghe-ſtaepelt/ghe-ſtaepeleert. Stabilis, conſtans, firmus, grauis.

ghe-ſtaepelthept. Stabilitas, conſtantia.

Gheſtalt.j. ghe-ſtelt. Poſitus.

ghe-ſtalte/ghe-ſtelteniſſe. Poſitus, us, diſpoſitio, ſtatus, habitus: & Facies, forma, figura, ſpecies, filum, habitus, qualitas, conſtitutio.

Ghe-ſtampt. Tuſus, contuſus.

ghe-ſtampte ſpijſe. Intrita, intritum, cibus in mortario ſubactus.

Ghe-ſtanck,

Ghe-ſtanck. Putor, fœtor.
Ghe-ſtandigh. Conſtans, firmus
Ghe-ſteente. Lapides. Koſtelick ghe-ſteente. Gemmæ, lapilli, lapides pretioſi.
Ghe-ſteert. Caudatus, codatus.
Ghe-ſteken. Punctus.
Ghe-ſtelt. Poſitus, diſpoſitus, affectus a, um.
ghe-ſteltenisſe. j ghe ſtalte.
ghe-ſtelthepd. j. ghe-ſtalte.
Ghe-ſterckt. Corroboratus, firmatus, confirmatus.
Ghe-ſternt. Stellatus.
ghe-ſternte. Sidus, aſtrum, ſidera, ſigna compluribus ſtellis conſtantia.
Ghe-ſticht. Fundatus, ædificatus.
ghe-ſtichte. Aedificium, fabrica.
ghe-ſtichtigh. Probus, modeſtus, grauis: aliis probitatis atque modeſtiæ exemplum præbens.
ghe-ſtichtighepd. Modeſtia; probitas, grauitas, exemplū virtuti: exemplar probitati, ædificatio *apud Eccleſ.*
Ghe-ſtickt. Punctus, a, um.
ghe-ſtickt met de naelde. Acu pictus.
ghe-ſtickt kleed. Veſtis acu picta, phrygia, phrygiana, acu variata.
Ghe-ſtilt. Sedatus, placatus.
Ghe-ſtipte. j. ſtip-tuyn.
Ghe-ſtockt ende ghe-ſtaeft. Baculis & fuſtibus munitus.
Ghe-ſtoelte. Sedes, ium: ſedile, ſedilia, exedra, ſubſellia, ſori.
Ghe-ſtof/ gheſtubbe. Puluis, pulueres.
Ghe ſtoffeert. Munitus, ornatus, cælatus.
Ghe-ſtolen. Furtiuus, ſurreptitius.
Ghe-ſtolt. Conglobatus, conſtipatus, concretus.
Ghe-ſtompt. Mutilus, mutilatus, truncatus.
Ghe-ſtoort. Turbatus, commotus ad iram, exacerbatus, iratus, infenſus, offenſus.
ghe ſtoorthepd. Commotio, ira.
Ghe-ſtooten. Pulſus, truſus, offenſus.
Ghe-ſtopt. Obthuratus, oppilatus, obſtructus.
Ghe-ſtort. Fuſus, effuſus, ſpærſus.
ghe-ſtorten haerinck. Halec recens capta.
Ghe-ſtorben. Mortuus, vita functus, defunctus.
ghe-ſtorben van ſelfs. Morticinus, per ſe mortuus.
Ghe-ſtracks. Directè.
Ghe-ſtraft. Affectus pœna, punitus, caſtigatus.
ghe-ſtraft worden. Dare pœnas, affici pœna, multari, pœnam ſuſcipere: damnari.
Ghe-ſtreckt. Tenſus, intenſus, extenſus.
Ghe-ſtreken. Linitus, oblitus.
Ghe-ſtremt. Striatus.
Ghe-ſtrept. Striatus, lineis ſiue ſtriis notatus, virgatus, virgulatus, lineis ſeu virgis diſtinctus, variegatus.
ghe-ſtrept kleed. Virgata veſtis.
Ghe-ſtrickt. Laqueatus, laqueo irretitus, laqueo nexus.
ghe-ſtrickte ghupue. Reticulum, vitta reticulata.
Ghe-ſtropt. Sparſus, ſtratus.
Ghe-ſtubbe ghe-ſtupf. Puluis.
Ghe-ſuchte. Gemitus, us; ſuſpirium, ſuſpiratio.
Ghe-ſuyckert. Saccaro conditus.
Ghe ſuys. Suſurrus.
Ghe-ſuyuert. Purgatus, mundatus.
Ghe-ſulten. Conditaneus.
ghe-ſulte olyue. Oliua conditanea.
Ghe-ſuſters. Sorores.
ghe-ſuſters kinderen/ ghe-ſuſterlinghen. Conſobrini, ſobrini.
Ghe-ſwadder. Strepitus, turba, colluuies.
ghe-ſwadder/ghe-ſwade/ rot. *ger. ſax. ſicamb.* Manipulus, cohors, agmen, turma, turba.
Ghe-ſwaghers. Affines.
Ghe-ſweers/ Conſoceri.
Ghe-ſweye/gheſwije. Glos, & Nurus
Ghe-ſwel/ghe ſwil. Tumor, inflatio, abſceſſus.
ghe-ſwel in de kele. Glandulæ, tonſillæ.
Ghe-ſwere/ſweringhe. Apoſtema, ſuppuratio, abſceſſus, bubo, vomica, vlcus, pus.
Ghe-ſwerm. j. ſweerm.
Ghe-ſweuelt. Sulphuratus.
Ghe-ſwijgh. Silentium.
Ghe ſwil. j. ghe-ſwel.
Ghe-ſwind. Promptus, induſtrius, acer, alacer, alacris, ſolers, ſagax.

ghe ſwindighheyd. Promptitudo, induſtria, alacritas, ſolertia, ſagacitas.
Ghe-ſwindighlick. Promptè, alacriter, induſtriè, ſolerter, ſagaciter.
Ghe-ſwollen. Turgidus, tumidus, inflatus, tumens.
ghe-ſwollen ſijn. Turgere, tumere.
ghe ſwollenheyd. Inflatio, tumor.
Gheſwozen. Apoſtemate turgidus, tumidus.
Ghe-ſwozen. Iuratus.
ghe-ſwozen van den ambachte. Cenſores iurati opificiorum, iurati opificiorum collegij, aſſeſſores decani artis mechanicæ collegij.
ghe-ſwozen vã der ſtadt. Tribuni plebis, iurati ciuitatis iudices, ſenatores.
ghe ſwozen krieghſ-lieden. Authorati milites.
ghe-ſwozen muyterije. Coniuratio.
ghe-ſwozen vijand. Inimicus certus.
Ghe-tackt. Ramoſus. ghe-tackte hoznen. Cornua ramoſa.
Ghe-taeckelt. Inſtructus rudentibus.
ghe-taeckelt. *holl.* j. be-yanghen. Mutoniatus.
Ghe-taecken. *vetus. fland.* Capere, percipere, apprehendere.
Ghe-tal. Numerus.
Ghe-tandt. Dentatus, denticulatus.
ghe-tandt ghelijck een ſaghe. Serratus.
Ghe-tapt. Promptus è dolio.
ghe-tapt melck. *holl.* j. vlote-melck.
Ghe-tauwe. j. ghe-touwe.
Ghe-teeckent. Signatus, notatus, inſignitus.
Ghe-telde. *vetus. fland.* Caſtra, tentoria. *germ.* Zaelt.
Ghe-telt. Numeratus.
Ghe-tempert. Temperatus, moderatus.
ghe-temperthey d. Temperantia, modeſtia.
Ghe-temt. Domitus, manſuetus.
Ghe-terght. Irritatus.
Ghetier. j. tier. Clamor, turba.
Ghetijde. Tempeſtas, tempeſtiuitas, temporis opportunitas, tempus opportunum, tempeſtas idonea.
ghe-tijde der zee. Aeſtus marinus, fluxus & refluxus maris certis temporibus & horis, fluxio reciproca aquarum accedantium & recedentium, mare oportunum, tempeſtas idonea nauigationi. *ang tyde.*
ghe-tijde-hauen. j. tijde-hauen.
ghe-tijden. Tempora.
ghe-tijden des iaers. j. ſaed-ſoen. Stationes anni. Vier getijdē des iaers. Quatuor anni ſtationes: horæ *nempe*, ver, æſtas, autumnus, hyems.
ghe-tijden/ ghe-tijd-ghebeden. Horariæ preces, preces canonicæ.
ghe-tijd boeck. Liber precū horariarū, Liber horarius. *vulgo* breuiarium.
ghe-tijdigh. Tempeſtiuus, opportunus, maturus.
ghe-tijdighheyd. Tempeſtiuitas, tempus, temperies.
ghe-tijdighlick. Tempeſtiuè, maturè.
Ghe-timmer. Aedificium, ædificatio.
ghe-timmert. Aedificatus.
Ghe-toghen. Tractus.
Ghe-tons/ ghe-tonſt. *vet.* Pactum.
Ghe-tooght. Oſtenſus, demonſtratus.
Ghe-toomt. Frænatus.
Ghe-tozent. Turritus.
Ghe touwe. Rudentes, funes.
ghe-touwe / ghe-tauwe. Inſtrumentum mechanicum.
ghe-touwe des weuers. j. weuers touwe. Machina textoria.
Ghe-traelit. Clatratus, cancellatus, reticulatus.
Ghe-trepd / ghe-trepde / ghe-tredde. *ger. ſax. ſicamb.* Frumentum.
Ghe-trocken. Tractus.
ghe-trocken. Profectus.
ghe-trocken nae Andwerpen. Profectus Antvverpiam.
Ghe-troffen. Tactus, ictus, percuſſus.
Ghe-trooſt. Solatus, conſolatus.
ghe-trooſten. Solari, conſolari.
Ghe-trouw. Fidus, fidelis.
ghe-trouwen. *vetus.* j. be-trouwen.
ghe-trouwighheyd. Fides, fidelitas.
ghe-trouwighlick. Fideliter.
ghetrouwt. Sponſatus, ſponſus, nuptus.
ghe-trouwde kinderen. Filij legitimi.
Ghe-tuygh/ tuygh. Materies, arma, inſtrumenta, ornamenta, impedimenta, armamenta.
Ghe-tuyghe. Teſtis, martyr.
ghe-tuyghe. *vetus.* Teſtes, teſticuli, colei.
ghe-tuyghen/ tuygen. Teſtari, atteſtari, ferre teſtimonium, teſtificari, dicere teſtimo-

ſtimonium, probare; teſtatum relinquere, teſtimonio comprobare. Godt ghe-tuygen. Deum teſtari: inuocare, ſiue adhibere Deũ teſtem, *id eſt*, *vt arbitratur Cicero*, mentem, qua nihil homini dedit ipſe Deus diuinius.

ghe-tuyghenisſe. Teſtimonium, teſtatio, teſtificatio.

Ghe-tuynt. Septus, conſeptus.

ghe-tuynte. Sepes, ſeptum, ſepimentum.

Ghe-tweede broeder/ ghe-tweede ſuſter. *vet. ſax. ſic.* j. half broeder/ halue ſuſter. *vulgò* Diſtinctus, diſtincta.

Ghe-vader. Arbiter initiationis, parens initialis, onomaſta initialis, parens myſticus. *vulgò* compater ſiue communis pater, ſuſceptor.

ghe-vader ſchap. Luſtrica cognatio, initialis neceſſitudo, propinquitas in baptiſmo contracta, *vulgò* cõpatratus.

Ghe-vaen. j. ghe-vanghen. Captus.

Ghe-vaer. *germ. jax. ſicamb.* Periculum, diſcrimen.

ghe-vaerlick. Periculoſus.

Ghe-vaerd. j. ghe-veerd.

Ghe-vaeren. *vet.* j. vaeren/ ghe-ſchieden.

ghe vaereniſſe. *vetus.* j. ghe-ſchiedeniſſe.

Ghe-vaet. Comprehenſus, fixus.

ghe-vaet. In dolio conditus.

ghe-vaetten wyn. Vinum doliare, in dolio conditum.

Ghe-val. Caſus, accidens, euentus, fors fortuna. By ghe-val. Caſu, fortè. In ghe-val dat. Si, dummodo.

ghe-vallen. Lapſus.

ghe-vallen. Cadere.

ghe-vallen. j. ghe-veuren. Accidere, euenire.

ghe-vallen. j. ve-vallen. Adlubeſcere, collibere, placere.

ghevalligh/ ghe-vallick. *vetus.* Fortunatus. & Fortuitus.

ghe-valligh. j. ve-vallick. Acceptus, placens.

Ghe-valſcht. Adulterinus, corruptus.

Ghe-valuweert geld. Numiſma iuſti ponderis, legitimum: nummus bonus, probus.

Ghe-vanghen. Captus.

ghe-vanghen nemen. Capere, ducere in cuſtodiam, apprehendere.

ghe-vangen ſetten. Dare in cuſtodiam, tradere in cuſtodiam, condere in carcerem, mandare vinculis: conijcere, includere, mittere in carcerem.

ghe-vanghen ſitten. Eſſe in vinculis, cuſtodiis retineri ac ſeruari.

ghe-vanghen man. Captiuus, cuſtodia clauſus.

ghe-vangen ſtaeue. Ergaſtulus, cataſtus.

ghe-vanghenisſe. Captiuitas.

ghe-vanghenisſe/ ghe-vangen-huys. Carcer, ergaſtulum, cuſtodia, phylaca: vincula, orum.

ghe-vanghelick. Captiuus.

Ghe-vat. j. ghe-vaet.

Ghe-vecht. Velitatio, concertatio, certamen, pugna, dimicatio.

ghe vecht hand teghen hand. Monomachia, duellum, ſingulare certamen.

Ghe-vedert. Pennatus.

Ghe-veerd. Res, negotium, actio, geſtus: & Inſtrumentum, machina, machinamentum, moles. & Apparatus.

Ghe-vepnſen/ ghe-venſen. Fingere, ſimulare, diſſimulare, mentiri, ementiri.

ghe-vepnſt/ ge venſt. Fictus, ſimulatus, fucatus, hypocrita.

ghe-vepnſde wooꝛden. Phalerata dicta, fucata.

ghe-vepnſthepd. Simulatio, hypocriſis.

ghe-vepnſdelick. Simulatè, fictè, ſimulanter, diſſimulanter.

Ghe-veſt/ ghe-veſtight. Munitus, firmatus.

ghe-veſte. Munitio, munimen, munimentum, firmamen.

ghe-veſte aen den hecht. Munimen manubrij, manubrium munitum, armatura manubrij.

ghe-veſtighen. j. veſtighen. Munire, firmare, confirmare.

Ghe-vetert. Catenatus, catena religatus, compeditus, compedibus ligatus.

Ghe-vier-deelt. Quadripartitus.

Ghe-vijlt. Limatus, lima politus.

Ghe-vleghen. *ſland.* j. ghe-vilt.

Ghe-vlochten. Textilis, perplexus.

Ghe-vlockte vupue. Plumipes columbus.

Ghe-vloghelt. Alatus.

Ghe-vloten. j. vloten.

Ghe-voedert. Pabulo paſtus.

ghe-voe-

ghe-voedert kleed. Suffulta veſtis, amictus duplex, abolla.
ghe-voedert met pelſſen. Pellitus, pellibus ſuffultus, ſubductus.
Ghe-voedſtert. Nutritus, altus, altilis.
Ghe-voedt. Nutritus.
Ghe-voegh. Commoditas, cõmodum.
ghe-voegh. Excrementum alui, aluus. *vulgò* requiſita naturæ. Dijn ghevoegh doen. Exonerare aluum.
ghe-voeghen. Commodare, accommodare, applicare, aptare, ordinare.
ghe-voeghlick. Commodus, accommodus, facilis, conueniens, decens. & Commodè, conuenienter, decenter.
ghe-voeght. Accommodatus.
Ghe-voelen. Sentire. & Contrectare. & Palpare. & Tangere.
ghe-voelinghe. Senſus.
ghe-voelick. Senſilis, ſenſibilis.
Ghe-voghelte. Volucres, volatilia, aues, auitium, alites, pecus volatile.
ghe-voghelte oft ge-voghelte nã d'ey. Oui vmbilicus, ſeminalis neruus ſiue lentor.
Ghe-volgh. Sequela.
Ghe-vonden. Inuentus, repertus.
Ghe-vonniſde ſaecke. Iudicatum, res iudicata.
Ghe-voyt. Putrefactus.
Ghe-vouden. Plicatus. ghe-vouden goyvijne. Cortina ſtriata.
ghe-voudens weeus ſitten. Incoxare, coſſim infidere, ſarcinatorũ in morem. Ghe-vouden vinghers. Digiti pectinatim inter ſe amplexi, pectine iuncti, palmæ in alternas digitorum viciſſitudines connexæ.
Ghe-vraeght. Interrogatus, rogatus.
Ghe-vreeſt. Formidatus.
Ghe-vriendt. Coamicus. & Cognatus, agnatus.
Ghe-vrijdt. Liber, liberatus, emãcipatus
Ghe-vroſen. Gelatus, congelatus, gelu aſtrictus, frigore concretus.
Ghe-wachſt. Ceratus. ghe-wachſte ſchrijf-tafel. Cerata tabula, pugillares.
Ghe-waedt/ ghe-waedt. Veſtis, indumentum, ornatus.
ghe-waedt der venſteren. Iugamenta, compagines.
ghe-waedſte. Veſtimenta, indumẽtum.
Ghewaegh j. ghe-wagh.
Ghe-waepent. Armatus.
ghe-waepent van den hooſde tot de voeten. Cataphractus.
Ghewaer. Certus, verus: & Cautus, prouidus: & Sentiens, perſentiens, perſentiſcens.
ghewaer worden. Re vera experiri, veritate perſentiſcere, cõperire certò, deprehendere, ſubodorare, percipere, ſentire reipſa, præſentire, præſentiſcere.
ghe-waer-loos. Improuidus, non præſentiens aut prouidens, incautus.
ghe-waerigh. Verus, certus, ratus, ſolidus.
ghe-waerighen Ratum facere.
ghe-waerſchouwet. Monitus, commonitus, præmonitus.
ghe-waerſchouwet worden. Commoneri, commonefieri, præmoneri.
ghewaere. j. ge-weere/ waerde/ garde. Cuſtodiæ, cautiõ, &c.
ghe-waerder hand. Manus ſequeſtra.
he-waerdighen/ ghe-weerdighen. Dignari.
Ghewagh. Momentum, motus, motio.
ghe wagh. Mentio.
ghe-wagh erghens af maecken / ghewaeghen. Facere mentionem alicuius rei, breuiter perſtringere & attingere rem aliquam.
Ghe-wald. j. ghe-weld.
Ghe-wand j. ghe-waed. Veſtis.
ghe-wand van t' ſchip. Armamenta, inſtrumenta, ornamenta nauis.
Ghe-waermt. Calefactus.
Ghe-waſſchen. Lotus.
Ghe-was. Germen, planta fructus.
ghe-was der aerden. Fructus terræ.
ghe-waſſen. Adultus, auctus, adauctus.
Ghe-wat. *ſland.* j. wateringhe.
Ghe-watert. Adaquatus.
ghe waterden wijn. Vinum dilutum, lymphatum: aquatum. *Lud. Viu.*
ghe-watert kamelot. Veſtis vndulata.
Ghe-webbe j. webbe. Tela.
Ghe-wederte/ ghe-weerte. Tempeſtas.
Ghe-ween. Ploratus, fletus.
Ghe-weer/ ghewepr. Arma, armatura, defenſio: id quo vim arcemus. *à* weeren. j. keeren. *ſicut* arma *Latinis ab arcendo, quod iis hoſtes arceantur.*
ghe-weer-huys. Armamentarium.
Ghe-weere/ ghe-were. were. *ſax. ſicam.*

Poſſeſſio, iuſta poſſeſſio. & Tutela, tutoris poteſtas. & Præſcriptio bonorum. & Cautio fideiuſſoria vel pignoratitia. & Aſſertor, vindex, auctor fundi venditi. *gal guarent, garant:*

ghe-weren. *ſax.* Præſcribere.

ghe-weer-loos. Inermis.

ghe weeren. Defendere: & Arcere, reprimere.

ghe-weeren / ghe-waeren. waeren. Indemnem ſeruare, defendere.

ghe-weeren. Durare, firmare.

ghe-weerigh. Firmus, durabilis.

Ghe-weerdeert / ghe-waerdeert. Aeſtimatus.

Ghe weerdighen. Dignari.

Ghe-weerd-ſchap j. weerd-ſchap. *vet.* Conuiuium.

Ghe-weeſt. Qui fuit. Ick ben ghe-weeſt. Fui

Ghewerghen. Penſus, expenſus, appenſus.

Ghe-weyckt. Maceratus, imbutus.

Ghewepde. Exta, interanea, inteſtina, præcordia, viſcera animalium.

Ghe-wepghert. Negatus.

Ghe wepr. j. ghe weer.

Ghe-weld / ge-wald. Poteſtas, potentia: & Vis, violentia, vehemẽtia, impetus: & Auctoritas, imperium.

ghe-weld doen. Vim adferre, inferre, facere, admittere, adhibere.

ghe-weld-bode. Legatus.

ghe-weld-bzief. Diploma.

ghe-weldigh. Potens, fortis, violentus, impetuoſus.

ghe-weldighlick. Potenter, violenter, impetuosè.

ghe-weldighen. Vim facere.

Ghe-welde melck. *boll.* Lac tepidum caſeo conficiendo aptum.

Ghe-welf / welfſel. Camera, teſtudo, fornix.

ghe-welft. Cameratus, fornicatus, arcuatus, in arcum curuatus.

Ghewelle. Turunda accipitrum, inſtar oliuæ oblonga, è ſtupa vel plumis, quæ accipitribus & falconibus datur: *à rotunditate dicta, vt conijcit Geſnerus. vulgò* curea. *gal. curee.*

Ghe-wendt / ge-wẽdet. Verſus, tortus.

ghe-wendt bzood. Panis ouis maceratus, panis dulciarius.

ghe-wendte desackers. Porca in agro: lira, terra verſa & aggeſta inter duos ſulcos: verſura.

ghe-wendte / ghe-wende. *vetus. ſax* j. morghe landts. Fundus ſexaginta decempedum. *Sper. Sax.*

Ghe-wennen / ghe-woon maecken. Aſſuefacere, conſuefacere conſueſcere, aſſueſcere. & Aſſuefieri, inſueſcere.

ghe-went / ghe-wennet. j. ghe-woon. Conſuetus.

ghe-wente. j. ghe-woonte. Cõſuetudo.

Ghe-werck. Operatio, opus.

Ghe-werden ghe-worden. Fieri, contingere.

ghe-werden. Facere. Latt my ge-werden. Sine me quod volo facere: permitte vt faciam quod inſtitui ſiue incepi.

Ghe were. j. ghe-weere.

Ghe werf. Actio, negotiatio.

ghe-werf der leden. Nodus, ligatura articulorum: ſpondyli, vertebræ.

Ghe-weſen. Oſtenſus, monſtratus.

Ghe-weſte. Plaga mundi, regio, ora, tractus, clima, regiones cæli: nempe ortus, occaſus, meridies, & ſeptentrio.

Ghe-wet. Acutus.

Ghe-wete / ghe wiſſe. Conſcientia. *ger. ghewiſſe.*

ghe-weten. Scitus, cognitus.

ghe-wetigh. Conſcius.

Ghe-wette. *vetus. ſax. ſicamb.* j. wette. Mulcta.

Ghe-weuen. Textus, textilis.

Ghe-wicht. Pondus, momentum.

ghe-wicht. Libra, trutina.

ghe wicht in de wage inſtaende ghewicht. Aequilibrium, aquamentum, libramentum.

ghe-wichtigh. Grauis, ponderoſus. & Momentoſus, magni momenti. & Iuſti ponderis.

Ghe-wiedt. Purgatus, truncatus, ſarculatus.

Ghe-wijdt / ghe-wijdert. Dilatatus, amplificatus.

Ghe-wijdt / ghe-wijhet. Auguſtus, conſecratus, ſanctus, luſtratus, ſacratus, Deo dicatus.

ghe-wijdde oft ghe-wijhede plaetſe. Templum auguſtum, conſecratum.

Ghe-wyſt. Conjugatus. *vulgò* vxoratus.

Ghe-

Ghe-wijſde. Iudicatum, res iudicata. t ghe-wijſde voldoen. Iudicatum facere, parere iudicato, perſoluere quod iudex dependendum pronuntiauit.

Ghe-wijſe. j. wijſe/ ghijſe.

Ghe-willigh. j. willigh Libens.

ghe-willighen. j. ver-willigen. Reddere voluntarium.

ghe-wille-keurt richter. j. wille-keurer. Arbiter.

Ghe-win. Quæſtus, lucrum, compendium, emolumentum, commodum.

ghe-winnen. j. winnen. Lucrari, lucri facere, nanciſci, acquirere, mereri, conſequi quæſtum.

ghe-winnen. Gignere, generare, ſuſcipere liberos.

ghe-win-ſaem. Vtilis, fructuoſus, compendioſus.

ghe win-ſoecker. Lucrio, homo quæſtuoſus.

ghe-winnigh. Queſtuoſus, queſtuarius, lucroſus.

Ghe-wintert. Hyematus.

Ghe-wis/wis. Certus, indubitatus, verus, ratus, firmus

ghe-wiſſe/ghe-wete. Conſcientia *ger.* *ghewiſſe.*

ghe-wiſ heyd. Certitudo.

ghe-wiſſelick. Certè, certò, proculdubio, vtique ſanè.

Ghe-wit/ghe-wittet. Dealbatus.

Ghe-woeckert. Fœneratus.

Ghe-woel/ghe-wuel. Tumultuatio, turba, ſcaturigo. & Preſſura.

Ghe-wolck. Nubilum.

ghe-wolckt. Nubilus, nubibus obductus.

Ghe-wolt. Lanatus, lanaris, lana tectus.

Ghe-wonden. Tortilis, intortus, conuolutus, inuolutus.

ghe-wonden bloed. *louan.* j. ghe-wend bloed.

Ghe-wondt/ghe-wondet. Vulneratus, ſaucius, fauciatus.

ghe-wondt worden. Accipere vulnus, vulnerari.

Ghe-wonnen. Victus, ſuperatus. & Partus, acquiſitus.

ghe-wonnen ende ver-kregen goedt. Parta bona.

ghe-wonnen ende ghe boren. Natus, genitus, oriundus.

Ghe-woont/ ghe-went. Conſuetus, adſuetus, aſſuefactus, inſuetus, inſuefactus, ſolitus.

ghe-woon zijn. Solere, ſuere.

ghe-woonen. j. ghe-wennen. Conſuefcere.

ghe-woonheyd. j. ghe-woonte.

ghe-woonlick. Conſuetus, frequens.

ghe-woonlickē. Frequenter, ſolito more

ghe-woonte. Conſuetudo, aſſuetudo, aſſuefactio, mos, mos conſuetus, vſus.

Ghe-worden. Factus, effectus.

ghe-worden. j. ghe-werden. Facere. & Fieri.

Ghe-wormte. Vermes. & Inſecta.

Ghe-wortelt. Radicatus.

Ghe-woudt. *holl.* j. ghe-weldt. Vis.

Ghe woudt. *ſland.* Ditio, regio, tractus.

Ghe-wricht. Artus quibus iunguntur membra: iuncturæ. & Vertibulum, vertebra.

Ghe wroght. Laboratus.

ghe-wroght ſilver. Argentum factum.

Ghe-wronghen. Tortus.

Ghe-wuel. j. ghe-woel. Tumultuatio.

G H E *per ſe nihil ſignificans, & inſeparabile.*

Ghebbe. *friſ.* j. gheepe. Acus.

Gheck. Præceps, temerarius.

gheck. Fatuus, ſtultus, delirus, vecors.

gheck. Ludius, ludio, morio. Dē gheck ſpelen/ den ſot ſcheren. Agere morionem.

gheck haer *ſax.* *ficamb* j. gruygh-haer. Lanugo, flos. *gal.* *poil ſolet.*

gheck/ ſpot. Iocus. In gheck oft in ſpot ſeggheu. Ioco dicere.

gheckē. Morionem agere.

gheckē. j. ſpotten. Ridere, deridere, ludibrio habere, ludificare.

gheckē. Ludere, iocari.

gheck-ſcheerer. Morio.

gheckſ-maere. Nuntium ridiculum, narratio fabuloſa, res frtiuola, ridicula: narratio illuſorum & ludionū, nugæ.

gheck-ſpel. Ludibrium.

gheckelick. Ridiculus: iocularis, iocularis: & Temerarius, præceps.

gheckelick/gheckelicken. Ridiculè: & Temerariè, incōſideratè, præcipitanter.

gheckerr/ gheckaerd. Deriſor, irriſor, cauillator.

gheckernye. Iocus: & Derisio, irrisio, sanna.
Gheddeken. *holl. fris. sicamb.* Prouerbiũ, dicterium, nugæ prouerbiales.
Ghedse. j. roede. Virga, flagellum.
ghedsen. Flagellare.
Gheef/gheue/gaef. Integer, sanus, mundus.
Gheel. Luteus, flauus, fuluus, croceus, citrinus. Galbinus color *Becan. dicitur. vulgò* gialdus. *ger. gal. gael: gal. iaulne: ital giallo: ang. yellovve.*
gheel-gorse/gheel-gherse. Passer spermologus, emberiza flaua: galgalus *quibusdam*: curruca *nonnullis* auicula flaui coloris.
gheel hayr. Coma aurea, cæsaries flaua.
gheel hayr. Tendo: motus instrumentum ex vinculo & neruo conflatum, mediæque inter illa naturæ. *q.d.* filamentum flauum.
gheel-groen. Prasinus, porraceus.
gheed-rood. Ruffus.
gheel-ghieter. Fusor æramentarius.
gheel-suchte. Morbus regius, morbus arcuatus, icterus, aurigo: *morbus teutonicè dictus à flauo colore, quem bilis per totum corpus diffusa parit.*
gheel-suchtigh. Arcuatus, arquatus, auriginosus, ictericus.
gheel-waeter. Ascites, hydrops solo vẽtre distento & Flaua bilis.
gheel-wortel. Daucus, staphilinus.
gheelen/gheel maecken. Rufare, rufum facere.
gheelen/gheel zijn. Rufere, flauere.
Gheemelick. j. ghemelick.
Gheen/egheen/n'egeen. Nullus, nemo.
gheen van beyde. Neuter.
gheener-hande. Nullius generis, nullius modi.
gheener-ley. Nullius generis. in geener-ley wijse. Nullo modo, nullo pacto.
gheens-sins. Nullo modo, nullo pacto, nulla conditione, nequaquam, neutiquam, haudquaquam, minimè, minimè gentium.
gheens-tijds. Nunquam.
Gheenen. *campin.* Subridere.
Gheepe. Acus, piscis longissimo rostro: xiphias, gladius piscis.
Gheer. Fuscina cuspidibus horrẽs quibus pisces capiuntur.
Gheerde/gaerde. Virga, flagrum, scipio, stimulus. Gheerdeken. Virgula.
gheerde van ijser. Clathrum ferreum.
gheerdẽ tralien. Clathri, clathra, cãcelli.
Gheere/gheerene. Lacinia, sinus vestis, limbus. & Pars qua largior fit vestis. *ital. gerone: ang. garde.*
Gheeren/gherẽ. j. gaderen. Colligere.
Gheeren. j. be-gheeren. Cupere.
gheerigh. j. be-gheerigh. Cupidus.
gheern. j. gheren. Lubens.
Gheerste. j. gherste. Horreum.
Gheese. *vet.* j. ganse. Anser. *ang geese.*
Gheese. *vetus.* j. hoere. Meretrix.
Gheessel. Scutica, flagellũ, virgæ, lorum.
gheesselen. Flagellare, cedere virgis, loro.
gheesseler. Flagellator, plagosus, lorarius: virgator, *Plaut.*
gheesselinghe. Flagellatio.
Gheest. Spiritus, animus, anima, mens ingenium. *germ. geist: ang. ghoste.*
gheest. Genius. eenen gheest hebben. Genium habere: natiua quadam indole & arcana ratione animos hominum mouere, & ad sui amorem sponte sua trahere, vehemẽterque afficere.
gheest/bulder-gheest. Larua, vmbra.
gheestẽ/nacht-gheestẽ/dooder menschen gheesten. Lemures, manes, vmbræ vagantes hominum mortuorum.
gheest-ader. Arteria: vena vitalis: semita spiritus.
gheestelick. Spiritualis, religiosus, pius, sacer, ecclesiasticus.
gheestelick recht. Ius pontificium, diuinum.
gheestelickheyd. Religio: & Religiosi, ecclesiastici.
gheestigh/aerdigh. Ingeniosus, solers, argutus.
gheestigh/fraey. Scitus, elegans, bellus, venustus.
Gheete. *fland.* j. gheyte. Capra.
Gheet-ader. *fland.* Vena iugularis.
Gheeue/gheue/gheef gaue. Sanus, integer: purus ab omni parte, sincerus, solidus.
gheeue/gheue. *vet. sax.* Quod datur accipiturque in commutationibus.
gheeue penninghen/gheue gheld. *vet. sax.* Nummus probus.
Gheeuel/gheuel. Fastigium, cacumen, supercilium, iugũ, apex. *Dicitur* gheeuel

uel *siue* gheuel *q d.* ghe-heuel. i. eleuatio sursum siue in altum, *ab* heuen *siue* heffen.
gheenel/ beur-gheeuel. Frontispicium: frons ædificij. & Facies.
gheuel spits opgaende. Culmen, altitudo anterior domus in acumen surgens pyramidale.
gheeuel recht opgaēde. Paries solidus, qui à solo in fastigium vsque surgit continuato ductu: fastigium.
Gheeuen. j. gheuen. Dare.
Gheeuw Oscitatio.
gheeuwen. Oscitare, hiscere, hiare.
gheeuwer. Oscitator.
gheeuwinghe. Oscitatio.
Gheghene. *sax. sicamb.* Regio, locus.
Gheyl/ghijl. Lasciuus, pruriens.
gheyl. *vetus.* Fecundus, vber.
gheyl wt snijden. *vetus.* Castrare.
gheyl stincken. j. gael riecken. Olere hircum.
gheyl-minnigh. *vet.* Libidinosus.
gheyl. *holl.* Siler, pumila salix in aquosis nascens: *sic dicta, quòd tanquam luxurians & lasciuiens nimia alimenta vbertate, ramos frondesq; iusto plures emittat.*
gheylen. j. ghijlen. Mendicare.
gheylen. j. goijlen. Lasciuire.
gheyligh. *vetus.* Procax, lasciuus, petulans.
gheyligheyd/gheylheyd. Lasciuia, salacitas.
Gheynster/ghenster. Scintilla, fauilla.
gheynsteren. Fauillæ. & Stricturæ
gheynsteren/ghensteren. Scintillare, agere scintillas.
Gheysen. *vet* Curare, mederi.
Gheyte Capra, hirci vxor. *germ. geiss: ang goate.*
gheytken. Capella.
gheyten-baerd. Aruncus, barba capræ, villus à caprarum mento dependens.
gheyten-baerd/gheyten-blad. Caprifolium.
gheyten-blad. Periclymenus, siluæ mater, volucrum maius, lilium inter spinas. *officin.* Caprifolium, barbicapra, barba capri.
gheyten bock. Hædus & Caper, hircus castratus.
gheyten-herder. Caprarius.
gheyten-manneken. Satyrus,
gheyten-melck. Lac caprinum.
gheyten-melcker. Caprimulgus.
gheyten bel. Pellis caprina.
Ghelanne. *vetus.* j. koe-belle.
Ghelas. j. glas. Vitrum.
Ghelat. j. glat.
Gheld. Pecunia, moneta, numus, nummus, numisma, æs. *dicitur* gheld. (*inquit Adr. Iun.*) *a* ghelden. i. valere: *quòd penes pecuniam, rerum reginam, valoris omnis momentum sit & æstimatio.*
gheld op de hand/ken-penninck. Auctoramentum.
gheld op de hand gheuen. Obligare stipendio siue prompta pecunia.
gheld-boete. Pœna pecuniaria
gheld breker/munt smelter. Conflator figurati æris.
gheld-gierigh. Cupidus pecuniæ, philargyrus.
gheld-gierigheyd. Philargyria.
gheld-hoere. Meretrix.
gheld-loos. Carens pecuniis, sine nummis, inops.
gheld-potter. Euclio.
gheld-rijck. Pecuniosus, numosus, numatus.
gheld-schrooder. Accisor monetæ, parapsallista.
gheld-sack. Sacculus pecuniarius, saccus numarius.
gheld-sack Homo pecuniosus, numosus, numatus, euclio.
gheld-schuld. Aes alienum.
gheld-stock. Aerarium.
gheld-straffe. Multa, mulcta.
gheld-wegher. Libripens.
ghelden. Valere, in pretio esse, vtile esse.
ghelden. Debere. het gheld v. Res tua agitur, de tuo certatur.
ghelden. *vetus.* Emere.
ghelden. Luere, soluere.
ghelder. j. ghelde-man.
ghelde man. *vetus fland.* Qui soluere siue luere debet, debitor.
Ghele. j. gheel. Rufus, luteus.
Ghelespe. j. pape gap-kruyd. Symphonia. *gal. genesie, gelesie.*
Ghelijt. j. gheluye.
Ghelfs. Obliquus.
Ghelligh/gaeligh. Scabiosus.
Ghellinck. Agnus hornus.
Ghelous. j. ialours. Zelotypus.

Ghelte. *germ. sax. sicamb.* Alueus, orca, trulla.

ghelte. Poculum maius, cantharus. *vulgò* ghelra.

Ghelte/ghelubde seughe. Sus castrata, porca castrata. & Porcetra. *ang galte.*

ghelten. Castrare suem. *ang. ghelde.*

Gheluen. Obliquare.

Gheluye. j. gluye.

Gheluwe. j. gheel. Luteus.

Ghemelick/ ghemmelick. Morosus, fastidiosus, irritabilis, difficilis. & *ger.* Lasciuus instar equi.

ghemelickheyd. Morositas, fastidium.

ghemelicken. Morosè, fastidiosè.

Ghemse. *germ. sax.* Rupicapra, dama, capra montana.

Ghenaede. Gracia, misericordia: & Impunitas.

ghenaede doen. Gratiam delicti facere, remittere. In ghenaede nemen. In fidem accipere, in deditionē accipere.

ghenaede loos. Immisericors.

ghenaedigh. Propitius, misericors, exorabilis, bonus, benignus, pius.

ghenaedighlick. Benignè, piè.

Ghene. Ille, is. De ghene die. Qui, ille qui, illi qui. Alle de ghene die. Quicunque.

Ghender. Illic, istic.

ghender-waerts. Illuc istuc.

ghenswaerts. Illorsum, istorsum.

Gheneen. *campin.* Subridere.

Gheneuer-boom. Iuniperus. *gal. genevre: ital ginepro: hisp. enebro.*

gheneuer-bese. Bacca iuniperi.

Ghenghber. Zingiber. *germ. imber. gal. gingembre: hisp. gingibre: ital. gengiuo: ang. gynger.*

Ghennette iannette. Equus alipes, pteropes, celer: genus equi Hispanici. *vulgò* gennettus, gineettus, iannettus. *gal. genet. ang genet.*

Ghenoffel/ ghenoffel-bloeme/ gheroffel. Caryophyllæa, flos caryophyllæus ocellus: betonicæ *siue* vetonicæ species. *gal. giroflee: ital. garofolo: ang. gelouer.*

ghenoffel-naghel. Caryophyllus. *gal. cloux de girofle: ital garofano.*

Ghenserick. Argentilla, potentilla: *herbe genus.*

Ghenst *fland.* j bzem. Genista.

Ghensiaen. Gentiana, aloë Gallica. *ger. enzian: gal gentiane: ital. gentiane: hisp. gentiana: ang. gentiane*

Ghenster. j. ghennster. Scintilla.

Ghent. Anser mas. χὴν, χῆνες.

Ghent/ient Bellus, scitus, elegans pulcher, lautus, concinnus. *vulgò* gentilis. *gal gent, gentil hisp. gentil. ang gentle.*

Gheoole. j. ghioole. Cauea.

Gherbel. j. gaerbel.

Gherde. j. gheerde. Virga.

gherde-beenen. Varicare, varicari: crura diuaricare, vel diducere.

gherde gaeten gherde-kopen. Incoxare: cossim sedere, iacere, aut stare. Al gherde-gaetēde oft gherde-kopende kacken. Cossim cacare: incoxare cacandi causa.

Ghere. Lubitus, appetitus, us.

gheren. Cupere, appetere.

gheren/gherne/gheern. Lubēs, lubenter, lubenti animo, haud grauatè, non inuitus, æquo gratoque animo. *germ. gern.*

Gherech/gherick. Viscera.

Gheren. j. gaderen. Congregare. & In fecem conuerti: condituram fecis recipere.

Gherghel. Ora, margo.

Gherute. j. gaeriete.

Gherme. Quis matrix. & Agna.

Ghermen. *vetus.* j. be-ghermen. Mouere.

Ghern. j. gheern. Lubens.

Gherneytken/bips. Exomis, sagum.

Gheroffel. j. ghenoffel.

Gherre. *vetus. fland.* j. splete. Rima.

Gherriete j. gariete.

Ghers. j. gars/gras. Gramen.

Gherselen. Horrere, horrorem habere.

gherselinghe. Horror.

Gherste. Horreum, crithe.

gherst-maend. September. *sic dictus ab hordei messe.*

ghersten bzood. Panis hordeaceus.

ghersten bzanck. Cremor ptisanæ, ptisana.

ghersten mout. Polenta.

Gherstigh. j. garstigh. Rancidus.

Gherwe. j. gaerwe/gherue.

Ghesond. j. ghe-sond. Sanus.

Ghespe. Fibula, confibula, orbiculus, ansa. *fland. gaspe: ang. claspe.*

ghespe.

ghespe setten. j. lams-ooze setten. Subsannare.
ghespen maecker. Fibularius.
ghespen. Fibulare, infibulare.
Ghest/ghist. Fæx, sanies, crassamen, crassamentum *angl. yest.*
ghest-achtigh. Fæculentus.
Ghester j. gheinster. Scintilla.
Ghet/aghet Gagates, gangitis. Swert ghet. Thracius lapis, gagatidis species nigri coloris. *ang geate.*
Gheubelen/gobelen. Vomere.
Gheue. j. gheeue. Sanus, integer.
Gheuel j. gheeuel. Fastigium, cacumen, culmen, &c.
Gheuen. Dare, tribuere, tradere, largiri, præstare præbere: & Donare, dono dare. *germ. geben angl. giue.*
gheuen ten besten. j. beste.
gheuen te kennen. Significare.
gheuer. Dator.
gheuigh. Datiuus.
Gheur/goze Odor, nidor, fragrantia: & Vapor. & Sapor: & Vigor.
gheuren/gheur geuen. Fragrare, olere, odorem siue nidorem emittere.
gheurigh. Flagrans.
Gheus/goes. *holl. fris oostlād.* Anser fœm.
Gheus. Mendicus impudens: homo vilis, vappa, nequam. *Dictio Gallica, siue potiùs VValonica, olim obscura, & Teutonibus ignota: nunc verò belli intestini in Belgio tempestatibus, peruulgatum vocabulū, videlicet nomē vni parti aduersæ ab altera inditum.* Gæsus *Seruio dicitur* vir fortis, vir bello strenuus, *super illud Virgilij Æneid. 8. duo quisque Alpina coruscant Gæsa manu, scutis protecti corpora longis:* gæsa *interpretatur* hastas viriles: & Gæsos *dicit* viros fortes *à Gallis vocari.* Gessatas, *inquit Polybius, Galli sua lingua nominant* milites conductitios. Guessin *Britannos vocare* seruos conductitios, *scribit Guilielmus Camdenus.*
Gheute. j. gote. Fusio, fusura.

G H I

Ghichelen/gichen. Cachinnari.
Ghichte. *vet.* j. ghifte. Donum.
Ghichte. *ger. sicamb.* j. fledereijn. Articularis morbus, arthritis.
ghichte. *sax. fris.* Paralysis, neruorum resolutio.
ghichtigh. Arthriticus, articularius. & Paralyticus.
ghichten. *vet.* j. be-ghisten. Donare, munerare.
ghichten. *ger. sax.* Torquere, excruciare, adhibere tormentum.
ghichten. *fris. sicamb.* Fateri, confiteri, agnoscere.
ghichter. *ger. sax.* Tortor, carnifex.
Ghiegaeghen Rudere instar asini.
Ghienen. *ger sax.* Oscitare, hiare, hiscere.
Ghier. Vultur: vulturius, *apud Plaut.*
ghier-swaluwe. Apus, depes, cypselus.
ghier-balck. *vide in Append.*
Ghier-wolf. Lycaon: & Heluo.
Ghieren/ghiersen. Auidè petere, inhiare.
Ghieren. *ger. sax* Stridere, strepere.
ghierigh. Auarus, auidus, appetens, tenax, sordidus.
ghierighaerd. Homo auarus.
ghierigheyd. Auaritia
ghierighliek. Auarè, auidè.
ghiersen. j. ghieren. Auidè petere.
Ghieten. Fundere *germ. giessen: ang. yet.*
Metael-gieten. Conflare, fundere.
ghieter. Fusor.
ghieter van metael. Fusor, conflator.
ghieter. Haustrum: lignum excauatum quo hauriunt nautæ aquam ad irriganda vela.
ghietelinck. *vetus.* Merula.
ghietigh. Fusilis.
ghiet-eemer. Modiolus erogatorius, situla quæ in altū elata aquam refundit.
ghiet-konste. Ars fusoria.
ghiet-loghen. Pseudocheus, spermopseudus, mendaciorum fusor, mendaciorum follis.
ghiet-vat. Guttus, gutturnium, malluuium.
ghiet-vat. j. bespuyt-krupcke. Harpagium.
Ghift. j. verghift. Venenum, virus.
Ghifte. Donum, munus. *ang. gyfte.*
ghifte. *fris.* Scutella alta ex solido ligno excauata.
ghiften. j. beghiften. Donare.
ghifter. *vetus.* Donator
Ghy. Tu. ghy-lieden. Vos, vos homines. *ger. ir: angl. yee, you.*
Ghyghe. *germ. sax. sic.* Chelis.
Ghyghen. j. hyghen. Anhelare.

Ghijl/ghijle. Chylus, cremor cereuiſiæ. *Adr. Iun.*

ghijl. j. ghenl. Procax, laſciuus.

Ghijlen. j. ſieden. Bullare, bullire, feruere, inferuere.

ghijlen. j. gheplen. Laſciuire.

ghijlen. Flagitare, procare, inuerecundè petere. & Ludificare, fallere. *ang. begyle.*

ghijligh. j. ghepligh. Procax.

ghijler. Flagitator. & Paraſitus.

Ghijle. *vetus ſtand.* Mora, remora.

Ghijmen. j. ghienen.

Ghijſe. j. ghewijſe/wijſe. Modus. *vulgò* guiſa. *gall. guiſe: ang. guyſe.*

Ghijſel. Obſes. *vulgò* giſala.

ghijſelen. Obſidem capere.

ghijſeler. Obſes.

Ghilde. *ſtand.* j. gulde Collegium, contubernium. *ang. gylde.*

ghilde. Contubernalis. *q. d.* ſoluens. *à* ghilden, i. ſoluere.

ghilde. Liberalis, prodigus æris. de ghilde ſpelen. Facere largitiones, largiri & profundere.

ghilde. *vetus.* j. hoere. Meretrix.

ghildeken. Nepos, decoctor.

ghildachtigh. Liberalis.

ghilden/gheldẽ. Soluere, luere.

ghilde-bzoeder. j. ghulde-bzoeder.

Ghillen. *holl. ſicamb.* Stridere. & Grũnire.

ghillinghe van de ſaghe. Stridor ſerræ. *hiſp. chillido.*

Ghilpen. *holl.* j. ſiericken. Pipilare.

Ghinder. j. ghender. Illic, illuc.

Ghinghber. j. ghengber. Zingiber.

Ghinnen. *vetus.* Ordiri. *hinc* he-ghinnen/ont-ghinnen.

Ghinnicken. *holl.* j. grenicken.

Ghinoffel/ ghenoffel.

Ghingende weder. *vet.* Vltro citroque.

Ghioole. Cauea, caueola, carcer, ſeu domuncula auium. *gall. gayole: ang. gayle.*

ghioole in den kerckher. Arca robuſtea, robur, robuſtus carcer, lignea cuſtodia, phylaca, mala manſio.

ghiolier. j. ſteen-waerder. Carcerarius.

Ghips plaeſter. Gypſus, gypſum. *germ. gyps: gal gips: ital. geſſo, gypſo: hiſp. yeſſo.*

Ghipſen. j. plaeſterẽ. Gypſo incruſtare.

Ghirghel. j. gherghel.

Ghiroffel. j. ghenoffel.

Ghitten. *ger. ſax.* j. kuechen. Gemere.

Ghiſpe. Flagellum, lorum, verber.

ghiſpen. Flagellare, flagello ſiue loro cædere, verberare.

ghiſſe. Coniectura, coniectatio, æſtimatio. Met der ghiſſen gheuen. Dare vt fors fert, numeri aut menſuræ nulla habita ratione: nullo diſcrimine, delectu aut numero: prolixè & affatim dare.

ghiſſen. Coniicere, coniectare, coniecturã facere, cogitare, colligere, diuinare, ſuſpicari, opinari, opinionem habere, reputare, eſtimare cõiectura *ang. geſſe.*

ghiſſinghe/ghiſſe. Coniectura, æſtimatio, opinio.

ghiſſinghe maecken. Coniectare, conijcere.

Ghiſt. j. gheſt. Fœx.

Ghiſter/ ghiſteren. Heri, heſterno die. *ger. gheſteren: ang yeſter.*

ghiſter-auend. Heri veſperi.

ghiſter-moꝛghen. Heri manè.

ghiſter-nacht. Heſterna nocte.

ghiſterigh. Heſternus.

Ghitterne. Fidicula.

G I *vide* G H I.

G L

Glad. *holl. friſ.* j. gloedigh/gloedende.

Glacrende voghen. Oculi cæſij, glauci.

glaer-oggigh. Cæſius ſiue glaucus oculis

Glaet. j. ghe-laet. Geſtus, vultus.

Glaus. Splendor, fulgor, iubar.

glauſen. Splendere, fulgere, nitere.

Glas. Vitrum, *germ. glaß. ang. glaſ, glaſſe.*

Gloſſe *vet. germ.* Succinum, electrum. *Guil. Camd.*

glas. j. glaſen venſter.

glas/dꝛinck-glas. Vitrum, calix vitreus

glaſ-blaeſer. Vitriarius fuſor: qui vitreamina conflat.

glaſ-krupd. Herdicium, helxine, muralium, muralis herba, parietaria, vrceolaris, vitrearia. *vulgo.* vitriola. *herba quæ vitra purgantur.*

glaſ-looper. j. ſand-looper. Clepſammidium.

glaſ-maecker. Vitriarius, vitrarius.

glaſ-maeler. Encauſtes.

glaſ-verwe. Color vitreus, hylianus.

glaſ wꝛm. Cantharis. *vermis qui plerumque in vaſculis vitreis clauditur ſeruaturq;.*

glaſen/ glaſen werck. Vitrea, vitreamina, orum.

glaſen

glaſen/ van glas. Vitreus, vitrinus, hyalinus.
glaſen-berd. Hyalotheca: vbi vitrea vaſa reconduntur.
glaſen-maecker / glaſ-maecker. Vitriarius, ſpecularius.
glaſen pot. Poculum vitreum.
glaſen-venſter. Feneſtra vitrea: ſpecularе, ſpecularium.
Glat. Politus, planus, læuis, leuigatus.
glat Mollis, læuis, læui & glabra cute.
glat/kael. Glaber, glabrio, caluus.
glat ſlibberachtigh. Lubricus.
glat ende vet. Nitidus & pinguis.
glat. Iucundus, hilaris. & blandus. *ger. glatt. ang. glad.*
glatten. Polire, leuigare, læuare, complanare.
glattigheyd. Lænor, læuitas: & Lubricitas, lubricum.
Glauue. Lancea, haſta. *gallis* gladius *dicitur.*
Glede. *germ. ſax. ficamb.* Lithargyrum, lithargyrus, argenti ſpuma.
Gleye. j. gluye. Stramen arundinaceum.
Gleye. Terra figulina ſcintillans.
gley-backer. Plaſtes, figulus.
gleyers werck. Vaſa ſcintillantia, è ſcintillante ſiue ſplendēte terra: vas fictile Balearicum, Maioricanum.
gleypot Culullus, vrceolus fictilis. *ang. galey potte. Dicitur quibuſdam Germanis* gleyſen. *Andreas Althamerus in ſuis Commentariis in Cornelij Taciti librum de moribus & populis Germanorum, ait:* Gleſum *veteres Germani appellarunt ſuccinum, ob nitorem, quod inſtar vitri luceat: quam vocem vernaculus Germanorum ſermo etiamnum retinet: vitrum enim* glas *&* gleſer *appellant: &* gleſtum *atque* glaſter omnem materiam quæ igne colliquata nitorem leuoreinque fictilibus ſuperinducit *quomodo* ein glaſterten topf oder hafen/ ein gleſterten krug *dicūt, id eſt,* ollam aut amphoram in hunc modum figulina arte coctam.
Gleyſen gleyſſen. *germ.* Nitere, ſplendere, lucere, relurere, pellucere.
gleyſenen. j. ghelijckſenen. Fingere.
Glid. j. gelid. Membrum, artus.
glid-krupd. Sideritis, ferruminatrix.
Gleyſter. j. glinſter. Scintilla.
Glend/ glent. j. gelente. Sepes, maceria.
Glenſter. j. glinſter. Scintilla.
Gletten. j. glatten. Polire.
Glicken. j. ghe-licken. Nitere & Polire.
Glier-mups/rel-mups. Glis, gliris.
Glijden. *vetus. ſland. holl. ficamb.* j. ſlibberen. Labi, prolabi.
glijd-baene. Planities glaciata.
glijdende. Labilis, lubricus.
Glijſener. *germ. ſax. friſ.* j. ghe-lijckſenaer. Hypocrita.
Glijſteren. j. glimſteren. Scintillare.
Glimme. *holl.* j. gloedt. Pruna.
Glimmen. *holl. ficamb.* j. gloeden. Igneſcere, candere.
glimmende kole. j. gloedende. Pruna.
Glimpen. j. glimmen. Igneſcere.
Glinſen. j. glinſteren.
Glinſter. Scintilla.
glinſteren/gliſteren. Scintillare, fulgere, micare, nitere, ſplendere, candere. *ang. gliſter.*
glinſterigh. Scintillans, fulgens, fulgidus, nitidus, ſplendidus.
glinſterigh root. Rutilus, igneus, ſaturo ſplendore rubens.
glinſterigh ſwert. Coracinus. (lum.
Glippen. *holl* Fugitare, trās fugere clācu-
glipper. *holl.* Fugitor: qui nubilo & periculoſo tēpore fugit, trāquilio autem reuertitur: & Transfuga, perfuga.
Glis/gliſch. *ſland.* j. liſch. Iris.
Gliſſen/glitſen. *holl. ficamb.* j. ſlibberen. Labi, prolabi. *gal gliſſer.* γλισχρὸς i. lubricus.
gliſſen op d'yſs. *holl* j. ryden.
Gliſteren. j. glimſteren.
Gloed. Pruna
gloeden/gloeyen. Igneſcere, inardeſcere, candere, candeſcere.
Gloedende. j. gloedigh.
gloedigh. Ignitus, candens.
gloedigh yſer. Candens ferrum.
gloedighe kole. Pruna.
gloedighen brand. Torris.
gloedte, loedte. Rutabulum, inſtrumentum quo ignis proruitur: & Forceps: inſtrumentum quo prunę & alia candentia tenentur.
Gloeme. *ficamb.* j. loeme.
Gloepe. *holl.* j. glupe. Decipulum, tranſenna, machina irretiēdis auibus apta.
Gloeyen. j. gluppen. Inſidiari.

Gloeren.j.glunceren.

Glooren.*holl.* Recreare, reficere. & Recreari, refici.

Gluck.j. ghe-luck.

Gluye.ghe-lupe.*ſland. holl.* Faſcis ſtramentorum, ſtramen arundinaceum, manipulus arundinaceus.*vulgò* glema, gelima.*gal. glu.*

Glumeren/glimer-oogē/gloeren/glueren.*hol. friſ.* Nictare.

gluycren. Tranſuertere hirquos, limis hirquis cernere, limis oculis aſpicere. *ang. gleye.*

glumerachtigh.j.lonckende. Pætus.

Glupe.j. gloepe. Deſipulum.

gluppen gloepen/glupen. *holl.friſ.ſax.* Inſidiari, obſeruare.

gluyper. Inſidiator.

Gnap.*holl.*j. knap. Gnauus.

G N

Gnifteren.*ſax friſ.*j. knerſen.

Gnorren.j.knorren. Grunnire.

G O

Gobelen/geubelen. Vomere, eructare.

Gobelet. Calyx, cyathus, acetabulum. *gal.gobelet: ang.goblet.*

Gochelen.j. gimchelen.

God. Deus, numē.*ger gott. ang god dicitur* god *q.d.*goed.*nemo enim bonus niſi vnus, Deus. Mar.10.* God groete v/ Salue/aue. God geue. Faxit Deus, vtinā, ôſi. God gheue wie. Quiſquis, quicunque. God gheue hoe. Quomodocunque. God geue wanneer. Quandocunque Te gode. Aue, vale.*q.d.* ad deum. Te gode beuelen. Valedicere. Om gode bidden/ om gode gaen/ om godts wille bidden. Mendicare, emendicare, per Dei numen & nomen ſibi hominum miſericordiam quærere. *Lactant.*

gode-man. *& per ſyncopen.* gop-man. Mendicus, coactor ſtipis. *gal. caiman, caymand:* mēdicus. *& caimander,* mendicare, cogere ſtipem.

gode-lieden/gop lieden. Mendici.

gode-wijf/gop-wijf. Mendica.

god-hoede. *vetus.ſland.* Salus, ſalutatio.

god hoede bieden. *vet.* Salutare, ſalutem imprecari.

god loos. Impius, atheus, expers omnis religionis.

god-looſheyd. Impietas.

god-moeder. *vetus.*j. pete/nieter. Parens myſtica. *ang godmoder.*

god-vader. *vet.*j.peter. Parens myſticus Onomaſta initialis. *angl. godfather.*

god-ſaeligh. Pius.

god-ſaeligheyd. Pietas.

god-voorchtigh/god-vruchtigh. Religioſus, pius, θεοφοβος, timēs Deum. *à* voorchten vurchtē/vruchtē.j. timere.

god-voorchtigheyd / god-vruchtigheyd. Religio, pietas.

gods-acker. *ger. ſax.* Cœmiterium, ſepulchretum. *q.d.* ager Dei. locus extra ciuitatem procul à templis & domibus, vbi mortui ſepeliuntur. *Veteres cadauera humana in ciuitate ſepeliri noluerunt & leges* XII. *tabularum, in vrbe ſepelire aut vrere mortuos prohibent. ad quem morem alludit quod in Euangel. legitur, elatum eſſe adoleſcētem mortuum quem Chriſtus veniens ad ciuitatem matri ſuæ reſtituit. & Chryſoſtom in ſerm. de fide & grat. ait: Omnem ciuitatem & omne caſtellum ante ingreſſum habere ſepulchrum. Huiuſmodi conſuetudo adhuc multis Germaniæ locis obſeruatur.*

gods dienſt. Sacrum, res diuina, religio, latria: ſeruitus quæ pertinet ad colendum Deum.

gods-dienſtigh. Pius, Deum colens.

gods-dienſtigheyd. Pietas.

gods-draght. *ſicamb. colon.* Supplicatio, pompa ſacra.

gods-huys. Hoſpitium ſacrum, noſocomium, xenodochium ſacrum. *vulgò* hoſpitale. *&* Cœnobium ſacrum.

gods-huys voor oude lieden. Gerontocomium: locus vbi ſenes tractantur.

gods-laſter. Blaſphemia.

gods-laſteraer. Blaſphemus.

gods-loon. Merces diuina.

gods-penninck. Arrha, arrhabo.

gods-raed. Oraculum, reſponſum.

gods-ſpreeck. Oraculum.

goddinne. Dea.

godlick. Diuinus.

godlicke macht/ kracht ende wille. Numen.

godlick/ godlicken. Diuinè.

Godſe.j. af god. Idolum, ſimulacrum. *ger. goetz.*

godſen-huys. Delubrum.

godſen dienaer. Idololatra.

Goed.

Goed. Bonus, probus, ἀγαθός.

goed. Bona, orum: diuitiæ, fortunæ, res, census, pecuniæ, substantia, facultates: & Merx, merces, ium: & Fruges, fructus terræ, annona. & Ager, villa, prædium.

goed doen. Benefacere.

goed doen/ deught doen/ dienst doen. Bene mereri de aliquo, officium alicui tribuere, beneficium cõferre, beneficiis afficere aliquem.

goed doen. Probare, approbare, ratum facere.

goed doen met ghetuyghen. Testibus probare, testimoniis comprobare.

goed doen de schaede. Præstare damnũ: persoluere si quid res habet vitij, indemnem præstare emptorem & Alienæ culpæ dispendium in se recipere, & velle luere: satisfacere, cautionem dare: & Spondere merces esse probas.

goede/goede moeder. j. **god-moeder.**

goede dagen hebben. Bene curare ætatem suam, curare cutem, bene habere: ducere in bonis dies suos. *Iob.*

goede mannen. Arbitri, boni viri, ad quorum arbitrium causa litigiosa defertur.

goeden tijd. Seculum aureum, fertile, tempus aureum: annonæ laxitas, vbertas, vilitas.

goede weke. Hebdomada maior, sancta

goeden vrijd-dagh. Soteria, dies parasceues, dies Veneris sanctus.

goed-aerdigh. Bonæ indoles.

goed-baed. j. **wel-baed.**

goed-baedigh. Beneficus, benignus, liberalis.

goed-baedigheyd. Beneficentia.

goed-duncken. Placere.

goed-dunckē. Existimare, putare, videri.

dat heeft my goet ghedocht. Existimaui, putaui, visum est, placuit

goed dunckel. *vet.* Arrogans, glorioſus. *vulgò* præſumptuoſus.

goed-dunckenheyd/ goed dunckinge. Arbitrium, arbitratus, opinio, sentẽtia.

goed-gierigh. Auarus, auidus bonorũ, diuitiarum, inhians diuitiis.

goed-gunstigh. Beneuolus, candidus.

goed-hertigh. Mitis benignus, beneuolus, liberalis ingenio. *vulgò* boni cordis.

goed-hertigheyd. Benignitas, beneuolentia, animi propensio.

goed-lous. Inops, pauper.

goed-rond. Planè, prorsus & omnino.

goed rond goed sciens *adag* Crassa Minerua, inconditè & simpliciter.

goed-rond wt seggben. Planè edicere & syncerè.

goed-vader j. **god-vader.**

goed-willigh. Beneuolus, beneuolens.

goed-willigheyd. Beneuolentia.

goed-willichlick. Beneuolè

goedts moedts. Aequo & pacato animo.

goedts tijdts. Oportunè, commodè, tempore oportuno.

goede. *vetus* .j. **god-moeder / pete.** Parens mystica, parens initialis. *vulgò* commater, promater.

goedelick. Benignus, clemens.

goedelicken. Benignè, clementer.

goedelickheyd. Benignitas, clementia.

goeder-hande j. **goedertier.**

goedertier, goedertieren. Benignus, clemens, mitis, facilis, commodus, exorabilis, lenis.

goedertierenheyd. Benignitas, clementia, facilitas, lenitas

goedertierlick. Benignè, clementer.

goedigh. j. **goedelick.** Benignus.

goeden/ erven. Transscribere, transferre, tradere alicui bona, fundum: transmittere alicui hæreditatem: inuestire in possessionem bonorum.

goedenisse/ erfenisse. Hæreditas, transcriptio, siue traditio hæreditatis, inuestitio, traditio bonorum.

goedenisse doen. Mittere in possessionem, inuestire.

goedinghe. j. **goedenisse.** Transcriptio bonorum.

goedinghe. Bona, facultates.

Goedel. *vet.* *vulgò* Commater. *ger.* *goetel.*

Goedsic/ goedse. Falx, securis, gæsa, culter venatorius. *gal.* *gouge, vouge.*

Goem. j. **goom.** Custodia, cura.

Goens-dags/ woens-dagh. Dies Mercurij. *q. d* **Godens-dagh/** *siue* **Wodens-dagh.** j. Dei dies. *Mercurium enim Deũ Teutones maximè coluerũt, eumque* **Gode, wode/ woode** *&* **bode** *vocauerunt, testibus veteribus Chronicis Teutonicè conscriptis: teste quoque Paulo Diacono de Gest Longobard. lib. 1. cap. 9. eius verba hæc sunt: Wodan saxe, quem adsecta*

iecta litera, Godan dixerunt: ipse est qui apud Romanos Mercurius dicitur, & ab vniuersis Germaniæ gentibus vt Deus adoratur. ang vvednesday.

Goes/ goese. *fris. holl. sax.* j. gans. Anser. *ang. goose*

Goesken. Corycæus: & Satelles, lictor.

Goete. Paralysis. *ger. gutt.*

goete goet euel *vetus fland.* Morbus articularis, arthritis. *gal. goutte: ital gotta: hisp. gota: ang. gouvte.*

Gopen. Iactare cum impetu & Quatere. & Batuere & Festinare.

Gokelen *sax. sicamb* j. gupchelen.

Golpe. *vetus.* Gurges, vorago. *gal. goufre: ang. gulfe.*

golpen Ingurgitare, auidè haurire, haustim bibere.

golper. Ingurgitator, multibibus.

golue. Vnda, fluctus. κολπος. *gal goulfe: ital golfo: hisp golfo* i. sinus maris.

goluighe zee. Mare fluctuosum, vndosum, fluctiuagum.

Gomme. Gummi. κόμμι *ger gumme: gal. gomme: ital gomma: hisp. goma: angl. gumme.*

gom-achtigh. Gummosus.

gommen. Gummi linere, inficere, miscere.

Gone *vetus fland. holl.* j. ghene. Ille.

Gome. *vetus ger* Homo. *Otfrid. VVeiss.*

goman gomman. *vetus. ger.* Maritus, paterfamilias, *Otfrid VVeissenburg.*

Gomen. Viscera perforare siue lædere.

Gompe. *germ. sax.* Gurges.

Gonnen. j. gunnen. Fauere.

Gonsen. *holl.* Susurrare.

gonsinghe. Susurrus, summissum murmur.

Gonste. j. gunste. Fauor.

Goo graeue/ go graef. *vet. sax.* Iudex pedaneus siue pedarius, iudex qui plano pede iudicat, neque tribunal habet: *eligebatur autem apud veteres Saxones ad vim illatam illico iudicandam, eodem nempe die quo violentia facta erat.* Gograeue. Festinus iudex, qui in necessitate celeriter iudicat. *à* goch. i. celer. *And. Altham. vulgò* gograuius.

Goom *vet* Obseruatio, custodia, consideratio, cura.

goom nemen. j. goomen.

goomen. *vetus.* Obseruare, considerare, curare, custodire. *germ. heluet gaumen.*

goomer/goommaer. Curator, custos. *vulgò* gomarus. *germ. heluet, gaumer.*

Goor. *fland.* Limus, lutum, cœnum.

goor. *louan.* Sordes ædium.

goor. Terra noua quæ certum habet sine cultura lucrum. *Becan.*

goor. Palus, locus paludosus.

goor riecken. *holl. fris.* j. stincken.

Goose. j. goes. Anser.

Gorde. Vinculum, lorum.

gorde ribbe van t'schip. Cinctus, subligaculum.

gordel. Cinctus, lata zona, cingulum. *ger. gurtel: angl. girdle.*

gordel-hanghsel. Strophus.

gordel-maecker. Zonarius.

gorden. Cingere *ger. gurten. ang girde.*

gorden. Cædere loris.

gord-riem. j. gordel. Cingulum.

Gordijne. Cortina, velarium, siparium, velum scenicum, anabathrum. *gal. courtine: ital. cortina: hisp. corredor: angl. curtayne, cortayne.*

gordijn-ringhen. Annuli velares, annuli cortinales: quibus cortinæ & aulæa contrahuntur & expanduntur.

Gore. j. ghenr. Odor, nidor.

Gorghel. Gurgulio, epiglottis, sublingulum, columella. *ang. gargle.*

gorghel gorghel-pijpe. Guttur, animæ canalis, canna pulmonis, aspera arteria. *gal. gorge: ang gorge.*

gorghel-pijpe. j. gorghel. Guttur. &c.

gorghelen. Gargarizare, fauces colluere, palato agitare. *gal. gargouiller.*

gorghel-tongeskē. j. gorgel. Gurgulio.

gorghel-waeter. Gargarismus, gargarisatus: quod colluendis faucibus adhibetur.

Gorps. *ger. sax sicamb.* Ructus, us.

gorpsen. j. rupsen. Ructare.

Gorre. Equa: caballus. *dicitur plerumque* equus annosus & strigosus.

gorre. *holl.* Sordidus, valde auarus.

gorreel. Helcium, instrumentum ab humeris equorū pendens. *vulgò* gorellus.

gorreel half-kussen. Tomex, icis: tomice, es. *puluillus lana pili, ve fartus, quo veterinorum colla muniuntur ne lædatur.*

Gors. j. gras. Gramen.

gors. j. garse. Viridis gramine ripa.

gorse/ *ger.* j. gras-mussche. Curruca.

Gorte.

Gorte. Alica zea deglubita, far factitiũ.
gort .j. gortigheyd. Chalasa.
gorten teller. Euclio, cumini sector. q.d. alicarum numerator.
gort-worm. zelãd. Vermiculus pluuialis.
gorterije / gort-meulen. Chondrocopium, farreum: vbi far frangitur & alica fit.
gortigh vercken. fris. sicamb. j. versaedt. Sus grandinosus.
gortigheyd / het gort. Chalasa, grando, lepra qua porci infestantur: grana quædam alba & rotunda in carne suis grandinosæ.
gortselen. Torrere.
Gosselen. fland j. storten. Fundere.
Goste koe. j. guste.
Gote / geute. Fusio. goccia, ital. & gota hisp. i gutta, stilla.
gote. Canalis, tubus.
gote / cassij-gote. Incile, incilis canalis, fossa incilis, canalis in quem aqua cõfluit in viis lapide stratis. gal goutiere: gotera autem hisp. stillicidium.
gote / rioole. Cloaca, & Colluuiarium. gal. esgout.
gote / dack-gote. Imbrex, canalis tecti, colliquia, colicia.
gotelick. Fusilis.
gotelinck. Vas fusile. & Tormentum fusile. Fusilis bombarda.
gotigh / geutigh. Liquidus.
gotier / gotier-gat. fland. j. mose / mose-gat. Lauatrina, aquarium.
Goud. Aurum, chrysos. germ. gold. gal. golde.
goud-ader. Vena auri.
goud-bergh / goud-groeue / goud-mijne. Aurifodina, aurarium metallum: auraria, vbi aurum effoditur.
goud-bloeme. Caltha, flos calthæ, calendula, verrucaria, flos aurei coloris.
goud-gheel. Aureus color, fuluus.
goud-gheele quee. Chrysomelum, coteneum
goud-glede. Chrysitis.
goud-ghewicht. Trutina momentana, monetaria.
goud-graue / goud-groeue .j. goud-berg. Aurifodina.
goud-gulden. Aureum, aureus.
goud-keuer. Cantharis, scarabeus luteo auri colore lucens.
goud-lijm. Chrysocolla.
goud-kruyd, goud-wortel. Chelidonea.
goud-meerle. Oriolus, merula aurea.
goud-mijne. j. goud-berg. Aurifodina.
goud-sand. Psegma, ramenta auri.
goud-schuym. Auri scoria, chrysitis.
goud-slaegher. Bractearius, bracteator.
goud-smid. Aurifex, aurifaber, faber aurarius, vascularius.
goud-smidse. Aurificina, aurificis officina.
goud steen. j. toet-steen / proef steen. Coticula, index. lapis quo auri argentique experimentum fit.
goud-verwe / goud-verwigh. Aureus color, fuluus, rutilus.
goud-vincke. Auriuittis, fringillæ genus, pectore maximè rubens.
goud-vingher. Digitus annularis.
goud waeghe. j. goud-ghewicht.
goud-worm. Cicindela, nitedula, noctiluca: vermis aurei coloris, noctu lucẽs.
goude. j. goud-wortel.
goud-wortel. Chelidonium maius, hirundinaria maior.
gouden / gulden. Aureus, a, um.
gouden keten. Torquis aureus.
gouden laecken. Vestis Attalica, vestis auro intexta.
Gouden. vet. j. ghelden.
Gouie / goulken. Gobio, piscis. gal. gouion: hisp. gobio: ang. gugion.
Gouw. vetus. Regio, ager, rus, terra, pagus: hinc multa regionum vrbiumq; nomina: Boone-gouw. Ager Boloniensis: Henegow. Ager Haniæ, Hannoniensis; Hannonia: Haspen-gouw. Hasbania: Ooster-goe siue Ooster-gouw & Wester-goe siue Wester-gouw. Terra orientalis & occidẽtalis.
gouw. Agger fossa siue aquagio obductus. hinc Gouwe / Gouda, vrbs holland. Adr. Iun.
gouwe ghedinghe / ghemeyn ghedinghe ende iaer-ghedinghe. vetus.
Gouwiere. vetus. fland. Moretum, genus placentæ: collyra. gal. goffre.

G R

Grabbel. j. griel.
grabbelen. Rapere, prehendere, auidè rapere.
Gracelick. Gracilis, gracilentus, tenuis.

grace-

gracelickheyd. Gracilitas.

Gracie. Gratia: & Elegantia, lepos, vrbanitas, decor, concinnitas. *gal grace: ital gratia: hiſp. gracia: ang grace.*

gracie vergiffeniſſe. Gratia, impunitas, venia.

gracie be-ghceren. Petere gratiam, veniam, impunitatem.

gracie doen. Gratiam delicti facere, impunitatem dare, remittere culpam.

gracelick Gracilis, gracilentus, tenuis. & Tenuiter, & Mediocriter.

Gracht. j. graft. Foſſa.

gracd. j. graet. Gradus.

Graef/graue. Comes, regulus, *vulgò* graphio, & grauio, grauus. Graphus, *inquit Io Auentin.* Comes *eſt: priſca ætas* præfectum *nominauit.*

graef. *vetus ſax* Iudex, præſes, præfectus. *q.d.* grauw. j. canus, ſenex cuius capillus in albedinem vergit: *qui Latinè* pater, ſenior, & ſenator *dicitur, ab ætate nempè prouecta.*

graef-ſchap. Comitatus, comitis dignitas ſeu officium.

graef-ſchap. *vetus ſax.* Iuriſdictio, præfectura.

Graef/graeue. Fouea. (prum.

graef-yſer/ groef-yſer. Cœlum, ſcal-

graef-ſteker. *ſtand.* j. graef-yſer. Cœlū.

Graen/greyn. Granum, ſemen frugum. *gal. grain: ital. grano: hiſp. grano: ang. grayne.*

graen/greyn. j. beſie. Acinus.

graen/greyn. Granum, monas, momētum: genus ponderis menſurarij, auri & rerum prectoſarum. Dier graenen. Siliqua, ceratium.

graen-kooper. Frumentarius mercator.

graenaet-appel. Malum punicū. *vulgò* malum granatum: *quòd rubentibus granis ſcateat: vel quòd in granata Hiſpaniæ parte frequentiſſimè proueniat. ger. granaet oepffel: gall. pomme de grenade: ital. granada: hiſp. granado: ang. granate.*

graenaet-appel-boom. Malus punica. *vulgò* malus granata.

graenaet-appel-bloeme. Cytinus, ampullagium, balauſtium.

graenaet-appel-ſchelle. Malicorium, putamen mali granati, corium cortéxve mali punici.

graenaet-ſteen. Carbunculus charcedonius, grāmanticus. *vulgò* granatus, *à poms punici colore.*

graenen. j. botten. Gemmare, pullulare.

graenen. Caput facere. *gal grener.*

graenen. j. klonteren. Conglobari.

graenen. Germinare.

graener/ graender. *ſtand.* Granarium, horreum. *gal. grenier: ital. granaio: angl. garner.*

graenen. j. garwen.

graener. j. garwer. Coriarius.

Graenen. *ger ſax. ſcamb.* Vagire, obuagire. Hyn graenen op ſteken. Inclamare, inclamitare, exclamare, vociferari cum fremitu: fremere.

Graenen. Pili felis ſiue eluri circa os, quibus abſciſſis ferociam perdit: granones *Alberto barbara voce dicuntur. Geſnerus.*

graenen. j. kneuel-baerd. Myſtax.

Graet/ graed. Gradus. *gal. degré: ital. grado: hiſp. grada.*

graet. *vetus.* j. been. Os.

graet/rug-graet. Spina dorſi.

graet bleme van den viſch. Os piſcis, ſpina, ariſta, aculeus.

graet-boghe. Radius nauticus, quadrās quo poli altitudo inquiritur

graeten den viſch. Exoſſare piſcem.

Graeten. *ſtand* j. krepten. Irritare.

Graeue. j. graue.

Graeuen. j. grauen.

Graf/graft/graue. Sepulchrum, ſepultura, monumētum, tumulus, buſtum, tymbus, ſarcophagus. Graf. *q.d* garaf *Becano* foſſa quæuis *dicitur, & per excellentiam,* ſepulchrum, mortuorum corporum domicilium. *ger. grab: ang. graue.*

graf-ſangh/lyck-ſangh. Nenia.

graf-maecker/ dooden-graeuer. Libitinarius, buſtuarius, qui humum ſepeliendo cadaueri aperit. *vulgo* foſſarius.

graf-ſchrift. Epitaphium, inſcriptio ſepulchri.

graf-ſteen/ ſarck. Cippus, lapis ſepulchralis.

graft/graue/gracht. Fouea, foſſa, fodina, lacuna. & Alueus.

graffen. Crocire, crocitare, corui inſtar vociferari.

Gram. Iratus, offenſior, infenſus, ſtomachoſus, aſper.

gram

gram maecken. Exaſperare, exacerbare, offendere, commouere, bilem alicui mouere.

gram zijn/oft worden. Iraſci, indignari, ſtomachari.

gram-gat / kappootken / hammeken. Palla, veſtis dimidias mulierum nate tegens, collobium muliebre

gram-moedigh. Iracundus, ſtomachoſus.

gram-moedigheyd. Iracundia.

gramſchap. Ira, ſtomachus, bilis, indignatio.

grammigh. Stomachoſus, iracundus.

grammelick. Iracundè, cum ſtomacho, iratè.

Grammetſe / grametſe. *ſland.* j. grimmagie.

Grape/grope *ſax. ſicamb.* Chytra, lebes.

grapen-braed. *ſax ſicamb.* Caro elixa.

Grappe. Botrus, vua, racemus. *gal.* grappe: *ang* grape.

Gras, gars/gheers. Gramen. *ger.* graß: *ang.* graſſe. *dicitur* gras *q.d.* ghe-ras. *quod citò creſcat. Becan.*

graſ-boter/ garſ-boter. Butyrum gramineum, è lacte vaccarum viridi gramine paſcentium.

graſ-dier. Hyena.

graſ-duynen. Colles ſiue aggeres graminoſi.

graſ-fillet. *boll.* j. genoffel-bloeme. Flos caryophyllus maior. *q.d.* graſ-violieren *gal. violettes herbues.*

graſ groen. Herbeus, herbaceus, herbidus, viridis, praſinus.

graſ-groene ooghen. Oculi glauci, herbei.

graſ-hopper. Locuſta: & Cicada. *angl.* graſſehopper.

graſ-loock. Porrum.

graſ-maend. *vetus.* Aprilis.

graſ-muſſche. Curruca.

graſ-voghel. Curruca.

graſ-worm. Bruchus, campe, eruca.

graſachtigh. Graminoſus, herbidus,

graſe. *ſic.* j. groeſe. Ceſpes gramineus.

Grate. j. graet.

Graue. j. graef. Comes.

grauinne. Come *fœm. vulgò* comitiſſa.

Graue. j. graf. Sepulchrum.

graue grachte. Foſſa, fouea, fodina, ſulcus.

graue der ſtad. Foſſa vrbis.

graue. *hol.* j. ſpaede. Ligo.

grauen. Fodere, defodere, fodicare, paſtinare.

grauen/grauéren. Sculpere, cælare, ſcalpere. *germ.* graben *gal.* grauer: *ang.* graue.

grauéren/grauen. Sculpere.

grauér-yſer/ graef-yſer. Cælum, ſcalprum.

grauérer. Scalptor, ſculptor, celator, anaglyptes.

grauérſel. Scalptura, ſculptura, celatura.

Grauen op iemanden. Perſtringere aliquem, procaciter laceſſere, expoſtulare. *angl.* craue.

grauer. Procax linguâ. *ang.* crauer.

Grauel. *vetus* j. gruys ſand. Glarea, terra lapidoſa, arena. & Calculus, arenulæ veſicæ. *gal.* grauier, *grauois*, grauelle: *ang.* grauel.

Grauw. Canus: & Cinereus, cineraceus, leucophæus: & Pullus, pullus, fuſcus. *ger.* grauw: *angl.* graye.

grauw monick/grauw broeder. *ſland.* Monachus cinereus, leucophæus, Franciſcanus.

grauw papier. j. blaeck papier.

grauw-wercker. *vetus. ſland.* j. peltier.

grauw/ grauwken. *holl. friſ.* Popellus, fæx plebis, leucophæati, leucopæati, leucophæo colore induti: *vt nautæ, baiuli, cerdones, & tenuioris fortunæ vulgus.*

grauw/ grauwken. Carcer plebeius.

grauwen/ grauw ende grijs worden. Caneſcere.

grauwigheyd/grijſheyd. Canities.

grauwigheyd in d'ooghe. Glaucoma, vitium oculi glauceſcentis.

grauwken. j. grauw. Popellus & Carcer publicus.

grauwken. Apua minutula.

Grauwtken/gulleken. Aſellus minor, *piſcis genus.*

Grauwt. Condimentum cereuiſiæ, condimentum polentarium: ſpicigena bromos: *antiquo verbo anglico* kwrta *dicitur: pro quo perperam* Curmi *legitur apud Dioſcoridem. Guil. Camd.*

Grebbe/greppe. Fouea, foſſa.

Greep. j. grepe.

Greffie/ griffie. Graphium, ſtylus. *gal.* greffe: *ang.* graffe.

greffie

greffie. Exedra ſcribarum, cella actuaria, armamentarium cauſarum, officium, officium actorũ curiæ & ſcribarum.

greffie. Surculus qui fodiẽdo inſeritur.

greffie. Calamus, clauola, clabula, ſurculus, inſitum. *gal.* greffe: *angl.* graffe.

greffien/enten. Inoculare, inſerere, emplaſtrare.

greffier. Grapheus, graphiarius, ſcriba, actuarius, grammateus, librarius. *gal.* greffier.

greffierſchap. Graphiarij officium.

Greftkens. *ſtand.* Tibialia. *gal.* greues. greue. *gal.* tibia.

Grepden/grepten *ſtand.* j. greten. Placere.

Grepn. j. graen. Granum.

grepn grepnken. Bullatus, bellus, elegans: bellulus, bellatulus.

grepnen. j. graenen. Conglobari.

Grepnſen. *ſtand.* j. grijſſen.

Grepſelen. j. greſelen.

Grelligh grilligh Pruriens: & Scabioſus. & Scaber, ſcabroſus.

grelligheſ pupſte. Phlegmone, inflammatio, tumor cum rubore & pruritu.

grelligheyd. Ardor & libido ſcalpendi, inflammatio cum rubore & pruritu.

Gremeelen. *ſtand.* j. grenicken. Subridere, renidere.

Gremel. Guttatus: maculis diſtinctus in modum guttarum: intercinctus vel interſtinctus variis coloribus.

Gremelen. Maculare, inquinare. *angl.* grime.

gremeluyghen. Sordes, maculę, inquinamenta. *ang.* griming.

Gremen. *ſax. friſ.* Dolere, triſtari, mœrere.

Grempel. j. grimpel. Scruta.

Grendel. Peſſulus, obex, repagulum, repages.

grendel-boom. Vectis.

grendelen. Obdere peſſulum, obicem aut repagulum oſtio vel feneſtræ.

Grenen/grijnen. *friſ. ſtand.* j. grenicken. Subridere.

grenick. Riſus ſalſus, riſus equinus.

grenicken. Renidere, ſubridere, irridere, ſalsè ridere, non ex animo ridere, labiis ridere, ringentium in modum renidere, riſu ſimulato ridere, riſum Sardonicũ ridere. & Ringere. *ang.* grinne.

grenicker. Irriſor, ſalſus riſor.

Grenſen. j. grijnſen.

Grentſen. *ger. ſax friſ. ſicamb. holl.* Fines, oræ, limina terræ.

Grepe/grijp. Prenſatio. *ang.* gripe.

grepe/hand grepe. Rapina: dragma, manipulus. quantum manus vna prehendit, *Ouid. ang* gripe.

grepe. *vetus.* j. haeck. Harpago, vncus.

Grepe/greep/greppe. *friſ. ſtand. ſax. ſic.* Fuſcina, tridens.

Greppe. *ſtand.* j. grippe Fouea.

Greſelen/grepſelen. Congerere, corradere auidè.

greſeler. Auarus, auidus, euclio.

Greſen. *ſax. ſicam.* Pertetrefacere, terrere.

Grete/grepte. Auiditas.

greten grepten grepden. Gliſcere, cupere, auere: appetere. & Placere, gratum ſiue acceptum eſſe: potiri pro animi arbitrio: cordi eſſe. *gal.* aggreer: *ital.* aggradire.

Greten *ſtand.* j. kreten. Irritare.

gretigh. Auidus, appetens, cupidus, vorax. *ang* greedy.

gretigheyd. Auiditas, voracitas.

gretighlick. Auidè, voraciter.

Greue *ſax. ſicam.* j. haye. Cremiũ *vulgò.*

Greue. j. graeue. Comes, *&c.*

Greuel/greuinck. *ſax. holl. ſicãb.* j. daſſe. Melis, taxus.

Grieck. Græcus, Aeolicus. & Fallax: Græci *Hebraicè* Ieuanim. i. deceptores, *dicuntur: Aeoles fraudulenti ſemper habiti.* Ouden grieck. Veterator.

Griecks vier. πῦρ ὑγρὸν. i. ignis humidus, in aqua viuens. *Iuſt. Lipſ.* Naphtha, ignis ex naphtha, Medęe pharmacum: ex ſulphure & aſphalto humectiore cõſtans: *de quo Seneca in Medea: Alit vnda flammas, quoque prohibetur magis: Magnardet ignis, &c. vulgò* ignis Græcanicus.

Grieckelinghe. j. krieckelinghe. Aurora.

Grief. *ſtand.* Graue, aſperum, malum, incommodum, moleſtia, nocumentum, dolor. *gal.* grief, gref: *ang.* griefe.

Griel. Raptura. Inden griel worpen. In vulgus promiſcuè ſpargere, ſpargere miſſilia.

grielen. In vulgus promiſcuè ſparſa rapere, arripere ſparſa.

griel-

griel-gheld. Miſſilia: pecuniæ in vulgus promiſcuè ſparſæ.

Gries / greus. *ſax. ſic. ſland.* j. gruys. Glarea, arena: & Furfures.

Grietenije. *friſ.* Vicus, pagus, ſedes iudicialis.

Griet-man. *friſ.* Præfectus pagorum, prætor ruſticus.

Griete. Paſſer aſper vel ſquamoſus: piſcis genus.

Grieue. j. grief. Nocumentum.

grieuen. *ſland.* Nocere.

Griffel. *germ. ſax. ſicamb.* j. greffie. Graphium, ſtylus.

Griffie. j. greffie.

Griffoen. *q.d.* grijp-hoen. Gryps, gryphus. *ger.* greyff: *gal.* griffon: *ital.* griffon. *hiſp.* grifo *angl.* grype, griffin.

Grijmſel. *ſland* j. ſwertſel.

Grijnckelen. *ſlandr.* j. gremeelen.

Grijnen/grenen. Renidere, ſubridere, falſe ridere.

Grijnen. Flere, plorare.

Grijnſen. j. grijſen. Ringere.

Grijp/grepe. Prenſatio.

grijp voghel grijp. j. griffoen.

grijp. j. grijp-hond. Harpalus.

grijpen. Prehendere, prendere, comprehendere, clauſo pugno tenere, inuncare, prenſare, injicere manus, inuolare vnguibus. γριφῶν. *germ.* greyffen. *gal.* gripper. *angl.* gripe.

grijpachtigh. Rapax.

grijp-gierigh. Rapax.

grijp-hond. Harpalus, canis rapax, catulus ferreus, canis ferreus.

grijpende wolf. Lupus rapax.

Grijs. Canus: & Cinereus, cineraceus, leucophæus. *vulgò* griſius. & Color pullus. *dicitur à fletu lugentium: huiuſmodi enim amictus lugẽtibus olim maximè conueniebat. Becanus.* *gal.* gris. *ital.* griſo.

grijs haer. Cani, capitis niues.

grijſaert. Canus. *gal.* griſard.

grijſ hept. Canities.

grijſen/grijs zijn oft worden. Canere, caneſcere.

Grijſen/grijnſen. Ringere, os diſtorquere, nares criſpare, os deprauare, os ducere, fremere, frendere. & Flere, plorare puerorum more.

grijſ aenſichte. j. mom-aenſichte. Larua.

grijſecom/grijſecond. Fumus terræ, fumaria. *herba ſic dicta à* grijſeen. i. lachrymari, plorare. *quòd oculis illata lachrymas eliciat vt fumus.*

grijſelick. Rictu ſœdus & minax, horribilis aſpectu.

grijſingh. Rictus, horribilis oris habitus, deprauatio oris.

Grille. *ger. ſax. ſicamb. holl.* Gryllus, genus locuſtæ ſimile ciçadæ. *gal.* grillon: *ital.* grillo: *hiſp.* grillo.

grille int hooft. Phantaſia, & phantaſma.

grille. Geſtus, geſticulatio. Grillen beduijuen. Geſticulari, geſtire. *ital.* grillare.

grillaert. Geſtuoſus, geſticulator.

grilligh. Geſtuoſus.

grilligh. j. grelligh. Pruriens.

Grim. *ger. ſax.* Sæuus, atrox, teter, ferus, ferox, toruus. *ang.* grimme.

grimme. *ſax ſicamb.* Furor.

grimmen. Furere: & Frendere, infrendere, fremere: hirrire, *Feſt.* & Ducere vultus, contrahere rugas. & Ringere, ringi.

grimmende/grimmigh. Atrox, auſterus, fremens.

grimminghe/krimpinge inde buyck. Dolor colicus.

grimmagie. Deprauatio oris. *gal.* grimace.

grimmigh. *ſax.* Sæuus, atrox.

grimmighept. Atrocitas, ſæuitia.

grim-ſichtigh. Toruus.

grim-ſichtighept. Toruitas.

Grimpel/ghe-rimpel/grempel. *ger. ſax. ſic.* Scruta, orum.

grimpelen/grempelen. *germ. ſax. ſicamb.* Cauponari, nundinari.

grimpeler/ grempeler. Scrutarius. & Propola, mango.

grimpel-merckt. Forum antiquarium, ſcrutarium.

Grimſel. *ſland.* j. ſwertſel. Fuligo.

Grincken / grinckelen. *ſland.* j. grenicken. Edere riſus Sardonios.

Grinde. *ger ſax. ſicamb.* Scabies.

grindigh. Scabioſus.

Grinden. j. grimmen. Ringere, hirrire. *ang.* grimme.

Grinnen. j. grinden Ringere.

Grippe/gruppe. j. groeue. Sulcus.

Gritſel. Raſtellum, pecten.
gritſelen. Raſtello acciuare.
Groef-iſſer/ groef-beytelken. Cælum, cæſtrum.
Groepen groenen. Virere, vireſcere, euireſcere, frondere, frondeſcere, florere, floreſcere, vernare, vigere, vegetari, adoleſcere. creſcere. *ger. gruenē ang. groeue.*
groepende. Viridans, florens.
groependen hof. Viridarium, viretum, viretum.
groepinghe groepeniſſe/ groepſel. Vigor, vernatio, incrementum, accretio, augmentum.
groepſel. Vigor, incrementum, augmentum. & Germen.
Groen. Viridis, herbeus, herbidus, praſinus, ſmaragdinus. *ger. gruen: ang. grene.*
groen. *adag.* Recens. & Iuuenis.
groen viſch. Piſcis recēs, piſcis fluuiatilis
groen vleeſch. *ſicamb.* Caro recens, non ſalita.
groen. Herba, olus, gramen.
groenen donderdagh *ger ſax. ſicamb.* .j. witten donderdagh.
groenen hof/ groen-hof. Viridarium.
groenen koeck. Herboſum moretum.
groen-draue. *vetus.* j. onder-haue. Hædera: *ſic dicta quòd etiam hyeme virent.*
groen-ſiecke *holl. ſicamb.* Cachexia.
groen ſpaen. *germ. ſax. ſicamb.* j koper-groen. (reola.
groen-vincke. Vireo, chloris, icterus, lu-
groen vlieghe. Cantharis: viridis ſcarabei genus, luteo auri colore lucens.
groen-ver-kooper. Olitor.
groen-waere. Olus.
groen-wit. Glaucus.
groenen. j. groepen. Virere, vireſcere.
groenachtigh. Subuiridis.
groenheyd. Viriditas, viror.
groenineck. Mali genus viride: & Iuuenis temerarius.
groenlinck/ groen-vincke. Chloris.
groenſe/ groeſe/ graſe. Cæſpes viridis, cæſpes gramineus.
groenſel. Viridia, viridantia folia, gramina, &c.
groenſel/ groenſelkē/ groēlinck. Chloris, luteola: auicula viridis & lutea. *gal. verdier.*
groeſe. j. groenſe. Cæſpes viridis.
groeſe. *ſtand.* j. groepſſel. Vigor. & Augmentum, incrementum.
Groepe. j. groeue. Sulcus.
Groete gruete. Salus, ſalutatio.
groeten gruеten. Salutare, ſalutem dicere, ferre, impertiri. God groet u. Salue, ſaluete: ſaluete, ſaluetote. *germ. gruſſen: ang. grete.*
groeten. *vetus, ſax.* Accuſare. & Lacteſſere, irritare, prouocare. Kampetlich groeten. *vetus ſax.* Capitis accuſare, criminis accuſare. & Indicere duellum.
groeter. Salutator.
groeteniſſe. Salutatio.
Groeue. Sulcus, foſſa, elix, ſcrobs, lacuna, foſſea.
groeuen. *holl.* Cælare, ſculpere, cauare, excauare, incidere, inſculpere.
groeuer. Cælator, ſculptor.
Grof. Craſſus, ſpiſſus, denſus, impolitus, rudis.
grof gheſchut. Machinæ igniuomæ, tormenta ænea, bombardæ maiores, tormenta muralia.
grof ſif. Cribrum excuſſorium, incerniculum.
grof/ hot/ on-verſtādigh. Rudis, ſecors, ſtolidus, inſulſus, hebes, agreſtis, barbarus. *germ. grob: ital goffo.*
grof-ſmit. Faber qui ferra maiora cudit, nec lima vtitur: faber durioris ſiue rudioris materiæ.
grof heyd. Craſſities, craſſitudo, plenitudo: & Ruditas: ſecordia, ſtoliditas, ſtupiditas, ineptia, barbaries.
groffelick. Craſsè, ſtolidè, impolitè, ſecorditer, ineptè, barbarè, inſulsè, pingui ſeu craſſa Minerua.
Groffel. j. ghenoffel. Caryophyllæa.
Groffel-naghel. Caryophyllum.
Grof-grein. Subſericum, veſtis cymatilis, ſubſerica.
Grol. *vetus.* Gracculus, monedula. *gal. grole. Grulla hiſp.* grus *dicitur, à clamore.*
grol. *ger. ſax. ſicamb.* Ira, odium.
grol. Odioſus orator aut ſcriptor, inconditus ſermocinator, inamœnus, ſalebroſus: auctor ſordidus, proletarius, capite cenſus. *Lud. Viues.*
grollen. Cornicari, ineptè vociferari: & Ineptè atque odioſè ſcribere aut dicere.
grollen. *ſtand.* Grunnire, murmurare, & iraſci.

grollen. Strepere, strepitare, crepare, crepitare. *gal. grouller.*
grollen als de katten. j. lollen.
grollerije. Dicta aut scripta inepta & odiosa.
Grom. Puer. *ang. grome.*
Grommelinghe. *fland.* Rudera, glareæ, furfures, micæ. & Mucor, sordes, situs. *ital. gromma.*
Grommen / grommelen. Grunnire, murmurare, mutire. *gal. gromeler.*
Grond. Fundum, solum.
grond van erue. Fundus, prædium, res soli, bona immobilia, res immobiles solo coniunctæ.
grond/aerd-grond. Solũ, fundus: ima pars cuiusque rei *ger. grund: ang. ground.*
grond/grond-veste. Fundamentum.
grond. Vadum.
grond. j. aerd. Indoles, natura. quaden grond. Mala mens, malus animus, mala indoles. Grond-argh. Malitiosus, procliuis ad malitiam.
grond-dief. Autolycus, fur solers, ad furta natus, trifur, pronus ad furtum, furax natura & indole.
grond-cijns. Solarium, vectigal, merces soli, census fundi, vectigal quod pro solo penditur quotannis: canon emphiteuticus.
grond-haeck. Harpago, lupus, contus.
grond-heer. Dominus fundi, dominus proprietatis.
grond-legghen. Fundare.
grond-loot/diep-loot. Bolis, linea: cataprorates: funis cum plũbo, quo fundus & maris altitudo exploratur.
grond-loos. Fundo carens, immensus.
grond-loose diepte. Abyssus.
grond-loosen kuyl. Vorago, barathrũ.
grond-slagh. Fundamentum.
grond-sop. Fæx fundi, crassamen, crassamentum, sedimen, sedimentum,
grond-veste. Fundamentum: fossa vbi fit substructio.
grond-vesten. Fundare.
grond-woord. Dictio primitiua.
grondachtigh. Vadosus.
grondel/grõdelinck/grondte. Gouius fluuiatilis, *vulgò* fundulus: *quòd fundo inhæreat.*
grondelick. Funditus, penitus.
grondenaer. *fland.* Fundi possessor.
gronden/grondéren. Contari, tentare vadum, explorare profunditatem, scrutari fundum.
gronden. *fland.* j. waden. Vadũ transire.
grondigh. Profundus, intimus.
grondigh dief. j. grond-dief.
Groonen/gronen. Gemere, gemiscere, conqueri. *ang. grone.*
groninghe. Gemitus.
Groot. Grandis, magnus. *ger. gross: ang. greate.*
groot bouen maten. Ingens, immensus, prægrandis, decumanus.
groot int ghetal. Numerosus.
groot gaen van kinde. Vterum ferre, grauidam esse; vterum gerere, gestare; vtero ingrauescere. Groot gaende vrouwe. Grauis, grauida, prægnans mulier, graui vtero.
groot heer. Heros, vir potens, vir princeps & nobilis. Groote heeren. Magnates, megistanes.
groot-daedigh. Magnificus.
groot-daedigheyd. Magnificentia.
groot groot-vaeder. Proauus.
groot groot-moeder. Proauia.
groot groot-vaders vader. Abauus.
groot groot-vaders moeder. Abauia.
groot ouer-out-vader. Abauus.
groot-heere. *fland.* j groot-vader. Auus
groot hooft. Capito, cui magnum caput est.
groot-machtigh. Præpotens.
groot-machtigheyd. Maiestas.
groot-moedigh. Magnanimus.
groot-moeder. Auia *q. d.* magna mater, *μεγαλομήτηρ. ger. grossmuter: gal. mere grande: ang. grand mother.*
groot-muyl. Labeo.
groot-neuse. Naso nasatus, nasutus.
groot-vader. Auus, progenitor.
groot-vaders groot-vader. Tritauus.
groot-vrouwe. *fland* j. groot moeder.
groot-weerdigh. Auctoritate præditus.
groot-weerdigheyd. Auctoritas.
groot-wichtigh. Ponderosus.
grootachtigh. Grandiusculus, maiusculus, subgrandis.
groote. Monetæ argenteæ genus varij apud varios pretij *vulgò* grossus. *ger. gros gal gros: ital. grossone. hisp. gruesso: ang. grote. Brabant. triens. i. tertia pars stuferi: fland. medium sestertij.*

groten. Grandire, *Plaut.* grandem facere, augere. & Grandeſcere, creſcere.

groten. *vetus.* Aeſtimare.

groote. Magnitudo, quantitas, grandi-tas.

grootelick. Magnoperè, valdè.

grootken. j. groot-moeder. Auia.

groots/grootſch/grootſigh. Amplus, magnificus, elatus, ſplendidus, megaloprepes.

grootſ-ſpraeckigh. Grandiloquus.

grootſheyd. Amplitudo, magnificentia, ſplendor: & Elatio animi.

grootſelick. Ampliter, amplè, magnificè, elatè, ſplendidè.

grootſaerd. Homo ſplendidus, elatus animo.

Grope. *vetus ficamb.* j grubbe. Fouea.

Grope/grape. *fax.* Chytra, lebes.

Gros. *ger.* Grandis, craſſus, plenus, amplus: totus. *vulgò* groſſus. *gal gros: ital. groſſo: hiſp. grueſſo.* Verkoopen int gros. Solidas & indiuiſas merces vẽdere, in ſolidum vendere.

groſſéren. Ampliare.

groſſier. Solidarius, magnarius, negotiator magnarius, mercator magnarius, pantopola. *vulgò* groſſarius. *gal. groſſier: ital. groſſiere: hiſp. grueſſero: ang. grocer.*

Grouc. j. groſ. Craſſus. grone ſtemme. Vox grauis.

grouaerd. Homo craſſus, hebes, ſtupidus, ſtolidus, bardus, Arcadicum germen: homo grandis ſtupidus & ignauus.

grouen. Craſſeſcere, ingrandeſcere, pingueſcere.

grouigheyd. j. groſheyd.

Grouw/grouwt/growtken. Piſciculi minuti, elixatiles.

Gronw. j. grauw. Canus, *&c.*

Grouw. *ſland.* j. grouwel. Horror.

grouwel. Horror, abominatio.

grouwelen. Horrere, abhorrere, pauere, formidare.

grouwelick Horribilis, horrendus, horridus, formidabilis, abominabilis, dirus, immanis.

grouwelick. Horridè, horrendum in modum.

grouwelickheyd. Horror, diritas.

grouwen. *ſland.* j. grouwelen. Horrere.

grouwen eſi ſnauwen. *friſ.* Intonare, verbis protelare.

grouwſaem. j. grouwelick.

grouwſaemheyd. Horror, diritas.

grouwſaemlick. Horricè, durè, immaniter.

Grubbe/gruppe. Fouea, cloaca.

Gruen. j. groen. Viridis.

Gruete. j groete. Salus, ſalutatio.

Gruet/gruete. *friſ. boll.* Fæx. & Scruta, friuola, ſupellectilia vetera & fracta.

Grups. Rudus, fragmenta lapidum.

grups/ſemelen. Furfures, farinæ recrementum craſſius. Broodt met den grupſe. Panis furfuraceus, furfuroſus.

grupſ-bier/grupſen bier. *ſland. brug.* Ceruiſia tenuis ex furfuribus cocta.

grupſ-ſif. j. trijſel. Cribrũ ruderarium, cribrum excuſſorium.

grups/ſand. Glarea, terra lapidoſa.

grupſ-achtigh. Glareoſus, arenoſus, furfuroſus, furfuraceus, recremẽtitius.

grupſen. Redigere in rudus.

Grupte. *vetus.* j. gorte. Alica.

grupte/grute *friſ.* j. hreſſe/broeſſem.

grupte/grutte. *zeland.* j. hirs. Milium.

Grupte. *ſland.* Viridis lenticula anatibus gratiſſima: lenticula paluſtris quæ in paludibus & ſtagnis per æſtatem aquæ ſupernatat, gratiſſimum anatibus pabulum. *Adr. Iun. Iac. Marchant.*

grupten. Retare. *q.d.* gar rupten. i. omnino & perfectè canales expurgare. aquarum canales publicos purgare & fodere. *I. Gorop. Becan.*

grupt-gheld. Ius grutæ: vectigal quod coctores cereuiſiarij pro vſu aquæ, centeſimam nempè, perſoluunt. *vel* Vectigal quod penditur pro tollenda diſſipandaque lenticula aquas operiente, quo limpidam hauſtris ſituliſque hauriant ad concoquendum cerealem potũ: *Ad. Iunium.* Vectigal ceruiſiæ & aliis rebus impoſitũ: *I. Becan.*

Grunnen. *ſland.* Grunnire. *gal. groigner: ang. grunte.*

Gruppe. j. grippe. Fouea, cloaca.

Grute. j. groete. Salutatio.

Grute. j. gruet. Fæx.

Grutte. *zelana.* j. hirs. Milium.

G V

Gubbelen/gobelen. Vomere.

Guet. *vetus.* j. ſuet/ſtuer.

Guf. *ſtand.* Liberalis: & Prodigus.

guf heyd. *ſtand.* Liberalitas: & Prodigalitas.

guffelick. *ſtand.* Liberaliter, largè. & Prodigaliter, profusè.

Guggel/guckel. *ger. ſax. ficam.* Gallus, gallinaceus.

Gugger/gucker. *ger.* Cuculus.

Gupch/gupgh. *vetus.* Fatuus.

gupch. *j.* gupchel-haer. Lanugo, pubes.

gupch/gupgh. *boll. j.* gupſe. Sanna, irriſio, iocus. De gupgh nae ſteken. *boll. j.* gupſe ſetten.

gupchelen. Ioculari, ſcurrari, ineptire, nugari, nugas agere, dexteritate quadam decipere, præſtigiis fallere. *germ.* gaugklen: *ital. iocolare*: *ang. iuggle.*

gupchel-haer/ gupch-haer. Lanugo, pubes. *i.* gheck-haer/ melck-haer.

gupchel-heyl. Anagallis. *vulgò* morſus gallinæ. *herbæ genus. ger.* gauchheyl.

gupchel-merckt Ludicrũ: & Præſtigiæ.

gupchel-ſack. Sacculus geſticulatoris ſiue præſtigiatoris.

gupchel-ſpel. Ludicrum, res ludicra.

gupchel-werck. Ludicrum: & Præſtigiæ.

gupcheler/kokeler. Ludius, ludio, geſticulator, hiſtrio, mimus, agyrta, chironomus, cybiſteter, petauriſta, circulator, ventrilator, ioculator. *vulgò* cocloarius, coclarius, cauculator, gauculator. *germ.* gaukler: *gal.* iougleur: *gal. pic.* iougleur: *ital.* iocolatore, giuocolatore: *ang.* iuggler.

gupcheler/toouerer. Præſtigiator, ſaccularius.

gupcheleríſſe. Ludia, geſticulatrix, geſticularia mima.

gupchelrije/gupchelinghe. Ludicrum, res ludicra, res iocularia, nugæ, ineptiæ, mimus: & Præſtigiæ, goëtia.

Gupgh. *j.* gupch. Fatuus.

gupghen. *boll.* Ridere, nugari. *j.* gupchelen.

Guple. Equus. *ger. gaul.*

Gupſe. Sanna, illuſio ore diſtorto, naſus, naſus rhinocerotis, irriſio, myctoriſmus.

gupſe van achter. Poſtica ſanna, irriſio clancularis.

gupſe ſetten. Illudere alicui ore diſtorto vel alio quouis ſannæ genere. ſubiannare, irridere, naribus vncis indulgere: naſo ſuſpendere adunco. pinſere à tergo, ciconiæ roſtrum effingere, digitis manus dextræ in vnum collectis, ciconiam manu ſignificare.

gupſe-ſetter. Sannio.

Gupſel. *vetus.* Nugæ, quiſquiliæ, nauci, res nihili.

Gunſen. Effluere cum murmure ſeu ſtrepitu.

Gupte. Scurra, nugator, nebulo, tenebrio.

gupten. Scurrari, agere ſcurram, nugari, agere nugas.

gupteren. Gannire.

gupterije. Scurrilitas, nugæ, ineptiæ.

Gulde/gulde. *vet. ger ſax* Tributum, vectigal, contributio, ſymbolum.

gulde/ghilde. Societas cõtributionum, contubernium, curia, collegium, ſyſcenium, συσκήνιον, contubernii in publico conuiuantiũ, ſyſſitia, συσσίτια, phratria, ſodalitas, corpus. Geldonia *in Cõſtit Caroli Magni, &* guildionia *in legib. Longobard.* ſodalitas, corpus. *ang. gylde.*

gulde der ambachten. Collegium opificum.

gulde. *vetus.* Epulum, populare conuiuium.

gulde-broeder. Socius cõtributionum, contubernalis, tribulis, contribulis, curialis, ſodalis, ſyſſenus, ſyſſitus.

gulden/gouden. Aureus, a, um.

gulden ader. *ger. ſax.* Vena ani.

gulden. Aureus, aureum, aureus nummus xx ſtuferorum. ſwaer gulden. *leod. j.* x. ſtuf. lichten gulden. *leod. j.* v. ſtuf.

gulden ghe-tal. Aureus numerus: numerus Calẽdarij lunam primam in menſe, ſiue lunæ coniunctionem indicans. Decem & nouem annorum periodus, ad faciliùs inueniendum cuiuſlibet anni diem Paſchalem, *quam periodum* Enneadecaterida, *teſte D. Ambroſio, vocarunt, &* Circulum nouennalem. *Dictus aureus, quia ſicut aurum omnia metalla, ita hic numerus omnes alias rationes lunares excellit. Guil. Durand.*

gulden iaer. Annus iubileus, annus aureæ libertatis, annus remiſſionis, annus quinquagenarius. *Dicitur* gulde

.i. aureus, *inquit Steph. Pighius in Hercule Prodicio: quòd valde pretiosus & charus sit, & reliquis annis antecellens.*

gulden misse. Missa solennis antelucana de annuntiatione B. Virginis, quatuor temporum aduentus feria quarta celebrari solita: *sic dicta ob excellentiam.*

guldelinck. Malum sanguineum, rubellianum, rubellum, purpureum, scandianum.

Gulpen. *stand.* j. **golpen.** Ingurgitare.

Gulle. *vetus germ. sax. sicamb.* Palus, volutabrum, vorago, gurges.

gulle/gulleken *holl.* Asellus piscis.

gullen. Absorbere, ingurgitare, vorare, intemperanter deuorare.

gulsigh. Gulosus, ingluuiosus, vorax. *gal. goulu: ital. goloso. hisp. goloso.*

gulsighaerd. Heluo, gluto, lurco, pamphagus.

gulsighend. Gula, ingluuies, voracitas.

gulsighlick. Gulosè.

Gumme *ger. sax.* Palatum.

Gumpe. *ger. sax* Gurges.

Gumpen. Tripudiare, saltare, micare, & exilire. *angl. iumpe.*

gumpigh. *ger. sax. sicamb.* Lasciuus.

Gunnen/gonnen. Fauere.

gunner. Fautor.

gunnerisse. Fautrix.

gunste. Fauor, gratia, aura, studium, beneuolentia.

gunstigh. Fauens, propitius, studiosus.

gunstighlick. Fauorabiliter, gratiosè, beneuolè

gunst-rijck. Fauorabilis.

Gurden j. **gorden.**

Gusselen/ gosselen. *stand.* j. **stoten.**

Guste oft gustighe koe. j. **muntighe.** Vacca lactaria à tauro non inita.

gunste gaen. *sicam.* Non esse grauidam, non ferre vterum.

Gweet. j. **weet.** Glastum. *gal. gueede.*

H A

Habbe/ dzabbe *stand.* j. **hobbel/ sobbel.**

habben eñ snabben. Captare, captitare: & Latrare, siue latratu impetere.

hab-sacken. Intonare verbis, intonare ingenti latratu.

habber-gupl. *vet.* j. **half-bergh.** Lorica

Habijt. Habitus, cultus corporis, vestiũ ornatus, vestimentum, indumentum, stola, omne corporis tegmen: vestium ornatus. *gal. habit: ital. habito: hisp. habito: ang. habite.*

Hachte. Incisio, incisura, frustum, pars scissa, vel abscissa, tomus, præsecta portio, crustum, frustum.

hachten. Conscindere, abscindere.

Hachte. Apprehensio, comprehensio, vincula, retinaculum, nexus: captiuitas, carcer.

hachte. j. **achte.** Proscriptio.

hachten. j. **hechten.** Figere.

hachten. Apprehẽdere, comprehendere, capere, iniicere manum, vinctum detinere, retinere, coërcere, impedire.

hachteniſſe/ hachtinghe. Retentio, captiuitas, carcer.

Hack. *vet.* Negotiator mercis vilioris.

hack *sax. sicam.* Salsamẽtarius, salarius.

Hacke. Vltimus, extremus, postremus: *accipitur plerumque in malã partem, sicut* posterior *&* postremus *apud Latinos.*

hack-darm. j. **achter-darm.** Aluus.

hacke. *sax. fris, sicamb.* j **hiele.** Calcaneus.

Hacke-berd. Sambuca: triquetrum instrumentum, imparibus longitudine finibus.

Hacke/ spaepe. Pastinum, ligo.

hacke. *germ.* Securis, ascia *gal. hache.*

Hackelen. Conscindere minutim. *gal. hacher.*

hackelen. Titubare lingua, balbutire, hæsitare lingua.

hackeler Inciſor.

hackeler. Balbus, blæsus, hæsitator, titubator.

hackelinghe, Inciſura, inciſio.

hackelinghe der kleederen. Laciniæ.

hackelinghe ende werringhe. Difficultates, res intricatæ.

hackelinghe der tonghen. Hæsitatio, hæsitantia linguæ.

hacken. Conscindere, concidere, conscindere minutim, lacerare, laniare. *gal. hacher: ang. hacke.*

hacken. Pastinare, fodere.

hacker. Pastinator, fossor.

hack-mes. Culter conciſorius.

hackſel. Minutal.

hackenepe. j. **telle.** Asturco, gradarius equus, equus tolutarius. *vulgò* hacchenea.

nea. *gal. hacquenee: ital. hacquinea: hisp. haca: ang hackney.* **Hackeney** *(inquit Gesnerus) dictus, quòd alternatim pedibus eleuatis sonitum citet similem illi qui auditur cùm clera, aut aliud quippiam geminis cultris minutatim super abaco ligneo inciditur, quod nos* **hacken** *dicimus.*

Hadde. *Articulus est praeteriti temporis.* **Ick hadde.** Habebam, habueram. **Ick hadde ghesien.** Videram. **Ick hadde lieuer.** Malim, mallem. **Ick hadde lieuer ghehadt.** Maluissem, potiùs voluissem.

Hadekite. *fland.* Miluus. *ang. kyte.*

Hader. Lis, altercatio, contentio, rixa. *vulgò* **haer** *per syncopen pronuntiatur.*

haderen. *vulgo* **haeren.** Rixari, altercari, tricari, contendere. *germ. haderen.*

hader-man. *vulgò* **haer-man.** Vitilitigator, altercator, rixator, litigiosus, comitialis homo. *ger. hadermā: gal. harceleur.*

hader-schap. *vetus.* Odium.

haderachtigh/ *vulgo* **haerachtigh.** Rixosus, iurgiosus, litigiosus.

haderer. Altercator.

haderigh. Litigiosus.

Hadick/adick. Ebulus. *ger. attich.*

Haecht/ haechten. j. **hacht/hachten.**

Haeck. Vncus, dens, hamus, manus: & Harpago, lupus. & Ansa *ger. haack: ang. hoke, hooke.*

haecksken. Vncinulus, fibula, hamulus, vncinus.

haeck. j. **hop-opper.** Meta foeni.

haeck/haeck-ghe-schut. Sclopus, stlopus, minor bombarda, fistula igniflua, sclopus vncinatus.

haeck-busse/ haeck-buyse. *vetus fland.* Sclopus. *q.d.* fistula vncinata. *vulgò* arcus busius. *q d.* arcus foraminosus, qui per tubulum emittit. *gal. haquebouse, arquebouse.*

haeck ghe-schut. Sclopus.

haecke-buséren. Sclopo traiicere & interimere. *gal. harquebuser.*

haecke-busier. Sclopetarius, ferentarius. *gal. haquebuzier.*

haecke-schut. Sclopetarius, ferentarius, Rorarius: & Funditor, librator.

haeckachtigh. Vncus, adūcus. & Furax, rapax: piceata manu, *Martial.* manibus rapacibus, vnguibus miluinis, aquilinis.

haeckel. j. **hekel.**

haecken. Vnco figere, inuncare, aduncare, fibulare.

haecken nae eenigh dinck. Captare rem aliquam, inhiare alicui rei, adspirare ad rem aliquā, flagrare desiderio alicuius rei, auidè appetere, inclinare se ad aliquid habendum vel tenendum.

haeck-steen/ emmer. Succinum, electrū, glessum, lyncurium, lachrymæ Solis filiarum, harpax, πτερυναφόρον, plumas leues, paleas, folia, festucas attrahēs & rapiens. *vnde Poeta: Hic electra legunt alnis stillantia Celtæ, Succina quæ memorant mellis vinive colore, Quæ paleas rapiunt tractu, frondesque caducas. q d.* lapis attrahens. *quòd scilicet festucas, folia, & id genus alia ad se trahat.*

haeck-weduwe, Mulier mariti absentis aduentum auidè affectans. *q.d.* vidua expectans siue appetens auidè.

haeckel. j. **hekel.**

haecksel. *vetus.* j. **hecksel.** Fibula.

Haeder. j. **hader.** Lis.

Haef. j. **haue.**

Haeghe. j. **tuyn.** Seps, sepes, sepimentū, septum. *ger. hag: gal haye: ang. hedge.*

haeghe. j. **doren-haeghe.** Senticetum.

haeghe. *vetus. sax. angl.* Domus.

haegh-appel. Arbutum, vnedo.

haegh-appel-boom. Arbutus.

haegh-besie. Morum rubi, morum sentis, vaccinium.

haegh-bosch. Dumus, senticetum.

haegh-bueck. Ornus.

haegh-dief. Grassator.

haeghdisse/ heghdisse. Lacertus, lacerta: *ab* **haeghe** *siue* **hegghe**: *quòd circa sepes in dumetis, rubetis & spinetis degat. vt apud Virgil. Nunc virides etiam occultant spineta lacertos. germ. eidex, egdeß, heydex, heydochs. sax. egedisse.*

haegh-doren. Spina acuta, oxyacantha, spina apppendix, spina tonsilis, quæ passim implexa sepibus extimas hortorum pometorumque oras ambit.

haegh-eycke. Robur, robor: genus durissimæ quercus.

haegh-klerck. Discipulus infrequens in scholis, rarò scholas frequentans.

haegh-mes. Falx arboraria, siluatica. *vulgò* dumaria.

haegh-pape. Acephalus sacerdos: qui

sub nullius episcopi disciplina gubernatur.

haegh-munte. Numisma reprobatum, malæ monetæ, malæ notæ, mali commatis, quod in vsu non est, infrequens, reprobum.

haegh-poorter/buyten-poorter. Ciuis paganus, suburbanus, incola.

haegh puyt. *fland.* j. loof-vorsch.

haegh-schole. Schola non publica, exigua, non celebris, infrequens, obscura.

haegh-spel. Ludi pagani, non publici aut communes, non celebres.

haegh-tap Taberna non publica, heminaria, exigua, infrequens, modica, obscura & latens.

haeghen/tuynen Sepire.

haegh-teyte. Passer rubi, rubetra.

haegh-wond. Spurius, obscurus, vulgò quæsitus, vulgò conceptus.

haeghen-bueck/ hagen-buch. *ger. sax. sicamb.* Ornus, fraxinus siluestris.

haeghedocht. Hypogeum, locus subterraneus.

haegaerdt. Fasciculus spineus, senticosus.

haeghel. Grando. *ger. hagle: ang. hayle.*

haeghel bijse. Grandinis tempestas, calamitas.

haeghel-buye. Calamitas, grandinis tempestas.

haeghel/ghe-schut. Grando sagittarũ, nubes sagittarum, saxorum, glãdium: frequens sagittarum, saxorum, glandium iactatio: degrãdinatio lapidum, iaculorum, glandium plumbeorum.

haeghel-gans. *ger. sicamb.* j. hael-gans. Fulica. *sax.* haghel-goes.

haeghel-slagh int koren. Calamitas: grando comminuens calamos, siue culmos & segetes.

haeghel-steen. Grando.

haeghelen. Grandinare. Het haeghelt. Grandinat.

haeghelachtigh. Grandinosus.

haegher koer. j. blind-spel. Myinda.

haeye. Galeus piscis.

haeyen Exantlare, perpeti, perdurare.

haeyen. Fouere, colere *loan. Auentin.*

haeyten. *fland.* Placere, gratum siue acceptum habere. & Desiderare, optare, exoptare. *gal. haiter, souhaiter.*

hael haele. *vetus.* j. ouen. Furnus, clibanus. *hinc* haelter/ *siue* halter. j. pael. infurnibulum.

hael-gans/haegel-gans. Fulica: anser albus, præter alarum extremas quatuor aut quinque pennas nigerrimas.

hael swertsel. Fuligo.

hael. Exuccus, in quo nihil est sicci aut pinguedinis: siccus, aridus. & Subtilis, tenuis, acutus, acris. hael-bierken. Tenuis cereuisia. haele kele. Guttur aridum.

hael. Latio, adferendi siue adducendi actus.

hael/hanghel. Climacter.

haelen. Ferre, adferre, accersere, accersire, vocare.

haelende sieckte. Contagio, cõtagium, contages, morbus contagiosus.

haelinck/hael-dinck. *fland.* Hæres.

haelter. j. halter. Capistrum.

haem. Hamus vel vncus cardinis, cardo.

haemel. Veruex, aries castratus.

haemelẽ vleesch. Caro veruecina, ouilla.

haemer. Malleus, marculus. *ger. hammer. ang. hammer.*

haemerken Malleolus.

hamer-slagh. Ictus mallei.

haemer-slagh/ ijser-slagh. Ferri scoria, ferri stercus, ferri squama.

haemeren. Malleare, cudere.

haemeringhe/ ameringhe. Stricturæ, fauillæ.

haen. Gallus, gallus gallinaceus, maritus gallinarum, Martis ales, auis cristata. haenken. Pullaster.

haen. Homo imperiosus. *gallus enim suo generi imperitat.* Den haen maecken. Omnia pro imperio agere: cristas erigere.

haen. Martis pullus, vir bello strenuus, pertinax in certamine instar galli.

haen. Homo salax instar galli.

haen. j. weder-haen. Triton.

haen kraen/tap. Epistomium, *à forma nempe galli.*

haen van t'sengh-roer. Clauus sclopi.

haen-balck. Columen: summum tecti tignum quod à fastigio in longum peruadit.

haen-ghe-kraey. Galli cantus, gallicinium.

haenen-ghe-schrey. Gallicinium.

haenen-kam. Crista galli.

haenen-

haenen-kammekens. Crista galli, horminū: *herba cuius folia similia cristæ galli.*

haenen-voet. Ranunculus, strumea, herba sardonia, scelerata. *officin.* pes corui.

haenſ-hooft. Delator, quadruplator, *qui vt gallus suo cantu diem & tempestates nuntiat, ita secreta aliorum prodit.*

haenſ-kooſ. Cauea gallinacea.

haenſ-kooper. Pulsarius, qui gallos venales fert in corbe.

Haer. j. haer. Lis. haer-man. j. haerder man/haer-vlieghe. Litigiosus.

Haer/hayr. Coma, crinis, capillus, capillamenta, capillitium, cæsaries, pilus. *ger haar. sax. haer: ang. heare.*

haer der voomen. Comæ arborū: rami & frondes.

haerkens der krupden. Fibræ, capillamenta herbarum.

haer der schamelheyd. Pubes.

haer-band/haer-bandeken. Tænia, redimiculum, fascia crinalis, tenia vittæ: vinculum capillorum.

haer-band-hupue. Vitta.

haer-bosch. Coma, cæsaries, crinium sylua.

haer-boschken. Tutulus, suggestum comæ.

haer-hupue. j. hupue. Capillare.

haer-krans. Cæsaries, corona capitis.

haer-locke. Villus, cirrus.

haer-locken/bresse. Antiæ, capronæ.

haer-loos. Depilis. & Impubes.

haer plucken. Pilare, pilos detrahere.

haer-snoer. Tænia.

haer-scheerder. *fris. sicamb.* Tonsor.

haer-stoot. *vet.* Pubertas.

haer-stootigh. Puber, pubescens, pubes.

haer-stootigh worden. Pubescere.

haer-top. Vertex capitis. & Cirrus.

haer trecken. Volsella, vulsella.

haer-treckster. Pilatrix, depilatrix.

haer-wachs. *sax.* j. gheel haer. Tendo.

haer-woym. Impetigo: lichen: infectio & asperitas summæ cutis cum pruritu non leui

haeracktigh/haerigh/gehaert. Capillatus, comatus, crinitus: & Hirsutus, villosus, pilosus.

haeracktigh. j. haederachtigh. Litigiosus.

haere/hayre/stamijne. Cilicium.

haere/haeren-kleed. Cilicium: textum siue vestimētum è pilis hircorum aut caprarum. *gal. hayre, here: ang. heere, heare.*

haeren. Pubere, pubescere, primam lanuginem emittere.

Haere. Vrens pruina, vrens frigore ventus, adurens frigus, matutinum gelu, torrens gelu, gelida aura summam cutem vrens asperitate quadam.

haeren. Frigore aut calore nimio torrere vel vrere. vrentem auram spirare.

haerd. j. herd. Focus.

haersch. *boll.* j. heersch. Raucus.

haertinck. j. hatinck. Halec.

haerne. *ger.* Vrina.

haernen. *germ.* j. pissen.

haerne-winde. Tormina vrinæ.

Haerpe. j. harpe. Cithara.

haese. j. hase. Lepus.

haessen. Poples.

haest. j. haestigh. Festinus.

haest. j. haestighlick. Festinanter.

haest gram. Iracundus, irasci celer.

haeste. Festinatio, festinantia, properatio. *gal. haste: ang. haste.*

haesten. Festinare, celerare, accelerare, contendere, maturare, citare, propetare. *gal. haster: ang haste.*

haestigh. Festinus, festinans, properus, citus, citatus *gal. hastif: angl. hasty.*

haestigh van hoofde. Iracti celer, iracundus.

haestige sieckte. Morbus præceps, celer, acutus, pernicialis, subitur, subitaneus.

haestighevd. Festinatio, properatio, properantia, acceleratio.

haestighevd. j. haestighe siecktе. Morbus præceps.

haestighlick. Properanter, properè, properatò, festinanter, festinatò, acturum, citò, rapidè, raptim.

Haet. Odiū, simultas *ger. hass. ang. hatred.*

haete-mjuigh. Inuidus.

haeten. Odio habere, odisse. *ger. hassen: ang. hate.*

haeter. Osor.

haetigh. Odiosus. & Exosus.

haetighlick. Odiosè.

haetelick. Sæuus, horridus, perhorridus, immanis. & Petulans, lasciuus, insolēs. & Immodestus, immoderatus, rudis.

haetelick. Odiosè & Petulanter, & Immodicè, præter modum, nimis.

Hactſe. Aſcia, ſecuris *gal. hache: ital. aſcia: ang. axe, hatchet: hiſp. hoce. i.* falx.

Hactſier. Spiculator, ſatelles *gal. archier: ital. archiero: hiſp. arcero: angl. archier.*

Hacue. j haue.

Hafkin. *ſland.* j hauick. Accipiter.

Haft. j. hacht. Nodus, vinculum.

hakten. *ger. ſax.* j. hachten. Tenere.

Haſt-ghelt / haſt-penninck. *germ. ſax. ſicamb.* Arra, arrabo.

Haſtreel. j. houweel. Bipalium.

Hagghen. *friſ.* Rixari.

Haghe. j. haeghe.

Have. Galeus leuis, hinnulus *piſcis genus.*

Hauz. j. haer. Crinis.

Halchter. j. halfter Capiſtrum.

Haldrick. *ſland.* Struma.

Hale hand *ſax.* Vola.

Hale-ſchip *ſax.* Carina, alueus nauis.

Half halue. Semis, ſemi, dimidius, dimidiatus. Een half brood. Panis dimidiatus, panis dimidium. Haluen appel. Pomum dimidiatum. Mijnē t'haluen / uwen t'haluen. Mei cauſa, tui cauſa.

half-blind. Semicæcus.

half-broeder. Vterinus frater, frater cōſanguineus, frater ex altero tātū parēte

half deel. Dimidium dimidia pars.

half dood, Semimortuus, ſemianimis, intermortuus.

half-ghedaen. Semifactus.

half-ghehanghen. Cruciarius, cruce dignus, ſuſpendioſus.

half-god. Semideus.

half-haeck j. hand-buſſe.

half-houſſe. Tibiale.

half-houwer. Harpe, enſis falcatus.

half-kind. Geminus, didymus. halue kinderen. Gemini, didymi.

half-mā. *ſic. colō.* j. half-win. Partiarius.

half-mans goed. *ſicamb.* Villa.

half-man. Semiuir, ſemimas, gallus, eunuchus, euiratus.

half man half wijf. Hermaphroditus, androgynus.

half maene. Dichotomos, luna ſemiorbem oſtendens: luna dimidiata, dimidia, ſemiplena

half meerte. Medius menſis Martius, medium Martij.

half menſch. Semihomo.

half-myle. Semimiliare, mediū miliari.

half-naeckt. Seminudus.

half oncie. Semiuncia.

half-ooghſt. Medium Auguſti, medius menſis Auguſtus.

half open. Semiapertus.

half pond. Selibra, dimidium libræ.

half rouw. Semicrudus.

half ſlaepende. Semiſomnus, ſemiſomnis, ſemiſopitus.

half-haſten. Medium ieiunij quadrageſimæ. Dominica Lætare.

half-biſch. j. pladdijs.

half-voetigh. Semipedalis

half-vol. Semiplenus.

half-ure. Semihora, hora dimidia.

half-wacker. j. half-ſlaepende.

half-waer. Verum ex ſemiſſe.

half win. Partiarius: colonus partiarius

halffelick. j. halfuelick.

halffmaer. j. half-win.

halft. j. helft.

Halfter / halter / helchter. Capiſtrum. *germ. halfter: angl. halter, halter.*

halfteren / halteren. Capiſtrare, capiſtrum induere.

Halle. Taberna: domus mercium.

halle. Forum rerum venalium *gal. hale: angl halle.*

halle / ſpijſ-merckt. Macellum, macellaria taberna.

halle. *vet. ger.* Salina: locus in quo ſal excoquitur. *V Volf. Hunger. Hinc vrbes eas vbi ſal conficitur Germani* halas *communiter appellant. hinc* Hala *in Sueuia, in Norico ad Oenum, in Saxonia, &c. Becan. Alchamer.*

halle. Aula, atrium: *gal. ſale. ang. halle. &* Phala *ſiue* fala: ſchola mœniana: *ita Louanij celebre gymnaſium* halle i. phala *vocatur.* Phala *ſiue* fala turris lignea *veteribus dicta fuit.*

hallebarde. j. helm-barde.

haller, heller. Obolus. *vulgò* hallenſis.

hallinck pariſis. *ſland.* j. mijte.

Halm Culmus, ſtipula, calamus. *germ. halm. gal. chaulme. ang. hawlme*

halm-goedinge / ſtock-legginge. Infeſtucatio, inueſtitura calamo, ſurculo, virga ſiue ſtipula, aut etiā fuſte, *veteri more*

halm-goedinghe doen / den halm ſchieten. Infeſtucare, fuſte inueſtire, inueſtire: confirmare & ſtabilire alienationem ſiue venditionem traditione

tione fuſtis, virge, haſte, calami, aut ſtipulæ. *Formula quedã contractus vetuſtiſſimi inter Paſcuarium venditorem, & Segnitium emptorem, ex membranis antiquiſſimis Andreæ Alciati edita ſic habet: Tu paſcuari fuſte illum inueſtito: tu Segnitis fuſtem ipſum manu capito. Flandri dicunt* ſtropken werpen.

halm-knoop. Geniculũ, nodus culmi.

Hals Collum. Om den hals brengen. Obtruncare, necare, trucidare. Op dẽ hals ver-bieden. Periculo capitis vetare. Met den hals be-taelen. Perſoluere pœna capitis. Den hals onder ſetten. *vide* onder-ſetten.

halſ-adere. Cephalica. halſ-aderen. *vetus.* Ceruix, ceruices.

halſ-bagghe. Monile.

halſ-band halſ-cieraet. Monile, torques, collare.

halſ-band der honden. Millus, millum, collare canum. (mella.

halſ-band halſ-yſer. Collaria, æ: nu-

halſ-band-nagelen. Milli murices: claui, aculei & aſpredines qui millo induntur.

halſ-band. *j.* lichte. Helcium.

halſ-berg. *holl. ſland.* j. ringh-kraghe. Thorax, lorica, collare. *q. d.* munimen ſiue tegmen colli.

halſ-cieraet. Monile, ſegmentum colli, & gutturis ornamentum.

halſ-doeck. Amictorium, tegmen pectorale, ſtrophium, faſcia pectoralis.

halſ-gherecht. Iudicium criminale. & Merum imperium.

halſ-gheſmijde. *j.* halſ-cieraet.

halſ-gheweer/lanck gewee. Framea, haſta, lancea: *arma longa quæ humeris feruntur.*

halſ-haer. *j.* maene. Iuba.

halſ-heer. Tyrannus.

halſ-yſer/ pzangher. Numella, neruus, vinculum quo ceruix includitur: collaria, æ.

halſ-kappe. *vetus.* Cucullus, amiculũ.

halſ-keten. Catena collaris, torques, murenula.

halſ-kleed. Amiculum: & Mammillare.

halſ-kraus. Corona collaris.

halſ-kruyd. Trachelion, vualaria.

halſ kuſſen. *j.* goirel.

halſ-pzangh. halſ-yſer. Numella.

halſ-richter. Iudex capitalis, quæſtor, prætor capitalis.

halſ-ringh. *j.* halſ-bergh.

halſ-ſack. Mantica.

halſ-ſaecke. Crimẽ capitale, res capitalis.

halſ-ſeel. Helcium. & Collare.

halſ-ſlagh. Colaphus, alapa.

halſ-ſtarrigh. *ſax. ſicam. j.* ſter-halſigh. Obſtinatus, duræ ceruicis.

halſ-ſtrenghe. Cynanche, angina.

halſ-ſtijfte. Tetanus.

halſ-ſtraffe. Pœna capitis.

halſ-toghel. Lorum.

halſen. Vorare, deuorare, glutire, deglutire, in ingluuiem dimittere.

halſen helſen/omhelſen. Amplecti, amplexari, iniicere brachia collo. *ger.* halſen: *ang.* halſe.

halſen. Magno conamine niti.

halſter. Semodius, menſura varia apud varios. *Antverp.* duæ fertillæ: *Louan.* tertia pars fertillæ, *vt vulgò vocant.*

halter. *j.* halſter. Capiſtrum.

halter/haelter. *ſax friſ. ſicamb. j.* pael. Infurnibulum.

halue. *j.* half.

haluelick halurlingh. Dimidiatim, ſemi: & Diuiduè. & Ferè, fermè, quodãmodo, propemodum.

haluemaer. *j.* halffemaer.

Hame. *ſland. j.* hamme. Poples.

Hamel. *j.* haemel.

Hamepe. *j.* hammepe.

Hamer. *j.* haemer.

Hameſter/hamſter. *ger ſicam.* Cricetus, muris maioris genus: animal valde mordax & audax.

Hamme. Pars abſciſſa rei cibariæ, fruſtum eſculentum. (*hamme.*

Hamme/ham/hame *ſlan.* Poples. *ang.*

hamme. Perna, petaſo, armus porci. *ger.* *hamme: gal. iambon. ang gamond. lambe autem gal: & gamba. ital.* crus *dicitur.*

Hamme. *ſicamb.* Secundæ, arum.

Hamme/ koe-hamme/ koe kamme. *ger. ſax.* Numella.

Hamme/ham/hammerick. *ſland.* Pratum, paſcuum.

hamme van wilghen. *vetus.* Salicetum, ſalictum, locus ſalicibus conſitus.

Hamme/ham. *vetus. ſax. j.* hepm. Domus, habitatio.

hamuepe/ hamepde/ hãmep-boom.

Kepa-

Repagulum, obex, vectis: ſera, lignum tranſuerſum quod oſtiis opponitur in poſtem vtrinque immiſſum: ſera roborea: ſepes: clathrus, clathrum.

Hammeye/ghe-hucht. Viculus. *gal. hameau.*

Hammerick/ham. Pratum.

Hanck/ hangh. Fumarium: locus vbi carnes & piſces fumo durantur & ſuſpenduntur. *ang. ſhancke.*

Hanck vleeſch hanck. Carnarium.

Hanche/ henckt. *friſ. ſicam. holl.* j. heupe. Coxa, coxendix. *vulgò* hanca *gal. hanche: ital anca: hiſp. anca: ang. haunce.*

Hand. Manus *ger. hand: ang. hande* Ter hand ſtellen. Præbere, ſuppeditare. Hands/re hands. *holl.* Statim, nunc, illico, eueſtigiò. Hand vrut hand vechten. j. man beut man.

Hand papiers / boecke papiers. i. 24. bladeren. Scapus chartæ. *gal. main de papier.*

Hand Gods j. popeleije / gheraeckthoyd.

Hand. Ancoræ dens, vncus.

Hand aechſe. Securicula, ſecuris manualis.

Hand bacht. *ſland* j. ambacht. Opificium, ars manualis.

Hand-band. Manicæ.

Hand beecken. Malluuium, polubrum, trulleum.

Hand-bergh. Metacarpium, torus manus, tubercula vndo exoriuntur digiti.

Hand-boecken. Enchiridium, manuale.

Hand-boepe. Manicæ, vincula manuum.

Hand boge. Arcus, cornu, arcus manuarius: *qui manu tenditur, pede non admoto.*

Hand-boom. Vectis.

Hand-breedde. Palmus, quatuor digitorum ſpatium.

Hand-buſſe. j. hand-roer. Sclopus.

Hand-buſſel. Manipulus, rapina, dragma, faſciculus manualis.

Hand daed. Opus manuũ, opus quod manu fit.

Hand daedigh. Manum admouens, manu admota agens, factor: facinus ſiue ſcelus ipſum admittens, reus criminis perpetrati.

Hand-daedigh. In facinore manifeſto deprehenſus: manifeſtus ſceleris, facinoris compertus.

Hand-daedigh dief. Manifeſtus ſiue manifeſtarius fur, in ipſo furto deprehenſus, fur manifeſtò, *Plaut.* autophorus.

Hand-daedighe dieuerije. Manifeſtum & euidens furtum.

Hand-daedigh vijand. Hoſtis manifeſtus.

Hand-doeck. Mantile, linteum, chiromactrum.

Hand dwaele. Mantile.

Hand-cuel. *vetus.* Chiragra.

Hand-fledercijn. Chiragra.

Hand-ghe-beer. *friſ.* Exercitatio, occupatio.

Hand-ghemeyn worden. j. ſlagh leueren. Ad manus venire, conferre manum.

Hand-ghe-merck. *vetus. ſland* Signum, ſigillum, chirographum. & Signum oculis deſtinatum.

Hand-ghemerck houden. Collimare.

Hand-ghelt. *vetus.* Fœnus.

Hand-ghe-ſchrift. j. hand-ſchrift.

Hand-ghe-ſelle. Socius operis.

Hand-ghe-ſlagh. j. hand-ſlagh.

Hand-ghifte. Strena, matutinæ venditionis auſpicium.

Hand-ghiften. Matutinæ venditionis auſpicium facere.

Hand-ghichte. Chiragra.

Hand-grepe. j. hand-vol. Rapina.

Hand-grepe. *ſax.* Anſa, capulus.

Hand-haemer. Malleus manuarius, malleus minor.

Hand-hatte. Anſa, capulus, manubrium.

Hand-houe. Aſſerere manu, manu comprehendere: & Liberare, ſeu libertate donare: & Conſeruare, retinere, defendere, tutari. *vulgò* manu tenere.

Hand houer. Aſſertor, vindex alienæ libertatis,

Hand-houden. j. hand-hauen.

Hand-yſer. Ferrum ignitum quod quis manibus geſtat. *vide* vier oz-deel.

Hand-yſers. Manicæ.

Hand kaeſe. Caſeus manualis.

Hand-kijcker/hand-be-ſiender. Chiromantis, chiromanticus.

Hand-kloppen. Plaudere, complodere manus. hand-ghe-klop. Plauſus, Complosio manuum.

hand-

hand-ledigh. Manumiſſus.
hand-ledigh maecken. Manumittere.
hand-lichten. *ſtand.* Dimittere vel reſtituere alicui rei poſſeſſionem, cedere bonis. *q.d* manum leuare.
hand-lichtinghe. Reſtitutio poſſeſſionis bonorum à fiſco occupatorum: acquiſitio poſſeſſionis.
hand-lichtinghe doen. Cedere bonis.
hand-loos. Mancus, manibus carens: & Piger, ignauus.
hand-mael. *ſax. ſicamb* Forum competens: forum proprium, bannus ſcabinalis: iuriſdictio in qua quis natus magiſtratu fungi poteſt: patritius magiſtratus, patritiatus: *q.d.* ſignum iuriſdictionis ſiue dignitatis ſenatoriæ manu iuratæ à maioribus ſiue parentibus: & Ius manu admota iuratum. *vulgò* binatus.
hand-maete. *j.* ſpanne.
hand-merie. Equa dextra.
hand-molen. Mola manualis, mola manuaria, mola truſatilis, verſatilis, moletrina.
hand-mups. Thenar.
hand-peerd. Equus dexter in curru, equus dexterior.
hand-penninck. *friſ* Arrabo, arra.
hand-pijl. Iaculum.
hand-plichten. Vti, frui, manu tractare.
hand-plichten het gheld. Occupare, exercere pecuniam.
hand reycken. Porrigere manum, auxiliari.
hand-reyckinghe. Eleemoſyna.
hand-reyckinghe doen. Porrigere manum, porrigere manus auxiliatrices, porrigere dextram, tendere dextram, auxilio eſſe, adiuuare, ſuccurrere, opẽ ferre: extenſa manu offerre, ſtipem porrigere.
hand-roer. Tormentum manuarium, ſclopus, ſtlopus manualis.
hand-ſaem/be-hendigh. Dexter, manu promptus. & Tractabilis. & Commodus, accommodus.
hand-ſaemen boghe. Habilis arcus.
hand-ſaeghe. Serrula, ſerra manuaria, lupus.
hand-ſchoen. Chirotheca, manica.
hand-ſchoof. Manipulus.
hand-ſchrift/hand teecken. Chirographũ, ſyngrapha, ſyngraphũ, ſymbolum.
hand-ſettinghe. *j* hand ſtellinghe.
hand-ſitter. *vetus. j.* kleet-maecker.
hand-ſlagh. Plauſus: & Planctus. & Colaphus, alapa.
hand-ſlagh. *j.* palm-ſlagh.
hand-ſlagh. *ſicamb.* Sponſalia.
hand-ſpaecke. Vectis.
hand-ſpel. Ars manuaria. & Chirurgia. & Chironomia, manuum geſticulatio. & Ludus alex.
hand-ſpeler. Chironomus. & Chirurgus. & Alcator.
hand-ſtellinghe. *hol. ſtand. j.* de slagh. Manus iniectio: detentio, retentio. & Sequeſtratio.
hand-ſtoole. Brachiale ſacrum, zona brachialis.
hand-ſwelcken. *vetus.* Manu premere.
hand-tafelken. Pugillaris tabella.
hand-taſten. Manu tangere, inferre manus, appetere manu.
hand teecken Chirographum.
hand-tichtighe daed. Facinus recens perpetratum, iudici ſtatim ſignificatum, de quo ſine mora iudicium ferri debet.
hand-vaſt. Manu fortis, manu firmus: & Strenuus. & Tenax, auarus.
hand-vat. Guttus, gutturnium, aqualis, vrceus.
hand-veſte. *vet. j.* hand-teecken.
hand-voghel. Auis aucupatoria: quæ aucupis manu inſidet: vt accipiter, falco, *&c.*
hand-vol. *j.* hand-vuſſel.
hand-vulligh. Manualis.
hand-vulligh vuſſel. Manualis faſciculus
hand-vulligh ſteen. Lapis manualis, ſaxum manuale quod manum implet manuque adijci poteſt.
hand-vullinghe. Satisfactio, ſolutio.
hand-vullinghe doen. Satisfacere, ſatis offerre, ſoluere.
hand-vryde. *ſax. friſ.* Pax per magiſtratum indicta, pax ſiue fides commiſſis dextris pacta.
hand-waeter. Aqua manibus: aqua qua manus initio prandij vel cœnæ lauamus.
hand-waeter-vat. Gutturnium.
hand-werck. Opificium, opera, ars manuaria.

nuaria, ars mechanica, opus mechanicum, artificium.

hand-wercker. Operarius, opifex, artifex, mechanicus, χειρώναξ, manibus ſumptum exercens.

hand-wyle. *ſtwd.* Momentum temporis.

hand-wylligh. Momentaneus.

handſ-wyle. *frſ.* Viciſſim, per vices, interdum, ſubinde.

hand-wormken. j. **ſiere** Acarus, teredo.

handachtigh. j. **hand daedigh**.

handachtighe daed. Manifeſtum facinus. *vulgò* factio manualis.

handeken. Parua manus.

handeken. j. **ure-wyſer** Gnomon.

handekens krupd. Satyrion, baſilicum, palma Chriſti, ſerapias.

handel. Res, negotium, cauſa, actus, actio, pragma, tractatio.

handel van koop-man-ſchap. Commercium, negotiatio.

handel ende wandel. Conuerſatio, conſuetudo, vſus.

handelen. Agere, tractare, pertractare, attrectare, contrectare, manu tractare, tãgere, attingere. *ger. handlen, handſlen. angl. handle.*

handelen met iemanden. Agere cum aliquo, pactiones facere cum aliquo.

handelen ende wandelen met iemanden. Conſueſcere alicui, verſari cum aliquo.

handelen. Adminiſtrare.

handelen. Mercari, negotiari.

handelinghe. Actio, actus, pragma. & Negotium. & Tractatio, tractatus, attractatus, us.

handelinghe van ghelde. Diſpenſatio pecuniarum, adminiſtratio.

handelick. Manualis. & Tractabilis. & Patiens manus, manſuetus. & Habilis.

handen. Commodum ſiue aptum eſſe, conferre, placere, manui conuenire, accommodum eſſe manui.

handigh. Agilis manu. & Manſuetus.

handſe. Manubrium, anſa. *gal. anſe.*

handtéren. Tractare, commercia facere, negotiari, exercere: & Frequentare, verſari, conuerſari, celebrare. *gal. hanter: angl. haunte:*

handtérer. Conuerſator: & Negotiator,

handtéringhe. Frequentatio, conuerſatio: conſuetudo. & Commercium, negotium, ars, artificium, profeſſio, exercitium.

hangh j. **hanck**. Carnarium, fumariũ.

hanghe/hanghſel Cardo.

hanghel/harl/hoghel. Climacter. *vulgò* pendula, ſerratum.

hanghel. j. **anghel**. Hamus.

hanghen. Pendêre, dependere, hærere.

hanghen/op-hanghen. Péndere, ſuſpendere de arbore, in arbore, in furcas. *ger. hencken: ang. hange.* **Het hangen**. Suſpendium. **Het hanghen van den bergh**. Dorſum montis, cliuus, latus montis.

hanghen ende worghen. Suſpendio necare, ſuſpendio ſtrangulare. **hanghen** *quaſi* **anghen** *dicit ait Becanus.* i. angustare, ſtringere, premere.

hanghen ſijn ghelt &c. Expendere, impendere, inſumere pecunias.

hangh-berd. j. **huyſ-berd**. Inſigne ædium.

hanghende. Pendens, pendulus.

hanghende ooze. Auris annulata *Plaut.* & Auris gemma vel auro dependente inſignis, auricula inauri ornata. **Van de hanghende ooze**. Nobili proſapia ortus: *aurum enim in auricula geſtare nobilitatis eſt inſigne.*

hanghende waghen/ ſtart-waghen. Pilentum.

hanghende kamer. Penſile cubiculum.

hangh-dief. Carnifex, tortor.

hangh-man. Carnifex.

hangh-ooze. Flaccus, auribus demiſſè pendulis.

hangher/ ſtoot-degen. Parazonium: pugio de zona pendens.

hangherken. Pugiunculus, enchiridion, acinacis, gladiolus qui à fœmore ſuſpenditur.

hanghſel/ghehenghe. Cardo.

hanghſel. Hamus. & Anſa

hanghſel. Strophus, vinculum de quo gladius appendet.

hanghſel-riem. Baltheus.

hanne. *vet.* j. **henne/hinne**. Gallina. *Dicitur* hanne *quaſi fœminum ab* **han** *ſiue* **haen** i. gallus.

hanne. Curruca: adulteræ maritus parũ vir. & Homo imbelli: & Vxorius.

hanne-wupt. *ſtand* j. **roetaerd**.

hannecken.

hanneken. *ſland.* Monedula, graculus. & Pica.

hanneken. Collobium muliebre, palla.

hans. Socius, collega.

hans. Antecellens cæteros mortales fortuna & opibus. hanſen. Magnates, optimates. Anſi *ſive* hanſi, *Gothica lingua dicuntur* ij qui ceteros mortales fortuna & opibus antecellũt: heroum & ſemideorum conditioni proximi, & humanæ ſortis termino egreſſi, *hinc dicti* Anſuarij *ſive* Anſibarij populi. *Adr. Iun.*

hanſe. Societas, ſocietas hãſeatica dupd ſche hanſe. Societas Teutonica, *vulgo* hanſa. hãſe ſiue anſe, *inquit Beroaldus*, ſocietas eſt. *hinc* Anſegiſus *dictus, q.d.* anſe gyſel. i. obſes apud Romanos initæ ſocietatis contra Francos.

hanſ ſteden. Sociæ & liberæ ciuitates: fœderatæ: libera ac fœderata opida. *vulgò* Vrbes Hanſeaticæ ſocietatis.

hanſen henſen/hanſe winnen. Satisfacere iuri ſocietatis, liberæ ſocietati inaugurari, recipi in ſodalitium, initiari myſteriis ſocietatis.

hanſen/verhanſen iemanden. In numerum ciuium aut ſociorum recipere, vt ciuitatis aut ſocietatis priuilegiis fruatur. *gallicè hanſer.*

hanſeel. j. henſichte. Strena. *ang. hanſell.*

hanſichte. j. henſichte.

hápeten. Hæſitare, hærere.

hapeten met de tonghe. Hæſitare lingua, titubare, perplexè loqui.

hapetinghe. Perplexitas, hæſitatio. & Tricæ. & Linguæ hæſitatio.

hapeter. Titubator.

hapaert/happaert. Patibulum, crux.

happen. Apprehendere, arripere, corripere, celeriter rapere, prendere, capere.

haps. j. haſp.

harcke. j. hercke.

harcken. *fri.* j. horcken. Auſcultare.

harcken. j. hercken. Raſtello corradere, *&c.*

hard / harde / harder. j. herd / herde / herder.

hare. j. haer.

harfſt. j. herfſt. Autumnus.

harick j. on-krupd. Lolium.

harinck/hernick. Halec, halex, alec. *vulgò* harengus, harenga. *gal. harang, hareng: ital. harengo: hiſp. harinca: angl. herring, hearing.*

harinck-buyſe. Nauis halecaria: nauigium rotundum aluo panda, quo haleces capiuntur.

harinck-tonne. Cadus ſalſamentarius, orca.

harnas. Armatura, arma, thorax ferreus, thorax æneus. *ger harniſch: gal. harnois: ang. harneis.*

harnaſ-maecker. Thoracopœus, armamentarius, faber laminarius.

har-naſ-naghel. j. trugh-naghel.

harnaſ-baeger. Politor, polio, onis: qui arma in nitorem redigit: ſamiarius: qui terra ſamia loricas, arma & ſpicula defricat ad nitorem, & gladiorum cuſpides exacuit.

harnaſſen. Armare.

harpe. Cithara, lyra, ſambuca, barbytos, fides. *vulgò* harpa. *ger. harpf. gal. harpe: ital. harpa. hiſp. harpa: ang. harpe.*

harpener/harpen-ſlaeger. Citharœdus, cithariſtes, fidicen.

harpenerſſe. Citharistria, pſaltria, tibicina.

harre/herre. Cardo.

harre des mondes. j. mond harre. Extremitates mandibularum.

harren. *vetus.* Hærere, commorari, durare.

hars/hers/harts. Reſina, reſina liquida.

harſ-boom. Arbor reſinifera, arbor reſinam exudans.

harſ-achtigh. Reſinoſus.

harſt *ſland.* j. aſt. Vſtrina.

harſt. j. herdſt. Spina porci: Aſſatura, *&c.*

harſten. j. herdtſten. Torrere.

haſaert. Canis in ludo, canicula. *vulgò* haſarda, & aſarium

haſaert. Alea, fortuna, ſors, periculum. *gal haſard: ang. haſarde.*

haſaerden. Aleam omnem iácere, tentare fortunam.

haſe. Lepus. haeſken. Lepuſculus, *ger. haſ. an hare. Haſe. gal.* cuniculus annoſus. *Dicitur* haeſe. *q.d.* haeſt à celeritate: ſicut Latinè lepus, *q.d.* leuipes.

haſe. j. ſpier. Pulpa.

haſe van den os. j. lemmere. Pulpamentum.

haſe

haſe van den pekel-haetinck. *ſicamb.* .j. ſmachte.

haſen-poothens. Lagopus, *herba vulgò* pes leporis *dicta.*

haſen-kneppel. *holl. friſ.* Clava, baculus quo cuniculi necantur.

haſen-koole. Sonchus, cicerbita, lactuca leporina.

haſen-ſlaep. Corybantia. & Somnus ſimulatus.

haſen vleeſch. Caro leporina.

haſe-wind. Canis leporarius, canis venaticus, vertagus.

haſe-winden dooſt. *ſland. adag.* j. honghor. Fames.

haſen-wimpel. Cauda leporina *q. d.* velamen ſiue vexillū leporinum. Haſen-wimpel op ſticken. *adag.* Terga dare, conijcere ſe in fugam.

Haſel hane. Galeus ſtellatus, aſterias. *piſcis genus.*

haſel hoen. Attagē. *galline ſilueſtris genus.*

haſel-muys. *vetus.* Glis, mus auellanarum ſiue corylorum.

haſel-not. Nux auellana, pontica, prænestina, nux minima, nucula. *ger. haſelnuß: gal auelline: hiſp. auellana: ang. heſelnutt.*

haſelier/haſel-not-boom. Corylus.

haſeleren-boſch. Coryletum.

haſeleren-hout. Lignum columnum.

haſel-wortel. Aſarum, vulgago, nardus ruſtica. *ital. aſaro: hiſp. aſara.*

Haſp/haps. Vellus lanæ. & Fila congregata & ex alabro depoſita, antequā glomerentur. *vulgò* haſpum, hapſum.

haſpe/haſpel. Rhombus, girgillus, harpedone, rota glomeratoria, qua fila rotando conglomerātur. *vulgò* alabrum.

haſpel. *germ. ſax. ſicamb.* Sucula, machina tractoria.

haſpen haſpelen. Legere ſiue reuoluere fila girgillo.

haſpel-beenen. Vacillare greſſu, titubare pedibus.

Haten. j. haeten. Odio habere.

Hateren. Hæſitare lingua, titubare.

Hatte. *friſ. vetus.* Capitium muliebre hyemale, viride.

Hauden. j. houden. Tenere.

Haue. Facultates, opes, diuitiæ, pecuniæ, ſupellex, bona mobilia, peculium ſubſtantia. *ital. havere.*

haue-loos. Inops, pauper, ſine facultatibus.

hauelicke goedē. Supellex, bona mobilia

hauenen. Inſtruere, ſupellectile.

hauenen. *friſ. ſicam.* Comere, ornare, colere, mundare.

hauenéren. Inſtruere ſupellectile, ornare

Hauen. Portus, oſtium marinum. *vulgò* hauana. *ger. haf: gal. hable, haure. angl. haven.*

hauen-gheld/tol. Portorium.

hauen-meeſter. Limenarcha.

hauen-wachter. Limenarcha, portitor.

hauerije/auerije. Iactura ſiue damnum in mari. *ſax. haferye: gal. avarie.*

Hauer. Auena, bromos. *germ. haber: gal. avoine: ital. avena: hiſp. avena.*

hauer-beſie. j. kraecke-beſie. Vacciniū. *ſicamb. cuenbeſie.*

hauer-eſſche. Fraxinus bibula, ſorbus ſilueſtris.

hauer-ghepte/hauer-ghenthen. Capra auenæ. & Gallinula ſilueſtris.

hauicks krupd. Hieracium, accipitrina, lactuca ſiluatica: *herba quam accipitres ſcalpunt, ſuccoque oculos tingunt, obſcuritatemque diſcutiunt.*

hauicks ſteen. Hieracites gemma, *à celere accipitris teuton. dicta.*

haueren meel. Farina auenacea.

Hauick. Accipiter, ſacer ales. *ang. hauke.*

hauicker. Accipitrarius.

hauicks neuſe. Naſus aquilinus, naſus aquilus.

Hauwe. j. houde/houwe/ *&c.*

H E

Hebben. Habere, tenere. *ger. haben: gal. avoir: ital. havere: hiſp. auer. ang have.*

hebben te ſeggen/te doen. *&c.* Habere dicere, facere, audire. i. dicendum, faciendum, audiendum eſt.

hebben. *Articulus præteriti temporis.* Ick hebbe gheſien. Vidi: ghy hebt gheſien/Tu vidiſti. *&c.*

heb-achtigh. Auidus, habendi cupidus.

hebbelick. Habilis, decens, ſcitus, compoſitus, aptus.

hebbelickheyd. Decentia, habilitas, aptitudo. & Habitus.

hebbelicken. Decenter, conuenienter, ſcitè, aptè.

hebbigh. Tenax, auidus, parcus.

hebbigheyd. Tenacitas,

heba

hebbinghe. Conuenientia, congruentia, aptitudo. & Res, facultates, diuitiæ opes.

hebbinghe. *vetus*. Habitus, habitudo: qualitas ac forma corporis & cuiuscunque rei.

Hecht. *ger. sax.* snoeck. Lucius.

Hecht/heft. Manubrium, capulus. & Fibula.

hechten/heften. Figere, configere, defigere, suffigere, pangere, annectere, deuincire, alligare. *hisp. hincar.*

hechten. j. hachten. Apprehēdere, tenere

hechten de vier-schaere. *ger. sax. sicamb.* j. banden.

hechten staet. *fland.* j. echten.

hechtsel j. hecksel.

Heck hecke/ egghe. Vectis, vacerra, cataracta: diathyrum, repagulum in vestigio ædium, cratis ianuæ.

heck/schof. kam. Porta cataracta, pendula ac recidens: septum quod portis obiicitur: hercius, ἕρκιος, vectes portarum, cancellatę portarum fores pendulæ: cratis portarum, pēsiles clathri, transuersariæ ad portas trabes.

Hecken. Mordere: *propriè est venenatorū animalium & bestiolarum. vnde* hecht/ lupus piscis. *Io. Auentin.*

Heckse. j. hexe. Saga.

Hecksel. *vetus*. Sagum.

Hecksel/ haecksel. *fland.* Fibula: & Spinter, armilla: & Monile, bulla.

Hede *fris. sax.* j. werck. Stupa.

Heden/huyden/huyd. Hodie. *ger. heut. gal. hui: ital. hoggi: hisp. hoy, oy.*

hedens-daeghs. Nunc, hoc tempore, hac ætate, hodierno die.

hedenschen dagh. Dies hodiernus.

Hedsen. j. hudsen. Panniculi.

Heeckel. j. hekel.

Heef-vrouwe *fland.* j. ioffrouwe.

Heel. Totus, integer, sanus.

heel ende al. Totus, ὅλος: & Prorsus, omnino. *ang. vvhole.*

heel ende gantsch. Integer, sanus.

heelen. j. heylen. Integrare, integritati restituere, sanare, solidare.

heelick/ ghe-heelick. Integrè, prorsus, omnino, solidè.

Heepe. *ger. sax. sicam. holl.* Falx arboraria, falx putatoria, siluatica.

Heer. j. her/heyr. Exercitus.

Heer. j. heere. Dominus.

Heerd. j. herd. Focus.

heerdst/heerdsten. j. herdst/ herdsten.

Heerde. j. herde. Fibra lini.

Heere/ heer. Dominus, herus, heros.

Heeren. Domini. Groote eñ machtighe heeren. Megistanes, purpurati, magnates, primarij.

heere van recht. Iuridicus.

heerken. Dominulus.

heerken. *campin. sicamb.* Auus.

heeren-brood. Panis primarius, filigineus, candidus.

heeren-cijns. Vectigal, tributum.

heeren-dienaer. Satelles, stipator, spiculator, latero, lictor.

heeren-huys. Prætorium.

heeren-huys/ raed-huys/ stad-huys. Domus augusta.

heeren-knecht. Assecla: & Satelles.

heeren-straete. Via regia, via consularis, prætoria: & Via militaris, via publica, *quæ etiam* heyr-straete: & her-strate *dicitur.*

heerlick. Magnificus, augustus, basilicus, insignis.

heerlicke mael-tijd. Epulum.

heerlicken dagh. Iuridicus dies.

heerlick/heerlicken. Magnificè, amplificè, basilicè, regiè.

heerlickheyd. Magnificentia.

heerlickheyd. Dominium, dominatus, principatus, imperium, ditio, potestas, præfectura, satrapia, iurisdictio, iurisditio.

heer-ban. Mulcta quæ domino aut principi debetur: herbannus, *in lege Salica Francorum.*

heer-bane. j. her-bane. Via regia.

heer-houd. Fidelis & fauens domino.

heer-schap/heer-schapper. Dominus, dominator, princeps.

heer-schap heer-schappije. Dominatus, principatus, potentatus.

heer-schappen. Dominari, imperare.

heer-schappije. Dominatio, imperium, ditio, dominium

heer-schild. Symbolum heroicum: & Status siue distinctio nobilitatis.

heer-strate. j. heeren-strate. Via regia. & Via militaris.

heerien. *vet.* j. heerschappen. Dominari.

heer-vlucht. Transfugium.
heer vluchtigh. Dominum deſerens & fugiens in prœlio: Trãsfuga, perfuga.
heerien. *vetus.* j. herr-ſchappen.
heerſchen. *germ. ſax. ficamb.* Dominari.
heerſcher. *germ ſax. ficamb.* Dominator, regnator, rex, rector.
Heerd. j. herd. Focus.
Heers. j. hirs. Milium.
Heesch & *vetus. ſland.* heersch. Raucus, rauus. *ger. heyſer. ang. hoarſe.* Heesche ſtemme. Vox rauca, raua, obtuſa.
heesch zijn. Raucere.
heesch worden. Rauceſcere.
heerſchachtigh. Subraucus.
heerſchend. Raucedo, raucitas, rauis.
heeſchelick. Raucè.
Heeſchen. *ſland* j. hensſchen. Exigere.
Heeſter/ heſter. j. eeſter.
Heet. Feruidus, feruens, præferuidus *ger. heyß. ang. hote.*
heet op de tonghe. Acris, mordicans, rodens valido calore.
heet/ hittigh/ ritſigh. Catuliens, pruriens, viroſus, libidinoſus.
heet-gram. Accenſus ira, incenſus ira, exæſtuans ira, feruens ira.
heet-gram worden. Excandere, excandeſcere.
heet-hongherigh. Valde famelicus, guloſus, vorax, ingluuioſus.
heet zijn. Feruere, æſtuare.
heet oft ritſigh zijn. Catulire, prurire ad coitum, appetere coitum.
heet worden. Feruescere, incaleſcere. heet worden van gramſchap. Accendi in iram, incendi ira, exæſtuare ira.
heeten/ hepten/ hert maecken. Feruefacere, accendere.
heeten den ouen. Ignẽ fornaci ſubijcere
heet-ketel. Cucuma. (cipere.
Heeten/ hieten/ ghebieden. Iubere, præ-
Heeten/ noemen. Nominare, vocare, appellare, dicere, nuncupare.
heeten/ gheheeten worden. Nominari, vocari, appellari, dici, nuncupari.
heeten wille-kom. Gratulari aduẽtum.
Hef/ heue. Eleuatio: & Fermentum.
hef-amme. *vet. germ. ſax. ficamb.* j. hef-moeder. Obſtetrix. *ger. hebamm.*
hef boom. Vectis.
hef-deegh. j. heue. Fermentum.
hef-yſer. Vectis, vectis roſtratus.
hef-moeder. *ſland. vetus.* j. vroede-vrouwe. Obſtetrix. Quæ maturum vtero molliter aufert onus.
hef-moeder. Vuluæ exanimatio. *gal l'amars ou matrice qui ſe leue. ab* heffen. j. leuare.
hef ſchouder. Armus.
heffe/ heuel. Fæx: ſedimentum. & Cremor ſiue flos ceruiſiæ fermentum cereuiſiarium. *q. d.* eleuatio. *germ. heffen.*
heffe/ heue. Fermentum.
heffen. Leuare, eleuare, alleuare, attollere, ſubleuare, ſuſtollere.
heffen eñ op lichten het geldt. Recipere pecunias, accipere.
heffen de kinderen ouer de vonte. Infantes ſubleuare à fonte luſtrali.
heffen aen. j. aenheffen.
heffer/ hef-boom. Vectis.
heffer. *vetus. ſland.* j. heue. Fermentum.
heffenghe. Leuatio, ſubleuatio, eleuatio.
heſſel. *vetus.* j. heue. Fermentum.
heſſelen. *vetus.* Fermẽtare, fermẽteſcere.
Heft. j. hecht. Manubrium.
heften. j. hechten. Figere.
Heftigh. Vehemens, acer, feruens. & Iracundus, cerebroſus.
heftighend. Vehementia.
heftighlick. Vehementer, acriter, feruenter, valdè, obnixè.
Heghen/ heghenen. Inſtruere, ornare, colere: & Educare, ſeruare, cuſtodire, & Defendere, fouere.
heghen/ heggghen oft hegenen het ghe-richt. *ſax.* j. vannen de vier-ſchaere. Agere forum, iudicium legitimè confirmare.
heghening. Inſtructio, cultus, ornatus & Educatio.
Heggghe. Dumus, ſentis, ſenticetum: & Sepes, ſepimentum. & Cratis, ſenticoſa, cratis viminea. *ger. beck: ang hedge.*
hegh-dief. Latro, viarum obſeſſor: qui in ſenticetis & ſepimentis latenter inſidiatur, vt furetur ſpolietque.
hegh-diſſe. j. hargh-diſſe. Lacertus.
hegh-ſcherre. Gallina ſecus ſepes decurrens, latitans, terramque fodiens.
heggghen. Sepire dumetis & vepribus.
Heghſter. *ſax.* Pica.
Hep/ heup. *holl. friſ.* j. wep. Serum.
Hep/ heup. *ſax. friſ.* j. hop. Fœnum.
hep-loghen. *ſax. friſ.* j. loghen.

Hepcke. *ſland.* j. hupcke. Toga.
Hepde. j. hepd kruyd. Erica, brya ſilueſtris.
hepde. Ericetum, locus copioſus erica.
hepde. *vetus.* Campus latus, vaſtus, inculcus, ſterilis & aridus, cãpus horridus: inculta planities: ager ſolitarius, præſertim ericæ plenus. Vaſta ſolitudo, arboribus, ædificiis, frumento & gramine carens.
hepde/hepde lants. *vetus ſax.* Maxima fundi menſura ſiue terræ portio. *vulgò* hida, manens, manſa, *dicitur*. *vide* hoeue.
hepde. j. hepden. Homo agreſtis, *&c.*
hepd-krekel. Cicada.
hepd-kruyd. Erica, brya ſilueſtris. *offic.* geniſtella.
hepd-dzoppen. j. plaſ-reghen. Nimbus.
hepd-manneken. *ſicamb. colon.* Cicada.
hepd-ſchadde. Ceſpes ericetoſus.
hepdel/hepdem-kozẽ. *ger. ſax* Panicum.
hepdel-beſien/ hepdel-beren. *ſicamb.* j. hauer beſien.
hepdiſſe. j. haeghdiſſe. Lacertus. *fortè* hepdiſſe *quibuſdam dictus, quòd in inculcis & aridis locis habitet.*
hepdſel. j. heptſel.
hepden / hepdenſch menſch. Homo agreſtis & incultus: paganus, gentilis, ethnicus: homo alienus à fide noſtra: neque Chriſtianus neq. Iudæus. qui (*vt ait Oſorius*) à ciuitate Dei alienus, in locorum agreſtiũ compitis & pagis oberrat. Pagani, *hoc eſt*, ruſtici, *dicti ſunt apud Romanos*, quicunque ſacramento militiæ ſoluti eſſent: *pari ratione maiores noſtri* Paganos *dixerant* quicunque militiæ Chriſtianæ addicti non eſſent, exceptis Iudeis, qui ſuo nomine ſatis premuntur. *Gilbert. Cognat.* Hepden *autem ab* hepde. i. *à locis agreſtibus, ſicut* paganos *à pagis dictos, ſatis etiam conſtat ex verbis Iſidori lib.* 8. *Orig.* Pagani, *inquit, ex pagis Athenienſium dicti, vbi exorti ſunt: ibi enim in locis agreſtibus & pagis gentiles lucos idolaque ſtatuerunt, & à tali initio vocabulum ſortiti ſunt.*
hepd-lieden. Zeugitani, Nubiani, Cingari, Aſſyrij, Cilices, Aegyptij, & id genus hominum viliſſimum vtriuſq. ſexus, incertis ſedibus vagabundum, in omnes orbis partes diffuſum, mendicatione, chiromantia & furtis clandeſtinis ſe exercens.
hepden-ſchap. Paganiſmus, gentilitas.
hepdenſch. Agreſtis, incultus, paganus.
Hepden. j. hepderen. Coruſcare.
hepder. *ger. ſax. ſicamb.* Clarus, coruſcus, reſplendens.
hepderen/hepden. *ger. ſax. ſicamb.* Clarere, clareſcere, coruſcare. Het hepdert/ het hepdt. Micat æther, coruſcat.
hepdinghe. Coruſcatio, fulgetrum.
Hepe/hep-block. Fiſtuca. *ger. heyen. ang. hie.*
hepe/olie-block / ſlagh-hout, Pilum ruidum, palus in mola olearia, qui in ſublime euectus, mox decidens ſubiecta comminuit.
hep-pael. Sublica.
hepen/hijen. Fiſtucare, fiſtuca adigere. & Subagitare. *gal. hier.*
hep-gaten/hij-gatẽ. Perforare, inforare. *Plaut. Obſcenum verbum.*
Hepghde. *ſland.* j. egghe. Raſtrum.
Hepl. *vet. ſland.* Brauium.
Hepl. Salus, integritas, ſanitas.
hepl. j. heel. Integer, ſaluus, ſanus.
hepland. *ger. ſax. ſicamb.* Saluator. *q. d.* heplẽde. Saluans, ſanãs. *vide* dwinghe-land.
heplen/heelen. Sanare, conſanare, ſanum facere, curare, mederi, medicare, medicari. *ger. heylen: ang. heale.*
heplen/toe-heplen de wonde. Glutinare, conglutinare vulnus.
heplen. Saneſcere, ſanum fieri, valeſcere, conualeſcere, conualere. & *ger. ſax. ſic.* Caſtrare, euirare.
hepl-baer. Medicabilis.
hepl-bock. *ger. ſax. ſic.* Caper, hircus caſtratus.
hepl-bot. j. eel-bot.
hepl-loof. *vet.* Hedera.
hepl-loos. Expers ſalutis, profligatus, perditus, inutilis, malæ frugi, negligẽs ſuæ ſaluris. & Infelix, infortunatus.
hepl-meeſter. Medicus.
heplouer. *ſic.* j. opebaer. Ciconia.
hepl-ſaem. Saluber, ſalubris, ſalutaris, medicinalis, medicamentoſus. & Sanabilis, medicabilis.
hepl-ſaemheyd. Salubritas.
hepl-ſaemlick. Salubriter.

heylicken/hijlicken.j. houdelicken.
Heyligh. Sacer, sanctus, diuus. *ger. heiligh : ang. holy*. Heylighen die in den hemel zijn. Cælites, cælicolæ, superi, diui.
heyligh auend. Feriæ præcidaneæ: feriæ quæ solennes ferias præcedunt. *vulgò* dies vigiliarum.
heyligh dagh.j. vier-dagh. Dies festus, dies sacer.
heylighe. *fland.* j. bruyn-heylighe.
heyligh dom. Sanctuarium: & Res sacræ. & Reliquiæ sacræ.
heylighdom huysken Sacrarium.
heyligh-geest-huys. Ptochodochium.
heyligh maend. December. *q.d.* sacer mensis: *à Christi natalitiis sic dictus à Carolo magno. Michael Beutherus.*
heyligheyd. Sanctitas, sanctimonia, sanctitudo
heylighlick. Sanctè, religiosè, piè.
heylighen. Sanctificare, sacrare, consecrare.
Heylouer. *sicamb.* j. oyevaer. Ciconia.
Heym. Sepes, septum, sepimentum.
heym *ger. sax. fris. sicamb.* Domus: & Patria, locus natalis. *ang hom.*
heym-stuyr heym-stier. *ger. sax. sic.* Dos
heym-raed. *holl.* Curatores aggerum, præfecti aggeribus curandis, *q.d.* domestici consultores, communis terræ consiliarij. *Adr. lun.*
heym-soeckē. *ger. sax. sic.* Visere, inuisere, visitare. & Inuadere violēter alicuius domū, vi irrumpere in alterius ædes.
heymet. Patria, locus natalis.
heym/ghe-heym. *germ. sax. fris. sicamb.* Secretus.
heymen Sepire, obuallare, palare.
heyminghe. Septum, sepimentum.
heymsel. Sepimentum.
heymsch. Indigena.
heymel/ heymel-mugghe. *germ. sax. sic.* Gryllus.
heymken/heymelken/heemken. *sicam.* Cicada.
heymken. *sicamb.* Genus mensuræ.
heymelen. *vetus*. Condere, recondere, abscondere, occultare.
heymelick. Occultus, absconditus, clandestinus, furtiuus, tacitus.
heymelick heymelicken. Clàm, clanculum, abditè, celatim, latenter, secretò, absconditè, occultè, tectè, tacitè, clandestinò, ex occulto, in occulto, furtiuè, furtim.
heymelick spreken. Submissa voce loqui.
heymelick ghemack. Latrina.
heymelick lidt. j. schamelick lidt/schamelheyd.
heymelicke. Latrina, forica.
heymelickheyd. Secretum: & abditum, recessus, secessus: & Latrina.
heymenisse/ ghe-heymenisse. Mysterium.
Heyn/ heynen/ *holl.* j. heym/ heymen.
heyninck. *holl.* Sepes.
Heyn. *vetus. ger.* Extraneus, peregrinus. Vogel heyn. Auis peregrina.
heyn/ heyns-lijf/ heyn met de bellen/ mey-visch. Scombrus vernus, crinitus: piscis aristis scatens: alausa verna & vilior.
heyn met de bellen. Phalangium, genus aranei.
Heynse/eynse/heyse. Ansa. *hisp. asa.*
heyns-korf/heys-korf. Corbis ansata.
Heyr. j. her. Exercitus.
Heysschen/heesschen. j. eysschen. Postulare.
Heyselick/heysigh. j. eyselick.
Heyt. *fland.* j heet.
heytte. j. hitte. Ardor.
heytten. j. heetten. Feruefacere.
heytse. *vetus.* j. tortse. Fax.
heytsel. Cremium, virgultum siccum & ad ardendum idoneum. & Fasciculus ericarum, virgultorum, spinarum, dumorum.
Hekel. Ferreus hamus, ferreus pecten, instrumentum quo linum pectitur. *q.d.* haeckel. i. hamus.
hekel-pael/ haeckel-pael. *sax. sic.* Vallus, palus.
hekel-werck/haeckel-werck. Sepimentum, palatio.
hekelen. Carminare, pectere linum, obliquo lanam deducere ferro, *q.d.* haeckelen. i hamo trahere. *ger. haechlen.*
hekeler. Carminator.
hekelersse. Carminatrix.
Heket. Lupus piscis.
Hel. Clarus, lucidus, dilucidus, serenus. Helle sonne. Sol clarus, candidus, flammeus, serenus.

hel.

hel. *Becano.* Altus, excellens *dicitur: atque hinc* helt. i. vir præstans, *deriuari putat.*

hel helligh. Argutus, sonorus, tinnulus. Helle stemme. Vox alta, clara, clarisona, arguta, resona, acuta, tinnula. *germ. hael.*

hel. i. helder/hael. Tenuis, subtilis. & Acer. & Siccus.

Hel. *ger. sax.* i. slibberigh. Lubricus.

Hel. i. helle. Infernus.

Helchter. i. halfter.

Held. Heros, vir excellens, vir fortis & strenuus, egregius factis. & Gigas. Heldinne. Herois, heroina, virago. *ab* hel/. i altus, excellens. *Becan.*

Helde/ halde. *sax. frisic. sicamb. holl. sland.* Compes, numella, pedica.

Helden. Inclinare, acclinare, proclinare, reclinare, propendere, vergere *ger. heldē.*

heldende. Inclinatus, decliuis, propēsus.

heldinghe. Inclinatio, decliuitas, propensio.

helder. *holl.* i. hel. Tenuis, subtilis. & Argutus.

helder van lichaem. *holl.* Aræosyncritus: cui corpus est raræ texturæ & transpirabile.

Helen. Celare, occultare, tacere, silere.

heler. Celator.

heler/aenhouder van dieuen. Receptator, receptor: *qui fures recipit, eosq; & eorum furta occultat.*

Helft/halft. Medium, media pars, semis, semi, semissis, dimidium. & Medietas. de helft grootter. Duplo maior.

helft-scheede. i. helft. Medium.

Helfter. i. halfter. (Lubricus.

Helle. i. hel. Altus: & Lucidus, clarus: &

Helle. Infernus, tartarus, gehēna, orcus, acheron, styx, stygia palus, styx tacita, regna subterranea, telluris operta, latebræ tartareæ. Hel/ *inquit Becanus,* infernus *dicitur, quia altissimus locus est ad inferiora, ea loquēdi forma, qua altum profundum dicimus: nam altissimè à nobis descendit in oppositam vertici nostro mundi partem. ger. hell. ang hell.*

helle-gat. Charonea scrobs, spiraculum Ditis, atri ianua Ditis, fauces orci.

hel-doncker. Perobscurus.

hel-hond. Cerberus, canis infernalis.

hel-weghe. Virago.

helsch. Infernalis, infernus, tartareus.

helsch vier. Gehenna: ignis infernus, tartareus. & Ignis sacer.

helligh. *ger.* Lassus, fatigatus, agitatus.

hellighen. *germ.* Lassare, fatigare, agitare.

Heller/hellinck/ haller. *ger. sax. sicamb.* Obolus. *vulgò* hallēsis, numulus simplex, simplus, minusculus.

Helling. *holl.* i. schep-werf. Nauale.

Helm. Galea, cassis. *vulgò* helmus. *germ. helm: gal. heaulme: hisp. yelmo: ang helmette.*

helm. Pileum naturale: mēbrana quam infantes nonnulli capiti obuolutam præferunt in ipso ortu. *vulgò* galea *à galea similitudine.*

helm. *holl. zeland.* Carex, iuncus acutus, mas, sterilis: iuncus non admodum procerus in arenosis colliculis Hollandicis & Zelandicis: *sic dictus, quòd vt galea caput, ita hic frutex agros muniat ac tueatur ab arene incursu.*

helm. *sland. vet.* i. galm Echo.

helm-barde. Quiris, bipennis, securis Romana, securis Amazonia, securis lōga. *dictio composita ex* helm. i. galea, & barde. i. dolabra: *Dicitur quoque veteribus Teutonibus* helm-ar *ab* helm & ar. i. ascia, dolabra. *vulgò* astidolabrum, cassidolabrum. *quasi dicas* cassidis dolabrū, ascia galeę: *quòd scilicet cassidē dolare, & galeā asciare possit acies duritia vulgò* halebarda, albarda. *voce gallis, hisp. italis ex teutonico fonte oriūda. germ. hallenbarten: gal. halebarde: ital. & hisp. alabarda: ang. halbard.*

helm-bardier. Satelles, stipator, spiculator, latero, somatophylax, miles prętorianus, aulicus.

helm-kam. Crista galeæ.

helm-krupd. i. speen-krupd.

helm-ruchte. Carectum: locus caricū prouentu hispidus.

helm-runte. Ruta canina.

helm-slaegher / beckencel-maecker. Buccularius: qui galeas apparat.

helm-stock aen t'schip. Ansa gubernaculi, pars summa claui.

helm-strups. Apex cassidis plumeus, crista galeæ.

helm-spits. Conus galeæ.

helm-teecken. i. schild. Insigne, insignia armorum.

helm-top. Conus galeæ.

helm-vilier. Buccula.

helmet. j. **helm.** Galea. *ital.* elmetto: *ang.* helmette.

helmen. Galeam induere.

Helmen. *vet. ſtand.* j. **galmen.** Reſonare, retonare.

Helpe/hulpe. Auxilium, iuuamen, ſubſidium, miniſterium, ſuppetiæ; opis, opi, opem, ope; adiutorium.

help-gheld. *vetus.* j. **bede.** Oblatio; ſubſidia, orum.

help-loos. Inops auxilij.

help-keur. *vetus.* Suffragium.

helpen. Iuuare, adiuuare, opitulari, adiumento eſſe, adeſſe, opem ferre, operam præbere, ſuppetias ferre, adminiculari, auxiliari, prodeſſe. *ger.* helffen: *an.* helpe

helpelick. Auxiliaris.

helper. Adiutor, opitulator, auxiliator, adminiſter.

Helpen-been. j. **elpen-been.** Ebur.

Helſen. j. **halſen.**

Helte. j. **hielte.** Talus.

Helt. j. **held** Heros.

Helue. *ſax.* Manubrium ſecuris.

Hem. Ipſi, ipſum, ipſo.

Hemde. Tunica intima, interior: interula; tunica linea ima; ſubucula. *vulgò* camiſia.

hemd-rockſken. j. **lijf-rockſken.** Subucula, induſium.

Hemel. Cælũ, æther, olympus, arx ætherea, aſtriferæ ſedes, aula cæleſtis, ſedes beatorum, altum. *dicitur* **hemel/** *quaſi* **hepmel.** *q. d.* locus abſconditus, *homini in hac vita inuiſibilis, incomprehenſibilis & ineffabilis, in quo Deus cum angelis & cælicolis habitat: poſuit quippe Dominus tenebras latibulum ſuum: inhabitatq; lucem inacceſſibilem Deus, vtpote quem nemo vidit vnquam. Aut quòd inferiora omnia celet tegatq;, qua ratione etiam Latinis dictum* cælum. *ger.* himmel: *ang* heauen.

hemel/ghe-hemelte des mondts. Cælum oris, palatum.

hemel. Cadurcum, vmbella: tegmen quod in pompa ſolenni velat & ab aëris iniuria defendit monarchas aut alios principes viros. *vulgò apud Eccleſ.* baldachinum.

hemel van de koetſt. Cadurcum, tegmen ſuperius cubilis aut ſpondæ: conopeum.

hemel-blauw. Cæruleus, cærulus.

hemel-dauw. Manna, ros melleus matutinus. *&* Vrica, ſatorum vitium.

hemel-hof/locht-hof. Hortus penſilis.

hemel-honigh. Aëromeli, Syriacus ros, droſomeli, mel aërium, *officin.* manna.

hemel-rijck. Regnum cælorum, ſiderea cæleſtiaque regna.

hemel-ſchijn. Aethra, ſerenitas.

hemel-vaerd. Aſcenſio in cælum.

hemel-vloedigh. Vdus, humidus, vuidus, vliginoſus.

hemelen/ten hemel vaeren. Sublimem abire in cælum, cælum petere, ſcandere æthera.

hemelen. *friſ. holl.* Componere, concinnare, ornare.

hemelen/ver-hemelen. Concamerare, conuexum facere inſtar cæli.

hemelen. *vetus. ſicamb. holl. q. d.* **hepmelen.** Abſcondere, velare, tegere, celare.

hemelick. *vetus.* j. **hepmelick.** Clàm.

hemelinghen. *louan.* j. **ameringen.** Cineres abſtruſum ignum fouentes.

hemelſch. Cæleſtis, æthereus, olympius.

hemelſche ghenooten. Cœlites, cælicolæ, ſuperi, diui.

hemelte. j. **ghe-hemelte.** Palatum.

Hemmen/hummen. Mutire, emutire, ſimplicem edere vocem. *vulgò* hemmare.

hemmerling. *ger.* Galgulus, galgula; ales luridus.

Hemſt/witten hemſt. Althæa, ibiſcus, biſmalua, maluauiſcum.

Hen *plurale ab* **hem.** Ipſis, ipſos, iis, eos.

Hen/henen. Hinc, ab.

hen gaen/hin gaen/henen gaen/ henwegh gaen. Abire.

hen-laetigh/hin-laetigh. *germ. ſax. friſ.* Negligens, remiſſus.

Hencke. j. **hancke.** Coxa.

Hencken. *ger. ſax. ſicamb.* j. **hangen.** Pendere. *Hincar, hiſp.* i. figere, ſuffigere, affigere.

hencker. j. **haugh dief.** Lictor, carnifex, tortor.

Hende. *friſ.* Prope. *&* Vicinus, a, um.

Hendt. *vetus. ſicamb. holl.* Vſque, donec.

Henghe/henghene. Cardo, anſa, hamus.

henghel. **haugel.** Climacter.

henghen. j. **hangen.** Pendere.

hengelen. *holl.* Volitare, circumuolitare, curſi-

curſitare, ambire volitando ſiue curſitando.

Henghen. *vetus.* j. **ghehenghen.** Permittere.

henghſel. j. **hanghſel.**

Hengſt. Caballus, equus bellator: & Equus admiſſarius.

hengſt-loon/ hengſt-gheld. Equimentum: merces pro admiſſima equi.

Henne. *ger. ſax. friſ. holl. ſland. ang.* j. **hinne.** Gallina.

henne/hanne. Vxorius. & Homo imbellis, muliebri animo.

henninck/*ſax. ſicamb.* Gallus.

Hennep. *ſax. friſ. ſicamb.* j. **kennep.**

Henpſe/hendpſe. Mantiſſa, auctarium.

henſichte / hanſichte / hendſghichte. *vet.* j. **hand-ghifte.** Strena. *ang. hanſel.*

henſichten. Strenam dare.

Her. Publicus, communis, *teſte Becano, hinc* **her-aut / her-bane/ her-man/ her-togh/** *&c.*

her. *vetus.* j. **herde.** Grex.

her/hepz. Exercitus, copiæ, multitudo, hominum communitas.

her-aut/her-out. Fecialis, pater patrat⁹, internũcius vel pacis, vel belli feriẽdi: publicus prẽco. *vulgò* heraldus. *Becano dicitur* Senator publicus ſiue cõmunitatis, ſenator exercitus, *ab* **her.** i. publicus, *&* **aut/alt/out/oud/olt/old.** i. antiquus. *Quidam* **herold** *ſine* **herout/** *quaſi* **ernhold** *ſine* **ernhout** *interpretantur*, virtutem & honeſtatem quærens ſine conſeruans. *Corn. Agr.* **her-oud** / *ſiue* **her-ald.** i. ſenex in armis, in exercitu: veteranus miles. *germ. hernnhold: ſax. ernhold: gal. herand: ital. heraldo, araldo: hiſp. heroldo: ang. herauld. A ſenio autem hoc nomen rectè mihi deſumptum videtur, cum græcè* πρέσβυς *&* πρόσβυς, ſenex, & legatus, & princeps legatus *dicatur.*

her-aut-rock. Paludamentum.

her-aut-ſtock. Caduceus, caduceum, virga Mercurij.

her-bane/hepr-bane. Via militaris, via publica: & Via baſilica, regia, conſularis, prætoria. *ab* **her** *ſiue* **hepz.** i. publicus, *vel* exercitus: *aut ab* **her** *ſiue* **heer** .i. dominus. *vnde &* **heeren-ſtraet** *&* **heeren-wegh/** *frequentiſſimè dicitur.*

her-berghe. Caupona, diuerſorium, manſio, hoſpitium, ſtabulum, taberna meritoria, taberna diuerſoria, pandocheum: commune & publicum hoſpitium: *dicitur* **her-berge**/*quòd quoſlibet capiat ſiue recipiat, vnde & græcè* πανδοχεῖον: *Itali* albergo *dicunt noſtrate vocabulo, ab* **al.** i. omnis, *&* **herghen.** *vulgò* herbergium, herberga. *ger. herberge: gal. heberge. hebergement: ital. albergo: ang. harborowe.*

her-berghe houden. Cauponari, cauponem ſiue ſtabularium agere, exercere cauponam, cauponem vel pandocheum eſſe.

her-berghen/be-her-berghen. Accipere ſiue recipere hoſpitio, tecto, domo, foco, laribus, *germ herbergen: gal. heberger. angl. harborowe: ital. albergare: & hiſpanicè aluergar, q. d.* omnes recipere.

her-berghen/ghe-herberght worden. Hoſpitari, ſtabulari, hoſpitio excipi: foco, tecto, lare recipi: hoſpitio vti.

her-bergier. Hoſpes, hoſpes meritorius, caupo, ſtabularius, pandocheus, qui viatores accipit.

her-berghigh. Hoſpitalis.

her-ghewede/ her-ghewaede/ her-gewepde. Hominij ſymbolum, redemptionis feudi teſtimonium, hominij introductorium. *ἰσοδικικὸν*: *vulgò* lauda, laudimia, laudemium, laudatiuum: id quod nouus vaſallus patrono præſtat, quaſi beneficij agnoſcendi cauſa: Præmium illud, nempe quinquageſima, quod pro redemptione emphiteutica præſtatur: renouatio emphiteutica. Opora, annata, reditus vnius anni, quem vaſallus domino directo feudi ſemel in vita dependit. *Dicitur (teſte Lamberto Lambardo) Angloſaxonicè heregeate, ab* **her** *quod* exercitium *ſonat. Primis quidem temporibus nomine apparatus bellici dominis tributũ, nunc autem noſtra hac memoria loco armaturæ ſiue belli apparatus, quod dominis ſolet tribui, pecuniæ exiguntur. Specul. Sax. nomenclaturam huius dictionis in eandem ſententiam explicat.* **her-ghewede/** *inquit*, Res expeditoriæ, res ad expeditionem neceſſariæ: indumenta, armamenta ſiue inſtrumenta belli: veſtitus, ornatus, apparatus belli: nem-

nempe gladius, equus ſella inſtructus, arma & reliqua ad militiam ſpectantia. *vulgò* hereotum, mortamentum.

Her-hamer/hepz-hamer. Ceſtra, malleus ferreus, quo cataphracti equites vtuntur, ſecuris Amazonia.

Her-hozen/ hepz-hozen. Cornu, lituus, tuba, buccina.

Her-cracht. Exercitus, militum copiæ.

Her-leyder. Dux exercitus.

Her-legher/hepz-legher. Caſtra, orum.

Her-man/ hepz-man. Mas gregis, dux gregis: verùm ſectarius: *dicitur etiam* **herd-man**/ *ab* **herde**. i. grex.

Her-man. *vetus.* Vir exercituum.

Her-out. j. **her-aud.**

Her-ſchaere. Exercitus.

Her-ſchild. *ſax.* Dignitas originis, clypeus patris ac matris: feudum & clypeus, clypeus feudalis: nobilis proſapia paterna: clypeus militaris: inſignia, arma militaria.

Her-ſtraete. j. **her baene.**

Her-ſchouwinge. j. **monſter.** Delectus, recenſio militum.

Her-ſchouwinghe doen. j. **monſteren.** Luſtrare exercitum.

Her-ſtuyringe. Tributum in belli vſus.

Her ſchlits. *germ. ſax.* Exercitus ſciſſio: flagitium deſertionis exercitus. *vulgò* heerſchlitſium.

Her-togh. Dux, regulus, ductor exercitus. *Becano* dux communitatis *dicitur.*

Her-togh. *ger. ſax. ſicamb.* Bubo. *vulgò* dux. *quaſi* princeps auium. *gal. duc: ital. duco.*

Her-togh-dom. Ducis dominium ſiue imperium. *vulgò* ducatus.

Her-toght hepr-toght. Expeditio, profectio militaris, agmen.

Her-vaerd/hepr-vaerd. Expeditio, profectio militaris, expeditio bellica.

Her-waeghen/hepr-waeghen. Arctos, vrſa, ſeptentriones, ſigna ſeptentrionalia. *vulgò* plauſtrum.

Her-waeghen man. Arctophylax, boötes, ſydus iuxta maiorem vrſam, quod in modũ bubulci plauſtrum ſequitur.

Her. j. **hier.** Hic, huc, horſum.

Her-komen. Progredi, procedere, ſuboriri

Her-komen. Conſuetudo. **een out her-komen.** Conſuetudo vetus: res à maioribus recepta, ad nos progreſſa, & in vſu retenta: inſtitutum antiquum: mos antiquorum vſu & conſuetudine receptus. & Genus, origo.

Her-komſte. Progreſſio, origo, progenies.

Her-waerts. Huc, horſum.

Her/weder/weder-om. Rurſus, iterũ. *Flandri & Germani dicunt* **er**: *Galli, re: Latini,* re: *eſtque prepoſitio inſeparabilis, compoſitioni tantùm conueniens.*

Her-ademen. Reſpirare.

Her-becken. Altercari, commutare verba, iurgiis ſe mutuo impetere, contendere verbis. *gal. rebequer.* i. repugnare, contumaciùs ſe erigere.

Her-bloeyen/ her-bloemen. Reflorere, refloreſcere.

Her-boeten. Reficere.

Her-bozen. Renatus.

Her-bozen wozden. Renaſci.

Her-dencken. Recogitare, recolere, recordari, mente reuoluere.

Her-doen. Iterare, reficere, de nouo agere ſiue facere, redintegrare.

Her-doopen/ weder-doopen. Rebaptizare.

Her-dooper/weder-dooper. Anabaptiſta, catabaptiſta, retinctor.

Her-gaen. Iterare, reiterare, iterum aggredi: de nouo aggredi, repetere, redintegrare.

Her-gheven. Reddere, iterum dare.

Her-ghieten. Refundere.

Her groenen her groepen. Reuireſcere.

Her-haelen. Referre, repetere, iterare, reiterare, recuperare, reuocare, reſumere.

Her haelen den aeſſem. Reciprocare animam, ſpiritum.

Her-haelen de woozden. Reſumere verba.

Her-haelen de woozden/ dese dẽ hals haelen/ her-roepen. Palinodiam canere, reuocare per iugulum voces imprudentiùs effutitas, recantare.

Her-houden. Retinere.

Her-houden/her-houwen. Iterare coniugium.

Her-kauwen. *holl.* j. **her-kouwen.**

Her keeren. Reuertere.

Her-kennen. Recognoſcere, agnoſcere. denuo cognoſcere.

Her-knã-

her-knaghen. Remordere.
her-knaginghe. Remorsus.
her-knauwen. Remandere, ruminare.
her-koken. Recoquere.
her-komen/ her-komste. *exposita sunt in dictione* her. j. hic, huc.
her-kouwen her-kuwen. j. her-knauwen. Ruminare.
her-leeren. Iterum discere.
her-lesen. Relegere.
her-leuen. Reuiuere, reuiuiscere.
her-lichten. Relucere.
her-maecken. Reficere, restaurare, redintegrare, reformare.
her-maeyen. Sicilire, retondere prata.
her-naeyen. Resuere, resarcire.
her-naemen. Nomen mutare, aliud nomen dare.
her-nemē. Resumere, recipere, repetere.
her nemen het spel/ de orloghe. *&c.* Redintegrare ludum, bellum: rursus inchoare.
her-planten. Reserere: iterum plantare, vel alio loco plantare.
her-queycken. Refouere, refocillare.
her-rekenen. Iterum numerare.
her-roepen/ weder roepen. Reuocare, reclamare.
her-roepen. j. her-haelen de woorden. Palinodiam canere.
her-schijnen. Relucere, resplendere.
her-schrijuen. Rescribere, iterum scribere.
her-segghen. Referre dicta, reiterare, repetere dicta priùs.
her-senden. Remittere, relegare.
her-setten. j. her-stellen. Reponere.
her-slaen. Recudere, reuerberare.
her-smeden. Recudere.
her-snijden. Rescindere, iterum scindere
her-soecken. Requirere, iterum quærere.
her-spaeden. Repastinare, refodere terrā.
her-spelen. Redintegrare, renouare, rursus inchoare ludum.
her-spitten. Iterum figere veru. & Repastinare.
her-steken. Refigere, rursus figere, aut pungere: & Transfigere, transfodere: & Trāsfigere cor siue pectus, *quod etiam* hert-steken *dicitur.*
her-stellen. Reponere, iterum ponere siue componere.
her-stichten. Reædificare, instaurare.
her-suyueren. Repurgare.
her teeckenen. Denuò notare, rursus signare.
her-tellen. Renumerare.
her-timmeren. Reædificare.
her-verwen. Retingere, iterum tingere siue inficere colore.
her-vouden. Replicare.
her-vraeghen. Iterum interrogare, repetere interrogationem.
her-weghen. Iterum ponderare, pensitare, pensiculare.
her-werpen. Redintegrare iactum.
her-wieden. Resarrire.
her-wijen de kercke. Expiare templū.
Hercke. *sax. fris. sicamb. holl.* j. gritsel. Rastellum.
herckelen. Colere, exercere, tractare: & Blandè excipere, commodè curare, mulcere, demulcere, permulcere aliquem.
hercken. *sax. fris.* j. gritselen. Rastello corradere.
hercken/ harcken. Auscultare. *ang. harcken.*
hercken. *vetus.* Inhiare, captare, appetere, percupere, affectare, cum affectu quærere aut petere: & Hærere, morari.
Herd/ hard. Durus. *ger. hart. ang. harde.*
herd/ hard. Fortis, robustus.
herd ende straf. Durus, asper, inclemēs, præfractus, seuerus.
herd maecken. Durare, indurare.
herd zijn. Durere.
herde. Valde, oppidò. herde wel. Perbene, valde bene herde goed. Perbonus. herde vroegh. Admodum manè.
herd-baer/ herd-baerigh. Durus, tolerans laboris, frigoris, doloris: induratus, laboriosus, patiens inediæ, algoris, *&c.*
herd-bytigh peerd. j. herd-muyligh. Duri oris.
herd-buyckigh. Cœliacus.
herd-drauigh peerd. Equus succussator.
herd-hertigh. Durus corde, immisericors, immitis.
herd-hoorigh. Surdaster.
herd-hoorigheyd. Auditus grauitas, tarditas aurium.
herd-koppigh. Duri capitis, capito, capitosus, ceruicosus.

nempe gladiũs, equus ſella inſtructus, arma & reliqua ad militiam ſpectantia. *vulgò* hereotum, mortamentum.

Her-hamer/hery-hámer. Ceſtra, malleus ferreus, quo cataphracti equites vtuntur, ſecuris Amazonia.

Her-hozen/ hery-hozen. Cornu, lituus, tuba, buccina.

Her-tracht. Exercitus, militum copiæ.

Her-leyder. Dux exercitus.

Her-legher/hery-legher. Caſtra, orum.

Her-man/ hery-man. Mas gregis, dux gregis: veruex ſectarius: *dicitur etiam* **herd-man**/ *ab* **herde**. i. grex.

Her-man. *vetus*. Vir exercituum.

Her-oud. j. **her-aud**.

Her-ſchaere. Exercitus.

Her-ſchild. *ſax*. Dignitas originis, clypeus patris ac matris: feudum & clypeus, clypeus feudalis: nobilis proſapia paterna: clypeus militaris: inſignia, arma militaria.

Her-ſtracte. j. **her-baene**.

Her-ſchouwinge. j. **monſter**. Delectus, recenſio militum.

Her-ſchouwinghe doen. j. **monſteren**. Luſtrare exercitum.

Her-ſtuyringe. Tributum in belli vſus.

Her-ſchlits. *germ. ſax*. Exercitus ſciſſio: flagitium deſertionis exercitus. *vulgò* herſchlitſium.

Her-togh. Dux, regulus, ductor exercitus. *Becano* dux communitatis *dicitur*.

Her-togh. *ger. ſax. ſicamb*. Bubo. *vulgò* dux. *quaſi* princeps auium. *gal. duc: ital. duco*.

Her-togh-dom. Ducis dominium ſiue imperium. *vulgò* ducatus.

Her-toght hepr-toght. Expeditio, profectio militaris, agmen.

Her vaerd/hepr-vaerd. Expeditio, profectio militaris, expeditio bellica.

Her-waeghen/hepr-waeghen. Arctos, vrſa, ſeptentriones, ſigna ſeptentrionalia. *vulgò* plauſtrum.

Her-waeghen-man. Arctophylax, boötes, ſydus iuxta maiorem vrſam, quod in modũ bubulci plauſtrum ſequitur.

Her. j. **hier**. Hic, huc, horſum.

Her-komen. Progredi, procedere, ſuboriri

Her-komen. Conſuetudo. **een out her-komen**. Conſuetudo vetus: res à maioribus recepta, ad nos progreſſa, & in vſu retenta: inſtitutum antiquum: mos antiquorum vſu & conſuetudine receptus. & Genus, origo.

Her-komſte. Progreſſio, origo, progenies.

Her-waerts. Huc, horſum.

Her/weder/weder-om. Rurſus, iterũ. *Flandri & Germani dicunt* **er**: *Galli*, **re**: *Latini*, **re**: *eſtque prepoſitio inſeparabilis, compoſitionis tantùm conueniens*.

Her-ademen. Reſpirare.

Her-becken. Altercari, commutare verba, iurgiis ſe mutuo impetere, contendere verbis. *gal. rebercquer*. i. repugnare, contumaciùs ſe erigere.

Her-bloeyen/ her-bloemen. Reflorere, refloreſcere.

Her-boeten. Reficere.

Her-bozen. Renatus.

Her-bozen wozden. Renaſci.

Her-dencken. Recogitare, recolere, recordari, mente reuoluere.

Her-doen. Iterare, reficere, de nouo agere ſiue facere, redintegrare.

Her-doopen/ weder-doopen. Rebaptizare.

Her-dooper/weder-dooper. Anabaptiſta, catabaptiſta, retinctor.

Her-gaen. Iterare, reiterare, iterum aggredi: de nouo aggredi, repetere, redintegrare.

Her-gheven. Reddere, iterum dare.

Her-ghieten. Refundere.

Her-groenen her-groepen. Reuireſcere.

Her-haelen. Referre, repetere, iterare, reiterare, recuperare, reuocare, reſumere.

Her-haelen den aeſſem. Reciprocare animam, ſpiritum.

Her-haelen de woozden. Reſumere verba.

Her-haelen de woozden/ dese dẽ hals haelen/ her-roepen. Palinodiam canere, reuocare per iugulum voces imprudentiùs effutitas, recantare.

Her-houden. Retinere.

Her-houden/her-houwen. Iterare coniugium.

Her-kauwen. *holl*. j. **her-kouwen**.

Her keeren. Reuertere.

Her-kennen. Recognoſcere, agnoſcere. denuo cognoſcere.

her-knaghen. Remordere.
her-knaginghe. Remorsus.
her-knauwen Remandere, ruminare.
her-koken. Recoquere.
her-komen/ her-komſte. *expoſita ſunt in dictione* her. j. hic, huc.
her-kouwen her-kuwen. j. her-knauwen. Ruminare.
her-leeren. Iterum diſcere.
her-leſen. Relegere.
her-leuen. Reuiuere, reuiuiſcere.
her-lichten. Relucere.
her-maecken. Reficere, reſtaurare, redintegrare, reformare.
her-maeyen. Sicilire, retondere prata.
her-naeyen. Reſuere, reſarcire.
her-naemen. Nomen mutare, aliud nomen dare.
her-nemē. Reſumere, recipere, repetere.
her nemen her ſpel/ de oꝛloghe. *&c.* Redintegrare ludum, bellum: rurſus inchoare.
her-planten Reſerere: iterum plantare, vel alio loco plantare.
her-quencken. Refouere, refocillare.
her-reeknen. Iterum numerare.
her-roepen/ weder roepen. Reuocare, reclamare.
her-roepen. j. her-haelen de wooꝛden. Palinodiam canere.
her-ſchijnen. Relucere, reſplendere.
her-ſchꝛijuen. Rescribere, iterum ſcribere.
her-ſegghen Referre dicta, reiterare, repetere dicta priùs.
her-ſenden. Remittere, relegare.
her-ſetten. j. her-ſtellen. Reponere.
her-ſlaen Recudere, reuerberare.
her-ſmeden. Recudere.
her-ſnijden. Reſcindere, iterum ſcindere
her-ſoecken Requirere, iterum quærere.
her-ſpaeden Repaſtinare, refodere terrā.
her-ſpelen. Redintegrare, renouare, rurſus inchoare ludum.
her-ſpitten. Iterum figere veru. *&* Repaſtinare.
her-ſteken. Refigere, rurſus figere, aut pungere: *&* Transfigere, transfodere: *&* Trāsfigere cor ſiue pectus, *quod etiam* her-ſteken *dicitur.*
her-ſtellen. Reponere, iterum ponere ſiue componere.
her-ſtichten. Reædificare, inſtaurare.
her-ſuyueren. Repurgare.
her teeckenen. Denuò notare, rurſus ſignare.
her-tellen. Renumerare.
her-timmeren. Reædificare.
her-twen. Retingere, iterum tingere ſiue inficere colore.
her vouden. Replicare.
her-vꝛaeghen. Iterum interrogare, repetere interrogationem.
her-weghen. Iterum ponderare, penſitare, penſiculare.
her-werpen. Redintegrare iactum.
her-wꝛeden. Reſarrire.
her-wijen de kercke. Expiare templū.
Hercke. *ſax. friſ. ſicamb. holl.* j. gritſel Raſtellum.
hercken. Colere, exercere, tractare: *&* Blandè excipere, commodè curare, mulcere, demulcere, permulcere aliquem.
hercken. *ſax. friſ.* j. gritſelen. Raſtello corradere.
hercken/ harcken. Auſcultare. *ang. harcken.*
hercken. *verſus.* Inhiare, captare, appetere, percupere, affectare, cum affectu quærere aut petere: *&* Hærere, morari.
Herd/ hard. Durus. *ger. hart ang. harde.*
herd/ hard. Fortis, robuſtus.
herd ende ſtraf. Durus, aſper, inclemēs, præfractus, ſeuerus.
herd maecken. Durare, indurare.
herd ꝛijn. Durere.
herde. Valde, oppidò. herde wel. Perbene, valde bene herde goed. Perbonus. herde vꝛoegh. Admodum manè.
herd-baer/ herd-baerigh. Durus, tolerans laboris, frigoris, doloris: duratus, laborioſus, patiens inediæ, algoris, *&c.*
herd-bꝛijgh peerd. j. herd-muyligh. Duri oris.
herd-bunchigh. Cœliacus.
herd-dꝛauigh peerd. Equus ſuccuſſator.
herd-hertigh. Durus corde, immiſericors, immitis.
herd-hooꝛigh. Surdaſter.
herd-hooꝛighheyd. Auditus grauitas, rarditas aurium.
herd-koppigh Duri capitis, capito, capitoſus, ceruicoſus.

herd-kerigh. Indocilis.

herd-maend. *sax ficamb.* Ianuarius. *q.d.* durus mensis, perseuerantis adhuc frigoris ratione.

herd-mupligh peerd. Equus refractarius, duri oris, tenax.

herd-neckigh. Dure ceruicis, ceruicosus, obstinatus, præfractus, pertinax, obfirmatus, durus, capito, peruicax.

herd-toomigh peerd. Equus tenax contra sua frena.

herd-willigh. Pertinax.

herd-achtigh. Duriusculus.

herdden. Durare, indurare.

herddéren. Durare, perseuerare, persistere.

herdheyd. Duritas, duritia, durities.

herdheyd van buycke. Alui duritia, aluus adstricta, suppressa.

herdelick. Durè, duriter.

Herd heerd / herd-stad / heerd-stad. Focus, caminus, lar familiaris, focus familiaris, locus in quo ignis struitur: pauimentum sub camino, in quo ignis fouetur & seruatur: Communis in domo ad ignem locus, *vt inquit Ioan. Goropius Becan. ger. herd, herdstad: sax. herd: ang. herth, hert.*

herd-blad. *ger. sax.* Focus. *q.d.* heerd-plaete, schoor-steen. *i.* lamina foci.

herd-stad / herd-stede. Forus, locus foci.

herdst / harst. Assatura, caro assa, cibus assus vel assatus, caro tosta, panis tostus *ab* herd *siue* heerd. *i.* focus: *Dicitur autem* herdst *proprie*, edulium ad focū siue ignem sine aqua coctum: cremiū.

herdst vant'vercken. Spina porci, vertebrarum contextus, dorsum porci: *ea pars superior porci, que plerūque assari siue torreri solet. fland.* ast *dicitur.*

herdsten / heerdsten / harsten. Torrere, torrefacere, assare, prunis incoquere, torrere flammis.

Herde / heerde. Fibra lini.

Herde. *ger. sax. fris. sicamb. ang.* Grex, pecuarium, armentum.

herde. *vetus. germ. sax. sicamb. fland.* *i.* herder. Pastor.

herde-man. Pastor.

herden. Pascere pecus.

herder. Pastor, opilio, magister pecoris, custos: pecuarius, armentarius, bubulcus, bucolus, subsequa. *ang. herde man: quo etiam nomine nobis dicitur* veruex sectarius. *q. d.* vir gregis: *alio nomine* her-man.

herder. Mugil, capito: *piscis sic holland. dictus vel à carnis duricie aridita teq;: vel quòd vti pastorem oues, ita marem greges fœminarum etiam in presens capture discrimen sequantur, & è diuerso mares fœminam. Ad. Iun.*

herder-loose schapen. Oues incustoditæ: sine pastore aut custode.

herder-stock. Pedū, pastoralis baculus.

herdst. *vide in dictione* herd *i.* focus.

Here. *i.* haere. Cilicium.

Herfst. Autumnus: & Tempus autumnale: & Vindemia. *ger. herbst: ang. harueſt.*

herfst-bloeme. *ger* Bulbus agrestis: Colchicū, hermodactylus. herba autumni exitu florem edens.

herfst-draet. Fila sereno cœlo in aere texta, præcipuè autumni tempore: fila autumnalia.

herfst-hop. Fœnum cordum, serotinum, secundarium.

herfst-krape. *i.* bonte-krape. Cornix varia: *q.d.* autumnalis: *quòd autumni tempore aduentet.*

herfst-maend. Septēber, mensis autumnalis.

herfst-pruymken. *i.* sloe. Prunum nanum, autumnale.

herfst-tijdt. Autumnus, tempus autumnale.

herfst-vruchten. Fructus autumnales, opora.

herfsten. Vindemiare, vindemiam facere.

Herick / hederick. Rapistrum aruorum.

Herm. *fris.* Tristis, lugens, dolens.

hermen. *vetus.* Nocere, obesse. *ang. harme.*

Hermer. *sicamb.* *i.* harbeel. Barbo.

Hermijne. *i.* armijne.

hermijt / heremijt / *vide in Append.*

hernas. *i.* harnas.

Herne / hirne. *ger sax. fris sicamb.* *i.* hersene. Cerebrum.

Herout. *i.* her-aut.

Herpe. *i.* harpe.

Herre. *i.* harre.

Hers. *i.* hars.

Herse. *i.* hirse. Milium.

Herset-maend. *i.* aersel-maend.

Herf-

Herſſen. Cerebrum, vitalia capitis. *q.d.* her *ſiue* heer ſin. i. dominus ſenſus: *hic enim ſenſus habèt arcem, hic culmen altiſſimum, hic mentis regimen & animi principatus.*

Herſſen-becken. Cranium, caluaria, teſta capitis. *q.d.* peluis capitis.

Herſſen-loos. Cerebroſus, capitoſus, comitialis, cerebro carens, cerebri vacuus.

Herſſen-panne. j. herſſen-becken. Cranium. *q d.* patella cerebri.

Herſſen-windſel. Meninges, cerebri inuoluera. *vulgò* dura, & pia mater.

Herſſen-woed. Phrenitis, phreneſis: morbus mentẽ cerebrumque lædens.

Herſſen-woedigh. Phreneticus, cerebroſus.

Herſt harſt. Reſina.

Herſten j. herdſten. Torrere.

Hert. j. herdt. Durus.

Hert/herte, Cor. *germ. hertz: aug. harte, herte.* Herteken. Corculum. *Dicitur* hert *Becano quòd cordis motioni perpetuæ vitæ duratio debeatur, quodque cor nouiſſimè moriatur.*

Hert. Pectus. Open hert. Apertum pectus.

Hert. Cor ventris, os ſtomachi ſiue ventriculi.

Hert ende ghe-moed. Animus, ſpiritus, audacia.

Hert. Medium rei cuiuſque: *cor enim medium eſt animalis.*

Hert des winters. Summa hyems. *q.d.* cor hyemis, medium hyemis. *gal. cueur d'hyuer.*

Hert des booms. Matrix, medulla, cor arboris, medium arboris.

Hert der zee. Cor maris, medium maris. 4. *Eſdr.* 13.

Hert-grondigh. Intimus.

Hert-grondigh vriend. Amicus intimus, amicus ex animo.

Hert-ghe-ſlagh. Planctus.

Hertſ-leed. Animi dolor.

Hert-pijne. Cardialgia.

Hert-putteken. Ventriculus cordis.

Hert-rouw/hertſ rouw. Animi mœſtitia, luctus mœſtus.

Hert-ſeer. Cordolium, cardia, cordis dolor, cardialgia.

Hert-ſweer. Cardia, cordolium, morbus cardiacus.

Hertſ-toght/hertſ-trecht. Affectio.

Hert-vanck. *friſ. ſicamb. holl.* Cardialgia, roſio ſtomachi.

Hert-vinghet. Digitus annularis, digitus medicus. *q.d.* digitus cordis. *aiunt enim à corde protendi illuc venam, quæ quum annulo redimitur, velut cor ipſum coronatur. L. Viues.*

Herten-beckſel. Enſeforme os.

Herten-krund. *ſland.* Mentha.

Hert-wee. Cardialgia

Herten-ghe-ſpan. Cardialgia, cardiaca, cardia, cardiacus morbus. *q.d.* tenſio cordis ſiue ſtomachi.

Herten-leed. Aegritudo ſiue dolor animi, mœror, mœſtitia, luctus.

Herten-lief. Intimè charus.

Herten-loos. Excors, ſecors, vecors, demens, impos mentis.

Herten-net. Præcordia, diaphragma, ſeptum tranſuerſum.

Herten-wacter. Cholera, bilis.

Herteken. Corculum. & Adoleſcentula, puella.

Herteken. Bulla: ornamentum pueritiæ, in cordis ſpeciem exornatum. & Aciculariorum, ſpinulariorum, crumenula acicularia.

Hertelick vriend. Amicus ex animo, intimus.

Hertelick/hertelicken. Vehemẽti animi contentione.

Hertelick bidden. Precibus omnibus orare & obteſtari, omni contentione petere, magna cura & animi labore petere.

Hertelick lief hebben. Corde & animo amare: ex corde, ex animo, toto pectore, medullitus, intimè amare.

Hertelick ende neerſtelick iet aengrijpen. Contendere neruos ingenij, corporis, induſtriæ, in re aliqua: vires omnes explicare in re aliqua.

Herten. Animare, fortem reddere.

Herten/hert-ſticken. Traiicere cor cuſpide, tranſadigere pectus ferro, transfigere pectora ferro, defigere ſpiculum in cor.

Hert/herte/hirt. Ceruus. *ger. hirtz: ang. harte.* Hertken/ionck hert. Hinnulus. *Dicitur* hert/ *quòd ceruus diutiſſimè in vita duret. Ioan. Becan.*

Hertinne. *vetus* j. hinde. Cerua.

Herten

herten/ van t'hert Ceruinus.
herten-huyd/herten vel. Pellis ceruina, nebris.
herten-verwe. Color ceruinus.
herts Ceruinus.
herts-hoen. Cornu ceruinum.
herts-horen.j. kraepen-voet. Coronopus, cornu ceruinum. *herbæ genus.*
herts-tonghe. Phyllitis, lingua ceruina, *herba vulgò* scolopendria *dicta.*
Hespe/hamme. Petaso, perna.
Hespinghe/ bootken. Lembus, cymba.
Hesse. *fris. holl.* j. stoot-degen. Parazoniũ
Hesse. *holl. heusd.* j. katte. Catus felis.
Hessigh-waghen. j. hitsigh-waghen. Essedum. Hessenaer. Essedarius.
Hesselick. *ger. sax. sicamb.* Fœdus, turpis, horribilis, deformis.
Hester j. heester. Talea, frutex.
Het. Id, illuc, hoc. *articulus nominum neutrius generis: vt* het brood/ het hooft. Panis, caput: *& verborum imoersonalium: vt* het dondert/ het regent. Tonat, pluit, *&c.*
Hetse. *bruxel.* j. flambeel. Fax.
hetsen. j. hitsen. Inflammare, incitare, instigare.
Hetsen/ hatsen. *ger.* Venari canibus. *Io. Auentin.*
Heu j. hop. *sicamb* Fœnum.
Heude/ hode. Celox, nauis vectoria.
Heue. j. hef. Eleuatio.
heue-amme. *sax.* Nutrix.
heue-moeder/ heuel moeder. *sax.* j. hefmoeder. Obstetrix.
heue. j. kerf. Crena, incisura.
heue/ heuel/ hef. Fermentum.
heuel/ heue/ hef-deegh. Fermentum. *ab* heuen *siue* heffen. i. attollere, eleuare: *attollitur enim & crescit atque intumescit. ita quoque gal. leuain: ital. leuato: hisp. leuadura,* à leuando.
heuelen. Fermentare, fermento miscere, fermento incrementum dare.
heuel-gaeren. *sax.* j. weuel-gaeren.
heuen. j. heffen. Leuare, eleuare.
heuigh. *sicam. holl. fris.* j. heftigh.
Heughe/ hoghe. Mens, sensus, intellectus: *&* Consolatio: *&* Spes. *&* Delectatio, voluptas, lætitia. Met heuge ende meughe eten. Cum voluptate & appetitu edere. Teghen heughe ende meughe drincken. Inuito stomacho bibere. Goeds heughens. Animo alacri & hilari.
heugh-tijd/ hoghe-tijd/ hoogh tijd. Solenne, is: solennia, orum, dies solennis, solennitas, festum, dies festus, geniale tempus, genialis dies, lætus dies.
heugh-tijd. *ger. sax. sicamb.* Nuptiæ.
heugh-tijd. Cæna dominica, communio eucharistiæ.
heugh-tijd houden. Celebrare solenne.
heugh-tijdigh. Solennis.
heugh-tijdighlick. Solenniter.
heughen/ ghe-heughen. Meminisse, commemorare, celebrare memoriam, memoria tenere.
heughen/hoghen. Lætari, gaudere, delectari, exultare lætitia, exilire gaudio: *&* Sperare.
heughelick. Iucundus, hilaris.
heughenisse/ ghe-heughenisse. Commemoratio, celebris memoria.
heughenisse. Lætitia, gaudium, delectatio, celebritas.
Heughel/ hoghel j. hanghel.
Heul/ eul/ heul-saed. Papauer, semen papaueris.
heul-bloeme. Flos papaueris.
heul-bol. j. heul-kop.
heul-kop. Caput papaueris.
heul-kop-saed. j. heul-saed.
heul-saed. Semen papaueris.
heul-saed-kruyd. Papauer.
Heul-lot/ kauelinghe. Sor, sortitio.
heulen/ loten/ kauelen. Sortiri.
heulen tsamen. j. bandẽ. Coire in vnũ.
heul-kote. Talus sortilegus.
Heulen. j. holen. Cauare.
heulte/ holte. Alueus fossæ siue canalis, fossæ concauitas, incile, canalis incilis, fossa incilis, lacuna.
Heupe. Coxa, coxendix, fœmur, femen, ischia *ger. hupffi: angl. hippe.*
heupen-wee. Coxendix, morbus coxarius, ischias, dolor ischiaticus. *vulgò* sciatica.
Heusch. Ciuilis, vrbanus, modestus. *q. d.* hofsch. i. aulicus, *ita gall. courtois.*
heuscheyd. Ciuilitas, vrbanitas, modestia: *&* Munusculum ciuilitatis, humanitatis & gratitudinis ergô.
heuschelick. Ciuiliter, humanè, benignè.
Heuse. *vetus.* j. hepse. Ansa.
Heuuel. j. houel. Collis.

Hexe/

Heex/toouerreſſe. Lamia, mulier venefica, ſaga, maga, incantatrix, præſtigiatrix, hecate. *germ. haex: hiſp. hechizera: ang. hegge.*

hexen-werck. Veneficium, malefica ars, vetita magia, incantationes, præſtigiæ.

H I

Hicht. *ſland.* j. hecht.

hichten. *ſland* j. hechten.

Hick hickſe. Singultus, conuulſio ventriculi.

hicken/hickſen Singultire. *germ. hixen: ang. yexe.*

Hie. *vetus zeland.* j. ghe-huycht. Vicus.

hieken. j. ghe-huchtken. Viculus.

Hieckken. *ſland.* j iecken.

Hieft. *ſland.* Hædera.

Hiele. Calx, calcaneus, pes imus. *ang. heele, hele.*

hiele-billen. j. hille-billen.

Hielick/ hylick. *friſ. holl. ſicamb. zeland.* j. houwelick. Coniugium.

Hielte/hilte. *vet.* Capulus, manubrium. *ang. hilte.*

Hielte/ hilte / hielteken. *holl.* j. hickel. Talus ouillus.

hielten. Ludere talis.

hielten-ſpel/ hielteken-ſpel. Talus, talorum iactus, aſtragalizmus.

Hier. Hic. *ger. hie: ang. here.* Van hier. Hinc.

hier/hier-her. Huc, horſum *ger. hieher: ang. hither.*

hier ende daer. Sparſim, hic & illic, diuerſis locis: paſſim, carptim.

hier af ſullen wp ſpreke. De his loquemur, de hac re agemus.

hier nae. Poſt hæc & Poſt hac, dehinc.

hier nae-maels. Olim, poſt hac, in poſterum, amodo, deinde, deinceps.

hier om/hier deur. Hinc, hanc ob rem, hanc ob cauſam, hac de cauſa.

hier deur-maels/hier-deur-tyds. Ante hac, olim, quondam.

hier-her. Huc horſum.

hier-lands/hier-landſch. Huius regionis, indigena, vernaculus.

Hieten. *vetus holl. friſ.* j. heeten. Iubere.

Hij. Ipſe *ger. er: ang. he.* Hij ſelue. Ipſemet

Hijcken. *ſland.* j. hicken/iecken.

Hije. *ſland.* j. oue. Ouis.

Hijen. *holl. ſic.* Vexare, moleſtare.

Hije. j. hepe. Fiſtuca.

Hpen. j. hepen. Fiſtucare.

Hijghen. Anhelare, hippacare, animam celeriter ducere.

hijghende. Anhelus.

Hijken/hiken. *holl.* Parus maior, fringillago maſculus. & Auis quælibet ex maſculino genere.

hijken/hepken. *vetus.* Pater. hinc pithijken/pit-hepken. *louan.* Auus.

Hijlick/hielick. Coniugium.

hijlicken. j. houwelicken.

Hijnde/hinde. Cerua.

Hijſe. Tomus, præſecta portio.

hijſe/ ſpiet van vleeſch. Torus, carnis portio exoſſis, muſculis incluſa: pulpa: lacertus, lacertorum torus.

hijſen. Præcidere, præſecare, diſcindere, abſcindere partem.

Hijſel. j. ijſel Gelicidium, pluuia glaciata vel glacialis.

Hijtken. *ſland.* Menſuræ aridæ genus.

Hil/hille. Collis, tumulus. *ang hill.*

Hilde. *ſicamb.* j. ſchelf. Pabulatorium promptuarium, fœnile.

Hille. j. holte. Capulus.

Hille/hil. *vetus.* Collis, tumulus, locus altus.

Hille-bil. Puerorum luſus, quo nates in altum tollunt, capiti inſiſtentes. *Becan.*

hille-billen. Cymbachum agere, in caput ſaltare, in caput ſtando & proſiliendo crura tenere ſurrecta, & nates in altum tollere, crura in ſublime iactare. *aut* hiele-billen. *q.d.* nates cædere calcaneis: *quod & in eodem puerili ludo fit.*

hille biller. Cymbachus, cybiſteter.

Hilligh. *ſax.* j. hepligh. Sacer.

Hilte. j. hielte. Talus.

hilte. j. hielte. Capulus.

Himmen. j. hijgen. Anhelare.

Hymmen. j. hemmen. Simplicem edere vocem.

himmen/himen. *ſax.* Suſpirare. & Anhelare

Hincken. Claudicare, nutare, vacillare greſſu, titubare.

hinckelen. Vnico pede ſaltare, vnico pede inniti ſaltando, vnica tibia ſaltare: ſaltuatim currere vnico pede.

hinckel-ſpel. Aſcoliaſmus, empuſæ ludus, puerorum ludus cùm vnico pede ſubſiliunt.

hincke-

hincke-pinck/ hincke-poot. Claudus, claudicans, loripes.

hincke-pincken. Claudicare; vnico pede saltare.

hincker. Claudicator.

hinckinghe. Claudicatio.

Hinde/hynde. Cerua. *ger.* *hind, hindin: ang. hynde, hinde.*

hinde-kalf. *fland.* Hinnulus. *germ.* *hindkalb. angl. hindecalfe.*

hindeken/ hinde-kalfken. Hinnulus, hinnuleus, ceruus iuuencus, cerua iuuenca.

Hindē/hinder. Retro, post. *ang. behynde.*

hinder. *ger.* j. hinden. Retro, post.

hinder-hoede. j. hinder-toght.

hinder-toght. j. achter-toght. Acies postrema, acies tertia.

hinder. Impedimentum, obstaculum, remora, damnum.

hinder-list. *vet.* Insidiæ.

hinder-listigh. Insidiosus.

hinder-loop vanden haese. *ger.* Lumbus leporis.

hinderen. Impedire, impedimento esse, obstare, obstaculo esse, remorare, remorari, retardare, detinere, prohibere, distinere, interpellare, præpedire, obesse, nocere. *ger.* *hinderen: angl. hinder.*

hinderlick. Nociuus, incommodus.

hindermisse. j. hinder.

Hinghen. j. ghe-hengen. Sinere, permittere.

hinghenisse. j. ghe-hingenisse. Permissio: & Potestas è qua summa negotij pendet. *Ioan. Becan.*

Hinghene / hinghe. *fland.* Hamus. & Cardo. *ang.* *hinge.*

Hinne/henne. Gallina. *dicitur* hinne *siue* henne/*quasi* hanne/*vt sit fœmininum ab* han *siue* haen. i. gallus. *germ.* *henn: ang. henne.*

hinne met den haen. Vergiliæ, pleiades, institores veris: *stellæ quæ gallicè poulsemere, la poulle & les poulsins dicuntur.*

hinne/henne. j. hanne. Parum homo, homo imbellis: & Vxorius.

hinnen-ey. Ouum gallinaceum.

hinnen-besie. Morum rubi Idæi.

hinnen-braeme. Rubus Idæus.

hinnen-hot. Gallinarium, ornithoboscium, vlcerum pullarium.

hinnen-polder. Gallinarium, chors, cohors: sedile gallinarum, pertica gallinaria.

hinnen-recke. j. hinnen-polder.

hinnen-roest. *fland.* Gallinarium, sedile gallinarum.

Hippelen. j. huppelen. Saltare.

hipper. j. hupper. Locusta.

Hirn. *ger.* *sax.* *sicamb* Cerebrum.

hirn-panne. j. hersen-panne.

Hirs. j. milie. Milium.

hirs-gras. Gramen miliaceum.

hirs-voghel. Acanthis, miliaria: auis quæ milio vescitur.

Hisschen/hissen. Sibilare. *ang.* *hisse.*

Hisschen/hitschē/hussen hetsen. Stigare, instigare, agitare, incitare, stimulare, accendere, inflammare.

hisschen de honden op den wolf. Instigare canes, animos addere canibus, hortari canes, concitare canes in lupū.

Hitsen j. hisschen. Instigare

Hitsigh wagen/hessigh-wagen. Essedum: currus ad itinerum commoditatem celeritatemque comparatus: currus quadrirotus. *Ioan. Becan.*

Hitte. Ardor, feruor, æstus. *ger.* *hitz: ang.* *heate.*

hittigh. Feruidus, æstuosus.

hittigh. Feruenter operi insistens: & Præproperus, ardens, festinans, vehemens.

hittigh/ritsigh. Catuliens.

hittigh/hittigh-hou. Celeusma, celeritatem equis imperans, eamque moderatam. *Becan.*

hittighlick. Ardenter, feruidè.

H O

Ho/hoo. *vetus.* j. hoogh. Altus. *hine,* houel/houeerdigh. *&c.*

hobbe. *holl.* j. kantert-kaese. Caseus maior.

hobbel. *fland.* j. knobbel. Nodus, tuber.

hobbel-tobbel/ hobbel-sobbel. Tumultuariè, confusè permistè, sparsim, aceruatim, promiscuè.

hobbelen. Inglomerare: in nodi, siue globi formam inuoluere.

hobbelen tobbelen/ hobben tobben. Saltare & insanire, tumultuare, tumultuari.

Hobben. Saltare, motare. *hober, gal.* i. moueri.

hob-sacken. Ineptè saltare aut tripudiare:

diare: Dare motus incompositos. *Virg.*
hobbe-land. *holl. fris.* j. dood-laeghe. Vorago paludosa: pratum tremulum.
Hobbije. *fland.* Accipiter columbarius siue palumbarius. *ang. haby.*
Hocht. Frutetum, fruticetum: locus fruticibus abundans: virgulta.
Hock. *holl. frif.* Ouile, septum. & Cors, cauea.
hocklinck. *holl fris.* j. varse. Iunix.
Hocke. *vetus fland.* Sagum, tunica militaris. *ger. hockete: gal. hocqueton.*
Hocken. j. hucken. Desidere.
hocks-hoot. j. ocks-hoot. Dolium.
Hode. j. heude. Celox. *nauis.*
Hoden. *ger. sax. sicamb.* Testes, testiculi, colei.
hoden-loos. j. ghelubt. Euiratus.
hoden-breuck. *ger. sax. sicamb.* Ramex, hernia.
Hoe. Quomodo, quo pacto, qui, qualiter, qua ratione, qua via. *ger. vvie: ang. hovve.*
hoe dat? Qui dum?
hoe dan? Qui dum?
hoe dick-wijl. Quoties.
hoe groot. Quantus.
hoe haest. Quam citò.
hoe langh. Quam longus.
hoe langhe/ hoe langhen tijd. Quàm diu, quàm dudum, quousque.
hoe langer hoe meer. Magis magisque, magis ac magis, quanto diutiùs tanto magis.
hoe-menigh. Quot.
hoe-menighste. Quotus.
hoe oud. Quàm senex, quot annorum, quot annos natus.
hoe veel. Quot: & Quantum: & Quanti.
hoe-veel-heyd. Quantitas.
hoe verre. Quàm longè, quatenus,
hoe wel Quàm benè.
hoe wel dat/ al ist dat. Quamuis, quãquam, etsi, etiamsi.
hoe-daenigh/ hoe-daen/ hoe-ghe-daẽ. Qualis, cuiusmodi.
hoe-daenigheyd. Qualitas.
hoe-daenighlick. Qualiter, quomodo.
hoe-ghe-daen. *fland.* j. hoe-daenigh.
Hoeck. Angulus. Hoecksken. Angellus.
hoeck-huys. Domus angularis.
hoeck-steen. Lapis angularis.
hoeck-steenen. Antes, & Orthostatæ, arrectaria.
hoeck-tanden. Dentes genuini, intimi, angulares.
hoeck-wijs. Angulatim, in forma anguli.
hoeckachtigh/ hoeckigh. Angulosus, angularis.
Hoeck. *holl.* j. haeck. Hamus. *germ. hacke: ang. hooke.* Hoecks eñ cabbeliaus. Duæ olim factiones in Hollandia, quarum alteri nomen ab hamo, alteri à pisce asello, qui hamo capitur.
hoeck-boot. *q. d.* haeck-boot. Nauis piscatoria, *ab hamis dicta.*
hoecker/ hucker. *sicam.* Caupo, propola. *angl. houkester, hucster.*
hoecker. *vetus.* j. oecker. Fœnus.
Hoed. Pileus, pileum, galerus, capitium, capitis tegmen. *ab* hoeden. i. tueri, protegere, *sicut* tegmen *à tegendo. ger. hut. ang. hatte, hoode, headde.*
hoed/ hoedken. j. krans/ kransken. Corona, corolla, sertum.
hoed. Mensuræ aridæ genus.
hoed-band. j. keel-band. Spira.
hoed-maecker. Pilopœus.
hoede. Custodia, protectio, cautio *ger. hut.* Op sijn hoede zijn. Sibi cauere, sibi præcauere.
hoede-man. *sax.* Præses fodinæ, cuniculi rei metallicæ.
hoeden/ hueden. Custodire, tegere, protegere, conseruare, cauere.
hoeden de beesten. Pascere greges, pascere pecora.
hoeder. Custos, protector.
Hoef lands. j. hoeue.
hoeffenen. *fland.* j. oeffenen.
Hoef/ hoef-klauwe/ hoef-horn. Vngula, cornu pedis equini *ger. huff: angl. hoefe.*
hoef-bladeren/ peerds klauwe. Tussilago, populago. *officin.* vngula caballina. *herbæ genus.*
hoef-horen. j. hoef. Vngula.
hoef-ijser. Vestigium equi, calceus equinus, solea, solea ferrea.
hoef-klauwe. Vngula.
hoef-mes. j. be snoeyer. Ferramentum concisorium.
hoef-naeghel. Clauus solearis.
hoef-slagh. *holl. sicam.* j. schaer-wachte. Statio
hoef-smid. Veterinarius: medicus equarius.

rius. & ger. ſax. Faber ferrarius.

hoef-ſtal. Statumen, cataſta veterinarij. vulgò angaria.

hoep / hoep-melck. ſicamb. friſ. holl. j. wey. Serum.

hoelen. ſland. j. woꝛghen. Torquere, torquendo claudere.

hoelie. leod. ſland. j. ſteen-kolen.

hoelette. j. holette. Pedum.

hoelinck. Genus aſſeris aut plancæ.

hoemeer. holl. j. wanneer.

hoen. Gallina. *Etſi* hoen *pro gallina ferè vſurpetur, tamen commune eſt nomen ad omne gallinaceorum genus.*

hoener-ooghe. germ. j. exter-ooghe.

hoeneren. Gallinæ: & Pulli gallinacei.

hoener-dief. Miluus, miluius. q. d. fur gallinarum.

hoener-huys. Gallinariũ, chors, cohors.

hoener-hot. Gallinarium.

hoener-houw. Saginarium, cors, cohors

hoener-man. Pullarius, auiarius, gallinarius.

hoener-polder. j. hinnen-polder.

hoener-vulſel. j. keule. Cunila, ſatureia.

hoep / hoepe / hoepel. friſ. holl. ſland. Orbis, circulus, annulus. & Circulus ſiue vinculum dolij. ang houpe.

hoepe. ſlan. Floccus. gal. houppe, houppeau.

hoep-hout. vetus. j. reep-hout.

hoep-ringh. Annulus purus: lunula: annulus abſque gemma.

hoep-ſtock. holl. j. reep-ſtock.

hoepel bloeme. ſland. j. kepken. Armeria, caryophillus minor.

hoepel-koe. j. hoppel-koe.

hoepelken. j. tuplken. ſland. Seruia, ſertum, orbiculus florum.

hoepen. holl. j. reepen. Ludere circulo ligneo.

hoepſel. ſicamb. j. tor-garue. Mantiſſa.

hoer. j. haer. ſicamb. holl. Ipſæ, ipſam.

hoere / ghelt-hoere. Meretrix, ſcortum, nonaria, lupa, proſeda: recelliclunia *Plaut.* proſtibulum, quæſtuaria, mercenariæ ſtipis ancilla, mulier proſtans & corpore quæſtum faciens. *dicitur Teutonicè* hoere *a* hoeren / *ſiue* hueren / *à* conducendo, *ſicut Latine* meretrix, *à* merendo. *quòd mercedẽ ſuam exerceat militiam. Ouid. Stat meretrix certo coiuis mercabilis ere, &c. germ. hoer: angl. hoore, vvhore.*

hoer-dom. *vetus.* Meretricium.

hoer-dom dijuen. Scortari, meretricari

hoeren-huys. Ganea, ganeum, proſtibulum, lupanar, luſtrum, fornix.

hoer-iaghen. Scortari, meretrices ſectari.

hoer iagher / hoeren-iagher. Ganeo, ſcortator, fornicator, fornicarius, meretricarius, meretricum ſectator: aquariolus, impudicarum mulierum ſordidus ſectator.

hoeren kind. Spurius, vulgò quæſitus, vulgò conceptus, obſcurus: incerto patre natus.

hoeren koſt. Popina: delicatior cibus ganearum.

hoeren-kot. Ganea, proſtibulum, luſtrũ, fornix.

hoeren liedeken. Feſcenninum carmen, obſcœnum.

hoeren-locke. j. vleſſe. Antiæ.

hoeren-luſt. Luxuria, res venerea. hoeren-luſtigh. Luxurioſus, venereus.

hoeren-maend. December. *q. d.* menſis meretricum: *à ſcortorũ genio operatarum laſciuia. Adr. Iun.*

hoeren mangher. Concubitor, ſcortator. *ang. hoore monger.*

hoeren-ſone. Spurius.

hoeren-boerder. Leno, productor, aquariolus.

hoeren-weerd. Leno, productor, ſtupri arbiter, ganeo.

hoeren-weerdinne. Lena, ſtupri ſequeſtra.

hoeren-wijſe / hoerſ-ghe-wijſe. Meretriciè, meretricum more.

hoeréren. Meretricari, ſcortari, mœchari, luſtrari, lupari: fornicari *apud Eccleſ.*

hoeréret. j. hoer-iaegher.

hoererije. Impudicitia, ſtuprum, ſcortatio: fornicatio, *apud Eccleſ.*

hoerſch. Meretricius, impudicus, obſcœnus, inceſtus

hoeren. j. hoeréren. Meretricari.

hoeren. j. hueren. Conducere.

hoeſt hoys. ſicamb. Meta fœni.

hoeſt. Tuſis. hoeſtken. Tuſſicula.

hoeſten. Tuſſire.

hoetelen. Inartificialiter ſe gere: e, ignauiter

biter aliquid agere: friuola agere, ſordida agere.

hoetelen/ſoetelen. Cauponari, ex rebus vilissimis quæſtum captare.

hoteler. Homo iners, operarius iners, ineptus in arte quam exercet: homo nihili, inanis, ſordidus, leuis, nequam, ſcurra.

hoteler.j ſoetelet Caupo ſordidus.

hoetel-volck/ſken. Sordes vrbis, vulgus parui pretij, fæx plebis.

hoetel-werck hoetelrije. Opus friuolũ, friuola, neptiæ, turpis quæſtus, ſordidum lucrum, ineptiæ,

hoeue. Villa, prædium. *q d.* hof j. hortus. *Plin. lib. 19. cap. 4. In duodecim tabulis legum noſtrarum nuſquam nominatur* villa: *ſemper in ea ſignificatione* hortus

hoeue lands. *vetus. ſax. ſicam. friſ.* Fundus. *&* Ager. *&* Iugera aliquot agri, quæ vni ruſtico ſufficiãt ad familiam alendam. *vulgò* hufa *&* Manſum, manerium.

hoeuener/ hoeuen-pachter. Colonus, villicus, villæ conductor.

hoeuenerſſe. Villica.

hoeuel. j. houel. Dolabra. *&* Gibbus.

hoeuer. *vetus.* j. Gibbus. *ger. hoger.*

hoeuen. j. be-hoeuē. Egere, opus habere

hof. Celeuſma. *vide* hou.

hoffen eñ poffen. Celeuſma clamare, & buccas inflare.

hof. Hortus, viridarium. hof ken. Horhof. *vetus.* j. hoeue. Villa: hortus *apud veteres Latinos, teſte Feſto. hinc* op-per-hof/neder-hof/ *&c.*

hof. Cauædium, ſubdiale, locus ſub dio vacuus inter domus atrium.

hof. *vet. ſax.* Fundus.

hof j. hof ſtad. Area, ſolum.

hof-bedde. Puluinus, area.

hof-bloemen. j. ſleutel-bloemen.

hof-hond. *ſland.* Canis villaticus, ruſticus, domeſticus.

hof-krupd. Holus, herba hortenſis. *&* Naſturtium. *&* Saluia.

hof-kumme. j. keule. Cunila, ſatureia, thymbria herba.

hof-man. j. houenier. Hortulanus, holitor.

hof-mangher. *vetus.* j. houenier. Hortulanus.

hof-padde/loo-botſch Rubeta.

hof-wijf. j. houenierſter. Holitrix

hof ſtad/hof-ſtede. Fũdus, area, ſolum, locus ab ædificio purus: ſolũ cui ædes imponuntur, & quod dirutis ædibus manet. *vulgò* domui-ſtadium. *q d.* locus domus. hof *enim* domus cum ſolo & horto, *nobis quidem rarius, Saxonibus autem, Sycambris & Friſiis frequentiſſimè dicitur: vnde* houen ende hupſen iemanden. i. domo ſiue hoſpitio excipere aliquem.

hof. Aula, palatium, regia, domus regia, ædes regiæ, aula Principis, baſilica, curia

hof-bancke van recht. Curia.

hof-dans. Saltatio numeroſa, chorea aulica, circularis; orbis ſaltatorius

hof-danſer. Dux choreæ, præſultor: choragus, præſul.

hof-dienſt. Officiũ clientis: opera quam cliens præſtare tenetur domino ſiue patrono: obſequium clientelare

hof-ghe-ſinde. Familia aulica, comitatus aulicus: cohors, familia viri primarij.

hof-meyer. j. hof-meeſter.

hof-meeſter. Oeconomus, diſpenſator domus, architriclinus, perfectus aulæ, promus, promus condus, procurator peni, fercularius, anteambulo.

hof narre. *ſax.* Morio fatuus qui principum in deliciis eſt.

hof-poppe. Meretrix aulica.

hof-raed. Senatus principis, ſenatus prætorianus, curia conſiliaris, conſiliũ prætorianum, conſilium aulicum.

hof-recht. Ius curiæ. *&* Ius feudale.

hof-recht. j. hof-dans.

hoffelick Amplus, ſplendidus, magnificus, baſilicus, vrbanus, inclytus, megaloprepes.

hoffelicke maeltijd. Cæna lauta, magnificè inſtructa.

hoffelickheyd. Amplitudo, magnificentia, ſplendor, vrbanitas.

hoffelicken. Ampliter, amplè, aulicè, magnificè, vrbanè, feſtiuè, ſplendidè, prolixè.

hof. Epulum. Open hof Cœna popularis, cœna gratuita, publicum conuiuium, in propatulo exhibitum.

hof houden. j. houen/ houéren.

Hoffe. j. hof. Celeuſma.
Hofſch. *ſland.* j. heuſch. Aulicus. & Affabilis, humanus, vrbanus.
hofſchepd. Affabilitas, humanitas.
Hoghe. j. hooghe. Altus.
Hoghe. j. heughe. Delectatio.
Hoghel hoogel. j. hangel. Climacter.
Hop/hopp. *hol. ſicamb* j. wepe. Serum lactis.
Hop/houw. Fœnum. *germ. hoevv, hevv: ang. haye, heye.*
hop-bergh. *holl. ſic.* Fœnile, promptuarium fœnarium.
hop-bouw. Fœniſecium, meſſis fœni.
hop-boter. *holl* j. ſtroo-boter. Butyrum hyemale. *q. d* fœnarium: *cùm deficiente gramine, fœno & paleis veſcuntur vaccæ.*
hop-kaeſe. *holl.* Caſeus hiemalis. *q. d.* fœnarius.
hop-delte. *ſland* Fœnile.
hop-gaffel. Furca fœnaria, merga fœnaria, furcilla.
hop-herfſt. Fœniſecium, meſſis fœni.
hop-land. Pratum.
hop-maend. Iulius, Quinctilis. *q. d.* mẽſis fœnarius.
hop-maepen. Fœnum ſubſecare, falce demetere.
hop maeper/ maeper/ Fœniſeca, fœniſex.
hop-maeping e. Fœniſecium.
hop-ooghſt. Fœniſecium.
hop-opper. Meta fœni.
hop-ſchelf. Fœnile, tabulatũ fœnarium.
hop-ſchuere. Fœnile.
hop-ſolder. Fœnile.
hop-ſprenger. j. ſprinck-haẽ. Locuſta.
hop-ſchrick. *ger. ſax. ſic. friſ.* Locuſta.
hop-ſtal. Fœnile.
hop-ſtock. Meta fœni.
hop-tas. Fœnile.
hop-teem. Fœnile.
hop-tijd. Fœniſecium.
hop-waghen. Vehiculum fœnarium.
hopen. Fœnum raſtellis eradere & colligere, fœnũ furcillis verſare: herbam deſectam deſolare, fœnum in ſole exponere vt ſicceſcat.
hoper. Verſator fœnarius.
Hopanen. *ſax.* Oſcitare, pandiculari.
Horkelinck. j. hockelingh.
Hol. Cauus, concauus. Een hol. Cauus, cauum, cauerna, antrum, ſpecus, ſpelæum, ſpelunca, luſtrum, latibulum, crypta, touea, foramen. *germ. hol: hiſp. hoyo: ang. hole, holleuve:*
hol des voets. Vola pedis: concauitas pedis.
hol der hand. Hir, manus concauitas.
hol vlood. j. poſ. Spongioſus.
holle ſtemme. Vox fuſca, non clara, non canora.
holleken. Cauernula.
hol-aers. *Pomi genus.*
hol-block/klompe. Calopodium, calo, ſculponea, ſolea lignea, colophonium calceamentum, calceamẽtum ex ligno cauato cõfectum. *q. d.* cauus truncus.
hol-bupck. j. hol-kaecke. Heluo.
hol-bupue. j. hout-bupue. Columba liuia, palumbus.
hol-gans *holl.* j. haet-gans.
hol-yſer. Cœſtrum.
hol-kaecke. Pamphagus, heluo, lurco. *q. d.* caua maxilla.
hol-ooghe/hol-oogigh. Cœlophthalmus: qui reductos habet oculorum orbes.
hol-ſtorte. j. hol-kaecke Barathrum, heluo.
hol-tichel. Imbrex, tegula caua.
hol woztel. Fumaria bulboſa, radix caua.
holachtigh. Cauernoſus, fiſtuloſus.
holhepd/holligheid. Cauitas, cõcauitas
holen. Cauare, excauare, incauare, effodere.
holte/heulte. Cauitas, ima foſſa.
holte oft holde des ſweerts. *vetus. ſlãd.* Capulus, concauum gladij, anſa. *ang. holde.*
Holcke. j. hulcke.
Hold. j. huld/houd. Amicus, benignus, fauens.
Holder-boom. *vet.* j. maeſ-hout. Acer. *ger. maß holder.*
holder-boom/holler. *ger. ſax. ſicamb. holl.* j. blier-boom. Sambucus.
holder-tere/holler-tere/holen-tere. *vet. ſic.* Sambucus. *ger. holler, holder: ang. elder three.*
Hollen. *holl. ſicamb. friſ.* j. waghen-loopigh zijn.
hollende peerd. j. waghen-loopigh.
Holm. *vetus.* Cliuus, monticulus, puluinus.

Holm/

Holm holme. *vetus. ang.* Insula amnica.
Holm j. hommel. Fucus.
Hom. j. heym. Domus.
Homme. j. melcker. Lactes.
Hominel. *vet. gland.* j. hoppe. Lupus salictarius.
Hommel. j. bommel. Bombilius, Fucus. & Crabro. *insecti genus inter volandum bombum edens.*
Hommelen. Bombilare, bombum edere, murmur & confusum sonum edere: vt fucus, apis, *&c. ang. bumme.*
Hommelinghe. Bombus fucorum aut apum, bombilatio.
Hompe. Pars abscissa, extrema pars abscissa. Hompe broods. Cuneus panis: pars panis instar cunei abscissi, frustum præcidaneum.
Hompen. Abscindere partes extremas.
Hond. Canis. *ger. hund. ang. hounde.* Hondeken. Catulus, catellus, caniculus, canicula.
Hond/hondte. Scaldis fluminis per Flãdriam decursus: *sic dictus à latratu & fremitu. Lemn. Lemn.*
Hond. Euclionis aula, thesaurus reconditus aut in terra defossus.
Hond. Homo sordidus, auarus, caninus.
Hondes. j. hondsch. Caninus.
Hondt-blepne. Papula, pustula aquam in vesiculæ modum continens. *q. d.* pustula canina.
Hondt-bloeme. j. herfst-bloeme.
Hondt-boom. j. spoycken-hout. Alnus nigra, frangula.
Hondt-bremen. j. haegh-doyen.
Hondt-bruyd. Canis femina.
Hondt-dagen. Dies caniculares, signi rabiosi tempora: canis æstiui tempora.
Hondt-egel. Erinaceus caninus.
Hondt-epnde. Inferior pars hastæ aut venabuli: cuspis inuersa hastæ: extremum venabuli, quo canes cædi solent: *de qua Virg. versaque iuuencum Terga fatigamus hasta.*
Hondt-feeste/ hondt-mael. Nephalia, orum. sacrificium nephalium: conuiuium abstemium: prãdium caninum.
Hondt-gras. Gramẽ canariũ, medicatũ.
Hondt-kersen. Xylosteon, periclymenũ stans. *vulgo* cerasa canum.
Hondt-kullekens. Cynosorchis herba.
Hondt-kot. Canile.
Hondt lupus/teke. Recinus: *vermis canibus infestus.*
Hondt-meede. *holl. fris.* j. hondt-blepne.
Hondt-ribbe. Plantago minor, lanceola, arnoglossa, quinqueneruia.
Hondt rooseu. Chrysanthemum.
Hond-slaegher. Canicida.
Hondt-tonge. Cynoglossa: *herbæ genus.*
Hondt-sterre. Syrius, canicula.
Hondt-vliege. Cynomyia, cynips, scynipes, musca canina.
Hondt-woym/tong woym Lytta: *vermiculus in canum lingua, qui exemptus rabiem auertit.*
Hondtsch/hondts. Caninus: & Auarus, sordidus, deparcus.
Hondtschepd. Canina natura. & Auaritia immoderata, sordes.
Hondert. Centum. *germ. hundert. angl. hundret.*
Hondert iaeren. Seculum, annorum centuria, centum anni.
Hondert duysent croonen. Centena coronatorum millia.
Hondert-mael. Centies.
Hondert-voet. *gland.* Cẽtipeda, millepeda, multipeda.
Hondert-voudt. Centuplex, centumgeminus, centuplus: & Centuplicato.
Hondert werf. Centies.
Hondertste. Centesimus.
Hondertste man. Centurio.
Hongher. Fames, esuries, esuritio, esurigo. *germ. hunger: hisp. hambre: angl. hunger.*
Hongheren/hongher hebben. Famere, famescere, esurire, fame laborare.
Hongherigh. Famelicus.
Honigh. Mel. *ger. hunig: angl. hony.*
Honigh maecken. Mellificare.
Honigh-asyn. Acetum mulsum.
Honigh-bie. Apes mellifera, mellifica.
Honigh-dauwe. Drosomeli, mel roscidum, mel roreum, melligo, saliua siderum.
Honigh dauwe. Robigo vel rubigo, ærugo in segetibus.
Honigh-rate/ honigh rote/ honigh-ratel. Fauus, cella apum, loculamentum: cellula saxatigula aptum, operis fundamennum. *ger. honig-raß, honig-roeß, honig-waben: gal. rayon de miel: ang. hony combe. q. d.* pecten mellis.

honigh-ſap. Melligo.
honigh-ſoet. Mellcus.
honigh-tuygh. Melligo.
honigh-verwe. Color melinus, melleus, ad fuſcum accedens.
honigh-vloedigh. Melliſluus.
honigh-water. Hydromeli, aqua mulſa, melicratum, aqua melle miſta.
honigh-werck. Mellificium, mellificum opus.
honigh-wijn. Melitites, mulſum.
honigh-winner. Mellarius, mellifurgus, mellificij operarum curator.
honighachtigh homſch. Melleus.
hoo ſax. ſtramb. j hoogh. Altus.
hoo-moedigh / hoo-vaerdigh. j. hoogh-moedigh hoogh vaerdigh.
hoocken j ioocken.
hoot. j. hooft Caput.
hooden. j. hoden. Teſtes, teſticuli.
hoofd. Caput. *germ. haubt. ang. head.*
hoofdeken. Capitellum capitulum.
hoofdeken der mannelickheydt. Glans, penis ſuprema pars præputio tecta.
hoofd ouer-hoofd. Princeps, ſupremus, primarius vir.
hoofd van den pilaer. Epiſtylium.
hoofd aen den water-ſtroom. Chonia, moles oppoſita fluctibus: mola ſiue agger eminens quo fluminum vis coërcetur: pila, opus in aquis iactum eductúmue ad portuum & aggerum tutelam. Hoofden die wt-ſteken. Chelæ: excurrentes in fluuium aut mare aggeres.
hoofd ghemaeckte hauen kaeye. Cothon, artificialis portus aggeritis molibus.
hoofd enghde der zee. Fretum, maris anguſtiæ.
hoofd veur bergh. Promontorium.
hoofd in de zee. Promontorium, mons in mare prominens.
hoofd oft hoofdeken der mannelickheyd. Glans.
hoofd oft ooghe van t'gheſwel. Caput apoſtematis.
hoofd-ader. Cephalica vena.
hoofd-artijckel. Caput, cardo cauſæ.
hoofd-bancke. Principale tribunal, tribunal primarium, tribunal præſidum.
hoofd-band. Vitta, tænia.
hoofd-bolunck. j. hooft-polſter.
hoofd-dickinghe. Cerebri turbatio.
hoofd bundel. Vitta.
hoofd-cieraet. Redimiculum.
hoofd-cijns. Cenſus: id quod principi per capita ſoluitur.
hoofd-doeck / hulle. Capitium, muliebre capitis regmen, rica, flammeum.
hoofd-dorp. Metrocomium, pagus primarius.
hoofd-draeynghe. Vertigo capitis.
hoofd-eynde hoofden eynde. Pluteus, fulcrum lecti à cervicali, frons lecti.
hoofd gat. j. hooft-ſcep. Orificium.
hoofd-gelt. hooft-ſomme. Caput, ſors, ſumma.
hoofd-gheld / hooft-ſchattinghe. Capitatio, tributum in capita diſtributum, cenſio capitum.
hoofd-gelijck deelen. Portiones æquales pro numero perſonarum in capita conſtituere & diuidere: hæreditatem in capita diuidere.
hoofd-goed. Sors, peculium.
hoofd-haer. Capillus, coma.
hoofd-kercke. Primarium templum, matrix eccleſia.
hoofd-ketter. Hæreſiarcha.
hoofd-kleed. *ſtand.* Rica, velum capitis, flammeum, capitium.
hoofd-kuſſen. Cervical.
hoofd-letter. Litera maiuſcula. *vulgò* capitalis.
hoofd-lieden. Duces militum, præfecti militiæ
hoofd-lind. Tænia.
hoofd-loos. Acephalus, ſine capite.
hoofd-luys. Pediculus.
hoofd-marckſter. Pſecas: ancilla quæ matronarum capillitiũ fuco perpluit. coſmeta: ornatrix capitis.
hoofd-man. Præfectus, princeps. & Dux militum, ordinum ductor, dux exercitus, ſtrategus, primipilaris. *vulgò* capitaneus.
hoofd-man ſchap. Præfectura, gubernatio, ſtrategia.
hoofd-naghel. Clauus capitatus clauus muſcarius, umbellatus, rotundo capite inſignis
hoofd-naghel. j. loſſchen hoofd ſwert.

Hemi-

Hemicrania: morbus capitis, tãquam claui punctio.

hoofd-paine hoofd-ſchotel Calua.

hoofd penninghen/ ſom-penninghen van den woecker. Sors, caput, ſumma: principalis ſumma quæ fœnori datur. *vulgò* ſumma capitalis.

hooft-pijne. Cephalea, cephalalgia, dolor capitis

hoofd-poluwe. Puluinar, puluinus, puluinarium, ceruical. *dicitur etiã* hooft-bolinck. *q.d.* farcimen capitis: *quòd plumis farciatur, & capiti ſupponatur.*

hoofd-punt. Caput rei.

hoofd-redenaer *ſtand.* Quæſtor principis.

hoofd-rinck/hooft-wrongel. Ceſticillus.

hoofd-ſaecke. Status, caput rei, cauſa princeps, cauſa præcipua.

hoofd-ſchappen, *ſax. friſ.* Proceres, primates,

hoofd-ſchat. *vet.* j. hooft penningen. Sors, *vulgò* capital: & Peculium.

hoofd-ſchepenen. Primarij iudices.

hoofd-ſchellekens. Furfures capitis.

hoofd-ſchotel. j. beckencel. Calua, caluaria, cranium.

hoofd-ſlop. Orificium induſij aut tunicæ: *foramen veſtis cui caput inſeritur.*

hoofd-ſomme. j. hoofd-penninghen.

hoofd-ſonde. Crimen capitale.

hooft-ſpanſel. Tænia

hoofd ſtad. Metropolis, vrbs matrix, prouinciæ caput, vrbs princeps, primaria.

hoofd ſtoel. *vetus.* j. hoofd-ſchat. Sors. *vulgo* capital.

hoofd-ſtoel. *ſtand.* Seruitutis genus quo directus dominus ſibi optat vendicatque clientis præſtantiſſimum iumentum, aut optimam ſupellectilis partem.

hoofd-ſtuck. Caput.

hoofd ſtuck. Princeps, primarius vir, coryphæus, primas, caput. *vulgo* capitaneus. De hoofd ſtucken. Præcipua capita, præcipui proceres, ſummates, optimates, primates.

hoofd-ſtuck. Articulus principalis negotij.

hoofd-ſtuck. *ſtand.* j. meeſter-werck. Canon artis, tyrocinium.

hoofd-ſweer. Dolor capitis, cephalalgia, cephalea.

hoofd-ſweer van drincken. Crapula, helucus, grauedo capitis è potu nata.

hoofd-ſweerigh. Grauedinoſus, grauedini obnoxius.

hoofd-ſwindel. Vertigo

hoofd-tand. Dens maxillaris. *q.d.* præcipuus.

hoofd-top. Vertex capitis.

hoofd-touwe. Rudens.

hoofd-vloed. Rheuma, catharrus.

hoofd-vloedigh Rheumaticus.

hoofd vonniſſe. Sententia præſidum: ſententia iudicis ſuperioris.

hoofd-vrouwe. Lena. *q.d.* capitanea meretricum.

hoofd-wee. j. hoofd-pijne.

hoofd-wiſch. Ceſticillus

hoofd-wrongel. Ceſticillus: circulus qui capiti imponitur, quo cõmodiùs onera ferantur.

hoofdelinck. Præcipitanter.

hoofdelinck af-worpen. Præcipitare, præcipitem dare.

hoofden. Capita.

hoofden der wt-kijckende balcken. Proceres.

hoofden. j. hoofd-ſtucken. Proceres, primates.

hoofden aen iemanden. Habere aliquem pro domino: deligere ſibi aliquẽ tanquam caput & patronum.

hoogh. Altus, celſus, excelſus, profundus, ſublimis, arduus, aëreus, editus. *ger hoch gal. hault: ang. huge, heyge.*

hoogh en ſwaer. Arduus.

hoogh-boord. Altum nauis: *q.d.* pars ſuperior: *cùm altera quæ* lijde *dicitur à velo & vento deprimitur.*

hoogh dagh. Multa dies, clara ac profunda dies.

hoogh in dẽ dagh ſlaepen. In multam diem dormire, in multam lucem ſtertere.

hoogh nacht. Multa nox.

hoogh in den nacht drincken. In multam noctem potare.

hoogh achten. Magni facere, magni ducere, magni æſtimare.

hooghen dagh. Solennis dies, ſolennę: ſolennia.

hooghen eed. Solenne ſacramentum.

hooghe ſchole. Academia, gymnaſium literarum, lyceum. *vulgò* vniuerſitas.

hooghe ſtraete j. heeren ſtraete.

hooghen kooz. Cella maior templi, adytum templi maius.

hooghe verwe/ volle verwe/ ſatte verwe. Color plenus, ſatur: & Color floridus, rutilus, ardens, igneſcens.

hooghen vloed. Inundatio maris.

hooghen wegh. Via militaris, via publica.

hoogh beroemt. Famoſus, celebris, præclarus, nobilis.

hoogh ghe-acht mã. Clarus, præclarus, ſpectabilis, conſpicuus vir.

hoogh-bootſman. Nauarchus.

hoogh boꝛſtigh. Pectoroſus, prægrandi pectore. & Elatus animo, ſuperbus.

hoogh-daedigh. Magnificus.

hoogh dꝛinghenden noot. Neceſſitas valde vrgens.

hoogh-ghe-boꝛen. Generoſus, nobili proſapia natus, ſummo genere natus, alta ſtirpe genitus, ſummo vel ampliſſimo loco natus: nobilis familiæ, generoſæ proſapiæ: altus, antiquus, nobilis.

hoogh-ghe-leerd. Perdoctus, ſummè doctus, ſingularis doctrinæ, exquiſitiſſimæ eruditionis, literatiſſimus, doctiſſimus, peritiſſimus literarum, apprimè doctus, inſigniter doctus, facilè doctiſſimus.

hoogh hertigh. j. hoogh-boꝛſtigh.

hoogh-konter. Altus, altitonans: cantor qui vocem maximè acuit: vox media inter cantum & tenorem, vocem virilem excedens acumine, *nunc vulgò* contratenor.

hoogh lippigh. j. hooghmupl.

hoogh-nuſſe. Sacũ rpublicum, ſacrum populare.

hoogh-moed / hoo-moed / hooghmoedighend. Magnanimitas, faſtus, arrogantia, elatio animi, ſublatio animi: celſitas: animi magnitudo.

hoogh-moedigh hoo-moedigh. Magnanimus, faſtoſus, arrogans, elatus ſiue ſublatus animo, glorioſus: ingẽtes animos anguſto in pectore verſans.

hoogh-moedighlick. Magnanimiter, faſtoſè, arroganter.

hoogh-mondigh. j. hoogh-mupl.

hoogh-mupl. Brocus, broncus.

hoogh-noodigh. Perneceſſarius.

hoogh-ruggigh. Gibber, gibboſus.

hoogh-ſael. Cella chori ſublimior: locus chori editior: pulpitum chori, orcheſtra chori, ſuggeſtus.

hoogh-tijd. j. heugh-tijdt.

hoogh-vaerdigh/hoo-vaerdigh. Superbus, elatus animo, ſupercilioſus, inflatus faſtu, faſtoſus, turgens, tumidus, turgidus, arrogans.

hoogh-vaerdigh zijn. Superbire, efferre ſe, tollere ſupercilium: tumere, intumere, intumeſcere faſtu.

hoogh-vaerdiſſe/ hoo-vaerdiſſe. Superbia, faſtus, arrogantia, ſublatio animi, elatio, inflatio, tumor animi, ſupercilium.

hoogh-vaerdighlick. Superbè

hoogh-waerdigh. Venerabilis, venerandus. & Auguſtus, ſplendidus, amplus.

hoogh-waerdighend. Maieſtas, amplitudo.

hoogh-wichtigh. Ponderoſus.

hooghde. Altitudo, proceritas, ſublimitas, ſummitas.

hooghen. j. ber-hooghen.

hooghend. Altitudo, celſitudo, celſitas, ſublimitas, proceritas. & Gradus honoris, dignitas.

hooghelick. Altè, elatè, ſublimè: & Summè, ſummopere, valdè: & Sublatè, magnificè.

hooghſel. j. ber-hooghſel.

hooghſte. Altiſſimus, ſummus, ſupremus. Ten hooghſten. Summum, ad ad ſummum, vt plurimum.

hoon. *vetus.* Fraus, fallacia: & Probrum, dedecus, infamia. & Indignatio. & Iniuria. & Ira.

hoon-ſpꝛaecke. *ſax friſ. ſicamb.* Blaſphemia, vituperatio, dedecus.

hoon-ſpꝛekẽ. Blaſphemare, inhonorare verbis, deridere, dedecore afficere.

hoonẽ. Fraudare, defraudare, fallere, decipere, illudere: & Dedecorare, vituperare, inhonorare, dehoneſtare. *gal. hõnir.*

hoon. *vet.* Fauor, gratia, ſuffragium.

hoonen. *vet.* j. gunnẽ. Fauere, ſuffragari.

hoon-ſpꝛaecke. *vetus.* j. man-ſchap/ hulde.

hoop. Cumulus, aceruus, agger, congeries, ſtrues: & Agmen, caterua, multitudo,

tudo, congregatio, globus. *ger. hauff: ang. heape.*

hoop beesten/hoop beeghs. Grex, armentum, armenta pecuaria.

hoop oft swerm bien. Examen.

hoop volcks. Multitudo hominum, cœtus, congregatio, turba, cohors, synagoga, conuentus, globus.

hoop krieghs-lieden. Copiæ, manus, cohors, turma, exercitus, globus armatorum.

hoop houts. Strues lignorum, cōgeries.

hoop peerden. Equariæ.

hoopken. Grumus, grumulus. **Hoopkens setten / hoopkens schieten.** Castellatim nuces construere. *Ouid. de nuce: Quattuor in nucibus non amplius alea tota est: Cùm sibi suppositis additur vna tribus. Has puer aut certo rectas diuerberat ictu, Aut pronus digito bisve semelve petit.*

hoopen. Aceruare, coaceruare, cōstruere, aggerare, exaggerare, struere in aggerem, congerere, cumulare, accumulare, conferre in aceruum.

hooper. Aceruator, coaceruator, cumulator, accumulator.

hoopinge Aceruatio, coaceruatio, accumulatio, exaggeratio.

hoopelinck. Aceruatim, cumulatim, cumulatè: & Turmatim, gregatim, cateruatim, agminatim.

hoop-man. Mas gregis: & Præfectus multitudini: dux militum, ductor ordinum, copiarum.

hoop-werck. Copia, multitudo, magnus numerus: aceruus rerum.

hoop-wijse. Gregatim, cateruatim, turmatim.

Hoor-rugghe/hor-rugge. Pars thoracis prona, & circa spinam in bobus. *q.d.* dorsum superius. *Gesner.*

Hoorde. j. **horde.** Crates.

Hoore. j. **hoor/hoyre/oor.** Hæres.

hoorie. *fland.* Hæreditas.

Hoore. *fland* j. **oore.** Auris.

Hooren. Audire, inaudire, haurire auribus, capere, percipere, excipere, accipere auribus. *ger. horen: gal. ouir: hisp. oyr: ang. heare.*

hooren seggen. Audire, intelligere, percipere, accipere, discere relatu aliorum.

hoorer. Auditor.

hooringhe. Auditio, auditus.

hoor-saem. j. **ghe-hoor-saem.**

hoorsaemen. *vet.* Obedire.

Hooren. j. **op-hooren.** Cessare.

Hooren/be-hooren. Pertinere, cōpetere.

Hooren. j. **horen.** Cornu.

Hoorick. *vetus fland.* Pars quedā capitis.

Hoorinck. Spinalis dorsi medulla, quæ ad os caudæ quod ad anum desinit, porrigitur: cerebrum longum *dicitur Macrobio. Leuin. Lem.*

Hoornick. j **hornick.** Cornu.

Hoosen. j. **oosen.** Haurire.

hoos-drup. j. **oos-drup.** Subgrunda.

Hope. Spes, fiducia, confidentia, exspectatio. *ger. hoffnung: ang hope.*

hope-loos. Exspes.

hopen. Sperare, confidere, exspectare, fidere, spem habere, fouere, pascere, nutrire: spe teneri, lactari, duci, euehi, tolli: fiduciā habere *ger. hoffen: ang. hope.*

hopelick. Sperabilis.

hoper. Sperans.

hopinghe. Spes, expectatio.

Hoppe. Vpupa, epops. *ger. hopff, vvidhopff: gal. huppe, hupe: ital. vpega: angl. hovvpe.*

hoppe. Obscena, spurca mulier: & Meretrix. *quæ Plauto* vpupa *dicitur.*

hoppe-top. *fland* j. **hoppe.** Vpupa.

Hoppe/hoppe-kruyd. Lupus, lupus salictarius. *officin.* lupulus. *ab* **hoppen** *siue* **huppen**: *quòd saliat, siue adscendat arbores ger. hopffen: gal. houblòn: angl. hoppes.*

hoppen-korf. j **stuyck-mande.**

hoppen. Condire siue miscere lupulo.

Hoppel/hoppel-koe. j. **bonte-koe.** Vacca maculosa.

Hoppen/hoppelen/hobben/huppelen. Salire, saltare. *ger. hoppen: ang. hoppe.*

Horcken. *fland.* & **harcken.** *frif.* j. **luysteren.** Auscultare. *ang. harken, herken.*

Horcken. *fris.* Contrahere membra vt calefiant.

Horde/hurde. Crates, cratis, gerræ.

horde in de venster. Transenna, clathri, clathra, cancelli.

horden wandt. Paries cratitius.

Horen/horn. Cornu. *germ. horn: gal corne: ital corno. hisp. cuerno: ang. horne.*

horenken. Corniculum.

horenken oft koppe. Cucurbita, cucurbi-

curbitula. Horenken/papier-huysken. Cucullus, inuolucrum chartaceum instar corniculi.
horen/zee-horen. Cochlea.
horen. *vetus. sax.* j. hornick. Angulus.
horen hoef. Vngula quadrupedum.
horen beeste. Cornutum animal, cornuta bestia.
horen-bie. *fris.* Crabro.
horen-blaeser. Cornicen, cornicularius, buccinator, classicus.
horen-draegher. Corniger. & Curruca: Adulteræ maritus: qui natos è mæcha vxore liberos pro suis legitimisque educat. *vulgò* cornutus.
horen-drooghe. Siccus instar cornu. *Catull.* Sicciora corpora cornu. & Cornu magis aridum.
horen-dul. Cornupeta: cerebrosum animal, furiose cornu petēs siue feriens
horen-herd. Corneolus, durus instar cornu.
horen-heul. Papauer corniculatum.
horen-loos Mutilus, carens cornibus.
horen-maend. *rectiùs* hoeren-maend. December.
horen perckemēt. Membrana vitulina.
horen-slangde. Cerastes.
horen-slecke. Cochlea.
horen-steen. *ger. sax, sicamb.* Silex. *à duritie & colore cornu.*
horen steen *vet.* j. hoeck-steen. Lapis angularis.
horen-stootigh. Cornupeta, petulcus.
horen-verwe. Corneus color.
horen-visch. *sax* j. gheepe. Acus.
horen-voetigh. Cornipes.
horen-worm. Seps: *vermis qui cornua erodit.*
horenen. *fland.* Canere cornu.
horener. Cornicen.
horener. Corniger, cornutus.
horener/hornte. *sax. sicamb* Crabro.
horener. *vetus.* Arcus: cornu, *Virg propriè autem* Arcubalista, scorpio.
horen-bedor/horn-bedor. Scarabeus cornutus, scarabeus Lucanus, taurus. *vulgò* ceruus volans: *animal ex insectorum genere prælongis ac bisulcis cornibus armatum.*
horen-toren. *holl. fris.* j. wespe. Vespa.
horinck. j. hoorinck.
hornick. *vetus. fland.* Angulus.
hornick-steen. *vetus.* Lapis angularis.
hornick. Spina galeæ. *vide* hoorinck.
horninck. *germ. sax. sicamb.* Februarius mensis. *q.d.* mensis cornuum: *a deciduis ceruorum cornibus: tunc enim cornua reijciunt cerui: vnde & Græcè hic mensis dictus* ἐλαφηβολιὼν, ἐλάφιος. *Adr. Iun. Aut fortè, meo quidem iudicio, ab* horen/hooren *siue* op-hooren i. desinere, finem facere: *quòd remissum geiu, tunc incipiat desinere: qua etiam ratione* sporckel *inferioribus Germanis frequentiùs dicitur.*
hornsel. j. horsel. Crabro.
hornte. *vetus sicamb.* Crabro. *angl. hornet.*
Hors/horse/ors. *vetus. fland. ang* j. ros. Equus.
horse-breker. *vetus.* Equiso. *angl. horse breake.*
horsel. Crabro, tabanus, asilus, oestrum. *dicitur ab* horse. i. equus: *est enim propriè insectum ex equis creatum, equos & armenta infestans. Ouid. Pressus humo bellator equus crabronis origo est.*
horselen. Oestro incitari, insanire, furore exagitari. & Bombilare. & Rixari.
horselinghe. Oestrum, insania, furor. & Rixæ. & Bombilus.
horseler. Oestro percitus, insanus, furiosus.
Horscht/horst. Virgultum: sylua humiles tantùm frutices proferens, frutetum, frutectum, senticetum.
Hort j. stoot. Pulsus, pulsatio, impulsus; illisus, us; offensa. *gal. heurt: ital. vrto: ang. hurt.*
horten. j. stooten. Pulsare, illidere, allidere. *gal. heurter: ital. vrtare: ang. hurte.*
Hortigh/hurtigh. Expeditus, promptus, agilis, vegetus
Horts. *fland.* Echinus, erinaceus, hericius
Hose. *ger. sax sic. holl. ang.* Caliga.
hose leerse. Ocrea. *vulgò* osa. *gal. houseau.*
hose. Theca coriacea.
hose-banden. j. kousse banden. Fasciæ crurules.
hose-mond. Vranoscopus. *genus piscis.*
Hotte. *fland* Corbis dossuaria. *gal. hotte.*
hottener. Cistifer.
Hotte. *fris. holl. sic.* j. matten. Lac scyston.
hot gack. *sax. sicam.* j. hoppe. Vpupa.
hotten. Coagulare, coalere, coalescere, concrescere.

hotten.

hotten. Euenire, succedere. Wel hotten/ qualick hotten. j. ghe-lucken.
Hou. j. hof. Celeusma nauticum, clamor nautarum, helciariorum, &c. Den hou gheuen/ den hof geuen. Celeusma clamare.
hou-boots-man. Celeustes, hortatora.
Houaer. *flaud.* j. ope-vaer. Ciconia.
Houd hold huld. Fauens, beneuolus, amans, fidus, fidelis. *hinc* Vriend-houd. amico fauens. Heer houd. fauēs domino. *quidam* hou & houw scribunt.
houd seligh hold-seligh. *sax* Comis.
houde. *vetus* Fauor. & Comitas.
Houde haude/ pelle. Tunica, concha, cortex, valuulus, operculamentum: siliqua, folliculus, calyx. & Spica. *dicitur* houde *quòd fabas, pisa, legumina contineat seruetque.*
houde. j. houwe. Turbo.
houde. *holl.* Ius retrahendæ emptionis. .i. kalengieringhe.
houde. *vetus.* Ansa. *ang holde.*
houde. Statim, confestim, citò. Soo houde. j. soo haest als. Simulac.
Houden. Tenere, seruare & Condere, reponere, custodire. *germ. halten: angl. halde, hilde, holde.*
houden sijn be-loftē. Seruare promissa, stare promissis, fidem seruare.
houden. Habere, in potestate tenere: & obtinere: & Vincere. & Continere.
houden staende. Sustinere.
houden van weerden. Ratum habere.
houden. Alere, nutrire, educare.
houden. Folliculum, valuulum, spicam proferre.
houden. Capere, tenere, obtinere, detinere, seruare.
houden. Manere, morari, commorari, agere, se continere in aliquo loco, habitare.
houden/ aen houden met iemanden. Stare ab aliquo, stare cum aliquo, assentire vel assentiri alicui, studere partibus alicuius: tueri alicuius causam, sentire cum aliquo, in alicuius sententiam pedibus ire, fouere alicuius partes, defendere, tutari.
houden. Aestimare, iudicare, existimare, ponere, ducere, sentire. Veel houden van sich seluen. Se ipsum magni facere, se extollere, efferre. Veur goed houden. Aestimare, reputare bonum, ratum bonumque habere. Veur sijnen vader houden. Habere loco patris, colere tanquam patrem.
houden veur vriend-schap/ vijand-schap. &c. Ponere loco beneficij, amicitiæ: loco contumeliæ, maledicti, criminis, &c.
houden veur ghe-daen. Actum habere.
houden veur vijand. Habere in hostiū numero: pro hoste habere.
houden. Gerere, hoc aut illo modo se habere, viuere. Sich eerlick houden. Gerere se honeste: honestè & decenter viuere
houden ende ont-haelen iemanden. Excipere, curare, tractare aliquem, habere.
houden ende voldoen. Præstare.
houdē. Celebrare. Bruyd-loft houdē. Nuptias celebrare, nuptias cum celebritate quadam facere, facere nuptias, exhibere conuiuium nuptiale. Wt-vaerd houden. Celebrare exequias, facere funus. Vier-dagh houden/ hoogh-tijd houden. Celebrare diem festum, feriari, solenne celebrare.
houden herberghe/ backerije/ &c. Exercere cauponam, agere cauponem: exercere furnariam &c.
houden schole. j. op-houden. Agere ludimagistrum. Raed houden. Consilia agere, inire consilia. Wacht houden. Stationem agere.
houden de vier-schaere. Agere forum, dicere ius, de controuersii iudicare.
houden/ op-houden een kind. Alere, educere, educare puerum.
houd-kind. Alumnus. j. voester-kind.
houden. j. houwen. Matrimonio iungere vel iungi
houd-vast. Fibula ferrea, fibula adunca.
houd-vast/ tapaerd. Homo tenax, auarus.
houder. Tenens, qui tenet.
houder. *vetus.* Præfectus.
houder. Receptaculum, retinaculum.
houder/ visch-houder. Nassa: vimineū textum in quo pisces seruantur & aluntur.
houd-achtigh. Tenax.
Houe. j. hof.

houel/hoeuel. *fax. ſicamb.* j. hult. Gibbus, tumor.

houel/hoeuel. *fax. ſicamb.* j. ſchaeue. Dolabra. *ger. hoble.*

houel/heuuel. Collis, monticulus, cliuus. *ger. hubel.*

houelken. Cliuulus, grumus, grumulus, terræ tuber.

houelen/heuuelé. Aſſurgere in cliuum, excreſcere in collem, extuberare.

houelachtigh. Cliuoſus. & Gibboſus.

houelinck. Palatinus, aulicus.

houelingen. Palatina officia, aulici, officiales aulici.

houen/ houéren/ hof houden. Epulari, comeſſari, agitare conuiuia, ſplendidè & lautè viuere aulico more.

houéren. Epulari, comeſſari: agere conuiuia.

houéren. *ger. fax.* Præſultare.

Houen. Colere hortum.

houenier. Holitor, hortulanus.

houenierſter. Hortulana, holitrix.

houenieren. Colere hortum.

houen ende hupſen iemanden. Domo recipere aliquem. *vide* hof-ſtad.

houeſch en ſchoon. *vetus.* j. hupſch.

hout. Lignum, materia. *germ. holtz: ang. vvood.*

hout. *vetus.* Sylua. *hinc pagorum nomina.* Bogh-hout/ Bugghet-hout/ Ooſter-hout/ *&c. ita quoque vvoode anglis & veteribus ſaxonibus* lignum & ſilua *dicitur.*

hout-beptel. Cuneus.

hout-bieker. Faber lignarius, materiarius, negotiator abietarius, abietarius.

hout-draed/hout-iaeren. Pecten: linearum tractus qui in longum excurrit in materia.

hout-draeyer. j. draeyeler. Tornio.

hout-duyue/ hol-duyue. Palumbes, palumbus, liuia.

hout haelen. Lignari.

hout-haeler. Lignator.

hout-huys. Lignile.

hout-iaeren. j. hout-draed. Pecten. *linearum tractus unde lignorum ætas dignoſcitur.*

hout-kraeye. Picus niger, cornix ſilua-tica.

hout-laeghe. j. hout-mijte.

hout-maeye. Coſſus, teredo.

hout-merckt. Forum lignarium.

hout-mijte. Meta ligni, ſtrues.

hout-ſaghe. Runcina, ſerra dentata.

hout-ſagher. Serrarius, priſtes.

hout-ſagen. Materiam ſerra deſecare.

hout-ſnyppe. Gallinago, ruſticula, perdix ſiluatica, ruſtica.

hout-ſtal. Lignile.

hout-voyſter. j. boſch-goeder. Saltuarius.

hout-werck. Materia, opus ligneum, materiaria fabrica. & Opus inteſtinum, ſublicium.

hout wercker. Faber lignarius, faber materiarius.

hout-woym. Coſſus, teredo, termes: vermis ligna erodens.

hout-achtigh. Lignoſus.

houten/van hout. Ligneus, a, um.

houten aenſicht. j. berderen.

houten bruggе. Pons ligneus, ſublicius.

houten ſchoenen/holt blocken. Calones, ſoleæ ligneæ.

houten mēſch. *adag.* j. ſwaer-moedigh. Melancholicus.

houten naeghel. j. ſpie.

Houtten. Claudicare. *ang. halte, haulte.*

houttende. Claudicans, claudus.

Houw. Eho, heus.

houw. j. hou. Celeuſma.

Houwe. j. houde. Tunica ſiue calyx fabarum.

houwe/houw/hauw. *ger. fax. ſicamb.* j. hoy. Fœnū, herba reſecta in pabulum.

Houwe houw/hauwe. Inciſura, inciſio, inciſus, us, ſectura, ſectio, cæſura.

houwe. Cæſio, lignorum cæſura.

houwe/wonde. Vulnus.

houwe. Turbo: ventus è depreſſa nube contortus: *ſic tent. dictus, quòd obuia queque decutiat & proſternat.*

houwe in d'ooghe. Vnguis; membranula quædam in oculo.

houwe/houweel. Ligo, bipalium, paſtinum. *ger. hauvven: ſax. hovve. gal. houe, hoyau.*

houweel. Paſtinum, marra, irpex: & Bipennis: & Runcina, Sarculum.

Houwen/hauwen. Secare, inſecare, putare, amputare, ſcindere, cæſim ferire.

houwen in ſtucke. Diſſecare. *ang. hevve.*

houw-baer. Maturus putari ſiue amputari, cæduus.

houw-

houw-bancke. Lanionia mensa, mensa in quâ carnes scinduntur.
houw bijle. Securis.
houw-bosch. Cædua silua.
houw-mes. Falx putatoria, falx siluatica, falx arboraria.
houw-spaenderen. Assulæ.
houwens. Cæsim. **houwens ende stekens**. Cæsim & punctim.
houwer. Sector, putator: & Pastinator..
houwer. Ensis, securis.
houwinghe. Sectio, putatio, amputatio.
houwen/houden/houwelicken/hijlicken/hilickē/eelicken. Matrimonium contrahere, inire, sortiri: iungi matrimonij fœdere, connubij fœdus inire: ducere vxorem: nubere viro, maritari, viro tradi seu sociari: *ab* **hou/houd/hold** *siue* **huld**. i. fauens, fidelis: *vnde etiam vet. dictio* **ghe-houw** *eñ* **ghe-trouw**: & **vriend-houd/heer-houd**. *Connubium enim fidum & stabile imprimis esse debet: vnde & Senecæ fides sacrata coniugij dicitur.*
houw-baer. Maturus vel matura coniugio.
houw baere maeght. Virgo nubilis, matura viro.
houw-sieck. Appetens nuptiarum.
houwelick/houdelick/houlick. Coniugium, connubium, matrimonium, matrimonialis vel coniugalis copula, iugale vinculum, iugalis nodus.
houwelick-maecker. Auspex.
houwelicks. Matrimonialis, coniugalis.
houwelicks goed. Dos, res dotalis, bona nuptiarum causa tradita, pecunia marita, dotalis.
houwelicksche veur-waerde. Pactum matrimoniale, contractus coniugialis, syngrapha connubialis, conditiones siue condictiones nuptiales, tabulæ matrimoniales.
houwelickschen band. Iugale vinculum, copula matrimonij.
houwelicken. Maritare, connubio iungere, collocare matrimonio, nuptui, nuptū dare: despondere: & Connubio iungi: ducere vxorem: nubere viro.

H V

hubbelen. *fland*. j. **huppelen**. Saltitare.
hube. j. **huybe**. Bubo.
huberon. *vetus*. j. **hoppe**. Vpupa.
hucken. Desidere, subsidere, residere, obsidere, in terram se submittere.
hucken van swaeren last. Pandari, incuruari, cedere ponderi.
huck-schouderen. Humeros cōtrahere.
huckende. Subsidens, incuruus, pandus.
hucker. Reses, deses, incuruus, pandus: & Insidiator, subdolus.
hucker. j. **hoecker/huecker**. Institor, propola, caupo.
hucker/huckerken. Myscelus, nanis cruribus.
huckup. *sax*. Singultus.
hudsen/hedsen. Panniculi, panni viles, triti & laceri.
huede/hueden. j. **hoede/hoeden**.
hueck. *sax*. j. **huygh**. Vua.
huel. j. **heul**.
huelfte. *holl*. Sculponea, solea lignea.
hueghel. j. **heughel**. Climacter.
huelte. j. **heulte**. Imum fossæ.
huepe. j. **heupe**.
huere. j. **hure**. Caput apri.
huere. *fland*. j. **ure**. Hora.
huere. *vetus*. j. **hoere**. Meretrix.
huere/hueringhe. Conductio, locatio.
huere/huer-loon. Locarium, pensio, merces.
huer-cedel. Tabulæ conductionis aut locationis: contractus.
huer-gheld. Locarium, pensio.
huer-knecht. Mercenarius.
huer-loon. Locarium, pensio, merces.
huer-peerd. Equus meritorius, conductitius.
huer-waegen. Vehiculum meritorium.
huer-waere. *vetus*. j. **huere**. Conductio, locatio.
hueren. Conducere. *ang hyre*.
huerlinck. Mercenarius, mercede conductus.
huerlinck. Conductor. **huerlinck van een huys**. Conductor domus: inquilinus, in conducta domo habitans.
huericken. *fland*. j. **ericken**. Ruminare.
hufte. *sicamb*. j. **heupe**. Coxa, coxendix.
hugghen. *vetus*. Obseruare, considerare.
huggher. Obseruator, explorator, corycæus.
huggeren. j. **huyueren**. Frigutire.
huggherigh. j. **huyuerigh**. Frigutiens.
huy/hauw. j. **hoy**. Fœnum.

huy/

Huy/hoy. *holl. fris.* j. weye. Serum lactis.
Huyben/huybekē Busio, asio, otus, noctua, vlula. *ger. huvv: gal. hibou: hisp. buho.*
Huych. j. huygh. Vua, vuula.
Huychelen. Blandiri, assentari. *germ. heuchlen.*
huycheler. Adulator, assentator.
Huycke. Toga, pallium. Huycke oft falie der vrouwen. Calyptra, palla. *Dicitur* huycke. *q.d.* hoedke/ *ab* hoeden. i *à tuendo sicut* toga, *à tegendo.*
huyck oft huycksken nae den wind hanghen. Seruire scenæ: seruire tempori: versare suam naturam & regere ad tempus, *Cicero.* ad nutum aliquorum circumferri.
huyck maecker. Pallio.
Huyd/huyden. *ger. sax. sicamb. holl.* j heden. Hodie.
huydigh. Hodiernus. Huydigē dagh. Hodie, dies hodiernus.
Huyd/ vel. Cutis, pellis: corium, scortum, tergus, exuuiæ *ger. haut: ang. hyde.* Metter huyd be-taelen. Tergo luere.
huyd ende haer-straffe. j. stoepe.
huyd vetten. Depsere corium, subigere pelles.
huyd-vetter. Coriarius, alutarius, subactarius, depsitor: qui coria & tergora depsit & pinguefacit.
huyd vetterije. Officina coriarij.
Huyden. j. heden. Hodie.
Huyden. *vetus.* j. hoeden. Custodire, conseruare.
Huyder/ uyder/ wder/ euder. Vber, mamma. *dicitur tantùm de bestiarum mammis.*
huyder-bret/ euder-bret. Sumen. *q.d.* huyder-braed. i. vberum siue abdominis assum.
huyderen uyeren. Turgescere vberibus siue mammis, *vt vaccæ fœtui maturæ.*
Huygh. Vua, vuula, columellæ inflammatio, vuæ gutturis tumor, columella procidua.
Huyl. j. wl. Vlula.
huylen. Vlulare, eiulare: quiritari, plangere, lamentari. *ger. heulen gal. hurler: ital. vlulare: hisp. aullar.*
huyler. Vlulator, eiulator.
huyler/ *holl.* Cygnus, olor: *à querula voce sic olorem dici putat Adr. Iunius.*
huylinghe. Vlulatus, eiulatus: planctus, lamentatio.
Huype. *holl.* j. hoppe. Vpupa.
Huys. Domus, ædes, ium. *ger. hauss ang. house*
huys. Familia, prosapia. Van edelen huyse ge-borē. Nobili familia natus.
huys. *vetus.* j. hof. Epulum.
huys. Antacæus: esox, siue exos: *piscis genus. vulgò* huso: *sax* huse: *quod domunculæ instar se ostentet, vt quidam putant. vel q.d.* hys *siue* hysca: *vnde & Illyricè* huys *appellatur, nimirū à pinguedine seu lardo quoporcū refert. Gesner.*
huys-alame. Supellex.
huys-arme. Egeni occulti: qui domi se tenuiter continent.
huys-backen brood/ huys-brood. Panis cibarius, secundarius, autopyrus, confusaneus, secundus, domesticus, domi coctus.
huys-blas. Ichthyocolla, glutē piscium. *dicitur* huys-blas *q.d.* huysen-blase. *fit enim ferè ichthyocolla ex husonum vesica. Gesner.*
huys-brenner bus-brenner. *ger.* Scarabæus maiusculus, galeatus, rubris cornibus, & alis testaceis armatus.
huys-buyck. Victum manu quærens, χειρόβιος. *vulgò* ventrimanus. & Incola.
huys-berd/ hangh-berd. Insigne ædiū: signum domus.
huys-brief. Insigne locandarum edium.
huys-braecke. Irruptio in ædes
huys-breker. Effractor, vecticularius.
huys-bie. Auis domestica.
huys-deerne. Focaria.
huys-drop/ dack-drop. Stillicidium, stillæ de tecto cadentes.
huys-drop/ hoos-drup oos-drup. Subgrunda. vel subgrundia.
huys-duyue. Columba cicur, domestica, palumbus cicur, cellaris.
huys-duyue. *adag.* οἰκουρός. qui semper domi desidere gaudet: cochlea:
huys-esel. j. huys-duyue. Cochlea.
huys-endte. Anas cicur.
huys-ghe-noot. Domesticus, familiaris.
huys ghereck. *vetus.* Supellex, vtensilia.
huys ghe-sind. Familia domus.
huys ghe-reede. j. huys-raed. Supellex.
huys-god. Lar, deus domesticus.

huys-

huys-goden. Penates, lares. dij domestici, dij patrij.

huys-hann. Gallus gallinaceus.

huys-heer. Herus, herus domus, dominus, paterfamilias: & Conductor domus, inquilinus.

huys-hond. j. huys-wachter.

huys houden. Alere familiam, gerere rem domesticam, tueri siue curare rem familiarem: & Parcere siue comparcere familiæ, parsimoniam adhibere, frugem facere, familiæ curam habere.

huys-houder. Oeconomus, vir œconomus, administrator rei familiaris.

huys houdinghe. Oeconomia.

huys-houdigh. Frugi.

huys-huere. Locarium, pensio, merces inhabitationis ædium alienarum.

huys-kappelle. Lararium, sacrarium domesticum.

huys-knecht. Famulus: scoparius. & Oeconomus, columella.

huys-lieden. Inquilini: & Coloni.

huys-loock. *sax. ficamb. holl.* j. donders baerd. Sedum maius. *sic dictum quòd super tecta crescat & folia porri similia habeat. ang houseleke.*

huys maeght. Famula, ministra, ancilla: scoparia.

huys-man. Vir domesticus, paterfamiliâs, maritus. & Inquilinus. & Agricola, colonus, villicus, ruricola.

huys-meester. j. hof-meester. Oeconomus.

huys-meyer. *vetus. ger.* Oeconomus, maior domus.

huys-moeder. Materfamiliâs, matrona.

huys-mussche. Passer domesticus, passer tecticolus, passer solitarius.

huys-raed. Vtensilia, supellex, bona mobilia *q.d* huys-reed. *nempe* res ad quotidianũ vsum patrisfamiliâs paratæ, *secundùm l. C. tit. de supell. leg. vnde* & ghe-reede / huys-ghe-reede & ghe-rade *dicitur. germ. haußrath. sax. hußgerath.*

huys-raed. *metaphoricè.* Peculium, *apud Plaut. & Petron.* veretrum, genitalia. *q.d.* vtensilia. *honesta rei turpis circumlocutione.*

huys-raed houden. *vet.* j. huys-houden. Tuen rem familiarem.

huys-rekel. j. huys-wachter. Canis domesticus.

huys-sacte huys-sete. *vet.* Domesticus: familiaris.

huys-soeckinghe. Inquisitio in domicilia. & Irruptio in ædes.

huys-soeckinghe doen. *vet. sax. ficamb.* Irrumpere in ædes violenter, & cum impetu ingredi.

huys-slanghe. Coluber.

huys-slacke. Limax, cochlea nuda.

huys-soyghet. Oeconomus.

huys-stofferinghe. Supellex.

huys-stormer. Effractor.

huys vader. Paterfamilias, maritus.

huys-volck. j. huys-lieden.

huys-vriend. Familiaris.

huys-vrouwe. Hera domus: & Vxor, domina, nupta, socia thori.

huys-wachter. huys-rekel. οἰκουρός, canis domesticus, canis villaticus, canis assiduus.

huys-weecke. *sland.* j. huys-arme.

huys-weert. *sax. ficamb.* Maritus, herus domus.

huys-werck. Negotium domesticum, opus domesticum.

huys-wijf. Materfamiliâs, domina, hera domus.

huys-wortel. *germ. sax.* j. huys loock. Sedum.

huysen. *vetus.* j. houen. Epulari. *hinc* paesch-huysen.

huysen ende houen iemanden. Recipere aliquem hospitio, domo, tecto.

huysen. *vetus. sland.* Domum ædificare.

huysinghe. Domicilium, ædificium.

huysinck. Parcus, frugi.

huysinck dier. Animal cicur, mansuetum, domesticum.

huysinckelicken. Frugaliter.

huys-sitten. *holl.* j. huys-armen.

huysken. Domuncula, ædiculæ, parua domus, paruæ ædes.

huysken. Theca, loculus in quo aliquid reconditur. huysken van peper ofte ander crupden. Cucullus, inuolucrũ quo aromata claudũtur.

huysken. j. huyse. Siliqua, gluma, calyx, theca seminis *ang huske.*

huyssier. j. deur-waerder. Accẽsus, appantor, ianitor, ostiarius. *gal huyssier,*

ab hun,

ab huis.gal.i. ostium. *ital. vssiere: ang. husser, vsser.*

Huyue. Reticulum, capillare, vitta.

huyue. *vet fland.* j. huygh. Vua.

huyue. j. menigh-voude. Echinus, bouis ventriculus.

huyue des in-ghe-wandts. Omētum.

huyue vanden waghen. Tympanum currus.

huyuen-bandeken / huyuen-bindsel. Tænia.

Huyuē. Caput operire, cōtegere amictu.

Huyueren. Horrere, horrescere, frigutire, sentire intrinsecus algorem seu tremorem.

huyuerigh. Frigutiens, horrens frigore.

huyueringe. Horror, tremor præ frigore

huyueringhe van kortse. Perfrictio, quercera febris: rigor: frigus quod in accessione tertianæ febris tremorem adducit.

Hulcke/koop-vaerders schip. Holcas, nauis oneraria, grauis, frumentaria: stlata, nauigium latum vastumque. *sax. holck: ital. hulca: ang hulcke.*

hulcke/kinck-horen. Piscis turbinatus.

Huld/hold. Fauens, amicus, beneuolus, amans.

hulde. Suffragium, fauor, gratia, fides, fidelitas. & Amor.

hulde/manschap. Obsequium & obseruantia clientis siue vasalli: hominium. *vulgò* homagium.

hulden/ hulde doen. Obsequium & fidem præstare. & Suffragio ornare.

hulden den lands-heere. Inaugurare principem, initiare principatui, suffragiis dedicare principatui, solenni suffragio eligere principem: præstare domino iuramentum fidelitatis. *vulgò* homagiare.

huld-schenck/huld-ghifte. Coronariū: munus quod principi ad inaugurationem aut nouum honorem datur.

Hulle/hooft-doeck. Capitium, plaga, plagula, velamē muliebre capitis, rica, ricula, calantica, vitta, redimiculum.

hullen. Redimire caput, caput tegmine ornare.

hulsel. j. hulle. Capitium.

Hulpe/hulpen. j. helpe/helpen.

Hulse/hulsche/huldsche. Siliqua, calyx, folliculus, gluma, vtriculus, inuolucrū seminum in frugibus.

hulsen-vrucht. *ger. sax.* Legumen.

Hulsen ende bulsen. Tussire vehementer, quassari vehemente frequenteque tussi: vulsare, *apud Veget. germ. bulsen. Gesner.*

Hulst. Ruscus siluestris, aquilenta, aquifolia. *gal. houlx.*

Hummel. j. hommel. Fucus.

Hummen. j. hemmen. Mutire.

Humsken. *sicamb.* j. krekel.

Humpelen. *sicamb.* Ineptè operari.

humpeler/humpel-man. *sicam.* j. brodder. Imperitus suæ artis, ineptus operator.

Hungher. *ger. sax. sic.* j. hongher. Fames.

Hungkeren. Affectare, cum affectu petere: *proprie est infantum & puerorum mammam aut alimoniam appetentium.*

hungkeren. *fland.* Hinnire.

Hupe/huppe. j. heupe. Coxendix.

Huppe/huppetub. *flād.* j. hoppe. Vpupa

Huppelen/huppen. Saltitare, subsilire, subsultare, persultare, exsilire, tripudiare, argutari.

huppel-koren. j. hopper. Locusta.

huppelinck. *vetus.* j. vorsch. Rana. *Ouid. 15. Metaph. de Rana: apta natando Crura dat: vtque eadem longis sint saltibus apta.*

huppeler. Subsultor.

huppen. Saltare.

hupper / hipper. *sax. fris. sicamb. holl.* j. sprinck-haen. Locusta.

Hupsch. Speciosus, formosus, decorus, pulcher, venustus, bellus.

Hurcken. j. horcken. Auscultare.

Hurcken/horcken. *holl.* j. hucken. Inclinare se.

Hurde. j. horde. Crates.

Hure. Caput apri aut cerui. *gal. hure.*

Hurigh/hurlingh. *germ.* Hornus: intra primum adhuc annum.

hurighen wijn. *colon.* Vinum hornum.

Hursel. j. horsel. Crabro.

Hurten. j. horten. Pulsare.

Hurts. j. horts. Hericius.

Hus-brenner. j. huys-brenner.

Hussack/husseck/hus-huyck. *germ. sax. sicamb.* Toga, pallium. & Mastruca. *ger. husszacken, huzeck, hus-iack.*

Hussen/husschen. j. hisschen. Stigare, instigare.

Huts

huts/hutſinghe. Concuſſus,us.
hutſen hutſelen. Quatere, concutere, ſuccutere, quaſſare, conquaſſare: & Labefactare,agitare.*gal hocher.*
hutſ-pot. Caro iuſſulenta, iurulenta, carne, è iure: aulicocia, orum. *dicitur à concutiendo: quòd carnes conficiſſe,& in iure ſuo coctæ à coquo in olla feruente concutiantur, ſuccuſſentur & inuertantur. gal.hochepot: ang.hotſpote, hotchepot.*
huttr. *vetus.ſax. ſic.*j. hoede/huede. Cuſtodia, protectio.
hutte. Tuguriũ,caſa,gurguſtiũ,attegiæ, mapalia, magalia,ligellum, ſcena,taberna,tabernaculũ, tentorium. *dicitur* hutte. *q d.* hude *ſiue* hoede/*à tegendo ſiue protegendo, eadem ratione qua* tugurium *Latinis. gal.cahute.*
hutteken. Tuguriolum,caſula.

I A

IA. Sic,ſanè,certè,etiam, imò, videlicet,ita eſt. *ger.ia.ang. yea, yee.*
ia dat meer is. Imò verò, quid quod,adde quod.
ia-herre/iae-man/iae-ſchepen. Iudex pedarius ſiue pedaneus.
ia-woord. Conſenſus, affirmatio.
Iachte.j.iaghte. Venatio.
Iack. *ſland.* Thorax, diplois,lorica.*gal. iaque: ital.giacco.*
iacke. *germ. ſax. friſ. ficamb.* Prætexta toga: veſtimẽtum quod tunicæ ſuperinduitur:& Supparus,ſupparum: & Endromis, veſtis rudis aut villoſa: & Gallica palla: & Tunica. *germ. sack: ang. iacke: iacket.*
Iacke. *ſland.*j.kletſooze. Scutica,flagellum aurigarum.
iacken. *ſland* Flagellare ſcutica.
iackener. Auriga.
Iaeghen.j.iaghen. Venari.
iaegh-pijcke.j.iaght-ſpiet.
Iaer. Annus. *ger.iar: ang.yere,yeare.*
iaer ende dagh. Annus & ſex ſeptimanæ:& (*veteris ſaxonum more*) tres inſuper dies.
iaer-boeck/iaer-tijd-boeck. Annales, chronica.
iaer-dicht. Verſus chronologicus,chronographicus.
iaer-dzaed.j. hout-iaer/hout-dzaed. Pecten,pectines: lineæ ſiue venæ in arboribus.
iaer ghetijde. Anni tempus.
iaer-ghetijde. Annus vertens.
iaer-ghetijden.j. iaer-tijden. Annalia tempora,anni partes.
iaer-ghetijde. Sacra anniuerſaria, feriæ ſolennes, ſtatæ, certæ, & quotannis recurrentes: anniuerſaria ſolennitas, dies anniuerſarius,memoria anniuerſaria. Annuus dies,*apud Tertullianum.* & Annuæ parentationes.
iaer-ghe-tijde houden. Feralia vel parentalia annua celebrare: oblationes annuas reddere,*Tertullian.* annua die facere pro defunctis: annuis diebus dormitionis offerre, *Tertull.* anniuerſaria die agere memoriam defuncti.
iaer-gheld. Annua,orũ: ſolarium vnius anni.
iaer-koſt. Annona, æ.
iaer-loon. Annua merces, annuum ſtipendium.
iaer-merckt. Nundinæ, forum nundinarium,mercatus,panegyris.
iaer-ſchaere. Annorum multitudo, numerus annorum, anni præfiniti: & Puberta, tẽpus pubertatis, ætas quatuordecim annorũ. & Annus plenus, completus, integer: anni ſpatium: & Prouentus anni, opora.
iaer-tanden. Gnomones iumentorum.
iaer-tijden. Horæ anni, tempora anni. Vier iaer tijden. Anni horæ,quatuor anni tempora, *nempè hyems, ver, æſtas, autumnus.*
iaer-tijd-boeck. Annales,libri chronici, chronica,orum.
iaerſ-auond. Pridie calend. Ianuarij.
iaerſ-dagh. Calendæ Ianuarij.
iaerſ miſſe. Calendæ Ianuarij: primus dies incipientis anni.
iaeren. Annuare,perennare.
iaerens/t iaeren. Anno elapſo, anno ſuperiore.
iaerigh/iaerlinck. Anniculus, annotinus. & Hornus,hornotinus.
iaerigh oft iaerlingh kind. Puer anniculus,puer vnũ natus annum. Twee-iaerigh. Biennis. Drij-iaerigh. Triennis.
iaerighen tijd. Tempus annale,tempus vnius anni.

iaerigh/van desen iaere. Hornus. Jaerighen wijn. Vinum hornum, hornotinum.
iaerigh/be-iaert. Maturus annis, maior annis, pubes.
iaerlick. Annuus, anniuersarius, solēnis.
iaerlick in-komen. Census, annuus reditus.
iaerlicks. Annuatim, singulis annis, quotannis, in singulos annos, anniuersariè, annua vice.
iaerlingh. Anniculus, vnius anni.
Jaghen. Venari, indagare, agitare feras, insequi feras, sectari beluas, apros, ceruos: & metaphor. Festinare, properare, deproperare.
iaghen deur de spiessen. Prepilatis hastis obiicere, spiculis ludibrium obiicere.
iagher. Venator, indagator, vestigator.
iaghers gaerē j. iaght-gaeren. Cassis.
iagherande. vetus. Viuarium, & Velitatio.
iagherse. Venatrix.
iagherye. Venatio: & Viuarium, leporarium.
iaght. Venatus, venatio.
iaght iaghte/iaght-schip. Liburnica, celox: nauis prædatoria piratica, myoparo, piraticus myoparo. nauis triremis formâ, incredibilis celeritatis.
iaght-garen Plagæ, retia, cassis.
iaght hond. Canis venaticus, canis venator, canis Gallicus.
iaght-horen. Lituus, cornu venatorium.
iaght-net. Plagæ, cassis.
iaght-peerd. Venator equus: & Veredus.
iaght-schip. j. iaghte. Liburnica.
iaght spriet/iaght-stock. Venabulum.
iaght-vogel. Accipiter.
iaght-werck. Venatio.
iaghten. Venari, cursitare: & Festinare, properare, accelerare.
iaghtigh. Venaticus: & Properus, præproperus, valde celer & festinus.
iaghtigh. sax fris. j. loopigh. Catuliens.
Jaloes ieloes. Zelotypus, zelotes. gall. ialoux ital. zeloso, geloso: hisp. celoso: angl. ielouse.
ialoesye ialoes heyd. Zelotypia
Jamer/iammer. Miseria, calamitas, ærumna.
iammeren iammerlick klaghen ende schreyen. Lamentari, voce querula & tristi damnum ac dolorem tristari.
iammeren/deren. Misereri, miserari, misereſcere. My iammert. Miseret me.
iammerlick. Lamentabilis.
iammerlick gheschrey. Lamentatio lamentum.
iammerlicken. Miserabiliter, miserè: miserandum in modum.
iammer-hertigh. Misericors.
Jampelen. j. sanckelen.
Jancken/keffen. Gannire. & Vagire.
iancken huylen. Vlulare.
iancken bassen. Latrare.
iancker Gannitor, latrator.
Jannette iennette/iennetteken. Narcissus, lychnus siluestris.
Jatten/ietten. Sarrire agrum, sarculare, runcare.
iat houweel. Sarculum, capreolus.
Jauelijne. Hasta: lancea velitaris, leuis: spiculum, sarissa. gal iaueline: ital. iauerina ang. iauelin.
iauelijnken. Aclis, tragula.
Jaute fris. Scyphus ligneus: & Donum.

I B

Iben boom. holl. fris j. teuen-boom. Taxus.

I C

Icht. j. iet. Aliquid.
icht-wat. j. wat/etwat. Aliquid.
Ichten. fris. j. ghichten. Fateri.
Ick. Ego, ipse. ger ich: gal. ie: ang. i.
ick selue. Ego ipse, egomet, idem ego.

I D

Id sax fris. j. het. Id, hoc, &c.
Ider. j. ieder. Quisque.

I E

Ie. vetus. Aliquis: & Vnquam.
ie-ghelick. Omnis, quilibet, quiuis, quisque, vnusquisque.
ie-man/ & per paragogen, iemand. Aliquis, quispiam, vllus, quisquam vnus, aliquis homo.
ie-mer. Vnquam: & Imò. & Aeternùm, æternè, perpetuo: & Saltem, imò, tamen, maximè.
ie-wat. j. iet-wat/et-wat. Aliquid.
ie-wers/ie-waers ie-weringhs. Vsquam, vspiam, alicubi.
Iechte. j. ghichte.

Iecke.

Ieeke. Paſſeris ſiue plani piſcis genus.

ieeke. *holl. friſ.* Opus mellarium vilius: mel vilius, ex apum genitura & mellis fæce expreſſum.

Ieeke. Oeſypum, œſypus, oſca, ouium ſordes: ſuccus ab immundæ vellere demptus ouis: ſudor ſordeſque lanis ouium adhærentes: ſuccidarum lanarum pinguitudo ſordida.

ieek-wolle, wolle met der ieeken. Lana ſuccida, vellus ſuccidum, lana illota, & ſordibus adhærentibus imbuta, lana ouis ſordida cum ſuo œſypo.

Ieeke ijeke hijcke. Vaſis menſura & capacitas, menſura capacitatis & ponderis iuſti: limitatio: ſignum ſiue nota iuſtæ menſuræ.

ieek-maete. Menſura deſignata.

ieek meeck/ieek ijſer. Tudicula.

ieeken/ijeken hijcken. Limitare, menſuram & pondus in vaſe deſignare: ſignum ſiue metam menſuræ iuſtæ indere.

Ieet/iet iet-wat. Aliquid.

Ieder. *germ ſax. ſicamb. holl.* Quilibet.

ieder man/ een-ieder. Quilibet, quiuis, quiſque, vnuſquiſque.

ieder-tijdts. *vetus.* Omni tempore, quouis tempore.

Ief. *vetus. holl.* j. ſcheer-garen. Stamen.

Ieft. *ſland.* j. aerd-bele, Hedera. *ang. yuie*

Ieghelijck. j. ie ghelijck. Omnis.

ieghe-welck. *vetus.* j. ie-ghelijck.

Ieghen. *holl* j. teghen. Contra.

Ieghen-woordigh. j. teghen-woordigh. Præſens.

Ieloers. j. ialoers.

Ieman. j. ie-man. Aliquis.

Iemer j ie-mer Vnquam.

Ieneuer-boom. j. gheneuer-boom.

Iennette. j. ghennette/iannette.

Ient. j. ghent. Bellus, ſcitus.

Iepen-boom. *ſic. holl.* j. olm. Vlmus. *ger.* yffenholtz.

Iergheud/iergens. j. ergens. Vſquam,

Iet/iet. Aliquid.

Iette. *friſ.* Tunica.

Ietten. j. iatten. Sarrire agrum.

Ieucken. j. ioocken.

Ieuen. *jax* Hedera terreſtris. *ang. iuye.*

ieuen-boom ieuen hout. Taxus, milax. *vulgò* itus. *germ.* eyben: *gal.* if: *ang.* yeuu.

Ieughd. Iuuenta, iuuentus, ætas iuuenilis, adoleſcentia, prætexta ætas, florens ætas, pubertas. *germ. iugend. ang. youthe.*

ieugh-doom. Iuuenta, ætas florens, adoleſcentia.

ieughdigh. Iuuenis, iuuenilis adoleſcēs, vigens, vegetus, florens ætate.

ieughdighlick. Iuueniliter.

ieughden. Iuueneſcere.

Ieweringhs. j. ie-wers.

I G

Igbel. j. egbel. Echinus.

I I

Iiben-boom. j. ieuen-boom. Taxus.

Iicke. j. ieeke.

Iidel. Inanis, vacuus, vanus, caſſus. *ijdel, ang.* Otioſus, deſidioſus, inanis.

ijdel/lichtveerdigh. Nugalis, friuolus, leuis, vanus.

ijdel van hoofde. Amens, demens, delirus.

ijdelen haeringk. Halec inane, lactibus & ouis carens.

ijdel-darm. Inteſtinum ieiunum: inteſtinum ſemper inane. *& metaph* Homo vorax & ſemper famelicus.

ijdel-nijte. Ambubaia, mulier vana, vaniloqua, vanidica, inaniloqua.

ijdelheyd. Vanitas, inanitas.

ijdelheyd van hoofde. Demētia, amentia, delirium.

ijdelick. Vanè, inaniter.

ijdelen. Inanire, exinanire, vacuare, euacuare.

Iif/ijf-boom. *ſland.* j. ieuen-boom. Taxus.

Iile. *ger. ſax. ſicamb. friſ. holl.* j. haeſte.

ijlen. j. haeſten. Properare.

ijlens. j. haeſtelick.

Iile. *ſicamb* j. egbel. Sanguiſuga.

Iipelijne. Tilia mas.

Iipen-boom. j. iepen-boom.

Iis/ijs. Glacies. *ger. eys: ang. iſe, yſe.*

ijs/ijſe. j. epe/epſe. Hiſcus.

ijſen-kruyd. j. epſen kruyd. Verbenaca.

ijſen. j. epſen. Horrere.

ijſ-baene. Planicies glaciata.

ijſ-blocken. *ſland.* j. kallupten.

ijſ-bout/ijſ boutken. Pirum acidulum, poltautumnale

ijſ-backe. *vetus. ſax* Stiria.

ijſ-oop/ijſ-top. *louan.* Trochus miſſilis,

turbo iaculabilis. q. d. trochus glacialis.
ijſ-dzoppel. Styria.
ijſ grauw. Cæruleus inſtar glaciei.
ijſ-hondeken. Canis Iſlandicus: ex Iſlandia ſiue glaciali regione.
ijſ-kekel. Styria, gutta gelu concreta.
ijſ houd. Gelidus.
ijſ-ſee. Oceanus glacialis, Scythicus, Septentrionalis, mare Amaltheum.
ijſ-ſpoze/voet-ijſer. Encentris: *ſtapes ferreus, aut ferreis mucronibus confixus, quo vtuntur qui lubricam glaciem calcant.*
ijſ-vael. Cæruleus inſtar glaciei.
ijſ-voghel. Alcedo, alcyon: *auis glaciali hieme pullos excludens.* & Iſpida: *auis circa aquarũ ripas glacie concretas degẽs.*
ijſachtigh. Glacialis.
ijſel. Styria glacialis. *ang. ijſele.*
ijſel/hijſel. Gelicidium, pluuia glaciata, pruina glacialis.
ijſelen/hijſelẽ. Pluere minutam glaciem, ſine pruinam glacialem.
ijſelinghe. Gelicidium.
ijſen. Glaciare gelare.
ijſen. j. bijten. Rumpere glaciem.
ijſen. *holl.* j. epſen. Horrere.
ijſelick. *holl.* j. epſelick. Horribilis.
Jiſer. Ferrum.
ijſer/hoef-ijſer. Solea ferrea.
ijſer/voeye. Compes.
ijſer-gheld. Pretium compedum: *pretiũ quod pro vinculis ferreis captiui penditur.*
ijſer-ghenſteren ijſer-ſtraelkens/ijſer-voncken j. ſenghel. Stricturæ.
ijſer-hard. Ferreus, aheneus, ſolidus & firmus inſtar ferri.
ijſer hard. j. ijſer-krupd. Verbenaca.
ijſer-krupd. j. epſen-krupd. Verbenaca. *ger. eyſerhart, eyſen kraut.*
ijſer-kuyl. Ferraria, ferri fodina,
ijſer-lijm. Ferrumen, glutinum ferri, glutinum fabrile.
ijſer-mael. Macula ferruginea.
ijſer-macligh / ijſer-mael-verwigh. Ferrugineus.
ijſer-mijne. Fodina ferraria.
ijſer-roeſt. Ferrugo, ferri rubigo.
ijſer-roeſtigh. Ferrugineus.
ijſer-ſlagh. j. hamer-ſlagh. Ferri ſcoria.
ijſer-ſmid. Faber ferrarius.
ijſer-ſmidſe. Fabrica ferraria, officina ferraria.
ijſer-tuygh. Arma ferraria, ferramenta.
ijſer-ver-we. Color ferrugineus.
ijſer-voncken. j. ijſer-ghenſteren.
ijſer-werck. Ferramentum.
ijſeren/van ijſer. Ferreus.
ijſeren man/ſeer herd-vaerigh. Chalcenterus, adamantinus: laboris, frigoris & inediæ patientiſſimus. q. d. vir ferreus.
ijſeren vercken. *holl* j. eghel. Erinaceus. q. d. porcus ferreus, *à ſetis ſiue ſpinis horridis & præduris tanquam ferreis.*
ijſeren vercken. Ericius. *machina militaris vndique præpilata, ac veruis horrens, aut clauis ferreis extantibus.*
Jjuer epuer. Zelus, æmulatio. ger. eyfer. ang. enuy.
jjueren. Zelari, æmulari.
jjuerer. Zelotes, zelator, zelotypus, æmulus.
jjuerigh. Zelotypus: & Feruens animo.
jjuerinyhe. Zelotypia, zelus.
Jjuoor. j. iuoor. Ebur.

I K

Jke. j. iecke. Oeſypus, &c.

I L

Jlder j. elder. Vber ouilli pecoris.
Jle. *ſax.* Hirudo, ſanguiſuga.
Jlleken. *ſax.* Muſtela ſilueſtris, furunculus.
Jloof. *ſax.* Corymbus, hedera.

I M

Jm. *vetus.* j. in. In. *germ. im.*
Jm-bijt. j. in-bijt. Ienaculũ. *ger. imbiß.*
Jm-boel. j. in boel. Supellex.
Jmde j. emde.
Jmme. *ger. ſax. friſ. ſicamb.* j. bie. Apes.
Jmmer. j. ie-mer. Vnquam, &c.

I N

Jn. In, intro, intus. *germ. ein, im: gal. en: ital. in: hiſp. en: angl. in.*
Jn. *adiectiuis præpoſitum exponitur per* valde: *vt* in-arg/ in-goed/ in-groen/ in-quaed/ in-ſoet/ &c. *augetq; maximè adiectiui ſignificationem, ſicut apud Latinos* præ & per. *& aliquando* in: *vt* impotens, *apud Martianum & Senecam* .i. valde potens. Indurus *apud Ouid.* i. valde durus: & Inualidus *apud Lucret.* valde validus.
Jn dien ghy dat doet. Si id facis, modò id feceris.

Jn-

In-aderen. Interiora viſcera.
In-argh. Valde malus, peruerſus.
In beelden. Imaginari, mente concipere imaginem ſiue ſimilitudinem.
in beeldinghe. Imaginatio, phantaſia.
In-byt. Ientaculum, prãdiculum, prandiolum acratiſma, acratiſmus, ſilatum.
in-byten. Immordere, admordere. & Ientare, ſumere ientaculum.
In-blaeſen. Inſpirare: & Suggerere: inſuſurrare: in aurem oggannire.
in blaeſer j. in-ſteker.
In-boel. j boel-boed. *holl. friſ.*
In-booghen. Pandare, incuruare.
In-bozelinck. j. in-ghebozen.
In-bozinſt/in-bzunſt. Animus feruens, ſtudium flagrans, ardor, zelus.
in-bozinſtigh/in-bzunſtigh. Feruidus, acer, flagrans animo, ardens ſtudio, impetuoſus.
In-bzake/in-bzeke. Irruptio, incurſio, incurſus, effractura.
in-bzaecke. *ſtand*. Delictum, legis infractio
in-bzaecke doen. Irrumpere, irruere, incurrere, cum violentia & impetu ingredi: & Delictum committere, legem infringere.
In-bzanden Inurere.
In-bzeke. j. in-bzake. Irruptio.
in-bzeke der wateren. Eluuies.
in-bzeken. Infringere, irrumpere, introrumpere, irruere.
in-bzeken de deure. Effringere fores, vi & impetu frangere oſtium.
in-bzeken den koop. Reſcindere emptionem: emptionem irritam, vanam & nullius momenti facere.
in-bzeker van deuren/venſteren/muren/kiſten. Effractor: directarius, perfoſſor *apud Apul.*
In-bzenghen. Inferre, introducere.
In-bzeucke. j. in-bzaecke.
In-bzocken. Infriare, interere.
In-bzunſt. j. in-bozinſt.
In-dachte. Recordatio, memoria, attentio intentio.
in-dachtigh. Memor.
In doen. Indere, inſerere, inferre, imminere, imponere.
In-doopen. Intingere.
in-doopſel. Intinctus, embamma.
In-dozre. Peraridus.
In-douwen. Intrudere, impellere, inculcare.
In-draeghen. Inferre, importare, ingerere.
in-dragh. j. inſlagh. Subtemen.
In-drijuen. Impellere, impingere, adigere.
In-drincken. Imbibere.
In-dringhen. Imprimere, impellere, introrumpere, penetrare. & Impreſſionem facere. & Ingerere.
In-droene. Pertriſtis.
In-drooghe. Peraridus.
In-druckē. j. in-dringhen.
In-druppen. Inſtillare
In-fraey. Perdecorus, perpulcher.
In-gaen. Intrare, introire, ſubire, introgredi, inire, inferre pedem, ingredi, ſuccedere, ſubire. & Incipere. In-gaende iaer. Annus incipiens, exoriens, veniens.
in-ganck. Introitus, ingreſſio, & Aditus. & Veſtibulum, oſtium, ianua, limen. & Receptaculum.
In-ghe-booght. Pandus, incuruus.
In-ghe-boren. Innatus, Ingenitus. & Indigena, genitus eo ipſo loco, quem incolit.
In-ghe-daen. Inditus, immiſſus.
In-ghe-dom. *ſax ſicamb. holl.* j. in-ghewant. Inteſtina, viſcera.
In-gheeſten. Inſpirare.
in-gheeſtinghe. Afflatus diuinus.
In-ghe-land. Poſſeſſor agri, aut fundi.
in-ghe-lande. j. ghe-goedde.
In-ghe-leghen van kinde. Puerpera.
In-ghe-leght. Impoſitus, inſititius.
in-ghe-leght werck. Emblemata, emblema vermiculatum: opera ſegmẽtis coagmentatis vermiculata, teſſellata: opus ſegmentatum, opus muſciariũ, muſeum, muſiuum: opus minutis ſegmentis elaboratum: opus ex ſecamentis & ſcandulis variorum lignorum ſtudiosè commiſſum, picturam quandam elegantiſſimè repreſentans.
in-ge-leght plauepſel. Emblema, pauimentum ex opere muſeio, pauimentum moſaicum, muſcacum, muſiuũ, ſegmentatum, ſcalpturatum: teſſellatum, ex teſſerulis inſititiis, & lapidum fruſtis verſicoloribus.
in-ge-leghden wijngaerd-ſtock. Propago,

pago, vitis humi depressa, quò ex vna plures emergant.

In-ghe maeckte penssen. Echinus cõditaneus, ventriculus bouis conditus.

Ingheniſſe .j. enghenisse. Inguen.

In-ghe-noot. *vet.* j. in ghe-seten.

In-ghe-setē. Incola, indigena, habitator

in-ghe-seten des lands. Prouincialis.

in-ghe-seten der stad. Oppidanus, municeps.

In-gheslin. *vet.* Familia.

In-ghe-soden. Decoctus ad tertias, quartas, *&c.*

in-ghe-soden wijn. Defrutum, sapa: vinum decoctum.

In-ghe-souten visch. Pisces muria conditi.

In ghe-valle. Si, modò, dummodo, si fortè, *q.d.* casu

in-ghe-vallen. Illapsus.

in-ghe-vallē ende ver maghert. Strigosus, cadaverosus.

in-ghe-vallen van aensicht. Deplenus ore, facie cadaverosa.

in-ghe-vallen aerd-rijck. Labes, discissio terræ.

In-gheuen. Indere, immittere, ingerere: & Inspirare, suggerere, instigare.

ingheuer Instinctor, impulsor.

in-gheuinghe des heyligh gheests. Diuinus afflatus, cælestis instinctus, diuina inspiratio.

In-ghe-vlochten. Implexus.

In-ghe-voert. Inductus, adductus, aductus.

In-ghe-wand/in-ghe-wepde. Intestina, viscera, exta, interanea: viralia. & Præcordia, tela cordi obtenta.

in-ghewand-net. Omentum.

In-ghe-wepde. *ficamb.* j. in-ghewand.

In-ghe-wonden. Inuolutus.

In-ghierigh. Valde auarus.

In-ghieten. Infundere.

In gloedigh. Excandescens, candens, & valde ignitus.

In-goed. Perbonus, valde bonus.

In-goeden. *vetus.* j. goeden.

In-gozden. Instringere.

In-gram. Excandescens ira: præferuidus ira.

In groen. Peruiridis, valde viridis.

in-groen. Clematis Daphnoides, vinca peruinca, chamædaphne. *herba cuius folia semper viridia manent.*

In-hael. Inductio.

in-hael-ſlock. Haustus.

in-haelen. Inducere, introducere, inferre.

in haelen in trecken den buyck. Contrahere ventrem.

in-haelen/ in-slicken. Haurire, glutire.

in-haelen renten oft schattingen. Colligere reditus, cogere exactiones.

in-haeler van heden oft schattingen. Coactor exactionum, collector vectigalium.

In-ham der zee / binnen-dijck. Sinus maris, litus incuruum mare amplectens.

In-hebben. Continere, habere, tenere, occupare. De stadt in hebben. Habere ciuitatem, habere muros, in potestate habere vrbem, occupare.

In-heet. Præferuidus, perferuidus.

In-heymlick. Intimus, penitus, in abditissima parte situs.

In-heymsch. Domesticus.

in-heymsche oorloghe. Bellum intestinum, ciuile, domesticum.

In-herd. Prædurus.

In houd. Contentum, res contenta.

in-houd des ghe-schrifts. Argumentum. *vulgò* tenor.

in-houden. Capere, tenere, continere, obtinere, occupare, possessioni insistere.

in-houden de gramschap. Iram cohibere, reprimere, comprimere, concoquere.

In-hout. Nauis stamina, statumina, costæ.

In huys. Telonium: vbi tributum ex piscibus & aliis rebus exsoluitur.

In-klepn. Perminutus.

In-komen. Intrare, ingredi.

in-kom-gheld. *δωδέκατα*: symbola quæ dantur introitus causa, cùm quis recipitur in collegium aut corpus quoddam. In kom-gheld betalen. Ιsagogicum dependere: rudimentum tirocinij deponere.

in-komende goed/ in-komste. Reditus, prouētus annuus, vectigal, obuentio, census.

in-komelinck. Aduena.

in-komste. Introitus, ingressio.

in-komste. j. in-komende goed.

In-koop. Emptio, coemptio.
In-koopen. Emere, coemere, in ſolidum emere.
in-kooper. Emptor, mercator, ſolidarius & Obſonator: coquus nundinarius.
In-koud. Prægelidus.
In-kryt. Vitalia, cor, pulmo, cerebrum, vitæ inſtrumenta.
In-krimpen. Contrahi, arctari.
In-krupen. Irrepere.
In-laeten. Immittere, admittere, intromittere.
in-laeter. Admiſſionalis. i. hupſſier.
In-lander. Indigena.
in-landſch. Indigena, vernaculus.
in-landſche oꝛloghe. j. in-hepmſche.
In-leelick. Perturpis.
In legghen. Imponere, immittere, inſerere.
inlegghen/in-ghe-leght werck maeckē. Vermiculata ſiue teſſellata opera conficere.
in-legghen den wijngaerd. Supplantare, propagare, deponere ſulco, deprimere vitem.
in-legghen het kleed/ enghen. Coarctare veſtem.
in-leghſel. Inſitum, res inſititia.
in-leghſel. j. in-ghe-leght werck.
In-lenden. Inducere, introducere.
In-lief. Percharus.
In-ligghen van kinde. Decumbere ex partus dolore, puerperio.
in-liggende vꝛouwe. j. kraem-vꝛouwe Puerpera.
In-lijuen. Incorporare, concorporare, in vnium corpus redigere.
In-loop. Incurſus, incurſio.
in-loop der wateren. Eluuio.
in-loopen. Incurrere, incurſare, occurrere, irruere.
In-loos. Peraſtutus.
In-lup. Valde piger.
In-lupde. Perſonans, valde ſonorus, ſiue clarus.
In-maecken. *vetus.* Condire.
in-maeckſel. *vetus.* Condimentum.
In-maenē de ſchuldē. Nomina exigere
in-maener/in-haeler. Coactor.
In-nemen. Capere, aſſumere, ſumere ſibi, occupare. & Recipere, admittere, accipere.
in-nemen/in-haelen. Indere, introducere: & Colligere, cogere.
in-nemen mutten. Cibum ſumere.
in-nemen de plaetſe. Occupare locum.
in-nemen een ſtad. Capere vrbem, occupare vrbem armis, vi expugnare, pugnando capere: vrbe potiri.
In-onderen/ in-ongheren. *ſic. iul. col.* Meridiari, ſomnum meridianum capere.
In-planten. Inſerere.
In-roepen. Intus, ſiue intro vocare.
in-roepen de merckt. Proclamare nundinas.
In-ſchelligh. *vetus.* Furibundus.
In-ſchencken. Infundere.
In ſcherp. Præacutus.
In-ſchieten. Iniicere. & Inuadere. & Incidere ſubitò.
In-ſchoon. Perelegans, perbellus.
In-ſchꝛijuen. Inſcribere, aſſcribere. Laeten in-ſchꝛijuen ter oꝛloghen. Dare nomen militiæ, vel ad militiam.
In-ſchudden. Infundere.
In-ſchuld. Debitum quod nobis debetur.
In-ſeghel. Sigillum.
In-ſencken. Immergere.
In-ſetten. Imponere, inſerere.
in-ſetten/be-ſetten. Conſtituere, inſtituere, ſtatuere
in-ſetten. j. in-ſtellen. Subſtituere, &c.
in-ſettinghe. Impoſitio.
in-ſettinghe. Conſtitutio, decretum, dogma, *vulgò* ſtatutum.
in-ſettinghe. j. ſchattinghe. Indictio, exactio. *vulgò* impoſitio.
Inſ-ghelijck. Similis. & Similiter.
In-ſieden. Inferuere. & Decoquere, coquendo abſumere. Laeten in-ſieden tot op het vier-deel. Decoquere ad palmum, coquere ad quartas, ad quartam partem.
in-ſiedſel. Decoctum, decoctura.
in-ſien. Intueri, inſpicere, inſpectare, obſeruare, attentè conſiderare.
in-ſight. Intuitus, inſpectio. & Reſpectus, circumſpectio, obſeruatio.
In-ſincken. Sidere, inſidere, peſſum ire.
in-ſlagh. Interiectio, inſertio.

in-slagh/ weuel-draed. Trama, subtemen.
in-slagh-spoele. Panus.
in-slaen. Incutere, illidere.
in-slaen den weuel-draed. Tramam intexere, ordiri telam.
in-slaen. Diuertere, se recipere in hospitium, domum, diuersorium.
in-slaen de peerdē. j. in-spannen. Iungere equos.
In-slicken. j. slicken. Glutire.
In-slupten Includere, intus claudere. & Coarctare.
in-sluptsel/in-sluptinghe. Inclusio.
In-snijden. Incidere.
in-snijdinge/insnijdsel. Incisio, incisura
In-soet. Prædulcis, valde dulcis.
In-sout. Præsalsus, valde salsus.
In-spannen. Intendere
in-spannen de peerden. Iungere equos curru vel ad currum: adducere equos ad iuga, sub currum: currum equis iungere: frena & funes equis accommodare.
in-spannigher. Miles gregarius.
In-spouwen. Inspuere.
In-spraecke des heylighen gheests. Inspiratio diuina, instinctus diuinus.
in-spraecke der goden. Oraculum, responsum deorum.
In-springhen. Insilire.
In-staen. Insistere.
in-staen. *stand*. Compensare, damnum sarcire.
in stand doen. *stand*. Compensare.
in-staen veur iemanden/ staen veur eenen anderen. Spondere pro aliquo, vadimonium promittere. *vide* staen.
In stampen. Impellere, infarcire, inculcare
In-steken. Infigere, intrudere, inferre, ingerere, subdere, inserere, indere.
in-steken/in-blaesen. Suggerere.
in-steker/ oor-blaeser. Susurro.
in-steker/in-blaeser. Monitor: qui verba histrionibus suggerit.
in-stekelinck. Subditicius, subditiuus, suppositus, suppositicius.
In-stel. Institutio, constitutio. & Inceptio.
In-stellen. Imponere, & Instituere, constituere, statuere. & Incipere
in-stellen oft in-setten de wetten. Condere leges.
in-stellen in eens anders plaetse Substituere, sufficere & Delegare preficere.
in-stooten. Intrudere, impellere, impungere.
In-swelghen. Deuorare, deglutire.
In-swert Perniger, valde niger.
In-tooght. Ingressus, illapsus, us: & Irruptio.
In-trecken. Intro trahere. & Astringere, contrahere, arctare, coarctare, retrahere. In-trecken den boghe. Lunare, curuare, sinuare arcum. Den buyck in-trecken. Contrahere ventrem. De beenen in-trecken. Contrahere crura.
in-trecken. Hospitari, deflectere.
In trede. Introitus, ingressus.
in-treden. Intrare, introire, ingredi.
in-treden/in-stampen. Inculcare.
In-twee. j. on-twee. Di, dis: in duas partes. in-twee scheuren. Discerpere, disrūpere; in dua partes rumpere.
in-twee snijdē. Discindere, dissecare.
In-vaeren Inuadere, inuehi, irruere, irrumpere. & Impressionem facere.
In-val. Illapsus, ingressus, us.
in-val/in-ghe-vallen gat. Labes.
in-val. Receptaculum, diuersorium. Hijnen in-val hebben. Diuertere ad hospitem, recipere se.
in-vallen. Incidere, irruere, illabi.
in-vallen. Diuersari, diuertere ad hospitē
in-vallen met ghe-weld Impressionem facere irrumpere, ingredi cum impetu.
in-vallē/in t'ghe-dachte komen. Incidere in memoriam, in mentem enire,
in-vallen. Collabi, concidere, ruere, corruere.
in-vallen/ver-vallē. Recidere in morbū
in-vallen/ver-maegheren. Strigosum & maculentum fieri: restringi macie aut ægritudine
In-vierigh. Candens.
in vierigh worden. Candescere, incandescere.
In-vlieghen. Inuolare.
In-voer. Inuectio.
in-voeren. Inuehere, introducere, importare, inducere.
In-vouden. Implicare.
In-waerts. Intro, introrsus, introrsum, interiùs, penitus.
In-wel. Perbene, valde bene.

In-wen-

In-wendigh. Internus, interaneus, intrarius, interſtinus.
in-wendighlick. Interné, intrinſecus, intra, intus.
In-werpen. Iniicere.
In-weuen. Intexere, texendo inſerere.
in-weeffel. Trama, ſubtemen.
In-wijck. Riuus, ſinus maris.
In-wijs. Perſapiens.
In-winden. Inuoluere.
in-windſel. Inuolucrum.
In-wit. Candidus, prorſus albus.
In-woonē. Inhabitare, incolere.
in-wooner. Incola, habitator, inhabitor.
in-wooner der ſtadt. Oppidanus, oppidum incolens.
In-wozpen. Iniicere.
in-wozpen den koop. Reſcindere, irritam facere emptionem.

I N *extra compoſitionem.*

Inck/inckt. j. enck.
Incke. *vetus. zeland.* Vulnus, cicatrix: & Mulcta ob vulnus illatum.
Inckel. *ſland.* j. enckel. Simplex.
Inghel. j. enghel. Angelus.
Inghe. j. enghe. Anguſtus.
Ingher/ engher. *vetus.* Exactio. *vulgò* angaria. i. concuſſio, violenta exactio.
Innen. Indere, introducere: & Colligere, cogere, recipere.
innelick/ innighlick. Intentè, intimè.
innerlick. Penitus. & Inteſtinus, intraneus, internus, interior, intimus. & Penetralis.
Innerſte. *vetus.* j. binnenſte.
innigh. Interior, interaneus, intrarius, intimus: & Attentus, intentus: & Religioſus, piæ meditationi intentus. *vulgò* deuotus.
innighepd. Attentio, intentio: & Religio, intentiſſima meditatio. *vulgò* deuotio
innighlick. Attentè, intentè. & Medullitus, intimè, ex intimo affectu.
Inſter. *ſax.* Interanea, viſcera, exta.
Int. j inckt/enckt. Atramentum.
Inte. j. ente. Inſitum.

I O

Jobbe *ſland.* Inſulſus, ignauus, obtuſus homo
iobachtigh. *ſland.* Inſulſus, bardus.
Jock ioch/ iogh. Iugum. *germ. ioch: gal. toug: ital. giogo: hiſp. iugo: ang. ioke.*
iock-ghe-ſpan. Iugales, equi eodem iugo ſubacti.
iock-riem/ ioch-goidel. Subiugium lorum: *lorum quo colla equorum iugo alligantur.*
Jocken. Iugare. *ang. ioke.*
Jock/ boerde. Iocus, ludus. *ital. gioco, giuoco hiſp. iuego.*
iock-wijs/ in iock. Ioco, iocosè, iocularitèr, per iocum & riſum.
iockachtigh. Iocoſus, iocularius, iocularis.
iocken. Iocari, nugas agere. *ital. giuocare, giocare: hiſp. iuegar.*
iocker. Ioculator, iocans.
Jofferken. j. ſchaefken. Dolabella.
Joffrouwe. *ſland* j. ionck-vrouwe.
Joghet. j. ieughd. Iuuenta.
Jope. *vetus.* Voluptas, gaudium. *gal. ioye: ang. ioye.*
Jope. j. iuweel.
iopelier. j. iuwelier.
iopen. *vetus.* Iocari, delectari: Venere delectari: venerea voluptate frui.
Jolijd. Feſtiuus, ſcitus, hilaris, lepidus: & Feſtiuitas, hilaritas: io-lijd *Becano dicitur* iucunda temporis in lætitia gaudioq. traductio *gal. ioly: ang. ioyly.*
Jolleken. *holl.* Linter, alueus.
Jongh/ iōck. Iuuenis. *ger iūg: gal. ieune: ital. iouane: ang. yonge* Van iongks af. Iam inde à puero, iã à pueris, à pueris, vſq. à pueris, iam inde vſq. à puericia, iam inde à cunabulis, inde ab incunabulis, iam inde à teneris, à teneris vnguiculis, ab infantia, ab ineunte ætate.
iongh dier. Pullus, fœtus.
ionck-fere. *vetus. holl.* Virgo.
iongh hert. Hinnulus, hinnuleus, cerulus iuuencus.
iongh haerken. Lanugo: tenera quaſi lana in adoleſcentium genis.
iongh kind. Infans, infantulus, puer, puellus, puella.
iongh man. Iuuenis, adoleſcens.
iongh rupter. Tiro, neoptolemus.
iongh werden. Iuueneſcere.
iongh-heer/ ionck-her. Adoleſcens nobilis, iunior dominus. *vulgò* domicellus, dominellus.
ionck-heeren/ *olim appellabantur* baronũ filij. *q. d.* iuniores domini. *Seb. Munſt.*
ionck-her-ſchap. Nobilitas vel ſtatus iuniorum dominorum.

iongh-ſchap. *vetus.* Iuuenta, iuuentus.

iongh-vrouwe. Virgo: & Domina iunior *vulgo* domicella, dominella Principum & baronum filiæ *olim vocabantur* virgines. *Seb. Munſt.*

iongh-vrouwe. *vetus.* j. iongh-wijf. Ancilla, famula.

iongh-vrouwen hondeken. j. ſchoothondeken. Catellus Melitæus.

iongh-vrouw ſchap. Virginitas: & Status iunioris dominæ.

iongh vrouwe-merck j. eppe.

iongh vrouwelick. Virginalis.

iongh-vrouwelickheyd. Virginitas.

iongh-wijf. Ancilla, famula.

ionghheyd. Iuuentus, iuuenta, adoleſcẽtia, ætas iuuenilis, ætas vernans.

ionghe/ionghen. Iuuenis, puer, adoleſcens. Ionghe der ghe-dierten. Catulus, pullus ionghe koe. Iuuẽca. ionghe duyve. Pipio, colũbæ pullus. ionghen haen. Pullaſter. ionghe hinne Gallina iuuẽca, nouella, pullaſtra. ionghen os. Iuuencus.

ionghen-ſchender. Pæderaſta, pædico.

ionghen/der-ionghen. Iuueneſcere.

ionghen/worpen. Fœtificare, fœtare, fœtum edere.

ionghelick. Iuuenilis.

ionghelicken. Iuueniliter.

ionghelinck. Iuuenis, adoleſcens.

iongher. Iunior, minor natu.

iongher/leer-iongher. Diſcipulus, condiſcens.

ionghſken j. ionghelinck.

ionghheyd. Iuuenta, iuuentus.

ionghſte. Minimus natu.

ionghſten oft wterſten dagh. Dies nouiſſimus, extremus, ſummus, vltimus.

Jongleur/iongleur. *ſland.* j. gupcheler. Ludius, ludio, geſticulator, circulator, cybiſteter, hiſtrio, ioculator.

Jonnen. *ſland.* j. gunnen. Fauere.

ionſte. *ſland* j. gunſte. Fauor.

Joocken/ieucken. Prurire, ſcalpturire, perpruriſcere *ger. iucken: angl. itche.*

ioockſel/ioockte. Pruritus, prurigo, ſcalpurigo, ardor & lib do ſcalpendi.

ioockſelachtigh. Pruriginoſus.

Joole. j. ſoole. Stulta, ignaua mulier.

Joonen. *vet.* j. hoonen. Fallere.

Joopken. *holl.* Malum Claudianum pleno ſaturoque colore tinctum.

Joſt. *vet ſland.* Impetus.

Jougleur. j. iongleur.

Jouw. Io. Interiectio iubilantis & irridentis.

iouw. Iubilatus, clamor ruſticorum.

Jouweelen. j. iuweelen. Cimelia.

I P

Jpen. j. iepen.

I R

Jrren. *ger. ſax.* Errare.

Jrricken. j. her-knauwen. Ruminare.

I S

Jſ-been/iſch-been/ijſ-been. Iſchia, coxendix, os infernus circa nates: & Os pubis, os pectinis.

I T

Jtlick. j. iedelick/etlick. Aliquis, aliquid

Jtſund. *germ. ſax. friſ.* Nunc, modò, ſtatim.

I V

Juche. *ſax. ſicamb.* Ius, iuſculum.

Juck. j. iock.

Jeucken. j. ioocken. Prurire.

Juen-boom. j. ieuen boom Taxus,

Juglier. j. iongleur. Ludius.

Junghten iunchten. j. iupten. Iubilare

Junpe. j. iuppe. Supparus.

Jupper iuper. *vetus.* Hubris: *ſpecies auis nocturnæ.*

Jups/iupſken. Ius, iuſculum *gal. ius: ang. iuyce.*

Junſt iuſt. Iuſtus, æquus: & Iuſtè, æquè, oportunè. *gal. iuſte: ang. iuſte.*

iupſt een do:jne hebben. Iuſtum habere duodenarium.

iupſt op de maete. Examuſſim.

iupſt op t'hooſd ghe-taecken. *adag.* Rem acu tãgere: rem ipſam diuinare, nihilque aberrare.

iupſt ſoo veel. Tantundem.

iupſten/iupſtéren. Aequare, adæquare.

Junt. Iubilum, iubilatus.

iupten/iunchten. Iubilare. & Vociferari. & Ouare.

iuntinghe. Iubilatus, iubilum.

Juoor/auoor. Ebur, ebor, dens elephanti, elephantus. *gal. iuoire: ital. auorio: ang. yuorie: q.d.* è barro. barrus *enim* elephas *dicitur.*

iuoozen. Eburneus, eburnus.

Juppe/iuppe. *ger. ſax. holl. ſicamb.* j. kele/kedel. Supparus, tunica linea. *gal. iube: iuppe, iubon hiſp. & groupone ital.* thorax *dicitur.*

dicitur: giubba ital. quoque veſtis manuleata ſiue chirodata eſt.

Iuweel/ iouweel. Cimelium, κειμήλιον, ſupellex pretioſa, bulla, monile: res pretioſa, chara, & gaudio afficiens. Res ſiue ſupellex pretioſa elegansque, ſoli voluptati ſeruiens. qua ratione etiam kleyn-nood. dici coniicio. vulgò iocale: & iubelium. gal. ioyaul: hiſp. ioia: ang. iewel

iuweel-kaſſe. Cimeliarchium, conclaue, pinacotheca.

iuweellier. Annularius gemmarius. gal. ioylier: ang. iewveller.

K A

Kaban. Gurguſtium, caſula. gal. cabane: ang. caban.

Kabaret. Popina thermapolium. gal. cabaret: ital. cabareto.

kabarettier/ kabaret-houder. Popinarius, thermapola.

Kabas. Scirpea, fiſcus, fiſcina, fiſcella, capſula, capſella, ciſtella. gal. cabas. hiſ. cabacho.

kabaſſen. Conuaſare, ſurripere, compilare, ſuffurari, ſublegere, manuari, manticulari.

Kabbe/ kabbeken. Porcellus.

kabbelen. Fœtare, fœtificare, párere. dicitur propriè de porcu, felibus, &c. gal. caller.

kabbelen. metaphor. Vomere.

kabbelinghe. Fœtura. & Vomitus.

Kabel. Funis nauticus, rudens. κάμηλος, camelus. gal. chable: ang. cable, gable.

kabel-garen. Fila rudentum.

kabel-touwe. ſax. j. ancker-touwe. Prymneſium.

Kabeliau/ kableau. j. bollick. Aſellus piſcis.

Kaboel. vetus ſtand. Tumultus, turba, turbatio.

Kabouter-manneken. Cobalus, κόβαλος, dæmon imitator hominum. ger. kobel. gal. gobelin.

Kabupſe. ſax. ficamb. Promptuarium, cella promptuaria, penaria. & Exedra in naui. & Culina nautica.

Kabuyſ-hoofd. Capito, onis. cabothe gal picard. & cabeça hiſp. caput dicitur.

kabuyſ koole. Braſſica capitata, tritiana, imperialis. germ. kabiſ-kraut: gal. chou cabus: ital. cabuzzo: ang. cole cabage, cabige,

kabuyſ-man. ſax. Olitor.

Kachel. j. kaetkel.

Kack. Stercus, ſoria, merda. κάκκη. i. fœtor, merda.

kack hebben. Cacaturire,

kack. Phi, reſpuendi particula.

kack. ſtand. j. hack. Vltimus, extremus.

kack-darm. j. ſchijt-darm. Aluus.

kack-hiele/ kack-verſſen/ ſchijt-verſſen. Pernio morbus calcem pedis præcipuè infeſtans præ frigore.

kack huys. Latrina, forica.

kack-in neſt kackert. Pullus poſtremò excluſus ſiue editus, educatu difficillimus; fœtus omnium poſtremus. q. d. poſtremus in nido.

kacke-mick. j. alſ-kacks. Quaſi, quaſi verò: ſimulatè, in ſpeciem.

kacke-peps. Pax ficta, ſimulata, mala.

kack-ſetel/ kack ſtoel. Sella familiaris, ſella perforata, reddendæ aluo deputata.

kack-ſtille. ſtand holl. Latrina.

kack-teple. Laſanum.

kack-verſſen. j. kack-hiele.

kacken. Cacare, merdare, exonerare aluum, facere oletum: purgare, euacuare, deponere, ſoluere, repurgare aluum: leuare ventris onus. ital. cacar: hiſp. cagar: ang cacke.

kacker. Cacator, merdator, foriolus.

kackerije. Foria, ſtercora liquidiorꝫ. & Alui profluuium.

kackert/ kackaerd. ficamb. j. kack-in-neſt.

Kade. j. kaepe. Acte, litus, &c.

Kae/ ka. friſ. holl. j. kauwe Monedula,

Kae. j. kepe. Silex, ſaxū. De kae ſchieten. Ludere ſilice, lapide, diſco: certare iactu lapidis in metam terræ infixā: certare diſco ſaxeo, ferreo, aut plūbeo.

kae-dijck/ kaep-dijck. hol. friſ. Pōs longus. apud Corn. tacitum & Catullum, vt annotauit Had. Iunius. agger anguſtiore tramite inter paludes & ſtagnantes aquas præcipuè aggeſtus.

kaep dijcken. (inquit Adr. Iunius in hiſt. Bat.) dicuntur pontes longi, qui inter paludes, quibus omnia abundant, aggeſti, tramitibus anguſtis peditem deducunt vltro citroque, vt & aquâ & terrâ

terra commeatus pateat cunctis. Kae-dijck *dicitur Hemrico Frisio: q.d.* agger monedularum. *quod in eo monedulæ præcipuè consideant, terra reliqua aquis tecta.*

Kaecke. Maxilla, mandibula, mala, bucca. *angl. cheeke.*

kaecken der visschen. Branchiæ.

kaeck-appel. *vetus.* j. wanghe. Mala, gena.

kaeck-been / kaeckſ-been. Maxilla, mandibula.

kaeck-slabbe. Alapa.

kaeck-harnasch. *sland.* Maxilla.

kaeck-slagh. Alapa, colaphus.

kaeck-smete. Alapa.

kaeck-tand. j. back-tand.

kaecken den haerinck Branchias halecis excidere, halecem iugulare & euiſcerare.

kaeck-haerinck. Halec branchiis & inteſtinis exutum, muriatum, cõditum: *halecis genus præstantissimum.*

Kaecke. *vet.* j. tonne. Cadus, orca. *gal. caque.*

kaecke/schauot. Cataſta, pegma: colũna in qua damnati conſpiciendi ac deridendi proponuntur: furca ignominioſa: ſuggeſtus ſiue ſtructura ſublimis, rotunda inſtar cadi ſiue orcæ, in qua malefici ad horas aliquot proponuntur deridendi. columbar, *Plaut.* Op de kaecke ſetten. Catamidiare, publicè ignominia afficere.

Kaecke. j. galghen aes. Furcifer.

Kaecken. Suppilare, manticulari.

Kaeckel/kachel. Vas figulinum, later, teſta. & Cacabus.

kaeckel-ouen. Fornax figulina.

kaeckel-ſtoue. Hypocauſtum figulinum, tepidarium lateritium.

Kaeckelen. Cachinnari, garrire, cucurrire: glocire, glocidare, gracillare, glaciare, cacabare: gratitare: tetrinire, gruere: drenſare: pupillare. *καχκάζειν. ang. cacle, gaggle.*

kaeckeler. Garrulus, rabula, blatero, locutuleius, verboſus, litigator, vitilitigator.

kaeckelerije. Garritus, garrulitas, cachinnus, cachinnatio.

Kaeckerolle. Larua.

Kaefkoen. j. kaf koen.

Kaeye. Acte, es; acta, æ: cothon: ſitus, ora. Caieta portus. *huc alludit gal. quay.*

kaey. *vet. ang. ſax.* Statio, crepido.

kaey-dijck. j. kae-dijck.

kaeyen. Appellere, intrare portum.

kaey-meester. Præfectus actæ.

Kaeye kaede kaeyen. Fruſtula frixa ſiue aduſta ex aruina aduſtæ & exuctæ pinguedinis cruſtæ. *vulgò* cremiũ. *convenit cum verbo καίω* i. vro, aduro, torreo.

Kaeye. j. keye. Silex. De kaeye schieten. *vide* kae.

Kael. Caluus, caluaſter, glaber, depilis. Kael aen t'veur-hooft. Recaluus, recaluaſter: præcaluus. *ger. kal: gal. chauue: ital. calvo: hiſp. calvo.*

kael. Facultatibus exutus, in paupertatem redactus: deplumis, implumis.

kael-kop. Caput caluum, area: caput hominis calui. & Homo caluus.

kael-poot/kael-been. Columbus nudipes.

kael maecken. Caluare, decaluare.

kael zijn. Caluere.

kael woyden. Caluescere.

kaelheyd. Caluitium, caluities.

kaeluwe. *sland. holl.* j. kael. Caluus.

kaeluwe aerde. *holl.* Terræ cutis, ſuperficies

kaeluwaerd. *sland.* Caluaſter, caluus, homo caluus.

Kaem/ kaen. Canus ſitus, ſitus, mucor potus. *ger. kon: gal. canisſure.*

kaemachtigh/be-kaemt. Canus ſitu, mucidus, muceus.

kaemen. Mucere, muceſcere, mucorem contrahere.

Kaem. j. kaem. Situs canus.

Kaem. *ſax.* j. schupte. Scapha.

Kaem. Aruina vilior ex balenis.

Kaerde/kaerden krumb/ kaerden-diſtel. Dipſacus, labrum vel lauacrum Veneris: *officin.* carduus fullonum, carduus, virga paſtoris.

Kaerde. Pecten: inſtrumentum ſtylis ferreis, quo lana carminatur: & Inſtrumentum fullonum, è carduis conſertum, quo panni rudes confricantur, & in villos attolluntur.

kaerden. Carminare, pectere lanam: obliquo lanam deducere ferro: carpere lanam pectine, tenuare pectine *gal.*

caracr:

carder: ital. cardare: hiſp. cardar: ang. carde.

Kaerder. Carminator, carminarius.

Kaerderſſe Carminatrix.

Kaerdſel. Carminatio, carptus, carptura.

Kaere/kaerigh. j. **kare/ karigh.**

Kaerle *holl.* j. **kerne.** Nucleus.

Kaerle/ keerle. Vir fortis & ſtrenuus: Vir proceræ ſtaturæ & grandis corporis: *qualem fuiſſe Carolum primum ſcribunt.* **Carl.** *Venedorum & Hunnorum lingua* rex *dicitur. Ioan. Auentinus.*

Kaerle/ keerle *vet. ſax.* Parum fauens parumque propitius Saxonum genti: hoſtis Saxonicę nationi. *q. d.* Carolus, *nempe Magnus ille, Saxonũ domitor acerrimus: qui Saxones ſubiugatos omni ratione Chriſtianos facere conatus eſt. Specul. Saxon.*

Kaerle/keerle. *vetus.* Vir, homo. & Maritus.

Kaerle / keerle. Ruſticus. *angl. carle, charle*

Kaerle/keerle. *ſland.* Tunica, tunica longior, veſtis ſuprema.

Kaerte. Charta, papyrus, pagina, ſcheda. *ger. karte. gal. carte: hiſp. carta ang. karte.*

Kaerte. Charta picta, charta luſoria.

Kaerten. j. **kaert-ſpelen.** Ludere chartis.

Kaert-ſpel/ troef-ſpel. Chartulæ luſoriæ, paginæ luſoriæ, chartulæ pictæ, ludus chartarum, ludus foliorum, rubri chartacea ſymbola regis.

Kaert-ſpelen. Ludere chartis.

Kaeſe/keſe. Caſeus. *germ. kaeß: ital. caſcio. hiſp queſo: ang. cheſe.*

Kaeſ-hoyde. Fiſcella, fiſcina caſearia.

Kaeſ-hupſken. Caſeale.

Kaeſ-kooper. Caſcarius, lactarius.

Kaeſ-kraem. Taberna caſearia.

Kaeſ-libbe. Coagulum.

Kaeſ-runſſel. Coagulum.

Kaeſ-ſchene. Forma caſearia.

Kaeſ-vat. Forma ſiue fiſcina caſearia.

Kaeſ-vlaeye/ kaeſ-taerte. Artotyra, tyrolaganum, laganum.

Kaeſ-voyme. Forma caſearia.

Kaeſ-water. Serum: *pars lactis aquea, à caſeoſa ſeparata.*

Kaeſ-weye. Serum.

Kaeſken/ keſken. Caſeolus, paruus caſeus.

Kaeſkenſ-ſtuyd. Malua ſilueſtris *q. d.* herba caſeolorum: *à forma ſeminis caſeolo non diſſimilis.*

Kaet/quaet/ keet. *ſax. friſ. ſicamb.* Eluuies, limus, lutum, ſquallor, ſtercus, merda, ſordes, *ger. kaat.*

kaet-haen. *ger. ſax. ſicamb.* Vpupa. *q. d.* gallinaceus ſtercorarius.

Kaetſe. Ictus, percuſſio: & Colaphus, alapa.

Kaetſe. Ictus pilæ: & Meta ſiue terminus pilæ. *gal. chaſſe ang. chaſe.*

Kaetſen/ketſen. Sectari pilam, ludere pila palmaria, exerceri pila.

Kaetſ-bal. Pila, pila luſoria, pila manuaria, pila recuſſatilis.

Kaetſ-bane. Sphæriſterium.

Kaetſ-ſpel. Ludus pilæ. & Sphæriſterium: locus exercitio pilæ deſtinatus.

Kaeue. *ſland.* j. **kaf/ kauue.**

Kaf/ palie. Acus, eris; palea, purgamentum frumenti. *ang. chaffe.*

kaf-kiſte/ kaf-ſolder. Palearium.

kaf-ſack. Saccus aceroſus, acere refertus

kaf-ſack/ dyaf-ſack/ dick bunck. Vẽter collatiuus, homo ventricoſus & obeſus. *q. d.* ſaccus aceroſus: *ſumpta metaphora à pecore paleis ſiue aceribus & ſiliquis ſaginato.*

kafachtigh. Aceroſus paleatus.

Kafkoen. *ſland.* j. **kauue/ ſchoude.**

kafkorn-vaegher. j. **ſchoud-vaegher.**

Kaffoor / kauffoor. Foculus, batillus menſarius. *vulgò* recalfactorium. *gal. rechauffoir.*

Kaghe/kaghe-ſchupte/ kager-ſchupte/krab-ſchupte. *holl.* Nauicula aperta, & oblonga velifera.

Kaſtel. *holl. friſ.* j. **boyſtel-dyaed.**

Kagghe-neſt. *ſland.* j. **kack-in-neſt.**

Kalacke/ kaſacke. Gallica palla. *vulgò* caſacca *gal. caſacque: ital. caſaco, caſachino: hiſp. caſaca.* **iacke** *autem noſtras eſt dictio.*

Kalacke. *ſicamb.* j. **kedel.** Supparus, ſupparum, tunica ſuperior linea.

Kalye. j. **kaeye.**

Kalute/kaiute. Cubile naucleri, cubiculum nauarchi: & Caſteria: locus in naui vbi remi & gubernacula reponuntur. *gal. cahute.* j. **caſa.**

Kake/kaeckelen. j. **kaecke/ kaeckelen.**

Kal. Pulcher καλὸς.

Kal. *holl.* j. **pit.** Nucleus pomi aut piri.

kal.

Kal. *holl.* j. klap.

Kalábéren / kallaberen. Inter ſe in vtramq. partem de variis rebus otiosè ſuaues iucundoſque ſermones conferre. *Becanus.*

Kalaenſch. Elegans, ſcitus, lautus. *gal. galland: hiſp. galan.*

Kalamijn-ſteen. j. klemer-ſteen.

Kalander / kozen-wozm. Curculio, curgulio cis: *vulgò* calandra. *ger. galander: gal. calandre: ital calandra: hiſp. calandria: ang. calender.*

Kalanderen. j. kalenderen.

Kalangie. Calumnia, vexatio in litibus per fraudem & fruſtrationem: malitioſa interpretatio rei alicuius.

Kalangieren. Exigere multam, vexare aliquem multa, irrogare multam.

Kalangieren. *vet. ſland* j. ſtraffen. Arguere, reprehendere, multam irrogare, caſtigare.

Kalangieren. Sibi aſſerere: ſibi retinere, vendicare. *gal chalanger, calanger, calenger: ang. chalenge.*

Kalangieren den coop. Emptionẽ alienam in ſe tranſmouere: iure præferentiæ ſiue propinquitatis emptionem anticipare: transferre in ſe emptionem bonorum: retrahere emptionem, remouere extraneum ab emptione. *dicitur* kalangieren *à* calumnia: *vt patet l. dudum. C. de contrahend empt. Grauis, inquiũt Imppp. videtur iniuria, quæ inani honeſtatis colore velatur, vt homines de rebus ſuis aliquid facere cogantur inuiti.*

Kalangieringhe. Irrogatio multæ.

Kalangieringhe des koops. Ius præferentiæ in rebus emptitiis: ius προτιμήσεως *vulgò* retractus *dicitur: cùm alienam emptionem quis in ſe transfert: maximè autem cùm alienata à propinquis prædia oblato intra legitimum tempus pretio recuperantur.*

Kalck. Calx. *germ kalch. gal. chaux: ital. calce: hiſp. cal. chalke autem ang* creta *dicitur.*

Kalck-brander. Calcarius.

Kalck-lijm. Bitumen.

Kalck-gruys. Rudus, eris.

Kalck-loedt. Rutrum, rutabulum.

Kalck-ouen. Calcaria fornax.

Kalck-ſteenen. Rudus.

Kalcbaſſe. Cucurbita lagenaria.

Kaléndéren. j. kallanderen.

Kalendier. Faſti, orum: faſtus, uum. *vulgò* calendarium.

Kalendier-boeckken. Calendarium, tabulæ calendariæ, libellus faſtorum.

Kalengieren. j. kalangieren.

Kalf. Vitulus. *germ. calb: ang. cavolfe, calfe.*

Kalf. Homo obeſus. *ita Suet. Tranq. ait Seruium apud Gallos olim appellatum Galbam, id eſt, præpinguem, ſiue vitulum bene ſaginatum.*

Kalf van het hout. j. muys. Pulpa.

Kalf koe kaluer-koe. Forda, horda, fœta bos, vacca fœta, prægnans.

Kalff-muyl kalff-neuſe. Antirrhinum, anagallis ſilueſtris.

Kalff-ſnuyte. Antirrhinum, cynocephalis, caput canis, caput vituli. *herbæ genus*

Kalff-voet. j. papen-kullekens. Arum, *officin.* pes vituli.

Kalf-vleeſch. Caro vitulina.

Kalffen. j. kaluen. Fœtare.

Kalfaten. j. kallefaten.

Kalibaerd. Comarchus. vici ſiue villæ princeps.

Kalioote / kelioote. *ſland. hol* Vectigal, exactio, tributum. *gal. cueillette.*

Kaliſſen-hout. Glycyrrhiza: radix Scythica, dulcis *vulgò* regalitia, liquiritia. *gal. reclisſe: regaliſſe. ital. regolitia: hiſp. regaliza.*

Kalkoen. *vetus.* j. hoef. Cornu pedis equini.

Kalkoenſchen / oft kalekutſchẽ haen. Pauo Indicus, pauo Gallicus, Gallopauus.

Kalkoenſche hinne. Gallina Indica, Afra, Africana, Numidica, Gallica.

Kallaberen. j. kalaberen / kallen.

Kallander. j. kalander. Curculio.

Kallanderen het lijnwaet. Polire, leuigare, mangonizare pannum lineum: ornare telam venalem ad alliciendos emptores. *gall calendrer.*

Kallant. Qui alterius opera vtitur. *q.d.* cliens.

Kallant. Permutator, commercia exercens cum aliquo. & Aduentor. *gal. chaland.*

Kallanterije / kallandijſſe. Clientela: & Commercium. *gal. chalandiſe.*

Kalle. *vetus.* Pulchra, formoſa.

Kalle.

Kalle. *vetus. ſicamb* Canalis, & Stillicidium.

Kallefaten/ kalfateren/ bzaeuwen de ſchepen. Comiſſuras nauium ferruminare muſci coma interiecta: infarcire, ſtipare ſtuppa. kalefatē *inquit Adrianus Iunius, Animaduerſorū lib. 5. cap. 6.*) eſt conſolidare & compingere hiulca, à καλαφατης, qua voce naupægus vocatur, cuius munus eſt, nauis commiſſuras rimasque ſolidare ſtuppa aliáve materia. kal-baten *Becano eſt* nauem ſiue vas apparare ne aquam per rimas vllas admittat, eiq. vltimam manum imponere: *dictione compoſita à* kal & bat. *gal. calfaitrer, calfeutrer.*

kallefater. Stipator.

Kallen. *ſicamb friſ. holl. ſland.* Dicere, loqui, ſermocinari, fabulari. *call, angl.* .i. vocari καλεῖν.

Kal-wael. *vet.* Fabulator, gerro.

Kallepſer. j ghelepſer. Concubinus.

Kallewep. *flād.* Enſiculus venatorius.

Kallupte/ klupte. Globus. & Rapa, rapum.

Kallupten. j. klupten.

Kalm. Tranquillus, quietus, placidus, tacitus, ſtratus. & Tranquillitas, malacia. *vulgò* calmus. *gal. calme: ital. calmo: hiſp. calmo: angl. calm, ca vlme.*

Kalme zee. Malacia, fluſtrum: maris trāquillitas, mare tranquillum, mare ſtratum, clemens, mite.

Kalmaſtepe. *ſland brug.* j. barbelen-betken. Iſicium.

Kalmep-ſteen. Lapis calaminaris. j. klemmer-ſteen.

Kaluen/ kaluꝛeꝛen. *plurale à* kalf. Vituli

kaluen/ kaluꝛeꝛen. Fœtare, fœtum edere, fœtificare. *propriè dicitur de vacca vitulum edente.*

kaluen/ bzaecken. Vomere, reddere vomitu.

kaluer-koe. j. kalf-koe. Vacca fœta.

Kaluwe. j. kael Caluus.

Kam/ kamme. *vetus.* j. bzouwerije.

kammer. j. bzouwer.

kammer-ſtaete j. bzouwerſ ſtaete.

kam-ſtock. Tridens cereuſiarius.

Kam. Pecten *ger. kamp: ang. comb.*

kam ſtruys der vogelen. Criſta, apex.

kam vande ſtaet-poozte. j. heck. Cataracta, cratis portarum inſtar pectinis dentata.

kam/ koe-kam. Nuncella.

kam-tand. Radius pectinis.

kam-wijs. Pectinatim, ad pectinis ſimilitudinem.

kam-wijs ghe-maeckt. Pectinatus.

kammen. *ſland.* j. kemmen. Pectere.

Kamant/ kamantigh. Scabioſus, ſcabie ſiue impetigine laborans: ſcabioſus inſtar mendici: *gallicè caimand dicitur* mendicus, *quem nos* gopman *& perfectiùs* gode-man *vocamus: & caimander gal.* .i. cogere ſtipem.

kamanterije/ kamantichepd. j. rabbauts krauſſel. Impetigo: fœdatio cutis ſerpens cum pruritu: ſcabies ſicca, aſpera, & prominens: ſcabies mendicorum.

Kamepe. *ſax. ſic.* j. blote. Ratis, ſchedia.

Kamel. *vetus. holl.* j. kemel. Camelus.

kamrlot. Veſtis vndulata, cymatilis, capripilia. *vulgò* camelotum, chiambelotum, cambellotum, zambellotum, *voce Gallu, Italu, Hiſpanis aliisq; communi: quod ſcilicet è camelorum, præcipuè Caſpiorum, vt ſcribit Ælianus, & caprarū villis & pilis contexatur.*

Kamer/ kamere. Cella, *vulgò* camera. *ger. kammer: gal. chambre: ital. camera: hiſp. camara: ang. chambre.* καμάρα. i. fornix. kamerken. Cellula.

kamer. Cœnaculum.

kamer/ ſlaep kamer. Cubiculum, thalamus.

kamer/ ghulde. Collegium, contubernium.

kamer/ raed-kamer. Curia, concilium, auditorium. *vulgò* camera.

kamer der ſchepenen. Senaculum.

kamer van ontfangh. Aerarium, quæſtorium.

kamer/ kamer-ganck. Alui excrementum, ventris profluuiū, purgatio alui, laxatio ventris. *vulgò* camara *hiſpanis dicitur.* Der kameren gaen/ kamer-ganck hebben. Purgare aluum.

kamer-buſſe. Tormētum minus, bombarda minor.

kamer-ganck. Alui purgatio.

kamer-ganck maecken. Ciere, ſoluere, ducere, ſubducere aluum.

kamer-ghe-richt des kepſer-rijcks.

Iudi-

Iudicium Cameræ Imperialis: iudiciū Romani Imperij.

Kamer houden. *fland.* Vti dieta ſiue certa victus ratione.

Kamer houden. *j.* **raed houden.** Inire conſilium.

Kamer-houder. *friſ. j.* **roode roede.**

Kamer-katte. Cellaris meretrix: *concubina ſiue pellaca quam amator ſibi ſoli ſeruat celle incluſam.*

Kamer-krupd. *fland.* Barbicapra: *herba que in aulis ſternitur.*

Kamer-looghe. *friſ. j.* **piſſe.** Lotium.

Kamer-loop *fland. j.* **loop.** Profluuium alui.

Kamer-pot. *vet.* Matula. *angl. chamber potte.*

Kamer-ſpel. Ludus ſcenicus, ludus hiſtrionicus, hiſtrionia, hiſtrionica: præſtigiæ. *q. d.* ludus cameræ ſiue cellæ: *quod in ſcenis, tabernaculis, cellis aliiſque locis priuatis (nemine, niſi mercede numerata, intromiſſo) ſpectaculum ſui ſuaq; artis præbeant hiſtriones, mimi, præſtigiatores, & id genus alij geſticulatores.*

Kamer-ſpeler. Hiſtrio, mimus, ludius, ludio, circulator, præſtigiator.

Kamer-ſpeler/ reep-danſſer. Petauriſtes, petauriſta.

Kamer-ſtoel. Sella familiaris.

Kameren. In cella condere, in cubiculo aſſeruare, includere cubiculo.

Kamerere / kameniere. Ancilla cubicularia: cubicularia, æ: ancilla à cubiculis, pediſequa, ancilla. *vulgò* cameraria, *voce gal. hiſp. ital. communi.*

Kamerlinck. Cubicularius, à cubiculis, præfectus cubiculo, ſuper ſomnum ſeruus. *vulgò* camerarius & camerlingus. *ger. kammerling: gal. chambellan: ital. cameriero: hiſp. camero: ang. chambrelayne.*

Kamijn/ kamijn-ſteen. *ger. ſax. ſicam. j.* **kemenepe.** Caminus.

Kamille/ kamil-bloemen. Camæmelum, anthemis. *germ. camomillen: gal. camomille: ital. camomilla: hiſp. manganilla: angl. camomill.*

Kamme. *j.* **kam.** Pecten.

Kammen. *fland. j.* **kemmen.** Pectere.

Kammen. *vetus. j* **brouwen.** *vide* **kam.**

Kamp. *jax. friſ. ſicamb. holl fland.* Campus, ager, aruum.

Kamp. Caſtra, ſtatiua. *vulgò* campus. *gall. camp: ital. campo: hiſp. campo: ang. camp.*

Kamp. Certamen, certatio, pugna, militia: & Monomachia, duellum, ſingulare certamen duorum. *ger. kampff. gal. combat: ital. campo.*

Kamp-plaetſe. Arena, palæſtra.

Kamp-ſtrijd. Duellum.

Kamp-vechter. Athleta, pugil.

Kampe. *j.* **kempe.** Pugil. & Pellex.

Kampen/ kempéren. Caſtra facere, ponere, metari.

Kampen/ kempen. Certare, concertare, decertare, pugnare, depugnare, debellare, dimicare, digladiari. Singulari certamine certare. *vulgò* cambire.

Kamper/ kemper/ kampioen. Bellator, certator, gladiator, propugnator, athleta, pugil, debellator, depugnator, monomachus.

Kamper wonde. *vetus.* Vulnus lethale, periculoſum: vulnus profundum ab vngue medij digiti vſque ad eiuſdem digiti longiſſimum articulum.

Kamperlick. Athleticè. & Periculosè.

Kamperlic aen-ſpreke. *vet. jax.* Iniurioſis verbis alloqui: duelli verba dicere.

Kamperlick ſtaen. In ſummo diſcrimine ſiue periculo & neceſſitate eſſe.

Kamperlick groeten. *vetus.* Capitis accuſare, crimine accuſare.

Kampioen/ kamp-vechter. Athleta, pugil, bellator. *vulgò* campio: *a campo ſiue circo decertantibus definito. gal. champion: ang. champion.*

Kampernoelie/ padden-ſtoel. Fungus, boletus. *gal. champignon.*

Kamus kamups/ plat neuſe. Simus, ſimo, cui nares ſunt depreſſæ ſuperiùs: camurius .i. inflexus *vulgò* camutius. *gal. camus: ang. camoſes.*

Kamus/ ſimmen-neuſe. Naſus reſimus

Kamus. Catellus Melitæus naribus depreſſis.

Kanaele. Canalis, alueus: fluuij alueus. *ger. kannel: gal. canal: ital canale: hiſp. canal.*

Kanaelie. Fæx plebis, fæx ciuitatis. *vulgò* canalia. *gal canaille ital. canaglia. q. d.* cane.

Kancel/ kantſel. *germ.* Pulpitum, ſuggeſtus, roſtra.

Kancel-

Kancelier. Archigrammateus, ſcribarum præfectus, nomophylax, ſcriba principis. **Kancelier/ requeſt-meeſter.** A libellis, libellorum magiſter: qui cognitiones tractat, & ſupplicum libellorum vota. *vulgo dictus* concellarius, *à cancellando, id eſt, illimendo tranſuerſis linea vel cancellis: quum ſepius reſcripta, regis ſeu principis ſigillo munienda corrigat. Nomen* cancellarius, *ſpecioſè à* cancellando, *id eſt, ductis cancellatim lineis inducendo, quidam deriuant: Caſſiodorus autem à* cancellis, *quòd intra ſecreta cancellorũ ſeptis clauſa, cauſas examinarint. Guil. Camd. gal. cancellier. ital. cancelliero: hiſp cancillero: ang chauncelour.*

Kancelrije. Archiuum, tabularium, nomophylacium, officina pragmatica ſiue diplomatica. & Iuris præfectura.

Kanckier. Cãcer, carcinoma. *morbi genus gal. cancre: ital. cancro, cancaro: hiſp. cancer. ang. canker.*

Kancker-bloeme. Vrinaria, dens leonis, roſtrum porcinum, caput monachi, dens caninus: & Ambubeia, aphace.

Kancker-kruyd. j. ſonnen wende. Heleotrophium: herba cancri: aduerſus carcinomata præſens.

Kandeel ſuppen. Cyceon, miſcellanea potio, ſorbitio, ſorbitiuncula, ſorbillum. *Vox* **kandeel** *vt notat Adrian. Iunius, à καυδὴλη Græcorum non abludit, olim in deliciis: cuiuſmodi eſt Friſiis recepta* **warmeiaute** / *quod ſonat* calidum donum *ſiue* calidum ſcyphum, *quaſi* θερμοδῶρον. *Poſſet tamen, ſalua Iunij opinione, dici* **kaudeel** / *quaſi dicas* calidũ: *qua ratione Gallis chaudeau & ang. caudel. cùm nos quoque vulgò huiuſmodi ſorbitiunculas* **warm**/ **wat warms**/ *hoc eſt,* calidum *ſiue* calidi aliquid *vocemus. vulgò* caldellum.

Kandeel-feeſte. *ſland.* Repotia.

Kandelaer. Candelabrum. *gal. chandelier: ital. candelaro: hiſp. candelero: ang. candelſtike.*

Kandelaers. j. water-liſch. Sparganiũ, gladiolus paluſtris.

Kaneel. Caſia. *vulgò* canella. *à quadam canalium figura.* Cinnamum, cinnamomum *gal. canelle: ital. canella: hiſp. canela: ang canel.*

Kaneel-rooſe. Cinnamomina roſa.

Kanefas / kanefaſ-doeck. Canabina veſtis, cannabacea tela. *vulgò* cannauacium *gal. canifas: ital. canauaccio.*

Kaniant/ kangiant. Veſtis polymita, verſicolor, babylonica. *vulgo* cãgianta.

Kanne. Poculum, capis, obba, cantharus. *vulgò* canna *ger. can: ang. canne.*

kanne wijns. Quartarius vini.

Kanonick. Canonicus. *q d.* regularis. *gal. chanoine: ital. canonico: hiſp canonigo: ang. chanon.*

kanoniſije. Canonicatus.

kanoniſeren. Referre in numerum deorum vel diuorum, cælo aſſerere, apotheoſi donare, diuorum catalogo aſſcribere. *vulgò* canoniſare.

Kanſſe. Alea, iactus aleæ, ſors, fortuna, caſus, euentus, puncta primo caſu aleæ iactę obuenientia: caſus aleæ. *gal. chance: ang. chaunce.* **De kanſſe wagen.** Aleam experiri.

kanſſeler. j. quantſeler. Sodalis.

Kanſterlinck. j. krantſelinck. Spira.

Kanſuweele. Pirum falernum.

Kant. Canthus, angulus, extremitas, extrema pars, margo, ora, labrum. *ital. cantone: hiſp. canton.*

kant aen d'water. Crepido, margo, ora terræ quam aqua alluit, ripa.

kant. Pars: regio **Van alle kanten.** Ab omni parte

kant broodts. j. hompe. Fruſtum præcidaneum. *gal. chauteau: ang. cantell.*

kanten. Extremitatem abſcindere.

kantigh. Anguloſus, angulatus.

Kanteel. Pinna, mina, ſpicula.

kanteel/ kanteel-hout/ ſtaeckſel. Canterius.

kanteel/ kanteel-ſteen. Mina, pinna muri, mutulus.

kanteelen/ ſoyen. Acroteria.

Kanter. Canterius: equus cuiteſtes exempti.

Kantert/ kanter-kęſe. *holl. friſ. ſicamb.* Caſeus magnus.

Kantſel. j. kancel.

Kap. j. kappe. Capitium.

Kape. j. beut-berg. Promõtorium. *ital. capo: hiſp. cabo. q d.* caput.

kape/ bake. Specula, pharus, ſignum litorale.

Kapelle. Sacellum, ſacrarium, ædicula. *vulgò & antique* capella, *vt explicat Guil.*

Guil. Durand. in Rat. diuin. offic. lib. 2. cap. 10. nẽpe à capa ſiue cappa ami Martini, quam olim Reges Francie in bello ſecum ferre ſolent, eaq; ſub quodam tentorio ab ipſa capa, capella dicto, ſeruabatur. Vel à capra ſiue capella: olim enim in expeditionibus, in tentoriis domunculas pellibus caprarum contectas conſererunt, in quibus ſacra celebrabantur. Hæc poſterior Durandi ratio mihi potior videtur: cùm etiam pelles in ſacra Scriptura pro tabernaculo pelliceo ponatur. vt Pſal. 03 Extendens cælum ſicut pellem. i. ſicut tabernaculum quod ſit ex pellibus. & apud Ceſarem, Valerium, Tacitum, Liuium & alios, pelles pro tentoriis quæ pellibus conſtabant, accipiantur. germ. kapele: gal. chapelle: ital. capella: hiſp. capella: ang. chapell.

Kapelle/kooz. Chorus.

kapelle-meeſter. j. ſangh-meeſter. Phonaſcus, ſymphoniarcha.

Kapellaen Sacellanus, miniſter ſacrorũ: *vulgò & antiquè* capellanus. clericus in cuius cuſtodia capella eſt: *à clericis autem ad Sacerdotes idem nomen paſſim eſt transfuſum. Guil. Durand.*

Kapelleken binnen den huyſe. Lararium

Kapelleken *hol. friſ. j.* kappel. Papilio.

kapelrije. Sacerdotium minus. *vulgò* capellania.

Kapeſtant. Ergata: machina tractoria axe recto.

Kapitael. j. hooft-ſomme. Sors. *vulgò* capitale, ſumma capitalis, cauedale.

Kapiteel. Capitulum, epitylium, modulus: id quod ſcapo ſiue columnæ imponitur.

Kapiteel. j. hooft-gheld. Exactio capitum.

Kapitel/hooft-punt. Caput, capitulũ.

Kapitel/kapitel-huys/ ge-ſtoelte. Exedra. *vulgò* capitulum cœnobij, capitulare ſeſſorium.

Kapitel der canonicken. Collegium canonicorũ, comitia ſacra, conuentus.

kapitel houden. Peragere conuentus, celebrare comitia ſacra.

Kapitel-dagh. Dies comitiorum ſacrorum.

Kapitel-huys. Exedra. *vulgò* capitulum.

Kapitelen. Caſtigare verbis & multis: caſtigare & mulctare in comitiis.

Kapiteyn. Dux militum, ductor ordinum, præfectus militum, ſtrategus. *vulgò* capitaneus: *à capite nempè: quòd ſicut caput reliquis membris, ita hic reliquis militibus, cuibus, aliiſque imperet. gal. capitaine: ital. capitano: hiſp. capitan: ang. captaine.*

Kapiteyn generael. Imperator, imperator exercitus, archiſtrategus, dux primarius.

Kapiteyn van t'ſchip. Nauarchus, præfectus nauis.

Kapiteyn-ſchap. Præfectura, ducatus, imperium militare, ſtrategia. *vulgò* capitaneatus.

Kappe. Capitium, capitis tegmen, pileus, cucullus. *vulgò* cappa. *germ. kappe, kappen-zipffel: gal. cappe: ital. cappe: hiſp. capa ang. cappe.*

Kappe/hooz-kappe. Trabea. **Veld-kappe.** Chlamys. **Spaenſche kappe.** Ricinum cucullatum, bardocucullus.

kappe. Culmen, faſtigium: ſupremum ſiue ſummum cuiuſque rei.

Kappeken. Cucullulus, paruum capitiũ.

Kappeken der manlickheyd. Præputium, pellicula glandem tegens.

Kappacrdt. Cucullatus, capitio indutus.

Kap man. Cucullatus. & Columbus criſtatus.

Kap mutſe. *holl. ſic. j.* ſlaep-mutſe.

Kap-rauc/dack-ſperre. Canterius, tigillum.

Kappoote. Capitium, ſagum. *hiſp. capote.*

Koppootken. Palla muliebris.

Kapzupn. Cucullus, capitium. *gal. chaperon.*

Kapzupn. Humerale geſtamen humerale, cucullus humeralis: tutulus, epheſtris, epomis.

Kapzupn/houel der vrouwen. Calantica, caliendrum, capitium: cucullus, cucullio: mitra, mitella.

Kapzupken. j. kappeken.

Kappel/kappelke. *holl. j.* pepel. Papilio.

Kappelle j. kapelle.

Kappen/hacken. Conſcindere minutum, minutatim concæcare, incidere, reſecare. *ang. choppe.*

kap mes. Culter conciſorius.

kapper. Conciſor.

kapper, kappert/ pot-ſcherf. Lamia: *piſcis*

piſcis dictus à truncandis piſcatorum ſagenis. Adr. Iun.

Kappers. Capparis, inturis. ger. kapprew: gal. cappres: ital. cappari: hiſp. alcapparas: ang. capers.

Kappuyn. Capo, capus, gallus ſpado, cui teſtes ſunt auulſi germ. kaphan, kapaum: gal chapon: ital. capone: hiſp. capon: ang. capon.

kappuynen. j **lubben.** Caſtrare, euirare, auellere gallo teſtes

kap-hoen/kap-haen. ver. j. **kappuyn.** Capo.

Karaetcke. j. **karraetcke.** Circerus.

Karbeel/latte. Tignus, tignum.

karbeel-ſteen. Mutulus.

Karaueel. j. **kareueel.**

Karbonade/kolen-gherſt. Caro toſta, offula carbonibus toſta. vulgò carbonada. gal. carbonade: ital. carbonada.

Karbonckel/karbonckel-ſteen. Carbunculus. lapis pretiosus à ſimilitudine prunarum dictus. germ. karfunck-ſtein: gal. eſcarboncle: ital. carbonchio: hiſ. carboncol.

karbonckel. Carbunculus, anthrax: vlcerum genus.

Karcker. j. **kercker.**

Kardeel. ſax. j. **kabel-touwe.** Prymneſium.

Kardinael. Cardinalis: cauſiatus vel purpuratus pater.

Kare/kaerken. Cara, amica: & propriè lecta, electa, dilecta: **karen** enim veteribus Saxonibus eligere, & **wtverkaren** electus dicitur.

Kareel/kareel-ſteē. Later, later coctus. gal. quarean: ital. quadrello.

kareel. vet. j. **quareel.** Telum catapultorium.

kareel-backer. Laterarius.

kareel-auen. Lateraria: caminus in quo lateres excoquuntur.

Karel. j. **kaerel.**

Karen. vetus. ſax Eligere, diligere.

Karen/kozen. friſ. j. **keeren.** Vomere.

Kareueel/kozeel/boeper. Dromas, dromon, celox: nauis vectoria: vulgò carauella. gal. caraueſle: ital. carauella.

Karien/koerien. Gemere inſtar turturis ſiue columbæ. **Karien/** inquit Becanus, dicuntur pueruli, dum matribus vel nutricibus incondito ſono & geſticulatione blandiuntur: quod reciprocè etiam de matribus dicimus, dum puſionibus ſuis colludunt, & blandis ſuſurru tenellum animulū pacare & conciliare ſibi nituntur. vide **koeren/koerien.**

Karigh. Sordidus, parcus, tenax.

karighheyd. Sordes, parcitas, auaritia.

karighlick. Parcè, auarè.

Karle. j. **kaerle.**

Karmen. j. **kermen.** Lamentari.

Karmeſijn/karmeſijnen kleed. Veſtis purpurea, oſtrina, coccinea, coccina, Tyria, conchyliata, Sarrana, perfuſa oſtro, ardens murice: Arabicè kermez. vulgò Carmeſinum dictum, quod fiat ex vermiculo qui Pœnorum lingua carmen dicitur. gal. cramoiſin: ital. chremeſina: hiſp. carmeſi: ang. crymeſin.

Karmieten. vetus. ſland. j. **karmen.**

Karnap. ſax. j. **arckemaer.** Menianum.

Karne. j. **kerne.** Nucleus.

Karnoffel. germ. ſax. Ramex, hernia, ramex carnoſus.

Karonie. Cadauer. χαρωνία, charonia apud Laërtium & Geographos ſunt barathra quedam & Plutonia, mortiferos ſpiritus & fœdos odores exhalantia: hinc Celtæ, quod fœtet cadaueris modo, dicunt caronia: & hominem nihili, indignum qui in vllo ſit numero, vocant vulgò carognia, tanquam cadauer beluæ alicuius eiectam, à vitiorum fœtore. ita Gilbertus Cognatus. gal. charogne: ang. carrayne.

Karote/karote-mortel. Paſtinaca, daucus, ſiſer. vulgo carota. gal. carotte: ang. carot.

Karper. Cyprinus. vulgò carpio, carpa. germ. karpffen: gal. carpe: ital. carpione: ang. carpe.

karpers leuen. Vita macerata, vita vuida: vita cui omnia affatim ſuppetunt, vt carpioni ſiue cyprino, in aquis degenti, aquæ.

Karpet. Gauſape, amphitapa, tapes, tapetum gal. carpet: ang. carpet.

Karpie/karppe. Linamentum carptum volſúmue, è linteis concerptis: linamentum rafile, è languine linteorum eraſa. vulgò carpia. gal. charpie.

Karrake/kraecke. Circerus, nauis maioris genus. gal. caraque: angl carracke.

Karre. Carrus, carrum, carruca, currus, biga,

biga, vehiculum, vectabulum, ciſium, quadrigula, curriculum. *germ.karren: gal.char, chariot, charette: ital.carro, carretta: hiſp.carro: ang.carre.* karre *propriè teuton.* vehiculũ duabus rotis volubile.

karre. *vet.* Naſſa: alueolus: alueare.

karre-dzijuer. Carrucarius, bigarius, ciſiarius, agitator carri.

karre-man. j. karre dzijuer.

karren. Vehere, vectare carro.

karren / kerren. Stridere, gemere, ſtrepere, concrepare.

karrende waeghen. Plauſtrum ſtridulum, ſtridens.

karrijne. *vetus. ſland.* j. karre. Carrus, currus.

karrijn-peerden. *vet* j. waghen-peerden.

karſene. Panni genus.

karſpe. j. kerſpe. Nebula linea.

karſpel. j. kerſpel.

karſt. *ger. ſax. fri.* Bidens, ligo.

karſten. *germ. ſax. ſicamb.* Paſtinare.

karſtelinck. j. krantſelinck.

karteel. j. quarteel. Quarta pars.

karteel. *vetus.* Propugnaculum.

kartouwe. j. nood-buſſe. Genus bombardæ maioris. *vulgò* cartuna & quartana. *germ. cartaun: gal. courtaun.*

karveel. j. kareveel. Corbita.

karus. *ſax. friſ.* Cyprinus, carpionis genus latioris.

kaſack. j. kaiackie.

kaſe. j. kaeſe. Caſeus.

kaſement. *vetus. ang.* Tranſenna, ergaſtulum.

kaſſaerd. Placenta ex ouis, butyro, lacte, herbis, lardo, *&c. ſic dicta à patellæ ſtridore.*

kaſſen / kiſſen. Stridere.

kaſſe. Capſa, ciſta, arca, theca *vulgò* caſſa. *gal.caſſe. ital.caſſa. hiſp.caxa: ang.caſe.*

kaſſen. Capſula, ciſtula, ciſtella, loculus.

kaſſe / wiſſel-kaſſe. Menſa, abacus numulariorum.

kaſſe / rinck-kaſſe. Pala annuli.

kaſſe heylighdoom-kaſſe. Ferculum, feretrum, *ſiue* pheretrum.

kaſ-boeue. Agyrta, circulator, qui lararia circum pagos circumuehit: mythragyrtes qui obambulat cum ſimulatis myſterus, ac rudibus imponit. *Dicuntur huiuſmodi impoſtores & nebulones* kaſ-boeuen / *à capſis ſiue thecis, quas falſis oſſibus & reliquiis vaſrè munitas circumferunt ad queſtum. vulgò* quæſtuarij. *&* quæſtores eleëmoſynarij *vocantur: horum nomen prorſus tollitur in Concilio Tridentino, Seſſ. 5. & 21.*

kaſ-iaegher. j. kaſ-boeue.

kaſſenaer. j. kaſ-boeue. Agyrta.

kaſſier. Quæſtor mercatoris, adminiſtrator pecuniarum mercatoris, præpoſitus pecuniæ, menſarius, menſularius, argentarius, trapezita. *vulgò* caſſierus, capſarius. *gal.caſſier: ital.caſſiere*

kaſſel. *vetus.* j. kaſteel. Caſtrum.

kaſſelrije / kaſtelrije. *ſland* Territoriũ vrbis. *&* Forum iudiciale, conuentus iuridicus.

kaſſéren. Quaſſare, frangere, confringere: *&* Diſpungere, expungere, delere. *gal caſſer: ital caſſare: hiſp.caſſar.*

kaſſéren een teſtament. Reſcindere teſtamentum; irritum, vanum, & nullius momenti facere. *vulgò* caſſare.

kaſſéren de krieghs-lieden. Exauctorare milites.

kaſſije kaſſij-wegh. Via ſtrata, viarum ſtrata, via ſilicata, via delapidata, agger viæ, pauimentum viarum. *vulgò* calciata. *gal.chauſſee: hiſp.calçada: ang.cauſie, calſey.*

kaſſij-gote. Incile.

kaſſij-ſteẽ. Silex, lapis quo via ſternitur

kaſſijen. Sternere lapidibus, conſternere viam ſilicibus, delapidare.

kaſſijer. Strator ſilicum.

kaſſijne. Iugamenta ſtructuræ feneſtrarum, ſiue oſtiorum. *gal.chaſſis.*

kaſſijne. *ſland.* j. blaffeture. Speculare chartaceum, tympanum.

kaſtanie. Caſtanea, nux caſtanea, nux Sardiana, heracleotica. *ger.keſten: gal. chaſtagne: ital. caſtagna: hiſp. caſtaña: angl. cheſten.*

kaſtanien-boom. Caſtanea.

kaſtanien-boſch. Caſtanetum.

kaſtanien-bruyn. Spadix, ſpadiceus, puniceus, phœniceus, hyſginus.

kaſtanien-ſchelpe. Echinatus calyx, caſtaneæ operculum.

kaſteel. Caſtrum, caſtellũ, arx. *gal.cheſteau: ital.caſtello: hiſp.caſtillo: ang.caſtel.*

kaſteel-man. *vetus.* j. kaſtelein.

kastelepn Præfectus arcis, insularius. *vulgò* castellanus & castaldus.

kastelepn-schap. Præfectura arcis. *vulgò* castaldea, castellania.

kastelrye. j. **kasselrye.**

kastyden / kastyen. Castigare: obiurgare, punire, animaduertere. *gal chastier: ital castigare: hisp. castigar: ang. castize, castice. ger. kastigen.* i. affligere, vexare.

kastydement. Castigatio: punitio.

kastydinghe. Castigatio: punitio, animaduersio.

Kastilie. *vetus sicamb* Pusio.

Kasupfel. Casiola, poderis, sacrum pallium *vulgò* casula, casubula, planeta.

Katacre. Catharrus, destillatio: humor è capite destillãs ad os & fauces: rheuma, rheumatismus.

Kateylen kateelen. *fland.* Bona mobilia, supellex, res, facultates. *vulgò* catalia, cathallum *ang catelles.* **het beste katheyl.** *fland.* Pretiosissimum pecus domesticum, aut aliud ornamentum. *vulgò* Melius cathallum. & Optimum caput. *ang. catayle, cattel.* i. Pecus. & *cathelles.* i. Res, possessio.

kateylick goed. Bona mobilia.

Katerrol / katerrolle / katers-hooft. Trochlea, rechamus, rotula striata: rotula trochleæ.

katerrol. *fland. orient.* i. **dop / nonne:** Trochus, turbo.

katerrol-coorde. Funis ductarius.

Kater. Aelurus. *vulgò* catus & cattus.

kater. *metaphor.* Catus & sagax homo, cautus

kater. *vetus.* Oeconomus, condus, obsonator: coquus nundinalis: qui coemptos e macello cibos coquo tradit ad cocturam. *angl. cater, catoure.*

kater-ooghen. Oculis micantibus, siue scintillantibus intueri, instar æluri aut felis.

Katte. Felis, ælurus κάττης. *vulgò* catus, & cattus; cata & catta. *germ. katz gal. chat: ital. gatto, gatta. hisp. gato, gata: ang catte.*

katte storm-katte. Vinea, pluteus, propugnaculum eminens, altum, collinum.

Katte. Genus tormenti quo saxa iaculati sunt maiores. *Ioan. Auentinus.*

katte. Vir præstans, vir insignis **Katten** / *inquit Adr. Iun. in hist Bat.* proceres, viri insignes: *à Cattis, viris imprimis insignibus & strenuis.*

katten. j. **kattekens.** Nucamenta.

katten-krupt. Nepeta, *vulgò* cattaria. *herba æluris malè valentibus expetita.*

katten-ooghen. Oculi noctuini, herbei, virides, glauci, cæsij *vulgò* felini.

katten-oogigh. Cæsius, glaucus.

katten siluer. Amiantus: lapis alumini scissili similis, linum viuum, polia, mica. *vulgò* argentum feliũ, *ob colorem felium oculis radiantibus non absimilem.*

katten spel. Ludus siue iocus hostilis & simulatus: *post iusum enim deuorat ælurus murem captum.*

katten-steert. Equiselis, equisetum, salix equina, hippuris.

katten-visch. j. **blick.** Alburnus.

kat-wl. Noctua, bubo, vlula. *sic dicta quòd captet & fallat mures instar felis. germ kautz: gal chathuant.*

katteken. Catulus felis.

kattekens / bloepsel aen notelers / haselers. Iuli, nucamenta: paniculæ: comæ in nucibus, corylis, populis, salicibus & similibus, in quibus semina dependent. *vulgò* catuli.

Kattijf kattijuigh. Miser, infelix, ærũnosus, pauper: & Nequã, reus, malus. *q.d* captiuus, *vulgò* cattiuus. *gal. chetif: ital. cattiuo: hisp. cattiuo.*

kattijuigheyd. Miseria, ærumna.

Kattoen. j. **kottoen.**

Kaualie / kraecke. Domus ruinosa. & Iumentũ coriaginosum: caballus terga ruptus verbere. Caballus *ab equo eo distat, quòd caballus ferè nunquam, sine derisione dicitur: equus verò emperde apto & probate. Pompon.* Caballos *ait qui in pistrinis essent. quasi dicat malos, Anton Nebriss. Verùm Gallis, Hispanis & Italis pro generoso equo accipitur. gal. cheual, caual: ital. cauallo: hisp. cauallo.*

Kaud. j. **koud.** Frigidus.

Kaue *fland.* j. **kaf.** Acus, eris.

kauen j. **krinsen.** Euentilare paleas.

Kaue kaf-koen *fland.* j. **schoude.**

kaue-vaeger / kaf koen-vaegher *fland.* j. **schoud-vaegher.**

Kauedael. Sors, summa, caput. *vulgò* cauedale, *siue* capitale, summa capitalis.

gal. cauidal, ital cauedale: hisp cauidal.

Kaueete. Cauea, ergastulum, carcer.

Kauel. Sors, sortitio, sors in diuisione bonorum, rata portio. *dicitur* **kauel** *siue* **kabel**/ *q.d.* funis sortis, funiculus sortis *Mich.* 2.5. funiculus distributionis. *Psal.* 77. *Sic funis siue funiculus, sacro sermone dicitur terræ & hæreditatis sors, & pars quæ cuique obtingit: nam vt Latini decempedis, sic Hebræi & Chananæi funibus extentis metabantur agros, & partiebantur iugera.*

Kauelen. Sortiri, diuidere bona sorte, eligere sorte, ducere sortes, sorte diuidere terram funiculo distributionis.

Kauelinghe. Sortitio, sortitus, us.

Kauffoir. j. **kaffoor.** Foculus.

Kausse. j. **kousse.** Caliga.

Kauten. j **kouten.**

Kautsije/ kaussyde. *fland.* j. **kassije.** Via strata.

kautsij-slijper. *fland.* Deambulator, obambulator.

Kauwe. j. **keuie.** Cauea.

Kauwe/ kouwe kuwe. *sax sicamb. holl. fland.* Fauces, frumen, summa pars gulæ: & Mala, maxilla, gena: & Mentũ: & Branchiæ piscium.

kauwen/ kouwen/ kuwen. *ger. sax. sic. holl. fland.* j. **knauwen.** Mandere.

Kauwe/ kae. Monedula, gracculus. *ger. sax. kayike: gal. gay: picard. caue: hisp graia: ang. ka, kaddovv, chovvgh.*

kauwken/ kawtghen. Pyrrhocorax.

kauwetteren/ kauwetten. Vociferari instar monedulæ: garrire: conuitiari, contumeliam dicere, obtrectare.

kauwetterer. Maledicus, conuitiator, obtrectator, vitilitigator, calumniator.

kauwetstere. Garrula, maledica mulier, conuitiatrix.

Kauwersuene. *vet.* Mensa, siue taberna vsurarij

Kauwoorde/ kouworde. Cucurbita. *ger. kurbs: gal. courge ang gourde.*

K E

Ke. Ah, Interiectio varios affectus explicans.

Kebbe/ kebbeken j. **kabbe.** Porcellus.

Kebisse/ kebse/ keuisse kebs wijf. *vet. ger. sax. sicamb.* Pellex, pallaca, concubina, adultera. *ger kaebsvvyb.*

kebs-dom/ keuisdom. *vetus.* Adulteriũ, meretricium, scortatio.

kebs-kind/ kefs-kind. *vetus.* j. **hoeren-kind.** Nothus

kebs-wijf. j. **kebisse.**

kebsen/ kesen/ keuesen/ keessen. *vetus.* Fornicari.

Keck. *ger. sax. sicamb.* Audax. & Solidus, durus, densus, turgidus

Kecke. Fallacia, dolus, facinus audax.

Kedel/ kele. Supparus, supparum, theristrum.

Keessen. *vetus.* j. **kebsen.** Fornicari.

Keess-dom/ keess-dochter keess sone/ keess-kind. *vide* **kebisse.**

Keele/ kele. Guttur, gula, iugulus.

keele/ adem-keele. Trachea.

keele/ ferneele. Tegula deliciaris, siue colliciaris.

keel-ader. Iugulus.

keel-band. Spira: funiculus qui galerum, pileum, aut vittam sub mento constringit.

keel-gat. Gula.

keel-ghe-swel. Angina, synanche, *vulgò* squinancia.

keel-knobbel. Frumen, ruma.

keel-kruyd tapkens-kruyd. Hippoglossum, hypoglossum. *vulgò* vuularia, bonifacia, lingua pagana, bislingua.

keel-kruyd/ mond-hout. Ligustrum.

keel-tapken. Vua, columella, gurgulio, epiglottis.

keelen/ kelen. Iugulare, iugulum confodere. & *metaph.* Trucidare fœnore.

Keen-boom. j. **kien-boom.** Teda.

Keeper. j. **keper.**

Keer. Versus, versio, conuersio, versura, flexus: circuitus.

keer in de strate. j. **om-wegh.** Anfractus, viæ flexus.

keer des water-vloeds. Cornu fluminis, flexus.

keeren. Vertere, conuertere.

keeren. Reuerti.

keeren. *vetus fland.* j. **ouer-gheuen.** Vomere.

keeren. j. **keren.** Vertere.

keeren. Propulsare, arcere, depellere, prohibere.

keer-baer. Versatilis.

keer-wegh. Anfractus, viæ flexus.

keer-weer. *q. d.* **keer-weder.** j. **naebruyde**

brund-loft. Repotia, orum.
keerer/keerder. Versor, versator.
keeringhe keer. Versio.
keerlick. Versatilis.
keerle. j. kaerle.
keerne. j. kerne. Nucleus.
keersse. Candela, lucerna, lychnus.
keers-korf. Lychnotheca.
keers-licht. Candela accensa, lumen lucernæ.
keers-gaeren. *sicamb.* j. lemmet.
keers-maecker. Lychnopœus.
keers-mugghe/keers-vlieghe. Hepiolus, pyrallis.
keers-ruet. Sebum candelarum.
keers-snutter. j snutter.
keers-stock. j. kandelaer.
keers unghel. j ruet. Sebum. (tri.
keers-lieden j. kiers-liedē. *zel. hol.* Arbi-
keersman. *zeland. holl.* Arbiter.
keese. j kaese. Caseus.
keese. j. keete. Casa, casula: & Cauea, auiarium.
keese/kiese. *sax. fris. holl.* j. back-tand. Dens molaris.
keesel-steen. *holl.* j. kesel.
keesen/knauwen. Mādere, remandere: lentè mandere.
keesen. j. keessen kebisen. Fornicari.
keest. *fland. holl.* Nucleus, granum, germen.
keest. Medulla, cor, matrix arboris.
keest. *fland.* j. ghe-voghelte. Oui vmbilicus.
keest-hoen. Gallina sterilis, infecunda.
keesten. *fland.* Germinare, pullulare.
keet. j. kaet. Stercus, lutum.
keete. Casa. keetken Casula.
keeten. Focillare, fouere. *gal. cotiner.*
keeten het sout. Purgare, expurgare, perficere sal.
keeuwe. *germ sax. fris.* j. kouwe. Fauces.
keeuwen. j. knouwen. Mandere. *ang. chevve.*
kefer. j. keuer. Scarabeus.
keffen. Gannire, baubari, latrare.
keffer. Latrator, hylactor, hylax, canis argutus.
keffinghe. Latratus; gannitus, us.
keghel. *vetus. holl.* j. keye. Silex.
keghel. Meta, conus, obeliscus, terminus, lapis vel stipes pyramidatus. *gal. quille.*

keghel. *fland.* j. kekel. Stiria.
keghelen. Ludere trunculis, pyramidulis, conis.
keghel-baene. Ludus metarum, locus in quo conis luditur.
keghel-spel. Ludus metarum.
keghel-toren. Pyramis.
keye. Silex *gal. caillou.*
keye. Cerebri morbus, cerebrum non sanum, *Plaut.* insipientia, insania, phrenesis.
keye. Stultus, insanus: vacillans cerebro. lapide silice stultior, *Plaut.*
keyachtigh. Saxosus.
keyaerd. Homo insanus, delirus, insipiens.
keyken. Paruus silex.
keyken. Flos Armerius.
keyken/tuylken. Sertum, fasciculus florum. & Armeria: caryophyllus minor.
keyren. j. keren. Verrere.
keysel-steen *holl.* j. kesel-steen.
keyser. Cæsar, imperator, augustus.
keyser-dom. Imperium: Cæsaris siue Imperatoris dominium.
keyser-rijck. Imperium, regnum Cæsarium.
keyserinne. Imperatrix.
keysterlinck. j. krantselinck.
keyte. *fland.* j. kuyte. Cereuisia.
keytijf. j. kattijf.
kekel. Stiria.
kekelen/kekeler j. kaeckelen/kaeckeler.
keke. Opprobrium, conuitium. pipulum, *Plaut ang. checke.*
keken. Garrire, blaterare, iurgare, increpare. *ang. checke.*
keker. Garrulus, blatero.
keker-bout. *holl.* Balbus.
kekeren. Balbutire.
kekeren. Cachinnari, immoderatè ridere
keker-sot. Achriocelos, stultus cachinnans, dissolutè & immoderatè ridens: *risu enim effusiore in immoderatum cachinnum effundi, viro prudenti indecorum est. Fatuus in risu exaltat vocem suam: vir autem sapiens vix tacitè ridebit. Eccles. 21.*
keker/kicher. Cicer, eris.
kel. *fris.* Perterritus, pauidus.
kelck. Calix. *ger. kelch: gal. calice: hisp. calix: ang. calice.*

Kelck-dief. Sacrilegus. *q. d.* ſacrorum calicum fur: potiriocleptis.

Kelde. *ſicamb.* j. **vorſt.** Gelu, frigus.

Kelder. j. **keller.** Cellarium.

Kele. j. **kedel.** Supparus.

Kele. j. **kecle.** Guttur.

Kelioote. j. **kalioote.** *ſland.* Vectigal.

Keller/kelder. Cellarium, cella; cella penaria, promptuaria, hypogæũ. *ger. keller: gal. cellier. hiſp. cillero ang. cellar.*

Keller. j. **keller-maerder.** Promus.

Keller-korſſe. Crapula, helucus: capitis dolor ex ebrietate.

Keller-waerder/keller-meeſter/keller-knecht/keller-knaepe. Promus, condus, procurator peni, cellarius, promus condus, cellæ penariæ præfectus.

Kelleren/kelderen. Condere in cella, reponere ſiue recondere cellario.

Keller-hals. Daphnoides: *officin.* laureola: herba cuius guſtu os & guttur accenduntur.

Kelter. *ger.* Torcular.

kelteren. *ger.* j. **perſſen.**

Kemel. Camelus. *ger. kemmel-thier: gal. chameau: ital. camelo: hiſp. camello: angl. camelle.*

kemels-hop. Scœnanthum, iũcus odoratus. *q. d.* fœnum camelorum, *quo cameli lubenter veſcuntur.*

Kemenepe. *vetus.* Caminus, focus. *ger. kamin. gal. cheminee: ital. camino: hiſp. cheminea: angl. chymney.*

kemenepe. *ſax. ſicamb.* Cœnaculum, cœnatio.

Kemmen kammen. Pectere, depectere, pectinare, diſcriminare comam: explicare, pangere capillum. *germ. kaemlen: ang kembe.*

kemmer. Pectinator, carminator, carminarius.

kemmerſſe/kemſtere. Carminatrix, carminaria.

Kemp. j. **kennep.** Cannabis.

Kempe. *vetus.* j. **kamper.** Pugil.

Kempe *vetus* j. **kebiſſe.** Pellex.

kempſ kind / kempe-kind. j. **kebſkind.** Nothus.

Kemp. *boll.* j. **klauer.** Trifoliũ pratenſe.

Kempen. *ſax.* j. **kampen.** Dimicare.

Kenckel-boer. Ruſticus ſtupidus, bardos, inſulſus.

Kene kenne. *louan.* Signum in corpore impreſſum, impreſſio, veſtigium.

Kene. Germen regerminans.

kenen. Regerminare, iterum emittere germen, ut frumenta, hordea, & cætera quædam grana madefacta.

Kennen. Noſcere, cognoſcere. *ger. kennen: ang knowe.* **Te kennen ghenen.** Indicare, ſignificare, notum facere, palàm facere, manifeſtare, certiorem reddere.

ken-baer. Facilis cognitu.

ken-penninck. Auctoramentum nummus quo accepto miles obligatur. & Cenſus ſiue tributum quod vaſallus ſingulis annis beneficij agnoſcendi cauſa pendit.

ken-ſchap/kenniſ-ſchap. Notitia.

kennelick Notus, cognitus, perſpectus, & Facilis cognitu.

kennelick zijn. Conſtare.

kennelickheyd. Notio, notitia. **Sijn kennelickheyd ſeggheu.** Teſtificari, dicere pro teſtimonio.

kenniſſe. Notitia.

kenniſſe der ſaecken. Diſceptatio, arbitratus, cognitio cauſæ.

kenniſſe der ghetuyghen. Teſtimonium, teſtes.

kenniſſe nemen. Cognoſcere.

kenniſ-ſchap. Notitia.

Kennep/kenp/kemp Cannabis, cannabum. *ger hanff: gal. chanure: ital. canapa: hiſp. cañamo: ang. hempe.*

kennepen oft kempen koorde. Funis cannabaceus, *vel* cannabinus.

Kenneue. Numella: vinculum ligneum, aut baculum collo quadrupedum alligari ſolitum.

kemeuen. Induere pecus numellis.

Kepel/keppel. Pyramis.

Kepen. *vet.* Tenere, retinere, ſeruare. *ang. kepe.*

keper. Tignus, tignum, ſuſtentaculum, retinaculum, capreolus. & Mutulus.

Kepers. Tigna ſiculis coniuncta: precipuè autem domorum in acutum definentium. *gal. cheueron.*

keper. Mutulus. *ger. kaepffer.*

keper. j. **winckel-haeck.** Norma, regula. *vulgò* quadra. *keper ang.* cuſtos, ſeruator.

ɔijse. Instar normæ siue regulæ
atum.
l. Contignare.
. Ad normam formare.
een. Os occipitij.
. Templum, ædes, fanum, delu-
, κυριακὴ. q d. dominica: *qua ra-*
quoque dom & dom-kercke ec-
cathedralis *dici videtur*. Kercke
i P. Nannius in Miscel.) ex Græco
ationem habet, κυριακὸν. *ger. kirch:*
. *kilch: sued. kilch: ang. churche.*
isken. Aedicula, sacellum.
upck. Ceremoniæ, cultus diui-
i templis.
ief. Sacrilegus.
ieuerije. Sacrilegium.
he-bod. Denuntiatio ecclesiæ:
ılgatio in ecclesia, edictum pu-
ı in templis congregato populo
ılgatum, denunciatio canonica.
he-boden van onder-trouwe.
nia sponsalitia, denunciatio
gij, conuentionis matrimonij
ılgatio in ecclesia, edictum
litium.
er. *vetus. sicamb.* j. prochiaen.
if. Cœmiterium, polyandrum,
hretum, sepulchrorum locus.
mpli hortus: *quòd huiusmodi lo-*
miaceant templis tanquam hor-

if. *metaphoricè* Asylum: locus
ationis lege tutus, ad quem
iens sine summo piaculo auelli
test.
und. Verbena: sacra herba.
eester. Aeditimus, ædituus,
custos & templi curam gerens,
mus templi, ædilis. *vulgò* ma-
rius
isse/ kerck-wijhinghe. Dies
alitius, dies festus qui Deo cō-
n præstiti celebrabatur: encœ-
. initiales feriæ: *nempe ab ini-*
templi: vulgò festum siue solen-
edicationis templi: *plerumque*
se dicitur. q.d. χαρμοσύνη, *à gau-*
e & lætitia.
sse. *sax.* j. iaer merckt. Nun-

s-om-ganck / kermis-om-
j. om-ganck. Pompa.

kerck-poortael. Propyleum, vestibulum portæ templi.
kerck-riet. Calamus Indicus, arundo Indica: *cuius in tēplis vsus, ad cereos lychnuchorum inflammandos & extinguendos.*
kerck roof. Sacrilegium.
kerck-roouer. Sacrilegus.
kerck roouerije. Sacrilegium.
kerck-vaene. Labarum, vexillum sacrū.
kerck-werck. Opus solidum & firmum: ferreum & aheneum: quale solet esse templorum.
kerck-wl. Otus, asio, vlula flammeata, noctua aurita. *vulgò* vlula templorū: *quòd in templis & turribus frequenter habitet.*
kerckenaer. *sax. sicamb.* Aedituus, custos templi: & Nolarum curator.
Kercker. Carcer, ergastulum, phylaca, robur.
kercker-meester/kercker-hoeder. Phylacista.
kerckeren. Includere in carcerem.
Keren/kerien. Verrere, scopis purgare pauimentum, solum, &c. Tergere, abstergere vestes, &c.
ker-borstel. Penicillus, penicillum.
Kerene. j. kerne. Nucleus.
Kerf/meete. Crena, incisura,
kerf/ ghe-sneden stuck. Segmen, segmentum.
kerf/ kerf-hout / kerf-stock. Tessera: baculus crenis & incisuris rationes accepti aut expensi ostendens. *vulgò* talea.
kerf. Anus, podex.
Kerien. *vetus.* j. keren. Verrere.
Kerle. j. kaerle.
Kermen/karmen. Lamentari, eiulare, quiritari, ingemiscere. *q.d.* ach-armen *siue* ke-armen. *gal. guermenter.*
kerminghe. Lamentum, lamentatio.
Kermesijn. j. karmesijn. Coccus.
kermisse. j. kerck-misse.
kermisse/kermis ghifte. Xenium, apophoretum.
Kerne. Nucleus, granum. *ger. kern: gal. cerneau: ang. kernel, corne.*
kerne van loock. Nucleus, bulbus & segmen capitis allij: spica allij.
kerne souts. Mica salis.
kernen van druyuen. Acinorum nuclei,

Kelch-dief. Sacrilegus. *q.d.* ſacrorum calicum fur: potiriocleptis.

Kelde. *ſicamb.* j. **Vorſt.** Gelu, frigus.

Kelder. j. **keller.** Cellarium.

Kele. j. **kedel.** Supparus.

Kele. j. **keele.** Guttur.

Kelioote. j. **kalioote.** *ſtand.* Vectigal.

Keller/kelder. Cellarium, cella; cella penaria, promptuaria, hypogæū. *ger. keller: gal. cellier. hiſp. cillero ang. cellar.*

Keller. j. **keller-waerder.** Promus.

Keller-korſſe. Crapula, helucus: capitis dolor ex ebrietate.

Keller-waerder keller-meeſter/ keller-knecht / keller-knaepe. Promus, condus, procurator peni, cellarius, promus condus, cellæ penariæ præfectus.

Kelleren/ kelderen. Condere in cella, reponere ſiue recondere cellario.

Keller-hals. Daphnoides: *officin.* laureola: herba cuius guſtu os & guttur accenduntur.

Kelter. *ger.* Torcular.

kelteren. *ger.* j. perſſen.

Kemel. Camelus. *ger. kemmel-thier: gal. chameau: ital. camelo: hiſp. camello: angl. camelle.*

kemels-hop. Scœnanthum, iūcus odoratus. *q d.* fœnum camelorum, *quo cameli lubenter veſcuntur.*

Kemeneye. *vetus.* Caminus, focus. *ger. kaemin. gal. cheminee: ital. camino: hiſp. cheminea: angl. chymney.*

Kemeneye. *ſax. ſicamb.* Cœnaculum, cœnatio.

Kemmen kammen. Pectere, depectere, pectinare, diſcriminare comam: explicare, pangere capillum. *germ. kaemlen: ang kembe.*

kemmer. Pectinator, carminator, carminarius.

kemmerſſe/ kemſtere. Carminatrix, carminaria.

Kemp. j. **kennep.** Cannabis.

Kempe. *vetus.* j. **kamper.** Pugil.

Kempe *vetus* j. **kebiſſe.** Pellex.

kempſ kind / kempe-kind. j. **kebſ-kind.** Nothus.

Kemp. *boll.* j. **klauer.** Trifoliū pratenſe.

Kempen. *ſax.* j. **kampen.** Dimicare.

Kenckel-boer. Ruſticus ſtupidus, bardos, inſulſus.

Kene kenne. *louan.* Signum in corpore impreſſum, impreſſio, veſtigium.

Kene. Germen regerminans.

kenen. Regerminare, iterum emittere germen, ut frumenta, hordea, & cætera quædam grana madefacta.

Kennen. Noſcere, cognoſcere. *ger. kennen: ang knowe.* **Te kennen gheuen.** Indicare, ſignificare, notum facere, palàm facere, manifeſtare, certiorem reddere.

ken-baer. Facilis cognitu.

ken-penninck. Auctoramentum nummus quo accepto miles obligatur. & Cenſus ſiue tributum quod vaſallus ſingulis annis beneficij agnoſcendi cauſa pendit.

ken-ſchap/kennis-ſchap. Notitia.

kennelick Notus, cognitus, perſpectus. & Facilis cognitu.

kennelick zijn. Conſtare.

kennelickheyd. Notio, notitia. **Sijn kennelickheyd ſeggen.** Teſtificari, dicere pro teſtimonio.

kennisſe. Notitia.

kennisſe der saecken. Diſceptatio, arbitratus. cognitio cauſæ.

kennisſe der ghetuyghen. Teſtimonium, teſtes.

kennisſe nemen. Cognoſcere.

kennis-ſchap. Notitia.

kennep/ kenp / kenp Cannabis, cannabum. *ger hanff: gal hanure: ital. canapa: hiſp. cañamo: ang. hempe.*

kennepen oft kenpen koorde. Funis cannabaceus, *vel* cannabinus.

Kenneue. Numella: vinculum ligneum, aut baculum collo quadrupedum alligari ſolitum.

Kenneuen. Induere pecus numellis.

Kepel/keppel. Pyramis.

Kepen. *vet.* Tenere, retinere, ſeruare. *ang. kepe.*

Keper. Tignus, tignum, ſuſtentaculum, retinaculum, capreolus. & Mutulus.

Kepers. Tigna fibulis coniuncta: præcipuè autem domorum in acutum deſinentium. *gal. cheueron.*

Keper. Mutulus. *ger. kaepffer.*

Keper. j. **winckel-haeck.** Norma, regula. *vulgò* quadra. *keper ang.* cuſtos, ſeruator.

keper-wijſe. Inſtar normæ ſiue regulæ formatum.

képeren. Contignare.

képeren. Ad normam formare.

keper heen. Os occipitij.

Kercke. Templum, ædes, fanum, delubrum, *κυριακὴ. q d.* dominica: *qua ratione quoque* dom *&* dom-kercke ecclesia cathedralis *dici videtur.* Kercke *(inquit P. Nannius in Miſcel.) ex Græco originationem habet, κυριακὸν. ger. kirch: belnet. kilch: ſued. kilch: ang. churche.*

Kerckſken. Aedicula, ſacellum.

kerck-bruyck. Ceremoniæ, cultus diuinus in templis.

kerck-dief. Sacrilegus.

kerck-dieuerije. Sacrilegium.

kerck-ghe-boden van onder-trouwe. Præconia ſponſalitia, denunciatio coniugij, conuentionis matrimonij promulgatio in eccleſia, edictum ſponſalitium.

kerck-heer. *vetus. ſicamb.* j. prochiaen.

kerck-hof. Cœmiterium, polyandrum, ſepulchretum, ſepulchrorum locus. *q.d.* templi hortus: *quòd huiuſmodi loca circumiaceant templis tanquam hortus.*

kerck-hof. *metaphoricè* Aſylum: locus conſecrationis lege tutus, ad quem confugiens ſine ſummo piaculo auelli non poteſt.

kerck-krumd. Verbena: ſacra herba.

kerck-meeſter. Aeditimus, ædituus, templi cuſtos & templi curam gerens, œconomus templi, ædilis. *vulgò* matricularius.

kerck-miſſe/ kerck-wijhinghe. Dies compitalitius, dies feſtus qui Deo cõpitorum præſtiti celebrabatur: encœnia, *q.d.* initiales feriæ: *nempe ab initiatione templi: vulgò* feſtum ſiue ſolennitas dedicationis templi: *plerumque* kermiſſe *dicitur. q.d. χαρμοσύνη, à gaudio nempe & lætitiâ.*

kerck-miſſe. *ſax.* j. iaer merckt. Nundinæ.

kerck-miſ-om-ganck / kermiſ-om-ganck. j. om-ganck. Pompa.

kerck-poortael. Propylæum, veſtibulum portæ templi.

kerck-riet. Calamus Indicus, arundo Indica: *cuius in tẽplo vſus, ad cereos lychnuchorum inflammandos & extinguendos.*

kerck-roof. Sacrilegium.

kerck-roouer. Sacrilegus.

kerck rooueryje. Sacrilegium.

kerck-vaene. Labarum, vexillum ſacrũ.

kerck-werck. Opus ſolidum & firmum: ferreum & aheneum: quale ſolet eſſe templorum.

kerck-wl. Otus, aſio, vlula flammeata, noctua aurita. *vulgò* vlula templorũ: *quòd in templis & turribus frequenter habitet.*

kerckmaer. *ſax. ſicamb.* Aedituus, cuſtos templi: & Nolarum curator.

Kercker. Carcer, ergaſtulum, phylaca, robur.

kercker-meeſter/ kercker-hoeder. Phylaciſta.

kerckeren. Includere in carcerem.

Keren/ kerien. Verrere, ſcopis purgare pauimentum, ſolum, *&c.* Tergere, abſtergere veſtes, *&c.*

ker-borſtel. Penicillus, penicillum.

Kerene. j. kerne. Nucleus.

Kerf/ meete. Crena, inciſura,

kerf/ ghe-ſneden ſtuck. Segmen, ſegmentum.

kerf/ kerf-hout/ kerf-ſtock. Teſſera: baculus crenis & inciſuris rationes accepti aut expenſi oſtendens. *vulgò* talea.

kerf. Anus, podex.

Kerien. *vetus.* j. keren. Verrere.

Kerle. j. kaerle.

Kermen/ karmen. Lamentari, eiulare, quiritari, ingemiſcere. *q.d.* ach-armen *ſiue* ke-armen. *gal guermenter.*

kerminghe. Lamentum, lamentatio.

Kermeſijn. j. karmeſijn. Coccus.

kermiſſe. j. kerck-miſſe.

kermiſſe/ kermiſ ghifte. Xenium, apophoretum.

Kerne. Nucleus, granum. *ger. kern: gal. cerneau: ang kernel, corne.*

kerne van loock. Nucleus, bulbus & ſegmen capitis allij: ſpica allij.

kerne ſouts. Mica ſalis.

kernen van dpnum. Acinorum nu-

clei grana, ſemina: vinacea, vinacei.
kernen van appelen. Semina malorũ.
kern-huys. j. klock-huys. Volua.
kerne. *ſax. ficam. friſ. holl. ſland.* j. boter-ſtande.
kernen. *ſax. ficamb friſ. holl. ſland.* j. boteren. Agitare butyrum *ang. cherne.*
kern melck. j. boter-melck.
kern-mole. *vetus.* Adeps, ador.
kern-not. Nux vomica.
kerre. j. karre.
kerſe. Ceraſum. *ger. kirſe, krieſe: gal. ceriſe: ital. ceraſa: biſp. cereza: ang. cherys. Brabantis* kerſe *proprie qicitur* Ceraſum ſilueſtre, ceraſum minus, plus oſſis quàm carnis habens.
kerſe-boom. Ceraſus.
kerſe-ſteen. Os cerafi.
kerſeler. Ceraſus.
kerſepe. karſepe. Genus panni.
kerſme. j. oliſſe. Chriſma.
kerſp. *ſã.* j. kerſpel. Criſpus. *gal. creſpe.*
kerſpe/ kerſpen doeck. Nebula linea, veſtis coa, byſſus. *gal. creſpe.*
kerſpe. *ſland gand.* j. krauſſelinck. Artolaganus.
kerſpel haer. j. ghe-krolt. Criſpus capillus.
kerſpen. *vetus.* Criſpare, intorquere.
kerſ-pel. j. kerſt-pel. Baptiſterium.
kerſſe/ hof-krupd. Naſturtium hortenſe. *vulgò* creſſio. *germ. kreſſigh, kreß: gal. creſſon. ang. reſſes.*
kerſſouwe/ mactelieue. Bellis, flos belliu, flos bellidis, conſolida minor: herba margarita. *gal. caſſaude.*
kerſt. Chriſtus, vnctus.
kerſt-auond. Feriæ præcidaneæ natiuitatis Chriſti. vigilia natiuitatis Chriſti.
kerſt-dagh/ kerſt-miſſe. Natalis Chriſti
kerſt-dom/ kerſten-dom. Chriſtianiſmus, Chriſtianum dominium. *ang. Chriſtendome.*
kerſt-krupd. j. kerſt-wortel.
kerſt-maend. December. *menſis in quem dies natalis Chriſti incidit.*
kerſt-miſſe. Natalis Chriſti, ſolennitas Chriſti nati.
kerſt-pel. *q. d.* kerſt-poel. *ſax. ficamb. friſ. holl.* Fons baptiſmalis, baptiſterium. *&* Paroecia, curia.
kerſt-pel-kercke. *ſax ficamb. friſ. hol.* Templum baptiſterio inſigne, paroecia.
kerſt-pel-man/ kerſt-pel-pape. Paroecus, curio.
kerſt-ſeel. *louan.* bolaerd.
kerſt wortel/ kerſt-krupd. Veratrum nigrum. *herba quæ hyeme mitis circa natalem Chriſti diem floret.*
kerſten. Chriſtianus.
kerſten doen. i. doopen. Baptizare.
kerſten ghe-daen worden. Baptizari, nomen dare Chriſto.
kerſten-dom. j. kerſt-dom.
kerſten-rijck. Chriſtianiſmus, Chriſtianum imperium, orbis Chriſtianus: Europa.
kerſten heyd. Chriſtianiſmus, *vulgò* Chriſtianitas.
kerſtelick. Chriſtianus. *&* Chriſtianè, more Chriſtiano.
kerſtme/ kerſme/ heyligh oliſſe. Chriſma, vnguentum ſacrum, oleum ſacratum.
kerte. *ſland.* j. kerf. Crena, inciſura, ſciſſura: *&* Podex: *&* Cunnus.
kerten. *ſland.* j. keruen. Crenare, incidere. *&* Subagitare.
kértelen. Incidere, ſecare per ambitum, fimbriare, criſpare, crenare.
kertelinghe. Inciſuræ, fimbriæ.
kertelen. Criſſare, ceuere.
kerue. j. kerf. Crena.
keruen. Secare, crenas ſcindere, crenare: *&* Sculpere, ſcalpere. *ang. karue.*
keruel. j. karteuel.
keruel. Anthriſcum, enthuſicum: chærophylum, chærephyllum, *quibuſdam* cerefolium. *ger. korble gal. cerfueil: ang. cheruyle.* wilde keruel. Myrrhis, eicutaria. keruel warmoes eten. *adag. j.* ſpurtel-voghen. Lolio victitare: cæcutire inſtar luſcioſi.
keruelinghen. *ſland.* j. ſpaenderen.
kerwepe. Inciſura, res inciſa.
kerwepen. Inſcindere, diſcindere.
keſe. j. kaeſe. Caſeus.
keſel/ keſel-ſteen/ keſelingh. *ſax ficamb. hol* j. keye. Silex. *ger. kißling.*
keſen/ keerſſen. Fornicari, ſcortari.
keſen. *ſax.* j. kieſen. Eligere.
keſpe. *ſland.* j. kerſpe.
ketel. Cacabus, lebes, ahenum, aenum, caldarium. *ger. keſſel. angl. ketell, ketle.*
ketel-boeten. Reficere ahena.
ketel-boeter. Faber ahenarius, faber æratius,

ærarius, mango, interpolator ahenorum: & Aeruicator.

ketel-bupſcher. *ſland.* Faber ahenarius.

ketel pot. Chytra, cacabus, lebes, cortina.

ketel trommel. Ahenotympanum, tympanum equeſtre.

ketel-trommel-ſlaegher. Aeneator. *A. Iun. ex Marcellino.*

ketel-werck. Opus aheneum, vaſa ærea.

ketelen. Faber ærarius, ahenarius.

ketelers hamer j. **bijſſ-hamer.**

Ketelen/kettelen/kittelē. Titillare. *ger. kutzlē. gal. chatouiller, catouiller. ang. tickle*

kettlinghe. Titillatio, titillatus.

ketteligh ketelachtigh. Titillari facilis, qui facilè titillationis voluptate afficitur.

ketteligh oft ketelachtigh peerd. Equus lternax.

Ketme. Catena, funis ferreus. *ger. ketten: gal. chaine: ital. catena: hiſp. cadena: ang. chayne.* **ketenken.** Catenula, catella, parua catena.

ketene. *vetus.* j ſcheer-bjaed.

ketene ban goud/ halſ-ketene. Torquis aureus.

ketenen. Catenare catenis vincire.

ketijf. j. **kaetijf.** Captiuus: miſer.

ketſe. j. **kaetſe.**

ketſen/kitſen. Curſare, curſitare venari, diſcurrere.

ketſen. Sectari, conſectari, multum & continuò ſequi.

ketſen ende iaghen. Aucupari & venari, ſectari beluas, venando cõſectari. *gal. chaſſer: ital caceiare: hiſp. caçar.*

ketſen met den bal. j. **kaetſen.** Sectari pilam, ludere pila.

ketſ-merie. Equa laſciua: & Mulier laſciua.

ketſer. *germ.* j. **ketter.** Sectator.

ketſooze/ kletſooze. Scutica, flagellum. *gal. chaſſoire.*

ketter/ketſer. Hæreticus, ſchiſmaticus, ſectator, conſectator. *vulgò* ſectarius.

ketterije. Hæreſis, ſchiſma.

keuckene. j. **kokene.** Culina.

keuer. Scarabeus: & Bruchus: *& ſland.* Cantharis: viridis ſcarabeus.

keuer beck. Mento.

keuer-becken. Mentum æquo longiùs extendere.

keughel. j. **koghel.** Globus.

keuie. Cauea, cors. *ger. keſin: gal. cage: ital. gabbia.*

keuie/voghel-huys. Auiarium.

keuiſſe. j. **kebiſſe.** Pallaca, concubina.

keule. Cunila, ſatureia, thymbra herba.

keur koze. Optio, electio, delectus, ſuffragium. **Wel te keure.** Exquiſitè, egregiè.

keur. Arbitrium, ſententia arbitri: & Statutum, decretum, lex, plebiſcitum: ſtatutum ſelectum. **keuren ende bzeucken.** Leges & conſuetudines.

keur. Arbitrium: optio: ſumma pecuniæ quam patrono præſtat nouus vaſallus, beneficij agnoſcendi cauſa. tributi genus, *quibuſdam Brabantiæ locis*, quod cliens tanquam hominij ſymbolum præſtat patrono: *differt autem ab* **hergewede:** **keur** *enim non ſemper eſt certa pecuniæ ſumma, ſed conſtituitur, re deliberata, boni viri arbitratu: unde & vulgò* accordamentum, laudimium, laudum *dicitur.*

keur. Iuriſdictio, ius.

keur. Forma numiſmatis.

keur-baer goed. Merx legitima, proba.

keur mut. *ſi. amb. iuliac.* j. **keur.** Tributi genus.

keur-heer. *ſland. vet.* Senator territorij, Legiſlator, iudex.

keur-meeſter. Aedilis Cerealis, qui annonam curat & menſuras, vendentiũque auaritiam coërcet. & Cenſor.

keur-richter. Arbiter, iudex electus.

keur-ſtemme. Suffragium, punctum.

keur-ſtemmen. Suffragari.

keur-ten. Stannum vilius.

keur-vorſten. Septemuiri ſacri Romani Imperij, principes electores, principes ſeptemuiri.

keur-wonde. *holl. leyd.* j. **monde lanck ander-halſ lit.**

keuren/kozen. Deligere, eligere, diſcernere, ſeligere.

keuren. Arbitrari, iudicare, lege approbare.

keuren een wet. *vetus.* Satuere legem.

keuren de ſpijſen oft waeren. Cenſere edulia, merces, *&c.* æſtimare.

keuren. Guſtare.

keuren/be-keuren. Tentare.

keurlinghen. Lecti viri, delecti viri, lectiſſimi viri, delecti milites.

Keuſe/kooſe. Electio, *à verbo* kieſen. *gal. choix: angl. choyſe.*

Keuſel betigh. Curioſus cibi.

Keuſel/kupſel. Globulus, ſphærula, pilula.

keuſel. *ſax* Turbo, trochus.

Keuſelen/kupſelen. Ludere globulis, pilis, nucibus, & ſimilibus: & Claua globulos propellere: ludere claua.

Keutel Pilula, pilula ſtercoraria, fimus ouillus, bacca caprina: fimus ouium, caprarum, murium, & id genus minorum animalium.

Keuteren. j. koteren.

Keuwe. *vet. ſtād.* Cupa, dolium. *gal. cuue.*

Keuwen. *ger. ſax friſ. ſicam. ſlan.* j. knauwen. Mandere.

K I

Kich. Aſthma, ſpirandi difficultas, ſuſpirium.

kich-hoeſt. j. kinck-hoeſt/kieck-hoeſt. Aſthma, tuſſis inanis, tuſſis anhela, tuſſis ſicca: in qua tuſſiens parum excreat, & ſpiritu tanquam reciprocante offenditur.

kichen. Anhelare, hippacare, difficulter ſpirare: & Leuiter atque inaniter tuſſire, ſingultire.

kichende. Anhelus, ſuſpirioſus.

kichinghe. Tuſſis anhela, inanis: dyſpnœa, aſthma.

kicher. Aſthmaticus, anhelus.

Kicher *ger. ſax. ſicamb.* Cicer, leguminis genus.

Kicken. Hiſcere, mutire, emutire, muſſitare; minimam vocem edere.

kick-hoeſt j. kich-hoeſt.

Kickert. *friſ. holl.* j. hozſch. Rana:

kidſen. Vomere

kidſinghe. Vomitus.

Kiecken. Pullus, pullus gallinaceus. *ang. chicken.*

kiecken-dief. Miluus, miluius. *q. d.* fur ſiue raptor pullorum.

kiecken-hooft. Caput pulli, & *metaph.* Homo cerebri vacuus, præceps, inconſideratus, homo memoria & cerebro imbecilli.

kiecken-mouwe/kiecken-wije. Miluus

Kieck-hoeſt. *ſland.* j. kich-hoeſt.

Kiel/ſchip-bodem. Carina, trabs ima nauis, eiuſque fabricæ fundamentum. *ang. kele. ſax. keel.*

kiel-water. Aqua ſentinæ.

kiel-kille. Statio, palus, littorea.

kiel. *ſax. ſicamb. friſ.* j. heptel. Cuneus. *ger. keil.*

kiel-ſchip. Nauis carinata.

kiele. *vet. ſax* j. galepe. Triremis.

kiele. *ſax ſicamb friſ.* j. broeck-kiele. Subligar, ſubligaculum, femoralia, feminalia: ſuperior bracharum pars, pudenda & femora obtegens.

kielen/ber-boomen. Vectigal portitori ſoluere.

Kiem. j. kips/kies. Curioſus cibi.

Kiem/kieme. *vetus. ger. ſax.* Germen, ſurculus, frutex, cyma.

Kiéme. j. kimme. Margo vaſis.

Kiem. *holl friſ* j. kam. Mucor.

kiemen. *vet.* Germinare, fruticare: exire in herbam, pullulare. *ger. kymen.*

kiemen. *holl friſ.* Mucere.

kiemigh. j. kaemigh. Mucidus.

Kien-boom/kien-hout. *ger. ſax. ſicam.* Pinus, teda.

kien-roock. *ger. ſax. ſic.* j. ſwertſel. Fuligo

Kierebus. *ſland.* Corœbus, ſtultior Corœbo: furiata mente Corœbus: *dicitur* & Tierebus *Hol. & Brab.*

Kieren. *vetus.* j. kieſen. Eligere.

kierf-lieden. *hol. zeland.* Arbitri. & Reconciliatores ſiue pacificatores, præcipuè in homicidio.

kierf-man. Arbiter.

Kiers. *ſicamb.* j. koers/kuers.

kierſenaer. *ſicamb.* j. peltier. Pellio, *vide* koers.

Kies. Curioſus, affectator, delectu gaudens. Niet kies. Nullius cibi faſtidiens, circa victum indifferens.

kieſ-aetigh/kieſ-etigh. Curioſus in edendo, curioſus cibi. Niet kieſetigh. Indifferens circa cibum.

Kieſe. *hol.* j. keeſe. Dens molaris.

kieſ-kauwen. *hol.* Lentè mandere.

Kieſe. j. keuiſſe. Pellaca, pellex.

Kieſel-ſteen. j. keſel.

Kieſen/ber-kieſen. Legere, eligere, deligere, delectum facere vel habere, optare, ſumere optionem, eximere numero *gal. choiſir: ang. chooſe.*

kieſ-man. Arbiter electus, diſceptator electus.

kieſ-mannen/kieſ-lieden. Arbitri.

kieſ-man-ſchap. Arbitrium.

kieſun-

kieſinghe. Electio, delectio, delectus, optio.

kiete/kupte. *ſland friſ hol.* j. roghe. Oua piſcium.

kiete kupte *hol. friſ.* j. byaepe. Sura, venter tibiæ obiectus.

kierſe. *ſland* j. heul-kote.

kieue/kieuel *ger. ſax. ſicamb.* j. kouwe/ kieuwe.

kieuel-kauel ſpelē j. bock ouer hage.

kieuelen. *ger ſax. fic.* j. kouwen/ kinauwen. Mandere. & Rodere.

kieuit. Vanellus, capra: *auis teutonicè dicta à ſono vocis quam edit.*

kieuie. j. keuſſe. Pellex.

kieuwe. *ſax friſ. hol. ſicamb.* j. kouwe. Branchiæ piſcium.

kijcken. Spectare, inſpicere, inſpectare,

kijck-gat Conſpicilium.

kijck-gaetſen. Rima ſpeculatoria.

kijck-huys kijck-toren. Specula.

kijck-plaetſe/tooneel. Theatrum, viſorium.

kijck-ſpel. Spectaculum.

kijck-venſterken. Fenestra ſpeculatoria, reticulata: conſpicilium, tranſenna.

kijck wt. Conſpicilium, vel conſpicillum, ſpecula.

kijf. j. ghe- kijf Rixa. & Conflictus.

kijf ſtrijd. Litigium.

kijfachtigh. j. kijuigh. Rixoſus.

kijfagie j kijuinghe. Rixa.

kijn boom. j. kien-boom.

kijſel-ſteen. j. keſel-ſteen

kijte. *ſland.* Miluus. *angl. kyte.*

kijte. j. kiete. Oua piſcium.

kijuen. Rixari, altercari, contendere verbis, litigare, diſceptare, certare, decertare, concertare, digladiari. *ang. chyde.*

kijuer. Rixator, altercator, litigator.

kijuigh kijfachtigh. Rixoſus, litigioſus

kijuinghe/kijuagie/ghe-kijf. Rixa, lis, altercatio, certatio, controuerſia, contentio, diſceptatio, velitatio, iurgium, litigium.

kilden/kelden. Frigere, algere, horrere frigore, vri frigore. *ang. chyll.*

kildende. Alſioſus.

kildinghe. Algor, frigus.

kilde. Algor, frigus.

kille. j. diepte.

kille/kiele Statio, locus in litore ſinuoſus, ſinus

kildt broodts. *hol.* j. kant/ hompe.

kime/kimme/kieme. Ora, margo, ſiue extremitas vaſis, dolij, cupæ.

kimp/ kump. *louan.* j. wit broodt.

kimp. *vetus.* j. kamp. Certamen, palæſtra,

kimp. *vetus.* j. kamper. Pugil.

kimpen. *vetus.* j. kampen. Luctari: certare.

kinck-horen. Turbo, piſcis turbinatus, concha, cochlea marina qua ad buccinandum vtebantur buccinum, buccina, concha tortilis, concha turbinata. *ger. kinckhorn.*

kinck-hoeſt/ kich-hoeſt. Tuſſis ſicca, tuſſis inanis: tuſſis cum ſingultu ſine reſpirandi ſpatio. *ſax. kinckhuſte. ſic dicta à concha tortili: aiunt enim tuſſim hanc minui, ſi concha, quam* kinck-horen *vocant, bibat æger.*

kincken. j. kichen.

kind. Puer. & Proles, ſoboles. *germ. kind angl. chylde.*

kind-draght. Fœtus.

kind-draghen. j. groot gaē. Vterū ferre.

kind-draghtigh. j. bruycht baer.

kind hoeſt/ kich-hoeſt/ kinck-hoeſt. Tuſſis ſicca & inanis, *vulgò* tuſſis puerilis. *quòd infantes & impuberes ea maximè infeſtentur, ita Lemnius.*

kindeken/ kinneken. Vaſculum: octaua pars cadi. *ang. kylderkin.*

kinderen. Pueri, proles, pignora, ſoboles, liberi.

kinder-barringhe. Partus.

kinder-bedde. Puerperium.

kinder-bed-brouwe/ kraem brouwe. Puerpera.

kinder-bindſel. Crepundia: faſciæ quibus in cunis inuoluuntur infantes.

kinder-dief. Plagiarius.

kinder-doecks kens. Cunæ, cunabula, faſciæ.

kinder-ghe-ſchrey/ kinder-ghe-krijt. Vagitus, vagor, infantum ploratus.

kinder-leraer. j. kinder-meeſter.

kinder-maet. Repotia. *Auſon.* Epulæ quæ e liris in lucem liberis adornantur. *Adr. Iun.*

kinder-maecker. Proletarius.

kinder-meeſter. Pædagogus, pædotriba.

kinder-pocks kens. j. pocks kens.

kinder-

kinder poppen. Crepundia, ludicra puerilia.
kinder-ſchole. Pædagogium.
kinder-ſpel. Ludus puerilis, oblectamenta puerorum.
kinder-ſpel dinghen. Crepundia, ludicra puerilia.
kinder-werck. Puerile, res puerilis.
kinder-wieghe. Cunæ, cunabula, lectulus infantium, faſciæ.
kinder-woꝛm. Tenia: lumbricus teres, latus, & longus, pueros infeſtans.
kinderachtigh. Puerilis.
kinderachtighept, Puerilitas, ineptia puerilis.
kinderachtighlick. Puerliter.
kindſ-dochter. Neptis.
kindſ-kind. Nepos.
kindſ-ſone. Nepos.
kindo kindſch kindiſch. Puerilis: & Infans: ſtultus atque inconſideratus inſtar pueri,
kindſch woꝛden. Repueraſcere.
kindſchelick. Puerliter.
kindſhept. Infantia, puerilitas, ætas puerilis: & Ineptia, inconſiderantia, innocentia puerili.
kinne. Mentum.
kinneken. Paruum mentum.
kinneken ſ. kindelken. Vaſculum.
kinne-backe. Maxilla, mãdibula, mala.
kinne-back-ſlagh. Alapa, colaphus, pugnus: colaphus in gena vel bucca.
kinne-baerd. ſ. baerd-boeck. Velumenti.
kin-ijſer, mupl-ijſer. Poſtomis, paſtomis.
kinſter ſax ſ. lijm. Viſcum.
kinterne. ſ. citer. Cithara.
kip. Ictus.
kip/knippe. Decipula, decipulum.
kip. Pullatio, fœtura pullorum, pullicies: & Pullus gallinaceus recèns excluſus.
kippen. Cudere, ferire, icire, inſecare. *ang. chyp.*
kippen. Capere, excipere, excerpere, eximere: & Intercipere, ſubtrahere, ſuppilare.
kippen. Pullulare, pullos edere, excudere vel excudere oua: oua percudere roſtello. Excudere fauos hue cellulas: *dicitur de auibus & de apibus.*

kipſel. Partus ouo excuſus.
kips/kies/kiem Curioſus cibi.
kiſelinck/kiſel-ſteen. ſ. keſel-ſteen.
kiſſen. Stridere, tanquam ferrum candens in aquam miſſum.
kiſſinghe. Stridor.
kiſte. Ciſta, capſa, arca, theca, *kiſt. germ. kaſt: gal. caſſe: it. caſſa. hiſ caxa: an. cheſte.*
kiſtken. Arcula, ciſtula, ciſtella.
kiſt-marcker. Capſarius, ſcriniarius.
kitte *ſland.* ſ. kupte kiette. Oua piſcium.
kitſen. ſ. kidſen Vomere.
kittſen/kittſigh. ſ. ketſen/ ketſigh. Currere, *&c*
kitte. Obba. kitte. *inquit Beranus, eſt* poculum maius ex aſſerculis oblongis, ſiue leuigatis ſcandulis, cuparum ad modum, ferreis, æreis vel ligneis circulis colligatum.
kittel. *ger* ſ. kedel. Supparus.
kittelen. ſ. kételen. Titillare.
kit. *ang. ſax. vet.* ſ. kond Notus.
kittigh maecken. *vetus, holl. friſ.* Notum facere, ſignificare.

K L

klabbaerd/ ratel Crepitaculum, crotalum. *q. d.* klappaerd.
klabbaerden. Crotalum pulſare.
klabbotſen. Pulſare cum fragore.
klabbotſe. ſ. klater-buſſe. Siphunculus
klabbot/klabbot biſch. Capito piſcis.
klabbot/klabbot-woꝛm. ſ. kalander. Curculio.
klachte. ſ. klaghte. Querela.
klack. Fiſſura, fragor: & Sonus verberis, ictus reſonans, tax: plauſus: ſonora percuſſio.
klacke. *ſland.* kletſoꝛe. Scutica.
klacke. *ſland.* ſ. kladde. Macula luti.
klacke. *vetus.* Crepitaculum. *ang. klacke*
klacke/ klacke-buſſe ſ. klater-buſſe.
klacken. Impingere cum fragore: findi cum fragore: & Verberare reſono ictu, quatere. *gal. claquer.*
klacken *ſlan. brug* ſ. kladden/af-kladden. Detergere lutum.
klacker. *ſlan. brug.* ſ. kladder Peniculus.
klackaerd. *ſland* ſ. ghe wendt bꝛoodt. Panis ouis & lacte maceratus.
kladde. *holl.* ſ. kliſſe. Lappa.
kladde. Macula, litura, menda, mẽdum.
kladde. Macula lutoſa, lutum veſtibus hærens, nota cœnoſa.

kladde/

kladde/kladder-gat. Puella sordida, lutosa, luto & sordibus inquinata, maculosa, impura, immunda.
kladde/klad-boeck. Aduersaria, orum: tabellæ tumultuaria opera perscriptæ: *sic dictæ quod lituris & maculis nõ careant.*
kladden. Maculare, fœdare.
kladden. Ineptè pingere.
kladden / kladderen .j. af kladden. Abstergere sordes, detergere lutum, detergere vestem peniculo, stringere.
klad-boeck.j.kladde. Aduersaria.
klad-papier/pack-papier. Charta emporetica *vulgò* maculatura.
klad-papier / plack-papier. Papyrus bibula: recentes maculas scripturæ adimens & exorbens, *vulgò* macultergium
klad-saluer.j.quack-saluer. Aliptes.
klad-schilder. Rhyparographus, pictor ineptus.
kladder.j.klad-schilder. Ineptus pictor
kladder. Peniculus, peniculum: penicillus, penicillum.
kladderen. Detergere peniculo sordes.
kladderen/ kladden. Ineptè pingere, maculare.
kladderije. Maculosa & inepta pictura.
kladdepen. Profundere, dissipare maculando.
klaeghen.j.klaghen. Queri, conqueri.
klaeghachtigh. Querulus.
klaer. Clarus, dilucidus, lucidus, non obscurus, purus. *ger. klar: gal. cler: ital. chiaro: hisp. claro: ang. clear.*
klaeren wijn. Vinum defæcatũ, purum, repurgatum.
klaer weder. Cælum sudum, serenum.
klaer ende openbaer. Perspicuus, manifestus, euidens, liquidus.
klaer. *vetus.* Vacuus, inanis. *ger. laer.*
klaer van d'eye. *flan.* j. wit. Album oui.
klaer-luydende. Clarisonus.
klaer-schijnigh. Illustris, præclarus, prælucidus.
klaer-sichtigh. Perspicax, lynceus.
klaerheyd. Claritas. & Perspicuitas, euidentia.
klaeren. Clarare, clarificare, clarum & purum reddere.
klaeren de rekeninghe.j.af-klaeren.
klaeren. Clarere, clarescere, clarum fieri.
klaer-ooghe/ ooghen troost. Ocularia, euphrasia: *herba oculos claros reddens.*
klaerlick. Clarè, dilucidè, perspicuè, manifestè, liquidò, apertè, enucleatè.
klaeret/klaeret wijn. Vinum heluolũ, vinum subrubeum, rubellum. *vulgò* clarum *siue* claretum. *gal. vin clairet: ital. chiarello: hisp. vino claro.*
klaeroene. Lituus.
klaferen.j.klaueren.
klafter *germ. sicamb.* Orgia, vlna, quatuor cubiti.
klaghe.j. klaghte. Querela, querimonia, questus, lamentatio. & Accusatio.
klaghen/ be-klaghen. Queri, conqueri, lamentari, quiritare: querelas deferre: & Accusare: expostulare κλαιεῖν. i. flere, plorare, eiulare.
klaghinge. Questus, querela: lamẽtatio, lamentũ: & Accusatio: expostulatio.
klagher. Questor, lamentator: & Accusator, actor.
klaghelick. Lamentabilis, luctuosus, miserabilis, flebilis, lugubris, deplorandus.
klaghte. Querimonia, querela, questus: conquestus, conquestio: & Accusatio: expostulatio.
klaghten doen. Queri, conqueri, querelas deferre: & Accusare, expostulare.
klaght weerdigh. Accusabilis.
klaghtigh. Querulus, queribundus: accusatorius: accusator, expostulator.
klam/klamp. Tenax: & Humidus: & Lẽtus, viscosus: & Vuidus. *ang. klammy.*
klamme.j.klampe.
klampe. Vncus, vnguis: & Harpago, retinaculum. & Compago, compages. & Subscus, regula. & Fibula *gal. crampon.*
klampen. Harpagare, harpagine apprehendere, vnco detinere, fibulare, rapere, figere, affigere, prehẽdere. & Compaginare, coniungere.
klamp-voghel. Accipiter.
klanck. Clangor, tinnitus, tinnimentum, sonus, fragor: crepitus, sonitus.
klap. Sonus, crepitus *ger. klapff.*
klap. Garrulitas. & Fabula.
klappe. *holl. fris.* j. kleppe. Crotalum.
klappen. *holl. fris* j. kleppen. Crepare, crepitare. *ang. klappe.*
klappen. Garrire, blaterare, fabulari. *ger. klapffen, klapperen.*

klap-

klapachtigh. Garrulus, futilis, loquax.
klappaerd. Garrulus, fabulator, blatero, gerro, linguax locutuleius, futilis, rabul: & Delator.
klappeye. Garrula, lingulaca
klappeyen Fabulari, garrire instar mulierum.
klapper. j. **klappaerd**. Garrulus: & Delator.
klapper. *sax*. j. **klabbaerd**. Crepitaculum.
klap-gheselle. Congerro.
klap-hout. Tabulæ querneæ minores.
klap-mutse. Pileus planus, pileus planitie rotunda.
klap-oore. Bubo, panus inguinis, bubo venereus, panus in inguine, hulcus inguinarius, pudendagra, fœdus tumor circa obscœnas abditasq. partes, ficosus tumor inguinum. *gal. clapporre*.
Klap-roosen. j. **klapperroosen**.
klap-stock. Baculus annalis, baculus calendarius, baculus designator temporum: *q.d.* baculus fabulosus, *agricolis & illiteratis passim loco calendarij*.
klap-veken/ val-veken. Vectis, cataracta in agro, se vltro claudens cum strepitu & fragore.
Klápperen. Crepitare.
klapperen met de handen. Plaudere manibus, complodere manus.
klapper-roosen. Papauer Rhœas, papauer flore puniceo, caduco.
Klaren. j. **klaeren**.
Klater/ ratel. Crotalum, crepitaculum, sistrum.
klaterken. Crepundia, crepitaculum puerile.
kláteren. Strepere, fragorem edere, crotalum pulsare.
klater-busse. Siphunculus, sclopus. *tubulus è sambucino ligno, quo pueri glãdes stupeas cum bombo expellunt*: & Bombarda minor, tormentum æneum minus.
Klater-gout. Bractea, bracteola, folium auri: tenuis lamina auri sua sponte plicabilis & crepitans: leni crepitans bractea vento *Virgil*.
Klaudit. Lictor, minister prætorianus. & Delator, quadruplator, sycophanta.
Klaue-cimbel/ klaue-koorde. Monochordum, clauicymbalum, clauecordium, manucordium, & virginale, *vulgò. Instrumẽtum musicum, cuius chordæ siue funiculi extenduntur & circumuoluuntur clauibus, aut etiam clauis & paxillis*.
Klauer/ klauer-blad. Trifolium pratense, triphyllon.
klaueren honigh. *holl*. Mel optimum & candidissimum, ex trifolio pratensi.
Klaueren. Scandere in subrectum, sursum reptare, vnguibus fixis conscendere felium more
Klauwe. Vnguis, vngula. *ang. clauv*.
klauw-naghel. Vnguis.
klauwe. j **klouwe**. Glomus.
klauwe/ klouwe. j. **egghe**. Rastrum.
klauwen. Inuncare: vnguibus vncis attrahere, siue radere
klauwen. *vetus sicamb*, *holl*. j. **krauwen**. Scalpere, scabere, *ang clauve*.
klauwiere. Clauus vncinatus, clauus aduncus, vncus. *clauus qui vncum loco capitis habet, de quo panni solent dependi*.
klauwieren van de orgelen. Manubria epitomiorum, vel epistomiorum. *gal. clauiers*.
klauwierken. j. **krol-rancks-ken**. Clauicula, capreolus.
klauwierachtigh. Vncus, inuncus.
Klebber. j. **klubber**. Gummi, &c.
Kleck. *ger. sax. sicamb*. j **leck**. Rimosus, hiulcus, pertusus.
klecken. *germ. sax. sicamb*. Agere rimas, hiare.
Klee. *germ. sax. sicamb*. j, **klauer**.
Kleed. Vestis, vestimentum, indumentũ, velamen, amictus.
kleeden. Vestire, amicire, velare, tegere. *ger. kleiden: ang kladden*.
kleedinghe. Amictus, vestitus, vestes, vestimenta.
kleederen kleeders. Vestes, vestimenta.
kleeren/ *per syncopen pro* **kleederẽ**. Vestes.
kleer-bessem. Muscarium setaceum: scopula.
kleer-lappen. Consarcinare vestes.
kleer-lapper/ lapper. Sarcinator, consarcinator, veteramentarius sartor.
kleer-maecker. Sartor, sarcinator, vestiariu, vestium sarcinator.
kleer-tenne. Vestiarium.
kleer-schappraeye/ kleer-schap. Vestiarium, arca vestiaria.

kleer-

kleet-ber-kooper. Veſtiarius.
kleet-robbe/ waſch-kuppe. Labrum eluacrum: *in quo ſordes eluuntur veſtiũ.*
kleet-waerder/ kleet-be-waerder. Veſtiſpicus.
kleet-worm. Teredo, tinea.
kleef-kruyd. Aparine, aſpergula. *à* kleuen. i. adhærere: *quòd lacinis veſtium adherere ſoleat ſua aſperitate.*
kleem. *ſland. holl* j. leem. Argilla.
kleem-aerde. Argilla.
kleemen. j. leemen. Incruſtare argilla.
kleen. *ſland. holl* j. klepn. Paruus.
kleen noode. j. klepn-noode.
kleeſen. *zeland.* j. klepnſen. Colare.
klepe/ kleem/ leem. Argilla, terra argillacea, terra tenax, terra glutinoſa, lẽta: *dicitur à* kleuen / *inquit Lemnius, quòd inhæreat.*
klepe/ pot-aerde. Terra figularis, argilla, lutum *ang. claye.*
klepe kliſe. *ger. ſax. ſicamb. friſ.* Furfur, acus, palea.
klepe. Lutum paleatum, aceratũ: intrita.
klep-land, klep-grond. Humus argilloſa.
klep-ſpoze/ iſſ-ſpoze. Encentris.
klepachtigh. Glutinoſus, argillaceus, argilloſus, tenax.
klepachtigh. *ger. ſax. ſicamb.* Furfuroſus, ſurfureus.
klepen. *friſ.* j. kretſen. Vnguibus ſcalpere.
klep-ſteken/ klepn-ſteken. Incidere in marmore, ſcalpere.
klep-ſteker. Scalptor, plaſtes.
klepn. Paruus, exiguus, puſillus.
klepn/ ſmal ende dun. Exilis, minutus, tenuis.
klepn brood. *vetus.* Panis ſaccharites. *vulgò* martius panis.
klepn gheld. Pecunia numularia, pecunia minuta, minutula.
klepn achten. Parui facere, parui pendere, parui æſtimare, floccipendere, vilipendere.
klepn ghe-beente. Animalia paruis oſſibus: *vt cuniculi, lepores, aues, & id genus ſimiles delicatorum hominum delitiæ.*
klepn kennen. j. klepn achten.
klepn-hertigh/ klepn-moedigh. Puſillanimis.
klepn-moedigh. Puſillanimus, puſillanimis, humilis ac demiſſus, homo abiecti animi.
klepn-moedigh worden. Gadere animis.
klepn-moedigheyd. Abiectio animi, puſillanimitas: infractio animi, animus fractus.
klepn-nood/ klepnoodie / klemheyd. Cimelium, braurum, monile, bulla, ſegmenta, ornamenta pretioſa. *vulgò* clinodia. *q.d.* klepn-noode. i. parum neceſſaria: *alio nomine* iuweel.
klepn-ooghe / klepn-oogigh. Ocella, lucinius, qui exiles habet oculos.
klepn pincke. j. klepn-ooge. Ocella, lucinius.
klepn-ſmit. Faber qui ferra minora expolit limâ.
klepn-ſteken. j. klep-ſteken.
klepnachtigh. Minutulus.
klepnlick. Exiliter, tenuiter, exiguè.
klepnigheyd. Paruitas, exiguitas.
klepnigheyd/ ver-klepninge. Diminutio: & Contemptus, ignominia, obtrectatio.
klepnigheyd iemanden aendoen. Paruipendere, vilipendere, paruifacere aliquem, derogare alicui, ignominia afficere aliquem.
klepnken. Paruulus, perpuſillus, perexiguus.
klepnkens/ klepnlick. Paruulùm, *Plin.* exiguè, exiliter, modicè, tenuiter.
klepnen klepn maken. Minuere, diminuere, imminuere, tenuare, extenuare.
klepnéren. Minuere, diminuere, imminuere.
klepnte/ klepnigheyd. Paruitas.
klepne. *vetus.* j. heymelicke. Latrina.
klepnſen/ klepnſighen/ klenſen. *holl. friſ ſicamb. zeland. ſland.* Colare, percolare, purgare, mundare. *ang. clenſe.*
klepnſer/ klenſer. *holl friſ. ſicamb. zeland. ſland.* Colum.
klepnſtere. *ſland.* j. gheynſtere. Scintilla.
klepnſteren. *ſland.* Scintillare.
klemijn ſteen j. klemmer ſteen.
klemme. Decipulum, tranſenna.
klemmen. Stringere, arctare, peruellere, interpremere.
klemmen. *ſland* j. klimmen. Scandere.
klem-voghel. *holl.* j. klamp-voghel. Accipiter.

klem-

klemmer-boom. j. klauer-boom. Hedera.

klemmer-ſtem / klemijn-ſteen / kalamijn-ſteen. Cadmia. *vulgò* Lapis calaminaris. *Arab.* Climia, chlimia. *gal. calamine.*

klenſen. j. klepnſen. Colare.

klenſer. j. klepnſer. Colum.

klepel. Malleus tintinnabuli, rhopalū, plectrum, lingua cāpanæ. & Marculus oſtij, annulus oſtij, manus et cetera, cantharus. & *metaph.* Lingua loquax.

kleppe / klippe. Crepitaculum, crotalū.

kleppe. *holl.* j. kloſ-beytel. Flagellum.

kleppe / klippe / klemme / knippe. Decipulum, tranſenna: laqueus aut machina irretiendis auiculis aut capiendis beſtiis comparata: pedica.

kleppe / klippe. j. ꝓanghe. Paſtomis, poſtomis.

kleppe / klippe. Rupes, petra, cautes, ſcopulus, ſyrtes, ſcylla: & Antrum, ſpelunca.

kleppigh. Scopuloſus.

kleppel. kluppel. Fuſtis, ſtipes, baculus, claua. *ang clubbe.*

kleppel-beerſken / klippel-beerſken. Carmen homœoteleuton: verſus ſimil ſono deſinēs, verſus rhythmicus, verſus leoninus. *à verbo* kleppen *ſiue* klippen. i. ſonare, reſonare.

kleppen. Crepare, crepitare, pulſare, ſonare.

klep-ſpaen. *ſland. louan.* j. kleppe. Crepitaculum.

kleppenter. Crotaliſtria ciconia: crepitante ciconia roſtro.

kleppenter. Crotalus, homo loquax, ſonora admodum & tinnula voce pronuncians.

kleppentéren. Roſtro crepitare inſtar ciconiæ, glotorare, clangere voce ciconiæ.

klepper. Sonipes, aſturco, equus gradarius, tolutarius.

kleppren. Crepitare.

klepper-tand. Denticrepus.

klepper-tanden. Crepitare dentibus.

kleps. *vetus.* Dicax, loquax, futilis, garrulus.

klerck. *vulgò* Clericus. *gal. clerc: hiſp. clerigo: ang clearke, clerke.*

klerck ſcholier. Scholaſticus.

klerck / ſchꝛijuer. Librariolus, à manibus, amanuenſis, ſcriba.

klerck van den bloede. Commentarienſis, actuarius.

klerck van de greffie. Actorum conſcriptor.

klerck / tol-ſchꝛijuer. Scripturarius.

kleſſe. *ſland* j. kliſſe. Lappa.

kleſſen. *ſland.* Affigere: & Adhærere, adhæreſcere.

kletꝭ / kletſe. Ictus reſonans, fragor, tax.

kletſen. Reſono ictu verberare.

kletſooꝛe / ketſooꝛe. Flagellum, ſcutica.

kletter / kletteringhe. Fragor, crepitus.

klétteren. Fragorem edere, retonare, concrepare.

klétteren. j. kláueren. Scandere.

kleue. *vetus.* Viſcus, gluten. *germ. kleb: ang. kleuue, gleuue.*

kleue. *hol.* Hedera.

kleuen / klijuen. Figere, glutinari, hærere, adhærere, adhæreſcere. & Glutinare. *germ. kleyben: ang. cleaue, gleuue.*

kleuende ſieckte. *ſax. ſicamb.* j. haelende ſieckte.

kleuigh. Tenax, viſcoſus.

kleuer / kleuer-boom / klemmer-boom. *Zeland.* Hedera: ſcquax hedera, *arbores muroſq; ſcandens, ijſque tenaci amplexu adhærens.*

kleuer / klauer / klauer-blad. Triphyllō

kleueren. j. klaueren. Scandere, ſurſum reptare.

kleumen / klonen. Tundere.

kleuteren / kloteren. Tuditare.

klibber. j. klubber. Viſcus, gummi.

klibber tonghe. *ſland.* Lingua præcipitante hæſitans ſiue titubans.

klibberigh. *ger. ſax. ſicamb.* Tenax.

klick. *friſ.* Verber, ictus, tax: colaphus, alapa.

klick. *holl.* j. kolue. Claua.

klicken. Crepitare. *ang cliquer.*

klicken *hol friſ. ſicamb.* Coryceum agere, inſidiari: & Deferre, accuſare.

klick-ope. j. klick-ſpille.

klick-ſteen. Corycæus.

klicka-ſpille. Ambubaia, mulier leuis, inutilis, futilis, garrula.

klicker. Corycæus, inſidiator, delator.

klickerꝭ. Crepidæ, crepidulæ: *ſic dictæ ſeu, à ſono ſiue crepitu quem ambulando edunt.*

edunt: qua ratione & crepidas Latine dictas quidam putant.

Kliere. Tonſilla, glans, glandula.

kliere krop-ſweer. Struma, chœras: *vulgò* ſcrotula, ſcrofa.

kliere/klap-ooze. Bubo, hulcus inguinarium

klieragtigh. Glanduloſus.

Klieſter. *j.* kliſter.

Klieue. *verſus. j.* kloue. Fiſſura. *ang. cliſe.*

Klieuen. Findere, ſecare, diſſecare. *&* Findi, rimas agere: *ang. cleue.*

klieuer. Fiſſor.

klieuigh. Fiſſilis.

Klif. *vet.* Cliuus. *ang. cliffe.*

Klije. *fris. j.* klepe/ſemele. Furfur.

Klijf. *hol. j.* kleuer. Hedera: *à* klijuen. *i.* adhærere.

klijue/kleue. *ſax.* Lappa.

klijuen/kleuen. Adhærere, hærere.

Klijn ſout *zeland. j.* klinck-ſout.

Klijſter. *ſax. j.* kliſter. Gluten, colla, *&c.*

Klijte/klijt. *verſus. ſland.* Argilla.

Klimmen. Scãdere, adſcẽdere. *ang. climme, climbe.* κλίμαξ i. ſcala.

Klimmen oft rijſen int ſinghen. Pæanem citare, vocem ſenſim excitare, contentiore voce altum & acutum, ſcanſim intonare.

klim-op. *holl. j.* klẽmer-boom. Hedera.

Klincke. Rima, rimula, parua ruptura, fiſſura, ſciſſura. *ang. chinke.*

Klincke/klinghe. Lamina, verutum.

klincke aen de deure. Peſſulus, vectis.

klincke/ooz-klincke. Alapa, colaphus, pugnus, verber, tax.

klincken/klinghen. Clangere, tinnire, ſonare, reſonare.

klinckaerd. Later excoctus & durus imprimis: *q. d.* tinniens *ſiue* tinnulus, *dum pulſatur.*

klinckaerd. Numi aurei genus.

klinck-ringhen. *j.* rinckel-ropen.

klinck ſout/klijn-ſout. Genus candidiſſimi ſalis, cuius glebæ inter ſe colliſæ, propter duritiem vt ſilices ſonitum clangoremque edunt. *Leuinus Lemnius.*

klinckende. Tinnulus, crepitans, æriſonus.

klinckinghe/ghe-klanck. Tinnitus, clangor.

klincket. *j.* winckel. Porcula.

klingh. *ger.* Cliuus. *hinc oppidorum & pagorum nomina quædam in Germania.*

klinghe/ger. ſax. ficamb. *j.* klincke/lemmer. Lamina, verutum.

klinghen. *j.* klincken. Clangere, tinnire.

klinghel-ſteen. *germ.* Mortarium, mortariolum.

Klippe. *j.* kleppe.

klippel. *j.* kleppel. Fuſtis.

klippel-beerſ ken. *j.* kleppel-beerſ ken. Carmen homœoteleuton.

klippen. *j.* kleppen. Sonare, reſonare.

klipper-tanden. *j.* klepper-tanden.

Kliſſe/kleſſe. Lappa. Groote kliſſe. Perſonaria, perſonata, arcium: lappa maior. *officin. vulgò* bardana.

kliſſe. Glomus: fila, capillamenta vel ſimilia in globi figuram conuoluta & cohærentia.

kliſſen. Adhærere, adhæreſcere: *&* Affigere.

kliſter. *j.* klijſter. Gluten.

kliſter. Nucleus radicis, lilij, allij, & ſimilium: ſpica, ſegmen capitis allij, *&c. &* Botrus, racemus. *ang. cluſter.*

kliſter oft ſchijue van viſch. Nucleus, ſegmen, orbis.

Klitſe. *fris. j.* teue. Canis fœm.

Klitte. *zeland. j.* kliſſe. Lappa.

Klobber-ſaen/kloter-melck/klontermelck. Oxygala, cremor lactis coagulatus & acidulus: lac acetoſum, acidũ: caſeus oxyga lacticus.

Klob-darm. *ger. ſax. ficamb.* Omaſum.

Klocke. Aeramentum, æs Campanum. *vulgò* campana: *à Campania regione vbi res aneas optimè fabricatas teſtantur ſcriptores. ger. glocke: gal. cloche: ang. clocke. vulgò* cloca.

klocke. Phiala ambigua: *quæ fundo caret ſiue pede quo inſiſtat: ita vt inuerti eam oporteat:* vas futile, *quod de manu depoſitum euertitur:* vas potorium ſtare impos *vulgò* campana.

klocke. *j.* keule. Cauea: *à ſimilitudine campanæ.*

klocke. *ſland.* Toga, pallium. *&* Toga muliebris. *ang. cloke, clocke.*

klocke. Clibanus vitreus, ſublimatoriũ, meta ſtillatoria, meta furnaria, turbo furnarius, *vulgò* alembicum.

klocke/vier-klocke. Turbo focarius

turbo conſeruandis & tegendis prunis aptus.

Klock-bloeme Conuoluulus, inuoluulus, voluola, helxine. *vulgò* campanella.

Klock-ey. *ſax ſicamb.* j. **klotſ-ey.**

Klock-gieter Fuſor æramentarius.

Klock-glas .j. **enghſter**. Bombylius. *a verbo* **klocken.**

Klock-hinne Gallina glociens vel glocitans, ſingultiens gallina nutrix. *ſax. kluck-henne: ang. clocking henne.*

Klock-hinne .j. **hinne met den haen.** Vergiliæ.

Klock-huys. Turris ſacra, cymbalaria: campanile, campanarium *vulgò.*

Klock-huys/kern-huys. Volua: pomi medium, in quo ceu loculo latent ſemina. *q.d* campanile, *intra quod ſonant ſemina & nuclei.*

Klock-krunt. Conuoluulus.

klock-man. Nolæ curator.

Klock-ſpijſe. Aes caldarium: es fuſile: *es æramentũ fundendũ aptum.*

klock-ſuſter/ *rectius* **klop-ſuſter.**

klock-toire. Turris cymbalaria, ſacra: campanilis, campanile, campanarium *vulgo.*

klocken. Bombum, ſiue ſonitum edere.

klocken. Sonitum reddere qualem anguſti oris vaſculum ſolet: κλάζειν. i. ſonum quendam excitare in ore. *Adr. Iunius.*

klocken ghelijck de hinnen. Glocire, glocidare, ſingultire. *gal. gloſſer: hiſp. cloquear: ang. clocke.*

klockſ ken / **ſchelle**. Tintinnabulum. *vulgò* nola. *à Nola Campaniæ ciuitate vbi huiuſmodi æramenta primò inuenta ſunt.*

klocck. Callidus, callens, peritus, induſtrius, ſolers, alacris, vigilans: ſagax, actuoſus.

klocck-ghheſtigh. Alacer, alacris, animoſus.

klocck-moedigh. Alacer, alacris.

klocck-ſinnigh. Alacris, induſtrius.

klockheyd. Calliditas, induſtria, ſolertia, alacritas, vigilantia, ſagacitas.

klockelick. Callidè, peritè, induſtriè, alacrè, alacriter.

klockaerd. Audax, audaculus: callidus, aſtutus.

kloef-hout. j. **kolf-hout.**

kloen. *fri. holl.* j. **klouwe.** Glomus.

kloet. *ſicamb.* j. **kloot.** Globus.

klocte. Globus conti vel haſtæ.

klocte/kloet-ſtock. Contus, haſta nautica longa & robuſta, inferiori plerunque parte obtuſa, *& globo aut ferro munita, ne facilè in fundum ſubſidat.*

klocte Homo obtuſus, hebes, ſtolidus, ſtupidus, ſtipes, caudex, truncus.

kloet-ſtock. j. **klocte.** Contus.

kloete *rectiùs* **gloedte**. Rutabulum.

klompe/klotte. Maſſa. *&* Gleba.

klompe/ klotte van aerde. Gleba, globus terræ.

klompe hol-block. Calopodium, calo, ſolea lignea.

klompkẽ. Maſſula. **klompkẽ goudts.** Pala, maſſula auri.

klompigh. Solidus. *&* Globoſus. *vulgò* maſſiuus.

klonen/kleunen Tundere, tuditare.

klonghe. *ger. ſicam.* j **klouwe.** Glomus.

klonte, klonter. Globus, gleba. *&* Maſſa

klonte bloedts. Globus ſanguinis.

klontachtigh. Globoſus.

klonteren. Conglobare, denſare: conglobari, denſari, coire, coagulare, coagulari, concreſcere.

klonter-melck. Lac coagulatum, cõglobatum, acidulum.

kloof-hout. j. **kolf hout.**

klooſter. Monaſterium, cœnobium. *q.d.* clauſtrum. *ger. kloſter: gal. cloiſtre: ang. cloyſtre.*

klooſter-volck. Cœnobitæ. *vulgò* clauſtrales.

klooſter-vrouwe/ **nonne.** Virgo ſacra, virgo Veſtalis.

kloot/*vetus. ang*. Pannus, tela: linteum

kloot. Globus, ſphæra. *ger kloty.*

kloot/loot/buſ-kloot Glans.

kloot/klos. Coleus, teſtis.

kloot-baene. j. **kloſ-baene**

klootken/kloſ ken. Globulus, ſphærula: *&* Coleus, teſtis, teſticulus.

kloot-boghe. Sphærobolus arcus.

kloot-keſe. Caſeus orbiculatus.

klooten/bollen. Torquere globum, ludere globis.

kloot-ſpel. Ludus ſphærarum.

klop. Ictus, pulſus. *gal. coup: ital. colpo: hiſp golpe.*

klop-

klop-ſchene. Fuſtis calceolarij.
kloppel. j. kluppel. Fuſtis.
kloppen. Pulſare, pulſitare, tundere, ferire. *ger. klopffen: ital. colpire: hiſp. golpear ang. cloppe.*
klopper. Pulſator.
klopper j. deur-hamer. Cornix.
klopper. *holl.* j. plattijn. Calo.
kloppen. *vetus* Caſtrare.
klop-ſuſter. *holl.* Virgo templo & rebus ſacris dedita: virgo quæ ſe propter regnum cælorū caſtrauit: *vide* munic-ken.
klos j. kloot. Globus, ſphæra: & Coleus, teſtis.
kloſken. j. klootken. Globulus, ſphærula: & Coleus, teſticulus.
kloſ-aderkens. Cremalteres.
kloſ boyſeken. Scortum.
kloſ-hupfken Mitra, teſtium inuolucrū
kloſſen. Ludere phæra, ludere globo per annulum.
kloſ-bane / rol-bane / boghel-bane. Sphæriſtirium.
kloſ-beytel. Flagellum, vola.
kloſ-pooyte. Annulus ſphæriſterij.
klot j. klotte. Gleba, maſſa.
kloteren / kleuteren. Tuditare, pultare, pulſare crebro ictu.
kloter-boeck kloter-papier. Aduerſaria, orum.
kloter-gheld. Pecunia nummularia, pecunia minuta, minutula.
kloter-melck. j. klotter-melck.
kloter ſpaen *ſland.* j. klabbaerd. Crepitaculum.
klotte / klonte. Gleba, maſſa, globus. *angl. clodde.*
klotteken. Glebula.
klotachtigh. Gleboſus.
klotteren / klonteren. Coagulari.
klotter-melck. *ſland* j. klonter-melck / klobber-ſaen. Lac coagulatum, lac calore concretum.
klotter. *ſland.* j. krotter.
klotſen. Pulſare, pultare.
klotſ ey. *fraemb* j. ſwalp-ey.
kloue. Rima, fiſſura, ſectura. *ang. kleft, klifte.*
klouen. Rhagades, rhagadia, fiſſuræ in manibus, pedibus, & ſeic prouenientes.
klouen. j. klieuen.
klouer. j. kolubre.
klouenier. j. kolubrier.
klouwe. Glomus. *ang. clue, clewe.*
klouwe. j. klauwe. Vnguis.
klouwe. j. egghe. Raſtrum, irpex.
klouwe. j. klauwiere.
klouwen. Globare, in globi formam conuoluere fila, *&c.*
klouwen. *friſ. ſicamb. holl. zeland.* Scalpere, radere vnguibus.
klubber / klebber / klibber. *vet.* Gummi, gutta viſcoſa ex arboribus defluens: reſina.
klubberachtigh. Viſcoſus, glutinoſus.
kluchte. j. klufte. Crypta. & Multitudo: & Tribus, *&c.*
kluchte. Ludicrum, res ludicra, res iocularis: mimus. & Fabula, apologus, facetiæ, acroama, ludicra narratio, inauditiuncula.
klucht-ſpel. Ludicrum, ludus.
kluchten. Rem agere ludicram, agere hiſtrionem: & Narrare fabulas, apologos, facetias.
klucht-ſinnigh. Lepidus, facetus.
kluchter / kluchtenaer. Ludius, ludio, ioculator, hiſtrio, geſticulator: & Homo facetus, feſtiuus, fabulator.
kluchtigh. Geſtuoſus: & Feſtiuus, facetus, lepidus.
kluchtighlick. Facetè, feſtiuè, lepidè.
klufte / krufte. *germ ſax. ſicamb.* Crypta, ſpelunca, ſpecus, antrum.
klufte. *friſ.* Multitudo: & Tribus.
klufte / partije. Pars, factio.
klufte kluchte. Tribus, proſapia, ſtirps, ſoboles, genus, progenies, ſors.
klufte-wijs deplen. In ſtirpes diuidere hæreditatem.
kluften. *friſ.* Congregari, conuenire, coire.
klugh-maend. *cymbr.* j. lauwe. Ianuarius *à connubio ſic dictus, vt ait Adr. Iunius.*
klughte j. kluchte / klufte. Multitudo.
klumpken / bolleken loocks. Caput allij. & Nucleus allij.
klupſe. Clauſura, cluſura: locus clauſus, locus anguſtè concluſus: tuguriū ſolitarium, mandra. *vulgò* cluſa, incluſorium.
klupſe. Fauces, pilæ, itinera anguſta ac

peruia inter montes: angustiæ montium.

Kluysen. Clausuræ, clusuræ, limitum custodiæ.

Kluysenaer Eremita, anachoreta, solitarius, monachus inclusus.

Kluysenersse. Monacha inclusa.

Kluyster. *sicamb.* Obex. *q.d.* clostrum, claustrum.

Kluysters j. **boeyen.** Compedes, arcta vincula.

Klupte. *holl fris* j. **klotte.** Gleba, massa: & Globus. *sax.* **kluot.**

Klupte/scholle van ijs. Massa glaciata.

Klupte. j. **kluchte.** Ludicrum.

Klupten/kallupten. Ludere massis siue globis glaciaris: certare dicis in æquore glaciato.

Klupue. *vetus.* j. **klauwe.** Vnguis.

Klupue loocks. j. **klupsken.**

Klupuen / knupuen. Rodere, arrodere, ambedere.

Klupuer. Rosor.

Klupuer/ knupuer. Exactor, executor rei iudicatæ *sic teut. dictus, quòd rei condemnati bona rodat & voret.*

Klupuinghe/ knupffelinghe. Rosio, arrosio.

Klupuinghe. *stand.* j. **af-val.** Acrocolia, exteriora mactati porci. & Intestina.

Klunderen. Pulsare.

Kluppe. j. **kleppe.**

Kluppel/kleppel. Stipes, fustis, baculus, baculũ, claua. *q.d.* **kloppel.** *ang. clubbe.*

Kluppel beersken. j. **klippel-beersken.** Carmen homœoteleuton.

Kluppelen. Infligere fustes, fustibus cædere.

Kluster. j. **klijster.**

Kluttsen. Quarere, concutere.

Kluwe. j. **klouwe.**

K N

Knabbelen. Rodere, corrodere, frendere, morsitare.

Knabbelen ende kijuen. Altercari, mussitare.

Knabbeler. Homo mordax, altercator.

Knacken. Frangere, confringere.

Knack-worst. *sax. vvestphal.* j. **met-worst.**

Knacp. j. **knaepe.**

Knaer-hout. j. **klap-hout.**

Knaertke/ knaertghe. *holl.* Lecythus, capsax, guttus, ampulla olearia.

Knaghen. Rodere. *germ. gnagen: ang. gnavve.*

Knaghinghe. Rosio.

Knake. *sax. fris* j. **knoke.** Os, ossis.

Knap. Alacer, agilis, celer, gnauus.

Knap handigh. Manu celer, manu promptus, dexter, manu expeditus.

Knap handighepd. Agilitas, promptitudo manus, dexteritas.

Knappen. Prehendere, apprehendere.

Knappen. Crepitare.

Knappen het vlas. Confringere linum.

Knappen. Mandere, dentibus pinsere.

Knap-horck. *sax. sicamb.* Crustulum.

Knap-sack/ spier-sack. Viatoria pera, ascopera, mãtica: pera in quam cibum diurnum recondit viator.

knap-tand. j. **bijte-baw.** Manducus:

knap-tandekẽs krimp. Antirrhinum: cynocephalus.

Knape. Seruus, famulus, minister, puer, *ger. knab: ang knaue.*

knape. Puer, puellus, masculus, adolescens, iuuenis.

knape. *holl* j. **esel.** Pluteus.

knacp-schap. Seruitus, seruitium, ministerium.

knapelinck/knapelijn. *vet. stand.* Puer, puer masculus, puellus.

Knarren. *hol.* j. **krijssel tandẽ.** Stridere.

knar-beenken. j. **knorspel beenken.** Cartilago.

Knarsen/knarselen/knersen. Stridere.

knarsel-tanden. Frendere, stridere dentibus.

knarsinghe/knarselinghe. Stridor.

Knaspen/ knorspen. Dentibus concrepare. *ang. gnashe.*

Knasschen. Frendere, stridere. *angl. gnashe.*

Knauwen/ knouwen. Mandere, extenuare cibum dẽtibus, conficere cibum dentibus, molere dentibus, commanducare.

knauwerken. j. **knoterken.** Ligurinus.

knauwsel. Mansum, cibus manducatus, commanducatus.

Knecht/ dienaer. Seruus, famulus, minister, puer.

knecht/slaue. Seruus, mancipium.

knecht. Iuuenis, adolescens, puer.

knecht/ knechtken. Mas, masculus.

Miles

knecht / landſ-knecht / krijghſ-man. Miles, ſtipendiarius. *ger.* *knaecht*: *ang.* *knight*.

knecht / heeren-knecht / ſtad-knecht. Lictor, apparitor, ſeruus publicus.

knechtken / mannecken. Maſculus, puer, puellus, puerulus, pupus, puſio.

knechtkens hups. Andron, andronitis.

knecht-ſchap. *vetus.* Seruitus, ſeruitudo

knecht-wijſe. Seruiliter.

kneden. Depſere, condepſere, ſubigere manibus, pinſere. *ger.* *knetten*: *ang* *knede*.

kneppel. *friſ.* j. kluppel. Fuſtis.

knerren. Stridere, frendere, ringere.

knerſen. j. knarſen. Stridere.

kneuel. *germ.* *jax.* *ſicamb.* Talea, ſtipes, malleolus, flagellum, ſurculus, bacillus.

kneuel. Neruus, nerueus funis, lorum: reſigmen corij.

kneuel / knouel. Nodus.

kneuel. Dentes venabuli.

kneuel / kneuel-band. Manicæ.

kneuel. Amentum, lorum haſtæ miſſilis, habena, anſa, anſula, corrigia lanceæ, vinculum iaculi: nodus *apud Silium & Statium*, lorum reuinctum in haſtâ mediâ circiter, quod manui deinde & primoribus digitis illigabatur leuiter, in exiſtu cum impetu ſoluendum. *Iuſt. Lipſ.*

kneuel-baerd. Myſtax, muſtax, alæ, hyporrhinon, propogonion: barba veſtiens ſuperius labrum, cornua ſuperioris barbæ.

kneuel-band. Manicæ, vincula manuũ.

kneuel-banden / kneuelen. Manicis conſtringere.

kneuelen. Ligare, nodare. & Manus vinculis illaqueare: vinculis conſtringere manus, pollices, *&c.* iniicere manicas, occupare aliquem manicis. & Graſſari, latrocinari. extorquere.

kneueler. Graſſator, latro, extortor, veſticularius, effractor. *dicitur* kneueler: *quòd hominum membra contorqueat, miſeroſque excrutiet adigatque ad demõſtrandum theſaurum. Lemn. Lemn.*

kneueler / dief-lepder. Lorarius, lictor, miniſter magiſtratus: *qui reum vincit, ligat, torquetque.*

kneuel-ſmout. j. lap-ſmout.

kneuel-ſpriet / ſwijn-ſpriet. Haſta amẽtata, anſata, nodoſa: venabulum telum venatorum aciei longiſſimæ cornibus hinc inde exſtantibus.

kneuel-ſtock. j. kneuel-ſpriet. Venabulum.

kneuel-ſtockſken. j. kneuel.

kneuteren. j. knoteren.

knibbelen. Rodere: & Muſſitare: & Altercari, rixari

knibbelachtigh. Muſſitabundus: & Rixoſus, contentioſus.

knick. Nutus, nictus.

knicken. Nuere, nutare, innuere, nictare.

knicke-bollen. Nutare capite: nutabundo vel nutanti capite dormire.

knie. Genu. *germ.* *kuye*, *ang.* *knee*.

knie-bede knie-ghe-bed. Precatio ſupplex, ſupplicatio.

knie-bol. j. knie-ſchijue. Patella.

knie-booghe / knie-buyghe / haeſſene / nere. Poples. flexura ſiue curuamen poſt genu. & Suffrago.

knie-dichte. Poema extemporale: carmen ex tempore factum.

knie-lap. Genualia, genium indumenta.

knie-ſchijue. Patella, mola genu, os genu anterius. & Poples.

knielen. Ingeniculari, genua flectere ſiue curuare, procumbere in genua, congenulare.

knijf. *vetus.* Culter, gladius. *ang.* *knyfe*.

knijpe / knippe. Decipulum.

knijpen. *holl.* Arctare, coarctare, premere, comprimere.

knijper. *hol.* Homo præparcus, ſordidus, tenuiter viuens. *κυνικός.*

knijperken / knoterken. Acanthis.

knip. Talitrum, crepitus digiti: recurui digiti impreſſio.

knippe / klippe. Decipulum.

knippen. Talitro ferire, vnguem argutum infligere. & Edere crepitum digitis, concrepare pollice & medio digito.

knippen / ſnippen. Reſecare forpicula. *ang.* *klippe* tondere, attondere.

knipper. Sartor friuolarius.

knip-buſſe. *vetus.* *ſland.* Sclopetum, tormentum manuarium: *vulgò* piſtoletum.

knip-mes. *vet. ſax.* j. ſcheer-mes, Nouacula.

knip-ſcheerken. Forpex, forſex, forficula, forpicula tonſoris.

knip-ſcherer. Pilicrepus: qui pilos cum forficularum crepitu truncat.

knip-ſlagh. *holl.* Decipula auium

knip-waege/byſſel. Statera trutina campana: libra quæ conſtat ſcapo punctis librarum diſcrimina notantibus diſtincto.

knippe oft knippene van blas. *ſland.* Pericarpium, folliculus, ſiliqua lini.

knipſel der naghelen. Præſegmen, reſegmen vngiium.

Knirſen. j knerſen. Stridere.

Kniſſchen *ger. ſax.* Terere, quaſſare.

Knobbel. Tuber, nodus. & Gibbus. *ang. knobe.*

knobbelken van den halm oft ſtele. Geniculum, articulus, nodus in caule, internodium.

knobbelachtigh. Nodoſus.

Knocht. *ſland. hol.* j. knoop. Nodus, nexus.

knochten *ſland. hol.* j. knoopen. Nodare, nectere.

Knodde. *vetus.* j. knoop knobbel. Nodus, nexus. *ang. knotte.*

knodde. j. knokel. Condylus.

knodden. *vetus.* j. knoopen. Nodare. *ang. knotte.*

Knodſe/knudſe. *holl. friſ. ſicamb. ſland.* Claua nodoſa.

knodſen/knudſen. *holl. friſ. ſicamb. ſland.* Tundere, contundere, batuere.

knodſinghe. Contuſio.

Knoef. *friſ.* Spiculum obtuſum aut abruptum.

knoef/kloet. Contus.

knoef-loock. *friſ.* j. knoop-loock. Alliũ.

Knoeſſel/knoeſſel-been. Talus aſtragalus.

Knoeſt. *holl. ſicamb.* j. weer. Nodus arboris.

Knoke/knake. *ſax. friſ. ſicamb.* j. been. Os, oſſis.

knoke/weer. Nodus in arbore, callus, tuber.

knoke/knok-been. j. enckel. Talus.

knoken-hauwer/knaken-houwer. *ſax. friſ. ſicãb.* j. been-houwer/vleeſchhouwer.

knokel. Condylus, articulus, iunctura & nodus membri: nodus articulorum in digitis. *ang. knuckle.*

knokels van den rug-graet. Vertebræ, ſpondili.

knokelen. Indecenter tractare manibus, impuris digitis contrectare

knokelachtigh. Articulo ſus.

Knolle. *ger. ſax* Glomus, globus.

knolle. *friſ. ſicamb holl.* j. rape. Rapa.

knol land. j. raep-land. Napina.

knol raepe. Rapa, napus.

Knol. *vet.* Ebrius cereuiſia.

knol-knolle. Genus cereuiſiæ.

knollen. Glomerare, conglobare.

knollen. Ingurgitare ſe potu, cumulatè & confertim ingerere cereuiſiam.

Knoop. Nodꝰ, nexus *ger. knopf. ang. knot*

knoopken. Nodulus. knoopken. j. knobbelken. Geniculum.

knoopen. Nodare, nectere, nectere nodum, cõnexis nodis vincire vel ligare, in nodos ligare.

knoop-gras/knop-gras/lid-gras. Agreſtis, gramen nodoſum.

knoop-loock. Allium bulbus.

knoop-loos. Enodis.

knoop-mes. Pugio, pugiunculus.

knoop-nadel. *friſ.* j. ſpelle. Acicula.

knoop-ſteertken. j. toopken. Malum Claudianum.

Knooten. *holl* j. ſtroncken

knoot-wilghe. *holl.* j. ſtronck-wilghe

Knoppe. j. knoop Nodus, nexus.

knoppe aen het kleed. Globulus, bulla fibularia, clauus.

knoppe boste. Gemma, oculus arborũ, florum, *&c.*

knoppe vande bloeme. Calyx, folliculus ſiue inuolucrum floris priuſquam dehiſcat. knoppe van de rooſe. j. rooſen knoppe.

knop-gat. Ocellus. *Lud. Viues.*

knop-gras. j. knoop-gras.

knop-ſpelle. Acicula capitata, maior: & Spinter, armilla.

knoppeken. Nodulus.

Knoꝛcke. j. knoke. Os.

Knoꝛre. Tuber, tuberculum, nodus, clauus. *ang. knurre.*

knoꝛachtigh. Nodoſus, tuberoſus.

Knoꝛren. Grunnire: & Frendere, fremere.

Knoꝛſen. Frendere.

Knoꝛſpen. Concrepare dẽtibus, rodere.

knoꝛſp-been / knoꝛſpel-been / knoꝛſpel-

ſpel-beenken. Cartilago.
knoſen. *friſ.* Quaſſare, frangere.
knoſpen. Rodere, arrodere, dentibus crepare.
knoſpel-been. j. knoſp-beenken. Cartilago.
knóteren. Garrire, minurizare, cantillare: cornicari: murmurare, muſſitare.
knoteringhe. Minuritio. & Murmurillum.
knoterken. Ligurinus, ſpinus, acanthis, linaria auis. *garrulæ auiculæ genus.*
knouel. j. knuuel. Nodus.
knouwen. j. knauwen. Mandere.
knudſe. j. knodſe. Fuſtis claua.
knuggherigh. j. nuggherigh. Agilis, alacer.
knuffelen. Rodere, arrodere, ambedere. & Attrectare, contrectare.
knuffel-beenkens. Oſſicula tenuia quæ facilè roduntur.
knuffelinghe j. kluppinghe.
knupuen. j. kluppuen. Rodere.
knupuer. j. kluppuer. Rotor.
knutte. *ſax. ſicamb.* j. knoop/ knoppe. Nodus. *ang. knotte.*
knuttel. *ger. ſax. ſicamb.* Tuber, tuberculum, panus: & Fuſtis.

K O

kobbe/ koppe. Gallina.
kobbel, *boll.* Obeſus, obeſa.
kobben ſchieten. *ſicamb.* j. hoopkens ſchieten.
kobber/ kubber. Columbus. & Concubinus. & Coryphæus, anteſignanus.
kock. Cocus, coquus. *germ. koch: ital. coco: angl. cooke.*
kockinne. Focaria: miniſtra culinaria: culinæ præfecta.
kock-lepel. j. pot-lepel.
kockilie/ kockiliken. Panis toſtus butyro illitus: panis eſcharites: ſuper craticula coctus.
kocke. *vetus.* j. haen. Gallus gallinaceus. *gal. coq: ang. cocke.*
kockeloeren. Coccyſare, cantare, cucurrire, canere inſtar gallinacei: glocidare, glocire.
kockerillen. *boll.* j. kopperen.
kockertijs. Baſiliſcus, regulus ſerpens: catoblepas. *gal. cocatru: ang. cockatrice. cocadriz hiſp.* Crocodilus *dicitur.*
kockoek. Cuculus, coccyx. *ger. guggauch: hiſp. cuclillo: ang. cocouwe, cuckouwe.*
kockock. Feneſtra eminens, verſatilis, & concaua.
kockock j. hozen-dzagher. *gal. quoqu: ang. cuckolde.*
kockock heerken rijd' ick wel. j. bock ouer haghe ſpelen. Micare digitis: *Ludus puerorũ, cùm puer obſtructo oculo diuinat quot alter, ipſius tergo inſidens, digitos erectos habeat.*
kockocks dzood. Oxys, trifolium acetoſum. *officin.* panis cuculi. *quòd vel cuculus auibus eo veſcatur: vel quòd hoc erũpente ac florente vocem potiſſimùm edat, quo tempore Alleluia cani ſolet: vnde & Alleluia officinis dicitur.*
kockocks bloeme/ kockocks loock. Flos cuculi, naſturtium aquaticum minus: cardamine.
kockwt-boghel. *ſtand.* j. kockock. Cuculus.
kockwt-lact. *ſtand.* Nullius ſubiectus ditioni.
kodde *ſtand.* j. kudſe. Clana.
kodde. *vet.* Coleus, teſticulus *ang. codde.*
kodde. Facetiæ, ſales, iocus, nugæ.
koddigh. Facetus, iucundus.
koder. *ger. ſax. ſicam.* j. ſpeerkſel. Saliua: & Phlegma, pituita.
kodſe. j. kudſe. Claua.
koe/ koepe. Vacca, bos. *ger. ku: ang. cowe*
koe. *leod.* j. ſeſmijtẽ. Numus paruipretij
koe hoys. *boll.* Certa fœni portio, qua ſtabulationis tempore vacca paſcitur.
koe-dzugghe. Pons, ſcalæ nauales, quibus excipiuntur aut in terram exponuntur vectores.
koe-dief. Abactor, abigeus.
koe-dille. j. koe-ooghe. Cotula alba.
koe-dzijuer/ koe-herder. Bubulcus, armentarius, bubſequus.
koe-dzonck. j. ſonck dzonck. Amyſis, ingens hauſtus.
koe-gras. *holl friſ.* Paſcuum æſtiuum vnius vaccæ.
koe-herder. j. koe-dzijuer. Bubulcus.
koe-kalf. Vitula.
koe-kamme/ koe hamme. *germ ſax. ſicamb.* Numella.
koe-kudde. Armenta, orum.
koe-maette/ melck-deerne. Ancilla boaria, ancilla lactaria.

koe-meſt. Fimus bouis, lætamen, bucerda: ſtercus vaccinum.

koe-ooghe/koe-dille. Buphthalmus, oculus bouis, cotula alba, cotula non fœtida.

koe-ſchitte. j. koe-meſt. Bucerda.

koe-ſtal. Bubile.

koe-ſtront. j. koe meſt. Bucerda.

koe-vanghet. Prætor ruſticus: *qui vaccas, boues, equos & alia pecora alterius herbas aut ſegetes depaſcentia, vel vicinis damnum inferentia capit & detinet.*

koe-vlieghe. Oeſtrum, tabanus, inſectum quod ex vaccæ vulnere generatur: *ut putat Theodorus Clutius.*

koe-voet. Pes vaccinus.

koe-voet. Vectis, vectis bifidus ſiue biſulcus: *palus ligneus aut etiam ferreus, inſtar bouini pedis biſulcus, quo onus graueſſimum promouetur & attollitur.*

koe-wachter. j. koe-dijnder.

koe-warm-melck. Lac tepidũ. (num.

koe-wente. Melampyrum, triticũ vacci-

koeck. Cruſtulum, cruſtulata, æ, libum, laganum, collyra, naſtus panis. *germ. kuchle: ang. cake.*

koeck aen t'herte. Scirrus, ſcirroma: obſtructio hepatis aut lienis *inſtar libi exſiccati & indurati.*

koeck/brood van metael. Paſtillus: argentum, ſtannum ſiue plumbum paſtillatum.

koeck-backer. Cruſtularius, libarius, piſtor dulciarius, naſtocopus.

koeck-eter. Naſtophagus.

koeck-yſer / wafel yſer. Artopta, teſtus placentarius.

koeghel. *ger. ſax. ſicamb.* Globus.

koepe. j. koe. Vacca.

koel. Subfrigidus, frigidulus, temperatè frigidus. & Moderatè & ſuauiter refrigerans.

koel windeken. Aura: matutinus & ab aurora ſurgens ventulus.

koel van ſinnen. Sedatus, tranquillus, temperatus animo, non feruens aut perturbatus.

koel-back / koel-troch. j. leſch-back. Lacus.

koel-vat / koel-kuype. Lacus in quo cereuiſia refrigeratur.

koel-vat / ſpoel-vat. Aquiminarium, naſiterna, trichilum.

koelen ver-koelen. Leuiter refrigerare: & Refrigeſcere, refrigerari, referuere, referueſcere. *ger. keulen, erkoelen: ang. coole.*

koelte. Frigus opacum: Refrigeratio.

koelte j. koel windeken. Aura.

koelter. *ſax.* Clauus nauis.

koen. Audax, audens, impauidus, confidens, animoſus.

koenaerd. *ſicamb.* Audaculus.

koenheyd. Audacia.

koenlick. Audacter.

koenken. *ſicamb.* j. gloete. Forceps.

koer / koer-toyn. Specula.

koer-wachter. Speculator.

koer-biſſchop / kooy-biſſchop. *ſicamb.* j. wij-biſſchop. Initiator: epiſcopi vicarius: ſuffraganeus: chorepiſcopus, χωρεπίσκοπος: à χώρα. i. regio, prouincia, locus, ſtatio, tractus.

koerd / kooyd. *ſic. iul.* q.d. koe-herde / koe-herder. Bubulcus.

koeren. Speculari, è ſpecula proſpicere, & Obſeruare.

koeren. Speculator.

koeren / koerien. j. karien. Gemere inſtar turturis aut columbæ: gemere præ animi anguſtia. *Otfrid.*

koers / kuers. Cyclas, palla, veſtis promiſſa mulierum. *gal. corſet. videtur propriè ſignificare* veſtem pellitam ſiue pelliceam mulierum: *atque hinc Germanis ſuperioribus Kurßner, & Sicamb. Kuerſener dici* pellionem, *quem inferiores* peltier *vocant.*

koert. j. dijn-hof. Cohors, area: χορτ.

koert. Curia, aula, prætoria domus, prætorium auguſtale *vulgò* curtis. *gal. court: ital. corte, hiſp. corte: ang. court.*

koertiſaen. Aulicus. *vulgò* curteſanus. *gal. courtiſan: ital. cortegiano: hiſp. corteſano.*

koertiſaene. Aulica meretrix.

koertiſeren. Aulicum agere: colere aliquem aulico more.

koertoys. Aulicus, ciuilis, humanus, affabilis, comes. *gal. courtois: ital. corteſe: hiſp. cortes: ang. courtoyſe.*

koertoyſie. Ciuilitas, humanitas, comitas aulica.

koeſijn. j. koſijn. Conſanguineus.

koeſte. *ſax. ſicamb.* Nuptiæ, nuptiale conuiuium.

Koeſteren. Fouere, focillare, nutrire delicatè.

koeſterlinghe. Fotus, fomentum.

Koetſe. Sponda, fulcrum, cubile, lectus. *gal. couche: ang couvche.*

koetſe/koetſie. j. **koetſ-wagen.** Lectica.

koetſ-maecker. Clinopegus.

koetſ-waghen. Lectica, acera, geſtatorium, penſile vehiculum, petoritum, ciſium, rheda: vehiculum leuius quo nobiliores geſtantur. *ger. kutſchen: gal. coche: ital. cocchio: hiſp. cocho.*

koetſ-ken. Lectulus **koetſken/lodderbeddeken.** Accubitum, anaclinterium.

koetſen. *ver.* Cubare, diſcubare. **koetſen by iemanden.** Concumbere cum aliquo, concumbere alicui. *gal. coucher: ang. couvche.*

Koeuer. Abundans, copioſus: *&* Abundè, copioſè, affatim, ſatis.

koeuren/koeurëren. Comparare, acquirere, conquirere.

Koeuer-dack. *hol. ſicamb.* j. **tijnſ-dack.** Tectum ſcandulare.

Koffer. Arca, ciſta, capſa. *ger. koffer: gal. coffre ang. coffer.* **Kofferken.** Arcula, ciſtula, ciſtella.

koffer ouer-welfde kiſte. Arca camerata.

koffer maecker. Capſarius, ſcriniarius.

koffertoye omſlagh. Operculum. *vulgò* coopertorium.

Koghe. *ſax. ſicam. holl.* Contagium vaccarum, porcorum, ouium.

Koghel/keughel kughel. *germ. ſax. friſ. holl.* Globus, ſphæra. *vulgò* cogilum. *ital. cogula.*

Koghel. Capulus gladij: cogilũ, *in legib. Ripuar. Francorum.*

Koggha/kogh-ſchip. Celox.

Kopcke. *ſtand.* Cicuta

Kote. Cauea, ſeptum: Cors, cohors, ſtabulum, hara: locus in quo greges quieſcunt ſtabulanturque. *coy gal.* quietus *dicitur.*

kope van ſchaepen. Ouile.

kope int ſchip. Cubile nauticum, lectulus nautæ.

kope. *metaph.* Culus, ſedes, nates, clunes: caro ſedendi & quieſcendi officio aptiſſima: *hinc dictio* **gherde-kopen.**

Kopffe/kouffie. *vetus. ſtan.* j. **beckemeel.** Callis. *gal. coiffe.* i. capillare, reticulum.

Kopſſen. *vetus.* j. **ketſſen.** Fornicari.

Kopſen. j. **kooſen.** Coire, *&* Fornicari.

kopſlinck. *vetus.* j. **baſtaerd.** Nothus, illegitimus.

Kokelen. *ſax. friſ. ſicamb. holl* j. **gupchelen.** Hiſtrionem agere.

Kokelen. j. **keuckelen.** Nutrire ſiue fouere culinâ.

Koken. Coquere. *ger.* **kochen:** *ital.* **cucinare:** *hiſp.* **cozinare, cozer.**

kokene/keuckene. Coquina, culina. *ger.* **kuche:** *gal.* **cuiſine:** *ital.* **cucina:** *hiſp.* **cozina:** *ang.* **kitchen.**

koken-iongh-wijf. Focaria, miniſtra culinaria: culinæ præfecta.

koken-latijn. Barbaries, oratio malè Latina, tabernis & popinis digna. *vulgò* Latinitas culinaria *ſiue* coquinaria.

koken-maerte. j. **koken-ionck-wijf.**

koken-meeſter. Archimagirus.

koken-mol. Seruus coquinarius, mediaſtinus.

koken-pot. Vas culinarium.

koken-vriend. Amicus ollaris, paraſitus.

koken-water. Eluuies culinaria.

koken-werck. Opus culinarium.

koken-wijf. j. **koken-iongh-wijf.**

kokerije. Coctio, coctura. *&* Coquinaria: ars coquendi.

koker. Theca.

koker ſchrijf-koker. Theca graphiaria, graphiarium, theca pennaria, theca calamaria.

koker/meſſen-koker. Theca cultellaria.

koker/pijl-koker. Pharetra, theca ſagittarum.

koker/boogh-koker. Corytus, theca arcus. Cocura *ſiue* cocurra, *apud Leon. Imperat. teſte I. Lipſio:*

koker van den maſt. Modius, locus in quem malus immittitur.

koker-muylen. *ſtand.* Subridere.

Kokerillen. *holl.* Celebrare hilaria.

Kokernelle. *louan.* j. **koznoelie.**

Koketrijs. j. **kocketrijs.** Baſiliſcus.

Kokoduyns gheld. *vulgò* Cocoduna moneta: non argentea, ſed deargentata. *à Gallis olim cuſa, in Anglia prohibita.*

Kokerol/kokeloer. Cochlea. *&* Homo cochleæ vitam agens. *hiſp. cacarol.*

kokerolien/kokeloeren. Cochleę vitam agere: domi latitare.

Kolck. *ſax. holl friſ.* Vortex, vertex, gurges, vorago, eluuies.

kolcken. Ingurgitare.

Kold. *ger. ſax. ſicamb.* j. **koud.** Frigidus. *angl. colde.*

kolde-ſchael. *friſ. emden.* j. **koud bieren-bzood.**

Kole. Carbo, anthrax. *germ. kol. ang. cole.*

kolen-berner / kolen-man. Carbonarius.

kolen-hardſt. Caro toſta *vulgò* carbonada.

kolen-krabber. Rutabulum. & Carbonarius.

kolen-meeſe. j. **bzand-meeſe.**

kolen-mengher. Carbonarius.

kolen-ſwert. Anthracinus, ater.

kolen-vier. Prunæ.

Koleur. j. **verwe.** Color. *gal. couleur: ital. colore: hiſp. color: ang. coloure.*

koleur de rop. j **roaeuſche verwe.**

koleuren. j. **verwen.** Colorare.

koleuréren den ſanck. j. **eenckelen.** Modos concidere & frangere: minurationem citare; minuonem citare; voce remittente canere. *vulgò* colorare muſicam.

Kolf. j. **kolp.** Sinus maris.

kolf-oogh. Leuciſcus: piſcis è mugilum fluuiatilium genere.

Kolf / kolue. Claua. *ger. kolb: ang. clubbe.*

kolf-bal / ſlagh-bal. Pila clauaria.

kolf dzaegher. Clauiger. & Satelles, apparitor.

kolf hout / kloef-hout. *ſtand.* Homo obeſus & prægrandi corporis mole. Homo obtuſus: Arcadicum pecus.

Koliander. j. **koziander.**

Kolicompas / kolycke. Colicus dolor, coli inteſtini morbus, colica affectio. *vulgò* colica paſſio, colica.

Kollacie. Collatio, ſymbolum.

kollacie. Comeſſatio. & Cœna collatitia, collecta: vbi ſuas quiſque adfert epulas. *vulgò* collatio.

kollacien. Comeſtari.

Kolle-bloeme. j. **coze-rooſen.** Anemone

Kolleſéren. Merendam ſumere.

Koller. Colobium. *vulgò* collare, collarium.

koller van leder. Colobium ſcorteum, lorica, thorax coriaceus.

koller-rocxſken. Colobium, tunica ſine manicis, epomis.

Kollette j. **kolliere.** Mammillare.

kolliere / half-doeck / half-kleed. Mammillare, amiculum quo mammillæ adſtringuntur: ſtrophium: faſcia pectoralis, focale. *vulgò* collare, collariũ. *germ goller: gal. colliere: hiſp. collar: ital. collare: angl. collar.*

Kolomne. Columna, columen. *gal. colomne: ital. colonna: hiſp. columna.*

Koloquinte. Colocynthis: cucurbitula amara cathartica. *ger. coloquint apffel: gal. coloquinte: ital. & hiſp. coloquintida: ang. coloquintida.*

Kolp. *vet. ſtand.* Sinus aquæ, ſinus maris, κόλπος, colpos, encolpos. *gal. goulfe: ital. golfo: hiſp golfo.*

Kolue. j **kolf.** Claua.

kolue. j. **liſch-dodde.** Typha.

kolven. Ludere claua.

Kolubze. Colubrina bombarda, ſclopus

kolubzier. Bombardarius, funditor, libbrator, pyrobolarius.

Kom. Vas, alueus, concha.

kom / kiſte. Arca.

kom voll-kom. Alueus fullonis.

kom / diepe ſchotel. Catinus, catinum, patella profundior, gábata. **kommelien.** Vaſculum, alueolus, catillus, catillum.

Komber. j **kommer.**

Kombuys. Promptuarium nauis.

komen. Venire, accedere. *germ. kommen: ang. come.*

komelick. Conueniens, cõgruens, commodus, aptus.

komſte. Aduentus.

Komijn. Cuminum *germ. kumigh: gal. comin: ital. cumino: hiſp. comino: ang. comyne:*

kommer / komber. Damnum, res aduerſæ, infortunium, ægritudo, moleſtia, difficultas, ſolicitudo, labor: angor, mœror.

kommer. *ſicamb. iuliac.* Retenſio: & Manus iniectio. *vulgò* arreſtum.

kommer ende ghe-breck. Egeſtas, penuria, inedia.

kommer. Vſura damnoſa. **Gheld op kommer nemen.** Sumere fœnore pecuniam.

kommerlick. Damnoſus, moleſtus, difficilis.

kommer-loos Indemnis, liber.

kom-

kommeren.j.be-kommerē. Moleſtare.
kommeren. *ſicamb.iuliac.* Manus iniicere, retinere retentare. *vulgò* arreſtare.
kommijt/ komijt/ opper-boots man. Celeuſtes, nauigationis moderator *ger komuth: gal.comite: it.comito: hiſp.gomito.*
kommiſſie. Delegatio, mandatum, authoritas mandati, prouincia.
kommiſſaris. Arbiter, iudex ſelectus, iudex delegatus, legatus, diſceptator, recuperator.
kompaen. *vetus.ſax. ſic.* Socius, ſodalis: *gal compaignon: gal.pic. compain: ital. compagno hiſ.compañero: ang. cõpanion.*
kompanghe / op-boetſel. Acroteria, plutei nauales.
kompas.j.paſſer. Circinus. *gal.compas: ital.compaſſo: hiſp.compas angl.compaſſe.*
kompas/ ;ee-compas. Amuſium, tympanum circinatum: pyxidicula nautica: index viatorius, index magneticus, verſoria. *vulgò* compaſſum, *a* paſſen .i. quadrare, conuenire: *quòd perpendiculum ſiue acus motu ſuo rectà in ſolum mundi polum tendat, in eo ſolo quadret, conueniat, & firmiter maneat.*
kompas Horologium viatorium.
kompaſſen. Circinare.
kompoſt. Muria, conditus, conditura: ſalgama: conditanea quæuis in doliolis ad vſum cõſeruata. *q d.* cõpoſtum.
komptoor.j. kontoor.
koncierge. *flan.*j.kaſtelein. Inſularius
koncket/ kunckel. *ger ſax.* Colus.
konckel *flãd.* Vortex, gurges, locus in flumine profundus, in quo aquæ vertũtur
koncket-wjonckel. Contortus.
konckelen. *vetus.* Contorquere, rotare, vibrare. (deo farctus.
koncker-pijpe. Botulus, botellus hor
koncommer. Cucumer, cucumis. *ger. cucumre: gal. coucombre: ital. cocomiro: hiſp.cogombro, cohumbro: ang. cucumbre.*
kond. Notus.
kond-baer.j. kennelick.
konde. *vetus.* Notitia.
konde/ kunde.j. kunne. Genus.
kondigh. Notus, manifeſtus. & Sciens, gnarus.
kondighen. Nuntiare, notum facere.
kond-ſchap Notitia, ſcientia.
kond-ſchap van ghe-tuyghen. Teſtimonium.
kondſel.j. kundſel. Condimentum.
kondupt. Ductus, meatus, *vulgò* conductus. & Alueus, canalis aque-ductus, aquagium, aqualis. *gal. conduict: ital. condotto: ang.condyte.*
kondurt/ fonteyn-ſchotel. Caſtellum.
konfijt konfijtſel. Condimẽtum, conditura, conditus: confectura, compoſitura.
konfijt/ confiture. Conditus, us: conditio. & Salgama, conditanea, tragemata. hypotrimmata, bellaria arida, cuiuſmodi hodie ſaccarata ſunt in vſu. *vulgò* confitæ & confituræ.
konfijt-ver-kooper. Salgamarius: *qui ſalgama & fructus muria conditos vendit:* tragematopola.
konfijt-laeplen/ ſuycker laeplen. Tragematotheca.
konfijten. Condire. *vulgò* conficere. *gal.confir: ital condire.*
konfiſckéren. Confiſcare, publicare, addicere in publicum, in publicum redigere alicuius bona. *gal confiſquer: ital. confiſcare. hiſp.confiſcar: ang.confiſcare.*
konfiſcatie. Confiſcatio, publicatio, ſectio.
kongher-ael. Congrus, conger. *gal.congre. it.congro: hiſp.congrio: ang.counger.*
konijn. Cuniculus, daſypus. *ger kungele, kunele: gal.conine: ital.coniglio: hiſp. conejo: ang.conye, conny.*
konijnen-kruyd. Sonchus, cicerbita, lactucella: *officin.* Taraxacon, lactuca leporina, palatum leporis.
koningh. Rex. *dicitur* koninck. *q.d.* koninckt/ *a* konnen/ *id eſt*, ſcire: *quod Rex vera magica ſcientia imbutus eſſe debeat. Marc. Tullius in diuinat. inquit, Neminem apud Perſas regio potiri faſtigio, qui prius magicam non perceperit ſcientiam. Plato in Alcibiade: Imbuuntur Perſarum regum filij magia, vt ad mundanæ reip: imaginem ſuam & ipſi rempublicam adminiſtrare diſtribuereq; condiſcant. Sic tres illi Reges qui Chriſto munera obtulerunt, magi .i. ſapientes, philoſophi, & teutonica lingua* koninghen & wijſe *dicuntur. Aut a* konnen *id eſt, poſſe, potentem eſſe, pollere: ſicut Latini Poteſtates vocant Principes potentes. ger. koningh: ang kingh* Konning *autem ang.* peritus, expertus *dicitur.*

koningh-

Koninghdom. Regnum. *aug kinghdome.*

Koninghrijck. Regnum.

Koninghstable/ konnestabel/ konstabel. Comes ſtabuli regij *apud Aimonem*: conneſtabilis *quoque eidem, id eſt*, præpoſitus regalium equorum: magiſter equitum, tribunus celerum: comes ſtabilis, conſtabularius, comeſtabulus. *Berano* **Koninckſ ſtapel** *dicitur, quaſi* columen Regis, & eius ſtatum conſeruans. *gal. conestable: hiſp. condeſtable.*

Koninghſ-hof. Regia, aula regis.

Koninghſ-hoofd. Ventriculi bubuli pars poſterior.

Koninghſ-ſtoel. Solium, thronus.

Koninghſchap. Regis dignitas & imperium.

Koninghen dagh. Regalia: feſta regalia, feſtum regum, epiphania Domini.

Koninghinne. Regina.

Koninghlick. Regius, regalis, regificus.

Koninghlicken. Regiè, regaliter, regio more, regificè

Koninghſken. Regulus: filius aut nepos regis.

Koninghſken. Regulus, regaliolus, trochilus: auicula ex paſſerum genere, *ſic dicta, quaſi* auium rex: *cùm enim auiũ omnium conſenſu decerneretur rex quæ ſublimi volatu alias vinceret, aquila verò omnes tranſcendiſſet, trochilus ſub aquilæ axilla latitans, exſiliit & eius capiti inſedit: vt fabula eſt.*

Konnic kunne. *ſax. ſic.* Notitia, ſcientia.

Konnic/ kunne. *vetus.* Genus, ſpecies: Sexus *quo animalia maſcula à fœminis dignoſcuntur, diſcernunturq;. ang kinde.*

Konnen/ kunnẽ Scire, noſſe. *ger. konnen ang. can.*

Konnen/ ver-mogẽ. Poſſe, pollere, valere

Konnigh/ kunnigh. *vetus.* Curioſus. & Sciolus. & Peritus, expertus. *ang. konningh.*

Konſte. Ars, ſcientia, techna, artificium.

Konſt-ghe-leerd. Doctus, bonus, artificioſus.

Konſt-loos. Iners, ſine arte, non artificioſus.

Konſtelick/ konſtighlick. Artificioſus, artificialis: & Artificioſè, artificialiter, ſolerter, ingenioſè.

Konſtenaer. Artifex, opifex.

Konſtigh. Artificioſus.

Konſtken/ gruchelaer. Præſtigiator, geſticulator, æruſcator.

Konſtken ſpelen. Aeruſcare.

Kontoor/ komptoor. Menſa, trapeza: & Tablinum. *q.d.* computatorium. *gal. comptoir ang counte. gal. compter, conter: ital. contar: hiſp. contar: ang. compte .i.* computare.

Kontrefeyten. Simulare, aſſimilare, effigiare, imitari: & Adulterare. *gal. contrefaire: ang. contrefaite.*

Kontrefeytſel. Effigies, imitatio: ectypũ.

Kontrey. Regio, tractus, plaga. *gal. contree ital contrada: ang. countray.*

Konuent/ kloofter. Monaſterium, cœnobium. *vulgò* conuentus.

Koo-man. *vetus.* j. koop-man.

Koole. Braſſica, braſſica ſatiua: caulis, caulis braſſicus. *germ kol: gall chou: ital. cauolo: hiſp colhoe: ang. keale, kole.*

kool-byter. Locuſta.

kool-gardener. *ſax.* Olitor, hortulanus.

kool-hof. Cauletum, hortus holitorius.

kool-krupd. Holus.

kool-meeſe. Parus maior, fringillago.

kool-merckt. *ſax. ſic.* Forum holitarium

kool-wachter. *ſtand.* Locuſta.

kool-ſprenghter. *ſicamb.* Locuſta.

kool-ſpruyte. Cyma, braſſicæ caulículus tenerior.

kool-ſteck/ kool-ſtock. Caulis braſſicæ.

kool-duyue. Palumbus, palumbes.

koolen. *ſtand* j. wepten/ roetaerd. Pica glandaria, graculus.

Koon. *holl.* j. kouwe. Gena, mala.

Koop. Emptio, emptus mercatus. **Te koop/ vepl.** Venalis. **Te koop ſetten.** Venum exponere, proſcribere, inſcribere ædes, hortum, *&c.* **Goeden koop zijn.** Vili ſiue paruo emi, vile eſſe. *ger. kauff: ang. cheape.*

koop ende ver-koop. Nundinatio.

koop-brief/ koop-tedel. Perſcriptio.

koop dagh. j. wt-roep. Auctio.

koop-gierigh. Emax.

koop-gierigh zijn. Empturire.

koop-gierighedt. Emacitas.

koop-goed. Merx.

koop-handel. Mercatura, negotiatio.

koop-hauen. Emporium.

koop-lade. j. winckel. Taberna.

koop-lieden. Mercatores.

koop-man. Mercator, negotiator.

koop-

koop-manſ-handel. Negotiatio.

koop-manſ-ſchap koop-ſchap. Mercatura, mercatus, negotiatio, commercium.

koop-manſ-ſchappen / koop-ſchappen. Mercari, negotiari, exercere commercia, mercaturam ſeu mercatum exercere, mercaturam facere, negotiationem agere.

koop-manſ-ſchat/ koop-ſchat. Merx, mercimonium, mercatoris facultates.

koop-plaetſe. Emporium, locus mercatus,

koop-ſaemigh. Emax.

koop-ſieck. Emax.

koop-ſlagh. j. palm-ſlagh.

koop-ſlaghen. *vetus.* Mercari.

koop-ſtadt/ koop-ſtede. Emporium, locus mercatus, vel nundinarum.

koop-vaerder. Mercator peregrinabundus, mercator peregrinus.

koop-vaerder/ koop-vaerders-ſchip/ .j. hulcke. Holcas.

koop vrouwe. j. koop-wijf.

koop-wijf. Emptrix, mercatrix, mulier mercimonia exercens.

koopen. Emere, mercari, nundinari. *ger. kauffen: ang. cheape.*

koopachtich. Emax.

kooper. Emptor, mercator.

koopſter. Mercatrix, emptrix.

kooz. Chorus, multitudo canentium: & Adytum templi: ſummi delubri penetralia, *vbi ſacerdotum canentium multitudo conuenit*: cella templi *dicitur Stephano Pighio, vbi ſummum eſt altare, ſacraq; à choro peraguntur. ger. chor: gal. cueur: ital. choro. hiſp. cerro: ang. quere.*

kooz-biſſchop. j. koer-biſſchop.

kooz-heer. *vetus.* Canonicus.

kooz-heken. Archipresbyter.

kooz-hoed. j. al-mutſe.

kooz-kappe. Amiculum pelliceum, *vulgò* almuſium. & Trabea ſacra: impluuia, æ: chlæna ſacerdotalis: pluuiale *vulgò*: veſtis qua ſacerdotes per pluuiam vrebantur. & Lacerna nigra hyberna canonicorum.

kooz-kind. j. kooz-ael. Puer choraulis.

kooz-kleed. j. ouer-rock. Amiculum linteum.

kooz-ſanck. Cantus ſimplex, Gregorianus.

kooz-rock. j. kooz-kleed.

kooz-ael. Puer choraulis, puer ſymphoniacus.

kooz-ael-meeſter. Pædophonaſcus. chorodidaſcalus.

kooz/koerd. *ſic iul.* j. koe-herder.

kooz-de. Funis, reſtis. & Neruus, chorda *gal. corde: ital. corda: hiſp. cordel, cerdon, cuerda: ang. corde.*

kooz-de/ richt-ſnoer. Amiſſis.

kooz-deken. Funiculus, reſticula.

kooz-de-danſſer. Funambulus, funirepus, ſcœnobates, neurobata, qui per extentum funem incedit.

kooz-de-rol. j. katerol. Trochlea.

kooz-de-waghen. Sarracum, vehiculum truſatile, ſiue truſile: vehiculum baiulorum, quo onera ſubuectant: à kooz-de. i. reſtis, *quòd reſtibus trahatur. Alias* kozte-wagen. *q. d.* breue vehiculum: & krup-waghen. i. truſatile vehiculum, *quæ poſtrema etymologia veriſimillima & vſitatiſſima.*

kooz-delier. j. minder-broeder. Minorita funecinctus.

kooſen/ lief-kooſen. Blandiri, adulari. & Fornicari.

kooſer. Blandiloquus, adulator.

kop hoofd. Caput. *ger kopff: ital capo.*

kop/ heul-kop. Caput papaueris.

kop/ beckeneel. Calua.

kop-hupue/ top-hupue. Galea, caſſis.

kop/ drinck-kop. Cupa, cuppa, patera, ſcyphus, phiala, trulla, carcheſium. *ger. kopff. gal. coupe: ital. coppa: hiſp. copa: ang cuppe.*

kop, laet-buſſe. Cucurbitula, ampulla. *vulgò* ventoſa.

koppen. Decacuminare, amputare: truncare. *ἀποκόπτω gal. couper: angl. choppe.*

koppen/ ont-halſen. Caput amputare, capite truncare.

koppen/ laeten met koppen. Scarificare, admouere cucurbitulam, educere ſanguinem cucurbitulâ.

kop-pozenken. Cucurbitula.

kop/ koppe. j. haen. Gallus.

kop/ koppe/ koubbe. j hinne. Gallina.

kop kop heeft ghe-leght. *holland. q. d.* Gallina exclusit ouum Schœnophelinda. Ludus cum conſeſſum puerorum circulo ſedentium obit vnus, funiculumque, muccinium, aut pilam, aliúd-

aliúdve quid apud vnum aliquem deponit, qui si dolum non præuiderit antequam circumcursarit ille, vicem illius obire cogitur. *Brabantis* stootballen.

koppe coint wt den hoecke. j. borghspel. Apodidrascinda.

Kop koppe. *fland.* Araneus.

kop webbe koppe-ghespin. j. spinnewebbe. Aranea, tela araneæ *ang. cobvvebbe.*

Koper. Cuprum, æs cyprium, æs caldarium, orichalcum: *ger. kupffer: gal cuyure: hisp. cobre: ang. copper.*

koper-bleck. Lamina cuprea.

koper-draed. Filum cupreum.

koper-gheel. Aeneus color.

koper-groen / koper roest / spaensgroen. Aeris flos, ærugo æris, rubigo in aere.

koper roest. j. koper-groen.

koper-roose/koper-water. Chalcantum, vitriolum, atramentum sutoriũ: coriarium. *vulgò* cuperosa & copparosa. *ger. cupffervvasser: gal couperose: hisp. caparrosa: ang coporouse.*

koper-slagh. Aeris squama: id quod marculorum ictibus excutitur.

koper-slagher. Bractearius, faber ærarius.

koper-smid. Faber ærarius.

koper-steen. j. vier-steen. Pyrites.

koper-steken. Incidere in æs.

koper-steker j. grauerer. Scalptor.

koper-water. j. koper-roose.

koper-werck. Aerea opera, ærea vasa.

koper-wercker. Faber ærarius.

koperen/van koper. Cupreus, cuprinus, æreus.

koperen gheld. Pecunia ærosa.

kōperē pot oft ketel. Lebes, vas æneum quo coquuntur obsonia: & Lebes æneus ansatus.

koperen pot. *Adag.* Homo ansatus, *Plaut.* i. qui incedit vtroque brachio in ansarum modum ad latera applicato.

Koperckel / koffertorie. Operculum. *vulgò* cooperculum, coopertorium.

kopye-wt-schrift. Apographum, exemplar exscriptum, exemplum, tabulæ. *vulgò* copia. *germ. kopey: gal. copie: ital. copia: ang. copy.*

kopiéren. j. wt-schrijuen. Exscribere. *vulgò* copiare.

kopist. Formularius: qui formulas omnis generis negotiorum ad vsum seruat. *vulgò* copista.

Koppe. j. kop.

Koppele. Copula, vinculũ quo aliquid copulatur siue cõiungitur, & Iugum. & Par, duo, bini. *germ kuppel: gal. couple ital. coppia: ang. couple.*

koppele. Numella: lorum quo canes copulantur.

koppelen. Copulare, iugare, nectere.

koppeler/ koppel-draeyer. Leno, productor, aquariolus, stupri arbiter: internuntius amorum. & Conciliator.

koppelersse. Lena, stupri sequestra, conciliatrix.

koppelersse van houwelick. Promnestria: nuptiarum conciliatrix.

koppelrije. Lenocinium.

Koppen/ *vide* kop.

Kopperkens dagh/ kopperkēs maendagh. *holl.* j. verloren maen-dagh. Hilaria, orum.

kopperen. *holl.* Celebrare hilaria.

Korael. Coralium, corallium: gorgonia. *ger. korall gal. coral: ital. corallo: ang. coral.*

korael-been. *fland* j. korael. Coralium.

korael-kruyd. j. korrael kruyd.

Koragie. Animus, audacia fiducia, spiritus, magnanimitas, cor: viuida vis animi, cordis actio. *gal. courage: ital. coraggio. hisp. corage: ang. courage.*

koragieus. Animosus, mactus animo.

Korbeel. Mutulus, trabs mutila. *gal. corbeau.*

Korck. Cortex subereus.

korck-boom. Suber, salsicortex, haliphlœos. *hisp. alcornoque: ang corke.*

Korde-waeghen. j. koorde-waghen.

Kordewaen/ kordewaensch leder. Corium, aluta, corium Hispanicũ. *vulgò* Cordubanũ, *à Cordua vrbe Hispaniæ.*

Kordewaenier. Calceolarius, sutor. *gal. cordonnier.*

Koreel. j. kareel. Later.

Koreye/ kraey-weye/ kraey-ge-wand Diaphragma, exta porcorum, ouium & aliorum animalium: *vulgò* cornix. *gal. coree, couree.*

koreye kraey weye. Opera gratuita, opera mutua, opera quæ gratis aut parua mercede factitatur; opera extraor-

traordinaria parui temporis. *gal. courue, coruee.*

Kozen/keuren. Tentare.

Kozen/keuren. Eligere, deligere.

Kozen keuren. Guſtare.

Kozen/karen. *fris.* Vomere.

Kozen-kozne. Frumentum, adoreum ſemen, Cereale ſemen, triticum, far, granum. *ger.* korn: *ang.* corne.

kozen rogghe. Secale, genus frumenti vilioris.

kozen op t'beld ſtaende. Seges.

kozen ſouts. Mica ſalis, granum ſalis, fruſtulum ſalis.

kozen op de tonghe. j. **gozte.** Grando.

kozen-are. Spica.

kozen-bergh. Meta frumenti, horreum.

kozen-bijten. Flagellare, vexare, incendere, cariorem facere annonam.

kozen bijter. Scarabeus capitoſus.

kozen-bijter. Frumentarius mercator, dardanarius, annonæ flagellator, annonæ vexator: edo *apud Varronem.*

kozen bloeme. Cyanus, baptiſocula, blaueolus, flos Zachariæ, flos cærulei coloris in ſegetibus naſcens, *vulgò* flos frumentorum.

kozen-gaffel. Merga; furca, qua frugum manipuli eleuantur.

kozen-gaerwe. j. **gaerwe.** Merges.

kozen halm. Calamus, frumenti calamus, ſtipula.

kozen-huys/ſchuere. Horreum.

kozen-huyſ ken. j. **kozen hulſe.**

kozen-hulſe. j. **hulſe.** Gluma.

kozen-kefferj. kozen-wozm. Curculio, curgulio.

kozen-kiſte. Cumera.

kozen-kooper. j. **kozen-bijter.** Frumentarius, negotiator frumentarius.

kozen-land. Solum frumentarium, ager frumentarius.

kozen-man. j. **kozen-bijter.** Negotiator frumentarius. & Præuaricator in litibus.

kozen-man ſpelen. Colludere, colluſorie agere tertij fallendi cauſa: coire, & de emolumento communicando paciſci, alterius circumueniendi cauſa: inter ſe de pretio cõſpirare, quò pluris frumenta vendantur: *quod negotiatores frumentarij ſolent.* & Præuaricari in litibus forenſibus: rem ex compoſito gerere.

kozen-merckt. Forum frumentarium.

kozen-miswe. Curculio.

kozen-rooſe. Githago, pſeudomelanthium, nigellaſtrum: herba in ſegetibus paſſim proueniens.

kozen-ſack. Saccus frumentarius.

kozen-ſchip. Nauis frumentaria.

kozen ſchoof. Merges.

kozen-ſchoepe/kozen-ſchuppe. Rutellum. *Inſtrumentum ligneum quo frumentum corruitur congeriturq; in culleum aut modium.*

kozen ſickel. Falx meſſoria.

kozen-ſoller. Horreum penſile, granarium.

kozen-ſpijcker. Granarium.

kozen-ſtenghel. Stipula.

kozen-ſtrijcker. j. **ſtrijck ſtock.** Hoſtorium, radius.

kozen-veld. Ager aruus; aruum.

kozen-voghel. j. **garſ-muſſche.**

kozen vrucht, Fruges.

kozen-wachter. *ſland.* j. **veld krickel.** Gryllus.

kozen-werck. Panificium ex frumento.

kozen-wozm/kozen-weruel. Curculio, curgulio: cis.

Kozf. Corbis, ſporta, vas vimineum, cophinus, calathus, ciſta, caniſtrum.

kozfken. Corbula, qualus, caniſtellum. *germ. korb: gal. corbeille. ital. corbe, corba.*

kozf-dragher. Ciſtifer. & Delator.

kozf-ſeyſſen. Falx auenaria: circulo munita.

kozffter. Ciſtifera, ciſtellatrix.

Koziander/koliander. Coriandrum: corion, coriannon. *germ. koriander, koleander: gal coriandre: ital. coriandro: hiſp. culantro: ang. coriander, coliander.*

Kozne. *vetus.* j. **karonie.**

Koznelle. *ſland.* j. **koznoelie.**

Koznet. Buccina. *gal. cornet: ital. corno.*

Koznilſe. j. **bouen-lijſt.** Tænia.

Koznilſſen. Coronæ, coronices, præcinctiones ſiue tranſuerſa cingula, quibus præcinguntur parietes ad inhibẽdam repellendámve vocem canentium aut loquentium.

Koznoelie. Cornum; corna, orum. *ger. kurbeere, kornel: gal. cornille, cornelle: it. cornole, corniolo: hiſp. cornizelo.*

Kornoelie boom. Cornus.
Korre. *holl. fland.* Canis villaticus, domesticus. *ang. curre.*
Korsel. Irritabilis, iracundus, morosus, refractarius, contumax, irasci celer.
Korsel-hoofd / korsel-kop. Capito, durus, irritabilis: difficilis.
Korselken. Refractariolus.
Korste. Crusta. & Crustum, crustulum. & Nucleus, crusta siue corium pauimenti. *gal. crouste: ital. crosta: hisp. costra, corteza: ang. cruste.*
Korst-pastepe. Placenta vmbilicata, crustulata.
Korstachtigh. Crustosus.
Kort. Curtus, breuis, contractus. *ger. curtz: gal. court: ital. corto: hisp. corto: ang. short.*
Kort van aessem. Anhelus.
Kort van ghe-sicht. Myops: qui non nisi propè admota oculis videre potest.
Kort ghe-weer. Gladius, machæra, pugio: armatura breuis.
Kort en nauw iemanden houden. Cohibere, refrenare, arctè contenteque habere; parcè & continenter tractare.
Kort veur t'hooft Iracundus, irritabilis.
Kort af-segghen. Præcise dicere: præcise negare, strictim, breuiter interdicere.
Kort be-grijp. Argumentum: epitome.
Kort maecken. Breuibus agere. **Int korte.** Breui, breuiter.
Korte koussen. Tibialia.
Korte-waeghen. j. **koorde waeghen.**
Korte. j. **drij mijten** *brab.* **twee mijten** *fland.*
Kort been. Myscelus, breuis pede, nanis cruribus.
Kort-borstigh-dempigh Anhelus.
Kort-korstigheydt. Asthma.
Kort-brekigh. Fragilis.
Kort-hoofd. j. **korsel-hoofd.**
Kort-leuen. Microbius: homo breuis vitæ: & Homo temerarius & vitam periculo exponens.
Kort-oore. Mutilus auribus.
Kort-ooren. Mutilare auribus.
Korte ribbe. Costa notha.
Korte roede. Viator, stator: præco, *breuem gerens virgam.*
Kort-sichtigh. Myops.
Kort-stele / kort-stelken. Malum siue pyrum curtipendulum.
Kort-stondigh. Momentaneus.
Kort-vlercken. j. **kort-vloghelen.**
Kort-vloghelen. Decurtare alas: breuiare, detruncare pennas.
Kort-wijle / kortſ-wijle. Oblectamentũ, oblectatio, delectamentũ, lusus, iocus.
Kort-wijlẽ / kortſ-wijlẽ. Oblectari, ludere, tẽpus traducere siue trãsmittere iocis.
Kort-wijligh. Festiuus, iocosus.
Kortelick / int kort. Breuiter, breui, breuibus, paucis, succinctè, succinctim, strictim, summatim, in summa, ad summam, præcisè.
Kortelinck. Breui, propediem.
Kortelinck ghe leden. j. **onlancks gheleden.** Nuperrimè.
Kortheyd. Breuitas.
Kortout / kortoutken. Curtus, breuis. *gal. courtaut.*
Korts. Breui, propediem: & Nuperrimè, recenter.
Korten. Curtare, decurtare, breuiare, abscindere, præsecare. *ger. kurtzen: gal. accourcir: hisp. cortar: ang. cutte.*
Korten het hayr. Demere capillos. *vulgò* breuiare.
Kortsel. Præsegmina, resegmina, res superfluæ amputatæ.
Kortelasse. Gladius breuis & anceps.
Kortauwe / kortauwken. Equus curto & opimo corpore: breui aluo & obeso tergo: equus itinerarius.
Kortouwe. *rectiùs* **kartouwe.** Bombarda maior.
Kortoys. j. **koertoys.**
Kortse j. **koud-wee.** Febris.
Kortse hebben. Febricitare, febrire, laborare febribus.
Kortsachtigh. Febriculosus. & Febres gignens.
Korue. j. **ghe-korue.** Insectum.
Korue. j. **korf.** Corbis.
Korueel. j **kareueel.** Dromas.
Koruen. *hol. zel.* j. **keruen.** Incidere.
Koruen. Imponere corbi.
Koruen / in koruen. Corbitare, in ventrem immittere, deuorare *q. d* corbem implere.
Koruer. Cistifer: cistam siue corbem ferens: corbulo.
Kose kosel / koselen j. **keuse / keusel / keuselen.**
Kosijn. Sobrinus, consobrinus, cognatus,

tus, conſanguineus. *gal.couſin: ital.cugino: ang couſyn.* (Brabantiæ.

Koſſate/merſſenier. *vetus.* Cliens Ducis

Koſſem. Pinguedo à mento dependens, anthereon, mentum inferius: bucula ſub mento, *Lud. Viues. vulgò* goſſum.

Koſt. Coſtus hortenſis, piperitis, ſiliquaſtrum.

Koſt ſpijſe. Cibus, cibarium, edulium, emulæ, dapes, victus.

koſt. Pretium, valor. *&* Sumptus, impenſa, impenſæ, diſpendium, expenſum, expenſæ. *vulgò* coſtus. *germ. koſt: gal. couſt: ital coſto: hiſp coſta: ang. coſt.*

Quaeden koſt. Impendium, ſors, pecunia quæ fœnori impenditur. **Geld te quaeden koſt haelen.** Nummos fœnore accipere.

koſt-baer Liber: immunis à ſumptibus, vectigalibus aut reditibus.

koſt-baer/kupſch-baer. Purus.

koſt-gangher Conuictor. *vulgò* commenſalis.

koſt-kinderen. Pueri conuictores.

koſte-loos ende ſchade-loos. Indemnis, liber à ſumptu.

koſt-vrij. Liber à ſumptu, immunis.

koſt-vrij. Liberalis, daplilis, benignus, ſplendidus.

koſtel. *vet. boll.* j. **koſtelick.**

koſtelick. Pretioſus, ſumptuoſus: *&* Luxurioſus, profuſus.

koſtelicke maeltijd. Cæna lauta: magnificè, opimè, opiparè inſtructa.

koſtelick/koſtelicken. Pretioſè, ſumptuoſè.

koſtelickheyd. Valor, pretium. *&* Luxus: profuſio nimia, nimius ſumptus, luxuries.

koſtelickheyd van ſpijſe. Lautitiæ, epularum magnificentia.

koſten. Conſtare, valere. *ger. koſtē. gal. couſter: ital. coſtare: hiſp. coſtare ang. coſte.* **Veel coſten.** Magno conſtare

koſte/kuſte. Regio, plaga, tractus: *&* Limites, oræ, fines, confinia, regiones. *gal. coſte: ang. coaſt.*

koſte. j. **koeſte.** Nuptiæ.

koſter/cuſter. Cuitos templi, hierophylax, cultos ſacrorum. *vulgò* matricularius.

koſteren. Obmurmurare, obgannire.

koſtuyme. Conſuetudo, mos. *gal. couſtume: ital. coſtume: hiſp. coſtombre ang. cuſtome.*

koſtuymier. Conſuetudinum exactè peritus.

kot. Cauus, cauum, latibulum, latebræ, cauerna, loculamentum, locus excauatus. *gal. chaot, cahot.*

kot. Caſa, tugurium, gurguſtium, ligellum. *ang. coate, cottage.*

kote/kot. Cauum, latibulum. **Leden die wt de kote zijn.** Luxata membra, articuli loco moti, membra intorta & ſoluta. **De leden wt de kote doen.** Luxare membra, intorquere, loco mouere; extra ſuam pixidem ſiue acetabulum mouere. *vulgò* diſlocare.

kote. Talus, aſtragalus, talus bouillus.

kote kups. Talus pronus.

kote die ſchijt. Talus ſupinus: qui cauum oſtendit.

koten. Ludere talis, aſtragalizare.

koten-ſpel. Talus, talorum iactus, aſtragaliſmus, aſtragalus.

Kotel. j. **keutel.**

koteren/keuteren. Fodicare.

koteren de tanden met de pēne. Dentes leuare penna. *Martial.* Dentes penna purgare.

koter-ſtock. Rutabulum.

koter tand. Dentiſcalpium.

kotſen. *germ ſax. ſicamb.* Vomere, euomere.

kotſic j. **koetſ-waghen.** Lectica.

kottoen. Goſſipium, xylon. *vulgò* cotoneū. *gal cotton: ital. cotone: ang. cotton.*

kottoen-bieſe/kottoen-kruyd. Gnaphalium: iuncus bombycinus, tomentum ſiue linum pratenſe.

kottoen-ſlaegher. Goſſipij carminator, carminarius.

kottoenen-kleed. Goſſipina veſtis, xylina.

koud/kaud. Algidus, frigidus, gelidus. *ger. kalt: ang. colde.*

koud bat. Frigidarium.

koud zijn. Algere, frigere.

koud worden. Algeſcere, frigeſcere.

koud-voorſtigh. Alliioſus. *&* Impatiens frigoris.

koude. Algor, frigus, frigor, gelu.

koude/koud-wee koortſe. Febris, cauſon: febris ardens. *dicitur* **koude** *&* **koud-wee:** *q.d.* dolor aut morbus ca-

lidus: *ſicut* febr's *à feruore Latinis. &* calentura *Hiſpanis tam febri quàm calor dicitur.* **Koud** *autem calidum dici, teſtatur dictio Gallica, chaud, ſiue caud: ui conſonant noſtrates hac etate vulgatiſſime dictiones* ſchoudē/ ver-ſchouden/ *ſiue* ſchauden/ verſchouden. *i.* caleſacere, *&* adurere. *niſi manu* koud-wee *dicti febrem frigidam, à frigore, horrore vel rigore febrem intermittentem precedente, quo ægroti afficiuntur.*

koude koorſe. Quercera febris: febris frigida cum tremore.

koude piſſe. Stranguria, ſubſtillum, vrinæ ſtillicidium, veſicæ morbus quãdo lotium ſtillatim redditur: vrinæ ardor. *gal. chaude piſſe, hoc eſt,* vrina calida ſiue feruens. *niſi malu dicas* **koude piſſe.** *q. d.* vrina frigida: *quòd gutte quæ ab ægro reddũtur, frigidiores ſint vrinã ſanorum. germ. kaltſeich: ſax. colde piſſe: ang. colde euel.*

koudachtigh Frigidulus, ſubfrigidus.

koud-wee. *j.* **koude.** Febris.

Kouel. Cucullus, capitium, capitium caudatum.

kouel der vrouwen. Calantica.

kouel-kappe. Bardocucullus, ſagum.

Kouffoor kaffoor. Foculus.

Kouynken. Fabella, dicterium, facetiæ. *ang. couyn.* colluſio, colludium.

Kouſſe. Caliga. *gal. chauſſe: ital. calze: hiſp. calças.*

kouſſe band. Ligula cruralis, faſcia cruralis: periſcelis.

kouſ-maecker. Caligarius, ſutor caligarius.

kouſſen. Caligas induere.

Kout klap. Colloquium, fabula, nugæ.

kouten. Fabulari, nugari, ſermocinari, ſerere ſermones, miſcere verba.

kout ghe-ſelle. Congerro.

koutachtigh. Loquax.

kouter. Fabulator, nugator, congerro.

Kouter/ ploegh-kouter. Vomer, dentale, dens aratri. *dicitur* **kouter** *q. d.* culter aratri: *gallis coultre: ang. coultre, ſaxonibus kolter.*

kouter-yſer. *ſland. j.* **ploegh-yſer.** Vomer. *q. d.* culter aratri. *ſax. kolter: ang. coulter, cultre: gal. verò coultre dicitur* dens aratri, dentale.

Kouter/ſkauter. *ſland.* Ager, campus. *&* Seges, terra ſubacta, arata, *&* ſata. *&* Aruum: terra arata, necdum ſata: ager cultus ſiue aratus. *&* Curriculum, hippodromus. **De kouter te ghend.** Campus Martius.

Kouwe. *friſ. holl. ſicamb. j.* **kauwe.** Cauea, cohors, cors.

kouwe, keeuwe. *j.* **kauwe.** Fauces, bucca, *&c.*

Kouwe. *j.* **kauwe/ kauwken.**

kouwoorde. *j.* **kauwoorde.**

K R

Krabbe. Cancer, carabus, carcinus. *ger. krebs: ang. crabbe.*

krab-klauw/ krabben-klauw. *j.* **rupter-krupp.**

krab-voetigh. Valgus: qui incedit inſtar cancri vel lacerti.

krab-ſcheeren. Acetabula, flagella, brachia, chelæ, forcipes demiculati, forcipata brachia cancrorum. *krebſcheren.*

krab-ſchupte. *holl. j.* **kaghe.**

Krabbeel. *j.* **karbeel.** Tignus.

Krabbelen. Vnguibus arare, radere: *&* Ineptè pingere, ſcribere ſiue exarare.

krabbeler. *holl. j.* **ſchzickel-bergher.**

Krabben. Scalpere, ſcabere, radere, arare, fodere lacerare vnguibus.

krab-yſer. Radula, rutrum.

krabber. Radula, rutrum.

krabſel. Raſura.

Kracht. Vis, poteſtas, potentia, efficacia, neruus, neruoſitas, virtus, fortitudo, energia.

krachte-loos. Impotẽs, infirmus, imbecillis, debilis: *&* Inefficax, inanis, irritus, friuolus, nullius pretij.

krachte-looſheyt. Defectio, defectio virium, languor, imbecillitas, debilitas.

kracht-meel / kraft-meel. *ſax. j.* **amelmeel/ amel donck.** Amydum. *&* *ger.* Alica.

krachtigh. Potens, efficax, fortis, vehemens.

krachtighlick/ krachtelick. Potenter, fortiter, neruosè, validè, valenter, vehementer.

Krack/ kraeck. Fragor, crepitus, *germ. krach gal. craquement: ang. cracke.*

kracke. *j.* **karraecke.** Circerus.

kracken. *j.* **kraecken.** Crepare.

Krackeel. Litigium, rixa, altercatio, controuerſia, calumnia.

krac-

kracketelen. Litigare, altercari, rixari, tricari, vitilitigare, calumniari.

kracketer. Vitilitigator, altercator, litigioſus, contentioſus, trico.

kraeck. j. **kracki.** Fragor, ſtrepitus, crepitus

kraecke. j. **karraecke.** Circerus.

kraecke / kraeckaerd. j. **kraeneke.** Arcubaliſta.

kraecke. j. **kaualie.** Domus ruinoſa.

kraecke. Iumentum coriaginoſum.

kraecken. Crepare, crepitare, cõcrepare, crepere, ſtrepere, fragorem edere, ſtridere. *gal. craquer: angl. cracke.*

kraecken de noten. Frangere nuces, conficere nuces.

kraecken ende poſſen. Crepare, iactare, oſtentare.

kraeck-beenken / knoſp-beenkē. Cartilago.

kraecke-beſe / kraecke-bepſe. Vaccinium: *bacca ſtrepitum quendam dum dentibus frangitur edens.*

kraeck-ſteen. Os ceraſi, pruni, *&c.*

kraeckaerd. j. **kraeneke.** Arcubaliſta lignea. (tilago.

kraeckelinek. j. **kraeck-beenken.** Car-

kraeckelingh. Spira, collyra: panis dulciarius inſtar funis implicatus: *ſic teut. dictus, quòd dum dentibus frangitur, fragorem edat & crepitet præ ariditate & exilitate. ſicamb. dicitur* **bzijeſlinck:** *quòd facilè conteratur & in micas frangatur.*

kraecker. Crepitator: *&* Iactator, thraſo

kraeckinghe. Fragor, crepitus.

kraeghe. Iugulus, ingluuies. *&* Trachea, aſpera arteria. *germ. kraghen: ang. craye.*

kraeghe. Collare, colli tegmen, limbus ſuperior tunicæ ſiue induſij: paragiū, *παράγιον.*

kraeghe. *louan.* j. **klock-hups.** Volua.

kraeghe van de lupte. Iugum, ceruix citharæ, in quã verticilla immittuntur

kraegh-ringh. j. **ringh-kraeghe.**

kraeghen. Iugulare, iugulum incidere.

kraepe. Cornix, cornicula. *germ. kraey: ang. crowe. graia verò hiſp.* graculus, monedula.

kraepen-bloemken. Flos armerius, flos pratenſis, armoratia. *q.d.* flos cornicis.

kraepen-ooghe. *ſax. ſicamb.* j. **erter-ooghe.** Clauus.

kraey-appel. Galla.

kraeye-voet / tauen-voet. Coronopus. *herba.*

kraey-wepe. j. **kozeye.**

kraeyen. Cornicari, *κράζειν*, garrire more cornicum: *&* Cucurrire, cantare inſtar galli: *&* clamare, vociferari, conqueri, queri. *gal. crier: ang. crouwe, crier.*

kraeyéren. Cornicari: *&* Vociferari, proclamare.

krael. j **kozael.** Corallium.

kraem. Cadurcum, tabernaculum inſtitoris, taberna ſiue capſa rerum venalium. *&* Merx.

kraem. j. **kinder bedde.** Puerperium.

kraem-berd. j. **kraem** Cadurcum.

kraem-micke. Hemiartium: panis tritícei minoris genus, in tabernaculis venale.

kraem vzouwe. Puerpera.

kraem-waeren. Curare puerperam.

kraemen. *vetus.* Mercari, nundinari, merces exponere.

kraemer. Inſtitor, tabernarius, venditor mercium.

kraemers Latijn. Lingua fictitia mendicorum & nebulonum erronum.

kraemers papier. Charta emporetica.

kraemerije. Merx.

kraene / kraen-voghel. Grus, Palamedea ſiue Palamedis auis: *γέρανος.* ger. *krey, krangh:* ang *krane.* **kraenken.** Vipio.

kraene / kraen-tap / haen / hupſe. Siphõ, ſiphunculus, caput tubuli, epiſtomiũ: *à forma gruis, aut etiam galli; vnde & haen plerumque dicitur.*

kraene / kraen-rad / kraen-wiel. Geranus, *γέρανος*, rota, tympanũ, verſatile tympanum: machina quæ vaſta onera in altum effert: *plerunque grun inſtar conſtructa, extenſo nempe collo.*

kraen-beck. Geranium, gruinaria, roſtrum ciconiæ, acus paſtoris. *herba.*

kraen-kind. Geranius, operarius grani: calcator tympani verſatilis.

kraen-ſomer. Extrema eſtas. *q.d* gruum æſtas: *cùm ſcilicet grues menſe Septembri hinc ad meridiem diſcedere incipiunt, hyemem venturam præſentientes.*

kraeneke / kraeckaerd. *vetus.* Arcubaliſta: baliſta ligneo brachio inſtructa,

kraeneker. *vetus.* Arcubaliſtarius.

kraft.j.kracht. Vis.
krake.j.kracke.
krameſijn.j. karmeſijn.
kramme. Harpago.
krammeken. Fibula.
krammet boghel / krametboghel / kramſ-boghel. *germ. ſax. ſicamb.* j. lijſter. Turdus.
krammet-boom. *ger. ſax. ſicamb.* Iuniperus.
krampe. Hamus, hamulus: fibula. *gal. crampon.*
krampe. Spaſmus, ſpaſma: neruorum diſtentio, raptus, conuulſio, conductio: contractio. *vulgò* granfus. *germ. krampff: gal. crãpe goutte crampe.* i. morbus articularis, arthritis. *ang. crampe.*
kramp-ader. Varix: vena crurum fœculento ſanguine diſtenta.
krampigh / kramp-aderigh. Varicoſus. & Spaſticus. & Suffraginoſus.
krampaerd. *ſland.* Homo ignauus, imbellis, timidus.
kranck / ſieck. Aegrotus, æger, debilis, infirmus, morbidus, morboſus, affectus.
kranck. j. malaetſch. Leproſus.
kranck. Inſipidus, ſapore iniucundus. kranck bier. Cereuiſia inſipida.
kranck maecken. Debilitare.
kranck zijn. Aegrotare, infirmari, laborare morbo, languere, malè habere, malè valere.
kranck worden. Debilitari, langueſcere, morbum contrahere, decidere in morbum.
kranck-ſinnigh. Furioſus, inſanus, amens.
krankachtigh. Valetudinarius.
krankheyd / krenckte. Morbus, valetudo aduerſa, debilitas, infirmitas, infirmitas valetudinis.
kraucken j. krencken. Debilitare.
kranckte. j. krenckte. Debilitas.
krane. j. kraene.
krants. Coma, cæſaries, capillitium.
krants. Corona, corolla, coronula, laurea, laureola, ſertum, ſtrophium.
krantſ-bleck. Aes coronarium.
krantſ-maecker. Coronarius.
krantſ-werck. Opus coronarium.
krantſken. Corolla. & *holl.* Collyra.
krantſelinck. *zeland. ſland.* Spira, collyra, artolaganus, artolaganon, ſcriblita: *panis dulciarius in modum corollæ ſiue ſpiræ in orbem circumductus.*
krappe. Carptus, carptura, res decerpta, truſtum decerptũ ſiue abſciſſum, pars abraſa ſiue abſciſſa. & Pars carnis abſciſſa. & Cruſtum. & Oſcella, oſtiula. & Placenta. & Pulpamentum.
krappe / krap-druyue. Vua, racemus, botrus. *ger. rapff: gal. grappe: ital. grappolo: ang. grape.*
krappe. j. mee-krappe. Rubia.
krappen. Decerpere, abſcindere.
krat van de kotſie. Capſus rhedæ: locus rhedæ in quo vector ſedet.
kratte. *ger. ſax.* Corbis, fiſcella, fiſcina.
kratſen. j. kretſen. Scabere. *ger. kratzen: gal. grater: ang. crath, ſcratche.*
krauel. j. karauel. Nauis vectoria.
kraus hayt. j. kruys hayt.
krauwel. Vngui, vngula.
krauwel / bleeſch-haeck. Fuſcina.
krauwen. Fricare, ſcabere, ſcalpere, radere vnguibus. krauwen het hooft. Mulcere caput digito, ſcalpere caput digito. *ang klawe.*
krauwen. *metaphor.* Harpagare, ſuffurari.
krauw-ſeer. Scabies.
krauw-ſteen. *vetus.* Pumex: lapis cauernoſus quo plantæ pedum lotæ fricantur.
krauwachtigh. Scabioſus.
krauwagie. Prurigo, pruritus, ſcalpurigo: & Scabies, petigo, impetigo.
krauwigh. Scabioſus.
krauwſſel. j. krauwagie. Scabies.
krauwſſelachtigh. Scabioſus, ſcabie laborans.
krauwetſe. j. ſchrabbe. Leuis inciſura, leue vulnus, vibex vngulis ſcalpta: vulnus ſcalptum.
krauwepe. j. kozepe.
krebbe. *ſland.* j. kribbe. Præſepe.
kredenſſe / credencie. Fides, authoritas. & Præguſtatio, prælibatio. *vulgò* credentia. *ang. credence.*
kredenſſe / kredenſ-diſch. *ger.* Abacus, repoſitorium, vaſarium. *vulgò* credentia. *ital. credenza.*
kredenſſier. *germ.* j. proeuer. Præguſtator, ſciſſor, ſtructor, protogeuſta. *ital. credenziere.*

kredenſ-brief. Epiſtola aſſertoria, literæ honorariæ, ſacræ: literæ authoritatis, teſtimonium legationis: literæ cum mandatis. *vulgò* credentiæ, literæ credentiales.

kreft. Cammarus, aſtacus, piſcis ex cancrorum genere.

kreft. *vetus. ſax. ſland* j. borſt-ghe wer. Pectorale, thorax, ſcutum: *à ſimilitudine teſtæ ſiue tegumenti cancrorum & cammarorum.*

kreft-krupd. Heliotropiũ, herba cãcri.

krept. j. krijt, Circus. & Agon.

krepten/kreten. Prouocare, irritare, exaſperare.

kreptelick. Irritabilis.

kreptinghe. Irritamen, irritamentum, irritatio.

kreken. *vetus.* j. kraecken. Strepere. *ang. creke.*

krekel. Cicada, acheta.

kreke. *zeland.* Vorago incurua: foſſa verticoſa. & Crepido. *ang. creke.*

kremer. j. kraemer.

krempen. *ſland.* j. krimpen.

krencke. *vetus.* j. krenckte. Debilitas, morbus. & Vitium.

krencken. Debilitare, debilem reddere, infirmare.

krenckinghe. Debilitatio.

krenckte. j. kranckheyd. Morbus, debilitas.

krenghe. *holl.* j. karonie. Cadauer.

krepel. *ſlan. hol friſ.* j. kreupel. Claudus. *ang. creple.*

kreſer/krepſer. *vetus. ſland.* j. mupt-maecker.

kreten. j. krepten. Irritare.

kretſe. *ger. ſax. ſic.* Aerumna, ærumnula. i. wandel-ſtock. *gal. crochette.*

kretſe. *ger.* Corbis viminę textus.

kretſe. *ſicam. colon.* j boghel-huys. Auiarium, ſaginarium.

kretſe. *hol. ſicamb.* j. kaerde.

kretſen. *holl. ſicamb.* j. kaerden.

kretſen. j. kratſen. Scabere.

kretſer. *ger.* Dorſuarius, baiulus, gerulus, corbulo.

kretſer. *ſland.* j. rumni-ſtock. Baculus raſorius bombardæ ſiue tormenti ærei.

kreueel. j. karueel. Corbita.

kreuel. Formicatio, pruritus.

kreuelen. Leuiter fricare aut mobilitare, prurire, motitare. & Mobilitari, ſaltitare.

kreuelinghe. Pruritus, formicatio

kreuelinghe in den buyck. Cholera, fellis fluxio paſſio, celer per vomitum aluumque ventriculi conturbatio, cũ inteſtinorum murmure. & Verminatio.

kréuel-krupd. Alumen Iamenum, alumen de pluma: alumen quod pruritum excitat.

kreuiſſe/kreuitſe. *ſlan. zeland.* j. kreeft. Aſtacus, cãmarus. *ger. krabs krebs: ſax. kreuet. gal. eſcreuiſſe: ang. creuis, creuyſhe*

kreuitſ-ſcheren/kreuet-ſcheren. *ſax.* j. krab-ſcheren.

kreunen. j. kronen/groonen. Conqueri.

kreupel. j. kropel. Claudus.

kribbe. Præſepe, præſepium. *ger. kripff: ang. cribbe.*

kribben/kribbelen. j. krabbelen.

krib-mes. *vetus.* j. ſchrabber.

kribbigh. *ſax. friſ.* Moroſus, litigioſus, malignus.

krick/kriecke. *ſland.* j. krucke. Scipio, baculus.

krick-houder. *ſland. brug. francon.* Rhabdophorus: *Qui fulcimenti ſubalaris formam argenteam pedalu magnitudinis munere ſuo in publico fungens geſtat vulgo* krickhouderus. *Iac. Marchant.*

kricke-micke. *q. d.* krecke-micke. *ſland. brug.* Panis candidus in templo ſacerdotibus diſtribui ſolitus. pridie paraſceues.

kricke. *ſax. ſicamb.* Querquedula: anas parua.

krick/krack. Crepitus, fragor.

kricken/kracken. Crepare, crepitare, ſtrepere. *gal. cricquer.*

krick-kolen. Carbones acapni minuſculi. *q. d* carbones crepitantes: *à ſonitu quem ardentes edunt.*

krick-kolen. Carbones ex ramis, virgultis, faſcibus aliiſque lignis minutioribus.

kriecke. Ceraſum. Swerte kriecke. j. mooyelle. Ceraſum actium. Spaenſche kriecke. Ceraſum duracinum. ſoode kriecke. Ceraſum Apronianum.

kriecken ouer zee. Halicacabus, veſica-

ria, ſolanum veſicarium. *officin.* alkekengi. *vulgò* ceraſa vltramarina.

krieck-boom/ krieckeler. Ceraſus.

kriecke/ krieckelinghe. Aurora rutilans, primum diluculum, matutinus ſplendor, crepuſculum.

kriecken/kriecketen. Rutilare.

kriecker kriecketken. *boll.* j. **krekel.** Cicada.

kriegh. j. **krijgh.** Bellum.

kriel/krielken. *boll.* Paruulus, pumilus.

kriel aiunn. j. **klepn aiunnken.**

kriel-hinneken. j. **kriep hinneken.**

krielken. Gallina pumila.

krielen. Squalere, abundare, refertum eſſe, ſcatere, ſcaturire, crebreſcere.

krielinghe. Crebritas, crebritudo, abundantia.

kriemen. *friſ. bol.* Cõqueri, querulũ eſſe.

kriepe. Gallina pumila.

kriep endte. Querquedula: auis anati ſimilis, ſed minor.

kriepen/ krepen. *friſ. boll.* j. **kruppen.** Repere.

kriep-hinneken/krinp-hinnen. Gallina pumila: circa terram quaſi repens, pumilio.

kriéren/kracpéren. *ſland.* Proclamare. *gal. crier.*

kries. *vetus.* j. **krijt.** Circulus.

krieſ-duyue. *ſland.* j. **ringh-duyue.**

kriet. j. **krijt.** Circulus.

krieuel j. **kreuel.**

krijd. Creta, terra candida.

krijdachtigh. Cretaceus, cretatus, cretoſus.

krijden. Creta notare aut pingere.

krije. *vet. ſland.* Clamor.

krijgh kriegh. Militia, bellum: & Exercitus: & Altercatio, certamen, rixa, lis. **Om krijghs.** j. **om ſtrijds.** Certatim.

krijghs. Militaris, bellicus

krijghſ-be ſteck. Strategema.

krijghſ-ghe-buyeck. Vſus militaris.

krijghſ-be-beſtinghe. Litis cõteſtatio.

krijghſ-ghe-ſelle. Commilito.

krijghſ-goed. Peculium caſtrenſe, in militia acquiſitum.

krijghſ-handel. Militia: ars militaris.

krijghſ-haſpel. Mars pullus, vir bello ſtrenuus, miles triarius, homo ad bella propenſus.

krijghſ-hepr. Exercitus, copiæ.

krijghſ-ionghe. Cacula.

krijghſ-knecht. Miles, ſtipendiarius, ærarius.

krijghſ-lieden. Milites. **krijghſ-lieden ter zee.** Claſſiarij, epibatæ.

krijghſ-legher. j. **legher.** Caſtra.

krijghſ-man. Miles, bellator, vir militaris, mauortius.

krijghſ-mantel. Chlamys.

krijghſ-ordinantie. Diſciplina militaris, inſtructio exercitus.

krijghſ-ouerſte. Præfectus militiæ.

krijghſ-ruſtinghe. Arma bellica, armatura, panoplia.

krijghſ-ſlagh. Preliũ, conflictus, pugna.

krijghſ-toght. Expeditio.

krijghſ-volck Milites, exercitus.

krijghſ-wapen. Arma militaria.

krijghen krieghen. Bellare, belligerare, pugnare: & Altercari, certare, concertare.

krijghen/ghe-krijghen. Acquirere, conquirere, nanciſci, adipiſci, aſſequi, conſequi: parare, comparare.

krijghen een wonde. Accipere vulnus, plagam, &c.

krijgh-baer/krijgelick. Acquiri facilis, parabilis.

krijghel. Pertinax, obſtinatus, præfractus, duræ ceruicis.

krijghelaerd. Homo duræ ceruicis.

krijghelheyd. Pertinacia, obſtinatio.

krijghelick. Obſtinatè, pertinaciter.

krijſch. Clamor, exclamatio.

krijſchen. Exclamare, clamorem edere, vociferari, maiorem emittere vocem, mittere vocem, edere voces κράζειν.

krijſcher. Exclamator, vociferator.

krijſſelen. Frendere, infrendere dentibus.

krijſſel-tanden. Frendere dentibus, dentes concutere & ſtringere, ſtridere dentibus.

krijt/krijte/ krept. *vetus. ſland.* Circulus, gyrus, orbis. *germ. kreiß.* **krijt des werelds.** Orbis, orbis terræ, orbis terrarum, mundus.

krijt. *vet. ſland.* j. **parck.** Arena, agon, circus, ſtadium.

krijten. Quiritare, quiritari, eiulare, vlulare, gemere, plorare, lamentari, flere: clamare: *vulgò* cridare. *gal. crier: ital.*

gri-

gridare: hiſ gritar: ang. crie.
krijter. Eiulator, lamentator, vociferator.
krijter/ ſteen-krijter. Tinnunculus, accipitris genus
kril. Laſciuus, ſalax, libidinoſus, catuliens, petulcus, pruriens.
krilzijn. Laſciuire, catulire.
krilligh. i. kril. Laſciuus, ſalax.
krilligheyd. Laſciuia, ſalacitas.
krimmende voghel. Accipiter.
krimpe. *vetus*. i. krampe. Spaſmus.
krimpe. *friſ.* i. pletſe. Aquarium, lauatrina, locus anguſtus inter parietes.
krimpen. Contrahere, diminuere, arctare, coarctare, extenuare: & Contrahi, extenuari, minui, diminui: decreſcere.
krimp-neuſen. Corrugare nares, contrahere nares. & Naribus aduncis indulgere: naribus in ruga contractis irridere atque ſubſannare: naſo ſuſpendere adunco.
krimpinghe. Contractio.
krimpinghe. i. krampe. Spaſmus.
krimpſel. Contractio.
krimpſel in den buyck. Vermina, orũ: & Colicus dolor. (menti.
krinſe. Acus, eris: purgamentum fru-
krinſen. Purgare frumentum.
kriſtael/ kriſtaelijn. Cryſtallus, cryſtallum. *ger cryſtal: gal. criſtal: ital. criſtallo: hiſp. criſtal: ang. cryſtal.*
kriſtaelijnen. Cryſtallinus.
kritſe. i. krinſe. Acus, eris: palea, feſtuca.
kritſen zierken. Minutiſſima mica, atomus.
krippe. Oſella, oſella porcina.
krochen. Gemere, ægras ore ciere voces.
krochinghe. Gemitus.
krochte. i. kroſte. Crypta.
krock. Aracus, vitium frumenti. *vulgò* craca.
krodde. Rubeta, bufo. *ger krott.*
krode-waghen. i. krup waghen.
kroecht. i. kruſte. Crypta
kroegh/ krogh. *friſ, ſax.* Seria, ſeriola, amphora, doliũm fictile. & Taberna cereuiſiaria aut vinaria.
kroegh. i. bluſch-pot.
kroeghen. *holl. ſeptentr.* Potare, inebriari.
kroeghen. *ſax.* Cauponari.
kroegher. *ſax.* i. weerd. Caupo.
kroes. Cyathus, calix, acetabulum, ſcyphus, carcheſium.
kroeſen kroſen. *vetus* Potare, potitare. *hinc* be-kroſen. i. ebrius.
kroes. i. kroos krooſt. Lenticula.
kroeſen. i krupſen. Criſpare.
kroeſ-beſie / kroeſel-beſie / kroeſbaepe/ krupſ-beſie. *holl.* i. ſtekel-beſie. Vua criſpa *vulgò* groſſula, croſella. *ger. krutzbeer, krauſel-beere: gal. groiſelet, groſelle: ang. gooſeberrye.*
kroeſel-dozen. Rhamnus, paliurus. *gal. groſſelier.*
kroeſt/ krooſt. i. kroos. Lenticula paluſtris, &c.
krofte/ krufte/ krochte. *germ. ſax. friſ. ſicamb. ſtand. holl.* Crypta, ſpecus: *gal. croute.*
kropſe. i. hout-dupue. Liuia. *gal. croiſeau.*
kroke/ krooke. Plicatura, flexura, ruga, curuatura, flexus.
kroke/ krooke. *ſtand.* Cincinnus, coma muliebris.
kroken krooken. Plicare, curuare, flectere, rugare, ſtriare. *an. krooken.*
kroken/ ver-kroken. Quatiare, rumpere, frangere.
kroken de vriendſchap. *vetus.* Offendere amicitiam.
krol/ krul. *ſtand.* Faſtuoſus, arrogans, audaculus.
krol/ krolle. Criſpus capillus croby-lus: (*inquit Adr. Iunius in comment. de coma*) *eſt crinium vtrinque in acutum intortorum plexus, qui viris attribuitur.*
krollen. Criſpare, vibrare, intorquere, finuare, flectere. *gal. croſler, crouler: ang. crulle.*
krollen het hayr. Criſpare capillum, calamiſtro criſpare comam, intorquere capillitium, comam in gradus frangere, vibrare crines ferro: vſtulare crines candente ferro.
krolle-bol. Caput criſpum: criſpus, cincinnatus, calamiſtratus.
krol-ijſer. i. krol-pziem. Calamiſtrum.
krol-pziem. Calamiſtrum: acus, acus crinalis, crinale.
krol-ranckſ ken. Capreolus, clauicula, clauiculus intortus in vitibus, cincinnus in tenerioribus pampinis.
kroller. Cinerarius, ciniflo, capillaturæ ſtructor.

Krom. Curuus, incuruus, recuruus, pandus, vncus, aduncus, camurus, tortilis, tortus, intortus, prauus.
Krom-arm. Ancus, aduncus brachio.
Krom-beem/slim been. Loripes: & Valgus: & Varius, varus, curuipes.
Krom-brood *bruxel.* j. **wegghe/mane/maen-wegghe**. Libum lunatum. *q.d.* panis curuatus
Krom hals/ krom-halsigh. Obstipus, cui collum riget, & in alterum humerum caput recliue est.
Krom-horen. Lituus, incurua buccina.
Krom-houwer. Harpe, ensis falcatus.
Krom-koorde. j. **krom-houwer**.
Krom-mes schaef-mes. Culter sutori⁹
Krom-neuse. Silo, silus: qui nasum habet resimum more simiæ. & Grypus: qui nasum habet aduncum.
Krom-oord. Harpe, ensis falcatus.
Krom-schenckel. Varus.
Krom-steert. Nummi antiqui genus parui valoris.
Krom-steue Genus nauis.
Krom-tonge/krom-tonghigh. j **spanaderigh**. Ancyloglossus. *vulgò* curuilinguis.
Krom-voet / krom voetigh. Loripes, curuipes.
Krom-wegh. Flexuosum iter.
Krommen. Curuare, incuruare, flectere, pandare.
Kromte. Curuamen, curuitas.
Kronckel. Crispus, intortus.
Kronckel-wronckel. Sinuosus, flexuosus, tortuosus.
Kronckelen. Crispare, intorquere, sinuare, flectere.
Kronckel ranckskeu. j. **klauw ierken**.
Kronen. j **groonen** Gemere.
Kronie. j **karonie**. Cadauer. (*crone.*
Kronie. Adasia: ouis vetula, reiecula. *ang.*
Kroocke. *fland.* j. **kroke**.
Kroone Corona *ger. kron: gal. coronne: ital. corona: hisp. corona: ang. crovvne.*
Kroone. Coronatus. nummus aureus coronæ effigie: nummus coronatus: aureus coronatus.
Kroone. j. **garen-winde**. Rhombus.
Kroone. Cornua bouis, cerui, &c.
Kroone/krans. Corona, corolla, laurea, sertum.
Kroone der boomen. Coma arborum.
Kroone der kruyden. Vmbella, muscarium, fastigium in orbem circumactũ, quale in feniculaceo caule.
Kroone/ blaker. Lychnuchus pensilis, candelabrum pensile.
Kroon-asschen. *sax.* Cineres smegmatici *vulgò* coronarij.
Kroonen-bindel. Lemniscus.
Kroonen-werck. Opus coronarium.
Kroonken. Corolla
Kroonken der ooghen. Iris, circulus pupillam ambiens.
Kroonkens kruyd. Daucus, oreoselinum, pastinaca erratica.
Kroonen. Coronare, redimire vel cingere caput corona: diadema imponere.
Kroonemẽt. Diadema. *vulgò* coronamẽ-
Kroongie. j. **karonie**. Cadauer. (tum.
Kroos. *fland.* j. **wasdom**. Incrementum, lucrum, fœnus.
Kroosken. *holl.* Prunum nanum.
Kroos kroes/kroost/kroest. *ger. sax. sic. holl.* Intestina, venter cũ intestinis.
Kroos/ kroost/ kroest / gansen-kroest .j. **af-val** Acrocolia.
Kroos/kroost/kroes/kroest. *holl. sic.* j. **endt-groen**. Lens palustris, muscus aquatilis, vlua.
Krootse *fland.* j. **staf**. Lituus, lituus pontificius, pedum pastorale incuruũ: bacillum antistitum à summo inflexum, *vulgò* crossa. *gallis dicitur* croce, *q d.* baculum aduncum. *ang. croke.*
Krop/ kroppe. Ingluuies, vesicula gutturis, ruma, rumen. & Iugulus, iugulum, guttur & Stomachus, bilis, indignatio, pertinacia & Struma, scrofula. *ger. kropff gal. cropion: ang. croppe: ital. groppo* nodus *dicitur.*
krop van salaet. Globus lactucæ capitatę, conglobata in orbẽ folia lactucæ.
krop-aes. Turunda, massa siue offa quæ farciuntur altilia
krop-been Clauicula, iugulus, compages colli cum trunco.
krop-ghe-swel. Struma.
krop-gans/krop-vogel. Onocrotalus, auis ingluuie admodum eminente.
krop-lattouwe. j. **krop-salaet**. Lactuca sessilis.
krop-salaed. Lactuca sessilis, laconica, betica, capitata, conglobatis in orbem foliis crispa.

krop-

krop-ſweer. j. kliere. Struma, ſcrofula.
krop-voghel. j. krop-gans. Onocrotalus.
kroppaerd/ kropachtigh. Homo gutturoſus. ſtrumoſus: & Stomachoſus, præfractus, pertinax
kroppen. Saginare, ingluuiem auium farcire, turundis farcire.
kroppen in-ſwelghen Vorare, deuorare, glutire, deglutire.
kroppigh Strumoſus, gutturoſus.
kropel/ kreupel krepel. Claudus. *angl. creple*
kropel gaen. Claudicare.
kropel-gras. j. wegh gras. Polygonũ.
kropelheyd. Clauditas, claudicatio, claudicandi vitium.
kroppe. j. krop. Ingluuies.
kroppier/ achter kroppier. Poſtilena. *vulgò* croppera, groppera: *gal. croupiere: ital. groppiera: hiſp. grupera: ang. crouper.* groppa *autẽ italice* clunis equi *dicitur, ſicut groppe gallicè.*
kroſel. j. krupſel. Fuligo.
kroſen Crocire, crocitare.
kroſpel/ kroſpel-beenken. j. knoſpel-beenken. Cartilago.
kroſpen. j. knoꝛſpẽ. Cõcrepare dẽtibus.
krotte *ſland.* Lutum veſtibus hærens, *gallicè* crotte, croſte. *q.d.* cruſta: *quod lutum in cruſtarum ſpeciem obdureſcat, veſtibuſq; hæreat.*
krotten. *ſland.* Lutum veſtibus hærens penicillo detergere.
krotter. *ſland.* j. kladder.
krouwen. j. krauwen.
krucke. Scipio, fulcimentum ſubalare. krucke *Becano dicitur* ſcipio cũ tranſuerſario ligno ad rectos angulos impoſito. *Iuſt. Lipſius li. 1. de Cruce. cap. 8. Nos Belgæ hodie* bacillos in crucis formam, quos ægrorum brachiis fuſtentaculum ſubiicimus, *voc amus* cruckas. *huic Lipſij ſententiæ ſuffragatur, quòd galli ſland. potentes vocent & huiuſmodi* fulcimenta & patibula. Op krucken gaen. Fuſte aut baculo gradum fulcire, ſcipionibus niti vel inniti. *ang. corvuche.* j. ſtelte
kreumen. j. kromen. Conqueri.
krufte. j. krofte. Crypta.
krupcke. Cantharus, teſta, fidelia, hydria. *ger. krug gal. cruche.*
krupck-viſch. Orbis: piſcis cantharum capace aluo referens. *Adr. Iun.*
krupd. Herba. & Aromata.
krupd-bedde. Area.
krupd-boeck. Liber herbarius.
krupd-buſſe. Narthecium.
krupd-groen. Herbeus, viridis inſtar herbæ.
krupd-hof. Hortus, hortus holitorius, hortus herbis & floſculis inſtructus, hortus herbifer.
krupd-hoyenken / peper-huyſ ken. Cucullus.
krupd-kenner. Herbarius: qui notitiam rei herbariæ habet.
krupd koeck. j. lief-koeck.
krupd koeck-backer. Naſtocopus.
krupp merckt. Forum olitorium.
krupd-naghel. j. groffel-naghel. Caryophyllon. (cata.
krupd-not. j. muſcaet not. Nux muſ-
krupd-ſteen. *vet.* j. moztier.
krupd-verwigh. Herbeus.
krupd-winckel. Taberna aromataria, herbaria.
krupd-woꝛm. Eruca, bruchus, campe.
krupd-achtigh. Herbidus, herbolus, herbeus.
krupdeken. Herbula.
krupdeken loopt my nae. Amoris veneficium, amoris poculum, philtrum. herbæ Medeides, Hecateides, Perſeides, veneficæ: amatorium virus: erogenneton.
krupdeken roert my niet. Perſicaria ſiliquoſa. *vulgò* noli me tangere. *herba cuius folliculi ſiue valuuli cũ leuiter tantũ attinguntur, mox ſemina quibus ſcatent tanquã indignabundi eiaculantur in attingentẽ. M. Lobel. & per metap.* Homo iracundus, irritabilis, indignabundus.
krupden. Imbuere ſiue condire herbis vel aromatibus.
krupdenier. Aromatopola, aromatarius
krupen/ krupdẽ. Trudere, protrudere, pellere, propellere.
krupen den krup-waghen. Protrudere curriculum, vectare, ſubuectare
krup-waghen. *louan.* j. koozde-wagen. Vehiculum truſatile, truſile.
krupllen. j. krollen.
krupme. Medulla panis: & Mica. *ang. cromme, crumme.*

krummelen. Friare, in micas frangere.
krummelinghen. Micæ.
krumme top desshoofds. Vertex capitis *q.d.* corona
krumme platte. Corona rasa, vertex rasus: vertex nouacula delibatus: vertex initiatus. *vulgò* tonsura, corona. *gal. couronne: ital. corona: hisp. corona: ang. crowne.*
krumm-brief. Verticis sancti præsidium: tessera & elogium initiati verticis: libati nouacula verticis elogium.
krumpen. Serpere, repere, reptare. *germ. kriechen: ang. creape, creepe.*
krumpende diet. Animal reptile.
krupp hol. Latibulũ, latebra, lustrum.
krups krauss. Crispus vibratus.
krups-haer ghe-krolt haer. Cincinnus: capillus intortus, crispus: vibrati crines: annulus, cornua.
krupf-haerigh. Crispus.
krupsen het haer. *j.* krollen.
krupf besien krupf-boren-besien. *holl. j.* kroef-besien. Vuæ crispæ.
krupf-bol. *j.* krolle-bol. Crispus.
krupsen. *j.* krupselen. Denigrare.
krupf-kole. Carbo.
krupsel/ krosel. *sax.* Lychnuchus pensilis, lampas pensilis.
krupselen krupsen/ be-krupsen. Denigrare, oblinere fuligine.
krups. Crux, patibulum, arbor infelix, furca. *germ. kreutz: gal. croix: ital. croce: hisp. cruz: ang. crosse.*
krups. Crux: id quod nos cruciat, torquet, & affligit: cruciatus, cruciamentum, tormẽtum, supplicium, afflictio, pœna, incommodum.
krups. Decem. *q. d.* crux. *litera enim* X. *crucis signum referens, nota est numeri denarij*
krups. Dextera pars nummi: pars antica nummi, cruce plerunque insignita.
krups oft munte worpe. Sortiri nummis,
krups-been. Os sacrum.
krupf-besie. *j.* kroef-besie.
krupf-bloemen. *j.* melck-kruyd. Polygala: *herba cuius flores circa festũ S. Crucis in vere prodeunt.*
krupf boghe boet-boghe. Balista, arcubalista, scorpio manualis: *arcus crucis figuram referens.*
krupf-boom. *j.* wonder boom.
krupf boter. Butyrum vernum: *confectum Maio mense, circa dies rogationum.*
krupf-daghen. Robigalia, ambarualia, amburbalia: continuæ tres feriæ, quibus supplicabatur ad vrbis, agrorum & segetis calamitates auertendas: *ad horum exemplum instituti supplicatorum supplicationúmve dies hodie religiosi habentur. ita Adr. Iun. Eccles. autem dicuntur* dies siue feriæ rogationum, *& teutonice* krupf-daghen *à crucibus circumferendis.*
krupf-distel. Eryngium, capitulum Martis: centum-capita. *officin.* iringus.
krupf-gangh/ om-gangh. Supplicatio. *vulgò.* processio cum crucibus.
krupf-gangh. Peristylium: porticus vndique columnis septa. *&* Ambitus templi. *vulgò* circumcolumnium.
krupf-hout. *j.* ancker-hout.
krupf-munte. Mentha cruciata: *sic dicta quod duo folia simul iungantur crucis forma.*
krupf-strate. *j.* krupf wegh. Compitum, grumus: *&* Quadriuium.
krupf-tocht. Expeditio contra Turcas, militia sacra. *vulgò* cruciata. *sic dicta quod milites cruce sint signati.*
krupf-venster. Fenestra decussata, quadriforis, cruciformis: iugamenta decussata.
krupf-voghel. Loxia; *aũ vulgò dicta* cruciata, *quod summas rostri partes ac mucrones instar crucis transponat & decusset.*
krupf-wegh. Quadriuium: *&* Compitum. *germ. kreutz strasse, kreutzweegh: ital. cruciata, crosale: hisp. encruzyada: ang. crossewaye.* (ta, alæ.
krupf-werck van metselrije. Pteroma-
krupf-wijs. Cruciformiter, decussatim, in modum crucis.
krupf-wortel. Erigeron, senecio. *vulgò* cruciata.
krupsaet. Aureus cruciger: aureus cruce insignitus, *vulgò* crucatus.
krupseringhe/ boordinghe. Impages: regulæ simæ quæ tympanum siue panellum circumdant. *Adr. Iun.*
krupsette. *j.* krupf-wortel.
krupsser. *ger. sax sicamb.* Cruciger argenteus, cruciatus: *numulus argenteus duplicis*

duplicis crucis figura insignitus.

kruyſſen. Cruci affigere, cruci ſuffigere, crucifigere, in crucem tollere: & Cruciare, torquere, affligere.

kruyſſen ende ſeghenen. Crucis ſigno ſe munire.

Kruyſe. Vas potorium. *germ. krauſe.*

Krul. *ſland* j. krol. Faſtoſus.

krullen. j. krollen.

kruſpel-been. j. kroſpel-been.

K V

Kubber kobber. Columbus. & *ſland.* Coryphæus.

kubbingh. *vet. holl.* Appendix tugurij.

kuchelen. j. kughelen.

kuch. Tuſſis, tuſſicula. *angl. cough.*

kuchen / kichen. Anhelare, gemere. & Tuſſire. *ang coughe.*

kudde. Grex, armentum, pecuarium.

kudde. *vetus.* Porcus.

kuddeken. Paruus grex.

kuddeken. *vetus.* Porcellus.

kuddekens boter. j. lieſe. Abdomen, adeps ſuillus, quo butyri loco quidam veſcuntur.

kudde wijs. Gregatim, cateruatim.

kudden. Coire, conuenire, congregari, aggregari.

kudſer kud-hoeder. Armentarius, porculator.

Kudſe / kodſe. Claua nodoſa: ſtipes nodoſus, *Ouid.* ſtipes nodis grauidus, *Virgil.*

Kuecken. *friſ. ſicamb. holl.* j. kiecken.

Kuere. j. kure Cura.

Kueris. j. kuris. Thorax coriaceus.

Kuers j. koers. Cyclas.

Kughel. *ger. ſax. ſicamb.* Sphæra.

kughelen. *ger. ſax.* Rotundare.

kughelen. *holl* j. ſlinghеren.

Kupcken. j. kiecken.

Kunden. *holl friſ.* j. knauwen.

Kupckuck / kupck-kupck. *ſicamb.* j. kock-kock. Cuculus.

Kuperen. Ludere, nugari, iocari, confabulari. & *hol.* Deambulare, recreationis cauſa.

kuperinghe. Luſus, ludus, facetiæ. & *holl.* Deambulatio.

Kupl. Fouea, ſcrobs, fodina, ſpecus, antrum, κοῖλον i. concauus, cauus.

kupl-muſſche. j. pimpel-meeſe. Parus minor: troglodites: auicula in foraminibus vel cauernis degens

Kupm kume. *ger ſax friſ. hol. ſicamb.* j. nauwelijck. Vix, difficulter, ægrè.

Kupmen. G. mere.

Kupndſel. j. kundſel. Condimentum.

Kuppe. Cupa, tina, dolium. *gal. cuue: ital. cupa: h. ſp. copa, cuba.*

kuppe tobbe. Labrum.

kuppe der ſtad. Septa vrbis: ſpatium vrbis mœnibus comprehenſum: locus vrbis vallatus.

kupp-ſetel / tonne-ſtoel / kack-ſtoel. Sella familiaris.

kupp ſtoel. Solium.

kuppen. Viere, coaſſare, coaxare dolia.

kupper. Doliarius, vietor. *vulgo* cuparius

Kups j. kupſe. Claua.

Kupſ-kote / kupſch-kote. Talus pronus, non ſupinus.

kupſ-koten. Ludere talis pronis, ludere aſtragalis

Kupſch. Caſtus, pudicus, continens, inuiolatus, immaculatus, mundus, purus.

kupſch-baer / kuſt-baer / koſt-baer. Purus, integer probus.

kupſch-baer houden. Sartum tectum tenere, integrum ſeruare.

kupſch-baerlick. Purè, integrè, probè,

kupſche. *ſland.* j. pot-hepſe. Anſula culinaria.

kupſchеyd. Caſtitas, caſtimonia, pudicitia, continentia, munditia, puritas, integritas.

kupſchelick. Caſtè, purè, integrè.

kupſchen. Purgare, mundare.

kupſchen de boomen. j. ſnoeyen. Frondare, putare arbores.

Kupſe / kuſe. *ſax.* Dens molaris.

Kupſe. *ſax. friſ. ſic. hol. flā.* j. kudſe. Claua.

Kupſel. j. keuſel. Globolus.

kupſelen. j. keuſelen.

Kupt / kijte / kiete. *friſ. ſicamb. holl.* Sura. & Pulpa

Kupte / kiete. *friſ. ſicamb. holl. ſland.* j. roghe. Oua piſcium.

Kupte. Cereuiſiæ genus.

kupten. Potare cereuiſiam.

kupt-haen. Potor cereuiſiæ: philopotes, acer potator.

Kupter / kuter. *ger.* Columbus.

Kupter / kuter. *ſax. ſicamb.* Lanio.

kupter-

kunter-huys j. slagh-huys. Laniena.
Kupt-wl. *ficamb.* Bubo. *germ. kutz.*
Kupuen/kupueren. j. hupueren. Tremere, horrere, frigutire. *ang. quiuer.*
kupueringhe. Horror cum tremore, quercera febris.
Kul *vetus ger.* Teres: longus & rotũdus.
kul-barg. *sax.* Perca minor, porculus, porcellus. *genus piscis.*
Kullinck. *sax.* Mugil piscis.
kul/mannelicke roede. Coles, colis, penis, cauda salax, veretrum, mentula. *gal. couille: cola hisp* i. cauda, penis.
kul/klos/ kloss ken. Coleus, testis, testiculus. *gal. couillon. ital. coglione: hisp. cojone.*
kul-balgh. Scrotum, scortum, pellis testiculos continens.
kul byter j. schal byter. Scarabæus.
kul boyse/ kul-balgh. Scrotum. *vulgò* bursa testicularis.
kul-broecke / kul broecksken j. beurbroecke. Subligar.
kul-sackskem. Scrotum.
kul-semen. j. kloss aderkens.
kul-singden. j. lubben.
kulleken. Mentula: & Testiculus.
kulleken krupd. Orchis, priapiscus, satyrion, leporina.
kuls ghe-recht/kuls ghe-rief. Matula.
Kulcit. Culcitra, culcita. *germ. gulteren: gal. coultil: ital. coltre: hisp. colcedra, colchon, colcha: ang. quilt.*
kulcit-maecker. Culcitarius.
Kume. j. kuym.
Kummet. *sax.* Helcium.
Kund / kundigh / kunnen. j. kond/ kondigh/konnen.
Kunden. j. kundselen. Condire.
kundsel / kupndsel. Condimentum, conditio.
kundselen/ kupndselen. Condire, sapidum facere.
Kunne j. konne.
kunnen. j. konnen.
Kunste. j. konste.
Kurde-waghen. *sland. gand.* j. koozde-waghen.
Kure. Cura, curatio, & Medela, & Regimen.
kure Gestus, mos agendi, gesticulatio, factio opera. Wit zijn van uwe kuren. Istarum operarum es.
Kure. j. prochianenschap. Curia, curionatus. *gal. cure: ang cure.*
kurept. *vetus* j prochiaen Curio. *vulgò* curatus. *gal. curé: ang. cureate.*
Kureye. j. ghe-welle. Turunda accipitraria *gal. curee.*
Kuris kuriſſe. Grauis armatura loricæ cataphracta: thorax chalibeus, ferreus, æneus, coriaceus. *ger. kuriß: ang. curet: gallicè cuirace, fortè a cuir.* i tergus corium, *vnde olim thoraces militum cõficiebant. ital. corazza, corazzina: & hisp. coraçã: quòd bellatori cor animumq́ (quod corragium gal. ital. & hisp. vocant) addat.*
Kuriſſer. Eques cataphractus, cataphractus, cataphractarius.
Kurt. j. kort. Curtus, breuis.
Kus. Basium, osculum, suauium. *germ. kuß: angl. kisse.*
kussen. Basiare, osculari, osculum dare, suauiari, suauium dare. *κυνεῖν. germ. kussen: ang. kisse.*
kusser. Basiator, osculator.
Kussen. Puluinus, puluinar, puluillus, ceruical. *vulgò* cussimus. *ger. kusse: gal. cussin: ital. cossino: ang. cusshin.*
kusseneel. Sella equestis, stragulum, ephippium.
Kust-baer j. kupsch baer/ kost-baer.
Kuste. j. koste. Regio, ora.
Kuste koe. j. guste koe. Vacca lactaria: coitus appetens: à tauro non inita.
Kustinghe. *zeland.* Iusiurandum vidui aut viduæ de bonis defuncti iustè riteque in catalogum relatis.
Kuster. j. koster. Custos templi.
Kute. *zeland* j. putteken. Scrobiculus.
Kuten. *zeland.* Nucibus in scrobiculum ludere.
Kutz. *germ. sax. ficamb.* Bubo, vlula.
kutsken. *sax* j. steen-wl. Asio.
Kutsche. *sax.* Cisiarius, bigarius.
Kutte. j. kerte. Crena. & Cunnus. *ang. cutte* i. sectura, incisura.
Kuttel-bisch. Sepia. *ang. cuttel, cuttle.*
Kuwaerd. Lepus. *vulgò* cuardus.
kuwaerd. *sland.* Ignauus, imbellis, timidus. *gal. couard.*
Kuwen. *sland.* j. kauwen. Mandere.

L A

Labbaye. *vetus.* j. xb. mijten/ & blancke. Dipondius, nummus epularis.

Labbaeye. *vetus. fland.* Epulum.

labbaey-brood. *bruxel* Panis epularis.

labbaey-maerte. Ancilla epularis, parasita.

labbaey-maertken. Ancilla scoparia, mediastina.

labbaeyen. *vetus* Epulari: & Parasitari.

Labben. *vetus.* j. lapen/lappen. Lambere, lingere.

lab-soete. Ambubaia, mulier ignaua & parum frugi.

Labben. *hol.* j. klappen.

lábberen. *holl.* Vana loqui, blaterare.

labberer. *holl.* Vaniloquus, blatero.

Lace/ laece/ leysse. Laqueus, laqueolus: lorum canum, numella. *ger. lesse, lasse: ital. laccio: hisp. lazo: ang. lace.*

Lach. Risus.

lachen Ridere, risum edere. *ger. lachen: ang lauche.*

lach-tanden Gelasini dentes: qui inter ridendum reteguntur: incisores, incisorij, tomici.

lachen in de buyst. In sinu gaudere.

lachachen. Cachinnari.

lachelick. Ridiculus.

lacher. Risor, ridibundus.

lachersse. Ridibunda mulier.

Lachter. j. laster. Vituperium.

lachteren. j. lasteren. Vituperare.

lachterer Vituperator.

lachteringhe. Vituperatio.

Lack/lacks. *ger. sax. sicamb.* Esox, exos: *genus piscis. ang. lacks.*

Lack. *fland.* j. leck. Manans, stillans, perfluens.

Lack. *fland.* Venereus, luxuriosus, lasciuus.

Lack. j. laeck Lacus.

Lack/lacke. j. laecke. Vituperium, vitium.

Lacke. Lacca Arabum, Caucamon. *Dioscord. & officin.*

Lackeye. A pedibus, ad pedes, pedissequus, circumpedes, hemerodromus, cursor. *vulgò* lacaius. *gal. laquay: ital. lacaio: hisp. laquey.*

lackey-schoenen. Endromides, calcei ad cursum expediti.

lackeyen. Currere, cursare, currere pedibus, currere pedes.

Lacken. j. lecken. Lingere.

Lacker. j. lecker.

Lackerisse. j. kalissen-hout. Glycyrrhiza. *vulgò* liquiritia. *ger. sicamb. leckrits: gal. liquirice: ang. licorice.*

Lackerisse. j. lactwerghe. Electuarium

Lactouwe/lattouwe. Lactuca. *ger. lattich: sax. lacktuke: gal. laictue: it. lactuca: his. lechuga: ang. lettuce.*

Lactwerghe/ latwerghe. *ger. sax. sicam.* Embamma, intinctus. & Eclygma, electuarium, electurium linctus, illinctus, defunctus, delinctorium. *vulgò* looch, loch.

Ladder. *fris. hol. zelā. ang.* j. leeder. Scalæ,

Lade. j. laede. Arca.

Laeck/lack. *ger. sax. sicam fris. holl.* Lacus λάκκος. *gal. lac. ital. lago: hisp. lago: ang lake.*

Laecke. *fland.* j. ecchel. Hirudo, sanguisuga. *sic dicta à* laecken: *quòd sanguinem minuat, detrahat & extenuet, vel à* laeck i. lacus: *quòd in lacustribus, palustribus & stagnantibus aquis inueniatur.*

Laecke/lacke. Defectus, vitium, vituperium, probrum, gnominia, detractio. *ang. lacke.*

laecken. Minuere, diminuere, attenuare, extenuare, deterere: & Minui, diminui, consumi, decrescere, rarescere, attenuari, deficere paulatim, deesse. *ang. lacke.*

laeckende waere. Merx decrescens.

lackaedsie/ laeckinghe. Diminutio, attenuatio, intertrimētum, intertritura, retrimentum, detrimentum, recrementum.

laecken / láchteren. Detrahere alicui: vituperare, perstringere aliquem.

laecken/doeck. Pannus, pannus laneus. *à verbo* laecken. i. deterere, attenuare: *quòd vestes panneæ citiùs terantur, quàm pelliceæ, quibus ante panni inuentionem vsa est gens prisca mortalium, solita (Lucretio teste) Pellibus & spoliis corpus vestire ferarum.*

laecken. Linteum, pannus linteus.

laecken. j. slaep-laecken. Toral.

laecken-boom. Liciatorium, iugum.

laecken-be-reyder. Fullo.

laecken-

laecken-maecker. Pannorum opifex, lanifex, lanificus.

Laede. *ger. fax. ficamb.* Tabula, aſſer.

laede laepe. Capſa, ciſta, capſella, capſula, ciſtella, theca, loculamentum, loculus, arcula.

laede van de waghe. Anſa in qua examen verſatur. *q.d.* loculamentum examinis.

laede. weuerſ-laede/kam. Pecten.

laede/ kramerſ-laede. *fax. ficamb.* Taberna, taberna inſtitoris. *laye ang* locare, ponere, ſeponere. i. leggen.

laede. j. laepe. Flamma.

laeden/laepen. Onerare, onus imponere, grauare, aggrauare. *germ. laden. ang. lade.*

laeden de buſſe. Farcire bombardam puluere tormentario.

laeden. *germ. fax. ficamb. friſ.* j. nooden. Inuitare. & Citare: vocare in ius.

laeden/laepen. Flammam edere.

Laeffeniſſe. j. laeuinghe. Refocillatio.

Laegh. *holl. ficam.* j. leegh. Infra poſitus, humilis, non altus, depreſſus.

Laeghe. Poſitus, poſitura, poſitio: & Ordo, ſeries, ſtriga, digeſtio, collocatio cuiuſque rei ſuo loco. & Contignatio, textura tignorum.

laeghe van touwen oft coorden. Spira: inuolutus funium circulus.

laeghe van t'bedde. Fulcrum.

laeghe. Laqueus: & Inſidiæ. Laeghen leggen. Inſidiari: tendere, ponere, collocare inſidias: tendere plagas, laqueos.

Laepe. j. laede. Capſa.

Laepen. j. laeden. Onerare.

Laepe. Flamma, flammæ lumen. *hiſp. llama: ang. leame.* lichte laepe. Flamma rubra, rutila.

laepen/blammen. Flammare, flagrare, flammam edere.

Laepſſe. j. lace. Numella.

Laemen. j. lamen. Diminuere.

Laemte. j. lemte. Defectus, vitium.

Laen. *friſ. holl. ficamb.* Diuerticulum, viculus. *ang. lane.*

Laer. *ger. fax.* Inanis, vacuus.

lace. Locus incultus & vacuus: ſolum incultum. & Paſcuum publicum. *gallicè laru dicitur.*

laeren. *ger. fax. ſuã.* Inanire, vacuare, euacuare.

laerie laere. Mulier inculta, inepta, vana, mente vacua, vaniloqua, ſtulta, ambubaia.

laerien. Ineptire: nugas ineptiaſque dicere aut facere, inſtar vanæ mulieris.

Laeſſe. j. lace. Numella.

Laet/ſpaede. Serus, tardus, ſerotinus. & Serò, tardè *ang late.*

Laet. j. ghe-laet. Geſtus.

Laet. Colonus, villicus, conductor villæ vel fundi: Latinus libertus, Latinus colonus *apud veteres I.C.* à laeten: *quòd à veteribus Saxonibus (vt dixit Gloſ. Specul Sax.) regione recens poſitis, iiſdem locis ſint relicti, vt terrã tanquam tributarij & cõductitij colerent: aut quòd manumiſſi & libertate donati ſint.* Laet *inquit Beranus*, colonus *dicitur, cui ager colendus permittitur: qui fundum villámve conducit*, à laeten *id eſt*, ſinere, permittere.

laet. *flã.* Incola: & Subditus iuriſdictioni.

laet. Iudex pedaneus, pedarius: qui minora iudicia ruri decernit: iudex fundiarius, ruralis, vicanus.

laet-banche. Tribunal ſiue ſenaculum colonorum, forum rurale, iuriſdictio fundiaria.

Laeten. j. ghe-laeten. Gerere ſe: & Apparere, videri.

Laeten. Linquere, relinquere, omittere, ſinere: & Mittere, dimittere. *ger. laſſen: gal. laiſſer: ang. let.*

laeten/op-houden. Deſiſtere, abſtinere.

laeten. *ſland.* Examinare, vernare more apum.

laeten gaen. Dimittere, ſinere, abire, miſſum facere.

laeten eenen ſchete. Crepitum ventris emittere, pedere.

laeten blijcken. Planum facere.

laeten duncken/ laetẽ beur-ſtaen. Sibi perſuadere, in animum inducere.

laeten ſien. Edere, exhibere, oſtendere.

laeten ſtaen. Relinquere, deſinere.

laeten wt-gaen eenen boeck. Edere librum.

laeten zijn. Ponere. laet datter ſo zy. j. neemt datter ſo zy. Fac ita eſſe.

laeten waeren. Miſſum facere, mittere, dimittere, omittere.

laeten waſſen den baerd. Barbam promittere, ſummittere, nutrire.

laeten

laeten weten. Certiorem facere, significare, denuntiare.
laeten/toe-laeten. Concedere.
laeten/bloed-laten/ader-laeten. Mittere sanguinem, detrahere venis sanguinē incidere, soluere, secare venam, leuare venas sanguine, emittere venis sanguinem.
laeten met bussen .j. koppen. Scarificare.
laet-becken. Excipulum: vasculum quo excipitur sanguis qui detrahitur venis.
laet-busse. Cucurbitula.
laet-ijsecken/ vliem. Scalprum chirurgicum, scalpellum, phlebotomum.
Laeter/ponter-boom. Longurius.
Laetste.j.letste. Vltimus.
Laeuen.j.lauen.
Laf. sax.j. lebbe.
Laf/lauw Tepidus.
laf. Flaccidus, languidulus, tepidus, segnis, imbecillis.
laf van smaecke. Fatuus, insipidus.
laf weder/soel weder. Cælum tranquillum, tranquillitas: aër tepidus, aura tepens.
Laffen/leffen. vetus. j.klappen. Garrire, loquitari.
Laghe.j.laeghe.
Laeghel. ger. sax. sicamb. Lagena.
Lake. sax Muria, salsugo.
Lake.j. laeck. Lacus.
Lake.j.laecke/ lacke. Defectus.
Lam/laem. Mancus, mutilus, elumbis, eneruis, lāguidus, imbecillis. & Claudus. ger. lam: sax. lam: ang. lam.
lam oore. Flaccus.
lam-suchtigh. vet. Paralyticus.
lam slaē. Mutilare, eneruare verberibus.
lamme leden. Membra dissoluta.
lamme sanck/lam liedeken. Nænia, inconditum & ineptum carmen, inamœna siue inepta cantio. Lammen kout. Sermo insulsus, frigidus: qui parum habet vehementiæ.
lamen. Diminuere, minuere, extenuare, mutilare, debilitare. & Imminuere siue remittere aliquid quod debetur: gratiam facere.
lamen. Tueri: cauere diligenter ne res quæpiam lædatur. Becanus.
lamheyd/lammigheyd. Imbecillitas membrorum, dissolutio membrorū, paralysis, neruorum resolutio, neruorum sideratio.
lammelick. Languidè, remissè, cunctanter, segniter.
Lam lamb. Agnus. germ. lamb: angl. lamb.
lams-vel. Pellis agnina.
lams-vleesch. Cato agnina.
lammen. Agnellum edere siue párere.
lammeken. Agnellus.
lammekens leuen. Vita voluptaria, Epicurea, macerata.
Lamaye. Quarta bouis pars: quartarius bouis.
Lamére. Mulier garrula, multiloqua, linguax, loquax. λάμυρος. i loquax, garrulus, facetus.
laméren. Fabulari, confabulari, ineptè garrire, more mulierum.
Lamertijn steen. Succinum.j. amber/ember.
Lammaris.j.ammaris/armaris. Armarium.
Lammer lemmer. vetus. Impedimentum, nocumentum.
Lamoen.j. dijssel. Temo, iugum gal. lamon.
lamoen-peerden. stand Quadriges, quadriiugi: quatuor equi quadrigæ iuncti.
lamoen-waeghen. Quadriga.
Lamoene.j.limoene.
Lampe. Lampas, lucerna, lychnus, lychnus pensilis. germ. ampel: gal. lampe: ital. lampada. hisp. lampara: ang. lampe.
lampen-neuse. Myxos: prominens pars lucernæ, ex qua profertur elychnium.
Lampers. Byssus, carbasus lampra siue splendens: nebula, velamen tenue & pellucidum. λαμπρός. i. emicans, splendidus, nitidus.
lampers. Amictorium: linteum humeros puellares operiens. & Textum pectorale.
Lampet/hand-vat. Guttus, gutturniū, aqualis, lauacrum manuarium, nasiterna.
Lampraes/lampraesken. Cuniculus iunior: catulus leporinus: gal. lapin: ital. leprettino: hisp. lebrastilla.
lampreel.j.lampraes. Cuniculus.
Lampreye/ priche. Mustela, lampreta, murena fluuiatilis. gal. lamproye: ang. lamprey.

Lancier

Lantie/lanſſe. Lancea, haſta. *gal. lance: ital. lancia: hiſp. lança: ang. launce.*

lantier/lantie-boerder. Lancearius, doryphorus.

Lanck.j. langh. Longus.

Lancke. Ilia, inguen. λαγών. *gal. flancs: ital fianchi: angl flankes.*

lanck cuel. Ileus, voluulus, chordapſon, tormentum. *vulgò* iliaca paſſio.

lancken-ſuchtigh. Ilioſus.

Land/ acker/ veld. Rus, ager, aruum, terra. & Continens. *vulgo* terra firma. & Littus, ripa *ital. landa.* i. planities. *gal. lande.* i. planities inculta: campus incultus & vaſtus: *landes de Bordeaux gal.* Bordeuſche hende. Te lande gaen. Ire rus. & Proficiſci terrâ. Te lande woonen. Habitare ruri.

land/ land-ſchap. Regio, orbis, terra, tractus, ora.

land-be-dziegher. *ſax.* Aeruſcator.

land-bedziegerije. Stellionatus.

land-beſitter. Indigena.

land-bouwer/ land-man. Colonus, agricola.

land-bouwinghe. j. land-winninghe.

land-dagh. Conuentus.

land-dagh/ rijcks-dagh. Dies comitialis, comitia.

land-deken. Decanus, ruralis: archipreſbyter ruralis apocriſiarius. *vulgò* decanus Chriſtianitatis.

land-dwingher. *vetus.* j. ſtraet-ſchender.

land-dzoſſaerd. Præfectus prouinciæ.

land-graue. Comes prouincialis. *vulgò* landgrauius, landgraphus. *q.d.* comes terræ ſiue regionis ab Imperatore dono datæ.

land-heer. Regulus.

land-houder. *vetus. ſland.* Conſul territorij.

land-huys. Villa.

land-iuweel. Brauium celebre regionis, victori propoſitum.

land-kaerte. Deſcriptio regionis. *q.d.* Charta regionis.

land-kaerte/ land-charter. Chartæ regionis: ſtatutorum & priuilegiorum prouincialium liber: iura & priuilegia regionis ſcripta.

land-lieden. Agricolæ, ruſtici.

land-looper. Errо, vagus, multiuagus, vagabundus: & Circuitor, circulator, medicus circumforaneus, agyrta.

land-man. Agricola, agricultor, colonus, ruricola, ruſticus.

land-mate/ veld-mate. Gnoma, gnomon: machina ad dimetiendos agros.

land-meten. Terram dimetiri, ſpatium ſoli metiri.

land-meter. Geometres, geometra, decempedator: menſor, metator, finitor agrorum: menſor machinarius.

land-neringhe. Agricultura.

land-ouwe. Regio, ſitus, tractus regionis. & Paſcua, orum; paſcuus ager: regio paſcuis apta: prata, regionis ſiue patriæ pratum. *ang meadowe.*

land-pachter j. pachter.

land paele. Limes, terminus, finis agrorum.

land-plegher. *ger. ſax. ſcam.* Præfectus prouinciæ, ſatrapa.

land-ploeghen. Arare.

land-pol. *vetus.* Ruſticus: & Ruſtica.

land-raed. Comitia, concilium prouinciale

land-recht. Ius municipale.

land-rijck. Locuples, diues agri.

land-rupmigh. Exul, extorris.

land-ſaerte. j land-caerte.

land-ſaet. Prouincialis, incola prouinciæ, indigena: inquilinus. & Villicus colonus.

land-ſaet. j. landſ-knecht.

land-ſchap. Regio, tractus, plaga: & Satrapia, prouincia: eparchia.

land-ſcheede. Terminus.

land-ſchepder. j. land-meter.

land-ſiecte. Morbus patrius, vernaculus.

land-ſtad. j. landſ-ſtad.

land ſtraete. Via regia, militaris, publica.

land-ſtreke. Regio.

land ſtrijcker. j. land looper.

land-ſwerver. Vagabundus.

land-trouwant. j. trouwant. Vagabundus, erro.

landtreſant. j. land-trouwandt. Vagabundus.

landtreſanten. Ociosè vagari.

land vaerder. Viator.

land-voght. Satrapa, eparcha, toparchus.

land boghdije. Satrapia, eparchia, pro-
land-volck. Gens, natio. (uincia.
land-wegh. Iter terreſtre, pedeſtre.
land-werck. Agricultura.
land-wijf. Ruſtica, villica.
land-wijn. Vinũ patrium, vinũ indigena
land-wijn/land-wijnier. Agricola, agricultor, rurícola.
land-wijninghe. Agricultura, agricolatio, agrorum cultus
landts. Patrius, quod eſt patriæ: & Ruralis, ad rus pertinens.
landts landts eygben. Vernaculus, patrius. (tialis.
landſ-dagh j. land-dagh. Dies comi-
landſ-ghebruyck-landſ-ſede. Mos ſiue conſuetudo patriæ: mos genticus, gentilitius; mos gentis.
landſ-heer. Satrapa, ſatrapes, toparcha, regulus.
landſ-knecht. Miles ſtipendiarius. q.d. famulus ſiue miniſter patriæ vel regionis
landſ-lieden. Populares, conterranei.
landſ-man. Popularis, conterraneus, ſympatriota, *vulgò* compatriota.
landſ-raed j. land raed. Comitia.
landſ-ſede j. landſ-ghe bruyck.
landſ-ſpraecke. Vernacula lingua, patrius ſermo.
landſ-ſtad/land ſtad. Ciuitas mediterranea oppidum ruſticanum: procul à mari vel flumine nauigabili diſſitum, agriculturæ non mercatui aptũ.
landſ-wijſe. Conſuetudo ſiue modus patriæ.
landen/aen-comen te lande. Potiri terra, potiri arena, petere portum, appellere.
Langh/lanck. Longus, oblongus, prolixus, productus, promiſſus, procerus. *ger. Langh gal. long: ital. longo: hiſp. luengo: ang. longh.*
langh langen tijd. Longum, diu. Drij daghen/drij iaren langh. Per tres dies, per tres annos. langh te vorē. Pridem, multo antè, multo antè tempore. Hoe langhe? Quàm pridem?
langh nae. Porrò, longè poſt.
langh-oren. Pedo, macropus.
lang-darm. j aerſ-darm. Longanon.
langh-durigh. Durabilis, diuturnus, diuinus, longus.
langh-hayr/lanck-hayrigh. Acerſecomes, intonſus: acrocomus, capillatus: qui comas longas habet.
langh-kinne. Mento.
langh-lenter. Longurio: homo ineptè longus ad modum longurij.
langh-leuigh. Longæuus, longæ vitæ, viuax.
langh-lijf. Procerus, oblongo corpore, longurio.
langh-lippe. Labeo, Labroſus.
langh-moedigh. Longanimis.
langh-mupl. Broncus.
langh-neuſe. Naſo, naſutus.
langhe roede. Præco. (ſerus.
langh-ſaem. Lentus, tardus, cunctans,
langh-ſaemheyd. Lentitudo, tarditas, ſegnities.
langh-ſaemlick. Lentè, tardè, cunctanter, remiſsè, perfunctoriè, defunctoriè, languidè.
langh-tandt. Dento, dentatus: broncus: dentibus eminentibus.
langh-tonghe. Blatero, lingulaca, linguax, futilis, locutuleius.
langhe-waegen. Longurius vehicularis
langh-weerigh. Durabilis.
langh-wijligh. Diuturnus.
langh-worpigh. Oblongus.
langh-worpigh rond. Teres.
langhen/lenghen. Prolongare.
langhen. Porrigere, extenſa manu offerre, proferre, educere, promere, ſuppeditare: & Attingere, pertingere.
langhen. *vetus.* j. ber-langhen.
langher. Longior.
langhs. Per. Langhs hier. Hac, per hanc viam, hac via. Langhs daer. Illac, iſtac. Langhs waer. Quà. Langhs der ſtraeten. Per plateas.
langhs oft int langhe ſetten. In lõgam ſeriem ponere.
langhſte. Longiſſimus.
langhſt-leuende. Superſtes.
Lanſſe. j. lancie. Lancea.
lanſ-knecht. j. lancier. Lancearius.
Lanterne/laterne. Laterna, cornu. *ger. latern: gal. lanterne: ital. lanterna: hiſp. lanterna: ang. lanterne.*
lanterne dragher. Laternarius: lychnophorus, daduchus, lychnuchus,
lanterne. j. baecke. Pharus.
lanterne. j. ſlupt-balck. Tholus.

Lancie/lanſſe. Lancea,haſta. *gal. lance: ital. lancia: hiſp. lança: ang. launce.*

lancier/lancie-boerder. Lancearius,doryphorus.

Lanck.j. langh. Longus.

Lancke. Ilia, inguen. λαγών. *gal. flancs: ital fianci: angl flankes.*

lanck cuel. Ileus, voluulus,chordapſon, tormentum. *vulgò* iliaca paſſio.

lancken-ſuchtigh. Ilioſus.

Land/ acker/ veld. Rus, ager, aruum, terra. & Continens. *vulgo* terra firma. & Littus,ripa *ital. landa.* i. planities. *gal. lande.* i. planities inculta : campus incultus & vaſtus: *landes de Bordeaux gal.* Bordeeuſche heyde. Te lande gaen. Ire rus. & Proficiſci terrâ. Te lande woonen. Habitare ruri.

land/ land-ſchap. Regio, orbis, terra, tractus,ora.

land-be-dziegher. *ſax.* Aeruſcator.

land-bedziegerije. Stellionatus.

land-beſitter. Indigena.

land-bouwer / land-man. Colonus, agricola.

land-bouwinghe.j. land-winninghe.

land-dagh. Conuentus.

land-dagh/ rijcks-dagh. Dies comitialis,comitia.

land-deken. Decanus,ruralis: archipreſbyter ruralis apocriſiarius. *vulgò* decanus Chriſtianitatis.

land-dwingher. *vetus.* j. ſtract-ſchender.

land-dzoſſaerd. Præfectus prouinciæ.

land-graue. Comes prouincialis. *vulgò* landgrauius,landgraphus. *q.d.* comes terræ ſiue regionis ab Imperatore dono datæ.

land-heer. Regulus.

land-houder. *vetus. ſland.* Conſul territorij.

land-hups. Villa.

land-iuweel. Brauium celebre regionis, victori propoſitum.

land-kaerte. Deſcriptio regionis. *q.d.* Charta regionis.

land-kaerte/ land-charter. Chartæ regionis: ſtatutorum & priuilegiorum prouincialium liber: iura & priuilegia regionis ſcripta.

land-lieden. Agricolæ,ruſtici.

land-looper. Herro,vagus, multiuagus, vagabundus: & Circuitor,circulator, medicus circumſoraneus, agyrta.

land-man. Agricola, agricultor, colonus,ruricola,ruſticus.

land-matt/ veld-matt. Gnoma, gnomon:machina ad dimetiendos agros.

land-meten. Terram dimetiri, ſpatium ſoli metiri.

land-meter. Geometres, geometra,decempedator:menſor, metator, finitor agrorum : menſor machinarius.

land-neringhe. Agricultura.

land-ouwe. Regio,ſitus,tractus regionis. & Paſcua, orum; paſcuus ager: regio paſcuis apta: prata,regionis ſiue patriæ pratum. *ang meadowe.*

land-pachter j. pachter.

land paele. Limes,terminus,finis agrorum.

land-plegher. *ger. ſax. ſcam.* Præfectus prouinciæ, ſatrapa.

land-ploeghen. Arare.

land-pol. *vetus.* Ruſticus: & Ruſtica.

land-raed. Comitia,concilium prouinciale

land-recht. Ius municipale.

land-rijck. Locuples,diues agri.

land-ruymigh. Exul, extorris.

land-ſaetre.j land-caerte.

land-ſaet. Prouincialis, incola prouinciæ,indigena: inquilinus. & Villicus colonus.

land-ſaet.j.landſ-knecht.

land-ſchap. Regio, tractus, plaga: & Satrapia,prouincia: eparchia.

land-ſcheede. Terminus.

land-ſchepder.j.land-meter.

land-ſiecte. Morbus patrius, vernaculus.

land-ſtad.j. landſ-ſtad.

land ſtracte. Via regia, militaris, publica.

land ſtrete. Regio.

land ſtrijcker.j. land looper.

land ſwerver. Vagabundus.

land-trouwant.j. trouwant. Vagabundus, erro.

landtrefant.j. land-trouwandt. Vagabundus.

landtrefanten. Ociosè vagari.

land vaerder. Viator.

land-voght. Satrapa, eparcha, toparchus.

land-

land boghdije. Satrapia, eparchia, pro-
land-volck. Gens, natio. (uincia.
land-wegh. Iter terrestre, pedestre.
land-werck. Agricultura.
land-wijf. Rustica, villica.
land-wijn. Vinũ patrium, vinũ indigena
land-win/land-winner. Agricola, agricultor, ruricola.
land-winninghe. Agricultura, agricolatio, agrorum cultus
lands. Patrius, quod est patriæ: & Ruralis, ad rus pertinens.
lands/lands eyghen. Vernaculus, patrius. (tialis.
lands-dagh. j. land-dagh. Dies comi-
lands-ghebruyck-lands-sede. Mos siue consuetudo patriæ: mos genticus, gentilitius; mos gentis.
lands-heer. Satrapa, satrapes, toparcha, regulus.
lands-knecht. Miles stipendiarius. q.d. famulus siue minister patriæ vel regionis
lands-lieden. Populares, conterranei.
lands-man. Popularis, conterraneus, sympatriota. vulgò compatriota.
lands-raed. j. land raed. Comitia.
lands-sede j. lands-ghe bruyck.
lands-spraecke. Vernacula lingua, patrius sermo.
lands-stad/land stad. Ciuitas mediterranea: oppidum rusticanum: procul à mari vel flumine nauigabili dissitum, agriculturæ non mercatui aptũ.
lands-wijse. Consuetudo siue modus patriæ.
landen/aen-comen te lande. Potiri terra, potiri arena, petere portum, appellere.
Langh/lanck. Longus, oblongus, prolixus, productus, promissus, procerus. ger. langh: gal. long: ital. longo: hisp. luengo: ang. longh.
langh langen tijd. Longum, diu. Drij daghen/drij iaeren langh. Per tres dies, per tres annos. langh te veurẽ. Pridem, multo antè, multo antè tempore. Hoe langhe? Quàm pridem?
langh nae. Porrò, longè post.
langh-been. Pedo, macropus.
lang-darm. j aers-darm. Longanon.
langh-duerigh. Durabilis, diuturnus, diutinus, longus.
langh-haer/lanck-haerigh. Acersecomes, intonsus: acrocomus, capillatus: qui comas longas habet.
langh-kinne. Mento.
langh-lenter. Longurio: homo ineptè longus ad modum longurij.
langh-leuigh. Longæuus, longæ vitæ, viuax.
langh-lijf. Procerus, oblongo corpore, longurio.
langh-lippe. Labeo, labrosus.
langh-moedigh. Longanimis.
langh-muyl. Broncus.
langh-neuse. Naso, nasutus.
langhe roede. Præco. (serus.
langh-saem. Lentus, tardus, cunctans,
langh-saemheyd. Lentitudo, tarditas, segnities.
langh-saemlick. Lentè, tardè, cunctanter, remissè, perfunctoriè, defunctoriè, languidè.
langh-tand. Dento, dentatus: broncus: dentibus eminentibus.
langh-tonghe. Blatero, lingulaca, linguax, futilis, locutuleius.
langhe-waegen. Longurius vehicularis
langh-weerigh. Durabilis.
langh-wijligh. Diuturnus.
langh-worpigh. Oblongus.
langh-worpigh rond. Teres.
langhen/lenghen. Prolongare.
langhen. Porrigere, extensa manu offerre, proferre, educere, promere, suppeditare: & Attingere, pertingere.
langhen. vetus. j. ver-langhen.
langher. Longior.
langhs. Per. Langhs hier. Hac, per hanc viam, hac via. Langhs daer. Illac, istac. Langhs waer. Quà. Langhs der straeten. Per plateas.
langhs oft int langhe setten. In lõgam seriem ponere.
langhste. Longissimus.
langhst-leuende. Superstes.
Lansse. j. lancie. Lancea.
lans-knecht. j. lancier. Lancearius.
Lanterne/laterne. Laterna, cornu. ger. latern: gal. lanterne: ital. lanterna: hisp. lanterna: ang. lanterne.
lantern dragher. Laternarius: lychnophorus, daduchus, lychnuchus,
lanterne. j. baecke. Pharus.
lanterne. j. sluyt-balck. Tholus.

Lantsaem.j.langh-saem. Lentus.
Lap. Segmen, segmentum, frustum, pars abscissa panni, telæ, corij, æris, &c.
lap/lap-stuck. Immissura, assumentum, commissura, panniculi, panni.
lap laeckens/oft doecks. Panniculus.
lap van den schoen. Solea.
lapken van de oore. Auricula infima, auricula ima, lobus.
lapken/lelleken onder-kam. Palea.
lappen. Pangere, figere, iungere.
lappen/drijuen. Impingere, impellere, illidere, quatere.
lappen deur de billen. Abligurire, heluari.
lappen. Consuere frusta, sarcinare, consarcinare, assuere, coagmentare, sarcire, resarcire, reconcinnare, reficere, interpolare, resuere.
lap-smout. Pinguis liquor ex coriorum loris siue segmētis. *officin. vulgò* axungia lappæ.
lap-werck.j. lapperije.
lapper. Interpolator, sarcinator: veteramentarius sutor.
lappersse. Interpolatrix, sarcinatrix.
lapperije. Interpolatio, sarcinatio: opus interpolatum, interpulum: coagmenta, assumenta: cento.
Lappen/lapen. Lambere, lingere, λάπειν, λαπαζειν. i sorbendo haurire. *ger. lappen: gal. laper. hisp. lamer, lamber: ang. lappe.*
lap-sacken. Pitissare. paulatim bibere, libare, delibare, paulatim & identidem bibere, adbibere.
lap-saluen. *holl.*j. quack-saluen.
Larck.j.lerck.
Lard. *fland.*j. speck. Lardum. *gal. lard: ital. lardo: hisp. lardo: ang. larde.*
lardéren Lardo transfigere. *vulgò* lardare
lardér-priem. Lardarium, creacētrum: veruculum transfigendis lardo carnibus.
lardér-speck. Laridum pingue, quo carnes parum pingues, maximè autem ferinæ, transfiguntur.
lardérsel.j.lardér-speck.
lardiere. *vet fland.* Carnarium suillum.
Larue/larwe. *ger. sax. sicamb. fland.* Larua: & Lamia.
Larue/larwe. Lingua.
laruen/larwen.j slabben. Lambendo bibere.
Lasch.j. lachs. Esox.
Laserije. Lepra, elephas, elephantiasis, elephantia: & Hierocomium, locus leprosis & elephantiacis deputatus. *gal. ladrerie: ital. mal de san lazaro: ang. lazari.*
laserisch/malaedsch. Leprosus, elephātiacus. *vulgò* lasaretus: *à lazaro nempè mendico Euangelico, scabie & vlceribus pleno.*
Lassche. Immissura panni aut vestis: pars assuta.
lasschen. Immittere siue insuere partem panni: interijcere, intexere, assuere partem.
Last. Onus, pondus, sarcina, moles, fascis.
last voer. Vehes, vehis.
last korens. *antvverp.*j. 38. veertelen.
last/beuel. Prouincia, munus, officium, onus, mandatum.
last gheuen.j. be-lasten. Dare negotium.
last-schip/hulcke. Nauis oneraria, corbita.
last waghen. Sarracum, plaustrum: vehiculum quo onera & moles vehuntur.
lastagie. Saburra. *gal. lestage: hisp. lastre: ang. lastage.*
lastagie. *sax. hol.* Nauale, locus vbi naues constituuntur, ædificantur, aut quassatæ reparantur.
lasten.j. laeden. Onerare.
lastigh. Onerosus, molestus, difficilis, grauis, arduus.
lastighlick. Grauiter, molestè.
Laster. Dedecus, crimen, labes, vitium, conuitium, vituperium, vituperatio: ignominia, calumnia, sycophantia: blasphemia.
laster-baer. Vituperabilis, vituperandus.
lásteren. Criminari, calumniari, conuitiari, obtrectare, vituperare, culpare: maledicta coniicere, congerere: improbare, reprobare: infamare, detrahere.
lasterer. Vituperator, criminator, calumniator, conuitiator, sycophanta.
lasteringhe.j.laster. Vituperatio.

lasterigh.

lasterigh. Calumnioſus, mordax. & Criminoſus.

lasterlick Calumniosè, criminosè, ignominiosè, inprobè, indecorè.

Lat.j.glat. Leuigatus, lubricus.

Latc/laten.j. laete/ lacten.

Laterne.j. lanterne. Laterna.

Latoen/ lattoen. Aes coronarium, orichalcum, aurichalcum: æs aurei coloris. *vulgò* latonium, ottonum. *ger. letton: gal. leton: ital. latone, ottone: hiſp. laton: ang. latten.*

Latte Aſſula, aſſerculus, tigillum, regula, linea *gal. late: ang. lathe.*

latte tibbe Tigillum, tranſtillum, longurius, pertica oblonga tranſuerſim penè poni ſolita.

latte van den ſtaelen boghe. Lamina, brachium baliſtæ chalibeæ.

latte van de ſchoude. Lamina foci, cui appenditur climacter.

latte.j.diaed. Annulus purus, lunula.

lat-houwer. Tignarius.

lat-iſſer. Clauus ferreus minor quo tigilla configuntur.

Lattier.j. littier.

Lattoen.j. latoen.

Lattouwe.j. lactouwe. Lactuca.

Lat-werghe.j. lacktwerghe.

Lau.j. lauw. Tepidus.

Laue ane. Ambubaia, mulier abſurda, inepta, ignaua: & Mulier ineptè blandiens.

Lauepen. Vagari otiosè, otia agere, errare, palari: paſcere errando ſiue palando.

lauepen.j. ſchoften. Otiari ſiue paſcere & errare quatuor ſtatutis diei horis. *ang. leaue.* i deſinere, quieſcere, requieſcere, remittere.

Lauen. Focillare, refocillare, fouere, refouere, leuare, alleuare, colleuare: ſolari.

lauen met wijn. Refocillare, refouere, reficere vino.

lauenisſe / laeffenisſe / lauinghe. Fomentum, refectio, refocillatio & Leuamen, leuatio, leuamẽtum, alleuatio, alleuamẽtum, ſolatium. & Laxamentum, remiſſio.

Lauendel ſpijck. Lauandula, hirculus, ſaliunca, ſpica, ſpica nardi, pſeudonardus. *gal. lauande. ang. lauander.*

Lauéren/ lotuéren. Vagari, obliquare curſum, obliquando nauigare: obliquis curſibus ventos in mari aut flumine captare, pererrare litora.

Laueſche. Leuiſticum, laſerpitium *quibuſdam. gal. liueſche: ang. louage.*

Lauetſe. Apium grande, hippoſelinum, equapium, olus atrum, petroſelinum Alexandrinum: leuiſticum vulgare.

lauetſe. Mulier ignaua.

Lauoor. Guttus, gutturnium, aqualis, malluuium. *vulgo* lauatorium.

Laupt. Nugæ, nugamenta, ludificatio.

laupt ghemen. Verba dare, ludificare.

laupten. Nugari: & Paraſitari.

laupter. Scurra, nugator: & Paraſitus.

Lauw. Tepidus, egelidus.

lauw-daete. Ambubaia, mulier ignaua. *q. d.* facto ſiue opere tepida.

lauw-hertigh. Homo tepidus, ignauus.

lauwen. Tepefacere. & Tepeſcere, tepefieri, intepeſcere.

lauwhepd/ lauwighepd. Tepor.

lauwelick. Tepidè.

lauwer. *ſtand.* Foculus, cucuma, caldarium.

Lauwe/louwe.j. ſlije. Tinca piſcis.

Lauwe, louwe. *ang. ſax.* Lex. *gal. loy. ang. lauwe.*

lauwe / lauw-maend / louwe/ louwmaend/ lo-maend. Ianuarius. *dicitur* lauw-maend (*Inquit Adr Iunius*) *à coniugalibus legibus, que tunc ſolent maximè contrahi, vt* gamelion *Græcis à nuptiis.*

lauwer. *vetus.* Cauſidicus. *ang. lauwyer.*

lauwer lauwer-ſack.j. plept ſack. Sacculus litium, pera cauſidici. & Pera viatoria.

Lauwer-beſie/ baſicler. Bacca lauri.

lauwer-blad. Laurea, lauri folium.

lauwer-boom. laurier-boom. Laurus. *ger. lorbeer-baum. gal. laurier: ital. lauro: hiſp. laurel, laurier. ang. laurel.*

lauwer-hoed/ lauwer-krans. Laurea, corona ex lauro.

Lauwept. Ludus, ludicrum: ludus matutinus: cantio honoraria: cantiuncula antelucana, *vulgo* matinada.

lauwept. Præludium, præluſio.

lauwepten. Ludere, rem agere ludicram, geſticulari.

Lebbe libbe. Scortum vitulinum, ſtomachus vitulinus vnde conficitur coagulum. & Coagulum, quo cogitur ſpiſſaturque lac.

lebbighe kieſe. Caſeus coagulo nimio, nimioque ſcorto vitulino corruptus.

lebs ſmaecken. Sapere coagulum.

Leck lekende. Manans, fluens, ſtillans, rimoſus, perfluens.

Leck worden. Agere rimas, dehiſcere.

leck ſchip. Nauis rimoſa, lacera, rimis & foraminibus hiſcens.

lecke. j. leke. Rima nauis.

lecke. Lixiuium excolatum à cineribus.

lecke. Vappa, vinum euanidum, cereuiſia euanida.

lecken. j. leken. Stillare.

lecken oft leken den wijn. Vinum ſacco caſtrare, ſacco frangere, vini vires emedullare.

leck-ſack. Saccus vinarius: quo vinum à fecibus excolatur, in metæ formam deſinens: meta inuerſa. *vulgò* manica Hippocratis.

leck-vat. j. lek vat. Excipulus.

leck wijn ſtort-wijn/ dzup-wijn. Vappa, vinum euanidum.

leck wijn / leke-wijn / dzup-wijn. j. beur-loop. Muſtum lixiuum, protropum.

Lecken / lacken. Lingere, delingere, lambere, λιχειν *ger.* laecken: *gal.* licher: *ital.* leccare: *ang.* licke.

lecken ende ſuppen. Catillare, ligurire: & Sorbere, lambendo ſorbere.

lecke-baerden. Barbam lingere: os, labia lingere.

leck-frite. *vet. fland.* Moretum, placenta ex caſeo, ouis, melle &c.

leck-ſpit. Liguritor.

leck ſpitten. Ligurire.

leckaerd. Catillo, liguritor.

lecker / lacker / leckaerd / lecker-tand / lacker menſch. Linctor, liguritor, catillo cupes, eruditum palatum, ſubtile palatum, ſubtilis gula, peritus palati, popino: & Nequam, nebulo. *vulgò* leccator. *germ.* lacker *gal.* licheur, lichard *ital.* leccardo: *ang.* likerd, licarous.

lecker / lacker. *dicitur Becano*, qui in ſaporibus nimium habet delectum: ſiue qui nimias in ingẽdo delicias quærit.

lecker. Lautus, delicatus, molliculus.

lecker-beetlien. Pulpamentum, cupediæ, ſcitamenta, mattya, mattea, matteolæ, geniatæ ciborum deliciæ. & Cupedinarius, cupediarum venditor.

lecker-tand. Liguritor, cupes, ſubtilior gula, eruditum palatum.

lecker-tonghe. Lingua in guſtu ſagax.

leck-maraud. Paraſitus, catillo, mendicus.

leck-platteel. Catillo, liguritor.

leckerlick. Delicatè, delitioſè, gulosè, lautè, pollucibiliter.

leckernije. Cupedia, orum: ciborum deliciæ, ſcitamenta.

leckeriſſe / leckrits. *ger. ficamb.* j. lackeriſſe. Glycyrrhiza.

leckſel licliſel. *boll. friſ.* Loch ſiue Lohoh. ſyrupi genus.

Led. j. lid. Membrum, articulus, commiſſura, compago. **Leden**. Membra, articuli.

lede harre. Cardo, ferramentum cardinis.

lede-loos j. lid-loos. Mutilus.

lede-maete. j. lid-maete.

Lede. *vetus*, j. leyde Gradus, greſſus. & Ductus. & Aquæductus.

Ledekant. Lectus caſtrenſis, lectus viatorius, lectus cortinis inſtructus. *gal. lict de camp.*

ledekant-maecker. Clinopegus.

Leden. j. gheleden. Præteritu, elapſus.

leden. j. beur-bp.

Leder & *per ſyncopen* **leer**. Corium, tergus, pellis, exuuiæ, aluta. *ger. leder: ang. lether.* **Leder** *metaphor.* Vagina. **Dan leder trecken**. *adag.* Educere gladium è vagina, enſem ſtringere, nudare, explicare, exerere, expedire: ducere enſem, mucronem, ferrum.

leder-gaerwer / leer-gaerwer. Coriarius, alutarius. j. gaerwer.

leder-touwen / leer-touwen. Perficere corium. j. gaerwen.

leder-touwer / leer-touwer. Coriarius. j. gaerwer.

lederen. *per ſyncopen* **leren**. Coriaceus, pelliceus, terginus, ſcorteus.

lederen ſack. Saccus coriaceus, culleus, culleum.

Ledigh. Liber, ſolutus: & Inanis, vacuus

cuus, cassus: & Otiosus, feriatus, reses, supinus.
ledigh/ on-ghe-houd. Cælebs.
ledigh gaen. Terere otia, otia agere: terere tempus,
ledigh peerd. Equus inanis: cui nemo insidet.
ledigh-ghangher. Homo otiosus, otiator, desidiosus.
ledighe erue/ ledighe plaetse. Area, locus ab ædificio vacuus.
ledighe vrouwe. *vetus*. Vidua: mulier vacua, vacans, mulier cœlebs, innupta. & Meretrix: ἀφετος γυνή.
ledighe daghen. *hol. sicamb.* Dies feriati. .j. vier-daghen.
ledigher. j. lichter. Genus nauis.
ledighen. Vacuare, euacuare: & Soluere, expedire, liberare.
ledigaerd. *fland*. Otiosus, desidiosus, otiator.
ledigheyd. Otium, vacatio à labore: desidia: & Vacuitas, inanitas.
ledighlick. Otiosè: & Liberè.
ledighlick & *per syncopen*, leghlick. Facilè, nullo negotio aut labore.
Leeck. Laicus, λαικὸς, prophanus, idiota, sacris non initiatus & Illiteratus *ger. ley: gal. lay: hisp. lego: ang. lay.*
leeck-broeder/ leeck-monick. Monachus laicus, monachus idiota.
Leed leyd. Dolor, mœror, ægritudo animi, molestia, malum, calamitas, offensio, iniuria. & Eiulatus, lamentum.
leed doen. Nocere, molestia afficere, ægrè facere alicui.
leed zijn. Dolere: & Pœnitere.
leeden. Tædere, fastidire.
leeden. Fastidio esse, fastidire.
leed-ghe-tal. Fastiditus, fastidiosus.
leed-kretigh. Fastiditus, tædiosus, inamœnus, iniucundus.
leed-kretigh worden. Fastidiri.
leed-kretigheyd Fastidium.
leed-saem. Fastidiosus, molestus: incommodus, odiosus, grauis, acerbus.
leed-schap. Pœnitentia, metania.
leed-wesen. Dolere: & Pœnitere. Het leed-wesen. Pœnitentia, metania.
leed-wesen hebben. Pœnitere.
leed-wesigh. Dolens, pœnitens, mœstus.
leedelick/ leedigh. j. leelick.
Leeden. *fland* j. leyden. Ducere.
leed-toghe. *vet. fland.* Dux, ductor,
leeder/ & *per syncopen*. leer. Scala, æ. scalæ, arum; climax: à leeden *siue* leyden/ *quòd scandentem ducant & dirigant, ger. leyter: angl. ladder.*
leeder van den waghen. j. waghen-leere. Spondacurrus,
leeder-sporte Climacter.
Leefachtigh/ leuendigh. Vitalis, viuidus, viuax.
leef-baer. Viuax, vitalis, viuidus.
leef-dagh. j. leuēdagh. Dies vitæ. Mijn leef-daghe langh. Quoad vixi: quoad viuam.
leef-koeck. j. lijf-koeck.
leef-lick. Viuidus, viuus.
leef-loos. j. lijf-loos/ leuen-loos.
leef-toghte. j. lijf-toghte. Victus. & Vsusfructus.
Leegh. Humilis, summissus, non altus, infrà positus, inferior, depressus.
leeghe stemme. Summissa vox.
leeghde. Vallis, locus humilis.
leeghheyd. Humilitas
leeghen. Summittere, demittere, deprimere.
Leelick. *q. d* leedelick/ leedigh. Fastiditus, fastidiosus. & Deformis, indecorus, fœdus, turpis. *gal laid.*
leelickheyd. leedelickheyd. Fastidium: tædium. & Deformitas, turpitudo, fœditas.
leelicken Turpiter, fœdè.
Leem/ kleye. Argilla, terra figularis, terra argillacea, lenta, tenax, glutinosa: & Lutum: & Limus.
leem-aerde. j. leem. Argilla.
leem-morter. Limum paleatum.
leem-placker. Crustarius, qui incrustat parietes argilla.
leem-plackerije. Opus tectorium: tectorium: illinimentum parietum argilla aut luto.
leemachtigh. Argillosus, lutosus cœnosus.
leemen weegh/ leemen wand. Paries cratitius, luteus, luto aut argilla crustatus.
leemen. Lutare, collutare, illinere argilla aut luto.
Leeme/ leemer. Bestiola quadrupes in Norduegia magnitudine soricis, pelle varia, per tempestates & imbres decidens,

dens, omniaque virentia depascens more locustæ

Leembendt/lembind/leenbendt. Licium: & Ellychnium.

Leen. *vetus.* j. sepsene. Falx fœnaria.

Leen/leen-goed. Prædium clientelare vel beneficiarium: fundus clientelaris: beneficium: colonia. *vulgò* feudum. *dicitur* **leen.** *q.d.* commodatum.

leen. *fris.* Beneficium sacerdotale. *vulgò* præbenda.

leen-dragher. j. **leen-man.**

leen-goed. Prediũ clientelare, res clientelaris. *vulgò* bona feudalia agri feudales.

leen-heer. Patronus possessionis clientelaris. *vulgò* dominus feudi, feudarius.

leen-hof. *vetus.* Colonia.

leen-hof. Curia rei clientelaris.

leen-houder. i. **leen-man.** Cliens.

leen-man. Cliens, beneficiarius, vir ex feudo beneficiarius: homo, homo fidei, fidelis. *vulgò* vassus, vassallus.

leen-man-schap. j. **man-schap.**

leen-schrijver. Scripturarius.

leen-vinder. Apparitor feudarius.

leenen. Mutuare, cõmodare, vtendum dare: dare mutuum, dare mutuo, dare commodato. *ger. leihen: ang. lende, lone.*

leener. Commodator, creditor.

leeninghe. Mutuum, commodatum: mutuatio, mutui acceptio.

leeninghe doen. j. **leenen.**

Leep. Lippus, gramosus, gramiosus.

leep/leep-loos. Callidus, versutus, vafer, subdolus, astutus: *sunt enim lippi, lusci, peti plerumque versipelles, vafri, subdoli.*

leep-ooghe. Lippus.

leepaert/lonckaert. Petus: & Homo callidus.

leepe ooghen. Oculi fluentes, delachrymantes: oculi gramiosi vel gramosi.

leepen. Lippire.

leepigheyd. Lippitudo: & Calliditas, astutia.

Leer. j. **leder.** Corium.

Leere. i. **leeder.** Scala.

Leere/leeringhe. Doctrina, disciplina, præceptio, præceptum, documentum, eruditio.

leer gheld school-gheld. Minerual.

leer-laeren/leer-tijd. Tyrocinium.

leer-inghe. Discipulus, tyro, tyrunculus, nouitius in arte.

leer-kind. Discipulus.

leer-knecht. Discipulus.

leer-meester. Doctor, magister, præceptor, didascalus,

leer-saem. Docilis, docibilis.

leer-saemheyd. Docilitas.

leer-stuck. Tyrocinium.

leer-tijd. j. **leer-laeren.**

leerachtigh. Docilis.

leeren/onder-wijsen. Docere, instituere, imbuere, præcipere, erudire, profiteri artem.

leeren/aen-nemen. Discere, addiscere, condiscere, comprehendere, studere, operam dare artibus, literis, *&c. germ. lernen: ang. learne.*

leerer/leeraer. Doctor, didascalus, præceptor: & Professor, qui publicè artes docet.

leerigh. Docilis. (ditio.

leeringhe. Doctrina, documentum, eru-

leerlick. Docilis.

leerlinck. Discipulus.

Leerse. Ocrea, ocreæ, arum. **Leersken.** Cothurnus, soccus.

leersen. Ocreis calceare, ocreas induere.

leersen. j. **bot-aersen.**

Leese. Sulcus. & Orbita.

Leest. Forma, formula, typus. & Modulus, forma, mustricula: lignea forma in quam inductum corium nouus fit calceus. *ger. leist: ang last.*

leesten. Præstare, satisfacere, perficere. & Durare, permanere. *germ. leisten: ang. laste.*

Leeuw. Leo. *ger. loeuw: gal. lion. ital. leone: hisp. leon: ang. lion.* **Leeuwken.** Leunculus.

leeuw. Nummus leonis effigie.

leeuw-welpe. Scymnus: leonis catulus.

leeuwinne. Lea, leæna.

leeuwen/leeuws. Leoninus.

Leeuwercke/leewerick/lewerick/lauwerick/lewerck/lercke. Alauda, galerita, cassita. *germ. lerch: ang. larke.*

Lef. j. **laf.**

Leffe. *vetus.* Mulier ineptè garrula. & Scortum, meretrix.

leffen. Garrire.

Legaert. *stand.* j. **ledigaert/lupaert.** Otiosus, piger.

legaerden. *stand.* j. **ledigaerden/lupaerden.** Dare se pigritiæ.

legaer-

legaerdije. *ſtand.* Pigritia, otium.

Legghen. Ponere *germ. legen: ang. laye.* Eyeren legghen. Oua ponere, edere, eniti, párere, facere. legghen het fondertſel. Iácere fundamenta.

legghen ende reken̄e met penningen. Calculum ponere, calculis numerare, calculis rationem facere.

leggen de ſchuldt op iemandē. Transferre, conferre, reiicere, impingere culpam in aliquem.

legghen op den reghen/ *&c.* Excuſare pluuiam; in excuſationem adferre pluuiam.

leggher van de meulen. Meta: inferior molæ lapis.

legh-hinne. Gallina Adriana, paruo corpore, quæ quotidie parit.

legh-penninck. Calculus, abaculus.

legh-tijd. Ouatio: tempus quo gallinæ oua pariunt.

legh-werck. Aulæa, ſtragula picturata, tapetia, textura tapetum.

legh-wercken. Texere tapetes.

legh wercker. Tapetopæus, polymitarius.

leghſel. Poſitus, poſitura.

Leghel/lechel. *germ. ſax. ſicamb.* Lagena.

Legher/ liggher der dieren. Luſtrum, cubile ferarum, ſpeleum ferarum: ſtratum.

legher/heyr-legher. Caſtra, orum; ſtatiuæ, arum; ſtatiua, orum; caſtra ſtatiua; caſtra temporaria.

legher-heer. Caſtrametator, caſtrorum præfectus: imperator.

legher-prouande. Annona militaris.

legher-ſlaen. Caſtra metari, ponere, figere, collocare.

legher-ſlaegher/ legher-ſteller. Metator: qui caſtris locum eligit.

leghgeren. Caſtra metari.

Lep. j. lup. Piger.

Lep. Via, qualitas, modus, forma, ſpecies. *hinc* menigher-lep/ veelder-lep/ ener-lep, *&c.*

Lepck-bladeren. Lapathum, rumex.

Lepd. j. leed. Dolor.

Lepde / lepe. *holl. friſ. ſicamb.* j. ſchalie. Lamina, ſcandula.

lepden-decker/ lepd-decker. *hol.* j. ſchalien-decker.

lepden-dack. j. ſchalien-dack.

Lepde/lijde. Ductus, tractus, tranſitus, meatus.

lepde/leye/water-lepde. Aquæ ductus, aquagium.

lepde/ lepe/ lepd-ſterre. Cynoſura, vrſa minor, polus, ſtella polaris: ſydus nautas ducens: ſtella cuius adminiculo nautæ curſum dirigunt

lepden. Ducere, deducere. *ger. leiten: ang. leade, lede.*

lepden de ghe-tuyghen. Producere teſtes, in iudicium adducere ad dicendum teſtimonium.

lepden het water. Aquas diducere, deriuare.

lepden den dans. Præſultare.

lepder. Ductor, dux.

lepder. j. leeder. Scala

lepdinghe. Ductio, ductus,

lepd-broche. Bolus illex, eſca.

lepd-gracht. Aquæductus, aquagium.

lepd-hamel. *ſax.* Veruex ſectarius.

lepdſ-man. Dux, ductor.

lepd-ſterre. j. lepde. Cynoſura.

lepdſ-brouwe. Dux, ductrix.

Lepe. j. lepde.

Lepne. j. leene. Suſtentaculum.

Lepſſe. j. late/lapte. Numella.

Lepſſen. Cantio natalitia: *ſic dicta quòd eleiſon & kyrie-eleiſon ſæpius in ea repetatur.*

lepſſenen. Canere hymnos natalitios.

Lepſten. j. leeſten.

lepſter/lepſt-boogh. *ger. ſax. ſic.* j. ghijſeler. Obſes.

Leke. Rima, ſiue foramen aquam aut liquorem tranſmittens.

leken Liquere, ſtillare, manare, perfluere, liquorem tranſmittere.

lek-bladeren. *ſtand.* Lapathum acutum, oxylapathum, rumex acutus.

lek-ſack. j. leck-ſack.

lek-bat. j. leck-bat. Excipulus.

lek-wijn. j. leck-wijn.

lekende. Manans, ſtillans.

Lelie. Lilium, roſa Iunonia. *ger. gilgen: gal. lis ital. giglio. hiſp lirio: ang. lilly.*

lelijken van Kaluarien. Hemerocallis, *vulgò* lilium ſylueſtre. blauw lelijken. Viola calathiana, autumnalis.

lelien-olie. Vnguentum ſuſinum.

Lelle. Papilla, mammæ capitulum.

lelle / lelleken van d'oore. Lobus au-

ris, auricula infima, anſa auriculæ, fibra auris.

Ielle/ lelleken. j. ondēr-kam. Palea.

Ielle / lelleken van de kele. Epiglottis, ſublinguium: columella: pellicula quædam de fine palati dependēs, penſilis de palato iſthmus.

Ielle / lelleken van de tonghe. Pars anterior linguæ.

Iellen. Lallare, lactere, lac ſugere.

Iellen/ lelle-bellen. Garrire, fabulari, blaterare. λαλεῖν. i. loqui.

Iemde. *vetus.* Fama. *ger lumbde.*

Ieme. j. laeme/ lemte. Mutilatio, vitium.

Ieme. *louan.* j. bleme. Spina, ariſta piſcis.

Ieme. *ſland.* Acus, palea, purgamentum lini. feſtuca.

Iemmer/ klinghe. Lamina, folium culiri aut gladij, verutum.

Iemmer/ lammer. *vetus.* Impedimentum, nocumentum, moleſtia.

Iemmer/ lemmer-ſtuck. j haeſe. Pulpamentum: pars carnis delicatioris in boue.

Iemmet/ lembindt. Ellychnium, funiculus ſtuppeus aut xylinus lampadis vel candelæ: linamentum lucernarium, fungus lucernæ, mergulus, ſcirpus laneus lychni.

Iemoen. j, limoen.

Iempe. *ſland* j. wzempe. Deprauatio oris.

Iemte/ laemte. Vitium, defectus, mutilatio.

Iemte/ laemte der ledē. Debilitas membrorum, morbus articularis.

Iemtigh. Mutilus, mutilatus.

Iende. Lumbus. *ger. lende: ang. loyne.*

Ienden-bzeuckigh. Elumbis, elumbus, delumbis.

Ienden-darm. Inteſtinum ilium.

Ienden-loos. Delumbis.

Ienden-pijne. j. ſpit. Lumbago.

Ienden-wortel. Hippolapathū, rumex.

Iendenier. Lumbare, periſoma.

Iene/ lepne. Fulcrum, fulcimentum, ſuſtentaculum, podium, lorica, ſepimentum.

Ienen lepnen. Reclinare, inniti, ſubniti niti, incumbere, adniti. *ang. leane.*

Iene-ſtoel/ len-ſtoel. Solium, ſella reclinatoria, hemicyclus.

Ienghe. j, linghe. piſcis genus.

Ienghde/ langhend. Longitudo, altitudo, proceritas: & Spatium, interuallum.

Ienghde des lichaems. Statura, modus corporis.

Ienghen/ langh maec'ten. Prolongare, producere, protrahere

Iengh/ kens. *ſland.* j. alle:ighſ kens.

Ienſſen/ lentſen. *vetus.* Soluere.

Iente. Ver: annus renaſcens: tempus vernum, quo acris hyems ſolutur, ma e nauiganribus aperitur, hybernumque cælū mollitur, *&c. Solutur acris hyems grata vice veris, &c. Eadem ratione qua* Aprilis *ab* aperiēdo *dicitur Ouid. Nam quia Ver aperit tunc omnia, denſaque cedit Frigora aſperitas, fœtaque terra patet: Aprilem memorant ab aperto tempore dictum. ger. lenitz: ſax. lenitz.*

Iente-maend/ lentſ-maend. *ſax. ficamb.* Martius. *q.d.* menſis vernus.

Ienten-bel. Anguina vernatio: ſenectus anguium: exuuium ſerpentis: *pellis quam ſerpens verno tempore exuit.*

Ienteren. Lentè & ignauè agere: cunctari. *gal. lanterner.*

Ienterer. Lētus, tardus, ignauus: cunctator, cunctabundus. *gal. lanterneur.*

Ients lijns. *vetus.* Lentus, laxus.

Ientſen/ lenſſen. Soluere.

Iepel. Cochlear, cochleare, cochleariū.

Iepel-krupd/ lepel-bladeren. *hol.* Cochlearia: britannica: *herba cuius extremitates in oblongu folia nigriſque in cochlearij formam rotundatur. Adr Iun.*

Iepel-ſpijſe. Ius eſculentum, quod cochlearı hauſtum editur.

Iepel-ſtuck. Genus bombardæ.

Iepeler/ lepel-gans. Pelicanus, platea: auis quæ roſtro cochlearis figuram præfert.

Iepijn. *ſland.* j. lampet.

Ieppe *ſland.* j. lippe. Labium, labrum.

Iepſen. Lallare, lac ſiue alium humorem ſugere: & Pitiſſare, delibare, ſummis labris deguſtare vinum aut alium liquorem.

Ierck. j. leeu-werck. Alauda.

Iercken-boom. Larix. *germ. lerchen, lerchen-baum: ital. larice: hiſp. larice: angl. larchetree.*

Ierue. j. larue.

Ieſen. Legere.

leſen oft leeren int openbaer. Profiteri.
leſen plucken. Legere, colligere, carpere, demetere.
leſe-baencke. Pulpitum.
leſer. Lector. & Profeſſor.
leſer/plucker Legulus.
Leſſchen. Extinguere, reſtinguere, coercere ignes, flammam compeſcere.
leſſchen den dorſt. Sitim leuare, pellere, propellere, reſtringere, ſedare, reprimere, releuare.
leſch-troch/ ſmed-back. Lacus: alueus in quo faber ferrum candens aqua reſtinguit.
leſch-water. Aqua ferraria: aqua qua candens ferrum extinguitur.
Leſſe j. letſe/litſe. Laqueolus.
Leſſe. Lectio, lectio litterarum: & Doctrina, præceptum, admonitio.
leſſenaer. Pulpitum: & Pluteus.
Leſte. j. laetſte/ letſte. Vltimus.
Let lit. j. led lid. Articulus, internodiũ.
Letſe. j litſe. Nexus, laqueus, laqueolus.
Letſe/laetſe. j. letſte. Vinum profectitium.
Letſel. Impedimentum, nocumentum, damnum, vitium.
Letſoen/litſoen. Merx corrupta, vitioſa.
Letſte/laetſte/ leſte. Vltimus, poſtremus, nouiſſimus, extremus. λείσθω. *ger. letſt: ang laſt.* Tẽ letſtẽ/ten wterſten. Ad extremum, ad vltimum, denique, poſtremò, tandem, ad ſummam, in ſumma.
leſt-leden. Nuper.
leſt-mael. Nuper, nuperrimè, proximè, nouiſſimè, poſtremùm.
leſt-werf. Poſtremò, vltima vice.
letſte/letſe, Vinum profectitium, cœna profectitia.
letſte oft letſe gheuen / dop be-ſetten. Propter viam condicere cœnam, dare cœnam profectitiam, elargiri vinum profectitium.
letſtent/laetſtent. Nuper.
Lettel. *ſtand* j. luttel. Parum.
Lette. *veins*, Impedimentum, occupatio, tricæ: *ang let, lette.*
letten. Nocere, offendere, aduerſari, impedire obeſſe, remorari. *ang. let.*
letten. Morari, manere.
letten op eenighe ſaecke. Vacare alicui rei, intentum eſſe alicui rei: intendere animũ re aliqua, vel in rem aliquam: curare, morari rem aliquam.
let-werck. Impedimentum.
Lettere. Litera, elementum, gramma, character. *gall. lettre: ital. lettera: hiſp. letra: ang. lettre.*
letter-konſte. Grammatica.
letter-meeſter. Literator.
letter-wijs. Peritus literarum ſimplicium ſine primorum elementorum.
letter-wijſe. Secundùm literam. *vulgò* literaliter.
Leucke/loke. Sepimentum: virgulta quibus ſepes aut parietes cõficiuntur: *à verbo* lucken. i. claudere.
leucke. *ſtand.* Pergula.
Leue. *ſax. friſ.* liefde. Amor.
leuen. *ſax. friſ.* j. lieuen. Amare.
Leuen. Viuere, peruiuere, ætatem agere ſiue degere, auras vitales carpere: vitam agere, agitare, degere, ducere, colere: animam trahere: eſſe in vita, inter homines agere: ducere ſpiritum, ſpirare, vita frui: agere, ducere, traducere æuũ. *ger. leben, laeben: ang. liue.* Het leuen. Vita, anima, lux, ætas.
leuen. Viuere, lætam ſiue voluptariam vitam agere. int leuen ſitten. In proſtibulo agere. *vide* ſitten.
leuen by melck ende bloed. Victitare lacte & carne.
leuen dagh/leef-dagh. Ætas, tempus humanæ vitæ.
leuen-bloeme. Amaranthus, amaranthus immortalis.
leuen-loos. j. lijf-loos. Inanimis.
leuende. Viuus, viuens.
leuende kole. Pruna ardens & viua.
leuende water/ fonteyn-water. Aqua viua.
leuende water. j. brandẽde wijn. Aqua ardens: *vulgò* aqua vitæ.
leuendigh leuendlick. Viuus, viuens, animatus, viuidus, vegetus, viuax.
leuendighe oft leuende ſtad. Ciuitas populoſa
leuendighe verwe. Color floridus, vegetus, viuidus.
leuendigheyd. Viuacitas, vigor naturalis.
leuinghe. Victus.
Leuer. Iecur, hepar. *dicitur à* leuen. *Iecur enim excitat vitæ fomenta, eſtq; præ-*

puum vitæ membrum, sicut & cor. germ. leber: angl liuer.

leuer-ader. Iecoraria vena, hepatica, axillaris.

leuer-kruyd. Lichen, hepatica: agrimonia, eupatorium, concordia, marmorella, hepatorium: herba iecoris obstructiones expurgans.

leuer-linck. j. leuer-worst. Tomaculum

leuer-smout. Aruina siue pinguis liquor ex iecore piscium, præcipuè cetorum.

leuer-suchte. Hepatarius morbus.

leuer-suchtigh. Hepaticus, iecinorosus, iecorosus.

leuer-verwe. j. tanneyt.

leuer-worst/ leuer-linck. Tomaculum: farcimen ex iecore porcino minutatim cõciso, ouis, pipere, zingibere, *&c.*

Leuereye. j. liuereye.

Léueren. Tradere, in potestatem dare suppeditare, præbere.

leuer baer goed. Merces aut fruges probæ, quæ in solutionem dari & accipi possunt.

leueringhe. Traditio.

Leuesche/ liuesche. *fland.* Ligusticum, lybisticum.

Leure. j. lore.

Leusigh/ losigh. Remissus, ignauus, segnis, flaccidus, languidus, veternosus. *sax.* loesigh.

Leuteren. j. loteren. Morari.

Libaerd/ liebaerd. j. luypaerd.

Libbe. j. lebbe. Coagulum.

Librije. Libraria, bibliotheca.

Licentiaet in de rechten. Prolyta. *vulgò* licentiatus: *à licentia siue libertate docendi.*

Lichaem. Corpus. *Germani quidam superiores perfectiùs* leychnam *dicunt: à* leych/ *quod nos vocamus* lijck. i. cadauer, funus: *qua etiam ratione Græcis σῶμα, velut σῆμα, quasi animæ sepulchrum, dicitur. Adrian. Iunius, Lud. Viues, ex Platone.*

lichaem. *vetus.* Aluus. **Licht lichaem:** Cita aluus. **rood lichaem.** Dysenteria.

lichaemken. Corpusculum.

lichaemelick. Corporalis, corporeus. *&* Corpore. *vulgò* Corporaliter.

Licht lucht. Lux, lucis: lychnus, lumen, luminare, lucerna. *germ. liocht: sax. licht: ang. lighte.*

licht/ wt-sicht. Lumen, prospectus. **Licht be-nemen.** Officere luminibus, obstruere luminibus.

licht. Lucidus, luminosus, clarus.

lichtachtich. Sublucidus, subillustris, sublustris.

lichten/ luchten. Lucere, luminare, illuminare, lumen præbere.

lichter/ luchter. *ger. sax sicamb.* Candelabrum.

licht-baer Luculentus.

licht-blauw. Color Venetus, cymatilis, thalassicus.

licht-dragher. Lychnuchus.

licht-misse. Purificatio, lustratio, lychnocaia: festus dies quo lumina præter solitum crebriora accendi & consecrari solent. *q d.* festum luminum.

licht-mugghe. j. nacht-mugghe. Cicindela, lampyris, nitedula. *q.d.* musca lucens.

licht-rood/ blijd-rood. Flammeus.

licht schutsel. Vmbraculum.

licht-stock. *vetus.* Candelabrum.

licht-mugge. j. keers-vliege. Hepialus.

licht-schere j. snutter. Emunctorium.

licht-vat lucht-vat. Lampas, lucerna.

licht-vlieghe keers vlieghe. Hepialus.

licht-worm. j. licht mugghe.

Licht/ leycht. Leuis, facilis. *germ. leicht: ang. light.*

licht/ locht. Velox, pernix, ocyor.

licht gheld. Pecunia iniqui ponderis.

licht/ lichtelick. Leuiter, facilè.

licht/ viel-licht. Fortè, forsitan, casu.

licht-ghe-laeden. Homo leuis.

licht krieghs-man. Miles leuis armaturæ, expeditus, ferentarius, veles.

licht peerd-ruyter. Eques ferentarius, leuis armaturæ.

licht schip/ lichte schuyte. Nauis actuaria, leuis & agilis.

lichte meulen. Mola actuaria, facilis ad circumagendum.

lichte vrouwe. Meretrix. *q.d.* leuis mulier.

lichten. Tollere, asportare.

licht-aersken. *sicamb.* Culullus.

licht-boot/ schip boot. *sax* Epholcium, scapha leuis nauem sequens.

licht ghelooucnde. Credulus, facilè credens: temerarius.

licht-hert/ licht-hertich. Alacris animo.

licht-

licht hooſd/ licht-hooſ-digh. Homo leuis, inconſtans.
licht-roerigh Agilis.
licht-ſchip. j. lichter. Scapha.
licht ſinnigh / locht-ſinnigh. Alacris animo, vigens animo, erectus & ſublimis animo, hilaris, lætus: & Leuis, inconſtans.
licht-ſinnighheyd. Alacritas animi, hilaritas, vigor animi: & Inconſtantia.
licht-ſinnighlick. Alacriter: & Inconſtanter.
licht-vaerdigh. Leuis, inconſtans, ventoſus, mobilis, temerarius, vanus, nugalis, nugatorius, vilis.
licht-vaerdigh kriegh ſ-man. Veles, miles leuis armaturæ.
licht-vaerdigh int ghelooven. Credulus.
licht-vaerdighheyd. Leuitas, inconſtantia, inſtabilitas, vanitas, temeritas.
licht-vaerdighlick. Leuiter, inconſtanter, temerè, nugatoriè, vanè.
licht-voet. Leuipes, aëripes, pedibus celer, petauriſta. & *metaph.* Inconſtans, inſtabilis.
lichte/lichte leuer/longer/looſe. Pulmo q.d. leue iecur. *ital. liuiano: ang. lighte.*
lichte halſ-band. Helcium: collare bajulorum aut vectorum, quo onera leuiùs ferunt & ſubuectant. *vulgò* leuatorium.
lichtachtigh Leuiculus.
lichtelick. Leuiter, facilè, agiliter, paruo negotio, ſine difficultate, citra laborem.
lichten / op lichten. Leuare, alleuare, colleuare, ſubleuare. *germ. leichteren: ang. lifte, lighte.*
lichten op-lichten het gheld. Sumere, accipere, cogere nummos.
lichten Tollere, aſportare.
lichten het kriegh ſ-volck. j. aen-nemẽ. Colligere militem.
lichten. j. af ſlaen. Laxare.
lichter/boot. Scapha, nauicula quæ onerariis nauibus ſubſeruit, eaſque exonerat.
lichter. *ſicamb. holl. ſland.* j. baere/dood-baere. Sandapila, capulum, feretrum: inſtrumentum quo mortuus leuatur & effertur.
lichteren het dood lichaem. Capulo leuare cadauer, feretro efferre.
lichtigheyd. Leuitas.
Lick/lick-dozen/ licht-teecken. j. lijck/ lijck-dozen lijck-teecken.
Lick. *vetus.* Aequus, planus.
Licken. j. ghelicken. Nitere, &c.
Licken. j lecken/lacken.
Lickoriſſe. j. lackeriſſe. Glycyrrhiza.
Lickter. j. littier.
Lid/led. Membrum, artus: & Articulus, commiſſura, cõpago, iunctura, nodus.
lid-gras. Gramen canarium, agroſtis.
lid-loon. *ger. ſicamb.* Merces, pretium manuarium.
lid-loos. Lacer, lacerus, mutilatus.
lid-maete. Statura, ſtatus, figura membrorum: qualitas & forma corporis.
lid-maeten. Membra, ſocia membra, artuum conformatio: Artus, compages & nodi corporis, internodia, articuli.
lid-ſeeuer j. lid-water. Ichor, oris.
lid-teecken. j. lijck-teecken. Veſtigium, cicatrix.
lid-water/lid-ſeeuer. Ichor, oris: ſerum ſanguinis, aquoſus humor membrorum ſerum neruorum: humor ex neruoſis articulorum partibus læſis emanans.
Liebaerd. *ſlan.* j. luppaerd. Leopardus.
Liecht. j. licht.
Lied. Cantio, cantilena, canticum, carmen. Liedeken. Cantiuncula.
Lieden/luden/lupden. Homines. Wij-lieden. Nos, nos homines. Ghij-lieden. Vos.
Lief. Carus, amicus, dilectus: & Gratus. *φιλος, tranſpoſitis tribus primis litteris. ger. lieb: ſax. leef.*
lief ende weerd. Carus, gratus & pretioſus.
lief. j. lijf. Corpus.
lief lief ken. Amaſius, amaſia: & deſiderium, res amata.
lief doen. Gratum facere.
lief-ghe-tal lief-ghe-tael lief-ghe-talligh. Acceptus, gratus, amabilis, peramabilis: comis, gratioſus, gratia valens, gratia pollens.
lief hebben. Amare, diligere, amplecti: amore complecti, amore proſequi.
lief-hebber. Amator, amans, fautor, ſtudioſus. lief-hebber der konſten. Philomuſus, philologus: qui artis amore tenetur, diſcendique ſtudio flagrat.

lief-

lief-koeck/lijf-koeck. *ſland. holl. zeland.* Libum, placenta mellita, dulciarium, panis dulciarius, naſtus panis, muſtaceum.

lief-koeck-backer. Naſtocopus, dulciarius, piſtor dulciarius.

lief-kooſen. j. kooſen Blandiri.

lief-kooſer. Blandiloquus.

lief-laf. Palpum, blandiloquentia, blanditiæ.

lief laffen. Blandiri, adulari: ad gratiam loqui, ad voluntatem loqui: obtrudere palpum.

lief-laffer. Palpator, blandiloquus, adulator.

lief-ooghen. Venuſtis aſpicere oœllis.

lief-ſchjap. *vetus. ſland.* Amor: amatio, *Plaut.*

lief talligh. j. lief-ghe-tal.

liefde. Amor, dilectio, charitas. *ger. liebe: ang. loue.*

liefken. Amicus, amica. **Mijn lief kien.** Meum corculum, mea animula.

lief kens kruyd / lief kens dranck. Philtrum, virus amatorium, poculum amatorium.

lieflick. Amabilis, ſuauis, blandus, dulcis, bellus, lepidus, feſtiuus, venuſtus. **Lieflick van ſmaeck.** Grati ſaporis. **Lieflicken wijn.** Vinum lene, molle.

lieflick ſweren. j. lijflijck.

lieflickheyd. Amabilitas, ſuauitas, lepor, lepos, feſtiuitas, venuſtas, amœnitas, gratia.

lieflicken. Amabiliter, amanter, ſuauiter, blandè, dulciter, lepidè, feſtiuè, venuſtè.

liefſte. Cariſſimus, percarus.

liefte/be-liefte. Placitum.

Lieghen. Differre, diſtare, diſcrepare, diffidere. **Het lieght oft ver-ſchilt veel.** Multum differt, multum intereſt, multum diſcrepat. **Lieghen/ ligghen oft letten aen iemanden.** Per aliquē ſtare quo minùs, *&c.* impediri, obſtari, prohiberi, *&c.* **Het lieght oft ligght aen d'dat.** *&c.* Per te ſtat, in te eſt mora quo minùs hæc fiant, *&c.*

Lieghen. Mentiri, dicere mendacium, dicere falſum, mentiri, ſycophantari.

liegien ende be-driegen. Aeruſcare.

liegher. Mendax, mendaciloquus,

liegher ende be-driegher. Aeruſcator.

Lielercie. *vet. ſland* j. munte. Mentha.

Liere. *ſland* Scamnum præ foribus: ſedile veſtibuli.

Liere. Lyra, inſtrumentum muſicum. *germ. leyre gal. lire: ital. lira: ang. lyr.*

lieret/lieren-ſpeler. Lyricus, lyricen.

Liere. *vetus. ſland.* j. wanghe. Gena, mala, maxilla.

liere pijpe. Epomis. *vulgò* liripipium.

liere-lauw. Tepidulus.

liere-lauwen den dranck. Tepidulam ſiue ſubtepidam reddere potionem, egelidare.

Lieſche. *ger. ficamb. holland ſland.* Inguen. & Membrana.

Lieſe/lijſt. Diaphragma, diſceptum, ſeptum tranſuerſum: & Adeps, abdomen, membrana pinguis ex ventre porcorū.

lieſe. Membrana, ſiue pellis interior tenuis.

lieſken. Membranula, pellicula interior.

lieſen. *vet.* j. ver-lieſen. Perdere, amittere. *ang. leeſe, looſe.*

Lieſten j. lepſten/ leeſten.

Lieuen. *vetus.* Diligere, amare. *φιλεω, litterâ tribus prioribus tranſpoſitâ.*

lieuer. Charior, amantior, potior: & Potiùs, libentiùs. **Lieuer hebben.** Malle, potiùs velle.

lieuer. Amabo, ſodes, obſecro. *blandientis particula.*

Ligghen. Iacêre, cubare, recubare, recūbere, decumbere. *ger. ligen: ang lie, lye.*

ligghen/ ghe-ligghen zijn. Iacere, ſitum eſſe.

ligghen/ lieghen. Attinere intereſſe. **Wat light oft lieght v daer aen?** Quid ad te attinet: quid tua intereſt: quid tua id refert? **Waer light veel aen.** Magni intereſt, magni refert, magni eſt momenti.

ligghen. Manere.

ligghen ter her-berghen. Hoſpitari in caupona.

ligghen te velde. In caſtris agere, ſub pellibus eſſe.

ligghen in garniſoen. Preſidium agere.

ligghen ter ſcholē. Studere, litteris operam dare in celebri academia.

ligghende. Iacens, ſitus

ligghende goed. Prædium, fundus, res ſtabiles, res ſoli, res immobiles.

ligghende geld. Otioſa pecunia, vacua, pecunia ſterilis, quæ vſuras non parit, neque

neque occupatur aut exercetur, sed in arca otiosa iacet.

ligh-stede. Cubile, stratum.

liggher/legher. nest der dieren. Lustrū, cubile ferarum.

liggher. Hospes assiduus, diuersor ad tempus commorans.

liggher. Liber qui in vsum seruatur.

Lijbaerd. j. liebaerd. Panthera.

Lijck. j ghelijck. Similis, instar. *germ. gleych: ang like.*

lijcken. j. ghe-lijcken. Similem esse.

lijcker-wijs. j. ghe-lijcker-wijs. Similiter.

lijck-dozen. *sax. fris. holl. sicamb.* j. ertter-ooghe. Clauus. *quòd instar spinæ pungat.*

lijck-klauwe. Vnguium vestigium, signum vnguium: & Vibex.

lijck-stede. *sicamb.* j lijck-teecken.

lijck-teecken lick-teecken. Signum, indicium, argumentum, vestigium.

lijck-teecken/wond-teecken. Cicatrix, vulneris persanati signum in corpore hærens.

lijcke veel. j. ge-lijcke veel. Aequè multū

lijcke wel. j. ghe-lijcke wel. Aequè benè.

lijcken j. ghe-lijcken. Assimilare.

lijckseme. *vetus. sland* j. lijck-teecken. Cicatrix.

Lijck. Funus, cadauer hominis, corpus cassum anima.

lijck. Funus, pompa funebris, exequiæ. Met den lijcke gaen. Deducere funus, sequi funus, comitari exsequias.

lijck-draghet/lijck-be-grauer. Vespillo, sandapilarius.

lijck-feeste. Epulum funebre.

lijck-kleed. Perale amiculum, vestis feralis.

lijck-huplster. Præfica.

lijck-huys. Domus funesta, funerea.

lijck koon. j rouw-koop.

lijck-lac: k:. j. laecte. Sanguisuga.

lijck-meester rouw-steller Designator, arbiter funeris: qui constituendæ lugubri pompæ præit.

lijck-rouwe. Funus.

lijcken. Funerare, condere funus, curare funus, curare corpus mortuum.

Lijd/lijde. Transitus, meatus. & Via, actus.

lijd lijde-lijd-wegh. Via 16. pedes lata.

lijde/lije. Latus navis depressum: *quod à velo & vento deprimitur: vbi velum pendet, quodque ventum fert & patitur: oppositum parti quæ* hoogh-boord *dicitur.*

lijden. Labi, præterlabi, præterire, trāsire.

lijd-den-tijd. Homo ignauus, otiosus, tempus transigēns ignauè

Lijden. Pati, ferre, tolerare, perferre, sufferre, sustinere, perpeti, luere. & Facilè & æquo animo carere, & Contentum esse. Hy lijdt hem met luttel. Contentus est paruo.

lijden/be-lijden. Fateri, confiteri

lijdende. Tolerans, patiens, perpetiens.

lijdsaem/lijdsaemugh. Patiens, tolerās.

lijdsaemheyd. Patientia, tolerantia.

lijdsaemlick. Patienter, toleranter, tolerabiliter.

lijdelick. Tolerabilis. & Toleranter, tolerabiliter.

lijdigh. Tolerabilis.

lijdigh groot. Satis grandis.

Lijf. *vetus.* j. lief. Carus, amicus.

Lijf. Corpus: & Anima, vita. *germ. leyb. ang life. dicitur autem* lijf *siue* lief. *quòd vitam, carnem & corpus suum quisque maximè amet & diligentissimè curet, nutriat & foueat.*

lijf. Truncus corporis.

lijf ende goed. Vita & fortunæ: caput & fortunæ. lijf ende goed verbindē. Corpus & pignora nexili pacto obstringere: possessorem possessionesque obligare: hominem pignoraque obstringere: capite & fortunis cauere: nexu corporis & fortunarum sese alligare.

lijf. j. lijf ken. Subucula.

lijf. Vterus. & Venter.

lijf-eynde. j. aers darm. Anus, sedes.

lijf-dinghe/lijf-ghe-dinghe. *germ. sax. sicamb.* j. lijf-toght.

lijf-eyghen. Seruus.

lijf-eyghen-schap. Seruitus.

lijf-eyghen huys-kind. Verna.

lijf-hacht. j. lijf-verbindinghe. Nexus.

lijf-knaep/lijf-trauwant. Satelles, somatophylax, stipator.

lijf-knecht. Satelles: stipator corporis, *Cicero.*

lijf-koeck. j. lief-koeck.

lijf-koop/lief-koop. Epulum emptionis

nis cauſa, emptio genialis, comeſſatio emptionis ergo, arra epularis.

Iyf-koſt. Victus, alimentum, penus.

Iyf-lenghde. Statura, corporis modus.

Iyf-loos / Iyue-loos. Incorporeus, incorporalis, ſolutus corpore, expers corporis, exutus corpore, defunctus, mortuus: exanimis, inanimis.

Iyf-moeder. Vterus, matrix.

Iyf-neeringhe. Victus, alimentum, annona.

Iyf-pacht. Penſio.

Iyf-pels. Rheno.

Iyf-reute. Reditus temporalis, reditus ad vitam.

Iyf-rock. Tunica pectoralis, ſaga. *Cato.*

Iyf-rockſken / wullen hemde / hemdrockſken. Subucula, interula lanea.

Iyf-ſtraffe. Pœna corporis, pœna capitalis, ſanctio capitalis, corporea punitio; ſupremum, extremum, ſummum capitale ſupplicium, mortis ſuppliciũ.

Iyf-toght. Victus, annona, penus, penu, commeatus: & Vſusfructus: & Reditus ad vitam, reditus temporales, vitæ prouiſio. & Donatio propter nuptias. Dos: bona dotalia: vſusfructus dotalitius.

Iyf-trauwant. j. **Iyf-knecht.**

Iyf-ver-bindinge / Iyf-ver-pandinghe. Nexus, obligatio ciuilis, qua corpus vt pignus afficitur.

Iyf-verwe. Color ruſſus, ruſſeus: color ex albo purpuraſcens, roſeus, color candidus rubore permiſtus, purpureus dilutus, color in niueo corpore purpureus. *vulgò* incarnatus, *ſiue* carneus.

Iyf-voedſel. Alimentum, alimonia.

Iyf-vry. Liber, non ſeruus.

Iyf-vryheyd. Libertas.

Iyf-wacht / Iyf-wachter. Stipator, ſomatophylax.

Iyf-wapen. Armatura, lorica, thorax.

Iyffigh / *vetus* j. **Iyuigh.** Corporeus.

Iyflick. Corporeus, corporatus, corporalis.

Iyf lick vroeder. Frater germanus.

Iyflicke ſuſter. Soror germana.

Iyflick ſweren. Iurare perſonaliter, propria fide iurare: realiter vel effectualiter & debita forma iurare. *vulgò* corporaliter iurare.

Iyflick bewyſen. Re ipſa probare, manifeſtè oſtendere.

Iyfken. Corpuſculum: & Subucula: & Exomis.

Iyjm. Viſcus, viſcum, gluten, glutinum, colla. *ger. leym: ang. autem lyme* viſcus, calx, bitumen *dicitur.* **Iyden Iyjm.** Bitumen; limus vel terra tenax ac lenta, pici perſimilis.

Iyjm. *vetus* j. **ſlyjm.** Limus, argilla.

Iyjn-roede / Iyjm-ſtock. Calamus: virga aucupis viſcata.

Iyjn-ſtock. j. **Iyjm-roede.** Calamus.

Iyjnen. Glutinare, agglutinare, glutino ſarcire, coagmentare.

Iyjmachtigh / Iyjmigh. Glutinoſus, viſcoſus.

Iyn / vlas. Linum. *ger leyn: gal. lin: ital. lino: hiſp. lino: ang. linnen.*

Iyn-laecken. j. **ſlaep laecken.** Thoral, lecticaria ſindon.

Iyn olie. j. **Iyn-ſaed-olie.**

Iyn-ſaed. Lini ſemen.

Iyn-ſaed-olie / Iyn-olie. Oleum lineum, ex ſemine lini.

Iyn-ſaed koeck. Libum ex preſſo lini ſemine.

Iyn-vincke. Auis linaria: auis lini ſeminibus potiſſimùm veſcens.

Iyn-waed. Linteum, carbaſus, tela, pannus linteus. **fijn Iyn-waet.** Sindon.

Iyn-waedten / Iynen. Lineus.

Iyn-waedtier. Linearius negotiator.

Iyn-wandt. *vetus. friſ. ſax.* j. **Iyn waet.**

Iynen. Linteus, lineus. **Iynen kleed.** Lintea veſtis, linea veſtis.

Iynen-weuer. Linteo, linteorum textor.

Iynckſe / linckſe / Iynckſeme. *ſlãd.* j. **Iyncke.** Vibex.

Iynd / lindt. Faſcia.

Iyne / Iynie / linie. Linea, filum, regula, norma. & Funis. *ger. linie: gal. ligne: ital lnie: hiſp. linie: ang. line.*

Iyne. Linum, linum tortum, funis nauticus.

Iyne / linte. Helcium: funis quo nauis trahitur aut ducitur.

Iyne-vaeper. *holl. vetus.* j. **ſeel-vaeper.** Reſtio.

Iyne-mengher. *vetus.* Linearius.

Iynael / linael. Regula, amuſſis.

Iynghen. *ſland.* j. **lenghen.** Elongare.

Iynich. Viburnum: clematidis herbæ ſpecies.

species, vitis nigra. *germ. nielen, per metathesim.*

Lijns lins. *ger. sax. sicamb.* Lentus, mitis, lenis, placidus, submissus.

lijnse/ lijse/ lijsachtigh. Lentus, lenis, ignauus homo.

lijnsachtigh int gaen. Tardigradus.

lijnsachtigh int spreken. Tardiloquus.

lijnselick/ lijselick. Lentè, sensim, submissè, leniter, dulciter.

lijnselick spreken. Submissa voce loqui, loqui submissè, voce suppressa dicere: & Lentè loqui.

Lijpaerd. j. **luppaerd.**

Lijse. j. **lijns.** Lentus.

Lijse/lijs. *fland.* Scamnum.

lijs-bedde. j. **ros-baer.** Lectica.

lijs-koetse. *fland.* j. **spenne-koetse.** Scamnum cubiculare

Lijst. Limbus, fimbria, ora, extremitas, labrum, margo. *gal. lisiere: ital. lista: ang. liste.*

lijst. Linea, meta, γραμμὴ. *vulgò* lista: *ital. lista.*

lijst aen den rock. Lacinia, sinus, ora vestis.

lijst aen het berder-werck. Subscus.

lijst/lijste. Catalogus, scheda.

lijst. *ger* j. **liese.** Diaphragma, septum transuersum. *vulgò* cinctum.

lijst be-hanghsel. Pannus pensilis, vitta lugubris. *gal. liste.*

lijst van het tafereel. Pluteus, marginata tabula.

lijst-breuckigh. j. **lenden-breuckigh.**

lijsten. Circumducere orâ vel lymbo, determinare.

lijsten/leesten. Perficere, præstare, facere.

Lijster lijster voghel. Turdus.

Lijster. j. **luster.** Splendor.

Lijue. j. **lijf.** Corpus.

lijue-loos. j. **lijf-loos.**

lijuen. Corporare.

lijuigh. Corporeus, corporatus: & Corpulentus: & Viui dus, vegetus, viuax, viuens.

Lille-beenen. Palpitare pedibus: motare pedes: gesticulari pedibus.

Limoen. Malum Hesperium, Medicum, Assyrium, citreum. *vulgò* limonium. *ger. limon: gal. limon: ital. limone: hisp. limonza ang lemon.*

Limogie. *flan.* Phasianus, Phasiaca auis.

Linck. *germ sax. sicamb. holl.* j. **slinck.** Læuus, sinister.

Lincke. Vibex, signum verberis: Fissura, sectura, incisura.

Linckse. *fland.* j. **lincke.**

Lincks-dier/linct-worm. Lynx.

Lind/lint. Fascia.

Lind. *germ. sax. sicamb.* Lenis, mollis.

linde/linden-boom. Tilia, philyra: *arbor à mollicie materiæ teutonicè vocata: vnde & Ouidio tiliæ molles dicuntur.*

lind-draeper. Restio tiliarum.

linderen. *vet.* Lenire, mitigare.

Lind-worm. Iaculus, crocodilus Niliacus, suchus: vermis Niloticus, animal Niliaccolis præcipuè cognitum. *Abr. Ortelius* **lin-worm.** *quasi* **nil-worm/** *per metathesin, à Nilo Aegypti flumine dici conijcit.*

Line. j. **lijne.** Linum, linum tortum. *Ouid.* funis nauticus.

Linghe/lenghe. Piscis ex asellorum genere.

Linghene. *vetus. fland.* Limus.

Linghen *vetus fland.* j. **verlanghen.**

linghenisse/ langhenisse. *fland.* j. **verlanghenisse.**

Linie. j. **lijne.** Linea.

liniael. Regula, amussis.

Lins. *vet.* j. **lijns.** Lentus, lenis.

Linse/vitse. Lens, lenticula. *germ. linsen gal. lentille: ital. lente: hisp. lenteia: ang. lentylle.*

Lint/ lintken. Fascia, funiculus, tænia, vitta, fasciola.

Lip. *sax.* j. **lebbe.** Coagulum.

Lippe. Labium, labrum *ger. lefizen: gal. lippe: ang. lippe.*

lippeken. Labellum.

lippen-hol. Nympha. cauum inferioris labri.

lippen-vorken. Lacuna, philtrum: cauum in labro superiore sub naribus.

lipachtigh. Labio, labiosus.

Lisch. Iris, radix Illyrica.

lisch. j. **schelp.** Carex.

lisch-bloeme Flos iridis. *vulgò* lilium cæruleum.

lisch-dodde. j. **dodde.** Typha.

lisch-zee. j. **roode zee.** *q.d* mare arundinosum siue carectosum.

Lispen/ lispelen. Balbutire, titubare. *ang. lispe.*

lis-

lispende tonghe. γλῶσσα λίσπα i. lingua lubrica & suauiter balbutiens.
lispeler. Blæsus, titubator.
List. j. lijst. Ora.
List liste. j. lijste. Catalogus, &c.
List. Dolus, astu, astutia, fraus, solertia.
listigh. Dolosus, astutus, fraudulentus, vafer, versutus, solers.
listigheyd. j. list. Dolus, ars, fraus.
listighlick. Dolosè, astutè, callidè, vafrè, subdolè, versutè, solerter.
Lit. j. led. Membrum.
Litier. gal. j ros-baer. Lectica, vehiculum cameratum. gal. lictiere ang litter.
litier der beesten. Stramen, substramen, stratum, cubile. gal. lictiere.
litier-boom. Longurius stabuli, vacerra.
Litse letse. j. lace. Laqueus, laqueolus, nexus, vinculum, ansula.
Litsoen. j. letsoen.
Littel. j. luttel. Modicus.
Liuesche. j. leuesche.
Liurepe. Insigne gestamen, nota centurialis, cohortalis: vestis discolor, vulgò liurea. gal. liuree. ang. liueraye.

L O

Lobbe. Lobus, λοβος. fibra. vulgò patagium: ornamenti genus crispum & sinuatũ, in extremitate colli aut brachij.
lobbe lobbeken. Canis villosus.
Loch/lock. ger. sax. sicam. j gat.
loch-duyue. j. hol-duyue. Columba cauernalis.
Lochene. fris. Flamma, flammula.
Lochs. Lynx, lupus ceruarius.
Locht licht. Leuis.
Locht/lucht. Aër, æther, cælum, inane, aura, spiritus: dicitur locht a leuitate & lumine: quòd simul leuitatem & lumen rebus præbeat. Simili ratione æther quoque dicitur, ἀπὸ τοῦ αἰθεῖν: quòd cursibus rapidissimis rotetur.
locht gheuen den wijne oft biere. Ventilare vinum vel cereuisiam: relinquere quà interspiret vinũ aut cereuisia: quòd fit cùm difficulter exit è dolio. vulgò dare aërem siue ventum.
locht lochtigh. Aërius, luculẽtus, lucid⁹.
locht oft lochtigh huys. Domus luminosa, clara, aperta, luculenta.
locht/lochtigh/snel. Aëripes, celer, pernix, velox, leuis, mobilis, rapid⁹, agilis.
locht van geeste. Animosus, alacer, lætus
locht oft luft. Sinister, læuus. ang. left.
locht-hof. Hortus pensilis.
locht-sinnigh. j. licht-sinnigh.
locht-voet. j. licht voet. Aëripes.
locht-voghel. Auis paradisea: auis aëria, nubiuaga, auriuaga: auis in sublimi aëre habitans, & rore cæli viuens. q.d. auis aëris.
locht-ader. j. gheest-ader. Arteria.
locht-gat. Spiraculum, spiramen, spiramentum, lumen: apertura qua cælum videtur & aër excipitur.
lochtigh j. locht. Aërius. &c.
lochtigheyd. Leuitas, celeritas, alacritas.
lochtighlick. Leuiter, celeriter, alacriter, cursim.
lochtinck. fland. j. hof. Hortus.
lochtinck-man. fland. Hortulanus.
Lochten/luchten. j. ghe-luchten. Aspicere.
Lock. sax. j. loch. Foramen.
Locke/vlocke. Floccus, tomentum, villus, cirrus ang. locke.
lockaerd. Villosus.
lockachtigh. Villosus.
Locken aen-locken. Allicere, allectare, illicere, pellicere, inuitare, attrahere.
locken fland. j. suyghen Sugere, succum labris elicere. q.d. allicere: unde & lac quidam Latinè dici putant.
lock-aes. Esca.
lock-aesen. Inescare.
lock-duyue. Columba allectatrix, allectrix, illex, paleutria.
lock-ghifte. Donum hamatum, munus viscatum: quod ita datur vt alia alliciat: donum quo maius attrahitur quàm quod datur.
lock-meese. Allector parus: quo auceps alios allicit.
lock-reden. Illex sermo, simulata verba.
lock voghel. Auis illex, allectrix, allectatrix: qua sui generis aues in rete pelliciuntur.
locke. j. laecke. fland. Sanguisuga.
locker. Allector, allectator.
lockende/lockachtigh. Illex, pellax, inuitabilis.
lockinghe. Illectamentum, illectus, illecebra, inuitamentum: inuitatus, us.
Lodder. Scurra: & Homo venerius, luxuriosus, scortator.
lodder-beddeken. Accubitum, anaclinterium,

terium, grabatus, stibadium, lectulus lucubratorius.
lodder-boeue. Scurra: & Homo venereus. & Furcifer, nebulo. *germ. lotter, lotterbub.*
lodder-ooghigh. Pætus.
lodder-sieck. Cupidus veneris, languens amore & luxuria.
loddeghe/loddeke. *vetus.* Mulier scurrilis & venerea, luxuriosa: meretrix: & Lena.
lodderachtigh. j. lodderlick.
lodderigh. j. lodderlick. Scurrilis.
lodderen int bedde. Voluptuose volutari in lecto siue cubili.
lodderen in de sonne. Apricari.
lodderlick. Scurrilis, venereus, meretricius, luxuriosus, venustus, vernilis, blandus.
lodderlicke ooghen. Oculi illecebrosi, illices, pellices, meretricij, arguti, venusti, ludibundi, illecebræ voluptatisque pleni.
lodderlicken. Scurriliter: & Luxuriosè, venustè, blandè.
lodderlicken aen-sien. Molli adspicere vultu, blandis aspicere ocellis.
loddernisse. Illecebræ Venereæ.
loddersch. j. lodderlick. Scurrilis.
Loechene. *vet. sic.* Flamma.
Loedte. j. gloedte. Rutabulum.
Loef/loeue. Scalmus.
Loeft. j. luft.
Loeyen. Mugire, boare. *ger. lueyen.*
loeyinghe. Mugitus.
Loeyer/loyer. j. loewer. Coriarius.
Loeyer/luyer. Lorum, loramentum, ligaculum, vinculum, lemniscus.
loeyer. j. loze. Reuocatorium, illecebra.
loeyer/luyer. j. vodde/slets. Linteum tritum, panniculus.
loeyer/luyer/kinder-bindsel. Fasciæ, cunabula, crepundia.
loeyeren. j. lozen/leuren. Trahere, attrahere.
loeyeren. Constringere, nectere, vincire.
Loeme. j. bijte. Apertura glaciei: ostium siue foramen in glacie. *vulgò* lomus.
Loen. Homo stupidus, bardus, insulsus.
Loenie. j. longie. Lumbus vitulinus.
Loer/loerd. Homo murcidus, ignauus, stupidus, bardus, socors, obtusus, tepidus: non rectè fungens officio: *gal. lourd, lourdaud: ang. lovvber.*
loer-man. Tyrotarichus: caseus salsus & inueteratus, vilis & rusticanus.
loer. j. loewer/loyer/tanner. Coriarius.
loer/loerer. Insidiator, insidiosus, speculator, captator
loer/loere/loeyer/loze. Reuocatorium.
loeren/loncken. Retortis oculis intueri.
loeren/loer-oogen. Obseruare, insidiosè speculari, captare, insidiari. & Conniuere.
loeren. Frontem contrahere, corrugare, obducere, siue caperare. *ang. lovvre.*
loer-ooghe. Pœtus.
loer-voghel. j. loze-voghel.
loersch/loerisch. Homo murcidus, bardus, stupidus.
loers-hals. Concinnator doli, dolosus, fraudulentus homo.
Loete. *vetus.* Homo agrestis, insulsus, bardus, stolidus. *ang. lovvte.*
loete. j. gloedte. Rutabulum.
Loetse. j. hutte. Casula.
Loeue/loef. Scalmus.
loeuen. Deflectere siue declinare nauigio: cedere.
loeuéren. j. lauéren.
Loewe/loo. *sicamb.* j. tanne.
loewen. j. tanen/tannen.
loewer. *sicamb. colon.* Coriarius.
Lof. Laus, laudatio, gloria, commendatio. *ger. lob: gal. louange: ital. laude, lode: hisp. loor: ang. laud.*
lof. j. ver-lof. Copia, permissus, permissio, venia. *ang. leaue. hinc* ozlof/ozlouen, *&c.*
lof-gheuer. j. louer. Laudator, commendator.
lof-rede. Præconium, laudatio.
lof-saem. Laudabilis.
lof-sanck. Hymnus, pæan.
lof-tuyten. Laudare in os, adulari, assentari, iactare.
lof-tuyter. Laudator, adulator, iactator.
lof-weerdigh. Laudabilis, laude dignus.
loflick. Laudabilis, laude dignus, probabilis.
loflicken. Laudabiliter.
Loft. j. locht. Aër.
Lofte j. be-lofte. Promissio.
lofte. *sax. sicamb.* Sponsalia.
loft-gheld. j. loop-gheld / loof-gheld/ loft-penninck. Auctoramentum, sti-

pendium, quo miles auctoratur, & obligatur. *ger. laub-geld: fax lop-geld.*

loft-ghelt nemen. Dare nomen militiæ.

loft-ghelt geuen op de hand. Auctorare militem, ſacramento vel ſtipendio obligare.

loftemiſſe. *vetus.* j. **be-lofte.**

Loghen/ hep-loghen. *ſax. friſ. hol. ſic.* Componere fœnum in metam.

Loghen/ leughen. Mendacium, ſycophantia, vanitas. λογος. i. ſermo fabulotius, fabula. *ger. lugen: ang. lye.*

loghen-ſack. Mendax, ſcatēs mendaciis.

loghen-ſtroopen/ loghen-ſtraffen. Arguere ſiue inſimulare mendacij.

loghen-tale. Mendacium.

loghen-tap. Halopanta, mendacia tanquam è dolio promens.

loghen-werck. Sciographia vel ſcenographia: futuri operis forma leuiter conſtructa ab architecto: deformatio: *q.d.* opus fictitium.

loghenaer. Mendax.

Loghelſtijl / loghelſtiliel / loghelſtul. *vetus.* Leuiſticum. & Liguſticum, libyſticum. *herbæ genus.*

Logéren. Hoſpitari, ſtabulare, hoſpitio excipere. *gal. loger: ital. alleg are: angl. lodge.*

Logie. Tugurium, caſa, ſtega: & Ambulacrum, xyſtus. *gal. loge, logette: ital. loggia.*

logie. *ſtand brug.* Domus publica nationis vel collegij: curia mercatorū. *vulgò* logea. *hinc* **pooꝛterſche logie/ Florentiſche logie/ Genuerſche logie.**

logiken. Tuguriolum, ligellum.

logijs. Hoſpitium, habitatio, manſio, ſedes, ſtabulum, tectum. *gal. logis: ang. lodging.*

logiment. Hoſpitium.

Lop. *ſicam.* j. **lup.** Piger.

Lop *vetus. ſtand.* Lex. *gal. loy: hiſp. ley: ang lawe.*

lonael. *gal. ſtand.* Fidus, fidelis. *q.d.* legalis. *angl. loyal.*

Love louwe. *ſic. hol.* j. **tanne.**

lopen. *holl. ſicamb.* j. **tanen tannen.**

loper/ louwer. j. **hund-vetter.** Coriarius

Lopffer. *vetus. ſtand.* j. **rupn.** Equus caſtratus.

Lopuſſe. j. **lundſe.** Paſillus.

Lok/ loke/ lock. *ger. ſax. ſicamb.* Foramen.

loke. j. **leucke.** Sepimentum.

loke. *ſtand.* j. **locke.** Floccus.

loken j. **lucken.** Claudere.

loker. *ſtand.* Loculamentum, theca, conceptaculum.

lokerigh. Foraminoſus, perforatus.

Loken. *vetus.* Videre *ang. loke.*

Lol/ lul. Ratio harmonica.

lollen/ lullen. Muſſare, muſſitare, mutire, numeros non verba canere, ſonum imitari.

lolle-pijpe. j. **lulle-pijpe.**

lollen. Fœmora fouere foculo, interfœmineum fouere aut calefacere foculo.

lolle pot. Foculus, olla vaporaria.

lollaerd. Muſſitator, muſſitabundus.

lollaerd/ lolle-broeder/ broeder lollaerd. Lollardus, Alexianus monachus.

lollaerd. Reus læſæ fidei, vel læſæ religionis *vulgò* lollardus. *ang. lolarde.* Lolardus *quoque dicitur* hæreticus Valdēſis.

lolle-baucke. *zeland.* j. **ſlarp-baucke.**

Lombaerd. Gallus Ciſalpinus. *vulgò* lombardus.

lombaerd. Fœnerator, vſurarius, daniſta. *vulgò* lombardus, *à Lombardis ſiue Ciſalpinis Gallis, acerbiſſimis fœneratoribus.*

lombaerde. Taberna ſiue mēſa vſurarij.

lombaerdſche eye. Ouum decumanum, cæteris maius.

lombaerdſche hinne. Gallina Medica, decumana. *vulgò* Lombardica.

lombaerdſche not. Nux maior, nux decumana.

lombaerdſche not. *ſicamb ſtand.* j. **roode haſel-not.**

Lome *vetus. hol.* Tardus, piger.

Lombre/ lommer. j. **ſchaduwe.** Vmbra. *gal. l'ombre: ital. ombra: hiſ. ſombra. lumbre autem hiſp.* lux *dicitur.*

lommer-hupſken. Scena.

lommerachtigh. Opacus.

lommeren. Requieſcere ſub vmbra, captare vmbram.

lommeringhe. Vmbraculum. & Aeſtiua, orum.

Lompe. Fruſtum, fruſtulum, maſſa. *ang. lompe, lumpe.*

lompe. Manualis faſciculus lini aut lanæ. *vulgò* hapſus.

lompe/ lap. Panniculus, aſſumentum.

lompe. Linteolum, linamentum, linteum attritum: vestis lacera cuius partes quædam pendulæ.

lompe/lonte. Fomes igniarius, funis bombardicus.

lompe.j.ael-quabbe. Holothuria: mustela fluuiatilis. *vulgò* borbocha. *ang. lomp*, zeus, faber piscis.

lompen. Impingere, infligere, illidere: quassando & concutiendo quenquã rudiùs tractare. *Becan.*

lomp-halsen. Colaphos infringere aut infligere alicui.

lompsch. *vetus*. Stupidus, piger. *ang. lompishe*.

Lonck. Aspectus limus,

loncken. Limis obtueri, leuiter obliquare oculos, retortis oculis tueri. **Al lonckende**. Transuersa tuentibus hirquis.

lonckaerd. Petus: qui leuiter obliquat oculos cum venustate.

lonckskeu. Ocellus illecebrosus siue argutus, ocellus limus cum venustate.

Londse.j.lundse. Paxillus.

Longhe longher.j.loose. Pulmo. *germ. lung: sax. lungen: ital. lonza: ang. lunge*.

longher-ader j. gorghel/adem-ader. Guttur, canna pulmonis: trachea: fistula qua spiritus fertur ab ore ad pulmonem.

longher-kruyd. Pulmonaria: herba pulmonis formam referens.

longher-sieck/ longer-suchtigh. Peripneumonicus, pulmonarius.

longher-sieckte. Peripneumonia: morbus pulmonarius.

Longie.j. nier-bedde. Lumbus vitulinus, veruccinus, *&c. gal. longe: angl. loyne*.

Lonte. Fomes igniarius, igniariũ, elychnium bombardicum, funis bombardicus, funale ignitum: spartea materia è lino stuppáve conuoluta, qua milites sclopetarij vtuntur in alendo igne.

Loo.j. loewe/tan.

Loo/lo. *vetus*.j.**leegh**. Depressus, humilis: infernus, a, um. *ang. lovve*.

loo/lo. *inquit Becanus*. Locus altus adiacens stagnis, torrentibus aut paludibus, *hinc* **Borckelo/ beuerlo/ ercklo/ kallo / oosterlo/ tongherlo/ tessanderlo/ venlo/ westerlo**.

loo-vorsch .j. loof-vorsch. Rubeta.

Loochenen. Negare, denegare, inficiari, diffiteri.

Loock. Allium. *germ. autem lauch: & ang. leke*. .i. porrum, porrum capitatum, aricinum.

loock-parcye. Scorodoprassum.

loock-sausse. Alliatum.

loock-verwe. Color prasinus, porraceus

loock-vorsch.j.loof-vorsch.

Loodse.j.logie. Tugurium.

Loof. *vetus. hol.j.* **laf/ moede**.

Loof.j.ghe-loof.

loof-gheld.j.loft-gheld.

Loof/looue. Frons, frondes, coma, folium arboris. *germ. laub: ang. leafe*.

loof van rapen. Rapatia, rapitia, raporum frondes.

loof. Bractea; lamella metalli instar folij tenuis; bracteola.

loof-bucht *fland*. Napina, rapina.

loof-keuer. Melolontha: scarabæi viridis genus.

loof-stil. Tranquillus omnino: *cùm ne frons quidem aut folium ab aëre ventó ve mouetur*.

loof-stroopen. Frondare.

loof-vlecke. Lentigo.

loof-vorsch/loo-vorsch. Rubeta.

loof-vorsch. *germ. sax.j.* **loock-vorsch**. Calamita: rana minima & viridissima. *gal. verdier, à viridi colore*.

loof-werck / loouer-werck / bloem-werck. Foliaceum opus, opus frondarium, pictura foliacea. encarpa, acanthi, thyrsi, helices.

loof worm. Campe.

loof ken. Foliolum. & Bracteola, lamella metalli.

loofachtigh. Frondosus, comatus, comosus.

Loogh. *sax. fris.j.* **dorp**. Pagus.

Looghe. Lixiuium, lixiuia, caustica spuma, spuma Bataua. *ger. laugh: angl. lie*.

looghe/kamer-looge.j. pisse. Lotium, vrina.

loogh-asschen. Cinis lixiuus.

loogh-kruyd *vetus*.j. **lauãder**. Saliunca, lauandula, spica. herba detergens & purgans instar lixiuij.

looghen. Excolare lixiuium: *& metaph*. Meiere, vrinam emittere.

Loon. Merces, præmium, salarium, stipen-

pendium, pretium. *ger. lon: gal. loyer.*

loon-baer. Meritorius.

loonen. Perſoluere, ſtipendium ſoluere, præmium tribuere

looner. Præmiator, ſolutor mercedis, præmia ſoluens.

looninghe Solutio præmij vel mercedis

loonlick. Meritorius.

Loop. Curſus, curſura, curriculum. & Concurſus, concurſatio, incurſus, incurſio; hoſtica incurſio.

loop der riuieren. Alueus fluuij, foſſa per quam labitur flumen.

loop der ſterren. Meatus ſiderum.

loop der wateren. Fluxio aquarum.

loop of ſs buycks buyck-loop. Profluuiũ alui, fluxiones alui: aluus ſoluta, cita, laxa ventris illuuies, fluxus ventris, diarrhœa.

loop oft roer. Fiſtula.

loope korens. *campin. j.* **molẽ.** Modius. *friſ. autem* **viertele.**

loope lands. *campin.* Quadrans iugeri: agri ſpatium quod modio vno conſeri poteſt.

loop-ſaed / lup-ſaed. *campin. j.* **ſo. roeden lands.**

loopen. Currere. *ger. lauffen: ang leape.* i. ſalire.

loopen. Catulire.

loopen. j. bloeden. Fluere.

loopende. Currens. **Al loopende** Curſim, curriculo, properè.

loopende fontepne. Fons manalis.

loopende gat. Fiſtula: vlcus manans.

loopende hand. *vulgò* Manus curſiua.

loop-gheld. j. loſt-gheld Auctoramentum.

loop gracht. Propugnaculum ex aggere & foſſa. *vulgò* trencæa.

loopende water. Aqua iugis, perennis, profluens, amnis, fluuius.

loop-ooghe bzupp-ooghe. Lippus.

loopende ooghen. Oculi lippi.

loop-plaetſe. Curriculum, catadromus, ſtadium.

loop-plaetſe. j. monſter-plaetſe. Diribitorium.

loop-ſchantſe. Leue propugnaculum, cõtra primam incurſionem erectum, ante maius propugnaculum: lorica anterior: antemurale, promurale.

loopens. Curriculo, curſim.

looper. Curſor.

looper. A pedibus ſeruus: emiſſarius.

looper. Clauis familiaris: clauis omnes ſeras aperiens, ac circumcurſans.

looperken. Trochilus: auicula mira celeritate velociſſimoque curſu vermiculos in litore conſectans.

looper opper-molen-ſteen. Catillus, ſuperior molæ lapis.

loopigh. Curſorius.

loopigh. Catuliens, laſciuus.

loopigh zijn Catulire, laſciuire, ſubare: ad venerem inciari.

loopſche loopigh. Catuliens.

loopſche teue. Canis catuliens.

Loos. *ſland.* Melancholicus, triſtis, ſubtriſtis.

Loos loer. *ſicamb. colon. j.* **loerwer.** Coriarius.

Loos los. Vacuus, inanis, ſolutus, carẽs, expers, inops. *pulchrè nominibus ſubſtantiuis iungitur: vt* **gheld-loos / god-loos / eer-loos / trouwe-loos / vader-loos.** *ger loß. ang. leſſe.*

loos. j. ſchalck. Callidus, cautus.

looſe longhe lichte. Pulmo. *à* **loos** *ſiue* **los** vacuus, inanis: *eſt enim pulmo vacuum, leue, ſpongioſum, & fiſtulis inanibus cauum. ital lonza.*

looſe van het ſitte-kuſſen. Puluini pars aduerſa ſiue ima, rudis, & textili pictura operéque Phrygio vacua: *ex rubro corio plerumq; conſtans, vnde &* **roode looſe** *etiam dicitur.*

looſe bloeme. Flos ſterilis: qui fructum non producit.

looſe deure. Pſeudotyron, fores cæcæ. *q. d.* dololum oſtium.

looſe not. Nux vitioſa, inanis, vacua.

looſe terwe / loos koren. Granum vacuum, triticum inane, parum farinæ ſiue pollinis continens. (phia.

loos werck. j. loghen-werck. Sciogra-

looſaerd. Homo callidus.

looſerije / looſ hepd. Aſtutia, dolus.

looſ hepd j. ſchalck hepd. Dolus.

looſelick. j. ſchalckelick.

looſerick. Homo aſtutus.

looſen. j. loſen / loſſen. Soluere, laxare, inanire, vacuare, *germ. lo, en. ang. looſe.*

looſen. *vetus. j.* **lieſen.** Perdere, amittere. *ang. looſe.*

Looſſe. *vetus.* Sus. *ger. looß.*

Loot.j.half oncie. Semũcia, dipondius half loot. Siculus, drachmæ duæ. Vieren-deel loots. Drachma.

Loot. Plumbum, plumbum nigrum. *ang. lead.*

loot/looten kloot. Glans, glans plumbea; globulus plumbeus: pila plumbea. *vulgò* plumbata.

loot/grond loot/diep loot. Bolis, perpendiculum nauticum.

loot/pas-loot. Libella, perpendiculum.

loot-aerde/loot-adere Plumbago, galena, molybdena.

loot ghieter. Plumbarius.

loot-metael. Ferrumen.

loot-schuym. Plumbi scoria, plumbi recrementum.

loot-verwe. Color plumbeus, luteus.

loot-wit. *hol. ficam.* Cerussa, pssimmithiũ. *vulgò* albũ plumbeum. *fit enim è plumbeis laminis in aceto solutis. hinc quoque gal. blanc de plomb dicitur.*

lootachtigh. Plumbosus, plumbeus.

looten/van loot. Plumbeus. looten kloot. Plumbeus globus.

looten/ver-looten. Plumbare.

looten. Bolide nauigare: explorare bolide loca marina.

lootsman/pijl-loot. Expertus nauta, qui bolide altitudinem maris explorat, nauta loci peritus, nauclerus, nauarchus.

lootsmans boot. Nauis speculatoria, catascopium, nauicula exploratoria.

lootsmans water. Loca marina quæ explorari à perito nauta eiusdem loci, & aliis indicari debent, ob puluina, breuia & vada: aqua bolide tentanda.

Loote. *holl.* j. stuypte. Malleolus, malleolaris virga, nouellus palmes plantationi idoneus, talea: surculus vtrinque resectus. vt inseratur.

Looue. j. loof. Frons, folium.

looue. Vmbraculum frondium.

looue. Proiecta, proiectum, proiectura, compluuium, suggrunda, podium, menianum, pergula. *vulgò* lobia.

looue/pand Porticus.

looueren Frondes, folia.

looueren van metael. Bracteæ, lamellæ metalli instar foliorum.

looueren kroone. Corona frondea.

looue-werck. j. loof-werck.

looueriek. Fascis ex frondibus.

looueriek. Frondator: auis in frondibus habitans, iisque vescens.

Lorcken-boom. Larix. *germ. larchenbaum: it. larice hisp larice. ang. larchetree.*

Lorse/lorse. Cerdo, baiulus.

lorsen/lorsen. Trahere.

lorsen. Venale aliquid ferre.

lorster j. wt-draegherse.

Lore/leure/leuren-wijn. Lora, vinum secundarium; dilutum vinaceorum: vinum acinaceum, acinatitium: deuteria. & Res parui valoris, merx friuola: tricæ, res friuolæ, res nihili, nugæ. ῥῆγος.

lozen-draeck/leur-draeck. Lora, posca

lozen-draeyer. Suffarraneus

lozen-aes. Ignauus homo, homo parui pretij, homo friuolus.

lozen-sant. j. lozen-aes.

lozen kraemer. Friuolarius.

lozen-werck/leur-werck. Opus parui aut nullius valoris: friuola, orum.

loze/leure/loeper/luder Illecebra, reclamatorium, reuocatorium accipitrum: instrumẽtum quo accipitres ad escam propositam inuitantur & alliciuntur. illecebra escæ: pinnarum scapus, quo accipitres reuocantur: instrumentum instar duarum alarum connexarum loro, cum pila aut vncino in extremitate, quo aucupes reuocare solent accipitres *Gesnerus conijcit vocem* loeper *siue* loeder *factam à verbo* laeden *quod est Germanis* inuitare: *inuitatur enim & aduocatur accipiter cibo porrecto & reuocatorio, vt ad manum veniat. ger. luder: gal. leure, loire: ital. logoro, logro. ludro.*

Te loze stellen. Illicere, inescare: & Frustrare, decipere.

lozen/leuren Adsuefacere accipitrem reuocatorio siue escæ illecebra: adsuefacere paulatim ad pinnarum scapum, reuocare pinnarum scapo siue esca proposita. *gal. leurer.* (ter, falco.

loze-voghel/loer voghel. *verm.* Accipi-

lozen/leuren. Trahere.

lozen. Venales ferre merces friuolas.

lozen. Carptim, minutatim, & ignauè aliquid agere.

loren ende sozen. Imponere alicui, fraudare aliquem.

lozer. Friuolarius, grytopola.

lozer ende sozer. Impostor, fraudator, ignauus in re debita præstanda.

lozerije. Impostura, fraus: & Friuola, orum: res friuolæ, & parui valoris.

lozre.j. loewer. Coriarius. & Cerdo. & Baiulus.

lozren-dzaepen. Caupanari: merces lucri causa aliò clàm transferre & distrahere: mentiri nomen, patriam, merces, lucri causa.

lozsen.j. lozdsen. Trahere.

Los. Solutus, laxus, vacuus, inanis, liber. *ger. loß ang. loosse.*

los ende vry. Liber, absolutus.

los-wijf. *sax. sicamb.* j. ledighe vrouwe. Scortum, meretrix.

lose losen-teecken/ woord. Tessera militaris, symbolum; bellicum symbolũ.

lose-gheuer. Tesserarius.

losen. *holl.* j. lossen. Soluere, luere.

losen. *fland.* Vacuare, euacuare, emittere, mittere: & Vendere, diuendere. *angl. loose, loose.* i. amittere, perdere.

losen. *ger. sax.* Auscultare.

losigh. j. leusigh. Remissus, piger, segnis.

Lossen. Soluere, liberare, vacuare, laxare, exonerare. λυζειν. *ger. losen, erlosen: ang. loose.*

lossen de busse. j. af-schieten.

lossen eenen wind. Flatum vẽtris emittere.

lossen den pand. Repignerare, liberare & luere pignus, reluere.

los-baer. Solubilis, exonerabilis: quod solui aut redimi potest.

los-gheld. j. ranssoen.

Losch. j. een-ooghigh. Luscus, cocles. *gal. louſche: ital. loſco.*

losch/schele. Strabo, strabus.

losschen hooft-sweer. Hemicrania, dolor alteram capitis partem infestans.

loschaerd. Luscus: & Strabo.

loschachtigh. Luscioſus.

Losse. *sax* Lynx, lupus ceruarius, thoos. *germ. luchs.*

Lossen. *vide* Los.

Lost. j. lust. Voluptas, delectatio.

Lot. Sors. *ger. loß: ang. lot.*

lot. *vetus.* Tributum, census, obuentio fundi censualis *gall. lot.*

lot-boeck. Sortilegium, ariolatio: liber vaticinus. *q. d.* liber sortium.

lot-boeck-leser. Sortilegus.

loten. Sortiri, sortem ducere, mittere sortem.

loter. Sortitor.

loterije. Sortes, sortitio, sortitus, sortiendi actus, sortilegium.

lotinghe. Sortitio, sortitus, us.

Loteren. Labefacere, labefactare, vacillare.

loteren. j. leuteren. Morari, differre, negligenter agere, cunctari: & Fallere, decipere. *ang. loytre.*

loteren / leuteren. *vetus. sax.* Appellare, prouocare ad iudicem.

loterer. Cunctator. & Fallax.

loteringhe. Cunctatio, mora. & Fallacia. & Appellatio.

Loue. *vetus.* j. ver-lof. Consensus, permissus, copia. *ang. leaue. hinc* oz-lof/ oz-loue/oz-louen/ *&c.*

Loue. j. lof. Laus.

louen/ lof geuen. Laudare, collaudare, commendare, prosequi laudibus, laudibus tollere, efferre, ferre, *&c. germ. loben: gal. louer: ital. lodare: hisp. loar.*

louen om te ver-koopen. Indicare, æstimare, pretium statuere rei venali. *q. d.* laudare *Laudat enim (vt inquit Horatius) venales qui vult extrudere merces. & Cic. lib. 3. Offic. Quid stultius quàm venditorem eius rei quam vendat, vitia narrare? &c.*

louen. *vetus.* j. be-louen. Promittere.

louer. Laudator: & Indicator, æstimator.

Louter. Merus, meracus, purus, putus, syncerus, lautus, lotus, elutus.

louterlick. Merè, purè.

louter goud. j. fijn goud.

louteren wijn. Vinum meracũ, merum.

Louwe. j. lauwe. Tinca piscis.

Louwe. j. lauwe. Lex.

louwe / louw-maend. j. lauwe/ lauwmaend. Ianuarius.

louwen. Multare, punire, verberare.

L V

Lubben. Castrare, euirare, virilia execare, emasculare, eunuchare.

lubber. Castrator.

Lucht. j. luft. Sinister.

Lucht. *fland. holl.* j. locht. Aër.

Lucht. j licht. Lux.

luchten. j. lichten.

luchten. j. lochten. Aspicere.

luchter.

luchter j. lichter. Candelabrum.
Luck. *ger. fax. ficamb.* j. luggherigh. Laxus, flaccidus. & Fungosus.
Luck/luttick. *hol. fris.* j. kleyn. Paruus.
Luck. j. ghe-luck. Fortuna. *ang. lucke.*
lucken. j. ghe-lucken.
Luden/lupden/lieden. Populus, homines, turba hominum : λαὸς. Leodes, leudes, *siue* leudi *vulgò dicuntur* subiecti, *siue* subditi principis ditioni, eiusque imperio parentes : *sic nostra adhuc aetate Principes Germaniae inferioris suos subditos vocant*, onse lieue ende beminde lupden van Brabandt/ Vlaenderen/Gheldet landt/*&c.*
Lugh *vet.* Auidus, vorax.
Luere. *hol.* j. loeper. Fascia.
Lues. *vetus.* j. schelp. Vlua.
Lueue. j. loeue.
Lufte hand/luchte hand. Sinistra.
Luggheu. *fris.* Ignauè & segniter agere.
luggherigh/luck. *fris.* Ignauus, segnis.
Lup/lep. Piger, desidiosus, vappa, murcidus, ignauus, segnis, fugitans laborem. *angl loath.*
lus-bye. Fucus, ignauum pecus. *Virg.*
lup-lecker-land. Solis mensa: locus apparatis epulis semper refertus in Aethiopia, *Pomponio* : apud Macrobios, *Solino. Abr. Ortel.*
lupaerd. Piger, desidiosus, vappa, murcidus, ignauus homo, malè feriatus.
lupaerden. Dare se pigritiæ, pigrescere, pigrere.
luphepd/ luperdnje. Pigritia, pigrities, ignauia, segnities, desidia.
lupsigh. j. loligh. Veternosus, ignauus.
lupelick. Pigrè, ignauè, segniter, negligenter.
Lupcke. Operculum, operimentum. *ang. locke:*
lupcke. *holl. fris.* Infumibulum: fenestra foci.
lupcken. Claudere, occludere, operire, operculare : & Sepire. *ang locke.*
lupck-wante. Chirotheca rustica: manica coriacea, qua vtuntur rustici dumi, senticetis, aut sepibus prætendendis.
lupckinghe. Sepimentum.
Lupd/ghe-lupd. Sonus, tonus, tenor.
lupd des briefs. Tenor, forma literarū.
lupde. Sonorus, argutus, clarus, canorus.

germ. laut: ang. lowde.
lupde roepen. Intendere vocem, contendere voce.
lupde stemme. Vox clara.
lupde segghen. Dicere clarè, alta voce, sonora, sonante, clara, *&c.*
lupden. Sonare, sonum edere, tinnire.
lupden. j. luden. Homines, *&c.*
lupder/ luper. Tintinnabuli siue nolæ curator.
Lupde j. lupte. Chelis, testudo.
Lupen. j. loepen. Mugire.
Luper. j. loeper. Lorum fascia.
luperen. j. loeperen. Trahere.
Lupffe. *zeland.* j. lueue/loeue. Proiecta.
Lupmen. Incedere capite terram versus prono: & Obseruare, insidiari. & Retortis siue insidiantibus oculis intueri.
lupmer/lupm-ooge. Cernuus: capite terram versus prono incedens: & Obseruator, insidiator. & Dormitator.
lupmeren. j. slupmeren. Dormitare.
Luppard/lupaerd. Panthera, pardalis. *vulgò* leopardus. *germ. leupard, leopard, lefrat: gal. leopard: ital. lionpardo: hisp. leonpardal: ang. lybard.*
Lups. Pediculus. *germ. lauß. ang. lowse, lyse, louse.*
lupsen. Pediculi.
lupsen. j. bijgh-sact. Granum siue frumentum ficariū. *sic teut. dictum à sonitu pediculos dum necantur, imitante. Adr. Iunius.*
lupf-bosch. Caput pediculosum.
lupf-krupd. Staphis agria, vua siluestris, pedicularia, herba pedicularis.
lupf-merckt / plupf-merckt. Forum promercale, forum scrutarium, antiquarium : vbi vestimenta aut res vsu tritæ venum exponuntur. *vulgò* forum pedicularium.
lupf-poke/lupf-sack. Pediculosus.
lupf-sack. Pediculosus.
lupf-sieckte. Phthiriasis, morbus pedicularis.
lupfachtigh. Pediculosus, pedicosus.
lupsen. Pediculos legere, capere, venari.
lupsen oft plupsen iemandts boyse j. bloven.
lupsigh. Pedicularis. & Pediculosus, pedicosus. *ang. lowsy, lousie.*
lupsigh. j. leusigh. Ignauus.
Lupffchen. *vetus. fland.* Latere, latitare,

& Insidiari: & Obseruare. *ger. lauſſen, luſchen.*

Luyſter. j. **luſter.** Splendor.

luyſteren. j. **luſteren.** Splendere.

Luyſteren. Auſcultare, aurem præbere, ſubauſcultare, captare auribus ſermonem, obſeruare. *ang. liſten.*

luyſteren/ in d'oore ſegghen. In aurem vel ad aurem dicere, inſuſurrare in aurem.

luyſterer. Auſcultator, ſubauſcultator, corycæus, explorator: qui occultè ſubauſcultat quid dicatur.

Luyte/ luydte. Chelis, teſtudo, lyra, fides, cithara, cithara halieutica, *Alciat. in Emblem. q.d.* piſcatoria: *à lembi ſimilitudine: habet enim formam ſcaphæ piſcatoriæ. Franciſ. Sanctius. vulgò* luta. *à* laut, *germanica dictione.* i. **luyde/** ſonorus, argutus. *ger. laut: gal. luc: ital. luito. hiſp. laud: ang. lute.*

luyte. j. **pond-peyre.**

luyten-bruggeſken. Magas, magadiũ, fulcrum, ponticulus, hemiſpherium, tabulatum citharæ teſtudiniſve chordas ſuſtinens, ſonumque repræſentãs.

luyten-hout. Acer.

luyten-kraeghe. j. **kraeghe.** Iugum.

luyten maecker. Plectopœus: qui plectra & citharas parat.

luyten-rooſe / luyten-ſolder. Chelys, magas, magadium.

luyt-ſlaegher/ luyten-ſpeler. Fidicen, citharœdus, citharistes.

luyt-ſlotel *vide* **ſlotel.** Verticulus.

luyt-ſnaere. Fides.

luyt-ſpeelder. Fidicen, citharœdus.

Luyue. *holl.* j. **looue.**

Lul/ lol. Ratio harmonica, numerus carminis, tenor.

lul-pijpe/ lulle-pijpe *holl. ſicamb. zeland.* j. **ruyſch-pijpe.** Tibia vtricularis.

lulle-pijper. Vtricularius, aſcaules.

lullen. j. **lollen.** Numeros canere.

Lulck. *germ. ſax. ſicamb.* Lolium, aëra, zizania. *ital. loglio.*

Lulle / breede focke. Siparum: velum quo iuuatur curſus nauis, langueſcẽte vento. *Adr. Iun. ex Iſidoro. Quidam* ſyparum *vel* ſupparum *ſcribi malunt.*

Lulle peyre. *ſland.* Pyrum fracidum.

Lunderen. Cunctari cunctanter agere, morari, demorari, differre.

lunderer. Cunctator, cunctabundus, dilator.

lunderinghe. Cunctatio, mora, tardatio.

Lundſe/ lundſch/ lonſe. Paxillus, paxillus axis: embolium: obex rotæ præfixus.

Luninck. *ger. ſax ſic.* j. **muſſche.** Paſſer.

Lupaerd. j. **luppaerd.** Panthera, pardalis.

Lupe/ lup-ſaed. j. **loope/ loop-ſaed.**

Lupſe. *ſicamb.* j. **neghen-manneken.**

Lurer. *ſicamb.* j. **loewer.** Coriarius.

Lurts. *vetus. ſicamb.* j. **ſlinck.** Siniſter.

Luſt/ loſt. Voluptas, deſideriũ, animus, delectatio, delectamentum, oblectamentum, oblectatio, cupido, concupiſcentia, libido, orexis, libentia, delitiæ, appetitus, appetentia. *germ. luſt. ang. luſt.*

luſt der be-vruchter vrouwen. Citta, pica, malacia.

luſt-baer. Amœnus, lætus.

luſt-gaerde. Hortus, viridarium, paradyſus.

luſt-hof. Horti. & Viridarium.

luſt-huys. *germ. ſicamb.* j. **weyd-huys.** Prætorium, villa vrbana.

luſt-ſinnigh. Hilaris, alacer.

luſt-woud/ luſt-boſch. Nemus, ſylua amœna, tempe.

luſten/ loſten/ ghe-luſtẽ. Concupiſcere, delectare, delectari, delicias capere, lubere, appetere. & Volupe eſſe, collibitum eſſe.

luſtigh/ loſtigh. Voluptuarius, amœnus, delectabilis, feſtiuus, lætus, hilaris, alacris, iucundus: ſerenus, luculentus, vegetus.

luſtigh huys/ luſtighen hof *&c.* Læta domus, lætus hortus, læta prata, &c.

luſte koe/ luſtighe koe. j. **guſte koe.**

luſtigh weder. Vernans cælum.

luſtigheyd. Voluptas, amœnitas, deliciæ, libido, libentia, lepor.

luſtighlick. Voluptuosè, amœnè, feſtiuè, iucundè, lepidè.

Luſter. Splendor, fulgor & Tonus, ſplendor, vigor picturæ medius inter lumen & vmbram. *vulgò* luſtra. *gal. luſtre: ital. luſtro. hiſp. luſtre.*

luſteren. Splendere, fulgere.

luſte-

lusteren. Splendorem, nitoremque rebus dare.

Lutsen. *fland*. j. **loteren**.

Luttel. Modicus, exiguus, paruus. & Modicum, parum, paulũ, pauxillum, pauxillulum, nonnihil, aliquantulum, exiguum.

luttel tijdts. Parumper.

luttel min dan. Paulo minùs, haud multo minus.

luttelken. Momentum.

luttick. *fris*. Paruus, pusillus. *sax. lutke: ang. litle*.

M A

Machache/machachel. Ambubaia, mulier ignaua, sordida, deformis. *ital. magagna, macchia*. i. macula, labes.

Machandel. *sax*. j. **wachouter**. Iuniperus.

Mach-schien. Fortè, forsan, fortasse: fieri potest.

Macht/maght. Potestas, potentia, virtus, robur, fortitudo, vis facultas, manus: & Ius, imperium, auctoritas, potestas, ditio. *ger. maght: ang. might*.

macht. *holl*. j. **ghemacht**. Virilia.

macht-bode. Legatus, qui cum mandatis aliquò mittitur.

macht loos. Infirmus, debilis, impotens, iners membris, languidus.

macht loos heyd Defectio, defectio virium, imbecillitas, debilitas, impotentia, languor.

machtigh. Potens, valens, validus, fortis

machtigh zijn te be-taelen. Soluendo esse.

machtigh sijner sinnen. Compos mentis, animi, sensuum.

machtigheyd. Potentia, virtus, fortitudo.

machtighlick. Potenter, fortiter, validè, valenter.

machtighen. Potestatem dare, authoritatem dare.

Mack/mackelick. *sicamb. holl. zeland*. j. **ghe-mack/ghe-mackelick**.

Macker. *hol*. j. **maggher**.

Mackereel / maeckereel. Scombrus piscis. *gal, macquereau: ang. mackereil*.

Made. j. **maede**.

Maecht. j. **maeght**. Virgo.

Maeckel. *vetus* Macula, labes. *ger mackel: gal. macule: hisp. mancha, manzilla*.

maeckelatuere Chartæ maculatæ, chartæ ineptæ. *vulgò* maculatura. *gal. maculature*.

Maecken. Facere, efficere, agere, exequi, moliri, condere, formare, creare. *μοχθεῖν. germ. machen: ang. make*.

maeckt v van hier. j. **packt v/** &c.

maecken. Transigere, pacisci componere, pactum facere. & Conciliare.

maecken/be-settten. Legare, testamento alicui relinquere.

maecken de bedden. Sternere lectos, concinnare lectos.

maecken den sot. Agere morionem.

maecken den meester. Omnia pro imperio agere: personam magistri sumere.

maecken. *fland. gand*. j. **lubbẽ**. Castrare.

maecken-loos. *zeland*. Petulans.

maeckaegie. Pactum, contractus.

maeckaegie van testament. Factio siue confectio testamenti, legatum.

maecker. Factor, conditor.

maeckerije. Factura. & Officina.

maecksel. Factio, factura, formatio, facies: fabrica, fabricatio, creatio.

maeckelen. Conciliare, transigere.

maeckelaer. Proxeneta, mediator, pacarius, pararius, conciliator in contractibus, sequester, interuentor, transactor.

maeckelersse. Conciliatrix.

maeckelersse van houwelijcken. Proxenetria, promnestria, nuptiarum conciliatrix.

maeckelrije. Conciliatio, conciliatura: conuentio.

Maedelieue/maddelieue. j. **maetelieue/ maeghdelieue**. Bellis, flos bellidis.

Maedelgher. Gentiana minor: cruciata *ger. medelgher*.

Maede. j. **maeye**. Vermis.

Maede. *sax*. Cœnum, lutum.

maede kiste. *sax*. Fimetum, sterquiliniũ

Maeden. j. **maeyen** Metere.

Maeghd. Virgo, puella. *germ. maeghd: ang. mayde*.

maeghd *fortè à* **maght**. j. vis, potentia: *sicut* virgo *latinè à* viridiore *siue* validiore ætate *dicitur*.

maeghd.j.dienſt-maeghd. Miniſtra. *ſax.* maghet.

maeghd-toghe.*vetus.* Pædagogus.

maeghd-toght. *vetus.* Pædagogium.

maeghden honigh. Mel virgineum, mel acapnon: mel primi examinis: mel nõ preſſum, protropum.

maeghden palm. Vinca peruinca, clematis Daphnoides, chamædaphne.

maeghden-wachs. Cæra pura.

maeghdaerd. *ſtand.* Virgo mas.

maeghdelick. Virgineus, virginalis.

maeghdelick vlot. Hymen, eugium. *vel* clauſtrum virginale.

maeghdeken. Virguncula.

maeghdekens hactinck. Halec prima, virginea: primò omnium capta: lactibus & ouis carens.

maeghdelickheyd. Virginitas.

maeghdom. Virginitas.

maeghdom nemen. Imminuere virginem: deuirginare: vitiare virginem, virginitate ſpoliare.

Maeghe. Cognatus, agnatus, conſanguineus, neceſſarius, affinis, propinquus. Magus vrbem *denotat, vt docet Plinius: hinc multa oppidorum nomina in magus deſinentia.*

maeghſchap. Cognatio, conſanguinitas: agnatio, affinitas, propinquitas, neceſſitudo: coniunctio affinitatis vel ſanguinis. & Cognatus, affinis: Neceſſitudo, *id eſt*, neceſſitudine iunctus, *ſicut* heer ſchap/boel-ſchap. dominiũ, amor, & dominus, amaſius, *&c. ita quoque* ſpectamen *pro* ſpectatoribus: miniſteria, *pro* miniſtris: coniugium *pro* coniuge: amicitia & familiaritas, *pro* amicis & familiaribus, præſidia *pro* præſidiariis, ſemium *pro* ſene.

maegh-ſibbe. *vet.* j. maegh-ſchap.

maegh-taele. *vetus.* j. maegh-ſchap.

maeghelinck. *vetus.* j. maeghe. Cognatus, affinis.

Maeghe. Stomachus, ventriculus, aqualiculus.

maegh-darm. Inteſtinum primum.

maegh-ſuchtigh. Stomachicus.

Maegher. Macer, macilentus, gracilis, exilis. *germ. mager: gal. maigre. ital. magro: hiſp. magro: ang. maigre.*

maegher harſt. Equus ſtrigoſus, malè habitus, coriaginoſus, coriagine laborans.

maegher heyn. Monogrammus, ſtrigoſus, coriaginoſus, coriagine laborans: veſculus, macie prætenuis, macie pellucens, extenuatus, exuccus, torridus.

maegheren. j. ver-maegheren. Macerare. & Macreſcere.

maegherheyd. Macies, macor, macror, macritudo.

maegherlick. Macrè, ieiunè, tenuiter.

Maeye/maede. Vermis. *à* maeyen *ſiue* maeden. i metere, demetere, *aut potiùs* depaſcere.

maeye/aers-wormken. Aſcaris, idis.

maeyachtigh/maedigh. Vermiculoſus, vermiculans.

Maeyen/maeden Metere, fœnum ſubſecare, de ecare, falce demetere. *& proprie*, Tondere prata. *ger. maeyen: ang. mowe.*

maey-land. Pratum.

maey-hoop. j. ſchoof. Manipulus.

maey-tijd. Meſſis. *& proprie* Fœniſecium, meſſis fœni.

maeyer. Meſſor: & Fœniſeca, fœniſex.

maeyer. Blitum, herbæ genus.

maey-voet. Valgus.

maey-voeten. In exteriorem partem pedes flectere, *inſtar meſſoris.*

maeyſſel. Fœniſecium, fœni meſſis.

Mael. Vice, vicem. Een mael. Semel, vna vice. Twee-mael. Bis, duabus vicibus. Menigh-mael. Sæpè, multis vicibus, &c. Nae de mael dat. Poſtquam, poſteaquam, &c. Te mael. *bol.* Prorſus omnino, valde. T'eene mael Simul & ſemel, prorſus, omnino.

Mael. *vetus, ſtand.* Menſura, ſpatiũ. *&c. hinc* dupm-mael / naeghel-mael / ſtroo-mael/vingher-mael/ *& id genus alia veteres dictiones.*

Mael/ghe-mael. *vet. ger. ſax.* Conſors, ſocius. *Hinc* ee-ghe-mael. Coniunx.

mael ſchat/ mel-ſchat. *vet. ſax. ſicamb.* Dos: & Arrha ſponſalis.

maelen/melſen. *vet. ſax. ſicamb.* Coniugium inire, coniugari, coniũgi *Hinc luſus in Brabantia puerũ & puellis frequens.* maelen/maelen-ſpel *dicitur*, cùm bini binos ſegregare alterumque altero relicto apprehendere nituntur.

Mael. *germ. ſax.* Conuiuium, refectio, paſtus.

paſtus. *germ. maal: ang. meale.* *hinc* noen-mael/ auend-mael/ *&c.*

mael-tijd. Conuiuium, epulum.

mael-tijd houder. Conuiuator.

maeltijd-gaſt. Conuiua.

ſMael. j. meel. Farina.

maelen. Molere, commolere, conterere. *ger. malen: gal. mouldre: hiſp. moler.*

mael-aſſijſe. Vectigal molare, tributum molarium.

ſMael. *vet. ſax.* Meta, terminus. *ger. mahl.*

ſMael. *vetus ſax.* Ius, lex, iudicium. & Conuentus iuri dicundo deputatus. *vulgò* mallum, mallus. *hinc* boz-gher-mael/ boer-mael/ *&c.*

mael-boom. *vetus. ſax. ſicam.* Terminus, limes, arbor terminalis.

mael-boom. *ger. heluet.* Ornus.

mael-gheld. *vetus. germ. ſax. ſicamb* j. mael-tote.

mael-ſtede/mael-ſtad. *vetus* .j. ban-molen. Mola publica intra terminos iuriſdictionis: & Iuriſdictio, locus iudicij: tribunal: & Iuriſdictio molaris. & Parœcia: vicinia accolarum eadem mola vtentium.

mael-ſteen. *vet. ſax. ſicamb.* Terminus, lapis terminalis.

mael-tand. j. back-tand. Dēs molaris.

mael-tote. *vetus. ſland.* Exactio, cenſus, vectigal. *gal maltote ſax. maelgheld.*

maeler. j. molder. Molitor.

ſMael. *ſax. friſ. ſicamb.* Macula, nota. *ger. mackel: ang. moole.*

mael. j. maelerije. Encauſtum. *gal. eſmail*

mael-teecken. Character, nota.

maelen. *germ ſax. friſ. ſicamb. holl.* j. ſchilderen. Pingere.

maeler. j. ſchilder. Pictor.

maeler van glas. Eucauſtes.

maelerije/maelſel. j. ſchilderije. Pictura

maelerije/maelie. Eucauſtum. & Encauſtice, inuſtaria. *gal. eſmail: ang. enamell.*

maleren. Pingere coloribus aduſtis, pingere encauſto: inurere: adhibito igne pingere. *gal. eſmailler.*

maelerer/vier-ſchilder. Encauſtes.

ſMaeledijden. Maledicere, deteſtari *gal. mauldire: ital maldire: hiſp. maldezir.*

ſMaele. Bulga, pera, hippopera, vidulus ſcorteus, pellis, mantica, pera viatoria. *gal. male: ang. male.*

mael-henghſt. Equus ſarcinarius.

mael-ſlot. Sera catenata, ſera pendula, penſilis, quæ bulgis & hippoperis appendi ſolet.

ſMaelie. Orbiculus, fibula, hamus, anulus, *vulgò* malia. *gal. maille: ital. maglia: hiſp. mala: ang mayle.*

maelie van het net. Macula retis, plaga, foramen.

maelie van het leder. j. nerue.

maelie van de neſtel. Aeratum capitellum ligulæ: cuſpis ligulæ.

maelien van t'panſier. Anuli loricæ, ſquamæ, catenulæ.

maelien-koller. Lorica, lorica conſerta hamis; hamata, catenata, ſquamea.

ſMaen. *ſax.* Papauer.

maen-kop. *holl. friſ. ſicamb.* Papauer.

maen-kop. Papauer, caput papaueris, *dicitur, inquit Becan. Gorop. quòd frigida & quæcunque ſomnum conciliant, Lunæ conſecrentur, vt quæ noctu frigidæ & ſoporiferæ domina ſit & gubernatrix.*

maen-kop-ſaed / maen-ſaed. Semen papaueris.

ſMaend. Menſis, lunæ annus: annus lunaris. *μήν. dicitur* maend *à* maene. *i. luna eiuſque curſu. germ. monat: ang. moneth.*

maend gheld. Menſtruum.

maend-koſt. Demenſum, menſtruum, cibarium in menſem.

maend ſold. Menſtruum, ſtipendium militis in menſem, menſtruum ſtipendium.

maend-ſtonden/maen-ſtonden. Menſes, menſtrua muliebria: profluuium mulierum: virus lunare.

maend-ſtondige oft maen-ſtondighe vrouwe. Mulier menſtrualis, menſtruata.

maendelick/maendigh Menſtruus.

ſMaene. Luna. *μήν. germ. mon: ang. moone. dicitur autem* maene *à* maenen. *i.* monere. *Virgil. Ipſe pater ſtatuit quid menſtrua luna moneret.*

maene int hoofd. Mania, inſania, morbus lunaticus.

maene. Iuba, crines à collo animalium penduli. *dicitur* maene *à ſimilitudine lunæ: vnde &* iuba lunata *Martiali, &* rutila *Catullo appellata. germ. maene: ang. mayne.*

maene

maene der naeghelen. Exortus; candidum quod in vngue exoritur, dimidiatæ lunæ simile.

maene oft vel op de ooge. Pterygium, vnguis: membranula in oculo instar lunæ excrescens, oculoque officiens.

maene. j. wegghe. Libum lunatum.

maen-dagh. Dies lunæ, dies secunda.

maen-iaer Annus lunaris.

maen kind. Partus lunaris: quarta silentique luna conceptus.

maen-kind/ maenen-kind. *sax.* j. molen. Mola.

maen-kop. j. maen. Papauer.

maen-krupd. Lunaria. *herba dimidiatæ lunæ formam præferens.*

maen-ooghigh peerd. Equus pterygio siue vngue laborans. (lunæ.

maen-rinck. Halo: corona siue circulus

maen-saed. *sicamb.* j. maen-kop-saed. Papauer.

maen-schijn. Luna lucens: lunæ candor, fulgor.

maen-sieck. j. maen-suchtigh.

maen-stonden. j. maend stonden.

maen-sucht. j. maend-stonden. Menstrua, orum.

maen-suchtigh. j. maend-stondigh. Mulier menstrualis.

maen-suchtigh/ maenigh. Lunaticus: qui statis lunæ temporibus insania vexatur: furiosus.

maen-wijse. Lunatus: instar lunæ, speciæ lunæ formatus.

maenigh. Insanus, furiosus, lunaticus, μανικός: qui cursum lunæ patitur.

Maenen. Monere, admonere, commonere, requirere, deposcere *ger maenen: gal. admonester: ang. monishe.* Maenē de schulden. Nomina appellare, exigere debitum, monere debiti, interpellare debitorem. *à* maene/ *siue à* maend. i. mensis, *vt putat Petrus Nannius. Quia (inquit) vsura menstrua erat, menseq; exacto debiti appellationes fiebāt, inde factum est, vt nos* maenen *pro* appellare *dicamus.*

maenen. Citare, vocare, *vulgò* manire, mannire, *in lege Salica Francorum: teste Hermano Comite Nuenario.*

maenen de schepenē. Iudices admonere sui iurisiurādi & religionis in dicendis sententiis: sententiam rogare à iudicibus. magistratū monere vt ius dicat.

maenen den duuel. Exorcismo monere dęmonem, adiurare: magico carmine aut efficacibus sacræ scripturæ verbis dęmoni necessitatem imponere proloquendi ea de quibus rogatur. *vulgò* exorcizare.

maener/ maender. Monitor, admonitor, postulator.

maener/ maen-heer. Prætor, rogator sententiæ, qui magistratum monet vt ius dicat.

maeninghe/ maenisse. Monitio, monitus, us: admonitio.

Maer/ nemaer. Sed, at, ast, atqui, tamē, attamen, verò, cæterùm, autem, porrò, verùm, enimuerò. *gal. mau: ital. ma: hisp. mas.*

maer. j. alleenlick. Tantùm, solùm, tantummodo, solummodò.

maer eens Semel tantùm.

Maer/ maere/ mer. *ger. sax.* j. zee. Mare, æquor *gal. mer: ital. mare: hisp. mar.*

maer/ mer. *fris. holl. sicamb.* Stagnum, stagnum latius; lacus: & Palus: & Piscina. *Hebræi omnem aquarum congregationem* mare *vocant*, vt mare Galileæ, mare Tyberiadis, *&c. Beda.*

maer-katte/ mer-katte. Cercopithecus; simia caudata.

maer-koet/ mer-koet. *holl.* j. waeterhoen. Fulix, fulica.

maer-kolf. *sicam.* j. roetaerd. Pica glandaria. *vulgò* marcolphus.

maer minne mer-minne. Syren, Venus marina, Venus vndigena.

maer-minnen. Nereides. *q d.* maris deliciæ siue maris nymphæ. *Adr. Iun. ang. marmayde.*

maerotte. *fland.* j. maer-katte. Simius, cercopithecus. *vide* marte/ marmotte.

maer-radijs. Raphanus rusticanus, sinapi Persicum.

maer-spinne/ mer-spinne. Sepia piscis.

maer-swijn/ mer-swijn. Delphin, delphinus. *q.d.* porcus marinus. *gal. marsouin.*

maer-waeter. Aqua stagnans, reses.

maer wijf/ mer-wijf. j. maer-minne. Syren.

maer-wortel/ mer-wortel. j. krupsdijstel. Eryngium marinum. *q.d.* radix marina.

maerase h.

maerasch. Palus, lacus. *gal. marez, marescage. ang. marische, marsch.*

maeraschachtigh. Palustris, paludosus.

maersche / mersche / meersche / marse. *fland.* Palus: pratum hyeme plerumque aquis tectum: pratum palustre: locus palustris & vliginosus. *angl. marsch.*

Maere. Fama: & Nuncius, nuncium: & Fabula.

Maere *vetus.* Equus, equa. *ang. mare.*

maere / nacht merie. Incubus, ephialtes, spectrũ incubũ, suppressio nocturna: morbi nocturni genus. *Quia* **maer** equum *significat, non inconcinnè ad* ephialtem morbi nocturni genus *consuetudo detorsit: quoniam eo laborantes maximo pondere sibi premi videntur, non aliter quàm si quis sic cecidisset, vt equus toto corpore ipsi incumberet: accedit & alia ratio qua* Ephialtes **maer** *dicitur, ob id quòd equus eo frequẽtissimè laborare cernatur. I. Gorop. Becanus.*

maer-schalck. Veterinarius, medicus equarius: cteniatrus. & Tribunus militum, tribunus militaris, magister equitum, præfectus militiæ: & Metator castrorum: designator. & Satrapa, satrapes, toparcha. **Maer-schalck** / *inquit Flac. Illyr. dicitur* minister equorum aut rei equestris: nempe minister Principis, qui rem equestrem equitesque & aulã curat aut regit: *à* **maer** .i. equus: & **schalck** .i. seruus, minister. **Maerschalck** / *ait Becanus, is dicitur,* qui peritus est in equis curandis, & qui equestris rei cognitionem habet: **maer** *enim* equus, **schalck** peritus, callidus, astutus in sua arte *appellatur. hoc etiam nomine dicitur* is, qui ferreos calceos adfigit, & iubas & caudam equorum comit: *tandem factum vt* magistri hospitiorum *se* mareschalcos *vocarint: quasi nemo munere quopiam maiore dignus esset, qui in disciplina equestri non esset egregiè exercitatus. Et quoniam equorum curatio præcipuè honoraretur, omnes eos* Diuos Marschalcos *vocarunt,* qui curando cuipiam morbo præsidere opinarentur: *sic D. Antoniũ dicimus* Mareschalcum ignis sacri, *diuum Rochum* Mareschalcum pestis, & epidimiæ contagiosæ, & *similiter alios aliorum morborum marschalcos, &c. hæc Becanus. B. Rhenanus* Marschalcum *fictum esse ait vocabulum ex* **march** / *quo* equus *significatur,* & **schalck** / potens: *quasi dicas,* equorum magistrum *ab his Becani & Rhenani etymis non dissonat vox Gallica Mareschal & Italica Mareschalco: qua* faber ferrarius, cteniatrus & veterinarius *denotatur.* Equiso *quoque Latinis non tantùm* equorum domitor & curator, *sed etiã veteribus, teste Varrone, dicebatur* is cui alicuius rei regimen committebatur. *Italicè mali calco,* præfectus est & *marschall anglicè,* Designator, metator castrorum, & Tribunus militum. **Marschalck** / *quasi* marosalicus *dicitur Io. Auentinc:* qui maior est in sala, *hoc est,* aula: maior domus *recentioribus dictus. Veteres Romani* magistrũ equitum *vocarunt.*

maer-schalck. Deus auerruncus, alexicacus, mala depellens, diuus curando alicui morbo præsidens.

maer-staller. *vetus* j. **stal-knecht.**

marie. j. **merie.** Equa.

Maeren. *holl.* j. **meeren.** Remorari, detinere.

maer-tacken. j. **marren-tacken.**

Maergh. j. **margh**

Maerren. j. **marren / meerren.** Remorari, detinere.

Maert. j. **meert.** Martius mensis.

Maerte. Ancilla, famula, ministra, ministratrix. *vulgò* martha: *à Martha euangelica, satagente & solicita circa plurima.*

maertele. Apis maior: quæ opus mellarium præparat.

maertken. Ancillula,

Maerter. j. **marter.**

Martse. *fland.* j. **marck.** Ora, limes.

Maesche. j. **masche** Macula, &c.

Maes-darm. j. **mest-darm.**

Maes-hout / maeseren-hout / maeshouten-boom. Acer.

maes-houten oft maeserẽ-houten tafel. Mensa tigrina, acerna: oblongo venarum discursu maculosa, aut in verticem crispa.

maeser maser. *ger sax.* Bruscum, tuberculum aceris arboris.

Maese. *ger. sax. sicamb.* Macula, labes, nota.

maeselen. j. **maselen.**

Mae-

Maeseren. j. maseren.

Maet/med-maet/maetken. Socius, collega, æqualis, compar. *ang. matche. hinc* Zelandi Matiaci *Tacito dicti, a sociali concordia. Leuin. Lemnius.*

Maet/maetken. Remex. *gal. matelot.*

Maete. Mensura, modus, modulus, metrum, mensus, proportio, numerus, moderatio, temperamentum. *ger. maß: hisp. medida.*

maete/slagh van dē sanck. Modi, moduli, mensura cantus.

maet-hout. Regula, norma.

maete-lieue/maete-bloeme. Bellis, flos bellidis. *germ. maßlieben: gal. marguerites.*

maete-lieden/ maete-man. j. mate-lieden/mate-man.

maeten. *vetus.* j. meten. Metiri.

maetigh. Modestus, mediocris, temperatus, temperans, frugalis, continens, sobrius.

maetigheyd. Modestia, mediocritas, temperantia, frugalitas, continentia, abstinentia, sobrietas.

maetighlick/maetelick. Moderatè, mediocriter, temperatè, temperanter, sobriè, frugaliter.

maetighen. Moderare vel moderari, temperare, cohibere.

Maffelen. Balbutire. & Buccas mouere. *ang. maffle.*

Maghe. j. maeghe.

Maghed. j. maeghd. Virgo.

Magher. j. maeghtr. Macer.

Maggher. j. mangher. Commutator mercium.

Magheleyne. j. maioleyne. Amaracus

Maghneel. j. mangheneel.

Maght. j. macht. Potestas.

Mayen. j. maeyen.

Maioleyne/ magheleyne/ margheleyne. Amaracus, samsucus. *vulgò* maiorana. *germ. mayron, mayran: gal. mariolayne, marone: ital. maiorana: hisp. amaradux, maiorana.*

Maken. j maecken. Facere.

Mal. Lasciuus, petulans: & Stultus, insulsus, insanus.

mal-kruyd/ bilsen. Mania, hyoscyamus: altercum, Apollinaris, fabulum, Iouis faba, faba suilla, faba lupina, herba canicularis, symphoniaca. herba insaniam ac soporem inducens. *officin.* iusquiamus.

mallen. Lasciuire, ineptire, insanire.

mallaerd. Lasciuus, petulans: stultus, insanus: *dicitur* & molen.

malligheyd. Lasciuia, petulantia: stultitia, insania.

malloote. Ambubaia, inepta & insulsa mulier.

Malaedsch/laserisch. Leprosus. *Dicitur* malaedsch. *sicut gal. malade.* i. æger, ægrotus, morbidus: *nobis quoque* sieck/ kranck: & *Gallobelgis maladerye, quod Brabantis* lasarije/ ter siecken/ ter krancken.

malaedscheyd. j. laserije.

Malck. *sax. fris. holl.* Quisque, vnusquisque. aller-malck. Omnis, cunctus.

malckander / *quasi dicas* man elck ander. Mutuo, inter se, inuicem, alius alium, alter alterum. Met malckander. Simul, vnà, pariter.

Malder/ malter. *sax. sicamb.* Mensuræ aridæ genus. j. mudde. *vulgò* maldrum, maltrum.

malder/ malter. *sax.* j. 32. Coninckx malter. Mulctę genus: verbera triginta duo virgâ querneâ.

Male/ malen. *vide* Maele/maelen.

Mallen/ malloote. *vide* Mal.

Malloete. Melilotus, sertula campana. *officin.* corona regia, pratellum. *gal. melilot: ital melitoto.*

Malroue/ malrouie. Marrubium. *ger. marrobel: gal. marrubin: ital. marrobio: hisp. marrujo, marrubio.*

Malt. *sicamb* j. mout. Byne.

Malts/maltsch. Mollis, tener, tenellus, fragilis, liquidus, fluidus μαλτακὸς, μαλακὸς.

maltskens. Molliculus, tenellus.

maltscheyd. Mollities, teneritas, teneritudo, fragilitas, malacia.

Maluaseye. Vinum Aruisium, Creticum, Chium, Monembasites. *vulgò* maluaticum, maluasia, maluisia. *germ. malfasey: gal maluesie: ital. maluosio, vino maluatico hisp. maruisia: ang. malueseye.*

Malue: j. kaefkens kruyd. Malua siluestris: *gal. maulue: ital. malua: hisp. malua.*

Mamboer. j. momboer. Tutor.

Mamme/ borste. Mamma, mammilla, vber.

vber. *gal. mammelle: ital. mammelle: hiſp. mama.*

mamme mammeke/ memme memmeken. Mater, nutrix. *vulgò* mamma.

mammen-broederken. Collactaneus.

mammen-tepel. Papilla, capiculum mammæ.

mammeken. Mammula: & Nutricula.

mammekens. Periclymenum, caprifolium, materſylua, lilium inter ſpinas, volucrum maius.

mammen memmen. Nutricem agere, lactare infantem, mammam præbere infanti.

mammelinck. Subrumus, lactens.

Man. Vir, mas *germ. man: ang man.* Man *inquit Becan.)ſit a* men, *id eſt.* ago, duco: *præcipuum enim viri eſt officium vt ſe & cetera omnia animalia ducat & gubernet.*

man/ ee-man. Maritus, coniux, dominus.

man/ men/ menſch. Homo. *Hinc* ieman/ n'ieman/ man-ſla chtich/ man-boete/ *&c.*

man ſepd/ men ſepd/ menſch ſepd. Aiunt, dicunt, ferunt, prædicant. ſ. homines: Dicitur, fertur, traditur: fama eſt, rumor eſt.

man van leen .i. leen-man. Cliens.

Mans man. Cliens clientis, vaſalſus vaſalli.

man am man komen. Gradum conferre cum hoſte, collato pede prœliari .i. hand-ghemeyn worden.

man beur man becht en .i. hand beur hand. Conferre dexteras: pugnare cominus cum hoſte: & Singulare certamen inire.

man-baer. Ephebus, puber, veſticeps, generationi habilis ac maturus.

man-baere oft houd-baere maeght. Virgo nubilis, viripotēs, potens viri: matura viro, tēpeſtiua thoro, ſiue viro.

man-baer worden. Pubeſcere.

man-baerhepd. Pubertas.

manſ-beeld. *vetus. ſax.* Mas.

manſ-broeder. Leuir: mariti frater.

manſ-huys/ mannen huys. Andron, andronitis.

manſ-koe/ manſe koe. *campin.* .i. guiſte koe.

manſ-lenghde/ menſch-lenghde. Statura: modus corporis.

manſ-oore. Aſaron, aſarum. *gal. oreille d'homme. q. d.* auris hominis.

manſ-perſoon. Vir, mas.

manſ-ſuſter. Glos, mariti ſoror.

man-wijf. Virago.

man-boete. *vetus.* Mulcta homicidij.

man-goed. *vetus.* .i. man-ſchap.

man-hertigh. Virilis animo.

man-kop man kop-ſaed. .i. maē-kop/ maen-kop-ſaed.

man-pad. Semita viri ſiue hominis.

man-tijd. .i. man-baer.

man-ſchap. Officium ſiue obſequium viri.

man-ſchap. Hominium, clientela, fides clientelaris, obſequium clientis: fides & obſeruantia quæ domino feudi præſtatur: iuſiurandum fidelitatis: ſacramentum beneficiarium, clientelaris officij ſponſio. *vulgò* homagium, vaſſallagium.

man-ſchap. Viri, homines, clientes.

man-ſchap doen. Profiteri ſe clientem, fidelitatem domino feudi iurare ſiue præſtare: iurare ſe hominem ac vaſallum domini eſſe, & obſequium illi atque obſeruantiam præſtiturū. *vulgò* homagium facere.

man-ſiecke brouwe. Mulier viroſa, libidinoſa, pruriens, viri appetens.

man ſlacht. *ſax. friſ. ſicam. holl.* .i. hoodſlagh Homicidium.

man-ſlachter. Homicida.

man-ſlachtigh. Homicida.

manlick. Virilis, maſculus, maſculinus, fortis, animoſus.

manlick lid/ manlicke roede. Virile membrum.

manlick/ manlicken. Viriliter, fortiter.

manlickhepd. Virilitas, vis, virilis animus, fortitudo.

manlickhepd/ manlicke roede. Virile, virilia, virile membrū, genitale membrum, faſcinus virilis, penis, muto, coles, veretrum, caulis, neruus, tentum, verpus, ſcapus, cercolipa, ſicula, mentula, virga, priapus, cauda ſalax.

mannen een ſtad. Munire vrbem vitis.

mannen. Nubere viro, tradi viri.

mannetjen. Maſculus, mas. & Homuncio, homulus, homululus, homunculus.

man-

mannekenskruyd.j.geyten-blad.Periclymenus,caprifolium.
mannigh.j. menigh.
manninne.Virago.
Manck. *sax. fris.sicamb.* Inter. & Interim, interea temporis.
manck-ander.j. malck-ander.Inter se, mutuò.
Manck/vermenckt. Mancus.*gal.manchot:ital.manco:hisp.manco.*
manck/kropel.Claudus.
manckaerd.Claudus,claudicans.
mancke-pied. Claudus.
mancken. *vetus.*j.ver-mencken.Mutilare.
mancken. Claudicare.
mancken *sax. fris. sicamb.* Carere,deficere,deesse. *vulgò* mancare.*gal.manquer: ital.mancare.*
manckéren.j mancken.Deficere,deesse
Mande. Corbis,sporta;vas vimineum, cista,calathus.*gal. mande,manne. ang. maunde.* (cistella.
mandeken. Sportula, fiscella,corbula,
Mandel *ger. sicamb.*j amandel.
Mandele. Manipulus. & Duo fasces straminei. & Mergetes duodecim. *vulgò* mandula.
Maene.j.mane. Luna.
Manghe. *ger.heluet.* Fullonica: & Politura.& Torcular.
mangher.*germ.heluet.*Fullo.
manghen.*ger.heluet.* Exercere fulloniã.
Manghe.j mangheneel.*vet.*Machinæ bellicæ genus
Manghel. *germ.sax.fris.sicamb.*j. ghebreck. Defectus, inopia,egestas. *ital. mengua,menguada.*
manghelen.*ger.sax.fris.sicamb.*j. mancken. Deficere,deesse,abesse: carere,indigere.
Manghelen het lijn-waet. *sax. fris.sic. holl.* Leuigare,complanare,polire lintea.
manghel-berd. Asser politorius.
manghel-stock. Stipes politorius siue leuigatorius.
Manghelen / *euphoniæ causa, pro* mangheren. Mutare,commutare, permutare.
manghelen.*vetus.* Commutare verba, litigare: & Certare,pugnare.
mangheneel / manghe. Machinæ bellicæ genus: ballista bellica, qua tela, lapides & ignes in hostium vrbes iaculari solent. *vulgò* manga, mangana, mango, magnellus, mangon,manango: manganicum tormentum, manganum petrarium.
Mangher/mengher. *vetus.* Permutator,commercia exercens, commutator mercium:qui commercium, familiaritatem vel consuetudinem cum aliquo habet. & Negotiator. & Opifex.*ang. monger, munger. hinc* appel-manger/ vat-mangher/kole-mangher/sout-mangher/ hof-mangher/ visch-mangher/moes-mangher/ vleesch-mangher. *&c. vetustissimæ ditiones.*
mangheren. Mutare,permutare,commutare, immutare merces, commercium agere, commercari, merces commutare,negotiando permutare.
mangheringhe. Permutatio, commercium; mercium commutatio.
Maniere/wijse.Modus,via,ratio,mos, ritus,vsus,cõsuetudo.*gal.maniere. ital. maniera:hisp.manera.*
manierlick. Modestus.
manierlickheyd. Modestia.
manierlicken. Modestè.
Mannen. *vide* man.
manse-koe.j.mans-koe.
Mantel.Pallium.*vulgò* mantelum.*gal. manteau:ital.mantello:hisp.manta.ang. mantle.*
mantel van de schoude. Tegmen camini: superliminare, supercilium camini.
mantilleken/mandilleken.Tunica militaris.
Marasch.j.maerasch Palus,lacus.
March.j. margh.
Marck/ merck. Signum, nota. *gal. marque:ang.marke.*
marck *sax.*j. margh. Medulla.
marck. Elioselinon,apium palustre: paludapium,apium rusticum.*ang.marche*
marck/merck. Bes, libra nummularia, libra octonaria, vnciæ octo: selibra *quibusdam. vulgò* marca. *gal. marq: ital. marco: hisp.marco.*
marck.j. xvj. stufer. Brabant.
marck. *vetus.* Limes in agris siue territoriis, fines regionum, margines imperij: & Districtus ditionis. & Prouincia

uincia maior: Comitatus amplus. *vulgò* marca, marcia. *ger. march: gal. marche: ang. marche.* Marck *seu* merch (*inquit Andreas Vellcius*) *primo denotat* signum *seu* sigillum aliquod peculiare: *atque inde pro* vexillo bellico *sumitur, vt* merch & baniere *idem sint:* hastæ enim alligata pendula quædam selecti ac variegati coloris fascia in altum sublata præferebatur in præliis, ad cuius ductum oculos atque animos suos pugnaturi certis de causis dirigere necesse habebant: *ab hac autem prima significatione vocabulum* Marcæ *translatum pro* limite *postea accipitur: insigniri enim solent iam inde vsque à prima orbis terreni cultura, camporum, vrbium & regionum termini, discretis quibusdam siue saxis, siue palis, siue aliis notis memorabilibus: intra quas se quisq; continere iussus: nec erat fas inuita vicinia transcendere: hinc pro ipsis* campis *ac* regionibus vastissimis *vsurpata est: vt iam* Marcæ *nomine non tantùm* integra rura certis distincta limitibus: *sed* amplissimi *quoque* prouinciarum tractus, *quos nunc* pagos, *nunc* ciuitates *atque* regna *etiam Latini dixerunt, nuncupari venerint. B. Rhenanus* Marck *siue* March equum *apud veteres Gallos significasse docet ex Pausania: (vt apud veteres Germanos) atque hinc* equorum seu stabuli magistrũ marck-staller/ & equitum præfectum marck-graue *etiamnum appellari.* Marca *pro* equo *purum putum Britannicum est, inquit Guil. Camd. B. Rhenano adstipulantur Brodeus, Alciatus, & alij: prior autem etymologiæ ratio potior plurimis videtur.*

marck-boom. *vet.* j. pael-boom. Arbor terminalis, finalis.

marck-graue. Præfectus limitaneus: præfectus limitum siue regionis, custos limitis, certo regni limiti cum imperio præfectus, præses prouinciæ. *vulgò* marchio, marck-grauius. *q.d.* comes limitis, comes marcæ seu districtus. *ita Hotmannus, Munsterus, Becanus, & multi alij.* Marca, *inquit Andr. Vell. loco* ciuitatis & prouinciæ *inoleuit: qui verò è comitatu Imperatoris ad hanc gubernandam deligebantur,* marchiones *dicti sunt. germ. marg graf: gal. marquis: ital. marchese: hisp. marques: ang. marques.*

marck-graef-schap. Præfectura limitum, custodia limitũ. *vulgò* marchionatus, & Comitatus marcæ.

marck-schalck. Prætor comitatus augustalis. *vulgò* marcscalcus.

marck-staller. *vide* marck.

marck-ijser. Cauterium. & Tudicula.

marck-saem. Perspicax, consideratus.

marck-saemlick. Sagaciter, consideratè.

marck-steen. j. pael-steen. Terminus, lapis terminalis.

marck-teecken. Character, signum, insigne.

marcken/mercken. Signare, notare, insignire. *gal. marquer: ital. marchiare: ang. marke.*

marcken/ aen-marcken. Considerare, animaduertere, obseruare: cernere oculis, mente, animo.

marckelick. Euidens, perspicuus, manifestus.

marckelicken. Euidenter, perspicuè, manifestè, nominatim.

marckel-daghen. *fris.* j. nietel-daghen.

marcker. Notator, signator, considerator.

marckinghe. Notatio: & Consideratio.

Marckt/merckt. Mercatus, forum, forum rerum venalium, forum nundinarium, emporium, locus mercatus vel nundinarum. & Nundinæ. *germ. marckt: gal. marché: ital. mercato: hisp. mercado: ang market.*

marckt/merckt. *vetus.* Emptio.

marckt. *vetus. germ.* Pagus amplior. j. marck.

marckt *siue* merckt *in cõpositione* actionẽ, frequentiam & conuentum *significat: vt* beusel-merckt: nugæ, nugamenta, res nugatoriæ: loop-merckt/ frequens concursus: drinck-merckt/ frequens cõpotatio: trouw-merckt/ nuptiæ, celebritas nuptiarum: brabbel-merckt/ ruehel-merckt/ kijf-merckt/ &c.

marckten. *vetus.* Mercari, nundinari.

marckt-dagh. Dies nundinalis.

marckt-korf/ meers-korf. Corbis institoria.

marckt-repser. Nundinator.

marckt-ſchip .j. koop-vaerdet. Nauis oneraria.

Mare.j.maere.

Marelle.j.amarelle. Ceraſum Apronianum.

Marellen. Ludere calculis diſcoloribus duodenis: vel etiam nouenis, *quod* neghen-ſtecken vocant.

marel-ſpel. Ludus duodecim, vel nouem ſcruporum: *italis marella: gallicis de merelles*: *vulgò* madrellus & madrella *dicitur*, *à* materulis, materes *autem lingua veteri Gallica* virgæ & baculi dicuntur, *teſte Ioſepho Scaligero*. & matera, æ, *veteri lingua Gallica, teſte Strabone* iaculum *ſiue* ſagitta capitata *dicitur*. *Huius luſus meminit Ouid.li.3. de arte*: *Eſt genus in totidē tenui ratione redactum Spicula (aliàs ſcripula) quot menſes lubricus annus habet*. & *paulo poſt*: *Pauca tabella capit ternos vtrinque lapillos, E quibus hic labor eſt continuare ſuos*.

Maren.j. marren.

Margh/ mergh. Medulla. *vulgò* marga. *ger. margh: ang. marrovve*.

margh van den boom.j.pit. Medulla arboris.

margh-bieſe. Mariſcus, iuncus leuis.

Marghe/ morghe lands. Iugerum. *ſlandris* media pars iugeri. mēſura terræ apud diuerſos diuerſa: μοργή.

Marghe.*friſ.*j. bolinck/ worſt.

Marghel/ merghel. Marga, creta foſſitia: terra candida cretæ inſtar, ſtercorandis agris ſeruiens: terræ adeps ſiue medulla. *germ. mergel: gal. marne: angl. marle*.

marghelen. Marga ſtercorare agrum, margam adhibere agris.

Marghen.j.morghen. Cras.

Marlin.j. ſmerlin.

Marmer / marmer-ſteen. Marmor. *ger. marmelſtein: gal. marbre: ital. marmo: hiſp. marmol: ang. marble*. blooden marmer-ſteen. Porphyrites, marmor porphyreticum, marmor rubens purpuræ in modum. witten marmer-ſteen. Lapis Parius, marmor candidū.

mármer-ſteen-morter. Marmoratum.

mármeren. Incruſtare, integere ſegmentis marmoreis: variegare marmoribus. *vulgò* marmorare.

marmſel. Cruſta marmorea.

Marmotte/ marotte. Simius, ſimia. cercopithecus. *gal. marmot, vide* marte.

Marren/ maren. *hol. friſ.* Ligare, alligare.

Marren/merren/meeren. Tardare, retardare, morari, remorari, moram trahere, exſpectare, manere.

marren-tacken. Viſcum, viſcum quercinum: herba vnde viſcus efficitur.

marren-vlichte/ naer vlichte. Tricæ: capillus intricatus: capilli pedibus pullorum gallinaceorum inuoluti, quibus pullorum greſſus impediri ſolet.

Marotte.j.marmotte. Simia. & Cercopithecus.

marotte. marotteken. Imaguncula quæ ſtultis ad luſum præbetur: ſceptrum morionis.

Marſe.j.maerſche. Palus.

Marſſe. *vetus ſland* Regio, ora, terra: & Margo, fines regionis, imperij, *&c. vide* marck.

Marte/ merte/ merteken/ martin. *ſax. ſicamb.* Simius, ſimia: & Cercopithecus: & Sphinx. Mantichora (*vel vt alij*) martiora, & martichora, *animal eſt in India, facie humana, corpore leonino*.

Marterl. Malleus ferreus. *vulgò* martellus: *gal. marteau: ital. martello: hiſp. martillo. Teutonicè proprie dicitur*, malleus ferreus temonis, *quem vulgatius* dieſſel-hamer *vocamus*.

Marteler. Martyr, teſtis.

marteleriſſe. Martyr fœm.

marter. Cruciatus, carnificina, tormentum, ſupplicium. *Beganus* violentum tormentum *interpretatur, quod Eccleſiaſtici* martyrium *vocant*. *ger. marter: gal. martyr: ital. martyre, martyrio: hiſp. martyrio: ang. martyrdome*. Godts marter. Tormenta Deo inflicta.

márteren. Excarnificare, plectere, torquere, affligere, excruciare. *vulgò* martoriare & martyrizare.

Marter. Martes, martes Scythica, muſtela Scythica, muſtela ſylueſtris, nobili pelle inſignis. *vulgò* martarus, marta, mardurus, marralus, marturellus. *germ. marder: gal. martre: hiſp. marta, martiola*,

martiola, martorella: Martem Geſnerus dictam conijcit. quòd Martra, id eſt, pugnax & ferox beſtia ſit: ingulat enim mures, gallinas & aues cateras.

Martin. *holl.* j. marte. Simius.

Martſe. *vetus. ſland.* j. matſ-hamer. Malleus militaris.

Maſ-darm. *germ. ſax.* j. meſt-darm. Inteſtinum rectum.

Maſche, maſchel. Macula, labes. & Cicatrix *ger. maaſen.*

maſche, oft maeſche van het net. Macula retis, plaga, foramen retis. *ang. maſhe.*

maſche, maſcke. Larua, perſona. *vulgò* maſca: *gal. maſque: ital. maſcara: hiſp. maſcar. Solet nebulonum quoddam genus incedere denſis reticulis velatum & tectum. vulgari nomine* net-boeuen *appellati, qui per* maſchas. i. retis maculas *ſiue foramina alios videre & noſcere poſſint, ipſi interim ignoti: inde* maſche maeſche & maſke laruam *ſiue perſonam ducit conuitio: cùm etiam Latini reticuli nomine faſciam lineam ſiue laneam intelligant*, quàm faciei admouemus ne agnoſcamur. *ſic Plin. lib. 11. cap. 14. Perſona, inquit, adijcitur capiti, denſúſue reticulus. gal. maſque: ital. maſcara. hiſp. maſcara: ang. maſke.*

maſchel, maſcher. Macula, labes. *ital. macchia: hiſp. mancha.*

maſchel / maſcher. *ſland.* Batrachium: coloris ſpecies quo ante inuentas perſonas faciem obungebant.

maſchelen aen de beenen. Phauſinges: Varietates, *Plin.* Maculæ ſubrubræ quæ hyeme contrahuntur, dum crura ad ignem propiùs admouentur.

maſchelen, maſcheren, maeſchen. Maculare, maculis deformare, ſqualore inquinare, commaculare: obungere fuligine, atramento, *&c.*

maſchere. j. maſchele.

Maſcopije. *ſax.* Nautica ſocietas.

Maſe. j. maſche. Macula

Maſelen / maſeren / maſel-ſuchte. Papulæ, boa, exanthemata. *vulg.* variolæ: exiles maculæ rubræ aut purpureæ interdum nigricantes, pueris infeſtæ. *ang. meaſils, meſles.*

maſel-ſuchte. *vet. ſax.* j. malaetſchepd. Lepra.

Maſer. *ger. ſax.* j. maeſer.

Maſier, maſier-gat. Riſcus: feneſtella imperuia, in muro, paricte, aut foco: capſula intra parietem apparata. *vulgò* boeta: *gal. maſure, trou de maſure. Maſure gallis proprie dicitur* parietina: foramen parietinæ ſiue parietis: foramen maceriæ, ſiue muri intermedij: foramen petræ. *dicitur quibuſdam* meteſier-gat. *q. d.* foramen cæmentarij.

Maſſe, Maſſa. Maſſe *ſiue* mas, *inquit Becanus, dicitur* cumulus, congeries, res multæ in vnum coaceruatæ, *vnde Itali amaſſare, & Galli amaſſer.* i. coaceruare *dicunt.*

maſſe. Paſtillus.

maſſe van coper, ſiluer, *&c.* Aes graue.

maſſe van goud. Palacra, palacrana, maior auri maſſa.

maſſif. Solidus, denſus. *vulgò* maſſiuus. *gal. maſſif: ital. maſſicco.*

maſſe-pepn, marte-papn. Panis ſaccharites, panis dulciarius, maza panis. *vulgò* martius panis, maſſa panis. *ger. marizepan: gal marcepain: ital. marzapane.*

Maſſe, maſſie. *vetus. ſland.* Claua. *gal. maſſue.*

Maſſel. *ſax.* j. maſel.

Maſt. Malus, arbor nauis *ſax. maſt: gal. maſt, mas: hiſp. maſtel: ang. maſt.*

maſt-bloeme. *ſland.* Pæonia, *ſic dicta à mali nauis ſimilitudine.*

maſt-boom. j. maſt. Malus:

maſt-boom. j. dennen-boom. Arbor picea: abies. *q. d.* arbor mali: *quòd ex ea mali nauium conficiantur.*

maſt-koker. Modius.

maſt-tonne. Carcheſium.

maſt-top. *ſax.* Carcheſium

Maſtelupn, miſtelupn. Farrago.

Maſten. j. meſten.

Mat. Deteſſus, feſſus, defatigatus, fractus labore. *gal. mat.*

mat, mate. *vetus.* Pauper, miſer.

mat ende ber-wonnen. Victus, deuictus *gal mat.*

mat maecken. Mactare labore, dolore, infortunio, damno, malis: fatigare. & Frangere labore, dolore, damno: &

Delaſſare, defatigare: & Depauperare. & Domare.

maten/matten. *vet* j. mat maecken.

maten. *vetus. ſland* Mactare, occidere.

mattighepd. Defatigatio, laſſitudo.

matſ-hamer. *ſland.* j. her-hamer. Ceſtra, malleus militaris.

Mat-hoen. Hæmatopus. *dicitur* mathoen *Adriano Iunio q.d.* hemat-hoen. *à ſanguineis cruribus, ſiue cruenta rubedine longorum crurum.*

Mate. j. maete. Menſura, &c.

Mate. *vetus*. Vilis, non magni pretij. *vulgò* matus.

mate-liden *vetus*. Homines pauperes.

mate-man. *vetus*. Vir pauper.

mate-man. *vetus. Andwerp.* j. telle-broedet/lollaerd.

Mater. j. moeder.

Materie. Materia, materies. *gal. matiere: ital. materia: hiſp. materia: ang. matter.*

materie. Sanies, pus.

Matte, matten. Lac ſchiſton, caſeoſa lactis pars ab aquea ſeparata: lac à ſero diſcretum. *gal. mattons.*

Matte/madte. *ger. ſax. ſic. friſ.* Pratum.

matte-bieſen. Iuncus holoſcœnus: iuncus aquaticus.

Matte. Matta, ſtorea, teges, teges vilior ex iuncis aut ſtramētis: ſtragulum ex vlua, ſcirpo aut ſparto. *gal. matte: ang. matte.*

mattras. Matta: & Culcita, culcitra, lectus laneus vel tomentitius. anaclinteriū, accubitum. *vulgò* materaſſa. *gal. materas: ital. materazzo: hiſ. matelaz: ang. mattreſſe.*

Mauricken / mauwerken. *ficamb.* j. knoterken. Spinus, acanthis.

Mauſche koe / mouſche-koe. j. manſche koe/manſ-koe.

M E

Med. *ſax.* j. maeght. Virgo.

Med met. Cum, vnà, pariter. *uſtrà ger. mit: ang. with.* Med alle. Omnino, prorſus, valdè. Met eenen. Simul vnà pariter. & Eadem opera. Met tijden. Aliquando, ſubinde.

med-be-ghierder. Competitor.

med-boeier. Riualis.

med-borghe. Expromiſſor, qui alienam obligationem in ſe ſuſcipit.

med-borgher. Municeps.

med-broeder. Frater. *vulgò* confrater.

med-deplen med-deelen. Participare, communicare, impertire vel impertiri.

med-erf-ghenaem. Cohæres.

med-ghaugher. Comes.

med-ghe-noot. Conſors, ſocius, particeps, partiarius.

med-dooghen. Compati.

med-dooghenthepd. Miſeratio.

med-gaders. Simul, vnà.

med-gheſelle. Socius.

med-ghe-ſpan. Iugalis, eodem iugo ſubactus: conſors, collega.

med-lijden. Condolere, compati, commiſerari, miſereri, miſereſcere.

med-lijdende. Miſericors.

med-lijdēhepd. Miſericordia, miſeratio.

med-maet. Socius, ſodalis.

med-lijdinghe. Miſeratio: dolor ex aliorum rebus aduerſis. *vulgò* compaſſio.

med-pand. Hypotheca, connexum.

med-partije. Conſors, ſocius.

med-pleghet. Socius, conſors.

med-plichtigh. Conſors, ſocius.

med-plichtighe ant ſept. Complices; participes ſceleris.

med-ſaem / ghe-med-ſaem. Comis, familiaris, affabilis.

med-ſooghelinck. Collactaneus.

med-ſpreken. Suffragari.

med-ſtemmen. Conſonare: & Suffragari, aſſentiri.

med-vijer. Riualis, competitor.

med-waerigh. *hol.* Comis, familiaris.

med werdigh. *vetus.* Comis, humanus.

med-werdighepd. Comitas.

med-wetigh. Conſcius.

Mede. j. med. Cùm, pariter.

Mede. Hydromeli, aqua mulſa: melicratū, aqua melle miſta. *vulgò* medus, medo.

medigh oft meddigh bier. Muſtea ceruiſia.

Meden/meeden. *ſax. ficamb.* j. mieten. Locare, conducere.

medelinck. j. huerlinck.

Medicijn. Medicus.

medicijne. Medicamen, medicamentum, medicatio, remedium, medela, antidotum.

medicijn-dranck. Potio, medica potio.

medecijn-loon/meeſter-gheld. Soſtrū.

medicijn-meeſter. Medicus.

Meds/

Medts/nidts. Cùm.
medts dat/nidts dien dat. Cùm,quia, quandoquidem.
medt-gaders. Simul,vnà,pariter.
Mee/meed. Erythrodanum,rubia,herba radice rubra.
mee-krappe/meed-krappe. Rubiæ radices comminutæ.
meen oft meeden het laecken. Tingere rubia pannum.
Meede. *holl.friſ.*j. pupſte/buple.
Meeden. *ſax.*j.meden. Locare.
Meeghd. *holl.*j.maeghd. Virgo.
Meel/mael. Farina, ſimila. *ger. mael: ang. meale,meel.*
meel-bundel. Cribrum pollinarium.
meel-kiſte. Farinarium,arca farinaria.
meel-meeſe. j. pimpel-meeſe. Parus minor.
meel-peere/ ſupp-peere. Sorbum: fructus cuius farina polentæ loco ſumpta aluum ſiſtit.
meel-ſack. Saccus farinarius.
meel-ſifte. Cribrum pollinarium.
meel-ſupcker.j. poeper-ſupcker.
Meenen. *ſtand. holl.*j. mepnen.
Meente/mepnte. *ſicamb.holl.friſ.*j. ghemeente / ghe-mepnte. *gall. maint.*i. multi.
Meeps/meepſch. Exilis, tenuis,iunceus, imbecillis.
Meer j.maer/mer. Mare.
Meer. Magis,amplius, plus,præ,vltra. *ger.meer:ang.more.*
meer eñ meer. Plus pluſque, indies vehementiùs aut ampliùs,magis magiſque,magis ac magis.
meer dan. Vltra,ſupra,plus quàm: amplius,plus.
meer dan ghenoegh. Plus ſatis.
meer noch min. Plus minus,circiter.
meer-mael. Sæpius,pluries.
meerder. Maior.
meerder-iaerigh. Maior annis: viginti quinq. annos natus. *vulgò* maioremnis.
meerderen. Augere, adaugere, auctare, augmentare,coaugmentare, multiplicare, acceſſionem facere.
meerderinghe/meerderniſſe. Augmentum,augmentatio, incrementum, accremẽtum, auctio,acceſſio, coagmentatio.
Meer/ meere.j. pael. Terminus,meta, limes. *ang meere.*
meerren / merren.j. maren / marren. Remorari,retardare.
meerren/merren. Conſtituere limites. ponere metas.
meerren het ſchip. Nauem continenti alligare, nauẽ ſiſtere in portu,nauem deducere ad portum, appellere. *gal. marer.*
meer-pael. Tonſilla:palus qui nauis religandæ cauſa in litore figitur.
meer-touwe. Rudens: funis quo nauis continenti alligatur: prymneſium: retinaculum.
Meerſche.j.marſche. Palus.
Meerſſe/ meerſerije. Merx, mercimonium. *vulgò* merciaria. *gal. mercerie: ital.merce:hiſp.merçaderia:ang.mercerie,*
meerſſe/ meerſ-koꝛf. Corbis inſtitoris, caniſtrum inſtitorium.
meerſſe van t'ſchip. Corbis nauis, galea nauis.
meerſ-koꝛf. Corbis inſtitoria,ſporta viminea.
meerſ-man. Circitor,circuitor:qui merces diſtrahendas vicatim circumfert.
meerſ-mande. Caniſtrum inſtitorium.
meerſ-ſchip. Corbita: nauis oneraria, cuius malus corbem præfert in ſummo faſtigio.
meerſ-ſeyl.j.top-ſeyl. Thoracium: velum in ſummo mali faſtigio.
meerſenier. *ſtand.*.j.kraemer. Circitor, tabernarius. *gal.mercier: ang. mercer.*
meerſenier / meerſenier-man mercenier/koſſate. *ves. brux, louan.* Clicns Ducis Brabantiæ priuilegiis & immunitatibus donatus: qui ſe in fidem & poteſtatem principis permiſit.
meerſenier-ſchap. Clientela ducum Brabantiæ.
meerſerije j. meerſe. Merx.
Meerſen. *ſtand.*j.meerderen. Augere.
Meerſt. *ſtand* j. meeſt.
Meert/maert. Martius menſis.
meert. *inquit Becanus, non à Marte dictus, ſed à* meerderen/*id eſt, ab* augendis diebus: *quòd eius principium dies augeat.*
meerts bloeme. Flos martius,ſtellarus: hyacinthus bifolius.
meerts kiecken. Pullus martius,pullus gallinarum optimus,atque educatio-

ni & ſaginationi aptiſſimus, menſe Martio.

meeſe. Parus, fringillago. *auicule genus. gal. meſange.*

meeſt. Maximè, præcipuè, potiſſimùm, potiſſimè

meeſte Maximus, præcipuus, ſummus. *ang. meſte.*

meeſten-deel. Maxima pars, plures, complures, plerique.

meeſten-deels. Plerumque, vt plurimum, plurimum, magna ex parte: magna parte.

meeſter. Magiſter, præceptor, dominus, herus. *dicitur* meeſter *q.d* meeſte heer. *quidam ex dictione* magiſter *contrahi putãt. ger. meyſter: gal. maiſtre: ital. maeſtro: hiſp. maeſtro: ang. maiſter.*

meeſter der medicijnen. j. medicijn-meeſter. Medicus.

meeſter der ſcholen. j. ſchool-meeſter. Ludimagiſter.

meeſter/konſtenaer. Artifex, opifex, in arte ſua excellens.

meeſter-gheld. Soſtrum: merces quæ datur medico pro curatione.

meeſter-knecht/meeſter-knaep. Vicarius herilis: œconomus, domus præfectus officinæ præfectus, columella.

meeſter-loos. Indomitus, eſtrenis & Magiſtro carens.

meeſter-ſchap. Dominatus, magiſterium: magiſtri dignitas vel officium.

meeſter-ſchap. Ars, artificium, ſpecimen artis.

meeſter-ſtuck. Opus magnæ artis, opus artificioſum, ſpecimen artis: canon.

meeſter-ſtuck oft proef-ſtuck doen. Tyrocinium facere.

meeſter-timmer-man. Architectus, architector.

meeſter-werck. j. meeſter-ſtuck.

meeſter-woꝛtel. Laſer Gallicum, laſerpitium Gallicum. *vulgò* Imperatoria, oſtrutium, aſtrantia, magiſtrantia.

meeſteren. Magiſtrare, gubernare, moderari, dominari: & Cohibere, edomare, compeſcere, regere.

meeſteren/heplen/ghe-neſen. Curare, mederi, medicare, medicari.

meeſterije. Magiſterium, ars.

meeſterije. Curatio, ſanatio, medela, medicamen, medicatio, medicina, remedium, pharmacum.

meeſterij-ber-kooper. *ſland.* Pharmacopola.

meeſterlick. Artificioſè, ingenioſè, ſolerter, argutè, affabrè, exactè.

meeſterſſe. Magiſtra, domina, hera. & Medica.

meeſtrigghe. *ſland* j. meeſterſſe.

meete. j. kerf. Crena.

meete j. weed. Glaſtum.

meeuwe. Larus, gauia. *auis vulgò* meua, *à voce quam edit, dicta.*

meghd. *ficamb.* j. maeghd. Virgo.

meghet. *vetus. ſland* j. wey. Serum lactis. *gal. megue.*

meghe/meghel/meghen/maghen. *germ.* Coagulum.

meghet-kruyd *germ. ſax* j. wal-ſtroo. Gallium. *herba quæ vim coagula habet in cogendo lacte.*

mey/mey-maend. Maius menſis. *vox vernacula* mey *ſiue* may *à Latina ſumpta: vel potiùs à frondibus, arboribus & arbuſtis, quæ nomine cum menſe communi vocantur. Mich. Beuter.* Maius *a voce* may *ſiue* mey: *qua* viror omniũ plantarũ *deſignatur, Becan. ger. mey: gal. may: ital. maggio: hiſp. mayo: ang. may.*

mey/mey-tack. Ramus frondoſus, frõs feſta. *q.d* ramus Maij. *Maio enim menſe arbor frondes emittit.*

meyken *louan. bruxel* j. ruyſken. Sertũ.

meyen. Deſectis viridibus plantis ſiue ramis ornare. *Becan.*

mey-bloemken. Lilium conuallium, lilium vernum. *q d.* floſculus Maij: *floret enim circa calendas Maias.*

mey-boter. Butyrum vernum.

mey-dooꝛne. Oxyacantha: ſpina acuta: *ſic zeland. dicta, quòd menſe Maio ſpectatiſſimè floreat exiguo floſculo. q.d.* ſpina Maij.

mey-kaeſe. j. platte-kaeſe. Lac coagulatum. lac preſſum; *quod menſe Maio confici ſolet.*

mey-viſch. Alauſa, aloſa. *piſcis vilis qui menſe Maio apparere incipit. &* Aſellus minor ſalitus.

mey-voghel. Larus niger: auis Maij.

mey-voghel *ſax. ficamb.* j. pepel. Papilio: *Maio menſe frequens.*

meyd. *friſ. ficam boll.* j. maeghd. Virgo, puella, ancilla. *ang. meide, mayde.*

meyd-

meydsen/meysſen. Puella, adoleſcẽtula, iuuencula: & Ancilla, famula. *gal. meſchine.*

meydsen-knecht. *ſland.* Androgynus, hermaphroditus, ſemimas. & Virago.

meydsken. Puella, puellula.

Meyer. *germ. ſax friſ. ſicamb.* Colonus, villicus: agricola, *inquit Becanus*, qui agrum colit, frugum tamen partem domino dat.

meyer. Prætor maior, prætor vrbanus, conſul maior, ſummus magiſtratus. *vulgò* maior & maierus. *gal. maire, maieur: ang. mayor.*

meyer van het dorp. Prætor minor, prætor ruſticus, prętor ruralis, colonię præfectus, prætor pagi, prætor ſuburbanus.

meyer hof. *germ. ſax. ſicamb.* Villa.

meyerije. Colonia: & Prætura: & Territorium.

Meyn. *vetus* j. ſchot. Pollen.

Meynckel. *vetus. hol.* j. veel/menigh.

Meynen. Opinari, arbitrari, putare, reputare, exiſtimare, autumare, reri, cenſere, ſentire.

meyn-eed. Periurium, falſum iuramentum, ſacramentum perfidum. *dictio compoſita ex* meynen & eed. *Cicero: lib. 3. Offic. Quod ex animi tui ſententia iuraueris, id non facere, periurium eſt.*

meyn-eed doen. Perierare, periurare, ſacramentum perfidum dicere, falsò & animo fallendi iurare, iurare contra animi ſententiam.

meyn-eedigh. Periurus, periurioſus, falſiiurus: qui aliter iurat quã ſentit: qui ſciens periurium facit: qui fortuitò, temerè & dubiè iurat. *ger. meineydigh. ſax. meneedigh.*

meyninghe. Opinio, arbitrium, ſententia, mens.

Meynte. j. meente. Communitas.

Meyr. j. marr. Mare: & Stagnum.

Meyſſen. j. meydſen. Puella: & Ancilla. *gal. mechenne.*

Meyſſenije/mayſinede/maiſnids. *vetus. ſland.* Familia. *gal. meſnage.*

Meyſter. j. meeſter. Magiſter.

Meyt *vetus.* j. meyd. Puella.

Melaedſch. j. malaedſch. Leproſus.

Melck-ander. *boll.* j. malck-ander.

Melck. Lac. *ger. milch: ang. milke.*

melck-beeſte. Ancilla lactaria, ancilla boaria.

melck-dzincker. Galactopota.

melck-eter. Galactophagus.

melck-eemer. j. melck-tobbe. Mulctra, mulctrale.

melck-haer. Lanugo genarum: barbula lacteola: iuli: teneræ genarum lanugines.

melck-koe. Bos lactaria.

melck-krupd. Polygala, glaux.

melck-lam. j. ſpugh-lam.

melck-maerte/melck-meyſſen. Ancilla boaria, ancilla lactaria.

melck-merckt. Forum lactarium.

melck-munt. Imberbis, impuber, depuber: inuctis.

melck-oye. Ouis lactaria.

melck rinſſel. Coagulum.

melck-ſpijſe/ſuyuel. Lactaria. *vulgò* lacticinia.

melck-ſtaende, Labrum lactarium.

melck-ſtoop. Mulctra, ſinus lactis.

melck-teple. Sinus vel ſinum lactis: vas in quo lac mulſum aſſeruatur.

melck-tobbe. Mulctra, mulctrale, mulctrum: vas quo lac dum mulgetur, excipitur.

melck-verwigh. Lacteus.

melck-waere. j. ſuyuel. Lactarium.

melck-weye. Serum, pars lactis aquea.

melck-weye. Sonchus, lactucina, lactucella: *herba cuius caulis fractus copioſo lacte manat. Lemnius* Sonchum, dentem leonis, hieracium, condrillam & *id genus alias herbas* melck-wied *dici ait, à* melck. i. lac, & wieden. i. rũcare: *quòd lacteo rore madeſcant, & quòd eruncande eruendeq; ſint, ne ſalutares herbas & frutices ſtrangulent.*

melck-werck. *ſax.* Lactarium.

melcken. Mulgere, preſſare vbera palmis. ἀμέλγειν. *germ. milchen: ital. molgere: angl. milke.*

melcken iemanden. Emulgere aliquem argento, emungere aliquem pecuniis: fraude & blanditiis elicere alicui pecunias.

melcken de duyuen. Illectare, allectare, allicere columbas eſca.

melcker/melckerlinck/milte van den viſch. Lactes, lacteum inteſtinum, inſigne piſcium marium.

melckſel. Mulctra, lac emulſum.
Melck-anderen. *holl.* j. malck-anderē.
Melde. Atriplex, atriplexum, aureum olus. *ger. molten, milten.*
Melden. Meminiſſe, mētionem facere, memorare: & Prodere, reuelare, aperire declarare.
Mele. j. meel. Farina.
Melicht. *vet.* j. villicht. Forſan, forſitan
Meliſſe / meliſſen-krupd. Meliſſophyllum, amellum, apiaſtrum, citrago, melitæna. *vulgò* meliſſa. *ger. meliſſen: gal. meliſſe: ital. meliſſa.*
Meliſoen j. menijſoen. Dyſenteria.
Mellen. j. marlen. Ducere vxorem, coniugari.
Meloen. Melo, pepon, melopepò, cucumeris genus. *ger. melaunen, melonen. gal. melon: ital. melone: hiſp. melon: ang. melon.*
Meluwe / miluwe. Acarus. meluwen. Ab acaris, tineis ſiue teredine exedi.
Memme j. mamme. Nutrix.
Men. j. man / menſch. Vir, homo. *ang. men.* i. homines.
men ſept. j. man ſept. Aiunt, fertur.
Menckie. j. mincke.
Mene. *vetus. ſtand.* j. menigh. Multus.
Menghe. *ger. ſax.* j menighte.
Menghe. Eupatoriū. *vulgò* agrimonia.
Menghel. *brab.* j. pinte. Hemina. *holl. & ſicamb.* Heminæ duæ.
Menghelen j. menghen. Miſcere.
menghelinghe. Miſtura, permiſtio.
mengelrije. Miſcellanea, orum.
Menghen. Miſcere, commiſcere, permiſcere, immiſcere, diluere, temperare, variare. *germ. menghen: ang. mingle.*
mengh-moes. Olera miſcellanea, puls miſcellanea.
menghet. Mixtor.
menghet. j. manghet. Permutator, mercator.
menghinghe. Mixtura, permiſtio.
menghſel. Mixtura, permiſtio, varietas.
menghſel-verwe Color varius, miſtus.
menghſel-wolle. Lana variegata.
Menie. j minie.
Menie. *vetus.* j. menighte.
Menigh. Multus, frequens, creber: multi, crebri, complures, plerique. *germ. manch: gal. maint: ang. many: managem Gotice.* i. plebs.
menigh-mael / dick-mael. Sepè, crebrò.
menigh-ſins. Variè, multifariam.
menigh-verwigh. Diſcolor.
menigh-voud / menigh-voudigh. Multiplex.
menigh-voude. Echinus, bouis ventriculus: *ſic dictus à variis plicis: dicitur & hupue à reticulatis puellarum vittarum plagis: & boeck á multiplicibus voluminibus ſeu pagellis. Adrian. Iun.*
menigh-vuldigh / menigh-voudigh. Multiplex, multiplicabilis, varius, multiiugus.
menigh-vuldighend. Multitudo.
menigh-vuldighlick. Multipliciter, multifariè.
menigh-vuldighen. Multiplicare, multiplex facere.
menigh-werf / menigh-weruc. Sæpè, compluries, crebrò.
menigher-hande. Varius, multiplex, diuerſus, multiformis.
menigher-ley, Multiplex, multiformis, multiiugus, diuerſus, varius.
menigher-ley-verwigh. Multicolor.
menigher-tier. *vetus.* j. menigher-ley. Multiplex, varius.
menigher-tierlick. *vetus.* Variè.
menighte. Multitudo, frequentia, copia, agmen, turba, caterua, vis, abundantia.
Menie / minie. Minium: pigmenti rubri genus.
meniſoen & *euphoniæ gratia* meliſoen. Dyſenteria, tormina: cruenta alui deiectio cum dolorifica torſione. *dicitur etiã* rood meniſoē / rood buyck-ruel / & *ſimpliciter* het rood. *q.d* rubrū ſiue miniatum excrementum.
meniſoen-krupd. Gnaphalium, filago, centūculus: thalictrum *officin.* ſophia: *herbæ dyſenteriam ſiſtentes.*
Mennen. Ducere, agere, vehere, minare. *gal. mener: ital. menare.*
men-roede. Scutica, flagellum.
menner. j. waghen-man.
Menſch. Homo mortalis, terrigena. *dicitur* menſch / *inquit Becanus, q.d.* men ſich / *hoc eſt*, ducens ſeipſum.
menſchen-dief. Plagiarius.
menſch-ſchouwigh. Miſanthropos, homifuga.
menſchken. Homuncio, homulus, homunculus.

menſchē-

menſchelick. Humanus.
menſchelicken. Humanitus, more humano.
menſchelickheyd. Humanitas, natura humana.
Mente. j. munte. Mentha.
Met. j. maet. Sed.
Mer. j. maer. Mare.
Mercenier. j. meerſenier.
Merck/mercken. j. marck/marcken.
Merckt. j. marckt. Forum.
Mergh/ merghe/ merghel. j. margh/ marghe/ marghel.
Merghen. j. morghen. Cras.
Merie/merrie. Equa. *ang. mare. ger. vet. merrhe.*
Meriſoen. j. meniſoen.
Merlaen. *ſland* j. merle. Merula.
Merle. Merula. *gal. merle: ital. merla: hiſp. mierla.*
Merlin. j. ſmerlin. Aeſalo.
Merren. j. marren. Morari.
merren-blichte / mer-blichte j. marren-blichte. Tricæ.
Merſche. j. maerſche. Palus.
Merſenier. j. meerſenier.
Merte/merreke. j. marte. Simius.
Meſ *in compoſitione: vt* meſ-doen/meſ-bzupcken *&c. Flandri dicũt: Brabanti & alij* miſ/ miſ-doen / miſ-bzupcken *&c.*
Mes. *ſland.* j. meſt. Stercus, fimus.
Mes/meſſer/mets. Culter, gladius.
meſ-maecker. Cultrarius faber, machæropœus.
meſſen-koker. Theca cultellaria.
Meſaene. j. beſaene. Epidromus.
Meſel. *vetus.* j. melaedtſch. Leproſus. *ger. maltzig. gal. meſel, meſeau.*
meſel-ſucht. *vetus* Lepra.
meſelrije. *vetus*. Lepra. *gal. meſelerie.*
Meſniede. *vet. ſland.* j. mepſniede.
Meſſe. *ſland.* j. miſſe.
Meſſelen. *friſ.* j maſelen. Papulæ, boa.
Meſſagie. *ſland. vet.* Nũtius, nuntium. *gal. meſſage: ital. meſſo: hiſp. menſage: ang. meſſage.*
meſſagier/metſengier. *vet. ſland.* Nuntius, tabellarius. *gal. meſſagier: ital. meſſagiero: hiſp. menſagero. ang. meſſenger.*
Meſſie. j. meſt-put. Fimetum.
meſſingh. *ſland.* j. meſſie. Fimetum.
Meſſing. *ax. ſicamb. friſ.* j. latoen. Orichalcum aurichalcum.
Meſt/miſt/meſch. Stercus, merda, excrementum alui, fimus vel fimum, lætamen. *ger. miſt: ſax. meß.*
meſt-gaffel. Furca fimaria.
meſt-haeck. Ligo fimarius.
meſt-hoop. Fimetum, ſterquilinium.
meſt-poel. Sterquiliniũ, colluuiarium, colluuies ſtercoraria.
meſt-put. Fimetum, ſterquilinium.
meſt boeder. Sagina.
meſt-waeghen. Plauſtrum, ploſtrum, vehiculum quo fimus vehitur.
meſten. Stercorare agrum, pabulare agrum fimo: ſtercore fœcundare, ſtercora agris adhibere.
Meſten. Saginare, pinguefacere, obeſare, impinguare, farcire.
meſt-bzocke. Sagina.
meſt-darm / maſt-darm/ maſ-darm. *germ. ſax. ſic.* j. aerſ-darm. Inteſtinum rectum.
meſt-dier. Animal altile: quod ſaginatur
meſt-hinne. Gallina altilis.
meſt-hot. Saginarium.
meſt-ſpijſe. Sagina.
meſt-ſtal. Saginarium.
meſt-vederen. Plumæ ſub cauda, quæ gallinis aut capis ſaginãdis euelli ſolẽt.
meſt vercken. Porcus ſaginatus.
meſt-voeder. Sagina.
meſt-voghel. Auis altilis, auis fartilis.
meſter van voghelen. Fartor: qui aues altiles farcit & ſaginat.
meſtinghe. Sagina.
Meſt j. miſt/mieſt. Nebula.
Met. j. med/mede. Cum, vnà.
Met. *holl.* j. peter. *vide* mette.
Metael. Metallum. *gal. metal: ital. metallo: hiſp. metal: ang mettel.*
Meten. Metiri, dimetiri, emetiri, modulari, menſurare. *μετρεῖν. ger. meſſen: gal. meſurer: hiſp. medir: angl. meate, meaſure.*
meter Menſor.
Meter. j. pete. Mater luſtrica. Peters ende meters. Luſtrici parentes. *Dicitur* meter. *q. d.* mater.
Metſen. Struere, exſtruere muros, parietes, *&c.*
metſ-ſteen. Cæmentum.
metſer. Cæmentarius, ſtructor, faber murarius: machio, machino, *apud Iſidor. teſte Lipſio*: qui machinis inſiſtit

propter altitudinem parietum.

metſelaer. *holl ficamb.* j. metſer.

metſenaer. *vet. ſland.* j. metſer.

metſelrije. Structura muri, ſtructura cæmentitia, cæmentum.

metſelen. *holl* j. metſen.

Met. *hol. friſ.* j. peter. Pater luſtricus.

mette. *holl. friſ.* j. meter/pete. Mater luſtrica. Metteken. Matercula luſtrica.

Met/mette. *ſax. ficam.* Pulpa ſuilla: carnes porcinæ delicatiores.

met-worſte/*ſax fic.* bzaed-worſte. Lucanica, botulus: farcimẽ ex carne porcina oblongum.

Mette/ metteken. Capra, capella. & Mulier ignaua.

Mettenen. Horæ ſiue preces matutinæ: preces nocturnæ: nocturnalia, ium.

Meucken/ moken. Modiolus.

Meughe. j. moghe.

Meulen. j. molen. Mola.

Meuſelen. *hol. zeland.* Pitiſſare, ligurire, & clàm deguſtare paulatim.

meuſeler. *hol.* Genus delicatioris ceruiſiæ.

Meuſeler. *ſland.* j. kneuterken.

Meuſie. moſie. Culex.

Meuterken. *leod.* j. oozd. Quadrans.

M I

Micke. Furca.

micke. Pedamen, pedamentum, ridica.

micke. Hemiartium, panis triticeus minor, artidium, paruus panis *gal. miche.*

Micke/mick/ghe-mick. Collimatio.

micken met de ooghen. Collimare, intendere oculos in rem aliquam: collineare: oculos in ſcopum intendere. & Statuere, diſponere.

Mid-dagh. Meridies, medius dies.

middagh-mael. Prandium,

mid-dagh eten. Prandere, meridiare vel meridiari. (meridie.

middaghs. Meridianus. & Meridianò:

mid-daghſche ſonne. Sol meridianus.

mid-daghſchen wind. Auſter, ventus meridionalis.

mid-lente. Ver medium, adultum.

mid-maend. *vetus.* Medius menſis.

mid-meert. *vetus.* Medius Martius.

mid-nacht/midden-nacht. Noctis meridies, nox intempeſta: nox concubia, concubium, noctis ſilentium, nox media: & Septentrio.

mid-ooghſt. j. half ooghſt.

mid-rifte. j. middel-rifte.

mid-ſomer. Media ætas, æſtas adulta, æſtas ſumma.

mid-vaſten. *ſax friſ. ficamb.* j. half vaſtẽ.

mid-weke. *ſax. friſ. ficamb. holl.* j. goeuſa dagh. Dies mercurij q. d. media ſeptimana.

mid-weghe/midſ-wegh. In medio, circa medium, in medio itinere.

mid-winter. Bruma, media hyems, ſolſtitium brumale, hyems adulta, ſumma hyems.

middel. Medium, medietas, intermediũ, meditullium. *germ. mittel: angl. midde, middel, middle.*

middel. Modus, ratio, via, occaſio, cauſa, conditio, opera, facultas.

middel-baer. Mediocris.

middel-baer man. Vir iuſtæ ſaturæ.

middel-baerheyd. Mediocritas, mediũ.

middel-baerlick. Mediocriter.

middel-landſch. Mediterraneus.

middel-landſche zee. Mare mediterraneum.

middel-liſf. Thorax. i. borſt.

middel-linie. Diameter, lineadimetiens.

middel-maete. Mediocritas, medium.

middel maetigh. Mediocris: & Indifferens.

middel-maetigh man. Vir quadratus, commodæ ſiue iuſtæ ſaturæ

middel-muer. j. middel-wand.

middel-punt. Centrum.

middel-rif. j. rifte. Diaphragma, ſeptum tranſuerſum. *ſax. middelrif. ang. midriffe*

middel-ſchot. Interſepimentum, interſtinium, interſeptum.

middel-ſchot van den neuſe. Interſtinium, iſthmus, imbrex narium, interſepimentum vel diſcrimen narium.

middel-vingher. Digitus medius, infamis, impudicus, famoſus, verpus.

middel wand tuſſchen-weegh. Paries medianus, intergerinus.

middelo. j. middel.

middelen. Mediare, intercedere, interuenire, moderari, diſceptare.

middeler. Mediator, diſceptator, interpres, deprecator, arbiter, ſequeiter, interuentor, pararius.

middeler tijd. Interim, interea.

middelſte. Medius, medianus.

midden.

midden. Medius: & Medium. *ger.* mitz, *mittleſt: ang.* middes, midde.

midden-ſchot. j. middel-ſchot. Interſepimentum.

midden-nacht. j. mid-nacht.

Midts. Medius.

midts dat / &c. Quandoquidem, eo quòd, quia.

midſ-gaeders/ med-gaeders. Simul, vnà, vnà cum.

midſ-water ſeplen. Nauigare medio alueo.

Mied. *holl.* j. tijdinghe. Nuntium.

mied-brenghen. *hol.* Nunciare.

mied-wijs. *hol.* Nouarum rerum nuncii abundans.

Miede/ mieden. j. miete/ mieten.

Mieghe. j. mijghe. Vrina.

Miere. Formica, μυρμηξ. De mieren. Formicatio μυρμηκια: morbus qui foris corpus fœdis tuberculis ac puſtulis deformat, intus verò mordentis formicæ ſenſum cruciatumque affert: & Morbus venereus, lues venerea.

mieren-hoop/ mieren-neſt/ mierē-hol. Myrmecia, cauerna aut agmen formicarum.

mieren-ioockſel. Formicatio.

mier-ſeycke piſ-miere. Formica.

mierachtigh. Formicoſus.

Mies. *vetus* j. mos. Muſcus, bryon.

Mieſt. j. miſt. Nebula.

mieſelen. *friſ holl.* j. miſten. Nebulam exhalare, rorare tenuem pluuiam.

mieſelinghe. *holl friſ.* j. miſt. Nebula.

Miete/ miente/ miede. *ger. ſax. ſicamb. holl. ſtand.* Donum, munus: & Merces, meritum, ſtipendium. & Arrha, arrhabo, munus in conductione inita. *ang.* meede.

mieten/ mueden. *germ. ſax ſicamb. ſtand. holl* j. hueren. Conducere, & arrhabone dato deuincire.

miet-loon. *vetus.* Merces.

miet-tos. *ger. ſax.* j. huer-peerd.

Mij. Mihi, me. μοι, *ſuos. germ.* mich, mir: *gal.* moy, me: *ital.* me: *hiſp.* mi: *ang.* me.

Mijden Vitare, euitare, deuitare, fugere, defugere, effugere: & Parcere.

mijd-ſaem. *ſtand.* Vitans: & Parcens.

mijdel. *ſtand.* Vitans: & Parcens.

Mijghe. mieghe. *ſicamb* j. piſſe. Vrina.

Mijle. Milliarium, milliare, mille paſſus, lapis. *germ.* meyl: *ang.* mile.

Mijn. Meus. *germ.* meyn: *gal.* mien: *ital.* mio: *hiſp.* mio: *ang.* my, myne.

mijn-heer. Heros, vir nobilis & illuſtris q. d. meus dominus.

mijn-vrouwe. Heros, heroina, femina illuſtris. q. d. mea domina.

mijnen. In venditione & auctione publica, meum eſt, dicere, ſibique rem auctam adſumere certo pretio.

mijnent halue. Per me, propter me, à me.

Mijne. Vena: & Natura, ingenium. & Vultus, ſpecies, ſtatus. *gal.* mine.

Mijne/ mijn kuyl/ mine. Fodina, cuniculus. *vulgò* minera *gal.* mine, miniere: *ital.* minera: *hiſp.* minero, mina: *ang.* mine.

mijne van gouds. Aurifodina.

mijne van ſiluer. Argentifodina.

mijne onder-grauinghe. Cuniculus: mearus ſubterraneus ſuffoſſus. *vulgò* mina.

mijnen/ minéren/ onder-grauen. Suffodere, agere cuniculos. *vulgò* minare, facere minas.

Mijnie/ minie/ menie. Minium, pigmentum rubrum.

mijnie-kuyl. Miniaria, locus in quo foditur minium.

Mijte. mijdte. *friſ. ſicamb.* j. meluwe. Midas, acarus *gal* mite: *angl.* mite.

Mijte. Minutia, minutū, minuta: oboli viliſſimi genus. *vulgò* mita.

Mijte. Meta, ſtrues in altum, ſtrues in conum ſubducta.

mijte houts. Meta, ſtrues lignorum.

mijten. Conſtruere metam, congerere ſeu ſtruere in acutum.

Mijter. Mitra. *vulgò.*

mijter/ biſſchops hoed. Mitra epiſcopalis, albogalerus, tiara, cidaris, apex, infula. *gal.* mitre: *ital.* mitra: *hiſ.* mitra: *ang.* miter.

mijteren. Ornare mitra.

Mild. Mitis, lenis, mollis, dulcis. & Munificus, benefícus, liberalis, largus, benignus. *ang.* mild.

milde melde Atriplex, atriplexum, olus aureum: herba à molliendo & leniendo dicta: *ger.* milten.

mildheyd/ mildigheyd. Lenitas: & Liberalitas,

beralitas, largitas, benignitas, munificentia, beneficentia.

mildelick. Leniter: & Liberaliter, munificè, largè.

milderen/ mildighen. Mitigare, lenire, mollire.

mildinghe. Lenimen, lenimentum.

milte/ milte. Lien, ſplen. *à* **mild.** i. mollis: *ſplen enim mollis & rarus eſt naturâ. ger. milze: ital. milza: ang. milt.*

milte van dē viſch. j. **melcker.** Lactes piſcium, lacteum inteſtinum.

milten-herdighend Lienis ſcirrus.

milt-ſuchtigh/ milt-ſiecк. Lienoſus, lienicus, ſplenericus.

Milie. j. **hirs.** Milium. *gal. millet: ital. miglio: hiſp. milho: ang. mylen, millet.*

Miluwe/ meluwe. Acarus, teredo.

Min/ Minus.

minckе/ menckе. Mutilatio, defectus, læſio.

mincken/ mencken. Mutilare, admutilare, lædere, mancum reddere, minuere, diminuere.

minck-iſſer. Murex, tribulus, aſteriſcus aculeatus: machinulæ ferreæ tetragonæ aculeis exſtantibus, quæ vt inimici pedes lædant, ſparguntur.

minck-iſſer. Tribulus aquaticus. *herba dicta à fructibus ſpinoſis, quatuor duros aculeos modicè recurvos: quæ alio nomine aliaq; ratione nonnulli* **water-not** *dicitur.*

Minder. Minor, minus. *ger. minder: gal. moindre: ital. minore: hiſp. menor.*

minder-broeder. Frater minor, Franciſcanus, Seraphicus.

minder-iaerigh. Minor annis. *vulgò* minorennis.

minderen. Minuere, diminuere, immi nuere, tenuare, attenuare, extenuare.

minderinghe. Minucio, diminutio.

mindſte. Minimus. **Ten mindſten.** Minimum, minimè, ſaltem, duntaxat.

Mine/ minne. j. **mijne/ mijnie.**

Minghelen. j. **menghelen.**

Minne Amor, Venus: & Amatio, *Plaut.* amor Venerius.

minne minnecken. Venus, amica. **Minnecken/ hefken.** Corculum: *blandientis particula.*

minne. Gratia. **Metter minnen oft met den rechte maecken.** Gratia aut iudicio tranſigere.

minne. *hol ficamb.* j. **memme.** Nutrix.

minne-vader. *holl. ſic.* **voeſteter.** Nutritius.

minnen. Amare, diligere: *à ſuperioribus Germanis nunc in obſcœnam partem plerumque ſumitur:* Veneris voluptatibus frui: amare, amori litare.

minnen-brief. Literæ amatoriæ.

minnen-dranck. Philtrum, poculum amatorium.

minnen-ſpel. Ludus Venerius, res Veneria, colluctatio Venetia, militia amatoria, clinopale, palæſtra lecti, bellum nocturnum.

min-ghe-noot/ minne-ghe-noot/ min-gnoot. *vetus.* Conſors amoris, amabilis, bellus, venuſtus, deliciæ, carum caput: & Pullus, catamitus, puer cōcubinus. *gal. mignot, mignon: angl. minion. rhetores rhytmici* **minioot** *ineptè dicunt & ſcribunt.*

minſchap. Amor, dilectio.

min-ſaem/ min-ſaemigh. j. **minnelick.** Amabilis, charus.

min-ſaemheyd. j. **minnelickheyd.**

min-ſaemlick. j. **minnelick.**

minnaer. Amator, amans, amaſius, proeus.

minnelick. Amabilis, venuſtus.

minnelickheyd. Amabilitas, venuſtas, gratia.

minnelicken. Amanter, amabiliter.

Minſte. j. **mindſte.** Minimus.

Minute. Minima horæ pars, ſexageſima pars horæ: horæ ſemuncia, horæ ſcrupulus. *vulgò* minuta.

minute/ minuet-brief. Scheda, ſchedula: aduerſaria, pictacium. *vulgò* minuta.

minutéren. Perſcribere compendiario: notis perſcribere inſtrumentum.

Miraikel. Miraculum.

Mis. j. **miſſe.** Erratum, malum.

Miſ *in compoſitione aduerſativa particula plerunque exponitur per* malus, malè & *ſimilis ſignificationis dictiones. gall. meſ: ital. miſ: ang. miſ*

Miſ-achten. j. **miſ-prijſen.** Contemnere.

-aertden. Degenerare.

miſ-

miſ-aerdende. Degener.
Miſ-baer. Geſtus indecens: & Geſtus incompoſitus ſummopere lugentium. & Abortus.
miſ-baeren. Incompoſitè ſe gerere, indecenter geſticulari.
miſ-baeren. Abortum facere, abortire.
miſ-baeringhe. Abortus, abortio.
miſ-baerte. i. miſ-boorte. Abortus.
Miſ-beuren. Peccare, delinquere, incidere in mulctam.
miſ-beurte. Peccatum, delictum.
Miſ-boorte. i. miſ-ghe-boorte.
Miſ-bruyck. Abuſus.
miſ-bruycken. Abuti, malè vti.
Miſ-daed. Delictum, malefactum, peccatum, facinus, erratum.
miſ-daedigh. Noxius, reus, flagitioſus, facinoroſus, ſons, nocens.
Miſ-dienen. Malè ſeruire, malè mereri.
miſ-dienſt. Delictum.
Miſ-doen. Malè facerè, delinquere, peccare, offendere.
Miſ-draeghen. Malè, improbè, inhoneſtè ſe gerere & Malè vterum ferre, abortum facere.
miſ-draght. Abortus.
miſ-draghtigh. Abortiuus. & Sterilis.
Miſ-dunck. Suſpicio.
miſ-duncken. Suſpicari, malè cogitare.
Miſ-gaen. Errare, delinquere, prævaricari, egredi ſuo officio.
Miſ-ghe-boorte. Abortus, abortiuus, fœtus.
Miſ-ghe-loove. Diffidentia.
miſ-ghe-looven. Diffidere.
Miſ-ghe-was, Nanus, pumilo corpore.
Miſ-gonnen. Inuidere, malè fauere.
miſ-gonſte. Maleuolentia.
miſ-gonſtigh. Inuidus, malè fauens, maleuolus.
Miſ-grepen/miſ-grepten. *ſtand.* Diſplicere.
Miſ-grijpen. Errare, falli, malè prehendere ſiue comprehendere.
Miſ-haeghen. Diſplicere.
miſ-haeghinghe. Diſplicentia, tædium.
Miſ-handelen. Male tractare, abuti, delinquere, offendere.
miſ-handelinghe. Crimen, noxa, culpa, delictum.
Miſ-handen. Malè conuenire: & Diſplicere: moleſtum eſſe.
Miſ-happe. *vetus ang.* Infortunium.
miſ-happen. Male accidere. *ang. miſ-happe.*
Miſ-hellen. Diſſonare.
miſ-hellende. Abſonus, diſſonus.
Miſ-hooren. Obaudire, auditu errare. *ang. miſ heare.*
Miſ-hopen. Deſperare, ſpem abiicere.
Miſ-houden. Malè tenere.
Miſ-houden. Errare in matrimonio contrahendo, infaustis nuptiis iungi.
Miſ-iomen. i. miſ-gonnen.
Miſ-kanſſe. Infortunium. *ang. miſchaunſe*
Miſ-kief. *ſtand.* Infortunium: vitium. *gal. meſchef: ang. miſchiefe.*
Miſ-klappen. Labi verbis.
Miſ-komen. Male euenire, infeliciter cedere, ſiniſtrè accidere.
Miſ-koopen. Errare emendo, cariùs æquo emere.
Miſ-legghen. Male ponere. & Inconſideratè locare, loco non ſuo ponere, temere ſeponere.
Miſ-leyden. Malè ducere, ſeducere.
Miſ-lemtigh. *vetus.* i. ver lemt. Mutilus.
Miſ-lieven. *vetus.* Diſplicere.
Miſ-looven. i. miſ-ghe-looven.
Miſ-luck. Infortunium.
miſ-lucken. Malè euenire.
Miſ-lupden. Diſſonare, abſonare.
miſ-lupdende. Abſonus, diſſonus.
Miſ-maecken. Deformare, malè formare, deturpare, deuenuſtare.
miſ-maeckt. Deformis.
miſ-maeckthepd. Deformitas.
miſ-maeckelick. Deformiter.
Miſ-moedigh. i. miſ-trooſtigh.
Miſ-moghen. *vetus.* Aegrè pati, non ferre, inuidere.
Miſ-naemen. Malè nominare, agnominare. *ang. miſnaeme.*
Miſ-noeghen. Diſplicere.
Miſ-paeyen. Malè contentum reddere, offendere.
miſ-paeyt. Malè contentus.
Miſ-paſſen. Malè conuenire.
Miſ-peuteren. *ſtand.* i. ver-peuteren.
Miſ-prijſen. i. ver-achten/ver-ſmaden. Vituperare, contemnere, improbare.

miſ-

miſ-prijſinghe. Vituperatio.
miſ-prijſer. Vituperator, vitupero.
miſprijſelick. Vituperabilis, contemnendus.
Miſ-quaem, *vetus. ſtand.* Caſus aduerſus, malum, morbus, ægritudo.
Miſ-raeck. Tactus vanus, ictus caſſus, ictus vacuus, irritus, inanis: & Caſus aduerſus.
miſ raecken. Malè tangere ſiue contingere, aut attingere. & Malè ſuccedere: & Errare.
Miſ-raed. Malum conſilium.
miſ raeden. Malè ſuadere, errare conſulendo.
Miſ-relienen. Errare in calculo ſiue numero, malè numerare.
Miſ ſaecken. j. loochenen. Negare.
miſ-ſaecker. Negator, inficiator.
miſ-ſaeckigh. Negatiuus, negans.
Miſ-ſchaepen. Deformis.
miſ-ſcheppen. Malè formare ſiue creare
miſ-ſchepſel. Monſtrum: præter naturam editum aut procreatum.
Miſ-ſchieden. Malè euenire, ſiniſtrè accidere.
Miſ-ſchien/mach-ſchien. Fortè, forſan, caſu fortuito.
miſ-ſchienlick. Fortuitus. & Fortè, fortuitò, fortaſſe.
Miſ-ſeggben. Maledicere, malè loqui alicui, inſectari aliquem maledictis.
Miſ-ſetten. Malè diſponere, turbare, confundere, inuertere, perturbare, inquietare: & Inconſideratè locare.
Miſ-ſitten. *ſtand.* j. miſ-ſtaen.
Miſ-ſpreken. Labi verbis: hallucinari in ſermone. & Maledicere.
miſ-ſpraecke. Maledictio.
Miſ-ſtaen. Dedecere, malè conuenire.
miſ-ſtaende. Indecens, indecorus.
Miſ-ſtellen. j. miſ-ſetten.
Miſ-taemen. Dedecere.
Miſ-tellen. Malè numerare, errare in numero.
Miſ-terden. j. miſ-treden.
Miſ-toonen. Malè oſtendere. & Malè ſonare, diſſonare, abſonare.
miſ toonende. Abſonus.
Miſ-treden/miſ-terden. Malè figere pedem, errare greſſu, labi gradu: falli veſtigio.
Miſ-trooſt. Deſperatio.
miſ-trooſtigh. Deſperans, deſperatus, puſillanimis, deſpondens animum, diffidens, conſolationis aut melioris fortunæ ſpem abiiciens.
iſ-trooſtigheyd. Deſperatio, diffidentia, puſillanimitas.
miſ-trooſtigklick. Puſillanimiter, diffidenter.
Miſ-trouwe. Diffidentia.
miſ-trouwen. Diffidere, malè fidere.
miſ-trouwigh. Diffidens.
miſ-trouwigklick. Diffidenter.
Miſ-vaeren. Malè euenire, perire.
Miſ-vaeren van kinde. *ſtand.* Abortum facere.
Miſ-val. Caſus infeſtus, aduerſus: infortunium, ſiniſter euentus, offenſio, offenſus, lapſus, error vel culpa per imprudentiam admiſſa.
miſ-val van kinde. Abortus, abortio, abortiuum.
miſ-vallen. Malè cadere, malè accidere, ſiniſtrè euenire.
miſ-vallen/miſ-vaeren. Abortum facere.
Miſ-verghen. *ſtand.* Negare, recuſare.
Miſ-ver-ſtand. Ignorantia, inſcitia, error, ſiniſtra interpretatio: & Diſſentio, onis, diſcordia. & Difficultas, ſcrupulus.
miſ-ver-ſtandigh. Ignarus, inſcius.
Miſ-verwen. Decolorare, colorem vitiare.
miſ-verwigh. Decolor, malè coloratus, colore vitiatus.
Miſ-vorghen. j. miſ-ſtaen. Dedecere.
Miſ-waen. Falſa opinio.
miſ waenen. Falſo opinari, falli.
Miſ-was. Abortus. miſ-was der krupden. Vitium herbarum, morbus frugum.
miſ-waſſen. Malè creſcere: decreſcere.
Miſ-wende. *vetus.* Aduerſitas, caſus aduerſus.
miſ-wenden. *vet.* Malè ſiue ſiniſtrè accidere
Miſſel-ſucht. j. meſel-ſucht.
Miſſe. Erratum, error: & Deliquium, defectus.
miſſe. Vanus, ictus, iactus, &c.
miſſe ſlaen. Ictu ſiue verbere vano ferire
miſſen. Errare, aberrare, falli.

miſſen.

miſſen j. ghe-miſſen. Deſerere, delinquere.
miſſelick. Fortuitus.
miſſelicke. Ambiguus, dubius, incertus: in quo errari, aut de quo dubitari poteſt.
miſſelick. Audaculus, temerarius: & Moroſus, difficilis.
miſſelicken. Fortè, fortaſſe.
miſſelicken. Temerariè, ambiguè, dubiè
Miſpel. Meſpilũ. *ger. naeſple: gal. neſſle: ital. neſpola: hiſp. meſpero.*
miſpel-boom/ miſpeler. Meſpilus.
miſpel-peyrken. Pirum regium.
miſpeler/miſpel-tere. Meſpilus.
Miſſe. Sacrum, res diuina. *vulgò* miſſa.
miſ-boeck. Liber ritualis, liber ſacer. *vulgò* miſſale, liber miſſalis.
miſ-ghe-waed/miſ-ghe-waud. Veſtis ſacra, pallium ſacrum.
Miſſe. Solennitas, ſolennia, orum: & Nundinæ, mercatus ſolennis. *Hinc* Kerſt-miſſe/ Jans-miſſe/ Baef-miſſe/ Kerck-miſſe/ *&c.*
miſ-auond/ meſ-auond. *ſtand.* j. ghe-ligh auond.
miſ-dagh/ meſ-dagh. *ſtand.* Dies feſtus, dies ſolennis.
Miſſchelen/miſſchen. Miſcere, *μίσγειν. germ. miſſchen: gal. meſler: ital. miſchiare, meſcolare: hiſp. mezclar: ang. mixe.*
miſſchelupn/miſtelupn. Farrago, commiſtio frumentorum, miſcellanea ſeges. & Epicœnum, promiſcuum, miſcellaneum: *gal. meſlé: ital. meſchio: hiſp. meſclado.*
Miſſie/meſſie. Fimetum.
Miſt. j. meſt. Stercus, fimus.
Miſt mieſt. Nebula. & Tenuis pluuia: ſubſtillum: nebulæ, caligines *ang. miſt.*
miſſen/mieſten. Nebulam exhalare.
miſtigh/mieſtigh Nebuloſus.
Miſtel. *ſax.* j. lign. Viſcum.
Miſtelupn. j. miſchtelupn.
Mit. j. med/mede. Cùm.

M O

Mocke. *vet. ger.* Scropha. Bupl mocke. Sordida mulier, ſordida famula: *moca hiſp.* i. famula.
Mockepe. *ſtand. vet.* Offa, bolus.
mocken j. moffelẽ. Buccam ducere ſiue mouere.
Modde moddeken. Pupa, puella virguncula. *ang modder.*
Modden moddelen. Terrã ſiue lutum mouere, fodicare, ſcrutari, perſcrutari.
modder/ moder moner/ moze/ moer. Limus, cœnum mollius: lutum: voluabrum. *ang. mire, middle.*
modder moener/ moeder/ grond ſoppe. Fæx, fæces, craſſamen, craſſamentum. *ang. mother.*
modderachtigh/ moddigh. Fœculentus: limoſus, paluſtris, cœnoſus.
Model/model beld/moele. Proplaſtice, typus, forma: imago ex gypſo ſiue argilla ad cuius ſimilitudinem & formam ſtatuarius plaſtéſve lapidem cædit, aut æs fundit. *vulgò* modulus. *ger. & ſax. model: gal. modelle, moule: ital. modello: hiſp. molde: ang. moulde.*
model-konſte. Proplaſtice.
model-ſnijder. Proplaſtes.
Modder j. modder. Limus, cœnum.
Moed. Animus, ſpiritus; viuida vis animi. & Affectio, affectus: audacia, fiducia.
moed-loos. Exanimus, exanimis, exanimatus, fractus animo, puſillanimis.
moed-wille. Laſciuia, petulantia: proteruia, libido: contumacia.
moed-willens. Vltro: ſciens volenſque: dedita opera.
moed-willigh. Laſciuus, libidinoſus, petulans, proteruus, improbus, contumax.
moed-willighepd. j. moed-wille.
moed-willighlick. Laſciuè, petulanter, proteruè, improbè, libidinoſe.
moeden/moed gheuen. Animare, addere animum.
moeden. Cogitare, animo voluere.
moedigh. Animoſus, alacer, acer: alacer animo.
moedigh. j. ghe-moedigh. Lenis, lentus, mitis.
moedighepd. Animoſitas.
moedighlick. Animosè, magno animo.
Moede/muede. Laſſus, feſſus, defeſſus.
moeden/mueden/ moepen. Fatigare, moleſtare, inquietare, ſolicitare, occupare, diſtringere.
moedhepd/ ver-moedhepd. Fatigatio, defatigatio, laſſitudo.
moedte/moepte. Labor, opera, moleſtia

moe-

moedemiſſe. Moleſtia.
moedſel. Moleſtia, defatigatio, negotium, difficultas.
moedelick/ moepelick. Moleſtus, laborioſus.
moedelick zijn. Moleſtum eſſe, faceſſere alicui negotium.
moedelickheyd. Moleſtia, tædium.
moedelicken. Moleſtè, laborioſè.
Moede. j. moepe. Matertera, amita.
Moeder. Mater, genitrix, parens. *ger. muter. ital: madre: hiſ. madre: ang. mother.*
moeder van t'klooſter, Antiſtita, ſacerdos primaria.
moeder/ baer-moeder. Matrix, vterus, loci.
moeder/ moeder-wee. Colicus dolor, coli inteſtini morbus. *ſic teuton. dictus perperam tranſumpto vocabulo à* matricis dolore *Adr. Iun.*
moeder der bien. j. die moeder.
moeder. j. modder. Fæx.
moeder-kruyd. Parthenium, amaracus. *offic.* matricaria.
moeder-loos kind. Pupillus, matre orbus.
moeder-naeckt. Nudus prorſus, vt ex matris vtero editus.
moeder-peerd. j. merie. Equa: matrix equa.
moeder-ſieck. Zelo & deſiderio matris languens.
moeder ſlachtich. Matricida.
moeder-ſoonken. μαιωτροφ⟨ adoleſcens delicatiùs à matre educatus.
moeder-ſogh. Succus materuus. & Cyceon, miſcellanea potio; ſorbiunculæ delicatiſſimæ genus.
moeder-ſpraecke. Lingua materna, vernacula.
moeder-ſtede. j. moeder. Marrix.
moeder-ſwyn. *ger. ſax. ſicamb.* Scropha, porca, ſus femina.
moederſ-taele. Lingua materna, vernacula.
moederlick. Maternus.
moederlick alleen/ moeder-een. Prorſum ſolus, omnino ſolitarius.
Moepe/ moede. Matertera, matris ſoror: & Amita, patris ſoror. μαια.
moepen kinderen. Sobrini.
moepen dochter. Cõſobrina, materteræ filia.
Moepe/ moepelick/ moepen. j. moede/ moedelick moeden.
Moeper. j. moeper/ modder. Limus.
Moeyte. j. moedte. Moleſtia.
Moele. j. model. Proplaſtice.
moeléren. Imaginem ex gypſo, argilla, vel creta facere: & Formare fundẽdo.
Moelie moelde, back-troch. Maẽtra, alueus piſtorius.
moelie. *vet. ſax ſicamb.* Oſſa.
moelie-vyer. Paraſitus, oſſarum, ſectator.
Moeme/ mome/ mume. *ger. ſax. ſicam.* Matertera & Neptis.
Moer. Cœnum paluſtre, limus: lutum.
Moer van wijn. j. modder. Fœces vini.
Moer. j. mooz. Aethiops.
moer/ moer land. Palus bituminoſa & nigra: locus paluſtris & vliginoſus. μαυρ⟨. i. niger. *ang. moore.*
moer-aerde. Terra bituminoſa & nigra ex qua ceſpites loco apti conficiuntur.
moer-land. j. moer. Palus nigra & bituminoſa.
moeraſch/ mooraſch. Palus nigra. *gal. marez, mareſcage: ang. mariſhe.*
moeren/ mueren. Commouere, turbare, perturbare.
moeren het waeter. Turbare aquas.
Moer-beſie. Morum. *ger. maulbeere: gal. meure: ital. moro. hiſp. mora: ang. mulberie.*
moer-beſie-boom. Morus, ſapiens arbor.
moer-viſch. Piſcis paluſtris, lacuſtris.
Moes. Puls, pulmentum, pulmentariũ, pulmentarius cibus. *germ. muß.*
moes. *vetus.* Penus, penu, cibus. *ang. meate.*
moes. Olus, holus.
moes. *friſ.* j. moete. Segmen ſalmonis.
moeſ-vepl. *ſax.* Ciborum partitio. & Domeſtica cibaria quæ mulier poſt mortem mariti accipit: penu familiæ defuncto patre familias.
moeſ-hof. Hortus, hortus olitorius.
moeſ-koppen. Aeruſcare: pecuniam, victumque fallacius & impudentia quærere.
moeſ-kozen. Legumen.
moeſ-kruyd. Olus, holus. & Beta.
moeſ-man. Olitor.
moeſ-menghel. *vetus.* Olitor.

moeſ-

moes-pappe. Puls, pulmentarium, pulmentarius cibus.
moes-pot. Cacabus.
moes-ver-kooper. Olitor.
Moesel/sack-pijpe. Tibia vtricularis.
moeseler/sack-pijper. Vtricularius.
Moet .j. moed. Animus.
Moete/moes. *hol.* Segmen salmonis, tomus, segmentum.
Moete.j.moedte. Opera, labor.
Moete/moette/wijle. Ocium, tempus vacuum: vacatio. *ger. muß.* Met goede moete. Otiose, cunctāter, tractim, commodè
moetigh. Otiosus, vacuus, vacans.
Moeten/moetten. Debere, teneri: & Oportere. *germ. mussen: ang. must.*
Moeten.j.ghe moeten. Obuiare. *ang. meete.*
Moetse. Mutilus, mutilatus, lacer, truncus, truncatus membro aliquo: *propriè dicitur de canibus, equis & aliis animalibus cauda, auribus, aut iuba truncis: ital. mozzo: hisp. mocho.*
moetsen/mutsen. Mutilare, truncare, detruncare, abscindere, amputare, secare. *it. mozzare: his. desmochar, mochar.*
moetsaerd / mutsaerd. Fascis cocularius, fascis virgultorum, cædua virgulta, abscissæ arborum comæ.
Moette.j.moete. Otium.
Moffe .j. muffe. Mucor.
Moffe. *zeland. holl. vetus.* Later coctus grandior.
Moffel. Chirotheca hyberna, manica hyberna. *gal. mouffle.*
Moffelen.j.maffelen. Buccas mouere.
Moghe. Potentia. & Appetentia, appetitus.
moghen. Posse, valere, pollere, potentem esse, quire, integrū esse. *ger. mogen: ang. may.* Niet mogen. Nequire, non posse. Ick magh dat doen. Liberum id mihi est: licet mihi: in arbitrio meo est constitutū, possum. Mē magh dat niet segghen. Non est hoc dicendum.
moghen ver-moghen. Pati, tolerare. *μογειν.*
moghen eenighe spijse. Delectari cibo aliquo. Niet moghen. Auersari cibum.
moghelick. Possibilis.
moghelick.j.mach schien. Fortè, fieri potest.
moghelicke spijse. Cibus lautus, stomacho gratus.
moghelick eten. Edere cum appetitu.
moghende. Potens, valens, pollens.
moghendheyd. Potentia, potestas.
Moy. Comptus, ornatus, elegans.
moyaerd. Homo elegans, bullatus, ostentator.
moyaerdije. Lenocinium, ostentatio.
moykens. Comptè, ornatè.
Moyer.j. modder.
Moken menken. Modiolus.
Mol. Talpa *germ. maulvverff: sax. molvvurff: ang. mole, molle, moule.*
mollen-kruyd.j. molen-kruyd.
mollen roouen. Venari talpas: *dicitur de mortuis humatis & sepultis: sumpta metaphora à vana quorundam opinione, qui humo tectis corporibus, reliquam mortuorum vitam sub terra agi putant.*
mol-worp/mul-worp. *ger. sax.* Talpa. *q.d.* muyl worp. *quod terram rostro fodiat & reijciat. Gesnerus.*
mol-hoop. Grumus: terræ tuber, qualis à talpa egeritur.
mol-worm. *sicamb.* Talpa.
Molck. *ger. sicamb.* j. olm. Salamandra, *μόλγη.*
Molcken. *sicamb.* j. suyuel Lactarium.
Molder. *sax.* Mensuræ aridæ genus.
Molen. Mola, moletrina, pistrinum. *μύλη germ. mule: gal. moulin: ital. molino: hisp. molino: ang. mylle.*
molen. Mola: informis caro in vtero, siue tumor induratus vteri, grauiditatis opinionem adferens. *hisp. la carne mola.*
molen/mallaerd. Homo phantasticus: qui variis phantasmatibus & deliriis agitatur, *tanquam mola ventis.*
molen-asse.j. standaerd. Axis molaris.
molen-bergh. Collis molarius, agger siue monticulus molaris.
molen-ijser. Subscus molaris, ferrum molare, quod molam sustinet.
molen-karre. Vehiculum molarium.
molen-kruyd.j. wonder-boom. Ricinus.
molen-looper. Catillus, molæ superior lapis.
molen-legger. Meta: inferior molæ lapis

molen-peerd. Iumentum molarium: equus molarius: iumentū piſtrinenſe.
molen-ſpel. j. marel-ſpel.
molen-ſpille. Fuſus molæ. *vulgò* trilla.
molen-ſteē. Lapis molaris, lapis incuſus.
molen-ſtof. j. ſtof-meel. Pollen, pollis.
molen-vat. *louan.* Genus minoris menſuræ frumentariæ.
molen-wendel Clauus molaris, molacrum, μύλακρον.
molen-werck. Molitura.
molen-werf. Moletrina.
molen-werf. *zeland.* j. marel-ſtede. Mola publica.
molenaer/moller. Molitor.
molenaer. Apua: alburnus. *piſcis genus.*
molenaer. Scarabeus cineraceus: mylœcos: blatta piſtrinaria.
molenerſſe. Molitrix.
molen. *vetus. fland.* j. melauwen. Cariem contrahere.
moller/molenaer. Molitor.
mollers graw. Cineraceus, cinereus color.
molſter/molter. Pretium molarium: certa farinæ portio, quā molitor mercedis loco ſibi ſumit: & Emolumentū.
Molle. *ger.* j. molck. Salamandra.
Molm. *holl.* j mul/ghe-mul.
molm/olm. Caries: & Puluis ligni carioſi.
molm-woꝛm/olm-woꝛm/hout-woꝛm Teredo, tinea, termes, coſſus: vermis ligna erodens.
molm-achtigh hout. Lignū carioſum, vermiculoſum. *ang. mouldy*, mucidus fracidus.
molſem. *ſax. ficamb. hol.* Putredo, caries, puluis carioſus.
molſemen. *hol.* Cariem contrahere.
Molſter/molter. *vide* molen,
Momboꝛ / mombet / mamboet / mond-booꝛ. Tutor, pupilli defenſor. *vulgò* mamburgus, mamburnus. & manburnus. Mamboet. Satrapa, ſatrapes, toparcha: Diœcetes, reipublicæ curator, patriæ tutor, regionis gubernator à Principe cōſtitutus: principis vicarius qui procurationē regiam ſuſcepit, *Sicambris, Hollādis & Zelandis dicitur: qui Flandris* Gouwaert Mamburgus *ferè idem qui* aduocatus *ſiue* curator, *inquit Hotomannus.*
momboꝛ-ſchap móboꝛdije/ mondboꝛdije. Tutela. Mamburgium, mādiburdium & mundiburdium, *olim* defenſio, & tuitio *dicebatur, inquit Hotoman.* Mundium, (*ait Vitus Amerpachius in Annot. in Conſtitutiones Caroli Magni*) *ſæpè occurrit in Legg. Longobard. & plerunque ſignificat* tutelam: *vnde* mundualdi & mundoaldi, *hoc eſt*, tutores, *ab adminiſtranda tutela.*
Mome. j. moeme. Matertera.
Momme. Ceruiſiæ genus.
Momme/ver-mont Perſonatus, laruatus, mommius. μορμὼ ἢ μορμὼ. i. terriculum, ſpectrum.
momme/mom-aenſicht. Larua, perſona: ora corticibus horrenda cauatis.
mom-kaetſe. Alea laruatorum.
mom-kleederen. Veſtes perſonatæ.
mommen. Mommium ſiue laruam agere.
mommer. Mommius, perſonatus, laruatus.
mommerije. Pompa laruata, laruæ.
Mommelen. Muſſitare, mutire.
Mompelen. j. mondpelen. Muſſitare.
Monck. *vetus.* j. munck. Monachus. *ang. moncke.*
moncke / monckſken. Puella vultu compoſito: bellula.
moncken / monckelen. j. mompelen. Muſſitare, mutire, ſuſurrare.
moncken. Obducere vultum, obnubilare vultum, induere vultum ſeuerum: nubilare, nubilari, nubilum fieri, caligare vultum.
monckende opſicht. Frons nubila, obducta.
monckende kolen. j. ſmupckende.
monckende weder. Aër nubilus.
monckaerd. Vultuoſus, homo vultu compoſito ac graui: & Simulator.
monckeſtopen. Vultu compoſito & ſeuero ridere, ſubridere, renidere.
monckelen. Muſſitare, ſuſurrare.
Mond. Os, bucca, orificium. *ger. mund, ang. mouthe.* Mondeken. Oſculum, buccula. & Oſculum, baſium, ſuauium.
mond oft gat van den water-vloet. Oſtium fluminis, fauces: vbi in mare ſe exonerat amnis.
mond van de haven. Oſtium portus.

mond van de maghe. Os ventriculi.
mond van den ouen. Præfurnium.
mond van dē put. Putei crepido. *vulgò* os putei.
mond van de tonne. Orificium, os ſummum vaſis.
mond-bode. Nuncius ore ſiue voce referens ſibi commiſſa.
mond-booy/ mond-baer. j. momboor. Tutor.
mond-ſlupten. Adulari.
mond-ſlupter. Adulator.
mond-gat. Orificium. & Præfurnium.
mond-ghergel. Chalinos: vltimus angulus oris ac compago: vel buccarum pars circa labiorum confinia.
mond-harten. Extremitates mandibularum. *q.d.* cardines oris.
mond-hout j. keel-krupd. Liguſtrum. *q. d.*, lignum oris: *folia enim liguſtri commanducata vlceribus oris & aphthis medentur. ger. mundholdtz.*
mond-koſt. Victus, eſculenta & poculenta, penus.
mond-lijm. *ger. ſax. ſicamb. ſland.* j. biſchlijm. Ichthyocolla. *q.d.* oris gluten.
mond-loos. Inorus, ἀστόμος.
mondpelen/ mompelen. Muginari, murmillare, ſubmurmurare, muſſare, muſſitare, emutire.
mondpelinghe. Muſſitatio, murmurillum, ſubmurmuratio: dubio auctore ſuſurrus.
mond-rede. Sermocinatio, loquutio.
mond-roouen. Interpellare, interrumpere ſermonem alterius: interfari, interloqui, intercipere verba alterius.
mond-roouer. Interceptor, præpidè multumque loquens.
mond-ſoen. Oſculum: & Tranſactio ſiue conciliatio confirmata oſculo.
mond-ſoenen. Oſculari, oſcula pangere: & Tranſigere ſiue decidere controuerſiam oſculo, præſertim inter homicidam & proximum conſanguineū hominis interfecti.
mond-ſoener. Oſculator: & Tranſactor oſculo, reconciliator.
mond-ſpeler. j. ſchoon-ſpraeck.
mond-ſtanck. Oze, oris graueolentia, oris virus ſiue grauis odor.
mond-val. Bolus, buccea.
mond-vollicken. Buccella.
mond-wijs. Modeſtus lingua ſiue ore: temperans linguam, homo acuti ſermonis.
mond-werck. Victus: eſculenta & poculenta.
mondelick. Nuncupatus. Mondelick teſtament. Teſtamentum nuncupatum. Mondelick erf-ghe-naem. Hæres nuncupatus.
mondelick aenſpreken. Coràm alloqui
mondelick wt-ſpreken. Nuncupare: viua voce declarare.
mondelick leeren. Viua voce docere.
mondelick. Gratus ori.
mondelicken wijn. Vinum molle, lene, palato gratum.
mondelijn. *vetus.* Pupillus.
mondigh. Fans, loquens: & Loquax, largiloquus, verboſus.
mondigh. Pubes, maior annis: qui extra tutelam eſt: puer duodecim annorum.
monden. *vetus*, Fari, loqui: *huius compoſitum* vermonden.
monden. Ori ſiue palato placere: facere ad palatum: Wel monden/ quaelick monden. Placere, diſplicere palato.
Mondter. *ger. ſax. ſicamb.* Vigilans, vigil, vacuus ſomno: alacer, agilis, vegetus.
Moninck/ munck. Monachus.
Monighen. j. mupnighen. Communicare.
Monſter. Monſtrum, res monſtroſa, fœtus monſtroſus, fœtus præter naturæ legem genitus: oſtentum, portentū. *gal. monſtre: ital. moſtro: ang. monſter.*
monſter/ toon-ſtuck/ proef-ſtuck. Specimen, ſpectamen, exemplū: fruſtum præcidaneum, reſegmē præcidaneum: exiguum quiddam mercis, quod à venditore ſpectādum profertur. *vulgò* monſtra. *gal. monſtre: ital. moſtra: hiſ. mueſtra ang. monſter.*
monſter/ monſteringhe. Delectus, recenſio militum, recognitio militaris, probatio militum, παράδειγμα, tranſuectio equitum. *vulgò* monſtra.
monſter. Oſtentatio, iactatio.
monſteren. Luſtrare vel recenſere exercitum, turmas equitum recognoſcere, recenſere ſolenniter equites, agere delectum militū, decernere exercitum,

inire numerum armatorum. *vulgò* monstrare.

monsteren. Ostentare, iactare.

monster-heer. Conquisitor, recensor exercitus: qui militum delectum agit.

monster-plaetse. Diribitorium: locus in quo lustratur & recensetur exercitus, stipendiumque militi exoluitur.

Moocke/moock-sack. Venter animalium, ventriculus.

moock-worste. Vēter faliscus, ventriculus fartus.

Moon. Dæmon, genius.

moonken peck. Piceus dæmon, cacodæmon niger, Dis ater.

Moor morre. *vetus* Scropha.

Moor j moer. Palus bituminosa & nigra: & Cœnum palustre. *ang. moore.*

Moorasch. j. maerasch. Palus: & Cœnum palustre.

Moor. Maurus, æthiops: μαυρὸς i. niger.

moor. Equus badius, equus niger.

moor-besie/moer-besie. Morum.

moor-land. Aethiopia, Africa.

moor-man. Aethiops, vir æthiops.

mooriaen. Aethiops.

moorept. Color pullus, spanus, hispanus, hiberus, bæticus, ferrugineus, purpurocetuleus. *hisp. morado.*

moorellen. Cerasa actia, actiana: *sic teutonicè dicta, quòd manus, dētes, labra atro colore inficiant. & quod colore nigro foris perfusa sint.*

mooriske/mooriskenDans. Maurica, pyrricha, chironica saltatio. *vulgò* morisca. *gal. dance de morisque: ital. dansa delle moresche: ang. morice daunce.*

mooriske-danssee. Pyrrhicarius, chironomus, gesticulator.

moorken. *sic.* j. penninckskenn. Chalcus. *vulgò* maurus.

Moord. Mors, letum. *gal. mort: ital. morte: hisp. muerte:* morth *in legib. Lōgobard. Si seruus regis morth fecerit, &c.*

moord moorderije. Mors violenta, cædes, homicidium, latrocinium, trucidatio, nex, internecio. *vulgò* murdrū, *gal. meurdre; ital. morte violenta: hisp. muertre, muerte con fuerça: ang. murter.*

moord-ackse. *vetus, germ. sax sicamb.* j. helm-barde. Bipennis.

moord-braecken. j. dood-braecken.

moord-brand. Incendium violentum.

moord-brander. Incendiarius.

moord-daed. Homicidium, latrocinium.

moord-daedigh. Homicida: & Mortifer, mortiferus.

moord kuyl. Spelunca latronum.

moord-priem. Sicà, occultus pugiūculus.

moord-waepen. Arma latronum siue sicariorum.

moordelincks. Insidiose more sicarij. *vulgò* mordricè.

moorden. Trucidare, latrocinari, cædem perpetrare. *vulgò* mordicare, murdrare *gal. meurtrir: ang. murder.*

moordenaer/moorder. Homicida, latro, sicarius, parricida, subsessor, carnifex. *vulgò* murdiator. *ger. morder: gal. meurtrier: ang. murdrer.*

moorderije. Latrocinatio, latrocinium, trucidatio, cædes, homicidium, parricidium.

Moore. *sax. sicamb.* j. pastinake.

Mor. j. morre. Scropha.

Morasch. Lutum.

Morderigh/oft murderigh peerd. *fland.* Equus asthmaticus, pituitosus. *gal. morueux.*

More. *fland.* j. moer/moor/modder. Limus, cænum.

Morellen. j. marellen.

Morfen/morfelen. Ruminare instar capræ: mandere, remandere.

Morghe lands. j. marghe.

Morghen. Cras, crastino *ger. morn, morgen: angl. morovve.* Den dagh van morghen. Dies crastinus.

morghen/morghen-tijd/morghenstond. Manè, tempus matutinum, aurora, hora matutina. *ger. morgen: ang. morning.* Des morgens. Manè: matutino tempore.

morgen-brood. *ger. sax. sic.* Ientaculum.

morghen-gaue/morghen-gifte *germ. sax. sicamb.* Antipherna, orū: donatio propter nuptias, idos à marito profecta. *vulgò* morganatica, morgengeba, & morgingabicum. *quasi dicas,* donum matutinum: quod maritus dotis nomine vxori suæ erogat die nuptiarum ante nuptiale conuiuium.

morghen-glants. Aurora.

morghen-groete. Salutatio matutina: aue matutinum.

morghen-kind. Manius, manè natus.

morghen-mael. *vetus. holl.* Prandium.

mor-

morghen-rood. Aurora, matuta, diluculum: aurora rosea, aurea.
morghen-schijn. Aurora, diluculum, matuta.
morghen-spraecke. Colloquium matutinum: dies iuridicus matutinus Antvverpiensibus vsitatus.
morghen-sterre, Lucifer, iubar, & Claua aculeata.
morghen-stond. Aurora, matuta, diluculum, hora matutina, tempus matutinum.
morghen-stondigh. Matutinus.
Moriaen. j. mooriaen. Aethiops.
Morkelen. j. morren.
Morre/mor. *ger sax. sicamb.* Scropha, Porca.
Morre, *vetus*. Os cum prominentibus labris.
Morren. Grunnire: & Murmurare, obmurmurare, murmillare, mussitare, tacitè stomachari.
Morseel / morseelken. Bolus. *vulgò* morsellum. *gal. morceau. ang. morsell.*
Morsel. *ger. sax. sicamb. fland.* j. mortier. Mortarium.
morsele. Mica, frustulum.
morselen. Friare, frangere in micas.
morselen *sax. sicamb. fland.* Pinsere, terere vel cōtundere in mortario, conterere, in puluerem redigere.
morsel-stamper. *fland.* Pistillum.
morsel-steen. *sax. sicam.* j. mortier-steen. Mortarium.
morsel-steen/tuf-steen. Tophus.
morselachtigh. Fragilis, friabilis.
morselinghe, Micæ. & Analecta, quisquiliæ ciborum.
Morstelle/ morstelleken. Crustulum, laganum, artolaganum.
Morter. Arenatum, cœmentum, intritum, intrita. *ang. mortar.*
morter-back. Mortarium.
morter-houweel. Rutrum calcarium.
Mortier. Mortarium, pila, *ger. morsel, morser: gal. mortier: ital. mortaio: hisp. mortero: ang. mortar.*
mortier-stamper. Pistillum, pilum.
mortier-stock. *fland.* Pistillum.
mortierken. Mortariolum.
Morwe, Mitis, mollis, tener.
morwkens, Molliculus, mollicellus, tenellus.
morwen. Mollire, emollire, mitigare: & Mollescere, emolliri.
morwte / morwheyd / morwigheyd. Mollities, mollitia, mollitudo
Mos mosch/mosse. Mucor, situs. *hisp. moho.*
mos der boomen. Muscus, bryon, lanugo arborum. *germ. moß: gal. mousse: ital. mosco: ang. mosse.*
mos-kruyd, Vlua, alga, fucus marinus, muscus marinus.
mosachtigh. Muscosus: & Fracidus, mucidus.
mosschen/mossen. Mucere, situm trahere.
Mosck moscket. j. musck/musckaet
Moseket. j. muscket. Nisus.
Mose. *vetus.* Palus.
mose j. slijck. Lutum, cœnum platearū: & Locus cœnosus.
mose. Lauatrina, aquarium, aquariolū: vrnarium: coquinæ fusorium: locus vbi vasa escaria cluuntur. Mose (*inquit Becanus*) locus est in ædibus cui omne liquoris genus temerè infunditur, vt inde foras propellatur.
mose-gat. Lauatrinæ foramen.
mose-iancken, Ad limen amicæ gannire: miserè amare, perditè amare: ad lauatrinæ foramen gannire, & vlulare instar canis domo exclusi. *Ouid. Clausa tibi fuerit promissa ianua nocte: Perfer & immunda ponere corpus humo.*
mose-iancker. Perditè & miserè amans; miser amatorculus.
mose-koe. *sax.* j. butoor. Ardea stellaris. *q. d.* bos lutosis siue palustribus locis gaudens.
mose-meyer. Præfectus plateis luto purgandis.
Mosie/meusie. Culex.
Mosier-gat. j. masier-gat.
Mossche. *holl.* j. mussche. Passer.
Mosschel, Musculus marinus, mytulus, concha. *germ. musschle: gal. mousle: hisp. mexile: ang. muscle.*
mosschel-man. Conchyta, qui conchas & musculos legit.
mosschel-schelpe. Calix conchæ, cōcha.
mosschel. Crassior oris pituita: pinguis, densa ac crassa saliua.
mosschelen. Screare, excreare, eiicere pinguem & densam saliuam.

inire numerum armatorum. *vulgò* monstrare.

monsteren. Ostentare, iactare.

monster-heer. Conquisitor, recensor exercitus: qui militum delectum agit.

monster-plaetse. Diribitorium: locus in quo lustratur & recensetur exercitus, stipendiumque militi exoluitur.

Moocke moock-sack. Venter animalium, ventriculus. (lus fartus.

moock-worste. Vēter faliscus, ventricu-

Moon. Dæmon, genius.

moonken peck. Piceus dæmon, cacodæmon niger, Dis ater.

Moor morre. *vetus* Scropha.

Moor j moer. Palus bituminosa & nigra: & Cœnum palustre. *ang. moore.*

Moorasch. j. maerasch. Palus: & Cœnum palustre.

Moor. Maurus, æthiops: μαυρὸς i. niger.

moor. Equus badius, equus niger.

moor-besie moer-besie. Morum.

moor-land. Aethiopia, Africa.

moor-man. Aethiops, vir æthiops.

mooriaen. Aethiops.

moorept. Color pullus, spanus, hispanus, hiberus, bæucus, ferrugineus, purpuroceruleus *hisp. morado.*

moorellen. Cerasa actia, actiana: *sic teutonicè dicta, quòd manus, dētes, labra atro colore inficiant. & quod colore nigro foris perfusa sint.*

mooriske/mooriskeu dans. Maurica, pyrricha, chironica saltatio. *vulgò* morisca. *gal. dance de morisque: ital. dansa delle moresche: ang. morice daunce.*

mooriske-dansser. Pyrrhicarius, chironomus, gesticulator.

moorken. *sic.* j. penninckskeu. Chalcus. *vulgò* maurus.

Moord. Mors, letum. *gal. mort: ital. morte: his. muerte:* morth *in legib. Lōgobard. Si seruus regis morth fecerit, &c.*

moord moorderije. Mors violenta, cædes, homicidium, latrocinium, trucidatio, nex, internecio. *vulgò* murdrū, *gal. meurdre; ital. morte violenta: hisp. muertre, muerte con fuerça: ang. murder.*

moord-ackse. *vetus, germ. sax. sicamb.* j. helm-barde. Bipennis.

moord-braecken. j. dood-braecken.

moord-brand. Incendium violentum.

moord-brander. Incendiarius.

moord-daed. Homicidium, latrocinium.

moord-daedigh. Homicida: & Mortifer, mortiferus.

moord kuyl. Spelunca latronum.

moord-priem. Sicà, occultus pugiūculus.

moord-waepen. Arma latronum siue sicariorum.

moordelincks. Insidiose more sicarij. *vulgò* mordricè.

moorden. Trucidare, latrocinari, cædem perpetrare. *vulgò* mordicare, murdrare *gal. meurtrir: ang. murder.*

moordenaer moorder. Homicida, latro, sicarius, parricida, subsessor, carnifex. *vulgò* murdiator. *ger. morder: gal. meurtrier: ang. murdrer.*

moorderije. Latrocinatio, latrocinium, trucidatio, cædes, homicidium, parricidium.

Moore. *sax. sicamb.* j. pastinake.

Mor. j. morre. Scropha.

Morasch. Lutum.

Morderigh / oft murderigh peerd. *stand.* Equus asthmaticus, pituitosus. *gal. morueux.*

More. *stand.* j moer/ moor/ modder. Limus, cænum.

Morellen. j. marellen.

Morsen/ morselen. Ruminare instar capræ: mandere, remandere.

Morghe lands. j. marghe.

Morghen. Cras, crastino *ger. morn, morgen: angl. morovve.* Den dagh van morghen. Dies crastinus.

morghen / morghen tijd / morghenstond. Manè, tempus matutinum, aurora, hora matutina. *ger. morgen: ang. morning.* Des morgens. Manè: matutino tempore.

morgen-brood. *ger. sax. sic.* Ientaculum.

morghen-gaue/ morghen-gifte *germ. sax. sicamb.* Antipherna, orū: donatio propter nuptias, dos à marito profecta. *vulgò* morganatica, morgengeba, & morgingabicum. *quasi dicas*, donum matutinum: quod maritus dotis nomine vxori suæ erogat die nuptiarum ante nuptiale conuiuium.

morghen-glants. Aurora.

morghen-groete. Salutatio matutina: aue matutinum.

morghen-kind. Manius, manè natus.

morghen-mael. *vetus. holl.* Prandium.

mor-

morghen-rood. Aurora, matuta, diluculum : aurora roſea, aurea.

morghen-ſchijn. Aurora, diluculum, matuta.

morghen-ſpraecke. Colloquium matutinum : dies iuridicus matutinus Antverpienſibus vſitatus.

morghen-ſterre, Lucifer, iubar, & Clauaculeata.

morghen-ſtond. Aurora, matuta, diluculum, hora matutina, tempus matutinum.

morghen-ſtondigh. Matutinus.

Moriaen. j. mooriaen. Aethiops.

Morkelen. j. morren.

Morre/mor. *ger ſax. ficamb.* Scropha, Porca.

Morre, *vetus*. Os cum prominentibus labris.

Morren. Grunnire: & Murmurare, obmurmurare, murmillare, muſitare, tacitè ſtomachari.

Morſel / morſelken. Bolus. *vulgò* morſellum. *gal. morceau. ang. morſell.*

Morſel. *ger. ſax. ficamb. ſland.* j. mortier. Mortarium.

morſele. Mica, fruſtulum.

morſelen. Friare, frangere in micas.

morſelen *ſax. ficamb. ſland.* Pinſere, terere vel cõtundere in mortario, conterere, in puluerem redigere.

morſel-ſtamper. *ſland.* Piſtillum.

morſel-ſteen. *ſax. ficam.* j. mortier-ſteen. Mortarium.

morſel-ſteen/tuf-ſteen. Tophus.

morſelachtigh. Fragilis, friabilis.

morſelinghe, Micæ. & Analecta, quiſquiliæ ciborum.

Morſtelle/ morſtelleken. Cruſtulum, laganum, artolaganum.

Morter. Arenatum, cœmentum, intritum, intrita. *ang. mortar.*

morter-back. Mortarium.

morter-houweel. Rutrum calcarium.

Mortier. Mortarium, pila, *ger. morſel, morſer. gal. mortier: ital. mortaio: hiſp. mortero. ang. mortar.*

mortier-ſtamper. Piſtillum, pilum.

mortier-ſtock. *ſland.* Piſtillum.

mortierken. Mortariolum.

Morwe. Mitis, mollis, tener.

morwkens, Molliculus, molliecllus, tenellus.

morwen. Mollire, emollire, mitigare: & Molleſcere, emolliri.

morwte / morwheyd / morwighend. Mollities, mollitia, mollitudo.

Mos moſch/moſſe. Mucor, ſitus. *hiſp. moho.*

mos der boomen. Muſcus, bryon, lanugo arborum. *germ. moſ. gal. mouſſe: ital. mo,co: ang. moſſe.*

moſ-kruyd. Vlua, alga, fucus marinus, muſcus marinus.

moſachtigh. Muſcoſus: & Fracidus, mucidus.

moſſchen/moſſen. Mucere, ſicum trahere.

Moſch moſchact. j. muſck/muſckact

Moſeket. j. muſcket. Niſus.

Moſe. *vetus*. Palus.

moſe j. ſijſck. Lutum, cœnum platearũ: & Locus cœnoſus.

moſe. Lauatrina, aquarium, aquariolũ vrnarium: coquinæ fuſorium: locus vbi vaſa eſcaria chiuntur. Moſe (*inquit Becanus*) locus eſt in ædibus cui omne liquoris genus temerè infunditur, vt inde foras propellatur.

moſe-gat. Lauatrinæ foramen.

moſe-iancken. Ad limen amicæ gannire: miſerè amare, perditè amare: ad lauatrinæ foramen gannire, & vlulare inſtar canis domo excluſi. *Ouid. Claua ſa tibi fuerit promiſſa ianua nocte: Perfer & immunda ponere corpus humo.*

moſe-iancker. Perditè & miſerè amans; miſer amatorculus.

moſe-koe. *ſax.* j. butoor. Ardea ſtellaris. *q d.* bos lutoſis ſiue paluſtribus locis gaudens.

moſe-meyer. Præfectus plateis luto purgandis.

Moſie meuſie. Culex.

Moſier-gat. j. maſier-gat.

Moſſche. *holl.* j. muſſche. Paſſer.

Moſſchel. Muſculus marinus, mytulus, concha. *germ. muſſchle: gal. mouſle: hiſp. mexile: ang. muſcle.*

moſſchel-man. Conchyta, qui conchas & muſculos legit.

moſſchel-ſchelpe. Calix conchæ, cõcha.

moſſchel. Craſſior oris pituita: pinguis, denſa ac craſſa ſaliua.

moſſchelen. Screare, excreare, eiicere pinguem & denſam ſaliuam.

inire numerum armatorum. *vulgò* monstrare.

monsteren. Ostentare, iactare.

monster-heer. Conquisitor, recensor exercitus: qui militum delectum agit.

monster-plaetse. Diribitorium: locus in quo lustratur & recensetur exercitus, stipendiumque militi exoluitur.

Moocke moock-sack. Venter animalium, ventriculus. (lus fartus.

moock-worste. Veter faliscus, ventricu-

Moon. Dæmon, genius.

moonken peck. Piceus dæmon, cacodæmon niger, Dis ater.

Moor morre. *vetus* Scropha.

Moor j moer. Palus bituminosa & nigra: & Cœnum palustre. *ang. moore.*

Moorasch. j. maerasch. Palus: & Cœnum palustre.

Moor. Maurus, æthiops: μαυρὸς i. niger.

moor. Equus badius, equus niger.

moor-besie moer-besie. Morum.

moor-land. Aethiopia, Africa.

moor-man. Aethiops, vir æthiops.

mooriaen. Aethiops.

moorept. Color pullus, spanus, hispanus, hiberus, bæticus, ferrugineus, purpuroceruleus. *hisp. morado.*

moorellen. Cerasa actia, actiana: *sic teutonicè dicta, quòd manus, dẽtes, labra atro colore inficiant. & quod colore nigro foris perfusa sint.*

mooriske/mooriskenden dans. Maurica, pyrricha, chironica saltatio. *vulgò* morisca. *gal. dance de morisque: ital. dansa delle moresche: ang. mortee daunce.*

mooriske-danssee. Pyrrhicarius, chironomus, gesticulator.

moorken. *sic.* j. penninckskeu. Chalcus. *vulgò* maurus.

Moord. Mors, letum. *gal. mort: ital. morte: hisp. muerte:* morth *in legib. Lõgobard. Si seruus regis morth fecerit, &c.*

moord moorderije. Mors violenta, cædes, homicidium, latrocinium, trucidatio, nex, internecio. *vulgò* murdrũ, *gal. meurtre; ital. morte violenta: hisp. muertre, muerte con fuerça: ang. murter.*

moord-ackse. *vetus. germ. sax. sicamb.* j. helm-barde. Bipennis.

moord-braecken. j. dood-braecken.

moord-brand. Incendium violentum.

moord-brander. Incendiarius.

moord-daed. Homicidium, latrocinium.

moord-daedigh. Homicida: & Mortifer, mortiferus.

moord kuyl. Spelunca latronum.

moord priem. Sica, occultus pugiũcul⁹.

moord-waepen. Arma latronum siue sicariorum.

moordelincks. Insidiose more sicarij. *vulgò* mordricè.

moorden. Trucidare, latrocinari, cædem perpetrare. *vulgò* mordicare, murdrare *gal. meurtrir: ang. murder.*

moordenaer moorder. Homicida, latro, sicarius, parricida, subsessor, carnifex. *vulgò* murdiator. *ger. morder: gal. meurtrier: ang. murdrer.*

moorderije. Latrocinatio, latrocinium, trucidatio, cædes, homicidium, parricidium.

Moore. *sax. sicamb.* j. pastinake.

Mor. j. morre. Scropha.

Morasch. Lutum.

Morderigh / oft murderigh peerd. *stand.* Equus asthmaticus, pituitosus. *gal. morueux.*

More. *stand.* j moer/ moor/ modder. Limus, cænum.

Morellen. j. marellen.

Morsen/ morselen. Ruminare instar capræ: mandere, remandere.

Morghe lands. j. marghe.

Morghen. Cras, crastino. *ger. morn, morgen: angl. morovve.* Den dagh van morghen. Dies crastinus.

morghen / morghen tijd / morghenstond. Manè, tempus matutinum, aurora, hora matutina. *ger. morgen: ang. morning.* Des morgens. Manè: matutino tempore.

morgen-brood. *ger. sax. sic.* Ientaculum.

morghen-gaue/ morghen-gifte *germ. sax. sicamb.* Antiphetna, orũ: donatio propter nuptias, dos à marito profecta. *vulgò* morganatica, morgengeba, & morgingabicum. *quasi dicas*, donum matutinum: quod maritus dotis nomine vxori suæ erogat die nuptiarum ante nuptiale conuiuium.

morghen-glants. Aurora.

morghen-groete. Salutatio matutina: aue matutinum.

morghen-kind. Manius, manè natus.

morghen-mael. *vetus. holl.* Prandium.

mor-

morghen-rood. Aurora, matuta, diluculum: aurora roſea, aurea.

morghen-ſchijn. Aurora, diluculum, matuta.

morghen-ſpraeckie. Colloquium matutinum: dies iuridicus matutinus Antverpienſibus vſitatus.

morghen-ſterre, Lucifer, iubar, & Claua aculeata.

morghen-ſtond. Aurora, matuta, diluculum, hora matutina, tempus matutinum.

morghen-ſtondigh. Matutinus.

Moriaen. j. mooriaen. Aethiops.

Morkelen. j. morren.

Morre/mor. *ger ſax. ficamb.* Scropha, Porca.

Morre, *vetus*. Os cum prominentibus labris.

Morren. Grunnire: & Murmurare, obmurmurare, murmillare, muſitare, tacitè ſtomachari.

Morſel / morſelken. Bolus. *vulgò* morſellum. *gal. morceau. ang. morſell.*

Morſel. *ger. ſax. ficamb. ſland.* j. mortier. Mortarium.

morſele. Mica, fruſtulum.

morſelen. Friare, frangere in micas.

morſelen *ſax. ficamb. ſland.* Pinſere, terere vel cõtundere in mortario, conterere, in puluerem redigere.

morſel-ſtamper. *ſland.* Piſtillum.

morſel-ſteen. *ſax. ficam.* j. mortier-ſteen. Mortarium.

morſel-ſteen/ruf-ſteen. Tophus.

morſelachtigh. Fragilis, friabilis.

morſelinghe, Micæ. & Analecta, quiſquiliæ ciborum.

Morſelle/ morſelleken. Cruſtulum, laganum, artolaganum.

Morter. Arenatum, cœmentum, intritum, intrita. *ang. mortar.*

morter-back. Mortarium.

morter-houweel. Rutrum calcarium.

Mortier. Mortarium, pila, *ger. morſel, morſer. gal. mortier: ital. mortaio: hiſp. mortero. ang. mortar.*

mortier-ſtamper. Piſtillum, pilum.

mortier-ſtock. *ſland.* Piſtillum.

mortierken. Mortariolum.

Morwe, Mitis, mollis, tener.

morwkens, Molliculus, molliecllus, tenellus.

morwen. Mollire, emollire, mitigare: & Molleſcere, emolliri.

morwte / morwheyd / morwighend. Mollities, mollitia, mollitudo

Mos moſch/moſſe. Mucor, ſitus. *hiſp. moho.*

mos der boomen. Muſcus, bryon, lanugo arborum. *germ. moſ: gal. mouſſe: ital. mo,co: ang. moſſe.*

moſ-kruyd. Vlua, alga, ficus marinus, muſcus marinus.

moſachtigh. Muſcoſus: & Fracidus, mucidus.

moſſchen moſſen. Mucere, ſitum trahere.

Moſch moſchaet. j. muſck/muſckaet

Moſeket. j. muſcket. Niſus.

Moſe. *vetus*. Palus.

moſe j. ſlijck. Lutum, cœnum platearũ: & Locus cœnoſus.

moſe. Lauatrina, aquarium, aquarioſũ vrnarium: coquinæ fuſorium: locus vbi vaſa eſcaria chuuntur. Moſe (*inquit Becanus*) locus eſt in ædibus cui omne liquoris genus temerè infunditur, vt inde foras propellatur.

moſe-gat. Lauatrinæ foramen.

moſe-iancken. Ad limen amicæ gannire: miſerè amare, perditè amare: ad lauatrinæ foramen gannire, & vlulare inſtar canis domo excluſi. *Ouid. Claur ſa tibi fuerit promiſſa ianua nocte: Perfer & immunda ponere corpus humo.*

moſe-iancker. Perditè & miſerè amans; miſer amatorculus.

moſe-koe. *ſax.* j. butoor. Ardea ſtellaris. *q. d.* bos lutoſis ſiue paluſtribus locis gaudens.

moſe-meyer. Præfectus plateis luto purgandis.

Moſie meuſie. Culex.

Moſier-gat. j. maſier-gat.

Moſſche. *holl.* j. muſſche. Paſſer.

Moſſchel. Muſculus marinus, mytulus, concha. *germ. muſſchle: gal. mouſle: hiſp. mexi'le: ang. muſcle.*

moſſchel-man. Conchyta, qui conchas & muſculos legit.

moſſchel-ſchelpe. Calix conchæ, cõcha.

moſſchel. Craſſior oris pituita: pinguis, denſa ac craſſa ſaliua.

moſſchelen. Screare, excreare, eiicere pinguem & denſam ſaliuam.

Mosse.j.mos. Mucor, &c.

mossen. Fracere, situm trahere. *gal. moisir*

Mosse. *vetus*. Famula. *hisp. moça*. Dupl mosse Sordida ancilla, sordida mulier situ & squalore fœda.

Most. Mustum, vinum nouum. *germ. most: gal. moust: ital. mosto: hisp. mosto: ang. must.*

mostaerd. Sinapis, sinapi, sinapium: condimentum ex sinapi, *vulgò* mustarda: *à musto nempe, quod semen sinapis soleat musto macerari & præparari, ad tollendam eius acrimoniam. gal. moustarde: ital. mostarda: hisp. mostaza: angl. mustarde.*

Witte mostaerd. Erysimum, irio.

Mot. Lupanar, prostibulum.

mot-kasse. Lupanar immundum, putidum, sordidum: fornix olens, olidus: cella meretricea.

Motte. *fris.* j. sogh. Sus, scropha.

motte. Tinea, blatta. *gal. motte: ang. moth.*

motten-krupd. Chrysocome, stœchas citrina. & Verbascum: blattaria, tinearia, *vulgò*.

mottigh. Vermiculosus, tineosus, sordidus.

Mottoen. *vetus. fland.* j. haemel. Verues. *gal. mouton: ital. montone castrato.*

Moude. *holl. fris.* Alueus. lignum excauatum ad condienda salsamenta.

moude/melck-teple/molde. *fris.* Sinum lactis.

Mouschoe koe. j. manschoe koe/ manskoe.

Mout. Byne, buna: hordeum madefactum quod germinauit, deinde cum ligulis enatis torretur. *vulgò* maltum, brasium. Malta siue maltū *fortè dicitur ἀπὸ τοῦ μαλθακοῦ: quòd mollis & ori gratus sit eius sapor. Adr. Iun. germ. maltz: ang. malte.*

mout-blieghe. Musca cereuisiaria. & *metaphor.* Strenuus cereuisiæ potor.

mout-blieghe. j. steen-puystken. Tuberculum in facie ebriosorum efflorescens.

Mouter. Mollis, mitis, maturus, maceratus.

mouteren. Mollire, emollire, macerare, maturum & molle efficere, lenire, mitigare. & Fouere, calefacere.

Mouwe. Manica, brachiale.

mouwe/ bleesch-mouwe. Pulpa, torus.

mouw-spelle. Acicula maior, fibula humeralis. & Armilla, spinter.

mouwken. Parua manica.

mouwken beckeneel-naed. Sutura coronalis, futura cranij.

Mouwer/mouwerken. j. mauricken. Acanthis.

M V

Mucke. *germ. sax. sicamb.* Musca.

Mudde. Modius. *varia apud varios mensura. gal. muy: ital. moggio: hisp. almud.*

Mudseken. j. uperken. Cheopina.

Mueck. j. muyck.

Muede. j. moede. Lassus.

Muelen. j. meulen/molen. Mola.

Mueme. j. moeme.

Muer. Murus, paries lapideus. *germ. maur: gal. mur, muraille: ital. muro: hisp. muro.*

muer/muer-krupd. Alsine, anagallis, corchorus, hippia: *herba in muris & tecto nascens. gall. mouron.*

muer-krupd. j. muer. Alsine.

muer-peper. Sedum tertium, illecebra, portulaca siluestris, telephium, semperuiuum minimum. *q. d.* piper murale. *quod instar piperis mordicet, & in muris crescat.*

muer-rupte. Trichemanes, capillus Veneris.

muer-steen. *sax. sicamb.* Cæmentum. & Later coctus.

mueren der stad. Muri, mœnia.

muer-bieker. Balista, aries, tormentum murale, machina muralis, tormentum demolitorium: tormentum quo muri sternuntur: sambuca.

muer-gat/ muer-loch. j. masier-gat. Riscus.

mueren. Struere murum.

muerer. *sax. sicamb. fris.* j. metser. Faber murarius. *ital. muratore.*

Mueren oft moeren het waeter. Turbare, turbulentam reddere aquam, mouere, commouere.

Muf. Mucidus, redolens situm. *ital. muffo.*

muffe. Mucor, situs, mephytis, virus, putor. *ital. muffa.*

muffen. Mucorem contrahere, mucere, mucescere, situm redolere: olere hircum, obolere.

muffende muffigh. Hircoſus, olidus, mucidus. *ital. muffito.*

Muffelen. *hol.* j. maffelen. Buccas mouere.

Mugghe meuſie. Culex.

mugghe mucke. *ger. ſicamb. holl.* j. vliegghe. Muſca.

muggen-ſteker. Myiocopus, myiophagus: *genus motacillæ auis, muſcis veſcens.*

mugghes ken. Cynips, ſcynipes: muſcæ minutiſſimæ genus.

Muyck/ muydick. Locus vbi poma aſſeruantur: pomarium.

muyck. Mollis, lenis, mitis. *ang. meeke.*

muyck oeft/ muycken appel. Pomum molle, mite.

muycken. j. mouteren. Mollire, emollire, mitigare. *ang meeke.*

muyl/ muyl-eſel. Mulus. *germ mauleſel, maulthier: gal. mulet: ital. mulo: hiſ. mulo: ang. mule.*

muyl-dier. *ſicamb.* j. muyl. Mulus.

muyl-dryuer. Mulio.

muyl-eſel. Mulus. & Burdo. & Hinnus.

muylinne muyl-eſelinne. Mula. *gal.*

muyltier. Mulio, agaſo. (*mule.*

Muyl/ kack verſſen. Pernio, *vulgò* mula. *gal. mule au talon.*

Muyl. Mulleus, ſandaleum: calceamenti genus alto ſolo. *gal. mule: ital. mulo: hiſp. mula.*

Muyl. Os oris, roſtrum, rictus, bucca: mala, æ.

muyl-band. Capiſtrum.

muyl-banden. Capiſtrare, capiſtrum imponere, fiſcellam ori appendere.

muyl ijſer/ kin ijſer. Paſtomis.

muyl-klippe. Paſtomis.

muyl-korf. Fiſcella. *q. d.* corbis oris, quo boum & iumentorũ ora capiſtrantur.

muyl-ſadel. Clitellæ.

muyl-beere/ muyl-beſie. *ſicam.* j. moerbeſie. Morũ. *ger. maulbeere. ang. mulbery.*

muyl-beere/ muyl-peere. Alapa.

muyl-beeren t'eten gheuen. *adag.* Pugnos ingerere.

muyl-pranghe. Paſtomis, poſtomis.

muyl-ſtooter / kaſ-boeue. Agyrta, circulator: falſas reliquias deoſculãdas obtrudens.

muyl-werp. *ger. ſax. ſic.* Talpa.

muylen. Proboſcidem ſiue roſtrum extendere ſimultatis aut iræ cauſa; mutire, muſſitare, cum indignatione & ſtomacho.

muylen op iemanden. Simultates habere cum aliquo.

muyler/ muylaert. Muſſitator: tacitè indignabundus.

Muyne. *ſicamb.* j. mueme. Matertera.

Muynighen/ monighen. Communicare, participare, conferre: & Sacra administrare: & Communionem ſacram tradere.

Muyr. j. muer/ muer-krupd. Alſine. *officin.* Morſus gallinæ. *gal. mouron.*

Muys. Mus. *ger. mauſ. ang. mouſe.*

Muyſken. Muſculus.

muys/ muyſken/ muyſkel. Muſculus, lacertus: pulpa: carnoſa pars in corpore.

muys van de hand. Thenar: carnoſa pars manus inter pollicem & medium digitum. (arboris.

muys van het hout. Pulpa ligni aut

muyſ-dozen. j. ſtekende palm. Ruſcus, ſcopa regia: *officin.* bruſcum: *vulgò* ſpinæ murium: *ruſcus enim circumligatus mures à carnibus arcet.*

muyſ-hond. Murilegus, muſcio: & Felis. *vulgò* muriceps.

muyſen-hol. Latibulum murinum, cauus murinus.

muyſ-hond. *ſland.* j weſel. Muſtela.

muyſen-keutel. Muſcerda.

muyſ-koninckſken. Troglodites paſſer: immuſculus, *auicula muri magnitudine non abſimilis.*

muyſ-oore. Muris auricula: myoſotis. & Piloſella: *herba cuius folia albicantibus pilis hiſpida & ſ. pernè aliquãtulum cana ſunt inſtar auru murinæ.*

muyſen-koren. Phœnix, herba phœnicea, lolium rubrum; hordeum murinum, lolium murinum: *ſic fortaſſe dictum, quòd mures ſpicas illius deuorent, qua in ædificiorum tecta proueniũt. And. Matthiol.*

muyſen-maeltijd. j. hondſ feeſte.

muyſen met ſteerten. j. aerd-noten. Bulbocaſtana: *quibuſdam* chamæbalani: *vulgò* mures caudati: *quòd he nigræ, rotundæ, oblongæ glandes domeſticorum murium ſimilitudinem referant, fibris retrò propendentibus.*

muyſen-ſteertken. Myoſuros, cauda muris. *herbæ genus.*

muyſen-ſtront. Muſcerda, fimus murinus.

muyſen baet / muyſ-baet. Murinus, cinereus, leucophæus.

muyſen-balle. Muſcipula, muſcipulũ.

muyſen. Mures capere, captare, venari, tacitè quærere: inſidiari muribus.

muyſen. *metaphoricè*, Abdita magno ſilentio inquirere. *Becanus. ang. muſe.i.* cogitare.

muyſenéren. Imaginari, contemplari, inquirere abdita. *gal. amuſer. i.* occupare animum re aliqua.

muyſeniſſe int hooft. Imaginatio, phãtaſia. *ang muſing.*

muyſteren. *ſland.* Perſcrutari, inquirere, indagare.

muyte. Cauea, auiarium, locus auiarius: *vulgò* muta & mutatorium: locus in quo aues ſe recipiunt cùm pennas mutant: & Tempus quo aues in tenebris ſeruantur, ne canant. *gal. mué: ital. muda, muta.*

muyten. *vet.* Mutare commutare. *gal. muer: ital. mutare: hiſ. mudar: ang. mute.*

muyten / muyténen. Plumas in auiariis amittere ſiue mutare. *gal. muer.*

muyten. Mutire, ſuſurrare, murmurare, ſeditioſa clanculum loqui. *ital. mutire: ang. mutter.*

muyten / muyténen. Seditionem meditari: cõſpirare, turbas ciere, coire, coitionem facere, per clancularios ſuſurros excitare ſeditionẽ. *gal. mutiner.*

muyt-maecker. Seditioſus, factioſus, tumultuoſus, turbulentus.

muyterije. Seditio, conſpiratio, coitio: factio: ſeditio, dubioque autore ſuſurri. *ang. mutinie, mutting.*

Muytſe. *vet.* j. muts. Pileus.

Mul. *ſland.* j. ghe-mul Puluis.

Mullener / mullinck. *ſlan* Mugil piſcis.

Mume / moeme. *ger. ſicamb.* Matertera, amita: *& ſax.* Neptis, cognata.

Mummelen. j mommelen Mutire.

Munck / monick. Monachus. *germ. munch: gal. moine: hiſp. monje: angl. moncke.*

munck. Blatta lucifuga. & Curculio.

munck. *germ. ſax. ſicamb* j. rupn. Canterius, equus caſtratus.

muncken. *germ ſax. ſicamb.* j. ruynen. Caſtrare, emaſculare, euirare. *metaphora ſumpta à monachis & religioſis viris, qui ſe propter regnum cælorum caſtrarunt, & propter Chriſtum eunuchi fiunt, cùm poſſint eſſe viri, vt inquit D. Hieron. in Matth cap. 19. Eadem ratione* ſus caſtrata, nonne *etiam dicitur.*

munckſ-kappekens. Aconitum, hecatheis. *vulgò* cappa vel cuculus monachi.

munckſ werck doen. *adag.* Penelopes telam texere: inanem operam ſumere.

Munſter. Eccleſia maior, eccleſia collegiata, eccleſia cathedralis: monaſterium *apud veteres germ. munſter: gal. monſtier: ang. minſter.*

Munte. Mentha, menta. *germ. muntz: gal. mente: ital. mentha: ang. minte.*

Munte. Moneta, numus, nummus, numiſma, pecunia. *ger. muntz: gal. monnoye: ital. moneta: hiſp. moneda: ang. money.*

munte. Moneta, nota numi, forma typuſque monetæ.

munte. Pars poſtica, ſiue latus ſiniſtrum numi.

munte / munterije / munt-winckel. Officina monetaria.

munten. Cudere nummos, cudere argentum, ſignare argentum, aurum: ſignare monetam, nummum percutere, nummum ſignare, ferire pecuniam.

munt meeſters. Triumuiri menſarij, triumuiri monetales.

munt-ſlaegher. j. munter.

munt-ſmelter. Conflator figurati æris.

munt-balſcher. Monetæ adulterator, paracharacta

munter. Monetarius.

munterije Officina monetaria: & Res nummaria.

Muntighe koe. Vacca lactaria à tauro non inita.

Murderigh. j. mozderigh.

Murmulen. Murmurillare, ſubmurmurare.

Murren mozren. Murmurare, murmurillare. *gal. murmurer: ital. mormorare: hiſp murmurar: ang. murmure.*

Muruwe. j. mozwe. Mitis, mollis.

Muſck. Fundulus piſcis *dicitur Brabantis. Geſner.*

Muſck. j. muſckeliact. Moſchus.

muſck ballcken. Paltillus.

muſcka-

muſckadelle. Vinum apianum, falernum, paſſum, dulce. *vulgò* muſcadella & muſcatula.

muſcadel-druppe. Vua apiana, apiaria, muſcata, moſchatula. *ger. muſcatell. gal. muſcatelle: ital. muſcatella: ang. muſcadel, muſcadle.*

muſcaet-bloeme. Macer, macis: nucis myriſticæ inuolucrum.

muſcaet-not. Nux myriſtica, vnguentaria, odorata: *vulgò* muſcata *ſiue* moſchata: *ob odoris præſtantiam. germ muſcat nuß: gal. noix muſcade: ital. noce moſcata: hiſp. nuez moſcada: ang. nuttemigge.*

muſckeliaet. Moſchus, muſcus, moſcũ, muſcũ: odoramẽti genus ex apoſtemate ſanguinolento moſchi animalculi. *gal. muſc: ital muſco, muſcio: hiſp. almiſque: ang. muſke.*

muſckeliaet-katte/ muſck-katte Moſchus, muſcus, mus odoratus, mus peregrinus, *vulgò* muſcus.

Muſcket. Haliæetus, niſus: auis ex accipitrum fringillariorum genere. *vulgò* muſcetus.

muſcket. Bombarda maiuſcula: ſclopus maior, campeſtre tormentum minus.

muſckettier. Sclopetarius, ferentarius.

Muſſche. Paſſer. *gal. moiſſon.*

Mutſe. Pileus, pileum, vitta, mitra, mitella.

mutſe. j. amutſe/ almutſe. Amiculum, epomis: pileus latus, profundus & in ſcapulas vſque demiſſus: *vulgò* almuſium, almuterium. *hiſp. muſceta.*

mutſe. Cæcus amor, amoris œſtrum, amor impotens, cæcus. **De mutſe hebbẽ**. *adag.* Cæco amore ardere, miſerè amare, perditè amare, inſanire amore, cæcum eſſe amore, efflictim deperire, inſano amore capi.

mutſen. *ger. vetus.* Comere, ornare, redimire.

Mutſen. j. moetſen. Mutilare.

mutſaerd. j. moetſaerd. Faſcis cocularius.

N.

Litera cum apoſtrophes nota in principio quarundam dictionum poſita loco negatiuæ particulæ **ne**, *veteribus Flandris vſitatæ, ne ſiue nõ ſignificat, vt* **n'iet n'ieman n'ornt/ n'ergent**, i. nihil, *ſiue* non, nemo, nunquam, nuſquam.

N A

Nacht. Nox, noctis: tẽpus nocturnum, concubium: νύξ, νύχος, νύχθα. *poëticè, vt annotauit Adr. Iunius.* **Nacht** *quaſi* **ne acht** *dicitur Becano quòd nihili æſtimetur. germ. nacht: gal. nuict: ital. notte: hiſp. noche: ang. night.*

nacht j ghe-nacht. Dies faſtus.

nacht. *vet.* j. **auond**. Veſper. *hinc* **nacht-eten nacht-mael nacht-tabbaert/ baſt-nacht** *&c.*

nacht-braecke. Lucubratio.

nacht-braecken. Lucubrare.

nacht-dief. Vecticularius, effractor, directarius, fur nocturnus.

nacht-doeck. Capitis tegmen nocturnum, pileus nocturnus.

nacht-eten, *vetus*. Cœna. & Cænare.

nachte-gael. Luſcinia, philomela, aedõ, acredula: *auis vernis menſibus per omnem ferè noctem garriens. ger. nachtgall. angl. nichthingale.*

nachte-gael. Genus bombardę maioris. *vulgò* duplicana.

nacht-gaſt j. ſlaeper. Hoſpes nocturnus, hoſpes veſpertinus.

nacht-ghe-drocht. Vmbrę, lemures nocturni.

nacht-gheeſt. Larua, vmbra: ſpiritus noctu infeſtus. *vide* **gheeſt**.

nacht-krekel. Gryllus: genus locuſtæ, ſimile cicadæ, noctu ſtridens.

nacht-legher. Luſtrum, cubile ferarum.

nacht-licht. Lux nocturna.

nacht-lijfken. Subucula.

nacht-mael/ auend-mael. Cæna: nocturnæ epulæ, *apud Lucret. Nam compotationes & cœnæ ſumptuoſiores ac liberaliores nocte fieri ſolent. Horat. Nocturno certare mero, putere diurno: & Lucret. Lumina nocturnis epulis vt ſuppeditẽtur.*

nacht-maere/ nacht-merrie. Strix, lamia: incantatrix nocturna ſiue volatica: &

ca: & Incubus, ephialtes. q.d equa nocturna.

nacht-moeder. *vetus.* i. nacht-vrouwe.

nacht-mugghe. Cicindela, lampyris, noctiluca: nitedula: muscæ genus vespere per arua lucens.

nacht-mutse/ slaep-mutse. Pileus nocturnus.

nacht-raue. Nycticorax, coruus nocturnus.

nacht-rauc. Lucifuga, lucifugus, vespertilio: homo interdiu domi delitescens, noctu verò prodiens & vigilans: fur qui interdiu dormit, noctu ad furandum vigil: & Lychnobius: nocte lucernariam vitam ducens: nocturnus potator: vel qui noctu id facit quod hominū vulgus interdiu facere solet. q d. coruus nocturnus. *nycticorax enim sicut & noctua, noctu venando sibi cibum acquirit.*

nacht-rocksken. Indusium, subucula lanea, interula nocturna.

nacht-ronde. Nyctostrategi, circitores nocturni.

nacht-ruste. Quies nocturna.

nacht-schaede. Solanum, strychnis, morella: vua vulpis: vua lupina. *vulgò* solatrum. *germ. nachtschadt.*

nacht-stilte Nox concubia, concubium, noctis silentium: conticinium, nox intempesta.

nacht-tabbaert. Vestis cœnatoria, cœnatorij, palla lucubratoria. *Lud. Viues.* q.d. vestis vespertina *siue* nocturna.

nacht-voghel. Strix: auis quædam nocturna & importuna. & Lucifuga, lucifugus.

nacht-voghel. Auis nocturna, bubo: vlula: nycticorax, vespertilio.

nacht-vrouwe. Strix, lamia, larua: mulier venefica, volatica. q.d. mulier nocturna.

nacht-waecke/nacht-wachte. Vigiliæ, excubiæ nocturnæ.

nacht-waecker/nacht-wachter. Excubitor.

nacht-werck. Lucubratio.

nacht-wercker. Lucubrator, nocturnus operator.

nacht-wercker/ vern-steker. Coprophorus, nocte latrinas exonerās, scarabeus artifex. q.d. operarius nocturnus.

nacht-wl. Noctua, vlula: Palladis auis, auis nocte volans. & *metaphor.* Lucifuga, lucifugus. (mugghe.

nacht-wormken. Nitedula. i. nacht-

nachten/ nacht worden. Nocteſcere.

nachts. Nocturnus.

nachtelick. Nocturnus.

Nack. i. neck. Cervix,

Nae/tot. Ad, versus. Nae huys gaen. Domum versus ire, adire domum.

Nae. Ad, vt, secundum, quatenus, iuxta, ex, quantum. Nae den wensch. Ex voto, ad votum. Nae de ge-woonte. Ex consuetudine, secundùm consuetudinem. Nae mijn meninghe Ex mea sententia. Nae dat ick ver-stae. Quantum intelligo. *germ. nach.*

Nae, nae-by. Ad, apud, propè. & Ferè, fermè, propemodū. *ger. nach: ang. nere.*

nae-buer. *ger. sax. boll. scam.* i. ghe-buer. Vicinus *ang. neighbour.*

nae-buerschap i. ghe-buerschap.

naelick *sland.* Fermè, ferè, propè, propemodum.

Nae. A, post, ponè, secundùm.

nae dat. Postea, tum, deinde, deinceps, exinde: & Postquam, postea-quam, simulatque: simul, simulac: ex quo, vbi.

Nae-bier. i. wolte.

Nae-boetsen. Imitari gesticulatione facta aut dicta alterius

Nae-bruyd-loft. Repotia: conuiuium quod postridie nuptiarum apud nouum maritum fit

Nae-de mael. Postquam, simulac.

Nae-deel. i. achter-deel. Damnum, inae-deeligh. Damnosus. (iuria.

Nae-dencken. i. achter-dencken. Futura meditari. & Suspicari.

nae-denckigh. Suspicioſus.

Nae-der-hand. Postea.

Nae-disch. Secundæ mensæ, bellaria, tragemata.

Nae-doen. Sequi, imitari.

Nae-dorst. Sitis postera.

Nae-erf-ghe naem. Secundus hæres.

Nae-feeste. Repotia.

Nae-gaen Sequi.

Nae ghe-borte. Secundæ.

Nae-ghe-dacht. Suspicio.

Nae-ghe-peps. Suspicio.

Nae-gheven *sax.* Donare, condonare.

Nae-

Nae-ge-richt. Epidipnides: feræ epidipnides: epulæ quæ in extrema cæna vel prandio adferuntur: bellaria: ſecundæ menſæ.

Nae-goed. j. nae-biet/woꝛte. Condimentum polentarium.

Nae-hop. j. nae-maepſel.

Nae-hoede. Secunda acies.

Nae-gheuen. *ſax.* j. toe-gheuen. Indulgere.

nae-gheuen. j. achter-klappen. Obtrectare.

Nae-iaeghen. Proſequi, perſequi.

Nae-iaer. Anni finis ſiue exitus, anni extremum, annus extremus.

Nae-kinderen. Liberi poſterioris tori.

Nae-komen. Sequi, ſuccedere. & Conſequi, aſſequi.

nae-komelinck. Succeſſor.

nae-komelinghen. Succeſſores, poſteri, poſteritas, nepotes, minores: nati natorum & qui naſcentur ab illis. *Virg.*

nae-komſte. Succeſſio.

Nae-koop. j. kalengieringhe. Retractus emptionis.

Nae-laeten/toe-laeten. Concedere, indulgere, permittere, remittere.

nae-laeten/achter-laeten. Relinquere, omittere, negligere.

nae-laetigh. Negligens.

Nae-lente. Ver extremum, præceps, præcipitans, ſeneſcens.

Nae-loop. Conſectatio. & Syrmata clientum.

nae-loopen. Conſectari, ſectari: curſu inſequi.

nae-looper. Aſſecla, ſectator, conſectator, pediſequus.

Nae-maecken. Imitari, aſſimilare, effingere, ad alterius formam fingere.

Nae maeyen. Sicilire.

nae-maepſel/ nae-hop. Sicilimentum: fœnum cordum, ſecundarium, autumnale.

Nae-maels. Poſtea, poſtmodum, in poſterum, poſteriùs, in futurum, poſtero tempore. & Olim.

Nae-maend. Menſis extremus, menſis præceps, extremum menſis, finis menſis.

Nae-man. Poſterior maritus.

Nae-mid-dagh. Tempus pomeridianum.

Nae-noene. Tempus pomeridianum.

Nae-ooghſt/ nae-ooghſtinghe. Spicilegium.

nae-ooghſten. Colligere ſpicas à meſſoribus in agro præteritas.

Nae-raed. Conſilium poſt factum.

nae raeden. Poſt conſulere.

nae raeden. Coniectare, coniecturam facere.

nae-raedinghe. Coniectura, cõiectatio.

Nae-rechter/ nae-richter. *germ. ſax. ſic.* Carnifex, lictor: poſterior ſententiæ capitalis exequutor.

Nae-ſaet. *vetus.* Succeſſor.

nae-ſaeten. Poſteri, ſucceſſores.

Nae-ſeggheu. Sequi verba alterius, reddere & imitari verba quæ alius præfatus eſt: præeuntis verba recitare.

nae-ſeggheu. Obloqui, detractare, à tergo pinſere, mordere clanculum, ſugillare.

Nae-ſlepp. Agmina longa clientum. ſyrmata clientum, famulorum, &c.

Nae ſmaeck. Sapor poſterior, guſtus durus, non naturalis.

nae-ſmaeck hebben. Reſipere.

Nae-ſomer. Autumnus, æſtas autumnalis: æſtas præceps, vel extrema, ſeneſcens, ſumma, vltima.

Nae-ſpraecke/achter-klap. Obtrectatio.

Nae-ſtellen. Poſtponere. & Conſectari, captare, niti, animum applicare. & Inſidiari.

Nae-taele. Obtrectatio.

Nae-tijd. Tempus ſequens, tempus poſterius.

Nae-toght/ achter-toght. Acies poſtrema.

Nae-trachten. Meditari, cogitare.

Nae-volgh. Sequela.

nae-volghen. Sectari, conſectari, ſequi, ſubſequi, inſequi. & Aemulari, alterius exemplum ſequi: imitari.

nae-volghelick. Imitabilis.

nae-volgher. Sectator, imitator, aſſecla.

Nae-vruchten. j. nae-ween. Secundæ.

Nae-weeſe. Puer poſthumus, proles poſthuma.

Nae-wijf. Vxor poſterior.

Nae-ween. Secũdæ, arum: dolores poſt partum: hyſteræ, choria, deuteria: & Volua intima ſiue inuolucrum quo

fœtus

fœtus in vtero matris inuoluitur.

Nae-wepde. Fœnum cornum, ſerotinum, autumnale.

Nae-weke. Septimana extrema, finiens: finis hebdomadæ.

Nae-wijn/ſpoel-wijn. Lora.

Nae-winter. Hyems præceps, extrema, ſeneſcens, ſumma.

Naecke. j. aecke. Scapha. *ger. ſax. ficam. nach.*

Naecken. Propinquare, appropinquare, inſtare, imminere, impendere, proximare, in propinquo eſſe.

naecken. j. ghe-naecken. Attingere.

Naeckt. Nudus. *ger. nackend: ang. naked.*

naeckt maecken. Nudare.

naeckt-heyd. Nuditas.

naecktenisse. Nuditas.

naecktelick. Nudè.

Naed. Sutura, iunctura, commiſſura.

naeden. j. naepen. Suere.

naedel. *germ. ſax. ficamb.* j. naelde. Acus.

Naeder/naerder. Proximior, propior, propius.

naeder-wegh. Compendium, via compendiaria.

naederen/naecken. Propinquare, appropinquare.

naeder-schap. Propinquitas, proximitas, affinitas: & Præferentia. & Retractus emptionis iure proximitatis.

naederheyd. j. naerder-schap.

Naeghel. Clauus. *ger. nagel: ang. nayle.*

naeghel van den vinger. Vnguis, onyx.

naeghel in d'ooghe. j. maene. Pterygium, vnguis.

naeghel/krupd-naegel. Caryophyllũ.

naeghel-bloeme. *ger. ſax. ficamb.* j. ghenoffel. Caryophyllus.

naeghel-boor/spijcker-boor. Terebra.

naeghel-dwanck. j. dwanck-naeghel.

naeghel-koorsel/naeghel knipsel. Præſegmina vnguium, reſegmina.

naeghel-krupd. Geum: caryophyllata: *herba ab odorata caryophyllorum in modum radice dicta. Barbaris* auantia, ſanamunda, oculus leporis, benedicta.

naeghel-maeghe. j. naeghel-vriend.

naeghel-maene. j. maene. Exortus: candidum vnguis.

naghel-mes/naeghel swerd. Gladius rotundo manubrio, inſtar claui: ſeceſpita. *Feſtum.*

naeghel-rinde/naeghel-schorsse. Pterygium.

naeghel vast. Clauo affixus, clauis fixus, clauis contentus.

naeghel-verwe. Onychinus color. *à* naeghel. i. vnguis.

naeghel-verwe. Color badius, phœnicius. *à* naghel. i. clauus. *ger. naegelefarb.*

naeghel-vriend / naeghel-maeghe. conſanguineus in ſeptimo gradu: *in eo enim vnguis, non membrum reperitur, atque ideo cognatio ibi terminatur. Speculum Saxon.*

naeghelken. Clauulus, clauiculus. & vnguiculus.

naeghelen. Clauo figere, ſiue defigere.

Naeven. j. neven. Hinnire.

Naepen naeden. Suere, conſuere: ſarcire, ſarcinare.

naep-korfken/naep-mandeken. Qualus, quaſillus, calathus.

naeper. Sartor, ſarcinator.

naepersse/naepstere. Sartrix, ſarcinatrix *Flandri finiunt huiuſmodi verbalia fœminina per* igghe *vt* naepstrigghe .j. naepersse: kemstrigghe. j. kemmersse: spinstrigge. j. spinster/spinnersse.

naelde. Acus. *Germani* naedel/*transpoſita littera l in fine, rectius & perfectius dicunt à* naeden/*id eſt*, ſuere. *ger. naedel: ang. needle.*

naelde/scheel-prieme. Acus crinalis, crinale, diſcriminale.

naelde van den toren. Pyramis, obeliſcus.

naelde van het ure-werck. Gnomon.

naelden-kervel. Veneris pectẽ: ſcandix: acula, chærophyllum aciculatum. *herba ſic dicta ab aculeis, acubus ſiue radiis inſtar pectinum.*

naelden-ooghe. Acus foramen.

Naelick. *ſtand.* j. bij-kants. Ferè, propemodum.

Naelinck. *ſtand.* Proximus hæres: conſanguineus, affinis.

naelinck-schap. *ſtand.* j. naeder-schap. Proximitas.

Naem. Nomen, vocabulum, titulus. *ger. nam: gall. nom: ital. nome: hiſp. nombre: ang. name.*

naem eñ faem. Nomen, fama, decus,

naem-

naem-loos. Inglorius.
naem-rol. Catalogus.
naem-roouen. Detrahere famæ alicuius, lædere famam alicuius, detractare, sugillare.
naemen. j. noemen. Nominare.
naemer/naem-gheuer. Nomenclator.
naemachtigh. Celebris, nobilis, inclytus,
naemelick. Nominatim, præsertim.
naemelick elcken noemen: Nomine quemque suo vocare: nominatim citare.
Naen/naenken. Nanus, pumilio, pumilo, pumilius, pumilus, pygmeus: homuncio, homunculus, homulus. *gal. nain: ital. nano: hisp. enano.*
Naer/naere/narue. *sax.* Cicatrix.
Naer *fris.* j. banghe. Lassus, languidus, debilis.
Naer. j. nae. Propè, *&c. ang. nere.*
naerder. j. naeder. Propior.
naerhede. *fland* j. naeder-schap.
naerheyd. j. naerderheyd.
naerlinck. *fland.* j. naelinck.
naersen. *vetus. fland.* j. naederen. Propinquare.
naest. Proximus. *ger. naechst: ang. next.*
naest den koninck. Secundus à rege.
naest-komende. Proximè venturus aut futurus.
naest-leste. Penultimus.
naesten. *holl.* j. ver-naerderen.
Naeue. j. naue.
Naf. j. naue. Modiolus rotæ.
Naffel. *fland.* j. naevel. Vmbilicus.
Naken. j. naecken.
Name. j. naem. Nomen.
Nampt/namt/nant. Pecunia numerata, argentum præsentarium, pecunia repræsentata, pecuniæ repræsentatio.
namptiséren/namtiséren/nantéren. Repræsentare, exhibere, dare præsentem pecuniam. *gal. namptiser.*
Nap. Cyathus, scyphus, patera, carchesium, poculum. *ger. napff: gal. hanap: ital. nappo.*
nap. *vetus.* j. diepe schotel. Catinus, paropsis, alueus, alueolus.
nap-hoeder. *vetus.* j. schencker. Pocillator, à cyathis,
Narbe/nare/narue. *germ. sax. sicamb.* Cicatrix.
Narre. Fatuus, stolidus, insulsus, bardus, stultus.
narre/boller. *vetus.* Genus bombardæ maioris.
narre-kop. Stultũ caput, homo fatuus
narre-werck. Stultitia, ineptia.
narrerhe. Stultitia.
narrisch. Fatuus, insipiens.
Narue. j. nerue.
Nase. j. neuse. Nasus.
Nasscher. *fland.* Cupidus, auidus.
nasscherheyd. *fland.* Auiditas.
nasscherlick. *fland* Cupidè, auidè.
Nast/*rectiùs*, ast. Vstrina.
Nastel/nastelinck. *sicamb. fland.* j. nestel. Ligula
Nat. Madidus, madens, vdus, vuidus, humidus, & Mador, humor, latex.
nat maecken. j. netten. Madidare.
nat zijn. Madere, immadere.
nat worden. Madefieri, madescere.
natheyd nattigheydt. Mador, humor, humiditas, latex.
Nater/nater-slanghe/water-slanghe. Natrix, hydrus, chelydrus, anguis natans. *ger. nater: ang. adder.*
nater-tonghe. Ophioglosson. *vulgò* lingua serpentis.
nater-wortel. Bistorta: *dracunculi herbæ species.*
Natte. *vetus. sicamb* j. matte. Matta.
Naue van het rad. *sax. sicam. fris. holl.* j. velghe. Modiolus rotę, rotę medium, cui infixi sunt radij. *ger. nab: ang. naue.*
nauel. Vmbilicus. *ger. nabel: ang. nauill, nauel.*
nauel van t'rad. j. naue. (Veneris.
nauel-kruyd. Cotyledon: vmbilicus
nauel-wijs ghe-maeckt. Vmbilicatus.
nauel-breuck. Egressio siue ruptura vmbilici.
nauel-breuckigh. Exomphalus: cui prominet vmbilicus.
Naueel. j. steck-raepe. Napus. *vulgò* naueta. *gal. nauet, naueau: ital. nauonet hisp. nabo: ang. nauevv.*
Nauw. Strictus, angustus, contractus, arctus.
nauw spaerigh. Contractus, parcus, restrictus, tenax, sordidus.
nauw Strictè, angustè, arctè: parcè.
nauw be-sien. Penitissimè inspectare, propius intueri,

nauw

nauw ſtaen/nauw ſteke. Rem anguſtã habere: fortunam tenuem & contractiorem vitæ conditionem habere.

nauw ghehouden worden. Arctè contenteque haberi.

nauw-hooꝛigh. Acer auditu.

nauw-pointigh. Curioſus.

nauwelick. Vix, vixdum, difficulter, ægrè: & Parcè, tenuiter: & Strictè.

nauwen. Anguſtare, arctare, ſtringere anguſtum reddere.

nauwte. *vetus.* Anguſtia.

Nauwe. *vet. ſicamb.* Nauis. *ger. navven: gal. nauire, nef: ital. nave: hiſp. noue, nao.*

Nauwerꝛs. *ſland.* j. nerghens. Nuſquã.

N E

Ne. *vetus ſland.* Ne. non. *gal. ne: ital. ne: ang. no. Flandri dicunt,* Ick ne wil/ick ne ſal't niet doen. i. non volo, non faciam: *alij tranſpoſitis literis dicunt* en: Ick en wil/ick en ſal/*&c. Ex* ne *autem ſiue* n' *componuntur hæ negatiuæ dictiones:* n'ieman/ n'erghent/ n'iet/ n'opt. Nemo, nuſquam, nihil, nunquam, *&c.*

Nebbe. *ſax. friſ. holl.* j. beck. Roſtrum auium. Nebba, *teſte Plinio, veteribus Gallis* roſtrum *dicitur.*

Nebbelinck. *holl.* j. ael. Anguilla.

Nebber/nebber/nepper. *ger.* j. cuigher. Terebra.

Neck/nick/nack. Ceruix, poſterior pars colli *ger. genick ſax. nack: gal. nucque: ang. neke. dicitur* neck/nack/ nick/ghenick à nicken/ *quòd ad dexteram ſiniſtrámve prorſum retrorſumque vertatur flectaturq;.*

Necken. *ſland.* Necare, occidere.

Necker. Dæmon aquaticus, Neptunus, ennoſigæus.

Neder. Infra. *ger. da niden: ang. neyther.*

neder. Humilis, inferus, depreſſus.

Neder-booghen. Inclinare.

Neder-bupck. j. onder-bupck.

Neder-daelen. Deſcendere.

Neder-dꝛucken. Deprimere.

Neder-gaen. Deſcendere.

neder-gaende. Deſcendens. & Decliuis

neder-ganck. Deſcenſus.

neder-ganck der ſonnen. Occaſus ſolis, occidens.

Neder-ghe-booght. Inclinatus, cernuꝰ.

Neder-ghe-richt. Iudicium cauſarum ciuilium, iudicium municipale.

Neder-ghe-wande. i. bꝛoecke.

Neder-helligh. Prochuis.

Neder hof. Colonia: & Cohors, cors. & Villa, ſiue hortus prætorij: villa ruſtica

Neder-hoſen. Tibialia.

Neder-huys. j. neder-hof. Villa ruſtica

Neder-kamer. j. neder-ſale.

Neder-kleed. *vetus* j. bꝛoecke. Femorale.

Neder-knielen. Procumbere in genua, congenulare.

Neder-houſſen. Tibialia.

neder-laeghe. Clades, ſtrages, iactura, calamitas, prælium aduerſum.

neder-laeghe hebben. Succumbere, vinci, cladem accipere, ſterni, cadere.

Neder-laeten. Demittere, deorſum mittere, deducere.

Neder-land. Belgium: Germania inferior.

neder-lander. Germanus inferior: Teuto.

neder-landſche ſpꝛaecke. Lingua Belgica, Teutonica, inferior Germanica.

Neder-leggher. Deponere.

neder leggher. Deiicere, ſternere, occidere.

neder-leggher den twiſt. Dirimere, componere altercationes, lites, bella.

Neder-ligghen. Procumbere, recumbere, iacere, cubare, recubare.

Neder-rijſen. Prolabi, delabi.

Neder-ſale. Cœnatio, cœnaculum.

Neder-ſetten. Deponere.

Neder-ſichtigh. Cernuus, capite terrã verſus prono incedens.

Neder-ſincken. Sidere, ſubſidere, inſidere.

Neder-ſitten. Reſidere, ſubſidere.

Neder-ſlachtigh. *vet. holl.* Humilis.

Neder-ſlaen. Decutere, ſternere, proſternere, profligare.

neder-ſlaen ende wooninghe nemen. Conſidère, confidere: ponere, figere ſedem. & Caſtra figere ſiue ponere.

neder-ſlaen de ooghen. Demittere lumina, deiicere vultum, deiicere oculos, ſubmittere oculos: oculos in terram defigere,

neder-ſlaen. *vetus.* Cædere, occidere.

uederſlagh. Cædes, homicidiũ. & Clades, ſtrages.

Neder-

Neder-ballen. Decidere, concidere, procidere, prolabi.
neder-bal. Occaſus.
neder-balligh. Occiduus.
neder-balligh / oft neder-belligh zijn. Succũbere: cadere cauſa, perdere litem.
Neder-waerts. Deorſum, deorſum verſum, verſus inferiorem locũ: peſſum.
Neder-werpen. Deiicere, ſternere, proſternere, fundere, profligare.
Nederigh. *vet.* Humilis, depreſſus, ſubmiſſus.
nederighedt. Humilitas.
nederinghe. j. dellinghe. Vallis.
Neerſte. Infimus.
Nederen. Demittere, ſubmittere.
Neen. Non, haud, minimè *quaſi dicas* ne een/*ſiue* n'een/*id eſt*, nullus: *ita quoque Latinus* nullus *pro* non *uſurpatur. ger.* nein: *ang.* no, noye.
neen. *vetus. ſax.* j. gheen. Nullus.
neenen/neeën. Negare.
Neer. j. neder. Infra.
Neer-hups j. neder-hups.
Neere/nere/aere/ere. Area: & Pauimentum: & Taberna, officina, anterior pars domus *Louanienſibus dicitur. ger.* eere, aere: *gal* aire: *ital.* area: *hiſ.* ere.
Neere/neeringhe. Victus, quæſtus.
neeren/gheneeren. Paſcere, nutrire, fouere, alere, educare. & Quæſtum ſectari honeſtè, exercere ſumptum, lucrari, victum & facultates quærere. *germ.* neren.
neeringhe. Victus, alimẽtum, alimonia, nutrimentum, educatio: & Opificium, ars, artificium: quæſtus opificij, quæſtus: & Prouentus: & Opificium, contubernium opificum, collegium opificum, corpus ciuitatis. *ger.* uarung.
neerigh / neerathigh. Alumnus, almus, quæſtuoſus.
neernſt/ neerſt. Sedulitas, ſtudium: *per metathẽſin* ernſt. *ger.* ernſt.
neernſtigh neerſtigh. Diligens, nauus, gnauus, impiger, ſedulus, vigilans, induſtrius, operi ſiue artificio intentus, ſtudioſus. *ger.* ernſchaff.
neernſtighedt/ neerſtighedt. Diligentia, ſtudium, ſedulitas, induſtria, vigilancia.
neerſtighlick. Diligenter, gnauiter: impigrè, ſedulò, intentè, ſtudioſè, vigilanter.
Neeren. j. neren/nijden. Retũdere clauũ
Neeren. *holl* j. nieren.
Neffend/neuend Iuxta, propè, ſecus.
Nef ken/neue. Nepos, nepotulus.
nef ken/ bederffelinck. Nepos, prodigus.
nef ken. Atellanus, ſcenicus, hiſtrio.
Neffiger. *ficamb.* j. cuegheer. Terebra. *ger.* nepper: *ſax.* neuiger.
Neghem. j. gheen. Nullus, nemo.
Neghel-bloeme. Nigella ſtrum, pſeudomelanthium, githago. *gall.* nielle. *biſp.* neguillia.
Neghen. Nouem. *ger.* neun: *gal.* neuf: *biſp.* nuene: *ang.* neyne, nine.
neghen-mael. Nouies.
neghen-manneken. Sextãs: duo chalci, triens. *Adr. Iun.*
neghen-noghe. Murenula. *piſcis vulgò* oculata, nonocula, enneophthalma.
neghen-ſtercken j. moxellen. Ludere nouem ſcrupis, ludere calculis nouenis.
neghenſte. Nonus.
neghen-tien. Nouemdecim, vndeuiginti
neghentigh. Nonaginta.
Neggghe. *hol. friſ.* Mannus, equus pumilus. *ang.* nag ghe.
Nepen. *ſax. ſic.* j. narpen. Suere.
Nepen. *holl friſ. ſland.* Hinnire. *ang.* neye.
Nepghen. Flectere, arcuare, curuare. & Inclinare, proclinare, reclinare, propendere: & Submittere genu: flectere poplitem. *ger.* neigben.
Nemaer. *vet. ſland.* j. maer. Sed.
Nemen. Capere, capeſſere, ſumere, accipere, excipere, prehẽdere, comprehendere, deſumere, rapere, auferre.
Neemt datter ſo zp. j. ſchickt.
nemen int goede. In bonam partem accipere: æqui bonique facere: æquo animo ferre.
nemen int quaede / quaelick nemen. Durius vel grauiter accipere: indignari.
nemen de vlucht. j. vluchten. Capere fugam.
nemen een wijf. Vxorem ducere.
nemen eenen man. Nubere viro.
nemachtigh. Capax, rapax.
nemer. Acceptor.
neminge. Accep:io, ſumptio, aſſumptio.
Nemmermeer/ nemermeer/ nimmer. Nunquam,

Nunquam. *germ. niemer: ang. neuer.*

Nepe nippinghe. Vellicatio.

nepe haesſene. Poples.

Nere, neringhe. j. neere / neeringhe.

Nerf. j. neruc/ erf.

Nergheus. Nuſquam, nuſpiam, nuſquã locorum, nuſquam gentium, nullo in loco. *dicitur* n'ergheus. *q.d.* neer-gheus.

Nerſt. j. neerſt.

Neruc naruc. *ger. ſax. ficamb.* Cicatrix, ſtigma.

neruc van het leder. j. eruc. Grana in coriis, ſquamæ: corij ſuperficies ſquamulis diſtincta: orbiculi ſiue ſquamæ tergoris. *vulgò* oculi coriorum. *gal. nerue.*

neruc. Squamulæ infantum capitibus, tanquam cruſtulæ quædam ſcabiei, adhærentes.

Nes / neſch. Madidus. *q.d.* nat. *ger. nas, naſs.*

neſch weer. Aër humidus, madens.

neſch oft nes brood. Panis multa aqua conſperſus, maceratus atque coctus.

neſch ey. Ouum ſorbile, molle, molliter elixum, ſiue coctum.

neſchheyd/ neſchigheyd. Humor, mador.

Neſe. *ſax. ſic. ſtand.* j. neuſe. Naſus.

Neſpel. *ger.* j. miſpel.

Neſt/voghel-neſt. Nidus, loculamentũ, cunabula auium, domus auium. *germ. neſt: ang. neſte.*

neſt legher der dieren. Luſtrum, cubile ferarum,

neſt-ey. Ouum in nido relictum.

neſt-hoof. Nidus, loculamentum.

Neſt-vederē. Pluuæ ſine pennæ primæ auium.

neſten/neſtelen. Nidificare, nidulari, nidum texere, nidum conſtruere *ger. nisten: ſax. neſtelen: gal. nicher: ang. neſtle.*

Neſtel/naſtel. Ligula, ligula adſtrictoria, adſtrigmentum.

neſtel-kruyd / neſtelinck-kruyd. Alga marina: *herba cuius folia oblonga ligulis adſtrictoriis ſunt ſimilia.*

neſtelinck/ naſtelinck. *ſtand.* j. neſtel. Ligula.

neſtelen naſtelen. Ligulis adſtringere.

Neſtelen *rectius* neſten. Nidificare.

Net nette. Rete, callis. *ger. netz: ang. nette. dicitur* net à netten: *quòd ſæpè lauet: ut & madefiat.*

net. Præcordia: telæ cordi obtenta, telæ cordis: & Omentum, inuolucrum inteſtinis obtentum, & Diaphragma.

net-boeue/net-rabbaud. Nebulo, ſcurra, hiſtrio, perſonatus, laruatus: & Ganeo. *q.d* nebulo reticulatus, ſiue reticulo tectus ne agnoſcatur. *vide* maſche.

net-ſtock. Ames: pertica aucupalis.

net-wijſe ghe-marckt. Reticulatus, in modum retis factus.

Net. Nitidus, mundus, politus, purus. *gal. net: ital. netto: ang. nete.*

netten/net maecken. Mundare, nitidare, abſtergere.

netten nat maecken. Madefacere, madidare, madificare, proluere, inſuccare, intingere, rigare, humectare, macerare, lauare.

netten den baerd. Macerare barbam calida.

netten *adagium potorum.* Proluere labra, multo potu ori admoto macerare barbam.

Nete. Lens, lendis: ouum pediculi. *germ. niſſe: angl. nite.*

Netel. Vrtica. *ger neſſel: ang. nettle, netel.*

neteten/ver-neteten. Vrere vrticis.

netel-konnick ſken. *ſax. friſ.* Trochilus, paſſer trochlodites, regulus: *auicula ſic dicta quòd inter vrticas dumoſq; agat. & metaphor.* Homuncio imperioſus & arrogans.

Neten / nijden. Obtundere clauum, affigere clauum, & ab altera parte ſtrictè figere.

Netten *vide* Net.

Neue/ neuen. Propè, iuxta.

neue/neſuen. Nepos: & Conſanguineus, cognatus. ſneuen. Patrueles: & Conſobrini, ſobrini. *gal. neueu: ital. nipote: hiſp. nieto: ang. neuiu.*

neuc. j neſken. Scenicus, hiſtrio.

neuinne. *ver.* Neptis. *ger. neſin.*

Neuel. Nebula, exſpiratio roſcida, nuberatior. νεφέλη nubes *dicitur. ital. nuuola. hiſp. niebla.*

neuel-karre. *q. d.* Carrus tenebroſus. Die neuel-karre dijnen: met de neuel-karre ende int donckher verreken. Cursum. Cedere ſoro. *q.d.*

carrum

cartum nebuloſum agere. *nebulæ enim & tenebræ fugitiuis & clam migrantibus ſunt accommodatæ.*

neuel-kraepe. Cornix varia: partim cinerea, partim nigra. *q.d.* cornix nebuloſa.

neuelachtigh. Nebuloſus, nubilus.

neuelachtighevd. Nubilum.

neuelen. Nebulam agere, nebulam exſpirare, nebulam exhalare.

Neuend/neffend/neuen. Iuxta, propè, ſecus.

Neuigher/ neuegher. *ſax.* j. neffigher. Terebra.

Neur. j. eur/ uder.

Neuſe. Naſus. *ger. naß: ſax. neſe: gal. nez: ital naſo. hiſp. narız ang. noſe.*

neuſe/neuſ-bergh. Promontorium.

neuſ-balleken/neuſ-tippeken. Pirula, naſi orbiculus.

neuſ-blaeſkens / neuſ-wieckſkens. Alæ, pinnulæ: pulpæ vtrinque naſi orbiculum ſepientes.

neuſ-doeck. *ſtand. holl. ſicamb.* j. ſnuit-doeck. Muccinum, ſtrophiolum.

neuſ-dzup. Stiria naſi. & Catarrhus.

neuſ-gat. Naris, naris ſpiramen.

neuſ-gaten. Nares.

neuſ-gheſwel. Ozœna, polypus.

neuſ-haer. Vibriſſæ, vibriſſi, pili nariũ.

neuſ-kroſpel, Interſeptum, diaphragma nariũm.

neuſ-loke. *vetus.* Naris.

neuſ-ſchevdſel. Interſeptum, interſepimentum, interfinium, iſthmus, imbrex narium: diſtrimen narium.

neuſ-wijs. Odorus, ſagax, emunctæ naris, emunctus: & Naſutus, naſutulus. & Curioſus.

Neuſelen. Mutire, muſſitare. *germ. neſſelen, uuſſelen.*

neuſelen. Naſo ſiue roſtro tacitè ſcrutari

neuſeler. Scrutator clancularius.

Neutelen. Friuola agere.

neuteler/neutelerken. Homuncio friuolus, aſſiduus in rebus friuolis agendis: multæ ſedulitatis in re friuola.

neutken/ neuteleſken/ oud neutken. Anicula curax, multæ ſedulitatis anus.

N I

Nichelen. *vetus. ſtand. louan.* j. naghelen.

Nichte/niechte. Neptis. & Conſangui-

nea, cognata. *g.l niepce: ital. nezza: hiſ. nieta: ang. nece.*

Nick. j neck Ceruix.

nick. *ger. ſax. fic.* j. knick. Nutus.

nicken/knickē. Nuere, nutare, ceruicem inclinare aut inflectere: & Incurvare ſe.

nicken met de ooghen. Nictare, oculos inflectere annuendo: annuere.

Nie. *ſax. friſ. holl. ſtand.* j. nopt. Nunquã.

Nie-mand/ *reſtiùs* nie-man. Nemo, nullus, nemo homo, nemo quiſquam. *dicitur* n'ie-man *q.d.* n'ie-man: *ſicut Latinus* nemo. *q.d.* ne homo. *ger. niemã: ang. noman.*

nie-menſch. *vetus.* j. nie-man. Nemo. *ger. niemans.*

Nie-mer Nunquam, ad Calendas Græcas. *q.d.* ne iemer.

nie-mer-meer. Nunquam amplius.

Nielen. *ger.* j. lijnen. Viburnum.

Niere. Ren. *ger. niere: ang. neare.* Nieren. Renes. Nierken. Renunculus.

nier-vedde. Renum adeps. (tulinus.

nier-vlaed van het kalf. Lumbus vi-

nier-wee. Nephritis, renum affectus.

Nigelle. Nigella, melanthiũ. *herbæ genus. gal. nielle: ital. niella: hiſp. neguilla.*

Nieſen. Sternuere, ſternutare. *ger. nieſſen: ang. neaſe, ſneaſe.*

nieſ-krupd. Helleborus, veratrum. *q.d.* herba ſternutatoria.

nieſ-poeder. Sternutamentum, pulvis ſternutatorius, medicamentum ſternutatorium.

nieſ-woxtel. Helleborus.

nieſinghe. Sternutatio, ſternutamentũ.

Nieſpen-boom. j. eſpen-boom.

Niet. Non, ne, haud, minus, nullus: & Nihil, nihilũ. *q.d.* n'iet/ *ſiue* ne iet. *ger. nit, nichts: ital. niente: hiſ. nada: ang. not, nothing, naught.*

niet/nitte. Pompholyx, tucia, ſpodium, æri: & cadmiæ faulla: nil & nihil *officinis dicitur. Hinc adagium:* niet is in d'ooghen goed. j. Pompholyx, ſiue nil, oculis conducit: *inditur enim collyriis, quæ ad oculorum impenuntur fluxiones.*

niet alleen. Non ſolùm, non modò, non tantùm, nedum, tantum abeſt *&c.*

niet-dooghe. *ſtand* j. deugh-niet.

niet eens. Ne ſemel quidem.

niet met allen. Nihil prorſus.

niet te min. Nihilominus, attamen.

niet-teghen-ſtaende. Quamuis, quanquam, nihilominus. niet-teghen-ſtaende het recht. Contra ius, ſublato iure. *vulgò*, non obſtante iure.

niet-wetigh. Inſcius.

nieten. *vetus ſtand.* j. ber-nieten.

nietigh. *vetus.* Inutilis, nullius valoris.

Nieten/ghenieten/nutten. Vti, frui.

Nieten, *holl.* Arietare, aut cornu petere. *Adr. Iun.*

Nieten necten. *hol.* Vxoribus ac nymphis munuſcula mittere. *vt ſolent in Hollandia viri ac proci die D. Agneti virgini ſacro. Adr Inn.*

Nietel-daghen. j. nieuwtel-daghen.

Nieuw. Nouus, recens, nuperus. *vide ger. neuvv: gal. nouueau: ital nouo hiſp. nueuo: ang. newve.* Op een nieuw. Ab integro. *vulgò* A nouo.

nieuw-backen broot. Panis recens, recenter coctus.

nieuw-ghe-houde. Neogamus: nympha, noua nupta: maritus recens: nupta recens.

nieuw-ghe-ſlaghen gheld. Numus aſper, recenter cuſus ſignatuſque.

nieuw-iaer. Annus nouus, anni auſpicium.

nieuw iaer-dagh. j. iaerſ-miſſe.

nieuw-iaer-ghifte. Strena, munuſculum quod in anni auſpicium datur.

nieuw maene. Intermeſtris, ſiue intermenſtrua luna: nouilunium.

nieuw-edel-man. Nouus homo: qui patre ignobili natus, per ſeipſum clarus eſſe incipit.

nieuw-maere. Nuntius, nuntium.

nieuwſ-ghierigh. Cupidus nouarum rerum, auidus nouitatis.

nieuwſ-gierighend. Auiditas nouitatis

nieuw-tel-daghen. Duodecim dies à natali Chriſti, aut etiam à calendis Ianuarij numerandi: è quibus vulgus hominum conſtitutionem ſiue diſpoſitionem duodecim menſium cæliq; ſtatum anni incipientis diuinare & præſagire ſolet. *q. d.* noui dies numerales. *friſiis* merckel-daghen *dicũtur.*

nieuwachtigh. Nouellus, recentulus.

nieuwelick. Recẽs, recẽter, nouiter, nouè.

nieuwelingh. Nouitius: nuperus. *Plaut.*

nieuwelingh nieuwelinghs. Nuper, nuperrimè, recenter.

Nieuwergãck des iaers. Ver, ver nouũ

nieuwighend. Nouitas.

Niewers, niewaers. Nuſquam, nullibi. *q. d.* ne ie waers.

niewerinck/niewerincks. Nuſquam.

Nijd. Inuidia, liuor, inuidentia, maleuolentia

nijder be-nijder/nijd-aerd. Inuidus.

nijdigh. Inuidus, inuidens, liuidus inuidia flagrans, maleuolus, maleuolens.

nijdighaerd. Inuidus, maleuolus.

nijd-naghel/nijd bel/nijd-bleeſch/nijp-bleeſch. Reduuia vel rediuia, paronychia: cutis circa radices vnguium reſolutio atque fiſſura. *q. d.* vnguis inuidioſus. *vulgi enim opinio eſt, ei cuius cutis extra vnguem ſe ſoluit, inuideri plerumque ab aliquo: galle ſtand. enuies. q. d.* inuidiæ.

nijden oft nijen eenen naeghel. *ſtand.* j. neten. Obtundere clauum.

Nijghen j. nepghen. Inclinare.

Nijn-naghel. j. nijp-naghel.

Nijpen. Vellicare, ſtringere, ſummis digitis cõprimere, interprimere, adſtringere, contrahere, vnguibus vellicare, vnguibus pungere: dolorem inferre conſtringendo. *ang. nippe.*

nijp-tanghe. *ſtand.* j. treck-tanghe. Forceps dentatus: Forpex, volſella.

nijp-bel. j. nijp bleeſch.

nijp-bleeſch *ſtãd.* j. nijd-nagel Reduuia.

Nimmer/niemer. Nunquam.

Nipte/nepte. Nepeta, calamintha: *vulgò* herba cattaria. *gal. nepte: ital. nepetella.*

Niſch. j. neſch.

N O

No. *vetus. ſtand.* Non, neque. *ang. no.*

Nobel. Nobilis, generoſus. & Liberalis. *gal. noble: ital. nobile: hiſp. noble: ang. noble.*

nobel. Semiaureus: nummus quinquaginta ſtuferorum pretio æſtimatus. *vulgò* nobilis.

Nobiſſe. Dæmon nanus, cacodæmon.

nobiſ-gat. Orcus, Orci culus.

nobiſ-kroech. *hol. ſeptent.* Orcus, antrum Plutonium.

Noch. Adhuc, inſuper, etiamnum. Tot noch toe. Vſque adhuc. Noch-eens. Iterum. *vulgo* adhuc ſemel.

Noch. Nec, neque, non. Noch niet. Nondum, necdum. Noch oock. Nec vero,

verò, nec porrò. *ger. noch: ang no:*

Nochtan nochtans. Tamen, attamen, veruntamen, atqui.

Nochter j. nuchter. Ieiunus.

Nocke. *fris. hol.* Nucha, ſpina dorſi, medulla ſpinalis. *hiſp. nuca.*

nocke. j. haen-balck.

nocke/kerfken in den pijl. Crena, inciſura, inciſura ſagittæ quæ neruum admittit. *ang nock.*

Nocke. Singultus.

nocken. *vetus. ſax. ſicam. holl.* j. ſnocken/hicken. Singultire.

nockinghe. Singultus.

Noegh. *vet.* j. ghe-noegh.

Noeghen. *vetus* j. ghe-noegen. Placere.

Noepen/ nopen. *vetus.* j. ver noepen. Officere, obeſſe, nocere, moleſtum eſſe.

noepelick/nopelick. *vetus.* Nociuus, nocuus, moleſtus, infenſus.

Noele/nole. *ſicamb.* j. wafele. *vulgò* nebula.

Noemen/naemen. Nominare, nuncupare, vocare, appellare, indigitare.

noemlick. j. naemlick. Nominatim.

Noene/noen-tijd. Nona hora diei naturalis, meridies. *vulgò* nona. *ang. noone.*

noen-mael/noen-mael-tijd. Prãdium.

noen-mael eten. Prandere, meridiari. *quaſi dicas* comedere hora nona. *Hora nona cænabãt Romani. & quod illis cænd, hoc nobis prandiũ eſt, auctore Feſto. Martialis: Imperat exſtructos frangere nona*

noen-ſlaepken. Meridiatio. (*toros.*

noen-ſlaepken doen. Meridiari.

noen-ſtonden. Horæ meridianæ, nempe ab vndecima vſque ad primam.

Noeſch. j. nueſch. Obliquus.

Noeſt. *ſicamb.* j. oeſt. Nodus in arbore.

Nope. j. noode. Inuitus, difficilis.

Nopen. j. noepen. *vetus.* Officere, obeſſe.

Nopſe. *vet. ſland.* j. ſchaede.

Nopt/ nopnt. Nunquam. *q.d.* ne opt. *ad præteritum tempus refertur.*

Nol/rouw-kappuyn. Humerale, cucullus humeralis, cucullus lugubris: epomis, epheſtris.

Nole. j. noele/wafele.

Nonne. Virgo veſtalis, virgo ſacra, *vulgò* nonna. *Apud Aegyptios ſanctimonia præſignes monachi, dicti* nõni: *monachæ vero & virgines ſacræ,* nonnæ. *ger. nun: gal. nonnain: angl. nonne, nunne.*

nonne. *germ. ſax. ſic.* Sus caſtrata. *tranſlatione ſumpta à virginibus ſacris caſtratis propter regnum cælorum: eadem ratione qua* munck equus caſtratus *dicitur. Vitus Amerpach.*

Nonne top. Turbo, turben, trochus.

Nood/noode. Neceſſitas, labor, opus, negotium, occupatio, difficultas. **Van noode.** Neceſſe, neceſſum. *ger. not: ang. nede.*

noode/nope/on-ghern. Inuitus, non volens, difficilis: *&* Aegrè, inuitè, difficulter, moleſtè, grauiter, grauatè. *ital. noia: & gal. ennuy. i.* faſtidiũ, tædium diſplicentia, moleſtia. **Noode iet doen.** Grauatè aliquid facere. **Noode hebben.** Aegrè ferre, ægrè pati.

nood-buſſe/ nood-ſlanghe j. kartouwe. *vulgò* Tracana.

nood-be-derf. *vetus.* Neceſſitas, vrgens neceſſitas.

nood-boighe. *ſax. ſic.* Præs, ſubpræs.

nood-durft. Neceſſitas, vrgens egeſtas: *&* Requiſita naturæ, victus: neceſſaria naturæ.

nood-durftigh Neceſſarius.

nood-durftighedt. Neceſſitas.

nood-durft/nood-doꝛſt. *ſland.* j. nood-durft.

nood-dwanck. Neceſſitas vrgens.

nood-ghe-richt. *vet. ſax.* Criminale iudicium.

nood-koſt. *vetus.* Alimẽtum, alimonia.

nood-loos. Non neceſſarius, ſuperuacuus, ſuperuacaneus, vanus.

nood-ſaecke. Neceſſitas, neceſſe, neceſſum.

nood-ſaeckigh. Neceſſarius.

nood-ſaeckelick. Neceſſariò.

nood-ſaeckelickheyd. Neceſſitas.

nood-ſaecken. Neceſſitate vrgere.

nood-ſtal. *ger. ſax. ſic. friſ.* j. hoef-ſtal. Statumen.

nood-weder. Tempeſtas horrida, ſæua, violenta.

nood-were. Neceſſaria defenſio: *&* Propugnaculum.

nood-wegh. Actus. *q.d.* via neceſſaria.

nood-wendigh. Neceſſarius.

nood-wendigheyd. Neceſſitas.

nooden. Inuitare, vocare, rogare.

noodigh. Neceſſarius, indigus, egens, egenus.

noodighen. Cogere, necessitate vrgere, angere.

noodinghe tot kacken. *fland.* Tenasmus: frequens & irrita deiiciendę alui cupiditas: crebra & inanis voluntas egerendi. *ita etiam* noodinge tot pissen/ *&c.*

noodelick. Necessarius.

noodelickheyd. Necessitas.

noodlicken. Necessariò.

Noord. Septentrio, boreas, aquilo. *germ. north: ital nort hisp. northe: ang north.*

noord-spits/noord-asse. Polus arcticus, axis boreus.

noord-wind. Septentrio, aparctias ventus à polo per meridianum spirans.

noord-oosten wind. Aquilo, boreas: ventus qui ab ortu solstitiali flat.

noord-steen. j. seyl-steen. Magnes.

noord-noord-west. Phœnix.

noord-westen wind. Caurus, corus, argestes, iapyx: ventus ab occasu æstiuo flans.

noordelick. Septentrionalis.

noordigh. Septentrionalis, borealis, arctous, arcticus.

noordsch. Septentrionalis, borealis: & Feroculus, fastosus, iracundus: & Bellus, bellulus.

noordsche zee. Mare Germanicum.

Noose. *fland.* Noxa, malum, damnum: & Lis, dissidium. *gal. noise.*

noosel. Nocens, nocuus.

noosen. *fland.* Nocere.

Noost. *hol. f. ij* j. ast. Nodus siue tuber arboris.

Nope. Punctus, punctio: & Tactus.

nopen. Pungere stimulare, tangere.

nop ijser. Stimulus.

Noppe. Villus, floccus, tomentum.

nopachtigh/noppigh. Villosus.

noppen. Tomenta demere, detrahere.

Norck j. orck.

Nose. j. neuse. Nasus.

Not. Nux. *germ. nuß gal. noix: ital noce: hisp. nuez: ang nutte.*

not musckaet. j. musckaet-not.

not daermē wt drinckt. Ooscyphium: poculum in oui formam oblongum: qua specie effigiantur nuces Indicæ, ternis argenti laminis inclusæ.

not van den staelen boghe. Vncus, fibula: astragalus arcubalistæ, in cuius canaliculo spiculum locatur. vncus eburneus osseúsve, siue hamus qui epizygi immittitur, neruumque balistæ siue maioris arcus retinet.

not van de colomne. j. hoofd. Epistylium.

not/not-steen/ balck steen. Mutulus, caput trabis in muro exstans. Noten/ not-steenen. Proceres mutuli.

not bolster/not-booste. Culleola, cortex viridis putamen nucis ambiens.

not-gat in den staelen boghe. Epizygis: foramen arcus balistarij in quem vncus inseritur.

not-boom. Nux.

not-mengher. *vet.* j. not-ver-kooper.

not-olie. Oleum carynum: oleum è nuce iuglande.

not-schaele/not-schelpe. Putamen nucis, bifida putaminis carina, testa iuglandis, compactile operimentum nucis.

not-schelle. Culleola.

not-schelpe. j. not-schaele.

not-sloester. j. not-bolster. Culleola.

not-steen. j. not. Mutulus.

noteler. j. not-boom. Nux.

notel-tere *vetus.* j. not-boom.

Note. Nota, signum, annotatio. *gal. note: ital. nota: hisp. nota: ang. note.*

note. Nota aut signum cantus, siue musices.

notaris. Scriba, grammateus, à literis, præscriptor, tabellio, amanuensis. *vulgò* notarius. *gal. notaire: ital. notario: hisp. notario: ang. notary.*

notel. Syngrapha, syngraphum, scriptura in rei testimonium. *vulgò* notula.

Nouw. *hol.* j. nieuw. Nouus.

Nouw. j. nu. Nunc.

N V

Nu/nouw. *hol. septent.* j. nieuw. Nouus.

nu/nouw. Nunc, iam, modò. *ang. nouu.*

nu d'een/nu d'ander. Alternis, alternatim, alternis vicibus, alterna vice, per vices, vicissim.

nu eerst. Nunc primùm, nunc demum.

nu ter tijd. Hoc tempore, impræsentiarum, in præsens tempus.

Nuchte/nuchten/nuchtens. *hol. sicamb. fland.* Mane, matutino tempore, tempore antemeridiano. Morgen nuchten. *fland.* Cras manè.

nuch-

nuchten-ſtond/ nuchter-ſtond. *vetus. ſtand.* Matuta, hora matutina, tempus antemeridianum.

nuchter. Ieiunus, ſobrius, necdũ paſtus, ſiccus, inientatus. *Lud. Viues. vulgò* matutinus.

nuchter ſpeeckſel. Virgo ſaliua, ieiuna ſaliua: ſaliua quæ ab homine ieiuno expuitur, nondum cibo aut potu corrupta.

nuchters monds ſpreken. Ore ieiuno loqui.

nuchterheyd. Sobrietas, ieiunium.

Nucke. *friſ. ficamb.* Aſtus, aſtutia.

Nueghen. i. noeghen. Placere.

Nueſch/ noeſch. Obliquus.

Nueſe. i. neuſe. Naſus.

Nuf. Naſutulus. nuſken. Naſutula.

Nugghet/ nugghetigh. Agilis, acer, alacer, impiger.

Nummer. i. nimmer. Nunquam.

Nut. Vtilitas, emolumentum, commodum, lucrum, fructus, compendium.

nut. Vtilis, conducibilis, fructuoſus.

nut-baer. Vtilis, expediens, commodus, fructuoſus,

nut-baerheyd. Vtilitas, commodum.

nuttelick. Vtilis, conducibilis, ex vſu.

nuttelicken. Vtiliter, compendioſe.

nuttigh. Vtilis.

nuttigheyd. Vtilitas.

nuttighen. i. nutten. Vti, frui.

nutten. Vti, frui, potiri, ſumere, veſci, ſobriè deguſtare, ſobriè ſumere ad neceſſitatem & vtilitatem: fructum capere.

nuttighen. i. nutten. Frui, veſci.

nut-ſchap. *vet. holl. ficamb.* Vtilitas, emolumentum.

nutſel. *ſtand.* Victus, alimentum.

Nuuberen. *vetus.* i. uberen. Flagitare, appetere.

Nuuwe. i. nieuwe/ nouwe. Nouus.

O B

OBlaet. *vetus.* i. oblije.

Oblije ouwel. Obelia, ὀβελία. Cruſtulum, laganum, *vulgò* oblata. Obeliæ, *inquit Lud. Cal. Rodig.*) *dictæ ſunt, quòd veruculis quibuſdam quos obeliſcos vocant, conſiparentur vel aſſaruntur, aut quia obola venderentur.*

Oblij-backer. Cruſtularius.

O C

Occaſoen. *vetus. ſtand.* i. ockſupne.

Ochten-mael. *vetus. hol.* Prandium, ientaculum *q. d* nochten-mael.

Ocker. i. oker. Ochra.

Ockſael i. hoogh-ſael.

Ockſel. Axilla, ala. *ger.* uchſen, achſſel: *gal.* aiſſelle: *ital.* aſcella.

ockſel-haer. Grandebalæ, pili ſubalares.

ockſel-ſtanck. Hircus, virus alarum, graueolentia alarum

Ockſ hood/ ogh hood. Dolium. *ang.* hogghes head.

Ockſupne. Occaſio, anſa, cauſa. *gal.* occaſion, achoiſe: *ital.* occaſione: *hiſp.* occaſion: *ang.* occaſion, eſſoyne.

O D

Odebaer/ odebaert/ odeber/ odebeer/ eber. *ſax. ficamb.* i. opebaer. Ciconia.

O E

Oeber. *ficamb.* i. opeuaer. Ciconia.

Oecken. *vetus.* i. ber-meerderen.

oecker. *vetus.* i. woecker. Fœnus.

Oeeker. i. oker. Ochra.

oecker-not. i. oker-not.

Oed i. ood. Vacuus.

Oeffenen. Colere, exercere, exercitare.

oeffeninghe. Cultura, exercitium, exercitatio, ſtudium.

Oeſt/ oft/ ooſt/ ouet. i. frupt. Poma, arborei fœtus. ὀπώρα. *germ. opſt: ſax.* auet.

oeſt-boom. Pomus.

oeſt-gaerd. Pomarium.

oeſt-hof. Pomarium.

oeſt-kamer. Oporotheca.

oeſt-merckt. Forum oporinum.

oeſt-ber-kooper. Pomarius, oporopola.

Oei-ſaed. i tul-ſaed.

Oeſel. *ſax. fic.* Fungus candelæ.

Oeſt/ aſt/ quaſt. *holl. ſax. ficamb.* Nodus arboris, centrum.

Oeſter. Oſtreum, oſtrea. *germ. uſter: gal.* huiſtre: *ital* oſtrega: *hiſp.* oſtra: *ang.* oyſter.

Oeſtal. *vetus fic.* i. hoef-ſtal/ nood ſtal. Scatumen *vulgò* angarium.

oeſtal/ oeſtele/ oeſtael/ opſtal/ ooſtal. *vet.* Catapulta: & ſagitta cum ferro bipenni, telum catapultarium: tormenti bellici genus.

Oeuel. i. euel.

Oeuer.j.ouer. Supra, vltra.
Oeuer. Litus,acta: & Ripa.
Oeueren/ueren. Auere,cupere,concupiſcere.

O F

Of. *ſland.friſ.holl.*j. af.
Of.j.oft. Aut, an.
Offer. Oblatum,oblatio.
offer. Sacrificiũ, immolatio,libatio,hoſtia.
offer-dier. Victima animal ſacrificio deſtinatum.
offer-kiſte. Gazophylacium templi.
offer-koeck. Popanum.
offer-penninck. Stips.
offeren. Offerre, repræſentare, largiri, dare: & Sacrificium facere,ſacrificare, immolare,libare.*gal.offrir:ital.offerire: hiſp. offrecer: ang. offer.*
offerande. Oblatum, donum: & Immolatio,libatio. *vulgò* offerenda.
Officie. Officium, munus: munia,partes: & Adminiſtratio reipublicæ.præfectura.*gal.office:ital.officio:hiſp.officio: ang.office.*
officiael. Officialis.
officiant.*ſicamb.* Sacerdos mercenarius.
officier. Præfectus officio publico:magiſtratus, adminiſtrator iuris & iuſtitiæ,officialis.
officier/dienaer/ſergeant. Satelles, apparitor,ſtator.
officiers van den houe. Palatina officia. *vulgò* officiales aulici: & Palatini.
Oft/of. Aut, vel,ſeu,ſiue. *gal. ou: hiſp.o:*
Oft ick/oft ghy. Aut ego,aut tu.
Oft. An, num,ſi,vtrum. Oft hy komt? An venit? Nunquid venit?
Oft.j.oeft. Poma.

O G

Oghe.j. ooghe.

O I *vel* O Y

Oye. ouwe. Ouis, ouis matrix,ouis fœmina. *hiſp. oueja.*
oy-lam. Agna.
oyen-vleeſch. Caro ouilla.
Oye-vaer/oude-vaer/ode-vaer/ode-vaer. Ciconia,pelargus.
Oyelick.j. oodelick.*ſland.* Vacuus,vilis, malus,prauus: & Aeger.
Oyr.j.ooz hooz. Hæres.
Oyt. oynt. Vnquam, aliquo tempore. Niemand en heeft God oyt ghe-ſien. Deum nemo vidit vnquam. & Semper,perpetuò, ab æterno. Oyt is de waerheyd be-haet gheweeſt. Sẽper veritas odio fuit. *ad præteritum tempus refertur tantùm.*
Oypn.j aiupn. Cepa.

O K

Oker/oker-gheel/bergh-gheel. Ochra, ſil,terra lutea,coloris pallidi.*ger.auger gel: gal.ocre: ital. ocra:ang.ocker, oker.*
oker-bleeck Pallidus.
oker-geel. Subflauus,luteus & pallidus.
Oker-not/wal-not. Iuglans,nux baſilica,regia: oker *ſiue* aker *ficam. & holl.* glans. *& oke ang.* quercus.
okeler. *vetus ſland.*j. not-boom. Nux, arbor iuglandes ferens.

O L

Oleander-boom. Oleander, nereum, laurus roſea, rhododaphne, rhododendron.*ger oleander-baum: ital.oleandro:hiſp.eloendro:ang.oleander.*
Olefant/elefant. Elephas. *ger.helffant: gal.elephant: ital.lionſante.hiſ.elephante: ang.olyphant.*
Olie. Oleum. *germ.ol,oel: gal.huille: ital. oglio: ang. oile.*
olie van olijue/boom-olie. Oliuum, oleum oliuarum.
olie van baeyen. Oleum laurinum. *ang.oile de baye.*
olie van lelien. Vnguentum ſuſinum.
olie van rooſen. Oleũ rhodinũ,roſaceũ.
olie-bloem.j.heye. Pilum ruidum.
olie-droeſſem/olie-heffe. Amurca, fæces
olie-gard. Oliuetum.
olie-koeck. Globulus, edulij genus globi in modum conuolutum, è farina, vuis paſſis,& oleo concinnatum.
olie-kruycke. Lecythus, ampulla olearis, guttus.
olie-meulen. Trapes, trapetum, mola olearia.
olie-pot.j. olie-kruycke.
olie-preſſe. Trapes, trapetum, trabs qua oleum exprimitur.
olie-ſlaegher. Olearius: qui oleum trapetis exprimit.
olie-ſtern. Cos olearia, vel olearis: cos Cretica: qua ſcalptores ſcalpra & cæla exterunt,oleo humectari volens.
olie-ver-koopet. Olearius: qui oleum venundat.
olie-verwe. Color olearius:pigmentum oleo tritum & maceratum.

olick.

olien. Vngere oleo.

olieſſel olieſſe/herſtme. Oleum, vnctio, chriſma, chriſma ſacrum, oleũ ſacratũ.

olijf/olijue. Oliua, bacca oliuæ, orchas, orchites. *ger. oliuen: gal. olive: ital. oliua: hiſp. oliua: ang. olive*

olijf-boom olijuen boom. Olea, oliua, arbor Palladia.

olijf-olie. Oliuum, oleum oliuarum.

olijf-ſteen. Sanſa, ſamſa, os oleæ, oſſiculum oliuæ, nucleus oliuæ.

olijue. j. olijf. Oliua, bacca oliuæ.

oliuere. Oliuetum.

Olle. j. olle. Taurus.

Olm/molck. *ger. ſax. ficam.* Salamandra.

Olm. j. holm. Cliuus.

Olm/olm-boom. Vlmus. *germ. ulmen: gal. oulme, orme: ital. olmo: hiſp. olmo: ang. elme, elmtree.*

Olm. j. molm. Caries.

olm-wozm. j. molm-wozm / houtwozm. Teredo, tinea.

olmachtich. j. molmachtigh.

O M

Om. Ob, propter. Om dat/ om dies wille dat. Propterea quòd, quando quidem, quia. Om niet. Frustra, nequicquã, gratis, gratuito. Om Gods wille bidden. Per Deum rogare.

Om/tot. Ad. Om te timmeren. Ad ædificandum. Om te leeren. Ad diſcendum, diſcendi cauſa.

Om Circum: am. Om eñ om. Circumcirca. De wind is om. Ventus mutauit ſtationem, aliò ſe recepit, aliunde ſpirat.

Om-bijt. j. imbijt. Ientaculum.

Om-binden. Obligare, circumligare.

Om-booghen. Circumflectere.

Om-brenghen. j. dooden. Interficere, tollere de medio.

om-brenghen/ver-quiſten. Dilapidare, prodigere.

Om-cinghelen. Circumcingere, circumdare, circumuallare.

Om-deplen. Diſtribuere in ordinem.

Om-doen. Circumdare, cingere.

Om-draghen. Circumferre, circumportare.

Om-draijen. Torquere, contorquere, vertere, verſare, rotare, circumagere, in ambitum & gyrum torquere.

Om-dzijuen. Circumagere.

Om-drincken. In orbem bibere.

Om en-om. Circum circa.

Om-gaen. Ambire, circuire, circumire, obire, ire in orbem: obambulare.

om gaen eñ be ſichtighen. Luſtrare, colluſtrare.

om-gaen. Ambagibus vti.

om-gaen int repſen. Itineribus deuiis & longioribus proficiſci.

om-gaen. Replicari, reflecti tanquam ferri acies: hebetari, retundi, obtundi.

om-gaen met iemanden. Verſari cum aliquo, conuerſari, conſuetudine alicuius vti, tractare aliquem: vti aliquo familiariter.

om-gaen met eenighen handel. Exercere rem aliquam, verſari in re aliqua, tractare rem aliquam.

om-gaen met wiſſel. Argentariam facere, exercere vſuram, argentarij numularijve munus obire.

om-ganck. Circuitus, ambitus. (liũ.

om-ganck/pand. Porticus. & Periſty-

om-ganck van de kercke. Ambitus templi.

om-ganck van den torre. Peribolus, lorica, ambitus turris.

om-ganck. Supplicatio, ſupplicium. *vulgò* proceſſio.

om-ganck/ker-miſ-om-gãck. Pompa, pompa ſacra.

Om-gheuen de kaerten. Diſtribuere chartas in orbem.

Om-gorden. Circumcingere.

Om-graeuen. Circumfodere.

Om-grijpen. Comprehendere, amplecti: complecti medium.

Om-hangh. Velum, velarium.

Om-hanghen. Circumdare, circumpendere: & Velare.

om-hanghſel. Velum, velarium, peripetaſma.

Om-helpen. j. om-brenghen.

Om-helſen/om-halſen. Amplecti, amplexari, inijcere brachia collo, circumplecti, circundare brachia collo; colla lacertis amplecti.

Om-hooghe. Surſum.

Om-leegh. Deorſum.

Om-kier. Conuerſio, inuerſio, verſura: & Anfractus, circuitus, ambitus, orbis.

om-kieren. Vertere, conuertere, verſare, voluere, inuertere.

Om-kerf-brood. *hol.* j. brood-tailloore
Om-kleed. Amictus.
Om komen. Occumbere, interire, perire, vitam amittere: cadere in acie, prœlio: perimi, cædi.
Om-koopen. Emere aliquem donis: corrumpere, peruertere pecuniis: illicere muneribus: pecunia à iure & æquitate abducere.
Om-legghen. Circumponere, cingere.
om-legghen de kaerten. j. om-geuen.
om-leghsel/boord. Instita, limbus, ora: fascia extremitatem circũquaque ambiens.
Om-ligghen. Circumiacere.
om-ligghende plaetsen. Circumiecta loca.
Om-loop. Circuitus, circulus, ambitus.
om-loop/sprengh-vier. Herpes, zona. Ignis sacri species, humanum corpus circumrepens.
om-loop/swijmelinghe des hoofds. Vertigo capitis.
om-loopen. Circumcurrere, circumcursare.
Om-luycken. Circumsepire, circumcludere.
Om-mueren. Muro cingere, muro munire, claudere: murum circumducere.
Om-naepen. Circumsuere, obsuere.
Om-rede. Circumlocutio, periphrasis, ambages. Om-reden. Circumloqui: vti circumlocutione, ambagibus, periphrasi.
Om-reysen. Itineribus deuiis proficisci, & æquo longioribus.
Om-rijden. Obequitare
Om-ringh. Gyrus, circuitus, circulus, ambitus, orbis.
om-ringhen. Circundare, cingere, circulare, circumsepire. & Vallare
Om-saeten. j. om-woonders. Circumhabitantes.
Om-schaduwen. Obumbrare.
Omschemen *holl.* Obumbrare.
Om-schijnen. Circumfulgere.
Om-setten. Circumponere, obsidere.
om-setten. Vertere.
om-setten van sijn op-set. Auertere à proposito, cœpto, consilio: traducere in aliam sententiam: flectere, mouere, labefactare.
Om-sicht. Circumspectus, respectus.
om-sichtigh. Circumspectus, circumspiciens, consideratus.
om-sichtighlick. Circumspectè.
Om-sien. Circumspicere, respicere.
Om slaen. Vertere, versare, inuertere.
om-slaen den mantel. Induere se amictu, amicire se veste: in uoluere se pallio, veste, amictu, &c. *vide* slaen.
om-slaen de mouwen. j. op-slaen. Reflectere, replicare manicas.
om-slaen j. ver-plompen. Retundere.
om slaen de trommele. Sonitu tympani promulgare, edicere, publicare. & Tympano ad arma euocare. Om-slaen het ver-treck. Cõclamare vasa.
om-slagh. Conuersio, inuersio: & Replicatio, reflexio.
om slagh. Amiculum, operculum.
om-slagh. Inuolucrum, segestre.
om-slagh des boecks. Inuolucrum, operculum, membrana libri.
om-slagh. j. om-wegh. Viæ flexus.
Om-smeren. Circumlinere, oblinere.
Om-springhen. Circumsilire.
om-springhen met iemanden. *adag.* Duriùs aliquem tractare.
Om-staen. Circumstare.
om-stand. Circumstantia.
Om-stooten. Prosternere, peruertere, inuertere, subuertere, resupinare: & Interpellare, impedire, prohibere.
Om-stucken. j. in-stucken.
Om-stulpen. Inuertere, subuertere, resupinare.
Om-trent. Circa, circiter, ad. Om-trent thien daghen. Dies plus minus decem, circiter decem dies: paulò plus aut paulo minus. Om-trent drij dusent. Ad tria millia. Om-trent dien tijt. Ad id tempus: circa id tempus. Om-trent den nacht. Sub noctem, paulo antè vel post noctem.
Om trommelen. j. om-slaen.
Om tuynen. Circumsepire, obsepire.
Om-twee. j. on-twee.
Om vaedemen. Brachiis vtrinque extensis complecti: amplecti vlnis.
Om-vaen. j. om-vanghen.
Om-vallen. Corruere, concidere.
Om-vangh. Circuitus, ambitus.
om-vanghen. Amplecti, circumplecti, comprehendere, circumprehendere: arri-

arripere medium, complecti medium.
Om-batten. Comprehẽdere, amplecti.
Om-boeren. Circumducere, circumuehere.
Om-waepen. Vento corruere: deiici, inuerti, euerti vi ventorum.
Om-waetteren. Cingere aquis.
om-waetert. Cinctus aquis.
Om-wandelen. Circumambulare.
Om-wegh. Diuerticulum, anfractus, viæ flexus.
om-weghen. Ambages, verborum circuitus.
Om-welven. Camerare, concamerare: & Inuertere, in contrarium vertere.
Om-wenden. Vertere, conuertere, in uertere, voluere.
Om-wendtelen. Circumuoluere.
Om-werpen. Subuertere, euertere, peruertere.
om-werpen den waeghen. Euertere currum.
om-werpen het land. Fodere, paſtinare, arare: vertere terram aratro, ligone, paſtino.
om-werpen het gat. *adag.* j. af-valligh worden. Deficere.
Om-winpelen. Velare, obuoluere: & Ambagibus vti.
Om-winden. Obuoluere, circumuoluere.
Om-windſel. Inuolucrum.
Om-wrijghen. Contorquere, retorquere.
Om-wroeten. Verſare roſtro.
Omepſſe. *ſcamb.* Formica *ger. ambeyß.*

ON *in compoſitione.*

On. Sine, abſque, præter, citra: *ſuperioribus Germanis etiam extra compoſitionem dictio frequentiſſima: inferioribus autem, & Anglis tantùm in compoſitione uſitata, loco particulæ priuatiuæ ſiue negatiuæ: componitur cum ſubſtantiuis, frequentiùs autem cum adiectiuis, exponiturq; plerumq; per* In. *ger.* on: *ang.* un.
On. j. in *apud veteres. flandros hinc* on-bijt. j. in-bijt. on-twee bzeken. j. in twee bzeken. on-ſtucken trecken. j. in ſtucken trecken.
On-abel. Inhabilis, ineptus, non aptus, indecens.
On-acht-baer. Vilis, leuis.
On-acht-ſaem. Incuriosus, negligens, oſcitans, oſcitabundus, ſocors.
on-acht-ſaemheyd. Incuria, negligentia, oſcitantia
on acht-ſaemlick. Negligenter, oſcitanter.
On-aen-ght-naem. Ingratus.
On-aerden. j. ont-aerden.
on aerdigh. Degener, inuenuſtus, illepidus, ineptus, rudis, incultus.
on-aerdigheyd. Ineptia.
on-aerdighlick. Ineptè, illepidè, inuenuſtè, incultè.
On-argh. Innoxius, innocens, inſons, ſincerus, bonus, ſine dolo.
On-baete. Incommodum, detrimẽtum: Damnum, nocumentum.
On-barm-hertigh. Immiſericors, immitis, inhumanus, durus, inclemens.
on-barm-hertigheyd. Immiſericordia, inhumanitas, inclementia.
on-barm-hertighlick. Immiſericorditer, inclementer.
On-be-anghſt. Impauidus, intrepidus.
On-be-bloedt. Incruentus, incruẽtatus.
On-be-dacht. Immeditatus, inconſideratus, impræmeditatus, incogitans, inconſiderans, imprudẽs, temerarius.
on-be-dachtheyd. Incogitantia, inconſideratia, temeritas.
on-be dachtighlick. Inconſideratè, impræmeditatè.
On-be-daeght. Minor ætate, minor annis, immaturus diebus vel annis.
On-be-deckt. Nudus, non tectus, euidens, apertus.
on-be-deckheyd. Nuditas, euidentia.
on-be-deckelick. Apertè, nudè, euidenter.
On-be-denckelick. Incogitabilis, quod cogitatione comprehendi non poteſt.
On-be-dozuen. Incorruptus, integer.
On-be-dzeuen. Inexpertus. & Infrequens.
On-be-dzeghlick. Infallibilis.
on-be-dzoghen. Non falſus, non deceptus.
On-be-dupdelick. Inexplicabilis.
On-be-dwonghen. Incoactus, voluntarius.
On-be-gaeft. Indotatus, indonatus.
On-be-gaen. Inacceſſus.
on-be-ganckelick. Inacceſſus.

On-be-graeuen. Insepultus, inhumatus, non defossus.
On-be-grepen. Irreprehensus.
On-be-grijpelick. Incomprehensibilis: & Irreprehensibilis, irreprehensus.
On-be-haeghlick. Ingratus, inuenustus, displicens.
On-be-haeghlickheyd. Displicentia, inuenustas.
on-be-haeghlicken. Ingratè, inuenustè.
On-be-handsaem. Inhabilis: & Intractabilis.
On-be-handigh. Inhabilis.
On-be-helpelick / on-be-hulp-saem. Expers auxilij: inhabilis ad præstandum auxilium.
On-be-hoedigh. Incautus, improuisus, imprudens.
on be-hoedsaem. j. on-be-hoedigh.
On-be-hoorlick. Indecens, inconueniens.
On-be-iaerd. Immaturus annis, minor annis, impubes.
On-be-ken-saem. Ingratus, immemor accepti beneficij.
On-be-kendt. Ignotus, incognitus.
on bekendt zijn. Latere, ignorari, incognitum esse, in occulto esse.
on-be-kendt. j. on-be-kend-saem.
on be-kentheyd. Ignorantia. & Ingratitudo.
On-be-leeft. Inciuilis, ingratus, inhumanus, humanitatis expers & vitæ communis ignarus.
on-be-leeftheyd. Inciuilitas, inhumatas, ingratitudo.
on-be-leefdelick. Inciuiliter, inhumaniter
On-be-loghen. Non falsò culpatus.
On-be-lompen. Rudis, incompositus, inscitus, impolitus, inconcinnus.
On-be-mande vrouwe. *vet. sax. sicamb.* Innupta.
On-be-proeft. Intentatus, inexploratus. & Inexpertus.
On-be-quaem. Ineptus, incongruus, incongruens, inconueniens, importunus.
on-be-quaemheyd. Ineptia, incongruitas.
on-be-quaemlick. Ineptè, incongruè.
On-be-raedt. Inconsultus.
on-be-raedsaem. Parum frugi.
on-be-raedelick. Inconsultè, temerè.
On-be-reedt. Imparatus.
On-be-reden peerd. Equus indomitus.
On-be-rispelick. Irreprehensus: qui iure reprehendi non potest.
On-be-roerlick. Immobilis.
On-be-roerlick goed. Bona immobilia, bona fundi vel soli, res soli.
On-be-rouwigh. Non pœnitēs: impœnitens. *apud Eccles.*
On-be-schaedight. Indemnis.
on be-schaedelick. Innocuus.
On-be-schaemt. Impudens, effrons, perfrictæ frontis, inuerecundus, verecundiæ expers: os impudens.
on-be-schaemdtheyd. Impudentia.
on-be-schaemdelick. Impudenter, inuerecundè.
On-be-scheeden / on-be-scheyden. Indistinctus, indefinitus, immodestus, insolens, confusus: & Expers rationis, brutus, importunus
on-be-scheedenheyd. Immodestia, confusio.
on-be-scheedelick. Immodestè, confusè, indistinctè.
On-be-schermt. Improtectus, indefensus.
On-be-schoft. Incompositus, inconditus, ineptus, rudis, impolitus. & Improbus, impudēs. *q.d.* on-beschaeft neque ascia, neque dolabra politus.
on-be-schoftheyd. Ineptia, ruditas.
on-be-schoftelick. Incompositè, ineptè, ruditer.
On-be-schoren. Intonsus.
On-be-schreuen. Non descriptus.
on-be-schreuen papier. Charta pura, non descripta.
On-be-schuldight. Inculpatus, insons.
On-be-sint. Inconsideratus, inconsiderans, mentis inops, socors, temerarius.
On-be-slepen Impolitus.
On-be-smet. Immaculatus, incontaminatus.
On-be sneden. Incircuncisus.
On-be-snoeydt. Rudis, impolitus: non præsectus, non præcisus.
On-be-sorght. Incuriosus, negligens curæ, non solicitus: securus.
on-be-sorghtheyd. Incuria.
On be standigh. Inconstans.
On-be-stedelick. Illocabilis.
On-be-stiedigh. Indomabilis, indomitus.

On-be-

On-be-suyst. Inconsideratus, incogitans, temerarius: & Ferus, belluinus, immanis.
On-be-swaert. Non grauatus.
On-beswijckelick. Firmus, fixus. *vulgò* Indeficiens.
On-be-taemen. Dedecere.
on-be-taemelick. Indecens, inconueniens, indecorus. & Immodestus.
on-be-taemelickheyd. Indecentia
on-be-taemelicken. Indecenter, indecorè, immodestè, inconuenienter.
On-beterlick Inemendabilis.
On-be-timmerde plaetse. Area: locus ab ædificio vacuus.
On-be-vallick. Illepidus, inuenustus, ineptus, indecorus.
on-be-vallickheyd. Ineptia.
on-be-vallicken. Ineptè, inuenustè.
On-be-vleckt. Immaculatus, inuiolatus, incontaminatus, incorruptus, intemeratus.
On-be-vreest. Impauidus, intrepidus.
on-be-vreesdelick. Intrepidè, animo infracto, fortiter.
On-be-vrijd. Immunitus.
On-be-vroed-saem. Inconsideratus, temerarius.
on be-vroed-saemheyd. Inconsiderantia, temeritas.
on-be-vroed-saemlick. Inconsideratè, temerè.
On-be-waent. Inopinatus, inopinus.
On-be-waerdt. Incustoditus.
On-be-wandelt. Inuius, infrequens.
On-be-weeghlick. Immobilis.
On-be-weeght. Immotus.
On-be-weent. Indeploratus, indefletus.
On-be-wettight. Indicta causa: inauditus, causaque indicta.
on-be-wettighde schuld. Debitum coram magistratu aut tabellione nondum confessum.
On-bieder. *vetus. ger.* Improbus.
On-be-woont. Non habitatus
on-be-woonlick. Inhabitabilis.
On-be-wist/on-be-wust. *vetus.* Ignotus, incognitus, incertus, inopinatus.
On-bijt. j. inbijt. Ientaculum.
On-billigh. Iniquus, iniustus.
on-billigheyd. Iniquitas, iniustitia.
on billighlick. Iniquè, iniuriosè, iniustè.
On-blijde. Illætabilis, tristis.
On-bloedigh. Incruentus, incruentatus.
On boet veerdigh. Impœnitens.
On bondigh. Irritus, non firmus, non ligatus.
On booghigh. Inflexibilis.
On-cijns baer goed. Prædium optimo iure: bona allodialia.
on dachtigh. Immemor.
On-daed. Maleficium, malefactum, nefas, flagitium.
on daedigh. Maleficus, nefarius, flagitiosus, scelestus.
On-danck. Mala gratia: offensa, offensio. On-danck weten. Iniquo animo ferre: ægrè ferre, offendi: in malam partem accipere.
on-danck be-haelen. Inire malam gratiam.
on-dancks/t'on-dancke. Ingratis, ingratiis, inuitè. On-dancks allen den ghenen / &c. Inuitis & nolentibus omnibus, &c. Ondancks v. Te inuito.
on-danck baer. Ingratus, immemor beneficij accepti.
on-danck-baerheyd. Ingratitudo, obliuio beneficij accepti, acharistia.
on-danck-baerlick. Ingratè.
On-deelachtigh. Expers.
on-deeligh / on deyligh / on-deylsaem/on-deyl baer. Indiuiduus.
On deghelick. Improbus.
On-derelick. *vetus.* Innocuus.
On-deughd. Vitium, dedecus, improbitas, vitiositas.
on deughdelick / on-deughdigh/ on-deughd-saem. Inutilis, vitiosus, improbus
On-dicht, Pertusus, fistulosus, ratus, nō densus, non solidus, solutilis, non arctè consutus aut compactus,
On-dienst. Malè meritum, iniuria, damnum: offensio.
on-dienst-baer. Inofficiosus
On diep. Non profundus.
on-diepte. Vadum, puluinus. & Breuia, orum: Syrtes.
On-dier. Vilis, non carus.
On-docht. Leo: *piscis ex cancrorum genere admodum vilis. q. d.* on-deught.
On doen baer. Impossibilis

on-doen-

on-doenlick. Impossibilis.
On-draghtigh. Sterilis.
on-draeghelick. Importabilis.
On-drinckelick/on-drinck-baer. Non potulentus, potui inidoneus.
On-duchtigh. Curæ & timoris expers.
On-duerigh j. on-ghe-duerigh.
On-echt. Illegitimus.
on-echte. Illegitimus thorus, nuptiæ illegitimæ.
on-echtigh. Illegitimus.
on-echt-schap. j. on-echte.
On-edel. Ignobilis, degener, obscurus, plebeius.
On-ee. Illegitimus coitus: innuptæ nuptiæ.
on-eelick. Cælebs: innuptus, innupta.
on-eelick ghe-boren. Spurius.
On-een-draghtigh. Discors.
On-eenigh Dissidens, non vnanimis, discors, dissentiens.
on-eenigheyd. Discordia, dissidium, dissensus.
on-een-helligh. Dissonus.
on-eens. Discors, dissentiens.
On-eere. Probrum, turpitudo, dedecus, infamia, ignominia, opprobrium.
on-eer-baer Inhonestus, impudicus.
on-eer baerheyd. Dedecus, impudicitia, probrum.
on-eerlick. Inhonestus, spurcus, ignominiosus, indecorus, impudicus.
on-eerlickheyd. Impudicitia, dedecus, probrum.
on-eerlicken. Inhonestè, spurcè, indecorè, impudicè.
on-eer-saem. j. on-eerlick.
On eet baer. Non edulis.
On-effen. Inæqualis, iniquus, impar. & Scaber, asper.
on-effenen Imparem siue inæqualem facere: denormare.
on-effenheyd. Inæqualitas, iniquitas.
On-eyghen. Improprius.
on-eyghenlick. Impropriè.
Oneyndelick / on-eyndigh / on-endelick. Infinitus.
on-eyndelicken. Infinitè, perpetuò, indefinenter.
on-eyndelickheyd. Infinitas, perpetuitas.
On-er-vaeren. j. on-ver-vaeren.
On-flaet. j. on-vlaet.
On-gaeyelick. Inconueniens.
On-ganck baer. Inuius, inaccessus, inaccessibilis.
on-ganck-baer gheld Improbata moneta, nummus qui in vsu non est.
On-gants. Non integer: corruptus, infincerus, contagiosus, morbidus On-gants verckē. j. on-gheue. Sus grandinosus.
on-gast-baer. Inhospitalis.
on-gast-baer-heyd. Inhospitalitas.
on-gast vrij. Inhospitalis.
On-ghe-acht. Despectus, contemptus, vilis, abiectus.
on-ghe-achtheyd. Vilitas.
On-ghe-ackert. Incultus.
On-ghe-baedigh on-ge-payigh. Impatiens, impotens, immodicus: impatiens balnei, remedij, morbi doloris, &c.
On-ghe-baenden wegh. Via non trita: locus auius.
On-ghe-baerdt. Imberbis, inuestis, impuber.
On-ghe baerigh. Rudis, immodestus.
On-ghe-beden. Non rogatus, vltrò.
On-ghe-bluscht. Inextinctus.
on-ghe-bluscht kalck. Calx viua.
On-ghe-bonden. Non ligatus, solutus, dissolutus, liber: & Cælebs. & Incompositus, dissolutus, discinctus: effrenus, effrenis, asotus.
on-ghe bonden mensch int spreken. Os infrene, os petulās, os improbum: homo petulās, maledicus, turpiloquus.
on-ghe bondenheyd. Effrenatio.
on-ghe-bondenlick. Effrenatè, dissolutè.
On-ghe-boren. Non natus.
on-ge-boortigh. Ignobili genere natus.
On-ghe-breckelick. Vitio carens: & Non egenus.
On-ghe-bruyck. Indigentia, vsus, inutilitas. & on-ghe-bruyck maecken. Inutile reddere, adimere vsum: prohibere vsum.
On-ghe-bruyckt. Inusitatus.
On-ghe-bouwt. Incultus.
On-ge-buydelt brood. Panis cibarius, secundarius, autopyrus, confusaneus: non castratus: furfures, vtriculos, & similam retinens.
On-ghe-ciert. Inornatus, incultus.
On-ghe-dachtigh. Immemor.
On-ghe-daeght. Non citatus, non vocatus.

On-ghe-

On-ghe-daen. Infectus: & Informis, deformis, deformatus.
On-ghe-deelt. Indiuiſus.
On-ghe-desſemt. Azymus, non fermentatus.
On-ghe-deghen. *vet. ſtand.* Deformis.
On ghe-dichtigh. Incompoſitus.
On-ghe-dienſtigh. Inofficioſus.
On-ghe-doemt. Indemnatus, non condemnatus.
On ghe-dooghe. *vetus.* Impatientia.
on-ghe-dooghlick. Intolerabilis.
on ghe-doogh-ſaem. Impatiens.
On-ghe-dzonghen. Non preſſus, laxus.
on-ghe-dzonghen ſitten. Laxè ſedere.
On-ghe-duerigh. Non durabilis, temporarius, temporalis.
on ghe-duerigh. Tempeſtuoſus, impetuoſus, inquietus, irrequietu, inconſtans, impatiens, impotens animi, intemperans, incontinens.
On-ghe-duit j. on ver duldighepd.
On-ghe-dwonghen. j. on-be-dwonghen.
On-ghe-eert. Inhonoratus.
On-ghe-endt. Infinitus.
On-ghe fronſt. Explicatus, erugatus, exporrectus.
On-ghe-gordt. Diſcinctus.
On-ghe-groet Inſaluratus.
On-ghe-hacht. j. on-ghe-houden.
On-ghe-hanteert. Non frequentatus.
On ghe-hauent. Inultus, inornatus.
On-ghe-heeten. Iniuſſus.
On ghe-heuelt. Azymus.
On-ghe-hoorſaem Inobediens, inobſequens, immorigerus, contumax, rebellis.
onghe-hoor-ſaemhepd. Inobedientia, rebellio.
on-ghe-hoort. Inauditus, non auditus.
On-ghe-houden. Non apprehenſus, non detentus: & Liber, iminunis, non deuinctus, non obnoxius, indemnis.
On-ghe-hopet. Inſperatus.
On-ghehout. Cælebs, innuptus, innupta: innubus, innuba: coniugalis vinculi expers.
On-ghe-houwen ſteen. Cæmentum, lapis rudis, non cæſus.
On-ghe-huys huys. Domus in qua ſpectra verſantur: domus quæ vmbris inquietatur ſiue incmentis aut furiis tartareis exagitatur.
On-ghe huldigh. *vet.* j. on-ge-trouw. Infidelis, infidus.
On-ghe-hult. Non vitiatus, non redimitus.
On-ghe-kemt. Impexus.
On-ghe-keurt. Improbus, non approbatus legibus, non legitimus.
On-ghe-kleedt. Inueſtis, nudus.
On-ghe-knoopt. Enodis.
On-ghe-kocht. Inemptus.
On-ghe-laeckt. Integer, non diminutus. & Non vituperatus.
On-ghe laeden. Vacuus, inanis: non oneratus, non onuſtus.
On-ghe-laeten. *holl.* Immodeſtus.
on-ghelaetenhepd. Immodeſtia.
On-ghe-leert. Indoctus, illiteratus, amuſus, ignorans.
on-ghe-leerthepd. Ignorantia, inſcitia.
on-ghe-leerdelick. Indoctè, ignarè.
on-ghe-leerigh. Indocilis.
On-ghe-leghen. Malè ſitus: & Incommodus, non opportunus, intempeſtiuus.
on-ghe-leghenhepd. Importunitas, intempeſtiuitas.
On-ghe-lijck. Diſſimilis, inæqualis, abſimilis, diuerſus, diſpar, impar.
on-ghe-lijck/on-recht. Iniuria, iniquus, iniurium.
on-ghe lijck iemanden doen. Facere alicui iniuriam.
on-ghe-lijck iemanden te veuren leghen. Iniquum poſtulare: & plus poſtulare quàm ex æquo deberur.
on-ghe-lijck hebben in de ſaecke. Falli, errare à vero.
on-ghe-lijck zijn. Imparem eſſe. & Diſſerre, diſcrepare, diſſimilem eſſe, abludere.
on-ghe-lijckhepd/on-ghe-lijckenisſe. Inæqualitas, diſſimilitudo.
on-ghe-lijckelick. Inæqualiter, diſſimiliter.
on-ghe-lijckenisſe. Diſſimilitudo.
On-ghe-lijſt. Incorporalis, incorporeus.
On-ghe-looffelick. Incredibilis.
on ghe looffelicken. Incredibiliter.
On-ghe-loghen. Non falſus verus.
On-ghe-loont. Non remuneratus, non compenſatus.

On-ghe-loone. Incredulitas, infidelitas, diffidentia.

on-ghe-loouigh. Infidelis, incredulus, diffidens.

On-ghe-loont. Non remuneratus, non compensatus.

On-ghelouet. Non laudatus. & Non licitatus.

On-ghe-lubt. Non castratus.

on-ghe-lubt beecken. j. beer. Verres.

On-ghe-luck. Infortunium, aduersa fortuna, mala fors, casus aduersus, res contrariæ, res afflictæ: & Pauperies: damnum sine iniuria facientis datum.

on-ghe-luckigh. Infortunatus, infœlix, inauspicatus, inominatus, infaustus, similter. On-ghe-luckigē dagh. Dies ater, aduersus, infœlix.

On-ghe-luckighlick. Infœliciter, inauspicatò, malis auibus.

on-ghe-luck saem. *vetus.* j. on-ge luckigh. Infortunatus.

On-ghesmack. Incommoditas, inconmodum, difficultas, ægritudo, malum.

on-ghe-mackelick. Incommodus, difficilis, durus, & intractabilis.

on-ghe-mackelicken. Incommodè, difficulter, duriter.

On-ghe-maeckt. Infectus.

On-ghe-mankert. Immodestus.

On-ghe-mant. Innupta.

On-ghemeyn. Non vulgaris, rarus.

on-ghe-meynlick. Rarò.

on-ghe-meyntigh. Rarus, infrequens, enormis.

on-ghemeyntigh groot. Immanis, immensus.

on-ghe-meyntighedt. Raritas, infrequentia.

on-ghe-meyntighlick. Præter consuetudinem, præter cōmunem ordinem, enormiter.

On-ghe-meynot. Inopinatus, inopinabilis, inopinus: & Inopinanter, inopinatò, præter opinionem.

On-ghe-menght. Non mixtus, purus, putus, merus, meracus.

On-ghe-merckt. Non notatus, non consideratus.

on-ge-merckt laeten deur-gaen. Cōniuere, dissimulare.

On-ghe-meten. Immensus.

On ghe-micat. i. on-ghe-merckt.

On-ghe-moedigh / on-ghe-moedt. Abiectus animo, fractus animo.

on-ghe-moedighedt. Animi abiectio, animi ægritudo.

On-ghe-mozterde muer. Maceria, maceries: murus sine intrita.

On-ghe-munt siluer. Argentum non signatum.

On-ghe-naede. Inclementia.

on-ghe-naedigh. Inclemens, valde durus & asper, inhumanus.

on ghe-naedighlick. Inclementer, acerbè, duriter, inhumaniter, inhumanè.

On-ghe-naem. Non acceptus, non gratus.

On-ghenesselick / on-ghenees-baer. Immedicabilis, insanabilis.

On-ghe-noeghlick. Iniucundus, insuauis, tristis, molestus.

on ghe-noeghte. Iniucunditas, tristitia, mœror.

On-ghe-noodt. Non inuitatus, inuocatus.

On-ghenuchtert. Gulosus, non sobrius.

on-ghe-nuchterthedt. Gula.

On-ghe-oeffent. Inexercitatus, inexpertus, rudis.

On-ghe-oordeelt. Iniudicatus.

On-ghe-oorloft. Illicitus, inconcessus, prohibitus.

On-ghe-paeyigh. j. on-ghe-baedigh. Implacabilis.

on-ghe-paeydt. Impacatus, implacatus

On-ghe-past Inconueniens.

on-ghe-pastelick. Inconuenienter.

On-ghe-pynt. Non tortus.

on ghe-pynden honigh. Mel eliquatū, non pressum.

On-ghe-ploghen. Insuetus, inassuetus, inusitatus.

On-ghe-proeft. Intentatus.

On-ghe-quelt. Non molestatus.

On-ghe-quetst. Illæsus, invulneratus.

On-ghe-raeckt. Intactus, non tactus.

on-ghe-raeckigh. Intactilis, quod tangi non potest.

on-ghe-raeckelick Inaccessus.

On-gheraed. *ger. sax. ficam.* Impar.

On-gerechtigh. j. on-recht-veerdigh. Iniustus, iniquus.

On-ghereckt. Non tonsus.

On-ghereckt. Non reparatus.

On ghe-

On-ghe-reed. Imparatus.
On-ghe-regheldt. Anormis, abnormis, enormis, immoderatus: immodestus. *vulgò* irregularis.
on-ghe-regheldtheyd. Immodestia, intemperantia, enormis abusus.
On-ghe-rief ſ. on-ghe-mack.
on-ghe-rieflick. Incommodus, difficilis. & Inutilis.
on-ghe-rieuen/ont-rieuen. Incommodare.
On-ghe-rhmt. Absonus.
On-ghern. ſ. noode. Inuitus.
On-ghe-roepen. Inuocatus, non vocatus, inaccersitus, acletus.
On-ghe-ruſt. Inquietus, inquies, inplacidus: irrequietus.
On-ghe-ruſt van herten. Mente commotus, permotus, percitus.
on-ghe-ruſtheyd. Inquies, inquietudo.
On-ghe ſadelt peerd. Equus desultorius, non ephippiatus.
On-ghe-ſaet. *vetus*. Immanis, ferus.
On-ghe-ſaetigh ſ. on-ver-ſaedigh. Insaturabilis.
On-ghe-ſchaedight. Indemnis, illæsus, saluus.
On-ghe-ſchaeft. Impolitus, scaber.
On-ghe-ſchaepen. Increatus, informis, deformis.
On-ghe-ſchend. Incorruptus, integer, inuiolatus, illibatus, intemeratus, intactus, purus.
On-ghe-ſchepden. Indiuisus, inseparatus.
On-ghe-ſcheldt. Rudis, impolitus.
On-ghe-ſchickt. Incompositus, insitus, inconditus, indigestus, inornatus, incultus, indistinctus, inconcinnus, confusus, ineptus, immodestus: & Intemperans. & Enormis.
on-ghe-ſchickthend. Ineptia: & Confusio: & Intemperantia.
on-ghe-ſchicktelick. Incompositè, indigestè, indistinctè, ineptè, inconcinniter, inconditè, incultè, inornatè, intemperanter: enormiter.
On-ghe-ſchreuen. Inscriptus, non scriptus: ἄγραφος.
On-ghe-ſeght. Indictus, non dictus.
On-ghe-ſedigh. Immodestus, malè moratus.
on-ghe-ſedighheyd. Immodestia.
on-ghe-ſedighlick. Immodestè.
On-ghe-ſien. Inuisus, non visus, inadspectus, non aspectus. & Ingratus oculis, inamœnus aspectu.
On-ghe-ſlaeghen. Non percussus.
on-ghe-ſlaeghen goud. Aurum purũ, infectum, nondum celatum aut percussum: rude.
On-ghe-ſnoept. Impolitus, rudis.
On-ghe-ſnoert. Non strictus funiculo.
on-ghe-ſnoerden mond. Os effrene, lingua infrenis.
On-ghe-ſoden. Crudus, non elixus.
On-ghe-ſond. Malè sanus, æger, morbidus, morbosus: & Insalubris, insalutaris, pestilens.
on-ghe ſond. ſ. ghe-ſcheurdt. Ramicosus, hernioſus.
on-ghe-ſondt. *verus*. Morbus.
on-ghe-ſondheyd. Aegritudo, debilitas, morbus, infirmitas, inualetudo. & Ramex, hernia.
On-ghe-ſouten. Insulsus, non salsus.
On-ghe-ſpannen. Incontentus, laxus.
On-ghe-ſtaedigh. Inconstans, instabilis, leuis.
On-ghe-ſtaedigh weder. Cœlum dubium.
on-ghe-ſtaedigheyd. Inconstantia.
on-ghe-ſtaedighlick. Inconstanter.
On-ghe ſtaepelt. Instabilis, inconstãs, leuis.
on-ghe-ſtaepelheyd. Instabilitas, inconstantia.
On-ghe-ſtelt. Incompositus; inornatus, inelegans, deformis, inelegiatus: & Turbatus, confusus.
On-ghe-ſtalt. Deformis.
on-ghe-ſtalte. Deformitas.
On-ghe-ſtichtigh. Improbus: improbitatis & vitij exemplar.
on-ghe-ſtichtigheyd. Exemplum vitiorum & improbitatis: improbitas, immodestia.
On-ghe-ſtoot. Inoffensus.
On-ghe-ſtoten. Non mortuus.
On-ghe-ſuſt. Insedatus, non sedatus.
On-ghe-ſuert bloed. ſ. on-ghe-di eſſemt.
On-ghe-ſtraft. Impunitus, inultus. & Impunè.
On-ghe-ſtuem / on-ghe-ſtuemigh/ on-ghe-ſtupmigh. *hol. ſicam*. Tempeſtuoſus,

Tempeſtuoſus, procelloſus: inportunus, inquietus, inmitis.

On-ghe-ſtuer. Tempeſtuoſus.

On-ghe-tempert. Intẽperatus, immodicus.

on-ghe-tempert weder. Tempeſtas, cæli intemperies.

on-ghe-temperthepd. Intemperies, intempeſtas, immoderatio.

on-ghe tempertlick. Intemperanter, intemperatè, immodicè.

On-ghetemt. Indomitus, immãſuetus: intractatus.

On-ghe-tijdigh. ſ. on-tijdigh.

On-ghe-toomt. Effrænis, infrænis.

On-ghe-trooſt. Non conſolatus.

On-ghe-trouw / on-ghe-trouwigh. Infidelis, infidus, perfidus.

on-ghe-trouwighepd. Infidelitas, perfidia.

On-ghe-tupſt/onghetupſtigh. Intemperatus, incontinens.

On-ghe-tweede bzoeders. ſ. heele bzoeders. *ſax. ſiram.* Fratres germani. *vulgò* indiſtincti.

On-ghe-twijfelt. Indubitatus.

On-ghe-vaer/on-ghe-vaerlick. *vetus. ſax.* Ferè, propè: circa, circiter.

On-ghe-vaerd. Geſtus. indecens.

On-ghe-vaerd/on-ghe-faerd. *germ.* Fortè, fortaſſe, caſu.

On-ghe-vaerlick. Sine diſcrimine.

On-ghe-val. ſ. on-ghe-luckt. Caſus adverſus, fors mala, infortunium.

on-ghe-valligh. Infortunatus, miſer, ærumnoſus. & Infirmus. & Succiduus.

on-ghe-valligheyd. Miſeria, ærumna.

On-ghe-valſcht. Syncerus, intemeratus, purus, putus.

Ongheern. Grauatus, inuitus. & Grauatè, inuitè.

On-gheme/on-gants. Morbidus, malè ſanus: corruptus, inſincerus.

On-ghe-vepnſt. Non fictus, non fucatus, ſyncerus.

On-ghe-vorgh. Incommoditas, malũ.

on-ghe-vorghelick. Incommodus, inceptus, difficilis.

On-ghe-voelick. Inſenſibilis, inſenſilis, ſtupens, ſtupidus.

On-ghe-vonden. Irrepertus.

On-ghe-vreſt. ſ. on be-vreſt.

On-ghe-wacht. Inexpectatus.

On-ghe-waepent. Inermis, immunitus

On-ghe-waer. Incautus, improuidus, inopinans.

on-ghe-waerſchout. Non premonitus.

On-ghe-waetert. Non aquatus.

on-ghe-waetert camelot. Capripilis non vndulata.

on-ghe-waeterden wijn. Vinum merum, aqua non dilutum.

On ghe-waſſchen. Illotus.

on-ghe-waſſchen wt-ſeggen. Parum pudicè eloqui, rudi ſermone effari & Illotis pedibus & verbis reprehendere aliquem: illoto ſermone vti.

On-ghe-weerdte/ on-ghe-wederte. ſ. on-weder. Tempeſtas.

On-ghe-wichtigh. Non ponderoſus, leuis.

On-ghe-wijdt. Non ampliatus, non dilatatus.

On-ghe-wijht. Profanus, non conſecratus.

On-ghe-willigh. ſ. on-willigh.

On ghe-win. *vetus ſtand.* Damnum.

On-ghewis onſeker. Incertus, dubius.

on-ghe wiſſelick. Dubiè.

On-ghe-wondt. Illæſus, inuulneratus.

On-ghe-wonnen/ on-ghe-bouwt. Incultus.

On-ghe-woon. Inſolens, inſuetus, inſolitus, non adſuetus.

on-ghe-woonheyd / onghe-woonte. Inſolentia, inſuetudo, detiuetudo, inſuetus mos.

on ghe-woonlick. Inſolens.

onghe woonlicken. Inſolitè, præter conſuetudinem.

On-ghe wroght. Non laboratus. & Rudis, infectus.

On-gheld. Vectigal, tributum, exactiones. *dicitur* on-gheld. *q.d.* ſine pecuniis, *exactiones enim & vectigalia magnum pecuniæ vacuum faciunt.*

On godlick. Impius.

on-godlickheyd. Impietas.

on godlicken. Impiè.

on-god-ſaligh. Impius, execrandus, execratus.

On god-vruchtigh. Impius.

on-god-vruchtigheyd. Impietas.

On-goed. Non bonus, malus, improbus, prauus, vitioſus. T'on-goede

marcken. Inutile reddere, adimere vſum, perdere, corrumpere, deprauare.
On-grondigh. Carens fundo, immenſus.
On-gunſte. Maleuolentia, inuidia.
on-gunſtigh. j. af-gunſtigh.
On-haerffelicke goeden. Bona immobilia.
On-haud-ſaem. Intractabilis.
On-hebbelick. Indecens, ineptus, incompoſitus, immodeſtus: abſurdus, importunus
on-hebbelicken. Indecenter, ineptè: abſurdè, importunè
On-hepligh Profanus.
On-hepl ſaem. Immedicabilis, inſanabilis. & Inſalubris.
On-herd. Edutus, non durus.
On-heughe. *vetus* Faſtidium, tædium, triſtitia, mœror, dolor.
on-heughelick. Diſplicens, faſtidioſus, tædioſus. & Triſtis.
On-hofſch on-heuſch. Inciuilis.
on-hoflick. Inciuilis, inurbanus.
On-hooghe Humilis, non altus.
On-huer. *fri.* Turpis, horridus, deformis.
On-hupflick. Non frugi, prodigus.
On-hupſt/on-iuſt. Iniuſtus, iniquus, inæqualis, non æqualis: ad normam ſiue æquitatem non reſpondens.
On-houd. *vet.* Non fauens, inimicus.
On-houw-baer. Non nubilis, inepta vt viro tradatur. *ab* houwen. j. connubio iungi
On-houw-baer hoſch. Nemus incæduum. *ab* houwen. i. ſecare.
On-ken-baer. Difficilis cognitu. & Ingratus.
on-kenniſſe/on-ken-ſchap. Ignorãtia.
on-kennelick. Ignorabilis.
On-keur-baer goed. Merx improba, non legitima.
On-klaer. Obſcurus, non clarus, turbidus, turbatus, feculentus.
on-klaer waeter. Aqua turbida, turbata, impura.
On-kond. *vet.* Ignorantia. & Ignotus. & Ignarus
on-kondigh. Ignarus. & Ignotus.
On-konſtigh. Rudis, ineꝛs.
on konſtighlick. Inartificialiter.
On-koſt. Diſpendium: & Sumptus ſuperfluus, ſumptus extraordinarius, impenſæ voluptuariæ, ſumptus effuſus.
on-koſten. Acceſſiones: acceſſoria: quæcunque emptioni accedunt, & præter pretium ab emptore erogantur.
on-koſtelick. Vilis, non pretioſus.
On-kracht. Impotentia, debilitas.
on krachtigh. Impotens, debilis.
On-kout. *vetus.* Sermo abſonus.
On-krijgh-baer. Inbellis. & Acquiri difficilis.
On-kruyd. Zizania, zizanium, lolium, herba inutilis.
On-kupſch. Impurus, immundus, impudicus, libidinoſus.
on-kupſchheyd. Immunditia, ſordes. & Impudicitia, libido.
on kupſch-baer. Immundus.
On-kunſtigh. Iners.
On-lanck. Curtus, breuis, non longus, improcerus.
on-langhs. Breui, propediem.
on-langhs nae. Paulò pòſt.
on langhs ghe leden. Nuper, nuperrimè, non ita pridem, non multo antè tempore.
On lede. *vetus.* Negotium, impedimentum, occupatio, vacatio.
on-ledigh. Occupatus, impeditus, negotioſus, diſtrictus, diſtentus.
on-ledigh zijn. Occupari, detineri, diſtringi.
on-ledigheyd. Negotium, occupatio, impeditio.
On-leer-baer/on-leer-ſaem. Indocilis.
on-leerigh/on-leerachtigh. Indocilis.
on-leerlick. Quod diſci non poteſt.
On-leſſchelick. Inextinguibilis.
On-lichaemelick. Incorporeus, corporis expers.
On-lieſde. j. on-minne.
on-lieflick. Inamabilis, inamœnus, inuenuſtus, iniucundus, infeſtinus: & Auſterus.
On-lijck. j. on-ghe-lijck. Diſſimilis.
On-lijdelick. Impatibilis, intolerabilis, intolerandus.
on-lijd-ſaem. Impatiens, intolerans, imparibilis.
on-lijd-baer. j. on-lijdelick.
on-lijd-baerheyd. Impatientia.
on-lijd-baerheyd des ghe-morts.

ἀπάθεια. animi tranquillitas, nullis affectuum motibus obnoxia.
on-lijdigh. Impatiens, intolerans.
on-lijd-saem. Impatiens.
on-lijd-saemheyd. Impatientia, intolerantia.
on-lijd saemlick. Impatienter, intoleranter, ægrè, molestè.
On-lijuigh/on-lijfflick. Mortuus, vita functus. & Corporis expers: incorporeus.
On-lof. Infamia, dedecus, vituperium.
on-lof-saem. j. on-loffelick.
on-loffelick/ on-louelick. Illaudatus, illaudabilis.
On-los-baer. Insolubilis.
On-louter. Impurus.
On-lust. Fastidium, tædium, nausea, odium: & Ignauia, acedia: & Aegritudo: languor.
on-lustigh. Nauseans, torpens, fastidiosus: & Iniucundus, inamœnus: & Ignauus: & Lassus: & Aeger, languidus.
On-macht. Impotentia, debilitas, defectio virium, languor virium.
on macht/ be-swijmtheyd, Defectus animi, defectio animę, deliquium animi, syncope, præceps virium lapsus, lypothymia: exanimatio, mentis caligo, scotoma. In on-macht vallen. j. be-swijmen.
on-machtigh. Impotens, debilis, imbecillis, infirmus, impos.
on-machtighen. Impotentem reddere.
On-man-baer. Impubis, impuber.
On-manierigh. Immodestus.
on-manierlick. Immodestus, dissolutus, immoderatus.
on-manierlickheyd. Immodestia.
on-manierlicken. Immodestè.
On-maete. Immoderatio, immodestia, immensitas, luxus.
on-maetigh. Immoderatus, immodicus, immodestus, enormis, luxuriosus, intemperans, incontinens, vastus.
on-maetigh groot Immēsus, immanis
on-maetigheyd. Immodestia, immoderatio, immensitas, intemperantia, incontinentia, luxuria.
on-maetighlick. Immodicè, immoderatè, enormiter, intemperanter, extra modum.
On-menighe. vetus. Pauci.
on-menighte. vetus. Paucitas.
On-mensch. Monstrum hominis, monstrosus homo, homo absurdus, à communi hominum natura absimilis.
on-menschelick. Inhumanus, humanitatis expers: crudelis.
on-menschelickheyd. Inhumanitas, crudelitas.
on-menschelicken. Inhumaniter, inhumanè, crudeliter.
On-merckelick. Obscurus, difficilis consideratu, latens.
On-metelick. Immensus.
on-metelickheyd Immensitas.
On-mild. Immitis, asper, rudis.
On-minne. Inimicitia, odium, dissidium.
on-minnelick. Inamabilis, inimicus, odiosus. & Inimicè, odiosè.
On-mis-daedigh. Innocens, innocuus.
On-moed. Animi abiectio, ægritudo.
on-moedigh. Abiectus, fractus animo.
On-moede. Indefessus.
On-moghelick. Impossibilis.
on-moghelick j. walghelick. Nauseosus, nauseam inducens.
on-moghelickheyd. Impossibilitas. & Nausea.
On-mondigh. Infans.
on-mondigh. Impubes, minor annis, pupillus.
on-mondigheyd. Infantia.
On-nae on-naer. Non propè, remotè, longè, procul.
on-nae by. Remotus, longè distans.
on-nae ghe-lijck. Multum dissimilis.
On-nae-volghelick. Inimitabilis.
On-natuerlick. Prætematuralis, præter naturam, naturæ contrarius, prodigiosus.
On-noodigh. Non necessarius.
on-nood-saeckelick. Non necessarius.
On-noosel Innocens, innoxius, immerens, insons, ἄκακος.
on nooselheyd. Innocentia, acacia.
on-nooselick Innocenter, innoxiè.
On-nut. Inutilis inanis, irritus, vanus, vilis: nullius frugis, pensi, valoris.
on-nuttelick. Inutiliter.
on-nuttigh. Inutilis.
on-nuttigheyd. Inutilitas.

On-on-

On-ont-bindelick. Insolubilis, indissolubilis.

On-ont-werrelick. Inextricabilis.

On-op houdelick. Inexhaustus, nunquam desinens. & Indesinenter, continuè.

On-oz-baerlick. Inutilis.

On-ordentlick. Incompositè, indigestè, indistinctè, confusè, sine ordine.

On-ouer-winnelick. Insuperabilis.

On-paer. Impar, dispar, inæqualis.

On-partijdigh. Neutri parti fauens, neutram in partem inclinatus. *vulgò* Neuter, neutralis.

On-passe. Importunitas, intempestiuitas: tempus alienum. T'ompasse komen. Importunè venire.

on-passen. Malè conuenire.

On-patientigh. j. on-ber-duldigh.

On pens j. on-vzede. Discordia.

On-pijselick. Vituperabilis, vituperandus.

On-profijt. Inutilitas, damnum, dispendium, incommodum.

on-profijtigh / on-profijtelick. Inutilis, incommodus, dispendiosus, damnosus.

On-quaedt. Innocens, non malus.

On-quetss-baer. Immunis vulnerum. *vulgò* Inuulnerabilis.

On-quijt-baer. Insolubilis: quod redimi aut soluinon potest.

On-raed. Inutilitas: periculum: abusio: detrimentum, incommodum, perditio, damnum, calamitas.

on-raed. *ger. sax. fremb.* Sordes, squalor, immunditia.

on-raed-saem. Inutilis: & Periculosus.

On-rasch. Tardus, non celer.

On-raste / on-ruste. Inquies.

on-raste. Crepitaculum, crotalum.

an-rastigh. Inquies, inquietus.

On-recht. Non rectus, iniquus.

on-recht. Iniuria, iniustitia. T'onrechte. Non rectè, iniquè, iniuria, immeritò.

on recht-baerdigh. Iniquus, iniustus.

on-recht-baerdighejd. Iniustitia.

on-recht-baerdighlick. Iniustè, iniquè, iniuriâ.

on-rechtigh. Iniurius.

On-redenlick. Iniquus, iniustus.

on-redenlick. Alienus à ratione, ratione carens, rationis expers: *vulgò* irrationalis.

on-redenlick dier. Animal irrationale, irrationabile, ratione carens, rationis expers, brutum.

on-redenlickhejd. Iniquitas.

On-rein. Immundus, impurus.

on-reinicheid. Immundities, impuritas: & Impudicitia.

On-rijp. Immaturus, crudus, immitis, acerbus.

on-rijpigheid. Immaturitas.

On-roerlick. Immobilis.

on-roerlick goed. Res soli, bona immobilia, res stabiles.

On-roruwe. j. on-ruste. Inquies.

on-roewigh. Inquietus.

On-rupin Strictus arctus.

On-ruste. Inquies, turba, turbatio.

on-rustigh. Inquietus. & Improbus, illiberalis, inuenustus.

On-sacht. Durus, asper, rudis.

on-sacht mordigh. Immitis.

On-saligh. Miser, infelix.

on-saligheid. Miseria, infelicitas.

on-saligh-lick. Miserè, infeliciter.

On-schaedelick. Innocuus, innocens.

On-schaemel. Impudens, inuerecundus, effrons, per-rictæ frontis, frontosus.

on-schaemelheid. Impudentia, impudicitia:

on-schaemelick. Impudenter, inuerecundè.

On-schalck. Incallidus, non astutus, incautus.

On-schat-baer. Inæstimabilis.

On-schattelick. Inæstimabilis.

On-schejdelick / on-schejd-baer. Inseparabilis, indiuiduus.

On-schendigh. Inuiolabilis.

On-scherp Obtusus, non acutus.

On-schijn-baer. Obscurus.

On-schoud. j. on-schuldt.

On-schoon. Indecorus.

On-schuld. Innocentia, integritas: & Excusatio.

on-schuldigh. Innocens, insons, inculpatus, culpæ exsors, extra noxiam, innoxius, expers culpæ: integer vitæ, scelerisque purus: liber à delicto: non obnoxius crimini.

on-schuldighlick. Innocenter.

on-schuldighen. j. ontschuldighen.

On-sedigh j. on-ghe-sedigh.

On-seggelick. Ineffabilis, inenarrabilis.

On-segghe. *verum.* Malum, infortunium, clades, strages.

On-sevigh. Innauigabilis.

On-selker. Incertus, dubius, suspensus.

on-selkerghend. Incertitudo, suspensio.

On sicht-baer Inuisibilis.

On-sienlick. Inuisibilis.

On-sinnigh wt-sinnigh. Insanus, malè sanus, vesanus, vacerra, excors, captus corde, mente, &c. expers mentis: fanaticus, furiosus, furiatus, rabiosus, rabidus, lymphaticus, lymphatus, amens, mente alienatus, demens.

on-sinnighend. Amentia, furor, insania, rabies, dementia, deliratio, delirium, mentis error.

on sinnighlick. Furiosè, furialiter, insanè, dementer.

On-slap. j. stijf. Rigidus.

On-smaeck. Fastidium.

on-smaeckelick/ on-smaeckigh. Insipidus, insulsus, fatuus: & Insuauis.

On-soet. Insuauis, amarus, acerbus.

On-sorghelick. Tutus, sine periculo.

on sorgh-saem. Incuriosus.

on-sorgh-saemheyd. Incuria.

on-sorgh-vuldigh. Incuriosus, negligens curæ, securus.

on-sorgh-vuldighend. Incuria, negligentia, securitas

on-sorgh-vuldighlick. Negligenter, securè

On-spoed. Aduersitas, impedimentum, infortunium.

On-spreckelick. Ineffabilis, inenarrabilis.

On-staede. Incommodum, incommoditas, nocumentum, damnum.

on staede doen. Obesse. T'on staede komen. Venire incommodè, importunè.

On-staedigh. j. on-ghe-staedigh.

On-stantastigh. j. on-ghe-staedigh. Inconstans.

On-sticken. j. aen-sticken. Incendere.

On-sterck. Imbecillis, debilis, invalidus, eneruus, infirmus.

on-stercken. j. ont stercken. Infirmare, debilitare, eneruare.

On sterffelick Immortalis,

on-sterffelickheyd. Immortalitas,

On-stichten j. ont-stichten.

On-stijf Laxus, non tensus, remissus.

On-stil. Irrequietus, inquies.

on-stilte. Inquies, inquietudo.

On-stond. Importunitas, tempus importunum, intempestiuitas.

on-stondigh. *verum* Importunus, intempestiuus.

On-stout. Inaudax, timidus.

On-straf-baer. Irreprehensus, inculpatus. *vulgò* Irreprehensibilis.

On-straffelick. Irreprehensus.

on-straffelickheyd. Impunitas.

on straffelicken. Impunè.

On-strijd-baer. Imbellis.

On-stuer. Mitis, placidus.

on stuer on-stuyr. *boll.* Indomitus, immodestus, indomabilis, ferus, immodestus.

on stuerigheyd. *boll.* Feritas, immodestia.

On-stuemigh/on-stuymigh. Tempestuosus, procellosus.

On stuen *fris.* Informis, squalidus.

On-stuyer. j. on-kuysch. Impurus.

on-stuyeren. j. ver-on-stuyeren.

On-swaer. Leuis.

On-taemelick. j. on-be-taemelick.

On-tam. Indomitus, ferus.

On-teghen-woordigh. Absens, non præsens.

On-tellick / on-tallick / on-tel-baer. Innumerabilis, innumerus, innumerosus, innumeralis.

On-temmigh / on temmelick. Indomabilis, indomitus, intractabilis.

On-tijd. Importunitas, intempestas. T'on-tijde. Importunè, intempestiuè.

on tijdigh. Intempestiuus, importunus, immaturus. & Intemperans, intemperatus, immoderatus.

on-tijdigheyd. Importunitas, intempestas, intempestiuitas, intemperantia, intemperies.

on-tijdighlick Intempestiuè, importunè. & Intemperanter, intemperatè.

on-tijdelinck. Abortus, abortiuus fœtus

On-tocht. j. on-tucht.

On-tomigh. *fris.* j. on-ledigh. Occupatus.

On-tongigh. Elinguis.

On-toomigh. Effrenus, effrenis, effrenatus.

On-traegh. Impiger.
On-trent. i. om-trent. Circa.
On-troostelick. Inconsolabilis.
On-trouwe. Infidelitas.
on-trouwe / on-trouwigh / on-ghetrouwe. Infidus, infidelis.
On-tucht. Immodestia.
on-tuchtigh. Immodestus, improbus, impudicus, lasciuus.
On tuyghtigh. *sax. sicam.* j. recht-loos / wet loos. Qui testari non potest.
On-twee. j. in twee. Di, dis. *&c. vide* On.
on twee scheuren. Discerpere, in duas partes rumpere.
on-twee snijden. Discindere, dissecare.
On-twijfelick. Indubitabilis, indubitatus.
on-twijfelicken. Indubitatè, indubitanter, certò.
On-valsch. Purus, sincerus.
On-vast. Infirmus, debilis.
On-veerdigh. Imparatus.
On-veyl. Non venalis.
On-veyligh. Non tutus, non liber.
on-veyligh weyghen. Viæ non tutæ, non apertæ aut securæ.
On-vent-baer. Inuendibilis. *Plaut.*
On-ver-achtelick. Haud aspernandus, non contemnendus.
On-ver-anderlick. Immutabilis.
on-ver-anderlickheyd. Immutabilitas.
on-ver-andert. Non mutatus.
On-ver and-woordt. Indefensus, indicta causa.
On-ver-baest. Intrepidus, imperterritus, non attonitus.
On-ver-betert. Incorrectus, inemendatus.
On-ver-beydt. Inexspectatus.
On-ver-biddelick. Inexorabilis.
On-ver-boden. Non prohibitus.
On-ver boorghen. Non occultus, patẽs, manifestus.
On-ver-brekelick. Inuiolabilis, inuiolatus, incorruptus, integer: & Inuiolatè incorruptè, integrè.
On-ver-siert. Inornatus, incultus.
On-ver-dacht. Non meditatus, incogitans, inconsideratus, incogitatus.
on-ver-dachtelick. Inconsideratè, temerè
On-ver-deelt. Indiuisus.
On-ver-derflick. Incorruptibilis.
On-ver-dient. Immerens, immeritus, gratuitus.
on-ver-dient / t'on ver-dienste. Immeritò, præter meritum, immeroniter: & Gratuitò, gratis.
On-ver-doemt. Indemnatus, non condemnatus.
On ver-dorven. Incorruptus.
On-ver-douwt. Crudus, non concoctus.
on-ver douwelick. Crudus, grauis, difficilis concoctu.
on ver douwelickheyd. Cruditas.
On-ver-draegh. Impatientia, intolerantia.
On-ver-draeghlick. Intolerabilis, intolerandus: & Intolerans impatiens.
on-ver-draeghlickheyd. Intolerantia, impatientia, impotentia.
on-ver-draeghlicken. Intolerabiliter: supra modũ, ita vt ferri non possit: & Intolerãter, impotenter, impatienter.
On-ver-driet. Alacritas, impigritas, impigritia.
on ver drietigh. Non molestus aut tædiosus, non fastidiosus: & Festiuus, amœnus.
on-ver driet-saem. Impiger, alacris.
on ver-droten. Impiger, gnauus, strenuus, indefessus.
on ver-drotighlick Impigrè, indefessè.
On-ver duldigh. Impatiens, intolerans
on-ver-duldigheyd. Impatientia, intolerantia.
on-ver-duldighlick. Impatienter, intoleranter.
On-ver-galt. Felle non tinctus, non amarus.
On-ver-ganckelick. Non perituus, perpetuus, perennis.
on-ver ganckelickheyd. Perpetuitas, perennitas.
on-ver-ganckelickẽ. Perpetuò, perẽne.
On ver-gheten. Inoblitus.
on-ver-gheteliek. Cuius memoria non amittitur aut deletur.
on ver-gheuelick. Quod non condonatur aut remittitur. *vulgò* irremissibilis.
On-ver-golden / on-ver-gouden. Non compensatus.
On ver-haest. Improperatus.

On-ver-hindert. Non impeditus, non retardatus.
on-ver-hindert. Expeditus.
On-ver-hoedt / on-veur-hoedt. Improuisus, inopinatus: & Incustoditus, inobseruatus & Incautus.
on-ver-hoeds. Improuisè, improuisò, inopinatò, inopinatè, inopinanter, subitò: præter expectationem, præter spem.
On-ver-holen. Non celatus: apertus, reuelatus, manifestus.
On-ver-hoorigh. Inobediens.
on-ver-hoort. Inauditus: & Non exauditus.
On-ver-hopet. Insperatus.
On-ver-huert. Non locatus, non elocatus.
on-ver-huerlick. Illocabilis.
On-ver-keert Non mutatus.
On-ver-kocht. Non venditus.
On-ver-let. Sine impedimento.
on ver-let stellen ende dagh gheuen. Sine præiudicio spatiũ & dilationem dare, diem liberum dare.
On-ver-lijckelick. Incomparabilis.
On ver maeckelick. Irreparabilis: & inamœnus, iniucundus.
On-ver-maent. Non monitus.
On-ver-maert. Non celebris, ignobilis, obscurus.
On-ver-menght. Non permixtus, merus.
On-ver-meten. Non gloriosus, non iactabundus.
On-ver-mijdelick. Ineuitabilis.
On ver minderlick. Quod minui non potest.
On-ver-moedelick. Insatigabilis, indefessus.
on-ver-moedt. Non lassus, indefessus.
On-ver-moghen. Impotens, inualidus, imbecillis, infirmus, debilis, parum efficax.
on-ver-moghen mensch van vettigheyd. Saburratus nimia pinguedine: tardus abdomine.
on-ver moghentheyd. Impotentia, debilitas, imbecillitas.
On-ver naemt. Obscurus, ignobilis, non celebris, ignotus.
On-ver-nepen. Non contractus.
On-ver noeght. Non contentus
on-ver-noeghelick. Morosus: cui nulla re, quantumuis exacta, satisfit.
On-ver-nuft. Stoliditas, vecordia, rationis carentia.
on-ver nuftigh. Irrationalis, rationis expers, stolidus, vecors, brutus.
On-ver-porrelick. Quod amoueri magno conamine non potest.
On-ver saetelick / on-ver-saetigh. Insatiabilis, inexplebilis, insaturabilis, inexaturabilis. & Insatiabiliter, insaturabiliter.
on-ver-saetighen hongher. Appetitus caninus, bulimus.
On-ver-saeght / on-ver-saeft / on ver-tzaeght. j. on-ve-vreest.
On-ver-scheyden. Indiuisus: non diuisus aut separatus, indifferens.
on-ver-scheydenheyd. Indifferentia, conuenientia, similitudo, affinitas.
on-ver-scheydenlick. Indiuiduus: & Indifferenter, indiscriminatim.
On-ver-schilligh. Indifferens, sine discrimine
On-ver-schrickt. Intrepidus, impauidus
On-ver-seert. Integer, illæsus, incorruptus.
On-ver-sel-schapt / on-ver-selt. Incomitatus.
On-ver-sichtigh / on-veur-sichtigh. Improuidus, improuisus, inconsideratus, inconsiderans, præceps, temerarius, imprudens, incautus.
on-ver-sichtigheyd / on-ver-sienigheyd. Inconsiderantia, temeritas, incogitantia, imprudentia.
on-ver-sichtighlick. Improuidè, incautè, inconsideratè, temere.
on-ver-sien. Incautus, improuidus. & Improuisus, inopinatus.
on-ver-sienigh. Improuidus, inopinãs. & Inopinatus, inopinus.
on-ver-siens / on-veur-siens / on-ver-sienlick. Improuisè, improuiso, ex improuiso, de improuiso: subitò, repentè: inopinatè, inopinatò.
On-ver-sinnigh. j. on-ver-sichtigh. Temerarius.
On-ver-soecht. Inexpertus, imperitus.
On-ver-soenlick. Implacabilis.
On-ver-staen. Non intellectus.
on-ver-stand. Inscitia, ignorantia. & Difficultas, scrupulus.

on-

on-ver-standel. *holl.* j. on-ver-stādigh.
on ver-standigh. Inscius, imprudens, stolidus, insulsus, hebes, brutus.
on-ver-standigheyd. Inscitia, imprudentia.
on-ver-standighlick. Inscienter, imprudenter, stolidè, insulsè.
On-ver-stoort. Inoffensus.
On-ver-sweghen. Indictus, nō tacitus.
On-ver-tellick. Inenarrabilis.
On-ver-toghelick. Quod non differtur aut procrastinatur.
on-ver-toghen. Sine mora aut dilatione: non procrastinatus.
on-ver-toghen eñ cort recht. Ius summarium.
On-ver-tolde waere. Merces improfessæ.
On-ver-tzaeght/ on-ver-saeght. Intrepidus.
On-ver-vaeren / on-er vaeren, Inexpertus, intentatus, imperitus, non expertus.
on-ver-vaerentheyd. Imperitia.
On ver-vaert. Impauidus, intrepidus.
On-ver-valscht. Syncerus, incorruptus, non adulteratus.
On-ver-vullick. Inexplebilis, insatiabilis.
On-ver-wacht. Inexpectatus.
On-ver-waert. Incustoditus: & Immunitus.
On-ver-wandelick. *holl* j. on-ver-anderlick.
On-ver-welckelick. Immarcescibilis.
On ver-winnelick. Inuictus: inexpugnabilis: insuperabilis. *vulgò* inuincibilis.
On-verre. Non longè, propè.
On-veur-dachtigh. Non præmeditatus.
On-veur-sichtigh j. on-ver-sichtigh. Improuidus.
On-vindelick. Inuestigabilis: quod inuestigari aut inueniri non potest.
On-vlaet. Displicentia, obscœnitas, turpitudo, impuritas, excrementum: sordes, squalor. & Homo impurus, nequam, nebulo. & Desidiosus.
on-vlaetigh. Obscœnus, turpis, impurus, sordidus.
On-vleydelick. Inadulabilis.
On-vlugghe. Inuolueris.
On-vlijt. Incuria, socordia, negligentia, ignauia.
on-vlijtigh. Indiligens, negligens, incuriosus, ignauus, socors.
On-voere. Gestus indecens.
On-voghel. *ger. sax.* Onocrotalus. *q. d.* auis absurda siue monstrosa.
On-vol-vraght. Imperfectus.
On-vol-vaen. Imperfectus, non absolutus.
On-vol-vraeghen kind. Abortiuus, ante tempus natus.
On-vol-iaerd. Minor annis.
On-vol-komen. Imperfectus.
on-vol-komenheyd. Imperfectio, vitium, defectus.
on-vol-komenlick. Imperfectè.
On-vol-maeckt. Imperfectus.
on-vol-maecktheyd. Imperfectio.
on-vol maecktelick. Imperfectè.
On-vol-standigh. Inconstans.
On-vrede. Dissidium, discordia, dissentio, contentio. T'on-vrede zijn. Indignè ferre, molestè ferre, offendi: & Dissidere, discordare, dissentire.
on-vredigh. Contentiosus.
on-vredelick. Contentiosè.
on-vred-saem. Discordiosus, contentiosus.
On-vriend. Inimicus, parum amicus.
on-vriend-schap. Inimicitia: & Inhumanitas.
on-vriendelick. Inhumanus, durus.
On-vrij. Non liber, seruus.
on-vrij. Intutus, non securus.
on-vrije weghen. Itinera minùs tuta, viæ non tutæ.
on-vrijen de weghen. Obsidere itinera, minùs tuta reddere.
On-vroed. Insipiens.
on-vroedigheyd. Insipientia.
On-vrom. Improbus, impurus: & Ignauus.
on vrome. *vetus.* Damnum. *dictio composita ex* on & vrome. i. fructus, vtilitas. T'oi uwer on-vrome. In tuum damnum.
on-vromigheyd. Improbitas: & Ignauia.
On-vrucht-baer. Infœcundus, sterilis, infructuosus.
on-vrucht-baerheyd. Sterilitas, infœcunditas.

On-waer. Falſus, non verus.
on-waerachtigh. Falſus, non verus, mendax, fabuloſus.
On-waerd. i. on-weerd.
On-wanckel-baer. Immutabilis, conſtans.
on-wandel-baer. Inuius, a, um.
On-weder. Cæleſtis iniuria, tempeſtas, calamitoſa tempeſtas, cæli intempeſtas, horrida tempeſtas, intemperies, procella, vis maior.
On weder-keerlick. Irremeabilis.
on-weder-leglicke ghetuyghen. Teſtes iuſti ac pleni teſtimonij, teſtes omni exceptione maiores, quibus nihil obiici poteſt, & quorum fides eſt indubitata
On-weder-roepelick. Irreuocabilis.
On-weder-ſpzekelick. Irreprehenſus, irreprehenſibilis, cui contradici non poteſt.
On-weer-baer Imbellis, inermis.
On weerd on-waerd. Indignus, vilis: & Non gratus, ingratus.
on-weerde. Indignitas, vilitas. Dan on-weerde. Nullius pretij aut valoris, irritus, nõ ratus, inanis, vacuus, inutilis, inefficax, nullius momenti.
on-weerdigh. Indignus.
on-weerdighepd. Indignitas, vilitas, opprobrium.
on-weerdſchap. Indignatio.
on-weerdighlick. Indignè.
On-weerderrlick / on-waerderrlick. Inæſtimabilis.
On-wegh. Iter auium, via inuia: auia, orum: inuia, orum.
on-wegh-ſaem. Inuius.
on-weghigh. Auius, inuius, inacceſſibilis.
On-wegigh. Caducus, non durabilis.
On-wetende. Ignorans, ignarus, inſciens, inſcius, neſcius, imperitus, imprudens.
on-wetende int ſpzeken. Rudis in arte dicendi, rudis ſermone: & Impotentiæ voces nimio iræ æſtu edens.
on-wetenhepd. Ignorantia, inſcitia, imperitia, imprudentia.
on-wetenlick. Inſciè, inſcienter, imprudenter.
on-wetens. Inſcienter.
on-wetens my. Me inſcio, clam me.
on-wetigh. Inſcius, neſcius.
on-wetenſchap. Inſcitia, inſcientia.
On-wette/on-wet. vet. Res illegitima, illegitimum.
on-wettigh. Illegitimus.
on-wettighlicx. Illegitimè.
on wettelick. Illegitimus.
on-wettelick ghe-boren. Illegitimus, inceſtuoſus, adulterinus.
on-wettelicken. Illegitimè.
On-wijs. Inſipiens, imprudens, demẽs, amens, inſanus.
on-wijſhepd. Inſipientia, imprudentia, dementia, amentia, mentis imporentia, inſania.
on-wijſlick. Inſipienter, imprudenter.
On-wille. Maleuolentia, malignitas. & Faſtidium, ſtomachus, moleſtia, nauſea.
on-willens. Inuitè, non libenter.
on-willigh. Inuitus, haud volens, difficilis, nolens, grauatus: & Refractarius, contumax.
on-willighepd. Maleuolentia.
On win-baer Inuictus, inſuperabilis.
on-winlick. i. on-win-baer,
On-woon-baer. Inhabitabilis.
on-woon-ſaem. Inhabitabilis.
On-wt-legghigh. Inexplicabilis, inenodabilis.
on-wt-puttelick. Inexhauſtus, quod exhauriri non poteſt.
on-wt-ſpzeklick. Ineffabilis, inenarrabilis
On-wt-wiſſchelick. Indelebilis.

O N *extra compoſitionem.*

Oncie. i. twee loot. Vncia, duodecima pars aſſis. *gal. once: ital anza: hiſp onça: ang. ounce.* Half oncie. i. loot. Semũcia. Ander-half oncie. i. drij loot. Sescuncia, ſeſcunx. Twee oncien. i. vier loot. Sextans, ſeſtans. Drij oncien. i. ſes loot. Quadrans. Vier oncien. Triens. Vijf oncien. Quincunx. Ses oncien. i. half pond. Selibra. Seuen oncien. Septunx. Acht oncien. i. merck. Bes. Negben oncien. i. drij vier-deel. Dodrans. Thien oncien. Sextãs. Elf oncien. Deunx. Twaelf oncien i. pond. Libra, *nempe Romana*, as.
Onck/vnck. *ficamb.* Encauſtum: & Atramentum.

Onder. Inter, in Onder de goede zijn. Inter bonos esse. Onder ons. Inter nos. Onder ons drijen. Nos tres numero. Onder een / onder malkanderen. Inter se, inuicem. Onder weghen. In via, in itinere, inter eundum.

Onder. Sub, subter. *ger. vnden, vnderi ang. vnder*, Onder den steert. Sub cauda, Onder den schijn van deught. Subspecie virtutis.

onder de maeltijd. Inter cænam, in cæna: dum cænaretur.

Onder beneden Infra, inferius.

Onder / ongher. *sicamb. iul. colon.* Meridies.

onderen / ongheren *sicamb. iul. col.* Prandere, meridiari.

Onder-achte. *vetus.* Prima annotatio. & Relegatio, exterminatio.

Onder-ammirael. Legatus classis. *vulgo* viceammiralius.

Onder-aerdigh. Subterraneus.

Onder-bedde. Culcita. *q.d.* inferior lectus.

Onder-bleuen brood. Panis non probè fermentatus & parum coctus

onder blijuen / t'onder blijue. Succumbere.

Onder-bode. Internuncius.

Onder-borghe. Præs, subpræs.

Onder-borgher-meester. Proconsul.

Onder-brenghen / t'onder-brenghen. Submittere, subiicere, subigere, subdere, subiugare, domare. & Pessumdare, conficere.

Onder-broecke. Campestre.

Onder-buyck. Abdomen, sumen, aqualiculus, venter sub vmbilico vsque ad pubem: venter imus, venter inferior, hypogastrium.

Onder-daen. Subditus, subiectus.

onder-daen onder-sact. Subditus, clies

onder-daen. *vetus.* j. ber-schepden. Discretus, differens, diuersus. & Mixtus, intermixtus.

onder-daenigh. Obediens, obsequundans, obsequens, iussis parens, morigerus.

onder-daenighen. Obedire.

onder-daenighejd. Obedientia, submissio demissio.

Onder-doen. Subdere, suppouere. & Intermiscere,

Onder-druckt. Supprimere, deprimere.

Onder-een. Confusè, aceruatim, promiscuè, permistè.

Onder gam. Subire, succedere.

onder-gaen. Intercipere, præripere. & Præcludere, intercludere, impedire. & Præuertere, præuenire, anticipare.

onder-gaen. Occidere, interire, perire, pessumire, succumbere.

onder-gaen te gronde. Submergi: pessumire, abire in fundum siue in imam partem.

onder-ganck. Occubitus, occasus, interitus.

onder-ganck der sonnen. Occubitus, occasus solis, occidens

Onder-ghenen t'onder ghenen. Subdere, dedere.

Onder ghe-was j. waeter schenten / onder-slagh. Stolones.

Onder-gordel. Zona, subcingulum, succingulũ, baltheus: subligaculum, *Plaut.*

onder-gorden. Subcingere.

Onder-graeue. Vicecomes.

Onder-graeuen. Suffodere, subterfodere, agere cuniculos. *vulgo* minare, minas facere.

onder graeuer / pionnier. Cuniculatius.

onder-grauinghe. Suffossio, cuniculus.

Onder-half. j. ander-half. Sesqui.

Onder-handelen. Interuenire, intercedere.

onder-handeler. Mediator, conciliator, pacarius. & Arbiter, disceptator.

onder-handelinghe. Intercessio.

Onder hauue. Hedera terrestris, humi repens, humilis: hedera plumatica, corona terræ, chamæcissus.

onder-haueligh / onder-heuigh. Obnoxius, subiectus, obligatus: & Solitus, assuetus.

Onder-helsen. Mutuo amplecti.

Onder-hemde. Interula, tunica intima, interior.

Onder-hoozen. Alicui aurem præbere, auscultare aliquem, obedire alicui.

onder-hoozigh. *stand.* Obediens.

Onder-houd. Sustentaculum, fulcimentum, adminiculum, conseruatio. & Nutrimentum.

onder-houden. Sustinere, fulcire, reti-

nere, continere, tenere, ſeruare, conſeruare, adminiculari, tueri, ſuſtentare: alere, nutrire.

Onder-houden een hups van dack en wande. Sartam tectam ſeruare domum: ruinoſa & infirma ſarcire & reſtaurare

Onder houden. Supprimere, premere, occultare. Ghelt onder houden. Pecunias ſupprimere, celare, dolo malo retinere.

onder houdinghe. Conſeruatio.

onder-houder. Conſeruator.

onder-houdeniſſe. Conſeruatio.

onder-houdſel. j. onder houd.

Onder-huyren. Subtrahere clandeſtina conductione intercipere conductionē.

Onder-iarigh. Minor annis.

Onder-kam/ leile van den baert. Palea, æ: cartilago quæ de mento gallorū rubens velut barba dependet. q d. inferior criſta.

Onder-kennen, Internoſcere, dinoſcere, diſcernere.

Onder-kinne. j. kinne. Mentum inferius, anthereon.

Onder-kleed/ onder-rock. Subucula, induſium.

Onder-kock. Hypomagirus.

Onder-koets. Subucula muliebris, theriſtrum.

Onder-komen. Peſſum ire, perire, interire, intercidere. Onder-komen van honger. Perire fame.

Onder-koninck. Prorex, vicarius regis. *vulgò* vicerex.

Onder-kooper. Anticipare ſiue præoccupare emptionem, intercipere emptionem, liceri.

onder-kooper. Licitator: pretium maius offerens pro re emenda.

onder-kooper. *ſax.* j. maetkelaer. Proxeneta, pararius.

Onder-koſter. Subcuſtos templi.

Onder-kouſſen. Tibalia, caligæ ad genua vſque pertingentes.

Onder-krupen. Subrepere. & Anticipare, præuertere, intercipere, antecapere.

onder-krupper. Interceptor. & Subſeſſor alieni matrimonij.

Onder-kuſſen. Mutua oſcula dare.

Onder-larghe. Fulcrum,

Onder-laet. Pauſa, intermiſſio, intermiſſus: vacatio per aliquod tempus.

onder-laten. Intermittere, omittere ad tempus, ceſſare.

Onder-leer-meeſter. Submonitor, hypodidaſcalus.

Onder-leggen. Supponere, ſubmittere, ſubſtruere ſubdere, ſuffulcire.

onder-leghſel. Subſtructio, ſuppoſitio.

Onder ligghen. Subiacere, ſuccumbere.

Onder liſſ. Thorax interior: ſubucula. & Venter imus abdomē aqualiculus.

Onderlinghe. Mutuus, promiſcuus: & Mutuò.

Onder-meeſter. Hypodidaſcalus, ſubmonitor, hyparchus.

Onder-meper. Proprætor.

Onder menghen. Intermiſcere.

Onder-merck. Terminus, limes, diſtinctio.

onder mercken. Terminare, diſterminare, limitare, diſtinguere.

Onder-met/ onder-maets. *hol. fri. friſ.* Merenda.

onder-metten. *holl. friſ. fraemb.* Merendam ſumere.

Onder-mieten. j. onder huere/ onder kooper.

Onder-mijnen. j. onder-graeuen.

Onder-moepen. *flan.* j. onder-winden.

Onder-nacken. Intercipere.

Onder-pand. Pignus, hypotheca, pignus rei publicæ: & Fiducia, poſſeſſio fiduciaria.

onder-panden. Oppignerare.

onder-pandinghe. Oppigneratio.

Onder-polſſen. Contari.

Onder-reden. Colloqui.

Onder-richt. Inſtructio, inſtitutio, eruditio.

Onder-richtē/ onder-wijſſen. Inſtruere, inſtituere, erudire.

onder-richtinghe. j. onder-richt.

Onder-riem. Semicinctum, ſemicinctium, ſuccinctorium, hypozoma.

Onder-rock/ onder rockſken. Induſium, ſubucula.

Onder-roeren. Subagitare, interniſcere, permiſcere.

Onder-roocken. Suffire, ſuffumigare.

onder-roockinghe. Suffimentum, ſuffitus, ſuffitio.

Onder-ſaet. Subditus principis, ſubiectus,

ctus, prouincialis, cliens.

Onder-ſcherd/onder-ſchepd. Diſtinctio, ſeparatio, diſſimilitudo, diſcrimen, differentia, diuerſitas, varietas, diſcerniculum.

onder-ſcheeden onder-ſchepden. Diſtinguere, diſcernere, diſcriminare.

onder-ſcheedenlick. Diſtinctè, diuiſim.

Onder-ſchepen. Iudex pedaneus, iudex imi ſubſellij.

Onder-ſcheuten ſ. waeter-ſcheuten.

Onder-ſchieten de caerten. Miſcere chartas.

Onder-ſchil. ſ onder-ſchepd.

Onder-ſchenckel. Crus.

Onder-ſchoozen. Suffulcire.

Onder-ſchouteth. Subpræfectus: qui præfecti vice fungitur: proprætor.

onder-ſchouteth-ſchap. Vicaria præfectura.

Onder-ſchraeghen. Suffulcire.

Onder ſchrijuen. Subſcribere, ſubſignare.

Onder-ſetten. Supponere, ſubdere, ſubſtituere: & Fulcire, ſuffulcire, adminiculare vel adminiculari, palare.

onder-ſetten. Pignus in certamine deponere. Den hals onder-ſetté oft verſtrecken. Deponere pro pignore cervicem oſtentare iugulum pro capite alicuius: ſe obijcere periculo capitis pro vita alicuius.

onder-ſetſel. Suſtentaculum, fulcrum, fulcimentum, adminiculum, baſis.

Onder-ſielken. Subucula, theriſtrum.

Onder-ſincken. Subſidere.

Onder-ſlagh. ſ. waeter-ſcheuten. Stolones, ſoboles.

Onder-ſnacken. Intercipere.

Onder-ſoeck. Perquiſitio, inquiſitio, indago, percontatio, excuſſio.

onder-ſoecken. Perquirere, inquirere: examinare, ſcitari, ſciſcitari, rimari: cõtari, percontari, ſcrutari, , tentare, pertentare, indagare, inueſtigare, excutere, diſcutere.

onder-ſoecken/proeuen. Facere periculum, tentare.

onder-ſoecker. Inquiſitor, ſcrutator, indagator.

Onder ſpreck. ſ. onder-ſprekinghe.

onder-ſpreken. Interloqui: & Condicere, præfinire, prædicere conditionem, paciſci: ſtipulari.

onder-ſprekinghe. Interloquutio: & Conditio, condictum, condictio, pactum, pactio: ſtipulatio.

Onder-ſtaen. Subſiſtere: & Conari, moliri, niti, conniti, eniti, aggredi, contendere. & Audere.

onder-ſtand. Subſidium, ſuppetiæ, auxilium.

onder-ſtandigh. Subſidiarius, auxiliaris.

Onder-ſteken de caerten. ſ. onder-ſchieten.

Onder-ſtellen. Supponere, ſubſtituere.

Onder-ſteunen. Suffulcire.

onder ſteunſel Suſtentaculum, baſis.

Onder-ſtroyen. Subſternere.

Onder-ſtutten. Fulcire, ſuffulcire, ſuſtentare.

onder-ſtutſel. Anterides, fulcimentum.

Onder-taſten. Pertentare, percontari, examinare.

Onder-teecknen. Subnotare, ſubſignare, ſubſcribere,

Onder-tijdts/ onder-tijdt. Subinde, interdum.

Onder-trouwe. Sponſalia, orum: ſponſus, us.

onder trouw-dagh. Dies ſponſalis.

onder-trouw-merckt. Spõſalia, orum.

onder-trouwen. Sponſare, deſponſare, deſpondere.

onder-trouwt. Deſponſus, deſponſa: ſponſus, ſponſa.

Onder-tuſſchen. Interdum: & Interea: interim. & Aliquando.

Onder-vat/ lek-vat. Excipulus, vaſculum quod excipiendo liquori ſubiicitur.

Onder-vinden. Comperire, experiri.

onder-vindinghe. Experientia.

Onder-vooght. Curator: qui loco tutoris pupillo datur.

Onder-vraeghen. Interrogare, percontari, indagare, ſciſcitari, explorare, examinare, inquirere, diſcutere.

Onder-waerts. Deorſum, deorſum verſum, verſus inferiorem locum.

Onder-waſſen. Succreſcere.

Onder-weghen In via, in itinere, intereundum, per viam.

onder-weghen laeten. Intermittere, ſupерſedere, omittere, relinquere.

Onder-

Onder-werpen. Subiicere, subdere: submittere, subiugare.
Onder-wijlen. Interdũ, interim, quandoque: subinde. & Vicissim.
onder-wijlinghe. Vicissitudo.
Onder-wijs. Institutio, instructio, eruditio, disciplina, documẽtum, traditio.
onder-wijsen. Instruere, instituere, erudire, formare, commonstrare, docere, condocere, admonere.
onder-wijsinghe. j. onder-wijs.
onder-wijser. Doctor, informator.
Onder-wind. Implicatio, inuolutio: & Occupatio, administratio: & Molimẽ, conatus.
onder-winden. Implicare, inuoluere, innectere, & Conari, moliri, anniti: & Se ingerere, se interponere, se immiscere alicui rei, negotio. & Vendicare, sibi assumere.
onder-winder. Administrator vltroneus.
Onder-wisselen. Alternare.
onder-wisselinghs. Alternatim, alternè, vicissim.
Onderste. Infimus, imus.
Onderen/eronderen. *sicamb.* Meridiari.
Onder-worpen. Subditus, subiectus, obnoxius.
Onghel. *fris. sicamb.* j. ruet. Seuum.
onghel-keersse. j. rueten-keersse.
Ongher/ongheren. j. onder/onderen.
Onghsel. j. vnsel/pundel. Statera.
Onnen. j. ionnen. Fauere.
Ons. Nos, nobis. *germ. vns: ang vs.*
Onse. Noster.
Ont. *Præpositio inseparabilis priuationem plerunque significans, componitur cum verbis, rarò cum nominibus: exponiturq; Latinè per* De, di, dis, ex, &c.
Ont-aen-boorden. *zeland.* j. aen-boord trecken.
Ont-aerden. Degenerare.
ont-aerdende. Degener.
Ont-aeren. Exuere aristis.
Ont-anckeren. Soluere anchoram.
Ont-bedelen. Emendicare: obtinere precibus, mendicando.
Ont-beenen/ont-beenderen. Exossare.
Ont-beyden. Expectare, manere.
Ont-beren. Carere, indigere.
Ont-bieden. Nunciare, denunciare, renunciare: & Accersere, accersire, arcessere, aduocare, euocare.
Ont-bijt. j. in-bijt. Ientaculum.
ont-bijten. j. in-bijten. Ientare.
Ont-binden. Soluere, dissoluere.
Ont-blijuen. *vetus. holl.* Deficere.
Ont-bloemen. Deflorere, deflorescere, flores amittere.
Ont-blooten. Denudare, enudare, spoliare.
Ont-breken. Deficere, deesse.
Ont-breydelen. Frenos detrahere.
ont-breydelt. Effrenatus.
Ont bundselen. *fland* Fasciis exsoluere.
Ont-cieren. Deturpare, ornatũ adimere, dedecorare.
Ont-cinghelen een peerdt. Cingulam soluere.
Ont-darmen. Exenterare, euiscerare.
Ont-decken. Denudare, enudare, detegere, retegere, aperire, reuelare.
ont-decken. j. ouer-decken. Deprehendere in adulterio.
Ont-deelen. Partem adimere.
Ont-deelen. *vet.* Abiudicare.
Ont-dicken. Attenuare.
Ont-doen. Dirimere, retexere, soluere, redordiri. & Aperire. (nodare.
ont-doen. j. ont-knoopen. Enodare, ab-
ont-doen. Infectum reddere.
ont-doen/wt-doen. Exuere.
Ont-dooden j dooden. Regelare.
Ont draeghen. Subtrahere, surripere, furtim asportare
Ont-drijuen. Abigere.
ont-drijuer. Abactor.
Ont-edelen. j. ver-ont-edelen.
Ont-eeren. Dedecorare, dehonestare, inhonestare. infamare, diffamare. & Violare, stuprare, vitiare.
Ont-eruen. Exhæredare, abdicare.
ont-erft. Exhæres.
Ont-faen. j. ont-fanghen. Accipere.
Ont-fanck. Acceptum: res siue pecuniæ acceptæ; & Perceptio, præstatio.
ont-fanck-baer. Acceptus, gratus.
Niet ont-fanck-baer maeckẽ den aen-leggher. Petitorem exceptione excludere, submouere.
ont-fanck-boeck. Liber accepti.
ont-fanckelick. Acceptus, quod accipi potest.
ont-fanckenisse, Conceptio, conceptus.

ont-

ont-fanghen/ ont-vanghen. Accipere, recipere, concipere, excipere.

ont-fanghet/in-marnder/in-haelder. Coactor, collector, receptor particularis.

ont-fanghet.j.tollenaer.

ont fanghet penninck-meester. Tribunus ærarius, receptor canonarius.

ont-fanghet van vleucken &c. Quæstor ærarius: mulctarum receptor.

Ont-fermen. Miserari, misereri, misereſcere, commiſereſcere.

ont-fermel:ck. Miserabilis.

ont-fermelicken. Miserabiliter, miserè.

ont-fermenisse ont-ferminghe. Misericordia, miseratio.

ont-fermigh/ont-ferm-hertigh. Misericors.

ont-ferm-hertighend. Misericordia.

Ont-fronssen. Erugare

Ont-furselen. Extricare.

Ont-gardinghe van herten. Defectio animi.

Ont-gaederen. Disgregare.

Ont-gaepen. Incommodare, commoditatem adimere: & Par adimere: disparare.

Ont-gaen. Euadere, deflectere, discedere, recedere, excedere, eripere se, eluctari. & Errare, delinquere, prævaricari: & Excedere limites.

Ont-gaerwen. Vestimenta siue indumenta exuere.

Ont-ghelden. Luere, persoluere, dependere.

Ont ghespen. Refibulare.

ont-ghespen een maeght. Zonam virginalem soluere.

Ont-gheuen/ont raeden. Dissuadere, amouere ex animo, demouere siue deducere aliquem de sententia sua.

ont-gheuen. Adimere, tollere.

ont-gheuen.j.be-gheuen. Deficere.

Ont-ghinnen. Incidere, præcerpere, præflorare, prælibare.

Ont-ghlyden. *fland. hol.* Elabi.

Ont-goeden/ont-eruen. Exhæredare, abdicare: priuare, hæreditate, bonis: possessionem adimere: deuestire *in lib. Feud.*

Ont-gorden. Discingere, recingere.

Ont-graeten den vijsch. Exossare pisces.

Ont graeuen. Effodere.

Ont-gunnen. Malè fauere.

Ont-haecken. Dissoluere vncos: hamis vel vncis expedire.

Ont-haelen. Auferre.

ont-haelen. Tractare, habere, excipere, accipere aliquem

Ont-haeren. Depilare.

Ont-harlewent. Lacer, laceratus, pannosus, sordidus, incomptus.

Ont-halsteren. Exuere capistrum.

Ont-halsen. Decollare, detruncare, collũ præcidere, incidere ceruicem, caput ceruicibus abscindere: securi percutere. Caput amputare, capite truncare, auferre caput, rotare caput ense, præcidere caput, demetere caput ferro, recidere, rescindere, resecare.

Ont-hand. Mutilus manibus.

ont-handen. Mutilare: manus abscindere. & Eripere è manibus. & Commoditatem eripere, incommodare.

Ont-harnassen. Exarmare.

Ont-hechten. Soluere, dissoluere, resoluere. & Soluere zonam virginalem.

Ont-heffen. Leuare

Ont-helen. Prodere, reuelare arcanum.

Ont-hepligen. Prophanare, contaminare rem sacram.

Ont-hepten. *vetus* .j. be-louen. Promittere.

Ont-herten. Exanimare.

Ont-heughen. Lætitiam adimere.

ont-heught. Tristis, mœstus.

Ont-hoofden.j.ont-halsen.

Ont-hopen. *vet.* Desperare.

Ont hosen. Caligas aut ocreas exuere.

Ont houd. Retentio: & Custodia: & Abstinentia: & Memoria.

ont-houden. Retinere, detinere: & Cohibere, sustinere, moderari, coercere, temperare. & Continere, abstinere: & Memoriæ mandare, tenere memoria, recondere animo, infigere memoriæ, & Commorari, subsistere in aliquo loco.

ont houdinghe. Continentia.

Ont-hucken. Subterfugere.

Ont-hullen. Adimere redimiculum, crines resoluere.

Ont-iaeghen. Abigere: Cursu eripere: & Liberare currendo siue insequendo.

ont-iocken. Deiungere, abiugare,

ont-

Ont-keeren. Immutare.
ont-keeren. Auertere, interuertere, ſubtrahere.
Ont-kennen. Diffiteri, negare.
Ont-kernen. Enucleare.
Ont-klauwen. Exungulare.
Ont-kleeden. Exuere veſtes, deueſtire, veſte exuere.
Ont-knochten. *ſtand.* j. ont-knoopen.
Ont-knoopen. Enodare, abnodare, denodare, reſoluere nodum.
Ont-komen ont-gaen. Euadere, eluctari, eripere ſe.
Ont-kommeren. Expedire
Ont-koppelen. Copulam adimere, diſiungere: abiugare.
Ont-korſtē. Cruſtū ſiue cruſtā demere.
Ont kruppen. Erepere: ſubtrahere ſe: ſublabi, latenter fugere.
Ont-laden. j. ont-laſten.
Ont-laeten. *vetus.* Laxare, dimittere. Laxari, liquefieri, molleſcere.
Ont-laſten. Deonerare, exonerare, faſce
ont-laſtinghe. Exoneratio. (leuare.
ont-laſtingh-brief. Literæ erogatoriæ, chirographum erogatorium, literæ attributæ pecuniæ.
Ont-leden. Membra diſſoluere, diſcindere, dilaniare, artuare, deartuare, lacerare.
Ont-ledighen. Expedire, eximere, abſoluere, liberare.
ont-ledighen. j. ver-ont-ledighen. Occupare.
Ont-leenen. Mutuari, ſumere mutuum, accipere mutuum vel mutuo: commodato accipere. Gheld ont-leenen. Pecunias mutuas ſumere.
Ont-leeren. Dediſcere. & Dedocere.
Ont-leerſen. Ocreas detrahere.
Ont-legghen. j. miſ-legghen.
Ont-lepden. Abducere, ſeducere.
ont-lepden een maeght. j. ont-voerē.
Ont-lendernen. Delumbare.
Ont-lieuen. Deponere amorem, abiicere amorem.
Ont-lijcken. Abludere, diſſimilem eſſe.
Ont-lijckſemen. Diſſimilem facere, deformare.
ont-lijckſemt. Diſſimilis ſui, deformis.
Ont-lijmen. Deglutinare, reglutinare.
Ont-lijuen. Priuare vita & corpore: interficere, occidere.
Ont-loochenen. Abnegare, denegare.
Ont-loopen. Effugere.
Ont-looueren. Frondare, frondes amputare.
Ont-looten. Replumbare.
Ont-loſſen. Soluere, diſſoluere, reſoluere, abſoluere, laxare.
Ont-lupcken. Aperire, expandere & Diſſepire.
Ont-machtighen. Poteſtatem ſiue auctoritatem adimere.
Ont-maecken. Infectum reddere, irritum facere.
ont-maecken den koop. Reſcindere emptionem, irritam facere.
ont-maecken het goed. Exhæredare.
Ont-maeghden. Deuirginare, *Nonius.* vitiare virginem.
Ont-mannen. Emaſculare, caſtrare.
ont-mant. Emaſculatus, caſtratus.
ont-mant. *vetus.* Qui non amplius eſt vir: qui nullum munus exequi poteſt: qui ſic defecit, vt nullis officiis par ſit aut idoneus.
Ont-mantelen. Expalliare, pallio exuere.
ont-mantelen de ſtad. Deiicere mœnia vrbis. *gal. demanteler.*
Ont-meeren / ontmaeren het ſchip. Soluere nauem: à terra nauis conuellere funem. *Virg. gal. deſmarer.*
Ont-menghen. Exſiccare
Ont-meten. Fallere menſurâ: iniquè metiri.
Ont-moederen. Orbare matre.
Ont-moſſen Emuſcare
Ont-naeghelen. Refigere clauum. & Exungulare.
Ont-moeten. Obuiare, obuiam venire, occurrere.
Ont-naepen. Reſuere, diſſuere.
Ont-nemen. Eripere, adimere.
Ont-neſtelen. Ligulas ſoluere, diſſoluere.
Ont-neuſen. Denaſare. *Plaut.*
Ont-nuchteren. Soluere ieiunium, ſumere ientaculum.
ont-nuchtert. Ieiunus.
Ont-ooghen. Exoculare, excæcare.
Ont-paepen. *ſtand.* Offendere, malè contentum reddere.
Ont-paeren. Diſparare, ſeparare, paria diſiungere.

Ont-pan-

Ont-panden. Reluere, repigneratę.
Ont pleghen Deſueſcere.
Ont paſſen. Malè quadrare.
Ont-ploken. Explicitus, explicatus, apertus.
ont-plupcken. Explicare, aperire, expandere.
Ont-plupmen. Plumas, extrahere.
ont-pluymt. Implumis, deplumis.
Ont-poozteren. Ciuitate priuare, priuare iure ciuium.
Ont-pzken. Diſſuadere lõga oratione.
Ont-pzyſſen j. miſ-pzyſſen.
Ont-pzoeuen. *vetus*. Reprobare.
Ont-raeden. Diſſuadere, dehortari, auocare.
Ont-raueten. *holl* j. ont-werren. Extricare.
Ont-redden. *holl. frif.* Liberare.
Ont-reeden ont-repden. Ornatu exuere. & Imparatum reddere.
Ont-repnighen. Inquinare, contaminare. & Violare.
Ont-reken. Deſtruere.
ont-rekt. Non reparatus, deſtructus.
Ont-rekenen. Numerando ſiue computando fallere, adimere doloſo calculo: dedita opera malè numerare.
Ont-renuen. Euadere curſu.
Ont-rieuen. Incommodare, priuare, orbare: commoditatem tollere, adimere, expoliare, denudare.
Ont-rycken. Exuere diuitiis. & Exuere ſiue expellere regno.
Ont-rpden. Equitando euadere.
Ont-rpghen. Soluere faſciam vel ligulam.
Ont-rpſſen. Labi, delabi, elabi.
Ont-rimpelen. Erugare, rugas tollere.
Ont-roeſten. Rubiginem expellere.
Ont-rollen. Euoluere, explicare.
Ont-roouen. Eripere.
Ont-rucken. Euellere, diuellere, eripere. & In ecſtaſim labi.
Ont-ruſten. Inquietum reddere, inquietare, turbare.
Ont-ſaeckten. Negare.
Ont-ſaedelē. Ephippium demere equo
Ont-ſagh ont-ſigh. Obſeruantia, reuerentia, timor, metus, rigor.
Ont-ſchaeck. Raptus, ſtuprum violentum.
ont-ſchaecken. Violenter rapere, vitiare virginem, deuirginare, vitium pudicitiæ addere, vim adferre ſiue inferre virgini: violare
ont-ſchaecker. Raptor virginum.
ont-ſchaeckinghe. Raptus virginum: ſtuprum.
Ont-ſchappēren. *ſtand.* Aufugere, effugere, euadere. *gal eſchapper.*
Ont-ſchellen .j. ſchellen. Decorticare, deſquamare.
Ont-ſchepden. Diſiungere, ſeiungere, diſcernere.
Ont-ſcheppen. Deformare, auferre formam.
Ont-ſcherpen. Obtundere aciem.
Ont-ſchicken. Turbare, deturbare, perturbare confundere, denormare.
Ont-ſchuē. Subitò & celeriter effugere
ont ſchieten wt den ſlaep. Subitò & rapidè euigilare.
Ont-ſchoepen. Diſcalceare, excalceare, calceos exuere.
ont-ſchoepen de boomen. Ablaqueare arbores.
ont ſchoepen de tanden. Attollere gingiuas, gingiuis liberare dentes.
Ont-ſchoemen j. ont-ſchoepen.
Ont-ſchoonen. Deformare.
Ont-ſchozſſen. Diſſibulare.
ont-ſchozſſen. Decorticare, corticem detrahere, deglabrare, delibrare.
Ont-ſchuldighen. Excuſare, eximere culpa, purgare, refellere.
Ont ſchutten. Subſidio venire, obſidione eximere.
Ont-ſeghelen den bzief. Reſignare literas.
Ontſegh. Negatio, recuſatio. & Interdictio.
ont-ſegh. Armorum denunciatio, belli denunciatio, clarigatio.
ont-ſeggben. Recuſare, renunciare, renuere, abnuere, negare: & Interdicere, & Prouocare, lacesſere.
ont-ſeggben. Indicere bellum, clarigare, ad bellum prouocare, pronunciare prælium, denunciare dimicationem, hoſtem declarare *vulgò* diffidare.
ont ſeggben te bier ende te ſwerde. Igne ferroque minari: extremam denuntiare inimicitiam.
ont-ſegh-bzief Litere indictionis bellicę
Ont-ſeghelen. Reſignare, ſoluere ſigillū.

Ont-ſenghen. Incendere, ſuccendere.
Ont-senuen. Eneruare
Ont-ſet/ont-ſtelt. Malè diſpoſitus, deſtitutus, turbatus, perturbatus, affectus.
Ont-ſet/ont-ſette. Suppetię, ſubſidium, auxilium.
ont-ſet doen. j. ont-ſetten. Ferre ſuppetias.
ont-ſetten. Remouere & Malè diſponere, turbare, perturbare, deſtituere, priuare: & Stupere, ſtupeſcere, expauere, expaueſcere.
ont-ſetten een lidt. Luxare membrum, articulum loco mouere.
ont-ſetten een maeght dan haer eere. Violare, ſtuprare virginem: pudicitiam virginis imminuere: vitium pudicitiæ addere, nomen virgineum adimere.
ont-ſetten. Ferre ſuppetias, ſuccurrere, opitulari, ſubſidio eſſe.
ont-ſetten. Liberare, ſoluere. De ſtadt ont-ſetté/ ont-ſet doen. Vrbem obſidione liberare, ſoluere obſidionem vel obſidium: obſidione eximere.
Ont-ſigh/ont-ſagh. Reuerétia, metus, timor.
Ont-ſien. Vereri, reuereri, timere, metuere.
Ont-ſincken. Subſidere.
Ont-ſinnen. Dementare, & Dementari.
Ont-ſlachten. Degenerare.
ont-ſlachtigh. Degener.
Ont-ſlagh. Dimiſſio, remiſſio, ſolutio.
ont-ſlaeghen. Abſolutus, liberatus, defunctus.
ont-ſlaeghen worden. Solui, abſolui, liberari, defungi.
ont-ſlaen. Soluere, abſoluere, exoluere, liberare, exonerare, eximere, leuare, dimittere: explicare.
ont-ſlaen dan den eed Iuriſiurandi gratiam facere: iuramento abſoluere.
Ont-ſlaepen. Obdormire. & Expergiſci.
Ont-ſlappen. Relaxare.
Ont-ſlibberen. Erepere, elabi.
Ont-ſloefferen. j. ſloefferen.
Ont-ſluppen. Erepere, ſubterfugere, clam elabi, ſe abducere, ſenſim ſe ſubripere.
ont-ſluppinghe. Effugium.
Ont-ſluyten. Reſerare.

Ont-ſmeecken. Eblandiri, blanditiis extorquere.
Ont-ſnappen. Intercipere, eripere ſubitò.
Ont-ſolen. Exuere ſoleas.
Ont-ſondighen. Expiare, purgare à peccato
Ont-ſoudéren. Replumbare.
Ont-ſparren. Parcere, parcimonia ſeruare: conſeruare parcitate & frugalitate.
ont-ſparren wt den bupelt. Fraudare genium.
Ont-ſpannen. Remittere, laxare, retendere.
Ont-ſpecken. Exalburnare, alburnum detrahere.
Ont-ſpringhen. Exſilire. & Oriri.
ont-ſpringhen wt den ſlaepe. Expergiſci, excitari è ſomno.
Ont-ſtaen Satisfacere & liberare ſe
ont-ſtaen. Exemptum ſiue immunem eſſe.
Ont-ſteden. Malè locare.
Ont-ſteken ber-ſteken. Amouere, abſtrudere, abdere, abſcondere, clàm de medio remouere, furtim, aſportare.
ont-ſteken aen-ſteken. Accendere, incendere, ſuccendere, inflammare.
ont-ſteken Inflammari, igneſcere, inardeſcere.
ont-ſteken dan gramſchap. Incendi ira, excandeſcere, exardere ira.
ont-ſteken als een ghe-ſwil. Inflammari: tumere calore cum rubore.
ont-ſteken het vat. j. ſtelen. Relinere dolium.
Ont-ſtelen. Furto auferre, furfurari, ſurripere.
Ont-ſtellen. Deſtituere: & Afficere. & Turbare, confundere, deſtruere.
ont-ſtelt. Deſtitutus, confuſus, turbatus, perturbatus, permotus, commotus, percitus: affectus, a, um: affectus difficultatibus, morbo, moleſtiis.
ont-ſtelthepd. Perturbatio: & Affectus, us.
Ont-ſtichten. Diruere, euertere, deſtruere.
ont-ſtichten. Offendere, offendiculum ponere: ſcandalizare, *apud Eccleſ.*
ont-ſtichtinghe. Offendiculum, ſcandalum.

ont-

Ont-stofferen. Denudare, exspoliare: priuare, orbare.
Ont-stoppen. Relinere, aperire rem oblitam aut obturatam.
Ont-stouwen. Abigere: pecus aut greges abducere.
ont-stouwer. Abigeus, abactor.
Ont-stricken. Soluere laqueũ, enodare, abnodare, denodare: laqueum abstringere, extricare, explicare.
Ont-struycken. Extirpare.
Ont-stucken on stucken/ in-stucken. Lacer, lacerus, laceratus.
ont-stucken. Lacerare.
Ont-sucken. Ecstasin pati.
ont-suckinghe. Ecstasis.
Ont sueren. Acescere ante tempus.
Ont supueren Inquinare, contaminare.
Ont-swellen. Deturgere, detumere.
Ont-swemmen. Enatare, natando euadere.
Ont sweren. Abiurare, negare sacramento.
Ont-sweren/ ont-sweyren. Deturgere.
Ont-swijmelen. j. ont-slaepen (uem.
Ont-taeckelen een schip. Exarmare na-
Ont-taelen. Vincere siue superare eloquentia.
Ont-tanden. Edentare.
Ont-tellen/ ont-rekenen. Numerando fallere.
Ont-terren/ ont lijmen. Reglutinare.
Ont-terren/ ont trennen/ ont-ternen. Dissuere, resuere, detexere, abscindere, disscindere, abrumpere, dissecare, separare, disiungere, dirimere, dissoluere, abstrahere.
Ont-todderen *stand.* Dissoluere. & Euadere, effugere.
Ont-toghen. j. ont-trocken.
Ont-tonghen. Elinguare.
Ont-toomen. Detrahere frenum equo.
Ont-tooueren. Fascinum soluere, incantationem auertere: recantare: rem incantatam alio carmine aut fascino liberare.
Ont-trecken. Subtrahere, adimere, subducere, eripere.
ont-trocken. Ereptus.
Ont-trennen. j. ont-terren. Dissuere.
Ont-trouwen. Sacramẽtum siue fidem matrimonij dirimere aut remittere.
Ont-tupnen. Dissepire.
Ont-twee. j. in-twee.
ont-tweede broeders. *vet.* Fratres eiusdem tori: non distincti
Ont-twisten Retexere, etexere.
Ont-twijnen. Retexere, etexere.
Ont-vaederen. Orbare patre.
Ont-vaeschen/ ont-vessehen. Fasciis soluere.
Ont-vallen. Excidere.
Ont-vanghen. j. ont-fanghen.
Ont-veylighen de weghen. Occupare itinera: minùs secura, & tuta reddere.
Ont verwen. Decolorare, colore priuare, colorem vitiare.
Ont-vessemen. Fasciis soluere, exuere, euoluere.
Ont-vlechten Retexere, redordiri, explicare.
Ont-vlieden. Effugere, aufugere, euadere.
Ont-vlieghen. Euolare, auolare.
Ont voeghen. Disiungere.
Ont voeren Abducere, auehere.
ont-voeren/ ont-stouwẽ. Abigere.
ont-voeren/ ont-schaecken. Rapere, abripere virginem.
ont voerer. Raptor, abactor.
ont voeringhe. Raptus, abactus, us.
Ont-voncken. Ignescere: & Accendere, succendere.
Ont-vouden. Replicare, explicare, displicare.
Ont-vremden. Alienare, abalienare. & Adimere, auferre.
Ont vriesen. j. dooden. Regelare, egelidari, solui calore.
Ont-vrijden/ ont-vrienden. Ambiendo, siue procando præripere amicam.
Ont-vrijen. Libertatem adimere.
Ont vullen Deplere.
Ont-waecken. Expergisci, euigilare, excitari è somno.
Ont-waepen. Auolare, abigi vento.
Ont-waepenen. Exarmare, armis exuere, dearmare.
Ont waeren. *vetus.* j. op-segghen. Renunciare.
Ont-wassen. Longiùs crescere, excrescere.
ont-wassen. Decrescere. De kleederen ont-wassen den kinderen. Vestes decrescunt pueris.
ont-wassen het recht. Non teneri legibus,

bus, esse supra leges. & Neque Dei neque hominum leges curare.

Ont-wecken. Expergefacere, excitare è somno.

Ont-weeren. Exarmare.

Ont-weghen. Dolosè ponderare, fraudare pondere.

Ont-wegē. Deuiare, recedere à via recta.

ont-weghet. Deuius.

Ont-wepden/ ont-wepen. Euiscerare ceruum.

ont-wepdē den visch. Exenterare piscē.

Ont-weldighen. Vi eripere.

Ont-wennen. Desuefacere: & Desuere, desuescere, desuefieri, obsolere.

Ont-wenschen. Deprecari.

Ont-werp. j. be-woꝛp. Adumbratio.

ont werpen. j. be-werpen. Delineare.

Ont-werren. Extricare, explicare, expedire.

Ont-weuen. Retexere, redordiri.

Ont wijcken. Effugere, euadere, euitare.

Ont-wijen. Desecrare: quod sacrum erat profanum reddere: profanare, exaugurare.

Ont-wijsen. Abiudicare.

Ont wimpelen. Explicare.

Ont-winden. Euoluere, explicare.

Ont-woꝛstelen. Eluctari

Ont-woꝛtelen. Eradicare, extirpare.

Ont-wꝛinghen. Extorquere.

O O

Ock. Ac, atque, etiam, quoque, &, item, similiter.

Ocker. j. okeꝛ. Ochra.

Od. *germ. sax.* Vacuus, inanis, vanus. *vvallicè, oed: islandicè, oyde.*

Od-dwonghel. *vetus.* Mansuetus, lenis, placidus.

Od-moed. Animus humilis, demissus, submissus: & Humilitas, submissio, demissio animi.

od-moedigh / ber-nedert. Humilis, supplex, demissus, submissus animo.

od-moedighepd. Humilitas, submissio animi.

od moedighlick. Humiliter, supplicitèr, submissè, demissè.

od-moedighen. Humiliare.

Ode *germ. sax.* Tesqua, loca inculta. & Eremus, desertum.

ode/oede. Incultus, desertus.

oeden/oeden. *vetus.* Incultum facere, vastare, in solitudinem redigere. *Io. Auentin.*

Odelick/opelick/oolick. *vetus. sland. holl. Zeland.* Vacuus, vanus, inanis, vilis, malus, prauus: & Vafer, astutus. & Aeger, languidus, imbecillis, infirmus, debilis. & Deformis: & Vacuè, inaniter: & Malè, prauè: astutè, vafrè.

Oft. j. oꝛft. Poma.

Ooghe. Oculus. *ger. aug. sax. oge: gal. oeil ital occhio: hisp. oio: ang. eye.*

ooghsken. Ocellus, ocellulus.

ooghe/malie. j. ghespe. Orbiculus, ansa.

ooghe/oghe/aeghe/aughe. *sax. fris.* Insula. *hinc* Schiermonickoghe/ Rottumoge/ Langheroge/ Spikeroge/ Wangheroge/ad litus Frisiæ loca. *vt scribit Pācratius Castricomius Alcmariensis.*

ooghe van de naelde. Foramen acus.

ooghe oft schaeckel van t'net. Macula

ooghe op den teerlinck. Punctus, punctum. Meest ooghen spel. Plistobolinda: ludus quo qui plura iactu numerat puncta, appositam argenti summam aufert.

ooghe oft hoofd van t'gheswel. Caput apostematis.

oogh-appel. Pupula, pupilla. *q. d.* oculi pomum.

oogh-bal. *sland.* Pupula, pupilla, oculi orbis, acies. *q. d.* oculi pila.

oogh-beenkens. Hypopia: ossa oculis subiecta.

oogh-blyckelick. Euidens, perspicuus. & Euidenter perspicuè.

oogh-blick. j. ooghen-blick.

oogh-bꝛauwe. Supercilium, gena, palpebra. *ger. augbraune: ang. eyebrowe.*

oogh-bꝛauwen haer. Cilium: pili è palpebris enati.

oogh-deckscel. Gena, palpebra.

oogh-dꝛaght. j. ooghen-dꝛaght. Dela-chrymatio.

oogh-dꝛuppigh. Lippus.

oogh dꝛuppinghe. Lippitudo.

oogh-enten. Inoculare.

oogh entinghe. Inoculatio.

oogh-lid. j. ooghen-lid.

oogh-luyckinghe. Conniuentia.

oogh-luyckinghe doen. Conniuere.

oogh-ghe-merck. Collimatio: & Consideratio.

oogh-

ooghop-ſlagh. j. ooghen-blick.
oogh-ſalue. Collyrium.
oogh-ſchele. Palpebra, gena.
ooghen-ſchijn. Euidentia. & Præſentia. *vulgò* comparitio.
ooghen-ſchijnigh. j. oogen-ſchijnlick.
ooghen-ſchijnigh zijn. Apparere, comparere.
oogh-ſchijnlick. Euidens, perſpicuus, conſpicuus. & Euidenter, perſpicuè.
ooghen-ſichtigh. Conſpicuus, perſpicuus.
oogh-ſichtigher. *αὐτόπτης*, ocularis ſpectator.
oogh-ſteen. Succinum, electrum: *q.d.* ocularis lapis: *oculis eoim plurimum prodeſt. Andr. Althamerus.*
oogh-ſterre. Pupilla, pupula, oculi acies *q.d.* ſtella oculi.
oogh-tanden. Dentes canini, columellares, acuti.
oogh-teecken j. oogh-ghe-meck.
ooghen-blick. Momẽtum, motus oculi, ictus oculi, nictus oculi.
ooghen-blick tijds. Momentum temporis, punctum temporis: horæ momentum.
ooghen-blicken. j blick-ooghen.
ooghen-beckſel. j. oogh-ſchele.
ooghen-dienaer. Ad oculum ſeruiens, adulator.
ooghen-dzaght. Delachrymatio, pituitæ curſus, delatio humorum ad oculos: gramiæ, gramæ, oculorũ pituitæ: lema, humor albus in oculis cõcretus.
ooghen-etter. j. ooghen-dzaght.
ooghen-hol. Sinus, peluis, cauum oculi.
ooghen-lidt/oogh-glid. Palpebra, gena, cilium. *ang. eyelidde. lidde autem ang. ſax.* operculum *dicitur.*
ooghen-kroonken. Iris: circulus pupillam ambiens.
ooghen-loop. Epiphora.
ooghen-ſalue. Collyrium.
ooghen-tale. *holl.* j. oogh-dzaume. Palpebra, gena.
ooghen-ſpieghel. *vet.* j. dzil. Specillum.
ooghen-ſchijn. Conſpectus. Op den ooghen ſchijn gaen. *vet.* In rem præſentem venire.
ooghen-trooſt. Euphraſia: *herba cuius vſu oculi ſenum reiuueneſcũt. vulgò* ocularia.

ooghen-bel. Membrana ſiue tunica oculorum.
ooghen bel. j. ſchemerringhe. Suffuſio. *vulgò* cataracta.
ooghen-bloed. Lippitudo:
ooghen-wee/ooghen-pijne. Ophthalmia.
ooghen-winckels. Hirqui, oculorum anguli, oculorum ſinus.
ooghen-wit. Albumen oculi, albugo.
ooghen. Collimare, oculos intendere, acie oculorum aſſequi: ꝓſpicere.
oogheler/ oogheler. *ſax.* j. ooghen dienaer. Adulator.
Oogſt. Meſſis.
ooghſt-maend. Auguſtus menſis, ſertilis. *germ. augſt monat: ſax. ouuſtmaen: gal. aougſt: ital. agoſto: hiſp. agoſto: ang. auguſt.*
ooghſten. Meſſem facere, ſegetes demetere, metere, fruges ſecare, fruges colligere: & Colligere ſpicas, legere ariſtas, ſpicilegium facere, ſpicas à meſſoribus prætentas colligere. *gal. aouſter.*
ooghſtinghe. Spicilegium, collectio ſpicarum.
Ool/ool-ſaed. j. eul/eul-ſaed.
Oolick. j. oodelick.
Oom. *vetus.* Conſanguineus. *ger. ohem ſax. ohme.*
Oom. Patruus, frater patris: & Auunculus, frater matris.
ooms kinderen. Fratres patrueles, ſorores patrueles.
Ooz. Soboles: & Hæres. *flandri* hooz *dicunt, gall. hoir: ang. heyre.*
Ooz. j. ooze. Auris.
Ooz/ooze. j. mine. Fodina, aurifodina, argentifodina, galena, molybdena: plũbi & argenti vena communis, plumbi origo, *&c. ang. oore, ovver.*
Ooz/oz. Magnus, excellens, vetus, principalis, præcipuus, primus, ſuperior. *Geſn. Becan. Videtur dictio contracta ex* ouer. i ſupra, vltra, pre, valdè prorſus, omnino: *vſurpatur tantùm in compoſitione: vt* Ooz-aete/ ooz-baer/ ooz-becl/ooz-konde/ ooz ſaecke/ *&c.*
Ooz-aene. *vet.* Abauus. *ger. vraene. q.d.* ouer-aene.
ooz aen-heere. *ger. vetus.* Proauus.
Ooz-aete/ ooz-ete. Reliquiæ faſtiditi

pabuli siue cibi, esca superflua. q.d. ouer aete.

oor-aetigh/oor-etigh Fastidiens nimia saturnate: satur.

oor-aetighheyd. Satietas: fastidium ex assiduo vsu alicuius rei.

Oor-baer oor-boor. Vtilitas, fructus, vsus, commodum, emolumentum.

oor-baren / or-boren. Vti, vtilitatem capere: frui, voluptatem capere ex vsu: delectationem & fructum capere: perfrui, omnem fructum percipere, in totum frui.

oor-baeren het land. Colere agrum, exercere tellurem vt fructus reddat.

oor-baerlick / oor-boorlick. Perutilis, maximè vtilis, fructuosus, commodus Oor-baerlick zijn. Ex vsu esse, conducere

Oor-deel, or-dael. *angl. sax.* Ordalium *vulgò*. Genus examinis, siue purgationis *aut* criminis purgandi modus: *vt vomeres ignitos nudis pedibus premere, &c. Guil. Camd.* Or-dael *in hac significatione Guilhelmus Lambardus deriuat ab* or *priuatiua particula, &* dael *.i.* pars. *q d.* expers, *siue* criminis expers *vide* vier-oor-deel.

Oor-deel. Iudicium, sententia. magnum siue præcipuum iudicium, qua tota lis aut obtinetur, aut amittitur. *ab* oor *&* deel: deel *enim veteribus* iudicium *dicitur. Huius nominis etymon colligi posse videtur ex verbis M. Tull. Ciceronis in Orat. pro Roscio.* Iudicium *est, inquit, pecuniæ certæ*, arbitrium *incertæ. ad iudicium hoc modo venimus vt totam litem aut obtineamus, aut amittamus. ad arbitrium hoc animo adimus vt neque nihil, neque tantum quantum postulamus, consequamur Et Paulus ff de Arbitr Sententiam, inquit, dicere æstimatur is qui ea mente id pronunciat, vt secundùm hoc discedere eos qui litigant, à tota controversia velit*

oor-deel vinder. *vet.* Inuentor & pronunciator sententiæ.

oor-deelen. Iudicare, sententiam dicere, facere: censere, censuram agere: ius dicere: diiudicare, discceptare, discernere litem: decernere: sententiam certam proferre de magnis rebus. *germ. vrtei-len. sax. ordelen.* deelen. *i.* iudicare *apud veteres.*

oor-deeler. Iudex, disceptator.

oor-deeligh. Iudiciarius.

Oor eete. *j* oor-aete.

Oor-haen. *j.* berck-hoen. Tetraon: gallus siluaticus maior *vulgò* vrogallus.

Oor-haue. *ger. sax. sicamb.* Origo, principium.

Oor-konde. Testimoniũ amplissimum & magni põderis: *&* Testis locuples, testis amplissimus: *&* Notio, notitia certa.

oor-konde. Absoluta, & prima notitia: notitia ab ipso primo veritatis origine petita. *Becan.*

oor-konden. Testari, testimonium perhibere, profiteri: *&* Notum facere, notificare.

oor-kond-schap. Testimonium, testimonij dictio

Oorlof ver-lof. Copia, venia, facultas, licẽtia, permissus, commeatus: *&* Missio, dimissio. *q.d.* præpositi approbatio. Met oor-lof van u. Tua pace, tua venia dixerim, fecerim, *&c.*

Oor-lof bidden. Veniam siue missionem flagitare.

Oor-lof gheuen/ oor-louen. Potestatem dare, facere: facultatem dare, veniam dare, copiam facere, licentiam dare, licentiam permittere.

oor-lof gheuen/af-danckeu. Dimittere, demittere, missionem dare, missum facere, commeatum dare, exauctorare militem.

oor-lof nemen. Vale dicere.

oor-lof vraeghen. Veniam petere: missionem poscere.

Oor-logh. Bellum, militia: *q. d* ouer-logh/ *id est*, permagnum discrimen, summa differentia, prægrande certamen, magnum dissidium, magna dissentio, dissidentia vel discordia. *à* lies ghen *id est*, d fierre, dissidere.

oor-loghen. Bellare, decernere, decernere armis, ferro, pugna: bello contendere, certare

oor-loghsch. Militaris, bellicus, bellicosus.

oor-loghsch man. Bellator, miles.

oor-loghsch schip. Nauis præsidiaria.

Oorlouen. *j.* oor-lof gheuen.

Oor-

Oor-mondigh.j.ouer-mondigh. Magniloquus.
Oor-os. Vrus.
Oor-reep. *vetus*. Rudens: funis nauticus maior.
Oor-saecke. Origo, fons, causa, causa prima & præcipua: principium & causa, ansa, ratio: occasio.
oor-saecker. Auctor, caput.
oor-saeckigh. Causatiuus, causalis.
Oor-schalck. *vetus*. Veterator: vafer & valdè callidus.
Oor-spronck. Origo, fons, caput, principium, primordium, prima primordia: ortus.
oor-spronck/fonteyn-ader. Origo, caput, principium, vena fontis, scaturigo, scatebræ: primi salientes.
oor-spronckelick. Originalis, originarius, primigenius, primitiuus.
Oor-vrede. *q.d* ouer-vrede. Pax primaria, summa, prima: pax & securitas in offensionibus à magistratu iure constituta: pax iurata siue stipulata: trãsactio pacis iure iurando firmata, & per magistratum indicta: cautio iuratoria pacis: iusiurandum super transactione pacis initum. Fredum, freda & freta, *in Constitutionibus Caroli Magni, videtur dici* pœna seu multa turbatæ aut violatæ pacis, quæ magistratibus datur vt pax perpetuò stabilis permaneat.
Oorye.j.oor-spronck. Origo.
Oore. Auris. *germ. sax. or, ohr: gal. oreille: ital. orecchio: hisp. oreja ang. eare.*
ooren der visschen. Branchiæ.
oore hand-haue. Ansa, prominens poculi aut alterius rei pars, qua prehenditur. *vulgò* auris.
oor-bagghe. Inauris.
oor-band.j.oor-wante. Alapa.
oor-biechte. Cõfessio auricularis, secreta
oor-blaesen. Susurrare, demissa voce auribus obstrepere, in aurem dicere: in aurem mussare, siue mussitare: oggannire in aurem. & Auribus dare, assentari, blandiri.
oor-blaeser. Susurro.
oor-bodigh. *vetus*. Obediens, dicto audiens, aurem præbẽs. *à* bieden.i.offerre præbere.
oor-cieraet. Inauris.
oor-ghe-swel/ooren-ghe-sweer. Parotis: apostema secus aures.
oor-hangher j. oor ringh. Inauris.
oor-klincke. Alapa, colaphus.
oor-korten Auriculas truncare.
oor-kussen. Puluinus, puluillus, puluinar, puluinarium, ceruical: *fulcimentum auribus, temporibus & ceruici dormientis subiectum. vulgò* auriculare.
oor-lapken oor lelleken Auricula ima, siue infima, ansa auriculæ, lobus auris.
oor-lepel. Specillum, specillum auricularium siue oricularium, auriscalpium.
oor-linck.j.oor-ringh. Inauris.
oor-loos. Inauritus; carens auribus.
oor-peerle. Stalagmium, inauris oblonga ex bacca pendula.
oor-pijne/ooren-wee. Otalgia, aurium dolor.
oor-poluwe. Ceruical, puluinus.
oor-pot. Poculum ansatum.
oor-rand. Capreolus, exterior auriculæ ambitus.
oor-ratte. *sicamb.*j. oor-worm.
oor-ring/oor-cieraet. Inauris, monile quod aurium lobis inseritur & appendet.
oor-smeer. Cerumen, marmoratum aurium, sordes aurium.
oor-spuyte/oor-pijpken. Clyster oricularius.
oor-steken.j.oor-blaesen.
oor-tipken/oor-tappeken. Auricula infima.
oor-tuyten.j. oor-blaesen.
oor-tuyter/oor-blaeser. Susurro.
oor-tuytinghe. Aurium sibilus, tinnitus.
oor-vijghe. *fris.*j.oor-band. Alapa.
oor-vingher. Digitus auricularis, digitus minimus: quo aures purgantur.
oor-wachs.j.oor-smeer. Cerumen.
oor wanghen. Branchiæ piscium.
oor wante. Alapa, colaphus.
oor-wante gheuen. Colaphum infringere, incutere: depalmare aliquem: colaphum alicui ducere vel infringere.
oor-wee/oor-pijne. Otalgia, aurium dolor.
oor-wl.j. rands-wl. Otus. *q d.* vlula aurita.
oor-worm. Fullo. *vermis cuius cauda in*

bifurcum mucronem exit. vulgò vermis auricularius: aures plerumque petens: *vnde & gallice dictus, perche aureille.*

Langhen oor-worm. Scolopendra, ſeps. *multipede exitioſe genus.*

Oort/ oord. Locus.

oort. Ora, extremitas, extremum.

oort. Quadrans, quarta pars aſſis.

oort.j. twaelfaerd. Teruncius, quadrãs

oort. Mucro, cuſpis.

oort-iſſer van de ſcheede. Ora ferrea vaginæ, ferrum extremæ vaginæ.

Oose. *ſax. ſicamb.* j. gieter. Hauſtrum.

oosen. Haurire, exhaurire, exantlare, deplere: *&* Effundere, aſpergere, inſpargere.

oosen met het oos-vat. Capulare

oose/ oosie .j. oos-drup. Suggrundæ, arum: ſuggrundia, orum.

oos-drup/ hoos-drup/ hupf drup. Suggrundæ, arum: ſuggrundia, orum: imbricamentum: pars tecti prominens, per quam ſtilliçidia à parietibus arcẽtur: *dicitur* oos-drup *ſiue* hoos-drup/ *quòd guttas cadentes hauriat ſiue recipiat.*

oos-ſchotel. Capula.

oos-vat ſchep-vat. Capula, hauſtrum.

ooſter. j oos-vat. Capula.

Oostal. j. oestal/ oestel.

Oost oosten. Oriens, pars orientalis. *ger. oſt: gal. eſt: ang. eaſt.*

oost-noord-oost. Cæcias.

oost-ſuyd oost. Eurus: ventus orientali vento vicinus ad leuam verſus meridiem nonnihil declinans.

oosten wind. Eurus, ventus ab oriente flans: ſubſolanus.

oostelick. Orientalis.

oosterlinghen. Populi orientales.

ooster-ſee/ oost-ſee. Mare Balticum, mare Suedicum.

Ooster/ oosteren/ oosten-dagh. *germ. ſax. friſ. ſicamb.* Paſcha, dies Paſchalis, dies reſurrectionis Domini. Eoster Saxonum dea *fuit cui menſe Aprili ſacrificarunt: vnde* Aprilem, *inquit Beda, in libro de temporibus,* oosten monath *vocarunt: & Angli* Paſchatis feſtum *etiamnum* oosten *vocant. Guilhelmus Camdenus.*

ooster-maend. Aprilis. *q.d.* Paſchalis menſis: *Carolo Magno quondam dictus à feſto Paſchatis, quod plurimum hoc menſe celebratur: ac retinent eam appellationem etiam hodie gentes Saxonicæ. Michael Beuterus. ſax. oſtermaen.*

Oosterluyte. Ariſtolochia. *herba. ger. oſterlucey: gal. ariſtologe: ital. ariſtologia: hiſp. ariſtoloquia: angl. ariſtologie.*

Oot/ oot-moedigh j. ood/ ood-moedigh.

O P

Op, Super, deſuper, ſupra. *ger. auff: ang. vp, vppon.*

op den Rijn ghe-leghen. Ad Rhenum ſitus.

op/ op-waerts. Surſum.

op ende neder gaen. Vltro citroque commeare: ſurſum deorſum ire.

op den noen/ op den avond. Sub meridiem, ſub veſperam: circa meridiem, circa veſperam.

op de hand geld ghenen. Præ manu pecuniam dare.

op de rechte hand. A dextra, ad dexterã

op de der-beurte van dẽ lijve. Sub pœna mortis, capitis.

op dat. Vt, quatenus, quò.

op dat niet. Ne, vt non.

op deſe maniere. Hoc pactò, hoc modo, ad hunc modum.

op een nieu/ op een her. Ab integro, de integro, denuo, rurſus.

Op-betaelen. Exoluere, ſatisfacere: in aſſem ſatisfacere.

Op-beuren. Leuare, eleuare, attollere.

Op-bidden alle bjenden. Conrogare neceſſarios omnes, ad cœnam, ad nuptias, *&c.*

Op-bijten het vel. Exulcerare.

Op-binden. Colligare. *&* Superalligare

Op-blaeſen. Inflare, ſufflare.

Op-blijven. Manere, extare, ſupereſſe.

Op-boetſen. Ornare, polire, expolire, elimare, inſtruere.

op-boetſel. Ornatus, us.

op-boetſel. Acroteria, plutei nauales, tigna ad ornatum proræ puppiſque eminentia.

Op-bolderen. Intonare.

Op-braſſen .j. op-eten. Deuorare, abſumere.

op-braſſen. *metaphor.* Deuorare, concoquere, æquo animo ferre, perferre, pati.

op-bre-

Op-breken. Effringere, euellere, conuellere, prorumpere.

op-breken den brief. Relinere epistolam, resignare literas.

op breken. Recrudescere, rebellare, repullulare: vt vulnera semel curata.

op-breken. Vasa colligere, conuasare, discedere. & Soluere obsidionem, desistere ab obsidione, mouere vel amouere castra: exercitum aliò deducere vel dimittere, absistere obsidione, recedere ab obsidione.

Op brenghen. Proferre, producere, apponere.

op brenghen veel gheldts. Conquirere, conficere, cogere pecuniam quàm maximam.

op-brenghen. Consumere, absumere.

Op-dienen ter tafelt. Apponere cibos: instruere mensam cibis, opsoniis.

Op-doluberen. *holl.* Emergere.

Op-doncken. Dare, promere. & Verberare, verbera ingerere.

Op-doen/open doen. Aperire, adaperire, parefacere, discludere, pandere, resoluere, reserare, recludere, relinere.

op-doen den brief j. op-breken. Resignare literas.

op-doen/ont-wepen den bisch. Piscem exenterare.

op-doen. Recondere, reponere, comparare, coëmere.

op-doen de tafel j. op-nemen. Tollere mensam.

op-doen dē winckel oft t'kraem. Aperire tabernam.

op-doen het kraem j. op-kraemen. Tollere merces venales, expositas merces auferre.

op-doen/op-breken. Vasa colligere.

Op-dracht. Prolatio.

op-dracht/ooghen-dracht. Delachrymatio.

op-dracht. Transcriptum, trāscriptio.

op-drachtigh. Elatus animo.

op-drachtigh. Facie suffusa rubore.

op-draeghen. Proferre, sursum ferre, & Transferre, tradere, deferre, resignare, offerre.

op-draeghen het goed. Tradere bona, in potestatem alterius dare bona, trāscribere, transferre rem nostram in alterius dominium.

op-draeghen het ber-kocht goed in de handen van den heere. Rem venditam per cessionem in manum iudicis sequestrare.

Op-drincken de drupd-loft. Repotia celebrare.

Op-eysschen een stad. Deditionem indicere, postulare vrbem tradi.

Op-en-baer. j. open-baer.

Op-en-wt. j. rond-wt. Planè, omninò.

op-en-wt de vader. Patri persimilis, patri simillimus: ipsissimus pater.

Op-eten. Peredere, adedere, totum edere, depascere, edendo consumere. & *metaphoricè*, Concoquere, deuorare, equo animo ferre & pati.

Op-gaen. Ascendere, oriri, exoriri, assurgere, supergredi.

op-gaen/open gaen. Aperiri, dehiscere, patefieri.

op-gaen j. gaen. Fermentescere.

op-gaende. Ascendens: & Acclivis, acclivus, leuiter erectus & acuminatus.

op-gaende brugghe. Pons versatilis.

op-gaende gheruel *vide* gheruel.

op-ganck. Ascensus, ortus.

op-ganck der sonnen. Oriens, ortus solis.

Op-ghe-blaesen. Inflatus, tumidus, turgidus.

op-ghe-blaesen zijn. Turgere, tumere.

op-ghe-blaesen mensch. Homo inflatus, elatus, fastosus, turgidus fastu: vter.

op-ghe-blaesenheyd. Inflatio, tumor.

Op-ghe-haelt. Sublatus.

op-ghe-haelt kleed. Vestis interpolis, vestimentum interpolatum.

Op-ghe-nomen. Ablatus.

op-ghe-nomen kind. Alumnus & Adoptiuus.

op-ghe-nomen ter oorloghen. Euocatus ad bellum.

Op-ghe-raept. Collectus.

op-ghe-raept krieghs-volck met der haest. Milites tumultuarij, subitarij, subitario collecti.

Op ghe-recht. Arrectus, erectus.

Op-ghe-schoten. Adultus.

Op-gheue. *vet.* Problema, quæstio.

op-gheuen. j. ouer-gheuen. Tradere, dedere, cedere, &c.

op-gheuen. Deponere, relinquere, dimittere, cedere.

op-gheuen. i. ouer-gheuen sich selven. Dedere se, &c.

op-gheuen den last. Imponere alicui onus.

op-gheuen den bal. Dare pilam, adiicere pilam, datatim ludere: pilam in rectum mittere.

op-gheuen een vraeghe. Quæstionem siue problema proponere.

Op-ghieten. Superfundere.

Op-gorden. Succingere.

Op-graue. Effodere, refodere: & Claudere fossa siue aggere.

Op-grijpen Arripere.

Op-haelen. Tollere, attollere, sustollere, efferre

op-haelen. Refricare, fricando renouare.

op-haelen de oude cleederen. Interpolare, desquamare

Op-haeuigh/op-heuigh. Elatus, stomachosus, capito.

Op-hanghen/hanghen. Suspendere.

Op-heffen. Leuare, alleuare, eleuare, subleuare, tollere, attollere, sustollere, erigere.

op-heuigh. Elatus.

Op-helpen. Subleuare, erigere, adiuuare

Op-hitsen/op-hitschen. Incitare, accendere animos.

Op-hoopen. Accumulare, aceruare, coaceruare.

Op-hoozen/op-houden. Desistere, absistere, desinere.

Op-houden. In altum tollere. & Apertum tenere, sustollere, attollere.

op-houden een schole. Exercere ludum litterarium, ludum aperire, ludimagistrum agere, habere scholam, præesse scholæ

op-houden. Retinere, detinere, sustinere.

op-houden/op voeden. Sustollere, educare, educere, alere, nutrire.

op-houden een kind aen t'vier. i. backeren. Puerum ad ignem pandere, infantem fasciis exemptum ad ignem fouere

op-houden/af-laeten. Desinere, desistere, quiescere, cessare, abstinere, supersedere, rem institutam omittere.

Op-iaeghen. Peruenari, excitare venando, excitare, incitare feras.

op-iaeghen/op-vullen Inflare, infarcire, distendere.

op iaeghen den buyck. Distendere ventrem.

Op-klaeren. Clarescere, inclarescere, illucescere, lucidum fieri.

Op klimmen. Ascendere, superscandere.

Op knoopen. Nodo attollere.

op-knoopen. Suspendere, nodare collum laqueo, premere collum laqueos ligno suspendere, agere in crucem.

Op-koesteren. Fouere, molliter educare.

Op-komen. Ascendere, exurgere, existere, emergere, sursum ferri, euadere. & Reualescere, emergere ex morbo, calamitate, miseria, &c.

op-komen Emergere ex aqua, prodire.

op-komen. Accrescere, crescere.

op-komen van niet tot iet. Emergere ex humili, de nihilo extolli, ex infimo prouehi.

Op-koopen. Coëmere, commercari.

op-kooper. Pantopola dardanarius: qui omnia coëmit, vt demum carius vendat.

Op-krabben Refricare, frictu aperire.

Op-kramen. Tollere merces expositas, abire cum mercibus expositis.

Op kretsen. Refricare.

Op-laden. Superimponere, superingerere, imponere onus.

Op-leggen. Superimponere, superponere, imponere.

op-leggen de hand eñ nemen. Manum iniicere

op-leggen een straffe. Irrogare multam.

op-leggen ende beuelen. Iniungere.

op-leggen eenen seckeren dagh Constituere diem certum.

op-leggen/betaelen. Constituere pecunias, dependere, numerare.

op-leggen. Coaceruare, accumulare.

op-leggen. Ingerere verbera, dare pugnos, obtundere pugnis.

op-leggen. Incusare, insimulare, accusare, conferre in aliquem culpam, causam: deriuare, reiicere culpam in aliquem.

Op-lesen de naemen. Recitare catalogum.

Op-lich-

Op lichten. Leuare, eleuare, alleuare, ſubleuare, ſuſtollere.

op-lichten kriechſ-volck. j. aennemē. Colligere militem.

op-lichten den vijand. Fugare, in fugam conuertere, propellere, propulſare, expellere hoſtem.

op-lichten ghelt. Sumere, accipere, cogere pecunias. & Accipere fœnori.

Op-loop/op-roer. Concurſus, concurſio, impetus, inſultus, aſſultus, tumultus, ſeditio.

op-loopen. Surſum currere, ſurſum ferri.

op-loopen. Augeſcere, augmentari.

op-loopen/ſwellen. Tumeſcere.

op-loopen de deure. Fores effringere, & in ædes irruere.

op-looper van deuren/in-breker. Effractor.

op-loopigh. Tumultuoſus.

op-loopigh van hoofde. Cerebroſus.

Op-lupcken. *vetus.* Aperire, pandere, expandere

Op-maecken. Exſtruere, conſtruere.

op-maecken. Operi faſtigium imponere.

op-maecken. Perficere, perpolire & abſoluere: perpolire extremū laborem: elimare: ornarè & abſolutè conficere, ornare.

Op-nemen. Auferre, tollere, ſuſcipere, accipere, aſſumere, adſciſcere, colligere.

op-nemen ghelt. Cogere pecuniam.

op nemen de tafel. j. af dienen.

op-nemen ter oorloghen Euocare: vocare ex agris ad ſubitam & tumultuariam militiam ex neceſſitate: conquirere.

op-nemen. Adoptare, arrogare.

op-nemelinck. Adoptiuus puer: filius adoptiuus.

op-neem-boeck. j. bodde. Penicillus.

Op-neſtelen. Adſtringere ligulis, ſuccingere ligulis, ſubducere caligas, *&c.*

Op-packen. Conuaſare.

Op-proncken. Adornare, exornare.

Op-puylen. j. puylen. Extuberare.

Op quecken. Nutrire, educare

Op-raeden. Inſtigare, incitare, impellere conſiliis: ſubornare: clàm ſubmittere.

op-raeder. Impulſor, incitator.

Op-raepen. Legere, colligere, ſumere, deſumere prehendere.

Op-recht. Rectus omnino. & Iuſtus, legitimus, verus, germanus, ſyncerus.

op-recht broeder bā vader ende moeder. Frater germanus

op-rechte hups-vrouwe. Iuſta, legitima vxor.

op-recht van herten. Candidus, integer, ſyncerus, ingenuus, æquus & bonus, non fucatus.

op-rechtigheyd. Candor animi, integritas, ſynceritas.

op-rechtelick. Candidè, integrè, ſyncerè, ſynceriter.

op-rechten. Erigere, arrigere, attollere: & Exſtruere, inſtituere.

op-rechtē. Reſtituere, reſtaurare, inſtaurare. Schaede op-rechten. Sarcire, reſarcire, reparare, ſoluere damnum, præſtare damnum.

Op-recken. Surrigere, arrigere.

Op-reden. *vetus.* j. op-raeden.

Op-reeten. *friſ. ficamb* Inſtigare.

Op-rekenen. *vide* eſſen op-rekenen.

Op-rijſen. Suboriri, exurgere, ſubnaſci.

Op-riſpen. Eructare.

Op-ritſen. *holl* Inſtigare.

Op-rocken. *holl.* Incitare, inſtigare.

Op-roeden. j. op raeden. Inſtigare.

Op-roep. Proclamatio.

op-roep by ver dierē. Auctio, venditio auctionaria.

op roepen. Vocare, euocare, appellare.

op-roepen by ver-dieren. Proclamare auctionem.

op-roper. Præco auctionum, præco auctionarius.

Op-roer. Tumultus, tumultuatio, commotio, factio, ſeditio, bellum inteſtinum, motus ſiue concitatio multitudinis. *ger. aufrur: ang. vprare.*

op-roerigh. Tumultuoſus, factioſus, ſeditioſus, turbidus, turbulentus.

Op-rucken. Suſtollere, in altum tollere.

op-rucken. *holl.* j. op rocken. Incitare.

Op-rupden. j. op-raeden. Incitare, inſtigare.

Op-ruptel/ op-ruptſel/ op ruttel. *bol.* Oxygala.

Op-ruſten/ toe-ruſten. Ornare, adornare, inſtruere.

Op-ſchaeckelen. Gradatim attollere.

Op-ſchaftigh/ recht-ſchaftigh. Exactus, perfectus.

Op-ſchepper. Affatim haurire, haurire ambabus manibus.

Op-ſchieten. Exurgere, exoriri. & Erigere ſe ſubitò & Excreſcere, creſcere, pullulaſcere, pullulare, adoleſcere: in altitudinem proſilire.

Op-ſchorper. Proſecare, reſecare: & Exenterare.

Op-ſchorſſen/ op-ſchorten. Succingere, ſubſtringere.

op-ſchorſſen den rock. Colligere altiùs tunicam.

Op-ſchrabben. Refricare, fricando aperire.

Op-ſchrift. Titulus, inſcriptum: inſcriptio, epigraphe, index.

op ſchrijuen. Inſcribere, conſcribere, annotare, mandare ſcriptis, in album referre, referre in codicem, in tabulas: excipere calamo, graphio, ſtilo.

Op-ſchrobben. Refricare: & Incidere, ſecare, proſcindere, ſcindendo aperire.

Op ſeggher. Recitare, referre.

op ſeggher. Indicere, denuntiare.

op-ſeggher/ af ſeggher. Abnegare, renuntiare: abdicare.

Op-ſepl j. top-ſepl. Throcacium.

Op-ſet/ beur-neminghe. Propoſitum, inceptum, decretum, ſtatutum, inſtitutum, ſcopus, intentio. ¶ Met op-ſet/ met op-ſet eñ wille. Ex induſtria, de induſtria, compoſitò: data ſiue dedita opera, propoſito, ſtudio, conſultò, cogitatò, conſulta opera, animo deliberato aliquid facere.

op-ſet. *vetus.* Inſidiæ.

op-ſetten. Imponere, proponere.

op ſetten. Conſtituere, inſtituere.

op-ſetten ernen prijs. Præmium, ſiue brauium proponere.

op-ſetten / beur-nemen. Proponere, ſtatuere in animo: decernere vel deſtinare animo.

op-ſetten. Erigere, tollere.

op ſetten het gheld. Numiſmatis æſtimationem augere.

op-ſetten. Pandere, aperire, recludere.

op-ſetter. j. op-ſteller.

Op-ſicht. Reſpectus, obſeruatio. & Vultus. & Suſpectus: actus ſuſpiciendi ſiue ſurſum aſpiciendi.

op-ſichtigh. Spectandus, obſeruandus, venerandus, conſpicuus.

Op-ſieden. Decoquere. & Ebullire.

op-ſiedinghe/ op-ſiedſel. Decoctio, decoctum.

Op-ſien. Reſpicere, inſpicere, intueri. & Suſpicere, ſurſum aſpicere, ſuſpectare.

Op ſitten. Inſidere.

op-ſitten te peerde. Equum conſcendere, aſcendere.

Op-ſlaen. Incudere, ferire.

op-ſlaen/ open ſlaen. Ictu aperire, effringere.

op-ſlaen de ſloten. Reuellere clauſtra, effringere.

op-ſlaen. Attollere.

op ſlaen de ooghen. Oculos attollere, leuare, intendere.

op-ſlaen. Pretio accedere, pretio augeſcere. De lijf-koſt ſlaet op. Annona ingraueſcit, intenditur.

op-ſlaen het houwelick. Paciſci nuptias, plauſu manuum confirmare.

op-ſlaen/ om-ſlaen/ ſloouen. Replicare, reflectere.

op-ſlaen de mouwen Reflectere manicas, replicare manicas: retegere manus, brachia ſiue manus denudare.

Op-ſlagh. Augmentum, auctio, acceſſio pretij. Den op-ſlagh maecken. Augere pretium, intendere pretium, inferre caritatem, accendere.

op-ſlagh. j. onder-ſlagh. Scolones.

op-ſlagh. *bal.* j. op-ſight.

Op-ſlocken. Deuorare, deglutire.

Op-ſloouen. j. ſloouen. Retegere.

Op-ſluyten. Secludere. & Condere, recondere, reponere.

Op-ſnijden. Reſecare, proſecare, diſſecare, proſcindere.

Op-ſpannen. Intendere arcum, &c.

Op-ſperren. Pandere.

op-ſperren de ooghē. Intendere oculos.

Op-ſpraecke. Obloquutio, detractio, calumnia, ignominia, maledicentia, conuitium, murmur, contradictio, reclamatio.

Op-ſpringhen. Subſilire, exſilire.

Op-ſtaen. Surgere, aſſurgere, exſurgere, inſurgere, conſurgere, oriri, exoriri, cooriri.

op-ſtaen vanden bedde. Surgere cubitu.

Op-ſtal. Receptaculum, latibulum: conciliabulum.

op-ſtal. *ſtand.* j. op-ſtel. Seditio, tumultus. & Machinatio, inſidiæ.

Op ſteken. Tollere, attollere, ſubrigere, erigere, ſurſum erigere, in altum eleuare.

op-ſteken. Condere, recondere.

op-ſteken het ſweerd. Recondere gladium in vaginam, vagina enſem condere.

op-ſteken / ter herten hatten. Figere animo, figere memoriæ, demittere in pectus, recondere animo.

op-ſteken den loon / den tol. Augere mercedem, pretium, vectigal.

op-ſteken het koren. Excandefacere frumentum: in pretium maius extollere.

op-ſteken. Augeri, augeſcere, creſcere. De windt ſteckt op. Ventus increbreſcit, naſcitur, ſurgit.

op-ſteker. Culter, enſis, enſiculus, ſica.

Op-ſtel. Erectio.

op-ſtel. Propoſitum.

op-ſtel. Conatus, machinatio, machinæ, inſidiæ. & Seditio, tumultus.

op-ſtellen. Erigere, proponere, ſtatuere.

op-ſtellen eenen winckel. Inſtituere officinam, tabernam, &c.

op-ſtellen iet quaeds. Conari, machinari aliquid mali.

op-ſteller. Auctor, primus motor.

Op-ſtijghen. Aſcendere, conſcendere.

op-ſtijghinghe. Aſcenſio, aſcenſus.

op ſtijghinghe der moeder. Strangulatus vteri, præfocatio matricis, recurſus vteri ad ſuperiora.

Op ſtoken het vier. Inſtruere ignem.

op-ſtoken iemanden. Inſtigare.

Op-ſtooten. Effringere, pulſando aperire, perfringere, perrumpere.

Op-ſtroopen het vel. j. af-ſtroopen. Detrahere pellem.

op-ſtroopen de mouwen j. op-ſlaen. Replicare manicas, nudare brachia.

Op-ſwellen. Extuberare, extumeſcere.

Op taeckelen een ſchip. Inſtruere nauem.

Op-teeckenen. Annotare, ſignare, monumentis mandare, mandare ſcriptis, referre in album, in tabulas, excipere.

op-teeckener. Annotator. & Commentarienſis.

op-teeckeninghe. Annotatio.

Op-teen. *ſax. friſ.* Educare.

Op-tijghen. j. aen-tijghen. Imputare.

Op-timmeren. Superædificare, ſuperſtruere: & Exædificare, perfectè ædificare, ædificium abſoluere.

Op-topen. Comere, ornare, adornare.

op-topſſel. Ornatus.

Op-trecken. Surſum trahere, attollere, in altum trahere.

op-trecken eenen muer. Ducere murum.

op-trecken. Prouchere: exaltare, efferre, augere honoribus, promouere ad dignitates.

op-trecken. j. ver-trecken. Abire, diſcedere, recedere, &c.

Op-vaerd. Adſcenſus, us.

op-vaeren. Aſcendere.

Op-vallen. Supercidere, ſuperincidere.

Op-ver-ſtanden. *verum.* Reſurgere.

op-ver-ſtandenisſe. *verum.* Reſurrectio.

Op-vliemen j. vliemen.

Op-voeden. Educare, educere, nutrire, enutrire, nutricare, nutricari, alere, fouere.

op-voeder. Educator, nutritor, nutritius.

Op-voeren. Surſum vehere, in altum trahere, attollere.

op-voeren den timmer. Excitare ædificium: altius tollere.

op-voeren den muer. Murum ducere.

Op-vouden. Complicare.

Op-vullen. Explere, ad ſummum implere, infarcire, diſtendere.

op-vulſel. Fartura.

Op-waert. Surſum, ſurſum verſum, verſus ſuperiorem locum.

Op-waeter. Inundatio.

Op-waſſen. Increſcere, excreſcere, accreſcere, augeſcere, aſſurgere, gliſcere.

Op-wecken. Excitare, ſuſcitare.

Op-wellen. Scaturire, ebullire.

op-wellinghe. Scaturigo, ebullitio.

Op-weghen. Ponderare. & Præponderare, plus ponderare, grauiorem eſſe.

Op-werpen / op-worpen. Subiectare: In altum iácere, ſuperiicere, iniicere, ſuperiniicere. Sich op-werpen veur een ouerſte. Se ingerere dominio, regimini: ſubdere ſibi dominium.

op-wer-

op-werpen wt demaghe. Eructare, ructando eiicere.

op-werpen. Obiicere, exprobrare.

op-werpen een ſchantſe. Propugnaculum hoſtibus obiicere: iácere aggerem.

Op-winden. Subducere, in altum tollere trochleá, ſiue ſuccula. & Agglomerare.

Op-wyuen. j. op-krabben. Refricare, exulcerare, fricando lædere.

Open. Apertus, patens, pandus, patulus, recluſus. *ger offen. ang. open.*

open van herten. j. open-hertigh.

open bzief. Literæ reſignatæ.

open bzief. Diploma, codicilli, bulla. *vulgò* literæ patentes.

open onder den blauwē hemel ſtaende. Subdialis, ſub dio.

open bloer. Pauimentum ſubdiale.

open daeghen. Dies faſti. *contrarium* ghe-sonden daeghen.

open hof. Pandeſia, conuiuium publicum. & Cœna recta, genialis, dápalis, adipalis, opima, dubia.

open ſtaen. Apertum eſſe: patere.

open ſtaen ten halsen. Conniuere.

open ſtraete/ open wegh. Iter patens, peruium.

open ſtraete/ krupſ-wegh. Compitum

open tyd. Tempus ab epiphania Domini, vſque ad diem Cinerum, quo ſolennitates nuptiarum celebrantur.

open veld. Campus patens.

open wonde. Vulnus hians ſiue latum, & proinde ſanabile minuſque periculoſum.

open doen. j. openen. Aperire.

open gaen/ op-gaen. Aperiri, dehiſcere.

open ſetten. Pandere.

open zyn. Patere, apertum eſſe.

Open-baer. Apertus, manifeſtus, manifeſtarius, euidens, propatulus, planus, perſpicuus, teſtatus. *vox compoſita ex* open & baer. *ſiue* op en baer.

open-baer dief. Fur manifeſtarius.

open-baer leſer. Profeſſor.

open-baer zyn. Conſtare, manifeſtum eſſe, patere, palam eſſe.

open-baer worden. Manifeſtum fieri, palàm fieri.

open baeren. Manifeſtum facere, manifeſtum habere, patefacere, aperire, palam facere, promulgare, pandere, reuelare, indicare, clarum & teſtatum reddere.

open-baeringhe. Manifeſtatio, reuelatio.

open-baerlick. Manifeſtè, apertè manifeſtò, publicè, in propatulo, in publico, in aperto: palam, propalam.

open-breken. j. op-breken. Effringere.

Open-hertigh. Homo apertus & ſimplex, apertus & candidus: ſincerus, ingenuus, citra fucum: qui aperto pectore, & citra ſimulationem vultu & lingua prodit id quod ſentit, lingua & pectore verus, *Martial.*

Openen/ op-doen. Aperire, adaperire, patefacere. *ang. open.*

openinghe. Apertura, aperrio.

opentlicki. Apertè, liquidè, palàm, manifeſtè, propalam. *germ. offentlich: ang. openly.*

Oppe. j. op. Super, ſupra ſurſum, &c.

Opper. Superior.

opper-biſſchop. Archiepiſcopus.

opper-boetſman. Celeuſtes, nauigationis moderator.

opper-broecke. Subligar, ſubligaculum, femoralia, feminalia, ſuperior bracharum par.

opper-buyck. j. ouer-buyck.

opper-hof/ opper-huys. Prætorium: villa vrbana in quam ſe dominus recipit.

opper-iaegher. Venatoriæ turbæ decurio, venator maximus.

opper-kamer. j. opper-ſaele.

opper-kamerlincki. Decurio cubicalariorum: qui præeſt cubicullariis principis.

opper kapiteyn. Dux primarius.

opper-kercke. j. hoofd-kercke. Templum primarium.

opper knaepe. Famulus primarius.

opper-kock. Archimagirus.

opper-kouſſens. Femoralia.

opper-lyf. j. ouer-lyf. Thorax.

opper-maerte. Ancilla primaria.

opper-meeſter. Archididaſcalus, ſcholarcha.

opper-ſaele. Cœnaculum.

opper-veld-heere. Imperator, imperator exercitus, archiſtrategus. *vide* veld heere.

opper-

opper-maeter. Alluuio, alluuies.
Opper van hop. Meta fœni.
opperen het hop. Fœnum in fœnisecij cumulum addere, fœnum in pyramides exstruere: colligere fœnũ in metas
Opperste. Supremus, summus.
Oraete/orbaer/ordeel &c. j. oor-aete/ oor-baer/ oor-deel/ &c.
Oranie-appel. j. aranie-appel.
Orant. ger sax sic. j knap-tandekens kruyd. Antirrhinum.
Orck Orca bellua marina crudelis, dentibus truculenta, balenæ infesta.
Orck. Præfractus, ceruicosus.
orckachtigh. Præfractus, ceruicosus, refractarius, contumax, durus.
Orcken horcken. fland. j. luysteren. Auscultare.
Ordeel. j. oor-deel. Iudicium.
Orden. Ordo, series, modus. ger. ordnung: gal. ordre: ital ordine: hisp. orden: ang. order, ordre.
orden stellen in eenighe saecke. Ordinem rei gerendæ componere.
orden-heeren. Proceres torquati, equites torquati.
ordenlick. Ordinarius: ordine dispositus: in quo ordo seruatur.
ordenlick. Ordinatim, ordinatè, ordine, ex ordine, in ordine, per ordinem, compositè, ritè.
ordinancie. Ordo, series, modus, norma, institutum & Ordinatio, instructio, digestio, dispositio, designatio, metatio: & Constitutio, scitum, statutum, decretum, placitum, præscriptum, edictum, edictio, præceptum, sanctio: lex.
ordinancie stellen op t'gheld. Rem nummariam constituere.
ordinaris. Ordinarius: statarius: solennis: vsitatus: frequens: perpetuus & iustus
ordinaris richter Suus partium iudex.
ordinéren. Ordinare, ordine ponere, componere, disponere, digerere, instruere, sancire, statuere, constituere, decernere, designare. germ. ordnen: gal. ordonner: ital. ordinare: hisp. ordenar. ang. ordene, ordeyne.
Ordupn/arduyn. Tophus.
Ore. j. uder. Vber, mamilla animalium.
Orete. j. or-aete.

Orghel. Organum musicum: Organum sacrum, organũ pneumaticum, instrumẽtum musicum in flatis vento fistulis. germ. orgal: gal. orgue: ital. organo: hisp. organo: ang organe
orghelist. Organicus, psaltes. vulgò organista.
orghel-maecker. Organarius.
Orkonde/orlof/orloghe orsaeck/&c. j. oorkonde/ oor-lof/ oor-loghe/ oorsaecke/ &c.
Ors hors. vet. fland ang. j. ros. Equus.
ors-baere. j. ros-baere.
ors-koren campin. Auena. q. d. frumentum equorum.
Ort. j. oort.

O S

Os. Bos. propriè bos castratus dicitur. ger ochs: sax osse: ang. oxe.
os-baere. fland. j. ors-baere/ros-baere.
ossen/van den os. Bubulus, bouillus, bouinus
ossen-broke sax. sicamb. Aresta bouis. j. stal-kruyd
ossen drijuer. Bubulcus, bubsequa, iugarius.
ossen-huyd. Corium bubulum.
ossen-merckt Forum boarium.
ossen-stal. Bubile vulgò bouile.
ossen-vleesch. Bouillæ carnes, bubula caro, bubula, æ.
ossen-weyder Armentarius.
Osen-drup/osen-loop. j. oos-drup.
Osset. Subsericum. gal. ostade, hostade.
Ostagie/stagie. Obses. vulgò obstagium, stagium. gal. ostage: ital. hostaggio, staggio: ang hostage.
Ostruyts. j. oosterluene. Aristolochia.

O T

Otter. Lutra: canis fluuiatilis.

O V

Ou/aue/ & au pro af/ id est, ab, de, quidam veteres scripserunt & pronunciarunt: hinc ou-bolligh/ ou-weerdigh/ ou-wijs &c.
Ou-bolghe abolghe. vetus. Iracundia, furor: indignatio, ira.
ou-bolghigh/abolghigh. vet. Iracundus morosus.
Ou-bolligh/ au bolligh. Absonus, non rectè sonans, absurdus, ineptus: & Absurdus, absurda loquens, absona effutiens, fatuus.

ou bol-

ou-bolligh mensch. Homo absurdus, difficilis, morosus, ἀβουλής. i. temerarius, inconsultus.
ou-bollighe stemme. Vox absona.
Ou-weerdigh. j. **au-weerdigh.** Indignabundus: morosus. *ang. vvay vvarde.*
ou-weerdigheyd. Morositas.
ou-weerdighlick. Morosè.
Ou-wijse. j. **au-wijse/ awijse.** Dissonantia.
Ouaere/ouęre. j. **opevaer.** Ciconia.
Oud. Antiquus, senex, vetustus, vetus, veter, priscus, grandæuus, annosus, veteranus: magnus natu: grandis natu.
oud thien iaeren. Annos natus decem.
oud boeue. Veterator.
oud man. Vir senex, senex, vetulus.
oud wijf. Anus, vetula. **Oud wijfken.** Anicula.
oud worden. Senescere, consenescere, insenescere, veterare, veterascere, inueterascere, vetustescere.
oud-backen brood. Panis hesternus, vetus, non recens.
oud-borgher-meester. Exconsul, vir consularis, consulis munere defunctus.
oud-vader. Auus.
oud-moeder. Auia.
oud-groot-vader. Proauus.
oud-groot-moeder. Proauia.
oud-kleer-koop. Scrutaria, orum: scrutorum emptio.
oud-kleer-kooper/ oud-kleer-lapper. Interpolator, mango, veteramentarius sartor, scrutorum emptor, scrutarius.
oud kleer-merckt. Forum scrutarium.
oud-lapper. Veteramentarius sutor.
oud-oom. Auunculus magnus, patruus magnus: aui frater.
oud-saeten. Vetus, senex.
oud-schap. *vetus.* Senecta, senectus.
oud-schoen-lapper. Veteramentarius sutor, suppactor.
oud-schouteth. Vir prætorius: qui præturam gessit. Expræfectus: qui præfectus aliquando fuit.
oud-waerier. *vetus. fland.* Veteramentarius: qui veteres merces vendit. *gal. fland. vielvvarier.*
oudachtigh. Vetulus.
oude/oudde. Aetas, senectus, vetustas.
oudelick. Senilis: & Seniliter.
ouden. j. **oud worden.** Senescere.
ouder. Aetas, senium, senectus, vetustas.
ouder-dom. Vetustas, senectus, senilis ætas: matura ætas.
ouder. Senior, maior natu.
ouderlingh. Senior. **Ouderlinghen.** Archigerondes, principes seniores, summi senes.
ouder-man. Tribunus plebis.
ouder-mannen. Patres, senatores, tribuni plebis. πρεσβύτερος, *inquit Gabriel Paleottus, in lib. de bono senectutis, apud Græcos non eum tantùm significat* qui sit maximè senex, vel antiquissimus: *sed* qui auctoritate quadam cum maturitate iuncta aliis præstat & præest.
ouders. Maiores, antiqui, antiquitas.
ouders / vader ende moeder. Parentes.
oudheyd. Vetustas, senium.
oudken. *fland. teneramond.* Auia. *mechlin.* **woudken.**
Oude-vaer. *holl.* j. **opevaer.** Ciconia.
Oue. *vetus.* j. **aue.** af. Ab, de.
Ouel. *vetus. sax. sic. fris.* j. **euel.** Malus.
ouel-daed. j **euel-daed.**
Ouen/back-ouen. Furnus. *germ. offens sax. auen: ang. ouen.*
ouen/alembick. Turbo.
ouen/bern-ouen. Fornax.
ouen-bessem. Peniculus furnarius.
ouen-buer. Fabrica furni: pistrinum: locus vbi panis coquitur. *vulgò* furnile.
ouen-gaffel. Rutabulum.
ouen gat. Præfurnium.
ouen-huys. j. **ouen-buer.**
ouen-koeck. Panis speusticus.
ouen-krucke. *vetus.* Rutabulum.
ouen-kloet. Rutabulum.
ouen-mond/ouen-gat. Præfurnium, os patens furni, propigeon.
ouen-pael. Pala, infurnibulum.
ouen-stock/ ouen-staeck. Rutabulum.
Ouer. Super, supra, desuper, vltra, præter, trans. ὑπὲρ. *ger. vber: sax. auer: ang. auer.*
ouer al. Vbique, vbique gentium, vbique locorum, vbilibet, passim, circumcirca. & Vniuersalis, vniuersus.
ouer hol ouer bol vallen. Præcipitem delabi.
ouer mael-tijd. Inter prandendum, in pran-

prandio, dum prandetur, inter cænam, ſuper cænam, in cæna.

ouer dzij daghen. Ab hinc triduum vel triduo

ouer veel iaren. Ab hinc multos annos: multi ſunt anni cùm, &c.

ouer langhe. Iam pridem, iam diu, pridem.

Ouer. Præteritus. **Den tijd is ouer.** Tempus præteriit. **De gramſchap is ouer.** Ira conſedit, ſedata eſt.

ouer ende weder. Vltro citroque: huc atque illuc: ſurſum deorſum, hinc atque illinc.

ouer ende weder gaen. Palari, paſſim vagari.

Ouer. j. oeuer. Litus, ripa.

Ouer *in compoſitione.* Super, per, præ, valde, vltra modum, ſupra modum.

Ouer-achte. Capitis proſcriptio: annotatio ſecunda poſt annum & diem. *vide* achte.

Ouer-aen-doen. Superinduere.

Ouer-aeſen. Obruere nimia eſca.

Ouer-aete/ouer-aethepd. *vetus.* Saturitas nimia: nimia ingluuies, gaſtrimargia.

Ouer-ander. Alternus.

Ouer-ander dagh. Alternis diebus.

ouer ander-daghſche koꝛtſe. Tertiana febris.

ouer-anderen. Alternare.

ouer-anderlick. Alternè, alternatim, alternis vicibus, alternis, viciſſim.

Ouer-arbeyden. j. ver-arbeyden.

Ouer-arm. Perpauper.

Ouer-baerigh. Præcellens, præſtans.

ouer-baerighepd. Præſtantia.

Ouer baete. Vtilitas reliqua, reliquum commodi aut fructus.

Ouer-been. Ganglium, ſuperos, excreſcens & ſuperfluum os: tuberculum oſſeum.

Ouer-biſſchop. j. opper-biſſchop. Archiepiſcopus.

Ouer-bleuen. Reſiduus, reliquus, ſuperſtes.

Ouer-bleuelinghen. Reliquiæ.

Ouer-blijde. Perlætus.

Ouer-blyffel. Reliquiæ.

ouer-blyuen. Supereſſe, reſtare, reliquum eſſe.

ouer-blijuende. Reliquus, ſuperſtes.

ouer-blijuende ſchuld. Reliqua, debita quæ permanent & ſuperſunt adhuc.

Ouer-bꝛaſſen. Plus æquo epulari, grauare ſe nimiis epulis, obruere ſe epulis.

Ouer-bꝛeken. *vetus* Infringere. & Præuaricari.

ouer-bꝛeker. *vet.* Infractor, tranſgreſſor, præuaricator.

Ouer-bꝛenghen. Transferre, deferre, referre, proferre: & Tranſigere, peragere, exigere, traducere: & Prodigere, diſſipare, dilapidare, conſumere.

ouer-bꝛenghen ſijn leuen. Degere ætatem, tranſigere vitam.

Ouer-buyck/ opper-buyck. Epigaſtrium: pars ventris ſupra vmbilicum.

ouer-buycken. j. ver-buycken. Onerare ventrem, ſaburrare.

Ouer-daed. Luxus, luxuria, intemperantia, immoderatio, crapula.

ouer-daed. *vetus ſtaud. boll. ſicamb. pro* ouel-daed. Malefactum, ſcelus, iniuria, vis.

ouer-daedigh. Luxurioſus, intemperans, immodicus, profuſus.

ouer-daedigh. *vet.* Violentus, atrox.

ouer-daedighepd. Luxus, intemperantia, crapula.

ouer-daedighlick. Immodicè, immoderatè, intemperatè, intemperanter, incontinenter.

Ouer-daegh. Plenus dierum.

Ouer-deck. Operculum.

ouer-deck van t'ſchip. Cataſtroma.

ouer-decken. Cooperire, contegere, ſuperintegere, obtegere, obtendere, obducere, inſternere.

ouer-decken. Deprehendere vel comperire in ſtupro ſiue adulterio.

ouer-deckt. Coopertus, contectus.

ouer-deckt ſchip. Nauis cataphracta, conſtrata, tecta.

ouerdeckten waeghen Currus cameratus, petorritum, vehiculum tympano contectum.

Ouer-deel. Superficies.

Ouer-dencken. Meditari, reputare, mente pertractare, animo agitare, perpendere, penſiculari, verſare animo, luſtrare animo & ratione: reuoluere, peruoluere.

Ouer-doꝛpel. j. bouen-doꝛpel.

Ouer-

Ouer-dragh/ ouer-draght. Translatio,traditio.

ouer-dragh. *vetus.* Fœdus, pactum,pactio,conuentio.

ouer-draghen. Transferre, transportare.

ouer-draghen. Reportare,renunciare, referre.

ouer-draghen met malkanderé/ouerren draghen. Transigere, paciſci, conuenire,concordare,conſentire, aſſentiri,cõcedere in ſententiam,&c.

ouer draghen/ be-draghen. Deferre, accuſare.

ouer-draghen/op-draeghen het goed. Tranſcribere, transferre rem noſtram in alterius dominium.

ouer-draghet. Translator: & Delator, accuſator, ſycophanta:quadruplator, calumniator:occultus accuſator.

ouer-draghinghe. Translatio. & tranſactio,conſenſus, aſſenſus: & Delatio, accuſatio.

Ouer-dranck. Potus ſuperfluus.

ouer-drincken. Plusæquo bibere, obruere ſe potu. Ouer-dronckē. Obrutus potu nimio.

Ouer-dringhen. Valde premere: opprimere: & Obtrudere, inuito & renuenti offerre.

Ouer-droeue. Pertriſtis.

Ouer-drotigh. Pertæſus.

Ouer-duerē. Perdurare.

Ouer-dwers/ouer-dwaers. Tranſuerſus, obliquus.

ouer-dwerſtrick. Ex obliquo,ex tranſuerſo, obliquè,tranſuerſè.

Ouer-een draghen. Conuenire,concordare,congruere.

ouer-een-komen. Conuenire, concordare, congruere,conſonare,conſentire, quadrare, reſpondere, cõformem eſſe, & Paciſci.

ouer-een-ſtemmen. Conſonare, concordare,conſentire.

Ouer-eer-giſteren. Nudius quartus.

Ouer-eynde. Erectus,arrectus.

ouer-eynde ſetten. Erigere,arrigere.

ouer eynde ſtaen. Staie, erectum ſiue arrectum eſſe.

Ouer-eyſſchen. Exigere plus æquo.

Ouer-eten. Plus æquo comedere : onerare ſtomachum cibis,vorare.

Ouer-gaen. Tranſire, tranſgredi,tranſmeare,permeare.

ouer-gaen. Superuenire.

ouer-gaen. Præter vires ire, laſſari aut fatigari eundo.

ouer-gaen.j.ouer-komen. Superuenire,obuenire.

ouer-gaen iemanden. Inuehi in aliquem, maledictis aggredi aliquem, ferri in aliquem impetu ſermonis: inceſſere,cõuitiis inſectari aliquem; acriter corripere, obiurgare, reprehendere aliquem.

ouer ganck. Trãſitus. & Lues,morbus flues,morbus cœli,morbus epidemius, morbus pandemus,phalabundus,communis,vniuerſalis.

Ouer-gane. Traditio.

Ouer-ghe-komen. Aduentitius.

Ouer-ghe-recht.j.half-ghe-recht. Iudicium cauſarum criminalium.

Ouer-gheuen. Tradere, tranſcribere.

ouer-gheuen de erue.j. ouer-ſetten. Tranſmittere, transferre hæreditatem.

ouer-gheuen/ op-gheuen. Dedere, totum ſubdere:in manus, poteſtatem & arbitrium alterius dare: in fidem alterius tradere, permittere fidei vel in fidem & poteſtatem alterius.

ouer-gheuen de ſtad. Tradere, dare vrbem hoſtibus.

ouer-gheuen draecken. Reddere vomitu,vomere,euomere.

ouer-gheuigh. Deditiius.

Ouer-ghe-wichte / ouer-waghe. Superpondium : auctarium quod ſuper pondus apponitur.

Ouer-ghieten. Superfundere, perfundere,ſuperinfundere.

ouer goten. Perfuſus

Ouer-goed. Perbonus.

Ouer-grijpen. Prorſus complecti ſiue comprehendere.

Ouer groot. Prægrandis, vaſtus, immenſus,permagnus,enormis, immodicus,immanis.

Ouer-groot-vader. Proauus.

ouer groot-vaders vader. Abauus, proauipater.

Ouer-gulden.j.ver-gulden.

Ouer-haelen. Tranſportare tranſicere.

Ouer-haelen. Acriter reprehendere carpere,

pere, obiurgare, excipere contumeliis, iurgiis.

Ouer-haesten. Præproperare, deproperare, præcipitare.

ouer-haestigh. Præproperus, præceps.

Ouer-hand. Palma, victoria, principatus, primæ. De ouer-hand hebben. Prævalere, principatum tenere, primas obtinere, victoria potiri, rerum potiri, imperium tenere, vincere.

Ouer-hand/ouer-handt. Alternatim, per vices, alterna vice.

Ouer-hanghen. Propendere, superpendere, & Impendere.

Ouer-heer. Præfectus, princeps.

ouer-heer ailcen. Monarcha.

ouer-heeren. Subiugare: imperio siue dominio suo subiicere. & Dominari.

Ouer-heerschen. Subiugare. Opprimere

Ouer-helden. Impendêre.

Ouer-hoeck. Obliquus, transuersus: limus: & Obliquitas.

ouer-hoecks.j.ouer-dwers. Obliquè

Ouer-hoef. Supercrescentia vngulæ equinæ.

Ouer-hoere. *vetus*. Pellex.

ouer-hoererije. Pellicatus.

Ouer-hoofd. Superior, princeps, præfectus, primas, primus, vir primarius, maior. *q.d.* supremum caput.

Ouer-hoofden/ouerste. Primates, proceres, sumінates.

ouer-hoofd-man. Imperator, archistrategus. *vulgò* summus capitaneus.

Ouer hoop. Aceruatim, cumulatim: in aceruum, in cumulum.

ouer-hoop loopen. Concurrere, in vnum colligi, conglobari, coire, confluere.

Ouer-hooren iemanden. Audire aliquem.

Ouer-hoorigh. *stand.j.* on-ghe-hoorsaem. Inobediens.

Ouer-iaeren. Annum siue annos excedere. *vulgò* superannare.

ouer-iaerigh. Anno vel annis maior: quod ætatem vnius vel etiam plurium annorum excessit.

ouer-iaerigh.j.meerder-iaerigh. Annis maior, viginti quinque annorum.

ouer-iaerighe ende seer oude lieden. Senes graues annis, defessi ætate, confecti ætate.

Ouer-ijlen.j.ouer-haesten/ ber-rasschen.

Ouer-kleed. Amiculum, pallium, superior vestis.

ouer-kleeden. Superuestire, superintegere veste, amicire.

Ouer-klein. Perparuus, admodum paruus, perpusillus, perparuulus.

Ouer-klimmen. Transcendere, superare.

Ouer-kock.j.opper-kock. Archimagirus.

Ouer-komen. Superuenire, obuenire, interuenire, peruenire, aduenire, contingere, oriri, oboriri, suboriri. & Acquirere, adipisci.

ouer-komen met iemanden. Conuenire, transigere, componere, conficere cum aliquo: consentire, concordare, congruere, pacisci, pactum facere.

ouer-komen. Vincere, superare.

ouer-komen de pijne. Dolorem superare, vincere ferendo: peruincere: humanè pati, humanè ferre.

ouer-kominghe. Conuentio, pactum, contractus.

ouer-komste. Superuentus, aduentus: transitus.

Ouer-kozen. Auctarium, mantissa frumẽti: pauxillum vltra mensuram. *q.d.* gramen abundans.

Ouer-koud. Præfrigidus.

Ouer-kracht. Violentia.

ouer-krachtigh. Violentus.

Ouer-kroppen.j.ber-kroppen.

Ouer-laeden. Degrauare, prægrauare, obruere, supra vires onerare, opprimere nimio onere.

Ouer-laeten. Reliquum facere.

ouer-laeten. Tradere, transferre.

ouer-laeten de erue.j. ouer-setten.

Ouer-land. Germania superior.

ouer lander. Germanus superior.

Ouer-langh. Perlongus, immodicè procerus, colossæus.

ouer-langh. Diu, iamdiu, per longum tempus, dudum, iamdudũ, iam olim, iam pridem.

Ouer-last. Oppressio, vis, contumelia, iniuria, violentia.

ouer-lasten. Opprimere, degrauare, prægrauare: & Violare aliquem, inue-

hi in aliquem, contumeliam facere alicui.

ouer-laſtigh. Oneroſus, grauis, moleſtus, violentus, contumelioſus.

ouerlaſtigh zijn met veel woorden. Obtundere, faſtidium & moleſtiam adferre multa dicendo & repetendo.

Ouer-leden. Præteritus, tranſactus: & Mortuus, defunctus.

Ouer-leder van ſchoenen. Obſtragulum, aluta calceorum: corium ſuperius calceorum.

Ouer-legghen. Superponere.

ouer-legghen. Calculum ponere, impoſito calculo rationem computare.

ouer-legghen j. ouer-dencken. Reuoluere animo, perpendere.

Ouer-leghen. Oneratus, aggrauatus.

ouer-leghen meerſe. j. ver-leghen.

Ouer-leſen. Perlegere, relegere, tranſlegere.

Ouer-leuen. Supereſſe, ſuperſtitem eſſe. *vulgò* ſuperuiuere.

ouer-leuen iemanden. Vita ſuperare aliquem: viuendo vincere.

ouer-leuende. Superſtes.

Ouer-leueren. Tradere, tranſcribere, traducere, transferre.

Ouer-lid. Agnatum membrum.

Ouer-lijd. Tranſitus: & Mors, obitus.

ouer-lijden. Tranſire, pertranſire, tranſgredi, traiicere, tranſmittere, præterire: & Interire, perire, tranſire ex hac vita, excedere vita, mori.

Ouer-lijf. Thorax.

Ouer-lijuigh. Superſtes.

Ouer-loop. Tranſcurſus, excurſus.

ouer-loop tot den vijand. Transfugiũ, defectio ad hoſtes.

ouer-loop der wateren. Inundatio, exundatio, abundantia: alluuio.

ouer-loop/ouer-dekſel. Operculum.

ouer-loop van t'ſchip. Fori, tabulata nauium conſtrata, per quæ nautæ feruntur.

ouer-loop van t'ſchip. *fac.* Epotides: auriculæ nauis: roſtra nauis: ligna ex vtraque parte proræ prominentia.

ouer-loopen. Tranſcurrere, percurrere, curſim pertranſire. & Perſtringere, ſummatim dicere, legere, ſcribere; curſim & celeriter pertranſire: leui manu, leui brachio agere.

ouer-loopen/ouer-vallen. Opprimere inopinatò: præuenire: aduenire priuſquam alij putent aut cupiant.

ouer-loopen. Curſim pedibus calcare, citato curſu obterere aliquem.

ouer-loopen tot den vijand. Transfugere, ad hoſtes deficere.

ouer-loopen/ouer-vlorden. Abundare, exundare, redundare, inundare, exuberare, reſtagnare, vltra margines intumeſcere, exæſtuare, efferre ſe alueo.

ouer-loopen int ſieden. j. ouer-ſieden. Ebullire.

ouer-looper. Perfuga, transfuga, defector, deſertor.

Ouer-looten. Applumbare, plumbo operire aut tegere.

Ouer-louen. Pluris inditare quàm par ſit.

Ouer-lup. Perſegnis.

ouer-lupd. Valde ſonorus, clariſonus, vocalis.

ouer-lupd roepen. Magna voce proclamare, plena voce clamare, exclamare.

Ouer-maete. Auctuarium, corollarium.

Ouer-maetigh. Immoderatus, ſuperfluus.

Ouer-man. *vetus.* j. ouer-hooft. Præfectus, præpoſitus.

Ouer-mantel. Epitogium, palliũ quod togæ ſuperinduitur: chlæna, læna.

Ouer-meeſter van de ſchole. Archididaſcalus, ludi literarij præfectus.

Ouer-menighen. Multiplicare.

Ouer-meten. Permetiri.

Ouer-mids. Per medium. Ouer mids klieuen. Diſſecare, diffindere, per medium ſecare.

Ouer-mids. Per, præ. Ouer-mids groote droefheyd. Præ nimia triſtitia.

Ouer-moed. Faſtus, animi elatio, arrogantia: & Iniuria, contumelia.

ouer-moedigh. Faſtoſus, elatus, arrogans: & Contumelioſus.

ouer-moedighen. *vetus.* Superbire, arrogare.

Ouer-moghen. Præualere.

Ouer-mondigh. Magniloquus.

Ouer-morghen. Perendie, dies perendinus, die perendino.

Ouer-nachten. j. ver-nachten. Pernoctare.

ouer-nachtigh. Pernox.

Ouer-

ouer-nachtighe spijse. Cibus pridianus
Ouer-naem. Cognomen fictum, agnomen fictitium.
Ouer-nemen. Transferre.
ouer-nemen. Assumere sibi, transferre in se.
ouer-nemen / ouer-grijpen met de handen. Manu complecti.
Ouer-oogh-brauwe. Supercilium.
Ouer-oud. Peruetus, peruetustus.
ouer-oud mensch. Persenex, senio confectus, decrepitus, annis obsitus, capularis, capulo vicinus.
ouer-oud oom. Auunculus maior, patruus maior.
ouer-oud vader. j. ouer groot-vader. Proauus
Ouer-pecken. Perlinere pice.
Ouer-peynsen/ouer-dencken. Meditari, reputare, mente pertractare.
Ouer-raeden. j. ouer-reden.
Ouer-recken. Pertendere.
Ouer-recht. *fland* j. auer-recht. Præposterus, præter rectum.
Ouer-reden/ ouer-raeden. Persuadere multis verbis: & Flectere verbis, dictis delinire.
ouer-redinghe/ ouer-raedinghe. Persuasio.
Ouer-reycken. Pertingere, extendendo peruenire.
Ouer-reyn. Permundus.
Ouer-rekenen. Pernumerare, recensere.
Ouer-rijden. Curru aut equo transire. & Curru aut equo proterere, obterere, affligere.
ouer-rijden een kind. Citatis iumentis obterere puerum: protracta quadriga affligere puerum.
Ouer-rock / ouer-kleed. Amiculum, epitogium: chlæna, læna.
ouer-rock / koor-kleed. Amiculum linteum, vestis linea religiosa. *vulgò* superpelliceum.
Ouer-rompelen. Impetu opprimere: opprimere ex improuiso.
Ouer-rugghe. Supinus, resupinus.
ouer-rugghe legghen. Supinare, supinum collocare, supinare in tergum, resupinare.
Ouer-saept / oft ouer-saedt/ gortigh vercken. Porcus grandinosus, leprosus, infincerus. *gal. sursemé. q. d.* superseminatus quibusdã ceu granis lepræ.
Ouer-saluen. Perungere, superungere, superillinere, oblinere. Ouer-salft. Perunctus, delibutus.
Ouer-schaduwen. Obumbrare, adumbrare.
Ouer-schatten. j. ver-schatten.
Ouer-schenckel. *sax.* Femur.
Ouer-schepen. Transfretare, nauigio traduci vel traducere, naue transuehi vel transuehere: traiicere amnem nauigio: permetiri æquor, emetiri fluuium: transmeare: deferri rate in vlteriorem ripam.
Ouer-schicken. Transmittere.
Ouer schieten. Vlterius iaculari.
ouer-schieten. Redundare, superesse, reliquum esse, superfluum esse: superuacaneum esse.
ouer-schietsel. Reliquiæ.
Ouer-schoncken. Obrutus potu.
Ouer-schoon. Perpulcher.
ouer-schot. Reliquiæ, reliqua.
ouer-schote ouer-scheute. Tradux, rumpus: propago vitis ab arbore in arborem traducta.
Ouer-schricken. Prætermittere, præterire, omittere.
Ouer-schrijden. Transgredi, varicando transcendere.
Ouer-schrift. Transcriptum: & Rescriptum.
ouer-schrijuen. Transcribere, describere, rescribere.
ouer-schrijuen. Perscribere, scripto significare, literis nuntiare.
Ouer-seer. Permultum, summopere, per quam.
Ouer-seesch/ouer-seeusch. Transmarinus.
Ouer-segghen. Perferre, referre. & Deferre, accusare
Ouer-senden. Transmittere, mittere.
Ouer-setten. Traiicere, transuehere, transportare, transmittere, traducere.
ouer setten in de rekeninghe. Transscribere, transferre in aliud nomen.
ouer-setten de erffenisse. Transcribere hæreditatem, transmittere hæreditatem, transferre.
ouer-setten van d'een tale in d'ander. Transferre, vertere, conuettere, interpretari.

ouer-ſetter. Translator: interpres. & Portitor.

Ouer-ſieden. Ebullire, efferuere, efferueſcere, effundi inter bulliendum.

Ouer-ſichtigh. Obliquatis oculis in altum reſpiciens: qui altè, & fere ſuprà oculos eleuat id quod inſpicere vult. *eo vitio laborantes* hyperopas *vocat Geſnerus.*

Ouer-ſien. Vlteriùs videre: & in altum reſpicere.

ouer-ſien. Perluſtrare, circumſpicere. & Examinare.

ouer-ſien/ouer-leſen. Recognoſcere: & Relegere, perlegere: & Corrigere, emendare: & Recognoſcere, recenſere.

ouer-ſien, j. ver-ſien. Prætermittere negligentiâ, non aduertere.

ouer ſienigh. j. ouer-ſichtigh.

Ouer-ſyn. Supereſſe.

Ouer ſilueren. j. ver-ſilueren. Includere argento.

Ouer-ſlaen. Vltra metam pellere.

ouer-ſlaen. Præteruolare, aliſque plaudere.

ouer-ſlaen. Integere, inuoluere.

ouer-ſlaen. Omittere, prætermittere, tranſilire, præterire.

ouer ſlaen ſyn goed. *vetus.* j. deur-iaeghen. Prodigere, profundere, liberalitatis limites tranſgredi.

ouer-ſlaen/ouer-tellen int hoot. Recenſere, percurrere numerando, reuoluere numero.

ouer-ſlaen. j. ouer-denckien. Verſare animo, peruoluere, reuoluere.

ouer ſlaegher. Columbus præteruolitans aliſque plaudens.

ouer-ſlaegher. *vet.* Prodigus.

ouer-ſlagh. Inuolucrum, integumẽtum, ſupparus, ſupparum.

Ouer-ſlauen. j. ver-ſlauen.

Ouer-ſloof. Præputium: pellis glandem tegens.

Ouer-ſloop. *ſland.* j. ouer-rock.

Ouer-ſmeren. j. ouer-ſalven.

Ouer-ſnijden. j. deur-ſnijden.

Ouer-ſnoods. Perulis.

Ouer-ſout. Perſalſus.

Ouer-ſpel. Adulterium, mœchia, furtũ, ſtuprum.

ouer-ſpel-kind. Adulterinus, ſpurius, nothus.

ouer-ſpelen/ouer-ſpel doẽ. Adulterare, adulterari, mœchari, alterius thorum polluere.

ouer-ſpelder. Adulter, mœchus, alieni matrimonii ſubſeſſor

ouer-ſpelſter. Adultera, ſuccuba.

ouer-ſpeligh Adulterinus, nothus,

Ouer-ſpringhen. Tranſilire, vltra ſalire.

ouer-ſprongh. Tranſultus.

ouer-ſprongh. j. ouer-ſteck. Podium, proiectura domus.

Ouer-ſtaen. Superſtare.

ouer-ſtaen. Aſtare, aſſiſtere: præſentem eſſe, intereſſe alicui negotio.

Ouer-ſtappen. Prætergredi, tranſgredi.

Ouer-ſteck/ouer-ſtick/el. Subgrunda, proiectum, proiectura domus: Podium, menianum, pergula, proiecta domus, imbricamentum.

Ouer-ſtellen. Trans-ferre, traducere, tranſponere.

Ouer-ſtille. Valde quietus: tranſquietus, *Plaut.*

Ouer-ſtreck/ouer-ſtrijck. Præteritio.

ouer-ſtrecken. Præterire.

ouer-ſtrecken tijd. Tempus præteritum.

ouer-ſtrijck. Præteritio, tranſitus.

ouer-ſtrijcken/ouer-ſtrecken. Præterire tranſire, elabi.

ouer-ſtrijcken. Oblinere, ſuperlinere, perungere, ſuperungere.

Ouer-ſtrijden. Vincere prœlio. & Perſuadere inuito & nolenti.

ouer-ſtrijden. Perſuadere multis verbis.

Ouer-ſtulpen. Reflectere, recuruare.

ouer-ſtulpt. Reflexus, recuruus.

Ouer-ſwaer. Prægrauis.

ouer-ſwaeren. Prægrauare.

Ouer-ſwemmen. Tranare.

Ouer-ſwert. Perniger.

Ouer-tal. Numerus ſuperfluus.

ouer-talligh. j. ouer-telligh.

ouer-tellen. Pernumerare, adnumerare, recenſere.

ouer-telligh / ouer-talligh / ouer-toelligh. Superuacaneus, ſuperuacuus, ſuperfluus.

Ouer-togh. Obductio, obuolutio, operimentum, inuolucrum, theca.

ouer-togen ouer-trocken. Obductus, tectus, opertus.

ouer-

Ouer-toght. Traiectus, traiectio, transitus.

Ouer-tolligh. j. ouer-telligh. Superuacaneus.

Ouer-toonen. Conuincere testibus, arguere testibus, conuincere argumẽtis.

Ouer-trecken. Tranfire, transmeare, permeare, permittere, transmittere, traiicere, transfretare.

Ouer-trecken. Obducere, cooperire, tegere, obtegere, vestire, supernducere, adoperire.

Ouer-trecken met leder. Pelliculare, obtegere siue obstruere corio vel pelle.

Ouer-trecken. Obnubilare, nubilo obtenebrare.

Ouer-treckſel. Obductio, operimentum, theca, obuolucrum.

Ouer-treden. Transgredi, prævaricari, delinquere. & Deficere, desciscere, rebellare.

Ouer-treder. Trãsgressor, prævaricator.

Ouer-tredinghe. Transgressio, prævaricatio, delictum.

Ouer-treffen. Excellere, antecellere, precellere, præstare, anteire, superare, exuperare.

Ouer-treffelick / ouertreffende / ouer-treffigh. Excellens, antecellens, præcellens, eximius, egregius, præstabilis.

Ouertreffelickheyd / ouer-treffigheyd. Excellentia, præstantia, exuperantia.

Ouer-treffelicken. Excellenter, eximiè, egregiè.

Ouer-trocken. Obductus, tectus, coopertus. & Obnubilatus, nubilus.

Ouer tuygh. j. ouer-treckſel.

Ouer-tuyghen. Conuincere testibus.

Ouer-vaerd. Transitus, traiectus.

Ouer-vaeren. j. ouer-ſchepen. Traicere, transuehi.

Ouer vallen. Supercidere.

Ouer-vallen ouer-laſten. Obruere, opprimere, pessundare. & Opprimere, inopinatò.

Ouer-vallen. Transfugere, ad hostes deficere.

Ouer-valligh. Transfuga.

Ouer-vallinghe. Oppressio. & Transfugium.

Ouer-vele. Plurimus.

Ouer-vet. Præpinguis.

Ouer-vlieghen. Superuolare, superuolitare, transuolare, peruolare.

Ouer-vlieghet. Perceler, velox & agilis supra modum: strenuus in primis.

Ouer-vlieten. Superfluere, redundare.

Ouer vloed. Abundantia, affluentia, redundantia, superfluitas, hubertas, copia, luxus, luxuria.

Ouer-vloed / op-water. Inũdatio maris: alluuio.

Ouer-vloeden / ouer-loopen. Superfluere, redundare, abundare, exundare, exhuberare, scatere.

Ouer-vloedigh. Abundans, redundans, affluens, huber, profusus, effusus, superfluus.

Ouer vloedighend. j. ouer-vloed.

Ouer-vloedighlick. Abundãter, effluenter, copiosè, fusè, effusè, profluenter, fœcundè, plena manu.

Ouer-voeren. Traiicere, transvehere, transportare, transferre in vlteriorem fluuij ripam.

Ouer-voerder. Portitor, vector.

Ouer-waegghe. j. ouer-ghe-wight.

Ouer-waen. *vetus.* Gloriatio.

Ouer-waend. j. ver-waend. Glorioſus.

Ouer-was van t' vleeſch. Excreſcentia carnis, callosa & superflua caro.

Ouer-waſſen. Supercreſcere, excreſcere.

Ouer-waeter. Procella: & Inundatio. & Diluuium.

Ouer-waeteren. Inundare.

Ouer-weghen. Præponderare. & Perpendere.

Ouer wel. Perbene.

Ouer-weldighen. j. ver-weldighen.

Ouer-welven. j. ver welven. Camerare, fornicare.

Ouer-werck. Parergum, opus quod fit vltra pensum.

Ouer-wight. j. ouer-ghe-wight.

Ouer-wyen. j. ouer-toonen.

Ouer-wille. Vis, violentia: & Pertinacia, arrogantia.

Ouer-willigh. Violentus, pertinax, arrogans.

Ouer-wind-vranwe. Supercilium.

Ouer-winnen. Lucrari vltra pensum.

Ouer-winnen / ver-winnen. Vincere, deuincere, euincere, peruincere, convincere, superare, debellare, subijcere, subiugare.

ouer-winnen. Reum peragere, condemnare.
ouer-winnen. Adulterio gignere.
ouer-winner. Victor, domitor.
ouer-winnigh. Compos victoriæ, victor.
ouer-wonnen. Victus, conuictus, superatus.
ouer-wonnen van dieffte. Manifestus furti.
ouer-wonnen bastaerd / in ouer-spel ghe-wonné. Filius incestus, nothus, spurius, adulterinus.
Ouer winteren. Perhiemare.
Ouer-wissel. Collybus. *vulgò* cambium
Oueren. Supereſſe, reliquum eſſe. & Superlucrari.
Ouerhevd. Præſtantia, prærogatiua, eminentia, principatus. & Magiſtratus, præſides, ſuperiores, præpoſiti.
Ouerigh. Reliquus, reſiduus.
ouerigh zijn. Supereſſe, reliquum ſiue reliduum eſſe,
ouerighevd. j ouerhevd.
ouerlick. *vetus*. Abundè, vbertim.
Ouerſte. Supremus, ſummus, maximus, præfectus, præpoſitus, primus, præcipuus. & Magiſtratus, primates, primores, optimates, præfecti, magnates, proceres, ſenatores.
ouerſte maecken. Præficere, præponere.
ouerſte zijn. Præeſſe, præſidere, præfectum eſſe, ſupremum eſſe.
Ouerre. *ſland*. j ouaere / opruaer. Ciconia.
Ouet. j. oeſt. Poma.
Outaer. j. autaer.
Ouwe. j. ope. Ouis. Ouwe/*inquit Geſnerus, Sueuis dicitur* ouis femina quæ agnos & reliquas oues in paſcua ducit.
Ouwe/auwe *vet*. Pratum, paſcuum: & Inſula. & Ager. & Tepe: locus paſcuus & couuallis: qualia loca inter montes, valles ac amnes viſuntur: *hinc multa oppidorum & paganorum nomina.*
Ouwken, j. oudken. Auia.
Ouwerdigh / ouwijſe / &c. j. ouwerdigh / au-werdigh / ou-wijſigh / au-wijſigh.
Ouwel. j. oblije. Laganum.

Pacht. Vectigal, reditus fundi, præſtatio frumentaria: & redemptio, conductio. locatio: & Merces coloni.
pacht/pacht-hof. Villa.
pachten. Redimere, conducere.
pacht-goed. Villa, colonia.
pacht-hof. *ſland*. Villa, colonia.
pacht-huere. Locarium villæ.
pacht-huys. Villa, colonia: domus villica.
pachtenaer. j. pachter.
pachter. Redemptor, conductor, manceps, publicanus, decumanus. *vulgò* redimarius.
pachter/land-pachter. Colonus, prædij ruſtici conductor, villicus, villæ conductor.
Pack. Faſcis, ſarcina. *gall. parquet: ang. packe*. packſken. Faſciculus, ſarcinula.
pack-beeſte. Iumentum clitellarium, doſſuarium, ſarcinarium.
pack-dragher. Gerulus, baiulus, doſſuarius, ſarcinarius, angarius.
pack-mupl. Burdo, hinnus.
pack-peerd. Equus clitellarius.
pack-huys. Promptuarium mercium, horreum, apotheca.
pack-kleed / pack-laecken. Segeſtre, ſegeſtria, orum: inuolucrũ mercium.
pack-naelde. Acus qua ſarcinæ & faſces mercium conſuuntur & compinguntur: acus ſarcinaria.
pack-papier. Charta emporetica vel emporeutica: quę ſegeſtrium vice mercibus inuolucra præbet.
pack-ſadel. Clitella, ſagma.
pack-ſtock. Fuſtis ſarcinarius: baculus quo faſces & ſarcinæ compinguntur & adiguntur.
packen. Sarcinare, compingere, colligere in ſarcinam, in faſcem colligare, coniicere in faſciculum: ſtipare, conſtipare. *gal. parquer, parqueter: ang. parque.*
packt d van hier. Aufer te hinc, abi, apage, apage te, faceſſe hinc.
packen in papier. Amicire chartis, obuoluere papyro.
packer. Compactor mercium.
packet. Faſciculus. *gal. parquet.*
Pad. Veſtigium.

pad/

pad/voet-pad. Semita, callis, via trita, trames. *ang. pathe.*

pad/ patte. *vetus.* Palma pedis, planta pedis. *πατέω* i. calco.

padde. Bufo, rubeta maior: rana venenata. *ital. botta: ang. padde.*

padde van t'vlot. Seræ latibulum.

padden-bloemen. Cynanthemis, cotyla vel cotula fœtida.

padde-blood. Deplumis, implumis, depilis, nudus inſtar bufonis: glaber, inueſtis.

padden-bzood/padden-ſtoel. Boletus, fungus. *q. d.* bufonum panis.

padden-gherack. Batrachides, ranarum fœtus, ſiue ſemen: oua ranarum.

padden-gras. Holoſteum, gramen bufonuum.

padden-haer. Lanugo.

padden-hoedken *boll.* Fungus.

padden-ſteen. Batrachius lapis, lapis qui in bufonis capite inuenitur.

padden-ſtoel/padden-bzood. Fungus, *q. d.* ſufonum ſedes.

Padeweel. *ſax. ficamb.* Pannus lineus Francicus, vnde vela conficiuntur.

paepen. j. papen.

Pael/ſtaeck. Palus, vallus, ſudes, ſurus, ſtatumen, pertica, paxillus. *germ. pfal, gal. pal, paly: ital. palo: hiſ. palo: ang. pale.*

pael/ouen-pael. Pala, infurnibulum. *gal. pelle: ital. pala: hiſp. pala: ang. peele.*

pael/pael-ſteen. Terminus, lapis terminalis: meta agri: limes agro poſitus, litem vt diſcerneret aruis. *Virg.* *vulgò* palus. Paelen des lands. Limites, oræ, fines, confinia, regiones.

pael/ancker-pael. Tonſilla: palus de quo religatur nauis. *Feſtus.*

pael-meeſter. *boll.* j. boom-meeſter. Portitor.

pael-gheld. *hol. amſterd.* Vectigal nauticum, vectigal nauis palo ſiue vallo alligatæ: tributum palis nauticis impoſitum.

paelen. Terminare, terminos conſtituere, limites ſtatuere ſiue ponere, metari, limitare, limitibus diſtinguere.

Paelie. j. palie.

Paelinck. Anguilla decumana, anguilla procerior.

paelinck-ſcheere. j. aël-ſcheere.

Paender. j. paener.

Paen-huys. j. pan-huys.

Paepe. Presbyter, ſacerdos, ſacrificus: Papa *vocatur* pater, *Sicula lingua, teſte Suida.* Poppus *Moſcouitis dicitur* ſacerdos, *teſte Antonio Poſſemino.* Popa *ſiue* popa victimarius *Propertio & Suetonio dicitur* ſacerdos victimarum. Pappas *Iuuenali dicitur* pater *vel* qui puerum alit. Pappus *Græcis* auus eſt. *ger. pfaff: ſax. pap. Verùm gal. pape: ital. & hiſp. papa: angl. pope* pontifex maximus *dicitur.*

Paepe-gaep. Pſittacus. *vulgò* papagallus. *ger. papagey: ſax. papegoye gal. papegey: ital. papagallo: hiſp. papagayo: ang. popingay. Dicitur* papē-gap *l. Georgio Becano, q. d.* gaia *ſiue* pica varia: non cuiuſuis, ſed ſacerdotum tantùm, *ob pretij magnitudinem & ſingularem elegantiam. Nunc vulgo Græcis* παπαγᾶς *dicitur, teſte Roberto Conſtantino.*

pape-gap-krupd. Symphonia, gomphæna: amaranthus tricolor, herba coloribus variis inſtar pſittaci: *dicitur quibuſdam* pauwen-krupd.

paepen-hoed/ papen-hout/ ſpindelboom. Euonymus, carpinus. *arbuſcula nobis* papen-hoed/ *& Gallis bonet de preſtre dicta, à ſiliquula quadrangula quadricóccoue folliculo, quaternis loculis carinato, inſtar quadrati pilei ſacerdotis.*

papen-krupd/ papen-bladt. Dens leonis, vrinaria, hieracium. *officin.* taraxacon: corona & caput monachi.

papen-kullekens. Arum, ſerpentaria minor. *vulgò* barba Aaron, ſacerdotis virile. *herbæ genus.*

papen-ſchoen. *vulgò* Calceolus Mariæ: ſacerdotis crepida: *herbæ genus.*

paepen-haſtel-auond. Dominica quinquageſimæ.

papioen. j. popelioenken. Tinea fontana.

Paer. Par. *germ. par. gall. paire: ital. paro: hiſp. par: ang. payre.*

paer-peeren. Pares Frãciæ, proceres, megiſthanes: *gal paires, peres: ang. peeres.*

paer duyuen. Par columbarum, duæ columbæ.

paer oſſen. Iugum, par boum.

paeren. Binos conſociare, pariter coniungere

iungere, par pari iungere, pares disponere: pares cum paribus coniungere.

Paert. Pars, portio. *gall. part, partie: ital. parte: hisp. parte: ang. part.*

paerten/deylen. Partiri, partes facere, diuiduum facere, diuidere. *gal. partir: ital: partire: hisp. partir: ang. parte.*

paertenaer. Partiarius.

paertije. Pars.

paertije/teghen-paertije. Pars aduersa, pars diuersa: aduersarius. & Lis, controuersia.

paertijdigh. Aduersus, aduersarius, contrarius *vulgò* partialis.

paertijschap. Controuersia, disceptatio, altercatio, factio. *vulgò* partialitas.

paertuere. Par, duo inter se æquales, societas parium vel similium, ludus parium siue æqualium, æqua concertatio.

paertueren. Par pari iungere.

Paesschen/paesch-dach. Pascha, dies paschalis, festum paschatis, phase, festum azymorum: festum resurrectionis Domini, dominica resurrectionis.

paesch-achten. *fris. q. d.* **paesch acht daghē.** Dominica prima post pascha: octaua paschæ, quasi modo. i. **be-loken paesschen.**

paesch-auond. Sabbathum sanctum,

paesch-bloeme. Viola latifolia: *sic dicta*, quòd circa paschæ solennitatem ferè semper floreat: *alio nomine* **penninckſ-bloeme.**

paesch-dagh. j. **paesschen.** Pascha.

paesch-eyeren. Oua paschalia: quæ paschatis festo donari & edi solent

paesch-huys. Epulæ paschales, oua, carnes, &c.

paesch-huysen. Epulari festis paschalibus.

paesch-keersse. Cereus paschalis.

paesch-maend. *sax. sicamb.* Aprilis. *q. d.* mensis paschalis: *quòd mense Aprili pascha plerumque celebretur.*

Pagie. Pedissequus, puer pedissequus, à pedibus, assecla, assectator. *vulgò* pagius. *gal. page: ital. paggio: hisp. page: ang page.*

Paye. Pensio, solutio, satisfactio.

payen. Soluere, satisfacere, satisdare, cōtentum reddere. & Pacare, sedare. *gal. payer: ital. pagare: hisp. pagar: ang. paye.*

payement. Numeratio, pensio, solutio.

payement. j. **kleyn gheld.** Minuta pecunia.

Pays/peys. Pax, toga, quies. *gal. paix: ital. pace: hisp. paz: ang. peace.*

pays-bode. j. **pays-ghe-sande.**

pays-ghe-sande. Caduceator: legatus aut internuncius pacem petens.

pays maecken. Pacificare, reconciliare,

pays-maecker. Reconciliator, pacificator, arbiter, disceptator, dissidiorum compositor: mediator, pacarius.

paeyselick. Placidus: & Placidè.

paysen/peysen. Pacificare, pacare, sedare, delinire, mulcere.

Palays. Palatium, augusta domus, augustale, basilica, prætorium, regia. *germ. pfaltz, palast: gal palais: ital. palatio, palazzo: hisp. palacio ang palace.*

Pale. j. **pael.**

Paleye. j **katerol.** Trochlea, rechamus. *vulgò* polia. *gal poulie, ang. polye, pully.*

paleye. Trochlea cruciabilis: climax, scala: tormenti genus, quo corpora distorquentur & excruciantur: nexus qui pendentem gerit, & summos pollicum apices vincit, additis pedibus grauissimo pondere. **In de paleye hanghen.** *κλιμακίζειν. Suidas.*

paley-koorde. Funis ductarius.

paleyken. Orbiculus.

Paléren/palléren. Polire, comere, ornare. *germ. palieren gal. polir. ital. polire: hisp polir: ang. polishe.*

palér-haer. Galericulum, sutile capillamentum.

palér-priem/palér-naelde. Calamistrum.

palérder. Cosmeta, ornator.

palérsel. Comptus; ornatus, us; mundus, cosmus.

Palfrenier/stal-knecht. Agaso, equi ductor & curator: equiso, hippocomus, hippophorbus. *vulgò* palphrenerus. Palefredus & palphredus, *vulgò* equus *dicitur. germ. palfernier: gal. palefrenier: ital. autem palafrenero, dicitur* anteambulo.

Palie. j. **kaf.** Palea: acus, eris. *gal. pailles ital. paglia: hisp. paia.*

palien. Stricturæ: scintillæ ferri candentis. *gal. pailles.*

palie/houde. Siliqua, folliculus, calyx, valuulus.

Palij-

Palijsteren. j. polijsteren. Polire.
Palinck j. paelinck.
Palleken. *holl.* j. slee-pruymken. Prunum nanum.
Palléren j. paléren.
Palm-boom. Palma *ger palmbaum: gal. palme: ital. palma: his. palma: ang. palme.* Stekende palm. j. muys-doren. Ruscus.
palm-boom. j. bus-boom. Buxus.
palm-dagh. j. palm-sondagh.
palm-sondagh. Ramalia, oschophoria, verbenalia, verbenarum dies: *βαίατων φοινίκων*. Dies palmarum, Dominica oliuarum, Dominica in ramis palmarum, Dominica sexta quadragesimæ. *gal. pasque fleurie: ang. palmsunday.*
palm-hout. Lignum palmeum. & Lignum buxeum.
palm-weke. Hebdomada passionis: dominica ante dominicā palmarum. *gal. sepmaine fleurie.*
Palme van de hand. Palma, vola manus, cauū manus, media pars manus. *gal. paulme: ital. palma: his. palma: ang. palme.*
palme/palm-maete. Palmus, mensura digitorum quatuor.
palm-slagh/koop-slagh. Palmaria addictio, plausus iniectæ dexteræ.
palm-maete. j. palme. Palmus.
palm-maete/pal-matorie, Ferula: baculus quo puerorum palma siue vola manus feritur. *vulgò* palmatoria. *his. palmada, palmatoria: ang palmer.*
palmmotten. Palmis indecorè ventilare, palmis dedecorare, turpiter manibus pertractare, palmis pressare: contrectare manibus duris & impuris: indecorè manibus versare.
Palster. Scipio & Dolon, baculus intra quem latet pugio.
Palt. *sax. fris. sicamb* j. stuck. Frustum, crustum. Palt broods. Frustum præcidaneum panis.
Palt-rock. Palla. *gallu palletoe dicitur. Videtur, inquit Bayfius*, Gallica palla *accessisse ad formā nostri* palletici manicati
Palts. Palatium, prætorium. *ger. pfaltz.* Paltz / *teste Andr. Altham. vulgò* pfaltzia, arx est in Germania quam adiacenti regioni nomen dedisse ferunt. *Ammiano Marcellino dicitur* Palas & Capellatium: *vulgò* Palatinatus inferior.
palts-graue. Comes palatinus, dapifer imperatorius *quem veteres* præfectum prætorio, legatum, & cādidatum Cæsaris *nuncuparunt*: qui fisci curam & vices Cæsaris absentis gerit: *qualem quæque regio suum habuit quondam. Io. Auentin* prętor comitatus Augustalis, *Adr. Iun. dicitur* palts-graue. Comes palatinus, *q.d.* domesticus principis: palatium *enim* domus principis *est. vocatur autem propriè* pfaltz-graff à magno palatio Treuerensi vnde Palatinorum Comitum prima origo & appellatio.
palts-graefschap. Palatinatus.
Palullen. Impedimenta, sarcinæ, scruta, panniculi triti.
Palure/parure. Paratus, ornatus, comptus, us; mundus. *gal. parure.*
palure. j. liureye. Insigne gestamen.
Pampier. j. papier. Papyrus.
Pampernoelie. j cāpernoelie. Fungus.
Pampoelie. Mulier crassa, dolearis, ventricosa. *ital. bambo, bambino.* i. homo crassus. *vulgò* grossus.
Pampoene. j pompoen.
Pan huys paen-huys. *vet.* j brouw-huys. *vulgò* Braxatorium, camma.
Pand/om-ganck. Ambitus, circuitus.
pand. j. kruys-ganck. Peristylium.
pand. Xystus, porticus, solarium, ambulacrum, ambulatio.
pand van de koetse. Fulcrum lecti.
Pand/ploye van den rock. Lacinia.
pand-rock. Tunica laciniata.
Pand/net. Plaga, rete, indago, reticulata indago, carbaseum septum; series plagarum saltus cingentium, & feras includentium.
Pand. Pignus, hypotheca. Pand/*inquit Becanus, fit à* band i, vinculum: *quia pignus vinculum est fidei. ger. pfand: ital. pegno: ang. pavvne.*
pand-houder. Sequester.
pand-lieden. Obsides.
pand-man/ghijsel. Obses.
panden/be panden. Pignerare, oppignerare, pignori obligare. *q.d.* bandē.
panden/pandinghe doen/af-panden. Capere pignus, pignora apprehendere, pignora auferre, pignerare, pignerari:

rari: *vulgò* capere per executionem.

pander. Pignorator, qui pignus accipit.

Panier. Panarium, ſporta, ciſta, caniſtrum, calathus, corbis. *gal. panier: ital. paniere: hiſp. panera: angl. panier.*

Panick-kozen. Panicum. *germ. pfenich: gal. paniz: it. panico: hiſ. panigo, panizo: ang. panick painicke.*

Panne. Patella. *ger. pfannen.*

panne/hoofd-panne. Calua.

panne/dack-panne. *fic. holl.* j. tichel. Tegula, imbrex.

pannen-dack. Tectum tegulaneum, imbricatum.

pannen-decker. Imbricarius.

pannen-koeck. Laganum, ſcriblita.

pannen-koeck toorte. Panis teſtuaceus

panne-koerken. Comeſſari.

panne-lecker. j. taillooz-lecker.

pan-aerſen/bzoſe ſlaen. Cædere nates ferrea patella. Obiurgare ſolea ſiue ſandalio, *Perſius Satyra* 5. Solea pulſare nates, *Iuuen. Sat.* 6 *vulgò* dare ad ſoleas

pan-haerinck .i. **wind-bzoogen haerinck.** Halec non ſatis ſiccata aut indurata, *que in patella coquitur.*

pan-biſch. *hol.* Piſcis in patella frixus.

Panneel/ rug-deckſel j. **rug-kleed.** Dorſuale: ſtratum, inſtratum. & Sella aurigæ.

panneel van ſchilderije/ſchzijnwerck/ &c. Tympanum, tabula, tabella: *vulgò* pannellum. *gal panneau.*

panneel van de metſelrije. Tympanum faſtigij.

Panſſe/penſſe. Venter, ventriculus, omaſum, pantex. *vulgò* pancia. *gal. panſſe: ital panchia: ang. paunche.*

panſſen oft penſſen in de ſult. Pantices conditanei. (ciminum.

panſſen-depl. Viſceratio, diſtributio far-

panſ-ijſer. *ſland.* j. **panſſier.** Lorica.

panſ-merckt. Alantopolium.

panſ-poel/penſ-poel. Lacuna, palus.

panſ-ſack/penſ-ſack/trijp ſack. Venter, venter collatiuus. *q. d.* ſaccus inteſtinorum.

panſ-wijf. Alantopolis.

panſſier/panſ-cier/panſ-ijſer. Lorica: ferrea tunica ex anulis, qua pro lorica milites vtuntur: lorica ſquamea, lorica hamata, catenata: thorax ſquamatus. *vulgò* pancerium: *germ. pantzer: ital. panziera.*

panſſier-kraegge. Lorica colli: collare hamatum, ſquameum.

panſſier-maelie. Anuli loricæ, ſquamæ.

panſſier-maecker. Faber loricarius.

Panter/palm-maete. Ferula.

Panther dier. Panthera, æ: Pardalis.

Pantoffel. Crepida, ſandalium. *vulgò* pantofala. *germ. pantoffel: gal. pantouſle: ital. pantofala: ang pantoffle. Pantouſle inquit G. Budæus, dicitur, quaſi παντοφιλλὸς, à παν, id eſt, omne, & φιλλὸς. i. ſubere ſunt enim crepidæ quarum ſolum ſubere conſtat.*

pantoffel-hout. Suber. *q. d.* lignum crepidarum, *quod calceatui accommodatur.*

pantoffel-maecker. Crepidarius, diabathrarius, ſolearius.

Pape. j. **paepe.** Presbyter.

Papepe. j **pipepe.**

Papel/pappel. j. **malubie.**

Papier. Papyrus, charta. *ger. papyr: gal. papier: ital. paper: hiſp. papel: ang papyr.*

papierken. Chartula.

papier-riet. Papyrus, arũdo papyracea.

papieren. Papyraceus, chartaceus, chartarius.

papier-kiſte. Chartophylacium.

papier-maecker. Chartarius.

papieren manneken. *adag.* Homuncio imbellis, fragilis, mollis.

papier-hozenken. Cucullus.

papier-hupſken. Cucullus, inuolucrum chartaceum, tegmen papyraceum.

papier-molen. Mola chartaria.

papier-ber-kooper. Papyropola, chartapratus.

Pappe. Puls, pulmentum. *vulgò* pappa. *ger. pappen: gal. pappin: ang. pappe.*

pappeken. Pultícula, athera.

pappe/lijm-pappe. Colla, gluten.

pappen/lijmen. Glutinare.

pap-eter. Pultiphagus.

pap-ketel. Cacabus pultarius: olla in qua pulmentaria coquuntur.

pappaerd. *ſland.* Pila paganica, pila laxior, molliter farta.

Pappel. *ger. ſax. ſicamb.* Malua.

Pappel-boom. j. **popelier.** Populus arbor.

Par-heer. *ger. ſax. fiſ. ſicam.* j. **prothiaen.**

Parceel. Particula, *gal. parcelle: ital.* parti-

particella: hisp. partecilla : ang. parcell.
parciael. Iniquus, aduersarius.
Parck. Septum, locus septus, circus, circulus, locus conclusus, clausum: & Arena: locus in quo pugnant gladiatores: ἕρκη. *germ. pferrich. gal. parc: ang. parke.*
parck/ warande. Roborarium: viuarium, locus septus in quo feræ viuæ pascuntur, *vulgò* parcus.
parcket. Vallum, agger, septum, clausum. & Auditorium, tribunal. *gal. parquet.*
Paerepe. j. **porrepe.**
Parckement. j. **perckement.**
Pard. *sax. sicamb.* Pardus, pardalis.
Paren. j. **paeren.**
Parmant/ parmantigh. Compositus, grauis & serius homo, vultuosus, seuerus, bellus, bullatus.
parmantelick. j. **staetighlick.** Magnificè.
parmentier. *stand.* j. **kleer-maecker.** Sartor. *vulgò* paramentarius. *gal. picar. paramentier.*
Part/ partē partije/ &c. j. **paert/ paerten/ paertije.**
Partijcke. Lysimachia, salicaria. j. **wederick.**
Partrijs/ perdrijs. Perdix.
Partte/ pratte. Dolus, fallacia.
Parture. j **paerture.**
Paruijs. Pronaum, πρόναον. vestibulum templi, limen sacrum. *gal. paruis.*
Parure. j. **palure.** Paratus, us.
Pas/ terd/ trede. Passus, gradus, gressus, vestigium, transitus: & Commodus progressus. *gal. pas: ital. passo: hisp. passo: ang. pace.* **Op sijnen pas gaen.** Gradatim vel pedatim ire: commodè progredi.
pas-poorte/ passe-poorte. Libellus, epistola assertoria, literæ tuti itineris, diploma liberi transitus: commeatus: euectio: permissus, missio, dimissio. *vulgò* passa porta. *ger. pasport: gall. passe porte: ang. passeporte.*
passagie. Transitus, meatus. *vulgò* passagium. *gal. passage: ital. passagio: ang. passage.*
passagier. Viator: Commeans, transiens: & Portitor, vector. & Falco commeans.
passéren. Transire, transgredi, permeare, transmeare peruadere, præterire, commeare. *vulgò* passare. *gal. passer: ital. passare: hisp. passar: ang. passe.*
passeren. Superare, excellere.
passeren. j. **toe-laeten.** Permittere, fincere, contentum esse.
passéren een testamēt veur schepenen. Authoribus iudicibus confirmare testamentum.
passeringhe. Transitus, meatus.
passerelick. Tolerabilis. & Tolerabiliter.
passement. Limbus intextus, fimbria prætexta, prætextum, segmenta: aurea, argentea, aut serica fila intertexta. **Be-leght met passement.** Segmentatus.
passement-maecker/ passement-weuer. Limbolarius.
Pas/ passe. Symmetria, responsus, conuenientia. & Commoditas, oportunitas, tempus oportunum, locus oportunus.
pas oft terd int springen oft danssen. Staticuli: gestus saltatorij, quibus ad statos musicos concentus subsistitur.
pas oft terd houden int danssen. Ad numerum motis pedibus ducere choreas. *Ouid.*
pas gheuen. Commodum esse, vacuū esse, vacare, oportunum esse: habere locum, tempus, occasionem, oportunitatem aliquid agendi: tempus vacuum habere. **Op dit pas.** Hoc loco, hoc tēpore, inpræsentiarum. **Te pas komen.** Vsu venire, vtile esse, ad rem pertinere, ad rem facere. **Recht te pas komen.** Oportunè, commodè, tēpori, in tēpore, suo tempore, tempestiuè venire. **Qualick te pas komen.** Venire incommodè, importunè, intempestiuè. **Wel van pas ghedaen.** Satis rectè, satis probè factum: sat benè, sat appositè. **Te pas brenghen.** Accommodare, adaptare: & Par pari referre. **Te pas zijn.** Valere. **Wel te pas zijn.** Bene valere, bellè habere: vti valetudine bona, firma: rectè valere.
passen. Aptare, adaptare, accommodare, æquare, æqualiter componere.
passen met den passer. Circinare, circino designare.

passen/

passen/be-quaem zijn. Conuenire, quadrare, congruere, respondere, commodum esse, conformem esse, appositum esse

passen. Vacare. Het past mp nv. Vacat nunc mihi: otium vel vacuum tempus nunc est mihi.

passen/achten. Aestimare, pendere, pensare, pensitare, perpendere: curare. Niet passen op eenighe saecke. Parui pendere, æqui bonique facere, sufque deque ferre, nihil pensi habere, contemnere, nihil morari, non curare, non laborare de re aliqua.

pas-gheld. Minutæ pecuniæ, quibus maioris pretij nummus pensatur & exæquatur.

pas-houwer. Harpe, ensis falcatus, acinacis.

pas-loot/ water-passer. Libella, perpendiculum: instrumẽtum quo filum plumbo appenso explorat structuræ in altum rectitudinem.

pas-mes. j. pas-houwer. Harpe.

passer. Circinus, instrumentum fabrile quo circinos ducunt, & res inter se accommodant.

Passéren/passement. *vide* pas. Passus, gradus.

Paste. *vetus. fland.* j. deegh. Offa, massa, *vulgò* pasta: & pinguissima pars siliquarum excoctarum. *ger. past: gal. paste: ital. pasta: hisp. pasta: ang. past.*

pastepe. Panis dulciarius: crustulatum: artocreas, atis: & artocreas, æ: minutal. *vulgò* pastea, pasta, pastada. *ger. pasteten: gal. paste: ital. pastello, pasticcio: hisp. pastello, pastel: ang. pastye.*

pastepe van den pekel-haering. j. smachte.

pastepe. *germ. sax.* Propugnaculum, agger, munimẽtum, munitio, vallum. *ital. bastione.*

pastep-backer. Cupedinarius, pistor dulciarius.

pastep-backerije. Opus pistorium, dulciarium. & Pistrina dulciaria, popina dulciaria.

Pastel. j. weede. Isatis, glastum. *vulgò* pastillum. *gal. pastel: hisp pastel.*

Pastinake. Pastinaca, radix cara, staphylinus. *germ. pastinack: gal. pastinade: ital. pastinaca.*

Pastoor. j. prochiaen. Curio, parochus, pastor ecclesiæ.

Pat. j. pad. Vestigium, semita.

Patich. j. peerdick. Lapathum acutum, oxylapathum.

Pate. Pecten musicus.

paten. Lineas musicas ducere pectine.

Patroon/ heur-spraecke. Patronus, aduocatus, patrocinator, protector, defensor. *gal. patron: hisp. patron: ang. patron: ital autem padrone*, dominus, herus dicitur.

patroon patroon-sant. Patronus, deus tutelaris, deus patrius.

patroon van den schepe. Nauarchus, magister nauis: nauclerus: nauicolarius. *vulgò* patronus.

patroon/ heur-beeld. Archetypus, exemplar, exemplum, specimen.

patroon j. be-woyp. Ichnographia.

patroonéren. Adumbrare.

Patte. j. pad. Vestigium.

Pattijn. *fland.* j. plattijn. *ang patten.*

Pattoffel. *fland.* j. pantoffel.

Pauepen plauepen. Pauimentare, pauimentum sternere lapidibus, sternere locum tegulis, tessellis. *gal. pauer: ang. pave.*

pauep-steen/ plauep-steen. Tegula pauimenti

pauepsel plauepsel. Pauimentum, stratum. *gal. pauè: ital. pauimento. ang. pauement.*

pauér-steen. *fland.* j. pauep-steen. Tegula pauimenti, tessella

Pauilioen. Papilio, tentorium. *gal. pauillon: ital. padiglione: hisp. panellon: ang. pauilion.*

pauilioen ouer een bedde. Conopeum.

Paus. Pontifex maximus, pontifex summus, curio maximus, summus pater, papa, domnus; domnus apostolicus, *apud veteres Eccles.*

pauf-dom. Papæ dominium, papalis dignitas, pontificale imperium.

Pause/poose. Pausa, intercapedo: requies, respiratio. *gal. pose: ital. pausa: hisp. pausa: ang. pawse.*

pauseren. Pausare, spatium interponere, interuallum facere, quiescere, respirare.

Pauwe. Pauo: Iunonia auis. *ger. pfawe: sax.*

sax.pauvlun:gal.paon:ital.pauone.hisp. pauon.

pauwen ey. Ouum pauoninum.

pauwen-kruyd. Piperitis, filiquastrũ: piper Calecutium siue Indicum.

pauwen-kruyd. *fland.* Amaranthus tricolor:*herba cuius folia alis pauonis vel sittaci sunt similia dicitur* & pape-gap-kruyd.

pauwinne. Paua,pauo femina.

P E

Peauter/speauter. Plumbum argentarium, plumbum candidum,stannum. & Electrum: metalli genus mistum. *gal. espeautre: hisp.peltre: ang. peuter, peutre.*

Peck. Pix. *ger paech, pech: sax.pick: ital. pece: hisp.pez: angl.pitche.*

peck-boom / peck-dennen-boom. Picea:arbor quæ picem fundit,*ger.baechtannen:sax.pickdannen.*

peck-draed *fris.*j. borstel-draed.

peck-haeck.*hol.*j dregghe.

peck-olie. Pisselæon,oleum picinum.

peck-reep. Malleolus.

peck-swert. Piceus, nigerrimus ad modum picis.

peck-tonne/peck-vat. Vas piceum,picatum.

pecken/be-pecken.Picare,oppicare,impicare.

Pedde.*sicamb.* j. padde.

Peddick int hout. *sax.* j. marck/ pit. Matrix,cor, medulla.

Pederiere magneel/ blijde. Vetera instrumenta bellica.

Pee/pote.Siser,staphilinus,radix edulis.

Peën/pepen / led-gras/ knoop gras. Agrostis, gramen nodosum: canaria, gramen canarium, gramen caninum.

Peems.*sicamb.*Pumex.

Peerd.Equus,sonipes,caballus.

peerdeken.Equulus.

peerdeken wel bereydt.j. kockock heerken.

peerdeken setten / peerdeken schieten .j. hoopkens setten.

peerdeken/ peerdken. *vetus. sicamb* j. ander haluen stuyuer/ twee blancken. *nummus sic dictus ab effigie equitis.*

peerd-be-rijder. Equiso,equorum magister & moderator: equorum domitor.

peerd-bloeme.j.kancker-bloeme. Melampyrum: triticum vaccinum: condrilla,sonchus,& id genus aliæ herbæ in pratis ferè obuiæ, equino generi pabulationem suppeditantes.

peerd-cieraet. Phaleræ:equorum ornamenta.

peerd-decksel.j.rug-kleed.Dorsuale.

peerd-dief. Abactor.

peerd-kutser / peerd-kuts. *flandr.*j. peerd-tuyscher.

peerd-meester. Veterinarius, mulomedicus,medicus equarius,hippiater.

peerd-merckt. Forum equarium.

peerd-moeder.*vetus.*Equa.

peerd-rijder.Eques.

peerd-ruyter. Eques.

peerd-scheere.*sicamb.*Scarabeus.

peerd-stal. Equile, stabulum equorum.

peerd-steert.Muscarium,cauda equi.& Hippuris,equisetum. *herba genus.*

peerd-stront. Stercus equinum.

peerd-tuyscher/ros-tuyscher. Hippoplanus,hippocomus.

peerd-veule. Pullus equinus, equuleus.

peerd-volck. Equites, equitatus.

peerds-arbeyd. Herculei labores,plurimi ingentesque labores.

peerds-boone. Phaseolus,phaselus minor.bona equina,*Rembert.Dodon.*

peerds-weke j. ploegh-weke.

peerds-horsel.*fland.*Vespa,crabro.

peerds-keuer.j. peerds-vlieghe. Scarabeus pilularius.

peerds-klauwe. Vngula equi.

peerds klauwe.j.hoef-blaeden.Tussilago, populago. *officin.*vngula caballina,farfara.

Peerds-toort.j. peerd-stront.

Peerds-vlieghe/schal-vijter.Scarabeus, cantharus: *vulgò* pilularius.

peerds-wicke. Eruum.

peerds-worm.Scarabeus.

peerdighe merie.*fland.*j. heete. Equa pruriens.

Peerdick/patich. Lapathum acutum: oxylapathum,rumex acutus.

Peere/peyre/ pere. Pyrum.*germ. byrn: sax.& sicamb.pere, bere: gal.poire: ital. pero:hisp.pera:ang peare.*

peer-boom/peyr-boom. Pyrus,pirus.

peer-

peer-bjanck. Pyraſium: pyratum. *D. Hieron.*

peereler. j. peer-boom. Pyrus.

Peerkel. *ſtand.* j. perſe. Perſicum.

peerkel-boom. *ſtand.* j. perſe-boom.

Peerle. j. perle. Bacca.

Peerſch. Cærulus, cæruleus: cyaneus, violaceus, ſubobſcurus color: luridus, liuidus, molochinus.

peerſch-verwer. Molochinarius: qui colorem tingit ad purpuram inclinantem.

Peertſe. Pertica, ſudes. *gal. perche: ital. pertica: hiſp. pertica: ang. perche.*

Peeter-man / pieter-man. Araneus, draco, dracæna: *piſcis genus. ger. petermanche, petermenche.*

Peghel. Capacitas ſiue menſurà vaſis. *&* Statuta menſura.

peghel. *ſax. ſicamb.* j. pinte. Hemina.

peghelen. Metiri, menſurare, menſuram deſignare, metiri vaſis capacitatem. *&* Modicè ſiue parcè dare.

peghelet. Dimenſor ſiue explorator capacitatis vaſorum: menſor liquidorũ.

peghel-ſtock. Baculus dimetiens, linea dimetiens.

Pepl. *holl.* j. peghel/tecke.

peplen. *holl.* j. peghelen/ieckten.

pepl. *ſtand.* j. taecke. Penſum.

peplen. *ſtand.* Penſum proponere.

peplen. j. pijlen. Metiri aquas bolide.

Pepms. j. pupin-ſteen. Pumex.

Pepre. j. peere. Pyrum.

Pepnſen/pepſen. Cogitare, verſare corde vel animo, agitare, perpẽdere. *vulgò* penſare. *gal. penſer: ital: penſare: hiſp. penſar.*

Peps. j. paps. Pax.

Pepſteren/ peſteren. Paſcere, nutrire: curare. *&* paſcere herbã: repaſcere, impaſcere. *&* Impaſci, pabulari. *gal. penſer, paſturer, paiſtre, repaiſtre: ital. paſcere: hiſp. apacentar.*

pepſteringhe. Paſtus, refectus, us.

Pekel. Muria, ſalſugo, ſalſilago, liquamen ſalſum, liquor ſalſamentorum. *ſax. pekel: ang. pickle, pikle.*

pekel-haerinck. Halec muriâ durata ſiue condita: halec conditanea, muriatica, muriata.

pekelen. Muria ſine ſalſugine condire.

Pelerijn. *vetus, ſtand.* Genus accipitris, pelerijnen/ blaeten/ ſaeckers/ valcken/ *&c.*

Pelerijne. j. pellarijn/ſchaluot.

Pelgrim. Peregrinus. *gal pelegrin, peregrin: ital. pilegrino: hiſp. peregrino: ang. pelgryme.*

pelgrimagie. Peregrinatio.

pelgrimagie gaen. Peregrinari.

Pelicaen/ pelicaen-voghel. Pelicanus.

Pellarijn/ pellarijn-voghel *ſtand.* j. pepel. Papilio.

Pellarijn. j. pilorijn. Numellæ verſatiles.

Pelle. Pellis, inuolucrum.

pelle/ bare-kleed. Vmbella.

pelle daer t'ſaed in ligt. Pericarpium, folliculus, filiqua, theca, inuolucrum ſeminis. *&* Tunica calyx, valuulus leguminum.

pelle van d'ey. j. ſchaele. Teſta.

pelle-voghel. j. penne-voghel. Papilio.

pellen. Vellere, vellicare, carpere. *ang. pulle.*

pellen. Decorticare, glubere, deglubere, glabrare, deglabrare. *gal. peler: hiſp. pelar: ang. pille.*

pellen het ey. Exuere ouum teſtâ.

Pels. Pellis, pellis villoſa, lanata. *germ. pelz, belz: ital. pelle: hiſp. pelleja.*

pels pelſ-rock. Rheno, veſtis pellicea. *gal. pelliſſon: ital. pelliccia, pelliccione.*

pelſ-maecker. *ſtand.* j. peltier. Pellio.

pelſer. *holl.* j. peltier. Pellio.

pelſſer. *holl. friſ.* Pyrallis: animalculum pennatum, lucernarum luminibus aduolitans: hepialus.

peltier. Pellio. *gal. pelletier: ital. pellizaro: hiſp. pellejero, pellizero.*

pelterije. Pelles: pelles lanatæ: Pelles Babylonicæ.

Peluwe/ puluwe. Puluinus, ceruical. *ang. pillow.*

Pemelen. Perparcè dare.

Pene. j. pijne.

Pener. j. paner. Panarium.

Penne/veder. Penna. *q. d.* pinna: *quia velut pinna in corpore figitur. Becan. gal. penne: ital penna.*

penne/ſchrijf-penne. Calamus ſcriptorius.

penne/ſpije. Aſſula inſpicata.

penne-koker. Theca pennaria, calamarium, theca calamaria.

penne-

penne-lecker. Seruulus à manu, librariolus.

penne-meſſen. Cultellus ſcriptorius, gladiolus graphiarius, ſcalpellum, ſcalprum librarium. *vulgò* cultellus pennarius.

pennen-ſtele. Caulis pennæ.

penne-vogghel. *ſicamb.* j. pepel. Papilio.

Penne-waere *rectiùs.* penninck-waere

Penninck. Numus, nummus, denarius. *ger.* pfenning: *ang.* penni.

penninck. Menſura intrinſecæ bonitatis argenti: *vulgò* nummus. *diuiditur autẽ in 24. grana.*

penninck pariſis. *ſland.* j. dzij mijten brabandts.

penninckſken. Nummulus.

penninckſken. *hol.* j. vier mijten / half duyt. Chalcus, æreolus.

penninck-bloeme. Lunaria Græca.

penninck-krupd. Nummularia, centimorbia. *gen.* pfenninck-kraut: *gal.* herbe mõneyere: *ital.* dineraria. *ſic dicta à folijs inſtar numi rotundis.*

penninck-meeſter. j. ontfangher. Coactor, collector.

penninck-meeſter. Tribunus ærarius, præfectus ærarij, quæſtor, præpoſitus pecuniæ publicæ.

penninck-waere / penninck-waerde. Merx.

penninck-waeren / penninck-waerdẽ. Diſtrahere, diuendere. *q. d.* redigere ad pretium numi. *vulgò* denariare.

penninghen. *vetus.* Pecunia vendere.

Peonie / pioene. Pæonia, pæonia caſta: aglaophoris. *gal.* peuoiſne, peoeſne, pioeine, peuoeſne: *ital.* peuonia, peonia: *hiſp.* peonia: *ang* peoney.

Penſee. Viola flammea, viola tricolor, flammula. *officin.* herba clauellata, herba trinitatis. *gal.* penſee: *ang.* paſices.

penſee / penſee-rinck. Annulus violæ flammeæ figuram referens.

Penſeel. j. pinſeel. Penicillus.

Penſen. j. pepnſen. Cogitare.

Penſſe. j. panſſe. Pantex, *&c.*

Pepel. Papilio. *ger.* pfryſholder: *gal.* papillõ

pepel. Orchys ornitophora: ornithes folio leui, papilionis alas expanſas referens.

pepelinck. Homuncio tenellus, imbecillis. *nullum enim animal inter vermiculos alatos papilione imbecillius.*

Pepel-ſot. Delirus.

Peper. Piper. *&* Pulmentũ piperatum, ius atrum: intinctus piperatus. *germ.* pfeffer: *gal.* poiure: *ital.* pepe, penero: *hiſp.* peure: *ang.* pepper.

peper-hupſken. Cucullus: inuolucrum chartaceum, quo inſtitores & propolæ pulueres condunt: charta muricatim intorta.

peper-koeck. Libum piperatum, naſtus panis.

peper-kozen. Granum piperis.

peper-krupd. Raphani ſilueſtris genus: lepidium.

peper-wortel. j. maer-radijs.

Peper-ſauſken. Piperatum, intinctus piperatus.

peperen. Imbuere ſiue condire pipere.

peperlinck. *ger. jax. ſicamb. hol.* j. hampernoelie. Fungus. *ger.* pfifferling.

Pepoen. Pepo, onis.

Perck. j. parck. Septum, circus.

Perckel. j. peerckel. Periculum.

Perckement / pergament. Membrana, charta Pergamena. *ger.* perment: *gal.* parchemin: *ital.* pargamina: *hiſp.* pargamino: *ang.* perchement.

Perdick. j. leck-bladeren.

Perdijs / partijs. j. veld-hoẽ. Perdix. *gal* perdrix, perdreau: *ital.* perdice: *hiſp.* perdiz: *ang.* partrige, partrich.

Pere. j. peere. Pyrum.

Perijckel. Periculum, diſcrimen. *gal.* peril: *ital.* periculo: *hiſp* peligro.

perijckeleus. Periculoſus.

Perle. Bacca, margarita, vnio, lapis Erythræus: bacca conchea. *vulgò* perla. *ger.* perlin, parle: *gal.* perle: *ital.* perla: *hiſ.* perla: *ang.* pearle, perle. Perle. *metaphor.* Homo eximius, excellens, præclarus.

perle in d'ooghe. Argema, albugo.

perlen-krupd / ſteen-ſaet. Lithoſpermũ, milium ſolis, cauda pecorina, cauda leporina: *herba ferens ſemina candore & rotunditate margaritarum, duritie verò lapidea.*

perlen-moeder. Cochlea margaritifera.

perlen-ſnoer. Linea margaritarum.

Perroen / perroen. j. pupjoen.

Perre. *ſland.* j. hirts-hille.

Perſe. perſick. Perſi um, malum perſicum, duracinum: moluſca nux, iuc-

cio. *ger. pferſig: gal. peſche: ital. perſigo: ang. peache.*

perſe-boom perſick-boom. Perſicus, malus Perſica, arbor Perſica.

perſe-krupd perſick-kruyd. Perſicaria *herba cuius folia perſicæ arboris ſimilia.*

Perſelie perſyn *ſland.* j. peterſelie.

Perſick. *ſic.* j. perſe. Perſicum.

Perſoon. Perſona. *ger. perſon gal. perſonne. perſonnage. ital. perſona. hiſp. perſona: ang. perſone.*

perſoon pzochiaen. Curio, paſtor parochialis. *ang. parſone.*

perſoon-ſchap. j. pzochiaen ſchap.

perſoonagie j. perſoon.

perſoonagie int ſpel. Perſona, perſonatus, hiſtorio, actor.

perſoonagie van grooten ſtaet. Præſtans vir, excellens homo.

Perſſe. Torcular, torculus, torcularium. *ger. preß: gal. preſſe: ang. preſſe.*

perſſe. j. perſſe-boom. Prælum.

perſſe. *vetus.* j. dzuck. Preſſura, oppreſſio: mœror.

perſſe-boom. Prælum: trabs qua vua calcata premitur.

perſſe-ſpille. Cochlea.

perſſen. Premere, coarctare, torquere, prælo premere. & Agere, vrgere, contendere, inſtare. *gal. preſſer: ang. preſſe.*

perſſen. *ſicamb.* j. perſſemen. Fœnerari.

Perſſem. Vſura.

perſſemer. Vſurarius.

perſſemen. j. woerkieren. Fœnerari.

Perte parte pzatte. Fallacia, dolus: artertigh. *ſlan.* Argutulus, ſallax. (gutia.

Pertrys. j. perdzys.

Peſe. Neruus.

peſe vã dẽ boge. Neruus, chorda arcus.

peſerick. Neruus, penis veruecis. (rino.

peſerick. Taurea, ſcutica ex neruo tau-

peſerick van den nauel. Ouracus vmbilici, neruus vmbilici, vmbilicus.

Peſte. Peſtis. *gal peſte: ital. peſte.*

peſt-kole. Anthrax, carbunculus.

peſt-meeſter/ſchrobber. Parabolanus, parabolarius.

peſtachtigh. Peſtilẽs, peſtifer, peſtiferus.

peſtilentie. Peſtilentia, peſtis, peſtilitas, peſtilens morbus, exitialis morbus. *ger. peſtilentz: ital. peſtilenza: hiſp. peſtilencia: ang. peſtilence.*

peſtilentie woztel. Petaſites.

pefferen. j pepfferen. Paſcere.

Pet. *holl.* j. put. Puteus.

pet-haeck. *holl.* j. put-haeck.

petten. *holl.* j. putten

Pete. *vet.* j. peter. Suſceptor, *ſax. pade.*

Pete. Suſceptrix, onomaſtria initialis, parens myſtica, parens initialis. *vulgò* promater, & patrima, *apud Eccleſiaſt. ſax. & ſicamb. pade.* vide Peter.

pete/ peteken pitteken. *louan* j. grootmoeder. Auia.

pete/petken. Luſtrica filiola, filia initialis. *vulgò* profilia. *ſax. pade, pade dochter.*

pete-vader. *hol.* j. pithepken / grootvader. Auus

peter. Suſceptor, pater initialis, onomaſta initialis, arbiter initiationis, teſtis baptizati pueri. *vulgò* propater, pater ſpiritualis, patrimus, patrimus *apud Eccl.* ſpõſor baptiſmi, ſ deiuſſor, *Eraſ.* Pete (*inquit Becanus*) *dicitur*, quæ ex ſacro fonte ſuſcipit, vel ſuſcipitur: & peter, is qui ad idem ſacramẽtum teſtis adhibetur, & onus docendæ religionis ſuſcipit: *ex quo certa coniectura eſt*, pete/ & peter *apud priſcos fuiſſe nomina ad ſenectutis venerationem ſpectantia, cuius ætatis eos eſſe oporteret qui ad pueros myſteriis fidei imbuendos adhibentur.*

peter peterken. Luſtricus filiolus, filius initialis: filius ſpiritualis *apud Eccleſ. vulgò* filiaſter: profilius. *ſax., pade, ſicamb. padt. Dictio autem* pade *ſive* pat *Saxonib. & Sicamb. dicitur* Pater initialis & Filius initialis. & Suſceptrix initialis, & Filiola initialis.

Peter-olie. Naphtha: bituminis liquidi genus, flos tenuiſſimus bituminis. *vulgò* petreleum & Petroleum.

Peterſelie. Petroſelinum, apium. *germ. peterlin, peterſilien: gal perſil: ital. petroſello: hiſp perexil: ang. peſley.*

peterſelie van Macedonien. Smyrniũ.

Petréren. Sobriè conuiuari, ligurire.

Pette/ pet. *hol.* j. put. Puteus.

Petter petterken. *holl. friſ.* j. diſtel-bincke. Carduelis, acanthis.

Petteren. Fotire, ſtercora liquida egerere

petteringhe. Foria, orum.

petterer Foriolus.

Peule. j. puele. Pericarpium.

Peupel. j. popel. Populus.

Peure/

Peure peuren. *ſland.* i. poper poperen.
Pe ſelen. Contrectare, attrectare. & Perſcrutari: & Euellere pulpam: & Liguire, ſuauiora edulia carpere, ſummis digitis varia cibaria carpere & libare: & Mobilitare, mouere motitare digitos: & Fodicare. & Carpere
peuſelinghe. Pulpamentum.
Peuteren puteren. Agitare, actitare: & Fodicare: & Rimari.

P I

pick. Simultas, inimicitiæ occultæ, latēs odium. *gal. pique*. Enen pick hebben teghen iemanden. Simultates cum aliquo habere, gerere.
Pick *ſax ſic.* i. *holl.* i. peck. Pix.
Pick olie oft graeſ. *hol.* i. kockock heerken rijd ick wel. Micare digitis.
Pickel. i. bickel. Talus quillus.
pickel van tafel ſtoel. &c. Pes menſæ, ſedis, &c.
pickel-bern. Talus.
pickel-pot. Chytropus: olla quæ pedes habet
pickel-ſteen. Aſtragalus.
pickelen. i bickelen.
Pickle. Falx frumentaria, meſſoria, adorea, falx qua frumentum inciditur.
picke. Dens vncus, dens curuus, paſtinum, lugo.
pickien becken. Roſtrare, roſtro impingere ſiue impetere, mordere, roſtro ferire, pinſere. *gal. bequer: ital. beccare: hiſp. picar.*
picken de ſteenen. i. bicken.
picken. Manticulari, furtim ſurripere. *ang. picke.*
picken/ſtecken. Pungere, ſtimulare, lancinare, *mixtim. gal. piquer.*
picken. Ictu reſecare.
picken. *ſcamb.* i. tuck-noten.
picken. Metere, ſuccidere ſegetem, ſpicarum faſcem deſecare, metere falce ſegetes, fruges: facere meſſem.
picker. Meſſor.
pickéren. Lancinare, pungere.
pickedillekens. Laciniæ.
Piel. *holl.* i. pijl
piel-boot. i. pijl-boot.
Piepen pijpē. Pipilare, pipire, pipare. *it. pipire: gal. piper: hiſp. piar: ang. piep, pipe.*
piepen gheliick een muys. Deſticare, mintrare.
piep-muys. i. bozgh-ſpel.
Pier pier-wozm. Lumbricus, lumbricus terreſtris, inteſtinum terræ.
pieren Lumbricos capere.
Pierre. *ſland.* Pedica: laqueus quibus feræ capiuntur.
Pierick. *ho.* i. perſick.
Piet-maend. *vet.* September.
Pieter-man. i. peeter-man.
Piewit-voghel. *ſland.* i. kiewit. Vanellus
Pigghe. *vet. ang* i. bigghe.
Pijcke. Haſta, lancea, *vulgò* pica. *gal. pique: ital. picca.*
pijck ijſer. Spiculum, ferrum ſeu cuſpis haſtæ.
pijck-kneuel. Amentum.
pijck-ſchacht. Haſtile.
pijckier pijckenier/ pijckenaer. *vetus, ſland.* Lancearius, haſtatus. *vulgò* picarius. *q. d.* ſpicularius. *gal. piquier.*
Pije/pije-laecken. Pannus rudis, hirſutus, craſſior.
pije/bilten mantel. Penula coactilis, compacta ex villis craſſioribus.
pije houel kappe. Bardocucullus, penula nautica.
pije/winter-rock. Endromis.
pije-wanten. Manicæ hybernæ, chirothecæ hybernæ.
Pijl. Sagitta, calamus, arundo, ſpiculum, telum.
pijl-band. Amentum.
pijl-hout ſpozcken-hout. Alnus nigra: vnde ſagittæ pueriles conficiuntur. *vulgò* frangula.
pijl-koker. Pharetra.
pijl-ſteert. Paſtinaca: piſcis cauda in iaculi modum aculeata, *q. d.* ſagittæ cauda.
pijl-ſteert. Glaucium: auis ex anatum genere.
Pijl/haer-pijl. Pilus, capillus. *gal. poil: ital. pelo: hiſp. pelo.*
Pijlaerdt. i. bloed-vincke. Pyrrhula: rubicilla. *genus auicule.*
Pijle. Pila, ſublica, palus, lignum acutum quod in terram aut in aquam defigitur. *gal pilotis: ang. pyle.*
pijle. i. ſtapel. Strues, meta, moles. *gal. pile: ang. pyle.*
pijle/peple. *vet.* Bolis. *ang. polye.*

pylen. Pilas ſiue ſublicas altè in terram depangere.

pylen/peylen. Penſum proponere.

pylen/peylen. Metiri ſiue tentare aquas bolide: fundum & altitudinem maris bolide explorare.

pyl-loot pilóot lootſman. Nauarchus, ductor nauium: explorator vadorum: thalaſſometra, maris menſor. *vulgò* pilota. *ſax. pilote: gal pilot: ital. pilota: hiſp. pilota: ang. pilot.*

pylerne. Pila, ſtela, columna. *ger. pfeyler: gal. pillier: it. pilaſtro: hiſ. pilar. ang pilour*

pylern-bÿter. Hypocrita in æde ſacra: ſuperſtitioſus: qui aſſiduè, anili ſuperſtitione imbutus, in æde ſacra deſidet: *quaſi* columnas mordens ſiue erodens.

pylern-bÿterÿe. Hypocriſis in æde ſacra

pylern-hoofd. ſ. kapitteel. Epiſtylium, capitulum, modulus.

pylern-ſchaft. Scapus.

pylern-voet. Baſis columnæ, ſpira.

Pylick. ſ. pÿlick. Petulans.

Pyn. ſ. pÿne. Pena.

Pyn appel. Nux pinea, pomum Cybeles, ſtrobylus, conus.

pyn-boom pyn-appel-boom. Pinus, arbor conifera. *gal. pin: ital. pino: hiſp. pino: ang. pine apple tree.*

pyn-boom-boſch. Pinetum.

pyn not. Conus, nux pinea.

pyn-kerne. Nucleus pineus.

Pyne pene. Pena, ſupplicium. *germ. ger. pein: gal peine: it. pena: hiſ. pena. an. payne,*

pyne. Opera, labor. *græc.* (*pene.*

pyne. Dolor, crux, cruciatus, torſio, afflictio, afflictus, afflictatio: morſus, angor, anxietas.

pynen. Operam dare, laborare, elaborare niti, adniti, conari, moliri. *gall. peiner.*

pynen/pynighen. Torquere, cruciare, affligere, afflictare, cruciatu accipere, excruciare, ſupplicio afficere: adhibere quæſtionem, adhibere tormentū: lacerare tormentis, affligere tormētis.

pyne hebben oft lÿden. Suſtinere, pati, ferre dolorem: angi, torqueri, vexari, perturbari dolore.

pyn-bancke. Fidiculæ, Tormentum, Equuleus, eculeus. Op de pyn-bancke leggen. Habere quæſtionem cum aliquo adhibitis tormentis: extorquere veritatem: excruciare veritatis extorquendæ cauſa: tormentis crimen quærere: quæſtionem tormentariam adhibere: exprimere veritatē equuleo.

pyn-yſer. Equuleus.

pyn-tarm. Fidiculæ.

pyn-ſeelen. Fidiculæ.

pyn weke. *vetus. ſland.* ſ. goede weke. Hebdomada maior. *vulgo* ſeprimana

pynder. ſ. pyniger. Tortor. (*pœnoſa.*

pynder. *vetus.* Extinctor incendij: cuius officium eſt ſummo labore niti & conari vt incendium extinguatur.

pynighen. ſ. pynen Torquere, cruciare.

pynigher. Tortor.

pynnighe. Tormentum, torſio, afflictatio; cruciatus, cruciamentum.

pynlick. Cruciabilis, moleſtus, laboriosus, difficilis.

pynlick/pylick. Petulans, laſciuus; moleſtus nimia petulantia & laſciuia.

pynlick ghe-richt. *vetus.* Iudicium criminale.

Pype/bupſe. Canalis, fiſtula, tubus. *ang. pype: ital. piſara.*

pype/wÿn-pype. ſ. dÿf amen. Caduſ, dolium oblōgum, orca, vas vinarium teres. *ang. pype.*

pype/flupte. Tibia, buxus, fiſtula, ſyrinx, calamus. *ger. pfeyff: it. piſara: ang.*

pype riet-pype. Calamus. (*pype.*

pype/pepe. *holl.* Mentula.

pype. *vetus ſland.* Caulis pennæ.

pype des beens. Os tibiæ.

pyp-been/been-pype. Os tibiæ. Groot pyp-been. Radius, os tibiæ maius. Klepn pyp-bē. Fibula, os tibiæ minus.

pyp-krupd. *holl.* ſ ſcheerlinck. Cicuta: herba caule cauo inſtar fiſtulæ.

pyp-riet. Calamus tibialis.

pyp-ſtaue. ſ. dunghe/klap-hout.

pyp-touwen. *vetus.* ſ. ozighelen.

pyp-vederkens. ſ. ſkoppel vederkēs.

pypen. Canere tibia.

pypen. ſ. pepen. Pipire, pipare, pipilare, ſibilare, ſibilum edere.

pypengael. Vehiculum truſatile minus.

pyper. Auletes, aulœdus, fiſtulator, tibicen, choraules. *gal fifre: ang piper.*

pyperſſe. Tibicina, auletris.

Pyroen puypoen. *ſland.* ſ. pupe.

Pyſel. *frſ.* ſ. kolene. Culina.

pyſeel. *zelaud.* Theca veſtiaria.

Pilerne. i. pijlerne.

Pille. j. krop aes. Turunda.

Pille/pilleken. Catapotium. *vulgò* pilula. *germ. pillule: gal. pillule: ital. pilula: hisp. pildora: ang. pille.*

Piloot. j. pijl-loot. Nauarchus.

Piloʒijn/pellarin. *fland.* Numellæ verſatiles, numellæ publicæ: columbar. *vulgò* colliſtrigium. *gal. pilori: ang. pillory.*

Pimpel. *louan* j. pepel. Papilio.

pimpel-meeſe. Parus minor, parus cæruleus: *& metaphoricè* Homuncio debilis, imbellis, imbecillis.

Pimp-ooghe. Lucinus, ocella: qui exiles habet oculos.

pimp-ooghen. j. pinck-ooghen.

pimp-ooghs-kens. Contracti ocelli: in anguſtũ coacti, cõniuentibus palpebris.

Pimpernelle Pimpinella bipinella, ſyderitis, ſanguiſorba. *gal. pimpernelle: ang. pimpernel.*

pimper-nel-rooſkē. j. duyn-rooſken. Roſa pampinula. roſa pimpinella: *ſic dicta à ſimilitudine foliorum fruticis pimpinelle.*

Pimper-note. Staphylodendron: paruulæ nucis genus: nux veſicaria *nonnullis.*

Pims. *vetus.* j. puym-ſteen. Pumex.

pimſen. *vetus.* Pumicare, pumice polire.

Pinceel. j. pinſeel. Penicillus.

Pinck. *boll. friſ.* j. ionghen os. Iuuencus.

Pinck/pinckop. *bol.* Digitus auricularis, minimus.

Pinck/viſſchers boot. Cimba, nauis piſcatoria.

pinck. *ſax.* Nauis ſpeculatoria. j. lootſmans boot.

pinck-net/ pincker-net. Rete maius.

Pincke. *vetus.* Lumen: *&* Oculus. *&* cubicularis lucerna ſimplex: cicindela.

pinck ooghen/ pimp-ooghen. Conniuere, nictare, palpebras oculorum alternatim mouere: *&* Oculis ſemiclauſis intueri: oculos contrahere, & aliquo modo claudere.

pincken. Scintillare, micare.

pincker. j. pincke. Lucerna ſimplex.

Pinckſter / pingſt-dagh / pingſterdagh. *germ. ſax. ficamb. bol.* j. cinckſen. Pentecoſte, dies pentecoſtes: dies quo ſactus eſt de cælo ſonus, & diſpertitæ linguæ tanquam ignis apparuerunt diſcipulis. *ſax. ficamb. pingſten. germ. pfingſten. Adriano Iunio. pfingſtag. germanicè dicitur* donderdagh. i. dies Iouis.

Pinne. Pinna, ſpiculum, cuſpis, verucula, aculeus. pennum *antiqui dicebant acutum, teſte Nonio ex Varrone. ang pinne.* i. acicula.

pinne/ doel-pinne. Scopus.

pinne van hout. Clauus ligneus, impages. *ang. pinne.*

Pinſeel. Penicillus, peniculus. *gal. pinceau: ital pennello: hiſ. pinzel.*

Pinſſen. *fland.* j. pitſen. Vellicare. *gal. pincer: ang. pinche.*

Pinſſe. *fland.* Volſella, vulſella. *gal pince.*

Pint. j. punt. Pũctus, cuſpis: *&* Mẽtula.

pintſoen. j. punt-ſoen/ pointſoen.

Pinte/ pint-pot. Pinta, pityna, pima, hemina. *gal. pinte: ang. pinte.*

pintelẽren/ pintelen. Potitare, parcè pitiſſare, ſubbibere, cyathos ſorbillare.

Pioene. j. peonie. Pæonia.

pionnier. Cuniculariꝰ, cunicularis: foſſor cuniculorum, pedes. Pedites, *quos vulgò* peones *dicimus corruptè, pro* peditones, *ſunt qui militare opus faciunt, aggerem, foſſas, &c. ita Ioſephus Scaliger in illud Virgilij in Ætna: Antraque demiſſis pedites fodiſſe latebris. Flandris dicuntur* ſpaenniers: *gall. pionniers: ital. pionneri: hiſ. pionneros*

pionnieren/ *& fland* ſpaenpenieren. Fodere antra, demiſſas latebras, depreſſas ſcrobes, cuniculos: agere cuniculos: ſpecus ſubterraneas eſſodere.

Pipepe. *fland.* j. pippe.

Pippe/ pipſe/ ſpruuw. Pituita, gallinarum morbus. *ger. pfiff: gal. pepie: hiſ. pepita: ang pippe.*

Pipping/ pupping. Malum curtipendium. *ang. pippine.*

Pipſe. *friſ.* j. ſnot. Pituita, mucus.

pipſe. j. pippe. Pituita, morbus gallinarum ex pituitæ fluxu natus.

pipſigh. Pituitoſus, mucoſus.

pipſigh. *friſ.* Valetudinarius, morboſus: *ſumpta metaphora ab auibus pituita laborantibus.*

Piroen/ peroen. j puproen.

Piſel. j. pijſel. Culina.

Piſſe. Vrina, lotium. *&* Libido vrinæ: appe-

appetitus mingẽdi. *ſax piſſe: gal. piſſat: ital piſcio, piſſo. ang. piſſe.*

piſſe hebben. Micturire.

piſſen. Meiere, mingere: vrinam reddere, fundere. edere, facere: lotium reddere: exonerare veſicam. *gal. piſſer: ital. piſciare: ang. piſſe.*

piſ-bedde. Lectum commingens.

piſ-bedde. *holl.* Aſellus, cutio, porcellus, porcellio, multipeda: millepeda. *alii dicitur* bercken & ſeughe.

piſ-bedde piſ-bloeme. Vrinaria, dens leonis, chondrilla. *gal. piſſenliet: ital: piſſo in à lecto: herba ſic dicta, quod puerorũ veſicas adeo repleat vrina, vt lectũ dormientes commingant. Mat Lobel.*

piſ-beſiẽder. Vroſcopus, inſpector vrine

piſ-ſche-las. Vrinale, vrinarium, matella vitrea.

piſ-imme piſ-emme. *friſ.* j. piſ-miere. Formica.

piſ-miere, miet ſepelie. Formica. *ang. piſmier.*

piſ pot piſ-teple. Matula, matella, ſcaphium, trulla, laſanum.

piſ-pruyme. Prunum aſinarium, aſininum, vile & maius.

piſ-tauerne. Taberna potoria. & Ganea, ganeum.

piſ-teple. i. piſ-pot. Matula.

piſſin. *holl.* Forica vaccarum.

piſtolet. Fiſtula igniuoma, ſclopus, bombardula, ſclopeta manualis, fiſtula ferrea, *vulgò* piſtoletum.

pit. *ſland* j. put. Puteus. *ang. pitte.*

pit pitte. Medulla arboris fructúſve: cor, matrix. *ſax. peddick: ang pithe.*

pette. *holl.* j. kerne. Nucleus.

pitte pitthe pitteken. *hol. louan.* Auia.

pitthe. j. pete. Suſceptrix

pitt-hepken pitt-hylien. *louan.* Auus.

pitſche. *ſax. ſicamb.* j ſweepe.

pitſt. Vellicatio, vellicatus. & Fallacia, aſtus, petulantia.

pitſachtigh. Fallax, aſtutus, petulans, procax, proterus, laſciuus.

pitſen. Vellicare, vellere, peruellere, ſummis digitis premere, carpere, vellicando detrahere. *germ. pfetzen: gal. pincer: ital. pizzigare: ang. pinche.*

pitte. j. pit.

P L

plackaet plackaert/ q. d. plac kaerte. Placitum, ſanctio, decretum, charta placiti: & Inſcriptio, inſcriptum: & programa. proſcriptio, charta publicè affixa. πλακες i tabulæ in quibus leges aut aliud ſcribimus. *gal. placquart: ang. placard.*

placke plecke blecke. Plaga, ſpatium terræ, locus.

placke plecke blecke dorp. Municipium, pagus, vicus. *ſax. tleck.*

placke plecke blecke. Macula, labes. *ang. blacke.* i. niger.

plack-ſlanghe. Cenchris: ſerpens maculoſus.

plack-waeter. Aqua ſmectica: qua maculæ delentur.

plack weever. *holl.* j. klad-ſchilder. Ineptus pictor.

placke. Ferula, ictus.

placke plecke. Nummus varij apud varios valoris: *Louanienſibus* tertia pars ſtuferi: *alio nomine* groeten. *Flandris* ſtuferus *eſt. ital piaccha hiſ. placca.*

Oude placke *ſland.* j. zl. muten

placken plecken blecken Maculare.

plack-papier. j. klad-papier.

plackaerd. Maculoſus, maculis interſtinctus.

plackaerd. Parus maior: fringillago maſculus. *q. d.* maculata auis.

placken aen den wand. Parieti affigere. *gal. plaquer.*

placken pappen. Glutinare, conglutinare. *gal. plaquer.*

placken plaeſteren. Linere, vngere.

plack-leem plack-mortier. Lutum paleatum.

placken oft beſetten met leem/ kalck/ &c. Cruſtare, incruſtare, gypſare. lutare, delutare.

plackaert. j. plackaet. Placitum, programma.

placker/ leem-placker. Cruſtarius, tector qui incruſtat parietes.

placker. *ſland.* j. blouwel.

plackerije Tectorium, opus tectorium, lorica teſtacea, illinimentum parietum, albarium.

pladdijs. j. platdijs. Paſſer piſcis.

pladeren. Blaterare, importunè loqui, garrire. *ger. pleder en: ſax. pladeren, pladderen.*

pladeren/ plaperen/ plepten. Litigare, conten-

contendere, diſceptare iudicio, cauſas actitare, ſequi lites. *vulgò* placitare. *gal plaider: ital. piatire: hiſ. pleytear: ang. pleade.*

pladeren plaeperen. Ludere, iocari, nugari. *ang. playe.*

pladerer plaeperer. Litigator, actor, rabula, vitilitigator, conſarcinator litium: & Ioculator, ludio, nugator, geſticulator.

plaederije plaerije. Ludus, iocus. *ang. playe.*

pladeringhe. Contentio, lis: & Ludus, ludicrum, iocus.

plaeghe. ſ. **plaghe.**

plaen ſ. **plepn.**

plaen-boom. Platanus. *gal. plane, pleyne: ital. platano: hiſ. platano: ang. plane.*

plaeſter. Emplaſtrum, malagma, pittaciū, cataplaſma. *ger. pflaſter gal emplaſtre: it. empiaſtro: hiſ. emplaſtre: ang plaiſter.*

plaeſter gips. Gypſus, gypſum. *Ster.*

Plaeſter. Arenatum.

Plaeſter ſ **be-ſetſel.** Cruſta, incruſtatio.

plaeſteren. Illinere medicamentum, imponere emplaſtrum.

plaeſteren. ſ. **be-ſetten.** Cruſtare, incruſtare. *gal. plaſtrer.*

plaeſterer ſ. **plaeſter.** Cruſtarius.

plaetſe. Locus & Area, ſpatioſa platea, campus, forum. *germ. platz: gal. place: ital. piazza: hiſ plaça: ang. place.*

plaetſe pletſe. Area, impluuium, compluuium, ſolum: pes planus: locus ab ædificio purus: & Aquarium, lauatrina, vrnarium.

plaetſ-houder ſ. **ſtad-houder.** *vulgò* Vicarius, & locum tenens.

plaete ſ. **plate.**

plaghe. Plaga, vulnus: & Cruciatus, crux, afflictio, vexatio, malum, morbus. *gal. playe: ital. piaga: hiſ. llaga.*

plaghe. Morbus, peſtis, peſtilentia: *ang. plague.*

plaghen. Plagam infligere.

plaghē Cruciare, vexare, affligere, agitare.

plaghghe. *holl* ſ **placke.** Macula.

plaghghen. *hol.* ſ. **plaetken.** Maculare.

plaghghe plaghghertje. Panniculi, panniculatia, pannitriti, res viles & tritæ: linteum tritum.

plaghghe. Segeſtre, ſtratum, inſtratum, ſtragulum.

plaghghe. *ſtamb.* ſ. **vodde** Peniculus.

plaghghen. *hol.* Officio inſtitoris cereuiſiarij fungi.

plaghgher. *hol.* Inſtitor cereuiſiarius.

plaeyeren ſ. **pladeren.**

playſ-danck. Palpum, gratulatio adulatoria.

playſ-danck be-haelē. Palpari, adulari.

playſant. Feſtiuus, lepidus, amœnus. *gal. playſant: ital. piacevole: ang. pleaſant.*

playſantelick. Feſtiuè, lepidè, amœniter.

playſir. *gal. ſtand.* Delectamentum, voluptas: & Beneficium, beneficium, officium.

Plammaete. ſ. **palm-maete.** (maior.

Planap-boom. *vetus.* Corylus: & Acer

Planche. Planca, aſſer, *gal. planche: ang. plancke.*

planckſken. Tabula, aſſerculus.

plancken. Coaſſare.

planckier. Coaſſatio, coaxatio, lacunar.

planckieſe. *vet. ſtand.* Tabulatum, munimentum ex plancis.

Plane. ſ. **plepn.** Planus.

Plane-boom. *vetus.* Acer maior. *verùm gal. plane, plaine: & ang. plaine tree,* platanus *dicitur.*

Planſen. ſ. **blanſen/ſtoxten.**

Plante. Planta, plantarium, ſtirps quæpangitur, talea. *gal. planta: ital. pianta: hiſ. planta: ang. plante.*

plante des voets. Planta pedis, imus pes. *gal. plante: ital. pianta hiſ planta.*

planten. Plantare, ſerere, inſerere, conſerere, pangere, repangere. *germ. pflantzen: gal. planter: ital. piantare: hiſp. plantar: ang. plant.*

planten yet ghe-ſchut. Collocare tormenta bellica: diſponere, pangere, figere bombardas maiores.

planter. Plantator, ſator, conſitor.

plantinghe. Plantatio, conſitio, conſitura, ſatus, us.

plantrept. Huber, abundans, largus. *gal. plantureux: ang. plentifull.* & Hubertas, feracitas, copia, abundantia. *gal. planté ang plentie.*

plantſoen. Plantæ, plantaria, ſemina arborum.

plantſoen-boſch. Seminariū, plantariſi.

plaren ſ. **pladeren.**

Plas/plaſch. Palus, lacuna, foſſa in qua ſtat aqua.

plaſ-reghen. Nimbus, præceps imber, pluuia lacunas faciés. *ger. platzregen. ſax. platzregen:*

plaſſchen. Palpare aquas, motare aquas.

Plaſ-danck. j. plaſ-danck.

Plaſkrn. j. ſpzot. Sarda.

Plat ende effen. Planus. *gal. plat: ital. piatto. ang. flatte* (tudo.

plat ende bzeed. Latus. πλατὺ. i. latitudo.

plat ende mozwe. Mollis.

plat wt. j. rond wt.

plat wt ſeggen. Planè & apertè dicere.

plat af ſeggben. Præcisè negare: præcidere planè.

platte bozſe. Crumena vacua, marſupium exenteratum.

platte hand. Manus lata, porrecta, extenſa.

platte kaeſe. Lac preſſum, lac coagulum, lac coagulatum: caſeus mollis, lac gelatum: caſeus gelatus, glaciatus, coagulatus, concretus.

platte landen/ plat-lant. Agri: campeſtria: loca plana.

platte pepze. Pyrum fracidum.

plat bzoecke. Eunuchus.

plat-gat. Depygis: natibus matris & depreſſis.

platdijs. Paſſer piſcis, piſcis planus. *vulgò* platuſa, plateſſa.

plat-lupg. Pediculus inguinalis: *vulgò* pediculus planus: *à planitie & latitudine corporis. ital. piattole.*

plat neuſe. Simo, ſimus: cui nares ſunt depreſſæ ſuperiùs.

plat-ſaed. j. lijn ſaed. Semen lini. *à planicie dictum.*

plat-voet/ plat-voetigh. Planipes. & Plautus, plancus.

Plate. Lamina. *germ. blat: gal. plaſtren: ital. piaſtra: ang. plaite.*

plate. j. plancke. Planca.

plate. *flandr. brug.* j. platdijs. Paſſer piſcis.

platte/ banecke in de zee. Puluinus: ſcopulus: rupes: arena maris denſata & durata: & Breuia: vadoſa loca maris, vadum.

Platteel. Patina: ſcutella ampla & repanda: gabata: lanx eſcaria: *ger. blatten: gal. plat: ital. piato, piatello: hiſp. plato ang. platter.*

plateel lecker. Catillo, parafitus.

Platte. *germ. ſax. friſ. ſicamb.* j. krupn e Vertex raſus.

platte fozme. Ichnographia. *vulgò* plana forma.

platte fozme van een hups/ be-wozp. Ichnographia: ſuperficiaria deſcriptio: exemplar, forma: iacens areæ effiormatio, futuri operis ſpecimen exhibens.

Plattijn. Calo, baxea, calceus lignens, calopodium. βλαυτία. i. crepidæ. *gal. patin: ang. patte.*

plattijn-wachter. j. koppeler. Aquarius, aquariolus, leno.

Plauepen. j. pauepen.

Plech. j. plegbe. Debitum, *&c.*

Plecht. j. plicht. Officium: debitum.

Wt de plecht doen. *vetus.* Emancipare.

plecht-vzij. j. plicht-vzij.

plecht van t ſchip. *ſland.* Prora.

plecht-ancker. Anchora ſacra. *ſax. plichtancker.*

plechten. *ſland.* Spondere merces probas eſſe, ſpondere rem ſinceram. *ang. plighte.*

plechten. *ſicamb.* j. plichten.

Plecke. j. placke.

Pledener-boom. Platanus.

Pleghe/ plech. *ſax.* Officium. & Seruitus ſiue miniſterium patrono à cliente quotannis præſtandum: debitum miniſterium. Cenſus, & cætera quæ præſtare debemus.

Pleghen. Solere: & Exercere, agere, operam dare. & Curare, procurare. & Tractare: & Vti frui, fungi.

pleghen ſijn ampt. Fungi ſuo officio.

pleghen ſijn gheſontheyd. *ſax.* Valetudini operam dare.

plegh-bader. *germ. ſax.* Curator, tutor.

pleghtigh. j. plichtigh.

pleghelick. *vetus.* Viſitarè.

pleghet. *ſax.* Conductor.

pleghinghe. Vſus, exercitatio.

pleghte. j. plege/ plicht. Munus, officiũ.

pleghte. Conſuetudo, vſus.

plegh-ten. *ſland.* j. plechten.

Plepn/ effen. Planus, æquus. *gal. plain: ital. piano: hiſ. llano: ang. playne.*

plepne. Planities, campus, æquor campi, æquor apertum, area, forũ, platea. *gal. plaine: it. planura: hiſ. llanura: an. playne.*

plepnéren. Planare, cõplanare, æquare.

Plepte.

Plevte. Silata: manus larga & plana. *q. d.* lata. *Festus.*

Plepte. *holland.* Lis, litigium, iudicium. *vulgo* placitum *gal. plaid: ital. piato hisp. pleyto.* Placita *autem in Constitutionibus sive Capitulari Caroli magni sunt vel* iurisdictiones *vel* iudicia, *vel* conuentus ad disceptandas causas instituti: *forte à* plaetse *id est*, area, forum.

plepten. *hol.* j. placderen. Litigare, causas agere. *vulgò* placitare. *gal plaidoyer: ital. piatire: hisp. pleitear.*

plept-dagh. *hol.* j. dinglj-dagh. Dies fastus.

plepter. *hol.* j. placderer. Litigator, actor

plept-sack *hol.* Sacculus litium: farrago litis saccularia, forulus linteus: loculus causarum: loculus forensis: saccel lus litigatorius.

plept-voghel. *hol.* Rabula, vitilitigator.

plepterije. Litigium.

Plecken. *flan gand.* j blecke Decorticare.

Plencke. Vagari, diuagari, palari, errare.

plencker. Erro: qui vagando tempus consumit.

Plets. *vetus* .j. stuck. Pars.

plets/lap. Segmen, segmentum commissura panni. *ger. pfleczen.*

plets. Panni vilioris genus.

Pletse. j. plaetse. Locus. *&c.*

Pletse/fletse. *louan.* j. strupue. Scriblita.

Pletse. *sic. colon.* j. pässe. Pantex, omason,

pletsen inde sulte. j. panssen. (gere.

pletsen. Palma quatere: *&* Depsere, lubi-

pletsen. j. lappen. Consuere. *ger. pfleczen.*

Pletten. Conculcare, contundere, obterere: conterere, terere.

pletteren. Obterere, exculcare.

Pleuris/pleurisye. Pleuritis. *gal. pleuresie: ang. pleurisie.*

Plicht. *hol ficamb.* Iudicium, lis, litigiū.

plicht/plecht/plegh. *sax. ficamb.* Debitum, obligatio. *&* Census, tributum. *&* Munus, officiū: *&* Vsus, cōsuetudo.

plicht-ancker j. plecht-ancker.

plicht-vry. *vetus.* Immunis.

plichten j. plechten. Agere lites.

plichtigh. *vetus* Deuinctus, obnoxius, obligatus, qui debet. *&* Debitus.

Plijsteren. *ficamb.* j. plasten. Crustare, gypsare.

Pluen. *vetus.* Agere, studere: curam siue diligentiam adhibere.

plict. *vetus.* j. achte. Cura, obseruatio: diligentia.

Plocken. *stand. hol.* j. plucken. Carpere.

Ploegh. Aratrum. *germ. pflug sax. ploch: ang. ploug.*

ploegh-benghel. Rusticus arator.

ploegh-hout. Dentale, dens, lignum ad quod vomer includitur.

ploegh-ijser. Vomis, vomer, dens vncus, aratri ferrum quod liras ducit.

ploegh-kouter. Vomis, vomer. *q. d.* culter aratri.

ploegh-kromme. Buris, bura: curuamen aratri quod vomerem recipit.

ploegh-man. *vetus.* Agricola.

ploegh-os. Bos arator.

ploegh-schere / ploegh scharre. *sax.* Vomis, vomer.

ploegh-schuerer. Rulla.

ploegh-stele. j. ploegh-steert. Stiua.

ploegh-steert. Stiua, aratri manica: pars aratri posterior quæ manu tenetur.

ploegh-steert. Rulla.

ploegh-voor. Sulcus, versura.

ploegh-weute. *sax.* Versura agri.

ploegh-weke. j. perdse-weke. Hebdomada laboriosa: septimana profesta, absque feriis.

ploeghen. Arare, terram moliri aratro. *&* Laborare.

ploeghyer. Arator.

Plope. Plicatura, ruga, stria, sinus, lacinia.

plopen. Plicare, rugas inducere. *gal. plier, ployer: ital. piegar: hisp. & legar: ang. plaite.*

plop-rock. Tunica rugosa, striata.

Ploken. *vet.* j. plupcken. Plicare.

Plomp/bot. Hebes, obtusus, stupidus, plumbeus. *ang. blunt.*

plompaerd. Homo plumbeus, hebes, rudis, Arcadicum pecus.

plompelick. Obtusè, ruditer, absurdè, ineptè, inculte, inornatè.

plompe. Nymphæa, alga palustris: *herba genus in paludibus & aquis stagnantibus nascens. offic.* nenuphar.

plompen. j. plotsen. Mergere, mergi.

Plonderen j. plunderen.

Plonssen int water. Demergere. *gal. plonger: ang. plounge, plunge.*

Ploosche. *stand.* j. pelle. Siliqua.

plooschen. *stand.* j. pellen. Deglubare, decorticare.

Plote. j. blote.

Ploten de wolle. *ſtand.* j. blooten. Lanam decerpere.

Ploten. *ſtand.* Membranam ſiue corium exuere, remittere cutim ſua ſponte, relinquere corticem.

Ploter. j. blooter.

Plotſen int water. Mergere vel mergi cum impetu. *gal. plonger: ang plounge, plunge.*

Plotte. *vetus.* j. bal Pila. *gal. peloite: hiſ. pelota.*

Plotte. Nummus plumbeus minimi valoris.

Plotte. *vetus* Genus gladij latum valde, breue & tenue.

Plotſigh. *vetus* j. bot/plomp.

Plucht *ſtand.* Fortuna, caſus, euentus: periculum.

Plucht. j. plicht. Debitum.

Pluck/ pluckſel. Carptura, linamentum.

Pluckien. Carpere, decerpere, vellere, legere. *ang plucke.*

Plucken de bruchten. Legere poma, legumina.

Pluck-graen. Legumen.

Pluck-haeren. Euellere capillos.

Pluck-hoghel. *friſ.* Paraſitus, alienis inhians patinis: infamis propter rapacitatem, & impudentiam.

Pluck-vincken plocke vinckē pluckede-vincken. *jax. friſ. hol.* Minutal.

Pluckeling. j. pluckſel. Carptura.

Plucker der bruchten. Legulus.

Pluckſel. Carptura.

Pluckſel dan lijn-waet. Linamentum.

Plugghe. Res vilis & nullius valoris. & Columba aut alia auis vilis, inutilis, ſcabroſa, ſcabioſa, impolita. & Homo incompoſitus, rudis, impolitus.

Plugghe. Impages, clauus ligneus, cuneolus, blitron, βλίτρον

Pluggheu. Clauis ligneis figere.

Pluncken / plocken. *vetus.* Plicare, & Claudere.

Plumme. Pluma, penna mollior & minor. *ger. flaumfeder: gal plume: ital. piuma: hiſ. pluma: ang. plume.*

Plummken. Plumula, pennula.

Plummkens. Betonica ſuperba, coronaria minor: *ſic dicta à floſculorum foliis fimbriatis, & plumarum ſimilitudine diſſectis.*

Plumagie. Pluma, faſciculus plumeus: & Crista galeæ.

Plumetſe. Grabatus: culcita plumea.

Plumm-alluin. Alumen plumeum, plumoſum, ſciſſile, ſciſſum, anthus: trichitis, ſchiſton.

Plumm-boſch. Faſciculus plumeus. crista galeæ.

Plumm-graue. Aucupij præfectus: comes plumarius.

Plumm-grauen. Comitum Hollandiæ fiduciarij clientes, qui pro mercibus vectigal exigunt: & plumarij comites *nominantur, quòd illorum influſſu multis in locis nemini ſas ſit cygnos aut olores publicè alere. Adr. Iun.*

Plumm-loos. Deplumis, implumis.

Plumm-ſtrijcken. Adulari, palpare, palpari, palpum obtrudere, aſſentari, paraſitari: plumas, floccos, pilosque ex veſtibus alterius legere ſubblandiendo

Plumm-ſtrijcker. Palpator, aſſentator, paraſitus, gnatho.

Plumm-wederen. Lana anſerina: tomentum Laconicum.

Plups. Mundus, purus, politus, terſus, exterſus.

Plupſen. Polire, comere, ornare, mundare, ſcalpere, tergere, detergere, exterge re. *gal. eſplucher.*

Plupſen. Apricari & ſcalpere ſe.

Plupſen de boꝛſe j. lupſen. Marſupium exenterare, exinanire.

Plupſ-merckt / lupſ-merckt. Forum ſcrutarium. & Scrutaria, æ, ſcrutorum venditio: & Scruta, orum.

Plupſerije / plupſinghe. Scruta, orum. & Quiſquiliæ.

Plupſteren. j plunderen. Diripere, compilare.

Plupſteren. Scrutari, perſcrutari.

Plunder/plonder. *vetus ger.* Supellex.

Plunderen/plonderen. Populare, populari, prædari, deprædari, diripere, ſpoliare, compilare.

Plunderen een ſtad. Diripere vrbem.

Plunderinghe. Populatio, depopulatio, direptio.

Plunder merckt. Forum ſcrutarium.

Pluuier. Pardalus, *aun vulgo* pluuialis *dicta: quòd calo plumoſo potiſſimum capiatur,*

platur, dicitur & puluier. *q.d.* auis pulueratrix. *ger. pulwer: gal. pluuier: ang. plouer.*

P O

Pocken, Bacchari, debacchari: tonare murmure & verberibus: & lætare, iactitare, venditare, ampullari.

Pocke / pockele. Papula, pustula, pusula, tuber, tuberculum, vomica. *gal. bube: ang. pocke, botche.*

pocken met de lemten ſpaenſche pocken. Morbus Gallicus, ſcabies Hiſpanica, Neapolitana: lues Venerea: ſiphylis: ſerpigo Indica.

pockſ kens pockelen. Pustulæ, papulæ. **kinder-pockſ kens.** Vari, varioli, exanthemata, ecthymata, pituitæ eruptiones, pustulæ in ſumma cute extuberantes, puerituæ admodum infeſtæ. *vulgo* morbilli.

pock-hout. Ebenus, hebenus, hebenum, guiacum: lignum expugnandæ lui venereæ accõmodatiſſimum, lignum ſanctum, lignum Indum. *vulgo* gaiacum.

pockachtigh / pockigh. Infectus lue venerea.

pockele / puckele. Papula, pustula, tuberculum.

pockelen. Extuberare.

Podaghel. *ſax.* Podagra, chiragra.

Podde. *holl.* j. padde. Bufo.

Poeder poeper. Puluis. *gall. poudre: ital. polwere: hiſp. polue: ang. pouder.*

poeder-hupſken pepet-hupſken. Cucullus.

poeder-ſuycker. j. meel ſuycker.

Poel. Palus, lacuna, ſtagnum, eluuies, vorago *ital. palude ang. poole.*

poel-ſneppe. Gallinago minor, ruſticula minor. *q.d.* gallinago paludana ſiue auicula ad ſtagnorum crepidines frequens *Adr. Iun.*

Poelen polen. *ſland.* Excauare, ſuffodere, fotare.

Poelie. Gallina. *gall. poulle.*

poellie. Pullaſter, pullaſtra, pullus gallinaceus: gallina iuuenca, nouella. *gal. poulette: ital. pollo: hiſp. pollo.*

poellier. j. hoender-maſt.

Poepen. Subinde ſè ſiue ſubmiſſim pedere.

Poer-loock. *verſus.* Porrum.

Poeſele. Puella: puſa, *apud veteres Latinos, teſte Feſto.*

poeſele. Puella torоſa, obeſula.

poeſelachtigh. Toroſus, lacertoſus, muſculoſa & compacta carnis pulpa validus, obeſulus: troſulus, toroſulus.

Poeſen *verſus.* Baſiare, oſculari.

Poeſt. *verſus.* Bubile.

poeſt-deerne. j. **melck-deerne.**

Poeſten. *friſ. ſax.* j. **blaeſen.** Flare.

poeſter puyſter / pueſter. *friſ. ſax. ſicamb.* j. **blaeſ-balch.** Follis.

Poetre. *verſus ſland.* Trabs *gal. poultre.*

Pof / boſ. Bucca, buccarum inflatio: & Bombus, flatus, ſclopus, ſtlopus: ſonus qui emittitur è buccis ſpiritu inflatis. *gal. bouſee.*

poſ. Fungoſus, turgidus, tumidus, inflatus, ſpongioſus, tumidus ſallu: ſaltoſus. *gal. bouffy.*

poſ-bal. Pila paganica, laxior.

poſ oft poſſen-brood. *friſ. holl.* Panis albus, ſpongioſus: hectis ſiue veſiculis inflatus. *angl. puffe.*

poſſen. Flare, ſufflare, buccas inflare: & Ructare, flatus ex vẽtriculo emittere. *ang. puffe.*

poſſen. Turgere, ampullari: Proflare faſtum, fumos iactare, efflare inanes glorias, grande loqui, voce intonare. *gal. bouffer.*

poſſer. Iactator, faſtoſus, tumidus faſtu, thraſo, miles glorioſus, arrogans, ventoſus.

puſſe:tje. Arrogantia: verba ampulloſa, turgida, inflata.

Poggtje *ſax. ſicamb.* Rana.

poggben-raſſ. *ſax.* j. **padden-ge-racht.** Ranarum fœtus.

poggben-ſtoel. *ſax.* j. **padden-ſtoel.** Fungus.

Poghen. j. **pooghen.**

Popen. Potare. *gall. boire.*

Poper poper-torue. Fuſcina.

Poperen. j. **hoteren** Fodicare.

poperen met de poper viſſchen. Fuſcina piſcari, figere anguillas in imo fundo aquarum: lumbricis hamo ſiue fuſcinæ affixis anguillas venari. *flandri dicunt:* piteren. *q. d.* pitren. i. lumbricis piſcari anguillas.

Popgneerd. j. **pondaerd.** Pugio, ſica.

Popijer wyns j. **ander ſaiſ ame.** *di-*

citur proprie de cado vini Gallici.

Popnt.j. punt. Punctus, acies.

popnt oft popnct pariſis. *vet. ſland.*j. halue mijte.

Popntinghe. *ſland.*j. bede/ ſettinghe/ ſchattinghe. Exactio, cenſus.

Popntſoen puntſoen. Acus, ſtilus. *gal. poinſon: hiſp. ponçon: ang. pynſſon, punchon.*

Poke/ polt-ſack. Saccus cilicinus. *gal. poche: ang. poke.*

poke *ſland* Cilicium, tegmen cilicinum.

poke/ ku cht. Culcita.

poke. Ingluuies *gal. poche.*

poke. *friſ. ſicamb. holl. ſland.* Pugio, pugiunculus, culter.

Pol.j. **polle.** Caput. *&c.*

Polder. Parua tabulata, trabs, trabes. *gal. poultre.*

polder/ hoender polder. Gallinarium: pertica gallinaria. *gal. poulaillier: ang. pultry.*

polder. Agger. *&* Palus marina, pratum litorale, inſula parua: *&* Fundi appendix inſulæ ſerius annexa. *Leuin. Lemn.* Agri accremẽtum extra aggerem: ager qui eſt fluuio aut mari eductus aggeribus abſepitur. Poldros, *inquit Adr. Iunius, proprie appellarunt progenitores,* qui è fluuio aut mari, cui loco æſtuariorum poſtea fiunt, educti aggeſtis pontibus lõgis aggeribuſque ab aquarum iniuria obſepiuntur: *fortè quòd è ſtagnis que* poli *vulgariter dicuntur, recuperati fuerint.*

Pole polue. Ceruical. *&* Culcita. *germ. pfulwen. ſax. poel.*

Pole/ peule. *ſuã. holl* j. **pucle/ pelle.** Pericarpium, folliculus ſeminis.

polen.j. **pellen.** Decorticare.

Polen.j. **porlen.** Excauare.

Polepe/ polep-ſtrupd. Pulegium. *germ. poley: gal. pouliot: ital. pulegio: hiſ. polejos, poleyos: ang. puliol.*

Polepe.j. **palepe.** Trochlea.

Polffer.j. **puluer.** Puluis.

Polijſteren/ palijſteren. Polire, expolire. *ger. palieren: gal. polir: ital polire. hiſ. polir: ang. poliſhe.*

Polle pol. *ang.*j. bol. Caput.

Polle/ pol. Lepidum caput. *&* Cõcubinus: *&* Leno. *&* Adulter. πολλακος. i. amaſius: πολλακη. i. concubina.

Polle/ pol. *ſax.*j. top. Cacumen: faſtigium.

polle/ polleken. *ſax. friſ.*j. bol/ top. Vertex capitis: caput, capitellum.

Polle/ polleken.j. ghe-polleteert ſot/ ſtock-narre. Stultus, morio ſceptrum cum capitello geſtans.

polleken/ marotteken. Imaguncula quæ ſtultis ad luſum præbetur: ſceptrum capitulatum ſiue baculus morionis capitello inſignis. *&* Morio ſceptrum geſtans.

Pol-haemer. *ſlan.*j. hepl-haemer. Malleus militaris capitulatus, capitulo ſiue capitello munitus.

Pol-lepel. Tudicula, cochleare maius, capitulatum.

Pols. Pulſus arteriæ, pulſus venæ. *gall. pouls ital. polſo hiſp. pulſo: ang. pulſe.*

pols pols-ader. Arteria, vena pulſatilis

pols kloet. Globus ſiue ferrum conti.

pols. Repagulum nauis. *ſax. polſe.*

pols/ pols-ſtock. Contus.

pols palſſe liſch-dodde. Typha.

polſ-ader. Arteria, vena pulſatilis, vitalis.

polſ-ſack. Retis piſcatorij genus.

pulſ-ſtock kloet ſtock/ palſſer. Contus, longurius.

polſ-ſtock/ ael-gheere. Fuſcina.

polſſen. Pulſare, trudere, detrudere.

polſſen int water. Quatere aquas: pulſare, turbare, mouere, tentare, contrectare fundum ſiue limum contos pulſando piſces in rete adigere, & anguillas captare: baculo ſtupefacere & capere anguillas. *ang. powſ he.*

polſſen/ wt-polſſen. Egerere aquam *ang. powſ he.*

Polter-gheeſt. *friſ.* Genius malus homini inſidians.

Poluer/ puluer. Puluis. *germ puluer gal. poudre: ital polue: hiſ. poluo: ang. powder.*

poluerẽ. In puluerem redigere.

Polwe/ pulwe. Ceruical: puluinar. *ger. pfulb. angl. pillowe.*

Pomerantſche. *ſax.* Malum aureum, aurantium.

Pommepe.i. **appel-moes.** Cibus ex pomis confectus. *vulgò* pomatum *gal. pommee.*

Pompe. Organum pneumaticum, quo aqua hauritur.

ponipe van t'ſchip. Antlia, canalis: machina

china hauſtoria qua è ſentina exinanitur nautea: *vulgo* pompa. *ſax. pumpe: gal. pompe: ang. poumpe, pumpe.*

pompen Sentinare, exinanire nauis ſentinam: exantlare.

pomp-water. Nautea.

Pompe/pomperije. Pompa. *ital. pompa: hiſp. pompa: gal. pompe.*

pomperije. Pompa, apparatus, magnificentia, faſtus.

pompeus. Magnificus. *vulgò* pompoſus

pompeuſelick. Magnificè.

Pompoelie. j. pampoelie.

Pompoen. Pepon, melopepon, pepo. *gal. pompon: ital. pepone: hiſp. papon: ang. pepon.*

Pond. Pondo, libra, as, mna. *germ. pfund: ang. povvnde.* **Pond brab.** j. vier guld: *fland.* ſes guld. **Pond zeeus/** j. drij ſtuyuers. **Pōd artoys** Libra Arteſiaca j xx. ſtuyuers. **Pond turnoys.** Libra Turonica. j. x ſtuyuers. **Pond ouds** j. elf gulden. **Pond louens.** Libra Louanieſis. j. xlvij. ſtuyuers **Pond pariſis.** Libra Pariſiaca. j. thien ſtuyuers. **Pond ſterlincks.** *ang.* j. neghen gulden. Sterlingus *autem vel à ſturni auiculæ, vel à ſtellæ nota, cuſus eſt in Anglia numus, vnius vnciæ argenti anno* 1249.

pond-peyre. Pyrum librale.

pond-papier. Papyrus quæ per libras venditur.

pond-gaeren. Fila rudiora: vnde vela & ſacci fiunt.

pond-ghe-wicht. Aſſipondium.

pond-dinck. *fland.* Trita lintea: materja ex qua papyrus conficitur.

pond-gheld. Exactio in libras.

pondel/pundel ponder/ punder. Statera, trutina Campana: & Aequipondium, ſacoma.

pondelen/ponderen. *vetus.* Ponderare, trutinare, pendere. *ang. ponder.*

ponder. Aequipondium, ſacoma.

pondigh. Libralis, vnius libræ.

Ponghe/waeter-ponghe. Cepæa.

Poniaerd. Pugio, clunabulum. *gal. poignard: ital. pugnale: hiſp. puñal.*

Ponnael. *vetus holl.* j. poniaerd. Pugio.

Ponte. Ponto: nauigium quo amnes traiiciuntur loco pontium, *ital. pontone: hiſ. pontone.*

Ponter-boom/laeter. Longurius.

Pontſen/ puntſen/ ponſſen. Punctim eſſigiare: punctiunculis pingere. *ang. punche.* i. pungere, ſtimulare. & *pounce* cælare, incidere, ſcalpere.

Pontſen pontſennen pontſenden. *hol.* Ianuario menſe viris ac procis munuſcula mittere *vt ſolent Hollandicæ matronæ & nymphæ, poſtridie Idus Ianuarij, qui dies ſacer eſt Diuo Pontiano. q.d.* Pontiano xenia vel pondo mittere. *Adr. Iunius.*

Pooghen. *fland. hol.* Niti, tentare, aggredi, moliri: cōtendere: conari, adlaborare.

Poor-loock. Aſcalonia, bulbus.

Poort. *ger. ſax. fland.* j hauen. Portus. *germ. port, ſchiffport: gal. port: ital. porto: hiſp. puerto: ang. port. q.d.* porta maris, *inquit Becanus.*

poort houden. Dielcyſtinda. ludi genus quo duplices puerorum turmæ porrectis hinc inde manibus alteros ad ſe pertrahere conantur, dum pars altera ſuperior exiſtat. *Adr Iun.*

Poorte. Porta, ianua, oſtium, aditus, fores. *ger. pfort: gal. porte: ital. porta. hiſp. puerta: ang. porte.*

poorte. *vetus fland.* Anus. & Cunnus.

poorten. j. roey-gaten. Columbaria.

poorte. *vetus. fland.* Oppidum aut locus vallo foſſáve munitus, in quem per portam intratur: *per ſynechdochen. ita quoque* portæ vrbes *dicuntur. Deut.* 17,2. & propugnacula, *Gen.* 22,17. & 24,60.

poort-graue. *vetus.* Vrbis præfectus.

poort-gheld. Portorium.

poort-meeſter. *vetus.* j. borgh-meeſter.

poort-ſchap. *vet.* j. porter-ſchap.

poort-recht. *vetus.* j. poorterhe. Ciuitas, ius ciuitas.

poortael van t'huys. Prothyrum, veſtibulum, atrium. *gall. portal: hiſ. portal: ang. portal.*

portael van kercken oft paleyſen. Propyleum.

poorter/borgher. Ciuis, municeps.

poorteren. In ciuem recipere, ciuitate donare.

poorterken Faſciculus vrbanis focis accommodus. *q.d.* ciuium faſciculus.

poorterhe. Ciuitas: ciuium ius ſine prærogatiua.

poor=

poortier/poort-wachter/ deur-waerder. Ostiarius, atriensis, accensus. *gal. portier: ital portinaio: hisp. portero: ang. porter, portar.*

Poose. Pausa, otium, quies, requies, respiratio: & Momentum. *vulgò* posa. *gal. pause: ital. paussa: his. pausa.*

poose. Vice, vicem.

poose. j. 42 **ponden ge-wights.** *dicitur de glasto siue isatide & similibus.*

poosen. Quiescere, pausam facere: pausare *apud Plautum.*

Poot/ poote. Palma pedis, vngula, manus: *gal. pate, patte his pata.*

poote / pooten-vel. Pellis ceruaria. & Pellis ouium siluestrium pedibus detracta.

Poote/pote. Surculus.

poote / pote / peë. *louan.* Siser, radix edulis.

Popel. Populus, plebs. *gal. peuple: ital. popolo hisp. pueblo: ang people.*

Popelen. Murmur edere, murmurare, verba tacitè submisseq. fundere, mussitare: mutire: labra mouere tantùm, & vocem non attollere. verba non intellecta fundere. *vulgò* papellare.

popeler. Mouens labra, metuens audiri. *vulgò* papellardus. i. hypocrita, simulator, qui passim in plateis & vbique orat. *Georgius Coluenerius.*

popelinghe. Murmurque humilesque susurri. *Pers.*

Popeleye. j. **ghe-raeckthevd.** Apoplexia, attonitus stupor, fideratio.

Popelier / popelier-boom / popelen-boom. Populus arbor. *germ pappelbaum: gal. peuplier: ital. poppio: ang. poplar trée.*

Popelioenken. Tinea, animalculum fontium, breue, & sese vt multipeda contrahens. & Fœtus ranæ caudatus, batrachis, gyrinus.

Poppe Pupa, pupula. *gal. poupee: ital. pupina. ang. poppet.*

poppe. Auicula femella.

poppen eñ kinder-speel-dinghen. Crepundia, ludicra puerilia, oscilla, imagunculæ, quæ infantibus puerisque ad lusum præbentur.

poppe/spinne-webbe. Tela araneæ.

poppe/popte. *fland.* j. **roeck van blasch.** Pensum. *gal poupee.*

poppe/brand-poppe. Malleolus: stupa incendiaria: fasciculus ex stupa, pice, sulphure, aliisque id genus incendij fomitibus confectus, ad comburenda ædificia.

poppen op de boomen. Spongiolæ arborum.

poppen-kraemer. Nugiuendus, nugiuendulus, friuolarius, grytopola

poppen-maecker. Coroplathus puparum & sigillorum effector.

poppen-ruyter. Miles bellus, sed imbellis.

poppen werck. Friuola, crepundia, ludicra puerilia, oscilla.

Porceleyne/ porceleyn-kruyd. Portulaca. *gal. pourcelaine: ital. porcelana: ang purselayn.*

Porceleyne/zee-slacke. Cochlea Veneris, concha venerea, murex, matriculus, conchylium, buccinum. *vulgò* concha porcelana *gal. porcelayne.*

porceleyne vaten. Vasa murrhina, pocula murrhina: ollæ Rhodiacæ: vasa ex murrha: vasa fictilia tenuissima & splendida, ex buccinorum cineribus confecta, murinis veterum vasis non absimilia. *vulgò* procellana vasa.

Porcie. Portio, pars, dimensum. *germ. portz: gal. part, porcion: ital: parte, porcione: ang. part, porcion.*

Porreye/ porrey-loock. Porrum. *gal. porreau: ital. porro: hisp. puerro.*

porreye/purreye. *fland.* Ius siue cremor pisorum. *gal. puree.*

Porreken. j. **purreken.** Verrucula.

Porren. Mouere, tendere: & Moliri, niti, conari, conferre vires. & Vrgere, cogere, compellere.

Pors. Genus piscis delicatioris.

Porsse. Sodalitas, sodalitium *ger. burß.*

pors-ghe-sel. Sodalis.

Portael. j. **poortael.**

Post posck. Porculus, porcellus: *genus piscis: cernua nonnullis.*

Post/styl. Postis. *gal. poste, posteau: ang. poste.*

Post. Veredarius, pegasus cursor, cursor pegasarius: angarius: tabellarius regius, eques tabellarius: hemerodromus: cursor armillatus. *vulgò* postus, posta: *ger. post: gal. poste: ital posta: hisp. puesta. ang. post.* **Te poste ryden.** Cursita-

sitare dispositis siue cõmutatis equis: *erãt enim* angarij, *apud Persas*, tabellarij regij literas sibi inuicẽ perferendas tradentes, certis itinerum spatiis seu stationibus equos mutantes.

post-bode. j. **post.** Veredarius.

post-meester. Curiosus. *vulgò* magister postarum, siue cursorum.

post-papier. Augusta charta epistolis dicata nimia tenuitate & leuitate.

post-peerd. Veredus, equus viatorius, equus decursorius equus dispositus, stationarius. *vulgò* postus. *q.d.* depostus *siue* depositus collocatusque certis locis.

post-reyse. Stathmus.

posten. Cursitare, assiduò cursitare, discurrere.

posterije. Angaria, æ: angaria, orum: angariarum exhibitio

postillioen. j. **post.** Veredarius.

Postelen. j. **stampijen.** Insultare, ventosè minari.

Postel-besie. j. **hauer-besie** Vaccinium

Posterne. *vetus, fland.* j. **achter-deure.** Postica.

Pot. Olla, aula, olla fictilis. *gal. pot: ang. pott.*

pot-kanne. Calix, poculum: *vulgo* potus: *continens pro contento, per metonymiam.*

pot/pot-maete. Sextarius.

pot. Thesaurus, aula siue olla Euclionis.

pot-aerde Terra figularis, argilla, terra figillaria, creta figularis.

pot-appel. Pomum pulmoneum. *q d.* ollarium, *ab ollæ similitudine.*

pot-asschen. Cineres smegmatici, smectici, saponarij: cineres cõdititij, *vulgò* ollares: *quòd in ollis & vasis fictilibus asseruentur, ne liquescentes effluant.*

pot-backer. Figulus, plastes.

pot-backerije potterije. Figlina, figuli officina.

pot-bloeme. *fland.* j. **ghenoffel-bloeme.** *q.d.* flos ollaris. *quod in ollis collocetur ac seruetur.*

pot-boeue. Nebulo vagus & validus, encænia & festa genialia passim consectans: *a liguriendis ollis siue poculis dictus.*

pot-bolinck. *holl. sicamb.* Farraceum, edulium ex alica farris. & Botulus.

pot-gheld. Pecunia in Euclionis aula recondita: & Pecunia lecta, pecunia monetæ valdè probæ: qualis in olla asseruari solet.

pot-gieter. Poculorum stanneorum fusor.

pot-harst. *sax. fris. sicamb.* j. **huts-pot.** Caro iussulenta.

pot-heyse. Ansa ollaris.

pot-hond. Aula siue olla Euclionis.

pot-huyue. Galea exploratoria: cassis humilis & sine cono.

pot-ijser. *fland.* Tripus.

pot-kaese. Caseus conditaneus, condititius: tyrotarichus.

pot-lepel pol-lepel. Tudicula. *q d.* cochlear ollare, cochlear maius, quo pulmentaria vertuntur, commouenturque in olla.

pot-mispel. Mespilum maius.

pot-pasteye. Minutal, minutal condititium, ollare.

pot-scherf. Testa.

pot-suycker. Saccarum mollius & vilius, in ollis seruari solitum.

pot-vleesch. *fris.* j. **huts-pot.**

potagie. Olus coctum, olus concisum, minutal: ius, iusculum, aulicocia, pulmentum, pulmentarium, cibus pulmentarius. *vulgò* potagium. *gal. potage: ang. potage.*

potten. In olla condere siue coaceruare.

potten het gheld. Pecunias condere, numos strangulare: pecunias in area aut olla conclusas seruare.

potter. Euclio: qui pecunias in olla coaceruat.

potterije. Figlina.

Pote. Insitum, surculus, calamus.

pote poote peé. Siser, carota subalbida, radix edulis.

Poteren. j. **peuteren.** Fodicare.

Potte. j. **pot.** Olla.

pots-hoofd. Caput tumens, inflatum magnum.

pots-hoofd/kappert. Lamia.

pots-wal/wal-visch. Cete.

Pouer. Pauper, egenus, inops, tenuis. *gal. poure: ital: pouero: his. pobre: ang. poore.*

pouerlick. Tenuiter, miserè.

P R

Prachen/pracheren. Parcere sumptui, parcè viuere.

pzacher. Parcus, auarus, sordidus.
pzacherije. Parcimonia, parcitas.
Pzachr. Fastus, ostentatio, pompa, magnificentia. *ger. pracht: sax. precht: ang. pryde.*
pzachtigh. Fastosus, magnificus.
pzachten. Superbire.
Pzachtijcke. Pragma, vsus fori, vsus forensis: ars, techna, artificium, opera lucratiua: consuetudo: experientia, vsus, vsurpatio. *vulgò* practica. *gal. practique: ital. pratica: ang. practyse.*
pzachtijckigh. Pragmaticus, exercitatus. *vulgò* practicus.
pzachtijcke. *sax. sicamb.* Astrologia.
pzachtijck-schzijuer. Astrologus.
pzachtiséren. Agere, actitare, in vsu habere, versari in re aliqua: meditari.
pzachtiséren om gheld te krijghen. Aeruscare: pecunias quauis arte colligere.
pzachtisijn. Pragmaticus: artifex forensis, formularius: callidus vsus forensis: cautor: iuris formularij consultus: institutorum forensium peritus: iuris & vsus fori peritus. & Homo astutus, subdolus, veterator. Pragmatici, *inquit Budæus, dicuntur à græca voce πραγμα. quæ inter cætera, causam litemve significat: erant autem* homines quidam forensis professionis, qui causarum actores interdum ignaros monebant: quasi admonitores postici, dicendorumque suggestores, quum ad iuris disceptationem ventum erat.
Pzael. *hol. frís.* Fastus: & Fastosus.
pzaelen. Superbire.
Pzaemken. *holl.* Cymba.
Pzaet. Fabulæ, nugæ.
pzaeten. Fabulari, nugari. *ang. praete.*
pzaeter. Congerro, nugator.
pzaether-schzijuer. *sax.* Astrologus.
Pzagesijn. *ger. sax. sicamb.* Lorica bilix.
Pzame. Pressio, pressus, pressura, oppressio.
pzame. Scapha.
pzame. Pastomis.
pzamen. Premere, vrgere, opprimere.
Pzanghe. Coarctatio, compressio.
pzanghe / muyl-pzanghe. Postomis, pastomis, confibula: instrumentum quod naribus equorum imponitur.
pzanghe / pzangher. Numella.
pzanghe in de meulen. Molæ retinaculum.
pzanghen. Vrgere, premere, comprimere, arctare, constringere: & Retinere, retentare.
pzangh-dief. Receptor furum.
pzangh-woztel j. stal-krupd. Ononis, herba spinosa, boues in opere pungens & vrgens. *vulgò* remora aratri.
pzangher / half-yser. Numellæ, neruus: vinculum quo ceruix, interdum etiam pedes, includuntur.
pzangher / kuppers haeck. Harpago victorius. *vulgò* canis. instrumentum quo circi commodiùs vasis inducuntur.
Pzasen. Murmurare, murmillare, mutire.
Pzat. Fastosus, feroculus, arrogans, audaculus *ger. prachtigh: ang. proude, prydeful.*
pzatte / parte. Arrogãtia, audax facinus, astutia, dolus. *gal. baratte: ang. pryde.*
pzatten. Ferocire, tollere animos, superbire. πλατίζειν.
pzat-stoel. Solium sedes magnifica.
Pzaten. j. pzaeten. Fabulari.
Pzeael. *fland.* Supparus.
Pzeael. *fland.* Muccinium pendulum & striatum.
Pzeeuwen. Suffurari, surripere, sublegere, manticulari, inuolare.
Pzeeuken. j. pzeken. Concionari.
Pzekel. *holl. sicamb.* j. pzickel. Stimulus.
pzekelen. j. pzickelen. Stimulare, pungere.
Pzeke / pzekinghe. Concio, sermo ad populum, oratio, homilia. *germ. predig. gal. preche: ang. preaghing.*
pzeken / pzediken. Concionari, orationem habere. *vulgò* prædicare. *ger. predigen: gal. precher: ital. predicare: hisp. predicar: ang. preache.*
pzeker / pzek-heer. Concionator, ecclesiastes, præco verbi Dei.
pzeker-munck. Dominicanus.
pzeck-stoel. Suggestum, suggestus, pulpitum, concio: *vulgò* ambo.
pzek-stoel / voud-stoel. Sella plicatilis.
Pzenten. *fland.* j. pzinten.
Pzesse. j. persse.
Pzeter. Prætor ruralis, prætor rusticus: & Saltuarius, syluarum custos.

pzeter-

pzeter-ſchap. Officium prætoris ruralis aut ſaltuarij.

Pzeuoſt. Præfectus, iuridicus, quæſtor: præfectus rerum capitalium: quæſitor, latrunculator. *q d.* præpoſtus ſiue præpoſitus. *gal. preuoſt: ital. prefetto, preuoſto.*

pzeuoſt-ſtock. Vitis: inſigne centurionum quod manu geſtabant, & quo in delinquentes milites animaduertebant.

Pzeutelen. j. pzotelen.

Pzick. *holl.* Aculeus, ſtimulus. *ang. pricke.*

pzick/pzickſ ken. Mentula, veretillum, paruum veretrum.

pzickſ ken. *vetus.* Panis triticius minutulus.

pzickſ kens gheld. Genus exactionis rei frumentariæ in Brabantia.

pzick/lampzeye. Lampetra, muſtela, murena fluuiatilis, echeneis *ger. pricke.*

pzickel. Aculeus, ſtimulus.

pzickel/pzikker. *ſland* j. ſtiete. Vropygium, culus auium.

pzickelen/pzicken. Stimulare, pungere. *ang pricke.*

Pzieel. Stibadium, torus, ſcena, vmbraculum, frondea caſa. *gal. preau.*

pzieel van wijn-gaerd. Arcella ſiue arcellata vitis.

pzieelken. Topiarium, pergula.

Pziem. Stilus, acus, radius. *ger. pfriem: ſax. preem.*

pziem/krol-pziem. Diſcriminale, acus crinalis, calamiſtrum.

pziem ſpijſe. Aſſula inſpicata.

pziemen. *vetus.* Premere, imprimere, ſtilo fodere, ſtimulare, pungere: & Acuminare, cuſpidare: & Premere, occultare, ſurripere.

Pziem. j. wip. Lux micans. Schele pziem. j. ſchele wip.

pzieme/pziem-tijd. *ſlan.* Prima aurora.

pzieme van de nieuwe mane. *vetus.* Tertia dies nouæ lunæ

pziem-tijd. Prima aurora: primulum diluculum. *Plaut.* pziem-tijd. Ver, tempus vernum, annus renaſcens. *gal. printemps. ang pryme tyme.*

pziemende mane. Noua luna/luna renaſcentes cùm primum colligit ignes. *Virg.* pziem van den daghe. Subluſanum tempus, crepuſculum, prima aurora, diluculum. *gal. poinct.*

Pzieſter. Presbyter, ſacerdos, ſacrificus, ſacricola, flamen, myſta, myſtes. *gal. preſtre: ital. prete: hiſp. preſte, presbytero: ang. preſte, prieſt.*

pzieſteragie. *ſland.* Flaminia: flaminis ſiue ſacerdotis domus. Paſtophorium, paſtophori domicilium. 3 *Eſd.* 8. 1 *Machab.* 4.

pzieſter-dom pzieſter-ſchap. Sacerdotium.

Pzijcken. *hol.* j. pzoncken. Dare ſe ſpectandum.

Pzijſe. Cadauer, tetrum cadauer.

Pzijs/pzijnſe. Captura, præda. *gal. priſe: hiſp. preſa: ang. pryſe.*

pzijs oft pzijns maecken iemands goed. Prædæ ſiue ad prædam exponere alicuius bona: dare fortunas diripiendas.

Pzijs/weerde. Pretium, valor, indicatura, indicatio, æſtimatio. *gal. prix: ital. prezzo, preggio: hiſp precio: ang price.*

pzijs. Laus, laudatio, collaudatio, gloria, palma. *hiſp. prez: ang. praiſe.*

pzijs. pzijs-ſtuck. Brauium: victoriæ præmium: id quod victori confertur in ludis. Om pzijs. Certatim.

pzijs-gheuer. Deſignator, brabeutes.

pzijſen. *vetus.* j. ſchatt/op pzijs ſetten. Aeſtimare, imponere pretium, pecunia æſtimare, appretiare. *gal. priſer, ang. priſe.*

pzijſen. j. louen. Laudare, commendare. *gal. priſer: ang. praiſe.*

pzijſelick. Laudabilis.

pzijſ-weerdigh. Laudabilis.

pzijſelicken. Laudabiliter.

Pziker. *ſland.* j pzickel/ſtiete. Vropygiũ.

Pzime. j. pzieme.

Pzimel-naeckt. *vetus.* Prorſus nudus.

Pzil. *vetus.* Venuſtus, bellus, feſtiuus, hilaris.

Pzince. Princeps: regulus: dynaſta, dynaſtes. *gall. prince: ital. principe: hiſp. principe dicitur,* filius regis primogenitus.

pzincen-dom. Principatus.

pzinceſſe. Princeps fœm.

pzintelick. Baſilicus, regius, regalis.

pzincipael. Principalis, præcipuus, ſummus, potiſſimus.

pzincipaelick. Principaliter, præcipuè, maximè,

maximè, præsertim, potissimùm, potissimè

Printe .i. druck. Impressio.

printen .i. drucken. Premere, pressare: & Imprimere, excudere. *ang. printe.*

printer .i. drucker. Impressor.

Prinaet. Latrina. *q.d.* locus priuatus siue secretus. *ger. profetle, profeyt. gal. privé: hisp. priuada: ang. priuie.*

Procederen .i. dinghen. Agere lites. *vulgò* procedere.

proces .i. ghe-dingh. Lis, dica, controuersia. *vulgò* processus. *gal. proces: ang. processe.*

Processie .i. om-ganck. Supplicatio, rogationes, publicæ litaniæ. *vulgò* processio.

Prochie. Parœcia, curia, sacra viciniæ titulus *apud veteres Eccles.* cura *vulgò & parochia. gal. paroice: ital. parochia: hisp parochia: ang paryshie.*

prochie-kercke. Templum parœciæ.

prochie-woonder. Parœcus: eiusdem fani consors: curialis.

prochiaen. Parœcus, curio, sacerdos curiæ præfectus, ædis sacræ moderator. *vulgò* parochus: & curatus.

prochiaen-schap. Curionatus, curia.

Procureur. Procurator causarum, vindex, causidicus, forensis, patronus: actor, cognitor.

procureur generael. Actor publicus siue regius, cognitor regius publicusque, publici ac popularis iuris vindex.

procureur van quaede saecken. Rabula, consarcinator litium, vitilitigator, togatus vulturius, hirudo forensis: causidicus, veterator.

procuréren. Procurare, solicitare. & Causas agere: defendere aliquem in iudicio: patrocinari.

procuratie. Mandatum.

Proef .i. proeue. Experimentum, specimen.

proef-iaer. Annus tyrocinij.

proef-slagh. Præludium pugnæ, præludio, principium pugnæ.

proef-schuyt. *stand.* Specimen, tyrocinium.

proef-steen. *sic .i.* toet-steen/goud-steē.

proef-stuck. Tyrocinium, specimen: canon artis: documentum.

proeue. Gustus, degustatio.

proeue. Experimentum, specimen, tentatio, tentamen, probatio *vulgò* proba. *gal preuue: ital proua: ang profe.*

proeue. Probatio, demonstratio, argumentum.

proeuen. Gustare, degustare, libare, delibare: labris primoribus attingere

proeuen. Probare, experiri, tentare, attentare: facere periculum, experimentum. *gal prouuer: ital. prouare: hisp. prouar: ang prôue.*

proeuen. Probare, demonstrare argumentis.

proeuer. Prægustator, protogeusta.

Proesten. *holl.* Sternutare.

Proffijt. Profectus, utilitas, emolumentum, commodum, lucrum, quæstus, compendium. *gal. proufit: ital. profitto: hisp. prouecho: ang profite.*

profijtelick. Utilis, fructuosus, commodus, cōpendiosus, conducibilis: ex vsu.

profijtelickheyd. Utilitas.

profijtelicken. Frugaliter, utiliter.

profijten/profitéren. Proficere.

Prooy/roof. Præda, rapina. *gal. proye: ital. preda ang. praye.*

Pronck. *holl.* Ornatus, ostentatio.

pronck. *vetus.* Nubilum, nubes

pronck. Frons nubila, supercilium nubilum, supercilij nubes, frontis nubecula.

proncken. Nubilare, nubilum fieri

proncken. Vultum componere, adducere: frontem subducere, trahere vultū, induere vultum seueriorem, contrahere supercilium: contrahere vultū ad seueritatem: obnubilare vultum: & Ostentare se, dare se spectandum, statuam agere. & Ornare, adornare.

pronckaerd. Vultuosus: bellus.

pronckende weder. Nubilus aër: cælum caligans.

pronckende colen. Prunæ obductæ.

pronckende op-sicht. Frōs nubila, matutina, obducta: vultus caligans.

proncker/pronckaerd. Vultuosus.

pronckerije. Frons nubila: & Ostentatio.

pronck-werck. Supellex ad ostentationem cultumque ædium, non ad vsum comparata: ἄχρηστα ἀναθηματικὰ σκεύη: res non culinario vsui, sed domorum ornatui dicatæ.

Prondel.ſ. prondſelinghe. Scruta.
prondelen.ſ. prondſelen.
prondſelen. Tricari, nugari, nugas agere: & Scrutari, perſcrutari.
prondſelinghe / prondelinghe. Res minutæ nulliuſque pretij in theſaurũ reconditæ: & Scruta, orum, friuola.
prondſeler. Scrutarius, friuolarius: res minutas nulliuſque pretij corradens & recondens.
prondſel-gheld. Pecuniæ minutæ.
Prootſch. Strenuus, acer, magnanimus, faſtoſus, ſuperbus. *gal. preux.*
Prop.ſ. proppe. Obturamentum.
Proper. Proprius, peculiaris: & Condecens, concinnus, appoſitus, aptus, bellus, ſcitulus, argutus. *gal. propre: ital. proprio: hiſp. proprio: ang. proper.*
properheyd. Elegantia, concinnitas, lenocinium.
properlick. Propriè, peculiariter: & Eleganter, concinnè, appoſitè, bellè, decenter, ſcitè: & Placidè, quietè: & Senſim, lentè, paulatim, pedetentim: & Modicè, modeſtè.
Proppe. Obturamentum oblongum, veruculum: & Pedamen, fulcimẽtum, fulcrum, ſuſtentaculum. *ang. prop, proppe.*
proppen. Fulcire, ſuffulcire.
Proſſe. *ger.* Germen.
proſſen. Pullulare, expullulare.
proſſen. Bullire, ebullire, bulliendo bombum edere.
Proſt. Præfectus, præpoſitus eccleſiaſticus: oeconomus qui prouentus eccleſiaſticos adminiſtrat, & ſecundum epiſcopum plebi præeſt: *προεστὼς*, proſtates. i. præſul, præfectus, antiſtes.
proſtdye. Proſtaſis, proſtaſia, proroſtaſia, præſidentia, præfectura. *vulgò* præpoſitura.
Protel preutel. Murmur. & Examen: & Congeries. & Turba.
protelen / preutelen. Murmurare, muſſicare, murmillare: bullire cum murmure ſiue bombo.
proteler. Suſurro.
Prouande. Commeatus, penus, penu. *ger. profiand.*
prouand-meeſter. Annonæ ſtructor, annonæ præfectus.

Prone/prouene. Panis gradilis, panis qui eleemoſynæ loco egenis diſtribuitur: ſportula. & Diarium.
prouene. Beneficium eccleſiaſticum. *vulgò* præbenda.
prouen-kraemer. Simoniacus ſacrituendus: ſacrilegus nundinator: inſtitor rerum ſacrarum quæ commercium reſpuunt: nundinator beneficiorum eccleſiaſticorum.
prouen-kraemerije. Simonia: ambitus rerum ſacrarum: nefarius ambitus: ſacrilega nundinatio: collatio nummaria ſacerdotij: nundinarium ſacerdotij commercium.
Prouoſt.ſ. prouoſt. Quæſitor, latrunculator.
Pruplen muplen. Mutire, muſſitare.
Prupme. Prunum. *ger. pflaum: ſax. plumme: gal. prune: ital. pruno: hiſ. pruna: ang. plumbe.* Prupme van Damaſck/ blaum prupme. Prunum Damaſcenum, paſſum, rugoſum. Witte prupme. Prunum hordearium, candens.
prupm-boom/prupmeler. Prunus.
prunm-kerſe. Malum armeniacum.
Prupſchen. Singultire, ſingultus emittere.
prupſchen. *ſland.* Bullire, feruere, inferuere, cum murmure.
Prupſten. *ſax. ſicamb.* Sternutare.
Pruptſch.ſ. prootſch.

P V

Puckel.ſ. pockel. Papula, puſtula.
Pudde. *fiſ.* Muſtela piſcis.
Puepne. Rudus, eris: rudera. Oude puepne. Rudus vetus.
Puele/pole. *ſicamb. holl.* ſ. pelle. Pelicarpium, folliculus ſeminis. *hollandi propriè dicuntur* piſa cum ſuis folliculis.
Puer. Purus, merus. *gal. pur: ital. puro: hiſp. puro: ang. pure.*
puer goud. Purum aurum.
puer argh. Prorſus & omnino malus.
puer arm. Prorſus pauper.
puer ſot. Omnino ſtultus.
puerlick. Merè, purè, liquidò.
puer willens / puerlick willens. Volens ſciensque, prudens ſciensque, deſtinata prorſus voluntate, data operæ prorſus & data opera compoſitò.
Puercn. *ſland.* ſ. popercn.

puer-roede. *flā* j. poeyer-roede. Fuscina.
Puester. j. poester. Follis.
Puffe/puffen. j. paffe/poffen.
Pugniael. *vetus.* j. pomaerd.
Puyck. *holl.* Pannus laneus.
Puyde. j. puyt Rana.
Puye puyde. Podium, pulpitum, suggestus, suggestum, rostra, orum: suggestus lapideus.
Puyer. *vet.* j. stad-bode. Stator, viator.
Puyl. *fris.* j. buydel. Sacculus,
puyle. j. buyle. Tuber.
puylen. Tuberare, extuberare, protuberare, inflari, turgere: pullulare. & Prominere, eminere.
puyl-ader. Varix.
puyl-aderigh. Varicosus.
puyl-ooghe Oculus eminens, oculus extuberans, emissitius.
puyl-ooghigh. Exophthalmus: qui prominentiores habet oculos.
puyl-ooghen. Oculos exerere.
puym steen. Pumex, lapis arenarius, lapis bibulus, spongia: lapis spongiæ instar fistulosus. *ger. bimssteyn, gal. pierre ponce: ital pomice: hisp. piedra esponia: ang pumish stone.*
Puyroen/perroen/peroen. j. puye. Podium. *gal. perron.*
Puytschede boter. *holl.* j. biestighe boter. Butyrum è colostro.
Puyste. Vomica, pustula, tuber, verruca: tuberculum. *germ. butzlin: ital. posta: hisp. postilla, pustilla: ang. povvshe.*
puyst-bijter. *holl.* j. rombout. Mordella: orsodacna: insectum pustulas puerorum appetens.
Puyster. j. puester. Follis.
Puyt. *fland. zeland.* j. vorsch. Rana.
puyt-ael. j. ael-puyt.
puyte. Mustelæ fluuiatilis genus.
Pulle. j. ampulle. Simpulum.
Pulle. *hol.* j. poelie. Pullaster, pullastra.
Puls. j. pols.
Puluer. j. poluer. Puluis.
Puluier. j pluuier. Pardalus. *vulgò* auis pulueratrix.
Pulwe Puluinar, puluinus: & Culcitra. *ang. pillouv.*
Pulwijne/flouwijne. Puluini theca, inuolucrum puluinaris: tegmen puluinaris.
Pundel/punder. j. pondel. Statera.
Punt/punte/point. Punctus, apex, Mucro, cuspis, spiculum, acies. & Articulus *ger. punct: gal. poinct: ital. punto: his. puncto: ang. poynt.*
punten. Acuere.
puntigh. Mucronatus, acuminatus, acutus.
puntigh. Accuratus.
puntighlick ghemaeckt. Ad amussim, examussim, exactissimè, exquisita diligentia & exactissima cura factus: exquisitus.
puntighlick. Accuratè, ornatè, nitidè, exquisitè.
puntsoen. j. pointsoen. Stimulus.
Puppe. j. poppe. Pupa.
Puppingh. Malum petisium, eurtipendulum. *ang. pippine.*
Purreye. j. porreye.
Purpur. Purpura, murex, ostrum, conchylium *gal. pourpre: ital. porpora: his. purpura: ang purple.*
purperen/vā purper. Purpureus, ostrinus, conchyliatus, Tyrius, Sarranus, Thessalicus, Porphirianus, puniceus, murice tinctus.
Purreken/porreken. *fland.* j. wrattekē. Verrucula, pustula *gal. porriō: it. porro.*
Pusseme. *fland. gand.* j. perssem. Mensa siue taberna vsurarij.
pussemier. *flan.* j. perssemier. Vsurarius, fœnerator.
Put/putte. Puteus. & Lacuna. *gal. puyts ital pozzo. his. pozo. ang pit.*
put/kuyl Scrobs, fouea, fossa.
putteken. Scrobiculus.
put. *sax.* j. poel. Lacuna, palus.
put. j. dief-put. Robur.
put ende galghe. Ius siue potestas gladij: merum siue summum ius.
put-eemer. Modiolus, situla, vrna, haustrum.
put-galghe. Tollenon, pertica putealis.
put-haeck. Lupus, harpago.
put-radt. Tympanum.
put scheel/put-decksel. Puteal, putei operculum.
put-steygher. Tollenon.
put-swengel. Tollenō, pertica putealis.
put-water. Aqua puteana, putealis.
putten. Haurire è puteo, haurire aquas.
putse. *hol. zeland.* Situla nautica. *ang. pitcher.*
putsel. Tollenon, pertica putealis.

putgher.

putgher/putker/puteker. *sax.holl.fris. zelan.* Mesonauta, abiectus minister in naui: mediastinus nauis.

Putoor.j.visse. Putorius.

putoor/butoor. Ardea stellaris. *vulgò* bostaurus.

Puttier. Ganeo, scortator. *vulgò* puttierus, puttanierus: *putaine, putta & puttana. gall. hisp. & ital.* merettrix *dicitur: potta quoque ital.* cunnus.

putten-sone. *vetus. fland.* j. hoeren-sone. Spurius.

Q V

Qvabbe/vaene. Palear.

quabbe/quappe. *fland. sic.* Holothuria. *piscis genus. Adr Iun.*

quabbe. *sax.* Rubeta, bufo, rana. *Gesner*

quabbe/ael-quabbe. *germ. sax. sicamb.* Mustela fluuiatilis: *sic dicta quòd cum ranis aquaticis maioribus coire putetur; vel cum rubetis aquaticis; nam oris rictu ranas refert, &c. Gesner.*

quabbe/quappe. *sax.* Gobio capitatus, capito. *piscis.*

quabbel/balch. Scirrus: tumor durus sine dolore, renitens: ganglion.

Quack. *sicamb.* Ardeæ genus.

Quack. Superfluum, reliquum, exstantia: & Friuolum, res friuola.

quack. Pulpa.

quack. Torus.

quack. *holl.* j. quispelken. Floccus, floc(culus.

quack van vleesch. Tuber, excrescentia: callosa & superflua caro in corpore.

quacken/quackelen. Dissipare, profundere, prodigere tanquam rem superfluam & friuolam.

quack-saluer. Aliptes: iatraleptes: medicus vnguentarius, seplasiarius: chirurgus qui oleis pinguibusque malagmatibus foris adhibitis, morbis exterioribus medetur: & Medicus circumforaneus, circuitor, circulator, pharmacopola circumforaneus.

quack-saluerije. Iatraleptice, medicina vnguentaria.

quackel-gheldeken. Pecuniæ minutæ: quæ rebus friuolis impenduntur tanquam superfluæ & parui pretij.

quackelinghe. Res parui pretij: nugæ: friuola.

Quackel. Coturnix, ortyx: *vulgò* qualea: *gal. caille: ital. quaglia: ang. quale, quayle. caldaicè kackel & keckel.*

quackel-beye. *holl.* Brionya, vitis alba, ampeloleuce, colubrina: *herba cuius acinis cothurnices vescuntur. q.d.* acinus coturnicum.

quackelen. Aucupari coturnices.

quackel-beenken. Fistula aucupatoria: fistula eburneola: fistula qua coturnices ab aucupe alliciuntur & decipiuntur. *vulgò* quiscularium.

Quackelen j. quacken. Dissipare.

Quacken/queken. Coaxare: & Gingrire, reddere sonum instar anseris: & Instar coturnicis

Quacker-nelleken. *flandr.* Puella venusta, lepida, lasciua.

Quaed. Malus, prauus, peruersus, malignus, nocens.

quaed. Malum, res mala, infortunium.

quaed/quaet/quat kat. *ger. sax. sicamb. vetus fland.* j. kaet. Stercus, oletum.

quaed vier. Ignis malignus, parcus, tenuis, exilis. *Martialis: tepet igne maligno Hic focus.*

quaed vier. Erysipelas, sacer ignis.

quaed hebben. Vrgeri, affligi, laborare. Te quaed hebben. Laborare, succumbere, imparem esse labori, hosti, &c.

quaed aerdigh. Malignus, prauæ indolis.

quaed-be-leyd. *fland.* j. moeder-sogh. Cyceon, miscellanea potio.

quaed-be-leyd. *fland.* j. deugh-niet. Nequam, prodigus.

quaed-daed. Malefactum.

quaed-daedigh. Maleficus, scelestus.

quaed-gunstigh. Maleuolus, inuidus.

quaet-hertigh. Prauus corde, maleuolus.

quaed-listigh. j. arghe-listigh.

quaed-lustigh. Libidinosus.

quaed sprekigh. Maledicus.

quaed sprekentheyd. Maledicentia, maledictum.

quaed-doender. Maleficus, nocens, facinorosus, perniciosus.

quaeder-tieren *fland.* Malus.

quaede-meester. *louan.* Febris.

quaed-willigh. Malcuolus, malcuolens.

quaed-willighheyd. Maleuolentia, malignitas,

quaed-willighlick. Maleuolè, malignè.

quaedelick. j. quaelick. Malè, malignè.

quaele. *vetus, fland.* Malitia, nequitia.

quaele. j. quelinghe. Languor, morbus, malum, ægritudo.

quaelick/quaedelick. Malè, praue, peruersè. & Difficilè, difficulter, ægrè. Molestè.

quaelick aen zijn. Malè siue incommodè agi rum aliqu , afflicta esse conditione, valetudine, &c.

quaelick hooren. Grauiter audire.

quaelick hoorende. Surdaster.

quaelick nemen. Molestè, ægrè, acerbè, iniquè, indignè, grauiter ferre.

quaelick-baerd. Aduersa valetudo: casus aduersus, infortunium.

quaelickheyd. Languor, ægritudo.

quaelickheyd aen therte. Languor.

Quaghel. *ficamb.* j. runsel. Coagulum. *ital. coagolo, quaglio: hisp. cuajo.*

Qualer. *zeland.* Negotiator callidus & catus: polytropus, quales sunt minuti quidam & ignobiles. *Leuin. Lemn.*

Qualster. j. hauer-essche. Fraxinus siluestris.

Qualster. *sax.* Pituita,

Quant. Scitus homo.

quant/mangher. Sodalis, socius, socius ludi, collusor. & Commercia exercens cum aliquo, permutator.

quantselen mangheren. Commutare, permutare.

quantseler. j. kausseler/quant.

quantsups. Colluserè, lusorè, quasi verò, quasi.

Quappe. j. quabbe.

Quardel. j. querdel.

Quareel/kareel-steen. Latet. *ital. quadrello.*

quareel. *vetus.* Pilum catapultarium, iaculum quod catapulta emittitur: *ang. quarel.*

Quarte. Quartarius, quadrans: quarta pars mensuræ. *gal. quarte: ital quarta: hisp. cuarto: ang. quarte.*

quarte wijns. Vini quartarius. & Vini sextarius.

quarteel. Quarta pars, quartarius.

quarteel wijns. j. ander-half aems.

quartier. Quartarius, quadrans, quarta pars, *ang. quarter.*

quartier der maenen. Quadrans lunæ. Het leste quartier der maenen. Nouissima luna. Wassende quartier der maenen. Luna bicornis: luna crescens: meniscus, species lunæ nondum completæ.

quartier. Quarta pars centeni: viginti quinque.

quartier ghe-weste. Regio, tractus.

quartier-meester/wijck-meester. Magister vici, præfectus vici, magister regionis.

quartier-meester. j. fozier. Mensor, designator hospitiorum.

quartier. Stemmatis membrum: *vulgò* quartera. quartieren van edel-dom. Quadruplæ nobilitatis arma, siue membra: qualia nobiles numerare & in insignibus ponere solent.

quartier. Triuiale lupanar, prostibulũ. Int quartier sitten. Prostare: vulgo victum quærere. *Terent.* corpus suum vulgo prostituere: vulgo sui copiam facere.

quartier-hoere. Scortum triuiale, prostibulum: prostibula.

quartieren. In quatuor partes diuidere.

Quassen. Quassare: motare, mobilitare: quatefacere, concutere. *ital. squassare: ang. quasshe.*

quas-broecke. Bracca follicans, laxa.

Quast. *sax. hol.* j. quispel/bozstel/kleerbozstel. Penicillus.

quast. *vetus. ficamb.* j. waeyer. Flabellum.

quast/ast/oest. *holl. frisi. ficamb.* Nodus arboris, tuber, centrum.

Quasten j. quisten. Cum impetu effundere, profundere.

Que que-appel/quede-appel. Malum cydonium, canum, lanatum. *ger. kutte: sax. quede: gal. coing: ital. cotogno: ang. quince.*

que-appel-boom/queden-boom. Malus cydonia, cotonea.

que-krupd. *hol.* j. que-moes.

que-moes. Cydonites placenta ex cydonijs malis, *vulgò* diacydonium, cydoniatum, cotoniatum.

que-pepze. Malum strutheum,

que-

que-bleesch. *hol.fris.j.* que-kruyd/ que-moes.
que-wijn. Vinum cydonites.
Queck/quecken.j.quick/quicken.
Queeksen. Gemere, languere, ægrescere. *hisp.quexar.* Queri, conqueri.
Quedelen. *vetus.* Garrire, modulari: minurizare: vernare gutture: queri. *Ouid. Dulce queruntur aues. & Horat. Queruntur in siluis aues.*
Queecken. *fland.hol.*j. quicken. Nutrire, educare, alere.
queeckerije. *fland.* Plantariũ: seminariũ: locus vbi arborũ plantæ nutriũtur.
Queycken. *vetus.* j.quicken. Nutrire, fouere. & Viuere.
Queken. Coaxare: & Tetrinire. & Gingrire. & Garrire: & Strepere, obstrepere: Clangere instar anseris.
Quelen. *fland.*j.quedelen. Garrire.
Quelen/quenen/ quijnen. Languere, gemere, languore tabescere.
quel-balgh/quel-bast.j.quel-buyck.
quel-buyck. Vẽtrosa puerorum moles.
quelende. Languens, languidus.
quelende sieckte.j.quenende.
quelinghe/quaele. Languor, ægritudo.
Quelle/quelme. *ger.sax. vetus.*j. welle. Scatebra, scaturigo.
quellen/quelmen. *ger.sax. vetus.*j. wellen. Scatere, scaturire.
quellende waeter. *vet.ger.sax.sic.* Aqua viua, iugis, perennis.
Quellen. Molestare, afflictare, infestare, cruciare, vexare, diuexare, vrere, vrgere, lacessere, exagitare.
quellaedsie/quellinghe. Molestia, molestatio, afflictio, vexatio.
quel-ijser. *metapho.* Homo molestus, difficilis, fastidiosus.
quelachtigh. Molestus, morosus.
quellick. Molestus, grauis, morosus, difficilis, irritabilis.
quellickheyd. Molestia, morositas, intemperies.
quellinghe. Molestatio, vexatio.
quelsel. Molestia.
Quelme.j. quelle. Scaturigo.
Quenckelen. *hol.*j. quedelen. Garrire.
Quendel. Serpillum, matris animula, thymus agrestis.
Quene. *vetus.fland.*j.frock. Læna, vestis lanea superior.
quene. Taura, vacca taura, vacca sterilis: iuuenca sterilis. & Mulier sterilis. & Mulier languescens, languida.
quene. *vet.* Vxor, materfamilias. Quenum/*siue* quena/*veteribus Teutonibus dicitur* vxor *siue* materfamilias: *teste Otfrido VVeissenburgensi, S. Galli monacho.* Quene *anglis* Regina *vocatur.*
quene. Mulier vana, garrula, loquax, improba, procax. & Meretrix. *ang. queane.*
quenen-kom/ quenen-kout / quenen-klap. Deliria, ineptiæ; aniles fabulæ.
quene. *fland.*j.moesel. Tibia vtricularis.
quenen. Ineptire.
quenen / quijnen/ quijlen. Languere, tabescere.
quenende sieckte. Syntexis, cõsumptio, atrophia.
Quentselen. Lẽtè & fastidiosè mãdere.
Querdel. Segmen corij. & Ligamẽtum calcei rude: lorum duriusculum: rudis ora calcei. & Tuberculum callosum ac durum.
querdel. Nodus, tuber.
querdel.j.kliere. Tonsilla, glans, glãdula
querdel-snijder. *ironicè.*j. schoen-maecker/schoen-lapper.
querdelen. *vetus.* Suppingere soleas. *gar. quarreler.*
querdelen. Dura & nodosa fila nere.
querdelinghen. Segmenta corij.
Querne.j.hand-molen. *sax.querl, quermole: ang. querne.*
Queselen. Tractare nugas seriò.
quesel-bollen. Nugas agere siue effutire: & Caput motare instar cogitabundi
queseler. Meditabundus, morosus: rerum friuolarum curiosus.
queselinghe. Quisquiliæ: nugæ, res friuolæ.
Quets. *vetus.* Malum.
quetsch/ quets/quaets. Malus, nocẽs, malitiosus.
quetscheyd. Malitia, malignitas, peruersa voluntas.
quetschelick. Malignè, malitiosè, peruersè.
Quetse. *fland.*j. wonde. Vulnus, læsio, offensio, malum, dolor.
quetselick. *vetus.* Vulnificus.
quetselick sweerd. *vet.* Ensis vulnificus.
quetsen. Quassare, conquassare, rumpere: & Lædere, offendere, malum inferre.

quetſen wonden. Vulnerare, lædere, ſauciare.

quetſure. Læſio, vulnus.

Quetteren. Garrire, ineptè loqui, ſtrepere, obſtrepere, argutari. quetten/ & quaden *veteres Teut. dixerunt pro* loqui: *teſte Otfrido.*

quetterer. Garrulus.

quetteringhe. Garrulitas.

Quick. j. quack. Pulpa.

Quick. Viuus, viuidus: & Leuis, alacer, agilis. *ang. quicke.*

quick. *vetus.* Animal, pecus animans: & Armentum, grex: & Fœtus, pullus: & infans.

quick. *ſland.* Spiritus, & Spectrum.

quick-haeghe. Sepes viua, ſilueſtris, naturalis: ſepimentum virgulteum, ſpineum, obſitum virgultis, ſpinis, rubis, & ſimilibus viuentibus ſiue creſcentibus arboribus.

quick-ſilver. Argentum viuum, liquidum, fuſile: vomica liquoris æterni, & rerum omnium venenum. *Plin.* hydrargyrum, argentum aqueum. *ger.* *queckſilber. ang. quicke ſilver.*

quick-ſand. *vetus. ſax. ang.* Sabulum viuum: infidæ & rapaces arenæ.

quick-ſteert. Motacilla: cauda tremula: *vulgò* coda tremula. auicula aſſiduè caudam vibrans.

quick-ſteerten. Motitare caudam.

quicken. Viuere & moueri.

quicken/ quecken/ quecken. Nutrire, alere, educare.

quicken. Vibrare, librare, trutinare, pondus manibus examinare: agitare, mouere, mobilitare.

quicker. Viuidus.

Quijl/ quiel. *ſland. friſ. holl. ſicamb.* j. ſeeuer. Oris pituita.

quijlen/ quielen. *ſland. friſ. holl. ſicamb.* j. ſeeueren. Sputare, ſaliuare.

quijl-band. Faſcia pituitaria.

Quijnen. *ſax. friſ. hol. ſicamb. ſland.* j. queſnen/ quelen. Languere.

Quijt. Solutus, dimiſſus, liberatus, liber. *vulgò* quitus, quietus.

quijt maecken. Dimittere, miſſum facere. & Soluere, liberare, redimere, plenè ſatisfacere. *vulgò* quitare, quietare. *q. d.* quietũ reddere & abſoluere à debito. *gal. quiſter: hiſp. quitar: ang. quite.*

quijten, Accepto ferre,

quijten den reb. j. ver-biaeghen,

quijten ſijn be-loften. Liberare fidem ſuam, præſtare pollicita.

quijt-baer. Solubilis: quod ſolui aut redimi poteſt.

quijt-brief. Apocha.

quijt-ſchelden, Mittere, remittere æs alienum, condonare debitum: gratiam facere debiti.

quijtancie. Apocha, acceptilatio. *vulgò* quitancia & quietancia. litera qua creditor teſtatur ſibi ſatisfactum à debitore. *gal. quitance: ital. quitanza: ang. quitaunce.*

Quincken. Micare, motitare: dubio & tremulo motu ferri.

quincken/ quinckelen / quinckéren. j. quedelẽ. Crebrò & ſolerter modulari,

Quinckemelle. Quinquennalis dilatio; prorogatio in quinquennium. *gal. quinquennelle.*

Quinckernelle. Panni vilioris genus.

Quinckte/ quinckt. Error, tremulus & incertus in re quapiam motus. *Ioan. Becanus.* & Inſania, mentis error, deliramentum.

Quint. Lucrum, emolumẽtum, fœnus, fructus, quinta pars fructuum: iuſta quintana. *gal. quint.*

Quint/ quintken. Drachma.

quintel. *ger.* Drachma.

quintijne. Drachma.

Quint-appel. *holl.* Colocynthis, cucurbita ſiluatica. *germ. coloquint: gal. coloquinte: ital. coloquintida: hiſ. coloquintida: ang. coloquintida.*

Quiſpel. *vetus.* Cauda.

quiſpel. Aſpergillum, aſperſorium, *vulgò* diſperſorium. *gal. gueſpillon.*

quiſpel. Penicillus.

quiſpel-bieſe / kottoen-bieſe. Iuncus bombycinus, tomentum ſiue linum pratenſe, gnaphalium.

quiſpelken. Floccus, flocculus.

quiſpelken/ borſtelken. Echinus: inſtrumentum ſetaceum, ſetis vndecunque exſtantibus aſperum, quo poculorum aluus defricatur.

Quiſt. Tritus, us. & Profuſio, perditio, diſſipatio. Te quiſt-gaen. Perire. profundi, diſſipari, conſumi.

quiſten. Terere, conterere, atterere, friare, diſ-

re, dissipare, & Inutiliter effundere, profundere: & Dissipare, dilapidare, prodigere.

quist-geld. Prodigus æris. & Pecuniæ profusæ.

quist-goed. Prodigus, dilapidator, dissipator bonorum. & Res profusa: res quæ profunditur & dilapidatur.

quist-koole. *fland.* Prodigus.

quist-schotel. Effusor, dissipator, prodigus.

quisterije. Prodigalitas.

Rabat. Subscus, regula: & Stria, sulcus, canaliculus. *ang. rabat.*

rabat van t'kaetf-spel. Sphæristerij tectum interius. *gal. rabat.*

rabat.j.af-slagh. Decessio siue remissio de summa.

rabatten.j.af-korten. Concedere partem pretij. & De summa detrahere, remittere de summa.

rabaud/boeue. Nequam, nebulo, tenebrio, vappa, flagrio, verbero, mastigia, scelestus, impur⁹, flagitiosus, nefarius, improbus: & Scortator, ganeo, lasciuus, impudicus, libidinosus, falax. *vulgò* Ribaldus, scortator impurus, & Ribalda, meretrix *siue* scortum. *ribaldo ital.* scelestus, improbus: *ribauld: gal. & ribaude: ang.* Adulter, impudicus, scortator *dicitur.* Vnpl rabaud/vupl boer-iaegher. In Venerem putris: ita rei venereæ intentus vt eneruetur, exhauriatur, & assidua libidine resoluatur.

rabaud/truggheler. Mendicus fallax, æruscator: falsa mendicitate & malis artibus quæstum captans: scurra.

rabaud-appel.j.raepaud-appel.

rabauds boghe. *adag.* Pandiculatio.

rabauds boghe spannen. *adag.* Pandiculari: toto corpore extẽdi oscitando, præ somno aut tædio.

rabauds gast-huys. Prothodochium, prochotrophium: hospitium mendicorum.

rabauds krausel/kamanterije. Impetigo, scabies mendicorum.

rabaudeken/vogheler. *vetus. fland.* Balistæ siue tormenti bellici genus, quod iacula & lapides validè emittit atque eiaculatur: Sclopeti siue bombardæ genus rotis suffultum. *Frossardus gallicè ribaudequin vocat.*

rabauden. Agere nebulonem: dolosè agere mendicum: æruscare: cibum & pecunias impudenter & fraudulenter vndique colligere: & Scurrari, scurram agere.

rabauderije. Nequitia: scurrilitas: impuritas, impudicitia, lasciuia, obscœnitas: iocus scurrilis & lasciuus. & Improbitas, nequitia, scelus, flagitium, facinus. *gal. ribauldrie: it. ribaldaria. an. ribaudry*

rabelster. Mulier impudenter & dolosè mendicans.

rabbelen. Garrire, nugari, blaterare: præcipitare siue confundere verba.

Rabot. *fland.* Obex, obstaculum.

rabot *fland.* j.slupse. Cataracta.

rabot. *fland.* j teghenheyd. Aduersitas.

rabots. Repugnans, resistens.

rach.j.raghe. Aranea.

racke. *vetus.* Tormentum, fidiculæ, equuleus. *ang racke.*

racken. *sax. frisi.* Vile opus agere, purgare latrinas, plateas, &c.

racken. Torquere, tendere: tormentis exprimere. *ang. racke.*

rack-klooten. Mala lignea: orbiculi volubiles, qui malum nauis circulo ambiunt, vt eorum ope facilius vela attollantur.

rack-seel. *sax.* j rac-touwe. Anquina.

racker. *sax. frisi. hol.* Lictor, tortor, lorarius, satelles, carnifex, carnificis seruus: & Cerdo vile ac sordidum opus exercens, cloacarius. *ang. racker.*

racket. Reticulum: instrumentum cordis intentum siue maculis, quibus pila excipitur & expellitur. *vulgò* rachettum. *ger. raggetten: sax. ragget: gal. raquette: ital. rachetta: hisp. raqueta: ang. racquet.*

Rackette.j.rockette. Eruca.

rad. Rota, orbita. *ger. rad: gal. roue: ital. rota hisp rueda.*

rad-braecken. Rota torquere: comminuere membra rotâ: rotæ tormento excruciare: elidere crura, confringere membra rotis: excarnificare rota, in rota: rotæ pena afficere: rotę insertum cõuellere noxium, & paulatim radiis

rotarum cõuulsum lenta morte perimere : rota torquere : crurifragio punire & perimere: incussu rotæ crura & cæteros artus diffringere : rotarum radiis incussis mẽbra diffringere: *q.d.* frangere rota, siue in rota. *vulgò* rotare.

rad-maecker. Carpentarius, rotificus.

rad-naue. Modiolus rotæ.

radt-nauel/ naue. Modiolus rotæ. *ger. nab. sax. radenauel, naue.*

rad-schene. Canthus.

rad-speecke Radius rotæ.

rad-sperre/span-koorde/rijder. Sufflamen: instrumentum quod rotæ iniicitur, ne in præceps feratur currus.

rad-velghe. Absis, curuatura rotæ: & Modiolus rotæ, rotæ medium. *germ. radfelgen sax. radfelge.*

Rade-radde. *fris.* j. **drade**. Celer, rapidus. & Rapidè, raptim, citò, celeriter. *gal. rade.*

Radie/raye. *vetus. fland*. Radius, *gal. rayon: ital. raggio: hisp. rayo.*

radien/raeyen. *fland* Radiare.

Radijs. Raphanus, raphanis. *vulgò* radix. & radicula. *ger. rettich. gall. raue: ital. raphanò: hisp. rauano: ang. radishe: radice autem ital. & rayz: hisp.* radix *dicitur.*

Rae/rha/rah. *sax.* Antenna: lignum transuersum in malo, cui appenduntur vela.

rae-band. *sax.* Struppus, strophus: funis quo remus ad scalmum alligatur.

rae-bendinghe. *sax. sicamb.* j. **boy-ancker-touwe**. Anchoralia, vrgentes.

rae-nocken. *sax.* Cornua antennarum.

rae-port. *sax.* Acrostolium: summitas nauis.

rae-schip. j **raeseel**.

rae-touwe/rack-seel. Anquina: funis quo ad malum antenna adstringitur.

Rae-seyl. Acatium, artemon, maius nauis velum.

Raeck. Tactus, tactio, attactus, ictus.

raeck/val/ghe-val. Casus, euentus, fortuitus.

Raeck-roeyen. *fland.* Altercari, rixari, lites mouere.

Raecke. *ger. sax fris. sicamb.* j. **ghe-hemelte**. Palatum, fauces.

Raecke. *fland.* j. **reke** Rastrum. & Rutabulum, sarculum. *ger. rache: gal. rastrum ang. rake.*

raecken/reken. Rastro corradere. *gal. racler: ang. rake.*

raecken het vier j. **reken**.

raeck-kuyl/raeck-dobbe. Scrobiculus in quo ignis conseruatur.

Raecken j. **ghe-raecken**. Tangere.

raeck-steen. j. **toets-steen**. *sicamb.* Coticula.

Raeckelen. Sarculare, abradere. *gal. racler: ang. rake.*

raeckelen het hoy. Fœnum rastellis eradere.

raeckelen het vier. Rutabulo proruere ignem.

raeckel-stock. j. **gloete**. Rutabulum. *ang. rake.*

Raede. *hol. fris.* j. **rade**. Citò.

Raed. Consilium, mens, deliberatio. *ger. rath: sax. radt.*

raed. j. **raeds-man**. Consiliarius.

raed / raeds-heeren. Senatus, ordo amplissimus: concilium, cœtus consiliariorum.

raed. *vetus*. Thesaurus, facultates, diuitiæ repositæ.

raed. j. **rate**. Fauus.

raed j. **rock**. Pensum.

raed. *vetus holl.* j **beur-raed**. Prouisio, penus, conditio rei familiaris, adiumentum. **Te raede houden**. Conseruare in vsum.

raed-ghe-raed. *sax. sicamb.* j. **huys-raed**. Supellex, vtensilia.

raed-gheuer. Consultor, qui alij consulit: assessor.

raed-huys. Buleuterium, curia, domus augusta, augustale, basilica, prætoriũ, domus senatoria.

raed-kamer. Senaculum, curia, concilium.

raed-loos. Consilij expers.

raed-saem/ raed-saemigh. Consultus, prudens: & Frugi, vtilis.

raed-saemheyd. Frugalitas.

raed-saemen. *vetus. ger. sax. sicamb.* Procurare.

raeds-handel. Actio, causa.

raeds-heere. Buleuta, consiliarius, consultor, senator, pater: senatorius, senatorij ordinis, synedrus.

raeds-heeren. Senatores, patres, senatus, amplis-

ampliſſimus ordo. raedſ-heeren ſone. Patricius, ſenatoris filius.
raedſ lieden. Conſiliarij.
raedſ-pleghen. Conſultare.
raedſ-man. Conſiliarius, conſultor: & Senator & Aſſeſſor.
raed-ſlagh. Conſultatio, deliberatio, conſilium.
raed-ſlaen. Conſultare, deliberare, agitare conſilia, communicare conſilia, communicare conſilia inter ſe, inire conſilium.
raed-ſlaen ghe-raden. Coniectare.
raed-ſchrijuer. Amanuenſis curiæ. *vulgò* ſecretarius.
raed-vriend Cognitor.
raedelick. j. be-raed-ſaem. Frugi.
raeden raed-gheuen. Conſilium dare, præbere, adferre & Suadere, monere.
raeden/be-raeden raed-nemen. Conſulere aliquem, conſilium petere ab aliquo
raeden. j. op-raeden. Incitare.
raeden. j. ghe-raeden. Coniicere, coniectare, coniecturare, coniecturam facere, diuinare.
raeder/raed-gheuer. Conſultor, conſiliarius, aſſeſſor, ſuaſor.
raeder/ghe-raeder. Coniector.
raedigh. *vetus. ſicamb.* j. be-raed-ſaem. Frugi.
raedſel/ge-raedſel, Aenigma, gryphus, quæſtio perplexa, nodoſa, intricata: ſcrupulus, ſcrupus, coniectura. *germ. raetterſch: ſax. radelſe: ang. ridle.*
Raeghe. j raghe. Aranea.
Raepe. j. radie. Radius.
Raep-braecken / raep-maecker. j. rad-braecken/ rad-maecker.
raepéren. *vetus.* j. ropéren. Extirpare, delere.
raepéren. Sufflaminare *gal. enrayer.*
raeperinghe. Sufflamen. *gal. enrayoir.*
Rael. *ſland.* j. reel. Tenuis, exilis.
Raem. Tendendi, explicandi, & concludendi inſtrumentum: compages palorum: pali ſiue vanni in quibus pannos diſtendit fullo. *vulgò* extentorium.
raem. Margines tabulæ: fulcrum quadratum tabulæ
raem. Compages.
raem ban de benſter. Iugamenta feneſtræ: fulcrum quadratum feneſtræ.
raemen. Extendere, diſtendere, diducere, explanari, explicare: diſtendere ad quatuor palos.
raemen/paſſen. Conuenire, quadrare.
raemen. *hol.* Putare, opinari, iudicare.
raemen. *vetus. holl. ſicamb.* j. mitten. Collimare, deſignare oculis, conſiderare.
raemen. Deliberare, perpendere, mente ſupputare: & Conſilia conferre, ſtatuere, conſtituere, cõcludere, perficere.
raemen het vonniſſe. Sententiam formare.
raemen vne iemands dood / be-beraſa feniſſe. &c. Machinari mortem, interitum, necem, perniciem alicuius.
Raep. Collectio, collectum, raptura.
raepe. Rapa, rapum. *dictum à* raepen. i. colligere, auferre, leuare: *quòd rapa paſſim ex agris colecta, leuentur & auferantur: qua etiam ratione quidam Latine* rapam *à* rapiendo *dictam putant. ger. raeb, rub: gal. rabe, raue: ital. rava, rapa: ang. rape.*
raep-buchjt. *ſland.* j. raep-land. Rapina.
raep-brood. Panis ſiue libum ex rapi preſſo ſemine.
raep-hoen. j. veld-hoen.
raep-krund. Rapacia, orum.
raep-land. Rapina, napina.
raep loof. Rapacina, rapicia orum.
raep-roede. *holl. leod.* j. rui. boet.
raep-ſmout. Oleum rapacium, ex rapi ſemine expreſſum.
raep-vincke. Chloris: auicula raporum ſemina edens.
raepaud/rabaud-appel. Malũ orthomaſticum: mammarum effigie, raporum ſpecie. *Adr. Iun.*
raepier. *ſland.* j. raep-buchjt. Rapina.
rapuncele. Rapũculus: rapum ſilueſtre. *germ. rapunzlin: gall. raponce: ital. raponzolo: hiſp. ruyponce.*
raepaille. Popellus: ſordes & fæx vrbis: grex hominum parui valoris ex confuſa multitudine collectus: quiſquiliæ. *gal. racaille, raſpaille: ang. raſcall.*
raepelinck. Collecta, collectanea, orum: analecta.
raepen. Colligere, leuare, auferre.
raepen ghe-noeghte. Voluptatem capere, haurire: delectari.

raepen sijn sinnekens. Colligere se: reficere se, dilapsum spiritũ recipere, animi dissipatas partes rursum in suum locum congerere.

rapiaemus. Miscellanea: turba miscellanea ex variarum rerum commistione conflata & commista.

Raes. Aestuarium.

Raesen. j. rasen. Furere.

raes-maen-dagh. *sicamb.* j. ver-loren maen-dagh.

Raete. j. rate.

Raetelen j. ratelen.

Raf/raffen. Ligulæ cubitales vel bicubitales ex ventre rhombi piscis.

Rafter. Materia trabis, lignum rude: & Sudes: & Tignus, tignum. *ang. raftere, raufter.*

Raghe/ragh. *hol.* Aranea *gal. araigne. ital. ragno, aragna. hisp. arana.*

Ragie. Rabies, furor: & Lasciuia, gesticulatio, gestus. *gal. rage: ang. rage.*

Rake/raken. j. raecke/raecken.

Rakette. j. rokette. Eruca.

Ral/rel. Garrulitas.

rallen/rellen. Blaterare, garrire, iocari, nugari, fabulari. *gal. railler: ang. autem raile* i. contumelias dicere

Ramagie/ramaedsie. Ramalia, orum: fasces ex virgultis & minutis ramis.

Ram. Aries. *gal. picard. ram: ang. ramme.*

ram/storm-ram. j. rameye.

ram/ramme. *sax.* Fistuca.

rameye. Vectis.

rameye/storm-ram. Aries, testudo: testudo arietaria: machina arietaria: instar capitis arietini: instar arietis retrocedens, vt vehementiùs feriat, qua muri subruuntur.

rameyen. Arietare, crebro ariete pulsare.

rameyen. Vectibus munire.

rammeken. *fland. brug.* j. roosteye.

Rammelen. Tumultuari, perstrepere, crepitare, murmurare. *ang. rumble.* Den buyck rammelt. Crepant vel crepitant viscera: intestina latrant.

rammelen/remmelen. Lasciuire, catulire, salire, fœminas inire: efferari libidine, & domo relicta vagari: *dicitur proprie de felibus, cuniculis, &c. vide* rammen.

rammelen. Vim masculam exerere. *Ioan. Becan.*

rammeler/remmeler. Lasciuus, petulans, petulcus instar arietis.

rammeler/remmeler. Cuniculus mas, cuniculus admissarius, emissarius, initor, lasciuus: & Vir lasciuus.

rammeler. Tumultuosus.

rammelersse. Lasciua puella.

rammelinghe. Tumultuatio, commotio, strepitus, murmur.

rammelinghe in den buyck. Tormina ventris, murmur ventris, rugitus intestinorum.

rammen. *vetus.* Salire, inire more arietum.

rammoer/romoer. Rumor, turba, tumultus, strepitus. *gal. rumeur: ital. romore: ang. rumor.*

rammoeren. Tumultuari.

rammoer-meester. Auctor turbarum, coryphæus, Dauus Terentianus: ardelio: homo inquietus.

Ramp. Infortunium, malum, miseria.

ramp-saeligh. Infortunatus, infœlix, miser.

ramp-spoed. Infortunium.

ramp-spoedigh. Infaustus, infortunatus, miser.

rampen/rampenéren. *vetus. fland.* Dira imprecari: conuitiari.

Ran/ranck rene. Exilis, tenuis, gracilis, gracilentus, iunceus, prætenuis corpore. *ger. ran.*

Rancke. *vet. flan.* Ramus tenuis & longè se extendens. *gal. branche: ang. braunche.*

rancke van den wijn-gaerd. Palmes, sarmentum vitis.

ranckskeu. Flagellum.

rancke. *vetus.* j. rije. Ordo, series. *gal. rang: ang. ranck.*

rancke/rencke. Flexus, flexio, sinuosus reflexus: & Flexus viarum, anfractus. *ger. ranck, renck: rinçon hisp. i.* angulus.

rancke. Fallacia, astutia, versutia, ars, dolus.

rancke. Gestus, gesticulatio.

rancken/rencken. *ger. sax. sicamb.* Flectere, deflectere, declinare, diuertere.

rancken. j. recken. Extendere.

rancken/ranghen. *ger. sax. sicamb.* Pandiculari: extendere brachia reliquaque

que membra, velut palmites. *Becanus. germ. rancken.*

ranck-braecken. j. rancken.

ranck-braeckinge. Pandiculatio: membrorum distentio non voluntaria.

Racket. j. racket. Reticulum.

Ranckune/ranckure/ranckoze/ranckeure. *fland.* Odium, simultas. *gal. rancune: ang. rancour, rancur.*

Rand. Ambitus, circulus.

rand/boozd. Margo, crepido, ora, lymb⁹

rand van den pot. Labrum corona.

rand van t'rad. Absis, curuatura rotæ.

randt-wl. j. kerck-wl. Asio, otus, noctua aurita, vlula flammeata: auis auribus plumeis.

Rand wt hebben. j. randen.

Randen. Supersedere opere, omittere institutum opus: intermittere opus. Randen *dicitur gallina* cùm intermittit ponere ouum ad vnum aut alterum diem.

randen/randten. *flan.* Delirare, ineptire, nugari, insanire.

Randonnen. Currere cum impetu: effuse vel profusè currere. *gal. randonner.*

Ranghen. *vetus.* j. rueren.

Rangh-braecken. j. ranck-braecken/ tancken. Pandiculari.

Rannen. *vetus. flandr.* j. runnen/rennen. Currere, fluere.

Ransoen. Redemptio. luitio: & Lytrũ, pretium redemptionis: quod pro captiui corporis redemptura dependitur, pactum pro capite pretium. *gal. ranson ital. ransone: hisp. ranson: ang ransone, raunsone. Flandri quidam simplici dictione* soen *dicunt.*

ransoenen. Pretium redemptionis dare, redimere, pretio liberare.

ransoeninghe. Redemptio, luitio.

ransoeneren. Pretium redẽptionis exigere, imponere lytrum: concutere: violenter pecunias exigere.

Ranst/ranstigh. *campin.* j. garst. Rancidus. *gal. ranci: ital. rancio, rancido hisp. rancio.*

Rap. Rapidus, agilis, citus, celer.

Rape/rapen. j. raepe/raepen.

Rapier. Ensis. *gal. rapier.*

rapier-gozdel. Baltheus, cingulum militare.

Rappe. j. krappe. Racemus, vua, & Carptura, res decerpta.

rappe roofken van de wonde. Crusta vulneris, crustula scabiei, scabies incrustata, quæ plerumque decerpi solet. *sax. raue.*

rappe. Scabies.

rappigh. Scabiosus, scaber.

rappighepd. Scabies.

Ras. Sericum rasile: bombycina leuis. *hisp. raso. vulgò* rasum. *ital. autem araʒʒa, raʒʒo: i.* aulæum peristroma.

Ras inde zee. Charybdis.

Rasch/snel. Rapidus, velox, citus, alacer, pernix, celer, præpes, citus. *rasch ang.* Præceps.

rasch vander hand. Promptus manu.

rasch in den buyck. Foriolus: cita aluo.

raschepd, Velocitas, pernicitas, celeritas, alacritas.

raschelick. Velociter, celeriter, ocyus, rapidè, raptim. *rasch hely, ang. i.* præcipitanter.

raschen. Festinare, properare.

Rasel. j, rasepl/ rasel-schip/ raeschip. Phaselus. Ratis. *gal rasea dicitur.*

Raselen. Somniare ineptias, furias.

raeselinghe. Somnium lymphaticum, furiosum.

Rasen. Furere, insanire, furore, agitari, sæuire. & Lasciuire. *gal. rager, enrager: ang. rage.*

rasen als de honden. Rabire.

rasende. Furiosus, insanus, lymphatus, lymphaticus, furore correptus, rabidus, rabiosus.

rasende siecke. Phrenitis, phrenesis.

raserije/ verwoedhepd. Furor, mania, rabies. *gal. rage: ang. rage.*

rase-kop raes-kop. Furibundus, insanus, rabidus. & Lasciuus.

raes-koppen. Insanire. & Lasciuire.

rasie. j. ragie. Furor, lasciuia, &c.

Raseren. Radere, attondere: eradere, abolere delere. *ang. rase: raser autem gal. i.* tondere, attondere. *gaisir,* abolere, delere. Raseren een stad oft kasteel. Solo æquare vrbem, arcem, mœnia, turres: funditus delere: exscindere, excidere, demoliri: ad viuum vsque radere: subuertere: euertere radicitus.

Rasier.

Rasier *gal ſland.* Menſuræ aridæ genus. *hiſp. raſero.*

Raſijn/roſijn. Racemus, vua, botrys: & vua paſſa, aſtaphis. *ger. roſain gal. raiſin. ital. racemo: hiſ. razimo: ang. roſijn, raiſin*

raſijn-roob. *ſax. ſicamb. friſ.* Coccus bis tinctus.

Raſpe. Radula, tyrocneſtis: inſtrumentum quo res minutim atteruntur, & raduntur in ſcobem. *vulgò* radula & raſpa *gal. rape, raſpe: ital. raſpa, raſparuola:*

raſpen. Radere, diſtringere, diſterere, attercre, ſcalpere. & Diſterere in ſcobem, friare: conterere in puluerem, comminuere tyrocneſti. *raſpare ital. i.* ſcalpere: *raſpar hiſ.* radere, atterere.

Raſt. *germ. ſax. ſicamb.* Penſum.

raſte. j. ruſte rouwe, Quies, requies, relaxatio, remiſſio, otiũ. *παῦλα.*

raſten j. ruſten. Quieſcere. *παύεσθαι.* i. otiari, otium captare. *ang. reſte.*

raſten yet bloed, bloed-raſten. Suggillare.

raſtigh. *ſax. ſicamb.* Quietus.

Raſtoen. *ſland. brug.* Libum ex tritici polline & ouis.

Rate / honigh-rate. Fauus. *ger. raſſe, roſſe, honigraſſe: gal. rayon de miel.*

rate. *vetus.* j. raetie. Penſum.

ratel. *ſland.* j. rate. Fauus.

ratel. Crotalum, crepitaculum, fiſtrum.

ratel-goud. j. klater goud.

ratel-reep. Crotalum.

ratel-woꝛm. *ſicamb.* j. aoꝛt-woꝛm.

ratel-ſpaen. *ſland.* Crepitaculum, crotalum.

ratele. Criſta Galli, filipendulæ ſiue milleſolij genus, allearia, alectorolophus, pedicularis, fiſtularia herba, herba inutilis & pratis noxia *ſic. radel. i.* zizania.

ratelen. Crotalum pulſare, crepitare, ſtrepere.

ratelen ende ſnateren. Garrire.

ratelet. Crepitaculum.

ratelet. Rabula, garrulus, crotalus, traulus. *ang. ratler.*

ratelet eſpen-boom. Populus Lybica: arbor ſtrepentibus tremuliſque foliis. *vulgò* tremulus. *gal tremble.*

Ratte. Mus maior: Glis: Sorex. *vulgò* rattus. *germ. ratz: ſax. rotte: gal. rat: hiſp. raton: ang. ratte.*

ratten-kruyd. Auripigmentum, arſenicum: venenum quo mures inficiuntur. *vulgò* ſoricaria.

ratten-neſt. Glirarium.

ratten-ſteertkens. j. kattekens. Nucamenta, iuli. *q. d.* cauda muris, *a ſimilitudine.*

Raue. *vetus.* Retinaculum.

Raue. Coruus, corax. *germ. rapp. ang. rauen. dicitur* raue *q. d.* rooue. *a rapacitate: rauier gallis, & rauiſhe ang.* rapere, abripere *dicitur. hinc adagium,* hy ſteelt ghelijck een raue/*de homine rapace & furace.*

rauen-ghe-ſchiep. Crocitus.

rauen-kiock. Carnifex, tortor. *q. d.* coquus coruorum, coruis cadauera in eſcam ſuppeditans.

rauen-koſt. j. galghen-aes.

rauen-ſwert. Coracinus.

rauen-verwe. Color coracinus.

rauen-voet. j. kraeyen-voet. Coronopus.

Rauelen/raueelen. Aeſtuare, fluctuare, agitari: & Circumcurſare, concurſare: & Delirare, deſipere, ineptire, inſanire, furere. *gal. reuer: ang. raue.*

rauelen. *bol.* j. ver werren. Intricare.

rauelinghe/ reuelinge. Furor, delirium.

Rauen ghelijck de voꝛſchen. Coaxare

Rauelinghe. Vortex, gurges.

Rauot reuot. Caterua ſiue turba nebulonum, conciliabulum flagitioſorum, ſentina ſceleratorum: receptaculum nebulonum. & Lupanar. *ang. riot.* i. luxus, luxuria, aſotia.

rauotten. Tumultuari. & Luxuriari, popinari. *ang. riot.*

Rauw. j. rouw.

Rauweler. Olla fictilis.

R E

Rebbe. *ſland.* j. ribbe. Coſta.

Recht. Rectus, directus, æquus. *germ. recht. ang. right.*

recht. Rectum, verum, æquum, iuſtum.

recht/rechtelick. Rectè, æquè, iuſtè.

recht/rechts. Rectè, ritè, iuſtè.

recht ouer eynde. Erectus, perpendicularis.

recht te paſſe komen. Commodum, commodè, oportunè venire.

recht-

rechte strate. Via ferens: via quæ rectà aliquò ducit.
recht-gh. loouigh. Orthodoxus.
recht-padt. Compendium.
recht-hoeckigh Rectangulus.
recht-maetigh. Aequilibris & Temperatus, moderatus, mediocris.
recht-schaffen/recht-schaftigh/recht-schaepen. Exactus, accuratus, perfectus, probus.
recht-scheyd/ rije.j. recht-snoer. Regula.
recht-sinnigh. Integer, sincerus animo, æquus.
recht-sinnigheyd. Integritas, sinceritas animi.
recht-sinnighlick. Integrè, sincerè, fideliter.
recht-sinnighlick. Integrè, sincerè, fideliter.
recht-snoer. Amussis, perpendiculum, norma, linea, regula, canō, libella, funiculus quo diriguntur saxa aut ligna, vel quo signantur materiæ deasciandę aut in segmenta diuidendæ.
recht-sweer. *stand. holl.* Patruelis, sobrinus, consobrinus, amitinus: consanguineus, germanus.
recht-veerdigh. Iustus, æquus, integer.
recht-veerdigheyd. Iustitia, æquitas, iustum.
recht-veerdighlick. Iustè, æquè.
rechte-voord. *holl.* Euestigio, confestim.
recht-wt.j.op-recht. Sincerus, simplex & rectus.
Recht. Dexter. Rechte hand. Dextera vel dextra: dextra manus. Rechts eñ slincks. Ambidexter, æquimanus.
Recht/ghe-rechtigheyd. Rectum, iustum, æquum, fas, ius, equitas, iustitia. Iudicium, legitima disceptatio coram iudice *germ. recht: sax. richt: gal. raison: ital. ragion. hisp. raçon. ang. richt.*
recht doen. Iudicare, iudicium dare, ius administrare, iustitiā reddere vel ministrare: ferre sententiam pro tribunali, ius dicere, iustitiæ æquitatisque sacris operari, leges exercere, iustitiæ sacra peragere, exsequi iudicis officium.
recht ende reden. Aequum & bonum, ius fasque.
rechts-dagh/ghe-nacht-dagh. Dies fastus, dies iudicialis, dies iuridicus, dies quo ius dicitur.
rechts-ghe-bied. Iurisdictio.
recht-ghe-leerd. Iurisperitus.
recht-huys. *sicamb.* Forum, prætorium.
rechts-handel. Dica, causa.
recht-huys. Prætorium, tribunal.
recht-kamer. Curia, concilium.
recht-knecht/richt-knecht. *sax. sicamb.* Apparitor, viator.
recht-loos ende wet-loos. Irregularis & infamis. *vide* ver-waeten.
rechts-plichtinghe. Dica, causa, lis, actio iuridica.
recht-spreucke. Iurisdictio.
recht-stoel/richt-stoel. Tribunal.
recht-stand. Instantia iudicij, actio certo modo ac tempore instituta.
recht-stad. Locus iudicialis.
recht-wijs. Iurisperitus.
recht-wijse. Iure, ipso iure.
recht-ver-standigh. Iurisconsultus.
rechtelick. Iudicialis, iudiciarius: & Iustus, rectus.
rechtelicken. Iure, legitimè, iustè, rectè. & Coram iudice, in iudicio.
rechten. Litigare: in foro iudiciali disceptare controuersias.
Rechten. Dirigere, erigere, corrigere.
Rechten/aen-rechtē. Struere, apparare.
recht.j.ghe-recht. Ferculum.
recht-bancke/recht tafel. Abacus, repositorium: mensa vel tabula in qua aliquid deponitur: mensa coquorum, in qua disci, fercula, & id genus alia exponuntur.
Rechten/recht doen. Iudicare, ferre iudicium, ius administrare, leges exercere, iustitiæ sacra peragere.
rechten ende dinghen. Agere lites, agere iure, litigare.
rechten. Damnatum capite multare, adhibere supplicium, mactare supplicio.
rechter. Iudex, iuridicus.
rechter-huys.j.recht-huys.
rechter stoel.j. recht-stoel.
Recke. Pertica, vallus, longurius.
recke/strecke. Spatium, interuallum. & Ordo, striga.
recken/strecken. Tendere, extendere, expandere. *ang. reache, retche.*
recken.j.rancken. Pandiculari.

recken.

reckien. j. pijnighen. Torquere.
reck-bancke. j. pijn-bancke. Fidiculæ.
Reckſenen. *vetus.* Screare.
recſ keninghe. *vet.* Phlegma.
Redde. j. ridde. *vetus.* Febris.
Redde. Vindicta, liberatio. *germ. rette. ang. rodde.*
redden *ſax. friſ. ſicamb.* Iuuare, liberare, ſeruare, redimere, vindicare, aſſerere. *ger. retten, erretten.*
redder. Seruator. & Vindex. *ger retter.*
redder. *ſax friſ.* Canis cuſtos ſiue vindex leporis capti, ne ab aliis canibus diſcerpatur.
Reddigh/ reddick. *germ. ſax. ſicamb.* j. radijs. Raphanus.
Rede. *ſax. ſicamb.* j. waghe-ſpan. Sufflamen.
Rede/reder. *ger. ſax. ſic.* Cribrum.
reden/rederen. *ger. ſax. ſicamb.* Cribrare, incernere.
Rede. *vetus.* j. redde. Febris.
Rede. j. reede. Statio nauium.
Rede/ſpraecke. Sermo, verbum, dictio, oratio.
red-felligh. *vetus.* Eloquens.
red-felligheyd. *vetus.* Eloquentia.
reden. Loqui, fari, ſermocinari, ratiocinari, diſſerere. *Germani ſuperiores plerumque* rede & reden: *inferiores* redene & redenen *dicunt. reade, ang.* i. recitare, legere.
Redem. Ratio, cauſa: & Sermo, oratio.
redenen. Ratiocinari, verba facere, diſſerere, ſermocinari, loqui, fari.
redenaer. Rhetor, orator, cauſidicus.
redenaer. *ſland. brug.* Quæſtor.
redenlick. Rationalis, rationabilis, rationis capax, rationis compos, ratione præditus.
redenlick. Rationi conſentaneus. & Aequus.
redenlick/middel-maetigh. Mediocris, ſatis magnus, iuſtus.
redenlick/redenlicken. Cum ratione: & Mediocriter.
redenlickheyd. Ratio, æquum, æquitas.
Reder. j. redenaer. Orator.
redinghe. j. redene. Sermocinatio.
Redups. j. pijpe. Suggeſtus, roſtra.
Ree. j. reede. Statio nauium.
Ree/ hinde. Cerua.
ree wilde ghevte. Caprea. *ſax. rhe.*
ree. ree-bock. Caprea, capreolus, dorcas, *ger. reh, rech, reech: ſax. rehbuk: ang. roe, robucke.*
ree-kalf. Hinnulus, hinnulus cerui.
Reecke/ reecken. j. relie/ reken.
Reede. j. redde/ ridde. Febris.
Reed/ ghe-reed. Paratus, promptus: & Expeditus, celer. *gal. rade: ang. redy.*
reede. Statio nauium portui propinqua, libera à maris tempeſtate. *gal. rade: ang roden.*
reed-ſand. Fundum arenoſum: arena imi fundi. *ital. reſta: hiſp. riſtra.*
reeden/repden. Parare, præparare, apparare.
reeden de ſchepen. Nauigia parare aut inſtruere. nauicularia facere. *ſax. reden, reeden.*
reeder. Exercitor nauis, partiarius, ratiarius. qui ex rate quæſtum facit. *ſax. reder, reeder.*
reede-haeue. *vetus.* j. huyſ-raed. Supellex, mobilia.
reed-ſchap. Præparatio, apparatio, apparatus: & Inſtrumentum: armamenta. *ſax. reſchop.*
Reel/ rael. Tenuis, exilis, gracilis: *gal. grele, graile.* & Strigoſus, exhauſtus.
Reen. j. repn. Purus.
Reen repn. *vetus. ſax. friſ ſicamb.* j. pael. Limes, terminus, confinium.
reen-boom. *vetus.* Arbor terminalis, finalis. *ſax. reinbaum.*
reen-ghe-noot. Vicinus, confinis ſiue affinis in agris: conterminus: limitaneus, finitimus: vicinus.
reen-ſteen. *ſax. friſ.* j. pael-ſteen. Lapis terminalis.
reenen. *vetus.* Conterminum eſſe. & Terminum conſtituere.
Reen. j. repn/ repner. Rangifer, cerui genus: animal ſeptentrionale, cornibus ramoſis.
Reep. Circulus orbis: circulus ligneus, orbis viminalis. *ger. reiff: ſax. rep, repe: ang. rope.*
reep/ roop. *ſax. ſland. hol. ſicamb.* Funis, reſtis, funis iunceus, ſpira: inuolutus funium circulus: tomex: torus: funis è lori contortis.
reep-baens. Petaurum
reep-banſſer. Petauriſtes, petauriſta.

reep-

reep-flaeghet. Reſtio. *germ ſax. repſleger.*

reep-hout. Vimina vietoria: ligna vieta circulis conficiendis idonea: vitilia.

reepen. Ludere circulo ligneo.

reeper. *vet.* j. reep-flagher. Reſtio. *ſax. reper.*

Reepen het blas. Confringere linum: vellere cannabim à ſua feſtuca: decorticare cannabim. *q.d.* roopen.

Reeren. Boare, mugire. & Clamare inſtar cerui ceruam appetentis. *vulgò* rancare. *gal. reer.*

reeſſem. Racemus, vua.

reeſſem ajuyns. Vua ceparum. reſtis ceparum, alliorum: alliorum vel ceparum capita connexa: faſciculus vnionum vel ceparum.

reeſſemen. Conglobare, colligare.

Reete. j. rete. Rima

Reete. Inſtrumentum dentatum quo ſtringitur linum.

reeten het blas. Stringere linũ. & Præparare linum, ſiue cannabim in aquis. *q.d.* reeden. *vide* reten.

Reeuw/ reeuwſſel. Spuma lethalis.

reeuw-ſweet. Sudor lethalis.

reeuw-placke. j. dood-nepe.

reeuwen. Cadauera curare: pollincere: & Curare peſte infectos.

reeuwer. Pollinctor: qui cadauera lauat, & vnguentis illinit: & Parabolanus, parabolarius: qui peſte infectos curat.

reeuwſel. Pollinctura: cadauerũ vnctio & curatio: & Spuma lethalis.

Reeuwſch. Coitu acer: *dicitur de columbo admodum ſalace.*

Refe/ ref. *germ. ſax. ficamb.* j. kreetſe. Aerumna. & Clitellæ.

Refereyn/ refreyn. Prouerbium, deuerbium, adagium: & Verſus, rhythmus, poema rhytmicum: homœoteleuton. *vulgò* refranium. *gal. refrain: hiſp. refran.* i. prouerbium adagium.

refereynen/ refreynen. Referre verſus: rhythmos ſiue prouerbia pronunciare.

Refter. Triclinium, conclaue, cœnaculum commune. *vulgò* refectorium.

Regal. Arſenicum, auripigmentum. & Aconitum. *vulgò* realgarum, & riſagallum. *gal, reagal: ang. reagall.*

Regghe. *boll. ſland.* j. reke/ grietſel.

regghe. j. egghe. Occa, crates occatoria.

regghen. j. egghen. Occare.

Reghe/ ryghe. Ordo ſeries: verſus, linea.

Regel. Regula, norma, canon, linea. *ger. regel: gal. reegle. ital. regola: hiſp. regla ang. rule.*

reghel/ ryghel. Regula, vectis.

reghel-recht. Directus & Directè.

reghel-wys. Inſtar regulæ ſiue lineæ.

reghelèren. Lineare, lineas ad regulam ducere, ſiue dirigere.

reghelèren. Regere, gubernare, moderari. *vulgò* regulare.

regelèren ſyn leuen. Vitam ſuã dirigere ad normam rationis.

reghelier. Canonicus. *vulgò* regularis.

reghelinck. Ordine ſiue ſerie decenti ex ordine, ordine continuo: conſequenter.

Reghen. Pluuia, imber. *germ. raegen, regen: ang. rayne.*

reghen-back. Ciſterna, caſtellum, aquæ pluuiæ receptaculum.

reghen-beke. Torrens.

reghen-boghe. Iris, arquus, arcus cæleſtis, arcus pluuius, arcus imbrifer.

reghen-gat. Impluuium: & Plaga ſiue regio cœli pluuioſa.

reghen-mantel. Lacerna, penula.

reghen-mol. Stellio. *animalculum quod pluuia tenui & rore veſcitur.*

reghen-ſcheure. Nymbus.

reghen-boghel. j. wind-vogel/ weder-boghel. Arquata.

reghen-water. Aqua pluuia, pluuialis, cæleſtis.

reghen-wind. j. ſuyden-wind.

reghen-wozm / aerd-wozm / pier. Lumbricus, inteſtinum terræ: vermis tempeſtate pluuia procedens è terræ latibulis.

reghenachtigh. Pluuioſus, pluuius, pluuialis, pluuiatilis, imbricus, imbrifer.

reghenen. Pluere. *germ. raegnen, regnen: ang. rayne.* het regent. Pluit, imbres cadunt.

Rep j. repe. Chorea.

Repelic. *vetus* Raſtellum.

Repelen/ reelen. Tendere, extendere. & Vergere.

reckien. j. pijnighen. Torquere.
reck-bancke. j. pijn-bancke. Fidiculæ.
Reckſenen. *vetus.* Screare.
recſ keninghe. *vet.* Phlegma.
Redde. j. ridde. *vetus.* Febris.
Redde. Vindicta, liberatio. *germ. rette. ang. rodde.*
redden *ſax. friſ. ſicamb.* Iuuare, liberare, ſeruare, redimere, vindicare, aſſerere. *ger. retten, erretten.*
redder. Seruator. & Vindex. *ger retter.*
redder. *ſax friſ.* Canis cuſtos ſiue vindex leporis capti, ne ab aliis canibus diſcerpatur.
Reddigh/ reddick. *germ. ſax. ſicamb.* j. radijs. Raphanus.
Rede. *ſax. ſicamb.* j. waghe-ſpan. Sufflamen.
Rede/ reder. *ger. ſax. ſic.* Cribrum.
reden/ rederen. *ger. ſax. ſicamb.* Cribrare, incernere.
Rede. *vetus.* j. redde. Febris.
Rede. j. reede. Statio nauium.
Rede/ ſpraecke. Sermo, verbum, dictio, oratio.
red-ſelligh. *vetus.* Eloquens.
réd-ſelligheyd. *vetus.* Eloquentia.
reden. Loqui, fari, ſermocinari, ratiocinari, diſſerere. *Germani ſuperiores plerumque* rede *&* reden: *inferiores* redene *&* redenen *dicunt. reade, ang.* i. recitare, legere.
Reden. Ratio, cauſa: & Sermo, oratio.
redenen. Ratiocinari, verba facere, diſſerere, ſermocinari, loqui, fari.
redenaer. Rhetor, orator, cauſidicus.
redenaer. *ſland. brug.* Quæſtor.
redenlick. Rationalis, rationabilis, rationis capax, rationis compos, ratione præditus.
redenlick. Rationi conſentaneus. & Aequus.
redenlick/ middel-maetigh. Mediocris, ſatis magnus, iuſtus.
redenlick/ redenlicken. Cum ratione: & Mediocriter.
redenlickheyd. Ratio, æquum, æquitas.
Reder. j. redenaer. Orator.
redinghe. j. redene. Sermocinatio.
Redups. j. pupe. Suggeſtus, roſtra.
Ree. j. reede. Statio nauium.
Ree/ hinde. Cerua.
ree/ wilde ghente. Caprea. *ſax. rhe.*
ree. ree-bock. Caprea, capreolus, dorcas. *ger. reh, rech, reech: ſax. rehbuk: ang. roe, robucke.*
ree-kalf. Hinnulus, hinnulus cerui.
Reecke/ reecken. j. reke/ reken.
Reede. j. redde/ ridde. Febris.
Reed/ ghe-reed. Paratus, promptus: & Expeditus, celer. *gal. rade: ang. redy.*
reede. Statio nauium portui propinqua, libera à maris tempeſtate. *gal. rade: ang roden.*
reed-ſand. Fundum arenoſum: arena imi fundi. *ital. reſta: hiſp. riſtra.*
reeden/ repden. Parare, præparare, apparare.
reeden de ſchepen. Nauigia parare aut inſtruere. nauicularia facere. *ſax. reden, reeden.*
reeder. Exercitor nauis, partiarius, ratiarius. qui ex rate quæſtum facit. *ſax. reder, reeder.*
reede-haeue. *vetus.* j. huyſ-raed. Supellex, mobilia.
reed-ſchap. Præparatio, apparatio, apparatus: & Inſtrumentum: armamenta. *ſax. reſchop.*
Reel/ rael. Tenuis, exilis, gracilis: *gal. grele, graile.* & Strigoſus, exhauſtus.
Reen. j. repn. Purus.
Reen repn. *vetus. ſax. friſ ſicamb.* j. pael. Limes, terminus, confinium.
reen-boom. *vetus.* Arbor terminalis, finalis. *ſax. reinbaum.*
reen-ghe-noot. Vicinus, confinis ſiue affinis in agris: conterminus: limitaneus, finitimus: vicinus.
reen-ſteen. *ſax. friſ.* j. pael-ſteen. Lapis terminalis.
reenen. *vetus.* Conterminum eſſe. & Terminum conſtituere.
Reen. j. repn/ repner. Rangifer, cerui genus: animal ſeptentrionale, cornibus ramoſis.
Reep. Circulus orbis: circulus ligneus, orbis viminalis. *ger. reiff: ſax. rep, repe: ang. rope.*
reep/ roop. *ſax. ſland. hol. ſicamb.* Funis, reſtis, funis iunceus, ſpira: inuolutus funium circulus: tomex: torus: funis è lori contortis.
reep-baens. Petaurum
reep-danſſer. Petauriſtes, petauriſta.

reep-

reep-ſlaeghet. Reſtio. *germ.ſax.repſleger.*

reep-hout. Vimina victoria: ligna vieta circulis conficiendis idonea: vitilia.

reepen. Ludere circulo ligneo.

reeper. *vet.*j. reep-ſlaghet. Reſtio. *ſax. reper.*

Reepen het blas. Confringere linum: vellere cannabim à ſua feſtuca: decorticare cannabim. *q.d.* roopen.

Reeren. Boare, mugire. & Clamare inſtar cerui ceruam appetentis. *vulgò* rancare. *gal. reer.*

Reeſſem. Racemus, vua.

reeſſem ajuyns. Vua ceparum. reſtis ceparum, alliorum: alliorum vel ceparum capita connexa: faſciculus vnionum vel ceparum.

reeſſemen. Conglobare, colligare.

Reete. j. rete. Rima

Reete. Inſtrumentum dentatum quo ſtringitur linum.

reeten het blas. Stringere linũ. & Præparare linum, ſiue cannabim in aquis. *q.d.* reeden. *vide* reten.

Reeew/ reeuwſſel. Spuma lethalis.

reeuw-ſweet. Sudor lethalis.

reeuw-placke. j. dood-nepe.

reeuwen. Cadauera curare: pollincere: & Curare peſte infectos.

reeuwer. Pollinctor: qui cadauera lauat, & vnguentis illinit: & Parabolanus, parabolarius: qui peſte infectos curat.

reeuwſel. Pollinctura: cadauerũ vnctio & curatio: & Spuma lethalis.

Reeuwſch. Coitu acer: *dicitur de columbo admodum ſalace.*

Refe / ref. *germ. ſax. ficamb.*j. kretſe. Aerumna. & Clitellæ.

Refereyn/ refreyn. Prouerbium, deuerbium, adagium: & Verſus, rhythmus, poema rhytmicum: homœoteleuton. *vulgò* refranium. *gal. refrain: hiſp. refran.i.* prouerbium adagium.

refereynen/ refreynen. Referre verſus: rhythmos ſiue prouerbia pronunciare.

Refter. Triclinium, conclaue, cœnaculum commune. *vulgò* refectorium.

Regal. Arſenicum, auripigmentum. & Aconitum. *vulgò* realgarum, & riſagallum. *gal, reagal: ang. reagall.*

Regghe. *boll. ſland.*j. reke/ grietſel.

regghe. j. egghe. Occa, crates occatoria.

regghen. j. egghen. Occare.

Reghe/ ryghe. Ordo ſeries: verſus, linea.

Regel. Regula, norma, canon, linea. *ger. regel: gal, reigle: ital. regola: hiſp. regla ang. rule.*

reghel/ryghel. Regula, vectis.

reghel-recht. Directus & Directè.

reghel-wijs. Inſtar regulæ ſiue lineæ.

reghelèren. Lineare, lineas ad regulam ducere, ſiue dirigere.

reghelèren. Regere, gubernare, moderari. *vulgò* regulare.

regelèren ſyn leuen. Vitam ſuã dirigere ad normam rationis.

reghelier. Canonicus. *vulgò* regularis.

reghelinck. Ordine ſiue ſerie decenti ex ordine, ordine continuo: conſequenter.

Reghen. Pluuia, imber. *germ. raegen, regen: ang. rayne.*

reghen-bach. Ciſterna, caſtellum, aquæ pluuiæ receptaculum.

reghen-beke. Torrens.

reghen-boghe. Iris, arquus, arcus cæleſtis, arcus pluuius, arcus imbrifer.

reghen-gat. Impluuium: & Plaga ſiue regio cœli pluuioſa.

reghen-mantel. Lacerna, penula.

reghen-mol. Stellio. *animalculum quod pluuia tenui & rore veſcitur.*

reghen-ſcheure. Nymbus.

reghen-boghel. j. wind-bogel/ weder-boghel. Arquata.

reghen-water. Aqua pluuia, pluuialis, cæleſtis.

reghen-wind. j. ſuyden-wind.

reghen-woꝛm / aerd-woꝛm / pier. Lumbricus, inteſtinum terræ: vermis tempeſtate pluuia procedens è terræ latibulis.

reghenachtigh. Pluuioſus, pluuius, pluuialis, pluuiatilis, imbricus, imbrifer.

reghenen. Pluere. *germ. raegnen, regnen: ang. rayne.* Het regent. Pluit, imbres cadunt.

Rep j. repe. Chorea.

Repthe. *vetus.* Raſtellum.

Repthen/ recken. Tendere, extendere. & Vergere.

repthen,

repcken/langen. Porrigere. *ang. reache.*
repcken/raecken. Attingere.
Repden. j reeden. Parare.
Repe. j. ripe. Aqueductus, fossa publica
Repe rije Chorea celerior, chorea in longam seriem & Chorus saltantiũ.
repen. Subsilire, subsultare, tripudiare.
reperen. j. riperen. Tremere.
Repgher. Ardea, auis Dionedea.
Repn. j. repner.
Repn. *vetus*. j. reen. Terminus.
Repn/reen. Purus, putus, mundus, castus, continens. (haustus.
repn-wt. Prorsus vacuus, omnino ex-
repnigh. i. repn. Purus.
repnighepd repnheyd. Mũditia, mundities: castitas, castimonia: pudicitia, continentia.
repnighen. Purgare, depurgare, expurgare, mundare, emundare, februare, piare, expiare.
repnlick. Purus, mundus.
repnlicke vrouwe. Mulier munditiarum studiosa.
repnlick/repnlicken. Mũdè, purè, putè, sincerè, merè, nitidè, lautè, eleganter: & Castè, continenter, pudicè.
repn-belien. Spina infectoria: rhamni genus. *ang rheynberries.*
repn-bloemen. Chrysocome: stœchas citrina: amaranthus luteus: eliochrysion, chrysanthemum.
repn-wepde. j. repn-wilghe.
repn-wilghe. j. mond-hout. Ligustrũ.
repn-baerē/repn-baer/worm-krupd. Tanaceti siue athanasiæ species: *offic.* parthenium mas.
repn-wt. Planè exhaustus.
Repnette. j ghepte-baerd. Barbicapra. *gal. reynette.*
Repn. *fland. fic.* j. reghen. Pluuia.
repnen. *fland. fic.* j. reghenen. Pluere,
Repner/repnghet. j. reen. Rãgifer, raingus: cerui genus.
Reps. *vetus*. Aequus, planus.
reps/effen grond. Solum. *gal. rez.*
reps ghe-slist. Solo æquatus.
Repse. Iter, profectio. & *germ.* Militia, expeditio.
repse. j. mael. Vice, vicem. Een/twee/drij repsen. Semel, bis, ter. D'eerste repse. Prima vice.
repsen. Iter facere, iter carpere, tenere, habere: tendere, contendere, proficisci, iter instituere, petere rura, castra, Romam, Latium: conferre vel recipere se aliquò. & *ger.* Militare, facere stipendium.
reps-baer. Peruius, meabilis.
reps-ghelt. Viaticum.
reps ghe-selle. Comes.
reps-hoed. Petasus, galerus.
reps-kleed. Vestis viatoria.
reps-maele. Pera viatoria.
reps-mantel. Pallium viatorium, lacerna, penula: pallium itinerarium.
repser. Viator, peregrinator.
repsigh/resigh *sax. sicamb. holl.* zel Procerus, longus.
repsigh. Itineri accinctus, expeditus.
repsigh krieghs-volck. *vetus* Equites: copiæ equestres.
repsigh peerd. *vet ger.* Equus bellator.
repsigh. Peruius. repsighe en open weghen. Viæ apertæ & faciles.
repsigher. *vetus*. Viator, peregrinator.
repsiger/resiger. *vet.* Eques. & Desultor
repsighers. Equites, equitatus, celeres.
Repter/rijdter. *ger. sax. sicam.* Cribrum, incerniculum. *ang. riddle*
repteren. *germ. sax. sicamb.* Cribrare, incernere.
Rekel. Canis domesticus, villaticus, rusticus, pecuarius, canis minimè gener.
rekel. Homo auarus, Euclio. (rosus.
rekelachtigh. Caninus: minimè generosus: auarus, minimè liberalis.
Reke. *vetus*. Versus, linea.
Reke/raecke. Rastrum, sarculum. *germ. raeche: ang. rake*
reke/reecke/regghe. *fland. hol. frisi.* grietsel. Pecten, rastellum.
reke. Collectio, reparatio, instructio, dispositio, ordo, series.
reken/raecken. Colligere rastro, corradere. Verrere & radere humum. & Gramen resectum colligere. & Sarculare. *ang. rake.*
reken. Reparare, reficere; instruere, aptare, adaptare.
reken/reecken oft raecken het viet. Condere siue occultare ignem cineribus: obducere prunis cineres: dispersos ignes in vnum redigere, colligere, & adstrudere.
Reknen. Computare, reputare, suppu-

tare

tare, numerare, rationem ſiue calculum ſubducere vel inire, inire numerum, ratiocinari. *germ. raechuen. ang. reckon.*

reken-bancke. Abacus.

reken-bret. Abacus, tabula calculatoria.

reken-boeck. Codex rationarius: liber ſiue tabula accepti & expenſi: codex.

reken-kamer. Rationarium. *Bud.*

reken-konſte Scientia numeralis, arithmetica.

reken-penninghen. Calculi, abaculi.

reken-ſchap. Computatio, ratio.

reken-tafel. Menſa, trapeza, abacus.

rekenaer. Calculator, ſupputator, ratiocinator.

rekenninghe. Computatio, ratio, rationes, ſubductio, calculus.

rekenninghe en de-wijs. Dica, rationes & cauſæ expenſarum.

rekenninghe doen. Referre ſiue reddere rationem. Op rekenninghe ontfanghen. Partem debiti non liquidi rationibus nondum ſubductis acceptam ferre.

Rel. *ſtand* Strepitus: & Garrulitas.

rellen-rallen. Strepere, ſtrepitum edere: & Garrire, blaterare: deliramenta loqui. *ger. raller: rele ang* i. titubare.

rellen. Legumina ſub mola decorticare ſiue pinſere. *Geſner.*

rel-muys. Glis: mus maior, poma de corticans & nucleos exedens. *Geſner.*

Remelen *holl.* j. reuen. Delirare, ineptire

remelinghe. Delirium, deliramentum, deliratio, mentis error.

Remme. *ſax. ſicamb.* Tabula ſiue tegmen coltæ nauis.

Remmelen. j. rammelen. Tumultuare, laſciuire, *&c.*

Rempe. *ſax.* Modius nauticus, menſura nautica.

Ren/rin-ſmack. Rus coriaria.

Ren/rene. j. rain. Gracilis.

Rencke. j rancke.

Rencken. *ger.* Flectere, deflectere.

Rend. *ſtand.* j. rind. Bos.

Renne. Promptuarium, penarium, cella penaria.

renne/voghel renne. *ſtand.* Cauea.

renne van haeſen oft konijnen. Leporarium, cuniculorium.

Renren. Currere, curſare, curſitare, diſcurſare: velociſſimo equi curſu ferri. *germ. rennen: ang. runne.*

rennen met de lancien. Incurrere lanceis aduerſis.

remien. j. runnen. Coagulare.

ren-baene. Curriculum, hippodromus.

ren-plaetſe. Curriculum: catadromus, decurſorium. & Hippodromus, curriculum equorum.

ren-ſchip. Actuariolum, actuarium, actuaria nauis.

renner. Curſor.

renſſel. *ſtand.* j. runſſel. Coagulum.

Renſchen renſ-baeck. j. rijnſchē/ rijnſ-baeck.

Rente. Reditus, vectigal, penſitatio annua: prouentus annuus, cenſus. *vulgò* renta, rendita. *gal. rente: ital. rendita: hiſp. renta: ang. rent.*

rent-baer. Vectigalis, cenſum ſiue annuos reditus & prouentus adferens.

rent-brief. Literæ conſtitutionis redituum.

rent-gheld. Pecunia calendario deſtinata: pecunia in calendarium conuerſa: nummi occupati faciendis nominibus.

rent-loos gheld. j. ligghende gheld.

rent meeſter. Quæſtor ærarius, præfectus ærarij.

rent-meeſter-ſchap. Quæſtura, præfectura ærarij.

rentier. Creditor redituum aut cenſuũ: dominus redituum.

Rentſel *ſax. ſicamb.* j. knap-ſack. Mantica.

Repe. *ſax ſicamb.* j. reep. Circulus.

Repe. Inſtrumentum ferreum, quo lini ſemen ſtringitur.

repen. Stringere ſemen lini.

repen. *friſ.* Geſticulari, inquietum eſſe, & nimia inquiete veſtes terere. *&c.*

Reppen. *vetus.* Rapere, capere.

reppen. *friſ.* Mouere: & Feſtinare, expedire.

Reſch. j. ruſch. Gleba.

Reſe/reuſe. Gigas: ingentis & monſtroſæ altitudinis homo, qui alto corpore cæteris hominibus præſtat, *à verbo* rijſen/ *id eſt*, in altum ſurgere. *Ioan. Becan.*

reſelick/reſigh repſigh. *vetus.* Procerus

reſigher/ repſigher. *vetus.* Eques.

Reſen. *ſtand.* j. beuen.

Respeel. *fland.* Nebulo, nequam.
Respen. *holl.* j. ruspen/rispen. Ructare.
Respijt. Respirandi spatium.
respijt. Cessatio, relaxatio, moratoria prorogatio vel dilatio.
Reste. Refiduum, reliquum, reliquiæ. *vulgò* resta. *gal. reste: ital: resto. his. resta: angl. reste.*
resten/restéren. Restare, superesse, refiduum siue reliquum esse, manere, remanere. *gal. rester: ital. restare: hisp. restar.*
Rete splete. Rima, fissura, scissura, incisura, ruptura, pator.
Rete. Alueus nauigabilis. reta *apud veteres Latinos l. Gorop. Becan.* Retas *Gellius vocat*, arbores & virgulta quæ in ripis fluminum eminent, & prætereuntes naues impediunt.
reten. j. gruyten. Retare, flumen à virgultis purgare.
reten het vlas. j. reeten.
Retten. *ger.* j. redden. Liberare, seruare, tueri, asserere.
Reuck roke. Odor, odoratus, odoratio: nidor, olfactus.
reuck gheuen. j. riecken. Halare, spirare, odorem emittere, odorem exhalare.
reuck-werck. j. rieck-werck. Incēsum.
reuck-loos. Inodorus.
Reud/reud-hond reudkē. Canis mas.
reudigh. Catuliens.
Reuen/reuelen. *hol.* Delirare, errare, nutare animo, ineptire. ῥέμβειν. *gal resuer.* & Coaxare instar ranæ.
Reueninghe. *fland.* Prouentus Principis, fiscus. *ang. reuenevve.* Kamer van reueninghe. *fland.* Senatus qui de Principis dominio siue patrimonio cognoscit. *fortè à gallica dictione reuenu.* i. reditus, prouentus, vectigal.
Reulen/ruylen *fris. sic. hol.* Commutare, permutare.
Reum. *fland.* j. snof. Rheuma. *gal. rheume: ang. rheume.*
reumatijck. Vdus, vuidus, humidus, *q.d.* rheumaticus.
reumatijcke plaetse. Locus situ sentus.
Reuot. j. rauot.
Reupen. j. roopen.
Reuse j. rese. Gigas.
Reusel. j. rosel. Abdomen, adeps.
Reutel. j. rotel.
Reuter. j. reyter. Cribrum.
Reuwaerd. j. rouwaerd.
Rexenen. j. recksenen. Sereare.

R I

Ribbe. Costa: crates pectoris. *ger. rippe ang. ribbe.* Lange ribben. Costę veræ, costæ superiores septem. Corte ribben. Costę nothę, mēdosæ, inferiores.
ribbe/latte. Tignus, tignum.
ribben van t'schip. Cinctus, subligaculum.
ribben-laeghe. Contignatio.
ribbeken. Tigillus, tigillum.
ribbekens der blaederen. Fibræ.
Ribe/rube. Rapum, rapulum.
Richel. j. rijchel. Repagulum.
Richt. j. recht.
Ridde/ryde/ ridtse/ redte/ ritte. *germ. sax. fris. sicamb.* Febris, *à tremore siue horrore.*
Rid-meester/ rit-meester. Magister equitum. *q.d.* rijd-meester/*à* rijden.
ridder/peerd ruyter. *q.d.* rijder. Eques.
ridder/ridder-heer. Princeps militaris, eques nobilis militarē ordinem professus. Eques auratus, eques torquatus, eques ordinis, vir equestris ordinis siue dignitatis.
ridder slaen. Equitem creare. *Eques enim vel ab ipso Rege vel à Regis in exercitu præfecto, flexis genibus, educto gladio leuiter in humero percutitur: olim autem creato equiti ad ornamentum, præter gladium, cingulum & calcaria aurea accesserant: vnde* Equites & Milites aurati *hodie vocantur. Guil. Camden.*
Ghe-slaghen ridder. Eques auratus: *sic teut. dictus, quòd creetur solemni ceremoniarū ritu, perstricto leuiter nudo ense humero læuo, Imperatoris aut Ducis manu, additis verbis solenni more conceptis.*
ridder-spore. Cuminum siluestre, flos calcaris, consolida regalis.
ridder-spel. j. tornop-spel.
ridderlick. Militaris: & Bellicosus.
ridderlicken. Militariter, more militū.
ridder-schap. Militia: & Equestris ordo, dignitas equestris.
Rieck. Furca, tridens.
riecksken. Furcilla.
Riecken. Odorari, olfacere, odorem percipere, siue sentire. *germ. riechen: sax. ruken.*

riecken.

riecken. Olere, redolere, odorare, odorem reddere, odorem spirare, fragrare: halare, nidere.
rieck-werck/ reuck-werck. Suffimen, suffimentum, thymiama: incensum.
riecker rieckerken/ rueckerken/ rieck-balleken/ rieck-appelken. Pastillus, orbiculus, seruia, doramentum, olfafactorium, odoramen.
rieckende. Odorus.
rieckerije. Odoramentum, olfactorium.
riecker. Odorator.
rieckelick. Odorifer, odorus.
Rieffe/ bij-scheute. Palmes foraneus.
rieffe/ rieue. j grietsel. Rastellum, pecten.
Rieghe. j. rijghel.
Riem/ gord-riem. Cingulum, corrigia, cinctus, zona: & Scutica, lorum: *ger. riemen: sax. reme.*
riem. *sax. sicamb. fris.* j. nestel. Ligula, ligula adstrictoria
riem-be slagher. Zonarius, fibularius.
riem-maecker. Zonarius
riem papiers. Fascis chartaceus, quingentas chartas continens. *vulgò* rimus, rismus. *gal rame. Rimo, rimero his.* congeries.
riemen. Cingere, incingere.
Riem/ roeper van t'schip. Remus, tonsa. *sax. reme: gal. rame: ital. remo: hisp. remo.*
riem-bladt. Palmula, tonsa.
Riemen. j. roepen. Remigare.
riem-bancke. j. roeder-bancke. Trāstra
riem-gat int schip. j. roeper-gat. Columbar.
riem trecker. Remex. *sax. remetrecker.*
riemer/ roeper. Remex.
Ries. *vetus.* Temerarius, inconsideratus, effrænus. *ang. rashe.*
ries heyd. *vetus.* Temeritas.
riesen. *vetus.* Temere agere.
Riester/ rijster. *fland.* Rulla.
Riet. Arundo, canna, calamus. *sax. reth: ang. reede. ger. ried dicitur* iuncus.
riet-bosch. Arundinetum, cannetum.
riet-dijck. *vetus.* Arundinetum.
riet-dodde. j. dodde. Typha.
riet-gras. Butonium: *vulgò* Iuncus canabinus, & Carex.
riet-kolue. j. donse/ dodde. Typha.
riet-meese. Parus palustris.
riet-mussche. Schœnicius, iunco, passer arundinacius: auicula iuncis & arundinibus insidens.
riet-peyre. Pyrum signinum, pyrum testaceum.
riet-pijpe. Calamus, fistula, canna, harundo, cicuta, buxus.
riet-pluyme. Panicula, lanosa coma arundinum.
riet-schore. Arundinetum littoreum siue riparium.
riet-sneppe. Rusticula, rustica perdix: perdix cannitia, humidis & palustribus locis gaudens.
riet-spiere. Bulbus arundinis.
riet-vorsch. Calamitha: driopeta: rana minimè genus inter calamos degens.
Rieue/ grietsel. Rastellum, pecten.
Rif. *fris.* Riuus. rifken Riuulus.
Rif/ riffe. j. wt-steke. Vadum, puluinus, lingula.
Rif oft rift in nemen/ in binden. Carbasa substringere, vela contrahere: contractiores facere velorum sinus: funiculos inferiore in veli sinu assutos constringere.
rif/ rift. Inuolucrū. Middel-rif/ middel-rift. Diaphragma, septum transuersum, disseptum.
Rijchel/ rijghel. Regula, repagulum, pessulus, obex, subscus.
rijchel in de schap-raede. Loculamentum.
Rijck. Regnum, imperium. *germ. reich: sax ryke: gal. regne, royaume: ital. regno, reame: his. reyno, reynado: ang. realme.*
rijcks-daler. Nummus Ioachimicus: argenteus vncialis. *q d* Imperialis.
rijcks-dagh. Comitia, orum: dies comitialis, conuentus imperialis.
rijcks-dagh houden. Habere comitia.
rijcks-stad. Ciuitas imperialis.
Rijck. Diues, dis, pecuniosus, opulētus, locuples, nummosus, opimus, opiparus. *vulgò* richus *germ. reych: gal. riche: ital. ricco hisp. rico: ang. riche.*
rijck. *nominibus nonnullis iunctum, auget eorū significationē: vt* Bot-rijck/ blind-rijck/ doof-rijck/ dul-rijck/ sat-rijck.
rijck-dom. Diuitiæ, opulentia, facultates, opes, fortunæ, substantia.
rijcken. Ditare, opulentare, locupletare, collocupletare, diuitem facere & Di-

teſcere, ditari, locupletari, opuleſcere, rem facere, diuitem fieri.

rijckheyd. Diuitiæ, opulentiæ.

rijckelick. Opulenter, opiparè, ſplendidè, ſumptuosè, pretiosè, amplè, affatim.

rijckaert. Dives, opulentus: & Euclio dives: homo dives & auarus.

Rijde. j. ridde. Febris.

Rijden te peerde. Equitare, vehi equo. *ger reyten: ang. ride.*

rijden te wagben Vehi curru.

rijden op het ijs. Per lubricam glaciem ferri, percurrere glaciem: per glaciem celeres diuaricare pedes.

rijden op de tonghe. *adag.* Diffamari: ſiniſtra fama diuulgari.

rijden. *adag.* Agitari ira: In fermento iacere: irasci, commoueri acri bile, exagitari.

rijden de-rijden/de-ſpringben. Salire, inire femellam.

rijd-haemer. j. bupſt-haemer. Ceſtra.

rijd-meeſter/rid-meeſter. j. rit-meeſter. Magiſter equitum, præfectus militiæ.

rijd-peerd. Equus equitans, equus ſub homine gradiens, equus ephippiarius.

rijd-rock/wapen-rock. Sagum, tunica equeſtris.

rijd-ſchoenen. *ſicamb.* j. ſchrick-ſchoenen. Talaria.

rijd-ſchot. j. rijſ-hoorde touter.

rijd-ſwaerd. Verutum, veruina. *Ad. Ium.*

rijdende woorm. Verminatio.

rijder. Eques.

rijder. Numus aureus equitis effigie.

rijder. Cuniculus mas, cuniculus admiſſarius.

rijderen rijeren. Tremere, trepidare, intremere, palpitare, horrere. *ſax. reteren.*

rijderinghe. Tremor, horror.

rijdigh zijn. Equire, coitum appetere: *dicitur de equis.*

Rijdter. j. repter. Cribrum.

Rije/rijghe. Radius, linea, verſus. & regula, norma, ordo, ſeries, ſtriga. *vulgò* riga *gal reng: ital. riga: ang rowve, raye, revve.* Op de rije drincken. Bibere in ordinem: in orbem, ita vt nemo omittatur.

rijer/tad-ſpeere. Sufflamen, machina qua in deſcenſu vel procurſu nimio rota retinetur.

rijeren. Sufflaminare, ſufflamine comprimere ſiue retinere. *gal. enroyer.*

rijeren. j. rijderen. Tremere.

Rijf. j. ryue. Raſtrum, raſtellum.

Rijf. Largus, copioſus, abundans.

rijffelick. Plena manu, ampliter, copioſè, liberaliter, largè.

Rijffel. *ſland.* j. wrijuinghe. Raſura, ſcalptura.

rijffel. Sortitio, ſortitus, us: pliſtobolinda.

rijffelen. *ſland.* j. wrijuen. Fricare, radere, ſcalpere, terere.

rijffelen. Rapere. *gal. rifler.*

rijffelen. ἀστραγαλίζειν: ludere fritillos ſortiri teſſeris: certare punctis talorũ. *gal. rifler. ang. riffele.*

rijffel-brieck/rijffel-trechter. Pyrgus, orca, turricula.

rijffen. *ſax.* j. wrijuen.

Rijghe. j. rije/reghel. Regula, norma, ordo, ſeries. *vulgò* riga.

rijghen. Faſciare, faſcia aut ligamine nectere per ordinem, ordine nectere & ligare.

rijgh-band/rijgh-ſnoer. Faſcia, tænia, ligamen

rijgh-neſtel. Ligamen longum.

rijgh-ſnoer/rijgh-band/rijgh-hoorde. Faſcia, tenia, ligamen, lorum, loramentum.

rijgh-ſwaerd. Parazonium, gladius qui ad zonam accingitur.

Rijghel. j. rijchel.

Rijm. Pruina, pruina cana, matutini temporis gelu, ros concretus, gelicidium, ſubtillum. *ger. reiff: ang. ryme.*

rijmachtigh. Pruinoſus.

rijmen/rijpen. Pluere pruinam, gelicidium, ſubtillum.

Rijm/rijme. Rhythmus, numerus, metrum, carmen homœoteleuton, homœoptoton: finis verſus cum altero concordans. *vulgò* rima. *ger. reym: ſax. rijm. gal. rime: ital. rima: ang ryme.*

rijmen. Conuenire, quadrare, cõſonare, conſonum eſſe: aptè cadere, congruere.

rijmen. Componere rhythmos, ſiue verſus ſimiliter cadentes. *vulgò* rimare.

rijm-dichte. Poëma, carmen, metrum, epigramma.

rijm-

rijm-dichter. Poëta rhythmicus.
Rijn-belie. Spina infectoria: rhamnus catharticus. *ang. rheynberrie.*
rijn-wilghe. j. repn-wilghe. Liguſtrū.
rijn-bloeme. j. repn bloeme.
Rijn. Rhenus. *vide Nomenciat.*
rijnſ-ſchalie / renſ-ſchalie. *hol. ſicamb.* Lamella, parua lamina, aut fragmentum laminæ, prope Rhenum flumen exciſum.
rijnſ-dack. j. ſchalien-dack. Tectum ſcandulare, ex lamellis aut fragmentis laminarum.
rijnſch. Subacidus, acidulus.
rijnſchen. Acidulum ſaporem referre.
rijnſchende ſmaeck. Sapor acidulus: qualis eſt vini Rhenani.
Rijp. Maturus, maturatus, mitis, tempeſtiuus, mollis coctus. *ger. ryf: ang. ripe.*
rijp brood. Panis ſatis ſuperque fermentatus.
rijp ghe-ſichte. Frons nubila, matutina, obducta: ſupercilio ſeuerum: vultus durus, auſterus.
rijp-mordigh. Seuerus.
rijpe. *ſax. ſicamb friſ. holl.* j. rijm. Pruina.
rijpen. j. rijmen. Pruinam pluere.
rijpen / rijp worden. Matureſcere, ematurescere, deuenire ad maturitatem, maturitatem capere, maturare, maturum fieri, miteſcere.
rijpelick. Maturè.
rijpheyd / rijpigheyd. Maturitas.
Rijs. Oryza. *vulgò* riſum. *ger. reyß: gal. ru. ital. riſo: ang. riſe.*
Rijs. Virga, ſurculus. *à* rijſen. i. ſurgere.
rijs. Virgulta, ſarmenta, ramalia: faſces virgarum ſiue lignorum tenuiorum.
rijs. *ſland.* j. mutſaerd. Faſcis.
rijs-hout. j. rijs. Virgulta.
rijs-werck. *ſland.* Moles ex ramorum & virgultorū faſcibus fluctibus oppoſita.
rijſken. Virgula rami.
rijſen / op-rijſen. Surgere, exurgere, aſſurgere, ſcandere, oriri. *vulgò* riſſare. *ital. rizzare: ang. ariſe, riſe.*
rijſen af-rijſen. Labi, delabi, decidere, defluere, deſcendere.
rijſen int ſinghen. j. klimmen. Pæanem citare.
rijſen. j. piſſen.
rijſende haer. Defluus capillus.
rijſende ſteen. Calculus, lithiaſis.
rijſ-kooyde / rijſ-kooyden. j. toutere / touteren.
rijſeren. Virgulta, ramalia, ſarmenta.
rijſſelen. Strepere, ſtrepitare, ſtrepitum edere: ſtrepitu quodam leui moueri vt virgulæ, frondes, ſtramina: ſubmiſſum murmur edere, vt frondes.
rijſſelet. Subſtramen, ſtramentum, ſtratum, cubi'e pecorum: torus, lectus è ſtramento.
Rijſte ammus. j. reſeme. Reſtis ceparū.
Rijſter / repſter / ploegh-ſchuerder. Rulla.
Rijtſen. *ſax ſic.* j. rreghen.
Rijte / rete / ſplete. Rima, fiſſura, ruptura. *ger. ryß: ang. riſte.*
rijte. Canalis: & Locus humilis ſiue decliuis.
rijten. Findere, rumpere, ſcindere, diuellere, auellere, abſtrahere: lacerare. *ſuo-gu: ger: ryſſen.*
rijten. Rimas agere, findi, diffindi, hiare.
rijten den viſch. *ſax.* Exdorſuare piſcē.
Rijtelen. *friſ. holl.* Suſurrare, ſummiſsè murmurare.
Rijter. j. repter. Cribrum.
Rijue. j. rijf. Largus.
Rijue. *ſax. ſic.* j. raſpe. Tyrocneſtis, radula.
rijue. Raſtrum, raſtellum.
rijue. Hierotheca, feretrum.
rijue-dragher. j. kaſ-boeue.
rijuen. *ger. ſax ſicamb.* j. wijuen. Radere, fricare, terere.
rijuen. Raſtello ſtipulam è pratis eradere, raſtello corradere.
Rillen. *ſicamb.* Aurem vellere.
Rimpe / rimpel. j. rompel. Ruga.
Rimmelen. j. rammelen.
Rin / ren / ſmack. Rus coriaria.
Rinck. j. ringh. Circulus, anulus.
Rind / rund. Bos. *germ. rind: ſax. rind.*
Rind. *propriè dicitur* bos *in maſculino genere.*
rindeken. Iuuencus.
rind-vleeſch. Caro bubula.
Rinde. *ſax ſic.* Cortex, cruſta. *ger. rinden: ang. rinde.*
rindſel. j. runſel. Coagulum.
Ringh / ghe-ringh. Leuis, facilis, celer, velox, citatus, ocyor, pernix, agilis: & Facilè, expeditè, & Celeriter, velociter, ocyus. *ger. ringh: ang. ryngе.*

Ringh/rinck. Annulus, lunula. *ger. ring, fingerring ang. rynge.*
ringh/rond perck. Circulus, orbis.
ringh der manen. Halo.
ring van de deure. Cornix, annulus quo pulsantur fores.
ringh. Circulus, cætus hominum in orbem collectus.
ringh-band. Millus.
ringh-dans/ronden dans. Orbis saltatorius.
ringh-doosken/ringh-kistken. Dactylotheca.
ringh-duyue/ringhel-duyue. Palumbes, palumbus, palumba, columba torquata: palumbus torquatus.
ringh-kasse. Pala anuli: largior turgidiorque anuli pars, cui gemma aut symbolum inseritur.
ringh-koller. Lorica squamis, anulis, siue catenulis cōposita: thorax squamatus: thorax hamis consertus, thorax trilix, bilix: lorica hamata: ex catenis & anulis conserta: textilis innumero chalybum subtemine thorax.
ringh-kraghe, Lorica: colli tegmen anulis ferreis consertum.
ringh-maecker. Anularius faber.
ringh-meerle. Merula torquata.
ringh muere. *ger. sax. sic.* Mœnia, muri.
ringh-vingher. Digitus annularis.
ringh-wijs. Orbiculatim, circulatim.
ringh-worm Impetigo, lichen.
ringketten. Anulo circundare, circumcludere.
ringhelen. Anulo circumdare. & Circumdare, circumcludere, conuoluere, intorquere. & In gyrum vertere siue compellere: & Coercere, coarctare, domare. & redigere in ordinem. & Exercere, cogere.
ringhel-duyue. j. ringh-duyue.
ringhel meester. Castigator, domitor: & Monitor, curator operis: qui opus vrget, morasque cessatorum castigat: obseruator operariorum: acris exactorp oeræ.
ringhen. Annulo circundare: & Domare.
ringhen. *ger. sax. sicam.* Luctari, obluctari, colluctari.
ringh plaetse. Palæstra.
ringher. Luctator.
Ringheren. *ger. sax.* Attenuare.
Ringhen ringkelen. *vetus.* Sonare, pulsare, tinnire. *ang. ringe.*
ringkel. *holl. fris.* Nola, tintinnabulum, crotalum, crembalum: crepitaculum.
ringkel-royen/rinckel-roden. Circumcursare, & personare concussis nolis, crotalis, crembalis aut anulis: discurrere, saltare cum crotalis. *dicitur* & klinck-ringhen.
Rinne. j. renne.
Rinnen. j. rennen/runnen.
rinsel. j. renssel/runssel.
Rinsch/rensch j. rynsch. Subacidus.
Rinsen. *fris.* j. hemmen.
Rioole. Riuus, riuulus, canalis, alueus, fossa, lira, sulcus & Cloaca.
riooley, Liras siue sulcos fodere.
Ripsen. j. rupsen.
Risch. j. rusch. Cespes.
Rispe. j. rupse. Millepeda.
Riste van vlasch. Manipulus lini.
Rit/ritte. *ger. sax. sicamb.* Equitatus, turmæ equitum: & Expeditio.
rit meester/rid-meester/ryd-meester. Præfectus militum, tribunus militum, dux equitatus, magister equitum, præfectus equitum.
ritsch/ritsigh. *holl.* Catuliens, pruriens in venerem.
ritsigh zijn. Catulire.
ritsche teue. Canis catuliens. & Femina virosa, pruriens, libidinosa.
Ritse. *sicamb.* j. rete/splete. Rima, fissura. *ger. ryß.*
Ritse. *sicamb.* j. ridde. Febris.
Ritsen. Instigare, incitare, inducere, incendere. *ger. reitzen, ang. reitzen.*
Ritsen. Notare fundum & mensuram vasis.
Riuier. Riuus, flumen, fluuius, amnis, *gal. riuier. ital. riuo, rio: hisp. rio: ang. ryuer.*
riuierken. Riuulus, amniculus, torrens.
riuier-visch. Piscis fluuialis vel fluuiatilis.
riuier-water. j. vloed-water.

R O

Roaensch/koleur de roy, Impluuiatus, fuligineus, ferrugineus, rubigineus: castaneus: Mutinensis color. *quem quia sæpe Galliarum rex induit, ideo*

ideo à Gallis regius *dictus. Ioan. Rauiſ. Text.*

roamſch/ doncker-rood. Fulvus, muſtelinus. *vulgò* roanus. *gal.roan: ital. roano.*

Robbe/robbeken. Cuniculus. *ang.rabet*

Roch. Raia piſcis. *ger.roch: hiſp. raia, roch: ang.ray.*

roch-ſteert. Cauda aſpera raiæ.

Rochel. *ſland.* .i. rotel.

rochelen / ruchelen. Rauca voce tuſſire, ſcreare cum murmure, grunnire, murmillare: frigidulos vdo ſingultus ore ciere. (voce.

rocheler. Homo ſcreans & tuſſiens rauca

rochelinghe. Turba, turbatio: & Murmur, grunnitus.

rochel-merckt. Turba, tumultus, murmur.

Rochten/ruchten/roecken. Curare.

Rock/lijf-rock. Tunica. *ger.rock.* ῥάκος, .i pannus craſſus & vilis: & Veſtis pannoſa; ſaga.

rockelingh / rockelin .i. hooz-kleed/ ouer-rock. Amiculum linteum, amictus lineus, hypothicos: tunicella *apud Eccleſ. vulgò* rochetum. *gal. rochet: ital. rochetto: ang. rochet. gal. roquet,* .i. ſupparus.

Rock ſpin-rock/ wocke. Colus. *vulgò* rocca. *germ. rocken: ital. rocca: hiſp. rueca: ang rocke.*

rock. Penſum: lanæ linive manipulus colo aggeſtus, qui in fila carpitur.

rock. *vetus.* Cumulus, aceruus, ſtrues.

rock hops. .i. **tas hops.** Meta fœni.

rocken. Aptare colo penſum, colum lino ſiue lana veſtire, ſtamina colo circumuoluere, colum lana comere, penſum ſtruere.

rocken/op-rocken. Inſtigare.

rocken iet quaeds. Moliri aliquid mali, machinari dolos: inceptare vel excitare malum, fraudem, *&c.*

rock-bincke/roer-bincke. Auctor turbarum, primus motor.

rockſel. Penſum, ſtamen.

Rockette. Eruca. *gal. roquette: it. ruchetta: ang. rockett.*

Rode/reude. Canis mas.

roden/reuden. Catulire.

roden. *vetus.* .i. **rottepen.** Concurſare, peruagari terras. *gal. roder.*

Roden .i. wt-roden/roeden. Extirpare, eradicare. *ſax. roden, raeden. roote anglis* radix *dicitur.*

Roebe. *friſ.* .i. **raepe.** Rapa, rapum.

Roeck. *ſax.* .i. **roock.** Fumus.

Roeck/ roeck-boghel. Cornix furua, frugiuora, frugilega, ſpermologus. *aui à fumo ſiue colore furuo dicta.*

roeck. *zeland.* Delator, quadruplator, lictor, prætorianus miniſter

roeckroecken. Cornicari, obſtrepere, ineptè garrire: & Minarrire: columbarum more vocem edere.

Roecken. *ſax. ſicamb.* Ructare. *gal. router: ital. rottare.*

Roeck. Cura, attentio, conſideratio. **Roeck nemen op eenighe ſaecke.** Conſiderare rem aliquam, attendere.

roecken/rochten/ruchten. Curare, attendere, perpendere, conſiderare, æſtimare. **Hem en roeckt niet wat hy ſeydt.** Non curat, non attendit, non cogitat quid dicat.

roecke-loos. Temerarius, inconſiderans, inconſideratus, præceps.

Roede/roepe. Virga. *ger. ruth: ſax. rodet ang. rodde.* **Roeden.** Virgæ, flagella, ſcuticæ verbera, virgindemia.

roede. .i. **manlickheyd.** Penis.

roede/roed-ſtock. Decẽpeda, virga qua menſores agros metiuntur, decem pedes longa: & Radius, virga geometrarum, qua linearum ductus indicant.

roede. Virga & ſceptrum imperij, & iuſtitiæ ſignum: & Iuriſdictio. *Hinc* **Goode roede.** Quæſitor, quæſtor, latrũculator, prætor rerum capitalium, iudex rerum criminalium. *qui rubram virgam gerere ſolet, & ſanguineam cruentamque pœnam minatur.* **Langhe roede.** *antoverp.* Stator primarius: longam virgam gerens. **Korte roede.** *antoverp.* Apparitor publicus, viator, ſtator, rhabduchus: breuiorem virgam gerens.

roed-draegher. Rhabdophorus, viator, apparitor, miniſter publicus, qui ſenatorum mandata ad alios defert. *huic autem virgas geſtare moris eſt: ſicut & lictoribus Romanis ſuę erant virgę quibus fores pulſabant. Veteres etiam virgis, baculis ac ſceptris tam in ſacris quàm profanis ritibus vſi ſunt.*

roed nieffter. j. erf-ſchender.

roed-peerd/roep-peerd. Equus ſiniſter in curru: equus ſiniſterior.

roed-ſtock. j. roede. Decempeda.

roede. j. riem. Remus, tonſa, inſtrumentum quo nauis agitur. *ger. ruder.*

roeden oft roeyen dē wijn. Radio ſiue virga tentare dolij capacitatem.

roeden/roden Extirpare, eradicare.

roeden/roeyen ruyen. Iácere, proijcere, impellere.

roeden oft roeyen het ſchip Remigare, ſubremigare, remum agere, remis incumbere, impellere remum. *germ. rudern, rueyen: ſax. roderen: gal. ramer: ital. remigare: hiſp. remar. ang. rouve.*

roed-ſchip roed-ſchupte roey-ſchip/roey-ſchupte. j. barſie. Nauis actuaria.

roeder. j. roede. Remus.

roeder. j. roeyer. Remex.

roeder. j. roer Clauus, gubernaculum. *ger. ruder ſax roder ang. rother. roder.*

roeder/roeyer knecht Remex. *ger. ruderknecht: ſax. roderknecht: ang. rouver.*

roeder-bancken / doſten. Iuga, remigum ſedilia, tranſtra.

roeder-gaten int ſchip. Columbaria: foramina in nauis lateribus, per quæ remi promicant.

Roef/ roeue/ roſ. *vet.* Rapum. *ger. rubi ſax roſ, roeue.*

Roef. *vetus.* Contignatio, laquear, camera, teſtudo, culmen, tectum. *ang. roeffe, roofe.*

roef van t'ſchip. Puppis concameratio.

roef/roef lien. j. roof roof ken, Cruſta.

Roeffel. *vetus.* j. ſchuppe. Ligo.

Roeghen. *vetus.* j. woroghen.

Roene/roenen. j. roede roeden.

Roem. Gloria: Iactatio, iactantia, præſumptio, oſtentatio, gloriatio.

roem-gierigh. Auidus gloriæ, laudis.

roem-ſaem. j. be-roemigh, Glorioſus.

roem-weerdigh. Inclytus, glorioſus.

roem-achtigh. Glorioſus.

roemen/be-roemen. Iactare, iactitare, gloriari, oſtentare, prædicare de ſe.

Roemen/ruemen. *ger. ſax. ſicamb.* Sutiurrare, inſurrare, in aurem dicere.

Roep. Clamor, rumor, fama.

roep. *ſtand.* j. loſe. Teſſera: ſymbolum bellicum.

roepen. Vocare, clamare, clamorem edere, edere voces, tollere vocem, clamitare. *ger. ruffen.*

roeper. Clamator.

roerper ſtrote. Trachea, arteria pulmonis, fiſtula ſpiritalis, aſpera arteria.

Roer. *ger. ſax. ſicamb.* Arundo, canna, calamus, fiſtula, tubus, canalis.

roer. j. ſeugh roer, Fiſtula igniuomia, ſclopus.

roer-pijpe. Tubus, tubulus.

roer. *vetus, ſax.* Apoplexia.

roer. *ger. ſax. ſicam.* j. bupck-loop. Lienteria.

roer-domp. Onocrotalus.

roer-domp / roer-trompe. *ſax.* Ardea ſtellaris: *ſic dicta, quòd inter arundines degat, & tubæ ſonum reddat claſſicumq; canat, vulgò* butorius.

roer-krupd. j. meniſoen-krupd. Gnaphalium.

roer. j. roeder. Clauus, gubernaculum nauis. à roeren. i. mouere: *clauus enim motu frequenti varioque nauis dirigitur.*

roer-loos ſchip. Nauis clauo ſiue gubernaculo carens.

roere / be-roerte. Motus, commotio. Al in roere ſtellen. Perturbare, interturbare omnia.

roere/ ruere. Eſca accipitrum, falconum aliarumque eius generis auium: eſca de viua aue, quæ accipitri offertur & à venatore mouetur, vt accipiter ex motu eam viuere animaduertens ad eam deſcendat: a roeren. i. mouere. *Geſner.*

roeren/ rueren. Tangere, mouere: & Agitare.

roerlick. Mobilis.

roerlicke oft roerende goeden. Res mobiles, bona mobilia.

roer-ſpaen. j. roer-ſtock. Spatha.

roer-ſtichter. Auctor, ſtructor, machinator turbarum, fax ſeditionis.

roer-ſtock. Spatha, rudicula, ligula, limgula.

roer-vincke. Genus auis.

roer-vincke/rock-vincke. Auctor turbarum, homo inquies, homo inquietus: turbator, & Vitilitigator, rabula.

Roeſt. *ſtan.* j. hinnen-kot. Gallinarium ſedile auium, pertica gallinaria. *q. d.* ruſte. *ang. rouſte.*

roeſten. *ſtand.* In pertica gallinaria quieſcere, ſedere, ſiſtere: *de auibus dicitur*

q. d.

q.d. ruſten. i quieſcere, iacere, cubare. *ang. reſt.*

Roeſt. Rudis, impolitus.

Roeſt. Rubigo, ærugo, ferrugo *germ. roſt: ſax. ruſt. fi amb. roſt: gal. rouil ang. roſt.*

roeſt roeſtigh tot ſt-achtigh. Rubiginoſus, ferruginoſus, æruginoſus: & Rudis, præceps, inconſideratus.

roeſten. Rubiginem contrahere, æruginem trahere, obducere rubiginem, rubigine obduci, rubiginari.

Roet. *ſax. ficamb. ſland.* j. **ſoet.** Fuligo. *ger ruß.*

Roetaerd. Pica glandaria: pica varia, picæ garrulæ genus: graculus *quibuſdam dicitur.*

roetaerden. Garrire inſtar graculi: obſtrepere, inania profundere verba.

Roetſe roetſe. Rupes: petra ſiue mons præruptus. *gal. roche, rocher: ang. rocke:*

Roete. j. **roef.** Rapum

Roetuwe reuwe ruwe. Quies. *ger. ruhe*

roetuwen/roeuwen ruwen. Quieſcere, interquieſcere, vacare ab opere. *germ. ruhen: ſax. roowen.*

roeu-waerd. j. **rou-waerd.**

roeuwigh. Quietus, tranquillus, placidus.

Roffe. *ſax.* j. **roete.** Rapum.

Roffiaen/ ruffiaen. Leno, productor, ſtupri arbiter, aquariolus. *vulgò* ruffianus. *gal. rufien: ital. ruffiano. hiſp. roſian: ang. ruffian.*

Roffioele Artocreas. *ital. reffioli.*

Rughe/rogher. Ouum piſcis, ova piſcium feminarum. *vulgò* polygranum. *ang. rouges.*

Rogghe. Secale: frumentum ſecaliceum. & Siligo, triticum ſiligineum, triticum hybernum. *germ. roiken: ang. reye.*

rogghen-broot. Panis ſecalicius, panis è ſecali, panis ater, panis aceroſus, gregarius.

rogghen bloeme. j. **hoyen-bloeme.** Cyanus.

Ropen/roeben/rupen. Iacere.

Ropéren/raperen. Delere, expungere, euertere, diruere, excindere, demoliri. *gal. rayer: hiſp. raer.*

ropér-meeſter. *vet.* Magiſter ſiue præfectus rationum publicarum.

Rokelen ijet vier. *ſland.* j. **raeckelen.**

rokel-ſtock. *ſland.* j. **raeckel-ſtock.** Rutabulum. *ang. cole-rake.*

Rokette/rakette. Eruca. *gal. roquette: ital. ruchetta: ang. rocat.*

Rol/rol-ſtock. Radius.

rol/ſchip-rol Phalanga.

rol/katerol. Trochlea, rechanus.

rol. *vetus* Rota.

rol rol-block/ welle. Voluolus, cylindrus.

rol. Codicillus, chartæ complicatæ, ſiue conuolutæ volumen. & Catalogus, elenchus propriorum nominum, album. & Catalogus cauſarum. *vulgò* rotula. *germ. rodel, rodele: gal. roule: ang. rolle.*

rol. Perſonæ inſcriptio. **Sijnen rol ſpelen.** Perſonam ſuam agere, partes ſuas agere.

rollen. Voluere, rotare, volutare, verſare *gal. rouler: ang rolle.*

rol-baene. Spæriſterium: & Via vehicularis.

rol-block welle. Voluolus.

rol-bedde/rol-koetſe. Sponda volubilis, grabatus

rollen. Aurigare, currum regere: vecturam facere.

rol-noten van het berdeken/ruck-noten. Deuoluere nuces per tabulam: ludendi ſpecies, cùm diſpoſitis in ſeriem nucibus per tabulã decliuem voluitur nux, quæ ſi tangat quam oportet, vincit qui miſit. *Ouid. Per tabulæ cliuum labi iubet alter, & optat, Tangat ve è multis quælibet una ſuam.*

rol-ſteen. Cylindrus: lapis teres & oblongus quo complanatur area.

rol-ſtock. Radius *gal. rouleau.*

rol-waegben. Plaustrum oluens, plaustrum volubile. Petorritum, vehiculum meritorium, expeditum. *ſax. rulwaghe*

rollener. Auriga, expeditus. *germ. roller: gal. roullier.*

Rombout. j. **pimſt-bijter.** Mordella.

Romme/rom-block. j. **ronge.** Trabale.

Rommele/rommelet. Homo robuſtè celeriterque ſe mouens. *Becan.*

rommele. *vetus* Trochus.

rommelen/ rammelen. Strepere, inſonare, murmurare, crepitare, turbare. & Graſſari. *ang. rumble: ital. rombo.* i. fragor, ſtrepitus, bombus. **rommelen** (*inquit Becanus*) Robuſtè & celeriter

ſurſum deorſum, vltro citroque ſe mouere.

rommen. *vetus.* Verſare.

Rommoert. j. rammoert. Rumor

Romp/ tremel van de meulen. Infundibulum. *ſax. rump.*

Rompe. *ſax. friſ. ficamb. holl.* j. buick. Truncus corporis, truncum corpus: corpus cui præfectum eſt caput: & Thorax: & Indufium ſine collari.

rompe. *vetus.* Cortex. & Ruga.

rompe. Nux myriſtica vilior, caſſa, ina-

Rompel/ rimpel. Ruga. (nis.

rompelen/rimpelen/rompen. Rugare, corrugare.

Ronicken. Rhonchiſſare, ſtertere, dormiendo ronchos emittere: proflare pectore ſomnũ. & Crepare, crepitare, perſtrepere, ῥογχάζειν, ῥιγχειν. *gal. ronfler: ital. ronfare: hiſ. roncar.*

ronckinghe. Rhonchus, ſonus ſtertentium.

Rond. Rotundus, orbiculatus, orbicularis, ſphæricus, cyclicus: globoſus. *ger. rund: gal. rond: ital. rotundo: hiſp. redondo: ang. rond, round.*

rond inde lanck. Teres.

rond dal. Conuallis.

ronden danus. Orbis ſaltatorius, chorea circularis.

ronden dagh. Dies ciuilis: qui viginti quatuor horas complet.

rond iaer. Annus vertens, annus ſolaris. *quum ſol expleto per omnia ſigna circuitu, ad id vnde digreſſus fuerat, redijt: quod fit ferè 365. diebus & quadrante.*

rond perck. Circulus.

rond ſaedt. Legumen minus, Semen braſſicarum, raporum, &c. q.d. ſemen rotundum.

rond-om. Circum, circumcirca, vndique, ab omni parte.

rond-om be leggben oft be-ſtormen. Corona vrbem inuadere: circumfuſo vndique exercitu inferre ſigna.

rond-om draeyen. Torquere in orbem, circumuoluere.

rond om drarghen. Circumferre, circumportare.

rond om drincken. Bibere in orbem, in ordinem circumpotare.

rond-om gaen. Circuire, ambire, ire in orbem.

rond-wt. Planè, prorſum, omnino, παντελῶς.

rond-wt. Planiloquus, ſincerus: & Planè, ſincerè.

rond-wt ſeggben. Eloqui planè & ſincerè: rotundè dicere, *Cicero.*

ronde. Rotunditas, circulus, orbis.

ronde des werelts. Orbis terrarum totus vniuerſæ terræ globus.

ronde/ bol. Sphæra, globus, orbis.

ronde van glas. Orbis vitreus.

ronde/rond-wachte. Circuitio militaris: & Circuitores, circitores, nyctoſtrategi: Circitores, vigiles, vigiliarum recognitores. *vulgò* ronda. *gal rondes ital. ronda hiſ. ronda.*

ronde talioore. Orbis.

rondaſſe. Clypeus rotundus, orbis ęneus, ſcutum: parma.

rondaſſier. Parmularius, parmatus, clypeatus, ſcutatus.

rondeel/rond perck. Circulus.

rondeel. Magis, idis. *vulgò* rondellum. *ger. runde: gal. rondeau.*

rondeel. Propugnaculum rotundum.

rondeel. Orbis rhythmicus, rhythmus orbicularis, cõſectarium rhythmicũ: carmen rhythmicũ orbiculatũ: cuius primus verſus idem in medio & fine, tanquam in orbem ſiue circulũ redit.

rondelle. Parma, ſcutum minus. *vulgò* rondella. *ger. rondel: gal. rondello: ital. rotella, rodella.*

ronden. Rotundare, circinare, globare.

ronden/ronde doen bp nachte. Vigilias nocte circumire: coerrare: nocte vicatim oberrare cum comitatu: luſtrare vrbem: fraxare. *Feſtus. hiſ. rõdar.*

rond-hups. j. wacht-hups. Statio.

Rondſe. Rota præli, funis torculus.

Ronghe/ramme/rom-block. Trabale, fulcrum ſiue ſuſtentaculum duarum currus extremitatum.

Ronnen. j. runnen. Manare.

Ronſe. j. runſe. Ruga.

ronſelen. j. runſelen. Irrugare.

Ronſelen. *flan.* j. mangelen. Permutare.

ronſeler. j. mangheler.

Roock. Fumus. *germ. rauch ſax. rock: ang. reike.*

roock/keen-roock/ſwertſel. Fuligo.

roock/damp. Vapor.

roock-gat. Spiramentum, ſpiraculum, info-

infumibulum, capnodoche: naris fumaria.

roock-vat. Acerra, thuribulum.

roock-werck. Thymiama: fuffimentum, ſuffitus.

roock-verwigh. Impluuiatus.

roocken. Fumare. & Infumare, ad fumum ſiccare,

roocken het vleeſch. Exſiccare & durare carnes fumo.

roockachtigh roockigh. Fumoſus, fumifer.

Rood. Ruber, rubeus, rubens, roſeus: & Miniatus, miniatulus, minio tinctus. *germ. rot: ſax rodt: gal. rouge. ital. roſſo: ang. redde, reade.*

rood. *adag.* Improbus, malus, fallax, doloſus. Crine ruber *inter vitioſos numeratur à Martiale: Crine ruber, niger ore, brevi pede, lumine laeſo, Rem magnam praeſtas Zoile ſi bonus es. Qui corporis colore admodũ ruffi ſunt, κακοῆθεις & aſtuti iudicantur, à ſimilitudine vulpiũ. Ariſtot. in phyſiognom.*

rood-ionck/ rood-hond/ rood-ioock/ rood-vonck. Papulæ, papulæ rubentes: boa, ſudamina, feruidæ eruptiones, rubidæ cutis aſpredines.

rood meliſoen, i. menigoen. Dyſenteria.

roode. Stomachi appendix. & Echinus, bouis ventriculus: *à rubedine dictus: dicitur & hupue / menigh-boude/ boeck. Adr. Iun.*

roode. Omaſum, echini ſiue ventriculi pars. *ſax. rode.*

rood-baerd. Aenobarbus, ahenobarbus.

rood-ſchaere / rood-ſcherre. Tomus piſcis aſelli: tenuior aſelli piſcis ventri & abdomini praeſecta portio. *ſax. rodtſchar.*

roode aerde. Rubrica, rubrica fabrilis.

roode roede. Latrunculator. *vide* roede.

roode zee. Mare rubrum, mare erythraeũ, *Germani quidam ſuperiores,* roer-zee & roer-meer *appellant.* i. mare arundinoſum *ſiue* carectoſum, *iuxta Hebraeorum etymon: vocatur enim Hebraïs* Suph, *velut* rubrum *ſeu* caricoſum.

rooden buyck / rooden deur-ganck, *vitu.* i. rood meliſoen. Dyſenteria.

rooden haerinck, rood-haerinck. *vet. ſland.* i. bockſ-horinck. Halec infumatum, *vulgò* ruburnus. *q. d.* halec rubrum, ſubruffum. *ang. redde herring. vide* ſoze.

rood-bol/ rood-hoofd. Rufus, cui rufum eſt capillitium.

rood-borſtken roood kropken. Rubecula: *auis à rubicundo pectore dicta.*

rood-gieter. *'ax. ſcamb.* i. gheel-gieter. Fuſor æramentarius.

rood-ſchaede. *ger. ſax. ſic* i. rood meliſoē

rood-ſmid. Faber æramentarius.

rood-ſteen. *ſax. ſcamb.* i. roodtel-ſteen.

rood-ſteertken. Phœnicurus, rubicilla, erithacus: auiculæ genus rubra cauda.

rood-verwer. Flammearius: qui flammeo colore veſtes tingit.

rood-verwigh. Rubicundus.

rood vonck. i rood-ionck.

rood-walſch. Lingua fictitia mendicorum, nebulonum, erronum & impoſtorũ. *q. d.* ruber barbariſmus. *vt interpretatur Conrard. Geſnerus. vide* rood.

rood was. Cera miniatula, minio tincta.

roodē. Rubere, rubeſcere. & Rubefacere,

rood-achtigh. Rubicundus, rubidus, ſubrubicundus.

roodheyd. Rubor, rubedo.

roodſet. i. rooſet. Rubricata.

roodte. i. mee. Rubia, erythrodanum. *ger. rote: ſax. rode: ital. rubbia. hiſ. rubia.*

roodtel-ſteen. Rubrica fabrilis.

Roof. Rapina, præda, ſpolium, manubiæ, exuuiæ: *ger. raub: ſax. rof. hiſp. robo.*

roof van t'ſchaep. i. vlies. Vellus.

roof. roofken. i. rappe van de wonde. Cruſta, cruſtula vulneris, vlceris, *&c.* cruſta qua obducitur vulnus: eſchara.

roof garens. Spira filacea.

roof-gheld. Pecunia manubialis.

roof-gierigh. Rapax, auidus prædæ.

roof-goed. Præda, ſpolium.

roof-hoeck. Spoliarium.

roof-kuyl. Spoliarium, ſpelunca prædonum.

roof-neſt. Spoliarium.

roof-ſchip. Nauis prædatoria, piratica, myoparo piraticus, myoparo.

roof-voghel. Auis prædatrix, ales prædo: auis rapax, rapto viuens: vt aquila, accipiter: *&c.*

roof-achtigh. Rapax, auidus prædæ.

roofſen, i. roouen. Rapere.

Room, *ſland. hol.* i. ſaene. Flos, cremor, adeps, pinguedo lactis: lac integrum

Becare dicitur. ger. rameis, milchraum.

Roomenije. Vinum Hiſpanienſe. *vulgò* romania.

Roomer. Scyphus, cyathus, calix, vas potorium.

roomerken. Modiolus, paruum vaſculum potorium.

roomerken bzantigs. Acetabulum, oxybaphum, cyathus vnus & dimidius.

Roop. *hol. friſ. ang.* j. **rrep.** Funis, ſpira. *ang.* **rope.**

Roope/rurpe. Eruca.

roopen/rurpen/ruppen. Trahere, vellere, carpere, vellicare.

roopen/rurpen Reffare ſegetem, *in lege Salica Francorum* .i. vellere.

Rooſe. Roſa. *ger.* **roſen:** *ſax.* **roſe:** *gal. roſe: ital.* **roſa:** *hiſp* **roſa:** *ang. roſe.* **Onder de rooſe.** Sub roſa dictum aut factum *dicitur, quod ſilentij fide ſtipulata inter lepidos ſodales ſit aut dicitur: vnde paſſim in cœnaculis roſa lacunaribus ſupra menſæ verticem affixa conſpicitur, quo quiſque ſit memor ſilentij: qui quidem mos inde receptus eſt, quòd roſa Veneri ſit dicata, &c. Eſt Roſa flos Veneris, cuius quò furta laterent, Harpocrati matris dona dicauit amor, Inde roſam menſis hoſpes ſuſpendit amicus, Conuiue vt ſub ea dicta tacenda ſciant.*

rooſe/ſunt Antonis bier. Eryſipelas, ſacer ignis, rubor cum inflammatione ac dolore. *vulgò* roſa, *&* gutta roſea *ſiue* roſacea *dicitur, à roſeo rubore.*

rooſe. j. **bergh-roob.** Sandyx.

rooſe/ſolder van de lunte. Magas, magadium: orbiculus inſtar roſæ, per quem ſonus redditur.

rooſe vanden bzeydel. *vulgò* Saliuarium.

rooſen-botte/rooſen-knoppe. Calyx, alabaſtrus: roſæ globus nondum explicitus & totus patens, ſed conniuens.

rooſen-gaerd. Roſarium, roſetum.

rooſen-hoed. Sertum roſaceum.

rooſen-honigh. Rhodomeli.

rooſen-knoppe. j. **rooſen-botte.**

rooſen krans. Sertum roſaceum: corona ſiue corolla precatoria. *vulgò* roſarium, corolula roſacea.

rooſen maend. *vetus.* Iunius. *q. d.* menſis roſarum: *quo roſæ prodeunt ſeſque aperiunt.*

rooſen-nobel. Roſatus aureus: nobilis roſatus: ſtater aureus.

rooſen verwigh. Roſeus.

rooſen-water. Aqua roſacea: liquor roſaceus, ſtillatitius roſarum liquor.

rooſen-wijn. Rhodites vinum roſaceū.

rooſen wortel. Rhodia riza, rhodia ſiue roſea radix.

rooſenler. Roſarium, roſetum.

rooſel/roeſel. *ſicamb.* Ceraſum.

rooſéren. Roſis & ſertis redimiri.

rooſet/rooſetſel. Rubricata, purpuriſſum. *vulgò* roſetum.

rooſeten/rooſetſelē. Purpuriſſare, purpuriſſo inficere.

rooſter. Roſarium, roſetum.

Rooſt. Aſſum, frictū, roſtum: caro toſta.

rooſten. Torrere, torrefacere, aſſare, adurere, frigere. *gal. roſtir: ital. aroſtire: ang.*

rooſt-panne j. **bzaed panne.** (*roſte.*

rooſtepe/rooſtepken. Panis eſcharites, panis ſuper craticula toſtus: *&* Oſella, fruſtulum carnis toſtum.

rooſter. Cratis ferrea, craticula. *ger. roſt: ſax. reeſte.*

Roote/rooten. j. **rotte/rotten.**

Rootſe/rotſe/roots-ſteē. Rupes, ſcopulus, ſaxum, præruptum & inacceſſum ſaxum: petra, cautes: mons ſaxeus, rupes è mari eminens. *gal. roche, rocher: ital. roccia: hiſp roca ang. rocke.*

rootſigh. Scopuloſus.

Roouc. j. **roof.** Præda, *&c.*

rooucn. Rapere, prædari, deprædari, diripere, prædam facere, prædam agere, latrocinari, graſſari. *vulgò* robare. *gal. rauir, deſrober: ital. rubare, rapire: hiſp. robar: ang. robbe.*

rooucn den boghel. Detrahere auem nido. *Virgil.*

rooucr. Raptor, prædo, prædator, direptor, depeculator, expilator, ſpoliator, graſſator, latro.

rooucrije/roof. Rapina, furtum: *&* Spoliatio, direptio, graſſatio, latrocinatio.

Ros/roſch. Ruſſus, ruſſeus, ruſceus, rufus. *vulgò* roſſus. *gal. roux: it. roſſo: hiſ.*

roſachtigh. Rufulus, ſubrufus. (*roxo.*

roſ-not. j. **aker-not.** Nux iuglans maior.

roſ-pzupme. Prunum cerinum, cereum.

roſſaerd. Homo rufus, rubidus.

roſſerl.

rosseel. Rubellus.
Ros. *ger. sax. sicamb.* Equus, caballus. *ger. roß. vet. gal. roussin ital. ronzino, rossone: hisp. ronsin: ang. horse.*
ros-baere. Vehiculum cameratum, arcera, lectica, gestatorium.
ros-baer-draegher. Lecticarius.
ros-beyaerd. Equus beyardus; equus quatuor filiorum Haymonis, tempore Caroli Magni: *de quo ridiculæ seruntur fabulæ, quibusdam* ros baeyaerd. *q.d.* equus badius *siue* balius *dicitur. gall. rouge bayart.*
ros-domp. *fris.* j. roer-domp. Ardea stellaris.
ros-benghst. Caballus.
ros-kam. Strigilis.
ros-kam. Hippocomus, hippoplanus: & Stabularius.
ros-kammen. Strigile equos pectere: pectine iumentorum sordes distringere: strigile perfricare: & Agere hippocomum siue hippoplanum.
ros-molen. Mola asinaria, mola machinaria, mola equaria: quam iumenta versant.
ros-tuyscher. Mango equorum, hippocomus, hippoplanus.
rossen. j. ryden. Equitare.
rossyde/ rossiede. *vetus. fland.* j. ros. Equus.
Rosch. j. rusch. Cespes.
Rosel/reusel. j. russel liese. Aruina.
rosel-maend. *vetus.* October.
Rosijn. j. rasin. Vuæ passæ.
Rosmarijn. Ros marinus, libanotis coronaria, herba salutaris. *ger roß marin: gal. rosmarin: it. rosmarino: hisp. romero: ang. rosmari.*
Roste. *fland.* j. ros/rosch. Russus.
Rot/rotheyd. Putredo, marcor, caries.
rot/ver-rot. Putris, putridus, putrefactus, marcidus. *ital. corroto: ang. rotten, corrupt.*
rotte/rootte. Fossa in qua linum maceratur: piscina. *Columel.*
rotten/ver-rotten. Putrere, putrescere, exputrescere, corrumpi. *ang. rotte.*
rotten oft rootten het vlasch. Macerare linum, vt cortex computrescat.
ghe-rot vlasch. Linum fluuiatum.
rottigh. Putris.
Rotte *rectius* roobte. Rubia.
Rotte. *holl. fris.* j. ratte. Mus maior.
Rot. Turma, manipulus, contubernium militum: decuria: globus hominum, grex hominũ *ger. rott: gal. route.*
Rot. *germ. sax.* Hæresis, secta, factio.
rot-gans. Anser minor, sterilis.
rot-ghesel. Contubernalis, commanipulo, manipularis.
rot-meester. Dux militum, ductor ordinum.
rot-meester/tiende-man. Decanus, decurio, manipuli preses, magister manipularis.
rot-wijse. Manipulatim, per manipulos
rote. Ordo, series: classis: & Cœtus, coitio, sodalitium. *gal. route.* Rote houden iemanden. Comitari: addere se socium alicui.
rotten. Coire in vnum, coire inter se, congregari, colligi in contubernia.
rottinghe/rotterye. Coitio, conuenticulum, tumultus.
Rotel. Grunnitus, murmillum, murmur quale moribundi edunt: murmur raucum, ac reciprocus sonus moribundi. *vulgo* rantacus.
rotel. *fland.* j. raetel. Crepitaculum.
rotel. Proboscis, rostrum elephanti. *ger. russel.*
rotelen. Grunnire, murmurare, murmillare.
rotelen. Mouere aut quatere cum sonitu, crepitare.
rotel-spaen. *fland.* Crepitaculum.
Roten het vlasch. j. rotten.
Rotse. j. rootse. Rupes.
Rotsen/rutsen. Prolabi, proserpere. & Currere.
rotsen/ rossen. Equitare.
Rotteyen. Concursare, peruagari terras. *gal. roder.*
Rotten. *vide* rot.
Roue. j. roef. Rapum.
Rouw/ roud. Rudis, austerus, asper, scaber, durus: insuauis gustu, visu, tactu, vel alio sensu. *germ. ruch: sax. rho: gal. rude: ital. ruuido: ang. roughe; rugged.*
rouw/straf. Crudelis, austerus, rigidus, inclemens, atrox
rouw/on-vol-maeckt/ on-ge-wrocht. Rudis, imperfectus, impolitus, infectus, non laboratus. *ger. rauvv: gal. rude: ang. rude.*
rouw-werchen. Asciare, exasciare, rudi modo dolare.

rouw

rouw. Immaturus, crudus. *ang. ravve.*
rouw-smid. Faber rudioris & durioris ferri siue materiæ.
rouw-hayrigh/ rouw van hayr. Hispidus, pilosus, hirsutus, horridus, hirtus, sentus, villosus.
rouw-lockigh. Villosus.
rouw-poote / rouw-voetighe duyue. Columbus plumipes.
rouw-wercker. j. rouw-smid.
rouwagie/ruychte. Rudetum. & Aspretum. & Tesqua: nemorosa tesqua: ager hispidus & incultus
rouwigheyd. Aspredo, asperitas, scabrities.
rouwighlick/ rouwelick. Asperè, durè, edurè.
rouwen rouden/op kaerden het laecken. Polire rudem pannũ, interpolare pannum, pectine pannos rudes confricare, & in villos attollere.
Rouwe. Luctus, pœnitentia, dolor.
rouwe/ lijck-rouwe. Funus, pompa funebris.
rouw be-drijuen. Plangere, lugere.
rouw draeghen. Lugere, pullatum incedere.
rouw draeghende. Pullatus, atratus.
rouw-hertigh. Mœstus, lugens.
rouw-kleed. Vestis pulla, lugubris, vestimentum funebre, amiculum nigellum, toga atra.
rouw kappruyn. Cucullus lugubris, humerale pullum: epomis.
rouw-koop. Pretium siue mulcta rescissæ emptionis.
rou-koop gheuen. Rescindere emptionem certo pretio.
rouw-steller. j. lijck-meester.
rouwen. Lugere, pœnitere, dolere.
rouwenisse. j. rouw. Luctus.
rouwigh. Mœstus, lugens, pœnitens.
Rouwe. j. roeuwe. Quies.
rouwen. j. roeuwen. Quiescere.
rou-waerd/roewaerd/rewaerd. *vetus flandr.* Diœcetes. Gubernator prouinciæ, præfectus, legatus. *q.d.* roeuw-waerder / *siue* roeuwe-waerder. i. custos, conseruator, assertor, vindex quietis. *Rouard gallis dicitur* latrunculator: *pource qu'il faict mettre les malfacteurs en la rouë:* quòd maleficos in rotas tolli iubeat.
rouwaerd-schap. Diœcesis, prouincia.
Rouwaensch. j roaensch.

R V

Rube/rueue. *germ. sax. sicamb.* j. rape. Rapum.
Ruchelen/rochelen. Grunnire. & Rudere. & Murmurare.
ruchelinghe. Murmur.
Rucht/ghe-rucht. Fama, tumultus.
rucht-baer. Famosus.
Ruchten. j. roecken. Curare.
Ruck. Tractus.
rucken. Trahere, detrahere, vellere, auellere, rapere. & Mouere.
ruck-aersen. Ceuere, clunagitare, clunes mouere.
Rudder. *vetus.* j. ruyter.
Rude. j. ruyd. Rudis.
Ruecke-loos. j. roecke-loos.
Ruecken j. riecken. Olfacere.
Ruen ruenen. *vetus* j. ruyn ruynen.
Ruepe/roope/ruppe/roepe. *fris. hol. sic.* Eruca: vermis olerum folia abrodens. *ger. raup sax. ruepe: ital. ruga: hisp. oruga.*
ruepen schijter. *sax. sicamb.* j. mey-voghel/pepel. Papilio.
ruepen/ roopen/ ruppen. Vellere, carpere, trahere.
Ruepsene. j. rupsene.
Ruem. j. reum.
Rueren. j. roeren. Mouere.
Ruese. j. rese. Gigas.
Ruet. Seuum, sebum, sepum. *gall. suif. ang. suet.*
rueten keersse. Sebacea candela.
rueten/be-rueten. Sebare, separe, seuare.
ruetachtigh. Seuosus, vnctuosus instar seui.
ruetsel/russel. Axungia, pinguedo vel sebum porci, aruina.
Ruffiaen. j. roffiaen.
Rugghe. Dorsum, tergum: & Refugiũ. *ger. rucken: ang. ridge.* Te rugghe. Retro, retrorsum.
rug-been. Spina dorsi. *ang. ridge bone.*
rug-decksel/rug-kleed. Dorsuale, stratum, instratũ: quod equi dorso insternitur.
rug-graet. Spina dorsi.
rug-graet-been. Spondylus: nodus seu vertebra spinæ.
rug-graet-knokels. Spondyli, verticuli, vertebræ, nodi spinæ.
rug graet-merch. Spinalis medulla.

rug-

rug-pijpe. Tubus, ſacra fiſtula, qua ſpinalis medulla decurrit. *q.d.* fiſtula dorſi

rug-bellen. Tergora.

ruggheln. Tergiuerſari, retroire, retrogredi, retrocedere, ceſſim ire. *q.d.* tergum verſus ire.

ruggheluck. Supinus, reſupinus. & Retrorſus, retrorſum, ceſſim.

ruggheluck om woꝛpen. Supinare in terga.

Rupch/rupgh/rupdigh. Rudis, horridus. *ſax. ruch, rho.*

rupchte. Teſqua: difficilia & inculta loca: locus hiſpidus ſpinis, herbis aut fruticibus.

Rupc3en. *holl. ſicamb.* j. rietken.

Rupd. *holl. ſicamb.* Scabies. *ger. raud. gal. rogne: ital. rogna.*

rupd. Rudis. *ger. raud: ſax. ruch: gal. rude: ang. rude.*

rupdigh. Rudis: piloſus, villoſus: & Scabioſus. *ger. rudig: gal. rongneux.*

rupdighend. Scabies, ſcabrities.

rupdſchen. Scabere, fricare, confricare, terere, atterere,

Rupe. Riuus, aquæductus, profluens, flumen: & Foſſa publica. *gal. ru, ren: ital. riuo, rio: hiſp. rio.*

rupen/roꝛpen. Ruere, iácere, impellere. *gal. ruer: hiſp. arrojar.*

rupen/rcpen. Choreas ducere.

Rupffel. Ruga. *ang. ryuel.* (*ruffle.*

rupffelen. Rugare, ſtriare. *ang. riule,*

Rupffelen. Terere, verrere.

Rupgh. j. rupdigh.

Rupien. *hol.* j reulen.

Rupm. Amplus, ſpacioſus, latus, laxus, vacuus. *ger. raum: ſax. rhum.*

rupm des ſchips. Aluus nauis.

rupm huys. Domus lata, magna, ampla, lata. Rupm woonen. Habitare laxè.

rupme. *vetus.* j. rupmte. Locus, ſpatium *ang. rouume*

rupmen. Ampliare, dilatare.

rupmen. Vacuare, euacuare, vacuum reddere. & Relinquere.

runmen. Cedere, loco mouere, amouere

rupmen. Vertere ſolum, cedere foro.

rupmen. Frondare, collucare, interputare, interlucare, amputare ramos ſuperuacuos.

rupmen. Extricare agrum ſilueſtrem,

rupmelinck. Faſces ramorum & frondium ſuperuacaneorum, ramalia.

rupm-ſtock. j. kreetſer. Rutrum.

rupmte. Spatium, laxitas, locus, locus vacuus. *ang. rouume.*

Rupn. Cantherius, equus caſtratus, ſpado.

rupnen. Caſtrare, euirare, emaſculare.

Rupnen/ooꝛ-rupnen. *holl.* Suſurrare, in aurem muſſitare

rupner/ooꝛ-rupner. Suſurro.

Ruppe. j. rupe. Eruca, campe.

Rupſch. j. ghe-rupſch. Strepitus, bombus.

rupſchen. Bombilare, bombũ emittere: & Detonare, increpare, ſtrepere, perſtrepere: fragorem edere. & Fremere, ſuſurrare. & Impetum facere, impetere, irruere, graſſari. *germ. rauſchen: ſax. ruſchen: ang. ruſhe.*

rupſſcher. Graſſator.

rupſch-pijpe/ſack-pijpe. Tibia vtricularis.

rupſch-pijper. Vtricularius, aſcaules.

rupſchende. Sonorus.

Rupſſche. ruyſſe. Naſſa viminibus contexta, excipula: & Auicrium: & Cors, cortis. & Alueus apum. *germ. reuſchet gal. ruche.*

Rupſſchen *reſtiùs* rundſchen. Scabere, terere, fricare.

Rupſſelé. j ryſſelé. Strepere, perſtrepere

Rupſſe. j. blije. Albumus.

Rupſſen. *holl.* Catulire.

Rupſ:rupſen. Strepere, perſtrepere.

Rupſpen. j. ruſpen. Ructare.

rupſperen. Screare, exſcreare. *ger. ruſſern.*

Rupte/wijn-rupte. Ruta. *herba dicta à* rupten. euellere, eruere: *ſicut quidam Latinè dictam putant ab eruendo: quòd maximè eruatur propter multiplicem eius vſum. ger. rauten: ſax. rude: gal. rue: ital. ruta: hiſp. ruda: ang. rewe, rue.*

Rupte. Teſſera, teſſella, rhombus.

rupte van t'ghelas. Teſſella vitrea, quadra vitrea, rhombus, figura quadrata.

rupte int kaert-ſpel. Rhombulus.

rupt-wijſe. Teſſellatim, cancellatim.

rupten. Euellere, eruere, runcare, eruncare, ſarculare. & Deſtruere, vaſtare. *ger. reuten.*

rupten ende roouen, Prædari, populari, graſſari,

graſſari, vaſtare, expilare, diripere.

ruyten. *ſland* Garrire more auium, modulari.

Ruyter. Miles. *vulgò* ruterus. *Pontan.* defenſor *dicitur. ger. reuter: inter.*

ruyter ts peerde. Eques.

ruyter. *louan.* j. molenaer. Scarabeus cineraceus

ruyter. Homo ſcitus, bellus.

ruyters peerd. Bellator equus.

ruyter-ſchap. Militia, res militaris.

ruyters kruyd. Stratiotes, militaris aizoides: ſedum aquatile.

ruyterije Militia: & Equitatus, equites, turmæ equitum: copiæ equeſtres.

ruyterlick. Militaris: & Militariter: more militum. & Strenuè & Liberaliter.

ruyterſch. Militaris.

ruyterſche blancke. j. elf-penninck.

Ruyntinck. Lamina gladij.

ruyntinck. Machæra gladius longus ab altera tantum parte acutus.

ruyntinck. j. op-ruytel/klobber-ſaen.

Ruyuen. Calueſcere, caluefieri.

ruyuen. Remittere pennas vel pilos, relinquere ſua ſponte pilos vel plumas: mutare plumas vel pilos: amittere plumas: vernare. *ſax. runen.*

ruyuinghe. Defluuium crinium, pilorum, pennarum, plumarum: vernatio.

Ruymatijck. j. reumatijck.

Ruymoer. j. rammoer. Rumor, turba.

Ruynd/ ruynde. j. rind/ rinde.

Ruynen. *vetus.* j. roenen. Muſſare, muſſitare.

Ruynen/ renuen/ rinnen. Currere: & Manare: & Coagulare, denſare. *friſ. runnen: ang runne.* (*net.*

ruynſel/ renſel/ rinſel. Coagulũ. *ang. run-*

Runſe/ ruyntſe/ ruyntſele. *vetus.* Ruga. *germ. runtzle: ſax. runtzel.*

ruynſen/ ruyntſen/ ruyntſelen. *vetus:* Corrugare *germ. runtzlen.*

Ruype. j. ruepe/ ruppe. Eruca.

ruype-ſchijter. *ſax. ſicamb.* Papilio.

ruppen/ ruepen. Carpere, vellere, trahere

ruyſe-ruyſene/ ruepſene. Millepeda, centipeda, hirſuta: vermis terræ pilosus, multis pedibus arcuatim repens, herbas carpens atque depaſcens, ex crucarum genere. *arabice riapſe. germ. raupen.*

ruyſe/ goyſe. Ructus. *ger. reupſ.*

ruyſen goyſen/ ruyſenen. Ructare, eructare *ger. reupſen: gal. rouſper, roupper.*

Ruſch. Ceſpes, gleba.

Ruſch. *vetus. ſax.* Villoſus.

ruſch-doeck. *vetus.* Pannus villoſus.

ruſch-dijck. *ſax. ſicamb.* Arundinetum, iuncetum.

ruſch. *ſax. friſ.* j. bieſe. Iuncus. *ang. ruſhe.*

ruſch-kleed. Incerniculum iunceum ſiue linteum.

ruſche. j. ruyſche. Naſſa.

Ruſpelen. j. ruyſperen. Screare.

Ruſpen. j. reſpen ruyſen

Ruſſel. *germ.* j. rotel. Proboſcis.

Ruſſel/ roſel ruſſel-ſmeer roſel-ſmeer. *ſax. ſicamb. friſ. holl.* Arvina, abdomen.

Ruſte/ raſte. Quies, requies, quietudo, tranquillitas, ſecuritas. *germ. raſt: ang. reſt.*

ruſten. Quieſcere, conquieſcere, requieſcere, frui quiete, carpere quietem, dare corpus quieti: ceſſare, otiari, feriari. & Dormire.

ruſt-boom. *ger. ſax.* Vlmus: arbor cui vitis alligata inuitur. *Virg. Semputata tibi frondoſa vitis in vlmo eſt.*

ruſt-dagh. j. ſtille-dij-dagh. *ſax.* Dies paraſceues.

ruſt-ſtock. Scipio.

ruſt-plaetſe. Statio.

ruſtelick/ ghe-ruſtelick. Quietus: & Quietè.

ruſtigh/ ghe-ruſt. Quietus, placidus, tranquillus.

ruſtigh leuen. Quietè & liberè viuere, ſecurè, ſuauiter, tranquillè.

Ruſten/ toe-ruſten. Parare, apparare, inſtruere, ornare, accingere, armare, armis inſtruere.

ruſtigh. Paratus, promptus, ornatus, ſcitus, bellus, venuſtus: & Liberalis, ingenuus.

ruſtighlick. Ornatè, bellè, venuſtè: & Liberaliter, ingenuè.

ruſtinghe. Apparatus, inſtructus, us: præparatio.

ruſtinghe/ harnaſch. Armatura, arma, inſtrumenta: apparatus bellicus.

ruſtinghe van t'ſchip. Armamenta.

Rutſe. j. rotſe. Rupes.

rutſen. j. rotſen/ſlibberen. Labi, prolabi.

Ruwaerd. j. roiwaerd. Gubernator, &c.

S A

SA ſa. Citò, age: *vox ad celeritatem hortantis.*

Sabbe. *vet.* Mulier ſpurca, inepta, ſordida.

Sabberen. Ineptè pingere. & Maculare. & *hol.* Titubare, balbutire.

ſabberer. Ineptus pictor.

ſabberer. *holl.* j. tateret. Balatro, vaniloquus.

Sabel. Sabellus, zebellus, ſabella, ſebella, ſobella, ælurus ſabellinus, mus Sarmaticus, muſtela Scythica, martes Scythica, mus Ponticus. *muſtele genus pulcherrimum & nobiliſſimum. ital. zibellino.*

ſabel. Color niger in armis clypearijs, ſiue armorum inſignibus.

ſabel-bellen. Pelles ſabellinæ, Scythicæ, murinæ.

Sacht. j. ſaecht. Mollis.

Sack. Saccus. σάκκος. *hebr. ſak: ger. ſack: gall. ſac: ital. ſacco. hiſp ſacco: ang. ſack. Sacci quiſque ſui & eorũ que in ſacco erãt recordabatur in confuſione Babylonica: unde ſacci nomen ad omnes ferè linguas tranſiuiſſe veriſimile eſt. Io. Gorop. Bec.*

ſack kozens. j. 2. beertelen. *Antwerp.*

ſack. j. gheld-ſack. Funda.

ſack. Miſſio, ignominioſa dimiſſio. Den ſack ſijnen knecht gheuen. Mittere ſiue dimittere famulum ignominiosè.

ſack. Sagum. veſtis genus.

ſack. Cloaca, aluus, ſtomachus, venter.

ſack. j. hoere. Scortum, lupa.

ſack-draegher. Baiulus, doſſuarius, gerulus, ſaccarius.

ſack-man. *ger. ſax. ſland. vetus.* Populator, prædator, ſpoliator, graſſator, ſacularius, fur. *gal. ſaccageur: hiſ. ſacomano: ital. autem ſaccomano*, calo dicitur.

ſack-net. Genus retis quo ficedulæ & id genus aliæ aues capiuntur.

ſack-pijpe. Tibia ventricularis: tibia ſacco ſiue ventriculo inſixa.

ſack-pijper. Ventricularius, aſcaules, pithaules.

ſackel. *vetus.* Pera, crumena. *ger. ſeckel: ang. ſachel.*

ſackagéren. j. ſacken. Diripere, expilare

ſacken. Indere ſacco. & Farcire. *ital. inſaccare.*

ſacken. Diripere, deprædari: *gal. ſaccager: hiſp. ſaccheggiare.*

ſacken ende packen. Conuaſare: furto omnia colligere.

ſacken. Colare ſacco.

ſack-wijn. Vinum percolatum, ſacco caſtratũ, cuius vires ſacco fractæ ſunt. *Plin. vulgò* ſaccatum.

Sad/ſat. Satur, plenus.

ſaden/ſadighen. Saturare, ſatiare, impellere.

ſaden. j. ſaeden/ſaepen. Serere.

Sadel. Ephippium. ſella equeſtris, ſtratum: *q. d.* ſedile: ſella equo ad inſidendum impoſita. *ger ſattel: gal. ſelle: ital. ſella hiſp ſilla: ang. ſadle.*

ſadel-boom/ſadel-boge. Arcus ephippij, pars anterior ephippij.

ſadel-deckſel. Stratum, phaleræ.

ſadel-kuſſen. Stragulum.

ſadel-kleed. Inſtratum, ſtratum, dorſuale.

ſadel-maecker/ſadelier. Ephippiopœus, ſtratarius: ſellarius, *Eraſ.*

ſadel-peerd. Equus ephippiarius, equus ſtratus, inſtratus.

ſadel-riem. j. cinghel. Cingula.

ſadel-teſſche. Bulga, hippopera: ſaccus ſcorteus quo equites neceſſaria circumferunt.

ſadelen het peerd. Sternere equum, ephippium imponere equo.

Sadighen. j. ſaden. Saturare.

Saecht. Suauis, lenis, mollis, dulcis, mitis, lentus. *ger. ſanfft: ang. ſoft.*

ſaecht leuen. Vita voluptaria. & Epicureus: homo voluptarius: Epicuri de grege porcus: homo mollis.

ſaecht-moedigh. Manſuetus, placidus, placabilis, mitis, lenis, ſuauis.

ſaecht-moedigheyt. Manſuetudo, lenitudo, leniras, facilitas: æquitas animi.

ſaecht-moedighlick. Manſuetè, leniter, placidè.

ſaecht ſinnigh. Lenis, ingenio mitis, placidus, manſuetus.

ſaechtighen/ſaechten. Mitigare, lenire: mollire, emollire.

ſaechtighen de ſmerte. Sedare, mitigare, leuare, ſopire dolorem.

ſaechtighend/ſaechtheyd. Mollities, mollitia: lenitas, lenitudo.

ſaechtelick. Molliter, leniter, lentè.

Saecke. Cauſa, ratio, res, negotium. Iſt ſaecke dat ghy dit doet. Si id feceris, modò id feceris

ſaecke/ oor-ſaecke. Occaſio, cauſa. *hiſp. achaque.*

ſaecke/ ghe-dinghe. Dica, lis, cauſa, controuerſia.

ſaeck-weldigh. *vetus.* j. hand-daedigh. Reus criminis.

Saeckeléren. *ſtand* j. ſaeckelen.

Saed. Semen, ſementis, ſperma. *ger. ſamen: ſax ſadt: ang. ſeede.*

ſaed/ſaedinghe. Sementis, ſatio.

ſaed der natueren. Semen genitale, vrina genitalis, virus genitale, ſemen prolificum.

ſaed. Sors, ſumma ſiue caput & prima pecunia quæ cõfertur, vt inde lucrum fiat: *metaphora ſumpta à ſemine in terrã iacto, vt plurima inde naſcantur grana.*

ſaeden/ ſaeyen. Serere, ſeminare, ſationes facere, ſpargere ſemen, ſemen ingerere, ſementem facere. *germ. ſaeyen: ang. ſowe:*

ſaed-acker. j. ſaed-land. Seges.

ſaed-binſter. Seminaria: femina quæ colligit & aſſeruat herbarum ſemina.

ſaed-goed. Semen, ſeminium.

ſaed-huyſken. Pericarpium, folliculus, ſiliqua, theca, & inuolucrum ſeminis.

ſaed-land. Seges: terra ſubacta & ſata.

ſaed-kozen. Semen, ſeminium.

ſaed-maend/ ſaey-maend. October: menſis quo ſegetes terræ committuntur. *ger. ſaetmon. Mich. Beut.*

ſaed-ſoen/ ſaey-ſoen. Satio, ſementis, tempus ſerendi.

ſaed-ſoen/ſaey-ſoen. j. ghe-tijde. Hora anni, tempus anni: tempeſtas, tempeſtiuitas: eucheria, oportunitas: *gal. ſaiſon: ital. ſtagione: ang. ſeaſon: & hiſp. ſazon. q.d.* ſatio. *Anton. Nebriſſ.*

ſaed-ſoenen des iaers. j. ge-tijden des iaers. Anni tempora, anni temporum vices, anni partes, vt ſunt, Ver, Aeſtas, Autumnus, Hyems: tempora ſerendi & agrum colendi.

ſaed-tijd/ ſaey-tijd. Sementis.

ſaed-vloedigh. Gonorrhœus.

ſaeder/ſaeyer. Seminator, ſator.

ſaedſel. Satio, ſementis, ſatus, us.

Saeft. j. ſaft/ ſaecht. Mollis.

Saegh. *vetus. ger.* Pauidus.

ſaeghe/ t'ſaeghe. *germ. ſax. ſicamb.* Pauor, puſillanimitas. *hinc* ver-ſaeght/ vertſaeght. Pauidus, timidus.

ſaeghe/ t'ſaeghe. *ſax. ſicamb. holl. friſ.* Horror, metus, & Febris.

Saeghe. Serra, lamina ſerræ. *ger. ſage. gal. ſcie: ital. ſega: ang. ſawe.*

ſaeghen. Serare, ſerra ſecare.

ſaegh-meel. Serrago, ſcobs, lanugo, limatura.

ſaeghel. j. ſaegh-meel.

ſaegher. Serrarius, priſtes.

Saeghe/ſegghinghe. Narratio, dictio, loquutio. *germanis* ſaeghen dicere *ſiue* loqui *ſignificat, quod nos dicimus* ſeggen.

ſaeghe/ſaegh-maere. Fabula, narratio, acroama, apologus.

Saeghene. j. ſepne/ſeyghene. Sagena.

Saeght. j. ſaecht.

Saeye/ ſaeyette. Veſtis ſubſerica, tramoſerica.

Saeyen. j. ſaeden. Serere.

Saey-ſoen. j. ſaed-ſoen.

Saelgie/ſalie. *vetus, ſtand. friſ. hol.* j. ſaluie. Saluia.

Saeligh. j. ſaligh.

Saemen. *ger. ſax. ſicam.* j. ſaed. Semen.

ſaemen/te ſaemen/ t'ſaemen. Simul, vnà, pariter, cum, con, iunctim, confertim, conſertè. *ger. ſamt: gal. enſemble.*

ſaemen/ te ſaemen / t'ſamen ſpreken. Sermocinari, colloqui, ſermones ſerere, fabulari, cõfabulari, colloquia cum aliquo ſerere, communicare cum aliquo.

ſaemen-koopen. Coemere.

ſaemen-kooper. Pantopola. & Inſtitor.

ſaemen-ſprekinghe. Colloquium, communicatio.

ſaemen-ſtemminghe. Symphonia, concentus.

ſaemen/ſaemelen. Congregare.

ſaemelen/ſamlen/ſammelen. Colligere, congregare, accumulare; conglomerare, congerere *germ ſamlen: gal. aſſembler.*

ſae-

ſaementlick. Simul, vnà, pariter, cum, iunctim, coniunctè.

Saen. Statim, mox, citò, actutum, repentè. *ang. ſoone.*

Saen/ſaene. Flos lactis, cremor lactis, pingue lactis.

ſaen oft ſaenken van t'bier. Cremor cereuiſiæ.

ſaen-keſe. Caſeus ex mero lactis cremore.

Saerck / ſaerck-doerk. *friſ. ſicamb.* j. fuſtem.

Saerd. *ger. ſax. friſ. ſicam.* j. teer. Tener, tenellus, mollis, delicatus.

Saete. j. ſate. Seſſio.

Saffraen. Crocus, crocum, *vulgò* ſaffranum. *ger. ſaffran: gal. ſaffran: ital. ſaffarano: hiſp. azaphran: ang ſaffron.*

Wilde ſaffraen. Cnicus: crocus Sarracenus, hortenſis: cartamus.

ſaffraen-verwigh/ſaffraen-geel. Croceus, crocinus.

Saft. j. ſaecht. Suauis, mollis.

Saghe. j. ſaeghe.

Saghene. j. ſeghene/ſepne. Sagena.

Sake. j. ſaecke. Cauſa.

Sakeléren/ſarckelen. *ſland.* Sarculare. *gal. ſarcler.*

ſarcléren-iſſer. *ſland.* Sarculum. *gal. ſarclet.*

Salaet. Acetaria, orum. *vulgò* ſalata, ſalita *ſiue* ſalſa. *ger. ſalat: gal. ſalade: ang. ſalette: ital. ſalato: & hiſp. ſalado.* i. ſalſus.

Salaris. Salarium, ſtipẽdium, merces. *gal. ſalaire: ital. ſalario: hiſ. ſalario.*

Sale. Aula, atrium: *vulgò* ſala. *hiſ. ſala. gal. ſalle: ital. ſala, ſalette:* triclinium, cænaculum.

ſale. j. eet-kamer.

Salf. j. ſalue. Vnguentum. *germ. ſalb, verùm ang. ſalue* emplaſtrum *dicitur.*

ſalf-buſſe. Pyxis, pyxidula, pyxidicula, myrothecium, narthecium: theca vnguentaria.

ſalf-ſchupken. Ligula, ſpatula.

ſalf-ver-kooper. Myropola, pigmentarius, vnguentarius, ſeplaſiarius.

ſalffen *vetus.* j. ſaluen Vngere.

Salgie/ſaelgie/ſalie. *hol. friſ.* j. ſaule. Saluia.

Saligh. Beatus, fœlix. *& aliquando* Pauper, miſer. *quòd beati ſint panperes ſpiritu, ſcripturæ teſtimonio.*

ſaligh-maecker. Seruator: ſaluator *apud Eccleſ.*

ſaligh-bruchtigh. Salutaris.

ſalighend. Salus, beatitudo, beatitas, fœlicitas.

ſalighend. Miſeria. *&* Peſtis, morbus peſtilens, lues.

ſaligglick. Beatè, fœliciter, fauſtè.

ſalighen. Saluare, ſeruare, beare, beatum facere.

Salm/ſalm lied. Pſalmus, canticum. *ger. pſalm: gal pſeaulme: ital. ſalmo: hiſ. pſalmo: ang pſalme.*

Salm. Salmo, piſcis genus *germ. ſalmen: gall. ſaulmon: ital. ſalmone: hiſ. ſalmon: ang. ſalmon, ſamond.*

ſalmken. Salar, ſalmo exilis.

Salpeter. j. bergh-ſout. Sal petroſus: niter, ſal niter, ſal lucidus. *&* Aphronitrum, ſpuma nitri. *germ. ſalpeter: gal. ſalpetre: hiſp. ſalitre: ang. ſalte petre.*

Salt. *ger. ſax. ſic.* j. ſout. Sal.

Saluc. j. ſalf. Vnguen, vnguentum.

ſaluen. Vngere, inungere, perungere.

ſaluinghe. Vnctio, inunctio, perunctio, vnctum.

ſaluer. Vnctor.

Salupt. Salus, utis.

Salupt. Silurus piſcis.

Salupt. Salutianus. *genus monetæ.*

Saluwe *vet. ſland.* Sordidus, impurus. *gal. ſale.*

Samare/ſamaris. Palla, penula, veſtis promiſſa mulierum: epitogium: *&* Diphthera, rheno, *vulgo* ſamarra. *gal. chamarre: ital. ciamara, zamarra: hiſ. ſamarra.*

Samen/ſamelen. j. ſaemen/ſaemelẽ.

Samlen. *ſax.* j. ſaemelen. Colligere.

Sammet. *germ. ſax. ſic. friſ.* j. ſiuweel. Sericum. Samnitum, *italu vulgò* ſubſericum *dicitur.*

Samt. *ger. ſax. friſ. ſicamb.* Pariter, ſimul.

Sanck. j. ſangh. Cantus.

Sanckelen. *ſland.* j. ſuckelen. Titubare, ceſpitare. *ga. chanceler.*

Sand. Arena, harena. *ger. ſand ang ſande*

ſand-bap. Vadum arenoſum, ſinus arenoſus.

ſand bergh. Tumulus arenarius.

ſand-buſſe. Theca pulueraria, pyxidicula arenaria: è qua puluiſculus ſiue arena recèns ſcriptis aſpergitur.

ſand-bupnt. Tumulus arenarius.
ſand-kupl. Arenariæ,arum;arenifodinæ
ſand-looper. Clepſammidium, clepſydra.
ſand-plaete.j.plaete. Puluinus.
ſand-ruyter. Eques excuſſus ſiue deiectus ex equo in arenam.
ſand-ſteen. Tophus,porus,lapis arenarius.
ſand-ſteenken. Calculus, glarea: ſcrupus, ſcrupulus.
ſand-ſtrand. Litus arenoſum.
ſandachtigh/ſandigh. Arenoſus,arenaceus.
Sandael j. ſindael.
Sangh/ſanghe. Faſciculus ſpicarum. *ger. ſax. ſicamb. ſang, & ſang: ang. ſonge.*
Sangh/ſanck/ghe-ſangh. Cantus, cantio: modulatio, melos.
ſangh-kamer. Odeum, ᾠδεῖον.
ſangh meeſter. Phonaſcus, muſagetes, præfectus chori,ſymphoniarcha.
ſangh-voghel. Oſcen.
ſanghер. Cantor,muſicus,pſaltes.
ſanghерſſe. Cantrix,cantatrix,pſaltria.
Sanghe. *ſicamb.* j.ſang/garwe. Manipulus ſpicarum.
Sannoſſe.j.ghinoſſe.
Sanſe. *ſland.*j. veghe. Augmentum, proſperitas.
Sant. Diuus,ſanctus *apud Eccleſ.*
ſanten ende ſantinnen. Diui diuæque; cælicolæ, cælites, ſuperi: ſancti & ſanctæ *apud Eccleſ.*
ſantuarie. Sacrarium. *vulgò* ſanctuarium.
Santoyle. Centaurium, febrifuga. *gal. centoire: hiſ. centoria: ang. centory.*
Sap. Succus,liquor,latex. *ger. ſapff: ang. ſape.*
ſap van de boomen. Lachrymæ arborum.
ſap van ghe-wepckt graen. Infuſio: id in quo aliquid immaduit ſiue maceratum eſt.
ſap-groen. Color prafinus, porraceus. & Succus baccarum ſpinæ infectoriæ,ſiue rhamni cathartici,
ſap-groen-boom. Rhamnus catharticus.
ſap-loos. Exſuccus.
ſapachtigh/ſappigh. Succoſus,
Saraſyn. Saracenus, Agarenus, Mahumetanus. *dictus* Saracenus, *quod ſe à Sara Abrahæ uxore ortũ prædicet, iactetq.*
ſaraſyns-kruyd. Ariſtolochia ſarmentitia,clematites. *vulgò* ſaracenica.
Sarck/ſarck-ſteen. Sarcophagus,lapis Aſius: è quo capuli & cõditoria mortuorum fiebãt antiquitus: & Cippus, lapis ſepulchralis, lapis qui ſepulchro imponitur, & ſepulti memoriam teſtatur. mẽſa: quadratus lapis in mẽſæ formam ſepulchro imponi ſolitus.
Sarck. *friſ.* Cilterna.
Sarck. *ſland.* Telæ genus ſubſericum.
Sarckelen.j.ſakelen. Sarculare.
Sard.j.ſaerd. Tener.
Sardijn/ſpint. Sarda piſciculus. *gal. ſardine: ang. ſardine.*
Sargiant.j.ſergeant.
Sargie/bedde-kleed. Lodix,ſtragulũ, cento,gauſape. *ger. ſerg. ſargia ital.* conopæum.
Sarp.j.ſerp. Acerbus.
Sartre. Charta: ſcripta in membrana: inſtrumentum: diploma. *gal. chartre: ang. chartre.*
Sas j ſate. Statio nauiũ. & Cataracta.
Saſelinghen.j. beſelinghen. Fibræ.
Saſſem/ſaſſaem/ſatſaem. Laſciuus, petulans,proteruus.
ſaſſemheyd/ſatſaemheyd. Laſciuia, petulantia ex ſaturitate.
ſaſſemlick. Laſciuè,petulãter,proteruè.
Sat. Satur, ſatiatus, expletus, ſaburratus. Satte oft hooghe verwe. Color ſatur,exaturatus, plenus, vehemens.
ſat macken/ſaden/ſadigen. Saturare.
ſat-ſaem.j.ſaſſem. Laſciuus: nimia ſaturitate petulans.
ſaten/ſaden/ſadighen. Satiare.
ſatheyd. Satias, ſatietas, ſaturitas; cibi potuſque plenitudo.
ſattaerd. Saturio,ſatur,guloſus.
ſatterick. Saturio,ſatur.
Sate. *ſland.* Seſſio, ſedile, ſedes, ſtatio, portus, nauale, *ang. ſeat.*
ſaten. *vetus.* Sedere,conſidere.
ſatigh. *vetus. holl.* Placidus, modeſtus, temperans.
ſatigheyd. *vetus.* Modeſtia.
ſatighlick. *vetus.* Modeſtè,placidè.
Sater/vlote. Ratis. *ital. zattera.*
Sater-dagh. Dies Saturni, dies ſabbathi.

Satijn.

Satijn. j. half loot. Sicilicus: dragmæ duæ. Met den satijn ver-koopen. Minutatim siue scrupulatim vendere.

Satijn. Vestis serica. *gal. satin.* Cipers satijn. Vestis subserica, tramoserica.

Satre. j. sactre.

Saud/saudije j. soud/soudije. Stipendium.

Saue-boom. Sabina.

Sauel. Sabulum, sabulo, arena crassior. *gal. sable, sablon: ital. sabiana.*

sauel-kuyl. Sabuletum.

sauelachtigh. Sabulosus.

Sauel-boom. Sabina. *germ. sebenbaum: gal. sauinier: ital. sabina: hisp. sabina: ang. sauintree.*

Saule. Saluia. *ger. salbey: gal. saulge: ital. saluia: hisp. saluia: ang. sauge, sawuige, sage.*

Sausse. Condimentum, embamma, intinctus. *vulgò* salsa. *ger. saliz: gal. saulse: ang sausse.*

sausseren. Cõdire & Intingere *gal saulser.*

sausse-boom. Spina appendix, spina sancta, crispinus, oxyacantha, berberis: *frutex acinis suis in condimentis & cibariis expetitus.*

sauffier/ sauffierken. Acetabulum, oxybaphum: vasculi genus in quo acetum siue embamma apponitur. *vulgò* salfierum *gal. saulcier: ang. sauser.*

sausseise. Isicium vel inficium, farcimen. *vulgò* salsisium. *ger. salziss. gal. sauisse: ital. salsiccia, salciccione, salsiza: hisp. salcicia: ang. sausage.*

Saut. j. sout. Sal. *&c.*

Sauw. *sax. ficamb* j. soegh. Sus.

Saumel. Ambubaia, mulier ignaua.

S C

Scabaf. Quisquiliæ, purgamenta, sordes, ramenta.

Schabbe/schobbe. *vetus.* Operculum.

schabbe/schabbeken/schobbe/schobbeken. Lacerna, penula, supparus, toga leuis. *ital. gabbanno.*

schabbe. *vet.* Teredo: Tinea, blatta: *ger. schabe.*

schabbe. Scabies. *ital. scabbia: ang. scabbe.*

schabbe. Mulier maledica, cauillatrix.

schabbe/ schobbe. Scomma, cauillum,

schabbeeuwen/schobben. Proscindere famam/ alicuius, conuiciari, conuicia dicere, lacerare probris: detrahere alicui; rodere alicuius famam. *vulgò* scobare.

schabben j. schrabben/schobben. Scabere, scalpere, radere. & Conuitiari.

schabbigh. Scabiosus.

Schabelle. Scabellum, scabile, suppedaneum. *ger. schamel: gal. escabelle: ital. scabello.*

Schachen. Cachinnari.

Schacht/ schaft. Scapus, caulis, calamus, hastile, lignũ teres, arũdo, sagitta.

schacht. Puteus rei metallicæ.

schacht van de penne. Caulis pennæ.

schacht. Coles: hasta siue virga membri virilis.

schacht lands. *stand. zeland.* j. roede lands.

Schadde. Cespes, gleba.

Schade. j. schaede. Damnum.

Schaeck. Raptus, virginum raptus.

schaecke. j. schaeck-schijue. Latruncuculus, calculus. *vulgò* scacus.

schaecken. Rapere. Schaecken een dochter. Rapere virginem, vim inferre virgini, vitiare virginem.

schaecken/ schaeck-spel spelen. Latrũculis siue laterunculis ludere: prœlia latronum ludere: infidiosorum ludere bella latronum.

schaeck-berd. Tabula latruncularia, tabula interpicta, alueus lusorius, abacus, magis.

schaeck-spel. Ludus latrunculorum, infidiosorum bella latronum, *Martial.* prælia latronum, ludus sedecim scruporum gemina acie vtrinque directorum: *Cùm gemini inter se Reges albusq; nigerq;, Pro laude oppositi certant bicoloribus armis, quibus adsunt duæ reginæ, quatuor equites, sedecim pedites, quatuor satellites, totidem centuriones.*

schaeck-schijue/ schaeck-steck. Latrunculus, laterũculus: latro, calculus, scrupus. *ger. schachstein: sax. schachtsteyne: gal. eschect: ital. schacchi: ang. chesse man.*

schaecker. Sicarius, latro, raptor, latrunculus, prædo.

schaeckieren. Variegare, alternare, variare. *vulgò* scacare.

schaeckierse. Variatio, variegatio, colorum varietas.

Schaeckel. Anulus catenæ, ansa vel ansula catenæ, hamus. *schackle ang.* i. compes, vinculum pedis ferreum.

schaeckel/ schildeken. Cetra.

ſchaeckel van den hael. Gradus ſiue anulus climacteris.

ſchaeckel maeſche. Macula, retis foramen vbi plectitur.

ſchaeckel-net. Tragula. rete quod ſubere ſuſtentatum innatat.

ſchaeckelen. Inuoluere, circumuoluere.

ſchaeckelen. Gradatim ferre ſiue tollere.

ſchaeckelinghe. Catena, concatenatio.

Schaede. Damnum, diſpendium, incommodum, noxa, detrimentum, iactura. *ger. ſchaden: ang. ſcathe.*

ſchaede. j. ſchaduwe. Vmbra,

ſchaed-be-letter *flan. brug.* Damni interpellator, ſiue interuentor: vrbanus miniſter, ſatelles.

ſchaede-loos. Indemnis, liber à damno.

ſchaede-loos houden. Præſtare damnum, & perſoluere ſi quid res habet vitij.

ſchade-looſ heyd. Indemnitas.

ſchaedelick. Damnoſus, incommodus, pernitioſus, noxius, nocens, nocuus, incommodus.

ſchaeden. Nocere, incommodare, obeſſe, officere.

ſchaede, ſchaeue. j. ſchaeduwe. Vmbra. *ouid.* ſchaede *à* ſchaeden. i. nocere, *quidam dici putãt, quòd vmbra ſatis herbiſque noceat. hinc Virg. ſolet eſſe grauis cantãtibus vmbra, luniperi grauis vmbra: nocent & frugibus vmbræ, vide Plin. lib. Nat. hiſt. 17. cap. 12.*

ſchaed-hoed. j. ſchaeduwen hoed. Vmbella.

Schaeduwe / ſchaedue. j. ſchaede / ſchaeue. Vmbra, opacitas. *ger. ſchatten: ang. ſhadowe, ſhade.*

ſchaeduwachtigh. Vmbroſus, opacus,

ſchaeduwen. Vmbrare, inumbrare, opacare, inopacare.

ſchaeduwen hoed / ſchaeden hoed. *vet.* Vmbella, cauſia, petaſus.

Schaef. j. ſchaeue. Dolabra.

ſchaef-ijſer. Scalprum.

ſchaef-mes. Scalprum, culter raſorius.

ſchaef ken. Dolabella, dolatorium, runcina parua.

ſchaeffelinghen / ſcharuelinghen. Ramenta, limaturæ, ſchidia.

Schaele *q. d.* ſchelle. Putamen, cortex, teſta, concha, cruſta, ſquama. *ger. ſchalen: gal. eſcaille: ang. ſhale, ſcale, ſkale.*

ſchaele van d'eye. Teſta, putamen oui.

ſchaele van de waegghe. Lanx.

ſchael-waegghe. j. ſchotel-waegghe.

ſchaele / drinck-ſchaele. Patera, phiala, ſcyphus.

ſchael-bijter. j. ſchal bijter. Scarabeus.

Schaelie / leye. Scandula, lamina, lamella, ſectilis è ſaxo lamina, tegula tenuis. *vulgò* ſcaglia, ardoſia. *gal. eſcaille & ital. ſcaglia.* i. ſquama, rudus.

ſchaelie, ſchrijf-ſchaelie. Palimpſeſtus, tabella deletilis.

ſchaelien dack. Tectum ſcandulare. *vulgò* ardoſium.

ſchaelien decker. Scãdularius: qui ſcandulis aut laminis petrarum domos tegit.

Schaeldſije. *louan.* j. water-ſteen. Impluuium: & Aquarium, cloaca, vrnarium.

Schaemel / ſchemel. *ger. ſax. ſicamb. fris. hol.* j. ſchabelle. Scabellum ſuppedaneum: ſcamillum & ſcamellum *diminut. à* ſcamnũ, *apud veteres Latinos.*

ſchaemel / ronghe. Trabale.

ſchaemel. Fulcrum, ſuſtentaculum.

ſchaemel. *hol.* j. drij-voet. Tripes.

ſchaemelen / ſchemelen. Inſilia: ligna pedibus textorum ſubiecta, quibus telæ alternis contrahuntur & aperiuntur.

Schaemel. Pudens, pudicus, pudibundus, verecundus: & Pauper verecundus: inops verecundè & demiſſe ſe gerens: & Miſer

ſchaemel-hayr / ſchaemelheyd hayr. Pubes, pecten.

ſchaemelachtigh. Pudibundus, verecundus.

ſchaemelheyd. Pudor: & Verecunda paupertas, pudor paupertatis.

ſchaemelheyd. Verendum, pudendum, genitale, pars pudenda, in viris & mulieribus.

ſchaemelick. Verecundè: & Timidè: & Miſerè.

ſchaemachtigh. Verecundus, pudicus.

ſchaemen. Pudere. verecundari, affici verecundia: erubeſcere: *ger. ſchaemen: ang. aſ haeme.*

ſchaem-loos. j. ſchaemte-loos.

ſchaem-rood / ſchaemel-rood. Verecundus color. *apud Horat. hoc eſt*, purpureus,

pureus, rubicundus: *quia quos pudet, ij erubescunt.*
schaem-rood worden. Pudefieri.
schaem-schoenen wt doen. Deponere pudorem, perfricare frontem.
schaemte. Pudor, verecundia, pudicitia. *ger. schaam: ang. shame.*
schaemte/ schaemelheyd. Pudendum, verendum, genitale, inguen.
schaemte-loos. Impudens, inuerecundus, perfrictæ frontis.
schaemper. j. schamper. Impudens.
Schaep. Ouis, pecus lanigerum. *germ. schaff: ang. sheepe.* Schaepken. Ouicula.
schaeps-bock. *sax.* Aries.
schaep-entel. *fris.* Fimus ouillus.
schaep-entel. *fris.* Bryonia, vitis alba: ampeloleuce: *herba dicta à similitudine fimi ouilli, quam acini referunt.*
schaep-herder. Opilio, custos ouium, pastor ouium.
schaepen. Ouillus, a, um. schaepen kaese. Caseus ouillus. schaepen vel/ schaeps vel. Pellis ouina. schaepen vleesch. Caro ouilla, veruccina.
schaeps-hock. *holl. fris.* Ouile.
schaeps-hoofd. Caput ouillum.
schaeps-hoofd. *adag.* Statua veruecea. *Plaut.* Homo sine ratione & prudentia: *non aliter quam veruex: infirmi capitis & simplicis ingenij.*
schaeps-kope. Ouile, caula.
schaeps-keutel. Fimus ouillus, pilula.
schaeps-kudde. Ouiaria, æ: grex ouium.
schaeps-lepel. *fland.* Pedum.
schaeps-luys. Vermis ouillus.
schaeps-pels. Melota, pellis ouina vnà cum lana corpori detracta.
schaep-schuppe. *fland.* Pedum.
schaeps-spriet. Pedum, agolum, baculus pastoralis.
schaeps-stal. Ouile, caula.
schaeps-suerckel. Oxalis minuta, acetocella.
schaeps-tanden/oogh-tanden. Dentes canini, columellares.
schaeps vel. Pellis ouina.
schaeps-verwe. Rubrica fabrilis. *q. d.* color ouillus, *quo oues notantur.*
schaeper. j. schaep-herder. Opilio, pastor ouium.
schaepers hond. Canis pecuarius.
schaeperije. *fland.* Pascua ouium.

Schaep/schaepe. Forma. *ang. shape.*
schaepen. j. scheppen. Creare, formare.
schaepsel. j. schepsel. Creatura.
Schaerde/scheure. Crena, ruptura, rima, scissura.
schaerde. *holl. fris.* j. scherf.
schaerde. Rhomboides. *piscis genus.*
schaerd-tanden. Dentes serrati, pectinatim stipati ad similitudinem dentium serræ, serræ in morem compositi.
schaer-tandigh. Denticulatus, serræ modo dentatus.
Schaere. j. schere. Forfex.
schaere *vetus.* Scopulus, rupes.
schaeren. j. scheren. Radere.
schaer-bosch. Silua rasilis: silua quæ prorsus succiditur, atque abraditur.
Schaer tonghe/tonghesken. Cynoglossus, solea, lingulaca: *piscis genus.*
Schaere. Grex, turma, multitudo, cohors, turba, caterua, agmē, *vulgò* scara. *ger. schar: ital. schiera:*
schaere. *vetus.* Collectio, aceruus, congeries.
schaer-wachte. Excubiæ, vigiliæ.
schaer-wachte/hoef-slagh. Statio, locus custodiæ militum deputatus.
schaer-wachte / ronde. Circitores, circuitores.
schaeren. *vetus.* Congregare.
Schaer-hans. *ger. sax. sicamb.* Thraso.
schaeriant. j. sergeant. Satelles.
schaeriant. *germ. sax.* Erro: validus mendicus.
schaerluyn. Homo incompositus & ignauus: & Scurra, nebulo, vappa.
Schaerleye. Horminum satiuum, saluia Romana, geminalis agrestis, gallicentrum. *vulgò* scarlea. *ger. scarlach: sax. scharlach: ital. sciaria.*
Schaerlaet/ schaerlaeck. Coccus, coccinum. & Vestis coccina, coccinea, quisquiliata. *vulgò* scarlatum, scarlata, scarleta, scarletica vestis. *ger scharlach: sax. scharlack, scharlaken: gal. escarlate: ital. scarlato: ang. scarlet.*
scharlaecken greyn. Coccum infectorium, granum tinctorium.
Schaermen. j. schermen. Digladiari.
schaermutse / schaermutsel / schaermutsinge. Velitatio, velitaris pugna, pugnæ simulacrum *vulgò* scarmutsia.
schaermutsen/schaermutselē. Velitari, leuiter,

leuiter pugnare, leuia ſerere certamina, leui prœliocõfligere, preludere pugne, ſerra prœliari, velitari velut in crenatũ ſerræ modum, accurrentibus & recipientibus ſe velitibus. *vulgò* ſcarmucciare: *voce gallis, italis & hiſpanis communi. gal. eſcarmoucher: ital. ſcarmucciare: hiſp. eſcaramuchar: ang. ſkirmiſh.*

Schaers ſcherp. Aſper.

ſchaers/ſcheers/ ſcheer-mes. Nouacula, culter raſorius, culter tonſorius, ξυρὸς.

ſchaers. *ſax.* Vomer. *ang. ſhare.*

ſchaers af ſcheeren. Ad viuam vſque cutem abradere nouacula: ſtrictim attõdere, nouacula funditus pilorum germina ſuccidere, leuigare cutem, nouacula reſecare, cute tenus abradere.

ſchaers. Parcus, auarus. *vulgò* ſcarſus. *gal. eſcars: ital. ſcarſo: hiſp. eſcaſſo: ang. ſcarce.*

ſchaers. Parcè, vix. & Præcisè.

ſchaers hept. *vetus. ſland.* Auaritia.

Schaeteren. *j.* ſchetteren.

Schaetſe/ſchouerlinck. *friſ. hol. j.* ſchauerdyne.

Schaetſe. *ſland.* Grallæ. *vulgò* ſcacæ. *gal. eſchaſſes: ital. zanche: hiſp. cancos: ang. ſkatches*

ſchaetſe. *j.* ſchraeghe. Cantherij fulcrũ.

Schaeue. *j.* ſchaue.

Schaffen. *germ. ſax. ſicamb. holl.* Agere, tractare, negotiari, nauare, curare. *ang. chaffer.*

ſchaffenaer/ ſchaffer. *vetus* Curator, procurator, diſpenſator, œconomus.

Schaft. *j.* ſchacht. Scapus, caulis.

Schafteling / ſchaflingh. *holl. ang.* Anguilla.

Schaffupt. *j.* ſchabupt. Bubo.

Schal. *friſ.* Coleus, teſtis.

ſchal-byter. *ſland.* Scarabeus, vermis equorum coleos mordens. *friſ. ſicamb. ſcalbote: gal. eſcarbot: ital. ſcaraffaggio, ſcarauazzo: hiſp. eſcaruajo.*

Schal/ghe-ſchal. Sonus, tinnitus, ſonor, ſonitus.

ſchal-baer. *ſax. ſicamb.* Famoſus, diuulgatus.

ſchalle. *j.* ſchelle. Tintinnabulum.

Schalck. Seruus, famulus, miniſter. *dictio in hac ſignificatione olim tam inferioribus quàm ſuperioribus Germanis & Gotis vſitatiſſima. vnde* maer-ſchalck/ ſeruus equorum: god-ſchalck/ ſeruus Dei: ſene-ſchalck/ Miniſter familiæ. *ſcalco ital.* architriclinus.

ſchalck. Peritus, callidus, aſtutus, cautus, ſagax. & Subdolus, doloſus, fraulentus, veterator, vafer: *ital. ſchaltrito.*

ſchalck-narre *ſax. ſicam.* Morio, ſannio.

ſchalckaerd. *ſland.* Veterator, homo callidus, vafer.

ſchalckenaer. Scurra.

ſchalckheyd. Aſturia, calliditas, ſagacitas: verſutia, ſtropha, ars, techna.

ſchalckelick. Aſtutè, callidè, ſagaciter, vafrè, cautè, ſubdolè, fraudulenter.

Schaeldſije. *j.* ſchaelſije.

Schale. *j.* ſchaele.

Schalie. *j.* ſchaelie.

Schalmepe/ſchalmey-pijpe. Monaulos, tibia ſimplex. ſcamellum & ſcamillum *quibuſdam dicitur. vulgò* ſcalmeia. *ſax. ſchalmey: ital chiarmela.* **Kromme ſchalmepe.** Lituus, incurua buccina. **ſchalmey-riet.** Auletis.

Schalmen. *vetus.* Decorticare.

Schalonie. Aſcalonia: cæpa Aſcalonia. Bulbus eſculentus. *vulgò* ſcalonia, nobiliſſimum cæparum genus, *ab Aſcalone Iudeæ opido dictum: Aſcalonienſium enim regio, præcipuè fert cæpas, teſte Strabone. gal. eſcallotte: ital. ſcalogna: hiſ. aſcalonia. ang. ſcalion.*

Schalt iaer. *ger. ſax. ſicamb. j.* ſchricklaer. Annus intercalaris, biſſextus.

Schamel. *j.* ſchaemel.

Schamfferen *j.* ſchampferen.

Schamp. Contumelia, propudium, conuitium, ignominia, probrum, *ital. ſcempio.*

ſchampen. Radere, ſcalpere.

ſchampen. Abire, euadere, labi, delabi, elabi, fugere, deflectere. *vulgò* ſcampare & ſcappare. *gal. eſchapper: ital. ſcampare: hiſ. eſcapar: ang. eſcape.*

ſchampen/ ſchimpen. Perſtringere, cõuitiari: inſultare, irridere, cõtumeliosè in aliquem, aliquid dicere vel facere.

ſchamper. Contumelioſus, petulans, procax, ſcurrilis.

ſchampigh. Lubricus: & Contumelioſus, procax, impudens.

ſchamperachtigh. Subcontumelioſus.

ſchamperheyd. Cõtumelia, procacitas, pro-

probrum, atrox iniuria, insultatio.
schamperlick. Lubricè & petulanter, proteruè, procaciter, impudicè, contumeliosè.
schampelen. Cespitare, exorbitare, labi.
schampelture. Probrum, ignominia, error, lapsus, offensio.
Schampelioen. Scalprum, cælum, instrumentum scalpendi. *vulgò* antrillum & scarpellum. *ital. scarpello.*
schampelioen. Specimen, exemplum, exemplar, tessera præcidanea, exemplar ad formam. *gal. escantillon.*
Schande. Ignominia, infamia, dedecus. probrum, nota, macula. *germ. schand: ang. sclander, shame.*
schand-maele/schand-vlecke. Nota infamiæ: stigma.
schand-woord. Conuitium, contumelia
schandelick. Ignominiosus, probrosus, inhonestus, turpis, improbus, propudiosus, obscœnus, fœdus.
schandelicken. Ignominiosè, inhonestè, turpiter, indecorè, fœdè, indignè, illiberaliter.
schandael. Scandalum, offendiculum.
schandeel. Mulier maledica, conuitiatrix.
Schantse / schentse. *fris.* j. mutsaerd. fascis lignorum. *sicamb. schrantse.*
schantse/vol-werck. Agger, propugnaculum, munimētum, vallum, vallum castrense, sepimentum militare ex viminibus, virgultis, fascibus, ramis arborum, *&c.* concædes.
schantse/vorst-weer. Lorica, sepimentum muri quod à lapsu tuetur & protegit in muro stantes.
schantse/veur-schantse. Prætentura, æ: & Prætenturæ: stationes militares antè tendentes, quæ hostium insidiis obtenduntur: castra ante tendentia.
schantsen. j. be-schantsen. Munire aggere aut vallo, emunire.
schants-grauer. Cunicularius.
schants-koruen. Gerræ: crates implexæ castris pro munimento, præsertim terra ingesta impletæ: crates vimineæ.
Schap. *vetus.* Actio, officium, munus, factura. *hinc* vriend-schap / voel-schap / droncken-schap / weerd-schap/man-schap/ vorgher-schap/ priester-schap / vorgher-meester-schap/ *&c.* *vide* maeghschap.
schap/schappe/schape. *vetus.* Forma, figura. *ang. shape.*
schappen. *vetus.* j. schaffen. Agere. *hinc* koopman-schappen/ brand-schappen/ *&c.*
schappigh/ schappelick. Bene formatus, formosus, compositus, decens, speciosus.
schappelicken. Compositè, decenter, speciosè, ornatè.
Schap. Promptuarium, armarium, vas, theca, σκεύος. *ang. skeppe*
schap-raede/schap-reede. Promptuarium, armarium, repositorium.
schap in den wandt. Riscus.
Schaplaris. Vestis scapularis.
Schappel *germ. sax. sic.* Corona, laurea, strophium.
Schapperlinck. *fland.* j. snipperlingh/ snijdelingh.
Schare/ scharlaet/ scharmutsen/ *&c.* *vide* schaere/ schaerlaet/ schaermutsen/ *&c.*
Scharf. j. scherf. Testa.
Scharlupn. j. schaerlupn / scherlupn. Scurra.
schar-hans. *sax. sicamb.* Thraso.
Scharne weuer. *sax.* Scarabeus.
Scharmutsen. j. schaermutsen.
Scharp. j. scherp. Asper.
Scharren. j scherren. Scabere.
Scharuen. j. scheruen. Concidere.
Schat. Thesaurus, gaza.
schat-kamer. Gazophylaciū, ærarium.
schat-kist. Gazophylacium.
schat-meester. Quæstor, ærarius. & Censor.
schat-rijck. Prædiues thesauris.
schatten. Aestimare, taxare, censere, censum agere, metiri: & Adærare, ære æstimare, ad pecuniæ taxationē redigere.
schatten ende scheren. Vexare censura, tributis.
schat-baer. Aestimabilis.
schat-schud. Debitum in diem: debitum præsentaneum, nulli reditui annuo obnoxium aut obligatum: *siue vt Petrus Nannius interpretatur*, Debitū procedens ex æstimatione per consensum partium facta: debitum peræquatum.

schatter. Aestimator, censor, peræquator, discussor, taxator, exactor.
schattelick. Aestimabilis.
schattinghe. Aestimatio, pretium: & Census, æstimatio fortunarum pro cuius ratione tributum penditur: exactio, tributum, indictio: exactio vltra tributa & vectigalia ordinaria: canon, oblatio. *vulgò* impositio, æstimatio.
Schauack. j. vack. Contignatio.
Schaud. j. schoud.
Schaude j. schoude. Caminus, fumarium.
Schaue. Dolabra, dolabella, ascia, asciola, runcina, dolatoriũ. *vulgò* planula.
schauen. Dolare, edolare, dedolare, dolabra polire, radere, abradere, deradere, ascia polire, læuigare. *ang schaue.*
schaeuen. Impudenter & inuerecundè petere parasitari.
schauelingh / schaeffeling. Scobs, ramentum.
schaeuer-nack / schaeuer-neck. *hol.* j. af-val van het schaep / schaepshoofd / *&c.*
schauernacken. Parasitari.
Schauerdijnen / schuyuerdijnen / schrick-schoenen. Calopodia ferrata, quibus nostrates mira celeritate atque dexteritate labũtur per adstrictas glacie aquas.
Schauot. Tabulatum, contabulatio, spectaculum, fori visorium, theatrum, amphiteatrum, scena, frons theatri. *galli dicũt eschaffault: flandri verò* schauaut *&* schauot: *est autem dictio merè teutonica q.d* schau-vat. i. vas spectaculi. *ang. scaffolde scauffold.*
schauot. j. kaecke. Catasta.
schauot-staeck. j. staeck. Columna Mænia: palus numellarius.
schauotten / schauottérẽ. Catamidiare, deridendum omnibus per theatrum præbere: traducere, proponere deridendum omnibus in exemplum per vicos & theatra: ludibrio publicè exponere.
Schauwen. j. schouwen. Spectare.
Schauuyt / schoef-wt / schaffuyt / schuyfwt. *ger. sax. sicamb. fris. fland.* Noctua, bubo, otus. *gal. chathuant, chouette: ital. ciuetta.*
schauuyt. Nebulo, tenebrio, furcifer. Noctuam *in magna Italiæ parte vulgò* ciuettam *vocant, (inquit Lil. Greg. Gyraldus) eodemq; vocabulo hominem nihili &* lucifugam. *est enim noctua auis omnibus auibus contemptui & ridicula.*
Schawe. *fland.* j. schaduwe. Vmbra.
Schebbigh. j. schabbigh. Scabiosus.
Schedel. j. cedel. Schedula.
Scheede / scheyde. Vagina, theca gladij. *ger. scheyd: ang. scheate.*
scheede. *sax. sicam.* Terminus.
scheeden. j. scheyden. Separare.
scheedel. j. scheele scheydel.
scheedelen. j scheelen.
scheedelinck garens. *fland* j. stringhe.
Scheef. Obliquus, transuersus, limus, tortus, flexuosus, distortus. *ang. skevve.*
scheef-been / scheef voet. Loripes, compernis.
scheef-hals. j. krom hals.
Scheel. j. scheef. Obliquus, transuersus, tortus, obtortus, limus.
scheel / scheelaerd. Strabo, strabus, qui oculos habet distortos.
scheele ooghen. Oculi limi vel limes, obliqui, retorti, distorti.
scheele-wip. Strabo.
Scheele. *vetus. holl.* Distinctio, discrimen.
scheele / scheyle / scheedel / scheydel. Vertex capitis, sinciput, diuisio vel separatio comæ, discrimen capillorum, æquamentum. *ger. scheytel: sax. schettel: angl. scheade.*
scheelen. j. schillen. Differre.
scheelen / scheedelen / scheydelen. Discriminare, discernere.
scheelen / scheedelen. Discernere crines, distinguere caput.
scheel-priem / scheedel-priem. Acus, acus crinalis, crinale, discriminale: discerniculum.
Scheele / schele. Operculum, obturamentum, orbis. *q.d.* schale.
scheele des hoofds. j. beckeneel. Calua, cranium. *q.d.* schaele.
scheele van d'ooghen. Palpebra, gena.
scheel-haer. *vetus.* Cilium, pili è palpebris enati.
Scheene / schene. Tibia, crus, anticnemion, cruris pars anterior, cruris os suræ oppositum. *ang. shinne*

scheene /

ſcheene/ kaeſ-ſchene. Forma caſearia.
ſcheen been/ſcheen-pijpe. Tibia, crus: os tibiæ, focile maius, canna maior. *ang. ſhinne bone.*
ſcheen-plaete. Ocrea, tibiale: tegmen tibiarum.
ſcheene/ ſchelle/ ſchinde. Membrana, cortex: pellis: calix. *ang. ſkinne.*
ſcheene van yet rad. *ſland.* Canthus, abſis.
ſcheene/ſpalcke. Regula.
ſcheene. Bractea, lamina, lamella.
ſcheen-yſer. Ocrea ferrea, tibiale ferreũ.
ſcheen-ſadel. j. ſom-ſadel. Clitellæ, ſella doſſuaria, iumentis imponi ſolita.
Scheene/ſchene. *vetus.* j. ſcheme. Schema, vmbraculum, tegmen vmbraculi.
Scheere/ſchere/ ſchaere. Forfex. *germ. ſchaer: ang. ſheres.*
ſcheere/ſchaers. *ger. ſax. ſicamb.* Vomis, vomer.
ſcheere j. ael-ſcheere. Fuſcina.
ſcheeren/ kraeb-ſcheeren. Acetabula, flagella, brachia, chelæ, forcipes denticulati, cirri, forcipata brachia cancrorum.
ſcheeren/ſcheren. Tondere, attondere, radere. *ξυρειν.* i. tonſura. *ger. ſchaeren: ſax. ſchieren: ang ſhaere.*
ſcheeren yet laecken. Tondere pannum.
ſcheeren den baerd. Radere barbam.
ſcheeren. *adag.* Tondere aliquem auro, pecuniis. *Plaut.* detondere, deplumare: expilare, deglubere, exuere facultatibus, pecuniis: emungere, atterere, arrodere.
ſcheeren. *vetus.* j. ſchertſen. Ludere, illudere, nugari.
ſcheeren den edelman. Agere nobilem, gerere ſe inſtar nobilis.
ſcheeren den ſot. Agere morionem, fingere ſtultitiam, ſimulare ſtultitiam.
ſcheeren den ſot met iemanden. Habere aliquem loco morionis.
ſcheeren/ ſcheren. Parare, præparare, ordinare, formare, fingere, agere, gerere.
ſcheeren de webbe. Ordiri, exordiri, præparare telam.
ſcheeren. *vetus.* Deputare, exiſtimare,
ſcheeren den raed. Inire conſilium, agere conſilia, tractare conſilia, capere conſilium.
ſcheer-becken. Concha, labrum, peluis tonſoria.
ſcheer-boeck. Inuolucre: linteum quod tonſores circumponunt humeris, cõtra decidua capillitij præſegmina.
ſcheer-draed/ ſcheer-garen. Stamen, fila recta & ſtabilia in opere textorio per pectinem tranſmiſſa, quibus ſubtegmina intertexuntur.
ſcheer-hayr. Gnaphalum: tomentum breuius à fullone abraſum.
ſcheer-koker. Xyrotheca, capſula nouacularia.
ſcheer-mes. Nouacula, culter tonſorius, cultellus raſorius.
ſcheer-ſolder. j. ſchoor ſolder.
ſcheer-winckel. Tonſtrina.
ſcheer wolle. Tomentum: lana breuis forficibus deſecta, aut in poliẽdo à fullone de pannis rudibus aut interpolatis deducta: gnaphalon.
ſcheerer. Tonſor.
ſcheerlinck. j. ſcheer-wolle. Tomentum
ſcheerlinck. *vetus.* j. ſcheer-garen. Stamina.
ſcheerlinck/ ſcherlinck. Cicuta. *germ. ſchirling.*
ſcheerſel. Raſura, tonſura.
ſcheers/ ſchaers/ ſcheer-mes. Nouacula, culter raſorius.
Scheeue ooghen. j ſcheele ooghen.
Scheeuen. *ſland.* j. ſchimpen. Cauillari.
Scheffel. *ſland. gand.* j. ſchelffer.
ſchefflen. *ſland.* j. ſchelfferen.
Schende/ſcheede. Vagina
Schendel. j ſcheedel/ ſcheele. Diſcrimẽ capillorum.
ſchendel-muer. j. ſcheed-muer.
ſchenden/ſcheeden. Separare, ſegregare, diſiungere, diriniere, diuidere.
ſchenden/ver-trecken. Abire, abſcedere, diſcedere, digredi, faceſſere.
ſchend-baer. Separabilis, diuiduus.
ſchend-boom. Arbor terminalis
ſchend-brief. Repudiũ, libellus repudij.
ſchend-dronck/ ſchend-bier. Potatio profectitia, viatica, diſceſſus cauſa.
ſchend lieden. Arbitri, diſceptatores.
ſchend-mael-tijd/ letſie. Cœna profectitia.

ſchend-

ſchend-man. Arbiter, diſceptator, ſequeſter.

ſchend-muer / ſchend-wand. Paries intergerinus, intermedius: qui inter confines conſtruitur: paries vtrique domui communis.

ſchend-richter. Arbiter, diſceptator, ſequeſter, ſententiæ moderator: rachtinburgus, *in lege ſalica Francorum*, i. commiſſarius ad compónendas lites inſtitutus.

ſchend-ſteen. Lapis terminalis, terminus.

ſchendel. j. ſcheele. Diſcrimen capillorũ. & Vertex capitis.

ſchendel-muer. j. ſchend-muer.

ſchendel pzim. j. ſcheel-pzim. Acus, acus crinalis.

ſchendel-ſteen. Terminus.

ſchendelen. j. ſcheelen. Diſcriminare, diſcernere.

ſchendelick. j. ſchend baer.

ſchendinghe. Separatio, diuiſio, diſcretio, diremptio: & Diuortium: diuergium.

ſchendſel. Diuiſio, ſeparatio.

ſchendſel des hoofds. *vetus*. Sinciput.

ſchendſel der darmen. Meſenterium.

ſchendſel der neuſ-gatẽ. Diaphragma: cartilago quæ nares dirimit

Schepſſen. Excidere ſaxa, effodere lapides.

ſchepſ-put / ſchepſ-peel. Latomia, latumia, lapicidina: locus vnde lapides & ſaxa exciduntur.

ſchepſſer. Latomus, lapicida, qui lapides è rupe excindit.

Schelden. Increpare, obiurgare, exprobrare, reprobare, improbare, vituperare, culpare, improperare, reprehẽdere, criminari, conuitiari. *germ. ſchelten, ſchaelten: ang. ſcolde.* Quijt ſchelden. Remittere. *vide* Quijt.

ſchelt-baer. Vituperabilis, criminoſus, culpabilis.

ſchelt-bzief. Epiſtola obiurgatoria.

ſchelden tyt oor-deel. *ſax. ſicamb.* Contradicere ſententiæ: increpare ſententiam. *vulgò* appellare.

ſchelder. Obiurgator, vituperator, calumniator, conuitiator.

ſcheldigh. Calumnioſus, iniurioſus, maledicus.

ſchelt-woorden. Opprobria, conuitia.

Schel-wortel / ſchel-krupd. Chelidonia, hirundinaria.

Schele. j. ſcheel.

Schelen / ſchillen. Differre.

Schelf / ſchelue. *holl. friſ.* Aceruus.

Schelf hilde. Fœnile, tabulatum pabulatorium, horreum penſile, meta fœni aut frumenti, promptuarium pabulatorium: tabulatum fœnatium. *ang. ſhelfe.*

Schelffe / ſchelffer. Putamen, ramentũ.

ſchelffe. *vetus*. j. bieſe.

ſchelffe / ſchubbe van den viſch. Squama, ſquamula, teſta, cortex.

ſchelffen dẽ viſch. Deſquamare piſcem.

Schelffer. Squama.

ſchelffer. j. bzocke. Mica.

ſchelffer / kliſter van den viſch. Segmen, nucleus piſcis.

ſchelffer. Aſſula. & fruſtulum.

ſchelfferen. Stringere, radere: & Aſſulatim ſiue aſſulosè frangere: in micas frangere, ſiue frangi: deſquamare, deſquamari.

ſchelffringhe. Strictura, ramenta, ſquamæ, aſſulæ.

ſchelffringhe van den hoofde. Furfures: ſquamulæ capitis, porrigo.

ſchelfferachtigh. Fiſſilis: quod facilè in aſſulas frangitur aut finditur.

Schelle. Cortex, putamen, membrana, corium, cutis. *ang. ſhel.* Schellẽ van hoofd. Furfures, furfuraceæ ſquamulæ capitis.

ſchelle in d'oogh. Pterygium: neruoſa quædam in oculis adnatæ membranę excreſcentia: onyx, albugo.

ſchelle / ſchelffe. Squama, teſta, cortex. *gal. eſcaille, ang. ſcale.*

ſchel-viſch. Aſellus minor, aſellus Callarias: *piſcis ſcabra & ſquamata cute: ſquamis denſè contectus obductuſq; ac velut lorica munitus.*

ſchellen. Decorticare, glubere, deglubere.

Schelle / ſchel. j. ſchal. Argutus, ſonorus. *ang. ſhyl.*

Schelle. Tintinnabulum. *vulgò* ſchella, ſquilla: campanula, & nola: à Campania regione & Nola ciuitate. Squilla, tintinnabulum eſt quod in templis pulſatur. *Durand. ration. lib. 1. & 4.* Schella *pro* tintinnabulo *legitur in lege*

Salica

Salica Francorum, teste Herm. Nuenar. hisp. esquilla: ital: squilla.

schellingh. Solidus argenteus, drachma Aeginea. *q.d.* nummus tinniens sono argenti solidi integrique. *ger. schilling: ang. schyllinges.*

schellinck parasis. j haluen stuyuer.

schellinck sterlinck. j. ix. stuyuers.

schellinck brab. j. iiij. stuyuers.

schellick vlaems. j. vi. stuyuers.

schellen/bellen. Pulsare tintinnabulum

Schel-wortel/schel-kruyd. Chelidonium maius.

Schelligh. *ger. sax. sicamb.* Furiosus.

Schelm. *germ. sax. sicamb.* Cadauer, animal viuum quidem sed præ macie cadauerosum: & Pestilens lues quadrupedum.

schelm. Scelus, scelestus, sceleratus, furcifer, impius, flagitiosus: pestis, pestifer, pernitiosus.

schelms-hals. Homo scelestus, sceleratus, scelus.

schelms-stuck. Scelus, scelestum facinus

schelmerye. Scelus, factum scelerosum & impium.

schelmigh. *vet. germ.* Pestilens, pestifer.

Schelp. *germ sax. sicamb.* Carex: Vlua. & Gladiolus, iridis genus.

Schelpe. Putamen, testa, concha. *ang. shell.*

schelpe van de not. j. not-schaele. Lamina nucis, putamen fissile nucis.

schelp-visch. Testacei pisces: testæ: pisces duro operimento: conchæ.

Schelue. j. schelf. Aceruus. & Meta fœni, frumenti, &c.

Schelver. j. schelffer. Segmen.

Schelwe. j. scheel. Strabo.

Schemel. *sax. sicamb. hol.* Vmbra.

schemel. Vana apparitio.

schemelen/schemeren. Caligare.

schemel-ooghen. Caligare.

schemeren. Vmbrare, inumbrare, & Caligare.

schemer-tijd. Crepusculum, dubia lux: tempus sublucanum. *Ouid. Iamque dies exactus erat, tẽpusque subibat, Quod tu nec tenebras, nec posses dicere lucem: Sed cum luce tamẽ dubiæ confinia noctis. sax. schummer.*

schemeringhe. Vmbra. & Caligo. & Crepusculum. *sax. schummer.*

schemeringhe in de ooghe. Suffusio: cùm nubeculæ, muscę, & id genus alia oculis obuersantur. *vulgò* cataracta.

schemerachtigh. Sublustris.

Schemel j. schaemel. Pudens, pudicus.

Schemele. j. schaemele. Scabellum, scabile.

Schemer *vide* schemel. Vmbra.

Scheminckel. *flan. zeian.* Simius, simia.

Schenck. Munus, donum, donatium, donatiuum.

schenck. j schencker. Suppromus, pocillator.

schencken. Donare, dono dare, munus dare, concedere.

schencken. Fundere, infundere, vina fundere, vina ministrare, miscere: pocula miscere: cyathissare, *Plaut.* dare bibere, *Terent.*

schenck-pot/tuyt kannne. Cirnea.

schenck-wijn. Vinum donatiuum, honorarium.

schencker. Pocillator, pincerna: à cyathis, à poculis: suppromus.

Schenckel *vetus. ger. sax. sicamb. holl. j.* knoke. Os, ossis.

schenckel. Crus, pars infra genua ad pedes vsque, constans tibia ac sura. *ger. schenckel: sax schencke, schincke: ang. shancke.*

schenckel/schencke van t'vercken. *sicamb.* Perna, coxa porcina salita, armus porci, petaso. *vulgò* pes magnus.

Schenden/t'schande maecken. Vitiare, dedecorare, polluere, temerare, violare, corrumpere, deformare.

schenden/ter schandẽ brengẽ maeghden oft vrouwen. Stuprare, vitiare, corrũpere virginẽ, violare, temerare.

schendigh/schandigh. Turpis.

Schene. j. scheene.

Schep j. schip. Nauis.

schep-last. j. schip-last. &c.

schepen. Nauigare, velificare.

schepen/t'schepe doẽ. Onerare nauem, corbitare, in nauem inferre, siue immittere.

schepinghe. Nauigatio. & Classis.

Schepper. j. schipper. Nauta.

Schepel. *sax. fris. sicamb.* Modius, modiolus. *ger. scheffel: ang. skeppe.*

Schepen. Iudex, buleuta, senator, decurio, iuratus. *vulgo* scabinus. *gal. eschemin.*

uin: ang. schriefe. vide Veeme.

schepenen. Duodecemuiri, *dicuntur Petro Nūnio in Legib. municipal. Machlin.* viri *enim* duodeni liberæ conditionis *iudicare solent. & Adr. Iunio,* Septemuiri. Schepen/*inquit Adr. Iun. dicitur quasi dicas* schaf-hin: *quod huiusmodi* Scabinis *tradita fuerit à Carolo magno potestas interficiendi atque è medio tollendi, quod* hin schaffen *dicitur: erant autem* iudices arcani, *quibus ius ac potestas erat animaduertendi in periuros, aut temeratæ fidei reos, aut facinoris compertos; inauditos atque indefensos.*

schepen-baer/schepen-baer-vrij. *vetus. sax.* Patricius: Senator. *vulgò* bannitus

schepen-brief. Literæ senatoriæ, instrumenta duodecimuiralia: monumētum scripturarum magistratus res gestas continens.

schepen-dom. Senatus, status senatorius, dignitas senatoria: iurisdictio senatoria: duodecimuiratus.

schepen huys. *fland.* Basilica, curia municipalis, domus augusta.

schepen-koffer. Echinus: scrinium forense: in quod dicta testium & totius litis acta conijciuntur. & Archiuum: tabularium, monumentorum publicorum receptaculum.

schepen-loon schepen-recht. Sportula: pecunia quæ iudicibus pro salario datur.

schepen-schap. Senatus, status senatorius, officium senatorium. *vulgò* scabinatus.

Scheppe/schaepe. *vetus.* Creatio, formatio.

scheppen Creare, formare, condere, rudi materiæ formam indere. *ger. schaffen: ang. shape.*

scheppen. *fland.* j. kleer-maecken.

schep-berd. Asser sutorius.

schep-mes. Scalprum sutorium: culter quo calceolarius corium incidit calceumque format.

schep-scheren. Strictim attondere pannum, vt probè attonsus sartori, qui schepper dicitur, tradatur vesti conficiendæ aptus. Schepe scheren (*ait Adrian. Iunius*) *dicitur ab opificibus qui panni lanei villos longis forficibus detondent, quoties strictim ad ipsam vsque panni cutim, vt ita dicam, illos resecant, quod σκαφιοσχερίην composita voce dicere liceat. à σκάφιον, quod ἐν χρῷ significat, & σχερίη.* i. tonsura.

schepper. Creator, formator, conditor.

schepper. *germ. sax. sicamb.* Vellus.

schepper. *fland.* j. kleer-maecker.

scheppinghe. Creatio, formatio.

schepsel. Creatura, plasma. & Forma, formatio.

Scheppen. Haurire.

scheppen ghe-noechte. j. raepen. Voluptatem capere. Locht scheppen aessem scheppen. Captare auras, spiritum, ventum: patulis captare naribus auras. *Virgil.* Naribus aërium patulis discerpere odorem. *Varro.*

scheppen eenen moed. Animum recipere: animos erigere, instaurare.

schep-becken. Capula, haustrum.

schep-eemer. Modiolus, situla.

schep-lepel. Capula.

schep-net/treck-net. Verriculum, sagena, rete quo pisces è nassa auferuntur.

schep-vat. Capula.

schepper/schep-lepel. Cochlear: & Capula. & Haustrum.

Scherde/schrede. Passus, gradus.

scherde-beenen. Grallare, diuaricari, distendere pedes, siue crura.

scherdelinck/schrijdelinck. Diuaricatis & distentis pedibus.

scherden/schrijden. Passum facere, ingredi, grallare.

Schere/scheren. j. scheere/scheeren.

Scherf/scherue. Testa, frustum testulæ, fragmentum testaceum, testa confracta, fragmentum fictile.

scherf. *vetus.* j. schijue. Segmen.

scherf-berd. Magis conscisoria.

scherf-mes. Culter conscisorius.

Schergh. *ger.* Tortor, lictor.

scherluyn. j. schaerluyn. Scurra.

schergeant. j. sergeant. Apparitor, lictor. *sax. schergant.*

scherghen. *germ.* Prodere, clàm deferre aliquem.

Scherleye. j. schaerleye.

Scherlinck. *germ. sax. sic.* Cicuta.

Scherm. Gladiatura, ars gladiatoria. *vulgò* scherma

scherm. *vet. germ.* Defensio, præsidium. *ital. schermo.*

scherm.

ſcherm. *vetus.* Obſtaculum.

ſcherm. *hol.* Pluteus: tabulæ aliquot compactim, contra vētum aut ignem erectæ. *Paul. Merul.*

ſcherm-berd. j. ſchutſel. Pluteus.

ſcherm-dack. *ſax. ſicamb.* Lōrica.

ſcherm en. *vetus.* Tueri, defendere.

ſcherm en. Digladiari, dimicare, luctari, velitari, leuiter pugnare. *vulgò* ſchermire. *gal. eſcrimer: ital. ſchermire.*

ſcherm er. Gladiator, digladiator, athleta, laniſta. *gal. eſcrimeur: ital. ſcrimitore. ſchermitore: hiſp. eſcrimidor.*

ſcherm-konſte. Ars athletica, gladiatoria, gymnaſtica.

ſcherm-meeſter. Laniſta, gymnaſiarcha.

ſcherm-ſchild. Clypeus.

ſcherm-ſchole. j. vecht ſchole. Xyſtus.

ſcherm-ſlagh. Ictus gladiatorius.

ſchermutſen. j. ſchaermutſen. Velitari.

ſchermſel. j. ſcherm-berd.

Scherne. *lax. ſic. friſ.* j. ſpot. Ludibrium, iocus, ſanna. *ital. ſcerno: hiſ. eſcarnio: ang. ſcorne.*

ſchernen. j. ſpotten ſchertſen. Ludere, illudere. *ital. ſcernire: hiſp. eſcarnecer: ang. ſcorne.*

ſchernluyn/ſcherluyn. Scurra.

ſcherp/ſchaerp. Aſper, acutus, acer. *ger. ſcharpf: ang. harpe.* Het ſcherp oft ſpits. Acies. Het ſcherp van een mes. Acies cultri.

ſcherp. Perparcus, præparcus, contractus, reſtrictus.

ſcherp bier. Tenuis cereuiſia, cremor hordeaceus.

ſcherp ghe-ſicht. Oculi lincei, aquilini, miluini, acres, acuti.

ſcherp-hooꝛigh. Acer auditu.

ſcherp-kop. Cilo.

ſcherp moelie. j. ſchermoelie.

ſcherp-recht. Summū ius, ſtrictum ius.

ſcherp-rechter. *ſtand. lax. ſicamb.* Lictor, tortor, carnifex.

ſcherpe examinatie. Quæſtio tormentaria.

ſcherp-ſichtigh. Acutus viſu, lynceus, perſpicax.

ſcherp-ſinnigh. Acutus ingenio, acer animo, ſolers, acri ingenio præditus, ingenioſus.

ſcherp-ſinnigheyd. Solertia: acumen ingenij.

ſcherp-ſnijdende. Acutus.

ſcherpachtigh. Acutulus.

ſcherpelick. Aſperè, acriter, acutè: & Strictè, ſeueriter: & Perparcè, tenuiter, reſtrictè, tenaciter.

ſcherpelick leuen. Perparcè viuere, parcè ac duriter viuere, exiguè ſumptum facere.

ſcherpen. Acuere, exacuere, aſperare, exaſperare, acuminare: exterere aciem.

ſcherpheyd. Acrimonia, acritudo, acritas, aſperitas, aſperitudo, acies: & Parcitas, tenacitas, auaritia.

ſcherpte. j. ſcherpheyd.

Scherre/ſcharre. Paſſer piſcis.

Scherren/ſcharren. Ruſpari, terram ſcalpere, vt gallinæ: ſcabere, radere: manibus, pedibuſque fodere ſiue radere, corradere *ger. ſcharren: hiſ. eſcarvar.*

ſcher-moelie. *louan.* Cruſtulum bicorne Libum oblongum, triticeum. *q. d.* ſcherp-moelie. i. cruſtulum vtrinque acutum.

ſcher-muys. Mus ſubterraneus, mus terram ſcalpens, fodienſque: muris agreſtis genus: mus araneus, mus cæcus. *germ. ſchormuß, ſchormauß: angl. ſchrovvmous:*

ſchermuys. *ger.* Talpa.

Scherts. *ger. ſax. ſicamb. holl.* Iocus. *ital. ſcherzo: hiſp. eſcarnio.*

ſchertſen. *germ. ſax. ſicamb hol.* Iocari, nugari, ludere. *ital. ſcherzare: hiſp. eſcarnecer.*

Scherue. j. ſcherf. Teſta, fruſtum teſtæ, teſta fracta.

ſcheruen. Concidere minutatim, conſcindere, conſecare minutim.

Schete. Crepitus ventris.

ſchete laeten. j. byſten. Pedere.

Schette. j. ſchitte. Foria.

Schetteren. Diffundere, ſpargere, diſpergere cum ſonitu. *ang. ſcatter.*

ſchetteren. Stridere, crepare, diſplodere, tonare, retonare, perſtrepere, fragorem edere. & Garrire, effundere vocem.

ſchetteren. Cachinnari, immoderatè ridere.

ſchetteringhe. Sonus vibrans: Sonor diſſolutus, ſtridor diſperſus: fragor, ſonus fragoſus.

ſchetteringe. Cachinnus, riſus effuſior.

ſchetteringhe/quenckelinge. Chroma: modu-

modulatio crebritate & solertia modulorum oblectans.

Scheucke *fris.* Scortum, meretrix.

Scheue. *fland.* j. schijue/scherf.

Scheue. *sicamb.* j. scheffel.

Scheuen *fland.* j. scheruen. Cōscindere.

Scheueren. j. schelfferen.

scheuer-steen. j. schalie.

scheuer-steen. *sicamb.* Silex.

Scheure/schore. Scissura, ruptura, rima, fissura: hiatus.

scheure/reghen-scheure. Imber, nymbus. *ang. shovvre, shovver.*

scheuren/schoren. Rumpere, disrumpere, lacerare, dilaniare, diuellere, scindere. & Rumpi, agere rimas. *gal. scirer, descirer: ital. autem sceurare. i.* diuidere, separare

scheuren eens anders reden. Interfari, interpellare, interrumpere sermonem alicuius: interloqui: loquentem interturbare.

scheur-buyck / schor-buyck/ blauw-schuyt. Stomacacce. *q.d.* venter ruptus: cum totus venter & hypochondria patiuntur. *vulgò* scorbotus.

scheur-been. Scelotyrbe: cùm in cruribus morbi symptomata vel signa apparent. *q.d.* tibiæ ruptæ.

scheur-mond. Oscedo. *q.d.* bucca vel os ruptum: cùm gingiuæ à dentibus discedunt.

scheur-reghen/ plas-reghen. Nimbus.

scheuringhe. Ruptio, scissura, schisma.

scheuringh-maecker. Schismaticus.

scheurnisse. Ruptio, scissura: & Ramex, hernia.

Scheut/schote. Iaculatio, iaculum *ger. scheuss: ang. schutte.*

scheut/scheutken. Scomma, cauillum.

scheut-vrij. Impenetrabilis iaculo, inuius sagittis.

scheut-wijn/ leck-wijn / veur-loop. Protropum, mustum lixiuium.

scheute / spruyte. Surculus, germen, stirps, pullus, turio, ramus exilior teneriorque fruticis: colis.

scheute van den wijn-gaerd. Palmes, flagellum vitis, pampinus, palmes emissarius.

scheute oft fluyte om te planten. Talea.

scheutkens oft spruytkens der kruyden. Cymæ, cymata, colicoli delicatiores scaporum.

scheutel. *sicamb.* Infurnibulum.

scheutigh/scheutachtigh. Surculaceus, surculosus.

scheutigh. Promptus ad iaculandum: paratus iaculari.

scheutigh ter borsen. Promptus & facilis ad numerandum pecuniam.

scheutigh tot arbeyden. Promptus ad laborem, expeditus, alacer, paratus, accinctus operi vel ad opus.

Schicht. *fland* Iaculum, sagitta, telum, arundo, arundo Scythica.

Schick. Dispositio, ordo, accommodatio: instructus, us: apparatus, us: dispositus, us.

schicken. Disponere, componere, instruere, constituere, cōcinnare, accommodare, aptare, adaptare, ordinare, in ordinem redigere, struere.

schicken. Instituere vitam.

schicken oft senden. Mittere, destinare.

schickt oft neemt dattet soo zijn. Fac ita esse, age porro: sine sic habere: esto: finge ita esse: ita sit: pone ita esse: pone eum esse victum, *Terent.* pone eum dixisse, *&c. vulgò* pone casum.

schicksel. Apparatus, ordo, dispositio. & Fatum.

Schickeren. j. schetteren.

Schieden. *fland. sicamb.* j. klieuen. Findere, findere ligna.

Schielick. *holl. flan.* Subitus, subitaneus, repentinus.

schielicken. *holl. fland.* Subitò, repentè, ex improuiso.

schie-loos. Improuidus, inconsideratus, præceps, temerarius, inconstans.

Schie-man. j. schim-man. Proreta.

Schier. Properè, properanter. & Citò, mox, statim, propediem, breui, nuper, modò: & Penè, propè, modò, ferè, fermè. *ger. schier.*

schier oft morghen. Hodie aut cras: nunc aut pòst.

Schier/ schierken houts. *fland.* Pars aut particula ligni abscissa. *q.d.* schieder/ schiederken. *à* schieden. i. findere.

schieren. *vetus. sax sicamb.* Diuidere, partiri.

schiere wiere. *fland.* Permistè, sparsim.

Schieren.

Schieren.j.cieren. Parare, ornare.
schier-loos. Imparatus, inconsideratus: & Subitus, subitaneus.
schierlick. Promptus, paratus: & Subitus, subitaneus.
Schieten. Iaculari, eiaculari, eiicere, emittere telum: torquere sagittam, iaculum, globum, lapidem: sagittare, sagittam arcu emittere, expellere: displodere tormentum. *ger. schiessen: ang. shote, shutte.*
schieten/op-schieten haestelick. Subitò surgere, exsurgere.
schieten. Fugere.
schieten sijn verwe. Amittere, reijcere colorem.
schieten een gracht. Ducere foueam.
schieten het brood in den ouen. In furnum mittere panem.
schieten/botten/spruyten Germinare, pullulare, germina siue pullos emittere.
schieten. *adag.* Scomma siue cauillum in aliquem iacere.
schiet-lap. Brachiale iaculatorium.
schiet-pijckskeu. Tragula.
schiet-pijl. Sagitta, calamus, arundo.
schiet-slanghe. Iaculus: serpentis genus.
schiet-spel. Ludus sagittarius, iaculatorius.
schiet-spoele. Radius textorius.
schiet-baer. Iaculabilis, missilis.
schiet-pinne. Scopus.
schiet-ghe-weer. Telum.
schietende ooghen.j.vlieghende. Oculi emissitij.
schietende verwe. Color euanidus, fugax, obsoletus.
schietinghe.j. ver-schietinghe. Saltus, cùm membrum alternatim vibratur.
schietelick. Iaculabilis, missilis.
schieter.j.schutter. Sagittarius, iaculator: scytha *veteribus dictus* eques sagittarius.i. arcier.
schieter/schiet-wormken/motte. Blatta, tinea.
Schiften/schiffen. Densari in butyrum: & Densari siue mutari in lac xyston.
Schiften. *holl.*j. deylē Diuidere, partiri.
schiftinghe. *holl.*j. deylinghe. Diuisio.
Schijffelen.j.schuyffelen. Labi, prolabi
Schijn. Splendor, fulgor, nitor, candor, iubar. *ger. scheyn: ang. shevve.*
schijn. Tenue lumen, reuerberati fractique luminis splendor *Ioan. Becan.*
schijn. Forma, prætextus, species, obtentus. *ang. shevve.*
schijn der waerheyd. Verisimilitudo, species veri, vmbra veri.
schijnen. Splendere, fulgere, nitere, nidere, lucere, elucere, dilucere, illucere, illucescere, relucere, micare, rutilare, radiare, coruscare *ger. scheynen: ang. shine.*
schijnen. Videri, apparere: præbere speciem: gerere, reddere, repræsentare speciem.
schijn-baer. Lucidus, dilucidus, euidēs, manifestus, non obscurus.
schijn-baerheyd. Euidentia.
schijn-baerlick. Euidenter.
schijn deught. Hypocrisis, virtus simulata.
schijn-deughdigh. Hypocrita.
schijn-heyligh. Hypocrita.
schijn-heyligheyd. Hypocrisis.
schijn-hoed. Causia, petasus, vmbella, galerus solem & aëris iniuriā arcens: vmbraculum.
schijn-wormken. Nitedula, lampyris.
schijnigh. Splendens, nitens.
schijninghe. Visum, spectrum, phantasia: phantasma.
schijnsel. Splendor, fulgor, iubar, nitor.
schijnsel des hemels. Aethra.
schijnsel van deught.j. decksel.
Schijte. *vetus.*j. schete. Crepitus ventris.
schijte/schijterije. Foria, orum: stercus liquidum, merda, σκατός.
schijte. Foriola, mulier spurca.
schijten.j. vijsten Pedere.
schijten.j. kacken. Cacare, forire, exonerare aluum, ventris onus eūcere. *ger. scheyssen: ang. shyte.*
schijt-ael. Anguillæ minimæ & vilissimæ genus.
schijt-besie. Rhamnus.
schijt-darm.j. aers-darm.
schijt-broecke. Foriolus, braccam stercore liquido fœdans.
schijt-gat. Podex, ani circulus, sedes.
schijt-gheel. Buxeus color, color dilutior luteo.
schijt-huys. Latrina, forica.
schijt-koeck. Libum piperatum vile, aluum ciens.

ſchijt-kruyd. Mercurialis: *herba aluum precipue cliens.*

ſchijt-pot. Laſanum.

ſchijt-repſe. Iter fruſtra factum: friuolum.

ſchijt-tepſe. Laſanum.

ſchijt-ruyter. Miles ſtercoreus. *Plaut.* vilis: non pluris quàm ſterquilinium faciendus: nullius pretij.

ſchijt-verſſen. j. kack-yſele. Pernio.

ſchijt-voere/ſtront-voere. Res friuola, nullius momenti: geſtus parui momenti: geſticulatio ridicula.

ſchijt-voyſt. Leue gelu, non ſæuum.

ſchijter/vyſter. Peditor.

ſchijter/kacker. Foriolus.

ſchijterije. Foria, orum: profluuiũ alui.

Schijue. Orbis, diſcus, rota, rotula, orbiculus, menſa rotunda: & Numus. & Calculus, ſcrupus, orbiculus alcatorius quo in alueo luditur.

ſchijue/katerol. Trochlea, rechamus.

ſchijue van de knie. Patella, mola, genu.

ſchijue/kliefter. Nucleus, ſegmen, orbis, orbiculus. *ger. ſcheyb: ang. ſhieue, ſhief.*

ſchijue goudts. Orbis auri, maſſa auri.

ſchijuen/ſchupuen. Prouolucre, protrudere: permouere.

ſchijuert/ſchijuelinck. *hol.* Malum orbiculatum, epiroticum.

Schild. Scutum, clypeus. *Videtur dictio* ſchild *primaria ſua ſignificatione dici* ſcutum pictum, aut ſcuti pictura & imago: *ſicut* Clypeus *Latinis & I. C. veteribus, imago picta aut pictura in clypeo dicta eſt. ger. ſchilt: gal. eſcu: ital. ſcudo, hiſp. eſcudo: ang. ſhield, ſhelde.*

ſchild oft ſchelpe van de ſchild-padde. Teſtudinis operimentum.

ſchild/ſchild-waepen/helm-teecken. Inſigne, inſignia.

ſchild-voytigh/ſchild-veurtigh/ſchild-veure/ſchild-voye. *vetus.* Armiger, ſcutiger: *quaſi dicas*, ſcutum leuans. ſchildbor regis. i. armiger regis. *Paul. Diac. in geſtu Longobard.*

ſchild-vack. Teſtudo militaris.

ſchild-knaepe. Armiger, ſcutiger, ſcutigerulus: nobilis ſcutatus: nondum equeſtribus inſignibus donatus.

ſchild-knecht. Armiger, ſcutiger.

ſchild-knechts. Armigeri. *qui gallicè & anglicè ejquiers dicuntur, proximi ſunt equitibus auratis: nempè qui vel à clypeis gentilitiis, quæ in nobilitatis inſignia exſtant; vel quia Principibus & maioribus illis nobilibus ab armis erant, nomen traxerunt, Guil. Camdenus.*

ſchild-maecker. Scutarius: faber ſcutarius.

ſchild-padde. Teſtudo: *à pelta ac ſcuti figura teutonicè dicta.*

ſchild-voerder. Scutatus, ſcuto armatus: ſcutiger, armiger.

ſchild-wachte. Primæ excubiæ, vigiliæ: excubitor exſtans: excubiæ exſtantes: ſtatio, ſtationes: cuſtodia ad portas: vnus aut alter miles, aut etiam plures quieti ante portas poſiti. *vulgo* ſentinella.

ſchild-waepen. Clypearia arma, inſignia.

ſchilderen. Pingere, depingere. *quaſi dicas* clypeum formare ſiue pingere.

ſchilder. Pictor.

ſchilderije. Pictura.

Schilghe. *ſland.* j. kemmene. Numella.

Schille. *hol. friſ.* j. ſchelle. Cortex.

ſchillen. *holl. friſ.* j. ſchellen. Decorticare.

Schillen ſchellen. j. ver-ſchillen. Differre, diſcrepare, diſtare.

Schilt-taet. *vetus, hol.* Cenſus, æſtimatio fortunarum, pro cuius ratione tributum penditur.

Schim. j. ſchin. *holl.* Furfures capitis.

Schimme. *hol.* j. ſchyme. Vmbra.

Schim-mã. Proreta: qui in prora tutelæ nauis præſidet.

Schimmel. Situs, mucor, rancor.

ſchimmel/ſchimmel-peerd. Murinus, leucophæus, cineraceus equus: vbi color albus nigredine obſcuratur, vt in re ſitu ſiue mucore obſita.

ſchimmel-verwe. j. aſch-verwe. Color cineraceus, cinereus: leucophæus.

ſchimmelachtigh. Mucidus, rancidus, fracidus.

ſchimmeligh. j. ver-ſchimmelt. Mucidus.

ſchimmelen. j. ver-ſchimmelen. Mucere, muceſcere, fracere.

Schimp. Iocus, ludus, ridiculum, deridiculum, ſal, ſales, cauilla, cauillum. & Contumelia, conuicium, maligni ſales.

ſchimpen. Iocari, ludere, cauillari: &

Imi-

I tridere, ſubſannare, perſtringere, taxare, reprehendere.
ſchimp-bzief. Libellus famoſus.
ſchimp-lied. Satyra, inuectiuũ poema: cantio inuectiua.
ſchimp-ghe-dicht. Satyra.
ſchimp-reden. Dicterium, cauillum, ſales.
ſchimp-ſcheut. Cauillum, conuitium, ſcomma.
ſchimp-ſchzift. Libellus famoſus: qui maledictis ſauciat ac figillat alicuius famam.
ſchimp-wijſe. Iocosè, ioculariter, per iocum & riſum. & Contumeliosè.
ſchimp-boghel. Scurra, ſannio.
ſchimp werck. Iocus, ludus, ſales, cauillum, dicacitas.
ſchimp-woozd. Scomma.
ſchimper. j. ſchamper. Cõtumelioſus, procax, deriſor: homo falſus.
ſchimpigh/ ſchampachtigh. Salſus, dicax.
Schin/ſchim. *vetus.* Furfures capitis, furfuraceæ ſquamulæ capitis: porrigo. *ſax. ſchin.*
Schinde. j. ſcheeme. Membrana, pellis, cortex. *ang. ſkinne.*
ſchinden. *ſax. ficamb.* j. villen. Excoriare, deglubere.
Schindel. *ger. ſax. ſicamb.* j. ſchalie. Aſſula, ſcandula *ang. ſhingle.*
Schinderen de wijnen. Reliquum vini radio in vaſe dimetiti.
Schip/ſchep. Nauis, nauigium, ratis, claſſis, cymba, lembus: puppis, prora, trabs, carina. *ger. ſchipff. gal. eſquif, ſquif: ang. ſhip.*
ſchipken. Nauicula, nauigiolum, ſcapha, alueus.
ſchip-bancken. Tranſtra, iuga.
ſchip-beck. Roſtrum nauis: coronis.
ſchip-bodem. Carina, infimus aluus nauis, alueus nauis.
ſchip-boom. Contus, trudes.
ſchip-boot. j. lichter. Scapha. & Remulcus
ſchip-bzeucke/ſchip-bzeke-ſchip-bzoke/ſchip-bzaecke. Naufragium.
ſchip-bzeuckigh/ ſchip-bzekigh. Naufragus.
ſchip-bzood. *ſicamb. holl.* Panis nauticus, bis coctus.
ſchip-bzeggbe. Manus, harpago ferrea.
ſchip-ghe-wand. Armamenta nauis.
ſchip-gheld. Naulum.
ſchip haeck. Harpago: & Anchora.
ſchip-hauen. Portus.
ſchip-heer. Nauarchus, nauclerus, præfectus nauis.
ſchip-houder. Echeneis, remora. *piſcis genus.*
ſchip-hout. Materia naualis.
ſchip-koozde. Rudens, funis nauticus.
ſchip-ladder. *holl.* j. ſchip-leeder. Pons, ſcalæ nauales.
ſchip-land. Portus: terra, ſiue locus naues tutò recipiens.
ſchip-laſt/ bal-laſt. Saburra.
ſchip-lieden. Nautæ.
ſchip-loon. Naulum, portorium.
ſchip-maecker. Naupegus.
ſchip-man. Nauta, nauita.
ſchip-manſchap. Nauicularia.
ſchip-meeſter. Nauclerus.
ſchip-ozloghe. Bellum nauale, claſſicum.
ſchip-patroon. Nauarchus.
ſchip-peck. Pix naualis.
ſchip-pond. j. 300. pond.
ſchip-reeder. Exercitor nauis.
ſchip reep. Rudens, funis nauticus.
ſchip-riem. Remus, tonſa
ſchip-rorde. Remus, tonſa.
ſchip-roer. Clauus, gubernaculum nauis.
ſchip-rollen. Palangæ.
ſchip-rooner. Pirata.
ſchip-ruſtinghe. Arma nautica, armamenta nauis.
ſchip-ſand. Saburra.
ſchip-ſeel. Rudens.
ſchip-ſepl. Velum, carbaſus.
ſchip-ſlaefken. Meſonauta.
ſchip-ſoller. Fori, orum.
ſchip-ſtad. j. ſchip-ſtelle. Statio.
ſchip-ſtelle. *ger. ſax. ſicamb.* Statio nauiũ nauale, portus.
ſchip-ſtryd. Naumachia: naualis pugna.
ſchip-tol. Portorium.
ſchip-tollenaer. Portitor.
ſchip-touwe. Rudens, funis nauticus.
ſchip-vaert. Naugatio: & Amnis nauigabilis.
ſchip-voerder. Nauclerus, nauicularius, nauiculator.

schip-bracht. Nauicularia.
schip-brachten. Nauiculariam facere.
schip-vriendē. *sax.* j. reeders. Exercito-
schip-waetec. Nautea. (res nauis.
schip-wellen. Palangæ.
schip-werf. Nauale, statio.
schipper. Nauta, nauita, nauiculator.
schipper-schap. Nauicularia.
Schit. j. schitte. Stercus.
schit-weuel *sic.* j. tort-weuel. Scarabeus.
schitte. *holl. fris. flandr.* Foria, stercus liquidum: & Stercus bouinum siue bouillum, fimus vaccinus, quo siccato cespitum loco in focis passim vtūtur.
Schobbe/schabbe. Operculum, tegumentum, tegmen.
schobbe. *holl. sicamb.* Squama.
schobbe/schabbe. Scabies.
schobbe. Scomma, cauillum, sarcasmus. *vulgò* scobatio.
schobbe. *holl.* Scurra.
schobben. j. schrobben. Scalpere.
schobben. j. schoppen. Conuiciari, cauillari.
Schocht/schoft. Dorsum, dorsi tumor siue gibbus, dorsi superior pars onera portans: atlas.
Schock. *sax. sic.* j. sestigh. Sexaginta.
Schocke. *vetus.* j. tas. Meta, strues. *ger. schochen: ang. schocke.*
schocke. *fris. holl.* j. schitte. Cespes stercorarius: cespitis genus in tessellas conformatum fimo bibulo constans, intersperſis straminis, arundinum, fœni quisquiliis, ad solem æstiuum excocto. *Ad lun.*
schocken. *vetus.* j. tassen.
Schock. Concussus, us; concussio, succussatio, iactatio.
schocken. Quassare, quatefacere, collidere, cōcutere, succussare, offendere. *ital. scossare, scuotere, squassare: his. sacudir: an. shake.*
schockende peerd. Equus succussor, succussator, succussorius.
Schoe. *fland.* j. schoen. Calceus.
Schoef/schoeue. Amiculū, penula, palla
schoef/om-slagh. Replicatio, reflexio togæ: pars suprema togæ reflexa.
schoef-mantel. Ricinium, ricinum.
Schoeffel. Pala. *ger. schauffel: shouel.*
Schoeyen/schoenen. Induere calceos, calceare, inducere calceos.
schoeyer *fland.* j. aen-trecker Calcipes.
schoeysel. Calceatus, calceamen, calcea-
Schoelde. j. school. Pala. (mentum.
Schoen. Calceus, calceamentum, solea: & Vngula animalium. *ger. schuch: sax. scho: ang. shoe.*
schoen-draed. j. borstel-draed. Filum sutoriū, picatum, subulare: cheleuma.
schoen-horn. j. aen-trecker. Calcipes.
schoen-lap. Solea, suppagmentum. Oude schoen-lappen. Veteramenta, soleæ detritæ.
schoen-lappen. Suppingere calceos.
schoen-lapper. Cerdo, veteramentarius, sutor veterum calceorum: refector calceorum.
schoen-lapper. *hol. fri.* j. vlinder. Papilio
schoen maecken. Suere calceos.
schoen-maecker. Sutor, calcearius, calceolarius. (rallis.
schoen-maecker. *holl. fris.* j. pelser. Py-
schoen-maecker. j. slije. Tinca. *sic dicta hollandis ob crassitudinem cutis. Gesner.*
schoen-maeckers mes. Scalprum sutorium.
schoen-maeckers swertsel. j. koper-roose. Calchantum, atramentum sutorium.
schoen-maeckerije. Sutrina, calcearij officina.
schoen-riem. Corrigia calceamenti, ligula calceorum.
schoen-sole. Solea.
schoen veter. j. schoen-riem.
schoen-vodde. Peniculus, peniculum, penicillum.
schoenen. j. schoeyen. Calceare.
Schoepe/schuppe. Pala.
schoepe/koren-schoepe. Rutellum.
schoepen. *vetus.* j. scheppen. Haurire.
Schoer-buyck. j. scheur-buyck.
Schoer-haye. Squatina piscis.
Schoeue. j. schoef. Amiculum.
Schoeueren. *sic.* j. huyuerē *gal. secouer* j. quatere, concutere, agitare.
schof. *vet.* Fascis, congeries rerum colligatarum.
Schof. j. schoft. Quadrans operæ.
Schof. Repagulum, obex, claustrum.
schof. j. schuyf-laede. Capsa trusatilis, capsa pendula.
schof. j. heck. Cataracta, porta cataracta
schof-hecke. Cataracta.

schofa

ſchoffet. Cataracta.
Schoffen j. ſchoſten.
Schoffieren. Violare, corrumpere: & Afficere ignominia, inferre labem, infamiam, ignominiam.
ſchoffieren oft ſchenden een maeght. Violare virginem, vim inferre virgini: rapere virginem, vi opprimere virginē
ſchoffierigh. Violentus.
ſchoffierighepd. Raptus, ſtuprum violenter attentatum: & Vis, violentia: & Opprobrium, iniuria, dedecus.
ſchoffierighlick. Violēter: ignominiosè, cum opprobrio.
Schoffilioen/ ſchupffelioen. Peniculus furnarius.
Schoft. j. ſchocht. Atlas.
Schoft/ſchof. Quadrans operæ: operarum diurna diuiſio in quartas facta.
ſchoft/et-mael. Paſtio diurna quatuor vicibus.
ſchoften/ſchoffen. Paſcere aut quieſcere quatuor ſtatutis vicibus ſiue horis diei.
Schopen, Graſſari, incedere cum impetu.
Scholcke. *ſland.* Rudus, eris.
Scholder/ſchulder. *ger. ſax ſic.* j. ſchouder. Humerus.
Scholderen. Ludum aleatorium exercere: aleatoribus & luſoribus ludendi copiam dare, inſtrumentaque ſuppeditare certa mercede aut parte lucri.
ſcholderer. Exercitor alearum, ſuſceptor aleatorum. & Choragus: dux chori & ſuppeditator inſtrumentorum ludicrorum & expenſarum,
ſcholderer. *vetus. ger.* Carnifex.
Schole. Schola, ludus literarius, gymnaſium, auditorium. *ger. ſchul: gal. eſcolle: ital. ſchuola: hiſ. eſcuela: ang. ſchoole:*
ſcholen gaen. Frequentare ſcholas.
ſchole-gheld/leer-gheld. Minerual, merces: id quod præceptori numeratur pro inſtitutione.
ſchole-ghe-ſellen. Condiſcipuli; commilitones, *per metaphor.*
ſchole-kind. Scholaſticus, diſcipulus.
ſchole-meeſter. Ludimagiſter, magiſter, didaſcalus, doctor, præceptor ſcholiarſchole-recht. Diſciplina. (cha.
ſcholier. Scholaſticus, diſcipulus, *vulgò* ſcholaris.
Scholfert/ſcholuer. Catarractes, carbo aquaticus, mergus magnus.
Scholle. *vetus.* j. ruſch. Gleba, cruſta ſoli vel terræ. *ger. ſchol: ital. zolle.*
ſcholle/ſchijue. Maſſa.
ſcholle van ijs. Cruſta glaciei, maſſa glaciei.
ſcholle/platdijs. Paſſer piſcis.
ſcholle/tonghe. Solea, lingulaca piſcis. *gal. ſole: ital. ſuola: ang. ſoole, ſole.*
ſchollen. Conglaciare, denſere, denſari.
Scholpen. *holl.* j. kloteren Pultare.
ſcholp-en. *holl.* j. klotſ-en. Ouū requietū.
Scholuer. j. ſcholfert.
Schom. *vetus.* j. ſchuym. Spuma,
ſchom der boomen. Bryon, canities arborum, muſcus, lanugo in corticibus arborum.
ſchom/ſchomme. Glabretum, caluetū: locus ſitu obſitus, ſqualidus.
ſchommelen. Culinaria opera facere, agere mediaſtinū, deſpumare carnes, piſces, *&c.* lauare ſcutellas, expurgare ſupellectilem culinariam.
ſchommel-kock/ ſchommel-knaep. Mediaſtinus, lixa, ſeruulus coquinarius, ſeruus ſordidulus, abiectus in culina miniſter: focarius.
ſchommel-maertkē. Seruula ſordidula
ſchommen. Emuſcare, muſcum adimere
Schommer/ſchūmer. *ſax.* Crepuſculū.
Schongelen/ ſchonckelen. *hol. friſ.* j. touteren. Motitari.
Schoole. j. ſchole. Schola.
Schood. j. ſchoot.
Schoof/ſchooue. Merges, faſcis ſegetum. manipulus ſpicarū. *ang. ſheaffe.*
ſchoof-land. *ſland.* Ager qui vltra decimas ſextum etiam manipulū tribuit.
School/ſchoole. *ſicamb.* j. ouen-gaffel. Pala, infurnibulum.
Schoon. Pulcher, elegans, venuſtus, formoſus, ſcitus, bellus. ſpecie eximiâ, vultu venuſto: formâ egregiâ, luculentâ, bonâ: facie pulchrâ, concinnâ.
ſchoon ende ſuyuer. Purus, mundus, lautus, nitidus.
ſchoon-broeder. *ſlan.* j. be hondt broeder. Leuir. *galli dicunt beau frere. q. d.* pulcher frater.
ſchoon dochter. Nurus.
ſchoon-heere. *ſland.* j. groot-vader. Auus.

ſchoon hemde. Subucula recens. *Lud. Viues.*

ſchoon-laecken *flan.* j. amme-laecken. Mappa. *q.d.* linteum candidum ſiue mundum.

ſchoon-moeder. *flan.* j. de-houde moeder. Socrus, vxoris mater. *quaſi dicas*, pulchra mater: *gallicè belle mere.*

ſchoon-papier. Papyrus pura: non deſcripta.

ſchoon-praet. Logodædalus, architectus verborum: ſermonis artifex: aretalogus, garrulus virtutum oſtentator: ſuauiloquus.

ſchoon-ſone. *ſland.* j. de-houdt ſone. Gener. *gal. beau fils.*

ſchoon-vader. *ſland.* j. de-houdt vader. Socer, vxoris pater. *q.d.* pulcher pater. *gal. beau pere.*

ſchoon-vrouwe. *flan.* j. groot-moeder. Auia.

ſchoon weder. Serena tempeſtas, ſerenitas, ſerenum: cælum ſerenum, ſudum, clarum, gratum, temperatum.

ſchoonen. *ſicamb.* Parcere, ignoſcere. *ger. ſchonen.*

ſchoonheyd. Pulchritudo, elegantia, venuſtas, formoſitas, cultus, gratia, forma, ſpecies, decor.

ſchoonlicken. Bellus, bella.

ſchoonlickens. Bellè.

ſchoonlickens. *ſland.* Senſim, paulatim. *ita quoque gal. bellement.*

Schoore. j. ſcheure/ ſchoore. Ruptura.

ſchoor-buyck. j. ſcheur-buyck.

ſchoore/ſchoor. j. ſchoore/beur-land. Alluuies, alluuio: terra alluuione aggeſta. *&* Acta, *æ, ang. ſhore. vide* ſchoore.

Schoore. Fulcimen, fulcimentum, fulcrum: ſtatumen, pedamen, pedamentum. *ang. ſhore, ſhoore.*

ſchooren. Fulcire, ſuffulcire, adminiculare, pedare, ſtatuminare. *ang. ſhore.*

ſchoor-hout/ſtutters. Anterides, eriſmæ: arcus pilæve muris obnitentes, & labans ædificium fulcientes: tigna parietes ruinoſos fulcientia: tibicines.

ſchoor-leere/ſchoor-leeder/ boom-leere. Scalæ eriſmate fultæ: quæ tertium habent lignum quod obnitentis fulcimenti loco eſt.

ſchoor-ſolderken. Tabulatum ſupremũ domus: contignatio culminis ædium.

ſchoor-ſteen. Caminus, focus, lapis camini: lapidea ſtructura, ſiue ferrea lamina foci: fulcrum ſiue ſuſtentaculũ camini. *vulgò* contramurus foci. *ſax. ſchornſteyn. q.d.* lapis fulciens ſiue ſuſtentans. *& feurmur. q.d.* murus ignis.

Schoot/ſchood. Gremium, ſinus. *ger. ſchoß: ſax. ſchot.*

ſchoot-hondeken. Catellus Meliteus, catellus quẽ matronæ & puellæ otioſæ ac delicatæ in ſinu fouere ſolent.

ſchoot-hoorn. Pes veli: extremus veli angulus.

ſchoot vieren. Laxare pedem, facere pedem: laxare funem ſiue imum angulum veli nauis. *ſax. ſchot horne.*

ſchoot-kleed. *ſland.* j. veur-ſchoot. Caſtula.

ſchoot-vel. Caſtula pellicea; ſuccinctorium pelliceum.

Schoove. j. ſchoof. Merges.

ſchooven. Colligere in faſciculos.

ſchooven-ſeyl. Velum medium, velum maximum.

Schop. Tegumentum: quidquid tegit. *Becan.*

Schop/ſchoppe. *ſland. vet.* Ludibrium.

Schoppe. *ſland. hol.* j. ſchuppe. Pala.

ſchoppen. j. ſchuppen. Excutere, foras eiicere: *&* Vibrare, motitare.

ſchoppen. *ger. ſic. hol. ſax.* j. ſtoppen.

ſchoppen. *vetus.* Replere.

ſchoppen/ſchoppelen. j. touteren. Ludere oſcillis.

ſchoppen. *ſlan. vetus.* j. ſchobben/ſpotten. Conuitiari.

ſchop-hamer. j. ſtop-hamer. Malleus ſtuparius.

ſchop-ſteen. *ger. ſax. ſicamb.* Cementum.

Schorchen. *ſax. ſicamb.* j. krupen.

ſchorch-karre. *ſax. ſic.* j. krup-wagen.

Schore/ſchoore/ſchoore. Ruptura, ſciſſura, rima: *&* Rupes, cautes: *&* Fulcimen.

Schoren. j. ſchooren. Suffulcire.

Schoren. j. ſcheuren. Rumpere.

Schorft/ſchorftheyd. Scabies. *ital. ſcabbia: ang. ſcurfe, ſcurfines.*

ſchorft/ſchorftigh/ſchabbigh Scabioſus, ſcaber.

ſchorft ſchaep. Ouis puſuloſa.

ſchorfte/wranghe. Caſſuta, angina lini, podagra lini. *vulgò* cuſcuta: *herba quæ ſcabiẽ,*

scabie, vlceribus & elephantiasi laborantibus prodest.

schorftheyd/schorftigheyd. Scabies, petigo, impetigo.

schorluyn. j. scharluyn.

Schorpen. Secare, prosecare, scindere, findere: stringere.

Schorpioen. Scorpius, nepa. *germ. scorpion: gal. scorpion: ital. scorpione, scorpio: hisp. escorpion: ang. scorpion.*

Schorre/schore. Ruptura, scissura, pars rupta aut scissa: scissura lapidum, pars petræ scissæ: & Rupes, cautes, saxum abruptum. *ger. schroff: ang. skarre.*

schorre. Rudus, cæmentum.

schorre van ijs. Ruptura glaciei, massa glaciei.

schorre. Gleba, cespes.

schorre/schoore/schore. Alluuies, alluuio. & Acta, ripa: *ang. shore.* Schorre. Planities est herbida, alluuione adiecta, parciùs gramine virescens, minus vberem pabuli copiam suppeditans: à pascendo vellendoque dicta. *Leuin. Lemnius.*

Schorsse. Cortex, liber, cutis arboris. *vulgò* scorssa. *gal. escorsse: ital. scorza, corteccia: hisp. corteza:*

schorsse. j. korste. Crusta.

schorsse. *fland.* j. schorte/schors-kleed. Præcinctorium.

schorssen/schorten. Suspendere, subducere, attollere, succingere, accingere, adstringere, contrahere. *ger. schurtzen.*

schorssen. Fibulare, figere.

schorssen het werck. Suspendere opus, sistere, intermittere opus.

schorssen oft schorten den neuse. Corrugare nares.

schorssen. j. blecken. Deglubere, corticem adimere. *gal. escorcer, escosser: ital. scorticare: hisp. descortezar.*

schors-haeck. Vncus adstrictorius, vncinulus quo vestis adstringitur, & succingitur: fibula. & Spinter.

schors-kleed/schorsse/schorte. Præcinctorium, sinus, castula.

schors-muylen. Ringere, ringi.

schors-poorte. j. heck/schof. Cataracta.

schors-vel. Succinctorium pelliceum.

schorssel-woēs-dagh. Feria quarta, siue dies Mercurij hebdomadæ maioris aut sanctæ: qua campanæ succinguntur, & tribus diebus silent.

Schorte. Supparus, supparum. & Succinctorium, præcinctorium, castula. *gall. escourchoir: sax. schorte: ang. short.*

schort-doeck. j. schorte. Supparus

schorte-kleed. *fland. hol.* j. veur-schoot. Præcinctorium, sinus, castula. *vulgò* ventrale.

schorte-kleed. *fland. holl.* Diaphragma, septum transuersum.

schortel-doeck. j. schort-doeck/schorte.

schorte-klock-woens-dagh. *flandr.* j. schorssel-woensdagh.

schorten. j. schorssen. Succingere, suspendere, accingere.

schorten. *holl. sic. fris.* Deesse, deficere.

schort-haeck. j. schors-haeck.

schort-neusigh/schors-neusigh. Simus, simo. *vulgò* camusus.

schort-poorte. *sax. sic.* j. schors-poorte.

Schossen/schrossen. *fland.* j. brassen. Epulari,

Schosse. *vetus.* Siliqua. *gal. escosse: ital. scorza.*

Schot. j. schut. Septum. & Libera custodia.

schot/schote/scheute. Iaculatio, iaculum: missile.

schot/ghe-schot in de sijde. Telum, lateris morbus.

schot/wt-worpsel. Eiectamentum, id quod eiicitur.

schot/be-schot. Pollen.

schot. Id quod ex diuersis rebus in vnū congregatur aceruum.

schot. j. be-schot. Prouentus.

schot. Crescendi ratio *dicitur Becano.*

schot. j. schoft. Quadrans operæ.

schot. *vetus.* Pecunia.

schot ende lot. Census, vectigal, tributum, exactio, obuētio, oblatio: id quod censibus singulorum imponitur: à schatten. i. censere.

schot. Symbolum, collatio, collecta, solutio. *vulgò* scotum. *gal. escot: ital. scotto: hisp. escote: ang. shot.*

schot-mieter. *vetus.* Publicanus, redemptor vectigalium.

schot-vrij. Asymbolus.

schote. j. scheute.

schot-spoele. *sax.* j. schiet-spoele.

schotigh. j. scheutigh.

Schotel. Scutella, scutula, catinus, paropsis, discus, patina: vas escarium, lanx, gabata,

gabata. *germ. ſchuſſel: gal. eſcuelle:: ital. ſcodella: hiſp. eſcudilla: ang. ſcotle, ſchottel.*

ſchotel van de waghe. Lanx in libra.

ſchotel-doeck. Peniculus culinarius.

ſchotel-eten. Ius eſculentum, liquidum, quod ex ſcutella hauſtum editur.

ſchotel-lecker. Catillo.

ſchotel rinck. Baſis, circulus menſarius.

ſchotel-vodde. j. ſchotel-doeck.

ſchotel-waghe. Trutina, ſtatera: bilanx *quibuſdam.* duæ æquato examine lances, *Virgil.*

ſchotel-water. Eluuies culinaria.

Schots. Ineptus, incompoſitus, bardus. *ital. ſciocco.*

ſchotſelick. Ineptè.

Schotte van melck. *ger ſax. friſ. ſicamb.* Serum lactis.

Schotter *ſland.* j. ſchutter.

Schoude/ſchaude ſchouwe ſchauwe Caminus, fumariū, caminus eſt fumatorius, an fumibulum, fumale, vaporarium. *chaude gal.* calidus *dicitur.*

ſchoude/ ſchouwe. Culmen ſummum domus. *Virgil. Et iam ſumma procul villarum culmina fumant.*

ſchoude. j. ſchouwe. Specula.

ſchoud-beerd, *ſland.* j. ſchutſel. Pluteus foci.

ſchoud-boeſem. j. ſchoud mãtel. Sinus camini.

ſchoud-geld. Exactio in caminos: cenſus qui per focos ſoluitur.

ſchoud-hanghel. j. hanghel. Climacter.

ſchoud-mantel. j. mantel van de ſchoude.

ſchoud-pijpe. Fumarium, tubus fumarius, tubus foci.

ſchoud-ſteen. j. ſchoude. Caminus.

ſchoud-vegher. Scoparius caminorum: repurgator infumibulorum.

ſchoud-verwe, Color fuligineus, impluuiatus.

ſchouden/ſchauden. Aqua calefacere: calida perfundere, calida abluere ſiue abradere. *gal. eſchauder: ital. ſcaldare. i.* calefacere, feruere, bullire.

ſchoud-heet. Feruens, feruidus.

ſchouden het vercken. Calida perfundere & glabrare ſuem mactatam, *ang. ſcalde.*

ſchoudelinck. j. vlaed-vercken.

Schuldt/ſchuldt. Debitum, culpa.

ſchoud-heet/ ſchoud-hent/ ſchoud-heerſcher/ ſchuld-heps. Prætor, præfectus prætorio, quæſtor parricidij, iudex quæſtionis, conſul, præſidens inter iudices. *vulgò* ſcultetus: *quòd ſuu debiti petat ſiue exigat: quaſi dicat,* iuſſor & imperator debitorum & obligationum: ſiue culpæ & pœnæ pro noxis exactor. *dicitur & ſchuld-heps/ nempe* noxæ debitiue exactor: qui pœnas irrogare & multas expoſcere ab iis qui deliquerunt, ſolet. *Adr. Iun.*

ſchoud-heet-ſchap. Prætura, officium ſiue dignitas prætoris.

ſcheudigh. *vetus.* j. ſchuldigh.

Schouder. Humerus, armus, ſcapula. *ger. ſchulter: ſax. ſchulder: ang. ſhoulder.*

ſchouder-ghelpe Spinter, fibula humeraria.

ſchouder bladt/ſchouder-been. Spatulæ, ſcoptula operta: Scapulæ: oſſa quæ à tergo incumbunt: oſſa humeraria.

ſchouder-boghe. Armus.

ſchouder-kappuyn. Humerale.

Schoudt. *hol. ſlan.* j. ſchoud-heet. Prætor.

Schouerlinck. *hol.* j. ſchauerdijne.

Schouw *vet.* i. ſchouwe. Cõuitus, us.

Schouw. Terriculum, terriculamentũ.

ſchouw. Agreſtis, indomitus: & Pauidus: & Fugiens.

ſchou'w. Conſternatus, exſternatus.

ſchouw/ ſchouwachtigh/ ſchouwigh peerd. Equus pauidus, meticuloſus, prætrepidus, prætrepidans.

ſchouwen/ ſchuwen. Vitare, deuitare, euitare, fugere, defugere, fugitare, ſubterfugere, cauere. *vulgò* ſcuuare. *ital, ſciuare, ſciſare, ſchifare. hiſ. eſquiuer: ang. eſchewe.*

ſchouwigh. Vitabundus, vitans: & Pauidus, exterritus.

ſchouwelick. Horridus, horribilis.

Schouwe. j. ſchoude. Caminus.

ſchouwe. Conuitus, us.

ſchouwe/ſchouw. Specula, pharus & Turris.

ſchouwe. *holl. friſ.* j. plevte. Stlita.

ſchouwen. *vetus.* Monſtrare, demonſtrare, ſignificare, hortari, exhortari. *angl. ſhewe.*

schouwen. Videre, spectare: & Lustrare.
schouw-bergh. Specula.
schouw-plaetse. Theatrum, visorium.
schouw-spel. j. spel. Ludi.
schouw-speler. Histrio, scenicus.
schouw-toren. Specula, pharus: turris speculatoria. *gal. eschauguette.*
schouwt. *vetus.* Speculator, episcopus: & Præfectus, prætor.
Schrabbe. Vibex, cicatrix, vulnus: signum vulneris: incisura: incisio leuis facta vnguibus, clauis, aciculis, spinis, aliisque similibus.
schrabbe/strepe. Litura.
schrabben Scabere, scalpere, radere, rasitare, incidere vnguibus, aciculis, spinis, &c. & Leuiter vulnerare.
schrabben den visch. Desquammare piscem. *ang. scrape.*
schrabben iemands tonge. *adag.* j. wthaelen. Examinare incautum.
schrab-mes. Scalprum.
schrabber. Rasor.
schrabber. Radula, scalprum.
schrabsel. Rasura, ramentum, strigmentum.
Schraeffen. *fland.* Radere, rasitare.
schraeffelen Corradere, coaceruare: verrere.
schraeffeler. Corrasor: & Baiulus, cerdo. & Lucrio.
schraeffelinghen. Analecta.
Schraghe. Fulcrum, tribus trapezophorum, subex mensarius: tibicen, columellæ siue pedes quibus imposita mensa sustinetur: furca.
schraeghe. Proclinantia vtrinque ligna cum tertio transuersario supernè immisso. *quod genus* capreolos *Latini vocant & nos hodie* schragas. *Iust. Lips.*
schraegh-stoel. *sicamb.* j. drij-voet. Tripes.
schraeghen schaetsen der timmer-lieden. Canterij.
schraeghen. j. onder-setten. Fulcire.
Schrael. *hol.* j. ranck. Gracilis, tenuis.
schrael-ruydigh. Squalidus.
Schraepen. Radere, corradere, scalpere, scabere. *ang. scrape.*
schraepe. *sax. fris.* j. ros kam. Strigilis.
schraepel. j. snipperlingh.
schraepel. Macer, pertenuis.
Schramme. j. schrabbe. Vibex, cicatrix: signum vulneris.
schramme. j. barlaffe. Vulnus cæsim inflictum.
Shrancke schrencke. Statumen, pedamentum. Clathrus, clathrum, lignum aut ferrũ quo transuerso aliquid clauditur aut munitur.
schrancke. Conceptum, vallum, septum: carceres in circo, repagulum.
schrancke. j. schraeghe. Fulcrum.
schrancken schrencken Clathrare: clathris aut cancellis claudere: inuicem implicare.
schrancken. Grallatorio gradu incedere & Varicare, varicari. & Cancellatim locare. & Ex transuerso ponere.
schranckel-beenen. Varicare, ingentes passus facere.
schranckel-beenen. *sax. sic.* Incoxare: cossim insidere, cõplicatis pedibus sedere.
schranckelen. j. slibberen.
schranckeler/schranckel-been. Varus.
Schrand. *sax. sicamb fris.* Acer, subtilis, vafer, sagax: & subacidus, subacidulus.
Schrantse/schrante. *sicamb.* schantse/mutsaerd.
Schrantse/schrants-korf. j. schantse/schants-korf.
Schrantse. *vetus.* Fractio, comminutio, ruptura, scissura.
schrantsen. Frangere, rumpere, laniare, frendere. & Mandere, dentibus frangere: & Comminuere, dentibus conficere cibum: & Popinari, heluari.
schrantsen. *fland.* j schantsen. Emunire.
Schrapen j. schraepen.
Schrappen/schreppen. Scarificare.
Schrauen. *vetus. fland.* j. schrabben.
Schreck. j. schrick. Tremor.
schrecken. j. schricken. Tremere, &c.
Schrede. Passus, gradus.
schrede. j. ijz voeten.
schredelinck. j. scherdelinck.
Schreeuw/ghe-schreeuw. Screatus, & Clamor, exclamatio, vociferatio.
schreeuwen. Screare, exscreare: & Clamare exclamare, clamorẽ edere, vociferari. *gal. escrier, crier: ang. shrike, crye.*
schreeuwinghe j. schreeuw.
Schrep/ghe schrep. Clamor. & Fletus, eiulatus.

ſchrepen. Clamare, clamorem edere: & Flere, lachrymari, eiulare.

ſchrenſſel. Lachrymæ.

Schrencke / ſchrencken j. ſchrancke / ſchrancken.

Schrepel. Macilentus, ſtrigoſus.

Schrepen. *ſtand.* Radere.

Schreppen / ſchrappē. Scarificare, ſcalpello aperire. *ger. ſchrepfen.*

ſchrep-koppeken. Cucurbitula.

Schreue. Linea, norma. & Terminus. Buyten ſchreue. Vltra terminum, vltra modum.

ſchreue wijns. *anduverp* j. iij ghelten / oft biij. potten.

Schrick. Tremor, terror, horror, formido, pauor.

ſchricken. Diſſilire, abſilire, ſubſilire, proſilire: & Gradi, tranſgredi, prætergredi. & Tremere, pauere: exanimari. & Exanimare.

ſchricken. Latè diuaricatis pedibus currere. *Becanus.*

ſchricken. *ſtand.* j. ſchrijden. Paſſum facere.

ſchrick-ſchoenen. *ſtand* j. ſchauerdijnen.

ſchricken-bergher / ſchrencken-bergher / ſchrecken-bergher. Denarius, decē aſſes: numus deciſſe X ſignatus: numus *ſiue* groſſus Saxonicus nouus: numus quatuor ſtuferorum: *Conuenit (inquit Iunius) denarius ferè cum* angelico, *quem ab angeli typo Germania ita nominat, ſiue* ſchrickenbergio.

ſchrickel-dagh. Dies intercalaris: embolimus: dies qui quarto quolibet anno intercidit & interſeritur: dies intercalator, inſititius.

ſchrickel-iaer. Annus biſſextus, biſſextilis, intercalaris, intercalarius. *à* ſchricken. *quia ſeries feſtorum immobiliū anno biſſexto immutatur, prætereundo tranſiliendoque vnum diem. Vox autem Latina* intercalaris, *à diuerſa ratione nomen habet, nempe ab* intercalato, *hoc eſt, inſerto vno die ſub finem februarij.*

ſchrickel-maend. Menſis intercalaris, Februarius.

ſchrickelick / ver-ſchrickelick. Horridus, terrificus.

Schrift / ghe-ſchrift. Scriptū, ſcriptura.

ſchrift ghe-leerd. Literatus, ſcripturæ peritus.

ſchrift-ghe-leerd / ſchrijue. Scriba, Iudæorum doctor.

ſchriftelick ver-klaeren. Scripto ſiue ſcriptura, literis ſiue per literas declarare.

ſchriftoris. j. ſchrijf-koker.

ſchriftuere. Scriptura, ſcriptū. *gal. eſcrit, eſcriture: ital. ſcrittura: hiſp. eſcritura.*

ſchriftuere in recht. Libellus.

Schrijde / ſchrede. Paſſus, gradus.

ſchrijd-beenen / ſcherde-beenen. Grallare.

ſchrijden. Paſſum facere, grallare, varicare, varicari.

ſchrijdelinck. j. ſcherdelinck.

Schrijf-boeckſken. Breuis, breue, codicilli, pugillares: aduerſaria, libellus collectaneorum.

ſchrijf-berd. Tabella deletilis.

ſchrijf-berd. Pluteus. & Abacus.

ſchrijf-enckt. Atramentum librarium, ſcriptorium.

ſchrijf-ghe-touwe / ſchrijf-ghe-tuyghe. *ſicamb.* Theca calamaria.

ſchrijf haeck. j. winckel-haeck. Norma, regula inſtrumentum fabrile quo ſtructuræ longitudo & anguli explorantur, & creta aut rubrica ſignatur.

ſchrijf-kamer. Tablinum.

ſchrijf-koker. j koker.

ſchrijf-laede. Graphiarium, theca calamaria, ciſtula ſcriptoria.

ſchrijf-meſken. j. penne-meſken.

ſchrijf-papier. Charta epiſtolaris.

ſchrijf-penne. Calamus ſcriptorius.

ſchrijf-priem. Graphium, ſtylus.

ſchrijf ſchaelie. Palympſeſtus.

ſchrijf-tafel. Tabula, album, pugillare.

ſchrijf-tafelkens. j. tafel-boeckſken.

ſchrijf-veder. Calamus ſcriptorius.

Schrijne. Scriniū, arca, ciſta. *ger. ſchrein: gal. eſcrine: ital. ſchrigno: hiſp. eſcriño: ang. ſcryne.*

ſchrijne. j. dood-kiſte. Capulus.

ſchrijn-hout. Lignum ſcriniarium.

ſchrijn-maecker / ſchrijn-wercker. Scriniarius.

ſchrijn-werck. Opus ſcriniarium: opus inteſtinum, ad ornatum ædium ex ligno conſectum.

ſchrijn-wercker. Scriniarius, capſarius capſarum opifex; clinopegus.

Schrijuen. Scribere, conſcribere, ducere literas, pingere literas. *ger. ſchreyben: gal. eſcrire: ital ſcriuere: hiſp. eſcreuir.*

ſchrijuer. Scriba, ſcriptor, graphiarius, amanuenſis, tabularius, librarius.

ſchrijuerp. Scriba, graphiarius.

Schrincken. *vetus. ſtand.* Contrahere, retrahere. *ang. ſchrincke.*

Schrinde/ſchrunde. *vetus.* Rima.

Schrinden. Agere rimas, findi.

Schrobben. Scalpere, ſcabere, fricare, radere, raſitare: & Corradere, aceruare. *ang. ſcrape.*

ſchrobben/reeuwen. Peſte infectos curare.

ſchrobber. Scalptor, raſor, corraſor.

ſchrobber. *hol.* j. ſchraeffeler: & dieflepder.

ſchrobber. *holl.* Homo vilis.

ſchrobber. j. reeuwer. Veſpillo, pollinctor.

Schroeue/bijſe. Cochlea: lignum ſiue ferrum erectum ſtrias habens paulatim adſcendentes, quod dum vertitur, attollit aut dimittit præli trabem. *ſax. ſchrüue: gal. e trone.*

ſchroeuen/bijſen. Vertere ſiue torquere cochleam. & Subigere, ſubagitare.

ſchroeuen. Foſſas ducere metallicas *ſax. ſchroeffen.*

Schroft. j. ſchorft. Scabies.

Schrompe/ſchrompele. Ruga.

ſchrompelen Rugis criſpare corrugare.

ſchrompelich. Vietus. Schrompelige appelen. Mala pannucia, vieta.

Schronde. *ger. ſax. ſicamb ſtand.* j. kloue. Fiſſura, rima.

ſchronden. *germ. ſax. ſicam. ſtand.* Findi, rimas agere.

Schroode/ſchrope. Segmen, reſegmen, pars abſciſſa: & Falcia: & Pagella, ſegmen charraceum, ſceda, philura. *angl. ſchrouve.*

ſchrooden/ſchropen. Mutilare, truncare, curtare, decurtare, amputare, præſecare, reſecare, circumcidere. *ang. ſchreade.*

ſchrooden het gheld. Circumcidere nummos, accidere monetam, arrodere.

ſchrood-ijſer. Scalprum.

ſchrooder. Putator, reſecator.

ſchrooder. *ficamb.* j. ſnijder. Sartor.

ſchrooder van gheld. Acciſor monetæ.

ſchrooder *ger. ſax. ſic* j. hoxnbedor.

ſchroodinghe. Reſectio, mutilatio, amputatio.

ſchroodſel Præſegmen, reſegmen.

ſchroodelinck/ſchropelinck. Reſegmē.

Schroom. Horror.

ſchroomen. Horrere, horreſcere, abhorrere, abhorreſcere, exhorreſcere.

ſchroominghe. Horror, pauor, tremor.

ſchroomeniſſe. Horror.

ſchroomelick. Horridus, horrendus, horribilis, abominandus.

ſchroomigh. Horridus, horribilis.

ſchroomſel/ſchroomte. Terriculamentum, terriculum. & Horror, pauor.

Schroopen. Dirumpere.

Schroſſen. Conuiuari.

Schrupue. *zeland.* Scurra: nebulo.

Schrunde. j. ſchrinde.

Schubbe van den viſch. Squama.

ſchubbe/roofken van de wonde. Cruſta vulneris.

ſchubbē des hoofds. Furfures capitis, porrigo.

ſchubachtigh. Squamoſus.

ſchubben den viſch. Deſquamare piſcem: ſquamis exuere.

Schudde. *vetus.* j. gaffel. Furca.

ſchudde. Homo vilis, ignauus, vappa: nebulo, ſcurra: & Mendicus: & Furcifer: dignus furca ſiue patibulo.

Schudden. Quatere, quaſſare, agitare, vibrare, concutere, quatefacere. *germ. erſchutten: gal. eſcouer: ital. ſcuottere: hiſp ſacudir. ang. ſhak.*

ſchudden/ſchuddēren/beuen. Tremere, horreſcere, inhorrere.

ſchudden. *ficamb.* j. ſtozten. Fundere.

ſchudden van koude. Horrere, & laborare febribus.

ſchudden het hoofd. Quatere caput. & Abnuere: ſigno capitis aut alio nutu negare, renuere.

ſchudde-bollē. Iactare caput, motitare, quatere, quaſſare, agitare caput.

ſchudde-bollen van lacchen. Concuti cachinnis.

ſchuddinghe. Quaſſus, us: agitatio.

ſchuddinghe. Horror, tremor: & Horror febris, horrida febris: quercera febris.

ſchuddelingen van de tafel. Analecta.
ſchudderen. *ſicamb.* j. ſchudde bollen. Cachinnari.
Schuecke. j. ſcheucke. Meretrix.
Schuere. Horreum, granarium. Scuria *pro horreo legitur in lege Salica Francorum. Herm Com. Nuenar.*
ſchuere van den haeſe. j. ghe-raemte.
ſchuer-ere. Area.
ſchueren-ere. Area.
Schueren. Fricare, defricare: tergere, extergere, detergere, nitidare, nitidum facere. & Terere, atterere. *gal. eſcurer: ang ſcouure.*
ſchueren. *metaphor.* Fallere, decipere aliquem.
ſchuer-ſand. Glarea.
ſchuer-ſteen. Tophus. *lapidis friabilis genus detergendis ſordibus apti.*
ſchuer-vodde. Penicillus.
Schuffel. *ſax ſic frif.* j. ſchupffel. Pala.
Schuperen. Forire.
ſchuperer. Foriolus.
ſchuperinghe. Foria, orum: excrementa ſiue ſtercora liquida: alui profluuium ſiue proluuium.
Schupffel/ſchoeffel/ſchuppe. Pala, radula, batillus: & Spatha, ligula ſiue lingula. *ger. ſchauffel: ſax. ſchuffel: ang. ſchouel.*
ſchupffelen. Pala radere ſiue verrere. & Labi, prolabi.
ſchupffel-ſchappraeue. Paraſitus, gnatho, mēſarum aſſecla: muſca: reliquias omnes ciborum detergens.
ſchupffeler. *holl.* Paraſitus.
Schupffel. *ſicamb.* Infurnibulum.
Schupffel. Fiſtula. *ital. ſuffolo.*
ſchupffelen. Sibilare. *vulgò* ſifilare. *gal. ſiffler, ſibler: ital. ſuffolare: hiſp. ſilvar.*
ſchupffelinghe. Sibilus.
ſchupffler/ſifflet. Fiſtula.
Schupffen/ ſchupffelen. j. ſchupuen. Fugere, labi, prolabi: & Propellere.
ſchupf-iſer. Obex, peſſulus ferreus: vectis remiſſarius.
ſchupf-karre. *ſax. ſicamb.* j. krup-waeghen. Vehiculum truſatile.
ſchupf-laeue. Capſella truſatilis: capſa pendula.
ſchupf venſter: Feneſtra truſatilis, remiſſaria.
ſchupffelachtigh. Lubricus.
ſchupf-wt/ ſchupf-wl. *ſax. ſicamb. friſ. ſland.* Bubo. *ſax. ſchuffuth.*
ſchupffelioen/ſchoffelioen. Peniculus furnarius. *gal. eſcouillon.*
Schupl. Aphthæ, oſcedo: vlcuſcula quibus infantium ora vlcerantur: inflammatio in ſummo ore infantium latitans.
ſchupl. *ger. ſax. ſicam.* j. Morbus quo palatum & gingiuæ equorum præ nimio ſanguine intumeſcunt. *Geſner.*
ſchuplen. Latere, latitare, delitescere.
ſchuplen. *ſland.* Leuiter dormire, dormitare.
ſchupl-hoeck. Latebra, latebræ, latibulum, inſidiæ.
ſchupl-tozen. Specula: & Inſidiæ.
ſchupl-winckel. j ſchupl-hoeck.
ſchupl-winckel-ſpel. j. bozgh-ſpel.
ſchuplinghe. Latibulum, latebra.
Schupm. Spuma. *germ. ſchaum: gal. eſcume: ital. ſpuma, ſchiuma: hiſp. eſpuma: ang. ſkimme, ſcomme.*
ſchupm van metael. Scoria, fœces metalli: ſpurcities, retrimentum, recrementum, ſtercus, palea æris.
ſchupm van ſiluer. Helcyſma: ſcoria in argento: fæx argenti.
ſchupm van boeuen. Fæx perditorum hominum, quiſquiliæ, homines nihili, colluuies nebulonum.
ſchupm-becken. Spumas ore agere.
ſchupm-boeue. Scurra, nebulo: & Paraſitus.
ſchupm-dichte. j. ge-ſchupmde dichte. Cento.
ſchupm-ſpaen. Spatha, rudicula, ligula.
ſchupm-woord / ſchupm-termijn. Vox non vernacula, aliunde petita & impropria.
ſchupmen. Spumare, ſpumas agere, ſpumeſcere,
ſchupmen/bzoemen. Deſpumare: & Paraſitari.
ſchupminghe. Spumatus, us.
ſchupmachtigh. Spumoſus.
ſchupmer. Spumans: & Deſpumans.
ſchupmer. Paraſitus, muſca: gnatho: & Quadruplator, delator, ſycophanta.
ſchupmigh. Spumoſus.
Schupn. *holl.* Tranſuerſus, obliquus.
Schupre. j. ſchuere. Horreum.
Schupte. Lembus, lenunculus, nauigiolum,

giolum, cymba, alueus, linter.
ſchuptken-boot. Scapha, phaſelus, naucula: lembus, acatium.
ſchupt-boeue. Lintrarius.
ſchupt-trecker. Helciarius.
ſchupt-boerder. Lintrarius, portitor, vector.
ſchuptenaer. Vector, lintrarius.
Schupuen. Loco mouere, permouere, verrere, protrudere, pellere, propellere, prouoluere, voluere. & Loco moueri, labi, prolabi, cedere. *ital. ſchiffare: hiſp. eſquiuar: ang. ſhoue, ſhifte.*
ſchupuen de gordijnen. Cortinas contrahere, prouoluere.
ſchupuer. *vetus.* Scurra, hiſtrio.
ſchupuer/ſchuuer. *ſax. ſicamb.* Infurnibulum, pala.
ſchupuerdijnen. j. ſchauerdijnen.
Schuld/ſchoud. Debitum, nomen, æs alienum, æs mutuo datum vel acceptum, creditum.
ſchuld/ſchoud/miſ-daed. Culpa, peccatum, noxa, reatus.
ſchuld ende weder-ſchuld. Aes alienum & æs ſuum.
ſchuld be-taelen. Nomen diſſoluere.
ſchuld met ſchuld be-taelen. Verſuram facere, æs alienum alieno ſoluere: verſura ſoluere.
ſchuld-baer. Culpabilis, reus, ſons.
ſchuld-bode. j. kluppер. Exactor.
ſchuld-brief. Chirographum, ſchedula quam debitor creditori dat: tabulæ: nomen, obligatio debitoris.
ſchuld-heere. Creditor.
ſchuld-heys. j. ſchout-heet. Prætor: noxiæ debitiue exactor: qui pœnas irrogat & multas expoſcit ab iis qui deliquerunt. *Adr. Iun.*
ſchuld-heyſſcher. Creditor, qui debitum exigit.
ſchuld-keer. Verſura.
ſchuldenaer. Debitor, obæratus; nomina.
ſchuldigh. Debens, ære alieno obſtrictus: & Reus, culpabilis, obnoxius, ſons.
ſchuldigh zijn. Debere, eſſe in ere alieno: teneri.
ſchuldigh oft miſ-daedigh zijn. In culpa eſſe, culpam rei ſuſtinere: culpæ aut crimini ſubiici: teneri: obnoxium eſſe.
Schuppe. Pala, ligo, rutrum.
ſchuppe/vier-ſchuppe. Batillus.
ſchupken/ſalf-ſchupken. Ligula.
ſchuppen. Pala ſiue ligone erigere aut proruere.
ſchuppen. Protrudere, propellere, repentè expellere, repellere, eiicere.
ſchuppen. Supplantare, decipere.
ſchuppen iemanden uit ſijnen ſtoel. Deturbare aliquem è ſede.
ſchup-ſtoel. Sedes qua quis ſubitò expellitur deturbaturque.
Schure. j. ſchuere.
Schurft. j. ſchorft.
Schut. Defenſio, protectio.
Schut/ſchot/ſchut-hope. Septum, locus concluſus, intercluſio: incluſio.
ſchut/ſchutte. Cuſtodia libera.
ſchut/ſchutte. *germ. ſax.* j. bol-werck. Agger.
ſchut/ſchutte *ſax. fic.* j. ſchutter.
ſchut/ſchutte. *campis.* j. koe-vaughet.
ſchut. *vetus.* j. ghe-ſchut. Telum, iaculum. *à* ſchieten.
ſchut-ghe-beerd. Iacula, iaculatio.
ſchut-ghe-beerd houden. Iaculari in hoſtem
ſchutten. Pellere, propellere, pulſare, auertere, arcere.
ſchutten den ſlagh. Ictum auertere, repellere, excipere, recipere, clypeo, gladio, &c.
ſchutten den wind. Iniuriam venti excipere.
ſchutten/op-houden. Siſtere, remorari, impedire, obſtare.
ſchutten/be-waeren. Cuſtodire.
ſchutten/be-ſchermē. Defendere, tueri.
ſchutten. Sepire, interſepire, intercludere, occludere, claudere, ſerare, obſerare: vallare, obſtruere. *ang. ſhut.*
ſchutten de beeſten int ſchut oft ſchot doen. Pecus ſubſiſtere, ſiſtere, in ſeptū agere, includere & pignoris loco retinere: capere & detinere pecus alienum.
ſchutten op ſijn tanden. *adag.* Nihil moueri maledictis. *q. d.* dentibus auertere: *metaphora à lupis ſumpta, qui dentibus ictus & verbera auertunt.*
ſchut-beerd. Aſſamenta tenuiora interſeptis apta.
ſchut-dack. j. looue. Proiectura.

ſchut-

ſchut-gaeten. Clathri, clathra: cancelli.
ſchut-kope. Septum ferarum, retinacula beſtiarum
ſchut-mael. Iactus teli, iactus ſagittæ: iaculi emiſſi ſpatium.
ſchutſel. Paries intermedius, coaſſamentum, opus inteſtinum, ſublicium: interſeptum, ſepimentum, ſeptum, obſtaculum, obiectaculum, obex.
ſchutſel. j. ſcherm-berd, ſcherm. Pluteus.
ſchutſel tegen de ſonne. Vmbraculum.
ſchutſel van dē bie-korf. Propolis: gluten quo aluei oras compingunt apes, & frigoris iniuriæque omnes aditus obſtruunt.
ſchutſel arm de deure. Diathyrum.
ſchuttinghe. Intercluſio, incluſio, clauſura, retentio, ſtatio ferarum, ſeptum.
ſchuttinghe. Excipula, ſeptum viminеum in profluente aut vndis: piſcium inſidiæ.
ſchutter. Sagittarius, iaculator, arcitenens.
ſchutterſ-hof. Campus iaculatorius: circus ſagittariorum
ſchutterije. Collegium iaculatorum: agmen, claſſis, ſiue congregatio ſagittariorum.
Schuttel. *ſicamb. hol.* j. ſchottel. Scutella.
Schuuen. j. ſchupuen.

S E

Sebberen. j. ſabberen.
Sech-. *ger. ſax.* Cōuiuium, ſympoſium.
ſechen. *ger. ſax.* Conuiuari, compotare.
ſech-geſelle. Conuiuator opularis: *vulgò* coepulonus.
Seck. *Zeland.* Carex. *ang. ſegges.*
Seckel. *ger. ſax. ſicamb.* Sacculus, crumena, marſupium.
Secreet/ ſecretaris. *&c. vide in Append.*
Sede. Mos, ritus conſuetudo. *ger. ſitten.*
ſede-baer/ ſed-baer. Modeſtus, moratus.
ſede-leere. Ethice, ethica: ſcientia moralis
ſedigh. Modeſtus, moratus, mitis, compoſitus: tranquillus, ſedatus.
ſedighend. Modeſtia.
ſedighlick. Modeſtè.
Sedele. *per ſyncopen* ſele. Sedile.
Sedert/ ſindert/ ſind. Poſtilla, poſtquam, poſt: à.
ſedert dien tyd. Ab illo tempore, ex quo, ex eo tempore quo: à tempore illo. *ang. ſince, ſins:*
Seduwarr. Sedoaria.
See. Mare, ſalum, ſal, æquor, pelagus, fretum, pontus. *Dicitur Becano* ſee. *q.d.* ſie/ *ſiue* ſiede: *quòd mare ſemper bullire videatur. ſicut fretum à feruēdo. ang. ſea.*
ſee. Stagnum, lacus. *ger. ſee.*
ſee-ailyn. Scilla. *q.d.* cæpe marinum.
ſee-angſt. Syrtis.
ſee-beete. Beta marina: *bete genus locis arenoſis circa mare proueniens.*
ſee-bieſe. j. bobbert. Mariſcus, iuncus leuis.
ſee-boeſem. Sinus, littus incuruū quod mare complectitur.
ſee-bzaeſſem. Aurata, orata: *vulgò* ptaſemus marinus.
ſee-bzand. Flamma marina.
ſee-dirpte. Pelagus, altum maris.
ſee-dijck. Agger marinus: agger ad coercendum maris impetum congeſtus.
ſee-dzifte. Merces in mari natantes: merces naufragorum.
ſee-engde. Fretum, maris anguſtiæ.
ſee-ghe-buerigh. Maritimus.
ſee-god. Neptunus.
ſee-gras. Alga, vlua, fucus marinus.
ſee-haen. Cuculus. *vulgò* gallus marinus: piſcis gobio congener.
ſee-hauen. j. hauen. Nauale, portus.
ſee-hond. Phoca: canis marinus: belua marina, canum more coiens, atque in terra terreſtrium animalium ritu pariens: & Vitulus marinus: belua marina corio & pilis tecta, inſtar vituli vel bouis mugiens.
ſee-hozen. j. ſee-ſlecke. Cochlea.
ſee-kaerte. Charta nautica.
ſee-kalf. j. ſee-hond.
ſee-kant. Littus, ora maritima.
ſee-kappe *ſax. ſicamb.* Penula gauſapina: habitus nauclerius.
ſee-katte. Lolligo. *q.d.* cattus marinus: *piſcis genus.* Spaenſche ſee-katte. Sepia.
ſee-klippe. Scopulus.
ſee-kompas. j. kompas.
ſee-koninck. Mullus barbatus. *vulgò* rex marinus: piſcis maximæ nobilitatis & gratiæ, maximique pretij.
ſee-koſten/ ſee-kuſten. Maris limites, limites maritimi, regiones maritimæ,

ora

oræ maritimæ.

ſee-kreeſt. Aſtacus, cammarus, cancer marinus.

ſee-krijgh. Naumachia: bellum claſſicum, nauale.

ſee-krijghſ-man. Miles claſſiarius, claſſicus, epibates.

ſee-krupd. j. ſee-gras.

ſee-land. Cadanonia, Scandia. *vulgò* ſelandia *q.d.* terra maritima.

ſee-man. *vet.* Nauta, nauclerus.

ſee-merck/balie. Specula, pharus. *q.d.* ſignum marinum.

ſee-mos. Muſcus marinus.

ſee-moſſchel. Buccina, concha marina.

ſee-neſtelen. Alga marina.

ſee-oeuer. Litus maris.

ſee-ozloghe. j. ſee-krijgh.

ſee-palinck. j. liongher-ael. Congrus.

ſee-peerd. Hippopotamus, equus fluuiatilis.

ſee-rootſe. Promontorium.

ſee-roouen. Piraticam exercere.

ſee-roouer. Pirata, prædo marinus.

ſee-roouers ſchip. Nauis prædatoria, nauis piratica, paro, myoparo, piraticus myoparo.

ſee-roouerije. Piratica.

ſee-ſchip. Nauis marina.

ſee-ſchumm/viſch-been. Sepium, teſtũ: ſolidum illud quod in ſepia continetur, quo aurifices vtuntur. *Adr. Iun.*

ſee-ſchumm. Haloſachne, ſpuma arida maris, lanugo maris, ſalſpuma, ſalſa aſpergo.

ſee-ſieck. j. ber-ſeeuwe. Malacus.

ſee-ſieckte. Nauſea marina, malacia.

ſee-ſlecke. Cochlea.

ſee-ſnoeck. Lupus piſcis: lupus marinus.

ſee-ſpeck. j. meer-ſwijn. *q.d.* laridum marinum.

ſee-ſpinne/meer-ſpinne. Sepia piſcis.

ſee-ſtad. Vrbs marina, opidum maritimum.

ſee-ſtille kalm. Malacia, tranquillitas maris, pellacea.

ſee-ſtorm. Procella.

ſee-ſtrande/ ſee-ſtranghe. Litus, crepido.

ſee-ſwaelue. Hirundo marina: *piſcis qui veſpertilionem magnitudine ac maculis alarum emulatur.*

ſee-tonne. j. baecke. Specula.

ſee-baerd. Nauigatio marina, curſus marinus.

ſee-baerder. Nauta.

ſee-berwighe. Thalaſſicus, marinus, cærulæus.

ſee-biſch. Piſcis marinus, pelagius, equorius.

ſee-boght. j. ammirael. Præſes aquarius, præfectus maris.

ſee-boghdije. j. ammirael-ſchap.

ſee-water. Aqua marina.

ſee-wijf/meer-minne. Syren. *q.d.* mulier marina.

ſee-wolf/ſnoeck. Lupus piſcis.

ſee-winde. Soldanella herba; crambe thalaſſia: braſſica marina: cõuoluulus marinus:

ſee-wonder. Monſtrum marinum.

ſeeſch. j. ſeewſch. Marinus.

Seecke. *ſland.* j. ſeecke. Vrina.

Seeckel. j. ſickel. Secula, ſalx.

Seel. Funis, reſtis, vinculũ ſtupeũ. *ſax. ſehel* Seelken. Funiculus, reſticula.

ſeel-baſt. Chamedaphne, laurus puſilla

ſeel-danſſer/ſeel-gangher. j. koorden-danſſer. Funambulus, funirepus, neurobata: qui per extentum funem incedit.

ſeel-draeyen. Torquere reſtes, funes.

ſeel-draeyer. Reſtio.

ſeel-rijs. Alcea: maluæ ſilueſtris genus, cuius caules cortice cannabino veſtiuntur. *germ. ſelrijß.*

ſeelen. Ligare func.

Seelt/ſijn. Tinca piſcis. *ger. ſchley.*

Seem. *ſicamb.* j. barbeel. Mullus.

Seem/honigh. Mel. & Mel ſecundariũ, vilius, preſſum, mel è preſſis fauis.

ſeem-koeck. Placenta, dulciarium è melle, farina, &c.

ſeem-honigh. *boll. friſ.* j. maeghden-honigh.

ſeem-ſtrijcken. Blandiri, adulari.

ſeem ſtrycker. Adulator, aſſentator.

ſeemken/ ſeemen-koeckſken. Cruſtulum mellitum.

ſeemen. Melleus, mellitus.

ſeemen. Linere ſiue imbuere melle.

Seem/ſeemſch leder/ ſeemen leder. Aluta, pellis mollior, flaua, mellina ſiue mellea: *huiuſmodi enim colorem plerumque aluta & pelles hedinæ probè præparatæ referunt. ger. Ziemſch, Zemſch:*

Zemiſch: ſax. ſemiſch: gal. ſameau, chameau.

ſeem-touwer/ ſeem-be-render. Alutarius, pellium tenuiorum concinnator.

Seen. *ſicamb.* j. **ſenuwe/ ſene.**

Seende/ ſende. Synodus.

Seepe. Sapo, ſmegma, mattiaca pila. *ger. ſeipffen. gall. ſauon: ital. ſapone, ſauone: hiſp. xabon: ang. ſope.*

ſeep-aſſchen. Cineres ſmegmatici, ſaponarij.

ſeep-ſieder. Smegmatopœus.

ſeepen. Sapone linere, ſmegmate vngere.

ſeep-kruyd. Saponaria, herba fullonia: ſtruthij genus. *herba quæ, vt ſmegma, eluendis maculis adhiberi ſolet.*

ſeep-ſop. Aqua ſaponaria.

Seer. Vlcus, ſcabies. *ang. ſore.* **Quaed ſeer.** Vlcus Chironium, vlcus Telephium, malignum, tetrum, verminoſum.

ſeer/ ſeerken. Cruſtula vulneris ſiue vlceris.

ſeer. Dolor, ægritudo.

ſeer/ ſeerigh. Dolens, ſaucius, læſus.

ſeer doen. Dolere: & Dolore afficere, lædere, vlcerare, vrgere.

ſeeren. *vetus.* j. **ſeer doen.**

ſeerigh/ ſeerlick. Exulceratus, ſcabioſus, læſus, ſaucius, dolens: & Mœſtus.

ſeerigheyd. Exulceratio, ſcabies: & Dolor. & Triſtitia.

ſeerlick. j. **ſeerigh.**

Seer. Valde, vehementer, admodum, multum, per quam, plurimum, magnoperè, multoperè, oppido, apprimè: præ & per *in compoſitione: vt* **Seer groot / ſeer lanck/ ſeer ſcherp/ ſeer doyre:** Prægrandis, prælongus, peracutus, peraridus *ger. ſehr.*

ſeer gaen. j. **raſch gaen.** Properare.

ſeerſte. Maximè, vehementiſſimè. **Om ter ſeerſte loopen.** Certare curſu, contendere curſu.

Seeuer. Saliua, oris pituita, oris excrementum.

ſeeueren. Saliuare, pituitam oris emittere, ſaliuam facere: ſtillare, pituitam ex ore ſputare.

ſeeuer-boeſem. Saliuarium.

ſeeuer-doeck. Saliuarium.

ſeeuer-woyrel. Pyretrũ: herba ſaliuaris.

ſeeuerwyghe. Saliua, ſaliuarum defluxus

Seeuwe. *vetus.* j. **ſee.** Mare.

ſeeuwſch/ ſeeſch. Marinus, æquoreus.

ſeeuwſche boone. Fabula, phaſelus minor, faſeolus, bona Zelandica *Remb. Dodonæo.*

Sef. j. **ſeue.** Cribrum.

Seffen. *vetus.* Comprehendere, ſimul capere.

ſeffens. Simul, vnà, pariter.

Segghe. *ſtand.* Gramen paluſtre maius.

Segghe. j. **wt-ſpruetse.**

ſegghen. Dicere, narrare, referre, commemorare. *ger. ſagen: ang. ſaye.*

ſeghachtigh. Loquax, verboſus.

ſeghſ-lieden. Arbitri.

ſeghſ-man. Arbiter, diſceptator.

ſegh-maere. Fabula.

ſegghen-ſchap / ſeggher-ſchap. *ſtand.* Arbitrium, arbitri ſententia.

ſegghene. *vetus.* Arbitrium.

ſegh-woord. Dictum, prouerbium, dicterium.

Seghe ſeghe. *ſax. ſicamb.* Capra: capra victoriæ cauſa, hoſtiæ ſiue victimæ loco immolari ſolita.

ſeghe. *germ. ſax. ſicamb.* Victoria, palma.

ſeghe ende deghe. Victoria & præſtantia.

ſeghe-lof. Adorea.

ſeghe-loon. Epinicium.

ſeghe-brief. Literæ laureatæ, victrices, victoriæ indices.

ſeghe-mannecken / ſeghemannecken. *ſax. ſicamb.* Satyrus. *ſax. ſigenmannchen.*

ſeghe-offer. Hoſtia, victima.

ſeghe-tijck. Victorioſus.

ſeghe-teecken. Trophæum, victoriæ ſignum.

ſeghe-vechter. Victor, triumphans.

ſeghe-vier. Epinicium.

ſeghe-woyrtel. Radix victoriæ, victorialis longa.

ſeghelick. Triumphalis, victorioſus.

ſeghen. *vetus ger.* Vincere.

ſegher. *vetus.* Victor.

Seghel. *vetus.* j. **ſeyl.** Velum. *ger. ſaeghel: ſax. ſegel: ang. ſayle.*

Seghel. Sigillum, ſignum. *ger. ſigel: gal. ſeel, ſeau. ital. ſigillo: hiſp. ſello: ang. ſeale.*

ſeghelen. Sigillare, obſignare, ſubſignare, conſignare, ſigillo munire, ſigillum imprimere. *ger. ſiglen, beſiglen: gal. ſeeller: ital. ſigillare. hiſp. ſellar: ang. ſeale.*

ſeghel-ghelt/wachſ-ghelt. Cerarium: id quod ceræ ſiue ſigilli diplomatis nomine penditur.

ſeghel-rinck. Annulus ſigillaris, ſignatorius.

ſeghel-wachs. Cera ſigillaris.

Seghen. Bona precatio: benedictio *apud Eccleſ.*

ſeghenen. Bona dicere, bene precari, fausta precari, luſtrare: benedicere, *apud Eccleſ.*

ſeghenen de tafel. Sacrare menſam: conſecrare menſam. *Lud. Viues*

ſeghenen met het teecken des krups. Munire ſigno crucis. God ſegene v. Seruet, conſeruet te Deus. God ſeghene de maeltijd. Deus conſeruet conuiuas, ſit felix conuiuium, proſit conuiuis.

Seghene/ ſaghene/ ſepne. *holl. friſ.* Sagena.

Seycke. Lotium, vrina.

ſeycken. j. piſſen. Meiere.

ſeyck-amerſſe. *ſicamb.* j. mier-ſeycke.

ſeyck-pot. j. piſ-pot. Matula.

ſeyck-teyle. Matula.

ſeyck-wozm. j. mier-ſeycke. Formica.

Seyde. *ſax. ſicamb.* j. ſnaere. Chorda, neruus, fides. *ger. ſeyten.*

ſeyden ſpel. *ſax. ſicamb.* Fides, lyra. *ger. ſeyten ſpil.*

Seyd. j. ſind/ ſedert. Poſt illa, poſtea.

Seyen. j ſaepen. Serere.

Seyghen. j ſijghen. Colare.

Seyghene. j. ſepne. Sagena.

Seyghet. *ger. ſax. ſicamb* j. on-klaer.

Seyl. Velum, linteum, carbaſus, ſinus carbaſeus. *germ. ſaegel: ſax. ſegel: ang. ſayle.* T'ſeyl gaen. Nauim veliferam conſcendere.

ſeyl baere zee. Mare veliuolum, nauigabile velis.

ſeyl-boom. j. maſt. Malus.

ſeyl-gat. Carcheliũ: foramen per quod in ſummo malo funes traiiciuntur.

ſeyl-maecker. Linteārius: qui linteā velaque conficit & ſuit.

ſeyl-ſchip. Nauis velifera, veliuola.

ſeyl-ſpriet. Antenna.

ſeyl-ſtanghe. Antenna.

ſeyl-ſteen. Magnes, ſiderites: *lapis quo nautæ curſum inſtituunt ac ſecurè velificant.*

ſeylen. Velificare, velificari, dare vela, facere vela, nauigare velo, permittere vela ventis: linteo volare, *Catull. ger. ſeeglen: ang. ſayle.*

ſeylen. *hol.* j. ſlinghеren.

ſeyligh ſchip ſeylende ſchip. Veliuola nauis.

ſeylighe zee. Mare veliuolum.

Seynden, *potiùs* ſenden. Mittere.

Seynde ſenne ſend/ ſeent/ ſinde/ ſeyne. *vet.* Synodus. *gal. ſenne: ang. ſeane.*

Seynd-ſchepen ſind-ſchepen. Syndicus, defenſor iuris publici, ciuium aduocatus & defenſor.

ſeynd-ſchepenen. Senatus ſyndicalis. *vulgo* deputati.

Seyne/ ſeyn-net/ ſeygene. Sagena. *gal. ſeyne: ital. ſagena.*

Seyne. *holl. friſ. ſicamb* j. ſepſene. Secula.

Seynen. *ſland.* j ſeghenen. Bene precari.

Seyſſen/ ſeynſen/ ſeyſſel Secula, dens Saturni, falx meſſoria, fœnaria, fœniſeca.

Seke. *ſax.* j. ſieck. Aegrotus.

Sekel *ger holl. friſ. ſic.* j. ſickel.

Seker. Certus, indubitatus: & Securus. *ger. ſicher gal. ſeur: ital. ſecuro. hiſp. ſeguro: ang ſure.*

ſeker. *ſlandr.* j. bozghe / ſeker bozghe. Cautio, fideiuſſio: fideiuſſor quo creditor redditur ſecurior. & Pignus.

ſeker ſtellen. *ſland.* Fideiubere, cauere.

ſeker weten. Certò ſcire, liquidò noſſe; exploratum habere.

ſeker/ ſekerlick. Certè

ſekeren. j. ver-ſekeren. Certum & ſecurum reddere, aſſerere.

ſekeren. *vetus.* Deſpondere, deſponſare; & Iuramento affirmare.

ſekerer/ ver-ſekerer. Aſſertor, confirmator.

ſekerheyd. Certitudo, certum: ſecuritas; cautio.

ſekeringhe. j. ver-ſekeringhe.

ſekerlick. Certè, ſanè, profectò, proculdubio, enimuero, equidem, næ: & Securè, tutò

Sel. j. ſilte. Salſugo, humor ſalſus.

Selden. Rarus, infrequens, inſolens: & Rarò, rarenter.

ſelden/ ſeldenlick. Raro, rarenter, inſolenter. *germ. ſelten: ang. ſeldome.*

ſeldenheyd. Raritas, paucitas, infrequentia.

ſeld-ſaem. Rarus, inſolens, inſolitus, inſuetus: & Portentoſus, monſtroſus: & Inſolens, moroſus, difficilis, diſcolus.

ſeld-ſaemheyd. Raritas, inſolentia & Moroſitas.

ſeld-ſaemlick. Rarò, rarenter. & Inſolenter, morosè: & Monſtrosè.

Sele/ſedele. Sedile, ſedes.

Self/ſulf. *ſax. ſic.* Extremitas. & Extremus.

ſelf-ende/ ſelf-egghe / ſelf-kant. Ora panni vel telæ: extremitates panni aut lintei.

Self/ſelue/ſelfs. Idem, ipſe, ipſemet. Ick ſelf. Ego ipſe, egomet. Gy̆ ſelf. Tu ipſe, tute, tu met. Hy̆ ſelf. Ipſe met.

ſelf-ſchot. *vet. ſland.* Arcus automatus: ſponte & vltro iaciens.

ſelf-tijdigh. Coætaneus, contemporaneus.

ſelf-uuldigh/ſelf-ſuldigh. *vetus.* Infrenis, violentus, contumax.

ſelf-willigh. Spontaneus, voluntarius. & Effrenis, contumax.

ſelf-willighlick. Sponte, ſua ſponte, volens.

ſelfs/ſelf. Idem ipſe Van ſelfs. Sponte, ſua ſponte, ſua voluntate, ſuapte, voluntate, natura: vltrò. Mijns ſelfs ſchuld. Mea ipſius culpa.

Selſe. *vetus* j. ſauie. Saluia.

Selle. *vetus.* j. ghe-ſelle. Socius.

ſel-ſchap. j. ghe-ſelſchap. Societas.

Selle/ſelle-maend/ſulle. *vetus. holl.* Februarius.

Sellen. *vetus.* Vendere. *ang. ſell.*

Semeyſe. j. ſtand-vincke.

Seluer. j. ſiluer. Argentum.

Semel/ſemelen/ gruys. Furfur, furfures, farinæ recrementum craſſius, ſurfurum recrementa, canicæ.

ſemel-meel Similago, ſimila: farina ex qua craſſiores furfures excreti ſunt: flos farinæ. *ger. ſimmelmael: ſax. ſemmelmeel. gal. ſemoule: hiſp. ſemola.*

ſemelachtigh. Furfuroſus, furfureus, furfuraceus, canicaceus. *& metaphoricè,* Scrupuloſus, nimis curioſus in re leui. & Lentus in opere.

ſemelen. Friuola ſcrupuloſe agere, & grauia ignauiter.

ſemeler. Scrupuloſus in re parui momenti, curioſus rerum friuolarum, ignauus in re graui: & Cunctator.

Semyte. *vetus.* j. ſammet. Sericum.

Senckel. *ger. ſax. ſicam.* Perpendiculum, bolis.

ſenckel. *ſax.* j. neſtel. Ligula.

ſenckel-ſnoer. *germ. ſax.* Amuſſis, linea.

Sencken. j. ſincken. Mergere, mergi.

Send / ſeude. j. ſepne / ſeene. Synodus.

Sendael. j. ſindael. Sindon.

Sende / ſepne. *friſ. holl.* Falx meſſoria maior.

Sende. *vetus. ſland.* Donum quod mittitur. & Viſceratio.

ſenden. Mittere, legare, deſtinare. *ger. ſenden: ang. ſende.*

ſend-bode. Nuncius.

ſend-bꝛief. Epiſtola, literæ, tabellæ.

ſend-feeſte/ſenden-feeſte. *vetus. ſicamb.* Pentecoſte: *à mittendo.*

Sene/ſene-boom/ſene-bladerē. Sena. *germ. ſenet: gal. ſene: ital. ſena: hiſ. ſen.*

Sene. *germ. ſax. ſicamb.* j. ſenne.

ſene-groen. Bugula, prunella, ſolidago: conſolidæ genus: herba ſacra: *herba que neruorum contractionibus medetur.*

Sene-ſchalck / ſine-ſchalck. Oeconomus, architriclinus, præpoſitus familiæ, magiſter domus: miniſter familiæ: adminiſtrator rerum familiæ neceſſariarum: familiæ gubernandæ præpoſitus: & Præfectus prouinciæ, diœcetes: *dictio compoſita ex* ſin/*ſiue* ghe-ſin/ *aut* ſind/ *ſiue* ghe-ſind/*id eſt*, familia: & ſchalck. i. ſeruus, famulus, miniſter. *vulgò* ſineſchalcus. *gal. ſeneſchault: ital. ſiniſcalco.*

Senghel. Strictura, ſquamæ ſiue ſcintillæ è candente ferro malleis cuſo emicantes. & Cineres carbonum ſaxeorum. & Scoria ferri. *gal. eſtincelle: ital. ſcintille: hiſp. centellas: ang ſyndre.*

ſenghelen/ſinghelen. j. ſenghen. Vſtulare.

ſenghen Vſtulare, vrere, adurere, leuiter vrere. & Vricalore tanquã ſcintillarũ.

ſenghen de berckenen j. ſchouden.

ſengh-roer/bier-roer. Sclopus, ſtlopus, minor bombarda: fiſtula igniflua: *vulgò ar-*

gò arcus buſius. *Lemn. Lemnius* ſinck-roer *dici putat, à* roer/*id eſt*, clauus nauis: *quod manu capulo tanquam clauo admota, extuſſiſque e ſilice ſcintillis in obuios detorqueatur. Non malè* ſengh-roer/ *ſiue* vier-roer/*dici poſſe, mihi videtur à* roer/*id eſt*, arundo fiſtula. *&* ſenghen .i. vrere, adurere.

Senuep. *ſax. ſicamb.* j. moſtaerd. Sinapi, ſinapis. *germ. ſenff. ſax. ſenp: gal. ſeneue: ital. ſenape: ang. ſenuy.*

Senod. j. ſend. Synodus.

Senue/ſenuwe. Neruus. *germ. ſen: ſax. ſene, ſenader: ang. ſinewe.*

ſenue-aderen. Varices.

ſenue-water/lid-water. Pituita, ſerum neruorum. *vulgò* ſynnouia.

ſenueachtigh. Neruoſus.

Serpelen. *hol.* j. leken/dzuppen.

Serck. j. ſarck. Cippus.

Sergeant/ſchergeant. Viator, ſatelles, accenſus, lictor, prætorianus miniſter, apparitor, miniſter publicus. *vulgò* ſergeantus. *ger. ſcherg: ſax ſchergeant: gal. ſergeant: ital. ſergente: hiſp. ſergent: ang. ſergeant.*

Serp/ſarp. Acerbus, immitis: *&* Subacidus, acidulus. Serpe dzupue. Vua ſubacida.

Serpent. Serpens, anguis. *gal. ſerpent: ital. ſerpente: hiſ. ſierpe: ang. ſerpent.*

ſerpente/ſerpētijne. Genus bombardæ, ſiue tormenti bellici minoris, ſerpentis effigie. *vulgò* ſerpentina.

ſerpents-tonghe. Sagitta, ſagittalis, ſagittaria: *herba foliis longioribus, & anguſtioribus ſerpentis linguam, ſiue alatæ ſagittæ cuſpidem referens.*

ſerpentſch. Anguinus, anguineus.

Seruette/hand-dwaele. Mantile, mantelum, mantelium: chiromactrum: *gal. ſeruiette: ang. ſeruiet.*

Ses/ſeſſe. Sex. ς'ξ. *ger. ſechs: gal. ſix: ital. ſei: hiſp. ſeys: ang. ſixe.*

ſes ten hondert. Semiſſis vſura.

ſeſ-hoeckigh. Sexangulus.

ſeſ-iaerigh. Sexennis.

ſeſ-mael. Sexies.

ſeſ-repſen. Sexies.

ſeſ-thien. Sexdecim, ſedecim.

ſeſ-weruen. Sexies, ſex vicibus.

ſeſ ken. Senio: latus teſſeræ ſex oſtendens puncta.

ſeſ ken/ſiſ ken. *ſicamb.* j. grooten. Triens, tertia ſtuferi pars.

ſeſ ken j. ſes mijten.

ſeſ ken. *ſland.* j. neghen-manneken.

ſeſte. Sextus.

ſeſtigh. Sexaginta, ſexageni. *ger. ſechtzig: gal. ſoixante: ital. ſeſanta: hiſp. ſeſſenta: ang. ſixty.*

ſeſter/ſiſter. Sextarius. *&* Modius. *menſura apud varios varia: ant. verp.* vier vierteten.

Set. *ſland.* Sedes. *&* Culus: anus. *germ. ſitz, geſaetz: ang. ſeat.*

Sete/ſette. Pecten: inſtrumentum ruſticum denticulatum quo ager piſis, fabis, glandibus conſerendus foditur.

ſete. *vetus.* Statio.

Setel. Sedile, ſella, ſedes, cathedra. *germ. ſeſſel: ang. ſetle.*

Setten. Ponere, locare, collocare, ſtatuere, conſtituere. *ger. ſetzen: ang. ſet.*

ſetten een hups. Aedificare, conſtruere domum.

ſetten iemanden ghebanghen. In vincula dare, in vincula conijcere.

ſetten iemanden dagh. Conſtituere, præſcribere, determinare, præſtituere alicui diem.

ſetten te koope. Inſcribere, venale exponere domum, agrum, *&c.*

ſetten. j. planten. Defigere, plantare, pangere, figere plantas

ſetten. Sidere ad ima vaſis.

ſetten/ſchatten. Cenſere, æſtimare: ad pecuniæ taxationem redigere: pretiũ ſtatuere, indicare, taxare.

ſetten op ghelt. Adærare, ære æſtimare.

ſetten te pande. Pignerare vel pignerarĕ pignori dare, pignori opponere.

ſettinghe. Poſitio, poſitura, poſitus, locatio.

ſettinghe *ſland.* j. ſchattinghe. Cenſus. *vulgo* impoſitio. *ang. ſetting.*

ſettinghe. *ger. ſax. fic. holl.* Lex, decretum, conſtitutio. *ger. ſetzung.*

ſetter. Compoſitor.

ſetter der dzuckerijen. Compoſitor typorum, typotheta.

ſetſel. Poſitus, us: poſitio.

ſet-ſtucken. Poſitiones: fundamenta quibus innituntur argumenta.

Seude. j. ſode.

Seue/ ſifte. Cribrum, incerniculum. *ger. ſib. ſax. ſichte: ang. ſiue.*

ſeuen. j. ſiften. Cribrare, incernere.

Seuel-boom/ ſeuen-boō/ ſeuen-palm. j. ſauel-boom. Sabina.

Seuen. Septem, ſepteni. *germ. ſiben: ang. ſeuen, ſeuuen.*

ſeuen iaerigh. Septennis.

ſeuen-mael. Septies.

ſeuen-weruen. Septies.

ſeuen-ghe-ſterrte/ ſeuen-ſterre. Septentriones, vrſa, arctos.

ſeuen-ghe-tijden. Septem horæ canonicæ.

ſeuen-ghe-tijd-kruyd. Lotus ſatiua: Trifolium odoratum alterum. *vulgò* herba ſeptem temporum: *quia fertur virens, & creſcens ſepties in die odorem mutare.*

ſeuen-ſterre. j. ſeuen-ghe-ſterrte. Septentriones. & Pleiades.

ſeuen-thien. Septendecim.

ſeuen thiendſte. Decimus ſeptimus.

ſeuendſte. Septimus.

ſeuentigh. Septuaginta.

ſeuentigh-mael. Septuagies.

ſeuentighſte. Septuageſimus.

Seuen-boō/ ſeuen palm. j. ſeuel-boom

Seuer-ſaed/ ſewer-ſaed. Semen ſanctū, ſanctolinum abſynthij ſpecies.

Seughe. *ſland.* j. ſoegh. Sus.

ſeughen-brood. Cyclaminos, cyclamē, panis porcinus: rapū terræ tuber terræ, artonita, rapum porcinum.

Seule/ ſuple/ *ſland. occident.* j. eemer. Situla.

Seunie. *hol. ſic.* j. bercken trogh. Aqualiculus.

Seuren. j. ſozen.

S I

Sibbe. j. ghe-ſibbe. Affinitas.

ſib-ſchap. j. maegh-ſchap.

Sichel/ ſickel. Falx, ſecula. *ger. ſichel: ang. ſikle.*

Sicht/ ſichtent. *ſland.* j. ſedert.

Sichte. *ſax. ficamb.* j. ſif. Cribrum pollinarium.

ſichten. *ſax. ficamb.* j. ſiften. Cribrare.

ſichten. j. ſijghen. Colare.

Sichte. *ſax. friſ. ficamb. hol.* j. picke. Secula, falx meſſoria. *ang. ſythe.*

ſichten. j. picken.

Sicht. j. ghe-ſicht. Viſus. *ang. ſight.*

ſicht-baer. Conſpicuus, ſpectabilis.

ſicht-baerlick. Apertè, dilucidè.

ſicht-ender. Horizon.

ſichtigh Conſpicuus.

ſichtighen/ ſichten. Conſpicere.

Sichtent/ ſedert. Poſt illa, poſt quam, inde, poſtea, ab eo tēpore. Sichtent den morghen. A mane.

Sickel. Secula, falx meſſoria, falx adorea, frumentaria. *ger. ſichel: ang. ſickle.*

Sickſene. j. wippe. Tollenon.

Sickuſt. *germ.* j. papegay. Pſittacus.

Sidert. j. ſint. Poſtquam. *ang. ſithe:*

Sieck/ kranck. Aegrotus, morboſus, morbidus, infirmus. *germ. ſiech: ang. ſicke.*

ſieck *in compoſitione.* Auidus, cupidus, appetens valde, languens cupidine ſiue amore: *vt* man-ſieck/ houw-ſieck/ ſpeel-ſieck/ lodder-ſieck/ *&c.*

ſieck-dagh. *vetus.* Morbus.

ſieck-ſtoel. Sella familiaris.

ſieckachtigh. Valetudinarius.

ſieck-huys ſieck-kamer. Noſocomiū, valetudinarium.

ſieckelick. Valetudinarius.

ſieckaerd. Valetudinarius. Den ſieckaerd maecken. Aegrotum ſimulare, ſimulare morbum.

ſieckte/ kranckheyd. Morbus, valetudo aduerſa.

ſieckelick. Morboſus, æger, valetudinarius.

ſieckteniſſe. j. ſieckte. Morbus.

ſieckertieren. *ſlandr.* Morboſus, valetudinarius.

Siedē. Bullire, ebullire, feruere, ferbere, inferuere: *οἰζειν, ζεῖν &* Lixare, elixare, aqua coquere. *ger. ſieden: ang. ſeathe.*

ſied-pot. Lebes, cacabus.

ſiedende. Feruens.

ſiedende heet/ ſodigh. Feruidus, feruēs.

Sieghen. j. ſijghen. Colare.

Siele Anima. *ger. ſeel: ang. ſoule.*

ſiele/ ſielken. Induſium, ſubucula: & Theriſtrum, veſtis æſtiui vſus: tunica leuidenſa.

ſiel-braecken. j. dood-braecken. Agere animam, ſub agone iacere: *vulgò* agonizare.

ſiel-braeckinghe Agon: luctamen ſpiritus extremi in homine animam iam agente.

Sielen-dagh. Feralia, februa: feriæ pro defunctorum manibus.
Siel-loos. Inanimus, inanimatus.
Siel-misse. Inferiæ, piaculum, piaculare sacrum. *vulgò* missa pro defunctis.
Siel-soecken. Velle occidere, quærere animam. *Exod.* 4,19 *Matth.* 2,20.
Siel-soecker. j. moord-pziem. Sica.
Siel-toghen. j. siel-bzaecken.
Sielken. Animula.
Sielken. j. siele. Indusium, subucula: & Theristrum.
Sien. Videre, cernere, tueri, intueri, conspicere, conspicari *germ. sehen: ang. see.*
Sien ghelijck/ &c. j. schijnen. Apparere, præbere speciem.
Sien laten. Ostendere, exhibere, edere.
Siende. Videns.
Siende blind zijn. Conniuere.
Sienlick/sicht-baer/sien-baer. Visibilis, spectabilis, aspectabilis, conspicuus.
Siere/sierken. Acarus, teredo, siue exiguus admodum vermiculus, qui subter cutem erodit, agitque cuniculos in pruriginosis manibus. *gal. ciron.*
Siere/sierken. Atomus, res minutissima: festuca. Niet een siere gheuen. Ne gry quidem dare.
Sieren *vetus.* j. ver-sieren. Fingere, confingere.
Sieren. *vet.* j. zieren. Ornare. *ger zieren.*
Sif/sifte/seue. Cribrum, incerniculum. *ger. sib. ang. sife.*
Sisten. Cribrare, cribro, incernere, excernere. *ger. siben: ang. sife.*
Sistsel. Excretum, purgamentum quod cribro siue incerniculo separatur.
Siffien/schupffelen. Sibilare. *gall. sifler, sibler: ital. zuffolare, sibilare: hisp. siluar.*
Sifflet/schupflet Fistula.
Sighe. j. segghe Victoria.
Sigmaers krupd. Alcea, bismalua siluestris: *vulgò* herba Simeonis.
Sij. Ipsa, illa, *singul.* & Ipsi, illi, ipsæ, illæ, *plural. ang. she.*
Sij-lieden. Ipsi, ipsæ.
Sijd/sind/sichtent. Postquam.
Sijde. Latus, pleura. *germ. seyt: ang. syde.* Ter sijde. Ex obliquo, ex transuerso. Ter sijden alleen. Seorsum.
sijde. Pars. & Partes, factio.
sijde. *fris. sicamb.* Coniux.
sijde. Fœmina: *propriè de auibus dicitur: maximè de cothurnice femina.*
sijde van t'bladt des boecks. Pagina, pagella, cera, facies chartæ.
sijde specks. Succidia: tergum porci muria aut sale conditum.
sijd-balcken/boeck-steenen. Orthostatæ, arrectaria.
sijd-ganck. Diuerticulum.
sijd-ghe weer Arma quæ lateri accinguntur, vt gladius, machæra, pugio, parazonium.
sijd-kraemer. *sicamb.* Institor, tabernarius.
sijd-pad. Diuerticulum.
sijd-wegh. Diuerticulum, semita transuersa ad latus viæ militaris.
sijden-wee. Pleuritis, dolor lateris acutus & pungens.
sijden-weech. Hypochondria.
sijdelinck/sijdelincks. Ex obliquo, ex transuerso; obliquè, in obliquum.
Sijde/sijt. Sericum, mataxa, serica blatta. *vulgò* seta *siue* seda. *ger. seyden: sax. syde: gal. soye: ital. seta: hisp. seda: ang. sylke.* Spin-sijde. Bombycinum.
sijden kleed. Vestis serica, bombycina, Coa.
sijden-ver-kooper. Metaxarius, negotiator qui serici mercaturam exercet. *Iustinian. Alciat.*
sijden-sticker. *sicamb.* j. borduer-werker.
sijden-weuer/ sijden-spinner. Sericarius.
sijden-woꝛm. Bombyx.
Sijffelen. j. siffelen. Sibilare.
Sijghe. Colum, qualus. *sax. sye.*
sijghen. Colare, excolare, percolare, eliquare: per colum purgare.
sijgh-boeck. Colum.
sijgh-koꝛf/stunck-mande. Qualus.
sijgh-koꝛfken. Quasillus, fiscella.
sijgh-schotel. Colum.
sijgh-hat. Colum.
Sijle/sille. *holl. fris.* Incile, aquagium, cataracta.
Sijn/ zijn. Esse, existere, constare, exstare. *germ. seyn.*
Sijn. Suus, a, um. *germ. seyn: gal. sien: ital. suo: hisp. suyo.*
sijns selfs zijn. Esse sui iuris, esse suæ potestatis: nullius imperio subiectum esse.

Sijpe. Cloaca.
Sijpen. Stillare, manare, fluere.
Sijp-ooghe/ſijp-ooghigh. Lippus, gramioſus.
Sijpende ooghen.j.leepe. Oculi gramioſi, oculi fluentes.
Sijs/ſijſſen.j.ſeſken. Senio.
Sijſſken.j.rijſuen. Acanthis.
Sijte ſijten-ſpel.j.ſepde/ſepden-ſpel.
Sille/ſijle/ſulle. Incile, aquagiũ, aquæductus: canalis incilis, foſſa incilis.
Sille/ſulle. Limen.
Sille lands.j.loopen/ hondert roeden. Quadrans iugeri.
Silte.j.ſulte. Salſugo, ſalſilago.
Silt-ſout. Sal è glebis ſalſilagine imbutis arte extractus. *Adr. Iun.*
Siltigh. Salſus.
Siluer. Argentum. *ger. ſilber: ſax. ſuluer: ang. ſyluer.*
Siluer-ader. Galena, argenti vena, molybdena.
Siluer-bergh/ſiluer-graue/ſiluer-kuyl Argentifodina, argentarium metallum.
Siluer-glede.j. ſiluer-ſchupm. Argenti ſpuma, lithargyrium.
Siluer-koeck. Argentum paſtillatum.
Siluer-krupd. Argemone, inguinaria: *vulgò* argentina, agrimonia ſilueſtris, anſerina, potentilla.
Siluer-ſchrappaepe. Argyrotheca: vaſarium: repoſitorium argenteæ ſupellectilis.
Siluer-ſchupm. Argenti ſpuma, lythargyriũ, lithargyros, argyritis: & Helciſma, ſcoria argenti, fex argenti: ſcoria argentea.
Siluer-ſmid. Faber argentarius: vaſcularius.
Siluer-werck. Vaſa argentea, argento confecta pocula: ſupellex argentea: argentum eſcarium: argentum factum, argentum elaboratũ, & in vaſa aliámve materiam fabricatum.
Siluerachtigh. Argentoſus.
Siluceren gheld. Nummus argenteus.
Simme. Simius, ſimia, cluna.
Simmen-neuſe. Naſus reſimus, rurſum compreſſus ad modum ſimiæ.
Simpel/ſlecht. Simplex. *gal. ſimple: ital. ſemplice: hiſp. ſimple: ang. ſimple.*
Simpel ende on-ghe-leerd. Imperitus.
Simpel/on-ſchalck. Sincerus, incallidus.
Simpelen ſanck. Cantus ſimplex: vnius vocis: *vulgò* Gregorianus.
Simpelheyd. Simplicitas.
Simpelick. Simpliciter.
Sin.j.ſinne. Senſus.
Sincke.j.cincke. Buccina.
Sincke. *vetus.* Cloaca, lattina. *ang. ſincke.*
Sincken. Mergere, demergere: & Sidere, ſubſidere, delidere, reſidere, peſſum ire, ire in fundum, mergi, demergi, deorſum deſcendere, deorſum labi, ſenſim delabi. *ger. ſincken: ang. ſincke.*
Sincken den dooden. Tumulare, ſepelire, inhumare mortuum, tumulo mandare, in ſepulcrum inferre cadauer: corpus ſepulchro condere, recondere, reddere.
Sinck-loot. Bolis: perpendiculum nauticum: molorthus.
Sinck-poel. Gurges limoſus, paluſtris, vorago paludoſa.
Sinck-rys. Faſces virgultorum, quibus in fundum demiſſis terra ſuperingeritur aduerſus aquarum impetum.
Sinck-roer.j. ſengh-roer.
Sinck-ſand Sinckel ſand j.welle. Aeſtus
Sinckſen.j. cinckſen. Pentecoſte.
Sied.j.ſedert/ſindert. Poſt, poſtquam, inde, poſtea.
Sind/ghe-ſind. Familia.
Sinde.j.ſeynde. *vetus.* Synodus.
Sinde-ſchalck. *vetus.* j.ſene-ſchalck.
Sind-ſchepen.j. ſeynd-ſchepen.
Sind-bloed j.ſund-bloed. Diluuium.
Sindael/ſendael. *ſland. holl. ſic.* Sindon. *gal. ſindal: ang. ſendall.*
Sindel. Scoria, ſpuma metalli.
Sindert.j.ſind/ſedert. Poſt, poſtquam, poſtea.
Singh-roer.j.ſengh-roer.
Singhel.j.ſenghel. Stricturæ.
Singhelen.j.ſenghelen. Viſtulare.
Singhel.j.cinghel. Cingula.
Singhele. Lilium montanum.
Singhen. Canere, cantare, pſallere, modulari. *ger. ſingen: ang. ſinge.*
Singh-konſte. Muſica.
Singh ſchole. Ludus muſicus.
Singh-voghel. Oſcen.
Singher/ſanghet. Cantor.
Singher. *vetus.* Bombarda maior.
Sinne/ſin. Senſus, mens, mentis conceptus

ceptus: animi sententia: animus. *Rectè quidem* mens, sin / *dicitur à* sien. i. videre. *est enim mens vice luminis: & est (teste Aristotele) in anima sicut visus in oculo: mentemque vt lumen, accendit in anima Deus.*

sinne hebben/*&c.* Animum habere, *&c.* In den sinne hebben. Animo vel in animo cogitare secum. *Cic. Terent.* Versare animo, agitare secum.

sinne-loos. Demens, amens, inops mentis, insanus.

sinne-loosheyd. Dementia.

sinne-rijck. Ingeniosus, industrius.

sinnelick. Affectus animo aut sensu.

sinnelick. j. allenskens. Sensim.

sinnelickheyd. Affectus, affectio, animi motus, animus.

sinnen. *vetus.* Sentire, cogitare.

sinnigh. Sensu præditus.

sinneken. Sensiculus.

sinneken int spel. j. boetsen-maecker.

Sint Jan. Diuus Ioãnes. *vulgo* sanctus.

Sip. *sax.* j. sibbe. Cognatio.

Sip/sippier. *vide* Cip/cippier.

Sippen. Pitissare, sorbillare *ang sippe.*

Siricken. Pipilare, pipire, titissare, τιτίζειν: vocem edere, more passerculorum & aliarum minorum auium.

Sirope. Syrupus, serapium, apozema. *gal. sirope: ang. sirup.*

Sisse j. cesse. Cessatio.

sissen. *vetus.* Cessare.

Sister. j. sester.

Sitten. Sedere, residere, considere, desidere. *germ. sitzen: ang. sit* Het sitten. Sessio. Een sitten. j. sit-stede. Sedes, sedile, sessio.

sitten int leuen. Prostare, prostituere pudicitiam: vulgo victum quærere.

sitten by eenen ghe-houdẽ man/ ionghen gheselle/ *&c.* Concumbere illegitimè, cohabitare illegitimè.

sitten te peerde. Insidere equo.

sitten aen de tafel. Discumbere, mensæ accumbere.

sit-bancke. Sedes, sedile.

sit-dagh/ghe-nacht-dagh. Dies sessionum: dies quo prætor pro tribunali sedens ius dicit, dies fastus.

sit-kussen. Puluinus.

sit stede. Sedes, sessio, sedile.

sit-stoel. Sedes.

sitte. Sedes. *ang. sead.*

sittende. Sedens.

sittende werck-man / sittende ambachts-man. Sellularius, sedentarius.

sittende ambacht. Opificium sellularium, sedentarium.

sittinghe. Sessio.

Sitteren. *germ. sax. sic.* Tremere.

Sittick/sit-kust/*germ.* j. pagegap. Psittacus.

Slabbacken/slappacken. Labascere, languescere, deficere, laxari.

Slabbe/slab-doeck. Rica, ricula, fascia pituitaria, linteum pituitarium.

slabben. Lambere, lambendo bibere: lingere: sorbere & deuorare. λάπειν. *itali quidam slapare dicunt.*

slabben. Distillare, siue fundere inter sorbendum.

slabberen. Ligurire ius tepidum. *ang. slabber.*

slabberinghe. Ius, sorbitio, linctus, illinctus, eclegma.

slabbaerd. Liguritor, linctor.

Slach/slagh. Ictus, verber, pulsus, pulsatio, percussus, percussio. *ger. slagh.*

slach van de munte. Forma, imago, impressio, caracter, comma.

slach/slagh. Cædes, occisio: strages: *ang. slaughter.*

slach/strijd. Pugna, prœlium.

slach leueren. Ad manus venire, conferre manum, confligere acie, decernere acie, committere pugnam, committere prœlium.

slach oft vlamme in de boomen. Sideratio.

slach / ghe-slach des hoofds. *fland.* j. slaep. Tempora. *q. d.* pulsus. *arteriarum enim pulsus euidens ibi est, vnde & κροταφὸς quidam Græcè dici putant, παρὰ τὸ κροτεῖν περὶ τὴν ἄφην. Henr. Steph.*

slach. *ger. sax. sicamb.* j. ghe-raecktheyd/ popelcije. Apoplexia, ictus sanguinis.

slach/voghel-slagh. Decipulum, decipula, transenna: & Seclusorium, auiaarium minus, quod alteri cum ostio coniungitur ad secludendas aues.

slach oft waeyinghe der vogelen. Plangor alarum, agitatio alarum sonitum ciens.

slach/mate in den sanck. Modi, moduli, mensuræ cantus, numeri.

ſlach houden int danſſen .j. voet houden.

ſlach .i. pols. Pulſus arteriarum.

ſlach-ader. Arteria: vena pulſatilis.

ſlach-bal/kolf-bal. Pila clauaria.

ſlach-banckc/vleeſch-banckc. Camificina: & Laniena, menſa lanionia.

ſlach-boom/vlaey-boom. Repagulum.

ſlach-boſch Silua cædua.

ſlach-vlaede. *friſ. ſicamb.* j. heulinck. Hilla.

ſlach-vlugghe. *ſax. ſic.* j. bal-vlugghe. Pons verſatilis.

ſlach-vupue. Palumbes, palumbus: palumbus maior. *Geſner.* palumbus torquatus.

ſlach-hout. *ſland.* Ligna cædua, arbores cæduæ.

ſlach hout. j hepe. Telum ruidum.

ſlach-huys. Laniena: & Camificina.

ſlach-karre. Paruum vehiculum: epirhedium, *Iuuenal.*

ſlach-maend. Nouember. *q. d.* mẽſis iugulatorius: *à ſolẽni iugulatione pecorum & boum. ſax. ſlacht-maen.*

ſlach-molen. Trapes, trapetum mola olearia.

ſlach-offer. Victima, hoſtia.

ſlach-orden. Acies, acies directa: acies inſtructa, inſtructio exercitus in procinctu pugnę ſtantis, & ad confligendum parati: phalanx.

ſlach-poorte. *ſax. ſicamb.* Cataracta, penſiles clathri.

ſlagh-reghen. Imber, præceps alluuio, nimbus.

ſlach ſwoerd. Romphæa, xiphomachæra, machæra Herculanea.

ſlach-tafel. *ſax. ſicam.* j. kredenſ-diſch. Abacus.

ſlach-tanden. Dentes exerti.

ſlach-tijd. Nouember: tempus quo pecora mactantur: tempus bouicidij, tempus iugulatorium: menſes hiberni priores, quibus boues & porci ſolent iugulari.

ſlach-vederen/ſwanck-vederen. Pennæ remiges, pennæ maiores auium quas quatiendo vibrandoque expandunt.

ſlach-vlaeghe. i. ſlach-reghen.

ſlach-vliem. Sagitta, phlebotomum, quo veterinis iumentiſque ſanguis detrahitur.

ſlacht. j. ſlach. Cædes.

ſlachten. *ſax. ſicamb. friſ. holl.* Mactare boues, oues, *&c.*

ſlacht-banckc. *ſax. ſic.* j. ſlach-banckc, Menſa lanionia.

ſlacht-huys. j. ſlach-huys.

ſlacht-maend. j. ſlach-maend.

ſlachter. *ſax. ſicamb. friſ. hol.* j. vleeſch-houwer. Lanius. *ang. ſlaughter.*

ſlachtinghe. *ſax. friſ. ſicamb.* Cædes. & Clades. & Prælium.

Slacht. j. ſlecht. Simplex, planus, *&c.*

Slacht. j. ghe-ſlacht. Progenies.

ſlachten. Similem eſſe, progeniem ſequi.

ſlachten den vader. Patriſſare, patris mores imitari, patrem moribus referre.

Slack. *ſland.* Laxus.

Slacke. j. ſlecke. Limax.

Sladde. *verus.* j. ſlets.

ſladde, ſlodde. Ambubaia, mulier ignaua.

Slaeck. Laxus, remiſſus. *ang ſlacke.*

ſlaecken. Laxare liberare, ſoluere, diſſoluere: & Laxari, liberari, ſolui, diſſolui. *gal. lacher: ang. ſlacke.*

ſlaeckinghe. Laxamentum, liberatio, remiſſio.

Slaef. j. ſlaue. Seruus.

ſlaefken. Seruulus, mediaſtinus. & Seruula.

Slaeghe. j. ſlach. Ictus.

ſlaeghel ſleghel. Malleus ligneus.

ſlaeghel. Flagellum.

ſlaeghel/kloſ-beptel. Vola.

ſlaeghel/ſleghel/achter-boghe. Suffrago: in poſterioribus quadrupedũ pedibus, quod in prioribus genu dicitur. *Adr. Iun.* Malleus: pars inter vnguem & tibię equi iunctura media. *Geſner.*

ſlaeghen. j. ſlaen. Percutere.

ſlaegher. Percuſſor.

ſlaegher/vleeſch-houwer. Lanius, lanio.

ſlaegher/ſtamper. Pauicula.

ſlaegher. j. ſlaeghel. Malleus: flagellum: vola.

ſlaen/ſlaeghen. Percutere, verberare, pulſare, cædere, ferire, icere, cudere, batuere.

ſlaen in d'yſer. Catenis ſiue compedibus

bus vincire, in catenas coniicere aliquem: compedes alicui impingere.

Slaen als de pols. Micare. **De aderen slaen** Micant venæ.

Slaen een ader. Incidere venam.

Slaen in stucken. Diminuere.

Slaen/vechten. Confligere, manus conferre, pugnare.

Slaen. *verus.* j. **dood-slaen.** Occidere, interficere: percutere, *apud Eccles. ang. slea.*

Slaen deur den temst. j. **temsten.** Percolare.

Slaen deur de billen. Decoquere, abligurire.

Slaen met eenigh dinck. j. **ghe-raeden.** Coniicere, coniectare.

Slaen den leyger. j. **leger slaen.** Metari castra.

Slaen de trompet. j. **trompetten.** Canere tuba.

Slaen gelijck een veld-hoen. Cacabare.

Slaen ghelijck een quackel.

Slaen ghelijck de duyuē. Plaudere alis: sonora percussione alas diuerberare: alas concutere.

Slaen de mantel om d'lijf. Togam in tergum reiicere sub alas, ita vt eius lacinia à tergo reuocata hominem totum ambiat: inuoluere se pallio.

Slaen de ooghen op iemanden. Intendere oculos in aliquem; adiicere oculum puellæ.

Slaens cñ stekens. Cæsim & punctim.

Slaep *frequentiùs* **slap.** Laxus, fluxus.

Slaep. Somnus, sopor, *dicitur* **slaep** *q.d.* **slap.** i laxus, remissus: *est enim somnus quasi laxatio & impotentia quedã membrorum sensuumq;. Contrahi, inquit Cicero, animum Zeno & quàsi labi putat atque concidere, & ipsum esse dormire. Inde dictus* somnus segnis, ignauus, languidus, languens, torpens, lentus, *&* λυσιμελὴς. i, membra soluens. *Ouid. homines, volucresque feraſque Soluerat alta quies. germ. schlaff. sax. scinlap: ang. sleape. sleepe.*

Slaep der leden. Torpor, torpedo, stupor.

Slaep des hoofds. Tempus, tempora. *Dicitur* **slaep** */ quòd pulvino aut palma manus, dormientium tempora fulciantur: quodq; profundè dormire volens in dextrũ & sinistrum tempus incumbat: à requie enim temporum somnus ad oculos venit. cui etymo non malè conuenit illud Psalmiste: Si dedero somnum oculis meis & palpebris meis dormitationẽ, & requiem temporibus meis. ger. schlaff: ang. sleape.*

Slaepen/slapen. Dormire, capere somnum, ducere somnos, dormiscere, quiescere. *ger. schlaffen: ang sleape.*

Slaepen. Stupere, obstupere, torpere.

Slaep-bancke. Cubile, scamnum cubiculare, sedile dormitorium.

Slaep-bedde. Cubile.

Slaep-dorck. Rica, ricula, plagula.

Slaep-dranck. Potio somnifera. & Medicamentum stupefaciens, torporemque inducens.

Slaep-dronck. Pocœnium, comessatio à cœna: somni potatio post cænam.

Slaep-droncken. Soporatus, somno sepultus.

Slaep-hupue. Vitta nocturna, pileus nocturnus.

Slaep-kamer. Cubiculum, cubiculum dormitorium.

Slaep-krupd. Papauer: herba soporifera siue somnifera.

Slaep-laecken. Toral, toralium, plaga, lecticaria sindon. *vulgò* linteamen.

Slaep-liedeken. Cantiuncula somnifera, moduli somniferi.

Slaep-lijf ken. Subucula nocturna.

Slaep-loos. Insomnis.

Slaep muys. Sorex.

Slaep-mutse. Pileus nocturnus. *vulgò* cucupha.

Slaep-ratte. Sorex: & Glis.

Slaep-rockskien. Subucula nocturna.

Slaep-sele. j. **slaep-bancke.** Cubile.

Slaep-siecke. Lethargus, veternus, subeth, caros, somniculosa affectio.

Slaep-siech. Lethargicus.

Slaep-suchtigh. Lethargicus, veternosus

Slaep-stede. Cubile.

Slaperd. Dormitator. **Den slaperd maecken.** Vigilanti stertere naso.

Slaepende. Dormiens, sopitus.

Slaepende leden. Soluta languore membra, torpida, stupida.

Slaper. Dormitator, dormitor.

Slaper/nacht-gast. Hospes nocturnus.

slaeper. Numi argentei genus decem stuferorū *vulgò* dormitor, testo, testonius.

slaeper. Torpedo. *piscis genus.*

slaeper aen hupsinghen. Cantherius interangularis. *vulgò* dormitor.

slaeperigh/ slaeperachtigh/ slaepachtigh/ slaepigh. Somnolentus, somniculosus, soporatus.

slaeperigh zijn. Dormitare.

slaeperighe ledē. Membra stupida, torpida, sopita.

Slaeue. j. slaue. Seruus.

slagh. j. slach. Ictus.

Slaghen. j. slaen. Percutere.

Slaken j. slaecken. Laxare.

Slammeren. j. slommeren.

Slampampen / slampen/ slempen. j. slemmen. Ligurire.

slampamper. j. slemmer. Popino.

Slanck. Tenuis, exilis, gracilis: & Vacuus, solutus. *ger. geschlanck.*

slanckéren. Laxare, soluere.

Slanghe. Serpens, anguis, coluber. & Vipera, excetra. *germ. schlanck.*

slanghe. Bombarda longior. *vulgò* serpentina, colubrina, colubrum. *ab effigie serpentis, & colubri.*

slanghe *Ioan.* j. kraeltelinck. Spira.

slanghen krupd. Dracunculus, serpentaria maior: *herba caulem habens versicoloribus diaconum siue anguium maculis.*

slanghen-vel. Senectus anguium, vernatio: leberis: spolium serpentis: vernatio anguina.

slanghen-stroopsel. Vernatio, leberis.

Slap. Laxus, incontētus, lentus, fluxus, remissus, solutus, flaccidus, languidus, marcidus: vietus, fluidus. De nering ghe is slap. Quæstus friget, iacet.

slap-hertigh. Pusillanimis, ignauus.

slap-ooghigh. Flaccus.

slap-moedigh. Ignauus.

slaphepd/ slappighepd. Laxitas: & Ignauia. & Marcor, languor.

slappacken. j. slabbacken.

slappelick. Laxè, remissè, lentè, negligenter, oscitanter, languidè, frigidè, ieiunè.

slappelick te wercke gaen. Indormire causæ: remissiùs & segniùs tractare negotium.

slappen. Laxare: & Laxari.

Slaue/ slauoen. Seruus, mancipium. *vulgò* sclauus. *gal. esclaue: hisp. esclauo: ang. slaue.*

slaue. *vetus. sax.* Remex.

Slaefken. Seruulus, mediastinus.

slauen/ slauoenen. Officia seruilia facere: labores maximos subire instar serui aut mancipij: seruire.

slauernije. Seruitus, seruitudo, grauis labor, catenati labores.

slauernij-knecht. Mediastinus.

slauetse. Seruula vilis & ignaua.

slauinne. Serua.

slauoen/ slaue. Seruus.

Slecht/ slicht. Planus, æquus: & Simplex, simplus, singularis: & Ignobilis, plebeius, vulgaris, communis, vilis, tenuis.

slecht ende recht mensch. Sincerus, simplex, apertus, liber, nihil dissimulans.

slecht. j. ghemeyn. Triuialis.

slecht/ on-schalck. Incallidus, non astutus.

slecht ende on-geleerd mensch. Idiota, illiteratus, imperitus.

slecht-aerd. Homo simplex, incautus.

slecht-hoofd/ slechte-bol. Homo rudis & incautus.

slecht krieghs-man. Miles caligatus, tenuissimæ sortis, postremæ classis.

slechtighepd/ slechthepd. Simplicitas, vilitas, tenuitas: & Imperitia: ruditas.

slechtichlick/ slechtelick. Simpliciter, exiliter, tenuiter. & Imperitè: & Crassè. & Incautè, non astutè

slechtelick naeyen. Ruditer consuere.

slechtelick seggen. Dicere perfunctoriè.

slechten/ slichten. Planare, complanare, planum reddere, in planitiem redigere, sternere, æquare, solo æquare: disturbare, diruere, euertere: & Extricare.

slechten/ sliſſen/ oft slichten den twist. Dirimere, dissoluere, componere, decidere, discernere lites, paciſci, tranſigere, pacare, sedare, tranquillare.

slechten/ slichten. j. ont-werren. Extricare.

slechts. Simpliciter. & Tantum, tantummodo: solùm, solummodo.

Slecke/ slacke. Limax, cochlea, chelis, testudo.

slecke loots. Scoria: & lamella plumbi.

& Ex-

& Excrementa ſiue recrementa plũbi.
Slecke ſilvers. Helcyſma: ſcoria argenti.
Slecken-huyſken / Slecken-hozenken. Cochleæ domus, calyx, teſta limacis.
Sledde / Slidde. Traha, trahea. *ger. ſchlitten: ſax. ſlede: ang. ſledde.*
Sledderen / Slidderen. j. Slibberen. Labi, prolabi. & Celeriter tendere *ang. ſlide.*
Slee. j. Sleeuw. Tenuis, exilis: & Obtuſus. *ang. ſlovv.*
Slee / Slee-pzupme. Spineolus, pruneolum, prunulum, prunum ſilueſtre, pruneolum autumnale, nanum. *ger. ſchleen: ſax ſlee: ang. ſloe.*
Slee-dozn / Sleeuw-dozen. Prunus ſilueſtris.
Slee-ſap. Acatia.
Sleeck. j. Slepck.
Sleef *ſax. friſ.* j. pot-lepel. Tudicula.
Sleepken. *boll. ſicamb. zeland.* j. uperken. Minoris poculi aut menſuræ genus, cyathus.
Sleeuw. Tenuis, exilis, attenuatus.
Sleeuw *flan.* Obtuſus. Sleeuwe ſcherpte. Obtuſa acies. Sleeuwe tanden. Stupidi dentes, obtuſi.
Sleeuwe Slee-pzupme. j. Slee.
Sleeuwen. Decreſcere, attenuari, extenuari, macreſcere.
Sleeuwighepd der tanden. Stupor dentium.
Slegghe. Nebula, mador, tenuis pluuia, glacialis pluuia.
Sleggheren. Nebulam exhalare.
Sleggherigh / Slegghezachtigh. Vdus, vuidus, madidus, nebuloſus, pluuius.
Slegghezinghe. Nebulæ, tenues pluuiæ: pluuia glacialis: ſubſtillium.
Sleghel. j. Slaeghel. Malleus.
Slegher. j. Slaegher.
Slepck. Planus & æquus, ſolo æquatus, humi repens.
Slepcken. Repere, reptare, ſerpere, ſerpere humi.
Slepcker. *vetus.* Vulpes.
Slepe. j. Slije. Tinca.
Slepncke. *boll. friſ.* Lacuna, fouea.
Slepp. Tractus, ſyrma.
Slepp oft ſteert van vzouwẽ kleederen. Syrma, tractus femineæ veſtis humũ verrens: coronis, *Eraſ.* cauda, *vulgò.*
Slepp van knechten ende dienaers. Agmina longa clientum, comites, comitatus, ſtrepitus, pompa comitum.
Slepp-houder / Slepp-dzaegher. Syrmatophorus.
Sleppe. Mulier ſegniter & teſtudineo gradu prorepens, tardigrada.
Sleppen. Trahere, verrere, raptare: ita rem aliquam trahere aut geſtare, vt tamen humo non attollatur. & Repere, ſerpere, ſegniter incedere.
Sleppen met den hayze. Crinibus proſtratum raptare.
Slepp-been. j. Slepp-voet. Atta.
Slepp-lenden. Elumbis, lumbos trahens: lumbos mouere non valens.
Slepp-net / treck-net. Verriculum, euerriculum: rete quod verritur trahiturque: ſagena.
Slepp voet / Slepper. Atta: qui per pedũ aut crurum vitium plantas à terra non ſubleuat, magiſque terram atterit & verrit, quàm ambulat.
Slem. j. Slim. Obliquus.
Slem / Slemp. Comeſſatio.
Slemmen / Slempen. Comeſſari, epulari, grecari, pergrecari, popinari, nepotari. *ger. ſchlemmen.*
Slemmer / Slemper. Comeſſator, barathro, gurges, vorago, decoctor, nepos, aſotus, euerſor, prodigus, heluo, popino, gluto, manduco: degulator. *Plaut.*
Slemmerije. Crapula, heluatio.
Slemp. j. Slem. Comeſſatio.
Slempen. j. Slemmen. Comeſſari.
Slepen. j. Sleppen. Verrere.
Slepinghe van recht. *zeland.* Ampliatio, dilatio, procraſtinatio.
Sleppe. *ſland.* j. Slippe.
Slet. j. Sleets. Linteum tritum.
Slet / Sletſe. *hol.* j. Slooze. Mulier ignaua, ambubaia.
Slete. Tritus, attritus, us: conſumptio, intertrimentum, intertritura, detrimentum.
Slete. j. ghe-ſcheurtheyd. Hernia.
Slete / ver-tieringhe. Venditio frequens mercium.
Sletigh. Tritus, detritus, attritus, vſu conſumptus.
Sleets / Slette / Sletſer. Linteum tritum, panniculus, peniculamentum, peniculum. *à* ſlijten. i. terere: *ſicut* terimentarium, *Varronis, à* terendo.
Sleue. *vetus. ang.* j. mouwe. Manica.
Sleuren / ſlonen. Frondare, putare arborem,

borem, ſurculos ramis adimere: ſupputare, ſubſecare: interlucare, colluca-re.

Slup. *vetus. ſicamb.* Ligula.

Sleur/ſlepp. Tractus, ſyrma.

Sleuren/ſlozen. Trahere, verrere, humi protrahere.

Sleutel. i. ſlotel. Claus.

Slibbe/ſlibber/ſlijm. Limus, cœnum mollius.

Slibberachtigh/ſlibberigh. Limoſus: & Lubricus.

Slibberen. Labi, lapſare, prolabi. *ger. ſchliffen. ang. ſlippe.*

Slicht. *ſlan. ſicamb. ſax.* i. ſlecht. Planus.

Slichten. i. ſlechten. Planare.

Slick. i. ſlock. Helluo.

Slicken ſlockē. Vorare, glutire, deglutire, abſorbere, euburcinari, ingurgitare: lurcare, ligurire. *ger. ſchlocken. ſchlackē.*

Slick-heet/ſnick-heet. Calidus adeò, vt deuorari ſtatim debeat, ne aduratur os.

Slick-broche/ſnicket-broche/ſlocket-broche. Bolus qui deglutitur aut deuoratur vno hauſtu. & Mattea, ſiue mattya: cupediæ, ſciramenta, bolus lautus, pulpamentum. *germ. ſchlack, ſchlack biſſle: ſax ſlickbrocke, ſleckbrocke:*

Slick-marckt/ſleck-meckt. *ſax.* Forum cupedinis.

Slicken. Sorbere. abſorbere

Slickeringhe. Sorbitio: & Ecligma, lindtus, illinctus, id quod lambendo illingitur.

Slidde. i. ſledde.

Slidden/ſlidderen. i. ſledderen. Prolabi.

Sliere. *ger.* i. kliere/klap-oore.

Slijck. Cœnum, lutum.

Slijck-ſchoen. Pero.

Slijck-kladden. Balatrones, bullæ luti caligis aut calceis adhærentes.

Slijck-hoſe. Pero.

Slijck-ſpoor. *hol.* i. ijſ-ſpoor. Encentris.

Slijckachtigh/ſlijckigh. Cœnoſus, lutoſus, lutulentus.

Slije. *ger ſax. ſicamb.* Tinca, merula lacuſtris, ſullo piſcis.

Slijm. Limus, fæx. *ger. ſchleym: ſax. ſlym: ang. ſlime.*

Slijm. *vet* Phlegma, mucus. *ger. ſchleim.*

Slijmachtigh. Limoſus, fæculentus.

Slijmigh. Limoſus. & Lubricus. & Viſcoſus. *ang. ſlimy.*

Slijmighheyd. Limus, fæces.

Slijp. Aerugo ferri; ſtercus ferri; recrementum, ramentum ferri, ſcoria.

Slijpen. Acuere, exacuere cote, in cote ſubigere, exterere aciem ferri: exacuere ad molam: atterere gladium coti. *ger. ſchleyffen.*

Slijpen het ghe-ſteente. Polire gemmas.

Slijp-ſteen. Cos, cos aquaria, rotária, gyratilis. (ditur.

Slijpſel/ſlijp/ſlip. Scobina quæ dera-

Slijte/ſlete Tritus, attritus, cõſumptio.

Slijte. Atrophia.

Slijten. i. ver-ſlijten. Terere, atterere.

Slijten. i. ver-tieren. Vendere.

Slijten den twiſt. i. ſliſſen.

Slijtigh. Syntecticus.

Slijtinghe. *boll.* i. quenende ſiecktе. Syntexis, conſumptio.

Slim. Limus, obliquus, tranſuerſus, obtortus: diſtortus, prauus.

Slim. Prauus, peruerſus, doloſus, fraudulentus, vafer, aſtutus.

Slim boeue. Præpoſterus & peruerſus homo.

Slim. *vetus.* Vilis.

Slim gaſt. Hoſpes obliquus, diſtortus, veterator: homo vafer, ſubdolus. *Luſci enim, peti, ſtrabones, & qui obliquo ſidere limiſque oculis obtuentur, verſipelles, ſubdoli, captioſi, lubrici & ad circumuenien-dum aſtuti ac miris ſtrophis inſtructi ſunt. Lemn. Lemnius.*

Slim-been/krom-been/ſlim-voet/krõ-voet. Varus, loripes, vatius, valgus.

Slim-hals. i. krom hals. Obſtipus.

Slimheyd/ſlimmigheyd. Obliquitas: & Prauitas, peruerſitas, dolus, vafritia, aſtutia.

Slimmelick. Obliquè: & Prauè, peruersè, dolosè, aſtutè.

Slinck/linck. Siniſter, læuus.

Slincke hand. Siniſtra, læua, ſ. manus.

Slincke poot. Siniſtra manus: & Scæua, qui ſiniſtra manu vtitur pro dextera.

Slinckaerd. Scæua, ſcæuola.

Slincks. Siniſter: & Scæua, ſcæuola.

Slincks ende rechts. Ambidexter.

Slinden. Vorare, glutire, haurire.

Slinder/ver-ſlinder. Lurco, helluo.

Slinder. Chelydrus: ſerpentis genus.

Slinder.

Slinder. *vet.* Tenuis, exilis. *ang. slender.*
Slinderen. j. slidderen. Serpere.
Slinghe/slingher. Funda, balearis funda. *germ. schling: sax. slenge: ang. slinge.*
slinghen/slingheren. Serpere.
slinghen/slingheren. Funda iacere, funda torquere.
slingheren. Testulam aut lamellam distringere super aquæ æquor: lamella aquas quatere.
slingheren. Circumagere, circumuoluere, torquere.
slingher-leder. Scutale: corium fundæ cui lapis imponitur.
slingher-slippen. Lacinias circumagere siue circumuoluere.
slingher-slangher. Spira.
slingher-spel. Epostracismus: ludus quo testulam aut lamellam siue lapillum distringunt super aquæ æquor, numerumque saltuum quos facit priusquam desidat, ineunt, victoria penes illum relicta qui saltuum multitudine superet.
slingher-voet. Loripes.
slingher-vuysten. Pugnare, pugnis cõtendere
slingherer. Funditor, fundibularius.
Slip. j. slyp/slypsel.
Slippe. Crena, incisura.
slippe. Lacinia, sinus vestis, pars siue segmentum vestem separans, peniculamentum.
slippe bieden. Cedere foro, fraudare creditores cum summa infamia.
slippen. Lacerare, inscindere, dissecare.
slippen de ooren. Lacerare aures, dissecare, diuidere.
Slippen. Elabi, dilabi. *angl. slippe.*
Slipperen. j. slibberen. & snipperen.
Slipperinghe. j. snipperinghe.
Slissen. j. slichten. Complanare.
Slobbe. j. sloef-hose. Pero, tibiale laxũ.
slobberen. Laxum siue flaccidum esse.
slobberen. *hol.* j slobberen/be-slabberẽ
Slochter. *vetus. fris.* Fossa.
Slock. Gula, rumen, frumen, fauces: & Barathrũ, vorago, gurges. *ger. schluck: sax. schlocke.*
slock. Haustus.
slock. j. slocker. Helluo, vorax.
slock. Canis vorax & rapax, harpyia: pamphagus.
slock-moes. *lauan.* Pultis vilioris & & tenuioris genus.
slock-suchte. Phagædæna: bulimia.
slocken j. slicken. Vorare, glutire.
slocker. Helluo, pamphagus, gurges, barathrum, vorax, ingluuiosus: lurco, gulosus, gluto.
slockachtigh/slockerachtigh. Gulosus, ingluuiosus, vorax.
slockerigh. Vorax.
slockinghe. Ingluuies, ingurgitatio, voracitas (bubaia.
Slodde. Sordida & inculta mulier: am-
slodder/slodderer. Homo sordidus, incultus, incompositus, negligens. *ang. sluttish.*
slodder-broecke. Bracca follicans.
slodderen. Flaccere, flaccescere.
slodderachtigh. Sordidus, negligens, flaccidus.
slodderende. Flaccidus, laxus, fluxus.
slodderende kleederen. Fluxa vestimenta.
slodder-hosen. Caligæ rugosæ, laxæ, follicantes.
Slodse. *hol. sicamb.* j pantoffel. Crepida, sandalium.
Sloef. Toga siue tunica rudis, impolita & sordidula: penula.
sloef. Sordidatus, homo sordido siue horrido cultu: sordidus, squalidus, murcidus, absurdus, discinctꝰ: homo incultus vestibus & moribus, incompositus, dissolutus, ignauus: *sicut Græcè* ῥάκος. pannus vilis & crassus: & homo nihili *dicitur, à veste detrita reijculaque sumpto conuitio. gal. souillon: ang. slouen, slovve.*
sloef. Lentus, piger. *ang. slovve.*
sloef-hose. Pero, tibiale laxum.
Sloepe. Clauus ferreus minor.
sloepe/sloepken. Nauicula.
sloepe. j. sluppe. Specus.
sloepen/sluppen. Repere, irrepere.
Sloester/snoester. Culleola, cortex viridis putamen nucis ambiens, calyx puluinatus: gulliocæ, *Fest.*
sloesteren/snoesterẽ. Demere culleolas.
Slof. *hol.* j. sloef. Sordidatus.
Sloke *sax. sicamb.* Gula.
slokerigh. Gulosus.
Slom. *stand.* j. slim. Obtortus. (dire.
slommerẽ. Confundere, intricare, impe-

slom-

ſlommeringhe. Confuſio, impedimenta, tricæ. & Quiſquiliæ.

Slompe. *boll.* j. ſlompe. Calo.

ſlomp-hoſe. j. ſlodder-hoſe. Caliga follicans.

Slonde. *ger. ſax. ſicamb.* Fauces, ſumma pars gulæ, mento proxima: frumen. & Barathrum, vorago, hiatus terræ: voratrina, labes, abyſſus, chaſma. & Oeſophagus, ſtomachus.

Slonden j. ſlinden. Vorare.

Slonen j. ſleunen. Frondare,

Slons/ſluns. Laxus.

Sloo-bꝛa/ſloo-bꝛade. *ſland.* Faliſcus venter: ventriculus fartus.

Sloof. j. ſlooue. Replicatio.

Slooꝛe/ſlooꝛken. Sordida ancilla, ſerua vilis, ignaua. *ang. ſlori.* i. ſordidare.

ſlooꝛe/ſlooꝛ-koole. Braſſica Cumana, læuis, rubra: braſſica vulgaris ſatiua foliis extenſis.

ſlooꝛen/ſleuren. Trahere, protrahere, verrere.

ſlooꝛigh/ſlooꝛdigh. Sordidus.

Sloot. Foſſa paluſtris.

Slooue. *vetus.* Velum, tegmen exuuiæ.

ſlooue/ſloof. Replicatio, reflexio.

ſlooue/ſloofken. Folliculus, lobus.

ſlooue oft ſloofken der mannelickheyd. Præputium: tegumen balani.

ſloouen. Velare, tegere, operire, velare caput.

ſloouen/op-ſloouen/af-ſloouen. Retegere, denudare id quod tectum erat.

ſloouen de mouwen. j. op-ſlaen. Reflectere manicas.

Slope. j. ſlupp-hol. Latibulum.

ſlope. *friſ.* j. ſlowyne.

ſlope. *boll.* Crepida trita.

Sloꝛen. j. ſlooꝛen. Trahere, verrere.

Sloꝛpe. *vetus.* Vorago, gurges.

ſloꝛpe. *hol* Proboſcis: manus elephantis.

ſloꝛpen/ſloꝛuen. Sorbillare, ſorbere, ligurire.

Sloꝛuen. j. ſloꝛpen. Sorbere.

Sloſe. j. ſlobſe. Crepida.

Slot. Sera, clauſtrum ferreum.

ſlot/boꝛght. Arx, caſtrum, caſtellum.

ſlot/be-ſlupt. Clauſula.

ſlot-maecker. Faber ſerarius, clauſtrarius; faber clauilis, *Lud. Viues.*

ſlot-reden. Concluſio, epilogus.

ſlot-rꝛgel/ſlupt-rꝛgel. Clauſula,

ſlot-ver-lozen. *adag.* Homo diſſolutus, aſotus.

ſlotel/ſleutel. Clauus. *dicitur* ſlotel *à* ſlupten. *ſicut* clauis à claudendo.

ſlotel op t'graf legghen. Cedere bonis: profiteri ſe deſerere bona ſua creditoribus. *quod beneficio lege conceſſo, viduis licitum fuit, clauibus, cingulo marſupioq; ſepulchro ſiue feretro mariti recens defuncti ſuperimpoſitis, cauſa grauiũ debitorũ.*

ſlotel des iaers. Epacta: dies vndecim additij: quibus additis anno lunari communi 354. dierum, completur clauditurq́ue annus ſolaris 365. dierum: intercalatio: dies intercalati.

ſlotelen. Securiculæ: ſubſcudes duo tigna inter ſe vincientes: & Anſæ ferreæ quibus ſaxa implumbata ligantur.

ſlotelen van de ſnaren. Verticuli, verticilli, epitonia, paxilli quibus fides vel tenduntur vel remittunttur: collabi: κολλάβοι.

ſlotel-bloemen/hof-bloemen. Verbaſculum, articularis. *officin.* herba paralyſis, primula veris.

ſlotel-riem. Clauium catena: clauium annulus. *vulgò* clauiarium.

Slouen. *ſicamb.* j. ſlonen/ſnoepen. Purare arbores.

Sluper. Lorum, loramentum, ligula, ligamen.

ſluper. Rica, ricula, plagula, flammeum, peplum, velum. *germ. ſax. ſchleyer.*

ſluper/arm-band. Mitella: linteum in quo brachium læſum fauciúmve ſuſpenditur,

ſluper-wl/randſ-wl. Vlula flammeata: *plumis circa faciem, mulieris peplo vel flammeo obuolute caput & faciem referens.*

Slupf. Boſcas. auis ex anatum genere.

Slupme. Cortex, corticula, membranula, ſiliqua.

ſlupmen. j. pellen. Decorticare.

Slupmen/ſluppen. Furtim, clanculũ, & tectè prorepere, labi, elabi, dilabi. *ang. ſlippe.*

ſlupmen. j. lupmen. Limis tueri, tranſuerſis oculis tueri.

ſlupmen/ſlupmeren. Dormitare, ſoporari: & Leuiter dormire.

ſlupmer/ſlupper. Subdolus.

ſlupmer. Dormitator.

ſlupmer. *flan.* Artocreæ ſiue lagani delicatioris genus.

ſlupmerachtigh. Somniculoſus, ſomnolentus.

ſlupmeringhe. Dormitatio.

Sluppe. Latebra, latibulum, ſpecus, cauerna, antrum:

ſluppen. Prorepere tacitè, occultè gradi, latenter ire: tectè ſuggredi, furtim proripere ſe: occulto gradu inſidiari. *ang. ſlippe.*

ſlupp-hoeck. Latibulum, latebræ.

ſlupp-hol. Latibulum, latebræ, cuniculus, effugium, refugium, cauus, cauum.

ſlupper. Latebricola: & Inſidiator latens, ſubdolus.

ſluppſel. Latebra, latibulum.

Slupſe. Aquæductus.

ſlupſe. j. ſpupe. Cataracta, emiſſarium, obex aquarius, comma. *vulgò* ſluſa. *gal. eſcluſe: ang. ſluyſe.* Sluſa *pro* clauſura, *in lege Salica Francorũ, teſte Herm. Comite Nuenario.*

ſlupſen. j. ber-ſlupſen.

Slupten. Claudere, occludere, ſerare, obſerare.

ſlupten den brief. Obſignare literas.

ſlupt-balck/ſlupt-ſteen. Tholus.

ſlupt-boom. Vectis: & Clatrus.

ſlupt-koole/kabuyſ-koole. Braſſica capitata. *q.d.* braſſica clauſa.

ſlupt-kroppe. Lactuca capitata, ſeſſilis.

ſlupt-naghel. Clauus capitatus.

ſlupt-reden. Concluſio.

ſlupt-reghel. Clauſula rhythmi, periodus rhythmica.

ſlupt-ſteen / ſlupt-balck / latem int welffel. Tholus: teſtudinis vmbilicus in medio tecto, in quem capita trabium conueniunt concluduntur{que}.

Slupue. j. ſlooue.

Sluns/ſlons. Laxus.

ſluns j. ſloef. Homo ignauus, diſſolutus.

Slus. *ſland. j.* ſlap. Laxus.

Smacht. *ſax. ſicamb.* Eſuries, fames.

ſmachten. *vetus.* Eſurire, famere.

Smachte van den pekel-haeringh. *holl.* Reſegmen halecis muriatæ.

Smack. Rhus coriarius, ſutorius: rhus terginus vel tergorarius: frutex coriarius. *vulgò* ſumach.

Smacke. Colliſio, colliſus, illiſus, concuſſus, iactus, plaga, iactura damnum, oppreſſio.

ſmacke. Genus nauis oblongæ.

ſmacken. Collidere, illidere, concutere, iactare, proiicere, proſternere, quaſſare cum vi aut ſonitu impingere, quatere.

ſmack-becken. *ſland. j.* ſmack-muplen.

ſmack-bupcke. *louan.* Penula muliebris.

ſmack-mupl. Manduco, manducus.

ſmack-muplen. Maxillas ſiue labia inter ſe claro ſono collidere manducando: diductu labiorum ſonum edere.

ſmack-muplen. Baſiare: pangere, affigere oſculum. *ang. ſchmacke.*

ſmack-tanden. Collidere dentes manducando.

Smade/ſmadde. Vituperatio, contemptus, vituperium, conuitium, contumelia.

ſmaden/ſmadden. Temnere, contemnere, aſpernari, vituperare, conuitiari.

ſmadigh/ſmaddigh. Contumelioſus, ignominioſus.

ſmadighlick/ſmaddighlick. Contumeliosè.

Smaeck. Sapor, guſtus. *germ. g ſchmack: ang. ſmacke.*

ſmaecken. Sapere, guſtare. *ger. ſchmocken: ang. ſmacke.*

ſmaecken erghens nae. Reſipere, ſaporem alicuius rei referre.

ſmaecken nae den roock. Sapere fumum.

ſmaeckelick. Suauis, gratus linguæ ſiue palato, ſapidus: grati ſaporis.

ſmaeckelick maecken. Condire.

ſmaecke-loos. Surdus, ſine guſtu: inſipidus.

ſmaeckſel. Guſtus.

Smaed. j. ſmade. Contumelia.

ſmaed-ſchrift. Libellus famoſus.

Smael. j. ſmal. Exiguus, tenuis.

Smaer. j. ſmeer. Abdomen,

ſmaerotſen. j. ſmoorotſen. Parаſitari.

Smal. Exiguus, exilis, tenuis, iunceus, anguſtus, contractus, arctus gracilis, gracilentus: ſtrictus, paruus. *ang. ſmall.*

ſmal ſaed. Legumen.

ſmale weghen. Viæ arctæ, ſemitæ.

ſmale ionckers/ſmale heeren. Tenuis fortunæ

fortunæ domini: beneficiarij & nobiles miniſtri.

ſmale ſteden. Minores ciuitates.

ſmalen/ſmallen/ſmalleren. Extenuare, coarctare, contrahere, minuere, diminuere, imminuere.

ſmalen op iemanden. Detrahere alicui, derogare.

Smalt. *ſax. ficamb.* i. ſmout.

Smalt. i. ſmelt. Liquamen. & Butyrum. *germ. ſmaltz: ital. malzo.*

ſmaltz ſmaltſch. i. maltſch. Liquidus, fluidus, præpinguis.

Smed / ſmid. Faber ferrarius. *germ. ſchmid. ang. ſmyth.*

ſmeden. Cudere, accudere, conflare.

ſmed-balgh. Follis fabrilis.

ſmed-back. i. keſch-troch. Lacus.

ſmed-hamer. Tudes fabrilis. (ſaxei.

ſmed kolen. i. ſteen-kolen. Carbones

ſmedigh. i. ſmidigh / ghe-ſmidigh. Mollis.

ſmedſe ſmidſe/ſmiſſe. Fabrica ferrea, officina ferraria, vſtrina.

Smeecken/ſmeeckelen. Blandiri, palpare, palpari, adulari, aſſentari, blanditias dicere: delinire.

ſmeeckelick. Blandus, blandulus, blandiculus. & Blandè.

ſmeecker. Adulator, aſſentator, blandidicus, blandiloquus, blandiloquens.

ſmeeckinghe/ſmeeckerije. Blanditia, blanditiæ, blandiloquētia, blandimentum, adulatio, aſſentatio.

Smeerte. *holl.* Penelops: auis anate minor, inſigne habens puniceo colore collum.

Smeer. *ſtand.* i. teer. Tenuis, exilis.

Smeer/ſmaer. Adeps, aruina, pinguedo, abdomen: & Vnguen. & Seuum. & Comeſſatio, popinatio, helluatio.

ſmeeren. Linere, allinere, collinere, illinere, vngere. *ger. ſchmirben: ang. ſmere.*

ſmeeren. Curare cuticulam, popinari, helluari.

ſmeer-buyck. Pantex. & Ventricoſus, vētrioſus, vētroſus, vēter, pinguis aqualiculus, ventri & abdomini ſeruiens, gaſtrimargus, homo bene curata cute.

ſmeer-buſſe i. ſalf-buſſe. Pyxis, theca vnguentaria.

ſmeer-kalck. Gypſum: *materia calci ſimilis, qua tectoria parietibus inducuntur.*

ſmeer-keerſſe. i. tueten-keerſſe. Candela ſebacea.

ſmeer-kruyd. Orobanche, ſcandulaca: *herba vno tantùm aſſurgens caulículo pingui & molli.*

ſmeer-maend. *vetus.* Nouember. *q. d.* menſis genialis.

ſmeer-wortel. Faba craſſa, craſſula, telephium. *q. d.* radix vnguentaria.

ſmeerachtigh/ ſmeerigh. Vnguinoſus, pinguis.

ſmeerſel. Litura, vnctio, vnctura.

Smelt. *vetus.* Liquor, liquamen.

ſmelte. *vet. ſland.* Ora ferrea aut argentea balchei,

ſmelten/ſmilten. Liquare, liquefacere, liquidum & fluidum facere, eliquare, cōflare, fundere: & Liquere, liqueſcere, colliqueſcere: deliquere, deliqueſcere, liquefieri, fundi, eliqueſcere, liquidum fieri. *ger. ſchmelzen: ang. melte, molte.*

ſmelten als ijs. i. ont-byeſen. Regelare.

ſmelten. Stercus liquidum egerere. *dicitur de auibus. gal. eſmeult* i. excrementum auium.

ſmelt-baer. Liquidus.

ſmelt-huys. Conflatorium: officina liquatoria, vſtrina.

ſmelt-ouen. Vſtrina. & Fornax.

ſmelt-werck. Encauſtice.

ſmelter van ghelde. Conflator figurati æris.

ſmeltigh. Liquidus, fluxus.

Smere. i. ſmeer.

Smerghel. *ger. ſax.* Smiris, ſmyris: *lapis quo vitrum finditur, & gemmæ expurgantur diffindūturq;. vulgò* ſmeriglius. *germ. ſchmirgel: gal. ameril, emeril: ital. ſmeriglio: hiſp. eſmeril: ang. emeril: inferioribus autem Germanis frequentius* ameril *dicitur.*

Smerlin merlin. Aeſalo, æſalon. *vulgò* ſmeriglius & ſmerlinus, iſmerlus, ſmerla, ſmerlus, ſmerillus, merillo, merlina *ger. ſmerlin, mirle: gal eſmerillō, ſmerlin: ital. ſmeriglio, ſmerlo: angl. merlyn, marlyn. eſt autem* accipitris genus minimum, quod toto pleruſque anni tempore in noſtris viciniſque regionibus manet, cùm reliqua accipitrum genera ſub hiemem abeant: *dicitur autem* merlijn *à* merren *ſiue* marren. i. manere, morari.

Smerte.

Smerte. Dolor, acerbitas. *ger ſchmertzen ang. ſmarte.*

ſmerten. Dolere, vrere, vrgere.

ſmertelick. Dolenter.

ſmertſel. Dolor: & Intertrigo, attritus.

ſmertigh. Dolorificus: vrgens.

Smeſſe. j. ſmedſe/ ſmidſe.

Smete/ ſmijtinghe. Verber, ictus, percuſſus, percuſſio.

Smets/ ſmetſch. Prædulcis, mulſeus: inſulſus. & Nauſeam prouocans nimia dulcedine.

ſmets. Comeſſatio, epulum.

ſmetſen/ſmetſchen. Epulari, comeſſari, ligurire: indulgere genio.

ſmetſen j. ſmack-muplen.

ſmetſ-daghen. Bacchanalia.

ſmetſer. Comeſſator, cupes, liguritor, catillo.

Smet. j. ſmed. Faber ferrarius.

ſmette. Macula, labes.

ſmetten/be-ſmettē. Maculare, commaculare, inquinare, coinquinare. *germ. ſchmitzen, beſchmitzen: ang. ſmutche. à fabris ferrariis tranſlatum.*

ſmettigh. Maculoſus, immundus, impurus.

ſmettelick. Contagioſus.

ſmettelicke ſiecktе. Morbus contagioſus, contagio, contages, contagium.

Smeuren. j. ſmeeren. Linere: & Heluari, vorare.

ſmeuren j ſmoozen Vaporare.

Smid. j. ſmed. Faber ferrarius.

Smiete. *ſax. ſicamb.* Propes: funis quo pes veli alligatur. *ſax. ſchmiete.*

Smijdigh. j. ghe-ſmydigh. Mollis.

ſmijdighen. Mulcere, mollire.

Smijten. Percutere, verberare, batuere. *ger. ſchmeiſſen: ang. ſmyte.*

Smilten. j. ſmelten.

Smiſſe. j. ſmidſe/ ſmedſe.

Smodderen. j. ſmetſen. Ligurire.

Smoel ſoel/ ſmul. Tepidus.

ſmoel weder. Aura tepida, egelida, æther liquidus: aër languidulus: calor flacidus.

ſmoel/ ſmul. Ebrius.

Smoken. j. ſmooken. Vaporare.

Smollen/ ſmuplen. Subridere. *ang. ſmile.*

Smooch. Vapor, fumus. *ang. ſmoke.*

ſmooch-gat. Vaporarium. & Infumibulum.

ſmoockе. Ciniflo, mediaſtinus: mancipium abiectum.

ſmoocken/ſmoken/ ſmupcken. Vaporare, fumare. *ang. ſmoke.*

Smooz. Fumus, vapor.

ſmoozen. Fumare, vaporare, exhalare.

ſmoozen dempen. Extinguere, enecare, ſuffocare. *ital ſmorzare.*

ſmoozen. Mergere, ſubmergere, demergere.

ſmoozen/ſtouen/dempen. Fouere, fomentis tepefacere, vaporare, ſuffire, tepidare, in olla operta aliquid coquere, ſiue excoquere. *vulgò* ſuffocare: *quia vaſe operto, & incluſo intus vapore, id quod intus coquitur velut ſuffocari videtur.*

ſmoozen de pocken. Exudare morbum Gallicum.

ſmoozen ende ſtampen. Ventoſe minari, intonare verbis.

ſmooz-panne. Teſtus, teſtum, æneum teſtum.

Smoorotſen/ ſmaerotſen. Paraſitari: nidorem è dapibus ſurgentem auidis faucibus haurire: *germ. ſchmorotzen: ſchmarotzen: ſax. ſchmoratzen.*

ſmoozotſer. Paraſitus, gnatho, aſſecla menſarum.

Smotſe/ ſmutſe. *ger. ſax.* Conuitiator, ſugillator, exagitator: & Abiectus miniſter: mediaſtinus.

ſmotſen. *ger. ſax ſicamb.* Suggillare, conuitiari, perſtringere, taxare.

ſmotſ-wooz. Scomma: ſugillatio.

Smout. Adeps, aruina, pinguedo, pinguis liquor, pinguedo liquida, axungia.

ſmout/ raep-ſmout/ lijnſen-ſmout. Oleum ex ſeminibus rapi aut lini expreſſum.

ſmout-potten. Adulari, aſſentari.

ſmouten. Linere aruina, butyro, oleo, pingui liquore.

ſmouten. *ver. holl.* j. ſmelten. Liquefieri.

ſmout-peyze. Pyrum muſteum. & *per metaph.* palpum, blanditię, blandimentum.

ſmout-molen/ olie-molen. Trapes, mola olearia.

ſmoutachtigh. Pinguis, oleoſus.

Smucken. *ſax. friſ. ſicamb.* Ornare, comere.

Smupck. *ſland.* Nebula, fumus, vapor. *ang. ſmoke.*

Smupcken/ſmoocken. Vaporare, nubilare, obnubilare, obducere, obtenebrare nubilo.

Smupckende. Nubilus, obnubilus, obductus.

Smupckende kolen. Carbones non prorſus ignitiaut candentes: obnubilatæ prunæ: fauillæ: ſuppoſiti ignes cineri: ignis ſopitus, non apparens, occultus.

Smupckende weder. Aër nubilus, nebuloſus.

Smuplen. Subridere. *ang. ſmile.*

Smupſteren. j. ſmęren. Linere, oblinere, vngere.

Smul. j. ſmoel. Calens, *&c.*

Smul van dzancke. Calens potu, feruens mero, obrutus vino.

Smullen. Curare geniũ mero, cupediis: pergræcari: epulis & potationibus inſeruire, potare.

Smuts. *ſland.* Ictus, pulſus.

S N

Snabbe. *vetus.* j ſnebbe. Roſtrum.

Snabben. Ore aut roſtro inuadere, mordere: & Latrare: & Captare, captitare, raptare.

Snabel. j. ſnębel/ſnauel. Roſtrum.

Snack. Reſpiratio, reſpiratus, anhelitus: & Singultus. & Latratus.

Snacken. Reſpirare, captare animam, anhelitum recipere. & Singultire. & Captare, captitare, hianti ore captare, anhelare, adſpirare, inhiare, appetere. & Latrare, gannire, garrire, fabulari.

Snackerken. *ſland.* j. daſſerken/kefferken. Hylactor.

Snaere. j. ſnare.

Snake. *ſlan.* Coluber, anguis. *ang. ſnake.*

Snap. Raptus, interceptio.

Snap. Garrulitas, loquacitas.

Snappen. Captare, raptare, intercipere, raptim prehendere: corripere, celeriter rapere.

Snappen. Garrire, blaterare: præraptidè multumque loqui: intercipere verba alterius.

Snap-haen. Graſſator, eques prædator, excurſor, latro, ficarius: obſeſſor viarũ.

Snap-haen. *vetus. ſic.* Numus quinque aut ſex ſtuferorum, equitis effigie.

Snap-repſe. Excurſus, excurſio.

Snapper. Interceptor.

Snapper. Garrulus, blatero, loquax, liñguax, loquaculus, locutuleius, præraptidè multumque loquens.

Snare. Fides, chorda, neruus, neruia.

Snaren-boogh ſken. Plectrum.

Snaren-ſpel. Fides, ium: lyra, cythara, aliúdve inſtrumentum muſicum in fidibus ſiue chordis habens harmoniam.

Snaren-ſpeler. Fidicen.

Snaren-ſtecken. j. ſteckien/ſtotelen. Verticuli.

Snarre/ſnurre. *ſax. friſ. ſicamb. hol.* Nurus. *germ. ſnurre.* Quaede ſnarre. Mulier maledica, rixoſa.

Snarren. Iurgare, fremere, ſtrepere, murmurare.

Snater. Garrulitas, garrulitas odioſa, loquacitas inepta.

Snaterachtigh. Garrulus, ineptè loquax, linguax, blatero, argutus: multũ & celeriter loquens.

Snater-beck. Linguaculus.

Snateren. Gingrire, glacitare, garrire, blaterare.

Snaterer. Crotalus, loquax, argutulus, argutator.

Snateringhe. Argutatio, ſtrepitus.

Snauel/ſnebel. Roſtrum. *ger. ſchnabel: ſax. ſchnauel.*

Snaum. Scomma, dictum amarum, ſermo amarus, latratus, maledictum.

Snauwen op iemanden. Ore aut roſtro inuadere aliquem, latrare in aliquem, allatrare alicui, impetere aliquem maledictis.

Snebbe. *ſax. friſ. ſicamb.* Roſtrum auis.

Snebbe/ſneb-ſchipte. *hol. friſ.* Cymba oblonga.

Snębel. j. ſnauel. Roſtrum.

Snecke. *ger. ſax. ſicamb.* j. ſlecke. Limax, cochlea.

Snede. Cæſura, inciſura, inciſio, inciſus, ſciſſura, ſciſſio, ſciſſus: & Segmen, ſegmentum, tomus.

Snede broots/ſnede kaes. Lamella panis: laminula caſei, *Lud. Viues.*

Snede/ſcherpte. Acies.

Snedelinck. Cæſo, onis: cæſo matris vtero natus.

Sneers. *holland.* Vicenarius, viginti.

Sneeum

Sneeuw/ſnee. Nix. *ger.ſchnee: ſax ſchne: gall. neige: ital. neue: biſp. nieue: ang. ſnow ve*

ſneeuw bal. Maſſa niuea, pila niuea.

ſneeuw-gans.j.haghel-gans.

ſneeuw-hoen.j.ſneeuw-voghel.

ſneeuw-blocke. Floccus niueus.

ſneeuw-voghel/ſneeuw-hoé. Lagopus *auis à colore candido, vel à niuoſis locis vbi degit, dicta.*

ſneeuw-waeter. Aqua niualis.

ſneeuw-wit. Niueus.

ſneeuwen. Ningere Het ſneeuwt. Ningit.

ſneeuwachtigh/ſneeuwigh. Niualis, niuoſus, ninguidus.

Sneken. Animum percellere.

Snel. Celer, pernix, acer, velox, ocyor, ocyus, citus. *vulgò* ſnellus. *gal. iſnel: ital. ſnello: iſnello.*

ſnel/bliegh. Podargus: canis à pernicitate dictus.

ſnelheyd / ſnelligheyd. Celeritas, velocitas, pernicitas.

ſnellick. Celeriter, velociter, ocyus, ocyſſimè, citò.

ſnellen. *ſax ſicamb.* Feſtinare, accelerare, properare.

ſnel-toznigh. Celer iraſci: iracundus: ad iram procliuis.

ſnel-waghe *ger ſax. ſicamb.* Trutina, ſtatera.

ſnelle/ſnelleken. Poculi fictilis, teretis, minuſculi genus, quod citò & facilè exhauritur.

Sneppe. Ficedula: & Gallinago, ruſticula, ſcolopax, ruſtica perdix. *vulgò* ſneppa. *ger. ſchnapffel, à captandis hiante ore eulicibus: ang. ſnype.*

ſnep-hoen. Ficedula, gallinago.

ſneppen.j.ſnappen.

ſneppen. Vrere, ſiue adurere frigore

ſneppende wint. Aura vrens, adurēs: ventus gelidus, frigidus.

Sneuel. *hol.*.j.on-ghe-luck. Caſus aduerſus.

ſneuen. Deficere, deeſſe. & Fruſtrari, errare, labi: & Vacillare, ceſpitare: nutare. & Dura ſiue aduerſa pati.

Snich/ſnack. Singultus.

ſnick. Reſpirario, reſpiratus, anhelitus: ſuſpirium, ſuſpiratus.

ſnicken/ghicken. Singultire.

ſnicken. Reſpirare, recipere anhelitum. ſpiritum ducere, animam attrahere.

ſnicken.j.ſnoffen. Nictere: *ang. ſnacke.*

ſnicken.j.klicken. Glutire.

ſnick-heet.j.ſluck-heet. Calidus & ſorbilis.

ſnickel-bzocke.j.ſlickel-bzocke.

Snicke. *ſax. friſ.*j.ſchupte. Scapha.

Sniffel. *ſicamb.*j.ſteen-pupſie.

Snigghe. *ſax. holl. friſ.*j.ſlecke. Limax.

Snijde.j ſnede. Acies cultri.

Snijden. Scindere, laniare, putare, ſecare, metere.

ſnijden. Sculpere, inſculpere, cælare.

ſnijden. Caſtrare, euirare.

ſnijden. Vrere inſtar venti.

ſnijd-mes. Falx putatoria: culter putatorius, ſcalprum. & Culter eſcarius.

ſnijd-meſſken. Scirpicula.

ſnijd-tijd.j.wijn-tijd. Vindemia.

ſnijder. Sciſſor, putator, ſecator.

ſnijder. Sculptor, ſcalptor, cælator.

ſnijder. *ſland.*j.mes. Culter: culter eſcarius.

ſnijder. *germ. ſax. friſ. ſicam. holl.*j.kleer-maecker. Sartor.

ſnijdelinck.j.ſnipperingh.

ſnijdſel. Segmen, ſegmentum, reſegmen: ſciſſura, ſectio.

Snippen/ſnipperen. Reſecare, ſecare, incidere.

ſnipperingh/ſnipperlingh. Segmenta, ramenta, præſegmina, reciſamenta: reſegmina.

Snit. Securicula.

Snock. Singultus.

Snocken/nocken. *vetus.* Singultire.

Snodder. *vetus.* Mucus. *ger. ſchnuder.*

ſnodder. *ſland.* Sordes.

Snoeck. Lucius, *piſcis. Adr Iun.* lucius fluuiatilis, *Leuin. Lemn.* Zee-ſnoeck. Lupus piſcis: labrax λάβραξ *Plaut.*

ſnoecks. Naſutulus.

ſnoecks ſien. Argutis, & acribus oculis intueri, *inſtar lucij, lupi, ſiue labracis piſcis: qui acribus ocellis & corneolo eminentioreque naſo ſiue roſtello calliditatem referre videtur: vnde & Ariſtophanes piſcium ſapientiſſimus dicitur.*

Snoecken. *ſland.*j. ſnoepen. Putare, amputare, ſcindere.

Snoepen. Scindere, cædere.

ſnoepen. Frondare, putare, frondes amputare,

putare, collucare: interlucare.
ſnoep-mes. Falx putatoria, falx vineatica, ſcirpicula.
ſnoeper. Frondator, putator arborum.
ſnoper ſnoperken Falx vineatica, putatoria, falcula.
ſnoepſſel. Ramenta, ſarmenta.
Snoepen. Catillare, ligurire: & Vorare poma.
ſnoep-merckt. Forum cupedinarium: & Forum oporinum.
ſnoeper. Cupes, catillo: ciceris fracti & nucis emptor.
ſnoeperije. Cupedia, orum: cupediæ, arum.
Snoer Funis, chorda, ligaculum: tænia. *ſax. ſchnor.*
ſnoerken. Funiculus.
ſnoer-recht. Regularis, directus, perpendicularis.
ſnoeren. Stringere, conſtringere, reſtringere, circumſtringere, contrahere funiculo.
ſnoeren den beck. Compeſcere labellum: conſtringere os: refrenare linguã.
ſnoeren de perlen. Margaritas filo aut funiculo traiicere.
Snoeſter. j. ſloeſter. Putamen.
ſnoeſteren. j. ſnupſteren/ſnoepen. Ligurire, vorare poma, &c.
ſnoeſteren/ſloeſteren. Demere culeolas, cortices ſiue putamina.
ſnoeſteringhe/ſnupſteringhe. Poma, nuces, piſa, ceraſa & id genus alia parui momenti: cupediæ: & Putamina.
Snoeue. Reſpirario.
ſnoeuen/ſnupuen/ſnoffen. Reſpirare, interſpirare, ſpiritum reciprocare, follicare. Sonder ſnoeuen wt drincken. Hauſtim auideque ebibere, nec inter bibendum reſpirare: *ἀυσιζειν.*
Snof/ſnuf. Singultus. *ger. ſchnuff: ſax. ſchnoue.*
Snof. Sagacitas, perceptio odoratus ſenſu.
ſnof/ſnuf ſnoteringhe. Rheuma, rheumatiſmus, catarrhus, grauedo, defluxio capitis ad nares: coryza.
ſnoffen/ſnuffe. Singultire *ger. ſchnupffen*
ſnoffen/ſnuffen ſnupuen. Naribus ſpirare, afflare, efflare, proflare: follicare, follium more reciproco ſpiritu nares agitare: & Nictere, ſagire, ſubolere, *ger. ſchnauffen, erſchnauffen: ang. ſnuffe.*
ſnoffelen/ſnuffelen. Nictere, ſubolere, naribus ſpirare, odorare, indagare canum more: ſagire.
Snoggher/ſnuggher. *hol.* Gracilis, iunceus, exilis corpore: tenuis & agilis.
Snoode. Vilis, malus, improbus, turpis, contemptus, ſpretus, aſpernabilis, teter.
ſnoodheyd/ſnoodigheyd. Vilitas, malitia, improbitas, turpitudo.
ſnoodelick. Contemptim.
Snorck. Ronchus.
ſnorcken j. ſnoffen. Singultire.
ſnorcken. Stertere, rhonchiſſare, proflare pectore ſomnum: & Iactare, crepare verbis, proflare faſtum, minas, iram. *ger. ſnarchen. ſnar-hlen: ang. ſnorke, ſnore.*
ſnorcker. Miles glorioſus, thraſo, iactator.
ſnorckinghe. Rhonchus, ſtertentium ſonus: & Iactantia, iactatio.
Snorre/ſnurre. j. ſnarre. Nurus.
ſnorre/ſnurre. *vetus.* Pellex, pallaca.
ſnorren j. ſnarren. Suſurrare, tremere. & Bombilare.
Snot. Mucus, myxa, narium humiditas, pituita naſi. *ger. ſchnuder. ang. ſnotte.*
ſnot-baerd. j. kneuel-baerd. Myſtax: barba ſub naribus *in quã diſtillat naſus.*
ſnotte-belle. Stiria muci, ſtilla mucoſa: turpis ab inuiſo dependens ſtiria naſo.
ſnot-boeck. j. ſnut-boeck. Muccinium.
ſnot-gat/neuſ-gat. Naris, nares: narium foramen.
ſnot-mupl. Mucoſus: cui muco nares diffluunt.
ſnot-ſchrabber. *ironicè.* j. barbier. Tonſor.
ſnoter/ſnoteringhe. *ſcand.* Rheuma, catarrhus, coryza,
ſnotrigh/ſnot-achtigh. Mucoſus.
ſnotten. j. ſnutten. Mungere.
ſnot-olf. Mucoſus.
ſnot-olf. Orbis ſcutatus, lepus marinus: *piſcis corpore terete, mucoſo; mucum etiam ore emittens.*
Snouelen *ſicamb.* j. ſnruen.
Snuf. j. ſnof. Rheuma.
ſnuffen/ſnuffelen. j. ſnoffen.
Snuggher. j. ſnoggher.
Snupſteren. i. ſnoeſteren.
Snupte. Naſus.
ſnupte. Roſtrum, *ang. ſnout, ſnowte.*

ſnunte. Proboſcis, promuſcis, manus elephanti. *ger. ſchnautz: ſax. ſchaute.*

ſnunte. Roſtrũ, roſtra: *pars nauis primore in prora exporrectior & acutior.*

ſnupten. *bol.* j. ſnutten. Mungere.

ſnuptert. Naſutus, naſo inſignis.

ſnuptert/ vleet. Raia oxyrinchos.

Snupue. j. ſnof. Rheuma, catarrhus.

ſnupuen. *ſax.* Emungere naſum.

ſnupuen. j. ſnoffen. Naribus ſpirare: Follicare, ducere ilia: & Reſpirare.

Snurre. j. ſnarre. Nurus.

Snut. j. ſnyt. Mucus.

ſnutten. Mungere, emungere & Emungere pecuniis, fallere: deplumare, deglubere aliquem *ger. ſchneutzen.*

ſnut-doeck/ ſnuttel-doeck. Mucciniũ, ſtrophiolum.

ſnutter/ kerſ-ſnutter. Emunctorium: furcinula qua ellychnium ſuperuacuum candelæ emungitur.

ſnutſel. Mucus, natium purgamen.

ſnutſel van de keerſſe. Fucus, fungus candelæ: myxus, candelæ ellychnij pars exuſta.

Snutteren. *ſtand.* j. ſnipperen.

ſnutterlingh. *ſtand.* j. ſnupperlingh.

S O

So/ſoo. Sic, ita: & Tam, adeò: & Tunc, tum. *ger ſo, alſo: ang. ſo.*

ſo ſo. Sic ſatis, *Terent.* Vtcunque. & Nonnihil, aliquantulum.

ſo als. Sicut, ſicuti, velut, veluti: ceu, tanquam.

ſo-daenigh. Talis, eiuſmodi.

ſo dick-wils. Toties.

ſo gheliick. Adeò ſimilis, tam ſimilis.

ſo groot. Tantus, tam magnus.

ſo haeſt. Tam citò.

ſo haeſt als. Simul ac, ſimul atque, quũ primùm, ſtatim quum, ſtatim vt, vt primùm, vbi primùm, ſimul ac.

ſo ick ver-ſtae. Vt intelligo, quantum intelligo.

ſo ick om ſie/ ſo ick om ſach. Quum reſpicio, quum reſpicerem. Als de ſwalemen aen komen/ ſo naeckt de ſomer. Cùm hyrundines aduenium, tunc æſtas imminet: aduentantibus hyrundinibus, imminet æſtas.

ſo langh. Tam longus.

ſo langhe. Donec, quamdiu, quouſque, quoadvſque, quoad, vſque dum, dum, tandiu: tantiſper.

ſo-lick/ ſulck. Talis, eiuſmodi. *q. d.* ſo lick *ſiue* ſo ghe-lijck. j. ita ſimilis.

ſo ſeere. Adeò, tantum, tantopere, tam vehementer.

ſo verre. Adeò, tantùm, tantopere: tam vehementer.

ſo vele. Tantum, tot.

ſo vele als. Quantum: quoad.

ſo verre. Tam longè. & Si, modò, dumſo waer. Vbicumque. (modo.

ſo wanneer. Quandocunque.

ſo wel. Tam benè, adeò benè.

ſo wel als. Aequè ac, æquè atque, ſimiliter, vt, iuxta, iuxta ac.

ſo wel als ick. Iuxta mecũ: æquè atq. ego

ſo wie. Quiſquis, quicunque.

Sobben ſobbelen. *ſtandr.* Cæſpitare, titubare greſſu.

Sobel. j. ſabel. Sobella, ſabella.

Sober Sobrius, ſiccus, parcus & continens, frugalis.

ſoberheyd. Sobrietas, parciras.

ſoberen. Sobriè viuere, victitare.

ſoberlick. Parcè.

Soch ſoochſel. Succus.

Soch/ ſoech. Sus.

Socht. *holl. friſ.* j. ſacht.

Sock. Sulcus nauis.

ſock mateken. Sulcare mare, ſulcare æquor, ſulcare fluctus carinâ.

Socke. Soccus, calceus, laneus, ſolea lanea aut linea: pedule. *germ. ſockſchuch, ſockſtifel. ang. ſocke.*

Sockelen/ ſuckelen ſtrupckelen. Cæſpitare, vacillare, offendere ad ſtipitem. *ital. ſocco.* i. ſtipes. *q. d.* ad ſtipitem offendere.

Sode/ ſiedinghe. Ebullitio.

Sode/ ſoode/ ſope/ ſoede/ ſoetwe/ ſoedſe. *ſax friſ. holl. ſicam. ſtand. zeland.* Cæſpes, gleba: gleba qua agger conficitur: & Canalis, cloaca, latrina, puteus, ſilanus. & Sentina. & Stillicidium. & Ardor ſtomachi: & Ructus rãcidus: ſapor acris vẽtriculi: & Ebullitio ſtauę bilis circa os vẽtriculi: *vulgò* feruor. *germ. ſoede: ſax ſooh: ang. ſodde.*

ſodigh/ ſiedende. Feruidus, feruens.

Soe *ſtand.* j. ſij. Ipſa.

Soebe. *friſ.* Palla, muliebre veſtimẽtum.

Soech. j. ſoegh. Sus, porca.

Soecken. Quærere, conquirere, exquirere, inquirere, requirere, vestigare, inuestigare, indagare, aucupari, exigere, rimari, captare, petere. *ger. suechen: ang. seeke.*

soecken te be-drieghen. Studere fallere: studere fallaciis, dolis, nequitiæ.

soecken middel om / &c. Rationem quærere quomodo, &c.

soecken iemandts profijt. Consulere alicuius vtilitati, commodo prouidere, prospicere.

soeck-haeck/soecker. *sax. sic.* Harpago.

soecker. Inquisitor, inuestigator, indagator.

soecker. j. soeck-haeck. Harpago.

soeckinghe. Inquisitio, inuestigatio.

Soede/soedse. j. sode.

Soeffen/soffen. Sorbere, sorbillare.

soeffen/soeffelen. j. sofflen. Flare.

Soegh/seughe. Sus, porca. *germ. savv: sax. soege, savv: ang. sovv.*

soegh. Asellus, cutio, multipeda, porcellio.

Soepe. j. sode/soode.

Soel. j. smoel. Tepidus, &c.

Soele. j. sulle. Limen.

Soen. Suauium, basium, osculum: & Reconciliatio. Soenken. Suauiolum.

soen. *vetus. fland.* j. ranssoen. Redemptio, luitio, lytrum.

soen van dood-slagh. Piaculum: expiatio, expiamentum necis humanæ.

soen-dinck. *fland.* j. soen.

soen-offer. Placamen, expiatio, procuratio. *Cic.*

soenen. Suauiari, osculari: & Reconciliare, conciliare, pacificare, pacem facere, placare, propitiare, propitiari.

soenen dē dood-slagh. Cędem expiare.

soen-vraecke. Infractio reconciliationis.

soen maecken. Componere gratiam, rescissam amicitiam reparare.

soen-maecker. Reconciliator, pacator, pacificator.

soen-penninghen. Numi expiationis: pecuniæ quibus luitur & expiatur cædes: pecunia piacularis.

soen stuck. Piaculum, factum reconciliationis, factum piaculare.

soener. Reconciliator, pacator, expiator.

soeninghe. j. soen. Reconciliatio, expiatio.

Soepen. j. suppen. Sorbere.

soepen. *fris.* j. boter-melck.

Soer. j. suer. Acidus.

Soesen. Leni dulcique aura spirare.

soesinghe. Aura, ventus lenior.

Soeseler. *fland.* j. soeteler.

Soet/suet. Suauis, dulcis, melleus, nectareus, mitis. *ger. suß gal. souef: ital. suaue: hisp. suaue: ang. soote, svveete.*

soete-boom. *vetus.* j. soet-hout.

soete boter. Butyrum salis expers.

soet-gheurigh. Fragrans, bene olens, suaue olens: iucūdus odore. & Suauis gustu.

soet hout. *holl.* j. kalissen-hout. Glycyrrhiza, radix dulcis. & Lignum aloes, agallochum, lignum odore iucūdissimū, sed gustu amarū. *ang. soote vvoede.*

soete-lief. Glycerium.

soet-hertigh. Suauis, benignus, expers fellis.

soet-mondigh. Dulcis gustu, dulcis ori. & Dulcis siue blandus ore, blandiloquus, suauiloquus, suauiloquens.

soet-spraeckigh. Blandiloquus.

soet-stemmigh. Suauiloquus.

soet-nefkens. Melimela: poma mustea: mala mellea.

soeten. Dulcare, edulcare, condulcare, indulcare: & Dulcere, dulcescere.

soetachtigh. Subdulcis, dulcicuius.

soetheyd/soetigheyd. Suauitas, dulcedo, dulcor.

soetelick. Dulcè, dulciter.

soetken. Dulcis amica, glycerium.

soetkens. Dulce, dulciter, blandè, molliter.

Soet/roet van de schoude. Fuligo. *Dicitur* soet *per antiphrasim, quasi* minimè dulce, *ob amarorem scilicet: qua de causa etiam* t'bitter van t'kafkoen *flandris vocatur. gal. suye: ang. soote.*

soetachtigh/roetachtigh. Fuliginosus.

soetelen. Inquinare, fuligine maculare, turpare, fœdare, inquinare. *germ. sudlen: gal. souiller: ang. soyle.*

soetelen. Sordida & vilia officia obire: illiberale artificium exercere: versari in sordida & tenui arte.

soetelen in den krijgh. Suffatraneum

aut

aut caculã agere: cauponari, agere lixã.
soetel-papier. Charta inepta, ſordida.
soetel-werck. Vile opus.
soeteler. Mediaſtinus, mercenarius ſordidus, cacula, caupo, lixa, mercator tenuis & vilis: ſordidus. *mercatura enim quæuis tenuis, ſordida eſt, teſte Cicerone.* & Sordidi *putantur, qui à mercatoribus mercantur quod ſtatim vendant: nihil enim proficiunt niſi admodum mentiantur. Cic. Offic.*
soeteler in den krijgh. Lixa: macellarius militaris: caupo militaris: ſuffarraneus: copiarius, *teſte Turnebo.*
soetelrije. Vile opus, ſordidum artificiũ, inquinamentum, ſordes, quæſtus ſordidus, quæſtus illiberalis: ars ſordida. & Inquinamentum, maculæ.
Soeuwe. j ſode.
Soffelen/ſufflen. Sufflare. *gal. ſouffler: ital. ſoffiare: hiſp. ſoplar.*
soffen. Sorbere, ſorbillare.
soffet. Colaphus, alapa. *gal. ſoufflet.*
Soffraen. j. ſaffraen.
Sogh. j. soegh. Sus, porca.
Sogh/soogh ſel. Succus.
Soght/socht. *fri. holl.* j. sacht. Suauis, lenis.
Sope. j. sode.
Sol. j. sole. Solea. *germ. ſolle.*
Sol ouer bol/ ſolle-bol/ sole-bol/ sol oft sole ouer bol vallen. Præcipitari: deorſum in caput cadere. *q. d.* ſolea ſupra caput.
solle-bollen. Præcipitare. & Præcipitari.
solle/sol. *hol.* Spærula loro iaculabilis: pila amentata,
sollen. *holl.* In ſublime iactare pilam.
Solck/sulck. j. solick. Talis.
Sold/soldaet. j. soud/soudaet.
Solder/soller. Lacunar, tabulatum, tabulata, orum; contignatio. *vulgò* ſolarium.
solder/soller. Solarium. *gal. ſolier: ital. ſolbio, ſolaio: ang. ſolar.*
solder van de lupte. j. roose. Magas, chelys.
solderen. Coaſſare, coaxare, cõtabulare. & In ſolario ſiue horreo collocare.
solder-balck. Trabs, trabs perpetua.
solder-berd. Tignus aſſamenta, aſſeres.
solder-ribbe. Tignus, tignum.
solderen. Contignare, contabulare.
solderinghe. Tabulata, orum contabulatio, contignatio, coaſſatio, coaxatio aſſerum: & Solarium.
Sole van den schoen. Solea. *ger. ſolen. gall. ſoulier: ital. ſuola: hiſp. ſuela: ang. ſoole, ſole.*
sole van den voet. Solum pedis, vola pedis, veſtigium. planta pedis, inferior pars pedis. *vulgò* ſolea.
sole/pantoffel. Crepida, ſolea.
solen. Suppingere ſoleas.
Solement. *ſland.* Area domus.
Solfer. Sulphur. *gal ſoulfre: ital. ſolfo: hiſp. cufre.* Ghe-leschte solfer. Sulphur factitium, ſulphur mortuum. Leuende solfer. Sulphur viuũ & foſſile: metallũ viuax, ignem nõ expertũ.
solfer-lijm/solfer kalck/ solfer-klepe. Bitumen.
solfer-mijne. Fodina ſulphuraria.
solfer-pziem. Sulphuratum.
solfer-stanck der aerden. Mephitis: putor terræ quem ſulphureæ aquæ effundunt.
solfer-steck. Sulphuratum.
solfer-ste[illegible]-maecker. Sulphurarius.
solfer-wortel. Peucedanum, herba ſtataria, pinaſtellũ, fœniculus porcinus. *herba radice nigra & craſſa, odore grami putida.*
solfer-achtigh. Sulphurat⁹, ſulphureus.
solferen. Sulphure miſcere ſiue aſpergere.
Solick. j. so-lick. Talis.
Sollen/sollebol. *vide* sol.
Solte. j. sulte.
Soluwen/seulewen. *ſland.* Maculare. *gal. ſouiller: ang. ſoile.*
Som. Aliquis, quidam: & Aliqui, quidam, nonnulli: *ang. ſome.*
som-tijds. Aliquando, interdum, nonnunquam, quandoque.
som-wijlen. Aliquando, quandoque, interdum.
Somber/sommer. Nubilus, opacus. & Vmbra, opacitas *gal. ſombre: hiſ. ſombra.*
Somer. Aeſtas. *ger. ſummer ang. ſommer.* Somer. *quaſi* son heer / *id eſt*, ſolis dominus *dicitur Petro Nannio. Becano autem* somer *quaſi* samer / *id eſt*, coacervator, *quod æſtas coacervet ea quæ ad victum ſunt neceſſaria.*
somer-dzaed. j. herst-dzaed.

ſomer-frunt/ſomer-oeft. Pomum precox, præcoquum, æſtiuum.
ſomer-hitte. Aeſtus, feruor æſtiuus.
ſomer goed. Fruges æſtiuæ.
ſomer-hoed. Cauſia.
ſomer-huys. Aeſtiua, orum: ſolarium, cœnaculum, cœnatio, diæta.
ſomer-huys. *holl.* j ſpeel-huys.
ſomer-hutte. Vmbraculum.
ſomer-legher. Aeſtiua, orum.
ſomer-legheren. Aſtiuare.
ſomer-loouc. Vmbraculum, pergula æſtiua.
ſomer-ſaele. Cœnaculum.
ſomer-ſielken. Theriſtrum: veſtis muliebris æſtiui vſus.
ſomer-terwe. Triticum trimeſtre, ſetanium, martium: *quod vere ſeritur.*
ſomer-tijd. Aeſtiuum tempus.
ſomer-voghel. j. pepel. Papilio.
ſomer-wende. j. ſonne-wende.
ſomerachtigh. Aeſtiuus.
ſomeren/ver-ſomeren. Aeſtiuare.
ſomerſch. Aeſtiuus.
Somme. Summa. *germ. ſum: gal. ſomme: ital. ſumma: hiſp. ſuma: ang. ſomme.*
Somme gheldts. Summa pecuniæ.
Groote ſomme gheldts. Ingens pecunia
ſom-penninghen. j. hoofd-penningen
ſommeren. *vide in Append.*
Somme/ſome/pack/laſt. Onus, ſarcina, ſarcina iumentaria, onus quod iumentum ferre poteſt. *vulgò* ſauma, ſumma, ſoma. *germ. ſom, ſaum: ſax. ſome: gal. ſomme: ital. ſoma.*
ſom-breſte. Iumentum clitellarium, ſarcinarium, vectarium
ſom-deckſel. Stratum, inſtratum: veſtis quæ mulis aut equis inſternitur.
ſom-eſel. Aſinus clitellarius.
ſom-muyl. Mulus clitellarius, ſarcinarius.
ſom-peerd. Equus clitellarius, ſarcinarius: iumentum doſſuarium.
ſom-ros. j. ſom-peerd.
ſom-ſadel/ſcheen-ſadel. Clitellæ: ſellæ doſſuariæ iumẽtorum ad onera commodiùs geſtanda.
ſommier. *vetus. fland.* Iumentum clitellarium, ſarcinarium. *gal. ſommier: ital. ſonniere: ang. ſompter horſe.*
Sommer. j. ſomber.
Sommigh/ſom. Aliquis, aliqua, aliquod. *ang ſome.*
ſommighe. Aliqui, quidam, plerique, nonnulli.
ſommighe wijle. j. ſom-wijle.
Sompe. *ſland.* j. kolue. Claua.
ſompe. j. marotte. Sceptrum morionis.
Sompe. *ſax. ficamb.* j. broeck. Palus.
ſompigh. *ſax.* Paluſtris.
Sompe. Claudus, claudicans. *ital. zoppo.*
ſompen. Ceſpitare, vacillare, offendere, claudicare. *ital. zoppicare.*
Son/ſonne. Sol, Titan, Phœbus. *germ. ſonn: gal. ſoleil: ital ſole: hiſ. ſol: ang. ſonne.*
ſon-auond. *ſax. ficam.* Dies ſabbati feriæ præcidaneæ diei ſolis ſiue dominici.
ſon-dagh. Dies ſolis, dies primus: dies Dominicus. *Diem quem Mathematici Solis vocant, Chriſtiani Domino adſcribunt dicantque: eſt enim Dominus noſter Ieſus Chriſtus verum mundi ſubar, ſol verus, & lux vera illuminans omnem hominem.* (feſta.
ſon-daghs kleed. Cultus feſtus, veſtis
ſon-dauwe. Solis ros, rotida, rorella, droſion, *herbæ genus.*
ſonachtighe plaetſe. Locus apricus, ſoli expoſitus.
ſonnen/van de ſon. Solaris.
ſonnen-hitte. Soles, ſolis æſtus, ſolis ardores.
ſonnen-iaer. j. rond-iaer. Annus ſolaris
ſonnen-ſchijn. Soles, ſolis ſplendor, candor, fulgor: clarus æther.
ſonnen-ſtand. Solſtitium: Libra diei ſomniq́ue pares vbi fecerit horas, Et medium luci atque vmbris iam diuidit orbem, *Virgil.*
ſonnen-ſtraelen. Radij ſolares.
ſonnen-voghel. Phœnix.
ſonnen-wende. Solſtitium.
ſonnen-wende. Heliotropium, herba ſolaris, verrucaria, herba cancri: *herba ſolis curſum ſequens, ſeq; cum ſole circumagens.*
ſonnen wijſer/ſonnen-ur-werck. Horologium ſciatericum, horologium ſolarium: ſolarium.
Sond. j. ſund. *ſax* Fretum.
Sonde/ſunde. Peccatum, delictum, erratum, crimen, noxa, noxia, culpa, piaculum. *ger. ſund: ang. ſinne.*
ſond-offer. Piaculum.

ſond-bloed. Diluuium, cataclyſmus, inundatio vniuerſalis peccati cauſa.
ſondaer. Peccator.
ſondigh. Peccatis obnoxius.
ſondighen. Peccare, delinquere.
Sonder. Sine, citra, abſque, extra.
Sonder twijfel. Abſque dubio, procul dubio, haud dubiè, indubitatò, profectò.
ſonder. *vetus.* j. be-ſonder. Singularis.
ſonder-baer. Singularis, ſpecialis, præcipuus.
ſonder-baerlick. Singulariter, ſingulatim, priuatim.
ſonder-eynde. j. krupſ-dijſtel. Eryngium, capitulum martis, centum capita. *q. d.* ſine fine: *eſt enim cárduus longè lateque prorepens: vnde & hiſp. corredor .i.* curſor, *ſiue* excurſor *dicitur.*
ſonderen. Diſtinguere, ſeligere, ſeparare, diſcernere *ger. ſundren: ang. ſondre.*
ſonderhend. Diſtinctio. In ſonderhend. Separatè, ſeparatim, ſeorſùm, priuatim: & Diſtinctè, præſertim.
ſonderlinck/ſonderlingh. Specialis, ſingularis, peculiaris, diſtinctus: & Specialiter, ſpeciatim, peculiariter, præſertim, præcipuè, diſtinctè, priuatim, ſigillatim, ſingillatim, ſingulatim, ſingulariter. & Exquiſitè, eximiè: & ſeparatè, ſeparatim: diuiſim. *ger. ſundlich: ang. ſundrely.*
ſonderlingh. Peculiaris, ſingularis, ſpecialis.
Sone. Filius, natus, gnatus. *ger. ſon, ſun: ang. ſonne.*
ſones dochter. Neptis.
ſones ſone. Nepos.
ſones vrouwe/ſones wijf. Nurus.
Sonne. j. ſon. Sol.
Sonſt. j. ſunſt. Aliter, alioqui.
Soo. j. ſo. Ita, ſic, *&c.*
Soode. j. ſode.
Sooghen. Lactare, mammam præbere.
ſooghen/ſupgen. Lactere, ſugere vbera.
ſooghen de boomē. Inſerere, inoculare.
ſoogh-lam. Agnus ſubrumus.
ſoogh-vercken/ſpeen-vercken. Porcellus lactens, ſubrumus, orthragoniſcus: nefrens.
ſooghelinck. Puer lactens, ſubrumus.
ſooghſel/ſogh. Succus, lac humanum.
Soole/iole. Ignaua femina: puella ſiue mulier ſordida, inepta, inſulſa. *ang. ſoylet. s.* ſordidus. *& ang. ſoyle: gal. ſouiller. i.* ſordidare, inquinare.
Soom. Fimbria, ora, limbus, inſtita, extremū veſtimenti, peniculamentum: ora retorta veſtimenti. *germ. ſaum: ſax. ſoeme: ang. ſeame.* i. ſutura.
ſoomen Oram conſuere, oram contortam ſiue complicatam conſuere. *ang. ſouue, ſeuue.* i. ſuere, ſarcire.
Sooze. j. ſoze. Aridus.
Soozte. Qualitas, figura, genus, ſpecies, ordo, modus; ſors, conſortium, conditio: & Par, æqualis. *gal. ſorte: ital. ſorte: hiſp. ſuerte: ang. ſorte.*
ſoztéren. Par pari iungere, ſimile ſimili ſociare, conſortes iungere ſiue ſociare. & Inſtruere.
ſoztering̃e. Res congeneres, res eiuſdem generis, æquales.
Sop/top/t'ſop. Supremum, faſtigium, cacumen, apex, culmen, ſummitas, coronis.
ſop des booms. Turio, cacumen.
ſoppen/t'ſoppen. Apices ſiue cacumina demere aut amputare: decacuminare.
Sop. j. ſoppe. Ius, inſculum. & Liquamen. & Liquor.
ſope. Ius.
ſope/ſuppe. Hauſtus.
ſope waters. Hauſtus aquæ.
Soppe. Ius, iuſculum: liquamen.
ſoppe. Panis è iure, offa è iure, panis iure maceratus, panis iurulentus, offa iuſſulenta: *vulgò* ſoppa. *germ. ſupp: gal. ſoupe: ital. ſuppe: hiſp. ſopa: ang. ſoppe.*
ſopachtigh. Iurulentus, iuſſulentus.
ſoppeloze. Sorbile, cibus ſorbilis
ſoppen. Intingere, inſuccare, intingere panē in ius, pane in ius immerſo veſci.
Sozbe/ſozben-beſe/ſozb-appel. Sorbū. *Io. Gorop Becan. à* ſoer. i. acidus *derivat, quòd acidi vini habeat ſaporem: vnde Virgilio* acida ſorba *vocantur. germ. ſporapffel: ſax. ſorbappel: ital. ſorbe: hiſp. ſorba, ſerua: ang. ſorbe apple.*
ſozben-boom/ſozb-appel-boom. Sorbus.
Soze. *vetus.* j. ſeer. Vlcus: & Dolor: angor. *ang. ſore, ſorouue.*
ſoze/ſooze. *ſax. ſicamb. friſ.* Aridus.
ſoze. j. dzoogen haerinck/rooden haerinck. Halec fumatum, quod auri vel

æris potiùs colorem in fumario ducit. *Galli voce Gothica* ſoretum *nuncupant, quòd ſubruffus ad atrum accedens color ea lingua* ſorus *vocitetur. Addr. Iun.*

ſooren/ſoren/ ſeuren. Vlcerare, dolere, vrgere, angere, vrere, remordere. **Dat ſoret oft ſeurt my.** Id me vrit, ea cura me remordet: id mihi acerbum eſt.

ſoren/ſooren. *ſax. friſ. ſicam.* Areſcere, marceſcere, langueſcere. *eſſorer gal.* ſiccare, & areſcere *dicitur. ſeare ang.* vrere.

ſoren/ſeuren. Præuaricari, malè quidquam adminiſtrare.

ſoren/be-ſoren. Fallere, decipere.

ſoren/ſeuren. *vetus.* Suffurari, ſublegere.

ſorigh/ſeurigh. Curioſus & moleſtus: percurioſus, plus iuſto curioſus, morioſus. & Doloſus, fraudulentus.

Dorgh-ſaed. Melica: panici genus. *vulgò* ſorgus. *ital. ſorgo.*

Dorghe. Cura, accuratio, ſolicitudo. *ger. ſorg: gal. ſoin, chagrin.*

ſorghe-loos. Incurioſus, curæ expers, negligens curæ: ſecurus.

ſorghe-looſe. Ambubaia, mulier incurioſa ac ignaua.

ſorghe-looſ heyd. Incuria, negligentia: ſecuritas.

Dorgh-ſaem ſ. **ſorgh-buldigh.**

ſorgh-buldigh. Solicitus, anxius, ſcrupuloſus, ſedulus, curioſus, ſolicitudinibus plenus.

ſorgh-buldighheyd. Solicitudo, cura, ſcrupulus, anxietas, ſcrupuloſitas.

ſorgh-buldighlick. Solicitè, anxiè, accuratè, curioſè.

ſorghelick. Periculoſus.

ſorghelickheyd. Periculum.

ſorghelicken. Periculosè.

ſorghen. Curare, curam habere, curam gerere. & Dubitare, vereri.

Dorte. ſ. **ſoorte.**

Dot. Stultus, fatuus, veſanus, bardus, ſtolidus, inſulſus, imprudens, ineptus, veſanus, vecors: inſanus, inſipiès. *gal. ſot.*

ſot/ſottaerd. Morio. **Dot int ſpel.** Sanſotzijn. Deſipere, delirare. (nio.

ſotte-bol. Stultus, morio, morologus.

ſot-aerd. Stultus, morio.

ſotſ-klap. Stultiloquium.

ſotſ-kolue. ſ. **marotte/ polleken.**

ſotſ boerre. Ineptia: res ſtulta & inepta.

ſotachtigh. Inſulſus, ineptus.

ſotheyd/ ſottigheyd. Stultitia, imprudentia, fatuitas, ineptia, veſania, vecordia, inſipientia.

ſottelick. Stultè, ſtolidè, imprudenter, inſulsè, ineptè.

ſotten ſ. **ghecken.** Ridere, nugari:

ſotternije. Stultitia, moria.

ſottinne. Stulta, fatua, inepta mulier.

Doud/ſold/ be-ſoldinghe. Stipēdium, æs militare. premiū militare: *vulgò* ſoldata, ſoldū, ſolarium. *ger. ſold: gal. ſoulde: ital. ſoldo: hiſ. ſueldo. dicitur* ſoud *ſive* ſold *à ſale quo milites obligantur, vt memores ſint ſe illud accipere, quo firmam incorruptamque fidem ſeruare teneantur, quaſi incorruptibili fœdere ducibus ſuis deuincti: quòd ſale comeſto fides confirmaretur: optimo iuramēti ſymbolo: qui enim ſale comeſto iurat, idem dicere videtur, ac ſi dixiſſet: ſic ego conſeruer atque hoc quod promitto ſum ſeruaturus. I. Gorop. Becan.*

ſoudaert/ ſoldaert/ ſoudenaer/ ſoudenier/ ſoldenaer. Miles æratus, ſtipendiarius, qui ſtipēdia facit: mercenarius miles, miles mercede conductus: *vulgò* ſoldurius, ſoldarius, ſolidarius, ſolidurius, *ger. ſoldat: gal. ſouldart: ital. ſoldado: hiſp. ſoldato: ang. ſouldier.* Soldurii, qui ſalario conducuntur: ſalis fœdere deuoti: *Sal enim apud priſcos amicitiæ fœderumque ſymbolum fuit, atque à conſeruando nomē habet: vnde ſalis in menſa euerſio atque effuſio, amicitiæ ac fidei dirimendæ ac diſſoluendæ ſymbolum vulgò putatur. I. Gorop. Becan.* (data.

ſoudije/ſoldije. Stipendium. *vulgò* ſol-

Doudéren. Solidare, conſolidare, ſolidum & firmum reddere.

ſoudéren. Ferruminare, plumbare, conſolidare metalla, glutinare fragmenta. **Doldéren** / *inquit Becanus, eſt* firmiſſima commiſſura res connectere: *quod in auro, borace, genere quodam ſalis nitri, quod inde chryſocolla nominatur, effici videmus. gal. ſoulder: ital. ſoldare: hiſp. ſoldar: ang. ſouvdre.*

ſoudérſel. Ferrumen, plumbatura: id quo conſolidantur metalla: colla metalli. *gal. ſouldure: ital. ſoldatura: hiſ. ſoldadura: ang. ſouvdre.*

ſoudérſel van goud. Chryſocolla. *vulgò* borax.

ſoudure. ſ. **ſoudérſel.** Ferrumen.

Sout. Sal. ags. ger. salz: gal. sel: ital. sale: hisp. sal: ang. salt. Wit sout. Salis flos.
Sout ende brood. &c. Mola salsa.
Sout ende brood eten/ &c. Offam iudicialem edere. *Erat hæc offa panis certis verbis deuotus & execratus destinatisque sententiis consecratus, qui reo offerebatur, sale etiam adhibito, fortè, quòd eius in execrationibus & dirarum imprecationibus soleat esse vsus: habebant autem Germani, Saxones, Belgæ, aliíque multi, hanc penitus infitam opinionem, non posse quẽquam mali conscium, panem hoc modo dedicatũ deuorare. Simile quid refertur de aëtite lapide trito & subcinericio pane decocto, quem fur mansum deuorare non potest; quin cogitur aut suffocari, aut fur deprehendi, decoctum glutire nequeat.*
sout-back/ sout-kiste. Salina, æ.
sout-bijne. *stand.* j. pekel. Muria.
sout kiste. Salina, æ: vbi sal excoquitur purgaturque.
sout-ketel. Cortina salaria, tectum salarium.
sout kupl. Salina.
sout-kuype. Vas salarium, vel salsamentarium.
sout-maecker. Salarius.
sout-mangher/ sout-meugher. *vetus.* Salarius: qui sal vendit.
sout-pachter. Salitor.
sout-put. Salina, salifodina.
sout-sack. Saccus salarius. *& metaphor.* homo tetricus & tristis: *sic dictus à grauitate & pondere salis.*
sout-spijcker. Salina.
sout-vat. Salinum. Sout-vatken. Salillum.
sout-vat. j. sout-kuppe. Vas salarium,
sout-ver kooper. Salarius.
sout water. Aqua marina.
soutachtigh. Subsalsus, aliquantulum salsus.
souten. Sallire, salire, sale condire, sallere: sale aspergere.
southeyd. Salsedo, salis sapor, salsitudo.
soutinghe/ soutsel. Salitura.
soutsel. Salitura, salsugo, salsilago.
Souter. Psalterium: liber psalmorum.
Souwe. j. sogh. Sus, porca. *ang.* sowe.
Souwe. j. sode. Cloaca, &c.

Spaetmen een boecksken. Libellum consuere, leuiter compingere.
Spacie. Spatium, interuallum, intercapedo. *gal.* espace: *ital* spatio: *hisp.* espacio *ang.* space.
spatiéren. Spatiari, exspatiari, ambulare, deambulare. *ger.* spatzieren: *ital.* passeggiare, spatiare: *hisp.* passear. espaciar.
spatiér-hof. Ambulatio, ambulacrum, deambulatorium.
spatiéringhe. Ambulatio, deambulatio.
Spade spaey/ spaeygh. Serus, tardus, serotinus: & Serò, tardè. *germ.* spat.
spade ghe-boren. Cordus, serotinus, tardè natus.
spade bruchten. Poma serotina, fruges cordæ.
spadelinck. Serotinus.
spadelinck. *sax. sicamb.* Agnus cordus, serotinus.
spadigh hoy. Fœnũ cordũ, serotinum.
Spade/ spaepe. Ligo, bipalium. *ang.* spedde, spade.
spade/ houweel. Rutrum, pastinum.
spade. *vetus.* Spatha, machæra. *gal.* espee: *ital.* spada: *hisp.* espada.
spadelken/ spatelken/ spapkẽ. Spathomela, rudicula, ligula, spatha, specillũ: specillum latum. *ger.* spattel. *sax.* spatel: *gall.* spatule: *ital.* spatula: *hisp.* espatula.
spaden/ spaepen. Fodere, pastinare: agrum fodere.
spader. Fossor, pastinator.
spadenier. *vetus. stand.* Fossor.
spadenieren. *stand.* j. pionnieren.
Spaecke. Pertica.
spaecke/ wind-boom. Vectis.
Spaecken. Hiare ariditate vel æstu: ardore dehiscere, hiulcare, findi. *ital.* spaccare. i. findere.
spaeckigh/ spaeckerigh. Aridus, exuccus.
spaeckigh land. Arua hiulca siti, æstu, ardore: terra siticulosa, hians æstu.
spaeckigh/ spaeckerigh weder. Sidereus æstus, solis ardores, feruentes auræ, aër torridus, æstus hiulcans agros.
Spaepe. j. spade.
Spaergh. *stand.* j. spade. Serò.
Spaen. Assula, ligneum putamen, pars materiæ ascia abrasæ aut securi truncatæ. Spaenen/ spaenderen. Schidia

vel ſchidiæ, aſſulæ: fragmenta ligni quæ diſſiliunt: ramentorum crines. *ger. ſpaen: ſax. ſpoen.*

ſpaen. *vetus.* Cochlear. *ang ſpone. hinc* biſch ſpaen.

ſpaen / biſch-ſpaen / ſchupni-ſpaen. Spatha, rudicula, ligula.

ſpaenſ-groen / ſpaen-groen / ſpanggroen / koper-groen. Æris flos, ærugo æris, rubigo quædam in ære cùm viresçit, pſegma veterum clauorum, ærugo, ſcholecia raſa, ærugo raſa ſiue raſilis æs viride. *germanus ſuperioribus dicitur* ſpangrun / ſpõgrun / grunſpon. *ſax.* ſpungron.

ſpaenſ-wit. j. **loot-wit.** Ceruſſa.

ſpaeren. Parcere, comparcere, reparcere, ſeruare. *ger. ſparen: gal. eſpargner: ital. ſparagnare, ſpananiare: ang. ſpare.*

ſpaer-beck. Perparcus.

ſpaer-becken. Parcè nimis viuere, defraudare genium.

ſpaer-kant. Perparcus, ſordidus.

ſpaer-pot. Capſella fictilis: aula ſiue olla parſimonialis.

ſpaer-ſaem. Parcus. (monia.

ſpaer-ſaemheyd / ſpaerigheyd. Parſi-

ſpaer-ſaemlick / ſpaerigh. Parcè.

ſpaerigh. Parcus.

ſpaerlick. Parcè.

ſpaercke. j. **ſpercke.** Scintilla.

ſpaerſen. *ſland.* Spargere. *gal. eſpandre: ital. ſpangere.*

ſpaerſ-water. *ſland.* j. **wij-water.** Aqua luſtralis.

ſpaerſenlick. Paſſim, ſparſim.

ſpalcke. Regula, faſcia, lamina. & Ferula: lignea tabula leuis, quæ fractis oſſibus continendis circumponitur.

ſpalcke van den goydel. Bulla balthei.

ſpalcken. Tendere, fulcire, faſciare. & Accommodare ferulas membris fractis: faſciare ferulis ſiue tabulis.

ſpaite. *germ. ſax. ſic.* j. **ſplete.** Rima, fiſſura.

ſpalten. j. **ſplijten.** Findere: findi. *germ. ſpalten.*

ſpaltinghe. Fiſſura. & Diſſidium.

ſpan. *ger. ſax. ſicamb.* Lis, controuerſia.

ſpanghe. Lamina: & Fibula: & Bulla: & Emblema: & Clauus ferreus capitatus: clauus maior. *germ. ſpange: ang. ſpangle.*

ſpanghe. *ſland.* j. **windel.** Faſcia.

ſpangh-groen. j. **ſpaenſ-groen.**

ſpangh-maecker. Fibularius.

ſpanne. Dodrans, ſpithama, palmus maior, interuallum inter pollicem & minimum digitum diductos. *vulgò* ſpanna. *ger ſpaun: gal. eſpan: ital. ſpanna: ang ſpanne.*

ſpanne. j. **beur ſpanne.** Lichas.

ſpanne. *vetus.* Tignus tignum.

ſpannen. Tendere, intendere, cõtendere.

ſpannen den boghe. Intendere, ſinuare, lunare, adducere arcum: curuare cornu.

ſpannen de bancke oft bier-ſchaere. *holl.* j **banken.** Forum agere, iura exercere.

ſpannen met iemandẽ. j. **aenſpannen.**

ſpan-ader. *germ.* Neruus.

ſpan-ader onder de tonghe. Ancyloglosſum: linguæ vinculum aut impedimentum, nodus linguæ: neruus breuior linguam adſtringens. *vulgò* filum linguæ.

ſpan-aderigh. Ancyloglosſus: cui lingua eſt breuiore membranula adſtricta.

ſpan-bedde. *ſax. ſicamb.* Sponda. *germ. ſpanbedt.*

ſpan-goydel. Cingula, æ.

ſpan-koorde. Funis tenſus: & Sufflamẽ.

ſpan-ketene. j. **rad-ſperre.** Catena tenſa: & Sufflamen.

ſpan-leder. *ſax. ſicamb. holl.* Corrigia calceamenti.

ſpan-naghel. *ſicamb.* Dentale. & Clauus in curru. *vulgò* forale.

ſpan-riem. Faſcia ſutoria: lorum poplite & genu ſutoris tenſum, quo calceus ſuendus obſtringitur. & Numella.

ſpan-ſeel. Compes equinus.

ſpan-ſtrick. Sufflamen.

ſpanſ-boets / ſtaẽdſ-boets. Preſſo pede

ſpanſ boets ſpringhen. Iunctis pedibus ſaltare.

ſpanſſel. Faſcia: & Funis tenſus. & Vitta: tænia.

ſparcke. *ſland.* j. **ghenſtere.** Scintilla. *ang. ſparke.*

ſparcken vã gloepende yſer. Strictura.

ſparckelen. Scintillare. & Spargere, diſpergere. *ang. ſparckle.*

ſparckelinghe. Scintillatio: & Diſperſio.

ſpargel / ſpergel. Aſparagus, corruda

ſpar-

ſparghel-woztel. Spongia: aſparagi radix ſatiua.

ſparre. j. ſperre. Sparus, ſudes.

Sparſen. j. ſpaerſen.

Spatre. *germ.* j. muſſche. Paſſer. *ang.* *ſparrowe.*

Sparwer. j. ſperwer. Accipiter.

Spat. *holl.* j. bupſe. Tubus.

ſpat. Vitium ſuffraginum.

ſpat. *ſax.* j. krampe. Spaſmus.

ſpat. *ger.* Duriuſculi nodi ſiue tubercula iuxta vngulam vel coronam equi. *Geſner.*

ſpat ſieck peerd. Iumentum ſuffraginoſum.

Spatel. j. ſpadelken. Spatula, rudicula.

Spatſe. *ſicamb.* Paſſer. *ger.* *ſpatz.*

Spauwen. j. ſpouwen.

Spreauter. j. peauter.

Speeerije. Aroma, odoramentum, ſpecies, *vulgò* ſpetiaria, ſpetia. *ger.* *ſpecerey:* *gal.* *eſpeces:* *ital* *ſpetiaria:* *hiſp.* *eſpecería,* *eſpecies:* *ang.* *ſpices.*

ſpeerije-ver-koper. Aromatopola

ſpeerij-winckel. Aromatopolium, taberna aromataria.

Specht. Picus, picus Martius, turbo: & Merops, apiaſter. *ger.* *ſpecht:* *gal* *pic:* *eſpec:* *ital.* *pico,* *piccie:* *hiſp.* *pico.*

Speck. Lardum, laridum. *ger.* *ſpeck.*

ſpeck. *vetus.* ſmeer. Adeps, aruina, pinguedo ſubcutanea.

ſpeck. j. ſpeck-hout. Alburnum. *quibuſdam* ſpin & ſpint.

ſpeck hout. Alburnum, adeps arboris, molliſſima pars arboris teredini obnoxia.

ſpeck-ghe-ſwil. Steatoma: apoſtematis genus, in quo pingue quiddam & adipi ſimile concluſum eſt.

ſpeck hals. Collum pingue, plurima ceruix.

ſpeck-hals. Tumor mollis & laxus in collo equi: vitium colli in equis. *Geſner.*

ſpeck-macde. Termes.

ſpeck-muys. *germ.* *ſax.* *ſicamb.* *friſ.* Veſpertilio, *q.d* lardi helluo: *quod carnes ſuillas de trabibus ſuſpenſas exedat.*

ſpeck-naelde/ſpeck-natel. *ſax.* *ſicamb.* j. lardeer-pzicm Lardarium.

ſpeck-pziem. Lardarium.

ſpeck-taf-epe. Moretum: genus libi ex lardo, ouis, &c.

ſpeck-boghel *ſicamb.* *rectius* ſpecht-boghel. j. ſpecht. Merops.

ſpecken/ lardéren. Lardo transfigere. *vulgò* lardare.

Speeck. Scurrilis, procax, contumelioſus.

ſpeeck boghel. *holl.* Sannio, ſcurra.

ſpeeckheyd. Scurrilitas, procacitas.

Speecke/ſpaecke. Vectis.

ſpeecke/rad-ſpeecke. Radius rotæ. *ger.* *ſpeich,* *rat ſpeych:* *ſax.* *ſpeke* *ang.* *ſpoke.*

ſpeecke/ſpie. Impages.

ſpeecke. *vetus.* j. beptel. Cuneus.

Speeckel. i ſpeeckſel. Sputum.

ſpeeckelen. *ſtand.* *holl.* j. ſpickelen.

ſpeeckſel. Sputum, ſaliua, excrementum oris. *germ.* *ſpeychel:* *ang.* *ſpitle,* *ſpette,* *ſputill,* *ſpettil.*

ſpeeckſelachtigh. Saliuarius, ſaliuoſus.

ſpeeckſelen. Spuere, ſaliuare.

Speene/ſpepne. j. ſpene.

Speere. j. ſpere.

Speete. *ſtand.* i. ſpupte.

Speet. *ſax.* j. ſpit. Dwijn-ſpeet/kneuel-ſpeet. j. ſwijn-ſpziet/ kneuel-ſpziet.

Speenwen j. ſpouwen/ſpicken.

Spepen/ſpepte. j. ſpouwen/ ſpupte.

Spep-boghel. *ſax.* *ſicamb.* Sannio.

Spepeten. *ſtand.* Diſtringere. & Spargere, diſgregare.

Spelie j. ſpeecke.

ſpelielen. j. ſpeeckelen.

Spel. Ludus, luſus, ludicrum. *ger.* *ſpil.*

ſpel/ minnen-ſpel. Ludus Venereus: coitus.

ſpel/ tupſch-ſpel. Alea.

ſpel/ ſchouw-ſpel. Fabula, comedia, tragœdia, ſpectaculum, ludi, ſpectacula publica.

ſpel. Inſtrumentorum muſicorum harmonia.

ſpelen/ſpeelen. Ludere. *germ.* *ſpilen.*

ſpelen. Ludere, amori operam dare, venerea voluptate frui: *hinc* ouer-ſpel/ ſpel-kind, &c.

ſpelen op ſnaren/ozghelen/pijpen. Canere: fides aut organa pulſare, tibias inflare.

ſpelen een ſchouw-ſpel. Fabulã agere, ſpectaculum edere.

ſpelen den ſot. j. ſcheren. Agere morionem.

ſpelen de ghilde. Facere largitiones: largiri & profundere.

ſpelen den edel-man. j. ſcheren.

ſpêl-bert. Alueus luſorius, magis, abacus: tabula luſoria.

ſpêl-baene / tupſch-baene. Forum aleatorium.

ſpêl-dinghen der kinderen. Crepundia, puerorum ludicra.

ſpêl-ghe-noot. Sodalis, ſocius, compar.

ſpêl-ghe-ſelle. Colluſor, ſodalis, ſocius.

ſpêl-hof / luſt-hof. Horti, orum.

ſpêl-hof / ſpêl-huys. Prætorium: villa vrbana: magnifica domus in agro.

ſpêl-hondeken. j. iongh-vrouwē hondeken.

ſpêl-houder. j. ſcholderer. Exercitor ludorum aut alearum.

ſpêl-huys / ſpêl hof. Prætorium.

ſpêl-huys. Theatrum, amphitheatrum.

ſpêl-kind. *boll.* Parthenius, filius è virgine non nupta editus, *Adr. Iun.*

ſpêl-lieden. Aulœdi, tibicines.

ſpêl-man. Aulœdus, auletes, tibicen: choraules.

ſpêl-fleck. Cupidus ludi.

ſpêl-plaetſe / tupſch-baene. Forum aleatorium.

ſpêl-treckter. Pyrgus.

ſpêl-vaghel. Ludius, ludio, ioculator, hiſtrio: & Luſibus iociſque deditus. homo voluptarius.

ſpêl-waeghen. Scena: & Pegma.

ſpêler. Luſor: & Hiſtrio, actor, ſcenicus: & Luſor, aleo, aleator.

Spelle. Acicula, ſpina. *vulgò* ſpinula. *gal.* eſplinge: *ital.* ſpillo, ſpilletto.

ſpelle-doren. *ſland.* Alba ſpina.

ſpelle-maecker. Acicularius.

ſpelle-nieum. j. vier-nieum.

ſpellen. Aciculis figere aut nectere.

Spellen. Ordinare ſyllabarum litteras, coagmentare ſyllabas, ſyllabas connectere. *vulgò* ſyllabicare. *gal.* eſpeller: *ang.* ſpell.

ſpellen. *metaph.* Explanare, declarare ad minima vſque elementa: articulatim enucleare.

ſpeller. Syllabarius: qui ſyllabas connectere aſſueſcit.

ſpellinghe. Coagmentum ſyllabarum.

Spelonche. Spelunca, ſpecus, antrum, crypta, cauerna, ſpelæum. *ital.* ſpelonca.

Spelte. Far, zea, ador. *vulgò* ſpelta *ger.* ſpeltz: *gal.* eſpeautre: *ital.* ſpelta: *hiſp.* eſpelta.

ſpelt-haen. *vetus ſland.* j. ſprinck-haen. Locuſta.

ſpelt-maend. September: menſis à farris meſſe dictus.

Spende / ſpinde. Promptuarium, cella penaria *gal.* deſpenſe: *ital.* diſpenſa.

Spenden. Erogare eleemoſynam. *gal.* deſpendre: *ang.* ſpende.

ſpend-ſtuck j. ſpuid-ſtuck. Panis gradilis.

Spene / ſpenne / ſponne ſpinne. *ſicamb. ſland.* Succus, ſuctus, lac muliebre.

ſpene. *ſlan. boll.* Papilla, capitulum mammarum: & Mamma, vber animalium.

ſpene / duym. Cnodax: rotunda fibula è ferro in extremis ſcaporum capitibus adacta, quæ in armillis verſatur.

ſpene / ſpenen-bloed. Hæmorrhois, ſanguinis profluuium per venas ani: & Condyloma, tuberculum ani ſimile hæmorroidi vnde ſanguis fertur: & Bronchocele, hernia gutturis, tumor rotundus in ceruice inter cutem & aſperam arteriam, *Barbaris* botium *dicitur.*

ſpenen. Continere, abſtinere.

ſpenen. Subducere lacte, ſubducere lac, depellere à mamma ſiue papilla, lacte: remouere à lacte: ablactare *apud Eccl.*

ſpenen. Defloreſcere: floribus amiſſis fructus formam primam producere: *dicitur de arboribus, fruticibus, &c. gal.* eſpener. eſpanir. i. aperire florem.

ſpenſel. Defloreſcentis arboris fructus infans & informis: fructus deformatus, qui à delapſis floribus iam formatus exiſtit: rudimentum fructus.

ſpen-krupd. Chelidoniū minus, apium hæmorrhoidarum, ſcrofularia minor, ficaria.

ſpen-vercken / vigghe / ſoogh-vercken. Porcellus, porculus, nefrens, porcellus lactens, ſubrumus.

Spenghel. j. ſpanghe. Emblema.

Spenne. *ſland.* j. ſpene / ſpinne. Lac muliebre.

Spenne / ſele. Sedile, ſcamnum.

ſpenne-koetſe / ſlaep-vancke. Scamnū cubi-

cubiculare, ſcrinium dormitorium, ſponda.

Spercke. j. ſpartke. *ſland.* Scintilla.

Sperr. Sparus, lancea, haſta. *ang ſpeare.*

ſper-hape. Galeus lanceatus aut aculeatus. *vulgò* centrina, *piſcis genus.*

ſper-kruyd. Phu, valeriana, nardus ruſtica, marinella, genicularis, herba benedicta: *herba cuius folia primò erumpentia mucronem haſtæ referunt.*

ſper-woꝛtel. Dracunculus, ſerpentaria maior. herba caule recto & læui, *inſtar lanceæ.*

Sperghel/ſparghel. Aſparagus. *germ. ſpargen: gal. aſperges: ital. ſparago: ſparagi: hiſp. aſparagos, eſparraguerra.*

Sperlinck. *ger. ſax. ſicamb.* j. muſſche. Paſſer.

Sperre/ſparre/ſtanghe. Sudes, paxillus, vectis, contus, pertica, longurius, tignum oblongum. *ang. ſparre.*

ſper-hout/ſperren-hout. Tignus, tignũ

Sperren. Tendere, extendere: latè deducere.

ſperrelinck. *ger. ſax. ſicamb.* Obex, peſſulus.

Sperſ-waeter. j. ſpaerſ-waeter.

Spertelen. Agitare ſiue mouere manus pedeſque: & Palpitare.

ſpertel-beenen. Agitare & pulſare pedibus, palpitare pedibus.

Sperwaen/ſpoꝛwaen. *ſlan.* j. ſperwer.

Sperwer. Accipiter fringillarius, accipiter minor mas: nilus. *vulgò* ſperuerius. *ger. ſperber. ſperwer: gal. eſprenier: ital. ſparuiere: ang. ſperhauke.* ſpeuerius *in Latina tranſlatione legis Salicæ accipitur pro* accipitre minore.

Sperwer-bele. Sorbum. *ger. ſpoerbieren: ſax. ſperuerbern.*

ſperwer-bele-boom. Sorbus.

Spet/ſpit. Veru, obelus. *ger. ſpiß. ital. ſpedo: ang. ſpette, ſpytte.* Speten van de herten. Subulæ, cornua ſimplicia, tubercula cornuum recta ceruorum.

Spet/ſpete/ſpeet. *ſax.* Haſta, verutum.

ſpet lenden-pijne. Lumbago.

ſpet-hert. j. ſpetken. Subulo.

ſpet-mups. *ſax.* Sorex: mus araneus.

ſpet-bercken/ſpit-bercken. j. bjaedbercken. Nefreus.

ſpetken/ſpitken. Veruculum.

ſpetken/ſpet-hert. Subulo: cernus cui prima & ſimplicia erumpunt cornuum tubercula: cernus iunior ſimplicibus & rectis cornibus. *ang. ſpittart harte.*

ſpeten. Figere, defigere, configere, pangere, fodicare.

ſpeten met de ſpelle. Affigere acicula.

ſpeten het vleeſch. Figere carnes verubus.

ſpetten. *ſland.* j. ſpitten. Fodere.

Speur/ſpoꝛe. Veſtigium.

ſpeuren. Inueſtigare, veſtigare, indagare, luſtrare veſtigia.

ſpeur-hondt. Ichnobates, canis feræ veſtigiis inſiſtẽs, canis ſagax, odorus, odoriſequus, odorator. canis gallicus, plaudus: canis venaticus, canis emiſſarius: qui veſtigiorum odore feras exploratas & repertas latratu prodit.

ſpeurer/ſpeur-hulgher. Indagator, inueſtigator.

ſpeurigh. Sagax.

ſpeuringhe. Indago, indagatio, inueſtigatio.

Speurie. j. ſpoꝛie. Spergula.

Spick. j. ſpijck.

Spickerinck/ſpick-herinck. *ſax. ſicamb.* j. huckingh. Halec paſſa.

Spickeu. Sputare, ſaliuam ſpuendo diſpergere. *ang. ſpitte.*

ſpickelen. Aſpergere ſiue inſpergere paſſim congeriem punctorũ tanquam granorum: maculis diſtinguere in modum guttarum: variegare.

ſpickel-kaeſe. *hol. friſ.* Caſeus recens & mollis.

ſpickinge. Pytiſma: leuis ſputi irrigatio.

ſpick-haerinck. *ſax. ſicam.* j. huckingh. Halec paſſa.

Spie/ſpiede/de-ſpieder. Speculator, explorator. *vulgò* ſpia. *ger. ſpeher, auſſ-ſpeher: gal. eſpie, eſpion: ital. ſpia, ſpione: ang. ſpie, eſpie.*

ſpien/ſpieden. Speculari, explorari, ſciſcitari, indagare, inquirere *vulgò* ſpiare: *vox gallis, hiſpanis, italis & anglis communis. gal. eſpier: ital. ſpiare: hiſp. aſpiar: ang eſpie, ſpie.*

Spie/ſpije/ſpiecker. Clauus, clauus interiectus, aſſula inſpicata, aſſula in acumen tenuata.

ſpien/ſpijen. Inſpicare, in modum ſpicæ acuere: & Clauis ligneis figere.

Spier-

Spiecken *ſax.ſicamb.* Aqua recenti macerare.

Spieck-olie. j. ſpijck-olie.

Spiecker. j. ſpijcker.

Spieghel. Speculum. *ger. ſpieghel: ital. ſpecchio, ſpeglio: hiſp. eſpeio.*

Spieghel der deughden. Exemplar virtutum.

Spieghel nemen aen andere. j. ſpieghelen Exemplum capere.

Spieghel-ghe-vecht. *ſax.ſicamb.* Pugna imaginaria, pugnæ ſimulacrum. *quaſi quis vellet pugnare cũ ſua imagine quam videt in ſpeculo.*

Spieghel hars. Reſina concreta, pellucida: inſtar ſpeculi ſplendeſcens, tranſluens.

Spieghel-maecker. Specularius.

Spieghel-meeſe *ger.ſax.ſic.* Fringillago, parus minor, auis variis coloribus nitidè, pulchreque diſtincta.

Spieghel-ſleeht. Aequus, planus, leuis & politus inſtar ſpeculi.

Spieghel-ſteen. Specularis lapis, ſelenites, lapis lunaris, lapis aphroſelinus, lapis Arabicus, *vulgò* glacies Mariæ.

Spieghel-viſch. Faber, gallus marinus, zeus.

Spieghelen. Intueri in ſpeculo, conſulere ſpeculum, imaginem contemplari in ſpeculo.

Spieghelen aen andere. Sapere alieno periculo, ex aliis condiſcere, ex aliis exemplum ſumere, doceri exemplis aliorum.

Spier / ſpier-voghel / ſpier-ſwalcke / ſpier-ſwaluwe. Apus cypſelus: auicula *ex genere hirundinum.*

Spier. j. hupt/vlaede. Sura.

Spier. Pulpa, caro muſculoſa, caro muſculis incluſa ſine oſſibus: torus, lacertus, lacertorũ torus. & Pulpamentum auis: carnes laterum: carnis delicatioris & tenerioris atque albioris pars in auium pectore: *vulgò* album auis, caponis, *&c.* i. het wit.

Spier-ſack. *ſax.ſicam.* Mantica, pera, pera viatoria.

Spierinck. j. ſpier. Pulpa.

Spierinck / ſpierlinck. Apua cobitis. *vulgò* ſpiringus. *ang. ſpirling.*

Spieſſe / ſpietſe. Lancea, haſta, ſariſſa, contus *ger. ſpieß.*

Spieſ-draegher. Doryphorus, haſtatus, ſariſſophorus.

Spieſ-glas. Stibium, ſtibi, ſtimmi, platyophthalmum, antimonium: mineralis genus inſtar vitri fragile, radiis longis nitentibus, inſtar lancearum ſplendens. *q.d.* vitrum laceatum. *ger. & ſax. ſpießglas.*

Spieſ-hout / ſpieſch-hout. *ſtand.* j. waghen-ſchot.

Spieſ ijſer. Cuſpis, ſpiculum.

Spieſ-ſchacht. Haſtile.

Spieſ-hert. j. ſpit-hert. Subulo.

Spieſ-ſtanghe. Haſtile.

Spieſ-volck. Haſtati.

Spiet. *vet. ſtã.* j. ſpieſſe. Haſta. *ſax. ſpeit.*

Spietſe. j. ſpieſſe. Haſta.

Spij-voghel. j. ſpreck-voghel. *germ. ſax. ſicamb.* Scurra, dicax, irriſor.

Spijcke / ſpick. j. lauẽder. Spica nardi. *gal. aſpic: ital. ſpigo: hiſp. eſpiga: ang. ſpike, ſpick.*

Spijck-narde. Nardus, nardus Aſſyria. *officin.* ſpica nardi.

Spijck-olie. Oleum nardinum, vnguentum ſpicatum: oleum ſiue vnguẽtum ex foliis & ſpicis nardi.

Spijcker / ſpiecker. Clauus in modum ſpicæ vel ſpiculi acutus.

Spijcker-booꝛ / naghel-booꝛ. Terebra.

Spijcker-booꝛken. Terebellum.

Spijckeren / ſpieckerẽ. *holl.* Clauo figere.

Spijcker. *ger. ſax. ſicamb.* Cella penaria, horreum, cella.

Spijcker / hoꝛen-ſpijcker. Horreum frumenti, horreum penſile, granarium.

Spijcker / ſout-ſpijcker. Salina, cella ſalaria.

Spijcker. *friſ. holl.* Armamentarium agricolæ: armamentarium ruſticum, cella ruſtica.

Spije / ſpie. Clauus, clauus interiectus: & Fibula: axiculus vel clauus qui per tignorum capita traijcitur, vt ea contineat: aſſula.

Spije. *ſax. friſ. ſicamb.* j. ſpeckſel. Saliua, ſputum.

Spije. *ſtand.* j. ſpuye. Emiſſarium, obex aquarius.

Spijen / ſpijghen. *ſax. friſ. ſicamb.* j. ſpouwen. puere.

Spijlen. *hol. friſ.* Stipites intergerini in aluearijs: bacilli decuſſatim compoſiti

ſti quibus apum opus innititur.

Spijnde. j. ſpinde. Promptuarium.

Spijſe/koſt. Cibus, cibarium, epulum, epulæ, dapes, eſca. *ger. ſpeyſs.*

ſpijſen. Cibare, nutrire.

ſpijſen den vijuer. Piſcinam augere prole piſcium.

ſpijſ-brood. Panis cibarius, ſecundarius.

ſpijſ-kamer. Penarium, promptuariũ.

ſpijſ-koeck. Libum condimentarium.

ſpijſ-kooper. Obſonator.

ſpijſ-kruyd. Olus.

ſpijſ-kruyd. *ficamb.* Condimentum.

ſpijſ-meeſter. Architriclinus, præfectus cellæ penariæ, promus condus.

ſpijſ-merckt. Macellum.

ſpijſ ſtrate. *vet. ſax. ficamb.* Gula.

ſpijſ-verkooper. Macellarius.

Spijt. Iracundia, ſtomachus, indignatio: & Deſpectus, contumelia, opprobrium, odium. Spijt iemanden doen: Vrere aliquẽ, ægrè alicui facere. Te ſpijte van v. Odio tui vel ſi nolis, te inuito *gal. deſpit: ang. ſpite, deſpite.*

ſpijten. Stomachari, indignari: & Vrere, malè vrere: & Pigere. Dat ſpijt mp. Hoc me vrit: ægrè hoc fero: piget me: hoc malè me habet.

ſpijtigh. Contumelioſus, infeſtus, odioſus, petulãs, procax: & Stomachoſus iracundus. & Auerſus, iratus: denſatus, aculeatus.

ſpijtighept. Stomachus: & Contumelia, petulantia.

ſpijtighlick. Stomachosè, contumelioſè, iracundè, petulanter, procaciter.

Spilden. *vetus.* j. ſpillen. Attenuare.

Spilder. *vetus. ſtand.* Tenuis, gracilis, exilis.

ſpilder-been/ſpille-been. Myſcelus.

Spilgioen/ſpilioen. *q.d.* ſpanion Canus Hiſpanicus, canis auiarius, campeſtris, canis aucupatorius *gal eſpaignol: ang. ſpaniel.* Houw ſpilgioen. Canis villoſus.

Spille. Fuſus, inſtrumentum quo lanificia tenuantur in fila. *à* ſpillen *ſiue* ſpilden i. attenuare, minuere: *qua ratione* fuſus *à* fundẽdo *dictus, quòd dum trahitur voluẽdo quaſi liqueſieri videtur. germ. ſpindel: ang. ſpindle.*

ſpille/ſpil-boom/ vijſe. Cochlea.

ſpille/ wind-ace. Succula.

ſpille vanden wendtel trap. Scapus: truncus ſcalarum cochlidum.

ſpille van den arm. Pechys, vlna, maius o lacerti.

ſpille van den tozen. j. nagle.

ſpille-been/ſpilder-been. Myſcelus: qui crura habet exilia, murinis ſimilia, *vt Græca habet etymologia*: vel fuſis, *vt Teutonica.*

ſpille-hozſken/ ſpinne-hozſken. Calathus qualus, quaſillus.

ſpille-ſyde. *vetus.* A parte matris, à matre, matris cauſa. *q.d.* fuſi cauſa.

ſpille-ſyden be-ſtaen. Cognatum eſſe per fœminini generis perſonas, *quarum officium eſt fuſos tractare.*

ſpille-magh. *vetus.* Cognatus per fœminini ſexus perſonas cognatione iũctus. *vide* ſwaerd-magh.

ſpille ſyde. *vetus.* Linea fœminea, proſapia fœminina.

ſpule-wertel/ſpin-wozdel. Verticulũ, verticillum.

ſpillen/ ſpilden. *vetus. holl.* Attenuare, minuere: ſpargere, diffundere: dilapidare, decoquere: diſperdere, conſumerè. *gal gueſpiller.* i prodigere.

Spin/ ſpint/ ſpind. *ficamb.* Sumen, ſuis abdomẽ: caro exos circa vmbilicũ ſuis.

ſpin/ſpint. *germ. ſax. ficamb. holl.* j. ſpreck van dem boom. Alburnum.

Spinagie. Teutlomalache. *vulgò* ſpinachium, *fortè à ſemine ſpinis aculeatis non abſimili. gal. eſpinars: ital ſpinazzo: ang. ſpinache. Adr Iun.*

Spinde/ ſpijnde. Cella penaria, cella promptuaria, promptuarium, armarium. *gal. deſpenſe: ital. diſpenſa: hiſp. deſpenſa.*

ſpinde. Pars eſculenta.

ſpinde. Panis gradilis: ſportula.

ſpind-brood/ devl-brood. Panis gradilis, panis qui eleëmoſynæ loco egenis diſtribuitur. *vulgò* ſpinda.

ſpind-ſtuck. j. ſpind-brood.

ſpinden. Diuidere ſiue diſtribuere viritim panes, obſonia, & reliqua neceſſaria egenis.

ſpindinghe. Viſceratio. *vulgo* diſtributio

Spindſe. Faſcis cocularius: faſciculus ligni minuti; faſciculus cremiorum, cremium.

Spindel-hout/ ſpindel-boom. Euonymus, carpinus *germ. ſpindel-baum: ang. ſpindelire. à fuſis nempe, ſicut gal. fuſin: & ital. fuſano.*

Spinne ſpenne ſponne. *flan.* Lac muliebre, lac humanum.

Spinne. Araneus, aranea animalculum quod telas orditur, quibus muſcæ irretiuntur. *germ. ſpinn: ang. ſpider.*

ſpinnen. Nere, torquere fuſum, verſare pollice fuſum, torquere fila, torquere ſtamina, nere ſtamina, trahere penſa, carpere penſa, deducere fila: torta verſato ducere ſtamina fuſo. *ger. ſpinnen: ang. ſpinne.*

ſpin-ſwerre. j. ſpinne. Araneus, aranea.

ſpinne-kobbe / ſpinne-koppe. Araneus.

ſpinne-koppe. Orchis andrachnitis. *herba cuius flos araneæ ſimilis.*

ſpinne koppe/ wolf-beſien. Herba paris: vua verſa: vua lupina. *q. d.* aranea: *ab emẽtita videlicet aranea forma, quam bacca vnà cum reflexis exiguis alabaſtris per maturitatem exprimit. R. Dodon.*

ſpinne-kozſken. j. ſpille-kozſkē. Qualus, quaſillus, calathus.

ſpinne-muys. Mus araneus.

ſpin-radt. Rhombus.

ſpin-rock. Colus: inſtrumentum ligneum quo penſum ſuſtinetur, *vulgò* rocca. *ital. rocca: hiſp. rueca.*

ſpinne-webbe/ ſpinne-weue. Aranea, veſtis aranei, tela aranearum, ſcutulatum rete aranei, ſcutula aranei, veſca.

ſpinne-net. j. ſpinne-webbe. Aranea

ſpin-ſijde. Bombycinum: id quod nent bombyces vermiculi.

ſpinne-wiel. Rhombus.

ſpinnerſſe/ ſpinſter. Lanipendia, lanifica, quæ net.

ſpinſel. Tela, filum.

Spinſſe. j. ſpindſe.

Spint j. ſpin. Alburnum, *&c.*

Spint *ſicamb.* j kiſtken. Ciſtella, theca.

Spinte. Corbula: cophinus, vas vimineum: menſura frumenti aut auenæ.

ſpinte haueren. Quadrans auenæ, modiolus, chœnix, demenſum.

Spit. j. ſpet. Veru.

ſpit. *hol.* Lumbago, vitium & debilitas in lumbis.

ſpit-houwel. j. houwel. Paſtinum.

ſpits/ſpitſe. Mucro, cuſpis, ſpiculum, acies, acumen. & Cacumen, faſtigium. *ger. ſpitz.*

ſpits. Acies: exercitus inſtructus ferro & telorum acumine.

ſpits/ſpitſch/ſpitſigh. Acuminatus, aculeatus, acutus, mucronatus, cuſpidatus, faſtigiatus: & Aculeatus, pungens & mordens, dentatus. & Arrogans, ſuperbus.

ſpits-boete. *ſax.* Aleator improbus.

ſpits-hoofdt ſpits-kop. Cilo, homo acuminato capite. (Sorex.

ſpits-muys/ ſpit-muys. *ſax. ſicamb.*

ſpits-ſinnigh. j. ſcherp-ſinnigh.

ſpits recht. j. ſcherp recht. Summum ius, ſtrictum ius.

ſpitſen. Exacuare, præacuere, ſpiculare.

ſpitſigh. j. ſpits. Aculeatus, dentatus: mordax, *&c.*

ſpitſighheyd. Aculeus, acies.

ſpitten. Fodere, agrum paſtinare, terram perfodere.

ſpitter. Foſſor, paſtinator.

Splenter. j. ſplinter.

Splete. Rima, fiſſura, crena. *ger. ſpalt.*

ſpletigh. Hiulcus, fiſſus, fatiſcens.

ſpletten. *flan.* j. ſplijten. Findere. *ger. ſpalten.*

ſpletter. *ſax. friſ. ſicamb.* j. ſplinter. Aſſula. & Feſtuca.

ſplijten. Findere, hiulcare, hiulcum facere.

ſplijten. Agere rimas, ducere rimas: diduci, findi, diffindi: dehiſcere.

ſplijt-mijte. Homo ſordidus, cumini ſector. *q. d.* ſector mitæ, ſiue minutiſſimi oboli.

ſplijt-naeghel. *ſicamb.* j. nijd naeghel.

Splinter. Aſſula, ſchidium, aculeus ligneus.

ſplinteren. Secare in aſſulas, excutere aſſulas, comminuere in ſchidia.

ſplinter-wijs. Aſſulatim, aſſulosè: minutim, in minimas aſſulas.

Spliſſen. Rudentum partes extremas abſque nodo coniungere.

Splitten. *vetus.* j. ſplijten.

Spoed. Progreſſus, proceſſus.

ſpoed. Feſtinatio, properatio, acceleratio. *σπεδὴ ang. ſpede.*

ſpoeden. Feſtinare, properare, accelerare, progredi, *σπεδωιν. ang. ſpeede*

ſpoedigh.

ſpoedigh. Properans, feſtinus.
ſpoedighen. j. ſpoeden. Feſtinare, properare.
Spoele. *vetus. germ.* Canna, arundo.
ſpoele. *ſax. ficamb.* j. ſchjacht. Caulis pennæ, calamus.
ſpoele / ſpoel-tupte. Panus, tramæ involucrum, glomus textorius, filorum cõgeries. *vulgò* ſpola. *it. ſpola & ſpuola.*
ſpoele, ſchiet-ſpoele. Radius, panuelliũ: inſtrumentum quo ſubtegmen ſtamini inſeritur.
ſpoele. *ger. ſic.* Panis triticeus oblongus.
ſpoele, ſpoel-wozm. Tinea rotunda, lumbricus, vermis in corpore humano. *ger. ſpulwurm: ſax. ſpolwurm.*
ſpoelen. Tramam rhombo in cannam glomerare, in panum fila cumulare, legere fila rhombo.
ſpoel-pijpe. Canna pani.
ſpoel-rad. j. ſpoel wiel. Rhombus.
ſpoel-wiel. Rhombus: machina qua trama glomeratur in circulum: harpedone: rota glomeratoria, qua fila rotando conglomerantur.
ſpoel-wozm. j. ſpoele. Tinea.
Spoelen ſpuelẽ. Diluere, colluere, eluere, ſordes tollere.
ſpoelen dẽ mond. Colluere, abluere os.
ſpoel-vat / koel-vat. Aquiminarium, naſiterna, trichilum.
ſpoel-wijn / ſpuel-wijn. Lora, vinum ſecundarium, dilutum vinaceorum, deuteria: aqua affuſa expreſſis acinorũ folliculis in dolium coniectis: vinum acinaceum.
ſpoelinghe / ſpuelinghẽ. Colluuio, colluuies: proluuies.
Spoelte. *vetus. ſax.* j. ſpupte. Sipho.
Spoghen. *vetus ſland.* j. ſpouwen.
Spopſten. Spirare naribus.
Spoke. j. ſpoocke.
Spon. *vetus.* j. ſpaen.
Sponde. Sponda, lateralis ſtructura lecti: *proprie autem teutonicè* ſponde *dicitur* anterius lecti fulcrum. *ger. ſpanbett: ital. ſponda.*
Spongie. Spõgia. *gal. eſponge: ital. ſponga, ſpogna: hiſp. ſpongia: ang. ſponge.*
ſpongie. Laterna ſpongioſa, foraminoſa, fiſtuloſa. *vulgò* abſconſa. *gal. vvalon. eſconſe: ang. ſconce, ſconſe.*
ſpongie, *holl.* j. oupge van t'vat. Epiſtomium, obturaculum quod ori dolij inſeritur, illudque obſtruit: cadi obturamentum. *vulgò* ſpongia: *quòd è materia ſpõgioſa, & ſubere plerunque conſtet.*
ſpongie-gat. j. bom-gat.
Spouwe *ſland.* j. ſpene / ſpinne. Succus, lac.
ſponne / ſpunne. *vetus.* j. bozſte. Mamma, vber.
Spoocke / ſpoockſel. *ficamb. friſ. hol.* Spectrum, larua, phantaſma.
ſpoockerije. *ficamb friſ. holl.* Laruarum ludibria, cacodæmonis impoſturæ.
Spooz-maer. *ſland.* j. ſperwer.
Spozck. j. ſpzock. Fragilis.
ſpozck / ſpozcken-hout. Alnus nigra. *vulgò* frangula.
Spozck-kelle. j. ſpoz-kelle. Februarius.
Spoze. Calcar, calx ferratus. *vulgò* ſperona. *ger ſporn: gal. eſperon: ital. ſperone: hiſp. eſpuela: ang. ſpurre, ſpoore.*
ſpozen / de ſpozen geuen. Calcaria equo admouere, ſiue adhibere: agitare equũ calcaribus, concitare, ſtimulare, pungere: ſubdere calcaria equo.
ſpoz-ſlaeghs rennen. Citato equo contendere, ſubdere calcaria equo: calcaribus ſubditis effreno equo ferri.
Spozre / ſpreure. Veſtigium.
ſpozren. j. ſpeuren. Inueſtigare.
ſpozkelle / ſpozkel-maend. Februarius: *menſis quo frigoris veſtigia adhuc apparent.*
ſpozkel-bloeme. Narciſſus luteus, pſeudonarciſſus, *Februario menſe floreus.*
Spoz-waer. j. ſpooz-waer.
Spozie. j. ſpurgie. Lathyris.
ſpozie / ſpreurie / ſpurrie. Spergula, polygalon.
ſpozie-boter. Butyrum autumnale: *quod autumno & primo vere colligitur, cùm vaccæ ſpergula herba veſcuntur.*
Spozte / leeder-ſpozte. Climacter, gradus ſcalæ.
Spot. Ludus, luſus. & Irriſio, irriſus, deriſus, deridiculum, naſus, cauilla. *ang. ſport.*
ſpotte. *ſland.* Macula, næuus. *ang. ſpot.*
ſpotten. Ridere, irridere, deridere, ludibrio habere, ludificari, cauillari, naſo ſuſpẽdere adũco, ſubſannare. *an. ſporte.*
ſpotten. *ſland.* Maculare, aſpergere maculis. *ang. ſpotte.*

ſpot-reden. Cauillum, ſcomma.
ſpot-voghel. Sannio, ſcurra, cauillator.
ſpot werck. Ludibrium.
ſpot-woord. Cauillum.
ſpot-wijſe. Iocularitèr, ridendo.
ſpotter Irriſor, deriſor, cauillator: ſubſannator.
ſpotterije ſ. ſpot. Irriſio, cauilla.
ſpottigh. Iocularius, ioculatorius, ludibundus, naſutus, falſus
ſpottighlick/ſpotterlick. Ioculariter, iocosè, per iocum & riſum, ridiculè.
Spouwe. *vetus. ſicamb.* Saliua, ſputum: & Vomitus.
ſpouwen/ſpijen. Spuere, ſcreare, eiicere ſputum. *oriūtur germ. ſpeuwen: ang.*
ſpouwen Vomere. *ang. ſpeuwe.* (*ſpitte.*
ſpouwen *rectiùs* ſpoudē. *hol* ſ. kluyuen. Findere: & Findi. *ger. ſpalten.*
ſpouwen/ſpouden/ſpauden dē viſch. Exoſſuare piſcem, exoſſare. *ger. ſpalten: gal. eſpauler: ital ſpollare.*
ſpouwinge. Screatio, ſcreatus: & Saliua, ſputum & Vomitus: & Rima, fiſſura.
ſpouwſſel. Saliua, ſputum: & Vomitus.
Spraecke. Sermo, locutio, oratio, lingua, idioma: & Fama, rumor, ſermo vulgi *ger. ſprach: ang ſpeathe.*
ſpraecke houden. Colloqui, miſcere colloquia.
ſpraecke-loos. Elinguis, mutus, qui fari non poteſt, infans
ſpraeck-ſaem. ſ. ghe-ſpraeck-ſaem. Affabilis, comis.
Spraencke ſpranckel. ſ. ſprenckel.
Spreeden. ſ. ſprepden. *ſtand. holl.* Spargere, extendere
ſpreeder. *hol. friſ.* ſ. ſlaep-laecken.
Spreeuw. ſ. kaf. Acer, palea. *germ. ſpruwer: ſ. x ſprevv.*
Spreeuwe. Sturnus. *ang ſprevviſe.*
ſpreeuw-pot. Loculamentum fictile auicularum.
Sprepden. Spargere, ſternere, tendere. *ang ſpreade.*
ſprepdelinghs. Sparſim paſſim.
Spreken. Loqui, proloqui, dicere, fari, eſſari: verba facere, habere. *ang ſpeake.*
ſpreken beur iemanden. Spondere pro aliquo, fideiubere.
ſpreken met iemanden. ſ. ſamen ſpreken. Colloqui, communicare.
ſpreken met dē broode. *adag.* Parаſitari.
ſpreken ten beſten. Intercedere. *vide* Beſte.
ſprek-baerigh. *vetus.* Affabilis.
ſprek-woord. Dictum, adagium, prouerbium, parœmia, verbum.
Sprenckel/ſprankel. *ſax. ſic.* ſ. ſprinckel. Bruchus: *locuſte genus.*
ſprenckel/ſprankel/ſprancke. *ſtand.* Scintilla, faulla.
ſprenckel/ſprinckel. Macula adſperſa.
ſprenckelen/ſprenghelen/ſprenghen. Spargere, aſpergere, diſpergere: & Variare, variegare. *ang. ſprinckle.*
ſprenck vat ſprenckel-pot. Clepſydra, harpagium.
ſprench vier. ſ. ſprengh-vier. Herpes.
ſprenck-waedel. *vetus.* ſ. quiſpel.
ſprenck-water. *vetus* ſ. wij-waeter.
ſprenghen. Spargere, aſpergere, inſpergere, ſparſim fundere. *ger. ſprengen.*
ſprenghen het vleeſch. Sale inſpergere, ſale condire carnes.
ſprengh-vier/ſprinck-vier. Herpes.
Sprinckel/ſprooke. *hol.* Verſum, prouerbium, adagium, parœmia, dictum, dicterium acroama.
Sprouwer. ſ. ſprouw. *ger. ſax. ſicā.* Palea, acer.
Sprjet. Venabulum: & Pedum, agolum, baculus paſtoralis. & Bidens. & Cuſpis.
ſprjet van den maſt. Antenna, lignum tranſuerſum in malo.
ſprjet tuſſchen de beenen. Feminum partes ſuperiores: interuallum inter femina.
ſprjet-boom. ſ. ſprjet. Antenna.
ſprjet-ooghen ſ. ſprjetel-ooghen. Caligare: hallucinari.
ſprjet-straete. *ſtand.* Biuium, via bifida.
ſprjet-wegh *ſtand.* Biuium.
ſprjetelen *ſtand.* Spargere, diſpergere.
ſprjetel-ooghen. *ſtand.* ſ. ſprjet ooghen. Caligare, hallucinari, lolio victitare, ſcintillare oculis, diſſipare aciem oculorum, diſpergere viſum: quæ ſingula ſunt, gemina videre.
ſprjnck-bal. Halter. ſprjnck-ballen. Halteres: *maſſulæ plumbeæ quibus in ſaltu librant ſe, vt certius aſſiliant: vel quibus greſſum ſuſpendant illi qui in extenta chorda ambulant.*
ſprjnck-breuck. Bruchus.

Sprjnck/

Spzinck/ spzonck. Origo, ſcaturigo, ſcarebra *ang ſpring.*

ſpzinck ſpzingh/ ſpzingende water. Aqua ſaliens, fons ſaliens, fons viuus, & Scaturigo, ſcatebra.

ſpzinck.j. ſpzinck bloed Fluctus æſtuarius.

ſpzinck-bozne. *vet.* Scatebra, ſcaturigo.

ſpzinck-haet. *vetus* .j. ſpzinck-haen. Locuſta

ſpzinck-haet/ ſpzingaet ſpzinck-gaet/ ſpzinghet. *vet.* Catapulta: baliſta. machinæ bellicæ genus. balliſtæ tormentum. *gal. leod. eſpringall*, *vulgò* trebuchetum, *gal. trebuchet. i.* trutina, libella, *Iuſt. Lipſ. vide* Wlijſe.

ſpzinck-haen. Locuſta. *q.d.* gallus ſaltãs.

ſpzinck-haenken. Attelabus.

ſpzinck-hane. Galeus glaucus: *piſcis incredibili agilitate quatuor cubitorum altitudine è mari ex lienis, ne prædæ ac lanienæ vacet. Lemnius.*

ſpzinck-henghſt. Equus admiſſarius, emiſſarius.

ſpzinck-keuer/ ſpzenckel. Bruchus.

ſpzinck-kzuyd ſpzinck-kozen. Lathyris, cataputia minor. & Piperitis, ſiliquaſtrum.

ſpzinck-net. Pantheron. *vulgò* rete ſaltabundum.

ſpzinck-peerd. j. ſpzinck-henghſt.

ſpzinck-ruyter repſigher. Deſultor.

ſpzinck repſe. Eruptio, excurſio.

ſpzinck-ſtock. Contus.

ſpzinck tijd. *vetus*. Ver. *gal. printemps: ang. ſpring.*

ſpzinck-zier/ ſpzengh-zier. Herpes, herpes miliaris, herpes puſtuloſus, zona, ignis ſerpens, ignis ſacri ſpecies per artus repens ſerpentibus puſtulis. *q.d.* ignis proſiliens.

ſpzinck-zier inde locht. Bolis, lampas, lancea ardens: genus facis in aëre.

ſpzinck-zloed/ ſpzinck-ſtroom. Fluctus æſtuarius, æſtus maritimus maior, æſtus maris plena luna concitati.

ſpzinck-zal. Orca: *piſcis.*

ſpzinck wortel. i. ſpzinck kzuyd.

ſpzinckel ſpzenckel *ſax. ſicam.* Bruchus: *locuſtæ genus.*

ſpzinckel ſpzenckel Macula adſperſa.

ſpzinckelen ſpzenckelen. Spargere, aſpergere. *ang ſprinckle.*

ſpzinckelingh. Aſpergo, aſperſio, aſperſus, us.

ſpzinghen. Salire, ſaltare. *germ. ſpringen.*

ſpzingher. Saltator.

ſpzingael. i. ſpzinck-haet.

Spzock. *ſland.* j ſpozck. Fragilis.

Spzock-kelle. j ſpoz-kelle Februarius.

Spzockel. *holl.* i. molm. Caries.

ſpzockel. Cremium.

Spzoet/ ſpzoetſel ſpzoetel. Lentigo, lenticula: macula ſubruffa aut pulla, faciem maximè infeſtans. *ang. ſpot.*

ſpzoetachtigh ſpzoetigh. Lẽtiginoſus.

Spzoke ſpzeuche. Dicterium.

Spzonck. Saltus.

ſpzonck. *vetus.* Fons, origo, ſcaturigo. *ang. ſpring.*

ſpzonck-repſe. j. ſpzinck-repſe. Eruptio.

Spzot. *ſax. ſicam.* j. ſpzoet Lentigo.

Spzot. Aqua infumata. *vel* Harengæ ſoboles, ſiue halecis pullus, *vt quidam putant: ang. ſprote, ſprate.*

ſpzot/ ſardijn. Sarda piſciculus.

ſpzot. Pullus, germen.

ſpzotten *vetus.* j ſpzupten. Fruticare, pullulare, germinare.

Spzote. j. ſpzote. Gradus ſcalæ.

Spzouwe. j ſchuyl Aphetiæ.

ſpzouwe/ pips. Pituita: *gallinarum morbus.*

Spzouwer. j. ſpzewer Palea.

Spzupte. Frutex, germen, pullus, ſurculus, planta.

ſpzupt-ghe-was. Fruterum, fruteetum.

ſpzupt-groene. Seminarium.

ſpzuptkens der krupden. Cymæ, cymata, prima germina, aſparagi.

ſpzupten. Surgere in altum.

ſpzupten. Germinare, pullulare, fruticare, fruticeſcere. *germ. ſproſſen: ang. ſprouute.*

ſpzuptſel. Germinatio, pullulatio.

Spzutte. *ſax. ſicamb.* j. ſpunte. Sipho.

Spue en. j. ſpoelen. Diluere.

Spulgioen. j. ſpilgioen.

Spurie. j. ſpeurie.

Spuye/ ſpije ſluyſe. Septum, cataracta, cataractæ clauſtrum: comma, obex aquarius, emiſſarium: locus qui aquã emittit ſiſtitve, obicibus vel demiſſis vel recluſis.

Spupte. Sipho, ſiphon *ſax. ſpeyer.*

ſpuptken. Siphunculus.

ſpupten. Siphone exonerare, exſpuere, ſpuere.

ſpupt-mal. Phyſeter: piſcis cetaceus fluctum aquarum in altum reflans.

Spul. *vetus. holl.* j. ſpel. Ludus.

ſpulcks. *hol. friſ.* Petulcus, petulans, laſciuus, catuliens: in venerem pruriens.

Spunne. *vetus* j. ſpene.

Spunt. *ſax. ficamb.* Operculum.

ſpunt-gat/ſpunt-lock. *ſax. ficamb.* Orificium.

Spurde *ſax. ficamb.* rood-ſthare. Tomus aſelli piſcis.

Spurgie. j. ſpzinck-krupd. Lathyris. *gal.* ſſpurge: *ang* ſpurgie.

Spurie. j. ſpozie.

S Q

Squamme. j. ſwamme.

S T

Stackel-ſwyn. *ſax.* Hiſtrix.

Stad/ſtede. Locus.

ſtad grypen. Ratum eſſe, valere auctoritate, oportunè valere. *vulgo* locum capere.

ſtad-houder. Legatus, vicarius: vice & loco alterius ſubſtitutus. *vulgò* vicedominus, locum tenens: loci ſeruator.

ſtad-houder des koninckx. Prorex: regis abſentis locum & vices gerens.

ſtad-houder-ſchap. Præfectura vicaria, præfectura fiduciaria.

Stad/ſtede. Vrbs, oppidum, ciuitas. *ger. ſtatt. ſtat* (*inquit Ioannes Heroldus*) *à ſtatiuis Romanis deriuatum videtur vocabulum, atque in vſum Germanicæ linguæ receptum.*

ſtad-bode. Viator, ſtator: nuncius vrbicus.

ſtad-boeck. Tabulæ publicæ.

ſtad-buſſe. Spinter: quale viatores ſiue ſtatores & nuncij vrbium geſtant.

ſtad-dienaer/ſtad-knecht. Apparitor, ſtator, miniſter ciuitatis, miniſter magiſtratus, lictor.

ſtad-gheld-kamer. Aerarium.

ſtad-ghe-noot. Popularis, ciuis.

ſtad-grauen. Foſſæ vrbis.

ſtad-hups. j. raed-hups. Baſilica, curia municipalis: curia ciuitatis, domus auguſta, auguſtale.

ſtad-joncker. Patritius.

ſtad-kind. Prodigentiæ condemnatus cui tanquam prodigo bonis interdictum eſt. *q. d.* puer ſiue pupillus ciuitatis. *Diſſipator enim bonorum ſuorum ſupra id quod per ciuitatis magiſtratum ſtatuitur, nec emere nec vendere quicquam poteſt.*

ſtadt-kind maecken. Bonis prodigo interdicere: prodigum declarare, prodigentiæ condemnare.

ſtad-kiſte. Aerarium, archiuum.

ſtad-knecht. j. ſtad-dienaer. Apparitor, ſtator, lictor.

ſtad-mueren. Mœnia, muri.

ſtad-paelen. j. van mijle.

ſtad-recht. Ius ciuile, ius municipale, ius prætorium.

ſtad-ſchryuer/greffier. Scriba, graphiarius.

ſtadſ-man/ſtedſ-man/ſtadſch-man. Oppidanus

ſtad-veſten. Mœnia.

ſtad-wapen/buſſe. Spinter.

ſtadlick. Vrbanus, oppidanus.

ſtadlicken. Vrbanè, ciuiliter.

ſtadlickheyd. Vrbanitas, ciuilitas.

ſtadſch/ſtedſch. Oppidanus.

Strade. j. ſtaede.

Staeck. Stipes, baculus, fuſtis, pedamen, pedamentum, ſudes, paxillus: ſtatumen, palus, pila, terminus. *germ. ſtaeck: hiſp eſtaca. ang. ſtake.*

ſtaeck daer men nae ſpeelt. Paxillus.

ſtaeck van den doel. Scopus.

ſtaeck/ſchauot-ſtaeck. Columna Menia: ad quam damnati alligati verberantur: palus numellarius.

ſtaeck. Stirps, progenies, ſoboles.

ſtaecken. *vetus.* j. ſtoppen. Stipare.

ſtaecken. Palare, pedare, ſtatuminare, ſtatuminibus firmare, pangere, figere, ſtabilire, ſtatuere, ſiſtere, terminare.

ſtaecken het werck. Opus ſiſtere, deſiſtere ab opere, deſiſtere operari.

ſtaecket. j. ſtaecketſel.

ſtaecketſel. Sepimentum, ſeptum, vallum, palatio, pedatio, ſepes palata: ſudetum, crebriſurus, *apud Ennium*: vallum crebris ſuris, hoc eſt, palis munitum, *Feſtus, I. Lipſ.* ſtyli cæci, *Hirt. in bello Afric.* lignei ſtipites cuſpidati & depacti, vt cerui, ad arcendos hoſtes à

muni-

munitionibus. *vulgò* ſteccatum, *ital.* *ſteccato.*

ſtaecketſel. Cantherius.

ſtaeckſel/wijn-gaert-ſtaketſel. Iugum.

ſtaecketſelen. Palare, pedare, ſtaturninare, vallare.

Staede. Commoditas, vtilitas, opportunitas, locus: & Otium, tempus vacuum. De ſtaede hebben. Tempus vacuum habere.

ſtaede *vetus. ger. ſax. ſicamb.* Statio nauium, portus.

ſtaede/ſtaepe. Fulcrum, ſuſtentaculum, columen. *gal. eſtaye: ang. ſtaeye:*

ſtaede. Auxilium. Te ſtaede komen. Venire auxilio, auxilio eſſe, aſſiſtere, auxiliari, præſto eſſe, opportunè & commodè venire. Staede doen. Vſui eſſe, prodeſſe, cõmodo eſſe. In ſtaede ſtaen. *vetus.* j. ont-ſet doen.

Staeden. Stabilire.

ſtaeden. In ſtatu collocare.

ſtaeden/ ghe-ſtaeden Concedere, permittere.

ſtaedigh/ge-ſtaedigh. Stabilis, firmus, conſtans, aſſiduus: cõtinuus. *ger. ſtaets.*

ſtaedighen. j. be-veſtighen. Cõfirmare.

ſtaedighlick. Conſtanter, aſſiduè, continenter.

ſtaedighheyd. Conſtantia.

ſtaeds. Continenter, iugiter, indeſinenter, aſſiduè. & Aſſiduus.

Staedſie. j. ſtagie. Contignatio.

Staeſ. *vetus. ſland.* j. ſteel. Scapus, caulis, caudex. *ang. ſtalke.*

ſtael-blind. *ſland. ſicamb* j. ſtock-blind. Prorſus cæcus.

ſtael-blind peerd. Equus in oculo læſus. Aug-ſtal. *ger.* vitiũ in oculo, *Geſnero dicitur. Noſtrates, inquit,* vulnus oculi ab acuto aliquo ligno infixo, den aug-ſtal *vocant.*

Staeſ. Chalybs, ſtomoma, nucleus ferri, acies ferri: genus duriſſimi purgatiſſimique ferri, quo ferrum induratur. *ger. & ſax. ſtahel: ang. ſteele, ſteil.*

ſtael oft ſcherp van het mes. Acies.

ſtael van de verwe. Tinctura probatio.

ſtael/ ſtaelken/ monſter. Exemplum, ſpecimen: exiguum quiddam mercis quod à venditore ſpectandum profertur.

ſtael-herd. Durus inſtar chalybis.

ſtael-yſer. *ſicamb.* j. vier-ſtael.

ſtaelen/van ſtael. Chalybeus.

ſtaelen boghe. Baliſta chalybea, arcus baliſtarius, arcubaliſta, arcus brachio chalybeo, ſiue lamina inſtructus: ſcorpius, ſcorpio.

ſtaelen hoed. j. ſtorm-hoed. Pileus chalybeus.

ſtaelen ſpieghel. Speculum chalybeum.

ſtaelen/ ver-ſtaelen het yſer. Indurare ferrum chalybe.

ſtaelen oft verwen de wolle. Sufficere lanam medicamentis, inficere.

ſtaelen het laecken. Plumbeo ſigillo munire pannum probè tinctum.

ſtaelen. j. ſtallen. Merces exponere.

ſtael-hof. Locus vbi infecti ſiue tincti panni ſigillantur.

ſtael-loot. Sigillum plumbeum pannis ſtehy teliſve tinctis appenſum.

Staen. Stare, ſiſtere, conſiſtere. *Ignus. ger. ſton, ſteben: it. ſtar: hiſ. ſtar: ang ſtãde.*

ſtaen. Eſſe. In vreeſe ſtaen. In metu eſſe, in periculo verſari. Wel ſtaen met iemanden. In gratia eſſe cum aliquo. Quaelick ſtaen met iemanden. Eſſe in offenſa apud aliquẽ. Wel ſtaen. Rectè eſſe, bene ſe habere, rectè valere.

ſtaen. Situm eſſe. Antwerpen ſtaet vã Machelen vier mylen. Antverpia diſtat Machlinia quatuor miliaribus: Antverpia abeſt à Machlinia quatuor miliaria, vel quatuor milliarib⁹.

ſtaen. Decere, conuenire. Dit kleed ſtaet v wel. Sedet tibi hæc veſtis, apta eſt & conueniens tuo corpori: decet, conuenit. Dat ſtaet v te doen. Tuũ eſt id facere.

ſtaen ter boeten. Obnoxium eſſe multæ.

ſtaen/coſtẽ. Stare, conſtare. Dier ſtaen. Magno conſtare: magno ſtare. *Liuius.*

ſtaen nae hooghen ſtaet. Contendere ad ſumma, petere honores: ambire, venari, captare, aucupari, adſpirare.

ſtaen nae iemands leven. Appetere vitam alicuius, *Cic.* mortem alicui moliri: imminere exitio alicuius: inſidiari alicuius vitæ.

ſtaen voor iemanden. Stare ab aliquo, alicuius cauſam tueri.

ſtaen oft in ſtaen voor iemanden. Spondere pro aliquo, vadimonium

promittere, vadem esse alterius sisten di, præstare aliquem, prædem esse pro aliquo, fideiubere, ad se recipere.

staen op iemanden. Niti aliquo: niti alicuius consilio, auxilio, præsidio, gratia, auctoritate, potentia: fiduciam collocare in aliquo.

staen te pande. Oppositū esse pignori.

staende. Stans.

staende slagh. Pugna stataria.

staende thouwelick. Constante matrimonio.

staende dinghe. *hol. fris.* j. ghe-spannen vier-schaere.

staende voet. Pes porrectus: iusta pedis mensura

staende waeter. Aqua stagnans, aqua roses, stagnum.

staends-voets / voets-staends. Statim, illico. *vulgò* pede stante.

staends-voets / spans-voets. Presso pede.

Staet. Status, conditio. & Fortunæ conditio. *gal. estat: ital. stato: hisp. estado: ang. estate, state.*

staet-sere. Honor: ordo, fastigium, dignitas, sors, ratio, locus, munus, officium.

staet. Pompa: apparatus solennis cum ostentatione & magnificentia.

staet van wijsen. Status iudicij. Placet ghe-stelt in staet van wijsen. Controuersia profligata: litis agitatio profligata, & ad iudicationē vergens. *Budæus.*

staet maecken van den sterf-huyse. Commentarium bonorum conscribere. *vulgò* inuentariare.

staeten des lands. Ordines prouinciæ.

staeten vet-gaederinghe. Panegyris, conuentus panegyrici.

staet-dochter. Honoraria & nobilis pedisequa: puella prætextata, ingenua & innupta

staet-ghierigh. Ambitiosus.

staet-ghierighevd. Ambitio.

staet-graf. Cenotaphium, tumulus honorarius, bustum inane, tumulus inanis, monumentum memoriæ dicatum, in quo corpus illatum nō est.

staet-joncker. Famulus honorarius nobilis: nobilis assecla: prætextatus assecla.

staet-kamer. Thalamus, cubiculum nuptiale. & Cœnatio, cœnaculum.

staet-soeckte. *vetus.* Ambitio.

staet sorchtigh. Ambitiosus.

staet-tabbaert. Toga palmata, picta: trabea: vestis triumphalis regum & monarcharum.

staet-wagben / hanghende wagben. Pilentum: carpentum vehiculum pensile quo matronæ & principum mulieres vehuntur.

staetigh / staetelick. Grauis, seuerus, constans auctoritate & reuerentia valens: magnificus elatus. *ang. stately.*

staetigh ghe-laet staetigh wesen. Forma stata, modesta, modica, media, vxoria.

staetigheyd. Grauitas, seueritas, constantia decentia: magnificentia.

staetighlick. Grauiter, seuerè, cōstanter, decenter, magnificè.

staets / stets. *ger. fix. fic.* Assiduus: & Assiduè.

Staeuen. j. staken.

Staf. Baculus, scipio, fustis, pedum. *ger. stab: ang. staffe.*

staf / kroetse. Lituus pontificius, siue pontificalis: baculus instar Mosis seu Aaron virgæ, quo populi vitia castigantur.

staf-swaerd. Sica, dolon.

Stafelrije / stapel. *flandr.* Tabula sartoria, pluteus sartoris.

Staggeren. Titubare: vacillare pedibus. *ger. straggelen: ang. stagger.*

Stagie. Contignatio, solarium, tabulatum, contabulatio, coaxatio, pegma, stega, *sym. gal. estage ang. stage. videtur deriuari à* stighen. i. eleuare.

Stagie / ostagie. Obses. *vulgò* stagium, obstagium. *gal. ostage: ital. staggio, hostaggio: ang. hostage. Videtur habere affinitatem cū nostrate dictione* staen *siue* in-staen. i. spondere, vadimonū promittere, vadem esse.

Stake / staken. j. staecke / staecken.

Stal. Stabulum, septum, præsepe, mandra, mansio armenti aut gregis. *vulgò* stalla. *ger stal: gall. estable: ital. stalla hisp. establo: ang. stal, stable.*

stal. *vetus.* Sedes, sedile: cathedra. *vulgò* stallium.

stal. Locus in quo res venales disponuntur. σάλευμα.

Stal-

ſtal-band. Capiſtrum.

ſtal-boom. Vacerra, longurius: ſtipes ad quem alligatur in ſtabulo equus: repagulum.

ſtal-broeder/ ſtal-ghe-ſelle. j. rot-ghe-ſelle. Commilitio, contubernalis.

ſtal-ghenghſt Equus admiſſarius, equus emiſſarius. *vulgo* ſtallo, ſtallonius. *gal. eſtallon: ital. ſtallone: ang. ſtallion.*

ſtal-houder. Pecuarius.

ſtal keerſſe. j. ſtal-licht.

ſtal-knecht. Stabularius, ſtabuli cuſtos.

ſtal-licht. *ſtan.* Lucerna collocata in aris aut locis eminentioribus. *à* ſtallen *ſive* ſtellen. i. ponere, collocare.

ſtal-licht ſtal-keerſſe dwaes-licht. Ignis fatuus, ignis erraticus: ignis prope terras in aëre proximè permanens & hæreus. *Brabantis* ſtal-licht/ *Flandris* ſtal-keerſſe *dicitur, à* ſtal. i ſtabulum: *quod præſertim conſpiciatur iuxta ſtabula, veluti bouilia, ouilia, ſtabula quoque, cemeteria, culinæ, aliaque id genus loca denſis humoribus infecta.*

ſtal-meeſter. Equarius.

ſtal-ſtaecken. Vacerra.

ſtal-ſtick perdt. Equus in ſtabulo ſiue equili aſſiduè ſe continens.

ſtallen. *ſtand.* j. ſtellen.

ſtallen in den ſtal ſtellen. Stabulare, in ſtabulo locare. & Stabulari, in ſtabulo agere.

ſtallen/ ſtaelen. Merces diſponere, expone e, expedire, explicare vendendi cauſa, *στάλλειν. gal eſtaller.*

ſtallen. Vrinam proiicere, eiicere, vel mittere. *vulgò* ſtallare. *ital. ſtallare.* Stallare, *inquit Scaliger, dicuntur equi, quum ad vrinam emittendam quieſcunt: quia quum recenter veniunt in ſtabulum, quod ſtallam vocant Germani, tunc ferè vrinam ſolent emittere. ang. ſtale*, vrina *dicitur.*

ſtal krimd/ ſtangh-woztel. Ononis, anonis *herba cuius radix vrinam prouocat, & renum calculos comminuit.*

ſtallinghe. Stabulatio, ſtabulum.

Stalle. *vrina.* Lotium, vrina. *ang. ſtale.*

ſtalle/ ſtelle. j. kreche. Foſſa verticoſa.

Stalpen met den voet. Pede quatere, vngula ferire.

Stam. Caudex, truncus, ſtipes, ſtirps. *germ. ſtam, ang. ſtemme.*

ſtam/ ge-ſlacht. Stirps, genus, propago, ſoboles, progenies, ſanguis. *ſtipes, ſtemma. ger. ſtam.*

ſtam-goeden. j. ſtock-goeden. Bona hæreditaria.

Stamelen/ ſtameren. Balbutire, impeditè loqui, titubare, vacillare lingua. *germ. ſtamelen: ang. ſtamber, ſtammer.*

ſtamel-bold. *ſtramb.* j. ſtameler.

ſtameler. Balbus, balbutiens, titubans, hæſitans lingua, traulus, blæſus.

ſtamelinghe. Hæſitatio linguæ, titubatio, titubantia oris.

Stamet. Veſtis ſubtilibus filis laneis texta.

Stamijne. Stamineum textum: & Cilicium: textum è pilis, percolandis liquoribus aptum. *vulgò* ſtaminea. *gall. eſtamine: ital. ſtamegna: hiſp. ſtamena: ang. ſtrayner:*

ſtamijn-ſack. Cilicium.

ſtammen. *ſtand.* Percolare cilicio.

Stammet. Telæ ſiue panni tenuioris genus.

Stamp j. ſlagh-hout. Telum ruidum.

ſtampel. j. ſtrampel.

ſtampen. Tundere, contundere. *germ. ſtampffen. ang. ſtampe.*

ſtampen in den mortier. Pinſere, pinſare, contundere, terere: piſtillo terere, tundere in mortario.

ſtampen met voeten. Calcare pedibus, conculcare: inſultare.

ſtampen ende ſmooren. Intonare verbis & verberibus, ventoſe minaris proijcere ampullas & ſeſquipedalia verba: ira agitari, ſupplodere, inſultare.

ſtamp-molen. Moletrina, piſtrinum.

ſtamper/ mortier-ſtamper. Piſtillum.

ſtamper. j. hene. Fiſtuca.

ſtampijen. Supplodere, inſultare.

Stanck. Fœtor, putor, pedor, ſordes, grauiolentia, odor grauis, malus, teter virus. *germ. geſtanck: ang. ſtinck.*

ſtanck der oncſelen. j. oncſel-ſtanck. Hircus, virus alarum.

ſtanckaerd. j. ſtinckaerd.

Stand. Statio. & Stabilitas, firmitas.

ſtand. Status, res, conditio. *germ. ſtand: gal. eſtat: ital. ſtato, ſtado: hiſp. eſtado: ang. ſtat.*

ſtand. Decentia, conuenientia.

ſtandaftigh/ ſtandachtigh. Stabilis,

constans, firmus, perseuerans.

standaftighevd. Constantia, stabilitas, firmitas, perseuerantia, fortitudo animi, grauitas.

standaftighlick. Constanter, perseueranter, firmiter.

stand-baftigh. j. standaftigh. Stabilis, constans.

stand vincke / stand vliet der schouden. Antes camini, mutilus infumibili angularis: eminens lamina, regula, siue planca in camini latere.

standaerd. Vexillum, signum, labarum, vexillum statarium, signa, signa militaria, *vulgò* standardus. *gal. estandart: ital. stendardo: hisp. estandarte: ang. standert, standerde.*

standaerd / seghe-teecken. Tropæum, trophæum.

standaerd / stander. Columna, columna arrectaria, orthostata.

standaerd molen-asse. Axis molaris.

stande. Labrum, alueus statarius, orca, cadus.

standel-kruyd. Cynosorchis.

standen. *vetus.* j. staen. Stare. *angl. stande.*

stander. j. standaerd.

standigh. Stabilis.

Stanghe. Stipes, pertica, vallus, sudes, vectis, fustis, lõgurius, sparus, sparum, contus, hastile, phalanga. *vulgò* stanga. *ger. stang: sax. stange: ital. stanga.*

stanghe / tack. Ramus.

stanghen. Adminicula, prosubulæ: rami in ceruorum cornibus, qui imi pendent ante frontem.

stanghe. j. mast. Malus nauis.

stanghel / steenghel. *ger. sax sic. holl.* Caulis, stipes, scapus, stipula.

stanghel-knoopken. Geniculum, stipulæ vel caulis intermedium.

Stap. *vetus.* j. staf. Baculus.

stap. j. stichel.

stap / stip. Gradus, passus, vestigium. *ang. steppe.*

stap. *vetus.* j. spoote. Climacter.

stap. Spatium duorum pedum.

stap-hands. *stand. holl.* Statim, eueſtigio, confestim, sub manu.

Stapel. *stand. brug.* Pluteus: appendix sartoria: tabula in qua sartor operas conficit.

Stapel. *vetus sax. sicamb. holl. frisi.* j. Krekel. Cicada.

Stapel. Stabulatio, sedes, statio: & Dispositio, constitutio.

stapel. Pes, fulcrum cui sedes vel aliud quid innititur. *Becan.*

stapel. *vetus. stand. hol.* j. steel / stanghel. Caulis, stipes, scapus.

stapel. *vetus.* Pyramis. *ang. steple.*

stapel oft mijte houts. Meta siue strues lignorum. *ital. stipa.*

stapel. Emporium: forum rerum venalium. *vulgò* stabulum & stapula: Locus publicus, *inquit Lud. Guiccardin.* quo Principis auctoritate & priuilegio vina, coria, frumenta, lanæ, aliæque merces exoticæ vendendi causa conuehuntur. *gal. estape.* Stapula, *inquit Adrian. Iunius, purè puteque Gallice originis creditur, qua significatur* priuilegiũ beneficiariæ vrbi collatum, fistẽdi & ab instituto cursu retrahendi merces exoticas, quas negotiator importat, vt nimirum eo loco stabulentur ac conquiescant, quò venum prostituantur quauis tandem conditione, *&c.*

stapelen. Constabilire, stabilire, firmare. *gal. establir: ang. establyshe.*

stapelen. In metas siue strues componere.

stapel-huys. Domus in qua res paratæ collocãtur: promptuarium, horreum.

stapel-huys van hout. Lignile.

stapel-recht. Ius fori.

Stapel / stappel. j. stap. Gradus. *germ. staffel.*

Stappe. j. stap.

stappen / stippen. Calcare, vestigium figere, gradi *ang. steppe.*

stappens. j. stap-hands. Statim.

Starre / starren. j. sterre / sterren.

Staue. j. staf. Baculus, virga.

staue der tonnen. j. duyghen.

staue / boeck-staue *ger. sax. sicam.* Litera.

stauen. *vetus.* Figere, pangere, statuere.

stauen oft beur-stauẽ den eed. Concipere verba iuramenti, certam verborum formulam alicui dictare, quam ille iisdem verbis referat: præire verba iuramenti: vel, præire verbis: præire iuraturo formulam verborũ certam. *Dicitur* stauen & beur-stauen / *q. d.*

spellen

ſpellen *ſiue* beur-ſpellen: *dictat enim prætor iuranti verba iuramenti, haud ſecus atque ludimagiſter puerulis elementarijs referenda elementa, quæ* ſtauen & boeck-ſtauen *vocant Germani.*

Steck. Stipes, baculus, baculum, bacillū. *vulgò* Hecca. *ital. ſtecca, ſtecche: hiſp. eſtaca: ang. ſticke.*

ſteck oft ſchijue int ſpel. Scrupus.

ſteck/ſtock. Cippus, numella.

ſteck/ſnaer-ſteck. j. ſlotel.

ſteck blind. j. ſtick-blind/ſtock-blind/ſtek-blind.

ſtecke-knecht/ſtocke-knecht. Phylacita, carceris cuſtos, lictor.

ſteck-raepe. Napus, bunias.

ſteck ſteenen. *ſland* j. hae-ſchieten.

ſtecken Figere, pangere, claudere ligneis clauis.

ſtecken. *vet. ſax. ficamb.* j. ſteken. Fixum eſſe, infixum eſſe, hærere.

ſteck-pille/ſtek-pille. Balanus, glans. *vulgò* ſuppoſitorium.

Stede. Domus ruſtica, parua villa.

ſtede/plaetſe. Locus, ſedes. *ang. ſtede.*

ſtede. j. ſtad. Vrbs, ciuitas, oppidum.

ſtedeken. Vrbicula, oppidulum.

ſtedſch/ſtadſch. Oppidanus, vrbanus, ciuilis.

ſtedſch man. Ciuis, municeps, oppidanus.

ſtede grijpen. j. ſtad-grijpen.

ſtede-garſon. *ſland. brug.* Apparitor *q.d.* famulus ciuitatis.

ſtede-vaſt. Fixus loco, aſſiduus, ſtabilis, conſtans.

ſteden. *vetus.* Siſtere. & Stabilire, confirmare, conſtituere.

ſtedigh. *ſax. ficam.* Stabilis, firmus, fixus, continuus, aſſiduus. & Sedulus in officio.

ſtedigh/ſteegh. Pertinax, peruicax, obſtinatus.

ſtedigh oft ſteegh peerd. Equus reſtitator, equus retractans, refragator, refractarius, contumax: ſæpius reſtitans & ſubſiſtens, ita vt nec vi, nec verbis ad pergendum in via vel opere cogi poſſit. *q.d.* loco manens ſubſiſtensq.

ſtedighend. j. ſteeghend. Pertinacia.

ſtedighen. *vetus.* Stabilire.

ſteds. Aſſiduus, continuus. & Aſſiduò.

Steede. j. ſtede.

ſteeden. j. ſteden.

Steegh. j. ſtedigh. Stabilis: & Pertinax: & Obſtinatus, &c.

Steegh *hol. friſ.* j. ſtijgh/ſtepl. Aceliuus, leuiter aſcendens cum acumine. *ang. ſtay.*

ſteeghe oft ſteyle plaetſe. Præcipitium.

ſteeghen ſtijghen/ſtenghen. Eleuare, in altum tollere, aaſcendere, conſcendere.

ſteegher. j. ſteghet. *ſland.* Gradus. *ang. ſtayre.*

Steel j. ſtele. Caulis, ſcapus.

Steen. Lapis, petra, ſaxum. *germ. ſteyn, ang. Stone.* koſtelijcken ſteen. Gemma, lapillus pretioſus.

ſteen. Sex libræ: & Octo libræ: *pro mercium & regionum diuerſitate.*

ſteen. Domus lapidea & Caſtellum. & & Turris. *hinc multa arcium, caſtellorum, oppidorum nomina.*

ſteen/ghe-banghenisſe. Carcer publicus, ergaſtulum.

ſteen/graueel. Calculus, lithiaſis.

ſteen/dobbel-ſteen. Talus, taxillus, alea, teſſera.

ſteen in de veſien. Vinaceum, ſemē, gramen acini.

ſteen van pruymen oft kerſen. Os ſiue oſciculum pruni aut ceraſi.

ſteen-backer. Figulus laterū, laterarius.

ſteen-bancke. Saxum, ſcopulus in mari.

ſteen-bickeler. *vetus.* Latomus: & Cæmentarius.

ſteen-bijter. j. ſteen-bicker. Cinclus, lithocopus: auicula calculos roſtro feriens.

ſteen-bock. Ibix, caper ſilueſtris, montanus. & Aegoceros, capricornus.

ſteen-breke. Saxifraga, empetron.

ſteen-dood. Emortuus, atque rigidus inſtar lapidis: qui obriguit tanquam totus in lapidem conuerſus.

ſteen-duyue. Columba ſaxatilis, fera columba in ſaxis nidulans.

ſteen-eycke. Ilex.

ſteen-ghepte. Ibex, rupicapra.

ſteen-ghe-mul. Rudus.

ſteen-groeue. j. ſteen-put. Latomia, lapicidina.

ſteen-gruys. Rudus.

ſteen-herd. Lapideus, durus inſtar lapidis.

ſteen-

ſteen-hertigh. Durus corde, crudelis, immitis.

ſteen-hoen. Lagopus, *perdicis genus.*

ſteen-houwer. Lapicida, latomus, lithurgus.

ſteen-kauwe. Monedula petrea: cornicula in præruptis ſaxis & excauatis petris nidulans.

ſteen-klaueren. Trifolium corniculatum, trifolium odoratum. *q.d.* trifolium ſaxatile. *naſcitur enim in locis aſperis & ruderibus.*

ſteen-klippe/ſteen-rootſe. Rupes, ſaxũ.

ſteen-kolen. Lithanthraces, lapides carbonarij, carbones ſaxei, terra Pharmacitis & Ampelitis: foſſilia nigra, aſſuloſa: carbones foſſiles, aſſuloſi: qui è terræ viſceribus eruuntur, *duri inſtar lapidis, ardentes modo bituminis.*

ſteen-koſten. Sumptus carceris vel cuſtodiarum.

ſteen-krane. Pyrrhocorax cornix rupiũ.

ſteen-kruyer/ſteen-ſmeerſer. Vlula ſaxatilis, tinnunculus: & Falco degener: vlula in turrium muris nidificans: & Cinclus: lithocopus.

ſteen-kuyl./ſteen-put. Latomia.

ſteen-lijm. Lithocolla: glutinum quo lapides coniunguntur.

ſteen-oud. Senex capularis, decrepitus: ſilicernium. *ger. ſteyn-alt: ſax. ſteyn old: dicitur* ſteen oud *eadem ratione qua* ſilicernium: *quod prono in terram capite ſilices ſpectet.*

ſteen-ouen/kareel-ouen. Lateraria.

ſteen-palm. *vetus.* Ilex.

ſteen-peck. Pix arida, concreta, excocta, pix naualis: zopiſſa, pix dura inſtar lapidis.

ſteen-poel/ſteen-put. Latomia.

ſteen-poeler. *vetus.* Lapicida.

ſteen pupſtkens. Varia dura & pufilla faciei tubercula, velut rotũdæ ſalebræ.

ſteen-put/ſteen-kuyl. Latomia, latumia, lapicidina, lapicedina, ſaxifodina.

ſteen-put. Puteus ſiue fons lapide conſtructus.

ſteen-put-waeter. Aqua fontana.

ſteen-rauc. Coruus ſaxatilis: rupibus ſiue petris inhabitans.

ſteen-roch. Raia clauata.

ſteen-rootſe/ſteen-klippe. Rupes, petra, cautes, ſaxum, ſcopulus.

ſteen-rootſige plaetſe. Salebra, aſperitũ.

ſteen-ruyte. Ruta muraria.

ſteen-ſaed/peerlen-kruyd. Lithoſpermum: *herba ſemina tanquam calculos ferens, candore & rotunditate margaritarum, duritia verò lapidea.*

ſteen-ſlijper diamant-ſlijper Gemmarum politor.

ſteen-ſmeerſer. i. ſteen-kruyer.

ſteen ſnijder. Lithoglyphus, ſculptor lapidum. & Lithotomus: qui calculos veſicæ exſcindit.

ſteen-ſtooten. *ſcamb.* i. kae-ſchieten.

ſteen-ſwaelwe. Hirundo ſaxatilis.

ſteen-vaeren. Scolopẽdrium, calcifraga, aſplenum. *herba quæ in parietibus & ſaxis ſilicis naſcitur: & calculos veſicæ comminuit.*

ſteen-valck. Lithofalco: falco lapidarius. *Geſner.*

ſteen-violieren. Viola lutea, leucoion luteum, viola ſaxatilis vel muralis, *vulgò* cheiri.

ſteen-waerder/ſteen-wachter/ſtockmeeſter. Carcerarius, carceris præfectus, commentarienſis, ergaſtularius: philaciſta.

ſteen-walle. Maceria, maceries.

ſteen-wegh. Via lapidibus ſtrata: agger viæ.

ſteen-weghen. Sternere viam lapidibus.

ſteen-werp. Iactus lapidis.

ſteen-wil. Noctua ſaxatilis: lagopus: aſio

ſteen-woꝛm. Aſellus, oniſcus: millepeda, centipeda: *vulgò* vermis petrarum.

ſteenachtigh. Lapidoſus, calculoſus.

ſteen-aechtigh ſand. Glarea: terra ſcruposa.

ſteenachtigh fruyt. Pomum calculoſum, lapidoſum, calculis ſcatens.

ſteenen/van ſteen. Lapideus.

ſteenen hepm. Maceria.

ſteenen kruycke. Vas fictile.

ſteenigh. Lapideus, ſaxeus.

ſteenighen. Lapidare, lapidibus obruere, lapidibus cooperire aliquem, lapides in aliquem iacere.

ſteenken. Lapillus, ſcrupus, ſcrupulus.

ſteenken-breenken. Gemmæ mangonizatæ, interpolatæ. & Gemmarum mãgo, gemmarum interpolator: mango margaritarum, margaritarius.

Steert. Cauda. *à* ſteeren *ſiue* ſtuyren/

ſequit

inquit I. Gorop. Becanus, propterea quòd caudæ in auibus idem vsus sit qui gubernaculo in nauibus. Quid quòd & canes in currendo cauda velut gubernaculo vtuntur, & quod maximè huic etymologiæ Becani suffragatur, Sciurus leuissimo ligno vel cortici insidẽs cauda erecta velificans fluuium traijcit, vtiturq; cauda pro velo.

Steert. j. **steyp** Syrma.

Steert. *sax sicamb* Anus, podex. & Vropigium.

Steert. Reliquum vini, ceruisiæ, aut alterius rei quæ mensura aut numero venditur.

Steert-been. j. **stiet-been.** Os coccygis, os caudæ.

Steert-bollen. j. **sterte-bollen.**

Steert-breydel. j. **steert-riem.**

Steert-loos. Mutilus cauda.

Steert-riem / achter-kroppier. Postilena: lorum crassius sub iumenti cauda.

Steert leyder. Vragus, tergiductor.

Steert-sterre. Cometa, pogonia.

Steert-vederen. Vropygij pennæ.

Steertel. j. **stertel.** Ligula.

Steerten. *vetus.* Fugere. *ang. starte.*

Stef-vader. *sax.* j. **stief-vader.**

Steghe / stijghe. *sax fris. holl. sicamb.* Angiportus, viculus, semita, trames.

Steghe *ger. sax. sic.* j. **stegher.** Gradus: scalæ.

Steghe. j. **stijgh** Viginti.

Steghel. Fulcrum.

Steghel-reep steegh reep. Stapia, stapes, subex, siue subiex subsellaris, pedaneus: staticulum: in quo pedes firmantur & quasi stant commodioris vectationis & adscensus causa. *ger. stagrieff: gal. estrier. ital staffa: ang. stirope, stirupe. vulgo* strepa sellæ, scansile.

Steghen / steeghen steygheren / stijgen. Adscendere, eleuare.

Stegher / steegher. *stand.* j. **trap.** Gradus, scala.

Steygh. j. **steegh / steyl.** Accliuis.

Steygh-reep. j. **steghel reep.**

Steyghe. j. **steghe.** Semita.

Steyghen / steygheren. j. **steeghen.** Eleuare, scandere.

Steyghen het water. j. **steygheren.** Sistere aquas.

Steyghen. *vetus.* Stagnare.

Steygher / put-steygher. Tollenon.

Steygher. *holl.* Crepido, margo, ora terræ quam aqua alluit: gradus siue adscensus ripæ.

Steygheren. Eleuare, in altum tollere: & Scandere, ascendere.

Steygheren *ger. sicamb.* j. **ver-hooghen.** Licitari, pretium amplificare, auctionari.

Steygheren het water. Sistere aquas obicibus demissis: aquam cataractis cohibere.

Steygher-reep. *sicamb* j. **steghel-reep.**

Steyghigh. j. **steygh.** Accliuis, præceps.

Steygheringhe. *sax. sicamb.* j. **stellagie.** Fori, pegmata.

Steyl. Sursum.

Steyl steylachtigh / steygh. Præceps.

Steyle plaetse. Præcipitium.

Steylen. Erigere, eleuare.

Steylick af worpen. Præcipitare.

Steyn / steynen. j. **steen / steenen.**

Steke. Punctio, punctus, ictus mucronis, cuspidis, spiculi. *germ. stich: ang. stitche.*

Steke / vinck-steke. Decipulũ, transenna.

Steke. Aucupium, aucupatio.

Stekel staeckel. *ger. sax. sicam.* Stimulus, aculeus.

Stekel-boom. Rhamnus.

Stekel-besie. Vua crispa.

Stekel-deuren. Rhamnus, paliurus.

Stekel-haeghe. Rhamnus: vitis crispa.

Stekel-krabbe. Pagurus: *piscis ex cancrorum genere.*

Steken. Pungere, fodicare, lancinare, stimulare, figere, pangere. *στίγειν: ger. stichen, stecken: ang. sticke.*

Steken al vechtende. Punctim ferire.

Steken. Datatim pila ludere.

Steken. Scalpere, insculpere, incidere in ære.

Steken den horen. Buccinare: canere buccina, cornu.

Steken / stek spel houden. Decurrere lancea.

Steken het vat. Relinere dolium.

Steken de schuld op iemanden. Culpam in aliquem transferre, conferre culpam in aliquem: assignare alicui culpam: causari.

Steken nae. *&c.* Ambire, captare, adspirare, ferri, duci, *&c.*

Steken. Hærere.

steken int slijck. Hærere in luto.
steken in schulden. Opprimi ere alieno.
steken vol luysen. Scatere pediculis, plenum esse pediculis.
steken het vier in/&c. Ignem subiicere, ignes iniicere ædibus, capitolio, &c.
stek-appel/dorn-appel. Stramonium, pomum spinosum.
stek-ballen. Datatim ludere pila.
stek-besie. j. stekel-besie. Vua crispa.
stek-beytel. Scalprum.
stek-blind. Exoculatus, excæcatus.
stek-beghen. Pugio.
stek-dood. Cæsim occisus.
stek-ijser/groef-ijser. Cælum, instrumentum scalpendi.
stek-ijser. *fland.* j. el-gheer. Fuscina.
stek-palm. j. hulst. Agrifolium.
stek-penninck. Nummus illex: donum illex.
stek-pille. j. steck-pille. Balanus.
stek-spel/tornop-spel. Decursus, decursio equestris. *vulgo* hastiludium.
stek-spel houden. j. tornopen.
stek-sweerd. j. op-steker. Pugio.
stek-voghel/stick-voghel. Accipiter.
stek-werck. *vetus.* Opus plumarium. & Cælatura.
stekelinck. Perca, pisciculus aculeatus.
stekelinck. Columbus, spinachia: piscis aculeati genus. *sax. stekerling.*
stekende. Pungens.
stekende swijn/deuren-swijn. Histrix. *q.d.* sus pungens.
stekens. Punctim.
steker/stekel. *vetus.* Stimulus.
steker/op-steker. Sica, pugio.
stekerlingh. j. stekelingh.
stekte. Pungens dolor.
stektenisse. Pungens & acutus dolor.
stekteniste aen t'herte. Cardiaca.
stektenisse in de syde. Pleuritis, lateris compunctio.
Stel. Vetus, vetustus. *gal. estale & ang. stale.*
stel. *vet. q.d.* stil. Reses, quietus.
stel bier. Vetus cereuisia & defecata.
stelle pisse. Vetus lotium.
Stelckeren. *fland.* j. stollen. Concrescere, coire in densitatem.
Stele. Scapus, stipes, capulus, manubrium.
stele/stanghel van t'krupd. Caulis, stipes herbæ, vnde folia frondesque emicant.
stele van het oeft. Stylus, petiolus, pediculus.
stelen. Scapum, stipitem siue capulum inserere alicui rei.
Stelen. Furari, furtum facere, auertere rem aliquam, suffurari, subtrahere, subducere, sublegere, subripere, furto auferre, manticulari. *germ. staelen: ang. steale.*
steler. *vetus.* Fur. *ang. stealer.*
Stellagie/stellaedsie. Tabulatum, fori: & Pegma: & Scena: & Fori, spectacula, tabulata vnde ludi spectantur.
stellaedsie daermen op werckt. Machina: tabulatum fabri murarij, &c.
stelle. *vetus.* Positura, situs, positus, us.
stelle. *sax. sicamb.* Locus tutus.
stelle/schip-stelle. *ger. sax. sicamb.* Statio nauium.
stelle/stalle. *vetus.* j. kreke. Fossa verticosa.
stellen/setten. Ponere, locare, componere, statuere, sistere: ordinare, aptare: στέλλειν.
stellen te boecke. Referre in tabulas: annotare, litteris committere: mittere in acta. *vulgò* registrare.
stellen ter hand. Suggerere, subministrare, suppeditare.
stellē sich in perijckel. Obiicere se vel caput suū periculis: exponere se periculis.
stellen int be-sit. Mittere in possessionē.
stellen te wercke. Applicare operi. & Exercere: cogere in opus.
stellen. j. schicken. Instituere vitam.
stellen wt der herten. Deponere memoria, ex memoria: obliuisci.
stellen sich teghen de kinderen. Committere se pueris, cum pueris in certamen descendere: tendere aduersus pueros.
stellinghe. Positura, dispositio, collocatio.
stellinghe/stellagie. Tabulatum, contabulatio.
Stelpen/stulpen. Sistere, stipare, obturare, obstruere, occulere, restringere: inhibere.
Stelte. Pes ligneus.
stelten. Grallæ: perticæ ligneæ quibus altiùs à terra gradimur.

stelt-

ſtelt-man. Grallator, qui grallis graditur.
Stemigh. j. ſtemmigh.
Stemijn j. ſtamijn.
Stemme. Vox, ſonus. Stemmeken. Vocula.
ſtemme / keur-ſtemme. Suffragium, Punctum.
ſtemme-loos. Mutus.
ſtemmen. Vocem edere.
ſtemmen. Suffragari, ſuffragium ferre.
ſtemmen ouer een. Concinere, concordare.
ſtemmigh. Vocalis.
ſtemminghe. j. ſtemme. Suffragium.
Stemmen. *verum*. j. ſchicken. Conſtituere, componere.
ſtemmen / ſtimmen. Firmum reddere.
ſtemmen / ſtimmen / ſtemen den ſchoen. Conſuere oram calcei.
ſtemmen. *ger.* Scalpro æquare.
ſtem-riem. Lorum ſutile calcei.
ſtemſel / ſtimſel. Ora ſiue limbus calcei, orbiculata calcei exterior ſutura.
Stemmigh / ſtemigh. Grauis, ſeuerus, ſerius, conſtans, ornatus, compoſitus. *vulgò* formalis.
ſtemmighheyd. Grauitas, conſtantia, decentia.
ſtemmighlick. Grauiter, decenter, compoſitè. *vulgò* formaliter.
Stempel. Forma, typus, typus monetalis. *ital. ſtampa*: *ang. Stampe.*
ſtempelen. Signare æs.
ſtempel-yſer. Tudicula.
ſtempel-ſlagh. Signum monetæ, typus monetalis.
ſtempen. *friſ.* j. ſtampen. Tũdere, ferire.
ſtempen. *friſ. ſicamb. ſtand.* j. ſtelpen. Siſtere.
Stenen Gemere, ingemiſcere, ægras ore ciere voces. *ſtenir.*
Stenghe. j. ſtanghe.
Stenghel. *germ. ſax. ſicamb.* j. ſtanghel.
Step / ſteppe. *ſtand.* j. ſtap.
ſteppen. *ſtand.* j. ſtippen.
Stepperen / ſtueperen. *ſtand.* Inſtigare.
ſteper-quaed. *ſtand.* Inſtigator ad malum.
Sterck. Fortis, validus, infractus, firmus: robuſtus, munitus, potens. *germ. ſtarck*: *ang. ſtrong.*
ſterck waeter. Aqua chryſulca, aqua erodens. *vulgò* aqua fortis: *cuius ui metalla mixta diducuntur.*
ſterck ende yeet op de tonghe. Acris.
ſtercken wijn. Temetum, graue vinum.
ſterckheyd. Vis, fortitudo, robur.
ſterckelick. Fortiter.
ſtercken Firmare, obfirmare, cõfirmare, roborare, corroborare, ſtabilire, confortare, ſolidare, munire: & Hortari, animum addere.
ſterckte. Vis, fortitudo, robur, potentia, nerui: vires: & Munimen, munimentum, munitio, arx, propugnaculum, præſidium, agger, vallum. *vulgò* fortreſſa.
Sterf-dach. Dies emortualis: dies obitus: dies ſupremus.
ſterf-huys. Domus feralis, domicilium defuncti. *vulgò* domus mortuaria. Yet ſterf-huys aen-veerden. Adire hæreditatẽ defuncti. Yet ſterf-huys met den voet ſtooten. Renuntiare bonis defuncti.
ſterf-put. Puteus in quo aqua perit exiccaturque.
ſterflick. Mortalis, morti obnoxius, morti ſubiectus.
ſterflickheyd. Mortalitas, mors, lethũ:
ſterfte. Mortalitas, mors, lethum: & Morbus epidemicus, epidemius: lues, peſtis, contagium.
Sterne / ſtirne. *germ. ſax. ſicamb.* Frons.
ſtern-loos. Effrons.
ſtern-ge-ſmijde. Frontale, frontis ornamentum in equis.
ſtern-riem. Frontale equi. *ſax.* Stern-remen.
Sterre j ſterne. Frons.
Sterre / ſterne. Stella, ſidus: *ἀστὴρ*: *germ. ſtern*: *ſax. ſtern*: *gal. eſtoille*: *hiſp. eſtrella*: *ang. ſterre, ſtarre.*
ſterre. Continua & perpetua vibratio quæ ſtellarum propria eſt, earum maximè quæ ob longinqua ſpatia perpetuò micare cernuntur. *Becan.*
ſterre. Margarita, aut res quæuis alia pẽtagona, hexagona, heptagona, *&c.*
ſterre. j. ſter-yaemer.
ſter-yaemer. Malleus echinatus: claua radiata: ſecuris ſpinoſa: ſecuris radioſa inſtar ſtellæ.
ſterre met den ſteert. Cometa, cometes, ſtella crinita.
ſterre / ſtarre. *ger. ſax.* Suffuſio oculorũ, hypo-

hypochysis. *vulgò* cataracta: acrisia.
sterre der ooghe. Pupilla, acies oculi.
sterre/starre. *vetus.* Rigidus, asper, inflexibilis. *germ. starrend.*
ster-blind. Suffusione cæcus.
ster-blindheyd. Suffusio.
ster-oogigh. Inconniuens, palpebras non mouens.
sterrende-ooghen. Oculi rigentes.
sterren-kijcker. Astrologus, astronomus
sterren-klaer. Sublustris.
sterren-kruyd. Aster Atticus, bubonium, inguinaria, inguinalis: herba cuius capitula, in quibus flores emicant, stellæ modo radiata spectantur.
sterren-lichten nacht. Sublustris nox, sideribus illustris.
sterren-poortken. j. wincket.
sterren-schot. Bolis, lampas aëris: fax ignea quæ in aëre nascitur. *vulgò* lancea ignita.
sterren. Stellare, micare instar stellæ.
sterren/starren. j. ster ooghen Intentis & fixis oculis intueri.
sterren/starren. *ger. sax. sicamb.* Rigere, dirigere, obrigere. *ger. erstarren, starren: ang. starcke.*
ster-halsigh/hals-sterrigh. Obstipus, tetanicus: & Obstinatus.
ster-ooghen/star-ooghen. Contueri fixo obtutu: obtutu hærere: aspectare. Intentis & fixis oculis intueri, intendere oculos in rem aliquam, lumina immota tenere, aciem oculorũ intendere, hiãtibus oculis videre. *ang. stare.*
ster-ooghende. Inconniuens.
sternsel oft stersel der ooghen. j. sterre. Suffusio.
sterlick aen-sien. j. ster-ooghen.
sterrigh/starrigh. Rigidus, durus, asper: & Obstinatus, pertinax. & Radians.
sterrigheyd. Rigor: & Pertinacia.
sterrighlick/sterrelick. Fixè, rigidè: & Obstinatè.
Sterre/starre. *vetus.* Sturnus. *ger. star: sax. stahr: gal. estorneau: ital. storlino, stornello: his. estornino: ang. stare, starling.*
sterlinck. j. sterre. Sturnus. Pond sterlincks *vide* Pond.
Ster-breme. *vetus.* Strix. *ital. striga: ang. schrich ovvle.*
Stert. j. steert. Cauda.
sterte-bollen/steerte-bollen. *holl.* j. tupmelen.
stertel/steertel. Ligula, ligula adstrictoria.
stertelinck. Ligamen, ligula, fibra.
Steruen. Mori, demori, emori, cadere, vita cadere, abire è vita, è vita discedere, recedere animam exhalare, efflare, cedere vita, effundere extremum spiritum, animam, vitam: edere vitam, edere animam: expirare: naturæ, fato concedere: interire, morte absumi: occidere, occumbere: amittere vitam, è vita migrare, mortem obire, mortem oppetere, vitam perdere, concedere fato. *Dicitur Becano* steruen *quasi* ste *siue* stede eruen/ *hoc est* locum hæreditare: stabilem & æternam loci hæreditatem accipere. *bona piaque inprimis hæc Becani etymologia mihi videtur. Nam terrestri domo nostra huius habitationis dissoluta, æternam, perpetuam nullaque manu factam domum hæreditatemque adimus, &c. 2 Cor. 5. Pulchrè quoque Cicero in Tuscul. mortem non interitum, sed quandam migrationem commutationemque vitæ, atque ducem in cælum dicit. Aegyptij quoque, tumulos siue sepulchra, domos æternas nuncupare solẽt. ger. sterben.*
steruelick. j. sterffelick.
Steue. *vetus* j. staf. Scipio, baculus.
steue. Stiua aratri, manica. *hisp. esteua.*
steue/veur-steue. Prora, pars anterior nauis. Achter-steue. Puppis, posterior pars nauis.
Steuel. j. stiuel. Ocrea.
Steune. *fland.* j. lene. Fulcimentum: sustentamen, columen.
steunen/stonen. Niti, inniti, incumbere, fulcire, fulciri. *gal. estayer.*
steun-stock. Scipio.
steunsel. Sustentaculum, fulcimentum, adminiculum, fulcrum.
Steur. *vetus.* j. stuyr. Vectigal, tributũ.
Steur. Acipenser, porculus marinus. *vulgò* sturio. *germ. stuer: gal. esturgeon: ital. storione: his. esturion: ang. sturgion.*
steur-maege. j. huys blas visch-lijm. Ichthyocolla. *q. d.* venter sturionum. *conficitur enim huiusmodi gluten ex ventre piscium.*
Stichel. Gradus, scala.
Sticht/stift. Structura: & Monasterium: & Episcopatus, episcopi iurisdictio,

dictio, diœcesis: ecclesia cathedralis. *ger. stift.*

stichten/stiften. Struere, ædificare, fundare, constituere, moliri, condere. & Proponere exemplum virtutis imitandæ: ædificare. *apud Eccles. ger. stiften.*

stichten roof ende brandt. j. brandt-stichten.

stichter. Fundator, conditor, ædificator, creator.

stichtinghe. Aedificatio, fundatio. & Exemplum virtutis, ac probitatis.

Sticit. *stand. holl.* j. stuck. Frustum.

stick. *sax.* j. steck. Sudes.

stick. Punctus.

stick j. stickſel. Peplum, calyptra.

sticker. *fris.* j. prickel. Aculeus, stimulus.

sticken. Pungere, figere, stimulare. *germ. stichen: ang sticke.*

sticken. Aggerare, cumulare.

sticken. Farcire, saginare turundis.

sticke-vol. Refertus, turgidus.

sticke-vol maecken. Refercire.

sticke-vol zijn. Turgere. *ger. gestreckt vol zein.*

sticken. j. ver stickten. Suffocare, strangulare.

stick-woortel. Ampeloleuce, vitis alba, bryonia: *herba quæ vulvæ strangulationis adhibetur. ger. stickwurtz.*

stick-blind. j. steck-blind.

stick-siende. *sicamb. holl.* j. op-sienigh. Myops.

stick-voghel. j. steck-voghel. Accipiter.

sticken. Pingere acu, plumare, *zijn. i.* notis signare, aut picturatis signis ornare.

sticker. *sicamb.* j. voorduer-wercker. Phrygio.

stick-naelde. Acus Babylonia, Assyria, Semiramia.

stick-syde. Sericum plumarium.

stick-werck. Opus plumarium, acu pictum.

stickſel. Opus plumarium, sutura plumaria, sutura limbolaria.

stickſel stick. *fris. sicamb.* Vitta puellaris, peplum, calyptra, calantica.

Stief. *stand. holl. sicamb.* j. stijf. Rigidus, durus.

stief-boorigh. *stand.* Terebræ resistens, difficili terebratu: & Durus, obstinatus, pertinax.

stief-boorighept. Duricies: & Pernacia.

stief-broeder. *vet. sax. sic.* j. half broeder

stief-dochter. Priuigna.

stief-kind. Priuignus, priuigna,

stief-moeder. Nouerca: *forte q. d.* rigida aut sæua mater: *nempe à rigore in priuignum aut priuignam: unde epitheta,* iniusta, sæua, immitis, cruda, *nouercæ propria. germ. stieffmuter: sax. steffmoder: ang. stepmother.*

stief-vader. Vitricus. *q. d.* rigidus aut immitis pater.

Stiegh. j. stijgh.

Stiel. j. styl.

Stier. stier-roer. Clauus, gubernaculū. *ger. steur ruder: ang. sterne.*

stier. stuyr. *vet.* Tributum. *germ steur.*

stieren. stueren. stuyren. Agere, adigere, instigare: & Ducere. *ang. stirre.*

stieren. *vetus.* Tribuere, contribuere, conferre.

stieren. Regere, redigere, gubernare.

stieren. Agere nauigium: subigere nauem conto. & Nauicularian facere: promouere nauem.

stier-boom. Contus nauticus, trudes, pertica nautica.

stier-boord. stuyr-boord. Dextera nauigij: latus dextrum nauigij quod nauclerus occupat: locus nauclerj.

stier-man van t'schip. Nauclerus, gubernator, qui clauum gubernat, nauis rector: proreta.

stier-roer. Clauus, gubernaculum.

stier-stock. j. stier-boom.

Stier. barre. Taurus. *ger. stier: sax. ster, steer: ang. stere.*

stier-kalf. Vitulus.

stierick. *sicamb.* j. barse. Iunix.

Stiete. *vetus.* Incus. *ang. stithe.*

stiete/stuyte. Vropygium, oropygium, extrema pars spinæ in sacrum os desinentis, podicisque imminentis.

stiet-been. Os sacrum: sacra spina.

stiet-been. steert-been. Os coccygis, os cuculi, os caudæ.

stiet-riem. j. steert-riem. Postilena.

Stiefel. j. steuel. Ocrea, pero.

Stift. stiften. j. sticht. sticht.

Stijf. Rigidus, durus, firmus, stabilis. *ang. stiffe.*

stijf van goude. Squalēs auro rigens & densus

denſus auro. *Virg.* Squale ntem auro loricam & tunicam, *dixit.*

ſtijf. Rigidè, firmè, firmiter.

ſtijf. Validè, valdè.

ſtijf zijn. Rigere, obrigere, durum eſſe.

ſtijf worden. Rigeſcere, indurari.

ſtijf-hals. j. krom-hals. Obſtipus, tetanicus. & Obſtinatus.

ſtijf hoorende. Surdaſter.

ſtijf ſinnigh. Obſtinatus.

ſtijfheyd. Rigor, duritia, durities, firmitas.

ſtijflick. Rigidè, firmiter, contentè.

ſtijffel. Amylon: glutinum ex amylo, quo mulierum pepla firmantur & inalbantur.

ſtijfte. Rigor.

Stygh *ſicam. friſ. weſtphal.* j. twintigh. Viginti, *vulgò* ſtega.

ſtygh. j. ſteygh. Accliuis.

ſtyghe j. ſteghe. Semita: & Gradus.

ſtyghe. *holl.* j. weer-oughe. Hordeolũ.

ſtyghel. j. ſtichel. Gradus.

ſtyghen/ſteygen. Scandere: & Eleuare.

ſtygh-boghel. *ſax. ſicamb.* j. ſtegel reep.

Styl. Pila, columna, ſtipes, ſcapus, adminiculum.

ſtyl van de deure. Poſtis, latus oſtij.

Styl. Stylus, forma, formula, modus, character, vena ſcribendi aut dicendi, ritus, modus, vſus.

ſtijl/practijcke. Iuriſdictionis forma, & vſus fori: formulæ litium: litium agitandarum, exercendarum, tractandarumque methodus: mores iudiciorum: *gal.* Style: *ang.* Stile.

ſtijleren. Dotere vel diſcere formulas iudiciorum ſiue litium.

Styp-gat. Columbarium. loculamentum ſingulis columbarum paribus deputatum: loculamentum auium.

Stijuen. Firmare, durare, roborare, contendere, intendere, firmum reddere. & Denſare, addenſare, condenſare.

ſtijuen. Rigere, rigeſcere, rigidum aut firmum fieri. *ang.* Stiffe.

ſtijuen de doecken. Firmare, durare, cõſtringere pepla ſiue lintea amylino glutine. *ſυφειν.* i. cogere, conſtringere, adſtringere, ſpiſſare.

ſtijuen. Intendi. Het koren ſtijft. Annona intenditur, ingraueſcit.

Stil/ſtille. Quietus, tráquillus, ſedatus, placidus, mitis. *germ.* Still: *ang.* Styl.

ſtil. Tacitus.

ſtil. j. ſedigh. Modeſtus.

ſtil ende dier. j. heymelick. Secretò.

ſtille. *hol.* *ſicamb ſtand.* heymelicke. Latrina.

ſtille-ruymen. j. ſtille-baeghen.

ſtille miſſe. j. ſtilte der miſſen. Canon.

ſtille weke. *ſax. ſicamb. friſ.* j. goede weke: ſtille vrien-dagh. j. goedē vrien-dagh: ſtillen woens-dagh. j. ſchoſſel-woens-dagh. *q. d.* ſilens.

ſtille gangers. *holl. ſicamb.* j. plattijnen. *per antiphraſim.*

ſtille-ſact. *vetus. hol.* Quies, ceſſatio.

ſtille-ſwijghen. Silere, tacere, conticere.

ſtille-ſwijghende. Taciturnus.

ſtille-ſwijghens. Tacitè.

ſtille-houden. Ceſſare, ſiſtere, deſiſtere.

ſtille zijn. Quieſcere, ceſſare.

ſtille ſtaen. Stare, ſiſtere gradum: ſubſiſtere, reſiſtere, conſiſtere, reſtitare.

ſtille ſtaen als waeteren. Stagnare.

ſtille ſtaende waeter. Stagnum, aqua ſtagnans, reſes.

ſtille-ſtand. Quies, ceſſatio, ſtatio.

ſtille-ſtand van waepenen. j. beſtand. Induciæ, ceſſatio ab armis.

ſtille-ſtand der ſonnen. Solſtitium.

ſtille-baeghen/ſtille-ruymen. *hol. ſicam. ſtand.* j. bern-ſteken. Latrinas purgare.

ſtille-baegher/ſtille-ruymer. *hol. ſicam. ſtand.* j. bern-ſteker.

ſtillekens. Omnino tranquillè, tacitè, ſedatè.

ſtillen. Sedare, tranquillare, quietum reddere, pacare, placare, mitigare, cõpeſcere, mollire: componere, reprimere: ſiſtere. *ger.* Stillen: *ang.* Stille.

ſtillick. Quietè, tranquillè, ſedatè, placidè, tacitè, ſubmiſſe.

ſtilligheyd/ſtilte. Quies.

ſtilte. Quies, ſilentium, tranquillitas, ceſſatio.

ſtilte der miſſen. Canon miſſæ.

ſtilte des nachts. Conticinium.

ſtilte der zee. Malacia, tranquillitas maris.

ſtilteniſſe. j. ſtilte.

Stimmen. *vetus.* Firmum reddere.

ſtimſel. j. ſteniſel.

Stincken. Fœtere, malè olere. obolere, putere, rãcere. *ger.* Stincken: *ang.* Stincke.

Stun-

Stinchen *verbum fuit medium, quod tam in bonam quam malam partem ſumi potuit, vt & apud Latinos* olere *eiuſdem ſignificationis: ſed nunc ferè ſemper in peiorem partem capitur, &* tetrum atque grauem odorem emittere *ſignificat Paul. Merula.*

ſtinck gat. Spiraculū, charonea ſcrobs: caverna peſtiferum exhalās ſpiritum.

ſtinck-biſch / ſtinckelinck / ſtinck-ſpierinck. Apua cobitis: piſciculus inſuauis, odoris. *quia recens captus, & ſi aliquantulum ſeruetur, olere videtur. Geſner.*

ſtinck-biſch. *metaphoricè.* Homo fœtidus, olens, tetri odoris.

ſtinckende. Fœtidus, putidus, olidus: graueolens, virioſus.

ſtinckende adſſem. Oze, oris graueolentia, grauis odor oris, ſpiritus fœdi odoris.

ſtincker / ſtinckaerd. Homo fœtidus, olens, olidus, naſorum peſtis, hircoſus.

Stinghe. *ſtand. j.* ſtanghe. Pertica.

Dant ſtint-biſch. *ger. ſax. ſic. j.* ſtinck-biſch. Apua cobitis.

Stip ſtup. Punctus.

ſtip. *j.* ſtap. Paſſus, gradus, veſtigium. *ang. ſteppe.*

ſtipken ſtippelken. Paruus punctus.

ſtippe. *friſ.* Offa panis: panis iuri intinctus.

ſtippel / ſtippelken. Punctus.

ſtippen. Pungere, figere.

ſtippen. *ſax. friſ. j* in-doopen. Intingere.

ſtippen. *j.* ſtappen. Figere pedem, veſtigium facere.

ſtippen. Interſepire.

ſtippen / ſtichen met de naelde. Pingere acu: plumare.

ſtip-naelde. *j.* ſtick-naelde. Acus Babylonia.

ſtip-ſtappen. *holl. j.* ſlingheren botten. Lamella aquas quatere.

ſtip-tuin. Sepimentum agreſte, ſepes ſtructilis, ſepes viuida, ſepes ex palis crebris terræ infixis & vallum, ſepes ex vallis.

ſtipſel. Interceptum.

ſtipſel / ſtickſel. Opus phrygium, acu pictum.

Stirn. *j.* ſtern. Frons frontis.

Stivel / ſteuel / ſtifel. *germ. ſax. ſicamb.* Ocrea. *ital.* Stiuale.

Stobbe. *friſ. j.* ſtrobbe / ſtronck. Truncus.

Stock / ſteck. Stipes, baculus, baculum, fuſtis. *ger* ſtaeck *ang.* Stake.

ſtock. *ſtand. brug.* Haſta: baculus auctionarij præconis. ſMet den ſtock verkoopen. Haſtæ ſubijcere, auctionari, publica auctione vendere.

ſtock. Truncus, caudex. *germ.* Stoik *gal.* eſtoc *ital.* zocco: *ang.* ſtocke.

ſtock / ſtam. Stirps, ſtemma, genus, progenies.

ſtock / ſtaf. Scipio.

ſtock. Framea, ſica: enſis. *ital.* Stocco.

ſtock / vier-ſtock. Sclopus, bombarda, tormentum æneum.

ſtock. Cippus, numella, compedes, pedicæ: compes lignea: cataſta, robur, ſtipes carceralis: lignum bipatēs in quo ſontium pedes includuntur. *ger.* ſtock: *ſax.* ſtoik: *ang.* Stocke.

ſtock. *j.* halm / halm-goedinghe.

ſtock der bien. *vetus. hol. j.* bie-koſf. Alueare. (bata.

ſtock. *j.* etter-ſtock. Pus, ſanies congloſtock-be-waerder. *j.* ſteen-waerder.

ſtock-beld. Statua, delubrum: imago ſiue ſimulacrum ex trunco. *ſic Horat. Olim truncus eram ficulnus inutile lignū: Cùm faber, incertus, ſcamnum faceretne priapum, Maluit eſſe Deum, &c.*

ſtock-blind. Omnino cæcus, & baculo viam dirigens.

ſtock boſſe. Fiſcus, fiſcina, zona teres: quæ manubrium habet inſtar baculi ſacciperium, *Plaut.* faccopera.

ſtock-dragher. *vetus.* Lictor.

ſtock-duyue. Palumbus torquatus: liuia. *ang.* Stocke doue.

ſtock-erte. Piſum maius, piſum Romanum: *piſi genus quod ramalibus ſiue baculis fulcitur in agro.*

ſtock-goeden / ſtam goeden. Bona hæreditaria, bona auita: fundus auitus, nō emptus, ſed à maioribus acceptus.

ſtock-haer. *j.* ſtoppel-haer. Lanugo.

ſtock-houder. *ſtand. brug.* Præco auctionarius, qui baculi ictu merces emptori plus offerenti addicit.

ſtock-houwe. Runcina.

ſtocke-knecht / ſtecke-knecht. Lictor phyluciita.

ſtock-legghinghe. *friſ.* j. halm-goedinghe.

ſtock-loock/ ſtuck-loock. Porrum ſectile, ſectiuum, Tarentinum.

ſtock-man. j. ſtock-oud.

ſtock-meſſer. *ſax. ſic.* j. ſtren-waerder. Ergaſtularius, carcerarius.

ſtock-melck. *germ. ſax. ſicamb.* Lac gelatum, concretum.

ſtock-mes / ſtock-meſſer. *ſax.* Falx arboraria, ſiluatica.

ſtock-narre. Stipes, truncus, homo ſtupidus, bardus, ſtultus. & Stultus ſiue morio ſceptrum geſtans, *qui & polle & polleken dicitur. germ.* ſtock-narr.

ſtock-oud. Senex decrepitus, feſſus ætate ſenex, ſenex tripes, baculo gradum adiuuans.

ſtock-reghel. Verſus intercalaris: qui inter verſus inſeritur: *in vulgaribus rhythmis* ſcipio aut baculus retractus *dicitur.*

ſtock-rooſe. *hol.* Malua roſea.

ſtock-ſlagh. Verber.

ſtock-ſtille. Immobilis inſtar trunci.

ſtock-tand. j. hoeck-tand. Dens genuinus, molaris, columellaris, intimus.

ſtock-veder. j. ſtoppel-veder.

ſtock-violiere. Leucoion, viola alba, vel viola lutea & muraria. *q.d.* viola ligneſcens *ſiue* in baculum creſcens.

ſtock-viſch. Aſellus arefactus: piſcis ex aſellorum genere, vento & frigore induratus, atque in fuſtem extenſus: piſcis fuſtuarius *Eraſmo dicitur. ger.* ſtock-viſch: *gal.* ſtocfix: *ang.* ſtockefiſhe.

ſtock-viſch t'eten gheuen. *adag.* Fuſtigare, ξυλοκοπεῖν, fuſte verberare.

ſtock-wl. Noctua baculo ſiue ſcipioni inſidens: vlula.

ſtockade. Sica. *vulgò* ſtoccada.

ſtockel-haer. j. ſtoppel-haer.

ſtocken. Baculo munire, firmare, ſtabilire: & Inniti, ſtabiliri.

ſtocken op iemanden. Niti aliquo: fiduciam collocare in aliquo.

ſtocken de vien. Alueario apes indere.

ſtocker/ ſtockt-knecht. Lictor, carnifex.

ſtocken. *vetus.* j. ſtollen. Concreſcere, conglobari, denſari.

Stoeyen. *friſ. hol.* Laſciuire.

ſtoeyigh. *holl. friſ.* Laſciuus, petulans.

ſtoeyſtere. *hol. friſ.* Puella laſciua.

ſtoeyſterije. *holl. friſ.* Petulantia, laſciuia.

Stoel. Sedes, ſedile, ſella, cathedra. *germ. ſtul: ang.* ſtoole.

ſtoel/ weduwelicken ſtoel. Bona quæ viduo vel viduæ poſt cõiugis mortem debentur.

ſtoel/ hack-ſtoel. Sella pertuſa, familiaris. Te ſtoel gaẽ. Exonerare aluũ.

ſtoel-doeck. *vetus.* Tapes, tapetum.

ſtoel-dyaper. j. dyapeler. Diatretarius.

ſtoel-ganck. j. kamer-ganck. Aluus, exoneratio alui.

ſtoel-ganck-tapken / ſtoel-tapken. Glans, ſuppoſitorium.

ſtoel-ſuſter. Monacha reſes.

ſtoelken. Sedecula, ſedicula, parua ſedes.

ſtoelken. j. kampernoelie. Fungus, boletus: *à ſimilitudine rotundæ ſedis.*

Stoepe. Verber. fuſtuarium, caſtigatio fuſtium & virgarum.

ſtoep-gheerde. *friſ ſicamb.* Flagrum, flagellum.

ſtoepe. *vetus. ſax. ſicamb.* Cutis & criniũ exſtirpatio: pœna cutis & crinium, corij & capilli.

ſtoepe/ ſtoep-bancke. *holl. ſicamb.* Exedra, ſedile pro foribus, ſedile veſtibuli. *ang. ſteppe.* i. ſcamnum.

ſtoepen. Fodere, fodicare, pungere.

ſtoepen/ ſtuppen. Quatere, concutere. & Verberare.

ſtoepen. *ſax. friſ. ſicamb.* Flagellare, cædere virgis. *ger.* ſtoupen.

ſtoepen. *vet. ſax. ſic.* Cutem capitis vnà cum capillis abſtrahere reo. *de quo pœne genere etiam apud Machab. 2. c. 7.*

ſtoepen. *hol.* Sidere, ſubſidere, ſedere.

ſtoep-hoef. Naſſa: textum vimineum piſcatorium.

ſtoepen/ ſtuppen. Curuare, incurvare. *ang.* ſtoupe.

Stoete. j. ſtupte. Panis triticeus quadratus, *&c.*

Stoet-mande. *ſicamb.* Corbis.

Stof. Puluis. *ger. ſtaub.* Stofken. Puluiſculus. Stofken oft ſtupfken van de bloeme. Pappus.

ſtof/ ſtoffe. Lana breuis ac minuta.

ſtof-haer. Lanugo, flos.

ſtof-meel/ ſtupf-meel. Pollen, farina volatica, minutiſſimus farinæ puluiſculus.

ſtof-reghen/ ſtupf-reghen. Pſecas, pluuia

uia tenuis, irroratio tenuiſſimis guttulis.

ſtof-ſand/ſtuuf-ſand. Arena volatica.

ſtofachtigh. Puluereus, puluerulentus.

Stoffe. j. ſtof. Lana breuis.

Stoffe/ſtof. Materia, materies: id ex quo aliquid fit. *gal. eſtoffe: ang. ſtuffe.*

ſtoffen. *vet.* Farcire, cõfarcire. *ang. ſtuffe.*

Stoffen ende poffen. Iactare, vẽditare.

ſtoffer. j. poffer.

Stofféren. Munire, cõmunire, inſtruere, ornare, adornare, concinnare, ſuppeditare.

ſtofféren. Cælare.

ſtofféren de logenen. Farcire centones, mendacia glorioſa conſarcinare, adornare: mendaciis fucum addere: concinnare mendacia, lenociniis perpolire mendacia: affingere: ſplẽdidè mentiri.

ſtofférer. Coſmeta, ornator, concinnator, & Cælator.

ſtofférer van loghenen. Aretalogus.

ſtofférſter. Coſmeta, ornatrix.

ſtofférſel. Munitio, ornamentum, lenocinium, comptus, ornatus, mundus, & Cælatura.

ſtofférſel/ beur-ganck. Periſtromata, velaria, velamina, peripetaſmata.

ſtofférſel vinnen huyſe. Supellex.

ſtofferinghe. j. ſtofferſel.

Stoken het vier. Struere ignem.

ſtoken/ toe-ſtoken. Inſtigare, incitare, hortari, exſtimulare, addere faces.

ſtoken de tanden. *ſtand.* j. kotteren.

ſtok-vier. Incendiarius.

ſtok-vier. Fax ſeditionis, impulſor ſeditionis, inſtigator: flabellum ſeditionis ſiue turbarum.

Stolckeren/ſtelckeren. *ſtand.* j. ſtollen. Concreſcere, coadunari, coagulari.

Stolle/ſtulle/ſtuck/lap. Fruſtum, pars aſſuta.

ſtolle. *ſax. fic.* Cuniculus ſubterraneus, cuniculus metallicus.

ſtollen dꝛijuen. *ſax.* Cuniculos agere.

Stollen. Concreſcere, conglobari, coire in denſitatem, condenſari, conſtipari, coagulari, conglobari.

Stolpe/ſtulpe. *holl.* j. klocke/vier-klocke. Turbo focarius.

ſtolpe/ſtulpe. *ſax. ſicamb.* Operculum.

ſtolpe. *vetus.* Tignum.

ſtolpen. *holl.* j. ſtelpen/ ſtoppen. ſtolpen/ſtelpen. *holl. ſicamb.* j. decken. Tegere, operire.

Stom. Mutus, elinguis. *germ. ſtum. ang. dombe.*

ſtom wozden. Muteſcere, obmuteſcere.

ſtomme ſonde. Peccatum Sodomiticum: nefarium ſiue nefandum Sodomiæ crimen. *vulgò* peccatum mutum. peccatum quod ne nominari quidem debet ob enormitatem.

ſtommelick. Tacitè.

Stommelen. *ſtand.* j. ſpertelen.

Stomp. Hebes, obtuſus. *germ. Stumpff.*

ſtompe. Truncus: caudex ramis & foliis exutus. *ang. ſtumpe.*

ſtompe. Mutilatum membrum.

ſtompe. Carpus, iunctura manus, vertebra manus: brachiale: & Trunca ac tuberoſa manus: & Pes truncus, mutilus. *germ. Stumpff: ang. ſtumpe.*

ſtompe. Murex, gnomon.

ſtompen. Mutilare, truncare: & Hebetare, obtundere aciem, retundere. *ger. ſtumpffen, ſtumplen.*

ſtomp-voet. Mutilus pede.

ſtomper. *fri.* Homo obtuſus, hebes, ignauus, negligens, non frugi.

ſtomperije. *fri.* Ignauia. & Abuſus.

Stond. Momentum: & Spatium: & Hora. *germ. ſtund: ſax. Stunde.* Van ſtonden aen. j. ter-ſtondt. Statim, extemplo, ilico.

ſtond. *vetus.* Vice, vicem.

ſtond-glas. j. gheiaf-looper. Clepſammidium.

ſtonden. Vices.

ſtonden. j. maend-ſtonden. Menſtrua.

ſtondigh. *vetus.* Opportunus.

Stonen. j. ſteunen. Inniti.

Stooken. j. ſtoken.

Stoole. Orarium, faſcia collaris, focale, zona humeralis, zona ſacra. *vulgò* ſtola.

Stoop/ ghelte. Poculum maius, cenophorum: cantharus. *vulgò* ſtopa, lotũ.

Stoozen/ver-ſtoozen. Turbare, perturbare, interturbare, interpellare: & Irritare, exacerbare.

ſtoozen. Lutum aut vadum commouere.

ſtoozinghe. Turbatio, interpellatio.

ſtoozniſſe. Turbatio, interpellatio, oppoſitio, impedimentum.

Stoot. Pulsus, ictus, quassus, collisus, illisus, impulsus, us: offensa, offensio.

stooten. Trudere, pellere, pulsare, quassare, offendere, allidere, illidere, impingere, tundere *germ. stossen.*

stooten.j.stampen. Terere, pinsere.

stooten van t'peerd. Deturbare equo.

stooten int hoofd.j.in-gheuen. Persuadere. **Stooten wt den hoofde**. Dissuadere, dehortari.

stoot-ballen.j. Kop kop heeft gheleght.

stoot-bollen.j.stoot-hoofden.

stoot-deghen Parazonium, pugio, fica.

stoot-hoofden. Arietare, coniscare. & Caput iactare instar irati.

stoot hoofdigh. Peruicax, contentiosus, obstinatus, refractarius: *metaphora ab animalibus sumpta*

stoot-steen. Lapis offensionis.

stoot-valck. *sax.* Accipiter pernix: gyrofalco, *quibusdam.*

stooter. *sax* j. **sprinck-henghst**. Equus admissarius.

stooter/stamper. Pistillum.

stooter. Tetrobolus: nummus argenteus duobus stuferis & medio æstimatus.

stootigh.j.horen-stootigh. Cornupeta.

stootsel. Offendiculum

Stoppe. *vetus. fland.* j. **werck**. Stupa, *siue* stypa στυπεῖον, στυππίον. *gal. estoupe: ital. stoppa: hisp. estopa: a* **stoppen**. i. stipare: *quod stupa nauium rimæ stipentur siue obturentur.*

Stoppel koren-halm. Stipula, culmus, frumenti calamus. *germ. stuffel: gal. estouple: ital. stoppia. ang stubble.*

stoppel gans. Chenelops, anser stipulas pascens.

stoppel-haurken. Lanugo, prima lanugo

stoppel-raepe. Rapa quæ post messem seritur, stipulis exaratis: rapa autumnalis.

stoppel-veder/stock-veder/bloed-veder. Penna siue pluma tenerior, sanguinea: caulis: calamus extra cutem eminēs, ex quo plumea lanugo erumpit: prima penna siue pinna auium.

stoppelen. Primas pinnas siue pennas emittere. & Pubere, pubescere.

stoppen. Stipare, obstipare, sistere, oppilare, obturare, obstruere, occludere, opplere: στύφειν. *vulgò* stoppare. *ger. stopffen: gal. estouper: ital. stoppare: ang. stoppe.*

stoppen. Adstringere, densare, cōdensare: poros siue meatus contrahere.

stoppen den stoel-ganck. Aluum aut ventrem adstringere.

stoppende medicijne. Styptica, adstrictoria medicamenta.

stoppen het schip.j.kalfaten.

stop-hamer. Malleus quo aliquid stipatur.

stop-mes. Falx siue ascia qua stipantur vasa.

stop-steen. Farcturæ: materia lapidea vel cæmentitia, quæ parietum vel murorum medium interstitium farcit atque implet.

stop-vederen stoppel-vederē. Lanugo.

stop-wachs. Propolis.

stop-werck Stupa.

stopsel. Obturamentum, operculum, operimentum, cooperculum, orbis. *gal. estoupillon: ang. stoppel.*

stopsel. *sax.* j. **stoppe/werck**. Stupa.

Storck. *ger. sax. fris. sicamb.* j. **opevaer**. Ciconia. *ang. storke.*

Storckelen *fland.* j. **stelckeren**. Concrescere, constipari, coagulari.

Storie. Historia *ger history: gal histoire: ital. storia, historia. ang. historie, story.*

storien. Historiam narrare, res gestas recensere.

Storm. Rumor, strepitus, tumultus vehemens. *ital. stormo.*

storm. Impetus, impressio, oppugnatio, procella, nimbus, turba; exercitus turbatio, vis. *gal. estour: ang. storme.*

storm.j.storm wind. Turbo, procella.

storm.j.storm-weder. Turbo, vis maior, vis diuina: calamitosa tempestas, procellosa tempestas.

storm. Classicum: ineundæ pugnæ signum.

storm slaen. Canere classicum, ad arma ciere.

stormen. Tumultuare, turbare, strepere, obstrepere. *ital. stormire.*

stormen be-stormē. Oppugnare: incursionem, impetum, impressionem facere.

storm-baere. Procella.

storm-

ſtorm-back. Pluteus, muſculus, vinea, teſtudo.

ſtorm-gat/ſtorm-plaetſe/breſſe. Labefactatio muri.

ſtorm-hamer/her-hamer. Ceſtra, malleus militaris.

ſtorm-hoed. Galea bellatoria; galea oppugnatoria.

ſtorm-katte. j. katte. Vinea.

ſtorm-klocke. Claſſicum æramentum.

ſtorm ram. j. rammene. Aries.

ſtorm-weder. j. ſtorm. Vis maior.

ſtorm-wind. Procella: turbo.

ſtormigh/ſtorm-achtigh. Turbidus, tempeſtuoſus, procelloſus, impetuoſus: nimboſus.

Storte/ ſtort-gat. Gula: *dicitur à fundendo: quoniam per hanc partem omnia corpori velut per clepſydram infundũtur. Becan.*

ſtorte/ſtrote. Iugulus, iugulum.

ſtorten. Fundere, diffundere, effundere, profundere.

ſtorten. *vetus* Sternere, præcipitare.

ſtorten. *friſ. holl. ſax. ſicamb.* j valten. Cadere, labi. Stortende ſiecte. *friſ.* j. vallende ſiecte. Morbus caducus, comitialis.

ſtort-eemer/giet-eemer. Modiolus erogatorius.

ſtort-gat. j. ſtorte. Gula.

ſtort-moſe. *vetus.* Lauatrina.

ſtort-ſchotel. Homo profuſus, prodigus, vappa: effuſor.

ſtort-vat. j. onder-vat.

ſtort-wijn. i. leck wijn. Vappa.

Storuigh. *ſax. ſicamb.* Toruus.

Stoue / ſweet-bad. Hypocauſtum, laconicum, vaporarium, ſudatorium, tepidarium, caldarium, cella caldaria, balneum. *vulgò* ſtuba, ſtufa. *germ. ſtub: ſax. ſtaue: gal. eſtuue: ital. ſtufa: biſ. eſtufa: ang. ſtue: ſtewu, ſtewue.*

ſtoue/ſtofken. Aethranon: ſcabellum quod fouendis brumali tempore pedibus ſubiiciunt feminæ: ſedile pedes fouens.

ſtouen. j. ſmoozen. Vaporare, ſuffire, fouere, *&c.*

ſtouen. Fouere, partem læſam vel morboſam humidis calidiſve fomentis foris applicitis tepefacere.

ſtouer/ſtoue-meeſter. Balneator.

ſtouinghe. Forus, fomentũ, fomentario.

Stouen. j. bellen. Sternere.

ſtouende oft ſtupuẽde kote. Talus pro-nus.

Stout. Audax, audens: *&* Ferox, arrogans, faſtoſus. *&* Confidens. *ger. ſtoltz: ang. ſtoute.*

ſtout-hertigh. Animoſus, ſtrenuus.

ſtout-moedigh. Ferox, animoſus, ſtrenuus.

ſtoutachtigh. Audaculus, feroculus.

ſtouthepd/ſtoutighepd. Audacia: confidentia, arrogantia.

ſtoutelick. Audacter, audenter, intrepidè, animosè: confidenter, arroganter.

Stouwen. Agere, minare, ducere: propellere.

ſtouwen. *ſtand.* Incitare, inſtigare.

ſtouwen. *friſ.* j. Compeſcere, cogere, cõercere.

ſtouwen. *vetus.* j. taſſen. Aceruare, accumulare, cogere.

ſtouwen als de duyuen. j. roerkockē. Minarrire.

Strack. *vetus.* Rectus, directus, erectus. *germ. ſtrack: ang. ſtraight.*

ſtracken. *ſax ſic.* j. ſtrecken. Tendere.

ſtracks. Rectà, recta via, directè: *&* Eueſtigio, confeſtim, quàm primum. *ger. geſtracks. ſtracksweghs: ang. ſtraight waye.*

Straele. Radius: linea. Straele der ſonnen. Radius ſolis.

ſtraele. *germ. ſax.* Fulmen: Iouis ignis.

ſtraelkens van heet ijſer. Scricturæ.

ſtraele. *ſtand.* Stimulus: aculeus, ſpiculũ.

ſtraele. *ſtand.* Oculorum acies.

ſtraele. *vetus ſtandr.* Crabro.

ſtraele. *vetus.* Iaculum, ſagitta. *ital ſtrale.*

ſtraele. Cauũ vngulæ, chelidon. χηλιδὼν.

ſtraele. j. ſtreele. Pecten.

ſtraelen. Radiare, irradiare.

ſtraelen. *ſtand. holl.* Aculeo, ſpiculo, ſtimulo pungere: *dicitur propriè de apibus.*

ſtraelen. *vetus.* j. ſtreelen. Pectere.

ſtraelen. *vetus.* j. ſchieten. Iaculari.

Straeme/ſtreme. Vibex.

Straete. Platea, vicus: via, veha: agger: *ger. ſtraſſ. ital. ſtrada: ang.* Streat, ſtrete. Strata, *ſiue* ſtrata via, *proprie dicitur* lapidea via publica ciuitatum, pagorum, *&c. tametſi indifferẽter pro* terrea via *accipiatur.*

ſtraete. *vet. ſicamb.* j. ſtrote/ſtorte. Gula.

ſtraet-arbeyder. Baiulus, gerulus.

ſtraet beurt Antica.
ſtraet-geld j. wegh-gheld.
ſtraet-maere. Fama vulgi; fabula vulgi.
ſtraet moze. Eluuies, lutum platearum.
ſtraet-roof. Latrocinium.
ſtraet-rooueu. Graſſari, latrocinari, depopulari.
ſtraet-roouer. Latro, graſſator, viarum obſeſſor.
ſtraet-ſchenden. Latrocinari, graſſari.
ſtraet-ſchender. Latro, graſſator, pirata terreſtris.
ſtraet-ſlinghet. Deambulator otioſus.
ſtraet-ſlinghetен. Obambulare, vagari per plateas.
ſtraet-ſteen. Silex: lapis quo via ſternitur.
ſtraet-uercken. Porcus aphetus, id eſt, qui liberè & ſine cuſtode per plateas vagatur: *vt ſues Antoniani, quas vrbe arcere neſas olim fuit.* & Scortum, cloaca, meretrix diobolaris, quadrantaria: mulier proſtituta & expoſita cuiuſuis libidini. ἑταίρα & γυνή.
ſtraet-waeghen. Plauſtrum, ſarracum.
ſtraetken. Angiportus, angiportum, vicus paruus & anguſtus.
Straf. Rigidus, durus, aſper, immitis, auſterus, ferox, ſæuus, atrox, ſeuerus: inclemens: tetricus.
ſtraffe/ſtraffinghe. Pœna, ſupplicium, vindicta, animaduerſio, correptio, mulcta, multa punitio.
ſtraffe lijden. Pœnam ſubire, ſuſtinere, ferre, dare.
ſtraffen/ ſtrauen met woꝛden. Arguere, coarguere, reprehendere, taxare, obiurgare, caſtigare *germ. ſtraffen.*
ſtraffen ſtrauen/ſtraffe aen-doꝛn. Punire, afficere pœna, pœnam irrogare, multare, multam irrogare: plectere, ſumere ſupplicium, exigere ſuppliciũ ab aliquo: ſupplicio afficere aliquem, animaduertere in aliquem, vindicare.
ſtraf baꝛr. Obnoxius, pœnæ ſiue mulctæ obligatus.
ſtraf-loos. Impunis.
ſtraf weeꝛdigh. Puniendus, pœna dignus.
ſtraffelick. Rigidè, durè, ſeuerè, aſperè.
ſtraffinghe. Animaduerſio, punitio.
ſtraffheyd/ ſtraffigheyd. Rigor, ſeueritas, auſteritas.

Straffer. Animaduerſor, punitor.
Stale j. ſtraele.
Stram. Strigoſus, rigidus: & Laſſus defatigatus, fractus labore
ſtrammc leden. Membra rigida, defatigata, fracta labore.
Strame. j. ſtreme.
Stramijn. j. ſtamijn.
Strande. *ſax. ſic.* Litus, litoris ora, acta.
ſtranden. Appellere ad litoris oram.
ſtranden. *ſax.* Facere naufragium.
Strangh. j. ſtrengh. Arctus.
ſtranghe/ſtringhe. Vinculum.
ſtranghe. Brachium maris vel fluuij, ſinus, maris æſtuarium: & Litus, ora maris *ger. ſtrang.*
ſtranghen/ſtrenghen. Arctare.
ſtranghen/ſtrandē. Appellere ad oram maris. & Facere naufragium.
ſtranguri/ſtrangelioen. j. ſtrenghel.
Strate. j. ſtraete. Platea, &c.
Straue j. ſtraffe. Pœna.
ſtrauen. j. ſtraffen. Arguere, &c.
Streen/ ſtreke. Tractus.
ſtreen. *ſland* j. ſtrick. Laqueus.
ſtrecken/ recken. Tendere, extendere, contendere, intendere, protendere: diſtendere. *ang. ſtretche.*
ſtrecken ende recken de leden. Pandiculari
ſtrecken tot een-draght. Tendere, pertinere, ſpectare ad concordiam
ſtrecken den hals beur/ &c. j. onderſetten.
Streel/ſtraet. *get. ſax. ſic.* j. kam. Pecten.
ſtreel. j. roſ-kam. Strigilis. *ger. ſtrigel: gal. eſtrille: ital. ſtreglia, ſtrigia.*
ſtreele. Antiæ.
ſtreelen. Pectere, pectinare: & Palpare, palpari, mulcere, demulcere, blandiri molli attactu: adulari.
Streplen/ ſtruplen. *friſ. ſicamb.* j. piſſen. Meiere.
Streke. Linea, tractus, verſus: & Tractus, via, limes, plaga: regio.
ſtreke/ſtrepe. Stria, ſtriga. & Viber.
ſtreke. Ictus, verber, plaga. *ang. ſtroke.*
ſtrekel/ ſtreekel. *ſland. ſicamb.* j. ſtrijck-ſtock. Hoſtorium, radius.
ſtrekelen. Leuiter tangere.
Streme. Linea, lineamentum, filum, tractus: & Stria. & Radius. *germ. ſtreym: ſax. ſtrime.*

ſtreme. Vibex: ſignum verberis, veſtigiũ verberis in carne remanens. *vulgò* ſtrima. *ger.* *Striem.* *ſax* *ſtryme.*

ſtreme gaerens. j. ſtrene.

ſtremen. Striare, ſtrias facere.

Ꝺtremmen. *ſland.* Siſtere, reſtinguere: cohibere.

ſtremmen. *hol.* *friſ.* j. rinnen. Coagulari.

ſtrem-vat. *holl.* *friſ.* Vas in quo lac coagulatur.

ſtremſel. j. rinſel. Coagulum.

Ꝺtrene garens. j. ſtringhe.

Ꝺtrengh ſtrenge. Arctus, ſtrictus, acer, auſterus, durus, rigidus, ſeuerus, aſper, vehemens, ſæuus, fortis. & Strenuus, gnauus, fortis ad res gerẽdas prõptus. *ger.* *ſtreng:* *hiſp.* *ſtrecho:* *angl.* *ſtrong.*

ſtrengh recht. Ius ſummum.

ſtrenghe. j. ſtringhe. Vinculum, ligula. *ital.* *ſtrenga.*

ſtrenghel. Catarrhus equorum cum anhelitus difficultate. *vulgò* ſtrangulina, ſtrangulio.

ſtrengen. Stringere, cõſtringere, arctare, *gal.* *eſtraindre:* *hiſp.* *eſtrechar:* *ang.* *ſtreigne,* *ſtrayne.*

ſtrenghighend. Rigor, acritas, duritia, ſeueritas: & Strenuitas.

ſtrenghighlick. Strictè, arctè, acriter, duriter. & Strenuè, gnauiter.

Ꝺtrepe. Stria, ſtriga, linea, tractus: & Litura.

ſtrepen. Striare, lineare, lineam ducere: lineis ſiue virgulis diſtinguere, variegare.

Ꝺtreuen. *ger.* *ſax* *friſ.* *ſic.* *holl* Niti, eniti, moliri, intendere, contendere. & Certare, concertare, cõtendere, diſceptare, velitare. *ger.* *ſtraeben:* *hiſp.* *eſtribar:* *gal.* *eſtriuer:* *ang.* *ſtriue,* *ſtriffe.*

ſtreuen. *vetus.* *holl.* Simul deambulare.

Ꝺtrick/knoop. Nodus.

ſtrick/ſtrop. Laqueus, tenus, tendicula.

ſtrick/laghe. Laqueus, inſidiæ.

ſtricken. Stringere, conſtringere, nectere, connectere laqueo, nodare.

ſtricken. *ſicamb.* j. vrenden. Contexere rete, vittam, *&c.* *hinc* hoſen-ſtricker/ mutſen-ſtricker/ hupuen ſtricker. *ſicamb.* j. vrenders.

ſtrick-hoſen. j. waggyen. Faſciæ, perones. *gal.* *triqueheuſes.*

ſtrick-litſe. j. litſe.

ſtrickt. Strictus, contractus, arctus. *ang.* *ſtraict.* ſtrickte yacht. Stricta ſiue arcta captiuitas.

ſtricktelick. Strictè.

Ꝺtriemelen. Vacillare, ceſpitare, nutare greſſu.

Ꝺtrighel. *ger.* *ſicamb.* j. ſtreel. *ger.* *ſtrighel.*

ſtrigelen. *ger.* Strigilare.

Ꝺtrijck/ſtreke. Tractus.

ſtrijck. j. ſtreke. Ictus.

ſtrijcken. Stringere.

ſtrijcken. Linere, linire, allinere, collinere: & Tergere, abſtergere, radere. & Demulcere, molliter attrectare, palpare

ſtrijcken. *metaphor.* Leuiter virgis ſiue flagris cædere.

ſtrijcken. Legere, tendere, proficiſci. Ꝺtrijcken nae Italien. Tendere in Latium. Gaen ſtrijcken. Abire, diſcedere.

ſtrijcken. Remittere, relaxare, deponere.

ſtrijcken het ſepl. Deducere vela, legere vela.

ſtrijcken de riemen. Inhibere remos, vehementiore remigationis modo nauim ad puppim conuertere: ſtringere remos.

ſtrijcken. Conſidere, ſimul ſedere, quieſcere, interquieſcere: ſtrigare, in arando ſulco interquieſcere, in ſtriga interquieſcere. *Plin.*

ſtrijck-bedde. *ſland.* Lira, regeſtum, terra regeſta.

ſtrijck-bloeme. Corula lutea, buphthalmi ſpecies.

ſtrijck-hout. j. ſtrijck-ſtock. Radius.

ſtrijck-kalck. Gypſum.

ſtrijck-ſteck / ſtrijck-ſteckſken. Plectrum.

ſtrijck-ſteen. *germ.* *ſax,* *ſicamb.* j. goud-ſteen/ toetſ ſteen.

ſtrijck-ſtock/ſtrijcker. Radius, hoſtorium: *baculus teres quo menſuræ æquantur, redundanſque abſtergitur.* *ang.* *ſtrikle.*

ſtrijck-weer/ſtrijck-weeringe. j. boyſt-weer/ boyſt weeringhe

ſtrijckel. *ſax.* j. ſtreel/ ſtrighel. Strigil. *ang.* *ſtrikle.*

ſtrijcker. Raſor.

ſtrijcker. j. ſtrijck-ſtock. Radius.

Ꝺtrijd. Certamen, pugna, prælium, conflictus.

ſtictus, decertatio, bellū, agon. *ger. ſtreyt: ang. ſtriffe.* Om ſtrijdts. Certatim. Om ſtrijdts dincke Certare poculis, cōtendere potu, certatim ingurgitare ſe potu.

ſtrijden. Certare, decertare, certamen conſerere, manum conferre, pugnare, cōpugnare, depugnare, dimicare acie vel prœlio, conflictari, digladiari, prœliari, bellare, belligerare, confligere, ad manus venire, confligere acie, decernere acie, ferro, armis: bello contēdere, committere prœlium *germ. ſtreitten: ang. ſtriue.*

ſtrijd-baer. Militaris, mauortius, belli coſus, bellicus, bellator, caſtrenſis, bellifer, belliger, bellipotens.

ſtrijd baerlick. Bellicosè.

ſtrijd-kolue. Cæſtus.

ſtrijt plaetſe. Arena,

ſtrijd-reden. Contentio, oratio pugnax & contentioſa.

ſtrijder. Bellator.

ſtrijdigh. Pugnans: & Controuerſus, litigioſus.

Strijpe. ſ. ſtrepe. Stria, ſtriga, linea.

ſtrijpt kleed. Veſtis diſcolor, lineis variegata,

Stringhe/ſtrenge. Vinculum, rectis, ligamen, lorum, neruus, chorda, ligula, laqueus. *ital. ſtringa: ang. ſtringe.*

ſtringhe garens. Spira filacea, orbis filaceus: filorum congeries.

ſtringhe haers. Cirrus, cincinnus, capillus contortus.

ſtringhen. ſ. ſtrenghen.

Strobbe. Frutex.

ſtrobbelen/ſtrubbelen. *ſland.* ſ. ſtrupckelen. Ceſpitare.

Strop. ſ. ſtroo. Stramen.

Strom. ſ. ſtroom. Tractus.

Strompe/ſtrumpe. *ſax. ſicamb.* Tibiale. *germ. ſtrompff.*

ſtrompelen. *hol.* ſ. ſtrupckelē. Ceſpitare

Stronck. ſ. tronck. Truncus, ſtirps, ſtipes, corpus arboris. & Radix trunca. & Stirps, progenies.

ſtroncken. ſ. tronckē. Truncare, detruncare, decurtare, amputare,

ſtroncki epcke/tronck-epcke. Quercus trunca, quercus decciſis ramis: quercus raſilis, tonſilis.

ſtronckelen. ſ. ſtrupckelen. Ceſpitare, offendere greſſu, titubare greſſu. *q. d.* ad ſtirpem ſiue ſtipitem offendere.

Stront. Stercus, ventris onus, oletum, mierda, homerda. *gal. eſtronc.* Struntus, *inquit Ioſephus Scaliger, veteribus Latinis dicebatur* ſtercus rotundum.

ſtront-pot. ſ. ſchijt-pot. Laſanum.

ſtront-ſack. Aluus, venter.

ſtront ſaecke. Res friuola,

ſtront voere. ſ. ſchijt voere. Geſtus indecens. & Res friuola.

Stroo/ ſtrop. Stramen, ſtramentum. *ger. ſtraw: gal. eſtrain: ital. ſtrame: ang. ſtrawe.*

ſtroo-boter. Butyrum hyemale. *q. d.* butyrum ſtramentitium, ſtramineum: *cùm deficiente gramine, ſtramento paſcuntur vaccæ.*

ſtroo-halm. Calamus, culmus.

ſtroo-knoop/ſtroo-lidt. Geniculum.

ſtroo maet. *ſlan.* Genus meſuræ exiguæ.

ſtroo pijpe. Calamus, culmus, ſtipula,

ſtroo-ſack/bult. Culcita ſtramentitia.

ſtropen/ van ſtroo. Stramineus, ſtramentitius.

ſtropen dack. Culmen, tectum ſtramineum, tectum culmis conſtratum.

ſtropen hoed. Vmbella: petaſus, galerus ſtramineus.

ſtropen koif. Fiſcina.

ſtropen. Sternere, ſpargere, diſpergere. *ang. ſtrawe.*

ſtropken woipen. *ſland.* ſ. halm ſchieten. Vendere fundos, patrimonia, *&c.*

ſtropſſel. Stramentum, ſubſtramen.

Stroocken. *hol* ſ. ſtrijcken/ſtreelen.

Stroom/ſtrom. Tractus.

ſtroom/ ſtroem. Curſus aquæ, curſus amnis, fluxus, fluctus, flumen, vnda. *ang ſtreame.*

ſtroom. Aeſtus: maris creſcentis & decreſcētis commotio. Tegen ſtroom. Aduerſo flumine. Teghen ſtroom ſeplen. Aduerſum æſtū velis ſuperare.

ſtroom-waeter. Fluuialis aqua, flumen viuum.

ſtroom-viſch. Piſcis fluuialis.

ſtroomen. Fluctuare, fluere, vndare.

Stroop. ſ. ſtrop. Nodus, laqueus.

ſtroopen. Stringere, diſtringere, obſtringere, conſtringere, contrahere, nodare, nectere: & Glubere, deglubere, & Spoliare, exuere. *ang. ſtrippe.*

ſtroop-hoſe. *ſicam.* ſ. ſtrick hoſe.

stroop-nest. Spoliariū: locus in quo quis vestibus, pecunia, aliáve re exuitur.
stroop-vel der slanghen. j. **lenten-vel.** Vernatio.
Strop. Laqueus, laqueus nexilis, tenus, vinculum, funis intortus. *ς ῥαφὸς* .i. funiculus tortus. *stroppa italis* vimen *dicitur. vulgò* stropus, strupus.
strop-slagh. Laqueus, decipula, transenna.
stroppen .j. **stroopen.** Stringere, premere, ligare laqueo. *stroppare ital.* intercludere.
stroppe-koorde. Fidiculæ: *genus tormenti Italis & Hispanis familiare, quo reus reiectis in tergum manibus fune suspensus in præceps demittitur.*
Strote. j. **storte.** Iugulus, iugulum. *ital. strozza: ang. throate, trote.*
strote/roeper. Aspera, arteria.
stroten-hoofd. Larynx.
Strubbe/strobbe. Frutex.
Struckelen .j. **struyckelen.** Cespitare.
Struffen Confutare, refutare.
Struyck. Stirps, frutex, caulis: scapus: planta firmitate prædita.
struyck-bosch. Fruticetum.
struyck-rooner. *vetus.* j. **straet-schender.** Grassator, subsessor.
struyckelen j. **stronckelen.** Cespitare, titubare, vacillare gressu, talipedare, offendere, offensare.
struyckelende peerd. Equus cespitator, suffossus.
struyckelinghe. Offensio, offendiculum, offensatio.
struycksel. Offendiculum.
Struylen/strullen/streylē. *sax. fris. sic.* Reddere vrinam.
struyl-becken/strul-becken. Matula.
Struys/struys-voghel Struthio, struthius, struthiocamelus, auis Afra *ger. strauß: gal. austruche: ital. struzzo: hisp. struz, ahe struz: ang. ostriche.*
struys. Sertum plumeū, crista plumea.
struys-veder. Struthionis penna, qua galeæ crista siue conus ornatur.
struys-meese. Parus cristatus.
Struyue. Placenta, scribilita, laganum.
Strunck .j. **stronck.**
Struuelen. *fland.* Horrere, inhorrere.
Struwieren. *fland.* j. **ver-stroyen.** Dispergere.
struwiers. *fland.* Sparsim.
Stubbe/stof. Puluis.
stubben. *fris.* Verrere, puluerem discutere, aranearum telas tollere: & Ornare, accommodare.
Stuck. Frustum, fragmen, fragmētum, segmen, segmentū: pars. *ger. stuck.* **Van stuck tot stuck.** Articulatim, mēbratim, minutatim, particulatim.
stuck. Res, causa, factum, facinus. **Een stout stuck.** Audax facinus. **Vroom stuck.** Egregium facinus.
stuck boefs/stuck schelms. Scelus, homo scelestus, flagrio, mastigia. **Stuck hoers.** Meretrix, scortum.
stuck ghe-schuts. Tormētum æneum, bombarda. **Stuck gouds.** Numus aureus.
stuck ghelds. Numus.
stuck van een groot boeck. Tomus.
stuck terwen. j. **ander-half veertel.**
stuck vleeschs. Offa, frustum carnis.
stuck wercks. Opus.
stuck lands. Modus agri: ager, prædium, fundus.
stuck-loock. Porrum sectile, sectiuum.
stuck-werck. Opus imperfectum.
stuck-wijs. Membratim, particulatim, frustulatim.
stucksken. Frustulum: particula.
Stuenen. j. **steunen.**
Studer/stuyder. *vetus.* Proletarius.
Stueperen .j. **steperen.**
Stuer. Toruus, trux, austerus, horridus, ferox. *dicitur* **stuer.** *q.d.* **stier.** j. taurus: *quòd præcipua frontis asperitas in tauro appareat: vnde &* toruus *frequenti epitheto dicitur.*
stuer sien. Taurinum vel taurinè tueri: taurinis & limis oculis obtueri. *Gesn.*
stuer ghe-sicht. Trux aspectus.
stuerlick. Toruè, toruum.
stuerande. *vetus.* Horrida tempestas.
stuer-krabbe. Locusta: *piscis ex genere crustatorum, binis ante oculos cornibus metuendus.*
stuerigheyd. Toruitas, asperitas, ferocitas.
stuerighlick. Toruè, asperè.
Stuer. *sax. sic.* j. **stier.** Gubernaculū nauis, temon nauis. *ger. steur ruder.*
stueren. j. **stieren.** Agere, adigere.
stuer-boord. j. **stier-boord.**
stuer-man. j. **stier man.**
Stuete, *hol.* j. **stiete.**

Stuyck.

Stupck. Concuſſus, us: & Fiſcus, qualus.

ſtupcken Quatere, incutere, impingere, quaſſare, concutere.

ſtupcken. Ludere nucibus in ſcrobem coniectis.

ſtupckē de ſchorſſe. Eleuare & inſolare cortices: in altum tollere & ſiccare.

ſtupcken. Liquare per qualum.

ſtupcken. j. ſtepgheren. Eleuare.

ſtupck-mande. Qualus, qualus vimineus: corbis vimineus, per quem liquatur vinum calcatis vuis, & cereuiſia conco&is granis & leguminibus: colum.

Stupde. *ger ſax. fic.* Frutex, arbuſcula.

Stupffen. j. ſtimuen. Puluerare.

ſtupf-haer j. ſtof-haer. Lanugo.

ſtupf-meel/ ſtof-meel. Pollen, farina volatica, molēdini parietes dealbans.

ſtupf-reghen/ſtof reghen. Pſecas.

ſtupf-ſand. Arena volatica, arens, ſicca.

ſtupf ken. j. ſtof ken. Puluiſculus.

ſtupf ken van de bloeme. Pappus: lanugo è floribus vetraſcentibus decidua & volatica.

Stuppe. Stupor. & Concuſſus, concuſſio: & Spaſmus, conuulſio: & Deliquium, defectio animi: & *ſtand.* Febris.

ſtuppe. j. ſtoepe. Pœna cutis & eriniū.

ſtuppe. *ſicamb.* Verber, flagrum: Virgæ. *ſax. ſtupe.*

ſtuppen. j. ſtoepen. Quatere, concutere: flagellare.

ſtuppen. Curuare, incuruare, inclinare, flectere. *ang. ſtoupe.*

Stupz. *ſax. fic. ger.* Tributum.

ſtupren. j. ſtieren. Tribuere, cōtribuere. & Agere, regere, dirigere.

ſtupz baer. Vectigalis, tributarius.

ſtupz-boozd. j. ſtier-boozd.

ſtupz-man. j. ſtier-man.

Stupte/ſtutte. *germ. ſax. ſicamb.* Equa. *ang. ſtede. i.* equus bellator.

ſtupte. *vetus germ.* Equus admiſſarius. *vulgò* ſtuotus.

ſtupte. *holl.* j. ſtiete. Vropygium.

ſtupte ſtorte. *ſax. friſ.* Strena Cerealis, pollinaria, adorea. & Panis triticeus quadratus.

ſtupte. *ſtand. brug. zeland.* j. boter-ham. Panis butyro illitus.

ſtupten. Incutere, impingere, impellere.

ſtupten. *hol.* Vertere, auertere, impedire.

ſtupten. *holl. friſ.* Reſilire, reſultare inſtar pilæ. ſtiet ſtupten. Nihil valere. *dicitur propriè de pila non reſultante.*

ſtupten/pochen. Iactare, iactitare, crepare, oſtentare, arrogare.

ſtupt-bos. Iactator doloſus: oſtentator vulpinus: logodæ alus. *dicitur propriè de vulnerariis & pharmatopœis circumforaneis, & id genus aliis iactatoribus ſubdolis.*

ſtupter. Thraſo, miles glorioſus, oſtentator, iactator, grandiloquus.

Stupue. *ſax.* Rehmus.

ſtupur neuſe. Naſus reſimus.

ſtupuen. Pronum iacēre.

ſtupuende lote. *hol.* j. kups. Talus pronus.

Stupue. *vetus.* j. ſtof. Puluis.

ſtupuen. Puluerare, puluerem ſpargere, puluerem excitare.

ſtupuer. Seſtertius, ſeſtertium. *vulgò* ſtuferus: *nummus ſic dictus à puluerea leuitate: quòd hæc moneta nouo multo leuior & deterior vetere cuderetur.* Swarten ſtupuer/ *leod.* j. halef ſtupuer. Lichten ſtupuer/ *leod.* j. oozdt.

Stuſſe. j. ſtolle/ ſtuck/ lap.

Stulpe/ſtolpe. *ſax. ſicamb. hol.* Operculum.

Stulpen. j. ſtelpen.

Stup. j. ſtip. Punctus. & Gradus, veſtigium.

Stupe. *ſax.* ſic j. ſtuppe. Flagrum. &c.

ſtuppen. j. ſtippen.

Sturckelen. j. ſtorckelen. Coagulari.

Stutte j. ſtupte. Equa.

Stute. j. ſchooz-bout. Fulcimentum, fulcrum. Stutters. Tibicines, anteridēs, eriſmæ.

ſtutten/onder-ſetten. Fulcire.

Stuue. j. ſtupue.

S V

Subbelen/ſobbelen. Ceſpitare.

Suchte. Morbus, languor, dolor. *germ. ſucht: ſax. ſucht.*

ſuchte. Suſpirium. *ger. ſuffize: ang. ſiht.*

ſuchten. Languere. & Suſpirare, gemere, ducere ſuſpiria. *germ. ſeufftzen: ang. ſighe.*

ſuchtigh. Languens, languidus, morbidus, morboſus, valetudinarius.

suchtinghe. Languor, suspirium, gemitus.
Sucke. *vetus. sax. sic.* j. suke. Morbus.
Suckelen. Cespitare, vacillare, offensare, titubare: labascere: & Vitam trahere. & Errare.
suckeler Cespitator: & Miser: ærumnosus, ærumnis & laboribus afflictus. & Errabundus.
suckelinghe. Cespitatio, offensio, offendiculum: & Aduersitas, calamitas, ærumna, miseria: & Error.
Sucken. Rapere, arripere. *ger. sucken.*
Suckte/supckte. *holl.* Morbus.
Sudde. *vetus.* Palus, lacus.
sudde van riet. j. riet-sudde.
Suecke. *sax. sicamb.* j. suckte. Morbus.
Sueghe *fland.* j sogh. Sus, porca.
Suele/suple. *fland.* j. eemer Situla.
Suenie. *hol. sic.* j. verckens-troch.
Suer/soer. Acidus. *germ. savvr: gal. sur: ang. soure, sovver.*
suer ghesichte. Frons nubila, matutina, obducta, caperata.
suer mensch. Homo acerbus, immitis, austerus: tetricus.
suer-ampel. *sax. sic.* j. suerckel.
suer-deegh. j. deessem. Fermentum. *q. d.* massa acescens.
suer-kruyd. *louan.* j. suerckel. Oxalis.
suer melck. Oxygala.
suer-muyl. Homo tetricus, acerbum os.
suer sien. Contrahere supercilium, tollere supercilium, sublato supercilio significare iram: toruè tueri.
suer segghen iemanden. Acerba conuitia alicui dicere.
suere sausse. Oxyporum, oxygarum.
suerachtigh. Acidulus, subacidus, subacidulus.
sueren/ver-sueren. Acere, acescere.
sueren. *vetus.* Fermentare.
suerigheyd. Acor, acerbitas.
suerlick. Acerbè.
suerckel. Oxalis, acetosa, rumex, acidula. *germ. sauramper: gal. surelle: ang. sorell.*
sureel. Acerba mulier.
suerick. j. surckel. Oxalis.
suersel. j. heue. Fermentum.
suerte. Acor, aciditas, acritudo.
Suet. j. soet. Dulcis.
Suf. Delirus.
suffe. Annuli connexi: digitorũ ornatus.
suffen. Delirare, desipere, hallucinari: perturbari mente & animo.
suffer. Delirus.
sufferije. Delirium, deliramentum.
suffinghe. Deliratio, delirium.
Sufflen. j. sofflen. Sufflare.
sufflet. j. sofflet. Colaphus, alapa.
Supcker. Sacchar, saccharum, sal Indus. *ger. sucker: gal. succre: ital. succhero: hisp. azucar: ang. sugar.*
supcker-candye. Mel arundinis.
supcker-erwten. j. erwt-supcker.
supcker-laepken/confijt-laepkẽ. Tragematotheca.
supcker-noemken. j. blinden-spel. Myinda.
supcker-peẽ. Carũ, carui, daucus niger.
supcker-vleesch. j. kalf-vleesch.
supcker-wortel. Sisarum, siser alterum.
supckeren. Imbuere saccaro, cõdire saccaro.
Supckerepe. j. cicorepe.
Supckte. j. sieckte. Morbus.
Suyd. Meridies.
suyden. Meridionalis, australis.
suyden wind. Auster, notus. *germ. sudvvind: gal. su, sud: ang. south vvinde.*
suyd-oosten wind. Vulturnus, euronotus: vẽtus à brumali solstitio flans.
suyd-westen wind. Africus, libs, libonotus: vẽtus à solstitio hyberno flans. *germ. sudvvest: gal. souest: ang. southvvest.*
suyd ten westen. Mesolibonotus.
suyd-suyd-west. Circius, austroafricus.
suyd-suyd-oost. Cæcias.
suydelick. Australis, meridionalis.
suyder zee. Lacus siue sinus amplissimus inter Frisiam & Hollandiam: sinus Germanici maris. *vulgò* australe fretum, *in meridiem nempe vergens. quibusdam,* Lacus Fleui.
Suyde. *fris.* Plantago marina.
Suyghen. Sugere, lingere. *ger. saughen: gal. sucher: ital. sugare, succiare. ang. sucke.*
suyghen de mamme. Sugere vbera, premere mammam, lactere.
suyghen. j. sooghen. Lactare.
suygh-amme. *germ. sax. sicamb.* Nutrix.
suygh-broederken. Collactaneus.
suygh-lam. Subrumus.
suygh-moeder. *vetus.* Nutrix.
suygh-verckskeu. Porcellus subrumus, lactens.

ſuyghelinck ſooghelinck. Puer lactes.
ſuyghier. Sugtor.
ſuyghier. Sanguiſuga in corpore muliebri: menſtri genus hirudinis more ſugillando ſugendoque fœtui infeſtum, ac ſanguinem adimens. *Lemn. Lemnius.*
Suyle. *ger. ſax. ſicamb. fri. ſ. hol.* Pila, columna.
ſuyle. *germ. ſax. ſicamb.* j. elſene. Subula. *ger. ſeulen: ſax ſuvvel: ital. ſubla.*
ſuyle/ſuyle *ſland.* Linteu, hypothyrum. *gal ſueil.*
ſuyle ſuele. *ſland.* j. eemer. Situla, modiolus. *gall. ſeau, ſeille.*
ſuyl-ooze hangh ooze. Pendula auricula & Homo demiſſis auriculis, dejecto animo, æger animo.
ſuyl-oozen. Demittere auriculas, dejecto eſſe animo. *metaphora ſumpta ab equis & iumentis quibus feſſis & ægris aures ſunt marcidæ & reſolutæ.*
ſuyl-oozigh. Anxius, æger.
Suymen. Cunctari, ceſſare, tardare, morari. *ger. ſaumen gal. hõmer.*
ſuymen. *verm.* Impedire, remorari, retardare.
Suype/ſope. Hauſtus.
ſuppen. Sorbere, ſorbillare. *ger. ſauffen: ang. ſovvpe, ſuppe.*
ſuppen ſupp-dranck. Sorbitio, ſorbillum
ſuppen/kandeel. Cyceon, miſcellanea potio.
ſuppken. Sorbitiuncula, illinctus, eclegma
ſuppelick. Sorbilis.
ſupp-peere. Sorbum.
ſupp-peer-boom. Sorbus.
Supz. *holl. fic.* j. ſuer.
ſupzingh. *hol. fri.* j. ſuerckel. Acetoſa.
Supz-tee. j. ſuyder zeer.
Supſelen. Ceſpitare, titubare.
ſupſelen/ſupſen. Suſurrare.
ſupſelinghe. Tatubatio, ceſpitatio.
ſupſelinghe. Vertigo.
ſupſelinghe/ſuplinghe. Suſurrus, ſibilus. & Tinnitus aurium: *ger. ſauſung: ſax. ſuſingh.*
ſupſel-vollen. Vertigine laborare.
ſupſen/ſoeſen. Sibilare, ſuſurrare.
ſuplinghe/ſupſelinghe. Suſurrus, leuis aura, ſummiſſum murmur.

ſupſinghe der ooren. Aurium tinnitus, ſibilus.
Suytken. *holland.* Parus maior, fringilago ſemella.
Suytuel. Lactarium. *vulgò* lacticinium.
ſuytuel-maecker / ſuytuel-verkooper. Lactarius, caſeatius.
Suyver/reyn. Mundus, nitidus, lautus, purus, ſplendidus, integer. & Caſtus, a libidinis labe immunis.
ſuyveren reynighen. Mundare, purgare.
ſuyverheyd/reynigheyd. Munditia, mundities. & Caſtitas, caſtimonia.
ſuyverlick/reynlick. Munditer, nitidè, purè, lautè, ſincerè, integrè, caſtè.
ſuyverlick gaen. Lentè, ſenſim, lento gradu incedere, pedetentim ingredi.
ſuyverlick ſpreken. Putè, ornatè loqui: & Submiſſa voce loqui.
Sulte. *ſax. ſicamb.* j. ſiechte. Morbus.
Suiter. j. ſuycker.
Sulck/ſolck/ſo-lick. Talis, eiuſmodi. *ger. ſolch: ang. ſuke.*
ſulck-daen/ſulck-danigh. *vetus.* Talis.
ſulckerley. Talis, eiuſmodi.
ſulcks. Talis, eiuſmodi.
Sul-maend. *vetus.* Februarius.
Sulle. j. ſuyle Linteu, hypothyrum.
ſulle. j. ſuyle. *ſax. ſicamb.* Pila, columna.
ſulle/hey-pael. Sublica.
ſulle/ſulle/ſyle. Incile, aquagium.
ſulle/ſulle-maend. j ſelle ſelle-maend.
Sulte/*ſicamb.* ſ. dry voet. Tripes.
Sulte. *ger. ſax. fri ſic.* j. pekel. Muria, ſalſugo: & Acetum quo lardum conditur: & Lardum conditum & Omaſum.
ſulte. j. af-val van t'vercken.
ſult-ſoppe. j. bolinck-ſoppe / penſoppe.
ſulte. *ſax.* Salina.
ſult werck. Salgama. & Salſilago.
ſulten. *hol fri.* j. ſouten. Muria condire.
Summer. *ſicamb.* Modius.
Sumpe. j. ſompe.
Sund. *vetus. ſax.* Fretum.
Sunde. j. ſonde. Peccatum.
Sunft. *germ. ſax.* Collegium, cœtus, coitio ſodalium: tribus: ſodalitas, curia.
Sunſt/ſonſt/ſuſt. *germ. ſax. ſicamb. fri.* Aliter, alioqui, alioquin, cæteroquin, alias. Om ſunſt. Fruſtra, gratis.

Supe

Suppier. ſ. cippier. Cippicuſtos.
Surckel. ſ. ſuerckel. Oxalis.
Surgijn. Chirurgus. *gal. chirurgien: ital. cerusico: hiſp. chirurgiano: ang. ſurgeon, chirurgion.*
ſurgije. Chirurgia.
Sus. Sic.
Sus/ſuſ-daenigh. Talis, huiuſmodi.
ſus ende ſoo. Vtcúque, quoquo modo.
ſuſtigh. Talis.
Sus. ſ. ſunſt. Aliter.
Sus. Silentium, quies, tranquillitas. *hiſp. ſoſſiego.*
Sus/ſus. St. Vox ſilentium indicētis.
ſuſſen. Ceſſare. & Tacere. & Sedare, tranquillare. *hiſp. ſoſſegar: ang. huſh.*
Suſter. Soror, germana *ger. ſchweſter: ang. ſiſter, ſuſter.*
ſuſters eñ broeders kinderē. Amitini.
ſuſterken. Sororcula.
ſuſterlick. Sororius.
ſuſterlinck. Sobrinus.
ſuſterlinghen. *hol.* ſ. ſuſters kinderen. Cōſobrini: ex duabus ſororibus editi.

S VV

Swachtel/arm-band. Mitella.
ſwachtel. *holland.* ſ. ſelf-ende.
ſwachtel. *holl* Faſcia.
ſwachtels. *hol.* ſ. kindſ-doecken. Faſciæ, cunabula. *ang. ſwathel.*
Swack. Debilis, imbecillis, infirmus, eneruus, fragilis: fluidus, languidus, *ger. ſchwach: ang. weak.*
ſwack/wack/taep. Lentus: quod facilè flectitur: flexilis.
ſwacken. Debilitare. & Debilitari, deficere.
ſwacken/ſwicken. Vibrare.
ſwackheyd. Imbecillitas, debilitas, defectio: fragilitas, infirmitas.
ſwackelick. Imbecilliter, infirmè.
Swadderen. Strepere.
ſwadderen. Profundere, turbare aquas, fluctuare.
Swade. *fris. hol. ſicamb.* ſ. ſepſene. Secula, falx.
ſwade. *fris. holl. ſicamb.* Fœni ſtriga: ordo demeſſi fœni, ita vt ſtratū in paſcuis iacet. *ang. ſwathe.*
Swadel. ſ. ſwachtel.
Swadem *vetus. germ. ſax. ſicamb.* Vapor & tenebræ.
ſwademen. *ger. ſax. ſicamb.* Vaporare.
Swaegher. ſ. ſwagher.
Swealem/ſwaeluwe. Hirundo, chelidon: *ger. ſchwalm: ſax. ſwalcke: ang. ſwallow.*
ſwaelem ſteenken. Chelidonia.
ſwaelem-ſteerthen/wouwe-ſteerthen. Subſcus: tabella lignea, qua aſſeres aut materiæ compinguntur: ſecuricula. *vulgò* hirundinis cauda. *gal. queue d'aronde.*
ſwaelem-woꝛtel. Aſclepias, vicetoxicū, hirundinaria.
Swaen. Cygnus, olor: albus ales: canorus ales, *Horat. germ. ſchwan: ang. ſwanne.*
ſwaen. *ſland.* Genus menſuræ geometr.
ſwaen-draegher. *ſland.* Baiulus mācelli: ciſtifer.
ſwaenaerd. Cygnus mas.
ſwaenimme. Cygnus fœm.
Swaer. Grauis, grauidus, oneroſus, ponderoſus, difficilis, moleſtus, arduus. *ger. ſchwaer.*
ſwaer van kinde. ſ. ſwanghер. Grauida, prægnans.
ſwaeren aerbeyd. Labor improbus.
ſwaer werck. Opus laborioſum, difficile.
ſwaer hoofden. Melancholicum eſſe.
ſwaer-hoofdigh. Melācholicus, triſtis. & Grauedinoſus.
ſwaer-gheeſtigh. Melancholicus, mœſtus, triſtis, taſtidioſus.
ſwaer-moedigh. Melancholicus, triſtis, mœſtus, faſtidioſus.
ſwaer-moedigheyd. Melancholia, languor, triſtitia, faſtidium, mœſtitia.
ſwaeren. Grauare.
ſwaer-wichtigh. Ponderoſus: & Momentoſus.
ſwaerachtigh. Subdifficilis, ſubgrauis.
ſwaerheyd / ſwaerigheyd. Grauitas, pondus: & Difficultas, moleſtia, cura, ſcrupulus, ſolicitudo, negotium, obſcuritas.
ſwaerheyd oft ſwaerigheyd van herten. Aegritudo.
ſwaerheyd van hoofde. Grauedo.
ſwaerlick. Grauiter, difficulter, difficilè, ægrè, grauatè, moleſtè.
ſwaerniſſe. ſ ſwaerheyd.
ſwaerte. Pondus, grauitas.
Swaere. ſ. ſwere. Hulcus.

Swaer-

Swaercke. *vetus.* j. swercke. Nubes.
Swaerd. j. swerd. Ensis.
Swaerde. Cutis porcina, pellis suilla vel suina: setosa porci cutis, φορίνη, phorina, *vulgò* crinea, crineta. *ang. swvarde.*
swaerde van den hoofde. Cutis capitis.
swaerde. *vetus.* Cerui x. *ger. schwvart.*
Swagher. Affinis, affinitate cõiunctus: & Socrius: & Leuir. *ger. schwvager.*
swagher. *vetus. hol.* Gener.
swagher/ sweger/ sweger-heer/ sweer. *germ. sax. sicam. holl.* j. Socer, pater vxoris. *ger. schwvaher, schwver.*
swaggers. Consoceri: quorum liberi inter se coniugio iuncti sunt.
swaghertinne. Affinis: & Glos: & Fratria. & Socrus.
swaghet-schap. Affinitas. *germ. schwvagerschafft.*
Swalcke. *sax. sicamb.* j. swaelem. Hirundo.
Swalp. Fluctus, vnda, fluctuatio.
Swalpen. Fluctuare, affluere, iactari fluctibus: vndare.
swalp-ey. *sland.* Ouum requietum, non recens, putidum.
Swalwe. j. swalm. Hirundo.
Swamme. *germ. sax. fris sicamb. sland.* Spongia. *ger. schwvam.*
swamme. *sland.* j. vonck. Fomes ignarius.
swamme aen den boom. Tuber, panus, fungus: tumor fungosus in arboribus.
swam-steenken. Spongites: lapis qui in spongijs inuenitur.
Swanck. Momentum.
swanck. Vibratio, libratio, motus.
swanckelen. Nutare, vacillare.
swanckten. Librare, vibrare, quatere: & Vacillare, titubare, fluctuare, labare. *germ. schwvencken.*
swanck-roede. j. wippe. Tolleno.
swanck-vederen. j. slagh-vederē. Pennæ remiges.
Swanghet. *germ. sax. sicamb.* Grauida, prægnans, ferens ventrem, fœta: infantaria.
Swants. *germ. sax. sicamb.* Cauda. & Coles, penis.
Swarcke. j. swercke. Nubes.
Swart. j. swert. Niger.
Swaselinck. *vetus.* j swaegher.
swaseriede. *vetus.* j. swarghertinne.
Swate. j. swade. Falx.
Swauel. j. sweuel. Sulphur.
Swede. *vetus. sland.* j. winckel-haeck. Norma, regula, quadra, gnomon.
Swcem/ swceuer/ swceuerken. Rusticula minor, gallinago minor
Swcepe. Flagrum, flagellum, scuica.
sweepen. Flagellare.
Sweer/ sweeher. j. swagher. Socer, pater vxoris.
sweer/ swarghet. *vetus. holl.* Gener. *germ. schwveher: suehur apud Otfrid.*
sweertinne. j. swarghertinne. Socrus.
Sweerd. Gladius, ensis. *germ. schwvert. ang. swvorde.*
sweerd. Planca lateralis stlatæ aut alterius nauigij plani, *lateri nauis accincta tanquam ensis.*
sweerd-dans. Pyrrhice: armata saltatio, qua pugnæ simulacrum imitantur iuuenes summa agilitate: chorea gladiatoria: chorea inter & super gladios strictos.
sweerd-danser. Pyrrhicarius, pyrrhicista: saltator gladio & armis munitus: ludius, ludio.
sweerd-houder. *sax. frif. sicam.* j. bruyd-leyder. Paranymphus: agnatus sponsi proximus.
sweerd-maghe. *sax. sicamb.* Agnatus nobilis, siue gladium gerens: agnatus proximus, per virilis sexus personas cognatione iunctus: *virorum enim est gladios, mulierum verò fusos tractare: vnde etiam vetus dictio.* Spille-maghe.
sweerd-sijde. *sax. sicamb.* Cõsanguinitas virilis sexus.
sweerd-spiem. Dolon.
sweerd-vechter. Gladiator, bustuarius, lanista.
sweerd-vegher. Polio onis: politor ensium siue armorum.
sweerd-visch. Xiphias, gladius piscis.
sweerdeken. Gladiolus, enficulus.
sweerdekens krupd. Gladiolus, xiphion.
sweerdeler. *vetus.* Sicarius.
Sweet. Sudor. *ger. schwveiß gal. sueur. ang. swveat.*

sweeten.

ſweeten. Sudare, deſudare.
ſweet-bad. Sudatorium, hypocauſtum vaporarium, laconicum.
ſweet-boeck. Sudarium.
ſweet-gaetkens. Pori, cuticulares meatus, caulæ: inuiſibilia foramina, meatus cutis per quos ſudor erumpit.
ſweet-rockſken. *ſland.* j. lijf-rockſken.
ſweet-ſtoue. j. ſweet-bad.
ſweetende ſiecktе. Morbus Anglicus, morbus ſolſtitialis, ſiriaſis: ephemera Britannica: ſudor Britannicus.
ſweetigh. Sudabundus.
Sweghel/ ſweghel-pijpe. *germ. ſax. fic.* Tibia. *ger. ſchuuaeglen.*
ſweghelen. *ger. ſax. fic.* Tibiis canere.
ſweghel-pijper. Tibicen.
Swegher/ſweer. j. ſwagher. Socer.
Swepdeler. *ſax. fic.* j. knap-ſack. Mática
Swepffen. j. ſwepuen. Vagari.
ſwepf-ſterre. Planeta: ſtella errans: ſidus errans, palans.
ſwepuen. Vagari, euagari, diuagari, palari, oberrare, vacillare, fluctuare, fluctuari: nutare. *ger. ſchuueiffen.*
ſwepuer. Vagus, multiuagus.
Swcken. *friſ.* j. ſwijcken. Infirmare, labefactare, deficere.
Swelcken. *vetus.* Premere, preſſare.
Swelcken-hout. Sambucus aquatica.
Swelen het hoy. Verſare fœnum furcillis.
Swelgh. *ſland.* Fauces, frumen.
ſwelghen. Vorare, deuorare, haurire, glutire. *ang. ſwallouue.*
ſwelgherije. Heluatio.
Swelle/ſwel. *ſicamb. ſland.* Tumor. & Callus. *ger. ſchuuiele.*
ſwellen / ſwillen. Turgere, turgeſcere, tumere, tumeſcere, intumeſcere, inflari. *ger. geſchuuellen: ang. ſuuell.*
ſwellen. *camp. in.* j. wellen/ ſieden.
ſwellinge/ghe-ſwel. Tumor, abſceſſus, inflatio: & Phlegmone, inflammatio.
ſwel-buyck. Tympanites: aſcites: *genus hydropis quo uẽter uehementer intẽditur.*
Swelte. Puella lãguida, ignaua, remiſſa.
ſwelten. *vet. ſland.* Deficere, langueſcere, fatiſcere.
Swemme. Natatile.
ſwemmen/ ſwimmen. Nare, natare. *ger. ſchuuimmen: ang. ſuuymme.*
ſwemmer. Natator.
ſwemmer/duycker. Vrinator.
ſwemmer-gans. Phalacrocorax. *ſax. ſchuuemgoes.*
Swencken. j. ſwancken. Labare.
Swenghe. j. ſwinghe.
ſwenghel. j. ſwinghel. Tollenon.
ſwenghen. j. ſwinghen.
Swent. *vetus* Iuuenis.
ſwente. *vetus.* Virgo, iuuencula.
Swentſen/ ſwentſelen. Vagari.
Swercke. *ſax. friſ. fic. ſland.* j. wolcke. Nubes.
Swere/ſwepe. Dolor: *hinc* hooft ſwere/ tand-ſwere.
ſwere/ſwepe. Vlcus, apoſtema, phlegmone. *germ. geſchuuaer: ſax. ſuueer, ſchuuer: ang. ſore.*
ſweren/ſwepen. Dolere. & Vlcerare, ſuppurare. & Vlcerari, ſuppurari, exulcerari.
ſweringhe/ ſwepinghe. Exulceratio, apoſtema, abſceſſus: ſuppuratio.
ſwereniſſe. Exulceratio.
Sweren/ſwerren. Iurare, fidem dare, iuramentum præſtare, ſacramento dicere, dare iuſiurandum. *ger. ſchuueren: ang. ſuueare.*
ſweren ten heplighen. Deum diuoſque teſtes dare, adhibere: Deo teſte iurare, deierare.
Swerm. Examen, vua apum, examen glomeratum: mellifer exercitus. *ger. ſchuuarm: ſax. ſchuuarm, ſuerm: ang. ſuuarme.*
ſwerm. Coitio.
ſwermen. Examinare, ducere agmina, vernare: agminatim volare: *ang. ſuuar-*
ſwermen. Confluere. & Scatere. (*me.*
ſwermen/ſweruen. Vagari, diuagari, errare, palari.
ſwerm-geeſt. Fanaticus, veſanus ſpiritus, ſpiritus vertiginis *apud Iſaiam.*
ſwerm-kruyd. Bryonia, vitis alba: *herba quæ vertigineſis & comitialibus ſubuenit.*
ſwermer. Vagabundus, erro, errabundus, erraticus.
ſwermer. Veſanus homo, vertigine laborans: homo phanaticus. & Hæreticus. *vulgò* ſectarius. *ger. ſchuuirmer.*
ſwermerije. Vertigo, veſania.
ſwermſel. j. ſwerm. Examen.
Swerre. *ſicamb.* Vermis porcinus.
Swert/ſwart. Niger, ater, piceus, fuligineus: furuus *ger. ſchuuartz.*

ſwert-gheel. Luridus, rauus.
ſwert-grauw. Pullus, pullulus, fuſcus.
ſwerte konſte. Magia, magice: magicæ præſtigiæ: ars Dardania: goetia: nigra magia. alba *autem* magia, *pro perfecta rerum naturalium cognitione à quibuſdam ſumitur.*
ſwert-konſtenaer. Magus, incantator.
ſwerte ruiters. Milites nigri, *olim in inferiori Germania: quibus veſtes nigræ, haſtæ nigræ, & vultus niger: qui ſe diabolos appellabant, ad incutiendum terrorem his contra quos mittebantur: & multis quidem, iuxta nomen, perniciem attulerunt, donec crebris bellis conficerentur. And. Altham. B. Rhenan.*
ſwerte ſuſter. Sororcula pollinctrix, pullata.
ſwert voet. Melampus, nigripes.
ſwertachtigh. Subniger, nigellus, obater, nigricans.
ſwerten. Nigrare, denigrare, infuſcare.
ſwerthеyd. Nigredo, nigrities, nigritia, nigror, atritas, atror.
ſwertſel. Fuligo, fuligo è tædis: atramentum fuligineum, atramẽtum, nigrum, nigredo, nigror.
Sweruen. *holl.* Errare, deerrare, vagari, fluitare, fluctuare, *ang. ſwarue: ſquarue.*
ſwerruer. Funda: *genus retis piſcatorij, quod in orbem ſpargitur.*
Swеſerick Coleus, reſtis.
ſweſerkens. Colei, teſticuli.
Swetſen. Garrire, argutari.
ſwetſer. Garrulus, rabula, logodædalus aretalogus.
Swette. *ger. ſtcamb.* Piſcina.
Swetten. *friſ.* Attingere limites agri, cõterminum ſiue confinem eſſe.
Sweuel. *germ ſax bol. ſtcamb friſ ſtand.* ſ. ſolfer. Sulphur.
ſweuel-ſtock ſ:en. *ſtand.* ſ. ſolfer-ſteck.
ſwеuen. ſ. ſweruen. Vagari.
Swichten. Cedere, ceſſare, deſinere, deſiſtere: & Reprimere, ſedare, pacare. *ang. aſſwage.*
Swick ſwickſtien. Veruculum, terebellum quo dolia relinuntur: ſpina
ſwicii. Flagrum, flagellum, (dolij.
ſwick ſwanck. Vibratio, libratio.
ſwicki-hout. Machinæ tractoriæ genus.
ſwickel. *ſtcamb.* Terebra maior, & Cuneus.
ſwicken. Agitare, motitare, vibrare, librare.
Swiendigh. ſ. ſwindigh.
Swier. Gyrus, circumuolutio: & Vibratio.
ſwieren. Gyrare, in gyrum verti, circumuolui: & Vagari: & Vibrare.
Swijck. Defectus, defectio, labefactatio.
ſwijck-ſtaen. *ſtand.* Deficere.
ſwijcken. Deorſum flecti, ſubſidere ſubmittere ſe, labaſcere, deficere: labefactare, labefactare.
ſwijckinghe. Defectus, infirmatio, labefactatio.
Swijghen. Tacere, conticere, conticeſcere, obticere, obmuteſcere, immuteſcere, ſilere, coſilere, vocem premere, comprimere vocem.
ſwijghende. Tacens, tacitus.
ſwijghachtigh. Taciturnus.
ſwijghelinghs. Tacitè.
ſwijghelickheyd. Taciturnitas.
ſwijghentheyd. Taciturnitas, ſilentium.
Swijm. *holl.* ſ. be-ſwijmtheyd.
ſwijm ſtaen ſ. beſwijmen.
Swijm. ſ. ſwijmel.
Swijmel. ſ. ſwijmelinghe.
ſwijmelen. Falſa imaginari inſtar dormientium: & Vertigine laborare: & Ceſpitare.
ſwijmelen. Dormitare: ſoporari, languere ſopore.
ſwijmelinghe. Leuis ſomnus: ſopor.
ſwijmelinghe. Phantaſma, imaginatio falſa, quales ſunt quas dormientes videre ſibi videntur.
ſwijmelinghe. Vertigo: ſcotoma: & Deliquium animi: defectus animi, defectio animę. & Vertigo capitis ac viſus obtenebratio cùm omnia in gyrum circumagi videntur.
ſwijmen be-ſwijmen. Deficere animo.
Swijn. Sus, porcus *germ. ſ. hvvein: ang. ſvvyne.*
ſwijn *ſtand.* Menſuræ aridæ genus.
ſwijn-egghel. Mygale, mus araneus: & Erinaceus ſuillus. *ſax. ſvvynegel.*
ſwijn-herder. *ſtcamb.* Subulcus.
ſwijn-hond. Canis ſeuſius, ſiue, porcarius, i. doctus, ad inueſtigandũ apros. *ita lex Salica Francor.*
ſwijn-ſchot. *vetus, ſtcamb.* Hara.

ſwijn-

ſwijn-ſpiet/ſwijn-ſpieſſe/ſwijn-ſtaf/ſwijn-ſtock. Venabulum, telum venatorum lato ferro, quo apros venãtur: haſta amentata.

ſwijn-ſtije. *vetus.* Hara, porcile. *ang. ſwyne ſtye.*

ſwijn-wachter. Subulcus.

ſwijner/ſwijnder. Porculator, ſubulcus, ſuarius.

Swijnen/ſwindẽ. Decreſcere, extenuari, minui.

ſwijnen/ver-ſwijnen. Tabeſcere.

ſwijn-puyſte. Phlegmone inflammatio tumorque cum rubore.

ſwijn-ſuchte/ſwijnende ſieckte. Phthiſis, tabes: cachexia, atrophia. *germ. ſchweinſuchte.*

ſwijnéren. *vetus. germ. ſax. ſicam.* Diminuere, attenuare.

Swil. j ſwel. Tumor: & Callus.

ſwillen. j. ſwellen. Tumere.

Swilghen. j. ſwelghen. Vorare.

Swilligh. *germ. ſax. ſicam.* j. bockerael.

Swimmen. j. ſwemmen.

Swinck/ſwanck. Vibratio, libratio.

Swind-ſuchte. *ſax.* j. ſwijnẽde ſieckte.

Swindel/ſwindelinghe. j. ſwijmelinghe. Vertigo.

ſwindelachtigh. Vertiginoſus.

Swinden. j. ſwijnen. Tabeſcere, extenuari.

Swinde/ghe-ſwinde. *vetus.* Vehemẽs.

Swindigh. *vetus.* Multus. & Magnus.

ſwindigh volck. Populus frequens, copioſus.

Swinghe. Spatha, gladius maior & latior.

ſwinghe. Pertica.

ſwinghe. Aſſer ſiue baculus linarius, ſcutula, ſcytala. *vulgò* lintopta, quaſſoriũ, ſumella. *ang. ſwyngling.*

ſwinghe. Lorum, habena.

ſwinghe van den waghen. Lignum tranſuerſum temonis.

ſwinghe. Ala accipitris, aut alterius id genus auis. *ang. wynge.*

ſwinghel. j. ſwinghe. Flagellum linarium: ſcutula.

ſwinghel-bert. Aſſer linarius: quo linum mollitur. *vulgò* linipilus.

ſwinghen ſwinghelen. Vibrare, librare, quatere, iácere, ſtringere. *ger. ſchwingẽ.*

ſwinghen oft ſwinghelen het vlas. Mollire linum flagello: contundere linum in lanæ mollitiem: terere, conterere, frangere, ventilare linum; demulcere, & purgare. *vulgò* ſumellare.

ſwingh-ſchijf. Diſcus.

Swonck/ſwonghe. Verſatile manubrium.

T A

Tabbaert. Penula. *vulgò* tabardus. *ital. tabarro. ang. tabard.* Tanghen tabbaert. Toga. Nacht-tabbaert / tafel-tabbaert. Veſtis cœnatoria.

Tabozijn. j tambozijn.

Tachtentich. j. achtẽtigh. Octoginta.

Tack. j. dack. Tectum. *ger. tach: gal. toict ital. tetto.*

tack-balck/dack-balck. j. haen-balck.

Tack. Ramus, brachium arboris.

tackſken. Ramulus, ramuſculus.

tack-hout. Ramoſa ligna.

tacken. Suſpendere de arbore.

tacken. Ramos producere.

tacken. Ramos amputare.

tackelinghen. Ramalia, ſarmenta.

Tackel. *ſax. ſicamb.* Traiectus, trãſenna, funis latus in vtraque fluminis ripa, alligatus, vt pontonem dirigat & protrahat.

tackel. *ſax.* j. troſſe. Remulcus.

Tack. *vetus.* Tactus.

tacken. Tangere, deprehendere.

tacken. Arripere, apprehendere, harpagare, captare, capere, figere. *ang. take.*

tacken. Percutere, lædere.

Tackſe. *vetus.* Tributum. *ang. ſax. taſe.*

tackſe. j. taecke. Penſum.

tackſ-werck/taeckſ-werck. Penſum.

taecke. *vetus.* j. ſtoop/ghelte.

Tackt. *ſax ſic.* j. ſlagh des ſanghs. Modi, moduli.

Taecke taeckſe. Penſum: iuſta, orum: plena opera. *gal. taſche: ang. taſke.*

Taeckel/hoofd-touwe. Rudens, funis nauticus maior.

taeckelen de ſchepen. Armamentis inſtruere, ornare, adornare naues: rudentibus armare ſiue inſtruere.

taeckel/taeckelinghe. Armamenta nauium: inſtrumenta vel munimenta, ſiue gubernacula, vt funes, anchoræ, vela, &c. *ang. tacle, tackeling.*

taeckel/trosse. *sax.* Remulcus.
taeckelen/taeghelen. *sax.* Nauem maiorem scapha trahere.
taeckelen. *holl.* j. binden.
taeckelen/op taeckelen de broecke. j. op nestelen.
Taeckse/ taxe. Taxatio, pretium, æstimatio *gal. taux, taxe: ang. taske.*
Taessel. j. tafel. Mensa.
Taey. Tenax, lentus, fractu contumax: mollis, flexibllis. *ger. zaech.*
taeyaerd. Homo tenax, auarus.
Taeye. *vetus.* Auia. *gal. picard. taye.* Verrompelde taye. Rugosa anus.
Taele. Lingua, loquela, idioma, oratio, sermo. *ang. talke.*
taele ende andwoorde. Interrogatio & responsio.
taelen. *vetus.* Loqui, dicere. *ang. tell.*
taelen nae eenigh dinck. Interrogare, quærere, inquirere de re aliqua.
taelen *vetus.* j. tellen. Numerare.
tael-baer. Facundus.
tael-lieden. Interpretes: & Causidici.
tael-man. Orator. & Aduocatus, causidicus, patronus.
tael-spraecke. Causidicus.
tael-spreken. Causam alterius agere siue defendere, patrocinari dictis.
tael-spreker. Causidicus.
tael-vaerdigh. Facundus, disertus, eloquens, lingua promptus.
tael-voerder. Interpres: & Causidicus.
tael-weerdigh/tal-weerdigh. Memorãdus, memorabilis, memoria dignus: & Spectabilis, obseruabilis, obseruandus.
Taem. j. tam. Mansuetus, cicur.
Taemen. Decere, conuenire. *ger. ziemen. ang. seeme.*
taemigh. Decens.
taemelick. Decens, conueniens: temperans, temperatus, modestus, mediocris. *germ. zimlich: ang. seemely.*
taemelicke schoonheyd. Forma stata & vxoria.
taemelick/taemelicken. Decenter conuenienter: temperatè, moderatè, mediocriter.
taemelickheyd. Decentia, conuenientia: mediocritas.
Taen. j. teyn.
taenen. j. teynen/ tannen. Concinnare coria.
Taenen/tenen. *fland.* Irritare.
Taeperen. j. spertelen. Palpitare.
Taert saert/t'saert. *vetus.* Tener, tenellus, mollis, delicatus *ger. zart. Sabinis* tarentum, molle *dicitur.*
taerte. Placenta, scriblita. *germ. tart gal. tarte, torteau: ital. torta: hisp. torta: ang. tarte.*
taert-panne/ blaep-panne. Testus, testum.
taertigh. *holl.* j. sarp. Subacidus, acidulus, acerbus, immitis. *ang. tarte.*
Taeteren. j. tateren. Balbutire.
Taet-olf/tot-olf. Statua sartoria, stipes vestiarius, cui sartor vestem recens sutam adaptat.
Taetse/ tatse/ hoofd-naghel. Clauus muscarius, vmbellatus, rotundo capite insignis. *ang. tache, tatche.* i. fibula *siue* spinter.
Tafel. Mensa. *gal. table: ital. tauola: ang. table.*
tafel. Res quadrangula.
tafel/ register. Elenchus, index libri, *vulgò* tabula.
tafel/schryf-tafel. Pugillares.
tafel. Telonium, mensa publicanorum, vbi vectigal pẽditur: & Trapeza, mensa numulariorum, mensa argentarij.
tafel-berd. *hol. fris. sicamb.* j. taelioore.
tafel-bier. Cereuisia cibaria, tenuis.
tafel-boecksken. Palimpsestus, tabella deletilis, membrana deletitia, pugillares: pictatiũ: tabella gypsata, dealbata.
tafel-gast Conuictor: epulo.
tafel-ghe-recht. Missus, ferculum.
tafel-ghe-selle. Conuictor: epulo.
tafel-houder. Conuiuator, hospes, caupo.
tafel-houder. Telonio aut trapezæ præfectus, argentarius, mensarius.
tafel-houder *holl.* Vsurarius, fœnerator.
tafel-kleed. Tapetum mensarium: & Mappa.
tafel-knecht. Structor.
tafel-laecken/amme-laecken. Mappa, linteum quod mensæ insternitur.
tafel-peyre. Pirum pomponianum, mammosum.
tafereel. Tabula picta.
tafel-rinck. Basis: orbiculus cui vasa escaria

caria imponuntur, ne mappas polluant, aut adurant.

tafel-ronde. Mensa Delphica, cilliba, cibilla, magis. Mensa tripedanea: mensa rotunda: mensa orbicularis versatilisque: mensa cui æquali consessu conuiuæ accumbunt, absque delectu quo quisque loco sedeat.

tafel-ronde. Ordo equitum: siue hastiludij veteris genus, *ab Artho siue Arthuro Britanniæ rege institutum*: mensa Arthuriana, orbicularis *siue* circularis; *cuiusmodi olim, usi sunt Angli post militares decursiones, virtutis bellicæ exercendæ gratia: ne quod discrimen inter nobiles ex ambitione existeret: quadratæ autem mensæ, præsertim oblongæ, distinctos videntur habere accubitus, quosdam supremos, quosdam imos, alios medios: rotundæ autem eam distinctionem ignorant.*

tafel-ronde. Pandesia, æ: conuiuium ad quod publicè vescentes quisque domo ferat portionem in medium: charisia.

tafel-schraeghe. Trapezophorum, fulcrum mensæ.

tafel-silver. Argentum escarium: argentearum lancium supellex, quæ epulis seruit.

tafel-spel. Ludi cõuiuales, oblectamentum conuiuale, fabula conuiualis.

tafel-tabbaerd/nacht-tabbaerd. Vestis cœnatoria, cœnatorium: toga triclinaris.

tafel-vriend. Amicus mensæ, ollæ, patinæ: assecla mensæ: parasitus, glossogastor, mensipeta: mensæ & ventris causa, non ex animo amicos colens.

tafel-wijn. Vinum cibarium, ignobile.

tafelet. Mensula, tabella: & Pugillares, tabulæ, codicilli, palimpsestus: *vulgò* tabuletta. *ger. tafelin: gal. tablette: ital. tauolella, tauoletta: hisp. tablilla.*

tafelier. j. tafel-houder. Conuiuator.

tafelier. *fland. sic.* j. tafel-gast. Cõuictor, conuiua quotidianus. *vulgò* commensalis.

tafelier. *fland.* j. banck-houder. Trapezita, mensarius, numularius, argentarius.

tafereel/taferecl. Tabula picta.

tafereel-beldeken. Pluteale sigillũ: imagũcula inclusa intra margines tabulæ: imaguncula pluteis tabulisve inclusa.

Taferelken. Tabella picta.

Taffetaf. Bombycina vestis, coa: multitium: multitia orum. *vulgò* taffeta. *gal. taffetas: ang. taffeta.*

Tagghen. Disceptare, litigare, vitilitigare, altercari.

tagger. Vitilitigator, altercator.

Takel j. taechel.

Tal. *sax. sic.* j. ghetal. Numerus. *ger. zahl.*

tal-meester. j. tel-meester. Arithmeticus.

tal-hout. Talea: & Ligna quæ numero venduntur.

tal-schrift. j. iaer-dichte.

Talch. j. talgh.

Tale/talen. j. tacle/taelen.

Talie. Incisura, cæsura. *vulgò* talia. *gal. taillade, taille: ital. taglio.*

talie. Incisura vlnæ: decima sexta pars vlnæ: minima vlnæ pars.

talie in den sanck. Tenor *vulgò dicitur.*

talie/schampelioen. Specimen, exemplum, exemplar, tessera præcidanea.

talioor. Orbis mensarius, orbiculus, quadra: mensa, *Virg.* discus. quadra *siue* discus quo vtimur in mensa ad epulas in frusta conscindendas. *vulgò* talierus. taliare *autem &* intaliare *veteres Latini dixerunt pro* scindere *siue* incidere, *teste Varrone. ger. teller: sax. telloer, teller: gall. taillour: ital. tagliere: hisp. taiadero.*

talioor-lecken. Parasitari. *q.d.* lingere orbes.

talioor-lecker. Parasitus, gnato, liguritor, catillo, assecla mensarum: musca.

tallagie. *vetus.* j. schattinghe. Exactio, vectigal. *gal. taille.*

Talgh/talch. *sax. sic. fris.* j. tuet. Sæuũ. *ang. tallovve.*

Talmasche. Larua.

talmaschen. Laruam induere.

Talp. Culcita vilis: & Incunabula, cunæ.

Tam. Mãsuetus, cicur, domesticus, mitis. *ger. zam: ang. tame.*

tam worden. Mitescere, mansuefieri, mansuescere, cicurari.

tammen. j. temmen. Mansuefacere, domare.

tammigheyd. Mansuetudo.

Tanckaerd. *vetus.* j. kitte. Obba: cantharus. *ang. tankard.*

Tamboer/tamborijn tamborijn. *ſland.* j. trommel. Tympanum. *vulgo* tamborinum. *gal.* tambour, tabourin: *ital.* tamborino: *hiſp.* tamburo: *angl.* tabber, tabour.

tambaeren. j. trommelen.

tamboerijn. j. trommel-ſlagher.

Tand. Dens. *ger* zan, zen: *ſax.* tene: *gal.* dent: *ital.* dēte: *hiſ.* diente. *ang.* tooth, tothe.

tand van den kam. Radius pectinis.

tand. *ſax. ſtramb.* j. kerf. Crena.

tanderken. Denticulus.

tand-beenen. Præſepia: oſſa quæ dentes continent.

tand-blick. Rictus: minax habitus oris.

tand-blicken/blick-tanden. Ringere inſtar canis latraturi. *Lucret. Irritata canum quum primum magna moloſſum Mollia ricta fremunt duros nudantia dentes.*

tand-hollekens Cauernæ, mortariola, loculamenta quibus ſinguli dentes ſunt infixi.

tand-koter. Dentiſcalpium.

tand-loos. Edentulus, edentatus.

tand-loos maecken. Edentare.

tand-pijne. j. tand-ſweer.

tand-ſchrabber. Dentiſcalpium.

tand-ſchuerſel. Dentifricium: medicamentum quo dentes fricantur vt albeſcant.

tand-ſtoker. Dentiſcalpium: inſtrumentum exeſis dentibus eradendis nitidandisque accommodum.

tand-ſweer. Odontalgia, dentiū dolor.

tand-treckier. Euulſor dentium: denti frangibulus.

tand-treckier/tand-treckerkē. Forfex, odontagra, dentiducum, dentifrangibulum: forcipicula euellendis dentibus comparata.

tand-vleeſch. Gingiua.

tand-wee. j. tand-ſweer. Odontalgia.

tand-wijſe. Dentatim, denticulatim.

tanden. Proferre dentes: dentire.

Tanden iemanden. *ſland.* Impetere, inuadere aliquem.

Tane/tanne. j. lope. Farina ſiue puluis corticis quercinæ. *vulgo* tanum. *gall.* tan.

Tanen/tannen/ *& vulgatiùs* teynen. *vetus.* Præparare pelles; concinnare coria: perficere coria puluere corticū quercinorum. *gal.* tanner: *ang.* tanne.

tanept/tannept/tepnept. Color rauus, rauidus, ſuaſus, ceruinus, iecorarius, beticus. caſtaneus. *gal.* tanné: *hiſ.* tenne: *ang.* tawny.

tanet. *vetus.* Coriarius. *gal.* tanneur: *ang.* tanner.

Tanen/tenen. *ſland.* Irritare.

Tanen thanen. *ſax. ſic.* Tēdiculæ auiū.

Tanghe. Forceps, inſtrumentum quo prunas aut candens ferrum prehendimus, pyrolabes, pruniceps. *ger* zang: *gal.* tenaille: *ital.* tenaglia: *hiſp.* tenaza: *ang.* tonges.

Tanghet. Acer, acris, aſper: & Alacer, gnauus.

tanghet/bijtende op de tonghe. Acris, aſper guſtu, vellicans linguam.

Tanneel. j. tooneel. Theatrum, viſoriū.

Tanſije. *ſland.* j. taſ-eye.

Tap. Penis, veru, cornu: extremitas rotunda & acuta.

tap/ſtopſel. Obturamentum.

tap. Epiſtomium, papilla, embolium, veruculum vaſis, ſpina dolij. *ger.* zapff: *ang.* tappe.

tap/kraen. Siphunculus: fiſtula quę dolio immiſſa liquorem reddit.

tap. Meatus cuiuſuis rei exſtans, qui aperiri & occludi poteſt.

tap. Heminaria venditio.

tap. Zytopolium, œnopolium, caupona, taberna potoria.

tapkin. Peniculus, veruculum.

tapken in de kele Vua.

tapkens krupd. j. keel-krupd. Hypogloſſum.

tappen. Promere, ſuppromere.

tappen/ ten tappe oft int cleyn verkoopen. Minutatim vendere: caponari.

tapper. Promus, ſuppromus.

tapper. Tabernarius, caupo: zythopola, œnopola.

tapper. Cotyliſta, heminarius inſtitor, minutarius venditor.

tapperije. Caupona: taberna potoria.

Tāperen. *vetus.* j. ſperrelen. Palpitare.

Tapijt/tapeet. tapiſſerije. Tapetum, tapete, tape: aulæa, peripetaſma, periſtroma, textilis pictura, plagæ *gal.* tapis, tapiſſerie: *ital.* tapeto, tapezzeria: *hiſp.* tapete, tapezeria. *ang.* tapeſtrie,

tapiſ-

tapissier. Tapetopœus, polymitarius.
Taran. ger. j. deuren-swijn. Histrix.
Tarasse j. terras. Rudus nouum.
Tarbot / ta,-bot. Rhombus piscis. *piscis plani genus. gal. turbot, turbut.*
Targie. Parma, cetra, clypeus, scutum. *vulgò* targia. *ger. tartsche: gal. targe: ital. targa: hisp. tarja: ang. targat.* Thireos, scuta patria *Gallos vocasse, eademque etiam hodie* tarian *Britannis dici, scribit Guil. Camd*
Tarre. j. terre. Pix liquida.
Tarrijn-voghel. *fland.* Thropis, thraupis. *gal. tarin*
Tartsche. j. targie. Cetra.
Tas. Aceruus, congeries, cumulus. *gal. tas.* Tas *Becano dicitur propriè* aceruus frugum siue pabuli. *q.d* t'as, *siue* t'aes. j. ad alimentum, ad escam.
tas houts. Strues, meta lignorum.
tassen. Aceruare, coaceruare, accumulare, componere, construere, exstruere in acerunm, superaddere ἐντασσειν. *gal. entasser.*
tas-eyse. Moretum: libum ex lardo, pomis, pyris, herbis, superadditisq; ouis confectum.
Tassche tessche. Marsupium, vidulus, sacculus, pera, crumena, loculus, mantica. *vulgò* tascha *sax. tasschē: ital. tasca: gal. picard. tasse.*
tassche. *fris.* Appendix domus: *à similitudine peræ pendentis.*
tasch maecker. Marsupiarius, crumenarius, locularius.
taschkens krupd. Bursa pastoris. *ger. teschelkraut.*
Tasséren. *fland.* j. ver-tasséren. Vim inferre: violenter exigere.
Tast. Palpatio, attrectatio, cōtrectatio. met den tast gaen. Prætentare iter manibus aut pedibus.
tasten. Palpare, attrectare, contrectare, leuiter tangere. *vulgò* tastare. *gal. taster, tastonner: ital. tastare: ang. autem, taste.* .i gustare.
tasten den pols. Tentare venam, pulsum arteriæ perrimari: manum mittere in carpum: arteriæ motiones explorare.
Tateren. Titubare, balbutire, confundere verba, imperfectè loqui. *hisp. tartamudear.*
tateren. Horribili sonitu taratantara dicere, instar tubæ.
tateren. *fland.* Maculare: ineptè aliquid facere.
taterer. Blæsus: atypus, balbus. & Blatero, vaniloquus. *hisp. tartamudo.*
tateringhe. Titubantia titubatio.
tateringhe der trompetten. Taratantara.
Tats. j. tets. Tactus, &c.
Tatse. j. taetse. Clauus vmbellatus.
Tauerne. Taberna: popina, caupona, taberna vinaria, œnopolium. *gal. tauerne: ital. tauerna: hisp. taberna: ang. tauerne.*
tauernier. Caupo, stabularius, œnopola. *vulgò* tabernarius. *gal. tauernier: ital. tauerniere: hisp. tauernero: angl. tauerner.*
Tauw. j. touw.

T E

Te. Ad, a, in, &c. *Dictio hæc variè iuncta, variæ fit quoque significationis.*
te bedde ligghen. Decumbere lecto, teneri lecto.
te be-waeren gheuen. Credere, dare custodiendum, deponere.
te hand te hands. Mox, statim.
te kennen gheuen *vide* kennen.
te ghe-moete komen. Obuiam venire, obuiare.
te gronde gaen. Ire pessum.
te lande gaē. Ire rus. & Proficisci terra. Te lande woonen. Habitare ruri.
te lanck. Nimis longus, longior iusto, longior, quàm vt, &c. Te langhe. Nimis diu, nimis longum. Te seer. Nimis, nimium. Te veel. Nimis, nimium, plus iusto, plus quàm par est. Te kleyn. Minor, minor quàm. Te groot. Maior: maior quàm vt, &c. Te oud Senior, quàm qui, &c.
te mael. Simul. & Valde. Al te mael. Simul omnes.
te nacht. Nocte, de nocte.
te twee uren. Ad horam secundam, hora secunda.
te niete doen. In nihilum redigere. *vide* Niet.
te passe zijn. Valere.
te recht. Iustè, iure, meritò: ritè.
te samen / t'samen. Simul, vnà.
te voete gaen. Ire pedes.

te bzeden zijn. *vide* Bzede.
te ber-ghereſs. Fruſtra.
te weghe bzenghen. Perducere ad exitū. *vide* Wegh.
te wijle. Interim, interea.
Teder/teeder. *ſland. hol.* j. teer. Tener.
Tedinghen. j. bedinghen / dinghen. Diſceptare.
Teecke. j. teke. Ricinus.
Teecken. Signum, indicium, character, nota, teſſera. *ger.* zeichen: *ang.* token.
Teecken aen den pater noſter. Sphærula precatoria, pilula precatoria.
Teecken. Signare, deſignare, notare, denotare: inſignire.
Teele. *ſland.* j. teple. Teſta.
Teelen telen. *ſax. ficamb. friſ. holl.* Gignere, generare, párere, producere: & Colere agrum, exercere tellurem. *ang.* tylle.
teel-man. *holl.* Agricola.
teelingh. *hol.* Querquedula minor: boſcas: *auis ex anatum genere.*
teelinghe. Prouentus.
teelt. Fructus, quæſtus, prouentus: fœtura.
teelt/teelte. Tempus oportunum quo haleces, aſelli, ceti, alijque piſces prodeunt ac capiuntur.
Teem. j. hop-teem. Pertica fœnaria.
Teems. *vetus.* Tamen, attamen.
Teems j. tems. Cribrum
Teen. Digitus pedis. *ger.* zehen, zeen: *ſicã.* tee, thee: *ang.* toe, too. Grooten teen. Hallus, allux, hallux: primus ſiue magnus pedis digitus.
Teen/ teene. Vimen.
teen j. band roede. Vitile, lentum vimen.
teen-boſch. Virgetum, ſalicetum.
teen-ghe-was/tiend-ghe-was. Virgetum, virgultum, cremium.
teenen Vimineus. Teenen kozf. Vimineum textum, fiſcus, fiſcina, qualus, calathus, corbis.
Teenen. j. tenen. Irritare.
Teer. Tener, exilis, gracilis: iunceus, tenuis, τέρην. *gall.* tendre: *ital.* tenero: *hiſp.* tierno: *ang.* tendre. Teerlens. Tenellus, tenellulus: delicatus. & Tenerè, teneriter: delicatè.
Teer/teere. j. terre. Pix liquida.
Teer/teere/ teeringhe. Conſumptio, ſumptus, impenſa.
teere nae neere ſtellen. Sumptum facere pro quæſtu: ſumptus lucro metiri.
teeren/teren. Terere, atterere, tenuare, attenuare, ſumere, abſumere, conſumere, ſumptum facere. *ger.* zehren.
teeren/teren. j. wt-bzoogen. Tabeſcere. *tarir gal. i.* arefacere.
teeren/teren. Edere, veſci, victitare: & Epulari, comeſſari.
teeren. Coquere, concoquere, peragere, perficere, digerere cibum.
teer-ghelb ouer wegh. Viaticum, vix auxilium.
teer-ghe-ſelle. Conuictor, compotor.
teer-huys. *vetus.* j. her-berghe.
teer-koſt. Penu. & Viaticum.
teer-penninck. j. teer ghelb. Viaticum, legatiuum.
teer-ſack. j. knap-ſack. Pera viatoria.
teeringhe. Conſumptio, ſumptus, impenſa, commeatus, alimẽtum, paſtus, victus. & Viaticum.
teeringhe. *holl ſicamb.* j. wt-bzooghende ſiecktе. Tabes, atrophia, phthiſis.
teerlinck. Talus, teſſera, alea, alea damnoſa: *ſic teuton. dicta, quòd momento multum pecuniæ aleæ taliſq; prodigatur conſumaturque.*
teerlinck. Cubus: figura ex omni latere quadrata, inſtar teſſeræ.
teerlinck-ſpel. Alea, luſus aleæ: ludus teſſerarius.
teerlinck-ſteen. Teſſera, alea.
teerlinck-wijſe. Quadratus.
Teers. *vetus.* j. kuil. Teres: longus & rotundus. & Mentula: haſta membri virilis: *vocabulum vtrumque Teutonibus olim honeſtum, nunc temporis verò obſcœnum.*
Teeſen. Carpere, vellere, vellicare, trahere.
Teewe. Homo vilis, & ſeruilis conditionis. *ang. ſax. theowe.*
Teffens. j. ſeffens. Simul, pariter.
Tegghen. j. tagghen.
Teghel / teghel-ſteen. *ſax. ficamb. hol. ſland.* j. tichel.
Teghen/teghens. Contra, erga: aduerſus, aduerſum. *ger.* gegen, *ent* gegen: *ang.* againſt.

teghen. Cõtrarius, aduerſus, aduerſans, repugnans.

teghen zijn. Aduerſari, contrarium eſſe, obeſſe, opponere, impedire. Teghen zijn: Sordere, contemni. Dat ſpijſe is mp teghen. Faſtidio cibũ. Het ſchrijuen is mp gheheel tegen. A ſcribendo prorſus abhorret animus.

teghen/te ghe-moete. Obuiam.

teghen vaſtel-auend/ teghen laetſt-miſſe. &c. Ad hilaria, ad cineralia, ad Calendas Ianuarias, &c.

teghen komen/teghen gaen. Obuiare, ire obuiam, obuium fieri, progredi obuiã, occurrere, venire alicui aduerſum, aduerſum ire, adire contra.

teghen bergh. Surſum. *gal. contremont.*

teghen bozghe. Præs, ſubpræs, expromiſſor.

teghen-brief. Antapocha. *vulgò* contraſchedula.

teghen-brel. Pars aduerſa, pars aduerſatrix, pars diuerſa, aduerſator, aduerſarius.

teghen-gaeue. j. teghen-ghifte. Antidorum.

teghen-ghe-lupd. Echo, reflexio ſoni.

teghen-ghe-roep. Echo.

teghen-ghe-wicht. Aequipondium, ſacoma: id quod lanci trutinæ appenſum aut adiunctũ æqualitatem ponderis conciliat. *vulgò* remedium.

teghen-ghift. Antidotum: remedium ſiue medicamentum quod contra venena datur: venenum datum contra venenum.

teghen-ghifte. j. tegen-gaeue. Antidorum, remuneratio.

teghen-grauen. Cõtra fodere: hoſtium cuniculos tranſuerſis cuniculis excipere.

teghen-houden. Suſtentare, ſuſtinere, fulcire, labentem retinere, ruiturum retinere.

teghen-houden. Obtendere: & Remorari, reſiſtere, impedire: obſiſtere, obſtare.

teghen-kerf. Anticopa.

teghen klaeghe/teghen-klachte. Petitio mutua, reconuentio.

teghen-klanck. Echo, reflexio ſoni.

teghen-liefde. Mutuus amor.

teghen-liſt. Antiſtropha.

teghen-loopen. Occurſare.

teghen-mijne. Cuniculus aduerſus ſiue tranſuerſus.

teghen-mijnen. j. teghen-grauen.

teghen-mozren. Admurmurare.

teghen-muer. Promurale, antemurale.

teghen-ouer. E regione, ex aduerſo, ex oppoſito: & Aduerſum, è conſpectu.

teghen-ouer ghe-leghen. Oppoſitus, obiectus, contrapoſitus, reſpondens: aduerſus, è regione ſitus.

teghen-pand. Hypotheca.

teghen-partije. Aduerſarius, pars aduerſa.

teghen-partijdigh. Aduerſarius.

teghen-ſchenck. Antidorum, remuneratio

teghen-ſchrift. Antigraphum.

teghen-ſchrijuen. Reſcribere.

teghen-ſeggheu. Contradicere, obloqui, refragari.

teghen-ſetten. Opponere: obdere.

teghen-ſettinghe/teghen-ſetſel. Oppoſitus, us: oppoſitio.

teghen-ſlaen. Repercutere, repulſare.

teghen-ſlagh. Repercuſſus, repercuſſio.

teghen-ſpannigh. Repugnans.

teghen-ſpel. *verſus. ficamb.* Contrarium, res contraria ſiue aduerſa.

teghen-ſpoed. Aduerſa, orum; res aduerſæ.

teghen-ſpraecke. j. weder-ſpraecke. Contradictio.

teghen-ſtellen. Opponere.

teghen-ſtoot. Aduerſitas: ictus contrarius: repulſus, repercuſſus, us.

teghen-ſtarn. Obſtare, contra ſtare, reſiſtere, refragari.

teghen-ſtaen. j. weder-ſtaen. Obſtare, contraſtare, reſiſtere.

teghen-ſtooten. Repulſare, repercutere.

teghen-ſtrijd. Repugnantia, rebellio.

teghen-ſtrijden. Repugnare, rebellare, reſiſtere.

teghen-ſtrijdigh. Repugnax.

teghen ſtroom. Fluctus aduerſus.

teghen-ſtroom des haprs. Antichrix, pilus aduerſus.

teghen-vloed. j. teghen-ſtroom.

teghen-vijer. Rinalis.

teghen-walle. Promurale, antemurale.

teghen-wille. Aduerſa, ſiue aduerſa volũtas.

teghen-weer. Reſiſtentia.

teghen-willigh. Contrarius voluntate.
teghen-wind. Ventus aduersus, contraria classi flamina, ventus à prora incumbens: reflatus, flatus aduersus.
teghen-wordigh. Præsens, præsto, instans: *à verbo* worden. i. fieri, esse. *ger. gegenvvirtig.*
teghen-wordigh zijn. Adesse, præsentem esse, præsentem præsenti esse, coram adesse, præsto esse, interesse.
teghenwordighen tijd. Tempus præsens, instans.
teghen-wordigheyd. Præsentia, apparitio, παρουσία, vultus.
teghen-wordighlick. In præsens, in præsentia, in præsentiarum: & Coram.
teghen-worp. Obiectio, oppositio
teghenheyd. Aduersitas, contrarietas: res aduersæ.
Teggher. *sicamb.* j. stock. Numellæ.
Teycken. *hol sicam fris.* j. teecken. Nota.
Teyle. Testa, fictile, vas fictile, gabata figlina. *gal. fland. telle: hisp. teja.*
Teyne. j. tane/ tanne.
Teynen j. tannen. Concinnare coria.
Teyns. *vetus.* j. tijns. Census, vectigal. *ger zinß.*
Teyte. Tata, pater. *germ. daetty: his. taita: ang. dadde.*
Teke/hondſ-luys. Ricinus: vermis canes infestans, sanguine plenus. *vulgò* teca. *ger. zack gal. tique, tiquet: hisp. zecca: ang. tyke.*
teke. *fland.* j. pier. Lumbricus terrestris.
Telde. *vet.* Tētorium. *ger. zelt: sax. telte.*
Telde. j. telle. Equus tolutarius.
Telen. j. teelen.
Telghe/telgher. *sax. sicam fris. hol. fland.* Ramus, ramale, frons, frondes.
Telioore. j. Talioore. Orbis.
Telle/ telde/ tellener/ hackeneye. Equus tolutarius vel tolutaris, gradarius, asturco, inconcusso glomerans vestigia dorso. *Martial. Hic breuis ad numerum rabidos qui colligit vngues, Venit ab armiferis gentibus Astur equus. vulgò* teldo, thieldo, ambulus. *ger. zeltner: sax. telder.*
tellen/telden/ ten telle gaen. Tolutim siue tollutim incedere, tollutim carpere incessus, glomerare incessus, ad numerum colligere vngulas. *sax. ein trede gahn.*
tellener. j. telle. Equus tolutarius.
Tellen. Numerare, annumerare, dinumerare, enumerare, numerum inire vel referre, comprehendere aliquid numero, supputare *ger. zehlen. telle ang.* i. narrare & numerare.
tellen. *vetus. fland.* j. ver-tellen. Narrare.
tel-baer Numerabilis.
tel-konste. Arithmetica.
teller. Numerator.
tellick. Numerabilis.
tellinghe. Numeratio, numerus.
Telte. *sax* j. telde/ tente. Tentorium, papilio.
Tem. *fland.* j. tam. Cicur.
temmen tam maecken Domare, edomare, perdomare, coëcere: cicurare, mansuefacere. *ang. tame.*
temmer. Domitor, domator.
temmigh/temmelick. Domabilis.
temminghe. Domitura, domitus, us.
Temmeren. j. timmeren.
Tempeest. Tempestas, cæli tempestas, procella. *gall. tempeste: ital. tempesta: hisp. tempestad.*
tempeesten. Tumultuari.
tempeestigh. Tēpestuosus, procellosus.
Tempel. Templum, delubrum, fanum, ædes. *germ. tempel: gall temple: ital. tempio: hisp. templo: ang. temple.*
Tempel/timpel. Decipulum, trāsenna.
Temperen. Temperare, moderari. & Conuenienter miscere. *gal. temperer: ang. temper.*
temperinghe. Temperatio, temperamentum, temperatura, moderatio.
Templet/timplet. Plagula, velamen muliebre paruum: temporalia: fasciæ temporales, quibus mulierum tempora teguntur *gal templet, templette.*
Tems/temst. Cribrum, incerniculum. *vulgò* tamigium. *sax. teemiß: gal. tamis: ital. tamigio.*
tems-rand. Telia, circulus cribri.
temsen/temsten. Cernere, excernere cribrare: exprimere. *gal. tamiser: ital. tamigiare.*
Ten. Ad, in, versus. Ten oosten. Orientem versus, ad orientem. Ten tijde dat. Tempore illo quo: cùm. Ten lesten. Demum, tandem, postremò. Ten hooghsten Summum, ad summum. Ten minsten. Minimum.

Ten

Ten eersten. Primò.
Ten/tin. Stannum, plumbum candidum, plumbum argentarium. *ger. zin: sax. thin, tin: ang. tinne.*
ten-ghieter. Stannarius.
ten-werck tennen-werck. Vasa stānea.
tennen. Stanneus, a, um.
Tenen/teenen/tanen. *fland.* Irritare. *gal. atiner, atayner, taner.*
Tent/thent. *vetus. holl.* Vsque, donec.
Tente. *fland.* j. repn-vaer. Athanasia.
Tente. Tentorium, papilio, tabernaculum. τένδα, τένδα παρ' ἡμῖν οἰκία ἐκ λίνου. Tenda *apud nos* domus ex lino. *I. Lips. ex Suida. vulgo* tenta. *ger zelt: gal. tente: ital. tente, tenda hisp. tienda: ang. tente.*
tenten-meesters. Metatores, mensores.
Tente/tentele. j. tinte/wiecke.
Tepel. Papilla: mammæ capitulum vnde lac sugitur.
Teppen. *fris* j. teesen. Carpere, vellere.
Ter. Ad, in, versus. Ter tafelen gaen. Adire mensam. Ter seluer tijd. Eodem tempore
Ter tijd dat. j. ten tijde dat.
Ter stond/van stonden aen. Extemplo, è vestigio, confestim, continuò, actutum, protinus, quàm primùm, ilico, statim, iam: dictum ac factum: subitò.
Ter wijle. Interea.
Ter. j. terre. Pix liquida.
Terbot. j. tarbot.
Terd. j. trede. Passus, gradus: incessus, gressus.
terd. j. pas. Staticuli.
terden, j. treden. Calcare.
Tere/taere. *vetus.* Arbor. *ang tree. hinc* Appel-tere/Mispel-tere/Notel-tere/Holen-tere/Eglen-tere/*&c.*
Tere/teringhe. j. teere/teeringhe.
Terghen. Irritare, lacessere, infestare, vexare, prouocare ad iram: exacerbare, agitare.
terghinghe. Irritamen, irritamentum.
Tergie. j. targie. Clypeus.
Terle/terlinck. *sax. sicamb.* j. carnoelie. Cornum. *ger. thierlebeere.*
terle-boom/terlingh-boom. *sax.* j. cornoelie-boō. Cornus. *ger. thierlebaum.*
Terlingh. j. teerlingh. Alea.
Term/termijn. Terminus *gal. terme: ital. termine: hisp. termino: ang. terme.*
Langhen term. Longa dies.
term-ghe-noot. j. pael-ghe-noot. Conterminus, finitimus.
termijn. Terminus, spatium temporis.
Terme. *sicā.* j. terle/kornoelie. Cornū.
Termentijn. Resina laricea, larigna, laricina: resina terebinthina. *vulgò* termentina & trementina. *ger. terpentinhartz: sax. terpentin: holl. torpentijn, terpentijn: gal. tormentine: hisp. trementina: ang. torpentine.* Venedschen termentijn. Lachryma abiegna, resina oleosa.
termentijn-boom. Terebinthus.
Terras/tiras Rudus nouum: tophus lapis, tophi rudera: materia pauimēti faciendi, maltha. *vulgò* terracia. *ital. terrazzo.* pauimentum *dicitur.*
terrassen. Malthare, maltha ferruminare: obstruere rudere nouo: incrustare topho.
Terre/teere. Pix liquida, pix fluida. *sax. teere: ang. tarre.*
terre/voghel-lijm. Viscus, viscum.
ter-roede. Viscatum vimen, calamus.
terre-wijn. Vinum picatum.
terren. Linere pice, resina, visco: picare.
terren/ont-terren. Diloricare, dirimere, lacerare, dilacerare. *ger. trennen. ang. theare.*
terren. *vetus.* Diducere *ger. zerren.*
Terrette/terretteken/toerrette. Velamen tenue puellarum. *gal. touret.*
Terstond. j. ter-stond.
Terwe. Triticum.
terwen brood Panis triticeus.
Tesche. j. tasche. Pera.
Teste. *sax. sicamb. hol.* j. teyle. Testa, vas fictile. *gal. test: ital. testo.*
Tets. *fland.* Glutinosus, tenax, viscosus, lentus.
Tetse/tets/tats/tatse. Tactus, ictus palmæ: tax. *apud Plaut.* Tetsken. Leuis ictus palmæ.
tetse/tatse. *vetus.* Palma pedis feri animalis.
tetsen. Tangere, icere: palma tangere siue leuiter verberare.
Teue. Canis fœm. *vulgò* canina. Heete teue. Canis pruriens, maris appetens, catuliens. Tefken. Canicula, catella.
teue. *leod.* Numi genus parui valoris.
Teughe. j. toghe. Tractus.

teugh-

teugh-naghel .j. treck-naghel. Cuneolus.

teughel.j. toghel. Habena, lorum, retinaculum. ζωγλη.ger.zugel,zugel.

Teulen/tuplen. Colere agrum. & Laborare. *ang. tylle,toyle.*

Teuluwen. *ſland.*j. touwen. Depſere, ſubigere.

Teuter-pot.j toter-pot.

T H

Thendt. *hol.* Donec,vſque.

Thins/thiens/tins. *vet ſax.friſ.ſicam. hol.*j. tijns. Cenſus, tributum.

Thoeuer. *ſicamb.*j tijne. Tina.

thoeuer-boom .j. tijn-boom.

T I

Tichel/tichel-ſteen. Tegula, later, later coctilis. *germ.zieghel,zieghelſteyn: ſax. tegel: gal.tuille: ital.tegola: hiſ.teja: ang. tyle.* Tichelken. Latereculus.

tichel-beeſte. *ſland.*j. ſteen-wozm/eſel-wozm. Oniſcus, multipeda.

tichel-backer. Laterarius.

tichel-back / tichelen back. Tectum tegulaneum, imbricatum.

tichel-decker. Scandularius.

tichel-gote. Imbrex, imbricium.

tichel-ouen. Lateraria, fornax coquendis lateribus apta.

tichel-ſteen.i. tichel. Tegula.

tichel-werck. Opus latericium, opus laterarium.

ticheler.j. tichel-backer.

tichelrije. Lateraria, officina fingendis & coquendis lateribus apta.

Tichte. Crimen. & Accuſatio.

tichte ende aen-ſpraecke doen. Actionem edere, intendere.

Tick/tickſken/tip/tipken. Punctus.

Tick-tacken. Ludere ſcrupis.

tick-tack-berd. Alueus luſorius, magis, abacus.

ticke-bollen.j. tucke-bollen.

Tien/thien. Decem. *ger.zehen ſax. teyne: ang tenne.*

tien duſent. Myrias.

tien-iaerigh. Decennis.

tien-mael. Decies.

tien-weruen. Decies.

tiende/tienſte. Decimus.

tiende-man. Decanus, decurio, manipuli præſes: decarchus.

tiende/tienden. Decimæ, arum.

tienden-land/ tiend-baer land. Ager decumanus: qui decimas quotannis pendit: prædium ſtipendiarium.

tiendenaer. Decumanus: conductor ſiue redemptor decimarum: manceps decimarum.

tienlinck. Denarius, decenarius: id quod decem continet.

tienlick/tielinck.j. tien ſchoouen.

Tiene. *hol.*j. teene. Vimen.

Tier. Incrementum, accretio, augmen, augmentum.

tier/ghe-tier. Fragor crebreſcens, ſonus creber, tumultus, tumultuatio, turba, turbatio, perturbatio, fremitus, ſtrepitus, clamor, vocis intentio.

tier. Geſtus, geſticulatio. & Modus.

tieren. Gliſcere, increſcere, accreſcere, augeſcere, crebreſcere, proficere, incrementum capere, prouenire, creſcere.

tieren. Tumultuari, turbare, perturbare, confundere.

tieren. Intentiore voce clamare: vociferari: clamorem, ſtrepitum ſiue geſtum edere.

tieren. Gerere: hoc aut illo modo ſe habere: geſtire.

tieren/ghe-lucken. Succedere.

Tierebus. *holl.*j. kierebus.

Tieretepn/dier-tepn. Veſtis lino & lana conſecta: pannus linolaneus. *vulgò* liniſtima, linoſtema, burellum.

Tijcke. Culcita, culcitra.

tijck-wever. Textor culcitrarius.

Tijd. Tempus, tempeſtas, hora, dies, æuum. *à* tijden.i. tendere, *quòd ſemper vlteriùs tendat. l.Gorop.Becan.ger.zeyt: ang.tyme.*

tijd ende wijle. Tempus vacuum: locus, ſpatium.

tijde.j. ghe-tijde. Tempeſtas, tempeſtiuitas.

tijd-baer. Tempeſtiuus, maturus, opportunus.

tijd-ghe-noot. Coætaneus, coæuus, ſynchronos, æqualis.

tijd-lijd.j. lijd-den-tijd. Tempus ſiue diem ignauiter tranſigens.

tijd-lijd.j. tijd-ver-drijf. Oblectamentum.

tijd-kort.j. tijdighe koe.

tijd-kortinghe. Oblectamentum.

tijd-

tijd-loos. Momentaneus: & Intempeſtiuus, importunus.

tijd-looſe. Narciſſus.

tijd-looſe. Colchicum, hermodactylus, bulbus agreſtis: *græcè* ephemeron, & *germ.* Zeitloß *dicitur, quòd florem habeat momentaneum fugaciſſimumque, qui uno die marceſcit.*

tijd-peyrken. Pirum ſuperbum.

tijd-raepe. Rapum æſtiuum.

tijd-vaerdigh. Tempeſtiuus.

tijd-ver-drijf. Oblectamentum, delectamentum, delitiæ: ludicrum.

tijd-ver-drijuen. Terere tempus.

tijd-ver-lies. Iactura temporis.

tijdelick. Tempeſtiuus, oportunus, maturus.

tijdelicken. Tempeſtiuè, oportunè, maturè, tempori, tempore, in tempore.

tijdigh. Tempeſtiuus, oportunus, maturus.

tijdighe koe/ tijd-koe. Vitula, bucula, iunix. Tijdighen os/ tijd os. Iuuencus. *ger.* Zeit ochß

tijdighlick. j. tijdelick. Tẽpeſtiuus, *&c.*

tijdelick. Temporalis, temporarius, inſtabilis, ad tempus durans.

tijde/ tije. j. ghe-tijde. Aeſtus maris. *ang.* tide.

tijde-hauen/ tije-hauen. Portus maris æſtum recipiens, fluxu & refluxu gaudens.

Tijden/ tijen. *vetus.* Tendere, vergere, trahere: *ritur.* & Proficiſci: ire. *ger.* Ziehen: *ſax.* tehen.

tijden/ tijen/ be-trecken in recht. Vocare aliquem in ius, agere iure cum aliquo, accuſare aliquem.

tijdinghe. Nuntius, nuntium. *ang.* tidinges.

tijdinghe doen. Nuntium adferre, deferre, perferre: nuntiare, annuntiare.

Tijghen. *vetus.* j. tijden. Tẽdere, vergere.

tijghen. *vetus.* j. tooghen. Indicare: & Accuſare, imputare.

Tijm/ tijm-moes. Thymus, *herba. ger.* thymichen, thyman: *gal.* thym: *ital.* timo: *hiſ.* tomillo: *ang* time.

Tijne. Tina, æ: tinium, ij, lacus: *gal.* tine: *ital.* tina: *hiſ.* tina.

tijne/ water-tijne/ water-tonne. Tina aquaria.

tijn-boom. *vulgò* Tinale: Vectis, quo tina à binis geſtatur.

Tijns. *ſax.* j. tijns/ tijns. Cenſus.

Tijte/ tijtken. *ſtand.* Pullus gallinaceus: auis quælibet minutior: *vulgò* titus, tita, titis. *De iuuenibus ignauis vulgò dicitur, quòd ſunt pulchri tuti. Geſner.*

Tille *friſ. hol.* Pons, ponticulus.

tillen. *ſax. ſtcamb.* j *friſ. hol.* Leuare, tollere, mouere loco.

til-baer. *ſax friſ. holl.* Mobilis.

til-baer goet. Res mobilis, bona mobilia.

til-baer haue. Ruta cæſa: ſupeller quæ terra non tenetur, nec ſtructili opere tectorióve

til-brugghe. j. bal-brugghe.

Timber. j. timmer.

Timmer. Fabrica, ſtructura, contignatio, ſubſtructio: & Materia. & Tignum. *ang.* tymber.

timmer/ timber. Aper, ſummitas acuminata.

timmer oft timber van den helm. Criſta galeæ, conus galeæ, ſummus aper. *gal.* timbre

timmer oft timber van het kloofter. Tintinnabulum monaſterij ſiue cœnobij, quo monachi ſiue cœnobitæ conuocantur. *vulgò* ſquilla. *gal.* timbre. *anglicè autem* tymbrell, crepitaculum, tympanum *dicitur.*

timmeren. Aedificare, condere, ſtruere, conſtruere, exſtruere, fabricare, architectari. *ger.* Zimmeren.

timmer-hof. Fabrica lignaria,

timmer hout. Tignus, tignum, materia lignea ex qua ædificium conſtat.

timmer-huys. Fabrica lignaria.

timmer-man. Faber lignarius, materiarius, tignarius, abiegnarius, abietarius.

timmer-nagijel. Impages.

timmer-plaetſe. Fabrica materiaria ſiue lignaria.

timmeragie. Fabrica, ſtructura, ædificium.

timmeringhe. Aedificatio, ædificium.

Timp. *hol.* Cornu, angulus.

timp. *holl. friſ.* j. hant bruods/ oft wegghe.

timp. *hol.* Panis minor tritiseus eminentibus angulis.

timp/

timp timpt. *ſax. ſicamb.* j. acn-hijt. Panis maturinus, ientaculum.

Timp. *ſicamb.* Focale, faſcia collum ambiens, & à frigore ceruicem defendēs. *vulgò* collipendium.

timp/ timpe. *ſicamb. holl.* Vmbraculum calyptræ muliebris: frontale pallæ.

Timpaen. *ſicamb.* Calantica, caliendrum, calyptra.

timpaen der druckers. Tympanum typographicum: inſtrumentū membrana tenſa obtectum inſtar tympani militaris.

Timplet. j. templet. Plagula.

Tin. j. ten. Stannum.

Tincke. *ſland.* j. ſlije. Tinca, æ. *gal. tence, tanche: ital. tenca. hiſ. tenca ang. tenche.*

Tinghe tanghen. Tintinare *gal. tinter.*

Tinghel. *ſland.* j. netel. Vrtica.

tinghelen. *ſland.* Mordicare.

tinghelen. *ſland.* j. ver-netelen.

tinghelinghe. Acredo, acer ſapor, mordicans & rodens valido calōre.

Tinne. *ſicamb.* Pinna.

tinne. Specula, minæ. *germ. Zinne.*

tinne j. tijne Tina.

tinne/ tranſſe/ canteel. Lorica, ſummā ambitus muri corona: pinnæ muri, minæ muri, ſepimentum, peribolus: corona tectorum quæ præcipitium prohibet. *vulgò* tinna:

Tins. j. thins. Cenſus.

Tinte *ſland.* j. tintel-ijſer. Specillum.

tinte/ tente. j. wiecke. Peniculum, penicillum. *vulgò* tenta. *gal. tente.*

tintel. j. tinte. Specillum.

tinten/ tintelen/ tenten tentelen. Specillo tentare vulnus, percōtari vulnus, vulnerum fiſtularumque altitudinem pertentare: leuiter pungere.

tint-ijſer/ tintel-ijſerken tinte. Specillum, ſpecillum vulnerarium quo vulnerum altitudo tentatur. *ital. tenta: hiſp. tienta.*

tintelen. *holl.* j. klincken. Tinnire.

tintelen. j. ketelen. Titillare: & Leuiter pungere.

tintelen. j. tinten. Specillo tentare vulnus.

tintelinghe. Punctio leuis, punctiuncula. & Titillatio.

Tip/ tipken. Apex, punctus.

tip-hamme. *ſax.* j. tote-pot.

tipken van d'ooze. Auricula Inſuæ, anſa auriculæ.

tipken van de boſſte. Papilla. *germ. Zipffin.*

Tippel. j. tepel.

Tiras j. terras. Rudus nouum.

Tiretepn j tieretepn.

Titte. *ſax fri. ſic* Mamma, mammilla. & Papilla. *gal. tette, tetrin. hiſp. teta: ang. teat.*

T O

Tobbe. Labrum, vas patens lauando aptum, ſolium. *ang tubbe.*

Tobben. j. toppen. Furere, tumultuare, &c.

Tobijaes topijaes. *ſax.* j. hozen-viſch. Asus.

Toch/ doch. Certè, ſanè: denique, undem.

Toch/ tocht/ toghe. Tractus, &c.

toch bzuggbe. *ſax ſic* j. treck-bzuggbe.

tocht/ toght. Tractus, tractio.

tocht/ af-tocht. *hol.* j. gote. Incile, aquæductus.

tocht. Iter, profectio.

tocht des heers. Expeditio, agmen: incurſus, incurſio: hoſticus incurſus, excurſio. *ger. Zeug, Zug: ſax. toch.*

tocht. j. tucht. Diſciplina.

tocht/ bp-leuen. Vſusfructus.

tocht-goed. Res vſufructuariæ.

tochtenaer. Vſufructuarius, fructuarius

tochtenerſſe. Vſufructuaria

Tocken. j. tucken. Tangere, icere. *gal. toucher: ital. toccare: hiſ. tocar.*

tocken. *ſax. friſ. ſicamb.* j. acn-tocken. Allicere, pellicere.

tocken. Ludere.

tocke-bollen. j. tucke-bollen.

Todderen. *ſlandr.* j. tuveren. Nectere.

Toe. Ad: & Vſque. *germ Zu. ang. to.*

toe. j. ghe ſloten. Clauſus.

Toe-be-hoozen. Attinere, pertinere, proprium eſſe, conuenire, decere.

toe-be-hoozte. Proprietas, congruentia, conuenientia, decentia.

Toe-be-trouwen. Confidere. & Committere alicuius fidei

Toe binden. Obligare, ligādo claudere.

Toe-boel. *vet.* Concubina, pellex

Toe-boete. *vet* j. toe-maete. Auctariū.

Toe-bzenghen. Adducere, adferre.

Toe-doen/ bp-doen. Addere, adicere, appo-

apponere: admouere, adiungere, adhibere.

toe-doen/ſluyten Claudere.

toe-doen. Dedere, applicare. Sich toe-doen ende be-ghеuen tot eenighe ſaecke. Dedere ſe, applicare ſe alicui rei: adhibere diligentiam, incumbere totis viribus, addicere ſe, intendere animum alicui rei. Bу uwen toe-doen. Tua opera, tua diligentia.

Toe-draghen. Apportare, adferre.

toe draght der oogen j opdraght. Delachrymario.

Toe-eyghenen/ toe-eeghenen. Dedicare, deuouere, attribuere, addicere, proprium dicare.

Toe-gaen. Accedere, accedere: & Procedere: & Succedere & Incipere. & Incipi, fieri. & Euenire, accidere, contingere.

toe-ganck. Aditus, aditio, acceſſus, acceſſio.

Toe-ghaue j. toe-ghifte.

Toe-ghe-daen. Additus, adiectus, appoſitus intentus, ſtudioſus, deditus.

toe-ghe-daen. Clauſus.

toe-ghe-daen. Affectus, addictus.

toe-ghe daen zijn. Aſſici.

Toe-ghe-komen. Aduentitius.

Toe-ghemaect. Ornatus, ſubornatus, imaginarius, fictus.

Toe-ghe-neyght toe-ghe-neghen. Inclinatus, procliuis, pronus.

Toe-ghe-val. Accidens.

Toe-gheuen. Addere, attribuere.

toe-gheuen. Aliquid corollarij dare.

toe-gheuen toe-laeten. Tribuere, concedere, annuere, permittere, indulgere: remittere.

Toe-ghifte. Additamentum.

toe-ghifte. j. toe-maeke. Mantiſſa, auctarium: corollarium.

Toe-heylen. Glutinare, conglutinare: agglutinare, conſolidare. & Concreſcere, coire, conſolidari.

Toe-hooren. Auſcultare, audire.

Toe-hooren. j. toe-be-hooren. Attinere, pertinere.

Toe-keer. Refugium, perfugium.

toe-keeren. Aduertere. & Refugere.

Toe-knicken. Annuere.

Toe-komen. Aduenire, obuenire, contingere: obtingere.

toe komende tijd. Tempus futurum, venturum.

toe komelinck. Aduena.

toe-komſte. Aduentus.

toe-komſtigh. Venturus, futurus.

Toe-kruyd. Herba condimentaria: quę lactucæ, betæ, braſſicæ, aliiſque oleribus condimenti loco adicitur.

Toe-lacchen, Arridere.

Toe-laghe. *ſax. fic.* Collecta, ſymbolum.

Toe-laeten. Admittere: & Permittere, remittere, indulgere, annuere, aſſentiri.

toe-laetinghe. Licentia.

Toe-laſt. j. wijn-vat. Cupa, doliũtina.

toe-laſt j. dijj amen tot ſeſſe toe.

Toe-leggen. Apponere, admouere, applicare: animum applicare, concipere, conari. & Machinari, moliri.

Toe-loop. Accurſus.

toe-loopen. Accurrere.

Toe-luyſteren. Auſculare, aduertere aures.

Toe-maecken/ toe-doen/ toe-ſluyten. Claudere, obſtruere.

toe-maecken. Ornare, adornare: & Subornare, clàm ſubmittere.

toe-maeckier. Ornator, coſmeta.

toe-maeckſter. Ornatrix, coſmeta.

Toe-maete. Mantiſſa, additamentum, auctarium, corollarium, acceſſio: vltra menſuram pondusque adiectum: ſuperpondium, auctarium ponderis.

toe-maet-hoy. Fœnum cordum, ſerotinum: ſicilimentum.

Toe-naepen. Conſuere, reſuere.

Toe-naem. Agnomen, cognomen, cognomentum.

toe-naemen. Cognominare: cognomen addere, vel imponere alicui.

Toe-nemen. Aſſumere: & Creſcere, gliſcere, augeri, incrementum capere, proficere, vigere, vegetari, facere profectum.

toe-neminghe. Augmentum, incrementum.

Toe-neyghen. Acclinare, inclinare.

toe-neyghinge. Inclinatio, procliuitas.

Toe-neſtelen. Aſtringere, conſtringere ligulis.

Toe-pad. Diuerticulum, trames. & Compendium, methodus.

Toe-pand. Pignus acceſſorium.

Toe-pranghen. Adſtringere, conſtringere.

toe-raeden. Suadere, inducere, impellere incitare, exſtimulare monitis.
toe-rechten. Apparare.
toe-reden. Alloqui.
toe-reiemen. Adnumerare: & Imputare, acceptum referre.
toe-roepen. Aduocare.
toe-ruſten. Adornare, apparare, inſtruere, inſtaurare.
toe-ſchick. Deſtinatio: & Fatum.
toe-ſchicken. Deſtinare, ſuppeditare, delegare.
toe-ſchrijuen. Adſcribere, attribuere, aſſignare, tribuere, arrogare, ſumere, aſſumere.
toe-ſeggen. Addicere, condicere, polliceri, ſpondere, ſtipulari, affirmare: promittere, repromittere.
toe-ſeggbinghe. Stipulatio, cõdictum, promiſſio.
toe-ſeghelen. Obſignare.
toe-ſicht. Reſpectus, aſpectio, obſeruatio, obſeruatus, us: & Cautio.
toe-ſicht hebben. Obſeruare, reſpicere, habere rationem alicuius rei, rationem rei ducere.
toe-ſien. Circũſpicere, reſpicere, proſpicere, capeſſere oculis, prouidere, obſeruare, cauere, præcauere: conſulere ſibi, ſuis rebus, &c.
toe-ſiender. Spectator, obſeruator: & Monitor, curator operis. & Curator.
toe-ſlaen. Plaudere, ferire.
toe-ſlaen het ver-bond. &c. Ferire fœdus, paciſci fœdus, contractum, nuptias, &c. plauſu manuũ cõfirmare.
toe-ſlaen den koop. Addicere rem venalem: licitanti permittere vt eam auferat: plauſu manuum cõfirmare venditionem.
toe-ſlaen. Occludere, concludere, complicare.
toe-ſlagh. *fri.* j. toe-maete. Mantiſſa.
toe-ſluyten. Occludere, obſerare.
Toe-ſpijſe. Obſonium. προσφάγιον. q.d. pani additum. *vulgò* coëdulium.
Toe-ſnauwen. Acriter redarguere.
Toe-ſpraeck. j. aen-ſpraeck.
toe-ſpreken. Alloqui, affari.
Toe-ſpringhen. Adlilire, inſilire.
Toe-ſtaen. Clauſum eſſe.
toe-ſtaen. Concedere, permittere, conſentire, indulgere, ire in ſententiam: aſſentire.
toe-ſtaen. *ſax. fri. ſicamb.* Largiri, donare, dare.
toe-ſtaen. Pertinere, decere, conuenire.
toe-ſtaen. Aſſiſtere, auxiliari, adhærere, adeſſe.
toe-ſtaen. Ratum habere, approbare. & Auctorem eſſe.
toe-ſtaen. Suſcipere rem factam: agnoſcere quod factum eſt, idque præſtare velle.
toe-ſtand. *vetus.* j. by-ſtand.
toe-ſtandigh. Auxiliaris.
Toe-ſteken. Suggerere, ſuppeditare.
Toe-ſtellen. Inſtruere, inſtaurare, ornare: & Dirigere: & Suppeditare.
Toe-ſtemmen. Conſonare, accinere: & Suffragari: & Conſentire: & Aſſerere, affirmare. & Vna voce, ſiue vno ore conſentire.
Toe-ſtoken. Incitare, excitare, inſtigare, prouocare, impellere.
toe-ſtokinghe. Incitamentum: impulſus, impulſio, incitatio, inſtigatio.
Toe-ſtoppen. Obſtipare, occludere, obturare, obſtruere.
Toe-ſtricken. Adſtringere, conſtringere, illaqueare.
Toe-ſtueren. Adminiſtrare, ſuggerere, appellere, adigere.
Toe-trecken. Attrahere.
toe-trecken ſluyten. Attrahendo claudere.
Toe-val. Accidentia: & Accidens, euentus, caſus.
toe-vallen. Accidere, euenire: & Accedere, adiungere ſe, adiungi.
toe-vallen. Cadendo claudi.
Toe-ver-laet. Refugium, perfugium, ſacra anchora: portus.
Toe-vlieden. Confugere, perfugere.
Toe-vliegen. Aduolare.
Toe-vloeden. Affluere.
Toe-vlucht. Perfugium, ſuffugium, refugium, profugium, ſubſidium: receptus, us. & Receptaculum: locus in quo aliquid in tutum recipitur: fugæ portus: & Aſylum, ara.
Toe-voeghen. Adiungere, applicare, adiicere.

Toe-vueren. Aduehere, adferre, apportare.

Toe-waere. j. toe-woyp. Mantiſſa, auctarium.

Toe-was. Accretio, accrementum, incrementum.

toe-waſſen. Accreſcere, increſcere, concreſcere: & Concreſcere, coire, conſolidari, agglutinari: conglutinari.

Toe-wencken. Annuere, nutu ſignificare.

Toe-werp / toe-woyp. Adiectio, adiectus.

toe-werp. j. toe-maete. Mantiſſa, auctarium: additamentum, quod merci appenſæ & numeratæ, ſuperpondij loco, manu adijci ſolet.

toe werpen. j. toe-woypen. Adiicere. & Addere.

Toe wijf. *vetus.* Concubina: & Pellex.

Toe-wijſen. Aſſignare.

toe-wijſen met recht. Adiudicare, addicere, ſecundùm aliquem iudicare: pro aliquo ſententiam ferre.

Toe-winden. Conuoluere, obuoluere, voluendo claudere ſiue obſtruere.

Toe woypen. j. toe-werpen.

Torf doen. *ſland.* j. toeuen/ out-haelen.

Toelen. j. tuplen.

Toen-hape. Galeus glaucus: *piſcis genus.*

Toer. Circulus, orbis, ambitus. & Fallacia, dolus. *gal. entour, tour.*

tour. Vicis, vicem. Tis nu mijnen toer. Mea nunc ſunt vices.

toernopen. j. tornopen.

Toerette. j. terrette.

Toerte. j. pannen-koeck. Teſtuaceum: Panis teſtuaceus, artoptitius: pulmentum teſtuaceum, ſcriblita: cruſtulum. *vulgò* torta. *gal. tourte, tourteau: ital torta: hiſp. torta.*

toert-ouenken/ toert-panne. Teſtum, teſtus, clibanus.

Tornſen. Tangere, attrectare. *gal. toucher, ital. toccare: hiſp. tocar: ang. touche.*

toetſen. Auri vel argenti bonitatem explorare indice lapide.

toetſ ſteen. j. goud-ſteen. Coticula, index, Heraclius lapis, Lydius lapis. *ger. tug ſtein: gal pierre de touche: ital. pietra del tocco: hiſp. toque: ang. touche ſtone.* à tangendo.

Toeuen. Exſpectare, morari.

toeuen. *vet.* Siſtere, retinere, ſtare facere.

toeuen. *ſland.* Blandiri.

toeuen/out-haelen. Tractare, excipere blandè, commodè curare hoſpitem, comiter accipere, prolixè accipere.

toeuelick/toef-ſaem. *vetus.* Tractabilis, facilis.

Tof ſteen/tuf-ſteen. Tophus.

Toffel. *holl. friſ. ſic.* j. pantoffel.

Toghe/teughe/togh. Tractus.

toghe/teughe. j. dzoneck. Hauſtus.

toghel. j. teughel. Habena: lorum, retinaculum. *ger. zugel.*

toghen. *vetus.* Trahere.

toghen. j. boech-ſeerden.

togher/togher-garen. Euerriculum, ſagena, pantherum. *germ zuggarn.*

toght. j. tocht. Tractus, &c.

Topen. Ornare, adornare. *hiſp. atauiar.*

topen/*q.d.* toogheu. Ornare, ad oculum ſe parare. *Becan.*

Tolken. Trudere, arietari.

tolken. *ſland.* j. tocken/ſpelen.

Tol. *ſicamb. hol.* j. top. Turbo, turben, trochus. Tolleken. Trochulus. Tolleken. *holl.* j. ſchuptkē. Linter, alueus.

tolle. j. knolle. Rapum.

tollen. *hol. ſicamb.* Ludere trocho.

Tol. Vectigal, portorium, tributum, cenſus, τέλος. *ger. zoll: angl. tole.*

tol-bancke. Telonium.

tol-huys. Telonium.

tol-meeſter. Publicanus.

tol-pachter. Redemptor vectigalium, manceps.

tol-ſchrijuer. Scripturarius.

tol-vrij. Immunis à vectigalibus.

tollen. Pendere vectigal.

tollenaer. Telon, telonarius, telones, æ: telonis, is: publicanus, decumanus, portitor, redemptor, manceps: tributorum collector.

Tolck. *ſax friſ. ſic. holl.* j. tael-man. Interpres.

tolcken/ver-tolcken. Interpretari.

tolmetſch. *ger. ſax. ſicamb.* Interpres. à tole *ſiue* tale i. lingua. (pretari.

tolmetſchen. j. ver-tolmetſchen. Inter-

Tombe. Vrna: vas aut theca in quo mortuorũ cineres condebantur: tymbus, tumba. *gal. tombe: ital. tomba: hiſp. tumba: ang. tombe.*

Tomigh. *friſ.* Otioſus, vacans.

Tommen/tommelen. *sicamb.* Permutare, commutare merces.

Tommelen / tummelen .j. tuymelen. In gyros agere.

Ton. j. tonne.

Tonghe. Lingua, φθογγή. i. vox, sonus. *germ. zung: ang. tongue.* De tonghe wt steken. Exetere linguam: & Linguā sitiētis canis æmulari: subsannare.

tonghe. j. scholle. Lingulaca, solea, *piscis.*

tonghe van de waghe. j. tonghesken/ tong-yserken.

tongh-blad. j. keel-kruyd. Hippoglossum, hypoglossum.

tongh-yserken. j. tongh schroefken.

tongh-kruyd. j. kleef kruyd. Aparine, aspergula.

tongh-loos. Elinguis.

tongh-riem. *holl.* j. span-ader.

tongh-schrabben. j. wt-haelen. Callidè expiscari: indagare.

tongh-schrabber. Callidus percontator siue indagator.

tongh-schroefken/ tongh-vijskē. Linguarium: instrumentum quo lingua alicui occluditur.

tongh worm. j. hondsworm. Lytta, lyssa: vermiculus siue paruus neruus vermiculi figura sub lingua canum, qui exemptus rabiem auertit.

tonghesken Lingula, ligula.

tonghesken / schaer-tonghe. Cynoglossus: *genus piscis.*

tonghesken van de waghe / waegh-tonghesken. Examen: lingua siue lingula quæ in ansa huc atque illuc nutat, dum lancibus æquatis respondeat summo puncto.

tonghesken van de fluyte. Lingula siue ligula tibiæ.

tonghesken/ adem tonghesken. Epiglottis, gurgulio, sublinguium: columella: pensilis de palato isthmus.

toughigh. Linguax.

Tonne. Tina, tinium, dolium, cadus, hama. *sax. tunne: gal. tonneau. his. tinaja: ang. tunne.*

tonne gouds. Centies mille aurei, centum aureorum millia: nummum aureum centena millia.

tonne wijns/ vat wijns. j. twee pijpen/ vier quarteelen.

tonne oft vat *in aridu.* j. twee dusent ponden.

tonne. Carchesium, suprema mali pars: siue foramen per quod in summo malo funes traiiciuntur.

tonne/ zeee-tonne/ baecke. Specula marina: signum instar dolij in mari eminens, quo nautis insidiosi accessus & fallacia vada præmonstrantur.

tonne-man. Speculis marinis prefectus: cui cura est specularum & rerum submersarum in mari.

ton-haerinck. Halec muriatum vilius.

tonne-setel. j. tonne stoel.

tonne-staue. j. duyghe.

tonne-stoel/ tonne-setel/ kuyp-setel. Sella familiaris: & Hemicyclus: sedes semirotunda.

ton-visch. Asellus salitus.

tonnen. Infundere in tinā: defundere in dolium, fundere in cadū. *gall. entonner.*

Tonnijn. Thynnus piscis. *vulgò* tonnina. *ger. thunub: gal. thon, thonnine: ital. tonno, tonnina: ang. tunnie.*

Tonsten/ tonssen. *vetus.* Pacisci.

Tooghe. *fland.* j. toon.

tooghen. *fland.* j. toonen. Ostendere.

tooghen. j. toyen. Ornare, ad oculum se parare. *Becan.*

toogher. *sax. sic.* Digitus index.

Toom. Frænum, habena, lorum: retinaculum; retinacula, orum. *ger. zaum.*

toom-ghe-bit. Camus.

toom-spanghe. Bulla.

toomen. Frænare, refrænare, iniicere frænos.

Toon. Tonus, sonus, tenor, accentus, numerus. *gall. ton: ang. tune.*

Toon/ toone. Demonstratio, ostentio, conspectus: & Probatio, testificatio, testatio: testimonium. & Tabula in qua merces expositæ ostenduntur: proiectum tabernæ.

toon-baer. Spectabilis.

toon-berdt. Proiectum tabernæ.

toon-schijnigh. Aspectu pulcher.

toone. *vetus.* j. spel. Ludus: ludi, spectacula publica.

tooneel. Theatrum, visorium: locus spectaculi vbi ludi eduntur.

toonen/ tooghen. Monstrare, demonstrare, ostendere, significare, probare. & Testari, testificari.

toonen. j. donen. Sonare.

Toort. j. tort. Stercus.

Tooueren. Fascinare, effacinare, incantare. *germ. zauberen.*

tooue-

toouer-kruyd. Herba venefica: nocens, *Horat.* potens, *Virgil.* herbæ magicæ.

toouerer. Fascinator, effascinator, præstigiator, incãtator, maleficus, magus, magicus, veneficus.

toouerersse/ toouerinne. j. **hexe.** Saga, præstigiatrix, incantatrix, malefica, maga, pharmaceutria mulier, venefica, lamia.

toouerije/ tooueringhe. Fascinatio, effascinatio, fascinum, veneficium, incantamentum, cantamen, incantatio, carmen, magia, magice, ars magica, ars Dardania: goetia.

Top/dol. Turbo, turben, trochus, volubile buxum. *Virgil.* torto volitans sub verbere turbo, Quem pueri magno in gyro vacua atria circum Intenti ludo exercent: ille actus habena Curuatis fertur spatiis: *Virgil.* à **toppen.** i circumuerti. *sicut* **dol** *siue* **tol**/*à* **dolen.** i. ab errando *siue* vagando, *dum scutica agitatur. germ topff: gal. toupie: ang toppe.*

top/tsop. Cacumẽ, supercilium, iugum, vertex, summum, summitas, culmen, supremus apex, fastigium. *sax. top: ang. toppe.*

top. j. **ton.** Carchesium: suprema mali pars.

top des hoofds. Vertex. *ang. toppe.*

top oft tsop vanden bergh. Supercilii montis, eminentior montis vertex.

top. j. **hoop.** Aceruus.

top van vijghen. j. **vijgh-korf.**

top/haeren-top. Cirrus: tutulus, suggestum comæ.

top-huyue. Galea, cassis, cudo.

top-seyl/ meers-seyl. Thoracium, velum in summo mali fastigio.

toppen/doppen. Ludere trocho, trochum agitare, turbinem, circumagere, voluere. *gal. toupier.*

toppen. Circumuerti, ambire. *gal. toupir.*

toppen/tobben Insanire, furere, grassari: tumultuare: *ger. toben.*

toppen/tobben. *holl.* Crines pugnando inuadere, crinibus apprehendere.

Toppelen. *sax.* j. **dobbelen.** Ludere alea.

Torbel. j. **turbel.**

Torck. j. **turck.** Turcus.

Torck. j. **tortse.** Spira funalis, funale: fax ex contortis funibus, cera aut pice oblitis.

torckeel. *vetus.* Torques, torquis: murenula.

Torde. j. **tort.** Stercus.

Torden/treden/terden. Calcare.

Toren/torre. Turris.

Toren. j. **torn.** Iracundia.

Torf/turf. Cespes fossitius, cespes bituminosus, gleba fossilis. *ang. turfe.*

torf-draegher. Dossuarius, baiulus, gerulus.

Torn/tornigheyd. Stomachus, iracundia, ira, indignatio, bilis. *ger. Zorn: sax. torn, torne.*

torn-moedigh. Iracundus.

torn-moedigheyd. Iracundia.

torn-moedighlick. Iracundè.

tornigh. Iratus, offensior, infensus, auersus, stomachans.

Torn/torne. j **torre.** Turris.

Torneel. *vet.* Trochus. & Pinna muri.

Tornoy/toernoy. Decursus, ambitus, flexio. *gal. tournoy: his. torneo.*

tornoy/tornoy-spel. Decursus, decursio, decursio ludicra, schiomachia equestris, hippomachia, equiria, ludus cãpestris, ludus militaris, ludus Troiæ: Troia. *Virg. 5. Aeneid. Troiaque nunc pueri Troianum dicitur agmen. &c. vulgò* torneamentum, hastiludium.

tornoyen. Circumire, ambire: & Confligere. *gal. tournoyer: ital. torniare.*

tornoyen. Decurrere, imaginario ludo equis concurrere. Troiam ludere. *Suet.*

tornoy-plaetse. Catadromus, decursorium.

tornoy-lancie. Hasta velitaris, leuis.

Torpentijn. *holl.* j. **termentijn.**

Torre/torẽ. Turris *ger. thurn, sax. thorn: gal. tour: ital. torre: his. torre: ang. tovvre, tovver.*

torreel. *vetus. fland.* Turris, turricula.

torrier. *louan.* j. **cippier.** Carcerarius

Torre. *fris. hol.* Vermis: & Scarabeus, scarabeus pilularius, cantharus.

Torsch/ trosch. Vua, racemus, botrus. *ger troß.*

Torseelen Ligare, fasciare: funibus arctè constringere.

Torssen. *fland.* Ligare, colligare. & Colligere vestem, succingere. *gal. trousser.*

Tort/torde. *vetus. fland.* Merda, stercus: excrementum alui. *ang. torde, tovvrde.*

tort-weuel/schit-weuel. Scarabeus, cantharus

tharus, coprio: vermis niger qui equino excremento enaſcitur.

Tortel-dupue. Turtur. *germ. turtel, turteldaub: gal. turturelle, tortorelle, torte: ital. tortora, tortole: hiſp. tortola: ang. tortel doue, turtle doue.*

Torten. *ſax. friſ.* j. **trotſen**, Irritare.

tortel-moedigh. Moroſus, difficilis & faſtidioſus, iracundus, irritabilis, diſcolus.

Tortſe. Fax, funale, tæda. *vulgò* intortitium. *germ. tortſchen: gal. torche: ital. torchio. torcia: hiſ. antorcha: ang. torche.*

tortſen-draegher. Daduchus, lychnophorus, lychnuchus, tædiger.

tortſen-maecker. Lychnopœus.

tortſen-krupd. j. **wol krupd.** Verbaſcum, lucernalis herba, candela regia.

Tot. Vſque, ad, tenus: verſus. **Tot hier.** Huc. **Tot hier toe.** Hucuſque. **Tot noch toe.** Hactenus, vſque adhuc. **Tot huys gaen.** Ire domum, adire domum. **Tot den hecht toe.** Capulo tenus. **Tot den nacht toe.** Ad noctem, vſque ad noctem. **Tot dat.** Donec, quoad, quouſque, tantiſper dum, dum, donec. **Tot noch toe.** Etiamnum, adhuc, ad hoc vſque tempus. **Tot uwen profijte.** In tuum commodum.

Tote/tupte. Tutulus, cornu, extremitas inſtar cornu, apex, conus: meta.

tote. Papilla, capitulum ſiue capitellum mammæ. *gal. tette, tetin.*

tote. j. **nol.** Epomis, amiculum, cucullus, geſtamen humerale. *vulgò* ſuperhumerale.

tote. *ſland.* j. **mupl.** Roſtrum. **De tote ſetten.** *holl.* Auriculas aſini imitari, ſubſannare.

tote. *louan.* Libum cornutum.

tote van den ſchoen. Lunula calcei, roſtrum calcei.

tote-mupl. j. **tupte-mupl.** Bronchus,

tote-mutſe. Pileus cornutus: pileus quadrangulus.

tot-olf. j. **tact-olf.** Statua ſartoria.

tote-pot/tupt-pot/tupt-kâne. Cirnea.

tote-ſchoen. Calceus lunatus, roſtratus, cornutus.

totel-mannekin. Perſona: figura eminens in ædificiis, quæ aquas ore vel mentula fundit.

toteren. Buccinare, buccina canere, buccina animos incitare.

totet-maed. Buccinator mali, tuba mali, impulſor, qui ad malum alios impellit aut incitat: lituus malorum: fax, incitator ad facinus.

Touter. Palpitatio.

touter. j. **touter-ſpel.** Oſcillum.

touteren. Tremere, ſubſilire, pauitare, palpitare, leuiter & frequenter moueri, micare, motitari, iactari: & Motitare, iactare, pulſare.

touteren/ſchonghelen/ſchoppen. Ludere oſcillis aut oſcillatis, oſcillo iactari.

touter-ſpel. Oſcillum, oſcillatio, penſilis motio, & luſus genus ruſticis puerisque familiare, quo religatis altrinſecus de tigno arboréve reſtis finibus, in aëre librati ſubuectantur.

Touw. *friſ. ang.* j. **werck.** Stupa.

touwe. Funis, reſtis.

touw-draeyer. Reſtio.

touw-leeder. Scalæ ſtupeæ nauticæ.

touw-ſlaegher. Reſtio.

touwe. *vetus.* Textura, textus.

touwe. j. **ghe-touwe/werck-ghe-touwe.** Inſtrumentum.

touwen. *vetus.* Nectere, texere. (gere.

touwen. Premere, preſſare, agitare, ſubi-

touwen. Parare, apparare, digerere, efficere. *Becan.*

touwen. Macerare, emollire.

touwen/gaerwen. Depſere, tergora depſere, coria perficere, denſare, ſpiſſare, ſubigere. *ang. tawe.*

touwer. Alutarius. *ang. tawer.*

T R

Trachten. Concipere mente, cogitare, meditari, deliberare: & Niti, eniti, contendere, ſtudere. *germ. betrachten: ſax. trachten.*

Trachter/trechter. Infundibulum. *ger. trachter.*

Traegh. Tardus, ſegnis, lentus, ignauus, piger, reſes, deſes, deſidioſus. *ger. traegh.*

traeghept. Tarditas, ſegnities, ignauia, pigritia, deſidia.

traeghelick. Tardè, ſegniter, ignauiter, pigrè.

traeghen. Pigreſcere, tardeſcere. & Tardare. *gal. targer: ang. tarye.*

Tram.

Traen. Lachryma. *ger. tracher: ang. teare.*
Traenken. Lachrymula.
traen. Lachrymæ arborum: latex arboris in gummi abiens.
traen. Liquor, præsertim qui igne exprimitur. *Becan.*
traen. Oleum ex balenarum aruina excoctum: pinguedo marinarum belluarum.
traen-ooghen. Lachrymari.
traenen. Lachrymari: lachrymas effundere. & Stillare. θρηνεῖν.
Traelie. Clathrus, clathrum.
traelien / gheerden. Clathri, clathra, cancelli. *gal. treillis.*
tralien venster. Transenna, fenestra reticulata, cancellata, clathrata.
tralien-wijs. Cancellatim.
tralien. Cancellare, clathrare.
Trame. *fris.* j sporte. Climacter, gradus scalæ.
Tramette. *sax.* j. trompette.
Transenéren. Extorquere pecunias concussione.
transeneringhe. Concussio, violenta pecuniæ exactio, angaria.
Transse / trensse. Funiculus neruum arcus ambiens.
Transse. j. tinne. Lorica, corona ambitus muri. & Fossa. & Vallus, vallum: cæcum vallum. *gal. trencee: ital. trincea: hisp. trenchea ang. trenche.*
Trant. *vetus.* Gressus, passus, gradus.
tranten. *vetus.* Gradi lentè, lento passu.
Trante. *sicamb.* Scarabeus cornutus.
trantselen. Tardè & ignauè progredi.
Trap. Gradus.
trap. *germ. sax. sicamb.* j. trap-gans.
trappen. Calcare, conculcare pedibus. *gal. triper.*
trap-gans. Anser tardus, auis tarda, bistarda, tetraõ, tetrax: otis. *vulgò* trappus.
trap-wijs. Gradatim: & Instar graduũ.
trap-wijs ghe-maeckt. Gradatus.
Trapenier. j. drapenier.
Trappe. *vetus.* Muscipula, decipula, transenna. *ang. trappe.*
trappen. *vet.* Capere, irretire. *ang. trappe. hinc* be-trappen.
Trat. *vetus.* j. trede. Gressus.
tratten. *vetus.* j. treden. Gradi.
Tratsen. j. trotsen. *hol. fland.* Irritare, lacessere, insultare, mirari.
Trauwe. j. trouwe. Fides.
Trechter. j. trachter. Infundibulum, infusorium.
Treck / treke / toghe. Tractus, tractio.
treck. Desiderium: affectio.
treck hebben tot eenigh dinck. Trahi desiderio, desiderare, affici desiderio.
treck. j. be-treck. Delineatio, linearis pictura.
treck van de letterẽ. Ductus literarum.
treck. Diadema: capitis tegmen regale.
trecken. Trahere.
trecken eenen muer. Ducere murum, ædificare murum, struere.
trecken. j. be-trecken / be-worpen. Delineare.
trecken de letteren. Ducere litteras.
trecken van leder. Ferrum, ensem, gladium stringere, nudare, euaginare, educere.
trecken / reysen. Tendere, contendere, petere, proficisci.
treck-becken. Collabellare, iunctis labris osculari, labra labellis iungere, rostra rostris trahere, more auium: columbare, oscula columbatim conserere: suauiari: figere oscula, iunctis dare oscula rostris.
treck-beeste. Veterinũ animal, iumentũ.
treck-brugghe. j. val-brugghe.
treck-gaeren. j. treck-net.
treck-ghifte. Donum illex.
treck-haeck. j. prangher. Harpago victorius.
treck-kabel / treck-koorde. Funis ductarius.
treck-kabel. j. voer-kabel. Remulcus.
treck-lap. *ironicè.* j. schoen-maecker / schoen-lapper.
treck-letter. Litera ductilis.
treck-naghel / teugh-naghel. Cuneolus, clauus tigna asseresque cõtrahens.
treck-net. Verriculum: & Sagena.
treck-peerd / waghen-peerd. Iumentum plaustrarium.
treck-plaester. Malagma: emplastrum emolliens. & Ceratum, cerotum.
treck-seel. Funis ductarius: & Helcium.
treck-tanghe. Forceps, dentatus forpex, quo clauos extrahunt fabri.
treckinghe. Tractus, raptus.
treckinghe. Contractio.
treckinghe des monds. Spasmus cynicus,

nicus, canina conuulſio: cùm canino rictu nares & labra contrahuntur.

treckachtigh. Trahax.

Trede. j. **terd.** Gradus, greſſus, veſtigiũ.

treden terden. Gradi, ingredi, incedere.

treden. j. **kneden.** Depſere, ſubigere.

treden met voeten. Calcare, conculcare: proterere pedibus. *ang. treade.*

Tree. *ang.* j. **tere.** Arbor.

Treeft. Tripus ferreus, chytropus, ollæ ſuſtentaculum.

Treen. *germ. ſax. ſicamb.* Fucus, *genus inſecti.*

Treffelick. Serius, grauis, momentoſus. & Præſtabilis, præſtans, eminens, primarius, eximius, excellens: ſpectabilis, clarus. *ger. traeffenlich.*

treffelicke ſaecke. Res grauis, ardua, momentoſa, ſeria.

treffelicken. Eximiè, vehementer, impensè: & Seriò, grauiter: ſeuerè, cùm auctoritate.

treffelickheyd. Præſtantia, excellentia, eminentia.

treffen. Tangere, contingere, ferire, cædere, tundere, verberare: & Attinere: & Præſtare: & Magni eſſe momenti. *germ. traffen.*

Treft. j. **treeft.** Chytropus.

Trefter. j. **trechter.** Infundibulum.

Trepffelen. Blandiri, pellicere: nugari, meptire. *ang. tryfle.*

trepfelinghe. Blanditiæ, illecebræ: nugæ. *ang. tryfles.*

Treplen. *ſax. ſic.* Fune nauem trahere.

trepl-linie. *ſax. ſicamb.* Helcium.

treyler. *ſax. ſicamb.* j. **ſchupt-trecker.** Helciarius, qui fune naucm trahit.

Treyn. Tenor, modus: & Opus, opera, actio, actus, operis progreſſus: operis continuatio. & Greſſus, gradus: & Comitatus: agmina longa clientum. *gall. train: ang. trade, trayne.*

treyn van coop-manſchap. Negotiatio, mercatura, actus mercaturæ. *gal. train.*

treynéren. Protrahere, differre. *gal. trainer.*

Trekt/treckt. Tractus, tractio: & Delineatio. & Anfractus: & Fallacia, ars, laqueus.

Tremelle van de meulen. Infundibulum. *gal. tremue.*

Trempe. *ſland.* j. **dzaegh-ſtoel.**

Treunen. *ger. ſax.* Diſiungere, ſeparare.

Treuſſe. *vetus.* Funiculus, vinculum.

treuſſe. *hol.* Camus, retinaculum equorũ

treuſſe/tranſſe. Lorica.

Treuſſelen. j. **trantſelen.** Ignauè operam præſtare.

treuſſeler. Homo ignauus, lentus.

Trepelen. j. **trippelen.**

Treſen. *vetus.* Potare: potum tanquam per cribrum ingerere.

Treſeer-becken. j. **triſeer-becken.**

Treſoor. Theſaurus. *gal. threſor: ital. threſoro: hiſ. teſoro: ang. threaſure.*

treſoor. j. **tritſoor.** Abacus.

treſoorije. Gazophilacium.

treſoorije der kercken. Cimeliarchium ſacrum.

treſoorier. Quæſtor ærarius: tribunus ærarius, arcarius. *vulgo* theſaurarius.

Treuren/ trueren. Mœrere, dolere, triſtari *ger. trauren.*

treur-gheeſtigh. Melancholicus.

treur-kleed. j. **rouw-kleed.**

treur-moedigh. Melancholicus.

treurigh. Mœſtus, dolens, mœrens.

treurigh aen-ſicht. Frons nubila, matutina, obducta.

treurighlick. Mœſtè, dolenter.

Triackel. j. **dieriackel.** Theriaca.

Tribock. *vetus, ger.* j. **ſpringhael-blijf.** *vulgò* tribucetum.

Trijle. j. **trille.**

Trijp/trijpe. Heteromallum, heteromaſchalum, ἑτερομάσχαλον, veſtis heteromalla lanea. *vulgo* tripa. *gal. tripe, ital. tripa: hiſp. tripa.*

Trijp. *vetus.* Inteſtinum *gal. tripe: ital. trippa: hiſp. tripa.*

trijpen. j. **panſſen.** Omaſum, omaſa, orum. *vulgò* tripæ. *gal. tripes: ang. tripes.*

trijp-buyck/ trijp-ſack/ panſ-ſack. Venter. *q.d.* ſaccus inteſtinorum: & Venter collatiuus: gluto, mãduco, barathrũ macelli, abdomẽ inſaturabile.

Trille/trillen. j **dzille/dzillen.**

Trijſel. Incerniculum, cribrum excuſſorium, cribrum frumentarium: inſtrumentum quo frumẽta purgantur antequam molantur.

trijſelen. Incernere, cribrare frumentum. & *metaphor.* Ignauè operam præſtare, lentè & ſegniter agere.

trijſeer-

trijseer-becken. Cribrum, cohcha fistulosa.

Tripe. j. trijpe. Omasum, &c.

Trippe. *sax. fris. sicamb.* Calopodium, calo, calceus ligneus.

trippen. j. trappen. Calcare, conculcare. *gal. triper.*

trippen/ trippelen/ trepelen. Saltare, tripudiare. *gal. trepiner.*

trippeler/trepeler. Tripudiator.

Trisg. *sland.* j. klepn koetsken.

tritsoor. Abacus, repositorium. *gal. dressoir, thressoir: ang. dressoure, dresser.*

Tritter / dzitter. *vetus ger.* Tritterus, eques auratus, *sic dictus à* trie *siue* dzie .i. tres, *ob duos iunctos equites, deinde verò expuncta* t *siue* d *littera* ritter. Trimarchia *quoque veteribus Gallis*, equestris pugnæ institutio *fuit, que ex tribus equis constabat q.d.* trie-march. i. tres equi. *Guil. Camd. ex Pausania.*

Trobel/trocbel. j. turbel. Tumultus.

Troch. Alueus linter. *ger. trog: sax. troch: ang. trouge.* Deerkens troch. Aqualiculus.

troch. *holl. zeland. sicamb. sland.* j. moelie. Mactra.

troch-wijn. j. leck-wijn. Vappa.

Trochelen. j. dzieghen. Leuiter consuere.

Trock. *sland.* j. trekie Tractus.

Troef. Triumphus ludi.

troef-boeck. *sland.* Chartæ lusoriæ.

troef-spel. j. kaert spel. *gal. ieu de trionfe: hisp. triomfo.*

troeffen. Ludere chartis.

Troeffel. j. truffel.

Troesten. *vetus. germ. sax. sic.* Hortari, instigare, incitare, animare.

Troeffel. *holl. fris.* j. truffel.

Troetelen. Palpare, palpari, mulcere, blandiri.

troetelen. Blandiri: omnibus modis & gestibus conari cuipiam placere, propriè suauiis & amplexibus, quod à turturibus docemur, *inquit Becanus.*

troetel duyue / *per metathesim* toetel-duyue. Turtur, *Becano dicitur.*

Troffel. *hol. fris.* j. truffel. Trulla.

Trommel. Tympanum. *ger. trummen: sax. trumme: ang. dromme.*

trommelen. Pulsare tympanum, complodere tympana, tympanizare.

trommel-slagh. Taurinus pulsus, complosa tympana.

trommel-slagher. Tympanistes, tympanista, tympanotriba.

Trompe *vetus.* Tuba, cornu: cornu venatorium. *vulgò* trompa *gal. trumpe: ital tromba: hisp. trompa.*

trompe. Crembalum, χρέμβαλον: instrumentum è stomomate concinnatum, pueris in vsu frequens, quod labris comprehensum, modulatum sonum edit, dum ligula inflexa, quæ medium secat, digito agitata perstrepit. *ger. trompff.*

trompe van den olifant. Proboscis, promuscis, manus. *gal. trompe: ital. tromba: hisp. trompa.*

trompen. *vetus. sian.* Largiores & laxiores manicæ matronarum.

trompe. Fallacia. *gal. tromperie.* Trompen ver-koopen. Dare verba, fallere.

trompen. Modulari crembalo: & Canere tuba.

trompen/ ve-trompen Fallere: allicere, circumuenire fallaciis. *vulgò* trompare. *gal. tromper.*

trompette. Tuba, tuba bellica, tuba classis, classicum, buccina, *vulgò* trompeta. *ger. trommette: gal. trompe, trompette: ital. tromba, trombetta, trompetta: hisp. trompeta: ang. trumpet:*

trompette. Tubicen, æneator. *ital trombetta.*

trompetten. Tuba canere, clangere. *ital. trombettare.*

trompetter. Tubicen, æneator, buccinator. *gal. trompetteur: ital. trombettiere: angl. trompetour.*

trompet-blaser. j. trompet-steker.

trompet-slagh. Taratantara: tubæ sonus: classicum: clangor.

trompet-steker. Tubicen: & Bucco, bucculentus: cui tumidiores sunt buccæ, aut os grandius.

Tronck. j. stronck. Truncus, stirps, stipes, corpus arboris: & Stirps, progenies. *gal tronc ital. tronco: hisp tronco.*

troncken. j. stroncken. Truncare. *gal. tronquer: ital. troncare.*

Tronie. Vultus. *vulgò* tronia. *gal. trogne.*

Troon. Thronus, solium.

Troost. Solamen, solatium, consolatio. leuamen, leuamentum, subleuamen.

& Fiducia, spes. *ger. trost: ang. trust.*
trooste-loos. Inops solatij & consilij, inops animi.
troostel-bier. *fris.* Conuiuium funebre.
troosten. Solari, consolari, solatia vel consolationes adhibere, dolorem animi leuare, solatio esse. *ger. trosten.*
troosten. j. **troesten.** Hortari.
Trop. j. **druyue.** Vua.
trop. *fland.* j. **hoop.** Cumulus.
troppe. *fland.* Grex, collectio, turba. *gal. troupe, troupeau.* **By troppen.** *fland.* Gregatim.
troppel. Globus, congeries, congestum.
troppen. *vetus. fland.* Congregari.
Troren. j. **treuren.** Mœrere.
Tros. Collectio.
tros/trosse/torsch. Racemus, vua, botrus.
tros/trosse. Fascis, fasciculus. *ang. trusse.*
tros/trosse. Impedimenta, sarcinæ, asseclæ exercitus, clitellaria iumenta, calones, caculæ.
tros/trosse. *sax.* j. **boer-kabel.** Remulcus.
tros-boeue. Calator, calo, cacula, militaris seruus.
tros-hoere. Sarcinaria ancilla, meretrix sarcinaria, meretrix militaris.
tros-peerd. j. **som-peerd.** Iumẽtum sarcinarium.
tros-wijf. j. **tros-hoere.**
trosseel/torsseel. j. **pack.** Sarcina.
trossen. Conuasare, vasa vel sarcinas colligere.
trossen. j. **packen.**
trossen. Succingere, colligere, colligare, suffarcinare. *gal. trousser: ang. trusse.*
trossen den mis-daedighen. Sublimem in carcerem rapere. *gal. trousser.*
trossaerd. j. **drossaerd.** Prætor, &c.
Trot/trotte. *ger. sax.* Torcular.
Trot. j. **draf.** Cursus, gressus, succussatio
trotten. *ger.* j. **torden.** Calcare.
trotten. *flan.* j. **drauen.** Currere, cursare, discursare, succussare, gradi. *vulgò* trottare. *gal. trotter: ital. trottare: ang. trotte.*
trotter. Cursor, ambulator.
trotter/drauer. Equus tortor, crucians, succussator, succussor, succussarius.
Trots. Irritamen, irritamentum, comminatio, minæ, insultatio, cõtumelia. *ger. tratz.*
trotsen/tratsen. Irritare, insultare, minari: lacessere. *germ. tratzen.*
trotsigh. Minans, minitans, minax, contumeliosus: fastosus.
trotsighlick. Minaciter, minanter, contumeliosè.
Trouw/ghe-trouw. Fidelis, fidus: iustus, verus. *germ. treuvv: ang. trevve.*
trouwe. Fides, fidelitas. *ger. treuvv: ang. treuth. i.* veritas.
trouw-braecke. Perfidia.
trouw braeckigh / trouw-brekigh. Perfidus, fœdifragus.
trouw-hander/trouw-hand. Depositarius. *q. d.* fida manus.
trouw-hertigh. Fidus pectore, animo.
trouwe-loos. Infidelis, perfidus.
trouwe-loosheyd. Perfidia.
trouwelick/ghe-trouwelick. Fideliter.
trouwant. Satelles, stipator, spiculator, latero, lateranus, prætorianus miles, somatophylax, lictor. *q. d.* **trouw-hand.** *i.* fida manus. *eo quòd manuum vice sit in defendendo. Ioan. Becan. ger. trabant: sax. drauant.*
trouwant. *metaphor.* Vagabundus: & Parasitus, scurra: & ludius, ludio, deceptor. *vulgò* trutannus. *gal. truant: hisp. truhan.* **Luy trouwant.** Vappa, homo ignauus, iners.
trouwanten. Otiosè vagari: & Agere parasitum, agere scurram: *vulgò* trutannizare, scurrari. *hisp. truhanear.*
trouwanterye. j. **boeuerye.** *vulgò* Trutannia.
trouwen. Coniugio iungere: & Coniugio iungi, coniugij fidem dare. *angl. bethroute.*
trouwen. *vetus.* j. **be-trouwen.** Fidere, confidere.
trouw-bedde. Thalamus.
trouw-rinck. Annulus pronubus, annulus sponsalis: quo ceu arrhabone coniugij fides obligatur.
trouw-schat. Arrha nuptialis: & Dos.
trouwens. Bona fide.
trouweel. j. **truweel.** Trulla.
Truchses. *germ.* Dapifer. & *sicamb.* Prætor, præfectus.
Truchtin/truhtin. *vet. teut.* Dominus. *Vulcan. Brug. vide* **Drutin.**
Trueren. j. **treuren.** Mœrere.
Truffe. *fland.* Mendacium, nugæ, friuola,

uola, stropha. *vulgò* truffa. *gal. truffe: ang. triffles.*

truffe. Mulier mendax & fallax.

truffen. *fland.* Vendere nugas, vendere friuola: decipere, fallere, imponere. *vulgò* truffare. *ang. triffle.*

truffer. *fland.* Nugiuendus, friuolarius, impostor. *vulgò* trufator. *ang. triffler*

Truffel. *sicamb.* j. **truweel.** Trulla.

truffel. *vetus.* j. **vier-schuppe.** Batillum.

Truffele. j. **swamme.** Tuber.

Trugh. *vetus ger.* j **drogh.** Fallacia, impostura.

trugh-licht. *sicamb.* j. **drogh-licht.**

trug-naghel *ger. sicamb.* Bulla: caput vmbellatum claui, in bullæ modum fastigiatum, quo superbarum ædium fores configi solent: *inferioribus germanis* **deur-naghel** & **harnas-naghel** *dicitur.*

trugghelen. Aeruscare, æra seu pecunias & cibum vndique colligere præstigiis & fallaciis.

trugghelen. Sortiri.

truggheler. Aeruscator: qui mendaciis fallaciisque captat quæstum, & malis artibus corradit pecuniam.

Truye. Sus, scropha: troia *apud veteres. ita Troiani, Troiam, id est,* scropham, *in sua moneta dicuntur habuisse expressam. gal truye: ital. troia.*

truye. Machinæ bellicæ genus: instrumentum quo muros fodiebant, vt sus terram rostro. *Iust. Lips.*

Trul/trulleken. Mentula. *vulgò* trulla. Trulla *autē veteribus Latinis teste Varrone fuit* vasculi genus, è quo aqua in aliud vas transfundebatur: *à transuolando traijciendóue dictum. vide* **Totel-manneken.**

Trunckelen j. **tronckelen.**

Trutin. j. **drutin.**

Truts-man/truceman. *fland.* Interpres. *gal. trucement, truceman: his. trujaman: ital. droguemā: dictio Arabibus & Chaldeis familiaris, qui dicūt turgeman. Aegidio Tschudo vox* **truscheman** *videtur esse Germanica. q.d.* **teutscher man.** i. vir Germanus siue Teutonicus.

Truwant. j. **trouwant.**

Truweel. Trulla: instrumentum cæmentariorum trigonum, quo calcem saxis impingunt. *gal. truelle: ang. trevvel, trovvel.*

T S

Tsaeghe j. **saeghe.** Horror, *&c.*

Tsaemen. j. **saemen.** Simul.

Tsaerd. j. **saerd.** Tener, mollis.

Tseffens. j. **seffens.** Vnà, simul.

Tseghe. j. **seghe.** Capra.

Tsitteren/tsetern. j. **citteren.** Tremere.

Tsop. j. **sop/top.** Cacumen, iugum.

tsoppen/soppen. Apices siue cacumina demere aut amputare.

T V

Tucht. *sicamb.* Disciplina, doctrina, modestia, honestas, virtus. *ger. zucht.*

tucht-heer. Censor morum.

tucht-huys. *vetus.* j. **schole.** Schola.

tucht-leere. Ethice, philosophia moralis.

tucht-meester. Censor, morum magister, moderator iuuentæ, pædagogus.

tuchtigh. Modestus, honestus vrbanus, verecundus, castus pudēs. *ger. zuchtich.*

tuchtigh. *fland.* Catuliens. **Tuchtigh zijn.** Naturæ instinctu in Venerem rapi.

tuchtighen. Moderare, moderari, corripere, adhibere correctionem, domare, probos mores docere.

Tuck. Tactus, tactio. & Ictus, pulsus frontis.

tuck. Fraus, fallacia, insidiæ, machinatio, *δοκός. ger. duck, tuck.*

tuck-reyse. Aggressio fraudulenta, excursio.

tuckachtigh. Fallax, dolosus, fraudulentus: petulcus: petulans.

tucken/tocken. j. **toetsen.** Tāgere, icere. *gal. toucher: ital. toccare: hisp. tocar.*

tucken. Arietare.

tucke bollen. Arietare capite: coniscare: capite quatere: capita inter se collidere more arietum: aduersis frontibus concurrere, inter se aduersis cornibus incursare.

tuck-noten. j. **rol-noten.** Impetere nuce nucem.

Tuckele. *hol fris.* j. **kekele.** Stiria.

Tudder. *fris.* j. **tuyer.**

Tueghel. j. **teughel.** Habena.

Tuelen. j. **tuylen.**

Tueluwen teuluwen. *fland.* j. **kneden.** Depsere, subigere.

Tueren.j.toeuen.

Tuf-ſteen tof-ſteen.j.ſand-ſteen.Tophus, porus, lapis arenarius.*ger.tuffſteyn,tophſtein:ſax.topſteyn:gal.tuffeau: ital.tofo.*

Tuffel/toffel.*ſax.ſicamb.friſ.hol.*j.pantoffel.Crepida.

Tuyd/tuyt.j.velghe. Modiolus rotæ.

Tuyer. Pedica, lorum, loramentum: reſtis qua pecora in paſcuis vinciũtur.

tuyer.Series longa rerum connexarum.

tuyeren. Vincire pecora in paſcuis:vincire pedicis,connectere, nectere continuato ordine; ligare.*ang.tye.*

Tuyf.*hol. ſicamb.* Tiara,cidaris.*ang.tuffer,tuffie.*i.apex. (phus.

Tuyf-ſteen.j.tuf-ſteen tof-ſteen.To-

Tuyfel.j.vijſel. Mortariolum.

Tuygh/tuych/tugh.*ſax.ſic.* Materia.

Tuygh/ghe-tuygh. Arma,artium inſtrumenta, armamẽta, impedimenta, ornamenta.*germ.zeug:ſax.tugh.*

tuygh-huys.*ſax.ſicamb.* Armamentarium.*ger.zeughauß.*

Tuyghe.j.ghe-tuyghe. Teſtis.*ſax.tuge*

tuyghen.j.ghe-tuyghen. Teſtari,teſtificari,teſtimonium dicere *ſax.tugen.*

tuygh-baer. Teſtimonio idoneus.

Tuyl. Agricultura, agricolatio, labor, opera, opus.

tuylken.j.kepken. Flos armerius, cariophyllus minor: armeria.

tuylken.Sertum, ſeruia, faſciculus odoratus, paſtillus è floribus:olfactoriũ: faſciculus florum.

tuylken. *Becano dicitur* id quod pileis ſupernè ornatus cauſa ſolet imponi.

tuylen.j.teulen. Colere agrum.

tuylen. Laborare, opus facere.*ang.toyle, tylle.*

tuylen. Laſciuire,laſciuè viuere.*Becan.*

tuylen ſijnen tuyl. Furere ſuum furorem. *Virgil. Hunc ſine me furere antè furorem.*

Tuymelen. Voluere, volutare,circumagere,rotare,in gyros torquere: rotari: volui, volutari. *ſax. tummelen: ang. tumble.*

tuymelen. Petauriſtam agere, cybiſterem agere: voluere ſe in caput: in caput volui manibus pedibuſque adductis: à capite in pedes imos ſe reuoluere: præcipitari.

tuymeler. Petauriſta,cybiſter.

tuymeler. Tormenti bellici ſiue bombardæ maioris genus.*vulgò* mortariũ.

tuymeler. *holland.* Delphin, delphinus: belua marina omnium animalium marinorum & terreſtrium velociſſima: *Hollãdis ſic dicta à mirabili agilitate ſiue mobilitate,qua ſe in maris ſuperficiem frequentiſſimè vibrat.*

Tuyn-haghe. Sepes, ſeptum,ſepimentum, vallum.

tuyn.*hol.friſ.*j.hof krupd-hof.Hortus.

tuynen. Sepire, obſepire.

tuynynghe. Sepimentum.

tuyn-kerſſe. *hol.*j. hof-kerſſe. Cardamum,naſturtium hortenſe.

tuyn-klocke.j.klocke. Conuoluulus

tuyn-kominckſken.*ſax.ſicam.*j. uetelkominckſken. Regulus, trochilus.

tuyn-man.*hol.friſ* j.houenier. Hortulanus, olitor.

tuyn-ſchere.i.dack-ſchere.

tuyn-ſtacke. Sudes,ſudis,palus,vallus, longurius.*& per metaph.* Homo ſtupidus,ſtipes: qui non mouetur ad aliquid agendum quod oportet.

Tuyſchen.*ger.ſax.ſic.*j. tuyrelen/tommen. Permutare, cõmutare,*à Theuth ſiue Theutate,hoc eſt,Mercurio, mercatorum negotiatorumque Deo.*

tuyſchen. Ludere alea, ludere aleam, ludere lucri ſpe & damni periculo.*à Theuth ſiue Theutate, id eſt Mercurio, priſco deo ſiue dæmone Aegyptiorum, talorum alearumq; primo inuentore,quem Galli & Germani in primis coluerunt.*

tuyſch-baene. Area aleatoria.

tuyſch-ſchole. Ludus aleatorius,ſchola aleatoria.

tuyſch-ſpel. Alea,ludus aleæ, ludus teſſerarius.

tuyſcher. Permutator.

tuyſcher. Aleator,aleo.

tuyſcherije. Ludus aleæ.

Tuyt/tuyte. *holl.friſ* j. velghe. Modiolus rotæ.

tuyte/tote. Papilla. & Mamma,huber. *τιτθίον. ger. tutte, dutte: gal.tette,tetin: ital tetta.hiſ. teta: ang.teate.*

tuyte. Obba, amphora,cyrnea.

tuyte/tote. Cornu.

tuyte. Tutulus,conus,cirrus, ſuggeſtum comæ,capillusin circum tortus:capilli

matio-

matronarum ad verticem capitis conuoluti, & in altum congesti.

tupte. Panus, tramæ inuolucrum, filorum congeries.

tupt-band. Fascia crinalis, frontale muliebre, tænia.

tupt-hozen. Cornu, buccina.

tupt-hozenken. Fistula cornea.

tupt-mupl. Broncus, brochus.

tupt-pot/tupt-kanne. Cirnea.

tupt-schoenen j. tote-schoenen.

tupt-wl. Bubo cornutus.

tupten. Canere cornu, cornu inflare, clãgere, buccinare.

tupten. Tinnire, strepere.

tupten in de ooze. Dicere in aurem, insusurrare in aurem.

tuptinghe. Susurrus, sibilus, tinnitus aurium.

Tuptelen. j. **tupschen tommen.** Commutare, permutare.

tupteler. Permutator.

Tulpe. Tiara, cidaris: tuliban: insigne capitis ornamentum Turcarum.

Tulpe/tulpisch. Stipes, stolidus, stupidus, bardus, ineptus.

tulpen j. **slaen.** Batuere, verberare. *ger. dulpen, tulpen.*

tulpen. *sland.* Comessari, pergræcari, bacchari, insanire.

tulper. *sland.* Ebriosus, potor, potator, bacchans.

Tummelen. *sax.* j. **tupmelen.** In gyros torquere equum.

Turbant. j. **tulpe.** Tiara.

Turbel. Turba, tumultus, tumultuatio, turbatio, perturbatio. *&* Turbidus, conturbatus, confusus, non clarus. *gal. trouble.*

Turbot. j. **terbot.**

Turck/tozck. Turca, Turcus. *vide in Nomenclatura.*

Turckops. Iaspis aërizusa: iaspis Caspia: eranus, eranos, cyanus, cyanos: lapis turcinus. *vulgò* turcicus. *dictus autem* turcinus *à colore cæli: turcino enim cæruleus color est Italis: Matthiolus. gal. turquoise: ital. turchesa, turchina: hisp. turquesa.*

Turf. j. **tozf.** Gleba bituminosa.

Turtel-dupue. j. **tozel-dupue.**

Tusschen. Inter. *ger.* χvvuſchend: *sax. tuvischen.*

tusschen-beyde. Intermedius, interiacens.

tusschen-beyden gaen. Intercedere, interuenire, interiicere se contentioni, pugnæ, *&c.*

tusschen-beyden spreken. Conciliatorem agere.

tusschen-beyden-heyd. Intercapedo.

tusschen-komen. Interuenire, intercedere.

tusschen-komer. Interuentor, interpellator, intercessor.

tusschen-scheed. Interuallum.

tusschen-setten. Interponere, interserere, interiicere.

tusschen-spraecke. Interloquutio, sermonis interpositio.

tusschen-spraecke. j. **middelaer.**

tusschen-spreken. Interloqui, interfari.

tusschen-wand/tusschen-weegh. Paries medianus, intergerinus.

tusschen-wijdde. Interstitium.

T VV

Twaelf. j. **twelf.** Duodecim.

twaelfaerd. *sland.* j. **oozt.** Duodecim minuta: quadrans, teruncius.

Twalch twalck. *ger. sax. sicamb.* Loliũ.

Twantelen. Fluctuare animo, dubitare, in dubio esse: subdubitare.

Twee. Duo, bini. *germ.* χvvey, χvveen, χvvo: *sax.* tvve: *ital. duo, dui: ang.* tvvo, tvvayne.

twee en twee. Bini.

twee-back. *sax. sicamb. fris. holl.* Panis bis coctus, panis nauticus, buccellatum: copta. biscuit *vulgò vocatur peregrino nomine.*

twee-blad. Bifolium, gramen Parnassi.

twee-bijl. Bipennis. *ang.* tvvibil axe.

twee-bozelinghen *vetus. sland.* Gemini.

twee-dagigh. Biduanus.

tweedet-ley. Bifariam, duplex.

twee-dzaght. Dissensus, dissensio, dissidium, discordia.

twee-dzaghtigh. Discors, dissidens.

twee-hoeck. Biuium.

twee-iaerigh. Biennis, bimulus, bimus.

twee-klincker. Diphthongus.

twee-licht *sax. fris. sicamb.* Crepusculum, lux dubia. *ang.* tvvyelighte.

tweelingh. Dydimus, geminus, gemellus

twee-mael. Bis.

twee-mael grooter. Duplo maior.

twee-

twee-sick. *sax. sicamb.* j. twee-lingh.
twee-sins. Dupliciter, duobus modis, bifariam.
tweeseken. *sax.* Gemini, gemelli.
twee-snedigh/ twee-snijdigh. Anceps, vtrinque acutus.
twee-spalt. *sicamb.* Dissidium.
twee-spronghe. *holl.* j. twee-wegh. Biuium.
twee-tongigh. Bilinguis.
twee-verwigh. Bicolor.
twee-voetigh. Biceps.
twee-vorckigh. Bifurcus, bisulcus.
twee-voudigh. Duplex.
twee-wegh. Biuium.
twee-wegigh. Biuius:
twee-werf. Bis.
tween. *vetus.* Dissidere, differre, discrepare.
tweelf. Duodecim, bis sex. *germ. zvvolf: ang. tvvelue.*
tweelf mael. Duodecies.
tweelf-stecken. *sax. sicamb.* Ludere duodecim scrupis.
tweelfste. Duodecimus.
tweente-rdier/ twinter-dier. *fris.* Animal bimum.
tweentigh. j. tweyntigh / twintigh. Viginti.
tweern. j. tweyn. Filum duplex.
twees. *holl. fris.* j. twee-mael. Bis.
Tweefelen. *stand.* Blandiri, delinire.
Twey. *sax. fris. sicamb.* j. twee. Duo.
tweyffel. j. twijffel. Dubium.
tweyn/ twijn/ tweern. Filum duplex, filum tortum, retortum. *vulgò* duplarium. *à* twey *siue* twee. i. Duo. *ang. tvvyne.*
tweynen/ twijnen. Duplicare, conduplicare fila.
tweyn-draed. Filum duplex.
tweyn-garen. Filum duplex.
tweyn-molen. Rhombus.
tweyntigh/ tweentigh/ twintigh. Viginti, bis deni, bis decem, viceni. *germ. zvventzigh: ang. tvventye.*
tweyntigh-mael. Vicies, vigecies.
Twelf. j. tweelf. Duodecim.
Tweng riem. *hol. fris.* j. span-ader.
Twent. j. twint. Nihil.
Twern. j. tweern.
Twie. j. twee. Duo.
twie-licht. j. twee-licht.
twiet-broeder. j. ghe-tweet broeder.
Twij *vetus.* j. twee. Duo.
twijffel/ tweyffel. Dubium, dubitatio, scrupulus, *à* twij *siue* twey. j. duo, *sicut* dubius & ambiguus *à duo & ambo. ger. zvveiffel.*
twijffelen. Dubitare, ambigere, hæsitare, hærere animo, fluctuare, nutare, titubare, animo. *ger. zvveifflen.*
twijfel-moedigh. Dubius animi, desperans.
twijffel-moedigheyd. Desperatio.
twijfelachtigh. Hæsitabundus, hæsitãs, dubius, incertus, ambiguus, anceps: suspensus.
twijffeligh. Ambiguus.
Twijn. j. tweyn. Filum duplex.
Twijgh. *ger. sax. sicamb. fris. holl.* Ramus, virga, vimen, surculus, frons. *ang. tvvigge.*
twijghen. *ger. sax. sicamb. fris.* Plantare, inoculare, inserere, pangere.
twijgher. *vetus.* Frutex.
Twint/ twijnt/ twent. *vetus. stand. holl.* Nihil, nihilum, nihili, non, minimè, minimum.
Twint achten. *vet.* Floccipendere, floccifacere, nihili pendere, nihili facere, *dictio Poëtis Rhythmicis nunc adhuc vsitata.*
Twintigh. j. tweyntigh. Viginti.
Twist. Discordia, altercatio, dissidium, controuersia, contentio. *q. d.* tweest. *à* twee. i. duo.
twist. Rami abscissi, ramalia.
twist. j. twijn. Filum duplex, retortum. *ang. tvvyst.*
twisten. Discordare, altercari, dissidere, contendere, litigare.
twisten. j. twijnen. Duplicare, retorquere, contorquere fila.
twistigh. Contentiosus, litigiosus.

---

u Vocalis.

Uchten-stond. *hol.* Tempus matutinum.
uder/ uyder/ huyder/ wder/ wr/ ore. Vber pecudum: οὖθαρ. *sax. ieder: ang. vdder.*
uder-bret / uder-braedt. Sumen.
ufenen. j. oeffenen. Exercere, exercitare.
uyt. j. wt. Ex.
ulck/ ulch. *sicamb.* j. aiuyn. Cœpa.

ulck/

ulck/ullick *fris.* j. visse. Ictis.
ulle j. vulle. Taurus.
ullinck. *sicamb.* j. ulck. Ictis.
ulpen-veen. j. elpen-veen.
ummer. *holl.* j. immer/emmer.
unck/ouck. Encaustum: & Atramẽtum.
vncken/unckeren. Gemere.
unckeren/yunckeren. *stand.* Hinnire.
unghel. *vetus. sicamb.* Abdomen, seuum.
ungheren. *hol.* j. toouveren.
ungher-hoere. *hol.* Malefica, incantatrix, mulier diabolica.
unghers. *hol.* Maleficus, veneficus, diabolicus.
unghers eyeren. *hol.* Volua, phalli, bufonũ oua: fungus priapeus, phallus. *q.d.* manium siue cacodæmonum oua. *Adr. Iun.*
unsel/unschlit. *germ. sax. sicam.* j. vuet. Sebum.
unte. *vetus.* Vsque, eò vsque.
unster/vnser unssel/enssel. j. linip-waghe. Statera: trutina campana.
up. *stand* j. op. Super.
uppigh. *germ. sax. sicamb.* Lasciuus.
up-yemmen/upf-yemen. Emutire, edere minimam vocem: incipere minimam mentionem.
uperlen. Cheopina, hemina, cyathus.
ur. *ger.* j. or/oor. Magnus, *&c.*
ur-alt. Valde senex.
ure. Hora ὥρα. *gal. heure: ital. hora: hisp. hora: ang. houre.*
ure. Oportunitas, commoditas.
ure/*siue* ur/ *inquit Becanus, est* temporis oportunitas: *eo quòd nihil hac sit ad res gerendas maioris momenti.*
ure. Vicissitudo, mutatio ex alio in aliud. Goede ure om iemanden aen te spreken. Mollia tempora fandi, mollissima tempora fandi: cùm quis ad colloquendum facilior est, minusque morosus. We uren van eenen mensch kennen. Viri molles aditus & tempora nosse. *Virg.* Ter goeder uren. Fausto omine, bonis auibus, auspicato. εὐρία, ventus secundus, & prosper. *hinc gal. heureux* .i. felix. *Ioach. Perion. gall. à la bonne heure.*
urigh/ur-maetigh. Mutabilis, inconstans: & Horarius, vnius horæ.
urigh mensch/ur-maetigh. Homo versatilis, sui dissimilis, moribus inæqualibus præditus, varius, varians, mente mutabilis, sibi ipsi inæqualis, parum secum constans, importunus, difficilis, parum commodis moribus, intractabilis, morosus.
ur-klocke. Horologium: æramentum horarum.
ur-looper. j. sand-looper.
ur-maetigh. j. urigh.
ur-werck. Horologium: horarium, machina horaria. (rius.
ur-werck-maecker. Faber automata-
ur-wijser/handeken. Solis vmbilicus, stilus hemispherij horas monstras: gnomon, sciateron.
us. *vetus. stand. fris.* j. ons. Nos, nobis.
use. *vetus. stand. holl. fris.* j. onse. Noster.
usard/usward. *vetus. holl. fris.* Ad nos, apud nos.
ubel. j. euel. Malus.
uben/ubenen. j. oessenen.
uberen. Auere, concupiscere. *q.d.* ijueren/ zelare.
uberen/uuveren. j. hepschen. Petere, poscere.

V Consonans.

V A.

Vacht/vlies. Vellus: & Globus lanæ, coagmentũ lanę.
vacht. Pars esculenta.
vacht. *germ. sax. sicamb.* j. maend-kost. Demẽsum.
Vack. j. vackeel. Contignatio.
vacke. j. fackel. Fax. *ital. face.*
vacke. *sax. sicam. hol.* Apertura, foramen. & Capsa, capsella, loculamentum.
vacke. *sax. sicamb.* Ala. *ger. facken.*
vackeel/vack. Cõtignatio, cõtabulatio, structura, pars structuræ aut ædificij.
Vadde. Laganum: libi admodum tenuis & flaccidi genus. (ribus.
vadde. Fungus, clauus, patella in arbo-
vadde. Ignaua mulier: ignaua & deformis puella.
vadden. Deflorere, defloresscere, flaccescere. *ang. fade.*
vaddigh. Flaccidus, flaccescens, languidus, ignauus, marcidus, torpidus, veternosus, piger. *gal. fade: ang. faded.*
vaddighepd. Languor, marcor, ignauia, veternus, pigritia, torpor.
Vaddoose. j. vandoose. Venefica.

Vadem.

Vadem *ſax. ſicamb.* j. vaed. Filum. *ger. faden: ang. fadome, fathome.*

vadem. Filum quod intra manus extenſas continetur: menſura manuum expanſarum: vlna: paſſus, *ſpatium quod vtrinque manus extenſione completur, continetq; pedes quinos*: orgyia, *pedes ſex cum quadrante.*

vademen een naelde. j. veſſemē. Acum filo traiſcere.

vademen/om-vademen. Vtraque manu extenſa complecti.

Vader. Pater, parens, genitor. *πατὴρ: ger. vatter: ital. padre: hiſ. padre: ang vatter.*

vader des huyſ-ge ſins. Pater familiās

vader-erue. Patrimonium.

vader-land. Patria: ſolum genitale, patrium, natale: mater, populonia mater.

vader-landſch. Patrius, vernaculus.

vader-loos. Orbus patre, carens patre, *ἀπάτωρ.*

vader-loos kind. Pupillus, orphanus.

vader-ſlagh. Patricidium.

vader-ſlaghtigh. Patricida.

vaderlick. Paternus, patrius.

vaderlick/vaderlicken. Patriè, paternè.

vaderſſe. j. ghe-vader. Onomaſtria: mater ſpiritualis.

Vadooſe. j. vandooſe.

Vadſigh. j. vaddigh.

Vaeck/vaecke. j. vake. Sæpe.

Vaeck. Sopor, ſomnus.

vaeck hebben. Dormiturire.

vaeck-loos. Inſomnis.

vaeckeren. Dormitare.

vaeckigh/vaeckerigh. Soporatus, ſomniculoſus, ſomnolentus.

Vaecken. j. vaken. Sæpe.

Vaeghen/veghen. Purgare, tergere, verrere, radere.

vaeghen-vier. Purgatorium, ignis purgatorius, erebus expiatorius.

vaeghſel. Purgamen, purgamentum: quiſquiliæ.

Vaeghet/veghet. Qui ad quiduis cum alacritate expediendum eſt idoneus: expeditus ad quiduis promptè peragendum. *Becan.*

Vael/vaeluwe. Heluus, giluus, color medius inter album & ruſſum: ſubruſſus, valius. *germ. falb: ſax. vahl: gal. paille, paillet, baillet: ital. paglio: hiſp. paio.*

vael-vruyn. Hyacinthinus, amethiſtinus. *ger. veilbraun.*

vaelen hengſt. Equus valius. *Adr. Iun.*

vael kleed. Veſtis decolor: cuius color euanuit & effloruit, propter imbrem aut continuum attritum.

Vaele/veple. Hedera.

Vaen. *vetus.* j. vanghen. Capere.

Vaendel/vendel. j. vaene. Vexillum.

vaendelingh/vendelingh. *holl. ſland.* Vexillum.

vaene. Vexillum, ſignum, ſignum militare: bandum *apud Procopium*: labarum, *ſiue* laborum, *vt ſcribit Turnebus*: cantabrum, *ſiue* contabrum, *vt cōiecit Turnebus*. Aquila, draco, vexillum, flamula rufa; *muta ſigna ſunt, ait Veget. ger. fenlet ſax febnlin hiſ. vaendera, hendera.*

vaene/kercke-vaene. Labarum ſacrum, vexillum ſacrum: fano, fanon: contanum, *vulgò Eccleſ. dicitur.*

vaene/vendel vaenkē vende krieghſvolcks. Cohors, turma militum ſub vno vexillo militantium. *vulgò* banda.

Vaene. Menſuræ quatuor *rerum liquidarum præcipuè.*

vaene. *vetus.* Palear: pellis è boum gutture inſtar vexilli depēdens. *gal. fanon.*

vaen-be-ſchermer. Anteſignanus.

vaen vraegher/vaen-vrigh. Signifer, vexillarius: cantabrarius, qui cantabra & alia ſigna fert, *Codex Theodoſ.* Draconarij i. ſigniferi, *Modeſtus de vocab. rei milit.* Aquiliferi, qui aquilam ferūt: Imaginarij *vel* imagniferi, qui Imperatoris imagines portant, *&c. Veget. de re milit. vulgò* bandophorus.

vaen-krupd. *ſland.* j. nieſ-krupd.

vaen-leen. *vulgò* feudum vexillarum, vanolehenum. *vide* Koningh-ſtuyt.

vaenken. Paruum vexillum.

vaenken. j. vlagghe. Apluſtre.

vaenken krijgh-volcks. j. vaene. Cohors, turma militum.

Vaer. Metus, terror, horror: *&* Periculum. *gal. effroy, frayeur: ang. feare.*

vaer-weder. *vet.* Horrida tempeſtas.

vaeren. *vet.* Metuere, timere. *angl. frare.*

vaeren. Tædere. *&* Deſuetudine affici.

vaerlick/ſorghelick. Timendus, terribilis, horrendus: *&* Periculoſus.

Vaer/vaerd/veer. Traiectus: locus vbi traijcitur fluuius: Portus, & nauium cymbarumque ſtatio, à qua, conſcenſa

naui

naui aut ſcapha traiicimus: portoriū. *ger.phor, phord, phurt.*

vaer-boot/varſie. Nauis actuaria, nauigium actuarium.

vaer-ghe-wand .j. ſchip-ghe-wand. Armamenta nauis.

vaer-ghelt. Naulum, portorium, porthmion, ſors nautica vel traiectitia: pecunia traiectitia, pecunia nautica: vectura.

vaer-glas.j.zee-kom-pas. Amuſium, pixidicula nautica.

vaer-man. Portitor, vector: porthmeus. *&* Nauta, nauiculator. *ang. vvherymao.*

vaer-meeſter. Portitor, vector, lintrarius: *qui trajicit homines.*

vaer-plente.j. vaer-ſchupte.

vaer-ſchat. *flandr.j.vaer-ghelt.* Naulum, portorium.

vaer-ſchip. Nauis vectoria.

vaer-ſchupte. Cymba. *&* Ponto. *&* Hippago. nauis traiiciendis fluminibus idonea.

vaer-waeter. Aqua nauigabilis.

vaer-wegh. Actus: via per quam iumentum vel vehiculum agere licet.

vaert.j.vaer. Traiectus, traiectio.

vaert water-loop. Aquæductus, meatus, alueus, foſſa.

vaert/vaerde/veerde. Iter, via: expeditio.

vaerdigh veerdigh. Expeditus, accinctus, præcinctus: itineri accinctus, paratus, promptus, agilis.

vaerdighen. Expedire.

vaerdighen. Offerre.

vaerdighept. Agilitas, promptitudo.

vaerdighlick. Expeditè, celeriter, agiliter.

Vaeren. Tendere proficiſci, vehi, petere locum aliquem, meare. *ger. faren.*

vaeren. Vehi naui aut curru.

vaeren. Valere, gerere, habere ſe hoc aut illo modo. *ang. fare.*

vaeren.j. ghe vaeren / ghe-ſchieden. Fieri, euenire, contingere. **Het vaert ghemeynlick ſoo.** Ita plerumque fit.

vaeren in eenanders reden.j.ſcheuren. Interloqui.

vaerende haue. Mobilia bona, res mobiles, ſupellex: *&* Ruta cæſa.

vaerende vrouwe/vaerende wijf. *vet.* Dryas, hamadryas, ſyluarum dea.

vaerende wijf. *vetus.j.* tooverreſſe. Incantatrix, venefica: volatica mulier, *apud veteres, teſte Adr. Iunio.* ſtrix volatica.

vaerende wijf. *vetus.* Mulier peregrina. *&* Meretrix.

vaerende wijf. *vetus.j.* vlaeyenden wind. Turbo, vortex.

Vaeren/vaeren-krupd. Filix, thelypteris *ger. farn, farn-kraut. ſax. farn, farn-krut. ang. ferne, fearne. farn.*

Vaeren. Metuere. *vide* **Vaer.** Metus.

Vaerent/verent. Anno præterito, anno ſuperiori, *q.d.* **ver-laerent.**

Vaerghen/verghen. *ſland.* Proponere, exigere.

Vaerinck/vaerinckx. *ſland.* Ilicò, citò, ſtatim.

Vaeſche. Fantaſia, delirium.

Vaeſche. *ſland.j.veſche.* Faſcia.

vaeſchen.j. veſchen. Faſciis ligare.

Vaeſe.j.vaeſken/veſe/veſken. Fibra, capillamentum, feſtuca.

Vaeſe.j.vaeſche. Phantaſia, delirium.

Vaeſen/faeſen. *ſland.* Farcire.

vaeſel-boſſe.j.faeſel-boſſe.

Vaeſemen.j.veſemen veiſemen.

Vaeten/vaets.j.vaten vats.

Vake/vaken. *ſax. friſ. ſicamb. hol.* Sæpe, frequenter. *&* Citò, ſtatim

Valck. Falco *ger. falck: ſax. falck: gal. faulcon: ital. falcone: hiſp. falcon: halcon: ang. falcon.*

valcken-beck. *ſland.j.* heyt-haemer. Ceſtra, malleus ferreus, acuminatus, *à roſtri falconis ſimilitudine dictus.*

valckenaer. Accipitrarius; auiarius, *vulgò* falconarius.

valckenet. Tormentum campeſtre, oblongum, ſed non ita largum. *vulgò* falco *&* falconellus, falconetum. *gal. faulconneau:*

Val. Caſus, lapſus, ruina: *&* Caſus fortuitus, ſors, fortuna. *ang. fal.*

valle. Decipulum, decipula, tendicula, laqueus: tranſenna. *ger. fall: ang pi: fall.*

val-ſtrick der vogelen. Tēdicula auiū.

valle. Ophidium: *genus piſcis.*

vallen. Cadere, labi, collabi, dilabi, ruere, corruere. *ger. fallen: ang. falle.*

vallen te deele. Obuenire, obtingere.

vallen in de ſtraffe. Multam committere.

vallen in slaep. Consopiri, incidere in somnum.

val-brugghe. Pons versatilis, pensilis, subductilis.

val-deure/ vald-deure / vald-poorte/ voud-deure. Valuæ, ianuæ plicatiles, ianuæ bipatentes, valuæ biſores. *à* valden *siue* falten *quod* plicare *Germanis superioribus dicitur.*

val-deure. Ianua subductilis, ostium cadens. *à* vallen. i. cadere.

val-hoed. Cesticillus: circulus qui puerorum capitibus, ne casu lædantur, imponitur.

val-poorte. Cataracta, porta ex funibus aut catenis pendens, quæ attolli & demitti potest.

val-stuick. Laqueus.

val-veken / lilap-veken. Claustrum prati vel agri: vectis: cataracta vltro recidens in seram, seque claudens.

vallende cuel/ vallende sieckte. Morbus caducus. *vide* cuel.

valligh. Procliuis in ruinam, caducus, ruinosus: & Qui succumbit & causa cadit.

valligh oft velligh worden. *vet.* Succumbere, cadere causa, amittere litem.

Valleye. Valles, vallis. *gal. vallee: ital. valle: hisp. valle: ang. valley.* Ronde valleye. Conuallis: vallis vndique montibus & collibus inclusa.

Valm-duyve. Palumbes, palumbus.

Valsch. Falsus, improbus, fallax, fucosus, fuco tectus, adulteratus, fictus, simulatus. *ger. falsch: gall. faux: ital falso: ang. false.*

valschepd. Fallacia, dolus, malitia, prauitas.

valschelick. Falsò, perperam, fallaciter, iniquè.

valschen. j. ver-valschen. Adulterare.

valscher. j. ver-valscher.

valschaerd. *fland.* j. ver-valscher.

Valsse/ valuwe j. vael. Heluus.

Van. De, à, ab, abs, ex, præ. *ger. von.*

van achter. A tergo, post tergum, retrò, ponè.

van by. Cominus, propè.

van liefde / van pijne/ &c. Præ amore, propter amorem, præ dolore, propter dolorem.

van ioncks af. *vide* Joncki.

van den hoofde tot de voeten. A capite vsque ad pedes.

van deur af. Ab initio, iam inde ab initio, iam inde à principio.

van hier. Hinc.

van daer. Illinc, istinc.

van Antwerpen ghe-boren. Antvverpianus, ab Antvverpia, ex Antvverpia: è Corintho, ab Aritia, à Placentia, ex Aulide.

van deure tot deure. Ostiatim.

van deur af. Ab initio, iam inde ab initio, iam inde à principio.

van waer. Vnde.

van noode zijn. Opus esse.

van selfs. *vide* selfs.

van stonden aen. j. ter-stond. Ilicò.

van blijdschap weenen. Lachrymare præ gaudio.

Vanck. j. vangh.

Vanden. *fris sicamb. hol.* Visitare, inuisere ægrum.

Vandoose/ vaudoose. Lamia, incantatrix, mulier venefica, volatica. Thessala siue Thessalica: mulier Valdensis. *Valdensis gens præter cæteras veneficij & hæreseos nomine notata fuit: vnde venefici & incantatores vulgò habiti. gal. vaudoise.*

Vane. j. vaene. Vexillum.

Vangh/ vanck. Captura, captus. & Decipulum, tendicula.

vangh/ vanck. Pars carnosior bouis sub ventre circa femora siue femina, quæ manu capitur attractaturque ad explorandam & tentandam bouis pinguedinem.

vanghen. Capere, prehendere, comprehendere, apprehendere: corripere: iniicere manus, manicas, catenas: excipere incautum, deprehendere, coniicere in carcerem, in vincula: dare in custodiã, cõdere in carcerem, vinculis mandare.

vangh-draeghe. Ceratina: argumentatio sophistica inexplicabilis: argumentum cornutum.

vanghenisse. Carcer, captiuitas.

vanghenis-braecke doen. *fland.* Vincula carceris rumpere.

vanghen-stock. Robur, lignea custodia, arca robustea.

vangher. Captor, apprehensor,

vangher. j. slagh. Decipula.

vangher/

vanghet/ wend-ſack. Bulga, hippopera, aſcopera.
Vare varen j. varre/ vaeren.
Varinck. j. vaerinck.
Varninck. j. varre. Taurus.
Varre. j. verre ſtier. Taurus.
Varſe verſe/ verſ-kalf. Bucula vitula, iunix, iuuenca.
Varre. j. verre. Longè.
Varwe. j. verwe. Color.
Vaſe. j. vaeſe.
Vaſel. j. vaeſel/ faſel.
Vaſt. Firmus, fixus, ſolidus, ratus, conſtans, immobilis *germ. veſt: ang. faſt.*
Vaſt land. Continens, terra firma.
vaſt. Firmè, firmiter.
vaſt. Multum, multoperè, admodũ, impendio, impensè, enixè, valdè, vehementer, magnoperè, & Aſſiduè, continuò, ſemper.
vaſt in een. Denſus, confertus.
vaſt maecken. Firmare, confirmare, roborare, ſtabilire, ſolidare, ſolidum & firmum reddere: ratificare, ratum reddere.
vaſt ſlaepẽ. Altùm, altè, profundè, arctè, dormire: grandi & arctiore ſomno teneri.
vaſt ſtaen. Conſtare, conſiſtere.
vaſt-ſtandigh. Stabilis, conſtans.
vaſt houdende. Tenax, auarus.
vaſtheyd/ vaſtigheyd. Firmitas, ſoliditas, ſtabilitas, firmitudo.
vaſtelick. Firmè, firmiter, & conſtanter, aſſeueranter.
vaſten. j. veſten. Figere *ang. faſte.*
Vaſten. Ieiunare, abſtinere à cibo. *ger. faſten: ang faſt.*
vaſten-auond/ *& euphoniæ gratia*, vaſtel-auend. Dionyſia, Bacchanalia, Liberalia: Bacchantium ſiue inſanientium feriæ, quæ quadrageſimale tempus præcedunt: dies hilariorum.
vaſtel-auond houdẽ. Bacchanalia agere, Dionyſia exercere.
vaſtene. Ieiunium: & Tempus quadrageſimale, quadrageſima: quadraginta dierum ieiunium perpes & continuum. *vulgò* carniſpriuium quadrageſimale.
vaſten-dagh. Feriæ eſuriales: & Feriæ præcidaneæ.
vaſten-dagh lyden. Soluere ieiunia.
vaſt-nacht. *ger. faſ. fic.* j. vaſtel auend.
vaſten-vijghe. Carica.
Vat. Vas, dolium. *Nomen*, vat *adeò eſt generale, vt etiam de templo, domo, naui, & omni eo quod aliquid capit, dicatur. germ. vaß, faß, gefeß: gal. vaſe, vaiſſeau: ital. vaſo hiſ. vaſo: engl. veſſel, vat, fat.*
vatken vaetken. Vaſculum, doliolum.
vat kozens. *ſicamb.* j. twee veertien.
vat wijns. j. ſes amen.
vat in auden. j. twee duſent pond.
vat-binder. *ſicam.* j kupper. Doliarius.
vat-kolen. *louan* j. voſch-kolen.
vat menghet. *vetus.* Doliarius.
vat-ſaed. *ſland.* Octaua pars iugeri ſiue bonarij: *quibuſdam* quadrans iugeri.
vat-ſpuel/ vaet-ſpuel. Purgamen doliare, ſentina doliaris.
vats/ vaets/ vaetſch. Vitioſo ſapore aut odore infectus ex olido & mucido dolio: mucidus.
vats oft vaets ſmaecken. Sapere vas: *dicitur de potu qui ex olido ac mucido dolio ſaporem vitioſum contraxit.*
vatſche oft vaetſche tonne. Dolium ſiue vas vapidum, mucorem redolens.
vaten. Infundere in vas, colligere in vas, implere vas.
vaten. Comprehendere, complecti, capere, concipere, accipere, excipere. *ger.*
Vatten. Tenere. (*faſſen.*
vatten. Apprehendere, inuncare, harpagare, capere.
vatten den ſlagh. Excipere ictum.
vatſel. Capulus, anſa: id quo aliquid tenetur.
Vaudooſe. j. vaudooſe. Lamia.

V D

Vder. j. uder.

V E

Vechten/ vichten. Pugnare, certare, confligere, velitari, depugnare, digladiari, dimicare. *ger. vechten: ang fight.*
vechten hand teghen hand. Certare monomachia, duello.
vecht-hups. *vetus.* Propugnaculum.
vecht-meeſter. Laniſta, gladiator, buſtuarius.
vecht-plaetſe. Circus, arena.
vecht-ſchole/ ſcherm-ſchole. Gymnaſium, ludus gladiatorius: xyſtus.
vechter. Pugnator, pugil, gladiator, agoniſta, athleta, prælior.

Vechterije. j. ghe-vecht. Pugna, certamen, dimicatio.

Vedder. *fax. friſ. ſicamb.* Patruus, auunculus: & Conſanguineus, propinquus: cognatus.

Vede. Mentula, penis. *gal. vit.*

Vedel vedele. *& per ſyncopen* vele. Pandura, fidicula. *vulgo* viella. *germ. fidel: ſax. fidel: ang. fidle.* Vedelken. Fidicula.

Vedel-vooghſ ken. Pecten, plectrum.

Vedeler. Lyricen, fidicen lyræ.

Veder. Pluma, penna. *ger. faeder: ſax. fedder: ang. fether.*

veder aen den pijl. Ala ſagittæ.

vederen aen den timmer. Capreoli: ligna vtrinque proclinata, quæ cantherios ſuſtinent.

veder-vedde. Culcita plumea.

veder-voſch. Criſta, faſciculus plumarum.

veder-loos. Implumis.

veder-ſpel, *vetus.* Aucupium.

vederen. Plumare, plumas emittere.

Vee. j. veede. Odium.

Vee/veech. Pecus, pecuaria, armentum. *germ. vych. ſax. vee, vehe.*

vee-vol. Mercator boarius.

vee-dief. Abigeus.

vee-diefte. Abigiatus, abactus.

vee-herder vee-voeder. Pecuarius, armentarius.

vee-hudde. Pecuaria.

vee-merckt. Forum boarium: & Forum ſuarium.

vee-mol. Bupreſtis.

vee-ſtal. Stabulum pecuarium: pecuaria, æ.

vee-voeder. Pabulum, farrago.

vee-waeter. j. wee-waeter.

Veech. j. veegh/vee. Pecus.

Veede. j. veede. Odium, ſimultas.

Veegh. *ſtand.* j. veengh.

Veegh. j. vee. Pecus.

veeghs. Pecuinus, belluinus.

Veel/vele. Multus, numeroſus, frequẽs, copioſus. *ger. viel.*

veel. Multum, multò, multopere.

veel te veel/veel te ſeer. Pernimium. Te veel. Nimis, nimium. Veel ghe-leerder. Multo doctior, multis partibus doctior. Veer vele. Complures, plurimi, crebri, plerique.

veel-mael. j. dicki mael. Sæpè.

vele-hande/vele-ley. Multifarius multiformis, multinugus, multiugis, multimodus, multiplex, multigenus, varius.

veel-gaetigh. Multiforis, multiforus.

veel-laetigh. Annoſus.

veel-ſeghgigh. Multiloquus.

veel-tijdts. *holl.* Sæpè.

veel verwigh. Verticolor, multicolor.

veel-voudigh. Multiplex.

veel-voudighlick. Multipliciter.

veel-woordigh. Verboſus.

Veele. veelen. j. vele/veelen.

Veeme. *vetus. ſicamb. vveſtphal. ſax.* Iudicium occultum, cùm noxius cauſa indicta capite plectitur. à Carolo Magno olim ob VVeſtphalorum cunctã inſtitutum. Veeme-ſchepen/ veemſchepen. *ſax. ſicamb. vveſtphal.* Occultus iudex, latrunculator ſecretus, iudex maleficos ſecretò capite plectens, citra præuiam accuſationem, excuſationem, citationem: iudex arcanus: caput concilij nocturni, & præſtantiſſimus legum cuſtos, *Ioach. Hopper. Huius mẽtionem facit Eraſmus in Adag. Areopagita taciturnior. Extant, inquit, & hodie apud VVeſtphalos reliquæ generis iudicum, certi, vulgò dicuntur: qui in hunc ordinem admittuntur, magna religione adigũtur ad ſilentiũ. Eſt enim ratio quædam deprehendendi crimina, quam nullus intelligit, præter illos iuratos. Haſtenius Eraſ. Sebaſtianus Munſterus in deſcriptione Veſtphaliæ,* Veimaros appellat & Stabinos. *Abbas Trithem. in Poligraph.* Feimeros: *alij* Femeros. *Caroli Magni inſtitutione (ſi quæ Io. Auent.) arbitrium penes quoſdam & poteſtas animaduertendi, etiam indicta cauſa, in pacis & fidei violatores religioniſque deſertores. Inde ius, vt vocãt, VVeſtphalenſe deriuatum, ſilentio & tenebrarum ſacroſanctum. Iudices quos* Wiſſenveder/conſcios, *nuncupant, neſcio quibus ceremoniis initiati ſe inuicem agnoſcunt: porrò prophanis ritum prodere religioſi eſt, & pro piaculo habetur: nec quiſquam omnium adhuc inuentus eſt qui huiuſmodi myſteria emulgarit: verùm hæc licentia antiquata, cohibita eſt, in publico procerum conuentu, decretoque Friderici tertij Auguſti, cùm ſordidæ conditionis*

quique

quique in album huiuſmodi conſultorum conſcripti, quoſuis licentius quam boni ferre poſſent, furti perfidiæque alligaſſent, indemnatoſque necaſſent. vulgò veymarus.

Veene. j. **venne.**

Veer. *ſax.* j. **vier.** Quatuor.

Veer / veerdigh / veeren *&c.* j. **vaer/ vaerdigh/ vaerrn** *&c.*

Veers. Verſus, carmen. *gal. vers: ital. verſo: hiſp. verſo: ang. verſe.* **Veerſkin.** Verſiculus.

veerſen met malcanderen. Verſus recitare alternatim: alterhis dicere, alterniſ vicibus dicere verſus.

Veerſe. j. **varſe.** Bucula.

Veert. *ſax.* j. **veertel.**

Veertel/ veerthien/ veertigh j **viertel/ vierthien/ viertigh.**

Veeſche. j. **veſche.** Faſciæ.

Veeſe/ veeſken. j. **veſe/ veſken.** Feſtuca.

veeſelinghen. j. **veſelinghen.** Capillamenta, fibræ.

Veeſſe veeſche. j. **veſche.** Faſciæ.

Veeſt. j. **vijſt/ vijſtinghe.** Crepitus ventris, flatus ventris. *gal. veſſe: ang. fieſte.*

Veete/ veede/ vende/ vied. Odium, ſimultas, odium occultum, inteſtinum: inimicitiæ occultæ. *&* Inimicitiæ apertæ, ſimultas aperta, capitales inimicitiæ, bellum: *vulgo* feida, faida. Faidam *vocabant Fräci* ſimultatem apertam, qua vnus aliquis vni vel pluribus bellum denunciat: *hinc* faidoſus, i. hoſtis publicus, qui faidam exercet: *in lege Salica Francorum. B. Rhen. ang. foe*, hoſtis, inimicus, *& foeth, fevvd*, inimicitiæ *dicũtur*: faida, *id eſt*, inimicitia capitalis, *in Capitulari Caroli magni. G. Lamb.*

veeten/ veeden. Odium gerere, inimicitias gerere, exercere ſimultates, odio habere, odiſſe.

veet-ſchap. Odium, ſimultas, inimicitiæ,

Veetſe. *vet.* Cucurbita: *herba fructu rotundo.*

Veeghen. j. **vaeghen.**

Veep. *ſland.* Vigens, vegetus.

Veep-noot. j. **veen-noot.**

Veeugh. Morti propinquus, maturus morti, qui præſentem mortem euadere non poteſt: qui mortem in procinctu habet: in quo omina & ſigna mortis apparent: capularis, morti contiguus. **Veeugh ſijn.** Habere mortem in procinctu.

Veyl. Venalis, venditioni expoſitus. *ger. feil.*

veyl-haet. Vendibilis.

veyl-draghet. j **wt-draghet.** Circitor.

veyle. Hedera: herba venale vinum indicans.

veylen. Venale certo pretio proponere: venum exponere, venditare, addicere, indicare, rei venali pretium ſtatuere.

Veyligh. Tutus, peruius: *&* Tutus, liber: ſecurus: *&* Abſolutus, exemptus, immunis.

veyligheyt / veyligh land. Mare patens, terræ patentes: cùm mari terrâq. omnia tuta ſunt & ſecura.

veyligheyden de weghen. Secura reddere itinera terra marique.

veyligheyd. Securitas, libertas.

Veyme. j. **veeme.**

Veyn/ veynt. *fri.* Ruſticus, operarius, agricola: *&* Adoleſcens, iuuenis cælebs: *&* Socius, ſodalis.

veyncken. Adoleſcentulus, puer.

Veyn-out/ veyn-noot/ ven-noot/ vennoot/ veyn-gnoot. *hol. Zeland ſland.* Socius. *&* Collega, ſocius in magiſtratu, aut publico munere.

Veynſen/ veynſen/ veinſen. Fingere, ſimulare, diſſimulare. *gal. feindre: ang. faine.*

Veynſen. *ſland.* Accendere ſiue accendi, tanquam ſcintilla è ſilice excuſſa.

Veynt. j. **veyn.**

Veken. Vacerra, repagulum, cataracta, crates lignea, clathrus, clathrum.

veken/ onder-veue/ yerk. Dyathyrum, repagulum in veſtigio ædium, oſtium inferius.

Vel. Pellis, cutis, exuuiæ: tergus. *ger. fael: gal. peau ital. pelle: hiſ. pell ja: ang. fell.*

vel. Membrana, charta pergamena.

vel papiers. Folium, phylyra.

vel in d'ooge. j. **ſchemeringhe.** Suffuſio

vel. Scortum, meretrix. **Dupl vel.** Turpe ſcortum, turpis & illepida meretrix.

velleken. Pellicula, membrana, cutis, cuticula.

velleken op het meick. Cruſtula, membranula lactis.

Veld. Campus, rus, ager, amplum ſpatium terræ planæ. *&* Solum, ſuperfi-

cies, planities. *ger. feld: sax. veldt, fe'dt: ang. felde, fielde.* Te velde komen. Dare se campo & certamen inire: instruere per campos prœlia, inferre se campo: descendere in arenam, conferre signa: in prœlia venire: inire prœlium prodire in aciem.

veld van wapen-teecken en oft schilden. Planicies siue æquor insignium. solum. *vulgo* campus.

veld-aluyn. Bulbus leucanthemus minor, ornithogalon.

veld veld-legher. Castra, statiua.

veld-duyue j. valm-duyue. Palumbus.

veld ghe-schrey. Clamor in prœlio, vox tubæ, taratantara: classicum, tuba bellica.

veld-ghe-schrey. Quiritatus, implorato ad ferendam opem.

veld-ghe-schrey maecken. Ad arma vocare, ad arma ciere.

veld-ghe-schut. Bombardæ minores, tormenta castrensia. *vulgo* falcones, falconeta.

veld-god. Pan: deus agrorum.

veld-heere. Prætor castrensis, castrorum præfectus. *vulgo* cãpiductor. Opper-veld-heere. Imperator, imperator exercitus, archistrategus, princeps militiæ, dux primarius.

veld hoen. perdrix. Perdix, rusticula.

veld-kappe. Chlamys.

veld-kortse. Lectus castrensis, sponda castrensis.

veld-krickel. Gryllus, cicada, acheta.

veld kruyden. Phu minimum.

veld-legher. Castra.

veld-maer-schalck. Tribunus militaris: magister equitum.

veld-maete land-maete. Gnoma gnomon: machina ad dimetiendos agros.

veld-meter. *sax. sic.* j. land-meter.

veld-muys. Mus agrestis, campestris: nitedula: & Glis.

veld munck. *vetus. sax.* Frater ordinis mendicantium: monachus castrensis.

veld pape. Sacrificus castrensis.

veld scheerer. Tonsor castrensis, vulnerarius siue chirurgus militaris.

veld-sieck acker-sieck. Leprosus, elephantiacus: *qui seorsum in campis extra castra & ciuitatem habitare debet.*

veld sieckte/ acker-sieckte. Lepra, elephantia, elephantialis.

veld-slagh. Prœlium, conflictus, confictio: prœlium terrestre.

veld-stuck. Tormentum castrense.

veld-teecken. Tessera militaris nota, symbolum mutum: signum castrense *vt hac tempestate sunt tenue albi, purpurei, veneti vel alterius coloris.*

veld-tuyn. Sepes aruorum. veltezunius *in lege Salica Franc.*

veld-vluchtigh. *ger. sax. sicam.* Perfuga, transfuga: defector.

veld-voerder. *vetus* Dux exercitus.

veld-wimpel. Signum militare, vexillũ.

veld-weyuel/ veld-weuel. Dux militũ, ductor ordinum: anteſignanus.

veldachtigh. Campestris, ruralis.

Velden/ vellen. Demoliri, æquare solo, diruere, succidere, excindere, demetere, sternere, prosternere in terram, deiicere in terrã: & Supplantare. *ang. fell.*

velden den twist. *vetus.* j. slissen. Discernere litem.

velden oft vellen het oordeel. Sententiam dicere. *sax. fellen.*

velden oft vellen met noten. j. hoopskens setten.

Vele. j. veel. Multus.

Vele. j. vedel. Pandura.

Velghe. j. rad-velghe. Modiolus rotæ.

velghen. *vetus.* Versare.

Vellen. j velden/ doen vallen. Sternere, supplantare.

velligh. j. valligh. Caducus, *&c.*

vellicht. j. vielliche. Forsan, forsitan.

Velt/ velts. *vet. sax. sicamb.* Petra, rupes. *ger. felß, velß.*

velt-steen. *vetus.* Silex. *sax. feltſteyn, veltſteyn.*

Ven. venne. Palus; & Pascuum, pascuũ palustre. *Petrus Nannius libro 10. Miscell. à fœno dici putat. ang. fenne.*

ven moer-land. Palus bituminosa.

ven-besien. *holl.* j. kraecke-besien. Vaccinia, baccæ palustres.

vennen het land. *hol.* Fœnisecio deputare, in fœnisecium seruare.

Venckel. Feniculum. *germ. fenchel: gal. fenoil: ital. finocchio: hiſ. hinoio: ang. fenel.*

Vendel. vendelijn. j. vane/ vandel.

Venisoen. Caro ferina, aprugna, ceruina. *gal. venaiſon: ang. veniſon.*

Vengin. Venenum, virus, toxicum. *gal. venin:*

venin: it. veleno: hiſ. veneno: ang. venim.

venijnigh. Venenatus, venenoſus, virulentus, veneficus.

venijnigheyd. Virulentia, virus.

Vennoot. j. **vennoot.** Socius.

Venne. j. **ven.** Palus.

Venſen. j. **vepnſen.** Simulare.

Venſter. Feneſtra. *ger. fenſter: gal. feneſtre: ital. feneſtra: hiſp. bineſtra, fineſtra.*

venſter-berd. *louan.* j. **veur-berd.**

venſter-hoyde. Tranſenna.

venſter-liedeken. *ſland.* j. **lawent.** Cantio matutina ad feneſtram ſiue oſtium amicæ.

Vent. j. **vepn.** Iuuenis, adoleſcens, puer.

Vente. Venditio.

venten/vente houden. Vendere, venum exponere, venditare.

vent-baer. Vendibilis.

vente-goed. *ſland.* Merx venalis.

VER *in compoſitione.*

Ver *Præpoſitio inſeparabilis, exponitur plerumq; per præpoſitiones* per, re, de, diſ, ex, ab, pro, præ, con: & vltra. *germ. ver: ſax. vor: ang. for.*

Ver-accoyderen. *vide* **accoyderen,** *in Append.*

Ver-acht. Contemptus, deſpectus, ſprerus.

ver-achten. Aſpernari, temnere, contemnere, deſpicere, ſpernere, vituperare, negligere, faſtidire, abiicere: improbare, vilipendere: nihili pẽdere: habere contemptui, deſpicatui ſiue deſpectui: parui ducere.

ver-achter. Contemptor, ſpretor, vituperator: vitupero, onis.

ver-achtelick. Aſpernabilis, contemptibilis, contemnendus.

ver-achtelicken. Contemptim.

ver-achtinghe. Contemptus, aſpernatio, vituperatio, neglectio, faſtidium.

Ver-achteren. Remorari, retardare, impedire, poſtponere.

ver achteringhe. Remora, retardatio.

Ver-ademen. Reſpirare.

Ver-aerden. Naturam mutare, ingeniũ immutare. & Degenerare.

Ver-aet. *vetus* j. **vraet.** Vorax. **ver-aetheyd.** *vetus.* Voracitas.

Ver-anderen. Mutare, immutare, alterare, alienare, variare.

ver-anderinghe. Mutatio, immutatio, variatio, varietas: viciſſitudo.

ver-anderlick. Mutabilis, variabilis.

Ver-and-woordẽ. Reſpondere. & Excuſare, purgare, defendere & Dare rationem.

ver-and-woordinghe. Reſponſio. & Excuſatio, purgatio, apologia: oratio purgatoria.

Ver-arbeyden / ouer-arbeyden. Nimio labore ſe macerare, grauare, defatigare.

Ver argh-waenen. Suſpectũ habere.

Ver-argeren. j. **argheren.** Deterius facere, deprauare.

Ver-armen/ver armoeden. Depauperare, pauperem facere & Depauperari.

Ver-bab-ſacken / ver hab-ſacken. j. **ver-boffen.**

Ver-baeghen. *vet. ſland.* j. **ver-baeſen.**

ver-baeght. *vetus, ſland.* j. **ver-baeſt.**

Ver bael-monden. Perdere, cõſumere, prodigere, dilapidare, malè ſeruare ſiue tueri bona pupilli.

ver-bael-monder des goeds. Diſſipator, profligator, prodigus.

Ver-baeſen. Stupefacere, obſtupefacere, attonitum reddere, exanimare: cõſternare. *ang. abaſhe.*

ver-baeſt/ ver-ſchricht/ ver-ſlaghen. Perculſus, defixus pauore, ſtupore: conſternatus.

ver-baeſtzijn. Stupere, ſtupeſcere, ſtupefieri, obſtupere, obſtupeſcere: inſtupere, conſternari.

ver-baeſtheyd / ver-ſchrickheyd. Ecſtaſis: conſternatio: ſtupor, emotio mentis.

Ver bal-laſten. *ſax.* Saburrare.

Ver-ban. Anathema, execratio: & Exilium, proſcriptio.

ver-bannen. Execrari, anathemate ferire, arcere ſacris.

ver-bannen. Relegare, exterminare, proſcribere.

ver-bannen. Execratus: & Relegatus, exul, proſcriptus. ferbannitus i exilio damnatus: *in legib. Ripuarij Francorum.*

Ver-band. *ſland. holl. ſicam.* j. **ver-bond.** Obligatio, fœdus.

ver-band-brief. Obligatio, tabulæ.

ver bande. j. **ver-binden.** Obligare.

Ver-barn:n. j. **ver-branden.**

Ver-baſtaerden. Adulterare, corrumpere rem ſinceram.

Ver-bautéren *flan.* Attonitum reddere.

Ver-bedden. In alium lectũ collocare.

Ver-beelden/beur-beelden. Imaginari.

ver-beelden. Transfigurare, transformare.

Ver-beenen. *ſland.* Vituperare.

Ver-beeſten. Brutum fieri, bruteſcere.

ver-beeſt. Brutus.

Ver-beyden. Expectare, manere, morari, cunctari, præſtolari, operiri.

Ver-belghen. *vetus, ſland.* Offendere aliquem, commereri aliquid erga alterum, bilem alicui mouere.

Ver-berghen. Abdere, celare, tegere, occultare, abſcondere: ſupprimere.

Ver-bernen. ſ. ver-branden.

Ver-beſighen. Vti: & Inſumere, abſumere, cõſumere vſu.

Ver-beteren/beteren. Corrigere, emendare.

Ver-beuren. Perdere, amittere.

ver-beuren. Delinquere, committere, cõmereri, incurrere multam, pœnam, damnum: multari, incidere in multã.

ver-beuren ſijn poorterije. Amittere ius ciuitatis delicto ſiue propter delictum.

ver-beuren ſijn leen. Cadere feudo: delinquere feudum, *apud veteres I C.*

ver-beurt maecken. In publicum addicere, confiſcare, publicare: in fiſci ius reducere.

ver-beurte. Mulcta, multa, multatio, pœna, publicatio bonorum, *&c.*

Ver-bidden. Exorare, precibus flectere, impetrare, deprecari.

ver-biddelick. Exorabilis.

Ver-bieden. Prohibere, inhibere, vetare, interdicere. *germ. verbieten: ſax. vorbeden.*

ver-bieden iemanden het huys. Interdicere alicui domo.

Ver-bijſteren. Perdere, vaſtare, deſtruere, depopulari, ad extremum redigere. & Ad inſaniam redigere.

ver-bijſtert munck. *vetus.* Apoſtata: deſertor monaſterij.

Ver-bijten. Admordere, demordere: morſu necare.

ver-bijten ſich ſelven. Coercere ſiue refrenare linguam mordicus. & Continere ſe mordicus.

Ver-binden. Obligare, adſtringere, obſtringere, deuincire, religare, nectere.

ver-binden de wõde. Vulnus obligare, alligare vulnus, deligare.

ver-binden met eed: Obſtringere iureiurando: obnoxium reddere.

ver-binden lijf ende goed. *vide* lijf.

ver-bindinghe. Obligatio.

ver-bindinghe/ver-bond. Pactum.

Ver-bitteren. Acerbare, exacerbare. & Inamareſcere. & Exacerbari, exacerbeſcere.

Ver-blaecken. Flamma adurere, flamma torrere, vſtulare.

Ver-blaeſen. Reſpirare.

ver-blaeſen. Diffiare, deflare.

ver-blaeſen melck. ſ. ver-ſaent melck. Lac cremore nudatum: cui oris flatu flos ſiue cremor ademptus eſt.

Ver-bleecken. Pallere, palleſcere, expallere, expalleſcere, exalbeſcere. & Euanere, euaneſcere, obſcurari.

ver-bleeckt. Pallidus, expallidus. & Obſcuratus.

ver-bleeckte verwe. Color euanidus, obſoletus, pallidus.

Ver-blijden. Gaudere, lætari: affici lætitia. & Exhilarare, delectare, oblectare, afficere lætitia: lætificare.

ver-blijdt. Lætus, hilaris, exhilaratus.

Ver-blijf. Manſio, habitatio. & Reliquiæ.

ver-blijuen. Permanere.

Ver-blinden. Cæcare, excæcare, occæcare, perſtringere oculos, viſum, oculorum aciem.

ver-blindt. Excæcatus, obcæcatus.

ver-blindtheyd. Cæcitas.

Ver-bloemen. Reflorere, refloreſcere, & Floribus ornare: & Cælare.

Ver-bloeſemen. *ſland.* ſ. ver-ſchoubem/ ver-blupſteren.

Ver-blooten. Denudare.

Ver-bluffen met woorden. Obruere verbis, protelare dictis.

Ver-blupſteren. Adurere, torrere.

ver-blupſtert brood. Panis puſtulatus nimio feruore.

Ver-bod. Vetitum, res vetita, interdictũ, interdictio, prohibitio, inhibitio.

ver-

ver boden. Vetitus, interdictus, prohibitus.

Ver-bodemen. Fundum reficere.

Ver-bodemen. j. ver-boomen.

Ver-boelen / ver-boelerem. Amoribus consumere, siue insumere.

Ver-boffen. j. ver-poffen.

Verbolghen. Iratus, obiratus, infensus, offensus.

ver bolghenthepd. Ira, indignatio, furor.

ver-bolghentlick. Iracundè, iratè.

Ver-bond. Pactio, pactum, fœdus, conuentio, conuentum, conuentus, contractus, us: nexus.

Ver-bond-breker. Fœdifragus.

Ver-bont-brief. Tabulæ fœderis.

ver-bonden. Religatus, obligatus, deuinctus obstrictus, astrictus. & Obnoxius.

Ver-boomen / ver-bodemen / ver-schepen. Trasferre merces in aliam nauem.

ver-boomen. j. ver-tollen. Vectigal soluere portibri.

Verboren / ver-boozte. j. ver-beuren / ver-beurt.

Ver bozghen. Fideiubere: expromittere. & Cauere hypothecis.

Ver-bozghen. ver-berghen. Abdere, abscondere.

ver bozghen. Abditus, absconditus, celatus, tectus, occultus, abstrusus, latés.

ver-bozghen ligghen. Latere.

ver-bozghenthepd. Arcanum, mysterium.

ver-bozghentliel. Arcanè, abditè, absconditè, latenter, tectè, occultè.

Ver. bozmen. j. ver-bermen.

Ver-bozstelen. Horrere.

Ver-bossen. Offendere: offendere apud aliquem: & Incidere in mulctam, incurrere mulctam, & Infeliciter agere, peccare.

ver-bost maecken. Offendere, peccare.

Ver botten / ver-plompen. Obtundere, hebetare.

Ver-bouden. j. ver-stouten. Audaciam sumere, audere.

Ver-braemen / ver-bremen. *vet.* Vestis margines ornare ac munire.

ver-braemt. *vetus.* Fimbriatus.

Ver branden. Vrere, adurere, deurere, comburere, cremare, concremare, perurere, exurere, igne absumere, igne abolere, flammis consumere: vitulare.

ver-brandthepd. Ardor, ambustio.

Ver-brassen. Abligurire, absumere: & Plus æquo comedere.

Ver-breeden. Dilatare, extendere, dispandere, propagare: & Propalare, palàm facere, diuulgare, promulgare, perulgare, diuersè publicare.

Ver-breken. Confringere.

Ver-bremen. *sax.* j. ver-braemen. Fimbriis ornare.

Ver-breucken / ver-broken. *vetus.* j. ver-beuren.

Ver-breuwt. Consternatus, perculsus animo, perturbatus animo.

Ver-broederen / *vide* ver-susteren.

Ver-broepen. *fland.* Superficiem panni leuiter adurere.

Ver-brupck. j. mis-brupck. Abusus.

ver-brupcken. Abuti. & Consumere, insumere.

ver-brupcken / ver-beslighen. Consumere.

Ver-bupcken / ouer-bupcken. Onerare ventrem nimio cibo aut potu: saburrare.

Ver-bupten / ver-bueten. Permutare.

Ver-bunter-tieren. *fland.* Proteruè, petulanter & immoderatè agere.

Ver-bulderen. Protelare, perturbare sæuis dictis, obruere verbis.

Ver-cieren. Ornare, adornare, exornare, perornare, decorare, condecorare, comere, excolere: expolire.

ver-ciert. Ornatus, cultus, comptus, decorus, expolitus.

ver-cieringhe. Ornatus: comptus, us.

ver-cierscl. j. cieraet. Ornatus.

Ver-claeren / ver-coopen / ver-crimpen / &c. j. Ver-klaerē / ver-koopen / ver-krimpen.

Ver-dacht. Excogitatus: meditatus.

ver-dacht. *vetus.* Suspectus.

ver-dachten. *fland.* Meminisse, memorem esse.

ver-dachtigh. Suspiciosus, suspicax.

Ver-daedinghen. j. ver-dedinghen.

Ver-daeren. *vetus. fland.* Stupefacere, attonitum reddere. & Obstupere, stupefieri.

ver-daerenthepd. Stupor.

ver-daert. Attonitus.

Ver dagh-daerden. j. dagh-daerden. Citare, diem dicere.

ver-daghen. j. daghen. Citare, diem dicere.

ver-daghen. Prorogare, protrahere, differre, procraſtinare: ampliare.

ver-daghen. Conſiſtere ſiue manere per aliquot dies.

Ver-deck. Tegmen, velum.

ver-decken. Pertegere, cõtegere, abdere, velare. & Retegere.

ver-deckſel. Tegumen, velamen.

Ver-dedighen/ver-dedinghen. Defendere, defenſare, patrocinari: & Tranſigere, componere cauſam. *germ. verte-dighen.*

Ver deeghen. Maſſa ſiue turunda exſaturare: & Faſtidire offam ſiue maſſam: pertædere.

Ver-deelen/ver-deylen. Separare, diuidere, diſpertire, diſpertiri.

ver-deelen/ver-deylen. *vetus. ſax.* j. ver-oꝛdeelen. Condemnare, abiudicare.

ver-deelthepd. Diuiſio, ſchiſma.

Ver deemſteren. j. ver-demſteren.

Ver-delghen/ver-delligben. Delere: & Aequare ſolo.

Ver-delmwen. Liuere, liueſcere, palleſcere, decolorari, emarceſcere.

Ver-de-moedighen. j. ver-ood-moedighen.

Ver-dempen. Suffocare, extinguere: obterere. & Decoquere, abligurire.

Ver-demſteren *vetus. ſtand.* Obſcurare.

Ver-dencken. Excogitare, comminiſci, fingere cogitatione, animo: cõfingere: cogitatione aſſequi.

Ver-derrelen. Laſciuire.

Ver-derf/ver-derueniſſe. Pernicies.

ver derueu/ve-derueu. Perdere, deperdere, vitiare, violare, corrumpere, deprauare, vaſtare, deſtruere, inficere, ſubuertere, euertere, peruertere: & Corrumpi, perire, diſperire, ire peſſum, vitium facere, fracere, putrere.

ver derueliek/ver-derffelick. Corruptibilis: quod corrumpi aut vitiari poteſt: & Pernitialis, pernitioſus, exitialis, exitioſus.

ver-derueliekhepd. Perditio, exitium.

ver deruelieken. Perniciosè.

ver-deruelinck. j. ve-deruelinck. Deprauatus indulgentia: nepos, filius perditus.

ver-deruenisſe. Pernities, corruptela, corruptio, exitiũ, perditio, deſtructio, populatio, excidium, vaſtitas.

ver-derues Corruptor, vaſtator, deſtructor, violator.

ver-derunghe/ver-derueniſſe. Perditio, pernities, corruptela, populatio.

Ver-dichten. Spiſſare, conſpiſſare, denſare, condenſare, & Spiſſari, conſpiſſari, ſpiſſeſcere, denſari condenſari.

Ver-dichten. j. ver-ſieren. Configere.

Ver-dienen. Mereri, commereri, promereri, promereri: & Compenſare reſerre gratiam, reponere merita.

ver-dienen de ſtraffe. Mulctar cõmitere.

ver-dienſte. Meritum, promerium.

ver dient. Meritus.

ver-diente. *holl.* j. ver-dienſte

ver-dienſtelick. Meritò, promerito, dignè, iure.

Ver-dieper. Profundius reddere.

ver dieplnghe van t'huys. Contignatio; tabulata, orum.

Ver-dieren. Carius reddee: & Carius fieri.

ver dieren. Licitari, licei, augere pretium, pretium intendee, vincere licitatione, amplius liciari.

ver-dier-penningen. Nimi auctionarij

ver-dierder. Licitator.

Ver-dinghe. Conducio, pactum, redemptio.

ver-dinghen. Condicere, redimere, tranſigere, locare, pacſci: condicere.

ver-dinghen ſijn ghed. Litibus inſumere, conſumere, impendere pecuniã.

Ver dobbelen/ver-dobbelieren. Duplicare, conduplicare, geminare.

ver-dobbelen. Alea perdere.

Ver-doemen. Damnare, condemnare.

ver-doemenisſe. Condemnatio.

ver-doemt. Damnatus: dãnas, *apud l. C.*

Ver-doen. Perdere, conſumere, abſumere, inſumere, conficere, dilapidare

ver-doen. j. dooden. Occidere, interficere.

ver-doen ſich ſelven. Se ipſum perdere, interimere, necare: mortem ſibi cõſciſcere: manus ſibi adferre.

ver-doenlick. Prodigus, profuſus.

ver-doenlickhepd. Profuſio, prodigẽtia.

Ver-doft.j. verdooft.
Ver-dolen. Errare aberrare.
ver-dolinghe. Error, aberratio.
ver-doolt. Errans, errabundus.
ver-doulthepd. Error.
Ver-dompen. Suffocare, extinguere.
Ver-doncketen. Obfuſcare, obnubilare, obumbrare: obſcurare, inobſcurare, offendere tenebras: obnubilare, opacare. & Perſtringere. & Supprimere, occultare, celare.
Ver-donſten.j. ver-tonſſen.
Ver-doozen.j. ver-ſotten.
Ver-dooven. Exſurdare, ſurdum reddere: & Obſurdeſcere, ſurdum fieri.
ver-dooft. Surdus.
ver-dooft/ver-doft. Surdus, ſitum redolens: ſordidus ſitu.
ver-doofde oft ver-doſte ſpeteriſe. Aromata ſurda, exſurdata, ſitũ redolentia.
ver-dooft oft ver-doft rieckten. Spirare ſurdum odorem.
Ver-doozen. Infatuare.
Ver-dozren. Areſcere, exareſcere: perareſcere, inareſcere, arefieri, retorreſcere: & Tabeſcere, contabeſcere.
Ver-dozuen. Perditus, deſtructus, corruptus: & Putridus, putris
Ver-dozſten. Accendere ſitim, adducere ſitim: & Areſcere ſiti, arida ſiti vri.
Ver-doten. *ſtand.*j. ver-dutten.
Ver douwen. Obterere, conterere, opprimere. & Attenuare.
ver-douwen de ſpijſe. Concoquere cibum, conficere, perficere, peragere, digerere, conſumere.
ver-douwelick. Coctibilis, pepticus, ad concoquendum facilis.
ver-douwinghe. Concoctio, digeſtio.
Ver-dzaepen. Diſtorquere.
Ver dzagh. Tolerantia, abſtinentia, relaxatio. & Ceſſatio & Dilatio.
ver-dzagh. Pactum, pactio, compoſitio, conuentio, conciliatio, deciſio, concordia. *vulgò* ſuffierentia.
ver-dzagh macken. Paciſci.
ver-dzaghelijck. Tolerabilis: & Patiens, æquanimus.
ver-dzaghelicken. Toleranter, patiẽter.
ver-dzaghelickhepd. Tolerantia, patientia, æquanimitas.
ver-dzaghen. Transferre: aliò deferre.
ver-dzaghen. Ferre, ſufferre, perferre, tolerare, ſuſtinere, pati, perpeti: & Abſtinere, ceſſare, quieſcere, ſuperſedere: & tranſigere, paciſci, conuenire, controuerſiam decidere, litemq́ mutuo cõſenſu dirimere, facere pacem.
ver dzaghen iemanden den eed. Iuriſiurandi gratiam facere, iuſiuranduni vel ſacramentum remittere alicui, ſacramenti religione exſoluere aliquem.
Ver-dzaepen. Diſtorquere, retorquere, obtorquere, contorquere: contortè inuoluere.
ver-dzaept. Diſtortus, retortus, contortus, perplexus, prauus, peruerſus.
ver-dzaept van ſinnen. Perturbatus mente & animo.
Ver-dzencken.j. ver-dzinckten.
Ver-dzeuen. Pulſus, propulſus.
ver-dzeuener. *ſax. fræm.* Exſul, extorris.
Ver-dziet. Tædium, faſtidium, moleſtia: ſatietas.
ver-dziet. *vetus.* Iniuria.
ver-dzieten. Tædere, pertędere, diſtædere. & Pigere.
ver-dzietigh/ver-dzietelick. Tædioſus, moleſtus.
ver-dzietighlick. Tædioſe.
ver-dziet-ſaem. Pertæſus: & Tædioſus.
Ver-dzijuen. Pellere, pellere de medio, vel è medio: expellere, propellere, propulſare, profligare, abigere, diſcutere, exigere, fugare.
ver-dzijuen den tijd. Fallere tempus, temporis tædium excutere: traducere tempus.
ver-dzijuen de dzaght. Abigere partum venenis, expellere medicamentis.
Ver-dzincken. Mergere, demergere, ſubmergere, immergere: & Mergi, demergi, ſubmergi: & Abſumere potationibus: conſumere, inſumere poculis.
Ver-dzinghen. Opprimere.
Ver-dzoonghen. Areſcere, exareſcere, ſiccere, ſicceſcere, aſſicceſcere.
ver-dzoonght. Aridus.
Ver-dzotigh ver-dzietelick. Tædioſus, pertæſus, faſtidioſus. & Tædio ſiue faſtidio afficiens.
Ver-dzucken. Opprimere.
Ver-duerren. Perdurare
Ver-duft.j. ver-doft.
Ver-dupſemen. *vetus.* Attonitũ reddere
Ver-dupſemt. *vetus.* Attonitus.

Ver-duysteren.j. ver-donckeren.
Ver-duydschen. Interpretari Germanicè, vertere Teutonicè.
Ver-duyuelen. Furore diabolico corripi: furiari.
ver-duyuelt. Dæmoniacus, fanaticus, arreptitius, energumenus: spiritu correptus, infatuatus.
Ver-dulden. *vetus*. Pati, ferre, perferre, tolerare.
ver-duldigh. Patiens, tolerans, perferens.
ver-duldigheyd. Patientia, tolerantia.
ver-duldighlick. Patienter: constanter: fortiter.
Ver-dullen. Insanire, ad insaniam redigi. & Ad insaniam redigere.
ver-dult. Insanus, ad insaniam redactus.
Ver-dunnen. Attenuare, extenuare.
Ver-dut. *vetus*. Delirus, delirans, mente captus. *gal. radoté*.
ver-dutten/ver-doten. *holl. sicamb. fland*. Delirare, desipere, dementem esse. *gal. radoter*.
ver-dutten. Obtundere: & Obtundi.
Ver-duuelt.j. ver-duyuelt.
Ver-dwaelen.j. ver-dolen.
Ver-dwaesen. Stultescere, ad insaniam redigi.
Ver-dwelmen. Perturbari mente.
Ver-dwenen.j. ver-dwijnē. Euanescere
ver-dwenen. Euanidus, emortuus.
Ver-dwijnen/ ver-swijnen/ verswinden. Euanescere, in auras ire, in fumum abire, tabescere, extabescere, consumi, emori, perire, emacescere, sensim colliquescere.
ver-dwijnende. Euanidus.
ver-dwijnende kortse. Hectica febris, marasmus, marcor.
ver-dwijnigh.j. ver-ganckelick.
Ver-edelen. Restituere natalibus: ad nobilitatem adsciscere. *vulgò* nobilitare.
Ver-eelicken. Maritare, collocare in matrimonium.
ver-eelt. *hol*. Callosus.
Ver-een-baeren. Conciliare.
Ver-eenen. In vnitatem redigere.
ver-eenen. Pauescere, consternari: horrore perfundi ob solitudinem.
ver-eenlick/eenlick. Horribilis.
Ver-eenighen. Reconciliare, ad concordiam reducere, vnitati accommodare.
ver-eenighen. Conuenire, coire, concordare.
ver-eenighen.j. ver-eenen. Horrere, siue perterreri ob solitudinem.
ver-eeninghe. Vnio, concordia.
Ver-eeren. Honestare, cohonestare, honore afficere, ornare, decorare, condecorare. & Venerari, colere, obseruare, reuereri.
ver-eeringhe. Obseruantia, reuerentia: honor, honos. & Honorarium.
ver-eeringhe-eeren-schenck. Honorarium.
Ver-eeuwighen. Perennare, perpetuare, æternare, æternum reddere.
Ver-effenen/ver-ghe-lijckē. Peræquare, æquiparare.
Ver-eghelen. Tabere, tabescere, tabe consumi, contrahi.
Ver-eynden. Finire, finiri, finem capere: euadere, peruadere: & Peruenire.
Ver-eyschen. Requirere, postulare, exposcere.
Ver-eysen. Abhorrere, abominari.
Ver-ergheren.j. ver-argheren.
Ver-erren. *vet*. Iratum reddere: & Irasci.
Ver-erren. *vetus*.j. ver-dolen. Aberrare.
Ver-eten. Peredere, edendo consumere.
Ver-etteren. Suppurare.
Ver-fellen. *vetus*. Stuprare. *vulgò* feloniam facere.
Ver-fieren. Ferocire, proteruire.
Ver-flauwen flauwen. Infirmare, debilitare: & Infirmari, debilitari, cōcidere animo: deficere animo, frangi animo, deficere, elanguere, elanguescere, submittere animos, demittere animos.
Ver-fletsen. Decipere blanditiis.
Ver-foeyen. Abominari tanquam fœdum, despuere, vilipendere, contemnere: respuere.
Ver-fortsen.j. fortséren. Cogere, vim adferre, vim inferre.
Ver-fraeyen. Venustare, ornare, decorare: & Recreare, exhilarare, εὐφραίνειν .i. lætificare, lætum reddere, delectare.
Ver-frisschen/ ver-verschen. Reficere, renouare, redintegrare: & Irrigare.
Ver-gaederen/ver-gaeren. Congregare, aggregare, colligere, congerere, coagmentare, accumulare: & Conuenire, coire, congredi, confluere, capita conferre, concilia facere, cōuentus agitare.

Ver-gae-

ver-gaederen den raed. Cogere ſenatum, habere ſenatum, conuocare concilium.

ver-gaederinghe. Congregatio, collectio, congeſtio, coagmentatio, coagmentum, compages, compago, iunctura, coniunctio.

ver-gaederinghe van volck. Concio, cœtus, multitudo, turba, corona, frequentia.

ver-gaederinghe om ghe-mene ſaecken. Synodus, conuentus, concilium, comitia, orum: conſeſſus, ſolennis & publicus conuentus.

ver-gaederinghe der ſtaten. Panegyris, conuentus panegyricus.

ver-gaederinghe houden. Conuentus agere, facere, celebrare.

Ver-gaen. Abire, diſcedere.

ver-gaen. Perire, interire, euaneſcere: peſſum ire.

Ver-gaeren. j. ver-gaederen.

ver-gaerſel. j. ver-gaederinghe. Coniunctio, compages.

Ver-gallen. Inficere felle, perfundere felle, tingere felle.

ver-gallen den viſch. Piſcem amaro ſapore inficere rupto felle inter exenterandum.

Ver-ganckelick. Euanidus, caducus, fluxus, volatilis, momentaneus.

ver-ganckelickheyd. Interitus, corruptio.

ver ganghen. Præteritus.

Ver-ganſen. *ſland.* j. ver-hanſen.

Ver-ganten. *ger. fax. ſicamb.* Auctionari, auctione vendere.

Ver-garſt. Rancidus.

ver-garſten. Rancere, ranceſcere.

ver-garſtheyd. Rancor.

Ver-gauwe-looſen *ſland.* Negligere, negligentia perdere.

Ver-geefs. j. ver-gheuens. Fruſtra.

Ver-gheelen. Flaucre, flaueſcere.

Ver-gheld. *vetus. ſland.* j. ver-gheldinghe.

ver-ghelden / weder-ghelden. Penſare, penſitare, rependere, repenſare, compenſare, referre, retribuere, reponere merita, paria facere, par pari referre, vicem reddere, gratiam reddere, remunerare, remunerari, remetiri, referre, parem gratiam referre: hoſtire, rehoſtire.

ver-gheldinghe. Penſatio, compenſatio, retributio, hoſtimentum: talio.

Ver-ghe-lijcken. Aequare, adæquare, exæquare, æquiparare, comparare, aſſimilare, conferre, componere, conformare: & Compenſare.

ver-ghe-lijckelick / ver-ghe-lijckigh. Comparabilis.

ver-gheliickinghe. Aequiparatio, comparatio, aſſimilatio, collatio. & Proportio.

Ver-ghe-louen. j. ver louen. Deuouere.

Ver-gherſelen. Perhorrere.

Ver-ghe-ſellen / ver-ghe-ſelſchappen. j. ver-ſellen.

Ver-gheten. Obliuioſus.

ver-gheterlick / ver-gheterlachtigh. Obliuioſus.

ver gheterlickheyd / ver-gheterheyd. Obliuio, obliuia, orum.

ver-gheten. Obliuiſci, dare obliuioni, tradere obliuioni, obliterare, deponere ex memoria, conterere obliuione, memoriam rei amittere. *ger. vergeſſen: ang. forget.*

ver-gheten. Oblitus.

ver-gheterenheyd / ver-gheteniſſe. Obliuio: obliuia, orum.

ver-gheteniſſe. Obliuio.

ver-gheteniſſe in der eeuwigheyd. Amneſtia, præteritorum obliuio in perpetuum.

ver-gheterigh. Obliuioſus.

Ver-gheuen. Condonare, ignoſcere, remittere, dare veniam, parcere, facere gratiam delicti. *germ. vergieben: ang. forgeue.*

ver-gheuen. Malè dare, dando perdere, dando errare.

ver-gheuen. j. ver-ghiften. Inficere veneno: dare venenum: venenatum poculum miniſtrare.

ver-gheuer. Remiſſor, condonator.

ver-gheuer / ver-ghiftet. Veneficus.

ver-gheuens / ver-gheefs. Fruſtra, nequicquam, incaſſum, inaniter, abs re, gratis, gratuitò.

ver-gheuinghe / ver-ghiffeniſſe. Venia, remiſſio, gratia, condonatio, ignoſcentia: gratia delicti vel pœnæ.

Ver-ghenclick. Ignoſcibilis, venia dignus.

Ver-ghenigh. Ignoſcens: qui facilè ignoſcit.

Ver-ghe wiſſen. j. ver-ſekeren.

Ver-ghicht. *holl. vet.* Paralyticus.

Ver-ghieten. Diffundere, effundere, refundere, profundere: & Transfundere, elutriare, de vaſe in vas transferre, decapulare.

Ver-ghif. *vetus.* j. ver-ghiffenisſe. Venia, remiſſio.

Ver-ghiffenisſe. j. ver-ghenighe. Venia, remiſſio, gratia: ignoſcentia, condonatio peccati.

Ver-ghiffenisſe. j. ver-ghift. Venenum.

Ver-ghift. Venenum, toxicum, virus: deleterium: venenum pernitioſum, medicamentum mortiferum: donum veneno infectum: donum pernitioſum. *Virgil. eclog. 6. Quæ illis Philomela dapes, quæ dona parârit.*

Ver-ghiften/ver-gheuen. Inficere, veneno inficere ſiue coinquinare, venenare, veneficio necare, veneno extinguere, toxico inficere, toxica dare, potionare veneno, venenatum poculum miniſtrare, venena miſcere, porrigere: dare venenum.

Ver-ghifter. Veneficus, venenarius: qui venenatum poculum miniſtrat.

Ver-ghifterisſe. Venefica.

Ver-ghiftigh. Venenatus, virulentus.

Ver-ghiftighen. j. ver-ghiften. Inficere veneno.

Ver-ghiftinghe. Veneficium.

Ver-ghiſſelen. Obſidem dare.

Ver-ghiſſen. Malè coniicere, malè coniectare.

Ver-glaeſen. Incruſtare vitro, incruſtare tectorio vitreo, *vulgò* vitrare.

Ver-glaeſde pot. Olla fictilis incruſtata tectorio vitreo, vt exſudare aut tranſmittere liquorem non poſſit.

Ver-goden. Referre inter deos: cælo aſſerere: referre in numerum deorum: *vulgò* deificare.

Ver-godinghe. Apotheoſis: relatio in numerum deorum: *vulgò* deificatio.

Ver-gonnen. j. ver-gunnen.

Ver-gozden/ver-goozden. Comprimere virginem, violare virginem: zonam virgineam vi diſſoluere, opprimere vi, vim inferre.

Ver-goude. *ſland.* Chelidonia, herba luteo ſiue aureo flore

Ver-gouden. j. ver-gulden. Aurare, deaurare.

Ver-grammen. Offendere, iratum reddere, irritare, ad iram prouocare, ira incendere, commouere, exacerbare, ſtomachum mouere: & Iraſci, excandeſcere.

Ver-gramt. Iratus, offenſus, auerſus, alienus.

Ver-grijpen. Reprehendere, detrahere: & Malè prehendere, errare, falli, labi, delinquere.

Ver-grijpinghe. Culpa, error.

Ver-grimmen. Efferare, ferocire, ſeuire.

Ver-grocnen. Reuireſcere.

Ver-gronden. Sidere, ſubſidere, peſſum ire.

Ver-gronden. Scrutari, perſcrutari, tentare fundum.

Ver-grooten. Augere, ampliare.

Ver-grouen. Condenſare, conſpiſſare.

Ver-grouwelen/ver-grouwe. Abhorrere, cohorrere.

Ver-grouwelt. Attonitus, perterritus.

Ver-guiſſen. *ſland.* Hallucinari, duci errore.

Ver-guipſen. *vet. bol.* Deridere, contemnere.

Ver-gulden ouer-gulden. Aurare, deaurare, inaurare, tegere auro.

Ver-gulder. Aurarius, inaurator.

Ver-guldt. Auratus, auro tectus.

Ver-gulſigen. Deuorare, auidè haurire.

Ver-gunnen. Fauere, concedere: & Inuidere, malè fauere.

Ver-gutſen. *vet.* j. ver-ghelden. Rependere.

Ver-hab-ſacken/ver-hab-ſacken. Ingenti latratu perterrefacere & protelare.

Ver-hack-ſtucken. j. ver-hielen.

Ver-hackelen. Lacerare, diſcindere, conſcindere.

Ver-hackelt. Lacer, diſciſſus, conſciſſus.

Ver-haeghen. Conſepire, obſepire dumis.

Ver-haepten. *ſland.* j. ver-langen. Auere, optare, exoptare, in deſiderio eſſe. *gall. ſouhaiter.*

Ver-hael.

Ver-haal. Relatio, resumptio repetitio, commemoratio: & Compensatio; recuperatio.

Ver-haal oft ver-reyck hebben. Authorem habere. *vide* waranδ.

ver-haelen. Referre, resumere, repetere, recipere.

ver-haelen den aessem. Respirare, halitum recipere, spiritum reciprocare.

ver-haelen een reden. Referre, recitare, narrare, commemorare.

ver-haelen de schaede. Sarcire, resarcire, recuperare damnum, pensare, compensare damnum.

ver-haelick. Recuperabilis.

Ver-haerden. *verus.* Abire, discedere, migrare. & Dissipari.

Ver-haeren. j. ver-haerden. Abire. & Dissipari.

Ver-haeren. Vri ardore aut frigore cæli.

Ver-haesten. Præcipitare, preproperare, deproperare: nimis festinare.

Ver-haet. Inuisus, exosus, inuidiosus: odiosus.

ver-haeten. Odio habere.

ver-haetende. Exosus, perosus.

Ver-handelen. Permutare.

Ver-hanghen. Malè suspendere.

ver-hanghen. Suspendere se, laqueo finire vitã: laqueo nexili se strãgulare: pendendo se interimere: dare se in laqueum: pensilem se facere, *Plaut.*

ver-hanghen sijn aen een hoere. Hærere apud meretricem, *Plaut.* perditissimè amare.

Ver-hansen. j. hansen. Satisfacere iuri societatis: inaugurari societati aut collegio.

Ver-hantéren. j. ver-tieren. Aere mutare, emere siue vendere pretio.

Ver hechten. Defigere, refigere.

Ver-heeren. Dominari.

Ver-heer schappen. Dominari.

Ver-heeten *Sax. Fris. ficamb.* Promittere, repromittere.

Ver-heet sieren/ver-heetsieré. Æstuare, incalescere, feruescere labore, itinere, cursu nimio.

Ver-hef. j. ver-heffinghe. *vulgò* Releuiũ.

Ver-heffen. Extollere, attollere, eleuare, erigere, exaltare, euehere, efferre, sublimare, prouehere: releuare.

ver-heffen het leen. Recognoscere feudum: patrono fundi acquisiti fidem dare, & ab eodem accipere: inuestituram petere à domino feudi: honorarium patrono introitus causa largiri: subleuare feudum a nouo, quod vasalli morte vel alio aliquo casu ceciderat: applicare se ad fundi acquisiti patronum, & fidem ei dare ab eoque accipere. *vulgò* releuare.

ver-heffinghe. Eleuatio, erectio.

ver-heffinghe van leen. Honorarium quod nouus vasallus patrono largitur introitus causa: introitus vasalli: præmium renouationis emphiteuticæ. *vulgò* releuium.

Ver-heghen. *verus.* j. ver-beteren/ vermeerderen.

Ver-hepschẽ. j. ver-epschẽ. Exposcere.

Ver-helen. Celare, dissimulare, abscondere, clàm habere, abstrudere, reticere.

Ver-hemelen. Concamerare, fornicare, conuexum facere instar cæli.

ver-hemelen. *bol.* Abscondere.

ver-hemelte. Testudo, fornix, camera, opus concameratum: conuexitas: conuexum.

ver-hemelte des monds. j. ghe-hemelte. Palatum.

Ver-henghen. j. ghe-henghen. Sinere, permittere.

Ver-herden. Indurare, edurare, obdurare: & Indurere, indurescere, obdurere, obdurescere, callere, occallere. & Durare, perseuerare.

ver-herderen/ver-herden/ver-herren. Durare, perdurare, perseuerare.

ver-herdt. Duratus, induratus, obduratus.

Ver-her-ghe-maeden het leen. j. verheffen.

Ver-heuen. Sublatus, elatus, eleuatus, sublimis, celsus, excelsus, editus.

ver-heuen werck. Anaglyphum, anaglyptum, exlatum opus, *vulgò* releuatum.

Ver-heughen. Delectare, oblectare, exhilarare, lætificare, recreare: & Delectari, oblectari, hilarescere, exhilarari, lætari.

ver-heughinge. Delectatio, delectamẽ, oblectatio, oblectamentũ, voluptas.

ver-heughlick. Delectabilis, iucundus, amœnus.

ver-heught. Hilaris, exhilaratus, iucundus, lætus.

Ver-hielen / ver-verſenen / ver hackſtucken. Reficere caligarum talos.

Ver-hinderen. Impedire, remorari, nocere.

ver-hindert. Impeditus.

Verhit. Localeſcens, concaleſcens, feruidus, feruens.

ver hitten. Excalefacere, ſeruefacere: & Feruere, ſeruefieri: exardere, exardeſcere, incendi, inflammari.

ver-hitheyd. Feruor, calor vehemens.

Ver-horden / veur-hoeden. Cauere, præcauere, prouidere. & Tueri, conſeruare, protegere.

ver-horbinghe. Cautio: & Protectio.

Ver-hoghen. j. ver heughen.

Ver hoerëren. Meretricio amori impendere.

Ver-hopen. Diſpergere fœnum: Diſſipare: & Confundere.

ver-hopen ende ver-ſtropen. Diſpergere, confundere, diſſipare.

Ver-holen. Occultus, celatus, abſonditus, abſtruſus.

ver-holenthepd. Arcanum, ſecretum, myſterium: ſacrum operaneum, ſeclusum.

ver-holentlick. Occultè, arcanè, ſecretè.

Ver hongheren. Frangere fame, macerare fame: premere fame.

ver-hongheren een ſtad. Famem inferre ciuitati, opprimere ciuitatem fame.

ver-hongherd. Famelicus, fame emaceratus, fame effractus, fame oppreſſus.

Ver-hooghen. Efferre, erigere, tollere, attollere, extollere, exaltare, in altum euehere, eleuare.

ver hooghen int kooper. Auctionari, auctionem facere, augere pretium: licitari.

ver-hooghinghe. Exaltatio, eleuatio. & Auctio, venditio per augmentum preij: licitatio.

ver hooghſel. j. ver-hooghinghe.

ver-hooght. Sublimis: in altum eleuatus.

Ver hoonen. j. hoonen.

Ver-hooren. Audire, exaudire, dare aures.

ver-hoorigh. Dicto audiens.

Ver-hoobaerdighen. Superbire, eſſe animo.

Ver-hopen. Sperare.

Ver-houden. Retinere, continere.

Ver-houwen. Dolare.

Ver-huieren. Locare, ablocare, elocare.

ver-huerder. Locator.

ver-huertinghe. Locatio.

Ver-huyſen. Migrare, commigrare, demigrare, tranſmigrare, domicilium mutare, habitationem transferre.

Ver-iaeghen. Abigere, exigere, fugare, conijcere in fugam, eũcere, depellere, expellere: profligare.

Ver-iaeren. Perennare.

ver-iaeren. Redire anni ſpatio.

ver-iaeren. Differre ſiue protrahere in annum: & Differri ſiue protrahi in annum. Het ver-iaert. Annus reuolutus nunc eſt, iam annus elapſus eſt, annus nunc præteriit.

ver-iaeren ende ver-daeghen. Extendi vltra annum & diem.

ver-iaertinghe. Præſcriptio temporis, præſcriptio annorum, exceptio temporis: præſcriptio annua.

ver-iaerent. Anno præterito.

Ver-ieghenen. *ſtand.* j. ver-ieghenen. Obuiare.

Ver-ienten. Concinnare.

Ver-ijdelen. Vacuare, euacuare.

Ver-ijſen. j. ver vrieſen. Congiaciare, in glaciem conuerti: congelare.

Ver-iolijen / ver-iolijſen. *ſtand.* j. verblijden. Recreare.

Ver-ionghen. Iuueneſcere, repubeſcere.

Ver-iommen. j. ver-gonnen.

Ver-kalefaten. Interpolare, reficere. *proprie de nauibus dicitur.*

Ver-keeren. Vertere, conuertere, mutare: & Inuertere, peruertere, retorquere.

ver-keeren. Ludum alearum vario iactu ambiguum facileque mutabilem, orbiculis ſiue ſcrupis ludere.

ver-keeren. Conuerſari, conſueſcere, conſuetudine frui.

ver-keeren. Verſari, conuerſari, frequentare, celebrare.

ver-keeringhe. Conuerſio: & Inuerſio. peruerſio, deprauatio: & Conuerſatio, familiaritas.

ver-keerdelick. Inuersè, perversè, præpostèrè, perperam, praue.

ver-keer-

ver-keerlick. Mutabilis.

ver-keer-verd. spel-verd. Alueus lusorius, magis: alueolus aleatorius.

ver-keert. Versus, conuersus, mutatus: & Inuersus, peruersus, prauus, deprauatus, prepostérus, retortus, distortus.

ver-keert. *flan.* j. ver-momt. Laruatus.

ver-keertheyd. Prauitas, peruersitas.

Ver-ketel-boeten. Reficere, reparare, *instar fabri erarij.*

Ver-kielen. j. ver-boomen/ver-bodemen.

Ver-kiesen. Eligere, deligere, seligere, creare: optare, cooptare, adoptare.

Ver-kijcken. Malè obseruare, hallucinari, conspiciendo errare: & Negligere.

Ver-kilden. Vri frigore:

Ver kindstijen. Repueraſcere.

Ver-kladdepen. Dissipare, conturbare.

Ver-klaeghen. Accusare, accersere, deferre.

Ver klaeren. Declarare, explanare, explicare, exponere, dilucidare, illustrare, planum reddere, enarrare, interpretari, aperire, ostendere, significare, proponere: & Pronuntiare, denuntiare, testificari.

ver-klaeren het ghe-sicht. Clarificare visum: clarum facere.

ver-klaeringhe. Declaratio, explicatio, explanatio, expositio, interpretatio.

Ver-klappen. Seipsum prodere nimia loquacitate, labi nimia loquacitate: lædere seipsum linguæ præcipitantia: suo ipsius indicio prodi.

Ver-kleeden. Mutare vestes.

Ver-klepnen. Minuere, imminuere, diminuere, accidere, attenuare, extenuare, paruipendere, paruifacere: & Derogare, detrahere, detractare, contemnere.

Ver-kleumen/ver-kloemen/ver klomen. j. ver-stijuen. *sax. sitam. holl. fris.* Obtorpere præ frigore, obrigere ex frigore, rigere, rigescere.

Ver-klicken *hol. fris.* Insidiari, speculari, indagare secreta alterius.

ver-klicker. *holland. fris.* j. ver-spieder. Emissarius, calumniator subnissus, qui secreta indagat aliena: corycæus, explorator.

Ver-kloecken. Animum sumere, audere: & Fallere, decipere. & Præuertere alacritate: anticipare solertia.

Ver-klomen. j. ver-kleumen. Rigere, rigescere.

Ver-knapen. Famulari.

Ver-knoopen. Deuincire.

ver-knoopen. Intricare nodis.

Ver-koelen. Perfrigerare, refrigerare, leuiter frigefacere: & Frigescere, refrigescere, deferuere, deferuescere. & Deferuescere, ardorem animi remittere.

ver-koel-hadt. Frigidarium.

ver koelende krupden. Refrigeratoriæ herbæ.

Ver-koverén. Conquirere, acquirere: recuperare. *gal. recouurer: ang. recouer.*

Ver-koft. j. ver-kocht. Venditus.

Ver koken. Discoquere: & Coquendo consumere: decoquere.

Ver koumoemen. Narrare, referre, explanare.

Ver-kommelen. *zeland* j. ver-kouden/ ver-stijuen van koude. Rigere nimio frigore.

Ver-kontrelen. Distorquere: & Obstruere.

ver-kontkelt. Distortus: & Obstructus.

ver-kontkelt in de blaese. Grauedinosus: cui turbida est vrina.

ver-kontkelde blaese. Ischuria.

Ver-kondigen/ ver-konden. Nuntiare, denuntiare, significare, indicare, publicare, peruulgare, euulgare, diuulgare, promulgare, edere, edicere.

Ver-koop. Venditio.

ver koopen. Vendere, venūdare, venumdare, distrahere, commutare ære.

ver-koopachtigh. Vendax.

ver-koopelick. Vendibilis.

ver-kooper. Venditor, institor.

Ver-koperen. Aerare, ære tegere.

ver-kopert. Aeratus.

Ver-kozen/ver-kosen. Lectus, electus, delectus, exquisitus.

ver-kozen mam-dagh. *flan.* j. ver-lozé.

Ver-kozsten. Incrustare.

Ver-kozt. Decurtatus, breuiatus, abbreuiatus, contractus.

ver-kozt. Detrimentum, intertrimentum, dispendium, damnum, fraus.

ver-kozt doen. Detrimentum adferre, damnum inferre, fraudare.

ver-kort worden. Breuiari, abbreuiari. & Detrimentum pati, damno affici.

ver-korten. Decurtare, abbreuiare, diminuere, contrahere. & Damnum inferre, fraudare, defraudare, fraudi esse, damno aut malo esse.

ver-kortinghe. Decurtatio, breuiatio, contractio. & Damnum, fraus.

Ver-koren j. ver-korten. Electus.

Ver-kouden. Refrigerare: & Refrigerari, frigescere, contrahere frigus: algere, algescere: inalgere, inalgescere: & Grauedinem contrahere frigore.

ver-koudt. Refrigeratus, exceptus frigore.

ver-koudt / ver-snot. Grauedinosus, grauedine laborans.

ver koudtheyd. Refrigeratio, frigus: & Grauedo, frigida grauedo, coryza.

Ver-krachten. Vim inferre, violare, opprimere. Violare, vitiare, comprimere virginem, vim inferre virgini, pudicitiam virginis imminuere.

Ver-krencken. Debilitare.

Ver-kreghen. Partus. Ver-kreghen goed. Parta bona, peculium.

ver-krijghen. Acquirere, conquirere, quærere, obtinere, nanciscì, adipiscì, assequi, consequi, potiri, párere.

Ver-krillen. j. ver-prillen. Lasciuire.

Ver-krimpen. Contrahere, extenuare: & Contrahi, extenuari, decrescere.

Ver-kroken. Quassare, frangere: & Rugare, rugis pliciſque deformare.

Ver-krommen. Recurvare.

Ver-krompen. Contractus, extenuatus, conuulsus.

Ver-kroppen. Ingluuiem nimis saburrare: turundis obturare, turundis suffocare.

ver-kruppen. Proserpere siue prorepere aliò: reptando euadere.

Ver-kunden / ver-kundighen j. verkondighen. Denuntiare.

Ver-lacken. Illecebris fallere: pellicere.

Ver-laden. Degrauare, prægrauare, obruere.

Ver-laeghen. Insidiari.

Ver-laemt. j. ver-lemt.

Ver-laet. Derelictio, remissio.

ver-laet / slupse. Emissarium.

ver-laet van den vliet. Diuerticulum fluminis,

ver-laet oft slagh der voghelen. Seclusorium: auiarium minus: quod alteri cum ostio coniungitur, ad secludendas aues.

ver-laten. Linquere, relinquere, derelinquere, deserere, destituere, desolare, mittere, remittere, derelictui habere, pro derelicto habere.

ver-laten den dienst. Deponere prouinciam, abdicare se magistratu, &c.

ver-laten sich selum op iemanden. Fidere alicui, omnem suam spem in aliquem figere.

ver-laten. Desinere, cessare.

ver-laten af-gieten de olie. Decapulare, deplere oleum.

ver-laten den wijn. j. ver-varen. Elutriare vinum.

ver-latenisse. Remissio.

Ver-lamt. j. ver-lemt.

Ver-landen. Redigi in continentem, in vadum, in terram: terra repleri.

Ver-langh. Momentum, spatium temporis. & Pondus: & Aestimatio.

ver-langh / be-langh Necessitas, res necessaria. Een saetkie van groot ver-langh. Res momentosa, res magni momenti. Waer en ligt ghem groot verlangh aen. Non multum refert: non magni est momenti. Waer ligt groot ver-langh aen. Magni refert, plurimum interest, magnopere pertinet ad rem: magni est momenti.

ver-langhen. j. ver-lenghen. Prolongare, differre.

ver-langhen. Expectare, desiderare.

ver-langhen oft ver-langhen sijn hebben. Desiderio longo expectare, præstolari auidè, ferri desiderio, desiderio capere, affici desiderio, moueri desiderio, teneri desiderio, desiderare.

ver-langhenisse. Desiderium.

Ver-lasten. Aggrauare, degrauare, obruere, opprimere.

Ver-lauwen. Tepere, tepescere.

Ver-lecken Abligurire.

Ver-leckeren. Inescare.

ver-leckeren sijn gheld. Insumere pecuniam cupediis.

Ver-leden. j. veur-leden. Præteritus.

Ver-ledighen. Liberare, expedire, eximere, soluere, leuare, otiosum & solutum

rum reddere. Sich ver-ledighen tot bidden. Vacare orationi.

Ver-ledight. Expeditus.

Ver-leeden. Faſtidire, nauſeam habere. & Faſtidium adferre, tædium creare.

Ver-leeghen. Humiliare, demittere.

Ver-eelicken. Fœdare, deturpare. & Fœdari, deturpari.

Ver-leenen. Concedere, præſtare, tribuere.

Ver-leeren. Dedocere.

Ver-leeſten. Parem eſſe ſumptibus: & Perficere, vltimam imponere manum alicui rei. & Acquirere, conficere.

Ver-legh. Erogatio. & Repræſentatio.

ver-legghen. Alio loco ponere, mouere loco vel ordine.

ver-legghen *q.d.* veur-legghen Erogare, exponere expendere pecunias, ſuppeditare, prærogare, repræſentare.

ver-legghen/weder legghen. Reiicere, reprobare, damnare, condemnare.

Ver-leghen. Incommodus, importunus: & Impeditus: & Feſſus: & Vetus: obſoletus.

ver-leghen met kleederen. Impeditus veſtibus.

ver-leghen oft ouer-leghen meerſſe. Merx importuna, obſoleta, exoleta, abiecta: vilis, fracida: veruſtate corrupta.

ver-leghen eye. Ouum requietum, non recens.

ver-leghen wijn. j. ver-ſchaelde.

ver-leghen ſchuldē. Impedita nomina.

ver-leghen huyſ-raedt. *ſax.* j. ouden huyſ-raedt.

ver-leghen van ghelde. Deſtitutus pecunia, carens pecunia. ver-leghen zijn van ghelde. Laborare difficultate pecuniaria, premi inopia rei pecuniariæ.

Ver-leghen. j. ver-ledighen.

Ver-legheren. Mouere caſtra.

Ver leyden. Seducere, decipere.

ver leyder. Seductor.

Ver-leken. Exſtillare, guttatim effluere.

Ver-lemden. Diffamare. *germ.* verlumbden, verleumbden.

Ver-lemmen/ver-lemen/ver-lempen. Mutilare, truncare.

ver-lemt/ver-laemt/ver-lempt. Mutilus, mutilatus, eneruatus. *q.d.* ver-laemt.

Ver-lengh/ver-lenghinghe. Prolongatio, prorogatio.

ver-lenghen. Prolongare, elongare, producere, protrahere, proferre, prorogare, differre, comperendinare, procraſtinare, trahere, ducere.

ver-lenghinghe. Prolongatio, elongatio, productio, protractio, prorogatio, comperendinatio, procraſtinatio.

Ver-leſen. Relegere.

ver-leſen. Seligere, ſecernere, diſcernere, ſeorſum colligere.

ver-leſen goed. Res viliores ſelectæ, merces viliores, merces reliculæ.

Ver-leſſchen. Extinguere.

Ver-let. Omiſſio, prætermiſſio: & Impedimētum, interpellatio. & Dilatio, procraſtinatio.

ver-letten. Omittere, prætermittere: & Impedire, interpellare. & Differre, procraſtinare.

Ver-lichten. Illuminare, illuſtrare: clarum lucidumque reddere: & Coloribus ornare: & Miniare picturam.

ver-lichten. Leuare, alleuare, ſubleuare: colleuare.

ver-lichten het hert. Animum leuare, laxare, exhilarare, recreare, refocillare.

ver-lichtinghe. Illuminatio, illuſtratio.

ver-lichtinghe. Leuamen, leuamentum, leuatio, alleuatio, alleuamentum.

Ver-lieft. Amore captus, amans.

Ver-lieten. *vetus.* j. ver-lieſen.

Ver-lies. Amiſſio, perditio, damnum, detrimentum, iactura diſpendium.

ver-lies oft laetkagie aen gout ende ſilver. Intertrimentum, intertritura: id quod pecuniæ deteritur.

ver-lies aen wiſſel. Collybus.

ver-lieſen. Amittere, perdere, diſperdere, iacturam facere: damnum vel iacturam accipere. *germ.* verlieren *ſax.* verlieſen, verlieren: *ang.* leeſe, loose.

ver-lieſen dē moed. Abiicere animum.

ver-lieſen den ſlagh. Prælium aduerſum facere, prælium infeliciter committere.

ver-lieſen het ghe-dinghe. Cadere cauſa, cauſam amittere, ſuccumbere in agendis litibus.

ver-lieſen den arbeyd / ver-lozen arbeyd doen. Operam perdere, operam ludere, fruſtari laborem, ſumere ope-

ram frustrâ: oleum & operam perdere, in aëre piscari, arare littus, aërem verberare, apros in mari venari, Aethiopem dealbare.

Ver-lieuen. Adamare.

ver-lieuen op iemanden. Amorem concipere alicuius, capi amore, conferre amorem in aliquem.

Ver-ligghen. Locum siue situm mutare: stationem mutare.

ver-ligghen. *vetus.* Obliteſcere, deliteſcere.

ver-ligghen. *vet.* Languere, langueſcere. & Flaccere, flacceſcere, fracere, sitū contrahere. & Deficere.

Ver-ligghen een kindeken. Infantem opprimere in lecto.

Ver-lijcken/ver-ghe-lijcken. Aequare, assimilare. & Compensare, deducere in compensationem.

Ver-lijd. Confeſſio.

ver-lijd/ouer-lijd. Transitus, mors.

ver-lijden. Confiteri.

ver-lijden/ouer-lijden. Transire, praeterire, micare: & Obire mortem, peragere mortem.

Ver-linghen. j. ver-langhen.

Verlochten. Ventilare, euentilare.

ver lochten de boomen. Interlucare, collucare, ramos inutiles reſecare, vt amplior lux fiat arboribus.

Ver-locken. Pellicere.

Ver-lof. j. oꝛlof. Venia, permiſſio, &c.

ver-lof-bꝛief. Commeatus.

ver-lof ghenen. Commeatum dare.

Ver-loken vocht. Praeſepe.

Ver-loochenen. Abnegare, pernegare.

ver-loochent. Abnegarus. Ver-loochent menſch. Apoſtata.

Ver-loop. Decurſus, excurſio.

ver-loop van woecker oft renten. Reditus vſurae, prouentus, interuſurium, commodum vſurarum medij temporis.

verloop des tijds. Lapſus temporis.

ver-loop des iaers. Reuolutio anni.

ver-loopē. Fugere, aufugere, profugere, transfugere, vagari. & Excurrere.

ver-loopen veur-by-gaen. Labi, delabi, praeterire,

ver-loopen knecht. Seruus fugitiuus.

ver loopen voetie. Defector, deſertor, perfuga.

ver-loopen monick. Erro monachus, monachus deſertor.

ver-loopende vier-daghen. Feriae conceptiuae: *feriae quae quotannis concipiuntur in dies certos incertóſve: cuiuſmodi nobis eſt dies Paſchae. vulgò* feſta mobilia.

Ver-looten/looten Plumbare, plumbo conglutinare, oblinere plumbo, illinere plumbum: ferruminare.

ver-looten. Incruſtare tectorio plumbeo, incruſtare plumbo.

ver-looten de aerde potten. Pocula lutea vitrare.

ver-loot. Plumbo incruſtatus.

verlootte potten. Pocula vitrata, pocula plumbo oblita, pocula picata: *olim enim pice linere ſolent pocula.*

ver-lootinghe. Plumbatura, conglutinatio plumbea.

Ver-lozen. Perditus, amiſſus.

ver-lozen arbeyd. Labor irritus, caſſus.

ver-lozen arbeyd doen. j. ver-lieſen dē arbeyd.

ver-lozen maen-dagh. Hilaria, orum: dies primus lunae poſt Regalia, luxui ſacratus. *Dicitur* ver-lozen, *quòd conuiuiis, luſu & iocis perdatur: vnde & ſicamb.* raeſ-maendagh *dictus. alii* ver-kozen/*quòd magiſtratus tunc Belgij multis locis eligatur & creetur:* ver-ſwaren *ſiue* ghe-ſwozen/ *quòd tunc in magiſtratum electi iuſiurandum praeſtent.*

ver-lozen hoop. Emiſſarij milites: qui praecedunt aciem ad laceſſendum hoſtem, & temerè in mortem ruunt: ferentarij, rorarij.

ver-lozen gaen. Perire, intercidere, perdi, irritum perire, perire ſine fructu, incaſſum ire.

Ver-loſſen. Liberare, redimere, eximere, ſaluare: eripere periculo, damno, moleſtia.

Ver-louen/ver-ghe-louen. Condicere, fidem dare, promittere, polliceri.

ver-louen. Vouere, deuouere, vota nuncupare, ſpondere, deſpondere, iurare.

ver-louet. Votiuus, obligatus, promiſſus. Ver-louede maeght. Virgo deſponſa, deſponſata.

ver-louen. j. ver-ſweren.

ver-louen goedt te doen. Deuouere omnem virtutem: iurare facinora.

ver-louen. *vetus.* Prohibere, negare.

ver-louen/ouer-louen. Pluris indicare quàm par eſt.

Ver-luchten. j. **ver-lichten.**

Ver-luyaerden. Perdere pigritia, amittere negligentia.

Ver-luſten/ver-luſtighen. Delectare, oblectare.

Ver-maeck. Reparatio, reſtauratio, recreatio, refectio.

ver-maecken. Reficere, reparare, reconcinnare, interpolare, ſarcire, reſarcire, reſtaurare, inſtaurare, reformare.

ver-maecken. Recreare, oblectare, reficere, colligere, refouere, paſcere, remittere animum: colligere ſe: diſſipatas animi partes in ſuum locum congerere.

ver-maecken de wonde. Vulnus curare, alligare.

ver-maecken iemanden. Deformare: priſtinam bonam famam auferre: calumniari.

ver-maeckelick. Reparabilis.

ver-maeckelick. Delectabilis, iucundus.

ver-maeckelickheyd. Delectatio, recreatio.

ver-maeckſel. j. **ver-maeck.** Reparatio, reſtauratio.

Ver-maegheren. Macreſcere, maceſcere: emacrari, extenuari, macrefieri: & Emaciare, macrum reddere: macerare, attenuare.

ver-maeghert. Macilentus, ſtrigoſus.

Ver-maegh-ſchappen. Miſcere coniugia: affinitate ſiue conſanguinitate iungere.

Ver-maledijden. Deteſtari, execrare, deuouere, diris imprecationibus malũ alicui optare: maledicere *apud Eccleſ.*

Ver-maen. Mentio. & Memoria.

Ver-maen maecken. Mentionem facere, commemorare.

ver-maen. Monitio, monitus, monitum, admonitio, adhortatio.

ver-maen-teecken. Monumentum.

ver-maenen Monere, admonere, commonere, commonefacere, hortari, adhortari, exhortari, cohortari. & Mentionem facere: Inducere in memoriam alicuius.

vermaener. Monitor, admonitor, adhortator, exhortator.

ver-maenigh. Pareneticus, adhortatorius.

ver-maeninge. Monitio, monitus, monitum, admonitio, commonitio, hortatio, adhortatio, exhortatio.

ver-maeninghe van koortſen. Tentationes: admonitio febris, morbi, doloris, *&c. vulgò* reliquiæ.

Ver-maeren. Diuulgare, fama celebrare.

ver-maerdt. Famoſus, celebris, clarus, nobilis.

ver-maerdtheyd. Celebritas, famæ claritas.

Ver-maerten. Ancillari.

Ver-maeſen. *vet.* j. **be-vlecken.** Commaculare.

Ver-manghelen. Permutare, commutare.

Ver-mannen Viriliter audere, maſculo ſiue virili eſſe animo, concipere animum virilem.

ver-mannen. Vincere ſiue ſuperare numero virorum.

ver-mant worden. Superari multitudine virorum: à viro ſuperiore ſuperari.

ver-mannen. *vetus.* Nubere viro.

Ver-marren. j. **ver-merren.**

Ver-maſcheren/ver-maſſchelen. Cõmaculare, maculis deformare.

Ver-meerderen/ver-meeren. Augere, adaugere, augmentare, auctare, auctitare, adauctare, ampliare, amplificare: multiplicare.

ver-meerder. Auctor.

ver-meerder des rijcks. Auguſtus.

ver-meerderinghe. Augmentum, augmentatio, incrementum.

Ver-meerſen. *ſtand.* Augere.

Ver-meeſteren. Superare, vincere.

ver-meeſteren de wonde. Curare, ſanare vulnus.

Ver-menen. Maio menſe ſpatiari, ſiue apricari: vere nouo recreari, oblectari: & Fronde viridi ornare.

ver-mepinghe. Oblectatio menſe Maio.

Ver-mepnen. Putare, reputare, credere: arbitrari, conijcere.

ver-mennt. Putatus, reputatus, putatiuus, creditus, conceptus animo.

Ver-melden. Memorare, narrare, referre, recitare.

Ver-meluwen. Vermiculari, cariem contrahere

ver-meluwet Vermiculatus, carioſus.

Ver-menchen. j. ver-mincken.

Ver-menghen. Miſcere, intermiſcere, commiſcere, permiſcere, immiſcere, diluere, confundere, temperare.

ver-menghinghe. Miſtura, temperatura: confuſio, congeries, chaos.

Ver-menigh. Multiplicare, augere. & Multitudine ſuperare.

Ver-menigh-vuldighen. Multiplicare, augere.

Ver-merren/ver-marren. Morari, demorari: tardare ſiue retardare longiùs. *q.d.* ouer-marren.

Ver-mete, Arrogantia: & Intentio, propoſitum. & Actoris petitio: actoris intentio. *vulgò* prætentio.

ver-metel. Arrogans, inſolens, temerarius.

ver-metelhepd. Arrogantia.

ver-metelick. Arrogans.

ver-metelicken. Arroganter.

ver-meten. j. ver-metel. Arrogans.

ver-meten. Arrogare, ſibi arrogare, ſibi tribuere, ſibi ſumere.

ver-meten recht te hebben. Prætendere ius in rem aliquam.

ver-metenhepd. Arrogantia, confidentia. *vulgo* præſumptio.

Ver-middelen. j. middelen.

ver-middelſt. j. midds dat.

ver-midds. *holl. friſ.* j. ouer-midds.

Ver-mieden/ ver-mieten. *vetus.* Conducere. & Locare.

Ver-mijden. Euitare, deuitare, cauere, ſubterfugere, præcauere.

ver-mijdelick. Euitabilis.

Ver-miluwen. j. ver-meluwen.

Vermincken. Mutilare, membro aliquo diminuere. *vulgò* ſubneruare.

ver-minckt. Mancus, mutilus, truncus, truncatus, membro aliquo neceſſario diminutus.

Ver-minderen. Diminuere, imminuere, attenuare, extenuare, derogare.

Ver-minnen. *vetus.* Paciſci, reconciliare.

ver-minninghe/ ver-mint. *vetus.* Reconciliatio: pactum.

Ver miſſchen. j. ver-menghen.

Ver-miſſen. *vetus.* j. ver-quiſten.

Ver-moed. Suſpicio.

ver-moeden. Suſpicari, ſuſpicionem habere. & Exiſtimare, coniectare. à moed. i. animus.

ver-moedigh. Suſpicioſus, ſuſpicax.

ver-moedinghe. Suſpicio.

Ver-moeden. Laſſare, fatigare: delaſſare, defatigare.

ver-moedt/ ver moeydt. Defatigatus, laſſatus, labore confectus.

ver-moedtheyd. Laſſitudo, defatigatio.

Ver-moeren oft ver-mueren het water. j. moeren / mueren. Turbare aquas.

Ver-moghen. Poſſe, potentem eſſe, valere, quire.

ver-moghen. Ferre, tolerare, pati. *μόγις.* Iemanden qualick ver moghen. Parum æquum eſſe, iniquum eſſe alicui, auerſari aliquem.

ver-moghende. Potens, validus.

ver-moghentheyd. Potentia, poteſtas, vis, vires, pollentia, facultas.

ver-moghentlick. Potenter, fortiter.

ver-moghigh. Potens.

Ver-molmen. j. ver-olmen.

Ver-molmt. *holl.* j. ver-olmt. Vermiculoſus, carioſus. *gal. vermoulu.*

Ver-molmſemen / ver-olſemen. *ſax. ficamb. hol.* Cariem contrahere, cariem pati, carie & vetuſtate corrumpi. *gal. vermoulir.*

ver-molmſemt. Carioſus. Ver-molmſende perzen. *ſax. ficamb.* Pira præmollia, putreſcentia, tracida.

Ver-momboozen / ver-momberen. Tutari, tueri, defendere pupillum.

ver-momboozt zijn. Degere ſub tutela ſiue curatione: aliena curatione teneri.

Ver-mommen. Laruam induere, capere alterius formam, mutare vel vertere ſe in formam aut faciem alterius, alienam ferre perſonam, induere alienam perſonam: diſſimulare: velare.

ver-momt. Perſonatus, laruatus.

Ver-monden. Loqui, dicere, eloqui, effari, referre, narrare, mentionem facere.

ver-mond-ſchap *vetus. ſax. ficamb.* Tutela, adminiſtratio tutelæ.

Ver-mondprien. Subticere, reticere, muſſare, velare, celare, abſcondere.

Ver-moorden. Trucidare, obtruncare. *vulgò* ermordare, *in legib. Ripuariis Francorum.*

Ver-mozwen. Mitigare, mollire, emollire, remollire.

Ver-moſſen. Fracere, ſitum contrahere.

Ver-motten. Sentire tineas, pati tineas, à tineis exedi, & corrumpi.

Ver-muffen. Rancere: & Situm redolere.

ver-muft/ver-vuft. Situm redolens:

ver-mufthevd. Rancor, ſitus, pædor, ſquallor.

Ver-munlen. Stomachando amittere: & Contemnere cum indignatione.

Ver-mutſen. Cæcũ amorem concipere.

ver-mutſt. Cæco amore ardens, perditè amans, cæcus amore.

Ver-nachten. *j.* **ouer-nachten.** Pernoctare.

ver-nachtigh. Pernox.

Ver-nac-verlighen. Damnum inferre.

Ver-naeghelen. Clauo figere: clauis configere. & Clauo obſtruere: obturare impactis clauis.

ver-naeghelen een peerd. Lædere vngulam equi clauo profundiùs adacto. *vulgò* inclauare.

ver-naeghelen het ghe ſchut. Foramen ſuperius bombardæ ſiue tormenti bellici obſtruere clauo.

ver-naeghelt. Clauo fixus: *vel* clauo læſus. & Clauo obſtructus.

ver-naeghelt peerd. Equus clauatus, clauo læſus.

Ver-naederen. Appropinquare.

ver-naederen den koop. *j.* **kalengierē.** Retrahere emptionem iure proximitatis.

ver-naederinghe. Appropinquatio. & Ius præferetiæ, ius retractus, ius protimeſeos.

Ver-naepen. Suturis inſumere.

Ver-naemen. Celebrare, illuſtrare, propalare, diuulgare nomen.

ver-naemt. Celeber, celebris, famoſus, clarus, nobilis, inſignis: inclytus.

ver-naemthepdt. Celebritas, claritas, nomen, fama.

Ver-nederen. Humiliare, deprimere, ſubmittere, demittere, deducere.

ver-nederen ſich ſelven. Submittere ſe, *vulgò* humiliare.

ver-nedert. Demiſſus, humilis, ſubmiſſus, abiectus.

ver-nederinghe. Humilitas, demiſſio, ſubmiſſio.

Ver-nemen. Scitari, ſciſcitari, inquirere, ſcrutari, indagare: & Percipere, excipere, accipere, audire, inaudire, reſcire, reſciſcere, comperire, cognoſcere, intelligere, animaduertere: ſentire.

ver-neminghe. Percontatio, indagatio, inquiſitio, perceptio.

ver-nemer. Indagator, emiſſarius.

ver-nemachtigh. Curioſus, ſciſcitandi.

ver-nemelſte. *vetus. hol. j.* **veur-nemſte.** Præcipuus.

Ver-nepen. Valde exilis, nimis contractus: parcus.

ver-nepentlick. Parcè, auarè.

Ver-neſtelen/ ver-neſten. Nidum mutare: & Nido expellere.

Ver-netelen. Vrtica adurere.

Ver-neutelt/ver-nutelt. Vietus, languidus, flaccidus, friuolus: contractus. & Pumilus.

ver-neutelt mãneke. Homũcio, nanus, pumilio, exilis, contractus & rugoſus.

ver-neutelt veur-hoofd. Frons rugoſa, contracta.

Ver-nielen. In nihilum redigere, conſumere, abſumere, diſſipare, euertere, deſtruere perdere, conficere, abrogare: *vulgò* annullare.

Ver-nieten/ ver-nietighen. Exinanire: In nihilum redigere: & Nihili facere, nihilipendere, ſpernere, contemnere.

Ver-nieuwen. Renouare, innouare, inſtaurare, redintegrare, reparare, interpolare. *ang. renevve.*

Ver-nijpen. Minuere, contrahere. & Paruipendere.

Ver-noeghen. Satisfacere, ſatiare, explere animum alicui: fatisfacere animo. & Sufficere.

ver-noeght. Contentus, ſatiatus: equus, animo ſatiatus.

ver-noeghinghe. Satisfactio.

Ver-noep/ver-nop. *ſland. hol.* Tædium, afflictio, moleſtia, ægritudo: dolor. & Periculum.

ver-noepen/ ver-nopen. *ſland. hol.* Tædere, tædium ſiue faſtidium adferre, pertædere: moleſtia afficere: & Nocere: & Diſplicere, faſtidire. *gall. ennuyer: ital.*

ital. annoyare, noyare: hiſp. enojar: ang. noye, annoye.

Ver-noeyelick ver-nopelick. Importunus, moleſtus.

Ver-nont. Vertæſus.

Ver-nuchteren. Ieiunum ſiue ſobrium fieri, crapulam exhalare.

Ver-nuft. Ratio, intellectus, ingenium, induſtria, mens.

ver-nuftigh. Rationalis, ratione vtens: & Ingenioſus, induſtrius, ſolers, perſpicax, conſideratus, frugi.

ver-nuftighlick. Ingenioſè, ſolerter, cordatè, conſideratè, ſobriè, frugaliter.

Ver-open. *vetus. ſland.* j. ver-nopen.

Ver-olmen. Cariem contrahere.

ver-olmt. j. ver-molmt. Carioſus, vermiculoſus.

Ver-on-acht-ſaemen. Negligere, negligentia perdere ſiue omittere.

Ver-onder-panden. Oppignorare.

Ver-on-ghe-lycken. Facere iniuriam, facere iniquum.

Ver on-edelen. Degenerare. & Nobilitate priuare.

Ver-ont-ledighen. Occupare, impedire, occupatum detinere.

ver-ont-ledight. Occupatus.

Ver-on-rechten. Facere iniuriam.

Ver-on-repnighen. Contaminare, maculare. & Profanare.

ver-on ſuyueren. Maculare, inquinare, coinquinare.

Ver-ont-ſchaemelen. Pudore exuto efflagitare, impudētia nimia impetrare: emendicare: impudenter petere & extorquere.

Ver-ontſchuldighen. Excuſare.

Ver-ont-ſtercken. Infirmare, debilitare

Ver-on-weerdighen. Dedignari: contemnere.

Ver-ood moedigen. Humilem præbere, humiliare, ſubmittere, demittere animum.

Ver-ooz-deelen. Damnare, condemnare, iudicare.

Ver-ooz-éten. Cibum nimium vel frequentem faſtidire.

Ver-ooz ſaecken. Occaſionem dare, anſam præbere, inducere: & Cauſari.

Ver-ozdenen. Ordinare, ſtatuere, conſtituere, decernere, deſtinare.

Ver-ouden/ ver-ouderen. Seneſcere, veteſcere, inueteraſcere: obſoleſcere, exoleſcere, veteraſcere.

ver-ouder-domt. Decrepitus nimia ætate.

ver-oudert. Exoletus, obſoletus, inueteratus.

Ver-oueren. Superare, exſuperare: & Obtinere, potiri, vincere. & Superlucrari. & Supereſſe.

Ver-ou-weerdighen. j. ver-on-weerdighen.

Ver-pachten. Locare, certo pretio vtendum dare. & Conducere. & Redimere

Ver pachter. Locator, qui rem aliquam pretio vtendam dat: & Manceps, redemptor, conductor.

ver-pachtinghe. Locatio: & Conductio.

Ver-paelen. Limites ſiue terminos reponere.

Ver-paeren. Par pari iungere.

Ver-paerten. Partiri, diuidere.

Ver-panden. Oppignerare, opponere pignori: dare pignori: dare in pignus.

Ver-paſſen. Malè quadrare, malè conuenire.

ver-paſſen/ver-manghelen. Commutare, permutare.

Ver-pecken. Picare, impicare, pice linere.

Ver-penſen. Reconciliare.

ver-penſen/ver-peynſen. Excogitare.

Ver perſſen. Supprimere, premere.

ver-perſt. *ſland.* j. ver-naumt.

ver-perſthend. *ſland.* j. ver-naumthend.

Ver-pekelen. Reſolui in muriam ſiue liquorem ſalſum.

Ver-peuteren. Delinquere, offendere.

Ver-picken. Impetere roſtro.

Ver-planten. Transferre plantam.

Ver-plaetſen. Locum mutare, cedere.

Ver-plancken. Coaſſare, contabulare.

Ver-pleghen. *vetus.* j. ver-plichten.

Ver-pletten/ver-pletteren. Conculcare, obterere, conterere, opprimere, calcando ſiue premendo lædere.

Ver-plicht. *vet.* Pactum, conuentio, fœdus.

ver-plichten. Obligare, adſtringere, deuincire, conuentionem facere, pactum vel fœdus inire.

Ver-plompen. Obtundere, hebetare. & Hebeſcere, obtundi.
Ver-pochen/ver-poffen. j. ver-ſnoꝛckē Protelare.
Ver-pooſen. Reſpirare, refocillare. *vulgò* pauſare.
ver-pooſen. Alternare vices, variare vices, per vices quippiam agere, mutuas operas prẽſtare, ſupperias viciſſim ferre.
ver-pooſinghe. Reſpiratio.
ver-poꝛren. Amoliri, remoliri, magno conamine amouere.
Ver-poteren. j. ver-peuteren.
Ver-pꝛeulen. *ſland.* j. ver-quicken.
Ver-pꝛillen. Hilareſcere, oblectari. & Laſciuire.
Ver-pꝛuelen/ ver-pꝛuetelen. *ſland.* Reualeſcere, conualeſcere.
Ver-quackelen/ ver-quackē. Diſſipare, profundere, rebus friuolis inſumere, conſumere ſiue diſſipare tanquam ſuperflua.
Ver-quaeden. *vetus.* j. ver-argheren.
Ver-quantſelen. Permutare, commutare.
Ver-quencken. j. ver-quicken.
Ver-quicken/ver-quickeren. Refocillare, recreare, reficere: & Refocillari, recreari, refici, reuiuiſcere, vernare, renaſci.
ver-quiſten. Abſumere, conficere, lacerare, oblimare, dilapidare, prodigere, conturbare.
ver-quiſter. Prodigus, dilapidator.
ver-quiſtigh. Prodigus, profuſus.
ver-quiſtinghe. Prodigalitas, proluuium, effuſio.
Ver-raẽ/ ver-raederije. Proditio.
ver-raeden. Prodere, tradere, deferre, quadruplare: prodere conſilium: rũpere conſiliũ. *ger. verraden: ang. bevvray.*
ver-raeder. Proditor, traditor, quadruplator: & Qui patriæ conſilia hoſti prodit.
ver-raederſchap. Proditio.
ver-raederije. Proditio.
ver-raederlick. Inſidioſè, inſtar proditoris.
Ver-raetelen/ in duyghen vallen. Rimas agere, diſſolui, rimis fatiſcere laxis compagibus.
Ver-raſſchen. Anticipare, præuertere, anteuertere, præuenire, anteuenire, intercipere, occupare, præoccupare, antecapere, opprimere.
Ver-rand-ſoenen. j. rand-ſoenen.
Ver-rechten. Inſtaurare.
ver-rechten. *vetus.* Exequi, agere.
ver-rechten. Componere, dirimere, decidere lites, controuerſias, rixas:
Ver-recken. j. ver-repcken.
ver-reckt/ver-repckt. Extenſus: & Luxatus.
Ver-repck. j. ver-haet.
Ver-repcken. Exporrigere, extendere longiùs: diſtendere.
ver-repcken. Extorquere, luxare. *germ. verrencken.*
ver-repcken. Pertingere, attingere.
ver-repcken de ſchuld. Debitum liquidè probare.
ver-repcken den pand. Inſtare vt ſibi addicatur fundus obligatus.
ver-repckt. Extenſus, exporrectus, extortus.
ver-repckte/ oft ver-reckte leden. Luxata membra, articuli loco moti.
ver-repckt vã ſchuld. Cõuictus debiti.
ver-repckt ende wt-ghewonnẽ goed. Bona in nexu poſſionemque iure data:
Ver-repſen. Inſumere itineri, abſumere peregrinando.
Ver-rencken. *germ. ſax.* j. ver repcken. Luxare.
Ver-reulen. j. ver-ruplen.
Verrier-gat. *vet.* j. maſier-gat. Riſcus
Ver-rijcken. Ditare.
Ver-rijſen. Reſurgere, attollere ſe.
ver-rijſeniſſe. Reſurrectio.
Ver-rimpelen. Rugare, corrugare, caperare, replicare in rugas: & Rugari replicari in rugas, rugis contrahi: rugis criſpari.
Ver-roeckelooſen. Negligentia & temeritate in periculum pertrahere.
Ver-roemt. j. ver-naemt. Celebris.
Ver-roeren. Mouere, commouere.
Ver-roeſt. Rubiginoſus, rubigine infectus: æruginoſus,
ver-roeſten. Rubiginari, rubiginem ſiue æruginem contrahere, rubigine infici.
ver-roeſtheyd. Rubigo.
Ver-rompelen/ ver-rimpelen. Corrugare.
ver-rompelt. Rugoſus, coſſus, rugoſa macilentus cute: vietus,

ver-rompelde appelen. Mala vieta, flaccida, rugoſa.

ver-rompelde tape. Mulier ſtrigoſa: ſtrigis & rugis deformata.

Ver-rot. Putridus, putris, putrefactus: marcidus.

ver-rotten. Putrere, putere, putreſcere: cariem ſentire, pati: carie corrumpi.

ver-rotſel. Putredo.

Ver-rucken. Mouere vel dimouere loco, abſtrahere, diuellere, auellere. & Luxare. *ſax. vorrucken.*

ver-ruckinghe. Auulſio.

ver-ruckinghe ver ſinnen. Ecſtaſis, mentis exceſſus, abſtractio mentis à corpore: mentis emotio. *vulgò* raptus.

Ver-ruyffelen. Corrugare: dedecorare rugis: deformare nimiis plicis ſiue ſtruis.

Ver-ruylen/ver-reulen. *hol. ſicambr.* Permutare.

Ver-ſaechten. Mitigare, mulcere, lenire, mollire, emollire, remollire.

Ver-ſaecken. Negare, abnegare, inficiari: renunciare, renuere. *ang. forſake.*

Ver-ſaeden. j. ver-ſaeten.

Ver-ſaedt/ver-ſaepdt. j. ouer-ſaepdt.

Ver ſaeghen/ver-tſaeghen. Conſternari animo: deſpondere animum: abiicere animum.

Ver-ſaeght/ver-tſaeght. Timidus, pauidus, meticuloſus, fractus animo, imbellis,

ver-ſaeghthepd. Pauor, ignauia: animi abiectio, conſternatio.

Ver-ſaemen/ver ſaemelen. Colligere, congregare, accumulare, conglobare, coniungere, cogere, cõgerere: & Conuenire, congregari.

Ver ſaemen. Cremorem adimere lacti.

ver-ſaemt melck. Lac cremore nudatũ.

Ver-ſaet. Satur, exſaturatus.

ver-ſaeten. Satiare, ſaturare, exſaturare, obſaturare, explere.

ver-ſaethepd. Satias, ſatietas, ſaturitas.

ver-ſaetelick. Satiabilis.

Ver-ſanden. Arena grauari, obſtrui, arena repleri, arena impediri: denſari in arenam.

Ver-ſchaelen. Vento corrumpi, vappam fieri, in vappam verti, ſaporem & odorem genuinum perdere.

ver ſchaelden wyn. Vinum euanidum, mardicum, mucidum: vappæ vinum quod odorem ſaporemque genuinum exuit: vinum vento corruptum. *q. d.* in patera diutiùs relictũ.

Ver-ſchaeren. Diſpergere, diſgregare, diſſipare, ſegregare.

ver-ſchaeren. Alternare vices, mutuas operas præſtare.

ver-ſchaerens. Alternatim, per vices.

Ver-ſchaffen. Exſequi, effectũ reddere, efficere.

Ver-ſchalcken. Circumuenire, fallere, præuenire aſtutia, habere fruſtra, fruſtrari, eludere, dolo capere.

Ver-ſchat, *ſtand.* Concuſſio, violenta exactio, tributum iniquum: & Lytrum: redemptionis iniquæ pretium.

ver-ſchatten / ouer-ſchatten. Pluris æquo cenſere: obruere exactionibus: exactionibus ſiue cenſuris grauare: extorquere pecunias.

Ver-ſchauden. j. ver-ſchouden.

Ver-ſchceden. j. ver-ſchepden.

Ver-ſchepden. Diſgregare, ſegregare, ſeparare, diſiungere, ſeiungere, diuidere: diſcernere.

ver-ſchepden/ſtruyen. Emigrare è vita, cedere vita, cedere è vita, cedere fato.

ver-ſchepden. Diſgregatus, ſegregatus, ſeparatus, diuiſus: Varius, diuerſus: & Mortuus, defunctus.

ver-ſchepden-verwigh. Diſcolor, verſicolor, variegatus.

ver ſchepdenlick. Separatim, diuiſim, ſeorſum: & Diuerſe.

ver-ſchepdenhepd. Diſcrimen, differentia.

Ver-ſchellen j. ver-ſchillen.

Ver-ſchencken. Transfundere, in aliud vas traiicere, elutriare.

Ver-ſchepen/ver-boomen. Transferre in aliam nauim.

Ver-ſcheppen. Recreare, reficere, transformare.

Ver-ſcherpen. Acuere, exacuere: & Auaritia extenuare.

Ver-ſcheuren. Lacerare, dilacerare, dilaniare, rumpere, diſrumpere, dirũpere, diſcerpere, conſcindere.

ver-ſcheurt. Lacer, laceratus, dilaceratus, dilaniatus, ruptus, diſruptus, diſcerptus, conſciſſus.

ver-ſcheurt/ver-ſchackelt. Ruptus, pannoſus,

nosus, vestibus laceris vel laceratis.

Ver-schieten. Eiaculari.

ver schieten oft veur schietē het geld. .j. ver-legghen. Erogare, prærogare, repræsentare. ver-schoten gheld. Promutuum, pecunia promutua, prærogata, prænumerata, repræsentata.

ver-schieten/ver-schricken. Concuti, consternari, pauore resilire.

ver-schietinghe. Saltus: membri alternatim vibratio.

ver-schietinghe .j. ver-schricktheyd. Consternatio, subsultatio, palpitatio, tremor.

Ver-schijnen. Apparere, comparere.

ver-schijnen ten daghe / plaetse / ende ure. Ad diem, locum & horam præsto esse: ad constitutum venire: obire diem, locum & horam: ad diem adesse, præsto adesse: sistere se. *vulgò* comparere. *sax. erschijnen.*

ver-schijnen. Cadere. De pacht oft be-taelinghe ver-schijnt. Cadit pactio, cedit solutio, dies solutionis cedit.

Ver-schil ver-schel. Differentia: Controuersia.

ver-schillen. Differre, distare, discrepare, interesse.

ver-schilligh. Differens.

ver-schimmelen. Fracere, mucescere, albere situ: situm contrahere.

ver-schimmelt. Fracidus, mucidus, rancidus, incanus situ.

Ver-schocken. Concutere, luxare.

Ver-schopen. j. ver-loopen. Profugere.

Ver-schoonen. Decorare, ornare, adornare, honestare: & Purgare, diluere. & Excusare. & Parcere, veniam dare: indulgere ignoscere.

Ver-schoppen. *germ. sax. sicamb.* j ver-stoppen.

Ver-schouden/ver schauden. Calida perfundere, calida adurere.

ver schoudtheyd. Adustio.

Ver-schouen. Elapsus, dilapsus: & Amotus, repulsus: & Abiectus, contemptus.

Ver-schrapen. Contrahere, conflare: colligere, corradere vndique.

ver-schrapen. Contrahi, corrumpi, & exsiccari: diffindi, scabrum fieri, corrugari, rancescere.

Ver-schricken. Percellere pauore, incutere terrorem: terrere, perterrere, perterrefacere, exterrere, stupefacere, consternare: exsternare: & Percelli pauore, perterrefieri, terrore concuti, consternari, obstupere, obstupescere.

ver-schrickēde peerd. j. schouw. Equus pauidus.

ver-schrickt. j. ver-slaeghen. Perculsus pauore, perterritus, attonitus, consternatus, stupefactus.

ver-schrickelick. Terrificus, terribilis, horribilis, horridns, horrificus, dirus.

ver-schrickelick dinck. Terriculamentum, terriculum.

ver-schricktheyd .j. ver baestheyd. Stupor, ecstasis, consternatio.

Ver-schrobben. j. ver-schraepen. Corradere.

Ver-schrompelen. Corrugare.

ver-schrompelt. Crispatus rugis.

Ver schrooden. Circumcidere.

Ver-schroomen. Abhorrere, abhorrescere, exhorrere, abominari.

ver-schroomelick. Horridus, horribilis, abominandus.

Ver-schudden. Quatere, concutere, discutere, agitare: euentilare.

Ver-schuyuen. Amouere, remouere, loco mouere, protrudere, propellere, amoliri: & Repellere, reiicere, contemnere.

ver-schuyuen. Recedere, commutare locum. & Elabi, effugere.

Ver-schulden/ver schuldighen. Commereri, delinquere.

ver-schulden. *vetus.* j. ver-ghelden. Rependere.

Ver-schuppen. Abijcere, reijcere, contemnere.

Ver-seer. *vetus. fland.* Dolor.

Ver-seeren. Dolere: & Dolore afficere: & Vlcerare, exulcerare: & Recrudescere.

ver-seerighen. *vetus.* Lædere.

Ver-seeuwen. Laborare nausea marina.

ver seeuwt. Languens stomacho, vt mare nauigantes tædulus: tædulus & fastidiosus, cui palatum nouis cibis reficiendū est: salo nauseaque cōfectus.

ver-seeuwt. Elucus: hesterno potu languens.

ver-seeuwtheyd. Nausea marina, appetitus mollities, languor stomachi.
Ver-segghen. Referre.
ver-segghen. *vetus.* Negare, recusare, & Prohibere, interdicere.
Ver-seghelen. j. **seghelē.** Sigillo notare.
Ver-seylen. Errare in mari, errare velificando.
Ver-sekeren. Asseuerare, confirmare, certum promittere, fidem affirmare, certo asserere, securum reddere, certiorem reddere, fideiubere, satisdare, cauere. *vulgò* certificare, certiorare,
ver-sekeren. *vetus.* j. **onder-trouwen.** Sponsare.
ver-sekeren sijn saecken. Cauere rebus suis. *vulgò* securare res suas.
ver-sekeren een schip. Periculum nauis & mercium in se suscipere.
ver-sekert. Certus, firmus, securus, tutus.
ver-sekerer. Assertor: confirmator. & Periculi susceptor.
ver-sekeringhe. Affirmatio, cōfirmatio: & Fides, securitas, cautio: cautela, fideiussio.
ver-sekeringhe doen van ghelde. Cauere de pecunia alicui.
Ver-sellen. Sociare, socium iungere: & Sociari, comitari.
ver-sel-schappen. Associari, socium se iungere, consociare: comitari.
ver-sel-schapt. Sociatus, associatus, comitatus.
Ver-sencken. j. **ver-sincken.** Demergi in abyssum.
Ver-senden. Ablegare, relegare, amandare: & Relegare, exulem facere.
Ver-senghen. Vrere, adurere, vstulare.
ver-senght. Adustus, vstulatus.
Ver-setten. Transponere, translocare, transmittere, transferre, remouere: mutare.
ver-setten te pande. j. **ver-panden.** Oppignorare.
Ver-sieden. j. **in-sieden.** Decoquere, bulliendo consumere.
Ver-sien/ *aut potiùs* **veur-sien.** Prospicere, prouidere, cauere, præcauere. **Sich ver-sien.** Consulere saluti suæ, consulere sibi. **De kokene ver-sien.** Instruere siue munire culinam cibis.
ver-sien. Malè obseruare, negligere, prætermittere, non aduertere: inconsiderate & negligenter præterire: hallucinari, in conspiciēdo falli, errare. **Sijn spel ver-sien.** Ludum siue aleam perdere negligentia vel oscitantia.
ver-siē. Prouisus. & Munitus, instructꝰ.
Ver-sieren. Comminisci, fingere, effingere, confingere, commentari: excogitare, ementiri, assimulare.
ver-siert. Fabulosus, fictus, confictus.
ver-siersel. Commentum, fictio.
ver-sierdelick. Fictè.
Ver-sijck *fland.* Periculum.
ver-sijckelick. *fland.* Periculosus.
Ver-sijpen. Exstillare, guttatim effluere.
Ver-silueren. Argento tegere, includere, cooperire.
ver-siluert. Inargentatus, argēto tectus.
Ver-sincken. Perire, abire pessum, demergi in abyssum: absorberi, defidere, concidere & hiatu deuorari. **Ver-sincken moet ick** / *&c.* Terra mihi dehiscat, si. *&c.*
Ver-singhelen. j. **ver-sengen.** Adurere,
Ver-sinnen / be-dencken. Deliberare, animaduertere, reputare apud se, cogitare, consulere, cōsultare, cōsiderare.
ver-sinnigh / ver-sienigh / veur-sienigh. Circumspectus, consideratus.
Ver-sitten. Cedere loco.
Ver-slaē / heymelick ver-stekē. Abdere, interuertere, abtrudere, supprimere, occultare, manticulari, amouere clam.
Ver-slaen. Interimere, cædere, occidere, sternere, delere, cedere ad internecionē.
ver-slaen. Refrigerari aliquantulum, regelare, egelidari.
ver-slaen / ter aerden slaen. Sternere.
ver-slaen. Percellere, mentem concutere, mentem frangere, animi fortitudinem comminuere: consternare: perturbare animo.
ver-slaen den dorst. Sedare sitim, leuare, restinguere, pellere.
ver-slaen het ghe swei. j. **ver-saechten.** Mitigare.
ver-slaen de hitte. Defernere, deferuescere.
ver-slaghen. Cæsus, occisus, interemptus, stratus, prostratus, afflictus.
ver-slaghen van blicksem oft donder. Fulguratus, fulminatus.
ver-slaghen / ver-baest. Attonitus, consternatus, exsternatus, stupefactus, exani-

exanimatus, concussus, obstupidus, exanimis, metu perturbatus, perculsus, concussus mente, defixus pauore, stupore, fulmine, tonitu, sono, morbo, aut re subita, atque stupore, afflatus: ecstaticus.

ver-slaghenheyd .j. ver-bacstheyd.

Ver-slapen. Perdere siue negligere dormiendo: & Insumere somno. & Dormitare, obdormire.

Ver-slappen. Laxare, relaxare: retendere: remittere: & Laxari, relaxari: retendi,

Ver-slauen. Seruili labore frangere siue mitigare.

Ver-sledderē/ver-slentsen. Flaccescere.

Ver-sleeuwen. Attenuari, extenuari.

Ver-slemmen/ver-slempen. Abligurire, decoquere, dilapidare: degulare, *Plaut.*

Ver-slentsen. Flaccere, flaccescere, marcescere, immarcescere, fracere, fracescere, corrumpi, putrefieri.

ver-slentst. Flaccidus, marcidus, fracidus, vietus, euanidus.

Ver-sleten. Tritus, attritus, obsoletus.

Ver-sletteren. Flaccescere.

ver-slettert. Flaccidus, marcidus.

Ver-sleuren. Abstrahere, amoliri, distrahere.

Ver-slicken. Absorbere, deglutire: & Deglutiendo suffocari, præfocari, strangulari.

Ver-slijten. Terere, atterere, conterere, deterere, obterere, absumere, consumere, attenuare vsu.

ver-slijten sijn leuen. Degere ætatem, vitam ducere, transigere, traducere.

Ver-slinden. Vorare, deuorare, glutire, deglutire: absorbere, ingurgitare.

Ver-slocken. j. ver-slicken/ver-slindē.

Ver-slonsen. Turpiter terere & inquinare: ignauia & negligentia deterere & deturpare.

Ver-sloouen. Velare, operire.

Ver sluyeren ver-slentsen. Flaccescere, flaccere, marcere.

Ver-sluysen. Obstipare, oppilare, obstruere cursum aquarum.

ver-sluysen. Stagnare.

Ver smachten. Obruere, adobruere, demergere.

ver-smachten Suffocare, præfocare, extinguere animam: spiritum præcludere. & Vapore enecare. & Suffocari, extingui, perimi, obrui.

ver-smachten van hongher. Perire fame, vrgeri fame.

Ver-smaeden. Vituperare, temnere, contemnere, dedignari, spernere, vilipendere: contumelia afficere: fastidire.

ver-smaeder. Contemptor, vituperator: vitupero.

ver smaedenisse. Contemptus, contumelia, infamia.

ver-smaedinghe. Contemptio, contemptus, vituperatio, vituperiū, fastidiū.

ver-smaedheyd. Contēptus, vituperiū.

ver-smaedelick. Contemnendus, contemptibilis.

ver-smaedelicken. Contemptim.

Ver-smaelen. Extenuare.

Ver-smeden. Recudere.

Ver-smeecken. Eblandiri. & Exorare: flectere precibus.

Ver-smelten. Liqui, liquescere, eliquari.

Ver-smeren. Perungere: & Vngendo prodigere: & Abligurire. (atteri.

Ver-smerten/ver-smorten. Intertrigine

Ver-smijten. j. ver-slaen.

Ver-smooren. Suffocare, extinguere, obruere, adobruere, demergere, submergere. & Suffocari, extingui, obrui, demergi, immergi, submergi.

ver-smoort droncken. Vino sepultus: obrutus potu.

Ver-snauwen. Protelare sæuis dictis.

Ver-sneden. *sax. sicam* Castratus.

Ver-snellen / ver-rasschen. Præuertere, præuenire.

Ver-snijden. Disscindere, dissecare, conscindere, resecare. & Castrare, emasculare, euirare.

Ver-snipperen. Minutim conscindere.

Ver-snoepen. Cupediis impendere, abligurire.

Ver-snoffen. Grauedinem siue coryzam contrahere, rheumate laborare.

ver-snoft. Grauedinosus, rheumaticus.

Ver-snooden. Vilescere, euilescere. & Vilipendere.

Ver-snorcken. Protelare, obruere minis, iactantia, &c.

Ver-snot. Pituitosus: & Grauedinosus, rheumaticus.

ver-snot zijn op sijn voel. Perditè amarè, miserè amare: deperire amore.

ver-snot-

ver-snotheyd/ ver-koudheyd. Grauedo, coryza, rheuma.
ver-snotert. j. ver-snot.
Ver-snuft. j. ver-snoft.
Ver-soecht. Tētatus, probatus, expertus
ver-soeck. Tentatio, probatio, experientia, experimentum: & Postulatus, postulatio: petitio. & Visitatio.
ver-soecken. Tentare, attētare, probare, experiri, periculum facere, periclitari.
ver-soecken/aen-soeckē. Postulare, solicitare, flagitare, poscere, rogare, interpellare, ambire, petere. *vulgò* requirere.
ver-soecken/be-soecken. Visitare.
ver-soecken. Degustare, delibare.
ver-soeck-brief. Libellus supplex. *vulgò* requesta.
Ver-soenen. Conciliare, reconciliare, placare, complacare, sedare, pacificare, mitigare.
ver-soener. Conciliator, reconciliator, placator, pacificator.
ver-soeninghe. Conciliatio, reconciliatio, pacatio, pacificatio, placatio, placamen, placamentum.
Ver-soeten. Dulcare, edulcare, mitigare, demitigare, mitificare, mulcere, demulcere, permulcere, placare, pacare, tranquillare, temperare.
ver-soetinghe/ ver-soetsel. Lenimentū, delinimentum, mitigatio.
Ver-solen. Reficere soleas.
Ver-someren. Aestiuare. & Aestiuo aëre corrumpi: corrumpi siue aduri nimio æstu.
Ver-soncken. Demersus, submersus.
Ver-sonden. Ablegatus, relegatus.
Ver-sopen/ver-droncken. Submersus, demersus.
Ver-soren. *sax. fris.* j. ver-dorren.
Ver-sorghen. j. be-sorghen.
Ver-sot. Dementatus, stultus, stultescēs.
ver-sot op een hoere. Demens ex meretrice.
ver-sotten. Infatuare, dementare, ad insaniam impellere: & Infatuari, dementari, stultescere, ad insaniam redigi.
Ver-souden/ver-soudijen. Auctorare militem, stipendio auctorare.
Ver-souten. Persalire: nimium salire.
Ver-spaeden. Differre seriùs, prorogare tempus: & Serum fieri, retardari.
Ver-spaeren. Comparcere, parcere, parsimoniam adhibere.
Ver-spelen. Impendere siue perdere alea, ludo, &c.
Ver-sperren. *ger. sax. sicamb.* Claudere, obserare, clathrare.
Ver-spieden/ be-spieden. Explorare, speculari, obseruare.
Ver-spillen/ ver-spilden. *fris.* j. ver-quistē. Dilapidare, dissipare: attenuare.
Ver-spotten. j. be-spotten.
Ver-spouwen. Respuere: despuere: abominari.
Ver-spreyden. Dispergere.
Ver-spreken. Condicere, promittere, fideiubere, stipulari.
ver-spreken. Excusare. & Fideiubere.
ver-spreken. Obiurgare, arguere, reprehendere, contumeliam verbis facere, iniuriam dicere. & Refellere & Hallucinari lingua.
Ver-sprenghen. Dispergere.
Ver-springhen. Dissilire.
Ver-staelen. Indurare chalybe.
Ver-staen. Intelligere, capere, percipere, videre, apprehendere intellectu, cognitum habere, comprehendere animo.
Ver-stand. Intelligentia, intellectus, scientia, mens, sensus, cognitio, animus: & Ingenium. Heymelick verstand. Coitio, actio arcana & factiosa, arcanum fœdus, clandestinum fœdus, conspiratio.
ver-standenisse. Intelligentia.
ver-standeloos. Brutus, stolidus.
ver-standel. *vetus. holl.* j. ver-standigh.
ver-standigh. Intelligens, sciens, sapiēs, prudens, gnarus, cordatus, sagax, perspicax, cōsideratus, acutus, ingeniosus.
ver-standigheyd. Intelligentia, prudentia, scientia.
ver-standighlick. Intelligenter: & Prudenter, sapienter.
Ver-starren. j. ver-sterren.
Ver-stauen. Fatiscere rimis, dissolui & nimia ariditate vndique perfluere.
Ver-steenen. Lapidescere, in lapidem cōuerti, in lapideam duritiem cōuerti: & In lapidē, vel in lapideam duritiem conuertere.
ver-steent. Induratus instar lapidis.
ver-steentheyd. Obstinatio, duritia immanis.

ver-ste-

ver-steken. Abstrudere, retrudere: abdere: abscōdere, celare, supprimere, clàm de medio remouere, interuertere, subducere, amouere.

ver-steken. Pellere, repellere, deprimere, reiicere, contemnere, repudiare, reprobare, respuere.

ver-steken iemanden van sijn recht. Excludere aliquem à suo iure, priuare suo iure.

ver-stekelinck/ ver-worpelinck. Reiiculus.

Ver-stellen. Transponere, translocare, transferre, remouere, loco suo mouere.

ver-stellen. Reconcinnare, restaurare.

ver-stellen. Detorquere, malè collocare.

Ver-stelt zijn int slijck. Hærere in luto, infidere luto, inhærere cœno: implicari: hæsitare, neque posse progredi.

Ver-stercken. Fortificare, roborare, corroborare, firmare, confirmare, munire: & Confirmari, roborari, validū & fortem fieri, vires acquirere, præualescere.

Ver-sterren. *vetus.* Rigere, rigescere.

ver-sterren. Perstringere oculos stellanti lumine siue micanti splendore.

Ver-steruen. Demori, emori: intermori, interire.

ver-steruen. Obuenire hæreditate alicui: deuolui ad aliquem morte parentis aut propinqui: obuenire lege & ab intestato alicuius morte.

ver-steruenisse. Hæreditas quæ iure legitimo & ab intestato ad aliquem redit: res relicta à parentibus aut propinquis.

Ver-sticken. Præfocare, suffocare, extinguere: & Obruere: nimium replere aut farcire. & Elidere spiritum. & Suffocari, extingui. *germ. ersticken.*

ver-stickinghe des adems. Interclusio animæ.

Ver-stijuen. Rigere, dirigere, rigescere, obrigere, indurari, indurescere, obdurescere, perdurescere.

ver-stijft. Rigidus, induratus, adstrictus: contentus.

ver-stijftheyd. Rigor.

Ver-stocken. Stirpescere, in stirpem siue truncum conuerti.

ver-stocken. Indurare, obdurare: & Indurari, obdurari, obdurere, obdurescere. & Stupere.

ver-stockt. Induratus, obduratus: & Refractarius. & Stupidus.

ver-stockt bloed .j. etter stock. Pus, sanies.

ver-stockt goed. *sax. sicam.* Merces corruptæ: tēpestate & aspergine madefactę

Ver-stommen. Obmutere, obmutescere, immutescere.

Ver-stompen. Mutilare: & Hebetare.

Ver-stompen/ ver-stompelen. Obturare, abscondere, celare.

Ver-stooren/ stooren. Turbare, disturbare, interturbare, obturbare, perturbare, proturbare, interpellare, irritare, exacerbare, offendere animum.

Ver-stooten. Protrudere, detrudere, repellere, repudiare, reiicere, excludere: contemptim conterere, abiectè deprimere, proculcare.

ver stootelinck/ ver-worpelinck. Reiiculus.

Ver-stoppen. Obstipare, obturare, oppilare, supprimere, obstruere, occludere: opplere.

ver-stoptheyd. Obstructio, oppressio: difficultas spiritus: asthma. & Suffocatio, præfocatio.

ver-stoptheyd in den neuse. Coryza, grauedo.

ver-stoptheyd der blaese. Ischuria, lotij retentio vel suppressio, obstructio meatus vesicæ.

Ver-storten. Refundere, profundere.

Ver-storuen. Demortuus, emortuus.

ver-storuen wijn. Vappa.

ver-storuen goed. Bona relicta: bona per mortem parentum aut propinquorum ad aliquem deuoluta.

Ver-stouten. Animare, addere animum, adhibere audaciam, accēdere animos: & Audere, confidentiam sumere.

Ver-stouwen. Abigere.

ver stouwer. Abactor, abigeus.

Ver-strecken. Extendere, contendere: & Durare.

ver-strecken. Erogare, expendere, impendere, insumere in re aliqua.

ver-streckelick. Durabilis.

ver-streckelick brood. Panis duratus, vetus.

Ver-strenghen. Constringere: & Congregare.

Ver-stricken. Obstringere, obnectere, illaqueare.

Ver-

Ver-ſtroyen. Spargere, diſpergere, diſſipare.

Ver-ſtroyt. Diſperſus, diſſipatus.

Ver-ſtroyt van ſinnen. Mente captus, mente turbatus.

Ver ſtuycken. Luxare: membrum intorquere & loco ſuo mouere ac ſoluere.

Ver-ſtuyckt. Luxus, luxatus, eluxatus.

Ver-ſtuyuen. Diſpergere inſtar pulueris: & Diſpergi inſtar pulueris, euaneſcere.

Ver-ſuchten. Gemere, ingemere, ingemiſcere, ſuſpirare, ſuſpiria ducere.

Ver-ſuchtinghe. Gemitus, ſuſpirium.

Ver-ſuckelen. Agitare, propellere. & Agitari, propelli. & Vagari.

Ver-ſuckt. *vetus. ficamb.* Ecſtaticus.

Ver-ſuckinge. Ecſtaſis, exceſſus mentis.

Ver-ſueren. Acere, aceſcere: peraceſcere, exaceſcere.

Ver-ſueten. j. Ver-ſoeten. Edulcare.

Ver-ſuffen. Delirare, deſipere, hallucinari: inſtupere: perturbari mente. & Delirum reddere.

Ver-ſuft. Delirus, delirans, ſtupens, inſtupens, incogitãs, ſocors: animi inops.

Ver-ſufthepd. Stupor animi: vertigo, incogitantia.

Ver-ſuym. Negligentia, neglectio, indiligentia, incuria.

Ver-ſuymel. *vetus.* Negligens.

Ver-ſuymen. Negligere, præterire, non curare, prætermittere, omittere negligenter.

Ver-ſuymeniſſe. Negligentia.

Ver-ſuymeniſſe van recht. Eremodicium: vadimonium deſertum, deſertio cauſæ abſentia ſiue negligentia partium facta.

Ver-ſuymthepd. Negligentia.

Ver-ſuymigh. Negligens, incurius, indiligens.

Ver-ſuymighlick. Negligenter, indiligenter.

Ver-ſuypen. j. Ver-drincken.

Ver-ſuyueren. Repurgare.

Ver-ſuſteren ende Ver-broederen. Fratribus & ſororibus mortuis, hereditatem aliis cognatis deferre.

Ver-ſwacken. Langueſcere, flacceſcere: infirmari, debilitari: & Infirmare, debilitare.

Ver-ſwaeren. Aggrauare, ingrauare, exaggerare: & Aggrauari, ingrauari, ingraueſcere, exaggerari, recrudeſcere.

Ver-ſwelghen. Deuorare, deglutire: abſorbere.

Ver-ſwenden. *vetus.* Diſſipare, perdere.

Ver ſweren. Iurare: & deierare, eiurare, abiurare, deuouere.

Ver-ſweren goed te doen. j. Ver-louen. Deuouere virtutem.

Ver-ſweren Peierare.

Ver-ſweringhe. Deieratio, abiuratio: & Periurium.

Ver-ſweren / Ver ſweyren / Ver-ſwellen. Suppurare, in pus conuerti: exulcerari.

Ver-ſweringhe. Apoſtema, abſceſſus, ſuppuratio: vomica, exulceratio.

Ver-ſwijghen. Subticere, reticere, obticere, celare, ſilentio ſupprimere.

Ver-ſwijghende. Taciturnus.

Ver-ſwijghenthepd. Taciturnitas.

Ver-ſwijmen. Hallucinari.

Ver-ſwijmthepd. Hallucinatio.

Ver-ſwijnen. j. Ver-dwijnen. Perire, tabeſcere

Ver-ſwinden. *ficamb.* Euanere, euaneſcere, in auras ire: diſparere.

Ver-ſwoyen Ver-ſwollen. Exulceratus, ſuppuratus: & Tumidus, turgens.

Ver-ſwoyen bloed. j. etter. Pus.

Ver-ſwoyen. Abiuratus, deuotus, execratus. & Periurus.

Ver-ſwoyen eed. Periurium.

Ver-ſwoyen maen-dagh. j. Ver-loyen.

Ver-taelen. Interpretari, transferre in aliam linguam & Eloqui, efferre.

Ver taeler. Interpres.

Ver-taelinghe. Interpretatio.

Vertappen. j. Ver-gieten. Elutriare, de vaſe in vas transferre.

Ver-taeren. *ſax. friſ.* Remollire. & Remolliri, remolleſcere, effœminari

Ver-taerdt Ver taerdigh. *ſax. friſ. ſicam.* Tener, tenellus, delicatus, mollicellus, molliculus, effœminatus. & Laſciuus, petulans. Ver-taerde kinderen. Pueri delicati, molliculi.

Ver-taerdheydt. Teneritas, mollities, delitiæ.

Ver-taſſeren. *ſland.* Vi vrgere, vi extorquere, vim inferre, concutere, opprimere vi.

Ver-taſſerer. Tyrannus, violentus, oppreſſor.

Ver taſten. Malè tangere, errare tactu.

Ver teeren. Conſumere, inſumere, conficere, abſumere, conterere: & Concoquere, digerere.

Ver teghenen. Obuiare, obuium fieri.

Ver-teghen-woꝛdighen. Præſentem ſe exhibere, in conſpectu adeſſe.

Ver-tellen. Narrare, enarrare, referre, dicere, memorare, commemorare, recitare, recenſere. *ang. telle.*

Ver-teller. Narrator.

Ver-tellinghe. Narratio.

Ver-temmen. Incruſtare tectorio ſtanneo, oblinere ſtãno, obducere ſtanno, illinere ſtannum: illinere ſtanno.

Ver-tende oft ver-lootte potten. Incoctilia, ærea vaſa fuſili ſtanno incruſtata, ollę ſtanno oblitæ, tectorio ſtanneo incruſtatæ.

Ver-téren. *j.* **ver teeren.**

Ver-tienen. Decimas ſoluere.

Ver-tieren. Permutare, commutare, alienare, vendere, diuendere, diſtrahere. *dicitur* **ver-tieren.** *q. d.* **ver teeren.** *id eſt*, conſumere, *quod &* **ſlijten** *vocant.* **Veel goeds ver-tieren oft ſlijten.** Vendere ſiue diſtrahere multas merces. *vulgò* conſumere.

ver tieringhe. *j.* **ſlete.** Permutatio, diſtractio, venditio. *vulgò* conſumptio.

Ver-tijd-baeren. Polire, interpolare, rereconcinnare: vetera quaſi in nouam ſpeciem mutare: renouare, rediuiuum reddere, in viram noua aſſumpta forma denuo reuocare: vetera tanquam noua & huius temporis facere: renouare rem vetuſtam: mangonizare.

Ver-tijden/ver-tijen. Donare, condonare, remittere, cedere: ignoſcere.

Ver-tijden/ver-tijgen. Abnegare, renũtiare iuri & actioni. *vulgò* reſignare.

ver-tijden met den halm. *vulgò* Effeſtucare. *vide* **halm.**

Ver-tijghen. *j.* **ver-tijden.**

Ver-timmeren. Impendere ſiue conſumere ædificiis.

Ver-timmen. *j.* **ver-temmen.**

Ver-tiſſen. *vetus. holl.* *j.* **ver-werren.** Intricare, confundere.

Ver-toeuen. Exſpectare, præſtolari, opperiri. & Cunctari, morari, differre.

Ver-tolcken. *holl. friſ.* Interpretari.

Ver-tolmetſchen/ *germ. ſax.* *j.* **ver-tolcken/tolmetſchen.** Interpretari, vertere in aliam linguam, transferre.

Ver-tollen. Vectigal ſoluere portitori: pendere vectigal mercium nomine: profiteri merces publicanis.

Ver-tonſen/ver-tonſten. Locare, elocare arrha data: auctorare, obligare mercede accepta.

ver-tonſt. Obæratus.

ver-toogh. *ſtand.* Demonſtratio: & Spectaculum.

ver toogheu. *ſtand.* *j.* **ver-toonen.** Demonſtrare.

Ver-toon. *j.* **ver-tooninghe.** Demonſtratio.

ver-toonen. Monſtrare, demonſtrare, oſtẽdere, præſentare, docere, declarare, exhibere, ſpectandum dare. **Sich ver-toonen.** Apparere, comparère.

ver-tooninghe. Monſtratio, demonſtratio, oſtenſio, præſentatio, declaratio, exhibitio: apparitio, comparitio.

Ver-tooueren. *j.* **ve tooueré.** Faſcinare.

Ver-toppelen. *ſax. ſicamb.* *j.* **ver-dobbelen.** Perdere alea.

Ver-tozen. Offendere, exaſperare, exacerbare aliquem, bilem mouere alicui: ſtomachum mouere.

Ver-traeghen. Pigreſcere, lenteſcere. & Retardare.

Ver-treck. Protractio, productio, dilatio, prolongatio, cunctatio, mora: & Seceſſus, locus à turba ſeparatus: & Diſceſſus, receſſus: & Receptus, locus quo in turũ ſe recipit exercitus.

ver-treck-brief. Miſſio cauſaria.

ver-treck-kamer. Conclaue, conclauiũ. & Procœtium, proceſtrium, antithalamus: cubiculum minus thalamo vicinum, vbi ancillæ aut miniſtri dormiunt.

ver-treck-plaetſe. Seceſſus: locus à turba ſeparatus.

ver-trecken. Protrahere, pertrahere, producere. & Mouere loco, abſtrahere.

ver-trecken. Protrahere, differre, tardare, prolongare, cunctari, comperendinare, prorogare, moras agere, moram interponere, ducere, producere.

ver-trecke. Diſcedere, recedere, ſecedere, abire, referre, pedem: è medio diſcedere.

ver-trecken. j. op-trekken. Soluere obſidionem, caſtra mouere.

ver-trecken. j. af-trecken den wijn/ ver-taeten. Elutriare.

ver-trecken ver-tellen. Referre, recenſere, narrare, commemorare.

Ver-treden. Conculcare, proculcare, peſſundare, opprimere pede: & Incedere, ambulare, deambulare, ſpatiari.

Ver trepfelen ver-treffelen. Pellicere, lactare, decipere, allicere blandiciis.

Ver-trooſten. j. troofien. Conſolari.

Ver-troofter. Conſolator.

Ver-trouwen/ be trouwen Confidere.

Ver-tſaeght. j. ver-ſaeght. Pauidus.

Ver-tſaert. j. ver-taerdt.

Ver tupſſchen. Permutare, commutare, demutare: & Male permutare: & Alea conſumere, ludo alcatorio perdere.

Ver-tuptelen. Permutare, commutare: & Malè permutare.

Ver tuttelde oft ver-tittelde woꝛden. Notæ, compendiosè ſcripta verba.

Ver-twcefelen. *ſtand.* j. ver-trepfelen. Pellicere, allicere: blanditiis fallere.

Ver-twijfelen. Deſperare, abiicere animum, abiicere ſpem omnem, ſpe deſtitui, abduci in deſperationem: deſpondere animum. & Oberrare, prorſus delirare: & Abducere in deſperationem. & Incantare, faſcinare, pellicere, ineſcare. & Infatuare.

ver-twijfelt menſch. Homo abiectus, homo abiecto animo: & Incantatus, faſcinatus: & Delirus: & Infatuatus.

ver-twijfelinghe. Deſperatio, ſpei abiectio, animi deſtitutio: & Delirium.

Ver-vaederen het kind. Infantem dare patri non vero, permutare patrem pueri.

Ver-vaeren. Peruenire, deuenire: euadere, exitum habere, ad exitum perduci.

ver-vaeren. Diſcedere, abire.

ver-vaeren. Perire, diſperire, euanere, euaneſcere.

Ver-vaeren. Experiri, probare.

ver-vaeren man. Vir expertus, longo rerum vſu doctus, magno vſu perdoctus, vſu rerum callidus: exercitus: experientia doctus.

ver-vaerenthepd. Experientia, cognitio per vſum acquiſita.

Ver-vaeren. Terrefacere, perterrefacere, terrere, deterrere, perterrere, proterrere, terrorem incutere, exanimare metu, pauorem iniicere: & Terrefieri, terreri, deterreri, perterreri, expaueſcere, pauere. *à* vaer. i. metus, terror, horror. *gall. effrayer: ang. feare.*

ver-vaerdt. Territus, perterritus: exanimatus. *gal. effrayé: ang. frayed.*

ver-vaerdtheyd. Pauor, terror, formido.

ver-vaerniſſe. Pauor.

ver-vaerlick. Terribilis, terrificus, formidabilis, horrendus.

Ver-varen. j. ver-vaten.

Ver-val. Caſus, ruina.

ver-val. Emolumentum, commodum accidentarium, obuentiones. *vulgò* accidentalia.

ver-vallen. Collabi, dilabi, cadere, concidere, ruere, corruere.

ver-vallen. Recidere, relabi, reuolui.

ver-vallen. Vitium facere, ruinam minari.

ver-vallen. Recidere in morbum, denuò decumbere ex morbo, recidiuũ morbum pati: concidere & deficere.

ver-vallen ende be-taelen de koſten. Pendere, ſoluere, exoluere ſumptus: parem eſſe ſumptibus.

ver-vallen muer. Parietina.

ver-valligh. Ruinoſus, caducus. & Recidiuus.

Ver-valſchen. Adulterare, corrumpere, deprauare, vitiare, mentiri. *vulgò* falſare, falſificare.

ver-valſchen iemandts handt-teeken. Imitari alicuius chirographum, adulterare.

ver-valſcher. Adulterator, falſarius.

ver-valſcher van teſtamenten. Teſtamentarius, *Cic.* Adulterator teſtamenti.

Ver-vanghen Capere, comprehendere.

ver-vanghen. Cauere abſentem ratum habiturum.

ver-vanghen. Captus.

ver-vanghen beeſte. Iumentum roboroſum, tetanicum.

Ver-vaten ver-vatten, Reſumere, recipere.

ver-vaten / ver-varten. Comprehendere, continere.

ver-vaten / ver-laeten. Transfundere, diffundere, elutriare: de vase in vas transferre. *vulgò* transuasare.

Ver-veeren. i. ver-varren.

Ver-velen. Crebrescere: & Nimia copia onerare, extra numerum & modum aliquid facere: nimium præstare: modum excedere, multitudine obruere.

Ver-vellen. Mutare cutem, veterem pellem exuere, membranam corporis renouare.

ver-vellinghe. Renouatio veteris cutis.

ver-vellinghe der slanghen. Vernatio serpentum, senecta.

Ver-verren. Procul abigere, amandare, ablegare.

Ver-verssen. Humectare, madidare, irrigare, refrigerare. & Renouare, rerecreare, restaurare: reficere, refocillare. *gal. refreschir: ang. refreshe.*

Ver-verssenen de koussen / ver-hackstucken. i. ver-hielen. Reficere caligarum talos, reficere pedules posteriores.

Ver-veruen. Variare siue mutare colorem.

Ver-veur-veelē / ver-voor-veelen. Circumuenire iudicio.

Ver-veur-voeten de koussen. Reficere pedules anteriores. *vulgò* pedanare.

Ver-vlieghen. Auolare.

Ver-vlijten / ver-vlijtighen. Alacrem fieri, alacritatem concipere.

Ver-vloecken. Detestari, execrari, abominari, deuouere, diris deuouere, dira imprecari, execrationibus deuouere, execrari diris imprecationibus: anathematizare *apud Eccles.*

ver-vloeckelick / ver-vloeckigh. Execrabilis, execrandus, detestabilis, detestandus, abhorrendus.

ver-vloeckinghe. Detestatio, execratio, abominatio, dira deuotio: diræ.

ver-vloeckt. Detestatus, execratus, abominatus, sacer, deuotus. Ver-vloeckt menssch. Anathema, homo sacer, sceleratus, detestabilis.

Ver-vloten room. *fland.* Cremor lactis.

Ver-voechten. Humectare & Humescere.

Ver-voeghen. Accommodare.

Ver-voeren. Auehere: & Abducere, seducere.

Ver-volgh. Persequutio, prosequutio: & Afflictio: & Cōtinuatio: & Consequentia. & Series, ordo.

ver-volghen. Sequi, subsequi, insequi, persequi, insectari. & Affligere.

ver-volghens. Continenter, consequenter, ex ordine

ver-volgher Persequutor, prosequutor: & Afflictor, vexator.

Ver-voo;-deelen. i. ver-veur-deelen. Iniuriam facere: circumuenire.

Ver-voorderen. Promouere, prouehere: & Accelerare, festinare. & Audere.

Ver-voorsien. *versus.* Differre.

Ver-vormen. Reformare.

Ver-vorssen *fland.* i. ver-vrosen.

Ver-vrachten / be-vrachten. Imponere merces naui aut vehiculo, certo vecturæ pretio.

Ver-vremden Alienare, abalienare, distrahere.

ver-vremden van iemanden. Alienari ab aliquo, se alienare ab aliquo, auertere animum ab aliquo.

ver-vremdt. Alienatus, abalienatus: & Auersus, iratus, iniquus.

ver-vremdinghe. Secessio, alienatio.

Ver-vreughden. i. ver-heughen / ver-vlijden.

Ver-vriendschappen. Inire amicitiam.

Ver-vriesen / be-vriesen. Congelare, cōgelascere, conglaciare, glaciari. Ver-vrosen. Gelatus, congelatus.

Ver-vromen. Augeri vigore, virtute, animo.

Ver-vroeghen. Maturiùs venire, præuenire.

Ver-vrouden. *sax. ficamb.* Lætari.

Ver-vrouwen Effeminari. & Lætari.

Ver vuylen. Fœdare, inquinare, fœdum vel sordidum reddere: & Sordere, sordescere, exsordescere, putrescere, computrescere: vitium facere, corrumpi, fracescere: situm contrahere.

ver-vuylt. Fœdatus, inquinatus, sordidus, vitiosus, putridus, corruptus, fracidus.

ver-vuylt vloed. Sanies, tabum.

Ver-vullen. Replere, explere, complere,

implere, adimplere, ſupplere, farcire, refercire, ſatiare.

Ver-wachten. Expectare, opperire, præſtolari.

Ver-wacken. Euigilare, & Excitare.

Ver-waeyen. Ventilare, euentilare, vento agitare. & Ventilari, vento agitari.

ver-waeyden haerlinck. *ſland.* Halec vento ſiccatum, non ſatis duratum.

Ver-waenen. Putare, reputare, credere.

Ver-waenen. Gloriari.

Ver-waendt. Putatus, putatiuus, creditus.

Ver-waendt ſone. Falſiparens.

Ver-waendt. Glorioſus, gloriabundus, arrogans: magnificus, ſplendidus: qui vltrà quàm par eſt, de ſe cogitat: elatus opinione ſui. *q.d.* **ouer-waendt.** *ita quoque gal. outrecuidé: ang. vvanton.* i. laſciuus, petulans. **Rijck ende ver-waendt.** Diues & glorioſus, beatus.

Ver-waendt. Laſciuus, & Delicatus, molliculus.

Ver-waendtheyd. Arrogãtia, gloriatio. & Laſciuia.

Ver-waendelick. Gloriosè, arroganter. & Laſciuè, delicatè, molliter. & Magnificè, ſplendidè.

Ver-waer-boighen. Sponſorem conſtituere pro re vendita.

Ver-waeren/be-waeren. Cuſtodire.

Ver-waeren de kraem vrouwe. Curare puerperam.

Ver-waerſter/vrou-waerſter. Curatrix puerperæ, mulier quæ puerperam curat.

Ver-waer-looſen *holl.* Incuſtoditum relinquere, negligere. & Deſtruere, perdere.

Ver-waer-looſt. Incuſtoditus, neglectus.

Ver-waet. *vet. ſland.* Relictio, derelictio, deſertio.

Ver-waet. *vetus. ſland.* j. **Van.** Anathema, excõmunicatio: abſtentio. *D. Cyprian.*

Ver-waeten. *vetus. ſland.* j. **Ver-laeten.** Relinquere, deſerere.

Ver-waeten. *vetus ſland.* Interdicere ſacris: extra ſynagogam, eccleſiam, ſiue congregationem eiicere: abdicare ab eccleſia: communicatione interdicere, arcere à communione: excludere vel reiicere ab eccleſia: abſtentum pronunciare: ex ſancta hominum communitate exterminare.

Ver-waeten menſch. *vetus.* Homo relictus, deſertus.

Ver-waeten menſch. *ſland.* Excommunicatus, abdicatus ab eccleſia: abſtentus. *apud D. Cyprianum: quòd ſcilicet reliqui homines ab excommunicato abſtinere, eumque relinquere debeant:* reus cui ſacrificiis interdictum eſt. *Quibuſcunque autem ita interdictum eſt, i numero impiorum ac ſceleratorum habẽtur: ab iis omnes decedunt, aditum eorum ſermonemq; defugiunt, ne quid ex cõtagione incommodi excipiant: neque iis petentibus ius redditur, neque honos vllus communicatur: ita Iulius Ceſar. lib. vi. de bello Gallico, ex quibus Ceſaris verbis, etymologia & ſignificatio tam dictionis* **ver-waeten** *quàm ſynonymorum* **ver-loos/re-loos / recht-loos** & **wet-loos** *facilè patent.*

Ver-waetenisſe. *ſland.* Anathema, excommunicatio.

Ver-waeteren. Aqua nimia imbuere: nimio aquæ potu exſaturare: & Adaquare, aqua reficere ſiue perfundere.

Ver-waetert peerd. *q.d.* **ouer-waetert.** Equus feruenter adaquatus, nimia aqua exſaturatus.

Ver-walghen. Faſtidire.

Ver-wallen weder. *vetus. ſland.* Aura feruens.

Ver-wandelen. *vet. ſland. ger. ſax. ſicamb. holl.* j. **ver-anderen.** Mutare, commutare, demutare.

ver-wandelick. j. **ver-anderlick.**

Ver-wandelen. Deambulare, ſpatiari.

Ver-want. *ger. ſax. ſicamb.* Cognatus, conſanguineus.

Ver-waſſen. Excreſcere, percreſcere, adoleſcere.

Ver-wecken. Excitare, ſuſcitare, incitare, concitare, prouocare: impellere, inſtigare, vrgere, inducere.

ver-wecken van de dood. Suſcitare, reſuſcitare mortuum, à mortuis excitare, ad vitam reuocare.

ver-weckſel. Incitabulum, incitamen, incitamentum, ſuſcitabulum, fomes, ſtimulus.

Ver-wedden. Decertare pretio.

Ver-wederen/ver-weren in de ſonne. Inſolare:

Insolare: soli siue aëri exponere.
Ver-weldighen / ver-welderighen. Lasciuire.
Ver-weent. j. ver-waent. Glorioſus.
Ver-weerdighen. Dignari.
Ver-weeren. Callere, calleſcere, occallere, occalleſcere.
Ver-weeren / ver-wepren. Defendere, tueri, propugnare: vim vi repellere: propellere.
Ver-weeren de saecke. Cauſam dicere, ſe tueri, ſe depurgare apud iudicem, & aduerſus accuſatorem depugnare.
Ver-weren. *vetus*. Vſucapere.
Ver weerer. Defenſor, propugnator.
ver weerer in recht. Reus, cauſæ defenſor.
Ver-weeringhe. Defenſio, propugnatio.
Ver-weeringhe in recht. Exceptio, oppoſitio Rei aduerſus petitionem aut accuſationem Actoris.
Ver-weer-tozen. *vetus*. Propugnaculum, arx.
Ver-weeſen. Orbare. Ver-weeſt. Orbus, orbatus parentibus.
Ver-weghen. Præponderare, pondere ſuperare.
Ver-welcken / ver-welckeren. Flaccere, flacceſcere, fracere, fraceſcere, marcere, marceſcere, emarceſcere, tabeſcere, euaneſcere.
Ver-welckt. Fracidus, putridus vetuſtate, flaccidus, flacceſcens, langueſcens.
Ver-welckinghe. Marcor, languor, putredo.
Verweldighen. j. ver-weldighen. Lasciuire.
Ver-weldighen. Violare, vim inferre, vim facere, vi ſuperare: vi opprimere, vi dominari.
Ver-wellen ver-wallen. *vetus*. Mutare, vertere, inuertere.
Ver wellen ver-welen. *vetus*. Eligere.
Ver-wel-luſtighen. Delectare, delectari.
Ver-welven. Camerare, concamerare, fornicare.
Ver-welfſel / ver-welf. Cameratio, concameratio, laquear, fornicatio, fornicis ſtructura.
Ver wenden. Conuertere, reuoluere.
Ver-wendt. Reuolutus.
Ver-wendt bzood. j. ghe-wēdt bzood.
Ver-wendt. j. ver-waendt. Glorioſus, laſciuus.
Ver-wercken de ſtoffe. Inſumere materiam operi: impendere labori vel in laborem.
ver-wercken. Delinquere, peccare.
Ver-wercken. *vetus*. Incurrere mulctam aut pœnam.
ver-wercken ſijn leen. j. ver-beuren.
ver-wercken ſijnen vziendt. Opere ſiue facto offendere amicum, malè mereri de amico, cōmereri aliquid erga amicum: infenſum malefactis reddere amicum.
Ver wermen. Calefacere, calfacere, excalfacere, fouere: focillare.
ver-werminghe. Fomentum, fomentatio.
ver-wermde ſpijſe. Cibus recoctus.
Ver-werpen. Abiicere, reiicere, aſpernari, reſpuere.
ver-werpelinck. Reiiculus, abiectus.
ver-werpelick. Abiectè.
Ver-werren. Intricare, præpedire, impedire, turbare, perturbare, implicare, inuoluere, permiſcere: confundere.
ver-werret. Perplexus, inuolutus, implicitus.
ver-werr haer. Tricæ: capillus intricatus: & Nulla lege iacens coma, coma cæca, turbata.
ver werrelick. Perplexè, implicatè, confusè.
ver-werringe. Intricatio, cōfuſio, tricæ.
Ver-werſelen j. ver-werren. Intricare.
Ver-weruen. Impetrare, acquirere, conciliare: obtinere, conſequi, potiri: acquirere cum labore & moleſtia.
Ver-weſen. Damnatus, condemnatus.
Ver-wetighen / ver-witrighen. Significare, inducare, denuntiare.
Ver-wickelen. Inuoluere, implicare.
Ver-wijft. Effeminatus: & Vxorius: qui à muliere ſuperatur: qui ab vxore imperioſe regitur.
Ver-wijſen. Damnare, condemnare, iudicare, adiudicare mulctæ, ſupplicio, morti: peragere reum: addicere ſupplicio, morti.
Ver-wijt. Opprobrium, probrum, exprobratio, improperiū, vituperium, conuitium, expoſtulatio.
ver-wijten. Opprobrare, exprobrare,

improbrare, improperare, obiicere culpam, imputare, incusare: expostulare.
Ver-wijuen. Effeminare.
Ver-wilderen. Efferare: & Efferari.
ver-wilderen. Siluescere.
ver-wildert. Efferatus, efferus.
Ver wille-keuren. Arbitrio permittere: & Deponere apud arbitrum. & Sponsionem agere.
Ver willighen/ghe-willigen. Reddere voluntarium, beneuolum.
ver-willighen. Concedere, permittere, annuere, indulgere, tribuere, consentire, assentire, assentiri, adstipulari.
ver-willinghe. Consensio, consensus: assensio, assensus, voluntas, permissus, permissio concessio.
Ver-winden. Obuoluere, inuoluere, implicare.
Ver-winnen. Vincere, conuincere, deuincere, euincere, reuincere, superare, domare, debellare, expugnare, palmā obtinere, ferre trophæum.
ver-winnelick. Vincibilis, expugnabilis.
Ver-winteren. Hyemare, hybernare.
Ver-wisselen. Mutare, commutare, permutare: supponere.
ver-wisselt. Suppositus, suppostus, supposititius.
Ver-wittighen. *vetus. holl.* j. ver-wetighen Significare, indicare, denuntiare, certiorem facere.
Ver-woeden. Insanire, furere, rabire, rabie agitari.
ver-woedt. Furiosus, furiatus, rabiosus, rabidus, insanus, maniacus, mente captus: & Hydrophobus, lymphaticus, à rabido cane morsus.
ver-woedtheydt. Furia, furor, rabies, insania, mania.
ver-woedighlick. Rabidè, furiosè, furibundè.
Ver-woesten. Vastare, deuastare, euastare, depopulari, perpopulari, euertere, exterminare, destruere, desolare, solum & desertum facere, & excidere, euertere, delere.
ver-woest land. Ager desertus à plebe & à cultura hominum.
ver-woester. Vastator, deuastator, populator, exterminator.
ver-woestinghe. Vastatio, deuastatio, populatio, depopulatio.
ver-woestinghe der stadt. Excidium, euersio vrbis.
Ver-wonden. Conuulnerare, consauciare.
ver-wonderen. Mirari, demirari, admirari, affici admiratione.
ver-wonderinghe. Miratio, admiratio.
Ver-worghen. Suffocare, præfocare, strangulare, gulam frangere, angere, fauces elidere.
ver-worghen met den strop. Interimere laqueo, premere collum laqueo.
Ver-wormen. Vermiculari: verminare, vermes contrahere, vermibus corrumpi.
ver-wormt. Cariosus.
ver-wormtheyd. Caries.
Ver-worpen. j. ver-werpen.
Ver wortelen. Radicare, radicari, radices agere, radices emittere.
ver-wortelde kortse. Febris hectica, marasmus, *vulgò* ethica.
Ver-wreeden. Ferocire, desæuire.
Ver-wringhen. j. ver-draeyen. Distorquere.
ver-wronghen. Distortus.

VER *extra compositionem.*

Veranghene j. dol-appel. Malum insanum. *vulgò* melangenum. *ital. melensane, merezane.*
Verckelen met een schuyte. Nauiculari.
Vercken. Porcus, sus. Verckſken. Porcellus, porculus, nefrens.
vercken/esel worm. Millepeda, multipeda: onyscus, asellus, porcellio. *vulgò* porcellus, *à porci similitudine.*
verckens back. Alueus, linter, aqualiculus.
verckens-brood. j. seughen-brood.
vercken-drijuer. Subulcus.
verckens-gras j. wegh-gras. Polygonium.
vercken-hoeder. Subulcus, porculator, porcarius.
verckens-kot / vercken-schot. Hara, suile.
vercken-kudser. Porculator, subulcus.
vercken-luys. Vermis porcinus.
vercken-merckt. Forum suarium.
vercken-smer. Aruina.
vercken-speck. Lardum.
vercken-steen. j. krauw-steen. Pumex

quo

quo porcorum cutis fricatur.
Vercken-ſtront. Succerda.
Vercken-ſwijnder. Subulcus.
Vercken trogh. Alueus, linter, aqualiculus ligneus alueus porcorum.
Vercken tranen krijten. Eiulare abſque lachrymis. *De pueris ploràntibus & nullas lachrymas dantibus dicitur. grũniens enim & altè vociferans porcus lachrymas non emittit: vt nullum ferè animal præter hominem lachrymari, communis eſt opinio.*
Vercken-ſ-venckel. Peucedanum, pinaſtellum, *vulgò* feniculus porcinus.
Vercken-vleeſch. Caro porcina, ſuilla.
Verde. *hol.* j. verre. Longè.
Verd-iuyn. Omphacium, vinum omphacites: ſuccus acerbæ & nondum maturæ vuæ in ſole denſatus & reſiccatus. *vulgò* agreſta. *gal. verdjus: ang. verdiuice. q.d.* viride ius.
Vere. j. veder. Penna.
Vere. j. vaer/verr. Traiectus.
Verent/vaerẽt/verrẽ. Anno ſuperiore.
verent wijn. *rectiùs.* vernen wijn/viernen wijn. Vinum anni præteriti, vinum non huius anni, vinum bihornum, annotinum, vinum vetus. *germ. fornen.*
Verghen. *ſtand. hol. ſic.* Proponere, offerre, obiicere, exhibere: *&* Exigere, poſcere, petere, quærere. *&* Exequi.
Vermillioen. Cinnabaris, ſanguis draconis, minium. *vulgò* vermilium, vermiculus. *gal. vermillon, vermeilon: ital. vermiglio: hiſp. bermellon: ang. vermillion.*
vermillioen-rood. Miniatus.
vermillioenen. Pingere minio, miniare.
Vernen oft vernighen. j. verent. *vulgò* Vernus. i. veteranus *dicitur Germanis. hinc* Vernulphus, *q.d.* veteranum auxilium. *Adr. Iun.*
Vernis. Gummi iuniperi, gummi iuniperinũ, ſandix, ſandarax, ſandaracha. *vulgò* vernix. *gal. vernis: ital. vernice: hiſp. barniz: ang. vernyſhe.*
vernijſſen. Fucare ſandaracha, inficere ſandaracha, purpuriſſare, purpuriſſo inficere, vernice illinere.
vernijſſinghe. Purpuriſſum.
Verre/verde/varre. Remotus, diſtans, longinquus. *&* Longè, porrò, procul. *germ. ferr: ang. farre.* So verre. Eatenus, eouſque. So verre als. Modò, dummodo, ſi.
verre ſiende. Lynceus, vehementer perſpicax.
verre-ſiende man. Homo longè in poſterum proſpiciens. *Cic.*
verheyd. Diſtantia, longinquitas, ſpatium, interuallum.
Verre/varre/ſtier. Taurus, bos admiſſarius.
verren-huyd. Tergus taureum: taurinum tergum, *Virgil.*
verren-iaegher. Contus, venabulum longius.
verre-koe. Taura.
verren-teers. Taurea, *Iuuenal.*
verſ-half. j. varſe. Vitula.
Verrier-gat. j. Mallier-gat. Riſcus.
Verſch. Recens, nouus, nouitius. *vulgò* freſcus. *germ. friſch: gal. frez: ital. & hiſ. freſco: ang. friſhe.*
verſch. Vdus, madidus.
verſch ey. Ouum recens.
verſche kaeſe. Caſcus recens, muſteus.
verſche wonde. Crudum vulnus, adhuc cruentum, recens.
verſchelick. Recens, recenter.
verſchend. Humor, humiditas, mador.
verſchen. Vdare, humectare, madefacere, madidare.
Verſe. j. varſe. Bucula.
Verſſen/verſſene/hiele. Calcaneus, calcaneum, calx, pars poſterior pedis imi: malleolus, tibiarum proceſſus imus. *ger. ferſſen.*
Verſt verſte. *ſtand. vetus.* j. friſt virſt/voꝛſt. Dilatio, procraſtinatio: *&* Inducia: *&* Ampliatio, comperendinatio, intermiſſio. *ſax. friſt.*
Verſten. j. voꝛſten/friſten/voꝛdſten. *vetus.* Procraſtinare, differre: ampliare, comperendinare: inducias facere: ceſſare à lite vel bello.
Vert. j. voꝛt. Crepitus ventris. *ger. furtz: ang. farte.*
verte. Mulier pedens ſiue crepitum ventris emittens frequenter.
verten/voꝛten. *vetus.* j. vijſten. Pedere. *ger. furtzen: ang. farte.*
Verve/verwe/varue. Color, tinctura, tinctus, venenum. *ger. farb: ſax. ferue, farue.*

verve der schilders. Pigmenta, colores pictorum.

verven/ varuen. Colorare, colore inficere, sufficere: colorem inducere: tingere.

verver. Tinctor, infector, offector.

ververs ketel. Cortina, ahenum tinctorium.

ververije/verw-huys. Officina tinctoria, baphia.

vervinghe. Tinctura.

verwssel. Tinctura: infectus, us.

Vesche/ veschie. Fascia, cunæ, cunabula, incunabula.

veschen/ veschien / vaeschen / winden het kind. Colligare infantem incunabulis: inuoluere puerum fasciis, pannis: fasciare.

Vese/veese. Festuca, fibra. *sax. fese.*

vesel/veselinghe. Fibra.

veselinghen der wortelen. Capillamenta, fibræ radicum.

veselen. Leuiter virgarum extremis capillamentis siue fibris cædere nates.

Vesicken. Susurrare.

vesicken in d'oore. In aurem dicere, in aurē insusurrare, mussitare, mussare, mutire, submisse loqui, immurmurare: insusurrare: Leui susurro in aurem alicui dicere.

Vesperen/ vesper-ghe-tijdē. Horæ vespertinæ, preces vespertinæ, sacra pomeridiana. *vulgò* vesperæ.

vesper-brood. Merenda, cibus qui post meridiem sumitur: antecœniū, *Apul.*

vesper tijd. Vesper, vespera, tempus vespertinum.

vesperepe. *fland.* Merenda: vesperna, *id est*, cæna, *apud Plautum, teste Festo.*

vesperepen. *fland.* Sumere merendam siue antecœnium.

Vessemen een naelde. Acum filo traiicere, filum inserere in foramen acus.

Vest.j. veest. Crepitus ventris.

Vest. *ger. sax.* j. **vast.** Firmus.

vest-halm. Infestucatio, calamus inuestituræ. *vide* **halm goedinghe.**

veste. Munimen, munimentum, munitio, robur, fortitudo.

veste der stad. Mœnia: muri vrbis.

vesten/ vestigen/ vast eñ sterck maecken. Firmare, confirmare, roborare, corroborare, munire, communire: & Figere. *germ. vesten: ang fasten*

vestinghe. Munitio, munimen.

Vet. Pinguis, obesus, opimus: & Pinguis, vnguinosus *germ. feiß: ang faite.*

vet land. Ager pinguis, fœcundus, ferax, fertilis, felix.

vet/vettigheyd. Pingue, pinguedo pinguitudo, adeps, obesitas, aruina.

vetachtigh. Suppinguis.

vetten. Pinguefacere, impinguare: & Saginare, obesare. & Pinguescere, pinguefieri: crassescere.

vetten. Adipe, aruina, oleo vngere.

vetten het leder. Macerare, concinnare corium, aruina pingui linere: *vulgò* tanare, frunire.

vetten donder-dagh. Hilaria: dies Iouis ante quadragesimale tēpus, luxui sacratus. *q.d.* dies Iouis pinguis.

vet-mast. *sicamb.* Sagina.

vet-sack. Venter, ventriosus, pinguis aqualiculus, homo pinguis *q.d.* saccus pinguis.

vette-waere. Merx pinguis: adipes.

vette-waerier. Pinguiarius: qui candelas, adipes, olea, aruinas, aliaque pinguia & liquamina vendit.

vette-waerier/ vettaglier/ victualier/ vettuwaerier. Macellarius, qui res victui necessarias venum exponit in macello. *gal. vettualier: ital. vettuagliere. vulgò* victualiarius.

vette-waerije. Officina pinguiaria.

vetter.j. gaerwer. Coriarius. *vulgò* tannator.

vetterije. Officina coriarij.

vettigheyd. Pingue, pinguedo, pinguitudo, adeps, obesitas.

Veter. *hol fris. sicamb.* j. **nestel.** Ligula.

veter. Catena.

veter/helde. Neruus, pedicæ, compedes, boiæ, arum: cippus. *ang fetter.*

veteren. Catenare, religare catena: constringere catenis: & Compedire. *ang. fetter.*

veter-slot. Sera catenata.

Veulen/ volen. Pullus equinus, equulus, equuleus, equus nouellus: mannulus. *germ. fule: sax. valen: angl fole.*

veulenen. Edere fœtum equinum, edere equulum.

Veur/voor. Pro, præ, ante. *germ. fur, vor: sax. vor: ang. for, before.*

veur mijn deel. Pro mea parte.
veur de deure. Ad ianuam, ad fores, pro foribus, ante fores.
veur niet ſ. om niet. Fruſtra: gratis.
veur de hand dichten. Fingere ex tempore, impræmeditatè.
veur een iaer. Ante annum.
veur een iaer/ veur een maend / veur eenen dagh. In vnum annum, in vnũ menſem, in vnum diem: in ſpatium vnius anni, menſis, diei.
veur ooghen. Præ oculis, ante oculos.
veur ſynen vriend wat doen. Pro amico aliquid facere, amici cauſa: amico aliquid præſtare.
veur den ber-weerder ſpreken. A reo dicere.
veur den rechter. Coram iudice, ad iudicem, apud iudicem.
veur dat. ſ. eer dat. Antequam, priuſquam.
veur handen. Præ manibus, ante manus, ad manum, in promptu, inſtans, imminens.
veur handen ſijn. Inſtare, imminere, præſto eſſe, adeſſe.
veur-handigh Imminens, inſtans.
veur elcken ruyter/ veur elck hoofd/ veur elcke ſtad. In militem, in capita ſingula, in viros ſingulos, in ciuitatem.
Veur auend. Occiduum tempus, ſerum diei.
Veur-baene. Prima via. Hem op de veur-baene maecken. Præcedere, præire. Die op de veur-baene is. Præuius.
Veur baer/ veur-baerigh. Præſtans, præcellens, excellens, eminens: inclytus, inſignis.
Veur-baete. Prior commoditas, prærogatiua,
Veur-be-dacht. Præmeditatus,
veur-be-dachtigh. Præmeditatus.
veur-be-dachtighlick. Præmeditatè.
veur-be-dencken. Præmeditari.
Veur-be-dieden. Portendere.
veur-be-diedſel. Portentum.
Veur-be-ſpreek. Condictio, condictum & Obnunciatio. *vulgò* proteſtum.
veur-be-ſpreken. ſ. be-ſpreken. Condicere: & Obnunciare.
Veur-beld. Prototypon, archetypon, typus, archetypus, exemplar, exemplũ,
veur-belden. Præfigurare. & Imaginari.
Veur-berd. Tabula proiectitia, proiectum tabernæ.
Veur-bergh der zee. Promontorium,
Veur-be-ſitten. Præoccupare.
Veur-be-wijs. *vetus*. Exemplum.
Veur-bidden. Intercedere, deprecari.
veur-biddinghe. Interceſſio, deprecatio
veur-bidder. Interceſſor, deprecator.
Veur-bij. Trans, præter, vltra.
veur-bij gaen. Præterire, tranſire, tranſgredi.
veur bij laeten gaen. Prætermittere.
veur-bij vaeren. Præteruehi equo, curru, naui: tranſuehi.
veur-bij ſeylen. Legere, præternauigare, prænauigare, præterire nauigio, præteruehi nauigio.
Veur-binden. Præligare, præuincire.
veur-bind. *vetus*. Redimiculum, tænia, faſcia crinalis.
Veur-bleſſe. Frons relicina, frons refugo capillo nuda.
Veur bode. Prænuncius: & Præſagiũ.
veur-bod-ſchappen. Prænunciare.
Veur-boghe. *vetus*. Antilena.
Veur-boots-man. Prorera.
Veur-borgh/ veur-borght/ veur-gheborght der ſtadt. Pomœrium, ſuburbia, ſuburbana, propugnaculum. *vulgò* antemurale. *gal. faulx bourg.*
veur-borgh / veur-bocht der hellen. Limbus inferni, fauces orci.
Veur-borſt. Thorax.
Veur-broecke. Subligar, ſubligaculum, pudendorum velamen.
Veur-dachte. Præmeditatio, circumſpectio.
veur dachtigh. Circumſpectus, prouidus.
veur-dachtighlick. Cogitatò, cogitatè.
Veur-dack. Proiecta, proiectura: corona, lorica: *vulgò* protectum.
Veur-dagh. Tempus antelucanum.
Veur-daghigh. Antelucanus.
Veur-danſſen. Præſultare, præſilire, choream ducere: reſtim ductare in chorea, *Terent.*
veur-danſſer. Præſultor, choragus: qui chorum ductat.
Veur-deel. Prærogatiua, præſtãtia, eminentia, commodum, promotio, omne

id quod nos iuuat & prom ouet ante alios: *contrarium* achter-deel.

veur-deel. Primæ, primæ partes, primus in aliqua re locus: Pars siue portio quam quis præ aliis sumere debet. *Io. Becan.*

veur-deel hebben. Primas tenere. s. partes: potiorem esse.

veur-deelen. j. voorderen. Promouere.

Veur-dencken. Præmeditari.

Veur-deure. Ianua, ostium, fores.

Veur-dichte. Dictata, orum: thema.

veur-dichten. Dictare.

Veur-doeck. *sicamb.* Succinctorium, semicinctium: & Velamen.

Veur-doen. Præponere, proponere.

veur-doen/ voort-doē. Merces venum exponere.

veur-doen. j. veur-berd. Proiectum tabernæ.

veur-doen. Præire facto: facere aliquid quod alius imitetur.

Veur-draeghen. Præferre, proferre, offerre.

Veur-drincken. Præbibere, propinare.

Veur-ende van t'schip. Prora.

Veur-gaen. Præire, præcedere, antecedere, anteire. & Exemplum præbere.

veur-gaende. Præcedens, superior.

veur-gangh. Præcessio: & Prærogatiua, præstantia.

veur-gangher. Præuius: præcessor, antecessor: & Dux, ductor.

veur-gangher / veur-saet. Decessor. *vulgò* prædecessor.

veur-gangher. Procurator, administrator.

Veur-ghe-borght/veur-ghe-bucht. j. veur-borgh.

Veur ghe-rep. Antilena.

Veur-ghe-span. Antilena, lorum ante pectus equi.

Veur-ghe-tuygh. Antilena.

Veur-ghe-vecht. Præludium pugnæ, prælusio: principium pugnæ.

Veur-gheuel. Frontispicium.

Veur-ghisteren. j. eer-ghisteren.

Veur-haem. Antilena.

Veur-hayr. Antiæ, capronæ.

Veur hals. Ingulus, iugulum, pars anterior colli.

Veur-hamer. Tudes, malleus maior.

Veur-handigh. Imminens, instans.

Veur-hanghen. Præpendere.

veur-hangh. Velum.

veur-hanghsel. Velum, siparium: velarium.

veur-hanghsel van bedden oft kameren. Peristromata, velaria, velamina, peripetasmata.

Veur-henen. Antehac, antea.

Veur-hoede. Cautio. & Exercitus frōs, prima acies. *vulgò* auantgarda.

veur-hoeden. Cauere, præcauere.

veur-hoedigh. Præcauens.

Veur-hof. Cauædium, cauum ædium, subdiale, hypæthrum: & Cors, cohors, area villica: anterior villa. & Vestibulum: & Atrium. & Propylæum. & Colonia: villa rustica prædio iūcta.

Veur-hoofd. Frons, frontis: anterior pars capitis.

veur-hoofden der balcken. Proceres.

veur-hoofdinghe. Sinciput, sincipitium.

veur-hoofd-locken. Cincinnus.

Veur-houd. Propositum, thema, sermo, oratio.

veur-houden. Proponere, & Opponere. & Obiicere, exhibere.

Veur-huyd. Præputium.

Veur-huys. Primæ ædes, atrium, vestibulum.

veur-huysken van den bie-korf. j. schutsel. Propolis.

Veur-iaeghen. j. ver-iaeghen. Fugare.

Veur-iaer. Annus incipiens, principiū anni: & Ver: ver nouum, ver primum.

Veur-kael. Præcaluus, recaluus, recaluaster.

Veur-kasteel. *sax. sicamb.* j. veur-schip. Prora: & Rostrum: pars nauis acuminata in prora eminens.

Veur-kennen. Præcognoscere.

Veur-kercke. Pronaum, vestibulum templi, porticus templi.

Veur-kind. Puer prioris tori: ex primis natus nuptiis.

Veur-komen. Præuenire, præoccupare: anteuertere, occurrere. & Obuenire, obtingere.

veur-komen. Obuersari oculis, menti, animo.

veur-koop doen/ veur-koop houden. In solidum antè empta diuendere, merces

merces prœmere minoris, easque pòst pluris vendere.

Veur-kooper. Propola, qui merces prior emit, vt pluris reuendat: dardanarius.

Veur-kop. Sinciput.

Veur-land aen den dijck. j. schoor.

Veur-leden / ver-leden. Præcentus, transactus: exactus, pristinus.

Veur-legghen. Præponere, anteponere, opponere.

Veur-lente. Ver primum, nouũ, iniens.

Veur lesen. Prælegere.

Veur-lichten. Prælucere.

Veur-lijf. Pectus.

Veur-loop. Præcursus, præcursio.

Veur-loop / scheut-wijn / lecki-wijn. Protropum vinum: mustum quod sponte profluit antequam vuæ calcentur: vinum lixiuium, vel lixiuum.

Veur-loopen. Præcurrere, antecurrere: & Cursu anteuertere, currendo præuertere: & Terga dare, fugere.

veur-looper. Præcursor, antecursor, prodromus:

Veur-looue. j. **looue.** Podium.

Veur-maels. Antea, olim, quondam.

Veur-maend. Mensis incipiens, principium mensis.

Veur mangher / veur-menger. j. **veur-kooper.** Propola.

Veur-mid-dagh. Tempus antemeridianum.

Veur-monde. *germ. sax. fris. sicamb.* j. **mond-boor.** Tutor: & Aduocatus. q. d. ore assistens.

veur-monder. Conciliator: & Tutor.

veur-mondinghe. Tutela

veur-mondschap. *vetus.* Tutela.

Veur-mouwe. Manica.

Veur-nacht. Conticinium, prima pars noctis, secunda vigilia.

Veur-naem. Prænomen.

Veur-naem / veur-nem. Eximius.

veur-naemste / veur-nemste. Præcipuus, principalis, peculiaris. **De veur-naemste des volcks.** Optimates, primates, præcipui: primarij.

Veur-nemen. Antecapere, anticipare, præsumere, præoccupare, præripere: & Proponere, animo proponere, decernere, statuere, constituere, in animum inducere, destinare, decernere animo: suscipere consilium.

veur-nemen / veur-neminghe. j. **op-set.** Propositum, decretum, intentio, sententia.

veur-nemlick. Præcipuè, præsertim, imprimis, comprimis.

veur-nemste. j. **veur-naemste.** Præcipuus, principalis.

Veur-noen. Tempus antemeridianum.

Veur-onder des schips. Receptaculum in prora.

Veur-ouders. j. **veur-sacten.** Maiores: generis auctores.

Veur ooghen. Coram, præsens, ante oculos.

veur-ooghenthedt. Præsentia.

veur-ooghentlick. Coram.

Veur-oor-deel. Præiudicium.

Veur-ouer. A fronte, è regione.

veur-ouer hanghen. Propendere.

Veur-pand van de kortse. Sponda lecti, fulcrum lecti anterius.

veur-pand van t'kleed. Lacinia anterior vestis.

Veur-peerd. Equus funalis: qui in curru duobus vnà iunctus tertius antecedit

Veur-proeuen. Prægustare, prælibare.

veur-proeuer. j. **proeuer.** Prægustator.

Veur-raed. Consilium ante factum: deliberatum. ✠ **Met veur-raed.** Consultò, consultè, deliberatè.

veur raeds. Consultò, deliberatè.

veur-raed / veur-raet / veur-aet. Penus, penu, cõmeatus, cõditio rei familiaris.

veur-raed. Prouisio, prouisus.

veur-raed van koren. Prouisio frumẽti, frugum conditio.

Veur-rede. Præfatio, prologus, proœmium, proloquium.

veur-reden / veur-redenen. Præfari, proloqui.

Veur-repelen. Prætendere.

Veur-repden. Præparare.

Veur-reppel. *vetus.* Antilena.

Veur-sarghe. *vetus.* Prognosticum, præsagium.

Veur-saet. Decessor. *vulgò* prædecessor.

veur-sacten. Maiores, generis auctores superiores. *vulgò* prædecessores.

Veur-sangh. Antiphona.

veur-sangher. Præcentor, chorostates. *vulgò* Intonator.

Veur-schantse. Propugnaculum, præ-

tentura, æ: prætenturæ, arum.
Veur-schantsen. Præmunire.
Veur-schelligh. Præcellens, præuertens, anteuertens, anticipans.
Veur-schepen. Protobuleuta, primus siue summus senator: consul.
Veur-schieten. Obiicere, obiectare.
Veur-schieten het gheld. j. ver-schietē.
Veur-schijn. Aspectus, conspectus, apparitio, præsentia. Te veur-schijn. In conspectu, coram. Te veur-schijn komen. Comparere, apparere, coram adesse, in conspectu venire, in publicum venire. Te veur-schijn brengen. Sistere, offerre, præsentare, in conspectum dare, in lucem prodere, in apertum proferre: exhibere.
Veur-schip. Prora.
Veur-schoot. Castula, præcinctorium, sinus, semicinctium, succinctorium, ventrale.
Veur-schreuen. Præscriptus.
Veur schrift. Exemplar.
Veur-schrift den kinderen geuen. Præformare literas pueris.
Veur-schrijuen. Præscribere: & Præformare literas alteri
Veur-schupf. Obex, pessulus.
Veur-schutsel aen de deure. j. schutsel. Diathyrum.
Veur-segghen. Prædicere.
Veur-segghen. Præire verba, præire verbis, verba præfari quæ alius reddat ac imitetur.
Veur-senden. Præmittere.
Veur-set. j. op-set. Propositum.
Veur-setten. Proponere, anteponere, præponere: apponere.
Veur-setten wille. j. op-set.
Veur-sicht. Prouisio, prouisus, prouidentia.
Veur-sichtigh. Prouidus, circumspectus, prudens, sagax.
Veur-sichtigheyd. Prouidentia, circumspectio: prudentia.
Veur-sichtighlick. Prouidè, circumspectè: cautè, prudenter.
Veur-sien. Præuidere, prouidere, prospicere, cauere.
Veur-sienigh/veur-sichtigh. Prouidus, circumspectus.
Veur-sienigheyd. Prouidentia.
Veur-singhen. Præcinere.
Veur-slagh/ proef-slagh. Præludium pugnæ.
Veur-slagh. j. raed-slagh. Ratio, propositum.
Veur-slagh van de ure. Præambulum horæ.
Veur-slaghs. Ante ictum, ante factum. Veur-slaghs wel weten. Præscire. q.d. scire ante ictum: *metaphora sumpta à gladiatoribus.*
Veur-sloof ken der mannelickheydt. Præputium.
Veur-snijden. Præcidere.
Veur-snijder. Scissor, structor, chironomanta, carptor: qui cibum carpens scindensque præministrat.
Veur-somer. Ver, prima æstas, noua æstas, incipiens æstas, estatis principiū.
Veur-sone. Prioris tori filius.
Veur-sorghe. Prouisio, cautio, cura.
Veur-sorgher. Curator.
Veur-sorghen. Curare, procurare.
Veur-span. *vetus.* Fibula.
Veur-spanne. Lichas, interuallum inter pollicem & indicem extensos.
Veur-spel. Præludium.
Veur-spelen. Præludere.
Veur-spellen. Præire literas, syllabas verba: præire verbis: & Dictare, suggerere
Veur-spoed. Prosperitas, successus, res secundæ: emolumentum.
Veur-spoedigh. Prosper, faustus, secundus.
Veur-spoedighlick. Prosperè.
Veur-spraecke. Antiloquium, protologia.
Veur-spraecke. Causidici, aduocati, siue patroni oratio.
Veur-spraecke. Aduocatus, actor, patronus, causidicus, orator, rhetor, interpres. *germ. fursprach: sax. vorsprake. homines enim sæpe pro re capiuntur: vt diximus in voce* maegh-schap.
Veur-spreken. Præloqui, præfari, anteloqui. & Fideiubere. & Stipulari. & Defendere verbis.
Veur-spreker. Causidicus: & Interpres: & Fideiussor.
Veur-sprekinghe. Stipulatio.
Veur-springhen. Præsilire.
Veur-stad. Suburbia, orum, suburbium
Veur-staen. Antestare: & Præesse. & Assistere

Aſſiſtere, ſtare pro aliquo, patrocinari, tuéri, defendere.

Veur-ſtaen. In memoria eſſe. **Dat ſtaet my veur.** Superest mihi huius rei memoria, memoriæ inſidet, in memoria habeo, memini. **Laeten veur-ſtaen.** Præſumere opinione: ſibi perſuadere: in animum inducere.

veur-ſtand. Defenſio, auxilium, patrocinium.

veur-ſtander. Defenſor, patronus: & Antiſtes, præſes.

Veur-ſtauen. j. **veur-ſpellen.**

Veur-ſteken. Præfigere.

Veur-ſtel. Propoſitum. & Propoſitio.

veur-ſtellen. Proponere, præponere.

Veur-ſteue. Prora, pars nauis anterior.

Veur-ſtoot banden bie-lioꝛf. j. **ſchut-ſel.** Propolis. *ger. vorſtoß.*

Veur-ſtoue. Apodyterium: vbi lauaturi veſtes exuunt.

Veur-ſtrecken. Prætendere.

Veur-ſtrijden. Propugnare.

veur-ſtrijder. Propugnator. & Antefignanus.

Veur-ſweuen/ veur-ſweuuen. Obuerſari, verſari ante: obuerſari oculis vel ante oculos: obuerſari menti, animo.

Veur-tanden. Dentes primores, inciſores, tomices, gelaſini.

Veur-teecken. Præſcitum, prognoſticum, augurium, oſtentum: portentum, prodigium.

veur-teeckenen. Præſignare.

Veur-tijd. Tempus præteritum.

veur tijds. Olim, quondam.

veur-tijdigh. Præcox, præmaturus.

Veur-toght. Prima acies, primus exercitus. & Prærogatiua: primæ partes.

Veur-treffen. Præcellere.

veur-treffelick. Præcellens, præſtabilis, præſtans.

Veur-vaeders. Maiores, generis auctores.

Veur-vat/ onder-vat. Excipulus.

Veur-vechten. Propugnare.

veur-vechter. Propugnator, agoniſta, pugil. & Antefignanus.

Veur-veſte. Propugnaculum. *vulgò* antemurale.

Veur-vinger. Index, digitus pollici proximus, digitus ſalutaris.

Veur-vluchtigh. Profugus.

Veur-vort. Pedulis, pedule, faſcia pedulis. **Veur-voeten.** Pedules, faſciæ pedules.

veur-voets. *vetus. ſtand. holland.* Statim, eueſtigio.

Veur-wachs. *hol.* Propolis.

Veur wachte. Prima & ſecunda vigilia. & Procubitores.

Veur-waer. Certè, ſanè, profectò, enimuerò. reuera: dempè.

veur-waerde. *q. d.* **veur-woꝛd.** Condictum, condictio, conditio, pactum, pactio, contractus.

veur-waerde in ghe-ſchꝛift. Tabulæ contractus, ſyngrapha, ſyngraphus, ſyngraphum.

Veur-waerts. Antrorſum.

Veur-weer/ veur-weeringhe. Propugnaculum.

veur-weren. Propugnare.

veur-weren *ſax.* j. **ghe-weren.** Præſcribere.

Veur-weghigh. Præuius.

Veur-wenden. Prætendere, prætexere: obtendere, obiicere, proponere.

veur-wendſel. Prætextus, obtentus, us.

Veur-werpen. Obiicere.

Veur-weſer. *ſax. ſicamb.* j. **ſchaffenaer.** Magiſter, cuſtos. & Procurator

Veur-wete. Prænotio.

veur-weten. Prænoſcere, præſcire.

veur-wetigh. Præſcius.

Veur-wiſſen. Præmonſtrare.

Veur-wind. Ventus ferens, ventus ſecundus, ventus qui à puppe ſequitur.

Veur-winter. Prima hiems, noua hiems, principium hiemis.

Veur-witte/ veur-wittigheyd. Curioſitas. *germ. furwitz: ſax. vorwoitz.*

veur-wittigh. Curioſus.

veur-wittighlick. Affectatè.

Veur-woꝛpelinck. Abortiuus.

Veurders. *vetus. ſtand* j. **veur-onders.**

Veuren. j. **veur.** Ante. **Te veuren ghe-ueuen/ ten beſten ghe-ueuen.** In ſumptum dare, *vulgò* in antipodium dare.

Veurigh. Præcedens, priſtinus, prior.

Veurſt Culmen, faſtigium, cacumen. *germ. firſt.*

veurſt des voets. j. **wꝛijf.** Mons pedis, pectus, conuexum pedis.

veurſt/ veurſt-ſteen. Imbrex. *(firſt.*

Veurſt/ veurſte. Primus, anterior. *ang.*

Veurſte

veurste vingher. Digitus index: salutaris.
Veurst/vorst. Princeps, dux, heros, regulus. *germ furst, sax foerst.*
veurst-vorigh. Illustris: ducum siue principum sanguine natus.
veursten-dom. Principatus, ducatus, dominium principis, satrapia.
veursten gaue Donatiuum, cõgiarium.
veursten-hof/veursten-hups. Aula, palatium, regia.
veursten-schat. Fiscus, principis ærariũ.
veurster. j. **vorster**. Præfectus pagi, prætor rusticus.
Veuren/voeren. *fland.* Castrare.
Veusen. *fland.* Generare piscium more.

V I

Vichten. j. **vechten**.
Vied. j. **veed**. Odium.
Vieder. *holl.* j. **eemer**. Situla.
Viel-licht/vil-licht. Forsan, forsitan, fortè, fortasse. *q. d.* facilè accidat. *ger. villeicht.*
vier. Quatuor. *ger. vier: sax. veer: ang. foure, fouvere.*
vier-bancke. *vetus. sax.* j. **vier-schare**.
vier-daghsche kortse. Febris quartana: quadrimi circuitus febris. *Plin.* Saturni filia, *ab antiquis dicta. Ad. Iun. ex Oct. Horat.*
vier-deel/vierde deel. Quadra, quadrãs, quartarius, quarta pars.
vier-deel lands. j. **hondert roeden**.
vier-deel dagh-wercks. Quadrans operæ.
vier-deel vander uren. Quadrãs horæ.
vier-deel vander mylen. Quadrans miliaris.
vier-deelen. Diuidere siue dissecare in quatuor partes: quadripertire.
vier-dobbel. Quadruplus.
vier-donck. *vet.* j. **vierlinck**. Quadrans, quarta pars.
vier-eck. j. **vier-hoeck**.
vier-eckigh. j. **vier-hoeckigh**.
vier-hoeck. Quadrum, quadratum.
vier-hoeckigh. Quadratus: quadrangulus: tetragonus.
vier-iaerigh. Quadrimus.
vier-iaerighen tijd. Quadriennium, spatium quatuor annorum.
vier-kant. Quadrum, quadratum: tetragonus.
vier-kant gat. *adag.* Spatium ostij.
vier-kant hout. *adag.* j. **galghe**.
vier-kante talioore. Quadra.
vier-kantigh. Quadratus.
vier-kanten. Conquadrare.
vier-mael. Quater.
vier-mael soo veel. Quadruplum.
vier-mael grootter. Quadruplo maior.
vier-saed. Hypotrimmata: bellaria arida saccarata, tragemata saccarata quatuor seminum.
vier-schaere. Tribunal, forum iudiciale, forum iudiciarium, iudicum cõsessus. *q. d.* congregatio quatuor virorũ: *nempe* iudicis, actoris, rei, & scribæ: *aut* prætoris, iudicis, accusatoris & rei: *vel vt in Saxonia & aliis nonnullis locis olim,* prætoris, & trium senatorum siue scabinorum: *requiruntur enim secundum leges Saxon. Magdeburg. parte 1. cap. 2. dist. 1. tres scabini, quorum primus concipit siue adinuenit, reliqui duo assentiũtur, iudex siue prætor sententiã pronũtiat.* **vier-schaere** *inquit Iac. Marchan. q. d.* quadriturba: *quia quatuor personarum illic vsus est, actoris, rei, iudicis, & baillius.*
vier-schaer-dagh. Dies fastus.
vier-scheutigh/vier-schotigh. Quadratus. *sax. veerschatigh.*
vier-schroodigh. *ger sax. sic.* Quadratus.
vier-spletigh. Quadrifidus.
vier-spronghe. Quadriuium.
vier-tael *fland.* j. **vier-tel**.
vier-tel/veertel. Quartarius, quadrans mensuræ. *vulgò* quartallum, fertilla. *germ. viertel: sax. veert.*
vier-tien. Quatuordecim: bis septem.
vier-tien nacht. Spatium quatuordecim dierum.
vier-tien nacht. Noctes quatuordecim, siue dies quatuordecim: Dies iuridicus semimenstruus: nempe à decima quarta nocte ad decimam quartam noctem. *vulgò* quindena. *vide* **Ghenacht**.
vier-tienste. Decimus quartus.
vier-tigh/veertigh. Quadraginta. *ger. viertig: sax. veertigh: ang. fourty.*
viertigh-mael. Quadragies.
viertighste. Quadragesimus.
vier-voetigh. Quadrupes, quadrupedans.
vier-voud. Quadruplum.

vier-

vier-voudigh. Quadruplex, quadruplus.
vier-voudighlick. Quadruplo.
vier-wegh. Quadriuium, gruma.
vier-wegh-scheede. Quadriuium,
vier-wekigh. Menstruus.
vier-wekige sieckte. j. maend-stondt.
vierde. Quartus.
vier-derlep. Quadruplex.
vier-lingh. Quadrans, quarta pars assis.
vier-lingh. *ger. sax. ficamb.* Cotyla, hemina.
Vier/vuer/vuyr. Ignis. πῦρ. pyr. *germ. feur: sax. vuer, fur, vuhr: ang. viere, fiere.* Helsch vier. Ignis infernalis, tartareus. & Erysipelas, ignis sacer. Wild vier. Phlyctena, pusula, ignis siluestris.
vier-bal. j. vier-pijl.
vier-becken. Peluis ignitus, ignitabulum, foculus.
vier-boete/ baecke. Specula, pharus, locus vnde indicium fit accenso igne
vier-boeten vier. Ignis speculatorius, specularis.
vier-bout. Phalarica.
vier-brand. Torris, titio.
vier-busse. Bombarda, tormentum igniuomum.
vier-doeck. j. vonck. Fomes.
vier-gaffel. Furca igniaria: rutabulum.
vier haeck/brand-haeck. Hama, harpago.
vier hoep. j. vier-reep. Malleolus.
vier-ijser/vier-stael. Igniarium ferrum.
vier-ijser. j. drij blancken. Numus ab effigie igniarij sic dictus.
vier-kepe. j. vier-steen.
vier-kloot. Pyrobolus.
vier-krupd/wrang-krupd. Consiligo, pulmonaria, veratrum adulterinum, nigrum: helleborastrum. *officin.* pomelea.
vier-mugghe. Pyralis, pyrausta.
vier-nieuw/ brand-nieuw. Recens ab officina profectum, à follibus calens, modò productum à follibus ærariaque fornace.
vier-nieuw gheld. Numus asper, recenter cusus & signatus.
Vier-oor-deel Ignis sententia, iudicium ferri candentis: examinatio ad vomeres ignitos. *vulgò* ordalium ignis. *Erat olim criminis purgandi genus, cùm reus perpauculis passibus incedens ferrum candēs nuda manu ferebat, aut nudo pede super ignitos quosdam gradiebatur vomeres: qui si fortè incolumis euaserat, insons pronunciabatur: si igne perustus deprehendebatur, criminis damnabatur. De ordaliis huiusmodi est lex quædam Aethelstani Regis Angliæ. Hæc ex Specul. Sax. ex Constitutionibus Caroli Magni, & ex Guilhelmi Lambardi explicationibus veterum verborum Saxonicorum. Vide reliqua in* water-oordeel.
vier-panne. Trulla ferrea: vas in quo noctu funalia ardent.
vier-panne. Foculus, ignitabulum, peluis ignitus: batillus cubicularius.
vier-pijl. Pyrobolus, ignis missilis, telū missile ignitum, ignis proiectilis.
vier-reep/vier-hoep. Malleolus: manipulus sparteus pice & sulphure illitus, qui inflammatus de muris in hostes deuoluitur incendendi gratia: stupea flamma. *Virgil.*
vier-roeper. Vigil siue excubitor incendij nocturni proclamator.
vier-roer. j. sengh-roer.
vier-rood. Igneus, rutilus, saturo splendore rubens, flammeus.
vier-schilder. j. malérer. Encaustes.
vier-schilderije. Eucaustice.
vier-schuppe. Batillus.
vier-slaen. Excudere siue excutere ignē, rapere in fomite flammam. *Virg.*
vier-slagh/vier-stael. Igniarium, instrumētum è ferri acie attemperatum, quo ignis semina excuduntur.
vier-staeck. Rutabulum.
vier-stael. j. vier-slagh.
vier-stede. *fland. ficamb.* j. heerd-stede. Focus. *germ. fheurstatt: sax. vierstad.*
vier-steen. *sax. ficam.* j. vier-kepe. Silex, silex igniarius. *ger. fheurstein.*
vier-steen/koper-steen. Pyrites, lapis ærarius, marchasita, lapis luminis: lapis extritu ignem reddens.
vier-stock. Fistula igniuoma, bombarda.
vier-tanghe. Pyragra: pyrolabes, *Lud. Viues.* Forceps igniaria, pruniceps.
vier-teecken. Phryrtus: Specularis significatio, quæ fit igne è specula ostenso: indicium ignis.

beurſte bingher. Digitus index: ſalutaris.

Beurſt/boꝛſt. Princeps, dux, heros, regulus. *germ furſt, ſax foerſt.*

beurſt-boꝛigh. Illuſtris: ducum ſiue principum ſanguine natus.

beurſten-dom. Principatus, ducatus, dominium principis, ſatrapia.

beurſten gaue Donatiuum, cõgiarium.

beurſten-hof/ beurſten-hyps. Aula, palatium, regia.

beurſten-ſchat. Fiſcus, principis ærariũ.

beurſter. j. boꝛſter. Præfectus pagi, prætor ruſticus.

Beuren/boeren. *ſland.* Caſtrare.

Beuſen. *ſland.* Generare piſcium more.

V I

Bichten. j. berchten.

Bied. j. beed. Odium.

Biedet. *holl.* j. eemet. Situla.

Biel-licht/ bil-licht. Forſan, forſitan, fortè, fortaſſe. *q. d.* facilè accidat. *ger. vielleicht.*

bier. Quatuor. *ger. vier: ſax. veer: ang. foure, fouvere.*

bier-bancke. *vetus. ſax.* j. bier-ſchare.

bier-daghſche koꝛtſe. Febris quartana: quadrimi circuitus febris. *Plin.* Saturni filia, *ab antiquis dicta. Ad. Iun. ex Oct. Horat.*

bier-deel/ bierde deel. Quadra, quadrãs, quartarius, quarta pars.

bier-deel lands. j. houdert roeden.

bier-deel dagh-werchs. Quadrans operæ.

bier-deel vander uren. Quadrãs horæ.

bier-deel vander mylen. Quadrans miliaris.

bier-deelen. Diuidere ſiue diſſecare in quatuor partes: quadripertire.

bier-dobbel. Quadruplus.

bier-donck. *vet.* j. bierlinck. Quadrans, quarta pars.

bier-eck. j. bier-hoeck.

bier-eckigh. j. bier-hoeckigh.

bier-hoeck. Quadrum, quadratum.

bier-hoeckigh. Quadratus: quadrangulus: tetragonus.

bier-iaerigh. Quadrimus.

bier-iaerighen tyd. Quadriennium, ſpatium quatuor annorum.

bier-kant. Quadrum, quadratum: tetragonus.

bier-kant gat. *adag.* Spatium oſtij.

bier-kant hout. *adag.* j. galghe.

bier-kante taliooze. Quadra.

bier-kantigh. Quadratus.

bier-kanten. Conquadrare.

bier-mael. Quater.

bier-mael ſoo veel. Quadruplum.

bier-mael grootter. Quadruplo maior.

bier-ſaed. Hypotrimmata: bellaria arida ſaccarata, tragemata ſaccarata quatuor ſeminum.

bier-ſchaere. Tribunal, forum iudiciale, forum iudiciarium, iudicum cõceſſus. *q. d.* congregatio quatuor virorũ: *nempe* iudicis, actoris, rei, & ſcribæ: *aut* prætoris, iudicis, accuſatoris & rei: *vel vt in Saxonia & aliis nonnullis locis olim,* prætoris, & trium ſenatorum ſiue ſcabinorum: *requiruntur enim ſecundum leges Saxon. Magdeburg. parte* 1. *cap.* 2. *diſt* 1. *tres ſcabini, quorum primus concipit ſiue adinuenit, reliqui duo aſſentiũtur, iudex ſiue prætor ſententiã pronũciat.*

bier-ſchaere/ *inquit Iac. Maribau. q. d.* quadriturba: *quia quatuor perſonarum illic vſus eſt, actoris, rei, iudicis, & baillius.*

bier-ſchaer-dagh. Dies faſtus.

bier-ſcheutigh/ bier-ſchotigh. Quadratus. *ſax. veerſchatigh.*

bier-ſchoodigh. *ger. ſax. fri.* Quadratus.

bier-ſpletigh. Quadrifidus.

bier-ſpronghe. Quadriuium.

bier-tael *ſland.* j. bier-tel.

bier-tel beertel. Quartarius, quadrans menſuræ. *vulgò* quartallum, fertilla. *germ. viertel: ſax. veert.*

bier-tien. Quatuordecim: bis ſeptem.

bier-tien-nacht. Spatium quatuordecim dierum.

bier-tien nacht. Noctes quatuordecim, ſiue dies quatuordecim: Dies iuridicus ſemimenſtruus: nempe à decima quarta nocte ad decimam quartam noctem. *vulgò* quindena. *vide* Ghenacht.

bier-tienſte. Decimus quartus.

bier-tigh/ beertigh. Quadraginta. *ger. viertig: ſax. veertigh: ang. fourty.*

biertigh-mael. Quadragies.

biertighſte. Quadrageſimus.

bier-boetigh. Quadrupes, quadrupedans.

bier-boud. Quadruplum.

bier-

vier-voudigh. Quadruplex, quadruplus.
vier-voudighlick. Quadruplo.
vier-wegh. Quadriuium, gruma.
vier-wegh-ſcheede. Quadriuium.
vier-weligh. Menſtruus.
vier-wekige ſieckte. j. maend-ſtondt.
vierde. Quartus.
vier-derlep. Quadruplex.
vier-lingh. Quadrans, quarta pars aſſis.
vier-lingh. *ger. ſax. ſcamb.* Cotyla, hemina.
Vier/vuer/vuyr. Ignis. *πῦρ. pyr. germ. feur: ſax. ouer, fur, vuhr: ang. viere, fiere.* Hellſch vier. Ignis infernalis, tartareus. & Eryſipelas, ignis ſacer. Wilt vier. Phlyctena, puſula, ignis ſilueſtris.
vier-bal. j. vier-pijl.
vier-becken. Peluis ignitus, ignitabulum, foculus.
vier-boete/ baecke. Specula, pharus, locus vnde indicium fit accenſo igne
vier-boeten vier. Ignis ſpeculatorius, ſpecularis.
vier-bout. Phalarica.
vier-brand. Torris, titio.
vier-buſſe. Bombarda, tormentum igniuomum.
vier-boeck. j. bonck. Fomes.
vier-gaffel. Furca igniaria: rutabulum.
vier haeck/brand-haeck. Hama, harpago.
vier hoep. j. vier-reep. Malleolus.
vier-ijſer/vier-ſtael. Igniarium ferrum.
vier-ijſer. j. dijj blancken. Numus ab effigie igniarij ſic dictus.
vier-kepe. j. vier-ſteen.
vier-kloot. Pyrobolus.
vier-krupd wrang-krupd. Conſiligo, pulmonaria, veratrum adulterinum, nigrum: helleboraſtrum. *officin.* pomelea.
vier-mugghe. Pyralis, pyrauſta.
vier-nieuw/ brand-nieuw. Recens ab officina profectum, à tollibus calens, modò productum à follibus æraria-que fornace.
vier-nieuw gheld. Numus aſper, recenter cuſus & ſignatus.
Vier-oor-deel Ignis ſententia, iudicium ferri candentis: examinatio ad vomeres ignitos. *vulgò* ordalium ignis. *Erat olim crimini purgandi genus, cùm reus perpauculis paſſibus incedens ferrum candens nuda manu ferebat, aut nudo pede ſuper ignitos quoſdam gradiebatur vomeres: qui ſi forte incolumis euaſerat, inſons pronunciabatur: ſi igne peruſtus deprehendebatur, criminis damnabatur. De ordaliis huiuſmodi eſt lex quedam Aethelſtani Regis Anglie. Hæc ex Specul. Sax. ex Conſtitutionibus Caroli Magni, & ex Guilhelmi Lambardi explicationibus veterum verborum Saxonicorum. Videre liquet in* water-oordeel.
vier-panne. Trulla ferrea: vas in quo noctu lunalia ardent.
vier-panne. Foculus, ignitabulum, peluis ignitus: batillus cubicularius.
vier-pijl. Pyrobolus, ignis miſſilis, telũ miſſile ignitum, ignis proiectilis.
vier-reep/vier-hoep. Malleolus: manipulus ſparteus pice & ſulphure illitus, qui inflammatus de muris in hoſtes deuoluitur incendendi gratia: ſtupea flamma. *Virgil.*
vier-roeper. Vigil ſiue excubitor incendij nocturni proclamator.
vier-roer. j. ſeugh-roer.
vier-rood. Igneus, rutilus, ſaturo ſplendore rubens, flammeus.
vier-ſchilder. j. maléret. Encauſtes.
vier-ſchilderije. Encauſtice.
vier-ſchuppe. Batillus.
vier-ſlaen. Excudere ſiue excutere ignẽ, rapere in fomite flammam. *Virg.*
vier-ſlagh/vier-ſtael. Igniarium, inſtrumẽtum è ferri acie attemperatum, quo ignis ſemina excuduntur.
vier-ſtaeck. Rutabulum.
vier-ſtael. j. vier-ſlagh.
vier-ſtede. *ſtand. ſcamb.* j. herd-ſtede. Focus. *germ. fheurſtatt: ſax. vierſtad.*
vier-ſteen. *ſax. ſcam.* j. vier-kepe. Silex, ſilex igniarius. *ger. fheurſtein.*
vier-ſteen/koper-ſteen. Pyrites, lapis ærarius, marchaſita, lapis luminis: lapis extritu ignem reddens.
vier-ſtock. Fiſtula igniuoma, bombarda.
vier-tanghe. Pyragra: pyrolabes, *Lud. Viues.* Forceps igniaria, pruniceps.
vier-teecken. Phryctus: Specularis ſignificatio, quæ fit igne è ſpecula oſtenſo: indicium ignis.

vier-teple. Foculus, ignitabulum.
vier-tuygh. j. vier-flagh. Igniarium.
vier-vouck. Fomes.
vier-waeghen. Foculus.
Vier-werck. Machinæ igneæ, igniuomæ, ignes artificiosi.
vier-woꝛm. Scarabeus lucanicus, taurus.
vierigh. Igneus, ignitus, ardens, flagrans.
vierighheyd. Ardor, feruor.
vierighlick. Ardéter, flagranter, feruidè, feruenter.
vieren. Incendere: & Festos extruere ignes: celebrare Vulcanalia.
Vieren. Feriare, feriari, festos dies agitare, otiari. *ger. feyren: sax. vyren.*
vieren den heyligheu dagh. Celebrare diem festum, agitare diem festum
vieren iemanden. Alicui honorem solennem exhibere: magni facere aliquem. & Parcere alicui.
vieren. *holl. zeland.* Laxare.
Vchoot-vieren. *vide* Vchoot.
vier-auend. j. heyligh-auend. Feriæ præcidaneæ, pridie festi. *q.d.* vesper feriarum. *Communiter enim festum celebratur de vespera in vesperam, vel de media nocte in mediam noctem, inquit Caietanus. Dies festus, inquit Siluester, quantum ad cessationem ab operibus seruilibus, regulariter incipit à vespera vigiliæ, id est, sero vel vltima parte diei seu occasu solu, & terminatur in vesperam sequentis.*
vier-auend hebben. Habere vacationẽ.
vier-dagh. Festus dies, dies feriatus: feria, æ; feriæ, arum.
vier-daghen. Supplicationum dies otiosi. *Cic.*
vierlick. *vetus.* Solennis.
vierte. *vetus.* Solennitas, festiuitas.
Viern vier. *germ. sax. sicamb.* Vetus cere uisia. *vide* Verent.
viernen wyn. Vetus vinum.
Vies. Phantasticus: & Morosus.
viese-vase. j. vise-vase. Phantasma.
vies heyd. Morositas.
Vigghe. Porculus, porcellus, nefrens. *ang. pigghe.*
vigghen / vigghen. Edere porcellos, fœtare: fœtificare.
Vijand. Hostis, inimicus, aduersarius. *ger. feynd: sax. fiendt.*
vijand des lands oft des landt-heeren. Perduellis.
vijands landt. Hosticum, terra hostilis.
vijandigh. Hostilis, hosticus, infensus, infestus.
vijandighlick. Hostiliter, inimicè: infestè, inimico animo.
vijandschap. Inimicitia, simultas, hostilia, odium.
Vijf vijue. Quinque. *ger. funff: sax. vif: ang. fiue.*
vijf blader krupd. Pentaphyllũ, quinquefolium.
vijfder-ley vijfder-hãnde. Quintuplex.
vijf-hondert. Quingenti.
vijf-iarigh. Quinquennalis.
vijf-iarighen tijd. Quinquennium: lustrum, pentereris.
vijf mael. Quinquies.
vijffte. Quintus.
vijftigh. Quinquaginta.
vijftigh-mael. Quinquagies.
vijftighste. Quinquagesimus.
vijf-tien. Quindecim.
vijf-tien-mael Quindecies.
vijf-tiende. Decimus quintus.
vijf-vingher-krupdt. j. vijf-blader-krupd.
vijf-voet. Stella: *piscis sic dictus à quinque pedum numero.*
vijf-werue. Quinquies.
Vijfwouter. *sax. fris. sicamb.* j. pepel. Papilio: *nonnulli* vijfelter *dicunt. germ. pfeiff holter, pif holter, zweyfalter*
vijfwouter. j. pepel. Orchys ornithophora. *herbæ genus.*
Vyghe. Ficus. f. g. *germ. frige: gal. figue: ital. fico: hisp. higo: ang. figge.* Groens vyghe. Grossus. Blaw vyghe. Ficus Chelidonia, purpurea. Droogh vyghe. Carica, ficus passa.
vyghe dote. *hol.* j. dodesche vyghe.
vyghe. Fimus asininus, stercus asini.
vyghe / fyck Ficus. m. g. marisca, sycosis: thercoma.
vyghe. Toxicum, virus malum. *vulgò* ficus. *fortè quòd in ficubus venenum cõdi & exhiberi soleat.* Iemanden een vyghe gheuen. Miscere toxicum, spargere venena, venena infundere alicui.
vyghe. Digitus medius, digitus infamis, medius vnguis, verpus. *ital. fica: hisp. higa.* De vyghe setten oft gheuen.

Ofken-

Ostendere medium digitum, ostēdere vel porrigere verpum, ostendere medium vnguem, summo contemptu ac ludibrio afficere aliquem. *gal. faire la figue: ital ecco il fico, ecco la fico: hisp. higas dar. Fridericus Barbarossa Imperator (ob contumeliam Imperatrici factam à Mediolanensibus, qui eam mulæ impositam capite obuerso in caudam bestiæ, tradita in manus eius, bestiæ cauda pro freno, ludibrio habuerant) Mediolano post longam obsidionem capto, deditos ciues ea lege ac conditione in gratiam accepit, vt qui vitam seruare vellent, ficum de genitalibus mulæ dentibus eximerent: vnde nata est Italis illa contumeliosa irrisio, cùm digito inter duos ostenso proferunt, ecco la fico. Sebast. Munster. ex Krantzio.*

vijgh-vijter. *sax. sicamb.* Ficedula, *auis.*

vijgh-vlad. Folium ficulneum.

vijgh-boom. Ficus, arbor ficulnea.

vijgh-boone. Lupinus.

vijgh-korf. Orca: massa caricana: palatha.

vijgh-puyste .j. vijgh-warte. Ficus, marisca.

vijgh saed / vijgh-luysen .j. luysen. Granum ficarium, frumentum ficariū.

vijgh-waerte. Ficus, marisca, sycosis, tuberculum vlcerosum in ano ad fici similitudinem.

Vijle. Sagitta acuminata, βιλος.

Vijle. Lima, scobina, instrumentum fabrile quo ferrum aliúdve exterendo politur, & aspredines leuigantur. *ger. feilen: ang file.*

vijlen. Limare, elimare, lima radere: aspredines limâ læuigare.

vijlsel/vijl-stof. Scobs, serrago: limatura, ramentum: puluisculus limando derasus.

Vijse/schroeue. Cochlea. *vulgò* visa. *gal. vise, viz ang. vice.*

vijsen schroeuen. Cochleâ spiratim attollere & vicissim dimittere: vertere cochleam.

vijs-tanghe. *fland.* Cochlea.

Vijsel. Mortarium, mortariolum.

Vijsels.j. stutten/schoor-hout. Anterides, tibicines, erismæ.

Vijst.j. veest. Flatus ventris, sine strepitu aut sonitu.

vijsten. Pedere, crepitum ventris emittere, ventris flatum edere, postico crepare. Visire, *siue vt quidam volunt*, vissire; *apud veteres Latinos est* pedere sine sonitu. *gal. vessir: ang. fieste.*

vijster. Peditor.

vijster. *fland.* Intritum, intritum alliatū, moretū alliatū, ventris flatus prouocās.

Vijt. Hulcus digitale *quibusdam* fijt & fijck *dicitur.*

Vijue/ vijuer/ fijue / fijuer. Verminatio, cyclus: morbus periculosissimus animalium, cùm à verme præcipuè infestantur. *gal. auiue.*

Vijue.j. vijf. Quinque.

Vijuer/wouwer. Viuarium, piscina. *ger. vveyer gal. viuier: ital. biuaio: hisp. biuar.*

vijuer-visch. Piscis palustris.

vijuer-biesen.j matten-biesen.

Vileyn. Vilis, impurus, illiberalis: rusticus, inurbanus. *q. d.* villanus, *gall. vilain: ital. villano: Gallicè nobilitatis vulgus*, villanos, viles *dicunt, ignominioso vocabulo.* Villani *autem proprie sunt omnes qui gentiles homines, id est, ingenui ab ipsa gentis origine non sunt. Ita Gilbertus Cognatus.* Villanus (*inquit Budæus*) *dicitur, quòd* villæ adscriptus & colonariæ conditioni addictus aut ipse sit aut maiores sui fuerint: *quod tamen nomen lequentium inscitia in contumeliam iam vertit.* Villanum *enim &* vilem *vernacula simplicitas confundit.*

vileynije. Impuritas, turpitudo, probrum, contumelia, conuitium, opprobrium, scelus, facinus capitale. *vulgò* felonia *gal. vilenie: ital villania.*

vileynigh. Impurus, illiberalis, probrosus.

vileynigheyd. Impuritas, probrum.

vileynighlick. Impurè, ignominiosè, fœdè, turpiter.

Viliere/ violiere/ stock-violiere. Viola alba.

Villen. Glubere, deglubere, excoriare.

villen de wolle. Lanam discutere, extricare & purgare.

viller. *sax. sicamb.* j. **racker.** Cloacarius.

Villicht.j. viellicht. Forsan.

Vilt. Pannus coactilis, vestis coacta, subcoacta: subcoacta, orum, *Cæsar*: coactilia, *Vlpian.* Lanæ coactæ, *Plin.* Vestis coactilis, tegmen stricturis compactum ex villis grossioribus. *vulgò* feltrum

felterum. *germ. filtz: sax filt: gal. feultre: ital. feltro.*

vilt/vilten hoed. Petasus coactilis, galerus ẽlanis coactis: causia.

vilt/vilten mantel. Penula coactilis.

vilt/ vilten schoen. Calceus coactilis, impilia, sculponee, vdo cilicius: tegmina pedum ex lana subacta.

vilt-krupd. j. **schorfte/ wranghe.** Cassura, podagra lini. *ger. filtz kraut.*

vilt-lupse. *ger. sax. ficam.* j. **plat-lupse.**

vilt-maecker. Coactiliarius.

vilt-maeckerije. Taberna coactiliaria. *Iul. Capitol.*

vilt-mantel. Sagum.

Vilt. Sordidus, putridus, vilis, auarus homo. *sax viltz ang. filthe.*

viltachtigh. Sordidus, auarus.

Vimme/vinne/vlimme. Pinna, squamma. *&* Arista.

Vincke. Frigilla. *vulgò* vinca. *ger. finck: sax fincke: ang. finche.*

vincken *hol.* j. **plocke-vincken.**

vincke. Scapus lateris infumibuli.

vinck-net. Pantherum.

vinck-slagh. Decipulum: machina irretiendis fallendisque fringillis & aliis auiculis comparata.

vinck-steke. j. **vinck-slagh.** Decipulũ.

vinekken. Aucupari frigillas.

Vinckoorde. j. **maeghdẽ palm.** Vincaperuinca, clematis peruinca, clematis Daphnoides, chamædaphne. *herba in funiculi modum sese porrigens, & vicina quæque vinciens.*

Vinden. Inuenire, reperire, nanciscì, offendere. *ger. finden: ang. finde.*

vinden ende wijsen het oordeel. *vetus.* Inuenire, exactè cognoscere, & dicere sententiam. *vide* **vondnisse.**

vinder. Inuentor.

vinder. *stand.* Iuratus opificiorum collegij.

vindinghe/vond. Inuentio.

Vingher. Digitus, dactylus, *q.d.* **vangher** / *à capiendo siue apprehendendo, germ. finger: sax. finger: ang. finger.*

vingher naest den duym. Index. *& metaphor.* Amicus perneccssarius, valdè coniunctus & propinquus.

vingher-dichte. Digitalis crassitudo.

vingher-ledt. Articulus, internodium digitorum: phalanx.

vinghet-lenghde. Digitalis longitudo.

vinghet hoed. Digitabulum, digitale: quo digitorum orꝫ muniuntur aduersum acus.

vinghet-hoed. Lychnis: digitalis herba: *à digitabuli specie.*

vinghetlinck. j. **vinghet-hoed.** Digitabulum.

vinghetlinck/vinghetlijn. j. **vinghetrinck.** Anulus.

vinghet-naghel. Vnguis.

vinghet rinck. Annulus siue anulus, lunula, condalium, dactylium.

vinghet-spel spelen. j. **kockock heetken.** Micare digitis, sortiri digitis

Vinghetren. Digitis attrectare, contrectare, *&* Harpagare, surripere: inuolare, inuncare.

Vinne/ vloed-vinne. *holl. frisi.* Hulcus.

vinne. j. **vinnighedt.** *sax. ficamb. holl.* Grando, lepra porcorum.

vinne. Cæsura, incisura, incisio.

vinne hacht. Pars abscissa.

vinne etens. Ossa.

vinne/vimme van den visch. Pinna, pinnula. *ang. finne.*

vinnigh. Acer, asper, crudelis, sæuus, vehemens.

vinnigh tot wraecke. Acer vltor, auidus vltionis vel vindictæ.

vinnigh. *ger.* Rancidus. *&* Mucidus: putris, corruptus.

vinnigh/vreck. Auarus, sordidè auarus.

vinnigh. *sax. fic. hol.* Grandinosus. **Vinnigh vercken.** Porcus grandinosus.

vinnighedt. Asperitas, crudelitas, sæuitia, vehementia.

vinnighedt. Rancor: *&* Mucor: *&* Auaritia.

vinnighedt der verckenen. Grando, lepra qua porci infestantur.

Vinnen. *vetus.* j. **vinden.** Inuenire.

Vint. Alausa piscis.

Violc/ fiole. Phiala, poculum planum & repandum. *gal phiole: ital. phiala: ang. vyole, vial.*

Violc. j. **violette.** Viola.

Violc. Parua lyra, fides, fidicula, chelys. *gal. vielle: ital. viuola, viola: hisp. vehuela.*

Violette/ violc. Viola nigra, purpurea: *&* Leucoyon. *ger. viole: gal. violette: ital viola: hisp. violetta: ang. violet.*

violet/ violet-vrupt. Ianthinus, amethystinus

thyſtinus color: hyacinthinus, violaceus.

Vioolier vioolierken. Viola, leucoium: & Violarium. *gal. violier.*

Vioolouſſe. Fidicula, chelis.

Vipperer. *ſax. ſicamb.* Ardelio.

Virſt. *j.* **friſt.** Dilatio, intermiſſio.

virſten/ firſten/ friſten. *vetus. ſaxon.* *j.* **voorðſten/verſten.** Differre, procraſtinare: protrahere: ampliare.

Viſch. Piſcis. *ger. fiſch: ſax. viſch: gal. poiſſon: ital. peſce: hiſp pece: ang fiſhe.*

Viſchken/viſchelken. Piſciculus.

viſch-anghel. Hamus piſcatorius.

viſch-been. *ger. ſax. ſicamb* Sepium, teſtū.

viſch-been *j.* **zee ſchupm.** Haloſachne.

viſch-boeper. *ſtand. brug.* Locus vbi piſcatores & cetarij piſces recondunt.

viſch-boot. Lembus, lenunculus, cymba, horia.

viſch-dagh. Dies piſculentus: quo carnibus abſtinetur.

viſch-dijck. *vet. ſax. ſic.* *j.* **vijuer.** Piſcina.

viſch-gaeren. Sagena, euerriculum.

viſch-gracht. Piſcina, viuarium, ichthyotrophium.

viſch-graet. Ariſta, ſpina, os piſcis.

viſch-haeck/anghel. Hamus.

viſch-houder/houder. Naſſa.

viſch-kaecken. Branchiæ.

viſch karre. Naſſa.

viſch-kooper. Piſcarius.

viſch-kozf. Fiſcella: viminea ſporta, in in qua piſces ad vſum ſeruantur.

viſch kozf. *j.* **ruſſe.** Naſſa.

viſch-kouwen. Branchiæ.

viſch-krauwel. *j.* **elgher.** Fuſcina.

viſch-lijm/ mond-lijm/ ſteur-maghe. Ichthyocolla: gluten ex piſcibus confectum.

viſch-mengher / zee-viſch-mengher. Cetarius, ichthyopola. *ang. fiſhemanger.*

viſch-merckt. Forum piſcarium, piſcaria, macellum cetariorum: ichthyopolium.

viſch-net. Rete piſcatorium.

viſch-oozen. Branchiæ.

viſch-put. Piſcina, ſtagnum.

viſch-rijck. Piſcoſus, piſculentus.

viſch-roede. *j.* **anghel-roede.** Calamus,

viſch-ſchip. Nauis piſcatoria,

viſch-ſchuytken. Lembus, nauigiolum piſcatorium.

viſch-ſchubbe. Squama.

viſch-ſchulpe. Teſta.

viſch-ſop. Liquamen piſcium.

viſch-ſpaen/ ſchupm-ſpaen. Spatha, rudicula, ligula.

viſch-vanck. Piſcatus, us.

viſch-veberen. Pinnæ.

viſch-ver-kooper. Piſcarius, cetarius, ichthyopola.

viſch-vinnen. Pinnæ.

viſch-vijver. Viuarium, piſcina.

viſchen. Piſcari, piſcibus inſidiari, piſces venari.

viſcher. Piſcator.

viſcherije. Piſcatus, piſcaria: & Piſcina.

Viſe menſchen. Homines phantaſtici, phanatici.

viſe vaſe. Viſum, ſpectrum: phantaſma, phantaſia.

Viſenompe/ viſomije. Effigies: ſimulachrum: vultus. *gal. phiſonomie: ang fiſnomie.*

viſier/ helm-viſier. Buccula, buccarum tegmē, per quod ſpiritus ducitur. *vulgò* viſera. *germ. balmiſier: gal. viſiere: ital. viſiera: hiſp. viſera.*

viſier-gat. Buccula.

viſieren. Collimare: & Speculari, contemplari, imaginari, excogitare, comminiſci, fingere.

viſieringhe. Imaginatio.

viſieren. Vaſa metiri, menſuram vaſis deſignare virga.

viſier-roede. Virga qua vaſis capacitas deſignatur.

viſierlick. Phantaſticus, imaginarius. & Concinnus, elegans, ſolers,

viſomije. *j.* **viſenomije.**

viſoume. Conſideratio, animaduerſio, ſenſus.

Viſſe/ fiſſe/ vitſche. Putorius, muſtela genus valde putidum.

Viſſel. Piſcina, fiſcella caſearia, forma caſearia.

viſſel-krupd. Thlaſpi.

Vite. *ſtand.* *j.* **treke.**

Vits. Creber, frequens: & Agilis, ardens, properus, citus. *gal. viſte.*

vits zijn. *ſtand.* Habitum habere alicuius rei: aſſuetum eſſe frequenti actu.

Vitſe/ wicke. Vicia. *germ. vvicke: gal. veſche: ital. vezza: ang. vetſche, fetſche.*

Vuſe/ vitſel/ vitſ-roede / vand-roede. Vimen maius.

Vitſelen. Contexere vimina.

Vitten. *ſland.* j paſſen. Conuenire, quadrare. & Accommodare.

Vittinghs. *vetus ſland.* j. 54. mudden.

V L

Vlack. Planus, æquus, æqualis. & Diductus, dilatatus, explicatus. *ſax. vlack.*

Vlet vlack. Superficies. & Aequor.

Vlacke hand. Palma, manus explicata, manus diducta ac dilatata.

Vlacke neuſe. Naſus ſimus.

Vlack veld. Camporum æquora.

Vlack-voetigh. Planipes: plautus, plãcus

Vlacke zee. Aequor, mare æquale.

Vlacke. Aeſtuarium: locus viciſſim æſtu maris vel nudus, vel aquis ſtagnantibus oſſertus.

Vlackheyd. Aequor, æquum, planities, ſuperficies plana.

Vlacken. Spargere flammam: vibrare inſtar flammæ: coruſcare.

Vlackeren. Extendi in æquor: vel extendere in æquor.

Vlaeck. *friſ.* j. hoyde.

Vlaede/ vlaeye. Placenta, ſcriblilita, libum, artolaganum. *ger. fladen: ſax. flade: gal. flan.*

Vlaede/ pannen-koeck/ toerte. Panis teſtaceus: teſtuaceum.

Vlaed-panne. j. toert-panne. Teſtus, teſtum.

Vlaeden-backer. Libarius. & *metaph.* Adulator.

Vlaeden. *vetus* j. vleyden. Blandiri, adulari.

Vlaeden/ vlaen. *ſland.* j. villen. Deglubere, excoriare. *angl. fley.*

Vlaeghe. Nimbus: repentina & præceps pluuia: & Procella, tempeſtas.

Vlaeghen. j. vlaen. Deglubere.

Vlaen/ vlaeden/ vlaeghen. *ſland.* j. villen. Deglubere, pellem detrahere: excoriare. *ang. fley.*

Vlaer-boom. *hol.* j. vlier-boom.

Vlaeſch. *vetus.* j. boſch.

Vlaet. *vetus.* Appendix domus.

Vlagghe. Apluſtre, ampluſtre, apluſtrũ, vexillum nauale: ornamentum nauis, quod ſummo malo imponitur. *ang. flagge. ſax. flege.* j. flammeum, flammeolum.

L

vlagh-ſpille. Pertica apluſtris.

vlaggheren. j. flaggheren. Flaccere, laxari: & Volitare.

Vlamme. Flãma *ger. flamm: gal. flambe: ital. fiamma: hiſ. ellama, flama: ang. flãme.*

vlamme/ ſlagh in de boomen. Sideratio: fungus, clauus, patella.

vlammen. Flammare, exardere, flagrare, deflagrare.

vlammigh. Flammeus, flagrans: flammans, ratilus.

Vlas/ vlaſch. Linum. *ger. flachs: ſax. flaſs: ang. flaxe.*

vlaſch-boken. *ſland.* Mollire ſiue demulcere linum. & *per metaph.* Blandiri, demulcere caput, palpari.

vlaſch-boker. *ſland.* Adulator.

vlaſch-bolleken. Granum lini.

vlaſch-haemer. Malleus ſtuparius.

vlaſch-haer. Lini fibra ſiue pilus.

vlaſch-locke. Hapſus.

vlaſch-man. Linarius, linopola.

vlaſch-rock. Penſum.

vlaſch-vrouwe. Linaria.

vlaſch-verwe/ blont. Xerampelinus.

vlaſch-vincke/ lijn-vincke. Linaria.

vlaſchhaerd. *vetus.* Pãnus villoſus: lodix villoſa.

vlaſſchen/ vla en/ van vlaſch. Lineus. *ger. flaeſchin: ſax. fleſſen.*

vlaſſchen haerd. Lanugo, flos, pilorum ad tẽpora eruptio, barba tenuis, prima.

Vlck. j. ulck.

Vlechte. *vetus.* Crates. *ſax. ſicam. flechte.*

Vlechte. *vet.* Impetigo, lichen. *ſax. flechte*

Vlechte van hayr. Cincinnus, cirrus. & Tricæ.

vlecht-ſnoer. Redimiculum, tænia, vinculum quo vittæ nodantur.

vlechten/ vlichten. Nectere, texere, contexere, viere: plectere.

Vlecke. j. placke. Macula, &c. *ſax. fleck.*

vlecken. j. placken. Maculare.

Vledder. *ſax. ſicam. holl. friſ.* j. vlier. Sambucus.

Vledderen/ vlederen. Palpitare, leuiter & frequenter mouere: & Volitare: plaudere alis.

vledder-muys/ vleder-muys/ vlermuys. Veſpertilio. *q. d.* mus volucer, volitans: *nam alas cùm geſtet, cætera muris habet: vnde & gal. dicitur ratte volage. & ratte penade. q. d.* mus volatilis:

tilis: & mus pennatus. *Petr. Belon. ger. fledermauß: sax. fledermuß: ang. flittermouse.*

vlederick/ vledderick/ vlerick. *vetus. stand.* j. vlerck. Ala.

vledercijn. j. fledercijn.

Vleesch. Caro. *germ. fleysch: sax. fleysch: ang. fleshe.*

vleesch ende bloed. Propinquus, consanguineus: Os & caro, *apud Eccles.*

vleesch-ader. Neruus.

vleesch-bancke. Mensa lanionia: epixenus, epixenum.

vleesch-block. Truncus carnarius: truncus in quo secantur carnes: epixenus, epixenum, ἐπίξηνος, ἐπίξηνον.

vleesch-daghen. j. vleesch-tijd. Dies carnarij.

vleesch-darm. Intestinum ieiunum.

vleesch-deyl. Visceratio.

vleesch-gaffelken. Creagra, fuscinula.

vleesch-haeck / vleesch-priem. Creacentrum: creagra.

vleesch-halle. j. vleesch-huys.

vleesch-hanck. Carnarium, laniena, laniarium.

vleesch-hoere. Meretrix sanguinaria: cuius causa cædes aut homicidiũ fit.

vleesch-houwer. *vetus.* Carnifex: & Homicida.

vleesch-houwer / been-houwer. Lanius, lanio, carnarius.

vleesch-huys. Carnarium, taberna carnaria: & Laniena, officina laniorum: laniarium.

vleesch-kruyd. Herbæ condimentariæ: quibus carnes condiuntur.

vleesch-kuppe. Orca, cadus salsamentarius, vas in quo salsamenta & carnes muriatæ conduntur: vas carnarium.

vleesch-maede. Termes, termus: vermis qui carnibus ingeneratur.

vleesch-mangher / vleesch-mengher. *vetus.* Carnarius, lanius. *ang. sax. fleshmonger.*

vleesch-merckt. Carnarium, forum carnarium.

vleesch-moelie. *vetus. sax. sic.* j. vleesch-soppe. Iusculum è carne. & Offa carnis.

vleesch-muys. j. spier. Torus, lacertus, pulpa.

vleesch-nat. *sicamb.* j. vleesch-sop. Ius.

vleesch-pasteye. Artocreas, atis: artocrea, æ.

vleesch-priem/ vleesch-haeck. Creacẽtrum, baculus præpilatus quo carniũ frusta configunt ac prehendunt coqui ac lanij.

vleesch-rieckſken. Creagra, fuscinula.

vleesch-slachter. j. vleesch-houwer. Lanius.

vleesch-sop. Ius, iusculum, liquamen carnium.

vleesch-stande/ vleesch-kuppe. Orca, cadus salsamentarius.

vleesch-taerte. j. vleesch-pasteye.

vleesch-tijd. Tempus carnarium: tempus à natali Christi inclusiuè vsque ad quartam feriam cinerũ exclusiuè, quo Romanæ ecclesiæ ritu carnibus vesci licet.

vleesch-ver-kooper. Carnarius.

vleesch-vol. Carnosus, carnulentus.

vleesch-vorckſken. Creagra, fuscinula.

vleesch-winckel. Taberna carnaria.

vleesch-wonde. *vetus.* Vulnus in carnea corporis parte, vnde neque periculum mortis neque mutilationis.

vleeschachtigh. Carneus. & Torosus.

vleeschachtigh/ poeselachtigh. Carnosus, lacertosus, torosus.

vleeschelijck. Carneus. *vulgò* carnalis.

vleeschelick broeder. Frater germanus.

vleeschelicken lust. Concupiscentia carnis: Venus.

vleeschelick. Carnaliter, *vulgò.*

vleeschelick be-kennen een vrouwe. Corpus commiscere cum muliere.

Vleet/ snuytert. Raia oxyrinchos.

Vleggher. *hol.* j. vleghel. Ala.

vleggheren. *hol.* j. vledderen/ vlercken. Volitare, plaudere alis.

Vleghel. Flagellum, teres lignum quo frugum fasciculi excutiuntur: fustis versatilis, flagellum frumentarium. *sax. flegel: gal. fleau.*

Vleyden/ vleyen. Blandiri, adulari, assentari.

vleyd-baerd. Adulator.

vleyd-baerden. Adulari, in os laudare.

vleyd-steerten. Blandiri cauda: adulari cauda, *more canum.*

vleyder. Adulator, assentator, colax.

vleydinghe. Adulatio, assentatio.

vleysch. j. vleesch.

Vleyssem. *hol.* j. freyssel.

Vleke/ vleken. *sax. fic.* j. pepel. Papilio.
Vlemme j. vlieme.
Vler-boom. *vetus. hol.* j vlier-boom.
Vler-muys. j. vledder-muys.
Vlercke. *stan.* j. vleughel. Ala.
vlercken. Volitare, concutere alas.
Vlesche. j. vlesche.
Vlete. Rete piscatorium.
Vletten. *vetus.* Fluctuare, fluctuari.
Vleughe/ vloghe. Volatus, us: volatura.
vleughe/ vlugghe. Columbarium. & Auiarium.
vleughe. Caterua volatilis, grex, auium.
vleughel/ vloghel. Ala. *germ. flugel: sax. flogel.*
vleughelen/ vloghelen. Alas constringere: reuincire vel retorquere alicui manus post terga: reiectas in dorsum manus vincire: manus post terga connectere: restringere à tergo manus. *metaphorâ ab auibus sumpta.*
vleughs. Statim, ilico, mox, confestim, *q. d.* volando.
Vleuwen/ vleeuwē. *vet. stan.* j. vlepden.
Vlichelen. Volitare, subuolare, concutere alas.
vlichel-steerten vlich-steerten. Micare cauda: per interualla mouere caudam. & Discurrere.
vlicheltere/ vijfeltere. j. pepel. Papilio.
Vlichten. j. vlechten. Nectere.
Vlickeren/ vlicken. Micare.
Vlieden. Fugere, aufugere, terga vertere, terga dare. *germ. flyehen: ang. flye.*
vlied-bergh. *vetus. stand.* Refugium, asylum, locus refugij.
Vlieder. *vetus.* j. vlier Sambucus.
Vliegh/ wind. Aello, lælaps: canis admodum velox. *q. d.* volans.
vliegh-wouter. j. pepel. Papilio.
vlieghe. Musca. *ger. fliegh: sax. flege: ang. flye.* Groen vliege/ Spaensche vlieghe/ keuer. Cantharis.
vlieghen lap. Muscarium.
vlieghen-net. Conopæum: textile tentorium, quod lectis imminet, arcendis muscis & culicibus comparatum.
vlieghen-sticker. *sax.* j. vlieghen vanghet. Cinclus, muscipeta: culicilega, motacillæ auiculæ genus: *vulgò* muscicapa.
vlieghen-waepet. Muscarium.
vliegh-walop. *stand.* Cursus gradarius, rotundus. *vide* Galop. *in Append.*
vlieghen. Volare, verberare aëra pennis, verberare alis æthera. *ger. fliegen: sax. flegen: ang. flye.*
vlieghen ende iaghen. Aucupari & venari, venari aues & feras, aucupio voluptatem quærere, aues & feras consectari.
vlieghelen. j. vlichelen. Volitare.
vlieghende dier. Animal volucre, volatile.
vlieghende hert. Scarabæus lucanicus, taurus. *vulgò* ceruus volans.
vlieghende ooghen. Oculi emissitij: oculi vagi: huc atque illuc excurrentes, omnia curiosè obseruantes: *Ad. Iun.* & Oculi peti, petuli, lasciui, ignea quadam mobilitate præceleres ac quasi volantes. *Cæl. Rhod.*
vlieghende peerd. Pegasus.
vlieghende vier. Scabies volatica.
vlieghende vendelen. Signa erecta.
vlieghende woord. Volaticū verbum, quod auolat & euanescit simul atque pronunciatum est: verbum inopinatum.
vlieghet/ voghelet. Auceps.
vliegher. Drachma: nummus quatuor stuferorum, aquilæ siue angeli volantis effigie: denarius.
vliegher. Palla: vestis muliebris antrorsum diuisa, & alarum instar replicata: stola: recinium. Vliegher (*inquit Georgius Colvenerius*) *Belgis est* vestis superior aperta parte anteriori: atque nunc ferè mulieribus tribuitur. *à volando nomen accepit. Iocose autem* canis *vulgò dicitur, quia dum hæc vestis à vento elevatur, instar canis à tergo subsequitur.*
Vlieme/ vlijme. *vet.* j. slijme. Phlegma.
Vlieme/ vliem-ijser/ laet-ijser. Scalprū chirurgicum, scalpellum, phlebotomum. *ger. fliedmen. sumptum, vt videtur, à Græco vocabulum. Gesner.*
vlieme van t'hout. Arista.
vlieme van den visch. Arista, spina piscis: aculeus piscis: & Pinna.
vliemen. Incidere scapello, scarificare.
vliemen den swepp. Rescindere summum vlceris, incidere apostema, scarificare: excidere carnem putridam.
vliem-ijser. j. vlieme. Scalpellum.
Vlien/ vlijen. *sax. fris. sicamb.* Ornare, comere,

comere, concinnare, componere, aptare in ordinem.

Vlender. j. **vlinder.**

Vlier/ vlier-boom. Sambucus. *sax. flederbom.* **Wilde vlier.** j. **addick.** Ebulus.

vlier-busse. j. **klater-busse.**

vlieren/ van vlier. Sambuceus.

Vlies. Vellus, pellis cũ villis: melota, æ: melote, es: pellis ouina vnà cum lana corpori detracta. *&* Lana ex oue dempta & conglobata: globus lanæ. *sax. fluß: angl. fleese.*

vlies. Numus aureus & argenteus, vellere insignitus.

vliesken. Membrana, membranula, cuticula.

vliesken op het melck. Crustula, membrana lactis: id quod in superficie calefacti lactis, aliarúmve rerum coit atque concrescit.

vlies heeren/ heeren van t'ghulden vlies. Proceres aureo vellere torquati, equites torquati.

vlies-steen j. **vier-steen.** Silex. *q. d.* lapis aurei velleris.

vliesen de schapen. *vetus.* Vellus demere ouibus, tondere oues.

Vliet. *holl* j. **vlijt.** Alacritas.

Vliet. Amnis, fluuius, flumen, riuus. *sax. fleth.* **Vlietken.** Fluentum.

vliet-stupter/ boom stupter. Portitor, limenarcha

vliet-water / vleet-water. Flumen viuum.

vlieten. Fluere, fluitare, meare, manare, labi, fluere, abundare. *βλύειν. germ. fliessen: sax. fleten: ang. flyte.*

vlieten. *fris.* Tollere pinguedinem supernatantem.

vlieten. *zeland.* j. **vloten.** Cremorem lacti adimere.

vlietigh. Fluens, manans: *&* Liquidus, fluidus.

Vlietigh. j. **vlijtigh.** Alacer, acer.

Vlijen. j. **vlien.** Ornare.

Vlijme. *vetus.* j. **flijme.** Phlegma.

Vlijt. Diligentia, opera, studium. *germ. fleiß. sax. flijdt.*

vlijtigh. Diligens, studiosus, sedulus, alacer, acer, agilis, impiger, industrius: intentus, gnauus: viuidus, vegetus.

vlijtigh ghe-sichte. Frons exporrecta, hilaris,

vlijtighen. j. **be-vlijtighen.** Diligentiam adhibere.

vlijtighept. Industria, diligentia, studium.

vlijtighlick. Diligenter, sedulò, alacriter, acriter, impigrè, attentè, vigilanter.

Vlimme. j. **vliene.**

Vlinder. Herba podagraria.

vlinder / vlinder-boom. *stand.* Sambucus.

Vlinder. *holl. fris.* j. **pepel.** Papilio.

Vlinte. *sax. fris.* j. **kiene.** Silex. *ang. flynt.*

Vlinck/ vlek. *vide* **ullinck/ ulck.**

Vlocke/ locke. Floccus. *ger. flock: gal. flocq, floquet: ital. fiocco: hisp. flueco: ang flocke.*

vlocke. Tomentum.

vlock-asschе. *vetus.* Fauilla.

vlock-biese. j. **hottoen-biese.**

vlock-bedde. Culcita.

vlock-haer. Lanugo, tenera lanugo.

vlock-wolle. Lanugo.

vlock-vulsel. Tomentum

vlockaerd. Homo fluxus, ignauus, laxus, remissus, resolutò & fluxo corpore, languidus: defloccatus.

vlocken. j. **sneeuwen.** Ningere. *ital. fiocare.*

vlockigh. Villosus.

Vloeck. Deuotio, imprecatio, sinistra imprecatio, execratio, diræ, diræ imprecationes, dirum imprecamen, dira deuotio, detestatio, maledictum, maledictio: horrenda imprecatio.

vloecken. Imprecari, sinistra imprecari, dira imprecari, execrari, deuouere. *ger. fluchen.*

Vloed. Fluxus, fluxio, profluuium.

vloed. Flumen, fluuius, amnis. *ger. fluß: sax. floeth, floth, fleth: ang floude, fludde.*

vloed der zee. Aestus, accessus maris, incrementum maris. *gal. flot.*

vloed des buycks. j. **loop.** Profluuium alui.

vloed-beke. Riuus, torrens.

vloed-papier. Papyrus bibula, perfluës.

vloed-visch. Piscis fluuiatilis.

vloed-water. Flumen viuum, aqua fluuialis, fluminea: aqua iugis, aqua perennis.

vloeden/ vloepen. Fluere. *ang. flouve.*

vloedigh. Fluidus, fluxus, a, um.

vloedighept. *vetus.* Copia.

Vloegh. Striges, canaliculi, caui canaliculi columnæ ſtriatæ.

Vloer. Pauimentum, area. & Contabulatio. *ſax. flor: ang. floore.*

vloer-dupue. j. hnpſ-dupue. Columba cicur. *& metaphor.* Meretrix.

vloer dupuen. Domi latitare.

vloer-tichel. Tegula.

vloeren. Pauimentare.

Vloes/vleus/vlus. *vet.* j. tegen-woordighepd. Inſtans: inſtãs momentum, breuiſſima pars temporis. & Mox.

Vloghe/ vloghel. j. vleughe/ vleughel.

Vlope/ vloo. Pulex. *germ. floch. ſax. floh: ang. flea.*

vlop-kruyd. Perſicaria. & Coniza, pſyllium, pulicaria herba. & Pentaphyllum, quinquefolium.

vlopen. Venari pulices, captare pulices.

vlopen. Serinium ſiue marſupium alicuius compilare, ſuppilare, manticulari.

Vlome. *ſax.* Abdomen.

Vlome. *ſax. ſic.* j. ſchubbe. Squama piſcis

vlomen j. ſchubbē. Deſquamare piſcē.

Vlooten. j. vloten.

Vlot/ vlote. Ratis, ſchedia, connexæ inuicem trabes: nauigij genus ex rudibus aſſeribus & trabibus nexum. *ger. flotz, flote: ang flote.*

vlot. j. aucker-vlot voepe.

vlot vā bieſen. j. dobber. Scirpea ratis.

vlot-balcken. Ratis.

vlot-gras. Gramen aquis innatans.

vlote van ſchepen. Claſſis, multitudo nauium. *vulgò* flota. *ſax. vlote: gal. flote: hiſp. flota.*

vlote. Raia minor: *piſcis genus.*

vloten. j. vlotten. Natare: & Fluctuare.

vloten / vlooten / vlieten het melck. *ſland. friſ. zeland.* Cremorem lactis colligere, cremorem tollere.

vlot-vout. j. hozck.

vlote-melck. *ſax. holl. zeland. friſ.* j. verſaent melck. Lac ſine cremore.

vlote-melck. *ſax. ſicamb.* Lac gelatum. *ſax. flotemelck.*

vlot-papier. j. vloed-papier.

vlotte. Fluctus, vnda. *gal. flot: ital. flotto.*

vlot-vederen. Pinnæ piſcium.

vlotten. Fluctuare, fluctuari, fluitare, iactari fluctibus: & Natare, ſupernatare. *gal. flotter: ang. fliste.*

Vloume. Tendicula, nebula: nebuloſum rete, quod turdis & gallinaginum generi tenditur.

Vlucht. *vetus.* Volatus. *ang. flight.*

Vlucht. Fuga. *germ. flucht: ang. flyghte. flight.*

vluchtigh. Fugitiuus, profugus.

vluchten. Fugam capere, capeſſere, petere, agere: fugere, aufugere, fugæ ſe dare: coniicere ſe in fugam.

Vlugghe. Volucer, volatilis, volatui maturus, pennipotens. *ang. fowle.*

vlugghe. Pubens, pubeſcens.

vlugghe. Apricus homo: aprica auis & ſole gaudens.

vluggheu. Plumare, plumeſcere, plumas emittere: & Pubere, pubeſcere.

vluggheu in de ſonne. Apricari, in aprico eſſe, captare ſolem, in loco aprico & ſoli expoſito verſari & geſtire inſtar auium.

vlugh-voghel. Auis aprica.

vluggheten. *vet.* j. vlichelen. Volitare.

vlughs. Ocyus, citò. *ger. flughs.*

vlughs/ flughs. Velox: & Velociter. *ger. flughs.*

vlughs. j. vloes. Inſtans. & Mox.

V N

Vncken/ vnghel/ vnſter. j. uncken/ unghel/ unſter.

V O

Vochel/ ghe-vochelte. Oui vmbilicus.

vochelen. j. voghelen. Inire, coire more auium.

Vochs. j. vos. Vulpes.

Vocht. *vetus.* j. ghe-vecht. Pugna. *ang. fight.*

Vocht. j. voght. Tutor.

Vocht. j. voecht. Madidus.

Vodde. Panniculus: pannus craſſus, vilis, attritus & laceratus.

vodde. Mulier pannoſa, pannucia, ignaua. & Meretrix.

vodde/ wiſch/ wiſch-doeck. Peniculus, peniculum: penicillus, penicillum.

vodden/ voddetije. Scruta, orum.

vodden ende vletſen. Panniculi triti.

vodden/ ver-vodden/ lappen. Interpolare.

vodder/ vlodder. Interpolator.

voddetije. Scruta, orum: peniculamenta trita & lacera: pannicularia, panniculi.

vodderije. Interpolatio.
voddigh/vodachtigh. Pannoſus.
Vodſigh. *holl.* j modderachtigh. Paluſtris.
Voecht/vucht. Humidus, humectus, vdus, madidus, madens. *germ. feucht: ſax. foucht, fouchtich.*
voecht-aers/vucht-aers. *ſicam.* j. ſcholuer. Carbo aquaticus.
voechten/vuchten. Humectare, rigare.
voechtigh. j. voecht. Humidus.
voechtighepd. Humor, mador, latex.
voechtighen. Humectare, rigare.
Voeden/vueden. Alere, nutrire, fouere, educare. *ang. feade.*
voeder. j. voedſel. Alimẽtum, alimonia, pabulum.
voeder der beeſten. Pabulum, paſtus, paſtio. *vulgò* fodrum. *germ. futer: ſax. foder, voder: gal. fourrage: ang. forage, foder.*
voederen. Nutrire, cibare, paſcere. *ang. feede.*
voederen. Pabulari, pabulum pecori ſuppeditare.
voeder-korf. Corbis pabulatoria.
voederinghe. Pabulatio, pabulum, pecudum paſtus, paſtio.
Voeder. *vetus.* Theca. *ger futer: ſax. foder. gal. fourreau* vagina, theca enſis *dicitur.*
voeder. j. voghen-koker. Corytus. *ſax. foder.*
Voeder. Pelles ſubductitiæ, pannus ſubductitius: *ang. furre.* i. pelles.
voeder-hemde. *ſax. ſic.* Subucula. *ſax. foder hemde.*
voeder laecken. Pannus ſubductitius.
voederen. Fulcire, munire.
voederen een kleed. Fulcire, ſuffulcire, duplicare veſtem.
voederen met pelſſen. Pelliculare, ſubducere pellibus. *vulgò* foderare, forrare. *gal. fourrer. biſp. enforar: ang. furre.*
voederer. *ſland.* j. peltier. *gal. fourreur: ang. furrier.*
voederinghe. Pannus ſubductitius, pelles ſubductitiæ: ſuffultura. *vulgò* forratura. *germ. futertuch: gal. fourrure: ital. enforro: hiſp. fodra: ang. furre.*
Voeder. j. voer. Vehes.
voeder wijns. *vide* voer wijns.
voeder-wijn / voer-wijn / ghe-vaette wijn. Vinum factum, vinum doleare: in dolia conditum nec turbulentũ amplius: nouum, necdũ veteranum. *ger. fuervveyn.*
Voedſel. Alimentum, alimonia, nutrimentum, eſca, cibus: & Fomentum, fomes.
voedſtere. Nutrix.
voedſterer / voedſter-heer / voedſterbader. Nutritius, nutritor.
voedſter-kind. Alumnus, puer lactens.
voedſter-loon. Nutritia, orum: merces nutricis.
voedſter-vader. *ſland.* Nutritius.
voedſteren. Nutrire puerum, lactare infantem, nutrire, nutricari, educere, alere.
voedſterlinck. Alumnus.
Voeghe. Iunctio, iunctura, coniunctio, compages, compago, commiſſura. *ger. fug.*
Voeghe. Commoditas, oportunitas, decentia.
voeghe. Diſpoſitio, ſimilitudo, modus, ratio, ritus, mos. *ital. foggia.* In deſer voeghen. Hoc modo, hoc caſu, hac ratione, hac conditione, hoc pacto.
voeghen. Iũgere, aptare, accommodare, applicare, componere, diſponere, committere. *ger. fugen.*
voeghen. Decere, conuenire, decorũ eſſe.
voeghelick. Commodus, accommodus, aptus, appoſitus: congruus, opportunus.
voeghelicken. Commodè, accommodè, conuenienter, aptè, appoſitè.
voeghelickhepd. Commoditas, conuenientia, aptitudo.
voeghſel. Iunctio, coniunctio, iunctura, compages, compago, commiſſura.
Voeper. j. voeder. Pabulum.
Voeper. j. voeder. Pelles ſubductitiæ.
Voeper. j. voer. Vehes.
Voele. *vetus. hol.* j. vele. Multus.
Voelen. j. ghe-voelen. Tangere. & Sentire. & Sapere. *ang. feale, fele.*
Voer/voeper/voeder. Vehes, vehis: vectura. *germ. fuher, fahrt: ſax. foder, voeder.*
Voer oft voeder houts. Vehes lignorum.
voer oft voeder wijns. Culeus. *vulgò* plaulſtrum vini. Plaulſtrum *autem, inquit Andr. Altham. Germanis eſt* men-

sura duodecim vrnas continens. *antvverp.* ses amen.
voeren-wijn. j. voeder-wijn.
Voeren. Vehere, subuectare, ferre, deferre: gerere, portare, ducere, deducere: ductare: comitari.
voeren een schip. Agere nauem, exercere nauem: facere nauiculariam: regendæ nauis artem exercere. *germ. fuhren.*
voeren een saecke. Causam agere.
voeren een or-loghe. Bellum gerere, bellum ducere.
voeren het woord. Orare, causam aliorum orare, orationem habere.
voer-kabel/vuyr kabel/ treck-kabel. Remulcus, funis quo religata maior nauis minorem sequitur remis actam.
voer-lieden. Aurigæ.
voer-loon. Vectura, merces quæ pro vectura soluitur.
voer-man. Auriga, aurigarius, essedarius, quadrigarius, plaustrarius, carrucarius, cisiarius. *sax. vohrman.*
voer-wijn. j. voeder-wijn.
voerer/voerder. Vector, auriga: & Dux, ductor.
Voere. Actus, actio, gestus, mos. (uus.
voer-loos. Immodestus, petulans, lasci-
voer-loosheyd. Immodestia, petulantia, lasciuia.
Voeren/vueren/voren. *stand. holl.* Castrare, exsecare.
voerselinck. *holl. sicam.* Porcus castratus.
Voerne. *stand. sicamb.* Varius: truta. *piscis genus.*
Voesteren. j. voedsteren.
Voet. Pes. *ger. fuss: sax. voth, foth: ang. foote*
Te voet gaen. Iter pedibus ingredi, ire pedibus.
voet by steck setten / voet by voet setten. Collato pede præliari: gradum conferre cum hoste: cōferre manum: ad manus venire.
voet houden. Conferre pedem: collato pede prœliari.
voet/voet-maete. Pes, quatuor palmi, siue digiti sedecim.
voet oft schraeghe. Fulcrum.
voet van het stock-beld. Suppedaneū: quod simulacrorum pedibus substernitur.
voet van de kolomne. Basis: pes siue fulcimentum columnæ: spira, abacus: quadra siue lamina colūnæ subiecta.
voet. j. onder-setsel. Basis.
voet van den bergh. Radices montis, pes montis.
voet van den mast. Calx mali: ima pars mali.
voet. Modus, modulus. Voet houden int danssen/slagh houden. Saltare in numeros: pedes & brachia certa arte ac lege mouere: arte saltare ad præcinentis vocem.
voet. Modus, lex, cōditio. Op dien voet. Eo modo, ea lege, ea conditione.
voet. Ansa, occasio. Den voet gheuen/ oor-saecke gheuen. Dare ansam, præbere occasionem, fenestram aperire.
voet-anghel j. minck-ijser. Murex, tribulus.
voet-bancke. Scabellum suppedaneum, scabile: hypopedium.
voet-band. Compes.
voet-becken / voet-tobbeken. Pelluuium; pelluuia, æ. *vas lauandis pedibus aptum.*
voet-boeyen. Compedes.
voet-boghe. Balista chalybea, arcubalista, scorpio: arcus chalybeus, arcus balistarius: qui pedibus, dum tenditur, deprimitur. *vulgò* arcus pedalis.
voet-bogh-schutter. Arcubalistarius, scorpionarius.
voet-doeck. Pedule.
voet-euel. Podagra.
voet-flercijn. Podagra.
voet-futsel. j. voet-voetsel.
voet gangher. Pedes, pedester.
voet ghichte. *hol. fris.* Podagra.
voet-ghichtigh. Podagricus.
voet-helde. *sax. sicamb.* Compes, pedica.
voet-hol. Vola, concauum pedis.
voet-horen/hoef-horen. Vngula.
voet-ijser. Neruus, numella, compes.
voet-ijser. j. minck-ijser. Murex.
voet-ijser/ ijs-spore. Encentris.
voet-keten. Compes, numella.
voet-knecht. Pedes. Voet-knechten. Pedites, peditatus.
voet-lieden. Pedites.
voet-looper. j. lackeye. A pedibus.
voet-maete. j. voet. Pes, quatuor palmi.
voet-naegel. *fris.* j. minck-ijser. Murex.
voet-pad. Semita, via angusta: & Callis, via trita.

voet-

voet-pijne. Podagra.
voet-ſchemel. *ſax. ſcamb.* j. voet-bancke. Scabellum ſuppedaneum.
voet-ſand. *vetus.* Litus.
voet ſlets. j. voet-futſel. Pedule.
voet-ſpoor. Veſtigium pedis.
voet-ſole. j. ſole. Planta pedis.
voet-ſtaens. Stans im, actutum, eueſtigio. *vulgò* pede ſtante
voet-ſtap. Veſtigium, peda, æ.
voet-ſtijl. Suppedaneum.
voet-ſtellinghe. *ſland.* Retentio, *vulgò* arreſtamentum.
voet-ſtrick. Pedica.
voet-tol. Tributum à pedite exigi ſolitum. *vulgò* pedagium.
voet-trede. j. voet-ſtap. Veſtigium.
voet-val. Supplicatio: & Homicidij expiatio, reo ſupplice in genua prouoluto: expiamentum, expiatio necis humanæ.
voet val doen. Procidere in genua ante pedes alicuius: ſupplicem fieri: ad genua alicui accidere, ſe ad pedes alicuius abiicere. & Cædis offenſam expiare: cædem piaculo luere.
voet-valligh. Supplex, ad pedes alterius ſeſe proſternens, ſupplex genibus pronis: prouolutus ad genua vel ad pedes alicuius, ſupplex ad pedes iacēs.
voet-verſſen. Calx.
voet vloghelen. Talaria.
voet-voetſel/ voet-vutſel/ voet-futſel. Fomenta pedum, pedule, pedulia. & Meretrix, concubina.
voet-volck. Pedites, peditatus: copiæ pedeſtres.
voet-wegh/voet-pad. Semita, trames.
voetigh. Pedalis.
voetken. Petiolus, pediculus, paruus pes
voetken ſetten. Supplantare: pede ſuppoſito in terram deiicere.
voetken voor voetken. Pedetentim, tacito pede, lento pede.
voetelingh. Pedule, ſolea caligæ.
Voghel. Auis, ales, pecus volatile. *germ. vogel: ſax. vogel. vagel: ang. foule.* Voghelken. Auicula.
voghel int ey. j. ghe-voghelte.
voghel. *metaph.* Vir alacris, ſtrenuus, acer
voghel-vlaecken. Dormitare inſtar auium, leuiter dormire.
voghel-vuer. *ſax.* Cauea.
voghel-ghoole. Cauea.
voghel-grijp. Gryps, gryphus.
voghel-hepn. Onocrotalus. *q. d.* auis peregrina ſiue extranea: *quæ Machlinia aluit quinquaginta & amplius annos*
voghel-herde. *ſax.* Area.
voghel-hond. Canis auceps: canis aucupatorius.
voghel-hups. Auiarium, cauea auiaria: cohortalium auium ſtabulum.
voghel-iacht. Aucupium.
voghel-kope. Auiariū: ornithoboſcion, ornithotrophium: locus in quo aues nutriuntur.
voghel-krupd. Alſine, hippia.
voghel-lijm. Viſcus, viſcum, glutinum aucupum.
voghel-man. Auiarius, fartor.
voghel-meſter. Fartor.
voghel-net. Rete aucupis: tendicula, pantherum.
voghel-neſt. j. neſt. Nidus.
voghel-neſt. Coronopus. *vulgò* herba ſtella. & Paſtinaca erratica. & Satyriō abortiuum, orchis, abortiua. *vulgò* nidus auis. *herba radicū fibris implicitis inſtar nidi auis.*
voghel-recke. Sedile auium.
voghel-roede. Ames.
voghel-ſlagh / knippe. j. ſlagh. Transenna, decipula auium.
voghel-ſtanghe. Ames.
voghel-ſtrick. Tendicula.
voghel-teue. Canis aucupatoria, ſagax.
voghel-terre. Viſcus, viſcum.
voghel-vangh. Aucupium.
voghel-vanghen. Aucupari.
voghel-vanghet. Auceps.
voghel-voet. Ornithopodium, *id eſt*, auis pes: *vitium frumentorum, ſic dictum à ſimilitudine pedum auicularum, quas recurua articulataq; ſiliqua refert.*
voghel-waer-ſeggher. Augur.
voghel-waer-ſeggherije. Augurium.
voghel-weyde. Ornithoboſcium. & Solum ceſſans, ager effœtus, glabretū. *q. d.* paſcuum auium.
voghelen. Aucupari, aues conſectari, quærere, venari: & Inire, coire, rem veneream exercere: *ab auium ſalacitate metaphora ſumpta.*
voghelet. Auceps: venator auium. & Homo ſalax.

vogheler.j.rabaudeken. *vet.flan.* Tormenti bellici genus.

voghelrije. Aucupium, auiarium.

Voght / vooght. Præfectus, toparcha, satrapa, satrapes, diœcetes: qui prouinciam regis vel magnatis alicuius gubernandam suscepit: eparchus, prouinciæ præfectus: & Prætor, iuridicus, iudex: & Tutor, pupilli defensor, pupilli curator: & Educator, nutritor, nutritius, **Voght.** *flād. iprens.* Consul. *βοηθὸς.* i. principis auxiliaris minister: *Iod. VVillich.* præfectus: adiutor, auxiliator, fautor. *vetus ger. voeth.* .i. aduocatus, patronus. *sax. vaget.*

voghtdije. Prouincia, satrapia, eparchia, toparchia, præfectura, prætura, iurisdictio: *βοηθεία.* & Tutela, patrocinium. *ger. vogthey, voethey.*

voght-ghe-nachte / voght-ghe-ding / voght-dagh. Iudicium Comitis: iudicium à prætore agi solitum, certis anni temporibus: dies comitialis.

voght-schap.j. voghdije.

voght-dingh. *vet. sax.* Iudicium.

voghtdesse / voghtdinne. Tutrix.

voght-kind.j.weese. Pupillus, orphan⁹

voght-schap.j.voghdije.

voghten. *vetus.* Gubernare, tueri, curare: & Educare, fouere, nutrire.

voghtenisse / voghtnisse.j. vondnisse. Iudicium, sentētia iudicis, iudicatum.

voghtenissen / voghtnissen. *vetus.j.* **vondnissen.** Iudicare.

voghtnisser. Iudex.

Vope. Matrix, femina quæ fœtus gratia alitur: femina cuniculi: mater.

Vope / frise / bloem-werck. Zophorus, pictus baltheus in quo metopa & figuræ exsculpuntur.

vope oft frise van de koetse. Frons lecti, pars anterior superiorque fulcri: ora siue extremitas operis intestini.

vope van de kercke. Ambitus, circuitus templi superior: peribolus, murus solarium ambiens: repagula tecti plani: lorica.

vopen / kanteelen. Acroteria: eminentia fastigij ædificiorum pinnacula & signa: pinnæ.

Vope / fope / letste. Vinum profectitiū, symposium viæ causa. *gal. voye*, iter *significat.*

Vops / vopse. Vox. *gal. voix: ital. voce: hisp. voz: ang. voyce.*

vops.j.keur-stemme. Suffragium.

Vokelaer. Chrysanthemum segetum, bellis lutea: chamæmelum luteum.

Vol. Plenus, refertus, differtus, impletus, repletus. *germ. voll: sax. full: angl. full.*

vol. Fœtus, fœtuosus, plenus fœtu, grauidus.

vol oft swaer harnas. Grauis armatura. **Krijghs-man int vol harnas.** miles grauis armaturæ, cataphractus, cataphractarius.

volle be-tarlinghe. Integra solutio.

volle macht. Potestas plena, absoluta.

volle maene. Plenilunium: solis & lunæ oppositio.

vol ende sat. Satur. **Volle verwe.** Color plenus, satur.

vol *in compositione significat* perfectionem actus verbi cum quo componitur: *sicut* per *apud Latinos.*

vol-brenghen. Implere, complere, perficere, conficere, exsequi, persequi, consummare, absoluere, trāsigere, peragere.

vol-brenghen synen wille. Explere animum: satisfacere animo.

vol-dancken. Referre gratiam: plenè gratias agere.

vol-dienen. Emereri.

vol-dient. Emeritus.

vol-doen. Implere, complere, perficere, peragere, absoluere: & Satisfacere, satisdare: in assem satisfacere: exsoluere, persoluere.

vol-doen de be-loften. Promissa factis persequi.

vol-doeninghe. Satisfactio.

vol-dueren. Perseuerare, perstare, permanere, perdurare.

vol-duerigh. Perseuerans, assiduus, pernix.

vol-duerighlick. Perseueranter.

vol-eynden. Perfinire, exequi, absoluere, peragere, ad finem perducere, colophonem addere, siue imponere: complere.

vol-herden. Perdurare, perstare, perseuerare, constare, cōstanter permanere: persequi: continuare, perennare.

vol-herdigh. Perseuerās, constās, pernix

vol-herdigheyd. Perseuerantia, constantia.

vol-her-

vol-herdighlick. Perſeuerãter, cõſtanter
vol-hooge. Omnino altus, prorſum alt⁹
vol-iaerd. Adultus, adulta ætate: plenis nubilis annis, *Virg.*
vol-iaerigh. Maior annis.
vol-komen. *vetus, ſland.* Perficere, conſummare, abſoluere, exequi.
vol-komen. Perfectus, integer, abſolutus: totus, plenus.
vol-komenheyd. Perfectio, integritas, abſolutio, plenitudo.
vol-komẽlick. Perfectè, abſolutè, plenè.
vol-leeren. Perdocere. & Perdiſcere.
vol-leert. Perdoctus.
vol-leeſten. Perficere, efficere, abſoluere, ſatisfacere: perdurare.
vol-lijuigh. Corpulentus, compactus corpore, carnoſus, pinguis, habitior: ſolidus corpore: obeſus.
vol-lijuighend. Corpulentia.
vol-louen. Plenè & dignè laudare.
vol-macht/ vol-machtigher. Procurator, ſyndicus. *vulgò* mandatarius: cui libera adminiſtratio & abſoluta poteſtas data eſt.
vol-machtighen. Dare abſolutam poteſtatem.
vol-maecken. Perficere, abſoluere: expolire: extremam manum imponere. & Implere, explere.
vol-maeckt. Perfectus, abſolutus, integer: ad vnguem factus.
vol-maeckthend. Perfectio, integritas.
vol-maecktelick. Perfectè, abſolutè, conſummatè, integrè.
vol-nae. *hol.* j. vp-nae. Propè, propemodum: ferè, fermè.
vol-op. Benigno cornu, pleno & largo cornu, plena manu, affatim, abundè.
vol-pijſen. j. vol-louen.
vol-ſchieden. *vetus.* Confici, perfici.
vol-ſeggher. Perorare.
vol-ſlaeghen kleed. Veſtis laciniata, lacinioſa, ampla, ſinuoſa, ſtriata
vol-ſtaen. Conſtare. & Perſiſtere. & Satisfacere.
vol-ſtandigh. Conſtans, perſiſtens, perſeuerans.
vol-ſtrecken. j. vol-brengen. Exſequi, perficere, perpetuare.
vol-ſwert. Perniger.
vol-toonen. Plenè probare teſtibus.
vol-voeren. Tranſigere, peragere, exſequi: ad exitum perducere: perficere: abſoluere, complere rem inceptam.
vol-waſſen. Creſcere ad iuſtæ ſtaturæ ſuæ altitudinem: excreſcere.
vol-waſſen. Adultus, exoletus, bupæda.
vol-wercken. Perficere.
vol-wijgh. *vetus.* Bellum, prœlium.
vol-woord/ volgh-woord. *vetus.* Affirmatio, aſſertio, approbatio, aſſenſus, conſenſus.
vol-woorden. *vetus.* Affirmare, aſſerere, approbare, conſentire.
vollen. j. vullen. Implere.
vollick. Plenè: & Confeſtim.
vollinck. *ſland.* Farraceum: edulium ex alica farris.
Vollaerd/ vollaerd. *ſland. brug.* Genus libi oblongi: & *louan. brux.* Genus libi quod feſtis natalitiis Chriſti donatum libum Saturnalitium: apophoretum adoreum: libum cuneatum: *vide* kerſt-ſeel.
Volck. Populus, plebs, gens, vulgus: volgus *apud veteres præcipuè comicos. germ. volck: ſax. volcker: ital. volgo: ang. folke.*
Volckſken. Popellus, plebecula.
volck-rijck. Populoſus, plenus populo.
volck-wijgh. j. vol-wijgh. Prælium.
Volen j. veulen. Pullus equinus.
Volghen. Sequi, conſequi, ſubſequi. ger. *volghen: ang. folowe.*
volghen. Aſſentire, conſentire.
volghen het vonniſſe. Pedibus in ſententiam ire.
volgh-eed. Iurisiurandi ſiue ſacramẽti præcedentis perſequens aſſertio. *q.d.* ſequens iuramentum.
volgh-eeden/ volgh-eeders. Iuramenti ab alio facti aſſertores.
volgh-heeren. j. volgh-ſchepenen/ iae-heeren.
volgh-ſchepenen/ volgh-heeren. j. iae-heeren. Pedarij ſenatores.
volgh-ſpraecke/ volgh-woord. Aſſentio, approbatio, aſſertio rerum ab alio dictarum.
volgh-vonniſſe/ iae-vonniſſe. Sententia pedaria. *Gell.*
volgh-woord. j. volgh-ſpraecke.
volgher. Sectator, aſſectator.
volgher. j. volgh-heer.
volgher. Currus minor, maiorem præcedentem ſequens.

Vollegher. j. vullegher.

Vollen. j. vullen. Implere.

Vollen/in den kom ſpringhen. Aſſurari pedibus: telam laneam rudem ſubigere pedibus ſubſaltando identidem: fullonio ſaltu veſtimenta calcare, premere & denſare: cogere pannum pedibus: obterere, proterere. *gal. fouller.*

vol-kom. Alueus fullonis: in quo telam laneam pedibus ſubigit.

voller. Fullo, nacca, ſtybis, *à calcandi vſu. Cel. Rhodig. gal. foullon: ang. fuller.*

volders aerde/ vol-aerde/ waſch-aerde. Terra Cimolia, terra Cretoſa, creta Cimolia, terra fullonum: terra alba qua fullones vtuntur in extergendis & eluendis pannis.

vollerije. Fullonia, fullonica, fullonis officina. *&* Fullonis ars.

Voncke. Fomes, ſuſcitabulum, igniariũ, materia arida quæ de facili ignitur.

voncke/ ghenſtere. Scintilla: ſtrictura. *germ. funck.*

vonck-hout. Igniarium: lignum cariosum facilè ignem concipiens.

voncken. Scintillare.

vonckſel. j. voncke. Fomes.

vonckſken. Scintillula, igniculum.

Vond/ vindinghe. Inuentum, inuentio.

vond/ liſt. Dolus, commentum.

vondelingh. Repertitius, inuentitius.

vondelingh. Expoſitus puer, puer abiectus in publicum, puer proiectitius, abiectus & fortunæ commiſſus, inuentitius. Dijn kind te vondelingen ſetten. Puerum exponere: proprium puerum reiicere, & alicubi deponere vbi inueniatur: abiicere, fortunæ committere.

vonden. j. ghe-vonden. Inuentus.

vond-meeſter. Manceps ſiue redemptor rerum inuentarum.

vondniſſe/ vonniſſe. Sententia, iudicium, res iudicata. Vondniſſe *à* vindẽ *ſiue* vinnen. *id eſt*, ab inueniendo *dici videtur*. Ijet vonniſſe vinden. *antiquiſſima eſt phraſis, tam apud nos quàm apud veteres Sicambros & Saxones*: Audita vtraque parte, & cauſa ex allegationibus & probationibus penitus cognita, ſententiam eruere, & inueſtigando inuenire, atque inde pronunciare. *vetus. ſland.* vonneſſe. *Quidam veteres libri habent* vognis *&* voghtnis: *à* voght. i. præfectus, iudex.

vondniſſen/ vonniſſen. Iudicare, ſententiam dicere, dare, ferre.

vondniſſer/ vonniſſer. *ſland.* Iudex.

vondiſſick/ vonniſſick. *vetus.* Iudiciarius, iudicialis.

Vondel/ vondert. Ponticulus, paruus pons.

Vonte. vunte. Baptiſterium, fons ſacer: piſcina luſtralis: colymbetra: lauacrum ſacrum. *gal. fons: aug. fonte.*

vont-wacter. Aqua ſacra, aqua baptiſmi

vontigh. j. vuntigh.

Vooghs. j. voos. Fungoſus.

Vooght. j. voght. Tutor.

Vooi. j. veur. Ante, præ.

Vooid *vetus.* j. vaerd. Alueus: *&* Vadũ. *germ. furt, vvaſſer-furt: ang. forde.*

Vooid. Vltra, vlterius, præterea. *ang. forth, further.*

vooid-aen. Poſthac, deinceps, vlteriùs, de cætero, amodo.

Vooid vtengheu. Producere, proferre, gignere, procreare, progignere, progenerare.

Vooid-doen. Pergere in opere, pergere: facere, perficere cœptum.

vooid doen. Proponere, exponere.

vooid-doen/ veur-doen de kraemerije. Merces exponere, expedire, explicare: venum exponere.

Vooid-dijuen. Propellere, vrgere.

Vooid-gaen. Procedere, progredi, pergere, prodire: *&* Succedere.

vooid-ganck. Progreſſio, progreſſus: *&* Succeſſus.

Vooid-haelen. Producere, promere.

Vooid-helpen. Adiuuare, promouere.

Vooid-komen. Prouenire, prodire, procedere in medium.

Vooid-kruppen. Prorepere.

Vooid-langhen. Promere,

Vooid-loopen. Procurrere, procurſare.

Vooid-meer. Vltra, amplius, deinceps.

Vooid-roepen. Proclamare, citare, vocare.

Vooid-rollen. Prouoluere.

Vooid-ſeghen. Alteri dicere, dicta referre. *&* Pergere dicendo, referre vlteriùs.

Vooid-ſetten/ vooid-ſtellẽ. Proponere.

Voozd-ſtaen. Proſtare.
voozd-ſtaē met koop-mā-ſchat. Merces expedire, explicare, oſtendere, venditare in taberna.
Voozd-ſtel. Propoſitum, inceptio, conatus, machina, machinatio.
voozd-ſtellen. Proponere: & Edere: & Committere, patrare: & Conari, machinari, moliri, parare, ſtruere.
Voozd-ſteller. Machinator, auctor.
Voozd-ſtieren. Adigere, propellere, promouere.
Voozd-ſtooten. Protrudere, propellere, & Vrgere, incitare, ſtimulare.
Voozd-ſtouwen. Propellere, impellere. & Vrgere, ſtimulare.
Voozd-trecken. Protrahere.
Voozd-treden. Progredi.
Voozd-vaeren. Pergere, proſequi, procedere, progredi.
Voozd-werpen. Proiicere.
Voozder. Vltra, vlterius.
Voozderen. *vetus.* Exigere, requirere, poſtulare.
Voozderen. Promouere, accelerare, proficere. *germ. furderen.*
voozderen iemanden. Promouere, prouehere, ornare aliquem, commodare alicui. God voozdere v. Bene fortunet Deus quod agis, incepta ſecūdet Deus: proſpere ſuccedat, quod agis, ſit fauſtum ac fœlix quod aggrederis.
voozder-vzief. Literæ commendatitiæ.
voozderlick. Vtilis, commodus.
voozderinghe. Promotio, proceſſus, progreſſus.
voozders. *vetus. friſ. hol.* j. veur-ouders. Maiores.
Voozdſte. Vltimus. *ang. furtheſt.*
voozdſten. j. voozſten. Differre.
Voos. j. vops. Vox.
Voos/vooſch/ vooghs. Spongioſus, fungoſus: rarus & leuis inſtar fungi: & Inſipidus. & Vietus.
vooſe tozuen. Ceſpites fungoſi.
vooſe-raepen. Rapæ fungoſæ, inſipidæ, fatuæ, vietæ.
Vozcht. j. vzucht. Timor.
vozchten. j. vzuchten. Timere.
vozcht-ſaem. Timidus.
Vozcke/gaffel. Furca, bidens, bipalium, tridens, *ſax. forcke: gal. fourche: ital. forca: biſ. horca: ang. forcke.*
Voze/vozre. Sulcus, elix, lyra, ſtria, canaliculus, lacuna. *germ. furhen: ſax. f hare: ang. furrouue.*
vozen. Sulcare, ſtriare. *ſax. f haren.*
Vozght. j. vozcht. Timor.
Vozle. Ora, margo agri: & Plantarium in extremitate agri. *orlo, ital.* i. extremitas. *orilla, hiſp.* ora, æ.
Vozme. Forma, figura: ſpecies, ratio. *ger. forme: gall. forme: ital. forma: biſ. forma: ang. ſourme.*
vozm-ſnijder. Sculptor.
vozmen. Formare, conformare.
vozmen de kinderen/ *rectius* vzomen. Roborare ſiue confirmare pueros in fide Chriſtiana. *vide* vzomen.
vozmſel. Formatura.
vozmſel der kinderen/ *rectius* vzomſel. Confirmatio puerorum in fide Chriſtiana.
Vozſch. *ſicamb.* j. verſch. Recens.
Vozſch. Rana, batrachos. *germ. froſch: ſax: froſche: ang. frogge.*
vozſchken. Ranunculus.
Vozſelinck. j. voerſelinck. Porcus caſtratus.
Vozſen/veurſen. *ſland.* Gignere: *dicitur de cyprinis ſiue carpionibus & aliis piſcibus. gal. fourſer.*
Vozſen. *vetus.* j. vzieſen. Gelare.
Vozſt/foſt. *vetus. ſax. ſicamb.* j. fozeſt. Sylua.
Vozſt. Culmen. *ger. furſt. firſt:*
vozſt. j. veurſt. Princeps.
vozſte. j. veurſte. Anterior. *ſax. forvſte.*
Vozſt q. d. vzoſt. Gelu, gelatio, gelicidiū, algor, frigus. *ger. froſt: ſax. froſt: ang. froſt.*
vozſtigh. Gelidus, alſioſus.
vozſten. j. vzieſen.
Vozſt. *ſax. friſ.* j. verſt/friſt. Intermiſſio.
vozſten/ friſten/ verſten / voozdſten. Differre, ſuperſedere: Ceſſare à lite, aut bello: ampliare.
vozſtinghe. Induciæ, ampliatio.
Vozſter/fozſter. Prætor ruſticus, prætor ruralis, præfectus pagi: & Præfectus carceris: & Præfectus ſiluæ, *qui vulgò* foreſtarius *dicitur. gal. foreſtier: ang. forſter. forſt ſiue farſt, veteribus* Germanis ſilua *dicitur. vide* fozerſt.
Vozt. j. ver-rot. Putris, mucidus, carioſus
vozt. j. vert *ſax. ſicamb. holland.* Crepitus ventris. *ang. farte.*

Vorten. *ſland.* j. ver-rotten. Putreſcere.

Vorten/verten. *ſax. ſicam. holl.* Crepitum ventris reddere, pedere. *ang. farte.*

Vorthept. Mucor, caries.

Vos/voſſe/voſch. Vulpes. *& metaphor.* Vafer, veterator: vulpio, onis, *Apul. Vulpes enim aſtute, malitioſe & callide ſunt. ger. fuchß: ſax. fochß, voß: ang. foxe.*

Voſ-ſwants. Cauda vulpis.

Voſ-ſwantſer. *germ. ſax.* Adulator.

Voſken. Vulpecula.

Voſſen-ſteert. Cauda vulpina. & Alopecurus, *herba.*

Voude. Plicatura, ruga, ſtria. *ger. falt: ſax. folde: ital. falda: ang. folde.*

Voude *ſiue* voud *in cõpoſitione* multiplicationẽ *ſignificat. vt* Menigh-voud/ hondert-voud/ duſent-voud. *&c.*

Vouden. Plicare, complicare, rugare.

Voud-ſtoel. Sella plicatilis: compactilis.

Voud-veuren. j. val-veuren. Valuæ.

Voud-ſele / ſpenne-koetſe. Scamnum cubiculare, ſedile dormitorium. *q. d.* ſedile placatile.

Voudigh. Plicatilis. *hinc* menigh-voudigh/ veel-voudigh. *&c.*

Voute. Fornix, arcus, concameratio, teſtudo, cella cõcamerata, teſtudineata, fornicata, arcuata: locus ſubterraneus concameratus: *&* Latrina concamerata: *&* Apotheca, cella. *gal. voulte: ital. volto: hiſp. boueda: ang. vault.*

Voutéren/meluen. Fornicare, camerare.

V P

Vp/vperken. j. up/uperken.

V R

Vracht. Vectio, vectura, vehes, geſtatio. *&* Naulum, portorium, velatura. *ſax. fracht: ang. frayght.*

vrachten. Vectare, vehere: *&* Vectura onerare, vecturam imponere: implere nauim: nauicularia facere. *ſax. frachten: gal. freter.*

vracht-gheld. Vectura, merces quæ pro vectura ſoluitur.

vracht-gheld / ſchip-loon. Naulum: merces quæ pro vectura in naui datur.

vracht-loon. Naulum, vectura.

vracht-man. Vector, qui vehit.

Vracht-ſchip. Nauis vectoria.

vracht-waeghen. Vehiculum, plauſtrũ.

Vrack. Fucus marinus. *&* Nauis ſub

vrack. j. vreck. Auarus. (merſa.

Vrack. *vetus.* Vitioſus, non probus.

Vraeghe Quæſtio, interrogatio, rogatio, percontatio, propoſitio, inquiſitio. *germ frag.*

vraeghen. Interrogare, quærere, inquirere, percontari, petere. *ger. fragen.*

vraeghen nae eenigh dinck. Interrogare, quærere de re aliqua: *&* Curare rem aliquam: laborare, angi, ſolicitum eſſe de re aliqua, pẽſum habere. Niet vraeghen nae eenigh dinck. Nihil morari, non curare, floccipendere, paruifacere, ſuſque deque ferre, nihil pẽſi habere, pro nihilo ducere: non magnopere deſiderare.

vraegh-ſieck. Auidus interrogator.

vraegh ſtuck. Problema.

vraegh-ſtucken. Percontationes. *vulgò* interrogatoria.

vraeghachtigh. Auidus percontator.

vraegher. Interrogator, percontator.

vraeghſel. Quæſtio. *&* Aenigma.

Vraet. Heluo, guloſus, mãducus, mãdo, mãduco, edo, onis: gurges. *q. d.* ver-aet. *ſiue* ouer-aet. *ger. fraß: ſax. fraß, freter.*

vraet. *vetus.* Intertrigo.

vraeten/ouet-eten Vorare. *ger. fraeſſen: ſax. freten.*

vraethend. Ingluuies.

vraetigh. Vorax. *q. d.* ouer-aetigh.

Vrame. *ſland.* j. vromt. Commodum.

vramen. *vet. ſland.* j. vromen. Prodeſſe.

Vranck/ vrij. Liber, immunis. *vulgò* francus. *gal. franc. ital. franco: hiſp. franco: ang. francke.*

Vrauwe. j. vrouwe. Mulier.

Vre. j. ure. Hora.

Vreck. Auarus, ſordidus, præparcus.

vreckaerd. Homo auarus.

vreckheyd. Auaritia, ſordes.

vreckelick. Auarè: ſordidè, præparcè.

Vrede. Pax. *vulgò* fredus. *germ frid. vide* Doi-vrede. Fredus *ſiue* fredum, compoſitio qua quis pacẽ à Principe impetrat, *vocatur in vetuſtiſſimis legibus Ripuariis Frãcorum, teſte Hermanno Comite Nuenario.* Te vrede. Contentus, æquus, quietus. Te vrede zijn. Quietum eſſe, acquieſcere, non eſſe ſolicitum, continere ſe finibus rerum ſuarum: contentum eſſe ſuis, animo ſatiatum eſſe: æquo animo quieſcere: nihil præterea deſiderare. Ick ben

te vreden. Placet, per me licet, esto, age sanè, ego verò, audio, fiat, accipio cõditionem, legẽ. Te vreden stellen. Pacare, pacificare, sedare, contentum reddere, explere animum alicui, satisfacere alicui.

vrede-vode. Caduceator.

vrede-vraecke. *vetus.* Infractio pacis aut reconciliationis.

vrede-vreken. Infringere pacem aut reconciliationem.

vrede-vreker. Infractor pacis.

vrede-daghen. *vetus.* Inducię.

vred-saem/ vred-saemigh. Pacificus, placidus.

vred-saemheyd. Pax, pacis amor.

vred-saemlick. Pacificè, placidè.

vred-staf. Caduceum: virga Mercurij.

vred-steecken. Caduceum.

vred-vier. Dioscuri: ignes siue fulgores marini, qui per tempestates apparere solent: aut geminæ stellæ nautis salutares, & prosperi cursus prænũtij. *q.d.* ignes pacis.

vredelick. Pacificus, pacatus, placidus.

vredelicken. Pacificè, pacatè, placidè.

vreden. Pacificare, pacem conficere, conciliare pacem inter discordes.

vredigh. *j.* vredelick. Placidus.

vredighen. Pacare.

Vreese. Timor, metus, pauor, formido, terror.

vreese-loos. Impauidus, intrepidus.

vreesen. Timere, metuere, pauere, formidare, horrere, inhorrere, terreri, tremere, trepidare, vereri, reuereri: *φρίζειν.*

vreesachtigh. Timidus, metuculosus, pauidus.

vreeselick. Horribilis, terribilis, formidabilis: tremendus, timendus.

Vremd. Peregrinus, alienus, extraneus, exoticus, externus. *&* Rarus. *germ. froembd. dicitur* vremd. *q.d.* ver-heymd. *i.* longè à patria siue domo.

vremd hayr. Coma adoptiua, adscititia, galericulum, surile capillamentum.

vremde luft. *j.* vrouwen-luft. Pica, absurdus appetitus.

vremdelinck. Aduena, peregrinus, externus, exterus, hospes.

vremdelick. Mirum in modum.

vremden. Alienare.

Vrenghen. *j.* vringẽ/ wringen Vrgere.

Vrept. *Zeland.* Petulans, lasciuus.

Vressen/ fressen. *ger. sax. sicamb.* Vorare.

Vreten/ freten. *sax. sicamb.* Vorare. *q.d.* ver-eten-ouer-eten.

Vreuel. *j.* freuel/ wreuel. Petulans, temerarius.

Vreughd. Lætitia, gaudium, exultatio, delectamentum, deliciæ.

vreughd-ghe-schrey. Iubilum.

vreughden-iaer. *vetus.* Annus iubileus.

vreughden-ghe-schrey. Iubilum.

vreughden-loos. Illætabilis, iniucũdus, inamœnus.

vreughdigh. Lætus, iucundus, hilaris.

Vriend. Amicus, necessarius. *ger. freund: ang. frende.*

vriend ende weerd. Carus, charus.

vriend/ maeghe. Agnatus, cognatus.

vrienden ende maeghen. Necessarij, amici, cognati, affines.

vriend-dagh. *sland. j.* vrijd-dagh.

vriend-houd. Fidelis amico, fauẽs amico, tenax amicitiæ: humanus, benignus, officiosus.

vriend-loos. Carens amicis.

vriend-schap. Amicitia, necessitudo, familiaritas, consuetudo, coniunctio. *&* Beneficium, officium.

vriend-schap iemanden doen. *j.* goed doen/ deughd doen.

vriend-saem / vriend-saemigh. Amabilis.

vriendelick. Amabilis, benignus, blandus, humanus, affabilis, comis.

vriendelickheyd. Benignitas, humanitas, affabilitas, comitas.

vriendelicken. Amicè, amabiliter, amanter, benignè, blandè, humaniter, comiter, charè.

vrienden. *vet. j.* vrijden. Amare.

vriend-dagh. *sland. j.* vrijd-dagh. Dies Veneris.

vriendinne. Amica.

Vrieren. *germ. sax. sicamb. j.* vriesen. Gelare.

Vries/ vriese. *j.* vorst. Gelu.

Vries. Gausape, gausapina: vestis ex maioribus villis, hyberno tempore aduersus frigoris & tempestatum iniurias commoda.

vriesseren. *j.* friesseren.

vriesen. Gelare, gelascere, congelare, glaciare. *dicitur* vriesen. *q.d.* ver-yssen/ *id est,*

eſt, in glaciem mutari. *germ. gefrieren: ang. freaſe, freſe.*

vrieſen. *vetus.* Algere, frigere.

Vrij. Liber, expeditus, ſolutus, immunis, non obnoxius. & Tutus, ſecurus. *ger. frey: ang. free.*

vrij dom. Libertas, ius libertatis.

vrij erfghen goed / vrij goed. *vide in Append.* Allodiale.

vrij/feker. Securus, tutus.

vrij/mild. Munificus, liberalis.

vrije konſten. Artes liberales, ingenuæ.

vrije ſtraete. Via regia, via publica.

vrij-boꝛſt / adel-boꝛſt. Tyro liber & nobilis.

vrij-bueter. Præmiator: prædo cui quicquid ab hoſte capitur, in præmium cedit. & Pirata.

vrij dom. Libertas: ius libertatis.

vrij-gheuigh. Liberalis, munificus.

vrij gheuigheyd. Liberalitas, munificentia.

vrij-ghe boꝛtigh. Ingenuus.

vrij-heere. Dynaſtes, Dynaſta: comes liber, baro.

vrij-hertigh. Ingenuus, liberalis, liberali ingenio, candidus pectore, candidus animo, apertus, nihil ſimulans: & Animoſus, audax, intrepidus.

vrij-hertigheyd. Ingenuitas, candor animi, libertas animi: robur animi, fortitudo.

vrij-hertighlick. Ingenuè: & Audacter, intrepidè, animosè: liberè & ſimpliciter.

vrij-huys. *j.* **vrijheyd.** Aſylum.

vrij-laet. Libertinus: frilaſius *in lege Salic. Franc.*

vrij laeten. Liberum dimittere, libertate donare: & Emancipare: & Manumittere, libertate donare, rude donare.

vrij-laetinghe. Emancipatio.

vrij maecken. Vindicare in libertatem.

vrij-moedigh. *j.* **vrij-hertigh.**

vrij-mondigh. Planiloquus: qui liberè, planè & apertè dicit quod ſentit: liber.

vrij-willigh. Voluntarius, ſpontaneus.

vrij-willighlick. Voluntariè, ſponte, ſua ſponte, ſuapte ſponte, ſuopte nutu.

vrijlick. Liberè, audacter, ingenuè.

vrijen. Liberare, ſoluere, libertate donare, immunitatem dare: & Emãcipare, manum mittere, vindicare in libertatem, rude donare.

vrijen. *j.* **vrijden.** Amare.

vrijheyd. Libertas, immunitas, exemptio.

vrijheyd/vrije heerlickheyd. Libera iuriſdictio.

vrijheyd. Municipium, vicus maior & oppidi æmulus, *χαμαιπολις.*

vrijheyd/vrije plaetſe. Aſylum: locus ſacer, quò perfugis tutus eſt receptus.

vrijd-hoof. Cohors, hortus concluſus: hortus ſiue hortulus ædibus contiguus: clauſum vel ſeptum in anteriore domo vel villa: & Colonia: & Atrium: & Cœmiterium: & Aſylum.

vrijden/vrienden/ vrijen. Amare, ambire.

vrijd-dagh. Dies Veneris: proſabbatum *apud Eccl. Flandri quidã* **vrijend-dagh** *dicũt, à* **vrijenden** *id eſt*, amare: *eſt enim Venus dea amoris. Adriano Iunio* dies procãtium *dicitur. ger. freytag: ſax. fridach: ang. frydaye.* Frea *Saxones* Venerem *dixere: vnde* dies Veneris *fryday Anglis nominatur. Guil. Camd. Petrus Nannius in Miſcell. videtur velle deducere à Græc. Addubito, inquit, magnopere, num à voce ἀφροδίτης ſit hoc vocabulum corruptum: verbum enim* **vrijen** *apud nos* ſponſam ſiue Venerem ambire ſignificat, *quaſi ex ἀφροδιτήζειν deſcenderit.*

vrij-daghſche-merct. *ant. verp.* Forum rerum veterum venalium, *diebus Veneris præcipuè.*

vrijder. Amans, amaſius, procus.

vrijderſſe/ vrijerſſe / vrijdſter. Amaſia, amica.

vrijdſter/ Amaſia, amica. & *holl.* Virgo nubilis, matura viro, tempeſtiua viro.

Vrijten. *j.* **wrijten.** *ſicamb.* Tornare.

Vrijuen. *j.* **wrijuen.**

Vringhen. *j.* **wringhen.** Torquere, vrgere.

Vritſelen. *j.* **writſelen.**

Vro. *ſax. ficamb* j. **vrolick.** Lætus.

Vrocht. *vetus fland. j.* **vrucht.** Timor.

Vroed. Frugi, ſapiens, induſtrius: & Parcus, attentus ad rem.

vroed-dom. *vetus. fland.* Prudentia, ſapientia. & Iudicium.

vroed-moeder. *hol. j.* **vroed-vrouwe.**

vroed-

vroed-ſaem. Frugi, conſideratus.
vroed-vrouwe. Obſtetrix, adſeſtrix. *q.d.* ſapiens mulier: *ita quoque gal. ſage femme.*
vroed-vrouwen-loon. Mæotrum: merces quæ obſtetrici datur.
vroed-wijf. *holl.* j. vroed vrouwe.
vroedſchap *ſland.* Sapientia: & Frugalitas, parcimonia.
vroed-ſchap. *vetus.* Senatus, magiſtratus: concilium.
vroedelick. Sapienter: & Frugaliter, parcè.
vroedheyd. Frugalitas, parcimonia.
vroeden, *vetus.* Sapere.
vroeden. *vetus. hol. friſ.* Iudicare.
vroedſche. *vetus. ſland.* Sapientia.
Vroegh. Mane, tempus matutinum. *ger. fruh: ſax. fro.*
vroegh des morghens. Prima luce, primo mane, primo diluculo, ab aurora.
vroegh grijs. Præcanus, canus ante tẽpus
vroegh rijp. Præmaturus, præcox, præcoquus, præmaturè matureſcens.
Vroegh oeſt. Mala præcoqua, præcocia: fructus verni, æſtiui.
vroegh-tijdigh. Præcox, præcoquus.
Vroem. j. vroet.
Vroente. j. vruchte.
Vroeten/vroetelen. j. wroetẽ. Suffodere
Vrolick. Lætus, hilaris, gaudens, lætabundus, ſerenus. *germ. frolich: ſax. fro, frolick.*
vrolick zijn. Lætari, perfrui lætitia, hilarem eſſe, frontem explicare, vel exporrigere.
vrolickheyd. Lętitia, hilaritas, feſtiuitas.
vrolicken. Lætè, feſtiuè, hilarè.
vrolocken. Plaudere, iubilare, gratulari. *ger. & ſax. frolocken.*
Vrom/vroom/vrome. Sedulus, nauus, gnauus, ſtrenuus, acer, impiger, animoſus: fortis, vegetus: & Probus, candidus, integer, frugi, bonus. *ger. from: ſax. frame.*
vrom van leden. Robuſtus, robuſtus membris, toroſus.
vrom ruyter. Miles virtute præſtans, fortitudine excellens.
vrome feytẽ. Fortia facta, heroica facta.
vrom-hertigh. Probus, integer.
vrom-moedigh. Strenuus.
vrome. Fructus, vtilitas, vſus fructus,
vrome van een iaer. Opera, fructus vnius anni.
vromen. Corroborare. & Corroborari: inualeſcere, vireſcere.
vromen. Animare, animum augere.
vromen/vormen. Confirmare initiatos Chriſto ad ampliorem Spiritus ſancti gratiam: roborare in fide Chriſtiana.
vromen. Prodeſſe, proficere, creſcere.
vromigheyd. Sedulitas, ſtrenuitas: & Probitas, candor, integritas.
vromelick. Strenuè, animosè, fortiter: ſeduló: & Probè, candidè.
vromſel/vormſel. Confirmatio in fide Chriſtiana: ſacramentum Confirmationis.
Vronck j. wronck.
Vroone. *vetus* j. frone. Vectigal.
Vroone/vroon-land. *zeland.* Prædium optimo iure, alodium, bona alodialia, nulli cenſui obnoxia.
vroon-heer. *zeland.* Dominus ſiue poſſeſſor fundi liberi atque ab oneribus, cenſibus, aut vectigalibus exempti.
Vroſt. j. vorſt. Gelu.
Vrouwde. *ſax. ficam hol.* j. vreughd. Lætitia. *germ. frond, frauvv: ſax. fruvve, frouvve.*
vrouwden. *ſax. ficamb. hol.* Lætari. *ger. freuven, frouwven: ſax. frouvven.*
vrouwe. Femina, mulier. *q.d.* vro-hou. .i. lætitiam & iucunditatem conſeruans. *Becan. germ. frauvv: ſax. frouve, frouvve.*
vrouwe. Domina, hera, magiſtra. *Principum vxores olim dominæ vocabantur. Sebaſt. Munſt.*
vrouwken. Muliercula.
vrouwken. *campin. hol. fic.* j. groot-moeder. Auia.
vrouwen ader. Saphena: vena in cauo pedis. *germ. frauven ader.*
vrouwen beeld. *vet.* Fœmina. *q.d.* Imago muliebris.
vrouwen-vroeder. Carmelita.
vrouwen vuyck. j. moeder. Vterus.
vrouwen hayr. Capillus muliebris. & Adianthum: capillus Veneris, cincinnalis, capillaris: tertæ ſupercilium. *herbæ genus.*
vrouw-hertigh. Effeminatus: animo muliebri.
vrouwen-huys. Gynæceum.

vrouwen-kleed. Vestis muliebris.
vrouwen-kracht. Stuprum, probrum.
vrouwen-krupd .i. melisse. Melissophyllū: *herbacuius folia teneriora puerperis post partum saluberrima.*
vrouwen-loſt/ vremden loſt. Malacia, citta, pica: absurda mulierum grauidarum appetentia.
vrouwen-man. Mulieroſus, mulierarius, Venereus, nimium fœminæ appetens: & Vxorius.
vrouwen-perſoon. Mulier, femina.
vrouwen-ſchenden. Stupare, violare.
vrouwen-ſchender. Stuprator.
vrouwen-ſchenderije. Stuprum.
vrouwen-ſiecke. Mulieroſus, mulierarius.
vrouw-waeren. Custodire puerperam.
vrouw waerſter. i. ver-waerſter. Curatrix puerperæ.
vrouwachtigh. Mulieroſus, mulierarius, effeminatus.
vrouwelick. Muliebris, fœmineus, fœminnus.
vrouwelickheyd. Muliebria, natura, hortus, genitale aruum, interfemineum, volua, cunnus, pudenda mulieris, pudendum muliebre.
Vrucht/ vurcht/ vorght/ vrocht. *germ. ſax. ſicamb. ſland.* Timor. *germ. forcht: ſax. fruchte.*
vrchten/ vurchten/ vorchten. *ger. ſax. ſicamb. ſland.* Timere.
Vrucht Fructus. *ger frucht: ang frute.*
vrucht ende proffijt. Prouentus.
vrucht/ vraght. Fœtus.
vruchten der aerden. Fruges, fruges Cereales.
vrucht-baer. Ferax, fœcundus, huber, fertilis, fructuarius, fructuoſus, fœtifer, fœlix lætus, fructifer, frugifer.
vrucht-baerheyd. Feracitas, fœcunditas, hubertas, fertilitas.
vrucht-baerlick. Feliciter, fœcundè.
vrucht-loos. Infructuoſus ἄκαρπος.
vrucht-looſen arbeyd. Labor irritus, vanus.
vrucht-ſpijcker. Granarium, horreum, oporotheca.
Vrueten / vroeten. Suffodere terram.
Vrund. i. vriend. Amicus.
Vrunte. Ager compaſcuus, communis ad paſcenda pecora: paſcuum publicum: & Carcer publicus: cuſtodia publica, cuſtodia libera.

V u

Vuecht. i. voecht. Madidus.
Vurghe/ vueghen. i. vorghe/ voeghen.
Vuer. i. vier. Ignis. *ſax. ouer, fuer.*
Vuere/ voere. i. viſſe. Putorius.
Vueren / vueren-hout / vupren-hont. Pinus ſilueſtris, pinaſter. *ger. forhen, fuerenholtz. ang. firre tree.* i. abies.
Vueren/ voren voeren. *ſland. hell.* Euirare, caſtrare.
Vupcke. Excipulus, rete aut ſeptum inſidiis piſcium expanſum.
Vupl. Turpis, immundus, impurus, fœdus, ſpurcus: ſordidus, ſqualidus: & Putridus, marcidus: & Ignauus, ſegnis, piger: & Sordidus, auarus: qui etiam è ſordibus lucrum petit, cui odor lucri bonus ex re quauis. *germ. faul: ang. fovvle.* φαυλος. i. piger, vilis, vitioſus, murcidus, ignauus.
vupl vleeſch. Caro mortua in vulnere, caro putrida: caro in vlcere vel vulnere exuberans vel putreſceris: gangræna.
vupl maecken. i. be-ſmetten.
vupl-boom. *vetus.* Alnus nigra. *germ. faul baum: ſax. fuel bom.*
vupl-verſſe. i. kack-verſſe.
vuplachtigh. Subturpis.
vuplen. Conſpurcare, contaminare, fœdare, inquinare, turpare: & Sordere, ſordeſcere, tabeſcere, putreſcere.
vuplick. Turpiter, fœdè, ſordidè, inquinatè.
vupligheyd. Sordes, putredo, caries, marcor.
vupliſſe. Sordes, immunditia, immundities, inquinamentum, illuuies, ſqualor, quiſquiliæ.
vupliſſe/ ſlijck. Cœnum, lutum.
vupliſ-back/ vupliſ-kupl/ vupliſ-hoeck. Colluuiarium: purgamentorum & colluuiei receptaculū: cloaca.
vuple. i. klippe. Scopulus.
vupl rif. Puluinus ſcopuloſus.
Vupren-hout. i. vueren-hout.
Vupr kabel/ voer-kabel. *hol.* i. treck-kabel. Remulcus.
Vupr/ vuer/ vier. Ignis, &c.
vupr-muer. *vetus.* i. vuvrſter.
vuprſter. *campin. ſland.* i. ſchoor-ſteen. Focus. *gal. foyer.*

vupr-

vuyſter/vier-teyle. Foculus, ignitabulum.
vuyſter-gat. j. maſier-gat.
Vuyre. *ſicamb.* j. viſſe.
Vuyſt. Pugnus: contracta, clauſa, vel compreſſa manus *ger. fauſt: ſax. vueſt: ang. fiſte.* Vuyſtken. Pugillus.
vuyſt-haemer. j. her-haemer. Ceſtra: malleus militaris ferreus, qui pugni formam plerumque refert.
vuyſt-loock eten. Edere pugnos. *Plaut.*
vuyſt-loock t'eten gheuen. *adag.* Infringere colophos, infringere alapas, ingerere pugnos: os pulſare, depalmare, pugnis ferire, contundere.
vuyſt-not. *ſland.* Nux decumana, prægrandis.
vuyſt-peyre. Pirum volemum.
vuyſt-recht. *vetus. ſax* Duellum, pugna.
vuyſt-recht ghebruycken. *ſax.* Duellio ius ſuum defendere.
vuyſt-roer. j. hand-roer. Sclopetum manuarium.
vuyſt-ſlagh. Pugnus, colaphus, alapa.
vuyſtelinck. j. vuyſt-roer Sclopetum manuarium vel pugillare. *ſax. fuſtling.*
vuyſtinck/vuyſtinck. Pirum ſiue pomum volemum.
Vuyſter. j. vuyſter. Focus.
Vul *ſland.* j. vol. Plenus,
vul-voyd. *ſax. ſicamb.* Plena poteſtas, conſenſus.
vulle. j. vulſel.
vullen. Implere, replere, opplere, farcire: & Supplere, ſubſtituere. *ger. fullen: ſax. fillen: ang. fille.*
vullen de bendelen. In cæſorum numerum ſupplere militares copias.
vullegher/vollegher. Vas vinarium minus, vnde reliquis maioribus mẽſura adimpletur.
vulſel. Fartura, fartum, fartus: & Tomentum.
vulte. Plenitudo, ſaturitas.
Vuncke. j. voncke.
Vunte. j. vonte. Fons ſacer.
Vuntigh/vuntſtigh. Mucidus, ſitum reſipiens.
Vurcht. j. vrucht/vorcht. Timor.
Vutſel/futſel. Panniculus.

Wach-arme. Proh dolor.
wachalder / wacholder. *ſicamb.* Granum iuniperi.
wachalder-boom/wacholder-boom. *ſax. ſicamb.* Iuniperus.
wachalter-voghel/wacholter-vogel. *ger. ſax. ſic.* Turdus
Wachs/was. Cera. *q. d.* wack i. vdus, lentus, mollis: *qua ratione & μαλθη,* cera mollita *Græcis dicitur. &* cera liquida, liquens, tenuis, tenella, mollis, *Poetis vocatur. germ. vvachs: ſax: vvas: ang. vvaxe.*
wachſ-licht. Cereus: candela cerea.
wachſ licht-maecker. Ceroplaſtes.
wachſ-gheel/wachſ-verwigh. Cereus, cerinus color.
wachſ-woꝛm. Acarus.
wachſen. Cerare, cera obducere: incerare.
wachſen. Cereus, cerinus.
wachſen keerſe. Cereus, candela è cera.
wachſen-keerſ-maecker. Ceroplaſtes, lychnopœus.
wachſ-achtigh. Cerosus.
wachſ-gheld j. ſeghel-gheld. Cerariũ,
wachſ-mãger. *vet.* Cerearĩ negotiator.
Wachte/waecke Cuſtodia: & Cautio. & Vigilia. *germ. vvacht: ang. vvatching, vvatche.*
wachte/ſchaer-wachte. Excubiæ, caſtrenſis vigilia, ſtatio, ſtationarij: & Vigiles, excubitores. *germ vvacht: gal. guet: ang. vvatche.*
wachte houden. Excubare, vigilare, excubias ſiue vigilias agere, agere ſtationem.
wachten. Cuſtodire: & Cauere.
wacht v. Caue tibi.
wacht v van hem. Caue illum, caue tibi ab illo.
wachten ende ont-houden ſi ſelven. Continere ſe, abſtinere.
wachten / ver-wachten. Expectare, morari, demorari, opperiri, pręſtolari. *ang. vvayte.*
wachten ende be ſpieden. Inſidiari, obſeruare, ſpeculari, ex inſidijs aucupari, captare.
wachten. j. wachte houden. Excubare. *ang. vvatche.*
wacht-hond. Canis domeſticus, villaticus,

ticus, canis peruigil.
wacht-huys/waeck-huys. Statio: locus ad excubias agendas designatus.
wacht-knecht. j. sergeāt. Viator, satelles
wacht-meester. Præfectus vigilum. & Tesserarius.
wacht-plaetse. Statio.
wacht-ronde/ ronde/ rond-wachte. Circuitores.
wacht torn/ koer-torn. Specula: locus editus vnde speculari quis potest.
wacht-woord. Tessera, vigiliarum tessera.
wachter. Custos.
wachter. Excubitor, custos, vigil.
wachter op den wacht-torn. Excubitor specularius.
wachters. Vigiliæ, vigiles, excubitores.
Wachtel. *ger. sax. sicamb.* j. quackel. Coturnix.
Wachtel. *sicamb.* j. geneuer-besie. Bacca iuniperi.
Wachtel-boom. *vetus. sicam.* Iuniperus
Wack. Vdus, vuidus, humidus, madens, solutus, laxus, liquidus, mollis: & Lentus, flexibilis, vietus. *ger. vveich: ang. vveake.*
wack/weeck/swack. Debilis, imbecillis.
wack weder. Cælum vdum siue vuidū, aër humidus.
wacke roede. Virga lenta, flexilis, minimè fragilis.
wack van lichaem. Agilis, flexibilis, expedito corpore.
wackheyd. Mollitia, mollities, lentitia, lentitudo, flexibilitas. & Debilitas, imbecillitas.
Wacker. Vigilans, vigil, insomnis, experrectus, expergefactus: & Gnauus, impiger, vegetus, strenuus, agilis, expeditus: viuidus, vegetus.
wacker zijn. Vigilare.
wacker maecken/ weeken. Expergefacere, excitare è somno.
wacker worden. Expergisci, expergefieri, excitari è somno.
wackerheyd. Vigilantia: & Agilitas.
wackerlick. Vigilanter, agiliter.
Wad. j. waede. Vadum.
wadden. j. waeden. Vadare.
Waddinghe. *holl. fris.* Sepimentum aggeris, litoris, siue ripæ,
Waddeke. *sax. sicamb.* Serum lactis.
waddener. j. waedener. Parazonium.
Waecke. j. wachte. Vigiliæ, excubiæ.
waecken. Vigilare, excubare, vigilias vel excubias agere: & Lucubrare, elucubrare, *ger. vvachen: ang. vvake, vvatche*
waecken ende braeckē. Fraxare, *Festus.* Frangere se vigiliis.
waeck-huys. j. wacht-huys.
waeck-teecken. Symbolum, tessera.
waeck-torn. j. wacht torn. Specula.
waecker. Vigil, excubitor.
waeckigh. Insomnis, vigilans.
Waeckel. *siamb.* Vlcus.
waeckelachtigh. Vlcerosus.
Waede. Vadum. *ital. guado: hisp. vado.*
waede/waeye. *sax. sic.* Tragula, sagena.
waeden/wadden. Vadare, vadum transire. *ger. vvatten: sax. vvaden: gal. gayer: ital. guadare: hisp. vadear: ang. vvade.*
waeden. *vetus. fland.* Fluere, effluere.
waede/ waeye. *sicamb.* j. wouwer. Piscina. *ger. vveyer.*
Waede/waeye. *ger. sax. sicamb.* j. braede/braeye. Sura.
waedener/ waddener. Parazonium, pugio de zona pendens.
Waede/waet. j. ghe-waede/ghe-wād. Vestis, indumentum.
waed-sack/ waet-sack. Hippopera, pera.
Waedel. *germ. sicamb.* Senium lunæ.
Waedel/wadel. *ger. sax. sic.* Flabellum: & Cauda.
Waefel. Laganum, pemmatium, popanum, crustulum, libum, placēta, escharites. *gal. gaufre: ang. vvafre.*
waefel-backer. Libarius.
waefel-ijser koeck-ijser. Artopta: testus libarius.
Waeghe. *germ. sax. sicamb.* Gurges: & & Fluctus: & Procella. vnda: & Piscina. *Becano dicitur* Fluctus ventorum impetu crispatus. *gal. vague: ang. vavve.*
waeghe-schot. Lignum scriniarium, materia scriniaria: tabula quercea siue quernea maior; lignum quernum maius: tabula vndulata: affer tigrinus: lignum quod spōte fluctuantis maris vndas imitatur, *Cornelio Aurelio:* lignū vndulatum: maris crispantis vndas imitans, *Adr. Iunio. sax. vvagenschot. Becano dicitur* lignum excrescens in modum

modum vndarũ sese crispantium. *ang. vvanscotte*. i. materiaria incrustatio.

waeghen-schotten. Contabulare asseribus tigrinis, vestire parietes tabulis.

waeghe-schotten be-setsel. Opus intestinum, sublicium: materiaria incrustatio.

Waeghe. Libra, trutina, statera. *germ. vvag: ang. vveght.*

waeghe ghe-wichts. j. 165. pond.

waegh-balck. Librile, scapus libræ: iugum.

waegh-ijser. Librile: scapus libræ.

waegh-meester. Libripens, præfectus explorandis ponderibus, zygostates.

waegh deure. Agina: qua inseritur scapus trutinæ, *id est*, in quo trutina agitur & vertitur.

waegh-schaele. Lanx: *& metaphoricè*, Alea, fortunæ casus.

waegh-schotel. Lanx.

waegh stand. Aequilibriũ, libramentũ.

waegh-tonghesken. Examen, bilancis siue stateræ lingua.

waeghelen. j. **wagghelen**.

waeghen/ ghe-waeghen. Mouere, librare, vacillare. *&* Moueri.

waeghen. Iactare omnem aleam, extremam aleam experiri, subire aleam: fortunam tentare, euentum fortunæ committere siue exponere, vltima experiri, rem fortunæ arbitrio committere, committere rem fortunæ, casui: audere: periculo cõmittere, periclitari: obiectare se fortunæ dubiæ.

waegh-hals. Audens, audax.

waegh-hals. Miles leuis armaturæ, expeditus, ferentarius, veles rorarius. *sax. vvagehals*.

waegh spel. Alea, ludus aleæ, ludus tesserarius.

Waeghen. Currus, plaustrum, vehiculum, farracum, carpentum, cisium, petorritũ, essedum. *ger. vvagẽ: sax. vvage, vvagen: ang. vvaggon, vvayne. Dicitur* **waeghen** *Becano, quòd inter duos axes longo ductu pendens quodammodo libretur trematq; sub pondere.*

waeghen. Septentriones, arctos, plaustrum: sydus simile plaustro.

waghen van wijn gaerd. Arcella vitis: arcellata vitis.

waeghen-ackse. Axis.

waeghen-borgh / waẽghen-schantse. Propugnaculum consertis curribus exstructum: vallum ex curribus: tumultuaria castrorum munitio, cùm pro vallo dispositos currus mutuo nexu iungunt. *Iodoc. VVillich.*

waeghen-borgh. j. **speel-waeghen**. Pegma, lignea machina in altum educta, de loco in locum portatilis: aut quæ vehi potest, vt in pompis fieri solet.

waeghen-dijssel. Temo.

waeghen-gheld. Vectigal.

waeghen-huyne. Tympanum, teges quo currus operitur.

waeghen korf Cista vehicularis, crates vehiculi: corbis carrucarius.

waeghen-leeren. Spondæ currus, lateralis structura currus, scalæ currus.

waeghen-leese. Orbita, vestigium rotæ decurrentis in via. *ger. vvagenleyss: sax. vvagenleyse.*

waeghen-lieden. Aurigæ.

waeghen-loopigh peerd. Equus furẽs, indomitus, currum raptans, siue rapiens. *vide* **hollen**.

waeghen maecker. Carpentarius, quadrigarius, essedarius, plostrarius, siue plaustrarius: faber carrucarius.

waeghen man. Auriga, aurigarius, carrucarius: *&* Arctophylax, bootes: sydus quod in modum bubulci plaustrum sequitur, atque vehit.

waeghen-man-schap. Vellatura.

waeghen peerd. Iumentum plaustrarium vel plostrariũ: equus vehicularis, vectarius, carpentarius, funalis, helciarius, iugalis.

waeghen-radt Rota vehicularis.

waeghen-ronghe. j. **ronghe**.

waeghen-schantse. j. **waegen-borgh**. Castra ex curribus.

waeghen-schot. i. **waege-schot**/ *à* **waeghe**/ *id est*, fluctus.

waeghen-slagh. j. **waeghen-leese**. Orbita.

waeghen-smeer. Axungia, vnguen vehiculare, pinguedo inueterata qua axes curruum inunguntur.

waeghen-smout. Axungia.

waeghen-span. *sax. sicamb.* Sufflamen.

waeghen-spel. Ludi: scenici ludi, spectaculum.

waeghen-ſpelder. Scenicus, hiſtrio.
waeghen-ſpoze. j. wagen-leeſe. Orbita.
waeghen-ſterre. Vrſa, arctos, ſignum ſeptentrionali polo nixum.
waeghen-wegh. Veha.
waeghener. j. waeghen-man. Auriga.
waeghelen. j. waggheien. Agitare, motitare.
Waene. j. waede. Piſcina: vadum, &c.
Waenen. Flare, ſpirare: & Ventilare: ventum excitare. *germ. vveyhen. ſax: vveyen.*
waeven. Ventilare. *ger vvadlen.*
waepen. Plangere alis.
waeper. Flabellum: & Muſcarium: *ger. vvadel: ſax: vveyer.*
waeninghe. j wind. Ventus, aëris fluxus, flabrum, flamen.
waeninghe. *adag.* Leuis alapa.
Wael. *vetus ſland.* j. wel.
Wael. *holl. vet.* j. wiel/diepte. Gurges.
Wael / wael-not / wael-pot. j. Wale/ wal-not wal pot.
Waele. *vetus.* Electio, ſuffragium, delectus, optio. *germ. vvaal: ſax. vvhal.*
Waen/waenen. *vetus hol ſland.* Vnde. *ger. vvhannen: angl. vvhence.*
Waen. *ſland. holl.* Opinio: & Præſumptio.
waenen. *ſland. hol.* Opinari, opinionem habere, putare. *germ. vvaenen: ſax. vvenen: ang. vveene.*
waen-ſchijn. *vetus.* Viſus, ſpecies, ſpecimen, ſignum, argumentum.
waen-ſtoel-ganck/ wan-ſtoel-ganck. Tenaſmus, crebra & inanis egerendi voluntas.
waen-teecken. Præſagium.
waen-trooſt. j. wan-trooſt.
waen-wetigh. j. wan-wetigh.
waen-wijs. Delirus.
waen-wijs-ſot. Stultus qui ſibi videtur ſapiens.
waenſch. Opinione conceptus.
Waeninghe. *hol. friſ.* j. ingheuiſſe. Inguen.
Waenen. *vetus hol.* Vnde.
Waepen. j. wapen.
Waer. Vbi, in quo loco. *germ. vo: ang. vvhere.*
waer. Quò, ad quem locum.
waer by. Vnde.
waer deur. Quâ.
waer deur. Vnde.
waer henen. Quò, quorſum.
waer lancks. Qua.
waer toe. Quorſum, ad quid.
waer vattet zije. Vbiubi, vbicunque.
waer-om. Quare, quamobrem, quapropter: quid, quidnam, quid autem.
waer-waert. Quò, quonam, quorſum.
Waer. Verus. *ger, vvar, vvarhaftigh: gal. vray: ital. vero.*
waer maecken. Ratum facere, probare, approbare, comprobare, re ipſa præſtare.
waer meynen waer-ſ-meynen. Putare rem eſſe veram.
waer nemen. Aduertere, animaduertere. Obſeruare, rationem habere, habere curam. *gal. prendre garde.*
waer-raden. Diuinare.
waer-ſchijn. Veriſimilitudo.
waer-ſchijnigh. Veriſimilis, rationi conſentaneus.
waer-ſchijnelick. Veriſimilis. & Veriſimiliter.
waer-ſchouwen. Monere, præmonere, commonefacere, ſignificare, docere, certiorem reddere.
waer-ſeggheu. Verum dicere.
waer-ſeggheu. Augurare, augurari, diuinare, profari, hariolari, vaticinari, præſagire, coniectare, coniecturam facere.
waer-ſeggher. Augur, diuinus, præſagus, fatiloquus, fatidicus, hariolus, vates, mantes: haruſpex: extiſpex: metoſcopus: chiromantis: chiromanticus, phyſiognomus.
waer-ſeggherſſe/ waer-ſeghſter. Fatidica, fatiloqua, vates, hariola: diuinatrix: mulier quæ profitetur ſe vera dicturam: veratrix, *Apul.*
waer-ſeggherije / waer-ſegghinghe. Augurium, auſpicium, haruſpicium, hariolatio, haruſpicina, vaticinium, vaticinatio, diuinatio, mantice, oraculum: chiromantia, phyſiognomia.
waer-teecken. Indicium veritatis, argumentum certum. & Omen.
waer-woordigh. Verax.
waerigh. Verus.
waerachtigh. Verax, veridicus, verus: & Veriſimilis. *ger. vvarhaftig.*
waerachtighepd. Veritas: & Veriſimilitudo.

waer-

waerachtighlick. Verè, certè, reipſa. & Veriſimiliter.

waerlick. Verè, reipſa, profectò, certè, certò, næ, quidem, equidem, ſanè.

Waerd. *vetus.* j. woozd. Verbum. *hinc* beur-waerde.

Waerd. j. weerd. Dignus.

Waerde / warde. *vetus.* Cuſtodia & Vigilia. *vulgò* guardia. *gal. garde: ang. vvarde.* (*vvarte.*

waerde. *ſax. ſicam.* weerde. Specula. *ger.*

waerde-tozen. Specula.

waerd rubbe / waerd-robbe / waerde-rebbe. Veſtiarium, conclaue. *gal. garderobbe: ang. vvardrope.*

waerd-rubbe. Latrina domeſtica.

waerden. *vetus.* j. waeren. Cuſtodire.

waeren / waerden. *vetus.* Cuſtodire, ſeruare, obſeruare, curare, cauere, tueri, defendere, immunè ſeruare. *ſax. vvarē: gal. garder: ital. guardare: hiſp. guardar.*

weeren. Vindicare, aſſerere. (tenere.

wæren. *vetus.* Obſeruare & in officio

waer-bozghe j. waerande. Aſſertor, auctor, euictionem præſtans.

waer-bozghen. j. waeranderen. Aſſerere, vindicare.

waer-brief. Literæ aſſertoriæ, literæ rei venditæ.

waer-gheld / waert-gheldt. Auctoramentum, arrha. *ſax. vvartgelt.*

waer-looſen. *vetus.* Negligere.

waer-ſchap. Cautio, ſatiſdatio, vindiciæ, aſſertio.

waer-ſchap doen. Cauere, ſatiſdare.

waer-ſchap be-louen. Promittere de euictione.

waer-tozen. j. waerde-tozen.

waer-wolf. j. weer wolf. (Cuſtos.

waerder. j. be-waerder / waerdepn.

waerder / ken-penninck. Auctoramentum, arrha, arrhabo.

waerder. *vetus.* Specula, pharus.

waerande. *vetus.* Cuſtodia: & Defenſio. & Cautio, aſſertio. *vulgò* vvarandia.

waerande. Roborarium, viuarium, cuniculariũm, leporarium, theriotrophiũ: locus ſeptus vbi feræ incluſæ cuſtodiũtur & aſſeruantur. *vulgò* garenna. *gal. gerenne: angl. vvarryn.*

waerande. *vetus.* Indemnitas: & Fideiuſſio: & Satiſdatio.

waerande. *vet.* Fideiuſſor. *vulg.* vvarãtus

waerande / garande. Aſſertor, auctor, euictionem præſtans, defenſor, cauſam alterius ſuſcipiens. *vulgò* vvaranda & vvarandator. *gal. garand: ang. vvarrante.*

warandéren. *vetus.* Defendere, protegere, cuſtodire. *vulgò* guarentare.

waerandéren. Cauſam alterius ſuſcipere, defenſorem ſe profiteri: cauere, aſſerere, ſatiſdare, indemnem ſeruare, vindicare, euictionem præſtare, *vulgò* vvarandire: guaretare, & vvarantizare, guarentizare. *gal. garantir ang. vvarrãte.*

waerand-ſchap. j. waer-ſchap. Cautio. *vulgò* vvarandia.

waerdepn. Cuſtos. *gal. gardien: ang. vvardeyne.*

waerdepn. j. weerdepn. Præfectus monetæ, æſtimator monetæ, penſitator, penſiculator.

waerdéren. j. weerderen.

waerdérer. j. weerdérer. Cenſor.

waerdigh. j. weerdigh.

waeren. Probam eſſe mercem ſpõdere.

Waere. Merx, mercimoniũ. *ger. vvhare ang. vvare.*

Waeren. *vet. holl.* j. wandelen. Ambulare. *Paul. Merul.*

Waeringh. Pergula, excurſus per totam nauim, agea, cataſtroma. & Ambulacrum.

Waeriſon. *vetus. ſland.* j. garniſon.

Waerm / warm / werm. Calidus, calẽs. *ger. vvarm: ſax. vvarm: ang. vvarme.*

waerm-bad. Thermæ: lauacrum, nymphæum.

waerm houden. Fouere, confouere.

waerm werden. Calefieri, calefcere, in-

waerm zijn. Calere. (calefcere.

waerm-moes / waerm-moes-krupd. Olus, olus coctiuum, olus conciſum, herba eſculẽta. *dicitur* waerm-moes. *q. d.* calidum pulmentum: *licet hac voce herbæ non tantùm elixæ aut coctæ, ſed frigidæ & crudæ etiam apud nos vocentur. Iodocus Badius Aſcenſius (ſuper illud Perſij ſat. 3. poſitum eſt algente catino Durum olus) Olus, inquit, calidum ſumi vult: inde Flandris pulmentarium calidum, etiamſi frigidum ſit, vocatur.*

waerm-moes-hof. Hortus, hortus olitorius.

waerm-moes-krupd. Olus.

waerm-moes-man. Olitor.
waerm-moes-meret. Forum olitoriũ.
waerm-moes-wijf. Olitrix: mulier oluscularia. *Lud. Vives.*
waerme-sante/warmeiaute/waermegifte. *fris.* Cyceon, miscellanea potio. *q.d.* calidumdonum. *vide* kandeel.
waerm-stoue. j. stoue/sweet-bad.
waermen. Calefacere. *ger. vvarmen: sax. vvarmen, vvermen: ang. vvarme.*
waermte. Calor. *sax. vvermede.*
Waernen. j. waer-schouwen. Præmonere, commonefacere, commonere. *germ. vvarnen: ang. vvarnen.*
Waerpte. Stamen.
Waertte. j. wartte. Verruca.
Waese. j. wase.
Waesem. j wasem. Vapor.
Waesigh sand. Arena subnigra puluini: puluinus subniger.
Waesteyne. *vetus.* j. woestijne. Vasta solitudo. *vulgò* vastina.
Waet/ghe-waet. *vetus.* Vestis, vestitus: arma, munimenta corporis. *hinc* lijn-waet/kerck-ghe-waet/*&c.*
waet-sack/ waetscher. Ascopera, mantica.
Waet/waete. Acies, acumen.
waete van het mes. Acies cultri.
waetigh. *vetus.* Acutus.
Waeter. Aqua, lympha, latex, vnda. *ger. vvasser: sax. vvater: ang. vvater.*
waeter. Color margaritarum & adamantum.
waeter int baeren. Secundæ.
waeter/pisse. Vrina. Waeter maecken. j. pissen. Reddere lotium.
waeter/waeter-suchte. Hydrops. Het waeter laeden Laborare hydrope.
waeter-alf. Dæmon aquaticus, Ennosigæus, Neptunus.
waeter-back. Cisterna: & Alueus, vrnarium.
waeter-bad. Lauacrum, nymphæum.
waeter-baere. Vnda, fluctus.
waeter-beckigh. *stand.* j. waeter-loopigh. Saliuans.
waeter-becken. j. waeter-loopigh zijn. Saliuare, *&c.*
waeter-beke. Torrens, riuus.
waeter-blaese. Bulla.
waeter-blaeser. Physeter, flator, *balena genus.*
waeter-bobbel. Bulla.
waeter-buyse/ waeter-busse. Siphon, siphunculus, tubus, tubulus.
waeter-dier. Animal aquatile, aquatici.
waeter-draegher. Aquarius.
waeter-drencke. j. drencke. Aquarium.
waeter-drup. Gutta, stilla. & Stilliddium.
waeter-eppe. Sium, lauer.
waeter-galle. Humor biliosus & amarus ventriculũ obsidens: bilis, cholera.
waeter ganck. Aquagiũ, aquæ ductus.
waeter-geute. Alluuies.
waeter-golue. Vnda. fluctus.
waeter-graue. Fossa.
water-groeue. Elix, sulcus aquarius.
waeter haelen. Aquari.
waeter-haeler Aquator.
waeter-hoen. Fulix, fulica, gallina aquatilis.
waeter-hond. Canis aquaticus, cans villosus.
waeter-kanne. Hydria, aqualis.
waeter-kant. Ripa, litus, crepido, margo: ora terræ quam aqua alluit.
waeter-kersse. Sisymbrium aquaticum, nasturcium aquaticum.
waeter-kruycke. Hydria, vrceus, aqualis.
waeter-laedinghe. Hydrops.
waeter-laet. Aquæductus, riuus.
waeter-leyde. Aquæ ductus, aquagium.
waeter-lisch. Sparganium: gladiolus palustris.
waeter-loock. Scordium, trissago palustris.
waeter-loop. Aquagium, aquæ ductus.
waeter-loopigh/waeter-beckigh. Saliuans, cui saliua in ore crescit: & *metaph.* Appetens.
waeter-loopigh zijn/ waeter-becken. Saliuare, saliuam ore siue rostro concipere: & Appetere, appetentia rapi.
waeter-loopigh oft waeter-beckigh maecken. Saliuam mouere: desiderium excitare: *sumpta metaphora à cibis delicatis, ad quorum vel intuitum, ex appetentia, in ore saliua mouetur.*
waeter-man. Aquarius.
waeter-merck. j. waeter-ponghe.
waeter-mugghe. Cynips.
waeter-meulen. Hydromyla, mola quæ vi aquarum rotatur.
waeter-meulen-radt. Tympanum.

waeter-

waeter-mugghe. Cynips. (ptunus.
waeter-necker. Dæmon aquaticus, Ne-
waeter-not .j. minck-ijser. Tribulus aquaticus. *q. d.* nuces aquaticæ. *profert enim hæc herba fructus auellanis nucibus maiores, & nigricantes.*
waeter-or-deel. Vndæ sententia, iudicium aquariũ: iudicium aquæ feruentis: examinatio ad aquam feruentem: *vulgò* ordalium aqueum. *Genus purgationis, cùm ille qui in aquam bullientem brachium vsque ad cubitum immittit, aduritur, criminis reus siue noxius habetur: innocens autem & purus, si minimè. Aut cùm accusatus in gelidam aquam totus immittitur, criminisque purus in fundo residet; sceleris verò conscium aqua protinus à se reijcit. Qua etiam ratione ferrum ignitũ nudis manibus deferri, aut nudis pedibus calcari in innocẽtiæ signum solet, idque* vier-or-deel *vocabant. Specul. Saxon. lib. 1. artic. 39. de ijs qui omnem facultatem probandi per iuramẽtum perdiderunt, sic ait: Ex tribus actibus magis eligant congruentem: vt calidum ferrum ferant, vel in aquam bullientem brachiũ vsque ad cubitum mittãt, aut ab incursu in area certãtes se defendant, &c. Verùm huiusmodi diras consuetudines Christiana religio tandem aboleuit, vt patet ex Decreto Stephani papæ. 2. quæst. 4. cap. consuluisti, &c. Fit etiam mentio poculi redargutionis, & aquarum amarissimarum quæ mulieri dãtur exhauriendæ, Num. 5. in quibus cum execratione congerũtur maledicta in sacrificio zelotypiæ, siue oblatione inuestigante adulterium. Ad huiusmodi aquæ iudicia accedit quoque veterum Teutonum consuetudo, qui puerulos recens natos clypeo vel galea impositos in Rheno flumine explorare solent: qui si fluitarent natarẽntve, vt legitimi recipiebantur; si verò subsiderent, vt adulterini deserebantur: vnde & Rhenus ὀλεγχόγαμος dicitur, velut arbiter coniugij, atque vindex seuerus coniugalis fidei, &c. Est etiam apud Plinium Olochas Bithyniæ fluuius, cuius gurgite periuri notantur pati velut flammam vrentem, &c. Erat & aquæ frigidæ iudicium, teste B. Rhenano, in formula pacis Elsat. Plebeius & minoris testimonij rusticus aquæ frigidæ se purget iudicio. &c.*

waeter-pas. Perpendiculum, libella.
waeter-passer. j pas-loot.
waeter-peerd. Hippopotamus.
waeter-peper. Hydropiper, piper aquaticum.
waeter-peyrken. Pirum superbum.
waeter-poel. j. plasch. Lacuna.
waeter-ponghe. j. back-ponge. Lauer, anagallis aquatica.
waeter-pot. Hydria. & Matula.
waeter-puyste. Oedima. *vulgò* vndimia
waeter-radt. Tympanum, rota aquaria.
waeter-raeue. Phalocrocorax, coruus aquaticus.
waeter-ratte. Mus aquaticus, mus mergus, fluuiatilis.
waeter-sack. Hydropotis, aquæ potor. & Hydropicus, tympanicus.
waeter-schap. Aquagium, aquæductus.
waeter-scheutẽ/onder-ghe-was. Stolones: soboles: coliculi inutiles à radicibus aut lateribus caudicis succrescentes.
waeter-schepper. Haustrum.
waeter-schouwigh. Hydrophobus, lymphaticus, qui metu aquæ torquetur
waeter-schouwinghe. Hydrophobia.
waeter-seyl. j. blinde.
waeter-sieckte. j. waeter-suchte.
waeter-slanghe. Hydrus, chelydrus.
waeter-sluyse. Cataracta, comma.
waeter-sneppe. Perdix aquatilis.
waeter-spinne. Tipula: vermis leuissimus, super aquas currens: araneus aquaticus.
waeter-spuyte. Sypho, syphon.
waeter-steen. j. mose. Vrnarium: lapis quadratus super quo vasa escaria eluuntur.
waeter-stroom. Fluctus, vnda, flumen.
waeter-suchte. Hydrops, aqua intercus, aquosus humor, aquosus languor: morbus subtercutaneus.
waeter-suchtigh. Hydropicus, tympanicus.
waeter-swaelm. Apus: dreponis, ripariola, hirundo aquatica.
waeter-swert. Aquilus, fuscus, subniger, glaucus.
waeter-walle. *vet. sax. sicam.* Cataracta.
waeter-vanck. Cisterna, aquilegium.
waeter-vat. Vrna, situla, trulla, nasiterna, vas aquarium.

waeter-verwe. Color aqueus, aquilus, glaucus. & Color aquatus, pigmentum aqua tritum.
waeter-vliet. Flumen.
waeter-vloed. Flumen.
waeter-vloye. Pulex aquaticus: *animalculum pulice paulò maius, quod supra stantes aquas velocissimo motu cietur.*
waeter-voghel. Auis fluuiatilis, volucris fluuialis: auis fluminea, aquatica.
waeter-voze. Elix, sulcus aquarius: lira.
waeter-walle. Fluctus, vnda.
waeter-wiede. *sax. sicamb* Siler.
waeter-wilghe. j. gheyl. Siler.
waeterachtigh. Aquosus.
waeterigh. Aqueus.
waeteren. Rigare aqua, madefacere: irrigare, humectare
waeteren. Aquare.
waeteren/drencken. Adaquare.
waeteren den wijn. Diluere merum: infuscare vinum, *Plaut.*
waeteren j. pissen. Meiere.
waeter-pot. j. pis-pot. Matula.
waeterigh/ waeterachtigh. Aquosus, aquatus, aqueus, vuidus.
waeteringe. Aqua, amnis, fluuius, flumē
waeteringhe. j. drencke. Aquarium.
Waetscher. j. waet-sack. Ascopera.
Waeueraet. Liquamen Garum: muria, decoctū piscium vel carnium sale maceratarū, liquor rerum elixarum. *vulgò* (salmuria.
Wafel j. waefel.
Wagghe. Tibiale, fascia crurulis, pero: tibiale laxum.
Wagghelen/waeghelen. Vacillare, agitare, huc illuc voluere, motitare, continuo motu huc illuc ferre. *sax. vvacklē, ang. vvagge:*
wagghelen. Depsere, subigere manibus.
wagghel-beenen. Cespitare, vacillare gressu.
wagghel-peyren. Pira manibus subigenda, vt mollia & mitia reddantur.
Waghen. j. waeghen.
Wakel. *vetus.* Vlcus, apostema.
Wal. j. walle. Vallus.
Wal. *vetus fland.* Abyssus.
wal. *ger. sax. sicamb.* Balena, cetus. *vulgò* Baleus. *germ. vvalfisch: ang. vvhal.*
wal. *Commune cetacei generis nomē est; multaque nomina piscium in* wal *desinunt. Gesner.*
wal-schot. Maris flos, spermaceti vel balenæ, ambar subalbidum: *q.d.* balenæ eiectamentum genitale, siue semen: walrat / baldrat / & wal-ram *dicunt & scribunt quidam. Gesner.*
wal-visch. Balena, cetus, cete, pristis: *ger. vvalfisch. gal. baleine: ital. ballena: ang. vvhal.*
walck. *sicam.* j. lauw. Tepidus.
walcken. *fland.* Premere, pressare, obterere, calcare.
walcken *germ. sax. sicamb.* j. bleycken.
walcker. *sax. sicamb.* Fullo.
Wald. *ger. sax. sicamb.* j. woud. Sylua, nemus.
wald-beeren. j. bosch-besien / haeuer-besien.
wald-meester. Matrisylua, alysson, aspergula odora.
Wale. j. waele. Electio
Wale/wael. Gallus, Gallus Belga. *vulgò* VValo, VVallus. Wale/ wals-man. *Germanis dicitur* homo exoticus, qui aliam à Germanis linguam habet: homo alienus, qualis est Gallus, Italus, & alij qui lingua à Germanis differunt. *hinc etiam* VValli Britanni *dicti. Polydor. Virgil. Aegyd. Tschudus, I. Gor. Becanus, &c.* Welsch *inquit G. Camd. dicitur* id quod exterum & peregrinū est, *vnde etiam VVallones in Belgica, & VVallachi ad Danubiū nomina traxerūt.*
wal-berck. Cedrus Mauritana. *q.d.* Betula Gallica siue exotica.
wal-bercken hecht. Manubriū apiatū.
wal-bercken tafel. Mensa apiata: densa quadam quasi granorum congerie crispata aut inspersa, tanquam apum excrementis passim aspersa.
wal-huys. j. walle. Prætorium.
wal-not/ walsche not. *germ. sax. hol. sicamb.* j. oker-not. Iuglans, basilica, regia nux. *q.d.* nux Gallica *siue* Italica, nux Persica, *è Perside scilicet translata sax. vvalnut: ang. vvalnutte.*
wal-pot/wael-pot. *louan.* j. pinte/ haluen pot. *q.d.* Gallicū poculum. *vulgò* VValpodium.
wal-stroo. Galium, galium luteum.
Wit wal-stroo. Mollugo, galium album.
wal-vaerd. *vetus.* Peregrinatio.
wal-wortel/wael-wortel. Alus Gallicus,

cus, ſymphytum, petræum, mula ruſtica, confirma maior, cõſolida maior. *germ. vvaelvvurtz.*

walen waelen wallen. *germ. ſax.* Peregrinari, ambulare. & Mutare, vertere. *ang. vvalle.*

Walghe. Nauſea, faſtidium.

walghen. Nauſeare, nauſeam habere, faſtidire.

walghigh/ walghachtigh/ walgelick. Nauſeoſus.

walghinghe. Nauſea, inane vomendi deſiderium.

Walle. Vallum: munitio caſtrorum aut vrbium: mœnia, agger, murus. *ſax. vvalle: ang vvalle. accitur autem* **walle** *propriè* murus è cæſpitibus.

walle. Vallum: aggeſtum è terra & ſudibus ad labrum interius foſſæ, velut murum. *Iuſt. Lipſ.*

walle. *ſtand.* Agger: monticulus. **Molen-walle.** *ſtand.* j. molen-bergh.

wal-luys. j. wand-luys.

walle. Foſſatum, foſſa & vallum.

walle. j. **bope** Ambitus turris vel templi: murus ſolarium ambiens: peribolus.

walle. *vetus.* Abyſſus, profundum.

walle. *holl.* j. **waeter-kant.** Ripa, crepido: ora terræ quam aqua alluit.

walle wal-huys. j **wepd-huyd.** Prætorium. Domus ampla extra vrbem foſſis cincta.

walleken. *ſtand.* Paruum prætorium.

Walle. *ger. ſax. ſicamb.* Vnda, fluctus: & Scatebra.

walle. Ebullitio.

wallen. *ger. ſax. ſicamb.* Scaturire.

wallen/ wellen. Voluere, volutare. *ang. vvallovve.*

wallen/ wellen. *ſtand.* Bullire, ebullire, feruere, æſtuare: fluctuare.

wallinghe. Bullitio, ebullitio.

Wallen. j. **walen.** *vetus.* Peregrinari.

Wal-oppe. j. **bliegh-wal-oppe.**

Wal-wozte. *vet. ſtan.* j. **hadich.** Ebulus. *angl. vvalvvurt.*

Walm / gluype. Faſciculus ſtraminis, ſtramen, ſtramentum: & Faſcis ſtraminis ardentis.

walm-aſſchen. Fauillæ ſtramineæ.

Walſche not. j. **wal-not.**

Wambeys. Thorax, pectoris tegmen & amictus, præcipuè conſtans ex lino xylino, *quod vulgò* bombicinũ, bombaſium & bambaſiũ *vocant.* **Wambon/** *veteribus dicitur* venter: *& hinc fortè facta vox* **wambeys** / *qua* pectoris tegmẽ & amictus *ſignificatur. Paul. Merul. in VVillerams Cantic.* **Wamba/** *vetus* Venter. *Vulcan. ſax. vvammes. ang. autem vvombe.* i. aluus, venter.

Wamme. *germ ſax. ſicam.* Palear, palearia, pelles ex gutture boũ dependentes.

wammen der viſſchen. Branchiæ piſcium.

Wan. *ger. ſax. ſicamb.* Quando, cùm. *ger. vven: ang. vvhan, vvhen.*

Wan. j. **wanne.** Vannus.

Wan. *ſtand. hol. zeland.* Vanus, inanis, Vacuus. & Malus: prauus. *gal. vain: hiſ. vano: ang. vaine.*

wan. *vetus.* Defectus: indigentia, inopia. *ang. vvante.*

wan daeghs. *ſax. ſicamb.* Olim, antehac, antea.

wan-deel. *vetus. ſax.* Damnum. & Pœna, multa: & Præiudicium.

wan-deelen. *vetus.* Luere.

wan-ghe-bruyck. Deſuetudo.

wan-ghe-loove. Falſa fides, incredulitas.

wan-ghe-loovigh. Non fidens, non credens.

wan-ghe-ſicht. *vetus. ſax. ſicamb.* Ex improuiſo.

wan-gunnen. Malè fauere, inuidere.

wan-gunſte. j. **af-gunſte.**

wan-gunſtigh. j. **af-gunſtigh.** Inuidus.

wan haeghen. *vetus. ſtan.* j **miſ-hagen.** Diſplicere.

wan heughen. *vetus.* Deſperare.

wan-hope. Deſperatio.

wan-hopen. Deſperare, ſpe deſtitui.

wan-hopigh. Deſperans, deſperatus.

wan-klaeghen. *vetus. ſtand.* Calumniari, falſo queri.

wan-klaegher. *vetus.* Calumniator.

wan-koſt. *vetus.* Suſpicio: & Zelotypia.

wan-luſt. Languor, nauſea.

wan-luſtigh. Langueus, nauſeans flaccido calore, *vt interpretatur Lemn. Lemnius.*

wan-maete. *zeland.* Menſura nõ plena.

wan-raetli. *vetus.* Caſus fortuitus.

wan-

wan-schaepen / wan-schappigh. *hol. fris.* Informis: imperfectus.
wan-schapenheyd. Deformitas.
wan-schickelick. Incompositus, indecens.
wan-sede *zeland.* Malus mos, mala consuetudo, praui mores.
wan-sinnigh. *vetus.* Demens.
wan-sinnigheyd. Dementia.
wan-slaeperigh. Semisopitus, semisomnis.
wan-sout. Non probè aut non satis salitus.
wan stoel. j. waen-stoel-ganck. Tenasmus.
wan-troost. Desperatio.
wan-troostigh. Inconsolabilis, desperatus.
wan-troostigheyd Desperatio.
wan trouwe. Diffidentia.
wan-trouwen. Diffidere.
wan-trouwigh. Diffidens, suspicax, suspiciosus.
wan-trouwelick. Diffidenter.
wan-wete *vetus.* Ignorantia, dubium. & Deliramentam, delirium, deliratio.
wan-weten. *vetus.* Ignorare, dubitare. & Delirare.
wan-wetigh. Ignarus, dubius, dubitās: insipiens, delirus, delirans.
wan-wijs Demens, insipiens.
wan-wittigh. *sax. sicamb.* Insanus, demens, delirus, insipiens. *germ. vvanvvitzigh.*
wannigh. j. wan. Vanus, vacuus.
wannigheyd. *vetus.* Inanitas.
Wanck. *ger. vetus.* Momentum.
wanckel. *vetus. hol.* j. wanckel-baer.
wanckelen / wancken. Vacillare, labefactare, motitare, nutare, labascere, variare: & Dubitare, fluctuare, titubare.
wanckel-baer. Mutabilis, inconstans, instabilis, momentaneus: tremulus.
wanckel-baerheyd. Inconstantia, leuitas.
wanckel-baerlick. Inconstanter.
wanckel-moedigh. Inconstans animo, fluctuans.
wanckel-moedigheyd. Inconstantia animi.
wancken. j. wanckelen. Vacillare, motitare.
Wand want. *sax. fris. sicamb.* j. laecken. Pannus: & Vestis. & Rete, cassis, plaga.
Wand-borste. *sax.* j kleer-bessem.
wand snijder. *sax sicam.* j. kleer maecker. Sartor.
wand-schere. j. droogh-schere.
wand scheren. j. droogh-scheren.
wand-scherer. j. droogh-scherer.
wand. *vetus.* Velum.
wand. Paries, lutamentum.
wand-luys / wal-luys / weegh-luys. Cimex. *vermis odore retro in parietibus argillaceis, & lectorum spondis latitans. germ. vvantze, vventel: sax. vvandlus: ang. vvallyse, vvallelyse.*
wand-luys-kruyd weeghluys kruyd. Xytis, iris agrestis, spatula foetida. *herba cuius folia si confricentur & digitis atterantur, grauem fœdumque odorem spirant, tanquam cimices.*
wand-schot. *vetus.* j. waghen-schot. Materiaria incrustatio.
wand-schotten. Vestire parietes tabulis. *ang. vvanscotte.*
Wandel. Ambulatio, peregrinatio, iter.
wandel ende handel. Conuersatio, cōsuetudo, vsus, familiaritas, commercium. & Mores, studium.
wandelen. Ambulare, deambulare, obambulare, inambulare, spatiari: & Peregrinari. *ger. vvanderen.*
wandelen ende handelen met iemanden. Versari cum aliquo, consuescere alicui, familiariter vti aliquo.
wandelen. *vetus fland.* j. ver-anderen. Mutare. *germ. vervvandren.*
wandeler. Ambulator: & Peregrinator: viator.
wandelinghe. Itio, iter, profectio. & Conuersatio.
wandelinghe. Ambulatio, deambulatio, inambulatio, obambulatio: Ambulacrum.
wandel-baer. *vetus.* Mutabilis, variabilis, inconstans.
wandel-baer gheld. *vet. fland.* j. gangh-baer.
wandel-ge-selle. Socius itineris, comes.
wandel-plaetse. Ambulatio, ambulacrum.
wandel-rede. *vetus. sax. sicamb.* Sermo varians & inconstans.
wandel-redigh. Inconstans in verbis.

wandel-

wandel-ſtock/kretſe. Aeruminа, ærumnula, multi mariani: fulcimẽtum doſſuarium: vncus baiularius: furcula baiularia.

wanderen. *ſax. ficamb. holl. friſ.* j. wandelen. Ambulare. *ang. vvander.* i. Vagari, diſcurrere, errare.

Wanghe. Gena, mala, *ſax. vvang: ital. guancia.*

wanghe. *vetus. ficamb.* j. bracde. Sura.

wanghte/wanghen-ſlagh. Alapa, colaphus. *ital. guanciata.*

wanghten gheuen. Depalmare.

Wanne/wan. Vannus, ventilabrum. *germ. vvan: gal. van: ital. vanno: ang. fanne.*

wanne-warper Accipiter tinnunculus. *ſic dictus, quòd alas extendat ventiletq; inſtar ventilabri. Geſner.*

wannen. Vannare, euannare, ventilare, euentilare: aceres & frumenti retrimenta ad ventulum vanno excutere & repurgare.

Wannigh. j. wan. Vacuus.

Wanneer. Quando. *germ. vven: ang. vvhan, vvhen.*

Wanſch. Acris, lepidus, venuſtus, ſcitus.

Want. Quia, quoniam, nam, enim, quippe, quandoquidem.

Want. j. wand. Pannus, veſtis.

want. *vetus. ang.* Defectus, indigentia.

want. Defenſor. *hinc* trouwant. *Beran.*

Wante. Chirotheca, manica. *vulgò* ganta. *gal. gante: ital. ganto hiſp. guante:*

wante. *vetus.* Duelli teſſera.

wante. j. wanghte. Alapa.

Wapen. Arma, armatura. *ger. vvaffen: ang. vveapon.*

wapen/werck-tungh. Inſtrumentum opificis.

wapen wapen roepen. Ad arma vocare, ad arma excitare. *Ouid. Certatimque omnes vno ore arma arma vocabãt. gal. alarme. q. d.* ad arma.

wapen ende ſeghel. Inſignia, orum: ſigna, orum.

wapen in dẽ ſchild oft helm/wapenteecken. Arma clypearia, inſigne, inſignia, imago gentilitia, gentilitia armorum inſignia, ſymbolum clypei.

wapen-buſſe. j. ſtad-buſſe. Spinter.

wapen-dragher. Armiger.

wapen-dyncken. *hol.* Vinum, cereuiſiam, aquam aut ſimile quid in faciem alicui incutere.

wapen-huys. Armamentarium.

wapen-kamer. Armamentarium.

wapen-kleed. j. wapen-rock.

wapen-loop. *vet. ſtand.* Concurſus ad arma.

wapen-loos. Inermis.

wapen-riem. Baltheus, balcheum.

wapen-rock/rijd-rock. Sagum, militare indumentum, quod armis ſuperinduitur: epheſtris: paludamentum.

wapen-teecken. j. wapen in dẽ ſchild. Inſignia, ſigna.

wapen-ſchouwinghe. Armiluſtrium, armorum luſtratio.

waepen-ſmidt. Faber armorum.

wapen-tuer. *vetus. ſtand.* Eques cataphractus, armiger.

wapen-tuygh. Armamentum.

wapen-vaerdyer. Politor armorum.

waepenen. Armare, armis induere, armis munire.

wapeninghe. *vetus ſtand.* Arma, armatura. & Exercitus & Seditio.

wapeninghe maecken. *vetus. ſtand.* Inſtruere exercitum. & Excitare ſeditionem.

Wapper/wippe. Tollenon.

wapper. Flagellum, ſcutica, taurea.

wapper. Cælus.

wapper. Librillum.

wapper. Plumbata, martiobarbulus, pila plumbea.

wapper. *hol. ſeptent.* j. dyoogh-ſcheerer.

wapperen. Pendere.

wapperen. Vacillare, motitare, agitare, librare, vibrare.

Warde. j. waerde.

Ware/warande/warm/&c. j. waere/waerande/waerm/&c.

Warm. j. waerm. Calidus.

Warren. j. werren.

Wars/warſt/warſſe. j. werc.

Warte. j. wyatte/werte. Verruca.

Warte-gheld. *ſax.* j. loop-gheld.

Was. j. wachs. Cera.

Waſch. Lotio, lauatio, lotura.

waſſchen. Lauare, abluere, eluere. *ger. vvaſchen: ang. vvaſhe, vverſch.*

waſch-aerde. j. dol-aerde. Terra cimolia.

waſch-

wasch-balie. j. wasch-kuppe.
wasch-blouwel. Malleus lotorius.
wasch huys. Lauatrina, lacus.
wasch-kuppe. Labrum, labrum eluarium, vas in quo sordes vestium eluũtur: solium.
wasch-plaetse. Lauatrina.
wasch-tobbe/wasch-kuppe. Labrum: vos lotorium.
wascher. Lotor.
wascherſſe. Lotrix.
wasscherije. Lotura: & Lauatrina. ghemeyne wascherije. Lacus, publica lauatrina, vbi lintea eluuntur.
waschinghe. Latio, lauatio, lotura.
Wase. *germ. sax. sicamb.* Cæspes.
Wase. *fland. holl.* j. slijck. Limus, lutum, cœnum.
Wase. *vetus.* Fax.
Wasem. *fland. hol. sicamb.* Vapor.
wasemen. *fland. holland. sic.* Vaporare.
Wasse. Incrementum, accretio.
wassen. Crescere, excrescere, accrescere, augescere, adaugescere, ingrandescere incrementum recipere, adolescere: inualescere, gliscere, grandescere, surgere. *ger. vvachsen.*
was-baer. Adolescens, vigens.
was-dom. Incrementum, augmentum, prouentus. & Emolumentum.
Wat. j. wad/wade. Vadum.
Wat/ewat. Aliquid, quid, quidpiam, quicquam, nonnihil: paulũ, paululum, pauxillum. *ger. etvvas.*
Wat? Quid? quidnam. & Quis? qualis. *germ. vvas, vvhas: sax. ang. vvhat. frequens est varietas idiomatum Germanicæ linguæ: inter alias autem literarum* ſ. & t: *vbi enim Germani superiores habent* ſs *Saxones & Oceani accolæ & Germani inferiores omnes* t *vsurpant: vt* wass/wat: dass/dat: wasser/water: besser/beter. *Ita quoque vbicũque duplex* σσ, *in cõmuni lingua Græca, Attici semper habent duplex* ττ, *vt* γλῶσσα, γλῶττα, θάλασσα, θάλαττα, *&c. interdum etiam mutant simplex* σ *in* τ, *vt* σήμερον, τήμερον: σεύτλον, τεύτλον, *&c.*
wat ist dan? Quid tum? quid tum postea?
wat groote pijne. Quãtus dolor, quàm magnus dolor.
Water. j. waeter. Aqua.
Watte. *hol.* j. waede. Vadum.
Waueraet. j. waeueraet.
Wauteren. j. wouteren.

VV D

Wder. j. huyder. Vber pecudum.

VV E

Webbe. Tela: textus, textum, textura. & Stamen. *ger. vvupp: ang. vvebbe.*
webbe. *fland.* Fascia, tænia: & Cingulum, cinctus, us: cingulum textum.
web-draed. Stamen.
web-boom. Liciatorium, iugum.
web-gaeren. Stamen.
web-riem. Cingulum textum.
web-spinne. Araneus, aranea.
Wech. j. wegh. Via, iter.
Wecken/wacker maecken. Excitare, euigilare. *germ. vvecken, auffvvecken, ervvecken: ang. vvake.*
wecker. Horologium excitatorium.
Wedde. *fland.* j. weet. Glastum.
Wedde. *vetus. ger. sax. sicamb. fland. hol.* Merces, præmium: & Pignus, depositum: & Fides data, sponsio: & Dos. *vulgò* guadia, vvadia, vvadium.
wedde/wedde-gheld. *vetus.* j. wette. Mulcta, multa: id quod iudici penditur pro multa.
wedde. *vetus. ang. sax.* Fideiussor, vas.
wedde-bode. *fland.* j. kluyuer. Exactor, executor rei iudicatæ: *fortè a* wet. i. senatus, magistratus. *q. d.* nuncius magistratus. *fortè à* wedde. i. mulcta.
wedde. *sax.* Curriculum, stadium. *germ. vvette.*
wedde-loop. Stadium, cursus in stadio. Ter wedde-loop loopen. Currere stadium, currere in stadio.
wedden. Certare pignore, decertare pretio: deposito pignore certare *vulgò* vadiare.
wedden ende by setten. Deponere.
wedden. *vetus. sax. fland.* Spondere, polliceri. fideiubere: vadimonium constituere. *vulgò* vvadiare, guadiare.
wed-spel. Certamen.
weddinghe. Certatio, decertatio: & Sponsio: & Pignus: & *apud fland.* Literæ vel instrumentum quo emptor prædij vrbani vel rustici promittit se pretiũ constitutũ venditori soluturũ.
weddinghe doen. Sponsionem facere, deponere, certare pignore.

Wede

Wede.j. weede. Glastum.
Wede. *vetus*. Virga. & Vimen. & Salix. *ger. vveyde: ang. vvithie.*
wedeken. Virgula, vimen.
wederick. Lysimachium, salicaria: *herba quæ salicis folia habet.*
wede-hoppe. *sax. sic.* Vpupa. *ger. vvydhopff.*
wede-maend / weed-maend / weyd-maend. Iunius. *dicitur* & weder-maend.
wede-wael.j. weed-wael. Galgulus, oriolus, auis colore flauo. *vulgò* vvide-vvallus. *germ. vvitevval.*
wede-winde. *vetus*. Hædera.
Weder/ wedder. Tempus, tempestas, aura, cælum. *ger. vvetter: sax. vveder: ang. vvether.*
weder-blick.j. weder-licht.
weder-haen. Gallus tempestatis: qui peculiari quadam facultate ad indicandum suo cantu aëris mutationes præditus videtur.
weder-haen. Triton, bractea, auræ ventorumque index, *galli præsertim specie*, qui summis turrium metis imponitur. *vulgò* auræ gallus.
weder-licht. Fulgetrũ, fulgetra, fulgur, fulgor: coruscatio.
weder-lichten. Fulgurare, fulminare.
weder-maeckster. Saga, venefica, pharmaceutria: mulier tempestates excitãs incantationibus. *vulgò* tempestaria. *Tibull. lib. 1. eleg. 1. Hanc ego de cælo ducentem sidera vidi: Fluminis hæc rapidi carmine sistit iter. Hæc cantu finditq; solum, manesque sepulchris Elicit, & tepido deuorat ossa rogo. Cùm libet obscuro depellit nubila cælo, Cùm libet æstiuo conuocat orbe niues.*
weder-maend / wedder-maend. *sax. sicamb* Iunius: *mensis quo tempestates plerumque oriuntur.*
weder-voghel/wind-voghel. Arquata: *genus gallinulæ, ventorum, pluuiarum & tempestatum prognosticum.*
weder-wijs. Præsagus siue præscius futuræ tẽpestatis: *quales ferè sunt valetudinarij, aëris intẽperiem præsagientes.*
Weder/weders. Vtrum: vter. *ger. vveder: ang. vvhether.* Weder hebtdy lieuer. Vtrum mauis, mori an miserè viuere?
Weder/wederom. Rursus, iterum, denuo, ab integro, de integro. *ger. vvider, vviderumb: sax. vvedder.*
weder cñ weynd loopen. Vltro citroque cursitare.
weder. Contra, aduersum.
weder-baeren. Regenerare.
weder-bieden.j. ver-bieden.
weder-bod. *vetus*.j. ver-bod.
weder bruyd-loft.j. nae-bruyd-loft. Repotia.
weder brenghen. Referre, reportare, reducere.
weder-borstigh. Stomachosus, iracundus, rebellis.
weder-deghe. Ouis reiicula.
weder-degigh. Reiiculus.
weder-dood. Trichomanes, polytricum, fidicula capillaris. *herbæ genus.*
weder-dooper.j. her-dooper. Anabaptista.
weder-draeghen. Reportare.
weder-eysschen. Repetere, reposcere.
weder-gaede. Consors, compar.
weder-gaen. Redire, reuerti.
weder-galm. Echo: reflexio soni.
weder-galmen. Resonare, retonare.
weder-ganck. Reditus.
weder-ghe-boren. Renatus.
weder-ghe-boorte. Palingenesia, regeneratio, renascentia.
weder-ghelden. Retribuere, rependere, talionem reddere, vicem reddere.
weder-gheldinghe. Retributio, talio, æqualis redditio.
weder-ghe-suyd. Echo.
weder-ghe-peys.j. weder-peys.
weder-gheuen. Reddere, restituere, retribuere, referre.
weder-haeck. Mucro reflexus, vncinus recuruus: vncus reflexus.
weder-hael. Repetitio, relatio.
weder-haelen. Referre.
weder-houden. Retinere, continere: & Cohibere, resistere: abstinere.
weder-keer. Reuersio, conuersio, reditus.
weder-keeren. Reuerti, regredi, redire, & Conuertere.
weder-keerigh. Reciprocus.
weder-keerlick. Reciprocè.
weder-klaeghe. Relatio actionis. *vulgò* reconuentio.

weder-

weder-klaeghen. Experiri contra actorem, referre actionem.
weder-klanck der ſtemme. Echo, reflexio vocis ſiue ſoni.
weder-klincken. Reſonare, retonare.
weder-klinckende. Reſonus, reſonans.
weder-komen. Redire, reuenire, reuerti.
weder-komſte. Reditus, regreſſus.
weder-krijghen. Recuperare, redipiſci.
weder-kryghlick. Recuperabilis.
weder-laetigh. *vetus.* Remiſſus.
weder-legghen. Reponere.
weder-legghen. Reiicere, repudiare, recuſare, refellere, refutare, redarguere, reprobare.
weder-legghinghe. Confutatio, refutatio.
weder-legghelick. Refutabilis.
weder-leyden. Reducere.
weder-leſen. Relegere.
weder-liefde. Reciprocus amor.
weder-loon. Remuneratio, retributio.
weder-loonen. Remunerare, remunerari, retribuere, compenſare, beneficium reddere.
weder-loop. Recurſus.
weder-loopen. Recurrere.
weder-lupd. j. weder-ghe-lupd.
weder-maecken. Reficere, reſtituere.
weder-mael-tijd. Repotia.
weder-man. Aduerſarius.
weder-nemen. Recipere, reſumere.
weder-om. Iterum, rurſus, rurſum, denuò. *ger. vviderumb.*
weder-om be-ghceren. Repoſcere, repetere.
weder-om be-ſoecken. Reuiſere, reuiſitare.
weder-om bzenghen. Reportare, referre.
weder-om bzaegen. Reportare, referre.
weder-om bzijuen / weder-om ſtouwen. Redigere, retrorſum agere, ad redeundum compellere.
weder-om gaen. Redire, repedare, remeare, repetere.
weder-om leyden. Reducere.
weder-paer. Compar, conſors.
weder-partye. Pars aduerſa.
weder-partydigh. Aduerſarius.
weder-pepns / weder-ghe-pepns. Remorſus, vellicatio, accuſatio conſcientiæ.
weder-raeden. *vetus. ſland.* Diſſuadere.
weder-rede. *vetus.* Reſponſio. & Contradictio.
weder-rechten. Reſtituere.
weder-roep. Reuocatio, retractatio, palinodia.
weder-roepen. Reuocare, retractare, palinodiam canere.
weder-ſaecke. *vetus.* Pars aduerſa: aduerſarius.
weder-ſaecker. Aduerſarius, contrarius, inimicus.
weder-ſanck. Recantatio, polinodia.
weder-ſchal. Echo, reflexio ſoni.
weder-ſchap. Contrarietas.
weder-ſchijn. Nitor, ſplendor. & Obiectum viſus.
weder-ſchijnen. Reſplendere, relucere, refulgere.
weder-ſchrijuen. Reſcribere: contra ſcribere.
weder-ſchrift. Contraſcriptum.
weder-ſchuld. Nomen, id quod nobis debetur: æs meum, æs noſtrum, æs ſuum, quod alij nobis debent.
weder-ſeggen. Repetere, referre: & Contradicere, recuſare, negare, refragari.
weder-ſenden. Remittere.
weder-ſien. Iterum videre. Tot weder-ſiens. In reditum, in proximum congreſſum. *vulgò* vſque ad reuiſum.
weder-ſien. Deſpicere, cõtemnere, auerſari: vultum auertere à re contempta: odio habere.
weder-ſien ende ver-acht. Deſpectus: inuiſus, odioſus. & Suſpectus.
weder-ſieninghe. Deſpicientia, deſpectus, contemptus.
weder-ſienlick. Deteſtabilis, abominabilis.
weder-ſijds / weder-ſijdens. Vtrinque: viciſſim: hinc inde: vltro citroque.
weder-ſins. Contrario modo.
weder-ſlaen. Repercutere, referire.
weder-ſlagh. Repercuſſio, repercuſſus, us.
weder-ſlagh des ghe-lupds. Echo, reflexio ſoni, vocis repercuſſæ repræſentatio:

tatio: vocis imago: vocis relatio: sonus resultans.
weder-slagh gheuen. Resonare, reboare, retonare, remugire.
weder-spannen. Obtendere, tendere aduersus, repugnare.
weder-spannigh. Repugnans, repugnax, contumax, pertinax, obstinatus, calcitrosus: & Retrectans.
weder-spannigheyd. Repugnantia, contumacia, pertinacia, obstinatio.
weder-spel. j. teghen-spel. Contrarium.
weder-spels. Præposterè.
weder-spoed. j. teghen-spoed.
weder-sporigh. Calcitrosus.
weder-spraecke. Contradictio, obiectio.
weder-spreken. Contradicere, obloqui.
weder-spronck j. bot. Resultus.
weder-staen. Resistere, obsistere, obstare, repugnare, reniti, obniti, refragari: aduersari, impedire.
weder-stand. Resistentia, renixus.
weder-stoot. Repulsus, us: & Aduersitas.
weder-streuen. Repugnare: obniti, obluctari.
weder-streuigh. Contrarius, repugnans.
weder-strijdigh. Rebellis.
weder-taele. Responsio: & Contradictio.
weder-taelen. Respondere: & Contradicere.
weder-ticht. Relatio actionis. *vulgò* reconuentio.
weder-ticht doen. Referre litem, iudicium, actionem. *vulgò* reconuenire.
weder-toon. Resona vox, resonans sonus: vocis relatio.
weder-toonen. Resonare, sonũ referre.
weder-vaeren. Euenire, obuenire, aduenire, contingere.
weder-vaeren. Aduersè contingere.
weder-val. *vetus holl.* j. teghen-spoed. Aduersus casus.
weder-was. Vegrandis, vescus, corpore vescus, *q.d.* contra vel malè crescens. *Ouid. vegrandia farra coloni, Quæ malè creuerunt, paruaque vesca vocant.*
weder-wassen. Decrescere, contra crescere.
weder-werck. *vetus.* Repugnantia.
weder-werdigh. *germ. sax. sicamb.* Aduersarius, contrarius.
weder-werdigheyd. Aduersitas, contrarietas.
weder-werigh. Rebellis, repugnans.
weder-wille. Rebellio. & Aduersitas.
weder-willigh. Inuitus: & Rebellis. & Aduersarius.
weder-wolf. j. weer-wolf.
weder-woord. Contradictio
weder wordigh. j. weder-werdigh.
weder-wraecke. Vindicta, vltio.
wederen/weeren. Resistere, aduersari.
wederigh. Aduersus, aduersarius, contrarius.
wederinghe. Contrarietas, aduersitas, aduersum, res aduersa siue contraria.
Weder/weer/ram. Aries. *Dicitur* weder *ab aduersando, quòd sit pugnax, bellator, & cornu ferox in hostem crebro ictu feratur. vel fortè, inquit Gesnerus, quòd retrocedens ac resiliens impetu renouato & subinde repetito in hostem feratur. germ. vvider: sax. vveder: ang. vvether, vvedir.*
weder/weer/haemel. Veruex, aries castratus.
weder-lam/weer-lam. Agnus.
Wede-wael j. weede-wael.
Weduwe/witwe. Vidua, mulier orba viro, mulier vidua. *ger. vvitvve, vvitfravv: sax. vvedevve: gal. vefue: ital. vedoua: his. biuda, viuda: ang. vvidovve.*
weduwe-schap. Viduitas.
weduwer/weduwenaer. Viduus, vir viduus.
weduwelicken staet. Viduitas.
Wee. *Væ: interiectio dolentis.*
wee. Dolor. *ger. vvehe: ang. vvho.*
wee-dagh. *sicam.* Languor, tormentum: dolor, morbus. *ger. sax. vvehetag.*
wee doen. Dolere.
wee-dom. Dolor vehemens, tormentum, languor.
wee-klaeghe. Lamentatio, planctus, gemitus.
wee-klaeghen. Lamentari.
wee-moed. Luctus, pusillanimitas.
wee-moedigh/ween-moedigh. Lugubris, lachrymabundus, ad lachrymas pronus, pusillanimis.
wee-wijte/wee-wite. *vetus. fland.* Dolor, calamitas.

Weech.j.weegh. Paries.

Weeck.j.endt/endt-voghel. Anas:anas mas.

Weeck/wepck. Mollis, vietus, tenuis, tener, lentus, imbecillus, languidus, marcidus. & Fluidus liquidus. *ger. vveych:ſax. vveke: ang.vveke,vveake.*

weeck ghe-ſoden ep. Ouum molle, tremulum, ſorbile, apalum.

weeck-been/weeck-beenken. Cartilago.

weeck des buycks Ilia. *ſic dicta à laxitate. ger.vveich:ſax.vveke: ang.vveke.*

weeck der ſyden. Hypochondria.

weecke kaeſe. *ſax.ficamb.*j.platte kaeſe. Lac preſſum.

weeck-plaeſter/wepck-plaeſter. Malagma.

weeck-ſinnigh. Mentis inops.

weeck-wercker. Faber abietarius.

weeckachtigh. Molliculus, tenellus.

weeckelinck. Mollis, effeminatus.

weeckelick. Molliter, tenerè, teneriter.

weeckheyd. Mollities, teneritudo.

weecken. *flandr.*j. wepcken. Mollire, macerare, tenuare.

Weed/weedte. Glaſtum, iſatis, luteum. *vulgò* guadum. *ger.vvaid,vvaidkraut: gall.guede,guedde: ital.guado: ang.vvad, vvoad,vvode.* gu *autem nobis* w *facit:*

Weed-aſſchen/wepd-aſſchen. Cineres ex oſſibus animalium combuſtis. *vulgò* cineres clauellati, *Geſner.* & Cineres ex pinu, abiete, aut ſimili arbore reſinifera: cineres ſmigmatici.

Weede-wael/geel-goyſe. Galgulus, galbula, chlorion, icterus: ales luridus. auis lurida, *Plin. vulgò* Oriolus. & vvidevvallus. *auis lutei coloris. germ.vvitte-vval,vvidde-vvael: ang. vviddevvol.*

Weed-maend/wede-maend. *ſtand.* Iunius. *dicitur etiam* wepd-maend/ & weder-maend.

Weede/wede. *ſax. ficamb.* Vpupa.

weed-hoppe/wede-hoppe. Vpupa. *ger. vvydhopff.*

weeden. *ſtand.*j. wepden. Paſcere.

Weegh/wand. Paries, lutamentum.

weegh-luys/wand-luys. Cimex.

weegh-luyſ-krupd. j. wand luyſ-krupd.

weegh-ſlecke/wegh-ſlecke/ huyſ-ſlecke. Cochlea nuda, limax.

Weehen. Vagire.

Weel. *vetus. friſ.*j. wie/ welck. Quis.

Weel/weele. *hol. Zeland.*j. wiel. Vertex aquarum. & Lacuna: pars terræ inundata.

Weelde.j.welde. Voluptas.

Weeme. *ſax. friſ.ſic.*j. pziesteragie. Domus parochi, ædes curionis: flaminis, domus flaminis.

Weene. Ploratus, fletus, luctus.

weenen. Plorare, flere, lachrymari, vagire, lugere.

ween-moedigh.j.wee-moedigh. Lachrymabundus.

weeninghe. Ploratus, fletus.

weeningh. Genus anſeris, vario colore, ſemper ſtreperi.

Weepſch. *ficamb.*j. wepſch. Inſipidus.

Weer.j.weder. Aura, cælum, aër.

Weer.j.weder. Iterum: & contra.

weer-wolf/waer-wolf/ wepz-wolf/ weder-wolf. Lycaon, lycanthropos, verſipellis nycterobius. *Hos lupos, inquit Io. Bodinus Germani dicunt* werwolf / *Galli loups garous: Picardi loups vvarous, de ſi* lupos varios *dixerint: g enim in locum* vv *ſufficiunt Galli. Græci* λυκανθρώπους, & ποικιλυκτίδας, *Latinè* varios & verſipelles. *vocant. Franciſcus Phœbus Focenſis Comes in libro de venatione, vox garous ait ſignificari gardez vous.i.* cauete vobis. *Abr. Ortelius in Theſauro Geogr.* weder-wolf *interpretatur q.d.* denuo *vel* iterum lupus: per intervalla lupus, *vt diſtinguatur à lupo bruto, qui ſemper lupus. Verũ Plin. homines in lupos verti rurſumque reſtitui ſibi, negat, fabuloſumq; eſſe ait lib.8. natural. Hiſt. cap.22. Veroſimilius, lycanthropiæ morbũ talia phantaſmata tiere, vt miſeri homines ſeſe in lupos transformatos imaginentur, vt ſcribit Guil. Camden. vulgò* lupus ambiguus, & raphus *dicitur.*

Weer/wepz/ghe weer. Arma, munitio, defenſio: & Propugnaculum: id quo vim arcemus, noſque defendimus. *ſax. vvehr, vvher.*

weer. *ſtand.* Sepimentum, ſeptum, palatio, pedatio, vallum.

weeren/wepzen/weren. Defendere, reprimere, arcere, prohibere, auertere, propulſare. *q.d.* wederen.

weeren.j.weren. Durare.

weer-

weerachtigh. Durabilis.
weer-baer. Bellipotens, bello aut armis aptus.
weer-haemer. j. hepz-haemer.
weer-los. Inermis: & Bello ſiue defenſioni ineptus.
weerigh. Durabilis.
Weer. j. weder. Veruex, aries caſtratus: & *campin.* Aries.
weeren-vleeſch. *ſland. hol. Zeland ſicamb.* j. hamelen vleeſch.
Weer. Callus, callum: & Nodus, tuber.
weer-ooghe. Hordeolum, grando, chalaza, chalazion, exiguum tuberculum in palpebris, aut circa palpebrarum crepidines.
weerachtigh. Calloſus.
weeren/ver-weeren. Callere, calleſcere.
Weerd/weert/ wert/ weerder. *vetus.* Inſula: inſula amnica. & Propugnaculum: agger. *ang. ſax. vvorth, vveorth, Hinc* Kepſerſ-weert/ Bomelſ-weert q.d. Cæſaris inſula, Bomeli inſula. *Guil. Camden.*
Weerd-ribbe. j. waerd-ribbe.
Weerd/waerd/weerdigh Dignus. *ger. vvaert, vvirdigh: ang. vvorthy.*
weerd. Carus, charus: gratus & pretioſus
weerd zyn. Valere, in pretio eſſe.
weerde. Valor, pretium.
weerdéren/waerdéren. Aeſtimare, appretiare, taxare, cenſere, pretium imponere, penſiculare, penſitare, adærare, ære æſtimare.
weerdéret. Aeſtimator, penſitator: penſiculator, cenſor.
weerdepn. j. waerdepn. Præfectus monetæ: æſtimator.
weerdéringhe. Aeſtimatio.
weerdérlick. Aeſtimabilis.
weerdigh. j. waerdigh. Dignus, condignus: & Honorandus, venerandus. *ger. vvirdigh: vet. ſax. vvorthum: ang. vvorthy.*
weerdighepd. Dignitas: & Honor, honos, ſplendor, amplitudo.
weerdighlick. Dignè, condignè: & Amplè, magnificè, ſplendidè.
Weerd. Hoſpes, qui hoſpitio accipit. caupo, ſtabularius: & Conuiuator. *germ. vvirt.*
weerdiune. Hoſpita.
weerd-ſchap. *ſax. ſicamb. holl. friſ. ſland.* Conuiuium, epulum, populare conuiuium: & Nuptiæ, conuiuiũ nuptiale.
weerd-ſchappen. *ſax. ſic. holl.* Epulari.
weerdſ-hups. Caupona, diuerſorium, hoſpitium.
Weeren. Callere. *vide* Weer. j. Callus.
Weeren Defendere, *vide* Weer. j. Arma, defenſio.
weeren. Impedire.
Weeren. j. weren. Durare.
weerigh/ duerigh. Durabilis.
Weereld. j. wereld. Mundus.
Weerſ-hoofd. *hol.* j. dzaepende windt. Turbo.
Weert. j. woer. Alga *herba.*
Weeſe/ weeſ-kind. Pupillus, orphanus, *ger. vvaiſſle: ſax. vveyſe.*
weeſen-hups. Orphanotrophium.
weeſen-meeſter. Orphanotrophus, præfectus pupillorum.
weeſelingh. Pupillus, orphanus.
Weete/weet/ paſtel. Glaſtum. *germ. gvvaid: gal. gvvede: ital. guado: ang. vvede.*
Weffel/ weuel. *ſland.* j. ſtreme. Vibex.
weffel. Puſtula ſine tumor exilis ex aculeo muſcæ, apis, veſpæ, vel morſu pulicis.
Wegghe/ wigghe. *ger. ſax. ſicamb. holl. ſland.* j. hepkel. Cuneus. *ger. vveck. ang. vvedge.*
wegghe. Maſſa. *ang. vvedge.*
wegghe. Panis triticeus: libum oblongum. & Libum lunatum.
wegghe/ boter-wegghe / wegghe boters. Maſſa butyri oblonga, vtrinque acuta: butyrum cuneatum, in formam cunei coactum.
Wegghelen/ wigghelen. Voluere, inuoluere.
weggheu. *vetus. ſax. ſicamb.* Mouere.
Wegh. Via, iter. *ger. vvegh: ſax. vveeh: gal. voye. ital. via: ang. vvaye.*
wegh/ A, ab, de.
wegh. Apage, apagete.
wegh-bladeren. Arnogloſſa, heptapleuros.
wegh-bzee. Plantago: herba paſſim in plateis ſiue viis naſcens.
wegh doen Amouere, ſemouere, remouere, amoliri, auferre, tollere, aſportare.
wegh dzaghen. Aſportare, auferre.

wegh-drijuen. Abigere, propellere.
wegh-gaen. Abire, recedere, discedere.
wegh-ganck. Abitus.
wegh-gheld. Vectigal, portorium. *vulgò* pauietrium: *quia penditur pro sternendis pauimentis siue plateis silice aut glarea:* strastura *in Legib. Francorum: nunc* strastura *&* vvegstura *Germanis dicitur. B. Rhenan.*
wegh-gheuen. Donare, donatione alienare, dilargiri.
wegh-ghe-selle. Comes.
wegh-gras. Polygonum, proserpinaca, seminalis: centinodia, corrigiola, sanguinaria. *vulgò* gramen viarum.
wegh-haelen. Auferre, tollere.
wegh-iaeghen. Fugare, repellere, propellere, exigere.
wegh-komen. Euadere.
wegh-laeghe. Insidiæ.
wegh-laeghen. *vetus.* Insidiari.
wegh-legghen. Seponere, reponere.
wegh-leyden. Abducere.
wegh-loopen. Aufugere.
wegh-maecken/ wegh-gaen. Abire, dare se in viam.
wegh-maecken sijn goed. Abalienare bona: & Testamento legare.
wegh-nemen. Auferre, demere, adimere, tollere, semouere.
wegh-reysen Abire.
wegh-scheede/ wegh-scheyde. Compitum, biuium, triuium, quadriuium.
wegh-schencken. Donare, donatione abalienare.
wegh-schicken. Amandare, ablegare, dimittere.
wegh-schijte. *sic.* j. weer-ooghe. Hordeolum, tuberculum in palpebris, *quod quidam fabulantur enasci cùm quis in via publica ventrem exonerat.*
wegh-senden. Ablegare, amandare, abmittere.
wegh-sijn. Abesse.
wegh-synde. Absens.
wegh-slecke. Cochlea nuda, limax.
wegh-steken. Abstrudere.
wegh-stooten. Propellere.
wegh-stouwen. Abigere, propellere.
wegh-strijcken. Amouere.
wegh-strijcken. Abire, discedere festinanter.
wegh-swemmen. Abnatare.
wegh-treeken. Abstrahere.
wegh-trecken. Abire, discedere.
wegh-vaerd. Iter.
wegh-vaerdigh. Accinctus itineri.
wegh-vaerdigh man. Viator.
wegh-vlieden. Aufugere.
wegh-vlieghen. Auolare.
wegh-voeren. Abducere, auehere.
wegh-werpen. Abiicere, reiicere.
wegh-werperken. *stand.* Reiiculus.
wegh-werpsel. Reiectamenta.
weghe. Via, modus, ratio. Te weghe brenghen. Commodè applicare siue deducere rem aliquam, aptè accommodare: & Perducere ad exitum, peragere, efficere.
weghe. Nomen, causa, gratia, ergo. Van weghe. Ob propter. Van noods wege. Necessitatis causa. Van Gods weghe. Dei nomine. Van des landsheeren weghe. Auctoritate Principis, nomine Principis. Sy is noch maeght van mijnen weghe. Integra à me virgo est. Groet hem van mijnen weghe. A me salutem dic illi, meis verbis, meo nomine. Be-taelen van iemands weghe. Soluere, numerare, dare ab aliquo. Vreesen van alle weghe. Timere ab omni parte, ex omni parte. Aller weghe. Passim, vbique locorum.
weghen. Dirigere in viam, monstrare iter, viam docere.
weghen ende wijsen iemanden. Deducere & instruere aliquem.
Weghel. *stand.* Trames, semita transuersa.
Weghen. j. waeghen. Mouere.
weghen. Librare, pendere, appendere, expendere, ponderibus examinare: pensare, ponderare, trutinare. *germ. vvagen: ang. vvaeye, vvaeyght.*
weghe-schaele. Lanx.
wegher. Ponderator, pensator, pensitator.
wegher. j. waegh-meester. Libripens.
wegher. *ger. sax. sicamb.* Potior, melior: potiùs, meliùs.
Wey. Serum, pars lactis aquea, succus lactis. *ang. vvhey, vvhay.*
wey-kaese. Lac coagulatum.
Weygh-beld. j. wijck-beld.
Weyck. j. weeck. Mollis: maceratus.

weycke.

wepcke. Maceratio. Te wepcke ſetten. Macerare in aqua: inſuccare liquore.

wepcken. Emollire, macerare humore aliquo. & Macerari, macereſcere, madeſieri. *germ. vvveychen.*

Wepcken *ſicamb.* Cornum.

wepcken-boom. *ſicamb.* j. weppken-boom. Cornus.

Wepde ghe wepde. j. in gewand. Viſcera animalium, exta. *ger. eyngvveyd.*

wepden/ wt-wepden. *vetus.* Exenterare, euiſcerare.

Wepde. Paſcua, orum: ager paſcuus vel compaſcuus, pratum.

wepden. Paſcere, impaſcere, compaſcere: paſci, impaſci, compaſci, carpere herbam, tondere, pabulari: errare. *germ. vvveyden. ang feede.*

wepd-boom. *vetus.* j. wilghe. Salix *ger. vvveyden-baum, vvyd: ang. vvithie.*

wepd-land. Ager paſcuus: paſcua.

wepd-hups. *vet. ſic.* Prætorium: magnificum ædificium in ruſticis prædiis & villa vrbana.

wepd-maend. Iunius menſis: *menſis quo pecora in paſcua ducuntur.*

wepd-man. Venator, auceps: auceps rapacibus quibuſuis auibus vtens, *Geſner. ger. vvveydman: ſax. vvveydeman.*

wepd-mes. Culter venatorius.

wepd-ſack. Pera venatoria, pera viatoria, bulga aſcopera, mantica.

wepd-ſchaep. Ouis paſcalis: quæ paſſim paſcitur.

wepd-veld. Ager paſcuus, compaſcuus.

wepd-teſſche. j. wepd-ſack.

wepd-voghel Accipiter.

wepd-werck. Venatio, aucupatio.

wepdener. Venator.

wepder/ *vetus.* j. herder. Paſtor: qui pecus paſcit.

wepdigh. Venaticus, venatorius: aucupio & venationi deditus.

wepdſch. Venaticus, venatorius.

wepdſch man. Venator, auceps.

wepdelick voget. Accipiter, auis rapax.

Wepdelick. Magnus, validus, fortis, potens, bonus, probus: habilis, aptus: egregius, excellens.

wepdelick. Valde, vehementer, fortiter, potenter: probè: egregiè. *ger. vvveydlich.*

wepdelick geeſſele. Probè virgis cædere.

Wepdelinck. *germ. ſax. ſicamb.* Cymba, ſcapha, alueus, linter, lembus.

Wepfel/ wepuel. Viator, ſtator, apparitor, accenſus: & Peditum præfectus. *ger. vvveybel.*

wepfelen. Vagari, vacillare, fluctuare, nutare, inconſtantem eſſe: omni vento verſari: nunc his nunc illis partibus fauere: colludere cum vtraque parte.

wepfeler. Homo vagus, inconſtans, leuis, inſtabilis, vacillans, verſatilis: homo lubrica & ancipiti fide, qui ſe diuerſis applicat partibus: cothurnus, cothurno verſatilior.

wepfeler. j. wepffel. Viator, ſtator.

Wepgh. j. wepdigh. Venatorius.

Wepgh-beld j. wijck-beld.

Wepghveren. Negare, denegare, recuſare, renuere, abnuere, derrectare, defugere.

wepghering he. Negatio, recuſatio, repulſa, detrectatio.

wepgher-teecken. Renutus, capitis ſignum quo repulſa vel negatio ſignificatur.

wepgher-teecken doen. Renuere.

Wepnden j. wenden. Vertere.

Wepn. *vetus.* Dolor.

wepnen. j. weenen Flere.

Wennigh. Parum, paulum, modicum: & Parumper, pauliſper. *germ. vvenigh.*

wepnigh Paucus, pauci. *ſax. vvene: ang. vvene.*

wepnigh. *vetus.* Paruus, modicus.

wepnighend. Paucitas, exiguitas.

wepnighlick. Modicè, exiguè.

wepnighſken. Perpaulum, pauxillum, aliquantulum.

Weppe/ wepe/ weppken. *ſic.* Cornus.

weppken-boom. j. rammelie-boom.

Wepntelen. j. wendtelen. Voluere.

Wepren. j. weren.

Wepz-wolf. j. weer-wolf.

Wepſteren. Mobilitare ante oculos.

Wepvel *ſicam.* j. ſchal-bijter Scarabeus. *ang. betell.*

Wepte. *ſax. ſicamb.* j. terwe. Triticum. *germ. vvveytze: ang. vvheate.*

wepten bzood. j. witten-bzood. Panis triticeus.

Wepten. *vetus. ſland.* j. roetaerd. Graculus.

Wept-krupd. *ger. ſax. ſic. fiſ.* j. weete. Iatis.

wepuel.j.wenffel. Apparitor.

Weke. Hebdomas, hebdomada. *vulgò* ſeptimana, ſeptiduum. *ger. vveeh: ſax. vveke: angl. vveke.*

wek-merckt/ weken-merckt. Forum hebdomadarium: nundinæ hebdomadarum.

weken. *ſax.* j. wencken. Macerare.

Wel. Bene, bellè, rectè, probè: & Valdè: & Satis. *ger. vvol: ang. vvel.*

wel vele. Bene multi. Wel verre. Bene longè. Wel droncken. Probè potus, appotus. Wel lang. Bene longus, valdè longus. Wel te peerde. Expeditus equo. Wel te voet. Expeditus pedibus. Wel vroegh. Planè manè, bene mane.

wel aen. Age, agedum, hoc age: eia, ſodes, macte.

wel aen zijn. Bene valere: bene agi cum aliquo

wel-daed. Benefactū, beneficium, gratia

wel-daedigh. Beneficus.

wel-daedigheyd. Beneficentia, benignitas.

wel doen. Benefacere: & Beneficium præſtare.

wel-eer. *holl.* j. eer-tijdts.

wel-ghe-borē. Generoſus, nobili proſapia ortus, natalibus clarus, nobili loco natus: nobili genere natus.

wel-ghe-leghen. Appoſitus, commodus, opportunus.

wel ghe-maeckt man. Vir formoſus.

wel ghe-maeckt werck. Opus artificioſum, elaboratum, artificiosè factū.

wel-ghe-moedt. Alacer.

wel-ghe-moedt. Origanum. *ger. vvol gemuud: ſax. vvolgemot.*

wel-ghe-val. Voluptas, delectatio, placitum.

wel-ghe-vallen. Cōplacere, collubere.

wel-ghe-vallen hebben. Delectari, cō placere.

wel hebben. Satis habere, fortunas ſatis amplas habere, rem habere, facilè habere, facilè agere.

wel-hebbende wel-hebbigh. Satis diues, opulentus.

wel kom zijn/ wille-kom zijn. Comiter excipi aduētu. *q.d.* wel-ge-komē. *Ita quoque gal. bien venu: ang. vvelcome.*

wel-kom zijt op. Aduentus tuus eſt perquam gratus: optatò ades: optatus ades: optatus & gratus aduenis: expectatus venis: deſideratus venis.

wel-kom heeten. Aduentum felicem gratulari alicui: ſaluum aliquem aduenisſe gaudere.

wel-kom-beker. Philoteſiu ſcrater.

wel-kom ghelt/ in-kom-ghelt. Iſagogicum.

wel-kom be-talē. Iſagogicū perſoluere

wel-kom-mael-tijt. Cœna viatica: qua peregrè reuerſi amici excipiuntur: conuiuium aduentorium.

wel-komen. Opportunè & optatò aduenire: & Aduentum gratulari.

wel-luſt. Voluptas, oblectamen, oblectamentum, delectatio, delectamentum, deliciæ, libido.

wel-luſt-ſoecker. Epicureus, epicuri de grege porcus, homo voluptarius.

wel-luſtigh. Voluptarius, voluptuoſus, delitioſus, libidinoſus.

wel-luſtighlick. Voluptuosè: & Libidinosè.

wel-rieckende. Fragrans, odoratus: bene olens.

wel-ſmaeckende. Grati ſaporis.

wel-ſprekende. Eloquens, facundus, diſertus.

wel ſprekenthey. Eloquentia, facūdia.

wel-ſprekentlick. Facundè.

wel ſtaen. Decere, conuenire.

wel-ſtaende. Decens, conueniens.

wel-ſtand. Decorum.

wel ſtand. Salus, proſperitas.

wel-vaert. Bona valetudo, proſperitas, proſpera valetudo, ſalus: incolumitas.

wel vaeren. Bene valere.

wel-vaerende. Sanus & ſaluus, vegetus, incolumis.

Welck. Quis, quæ, quod: qui. *ger. vvelcher: vetus ſax. hvvilce: ang. vvhich.*

welck van beyden. Vter.

welcker-hande. Qualis.

welcker-ley. Qualis, cuiuſmodi.

welcker-wijſe. Qualiter.

Welck. *vetus.* Victus, flaccidus, marcidus, fracidus. *ger. ſax. vvaelck.*

welcke. *vetus.* Marcor.

welcke. j. blepne. Puſtula. *ang. vvhelke.*

welcken/ ver-welcken. Marcere, marceſcere, elanguere, elangueſcere.

Weld. *vetus, friſ.* j. ghe-weld.

weldigh. *vetus.* j. ghe-weldigh.

Welde/weelde. Voluptas, laſciuia, petulantia, deliciæ, luxuria, luxuries. & Opulentia, diuitiæ, opes. *vetus. ſax.* *vvela: ang vvelthe.*

weldigh/welderigh. Voluptuoſus, laſciuus, petulans, luxurians, delicatus, plenus deliciis. & Diues, opulentus. *ang. vvelthy.*

Welfſel/ welfinghe. Camera, teſtudo, concameratio, fornix, arcus, apſis.

welfſel van den ſolder. Lacunar, lacunarium, laquear, laquearium, laqueare, lacus: tignum concamerationis.

Welle/walle. *vetus.* Aqua fontana, aqua putealis: & Scatebra, ſcaturigo: & Fluctus. *germ. vvalle: ang. vvelle.*

welle/walle. Bullitio, ebullitio.

welle/ſinck-ſand. Aeſtus, arena inſtabilis omnia abſorbens & hauriens: & Charybdis, vorago, gurges vorticoſus. ἀϊλλα. i procella.

welle. Cylindrus: & Sucula: & Palanga.

welle. Voluolus: lignum teres inſtar cylindri, quo voluto æquatur ſolũ: occa.

welle. *vetus. ſland.* Vertigo capitis.

wellen/wallen. Feruefcere, bullire, ebullire: vndare. & Scaturire, erumpere.

wellen. Voluere. *ang. vvallovv.*

wel-berd van d'oꝛghelen. Pinax, ſumma tabula foraminoſa organi pneumatici.

wel-hout. Cylindrus.

wel-ſand. *holl.* j. dꝛif-ſand.

wel-ſteen. Cylindrus. *ger. vvalſteyn.*

wellen het melck. *holl.* Lac tepefacere conficiendo caſeo.

weller. Silurus. *piſcis.*

wellinghe. Volutatio. & Scaturigo: & Bullitio. & Procella. & Gurges.

wellinghe. *ſax. ſicam ſland. campis.* Iuſculum. & Puls, pulticula.

Welpe. j. wulpe. Catellus.

Welteren. *friſ. ſicamb.* j. wentelen. Voluere, volutare. *ger. vvelizen. gal. veaultrer.*

Weluen. Camerare, arcuare, fornicare. *ger. vvelben: ſax. vvoelfen, vvoeluen.*

weluinghe. j. welfſel.

Weme. j. weeme. Domus flaminis.

Weme. *ſax. ſicam.* j. ſpꝛicker-booꝛ. Terebra, terebellum. *angl. vvimble.*

wemelen. *ſax. ſicamb.* Perforare terebra, terebrare.

wemelen. Circumagere, obuerſare, circumuerſare: & Circumagi, obuerſari, circumuerſari: micare: interpoſitis interuallis moueri: & Palpitare: frequenter & leuiter mouere.

Wen. *ger. ſax. ſicamb.* j. wanneer. Cùm, quando.

Wenck. j. winck. Nutus.

wencken. j. wincken. Nuere.

Wenck. *vetus.* j. maeghden-palm.

Wendel. j. windel.

wendel-boom. Iugum, liciatorium.

wendel-graet. Cochlea, cochlis, ſcalæ quibus per gyrum adſcenditur.

wendel-ſteeghel. *ſland.* Cochlea.

wendel-ſteen. Cochlea.

wendel-trap. Cochlea, cochlis, ſcalæ cochlides, ſcalæ in gyrum ſcanſiles.

Wenden. j. winden. Vertere.

wend ijſer/bꝛand-ijſer. Crateuterium: ferrum in quo veru vertitur.

wendelick/ wendigh. Verſatilis.

wender/winder. j. endtrick. Anas mas.

wendtelen. Voluere, volutare, circumagere, circumuoluere, verſare. *germ. vveltzen.*

wendtelen int ſlijck. Volitari in luto.

wendtel-graedt. j. wendel-graet.

wendtelinghe. Volutatio, volutatus, us.

Wenghel. *ſicamb.* Ceruical.

Wenghel. *ſic.* Scamnum præ foribus.

Wenigh. j. wepnigh. Parum.

Wennen. *vet.* Ablactare. *germ. entvvennen: ang. vveane.*

Wennen. j. ghe-wennen. Aſſuefacere.

wenſel. j. ghe-wente. Aſſuefactio.

Wenſch/wunſch. Votum, deſiderium, optatum, animi ſententia. & Imprecatio. *germ. vvunſch: ang. vviſh.*

wenſchen/ wunſchen. Optare, exoptare, precari, cupere, deſiderare, expetere, auere. *ger. vvunſchen: ang. vviſhe.*

wenſchelick. Optabilis.

Wentelen. j. wendtelen. Voluere.

Wepe. j. weppe. *ſicamb.* Cornus.

Wepel. *vetus. ſland. holl.* Vagus, inconſtans. & Vacuus, vacans.

wepel. j. wepfel. Accenſus *germ. vvoeybel.*

wepel/wepeler. Accenſus, adſcriptitius, vacans munere: liber à muniis: priuatus: vacuus à negotiis publicis: immunis: liber ab onere liue officio publico.

Wepele n.j.wepffelen. Vagari.
Wepel-ſteerten.j. wiſpel-ſteerten.
Wepeler.j.wepffeler. Vagus,inconſtãs.
Wepeler.j.wepel.Accenſus,&c.
Wepſch/weepſch.*ſcamb.*Inſipidus, ſine ſapore aut odore.
Werck. Stupa lini ſtupa, linum vile, lini purgamentum, lana craſſior & recrementitia. *ſax.vverck.*
Werck. Opus, operatio, actus,opificiũ, negotium .*ger.vverck: ang.vvoorke.*
werck maecken van eenigh ſaecke. Laborare de re aliqua: magnificare, magnipendere rem aliquam. Geen werck maecken van eenigh dinck. Paruifacere,paruipẽdere,nihilipẽdere, floccipendere,negligere rem aliquam.
Wercken. Laborare, operari, operã moliri,opus facere,agere.
wercken het deegh.j.kneden. Depſere, ſubigere farinam.
werc.i-claem. Inſtrumenta operariorum,arma.
werck-beeſte.Iumentũ:pecus operariũ.
werck-dagh / wercken-dagh. Dies operoſus,negotioſus,profeſtus.
werck-ghe-touwe.Inſtrumentum.
werck-ghe-tuygh. Inſtrumentum.
werck-gierigh. Operoſus.
werck-huys. Officina, taberna,fabrica, ergaſterium,opificis officina.
werck-lieden. Operæ,operarij, opifices.
werck-man. Operarius,opifex.Ionſtigh werck-man. Mechanicus, operarius.
werck-meeſter. Architectus,artifex.
werck-ſaem. Operoſus.
werck-ſchoen.j. voet / voet-maete. Pes: *menſuræ genus.*
werck-ſtadt/werck-ſtede.Officina.
werck-ſteen. Lapis operarius: lapis qui ſeruit opificum operis, vt cos.
werck-ſtuck. Opus.
werck-tuygh. Inſtrumenta,arma,organa,armamenta,ſupellex.
werckelick / werckigh. Operoſus. & Mechanicus.
werckelickheyd.Efficacia.
wercker. Operarius.
werckachtigh. Operoſus.
werckinghe. Actus,operatio.
Werd/werder/weerd.*vetus.* Inſula: & Propugnaculum:ſeptum.*ſax.vverdt.*
Werdel.j.woydel.Verticillum,verticillus,harpax.
Werden.j.woyden. Fieri.
Werder.j.weerd. Inſula. (Agger.
Were. Defenſio. & Munitio,arma. &
were.*ſland.* Sepimentum.
were/weyre.*vetus.ſax.* Poſſeſſio.
were.*vetus.ſax.ang.* Luitio. Pretium redemptionis, mulcta pecuniaria ob hominem leſum aut occiſum:pretium hominis: æſtimatio capitis ſiue corporis: multa æſtimationis capitis,*&c. Olim multæ pecuniariæ imponebantur cædi,rapinæ,furto & multis aliis facinoribus:inter alias autem capitis erat æſtimationis mulcta, & eius rei gratia æſtimabantur quique, & à ſummo ad infimum. capite cenſebantur ſinguli: vt patet ex veteribus legibus Anglorũ & Saxonum. Gail. Lambard.* vulgò vvera, vverigeldium & vvergelta .*q.d.* pretium ſiue pecunia defenſionis. vvergelta, *inquit Hermannus Comes Nuenarius,in legibus Ripuariis Francorum*, *eſt* pecunia qua quis multã ſoluit aut redimit, *à* weeren, i.defendere, & geld i.pecunia.
were-gheld j.were. Luitio.
Werelt. Mundus, orbis, orbis terræ. werelt *dicitur à* weeren i. durare, perdurare. *Mundi enim corpus ita conflatum eſt, & tam aptè cohæret,vt vllo modo nequeat diſſolui niſi ab eo à quo eſt colligatum, vnde & æternum aſſeruerunt Ariſtoteles, Plato,& alij. At manet incolumis mundus ſuaſq; omnia verſat,Quæ nec longa dies auget,minuitque ſenectus, Nec motus pũcto currit, curſuque fatigat, Idẽ ſemper erit, quoniã ſemper fuit idem. Non alium videre patres,aliúmue nepotes Aſpicient,&c. Cui neque principium eſt vſquam,nec finis in ipſo &c. Manil.l. Aſtronom. germ.* vvelt, vverelt : *vetus ger.vvorold, apud Otfridum VVeiſſenburgenſem: ſax.*vvorvld: *friſ.* vvorldt. *ang.* vvorld.
werelelick. Mundanus: & Prophanus, laicus.
werelelick recht. Ius ciuile,humanum, cæſarium,imperiale.
wereldſch. Mundanus.& Profanus.
weren.j.weeren. Defendere,
weren.j.weeren. Durare,perdurare *ger.* vvaeren: *ſax.*vvaeren, vveren.

Werf/

Werf/werue. Actio, actus: *hinc* een-werf/ twee-werf/ eerſt-werf/ leſt-werf. *&c.*

Werf. *vetus.* Officina: & Villa: & Domus. & Area.

Werf. Acta, ægialus, crepido litoris, ripa, moles, agger. werf/ *inquit Ioan. Becan.* in fluminibus & mari *dicitur* id quod vltra natiuum ripæ litoriſve ductum in aquas ab hominibus eſt proiectũ, ne naues vadi breuitate appellere prohibeantur: aut vt eo vis fluminum coerceatur.

Werm. j. warm Calidus.

Wermoed *ſax. ficamb.* Abſinthium. *ger.* vvermut: *ſax.* vvormte: *ang.* vvormvvoode, *à vermibus necandis.*

Wern-dooghe. j. weer-dooghe.

Werp. j wolp. Iactus.

werp werpte. Stamen.

werpen wolpen. Iácere, iactare, mere, mittere, iaculari.

werpen de iongſten. Fœtificare, edere fœtum, fœtare.

werp-draed. j. werpte. Stamen.

werp-gaeren. j. werpte. Stamen.

werp-goed. Merces proiectæ in mare ad exonerandam nauem.

werp-ghiſten. Miſſilia.

werp-kote. Talus emiſſarius.

werp loot. j. diep-loot.

werp-mael. Iactus.

werp-net. Funda, verriculum.

werp-pijl. Spiculum, telum miſſile: iaculum.

werp-ſchijfte. Diſcus.

werp-ſchoepe. Ventilabrum.

werp-ſteen. Lapis miſſilis.

werpel/wolpel, *ger. ſax.* Alea, teſſera.

werpel-ſpel/wolpel-ſpel. Alea.

werpelick. Miſſilis, iaculabilis

werpelinck/wolpelinck. *vetus.* Reiiculus.

werpel-aerſen. *ſtand.* Recalcitrare. & Culum ſiue nates in ſublime iactare.

werper/wolper. Iaculator.

werpte. j. ſcheer-draed. Stamen.

Werre/werringhe. Tricæ.

werre. *vetus.* Contentio, diſſidium, inimicitiæ, bellum: *vulgò* vverra, guerra. *gal.* guerre: *ital.* guerra, gura: *hiſp.* guerra: *ang.* vvarre.

werren. Turbare, intricare, confundere.

werren. Contendere, diſſidere.

werren. *vetus.* Bellare. *gal.* guerroyer: *ital.* guerreggiare: *hiſp.* guerrear: *ang.* vvarre.

werren. Subigere intritam rutro.

wer-gaeren. Fila intricata, tricæ. & Homo litigioſus.

wer-gheeſt. Phanaticus, veſanus ſpiritus, ſpiritus contradictionis.

wer-haeck. Rutrum.

wer-dooghel. Perturbator, interturbator.

werringhe. Tricæ, contentiones, diſſidia, diſcordia, interturbatio: confuſio.

Wers/wirs. *vetus.* Malus, nequam. & Malè.

wers/wars/warſch. Contrarius, aduerſus, malus. Te wers zijn Contrarium eſſe, aduerſari: & Abhorrere, faſtidire. *Dicitur* wers *per ſyncopen. q. d.* weders. *ang.* vvarſſe, vvorſſe. i. nequã, warſte. j. nequiſſimus.

werſ-heyd. Aduerſitas: contemptus.

werſ-heyd van ſpijſe. Faſtidium.

werſ-ſaem. *vetus.* Contrarius.

werſelen. Reluctari, reniti, obniti.

werſel-hoofd. Refractarius, contumax.

werſelinghe. Repugnantia, cõtrarietas.

werſeler. Refractarius, contumax, tricõ, contentioſus.

Werte/wratte. Verruca. *germ.* vvratze, vvartze *ſax.* vvarte *ang.* vvarte.

werte. j. wolte. Cereuiſia muſtea

Weruel/woruel. Verticulum, peſſulus, repagulum, repages, obex *gal* verrouil.

weruel. Gyrus, turbo, vertex, vortex. *ger.* vvirbel: *ſax* vveruel.

weruel. Spondylus, vertebra.

weruel. *ſax. fic.* Verticulum, ſpondylum.

weruel *ſax. ficamb.* Vortex, gurges.

weruel des hoofds. Vertex capitis.

weruelen j. draeyen. Vertere. (dere.

weruelen. Peſſulo ſiue verticillo claweruel-been. Vertebra, ſpondylus, mola, polus *ger.* vvirten: *ang* vvhirlebone.

weruel-poel. Vertex, vortex, vorago, gurges. *ſax* vveruel. *ang* vvhirlepole.

weruel-poel. Phyſeter. *piſcis. ang* vvhirlepole.

weruel-ſteek. j. woruel-ſteek.

weruel-wind. Turbo: ventus, contortus: vertex, vortex.

weruelen. Gyros agere, in orbem verſari. *ang.* vvhirle

Weruelieuren. *ſtand.* Tergiuerſari.

Werue. j. werf. Actio, &c.
weruen. *germ. sax. sicam.* Agere: & Petere. & Exercere. & Negotiari.
weruen. *vetus.* Deposcere. & Solicitare. *ger. vvaerben.*
weruen/ ver-weruen. Acquirere cum labore. *Becanus.*
Weruen-hout. Genus salicis ripariæ. *q.d.* werf-hout. i. materia proiectorũ siue molis: *conuenit enim molibus in flumina iaciendis & firmandis. Becan.*
Wes. *hol.* Quid, quod.
weschen. *sax.* Garrire, nugari.
wescher/ waescher. *sax. sic.* j. swetscher. Nugator, gerro.
Weseke. *vetus. sax. sicamb.* Cognata.
Wesel/weselken. Mustela, mustella. *vulgò* visela, *à sono quem edit. q.d.* vesel *teste G. Agricola. ger. vviselin: ang. vveesel, vveasil, vvessil, vvesil.*
Wesemot. *sax.* Plumbum cinereum. *ger. vveyssmuth.*
Wesen. Esse. Het wesen. Status: conditio. Het wesen des aen-sichts. Vultus, os. Het wesen oft t'ghe-laet. Gestus, mores, vultus.
wesenheyd. Essentia.
wesenlick. Modestus, compositus, decens: vultu modesto siue venusto: & Mediocris, modicus.
wesenlicke schoonheyd. Modica & modesta forma, stata, vxoria.
wesenlicken. Modestè, compositè, decenter: & Mediocriter.
Wespe. Vespa. *germ. vvespe: gal. guespe. ital. vespa: hisp. abispo: ang. vvaspe.*
wespe. *metapho* Oestrum, insania, furor.
Wesse. Dilutum malti ceruisiarij: mustea ceruisia: decoctum. i. worte.
West. Occidens. *germ. vvest: gal. ouest. ang. vvest.*
west-sterre. Hesperus.
west ten zuyden. Hypafricus.
westen-wind. Zephyrus, fauonius. *ger. vvesten vvind, vvest: gal. ouest: vend d'ouest: ang. vvest vvinde.*
westelick. Occidentalis.
westersche zee. Mare occidentale.
wet. *vetus. holl.* j. wat Quid, quod.
Wet. Lex. *Dicitur* wet *à* weten. i. scire. *debent enim leges ab omnibus intelligi, vt inhibita declinent, & permissa sectentur. l. leges. C. de legibus. Eadem ratione lex quoque Latinè dici videtur, quòd publicè legatur, vt omnibus nota sit. Nannius in Miscel.* wet *quasi* wit *dici ait, ab albo nempe prætoris.*
wet. Senatus, senatores.
wet-bancke. j. bancke van recht.
wet-breker. Legirupa, qui legem frãgit.
wet-ghe-leerd. Legisperitus, iurisperitus.
wet-houder. Iudex, nomothetes, nomophylax, senator.
wet-loos. Exlex, illex. ἄνομος, iniquus, flagitiosus. & Excommunicatus. *vide* ver-waeten.
wet-steller. Nomotheta, legifer, legislator, legumlator: lator legis, lator legũ.
wette. *sax.* Multa: pœna tam pecuniaria quàm capitalis, quam iudex siue magistratus dicebat secundùm legem. *vetus. sax. vvithe.*
wettelick. Legitimus: & Legitimè.
wettigh. Legitimus. Wettighe huysvrouwe. Vxor legitima, iusta. Wettighe kinderen. Legitimi liberi, iusti liberi, ex iustis nuptiis nati.
wetten. *vetus. sax. sicamb.* Multare, multam dicere vel irrogare: & Multam præstare siue dare.
Wete. Scientia: & Renuntiatio, relatio, significatio.
wete-loos. Ignarus, inscius.
wete-lustigh. Amans scientiæ cupidus scire.
weten. Scire, tenere, intelligere, compertum habere, cognitum habere, non ignorare *ger. vvissen.*
wetens. Scienter. Mijns wetens niet. Non quod sciam. Willens ende wetens. Ex industria, data opera.
wetenisse. *vetus.* Cognitio: scientia. & Testis, testimonium. *ang. vvitnesse.*
wetenlick/wetentlick. Scienter, dedita opera, sponte, consultò.
wetenheyd. Scientia, cognitio.
wetenschap. Scientia, cognitio.
wetigh. Sciens.
Wetscher. *ger. sax. sicamb.* j. waet-sack. Bulga.
Wette. *germ. sax. sicamb. hol.* j. drencke. Aquarium, lacus.
Wette/waete Acies cultri.
wetten/scherpen. Acuere, exacuere, acuminare, procudere, in cote subigere.

germ.

germ. vvhetzen: ang. vvhette.

wet-ſteen. Cos: lapis cuius in acuendo ferro eſt vſus: lapis naxius.

wettigh, waetigh. *vet.* j. ſcherp. Acutus

Weue. *vetus.* j. **webbe.** Tela.

weuel. Subtegmen, ſubtemen, trama. *ger. vvaefel: ang. vvonfe.*

weuel/weffel. *ſland.* Vibex.

weuel/weuel-wozm. j. **kalander.** Curculio. *ger. vviblen: ang. vvyuel, vvevil.*

weuel/boon-wozm. Midas: vermiculus in fabis naſcens.

weuel. *ſax. ficamb.* j. **bozhbedoz.** Scarabeus comutus.

weuel-draed. Trama.

weuel-garen / in-ſlagh. Subtegmen, ſubtemen, trama: fila quæ ſtamini intertexuntur.

weuen. Texere, telam conficere, radio telas percurrere, & infilia calcare: percurrere pectine telas. *germ. vvaeben: ang. vveaue.*

weue-ghe-touwe. Tibicines, machina textoria, inſtrumentum textorium: fulcra textoria telam ſuſtinentia.

weuer. Textor.

weuers-boom. Liciatorium, iugum.

weuers-ſpoele. Radius textoris: pannelium, panuelium, *Varro.*

weuer-wozm. j. weuel.

weuerſſe. Textrix.

weuerye. Texterina: officina textoris.

weuerye/weeffel. Textura.

weuinghe. Textus, textura.

VV I.

Wichelen. j. **wijchelen.** Hinnire. & Hariolari.

Wicht/wight. *ger. ſax. fic.* j. **ghe-wicht.** Pondus. *ger. gevvicht: ſax. vvicht: ang. vveyght, vvicht.* Moles.

wicht. Infans, puer. **Wichtken.** Infantulus. **Boos wicht.** Tellurus inutile pondus, homo ſceleroſus.

wicht-baerigh. Ponderoſus.

wichte. *vetus.* j. **waeghe.** Libra.

wichten. Vibrare, librare, ponderare.

wichtigh. j. **ghe-wichtigh.** Grauis.

Wicke. j. **bitſe.** Vitia. *germ. vvicke: ſax. vvicke.*

wick-boone *ſax.* j. **bijgh-boone.** Lupinus. *ger. feigbonen.*

Wickelen/wigghelen. Voluere, inuoluere. *ger. vvicklen: ſax: vvicklen.*

Wicken. j. **wichten.** Vibrare.

Wicket. j. **wincket.**

Wicker. *vet. ficamb.* j. **wijcheler.** Augur.

wickerije. j. **wijcheleije.**

Wie. *germ. fic.* j. **hoe.** Quî, quomodo.

wie Quis, qui. *germ. vver: ang. vvho.*

wie van beyden. Vter.

wie groot. j. **hoe groot.** Quàm magnus, quantus.

wie-danigh. j. **hoe-daenigh.**

wie bele. j. **hoe bele.**

Wiechelen. j. **wijchelen.**

Wiecke. *vetus. hol. ficamb.* j. **vloghel.** Ala.

wiecke. *ſland.* j. **lemmet.** Ellychnium. *ang. vveyke, vveke.*

wiecke/ wond-wiecke. Turunda, linamentum, pannus, lemniſcus, peniculus, penicillus, cuneolus *ſax. vveke.*

Wiede. *ſax. fic.* j. **wepde.** Vimen: & Salix: & Reſtis, funis.

wied-hamme. j. **wijd-hamme.** Salicetum.

wiederick. Salicaria.

Wieden. Purgare. *gal. vuider.* i. vacuare.

wieden dē acker. Runcare agrum, runcare ſegetem, euellere inutilem herbarum luxuriem, ſarrire, agrum purgare à noxiis herbis, exſtirpare herbas inutiles. *ſax. vveden: ang. vveede.*

wied-iſſer. Sarculum. & Marra.

Wiegh. j. **wijgh.** Prælium.

Wieghe. Cunæ: cunabula: incunabula. alueus infantilis. *germ. vviegen. ſax. vveege.*

wiegh-boecken. Incunabula.

wieghen-tijdh. Incunabula.

wieghen. Mouere cunas.

wieghen/waeghelen. Mouere, motare, ventilare.

Wiehen. j. **wijen.**

Wiel/ſpin-wiel/ſpoel-wiel. Rhombus, girgillus.

wiel. Rota, orbiculus verſatilis. *ang. vvhele, vvheele.* **Wielken.** Rotula: & Spira.

wiel/kolck/wielinghe. Vortex, verter, contorta in ſe aqua: gurges: profundus in amne locus quo aqua circũagitur.

wiel-bzood/wielken. *holl. ſland.* j. **krakelinck.** Spira, panis rotarius.

wielken. *hol.* j. **katerol.**

wielinghe. j. **wiel.** Vortex.

wiel-eſſche. Ornus, fraxinus ſilueſtris.

Wiele/

Wiele/wiel-doeck wijle. Velum ſacrarum virginum: plaga: velamen quo mulieres caput tegunt. *gal. voile: ital. velo, vela: biſp. vela: angl. vayle.*

wielen. Velare, velo caput tegere.

Wieme/wimme. *ſax. friſ ſicamb.* Fumarium: locus vbi carnes ſuſpenſæ fumo durantur & cõſeruantur: carnarium.

Wie-roock. j. wij-roock. Thus.

wie-waeter. j. wij-waeter. Aqua luſtralis.

Wier. *ſtand. vetus.* j. weer. Nodus, callus.

Wier. *holl.* j. zee-gras. Alga, vlua, fucus marinus.

wieren. *vetus.* Videre, luſtrare: circumſpicere: circumquaque aſpicere, oculis ambire.

wieren. Gyrare, circuire. *gal. virer. ital. girare.*

Wieſen. *ger. ſax. ſicamb. hol.* Pratum.

Wift eñ licht. *vet. hol.* Leuis, temerarius

Wigghe. j. weggh e. Cuneus.

Wigghelen. Voluere, inuoluere: & Motitare, vacillare.

Wigh-vier. *holl.* Lignum carioſum nocte lucens: & Lignea materia facilè ignem concipiens: igniarium, fomes igniarius.

Wight. j. wicht.

Wthelen. *ger. ſax. ſicamb.* Hinnire.

Wij Nos. *ger. vvir: ſax. vvet ang. vve, vvy, vvee.*

wij-lieden. Nos, nos homines.

Wijch. j. wijgh. Prælium.

Wijchelen/wiechelen. Hinnire. & Hariolari, ariolari, diuinare, vaticinari, augurari. *Ex equorũ hinnitu Germanos præſagia experiri ſolitos, teſtis eſt Corn. Tacitus. Saxones quoque equorum hinnitus tanquam præſagia in primis obſeruarunt.*

wijcheler. Augur, ariolus, aruſpex: diuinator futurorum.

wijchelrije. Auguria, auſpicia, aruſpicia, diuinationes, hariolatio.

Wijck. *vetus.* j. dijck. Agger.

wijck. Propugnaculum, perfugium.

wijck. Sinus maris, litus curuum, maris flexus. *B. Rhenan.* & Statio ſecura, vbi coniunctioribus ædificiis habitatur. *Adr. Iun.* & Sinus excurrens fluminis, ſtagni, aut maris. *Andr. Altham.* & Caſtrum, *Alfricus Saxo. In* wijck *autem ſiue* wick *multa oppidorum & pagorum nomina deſinunt apud Germanos & Anglos.*

wijck. Flexio, ceſſio.

wijck. Vicus, regio, vrbis tractus: curia, & Quadriuium.

wijck. *vetus.* Iuriſdictio, ditio.

wijck-beld. *vetus. ſax. ſicamb.* Territorium, iuriſdictio ciuitatis, quæ lignea crucis ſtatua erecta deſignari ſolet. & Ciuitas, oppidum, municipium.

wijck-beld recht. Ius municipale.

wijck-huys/wijgh huys. *vetus.* Propugnaculum: & Specula.

wijck-meeſter. Magiſter vici, præfectus regionis in vrbe, tribunus: magiſter curiæ.

wijck-wijs. Regionatim.

wijcken. Cedere, concedere, abſcedere, recedere, diuertere. *ger. vveychen.*

Wijd. Amplus, latus, ſpatioſus, fluxus, laxus, prolixus. *ger. vveyt: ſax. vvyde: ang. vvyde.*

wijd/veel in-houdende. Capax.

wijd ende breed. Laxus, latus, latè patẽs. Wijd eñ breed ver-breydt. Latè longeque diffuſus, multis in locis diſſeminatus.

wijd ende woeſt. Vaſtus.

wijd. j. verre. Remotus. & Procul.

wijde/wijdde. Amplitudo, latitudo, capacitas, ſpatium. Wijdde tuſſchen beyden. Interſtitium, interuallum, intercapedo, ſpatium, diſtantia.

wijd-beck/wijd-back-huys. Bucco, bucculentus: cui tumidiores ſunt buccæ aut os grandius.

wijd-loopigh. Prolixus, latus, ſpatioſus, amplus, largus.

wijden/ wijd maecken. Ampliare, amplificare, dilatare, diſtendere, laxare.

wijders. Amplius, vlteriùs.

Wijden. j. wijhen/ wijen. Sacrare, inaugurare

Wijde/wije. *ſax. ſicamb.* j. wiede. Salix: ſiler: & Vimen.

wijd-hamme. Salicetum, viminetum.

wijddauw. *vetus.* j. teenen. Vimina.

wijderick/wiederick. *ſax. ſic.* Salicaria: lyſimachium.

Wije. j. wijde. Salix.

Wije kiecken-wije. *ſax. ſicamb.* j. wouwe. Miluus. *germ. vvey.*

Wije/

Wije/wijh/wih. *vet.j.* hepligh. Sacer:
wijen/wien/wieden. Purgare, luſtrare.
wijen/wijhen. Dedicare, dicare Deo, ſacrare, conſecrare, deuouere, inaugurare, initiare *ger.* geweyhen. *fax.* wyhen.
wijnghe/wijhinghe. Initia, orum. *vulgò* ſacer ordo.
wijnghe ont-fanghen. Initiari.
wij-biſſchop. Initiator, epiſcopi vicarius. *vulgo* ſuffraganeus. *fax.* wyhelbi-
wij-krupd. Verbena, herba ſacra. (ſchop
wij-nacht/wie-nacht/wijh-nacht *ger. fax. ficamb. fris.* Natalis Chriſti. *q.d.* nox ſacra ſiue ſacrata: *nam* wih/wie/ & weph *vetuſtiſſimis Teutonibus* ſacer eſt. & wephen/wihen/wijen/*Germanis ſuperioribus & inferioribus dicitur* ſacrare *ſiue* conſecrare. *Eſt enim hæc* nox (*vt canit Eccleſia*) ſacratiſſima, quã Deus veri luminis illuſtratione clarefcere fecit. wijn-nacht/ *Adr. Iun. & B. Rhenan. dici putãt à* wijn. i. vinum: & nacht. i. nox. *quòd diem noctemque epulari conſueuerint olim Germani.*
wij-quaſt/ wijhe-quaſt. *fax. fic.* Aſpergillum ſacrum.
wij-roock/wie-roock. Thus *q.d.* fumus ſacer: *à fuffitu ſiue fumante vapore in ſacrificio.*
wij-roock oft wij-waeter banden houe. Fumus aulicus: ſplendidæ & magnificæ pollicitationes aulicorum, quæ ſuo tamen carent effectu: aqua ſacra aulicorum.
wij-roock-brand. Thymiama.
wij-roock-kaſſen. Acerra, thuris arcula ſiue repoſitoriũ, nauicula *apud Eccl.*
wij-roock vat. Thuribulum, acerra penſilis qua thus inter ſacra ſpargitur.
wij-roocken. Sacro fumo imbuere, ſpargere thura, fumigare odore Arabico: vaporare fumo.
wij-waeter. Aqua luſtralis, aqua ſacra, conſecrata.
wij-waeter-quiſpel. Luſtrica, aſpergillum, aſperſorium.
wij-waeter-vat. Aquiminarium, amula, vas luſtrale.
Wijer j. vijuer. Viuarium, piſcina.
Wijf. Mulier, femina. & Coniux, vxor; marita, nupta. *ger.* wyeyb: *ang.* wife.
wijf-wl. *holland.* Vxorius: nimium obnoxius & deditus vxori.
wijfachtigh. Muliebris, femineus: & Effeminatus, mollis: & Mulierarius, mulieroſus.
wijflick. Muliebris, femineus.
wijflick hepd. j. vrouwelick hepd.
wijfſch. Muliebris, femineus: & Effeminatus, mollis.
wijfſch beld. *vetus. germ.* Femina.
Wijgh/wiegh. *fland.* Conflictus, certamen, prælium.
wijghlick tidder. *vetus.* Miles ſtrenuus.
Wijghant/wiegant. *vet. flan.* Gigas: & Bellator ſtrenuus. & Vir fortis & potens. *gal. geant: ital gigante: hiſp.* gigante: *ang. giant.*
wijgh-huys. *vetus.* Caſtrum, caſtellum.
Wijh/wije. *vetus j.* hepligh.
wijhen. j wijen. Sacrare.
Wijle. j. wiele. Velum.
Wijle. Momentum, temporis ſpatium, tempus. *ger.* vvhail: *ang.* vvyle. Ter wijle. Interim, interea, tantiſper. Bp wijlen/ ſom-wijlen. Aliquando. Onder-wijlen. Subinde.
wijle. Vice, vicem.
wijle. Otium, tempus vacuum.
wijlen/wijlent/wijlents. Olim. & Præteritus, defunctus. *ger.* vveyland.
wijlen. *vet.* Aliquando. *vet. fax. huilum.*
wijlen-ert. *vet.* Olim.
wijlinghe. Viciſſitudo.
wijlken. Paruum temporis ſpatium, paruum momentum. (liſper.
wijlkens. Parumper, paruo tẽpore: pau-
Wijme. Pumila ſalix: & Viminale, vimen: & Salix viminalis: & Locus viminalis. & Tranſenna viminea
Wijn-brauwe. j. wimp-brauwe/ wind-brauwe. Palpebra.
Wijn. Vinum. *ger.* vveyn: *fax.* vvijn: *gal.* vin: *ital.* vino: *hiſp.* vino: *ang.* vvine.
wijn ſeck. j. roomenije. Vinum Hiſpanienſe. *gal.* vin ſec: *ang.* ſacke.
wijn tint/wijn van Alicanten. Vinum atrum, rubeum.
wijn-arent. *fax. ficamb.* Vindemia.
wijn-back. Lacus: vas amplum in quod muſtum prælo expreſſum recipitur.
wijn-balgh. j. wijn-baſte.
wijn-baſten. Vinacea, orum.
wijn-bergh. Vinetum. (ceus.
wijn-beſie. Acinus, acinum, acinus vina-
wijn-

wijn-bere-ſteenkens. Vinacea, orum: grana vuæ.
wijn-blad. Pampinus.
wijn-bzauwe.ſ.wind-bzauwe.
wijn-daede/wijn-daepe. Dactylus recens: fructus palmæ arboris ab arbore ſtatim decerptus. *q.d.* dactylus vinaceus: *ex dactylis enim recentibus & ab arbore ſtatim decerptis vinum fieri author eſt Plinius.lib.14.cap.16.*
wijn-bzoeſſem. Floces.
wijn-bzoncken. Vinolentus, temulētus.
wijn-bzupue. Vua, racemus.
wijn-gaerd. Vinea, vinetum. *q.d.* hortus vitibus conſitus.
wijn-gaerd/wijn-ſtock. Vitis.
wijn-gaerd-blad. Pampinus, folium vitigineum.
wijn-gaerd-bouwer. Vinitor, pampinator.
wijn-gaerd-looue. Vitis compluuiata, vitis tecti in modum longè lateque fornicata: vitis pergulana, arcella.
wijn-gaerd-man. Vinitor.
wijn-gaerd-mes. Falx vineatica, putatoria falcula, ſcirpicula.
wijn-gaerd-planter. Vitiſator.
wijn-gaerd-rancke. Palmes, ſarmentū.
wijn-gaerd-rijs. Sarmenta.
wijn-gaerd-rijſinghe. Roratio: morbus vitium, quum defloreſcentes rore lædūtur.
wijn-gaerd-ſcheute. Pampinus, ramus folioſus à palmite exiens.
wijn-gaerd-ſlecke. Cochlea operculatis.
wijn-gaerd-ſnijder. Frondator: putator vitium.
wijn-gaerd-ſnijdſel. Sarmentum.
wijn-gaerd-ſtaeck. Ridica, pedamentum vitis, adminiculum, ſudes, ſtatumen, pertica, palus.
wijn-gaerd-ſtaketſel. Iugum.
wijn-gaerd-ſtock.ſ.wijn-ſtock. Propago.
wijn-gaerd-waeghen. Iugum. & Vitis compluuiata: vitis pergulana: vitis arcella.
wijn-gaerd-wozm. Voluor, volucra, inuoluulus, conuoluulus, vermis qui vitem erodit.
wijn-gaerdenier/ wijn-gaerder. *germ. ſax. ſic.* Vinitor.
wijn-ghe-was. Vinetum.
wijn-god. Bacchus, Liber pater, Lyæus.
wijn-heſſe. Floces, fæx vini.
wijn-hoede.ſ.wijn-ſtande.
wijn-hups. Oenopolium, taberna vinaria.
wijn-kanne. Oenophorum, cantharus.
wijn-keller. Apotheca, cella vinaria.
wijn-klaret. Vinum rubellum. *gal. vin claret: ang. claret wyne.*
wijn-koop.ſ.lijf-koop.
wijn-kooper. Vinarius.
wijn-land. Terra vinealis, regio vitifera.
wijn leſen. Vindemiare.
wijn-leſer/wijn-plucker. Vindemiator, vindemitor, vinitor, maturæ vinitor vuæ.
wijn-leſinghe. Vindemia.
wijn-maend. October. *q.d.* vindemialis menſis.
wijn-mede. Mulſum, œnomeli
wijn-mugghe. Ephemera: culex vinarius: *vulgò* bibio.
wijn-nacht.ſ wij-nacht.
wijn-perſſe. Torcular, torcularium, torculus: torcular vindemiale.
wijn-pijpe. Cadus, vas vinarium.
wijn-plucken.ſ. wijn-leſen.
wijn-plucker.ſ.wijn-leſer.
wijn-pocke. Puſula, phlyctæna.
wijn-pot. Oenophorum.
wijn-rancke. Palmes.
wijn-roede.ſ.biſier-roede.
wijn-ruyte. Ruta.
wijn-ſcheneck. *fax.* Oenopola.
wijn-ſnijden. Vindemiare.
wijn-ſnijder. Vindemiator.
wijn-ſnijdinghe. Vindemia.
wijn-ſtaeck.ſ.wijn-gaerd-ſtaeck.
wijn-ſtande. Labrum vinarium, cirnea, cupa.
wijn-ſteen. Fæx vini: lapidoſa concretio ex vino in doliis: fæx vini inſtar cruſtæ concreta, cadorum vaſorumque lateribus adhæreſcens: robur vini: *vulgò* tartarum.
wijn-ſteenkens. Vinacea, orum.
wijn-ſtock. Vitis: & Propago vitis, malleolus.
wijn-ſtoop. Oenophorum, cantharus.
wijn-ſtrupck. Vitis.
wijn-ſupper. Merobibus.
wijn-tap. Oenopolium: taberna vinaria.

wijn-tapper. Oenopola, tabernarius, vinarius.
wijn-tauerne. Oenopolium, taberna vinaria.
wijn-tauernier. Oenopola.
wijn-tijd. Vindemia.
wijn-tozſch. Vua, racemus.
wijn-vat/toe-laſt. Cupa, dolium: vas vinarium.
wijn-ver-kooper. Oenopola: vinarius.
wijn-vliegħe. j wijn-muggħe.
Wijnden. j. windē. Torquere, voluere.
Wijnd-vzauwe. j. wimp-vzauwe.
Wijp/wijpe. j. wip. *vetus.* Fax.
Wijper. *ſtand.* j. ſpijt.
wijperen. *ſtand.* j. ſpijten.
Wijs. Sapiens, prudens, cautus, catus, conſultus, ſagax, ſciens. *ger. vveyſ: ſax. vviſe, vvite: ang. viſe.*
wijs maecken iemanden enige ſaecke. Perſuadere alicui rem aliquam.
wijs zijn. Sapere.
wijſe moeder. *ficamb.* Obſtetrix.
wijſe vzouwe. *vetus.* j. vzoede-vzouwe. Obſtetrix.
wijſ-dol. Aretalogus: tertius Cato: homo tetricus & grauis ſermone.
wijſ-dom. Sapientia: & Iudicium, ſententia iudicum, iudicatum, res iudicata. *ſax. vviſdome: ang. vviſdome.*
wijſ-seggħen. *germ. ſax. ficamb.* j. waer-seggħen.
wijſ-seggħer. j. waer-seggħer.
wijſ-ſot. Moroſophus.
wijſheyd. Sapientia, prudentia, ſal.
wijſlick. Sapienter, prudenter, cautè.
Wijs/ghewijs. Inſtar.
wijſe/gheſe. Ritus, modus, mos, ratio, tenor, modulus, forma via. *gal. guiſe: ital. guiſa: hiſp. guiſa: ang. guyſe.*
wijſe van een lied. Modus, modulus, modulamen, modulatio: numerus.
wijſen. Monſtrare, oſtendere, indicare.
wijſen. Iudicare, iudiciū ferre, decernere.
wijſer. Monſtrator, index: & Iudex.
wijſer/wijſ-vinger. Digitus index, demonſtratorius, ſalutaris.
wijſer/ure-wijſer. Index horologij, gnomon: æneus ſtylus horarum diſcrimina deſignans.
Wijte. Incuſatio, reprehenſio.
wijte. *vetus.* Mulcta, *vulgò* vvite.
wijten. Incuſare, imputare, adſcribere: cauſam in aliquem reijcere. & Obiurgare. *ang. tvvite.*
Wijtingh. j. wittingh. Apua. & Aſellus mollis.
Wijue. j. wijf. Mulier.
wijuen. *vetus.* Ducere vxorem.
Wijwe. *vetus.* j. wouwe. Miluus.
Wiket. j. winckiet. Portula.
Wild. Silueſter, ſilueſtris, ferus, agreſtis, ferinus, indomitus, effrenis, effrenus, immanſuetus. *germ. vvild: ang. vvild. dicitur* wild/ *q. d.* willende/ *à* wille. i. voluntas: *quòd pro voluntate & animi deſiderio, abſque ratione, impetu quodam feratur animal ferum.*
wild ende woeſt. Vaſtus.
wild. Vagus.
wild. j. wild dier. Fera.
wild-vzaed. Ferina, caro ferina, ceruina, aprugna. *q. d.* ferinum aſſum. *Solent enim olim aſſari carnes ferarum, non, vt nunc ferè mos eſt, elixa inſtar artocreatum in clibano coqui: toſtiſque non elixis carnibus proceres & heroes veſci ſolent. ger. vvildbraet: ſax. vvildbret.*
wild gaſt/ *vide* gaſt.
wilde. *ſax.* j. wilde-waeghe. Stagnum.
wild dier. Fera.
wilde zee. Oceanus, mare vniuerſam ambiens terram.
wild ſwijn. Aper.
wild-vanck. Accipiter ſorus: accipiter iunior, indomitus & vagabundus, qui nidum relinquens, plumis nondum mutatis, ab aucupe capitur domaturque. & *metaphor.* Homo iuuenis, ferociens, temerarius, refractarius, contumax.
wild vercken. Aper.
wild vier. Phlyctena, puſula: ignis ſilueſtris: feræ papulæ.
wilde waeghe. *ſax. ficamb.* Stagnum amplum quod vento mouetur abſque procellis.
wildelingh/wilden appel. Arbutum, vnedo.
wildelingh-boom. Arbutus.
wilderniſſe/woeſtijne. Eremus, ſolitudo, ſeceſſus.
Wille. Voluntas, mens, nutus, animus, arbitrium, ſtudium. *ger. vvil: ang. vvil.*
Wterſten wille. *vide* Wterſte.
wille. Cauſa, gratia, ergò. Om dier

wille. Illius cauſa, illius ergò. Om uwen wille. Cauſa tua. *vulgò* cauſa tui.

wille/ willeken. Malleus maior fabri ferrarij.

wille-keur. Arbitrium: & Electio libera: & Conſenſus: & Edictum.

wille-keuren. Arbitrari: & Eligere libere: & Conſentire: & Suffragari: & Edicere.

wille-keurer. *vetus.* Arbiter.

wille-kom. j. wel-kom.

wille-loos. Impos voluntatis.

wille-moedigh. Volens, lubens.

wille-veerdigh. Promptus animo.

willen. Velle. *ger. vvoellen: ſ.x. vvyllen: ang. vvyll.*

willen. j. be-gheeren. Cupere, ſtudere.

Wilt niet vreeſen/ doen/ &c. Ne timeas, ne facias: Noli timere, noli facere, &c. *in ſacra ſcript. Eman. Sa.*

willens. Volens, lubens.

willens ende wetens. Prudẽs & ſciens: volens, ſcienſque: conſultò, conſulta opera, deſtinata voluntate, dedita opera: ex induſtria, ſtudio.

willigh/ ghe-willigh. Volens, voluntarius, vltroneus, ſpontaneus, lubens, facilis, non grauatus.

willighheyd ghe-willighheyd. Spõtanea voluntas, prompta voluntas, lubentia.

willighlick. Voluntariè, voluntariò, vltrò, ſponte, ſua ſponte, lubenter, non grauatè, non inuitè, æquo gratoque animo. *ger. vvillighlick: ſax. vet. vvilnung: ang. vvillingly.*

willighe/ wilghe. Salix. *dicitur* willighe/ *quòd prompta & voluntaria ſit in creſcendo: ſicut Latinè* ſalix *à ſaliendi & creſcendi celeritate. ang. vvillovv tree. Gothis vvilga* voluntas *dicitur. Bon. Vulcan.*

willighen. Saligneus.

willighen boſch. Salictum, ſalictum.

willighen. Voluntarium facilemque reddere.

Wilt. *ſax. ſicamb.* Amia, *piſcis genus.*

Wime. *ſland.* j. wijme. Vimen.

Wim-brauwe. j. wimp-brauwe. Supercilium.

Wimme. j. wieme. Fumarium, carnarium.

Wimme. *germ.* Vindemia.

wimmen. *germ.* Vindemiare.

Wimp-brauwe/ wijn-brauwe/ wijn-brae/ wijnd brauwe/ wijngh-brauwe/ win-brauwe/ wimbrauwe/ oogh-brauwe. Supercilium: ductus pilorum ſupra palpebras. *hæc dictio variè à variis ſcribitur & pronunciatur.*

wimp-brauwen ſwertſel. Calliblepharum. *Plin.* medicamentum quo ſupercilia denigrantur ad ornatum.

wimp-ooghen. j. pinck-ooghen.

Wimpel. Velum, velamen. *gal. guimple.*

wimpel. Vexillum.

wimpel-doeck. Velum, velamen: peplum.

wimpelen. Velare, velo operire: inuoluere, implicare

Wimpel. *vet.* Terebellum. *ang. vvimble.*

Win. j. winne. Agricola.

Winck. j. wincke Nictus oculi, nutus.

winck-ooghen. j. winckeu.

Winckel. *ger. ſax. ſicamb.* Angulus.

winckel. Taberna, officina, ergaſterium: opificis officina: taberna vbi merces exponuntur: pergula, locus accommodatus exponẽdis rebus venalibus.

winckel-haeck. Norma, regula angularis, regula angulos explorans. *vulgò* quadra.

winckel-houder. Propola.

winckel-knecht. Tabernarius, inſtitor.

winckel-macte. Norma angularis, regula.

winckel tanden. Dentes angulares, intimi, genuini.

Wincke/ wencke. Nictus oculi, nutus.

wincken/ wencken. Nictare, conniuere: & Nuere, innuere, oculorum nutu ſignum dare. *germ. vvincken: ang. vvincke.*

Wincket/ wiket. Portula, foricula, feneſtella. *gal. vvichet, guichet: ang. vvicket.*

Wind. Ventus, aëris fluxus, aëris fluor, flabrum, ſpiritus, flatus, flamen, aura. Wind *Becano dicitur a* winden/ *ſive* wenden. i. vertere, voluere: *quòd crebrò ſe & alia omnia vertat & voluat: germ. vvind: gal. vent: ital. vento: hiſp. vento: ang. vvijnde.*

wind/ aeſſem. Spiritus, pneuma.

wind. Crepitus ventris, flatus ventris.

wind gheuen. j. locht gheuen.

wind/ wind-hondt/ heeſ-wind. Canis

vena-

venaticus : canis celer volucerque instat venti.

wind-bal. Harpastum, follis pugillatorius, pila ventosa,

wind-bzauwe .j. **wimp-bzauwe** . Supercilium.

windſ-bzund. Turbo, vētus vorticosus: typhon, procella : vertex aquarum . *germ. vvindſ-braut : ſax. vvindſbrut.*

wind-buſſe. Cucurbita *vulgò* ventosa.

wind-dzooghe . Vento aliquantulum siccatus.

wind-dzooghen haerinck. Halex recens , vento siccata, nec satis durata.

wind ee . Ouum subuentaneum, zephyrium, hypenemium, irritum, vrinum, ventosum.

wind-gat. Spiramen, spiramentum.

wind-haerinck .j. **ber-waepden haerinck.**

wind hond .j. **wind.** Canis venaticus.

wind loos .j. **wind-ſtil.** Tranquillus.

wind-licht. *ger. ſax. ſicamb.* j. **toztſe.** Fax tæda

wind maend. *germ. ſax ſicamb.* Nouember. *quibuſdam* December. *q.d.* mensis ventosus. *dicitur etiã* **winter-maend** *&* **windel-maend.**

wind-meulen. Mola alata, pneumatica: quæ vento circumagitur.

wind-pijpe . Canna pulmonis, animæ canalis, aspera arteria.

wind-reghen .j. **ſtof-reghen.**

wind-ſtil .j. **kalm.** Tranquillus.

wind-ſtilte. Tranquillitas, malacia.

wind-ſtozm Procella.

wind-ſtozmigh. Procellosus.

wind-vanck. Spiritalis machina fodinę

wind-vanck .j. **ſchutſel** . Obstaculum venti.

wind-vanck van de ozghelen. Episomium: obturaculum quo continetur spiritus aut laxatur in organis.

wind-vlaeghe. Turbo: procella.

wind-voghel/ winter-voghel. Arquata, *q.d.* ventorum auis, *ventos & tempestates prædicens.*

wind-wetuel/ wetuel-wind. Turbo.

wind-wozm/ wind-wozp. *ſax. ſicamb.* .j. **mol.** Talpa.

windachtigh . Ventosus.

winden. *vetus* .j. **waepen.**

windigh. Ventosus.

wind-as/ wind-aſſe . Trochlea : rechamus, *Vitru.* Succula, *Veget.* Prehensio, *Caſ. gal. guiudal : angl. vviodlaſſe.*

wind as-boom. Vectis ergatæ.

wind-as-boghe/ wind boghe. Arcubalista, catapulta: arcus qui trochlea tenditur.

wind-as-gat. Chelonia.

wind-as-voet . Chelonia, ansæ succularum.

winde-boom .j. **windel-boom.**

winde-kabeel. *ſax. ſicamb.* Funis tractorius, opifer.

winde/ katerol. Trochlea. *&* Ergata.

winde-naghel. Axiculus.

winde-ſeel. Funis ductarius.

winde-ſtanghel/ windel-ſtãgh. Vectis.

winde . Helxine ciſſampelos.

winde wrangh. Volubilis, cõuoluulus, smilax lævis, campanula, scandulaca, cõiugulum, funis arborum: *herba ſuis tibus & arboribus ſe circumuoluens.*

windel/ wendel/ windel-doeck . Fascia, fasciola, inuolucrum, incunabula.

windel j. **polenc.** Trochlea.

windelen Fasciis inuoluere siue vincire.

windel-band. Fasciæ.

windel-boom .j. **wendel-boom.**

windel-graed .j. **windel-graet.** Cochlea.

windel-maend. *vetus.* j. **wind-maend.** December.

windel-ſtange .j **wind-boom** . Vectis.

windel-ſtreghet. *ſtand.* Cochlea.

windel-ſtock. j. **garen-winde/ haſpel.** Girgillus.

winden. Torquere, contorquere, intorquere obtorquere. voluere, inuoluere, implicare, verſare, vertere. *ger. vvindē : ſax. vvennen : ang. vvinde.*

winden. Sursum tollere. *gal. gwinder.*

winden op een klouwen . Glomerare.

winden .j. **veſchen** . Fasciis inoluere.

wind-boom / wind-as-boom / windel ſtanghe . Vectis ergatæ: palus ligneus ferreúsve quo circumagitur ergata traiecta aut succula.

wind boom/ dzaep-boom/ kapeſtãd. Ergata.

wind-boom/ laecken-boom. Liciatorium, iugum.

wind-bzauwe/ wimp-bzauwe. Supercilium.

wind-hals .j **dzaep-hals.** Torquilla.

wind-naghel/ windel-naghel. Axiculus.
winder.j.wender.
windsel. Inuolucrum.
windsel.j.kindt-doecken. Cunabula, fasciæ.
windtelen.j.wendtelen.
Winne/ win/ land-winner. Agricola, agricultor.
winne.*vetus*.j.hoeue. Villa.
winnen. Lucrari, lucrum facere, quæstum facere, proficere, rem facere, acquirere.*ger.gewinnen:gal.gaigner:ang.winne,gaine.*
winnen/ver-dienen. Mereri.
winnen den prijs. Palmam ferre.
winnen den kost. Quærere sibi victum, parare sibi victum.
winnen den kost met spinnen ende weuen. Lana ac tela victū quæritare.
winnen.j.ver-winnen. Vincere.
winnen t'ghe-dinghe. Obtinere litem, obtinere causam, causam expugnare, vincere.
winnen de stad. Potiri vrbe.
winnen de herten van t'volck. Animos populi præuertere amore, beneficiis: conciliare animos.
winnen/ land winnen. Colere agrum, colere terram, agere agriculturam, colligere fructus terræ. winnende land. Aruum, ager colonus.
winnen/ kinderen winnen. Gignere, generare, procreare, suscipere liberos.
winnende ledē. *ver.* Membra genitalia.
win-baer. Vincibilis, superabilis.
win-hof.*louan.*j.hoeue. Villa.
win-saem.j. win-baer.
winnelick. Vincibilis, superabilis.
winnende land. Ager, ager colonus, aruum.
winnende gheld. Pecunia quæstuosa, fœnore occupata.
winner. Victor: & Colonus.
winner. *vetus.* Genitor.
winninghe. Quæstus, lucrum, emolumentum, captura.
winste. Quæstus, lucrum.
winster. *vetus.* Genitrix.
Wint.j.wind. Ventus.
Winter. Hyems, bruma. *germ.wvinter: ang. wvynter.* Winter/ *quasi* windheer.j.ventorum dominus, *dicitur Petro Nannio. Becano autem,* win-ter.j. lucrum absumens. *vtramque etymologiam verisimilem approbo, confirmoque: Nannij quidem, carmine Ouidij, Imperiū sæuis hyberno tempore ventis: Becani autem, carmine Virgilij; Frigoribus parte agricole plerumq; fruuntur.*
winter-appelen. Serotina, autumnalia, hyberna mala.
winter-dagh. Dies hyemalis, bruma.
winter-frunt. Poma serotina.
winter-goed. Hybernæ fruges.
winter-groen. Limonium, beta syluestris, tintinnabulum terræ, pyrola.
winter-kersen.j. kriecken ouer zee. Halicacabus, vesicaria. *vulgò* alkakēgi.
winter-koe. Vacca hyeme lac præbens. & Vacca sterilis.
winter-konincksken. Troglodites passer. *q. d.* regulus hiemalis.
winter-krape. Cornix, cornicula.
winter-legher. Hyberna, hybernacula: castra siue loca in quibus hyeme stant milites.
winter-legheren/ winter-legher houden. Hiemare, hybernare.
winter-maend. *sax. ficamb.* December, brumalis mensis, brumalis december. *Superioribus Germanis nonnullis eodem nomine etiam* Nouember & Ianuarius *appellantur.*
winter oest. Poma hyberna, autumnalia, serotina topora, fructus autumnales.
winter-rock/ pije. Endromis.
winter-roosen. Malua maior, hortensis: moloche.
winter-terwe.j.roggbe. Siligo. *q.d.* triticum hybernum.
winterachtigh. Hiemalis, hybernus, brumalis.
winteren. Hiemare. Het wintert. Hyemat, hyems vrget.
winterscb. Hybernus, hyemalis, brumalis.
Wip. Vibratio, agitatio tremula atque subita.
wip/ wijp. *vetus.* Fax, lumen. & Lux micans, lumen tremulum, coruscans, subitò micans: vibratio luminis. & Nictus oculi. Scheele wip. Lumen obliquum, oculus limus: & Strabo, strabus: qui oculos habet distortos.

wippe.

Wippe. *vetus.* Flagrum, flagellum *ang.* *vvippe.*

Wippe. Tolleno, tollenon, ciconia: pertica putealis.

Wippe. Patibulum tollenonis instar cõstructum: furcilla.

Wippe. j. stroppe-koorde. Fidiculæ.

Wippen. Micare, per interualla fulgere: & Pendere, atque tremulo motu agitari: & Agitare, vibrare.

Wippen. *vetus.* Cædere flagris, flagellare. *ang.* *vvhippe.*

Wip-galghe. Tollenon: & Patibulum.

Wip-steert. Gnaphalus: *auis plumis & cauda mobilibus.*

Wip-steerten. j. Wispel-steerten. Agitare caudam.

Wipperer *sax. sicamb.* Ardelio.

Wis. j. ghe-wis. Certus, verus.

Wis-konste. Mathematica.

Wis-konstenaer. Mathematicus.

Wis-seggher. *vetus sax.* j. Waer-segger. Augur, diuinus.

Wislick. j. ghe-wislick. Certò, certè.

Wisch / wische. *sax. sicamb.* Pratum: *dicitur alio* Wiesen.

Wisch. Inuolucrum herbæ, straminis, panni, *&c.*

Wisch. Penicillus, penicillum, peniculus, spongia. *ger.* *vvisch.*

Wisch-doeck. Peniculus, penicillus: peniculum, penicillum. *germ.* *vvischtuch.*

Wisch / hoofd-wisch. j. hoofd-wonghel. Cesticillus.

Wischen. Tergere, detergere, verrere, purgare. *ger.* *vvischen.*

Wispel. *sax. sicamb.* Corus: duotrimodij.

Wispelen. Vacillare, vagari.

Wispelen. *sax.* Balbutire.

Wispelen. *sicamb.* Sibilare, susurrare, mussitare, mutire. *ang.* *vvhisper.*

Wispeler. Vagus, vagabundus.

Wispeler. *sax. sicamb.* j. Lispeler. Blæsus, balbus.

Wispel-steerten. Cercopissare: mota cauda adblandiri, motare caudam, iactare caudam.

Wispel-duerigh. Inconstans, vagus, mobilis.

Wispel ruyte. Homo mobilis, inconstans, vagus.

Wisperen. j. wispelen. Insusurrare, in aurem dicere leui susurro. *ang.* *vvisper.*

Wisse. Vimen.

Wisse houts. Fascis lignorũ maiorum: ligna maiora in fasces ligata, foco destinata.

Wisse. Restis.

Wis-hout. j. wisse houts. Fascis lignorum maiorum.

Wissel / wisselinghe. Permutatio: & Collybus, pecuniæ permutatio. *vulgò* cambium, concambium. *ger.* *vvechsel:* *sax.* *vvessel.*

Wissel. j. Wissel-bancke. Trapeza.

Wissel-baer. Mutabilis.

Wissel-balgh. j. Wisselinck Puer subditicius.

Wissel-bancke. Trapeza, mensa, taberna argentaria, numularia: argentaria, æ.

Wissel-brief. Tessera collybistica, tessera nummaria: scheda qua exhibitæ pecuniæ repræsentantur.

Wissel-kruyd. Thlaspi.

Wissel-loon. Collybus.

Wissel-roede. j. Wisser-roede.

Wisselen. Mutare, permutare, alterare.

Wisselen het gheld. Commutare, permutare nummum: nummo maioris pretij accepto minutam pecuniam per partes reddere. *germ.* *vvechslen:* *sax.* *vvesselen.*

Wisseler. j. Banckier. Argentarius, nummularius, collybista, mensarius: qui quæstum facit fœnerandis permutandisque pecuniis.

Wisselinck / wissel-balgh. Puer subditus, subditicius, suppositus, suppositicius.

Wisselinghe. Commutatio, permutatio pecuniæ, collybus.

Wissender. *vide* Weerme.

Wit / *vetus.* j. wet. Lex.

Wite / witte. *vetus.* j. wete. Notitia, scientia, prudẽtia: & Ingenium. *ang.* *vvitte.*

Witen. *sax. fris. sicamb.* j. weten. Scire.

Witigh / wittigh. *vet. holl* Sciens, prudẽs, ingeniosus *ang.* *vvittig, vvyttie.*

Witelick / wittelick. *bol.* j. wettelick. Legitimus.

Wit-heer. Auus *fortè à scientia: fortè ab alba canitie sic dictus.*

Witelen / wittelen. *sland. campin.* Auia.

Wite / witigh / witte / wittigh. *vetus.* Sciens, prudens, peritus: *hinc* ael-wite / ael-witigh.

wite-vrouwe / witike-wijf / witte-vrouwe / wit-vrouwe. *fris. sicamb.* Lamia, larua: saga, maga, mulier sciola: incantatrix: *sic dicta, quod multa scire velit: qua ratione etiam* saga *&* maga *Latinis vocatur. ang. vvytche.*

wittigh. *vetus.* Sciens, prudens. *ger. vvitzig: vetus. sax. vvite: ang. vvittie.*

wittighen. *sax. fris. sicamb.* Vaticinari, hariolari, augurari: *&* Significare, prænuntiare.

wittigher. *sax. fris. sicamb.* Vaticinator, hariolus, haruspex.

witingh wittingh. *vet.* Magus, sciens: *&* Ingeniosus, solers: *&* Gnarulus, sciolus. *ang. vvitting, vvittie. Hinc* **Louentsche witting** / *dicitur* Sciolus Academiæ Louaniensis alumnus.

Wit. Albus, candidus, niueus, lacteus, cygneus, olorinus, eburneus. *ger. vveiß: sax. vvit: ang. vvhite.*

wit/grijs. Canus, incanus.

wit gheld. Moneta argentea.

wit wachs. Cera punica, candida.

wit der ooghen. Album oculi, albugo.

wit vanden boom .j. spint. Alburnum.

wit vandē kapuyn.j. spier. *q. d.* album. *gal. blanq du chapon.*

wit vanden doel.j. doel-wit.

wit van d'eye. Albumen oui, albor oui, candidum oui.

wit daermen nae schiet. Scopus.

wit brood/ witten brood. Panis candidus, primarius, siligineus,

wit gaerwer. Alutarius.

wit-grauw. Leucophæus.

wit-haerigh. Canus.

wit-heer. Auus. *vide* **wite.**

wit-maecker. *sicamb.* **j. wit-gherwer.** Alutarius,

wit-man. *vetus. sicamb.* Viduus.

wit-moes. Athera: puls ex tritici farina lacti permista: leucophagum: cibus lactarius.

wit-penninck .j. twaelf hallers.

wit-quispel. Penicillum tectorium.

wit-visch. Apua, phalerica, alburnus, pisciculus candidus.

wit-vrouwe.j. weduwe. Vidua, *q. d.* alba mulier: *matronæ enim lugētes tam apud nos quàm apud Romanos albis vsæ sunt vestibus olim: & nunc temporis in Gallia & Belgio stola pulla indutæ & candido linteo, luctum ostentant.*

wit-vrouwe/ wite-vrouwe.j. alue/ aluinne. Larua. *&* Saga, venefica. *vulgò* alba mulier, Sibylla alba. *ang. vvitche.*

wit-wercker .j. weeck-wercker: & kleyn-wercker.

witachtigh. Albidus, subalbidus, candidulus: subcandidus.

witheyd/ wittigheyd. Albedo, candor.

witte. *sax. sicamb.* As assis, quadrans: semiobolus.

witte/ wite van den waeghen. *fland.* **j. huyue.** Tympanum currus, *ex linteo albo plerunque constans.*

witteken.j. witeken. Auia.

wittekens. Candidulus.

witten-brood wit brood. Panis candidus, primarius

witten-brood.j. weyten-brood. Panis triticeus.

witten donder-dagh. Ferea quinta maioris hebdomadæ: feria Cœnæ Domini: pridie parasceues. *q. d.* albus dies Iouis: *quòd stips triticea, hoc est, triticum, & tritices siue albi panes in feria cœnæ Domini, siue pridie parasceues, post prandium, & die parasceues ante prandium, eleemosynæ loco erogentur pauperibus: vnde Galliæ quibusdam locis ieudy blanc, & ipsa eleemosyna panicea siue triticea, blanc dieu dicitur. Germanis etiam quibusdā* **weyssfridtag, witfrijdagh:** *aliis, nempe Coloniensibus, & Iuliacensibus,* **mendel-dagh** *&* **menghel-dagh** *dictus: &* **mendel-brood** / *siue* **menghel-brood** / *panis ex farragine, tritico nempe & secali, qui tunc pauperibus erogatur: panis autem candidus in templo sacerdotibus distribui solitus pridie parasceues, qui* **menghel-brood** *Iuliacensibus; Flandris Brugensibus* **krickemicke** *vocatur.*

witten-son-dagh. *vetus. sicamb.* Dominica in albis: octaua paschæ: *à candidis vestibus quibus veteres octo diebus à sabbatho paschæ vsque ad sabbathum sequēs solent post baptismum vti. germ. vveissontag.*

witten son-dagh. *vetus fland.* Dominica Pentecostes. *ang. vvhitsondaye.*

witten-vrijdagh. *vetus. ger.* **j. goeden vrij-dagh.** *vide* **witten donder-dagh.**

wit-wortel. Polygonatum. *vulgò* sigillum Salomonis. *ger. vveißvvurth: sax. vvitvvortz: ang. vvyte vvort.*
wittigheyd/witheyd. Albedo.
witten. Candefacere, dealbare, gypsare: albarium inducere.
wit-quispel/wit-quast. Peniculus tectorius quo albarium inducũt parieti.
witsel. Calx vda qua dealbatur paries, gypsus: tectorium: alborium, opus albarium.
wittigheyd. j. witheyd. Albedo.
wittingh. j. wit-vischken. Apua: alburnus.
wittingh/wijttingh. Asellus mollis: piscis argenteo splendore è genere asellorũ mollissima carne *ang. vvbyting.*
witteken. j. witeken. Auia.
witte. j. weduwe. Vidua.
Wittingh. j. witingh. Sciolus.

VV L

Wl. Vlula, noctua. *& metaphor.* Homo stolidus & improbus. *ger. vl, eul. sax. vvle: gal. hulote: ang. ovvle.*

VV O

Woack. *vetus. hol.* j. dood-kleed. Amiculum ferale. *Adr. Iun.*
Wocke. *sax.* Funiculus.
Wocke. *sax. sicamb.* j. spin-rock. Colus.
Woe. *sicamb.* j. hoe. Quomodo.
Woecker. Fœnus, vsura, fructus è pecunia fœnori data collectus. *ger. vvucher: sax. vvoker.*
woecker. *fland. brug* Vsurarij taberna.
woecker-gheld. Nummi vsurarij: æs circumforaneum: pecunia è tabernis argentariorum fœnori accepta: pecunia fœneratitia.
woecker-wijse. Fœneratò, cum fœnore.
woeckeren. Fœnerare, fœnerari, fœnori dare, vsuram facere, exercere, agitare: & Augere.
woeckerer. Fœnerator, danista, vsurarius
woeckerije. Fœnus, fœneratio.
woekersch. Vsurarius, fœneratorius.
Woed/woede. Rabies, furor, insania.
woeden. Furere, insanire rabie, rabire, sæuire, agitari *ger. vvueten: ang. vvoode.*
woeden *vetus.* j. vloeden. Fluere.
woedigh/ver-woedt. Furiosus, furibũdus, rabidus, sæuus. *ger. vvuetig. ang. vvoode.*
woeder. *vetus. sax sicam.* Tyrannus. *ger. vvueterig. sax. vvoeter.*
woederije. *vetus.* Tyrannis.
woedenisse. Rabies, furor. *ang. vvoodnes.*
woedigheyd. Rabies, furor.
woedighlick. Rabidè, furiosè.
Woegh-steertken. j. swaelm-steertkẽ. Subscus.
Woel/ghe-woel. Scaturigo: & Tumultuatio. & Pressura.
woelen. Scaturire, scatere, abundare. & Tumultuari. & Volutare.
woeldigh. Abundans.
Woelen *fland.* j. worghen. Premere, angere, stringere, obstringere, constringere, torquere.
Woelteren in het slijck. Volutare in luto. *gal. veaultrer.*
Woelghe. *fland.* j. hoelie/steen-kolen. Carbones saxei.
Woens-dagh / *meliùs & frequentiùs* goens-dagh. Dies Mercurij. *ang. vvodnesday, vvensday.*
Woer. *zeland.* Algæ herbæ species, *hollandis* wier *dicitur.*
Woer-haen. *vetus.* Phasianus.
Woesset. Vestis subserica.
Woesteyn. j. fusteyn.
Woest/wuest. Vastus, vastatus, depopulatus, desertus. *ger. vvuest. gal. gasté: ital. guasto.* & Sordidus, obscœnus, turpis, squalidus, deformis: incultus
woest land. j. ver-woest.
woest mensch. Homo agrestis, syluester, syluestris, rusticus, durus, indomitus, inconstans, animo volubili, indomito & irrequieto, nulli rei satis attentus.
woesten. j. ver-woesten. Vastare. *ger. vvuesten, vervvuesten: gal. gaster: ital. guastare: hisp. gastar.*
woesten. *vet. zeland.* Exterminare, in exilium agere, proscribere.
woestijne/woestenije. Eremus, secessus, solitudo, desertum, vasta solitudo, solitudo deserta, locus solitarius. *vulgò* vastina.
woestheyd. Vastitas, vastitudo, desolatio: & Sordes. & Inconstantia, animi volubilitas.
Wolcke. Nubes, nubilum: vndæ aëriæ. *ger. vvulck.*
wolcksken. Nubecula.

wolckachtigh. Nubilus.
wolcken. Nubilare, nubilari.
Wolf. Lupus. ger. vvolf: ſax. vvulf. ang. vvolfe.
wolf. holl. fic. Tinea apiaria, araneæ inſtar telam texens.
wolf. j. wolff-pels. Maſtruca: diphthera.
wolf. Phagedænatherpes exedens, vlcus depaſcens. vulgò lupus: cancri genus, cutim, & ſubiectam carnem ſerpendo ad oſſa vſque corrodens ac vorans, inſtar lupi.
wolf. ger. ſax. Paratrimma, intertrigo.
wolfinne/ wolvinne. Lupa.
wolfken. Paruus lupus.
wolfken. Lyciſca, lycas, canis lupo ſimilis.
wolfs. Lupinus.
wolff-beſien. Herba paris ſiue paridis: vua lupina, vua vrſa.
wolff-gijt-bit. Luparum.
wolff-klauwe. Lycopodium, pes lupi: herbæ genus.
wolff-krupd. Aconitum.
wolff-maend. December. q.d. luparius menſis: quòd ſcilicet lupi tum atrociùs graſſentur.
wolff-mantel / pelf-rock/wolff-pels. Rheno: maſtruca.
wolff-melck. Tithymallus, lactuca marina q.d. lac lupinum. à lacteo ſucco qui ex tithymallo manat.
wolff-pels. Maſtruca: diphthera veſtis confecta ex luporum vel vrſorum pellibus.
wolff-ſcheet/ bult. holl. Lupi crepitus, fungus glomeratæ rotunditatis ſpongiæ non abſimilis. germ. bubenfiſt: gal. veſſe du loup. ital. veſcie de lupo.
wolff-tanden. Dentes lupini ſiue ſilueſtres: dentes parui qui poſtrema parte maxillæ equorum adnaſcuntur.
wolff-wortel. Aconitum, napellum luteum, luparia.
Wolle. Lana. ger. vvol: ſax. vvulle: ang. vvolle.
wolle metter iecken. j. ieck-wolle. Lana ſuccida.
wolleken am bloemen ende krupden. Lanugo.
wol-blad/wol-krupd. Verbaſcum.
wol-haer/wol-haerken. Lanugo.
wol-kaerder. Carminarius, carminator.
wol-kaerdſter. Carminaria, carminatrix.
wol-klopper. Carminarius.
wol-krupd/wol-blaerderen. Verbaſcū, lucubra, lucernalis herba, candela regia, candelaria: officin. tapſu barbatus.
wol-locke/wol-blocke. Floccus.
wol-ſlaegher. j. wol-kaerder.
wol-man. Lanarius.
wollen/wullen. Laneus.
wollen hemde. j. lijf-rockſken.
wollen laeckken. Pannus laneus.
wollen ſocke. Pedule.
wollen-werck. Lanificium, lanicium, lanæ opificium.
wollen-wercker. Lanarius, lanifex, lanificus.
wollen werckſter. Lanifica.
wollen-weuer/ wullen weuer. Lanarius, textor lanarius.
Wollinck. Farraceum: ex alica farris edulium.
Wolpe. j. wulpe. Catulus.
Wonnelen. ſicamb. friſ. j. krielen. Scatere.
Wompelen. vetus. ſland. j. wimpelen.
Wonde. Vulnus, plaga. germ. vvunden: ſax. vvund: ang. vvounde.
wonden. Vulnerare, ſaucíare, infligere vulnus, inferre vulnus vel plagam.
wond-arſte. ſax. ſicamb. Chirurgus: medicus vulnerarius. germ. vvund-artzet.
wond-arſtedije. Chirurgia.
wond ijſerken. j. tintel-ijſerken. Specillum.
wond-krupd. Solidago.
wond-krupd. j. ſmeer-wortel. Craſſula maior, fabaria, faba craſſa.
wond-mael. j. wond-teecken. Cicatrix.
wond-meeſter. Chirurgus.
wond-olie. Oleum vulnerarium.
wond-plaeſter. Pittacium, emplaſtrum vulnerarium.
wond-ſalue. Vnguẽtum vulnerarium.
wond-ſeerken. Cruſtula vulneris.
wond-teecken. Cicatrix.
wond-wiecke. Turunda.
Wonder. Mirum, res mira, miraculum, admiratio. germ. vvonder: ſax. vvunder: ang. vvonder.

wonder-baer. Admirabilis, admirãdus, mirus, mirificus, mirabilis.

wonder-baerlick. Admirabilis: & Admirabiliter, mirabiliter: mirificè.

wonder-boom. j. krupſ-boom/molẽ-krupd. Ricinus. *germ.* vvunderbaum: *ſax.* vvunderbom.

wonder-daed. Miraculum.

wonder-daedigh. Mirificus.

wonder-reden. Paradoxum.

wonder-ſaem. *vetus.* Mirabilis.

wonder teecken. Prodigium, oſtẽtum, portentum, ſignum.

wonder-werck. Miraculum.

wonderen. j. ver-wonderen. Mirari, admirari.

wonderlick. Mirabilis, mirus, admirandus, admirabilis.

wonderlick / wonderlicken. Mirabiliter, admirabiliter, mirè, mirificè, mirum in modum: mirandum in modum.

Wonne/wunne. *germ. ſax. ſicamb.* Gaudium. & Gratia.

won-ſaem. *vetus.* Iucundus, lætus.

wonne-maend. *ſax. ſicam.* Maius mẽſis, *ſic dictus Carolo Magno. q. d.* menſis amœnitatis & gaudij. *Mich. Beut.*

Wonſ-dagh. j. woenſ-dagh.

Woon. *vetus* j. ghe-woon. Suetus.

woon. Habitatio, habitaculum.

woonen. Habitare, morari, commorari, manſionem habere, ſedem habere, ſtabulare, ſtabulari, manere, conſiſtere in loco aliquo. *ger.* vvonẽ: *ſax.* vvanen.

woon-baer. Habitabilis.

woon-huys. Domicilium, habitaculũ.

woon-plaetſe. Habitaculum, habitatio, ſedes, domicilium.

woon-ſtad. Habitatio, habitaculum, locus habitationis.

woon-ſtede. j. woon-ſtad. Habitatio, habitaculum

wooner. Habitator, cultor.

wooninghe. Habitatio, habitaculum, manſio, domicilium, ædificium.

wooninghe *hol.* Domus ruſtica.

woonlick. Habitabilis.

woonlick. *vet* j. ghe-woonlick. Conſuetus.

woonte. *vetus* j. ghe-woonte. Conſuetudo. *ang.* vvonte.

Woord. Verbum, dictio, oratio, locutio, ſermo, vox. *germ.* vvort: *ſax.* vvord, vvoerd: *ang.* vvoorde, vvorde.

Woord/woord-teecken. j. loſe. Symbolum, bellicum ſymbolum.

woord doen voor iemanden. Poſtulare pro aliquo, agere cauſam alicuius, agere pro aliquo.

woord-boeck. Dictionarium.

woord-ſtrijd. Velitatio, rixa.

woord-ſtachtigh. Magniloquus.

woord-rijck. Verboſus.

Woorde *holl. friſ.* j. endtrick. Anas mas.

Worvel/ werdel/ wozuel. Verticillus, verticillum, ſpondylus, harpax. *germ.* vvirtel: *ang.* vvhorle, vvharle.

worvel/ worvel-been/ rug-graet-been. Spondylus, nodus, ſeu vertebra ſpinæ.

Worden. Fieri, effici, exire: euadere. *ger.* vvirden, vverden: *ſax.* vvarden, vverden, vvurden. *Piam & Scripturæ ſacræ conſonam etymologiam reputo, ſi* **worden** *i.* fieri, *&* **woord** *ſive* **word** *i.* verbum, *eiuſdem fiant proſapiæ. Verbo enim Domini cæli firmati ſunt, & ſpiritu oris eius omnis virtus eorum: quoniam ipſe dixit & facta ſunt, ipſe mandauit & creata ſunt: Pſal.* 32. *Dixit Deus, fiat lux, & facta eſt lux. dixit, fiat firmamentum, & factum eſt ita. dixit, congregentur aquæ, & factum eſt ita. dixit, germinet terra, & factum eſt ita, &c. Geneſ.* 1. *Verbum tuum Domine, opus perfectũ. Verbum tuũ proceſſit, & opus ſtatim fiebat:* 4 *Eſdr.* 6. *Phraſi autem Hebraica* Verbum *pro re geſta ſiue facto accipitur. Luc* 2. *Videamus hoc verbum quod factũ eſt. &* 2 *Paralip.* 36. *Reliqua verborum loatim & abominationes eius quas operatus eſt, &c. Sic quoque* ſermo, res *vel* factum *dicitur Geneſ.* 24, 50. *Exod.* 16, 16. 1 *Reg.* 21, 2. 2 *Reg.* 12, 21. 3 *Reg.* 15, 5. 4 *Reg.* 11, 5. 2 *Paralip.* 13, 22. & 23, 3. *Iob.* 6, 9. & 27, 14. *Pſal.* 55, 5. & 63, 6. *Prou.* 25. 2. *Sap.* 2, 2. *Ierem.* 14, 1. & 40, 3. *Dan.* 28, 11, 23. 1 *Mach.* 6, 3. *Matth.* 21, 24. *Act.* *, 21. *Rom.* 9, 7 *vt annotauit Emanuel Sa, in ſacra Scripturæ Phraſibus:*

Wordt. *ſax. ſicamb* j. werdt. Septum.

Worgh in de kele. Angina, ſynanche.

worghen/ wurghen. *vetus.* Stringere, premere.

worghen/ wurghen/ ver-worgen. Strãgulare, ſuffocare, præfocare, angere,

viam ſpiritui præcludere, ſtringere gulam vel guttur, obſtringere fauces. Laqueo collum obſtringere, comprimere: obtorto collo præfocare, ſtringendo gulam necare: laqueo gulam frangere. *ger.* ervvurghen.

Wozghen. *vetus. ſax.* Iugulare, necare.

Wozgh-tuel. Angina.

Wozgh-pepzen. Pyra ſtrangulãtia, ſtringentia gulam.

Wozghinghe. Strangulatio, ſuffocatio.

Wozld. *friſ. ang.* j. **wereld.** Mundus.

Wozm. Vermis. *ger.* vvurm: *ang.* vvorme.

wozm der peerden. Verminatio: vitium in iumentis cùm a verme infeſtantur.

wozm/ aerd-wozm/pier. Lumbricus, tinea, inteſtinum terræ. **Wozmken.** Vermiculus.

wozm-kruyd. Abſinthium ſeriphium vel marinum: ſemen lumbricorum.

wozm-kruyd / repn-vaeren. Parthenium mas.

wozm-ſieck. j. **wozmigh.**

wozm-ſtekte in den buyck. Vermina, orum.

wozm-ſteke. Vermiculatio, caries.

wozm-ſtekigh. Vermiculoſus, vermiculans, vitioſus.

wozm-ſtekigh wozden. Vermiculari, cariem trahere, carie infeſtari.

wozm-woedt. j. **wermoedt.** Abſinthium.

wozmachtigh. Verminoſus, Vermiculans.

wozmigh peerd. Iumentum farciminoſum: cui fiſtulis quibuſdam ſubtercutaneis corruptus humor manat, plurimaſque toto corpore collectiones patitur. *Adrian. Iun.*

wozmte. *ſax. ſicamb.* Abſinthium.

wozmten-wijn. Abſynthites.

Wozminghe/ wozmene. Laquear. & Culmen domus: faſtigium.

Wozp/werp. Iactus, miſſus, bolus.

wozp der bieren. Fœtus.

wozpen. j. **werpen.** Iácere, *&c.*

wozpen/werpen. Canum more fœtare, fœtificare.

wozp-net. j. **werp-net.** Funda.

wozp-pijl. Iaculum miſſile.

wozp-ſchoepe/ werp-ſchoepe. Ventilabrum. *ger.* vvurpffſchauffel: *ſax.* vvorpſchuffel.

wozp-riem. Pugillare ligamen: ligacula quo accipiter in pugno aucupis tenetur.

wozp-roede. Iaculum miſſile.

wozp-ſpieſken. Pilum.

wozp-top. j. **nonne.** Trochus.

wozpel. *germ ſax.* Teſſera, alea.

wozpelinck. Fœtus & Catulus, catellus.

wozpelinck. j. **ver-werpelinck.** Reiiculus

Wozs. j. **wers.** Malus.

Wozſelen. j. **werſelen.**

Wozſſe. j. **weſſe wozte.** Decoctum.

Wozſt. Lucanica, botulus, botellus, farcimen, hila. *ger.* vvurſt.

wozſt-maecker. Fartor: qui farcimina & farta implet ad eſum.

wozſt-ver-kooper. Allantopola.

Wozſtem. j. **fuſtevn.**

Wozſtelen. Luctari, colluctari, certare lucta, contendere lucta. *ang.* vvraſtle.

wozſtel-bzoeckr. Campeſtre.

wozſtel-plaetſe. Palæſtra,

wozſteler. Luctator, palæſtrita.

wozſtelinghe. Lucta, luctatio, luctam ẽ, luctatus, us.

Wozte oft meddigh bier / ghe-ſoden mout. Muſtea ceruiſia, & tepida: dilutum ex quo poſtea ceruiſia coquitur: condimentum cereuiſiæ, condimentum polentarium; potionis ſiue pultis genus ex farina horrei torrefacti aliiſque aqua perfuſis conſtans, quæ pòſt adiecta miſtaque cereuiſiæ recẽs coctæ colorem ſaporemque adfert: *quibuſdam etiam* nae-bier & naegoed *dicitur. ang.* vvoorte. *vulgò* braxium.

Wozte. *vetus.* j. **wozte!** Radix.

Wozte. *ſland.* j. **warte/ werte/ wratte.** Verruca.

Wozte!. Radix. *germ.* vvurtzen: *ſax.* vvortz.

wozte! *machlin.* j. **pee.** Siſer, carota ſubalbida.

wozte!-wozm. Rauca: vermis radices arrodens.

wozte!en. Radicare, radices agere, radices emittere.

wozte!achtigh. Radicoſus.

wozte!inghs. Radicitus: à radice, vſque ad radicem, vnà cum radice.

Wozuel/ weruel/ wozdel/ werdel. Verticillus,

ticillus, verticulum, verticillum, ſpondylus: annulus qui ima parte fuſis commodiùs torquendis rotandiſque adhibetur.

Wozuel. j. grendel. Repagulum.

Wozuel. j. weruel. Gyrus.

Wozuel-ſiecke. Appioſus. **Wozuel-ſiecke beeſte.** Iumentũ appioſum: quando micat auribus, caligat viſu, & gyrat in circulum tanquam ad molas.

Wozuelen. j. werueien. In gyros agere.

Woſen. Aqua bullière decreſcente aliam infundere.

Woud. j. boſch. Silua. *germ. vvald: ſax. vvold: ang. vvooi, vvoode.*

woud-bzoeder. *vetus.* Anachoreta, eremita.

woud-eſel. Onager.

woud-heer/ woudt-her. Syluarum præfectus, ſylua um dominus: & Syluanus deus, Faunus. **Wilde woudt-her.** Syluanus agreſtis, Faunus agreſtis, Satyrus: Pan.

woud-her man/ woudt her-manneken. Faunus: & Spectrum, terriculamentum

woud-her-manneкens. Penates, lares.

woud-meeſter. Saltuarius.

woud-raue. Coruus ſyluaticus.

woud-ſlanghe. Coluber.

woud-ſneppe. Perdix ſyluatica.

woud-bozſter. Nemorum præfectus, ſyluarum cuſtos, ſaltuarius: cui latè cuſtodia credata campi. *Virg.*

woud-achtigh. Silueſtris, nemoroſus.

Woude. Vellem. **Gad woude.** Si dis placet, Deo volente, Deo fauente: dij bene vertant.

Wouteren. Volutare, voluere. & Volutari, volui. *gal. veautrer: ſax. vvolteren. vvalteren: ang. vvaltre.*

wouteren. Succedere: accidere bene aut malè.

wouter-block/ wouter-ſteen. *vetus.* j. welle. Voluulus, cylindrus. *ger. vvalſteyn: ſax. vvolteſteyn, vvolteblock, vvalter.*

Wouwe. Lutea, luteola. *gal. ſtand. vvaude: ang. vvede.*

Wouwe/ wouwer. j. kieckiẽ-dief. Miluus, miluius. *ger. vvethe.*

wouwe-ſteertken. *ſtand.* j. woegh-ſteertken. Subſcus.

Wouwer. j. bijuer. Viuarium, piſcina, ichthyotrophium.

Woudken. *machlin.* j. oudlien. Auia.

VV R

Wz/wder. Vaccæ vber.

Wzack. *ſtand.* j. bzack. Acidus: & Salſus.

Wzack/ wzaeck/ bzack. Improbus, reiiculus, vilis: *dicitur de mercibus quibuſdam minus probis. ſax. brack.*

Wzacke. *vet* Naufragium. *ang. vvreche.*

wzacke. Nauis naufragio, rupta: nauis partes naufragio ruptæ. & Merx naufragio corrupta.

wzacken oft wzaecken haerinck. Halec reiicula: halec vilior relicta, ſelectis melioribus.

wzack-baer oft wzaeck-baer goed. Merx minus proba, merces viliores à ſelectis ſeparandæ & reiiciendæ.

Wzaddel. Palear, palearia: pellis ex gutture boum dependens.

Wzaeck. j. wzack. Improbus, &c.

wzaecke. *vetus, boll.* Repulſa.

wzaecken. *bol.* Reiicere, repellere, improbum habere: iudicare mercem non eſſe probam.

wzaecken de ghe-tuygen. *ſtand. bol. zeland.* Reiicere teſtes.

wzaeck goed. j. wzack goed. Merx improba.

wzaeckinghe doen op de ghe-tuygen. *vetus.* Teſtes refutare, refellere, inceſſere, reiicere.

Wzaecke/ wzekinghe. Vindicta, vltio. *ger. rach.*

wzaeck-gierigh. Auidus vindictæ.

wzaeck-gierigheyd. Libido vlciſcendi ſiue vindicandi.

wzaecker. j. wzeker. Vltor: vindex.

wzaeckel. *vet.* j. wzaeck-ghierigh.

Wzangh/ wzanck van ſmaeck. Adſtringens, auſterus, aſper guſtu.

Wzanghe. j. wilde. Volubilis, ſmilax leuis.

wzanghe. j. ſchozſte. Caſſutha.

wzangh-krupd/ bier-krupd. Conſiligo, pulmonaria.

wzanghen. *vetus. ſax. ſicamb.* Aſtringere.

Wzanſch. *ſtandr.* Acerbus, auſterus, amarus.

Wzant. *fris.* Homo mussitator, litigator, altercator, morosus.

wzanten. *fris.* Mussitare, litigare.

wzantigh. *fris.* Litigiosus, querulus, morosus.

Wzase. j. wzaese. *sicamb.* Cæspes.

Wzastelen/wzatselen. *hol.* j. wozstelen.

Wzatte. j. werte. Verruca.

wzatachtigh. Verrucosus.

Wzre. j. uber. Vber.

Wzre. j. ure. Hora.

Wzeed. Sæuus, atrox, ferus, trux, truculentus, crudelis, toruus, inhumanus, dirus, immanis, immitis seuerus, austerus. *sax. vvreyth. ang. vvrath. i.* ira, & *vvroth. i.* iratus.

wzeedheyd. Sæuitia, atrocia, ferocia, truculentia, crudelitas, seueritas.

wzeedelick. Atrociter, seueriter, truculentè, toruè.

Wzepcken wt de handen. Extorquere, eripere è manibus.

Wzept. *vetus.* j. wzeed. Austerus, acerbus. *sax. vvreyth.*

Wzeken/wzaecke doen. Vindicare, vlcisci, exequi iniurias, persequi iniurias, retaliare, compensare iniuriam, vindictam reddere, sumere, capere: vltionem facere.

wzeken. *hol.* j. wzepcken. Extorquere è manibus.

wzeker. Vltor, vindex.

wzekinghe/wzaecke. Vltio, vindicta.

Wzemelen. Motitare, palpitare.

Wzempe. *fland. hol.* Deprauatio oris.

wzempen/ wzimpē. *hol, fland.* j. grijsen. Os distorquere.

Wzenghen. j. wzinghen.

Wzenschen/ wzinschen. Hinnire.

Wzeuel/ wzeuelen. j. freuel/ freuelen.

Wzijf des voets. Conuexum, mons, pectus pedis: suprema pars pedis.

wzijuen/wzijuen. Terere, atterere, conterere, friare, fricare. *ger. reyben: sax, reyffen: ang. freate.*

wzijuer. Tritor.

wzijf-steen/sand-steen. Tophus.

wzijf steen. *sax. sic.* j. krauw-steen. Strigilis, pumex. (tarius.

wzijf-steen der schilders Lapis pigmē-

Wzijten/ wzijten. *sicamb.* Tornare, torquere, intorquere, obuoluere. *ang. vvry, vvrith.*

wzijter/ wzijter. j. draepeler.

Wzimpen. *holl.* j. wzempen.

Wzinckel. Ruga. *ang. vvrinckle.*

wzinckelen. Rugare. & Crispare. *ang. vvrinckle.*

Wzinghen. Torquere, contorquere, vrgere, premere, constringere.

wzinghen ende wozstelen. Luctari.

wzing-aersen. Vibrare culum.

Wzinschen/ wzenschen. Hinnire.

Wzitselen. Torquere, intorquere, inuoluere. *ang. vvrith.*

wzitselen/wzitselen. Motitare, mobilitari: subsilire.

Wzock. *hol.* j. wzonck. Simultas.

Wzoeghen. Vrgere, torquere, angere: & Accusare: deferre.

wzoegher. *fland. hol.* Accusator.

wzoegher-schap. *vet. fland.* Accusatio.

wzoeginge. Torsio, angor: & Accusatio.

wzoeghinge der ghe-were Remorsus, vellicatio, stimulus, accusatio, labes conscientiæ: alastor: animus sibi conscius: syntheresis: vermis conscientiæ.

Wzoeten/wzoeten. Suffodere rostro humum: prosubigere: scrutari rostro, versare rostro.

Wzonck. Torsio, contorsio.

wzonck/ wzongh. Iniuria: & Simultas, latens odium. *ang. vvrong.*

wzonck. *fland.* Spira: & Cesticillus.

wzonck van bloemen. Sertum.

wzonckel. Contorsio: & Ruga.

wzonckelen/wzinckelen. Contorquere: & Rugare.

Wzonghel. Spira: & Cesticillus. & Cinnus.

wzonghel van pieren oft wozmen. Examen lumbricorum, vermium, *&c.*

wzonghel. *fland. holl.* j. matten. Lac sciston: pars caseosa lactis à sero separata.

wzonghelē. *fland. holl.* j. matten wozdē. Coagulari, concrescere: discerni tanquam lac à sero.

VV S

Wssel. j. vnsel. Statera.

VV T

Wt/upt. E, ex, extra, de. *germ. auß, vvs, sax. vt, vth: ang. out.*

wt/bupten. Foras, foris.

wt/ydel. Vacuus, inanis.

wt zijn. Abesse. & Vacuum esse.

wt zijn om iemanden te be-drieghen.

Inten-

Intendere alicui fallaciam.

wt zijn om eenigh dinck. Venari, quærere rem aliquam, aucupari aliquid, moliri aliquid, niti, conari, machinari: ſtudere.

Wt-bannen. Relegare, in exilium ablegare, mittere, agere.

Wt-beelden. Effingere.

wt-beeldinghe. Effigies.

Wt-berren/ wt-branden. Exurere.

Wt-berſten. Erumpere. & Scaturire.

Wt-bieden. *verum.* Prouocare, proritare, ciere, laceſſere, poſcere in prælia.

Wt-blaeſen. Efflare, exſpirare.

Wt-blijuen. Emanere.

Wt-bluſſchen. Extinguere.

Wt-bollen de woorden. Effundere verba, effutire.

Wt-borrelen. Erumpere, egredi cum impetu.

Wt-botten. Gemmare, gemmaſcere, fruticare, pullulare, expullulare, efflorescere: exuberare.

wt-botten / wt-loopen van ſchorſtheyd. Fruticari vel fruticare ſcabie.

Wt-branden. Exurere, perurere.

Wt-brenden. Dilatare.

Wt-breken. Erumpere, effringere.

wt breken. Rumpere vincula: effracto carcere euadere.

wt-breken. Caput facere, frangi inſtar apoſtematis, erumpere.

wt-breken. Effundi, effluere. & Palàm fieri, diuulgari.

Wt-brenghen. Efferre, proferre, expromere: & Palàm facere, manifeſtare: vulgare, euulgare, diſſeminare, reuelare.

Wt-broedē. Excudere vel excludere oua

Wt-bupdelen. Excernere.

Wt-daeghen. Prouocare, laceſſere, in prælia poſcere, excire, euocare.

Wt-deplen. Diſtribuere, diſpartiri: dilargiri, elargiri.

Wt-delghen. Delere.

Wt-dienen. Emereri.

Wt doen. Demere, eximere: & Extinguere: & Delere, expungere.

wt-doen/ ont-kleeden. Exuere tunicam, veſtem: exuere tunica, veſte.

wt-doenlick. Delebilis.

Wt-doren .j. wt-droogben. Exareſcere, perareſcere.

Wt-douwen. Exprimere.

Wt-draeghen. Efferre, exportare: egerere.

wt-draeghen. Effutire, dicta foras eliminare: diuulgare.

wt-draeghen om te ver-koopen. Venale deferre, venum deportare.

wt-draeghen ſchaede-loos. Indemnem reddere, damnum præſtare.

wt-draegher van dinghen die verſ zijn. Circuitor, circitor: qui merces veſtéſve diſtrahendas vicatim circumfert: veſtiarius.

wt-draegherſſe/ wt-draeghſtere. Circuitrix: inſtitrix, cui veſtes & aliæ res circumferendæ & diſtrahendæ dantur: veſtiaria.

Wt-drijuen. Exigere, expellere, exturbare.

wt-drijuen. *ſtand.* Eliminare, propalare.

Wt-drinckē. Ebibere, epotare, educere: exantlare vinum poculo, *Plaut.*

Wt-dringhen. Extorquere.

Wt-droogben. Exſiccare. & Exarere, exareſcere.

Wt-droogben. Tabeſcere, contabeſcere, extabeſcere, intabeſcere, atrophia laborare, confici tabe.

wt-droogbende van ſieckte. Tabidus, phthiſicus: quem tabes conficit.

wt-droogbende ſieckte. Tabes, ſyntexis, atrophia.

wt-droogbinghe. Exſiccatio: & Tabes, atrophia.

Wt-druckē. Exprimere.

wt-druckelick. Expreſſe, enucleatè: nominatim, manifeſtè, liquidò.

wt druckſel. Expreſſio. & Effigies.

Wt-druppen. Exſtillare.

Wt-dwinghen. Extorquere.

Wt een doen. Diſſiungere, diſſoluere.

Wt eynde. Extremus finis.

Wt-eyſſchen .j. wt-bieden. Prouocare.

Wt-eten. Exedere.

Wt-gaen. Egredi, exire, prodire.

wt gaen. Deſinere, finiri.

wt-gaen. Extingui, emori: animam finire: vita diſcedere.

wt-gaen. Vectigali fundo expendi.

wt gaen/ ver-tijen. Renuntiare.

wt-gaen ſijn goed. Cedere bonis, transferre bona.

wt-gaende. Exiens.

wt-gaende iaer. Annus extremus.

wt-gaendē

Wt-gaende ſchrift. Litera fugiens, exoleſcens, vetuſtate cedens.
wt-ganck. Egreſſus, exitus: finis.
wt-ganck. Vectigal, cenſus, reditus annuus qui penditur.
wt-ganck des ſpels. Cataſtrophe, extrema pars fabulæ.
Wt-ghe-bouwt land. ſ. wt-ghemerghelt. Ager effœtus, ſolum defatigatum.
Wt-ghe-dient krieghſ-man. Miles emeritus.
Wt ghe-houwen beeldt. Sculptile.
Wt-ghe-laeten Emiſſus.
Wt-ghe-leerd. Edoctus, perdoctus.
Wt-ghe-leghde hinne. Gallina efficeta.
Wt-ghe-leydt. Eductus, deductus.
wt-ghe-leyde. Deductio.
wt-ghe-leyde doē. Deducere abeūtem.
Wt-ghe-leſen. Perlectus.
wt-ghe-leſen. Lectus, delectus, electus, ſelectus, exquiſitus.
Wt-ghe-loopen munck. Monachus erro, apoſtata.
Wt-ghe-merghelt land. Ager effœtus, defatigatus, exhauſtus.
wt-ghe-merghelt peerd. Iumentum corraginoſum.
Wt-ghe-monſtert. Exauctoratus, expunctus ſtipendiis, ære dirutus.
Wt-ghe-nomen. Exceptus, exemptus: demptus.
wt-ghe-nomen. Eximius.
wt-ghe-nomen/ be-halue. Præter, præterquam, niſi.
Wt-ghe-oꝛlooght. Fractus bello, exhauſtus bello.
Wt-ghe-raecken. Elabi, euadere, emergere.
Wt-ghe-raedt. *ſax fram.* Emancipatus.
wt-ghe raede dochter. *ſax. ſcamb.* Filia emancipata.
Wt-ghe-ruſt op-gheruſt. Inſtructus, exornatus.
Wt-ghe ſeght. Proſcriptus, relegatus, iuſſus exire fines patriæ: iuſſus ciuitatem ſiue ſodalitatem relinquere.
Wt-ghe-ſight/wt-ſight. Proſpectus.
Wt-ghe-ſlaeghen. Excuſſus, expulſus.
wt-ghe-ſlaeghen/ver ſchimmelt. Mucidus.
Wt ghe-ſneden. Exectus, exciſus.
wt-ghe-ſneden ſchoen. Calceus apertus, breui obſtragulo.
Wt-ghe-ſocht. Exquiſitus.
Wt-ghe-ſondert. Exceptus.
Wt-ghe-ſpannen. Extenſus, extentus.
wt-ghe-ſpannen peerden. Equi interiuncti, abiugati.
wt-ghe-ſpannen vēſter. Feneſtra opere meniano protenſa.
Wt-ghe-ſteken. Expunctus.
wt-ghe-ſteken/wt-ghenomen. Exceptus exemptus.
wt-ghe-ſteken/ be-halue. Præter, præterquam.
Wt-ghe-teert. Exhauſtus.
Wt-gheeſſelen. Exigere flagello in exilium.
Wt-gheue. Expenſæ, expenſum, expenſa: pecuniæ ſiue res expenſæ: erogatio.
wt-gheuen. Edere, emittere.
wt-gheuen reuen boeck. Edere librū.
wt-gheuen/ be-ſteden. Erogare, pēdere, impendere, expendere, exponere.
wt-gheuen ſi ſeluen. Prædicare ſe diuitem, doctum: oſtētare ſuas opes, ſuam ſcientiam: profiteri ſe diuitem, doctum, *&c.*
wt-gheuen valſchelick. Mentiri, ementiri, fingere, ſimulare.
Wt-ghieten. Effundere.
Wt-grauen. Effodere, exſculpere.
Wt-haelen Efferre, eximere.
wt-haelen/ wt-langhen. Expromere, in medium proferre.
wt-haelen. Examinare, perquirere, exquirere, elicere, callidè expiſciari, indagare, percōtari: examinare incautum.
wt-haelen de ooghen. Effodere, exſculpere, eruere, excutere oculos.
Wt-hanghen. Propendere.
Wt-helpen. Eripere aliquem malo, periculo, *&c.*
Wt-hiſſen iemanden. Exſibilare, ſibilatione expellere.
Wt-heymſch. Extraneus.
Wt-hoeck. Exterior angulus.
Wt horſten. Exturbare.
Wt-holen. Excauare.
Wt-hongheren. Fame ſuffocare, fame conficere, inopia conficere, enecare: famem inferre ciuitati, fame frangere ciuitatem, fame premere.
Wt-houden. Retinere ex numero: excipere, recipere, reſeruare.

Wt-houwen. Exſecare.
Wt houwen. Dimicare: cæſim pugnare.
Wt-iaeghen. Expellere, exigere, eiicere, exturbare
Wt kant. Confinium.
Wt-keeren. Prohibere ingreſſu, auertere.
Wt-keren. Euerrere.
wt-kerſel. Quiſquiliæ, peripſema, purgamen, purgamentum.
Wt-kieſen. Eligere, ſeligere, deligere, eximere numero.
Wt-kijcken. Proſpicere: & Protuberare, eminere, prominere, ſupereminere, exſtare.
wt-kijckende/wt-ſtekende. Exertus.
Wt-kloppen. Excutere, extundere, excudere: & Extendere cudendo: procudere, extenuare ſiue prolatare cudendo: ducere malleo: extenuare in laminas.
Wt-komen. Egredi, emanare, prodire, prouenire, euadere.
wt-komen. Reſciri, emanare, emergere in lucem, prodire in lucem.
Wt-koop. Redemptio.
wt-koopen. Redimere.
Wt-krijten ſijn ooghen. Effiere oculos, nimio fletu ſe excæcare.
Wt-laeghe. *vetus.* Exilium, relegatio, exterminatio. & Exul, relegatus. *ang. outlawe.* i. exul abalienatus iure regni vel imperij. *ab out.* i. extra & *lowe.* i. lex. *q.d.* exlex. i. wet-loos. &c.
wt-laeghen. *vetus. ang. ſax.* Omni legis patrocinio excludere. *vulgo* vvtlagare. *Gail. Camden.*
Wt-lact. *vetus.* Proiectura, proiectum, appendix ædificij.
wt-laeten. Emittere, mittere, efferre, in medium proferre.
wt-laeten den gheuanghenen. Soluere vinctum.
wt-laeten / achter-laeten. Omittere, prætermittere.
wt-laeten gaen eenen boeck. Edere librum: peruulgare, publicare.
Wt-lander. Extemus, extrarius, extraneus, exterus, peregrinus, aduena, alienigena.
wt-landtſch. Externus, peregrinus, exoticus.
Wt-langhen. Expromere, proferre, depromere, ducere, edere.
Wt-leenen. Commodare: vſum alicuius rei ad tempus concedere.
Wt-leeren. Ediſcere, perdiſcere: & Perdocere.
Wt legghen. Exponere, explicare.
wt-leggen. Egerere.
wt-legghen. Exſcreare, expuere, reiicere è pectore ſputum aut ſaliuam.
wt-legghen/ wijden. Dilatare veſtem, explicare, &c.
wt-legghen. Exponere, explicare, explanare, interpretari, aperire, enarrare, diſſerere.
wt-leggher. Expoſitor, explicator, explanator, interpres.
wt-leggher. Nauis ſtationaria, ſtationalis, prædiaria.
wt-leggynghe. Expoſitio, explicatio, explanatio, interpretatio.
Wt-leken. Exſtillare.
Wt-leſen. Perlegere, ad finem vſque legere.
wt-leſen een ghe-bod. Promulgare edictum, pronuntiare palàm.
wt-leſen. Eligere, ſeligere, deligere, excerpere.
Wt-leſſchen. Extinguere, reſtinguere.
Wt-locht. Menianum. *ſax. vvtluchs.*
Wt-locken. Elicere, prolicere.
Wt-loop. Excurſio, excurſus, procurſio, digreſſio: & Effugium, euatio: & Exundatio.
wt loopen. Excurrere, procurrere: & Effugere, euadere: & Exundare, effluere: effundi.
wt-loopen/wt-botten. Germinare, fruticare, pullulare.
wt-loopen van ſchoy; ſtheyd. Fruticare vel fruticari ſcabie. We mont loopt wt. Os ſcabie fruticat: ſcabies ſubnaſcitur ad oris angulos, ſiue oras.
wt-looper. Excurſor.
Wt-maeghcren. Emaciare, macerare.
Wt-maecken. Perficere, efficere, conficere, abſoluere.
wt maecken. j. toe-maecken. Subornare, clàm ſubmittere.
Wt-maelen. Depingere, effingere.
Wt-maenen. Coniuratione eiicere, exorcizare.
Wt-melcken Emulgere.
Wt merghelen. Emedullare: & Emacerare.

cerare, macerare, attenuare, extenuare.

Wt-merghelen het land. Defatigare agrum, ſuccum omnem ſoli exhaurire aſſidua cultura & rata ſtercoratione.

Wt-meten. Demetiri, emetiri.

Wt-mondigh. Futilis.

Wt-monſteren. Exauctorare, eximere numero: expungere.

Wt-nemen. Eximere, excipere, excerpere.

wt-nemen dē viſch. Exenterare piſcem.

wt-nemende. Eximius, egregius, excellens, inſignis, præſtabilis, elegans.

wt-nemende groot. Enormis.

wt-nemende ſchoon. Eximiè pulcher, perpulcher.

wt-nementlick. Eximiè, egregiè, excellenter, eleganter, lectè, exquiſitè: inſigniter, inſignitè.

wt-nemingh. Exceptio, exemptio, delectus.

Wt-ooſen. Exantlare, exhaurire, deplere.

Wt-paele. Terminus, limes.

Wt-perſſen. Exprimere, extorquere.

Wt-plucken. Euellere.

Wt-poliſſen het waeter. Egerere aquas. *ang. powuſ he wut.*

Wt-puplen. Protuberare, extuberare.

Wt-putten. Exhaurire.

Wt-raden. *ſax. ficamb.* j. **wt-roden.**

Wt-raecken j. **wt-ghe-raecken.**

Wt-rechten. Erigere.

wt-rechten. Exequi, expedire, efficere, obire, accurare, præſtare, perfungi, explere: peragere, tranſigere, conficere, perficere.

Wt-rechten. Fallere, decipere, circumuenire aliquem: imponere alicui.

Wt-reeden een ſchip. *ſax.* Inſtruere nauem.

Wt-repcken. Extendere, porrigere: & Erogare, ſuppeditare, præbere, præſtare, ſuggerere, ſubminiſtrare: promere.

Wt-roden/ wt raeden. Eradicare, exſtirpare, extinguere radicitus, funditus & ab ipſis radicibus euellere, delere atq; eiicere: ſtirpitus extrahere: tollere radicitus, ſtirpitus euellere vel eruere: funditus tollere: runcare, eruncare, ruere, eruere funditus, *ſax. wutraeden: ang. roote out.*

Wt-robinghe. Extirpatio, eradicatio.

Wt-roep. Proclamatio, promulgatio: & Præconium.

wt roep. Præconium auctionis, auctio, haſta, haſtæ auctio: haſtarium: venditio auctionaria.

wt-roep houdē/ koop-dagh houden. Haſtæ ſubiicere, ſub corona vendere, in propatulo vendere, haſtam in foro ponere, bona præconis voci ſubiicere, auctionari, auctione vendere, conſtituere auctionem. **Kooper in dē wt-roep.** Emere ab haſta: emere in auctione.

wt-roep-boeck/ koop-dagh-boeck. Tabulæ auctionariæ, liber in quem bonorum auctione venditorum ratio relata eſt.

wt-roepen. Euocare, prouocare.

wt-roepen. Proclamare, promulgare, publicare, vulgare, diuulgare.

wt-roeper. Præco.

Wt-roepen j. **wt-roden.** Eradicare.

Wt-roopen. Runcare, erūcare, euellere, exſtirpare.

Wt-rucken. Euellere, extrahere, eripere.

Wt-ruſten/wt-ſtellen. Inſtruere, concinnare, exornare.

Wt-ſcharrē de aerde. Proſubigere terrā

Wt-ſchauen. Eradere, edolare.

Wt-ſchepden. Diſcedere, excedere. & Separare, ſegregare, deplere.

Wt-ſcheppen. Exhaurire: deplere.

Wt-ſchicken. Emittere.

Wt-ſchieten. Exoriri, oriri, conſurgere, eiaculari.

wt-ſchieten. Germinare, pullulare, expullulare: vernare.

wt-ſchieten den rock. Tunicam feſtinanter exuere.

wt-ſchieten. Eximere è numero, ſeligere. & Reiicere è numero.

Wt-ſchot. *vet.* Electio. & Merx ſelecta.

wt-ſchot/ letſoen. Merx reiectanea, reicula.

Wt-ſchilderen. Effingere.

Wt-ſchrabben. Eradere, abradere, radendo delere, expungere, exterere. & Exauthorare.

Wt-ſchrift. Apographum, exemplar, exſcriptum, deſcriptum: exemplum, tranſcriptum ex aliquo ſcripto: *vulgò* duplum, copia.

wt-

Wt-ſchrijuen. Exſcribere, deſcribere: tranſcribere.
Wt-ſchudden. Excutere. & Effundere.
wt-ſchudden de kleederen. Exuere veſtes, ſpoliare veſtibus, detrahere veſtes, exſpoliare veſtes, deſpoliare veſtibus.
Wt-ſchuld. Aes alienum, creditum.
Wt-ſchutten, Excludere muro ſiue ſepimento.
Wt-ſegghen. Eloqui, effari.
wt-ſegghen. Proſcribere, relegare, in exilium mittere, exilium indicere, iubere exire fines patriæ: ciuitate aut ſodalitio eiicere, exterminare ex hominum communitate. interdicere alicui ciuitatem, ciuitate.
Wt-ſenden. Emittere, foras mittere. & Legare, in legationem mittere.
Wtſet j. wt-ſtel. Dilatio.
wt-ſet. Expoſitio.
wt-ſet. j. wt-ſettighepd. Lepra.
wt-ſetten. Exponere.
wt-ſetten het krieghſ-volck. Exponere copias in terram, exponere ex nauibus milites.
wt-ſetten/wt-ſtellen. Differre.
wt-ſetten den ſone. Emãcipare filium.
wt-ſetten/wt-ſtellen ten houwelicke. Collocare nuptui, elocare, dotare.
wt-ſetten ſijn gheld. Collocare, locare fœnori pecuniam, occupare pecuniam: pecunias ad calendaria largiri: nominibus collocare pecunias.
wt-ſet-daghen. j. wt-ſtel-dagen. Dies iuſti, ampliatio.
wt-ſettigh. Leproſus. *q.d.* expoſitus & extra vrbis pomeria ablegatus: *quod lepra laborantibus locus à reliquis hominibus ſeparatus publicè aſſignetur: cùm ſoli extra ciuitatem & caſtra habitare debeant: & è caſtris eijciantur mandato Domini. Num. 5. Leuit. 13.*
wt-ſettighepd. Lepra, elephas morbus. *germ. außatz: ſax. wutſat.*
wt-ſettinghe. Expoſitio: & Dilatio: ampliatio.
wt-ſetſel. Expoſitio: & Dilatio, procraſtinatio, ampliatio.
wt-ſetſel. Bona dotalitia, dos. & Paraphernа, paraphernalia.
Wt-ſien. Proſpicere, proſpectare, ſpeculari.
wt-ſicht. Proſpectus.
Wt-ſinnen. j. ont-ſinnen. Dementari: mente capi.
wt-ſinnigh. j. ont ſinnigh. Inſanus.
Wt-ſlaen. Excutere, extundere, elidere, verberibus exigere. & Expellere, explodere.
wt-ſlaen het vier. Elicere ignem conflictu & ictu lapidis: excutere ignem.
wt-ſlaen/wt-ſpruyten. Pullulare.
wt-ſlaen. Efflorescere in cute: feruida cutis eruptione extuberare: papulis ardentibus extuberare.
wt-ſlaen het bleck. j. wt-kloppen. Ducere laminam.
wt-ſlaen den bal. Expulſim ludere.
wt-ſlaen on-nutten klap. Effutire inania verba.
wt-ſlaen van achter. Calcitrare, recalcitrare: calces reiicere: calces elidere, calce ferire.
wt-ſlaende peerd. Equus calcitro, calcitroſus.
wt-ſlaen ende ver-ſchimmelen. Mucere, fracere, humorem ſiue mucorem emittere.
wt-ſlagh in de waghe. Momentum: & Auctarium.
Wt-ſlapen. Edormire, edormiſcere.
Wt-ſlibberen. Elabi.
Wt-ſlijpen. Exacuere.
Wt-ſlyten. j. wt-ſnijden. Minutatim aut particulatim vendere.
Wt-ſlorpen/wt-ſuppen. Exſorbere.
Wt-ſlupten. Excludere.
Wt-ſmeden. Excudere.
Wt-ſmijten. Expellere, excutere.
Wt-ſnede. Excilio.
wt-ſnede. Particularis venditio.
wt-ſnijden. Exſecare, exſcindere, interſecare, excidere.
wt/ſnijden/ver-koopen met de ſnede/wt-ſlyten. Minutatim aut particulatim vendere.
wt-ſnijder. Cotyliſta, heminarius inſtitor: minutarius telæ aut panni venditor.
Wt-ſnuyten. Emungere.
Wt-ſonderen. Excipere, ſeligere.
Wt-ſpannen. Extendere, contendere, diſtendere, protendere, diſpandere.
wt-ſpannen de peerden. Equos interiungere: diſiungere, iugo ſoluere.
wt-ſpannen. Stabulari.

wt-ſpanninghe. Extenſio, diſtenſio.
wt-ſpanninghe. Stabulum, hoſpitium, diuerſorium.
Wt-ſpoelen. ſ. wt-ſpuelen.
Wt-ſpouwen. Exſpuere, exſcreare: euomere, reuomere.
Wt-ſpraecke. Eloquium, pronuntiatio, pronuntiatū, effatum, oratio, concio.
wt-ſpraecke des richters. Sententia, iudicium.
wt-ſpraecke doen. Orationem habere: & Sententiam pronuntiare.
wt-ſpreken. Eloqui, effari, enunciare, proferre, pronuntiare, exprimere, oratione conſequi: enunciare, explanare.
wt-ſpreckelick. Effabilis, dictu effabilis, enarrabilis.
wt-ſprekinghe. Eloquutio, eloquium, pronuntiatio.
Wt-ſprepden. Expandere, diſpandere, extendere, diſtēdere, dilatare: diducere.
Wt-ſpringhen. Exſilire, proſilire.
wt-ſpronck. Excurſio.
wt-ſpronck/wt-ſtekinge/ beur-dack. Proiectura, proiecta, corona, ſupercilium parietum: prominētia parietum ad arcenda ſtillicidia: lorica teſtacea.
Wt-ſprupten. ſ. wt-ſchieten. Fruticare, fruticari, vernare.
Wt-ſpuelen/wt ſpoelen. Eluere, proluere.
wt ſpuelſel Eluuies.
Wt-ſtaen. Exſtare, eminere. Jet wt-ſtaende met iemanden hebben. Negotij quippiam aut controuerſiæ cum aliquo habere.
wt-ſtaende tanden. Dentes exſerti.
Wt-ſtampen. Exculcare.
Wt ſtelle. Eminentia.
wt-ſtrkt in de zee. Lingula, lingua, anguſta terræ portio, ſeu puluinus oblongus, qui in mare excurrit ad exertæ linguæ modum.
wt-ſteken. Expungere, effodere, configere.
wt-ſteken den ſwer. Reſcindere ſummum vlceris.
wt-ſteken de ooghen. Effodere, exſculpere, exturbare, eruere, configere oculos: exoculare.
wt-ſteken de ooghen met ghiften. Muneribus corrumpere, capere muneribus.
wt-ſteken de tonghe. Exerere linguā.
wt-ſteken den arm. Exerere, extendere brachium.
wt-ſteken. Exſculpere, exſcalpere, inſculpere, cælare.
wt-ſteken. Excipere.
wt-ſteken. Extrudere, expellere.
wt-ſteken/ wt-kijcken. Protuberare, eminere, prominere, exſtare, ſupereminere, ſuperexiſtare, propendere: emicare, excellere. Wt-ſtekende tanden. Exſerti dentes.
wt-ſteker. Extruſor, expulſor.
wt-ſteker. Celator, ſculptor.
wt-ſtekinghe. Extruſio, expulſio.
wt-ſtekinghe. Eminentia, exitantia.
wt-ſtekinghe, wt-ſpronck. Proiectura, proiecta.
wt-ſtekinghe. Sculptura, cælatura, inciſio.
wt-ſtekinghe der ſchilderijen/ luſter. Splendor, vigor picturæ.
wt-ſtekinghe. Exceptio.
Wt-ſtel. Extenſio.
wt-ſtel. Dilatio, procraſtinatio, mora, ſpatium: ampliatio: prorogatio.
wt-ſtel-daghen. Dies iuſti: ampliatio.
wt-ſtellen. Exponere, extendere.
wt ſtellen. Differre, procraſtinare, protrahere, competendinare, protendere, extrahere: in longum trahere, ducere: ampliare.
wt-ſtellen/ wt-ruſten. Exornare, inſtruere.
wt-ſtellen / wt-ſetten ten houwelicke. Collocare nuptui, elocare: dotare: viro tradere filiam.
wt-ſtelſel. ſ. wt-ſetſel.
Wt-ſtooten. Extrudere, expellere, eiicere, exturbare, deturbare, excutere.
Wt-ſtorten. Effundere.
Wt-ſtrecken. Extendere, exporrigere, efferre execere, expandere, protēdere.
Wt-ſtrijcken. Extergere, exterere.
wt-ſtrijcken. Delineare, depingere.
wt-ſtrijcken. Elimare, polire, expolire, ornare, interpolare, mangonizare.
wt-ſtrijcken. Fucare.
wt-ſtrijcken ende be-driegen. Decipere, circumſcribere aliquem, imponere alicui, fucum facere alicui, os oblinere: impoſturam facere, ludificari, illudere, eludere.

wt-

Wt-ſtrijcker. Politor, exornator, mango: & Planus, impoſtor.
Wt-ſtrijckerije. Mangonium: & Impoſtura, fucus, fraus.
Wt-ſuypen. Exſorbere.
Wt-ſuyueren. Expurgare, emundare.
Wt-ſunderen. Excipere, eligere, ſeligere
Wt-ſweeten. Exſudare.
Wt-ſweemmen. Enatare, enare.
Wt-tackelen/ wt-taghelen. *vide* taeckelen. Nauem maiorẽ trahere ſcapha.
Wt-takelen / wt-taeckelen .j. taeckelen. Armamentis inſtruere naues
Wt-tappen/ wt-ver-koopen. Diuendere, minutatim vendere.
Wt-téren. Exhaurire, effœtũ reddere.
Wt-téren. Extabeſcere, tabe confici.
Wt-toght. Breuiarium, epitome. *vulgò* extractum
Wt-tocht .j. wt-val. Eruptio, excurſio.
Wt-tocht doẽ. Excurrere in agrũ hoſtiũ
Wt trecke. Extrahere, eruere, expromere, excerpere, euellere, exerere: educere.
Wt-trecken het kleed. Exuere veſtem.
Wt-trecken het ſweerd. Educere gladium è vagina, denudare, expedire enſem vagina, ſtringere, exerere, vagina liberare enſem.
Wt-trecken. Egredi, exire.
Wt-trecken met ghe-weld. Erumpere, egredi cum impetu.
Wt-vaeghen/ wt-véghen. Extergere, euerrere.
Wt-vaeghen den pot. Exſiccare poculum, exhaurire, ebibere: ſiccare calicem.
Wt-vaeghſel. Quiſquiliæ, purgamenta.
Wt-vaert. *vetus.* Egreſſus, exitus.
Wt-vaert. Exequiæ, funus, inferiæ, ſolennia funerum: iuſta, iuſta exequiarum, iuſta funebria, pompa funebris, diei ſupremæ celebritas: officia ſuprema, *ab* wt-vaeren. euehi, efferri: *cadauer enim efferri dicitur, quum funus celebratur, aut dum ſepelitur. q. d.* extra vrbem ferri: *ſiquidem apud veteres ſolebãt extra vrbem ſepeliri. vide* Godſ-acker.
Wt-vaert voor ouders / vzienden eñ marghen. Parentalia.
Wt-vaert ve-ſchicker. Libitinarius: qui neceſſaria ad funebrẽ pompã procurat.
Wt-vaert houden. Iuſta facere, iuſta funebria agere, funebre obſequium exequi, ſoluere ſuprema: parentare.
Wt-vaert-mael-tijd. Epulum ferale, epulæ ferales, epulum funebre, epulum parentale.
Wt-vaeren. Efferri, extra ferri, euehi, extra vehi.
Wt-vaeren. Exire, egredi.
Wt-val. Excurſio militum, eruptio.
Wt-vallen. Excidere.
Wt-vallen. Erumpere, eruptionem facere in hoſtem è caſtris vel vrbibus.
Wt-vallen. Defluere.
Wt-valligh haer. Defluus capillus.
Wt-vallinghe des haers. Defluuium capillorum, alopecia.
Wt-veghen .j. wt-vaegen. Extergere.
Wt-ver-koopen. Diuendere.
Wt-ver-kooper. Propola, minutarius negotiator, qui à ſolidariis coempta pluris vendit.
Wt-ver-koren. Electus, delectus, exquiſitus.
Wt-ver-leſen. Eligere, ſeligere.
Wt-vlieden. Effugere.
Wt-vlieghen. Euolare.
Wt-vlieten. Emanare, effluere.
Wt-vloed. Effluentia, effluctus.
wt-vloeden. Effluere, effundi.
Wt-vluchte. Effugium.
wt-vluchten. Effugere.
Wt-voeren. Euehere, efferre, educere.
wt-voeren. Exequi, exigere, perficere.
Wt-wachte. Procubitores: qui noctu cuſtodiæ cauſa extra caſtra excubant.
Wt-waepen. Vento efflare, vento extinguere, & Vento efflari, vento extingui.
Wt-waerts. Extrorſum, extrinſecus, externè, ab exteriori parte, verſus exteriorem partem.
Wt-waſſchen. Eluere.
Wt-waſſen. Excreſcere.
Wt-weenen .j. wt-krijten. Efflere.
Wt-wegh. Locus auius.
wt-weghigh. Auius, a, um.
Wt-weghen. Expendere.
Wt-wendigh. Exterior, externus: & Extrinſecus.
wt-wendige ge-ſtelteniſſe. Superficies.
wt-wendigh. *germ. ſax. ſic.* Memoriter.
wt-wendigh. Amplus, magnificus, ornatus, ſuperbus: exteriore ornatu ſe venditãs: luxurioſus: veſtium ornatu modum excedens.

wt-wendigheyd. Amplitudo, magnificentia, superbia: luxuria, luxuriosus cultus.

wt wendigheyd. Superficies, superior pars cuiusque rei, & facies quæ exteriùs oculis cernitur.

we-wendighlick. Externè, extrinsecus, ab exteriori parte: & Extrorsum.

wt-wendighlick. Amplè, magnificè, superbè.

Wt-werck. Effectus.

wt-wercken. Efficere, perficere.

Wt-werpen. Eiicere, proiicere.

wt-werpen de kullen. Exerere testes, virilia exsecare: castrare.

wt-werpelinck. Reiiculus.

wt-werpinghe. Eiectio, eiectamen.

wt-werpsel. Eiectio, eiectamen, eiectamẽtũ, retrimentũ, egestio, excrementũ.

Wt-wieden j. wieden Runcare, sarrire.

Wt-wijsen. Demonstrare, significare exactè. Nae het wt-wijsen. Ex præscripto: ad normam: lege, formula: secundùm legem, normam, formulam.

Wt-winnen. Euincere, vincendo extorquere.

Wt-wisschen. Extergere, euerrere, expungere, dispungere, eradere, delere, eluere.

Wt-worpen. j. wt-werpen. Eiicere.

Wt-worstelen. Eluctari.

Wt-wortelen. Eradicare.

Wt-wrijuen. Exterere, expungere.

Wt-wringhen. Extorquere, exprimere.

Wten/eynden. Finire.

wten/wt-spreken. Eloqui, effari, enuntiare, edere, explicare, explanare, proferre, exprimere, pronuntiare, publicare. *ang. vtter.*

wten het vonnisse. Pronũciare iudiciũ.

Wterlick. Extra, externè, extrinsecus: exterior, externus. & Penitus, planè, prorsus. *ang. vvtterly.*

Wterste. Extremus, extimus, vltimus, nouissimus: supremus.

wterste. Suprema, orum: supremum vitæ tempus: mors.

wtersten dagh. Summus dies: & Dies extremi iudicij.

wtersten wille. Suprema voluntas, extrema voluntas, testamentũ: supremæ tabulæ: mãdata suprema: codicillus: elogium: scriptura vltimæ volũtatis.

VV u

Wueden j. woeden. Furere.

Wuelen. j. woelen. Tumultuari.

Wuepelen. *fland. vet.* Vociferari, exclamare.

Wuest. j. woest. Vastus, squalidus.

Wulle *fland.* j. wolle. Lana.

wullen/wollen. Laneus.

Wulpe/welpe. Catulus, catellus. *sax. vvoelpe ang vvhelpe.*

wulpe van den leeuw. Schymnus.

wulps. Temerarius, inconsideratus, dissolutus, lasciuus instar catuli.

wulps zijn. Iuuenari, temerè & inconsideratè iuuenum more aliquid agere, iuueniliter lasciuire, iuueniliter se gerere: vitulari.

wulpsheyd. Iuuenilis temeritas, petulantia, lasciuia.

wulpschelick. Temerè, inconsideratè petulanter, more iuuenum.

Wuluen/wulffsel. j. weluen/welffsel.

Wunne. *vetus. sax.* j. wonne. Gratia.

Wurghen/wurm/wurp wurst/wurtel/ &c. j. worghen/ worm/ worp/ worst/ wortel/ &c.

Y

Ydel/yeghelick/yemand/ yle/ yuer/ & *cæt. vide* Jidel/ ieghelick/ iemand/ ijle/ ijuer. & *cætera.*

Z

Zebolle/zedel/ zeghe/ zieren/ zitteren/ &c. *vide* Cebolle/ cedel/ cege/ cieren/ citteren.

Zee/zeer/zeeuer/zickel/zijde/ zijn/ &c. *vide.* See/ seer/ seeuer/ sickel/ sijde/ sijn/ &c. *Has pluresque similes voces ab Y & Z incipientes per I aut C aut S hic scribendas duximus, vt inueniendi ratio sit facilior.*

APPEN-

APPENDIX PEREGRINARVM, ABSVRDARVM, ADVLTERINARVMQVE DICTIONVM.

C. Kilianus Lectori.

HActenvs inter dictiones vernaculas ac merè Teutonicas, aliquot exoticas, assiduiore vsu nobis nunc quodammodo communes, à vulgo passim receptas, & in Teutonicam adscitas admissasque coloniam; promiscuè collecauimus & enucleauimus: Nunc reliquas, malè Latinas, Gallicas, Italicas, Hispanicas, ac cuiuscunque denique farinæ, seorsum, ordine cõtinuo, ad calcem libri, Appendicis loco, breuiter commodeque addẽdas reputauimus, vt hac etiam opella studiosis prodesse possimus.

A

ABandon. Indulgentia, licentia.
abandonnéren. Deserere, destituere, derelictui habere.
Abbreuiatie/abbreuiature. Nota compendiaria: compendium lectionis aut scripturæ.
Abricock. Armeniacum malum.
Absolueren. Absoluere, eximere noxæ, pœnæ.
absolutie. Absolutio, liberatio à crimine, noxâ, pœnâ.
absolut. Absolutus, perfectus.
Abus/abuys/abuise. Abusus, error: & Frustratio, impostura.
abuséren. Abuti: & Frustrari, fallere: & Falli, errare.
Accent. Accentus, tonus.
Acceptéren. Accipere, suscipere. & Stipulari.
Accident. Accidens, accidentia, euentus: & Symptoma: id quod morbo accidit: passio, pathos.
Accointancie. Familiaritas, cõmercium.
Accollade. Amplexus.
Accoord. Consensus, consensio: assensus, assensio, conuentio: & Pactio, transactio, conditum.
accoord van ghe-lupd. Symphonia, harmonia, consonantia, concentus.
accoordéren. Concordare, concordem esse, consentire, conuenire, assentiri, concedere, respondere, consonare.
Accoutréren. Adornare, aptare, comere, instruere, ornare, concinnare.
Achauteren/achauten/acouten/acouteren. Auscultare, & Prospicere, animaduertere: & Insidiari.
acouter. Explorator, corycæus.
Achet. j. aket. Insidiæ.
Acte. Actio, actum, factum, perpetratio.
acte van t'vonnis. Acta litis decretoria.
acte. Senatusconsultum: sententia, decretum.
acte. Auctoritas consignata: & Tabulæ, memoria publica.
Actie. Actio, dica, conditio. & Ius persequendi in iudicio.
Adieu Vale.
adieu seggheu. Valedicere, iubere aliquem valere.
Adrette. Compendium, iter compendiosum. Brieuen van adrette te houe. Diploma curiæ inscriptum

adreſſéren. Deducere in viam.

Aduenant. *q.d.* Aduenies, conueniens. Nae aduenant. Pro rata parte, pro rato, conuenienter.

Aduertéren. Commonefacere, monere, indicare, nuntiare.

aduertiſſement. Monitum, monitio, ſignificatio.

Aduijs/aduis/auijs. Sententia, ſenſus, opinio, conſilium, iudicium, arbitratus, ratio: & Atteſtatio. & Monitum, monitio.

aduiſéren/auiſéren. Animaduertere, præuidere, cõſiderare, deliberare, conſultare, iudicare. & Monere.

Aduocaet. Aduocatus, actor, paracletus, cauſidicus, patronus. *vulgò* aduocatus.

Aduouéren/aduopéren. Agnoſcere, ſuſcipere in ſe factum: & Ratũ habere.

aduopement. Ratihabitio.

Aepſement. Commoditas, facilitas.

Aepſement. Latrina.

Affaire. Negotium, commercium.

Affectaet. Nimis exquiſitus, curioſus.

affectéren. Fucare, mangonizare, ornare: & Nimis exquiſitè velle facere.

affectie. Animus, ſtudium, voluntas, affectio.

Affinéren. *j.* raffineren.

Affipte. Theca tormenti bellici.

Agat. Achates: gemma verſicoloribus venulis diſtincta.

Agent. *j.* facteur.

Aget. Gagates, gangitis: lapis odore grauis. Swert aget. Thracius lapis.

Aggreable. Acceptus, gratus.

Aggreatie. Ratihabitio,

Agnus dei. Bulla, bulla ſacra: orbiculus cereus ſacratus cui agni figura impreſſa eſt.

Aliet/aguet. Inſidiæ, obſidiæ.

Alarm. Ad arma. Alarm ſlaen oft roepen. Claſſicum canere, ad arma conclamare, ciere, vocare, *&c.* Looſen alarm. Picta impreſſio.

Alcumpe/alkempe. Alchymia, alchumia, calchumia, chymia: ars quæ purum ab impuro ſeparat: ars qua aurũ vel argentum ex pulueribus metalli conficitur, vel auri, & cupro ſeparatur.

alcumiſt/alkemiſt. Chymiſta, alchymiſta. Alkemiſt. *arabice*, i. fuſor, trãsfuſor.

Alembick. Galea, ſiue capitellum ſtillatorium: ſublimatorium, meta ſtillatoria: turbo furnarius.

Alferes. Signifer.

Alimentéren. Alere, nutrire.

alimentatie. Alimentum.

Allet/allepe. Ambulatio, ambulatiuncula, deambulatorium.

Allegéren. Allegare, in medium proferre, adferre, citare, adducere, applicare.

Alleluia. Oxys: trifolium acetoſum.

Alliéren. Alligare, iungere, adiungere, ſociare, fœderare, fœdus facere, in ſocietatem coire. & Commiſcere aurum, argentum, *&c.*

alliantie. Fœdus, confœderatio, neceſſitas, neceſſitudo, ſocietas, affinitas.

Allop. Materia monetæ, conſtans auro aut argẽto cui vilius aliud metallum certo pondere legibus monetalibus præſcripto additum eſt: duorum metallorum pretioſioris & vilioris alligatio ſiue commixtio: mixtura auri vel argenti. & Bonitas, qualitas, perfectioque auri vel argenti.

Allodiale goeden. Prædium optimo iure. Fũdus optimus maximus: liber, nemini obnoxius. *vulgò* bona allodialia, *quaſi* alaudialia. *quòd in eorum laudem auctor non veniat.*

Aloe. Aloë. Herba amariſſimi ſucci.

Aloes hout. Agallochum. *vulgò* lignum aloës.

Almanack. Kalendarium, ephemeris. *vulgò* almanacus. *vide Etymolog.*

Aloſe. Aloſa, triſſa: piſcis genus.

Alteréren. Variare, mutare: & Perturbare: & Sitire.

alteratie. Variatio, permutatio.

Amaraut. Smaragdus, lapis viridis.

Ambelen. Tollutim incedere. *q.d.* ambulare.

Amende. Emendatio, correctio, multa, mulcta.

Ameril. Smiris, lapis quo vitrum ſcinditur, & ferrea inſtrumenta expoliuntur.

Amethiſt. Amethyſtus, gemma violacei coloris: & Hyacinthus.

Amict. Tutulus, amictus Phrygius, ſuffibulum: veſtimentum album prætextum quadrangulum, quod ſacrificantes in capite habent.

Anipe.

Amye. Amica, amasia: & Concubina, meretrix.
amys. Amasius. & Concubinus.
amy-schap. Concubinatus.
Amoyeus. Amans, amator, amasius, procus.
amoyeuse. Amica, amasia.
Immunitie. j. munitie.
Amortiseren. Humano commercio eximere prædia: emortuæ manus ius cõcedere. *vide in Etym.* Doode hand.
Angelica. Angelica herba, smyrnij siue costi genus
Annate. Vnius anni prouentus: caduca, caducaria commoda sacerdotiorum: caducaria iura, caducariæ obuentiones Archidiaconorum: iura Pontificum: vectigal ecclesiasticum.
Annichileren. In nihilum redigere, abolere.
Anniuersarie. Annua parentalia. *vulgò* anniuersaria.
Annullëren. Abolere, abrogare.
annulleren te procedure. Cognitionem circumducere. *Bud. ex Vlpian.*
Antijck/antijcks. Antiquus, antiquo opere & summa arte factus.
antijcketent. Antiquitas.
antijcketent soecker. Antiquarius, antiquitatis studiosus.
Antsouwe/antsope. Trichia, trichis, encraficholus: piscis ex apuarum genere.
Antimonie. Stibium, stimmi, stibi. *offic.* antimonium.
Apart. Seorsum, seperatim, separatè, seiunctim, particulatim. & Priuatè, priuatim.
Apocryphy. Apocryphus, arcanus, occultus: cuius occulta & ignota origo est.
Apoplexie. Apoplexia, morbus attonitus.
Apostille. Literæ dimissoriæ: apostoli: & Annotatio marginalis.
Apostume. Apostema, abscessus, suppuratio, materiæ collectæ in pus conuersio.
Appareil. Apparatus, cultus.
Apparentie. Visio, visus: specimen, species, indicium, vestigium, signum.
Appast. Sagina, esca.
Appelle/appellatie. Appellatio, prouocatio.
appellëren. Appellare, prouocare.
Appetijt. Appetentia, orexis. *vulgò* appetitus.
Appointement. Reconciliatio, fœdus, transactio.
appointëren. Transigere, componere, decidere de negotio aliquo, controuersiam dirimere.
Approbëren. Approbare, comprobare, laudare.
Arbitre. Arbiter, disceptator.
Arcenael. j. arsenael.
Arcier. Arcitenens, sagittarius: & Doryphorus, stipator, satelles, latero.
arcier te peerde Hippotoxata.
arcion. Ephippij pars anterior, arcus ephippij.
Arcke. Arca: & Cadurcum.
Arcke-buyse. Sclopus, arcus hypotreticus, arcus perforatus, tormentum manuarium. *vulgò* arcus busius.
arcke-busier. Sclopetarius, pyrobolarius.
Arest. j. arrest.
Armeye/armade. Copiæ, agmen, exercitus: & Classis armata.
Armesijnen. Pannus sericus: *vulgò* ormuzinus: *ex Ormuz insula primùm allatus.*
Armure. Armatura, armatus, arma.
Aronde. Hirundo.
Arre/ar-penninck. Arrha.
Arrement aen-nemen. Post digressionem redire: iter inceptum rursus persequi.
Arrentëren. Elocare fundum.
arrentement. Elocatio.
Arrest/arest. Retentio: & Manus iniectio: & Constitutio, placitum, arrestum: ἄρρητον: senatusconsultum, decretum curiæ.
arrestëren. Retinere, retentare, manus iniicere: & Statuere, constituere, decernere.
Arriere-garde. Exercitus tergum, postrema acies, tertia acies, subsidium: postremum agmen: opistophylaces.
Arriuëren. Aduenire, peruenire, appellere: petere portum.
Arsenael. Nauale. & Armamentarium.
Arsenick. Arsenicum, auripigmentum.
Artijcke. Morbus articularis, arthritis.

Artijckel. Articulus. Artijckel der wet. Caput legis.

Artiſchock. Carduus altilis, cynara, ſtrobilus, ſcolymus *vulgò* artichoca.

Artillerije. Machinæ bellicæ, machinamenta miſſilia, tormenta miſſilia, tormenta bellica, tormẽta muralia: bombardæ, catapultæ igniariæ, machinæ igniuomæ, tormenta igniuoma, tormẽta ænea vel ferrea, res machinaria.

artillerij-huys. Armamentarium.

artillerij-meeſter. Præfectus machinarum, præfectus rei machinariæ, tribunus armamentarij.

Artiſan. Artifex, opifex.

artiſt. Techuites, artifex, artis peritus, artis profeſſor: artificioſus.

Aſare. Aſarum, nardus ruſtica: vulgago.

Aſperges. Aſparagus.

Aſſay/eſſay. Tentamentum, tentatio, experimentum: examen probitatis monetæ.

aſſayéren. Experiri.

aſſayeur. Probitatis monetæ examinator.

Aſſaiſin. Latro, graſſator.

aſſaiſine. Homicidium mercenarium.

aſſaiſinéré. Spoliare, graſſari, latrocinari.

aſſaiſineur. Homicida mercenarius, ficarius: percuſſor pretio conductus.

Aſſaut. Oppugnatio, aggreſſio, inſultus, impreſſio.

Aſſeſſeur. Aſſeſſor: qui à magiſtratu vel præſide in conſilium adhibitus, aſſidet in iure dicendo.

Aſſeuréren. Aſſeuerare, certum promittere, affirmare, cauere: & Firmare, ſecurum reddere, fidem aut fiduciam dare: & Periculum mercis aut alterius rei in ſe ſuſcipere.

aſſeurancie. Confidẽtia, ſecuritas, fides, cautio: & Receptio periculi.

Aſſignéren. Aſſignare, attribuere, deſtinare, conſtituere, condicere, nomen debitoris creditori in ſolutum dare.

aſſignatie. Aſſignatio, attributio: & Vadimonium.

aſſignatie van gheldt. Pecunia attributa, pecunia quæ adnumerari quæſtori ſolet à tribunis ærariis in ſtipendium militum.

Aſſiſtentie. Auxilium, aſſeſſio, aduocatio. *vulgò* aſſiſtentia.

aſſiſtéren. Aſſiſtere, adeſſe, auxilio eſſe.

Aſur. j. laſur. Cæruleus, cærulus.

Attentéren. Attentare, tentare.

attentaet. Contra prouocationem admiſſum: factum ſiue deſignatum contra prouocationem interpoſitam.

Atteſtéren. Teſtari, teſtificari.

atteſtatie. Teſtificatio, teſtimonium: & Tabula.

Auantéren. Accelerare, maturare, proficere: & Promouere, prouehere, ornare aliquem: & Augere.

auantéren het gheld. Repræſentare pecuniam: præ manu pecuniam dare.

auancement. Acceleratio, progreſſus, progreſſio, proceſſus: & Ornamentũ, honorificum beneficium.

Auantagie. Plus, amplius: & Potiores partes, prærogatiua: & Lucrum, compendium, augmentum.

Auant garde. Exercitus frons, prima acies.

auant-garde. Emiſſarius, qui ante exercitum emittitur, aciemque præcedit ad laceſſendum hoſtem vel ad explorandum.

Auant-perſe. Perſicum præcox, Armeniacum, Armenicum.

Auctoriſeren. Auctoritatẽ interponere.

auctoriteyt. Auctoritas, poteſtas, præfectura: ditio, ius, imperium.

Audiencie. Audientia, auditio.

audiencie gheuen. Fauere linguis, benignè attenteque audire aliquem, dare aures ſuas alicui: admittere ad dicendam cauſam.

audiencier. Præco forenſis, præco iudiciarius.

auditeur. Iudex caſtrenſis: militarium cauſarum diribitor.

Auijs. j. aduijs.

Autentijck. Authenticus, approbatus, comprobatus ab aliis qui auctoritate pollent: auctoritatem obtinens.

B

Bahu/ bahu-kiſte/ bahoete. Arca camerata, ciſta.

Balade/ balepe. Rhythmus, homœoteleuton: & Chorea, tripudium: ſaltatio. *vulgò* balada, balatio.

Baladen/ balepen. Tripudiare. βαλλίζειν.

Balaffre/ barlaffe. Vibex, cicatrix, ſi-

gnum

gnum vulneris. & Vulnus cæſim inflictum, præſertim in faciem.

Balance, Bilanx, libra, ſtatera, trutina.

Balene. Balena. & Aruina ſiue pinguis liquor ex balenis.

Balleus. Carbunculus candidus, lapis precioſus extremo viſu nubilum quid præ ſe ferens.

Balloen / palloen. Harpaſtum, follis, follis pugillatorius, pila ventoſa.

Ballote. Marrubium: herbæ genus.

Balſem. Balſamum.

balſemen. Balſamo condire.

Bandon. j. abandon.

Bandum. Stipulatio.

Banderolle. Vexillulum, paruum vexillum.

Baptiſéren Nominare, nomen imponere. *q.d.* baptizare.

Barbacane. Antemurale, promurale, pomœrium. & Tormentorſi bellicorum ſiue bombardarum maiorum ſedes, collocatio, locus.

Barck: Biremis: & Nauis vectoria. & Nauis prætoria.

Barbaſſe. Catamitus, cynædus, ganymedes, pathicus.

Barlaffe j. balaffre.

Baratrije. Fraus.

Baron. Heros, Baro: qui inter nobiles opibus & potentia antecellit.

Baſaen. j. beſaen.

Baſelet. Haſtæ, iaculi, vel enſis genus.

Baſelet. Xilocaſſia, caſſia ligni.

Baſiliſck. Baſiliſcus, regulus

Baſeleſmanos. Oſcula manu reddita, oſculum digitis delibatum, & ad os relatum.

Baſement. Baſis ædificij, fundamentum ædificij, ſteroba.

Baſilicom. Ocymon, baſilicum.

Baſſe Tormenti æneiaut ferrei minoris genus.

Baſtant. Sufficiens.

baſtéren. Sufficere, ſatis eſſe.

Baſtepe / baſſtne / paſtene. Propugnaculum, munitio, arx, caſtrum.

Baſtillie. Propugnaculum, caſtellum, munitio.

Baſtonade. Puſtuarium.

Batalie. Dimicatio, cõflictus, prælium, acies: batualia, æ, à *batuo, is*.

batalie. Secunda acies.

batalien. Prælíari, conflictari.

Batement / ebatement. Ludus, ludus ſcenicus.

batement-ſpeler. Mimus.

Bedeguaerd. Spina alba, acantha leuce.

Beffroy / belfoyt / belfroot. Specula, pharus, arx, propugnaculum: ſpecula militaris, prætentura. *q.d.* pulchra arx fortis.

Bellier. Aries.

Behen. Lychnis, lychnis coronaria, cæleſtis roſula, flos Iouis. *officin.* behen.

Benedictie. Eulogia, benedictio.

Ben. Myrobalanus, nux vnguentaria: glans Aegyptia: ben *officinis vocatur voce Arabica.*

ben-olie. Oleum balaneum: oleum glandis vnguentariæ

Benefice. Beneficium, meritum: & Sacerdotium: Eccleſiæ poſſeſſio preshytero benemerito, quo ad viuat, cõceſſa, ab Epiſcopo: *cùm alioqui ſoleant Clerici ab Eccleſia per Epiſcopum menſibus ſingulis victus cauſa meritam ſtipem accipere. Baron. ex D. Cypr. vide* Prebende.

Benuyn. Laſer Cyrenaicum: guimmi benzoinum, *vulgò* aſſa dulcis vel odorata.

Bergantine / bigantine. Celox, cataſcopium, nauis ſpeculatoria: & Nauis prædatoria, piratica.

Bernagie. Buglóſſum latifolium, borrago.

Beſaen baſaen. Pellis ouina, corium ouillum, aluta vilior.

Beſant. j. meſant. Epidromus.

Beſonie. Opus, opera, negotium.

beſoniéren. Operari, operam dare.

Beuernaerd. Pimpinella maior, ſaxifraga magna.

Beuernelle. Bipinella, ſaxifraga minor.

Bien-venue. Gratulatio aduentus: cæna viatica.

bien-venue be-taelen. Iſagogicum dependere.

Bigaréren. Variegare, diſtinguere, variare

Bijbel. Biblia, orum: bibliorum codex, canon ſacrarum literarum: libri rituales, libri ſacri.

Biket / buket / trebuket. Trutina momentaria, trutina monetaria, libella.

Billet/bullet. Inscriptum.
Billion. Aes, confusaneum: Materia monetaria cui plus admixtum est extranei & vilioris metalli, quàm per leges liceat: moneta adulterina.
Biscuit. Panis bis coctus, panis nauticus.
Blasphemie. Execratio, maledictum. *vulgò* blasphemia
blasphemeren. Execrari, impiè & irreligiose loqui. *vulgò* blasphemare.
Bliter. Mendicus.
Bombarde. Tuba ductilis, tuba abenea. *vulgò* bombarda.
Boras. Santra, chrysocolla, auri gluten, auri sanies, natiua chrysocolla. *vulgò* borax.
Borat. Genus panni serici.
Bote. Pero.
Branle. Orbis saltatorius: saltatio motoria.
Braselet. Brachiale, armilla, spinter.
Braue. Ferox, feroculus: & Bellus, comptulus.
brauéren. Ferocire.
Bresilien hout. Crotinus: lignum acanthinum. *vulgò* bresilium.
bresilien verwe. Purpurissum.
bresilien peper. Piper Indicum.
Breue. Nota musica constans duabus mensuris *vulgò* breuis.
breuiature j. abbreuiature.
breuier. Epitome, breue, breuiarium: codex sacrarum precum, codex horarius. *vulgò* breuiarium.
Bricole/bricolle. Balista maior.
Bricoléren. Gesticulari in sphæristerio: gesticulationes exercere ludo pilæ.
bricoleren. *metaphor.* j. diminueren/eenckelen.
Brigantine. Paro, myoparo, nauis prædatoria, piratica.
Brootse. Veru: ligo dentatus, runcina.
Buggher. Pædico, pederastes, pædicator, pullopremo, pullopremus, fellator, irrumator, cotyos contubernalis, cotyos sodalis, κοτύος θιασώτης: Sodomita: cuius teterrima libido ne capiti quidem parcit, *Lactant.* qui ne à sanctissima quidem parte corporis hominum, impuram intemperantiam propulsat, *Cicero.* draucus, emasculator.
buggheren. Offendere buccam, illudere ori, illudere capiti, *Arnob. Lactant. Sueton.* fellare, irrumare, pædicare, *&c.*
buggherije. Pæderastia: auersa venus: libido contra naturam: peccatum Sodomiticum.
bug-seerden. j. buggheren.
bug-seerden/boegh-seerden. Remulco trahere. *re turpissima ad rem nauticam ab obscenis nautis tracta. vide Etymolog.*
Burat. Multitia, orum.

C

Cabinet. Cistula, conclaue, pinacotheca, cimeliarchium.
Cachet. Signum, sigillum.
cachettéren. Obsignare literas.
Cacidonie. Carchedonius: lapidis preciosi genus.
Cadencie. Symphonia: concentus manifestior.
Cadet. Filius minor natu, ex hæres; qui à filio natu maiore ex asse hærede, mortuo patre, alitur.
Caffa j. armesijn. Genus panni serici.
Caffaerd. Blatta. & Hypocrita, simulator.
Cagie. Cauea, cors, cista, corbis dossuaria.
cagiaerd. Cistifer, qui caueam aut corbem portat.
Calabasse. Cucurbita ventricosa.
Calamaer. Theca pennaria, theca calamaria, graphiarium.
Calamijn-steen. j. klemijn-steen.
Calcedonie, Onyx. *vulgo* Chalcedonius lapis.
Calcinéren. Metalla in puluerem siue calcem redigere igne.
Calculéren. Computare, ratiocinari, calculos subducere.
Calmus. Calamus aromaticus, acorus, piper apum.
Camerade. Commanipulo, cõmilito.
Campanie. Campestria, campestris locus, planities: ager, campus.
campéren. Castra ponere, castra metari.
Canale. Canalis, alueus.
Canalie. Canes, grex canum: & Grex nebulonum, fæx plebis, fæx ciuitatis: vulgus iners.
Canceléren. Delere, dispungere. *vulgò* cancellare.

Canions/

Canions/canionen. Fœmoralia, feminalia.

Canon. Tubus tormenti ænei, tormentum æneum. *vulgò* canna muralis.

Canon ban de miſſe. Arcana effata ſacrificij: canon: ſacrum operaneum. *vulgò* ſecreta miſſæ.

Canter. Chori ſacri præfectus: exarchus chori ſacri.

canterije. Exarchatus chori ſacri.

Cape. Promontorium.

Capeau. Pileus, pileum.

Capelet. Corona.

Cantons. Pagi Heluetiorum, *vulgò* cantones.

Capelyne. Pileus.

Capitulant. Suffragij in ſodalitio ferendi poteſtatem habens.

Capitulére. Articulos è paciſci: conditiones ferre & accipere.

capitulac.en. Excepta, cauta & ſancta in fœderibus: pactiones.

Caporal. j. corporal.

Capreol. Capreolus.

Caprifolie. Periclymenus, caprifolium.

Carabijn. Eques expeditus, ferentarius, leuis armaturæ: hippoſclopetarius.

carabijnen. Prædari, diripere.

Carate. Ceratium, ſiliqua, grana quatuor. & Menſura intrinſecæ bonitatis auri: *ſumma autem puritas auri eſt viginti quatuor carattarum.*

Carde benedict. Atractylis hirſuta. *offic.* carduus benedictus.

Carene. *vulgò* Carena, quadragena: publicæ pœnitentiæ ſiue indulgentiarum genus.

Carenten/ corinthen. Vuæ Corinthiacæ: apyrenæ.

Careſſe. Blanditiæ, illecebræ, adulatio.

careſſéren. Blandiri

Carkan. Collare, torques, ſegmentum.

Carlyne. Chamæleon albus. *offic.* Carlina.

Carneol. Gemma rubedine diluta, *vulgò* Carnalium.

Carnier. Carnarium, locus vbi carnes aſſeruantur.

Carriere. Laromia, latumia, lapicidina: & Hippodromus, curriculum equorũ

Carup. Carum. *officin.* caruy.

Cas. Caſus: & Cauſa: & Facinus: flagitium, crimen admiſſum.

Caſamatte. Humilis & tecta caſtrorũ lorica: propugnaculum ſubterraneum,

Caſſidonie-ſteen. Carchedonius: & Onyx.

Caſſie fiſtel. Caſſia fuſtularis, ſiliqua Aegyptia.

Caſſijne. Iugamenta, feneſtrarum ſtructuræ.

caſſijne. Feneſtra papyracea vel membranea, tympanum.

Catarre. Catarrhus, rheuma, rheumatiſmus: coryza, grauedo.

Cathedraal kercke. Baſilica.

Catholijck. Catholicus, vniuerſalis: & Orthodoxus.

Caual. Caballus, equus.

caualerye. Equitatus, equites.

caualooter. Mango equorum.

Cauſe. Cauſa, ratio.

cauſéren. Efficere, gignere, cauſam dare.

Cauteriſéren. Inurere.

Cautie. Cautio, fideiuſſio. Præs, vas, appromiſſor, fideiuſſor.

Celebréren. Facere ſacrum: facere rem ſacram, rem diuinam.

Celidonie. Chelidonea herba.

Cement. Lithocolla.

Centenaer. Centenarius: & Centenarium pondus.

Ceremonie. Ceremonia.

ceremonie-meeſter/ Deſignator, magiſter ceremoniarum.

Ceron/ cerote. Ceratum, cerotum.

Certeyn. Certus, indubitatus: & Certè enimuero, proculdubio, indubitanter,

certeynlick. Certè, enimuerò.

certificéren. Certum alicui facere, aſſeuerare.

Certificatie. Libellus, epiſtola aſſertoria. *vulgò* certificatio.

Ceruſe/ ceruyſe. Ceruſſa, pſimmythiũ.

Ceſſie. Ceſſio.

ceſſie doen. Cedere bonis, perfugere ad aram ceſſionis.

Cilinder, Cylindrus.

Ciment. Opus ſigninum: è tuſis teſtis addita calce.

Cinober. Cinnabaris.

Citéren. In ius vocare, diem dicere, iubere adeſſe. *vulgò* citare.

citatie. In ius vocatio, libellus quo quis citatur.

citatie-brief. Libellus,

Citadelle. Arx vrbi imminens.
Ciuet. Zibethum, odoramenti genus.
Claroen. Lituus, cornu.
Cliſterie. Clyſter, clyſterium. infuſum.
Coadiuteur. Epiſcopus deſignatus: Abbas deſignatus.
Cocenille. Cochenilia: vermiculi genus: & Coccus baphica, coccus tinctorum, granum infectorium. *vulgò* cocheniha.
Cockin. Mendicus, homo petax, amator ſiue ſectator culinæ. & Homo ineptus: & Nebulo, vappa, tenebrio.
Codicille. Codicillus, ſcriptura vltimæ voluntatis elogium continens.
Coers. Curſus, meatus, curriculum.
coers hebben. In vſu eſſe.
Coerſier. Equus celer, curſorius.
Coertier. Emiſſarius: & Proxeneta, pacarius, ſequeſter.
Coetelas. Machæra: enſis amplus, breuis & anceps
Cohiere. Scriptum: commentarius.
Colere. Cholera, bilis: felliflua paſſio.
Colijcke. Colica, colicus dolor.
Collacie. Antecœnium, procenium, ientaculum: comeſſatio à cœna: merenda, ſympoſium, comporatio.
collacien. Antecenium ſumere.
Collationéren. Tabulas conferre: conferre & componere deſcriptum ſiue exemplum cum exemplari vel archetypo: deſcriptionem conferre cum tabulis.
Collecteur. Collector. & Exactor.
Collegie. Collegium, cœtus ſodalium.
Collette. Mamillare.
Collice ghe-ſtampt. Intrita, intritum, cibus in mortario ſubactus & colo expreſſus. *q.d.* ius colatitium.
Colonel. i. cozonel.
Coloquinte. Colocynthus, cucurbita ſilueſtris.
Comete. Cometes, cometa, ſtella crinita.
Comijt. Celeuſtes, nauigationis moderator, hortator.
Commandeur. Dictator, magiſter populi: qui præcipit & imperat.
commandeur-ſchap. Dictatura.
Commenſael. Conuictor. *vulgò* commenſalis.
Commére. Mater initialis, luſtrica parens, myſtica parens, onomaſtria. *vulgò* commater.
Commiſſaris. Commiſſarius, delegatus, diſceptator, recuperator: iudex ſelectus.
commiſſaris vã krieghſ-volck. Conquiſitor.
commiſſaris van prouande. Annonæ præfectus.
commiſſie. Mandatum, prouincia, delegatio, epiſtalma, authoritas mãdati.
Committimus van t'hof. Ius forenſium codicillorum, ius fori eximium, ius codicillare
Communicatie. Participatio, commercium. & Colloquium.
communicéren. Communicare, agere cum aliquo: & Colloqui. & Participare, in medium adferre. & Communionem ſacram ſumere.
Communie. Synaxis, communio ſacroſancta.
Compact. Pactũ, cõuentio, condictum.
Companion. Socius, ſodalis.
companye. Conſortium, conuentus, collegium, ſocietas, ſodalitas, ſodalitium: & Cohors, turma, caterua
Comparéren. Comparere, adeſſe, præſto eſſe.
comparitie. Apparitio, præſentia.
Compaſſie. Miſericordia, miſeratio, commiſeratio.
Compenſéren. Compenſare, penſare, rependere.
compenſeren de coſten van t'proces. Litis impẽdia inter actorem & reum non abs re exæquare: de litis ſumptibus paria inter partes facere.
Compére. Pater initialis, parens myſticus, onomaſta initialis: arbiter initiationis, *Bud.* ſuſceptor. *vulgò* cõpater.
compérſchap. Luſtrica cognatio, initialis neceſſitudo, ſpiritualis neceſſitudo ſiue propinquitas in baptiſmo contracta.
Competent richter. Iudex competens, iudex ſuus & legitimus, iudex iuſtus.
Complainte. Queſtus, conqueſtus, conqueſtio, querela, querimonia, poſtulatio, expoſtulatio.
Complexie. Natura & mores, conſtitutio corporis: crafis.
Complice. Socius flagitiorum & rapinarum.

narum, sceleris particeps. *vulgò* complex.

Comploot. Coitio, fœdus, pactum.

Componeren. Mutica arte componere.

componiſt. Musurgus: qui legibus artis cantiones & rhythmos concinnat. *vulgò* componiſta.

Compoſéren. Componere: & Conficere, decidere, transigere.

compoſitie. Compoſitio: & Decisio.

Compres. Diploma, linteum complicatum.

Concernéren. Spectare, pertinere.

Conciergie. Insularius: & Præses.

Concludéren. Decernere, in pancà conferre, perorare, concludere, clausulam addere.

concluſie. Conclusio, epilogus, coronis: & Summa.

Concordart/concorderen. j. **accordart/accorderen.**

Concubijne. Concubina, pellaca.

Concuſſie. Repetundæ, arum.

Conditie. Conditio, lex, forma, modus, res, status. & Mores. & Munus.

Conſilie de grepn. Melissophyllon, meliphyllon, melitæna, apiastrum, citrago.

Conſort. Solatium, consolatio.

conſortéren. Confirmare.

Confrontéren. Componere alterum cum altero: conferre, committere.

Confuys. Confusus, commistus. Indistinctus: & Turbatus, perturbatus: & Pudore affectus, animoque perturbatus. (dore.

confuys zijn. Obrui confusione vel pu-

confuſie. Confusio, miscellanea, chaos.

Congé. Copia, venia, facultas.

Conquieſt. Quæsitum, partum, acquisitum, conquisitio. & Finium imperij propagatio siue dilatatio.

conquerſtéren. Conquirere, acquirere, rem facere, adipisci: & Imperiũ facere: vincere: adiũgere ad imperiũ: imperiũ dilatare, fines imperij proferre: & Debellare, subigere, subiugare, superare.

Concoot. Multitudo, congregatio, frequentia hominum.

Conſcientie. Conscientia, conscius animus, mens sibi conscia: & Fides: & Religio.

conſcientie maeckẽ van eenige ſaecke. Impediri religione, religiosum habere, religionem habere vel adhibere, religioni habere rem aliquam, obstringi religione: conscientiæ metu moueri.

conſcientieus. Religiosus: iustus: rectus.

Conſent. Consensio, consensus, assensio, astipulatio: voluntas.

conſentéren. Assentire, astipulari.

Conſerue. Conditanea, orum: salgama. *vulgò* conſerua, *à conſeruando.*

conſerue van rooſen. Intrita rosacea.

Conſierge. j. **concierge.**

Conſignéren. Attribuere.

conſignéren. Deponere, in manũ dare, exhibere, repræsentare.

Conſiſtorie. Concilium, conuentus, consessus, synodus: synedrium: orchestra: sessio senatus & primorũ. *vulgò* conſiſtorium.

Conſorte. Consors, socius, par, similis, consimilis: & Coniux.

conſorten. Consortes, pares: gregales. & Conscij affinesque sceleris.

Conſpiratie. Conspiratio, conspiratus, coniuratio, coitio.

Conſtituéren. Constituere, statuere, imponere.

conſtitutie. Constitutio, decretum, statutum, sanctio.

conſtitutie-brief. Literæ originariæ reditus constituti.

Contenancie. Habitus, status, vultus, os, facies, gestus, actio.

Content. Contentus, æquus, compos.

content zijn. Contentum esse, non pœnitere, satis habere.

contentéren. Satisfacere alicui, explere animum alicui. *vulgò* contentare.

contentement. Satisfactio.

Contract. Contractus, res contracta, commercium, pactum, pactio: perscriptio, instrumentum pacti.

contractéren. Contrahere.

Contrarie. Contrarius, aduersus.

contrarieren. Contrarium esse, aduersari, repugnare.

Contrebrief. Antapocha. *vulgò* contralitera.

Contrebalance. Sacoma.

Contreborghe. Præs

Contrerecduille. Antapocha.

Contreſijn. Plumbum cinereum.

Contreman. Aduersarius.

Contre-

Contremine. Cuniculus aduerſus, obliquus, tranſuerſus, contrarius.

contremineren. Hoſtium cuniculos tranſuerſis cuniculis excipere, obuiam ire cuniculis.

Contrerol. Antigraphum, cuſtodia. & Contraria accuſatio.

contrerollëren. Cuſtodire: obſeruare: contrariam actionem inſtituere.

contrerolleur. Antigrapheus, cuſtos, obſeruator, inſpector, annotator, officij exactor: actor ſummarij: rationarius, rationalis. *vulgò* cõtrarotulator.

Contrerouleur (*inquit V. Velphgangus Hungerus, dicitur* is qui contra indicem alterius coactoris ſiue receptoris pecuniæ publicæ elenchum conſcribit in reddenda ratione cum altero conferendum.

Contreſcarpe. Lorica exterior arcis aut vrbis: contramurus: loricula ante præcipuum murũ vrbis ducta. *vulgò ital.* contraſcarpa.

Contrepoint. Modulatio extemporanea ſimpliciori cantui accommodata: occentus: plani cantus diuerſis melodiis ſubita & improuiſa ex ſorte ordinatio. *q. d.* contrapoſitus vocibus concors concentus ante probatus, *vulgò* contrapunctus.

contrepoint ſinghen. Planum cantum certis conſonantiis ex improuiſo ordinare. *vulgò* ſortiſare.

Contrepoint. *i.* **contreſchарpe.**

Contrepois. Aequilibrium, ſacoma.

Contreſeghel. Sigillum minus maiori oppoſitum.

Contreteneur. *i.* **hoogh-houter.** Occentus. & Occentor: altitonans contracantor.

Contreuenteur. *i.* Pacti fidem violans, legis tranſgreſſor.

Contribuëren. Contribuere, conferre ſymbolum.

contributie. Contributio, ſymbolum, collatio.

Conuent. Conuentus: & Cœnobium, monaſterium.

Conuentie. Conuentus, conuentum, *vulgò* conuentio.

Conuers. Neophytus. *vulgò* conuerſus.

Conuerſëren. Verſari, cõſueſcere alicui vti aliquo: ſæpe multumque eſſe cum aliquo: frequentare: conſuetudine alicuius vti. *vulgò* conuerſari.

conuerſatie. Conuerſatio, conſuetudo, vſus, familiaritas, conuictus.

Conuoy. Aſſectatio. & Præſidium in itinere: publicus commeatus: præſidiarium auxilium, ad perducendos in tutum receptum viatores.

conuoyëren. Aſſectari, deducere.

Copije. Deſcriptio, deſcriptum apographum, exemplar, exemplum, exemplum deſcriptum, exſcriptum.

copiëren. Deſcribere, exſcribere.

copiſt. Antigrapharius: formularius.

Corage / corageus. *vide Etymolog.*

Cordegarde / corps de garde. Statio, vigilum ſtatio.

Cordiael. Amicus ex animo.

cordiaelick. Ex animo, corde & animo.

Corinten. Leptorages: vuæ dulcibus acinis, tenuibus & minutis: apyreni: vuæ Corinthiacæ. *vulgò* Corinthiæ.

Corneol. Corneolus, Sardius lapis: ſarda

Cornet. Cornu flexum, curua tibia: tibia miluina.

cornet ruyteren. Turma equitum, centuria equitum.

Coronel / colonel. Primopilus, primipilus: primus cẽturio, dux legionis, præfectus legionis: dux millenarius, chiliarcha, chiliarchus, tribunus legionum. *vulgò* colonellus, columella, maior ſeruus in familia.

Corporal / caporal. Centurio, pentecoſiarchus: primipilaris.

Corporal. Sacroſanctum puluinar.

Corps de garde. Vigilum ſtatio.

Corpulent. Habitior, bene habito corpore.

corpulentie. Statura, habitus corporis.

corpus. Corpus, pars, tribus, multitudo populi.

Correctie. Correctio, emendatio: notæ.

Correſpondentie. Reſponſus, ſymmetria: conuenientia: conſpiratio, conſenſus.

correſpondentie van maeten. Commenſuum reſponſus, conuenientia menſuræ.

correſpondentie in liefde. Amor mutuus, reciprocus.

Correſpondéren. Reſpõdere, conſonare: conſpirare.
Corroſif. Septicus, putrefaciendi ſiue erodendi vim habens: depaſcens, exedens & abſumens. *vulgò* corroſiuus.
Corruptie. Interitus, diſſolutio: vitium, marcor, putredo.
Corſalet. Aegis, idis, thorax.
Corſier. j. courſier.
Cortelas. j. cortelas.
Cotiſatie. j. quote.
Couent j. conuent.
Creancie. Creditum, fides.
creancier. Creditor.
credencie. Credulitas, fides: & Prægustatio, prælibatio, ſecuritas in edendo & bidendo quæ magnatibus præſtatur: & Abacus, vaſarium.
credencier. Prægustator.
credit. Fides, auctoritas, gratia: & Creditum, pecunia credita, æs alienum, debitum.
Creſpe. Byſſus.
Crime. Crimen.
crime leſe maieſté. Perduellio.
criminel. Capitalis.
criminele iuſtitie. Iuſtitia ſanguinaria, vindexque publicæ ſecuritatis.
criminele ſaecke. Res capitalis, cauſa criminis, cauſa ex crimine, cauſa criminalis, quæſtio criminalis.
criminel proces. Iudicium capitis, iudicium capitale.
Crops. Augmentum. & Fomes.
Cropſéren. Decuſſare, adnotare paragraphis: illuſtri ſigno ſolenniq́ue prænotare: adnotare crucis ſigno.
Cronijcke. Chronica, orũ, annales, ium.
Croppier. Poſtilena.
Croſſe. Lituus pontificius, pedum, baculum.
Cubeben. Cubebæ, carpeſium.
Cubit. Cubitus, cubitum, vlna: ſeſquipes.
Curepe. Viſceratio quæ canibus venaticis datur: & Libamentum capturæ accipitribus in aucupio volucri dari ſolitum: & Medicamentum forma boli ſiue turundæ, quo vomitus auibus venaticis prouocatur: ſtupea turunda.
Curéren. Curare, mederi, curationem adhibere, remedium adhibere.
Curieus. Curioſus: percurioſus, affectator.
curieuſ heyd. Curioſitas, affectatio.
Cuſtodie. Cuſtodia, theca.
cuſtodie van den boghe. Corytus, theca arcus.

D

Damaſcheneren. Encauſtica pictura ornare: opere Damaſceno elaborare: expolire gladios, reddere cæruleos.
Damaſt-bloeme / dameſ-bloeme. Viola Damaſcena, viola alba, viola matronalis. *q.d.* flos ſiue viola dominarum, *Gallu violette de dames dicitur.*
Damaſt-pruyme. Prunum Damaſcenum: paſſum, rugoſum.
Damaſte kleed. Veſtis Damaſcena: veſtis Damaſceni operis: veſtis ſcutulata.
Dame / damme. Domina, hera.
Dame / dam-ſteck. j. dammeter. Scrupulus, calculus.
damen / dammen. Ludere ſcrupis duodecim. *vulgo* ludere ad dominas. *quidam à* dam. i. agger, *derivant.*
dame-ſpel / dam-ſpel. Luſus duodecim ſcruporum, ſiue calculorum.
dammeter / dam. Scrupus, lapis ſiue globus diacta in luſu valens.
dam-berd. Alueolus, ſtrillus.
damoiſelle. Matrona mitellata, mitrophora.
Dangier. Diſcrimen, periculum.
dangereus. Periculoſus, incommodus.
Daerd. Iaculum, telum.
Date van den brief. Datum, data: Dies in litteris adſcripta: æra, hera.
daterén. Diem in litteris adſcribere.
Debat. Altercatio, certatio, cõtrouerſia, rixa: diſcrimen, diſſenſio.
debatéren. Altercari, certare, rixari: diſceptare, diſcertare.
Declineren. Declinare: & Ius domum reuocare, iudicium transferre.
declinatooze. Exceptio tranſlatiua: præſcriptio ſiue exceptio litis tranſlatiuæ.
Decoctie. Decõctum, decoctus, us. *vulgò* decoctio.
Decrét. Decretum: & Authoritas publica.
Defailléren. Deficere.
defaillantie. Defectus, deliquium.
Defalckéren. Tollere, amputare, *vulgò* detal-

defalcare. q. d. falce abſcindere.

Defalckéren van de ſomme. Deducere, decidere, demere de ſumma.

Defaut. Abſentia. & Eremodicium: vadimonium vel iudicium deſertum.

Definitif. j. **diffinitif.**

Degradéren. Honore priuare.

Degradéren. Infulis exuere ſacerdotem: exaugurare, reſecrare ſacerdotem, deſecrare: abrogare alicui ſacerdotium.

Delay. Dilatio, mora, procraſtinatio, protractio, ſpatium.

Delayéren. Comperendinare, differre, procraſtinare, protrahere: moram interponere, cauſas nectere, ducere cauſam.

Delatoire exceptien. Præſcriptiones & exceptiones litis moratoriæ: præſcriptiones moratoriæ, litemq. trahentes.

Delfijn j. **dolfijn.** Delphinus, &c.

Delicaet. Delicatus: & Lautus: & Mollis.

Delict. Delictum, error.

Demeene domeene. Ditio, imperium.

Demeene. Publica vectigalia, canon: legitima & ordinaria penſitatio, vt ſunt vectigalia & portoria: ſacrum principis patrimonium. *vulgò* canon dominicus, domanium, demanium.

Depoſtéren. Quieſcere, deſiſtere, finem facere.

Depoſéren. Dicere pro teſtimonio, dicere teſtimonium.

Depoſitie. Teſtatio, teſtimonium.

Depoſſedéren. Deiicere vel dimouere aliquem de poſſeſſione.

Deſauoéren. Auctoritatem defugere, abnuere, inficiari: controuerſiam facere.

Deputéren. Delegare, præficere negotio exequendo: conſtituere iudicem, arbitrum, recuperatorem, &c. **Ghedeputeerde.** Syndici, *vulgò* deputati.

Deſolaet. Deſertus, deſolatus, vaſtus, vaſtatus.

Deſolaet. Abſque ſolatio, non conſolabilis.

Deſolaetelick. Inſolabiliter.

Deſperaet. Ex ſpes, deſperás, deſperatus.

Deſperatie. Deſperatio: ægritudo ſine vlla rerum expectatione meliorum.

Deſperéren. Deſperare, deſinere ſperare, omni ſpe deſtitui.

Deſtruéren. Deſtruere, profligare, euaſtare, perpopulari, depopulari, ad exitium & vaſtitatem redigere, euertere, excindere, excidere.

Deſtructie. Diſperditio, ruina, vaſtitas, vaſtatio, excidium, depopulatio, exitium, euerſio. *vulgò* deſtructio.

Determinéren. Determinare, terminare, deſignare, præfinire, definire: & Decernere, conſtituere.

Deuis. Colloquium: & Deſignatio: & Inſigne: & Forma, modus.

Deuiſeren. Fabulari, ſermocinari, narrare, ſerere ſermones, conferre conſilia.

Deuoor. Officium, munus.

Deuoot. Religioſus, pius, ſanctus: religioni deditus, religionem colens. *vulgò* deuotus.

Deuootie. Religio, pietas.

Deuootelick. Religioſè, piè.

Deus. Duo. **Deus int ſpel.** Dias. **Deus aes.** Dias & monas. & Homo treſſis, homo ſemiſſis, diobolaris: homo nihili, parui momenti.

Diamant. Adamas.

Diamant-ſlijper. Gemmarum politor, gemmarum mango.

Diete. Dieta: victus ratio: præſcripta viuendi formula.

Diffaméren. Infamia afficere aliquem, infamiam aut ignominiã inferre alicui

Differeert. Differens.

Differeert zijn. Differre, diſtare: & Diſſidere.

Differeert. Contentio, controuerſia.

Differentie. Differentia, diſcrimen, delectus, diuerſitas.

Diffinitiue oft definitiue ſententie. Sententia litis decretoria. *vulgò* definitiua.

Dignitept. Dignitas, honor, ornamentum, decus, præſulatus.

Dilap. j. **delap.**

Diluuie. Eluuio terrarum, vniuerſalis inundatio. *vulgò* diluuium.

Diminuéren. Minuere, diminuere, imminuere.

Diminuéren. Modos concidere & frangere: voce ſe remittẽte canere: minutionem citare, minuonem citare siue cantare: voculas multifariam frangere & concidere. *vide* **cracktelen.**

Diminuering. Chroma, modulatio crebri-

crebritate & solertia modulorum oblectans: frequentamentum.

Discant. Cantus compositus: musicæ modi discordes: symphonia discors: vocum discordia concors: cantus diuersis vocibus constitutus. *q.d.* diuersus cantus: & Cantilenæ pars suprema: harmonia puellari voce modulãda: cantus superior. *vulgò* discantus.

discanter. *vulgò* Incentor, discantus.

discantéren. Musicam canere.

Discipel. Discipulus, auditor.

Discord. Discordia, dissidentia, discrepantia.

discordéren. Dissidere, discrepare, variare

Discourréren. Narrare, recensere, ratiocinari.

discours. Narratio, ratiocinatio.

Discret. Prudens, sapiens, modestus, honestus.

discretie. Prudentia, modestia, iudicium, moderatio & Discrimen.

discretelicken. Prudenter, modestè.

Disordre. Confusio.

Dispenséren. Dispensare: & Legibus soluere, gratiam facere legis: ius commune relaxare.

dispenséren van den eed. Facere gratiã iurisiurandi, soluere vinculo iurisiurandi. *vulgò* dispensare aliquem de iuramento.

dispensatie. Vacatio vel solutio legis: relaxatio iuris communis.

Dispenser. Oeconomus, condus, promus, promus cõdus, procurator peni, cellarius, victus quotidiani administer, obsonator nundinalis. *vulgò* dispensator.

Disponéren. Disponere.

disponeren bp testamente Super familia pecunia q̃ue legare. *Budæus.*

Dispositie Affectio.

dispost. Affectus: constitutus. & Aptus, paratus, præparatus, agilis.

Disputéren. Disputare, disceptare, disserere.

Distribuéren. Distribuere, erogare, diuidere in viros.

distributie. Distributio, assignatio: & Sportula, stips sportularia.

Distrikt. Districtus, districtio, iurisdictio: regio.

Diuersch. Diuersus, dissimilis, varius.

diuerschelick. Variè.

Diuiséren. j. deuiseren.

Doarie. j. douaris.

Dobbel. Exemplar, transscriptum. *vulgò* duplum.

Doctoor. Doctor.

doctoor in de rechten. Iuris enarrator & interpres: iurisperitus, iurisconsultus.

doctoor-schap. Doctoris dignitas siue munus *vulgò* doctura, doctoratus.

Dolfijn/delfijn. Delphinus, delphin. Genus piscis siue beluæ marinæ.

dolfin. Regis Galliarum filius primogenitus, *vulgò* delphinus.

dolfin. j. timp. Focale.

Doliancie. Dolor, languor, ægritudo: & Querela, querimonia, expostulatio. *vulgò* dolentia.

Domepne Dominiũ, ditio, imperium.

domeynie. j. demeyne. Publica vectigalia.

dominéren. Dominari.

dominatie. Dominatus. *vulgò* dominatio.

dominie. Dominium, ditio.

Done. Mulier, domina, matrona.

Doormter. Cubiculum dormitorium: dormitorium, *Plin.*

Dose. Dosis: portio simplicium medicamentorum compositionem ingredientium.

Dosyne Duodecim, duodenarius.

Douarie. Dotalitium, dotarium, antipherna, donatio propter nuptias: id quod vxori maritus vicissim loco doris dat. *vulgò* doerium.

douagiere/douagierrighe. Vidua antipherna fruens.

Dragant. Tragacantha herba.

Dragée. j. tregie.

Dragme. Dragma, octaua vnciæ pars.

Dragon. Dracunculus hortensis, dracunculus acetariorum.

Dresséren. Dirigere, rectum facere, erigere: & Parare.

dressoor. Abacus, repositorium.

Ducaet. Ducalis aureus, numus aureus à ducatu siue magistratu Romano sic primùm dictus.

Duo. Diatonum, modulatio naturalis, & concentus duarum vocum.

Duplijcie. Duplicatio, tertia depulsio:

Contremine. Cuniculus aduerſus, obliquus, tranſuerſus, contrarius.

contremineren. Hoſtium cuniculos tranſuerſis cuniculis excipere, obuiam ire cuniculis.

Contreol. Antigraphum, cuſtodia. & Contraria accuſatio.

contreolleren. Cuſtodire: obſeruare: contrariam actionem inſtituere.

contreolleur. Antigrapheus, cuſtos, obſeruator, inſpector, annotator, officij exactor: actor ſummatū: rationarius, rationalis. *vulgò* cōtrarotulator. **Contreroulleur** (*inquit V Volphgangus Hungerus, dicitur* is qui contra indicem alterius coactoris ſiue receptoris pecuniæ publicæ elenchum conſcribit in reddenda ratione cum altero conferendum.

Contreſcarpe. Lorica exterior arcis aut vrbis: contramurus: loricula ante præcipuum murū vrbis ducta. *vulgò ital.* contraſcarpa.

Contrepoint. Modulatio extemporanea ſimpliciori cantui accommodata: occentus: plani cantus diuerſis melodiis ſubita & improuiſa ex ſorte ordinatio. *q. d.* contrapoſitus vocibus concors concentus arte probatus. *vulgò* contrapunctus.

contrepoint ſinghen. Planum cantum certis conſonantiis ex improuiſo ordinare. *vulgò* ſortiſare.

Contrepoint. *i.* **contreſcharpe.**

Contrepois. Aequilibrium, ſacoma.

Contreſeghel. Sigillum minus maiori oppoſitum.

Contreteneur. *i.* **hoogh-konter.** Occentus. & Occentor: altitonans contracantor.

Contreuenteur. *i.* Pacti fidem violans, legis tranſgreſſor.

Contribuéren. Contribuere, conferre ſymbolum.

contributie. Contributio, ſymbolum, collatio.

Conuent. Conuentus: & Cœnobium, monaſterium.

Conuentie. Conuentus, conuentum, *vulgò* conuentio.

Conuerſe. Neophytus. *vulgò* conuerſus.

Conuerſéren. Verſari, cōſueſcere alicuius vti aliquo: ſæpe multumque eſſe cum aliquo: frequentare: conſuetudine alicuius vti. *vulgò* conuerſari.

conuerſatie. Conuerſatio, conſuetudo, vſus, familiaritas, conuictus.

Conuoy. Affectatio. & Præſidium in itinere: publicus commeatus: præſidiarium auxilium, ad perducendos in tutum receptum viatores.

conuoyéren. Affectari, deducere.

Copije. Deſcriptio, deſcriptum, apographum, exemplar, exemplum, exemplum deſcriptum, exſcriptum.

copiéren. Deſcribere, exſcribere.

copiſt. Antigrapharius: formularius.

Corage / corageus. *vide Etymolog.*

Cordegarde / corps de garde. Statio, vigilum ſtatio.

Cordiael. Amicus ex animo.

cordiaelick. Ex animo, corde & animo.

Corinten. Leptorages: vuæ dulcibus acinis, tenuibus & minutis: apyreni: vuæ Corinthiacæ. *vulgò* Corinthiæ.

Corneol. Corneolus, Sardius lapis: ſarda

Cornet. Cornu flexum, curua tibia: tibia miluina.

cornet ruyteren. Turma equitum, centuria equitum.

Coronel / colonel. Primopilus, primipilus: primus cēturio, dux legionis, præfectus legionis: dux millenarius, chiliarcha, chiliarchus, tribunus legionum. *vulgò* colonellus, columella, maior ſeruus in familia.

Corporal / caporal. Centurio, pentecoſiarchus: primipilaris.

Corporal. Sacroſanctum puluinar.

Corps de garde. Vigilum ſtatio.

Corpulent. Habitior, bene habito corpore.

corpulentie. Statura, habitus corporis.

corpus. Corpus, pars, tribus, multitudo populi.

Correctie. Correctio, emendatio: notæ.

Correſpondentie. Reſponſus, ſymmetria: conuenientia: conſpiratio, conſenſus.

correſpondentie van maeten. Commenſuum reſponſus, conuenientia menſuræ.

correſpondentie in liefde. Amor mutuus, reciprocus.

correſpondéren. Reſpõdere, conſonare: conſpirare.
Corroſif. Septicus, putrefaciendi ſiue erodendi vim habens: depaſcens, exedens & abſumens. *vulgò* corroſiuus.
Corruptie. Interitus, diſſolutio: vitium, marcor, putredo.
Corſalet. Aegis, idis, thorax.
Corſier. j. courſier.
Cortelas. j. corteias.
Cotiſatie. j. quote.
Couent j. conuent.
Creancie. Creditum, fides.
creantier. Creditor.
credencie. Credulitas, fides: & Prægustatio, prælibatio, ſecuritas in edendo & bidendo quæ magnatibus præſtatur: & Abacus, vaſarium.
credencier. Prægustator.
credit. Fides, auctoritas, gratia: & Creditum, pecunia credita, æs alienum, debitum.
Creſpe. Byſſus.
Crime. Crimen.
crime leſe maieſté. Perduellio.
criminel. Capitalis.
criminele iuſtitie. Iuſtitia ſanguinaria, vindexque publicæ ſecuritatis.
criminele ſaecke. Res capitalis, cauſa criminis, cauſa ex crimine, cauſa criminalis, quæſtio criminalis.
criminel proces. Iudicium capitis, iudicium capitale.
Crops. Augmentum. & Fomes.
Cropſéren. Decuſſare, adnotare paragraphis: illuſtri ſigno ſolenniqué prænotare: adnotare crucis ſigno.
Cronijcke. Chronica, orũ, annales, ium.
Croppier. Poſtilena.
Croſſe. Lituus pontificius, pedum, baculum.
Cubeben. Cubebæ, carpeſium.
Cubit. Cubitus, cubitum, vlna: ſeſquipes.
Curepe. Viſceratio quæ canibus venaticis datur: & Libamentum capturæ accipitribus in aucupio volucri dari ſolitum: & Medicamentum forma boli ſiue turundæ, quo vomitus auribus venaticis prouocatur: ſtupea turunda.
Curéren. Curare, mederi, curationem adhibere, remedium adhibere.
Curieus. Curioſus: percurioſus, affectator.
curieuſ heyd. Curioſitas, affectatio.
Cuſtodie. Cuſtodia, theca.
cuſtodie van den boghe. Corytus, theca arcus.

D

Damaſcheneren. Encauſtica pictura ornare: opere Damaſceno elaborare: expolire gladios, redderе cæruleos.
Damaſt-bloeme / dameſ-bloeme. Viola Damaſcena, viola alba, viola matronalis. *q.d.* flos ſiue viola dominarum, *Gallu violette de dames dicitur.*
Damaſt-pruyme. Prunum Damaſcenum: paſſum, rugoſum.
Damaſtē kleed. Veſtis Damaſcena: veſtis Damaſceni operis: veſtis ſcutulata.
Dame. damme. Domina, hera.
Dame. dam-ſteck. j. dammeter. Scrupulus, calculus.
damen/dammen. Ludere ſcrupis duodecim. *vulgo* ludere ad dominas. *quidam a* dam. i. agger, *deriuant.*
dame-ſpel/dam-ſpel. Luſus duodecim ſcruporum, ſiue calculorum.
dammeter/ dam. Scrupus, lapis ſiue globus diacia in luſu valens.
dam-berd. Alueolus, ſritillus.
damoiſelle. Matrona mitellata, mitrophora.
Dangier. Diſcrimen, periculum.
dangereus. Periculoſus, incommodus.
Dard. Iaculum, telum.
Date van den brief. Datum, data: Dies in litteris adſcripta: æra, hera.
dateren. Diem in litteris adſcribere.
Debat. Altercatio, certatio, cõtrouerſia, rixa: diſcrimen, diſſenſio.
debateren. Altercari, certare, rixari: diſceptare, diſcertare.
Declineren. Declinare: & Ius domum reuocare, iudicium transferre.
declinatoire. Exceptio tranſlatiua: præſcriptio ſiue exceptio litis tranſlatiuæ.
Decoctie. Decõctum, decoctus, us. *vulgò* decoctio.
Decret. Decretum: & Authoritas publica.
Defailleren. Deficere.
defaillantie. Defectus, deliquium.
Defaleren. Tollere, amputare, *vulgò* detal-

defalcare. q. d. falce abſcindere.

Defalcéren van de ſomme. Deducere, decidere, demere de ſumma.

Defaut. Abſentia. & Eremodicium: vadimonium vel iudicium deſertum.

Defiuitif. j. diffinitif.

Degradéren. Honore priuare.

Degradéren. Infulis exuere ſacerdotem: exaugurare, reſecrare ſacerdotem, deſecrare: abrogare alicui ſacerdotium.

Delay. Dilatio, mora, procraſtinatio, protractio, ſpatium.

Delayéren. Comperendinare, differre, procraſtinare, protrahere: moram interponere, cauſas nectere, ducere cauſam.

Delatoire exceptien. Præſcriptiones & exceptiones litis moratoriæ: præſcriptiones moratoriæ, litemq. trahentes.

Delfijn j. **dolfijn.** Delphinus, &c.

Delicaet. Delicatus: & Lautus: & Mollis.

Delict. Delictum, error.

Demeine domeine. Ditio, imperium.

Demeine. Publica vectigalia, canon: legitima & ordinaria penſitatio, vt ſunt vectigalia & portoria: ſacrum principis patrimonium. *vulgò* canon dominicus, domanium, demanium.

Depoztéren. Quieſcere, deſiſtere, finem facere.

Depoſéren. Dicere pro teſtimonio, dicere teſtimonium.

Depoſitie. Teſtatio, teſtimonium.

Depoſſedéren. Deiicere vel dimouere aliquem de poſſeſſione.

Deſauoéren. Auctoritatem defugere, abnuere, inficiari: controuerſiam facere.

Deputéren. Delegare, præficere negotio exequendo: conſtituere iudicem, arbitrum, recuperatorem, &c. **Ghedeputeerde.** Syndici, *vulgò* deputati.

Deſolaet. Deſertus, deſolatus, vaſtus, vaſtatus.

Deſolaet. Abſque ſolatio, non conſolabilis.

Deſolaetelick. Inſolabiliter.

Deſperaet. Ex ſpes, deſperás, deſperatus.

Deſperatie. Deſperatio: ægritudo ſine vlla rerum expectatione meliorum.

Deſperéren. Deſperare, deſinere ſperare, omni ſpe deſtitui.

Deſtruéren. Deſtruere, proſligare, euaſtare, perpopulari, depopulari, ad exitium & vaſtitatem redigere, euertere, excindere, excidere.

Deſtructie. Diſperditio, ruina, vaſtitas, vaſtatio, excidium, depopulatio, exitium, euerſio. *vulgò* deſtructio.

Determinéren. Determinare, terminare, deſignare, præfinire, definire: & Decernere, conſtituere.

Deuis. Colloquium: & Deſignatio: & Inſigne: & Forma, modus.

Deuiſeren. Fabulari, ſermocinari, narrare, ſerere ſermones, conferre conſilia.

Deuoor. Officium, munus.

Deuoot. Religioſus, pius, ſanctus: religioni deditus, religionem colens. *vulgò* deuotus.

Deuootie. Religio, pietas.

Deuootelick. Religioſè, piè.

Deus. Duo. **Deus int ſpel.** Dias. **Deus aes.** Dias & monas. & Homo treſſis, homo ſemiſſis, diobolaris: homo nihili, parui momenti.

Diamant. Adamas.

Diamant-ſlijper. Gemmarum politor, gemmarum mango.

Diete. Dieta: victus ratio: præſcripta viuendi formula.

Diffaméren. Infamia afficere aliquem, infamiam aut ignominiã inferre alicui

Different. Differens.

Differentzijn. Differre, diſtare: & Diſſidere.

Different. Contentio, controuerſia.

Differentie. Differentia, diſcrimen, delectus, diuerſitas.

Diffinitiue oft definitiue ſententie. Sententia litis decretoria. *vulgò* definitiua.

Dignitept. Dignitas, honor, ornamentum, decus, præſulatus.

Dilap. j. **delap.**

Diluuie. Eluuio terrarum, vniuerſalis inundatio. *vulgò* diluuium.

Diminuéren. Minuere, diminuere, imminuere.

Diminuéren. Modos concidere & frangere: voce ſe remittẽte canere: minutionem citare, minuonem citare ſiue cantare: voculas multifariam frangere & concidere. *vide* **cenckelen.**

Diminueringhe. Chroma, modulatio crebri-

crebritate & ſolertia modulorum oblectans: frequentamentum.

Diſcant. Cantus compoſitus: muſicæ modi diſcordes: ſymphonia diſcors: vocum diſcordia concors: cantus diuerſis vocibus conſtitutus. *q.d.* diuerſus cantus: & Cantilenæ pars ſuprema: harmonia puellari voce modulãda: cantus ſuperior. *vulgò* diſcantus.

diſcanter. *vulgò* Incentor, diſcantus.

diſcantéren. Muſicam canere.

Diſcipel. Diſcipulus, auditor.

Diſcord. Diſcordia, diſſidentia, diſcrepantia.

diſcordéren. Diſſidere, diſcrepare, variare

Diſcourréren. Narrare, recenſere, ratiocinari.

diſcours. Narratio, ratiocinatio.

Diſcret. Prudens, ſapiens, modeſtus, honeſtus.

diſcretie. Prudentia, modeſtia, iudicium, moderatio & Diſcrimen.

diſcretelick. Prudenter, modeſtè.

Diſordre. Confuſio.

Diſpenſéren. Diſpenſare: & Legibus ſoluere, gratiam facere legis: ius commune relaxare.

diſpenſéren van den eed. Facere gratiã iurãiurandi, ſoluere vinculo iurãiurandi. *vulgò* diſpenſare aliquem de iuramento.

diſpenſatie. Vacatio vel ſolutio legis: relaxatio iuris communis.

Diſpenſier. Oeconomus, condus, promus, promus cõdus, procurator peni, cellarius, victus quotidiani adminiſter, obſonator nundinalis. *vulgò* diſpenſator.

Diſponéren. Diſponere.

diſponeren bp teſtamente Super familia pecuniaque legare. *Budæus.*

Diſpoſitie Affectio.

diſpoſt. Affectus: conſtitutus. & Aptus, paratus, præparatus, agilis.

Diſputéren. Diſputare, diſceptare, diſſerere.

Diſtribuéren. Diſtribuere, erogare, diuidere in viros.

diſtributie. Diſtributio, aſſignatio: & Sportula, ſtips ſportularia.

Diſtrict. Diſtrictus, diſtrictio, iuriſdictio: regio.

Diuerſch. Diuerſus, diſſimilis, varius.

diuerſchelick. Varie.

Diuiſéren. *j.* **deuiſeren.**

Doarie. *j.* **douarie.**

Dobbel. Exemplar, tranſcriptum. *vulgò* duplum.

Doctoor. Doctor.

doctoor in de rechten. Iuris enarrator & interpres: iuriſperitus, iuriſconſultus.

doctoor-ſchap. Doctoris dignitas ſiue munus *vulgò* doctura, doctoratus.

Dolfijn/delfijn. Delphinus, delphin. Genus piſcis ſiue beluæ marinæ.

dolfin. Regis Galliarum filius primogenitus, *vulgò* delphinus.

dolfin. *j.* **timp.** Focale.

Doliantie. Dolor, languor, ægritudo: & Querela, querimonia, expoſtulatio. *vulgò* dolentia.

Domeyne Dominiũ, ditio, imperium.

domeyne. *j.* **demeyne.** Publica vectigalia.

domineren. Dominari.

dominatie. Dominatus. *vulgò* dominatio.

domitie. Dominium, ditio.

Done. Mulier, domina, matrona.

Doꝛmter. Cubiculum dormitorium: dormitorium, *Plin.*

Doſe. Doſis: portio ſimplicium medicamentorum compoſitionem ingredientium.

Doſyne Duodecim, duodenarius.

Douarie. Dotalitium, dotarium, antipherna, donatio propter nuptias: id quod vxori maritus viciſſim loco doris dat. *vulgò* doerium.

douagiere/douagierighe. Vidua antiphernis fruens.

Dragant. Tragacantha herba.

Dragée. *j.* **tregie.**

Draghme. Dragma, octaua vnciæ pars.

Dragon. Dracunculus hortenſis, dracunculus acetariorum.

Dreſſéren. Dirigere, rectum facere, erigere: & Parare.

Dreſſoor. Abacus, repoſitorium.

Ducaet. Ducalis aureus, numus aureus à ducatu ſiue magiſtratu Romano ſic primùm dictus.

Duo. Diatonum, modulatio naturalis, & concentus duarum vocum.

Duplijcatie. Duplicatio, tertia depulſio:

tertia

tertia contradictio: secunda rei defensio, vel replicationis depulsio: responsio rei ad actoris replicationem: depulsio rei secunda.

E

EBatement/batement. Oblectatio, ludus, lusus, iocus.
Eben. Ebenus.
Eclips der sonne. Eclipsis solis, defectus solis, deliquium solis.
eclips der mane. Eclipsis lunæ, deliquium lunæ, defectus lunæ: labor lunæ, obscuratio lunæ.
Effect. Effectus, effectio, opus, opera.
effect. Res ipsa, exitus rei.
effectuéren. Exequi.
Effort. Conatus, molitio, nisus.
Electuarie. Medicamentum ex selectis remediis compositum. *vulgò* electuarium, & electarium.
Element. Elementum.
element des viers. Aether, ignis.
elementen. Elementa, genitalia corpora, prima corpora, & fontes rerum.
Email. Encaustum.
emailléren. Pingere encausto.
Emaraude. Smaragdus, viridis lapis.
Embre. j. ambre. Succinum.
Embuscade/embusche. Insidiæ: *sic dictæ quòd in buscis siue siluis plerunque poni soleant.*
Emende. j. amende.
Emologéren. j. homologéren.
Empeschéren. Impedire.
empeschement. Difficultas, impeditio, impedimentum, obstaculum.
Employéren. Sumere vel insumere in re aliqua.
employeren si seluen. Vires vel neruos in re aliqua adhibere, conferre sua studia, operam impendere, collocare, insumere.
Enfanterye. Peditatus, pedites.
Engien Ingenium: & Instrumentum: & Machina: & Tormentum bellicũ.
engien-meester/engienieer. Præfectus machinarum bellicarum, præfectus rei machinariæ & Architectus.
Enqueste. Inquisitio, percõtatio, examẽ
enquestéren. Quærere, inquirere, scitari, sciscitari.
Enterinéren. Postulationem iudicialem pronis auribus exaudire,
enterinéren de coninckliijcke brieuen. Diploma comprobare: Diploma à principe impetratum iudici loci exhibere comprobandum.
enterinement. Inspectio codicillorum & probatio.
Entreye/entree. Introitus.
Entremets/entelmes/entelmoes. Ferculum interpositum. & Bellaria, tragemata: *vulgò* impomentum.
Entreprinse. Cœptum, inceptum, res inchoata, susceptio, operis institutio, consilium, ratio, conatus.
Enule campane. Helenium. *vulgò* enula campana.
Episteler. Hypodiaconus. *vulgò* subdiaconus.
Equipéren. Instruere.
equipagie. Instrumentum: apparatus.
Erre. j. errement.
Essay. j. assay.
Esse. Essentia, esse. Noch in esse zijn. Exstare, superesse.
Essue/essuwe. j. exuwe. Exitus, &c.
Eualueren. j. valueren.
Euangelier. Diaconus.
euangelist. Euangelista.
Examinatie. Examen: & Inquisitio.
examinéren. Examinare, inquirere.
Excellent. Exquisitus, præstabilis, singularis, splendidus, clarus, præclarus, eximius, præstans.
Exceptie. Exceptio: oppositio rei aduersus petitionẽ actoris: & Præscriptio.
Exces. Sumptus, luxus, intemperantia: & Delictum, error, erratum, crimen: & Exsuperatio.
excessif. Insolens, immodicus, profusus, nimius, præter modum.
Excommunicéren. A cœtu piorum concilioque abigere: à sancta matre ecclesia abdicare: programmate diro & execrabili configere. *vulgò* excommunicare.
excommunicatie. Execrabile programma, dira proscriptio.
Excuse. Excusatio, purgatio, apologia.
excuséren. Excusare, eximere è culpa: obiectum crimen purgare, vel diluere.
Executéren. Exequi: curare officium: & Exsequi rem iudicatã, lege, agere: & Pignora capere, lege agere & pignerari
executeur. Exsequutor.
executeur van t'vonnisse. Exsequutor, trans-

transactor sententiæ & iudiciati: peractor rei iudicatæ, exsequendæ rei iudicatæ disceptator, exsequi rem iudicatam iussus.

executeur van testament. Procurator mandatorum supremorum, arbiter testamentarius, curator testamenti.

executie van het vonnisse. Legis actio, exequutio iuris, actio iudicati.

executie doen. Lege agere, exequi sententiam à iudice latã: iudicis iussa explere.

Exemplaer. Exemplar, apographum, exscriptum, exemplum.

exempel. Exemplum: documentum.

Exempt. Expers, immunis.

exempt zijn. Habere immunitatem, legibus solutum esse.

exemptie. Immunitas, vacatio.

Exercitie. Exercitium, exercitatio, functio, studium, agitatio.

Expediéren. Expedire, cõficere, exequi, explicare negotium siue mandatum aliquod.

Experientie. Experientia, vsus, res, documentum.

expert. Expertus, experiens, peritus: solers, prudens.

Exploot. Expeditio, confectio.

exploot van recht. Legis actio.

explooteren. Efficere, cõficere, expedire, exequi: & Lege agere.

Expres. Expressus.

expresselick. Definitè, nominatim, priuatè: liquidò, apertè.

Exspiréren. Exspirare. Den tijdt is ghe-exspireert. Tempus abiit.

Exsecutéren. j. executeren.

Extract. Epitome, breue, breuiarium, commentarius breuis.

Extraordinaris. Extraordinarius, extra ordinem, præter ordinem,

Exuwe/issuwe/issue/exuwe-gheld. Iura exitus: pecunia quam ciuis ex ciuitate migrans pendere debet: exagogicum: vectigal vel portorium quod pro exportatis mercibus soluitur. *q.d.* exitus. *vulgò* ius issuarum. *gal. issir, & ang. issewe*, i. exire.

F

Fabrijcke. Fabrica, structura, ædificium.

fabrijck-meester. Fabricæ præfectus, fabricensis.

Facende. Negotium, res.

Fagot. Instrumentum musicum infimi soni.

Faisant. Phasianus, phasiana.

Falliet. Leguleius.

Falsaris. Falsarius, temerator.

Fanterie, j. enfanterie. Peditatus.

Farce/farsse. Fabula, comœdia ludicra, mimus.

farce-maecker. Comicus.

Fatale. Terminus, diés siue tempus ad prosequendam actionem siue appellationem.

Fatras. Nugæ.

Fauorabel. Propitius, secundus, popularis. *vulgò* fauorabilis.

Fausset. Falsæ voculæ. *vulgò* falserum. In fausset singhen. Pæanem citare: elisa voce canere: elidere vocem, vocem censim excitare, contentiore voce altum & acutum scansim intonare.

Fever/fiever. Febris.

Femme. Femina.

Fermerije. Valetudinarium, nosocomium. *vulgò* infirmaria, infirmatorium.

Fienite. Fimus.

Fierulafanse. Laser medicum vel Syriacum. *vulgò* asa fœtida.

Figuere. Figura.

figuer-snijder. Sculptor.

figuerére. Effingere.

Fijremus. Lineamenta, forma, facies: *q.d.* vidimus.

Finére. Defæcare, purgare.

Firmament. Cælum stelliferum.

Fiool. Phiala, ampulla.

Fistel. Fistula, vlcus manans.

fistel in d'oogh. Aegilops, ægilops: fistula oculorum.

fistike. Pistacium.

Flambeel. Fax, funale.

Flanckéren de muere oft vesten. Propugnaculis à latere munire mœnia.

flancketinghe. Propugnacula exstantia à lateribus.

Fleur/floze. Flos. Inden fleur zijn. Florere, vigere.

Florére. Florere, vigere, vernare.

florijn. Numus aureus flore insignis. *vulgò* florenus.

Fleurtee. Genus panni serici.

Foele. Pressura. & Turba populi:

foeléren. Opprimere, premere, obterere, proterere.
Forfeyt. Scelus atrox, facinus, flagitium.
Formulaer. Stylus, formula. *vulgò* formularium.
Fornieren. Ornare, munire, instruere: & Perficere, finire: & Administrare, suppeditare.
fornissement. Suppeditatio.
Fort. j. fortresse.
fortificatie. Munimentum, munitio.
fortificéren. Munire, permunire, communire. *vulgò* fortificare.
fortresse. Arx, propugnaculum.
Fosse. Fossa, fouea.
Fosset. j. fausset.
Frambesie. Morum rubi Idæi.
Fraude. Fraus.
Fregat. Catascopium.
Fredon. Frequentamenta vocis.
Frequentéren. Frequentare, celebrare, frequentem esse.
Frer-mineur. Frater minor, minorita, Franciscanus.
Frese. Fragum.
Fringotéren. j. diminuéren. Modos concinere, modulos siue voculas frangere: cantitare.
Furnieren. j. fornieren.
Fuse. Octaua pars mensuræ musices: nota fusè, raptim & celeriter cantata, vnco designata. *vulgo* fusa, fusilis.
fuse/ fuge. Eadem modulatio alternatim & per vices diuersis vocibus expressa, ita vt cantores se mutuo insequi, & quodam modo fugare videantur.
Fuseye. Pyrobolus, telum missile ignitum, ignis missilis, *vulgo* fusoria.

G

Gabelle. Vectigal.
Galand. j. galland.
Galeon. Nauis præsidiaria maior, nauis turrita: & Paro, onis: myoparo.
galeon. *sax.* Rostrum nauis: prora fastigiata.
Galeote *vide in Etymolog.*
Galeard. Hilaris, lætus, elegans homo: lepidus.
galearde. Tripudij agilioris genus: lepida chorea.
Galetijn. j. gelatine.
Galland. Homo scitus, elegans, graphicus, lepidus, bellus.
Galoppe/waloppe. Gradarius cursus, rotundus cursus.
Galoppéren. Gradatim, saltuatim, rotundo cursu currere. *vulgò* galopare. καλπάζειν, καλπᾶν i. equum ad ingressum exsultantem vrgere.
Gambuyn. Petaso, perna.
Garance. Rubia tinctorum.
Garde. Custodia.
Garde-nappe. j. tafel-rinck. Basis: basis potoria, mensaria.
Garde-robbe. Vestiarium.
Garlande. j. ghirlande. Corolla.
Garment. Amictus, ornatus, vestitus, us
Garnieren. Munire, instruere, armare.
Garson. Puer: famulus. *vulgò* garsio.
Gaugie/gauge. Vasis mensura & capacitas.
gaugieren/vergieren. Dolia metiri virga, mensuram vasis designare.
gaugierer. Doliorum mensor.
Gelatine. j. geleye.
Geleye/ ieleye. Iusculum coactum siue coagulatũ, ius congelatum, glaciatum: *vulgò* gelatina.
Gendarme. Miles.
gendarmerye. Copiæ militares.
Generéren. Generare, gignere, procreare
generatie. Generatio, procreatio, progenies, prosapia, ortus, soboles.
Generael. Generalis, vniuersalis.
generael capiteyn. Strategus. *vide* Kapiteyn.
generael vã de minder-broeders. Primas minoritarum.
generael ont-fanger. Tribunus ærarij, præfectus ærarius, quæstor. *vulgò* receptor generalis.
generaelick. Generaliter, vniuersè generatim, vniuersim.
Gerfau. Gyrofalcus.
Geste. Gestus, us: gesticulatio: ludus, iocus, & Vultus.
gesten. Res gestæ, acta.
Geule. Color ruber in armorum insignibus.
Geus. Mendicus impudẽs. *vide* Gheus *in Etymolog.*
Gierau. Pica glandaria.
Ghieraffe. Camelopardalis. *vulgò* giraffa.

Ghier-

Ghier-balck. Gyrofalco, gyrofalcus, herodius: accipiter maior, prædam circumagens. *vulgò* Hierofalco.

Ghierlaude/guirlande/garlande. Corona, corolla, ſtrophium, ſertum.

Ghirole. Siſer, ſiſarum.

Ghiſarme/guiſarme. Teli ſiue lanceæ genus.

Glaetſe/gelaetſe. Planities glaciata.

Glozie. Gloria.

glozieren. Gloriari.

glozieus. Glorioſus: iactator.

glozieus zijn. Mirari ſe, placere ſibi.

glozieuſ heyd. Gloriatio, iactatio.

glozieuſlijck. Gloriosè

Gloſe. Gloſſa, gloſſema, expoſitio, commentum, commentatio, ſcholium.

gloſeren. Interpretari, explanare, exponere, commentari. *vulgò* gloſare.

Glotoen. Gluto, heluo.

Gozgias. Mammillare.

Gotiere. Stillicidium.

Gouernéren. Gubernare, moderari, regere.

gouerneur. Gubernator, rector, moderator.

gouerneur-ſchap. Gubernatio, præfectura, ſtrategia.

gouernante. Gubernatrix, moderatrix.

gouernement. Gubernatio, moderatio, regimen.

Grametſe/gremetſe. Geſticulatio: diſtortio oris.

Gzand mercis seggyen. Magnas gratias agere.

Gzatie. Gratia: & Decor, lepos, elegãtia.

gratieus. Comis, affabilis, benignus, lepidus, vrbanus.

gratieuſ heyd. Comitas, affabilitas, facilitas, vrbanitas.

gratieuſlick. Blandè, benignè, vrbanè, lepidè.

Gzauitept. Grauitas, ſeueritas, dignitas.

grauitept houden. Tenere grauitatem, retinere dignitatem, ordinis ſui dignitatem tueri.

grauitept houden int ſpzeken. Magnificè loqui.

Gzenaet. Carbunculus carchedonius.

Gzief. Graue, aſperũ, moleſtũ, moleſtia.

Gzoſſéren. Grandire, ampliare, augere. & Extẽdere & explicare ſcripta compendiario.

gzoſſéren. Tabulas conficere, inferre in tabulas.

Gruier/gruwier. Saltuarius, cuſtos nemoris: & Aucupio & piſcatui præfectus. *videtur potiùs dici poſſe* gruuier *ſiue* groenier *noſtrate dictione: cum etiã gallicè Verdier dicatur in eadem ſignificatione.*

Guerdon. Præmium.

Guichet. Foricula, portula.

Guide. Dux, ductor, index viæ.

Guidon. Signum, vexillum.

Guirlande. j. ghirlande. Serтum.

Guiſarme. j. ghiſarme.

Guiterne. Cithara, teſtudo minor.

H.

HAbil. Habilis, aptus, idoneus.

Hhabilitéren. Habilem reddere, *vulgò* habilitare.

Haranghe. Oratio ad populum, cõcio.

Haubert. Lorica.

Herbariſt. Herbarius.

Hereminſt. Eremita, anachorita: eremum ſiue locum ſolitarium religionis ergò incolens: homo ſolitarius.

heremytagie. Eremus, ſolitudo, deſertum: locus ſolitarius.

Hermelijne/hermijne. j. armijne.

Hermodactilen. Colchicum, bulbus agreſtis, hermodactylus.

Hyacint. Hyacinthus: chryſolitus.

Hipocras. Vinum aromatites, vinum aromaticum: murina, nectar, paſſum, melicraton: vinum tertiò diſtillatum, vinum Hippocraticum: ex Hippocratis doctrina per laneum ſaccum mixto ſaccharo & variis aromatum ſpeciebus diſtillatum.

Hipocrijt. Hypocrita, ſimulator, fucatus homo, fucatæ ſanctitatis homo, fuco ſanctimoniæ perſonatus.

hipocriſije. Hypocriſis, ſimulatio virtutis: virtus adumbrata.

Hipoteke. Hypotheca, connexum.

Holette/hoolette. Pedum, agolum.

Homagie. Fides dientelaris, dientelæ *vulgò* homagium.

Homologéren/emologéren. Ratum facere, comprobare: ὁμολογῶ: auctorem fieri, aſſentiri, permittere.

Horologie. Horologium.

Hoſpitael. Noſocomiũ, *vulgò* hoſpitale.

Hoſtie. Hoſtia, victima.

Iacobijn. Dominicanus, Iacobita.
Iandarme/gendarme. Miles.
Iasmijn. Iasme,apiaria, zambachum, leucoij species fruticantis.
Idioot. Idiota,illiteratus,imperitus.
Illiquide schuld. Nomen cõtrouersum.
Illuminéren. j. lumineren.
Imaginéren. Cogitare,fingere,cogitatione depingere vel fingere, animo comprehendere, speciem alicuius rei cogitare,imprimere notionẽ aliquam.
Imaginatie. Cogitatio, notio animo impressa.
Immeuble goeden. Bona immobilia.
Impatient. Impatiens, immodicus, impotens. (ranter.
Impatientlyck. Impatienter,intole-
Impertinent. Ad causam nihil pertinens: alienus à re ipsa
Impoztantie. Momentum. Saecken van impoztantie. Seria,res seriæ:res momentosæ.
Impost. Indictio,collatio,collecta,oblatio,exactio,tributum,vectigal. *vulgò* impositio.
Incarnaet. Russus, purpureus color: *vulgò* incarnatus:colorem viuæ carnis referens: ex albo rufescens.
Incarnatuic medicijne. Medicamẽtum incarnans.
Incarnatie. Carmen chronicum, chronographicum.
Incident. Casus.
Incident. Liticula subnata,disceptatiuncula appendix,appendicula litis: quæstio emergẽs:liticula nata è summa re.
Inclinatie. Procliuitas, facilitas,propensio. (tumus.
Incompetent richter. Iudex non legi-
Inconuenient. Infortunium, casus aduersus.
Incozpozéren. Incorporare, in corpus trahere,deuorare: & Concorporare,in vnũ corpus redigere: conflare in vnũ corpus:conficere vnum corpus: vnire.
Incozrect. Mendosus.
Indiscrét. Temerarius, immodestus, expers modestiæ.
Infanterije. Peditat9:exercit9 pedestris
Infel. Insula:mitra episcopalis.
Infermerije. j. fermerije. Valetudinariũ
Informatie. Quæstio,inquisitio: inuestigatio. & Cognitio,notitia.
Informatie doen. Quærere,inquirere. *vulgò* informationem facere.
Informéren. Inquirere in delatos,& testibus maleficij testimonium denuntiare: cognoscere de actis alicuius.
Ingien. j. engien.
Inhabil. Inhabilis,ineptus.
Iniurie. Iniuria, maledictum, probrum,conuitium.
Iniuriéren. Malè accipere aliquem verbis,lædere aliquem iniuria, dicere vel facere conuitium alicui, iniuriis aliquem afficere, iniuriam alicui inferre hue imponere.
Inquisitie. Inquisitio,examen,indago: inuestigatio.
Inquisiteur. Inquisitor, inuestigator, indagator. & Iudex violatæ religionis.
Insel. Insula.
Insinuéren. Profiteri: publicè vltro denunciare. Insinueren sich selue/*&c.* Insinuare se alteri.
Insoluent. Non soluendo,soluere debita non potens.
Instantie. Instantia, sedulitas,assiduitas, continua intentio, contentio. & Postulatio,petitio. & Actio,causa,lis, disceptatio,iudicium.
Instructie. Institutio, præceptum, disciplina,catechesis.
instructie der ghe-santen. Commentarius legatorum.
instruéren. Instruere,præcipere,docere.
Instrument. Instrumentum.
instrument. Instrumentum,munimentum,monumentum scripturarum ad res gestas pertinentium: tabulæ: authoritates.
instrument van musijcke. Instrumentum siue organum musicum.
Insufficiẽt. Exiguus. *vulgò* nõ sufficiẽs.
Intentie. Intentio,propositum,mens, voluntas,consilium: institutum.
Intentéren een pzoces. Intẽdere actionem,dicam scribere:condicere,constituere accusationem:ius experiri:agere.
Interest. Damnum,detrimentum.
interest. Versura,vsura, fœnus. Gheld op interest nemen. Versuram facere.
Interinéren. j. enterinéren.
Interlocutoize sententie. Decretum iudicis interpositum, interloquutio decretoria, sententia disceptationis

inter-

interpoſita ſententia interlocutoria: quæ non definit controuerſiam, ſed aliquid obiter adcauſam pertinens, decernit.

Interrogatozie Interrogationes: interrogatoria.

Intiméren. Denuntiare, ſignificare: prouocare in ius, diem iudicij dicere.

Intimatie. Denuntiatio.

Intitulérен. Nominare, inſcribere, nuncupare.

Intonérен. Præcinere: præire præcinendo, quaſi viam præmonſtrare.

Intreye. Introitus.

Intricaet. Perplexus.

Intrepziſe j. entrepzinſe.

Inualidérен. Infirmare, infirmum ſiue inualidum reddere.

Inuentariérен de goeden. Bona redigere in commentarium.

inuentaris van goeden. Apophaſis, apographa, index, catalogus, elẽchus, commẽtarius bonorum: *vulgò* repertorium, inuentarium.

inuẽtie. Inuẽtio, excogitatio, machinatio

inuenterен. Excogitare, inuenire, adinuenire, machinari.

inuenteur. Inuentor, architectus.

Jonctuze. Iunctura, commiſſura, iunctio, coniuncto: artus, articuli.

Jozuael j. iournael.

Jozuep. Sagum, tunica militaris, tunica ſine manicis: colobium, exomis, hemitogium. *vulgò* giornea.

Joſte. Decurſu, decurſio ludicra. *vulgò* ioſtéren. Decurrere, concertare haſtis, concurrere inter ſe. *vulgò* gioſtrare.

Journael. Ephemeris, diarium.

Iſſue, j. crime.

Item. Item, ſimiliter. & Nomina. & Reliquum debiti.

Jubilee. Veniæ ſeculares, vel ſemiſeculares: iubileum.

Judicature. Iudicatus: magiſtratus iudicialis.

Juge. Iudex.

juzéren. Iudicare.

Jzglier. Circulator, præſtigiator.

Jus. Succus, cremor.

Juleb. Iolabum, *Ἰουλάβιον*: iuleb. i. violarum infuſio: clarificata potio: clarus liquor potabilis. *vulgò* Iulepus, iulapium, zulapium.

Jupiter. Stannum *dicitur chymiſtis*.

Juriſdictie. Iuriſdictio, præfectura.

Juriſt. Iuriſperitus, iureconſultus, iuriſconſultus, cõſultus iuris: leguleius.

Juſtéren. Aequare, adæquare.

Juſticie. Iuſtitia.

iuſticie doen. Iuſtitiæ æquitatiſque ſacris operari, leges exercere, exequi iudiciis officium: obire munus iudicãdi.

Juſticier. Iudex, prætor.

iuſtifiérен. Purgare crimen: & Abſoluere à crimine.

Juiube. Zizyphum. *officin.* iububæ: fructus zizyphi arboris.

L

Labeur. Labor, induſtria. & Agricultura.

labeuren. Laborare, opus facere, moliri: & Terram moliri, arare.

Lac/gomme-lac. Gummi *genus tinctura conueniens, quod vulgò* Lacca & Cãcamum *dicitur*.

lac Coloris rubri genus.

Lambzis/lambziſſeerſel. Materiaria incruſtatio: & Laquear, lacus in ædificiis.

lambziſſeren. Veſtire parietes tabulis.

Lancette. Phlebotomum, ſcalprum chirurgicum.

Laps van tijde. Lapſus temporis.

Laſtagie. Saburra.

Laſur aſur. Cæruleum, foſſile: color cæruleus, cyaneus, glaucus. *vulgò* azurinum: lazurium: color azureus, aſureus, lazureus.

laſur-ſteen. Lapis cyaneus, cæruleus, ſtellatus. *vulgò* lapis lazuli *vel* azuli.

Laudéren. Compromittere.

Leael lopael. Fidelis, fidus.

lealick. Fideliter.

Legart. Legatus.

Legende. Vita diuorum, geſta diuorũ.

Legitimen. Legitima: portio hæreditatis iure naturali liberis debita.

legitimérен. Legitimum reddere, natalibus reſtituere.

Liberael. Liberalis, munificus.

liberaelheyd. Liberalitas, munificentia.

liberaelick. Liberaliter, munificè.

Libzije. Bibliotheca, librarium.

Licenten. Vectigalia: tributa quæ euehendi commeatus, armorum aliarumque mercium nomine ſoluuntur.

Licentiaet. Ad profeſſionem theologiæ,

iuris, medicinæ admissus. *vulgò* licentiatus.

Lieutenant. Legatus, vicarius, præfectus *vulgò* locum tenens.

Ligue/ligije. Fœdus, societas. *vulgò* Liga.

Limiten. Limites, fines.

limitacie. Præscriptio, præscriptum.

limitéren. Definire, determinare, circumscribere, præscribere.

Linagie. Genus, prosapia.

linagier. Gentilis, hæres.

Liquide schuld. Nomen liquidum.

Locate. Hypodidascalus, vicarius.

Lop. Lex.

Lowael. j. leael.

Longhe. Nota musices constans quatuor mensuris. *vulgò* longa.

Luminéren de schilderije. Miniare picturam: viuos colores inducere.

Luna. Argentum *dicitur Chymistu*.

Lupijne. Lupinus: leguminis genus.

Lutenant. j. lieutenant.

Luxurie. Luxus, luxuria, luxuries.

luxurieus. Luxuria diffluens: delicatè & molliter viuens, libidinosus.

M

Maeis. j. folie. Macis, macer.

Maculature. Chartæ ineptæ, maculatæ: segestre: *vulgò* maculatura: maculcergium.

Madame / madone. Domina, mea domina.

Madrigael. Cantio celerior Italica: musica leuicula.

Magasin. Promptuarium, horreum, apotheca.

Magistraet. Magistratus.

Magneet. Magnes, sideritis,

Magnifijck. Megaloprepes. *vulgò* magnificus.

Maiestept. Maiestas.

Maintenéren/mantenéren. Manu tetere, defendere, seruare, obtinere, retinere, sustentare, sustinere.

maintenue. Iusta possessio.

Malcontent. Offensus.

malcontentsijn. Aegrè ferre.

Maledictie. Dira deprecatio, imprecatio.

Malcus sweerd. Ensis falcatus, harpe.

Manckéren. Deesse, deficere.

Mandaet. Edictum.

mandataris. Mandatarius, commissarius.

mandement. Mandatum, edictum.

Mandragoze. Mandragora, circæa, malus terrestis, antropomorphos.

Mantenéren. j. maintenéren.

Manuael. Libellus manualis, enchiridion. *vulgò* manuale.

Manufacture. Opus manu factum, forma operis manu facti.

Maraud. Mendicus.

Marcéren. Ambulare, gradi, iter facere, viam facere, incedere, progredi, gradum conferre, & Equitare.

Marckis/marquis. Marchio.

Mareschagie. Palus.

Marglier. Aeditimus, ædituus, templi œconomus.

Mariage. Annulus connubialis.

Marmelaete. Cydonite placenta. *officinis* diacydonium, cydoniatum.

Marmoset. Mastos & Persona.

Maroene. Balanitis: genus castaneæ rotundioris & maioris.

Maronier. Nauta, nauita.

Mars. Ferrum *dicitur Chymistis*.

Martagoen. Cynorrhodon: lilium rubrum.

Mastick. Mastiche, resina lentiscina.

mastick-boom. Lentiscus.

Mastin. Canis rusticus: canis maior & mordax. *vulgò* mastinus.

Marime. Nota constans octo mensuris. *vulgò* maxima.

Medalie. Toreuma, signum, sigillum, sculptile fusileque opus, emblema, numisma.

Mediaene mediaen-ader. Vena media inter iecorariam & humerariam siue cephalicam.

Melancholije. Melancholia, atra bilis: & Dolor, cura grauis, mentis alienatio ex atra bile nata, cum mœstitia metuque coniuncta.

melancholijck. Melancholicus.

Melansse. j. beranghene. Melangenum: malum insanum.

Melisse. Apiastrum. *herba*.

Melodije. Melos, melodia, cantus suauitas, modulatio, modulamen.

Memorie. Memoria, mens, recordatio, monumentum.

memoriael. Libellus memorialis, ſignum memoriale.
Mercurius. Argentum viuum.
Menagie. Supellex, res familiaris: & Familia.
menagier. Familię præfectus, dominus, œconomus.
Mentie. Mentio, memoria.
mentie maecken. Memorare, mouere mentionem: facere, inferre, habere mentionem.
Meſaene. j. mezane.
Meſ-kief/miſ-kief/meſchief. Infortunium, caſus aduerſus, vitium.
Meſnije/meſſenije. Familia.
Meſſagie. Nuncium.
meſſagier/meſſelgier. Nuncius.
Meſus. Abuſus, delictum.
meſuſéren. Abuti, delinquere.
Meubel Mobilis.
meubele goeden. Res familiaris, ſupellex, bona mobilia.
Mezane. Epidromum, epidromus, velum ad puppim. (meleæ.
Mezereon Granũ Gnidiũ, fructus thy-
Milion. Decies centum milla, millies mille: mille chiliades. *vulgò* millio.
Minére. Fodina, vena.
mineren/minen. Fodere, ſuffodere.
Minime. Vocula, voculatiuncula mufices. nota deſignans mediam menſuræ partem. *vulgo* minima.
Minuéren. j. diminuéren.
Mirobalane. Myrobalanus, glans Aegyptia.
Mirre. Myrrha: lachryma arboris Arabicæ.
Miſerere mei. Ileus, voluulus, tormentũ chordapſon: grauiſſimus periculoſiſſimuſq. tenuioris inteſtini morbus.
Miſſiue. Epiſtola, literæ, tabellæ.
Miſterie. Myſterium, ſacrum arcanum, ſecluſum.
Mitridart. Mithridatium anti-lotum. *vulgò* Mithridaticum.
Mode. Modus, ratio, mos, forma.
Model/model-beld. Proplaſtice, typus, forma, imago ex gypſo ad cuius ſimilitudinem & formam ſtatuarius plaſtéſve cædit, aut æs fundit. *vulgò* modulus.
Moderéren. Moderare, moderari, temperare.
Mommie/mummie. Piſſaſphaltum factitium. *vulgò* mummia, mumia.
Monopolie. Monopolium: & Coitio, conſpiratio.
Monſieur. Dominus, herus.
Monſtrancie. Hierotheca.
Monteren. Aſcendere. & Equum conſcendere. & Inſtruere, adornare. Wel ghe-monteert. Clytopôlus, κλυτόπωλος: inclytus equi. *Budæus.*
Mozion/mozrion. Caſſis, idis: galea bellatoria cono ſiue apice criſtiſque inſtructa.
Mozd-mael/mozmael. Cacoëthes, vlcus mali moris, vlcus malignum: & Gangræna, malum mortuum, caro emortua ex hulcere vel inflãmatione.
Moſaick. j. muſaicli.
Moſtaetſe. j. muſtatſe.
Motet. Epigramma ſacrum, cantio muſica ſacra: modulus ſacer Latinus.
Motijf. Argumentum, cauſa, cauſa mouens, incitamentum, propoſitum.
Motſaetſe. Puer, famulus vilior.
Munitie. Munitio, munimen, munimentum: præſidium, propugnaculum, auxilium. & Præmunitio: & Commeatus: annona militaris, ſtellaturæ: alimonia exercitus. *vulgò* munitio.
Muſaick/moſaick. Muſiuum, moſaicum, muſæacum opus, opus teſſellatum, ſegmẽtatum, ſcalpturatum, vermiculatum, aſarotum.
Muſckel. Muſculus, lacertus.
Muſijcke. Muſica: cãtus ſymphoniacus
muſicien. Muſicus, melicus.
muſicieren. Cantare muſicam, canere ſymphoniam.
Muſtatſe. Myſtax: barba ad ſuperius labrum: muſtaca.

N

Narciſſe. Narciſſus, bulbus vomitorius.
Narde. Melanthium, nigella, gith. *officinis* Nigella Romana.
Natie. Natio: genus hominum: & Sodalitas, ſocietas, collegium.
Natiuitept. Ortus, dies natalis. *vulgò* natiuitas.
Natuere. Natura, phyſis: rerum opifex, parens, creatrix rerum: & Sexus, naturalia. & Indoles.

natuerèren. Coire, generare.
natuerlick. Naturalis, genuinus, natiuus, phyſicus. & Naturâ, naturaliter.
natuerlick ſaed Genitura, ſemen genitale, vrina genitalis.
natuerlick kind. Filius naturalis, filius illegitimus, natus ex parentibus inter quos matrimonium conſtare poſſet: Parthenius, filius è virgine non nupta editus.
Naueru. Napus, rapæ genus.
Negotiéren. Negotiari, mercaturę operam dare.
negotiatie. Negotiatio, mercatura.
Negromantie. Necromantia, pſychomantia.
Neuter. Neuter: & Neutri parti addictus: integer, *Cic.* medius & neutrius partis, *Sueton.*
neuter zijn. Integrum ſe ſeruare, *Cic.* Neutri parti ſe addicere.
neutrael. Medius, indifferens: *vulgò* neuter, neutralis.
Nihil op de requeſte geue. Poſtulatori abſcindere ſpem impetrãdi: ſupplicãti abſciſsè negare quod flagitat: præcidere ſpem impetrandi quod poſtulat.
Notoor. Euidens, manifeſtus, manifeſtarius: *vulgò* notorius.
Nul. Friuolus, nullius pretij.
nul ende van onweerden. Friuolus, irritus.

O

OBedient. Obediens, audiens, obſequens, morigerus.
obedientie. Obedientia.
obedientelick. Obedienter, obſequẽter.
Oblaete. Oblatio, libum ſertum. & Hoſtia. *vide* Oblije.
Obligatie. Obligatio, ſyngrapha, ſyngraphum, chirographum, ſymbolum, tabulæ: & Auctoramentum.
obligéren. Obligare, adſtringere, obſtringere, deuincire.
Obſtakel. Obſtaculum, obiectamentum, obex.
Obſtinaet. Obſtinatus, obſirmatus, pertinax, præfractus.
obſtinaetigheydt. Pertinacia.
obſtinaetelick. Obſtinatè, præfractè, pertinaciter.
Occaſie. Occaſio, anſa, facultas, cauſa, locus.

O

Oetroye. Beneficium.
octroyen/ octroyéren. Indulgere, annuere, tribuere alicui.
Oculaet. Euidens.
Offenſéren. Offendere, lædere aliquem, malè mereri de aliquo.
offenſie. Offenſio, offenſus, læſio, culpa, noxia.
Onijchiel. Onychium: onyx Arabica.
Operéren. Operari.
operatie. Operatio. Naturlijcke operatien. Actiones corporis naturales.
Operment. Auripigmẽtum, arſenicum.
Opinie. Opinio, ſententia.
opiniatre. Pertinax, capito.
Oppoſéren oppoſé.en. Opponere, obiicere, recuſare, aduerſari, intercedere, morari: impedire, prohibere
oppoſant. Aduerſator, interceſſor.
oppoſitie. Oppoſitio, interceſſio: impeditio, prohibitio ne quid fiat.
Oragie. j. oreſte.
Ordinaris. Legitimus, iuſtus, ſolennis, vſitatus, ordinarius.
Oreſte, oragie. Horrida tempeſtas, vis maior.
Orient. Oriens.
orientae. Orientalis.
orientael ghe ſteente. Lecti oriente lapilli: gemmæ orientales: valdè pretioſæ.
Originael. Archetypus, archetypum, exemplar: authenticæ tabulæ: primum & principale exemplar.
Orijne j. vrijne. Vrina.
Oraſon. Oratio.
Ornement. Ornatus, cultus, comptus, us; exornatio.
Oubliantie. Obliuio.
Outragie. Contumelia, inuectio, offenſio, atrocitas, importunitas.
outragéren. Contumelia afficere, inſequi contumelia.

P

PAcificatie. Pacatio.
Pagadoor. Solutor: quæſtor.
Pallet. j. pilet.
Pagie oft ſijde vã een blad papiers. Pagina, pagella, cera.
Paliſſade. Sepes ex palis: vallum, ſeptũ.
Paradijs Paradiſus, hortus voluptatis, campi Elyſij.
paradijs-greyn. Cardamomum.

paradijs-

paradijs-voghel. Auis paradisea. *Indi dicitur* manucodiatta.

Paragon. Specimen, exemplar: canon: & Proba, experientia: & Res quæ aliis composita & collata facilè illas delet sua excellētia: & Vnio siue margarita excellens. & Parilitas, æqualitas: & Par, æqualis.

paragonéren. Comparare, conferre, æquare.

Parate executie. Exequutio iuris subitaria.

Pardon. Venia, remissio, gratia, indulgentia: venia errati.

pardon-brief. Diploma veniale, codicilli veniales.

Pareil. Par, parilis, æqualis, similis.

Párren. Parare, ornare, exornare.

parersel. Ornatus.

Parfum. j. perfum.

Parietarie. Parietaria, muralis herba, helxine.

Parlement. Colloquutio, colloquium, sermo, disputatio: & Senatus supremus, curia supremæ iurisdictionis: tribunal supremum.

parlementen. Colloqui: & Disceptare, disputare, contendere.

parlementéren. Colloqui, colloquia conferere: agere de pace, indutiis, vel dedition ibus vrbium, arcium, &c.

Parmesaen. Parmensis caseus.

Partagie. Partitio, diuisio.

Partiael. Homo sui iuris, sui arbitrij, suæ sententiæ.

Particulier. Peculiaris, proprius, singularis, specialis: priuus, priuatus.

particulierlick. Peculiariter, propriè, specialiter, separatim, priuatim, & Definitè, distinctè: speciatim.

Pasquil pasquin. Libellus famosus, satyra.

Passabel. Tolerabilis.

Passemese. Chorea progrediens passu vno & dimidiato.

Passe passe. Præstigium, gesticulatio circulatorum.

Passie. Passio: morbus, ægritudo, affectio affectio animi, perturbatio.

Pastoor. Pastor, parœcus, curio.

pastoorschap / pastoorije. Curionatus.

Patente. Codicilli à Principe impetrati, codicilli regij, diploma: principum literæ: & Libellus, epistola assertoria.

Pater noster. Precatio Dominica.

pater noster. Spherulæ precatoriæ, quibus certus numerus precationū dominicalium & salutationum angelicarum recitatur: pilulæ precatoriæ: calculi precatorij.

pater noosters / duym-yssers. Manicæ, sphærulæ nodi & vincula quibus manus constringuntur.

pater noosters. j. rack-klooten. Mala lignea, quæ pilulas precatorias imitantur.

pater van t'klooster. Cœnobiarcha, præfectus vel antistes cœnobij, monachorum, virginum sacrorum, &c.

Patient. Patiens: & Placidus, clemens.

patientie. Patientia, tolerantia.

patientie hebben. Ferre patienter, æquo animo sufferre, tolerare.

patientie. Lapathum, rumex satiuus, hippolapathum.

patientigh. Patiens, tolerans.

patientighlick. Patienter, toleranter, humanè: & Placitè, placidè, toleratèr.

Patrimonie. Patrimonium.

Patriot. Patriæ amans: & Conterraneus, sympatriota.

Pauoys. Clypeus.

Pedestael. Stylobata: stylobates: lapis siue basis columnæ suppositæ.

Penitentie. Pœnitentia, mœtanea.

penitentie doen. Piacularem pœnam luere, dare de se vitro supplicium Deo.

Pensie / pensioen. Pensio: vectigal.

pensier. Dispensator.

pensionaris. Vectigalis.

pensionaris. Pensione conductus. *à pensione qua honoratur à ciuitate.*

pensionaris. Syndicus ciuitatis, actor vniuersitatis, assessor iudicum siue senatus: collegij aut corporis alicuius consiliarius, eisque in consiliis assistens.

Peonie. Pæonia casta, aglaophoris.

Perdon. j. pardon.

Pereniptoor. Peremptorium: In summam decretorium vnum pro multis.

Ereceptie pereniptoor. Præscriptio quæ iugulum causæ petit.

Perfect. Perfectus, absolutus, consummatus.

perfectelick. Perfectè, absolutè: ad vnguem.

perfum/parfum. Vnguen, vnguentū, pigmentum; vnguentum fragrans: odores: odoramenta: Suffimen, suffimentum; aromata.

perfumeren. Condire odoribus, suffire, vaporare, fumigare, fumificare.

permissie. Permissus, permissio, consensus, eōcessus: potestas: ius, copia, facultas

perpler. Perplexus.

perpleritept. Perplexitas, angustia: difficultas.

perrupcke/perhuncke. Galericulū, coma adscititia, adoptiua, appositicia, sutile capillamentum.

perseruie. Vexatio, afflictio.

perseuerēren. Perseuerare, persistere, permanere, pergere.

persistēren. Persistere, perseuerare.

persoon. Persona, prosopon.

personagie. Persona. Ghoote eñ treffelicke personagie. Homo altus & excellens: vir summus, vir maximus, præstans, præstantissimus.

personagie van t'spel. Persona, personatus: Spelen de personagie oft rol van eenen slaue. Agere partes serui.

persoonel. Personalis.

persoonelick. Personaliter.

persoonelick erghens ver-schijnen. Sistere se aliquo in loco.

perspectiue. Optice, ars perspectiua: & Scenographia, sciographia.

pertinent, Pertinens ad rem, appositus, decens, commodus.

pertinentelick. Appositè, decenter, commodè.

pertisaen/pertusaen. Gæsum, gesum, venabulum, hasta, telum: tragula: hasta velitaris.

pessarie. Pessus: id quod digiti forma feminis & vtero affectis subiicitur.

petitie. Petitio.

petitoor. Petitorius. & Iudicium titularium: *Budæus.*

petitoore actie. Actio petitoria.

pillet/paliet/paillet. Vinū heluolum, medium inter album & ruffum.

pilagie. Præda.

piléren. Prædari: pilare *apud Ammian. teste I. Lipſ.*

pingiet. Pictor.

pingian. Vexillum, signum.

pinnasse. Nauis præsidiaria, bellica.

pirole. Limonium, beta siluestris.

pisijne. Piscina.

pistolet. j. sengh-roer.

pitancie. Obsonium pulmentarium. & Diarium. & Demensum, dimensum, mensura stata alimenti.

planéren. Planare, complanare, explanare, planum facere.

planete. Planeta, sydus errans: stella erratica, vaga.

planét-kenner/planét-leser. Mathematicus, genethliacus, apotelesmaticus, planetarius.

pleuris. Pleuritis, pleurcsis, dolor lateris acutus & pungens.

plombet. Plumbi lamina.

plebaen. Curio, parochus.

podaghel. Podagra: chiragra. *hac voce etiam Saxones vtuntur.*

poëte Poëta.

poëterije. Poësis, poëmatium, carmen.

popson/puson. Venenum.

polanen/pollanen. Cornua siue acumina calceorum.

pongieren. Pugnare.

pontificael. Liber ritualis, *vulgò* pontificale.

populasse. Popellus, plebecula.

portanten. Telamones, atlantes, signa virili figura, quæ in ædificiis mutulos aut coronas aut aliud quid sustinent: & Caryatides, signa consimilia atlantibus, muliebri specie.

portatif. Organum pneumaticum vno folle, *quod facilè transferri & portari potest.*

positif. Organum pneumaticum duobus follibus: *quod de loco ad locū transferri, & poni potest.*

possessour. Possessor.

possessie. Possessio, fundus, prædium.

possessoore. Iudicium possessionis: causa possessoria, ius possidendi.

posterne. Posticum, postica.

postume j. apostume. Apostema.

postille. Scholium: breuis interpretatio, *vulgò* postilla.

postuléren. Postulare: causas agere, causidicum esse.

potente. *vide* Krucke *in Etymol.*

praghenaer. Pragensis culter: culter confe-

confectus Pragæ, ciuitate Bohemiæ. *Ortel.*

Prandijs. Prandium.

Prebende. Præbenda, orum: ſacerdotium, ſacerdotis prouentus: & Sportula: pecunia quotidiana aut cibus quotidianus ad victum ſacerdotum. *vide* Benefitie.

Precieus. Pretioſus.

Precis preciſelick. Præcisè, cum compendio: abruptè & abſciſè.

Prefatie. Præfatio, prologus, exordium.

Preiudicie. Præiudicium: præſumptum de aliquo iudicium. & Captio: & Iactura, damnum, nocumentum.

Prelaet. Præſul, antiſtes: ſacer magiſtratus.

prelaetſchap. Præſulatus, primatus.

Preſcriptie. Præſcriptio: & Vſus & auctoritas: & Vſucapio.

Preſent. Munus, donum, oblatum honorarium: donatiuum.

preſent-wijn. Vinum honorarium.

preſent. Præſens, præſto, inſtans.

preſentie. Præſentia, aſpectus, conſpectus. In preſentie. Coram.

preſentéren. Præſentare, offerre, ſiſtere, exhibere, in conſpectum dare

preſentatie. Exhibitio: editio: oppoſitus, us.

preſentatie-wijn. j. preſent-wijn.

Preſeruéren. Conſeruare, tueri.

preſeruatif. Antidotum, antidotus, alexipharmacum. *vulgò* præſeruatiuum.

Preſident. Præſes, antiſtes. *vulgò* præſidens.

Preſt. Præſtò: promptus, paratus.

Preſumére. Arbitrari: & Audere, arrogare, inſoleſcere.

preſumptie. Suſpicio præſumpta, opinio præſumpta: & Arrogantia, inſolentia, audacia, temeritas.

preſumptieus. Arrogans, inſolēs: *vulgò* præſumptuoſus.

Preſuppoſéren. Fingere, ſingere ita eſſe, ponere ita eſſe.

Pretert. Simulatio, ſpecies, nomē cauſæ.

pretert/ pretencie. Obtentio. *vulgò* prætextus.

Pretendéren. Prętendere, intendere, obtendere.

Prioor. Præſul, antiſtes, cœnobiarcha, præfectus monachorum. *vulgò* prior.

prioorſſe/ prioorinne. Antiſtita.

Priſon. Carcer, cuſtodia.

priſonnier. Captiuus, cuſtodia clauſus.

Priuilegie. Priuilegiū, diploma, vacatio.

priuilegiéren. Ornare priuilegio, concedere priuilegium: ſoluere legibus.

Probéren. Probare, experiri, periclitari.

Procuratoor. Epiſtates.

procuratorſſe. Epiſtata.

Profeſſie. Profeſſio, ſtudium.

profeſſie van religie. Hierodulia.

profeſſie van religie doen. Verba ſe deuouentis effari: in manum conuenire antiſtitis: ſacramentum ſacræ ſodalitatis inire.

Profete. Propheta, hariolus,

profetéren. Hariolari, prædicere. *vulgò* prophetare.

profetije. Oraculum, reſponſum, effata.

Proffijtéren/ proffijt doen. Proficere, profectum facere, frugem facere: & Prodeſſe.

Prologhe. Prologus, præfatio, proœmium.

Prolongéren. Prolongare, prorogare, ducere, producere, trahere.

prolongatie. Prolongatio, prolatio, productio, protractio, prorogatio.

Prognoſticatie. Prognoſticum, prædictio, augurium, auguratio, diuinatio.

Propice. Propitius, bonus: & Aptus, idoneus.

Proportie. Proportio, portio, rata portio: apta decenſque compoſitio. Met proportie. Pro portione & æqualiter.

Propoſt. Propoſitum, inſtitutum, decretum, ſtatutum, ſententia, conſilium: & Sermo, oratio, narratio. Te propoſte. Ad rem: commodè, oportunè.

Proprietaris. Proprietarius, dominus.

Proſpectiue. j. perſpectiue.

Proſe. Proſa ſiue prorſa oratio: verba ſoluta: oratio ſoluta, non adſtricta numeris.

Protеſt. Obnuntiatio.

proteſt doen. Teſtari, teſtificari palàm. & Obnuntiare.

proteſtéren. Proteſtari: teſtari, teſtificari palàm: & Teſtato reclamare: obnuntiare.

Protocol. Monitor, ſubmonitor, poſticus monitor.

Protocol. Protocollum: breuiter & ſuccinctè

cinctè à tabellione notatum: aduersaria, orum.

Protonotaris des Paus. Logothera. *vulgò* protonotarius apostolicus.

Prouene. Præbenda, sportula.

Prouensche roose. Rosa Alabandica.

prouensch hout. Lignũ in paruos vertices cuspum: vel crispo ac intorto macularum discursu variegatum.

prouensche tafel. Mensa pantherina: intorto macularũ discursu variegata. *vulgò* prouincialis.

Prouincie. Prouincia.

prouinciael. Prouinciæ præfectus.

Prouisie. Prouisio, cautio. & Copia: & Subsidium.

prouisie. Decretum temporarium siue interlocutorium magistratus. Prouisie van ghelde. Tributum. Prouisie van ghelt. Pecunia. Prouisie van goet. Bona. Prouisie van huys. Ædificium. Prouisie van lant. Ager. Prouisie van schepen. Nauis. Prouisie van stadt. Vrbs. Prouisie van tijdinghen. Nuncius. Prouisie van water. Aqua. Prouisie van weghen. Via. Prouisie van wijn. Vinum. Prouisie van wooninghen. Habitatio. Prouisie van ziecken. Infirmi. Prouisie van ziele. Anima

Rabat. Deceſſio de ſumma. *vide Etymol.*
rabattéren. Detrahere, dimittere vel remittere de ſumma.
Racoutréren. Interpolare, inſtaurare, concinnare, reficere.
Racplamus. Farrago, diuerſarum rerum commiſtio.
Raffuiéren. Purgare, repurgare, perficere ſal, argentum, &c.
Rape/radie. Radius.
rapéren. Delere, circumſcribere, expungere, eradere.
Ranchieur/rancune. Odium, ſimultas.
Rapas/repas. Vicus, pagus.
Rappel. Reuocatio.
Rapport. Reportatio, relatio, renunciatio, elogium. Valſch rapport. Crimen, criminatio, detractio.
Rapport doen. Renunciare.
rapportéren. Reportare, referre.
rapporteur. Renunciator, enarrator: & Commentator, expoſitor cauſæ ſiue litis.
Rate. Rata portio. Naer rate. Pro rata, pro parte rata, habita ratione proportionis, pro rata portione.
Ratificéren. Ratum facere, firmare: & Ratum habere.
Raulingh.j.contreſcarpe. Sepimentum militare aggere & foſſa circundatum ante muros ſiue portas: promurale, antemurale: vallum antemuranum, *I. Lipſ. ex Am. Marcell.*
Reael. Drachma Attica. *vulgò* Numus regalis: regale numiſma.
reael. Regius, regalis, baſilicus: & Magnificus: & Liberalis: & Sincerus, ingenuus, candidus.
reaelick. Regiè: & Magnificè: & Liberaliter: & Sincerè.
Rebel. Rebellis, contumax, perduellis: qui à republica defecit.
rebel zijn. Rebellare, rebellionem facere: à republica deficere vel deficiſcere.
rebellie. Rebellio, contumacia, perduellio, defectio.
rebelléren. Rebellare.
Recapitulatie. Anacephalæoſis, epilogus, peroratio.
recapitulséren. Capita rerum ſummatim repetere.
Recepiſſe. Acceptilatio.
Recept. Pharmacum.
Receree. Inquiſitio, diſquiſitio.
Reciproke. Reciprocus: & Mutuus.
Recoléren de ghe-tuygen. Teſtes reuocare, repetere.
Recommandéren Commẽdare Sich recommandéren aen iemanden. Saluté alicui nunciare, vel annuntiare: impertire alicui ſalutem: & Se ſuaque alicui commendare.
recommandatie. Commendatio: literæ commendatitiæ: ſalus.
Recompenſe. Penſatio, penſitatio, compenſatio.
recompenſéren. Penſare, penſitare, compentare, rependere, repenſare, remunerare, paria facere, retribuere.
Reconciliéren. Conciliare, reconciliare, reducere in gratiam.
Reconuentiéren. Referre litem, iudicium, actionem.
reconuentie. Relatio actionis, petitio mutua *vulgò* reconuentio.
Recours. Refugium, ſubſidium.
Recouuréren. Recuperare.
recouurement. Recuperatio, reparatio.
Recreantie. Vindiciarum præiudicium: vindiciæ: vindiciæ temporariæ: fiducia: poſſeſſio fiduciaria.
Recreatie. Oblectamentum, oblectatio, animorum remiſſio, laxatio, relaxatio, recreatio.
recreatif. Iucundus, iocoſus, feſtiuus, amœnus.
recréren. Oblectare, reficere.
Rector. Rector, gubernator.
rector van de ſchole. Gymnaſiarchus, gymnaſiarcha, moderator vel gubernator ludi, ſcholæ, academiæ.
Redit. Repetitio, iteratio. *q.d.* redictum.
Redreſſéren. Erigere: & Reponere: & Corrigere, emendare.
Reéle executie. Præſens exſequutio: exſequutio iuris ſubitaria.
reélick. Re ipſa: ipſo facto.
Referendaris. Relator, enarrator, expoſitor cauſæ.
Reformséren Reformare, vertere in meliorem ſtatum: in ordinem ac ſtatum decorum reſtituere.
reformatie. Reformatio, cenſura, ſubſcriptio cenſoria.
reformateur, Cenſor, morum magiſter, diſciplinæ magiſter.

Refu-

Refuſéren. Abnegare, denegare, recuſare, refugere, detrectare.

Regael. j. reael. Regius, &c.

regael papier. Charta regia, Claudiana, Imperialis: macrocolum: charta maior.

regaelick. Regificè, regiè.

Regard. Aſpectus, cõſpectus, reſpectus, circumſpectus, us: obtuitus, obtutus: inſpectio, ratio: cura.

regard nemen. Adſpicere, obſeruare, animaduertere, conſiderare.

Regent. Rector, moderator, præceptor. & Gymnaſiarchus.

regentе. Rectrix, moderatrix.

regéren. Regere, gubernare, moderari.

regiment. Regimen, gubernatio, moderatio, regnum, principatus.

regiment van oꝛloghſ-volck. Legio. *vulgò* regimentum.

regiment hebben. Potiri rerum.

regiment-heer / regiment-meeſter. Cenſor, magiſter diſciplinæ, magiſter morum.

Regiſter. Catalogus, matricula, elenchus propriorum nominum: album, commentarius, commentarium, codex rationalis. & Regeſtum: tabulæ. *vulgò* regiſtrum.

regiſter van den koop-dagh. Tabulæ auctionariæ.

regiſter. Elenchus, index libri, ſyllabus.

regiſters. Tabulę, perſcriptiones, regeſta: literæ publicæ, *vulgò* regiſtra.

regiſters van oꝛgheien. Pleuritides regulæ, regulæ laterales.

regiſtréren. In commentarios referre, redigere in acta vel in codicem, redigere in tabellas, redigere in literas publicas: adſcribere: referre in tabulas, in librum.

regiſter-klerck. Librariolus.

Repn / repnken / repnaerd / renaerd. Vulpes.

Relaes. Oratio, ſermo, narratio; relatio, relatus, us: renuntiatio.

relaes doen. Orationem habere, orare, narrare, recitare.

relatéren. Referre, recitare, narrare.

Relaxéren. Relaxare, remittere.

Releef / relef / relefue. Reliquiæ cœnæ vel prandij: analecta.

Relef. Honorarium quod nouus vaſallus patrono introitus cauſa largitur. *vulgò* releuium.

Releuéren. Releuare. Dich doen releueren te houe. Diplomatis priuilegio alleuari: litem diplomate interpolare: cauſam repetere impetrato diplomate: retractare cauſam codicillari venia: diplomate litem ſarcire: petere reſtitutionem in integrum.

releueren de partije. Actionem reſtituere: reſtituere eum qui cauſa ceciderat.

releueren ſijn appellatie. Appellationem exercere: prouocationem teſtatò denunciare prouocato & iudici à quo curia appellata eſt: diem iudici dicere ob rem perperam aut iniquè iudicatam, & eum ad curiam diplomate prouocare ſecundùm quem iudicatum eſt.

releuement van t'hof. Reſtitutio diplomatica, reſtitutio in integrum.

Relief. j. releef. Analecta.

Religie. Religio, pietas.

religieus. Religioſus, religionis cultor, pius.

Reliquie. Reliquiæ, arum.

Remonſtréren. Commonſtrare, demonſtrare, proponere, ſignificare, oſtendere.

remonſtrantie. Demõſtratio, iudicium.

Remburſéren. Præſtare quod factum eſt impenſæ: reſundere.

Remedie. Remedium, medicina, antidotum, antidotus, medela, ſalus.

remedie. Sacoma: ponderis aureorum nummorum ſupplementum.

remediéren. Mederi, medicinam adhibere, remedium ferre, cõſulere, prouidere.

Remis. Impunitas: venia erati: remiſſio, *apud Eccleſ.*

remis gheuen. Eximere noxæ, pœnam remittere, gratiam criminis facere. *vulgò* remiſſionem dare.

remiſ-brief. Codicilli veniales.

Rempart. Munitio, munimentum, vallum accliue: promurale, antemurale.

Remonſtréren. Monſtrare, demõſtrare, commonſtrare, indicare, oſtẽdere, proponere, ſignificare, declarare, probare, docere, monere, ſuadere.

remonſtrantie. Demonſtratio, ſignificatio, declaratio, indicium, probatio, docu-

documentum, admonitio.
Rencontre. Offensio, occursus.
rencontréren. Offendere, occurrere, occursare, obuiam fieri.
Renonciéren. Renunciare, negare, abnegare, eiurare: desistere, abdicare, abrogare.
Renuop. Remissio, relegatio: translatio fori.
renuopéren. Remittere, relegare: transferre.
Reparéren. Reparare, reficere, resarcire, instaurare.
reparatie. Reparatio, refectio, instauratio.
Repas/rapas. Pagus, vicus, viculus.
Repas. Pastus, refectio.
Replijcke. Iteratio, repetitio, replicatio.
replijcke. Replicatio: contradictio: actoris responsio ad rei exceptionem: actio secunda.
replicéren. Replicare, referre, repetere, iterare. & Refutare.
Represalie. Androlepsia, clarigatio, pigneratio, violenta repetitio. vulgò represalia.
Representéren. Repræsentare: in conspectu, in oculis, ante oculos ponere: exhibere: proferre in medium: & Agere: & Imitari.
Reproche. Exprobratio, opprobrium, obiectatio, refutatio.
reprochéren. Exprobrare, improperare, refellere, refutare, infamare, arguere, ignominiæ aut criminis coarguere: & Testes reiicere.
Republijcke. Respublica: & Politia.
Reputatie. Aestimatio, existimatio, dignitas, auctoritas, fama, bona fama, nomen.
Requeste. Libellus, postulatũ libellare, libellus supplex: & Postulatus, postulatio, postulatum, petitio, imploratio, rogatio, preces principi oblatæ.
request meester. Magister libellorum, præfectus libellis supplicibus.
Reseruéren. Reseruare, asseruare.
reseruoor. Seclusorium, reclusorium piscium: nassa.
Residentie. Habitatio assidua: assiduitas: assiduum obsequiũ vel ministeriũ.
residéren. Habitare: domicilij sedem figere: & In assidua esse functione.
Resignéren. Resignare: abdicare se vltro: per manus alicui tradere munus aut sacerdotium: & Eiurare.
resignatie. Eiuratio.
Resistentie. Resistentia, repugnantia, obstaculum.
resistéren. Resistere, obsistere, repugnare, obstare.
Resoluéren. Resoluere, discutere: decernere: statuere, constituere: concludere: definire, determinare, discutere: deliberare.
resolutie. Definitio: decretum, statutum, sententia.
Resort van recht. Iudicatus, cõuentus, us. vulgò resortitio, resortitum.
resortéren. Accedere: & Resortiri: iura petere, cadere sub iudicium. Resortéren onder Antwerpen. Cadere sub iudicium senatus Antvverpiensis: iura petere à senatu Antvverpiensi.
Respect. Respectus, consideratio, ratio: obseruatio.
respect hebben. Spectare aliquem, rationem alicuius ducere vel habere.
respectinelick. Vltro citroque: vt vtrique est consentaneum.
Respondant. Fideiussor, conspõsor, adpromissor, confirmator, sequester.
respondencie. j. correspondentie.
Restituéren. Restituere, reddere.
restoor. Restitutio.
restoor doen. Restituere, reddere.
Restrictie. Moderatio, præscriptio, præscriptum.
Retorijcke. Rhetorica.
retorisijn. Rhythmicus poëta, rhythmicus rhetor.
Retractéren. Retractare: & Recognoscere: & Recãtare, palinodiam canere, reuocare: & Delere.
Retret/ retrept. Receptus, us.
Reuence / reuanche. Repetitio lusus: certamen reuincendi causa instauratum: certaminis siue lusus repetendi copia.
Reuenge. Vindicta, vltio.
Reuerentie. Reuerentia, obseruãtia, honos, honor, cultus, genuflexio.
reuerencie doen. Venerari, reuereri, colere, obseruare, genuflectere: habere honorem, afficere honore.
Reuersale. Reciproca cautio.

Reuo-

Reuocéren. Reuocare, retractare, mutare quod factum aut dictum est: infectū facere quod factum est.

Reuelatie. Reuelatio, prophetia: cælitus vel diuinitus oblata species: apocalypsis.

Reuisie van t'proces. Recognitio rei iudicatæ, iudicium instauratiuum, litium postliminium rei.

reuisoor. Arbiter honorarius, ab vtraque parte constitutus.

Reuolte. Reuolutio. & Defectio, ad hostes transitio.

reuoltéren. Reuoluere, inuertere: & Ire in defectionem, rebellionem facere, ad aduersarios transire.

Reuolutie. Replicatio, circulus, orbis; rotundus ambitus, conuersio. *vulgò* reuolutio.

reuolutie der sonnen. Solis conuersio, decursus, recursus.

Rigeur. Rigor, seueritas.

rigoreus. Inclemens, præfractus, seuerus, durus.

rigoreuselijck. Acerbè, acerrimè, duriter, inclementer, seuerè, rigidè.

Riuéren den naegel. Clauum obtundere.

Robijn/rubijn. Carbunculus, pyropus, lapis igni flammeiue coloris.

robijn-sack. Acruscatio, mala ars qua pecuniæ corraduntur: præstigiæ: gemmarum mangonium: & Mendicatio, mendicabulum. *q.d.* saccus carbunculorum adulterinorum.

Rondelle. Parma, orbis cauus.

Rongnie. Scabies.

Rubijn. j. robijn.

Rubijcke. Rubrica, terra rubri coloris, minium.

rubijcke. Miniata litera, scriptura rubea: & Titulus.

Ruine. Ruina, casus: & Exitium, excidium, pernicies.

ruinéren. Euertere, peruertere, excindere, demoliri, perdere, vastare.

Rustier. Rusticus, agricola.

S.

Sactagéren. Depopulari, prædari, deprædari, diripere.

sactagie. Depopulatio, direptio.

Sackebuet. Tuba ductilis.

Sacre/sackier. Falco sacer, sacellus, hietax: aquila leporaria, melanætus, valeria: accipiter Cretensis. Buteo, treorchis, *vt putat P. Bellon.*

Sacrement. Mysticum sacrum: sacramentum *apud Eccles.*

sacrement-huysken. Sacrarium.

sacrificie. Sacrificiū, immolatio, hostia, victima, piaculum.

sacrificie doen. Sacrificare, immolare.

sacristije. Sacrarium, sanctuarium, adytum.

sacristije/tresorije. Cimeliarchium sacrum.

sacristij-meester. Sacrarius, hierophylax, hierophanta, custos sacrorum, mystagogus. *vulgò* sacrista.

Saffer. Lapidis genus vnde color cæruleus conficitur.

Saffier. Sapphirus, syrtites: & Cyanus: gemma colore caruleo.

Safticr/sauetier. Sutor veteramētarius, suppactor, cerdo.

Saillye. Saltus.

saillye. Eminētia, proiectum, podium.

Saisine. Manus iniectio: & Possessio.

saisinéren. Manum iniicere, occupare, apprehendere.

Salade. Cassis, galea.

Salaris. Merces, præmium. *vulgò* salarium.

Salette. Aulula, cœnatio.

Salamander. Salamandra.

Salomons seghel. Polygonaton, sigillum Salomonis. *herbæ genus.*

Saluatie. Contradictorum dissolutio.

saluatie van bzieuen. Tabularum confirmatio.

saluatie van ghe-tupghen. Exornationes & commendationes testium.

saluatie gheuen. j. saluéren.

saluéren. Seruare, salutem dare, custodire, saluum facere.

saluéren/saluatie gheuen. Argumentis refellentibus auctoritates referibere, maledicta probrosa in testes diluere, fidem testium calcatam obtritamque subleuare, testes & testimonia confirmare: contradicta dissoluere: testium vel testimoniorum obtrectationibus rescribere.

Salupt. Salus.

Salupt. Salutianus: genus aureæ monetæ.

Sam-

Semblancie. j. semblancie.
Sandael: Sandalium.
Sappine. Tyrrhenicum siue Hetruscum sandalium: *creuit genus, Italis & Hispanis usitatum, edito admodum solo, vulgò* sappinus.
Sardijn. Sarda, trichia, trichis: *genus pisciculi.*
Sarpelere. Segestre, inuolucrum.
Sater. Ratis.
Saturnus. Plumbum *dicitur chymistis.*
Sauerard. Condimentum.
Sautier. j. saltier.
Sautope. Brassica Sabauda. *vide Nomenclat.*
Sauuoy. j. reseruoy.
Sauue-conduyt. Commeatus tutus & liber: fides publica interposita: interpositio fidei publicæ, pactum transitionis. *vulgò* saluus conductus.
sauue-conduyt gheuen. Recipere aliquem in fidem publicam.
sauue-conduyt-brief. Diploma tuti & liberi commeatus: symbolum.
Sauue-garde. Clientela, tutela, protectio: fides libera & tuta, publica custodia. *vulgò* saluagardia. In sauue-garde sich seluen geuen oft stellen. Dare se alicui, dare se in alicuius clientelam: cõmendare se alteri in clientelam: in custodiam alterius se tradere: conferre se in fidem & clientelam alicuius.
Schandaliséren. Offendere aliquem: & Culpæ damnare aliquem: exprobrare culpam alicui.
Schappéren. Aufugere, effugere.
Schapulare. Capitium: exomis: collobium: vestis scapularis. *vulgò* scapulare.
Scharpe. Anteris, tibicen.
Schiatica. Ischias, iscion, ischiadicus morbus: coxarius, siue coxendicus morbus.
Schrijftoris. Theca calamaria. *vulgò* calamarium.
schrijfture. Scriptura.
schrijfture in recht. Libellus.
Schrupel. Scriptulum, scripulum. & Scrupulus. & Religio.
schrupuleus. Scrupulosus: & Religiosus.
Sebesten. Myxa, myxarra. *vulgò* sebesten: fructus arboris instar pruni.
Sec. Vinum Hispaniense.
Secours. j. sortours.
Secrét. Clandestinus, clancularius: & Secretum, arcanum, abditum.
secrét. Latrina.
secréte plaetse. Abditum, recessus, locus secretus.
secreten raed. Priuatum consilium: sanctius interiusque consilium: intimum consilium, intimus senatus.
secrét man. Homo arcanus, qui quæ audit tacet: taciturnus.
secretaris. A secretis, ab aure, ab epistolis, amanuẽsis curiæ: scriba curiæ, ciuitatis, principis, magistratus. *vulgò* secretarius, auricularius.
secretelick. Abditè, celatim, clàm, clanculum, secretò.
Secte. Secta, hæresis, factio.
Seduar. sedoar. Zeduaria, zerumbeth.
Semblancie. Vultus, facies, species, similitudo, forma, simulacrum.
semblancie maecken. Simulare.
Semibreue. Nota musices, constans vnica mensura. *vulgò* semibreuis.
semifuse. Decima sexta pars mensuræ musices: nota quæ celerrimè canitur, & binis vncis designatur. *vulgò* semifusa, semifusilis.
semiminime. Nota musica designans quartam mensuræ partem.
Senaet. Senatus, curia, ordo amplissimus.
Sentencie. Sententia: & Iudicium: & Censura
sententie gheuen. Sententiam pronuntiare, iudicare.
Sentinelle. Excubiæ, vigiliæ: primæ excubiæ excubitor exstans: statio, stationes. *à sentiendo, Iust. Lips.*
Sequester. sequester hand. Sequester, sequestra manus. Stellé in sequester hand. Sequestrare, deponere siue seponere apud sequestrum: sequestro deponere rem controuersam: rem dare sequestro.
Sermoon. Sermo, concio, oratio ad populum.
sermoonen. Concionari, concionem habere, orationem habere.
Seruoy. reseruoy. Secluforium piscium.
Sider. Sicera, vinũ è pomis factitium,

Siegie. Sedes. & Obſidio.
Signael. Signaculum, ſignum, nota.
ſignature. Signatio, ſigillatio, ſubſignatio.
ſignet. Signum: & Annulus ſignatorius: annulus ſigillaris: gemma vda, *Iuuenal.*
Silgieren. Conſumere.
Simonije. Ambitus rerum ſacrarum: nundinatio rerum eccleſiaſticarum. *vulgo* Simoniæ.
Sindael. Sindon.
Siment.i. Ciment Signinum.
Simpliciſt. Herbarius.
Sinioor. Dominus, princeps, *q.d.* ſenior.
ſinioorije. Ditio, dominatus, dominatio, dominium, principatus.
Sinober. Sinopis, ſinopica rubrica, ſinopicum minium.
Sis/ ſijs ſiſe. Sex: ſenio, latus teſſeræ ſex oſtendens puncta.
Siſepne. Quarta vnciæ pars.
Soetoers. Suppetiæ, ſubſidium.
ſoetoers doen. Subuenire, opem ferre, opitulari.
Sodomijt. Pæderaſtes: pædicator. *vulgò* ſodomita.
Sol. Aurum *chymiſtis dicitur.*
Solaes. Solatium, ſolamen, leuamen.
ſolagéren. Leuamento eſſe, collcuare, leuare laborem alicui: & Oblectare.
Sinople. Color viridis in armis ſiue ſcutis equitum.
Soldaen. Supremus princeps *Arabicè dicitur. vulgò* ſultanus.
Solicitéren. Solicitare, vrgere, inſtare, perſequi, curare, depoſcere, agere.
ſolicitéren eē pzoces. Causā procurare.
ſolicitereder van pzoceſſen. Cauſarum curator, pragmaticus, ſequeſter, inſtitor
Smalte. Gemmæ factitiæ genus, quo anuli & alia vaſa aurea ornantur.
Smaraude. j. emeraude.
Solaes. Solatium, ſolamen, leuamen, leuamentum.
ſolagéren. Solari, ſolatio eſſe, leuamento eſſe, leuare laborem, dolorem alicui.
Soluent zijn. Soluendo eſſe, debita ſoluere poſſe.
Somme. Summa, *&c.*
ſommarie. Summa, ſommarium, caput: argumentum, periocha.
ſommeren. In ſummam redigere, ſummam conficere, colligere.
ſommeren. Citare, interpellare, in ius vocare, denuntiare iudicium.
ſommeren een ſtad. Deditionem indicere, poſtulare vrbem tradi.
ſommatie. Denuntiatio.
Sommelier. Promus, cellarius, œconomus domus.
Sonet. Carmen, cantio.
Sozcotte. Palla, palliū muliebre, veſtis muliebris ſuperior.
Sotijl. j. ſubtijl.
Souerepn. Præcipuus, eximius, ſupremus, ſummus, ampliſſimus. & Quæſtor parricidius, quæſitor: ſummus capitalium rerum vindex. *vulgò* ſupremus baliuus.
ſouerepnſchap. Summum imperium.
Speciael. Specialis, peculiaris, priuatus: ſingularis: & Inſignis, egregius, præcipuus.
ſpeciaelick. Specialiter, ſpeciatim, peculiariter, præſertim, nominatim.
Specificeren. Deſignare. & Præcidere.
Spinette. j. clauecimbel.
Spitael/ ſpitel. j. hoſpitael.
Squadzon. Turma, caterua, agmen quadratum.
Squinancie. Angina, cynanche, ſynanche, inflammatio faucium præfocādo enecans. *vulgò* ſquinancia.
Staffier. Stator, apparitor: & Strator, anaboleus, circumpedes: ſeruus qui herum in equum ſuſtollit & ſtapedum curam habet.
Statupt. Statutum, dogma, decretum, ſenatuſconſultum, ſcitum, conſtitutio: lex.
Stecade. Vallus, vallum, ſeptum: clauſtrum è ſudibus & palis.
Stijl. Stylus, vena, formula: ritus, mos.
ſtijl van t'hof. Iuriſdictionis forma, & vſus fori.
Stipuléren. Stipulari, inſtipulari, reſtipulari.
ſtipulatie. Stipulatio, ſponſio.
Stocade. Sica.
Studéren. Studere, litteris operam dare.
ſtudent. Studens, ſcholaſticus.
ſtudoor. Muſæum.
Subdiaken. Hippodiaconus. *vulgò* ſubdiaconus.
Subhaſtatie. Auctio, auctio haſtæ, haſta.

Subijt.

Subijt. Subitus, ſubitaneus, repentinus, improuiſus.
ſubijtelick. Subitò, repentè, repentinò, confeſtim, de improuiſo, ex tempore.
Submitteren. Submittere, ſubdere, ſubiicere. & Permittere ſe iudicio alterius.
Subſtantie. Subſtantia, natura.
Subſtituéren. Subſtituere, ſubrogare, ſufficere.
Subſtitut. Subſtitutus, vicarius.
ſubſtitut in de ſchole. Hypodidaſcalus.
Subtijl. Subtilis, argutus, exilis, tener, tenuis, tenuiculus: & Sagax, induſtrius, acutus, callidus, perſpicax, prudens, ingenioſus, ſolers.
ſubtijlheyd. Subtilitas, machinæ, ſolertia, argutia.
ſubtijlick. Subtiliter, ſolerter, argutè, ingeniosè, peracutè.
Succeſſeurs. Poſteri, hæredes.
ſucceſſie. Hæreditas.
Succours. j. ſoccours. Suppetiæ.
Sufficiēt. ſuffiſāt. Sufficiēs: & Idoneus
ſufficient. Aſſiduus, locuples, ſufficiens, ſatis commodus.
Suffragaen. Epiſcopi vicarius, initiator: chorepiſcopus. *vulgò* ſuffraganeus: *à ſuffragando, hoc eſt, auxiliando.*
Superintendent. Rector, gubernator, præpoſitus.
Suppine. j. ſappine.
Suppliant. Supplicans, ſupplicator, ſupplex poſtulator. (ſupplex.
ſupplicatie. Poſtulatio, libellus, libellus
Supplicéren. Supplicare.
Suppoſt Adminiculū, ſuffragatio, fauor
ſuppoſtéren. Sufferre, ferre.
Suppoſitorie. Balanus, glans: id quod ſedi immittitur ad deducendam aluū. *vulgò* ſuppoſitorium.
Suppoſt. Subditus. *q.d.* ſuppoſitus.
Surcotte. j. ſoꝛcotte.
Surplis. Veſtis linea religioſa. *vulgò* ſuperpelliceum.
Surplus. Reliquum, ſuperfluum, quod ſupereſt: auctarium.
Surpꝛinſe. Deprehenſio, captio, oppreſſio inopinata.
Surſeancie. Quies, ceſſatio, dilatio.

T

TAbernakel. Tabernaculū, ædicula.
Tamariſch-boom. Tamarix, tamariſcus, murica.
Tantafaire. Ardelio, homo inquies.
Taſſéren. Vim inferre, violenter extorquere.
taſſeringhe. Vis, violentia, concuſſio, violenta exactio.
Tare. Taxatio, æſtimatio, pretium: indicatio, indicatura.
taxéren. Taxare, æſtimare: & Taxare, carpere, reprehendere, perſtringere.
taxeren de coſten. Sumptus æſtimare, rationes inire in lites expenſorum: rationem ſumptuum litis inire, rationes ſcripturarias litium inire & arbitrari: litis inſpectæ & expoſitæ iuſta æſtimare.
Tempel. Templum, fanum.
tempoꝛiſéren. Tempori ſeruire, tempori cedere, vti foro.
Teneur. Tenor.
teneur. Contentum in diplomate: argumentum.
teneur. Occentor: qui medium inter ſuccentorem & cantorem ſeruat tenorem. & Cantilenæ vox media: cantilenæ relationis fundamentum.
Tentéren. Tentare, pertentare.
tentatie des duuels. Impulſus dæmonis.
Terge. j. tregie.
Tercelet. j. tiercelet.
Terme. Terminus: & Status, ſors, caſus.
Termijn. Terminus.
termijn. Vocabulum, verbum. Al met eenē termijn ſpꝛeken. Loqui iiſdem verbis.
terminéren Terminare, finire.
Teſtament. Teſtamentū, teſtimonium extremæ voluntatis, tabulæ vltimæ.
teſtament ſchꝛijuer/ notaris. Teſtamentarius: ſcriba qui vltimi elogij voluntatem adnotat.
teſtamenteur. Hæres fiduciarius, fideicommiſſarius: qui velut per fiduciam hereditatem ſuſcipit, alteri traditurus: curator teſtamenti, exſequutor teſtamenti.
teſtateur. Teſtator, legator.
Teſtoen. Numi argentei genus. *vulgò* teſto, teſtonius, dormitor.
Text. Contextus, lectio authoris.
text van de wet. Scriptum legis.
Tiercelet/tercelet. Falco mas. *vulgò* tricellus, trizolus, tertiolus, tertiellinus.

Tinture/wijn-tint. Vinum atrum, rubeum.
Tiran. Tyrannus.
tirannije. Tyrannis.
tirannisch. Tyrannicus.
Titel. Titulus, epigraphe, index, inscriptio: & Nomen.
titel. Apex literarum. & Punctus.
titel. Nota, compendium lectionis aut scripturæ, apex abbreuians, nota compendiaria.
titel van eeren. Titulus, nomen, laus, dignitas.
titel. Ius, auctoritas, tituli auctoritas.
Tombe. Tymbus, tumulus, bustum, arca, vrna.
Tercelet. j. tiercelet.
Tozbel. j. turbel.
Tozment. Tormentum, torsio, crux, cruciatus, supplicium.
tozmentéren. Torquere, cruciare, vexare, affligere.
tozrijse. Funale, facula, tæda, fax ex contortis funibus.
tozture. Tormentum, quæstio, fidiculæ.
Tractéren. Tractare, agere: & Accipere.
tractaet. Tractatio: & Actio: & Opus, liber, lucubratio.
tractaet. Fœdus, pactum.
tractaet van pays. Actio de pace.
Traffijcke. Commercium, mercatus, mercatura, negotiatio, commutatio.
traffickéren. Commercari, negotiari, commutare.
Tragie. j. tregie.
Translatéren. Transferre, vertere.
Transpozt. Transportatio, translatio: & Mutatio: & Transcriptio, transcriptum, ius transscriptitium.
transpoztéren. Transferre, trãsportare, mutare: & Transscribere.
Trauaije. Labor, nisus: & Statumen.
trauaijéren. Laborare, opus facere, pœnas dependere, operam dare: & Fatigare, infestare, inquietare, vexare, exagitare.
Trebuchet. Trutina momentana.
Tregie/tragie/tergie. Tragemata, bellaria, hypotrimmata: bellaria arida ex saccaro & aromatibus.
Trepan. Trepanum, terebrum, modiolus, terebellum.
trepanéren. Terebrare, pertũdere craniũ
Tresoor. Thesaurus.
tresoozier. Quæstor. *vulgò* thesaurarius.
Treue. Inducia, *vulgò* treuga.
Tribupt. Tributum, vectigal, census.
Triéren. Legere, eligere, seligere, segregare.
Trio. Concentus trium vocum.
Triomffe. Triumphus.
triomffant. Triumphans, ouans.
triomffantelick. Instar triumphantis.
triomffeéren. Triumphum agere, triumphum ducere.
Tripe. Intestinũ. *vide* Trijpe *in Etym.*
Triplijcke. Exceptionis rei depulsio, responsio actoris ad secundam rei defensionem siue duplicationem: vel instantia petitoris tertia: actio tertia.
Troeble. j. turbel.
Troepe. Turba, grex,
Troon. Thronus, solium.
Tulipa. Lilio-narcissus.
Turbant. Tiara, cidaris: ornamentum capitis ex lõga & subtilissima vel linea vel serica tela in globi aut sphæræ formam conglomeratum siue conglobatum.
Turbel. Turba, turbatio, perturbatio: tumultus: & Turbidus, turbatus, conturbatus, commotus.
turbelen. Tumultuare: turbare.
Turkois. Iaspis, aëtizusa, iaspis Caspia, eranus, cyanos: lapis turcinus, turcini siue cærulei coloris.
Tuttel. j. titel.

V

Vacantie. Vacatio, intermissio, cessatio.
vacantie. Feriæ solennes.
vacantie van recht. Iustitium: dies nefasti, feriæ: dies otiosi: tempus quo negotiis forensibus & iuri dicundo supersedetur.
Vacatie. Ars, professio, artificium, studium, opera: & Operæ præstitæ merces.
vacéren. Vacare, vacuum esse.
vacéren. Vacare, operam dare, obire munus.
Vagabond. Vagus, vagans, erraticus, erro: qui sedem stabilem & domicilium certum non habet. *vulgò* vagabundus.
Valeur. Valor, pretium, æstimatio.

Valiant

Valiant. Validus, ſtrenuus, bellicoſus, armipotens.

Valuaſſeur / vauaſſeur / vauaſeur. Valuaſor, vauaſor *vulgò*. Nobilis qui ſummæ coercitionis ius habet. Vir nobilis qui proximum locum poſt Baronem tenet: qui à Duce, Marchione, Comite aut Capitaneo plebem plebiſve partem accepit: qui ſummæ coercitionis, ſed non nundinarum & mercatus ius habet. *Guilhel. Camd. Sigonius, Butelerius.*

Valuatie. Valor numi.

Vanteren. Venditare ſe, iactare ſe.

Vaſſael. Cliens, fiduciarius, poſſeſſor fundi inferioris, beneficiarius, poſſeſſor prædij clientelaris.

vaſſaelaegie/vaſſaelſchap. Clientela.

Vauaſſeur .i. valuaſſeur.

Vendue. Venditio, auctio.

Vengeancie. Vindicta, vltio.

Veniſon. Ferina, ceruina, aprugna caro.

Ventoſe. Cucurbita, cucurbitula. *vulgò* ventoſa.

Venus. Cuprum *dicitur Chymiſtis.*

venus dierken. Lepida puella: & Scortillum.

venus iancker. Perditè amans: & Scortator.

venus peyze. Pirum venereum, coloratum.

Verangene .i. melanſſe. Melangenum.

Verbael. Cauſæ oratio.

verbaelick. Verbo, ore.

verbaliſéren. Cauſam verbis ſiue ore agere, non ſcripto.

Vergier. Viridarium.

Vergieren / gaugieren. Vaſa metiri, menſuram vaſis deſignare, dolia dimetiri virga. *Germani* viſieren *dicunt.*

vergierder. Menſor doliorum.

Verificéren. Conuincere.

Veréren. Vexare, exagitare.

Vice-amirael. Vicarius archithalaſſi, legatus præfecti maris: qui vicarias præfecti maris vices agit.

vice-comte. Procomes.

vice-roy. Prorex: qui regis vice res ipſius adminiſtrat, eique vicariam operam præſtat: & Interrex: qui regis defuncti vices implet.

Victalie. Commeatus, annona militaris: cibaria.

victalier. Macellarius.

victaliéren. Commeatum ſiue annonam ſuppeditare exercitui.

Victorie. Victoria, trophæum, palma, triumphus.

victorieus. Victor, compos victoriæ.

Vignetten. Acanthi, volutæ, helices, encarpi, frondes fructuariæ, thyrſi. *q. d.* (viticulæ.

Vigeur. Vigor, neruoſitas.

Vigilie. Funeralia, cantus feralis, mortualia, iuſta funebria, iuſta funeralia. *vulgò* Vigiliæ mortuorum.

vigilie/vigilie-daghen. Feriæ præcidaneæ. *vulgò* dies vigiliarum.

vigilie van den kerſt-dagh. i. kerſtauond. Pridie natalis Domini.

Virginael/pinet. Monochordum, clauecymbalum, & Virginale *vulgò*. Inſtrumentũ muſicũ virginibus frequẽs.

Viſibel. Aſpectabilis.

Viſion. Viſio, viſus, viſum, phantaſma: ſpectrum.

Viſitéren. Viſitare, viſere, inuiſere, obire, perluſtrare, inſpicere,

Vitriol. Chalcanthum: atramentum ſutorium.

Vituandier. Cupedinarius, macellarius, annonarius.

Vnie. Concordia, conciliatio. *vulgò* vnio

vniéren. In vnum conducere, cõgregare.

Vniuerſiteyt. Academia, gymnaſium. *vulgò* vniuerſitas.

Vonage. Iter, peregrinatio.

Vons. Vox: & Suffragium, punctum.

Volgitéren. In gyrum agere: & In gyrum ſiue in orbẽ volitare: circũferri.

Vrap. Verus.

Vrine/urine. Vrina, lotium.

vrinael. Matella, matellio. *vulgò* vrinale, vrinarium.

Vſancie. Vſus, mos, ritus, aſſuetudo.

Vſéren. Vti: & Aſſuefacere.

VV

Walop .i. galop.

Widéren. Vacuare, euacuare, deplere, inanire, exinanire.

widéren het proces. Finem liti imponere, decernere controuerſiam, dirimere litem.

NOMENCLATVRA

TEVTONICO-LATINA,

Regionum, Populorum, Oppidorum, Marium, Sinuum, Paludum, Fluuiorum, Montium, Syluarum, veteres & recentes appellationes paucis complectens.

A

A/Aa/Aha. Agino, Aginona, Eunono, onis. *flu. Gal. Flan. Nomina fluuiorum Germanicorum pleraque in* Aha *desinunt, vt* Kuntaha/ Schiltaha/ Wolfaha/ *&c. B. Rhen.*

Aade/Aade. Aada, Ada. *flu. Cāpin. Brab.*

Abbach. Abudiacum *oppid. in Bauaria.*

Abbeville. Abbatis villa. *oppid. Picard.*

Abensperch. Abusina. *oppid. in Bauaria.*

Ackisel. Accella. *Fland. pagus.*

Ade. *j.* **A/Aa.** Aada, Ada.

Ader. *j.* **Oder.** Odera.

Aelst. Alostum. *Fland. oppid. Imperiale.*

Aer. Arula. *flu. in Heluet.*

Aerden-borgh. Ardenburgum. *Flan. op.*

Aerschot. Arschotum. *oppid. & ducatus in Brabantia.*

Aes borgh/ Aeschelborgh/ As borgh. Asciburgium *vicus infra Colon. Agrip.*

Aet. Athæ, Essui, Aessui. *Hannoniæ opp. & pop.*

Aichstadt. Aureatum. *op. Germ. sup.*

Aire. *j.* **arie.**

Aken. Aquisgranum, Nuagerra, Grani palatium, Thermæ grani, Aquæ. *Ger. oppidum.*

Alcala de Henares. Complutum. *opp. Hispaniæ, Academia.*

Almaer. Almeria, *vulgò* Alemaria. *op. Holland.*

Alemanie. Alemania, Germania superior. *hinc* **Alemanie/alemande/** chorea Alemanica siue Germanica.

Alfen/alfijn/alphen. Albiniana, Albimana, Albiniana castra, *Holland. pagus nunc, olim præsidiarium oppidū Batauiæ.*

Algarbie. Algarbia, Turdetanorū regio, *pars regni Portugalliæ.*

Alicante. Illice, Illicen. *Hispan. urbs vino nigro nobilissimo celebrata.*

Alpen. Alpes: *montes qui Italiam à Germania & Gallia separant.*

Alphen *j.* **Alfen.**

Alt Olt. Aluta, Alutius, *Hungariæ flu. in Danubium fluens.*

Altorf. Vlmania, Altorfium. *opp. Germ. academia.*

Ambergh. Cantioebus. *Ger. op. ad Hercyniam siluam.*

Amerfoort. Amerfordia, Amersurtum, *op. Holland.*

Amerike. America, Atlantis Insula, India occidentalis.

Amiens. Ambianum, Ambiani. *op. & pop. in Picard.*

Amper-see. Ambra. *flu in Rhetia.*

Amstel. Amstela. *flu. Hol.*

Amsterdam. Amstelodamum, Amstelrodamum, Amsterdamum, Amsterdami, orum. *op. Holland.*

Andernaeck. Antenacum, Antiniacum. *op. Ger. ad Rhenum.*

Angiers. Andes, Iuliomagus, *vulgò* Andegauum. *op. Gal. Lugdunens. episcopat.*

Angolesme. Aginum, Engolisma. *op. gal.*

Anjou. Andegauia, Ager Andinus: Andegauēses, Andegaui, Ondicæouæ. *Gal. Lugdun. populi & regio.*

Antwerpen. Antverpia, Andouerpia, Andouerpa, Andoverpum, Handoverpia: Aduaticum, *Ioan. Becan. opp. Brabant. emporium celebre.*

Antwerpenaers. Antuerpienses, Antuerpiani: Ambiuariti, *Ortelio & Adr. Iunio.*

Aquitanie. *j.* **Guienne.** Aquitania.

Aragon.

Aragon. Iberia, Aragonia. *pars Hiſpanie.*
Aras. j. Atrecht.
Arckeleus / Herckeleus. Caſtra Herculis. *op. Ghelrie.*
Ardennen-boſch. Arduenna ſilua, *maximus Gallie ſaltus.* Arden / Syluam *apud priſcos Britãnos & Gallos ſignificaſſe videtur: cùm in Gallia Belgica ſilua maxima,* arde / *ſiue* ardenne boſch: *& ſilua etiam in Anglia in agro VVarwicenſi: oppidũ quoque in Flandria iuxta alteram ſiluã* Ardẽborgh *vocetur, Guil. Camd. Hinc fortè etiam* Audenaerde. *q. d.* Antiqua ſilua.
Aren-bergh. Areburgum. *vicus inter Treuiros & Coloniam.*
Argiere. Argiera.
Arie. Aria. *oppidul. Arteſiæ.*
Arle / Arlon. Ara lunæ, Arlunum. *Gal. Belg. op. in ducatu Luxemburg.*
Arles. Arelate, Arelatum, Arelas. *Gal. Narbon. oppidum.*
Armentiers. Armẽteria. *Gal. Flan. pagus.*
Armuyde. Arnemuda, *Zeland. oppidul. & portus.*
Arnhem. Arenacum, Arnhemium. *Gheldriæ oppidum.*
Artois. Arteſia, Arteſiæ, arum: Arteſiũ.
Artonſien. Atrebas, Arteſius.
Artzburg / Artzbergh. Cenum, Artobriga minor. *Germ. op. in Vindel.*
Aſborgh. j. Aſborgh.
Aſie. Aſia.
Aſpere. Aſpera, æ. *Holland. oppidul.*
Atrecht Atrebatum, Rigiacum. *Belgĩ op. in Arteſia.*
Atrechtener. Atrebas, Atrebatius.
Audenaerde. Aldenarda, Aldenardum, Vetus Neruium, *op. Fl. vide* Ardenne.
Auden-borgh. Aldenburgũ. *pagus Flan.*
Auennes. Auenna, æ: Auennæ, arum. *oppidul. & comitatus in Hannonia.*
Auerne. Aruernia, Aruernorũ *urbs in Gal*
Auinion. Auenio, Auenniorum colonia. Volcarum oppidum. *urbs Gal. Narb.*
Augſborgh. Auguſta Druſi, Druſomagus, Auguſta Vindelicorum. *urbs Ger.*
Augſt. Auguſta Rauracorum. *pagus Baſileæ vicinus.*
Auxerre. Vellaunodunum Cæſaris, Auſtricum, Autricum, Altiſſiodorum, Antiſſiodorum. *urbs in Burgundia.*
Axel. j. Aſſel.

Bacharach. j. Barcharach.
Baden. Aquæ, Caſtellum aquarum. Thermæ Heluetiorum. *opp. Ger. circa Tigurum.*
Baer. Abnoba. *mons in Germania.*
Baieren. j. Beyren-land. Bauaria.
Baione. Baiona, Tarbella, Aquæ Auguſtæ, Tituacia. *op. in Hiſp. Tarracorẽſi.*
Bamberghe. Bamberga, Grauiorariũ. *op. Germ. ad Mœnum.*
Bapaume. Bapalma. *oppidul. Flaud. & Picardie.*
Barbanſſon. Barbanchonia. *pagus & Baronia in Hannonia.*
Barbarije. Barbaria, Africa minor.
Barcelonie. Barcino, Barchino, Barcinon. *Hiſp. Tarraconenſ. urbs.*
Barcharach / Bacharach. Arę Bacchi. *oppid. Germ. nobilitate vini celebre*
Bardewijck. Barduicum. *hol. pagus.*
Barwick. Orcouices, Orcouici, Bremerium, Borcouicum. *Britan. inſ. oppid.*
Baſel. Baſilea. *Germanie urbs ad Rhenũ, olim Imperij, nunc Heluetiis confederata. & oppid. in Gallia Belgica. & pagus in Fland.*
Baſtonack. Baſtonacum. *opp. in ducatu Luxemburg.*
Batenborgh. Batenburgum, Batauoduru *nonnullu. oppidulum. Hol. Gheld.*
Bauay. Bauacum, Bagacum, Baganũ. *Gall. Bel. op. in Hannonia.*
Beane / Beaume. Belnæ, arum, Bibracte. *opp. Heduorum.*
Beaumont. Bellus mons *op. Hannon.*
Beauvois. Belgium, Bellouacum, Bellouaci. *op. in Rhemis.*
Bebenhauſen. Phebiana caſtra. *Rhetiæ oppidum.*
Bedfort. Bedfordia. *oppid. in Anglia.*
Behem / Bemerland. Boiohemum, Boiemum, Bohemia: *Ortel.*
Behemer wald. Hercinia ſilua.
Beyr. Vindelicus, Nariſcus.
Beyren-land. Bauaria, Noricium, Vindelicia. *Germ. regio.*
Beldt. Sinus Balticus. *ad Cherſoneſum Cimbricam.*
Belle. Balliolum, Belgiolum, Bellula, Bella. *oppidul. Fland.*
Bemer-land. j. Behem.
Benthem. Benthemum, Tubantium regio: *comitatus Friſiæ vicinus.*

Berck. Tiberiacum, Berca. *op. ad Rhenũ ditionis Colonienſ.*

Berchel. Berchela. *flu. Germ. infer.*

Berghen in Henegouwe. Mons, Montes. *Hannonie oppidum.*

Berghen op de Zoom. Bergæ, arum, Bergo-zoma, Bergæ ad Zomã. *op. Brab.*

Beringhen. Beringa *oppidul. Brab. Leod.*

Berghepm. Tiberiacum. *Ortel. op. prope Rauennam, & pagu Fland. & Brab.*

Bern. Berna. *op. in Heluet.*

Bern. Verona. *Gal. Ciſalp. opp.*

Bernits. Bernicus. *Rhetie flu.*

Berry. Biturigum regio. *in Gall.*

Berwick. Ordolucæ, Beruiciũ. *Ang. op.*

Beſanſon. Veſontium, Veſontio. *op. in Comitatu Burgund.*

Betune. Betunia. *op. Arteſia.*

Betuwe. Batauia, *pars Hollandiæ.*

Beuerwijck. Beueruicum. *municip. Hol.*

Beune. j. Bolonie. Geſſoriacum.

Bierne. Beneharnum, Benarna, Beranenſium ciuitas. *op. Gal. Aquitan.*

Bier vliet. Bier-vlietum, Bereſletum. *op. Fland.*

Binch/ Binchs. Binchium. *op. Hannon.*

Bingh/ Binghen. Bingium, Vingio. *Ger. ſup. oppid. inter Maguntiam & Con-*

Birck. j. Berck. *(fluentias.*

Biſants. Veſontium. *op. in Burgund.*

Biſcaye. Cantabria, Celtiberia, Biſcala. *Hiſp. regnum.*

Blais. Blæſa.

Blanckebergh. Blãcoberga. *Flan. pagus.*

Blockſ-bergh. Bructerus, Broccus.

Bockſtel. Bockſtela. *pagus Brab.*

Bodenhuſen. Aſtuſa. *Germ. ſup. op.*

Bodenzee. Acronius lacus, Brigantinus, Conſtantienſis. *lacus Heluetiorum.*

Boetſ-bergh. j. Botſ-bergh.

Boemel. Bomela, Bomeliũ. *op. Ghel. Hol.*

Bolonie. Felſina, Bononia. *op. Aemiliæ, ſiue Galliæ Togatæ, academia celebr.*

Bolonie/ Beune. Geſſoriacum, Bolonia, Bononia. *nauale Morinorum.*

Bomelſ-waert. Bomeli inſula.

Bonne. Bonna. *Ger. ſup. op. epiſc. Colon.*

Boone. j. Beune. Geſſoriacum.

Bopard. j. Boppard.

Bozbon. j. Bourbon.

Bozburgh. Borburgus. *oppidul. Fland.*

Bozdeaus. Burdegala, Bituriges, Vibiſci. *Gal. opidum & populus.*

Bozgondie. Burgundia. *Gallia Celtica.*

Borgondion. Burgundus, Heduus, Aeduus, Sequanus.

Boſch. Buſcum, Silua. *opp. & pagus in Brabantia.*

Boſchener. Siluius, Buſcoducenſis. *vide* Hertoghen boſch.

Botſ-bergh. Iura, Iuraſſus, & Vocetus, Vocetius *in Heluet.*

Bouines. Bouiniacum. *pagus circa Lutſenburg.*

Bourbon. Boia, Borbonium, Boiorum vrbs. *in Gall.*

Bourbonnops. Boius.

Bourges. Biturix, Biturigium, Bituigium. *Gal. op. & pop.*

Brabant. Brabantia, Auſtria inferior *aliquando dicta. Ducatus in Germania inferiori.*

Braine. Bibrax. *op. Gal. Remor.*

Brandwijck Brantuicum. *pag. Holl.*

Brandenburgh. Brandeburgum, Soderanorum vrbs.

Breda. Breda. *oppid. Brabant.*

Bregents. Bregantium, Bregantia. *opp Heluet. ad lacum Acronium.*

Brenne. Brennia *oppidul. Hannonie.*

Breme. Phabiranum, Brema, æ: Bremæ, arum. *Germ. Sax. opp.*

Breme. Brema, Fabiranum, Phabiranum. *vrbs ad Viſurgim.*

Bremer. Chaucus, Cauchus, Bremẽſis.

Breſlaw. j. Breſlauw.

Bretanie. Britannia, Armorica, Hermionia, Albion.

Bretten. Bretta, Solicomium. *in Germ.*

Brianſon. Brigantium. *op. Cenoman.*

Briel. Briela. *op. Holland.*

Briſach Briſiacus mons, Briſacum. *op. German. in ripa Rheni.*

Brixen. Sabona. *op. Germ.*

Brouck-burgh. Brouckburgum, Brouckburgus. *op. Fland.*

Bronckhorſt. Bronckhorſtum. *oppid. Gheldriæ.*

Brouwers hauen. Brouereſchauia. *inſula Zeland.*

Brucomar. Brocomagus. *Germaniæ vicus, duobus miliaribus infra Argentoratum.*

Bruſſel. Bruxella, æ; Bruxellæ, arum. *op. Brabant. & op. & pagus Germ. ſuper.*

Brugghe.

Brugghe. Brugæ,arum: Grudij. *Belgarum Flandriæ emporium.*

Brunſwijck. Brunſyviga, Brunopolis, Tuliſurgium. *Ger. urbs.*

Bude. ſ. Ouen.

Bullon. Conſediæ, Bullonium. *Gal. Belg. oppidum.*

Buren. Bura. *oppidul. Holl. Comitatus nomine inſigne.*

Buren. Bura, Ebura. *op. Brabãt. ab Eburonibus denominatum. Hubert. Thomas Leodius.*

Burgos. Brauum, Auca, Auguſtobriga, Murbogorum: Maſburgi. *op. in Hiſp. Tarraconenſi.*

C.

CAdſand. Cadſandria, Caſſandria. *Inſula & pagus in Fland.*

Cahors. Cadurci. *Gal. oppid.*

Calenberg. Cetius mons. *inter Noricum & Pannoniam.*

Cales. Iccius portus, Icium nauale, Morinus portus, Calitium. *Morinorum nauale in cõfinibus Gal. & Flãd.*

Calis malis. Gades. *inſula Hiſp. ad Herculeum fretum.*

Calliar. Calciaci. *op. Sicamb. in Cliuia.*

Calmar. Calmaria. *op. in Sued.*

Camerijck. Samarobrina, Cameracum. *Gal. Belgicæ urbs. in Ambianis ad Scald.*

Camerſp. Cameraceſium.

Campanie. Campania, Campi Cathelauni. *in Gal.*

Campen. Naualia, Campi. *opp. Germ. inferioris, ad Rhenum in Tranſiſala.*

Can. Cadomum. *Gal. urbs in Norman. academ.*

Candie. Candia, Matium, Creta. *Cretæ inſulæ litoralis urbs & metropolis.*

Canfer. ſ. Vere. Campoveria.

Cantelbergh. Durouernum, Dorouernum, Cantuaria. *Cantiorum in Britannia inſula metropolis.*

Carlemont. ſ. Karlemont.

Caprijck. Caprica. *pagus Fland.*

Caſſel/ Keſſel. Caſtellũ Menapiorum. *Ortel. Pet. Diu Belgic. op. ad Moſam.*

Caſſel op den bergh. Caſtellum Morinorum, *Ortel.* Caſletum. *op. Fland.*

Caſſel / Keſſel. Caſtellum: *Gheldriæ regio & pagus inſignis.*

Caſſel. Stereontium, Caſſillium, Caſſellæ. *Heſſiæ oppid.*

Caſtille. Caſtilia, Caſtellę regnum, Bardulorum regio. *in Hiſpania.*

Cats. Cattium. *op. Zeland.*

Catſenellebogghe. Cattimeliboci, Melibocus, Cattorum mons. *opp. Germ. in Haſſia.*

Catwijck. Catvicum, Cattorum vicus. *pagus in Hollandia.*

Cellertzee. Lacus Venetus.

Ceſtre. ſ. Lancaſtre. Ordouices.

Chalons/Halons op de Done. Cabillonum, Caballinum. *op. Heduorum in Gal. Lugdun.*

Chalons/Halons op de Marne. Catalaunum, Cathalaunum. *opp. Gal. in Campania.*

Chartres/Hartres. Carnotũ. *op in Gal.*

Chiers. Chirſus *flu. Lotharingiæ.*

Chonad. Genadium. *Hungar. oppidum.*

Cipres. Cyprus. *maris mediterr. inſula.*

Clabbeke. ſ. Glabbeke.

Cleue. Cliuia, Cliuium, Caſtra Vlpia, Calonis. *Ducatus Cliuiæ, & eius urbs primaria.*

Cleuener. Viſpius.

Clermont. Gergobia, Aruerna *vulgò* Clarus mons. *Galliæ in Auernis opp.*

Cloceſtre. Claudia. *oppidum Angliæ.*

Clupſenboigh. Claudiopolis. *oppid. in Hungaria.*

Cluyſen-boigh. Zeugma. *op. Daciæ.*

Cobolents. ſ. Coblents.

Cochers-bergh. Pharetrius mons, mõs Concordiæ.

Cochers-bergh. Concordia. *Germ. op. inter Argentoratum & Bingium.*

Colen. Agrippina, Colonia. Vbiorum vrbs. *ad Rhenum. academia.*

Coldinghen. Coldingum. *op. in Dania.*

Colmaer. Colmaria, Columbaria. *op. Germ. in Suetia.*

Comine/Coomẽ. Cominium. *op. Fland.*

Compiegne. Compendium.

Compoſtelle. Brigantium, Flauium Brigantium, Compoſtella. *op. Hiſpaniæ.*

Condept/Condé. Condetum, Condatum. *oppidul. Hannon.*

Conſtantie. Auguſta Romanduorum, Conſtantia Caſtra. *op Gal.*

Conſtantie. Conſtantia, Tomis, *Mœſiæ inferioris opidum.*

Coomen. ſ. Comine. Cominium.

Coopmanſ haue. ſ. Copenhaue.

Conſtantinopel. Conſtantinopolis, Byzantium, *Thracie nobiliſſima vrbs.*

Copenhaghe/ Coopmanſ-haue/ Copenhaue. Codania, Copenhaga, Hafnia, *Danie metropolis: academia.*

Corbeil, Ioſedum, Corbolium. *Gallie op. ad Sequanam flu.*

Cordua. Corduba. *op. Hiſp.*

Corfu. Corcyra. *Maris Ionij inſula & op.*

Cornewalle. Corinia, Cornubia, Cornauiorum regio: Cornvvallia. *in Britannia.*

Cortrijck. Corteriacum, Cortracum. *Fland. op. ad Scaldim.*

Coſtenis. Ganodurum, Vitodurum, Nantuates, Harudes. *Ger. op. & pop. ad Acronium lacum.*

Coſtnitz. Conſtantia. *oppid. ad Acronium lacum.*

Couin. Couinum. *opp. Eburonum.*

Coulents. Rigodulus, Cõfluentes. *Ger. opp. ad confluentes Moſelle in Rhenum. vulgò* Confluentia.

Crakaw/ Crakouie. Cracouia, Carodunum. *Sileſie vrbs, academia.*

Cranenburgh. Burcinacium, Burginatium, Craneburgum. *oppid. in Cliuie comitatu.*

Crepnburgh/ Crainburg. Carradunũ. *opp. in Carinthia.*

Croonſtad. Corona, Stephanopolis. Segethuſa. *oppid. Hungarie, Dacie vel Tranſſiluanie.*

Culenburgh. Culenburgus, Culenburgum, *opp. Hol. comitatus titulo illuſtratum.*

Curiſche zee. Sinus Venedicus, Curienſis.

D

Dagherort. Rubea. *promont. Liuonie ad Balticum mare.*

Dalem. Dalemum *oppidul. & comitatus in Brab. prope Aquiſgranum & Leodium.*

Dam. Dammum. *op. Friſ. & op. Fland. & pagus Brab.*

Damvilliers. Damvilierſum. *opp. in ducatu Luxemburg.*

Danſick/ Danſwijck. Gedanum, Gythonium, Dantiſcum. *vrbs & emporium ad Viſtulæ oſtium.*

Dele. Dilia *flu. Brabant.*

Denſe. Dayſa, Donſa, Deinza. *Flan. op.*

Delft. Delphi, orum. *op. Holland.*

Delfine. j. Dolfine.

Delfſil. Delphſila. *pagus Friſ.*

Demer. Demarus. *flu. Brab.*

Dene. Danus.

Denemerck. Dania, Danomarchia. *peninſula maris Germanici, inter Suetiam & Saxoniam.*

Denemercker. Danus.

Deure/ Deuder. Dendra, Tenera. *flu. Gal. Belg.*

Deure-monde/ Dermonde. Teneramunda. *opp. Fland.*

Derbent. Caſpiæ portæ. *oppid. ad mare Caſpium.*

Deſe. Deſa. *flu. Gal. Belg.*

Deuenter. Dauantria, Anſibariorum ciuitas. *op. Tranſiſale.*

Dieue. Diepa.

Dieſt. Dieſtemium, Dieſtum. *opp. Brab.*

Dietenhouen. Diuodurum, Theonis *ſiue* Theodonis villa. *Gal. Belg. opp. in ducatu Luxemburg.*

Dietmarſe. Dietmarſus, Teutomarſus, Dictmarſia, Thietmarſia. *tractus Friſie Occidentalis.*

Dietrich-bern. j. Bern. Verona.

Digeon/ Dijon. Diuio, onis; Diuionũ. *Burgund. vrbs.*

Dijle. Dilia *flu. Brab.*

Dillinghe Dillinga. *op. Germ. academia in diœceſi Auguſtana.*

Dinant. Dianantum, Dinantum. *oppid. in Eburonib. ad Moſam.*

Dirmude. Dixmuda. *op. fland. Occident.*

Dockom. Dockemum. *Friſ. oppid.*

Doeſburgh. j. Dupſburgh.

Doeuere. Doris, Darucnum. *Portus & Traiectus Britannie. vulgò* Douerium.

Dole. Dola. *oppid. in comitatu Burgund. academia.*

Dolfiné/ Dolphinaet. Delphinatus, Narbonenſis prouincia, Narbonenſis Gallia. Allobrogum regio.

Dommele. Dommela. *flu. in Campin. Brabantie.*

Done. Tanais, *fluuius Europam ab Aſia diuidens.*

Donouwe. Danubius, Iſter. *Europe maximus fluuius.*

Dornick. Baganum, Turnacum, Tornacum, Dornynũ. *Nerviorum ad Scaldim oppid.*

Dordrecht/ Dordt. Dordrechtum. *vulgò*

vulgò Dordracum. *oppidum Hollandiæ.*
Douay/Duay. Duacum, Cattuaci. *Gal. Flandr. op. academ.*
Dra. Drauus. *flu. Hungar.*
Drent. Drenta. *Tencterorum regio.*
Drecks huysen. Traiana legio, Drechthusæ. *op. Ger. sup. ad Rhenum.*
Dub. Dubis, Dubius. *flu. Galliæ.*
Duene. Duna. *flu. in Liuonia.*
Dueren. *vide* Duren.
Duerstadt/Duerstede. Batauodurũ. *op. Batauiæ.*
Duffle. Duffla. *pagus & Baronia Brab. ad Nitam flu.*
Duynkercke. Dunkerca. *pagus Fland.*
Duysborgh. Dysporum, Dispargum: Asciburgium, *nonnullis* Teutoburgum. *ciuitas trans Rhenum, Montensis comitatus. Est & pagus Brabantiæ antiquissimus.*
Duytsch. Teuto, Germanus, Alemannus.
Duytsch land. Germania, Alemannia.
Duytsch. Diuitense munimentum, Diuitensium municipiũ: *vulgò* Tuitium. *pagus è regione Coloniæ Agrippinæ.*
Duyue-land. Duuelãdia. *insula Zeland.*
Durdt. j. Dordrecht.
Duren. Marcodurum, Duromagus, Dura, *Vbiorum op. in Ditione Iuliacensi.*
Duringen. Turingia, Thoringia, Lãdgrauiatus.
Duringher/Turingher. Toringus, Turingus.
Duringher wald. Silua Semana, Bacenis. *in Germ.*
Durlach. Durlacum, Budoris. *oppid. Germ.*
Durmeghen. Duromagus. *op. Germ.*

E

EBerwijck. j. Jorck.
Edam. Edamum, Ydamum, Yedamum. *op. Hol.*
Eder. Adranus, Adrana. *fluu. Germ. in Hessia.*
Eeckloo. Ecloa, Eclonia. *pagus fland.*
Eed genooten. Heluetij. *q. d. cõfederati.*
Egipten-land. Aegyptus.
Egiptenaer. Aegyptius.
Eghmond. j. Hegmond.
Enghstad. Aureatum. *op. Germ.*
Eichelsteyn. Drusi moles, *turris Maguntiæ inscripta Druso.*
Eyer-land. Oonæ. *insula Zeland. q. d.* Regio ouorum.
Eyffel. Rigodulus. *vallis prope Cõfluent. in Germ. Adr. Iun.*
Eyndhouen. Endouiæ, arum. *oppidul. Brabantiæ.*
Eynghen/Enghin. Angia. *oppidul. in Hannon.*
Eymaghen. Rigomagus. *Germ. oppid.*
Elbe. j. Elft.
Elburgh. Elburgus. *oppidul. Gheld.*
Elft/Elue/Elbe. Albis, *flu. Ger. in Sax.*
Elsas. Alsatia.
Else. Alisuncia. *flu. Luxenburg.*
Emden. Emdæ. *op. Fris.*
Emerick. Emerica. Asciburgium *Althamero, oppid. trans Rhenum, comitatus Montensis.*
Ems/Emse. Amisius, Amasia: Amasus, *Ortel. Ger. flu. qui Emdanæ ciuitati nomen dat.*
Enckhuysen. Enchusa. *oppid. Holland.*
Eschelborgh. Asciburgium. *op Germ.*
Enghel land. Anglia, Albion, Britãnia, Prydania.
Enghel-lander/Enghels-man. Britannus, Anglus.
Enghel-stad. Angelostadium, Ingolstadium. *opp. Germ. academ. vide* Ingolstad.
Ens. Anisus. *flu. in Austria.*
Ens. Laureacum. *vrbs in Austria.*
Erckelens. Herculis castra. *opp. Gheld.*
Ermentiers. Ermentiera. *Fland. oppid.*
Ertford/Erfurd/Erfort. Bicurgium, Biturgium, Erphurdia, Ertphordia. *Ger. vrbs in Turingia. academia.*
Esser. Trinobantes. *pop. & regio in Ang.*
Etzel. Adula. *mons inter Alpes.*
Europe. Europa.
Eureus. Ebroicum, Eburaicum. *op. in Norman.*
Excestre. Isca. *Angliæ opidum.*

F

FAlcken-borgh. j. Valcken-borgh.
Ferrarie. Ferraria, Forum Alieni. *vrbs Galliæ Cisalpinæ. academia.*
Ferte. Fertæa. *oppidul in ducatu Luxemb.*
Fichtel-bergh. Pinifer mons Germaniæ. & Sudeti montes.
Fijn-land. Finlandia, Phinni, Fenni, Eningia. *Regio Europæ septentrionalior.*

Fijn-

Fyn-marck. Chadeni. *Scandiæ populi Orientaliores.*

Fledorp/Flodorp. Fleuum, *pagus Friſ.*

Fledorp. j. Vliedorp.

Florencie. Florentia: *olim* Fluentia, *vrbs primaria in Hetruria, academia.*

Forcheym. Locoritũ *Ger. op. ad Mœnũ.*

Franiker. Franci, Francorũ vrbs. *opp. in Friſia.*

Franck. Francus. *vulgò* Franco.

Francken land. Terra Franca, Terra Vrilatorum. *in Fland.*

Francken-land. Francia Orientalis, Tenckeri. *Germ. regio & pop.*

Franckfort. Francofurta. *opp. Germ. ad Viadrum, flu. academia.*

Franckfort. Helenopolis, Frãcofurta, Francofurtum. *vrbs in Germania ad Mœnum flu nundinis clara.*

Franckemont. Francimons. *Arx Eburonum ad Arduennam ſiluam vergens.*

Franſſops. Gallus.

Friburgh. Friburgum, Cardabianca. *op. Germ. in Briſgoia. academia.*

Fume. j. Vume.

G

GAromne. Garumna. *flu. Gal.*

GGaliſſie. Galicia, Galæcia, Callaici, Galleci. *Hiſp. op & pop.*

Gart-ſee. Lacus Benanus, Garda.

Gaſconie. Gaſconia, Gallia Nouempopulana. *Gallie Aquitanice pars.*

Gaſconiers. Vaſcones.

Ge. *vide* Ghe.

Gheertruyden-bergh. Gertrudis mõs. Gertrudobergum. *opp. Hol. ad Meruam Fluuium.*

Gheertſ-berghe. Gerardi mons, Grandi mons, Gheerdſberga. *op. Fland.*

Gheete. Geta. *flu. Brabantie.*

Gheldre/Ghelre. Calonis, Gelduba. *Ducatus Gelrie vrbs.*

Gheldre-land. Gelria, Gelriæ ducatus, Sicambria, Menapiorum regio.

Gheldrſ-man. Sicamber, Menapius.

Gheldernaecken. Gheldernachum. *oppidul. Brabant.*

Ghele. Chela, Ghela. *pagus Brab.*

Ghemblours. Gemblacum. *opp. Gall. Brabant.*

Ghemunder zee. Lacus Felicis. *in Auſt.*

Ghenape. Genapum. *pagus Brab. Gal.*

Ghendt. Ganda, Gandauum, Gellõriacum nauale, Gorduni, Gundini. *op. & pop. Fland.*

Ghend. Ganda, *oppid Gheld.*

Ghyeneue. Geneua. *op. Allobrogum, ad lacum Lemanum.*

Ghyenever zee. Lemanus. *Lacus in quem Rhodanus influit in Gall. Narbon.*

Ghyeppinghen. Legio gemina *Ger. op.*

Ghyerblier. Gervhetum. *op. Holl.*

Ghyronde. Girunda, Caretha. *Licij maris inſula.*

Ghyſtel. Ghiſtela, *pagus Fland.*

Glan. Clares. *flu. in Carinth.*

Gloceſtre. Cleuum. *Ang. vrbs. G. Camd.*

Goeyland. Goylandia. *pars Holl.*

Goereede. Goreda. *inſula Holland.*

Goes. Goeſa. *op. Zeland.*

Gogh. Gocha, Herenatium. *op. infr Ger. in Gheld.*

Golette. Goletta.

Glabbeke. Glabbeca: *pagus & flu. Gallobrabantiæ: vnde lapillorum inſtar gemmarum copia.*

Goyckhem. Coricomium. *opp. Hol.*

Gotte. Guta, Gottus, Goth°, Iuta, Iuto

Got-land. Gotlandia, Gothia, Gothiſcandia.

Gottaerd. Alpes ſummæ, Mons ſancti Gothardi.

Gottorp. Gottorpia. *arx Holſatiæ prope Sleſuicum.*

Goude. Gouda. *op. Holland.*

Gran. Granua, Grana, Strigonium. *opp. Hungariæ.*

Granate. Granada, Illiberis. *op. in Hiſp.*

Grauelinghe. j. Greuelinghe.

Grauen-haghe. j. Haghe.

Grauen-ſand. Grauesanda, Grauesandum. *q. d.* Comitis arena. *pagus in Hol. olim oppid.*

Grenoble. Acuſiorum colonia, Gratianopolis, Grãnopolis. *op. Gal. Narbon.*

Greuelinghe/Grauelinghe. Greuelinga. *op. Fland.*

Grieck. Græcus, Graius, Graiugena. *vide Etymolog.*

Griecken-land. Græcia, Attica.

Griecks Wenſſenborgh / Griecks Wittenborgh. Taurunum, Taurucum, Belgradum, Alba Græca, *Pannonie inferioris vrbs.*

Grimberghe. Grimberga, *pagus & baronia Brabantiæ.*

Groeninghen. Philæum, Groninga, *Frisi. vrbs.*
Groeningher-diep. Vidrus. *fluuius Groningam intersecans: Becan.*
Grol. Grolum. *op. Gheld.*
Guienne. Aquitania, Aremorica. *Galliæ pars.*
Gulck Iuliacum, Gugernorũ oppidũ.
Gulcker land. Iuliacensium regio.
Gulckenaer. Gugernus, Iuliacensis, Menapius.
Gurment. Sacarbantia. *vrbs Austriæ, ad Arrabonem flu.*

H.

HA. j. Ha.
Haghe / Grauen-haghe. Haha, Comitis haga, *q. d.* domus *siue* palatiũ Comitis. *pagus insignis Holland.*
Haghenouw. Aganoa. *opp. Germ.*
Hayne. Haina. *flu. Hannoniæ.*
Halber-stad. Halberstadium: Pheugarum. *Germ. vrbs.*
Halen. Halena. *oppidul. Brabant.*
Halle. Hallæ, arum. *op. Brab. Hannon. & op. in Saxonia.*
Haluer-stad. Pheugarum. *op. Germ.*
Hamborgh. Treua, Hamburgũ, Hamburga, Gambriuium. *emporium ad Albim.*
Hancin. Aquicinctum. *in Hannon.*
Hannut. Hannutum. *oppidul. Brab.*
Harderwijck. Harderuicum. *op. Gheld.*
Harlebeke. Harlebeca. *pagus fland.*
Harlem. Harlemium. *op. Holl.*
Harlinghen. Manarmanis, Harlinga. *portus Frisiæ.*
Harstal. Harstalium. *pagus Eburon. vide* Herstel.
Hartswalt. Melibocus *Germaniæ saltus in Misnia.*
Hase-broeck / Hasen-borgh. Hasebrocha, Haseburgum: *Fland pagus.*
Haspengouwe. Hasbanium, *Ortel. Leodiensis diœcesis tractus.*
Hasselt. Hasselum, Hasseletum. *oppidul. Leodiens. & oppidul. in Frisia.*
Hausruck. Noricum ripense. *Austr. opp.*
Hegmond. Hegmonda. *pagus & comitatus in Holl.*
Heydelbergh. Durlacum, Heydelberga. *op. Germ. academ. ad Nicrum amnem.*
Heyden-tongheren. j. Tongheren.
Helmond. Helmonda. *oppidul. Brabant.*
Hemskercke. Hemskercka. *Holland.*
Henegouwe. Haginoia, Hannonia. Carbonarius saltus, *Ortel. Belgij regio.*
Henegouwier / Henewier. Hannonius, Atuaticus.
Herck. Herca. *fluuius & pagus in diœcesi Leodiensi.*
Herckelens. j. Arckelens.
Hermanstad. Cybunium. *Daciæ oppid. mediterr.*
Herentals / Heeren-dal. Herentalium. *q. d.* Heroum vallis. *oppidul. Brabant.*
Herstel / Harstal Haristallium, Heristellium, Harstalium, Hærestallum. *pagus haud procul Leodio.*
Hertoghen-bosch. Buscum ducis, Syluaducis, Dusyluia. *oppid. Brabant.*
Hertoghen-rode. Vatuca. *oppidul. inter Aquisgranum & Iuliacum.*
Hesdin. Hesdinum, Helena. *op. in Artesia.*
Hessen. Hessia, Hassia.
Hesseners. Hessi, Hassi, Hessones, Catti, Chattæ. *Germ. pop.*
Heuckloo. Huclonium. *op. Holland.*
Heusden. Heusdenum, Hoesuenum. *oppidul. Hol. ad Vahalim flu.*
Hier land / Jer-land. Hibernia, Iris, Iuuerna. *insula in Britannia.*
Hier-lander. j. Jerlander.
Hierisch. j. Jerisch.
Hierusalem. Hierosolyma, æ, Hierosolymæ, arum, Aelia, Vrbs sacra.
Hilders-heym. Ascalingium. *Germ. opp.*
Hoeye. Hoia. *opp. Leodiens.*
Hole. Olmo. *op. non longe à Basilea.*
Holland. Hollandia, Batauia. *regio Germaniæ inferioris. Est & Hollandia regio Angliæ.*
Holsteyn. Cimbrica Chersonesus, Holsatia Cimbrorum.
Honds-bosch. Canina sylua. *in Holl.*
Honds-kote / Honschot. Hondschota: pleumosiorũ vrbs. *pagus Fl. Occidental.*
Honte. Honta: Scaldis fluuius, *per Flandriæ litora Zelandiam petens. à latratu & fremitu dictus; Leuin. Lemn.*
Hongarije / Hougher land. Pannonia inferior, Hungaria.
Honnefleur / Honfleu. Iuliobona. *Calecorum op. & portus.*
Hoogh-straete. Strata alta, Hoghstrata. *pagus & comitatus in Brabantia.*

Hooghen-

Hooghen-waerdt. Ripa prima. *Rhetiæ oppid.*

Hoogh-duytsch-land. Germania superior.

Hoxhoxgh. Argentuaria. *oppid. Sequanorum in Burgundia.*

Hoxne. Horna. *oppid. Holl. & oppid. & comitatus in Brabant.*

Hoxstie. Hoſtilia. *op. Venetæ regionis.*

Huckel. Huchela. *pagus Brab. foro iudiciario olim inſignis.*

Huecklom. Hueclonium. *oppidul, Hol. ad Lingam amnem.*

Huys te Xetten. Armamentarium. *in Holland.*

Hulſt. Huluſtum, Hulſtum. *op. Fland.*

Hunnen. Hunni, Hungari *pop.*

I

I&/ Ye. Ia, Eda. *riuus Holl.*

Ier-land/ Ierisch land j. Hierland. Hibernia.

Ier-lander. Hibernus.

Ierisch. Hibernus, Hybernicus.

Ierusalem. j. Hierusalem.

Ipere. Hypera, Hypra, Ipera, Ipretum. *op. Fland.*

Iis-land. Islandia, Thule, Brettania. *Insula Oceani.*

Iis-zee. Oceanus glacialis, Scythicus, Septentrionalis, mare Amaltheum. *Adr. Iun.*

Indie. India. *Asiæ maxima regio.*

Inghel-land. j. Enghel-land.

Ingolstad. Auriapolis, *Ad Iu.* Ingolstadiū. *op. Germ. acad. vide* Enghelstad.

Inne. Oenus. *Austriæ flu.*

Inspruck. Insprucha. *op. Ger. Tirolensis comitatus: quibusdam* Oenipons *dicitur.*

Iode. Iudæus, Hebræus, Israëlita, Recutitus, Apella, Sabbatarius.

Joden-burgh. Virunum. *op. Styriæ.*

Joden-land. j. Jodse-land. Iudæa.

Jodsch-land. Iudæa, terra Solyma.

Joden-lym. Bitumen.

Jonne. j. Yonne Icauna.

Jorck/ Yorck. Eboracum. *Britan. op.*

Ipere. j. Ypere.

Ir-land. j. Ier-land.

Isack. Isacus. *flu. in Rhetia.*

Issel. Fossæ Drusianæ. Isala. *flu. Ger. infer.*

De oude Issel. Aliso. *Dionys.*

Issel-burgh. Aliso. *castellum circa Rhenū. ut putat Hier. Verrut.*

K

Iselmond. Iselmonda.

Issel-steyn. Iselsteinium. *oppidul. Holl.*

Isen-burgh. Isidis mons. *in urbe Augustana. Adr. Iun.*

Iser-burn/ Yser-burn. Iserborna, Tōgrorum fons.

Italien. Italia, Oenotria, Ausonia, Hesperia, Latium.

Italiaen. Italus, Oenotrius.

Itter/ Itter-beke. Ittera. *fluuiolus Brabantiæ.*

Jupt land. Iutlandia, Iutia, Cartris. Cimbrica Chersonesus. *extima Germaniæ pars versus Septentrionem.*

Juoy. Iuoeum. *oppidul. in ducatu Luxemburgensi.*

K

Kalen-bergh. j. Calen-bergh.

Karlemont. Carolomontes. *oppidul. in comitatu Namurcensi.*

Karlsburg. Chertolabus. *op. in Austria.*

Keyser-stoel. Forum Tiberij. *urbs Heluetiorum.*

Keysers waerd. Colonia Traiana, Cæsaris insula. *op Germ. infer. ad Rhenū.*

Kempen. Toxandria: Campinia Brabantiæ, *l. Becan.* Brabātia campestris.

Kempenaer. Toxander.

Kempten. Campidunum. *op. in Rhet.*

Kennemer-land. Kinheimaria, Kinnemaria. *vulgò* Kermerlandia, *Hollandiæ pars.*

Kennemerlanders. Kinnemarij, Caninefates. *Batauiæ pop.*

Kent. Cantium, Cantia. *Britannie insule promontorium Orientale.*

Kernten. Carinthia, Carmia.

Kessel. j. Cassel.

Kiel/ Kil. Chilonia. *op. in Holsatia.*

Kil. Gelbis, Celbis *flu. se in Mosellam exonerans.*

Killian. Celnius, *Albionis insulæ flu.*

Reliqua vide in litera C.

L.

Lancastre. Mediolanium, Alone, Alion, Ordouices. *Britan. inſ. opp.*

Landzeer. Lādreceium. *oppidul. Hannon.*

Langhedock. Longodocha, Gallia Narbonensis, Septimania, Ocitana, Braccata Gallia.

Langres. Lingones: Ligonica. *pop. & op. Celtarum.*

Lanoy. Lanoia. *op. Gall. Fland.*

Laon.

Laon. Laudunum. *Gallie vrbs.*
Laubach. Neoportus, Laubacum. *Germ. op. Adr. Iun.*
Lauſſops/Laurops/Luſſops. Alexia, *Celtica metropolis.*
Lecke. Lecca, Foſſa Corbulonis. *Ortel. fluuius Hollandie, Rheni brachium.*
Leerdam. Lerdamum. *oppidul. Hol.*
Leewaerde. Levvarda. *op Friſ. occident.*
Lepden. Lugdunum Batauorum, Leyda, æ, Leydæ, arum. *op. Holl.*
Lepe. Legia, Liſa. *flu. Fland.*
Lembeke. Lembeca. *pagus Fland.*
Lemborgh. Lemburgum. *Ducatus & op. in Brabant.*
Lends. Lendium, Nimetacum. *vrbs in Arteſia.*
Leon. Legio Germanica, Septima, Subiantia, Regia Legia. *opp. Hiſp.*
Leons. j. Lions. Lugdunum.
Lerdam. Lerdamum. *oppidul. Holl.*
Leuſe. Luſa. *oppidul. Hannon.*
Liere. Lira, Viueſdum, Viueſdunca, Ledo. *op. Brabant.*
Lief-veldt. Arx Liſueldia. *in Holl.*
Lieue. Leuia, Liuia. *flu. Fland.*
Lijf-land. Liuonia.
Lijf-landers. Lemouij, Liuones, Efflui, Lithuani. *Germanie Septētrionalis pop.*
Lilers. Lilertium.
Limborgh. j. Lemborgh.
Limoſins. Lemouices, Limouici, Lemouicum, Ratiaſtum. *Galli Aquit. pop. & opp.*
Lincolne. Lindum, Lindon, Lincolnia. *Ang. oppid.*
Linter. Diablinteres. *pagus Brab. ad flu. Getam.*
Lints. Aredata, Aurelianum. *opp. in Auſtria.*
Lions. Lugdunum. *Gal. opp. emporium celebre.*
Lippe. Lupia. *flu. Ger. in VVeſtphal.*
Lipſich. Lipſia. *op. Ger. academia.*
Liſbone. Iulia felix, Salaria, Olyſſipo, Vlyſſippo, Olyſippo, Vlixbona. *Loſitanie vrbs.*
Liſieus. Lexouij. *Gal. op. & pop.*
Lithauwe. Lituania. *Regio ſub regno Polonie.*
Lithauwers. Alani, Fenni, Lithuani.
Lobeck. Lobecum, Heriſpicha. *arx Hollandie.*
Lombardije. Lombardia, Lõgobardia, Gallia Ciſalpina.
Londen. Londinum, Londinium, Auguſta. *Anglie emporium.*
Loo. Loa. *Fland. oppidul.*
Loon/Loen. Comitatus Loſſenſis ſiue Loenſis. *in diœceſi Leodienſ.*
Looze. Ligeris. *Gal. flumen.*
Lorepne. j. Lotrijck.
Lorepnops. Tulingus.
Loſane. Lauſonium. *vrbs ad Lemanum lacum.*
Lotrijck. Lotharingia. *Regio inter Rhenum, Scaldim & Moſam flumina. quondam* Auſtraſia, & Auſtria, Tulingorum regio.
Lotharingh. Lotharingia. *arx & oppidũ Eburonum, & prouincia inter Moſam & Rhenum. Hub. Thom. Leod.*
Louen/Loeuen. Louanium, Grudiorũ vrbs. *Brab. vrbs, Muſis ſacra.*
Louenaer. Grudius, Leuacus, Louanienſis.
Loueſtepn. Loueſtenium. *arx in Holl.*
Lubeck. Lubecum, Lubeca: Marionis, *Ortel.* Treua, *Gerardo Mercatori. Ger. op.*
Lucerne. Lucerna *op.*
Ludick. j. Lupck.
Lupck. Leodium: Leodicũ, *Lipſio, Ortelio & alijs. Eburonum ciuitas.* 't Landt van Lupck. Carbonarius ſaltus, Carbonaria ſilua.
Lupckenaers. Leodicenſes, Leodienſes, Eburones.
Luneborgh. Marionis, *Petro Apian.* Chauci maiores, *Iudoc. VVillich.* Cheruſci, *Ad. Iun.* Luneburgum *Ger. ciuitas & pop.*
Lutſenborgh/Luxemborgh/Lutſelborgh. Auguſta Romãduorum, Lutſenburgum, Lucisburgum, *Ger. inf. oppidum & ducatus.*

M

Mbeuge. Malbodium. *Hannonie oppidul.*
Machelen. Machlinia, Mechela. *opp. in Brabantie meditullio.*
Macheler. Malinas, Machlinienſis.
Madrid. Mantua Carpentanorum, Viſeria, Madritium. *op. in Hiſp. Tarraconenſi.*
Maeghden-borgh. j. Meydẽ-borgh.
Maeſe. Moſa. *flu. Gal. Belg.*

Maeo

Maeſtricht. Traiectum ſuperius, Traiectum Moſæ, Traiectum ad Moſam. Obtricenſe. *op. Brab. Leod. ad Moſam.*

Maeſeyck. Maſacum, Maſaci, Maſacium, Marſacium. *op. Leodienſ. ad Moſam. Adr. Iun. Hubert. Thom. Leod.*

Mains/ Mans/ Mayne. Cenomani, Cenomanorum oppidū. *in Gall Lugd.*

Malta. Melita, *vulgò* Malta. *Inſula quā Rhodienſes milites nunc habitant.*

Maluaſie. Epidaurus, Monembaſia. *Laconiæ vrbs maritim. Adr. Iun. vide Etymolog.*

Mandſ-veld. Manſveldia. *Cheruſcorum dstio ſiue comitatus: portio veteris Saxoniæ.*

Mantue. Mantua. *Cenomanorum in Italia vrbs.*

Marburg. Amaſia Cattorum, Marpurgum. *Ger. op. in Heſſia. academ.*

Marcenne. Marcenæ.

Mariem-burgh. Mariæburgum. *oppid. Hannoniæ.*

Marche. Marcia.

Marne. Matrona. *flu. Gall.*

Mars/ Marſes. Martia. *opidul. in ducatu Luxemburg.*

Marſen. Maſacorum pagus. *in Hol. prope Traiectum.*

Marſ-diep. Marſorū gurges, abyſſus, ſiue profundum.

Marſilie/ Marſeille. Maſſilia, Phocenſium colonia *Gal. Narbonenſ. vrbs maritima.*

Martens dijck. Martinianus agger, Matriniana ciuitas. *in Zeland.*

Maſcon. Matiſcona, Matiſſana *oppid. Galliæ.*

Maſe. j. Maeſe.

Maſiere/ Maſiers. Maſeriacum, Magetrobia. *op. Belg.*

Meaux. Meldæ. *Galliæ Lugdunenſis pop. & vrbs.*

Mechelen. j. Machelen. Machlinia.

Mechel-burg. Megaloburgum. *in Ger.*

Mechelburgher. Pharodinus, Megaloburgenſis.

Medemblick. Medemblicum. *municipium Hollandiæ.*

Meenen. Meninæ, arum; Menina, æ. *pagus Fland.*

Meeſſen. Meſſinæ, arum; Meſſena, æ. *pagus Fland.*

Meins/ Meaux. Meldæ, arum. *Gallie Lugdunenſis populi, & oppidum ad Matronam amnem.*

Meghem. Megema. *pagus & comitatus in Brabantia.*

Mepn. Menus. *flu. German. in regione Franconia.*

Mepdenburg/ Macghdeboꝛgh. Menium, Meſuium, Melouium, Magdeburgum, Parthenopolis. *vrbs Ger. ad Albim ſita.*

Mepſſen. Miſnia, Miſna. *Ger. regio ad Albim flu.*

Mepſſen. Lupfurdum, Ludfurdum, Miſna. *Miſniæ oppidum in Germ.*

Mepſſener. Hermandurus.

Melane. j. Milane.

Melck. Claudianum. *Ger. op. ad Danubium. Adr. Iun.*

Melding. Medullum. *oppid. in Vindel.*

Melun. Melodunum. *Celticæ op.*

Memel. Chronus. *flu. in Liuan. & Pruſſia.*

Memminghen. Druſomagus, Auguſta Druſi. *Rhetiæ oppid.*

Menin. Meninæ. *oppidul. Fland.*

Ments. Maguntia, Maguntiacum *Ger. vrbs Epiſcopalis. academ. ad quam Mœnus in Rhenum influit.*

Merckfelder. Quadus. *olim* Bohemus.

Mergem. Mergemum, Menariacum. *Fland. oppidul ad Lyſam flu.*

Meriey. Maryſus. *flu. in Tranſſyluania.*

Mets. Mediomatricum, vrbs Metenſis, Diuodurum. *vulgò* Metis. *op. in Gallia Belgica.*

Middelboꝛgh. Metelli caſtrum: Metelliburgum, Middelburgum, Medioburgum. *emporium Zelandiæ.*

Milane. Mediolanum. *ducatus & vrbs in Inſubr.*

Milanops. Inſuber, Mediolanenſis.

Moeſel. Moſella, Obrincus. *Galliæ Belgicæ flu.*

Molins. Gergobia. *op. Gall.*

Mommedy. Mommedium. *op, in ducatu Luxemburg.*

Monfoꝛt. Monfortium. *op. & caſtellum Holl. & Gheld.*

Monicken-dam. Monachodamum. *oppidum Holland.*

Monpelliers. Agathopolis, Agatha, Mons peſſulanus, Mons peſſulus. *op. Gall. academia.*

Mons

Monſtreul. Monſteriolum. *op. in Morinis, in Belg.*
Mooz Maurus, Aethiops.
Mozen-land. Mauritania, Aethiopia
Moſcouie/ Moſchouwe. Moſchouia, Moſchica regio. *ad Hircanum mare verſus occidentem.*
Mude Muda. *pagus Fland.*
Munde. Muda. *op. Holl. ad Veſtæ amnis os.*
Munchen. Combodunum, Monachū. *Bauariæ opp.*
Munſter. Mediolanium. *Adr. Iun.* Monaſterium. *op. Germ. in VVeſtphalia.*

N

NAe. Naus, Naua. *flu. qui apud Bingium Rheno miſcetur.*
Naeldwijck. Nalduicum *pagus Holl.*
Naerden. Nardenum. *oppidul. Holl.*
Name/ Namur. Namurcum, Namia. *op. & comitatus in Belgio op. Eburonum.* Namurra *dicitur Hub. Thom.*
Nancy. Nanceium, *Leucorum op.*
Nantes. Nannetes, Nanetum. *Gal opp.*
Napels. Neapolis, Parthenope, Parthenopæa. *Campaniæ urbs regni titulo & Academia celebris.*
Narbonne. Narbo, Narbo Martius, Colonia Decumanorum ſiue Atacinorum. *urbs quæ Galliæ Narbonenſi nomen dedit.*
Nauarre. Nauaria, Nauarra. *pars Hiſp. Septentrionalis Vaſconibus adiacens.*
Nauarropſen. Vaſcones, Autrigones.
Nauel der zee. Vmbilicus maris: *Oceani vorago circa littus Scandiæ orientale, haud procul à Norvegiæ continente.*
Necker. Nicer, Nicrus, Neccarus *flu. German. in ducatu VVirtenberghenſi.*
Neder-land Germania inferior, ſecunda: Belgium, Belgicum. Gallia Belgica.
Nederlander. Belga: Germanus inferior.
Nethe. Nitha. *fluuius Brab.*
Neuers. Auguſtonemetum. *Aruernorū in Gallia urbs.*
Nienhoue. Niniuæ, arum: Ninhoua, *oppidul. Fland.*
Nieucaſteel. Nouiocaſtrum. *oppidul. in ducatu Luxemburg.*
Nieumeghen. Nouiomagum, Neomagum. *Gheld. oppidum.*
Nieupoꝛt. Neoportum, Neoportus. *op. Fland. & olim op. Hol. nunc municipium.*
Nijl. Nilus. *Africæ fluuius.*
Nimes. Nemauſus. *Galliæ Narb. urbs.*
Niuel/ Nyuel. Niuella, Niuigella. *oppidul. Brabant.*
Noyon. Nouiodunum. *Belgarum urbs finitima Sueſſionibus.*
Nozenbergh. Segodunum, Noriberga, Nurenberga. *Germaniæ oppidum & emporium celebre.*
Noztgouwe. Nortgoia, Palatinatus Bauariæ.
Nozdweghe. Nerigos, Noruegia. *regio Scandinauiæ.*
Nozmandije. Normandia, Normannia, Nortmannia. *Gal. regio.*
Nozfolck. Iceni, Norfolcia. *in Anglia.*
Nozwich. Vēta, Nordouicum. *Ang. op.*
Nozweghen. j. Nozd-weghen. Noruegia, Nerigos.
Nozwich. Ordouicum. *Britanniæ urbs.*
Nuys. Noueſium. *Germaniæ ſecundæ op. ad Rhenum, infra Coloniam Agrip.*

O

OCkſenfoꝛt Ochſfurt. j. Orenfoꝛt.
Oder/ Ader. Viadrus, Odera. *flu. Germ. in Pomerania.*
Ofen. j. Vrn.
Oldenboꝛgh Semproniū, *op. in Auſtria.*
Olm. j. Vlm.
Oldenburg. Atilia. *op. in Vindelicia.*
Olſteyn/ Holſteyn. Olſatia.
Oldenboꝛgh. Flexum. *op. in Pannonia.*
Olt. j. Alt.
Onderſee. Lacus Vehetus.
Oꝛſchot. Orſchotum. *pagus Brab.*
Onghen. j. Hongher.
Oſtburgij. Oſtburgum. *op. Fland.*
Oſt-zee. j. Oſter-zee.
Oſt-vrieſen. Chauci, Cauchi, Friſij maiores, Oſtfriſij.
Oſt-vrieſland. Friſia Orientalis.
Oſten-rijck. Auſtraſia, Auſtria, Pannonia prima, vel ſuperior.
Oſter zee. Mare Balticum, Morimoruza, mare Suedicum.
Oſtergouw. Oſtergoa. *ditiuncula Friſiæ Tranſrhenanæ.*
Oſterbant. Auſtrebatenſis pagus. *in Hannonia.* Oſteruādum, Oſtrogothorum regio. *comitatus in Hannonia.*
Oſterwijck. Auſtrouicus, Oſterui um, Eteruicum. *pagus in Brab. & in Hol.*

Oppenheym. Ruffiana, Bancona. *Ger. op. ad Rhenum.*

Orangie. Araufio Secundanorum, Auraica. *Gall. Narbon. op.*

Orchies. Orchiefa. *oppidul. Gal. Fland.*

Orleans/Orliens. Genabum, Aurelia. *Galliæ op. academia nobile.*

Oſtende. Oſtenda. *oppidul. & portus Fl.*

Ottenwald Abnoba. *mons German.*

Oudenaerde. j. Audenaerde.

Oudewater. Oudevvatera, Aquæveteres. *oppidul. Hol.*

Ouen/Ofen. Salinum, Buda, Curta, Aquincum. *Pannoniæ inferioris vrbs.*

Ouer-yſel. Tranſiſala regio.

Oueryſelers. Buſacteri, Buſactores, Tranſiſalani.

Ouer-land. Germania ſuperior, prima.

Ouer-weſel. Voſauia, Ficelia. *op. Germ. ad Rhenum.*

Oxenfort. Orfort. Oxonium, Oxonia. *Angliæ op. academia inclitum.*

P

Padelborn/Padeborn. Teuderium, Tuderium, Padelborna, Padeborna. *op. Germaniæ.*

Padue. Patauiũ, Padua, *Ital op. academ.*

Palerm. Panormus *Siciliæ opp.*

Pals/Palts Palſ graeffſchap/ Palſgrauen land. Capellatium, Palas, Palatinatus. *arx exigua in medio Rheni alueo, Palatinatus titulum præferens. vide Etymologicum.*

Pamel. Pamela. *oppidul. Fland.*

Pampelone. Pampelon, Pampelos, Pompelon. *vul.* ò Pampelonia. *Vaſconum vrbs Hiſp. Tarraconenſ. Hodie* Pampelona, Pampeluna. *vulgò nominatur* Nauarræ regni ciuitas primaria.

Parijs. Lutetia, Leucotetia, *Guil. Camd.* Pariſij, orum. *vrbs, Gal. emporium, acad.*

Parme. Parma. *Galliæ togatæ vrbs inter Placentiam & Cremonam.*

Parmeſaen. Caſeus Parmenſis.

Paſſaw/Petaw. Patauia, Pætouio, Boiodurum. *vulgò* Paſſauia. *opp. Ger. ad Danubium.*

Pau/Paw Padus, Eridanus. *flu. Italiæ.*

Pauie. Ticinum, Papia, Pauia. *opp. Italiæ academia celebre.*

Peel land Peel. Pæmania. *Betaſiorum regio in Brabantiæ.*

Peel-lander. Betaſius, Pęmanus.

Pegnitz. Pegneſus *fluu. Noriberge, in Germania.*

Pepenhuſen. Fabiana, Phebiana. *opp. in Rhetia.*

Peronne Peronia, Perona. *op. Veromãd.*

Peru. Ophir. *Indiæ regio aurifera.* Ophir Cofala. *eſt in Africa, Ortelio.*

Peruſe. Peruſium, Peruſia. *op. & academia in Italia.*

Peruſin. Peruſium, Peruſia. *op. in Ital. Tuſc. academ.*

Perweys. Peruiciacum, Peruesiæ, arũ. *Regio & pagus in Brab. Gal.*

Petaw. j. Paſſaw.

Petten. Pettenum. *pagus Holl.*

Philippe-ville Philips-ſtadt. Philippopolis. *op. Hannoniæ.*

Picardije. Picardia.

Piemont. Pedemontium, Cottiæ alpes, Pedemontana regio, Taurinorum regio.

Piemontoys Pedemontanus, Aquenſis, Taurinus, Taurinſcus.

Piſe. Piſæ, arum; Piſa, æ. *op. Ital. in Tuſcia, acedem.*

Placentie. Placentia. *Ital. colonia: & vrbs in Gallia togata.*

Podſ-bergh. Podſbergia ſilua. *in Flan. & Hannon.*

Poelie. Apulia, Iapygia. *regio Italiæ.*

Poicters. Auguſtoritum, Vrbs Pictauia, Pictauium. *opp. Pictonum in Gal. Aquitan.*

Poictou. Pictonum ſiue Pictauorum regio.

Polack. Polonus.

Polen. Polonia, Sarmatia Europæa.

Pomeren. Pomerania. *Germ. regio.*

Pontopſe. Pontiſara

Poperinghe. Pupurningahemum, Poperinga *pagus Flan.*

Poppaerd. Bodobriga, Boudobrica. *Ger. op. prope Confluent.*

Portugal. Portugallia, Luſitania. *Hiſp. regio.*

Poſnaw. Poſnauia, Stragona. *op. Polon.*

Praghe. Praga, Bubiemũ. *regni Bohem. primaria vrbs, academia.*

Praghener. Pragenſis. *vide Etymolog.*

Preghel. Pregela. *flu. in Lituania & Pruſſia.*

Pirenner. Pyrene, Mons Pyreneus, mons Tyrolus.

Pirſborgh.

Pzesborg. Flexum. *op. in Pannon.*
Pzeslaw. Budorgis, Budurgis, Vratislauia, Bratislauia. *Sileſiæ vrbs, ad Viadrum amnem.*
Pzouencie. Prouincia Narbonenſis, Gallia Narbonenſis: Anatilorũ regio.
Pzouins. Agendicum, Agedicum. *vrbs Galliæ*
Pzuysse. Boroſſus, Pruthenus, Bructenus.
Pzuyssene Pzuyssie. Boruſſia, Pruſſia. *in Sarmatia Europea.*
Purmerende. Purmerenda. *municipium Hollandiæ.*
Purpurcyne. Purpuranea. *op. Friſiæ.*
Putte. Putta. *pagus Brab. foro indulgentiæ inſignis.*

Q

Quaetraedt. Quadriburgum. *Ortel. Germ infer. op. inter Iuliacum & Agrippinam Coloniam.*
Quemop. Quercetum. *oppidul. in Hannonia.*

R

Rab. Arabon. *flu. in Hungaria.*
Rab. Arabonia, Iaurinum. *opp. in Hungaria.*
Rauenne. Rauenna. *vrbs Italiæ.*
Rauesteyn. Rauestenium. *oppidul. Brab.*
Reghenſ burgh / Repnſ burgh. Quadrata, Ratiſbona, Tiberina, Augusta Tiberij, Reginopolis, Imbripolis, Reginoburgũ. *vrbs Ger. ad Danub. flu.*
Reyms. Durocottorum, Vrbs Rhemorum, *in Gal. Belg.*
Reuel Reualia, Riualia. *Suecie regio.*
Reuen. Grimes. *Batauiæ op.*
Rentyn Rentica, Renteium. *op in Arteſia.*
Reus. Rodium, Rhetia. *oppidul. Hannoniæ.*
Rieme j. Reyms.
Rijen-land/ lant van Rijen. Ambiuariti. *oppida & populi Brabantiæ, inter Moſam & Scaldim, Ioan. Becan.*
Rijghe. Rica. *in Liuonia.*
Rijn. Rhenus. *flu. Germ.*
Rijn-gouw j. Kingouw.
Rijn-meghen. Rigomagus. *opp. Germ. ad Rhenum.*
Rijſſel. Inſulæ, arum. *vulgò* Lila. *op. Gal. Flandr.*
Rijſ wijck. Riſuicum. *pagus Holl.*
Rijngouw Rijngauw Obrincus, Germaniæ tractus *ad Rhenum flu. Ortelio.*
Ringouwer. Rhinucius, Riguſcus, Riuncus.
Rotelle. j. Roſſelle.
Ruan. j. Rouan.
Roteſtre. Rutupia, Roſſa, *Angl. op.*
Rockenburgh. Bragadurum, Bragodunum, Rockenburgium. *op. Ger. in Rhet.*
Rodaen. j. Rone. Rhodanus.
Rodes. Rhodus. *Carpathij maris inſula.*
Roer Adrana. *flu. Ger.*
Roeſſelaer / Roſſelaer. Rolarium, Roſſelara. *pagus Fland. & pagus Brab.*
Romerſwale. Romerſvvalla. *oppidul. Zeland,*
Romkeſſel. Caſſiliacum. *op. in Rhetia.*
Rone. Rhodanus. *flu. Gal.*
Ronſſe. Rotornacum, Ronſa, Reneſa. *pagus Fland,*
Rooin. Roma. *Orbis caput: olim* Valentia *dicta.*
Roomeyn. Romanus.
Rooſendael Roſæuallis, Roſendala. *pagus Brabant. & Monaſterium ad Nitam fluuium.*
Roſſelaer. j. Roeſſelaer.
Roſſylle / Rotelle. Rupella. *Sanctonum portus.*
Roſtock. Laciburgium, Roſtochium. *Ger. op. ad mare Balticum, academia.*
Roter. Roteta. *flu. Hol.*
Roterdam. Roterodamum. *op. Holl.*
Rotwil. Tarvagetum. *vrbs Rhet.*
Ruffach. Rufacum, Rubeaquum. *opp. Alſatiæ in Germ.*
Roüan / Roan. Rhotomagus. *Gal. op.*
Rouſſilon. Ruſcino, Perpinianum. *Gal. Narbon. vrbs.*
Rumſi. Rumeſta. *pagus Brabant.*
Rupel. Rupla, Rupela, Rupera. *flu. Brab.*
Rupel-monde. Ruplæmunda. *municip. Flandriæ,*
Rure. Rura, Rora. *flu. infer. Germ.*
Rure monde. Ruræmonda. *op Gheldr.*
Rus. Vrſa. Ruſa. *flu. in Helvet.*
Ruſſen. Ruſſia, Ruthenia, Sarmatia. *Ducis Moſcouiæ imperium.*
Ruſſen. Ruxolani, Rutheni, Sarmatæ. *Sarmatiæ Europeæ pop.*

S

Sael. Sala. *flu. in Saxon.*
Saftinghe. Saftinga. *pagus Fland.*
Saintes. Mediolanũ. *op. Santonũ in Gal.*

Salamanca. Salmantica. *vrbs Hiſp. academia.*

Salon. j. Chalon.

Salts. Iuuauius. *flu. Salizburgum preterfluens.*

Salts-burgh. Iuuauia, Iouiacum, Pœdicum, Saliſburgum, Salſburgum, Geſodunum. *Boiarie ſiue Bauarie vrbs.*

Sambre. Sabis. *Gal. Belg. fluuius:*

Sand-houen. Sandhouia, Curia arenaria. *pagus Brab. foro inditario inſignis.*

Sandwijck. Sanduicus. *regio & portus Angl.* Rutupia *quibuſdam.*

Santen/ Xanten. Vetera, Vetera caſtra. *Cliuie op. infra Colon. Agrip.*

Santonie/ Xantonie. Santones. *Gal. Aquitan. pop. & op.*

Saone. j. Sone.

Sartres. j. Chartres.

Saſſem. Saſſemum. *q. d.* Saxonum domicilium. *pagus Holl.*

Saſſen/ Saxen. Saxonia.

Saſſenaer. Saxo, onis.

Sauope. Sabaudia. *regio Gal. Narbon.*

Sauop / Sauop-kool. Braſſica Sabauda.

Sauopens. Sabaudi, Allobroges, Delphinates.

Sauwe. Sauus. *flu. Pannon.*

Schaghe. Scaga, Cimbrorum promõtorium. *municip. Holl.*

Schaker-boſch. Sacrum nemus. *in Holland.*

Schalck-wijck. Scaluicum, Scaluicus. *pagus Holl.*

Schefhuſen. Schefhuſium. *op. Germ.*

Schelde. Tabuda, Scaldis. *Belgij flu.*

Schekel. Geſſaces mõs, Cæcius, Cęclus, *Mons Hungarie,*

Schellinck. Scellinga. *Inſula Hol. Friſ.*

Scherpe. Scarpa. *flu. Gal. Belg.*

Schie. Schia. *flu. Hol.*

Schiedam. Schiedamum. *op. Holland.*

Schoon-houen. Schoon-houia. *op. Hol.*

Schoon-landt. Scandinauia, Scania. *in Dania.*

Schot. Scotus.

Schot-land. Albania, Britannia minor vel ſecunda, Caledonia, Scotia.

Schoude/ Schoud-landt. Scaldia. *Zelandie inſula.*

Schrickliſſinners. Creſennæ, Scritifini, *Scandie pop.*

Seclijn. Seclinium.

See-land. Selandia. *regio inferioris Germanie, Batauie appendix.*

See-land. Cadanonia, Zelandia, *in Dania.*

See-landers. Mattiaci, Zelandi: Friſiabones *dicuntur Adr. Iunio.*

Segenbergh. Segebergum. *arx Holſatie.*

Segeth. Segedunum. *opp. Hungarie ad Tibiſcum flu.*

Seque. Sequana. *flu. Gallie.*

Senderin. Singidunum. *Hungarie opp. ad Danubium.*

Sene. Sena, vrbs Senenſis. *in Ital.*

Senlis. Siluanectum. *Gall. op.*

Sens. Senones. *Gallie pop. & op.*

Seuille. Hiſpalis, Iulia Romulea, Seuilla. *vrbs Hiſp.*

Seuen-berghen. Septimontium, Seuenberga *oppidul. Holland.*

Seuen-boxghen. Dacia Mediterranea, Ripenſis, Septem caſtra.

Seuen-boxghers. Iazyges, Metaniſtæ, Septemcaſtrenſes.

Sichenen. Sichenæ, arum. *op. Brab.*

Sicilie. Sicilia, Sicania, Trinacria, Trinacris. *inſula celebris maris Mediterran.*

Sicilian. Siculus.

Sierickzee. Siricæa, Zirizea. *op. Zeland.*

Sype. Zipa. *Vadum Hollandicum aggeribus cinctum.*

Silgen-ſtad. Salingoſtadiũ *op. ad Rhen.*

Simach. Sermium. *op. in Pannon.*

Simap / Cimap. Simacum, *oppidul. Hannonie.*

Sims. Sunici. *op. ditionis Colonienſis, telonio notum.*

Sint Amand. Fanum Amandi, Eluonenſe monaſterium. *Neruorum op. ad Scaldim flu.*

Sint Andries. Fluuium. *Carinthie op.*

Sint Galle. Sangallum. *op. in Heluet.*

Sint Glaude. Iura, Iuraſſus. *mons Gall. Narbonenſis.*

Sint Gilſen. Vrſidungum, fanum Giſleni. *Hannonie oppid.*

Sint Hubert. Andainum, Andagium, Fanum Huberti. *monaſterium in Arduenna ſilua.*

Sint Omer. Audomaropolis, Icius portus, Fanum Odomari. *op. Arteſie.*

Sint Gottard, j. Gottard.

Sint

Sint Pol. Fanum Pauli. op. *Artesiæ.*
Sint Quintin. Augusta Veromanduorum, Fanum Quintini. *Gallie Belg. op.*
Sint Trupen. Centrones, Fanum Trudonis. *op. Brabant. Leod.*
Sint Vast. Nobiliacum, Monasterium S. Vedasti: *suburbium op. Atrebat.*
Sint Vyt. Viti fanum. *oppidul. in ducatu Luxemburg.*
Sint Vyt. Candollica. Viti Fanum, *vrbs Germ. in Norico.*
Sint Winocks.j. Winocks-berghe.
Sion.j. Sitten.
Sitten. Sedunum, metropolis Sedunorum, *in Gall.*
Slauonie. Slauia Pannonia, Illyris, Illyricum, Slauonia.
Sleswijck. Elcebus, Heluetum, Seleſtadium. *op. Germ.*
Slesse. Silesia. *Germ. regio.*
Slesuer. Silesius, Lutiburus.
Sleswijck. Sleuicum. *olim* Heideba. in *in Olsat.*
Sleswijck. Cimbrica Chersonesus.
Sloyse .j. Welle.
Sluys. Sluſa *Flan. portus olim* Laminſvlietum, *& Brugensium municipium in Fland.*
Sopsson. Augusta Vessonum. Suessionum. Suessiones. *op. & pop. in Gallia Belgica. Becan.*
Solims. Solicimum. *op. Ger.*
Solothurn. Solodurum. *op. Heluet.*
Some. Somona, Phrudis. *Gal. Belg flu.*
Somers-dijck. Someredicha. *insul. Holl.*
Somme. Samabrina. *Gal. flu.*
Sone/Saone. Arar, Araris. *Gallie Narbon. fluuius.*
Spye. Sueuus, Suebus. *Germ. flu.*
Spanie. Hiſpania, Spania, Iberia, Heſperia vltima.
Spaniard. Hiſpanus.
Sparn. Sparnus. *flu. Holland.*
Sparn-dam. Sparnodamum, Sparendamum. *pagus Holl.*
Spepr.j. Spier.
Spesshart. Ingiones, Abnoba. *mons German. circa Virtenbergensiũ ducatum.*
Spier/Spiers/Spepr. Spira. Nemetũ vrbs. Vangionum vrbs, Ad Pyrum, Pyri mons. *Ioan. Herold. Germaniæ vrbs ad Rhenum, Episcopatu & Camera Imperali decorata.*
Stain. Sabaria. *op. Austr. ad Anesum flu.*
Spye in de Marcke. Sueuus, Sprea. *flu.*
Stampe. Stampæ, arum. *op. Gal.*
Stargart. Stargatium. *in Megapoli.*
Staueren. Sturij. *vrbs Frisiæ maritimæ.*
Steegher. Stegra, æ; Stegræ, arum. *pagus Flandriæ.*
Steyghers-wald. Abnoba. *mons Germ.*
Steen-bergen. Steynberga. *op. Brabant.*
Stepr. Gessodurum. *op Austriæ.*
Steken. Stechena. *oppidul. Flandr.*
Stetiner-land. Sedinorum regio: territorium Stetinense.
Stiermarck. Valeria, Pannonia interamnensis, Stiria, Tauriscorum regio.
Stockholm. Holmia. *Suediæ metropolis & regia.*
Straes-burgh. Argentoratum, Argentina *oppidum Ger. academia.*
Straete. Fretum Gaditanum, Herculeũ.
Strand-friesen. Frisij minores.
Straubingh/Strubing. Augusta Acilia. *op. Germ. ad Danubium.*
Suffolcke. Iceni, Suffolcia. *in Ang.*
Sunder-zee. Fretum australe. *vide in Etymolog.*
Sulpich. Tolbiacum. *Belg. oppidum.*
Sund. Fretum Codanum, Sinus Codanus.
Sund. Bunitium. *Germ. vrbs in parte Septentrionali.*
Surick/Surck. Tigurinus pagus, Tigurum, Turegium. *Heluetiæ vrbs.*
Suricker-see. Lacus Tigurinus.
Sutfen. Surphania, Nusipi, Vsipetes. *Gheld. vrbs & pop.*
Swarts-wald. Sylua Hercynia, Orcynia, Martiana.
Swats. Sæuatum. *opp. Austriæ.*
Swaue. Sueuus, Vindelicus.
Swauen-land. Sueuia, Rhetia prima vel superior, Vindelicia.
Sweden. Suecia, Suedia,
Sweden Suiones, Suedi. *Germ. pop.*
Swerin. Seuerianum. *opp. Pannon.*
Swert-waeter. Vidrus. *Germ. infer. flu. circa Rheni ostia in Fris. vulgò* Nigra vnda.
Switser. Heluetius, Suicerus, Suitẽsis, *a Suitia, Heluetiorũ pago. And. Altham.*
Switser-land. Heluetia.
Swolle. Suolla, Suolli, orum: Naualia. *vrbs. Germ. infer. in Transisala.*

T

Talenbergh. Didartium. *Sequanorum in Belgica oppidum.*

Tartar. Scytha, Mæota, Sarmata.

Tartarije. Scythia, Sarmatia, Tartaria: *magni Chami Imperium,*

Temms Tems. Thamesis *flu. Angliæ.*

Tens. Tibiscus. *flu. in Dacia.*

Terouane. Tarauanna, Morinum. *Morinorum oppidum.*

Teonville. j. Dieten-houen. Theonis villa.

Tesin. Ticinus. *flu. Ital.*

Tessel. Teceliæ, Tessalia. *pagus Hollandiæ.*

Tessender-loo. Toxandria, Taxandrũ. *opp. ad Mosam. P. Diuæus & Ioan. Becan.*

Tiber. Thybris, Tiberis, Albula. *flu. Ital.*

Tiel. Tila. *opidum Gheld.*

Tielt. Tiletum. *pagus Brab. & Fland.*

Tienen. Thenæ. *oppid. Brab.*

Tije. Tya. *flu. Hollandiæ.*

Tirol. Theria, Comitatus Tirolensis. *regio Alpina.*

Toel. Tullium, Leuca. *opp. Lotharing. ad Mosel.*

Toerhout. Turholtum, Sylua Thoraldi. *pagus Fland.*

Toernhout. Turnholtum. *pagus Brab.*

Toerins. Taurinum. *op. in Pedemont.*

Toers. Turonia, Turonum vrbs, Turonica, Martinopolis. *Galliæ vrbs.*

Toerenne. Territorium Turonicum. *in Gallia.*

Toerin. j. Turin. Taurinum.

Toledo Toletum. *Hisp. vrbs Tarraconẽs.*

Tolen. Tolcaum. *op. Zeland.*

Tolosse. Tolosa. *Colonia Gall. Narbon.*

Tongheren. Tungri. *op. Belgicæ in Eburonib.*

Tongherloo. Aduaticum *siue* Aduaca Tungrorum. *Abbatia Brabantiæ.*

Torck. j. Turck.

Torgow. Argelia. *op. Misniæ in Germ.*

Tornesis Tornesisum, Tornacense territorium. *Castellania Tornacensis.*

Torout. Thoroutum, Thorontum. *op. Flandriæ.*

Toscane. Tuscia. *olim* Etruria, Tyrrhenia.

Traue. Treua, Traua. *flu. Lubecã alluens.*

Trente. Tridentum. *op. Alpinum, Germaniæ extremum.*

Tricht. j. Maestricht.

V

Trier. Augusta Treuirorum, Treuiris. *Galliæ Belg. op. ad Mosellam flu. academ.*

Trope. Troia, Ilium. *Asiæ minoris vrbs.*

Troye. Trecæ, arum; Tricassium, Tricassini, Tricassij. *vrbs & pop. in Gal. Lugdunensi.*

Tubinghen. Tubinga. *oppid. in ducatu VVirtenburgensi. academia.*

Tul. Tullium. *op. ad Mosam.*

Tunes. Tunetum, Tunes, Tunicense. *opp. in Mauritania.*

Turck. Turcus, Turca.

Turckije. Turcia.

Turin Toerin. Augusta Taurinorum, Taurinum. *opp. Pedemontanum.*

Turinghen. j. Duringhen.

Tusen land. Tusiorũ ditio, *in Holland.*

Twendt. Tubantes. *Germ. pop. Frisiæ confines.*

V.

Valckenborgh. Falcoburgum. *oppidul in Holiandia, Comitatus insigne.*

Valken-borgh. Coriouallum. Nuagerra. *op. inter Iuliacum & Traiectum Mosæ.*

Valcken-stein. Valckenstein um, *Vicus & arx Bataviæ.*

Valencie. Valentia. *op. gal. Narbon.*

Valencien. Valencenæ, Valentianæ, Scaldis pons. *oppid. Hannoniæ.*

Vecht. Fleuum, Vidrus. *German. inferi. flu circa Rheni ostia.*

Vels. Locus felix. *Austriæ opp.*

Veltenborgh. Artobriga minor, Cœnũ. *opp. Germ.*

Veltlick. Veltcicum, Ciceronis castra. *pagus Fland.*

Veluwe. Felua, Velania, Caninefates. *Holl. & Gheld. insula.*

Vendomme. Vindinum. *Gal. opp.*

Venetie Venegie. Venetiæ, arum. *Europæ emporium nobilissimum in sinu Hadriatico.*

Venetiaen. Venetus.

Venetsche zee. Mare Adriaticum, mare superum.

Venlo. Venloa. *op. Gheld.*

Verdun. Verodunum. *Gall. Belg. oppid.*

Vere. Veria: Veriæ, arum: Campoueria. *op. Zeland.*

Vermandois. Veromandui. *Gall. Belgicæ pop. & prouincia.*

Verone. j. Bern. Verona.

Vertun.

Vertun. Vertodunum.
Veruin. Verbinum. *Veromanduorum oppid. in Gal. Belg.*
Veurne. Furna, æ; Furnæ, arum. *oppid. Fland.*
Viane. Viana. *oppidul. Holl. ad Leccam amnem.*
Vicht. Vectis. *Insula Britannici maris.*
Vicomie. Visconium.
Vienne Vienna, Senatoria. *opp. Gall. ad Rhodanum.*
Villach. Carnicum Iulium, Vacocium, Vocorium, Villacum. *Carinth. op. in Norico.*
Vilvorde. Vilvordia. *q.d.* villa fortis. *oppidul. Brab.*
Viterbe. Viterbum, Vitulonia. *Tusciæ oppidum,*
Vlaenderen. Menapiscus pagus, Ruthenia, Flandria, Flandriæ Comitatus.
Vlaemingh. Pleumosius, Flander.
Vlaerdinge. Phladirtinga, *Ortel.* Vlardinga. *municip. Holl. ad Mosæ ostium.*
Vlie. Fleuum, Rheni ostium.
Vlie-borp/ Vledorp. Fleuum. *Frisiæ oppidum.*
Vlissinghe. Vlissinga. *op. Zeland.*
Vlm/ Olm. Vlma, Alcimoennis. *Germ. oppidum.*
Voghel. Adula mons. & Mons Claudius. *mons inter Alpes.*
Vollenhoue. Fleuum. *Frisiæ oppidum.*
Vorne. Vorna. *insula Hollandiæ.*
Vranck-rijck. Francia, Francie regnum, Gallia, Celtogalatia, Gallia Comata.
Vries. Friso, Frisus, Frisius.
Vriesland Frisia.
Vrise. Ager Franconicus. *in Fland.*
Vrijborg. Friburgum. *op Germ.*
Vurne/ furne. Pleumosij, Bloetini: Vurna, Furna *opp. Fland.*

VV

Wael. Vahalis, VValis. *fluuius Batauorum, pars Rheni: & Rhenus, qui prope Neomagum sic cognominatur.*
Wael. Gallus.
Wael-hem. VValhemum. *pagus Brab. ad Nutham flu.*
Waes. VVasius.
Waes-land/ land van Waes. VVasia, terra VVasiorum. *in Fland.*
Waestene. VVastena, *pagus Fland.*
Wageningbe, Vada, Vagunum, Baganum, *oppid. Holl. Gheld.*
Waplinghen. Vangiones. *in Suevia.*
Wallachie. Dacia.
Wallacher. Dacus, Geta.
Walchere. VValachria. *Zeland. insula.*
Wallie. Cambria, VVallia. *Britanniæ regio.*
Walsch. i. Wael. Gallus.
Walsch-land. Gallia.
Walsch-Brabandt Gallobrabantia.
Walsch-Vlaenderen. Galloflandria.
Walsch-Waure. Gallo-vvaura. *in Gallo-Brabant.*
Warwijck. Verouicum, Verouiacum, Virouiacum. *Angliæ oppidum.*
Wastene. i. Waestene.
Waeter-landers. Frisiabones, Frisij minores, Frisij Cisrhenani, VVaterlandi. *in Holland.*
Waure VVaura. *pagus Brabant.*
Weene/ Wiene. Vienna, Viana, Ala Flauiana, Castra Flauiana, Iuliobona, Vindebona. *op. Austriæ ad Danubium, academia insigne.*
Weert. i. Wiert.
Wepf-baden. Bucinobantes. *op. Germ. thermis nobile, è regione Moguntiæ.*
Wepssenborgh. Alba Iulia, Apulium, Sebusium, Noricia. *op. Suevie in Ger.*
Gricks Wepssenborgh. i. Gziecks Wittenborgh.
Wrlle. Vmbilicus maris, *Oceani vorago circa litus Scandiæ Orientale.*
Wels. Locus felix. *Austriæ oppidum.*
Wende. i. Winde.
Werwick. VVervvica, Virouiacum. *pagus. Fland.*
Werwick. Verouicum, Virouiacum. *op. Britan.*
Wesel. Vesalia, Aliso. *Adr. Iun. oppid. circa Rhenum.*
Weselburgh. Pisonium. *opp. Germ. ad Danubium.*
Weser. Visurgus, Visurigis, Vesaris, Itargus. *Germ. flu. in Saxon.*
Wesel. Vegesatum, Toxandria, Taxandrum. *opp. ad Mosam inter Traiectum & Leodium.*
Wesop. VVesopum. *op. Holl.*
Wespe. VVespa, Vespa, *oppidul. Holl.*
Westen-rijck. Naustria, VVestrasia. i. occidentale regnum.
Wester-gouwe. VVestergoa. *ditiun-*

cula Friſiæ Tranſrhenanæ.

Weſtfaelen. VVeſtphalia. *pars Germ.*

Weſtfaelinck. Chamauus, Angriuarius, VVeſtphalus.

Weſt-vzieſen. Minores Friſij, Friſiabones, Friſij Ciſrhenani, VVeſtfriſij.

Weſt-vzieſland. Friſia occidentalis.

Wickſel. Viſtula, Iſtula. *flu. Germ.*

Wielingh. Helium, *oſtium Rheni ſiue Schaldæ, inter Zeland. & Fland.*

Wien. *j.* **Weene.**

Wieringh. VVieringa. *inſula Holl.*

Wiert. VVierta. *oppidul. in comitatu Hornano in Brab.*

Wijckte Duerſtede. *j.* **Duerſtede.**

Wijngarten. Vimania. *Rhetiæ vrbs.*

Wilſnatch. Suſudata. *Ger. op. in Marchia Brandeburgica.*

Wiltevzgh. *j.* **Wtrecht.**

Wimpen. Cornelia. *opp. Germaniæ.*

Wincheſtre. Venta, Bimonium. *op. Angl.*

Winde/ Wende. Vandalus, Venedus, Fennus, Sclauus.

Winden-land. VVandalia, Illyricum, Sclauonia.

Windiſch/ Wendiſch. Vandalicus.

Windiſch. Vindoniſſa. *op. in Heluet.*

Winockſ-berghe. VVinocibergæ, Bergæ Diui VVinoci. *opp. Fland.. olim* Groeneberga.

Wirtenbergh. Decumates agri, Caritini: VVirtenberga. Regio VVirtenbergenſis. *in Ger. duratus.*

Wirtſvzgh. Artaunum, Arctauium, Herbipolis. *op. Ger. academia.*

Wiſchelvzgh. Piſonium. *opp. Germ. ad Danub.*

Wiſſenvzgh Sebuſiani, Saliſo *oppidul. Germ. inter Argentinam & Spiram. B. Rhenanus.*

Wittenbergh. VVittenberga, VVitteberga, Viteberga: Calegia. *Adr. Iun. Saxoniæ op ad Albin, academia.*

Wittenbergh / Witten-vzgh. Alba Iulia. *in Hungaria.* **Cziecks Wittenvzgh.** Alba Græca, Belgradū, Taurunum *Pannoniæ inferioris vrbs.*

Wirſel. *j.* **Wickſel.**

Woerden. VVoerdenum. *op. Holland.*

Worcom. VVorcomium. *op. Holl. & op. Friſiæ.*

Wormſ. VVormatia, Borbetomagus, Bormitomagum. *Germ oppidum.*

Wtrecht/ Wtricht. Traiectum, Vltraiectum, Traiectū inferius: Traiectum ad Rhenum, Vtriceſium, Vtricetum, VVilteburgum. *vrbs Batauorum epiſcopali ſede nota.*

X

Xanten. *j.* **Santen.** Vetera. *&c.*

Xantes / Xantonic. *j.* **Santes/ Santonic.** Santones, *&c.*

Y

Yzck. *j.* **Jorck.** Eboracum.

Yorck Icauna. *fin. circa Autiſſiodorum vrbem in Burgund.*

Ypet. *j.* **Jper.** Ypra, *&c.*

Z

Zvrich / Zutphen, &c. *j.* **Surich/ Sutphen. &c.**

COLO-

COLOPHON
PROPRIA HOMINVM, PRÆCIPVE GOTHORVM, VANDALORVM, GERMANORVM, Teutonum, Saxonum, Anglo-saxonum, vetera nomina paucis explicans.

Lectori C. Kil.

EN habes, candide Lector, Colophonis loco, Propria hominum, præcipuè Gothorum, Vandalorum, Germanorum, Teutonum, Saxonum, Anglosaxonum vetera nomina, variè admodum à variis Scriptoribus interpretata; quorũ inuentiones neque probare neque reprobare in re tam difficili & controuersa est animus: tametsi verisimiliores etymologias nõnullas à Gothis, Vandalis & aliis peti posse existimem. Huic autem negotio viros doctos operam aliquando daturos spero: imo hoc nostro præuio incitamine, ad huiusmodi opus Reipub. literariæ imprimis necessarium, gnatiter serioque aggrediendum ac præstandum, incendi & inflammari cupio, atque opto. Vale.

A

Abelhende. Abelheydis.

Aberrick. Abericus, *Adr. Iunius.* q. auer-rick/ouer-rick. i prædiues.

Achiulf. Achiulfus. i munitus ope pennigerorum, securiferorum, siue stipatorum. *Adr. Iun.*

Ackerick/Ackerich. Acherichus. *q.d.* Diues agris. *I. Stumpff.*

Adal *vide* Adel.

Adalbert. i. Albert. Adalbertus, Albert⁹.

Adalrich/Alreich. Adalaricus. Alaricus .i. nobilitas regni, *siue* nobilitatis dives. *Io. Auent.*

Adel. Adila.

Adelaerd. Adelhardus.

Adelbald. Adelbaldus.

Adelbeich. Adalouicus. i. eedem nobilitati: via nobilitatis. *Io. Auent.*

Adelbert. Adelbertus. *q.d.* nobilis & generosus barbâ. *Adr. Iun.*

Adelbrecht/. Albrecht. Albrechtus, Adelbrechtus *q.d* fractor nobilitatis. *Legitur & Adelbrecht: quod à* dignitate *denominatur*, berecht *enim* dignum *declarat. Ioan. Auent.*

Adelfrid/Adalfrid. Adalofredus. *hoc est* nobilitatis pax. *Ioan. Auent.*

Adelgar. Adelgarius. *hoc est*, ommino nobilis. *B. Rhen.*

Adelger Adalogerion. *I. Stump.* Adalogarius. *Iodoc. Vilich.*

Adelger. Adologerion. *hoc est*, nobilitatis auidus. *Ioan. Auent.*

Adelgots. Adalogotus .i. nobilitatis Deus. *Ioan. Auent.*

Adelgund / Adalgund. Adelogunda, *hoc eſt* quæ fauet nobilitati, *Io. Auent.*

Adelhard / Adalhard / Alhard. Adelardus. i. nobilitatis fons & theſaurus. hard. i. theſaurus. *Io. Auent.*

Adel-heyde. Adelheidis, *q. d.* nobilitas, nobilis virgo. *Adr. Iun.*

Adelheit Adelhait. Adaleda, quæ colit ac fouet nobilitatem. *Ioan. Auent.*

Adelhoch. Adelhochus. i. nobilitas ſuprema. *I. Auent.*

Adelhold / Adelhuld *diminutiuè* Adold. Adeloldus, Adeloaldus, Adoldus. i. nobilitatem amans. hold *ſiue* huld / amor *eſt*. *Io. Auent.*

Adelmer / Almer / Almar. Adalomarus, *hoc eſt*, nobilitatem augmentans. *I. Auent.*

Adelmund. Adalomundus. *q. d.* os nobilitatis. *Io. Auent.*

Adelprecht. j. Adelbrecht.

Adelram / Adalram / Alram. Adaloramus. i. nobilitatis gloria. *Io. Auent.*

Adelrick / Adelrich / Odelrich. Athalaricus, Autharichus, Diues nobilitate. *Adr. Iun. I. Stumpff. vide* Odalrich.

Adelſwind. Adalouinda. *hoc eſt*, ventus, ſiue ſpirans nobilitatem: *ſiue* nobilitatis teſtis & vinculum *Io. Auent.*

Adoald. Adoaldus, *q. d.* hyet-wald. Patris poteſtas: vice patris tutor, patronus. *Mart. Iſleb.*

Adolf. Adolphus, Athulffus, Athaulphus. *q. d.* iuramenti tenax: iurifiurandi auxiliator, vel auxilium nobilitatis: adiutus à nobilitate. *Adr. Iun.*

Adolf *corruptè pro* Hatthulf. *q. d.* pater auxiliaris. Hatto *enim ſiue* Haetto *dicitur* pater. *Mart. Iſl.*

Adolf / Adolholf. Athaulphus, Athulphus, Adolphus. *q. d.* nobilitatis auxilium, *Io. Auentin.*

Aerkle / Aergle j. Arcke / Argle.

Aerenperck. Ariopagus, *hoc eſt*, honoris mons. *q. d.* Eren-berk.

Agarick / Agarich. Agaricus, Agericus, *q. d.* enghenrich. *Io. Stump. vide* Aigenrick.

Agilmond / Eckmund. Agilomundus, *I. Stump.*

Agilmond. Agilmundus. *q. d* aureo ore ob eloquentiam: *vel* incuruato oris rictu inſtar aquilæ. *Adr. Iun.*

Agilulff. Agilulphus, Aſtulphus. i. citũ ſiue velox auxilium. *q. d.* til-hulff / *ab* til. i. feſtinatio. *vel q. d.* eptel-hulf *hoc eſt*, merum & planum auxilium, *M. Iſleb. vel q. d.* haeſt-hulf. i. celeriter adiuuans. *Mart. Iſleb. Ad. Iun.*

Agneet. Agnes, Hagnes, Hagna.

Aighenrick / Aigenrich / Agarick. Agarichus. *q. d.* enhen-rich / *id eſt*, à ſeipſo diues. *I. Stump.*

Aiſbrand. Aiſbrandus. *q. d.* Huſbrennus, *id eſt*, domus tutor: qui armis domum & familiam tuetur ac defendit. *Mart. Iſleb.*

Aiſtulf. Aiſtulphus. *q. d.* Feſtinum auxilium. *M. Iſl. vide* Agilulf / Aſtulf.

Alard. Alardus, Halardus.

Alarick: Alaricus. *q. d.* vltra omnes dies, prædiues. *Adr. Iun.*

Albeſlede. Albofleda, *hoc eſt*, ſemper lauta & munda. *Io. Auent.*

Albrecht. Albertus. *vide* Adelprecht.

Albert. Albertus. *q. d.* totus barbatus. *Adr. Iun.*

Alberick / Alberich. Alberichus, *q. d.* ſemper diues. albe. i. ſemper: rich. i. diues. *Ioan. Auentin.*

Albrecht. Albrechtus, *q. d.* adelwerd / adel vnd werd. Nobilis & carus. *M. Iſl.* πολυφημος, famoſus, illuſtris, *And. Altham.*

Albrecht. Albertus, *q. d.* fractor nobilitatis, *vide* Adelprecht.

Albewin. Albevvinus, Alguinus, Alcuinus, Alboinus. *q. d.* alwin / alghewin. omnia vincens. *Mart. Iſl.*

Albewin. Albuinus, Alboinus. *q. d.* al bewin. omniũ rerum ſatagens. *A. Iun. vide* Anboyn.

Aldegond. Aldegundis.

Aldman. Aldmannus.

Alfons. Alphonſus. *q. d.* helf ons / adiutorium noſtrum. *M. Iſl.*

Alfrick. Alfricus.

Algewin *vide* Albewin.

Alman / Almon / *vulgò* Altmul. Almanus, Alemanus, *q. d.* omnino vir. *Rex fuit Germaniæ cognomine Hercules. Scribitur quoque* Alimonius, Alimonia. *Ioan. Auentin.*

Alrick / Alrich. Alaricus, Olrichus, Alrichus. *vulgò* Alrichus, *hoc eſt*, prorſus diues. *Mar. Iſl. I. Stump. Adr. Iun.*

Altbein.

Altbein/Altwein. Albinus. *q.d.* antiquũ vinum. *nomen regũ Longobardorum. Ioan. Auent.*

Altmul. *j.* Alman.

Altwig. Olouico. *

Altwig. Altuigus. Altvvichus, *id eſt*, ſenex æſtimatus. *I St.*

Amalfrid/Amalfred. Amalfredis. *I. St. vide* Amelfrede.

Amalrick/Amalrich. Amalaricus. *I. St.*

Amalaſuente. Amalaſuẽtha. *q.d.* puella cæleſtis, *vel* cælo demiſſa. Amal *Gothis* cælum *dicitur*, & Suentha, *ſiue* Svventha, virgo, iuuencula, & Amalini/cæleſtes. *Adr. Iun.*

Amalaſuitte. Amalaſuitta. *q.d.* himelſwitte. Sapientia cæleſtis: diuinitus erudita. *Mart. Iſleb.*

Amand. Amandus. *

Ambigat. Ambigatus. *I. Stumpf.*

Ambiorick. Ambiorix: dirionum & terrarum quibus ius dicit locuples, *Adr. Iun.* & Magiſtratus multa ſobole diues. *Ioan. Becan.*

Amelberg. Amalaberga, Amelberga, *q.d.* cæleſtis mons. *Ad. Iun.*

Amelberg. Amaloberga, *q.d.* mons nutritius *Io. Auent.*

Ameleine. Amaleia. Amel/nutrix *eſt*. *I. Aduent.*

Amelfrede. Amalafreda, *q. d.* cæleſtis pax.

Amelfrede. Amalofreda .i. nutritionis pax. *Io. Auent.*

Amelpꝛecht. Amalopertus, *id eſt*, qui puero nutricem parat.

Amelſwente. *j.* Amalaſuente.

Amelſwitte. *j.* Amalaſuitte.

Anbopn Albewin. Anboinus, Alboinus. Omnia vincens. *vel q.d.* handwin .i. victrix manus, inuicta bello dextera, *Mart. Iſleb.*

Angelbert. Angelbertus, Ellenhardus. *I. Auent.*

Angelmapꝛ/Enghelmapꝛ. Angilomarus, *hoc eſt*, augmẽtans limitem ac cardinem. Angel & engel aculeum, cardinem, limitem. *Germanis Boijs ſignificat. Io. Auent.*

Angis. Angiſus .i qui inſtituit. *Ioan. Auent.*

Anſbꝛand. Anſbrandus. *q.d.* galeatus heros. *Ad. Iun.*

Anſbert. *j.* Anſbꝛecht.

Anſbꝛecht / Anſbert. Anſbertus. *I. Stump.*

Anſgis. Anſegiſus, *hoc eſt*, excellens, præſtans, famoſus, celeber. *I. Stump. vel* Anſegis, *ſiue* Hanſegis, *hoc eſt*, obſes ſocietatis, *ab* anſe/hanſe/*id eſt*, ſocietas, & gis *ſiue* giſel. i. obſes. *Io. Becan.* Anſes. *Gothis* proceres *dicuntur*, ob victoriam, *quaſi* ſemidei: *vnde* Anſegiſi & Anſelmi *vocabula. B Rhenan.*

Anſbꝛecht. Anſbrechtus. *B. Rhenan.*

Anſhelm. Anſelmus. *B. Rhen.*

Anſwald. Anſvvaldus, Anſoaldus. *B. Rhen.*

Anthelm. Anthelmus.

Apatur. Apaturius *I. Stump.*

Arbar/Erbar/Erbo. Arabarius, *q.d.* erbaer: ehrbar. Honeſtus, honorandus. *I. Stump.*

Arbogaſt. Arbogaſtes. *I. Bec.*

Arbꝛecht. Aribertus, Aripertus. *q.d.* ehrtwerd. Honoratus, charus, honore dignus. *Mart. Iſl. Ioan. Stumpff.*

Arcle. *j.* Argle.

Ardꝛick/Ardꝛich/Herdꝛich. Ardaricus, *id eſt*. terrarum locuples. *Adrian. Iun. I. Stump.*

Argle/Aergle/Arcle/Aercle. Hercules, *q.d* ferus leo. *I. Auent.*

Ariouiſt. Ariouiſtus. i honeſtatis tenax. *Mar. Iſl. vide* Ernueſt/Ernueſt.

Armegaſt. Armogaſtes.

Armin. Arminius, *q.d.* erman/herman. *I. Stump.*

Armin. Arminius .i. heroicus animo: *vel* exercitus rector, *Ad. Iun.*

Arneſt. *j.* Erneſt.

Arnold/Arnhold/Arnhoud/Arnoud. Arnoldus .i. honeſtatis conſeruator. *Adr. Iun. vel q.d* ernhold/ honeſtus, amans honeſtatis & virtutis. *Mar. Iſl.*

Arnold. Arionoldus .i. decus honeſtatis amans. *Ioan. Auentin.*

Arnolf/Arnolph. Arionulphus. i. decus honeſtatis adiuuans. *I. Auent.*

Arnulf. Arnulphus. i. auxilium aquilæ: *vel* Ernhulfus. *q d* ernhulf. qui virtuti & honeſtis artibus operã dat: honoris auxilium: honeſta virtutemque promouens. *Mart. Iſl. Adr. Iun.*

Arrigo. Arrigis, Errichus, *q d.* errich. diues honoris, *Mar. Iſl.*

Aſmar.

Asmar. Asomarus .i. qui cadauera augmentat, *militare nomen ab* as. i. cadauer. *I. Auentin.*

Asprecht. Asopertus .i. qui cadauera facit. *Ioan. Auent.*

Astulf .j. Agilulf/ Aistulf. Astulphus, Aistulphus, Agilulphus, *hoc est*, properus auxilio. *q.d.* haest hulff. *Adr. Iunius.*

Athaulf. j. Adolf.

Atsel/ Hetsel. j. Attel. Attila. *I. Stumpf.*

Atte/ Atto. Atto, Otto, Hatto, *hoc est*, pater

Attel. Attila, *hoc est*, paterculus, paruus pater. *Mart. Isl.*

Attelrick/ Attalrich/ Hattalrich. Attalaricus, *id est*, pater per omnia diues. *Mart. Isl.*

Audemaer. j. Oudemaer. Audomarus

Autbert. Autbertus.

Autrick. Autaricus. *q. d.* houtrich. *Ægyd. Schud.*

Austerberth. Austerbertha.

Austergisel. Austregisilus.

B

Bald. Baldus, *hoc est*, audax & temerarius. *Io. Becan.*

Baldwys / Balduis. Bellouesus. *I. Stump.* & Belloues *Ægid. Schud.* & Ballouesus. *Io VVill. vide* Balweys.

Baldwin/ Balduin. Balduinus, *id est*, cito vincens. *M. Isl. Adr. Iun. vel* Baldvinus *pro* Baldvvinus. *B. Rhenan.*

Balthe. Balthus, *id est*. ferox. *Adr. Iun.*

Balther. Baltherius. *Ioan. Stumpff.*

Balweys. Bellouesus, *q.d.* peregrinationũ ductor. *Io. Auent. vide* Baldwys.

Barmond. Variomundus, Pharamundus. *hoc est*, verax ore. *Io. Auent. vide* Waermond.

Barmar. Britomarus. *B. Rhen.*

Baue. Bauo.

Bathilde. Bathildis.

Begghe. Bega, Begga.

Beynmayr/ Beinmer. Vinomarus. *q.d.* vinum augmentans. *Ioan. Auent.*

Beinbrid/ Beinfrid. Vinofridus. i. pacificus vinum bibens. *Io. Auent.*

Bellewese. Bellouesus. *I. Becan.*

Belphard. Belphardus, Belfo, Velipho. Guelpho: *à* belgh. *i.* catulus, canicula. *Io. Auent.* Belph. *autem pro* catulo, *Germanis inferioribus* Welpe *dicitur.*

Benne. Benno.

Beremond/ Berimond. Berimundus, Berismundus, Beremundus, *id est*, os vrsi. *Adr. Iun.*

Beringer. Berengarius. *hoc est*, apro congredi audens. *I. Auent.*

Bernard. Bernardus, vrsinum ingeniũ. *Adr. Iun. Vel, q.d.* bern-hart/ *hoc est*, qui vrsinum cor siue animum habet, *I. Becan. ita quoque Eras. Roterod.* Got-art/ Geb-art/ Geyr-art/ Eber-art/ Er-art / Rich-art / Leuwen-art. Rein-art/ Engel-art/ Wolfart/ *ab ingenio dicta putat: quibus nos aspirationis nimis auidi.* h *apponimus. Æg. Schud.*

Bernhard. Veronardus, *q.d.* durationis thesaurus: & durus siue durans fortiter vt aper. *Io. Auent.*

Bernhard Bernhartus. *Mart. Isl. vide* Bernard.

Bernher. Verouero. i. arcẽs exercitum. *Ioan. Auen.*

Bernher. Bernarius, *hoc est*, vrsorum dominus: *vnde olim deductum nomen* Bernarius, *quod modo* Bernhardus. *Æg. Schud.*

Berthe. Bertha, Berichtha, *hoc est*. digna. Berth *enim, siue* bercht. *i.* dignus *Latini in* bertus & pertus transmutant. *Io. Auent.*

Berthold. Beritholdus, *hoc est*, pacis amator. Berit & bericht *Germanum Hebræumq; vocabulum*, fœdus, pactum, compositionem *significat. Ioan. Auent.*

Bertrade. Bertrada, *id est*, expediti præsentisque cõsilij. Bertrada, *q.d.* VVerthrada, *à* pretioso thesauro *dicitur. B. Rhenan.*

Berte. Bertha. i. digna. *Io. Auent.*

Besterwald/ Westerwalder. Vestroualda.

Berther/ *vide* Perther.

Berthout/ Berchtold. Berchtoldus.

Bertin. Bertinus.

Bertrand. Bertrandus.

Bertulf. Bertulphus.

Bilibald. j. Wilibald. VVilibaldus.

Bilimer. j. Wilimer.

Billebald/ Bilbold. Viliualda. *à sylua cognominatur. Io. Auent.*

Billehelm/ Bilhalm/ *vide* Wilhelm.

Bird-

Birdmer. Viridomarus .i. qui maior fiet. *à* berden .i. fieri. *Io. Auent.*

Bitwar/ Witwar. Viduarius. *I. Stump.*

Bode. Bodo, *q.d.* bod. i. fotor, paſtor; almus *&* alumnus. *Mart. Iſl.*

Bodmar/ Botmar. Vadomarius. *I. St.*

Bodogaſt. Bodogaſtus, *hoc eſt*, honorandus, quia leges ferre, & imperare norit. *I. Becan.*

Boduognat. Boduognatus, *q.d.* bode-gnaet .i. clemens erga famulos, *vel q.d.* boden goo-gnat / *hoc eſt*, excelſa clementia præditus, vel in mandatis exigendis, vel in famulis & ſubditis bene tractandis. *I. Becan.*

Bohemond. Bohemundus, *q.d.* wagemon/ *id eſt*, audax: qui rem fortiter audet aggredi. *M. Iſleb.*

Bolphard/ Bolphgang / *vide* Wolfard/ Wolfgang.

Both. Botho. i. nũcius, interpres. *I. Auẽ.*

Brecht. Brechtus .i. prorſus celebris. *B. Rhenan.*

Britmar. Britomarus. i. qui latè auget. *Ioan. Auent.*

Brenne. Brennus, *q.d.* berenner/ *hoc eſt*, qui equitatu longè lateque hoſtium agros incurſat. *I. Becan.*

Brenner. Brennus. i. incẽdiarius. *A. Iun. melius* Berno, *Iodoc. VVillich.*

Brenner. Bernus, Brennus, Berno, Brẽno. i galeatus. *à* bren *ſiue* brin. *i.* galea criſtata ſeu cornuta. *Mart. Iſl. Io. Stum. Ioan. Auent.*

Britmar. Britomarus. *Iod. VVillich. à* meren i. augmentare. *Io. Auent.*

Britomar .ſ. Fridmanr/ Fridmaer. Britomarus. i. pacis arbiter. *Adr. Iun. I. Stumpff.*

Brunhyld / Braunhyld. Brunhylda, *q.d.* vrens amor. *Ioan. Auent.*

Brunoghilde. Brunoghildis, *q.d.* brun-og hilde. Heroina cui oculi ſubnigri. *Ioan. Becan.*

Burchard / Burghard/ Burckard. Burchardus, *q.d.* burg-rat/ cõſul arcis ſiue ciuitatis. *Mart. Iſleb.* vel fortis vt caſtrum. *Io. Auent.*

C

CAltenmantel. Catamantaledus. *Ægid. Schud.*

Cambaule. Cambaules .i. noctuæ criſta. *Adr. Iun.*

Camil. Camillus, Cadmillus, *q.d.* cacat/ *ſiue* quaed mel/ *hoc eſt*, mali reuelator. *I. Becan.*

Carel. Carolus, *q.d.* kerle. *eſt autẽ* kerle/ vir proceræ ſtaturæ & grandis corporis, qualem Carolum primum fuiſſe ſcribunt. *Mart. Iſl.*

Carel. Carolus, *q.d.* car-hel/ *hoc eſt.* claritas & apex eorum qui cari ſunt. *Ioan. Becan.*

Carel/ Carel-man. Carolus, Carolomannus, i. vir carus, amatus. *I. Stump.* vel vir fortis. *Io. Auent.*

Carel/ Charel. Charolus. i. vir fortis & ſtrenuus. *Iod. VVillich.*

Carwald, Carioualdus, *hoc eſt*, magna vis carorum. *I. Becan.*

Caſtwig/ Gaſtrig. Caſtigus. *I. Stump.* & Caſtugo, Caſtigo. *Æg. Schud.*

Catibulck/ *q.d.* Gotbolck. Catiuulcus. *Ægid. Schud.*

Catumer. Catumerus, *hoc eſt*, Cattorum princeps. *B. Rhen.*

Catouald/ Catowald. Catoualda. *q.d.* Gutwald. *I. Stumpff.*

Catumer. Catumerus, *hoc eſt*, Cattorũ princeps. *Ad. Iun.*

Celt. Celtus. *I. Stump.*

Cheribert. Cheribertus, *q.d.* herbrecht/ herbert. *I. Stumpff.*

Childebert. Childebertus, Hildebertus, *q.d.* hilfwerd. *I. Stump. vel q.d.* Childebert/ *hoc eſt*, dignus ſtrenuis & inſignibus viris. *Io. Becan. vel q.d.* Childebert/ Ghildebertus, *hoc eſt*, rutilus barba. *Adr. Iun.*

Childerick. Childericus, *q.d.* Huldrich/ *id eſt.* diues ſuffragiis. *I. Stump. vide* Hulderick.

Chilperick. Chilpericus, Hilpericus, *q.d.* hilf-rich, *hoc eſt*, diues auxiliis. *I. Stumpff.* Chilpericus, *q.d.* hilp-rich. *ab auxilij copia. B. Rhen. vide* Hilperick.

Cinſmar. Ciuiſmarus *B. Rhen.*

Clitow/ Clitow. Clitoueus, Elitouius .i. Ludwig. *I. Stumpff.*

Clops .ſ. Lops.

Clodp. Clodius, *q.d.* Lutp.

Clodobert. Clodobertus, *q.d.* Lutprecht. *I. Stumpff.*

Clodomir. Clodomirus, Lodowirus, *q.d.* lupdemer: qui felici ſucceſſu populo

populo præeſt, populumq́, & prolem auget: populi promotor, & gentis ampliator. *I. Becan.*

Clodomir / Clodomer. Clodomirus, Clodomerus, *q.d.* **Luttmeyer.** *Io. Trittenhemius.*

Clotaris. Lotarius. *q.d.* C. Lotarius, *id eſt*, **Coninck Lotaris** / Rex Lotarius, *ſiue* Lautarius, *litera prima perperam adiecta, ſicut in* Clodoueus, Clodomirus, Childebertus, Chilpericus: *C. enim propriis regem Francorum nominibus præfixũ idẽ valet quod* **Coninck.** *Direndum autem* Lautarius, *à* **lauter** / **lautar** *hoc eſt*, purus, *I. Beca. Aut* Clotharius, Clodoardus, *q.d.* **Luthart.** *Ioan. Stumpff.*

Clotild Clothild. Clothildis, *q.d.* **Luithild.** *I. Stumpff.*

Coen. Cuno, Chuno, Cunradus.

Coenraed. j. **Conrad.**

Colman. Colmannus.

Congolitan / Conwald / Cunwald. Congolitanus, *q.d.* **Coning** *ſiue* **Kunig Goldan.** *Io. Stumpff.*

Conman / Cunman. Conomannus. *I. Stumpff. &* Commanus. *Æg. Schud.*

Conigilde. Chunigilda, Chunilda .i. regis amor. *Io. Auent.*

Coningund. Cunigũdis, Chunigunda, Chunegunda, *q.d.* **Coning-gund** / *hoc eſt*, regis fauor. *I. Becan. Io. Auent.*

Conimond. j. **Cunimund.**

Conmeyer. Conomarus, *hoc eſt*, audax, præfectus. *vide* **Conodomar.**

Conodomar. Chonodomarius. *hoc eſt*, ferus præfectus, *vel* audax equorum ſeſſor, vel eques in neceſſitate. *Ar. Iun.*

Conrad / Cũrad. Cutruatus, *Æg. Schud.*

Conrad. Conradus, Conradinus, *hoc eſt*, Valens ſiue potens conſilio: prudens: ſcientia conſiliorum valens. *Mart. Iſl. &* Conſultæ audaciæ vir, *Adr. Iun. &* Qui ſcit conſilium dare. *Ioan. Auent.*

Conuolmar. Combolomarus.

Conwald. j. **Cunwald / Congolitan.**

Cunibert / Gunibert / Hunibert. Cunibertus, Hunibertus, *Mart. Iſl. vide Gunibert.*

Cunigunde. j. **Conigunde.** Chunigũda, Cunegundis.

Cunimond. Cunimundus .i. animoſus & ferox. *Adr. Iun.*

Cunman. j. **Conman.**

Cunrad. j. **Conrad.**

Cuntze. j. **Cunrad.**

Cunuolmar. Combolomarus. *B. Rhe.*

Cunwald. j **Congolitan.**

Curliman. Corolamus. *Ægid. Schud.*

Cutbert. Cuthbertus.

D

Dagenwaert / Degenwart. Dagevvartus, *hoc eſt*, victorioſi, militaris, intrepidiq́ue nomine dignus. *Io. Stumpff.*

Dagobert. Dagobertus, Dogubertus. i. cuius barba in mucronatum acumen pugionis inſtar deſinit: *vel* ſtrenuus & probus ex barbæ forma. *Adr. Iun. vel* Dagubertus, *q.d.* **Daegenwert** *ſiue* **Daegenbrecht**, *I. Stump. Verum I. Bec.* **Dagobert** *interpretatur q.d.* **Dagenwert** / *id eſt*, dignus qui ad multorum dierum ſpatia vitæ tempus extendat. *vel*, qui dignus eſt, vt cum die ipſo comparetur. Dagobertus à *gloria ſtrenuitatis, dictus, q.d.* **thegabrecht thegan** *autem Francis dicitur* vir fortis, ad arma promptus, *B. Rhen.*

Degenhart. Degenhartus, *id eſt*, robur virtutis: cõſtans & firmus in virtute. *Mart. Iſleb.*

Degenwart. j. **Daegenwart.**

Detzel. j. **Doetzel.**

Deudiſch. Deudiſchus. *à* **Deud** *ſeu* **Dud** .i. Deus. Dicuntur Deudiſchi, Germani, *à* **Deud** / *ſicut* Gothi *à* **Got.** *Mart. Iſl.*

Deutwald. Theutvvaldus, *hoc eſt*, diuina potentia, *ſiue* Deus potens. *B Rhe.*

Diebold. Dipoldus, *q.d.* **Liebhold** / *Mart. Iſleb. vide* **Dietpolt.**

Diethold. Theobaldus, Diopoldus, Diethboldus, Theodoualdus .i. qui vult officium facere, *Io. Auent.*

Diethelm Diethelmus, Theodehalmus *hoc eſt* galea Dei. *I. Stum.* **Diet** / **Deud** / **Dud** / **Dpd** / **Diet** / **Theut** / **Thiet** / *apud veteres Germ.* Deus *dicitur. Mart. Iſleb.* **Diet** / **Thiet** / *Gothica linguâ* Deus *eſt. Io. Stump. B. Rhenan.*

Dietlin. Theodelinus, *hoc eſt*, paruulus deus, *Ioan. Stump. vide* **Trudelin.**

Dietmar / Gutmar. Diethmarus, Theodomarus, *I. Stump.* **Diethmar.** *q.d.* augens officium. *Io. Auent.*

Diet-

Dietpolt. Theobaldus, Theodebaldus. I. *Stumpff. vide* Diepold/Dietbold.

Dietprecht. Theodebertus, Theutbrechtus, *hoc est*, in quo Dei gloria cōprehenditur, *I. Stump.* diuina gloria: *vel* Deus gloria plenus. *B. Rhen. Vel* officiosus. *Ioan. Auentin.*

Dietrich/Dietrick. Dietrichus, Thietrichus, Theodericus, *hoc est*, Deum imprimis colens, *vel* diues Dei, diues in Deo, diuinus. I. *Stump. vel* diues incrementorum, *I. Becan. vel* diuina copia, *R. Rhenan.*

Dietrich/Dietreich. Theodoricus, *hoc est*, facinorum diues. *Io. Auent.* Dieth (*inquit Auentin.*) *vetus vocabulum*, diuitias, officium, præclara facinora *significat*: *Latina incude* Theodo *formatur.*

Dietschalck. j. Godschalck.

Diettaeghen. Diettagenus, pugil Dei. *I. Stump.*

Dietwald. Theodoaldus. j. Ditwald.

Dietwin / Gutwin. Theodevvinus. *I. Stumpff.*

Dietsel. j. Doetsel.

Digobert. Digobertus, *hoc est*, virtute præditus: qui in pretio & valore est, *Mart. Isl.*

Ditsel. j. Doetsel.

Ditwalt. Ditvvaltus, Tipoldus, Theobaldus, *id est*, præfectus Domini, Dit *enim* Dominū *siue* possessionem *significat. vel* Deutwald/Dudwalt. Dei potestas, *Mart. Isl. vel* Dietwald/Thietwalt. Theodoaldus, *hoc est*, in in quo Dei potestas comprehenditur *Ioan. Stumpff. vide* Tiebald.

Ditwin. j. Dietwin.

Diuich/Duffwig. Diuitiacus; *Mart. Isl. vide* Diuitiach.

Diuich. Diuico, *hoc est*, caput excubiarum. *I. Becan.*

Diuitiach. Deuitiacus, *q. d.* die-viantiacht / *hoc est*, qui hostes in fugam vertit.

Diuitiach. *vide* Vitig.

Dodle. Totila, *id est*, paruus Deus, à Deud *siue* Dud i. Deus, *Mart. Isl.*

Domnorick. j. Dumnorick.

Druy. Druius. *I. Stump.*

Dudelin. j. Theudelin.

Duffwig. j. Diuich. Diuico. *Æg. Schud.*

Dumerich. Domnorius. *Ioan. Stumpff.* Dumnorix. *Ægyd. Schud.*

Dumnorick/Domnorick. Dumnorix, *id est*, Diuersorū sacerdotiorū opimis prouentibus affluens, *Adr. Iun. verum* Domnorick, *I. Becan.* Domnorix, θαμνεμπίξ, frenorum diues *dicitur.*

Durlach. Dorulacus. *Iod. VVillich.*

E

EAdulf. Eadulphus. i. Iuramenti siue matrimonij tutor aut defensor. *Adrian. Iun.*

Eardulf. Eardulphus, *hoc est*, opem ferens terræ patriæ siue solo genitali. *Ad. Iun.*

Ebald. j. Ehewald.

Eberard. Eberardus, *id est*, verrinus ingenio, *Ad. Iun.*

Eberbein. Eburouinus, *q. d.* erberbein/erber-wein. i. qui etiam vinum potans seruat honestatem, *Io. Auent.*

Eberhard. Eberhardus, *q. d.* ober rat. i. supremus consul, proconsul: *Mart. Isl. vel* fortis vt aper, *Io. Auent.*

Ebroin/Ebrowin. Ebroinus, *q. d.* eberwin/*hoc est*, vincens verrem siluestrem, *I. Becanus.*

Eckbert. Eckbertus.

Eckhard. Eckhardus, *rectius* Hegerat/*id est*, prudenter & consulrè seruans ac custodiens. *Mart. Isleb.*

Eckhard. Eckardus, Eckhardus, Ecardus, Egardus. i constans vt angulus & sustentans, *Io. Auent.*

Edeltrud. Edeltrudis, Ediltrudis.

Eerenrich. j. Hermanrich Erentrich.

Eewald. j. Ehewald.

Egbert. Egbertus, Engbertus, i. mucronatâ barbâ, vel in angustum definente. *Adr. Iun.*

Egilbold. Egilboldus.

Ehewald. Ehevvaldus, *per syncopē* Ebaldus: *perfectiùs dicendum* Hegewalt. i. qui habet potestatem vel officium custodiendi & seruandi. *Mart. Isleb.*

Eisenhard/ *vide* Isenhard.

Eisengrin/ *vide* Isengrin.

Eisterwoner. Istenon, *I. Stump.*

Eland. Elandus, *q. d.* Exul. *Ioan. Auent.*

Elbert. j. Adelprecht.

Ellico. *I. Stump.*

Else. Elsa, Elissa, Isabella, Elisabetha. *Io. Auent.*

Else-

Elſetrude, Elſetruda, Chunila. *Io. Auen.*

Emberich. Ambiorix. *Ægyd. Schud.*

Emerick/Emerich. Emericus, Immerichus. i. ſemper diues, nunquam deficiens, *Mart. Iſl.* Verùm Hæmericus, Aemericus, Heinrichus, *Ioan. Auent.*

Emmenhard. Emmenhardus, Aynardus, *Io. Auent.*

Engelbert. j. Angelbert. Engelbertus.

Engelſchalck. Engelſchalcus.

Enrich/ Henrich. Enricus. *I. Stump.*

Erard. Erardus. i. Indoles honeſtatis auida, *Adr. Iun.*

Erb. Aribo, *q. d* hæres. *I. Auentin.*

Erbar. Arabarius. *vide* Arbar.

Ercle/Ergle. Hercules, *vide* Argle.

Ercko. Erocus. *I. Stump.*

Erenprecht/ Erenbrecht. Erenprechtus, Erenbertus, *hoc eſt*, honore dignus. *Io. Auent.*

Erentrich/Erentrick/Erentrich. Ἀργεντρίχ. Orgentorix, *hoc eſt*, honorabilis, honorãdus, honoris diues. *Iod. V Vil.*

Erhard, erhard. Erhartus, *hoc eſt*, robur honoris: honeſtum robur. *Mart. Iſl.*

Erelieue. Erelieua, *hoc eſt*, amans honoris, & caſtitatis. *Ad. Iun.*

Erendrand. Ariodruda. i. quæ fidit honeſtati. *Io. Auent.*

Erenhold. Arionoldus, Erchanoldus, i. qui amat honeſtatem. *Io. Auent.*

Ereueſt/ Erenueſt. Ereueſtus, Ariouiſtus, *hoc eſt*, honeſtatis plenus: fama integer, fidei tenax, *Adr. Iun. vel* pertinax decoris, ac honeſtatis conſtans, *Ioan. Auentin. vel* qui in omnibus & agendis & dicendis, honoris conſeruandi ſe præſtat tenacem. *Ioan. Gorop. Bec. vide* Ariouiſt.

Erhard. Ariouardus. i. honeſtatis theſaurus. *Io. Auent.*

Erick. j. Errick.

Erling. Erlongus, Erlingus, *I. Auent.*

Erneſt. Erneſtus, *hoc eſt*, ſerius & grauis. *Adr. Iun. I. Auent.*

Ernſt. Emeſtus: Aneroeſtes, Ariouiſtus, *I. Stumpff. Ægid. Schud.*

Ernſt. Arionuſtus, Arnuſtus. i. ſeuerus. *I. Auent.*

Ermelinde. Ermelindis.

Ermigild. Ermigildus.

Ernhold. j. Arnold. *Io. Auent.*

Ernueſt. Ariouiſtus. *Iod. V Villich. hoc eſt*, glorioſus; *aut potius*, honeſtatis & gloriæ tenax. *I. Stump. I. Auen.*

Errick/Errich. Arrigis, Errichus, *hoc eſt*, diues honoris, *Mart. Iſl.* & Ericus, *hoc eſt*, honoratus, honoribus illuſtris, honore diues. *Adr. Iun. dicitur etiam* Oricus, *Io. Auent.*

Erſtbeg/ Erſtbus. Ariſtouicus. *Ioan. Auentin.*

Ethelwold. Ethelvvoldus.

Etho/ *vide* Otho.

Euerard. j. Eberhard. Euerardus.

Euermar. Euermarus.

Eutharick/Eutherick/Otherick. Eutharicus, Vthericus, *hoc eſt*, ſupra modum diues. *Vel* diues vberum, *ſine* mammarum. *Adr. Iun.*

F

Faraulf. Faraulfus, *q. d* warhulf. VVarhulfus, *hoc eſt*, veritatis vel cuſtodiæ auxiliator, *I. Becan.*

Farmond/ Faramond/ Pharamõd. Faramondus *q. d.* warr-mond / verum os. *Ioan. Becan. vide* Warrmond & Warmond.

Faſterad. Faſtrada, Faſtarada, *q. d.* conſilij conſtans. *Adr. Iun. Vel* optimum conſilium, *Mart. Iſl.*

Faſtrad. Faſtrada. i. domeſticus: potens in re familiari ſiue domeſtica. *I. Stum.*

Faſtrad. j. Werdrad. Frugi. *I. Stump.*

Filebert. j. Philibert.

Flozis/ Flozius. Florentius.

Folckmaer/Volckmaer. Folckmarus.

Folrad. Folradus, *hoc eſt*, plenus conſilij, bonus conſultor. *Adr. Iun.*

Franck. Francus, Frãco, Liberius, Eleutherius. *à* frij. i. liber, & anck. i. adoleſcens, iuuenis. *Mart. Iſleb. Io. Auent. Verum I. Becan.* Vrancus, *id eſt*, liber, *ſcribendum putat.*

Frantſe/ Frantſel. Franculus, Franciſcus, *Ioan. Auent.*

Fraumar. Fraomarus, *hoc eſt*, liber præfectus, baro, *q. d.* vry meyer, *Adr. Iun.*

Fredegund/ Fredgund. Fredegunda. i. fauor & pax & gaudium. *Io Auent.*

Fredegund/ Fredgund/ Fridgund. Fredegundis, Fregundis, Fridgundis, *id eſt*, ad pacem procliuis, pacem appetens, *I. Stump. vel* Pacem fauore ſuo adducens vel conſeruans. *Ioan. Becan.*

Fredeger. j. Frediger.

Fredmar / Fridmar / Fridmeper / Vidmeper j. Vitomar. Viridomarus, *l. V Villich. B. Rhenan.*

Frederick. Fredericus, Friderichus, Frecella. i. diues pacis, siue pax regni. *Ioan. Auentin.*

Frederich / Friderick. Fredericus, Fridericus, *id est*, pacis diues, pacé amans. *Adr. Iun.* & Pacificus, diues pacis: Salomon, Irenæus. *Mart. Isl. Ioan. Claius. Iod. V Villich.*

Fredrich / Fredrick. Eporedorix. *Ægid. Schud.*

Frediger / Fridger. Frigidemus, Viridogerion. *Ioan. Stump.*

Fredigern / Fritiger. Fredigernus, Fritigernus, *hoc est*, pacem amplectens, *Ad. Iun. Ioan. Becanus.*

Fregiled / Freudleid. Frigiledus. *Ioan. Stumpff.*

Fregund / Fridgund j. Fredegund. Fredgundis.

Frid. j. Fred.

Frigerid. Frigeridus, *hoc est*, liber equitatu, *l. Becan.*

Frits j. Frederick.

Fuchſbrand / Fuchſbren / Fuſbren. Fuchſbrandus, Fuchſbrenus. miles pedester galeatus. *Mart. Isleb.*

Fulbert. Fulbertus, *hoc est*, grauis & plenus barba, *dicitur etiam* Volbertus. *Adr. Iunius.*

Fulbert. Fulbertus, *q.d.* vollwerd / volwerd / *hoc est*, bene siue plenè dignus, *Mart. Isleb.*

Fuſbren j. Fuchſbren.

G

Galart. Galates. *l. Stump.*

Gamper. Gambrinius, *q.d.* kempfer / kamper. *l. Stir.*

Gandolf j. Gangolf.

Gangolf. Gangolfus, Gangulfus, *q.d.* ganghulf / prosperum auxilium feliciter procedens. *Mart. Isleb.*

Gantfrich / Gantfreich. Genfericus. i. totus diues. *vel* Integrum regnum, *Io. Auent.*

Gerbald / Gerbolt. Gariualda. i. qui penitus & omnia vult. *Io Auent.*

Garbald. Garibaldus, *q.d.* gerwald / garwald j. volmacht. *Mart. Isleb.*

Garbald / Garwald. Carbaldus, *hoc est*, omnino audax, *vel* omnino potens. *Io. Becan.*

Gardrud / Gerdrud. Gariodruda. i. quę omnia fidit, *Io. Auent. vide* Gertrud.

Garman. Caromandus. *Ægid. Schud.*

Gartrud j. Gertrud.

Gaſtrich. Gaſtrigus. Gaſtrichus, *ξενοδόχος*. i. hospitalis. *Iod. V Villich.*

Gaſtwig. j. Caſtwig / Caſtig. Castigo, *Ægid. Schud.*

Gaugerich. Gaugericus.

Gebhard / *rectius* Gebrat. Gebhardus, Gebratus, *hoc est*, dator consilij, potens consilio, *Mart. Isl. vel* Gebhard / Gebhardus, *hoc est*, liberalis animo, & largiri paratus, *Adr. Iun.*

Gebrick / Giberick. Gibericus. i. liberalis, opum largitor, & munerum dator, *Adr. Iun.*

Gebhuld / Gibhuld. Gibuldus, *l. Stum.* i. da pacem. *Ioan. Auent.*

Geps / Gepſbert. Giſbertus: *hoc est*, dignus vt sic obsés, *l. Becan. vide* Giſbert.

Gepſel. Giſala, *q.d.* obsés, *l. Auent.*

Genebald / Genebould, Genebaldus, Genebaldes, *q.d.* gend-be-hald / *siue* gene-be-hauld, *hoc est*, elegantiæ conseruator. *l. Becanus.*

Genueus. Genouefa.

Genſerich / Genſerich / Gantſrich Genſericus, *l. Stumpff. vide* Gantſrich.

Gerard. Gerardus, *hoc est*, ingenium vulturium & rapax. *Ad. Iun. vel* Gerhardus, *q.d.* gar hard / omnino durus, *B. Rhenan.*

Gerberghe. Gerberga.

Gerbrecht. Gerbrechtus, *hoc est*, hæreditario iure tenens, siue possidens. *Adr. Iun.*

Gerdrud / Gerdraud *vide* Gardrud.

Gerlack. Gerlacus.

German. Germanus. i qui auet viro congredi: qui vltro hostem petit. *Ioan. Auentinus.*

Gerorh. Gerochus.

Gerold. Geroldus.

Gertrud / Garrtrud. Gertrudis, *hoc est*, prorsus fidelis, fideique tenax. *Adr. Iun. vel* omnino amabilis. *l. Stump. vel* quæ fidam se præbet nostris desiderijs, *l. Becan.*

Geuer. Cauarus, Cauarinus, Cauarillus, Gebhardus, Geuardus. Æg. Schud.
Geuaerd. Gebhardus, Geuardus.
Giberick. j. Gebrick.
Gibhuld. j. Gebhuld.
Gildebert. j. Childebert.
Gileyn. Gislinus.
Gilimer. Gilimerus, id est, præfectus cōmeatui publico. à gilep siue gelep. vel iucundus & hilaris præfectus: à gilp siue gilly / quod Gothis & Britannis dicitur delectabilis, Adr. Iun.
Gilmer. Gilomarus. I. Stump.
Gisbert. j. Geys. Gissebrechtus. Gisus inquit B. Rhenanus, cum multa componitur, vt Gisulphus, Gissebrechtus, VViligisus, &c.
Gisele. Gisala, q. d. Obses, I. Auent.
Giserick. Gisericus. i. anseribus diues, Adr. Iun.
Glaude. Clodius, Claudius.
Godeberte. Godeberta.
Godwin. Godvvinus.
Godeleu. Godelebus, Godelaibus, hoc est, iucundam vitam ducens, Ad. Iun.
Godelieue. Godeliua, Godoliua, Godoleua, q. d. Deothara.
Godfrid. j. Gotefrid.
Godgesel. j. Godsaelig / Gotsaelig.
Godprecht. j. Got-precht.
Goede. Gutha, Agatha i. bona. I. Auent.
Goedele / Guedele. Gudula.
Goemar / Gomer. Gomarus, Gummarus, hoc est, homo bonæ famæ. Ioan. Becan. vide Gotmaer.
Goerick. Goericus.
Gonwald. Gundebaldus, I. Stump.
Goswin. Gosvvinus, q. d. huswin id est, victor domorum, vel q. d. goswin / ioskin / id est, iustus, iustulus. Mart. Isl.
Gotefrid godfrid. Gotefridus, Gotfridus, Gotofridus, Godfridus, hoc est, pace bonus, vel diuinæ pacis munere inclytus, Adr. Iunius. Vel. diuina pax, Ioan. Auent.
Gotmaer / Goemaer / Gutmeyer. Gomarus, hoc est, bonus superior. I. Stump. vide Goemaer.
Gotmeyer / Gutmeyer. Gothemarus, I. Stump.
Gotprecht / Godprecht. Godoprechtus. i. Deo dignus, Io. Auent.
Gotrat. Cutruatus.
Gots / Gotz. Cotiso. I. Stumpff.
Godtsbrecht. Gobsbrechtus, Theudbrechtus. B. Rhen.
Gotson / Diedon. Theodon. B. Rhen.
Gotschalck / Dietschalck. Gotscalcus.
Gotsaeligh. Gotgesel / Gutgesel. Gotegiselus, I. Stumpff.
Godtshold. Godsholdus. Stump. & Aud. Altham.
Gotthard / Gottard. Gotthardus, Gottardus, Gothardus, hoc est, robur Dei. vel bonus indole. Mart. Isleb. vel bona indoles. Adr. Iun.
Gotwald. j. Gutwald.
Gotvolck / Catwulck. Catwulcus. Ægid. Schud.
Granick. Granicus. I. Stump.
Grimald / Grimwald. Grimoaldus, q. d. grimwald hoc est, iræ potestas: iudex qui exercet irā in facinorosos: seuerus in gubernatione & potestate Mart. Isl. Io. Stump. vel Grimmoaldus, q. d. grimmewalt / hoc est, iracundorum crudelitatem vi sua compescens. I. Becan.
Grimald. Grimoaldus, à sæua potestate dictus, q. d. Grimvvaldus. B. Rhen.
Grimold / Greimhold. Grimoldus. i. impetum amans. Io. Auent.
Grimwald. j. Grimald.
Grothild. Grothilda, q. d. magnus amor.
Guibert. j. Wibert.
Gudel / Goedel. Gudula.
Gudwald. Gudwaldus, Gudwaldus.
Guinomad / Gwinomad. Guinomadus, I. Stumpff.
Gundebald. Gundobaldus, hoc est, magna fauoris vis, I. Becan.
Gunderick. Gundericus, hoc est, fauoris ac popularis studij potens. Adr. Iun. q. i. Guntrick.
Gunibert. Gunibertus, q. d. Kuniberd. id est, audax, forma, & summe curiosus fortis, & domi charus. Mart. Isl. vide Cunibert.
Gunther. Gontharus, Gunterus, Gontherus, I. Stump.
Gunthol. Gutholdus i. fauor & amor, Ioan. Auent.
Guntram. Guntramus, Gunthramnus q. d. gunt-ram / hoc est, fauorem latè extendens, vel gunt-gram / gunt-kram, hoc est, taberna fauoris. I. Becan.

Gunt-

Guntrand. Guntrandus.
Guntrick / Guntrich. Gundericus, I *Stump.i.* Gunderick.
Gutacker. Gundagrius, Gutackerus, *hoc eſt*, bonus & fructuoſus ager, *Ioan. Stump.*
Gutbert. Teutobochus, I. *Stump.*
Gutmeyer ſ. Gotmeyer.
Guto. Cotus. *Ægid Schud.*
Gutdraud / Gutdrud. Gutodruda. i. bene fidens, nihil mali timēs, Io. *Auent.*
Gutram Gutoramus, *q.d.* bona fama & gloria. Io. *Auent.*
Gutrad / Cunrad. Cutruatus, *Ægid. Schud.*
Gutwald / Godwald. Cataualda. Io. *Stump.*
Gwalbert. ſ. Walbert.

H

Hans. Ianus, Ioannes.
Hadfreid. Hadofreda. i. quæ gaudium habet.
Hainrich. ſ. Heynrich.
Harbart. Harbartus.
Hardewick. Harduicus.
Hardwick. Hartouicus, *q.d* dura via. *Ioan. Auent.*
Hardtman. Arminius. *Iodoc. V Villich.*
Hartman. Hartmannus.
Haſtulf / Haſtyplph. Haſtulphus. i. habens auxilium. I. *Auent.*
Hatte. ſ. Xtte. Pater.
Hatthulf. Hatto. *vide* Adolf.
Haug Hugh. Hugo, *q.d.* cæſim feriens. *ab* hauen / haugen / hougen. i. cæſim ferire, Io. *Auent.*
Haunold. Hunoldus, Io. *Auent.*
Haupreht. Hugopertus. Io *Auent.*
Hechtar. Hector. I. *Stump.* I. *V Villich.*
Hechter. Hichtor, Hector. I. *Auent.* *vide* Hickar.
Hedde. ſ. Hatte. Pater.
Heddewig / Hedwig. Heddevvigis, Heduiga, *id eſt*, patris refugium. *Mar. Iſleb.*
Heidweg / Heidwick. Hedouica. I. *Auen.*
Heylighe. Hælica, *q.d.* ſancta. Io. *Auent.*
Heimrick / Emberich. Ambiorix, *Ægi. Schud.*
Heimrick. ſ. Hinrick / Heinrick.
Heinrick / Heynrich. Heinricus, *aut potius* Heimrichus, *hoc eſt*, domicilii diues. *Ad. Iun. vel* Heimerichus, *hoc eſt* locuples domorum, *vel* qui domi diues eſt Io. *Becan.* Honoricus, Hæmericus, Æmericus, I. *Auent.*
Heinrick / Heinrich. Honoricus, Henricus.
Heinrick. ſ. Hinrick.
Heiurick. Ambiorix.*
Hegwalt. Hegvvaldus. *hoc eſt*, qui collecta, demeſſa, decerpta recipit, domum vehit, condit & cuſtodit: promus. *Mart. Iſleb.*
Heimeram. Heimeramnus.
Heimund / Homund. ſ. Hunimond. Hunimundus. Io. *Stumpff.*
Helprick. ſ. Hilperich.
Helt. Helitonius, Heros. *Ioan. Auent. Iod. V Villich*
Hemel. *vide* Himel.
Herbert / Herebert. Herbertus, Heribertus, Herebertus, Heribertus, *q.d.* herwert, *hoc eſt*, dignus præfectura exercitus, Io. *Becan.*
Herhenderich *vide* Ogerotzich.
Herbrecht. ſ. Herwert.
Herlinde. Herlindis.
Herman. Hermanus, Hermannus, *q.d.* heerman / *ſive* herman. Dux exercitus, bellator, vir exercitus. *Mart. Iſl. Vel* publicus monitor, Io. *Becan.*
Herman. Ariminus. Adr. Iun. *q.d.* Erman / eerman. I. *Stump.*
Herman. Hermion, Herimanus. *q.d.* vir exercituum, Ioan. Auentin. Io *Stumo.*
Hermanrich / Emrich. Hermanerichus. Io. *Stumpff.*
Hertard. Hortarius Io. *Stumpff.*
Hertwig. Ortiago. i. Hoztlag.
Herwald. Heroaldus, Heribaldus, *hoc eſt*, celebris & potens in bello. I. *Stum.*
Herwert / Herbrecht. Heribertus. *Ioan. Stumpff.* *vide* Herbert.
Herwick. Heruicus.
Hette. ſ. Hedde / Hatte / Xtte. Atto, Pater.
Hettel / Hettil / Hattel. Paterculus, paruus pater. *Mart. Iſleb.*
Hickar / Hikar. ſ. Hechtaer / Hichtar. Hector.
Hilde. ſ. Luithilde. Luithildis.
Hildebert / Hildebertus, *q.d.* heldwerdt *id eſt*, heros charus, pretioſus, *Mar. Iſl. Verùm Ioanni Auentino* Hildepracht *dicitur. i.* amari dignus.
Hildebrand / Hiltebrand. Hildebrādus,

hoc eſt, amoris titio. Hild *enim ſiue* Hild amor *eſt. Io. Auent.*

Hildebrecht. Hildebrechtus, *ſiue* Luitharius, *B. Rhen. vide* Hildebert.

Hildegard. Hildegarda, Hildegardis, *hoc eſt*, amoris hortus, *Io. Auent.*

Hildegaſt. Hildegaſtus. *Io. Trittchemius.*

Hildeprecht. *vide* Hildebrecht.

Hilderick. j. Hulderick. *Io. Stumpff.*

Hildewarde. Hildeuardus.

Hildolf. Hildolphus.

Hildulf/Hildolf. Hildulphus.

Hille. Helena.

Hilfrick. j. Hilperick. Chilpericus.

Hilfwert. Hildebertus, Childebertus, *hoc eſt*, dignus qui adiuuetur. *Ioan. Stump.*

Hilperick / Helprech/Hilfrich/ Hilfrech. Hilpericus, Chilpericus, *hoc eſt*, auxiliis potens, *Adr. Iun. Ioan. Stump. vel* adiuuans regnum. *Celtæ* Childericum *deprauant. Ioan. Auentin. vide* Chilperick.

Hiltgar/Hiltgard. Hiltgarus, Hiltgardus, *hoc eſt*, valde celebris, *Io. Stump.*

Hiltebrand/ Hildebrand. Hiltebrādus, Hildebrandus, *hoc eſt*, incentiuum fortium virorum & animoſorum iuuenum: incenſor, impulſor, *vel q. d.* Helt-bren *id eſt*, heros ſiue gigas brennorū: eques galeatus: galeatus heros. *à* brien *dictione priſca Cimbrorum qua* galea bellatoria *deſignatur. Mart. Iſl. Ad. Iun. Vel* amoris titio. *Io. Auent.*

Hiltprecht. Hiltprechtus, *hoc eſt*, latè diuulgatus, celebris. *I. Stumpff.*

Hiltrud. Hiltrudis, *hoc eſt*, celebris amabilitatis cauſa. *Ioan. Stumpff.*

Himelgarde. Himelgardis.

Himeltrud / Himeltraud / Himeldrud. Himelotruda. *hoc eſt*, quæ cælo fidit. *Io. Auent.*

Hinrick/Henrick/Heinrick. Hinricus, Henricus, Heinricus, *hoc eſt*, intus ſeu domi diues, *Mart. Iſleb.* aut domicilijs diues, *Adr. Iunius.*

Hinrick Hertogh Hinrick. Vercingentorix. *Mart. Iſleb. vide* Verſingetorick.

Holdwerd. Holdvverdus. *hoc eſt*, gratia ſiue fauore dignus. *Mart. Iſl.*

Hoofstrick. Autaricus. *

Horderick/Horderich/Horrich. Hordericus, Orgetorix. *I. Stumpff. Æg. Schud.*

Hormcard. Hormocardus.

Hortiag/Hertwig Ortiago. *Ægi. Schud.*

Houwaerd. j. Holdwerd.

Hubert. Hubertus.

Hude/ Hudo. Otto.

Huder. j. Uther. Vtharius.

Hugho/Huyghe Hugo, *vide* Haug.

Hugobert/ Hugprecht. Hugobertus, *Ioan. Stumpff.*

Hulderick/Hulderich. Huldericus, *id eſt* ſuffragiis potens. *Adr. Iun. aut* diues fauoris: qui multum fauetur. *Ioan. Stump. & I. Trittenh. etiam* Hilderich/ Hulderich *&* Hildenrich *ſcribunt. s.* Hildericus, Vlricus. *Celtæ* Childericū *corrupte nominant, Io. Auent.*

Hulfar. j. Ulfar. Auxiliaris.

Hulfgang. Hulfgāgus, *perperam* VVolfgangus. i. auxilium proſperum, feliciterque procedens. *Mart. Iſl.*

Humbert. Humbertus, Humpertus, *q. d.* Unwert. Non charus. *Mart. Iſleb.*

Hunegund. Hunegundis.

Hunerick. Hunericus, *hoc eſt*, diues gallinaceis. *Adr. Iun.*

Hunfrid. Hunfredus.

Hunger. Hungerus.

Hunibald. Hunibaldus.

Hunimond. Hunimundus, *hoc eſt*, eloquens inclito ore, *Adr. Iun. Verum Ioan. Stumpff.* Honmond/Hepmund *ſcribit.*

Huſmar/Huſmer. Huſmarus, *q. d.* Huſmeier i. maior domus. *B. Rhen.*

Huſmar. Induciomarus. *B. Rhenan.*

I

IAn. Ianus, Ioannes.

Ilderick. Ildericus, *hoc eſt*, vberum ouium diues. *ab* ilder *ſiue* elder. i. vber *ſiue* mamma, *Adrian. Iun.*

Ilge. Iuliana.

Illingh. Vlyſſes. *Iod. VVillich.*

Inductiomar. Induciomarus. *I. Stump.*

Ingram. Ingrauius. *Ioan. Stump. Iodoc. VVillich. Verū Ioanni Auent.* Ingramus *dicitur, q. d.* ingram. i. maxime infenſus ſiue offenſus.

Inwoner. Ingeuon.

Ioder. j. Theoder. Theodorus. *I. Stum.*

Ioost. Iuſtus, Iudocus.

Irmengarde. Irmēgarda, Irmingardis.

Itel. Italus. *Ioan. Stumpff.*

Isbrand. Iſbrādus, *q. d.* Iſenbren iſenbren/

Yzen/ferrea galea, ferreæ galeæ munimen: ferreus ſuorum defenſor. *vel* Glaciem accendere volens, *hoc eſt*, impoſſibilia aggredi tentans. *Ad. Ian.*

Iſengrin/Eiſengrein. Eiſengrinus.

Iſenhard / Eiſenhard. Iſenardus .i. durus vt ferrum. *Io. Auent.*

Iſenot/ Eiſenot. Iſenotus, *hoc eſt*, qui in calamitate aduerſitateque, perinde ac ſi ferrum eſſet, non cedit. *Ioan. Auen.*

Iugunde. Iugunda. *à iuuentute dicta, Io. Auent.*

L

LAmbert/Lampert. Lambertus, *q.d.* lang werd. Diu charus, diu gratus. *Mart. Iſleb. vel q.d.* landtbzecht, *B. Rhenan.*

Landelin. Landelinus.

Landhilde. Landhilda. i. patriæ amans. *Io. Auent.*

Landin. Landinus, *Ioan. Stump. fortè* Laudin.

Landoald. Landoaldus.

Landolf. Landolphus, *q.d.* land-hulf/ *hoc eſt*, terrarum ſalus, regionis auxiliator. *Mart. Iſl.*

Landzade. Landrada.

Laertn. Laertes. I. *Stump.* Iod. *VVillich.* I. *Auentin.*

Laudin. Laudinus. Iod. *VVillich. fortè* Landin.

Leenhart. Leonardus. *hoc eſt*, robur leonum. *Mart. Iſl.*

Lenhart. Lomnorius, Leonorus. *Iodoc. VVillich.*

Leodgard. Leodegarius.

Leonard. Leonardus, *hoc eſt*, Leoninus animus. *Adr. Iun. q.d.* leeuwenhardt/ *hoc eſt*, cui animus eſt leonis, *I. Becan.* λεοντοφρων, *And. Altham. Vel* mercedis præmiique theſaurus. *Io. Auent.*

Leonhard / Lowenaert. Lomnorius. *Io. Stumpff.*

Leopald. Leopaldus.

Leupold. Leupoldus, *q.d* liebhold lieb vnd hold. Amabilis, dilectus. *Mar. Iſl.*

Leuthar. Leutharis, *hoc eſt*, purus, pusus. *I. Becan.*

Leutholf. Leutholphus, Ludolphus, *hoc eſt*, hominibus auxilium præſtans, opemque ferens, Adr. *Iunius.*

Leuwegild. Levvigildus, *hoc eſt*, leonum contubernalis. *Adr. Iun.*

Lidwid. Lidvvidis.

Lidwig. Lidvvigis, Liduigis.

Lienhart. Leonarius, *I. Stumpff.*

Liuen. Liuinus, Leuinus, *q.d.* amatus, dilectus.

Liuard. Liuardus. i. amoris gaza. *Ioan. Auentinus.*

Lodolf/Lodulf. Lodolphus, *q.d.* lupdhulf *ſive* leudhulf / *hoc eſt*, auxilium populi, Alexander. *Mart. Iſleb.*

Lodomer. j. Luidemer.

Lodowick. j. Luitwigh.

Loner. Lomnerius, Leonorius. i. qui mercede conductus eſt & ſtipendia facit. *Ioan. Auent.*

Lot. Lotarius, *Io. Becanus.*

Lotharis. Lotharius, Leutharius, *hoc eſt*, populi dominus, *vel* purus putuſque, *Ad. Ian. vide* Leuthar, Ludher.

Lotharis. Lotharius, Lutharius, *q. d.* luther-ludher: herus ſiue dominator hominum, *Mart. Iſl. vide* Ludher.

Lother. Lotharius.*

Lodolf/Lodulf/Ludolf. Lodolphus, Ludolphus, *q.d.* lupdhulf *ſiue* leudhulff *hoc eſt*, auxilium populi. M. *Iſl.*

Lops/Clovs. Ludouicus, Clodoueus, *vide* Lodewick.

Lonher/Lorenher/ Loewcher. Lomnorius, *vnde poſtea natum eſt nomen* Leonhardus, *Ægyd. Schud.*

Ludewick. j. Luitwig.

Ludewich/Lodowick. Litauicus, *q.d.* Luitwick. *hoc eſt*, populi refugiũ, *vel* is qui pro populi ſalute excubias agit. *Ioan. Becan. vide* Luitwig. & Clotaris. *Vel* præſtantiſſimus populi, *Vel* populis valens, *nam* luith populus *eſt*, & wich homo ſtrenuus, *vel* Clodio, Clodoueus, Ludouicus. *Io. Auen.*

Ludel. Ludouicus, Clodio.

Ludger. Ludgerus.

Ludolf. j. Lodolf.

Ludwig. j. Luitwig. Clodoueus.

Luer. Luerius. *I. Stumpff.*

Luidemer/Lodemer. Luidemerus, Lodomirus, Litomarus, *q.d.* populi promotor, gentis ampliator. *I. Becan. vide* Clodomir

Luitbzand. Luitbrandus, *hoc eſt*, galea *ſiue* apex populi: *vel* inſtigator incenſorque populi. *Adr. Iun. vide* Luitbzand.

Luitbrand/Luitprand. Litoprandus. *id est*, populi titio & amor. *Ioan. Auentin.*

Luit/Luitken.i. Luptyilde. Luithildis, *Ioan. Becan.*

Luitbold/Luitbald. Leopoldus, Leopaldus, Lupoldus, Luitbaldus, Litouaidus .i. qui popularis est, & bene vult populo. *Ioan. Auentin.*

Luitgar. Luitgarius, Leodegarius, *B Rhenan.*

Luitgarde. Luitgarda, Ludmilla.

Luitgar/Luitgar. Luitcharus, *hoc est.* acceptus populo. *Io. Stump.*

Luithilf. Litholfus, Litolfus, Litoldus .i. populi adiutor, *Io. Auent.*

Luithilde/Clothilde. Luithildis, Clothildis, *q.d.* excellens in populo: heroina populi: sic excellens in populo vt dici mereatur heroina. *Becan.*

Luitholt. Luitholdus. i. populi amator. *Ioan. Auentinus.*

Luitmeper.i. Luitmeper.

Luitpold. Luitpoldus.

Luitprand. Hominum galeatus: *hoc est*, qui homines armis tutatur. *Ma. Isleb. vide* Luitbrand.

Luitwig/Luitwick/Ludowick/Lodowick. Clodoueus, Clitoueus, Clitouius, Elitoueus, *hoc est*, magni ponderis, siue æstimationis apud populum, & acceptus populo. *I. Stumpff. &* populi refugium. *Ioan. Becano dicitur* Clodoueus, Lodoinus, Ludouicus, *vide* Lodowick/Ludewick.

Luitwin.i. Luitwin.

Lupold. Lupoldus, Leopoldus.

Lutbold.i. Luitbold.

Lutger. Lutgerus.

Lutgard. Lutgardis.

Luthart.i. Lotharis. Lotharius, Lutharius. *I. Stump.*

Luther. Lutharius, Lutherius, Lotharius. *Iod. V Villich. Æg. Schud. Io. Auen.* i. clarus, sincerus.

Lutmeper. Luitmerus, Lodomirus, Clodomirus, *hoc est*, populi præfectus. *B. Rhen.*

Luitmer. Litomarus, qui populum auget, Clodomirus *Celtis corruptè vocatur. Io. Auent.*

Lutmund. Leudemondus, *I. Stump.*

Lutsind. Lutsuvinda. *Io. Stump.*

Lutwig. Litauicus.*

Lutwin. Lutvvinus, *hoc est*, populos vincens. *Adr. Iun.*

M

Mechthilde/Machthilde. Machthildis, Matildis, Machtilda, *hoc est*, virginum heroina, *Ioan. Becan.*

Malerick. Malorix, Malorichus, *hoc est*, molarum diues, *Ad. Iun.*

Mallobaud. Mailobaudes, Conseruator & salus conuiuij, *q.d.* mal behaud. *Ioan. Auent. Ioan. Becan.*

Man. Manus, Mannus, I. *Stumpff.*

Mangolt. Mangoldus. χειραρδος, *And. Altham.*

Manhard. Manhardus, *hoc est*, virili animo præditus. *Adr. Iun.*

Manshost.i. Menschkop.

Marbot/Marbode/Marcbod. Marobodus, *I. Stumpff.*

Marckard. Marquardus, *q.d.* marckgrat/marckrad. Consul prouinciæ. *Mart. Isleb.*

Marckman. Marcomanus *hoc est*, limitis monitor, limitis designator, *vel* monitor diligenter considerandu, *vel* monitor vt accuratè quippiam contempletur. *Ioan. Becan.*

Marckmeper. Marcomirus, *hoc est*, præfectus limitaneus, finium præses, *Adr. Iun.*

Marckmer. Marcomarus .i. limitem augmentans. *I. Auent.*

Marckmer. Marcomarus, *Io. Stumpf.* & Marcomirus, I. *Becan. hoc est*, finium ampliator.

Marcomer. Marcomerus. I. *Trittenh.* Marcomeres. *B. Rhen.*

Marobot/Marbot. Maroboduus, Marobodus. *q.d.* mehrer-bod/mehrbod/Alumnus maior: qui reliquis vodis, alumnis, siue pastoribus præest. *Mart. Isleb.*

Marobod/Marbode. Marboduus, *q.d.* meer-bode/ *hoc est*, famulus rem domini augẽs, *vel q.d.* mer-bod-hu. magistratus siue dominus famulorũ custos. *Ioan. Becan. vide* Merbod.

Marobod. Marobodus, *hoc est*, equinum corpus. *Althamer.*

Mars. Marsus. *Io. Stump.*

Martel. Martellus, *hoc est*, malleus ferreus omnia confringens, *cognomen*

Caroli

Caroli Franc. Regu. Ioan. Becanus.

Mathaswenthe. Matasuentha, hoc est, virguncula tenella. Adr. Iun.

Medegesel/ Mutgesel. Medegesilus. I. Stump.

Mederick/ Mederich/ Mutrich. Medericus. Io. Stump.

Meynfrid. Menofredus. i meum gaudium, mea pax. Ioan. Auent.

Meynhard. Menardus, q. d. mea gaza, meus thesaurus, Io. Auent.

Meyer. Maior, præfectus, Ioan Stump. B. Rhenan.

Meyerwich. Maioruichus, hoc est, magnæ auctoritatis, I. Stump.

Meynhard. j. manhard.

Menschkop/ Manshoft. Mœnicaptus. Æg. Schud.

Merbeg. Meroueus. i. qui viam augmentat. I. Auent.

Merbod. Marobodus, q. d. augens fundos siue prædia, Ioan. Auentin. vide Marbod.

Mernerefrid. Mernerefridus, hoc est, pacis auctor, Adr. Iun.

Merobaud. Merobaudes, q. d. merbehaud/ qui mare conseruat. Io. Becan.

Merwich/ Merwig. Meroueus. B. Rhen. I. Stump. verùm I. Bec. Merow/ Merwe. Meroueus dicitur, q. d. mer-houwe/ id est, mare tenens.

Minulf. Minulphus, hoc est, meũ auxilium, mea salus. Mart. Isl.

Modowald/ Modoald. Modoaldus.

Mundzucht. Muntzuchus. I. Stumpff.

N

NAmes. Numeius.

Nereyn/ Noreyn. Noricus, Nero, Noreus, à neren. i. alere, nutrire, Ioan. Auent.

Neuwmey. j. Numey.

Nodomar. Nodomarius, hoc est, eques in necessitate, vel præfectus in necessitate, Ad. Iun.

Noreyn. j. Nereyn. Noricus, I. Stump.

Nortbert. Nortbertus.

Numey/ Nuwmey. Numeius. Ægid. Schud.

O

ODacker/ Oedacker. Odoacer, Odagrius, hoc est, infructuosus siue sterilis ager, I. Stump.

Odacker/ Oetacker/ Odagker/ Oetagker. Odacer, Odager, Odagrius, Odacer, Oetagrius, q. d. vastator agrorum. ab oede. i. incultus, desertus: eoden. i. incultum facere, vastare, in solitudinem redigere, I. Auent.

Odemar. Odemarus. I. Trittenhem. vide Otmar/ Audemar.

Odibald. Odibaldus.

Oenemar. Oenomarus, Ioan. Stump.

Odolf. Odulphus.

Oldrad. Oldradus. q. d. old-rat. Senior, senator, senatus. Mart. Isl.

Omer. Audomarus.

Orgetorick/ Orgentrick. Orgetorix, Orgentorix, hoc est, locuples, locorum diues, diues possessione. Adrian. Iun. verùm Io. Stump. dictionem Orgetorix, interpretatur Horderich/ Erentrich. Io. Bec. in Gallic. Orgentorix interpretatur, Herhenderick ἡρεντερίξ, hoc est, dominus à multis manibus diues. vel ὠργεντρίξ, q. d. oor gent-rich. id est, natalium elegantia diues.

Ortwin. Ortvvinus, Ortuinus, hoc est, ditionem siue locum in suam potestatem redigens, A. Iun.

Oswald. Osvvaldus, rectius Huswaldus hoc est, gubernator domus, præfectus, oeconomus. Mart. Isl.

Othmeyer. j. Othmar. Othomarus, Io. Stumpff. B. Rhenan.

Otmar. Otmarus, Ottomarus, q. d. hotmar/ hoc est, vir qui est caput inter eos qui bonæ famæ sunt, Ioan. Becan.

Otto. j. Atto. Pater. Mart. Isleb. verum Ioan. Auentino Huto/ Hudo/ Vto/ Vdo & Otto dicitur ab hued/ huet/ .i. custodia, siue galea.

Ottel/ Outel/ Houtel. Outilo, Houtilo, Vto, à custodia & galea. I. Auent. vide Vtel/ Vtil.

Outbert. j. Autbert.

Ottocar. Ottocarus.

Oudmaer. Audomarus

Oue. j. Vue.

P

PErther/ Berther. Bertharius. i. equorum dominus, & equorum exercitus, Io. Auent.

Pertrich. Bertharicus. i. equorum diues, Io. Auent.

Pharamond.j. Waermond. Varamundus.

Philibert.j. Wilprecht/Vilwert. Polyphemus. *B.Rhenan.*

Pipin. Pipinos, *hoc est*, sibi ipsi fauens: propriæ volũtatis studiosus, *Adr. Iun.* *Verum* Pipin/pippin. Pipinus, Pippinus, *Ioanni Becano dicitur, q.d.* pippin/*hoc est*, parturientis dolor. *à* pipen .i. acutum sonum edere instar parturientis. & pin.i.dolor.

Pipis.j. Pipin. *Io. Stumpff.*

Pluthilde. Pluthylda, *hoc est*, sanguinis amor, *q.d.* bloethilde/ plut *enim* sanguis est. *Celtæ* Plyctyldam *vocant*, quæ visu amorem prodentem *significat*. *Io. Auentin.*

Plutrude. Plutruda. *Io. Auent.*

Q

Quirijn. Quirinus, *q.d.* werin .i. defensor, *Ioan. Becan.*

R

Raban. Rabanus.

Ratbode. Rodbodus, *hoc est*, consilij audacis & præcipitis. *Adrian. Iunius*, *vel* concilij nuncius. *Cornel. Kempius.*

Radboud.j. Radbode. Radbodus.

Radegais. Radegaisus, *hoc est*, ruber caper, hispidus rubentibus pilis, *A. Iun.*

Radegonde. Radegunda, Radegundis.

Radulf. Radulphus.

Radwig. Raduichus, *id est*, ponderosi & deliberati consilij, *Io. Stumpff. vel* Radevvichus.i. consilio præstans. *B Rhe.*

Raimund / Raymond. Raymundus; *q.d.* rygeman *siue* rugeman/ *hoc est*, quietus, tranquillus vir, *Mart. Isleb.*

Rainald.j. Reineld. Rainaldus.

Rathulf.j Rodolf.

Regendraud. Reginodruda. *Io. Auent.*

Reginfrid / Reinfrid. Reginfredus, Reinfredus, *hoc est*, purus & integer pacis amator, *Ad. Iun.*

Reich *vide* Ric/Rich.

Reinard/Reinhard. Reinart. Reinardus, *hoc est*, integer animi, doli inscius, pudico & incorrupto ingenio, *A. Iun. vel* purus & pudicus ingenio, *Mar. Isl. forte* Rugenhart/ *hoc est*, pacis robur. *Mart. Isleb.*

Reineld/ Reinald. Rainaldus.

Reinelde. Rainelda.

Reinier. Rainerius, Raginerus, *I. Auent.*

Remaeckel. Remaclus.

Remecus. Remigius.

Reinfrid.j. Reginfrid.

Reynoud-Reynold. Reynoldus.

Reward. Reuvardus, Reuardus, *hoc est*, penitens animus, *Adr. Iun.*

Rembert. Rembertus

Ricard. Ricardus, Reichardus, *hoc est*, animo excelsus & spe diues. *Ad. Iun. vel q.d.* reichrat.i. diues cõsul. *Mart. Isleb. vide* Reichgar. Richardus, *Ioan. Auentino dicitur* diuitiarum *siue* regni thesaurus.

Richbert. Rigobertus.

Richel. Richila, *I. Stumpff.*

Richgar/Richard. Richardus, *hoc est*, omnino diues, potens, *Ioan. Stumpff. vide* Ricard.

Richmeyer. Richomarus, Richimerus, *Io. Stump. I. Trittenhem. R. Rhen.*

Richemer/Rikemer/ Richomerus, *q.d.* meerder des rijcks: *hoc est*, regni ampliator, augustus, *Io. Becan.*

Richmund. Richomundus, *I. Stumpff.*

Richwin. Richouinus, Radeuicus.

Rick/Rijck. *vide* Ric/Rich.

Ricktrupd. Rictrudis.

Rickffride. Rixfridus.

Robert/Rubert. Robertus. *rectius* Rotbertus, *q.d.* ruffus barba. *Adr. Iun.*

Robert / Ruprecht. Rubertus, Robertus, Rupiechtus, *corrupte, nam* Ratwert *dicendum est, hoc est*, consilio valens, consilio charus. *Mart. Isl. vide* Rudprecht.

Rodolf. Rodolphus, Rodulphus, Radulphus, *id est*, cito iuuans, *vel* consilio iuuans, *Adr. Iun. vel* Rathulf / Rathulfus, *id est*, consilium & auxilium. *Mart. Isleb. vide* Rudolf.

Rodwald/ Rodwalt. Rodoaldus, *q.d.* ratwalt/ *vel* rotwald/ *id est*, redemptor, liberator, ereptor. *à* retten/*id est*, liberare, saluare. *Mart. Isl.*

Rorland/Roland. Rulandus, Rolãdus.

Rogel. Rugila, *I. Stumpff.*

Rogier/Rudiger. Rudigerus, Rogerius, *hoc est*, qui petit otium & quietem, *Io. Auent. Hinc Gallis Rogier bon temps.*

Romwald / Rombald. Romoaldus, Romvvaldus, *q.d.* roemwald ruomwald/ *à plausibili potestate. B. Rhen.*

Rose-

Roſemond/ Roſmond. Roſemundus, Roſemunda, *hoc eſt*, roſeo purpureoque ore, *Adr. Iun.*

Rothar. Rotharis, *q. d.* retter, *hoc eſt*, liberator, ſaluator, *Mart. Iſl.*

Rotmund. Roſemundus, *I. Stump.* *vide* Roſemund.

Rotrude. Rotrudis, Rotruda.

Rubert. Rubertus, *hoc eſt*, hiſpidus barba, *Adr. Iunius.* *vide* Robert.

Rudiger. j. Rogier.

Rudprecht/ Ruetprecht. Robertus, Rupertus. i. qui omnũ quietemque frãgit. *Ioan. Auent.* *vide* Robert.

Rudolph. Rudolphus. i. quietem & pacem adiuuans. *Ioan. Auent.* *vide* Rodolf.

Rumer/ Rumher/ Rumar. Rumarus, *Io. Stumpff.*

Rumold/ Rumhold. Rumo, Rumoldus, *I. Stump.*

Rumwald. Rumualdus, *hoc eſt*, ſuę gubernationis & poteſtatis gloriam habens, *Io. Stumpff.* *vide* Romwald.

Rupert. Rupertus.

Ruthard. Ruthardus.

S.

Salagaſt. Salagaſtus, *hoc eſt*, dignus ob equeſtrem diſciplinam veneratione. *Ioan. Becanus.*

Samot. Samotus. *I. Stumpff.*

Schonmeper. j. Sunmeper. Sonomarius.

Sebald. Sebaldus, *q. d.* Seewald. *hoc eſt*, œconomus qui foras exportat, ſeminat, plantat, arat, colit terram, rus, hortum, *&c.* *á* ſeen *ſue* ſepen. i. ſerere. *Mart. Iſleb.*

Seerſinrich. j. Berſinrich. Vercingetorix, *Ægid. Schud.*

Sege. j. ſige. Victoria.

Segebeis/ Sigbeis. Sigoueſus, *vide* Sigwijs.

Segebot/ Sigebot/ Sigbot. Segibothus. Victoriæ interpres, & nuncius. *Ioan. Auent.*

Segebert/ Sigebert. Sigebertus, *hoc eſt*, victoriosa barba, *Adr. Iun.* *vel* dignus victoria, *Io. Becan.*

Segebert/ Sigebert/ Sigbrecht/ Sigwert. Sigebertus, Sigiſbertus. *I. Stum.* *vide* Segiſbert.

Segefrid/ Segiſrid. Segiſridus, Segifredus. i. victoriæ pax, *vel* victoriæ gaudium. *Ioan. Auent.*

Segemond/ Seginond. Segimundus, Segiſmundus, *hoc eſt*, victorioſum os. *Adr. Iunius. Io. Auent.* *vel* Sigeſmundus, *hoc eſt*, qui victoriam ore profert, vel qui ore ad victoriam poteſt incitare, vel oratione hoſtes ſuperare. *Ioan. Becan.*

Segerick/ Sigrich. Segericus, *q. d.* ſegerick / *hoc eſt*, diues victoriis, ornatus victoriis, *Adr. Iun.*

Segeſt. Segeſtus, *q. d.* hengſtus. Eques, vir equeſtris. *Mart. Iſleb.*

Segiſbert/ Sigiſbert/ Segebert. Sigiſpertus, *q. d.* ſiegwerd/ *hoc eſt*, victor & charus. *Mart. Iſl.* *vide* Simprecht & Siegwert.

Segiſmund/ Sigiſmund. Sigiſmundus, *q. d.* ſiegman. i. victor, vir vincẽs. *Mart. Iſleb.*

Segmund. j. Segemond.

Segoues. j. Sigwijs.

Segrich/ Sigrich. j. Segerich.

Seibot/ Seibat. j. Segebot.

Sige. j. ſege. Victoria.

Sigbot. j. Segebot.

Sigebert/ Sigemond/ Sigerick/ Sigiſbert/ Sigiſmond/ *&c.* *vide* Segebert/ Segemond/ Segerich/ Segiſbert/ *&c.*

Sigwijs/ Segebeis. Sigoueſus, Sigoues, *I. Stump. Iodoc. V Villich. Ægid. Schud.* Nomen Sigoueſus *Ioan. Becanus interpretatur q. d.* Sigoues/ *hoc eſt*, cuius tota vitæ ratio & mores victoriã promittunt. *Ioanni Auentino dicitur* Sigoueſus, *q. d.* victoriæ dux, *á* bey ſen. i. ducere. beyſer. i. dux.

Simentrich. Cingetorix, Cingentorix. *Ægid. Schud.*

Simprecht. j. Segiſbert. Segiſbertus. *pro quo depravate* Symphorianus. *Mart. Iſleb.*

Sinſubel. Cinſibulus.

Sonomar/ Sunmeper. Sonomarius. *q. d.* Schonmeper / *hoc eſt*, pulcher præfectus, *I. Stumpff.*

Suenthibold. Suenthiboldus, *hoc eſt*, ferox & animoſus iuuenis, *Adr. Iun.*

Suibert. Suibertus, Svvibertus.

Sunman. Senanus. *I. Stump. Æg. Schud.*

Sunmeper. j. Sonomar.

Tetard. Theodardus, Tetardus.

Tessel/Thessel. Thassilo. *I. Stump. quibusdam* Taxilo & Thessolo: Thessalones, *Ioan Auent.*

Teudelin/Dudelin/Theudelin. Theudelina, Dudelina, *hoc est*, paruula dea.

Teutbeck. Teutobecus, *q.d.* Steutobecus, *hoc est*, audax ore, iactabundus oris. *Adr. Iun.*

Teutschbot. Teutobodiacus. *I. Stump.*

Teutwalb/Theudwald. Theutvvaldus. i. Diuina potentia, Deus potens. *B. Rhenan.*

Theoder. Theodorus, Theodolus. *I. Stumpff.*

Thessel *vide* Tessel.

Theudbald. Theudibaldus, *q.d.* balddeughdelick, *hoc est*, propere virtuosus. *Adr. Iunius.*

Theuderick. Theudericus, *hoc est*, virtutibus affluens, virtutibus diues. *Adr. Iunius.*

Thiet. j. Diet. Deus, *Gothica lingua. Io. Stumpff. hinc* Thiethelm / Thieterich *&c i.* Diethelm/Dietrich *&c.*

Thrasimond. Thrasimundus, *hoc est*, os nimium præceps: os insanum, & furiosi impetus, *q.d.* te ras, i nimium festinus & præceps, *Adr. Iun.*

Tiebald / Tiebout. Theobaldus, *q.d.* dietwald. *Incrementorum magna vis. I. Becan. vide* Ditwalt.

Tiebert. Theodobertus, Theudibertus. *q.d.* diet-bert. Dignus incremento. *Ioan. Becan.*

Tiebout *vide* Tipolt/Tiebald.

Tipold/Tiebout. Tipoldus, Theobaldus, *vide* Ditwalt.

Totile. Totila, *q.d.* dodle/*hoc est*, paruus Deus. *Mar. Isl.*

Trude/ Trupde. Trudo.

V

Vde. Vda, *quasi dicus* Hude/ *nomen mulieris deductum à custodia. Ioan. Auentinus.*

Vadomar/ Valdomar. Vadomarius, Valdomarius *q.d.* waldmeyer, *hoc est*, præfectus siluæ. *Adr. Iun.*

Varamund. Varamundus, Pharamundus, *hoc est*, os verax. *vel* linguæ continens. *vel* os dignum & plenum maiestatis. *Adr. Iun.*

Vast. Vedastus.

Vdalrick/ Vdelrick/ Alrick/ Alarick. Vdalricus, Alaricus, Alricus, *hoc est*, omnium locupletissimus: supra omnes locuples. *Adr. Iun. vide* Alarick/ Alrick.

Vederick. Vedericus: diues pecoris. *Adr. Iunius.*

Vellede. Velleda, *q.d.* veel leed/ *hoc est*, multa mala multasque calamitates pariens. *Vel q.d.* veel heyde/*id est*, multos latosque agros habens. *Adr. Iun.*

Venerick. j. Wenerick. Venericus.

Vercingetorick. j. Versingetorick.

Vergobert. Vergobretus, *hoc est*, supremus exsequutor, summus magistratus, *Adrian. Iunius. Vel* Magistratus vitæ necisque potestatem habens: magistratus, cuius est ea quæ velit, in deliberationem vocare: magistratus cui summa sit potestas & senatus habendi & ea proponendi quæ visum fuerit ad præsentem reipub. statum pertinere: *quam dignitatem ij nunc in ciuitatibus nostris habent, quos* borghemeesters/*id est*, ciuium magistros vocamus. *I. Becan. Verum* Wergogbret/ eum *nobis denotat* magistratum cui *Vel* potestas est strangulandi. *Io. Becan.* Vergobretus; *q. d.* oberest / primus princeps: werg i opera. *quasi* magister operum. *Francis. Hotoman.*

Vernulf. Vernulphus i. veteranũ auxilium. vernum *enim* veteranum *dicitur Germanis*, *Adr. Iun.*

Veromir. Veromirus, *hoc est*, præfectus prætoriis, *Adr. Iun.*

Versinrick. Vercingetorix.

Versingetorick. Vercingetorix, *apud Cæsarem, pro* seer-sin-rich/ *hoc est*, valde ingeniosus. *Ioan. Claius, vel vt Ioannes Becanus explicat*, ver-sienichheyt-rich/ *hoc est*, diues facultate longè lateque omnia prouidendi. *vel* ver-sinnichept rich. *hoc est*, qui prompto & solerti ingenio ad quæuis excogitanda abundat. *idem Becan.*

Vilprecht. j. Vilwert/ Vilipertus, *Ioan. Stumpff.*

Vilbrecht. Villibrechtus, *vide* Phillebert.

Verticho. Vertico, *q.d.* vertich *siue* verdich hooft/ *hoc est*, qui caput habet promptum & consilia expedita. *I. Bec.*

Vil-

Vilwert / Vilprecht. Viluertus, Vilprechtus, Vilipertus, *hoc est*, multæ æstimationis, auctoritatis & gloriæ, *I. Stump.*

Viridomar / Vridomar. Viridomarus, Vridomarus, *hoc est*, pacis arbiter *siue* præfectus, *Adr. Iun. Verum Io. Stumpff. dicitur* **Fridmar / Fridmeyer.** *Ioan. Auentino dicitur à* **meren**, i. augmentare.

Visomar. Visomarus, *hoc est*, prudens præpositus, *Adr. Iun.*

Vitig. Vitigis, *q. d.* **wittig** / *hoc est*, prudens, peritus. *Mart. Isl. &* Industrius, prudēs in re militari. *à* **withy** i. catus *apud Cymbros & Anglosaxones*, *Adr. Iunius.*

Vitomar. Vitomarus, *q. d.* **wijt-mar.** *hoc est*, vir latæ famæ. *Ioan. Becan.*

Vlfard. Vlfarus, *hoc est*, auxiliator, saluator, *Mart. Isl.*

Vlrick. j. **Vdalrick.** Vlricus, Vdalricus, *Adr. Iun. vide* **Alrich / Hulderick.**

Vlsing. Vlsingus, Vlysses, *Ioan. Auentin.*

Volbert. Volbertus, *q. d.* **wolbert** / *hoc est*, lanuginosus barba: cui barba est mollis instar lanæ, *Adr. Iun.*

Volckard / Volckhart. Volcardus, Volckhartus, *hoc est*, populi sustentaculum & robur, populi columen. *Adr. Iun. Mart. Isl.* Demosthenes, *vt interpretatur Andr. Althamar.*

Volckhart. j. **Volckard.**

Volcker. Volcherus. νικολάος. *vt interpretatur Andr. Althamerus.*

Volckmaer. Folckmarus.

Volckwin. Volckvvinus, Volcuinus, *hoc est*, populos vincens. *Adr. Iun. verū Mart. Islebius scribit* Volckvvinus & Volgevvinus, victor populorum.

Volfran / Vulfran. Vulfrannus.

Volmar / Vulmar. Vulmarus.

Volmeyer. Volmaer. Volmarus.

Volrat / Wolrat. Volratus, *hoc est*, bene consulens, *Mart. Isleb. I. Stump. aut q. d.* **Folrad.** *B. Rhen.*

Volwert. j. **Fulbert.** Volvverdus, Fulbertus, *M. Isleb.*

Vredegunt. j. **Fredegunt.**

Vridmeyer. j. **Viridomar.**

Vridomar. j. **Viridomar.**

Vrsmar. Vrsmarus.

Vtel *vide* **Ottel.** Vto. *I. Stump.*

Vtil / Houdil. Vtilo, *diminutiuum est à custodia & galea. Io. Auent.*

Vther. Vtharius, *q. d.* **huder** / custos exercitus, *Io. Auent.*

Vtherick. j. **Eutherick.**

Vto. j. **Oto.** *Io. Auent. vide* **Otto.**

Vue / Oue. Vuo, Ouo, Obo, Abās, Vban, Aba. *Io. Auent.*

Vulfran. j. **Volfran.**

Vulmar. j. **Volmar.**

VV

Waerdhoch. Verodoctius, *Æg. Schud.*

Waermond. Pharamūdus, Variomundus, *q. d.* vvaramondus, *hoc est*, verum os, veritas oris, verus: *I. Stum. B. Rhen. Io. Auen. vide* **Faramond & Barmond.**

Walbert. VValbertus, Gualbertus.

Walburg j. **Walpurg.**

Walfrid. VValfredus.

Walther. VValtherus. *I. Trittenhem.*

Waltrud. VValtrudis, VValdetrudis.

Walo. Vallia. *I. Stumpff.*

Walprecht. VValprechta. i. VValvverda, *Mart. Isleb.*

Walpurg. VValpurga, VVolvverda. *Mar. Isl.*

Wandler. Vandalus. *I. Stumpff.*

Wandregisel. VVandregisilus.

Wanner. Vannius, *I. Stump.*

Welf. VVelpho.

Welphard. *vide* **Belphard.**

Wenerick. Venericus, *hoc est*, palustriū locorum diues, *Adr. Iun.*

Wentselin / Wencelin. VVenceslaus.

Werdrad. Frugi *I. Stum. vide* **Fastrad.**

Werdwig. Vertico. *Ægid. Schud.*

Wergobret *vide* **Vergobert.**

Werenfrid. VVerenfridus.

Wernher. VVernherus.

Werthrade. VVerthrada, *hoc est*, digna bonaque consilia dans, *Adr. Iun.*

Westerwalder. j. **Besterwald.** Vestroualda. *Ioan. Stumpff.*

Wibert / Guibert. Guibertus.

Wicard / Wikard. VVichardus.

Wide / Guide. Vido, Guido.

Widmer. Vidomarus, *I. Stump.*

Wigold / Wigond. VVigoldus.

Wighelin. VVigelinus.

Wilfrid. VVilfridus.

Wilhelm.

Wilhelm. VVilhelmus, Gulielmus, Guilhelmus. *Germani ex duplici* **w** *prius in* **g** *vertunt. Iod. VVillich. Verum Ioan. Auẽtinus* **Willehelm**/ **Wilhalm**/ *deriuat à* **helen** *siue* **hilen**. i. velle *q.d.* qui vult galeam. Vilelmius *Pomponio Leto dicitur.*

Wilibald. VVilibaldus *q.d.* **vile-walt**/ *hoc est*, multis præfectus, multa gubernans. *Vel* **Wolwalt**/ VVolvvaltus, *hoc est* bene gubernans. *Mar. Isl.*

Willebord. VVillebrordus, VVillibrordus.

Willehad: VVillehadus.

Wilimer/ **Bilimer**. Bilimerus.

Wilprecht. j. **Wilwert**/ **Philibert**.

Wilhilde. VVilhilda, Bulgida.

Windogast. VVindogastus, *hoc est*, honorandus ob victoriam. *Ioan. Becan.*

Winock. VVinocus.

Wirdtmer. j. **Fridmayer**. *Io. VVillich.*

Wire. VViro.

Wisemar. VVisemarus, *hoc est*, prudens præpositus. *vel* gnarus equorum, gnarus ductandi equestres capias. *Ad. Iunius.*

Wirechund. Virechundus. i. longè lateque notus. *I. Auent.*

Witherick. VVithericus, *q.d.* arietini gregis diues, *Adr. Iun.*

Witsmeyer. Visomarus. *Io. Stumpff.*

Witwer. j. **Witwar**. Viduarius. *I. Stum.*

Wolf. VVolfius, λυκος, *hoc est*, lupus, *proprium nomen à Græcis sumptum, sicut* **Volckhart**/ **Leõhart**/ **Mangolt**, *&c. And. Althamer.*

Wolfard. VVolfardus. i. Benevalẽs, felix: beatus: fortunatus. *Ioan. Stumpf. Adr. Iunius.* cui res recte succedit, aut qui feliciter pergit. *B. Rhen.*

Wolfart. VVolfardus, Lupinus & subdolus: indolis lupinæ, *Ad. Iun.*

Wolfart VVolfardus, *rectius* **Hulffrat** *unde cõuersum nomen* Rathulfus. *Mart. Isleb.*

Wolfard. VVolfardus, *q.d.* **Wolf hard**. i. is cui res rectè succedit, aut qui feliciter pergit, *B. Rhen.* Verùm **Wolphard**/ Voliphardus *dicitur I. Auent. q.d.* fortis vt lupus.

Wolfel. VVolphelmus.

Wolfgang. j. **Hulfgang**. VVolfgãgus, Hulfgangus. *Mart. Isl. &* Guolfgangus. *priore* **u** *in* **g** *mutato: sicut in* **Wilhelm**. *Iod. VVillich. sed Ioan. Auentinus* **Wolphgang**/ VVolfgangus *interpretatur, q.d.* lupi incessus: **Wolph** *enim* lupus *dicitur, quem nos* **Wolf** *vocamus.*

Wolfger. VVolfgerus.

Wolmer. Valomarius I. *Stumpff.*

Wolphram. Voliphoramus, *q.d.* luporum venator: **Wolphram** *Ioan. Auentino dicitur.*

Wolrad. j. **Wolrat**. Voleradus, Volratus. *Mart. Isl.* I. *Stumpff.*

Wolther. j. **Walther**.

Wolwerde. VVolvverda, Eucharia, gratiosa, venusta, Venus. *à* **wol**/ *hoc est*, bene, & **werd**/ *id est*, charus. *Mart. Isleb.*

Wortigern. VVortigernus, *hoc est*, splendorem auctoritatis acquirens. *M. Isleb.*

Wouter/ **Wouther**. j. **Walther**. VValtherus.

AD ZOILVM.

Scripsimus hac patriæ celebrantes commoda linguæ,
Ne desint Verbis laũsq; decũsq; suis.
Confugite in propriam procul hinc exotica terram:
Omnia Teutonicus sermo referre potest.
Tu quoque cum Verbis peregrinis Zoile abito:
Nil nobis tecum: da quibus illa placent.

Orthographiæ Latinæ Querimonia.

OLIM Orthographiæ causâ lis nulla Latinis,
Aut si parua fuit, paruo est finita tumultu,
Dum patriam vnanimes linguam coluere periti;
Atque vsum penes arbitrium, ius, normaque mansit.
Nunc ah nunc quàm dira animis discordia gliscit,
Postquam me nimio certatim ornare nitore
Perstudiosa cohors, votis contraria, cœpit!
Quæ non arma malo sunt suppeditata furori?
Hic veteres magno lapides conamine profert,
Marmoreas moles, cippos, pylasque volutat,
Audet & intrepidus vastas motare columnas:
Exesa ast illi est rubigine lamina præsto:
Bractea scabra alijs, numique ex ære vetusti,
Membranæ putres, maculis fœdata papyrus,
Et libri, quorum fugientes litteræ, & annis
Extritæ, ambiguæque notæ, turpesque lacunis,
Absurdo sensu, dubiis, mendisque redundant.
Postquam adeò sæuis cœptum est certarier armis;
Cordatè à doctis intercessum fuit: vnde
Gratia Tortelli meritò tibi magna, deinde
Et Despauterio, Vallæ, Villichio, & Aldo,
Nemio, & arte bonis, quotquot sunt, semper agetur.
Hinc equidem certam cœpi sperare quietem:
Verùm spes hæc me, pacisque fefellit amantes.
Namque animis hæsit multorum praua simultas,
Qui noua præfractè meditando prælia, rursum
Diram funesti præbent certaminis ansam.
Tali autem satagens maturè occurrere noxæ,
Orthographos omnes obtestor & obsecro, pacem
Anteferant bellò, nec seditionibus instent:
Et parui faciant, insueto littera more
Si tollatur ab his, aut adiiciatur ab illis,
Mutetúrue frequens; eadem modò dictio constet.
Accentus, apices, diphthongos, denique quidquid
Esse superuacuum, paruique putabitur vsus;
Hebræis, Græcis, quorum hæc inuenta, relinquant:
Hisce nec vtantur, nisi cùm res postulat, aut cùm
Tollendi causa dubij, hærentemque iuuandi
Lectorem, in primis censebitur esse necessum.
HÆC sunt Orthographos paucis quæ scire volebam.

Ludebat Corn. Kil. D.

APPROBATIO.

IN hoc elaboratissimo Dictionario Teutonico-Latino, Collectore & interprete Cornelio Kiliano Dufflæo, in humanis literis versatiss. quod vel Catholicæ S. Rom. Ecclesiæ Religioni, vel bonis moribus, aut Regiæ Maiestati contrarium sit, continetur nihil: imo quàm vtilissimum & dignissimum est vt & imprimatur & legatur: Quod hac mea subscriptione attestor. Datum Antuerp. Anno M. D. LXXXVIII. IX. Kalend. Octobr.

D. Henricus Zibertus Dunghaus, S. T. D. Librorum Censor, Canonicus Cathedralis Ecclesiæ Beatæ Mariæ Virginis Antuerp.

SVMMA PRIVILEGII REGII.

REGIÆ *Maiestatis priuilegio cautum est, nequis citra voluntatem Ioannis Moreti Typographi Antuerpiensis*, Etymologicum Teutonicæ linguæ, siue Dictionarium Teutonico-Latinum Cornelij Kiliani, (*vt nec aliorum auctorum opera, quæ Christophorus Plantinus, eiusdem Moreti socer, typis suis primus olim euulgauit*) *vllo modo imprimat, aut alibi impressum, in has regiones importet, venaléve habeat. Qui secùs faxit, confiscatione librorum aliáque graui pœna multabitur, vt latiùs patet in literis. Datis Bruxellæ 16. Maij, 1591.*

Signat

S. De Grimaldi.

Et in Consilio Brabantiæ,

I. De Buschere.

LABORE ET CONSTANTIA

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google